A. **HERSTELCONFERENTIE. — Ver. Staten nemen geen deel aan de conferentie.** — Het Departement van Buitenlandsche Zaken van de Vereenigde Staten heeft medegedeeld, dat de Ver. Staten niet aan de herstelconferentie te Lausanne zullen deelnemen.

B. **DUITSCHLAND. — Nieuwjaarsrede van von Hindenburg.** — De Duitsche Rijkspresident von Hindenburg heeft een Nieuwjaarsboodschap tot het Duitsche volk gericht. Midden in de rede werd een storing waargenomen, waarschijnlijk van Communistische zijde veroorzaakt. Men hoorde althans plotseling de woorden „Duitschland staat in het teeken van Rood Front" „Wereldrevolutie". Naar later gebleken is hebben enkele personen een microfoon geplaatst op een der aders van den kabel, waardoor de uitzending plaats had en zoodoende als het ware de stem van den Rijkspresident weten te verdringen.
Wij geven hieronder de hoofdzaak van de rede van von Hindenburg weer.

President Hindenburg.

„Duitsche mannen en vrouwen!
Mijn ambt als rijkspresident en het feit dat ik op mijn leeftijd een betrekkelijk groot stuk van Duitschland's geschiedenis heb meegemaakt, geven mij het recht een paar woorden tot u allen te richten bij het einde van een jaar van kommer en zorgen, om u te helpen de nooden van het oogenblik te kunnen dragen. Ik sta hier in het volle bewustzijn van de verschrikkelijke offers die ieder van ons dit jaar heeft moeten brengen om ons plan te helpen volvoeren van het overwinnen der crisis door onze eigen krachten. Maar daarom verdient het Duitsche volk een woord van waardeering en diepen dank voor zijn bereidwilligheid om de lasten die ons opgelegd zijn, te dragen in het bewustzijn van de noodzakelijkheid daarvan. Dit wilde ik vooropstellen, maar onmiddellijk als mijn meening daaraan vastknoopen, dat deze opofferingsgezindheid ons eveneens het ontwijfelbare recht geeft om van de andere volkeren te eischen, dat zij onze lasten niet verzwaren zullen tot het punt waarop zij volkomen ondraaglijk zouden worden, want daardoor zou onze herleving en gezondmaking opnieuw in gevaar worden gebracht.
Wij zijn ontwapend, maar ons recht op veiligheid is daardoor niet minder geworden dan van ieder ander volk en onze stem zal op de a.s. ontwapeningsconferentie niet minder luide klinken.
Onwillekeurig gaan op een oogenblik als dit en na een jaar als wij zoo juist beleefd en doorgeworsteld hebben, mijn gedachten terug naar Tannenberg .... Toen evenals nu was onze toestand zoo, dat ook de dapperste onder ons zich aarzelend afvroeg wat het einde zou zijn van een zoo hachelijk uitziende onderneming. Maar de ingewortelde liefde voor ons vaderland en het vaste vertrouwen in zijn leiders vormden de banden die het geheele leger toen bezielden en het einde was een groote overwinning in ons voordeel. Ook nu weer beleven wij zulk een critiek uur en ook nu moet het geheele Duitsche volk in eensgezindheid de handen ineenslaan om, wat ook de toekomst brengen zal, wat ook het noodlot voor ons beschikt heeft, in onwankelbaar vertrouwen pal te blijven staan."

C. **DIEPZEE-ONDERZOEK. — Nieuw duikapparaat.** — De Duitsche ingenieur Hans Philipps, te Keulen, heeft een apparaat geconstrueerd, waardoor het mogelijk zal zijn tot op een diepte van 3000 meter te duiken. De grondgedachte is, den reusachtigen druk der watermassa's, die tot nu toe het duiken op grootere diepte onmogelijk maakten, door een tegendruk op te heffen. Deze tegendruk wordt door verdamping van vloeibare lucht verkregen. Een automatische regeling zorgt er voor, dat de inwendige druk steeds gelijk is aan den druk van buiten.
Het apparaat is van een motor voorzien, zoodat het zich uitstekend in het water kan voortbewegen. Al het werk, dat de duiker, eigenlijk de bestuurder van het toestel, moet uitvoeren, doet hij electrisch. De energie voor de voortbeweging, de aandrijving der werktuigen en het doen verdampen der vloeibare lucht, wordt vanuit het moederschip via een sterkstroomkabel naar het apparaat gevoerd. De vloeibare lucht veroorzaakt eveneens, dat het toestel weer naar de oppervlakte stijgt, niet alleen als dit door den bestuurder wordt gewenscht, maar ook bij elke bedrijfsstoornis. Een vlotter, die aan de oppervlakte drijft, geeft in dit geval een alarmsignaal. De mantel, die het apparaat omgeeft, laat voldoende ruimte voor de vloeibare lucht. Het totale gewicht bedraagt 2633 kilogram. Er is een zij-, hoogte- en dieptestuur. Van voren bevindt zich een grijper, waarmee eventueele voorwerpen kunnen worden vastgepakt. (Het Volk)
(Vorig bericht blz. 79 D.)

1 JANUARI 1932

D. **HERSTELCONFERENTIE.** — Alle landen welke uitgenoodigd zijn om deel te nemen aan de herstelconferentie, hebben zich ermede accoord verklaard, dat deze te Lausanne zal worden gehouden.
(Vorig bericht blz. 155 A.)

E. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Tsjintsjau toch verdedigd door de Chineezen.** — Maarschalk Tsjang Hsu-liang heeft bevel gekregen de ontruiming van Tsjintsjau stop te zetten en de stad onder alle omstandigheden tegen de Japanners te verdedigen. **(Vorig bericht blz. 152 M.)**

F. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — Het Indisch Nationaal Congres heeft een resolutie aangenomen, waarin de voorzitter wordt gemachtigd, ingeval van arrestatie een opvolger aan te wijzen. Tegelijk wordt een beroep gedaan op het land om de bedrijven van openbaar nut als telegraaf, spoorweg en rechtbank te boycotten. Een verzoek is gericht tot de handelaars in buitenlandsche goederen om den handel daarin te staken. **(Vor. ber. 154 K.)**

G. **NEDERLAND. — Tooneel.** — 19 December werd in den Stadsschouwburg te Amsterdam voor het eerst opgevoerd „De Klop op de Deur", een bewerking voor het tooneel naar den roman van Mevr. Boudier—Bakker.

2 JANUARI 1932

A. **LUCHTVAART. — Nieuwe Zeppelin.** — Binnenkort zal te Friedrichshafen worden aangevangen met den bouw van een nieuwe Zeppelin, genummerd L. Z. 129. Het nieuwe luchtschip zal 50 passagiers kunnen vervoeren. In verschillende opzichten verschilt het van de Graf Zeppelin. Voor de stijgkracht zal heliumgas worden aangewend; het aantal motoren, welke ditmaal met ruw-olie worden gestookt, bedraagt 8. Bij de Zeppelin was dit aantal 5.
De lengte overlangs van de L. Z. 129 zal 247,8 M. bedragen, grootste diameter 41,2 M. Bij de „Graf Zeppelin" waren die afmetingen resp. 235 M. en 30,52 M. Het nieuwe schip zal een kubieken inhoud hebben van 200.000 M³. tegen 105.000 M³. van de „Graf Zeppelin".
De navigatieruimte blijft in den kop; de draadlooze installatie komt daar vlak boven. Midscheeps zijn twee dekken voor de passagiers; boven bevinden zich eetzaal, lees- en schrijfzalen, wandelgangen aan weerszijden, benevens 26 hutten; benedendeks keukens, badkamer, toiletten, hutten voor officieren en een rooksalon.

B. **GENERAAL PAU OVERLEDEN.** — Generaal Pau, de voorzitter van het hoofdbestuur van het Fransche Roode Kruis, is op vier en tachtigjarigen leeftijd gestorven.
Deze generaal heeft voor en in den oorlog een groote rol gespeeld; vóór den oorlog vooral als organisator van het Fransche leger.

C. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — De leider der Onafhankelijkheidsbeweging in Britsch-Indië, Gandhi, alsmede de voorzitter van de All-Indische Congrespartij, Vallabhai Patel, zijn door de Britsch-Indische autoriteiten gearresteerd op grond van de ordonnantie van 1827. Dit beteekent dat zij in arrest worden gehouden, zonder dat een proces tegen hen zal worden gevoerd.
De regeering heeft tevens een decreet afgekondigd, waarin het uitvoerend comité van bovengenoemde partij onwettig wordt verklaard.
Tot opvolger van Patel benoemde deze Baboe Rajendrabath Prasas. **(Vorig bericht blz. 155 F.)**

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Tsjintsjau bezet door de Japanners.** — Japan heeft de stad Tsjintsjau bezet; de zich aldaar bevindende Chineesche generale staf is tot achter den Grooten Muur teruggetrokken.
De Japansche minister van oorlog heeft verklaard dat deze bezetting de belangrijkste politieke en militaire gebeurtenis van de geheele Japansche campagne in Mandsjoerije is. **(Vorig bericht blz. 155 E.)**

4 JANUARI 1932

E. **NEDERLAND. — Tolbestormer vrijgesproken.** — In zake de bestorming der tollen is door den Hoogen Raad een belangrijke beslissing genomen. Tijdens de bestorming van den tol te Jutphaas op 4 April 1931 werd tegen een autobestuurder, die vlak voor den tolboom stond, proces-verbaal opgemaakt, daar hij niet aan het bevel van den Rijksveldwachter om door te rijden gevolg had gegeven.
Aangezien niemand gedwongen kan worden tolgeld te betalen, heeft de politie getracht langs dezen weg onwillige automobilisten te laten vervolgen. „In het belang van de vrijheid van het verkeer" werd thans aan den eerste automobilist uit een colonne tolbestormers bevel gegeven door te rijden; daar hieraan geen gevolg gegeven werd, volgde een bekeuring.
De Utrechtsche kantonrechter achtte het ten laste gelegde bewezen en veroordeelde den automobilist tot twintig gulden boete subs. vijf dagen hechtenis, welke straf in hooger beroep door de rechtbank te Utrecht werd verhoogd tot dertig gulden subs. vijftien dagen hechtenis: De kantonrechter had bij zijn uitspraak overwogen, dat het verdachte bekend moest zijn, dat er bij een tolbestorming een verkeersophooping kon ontstaan, terwijl hij eveneens wist, dat men ter plaatse alleen regelmatig kan passeeren als de tol geopend wordt, hetgeen alleen gebeurt indien daarvoor het verschuldigde bedrag wordt betaald. Aangezien de automobilist geen geld bij zich had, heeft hij zich volgens den kantonrechter volkomen bewust in de onmogelijkheid geplaatst het ten laste gelegde feit te voorkomen, zoodat hij daarvoor aansprakelijk moet worden gesteld.
In zijn conclusie had de advocaat-generaal bij den Hoogen Raad, mr. Wijnveldt, vernietiging gevraagd van het vonnis der rechtbank en verwijzing der zaak naar het Amsterdamsche gerechtshof, omdat hij de motiveering niet voldoende achtte.
In zijn arrest vernietigde de Hooge Raad het beroepen vonnis en ontsloeg verdachte van alle rechtsvervolging, omdat volgens ons hoogste rechtscollege verdachte ten onrechte is gestraft. De Hooge Raad merkt n.l. op, dat de automobilist vlak voor den tolboom stond, zoodat hij in de onmogelijkheid verkeerde aan het bevel tot doorrijden gevolg te geven, zoo lang de boom gesloten bleef. Ter zake van het niet opvolgen van dat bevel kan de automobilist volgens den Hoogen Raad niet strafbaar worden gesteld. De omstandigheid dat de automobilist geen geld bij zich had doet niet ter zake, dat zou pas ter sprake kunnen komen indien den automobilist bevolen was tolgeld te betalen, waaromtrent evenwel niets blijkt, terwijl het nog de vraag is of zulk een bevel rechtmatig zou zijn. (Tel.)

F. **KINDERVERLAMMING.** — In 1913 werd door het Rockefeller-instituut te New-York medegedeeld, dat de leider van deze instelling, professor Simon Flexner, een onzichtbaar filtreerbaar virus als den verwekker van de kinderverlamming had kunnen aanwijzen. Microscopische onderzoekingen hadden nimmer geleid tot de ontdekking van een ziektekiem. Flexner was dan ook overtuigd, dat de verwekker zoo klein moest zijn, dat geen microscoop tot de ontdekking zou kunnen leiden. Hij nam dus zijn toevlucht tot proefnemingen bij apen, op wie hij de ziekte overbracht door een kameelhaar of een katoendraad, welke hij in de vloeistof, die het virus bevatten doopte en deze aldus in aanraking bracht met het slijmvlies van den neus. Hij nam n.l. aan, dat ook de besmetting bij kinderen door den neus tot stand kwam. Reeds achtenveertig uur later bleek dan het virus doorgedrongen te zijn tot in de hersenen. Hiermede was zijn vermoeden aangaande den weg, dien het virus volgde bevestigd en Flexner had hierin tevens een verklaring voor het feit, dat de ziekte juist jonge kinderen aantast, wier neus en keel voor aandoeningen zoo vatbaar zijn. De Poliomyelitis bleek dus een echte infectieziekte te zijn en Flexner bereidde nu, ter bestrijding van de ziekte een serum en trachtte ook langs chemischen weg een medicament te vinden. Verschillende sera worden sindsdien bij de bestrijding van de ziekte toegepast. Uit een bericht in „Der Montag" te Berlijn kan thans worden opgemaakt, dat het dr. Frederic Eberson, hoogleeraar in de medische faculteit van de Staatsuniversiteit te Californië, gelukt zou zijn het onzichtbare virus, door het te cultiveeren, in een zichtbaar stadium te brengen. Eberson beweert, dat de verwekker, die in zijn meest virulente stadium in de hersenen niet te herkennen is, wel te onderscheiden wordt na eenige weken van cultivatie. Ook de bij apen door hem overgeplante verwekker werd onzichtbaar zoodra het dier ziek werd. (Hbld.)
(Vorig bericht blz. 19 C.)

G. **NATIONAAL CRISISCOMITE.** — Op 31 Dec. j.l. sloot de verantwoording van het Nationaal Crisiscomité met een totaal van *f* 351.177, 22. **(122 D.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Vlootuitbreiding.** — De commissie van marine-zaken van het Huis van Afgevaardigden heeft een wetsvoorstel ingediend tot het verleenen van een crediet van $ 616.250.000 gedurende de eerstvolgende tien jaren voor de moderniseering van de Amerikaansche vloot en voor direct een bedrag van 18.000.000 dollars voor het op stapel zetten van eenige schepen in Juni a.s.
Voorgesteld wordt de bouw van honderdtwintig nieuwe oorlogsschepen, waaronder drie vliegtuigmoederschepen, 85 torpedojagers, 9 kruisers met 15 cM. geschut en 23 onderzeeërs.
De voorgestelde bouw is toegestaan volgens de bepalingen van het Verdrag van Londen. **(123 C.)**

B. **SAO PAULO. — 5% leening 1904.** — De regeering van den staat Sao Paulo heeft doen weten, dat de staat niet bij machte is de tweede halfjaarlijksche rentebetaling te doen op de 5% sterlingleening van 1904.

C. **WALVISCHVANGST. — Productiecijfers.** — De wereldvangst van walvisschen bedroeg in 1905: 4592 stuks, in 1910: 12.301, met een olieproductie van 284.320 vaten, terwijl in 1911 de productie reeds tot 500.000 vaten steeg. In 1913 werden 25.000 walvisschen gevangen. Daarna daalde de vangst tot onder 10.000 stuks, gedurende 1917—1918, waarna er weer een stijging kwam in 1925—1926 tot een maximum van 28.193 walvisschen, die 1.150.000 vaten olie opleverden. De olieopbrengst steeg daarna onafgebroken en bedroeg in 1929—1930 2.799.042 vaten, afkomstig van een vangst van 37.674 walvisschen.

D. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Salarisvermindering marine-personeel.** — In een dagorder van de schouten-bij-nacht d.d. 31 Dec. 1931, wordt medegedeeld, dat de regeering van plan is een salarisvermindering van 10% in alle rangen door te voeren. Ontevreden elementen worden gewaarschuwd tegen een voorgenomen protest-actie, welke licht zou kunnen voeren tot het gebruik van onwettige middelen, waarop zware straffen zijn gesteld. **(V. b. 140 C.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Staatsfinanciën.** — Het deficit der schatkist op 31 December 1931 bedraagt $ 1.354.000.000. Het financieele jaar loopt tot 30 Juni 1932. **(Vorig bericht blz. 128 G.)**

5 JANUARI 1932

F. **VEREENIGDE STATEN. — IJzer- en staalproductie gedaald.** — De ruwijzer-productie van de Ver. Staten is gedaald van 43,3 millioen in 1929 tot 18,7 millioen ton in 1931. De staalproductie, die in 1929 nog 57,8 millioen ton had bedragen, is in het afgeloopen jaar tot nauwelijks 27 millioen ton terug geloopen. **(Vorig bericht blz. 68 O.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Automobielproductie.** — In 1931 heeft de automobielproductie in de Ver. Staten 2.320.000 stuks bedragen tegen 5.360.000 stuks in het recordjaar 1929. **(Vor. ber. blz. 103 A.)**

H. **VEREENIGDE STATEN. — Goudvoorraad.** — In het geheele jaar 1931 hebben de V. S. $ 460,8 millioen goud uitgevoerd, waarvan $ 362 millioen naar Frankrijk en $ 48,63 millioen naar Nederland. De New-Yorksche gouddepôts der buitenlandsche circulatiebanken zijn in het afgeloopen jaar met $ 321,5 millioen toegenomen en bedragen thans $ 459 millioen, terwijl de V. S. anderzijds $ 571,3 millioen goud hebben ingevoerd; waarvan $ 194,8 millioen uit Japan, $ 140,9 millioen uit Argentinië, $ 62,5 millioen uit Canada, $ 37 millioen uit Duitschland en $ 32,6 millioen uit China. Per saldo hebben de V. S. derhalve in het afgeloopen jaar $ 211,1 millioen verloren. **(Vorig bericht blz. 67 R.)**

I. **VEREENIGDE STATEN. — In- en uitvoer.** — In 1931 heeft de goederenuitvoer slechts $ 2,25 milliard bedragen tegen $ 5,25 milliard in 1929.

K. **ROTTERDAM. — Scheepvaart.** — Gedurende 1931 zijn den Nieuwen Waterweg binnengekomen 13641 schepen tegen 15277 in 1930.

L. **DUITSCHLAND. — Herstelbetalingen.** — Van officieele Duitsche zijde wordt er op gewezen, dat in bijlage 14 van de Fransche begrooting voor 1932 de totale uitgaven voor oorlogsschade op 98 milliard papieren francs worden becijferd. Daarvan moeten echter verschillende bedragen afgetrokken worden, o.a. 5,8 milliard voor schade aan openbaren eigendom en 12,5 milliard voor rentebetalingen en administratiekosten. Aan feitelijke kosten voor den wederopbouw, die voor Duitschland alleen in aanmerking komen, blijven 79,6 milliard papieren francs over. Alleen dit bedrag moet Duitschland op grond van zijn aanvaarding van de nota van Lansing van 15 November 1918 restitueeren, want in deze nota was uitdrukkelijk sprake van schade, toegebracht aan den eigendom en de personen der burgerlijke bevolking in de bezette gebieden. Bovengenoemd cijfer wordt door andere berekeningen bevestigd. In September 1931 heeft de Fransche minister van openbare werken, Deligne, in een redevoering vastgesteld, dat het bedrag voor den wederopbouw 80,1 milliard bedraagt, een schatting die slechts weinig van het bovengenoemde cijfer afwijkt. In rijksmark omgerekend is dit 13,5 milliard. Duitschland heeft echter blijkens de berekeningen van het Amerikaansche Institute of Economics in het geheel 38,4 milliard M. betaald, waarvan Frankrijk ruim 19,— milliard M. heeft gekregen, zoodat het reeds meer heeft ontvangen, dan het voor den wederopbouw noodig had. (Hbld.) **(Vorig bericht blz. 140 D.)**

M. **VEREENIGDE STATEN. — Beleggingen in Duitschland.** — Blijkens een mededeeling van Aldrich, president van de Chase National Bank of New-York, bedraagt het totaal der Amerikaansche beleggingen in Duitschland $ 2.120 millioen, waarvan $ 665 millioen credieten op korten termijn, die verstrekt zijn door ongeveer 100 Amerikaansche banken.

N. **NEDERLAND. — Benzinebelasting.** — Omtrent den invloed van de benzinebelasting op den benzineprijs, kan het volgende opgemerkt worden:
De benzinebelasting bedraagt *f* 6,— per 100 K.G. of ongeveer *f* 4,50 per 100 L. Waar nu het invoerrecht op benzine tengevolge van de algemeene verhooging van het tarief van invoerrechten van 75 ct. per 100 L. op bijna 94 ct. is gebracht, beloopt de totale vermeerdering der belasting op de benzine bijna *f* 4,69 per 100 L. De officieele benzineprijs welke oorspronkelijk op 8 ct. gesteld was, is hierdoor gebracht op 13 ct. per L.

O. **JOEGO-SLAVIE. — Nieuwe regeering gevormd.** — Nadat de verkiezingen voor den senaat, wegens het zich onthouden van deelneming door de oppositie-partijen, een volledig succes voor de regeering zijn geworden, heeft de premier, Generaal Zivkowitsj, de ontslag-aanvrage van het kabinet ingediend, hetgeen echter als een zuiver formeele handeling wordt beschouwd. De premier heeft dan ook reeds een nieuw ministerie gevormd, waarin slechts twee posten door andere ministers dan in het vorige kabinet worden bekleed.
(Vorig bericht Verkiezingen, 98 E.)

P. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — Prasas, de opvolger van Patel, is gearresteerd. De opvolger van Prasas heeft voor het geval, dat ook hij gearresteerd mocht worden, reeds een opvolger aangewezen. **(Vorig bericht blz. 156 C.)**

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Verklaring van de Ver. Staten.** — De onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Castle, heeft aangekondigd, dat de Ver. Staten een belangrijk aandeel in de ontwapeningsconferentie zullen hebben. Een oplossing van de ontwapeningskwestie zou verkregen kunnen worden, indien de andere landen hun legersterkte in verhouding tot hun bevolking tot den stand van de Ver. Staten terugbrachten, waar het leger verminderd is tot den omvang van een politiemacht.
(Vorig bericht blz. 142 A.)

B. **AMERIKAANSCHE CONSUL AANGEVALLEN DOOR JAPANNERS. — Protest van de Ver. Staten.** — In verband met den aanval op den Amerikaanschen consul te Charbin, eenige dagen geleden door Japanners gepleegd, heeft de Amerikaansche minister van Buitenlandsche Zaken, Stimson, krachtig geprotesteerd bij den Japanschen gezant te Washington. De minister was niet voldaan over de bereids door de Japansche autoriteiten aangeboden verontschuldigingen.

C. **CHICAGO. — Financieele toestand.** — De financiën van Chicago verkeeren in een dermate ongunstige positie, dat veertienduizend onderwijzers sedert April 1931 geen vol salaris hebben ontvangen. In totaal is de stad Chicago den onderwijzers $ 20 millioen schuldig. Ongeveer 12.000 kinderen genieten geen onderwijs, daar een groot aantal scholen gesloten is. **(Vorig bericht blz. 120 A.)**

D. **NEDERLAND. — Onderwijs.** — Van de hand van Ir. D. J. Kruytbosch, oud-directeur van een rijks-H.B.S. zijn eenige paedagogische studies verschenen, getiteld: Normen ter vergelijking van de resultaten van de eindexamens der Hoogere Burgerscholen. De schrijver toont hierbij aan het volkomen gebrek aan eenig stelsel bij de beoordeeling van de cijferlijsten. Met cijfers wordt hier aangetoond, dat een examinandus welke aan een zekere H.B.S. afgewezen wordt, aan een andere met glans geslaagd zou zijn, alleen maar omdat op de eene school een strengere keuringscommissie was dan op de andere en omdat in het eene geval meer waarde werd gehecht aan het schriftelijk gedeelte dan aan het mondelinge, bij de vaststelling van het eindcijfer. Daarom en op andere gronden concludeert de schrijver tot verwerping van een eindcijfer. Bij de beoordeeling behoort het cijfer voor het mondelinge gedeelte behaald gescheiden te blijven van dat voor het schriftelijk gedeelte behaald.
De schrijver heeft verder eenige normen ontworpen, welke het mogelijk maken, de cijferlijsten op objectieve wijze onderling te vergelijken.
(Vorig bericht blz. 154 F.)

E. **LUCHTVAART. — Vliegramp van de Ooievaar.** — Het volledige rapport van de Siameesche commissie in zake het ongeval te Bangkok is thans bekend. De conclusies uit het zeer omvangrijke rapport luiden als volgt:
De voornaamste reden, die tot het ongeval geleid heeft, was het feit dat het vliegtuig niet van den grond is kunnen loskomen.
De factoren die het toestel beletten om met goed gevolg op te stijgen zijn:

1. De geopende nooduitgang. Het is duidelijk gebleken dat het luik bij den start geopend was. Het is door den startofficier opgemerkt, zoomede door twee andere officieren die in de nabijheid stonden. Ook bij het onderzoek op het verongelukte vliegtuig is gebleken, dat het luik openstond; het werd begraven in de modder gevonden. De positie en de toestand ervan toonden aan, dat ook op het oogenblik van het ongeval het luik geopend is geweest. Het gevolg van een poging tot opstijging met het geopende luik zou zijn: zeker verlies aan stijgvermogen; vergrooting van den luchtweerstand, hetgeen belette de normale vliegsnelheid te verkrijgen; zekere mate van staartlastigheid, veroorzaakt door een draaimoment om het zwaartepunt van het vliegtuig.

2. Onjuiste stuwing van de lading van het vliegtuig. Het totaal gewicht van het vliegtuig bij vertrek uit Don Muang was geringer dan bij vertrek van Alorstar en nog beneden het maximum toelaatbaar gewicht. Toch was het toestel flink belast. De verdeeling van het gewicht was niet zoo gunstig als te Alorstar. De vermindering van gewicht aan brandstof en de vermeerdering met een persoon en bagage veranderden de langsstabiliteit van het vliegtuig en vermeerderden de staartlastigheid.

Het toestel had een verstelbaren stabilisator om bij het laden de verandering in de gewichtsverdeeling te compenseeren. De stabilisator was niet beschadigd. Het onderzoek toonde aan, dat de stabilisator neutraal stond. De machine was niet in het juiste evenwicht om los te komen. Deze beide factoren, het openstaande luik en de onvoldoende stuwing, maakten de machine staartlastig.
Op grond van de gebleken feiten is de commissie van oordeel, dat het vliegtuig niet van den grond los kon komen tengevolge van de volgende combinatie van oorzaken: 1. de nooduitgang boven de bestuurderszitplaats was geopend; 2. de vrij zware last was niet behoorlijk gestuwd; 3. De poging om met den wind mee te starten moest den normalen aanloop ongetwijfeld verlengen. **(Vorig bericht blz. 152 N.)**

F. **HERSTELCONFERENTIE. — Frankrijks standpunt.** — De Fransche minister van Financiën, Flandin, heeft in een onderhoud met den Duitschen gezant Von Hoesch verklaard, dat Frankrijk in beginsel bereid is Duitschland een moratorium toe te staan tot uiterlijk 1 Juli 1934. De onvoorwaardelijke annuïteit volgens het Young-plan dient Duitschland echter te blijven betalen; de op deze wijze betaalde bedragen zal Duitschland herkrijgen in den vorm van leeningen op onderpand aan de Rijksspoorwegen.
(Vorig bericht blz. 155 D.)

G. **TURKSCH-ITALIAANSCHE SAMENWERKING. — Eilanden-kwestie geregeld.** — Door de Italiaansche en Turksche zaakgelastigden is de conventie tot vaststelling van de grens ter zee tusschen Italië en Turkije onderteekend. Hierdoor is een eind gemaakt aan het geschil, dat bestond ten aanzien van eenige eilanden en eilandjes, gelegen langs de kust van Anatolië.

H. **ITALIE. — Fascisme.** — De in 1925 uitgevaardigde beperkende bepalingen voor de opneming van nieuwe leden in de fascistische partij zijn opgeheven. De nieuwe secretaris van de fascistische partij Starace heeft in een circulaire medegedeeld, dat ieder „goed Italiaan" voortaan tot de fascistische partij kan toetreden, mits hij kan wijzen op een politiek en moreel zuiver verleden. **(Vorig bericht blz. 89 D.)**

I **LANDBOUW. — Kruising van tarwe en rogge.** — Sir Rowland Biffen, een bekende professor in de agrarische botanie, is er in geslaagd een aantal vruchtbare kruisingen tusschen rogge en tarwe te kweeken, waarvan men verwacht, dat zij tot zeer gunstige resultaten, ook op armen grond, zullen leiden.

K. **OUSTRIC-AFFAIRE. — Oustric veroordeeld.** — De bankier Oustric is tot 18 maanden gevangenisstraf veroordeeld. **(Vorig bericht blz. 17 E.)**

L. **SCHAATSENRIJDEN. — Wereldrecord 10.000 Meter.** — De Noorsche hardrijder Ballangrud heeft de 10.000 M. gereden in 16 min. 46,6 seconden en hiermede het record van den Noor Carlson, welke dezen afstand aflegde in 17 min. 17,4 sec., verbeterd.

A. **ENGELAND. — Ronde-Tafel-Conferentie in zake Birma.** — De Birmaansche Ronde-Tafel-Conferentie heeft een rapport samengesteld, waaraan wij het volgende ontleenen:
Buiten en behalve de gewone bevoegdheden betreffende het terugzenden, het reserveeren en het weigeren van wetgevende maatregelen, moet de gouverneur alle noodige bevoegdheden hebben om hem in staat te stellen zich te kwijten van zijn speciale verantwoordelijkheden, met inbegrip van de bevoegdheid tot het verkrijgen van de noodige fondsen.
Bovendien mag er geen sprake zijn van discriminatie tegen bestaande minderheden of handelsbelangen.
(Vorig bericht blz. 116 G.)

B. **VEREENIGDE STATEN. — Zilver als betaalmiddel.** — Bij den senaat is een wetsontwerp ingediend, waarbij den buitenlandschen regeeringen wordt toegestaan, hun schulden aan de Ver. Staten in zilver te betalen.

C. **AMSTERDAM. — Kamer van Koophandel.** — De heer Gottfr. H. Crone is gekozen tot voorzitter van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel. **(153 L.)**

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Standpunt der Vereenigde Staten.** — Staatssecretaris Stimson heeft verzekerd, dat noch Washington noch de Amerikaansche ontwapeningsdelegatie een bespreking te Genève nopens het schrappen der oorlogsschulden zal toestaan.
De Amerikaansche deelneming aan de ontwapeningsconferentie verplicht de Vereenigde Staten noch juridisch noch moreel tot den Volkenbond toe te treden. **(Vorig bericht blz. 158 A.)**

6 JANUARI 1932

E. **SOVJET-RUSLAND. — Uitbreiding van Tweede Vijfjarenplan.** — Op instigatie van den Raad van Volkscommissarissen der Sovjet Unie is thans een wetenschappelijke expeditie gezonden naar Tadschikistan ten einde een onderzoek in te stellen naar de bodemgesteldheid. De expeditie bestaat uit 70 geleerden. De kosten worden geraamd op 2 millioen roebel. Nagegaan zal worden in hoeverre Tadschikistan in het Tweede Vijfjarenplan zal kunnen worden opgenomen. **(Vorig bericht blz. 138 I.)**

F. **LETLAND. — Suikermonopolie.** — Volgens een mededeeling in de Letlandsche staatscourant is in Letland een staatsmonopolie voor suiker ingevoerd. Indien de binnenlandsche industrie de consumptie niet zou kunnen dekken, zou het Ministerie van Financiën suiker in het buitenland koopen.

G. **KATHOLICISME. — Bisschopswijding van Mgr. Verriet.** — De nieuwe missiebisschop van Curaçao, Mgr. Verriet, is door Mgr. Jansen als zoodanig gewijd.

H. **OUSTRIC-AFFAIRE. — Leden van het Legioen van Eer voor het gerecht.** — Een twaalftal leden van het Legioen van Eer zijn voor het Hof van Appel gedagvaard in verband met de Oustric-affaire. Onder hen bevinden zich verscheidene zeer hooggeplaatste personen, zooals graaf de Saint-Aulaire, Fransch ambassadeur en administrateur van de Holding Française (Holfra) en M. Georges Privat-Deschanel, secretaris-generaal van het Ministerie van Financiën. **(Vorig bericht blz. 158 K.)**

I. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Bali door een orkaan geteisterd.** — Het Westelijk deel van Bali is den derden Januari door een orkaan en bandjirs geteisterd, tengevolge waarvan 4 nieuwe bruggen zijn weggeslagen. De totale schade aan wegen, bruggen, telefoon enz. wordt voorloopig geraamd op *f* 200.000. Ook is zeer veel vee verloren gegaan; het staat nog niet vast hoeveel menschenlevens te betreuren zijn.

K. **RIJNSCHEEPVAART. — Samenwerking.** — In verband met de verscherping in den toestand in de Rijnscheepvaart, zijn te Duisburg besprekingen gehouden tusschen vertegenwoordigers van Duitsche en Nederlandsche Schippersbonden.
De volgende voorstellen zijn eenstemmig goedgekeurd:
1. Den leden van den Duisburgschen particulieren schippersbond wordt aangezegd zich in Rotterdam slechts tot het pas opgerichte Nederlandsche bevrachtingskantoor te wenden.
2. De Nederlandsche bonden zullen hun leden bewegen zich in Duisburg-Ruhrort slechts te bedienen van het bevrachtingskantoor aldaar.
3. In verband met de onmogelijkheid alle Nederlandsche schippers bij het Duisburgsche bevrachtingskantoor aan te sluiten, is het plan gevormd aldaar twee lijsten aan te leggen en wel voor niet-leden en voor de leden. Een benadeeling of bevoorrechting van Nederlandsche of Belgische schippers zal in geen opzicht worden geschapen. De nieuwe regeling zal onmiddellijk uitgevoerd worden.
4. Gestreefd zal worden naar een internationale regeling in zake nacht- en Zondagsrust in de Rijnscheepvaart.

L. **SYRIE. — Verkiezingen.** — De gematigde elementen hebben bij de verkiezingen in Syrië een groote overwinning behaald; zij verkregen nl. 49 zetels terwijl de Nationalisten slechts 5 zetels behaalden.

M. **ENGELAND. — Sir John Simon over de douanevoorschriften.** — De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, heeft in een persconferentie verklaard, dat de douanevoorschriften slechts noodmaatregelen zijn geweest. Het is absoluut onjuist, dat de getroffen maatregelen onderdeelen zijn van een reeds vastgestelde douanepolitiek.
(Vor. ber. blz. 152 C.)

7 JANUARI 1932

N. **BULGARIJE. — Belangrijke verklaring van premier Muschanoff.** — Minister-president Muschanoff, die tezamen met den Bulgaarschen minister van Financiën binnenkort naar Genève zal vertrekken, heeft verklaard, dat de toestand buitengewoon verslechterd is, hoewel Bulgarije alle voorschriften van de financieele commissie te Genève, in het bijzonder ten aanzien van vèrgaande beperkingen, heeft uitgevoerd.
De deviezendekking der Nationale Bank is zoo ingekrompen, dat Bulgarije ter handhaving van de valuta om buitenlandsche hulp zal moeten verzoeken. Dit zal in Genève geschieden, aangezien Bulgarije anders onmogelijk zijn financieele verplichtingen zal kunnen nakomen.
In verband met de binnenkort te houden ontwapeningsconferentie wees Muschanoff op de eenzijdige ontwapening van zijn land. Bulgarije verwacht dienovereenkomstig ook de ontwapening van anderen. Ter vermindering van zijn legerbegrooting zal Bulgarije de afschaffing van het huurleger en de herinstelling van den algemeenen dienstplicht op beperkte schaal doorvoeren. **(Vor. ber. blz. 44 C.)**

O. **ENGELAND. — Credieten op korten termijn.** — De gemeenschappelijke commissie van banken en accepthuizen heeft zich uitgebreid tot een gemeenschappelijke commissie van Engelsche crediteuren op korten termijn, waardoor het ledental zoodanig is vergroot, dat alle betrokken belangen thans in de commissie vertegenwoordigd zijn.
Behalve het reeds genoemde werkcomité voor de Duitsche particuliere schulden op korten termijn

zullen nog twee andere comité's gevormd worden en wel één voor de Hongaarsche en Oostenrijksche schulden op korten termijn en één voor de Duitsche gemeenteleeningen op korten termijn. **(V. b. 19 O.)**

A. **VOLKENBOND. — Conventie tot regeling van den werktijd der mijnwerkers.** — Tusschen de vertegenwoordigers van de regeeringen van België, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Nederland en Tsjechoslowakije, de zeven staten, wier ratificatie voor de inwerkingtreding der conventie in zake den werktijd der mijnwerkers noodzakelijk is, zijn besprekingen gehouden over de mogelijkheid van een spoedige gelijktijdige ratificatie. Deze besprekingen zijn zonder definitief resultaat geëindigd.
De meeste regeeringen, o.w. ook de Nederlandsche, verklaarden zich tot een spoedige gelijktijdige ratificatie bereid, doch Duitschland en België maakten bezwaren. De besprekingen zijn verdaagd tot de volgende internationale arbeidsconferentie.

B. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. - Enquête-commissie voor Mandsjoerije.** — De Enquête-commissie van den Volkenbond, die een onderzoek zal instellen naar den toestand in Mandsjoerije, is thans definitief gevormd en zal tegen het einde van Januari haar reis naar Mandsjoerije aanvaarden.
Leden van de commissie zijn de Engelsche vertegenwoordiger Lord Lytton, die voorzitter der commissie is, de Duitsche voormalige gouverneur van Duitsch-Oost-Afrika Schnee, de Fransche generaal Claudel, de Amerikaansche generaal MacCoy en de voormalige Italiaansche ambassadeur Aldobrandi. **(156 D.)**

C. **DRESDEN. — Betalingsmoeilijkheden.** — Nadat Dortmund als eerste groote Duitsche stad haar betalingen met ingang van 1 Januari op den amortisatie- en rentedienst der gemeenteschulden niet meer kon verrichten, is thans ook de stad Dresden niet in staat over Januari de rente te betalen op de binnenlandsche schulden op korten termijn.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Negen-Mogendheden-Verdrag.** — De onderteekenaars van het Negen-Mogendheden-Verdrag van 1922 hebben besloten om onder beroep op dit verdrag op te treden voor de territoriale en politieke onaantastbaarheid van China. **(Vorig bericht blz. 160 B.)**

E. **FRANKRIJK. — Minister Maginot overleden.** — De Fransche Minister van Oorlog, Maginot, is op bijna 55-jarigen leeftijd overleden.

F. **ENGELAND. — Drankvraagstuk.** — De commissie, belast met het bestudeeren van den handel in spiritualiën in Engeland, heeft een meerderheidsrapport, onderteekend door 16 van de 19 leden, uitgebracht, waarin o.a. wordt aangedrongen op een spoediger vermindering van het aantal vergunningen tot verkoop van sterken drank, voorlichting in de scholen in zake het gebruik van alcohol, invoering van een algemeen sluitingsuur voor vergunningen om 10 uur 's avonds, en instelling van een nationale commissie tot toezicht op den handel in spiritualiën. Drooglegging werd niet voorgesteld.

G. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — Verscheidene vooraanstaande Indische leiders en staatslieden hebben de uitnoodiging van den Indischen onderkoning aanvaard tot een bijeenkomst te Delhi om over den door de jongste gebeurtenissen geschapen toestand te beraadslagen.
De bijeenkomst zal nog deze week plaats hebben. De uitnoodiging geschiedde naar aanleiding van een verklaring van Sir Tedzj Saproe, dat de onderkoning een conferentie van Indische leiders diende bijeen te roepen, die bereid waren zich vrij over de constitutioneele zaken uit te spreken. **(Vor. ber. blz. 157 P.)**

H. **SCANDINAVISCHE CONFERENTIE. — Overeenstemming bereikt.** — De conferentie der drie Scandinavische ministers van Buitenlandsche Zaken is op 7 Januari 1931 beëindigd. De ministers besloten vertegenwoordigers van de drie landen te benoemen, die voor alle economische maatregelen in permanent contact met elkaar zullen blijven.

I. **JEF DENIJN. — Eere-beiaardier.** — Aan den wereldberoemden Mechelschen beiaardier Jef Denijn is op zijn verzoek eervol ontslag verleend; hem werd den titel van eere-beiaardier toegekend. **(V. b. 38 C.)**

K. **DUITSCHLAND. — Chèques door Duitsche regeering gemerkt.** — Van 10 Januari a.s. af zal de verzending van binnenlandsche chèques naar het buitenland zonder goedkeuring van het departement van Financiën van het betrokken Duitsche land, strafbaar zijn. Voor chèques, die zonder verzendingsmerk uit Duitschland binnenkomen, kan de buitenlandsche houder slechts in uitzonderingsgevallen de tegenwaarde ontvangen. Aanbevolen wordt, zulke chèques aan den afzender terug te zenden en daarentegen chèques met een merk van goedkeuring van het betrokken departement of met een merk van algemeene goedkeuring te eischen. Duitsche banken zijn niet in staat voor buitenlanders achteraf de goedkeuring te verkrijgen.

L. **CHINA. — Gedelegeerde te Genève.** — Tot opvolger van dr. Sze te Genève heeft de Chineesche regeering den Chineeschen gezant te Washington, Jen benoemd.

M. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Comité Ponden-leeningen.** — Het comité Ponden-leeningen Ned.-Indië deelt het volgende mede:

1. dat het door den rechter zoo noodig tot in hoogste instantie zal laten uitmaken welke de verplichting van Ned.-Indië t.a.v. betaling van coupon en hoofdsom der pondenleeningen is.

2. dat deelnemers aan de actie van het comité de vervallende coupons kunnen verzilveren, maar dat maatregelen zijn getroffen, (doch alleen voor deelnemers) ter voorkoming van verwerking van rechten op voldoening van hoofdsom en rente in £, door acceptatie van betaling van rente-bedragen naar papierponden.

3. dat bij daling van het huidig Eng. £ tot b.v. *f* 6, overeenkomstig het Marken-arrest van den Hoogen Raad, tweemaal het nominaal Pondbedrag der obligaties zal moeten worden betaald, daar het papieren £ naar de meening van het comité (en met hem van vele bekwame economen en juristen) niet is een gedeprecieerd Pond Sterling (in goud inwisselbaar), doch de nieuwe, gangbare geldeenheid van Engeland.

N. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Nota van de Vereenigde Staten aan Japan.** — Stimson, de Amerikaansche minister van Buitenl. Zaken, heeft de volgende nota aan de Japansche regeering gezonden en afschrift hiervan doen toekomen aan de onderteekenaars van het z.g. Negen-Mogendheden-Verdrag.
„Door de jongste operaties te Tsjintsjau is het laatste overblijfsel van het gezag der regeering van de Chineesche republiek in Mandsjoerije, zooals dat vóór den 18den September 1931 bestond, vernietigd. De regeering der Vereenigde Staten blijft vertrouwen, dat de arbeid der neutrale commissie, welke krachtens machtiging van den Volkenbondsraad wordt gevormd, een definitieve oplossing der tusschen China en Japan bestaande moeilijkheden zal vergemakkelijken. De Amerikaansche regeering acht het echter onder de huidige omstandigheden en met het oog op haar eigen rechten en verplichtingen, haar taak, zoowel de regeering van Japan als die van China er van te verwittigen, dat zij de wettigheid van een eventueele de facto bestaande

situatie niet zal kunnen erkennen, en evenmin een verdrag of overeenkomst tusschen deze beide regeeringen of haar vertegenwoordigers gesloten, waardoor afbreuk wordt gedaan aan de verdragsrechten der Vereenigde Staten, of aan die van Amerikaansche onderdanen in China, of aan de gebieds- en gezagsintegriteit van de Chineesche republiek, dan wel aan de internationale politiek met betrekking tot China, welke als de „politiek van de open deur" bestempeld pleegt te worden." **(Vor. ber. blz. 160 D.)**

A. **VITAMINE „C". — In koffie niet aangetoond.** — Op grond van de mededeelingen van von Hahn, dat koffie vitamine C bevat, zijn nadere onderzoekingen gedaan, teneinde hieromtrent zekerheid te krijgen. Als proefdieren werden marmotten gebruikt; de proeven konden echter het resultaat van von Hahn niet bevestigen. **(Vorig bericht blz. 123 E.)**

B. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing 1932.** — De rijkskanselier dr. Brüning heeft een onderhoud gehad met Hitler, den leider der Nationaal-Socialisten en met de sociaal-democratische leiders Wels en Breitscheid, over een eventueele verlenging der ambtsduur van Hindenburg. In geen van beide gevallen hebben deze besprekingen tot een definitief resultaat geleid.

C. **ENGELAND. — Kerkelijk huwelijk voor gescheiden personen verboden.** — De aartsbisschop van Canterbury, Dr. Lang, heeft het sluiten van een kerkelijk huwelijk voor personen die gescheiden zijn, verboden. Bovendien is een dergelijke verbodsbepaling afgekondigd voor niet-gedoopte personen en voor diegenen, welke in een zekere graad van bloedverwantschap tot elkaar staan.
Tevens veroordeelt dr. Lang de geboortebeperking, waaraan de meerderheid der Engelsche bisschoppen in 1930 haar voorwaardelijke goedkeuring heeft gehecht.

D. **VOLKENBOND. — Steenkoolconferentie.** — De Engelsche mijneigenaars hebben besloten geen deel te nemen aan de door den Volkenbond bijeengeroepen internationale conferentie, waar de mogelijkheid zal worden onderzocht van een internationale overeenkomst in zake de verdeeling van steenkool over de wereldmarkt. Dit besluit is genomen naar aanleiding van de handelspolitiek van verschillende Europeesche landen, welke in de laatste maanden den internationalen toestand op de kolenmarkt veel ernstiger en slechter heeft gemaakt. Speciaal geldt dit voor Frankrijk, dat de invoerrechten voor Engelsche steenkool heeft verhoogd.
De voorzitter der Engelsche steenkoolexporteurs zal thans, op verzoek der Engelsche regeering, deelnemen aan de conferentie.

E. **MINISTER DECKERS. — Reis naar Ned. Oost-Indië.** — De Minister van Defensie, mr. dr. Deckers, is naar Ned.-Indië vertrokken. „Deze reis heeft", aldus verklaarde de minister, „ten doel het bezichtigen van de instellingen van de marine in Indië, terwijl natuurlijk ook een persoonlijk onderzoek naar de noodzakelijkheid van den derden kruiser zal worden ingesteld. **(Vor. ber. Kruiserbouw, 137 B.)**

8 JANUARI 1932

F. **ENGELAND. — Birma-Ronde-Tafel-Conferentie.** De Birma-Ronde-Tafel-Conferentie is gereed gekomen met hare werkzaamheden. Met algemeene stemmen werd een resolutie aangenomen, waarin aan koning George ongeschokte loyaliteit wordt betuigd. In zijn slotwoord zeide de voorzitter der conferentie, Lord Peel, dat sommige gedelegeerden misschien te veel aandacht hadden geschonken aan de Safeguards en contrôles, die gereserveerd bleven voor den gouverneur en zich niet voldoende bewust waren geweest van de enorme overdracht van werkelijke contrôle op zaken, die onder de ontworpen constitutie aan de Birmeesche regeering zal geschieden. De groote reeks van betrokken provinciale en centrale onderwerpen vormen een geweldige nieuwe verantwoordelijkheid voor de Birmeesche wetgeving en uitvoerende macht. **(Vorig bericht blz. 159 A.)**

G. **OOSTENRIJK. — Staking der Stillhalte-betalingen.** — De Oostenrijksche Nationale Bank heeft den particulieren banken, met uitzondering van de Kreditanstalt, die door speciale overeenkomsten met de schuldeischers een bijzondere positie inneemt, medegedeeld, dat zij van 10 Januari af nauwelijks in staat zal zijn de voor de Stillhalte-betalingen noodzakelijke deviezen ter beschikking te stellen.
Dientengevolge zal een nieuwe conferentie der particuliere buitenlandsche schuldeischers onder deelneming van den Nederlandschen adviseur van de Oostenrijksche Nationale Bank, Prof. Bruin, bijeengeroepen worden, teneinde een nieuwe regeling te ontwerpen van de Stillhalte-overeenkomst. Deze overeenkomst, die eind Augustus 1931 tot stand is gekomen, bepaalt, dat de rembourscredieten in 7 driemaandelijksche termijnen van 15%, de laatste van 10% en de eigenlijke contante credieten in 4 gelijke driemaandelijksche termijnen moeten worden terugbetaald. In den tijd van het afsluiten van deze overeenkomst bedroeg de totale schuld aan het buitenland welke onder de overeenkomst viel, ruim 30 millioen dollar.

H. **DUITSCHLAND. — Volksbegehren in Oldenburg.** — Volgens de laatste mededeelingen zijn voor het nationaal socialistisch Volksbegehren in zake ontbinding van den Landdag meer dan 20.000 handteekeningen verzameld. Hiermede wordt voldaan aan het bij de wet vereischte aantal tot het houden van een referendum.

I. **ENGELAND. — Lloyd George voor schrapping der herstelbetalingen.** — In een onderhoud met een verslaggever van de „Daily Herald" verklaart Lloyd George zich ten volle voor volledige schrapping der herstelbetalingen en oorlogsschulden. De oorlogsschulden en de herstelbetalingen zijn zoo nauw met elkaar verbonden, dat een schrapping van beide noodzakelijk is om ook slechts maar de geringste mate van welstand in de wereld te herstellen.

K. **FRANKRIJK. — Herriot tegen schrapping der herstelbetalingen.** — In de „Petit-Parisien" geeft de oud-Minister-president Herriot een overzicht van den internationalen toestand. In zeker opzicht moet zijn artikel beschouwd worden als een antwoord op de eischen van het radicaal-socialistische blad „La Dépêche de Toulouse", dat volledige schrapping van de herstelvorderingen van Frankrijk had geëischt. Herriot keert zich tegen dezen eisch en stelt zich op het standpunt der Fransche regeering, in zooverre hij ook een tijdelijk beperkt moratorium wil, dat waarborgen biedt voor de hervatting der herstelbetalingen door Duitschland. **(Vor. ber. blz. 132 D.)**

L. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — De derde president van het Pan-Indische congres, Asariu, werd evenals de secretaris-generaal van het congres, Daulatram, gearresteerd en naar de gevangenis overgebracht.
Talrijke autoriteiten te Bombay hebben bijzondere volmachten ontvangen, waarbij zij maximumstraffen van zeven jaren kunnen opleggen in plaats van tot twee jaren zooals tot nu toe het geval was.
Een nieuw decreet machtigt de regeering in speciale gevallen bijzondere rechters aan te wijzen, die doodvonnissen of verbanningen zullen kunnen uitspreken.
(Vorig bericht blz. 160 G.)

A. **JAPAN. — Aanslag op den keizer.** — Tijdens een rit van den Japanschen keizer door Tokio is een bomaanslag gepleegd. De helsche machine ontplofte juist voor het rijtuig van den keizer, met het gevolg, dat de paarden voor het rijtuig gedood werden. Keizer Hiro Hito kwam met den schrik vrij en liep geen enkele verwonding op.
De dader is een Koreaansch communist; hij had nog een tweede bom bij zich, doch vond geen gelegenheid meer deze te werpen, aangezien hij terstond door de politie werd gearresteerd.

B. **JAPAN. — Ministerie afgetreden.** — Minister-president Inoekai heeft den keizer het ontslag van het Japansche kabinet aangeboden.
Aangezien geen nadere bijzonderheden bekend zijn omtrent de politieke redenen, die tot dit ontslag aanleiding konden geven en er, voor zoover bekend is, in zake het Japansche optreden in Mandsjoerije in Japansche regeeringskringen volledige homogeniteit heerscht, wordt er aan herinnerd, dat het een Japansche zede is, dat het kabinet na een aanslag op den keizer zijn ontslag aanbiedt. **(Vor. ber. blz. 136 A.)**

C. **GENEESKUNDE. — Postvaccinale encephalitis.** — In een studie van Dr. J. K. F. Rassers uit deze de meening, dat de postvaccinale encephalitis zou worden veroorzaakt deels door 't virulenter worden van de pokstof, deels door 't toenemende zoutgebruik van den cultuurmensch. Het NaCl zou n.l. het ontstekingwerende calcium uit de huid verdringen en den cultuurmensch vatbaarder maken voor allerlei infectieziekten.
De grootere virulentie der vaccine zou ook veroorzaakt zijn door de verarming van de kalverenhuid aan calcium tengevolge van toenemend zoutgebruik door 't vee. (Ned. Tijdschr. voor Geneesk.)

D. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing.** — Hindenburg heeft verklaard, dat hij bereid is, zich candidaat te stellen voor de Presidentsverkiezing in 1932. Zijn ambtsperiode zou dan slechts een jaar duren. Hij stelde echter als voorwaarde, dat zijn verkiezing door alle groote partijen bewerkt zou worden. **(Vorig bericht blz. 161 B.)**

E. **DUITSCHLAND. — Herstelbetalingen.** — De Duitsche rijkskanselier, Dr. Brüning, heeft met den Engelschen ambassadeur te Berlijn een onderhoud gehad over de herstelbetalingen en er bij die gelegenheid op gewezen, dat Duitschland niet over de middelen beschikt om de herstelbetalingen voort te zetten. **(Vorig bericht blz. 157 L.)**

9 JANUARI 1932

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Geen Britsche nota aan Japan.** — Het Britsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken publiceert de volgende verklaring in zake de Mandsjoerijsche kwestie:
De Engelsche regeering houdt aan de „open-deur" politiek voor den internationalen handel in Mandsjoerije vast, die door het Negen-Mogendheden-Verdrag in Washington werd gegarandeerd. Sedert de jongste gebeurtenissen in Mandsjoerije stelde de Japansche afgevaardigde in den Volkenbondsraad te Genève vast, dat Japan in Mandsjoerije de voorvechter van de grondstelling van gelijke activiteitsmogelijkheden en van open-deur politiek voor de economische belangen van alle landen is. Verder verklaarde de Japansche Minister-president op 28 December, dat Japan aan de open-deur politiek vasthoudt en gaarne inmenging en medewerking van het buitenland aan Mandsjoerijsche ondernemingen zou zien. Met het oog hierop houdt de Engelsche regeering het niet voor noodzakelijk om eenige officieele nota aan de Japansche regeering te zenden in den zin, waarin de Amerikaansche regeering dat heeft gedaan. Alleen is den Japanschen gezant verzocht om van zijn regeering de bevestiging van deze verzekering te verkrijgen. **(Vorig bericht blz. 160 N.)**

G. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — Dr. Ansari, de derde voorzitter van het Congres, is tot zes maanden gevangenisstraf en een geldboete van 200 roepies veroordeeld.
De communistenleider Roy is te Cawnpore wegens deelneming aan een samenzwering tot 12 jaar deportatie veroordeeld. **(Vorig bericht blz. 161 L.)**

H. **SCHAATSENRIJDEN. — Europeesche kampioenschappen.** — De te Davos gehouden wedstrijden om het Europeesche kampioenschap schaatsenrijden, 500 en 5000 meter zijn gewonnen door den Fin Thunberg. De Hollander Schenk werd op de 500 meter no. 5; op de 5000 meter werd de Hollander Heiden vierde. **(Vorig bericht blz. 158 L.)**

I. **SCHAKEN. — Tournooi te Hastings.** — De uitslag van het schaaktournooi te Hastings luidt als volgt: 1. Flohr 8, 2. Kashdan 7½, 3. Euwe 5, 4. Sultan Kahn 4½. Verder behaalden Jackson, Miss Menchik, Stoltz en Yates 4 punten, Thomas en Mitchell 2 punten.
In het premier reserve-tournooi werd Noteboom derde. In het major-tournooi behoorde de Nederlander Prins niet tot de prijswinnaars. **(V. b. 139 C.)**

K. **PHILIPPIJNEN. — Gouverneur.** — Tot opvolger van Davis, Gouverneur-Generaal van de Philippijnen, is benoemd Th. Roosevelt.

L. **BELGIE. — Buitenlanders.** — In 1931 waren in België 316.982 buitenlanders gevestigd, w.o. 70.000 Franschen, 64.000 Nederlanders, 40.000 Polen, 35.000 Italianen, 13.000 Duitschers, 11.000 Engelschen, 10.000 Luxemburgers, 9000 Russen, 7000 Zwitsers en 2000 Amerikanen.

M. **JAPAN. — Ministerie.** — De Japansche keizer heeft de ontslagaanvrage van het kabinet niet aanvaard; dit heeft daarop besloten in zijn geheel in functie te blijven. **(Vorig bericht blz. 162 B.)**

N. **HERSTELCONFERENTIE. — Datum vastgesteld.** — Door de deelnemende staten aan de conferentie te Lausanne is bepaald, dat deze conferentie op 25 Januari 1932 zal aanvangen. **(Vor. ber. blz. 158 F.)**

O. **VEREENIGDE STATEN. — Rapport omtrent Billings en Mooney.** — De indertijd door de juridische Wickersham-commissie ingestelde sub-commissie heeft aan den Senaat rapport uitgebracht over het geval van de gevangenneming van de arbeidersleiders Thomas Mooney en Warren Billings, die in verband met den bomaanslag te San Francisco in 1916 werden gearresteerd en gevangen gezet. De commissie verklaarde, dat de gevangenhouding van Billings en Mooney een carricatuur van rechtspleging was en slechts mogelijk was door rechtsverkrachting en unfaire propaganda van de zijde der staatsautoriteiten.

P. **HERSTELSCHULDEN. — Flandin over de verklaring van Brüning.** — De Fransche Minister van Financiën, Flandin, heeft in zake de verklaring van den Duitschen rijkskanselier het volgende aan de pers medegedeeld:
Wanneer de verklaringen, die men den rijkskanselier toeschrijft, juist zijn, en de Duitsche regeering niet meer de verplichtingen van het Young-plan en het Verdrag van Versailles wil nakomen, dan zou dat beteekenen, dat Duitschland een eind wil maken aan het Young-plan en het Verdrag van Versailles. Bevestiging van dit bericht dient te worden afgewacht. Geen Fransche regeering zal de opzegging van de

vrijwillig onderteekende verdragen kunnen aanvaarden. Wanneer de conferentie van Lausanne wordt voorafgegaan door dergelijke verklaringen over niet-betaling, is de conferentie overbodig.

(Vor. ber. Verklaring van Brüning, 162 E.)
(Vorig bericht Herstelschulden, 161 K.)

A. **DENEMARKEN. — Arbeidscontracten opgezegd.** — Naar het Deensche blad „Politiken" meldt, hebben vrijwel alle groote Deensche vakbonden de afloopende arbeidscontracten opgezegd, waarbij meer dan 100.000 werklieden betrokken zijn. De vakbonden hebben als motief voor deze opzegging aangevoerd, dat een min of meer belangrijke stijging van het prijsniveau kan worden verwacht, zoodat de arbeiders niet langer dan voor den duur der loopende contracten aan de oude loontarieven gebonden willen zijn.
Op een bevolking van 3½ millioen inwoners telt Denemarken thans 115.000 werkloozen.

10 JANUARI 1932

B. **LENINGRAD. — Bevolking.** — Op 1 Januari 1932 bedroeg de bevolking van Leningrad 2.733.000 inwoners, waardoor Leningrad de zevende plaats onder de wereldsteden zou innemen. **(Vor. ber. blz. 89 M.)**

C. **KOOLMONOXYDE. — Nieuw-ontdekte bron voor koolmonoxyde-vergiftiging.** — Op een der Britsche oorlogsschepen is een arbeider, die een, gedurende zeer langen tijd afgesloten ruimte binnentrad, aan CO-vergiftiging overleden. Bedoelde ruimte was geverfd met een mengsel, dat gekookte lijnolie bevatte. Uit onderzoekingen is nu gebleken, dat drogende lijnolie bij onvoldoende ventilatie, door vermindering van zuurstof en vermeerdering van CO_2 en CO, een bron van koolmonoxyde-vergiftiging kan zijn.
(Ned. Tijdschr. voor Geneesk.)

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Antwoord van Japan aan de Vereenigde Staten.** — De Japansche nota van antwoord op de Amerikaansche nota houdt in hoofdzaak het volgende in:

„De militaire maatregelen in het gebied van Kintschau hebben geen ander doel dan de ongeregelde Chineesche troepen en de bandieten te verdrijven. Dit geschiedt overeenkomstig het besluit van den Volkenbondsraad d.d. 10 December j.l.
Japan als onderteekenaar van het Negen-Mogendheden-Verdrag heeft niet de bedoeling China's onafhankelijkheid of de „open-deur-politiek" in Mandsjoerije te schenden.
Japan wenscht dat het Mandsjoerijsche geschil wordt bijgelegd en zal daarbij de beide volgende gezichtspunten in acht nemen:

1. Geenerlei maatregelen, die in strijd zijn met het Kelloggpact, zullen worden genomen;

2. Japan is voornemens geenerlei nieuw verdrag of nieuwe overeenkomst met China in de Mandsjoerijsche kwestie te sluiten;

Japan wenscht evenwel een staking van de systematische anti-Japansche beweging in China en de erkenning van de tusschen Japan en China bestaande verdragen." **(Vorig bericht blz. 162 F.)**

E. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. — Mevrouw Gandhi gearresteerd.** — Naar thans gemeld wordt, zijn ook de echtgenoote van Gandhi en Miss Slade gearresteerd. **(Vorig bericht blz. 162 G.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — Tariefwetgeving.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft een door de democraten ingediend wetsontwerp aangenomen, waarin bepaald wordt, dat de volmachten voor de tariefwetgeving zullen worden overgedragen van den president aan het Congres.
Men verwacht intusschen, dat het wetsontwerp in den Senaat zal worden verworpen, of dat, wanneer dit niet geschiedt, president Hoover zijn veto erover zal uitspreken.

G. **VEREENIGDE STATEN. - Internationale Douaneconferentie voorgesteld.** — In een door het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden aangenomen wetsontwerp wordt o.a. voorgesteld een internationale conferentie bijeen te roepen, welke over een verlaging van de douanetarieven zou moeten beraadslagen.

11 JANUARI 1932

H. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid.** — De American Federation of Labor, het Amerikaansche Vakverbond, raamt het aantal werkloozen in de Ver. Staten thans op 8 millioen. Met hun gezin en de van hen afhankelijke personen bedraagt het totaal aantal slachtoffers der werkloosheid naar schatting ongeveer 20 millioen. **(Vorig bericht blz. 109 A.)**

I. **JOODSCHE PROBLEMEN. — Zionisme.** — Het lid van het executief comité der Zionistische wereldorganisatie, Prof. Brodetsky, heeft op de jaarvergadering der Zionistische federatie te Londen de bestuurspolitiek in Palestina gedurende de laatste 6 maanden onbevredigend genoemd. Hij noemde deze politiek onvereenigbaar met het mandaat en zelfs met den brief van den Premier aan Dr. Weizmann, speciaal ten opzichte van de immigratie. Ten slotte werd een motie aangenomen, behelzende, dat zoolang de Joodsche immigratie in Palestina niet vergemakkelijkt werd, het Joodsche volk niet van meening kon zijn, dat Groot-Britannië zijn plechtige belofte nakwam. **(Vorig bericht blz. 126 D.)**

K. **NEDERLAND. — Collectieve arbeidsovereenkomsten.** — Het centraal bureau voor de statistiek deelt de volgende gegevens mede omtrent den stand der collectieve arbeidsovereenkomsten in 1931.
Na een periode van teruggang na 1920, heeft men in het tijdvak 1926—1930 een gestadige uitbreiding kunnen waarnemen van de aantallen overeenkomsten en daarbij betrokken ondernemingen en werknemers. Deze groei is in 1931 tot stilstand gekomen, ten gevolge van de economische crisis. Het aantal onder collectieve contracten werkende arbeiders nam in het afgeloopen jaar — vergeleken met 1930 — af met ruim 27.000, terwijl daarentegen het aantal ondernemingen vrijwel gelijk bleef, een verschijnsel, dat duidt op inkrimping van personeel.
Na 1 Juni 1931 (den datum, waarop de statistiek gebaseerd is) is deze teruggang nog sterker geworden, o.m. doordat eenige belangrijke overeenkomsten beëindigd en tot dusver niet weer vernieuwd zijn, zooals de overeenkomsten in de metaalindustrie, de havenbedrijven in Amsterdam en Rotterdam, zoomede voor de schepelingen ter koopvaardij.
Vergeleken met 1930 hadden een hooger contractloon o.a. typografie-arbeiders en boekbinders, monteurs in de verwarmingsindustrie, enkele groepen arbeiders in de Waalsteenindustrie. Een lager loon hadden o.a. landarbeiders in verschillende plaatsen, arbeiders in exportslachterijen te Oss, in beetwortelsuikerfabrieken te Groningen en Hoogkerk, alsmede een aantal categorieën van arbeiders in de sigarenindustrie en het scheepspersoneel ter koopvaardij.

L. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Economische toestand.** — De voorzitter van den Volksraad, de Heer J. W. Meyer Ranneft, heeft bij de opening van de zitting van den Volksraad verklaard, dat sedert de instelling van den Volksraad, de economische toestand nog nooit zoo ernstig is geweest. De begrooting werd van *f* 500.000.000 teruggebracht op *f* 300.000.000 en laat nog een tekort van *f* 150.000.000.

De oorzaak hiervan ligt buiten Ned.-Indië. De wereldconstellatie wijzigde zich in Indië's nadeel. De waarde van den export daalde tot minder dan de helft. Niettemin zijn er lichtpunten indien de vrede gehandhaafd blijft. Spr. wees op den ruimen voedselvoorraad en de toenemende technische ontwikkeling, welke moed geven om de depressie te doorstaan. De voorzitter verklaarde tenslotte, dat men met bezuiniging alleen er niet meer komt; nu blijven alleen nog over stopzetting van werken, ontslag van personeel, salariskorting en belastingverhooging. Dit alles is pijnlijk, vooral omdat de helft der ontwikkelden in staatsdienst leeft. De tijd is echter voorbij, waarin men een maatregel kon afwijzen omdat zij leed veroorzaakt en afbraak brengt. Thans moet worden gevraagd of andere maatregelen niet nog slechtere gevolgen zullen hebben.

A. **INTERNATIONALE PERSCONFERENTIE. — Opening.** — In de vergaderzaal van den Rijksdag te Kopenhagen is de internationale persconferentie geopend, waaraan alle uitgenoodigde perschefs der regeeringen, de leiders der groote officieele en onafhankelijke persagentschappen, zoomede vertegenwoordigers van de wereldorganisaties van journalisten deelnemen.
De conferentie heeft ten doel, de verspreiding van valsche en tendentieuze berichten tegen te gaan en zoodoende mede te werken tot den wereldvrede.
De Deensche minister van Buitenlandsche Zaken zeide in zijn openingsrede o.a., dat het er thans naar uitziet, alsof wij op den drempel van een economischen oorlog staan, die sociale en internationale wijzigingen met zich zou kunnen brengen, waarvan niemand de draagwijdte zou kunnen overzien.

C. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing 1932.** — Dr. Hugenberg en Hitler hebben den Rijkskanselier, Dr. Brüning, medegedeeld, dat zij het voorstel, om den rijkspresident door den Rijksdag te laten herkiezen, niet kunnen aanvaarden. **(Vor. ber. 162 D.)**

D. **AMERIKAANSCHE CONSUL DOOR JAPANNERS AANGEVALLEN. — Geschil bijgelegd.** — Staatssecretaris Stimson heeft medegedeeld, dat de Japansche regeering een strenge bestraffing heeft bevolen van de twee Japansche politie-agenten, wegens den aanval op den vice-consul der Ver. Staten te Moekden, Chamberlain. De Amerikaansche regeering heeft in deze regeling toegestemd, waarmede het incident definitief is bijgelegd. **(Vor. ber. 158 B.)**

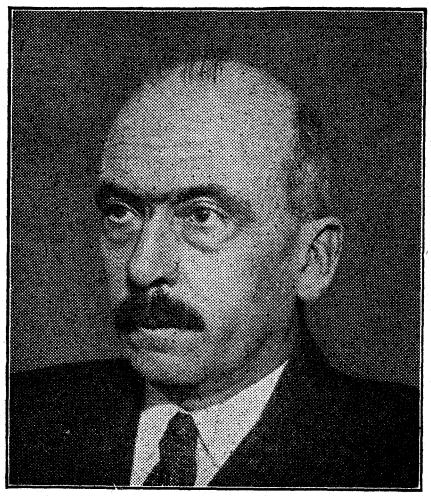
E. **HERSTELCONFERENTIE. — Frankrijk neemt deel.** — De Minister-President Laval heeft aan den Duitschen ambassadeur te Parijs, von Hoesch, medegedeeld, dat, al is de houding van den Duitschen rijkskanselier Brüning betreffende de betaling der reparaties onaanvaardbaar, Frankrijk toch de conferentie van Lausanne zal bijwonen. **(V. b. 162 N.)**

F. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Crediet aan Duitschland.** — De president van de Internationale Bank is gemachtigd het crediet van 25 millioen dollar aan de Duitsche Rijksbank met drie maanden te verlengen, op voorwaarde dat ook de drie andere banken, die elk met 25 millioen dollar aan de leening deelnemen, n.l. de Bank van Frankrijk, de Bank van Engeland en de Federal Reserve Bank, op dezelfde voorwaarden met de verlenging accoord gaan. Men verwacht dat de Bank van Frankrijk, bij wie de ontstemming over de verklaring van Brüning zeer groot is, haar beslissing voorloopig nog aan zal houden.

G. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Crediet aan Oostenrijk verlengd.** — Het aandeel van de Bank voor Internationale Betalingen in de leening van 190 millioen schilling aan Oostenrijk, die op 12 Januari afloopt, is met 3 maanden verlengd.

H. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Crediet aan Hongarije verlengd.** — Het aandeel van de Internationale Bank in het Hongaarsche crediet ad $ 20,8 millioen, dat op 18 Januari a.s. afloopt, is met 3 maanden verlengd.

I. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Mr. Trip tot lid gekozen.** — Tot opvolger van het afgetreden Nederlandsche lid van den Raad van Beheer Mr. Vissering, is de nieuwe president van de Nederlandsche Bank, Mr. L. J. A. Trip, gekozen.

Mr. L. J. A. Trip.

K. **VALUTA-VRAAGSTUK. HERSTELSCHULDEN. — Rede van Prof. Keynes.** — De Engelsche financieele en economische deskundige prof. Keynes heeft te Hamburg een redevoering gehouden over het valuta- en herstelvraagstuk. Spr. zette o.a. uiteen, dat het zich afwenden door Gr. Britannië van den gouden standaard een tendens voor de geheele wereld vormt. „Ik houd het voor zeer waarschijnlijk — aldus prof. Keynes — dat in den loop van dit jaar verdere valuta's zich zullen aansluiten bij den sterlinggroep, vooral Zuid-Afrika, Duitschland en de Midden-Europeesche landen; mogelijkerwijze ook Nederland, dat hierin dan op sleeptouw zou worden genomen door Java. Ten aanzien van de herstelschulden verklaarde Keynes:
In zekeren zin gaat het hierbij niet meer om een kwestie van practische financieele politiek, want op het oogenblik worden noch herstelbetalingen noch oorlogsschulden verricht en niemand kan zich voorstellen, dat in de naaste toekomst een noemenswaardige som betaald zal worden. Men heeft op het oogenblik de keuze tusschen een definitieve regeling door een groote daad van internationale verzoening en een algemeene staking van betalingen in een atmosfeer van internationale vijandschap."
Met nadruk verklaarde Keynes vervolgens: „Geen verantwoordelijk mensch in Engeland verlangt op het oogenblik de voortzetting van de herstel- en oorlogsschuldbetalingen in welken vorm ook. Engeland — alle partijen en belangengroepen inclusief — komt onbeperkt op voor volledige opheffing. Wij weten thans, dat het geheele systeem van gedachten en besluiten, waarvan deze verplichtingen de uitdrukking vormen, een onheilvolle vergissing is geweest."
(V. D.)

12 JANUARI 1932

L. **FRANKRIJK. — Ministerie afgetreden.** — Minister-president Laval heeft het ontslag der regeering bij den president der republiek ingediend, dat deze heeft aanvaard. **(Vorig bericht blz. 116 F.)**

A. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japan zet door.** — Minister-President Inoekai heeft in het Japansche kabinet rapport uitgebracht over de Amerikaansche nota en over de Japansche houding in deze aangelegenheid. De Minister van Oorlog en de chef van den generalen staf bespraken den toestand in Mandsjoerije. Het kabinet constateerde dat een afbreken der militaire operaties in Mandsjoerije in geen geval in aanmerking kan komen.
(Vorig bericht blz. 163 D.)

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Engelsche delegatie.** — De Engelsche delegatie zal onder leiding staan van MacDonald. **(Vor. ber. blz. 159 D.)**

C. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing 1932. - Verslag van Brüning aan Hindenburg.** — De Rijkskanselier Dr. Brüning heeft den Rijkspresident rapport uitgebracht over zijn besprekingen met de leiders der groote partijen over de mogelijkheid van een parlementaire verlenging van de ambtsperiode van den Rijkspresident door den Rijksdag. Op grond van deze uiteenzetting heeft de Rijkspresident den Rijkskanselier verzocht van verdere stappen tot oplossing dezer kwestie door middel van het parlement af te zien. **(Vorig bericht blz. 164 C.)**

D. **HERSTELVRAAGSTUK. — Het Engelsche kabinet over de verklaring van Brüning.** — Volgens de Times ziet de Engelsche regeering in de verklaring van Rijkskanselier Dr. Brüning over het herstelvraagstuk geen dreigement of ultimatum, maar eenvoudig het constateeren van den bestaanden toestand, zooals die van Duitsch standpunt wordt gezien en zooals hij blijkt uit het rapport van Bazel.
(Vorig bericht blz. 161 I.)

E. **KATHOLICISME. — Albert de Groote heilig verklaard.** — Op 10 Januari is het pauselijk besluit afgekondigd, waarbij Albert de Groote heilig is verklaard. Albert de Groote leefde van 1193—1280.
(Vorig bericht blz. 159 G.)

F. **CHINA. — Nieuwe Nanking-regeering.** — Als hoogste regeeringslichaam in China is een speciale zaken-commissie van den centralen politieken raad gevormd. Tot de leden behooren o.a. Soen Fo, Eugen Sjen, Feng Joe-sjiang alsmede een aantal generaals. Het nieuwe regeeringslichaam zal een agressieve politiek voeren en wellicht de diplomatieke betrekkingen met Japan afbreken. **(Vor. ber. blz. 136 B.)**

G. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Bandjir op Soemba.** — Het eiland Soemba is op 2 Januari door overstroomingen geteisterd, waardoor tien personen zijn verdronken; zeven bruggen en verscheidene wegen zijn weggeslagen. Bovendien hebben in Midden-Soemba 54 aardverschuivingen plaats gevonden.

H. **NATIONAAL-SOCIALISTEN. — Huwelijkstoestemming voor een S.S.-man vereischt.** — Onder de troepen van Hitler bevinden zich ook de zoogenaamde S.S.-mannen, de „Schutzstaffel", die politiedienst doen. Zij hebben hun eigen officieren en staf.
Voor deze keurbende van het „Derde Rijk" heeft Hitler een bevel uitgevaardigd, waarbij voor alle S.S.-mannen een „Heiratsgenehmigung" wordt ingevoerd, die door het z.g. „Rasseamt" wordt verleend of geweigerd. Dit document begint aldus:
De S.S. is een volgens bijzondere gezichtspunten uitgelezen „Verband deutscher nordisch bestimmter Männer". In artikel 2 wordt meegedeeld, dat Hitler, krachtens de nat.-soc. wereldbeschouwing en in het besef, dat de toekomst van het Duitsche volk berust op het behoud van het ras-echte en erfelijk gezonde goede bloed, een huwelijkstoestemming voor de leden der S.S. invoert. Iedere S.S.-man moet, als hij wil trouwen, bij de Rijksleiding van de S.S. daarvoor toestemming vragen. Trouwt een S.S.-lid bij weigering der toestemming toch, dan wordt hij uit de S.S. gezet.
Het onderzoek over het al of niet verleenen der toestemming berust bij het „Rasseamt" van de S.S., dat een „Sippenbuch" invoert, waarin de familie der S.S.-leden, na verleening der huwelijkstoestemming, wordt ingeschreven.
Bij het indienen van het verzoek moeten drie maanden van te voren overgelegd worden: stamboom van bruidegom en bruid, geneeskundige verklaringen aangaande beider gezondheid, bewijzen van goed gedrag.
Dit is eerst een begin. De bedoeling is, een dergelijken maatregel mettertijd voor alle nat.-socialisten en als Hitler er kans toe ziet, voor het geheele Duitsche volk in te voeren. (Alg. Hbld.)
(Vorig bericht blz. 137 N.)

I **ZWEDEN. — Begrooting.** — De begrooting voor het op 1 Juli 1932 aanvangende dienstjaar wijst een totaal aan uitgaven aan van 822.621.500 kronen of 51.632.100 kr. minder dan de loopende begrooting.
De defensiebegrooting vereischt 122.1 millioen kr. tegen 130.1 millioen in het vorige jaar.
De winsten der spoorwegen, der Nationale Bank, der P. T. T. enz. worden geraamd op 55.114.600 kr. tegen 72.805.500 voor den loopenden dienst.

K. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Antwoord van Nederland aan de Ver. Staten.** — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken deelt het volgende mede:
De Amerikaansche minister van Buitenl. Zaken heeft op 7 dezer aan Hr. Ms. gezant te Washington den tekst overhandigd van een, sedert dien in de dagbladen gepubliceerde nota, welke gericht was tot de regeeringen van China en Japan betreffende den toestand in Mandsjoerije, en heeft daarbij aan de Nederlandsche regeering, gelijk aan de overige onderteekenaars van het in 1922 te Washington gesloten Negen-Mogendheden-Verdrag, in overweging gegeven een soortgelijk vertoog tot de beide genoemde regeeringen te richten.
De Nederlandsche regeering heeft gisteren Hr. Ms. gezant te Washington daarop instructie gegeven een antwoord tot de regeering van de Vereenigde Staten te richten, waarin allereerst de dank der regeering wordt uitgedrukt voor de gedane mededeeling. De Nederlandsche regeering verklaart het vertrouwen van de Amerikaansche regeering te deelen in den arbeid van de onlangs door den Raad van den Volkenbond benoemde neutrale commissie, waardoor de oplossing van de moeilijkheden welke tusschen China en Japan bestaan, zal worden vergemakkelijkt. Een zoo spoedig mogelijke totstandkoming van een vriendschappelijk vergelijk tusschen beide landen wordt in het antwoord verder gekenschetst als een zaak van algemeen belang voor de geheele wereld, die in dezen tijd van ernstige en langdurige crisis meer dan ooit behoefte heeft aan goede internationale betrekkingen. Het behoeft dan ook wel niet gezegd te worden, dat de beginselen, die de Vereenigde Staten er toe brachten zich tot China en Japan te richten, de levendige belangstelling der Nederlandsche regeering hebben. Met het oog op het feit, dat China en Japan hun standpunt in een antwoord aan de Ver. Staten reeds hebben kenbaar gemaakt, betwijfelt de Nederlandsche regeering echter of het dienstig kan zijn gevolg te geven aan de Amerikaansche uitnoodiging zich ook harerzijds tot China en Japan te wenden.
Ook dient in het oog te worden gehouden, dat Nederland lid van den Volkenbond is en er rekening mede moet houden, dat de Raad van den Volkenbond, in samenwerking met de Ver. Staten, zich ertoe gezet heeft en er ongetwijfeld naar zal blijven streven om onheil te voorkomen en mede te werken aan een aannemelijke oplossing. **(Vor. ber. blz. 165 A.)**

A. **ENGELAND. — Contingenteeringsplan van graaninvoer.** — Tusschen de vertegenwoordigers van de verschillende groepen der bevolking welke belang hebben bij contingenteering van den graaninvoer in Engeland, is overeenstemming bereikt omtrent een door de regeering opgesteld plan. Een commissie zal worden ingesteld welke met het ministerie van Landbouw zal samenwerken en de bijzonderheden zal vaststellen, die na aanneming door de regeering in een wetsbesluit zullen worden vastgelegd.

B. **CENTRAAL-AMERIKAANSCHE REPUBLIEK. — Poging tot stichting.** — Onderhandelingen zijn aangevangen tusschen de vertegenwoordigers van Guatemala, Nicaragua, Honduras, Costa Rica en San Salvador, welke ten doel hebben de stichting van een Centraal-Amerikaansche republiek op den grondslag van gemeenschappelijk ras, geschiedenis en godsdienst.

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Antwoord van China op de Amerikaansche nota.** — In haar antwoord op de Amerikaansche nota verklaart de Chineesche regeering, dat zij bereid is samen te werken met de Ver. Staten tot handhaving van het Negen-Mogendheden-Verdrag. Door dit verdrag wordt nl. de onaantastbaarheid van het Chineesche grondgebied gewaarborgd en de onderteekenaars van genoemd verdrag mogen derhalve geen Chineesch grondgebied militair bezetten. De Chineesche regeering verklaart verder, dat het niet respecteeren van internationale verdragen gevaar voor oorlog schept. **(Vorig bericht blz. 165 K.)**

D. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Frankrijk verlengt het crediet aan de Rijksbank slechts voor één maand.** — De gouverneur van de Banque de France heeft medegedeeld, dat zijn bank, in verband met den politieken toestand, het crediet aan de Duitsche Rijksbank slechts voor één maand kon verlengen. **(Vorig bericht blz. 164 F.)**

E. **RUSLAND. — Suiker.** — De suikerproductie in Rusland heeft in 1931 in totaal 1.317.000 ton bedragen. De productie voor 1932 wordt op 1.800.000 ton geraamd.

F. **RUSLAND. — Petroleum.** — In 1931 heeft de petroleumproductie der Sovjet-Unie 22.500.000 ton bedragen, dat is een vermeerdering van 4 millioen ton in vergelijking met 1930. In 1930 is de uitvoer met 25% en in 1931 met 9% gestegen. De productie voor 1932 wordt op 30 à 35 millioen ton geschat, doch betwijfeld wordt of deze productie inderdaad zal worden bereikt. **(Vorig bericht blz. 50 F.)**

G. **INTERNATIONALE BEURSINDEX.** — Hieronder volgen de indexcijfers der belangrijkste beurzen.

Einde 1927 = 100	begin 1929	begin 1931	19 Dec. 1931	2 Jan. 1932	9 Jan. 1932
Londen	102,6	50,0	36,1	35,1	36,6
Parijs	156,8	92,0	47,8	47,8	50,7
Brussel	133,8	56,5	28,4	31,0	30,9
Amsterdam . .	104,5	51,2	25,1	26,5	27,3
Stockholm . . .	109,5	71,0	27,4	26,1	30,4
Zürich	101,0	68,7	38,8	38,8	40,8
Weenen	91,4	59,3	43,2	41,6	41,4
Praag	108,3	76,2	54,8	55,6	56,9
Milaan	124,0	77,1	63,0	60,2	59,9
New-York . . .	137,3	81,3	46,3	44,6	46,1
Gem. 10 beurzen .	116,9	68,3	41,1	40,7	42,1

13 JANUARI 1932

H. **STAAT NEW-YORK. — Belastingverhooging.** — De Gouverneur van den staat New-York, Franklin Roosevelt, heeft in de jaarlijksche begrootingsboodschap medegedeeld, dat de inkomstenbelasting, de benzinebelasting en de beursbelasting zullen worden verdubbeld en de belasting op zware voertuigen zal worden verdrievoudigd tot dekking van het op 30 Juni 1933 te verwachten deficit van $ 124.418.729.

I. **FRANKRIJK. — Petroleum-overeenkomst tusschen Roemenië en Frankrijk.** — Tusschen Frankrijk en Roemenië is voor den duur van 3 jaren een overeenkomst tot stand gekomen, waarbij Frankrijk zich verplicht jaarlijks minstens 400.000 ton petroleumproducten af te nemen.

K. **POLEN. — Brest Litowsk proces.** — De rechtbank te Brest Litowsk heeft uitspraak gedaan in het politieke proces tegen elf leiders der linksche oppositie. Zes socialisten en vier leden van de Boerenpartij werden tot zware gevangenisstraffen veroordeeld, en wel Liebermann tot 2½ jaar gevangenisstraf, evenals Barlicki, Mastek en Kiernik; Pragier, Dubors en Chiolkosz werden veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf, Baginski en Putek tot twee jaar en de bekende boerenleider Witos tot 1½ jaar. Eén beklaagde werd vrijgesproken.
De acte van beschuldiging bevatte slechts overtreding van de paragrafen 100 en 101 van het Poolsche Wetboek voor Strafrecht, namelijk pogingen tot gewapenden opstand en revolutionnaire opruiing der bevolking tegen de regeering. **(Vor. ber. blz. 122 C.)**

L. **EX-KONINGIN SOPHIE VAN GRIEKENLAND OVERLEDEN.** — De voormalige koningin van Griekenland, Sophie, zuster van den vroegeren Duitschen keizer, is overleden.
Koningin Sophie was 14 Juni 1870 in Potsdam geboren. In October 1889 huwde zij met koning Constantijn van Griekenland en ging in 1891 tot het orthodoxe geloof over. Na de afdanking in 1922 ging het koninklijk paar in Florence wonen, waar koning Constantijn reeds in Januari 1923 overleed.

M. **BELGIE. — Disconto-verhooging.** — De Nationale Bank van België heeft haar disconto verhoogd van 3% tot 3½%.

N. **BELGIE. — Kamer.** — In verband met het feit, dat de bevolking in België op 31 December 1930 tot 8.129.820 zielen was gestegen, zal het aantal Kamerleden van 187 tot 202 moeten worden verhoogd.

O. **VOLKENBOND. — Onderteekening der facultatieve clausule.** — De secretaris-generaal van den Volkenbond heeft den griffier van het Permanente Hof van Internationale Justitie medegedeeld, dat de Columbiaansche gedelegeerde bij den Volkenbond op 6 Januari 1932 te Genève heeft gedeponeerd de acte van ratificatie door zijn regeering van 's Hofs statuut van 16 December 1920. Ook de facultatieve clausule, gevoegd bij het statuut, was onderteekend.
Aanneming van deze clausule brengt de erkenning mede van de verplichte rechtspraak van het Permanente Hof in juridische geschillen. Onder voorbehoud van de door elken staat bij de onderteekening gemaakte bepalingen, is een eenzijdige verklaring voldoende om een zaak bij het Hof aanhangig te maken. Het totaal der onderteekenaars is nu gestegen tot 37.

P. **BRITSCH-INDIE. — Stuwdam in den Indus.** — De bouw van een stuwdam in den Indus, waarmede in 1922 een aanvang werd gemaakt, is thans voltooid. Deze dam, welke door den onderkoning in werking werd gesteld, heeft een lengte van ongeveer een mijl en maakt deel uit van het grootste irrigatie-systeem ter wereld.
De totale lengte van de kanalen en zijkanalen bedraagt 6400 mijl; door dit irrigatie-systeem worden 220 H.A. land vruchtbaar gemaakt.

A. **SPANJE. — Vloot.** — De Spaansche minister van Marine heeft medegedeeld, dat de vloot bestaat uit 2 slagschepen, 6 kruisers, 9 torpedobootjagers en 12 onderzeeërs. De totale bemanning der vloot bedraagt 15.700.

B. **INTERNATIONALE PERSCONFERENTIE. — Slotzitting.** — De internationale persconferentie te Kopenhagen heeft haar werkzaamheden beëindigd. De officieele persbureaux, de groote persagentschappen en de internationale persorganisaties hebben de resoluties tegen de verspreiding van onjuiste berichten aangenomen.
Zij stellen voor, als beste middel hiertegen, een zeer snelle en nauwkeurige berichtgeving door de officieele instanties. **(Vorig bericht blz. 164 A.)**

C. **SIR SYDNEY LOW OVERLEDEN.** — De bekende Engelsche historicus Sir Sydney Low is overleden. Low was vooral bekend als staatsrechtschrijver en zijn boek „The governance of England" heeft dan ook een buitengewone vermaardheid verworven.

D. **LITERATUUR. — Karel van de Woestijne-genootschap.** — Te Brussel is opgericht een Karel van de Woestijne-Genootschap, hetwelk zich ten doel stelt een band te scheppen tusschen hen die het werk van den schrijver vereeren en zijn nagedachtenis hoog willen houden. Onder de oprichters bevinden zich zeer bekende literatoren, o.a. E. de Bom, Stijn Streuvels, Herman Teirlinck, Aug. van Cauwelaert en prof. Aug. Vermeylen.
Een „Van de Woestijne"-bibliotheek zal worden gesticht, terwijl de uitgave van boeken van en over Van de Woestijne zal worden bevorderd.

E. **SCHAATSENRIJDEN. — Nieuw wereldrecord 3000 Meter hardrijden.** — De Fin Ekman reed tijdens een wedstrijd te Helsingfors de 3000 Meter in den nieuwen wereldrecordtijd van 5 min. 1 sec. Het oude record stond op naam van Thunberg met een tijd van 5 min. 19,2 sec. **(Vorig bericht blz. 162 H.)**

F. **OLYMPISCHE SPELEN. — Joegoslavië neemt niet deel.** — Het Joegoslavische Olympisch Comité heeft, wegens geldgebrek, besloten noch aan de Winterspelen, noch aan de Zomerspelen van de a.s. Olympiade deel te nemen. **(Vorig bericht blz. 103 K.)**

G. **FRANKRIJK. — Nieuw Ministerie gevormd.** — Laval is er in geslaagd een nieuw ministerie te vormen waarin slechts vier portefeuilles door andere ministers dan in het vorige kabinet bezet worden. Het ministerie bestaat uit de volgende leden:
Pierre Laval, premier en Buitenlandsche Zaken;
Léon Bérard, grootzegelbewaarder en Justitie;
Flandin, Financiën;
Piétri, Begrooting;
André Tardieu, Oorlog;
Charles Dumont, Marine;
J. L. Dumesnil, Luchtvaart;
Champ. de Ribes, Pensioenen;
Mario Roustan, Onderwijs;
Cathala, Binnenlandsche Zaken;
Deligne, Openbare Werken;
Chappedelaine, Scheepvaart;
Guernier, Posterijen en Telegrafie;
Landry, Arbeid;
Paul Reynaud, Koloniën;
Louis Rollin, Handel en Industrie;
Fould, Landbouw;
Blaisot, Volksgezondheid.
Nieuwe posten bekleeden de minister-president Laval, die tevens als minister van Buitenlandsche Zaken zal optreden, Tardieu, die wijlen Maginot als minister van Oorlog opvolgt, Fould, die met de portefeuille van Landbouw is belast en Cathala, die benoemd is tot minister van Binnenlandsche Zaken.
(Vorig bericht blz. 164 L.)

H. **VEREENIGDE STATEN. — Belastingen.** — De Amerikaansche minister van Financiën, Mellon, heeft, in verband met het tekort op de begrooting, voorstellen ingediend tot verhooging der belastingen. Ofschoon uit de nieuwe belastingen op de telegraaf, de telefoon en op chèques en uit de verhooging van de inkomstenbelasting de ontvangsten in 1932 $ 390 millioen en in 1933 zelfs £ 920 millioen hooger zullen zijn, wordt het tekort dit jaar nog op $ 2123 millioen en het volgende jaar op $ 1417 millioen geraamd.

I. **HERSTELCONFERENTIE. — Amerika stuurt geen waarnemer.** — De Ver. Staten zullen geen waarnemer naar de conferentie te Lausanne zenden, om elken schijn van hernieuwd Amerikaansch initiatief inzake de kwestie der herstel- en oorlogsschuldenbetaling te vermijden. **(Vorig bericht blz. 164 E.)**

K. **OOSTENRIJK. — „Stillhaltung".** — De Amerikaansche crediteuren hebben hun toestemming gegeven tot een verlaging van de aflossingsquota. De aflossingen, welke al naar den aard der credieten 15 à 20% beliepen, zijn tot 5% van de oorspronkelijke hoofdsommen verlaagd. De nieuwe overeenkomst geldt voor den duur van een jaar. Ook de andere buitenlandsche crediteuren zouden hiermede accoord gaan. **(Vorig bericht blz. 161 G.)**

L. **BRITSCH-INDIE. — Commissie tot voortzetting van het werk der Rondetafel-conferentie.** — De Engelsche premier heeft zeven der Britsche en 13 der Britsch-Indische leden der Rondetafel-conferentie aangewezen als leden van een commissie van advies onder leiding van den gouverneur-generaal. Door deze commissie wenscht men het ter Rondetafelconferentie verkregen contact in stand te houden. Verder zijn nog drie commissies benoemd, te weten: een commissie voor het stemrecht, een commissie ter bestudeering van den financieelen status der Indische federatie en een algemeene commissie van onderzoek.
Bovengenoemde commissie van advies zal door de regeering worden geraadpleegd alvorens de slotconclusies van de drie commissies worden aangenomen.

14 JANUARI 1932

M. **VROUWENKIESRECHT IN 33 LANDEN.** — Nu de vrouwen ook in Spanje het stemrecht hebben gekregen, zijn er in totaal 33 landen, waarin de vrouw dezelfde politieke rechten bezit als de man. De Spaansch sprekende staten zijn op dit punt nog achterlijk, en slechts één Zuid-Amerikaansche staat, n.l. Ecuador, heeft beiden geslachten in zijn grondwet dezelfde rechten toegekend. Argentinië en Brazilië kennen het vrouwenkiesrecht slechts voor bepaalde gevallen. Het is bijna veertig jaar geleden, dat de eerste staat, n.l. Nieuw-Zeeland, ook vrouwen in het stemlokaal toeliet. Dat was in 1893. Negen jaar later volgde Australië, dat den vrouwen passief- en actief stemrecht voor alle openbare lichamen schonk. Finland volgde in 1906, Noorwegen in 1913, Denemarken in 1915 en Zweden in 1918. De andere staten, waarin de vrouwen volkomen op één lijn gesteld werden met de mannen, volgden na den wereldoorlog. In Servië, Griekenland en België hebben de vrouwen op het oogenblik slechts stemrecht voor de gemeenteraden. In eenige provincies van Indië hebben de vrouwen stemrecht sinds 1924, maar in geheel Indië heeft gemiddeld slechts één vrouw tegen 20 mannen stemrecht. In Frankrijk hebben de vrouwen heelemaal geen stemrecht. (Tel.)

N. **DUITSCHLAND. — Krupp zet een groot bedrijf stil.** — De directie van de Fr. Krupp A.-G. heeft besloten het groote en modern ingerichte bedrijf te Rheinhausen, waar 5000 arbeiders werkgelegenheid vonden, in den loop van dit jaar te sluiten. Het personeel is reeds opgezegd.

A. **VEREENIGDE STATEN. — Presidentsverkiezing 1932.** — Te Washington is officieel bekend gemaakt, dat Hoover zich bij de a.s. presidentsverkiezingen opnieuw candidaat zal stellen.
De verkiezingen zullen in November a.s. worden gehouden.

B. **NICARAGUA. — Amortisatie opgeschort.** — Nicaragua, de grootste staat van Centraal-Amerika, heeft zich genoodzaakt gezien de volledige stortingen in het amortisatiefonds der 5%-Sterlingleening van 1909 voor één jaar op te schorten.

C. **DIAMANT. — Nieuwe mijn ontdekt.** — In het Tanganyika-district is een nieuwe diamantmijn ontdekt, welke, naar verluidt, de grootste van Afrika is. Met de ontginning zal in het droge jaargetijde een aanvang worden gemaakt.

D. **WIELRENNEN. — Nederlandsch koppel wint de zesdaagsche te Dortmund.** — Het Nederlandsche koppel v. Kempen—Pijnenburg heeft de zesdaagsche wielerwedstrijd te Dortmund gewonnen. Tweede werd het Duitsche koppel Rausch—Hürtgen op één ronde en derde het Belgische koppel Charlier—Deneef, eveneens op één ronde. In totaal werden 3099.400 kilometer afgelegd. **(Vorig bericht blz. 47 B.)**

E. **GRIEKENLAND. — Bank van Griekenland.** — De ministerraad heeft aan de Bank van Griekenland toestemming verleend, de dekking voor de bankbiljetten tot beneden 40% te verlagen.

F. **BELGIE. — Nieuwe kogel.** — De dienst der bewapening van het Belgische ministerie van landsverdediging heeft een nieuwen kogel in gebruik genomen, bestemd voor mitrailleurgeweren en mitrailleuses.
Proeven worden genomen om denzelfden kogel ook geschikt te maken voor het Mausergeweer type 1889. De nieuwe kogel weegt 11 gr. 25, is gevuld met lood en overtrokken met messing. De punt van den kogel is spits. Hij bereikt een snelheid van 790 M. per seconde, dit is ongeveer eens zoo veel als de thans in gebruik zijnde. **(Vorig bericht blz. 120 B.)**

G. **D. NOTEBOOM Jr. OVERLEDEN.** — Kort na het overlijden van den eminenten schaakmeester Weenink, heeft de Nederlandsche schaakwereld weer een slag geleden door het overlijden van D. Noteboom op slechts 22-jarigen leeftijd. In 1927, op 17-jarigen leeftijd, behaalde Noteboom het districts-kampioenschap van Zuid-Holland. In het groote tournooi te Hamburg in 1930 behaalde hij 13½ punt uit 16 partijen en ook in het dit jaar gehouden Premier Reserves tournooi te Hastings won hij één der prijzen.

H. **ENGELAND. — Ontwapeningsbetooging.** — Te Londen is een ontwapeningsbetooging gehouden, waaraan 100 Lord Mayors en Mayors uit de provincie deelnamen. De Onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken verklaarde, dat Groot Brittannië, sinds den wapenstilstand, op drastische wijze de bewapening heeft verminderd. Hij noemde het leger nog slechts een politiemacht, terwijl ook de marine geleidelijk is ingekrompen. De grootste beperking echter heeft de luchtmacht ondergaan; ondanks het feit, dat Londen kwetsbaarder is dan elke andere Europeesche hoofdstad, neemt Engeland, wat het aantal vliegtuigen betreft, nog slechts de vijfde plaats in. Op dezelfde bijeenkomst stelde Lord Robert Cecil voor de bombardementsvliegtuigen af te schaffen en bepleitte voorts de aanneming door alle mogendheden van een verbod van bepaalde wapentypes, zooals dit reeds aan Duitschland en Oostenrijk is opgelegd.

I. **NOORWEGEN. — Invoerrechten verhoogd.** — Het Noorsche parlement heeft een verhooging der invoerrechten met 15 à 20% goedgekeurd.
Men hoopt door dezen maatregel, een stijging der ontvangsten met 9 millioen kronen te bereiken.

15 JANUARI 1932

K. **NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland-Roemenië.** — De Roemeensche minister van Buitenlandsche Zaken, Ghika, heeft verklaard, dat de door Rusland gestelde voorwaarden inzake een Russisch-Roemeensch non-agressie-pact, onaannemelijk zijn. **(V. b. 154 A.)**

L. **MEXICO. — Moratorium verlengd.** — Het Mexicaansche Congres heeft de verlenging van het moratorium der Mexicaansche buitenlandsche schulden, welke in Juli van dit jaar vervallen, tot 1 Januari 1934 geratificeerd.

M. **URUGUAY. — Amortisatie opgeschort.** — De Kamer heeft de opschorting van de amortisatie van de buitenlandsche schulden van Uruguay goedgekeurd.
De interest op de buitenlandsche schulden zal verder betaald worden.

N. **ENGELAND. — IJzer en staal.** — In het geheele jaar 1931 beliep de productie van ruw ijzer 3.758.100 ton tegen 6.192.400 ton in 1930 en 7.589.300 ton in 1929 en die van ruw staal 5.175.600 ton tegen resp. 7.325.700 en 9.636.200 ton.

O. **DUITSCHLAND. — IJzer en staal.** — De productie van ruw ijzer in 1931 bedroeg 6.063.048 ton of gemiddeld per arbeidsdag 16.611 ton. Vergeleken bij 1930 beteekent dit een vermindering met 10.051 ton per werkdag of 37,8%.
De productie van ruw staal beliep 8.291.250 ton of per arbeidsdag 27.184 ton. Dit beteekent ten opzichte van 1930 een daling met 28,6%.

P. **VEREENIGDE STATEN. — Drankvraagstuk.** — De tegenstanders van het drankverbod onder de democratische, zoowel als onder de republikeinsche leden van het Huis van Afgevaardigden hebben besloten een eenheidsfront te vormen, opdat het Congres zich nog in deze zitting zal uitspreken over het voorstel om een referendum uit te schrijven over de handhaving van het drankverbod. **(Vor. ber. 29 L.)**

R. **NEW-YORK. — Voorloopige financieele hulp.** — Teneinde de stad New-York voorloopig uit de ergste financieele moeilijkheden te helpen, heeft de staat New-York aan de gemeente een bedrag van 15 millioen dollar voorgeschoten, totdat de leening op korten termijn van 90 millioen dollar, waarover met de banken wordt onderhandeld, definitief zal zijn tot stand gekomen. **(Vorig bericht blz. 82 G.)**

S. **VOLKENBOND. — Internationaal Arbeidsbureau. neemt de Werkloosheidsconventie aan.** — De ontwerpconventie in zake werkloosheid is door den Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau aangenomen. Zij stelt de volgende maatregelen voor:
1. Afschaffing van het overwerk, dat in uitzonderingsgevallen slechts mag worden toegestaan binnen het raam van een van tevoren vastgesteld minimum.
2. Vermindering van den individueelen arbeidstijd in de bedrijven in plaats van ontslag van arbeiders.
3. Vermindering van den individueelen arbeidstijd in de nog normaal werkende bedrijven ten einde werkloozen hierin te werk te kunnen stellen.
4. Indien mogelijk, vermindering van den arbeidstijd tot vijf dagen en veertig uur per week.
De arbeidsgroep in den Raad van Beheer verdedigde bij de beraadslagingen krachtig de invoering van de 40-uren-week, terwijl de werkgeversgroep op het standpunt stond, dat een blijvende vermindering van den arbeidstijd alleen in de technisch het meest gevorderde bedrijven mogelijk was. **(Vor. ber. 129 I.)**

A. **VER. STATEN. — Reconstruction Finance Corporation.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft thans het door den Senaat reeds aangenomen voorstel goedgekeurd, waarbij (in tegenstelling met het oorspronkelijk genoemde bedrag van $ 500 millioen) besloten werd een fonds van $ 2 milliard te stichten, hetwelk voor herstel van den economischen toestand zal worden aangewend. Tevens werd besloten $ 200 millioen van dit fonds te gebruiken voor steun aan den landbouw. **(Vorig bericht blz. 142 H.)**

B. **FRANKRIJK. — Blikinvoer gecontingenteerd.** — De invoer van ijzer- en staalblik in Frankrijk zal, blijkens een gepubliceerd regeeringsbesluit, worden gecontingenteerd. **(Vorig bericht blz. 153 G.)**

C. **CHINEESCH-JAPANSCH GEHEIM VERDRAG VAN 1905.** — Het Japansche Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft den inhoud gepubliceerd van het in 1905 gesloten geheime verdrag tusschen China en Japan, waarbij een aantal rechten, welke tot dien tijd door China aan Rusland waren verleend, aan Japan werden overgedragen. Uit de publicatie blijkt, dat China de toezegging heeft gedaan, geen met den Zuid-Mandsjoerijschen Spoorweg concurreerende spoorwegen te bouwen. De volledige documenten zullen gepubliceerd worden, aangezien de afgetreden minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Wellington Koo, en andere vooraanstaande Chineesche politici het bestaan ervan ontkennen. Reeds in 1906 is Engeland vertrouwelijk van den inhoud van het verdrag in kennis gesteld.

D. **VOLKENBOND. — Internationaal Arbeidsbureau.** De komende Internationale Arbeidsconferentie zal op 12 April a.s. te Genève worden geopend.

E. **NEDERLAND. — Sterftecijfers.** — Uit de sterftestatistiek over 1930 blijkt, dat het sterftecijfer, hetwelk zich reeds sedert vele jaren in dalende richting beweegt, ook in 1930 wederom gedaald is. Het hieronder volgend staatje geeft hiervan een duidelijk beeld.

Gemiddelde per 1000 inwoners:

1840—1849 . .	26,56	1900—1909 . .	15,69
1850—1859 . .	25,49	1910—1919 . .	13,40
1860—1869 . .	24,80	1920—1923 . .	11,11
1870—1879 . .	24,49	1924—1928 . .	9,85
1880—1889 . .	21,27	1929	10,70
1890—1899 . .	18,67	1930	9,05

De sterfte in gemeenten met 20.000 of meer inwoners is lager dan in gemeenten beneden de 20.000 inwoners. Ook voor zuigelingen beneden 't jaar neemt het sterftecijfer af, zooals uit het volgend overzicht blijkt.

Gemiddelde per 100 levend aangegevenen.

1880—1884 . .	19,09	1910—1914 . .	10,34
1885—1889 . .	17,47	1915—1919 . .	8,71
1890—1894 . .	16,61	1920—1923 . .	6,83
1895—1899 . .	15,36	1924—1928 . .	5,82
1900—1904 . .	14,12	1929	5,90
1905—1909 . .	11,88	1930	5,09

De percentages van de kindersterfte luiden voor de verschillende provincies als volgt: Noord-Brabant 7,16, Limburg 7, Gelderland 5,81, Overijsel 5,62, Drente 5,53, Zeeland 4,67, Groningen 4,63, Utrecht 3,96, Noord-Holland 3,95, Zuid-Holland 3,94, Friesland 3,74.

Ten aanzien van laatstgenoemde provincie doet zich de scherpe tegenstelling voor, dat zij wat het sterftecijfer voor volwassenen betreft, juist het meest ongunstige beeld vertoont.

Ten aanzien van de doodsoorzaak voor volwassenen zijn de volgende mededeelingen gedaan: (per 1000 inwoners) kanker en andere maligne tumoren 13,48, hartgebreken 12,30, longontsteking, bronchitis en andere ziekten der ademhalingsorganen 11,66, tuberculose 8,21, hersenverweeking 6,82, ouderdom 5,45, aangeboren zwakte en gebreken 5,26, onbekend 4,67, gewelddadigen dood 3,23.

De gemiddelde sterftecijfers voor kanker zijn steeds toenemend, zooals uit de hier volgende cijfers per 10.000 inwoners blijkt: 1867: 3,44; 1877: 5,03; 1887: 6,49; 1897: 9,05; 1907: 10,14; 1917: 10,88; 1927: 12,10; 1928: 11,95; 1929: 12,08; 1930: 12,20.

De totale sterfte aan kanker is steeds voor de vrouwen grooter dan voor de mannen, hetgeen bijna uitsluitend aan kanker van de mamma (borst) en de geslachtsorganen is te wijten.

Uit de verschillende vormen van kanker domineeren die van maag en lever; over 1928/30 komen ongeveer 50% der gevallen voor haar rekening.

F. **DUITSCHLAND. — Margarine-prijs-overeenkomst.** — De kort geleden tot stand gekomen prijsovereenkomst tusschen Unilever en de vrije Duitsche margarinefabrieken betreffende de vaststelling van minimumprijzen voor de goedkoope margarinesoorten is weer opgeheven, daar de prijsovereenkomst tot op zekere hoogte in strijd was met de jongste noodverordening van de rijksregeering, die tot doel heeft een algemeene verlaging van het prijsniveau tot stand te brengen.

G **NEDERLAND. — 6% Nederl. Leening 1922 A.** — Tegen 1 April a.s. worden de obligaties der leening 6% Nederland 1922 A afgelost. Het ligt in de bedoeling, deze leening alsdan te converteeren in eene van een lager rentetype.

H. **NEDERLAND. — Werkloosheid Diamantindustrie.** — Het aantal werkloozen in de diamantindustrie is gestegen van 4832 tot 4950. De A. N. D. B. telt in totaal 5609 leden. **(Vorig bericht blz. 79 K.)**

I. **ZWITSERLAND. — Invoerrechten.** — De bondsraad van Zwitserland heeft besloten tot heffing van 85 francs invoerrechten per honderd kilogram harde kaas over te gaan. De rechten op zachte kaas blijven onveranderd.

K. **VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen.** — Tusschen de presidenten der spoorweg-maatschappijen en de vertegenwoordigers van het spoorwegpersoneel zijn onderhandelingen gevoerd over een vrijwillige loonsverlaging van 10%. De meeste vakbonden hebben zich bereid verklaard met deze loonsverlaging genoegen te nemen, onder voorwaarde, dat de maatschappijen een groot aantal werklooze spoorwegarbeiders en beambten weer aan het werk zullen zetten. Overwogen wordt op de Amerikaansche spoorwegen tijdelijk een zesuren werkdag in te voeren, ten einde op deze wijze tot verruiming van de arbeidsgelegenheid te komen. **(Vor. ber. blz. 144 F.)**

16 JANUARI 1932

L. **VEREENIGDE STATEN. — Leeningen opgenomen door het buitenland.** — Het buitenland heeft, indien men het economisch nauw met de V. S. gelieerde Canada buiten beschouwing laat, in het afgeloopen jaar slechts $ 25.600.000 leeningen (vorig jaar $ 640.000.000) in de V. S. opgenomen. Al deze leeningen werden aan particuliere maatschappijen in het buitenland verstrekt. Leeningen voor buitenlandsche regeeringen en gemeenten werden in 1931 in de V. S. niet uitgegeven (v. j. $ 490.000.000.) (Hbld.)

M. **FRANKRIJK. — In- en uitvoer.** — De waarde van den Franschen invoer gedurende 1931 beloopt frs. 42.199 millioen, hetgeen een vermindering beteekent van frs. 10.311 millioen in vergelijking met 1930.

De waarde van den export bedraagt frs. 30.421 millioen of frs. 12.413 millioen minder dan in 1930.

(Vorig bericht blz. 85 K.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Petroleumproductie. — De gouverneur van den staat Texas heeft medegedeeld, dat de staat van beleg in het petroleumgebied van Oost-Texas tot April of Mei gehandhaafd zal blijven. Men verwacht, dat het verbruik alsdan een grootere productie zal toelaten. **(V. b. 66 C.)**

B. RUBBER. — Export, Consumptie, Voorraad. —

	Wereld-export (— ton	Wereld-consumptie maand ton	Cons. V. S. A. doorsnee ton	Cons. andere landen —) ton	Voorr. V. S. A. & Engeland ult. Dec. ton
1926	51.200	45.000	30.400	14.600	123.850
1927	50.580	48.400	30.900	17.500	167.361
1928	54.000	55.400	37.700	18.700	88.681
1929	71.684	67.000	39.100	27.920	178.823
1930	68.600	59.300	30.900	27.600	322.000
1931	66.500	55.000	29.000	27.600	450.000

(Hbld.) **(Vorig bericht blz. 41 A.)**

C. SCHAATSENRIJDEN. — Europeesch kampioenschap kunstrijden. — Bij de te Parijs gehouden wedstrijden om het Europeesche kampioenschap kunstrijden, behaalde Sonja Hennie den eersten prijs voor dames en Schäfer den eersten prijs voor heeren. De uitslag van het Europeesche kampioenschap kunstrijden voor paren luidt: 1. de heer en mevr. Brunet—Joly (Frankrijk); 2. mlle. Gayllard en de heer Peter (Oostenrijk). **(Vor. ber. blz. 167 E.)**

D. FRANKRIJK. — Invoerbeperking. — Blijkens de contingenten, welke voor den invoer van electrische lampen en radio-artikelen voor de periode van 1 Jan.—31 Maart 1932 zijn vastgesteld, komen van het totale maandelijksche contingent van 150 quintals voor lampen op rekening van Nederland 60; van het totale maandelijksche contingent ad 1541 quintals voor radio-artikelen komt op rekening van Nederland 792. **(Vorig bericht blz. 169 B.)**

E. VEREENIGDE STATEN. — Goud en zilver in- en uitvoer. — De waarde van den gouduitvoer der Ver. Staten gedurende 1931 beliep $ 466.794.000, hetgeen een toeneming beteekent van $ 350.827.000. De goudinvoer beliep $ 612.119.000 of $ 283.935.000 minder dan in 1930.
De waarde van den zilveruitvoer gedurende 1931 bedroeg $ 26.485.000 (v. j. $ 54.157.000), terwijl de zilverinvoer $ 28.664.000 (v. j. $ 42.761.000) beliep. **(Vor. ber. Goud 157 H., Zilver 153 E.)**

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japans antwoord op de Amerikaansche nota. — De Japansche regeering verklaart in haar antwoord op Amerika's beroep op het Negen-Mogendheden-Verdrag, dat Japan een voorstander is van de opendeur-politiek in Mandsjoerije, dat het echter groote schade lijdt door den chaos in China. Japan geeft toe, dat een voortdurende bezetting van Mandsjoerije niet wettig zou zijn, doch ontkent tevens, dat het zijn gebied wil uitbreiden. Het antwoord besluit met de verklaring, dat het Japan zeer aangenaam zal zijn, indien Amerika zich op een vriendschappelijke wijze op de hoogte wil stellen van den juisten toestand in Mandsjoerije. **(Vorig bericht blz. 166 C.)**

G. FINLAND. — Drankvraagstuk. — Het nieuwe ontwerp Drankwet, zooals dit aan het Parlement zal worden voorgelegd, houdt o. m. het volgende in:
De verkoop van alcohol zal mogen geschieden in alle steden en dorpen, waar zich niet twee-derden der kiezers tegen den verkoop heeft uitgesproken. Volgens het resultaat van de volksstemming zal dus in geheel Finland, met uitzondering van enkele plattelandsgemeenten, alcohol verkocht mogen worden. Gedurende eenige uren per dag zal de verkoop van alcohol verboden zijn. Ook op Zaterdag, Zondag, in de Kerstweek en op enkele andere dagen mag geen alcohol verkocht worden. **(Vorig bericht blz. 152 L.)**

H. VEREENIGDE STATEN. — In- en uitvoer. — De totale waarde van den uitvoer over 1931 beliep $ 2.424.187.000 (v. j. $ 3.843.181.000), hetgeen een vermindering beteekent van $ 1.418.994.000.
De waarde van den invoer over 1931 bedroeg $ 2.090.107.000 (v. j. $ 3.060.908.000) of $ 970.801.000 minder dan in 1930. **(Vorig bericht blz. 157 I.)**

I. NEDERLAND. — Scheepvaart. — Een duidelijk beeld van den ongunstigen toestand in het Nederlandsche scheepvaart-bedrijf geven de cijfers van de opgelegde tonnage onder Nederlandsche vlag. Deze cijfers luiden als volgt:

	Aantal schepen	Bruto registerton
Op 1 Jan 1930	1	3.683
1 Juli 1930	43	193.664
1 Nov. 1930	41	239.119
1 Jan. 1931	86	425.310
1 Juli 1931	116	529.081
1 Nov. 1931	122	607.904
eind Dec. 1931	167	781.514

Door oplegging van schepen is ook de arbeidsgelegenheid sterk afgenomen. In 1930 waren bij de leden der vereeniging in Nederland (dus de buiten Europa werkende reederijen uitgezonderd) in dienst 24.100 personen; op 1 Januari 1931: 20.370 en eind December 1931: 15.350. **(Vorig bericht blz. 121 K.)**

K. NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland-Japan. — De Japansche regeering heeft besloten geen onderhandelingen aan te knoopen met de Sovjet-Unie over het sluiten van een non-agressie-pact, zoolang de Mandsjoerijsche actie niet geëindigd is.

L. ITALIE. — Onderwijs. — In welke mate het schoolbezoek in Italië gestegen is, blijkt wel uit het feit, dat het aantal schoolgaande kinderen in 1929/30 in totaal 4.418.000 beliep tegen 1.939.000 in 1881/82.

M. POOLONDERZOEK. — Internationaal Pooljaar. — Het Deensche Carlsbergfonds heeft 40.000 kr. aan professor P. O. Pedersen toegekend voor het bouwen en bedienen van twee stations voor wetenschappelijk onderzoek op Groenland. Het is de bedoeling om met deze stations als basis onderzoekingen te doen naar den electrischen toestand van de atmosfeer en de ionisatie-toestanden in de hoogere luchtlagen als onderdeel van de wetenschappelijke onderzoekingen van het Pooljaar. Waarschijnlijk zal de bediening van de stations geschieden in verband met de expeditie die reeds beraamd zijn en zullen zoowel Knud Rasmussen als dr. Lauge Koch toezicht houden op een deel der onderzoekingen. De bedoeling is samen te werken met de stations, die verscheidene andere landen dezen zomer op Groenland zullen stichten en die zich eveneens zullen bezig houden met het onderzoek van geophysische en atmospherische toestanden.
(Hbld.) **(Vor. ber. Groenland 95 F.)**

N. BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. — De organisator van de beweging der Congres-vrijwilligers in geheel Indië, Hardikar, is gearresteerd. **(Vorig bericht blz. 163 E.)**

O. VEREENIGDE STATEN. — Oorlogskosten. — Volgens professor Clark van de Amerikaansche Columbia-universiteit zou de oorlog, indien de geallieerden hun oorlogsschulden betalen, aan de Ver. Staten $ 52 milliard hebben gekost. Wanneer echter de schulden zouden worden geannuleerd, dan zou dit bedrag stijgen tot $ 90 milliard.

P. WARSCHAU. — Bevolking. — Volgens de voorloopige resultaten van de volkstelling van 9 December 1931 heeft Warschau, de hoofdstad van Polen, 1.169.881 inwoners, in welk getal het garnizoen van Warschau niet is begrepen.

A. **NEDERLAND. — Vredesparlement.** — In een onder voorzitterschap van prof. dr. D. van Hinloopen Labberton gehouden zitting van het Vredesparlement is een uit zeven personen bestaande commissie benoemd om statuten voor het Vredesparlement voor te bereiden. Tevens werd besloten om aan den voorzitter van de Ontwapeningsconferentie te Genève, den heer Henderson, een telegram te zenden, waarin er door het Vredesparlement op wordt gewezen, dat de Nederlandsche regeeringsdelegatie naar de Ontwapeningsconferentie, volgens de meening van het Vredesparlement, geen contact heeft met het pacifisme in Nederland.

B. **SPANJE. — Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen in geheel Spanje wordt op meer dan 500.000 geraamd.

C. **ENGELAND. — Rondetafel-conferentie inzake Birma.** — De te Londen gehouden Birmaansche Rondetafel-conferentie is 12 Januari door den minister-president Ramsay MacDonald gesloten. De premier las in de slotzitting een door het kabinet goedgekeurde verklaring voor, waarin wordt vastgesteld, dat de regeering bereid is om, indien en wanneer zij ervan overtuigd is, dat het de wensch van het Birmaansche volk is, dat de regeering van zijn land van die van Indië worde gescheiden, onder voorbehoud van de goedkeuring van het parlement, stappen te doen om de verantwoordelijkheid voor de regeering van Birma toe te vertrouwen aan een wetgevende vergadering, die het volk van Birma vertegenwoordigt. **(Vorig bericht blz. 161 F.)**

17 JANUARI 1932

D. **HERSTELVRAAGSTUK. — Recapitulatie van 2 Juli 1931 tot 14 Januari 1932.** — Totaal der Duitsche schulden, inclusief Young-verplichtingen per 30 Juni 1931, 2 C.; Frankrijk aanvaardt het Hoover-plan, 3 G.; Inhoud van het Hoover-plan, 4 F.; Internationale Ministerconferentie te Londen, 5 E., 12 I., 14 H., 15 B., 16 D., 17 A., 17 B.; Duitschland zal de moratoriumgelden niet voor oorlogsdoeleinden gebruiken, 5 N.; België's standpunt ten opzichte van het Hoover-plan, 5 P.; Hoover-plan door Engeland aanvaard, 7 K.; Frankrijk verleent Oostenrijk betalingsfaciliteiten, 7 L.; Frankrijk en België weigeren het her-discontocrediet voor de Duitsche Rijksbank te verhoogen, 10 A.; Aanvaarding van het Hoover-plan door Egypte, 10 E.; Inwerkingtreding van het Hoover-plan, 11 M.; Hoeveel het Hoover-plan Duitschland bespaart, 12 S.; Oordeel van de Engelsche en Fransche pers over de herstelkwestie, 16 L.; Houding der Engelsche en Nederlandsche bankiers, 19 O.; Verklaring van Snowden in het Lagerhuis over Engeland's positie in verband met de aanvaarding van het Hoover-plan, 21 B.; Onderteekening van het protocol tot uitvoering van het Hoover-plan; Invloed van het Hoover-plan op het Dawes- en Young-plan, 31 G.; Yougo-Slavië aanvaardt het Hoover-plan niet, 36 B.; Totaal der Duitsche reparatiebetalingen, 38 A.; Houding van Zuid-Afrika tegenover de herstelbetalingen, 42 E.; Fransche ministers naar Berlijn, 72 A.; Amerikaansch beroep op Hoover tot vermindering der herstel- en oorlogsschulden, 76 T.; Lord Reading naar Parijs, 78 B.; Communiqué Hoover-Laval, 88 N.; Fransche interpretatie van het Communiqué Hoover-Laval, 90 D.; Baldwin's oordeel over de Fransch-Duitsche samenwerking, 104 D.; Duitschland verzoekt een onderzoek naar zijn betalingscapaciteit te doen instellen door de Bank voor Internationale Betalingen, 112 A.; Samenstelling van de Commissie van Onderzoek naar Duitschlands betalingscapaciteit, 113 G., 114 G.; Verklaring van Laval in de Fransche Kamer over de schadevergoedingskwestie, 116 A.; Toegevoegde leden van de Bazelsche commissie, 125 G.; Verklaring van den Franschen gedelegeerde in de Bazelsche commissie, 126 B.; Duitsche toelichting op de Rijksbegrooting in de Bazelsche commissie, 131 D.; Duitsche toelichting op de handelsbalans, 131 G.; Verklaring van senator Borah over de herstelkwestie, 132 C.; Opschorting van de betaling der herstelschulden aan Amerika voorloopig goedgekeurd, 134 B.; Dertien landen hebben de per 15 December vervallen schuldbetalingen aan Amerika niet verricht, 135 I; Communiqué van de Bazelsche commissie over Duitschlands betalingscapaciteit, 137 G.; Hoover-moratorium door het Huis van Afgevaardigden aangenomen; Verwerping van een vermindering van de Europeesche oorlogsschulden, 138 H.; Hoeveel Duitschland tot aan de afkondiging van het Hoover-moratorium betaald heeft, 140 D.; Aanvaarding door den Amerikaanschen senaat van het Hoover-plan, 142 G.; Rapport van de Commissie van Onderzoek naar Duitschlands betalingscapaciteit, 143 B.; Oordeel van Dr. Colijn over de Bazelsche Conferentie, 148 D.; Ver. Staten zullen geen deel nemen aan de Herstelconferentie, 155 A.; Herstelconferentie zal te Lausanne worden gehouden, 155 D.; Officieele Duitsche berekening van de herstelbetalingen, 157 L.; Frankrijk wil Duitschland een moratorium toestaan tot 1934, 158 F.; Lloyd George voor schrapping der herstelbetalingen, 161 I.; Herriot tegen schrapping der herstelbetalingen, 161 K.; Brüning verklaart, dat Duitschland de herstelbetalingen niet zal kunnen voortzetten, 162 E.; Datum der Herstelconferentie, 162 N.; Minister Flandin over de verklaring van Brüning, 162 P.; Frankrijk zal wel deelnemen aan de Herstelconferentie, 164 E.; Rede van prof. Keynes over het Herstelvraagstuk, 164 K.; Amerika stuurt geen waarnemer naar de Herstelconferentie, 167 I.

E. **ENGELAND. — Werkloozenzorg.** — Het Engelsche ministerie van Arbeid heeft een groot aantal „opleidingskampen" voor werkloozen ingericht, ten einde de werkloozen, die sinds jaren geen beroep meer hebben uitgeoefend of zelfs nog nooit in de gelegenheid waren om regelmatig te werken, lichamelijk en geestelijk te versterken. Men hoopt, dat van de 2,6 millioen werkloozen, die Engeland op het oogenblik telt, in den loop van dit jaar 170.000 eenigen tijd in zoo'n kamp zullen verblijven.
Van deze 170.000 werkloozen zijn 12.000 volwassen mannen en 9000 volwassen vrouwen. De overige personen zijn jeugdige lieden, die nog nooit in de gelegenheid zijn gesteld om te werken en altijd steuntrekkers zijn geweest.
Daar de begrooting van het ministerie van Arbeid van £ 17,2 millioen tot £ 10,9 millioen is teruggebracht en deze binnenkort nogmaals zal worden verlaagd, moesten vier kampen voor mannen worden gesloten. In totaal hebben tot nu toe 50.000 werkloozen de kampen in Engeland, Schotland en Wales bezocht. In de kampen wordt door de arbeiders 5½ dag per week bij een achturigen arbeidsdag gewerkt, terwijl de verblijfsduur voor arbeiders met vakkennis op een half jaar en voor arbeiders zonder vakkennis op drie maanden is gesteld.
Gedurende hun verblijf in de kampen ontvangen de werkloozen de gewone ondersteuning van ruim negen gulden; bovendien krijgen zij een toeslag van vier gulden, zoodat zij na aftrek voor woning, ontbijt en avondbrood een rijksdaalder per week overhouden. Het warme middageten wordt kosteloos verstrekt.

18 JANUARI 1932

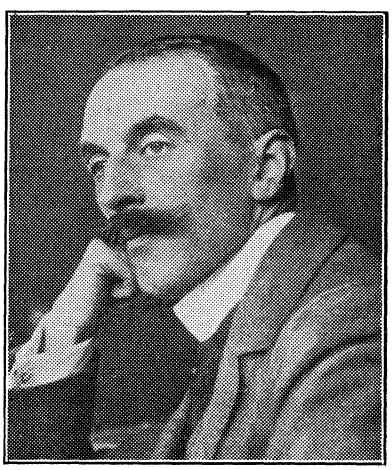
F. **NEDERLAND. — Mijnindustrie.** — Het totaal aantal arbeiders der gezamenlijke steenkolenmijnen in Nederland bedroeg op 1 Jan. 1932 ondergronds 26.791, bovengronds 11.258, totaal 38.049.
De totale productie over 1931 bedroeg 12.901.391.016 ton tegen 12.211.085.012 ton in 1930.

A. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Rede van Jhr. de Jonge bij zijn ambtsaanvaarding. — Hieronder publiceeren wij alsnog de rede, uitgesproken door Jhr. de Jonge, bij de aanvaarding van het ambt van Gouverneur-Generaal van Ned. Oost-Indië op 12 September 1931:

Zijne Exc. begint met de verklaring, dat onder de huidige omstandigheden een bedachtzame practische politiek geboden is. Spr. verklaart, dat de kosten van de staatshuishouding van Ned.-Indië te groot zijn in verhouding tot de inkomsten.

Men doet verstandig niet blind te zijn voor hetgeen elders geschiedt en in dit verband verwijst spr. naar de voornemens van het nieuw-opgetreden Engelsche kabinet voor het betoog dat ook anderen zich opofferingen hebben te getroosten. Spr. wijst erop, dat men elders met terzijdestelling van de partijgroepeering de handen ineen slaat om op een bepaald oogenblik aan de moeilijkheden het hoofd te bieden en dat men zich weet te beperken in zijn wenschen en het zwijgen weet op te leggen aan theoretische voorkeuren, die geld kosten om te komen tot een voor een gezonde staatshuishouding het eerste noodige, te weten een sluitende begrooting.

Jhr. de Jonge zegt, dat zal worden voortgegaan met de bestuurshervorming zooals deze is neergelegd in de wettige staatsinrichting. Vertraging in de doorvoering der bestuurshervorming moet zooveel mogelijk vermeden worden. De staatkundige ontwikkeling van deze gewesten, zooals de wetgever zich die heeft gedacht, behoort binnen afzienbaren tijd tot stand te worden gebracht. Aan den anderen kant zal de regeering niet toelaten dat deze verwezenlijking in gevaar zou kunnen worden gebracht door de fatalistische en niet-doordachte theorieën van enkelen, die blijkbaar van meening zijn, dat zij hun volk dienen door eischen te stellen, waarvan zij vooruit weten dat die voor de regeering onaannemelijk zijn.

Jhr. mr. B. C. de Jonge.

Intusschen, verklaart jhr. de Jonge, mag met dankbaarheid geconstateerd worden, dat de politieke toestand geen reden tot bezorgdheid geeft.

Jhr. de Jonge wijst ten slotte op de groote beteekenis welke voor de geheele Indische samenleving de groote bedrijven hebben als werkgevers, belastingobjecten en exporteurs.

Wij kunnen hen niet missen, en gaat het hun slecht, dan ondervindt de staatshuishouding daarvan in de eerste plaats de nadeelige gevolgen. Zelfs een matige wederopleving van de wereldmarkt, waarop toch menschelijkerwijze gesproken gerekend mag worden, belooft een spoedig herstel, aangezien niet is aan te nemen, dat een prijsniveau van bijna alle producten als het tegenwoordige blijvend zou kunnen zijn.

Jhr. de Jonge eindigt zijn redevoering met de volgende woorden:

„Thans rest mij nog een krachtig beroep te doen op den welwillenden hulp en steun van allen ten behoeve van een vruchtbare samenwerking tot het heil van land en volk. Ik verklaar thans het ambt van gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië te aanvaarden." **(Vorig bericht blz. 57 M.)**

B. DUITSCHLAND. — Hitler's Memorandum aan den Rijkskanselier. — Hitler verklaart in zijn memorandum aan den Rijkskanselier, dat hij niet in staat is de actie van den Rijkskanselier voor de verkiezing van den Rijkspresident te steunen, zoowel uit zuiver grondwettelijke als uit politieke overwegingen. Opheffing van artikel 41 der Rijksgrondwet, volgens hetwelk de Rijkspresident door het geheele volk wordt gekozen, kan slechts geschieden met behulp van een meerderheid in den Rijksdag, wanneer grondwettelijk tegelijkertijd het recht van den Rijksdag tot afzetting van den Rijkspresident wordt vastgelegd. Wanneer men echter niettemin de interpretatie aanvaardt, dat een tweederde meerderheid van den Rijksdag gelijk staat met een volksstemming, dan zou althans de samenstelling van den Rijksdag in overeenstemming moeten zijn met den werkelijken wil van het volk, zooals deze in Maart 1932 tot uitdrukking komt. Bij den huidigen Rijksdag is dit zeer duidelijk niet het geval, zoodat eerst nieuwe Rijksdagverkiezingen noodig zouden zijn. In tegenstelling met den Rijkskanselier is Hitler van meening dat het binnenlandsch regime op het oogenblik uit overwegingen van zelfbehoud geen verkiezingen kan gebruiken. Het verval van het Rijk is veroorzaakt zoowel door het buitenlandsche politieke optreden als door vernietiging van de volkskracht door de binnenlandsche politiek der thans regeerende partijen.

Hitler wenscht elke poging af te wijzen, die door de geheele wijze van uitvoering een bewijs schijnt te zijn, dat men langs dezen weg een systeem tracht te redden, welks vernietiging een levensvoorwaarde voor de Duitsche natie is.

Hij betuigt nogmaals zijn leedwezen dat bij deze poging tot redding van het heerschende systeem den naam van den Rijkspresident betrokken werd, aangezien ook de nationaal-socialisten en de medestrijders uit den grooten oorlog in hun rijen den generaalveldmaarschalk van het Duitsche leger onveranderlijk met eerbiedige dankbaarheid gedenken.

(Vor. ber. Presidentsverkiezing 165 C.)

C. BULGARIJE. — Economische toestand. — Daar Bulgarije zich in een uiterst moeilijken financieelen toestand bevindt en niet meer over een deviezenvoorraad beschikt, heeft de Bulgaarsche ministerpresident zich naar Genève begeven om te trachten, de hulp te verkrijgen van de financieele commissie van den Volkenbond. Bulgarije heeft nieuwe credieten noodig om aan zijn buitenlandsche betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. **(Vor. ber. 159 N.)**

D. JOEGOSLAVIE. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Joegoslavië wordt door de regeering op 134.700 en door de arbeidskamer op meer dan 200.000 geraamd.

E. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Crediet aan Oostenrijk verlengd. — De Bank voor Internationale Betalingen heeft het aan de Oostenrijksche Nationale Bank verstrekte crediet van 90 millioen schilling met drie maanden verlengd.

(Vorig bericht blz. 164 G.)

F. OOSTENRIJK. — Gouden standaard gehandhaafd. — Tijdens de besprekingen in de financieele commissie van den Volkenbond heeft de Oostenrijksche Bondskanselier uitdrukkelijk verklaard, dat de Oostenrijksche regeering zich onvoorwaardelijk zal verzetten tegen elke inflatie en dat zij zal vasthouden aan den gouden standaard.

A. **VOLKENBOND. — Werkloosheid.** — Het Internationaal Arbeidsbureau heeft een overzicht gepubliceerd van de ontwikkeling der werkloosheid van 1930 tot 1931, waarbij de volgende stijging wordt geconstateerd:
Engeland van 2.3 millioen tot 2.6 millioen, 12%; Oostenrijk van 237.000 tot 273.000, 15%; Duitschland van 3.9 millioen tot 5.3 millioen, 34%; Italië van 550.000 tot 909.000, 63%; Zwitserland van 34.000 tot 58.000, 66%.
In de Vereenigde Staten is het aantal werkloozen toegenomen met 30%, in Polen met 24%.
(Vor. ber. Volkenb. 168 S.; Engeland 128 C.; Oostenr. 56 C.; Duitschl. 131 D.; Italië 135 N.; Ver. Staten 163 H.)

B. **HERSTELVRAAGSTUK. — Beschouwing van Mussolini.** — Mussolini heeft in de „Sunday Dispatch" o.a. het volgende geschreven:
De wereldhandel bevindt zich thans in een dwangbuis. Overal zijn hooge tolmuren opgericht. Geen land wil meer waren toelaten, doch allen willen zooveel mogelijk uitvoeren.
Daarbij komt de kwestie der oorlogsschulden en herstelbetalingen. Frankrijk en de Vereenigde Staten zijn in het bezit van 75% van het goud. Hoe zou men kunnen verwachten, aldus Mussolini, dat de staten hun schulden betalen, wanneer zij hun betalingen slechts in goud mogen verrichten, dat zij niet bezitten? In goederen betalen is ook onmogelijk, omdat de tolmuren der crediteurstaten zoo hoog zijn, dat de goederen geen grenzen meer kunnen passeeren.
Zooals bij het uitbreken van een oorlog diplomatieke verdragen, zoo heeft men thans handelsverdragen verscheurd. Reeds hebben Spanje en Frankrijk hun

Mussolini

handelsverdragen met Italië opgezegd en Zwitserland zijn handelsbetrekkingen met Duitschland verbroken. Binnenkort zal deze economische oorlogstoestand over de geheele wereld verbreid zijn.
Thans is de tijd gekomen, aldus besluit Mussolini, dat de staatslieden bijeenkomen om den economischen oorlog te beëindigen. In het bijzonder moet de goudkwestie dringend worden behandeld, want een werkelijke oplossing van de economische crisis is niet mogelijk zoolang Frankrijk en Amerika het goudmonopolie hebben. Alle tolmuren moeten worden neergehaald, opdat de wereldhandel weer worde hersteld en de staten hun betalingen in waren zullen kunnen verrichten. **(Vorig bericht blz. 171 D.)**

C. **BILJARTEN. — Wereldkampioenschap.** — Bij de te Parijs gehouden wedstrijden om het wereldkampioenschap biljarten werd de Franschman Corty eerste, de Egyptenaar Soussa tweede en de Hollander Dommering derde.
De Belg Gabriëls maakte een serie van 227, waarmede hij een wereldrecord vestigde.

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Tardieu leider der Fransche delegatie.** — Tardieu, de minister van Oorlog, zal optreden als leider van de Fransche delegatie naar de a.s. ontwapeningsconferentie te Genève. **(Vorig bericht blz. 165 B.)**

E. **RUSLAND. — Spoorwegongeluk bij Kazan.** — Den 2en Januari van dit jaar heeft bij Kazan een spoorwegongeluk plaats gehad, tengevolge waarvan 65 personen om het leven zijn gekomen en 131 personen gewond zijn. In een te Moskou aanhangig gemaakt proces worden elf treinbeambten er van beschuldigd het ongeluk door onachtzaamheid te hebben veroorzaakt.

F. **ITALIE. — Begrooting.** — Het tekort op de begrooting van 1932-33 beloopt L. 1.594 millioen. **(Vorig bericht blz. 149 K.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Bankers Trust.** — De president van de Bankers Trust heeft medegedeeld, dat de door deze instelling aan Duitschland verstrekte credieten in totaal $ 25 millioen beloopen; hiervan vallen $ 17 millioen onder de „Stillhalte"-overeenkomst. **(Vorig bericht blz. 152 E.)**

H. **FILM. — Nieuwe vinding op klankfilmgebied.** — De Amerikaansche ingenieur James A. Miller heeft met het Tuschinski-concern een overeenkomst gesloten betreffende een vinding op het gebied der geluidsfilms, waardoor het o.m. mogelijk wordt geluidsopnamen te maken op smalfilm. De vinding, welke reeds gepatenteerd is, geeft zulk een besparing, dat het maken van klankfilms onder het bereik van het groote publiek wordt gebracht.

I. **BERLIJN. — Bevolking.** — De bevolking van Berlijn is in 1931 verminderd met 43.721 inwoners; zij bedroeg op 1 Januari 1932 4.288.314.

K. **PARAGUAY. — President.** — Tot president van Paraguay is gekozen Eusebio Ayala, tot vice-president Casal Ribeiro.

L. **RUSLAND. — Trotzky's verbanning verlengd.** — Het politieke bureau van de Executieve der Communistische Partij heeft besloten, de uitwijzing van Trotzky uit de Sovjet-Unie met twee jaar te verlengen.

M. **ZINK. — Productiebeperking gehandhaafd.** — Het internationale zinkkartel heeft besloten de huidige productiebeperking te handhaven. De voorraden, die op 1 Augustus 1931 206.400 ton bedroegen, waren op 31 December 1931 gedaald tot 189.300 ton.

N. **KOPENHAGEN. — Financieele moeilijkheden.** — Tengevolge van financieele moeilijkheden is de stad Kopenhagen genoodzaakt haar crediet bij de Nationale Bank te verhoogen van 10 millioen op 30 millioen kronen. Tevens zal worden overgegaan tot den verkoop van de in het bezit van de stad zijnde terreinen, waarvan de waarde bijna 90 millioen kronen bedraagt; bovendien zal de inkomstenbelasting worden verhoogd.

O. **ZWEDEN. — Bankbiljetten-inwisseling in goud opgeschort.** — De Zweedsche regeering heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij de verplichting der Rijksbank tot inwisseling van biljetten in goud tot eind Februari blijft opgeschort. **(Vor. ber. blz. 71 G.)**

P. **DUITSCHLAND. — „IJzeren Front" opgericht.** — Als afweerbeweging tegen het Nationaal-Socialisme in Duitschland is een z.g. „IJzeren front" gevormd, bestaande uit de leden der Sociaal-Democratische partij, de leden van de „Reichsbanner" en de leden van de „Freie Gewerkschaften". Verdediging der

Republiek door bestrijding van het fascisme is het doel van de nieuwe organisatie.
Naast het „IJzeren Front" is door den middenstand opgericht de „Republikeinsche Actie", welke tezamen met het „IJzeren Front" de partij van Hitler zal bestrijden.

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — China zal een beroep doen op art. 16 van het Volkenbondsstatuut. — Uit Nanking wordt medegedeeld, dat China op de eerstkomende Volkenbondsraadszitting een beroep zal doen op art. 16 van het Volkenbondsstatuut, hetwelk het mogelijk maakt economische sancties tegen Japan toe te passen. **(V. b. blz. 170 F.)**

19 JANUARI 1932

C. DUITSCHLAND. — Buitengewone invoerrechten. — De Rijksregeering is o.a. gemachtigd om bij den invoer van waren, afkomstig uit een land waarvan de valuta beneden goudpariteit is gedaald, voor speciale waren of groepen van waren een aanvullend tarief te heffen, en voorts om bij den invoer van waren uit een land, waarmede Duitschland geen handelsverdrag heeft gesloten en dat Duitsche goederen ongunstiger behandelt dan die uit een derde land, een verhoogd invoerrecht te heffen.

C. VOLKENBOND. — Economische Commissie. — De economische en financieele commissies van den Volkenbond hebben vandaag de beraadslagingen over den financieelen en economischen toestand beëindigd. In het rapport aan den Volkenbondsraad wordt vastgesteld, dat het niet mogelijk is geweest bruikbare richtlijnen voor de door de staten te volgen handelspolitiek vast te stellen. De economische relaties worden door allerlei internationale schulden beheerscht. De uitvoer van goederen door de debiteurlanden blijft het eenige middel voor die landen, om aan hun verplichtingen te voldoen. Het is daarom van belang, dat die landen een actieve handelsbalans hebben en dat het overschot grooter is naarmate de schulden hooger zijn. Zoolang de verbanning van het internationale crediet voortduurt, staan de crediteurlanden voor een groot dilemma: of zij moeten de hinderpalen voor den invoer verminderen, of zij dienen zich er mede tevreden te stellen, dat de kansen op inning van de hun verschuldigde bedragen verdwijnen.
(Vorig bericht blz. 93 C.)

D. NEDERLAND. — Faillissementen. — Het aantal faillissementen in Nederland bedroeg in 1931 totaal 3553 tegen 3171 in 1930 en 2853 in 1929. **(120 C.)**

E. NEDERL. OOST-INDIE. — A.V.R.O.S. — Met betrekking tot de mogelijke sluiting van het proefstation van de A.V.R.O.S. wordt thans gemeld, dat het niet waarschijnlijk is, dat tot deze sluiting zal worden overgegaan. De lange looptijd van de contracten van den staf zou bij sluiting noodzaken tot uitkeering van tonnen gouds. (Hbld.)

F. BELGIE. — Verhouding tot Nederland. — De heer Segers heeft in het rapport van de senatoriale commissie van Buitenlandsche Zaken verklaard, dat het hem aangenaam was een verbetering in de verhouding tot Nederland te kunnen constateeren. **(152 K.)**

G. DENEMARKEN. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Denemarken bedraagt thans 136.400, het hoogste aantal, dat aldaar tot nu toe is voorgekomen. **(Vorig bericht blz. 83 B.)**

H. DENEMARKEN. — Bevolking. — De bevolking van Denemarken beloopt thans 3½ millioen zielen.

I. RECHTZAKEN. — Calmette-proces. — Hieronder volgt een uittreksel uit het requisitoir in de strafzaak-Deycke, Altstädt, e.a., die verdacht worden van schuld aan het overlijden van ruim 70 kinderen in het hospitaal te Lübeck, na toediening van een antituberculose-praeparaat.
De eerste verdachte, prof. Deycke, wordt er van beschuldigd, de kinderen niet behandeld te hebben met het Calmette-Guérin-vaccin, maar met een vaccin van eigen vinding.
Den anderen verdachten, prof. Klotz, prof. Altstädt en zuster Anna Schütze, wordt zorgeloosheid en nalatigheid ten laste gelegd.
Volgens de verklaringen van prof. Deycke zou hij het ongevaarlijke B. C. G.-vaccin hebben gebruikt, dat door schuld van de medeverdachten virulent zou zijn geworden. Daaraan zou de dood van de kinderen te wijten zijn.
In zijn requisitoir verklaarde de Ober-Staatsanwalt dr. Lienau, dat het er niet om ging de handelwijze van de verdachten te critiseeren, doch slechts te bepalen of zij zich hadden schuldig gemaakt in strafrechtelijken zin. Dr. Lienau verklaarde uitdrukkelijk, dat dit proces niet de taak had een oordeel te vellen of de door prof. Calmette ingevoerde methode juist was en of zij voldeed aan de eischen der wetenschap, of dat zij een gevaar met zich meebracht.
Volgens hem lag de sleutel voor de verklaring van het gebeurde in het laboratorium. In verband met de verklaringen van de deskundigen prof. Ludwig Lange, Bruno Lange en Hahn, was met zekerheid aan te nemen, dat met de cultures geknoeid was. Daarvan behoorde prof. Deycke, als verantwoordelijke persoon, de schuld te krijgen. Niet omdat hij dat zelf gedaan had, maar omdat dergelijke zorgeloosheid in een laboratorium, waar behoorlijk toezicht werd uitgeoefend, niet plaats zou kunnen vinden.
Volgens hem had verwisseling van cultures plaats gehad.
In elk geval, oordeelde dr. Lienau, was het onverantwoordelijk van prof. Deycke, om geen proeven op dieren te nemen, vóór hij de kinderen met de entstof deed behandelen.
Er is hier sprake van schuld wegens nalatigheid. Bewezen is ook het oorzakelijk verband tusschen deze nalatigheid en den dood van de behandelde kinderen.
Staatsanwalt dr. von Beust zeide, dat wat de toepassing van het praeparaat betrof, verdachte Altstädt blijkbaar geen kennis heeft genomen van de voorschriften van Calmette over het gebruik van het praeparaat, terwijl hij ook het Calmette-boek niet heeft geraadpleegd. Bij zijn eerste toepassing heeft Altstädt zich niet bekommerd om de gevolgen en de uitwerking van het vaccin op de kinderen, en het slagen of mislukken van de proef.
Dr. Von Beust was van meening, dat de cultuur van de Bacil-Calmette-Guérin te Lübeck verwisseld was met de cultuur van den bacil zooals die gekweekt wordt voor gebruik in het vaccin, dat in Kiel in gebruik is (d.w.z. de humane bacil).
Op de handelwijze van prof. dr. Altstädt wenschte dr. Von Beust vier aanmerkingen te maken:
1e. Hij had te Parijs geen informaties ingewonnen over de te volgen methode;
2e. Hij had geen speciaal laboratorium ingericht voor de Calmette-cultures;
3e. Hij had geen proeven op dieren genomen;
4e. Hij had de behandelde kinderen moeten observeeren.
Hieraan is verdachte zonder twijfel schuldig en dus is hij ook verantwoordelijk voor het overlijden van de kinderen, dat een gevolg is van het verzuimde. Hij is daarvoor strafrechtelijk aansprakelijk.
Ten slotte werd door den Oberstaatsanwalt dr. Lienau zoowel tegen prof. Dr. Deycke als tegen den geneesheer Dr. Altstädt, wegens dood door schuld en het veroorzaken van lichamelijk letsel bij de behandeling hunner patiënten met het Calmette-praeparaat, drie jaar gevangenisstraf geëischt. Tegen prof. Klotz werd wegens hetzelfde vergrijp één jaar gevangenisstraf geëischt, terwijl de verpleegster Anna Schütze werd vrijgesproken. **(Vorig bericht blz. 132 L.)**

A. **FRANKRIJK. — Scheepvaart.** — De Directeur van de Compagnie Générale Transatlantique heeft de geruchten, als zouden de werkzaamheden aan het nieuwe groote Fransche passagiersschip de Super-Ile-de-France stopgezet worden, ontkend en verklaart, dat de bouw ononderbroken zal worden voortgezet.
(Vorig bericht blz. 142 B.)

B. **SCHAATSENRIJDEN. — Record van Ballangrud niet erkend.** — Het door Ballangrud behaalde wereldrecord schaatsenrijden over 10.000 M. (zie bericht 158 L) is niet erkend, daar de tijdopneming niet op deugdelijke wijze heeft plaats gevonden.
(Vorig bericht blz. 170 C.)

C. **FRANKRIJK. — Regeeringsverklaring van Laval.** — Minister-president Laval heeft in de Fransche Kamer een regeeringsverklaring afgelegd, waaraan wij het volgende ontleenen:
Wij kunnen ook in de toekomst geen oplossingen aanvaarden, die, zonder de crisis te bezweren, Frankrijk zouden treffen in zijn vitale belangen en zijn, in vrijwillig gesloten verdragen, vervatte rechten.
Wij zullen het recht op herstelbetalingen niet prijsgeven. Men eischt van ons een verlaging der schulden ten gunste van onze schuldenaars. Wij hebben echter een dubbelen plicht, n.l. tegenover de generaties, die den oorlog hebben medegemaakt, een plicht der rechtschapenheid, die daarin bestaat, dat wij niets van ons tegoed zullen opofferen, zonder een dienovereenkomstige vermindering onzer eigen schulden en tegenover de komende generaties hebben wij den plicht der voorzichtigheid, n.l. alle overeenkomsten afhankelijk te maken van een rechtvaardige vereffening van de productie- en bestaansvoorwaarden.
Dit evenwicht zou echter verstoord zijn, als na de overwonnen crisis, de wanverhouding tusschen de financieele- en belastinglasten, die de volken in hun activiteit belemmeren, Frankrijk op de wereldmarkt in een ongunstigen toestand zou brengen. De regeering zal zich bij de aanstaande besprekingen en onderhandelingen steeds houden aan de grondbeginselen, die door het Fransche parlement steeds zijn goedgekeurd.
De positie van Frankrijk is niet zoo bevoorrecht als men het in het buitenland graag doet voorkomen. De regeering heeft maatregelen moeten treffen en zal dit blijven doen ten gunste eener nationale bezuiniging.
Voorts behandelde de regeeringsverklaring het vraagstuk der ontwapening. De conferentie tot beperking der bewapening zal op 2 Februari bijeenkomen.
Het Fransche standpunt ten aanzien hiervan is uiteengezet in het memorandum van 15 Juli 1931. Deze politiek is niet slechts die van Frankrijk, doch ook van den Volkenbond.
Ook het protocol van 1924, hoewel nog niet geratificeerd, geeft nog steeds de Fransche opvatting weer, terwijl deze bovendien blijkt uit het verdrag van Locarno, het Kellogg-pact en de overeenkomsten tot het buiten de wet verklaren van den oorlog, alle maatregelen, waarmede de naam van Briand verbonden blijft. Deze vormen de onveranderlijke basis der Fransche politiek.
Alle partijen in Frankrijk hebben er steeds weer den nadruk op gelegd, dat het succes der ontwapeningsconferentie eerst dan verzekerd zou zijn, indien zij binnen een nauw-omschreven kader zou worden gehouden. Dit kader moet zijn: Waardeering voor verdragen, erkenning van arbitrage, het vaststellen van den aanvaller, wederzijdsche steun, althans veiligheid. Het is onjuist indien men van Frankrijk zwakte of toegevendheid zou verwachten. Zijn vaste wil den vrede te organiseeren, sluit beide uit.
Toen Laval zijn redevoering had beëindigd, riep de linkerzijde: „Vive Briand".
De regeeringsverklaring van Laval vond, met name bij de passages, welke betrekking hadden op Frankrijks recht op schadeloosstelling en veiligheid, vrijwel algemeene instemming. Toen de premier bij de opsomming der pogingen tot verzekering van de veiligheid des lands den naam van Briand noemde, weerklonk in de Kamer een geestdriftig applaus.

D. **VEREENIGDE STATEN. — Overstroomingen.** — In den Amerikaanschen staat Mississippi is een oppervlakte van meer dan 120.000 H.A. overstroomd. Het verdronken gebied wordt thans afgezocht om menschen die op de daken van de huizen zijn gevlucht, van den dood door verdrinking of door den honger te redden.

E. **OOSTENRIJK. — Schulden op langen en korten termijn.** — In verband met het standpunt van het financieel Volkenbondscomité, dat de beschikbare deviezen van de Oostenrijksche Nationale Bank uitsluitend moeten dienen tot betaling der schulden op langen termijn, zal de Oostenrijksche Nationale Bank voor de aflossing der buitenlandsche credieten op korten termijn, noch de noodzakelijke deviezen verschaffen, noch eigen deviezen voor den dienst van deze credieten ter beschikking kunnen stellen. Hierdoor wordt ook de „Stillhalte"-overeenkomst van de andere banken beïnvloed, zoodat ook de kwartaalsuitkeeringen niet meer zullen geschieden.

F. **NEDERLAND. — Indexcijfers voor den groothandel.** — Hieronder volgen de indexcijfers der groothandelsprijzen over het jaar 1931 (basis 1913 = 100).

	Algemeen indexcijfer 48 artikelen	Indexcijfer voedingsmiddelen 28 artikelen
1913	100	100
1919	304	296
1920	292	252
1921	182	187
1922	160	160
1923	151	143
1924	156	156
1925	155	155
1926	145	144
1927	148	153
1928	149	157
1929	142	149
1930	117	119
1931	97	101

(Vorig bericht blz. 97 F.)

G. **NEDERLAND. — In- en Uitvoer.** — De waarde van den Nederlandschen invoer (zonder goud en zilver) bedroeg in 1931 *f* 1893 millioen en in 1930 *f* 2418 millioen.
De waarde van den uitvoer beliep in 1931 *f* 1312 millioen en in 1930 *f* 1719 millioen. **(Vor. ber. 152 G.)**

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Stimson leider der Amerikaansche delegatie.** — Staatssecretaris Stimson zal optreden als leider der Amerikaansche delegatie op de a.s. ontwapeningsconferentie te Genève, daar generaal Dawes thans met de leiding van de Reconstruction Finance Corporation is belast.
(Vorig bericht blz. 173 D.)

I. **VEREENIGDE STATEN. — Reconstruction Finance Corporation.** — Tot leider van deze organisatie is thans benoemd generaal Dawes, oud-ambassadeur te Londen. **(Vorig bericht blz. 169 A.)**

K. **ITALIE. — Bevolking.** — Italië telt thans 42.158.817 inwoners. **(Vorig bericht blz. 153 C.)**

L. **JAVA-SUIKER. — Productiecijfers.** — De eindproducties van de bij de V.I.S.P. aangesloten fabrieken bedraagt in totaal in tons van 1000 K.G.: superieur 1.627.242, bruine suiker 198.086, melasse suiker 53.576, gecentrifugeerde zaksuiker 198, totaal 2.599.102 ton tegen vorig jaar 2.702.957 ton.

A. **DUITSCHLAND. — In- en Uitvoer.** — De Duitsche handelsbalans over het jaar 1931, met mederekening van de voorraden in entrepot, sluit met een uitvoer-overschot van ruim 2574 millioen Mark. Worden de herstelleveranties in natura medegerekend, dan stijgt dit tot 2967 millioen Rijksmark. Vergeleken bij het voorafgaande jaar, toen het uitvoer-overschot ruim 1800 millioen Mark beliep, is het uitvoersaldo met bijna 1200 millioen Mark gestegen. Van deze stijging vinden 500 à 600 millioen Mark hun oorzaak in de daling van de invoerprijzen, welke sterker was dan die van de uitvoerprijzen, en de rest op de naar verhouding grootere beperking van den invoer.
De uitvoer bedroeg in 1931 totaal 9206 millioen Mark, tegen 11.329 millioen Mark in het voorafgaande jaar. De herstelleveranties in natura daalden van 707 tot 393 millioen Mark. De daling van den uitvoer is voor het grootste gedeelte het gevolg van prijsverlagingen.
De invoer beliep in 1931 6632 millioen mark tegen 10.200 millioen mark in 1930. Ook deze achteruitgang is voornamelijk het gevolg van prijsverlaging.
(Vorig bericht blz. 131 G.)

B. **RADIUM. — Nieuwe vondsten.** — Te Neuhaus, nabij Linz in Opper-Oostenrijk, is een terrein ontdekt, dat in Europa het rijkste aan radium is. Gemeld wordt, dat 11.000 ton grond van dit terrein een hoeveelheid radium zou opleveren van 1 K.G., hetgeen het hoogste percentage vormt, dat tot dusverre verkregen kon worden.

C. **OOSTENRIJK. — Wapenvondsten te Ottakring.** — Den twaalfden van deze maand zijn in een Bondshuis van de Sociaal-Democratische partij te Ottakring huiszoekingen verricht, welke tot resultaat hebben gehad dat gevonden werden: 750 Mannlichergeweren, zes gemonteerde machinegeweren, ongeveer 50.000 patronen, 2000 kant en klaar gemaakte lichte handgranaten, 600 zware handgranaten met steel, enkele doozen met zoogenaamde springpatronen en 10.000 lonten voor handgranaten benevens een heelen voorraad chemicaliën, ploertendooders, bajonetten, dolken, sabels enz.

D. **ROEMENIE. — Samenwerking met Tsjecho-Slowakije.** — De besprekingen, welke de Roemeensche minister van Buitenlandsche Zaken, Ghika, te Praag met zijn Tsjechischen collega Benesj heeft gehad, hebben tot overeenstemming geleid betreffende de volgende punten:
1. Inzake de schulden en het herstelvraagstuk neemt Tsjecho-Slowakije, hoewel het zelf oorlogsschulden heeft te betalen, het Roemeensche standpunt in, dat aan een volledige schrapping der Duitsche betalingen niet valt te denken.
2. Wat de onderhandelingen met Rusland nopens eens non-agressie-pact betreft, stellen Roemenië en Tsjecho-Slowakije zich onvoorwaardelijk achter Frankrijk en zullen zij geen stappen doen zonder overleg met dit land.
3. De oplossing van het ontwapeningsvraagstuk heeft tot eerste voorwaarde het herstel der algemeene veiligheid. De beide staten zullen daarom aan de zijde van Polen staan, indien dit land verklaart, dat het onmogelijk is te ontwapenen, zoolang zijn grenzen niet door Duitschland zijn gegarandeerd.
4. De economische crisis in Europa kan slechts worden opgelost door een regeling, waaraan alle Europeesche staten deelnemen. Zoolang dit niet te verwachten is, zal de Kleine Entente met Polen streven naar een economische gemeenschap.
5. Zoolang Hongarije op het standpunt staat, dat vóór een economischen band met de Kleine Entente revisie van het verdrag van Trianon noodzakelijk is, is aan een nauwe economische samenwerking met Hongarije niet te denken.
6. Verdragen moeten worden gerespecteerd en elke poging om die te wijzigen, zou den chaos slechts verergeren.
7. De Kleine Entente heeft zich als element van orde tot nu toe uitstekend gehandhaafd; ook in de toekomst kunnen vrede en rust slechts worden verzekerd door haar verdere uitbreiding in samenwerking met Polen en die groote mogendheden, welke den wereldoorlog hebben gevoerd ter bescherming van de democratie en de orde in Europa. (V.D.)

20 JANUARI 1932

E. **NEDERLAND. — Steendrukkersbedrijf.** — De werkgevers hebben de Collectieve Arbeidsovereenkomst, geldende voor Steendrukkers-(lithografisch) bedrijf, tegen 1 Mei 1932 opgezegd.

F. **ARGENTINIE. — Begrooting 1932.** — De begrooting voor 1932 toont een tekort aan van 117 millioen pesos. In verband hiermede heeft de regeering nieuwe belastingmaatregelen getroffen. Onder andere wordt de inkomstenbelasting verhoogd met 4 tot 6%, terwijl bovendien extra belastingen zullen worden geheven van inkomsten, welke niet door arbeid verkregen zijn.

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Sovjetdelegatie.** — Tot leider der Russische delegatie naar de Ontwapeningsconferentie is de Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken Litvinof benoemd.
(Vorig bericht blz. 175 H.)

H. **CHINA. — Arrestatie ex-keizer gelast.** — De Chineesche regeering heeft een arrestatiebevel uitgevaardigd tegen den vroegeren Chineeschen keizer Poe-ji, voorts tegen den gouverneur van Charbin alsmede tegen andere vooraanstaande Japanschgezinde persoonlijkheden.

I. **DUITSCHLAND. — Scheepvaart.** — Van de Duitsche handelsvloot, welke 3,9 millioen ton groot is, was einde 1931 in totaal 19.6% opgelegd. **(102 H.)**

K. **HONGARIJE. — Disconto.** — De Hongaarsche Nationale Bank heeft het disconto verlaagd van 8 tot 7%. **(Vorig bericht blz. 18 C.)**

L. **HERSTELVRAAGSTUK. — Amerika wenscht geen verlenging van het moratorium.** — Het Amerikaansche Staatsdepartement heeft den Amerikaanschen ambassadeur te Parijs, William Edge, gemachtigd den Franschen minister-president Laval, naar aanleiding van diens vraag of de Ver. Staten geneigd zouden zijn tot verlenging van het moratorium, mede te deelen, dat de Ver. Staten zich op het oogenblik te dien opzichte nog niet wenschen te binden. Het initiatief moet uitgaan van de Europeesche staten, die onderling tot overeenstemming moeten komen en zich dan weer tot Amerika kunnen wenden.
Zoowel de democratische als de republikeinsche partijleiders verklaarden zich in het Huis van Afgevaardigden tegen verlenging van het moratorium.
(Vorig bericht blz. 135 I.)

M. **DUITSCHLAND. — Invoerrechten op boter.** — Blijkens de verhooging van het invoerrecht op boter worden de landen in drie categorieën verdeeld, waarvoor vijf verschillende tarieven gelden: twee tarieven voor die landen, die den gouden standaard hebben gehandhaafd, twee voor de landen, die den gouden standaard hebben losgelaten, en één voor die landen, die geen handelsverdrag met Duitschland hebben.
Voor de eerstgenoemde categorie, waartoe behalve Nederland, ook Letland, Estland en Rusland behooren, blijft het tarief van 50 mark per 100 K.G. voor het contingent van 5000 ton onveranderd. Voor alles wat

zij meer dan deze 5000 ton importeeren moet 100 mark (tot dusver 50 m.) invoerrecht betaald worden. Voor de tot de tweede categorie behoorende landen, in de eerste plaats dus de Scandinavische landen en Finland, is het tarief aanmerkelijk meer verhoogd. Van het contingent van 5000 ton wordt een invoerrecht van 86 mark, van alles wat boven het contingent uitgaat, een recht van 136 mark geheven. Tenslotte wordt de boter uit de landen der derde categorie, waaronder Polen, Australië en Canada, die geen handelsverdrag met Duitschland en dus ook geen contingent hebben, met 170 mark belast.
(Hbld.) **(Vorig bericht blz. 174 C.)**

A. **DUITSCHLAND. — Tarieven.** — De Duitsche regeering is gemachtigd in geval van dringende economische noodzakelijkheid:
1e. Bij den invoer van goederen, welke afkomstig zijn uit landen, waar de valuta beneden goudpariteit is gedaald, een toeslag te heffen, waardoor het verschil wordt opgeheven.
2e. Voor goederen, die uit een land komen, waarmede het Duitsche rijk geen handelsverdrag heeft loopen, of dat de Duitsche goederen in ongunstiger positie plaatst dan die van een derde land, verhoogde douane-tarieven te heffen. **(Vorig ber. blz. 176 M.)**

B **DUITSCHLAND. — Herstelvraagstuk.** — De sociaal-democratische Rijksdagpresident, Loebe, heeft in een soc.-democratische betooging verklaard, dat de socialisten schrapping van de herstelbetalingen eischen, zelfs indien schrapping van de oorlogsschulden niet onmiddellijk zou plaats vinden. **(162 E.)**

C. **HONGARIJE. — Amerikaansch protest tegen het moratorium.** — Als protest tegen het onlangs door de Hongaarsche regeering afgekondigde moratorium hebben de New-Yorksche banken besloten de Hongaarsche saldi in Amerika te blokkeeren. Dit besluit heeft tengevolge, dat chèques door Hongaarsche banken in 1932 getrokken, niet meer zullen worden gehonoreerd. De leeningen op korten termijn, welke de Amerikaansche banken in Hongarije hebben uitstaan, bedragen ca. $ 40.000.000 en £ 100.000.
(Vorig bericht blz. 141 R.)

D. **VEREENIGDE STATEN. — Vrouwenarbeid.** — Uit de Amerikaansche statistieken over vrouwenarbeid blijkt, dat in 575 beroepen door vrouwen arbeid wordt verricht. Slechts in 35 gevallen betreft het beroepen, waarin uitsluitend vrouwen te werk worden gesteld, terwijl in de overige 545 beroepen de vrouw met den man moet concurreeren. Vergeleken met 10 jaar geleden, is het totaal aantal beroepen, waarin thans vrouwen werkzaam zijn, met 50% gestegen.

E. **ENGELAND. — Ontwapeningspetitie.** — De petitie voor ontwapening is op 20 Januari 1932 door de Engelsche Vrouwenbond voor Vrede naar Genève gestuurd; deze petitie draagt 2.120.000 Engelsche handteekeningen.

F. **PALESTINA. — Opgravingen.** — Professor J. Garstang, welke verleden jaar de beroemde muren van Jericho heeft opgegraven, bericht thans, dat hij ook de oude koningsgraven gevonden heeft. De graven zijn vrijwel ongeschonden en bevatten honderden vazen, lijfsieraden enz.
De koningen, wier graven nu gevonden zijn, hebben over Jericho geheerscht, voordat de Israëlieten de stad ongeveer 1400 jaar voor Christus veroverden. Uit het feit, dat het zegel van de Pharao's duidelijk op de gevonden voorwerpen afgedrukt staat, concludeert Prof. Garstang dat de koningen, ondanks hun Syrische namen, vazallen van Egypte geweest zijn.

G **OOSTENRIJK. — Staatsfinanciën.** — Officieel heeft de Oostenrijksche regeering dezer dagen in verschillende landen, als Duitschland en Cechoslovakije, medegedeeld, dat de in omloop zijnde geruchten volgens welke een spoedig te verwachten moratorium naar Hongaarsch voorbeeld, zou worden uitgevaardigd, volkomen uit de lucht gegrepen waren. Zoo ver wenscht men in Oostenrijk niet te gaan. Van de grootste beteekenis zal echter voor Oostenrijk zijn, hoe zich de situatie in Duitschland ontwikkelt. Wanneer Duitschlands positie in de eerstkomende maanden niet aanmerkelijk minder gespannen wordt, zal het Oostenrijk zeer zwaar vallen zijn verplichtingen te blijven nakomen. **(Vorig bericht blz. 69 G.)**

H. **NEDERLAND. — Collectief Arbeidscontract in het bakkersbedrijf opgezegd.** — De gezamenlijke patroonsorganisaties in het bakkersbedrijf hebben de C.A.O. in dit bedrijf opgezegd.

21 JANUARI 1932

I. **JAPAN. — Parlement ontbonden.** — Het Japansche parlement, waarin de regeering slechts over 171 van de 466 zetels beschikte, is ontbonden; de nieuwe verkiezingen zullen waarschijnlijk 20 Februari a.s. plaats vinden.

K. **MANDSJOERIJE. — Nieuwe grondwet.** — Op 5 Februari 1932 zal de nieuwe grondwet voor Mandsjoerije worden afgekondigd, waarin de grondslagen van de „democratische republiek" worden vastgelegd. Regeering en president zullen door het parlement worden gekozen. De wet waarborgt verder volstrekte gelijkheid van rechten aan alle inwoners. Slechts in bijzondere gevallen heeft de president dictatoriale volmacht. De justitie zal worden georganiseerd volgens Japansche voorbeeld.
Als munteenheid is de Mandsjoerijsche dollar gekozen. **(Vorig bericht blz. 154 D.)**

L. **CHINA. — Tsjang Kai-Sjek weder actief.** — De Chineesche minister-president, Soenfo, heeft maarschalk Tsjang-Kai-Sjek uitgenoodigd zich naar Nanking te begeven, teneinde samen te werken met de nieuwe regeering.

M. **RUSLAND. — Steenkool-industrie.** — De steenkoolproductie van de Sovjet-Unie heeft in 1931 totaal 58,59 millioen ton bedragen tegen 49 millioen ton in 1930. In 1930 nam Rusland de vijfde plaats onder de kolenproduceerende mogendheden in (na Frankrijk), terwijl het in 1931 de vierde plaats (dus na Duitschland) heeft bezet. In welke mate de productie is opgevoerd, kan wel hieruit blijken, dat de productie van 29.055.000 ton in 1913, 32.169.000 ton in 1927 en 49.170.000 ton in 1930 tot 58.590.000 ton in 1931 gestegen is.
De Sovjet-regeering is voornemens de productie in 1932 tot 90 millioen ton op te voeren! **(68 A.)**

N. **SPANJE. — Onlusten.** — Catalonië is een revolutionnaire algemeene staking uitgebroken, welke oorspronkelijk vastgesteld was op 25 Januari en die zich over geheel Spanje zou moeten verbreiden. De beweging wordt geleid door de anarchisten en communisten gezamenlijk. Het centrum van den opstand ligt in het mijngebied van Llobregat tusschen Manresa en Berga. In drie dorpen werden de huizen der burgemeesters bestormd en de telefooncentrales vernield.
De regeering, die van de nationale vergadering een motie van vertrouwen had gekregen om eventueel communistische kuiperijen streng te onderdrukken, is er in geslaagd den toestand in Catalonië meester te worden. **(Vorig bericht blz. 20 N.)**

A. **RALLYE NAAR MONTE-CARLO. — Uitslag.** — De uitslag van de rallye luidt als volgt:
Eerste categorie: 1. Vasselle (Hotchkiss) 261.651 p.; 2. Healey (Invicta) 258.317 p.; 3. Ivanovsky (Ford) 256.710 p.; 4. Escher (Bugatti) 255.931 p.; 5. Mathiesen (Citroën) 254.997 p.
De Nederlander Schlingeman, die uit Bologna was vertrokken, werd no. 36 en Smits, die uit Berlijn vertrok, no. 44.
Tweede categorie: 1. Lavalett (Peugeot) 241.601 p.; 2. Bouillot (Peugeot) 241.253 p.; 3. Leverett (Riley) 238.062 p.; 4. Hobbs (Riley); 5. Riley (Riley).
De auto van den Nederlandschen deelnemer Dr. Sprenger van Eyck uit Valkenburg, verongelukte bij Montélimar. Van de vier inzittenden werd één gedood en één zwaar gewond.

B. **TSETSEVLIEG. — Uitroeiingsactie in Zuid-Afrika.** — Officieel wordt medegedeeld, dat de actie tot uitroeïng van de tsetsevlieg, door middel van de door den Heer Harris geconstrueerde val, is stopgezet, ondanks de aanvankelijk gunstige resultaten.
De strijd in Zoeloeland tegen deze buitengewoon schadelijke vlieg zal nu worden gevoerd door inkrimping der wilde dieren-reservaten, welke belangrijke broeinesten van de tsetsevlieg zijn. **(V. b. blz. 26 G.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Gouduitvoer naar Frankrijk.** — Het terugtrekken van $ 125 millioen „geoormerkt" goud van de Banque de France in tien ladingen van $ 12½ millioen elk, wordt in bankkringen beschouwd als een uiting van ontevredenheid van Fransche zijde over de credietvoorstellen, die nu in Amerika uitgewerkt worden en verder als gevolg van de ontevredenheid in Frankrijk over de houding van Amerika in het schuldenvraagstuk.
Het terugtrekken van dit voor Frankrijk gereserveerde goud is evenwel van geen beteekenis voor de Amerikaansche geldmarkt, daar het metaal reeds is opgenomen in de bankstaat van de Banque de France en niet voorkomt onder de goudvoorraadcijfers van de Reservebank.

D. **ENGELAND. — Berechting van kinderen en jeugdige personen.** — In het wetsontwerp betreffende de berechting van kinderen en jeugdige personen, worden o.a. de volgende veranderingen voorgesteld:
De jeugd-gerechtshoven zullen in het vervolg de zaken behandelen van personen onder de zeventien jaar, in plaats van onder de zestien jaar, gelijk tot dusverre het geval was. De leeftijd voor crimineele verantwoordelijkheid wordt verhoogd van zeven op acht jaar. De leeftijd, beneden dewelke geen doodvonnis mag worden toegepast wordt verhoogd van zestien op achttien jaar.

E. **ZWITSERLAND. — Ontwapening.** — De chef van het Zwitsersche militaire departement, Minger, heeft in een rede verklaard, dat het onjuist zou zijn als Zwitserland nu reeds ging ontwapenen. Eerst als de ontwapeningsgedachte in daden wordt omgezet, zal voor de Zwitsersche republiek het oogenblik zijn aangebroken om te ontwapenen.

F. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid.** — Op 15 Januari waren in Duitschland 5.966.000 werkloozen ingeschreven. Dit beteekent een vermeerdering van 300.000 sinds het einde van het vorig jaar en een vermeerdering van 2.102.000 sinds den vorigen zomer. **(Vorig bericht blz. 173 A.)**

G. **JAVA. — Suikerindustrie.** — De aanplant 1932 zal 100.000 H.A. bedragen tegen 165.000 H.A. in 1931 en 200.000 H.A. in 1930. De productie van aanplant 1932 zal 2.4 millioen ton beloopen. **(Vor. ber. blz. 175 L.)**

H. **VEREENIGDE STATEN. — Fransche saldi.** — De Bank van Frankrijk bezit naar men raamt, een bedrag van $ 450 millioen aan deposito's bij Amerikaansche particuliere banken en aan handelswissels, welke de Federal Reserve Bank voor haar rekening houdt.

I. **BULGARIJE. — Staatsfinanciën.** — De Bulgaarsche minister van Financiën Moeschanoff heeft de financieele commissie van den Volkenbond een overzicht gegeven inzake de begrooting en de betalingsbalans van Bulgarije. Voor de Bulgaarsche regeering is momenteel het belangrijkste, dat de rentebetalingen voor de beide groote buitenlandsche leeningen gestaakt worden, waartoe Bulgarije thans gedwongen zal zijn, aldus Moechanoff. **(V. b. 172 C en 54 N.)**

K. **VEREENIGDE STATEN. — Drankvraagstuk.** — De door Senator Bingham voorgestelde resolutie om de staten afzonderlijk een referendum te laten uitschrijven over het drankverbod, is verworpen.
(Vorig bericht blz. 168 P.)

L. **SCHAKEN. — Spielmann-Bogoljubow.** — De tweekamp Spielmann-Bogoljubow is gewonnen door Spielmann, welke 5½ punt behaalde tegen zijn tegenstander 4½. **(Vorig bericht blz. 162 I.)**

M. **FRANKRIJK. — Werkloosheidsbestrijding.** — De departementen en gemeenten hebben besloten belangrijke werken te doen uitvoeren, ter bestrijding van de werkloosheid. Ze hebben hiertoe leeningen ten bedrage van 1.2 milliard francs aangegaan. **(118 C.)**

N. **HERSTELCONFERENTIE UITGESTELD.** — De Britsche gezant te Bern heeft aan de Zwitsersche Bondsregeering medegedeeld dat de conferentie te Lausanne, welke op 25 Januari was vastgesteld, tot onbepaalden datum is uitgesteld. **(Vor. ber. 173 B.)**

O **NEDERLAND. — Scheepvaart door het Maas-Waal kanaal.** — In 1928, het jaar van het openstellen van het Maas-Waal kanaal, volgden 5000 schepen dezen nieuwen weg; het jaar daarop 9000; in 1930: 17.000 en in 1931: 24.000 schepen. **(Vor. ber. blz. 170 I.)**

P. **CHINA. — Banditisme.** — In de provincie Hoepeh, zijn volgens Chineesche berichten in de laatste 2 jaar 164.551 personen door bandieten gedood; bovendien worden 946.000 personen vermist en 7800 personen voor wier vrijheid losgeld wordt geëischt, vastgehouden. In totaal werden 310.000 huizen in brand gestoken; de aangerichte schade wordt op 30 millioen gulden geschat.

22 JANUARI 1932.

R. **ENGELAND. — Invoerrechten op tomaten.** — Engeland is er thans toe overgegaan ook een invoerrecht te heffen op tomaten en wel van *f* 15.85 per 100 K.G. Juni-Juli tomaten en van *f* 8.— per 100 K.G. Aug.-October tomaten. De totale Nederlandsche tomatenexport naar Engeland bedraagt tusschen de 18 en 20 millioen gulden per jaar; van de Juni-Juli tomaten consumeert Engeland 53% en van de Aug.-Oct. tomaten 80%.
Hieruit blijkt duidelijk welk een klap door deze invoerrechten wordt toegebracht aan de Nederlandsche kweekers. **(Vorig bericht blz. 159 M.)**

S. **NEDERLAND. — In- en uitvoer van boter.** — Uit de in- en uitvoerstatistiek blijkt, dat de boter-invoer in 1931 heeft bedragen 4.031 ton en de uitvoer 32.958 ton. De invoer is procentisch gestegen tot 12% van den uitvoer.
In 1930 bedroeg de invoer de helft, n.l. 1.994 ton en de uitvoer 41.909 ton.
Voor 1929 waren deze cijfers: invoer 2.027 ton; uitvoer 47.321 ton. **(Vorig bericht blz. 175 G.)**

T. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Ultimatum aan de autoriteiten van Sjanghai.** — De bevelhebber van het Japansche vloot-eskader voor Sjanghai heeft den Chineeschen autoriteiten aldaar een ultimatum overhandigd, waarin hij bestraffing eischt van de Chineezen, die vijf Japansche monniken hebben aangevallen. Verder eischt het ultimatum schade-

vergoeding voor alle aangerichte schade, ontbinding van alle anti-Japansche organisaties, en volledige stopzetting van den boycot van Japansche goederen. Indien aan deze eischen niet zal worden voldaan, zullen strenge maatregelen genomen worden. **(174 A.)**

A. **NEDERLAND. — Uitvoer van Kunstzijde.** — In het jaar 1931 werd in totaal 7120 ton kunstzijdegarens uitgevoerd, tegen 6689 ton in 1930. Hiertegenover staat een vermindering van de waarde van den uitvoer, die in 1931 *f* 19.05 millioen bereikte tegen *f* 23,89 millioen in het vorig jaar. **(Vor. ber. 178 S.)**

B. **OSLO-CONVENTIE. — Nieuwe conferentie.** — De Nederlandsche regeering heeft tot de onderteekenaars van de Oslo-conventie het voorstel gericht, tijdens de eerste week van de Ontwapeningsconferentie te Genève bijeen te komen, teneinde handelspolitieke vraagstukken te bespreken. **(Vor. ber. 136 F.)**

C **RUSLAND. — Tweede Vijfjaarsplan.** — De Russische communistische partij heeft de richtsnoeren voor het tweede vijfjaarsplan gepubliceerd.
In de stellingen wordt als voornaamste resultaat van het eerste vijfjaarsplan op den voorgrond gesteld de definitieve ondergraving van de wortels van het kapitalisme, waardoor een volledige vernietiging van het klassen-onderscheid werd bereikt.
Door het tweede vijfjaarsplan zal, ten gevolge van de stijging van het volksinkomen op aanmerkelijk snellere wijze een verhoogde welstand der massa's van arbeiders en boeren worden nagestreefd.
De oeconomische taak waarop het tweede vijfjaarsplan gebaseerd is, is de voleindiging van de omzetting van de geheele volkshuishouding en het verkrijgen van de meest moderne technische basis voor alle takken van industrie, speciaal voor de machine- en krachtindustrie.
De uitbreiding van het spoorwegverkeer zal gewaarborgd worden door de snelle ontplooiïng van de industrie der nationale Sowjetrepublieken.
In de levensmiddelenindustrie zal men zich richten op een alle takken omvattende uitbreiding der productie, gebaseerd op een aanzienlijke vermeerdering van de grondstoffen, opdat de verdrievoudiging van de verbruiksnormen per hoofd der bevolking gewaarborgd wordt.
In den landbouw zal het probleem der veeteelt worden opgelost door vermeerdering der veevoorraden en stijging der productie van goederen.
Voor de volledige technische omzetting der volkshuishouding moeten groote nieuwe kaders van technisch onderlegde arbeiders en boeren tot stand worden gebracht en moet het beschavingsniveau der geheele volksmassa op een nieuwe hoogte verheven worden.
De stellingen wijzen op de volkomen onvereenigbaarheid van het burgerlijk zakenstandpunt inzake de rentabiliteit met de politiek der partij en de belangen der arbeidersklasse en verklaren, dat de Sowjetunie door het tweede vijfjaarsplan in technisch opzicht de eerste plaats in Europa zal innemen.

D **NON-AGRESSIEPACT. — Finland-Rusland.** — Het Finsch-Russisch verdrag van non-agressie, zooals dit is onderteekend en dat voorloopig drie jaren van kracht zal zijn, bevat de verplichtingen, dat de beide staten elkaar niet zullen aanvallen en de meest strikte neutraliteit zullen handhaven, indien een van beide staten door een derde mogendheid wordt aangevallen. Geschillen tusschen beide landen zullen worden onderworpen aan arbitrage.
Indien een van beide staten een derde mogendheid aanvalt, kan de andere staat het verdrag zonder termijn opzeggen.
Wanneer het pact in normale omstandigheden niet 6 maanden vóór den vervaldatum wordt opgezegd, blijft het automatisch en stilzwijgend weer twee jaar van kracht.

Nederland van electrische toestellen en installaties

E. **NEDERLAND. — In- en Uitvoer.** — De uitvoer uit gedemonteerd enz. over 1931, bereikte een totaal van 8.476 tons ter waarde van *f* 48.559.000 tegen 10.899 tons ter waarde van *f* 66.328.000 over het jaar 1930. De uitvoer van metaaldraadgloeilampen bedroeg over 1931 29.153.100 stuks ter waarde van *f* 13.302.000 tegen 49.450.900 stuks ter waarde van *f* 22.922.000 over 1930. **(Vorig bericht blz. 179 A.)**

F. **ENGELAND. — Verdeeldheid in het kabinet. — Wetsontwerp inzake douanetarieven.** — In het Engelsche kabinet is een ernstig meeningsverschil gerezen tusschen voor- en tegenstanders van protectie. Tenslotte werd een compromis bereikt in dien zin, dat het de afzonderlijke ministers vrij staat van hun afwijkende meening blijk te geven, ook bij stemming. Krachtens het bestaande gewoonterecht was het een uitvloeisel van de collectieve verantwoordelijkheid, dat de ministers, die het in een of ander opzicht niet eens waren met de politiek der regeering, aftraden. Deze oplossing is gekozen terwille van de nationale eenheid. Het kabinet heeft hierop bij meerderheid van stemmen het besluit genomen een wetsontwerp inzake douanetarieven in te dienen.
(V. b. Ministerie 100 D.; Douanetarieven 178 R.)

G. **KANKER. — Genezen kankergevallen.** — Volgens het „Neue Wiener Journal" heeft in een op 15 Januari j.l. gehouden vergadering van de artsenvereeniging te Weenen. Prof. Finsterer een thans 80-jarige voorgesteld, bij wien door hem 16 jaar geleden een uitgebreid kankergezwel van den darm door wegneming van een groot stuk darm is verwijderd, nadat tien maanden tevoren wegens verschijnselen van darmafsluiting een darmpistel was aangelegd, omdat men aan de operabiliteit van het gezwel twijfelde. De patiënt is sedert dien zonder recidief gebleven. Prof. Finsterer kent in zijn praktijk nog dergelijke gevallen, alle bij lieden boven de 60 jaar (gunstige localisatie, vrij gunstige leeftijd).
Prof. Latzko deed mededeeling van genezing van een inoperabel kankergezwel van den onderbuik door Röntgenstralen.
De verbeterde chirurgische techniek en het aanwenden van Röntgen- en radiumstralen zijn dus stellig in staat, het aantal gevallen van genezing van kanker te doen toenemen, mits de patiënt tijdig in behandeling komt en door bekwame handen wordt geholpen.
Dergelijke mededeelingen zijn ongetwijfeld zeer dienstig ter schraging van den moed en ter verlevendiging van de hoop, zoowel van medicus als patiënt, al meene men niet, dat het netelige en brandende kankervraagstuk hiermede zijn algeheele oplossing heeft bereikt. **(Vorig bericht blz. 118 G.)**

I. **URUGUAY. — Opschorting der aflossing goedgekeurd.** — Het wetsontwerp, waarbij de regeering wordt gemachtigd de aflossing van de buitenlandsche schuld op te schorten is door den Senaat goedgekeurd. De dienst der rente wordt hierdoor niet getroffen. **(Vorig bericht blz. 168 M.)**

K. **VERLICHTING. — Nieuwe systeem van uit- en inschakelen.** — De firma Siemens & Halske heeft een lichtrelais geconstrueerd, dat de lampen inschakelt op het oogenblik, dat de duisternis zulks noodzakelijk maakt, onafhankelijk van den tijd. Voor ieder geval kan het lichtrelais op den gewenschten graad van duisternis worden ingesteld. Het bestaande systeem, de schakelklok, heeft het nadeel, dat het de lampen inschakelt, afhankelijk van den tijd en niet van het licht. Dientengevolge wordt de verlichting op donkere dagen te laat en bij helder weer te vroeg ingeschakeld. Het nieuwe systeem is van groot belang voor straatverlichting, vuurtorens, lichtreclames e. d.

A. **DUITSCHLAND. — Bevolking-Emigratie.** — Het aantal Duitschers verspreid over de geheele wereld, bedraagt 103 millioen; 63 millioen wonen in het Duitsche Rijk, 21 millioen in het overige Europa, 15 millioen in N. Amerika, 3 millioen in Z. Amerika en 1 millioen elders.
De volgende cijfers geven een overzicht van de groote schommelingen in de emigratie: in 1912 emigreerden 18.000 personen over zee, in 1921 2400 en 1923 115.000. Dan zakt het weer geleidelijk. In 1930 bedroeg het 37.000, over 1931 wordt het op 15.000 geschat.
Tengevolge van het verbod van immigreeren in de Ver. Staten, nam de emigratie naar landen in Europa sterk toe. In de jaren 1926—1929 weken 80.000 Duitschers naar andere Europeesche landen uit. Echter in 1930 alleen al 40.000 en in 1931 60.000.
(Vorig bericht blz. 101 E.)

B. **KUNSTMATIGE RUBBER. — Uiteenzetting van Prof. Wibaut.** — Prof. dr. J. P. Wibaut heeft voor de „Amsterdamsche Chemische Kring" een voordracht over zijn reis in Amerika gehouden.
In het laboratorium van Dupont Co. te Wilmington in Delaware had spreker gelegenheid de synthetische rubber, dupreen, te zien, welke thans door deze maatschappij, zij het voorloopig slechts op laboratoriumschaal, bereid wordt. Caoutchouc is een polymeer van een koolwaterstof: Methylbutadieen (isopreem). De chemici der Dupont Co., hebben nu een chloorbutadieen bereid, dat inplaats van de methylgroep van isopreen een chlooratoom bevat. Dit chloorbutadieen polymeriseert zich tot een stof, die in physische eigenschappen zeer groote verwantschap toont met caoutchouc, zooals o.a. uit het Röntgenspectrum blijkt. Dit dupreen is dus chemisch wel verwant, doch niet identiek met caoutchouc, daar het dupreen chloor bevat. Men toonde prof. Wibaut een kunstmatige latex, een emulsie van gepolymeriseerd chloorbutadieen in water, welke men liet uitstroomen door een nauwe opening in een zuurbad, waardoor dunne draden gevormd worden, die aan de lucht spoedig hun kleverigheid verliezen en zeer rekbaar zijn, evenals elastiek. Het polymeer van chloorbutadieen behoeft niet te worden gevulcaniseerd, door inwerking van de lucht ondergaat het in eenige dagen een verandering, waardoor het in eigenschappen overeenkomt met gevulcaniseerde caoutchouc.
Hoewel de uitgangsstoffen, waaruit het chloorbutadieen verkregen wordt, goedkoop zijn, men maakt deze stof uit acetyleen en zoutzuur, is toch bij de tegenwoordige rubberprijzen de vervanging door het synthetische product niet te verwachten. Men meent echter bij Dupont, dat voor bepaalde doeleinden, b.v. impregnatie van geweven stoffen, isolatiemateriaal en andere bijzondere toepassingen, het dupreen voordeelen kan hebben boven natuurlijke caoutchouc.
(Hbld.)

C. **FRANKRIJK. — Motie van vertrouwen in de regeering aangenomen.** — De Fransche Kamer heeft met 312 tegen 261 stemmen haar vertrouwen in de nieuwe regeering-Laval uitgesproken.
Tevoren had een stemming plaats over het toekennen van de prioriteit aan een motie der radicalen, waarin geconstateerd werd, dat het kabinet zich in dezelfde samenstelling, met uitzondering van Laval heeft gereconstrueerd. Laval verklaarde zich tegen dit voorstel en stelde de kwestie van vertrouwen, waarna het voorstel met 303 tegen 265 stemmen verworpen werd. **(Vorig bericht blz. 175 C.)**

D. **VEREENIGDE STATEN. — Reconstruction Finance Corporation.** — Het voorstel van Hoover tot oprichting van de Reconstruction Finance Corporation is aangenomen door den Senaat en daarop door Hoover bekrachtigd. Van de $ 2 milliard waarmede gewerkt zal worden, is $ 500 millioen door de schatkist gestort, terwijl de rest door deze zal worden gegarandeerd. **(Vorig bericht blz. 175 I.)**

E. **GUATEMALA. — Vulkanische uitbarsting.** — Tengevolge van een uitbarsting van den vulkaan Acatenengo in Guatemala zijn Santa-Lucia en Cotzumalhuapa benevens andere steden in Guatamala geheel verwoest.

F. **BELGIE. — Bewapening.** — De minister van Nationale Verdediging Dens, heeft in den Belgischen senaat de defensieve positie van België besproken. De minister verklaarde dat alle plannen van defensieven aard zijn; de Belgische delegatie zal dan ook te Geneve elke poging tot versteviging van den vrede steunen. Wat betreft de begrooting van het ministerie van Nationale Verdediging voor 1932, verklaarde de minister, dat deze in verband met de crisis zeer laag is en dan ook 350.000.000 Francs lager is dan die van 1931. Verder zeide de minister, dat zoowel de voorbereiding tot industriéele mobilisatie van het land, als tot de nationale mobilisatie wordt voortgezet. België wenscht den vrede, doch moet niet het voorbeeld van ontwapening geven, daar het in verband met zijn ligging gedwongen is voorzorgsmaatregelen te treffen. **(Vorig bericht blz. 168 F.)**

G. **NEW YORK. — Financieele positie verbeterd.** — Op de emissie van $ 100 millioen eenjarige „Notes" ten laste van de stad New York zijn reeds groote inschrijvingen binnengekomen. Bovendien heeft de stad een optie gekregen op het opnemen van eenzelfde bedrag op dezelfde wijze te plaatsen. Ten slotte zal een bankcrediet van $ 150.000.000 ter beschikking van de stad worden gesteld. **(V. b. 168 R.)**

H. **ENGELAND. — Samensmelting van kerken.** — De congregatie van de Engelsche kerk, heeft haar goedkeuring gehecht aan vereeniging met de Oud-Katholieke kerk. Volgens den Aartsbisschop van Canterbury, is deze gebeurtenis van het grootste gewicht en zal zij een historisch keerpunt kunnen blijken te zijn.

23 JANUARI 1932

I. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — De federatie van Indische kamers van koophandel en industrie heeft besloten geen deel te nemen aan de werkzaamheden van de consultatieve commissie van de Ronde Tafel Conferentie. Deze beslissing beteekent in laatste instantie een boycot van de Ronde Tafelcommissies door de geheele Indische commercieele gemeenschap, aangezien de federatie een vertegenwoordigend nationaal lichaam vormt. **(V. b. 170 N.)**

K. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — **Het Japansche ultimatum door Shanghai gedeeltelijk aanvaard.** — De Chineesche burgemeester van Shanghai heeft het ultimatum van den Japanschen opperbevelhebber aangenomen met uitzondering van den eisch inzake het verbod van alle anti-Japansche vereenigingen, daar hij hiervoor eerst de machtiging van de autoriteiten te Nanking noodig heeft.
Medegedeeld wordt, dat de politietroepen van de internationale nederzetting zich tegen elk optreden van de Japansche Marine in de internationale nederzetting met kracht zullen verzetten.
De Chineesche onderdanen te Shanghai hebben een dringend verzoek gericht tot de regeering te Nanking om meer troepen naar Shanghai te zenden. **(178 T.)**

L. **HERSTELVRAAGSTUK. — Sir Josiah Stamp tegen de herstelbetalingen.** — Sir Josiah Stamp, de directeur van de Bank van Engeland, heeft met betrekking tot de herstelbetalingen, verklaard, dat het onjuist was te beweren, dat Duitschland onder geen omstandigheden kon betalen. Uit hoofde van hun eigen handelsbelangen, konden de andere landen Duitschland echter geen kans geven, de noodzakelijke gunstige handelsbalans te verkrijgen, waardoor de herstelbetalingen mogelijk zouden worden. Een moeilijkheid was bijvoorbeeld de geforceerde Engel-

sche uitvoer en het feit, dat men in Engeland geen onbeperkte hoeveelheid Duitsche waren wilde opnemen. De vraag is niet wat Duitschland kan betalen, doch wat Engeland en de andere crediteuren-mogendheden aan Duitsche goederen kunnen gebruiken, zonder dat hun eigen bedrijfsleven daardoor gestoord wordt. Het is derhalve in het financieel belang der naties, dat zij zich zoo spoedig mogelijk bevrijden uit de ingewikkelde en dwaze positie, die door de schuldenbetalingen is ontstaan. **(Vor. ber. 178 N.)**

A. **DUITSCHLAND. — Het antwoord van de Rijksregeering aan Hitler.** — Dr. Brüning wijst in zijn antwoord aan Hitler er op, dat het in het geheel niet gaat om opheffing van de artikelen van de Grondwet van Weimar die betrekking hebben op de verkiezing van den Rijkspresident, doch dat het slechts gaat om de verlenging van den ambtsduur van den historischen persoon van den Rijkspresident uit overwegingen van het welzijn van het geheele volk een zoo soepel mogelijken vorm te geven. Dr. Brüning noemt een wijziging van de grondwet door middel van de wet, toelaatbaar, en de politieke argumenten van Hitler acht hij onzakelijk. Hij verklaart, dat zijn pogingen in verband met de presidentsverkiezing uitsluitend waren ingegeven door een nationaal, boven de partijen staand belang. Hij wenscht met Hitler niet in discussie te treden over de beteekenis van leuzen. Hij acht het juist, dat de voornaamste oorzaken van den nood in Duitschland te vinden zijn in de partij-politieke verhoudingen. Naar algemeene opvatting is echter een feit van buitenlandsche politiek, namelijk het Verdrag van Versailles met zijn politieke en economische onrechtvaardigheid en onverstand, de beslissende oorzaak van Duitschland's nood. Dit wordt door Hitler vergeten. Wanneer hij overigens Brüning's poging om den ambtsduur van den Rijkspresident te verlengen, een product van het heerschende politieke systeem noemt, dan treft dit verwijt den Rijkskanselier en zijn medewerkers niet. De Rijkskanselier spreekt zijn leedwezen uit over de aanvallen der nationaal-socialisten op de Rijksregeering, die al haar krachten wijdt aan de verbetering van de positie van het Duitsche volk. **(V. b. 172 B.)**

B. **NEDERLAND. — Suikerproductie.** — Het volgende staatje geeft een overzicht van de Nederlandsche suikerproductie over de afgeloopen drie jaar.

	1929	1930	1931
Ruwe suiker . . .	92.284	105.171	44.346
Witte suiker . . .	151.959	169.169	113.607
Totaal	244.243	274.340	157.953
Totaal als wit . .	236.583	266.242	154.760

C. **PALESTINA. — Muur van Koning David gevonden.** — Bij toeval is de muur, welken koning David ter bescherming van zijn stad aanlegde en welke de oudste stadsmuur van Jeruzalem is, ontdekt. Tot nu toe waren tevergeefs door archeologen onderzoekingen hiernaar gedaan.

D. **NEDERLAND. — Groote opdracht voor de Gebr. Stork.** — **De machinefabriek,** Gebr. Stork & Co., heeft opdracht gekregen tot levering van een complete palmoliefabriek voor de Malay States (Malakka). De eind-capaciteit is berekend op de verwerking van de oogsten van 3000 H.A. met oliepalmen beplanten bodem.

E. **LIBERIA. — Amerika weigert den president te erkennen.** — Het Amerikaansche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft den gezant te Monrovia instructie gegeven, te weigeren Barclay te erkennen als president van Liberia. Deze maatregel is een voorlooper van de krachtige maatregelen, welke door de mogendheden te Geneve kunnen worden genomen om Liberia te dwingen de slaverij af te schaffen.

F. **VEREENIGDE STATEN. — Automobilisme.** — In totaal werden in 1931 in de V. S. en Canada 2.460.000 automobielen geproduceerd, waarvan 2.040.000 personen- en 420.000 vrachtauto's. Circa 92% van dit totaal, n.l. 1.880.000 stuks, kwam op rekening van de gesloten modellen. De geheele productie, gerekend naar de groothandelsprijzen, had een waarde van $ 1430 millioen.
De gemiddelde prijs, dien het publiek moest betalen voor personenauto's bedroeg $ 765 en voor vrachtautomobielen $ 824.
Afgeleverd werden in het afgeloopen jaar 51 millioen banden.
De totale waarde der in 1931 geproduceerde automobielen, accessoires, „service"-benoodigdheden en materiaal voor vernieuwing van onderdeelen en banden bedroeg $ 2.101 millioen.
In het afgeloopen jaar waren in de V. S. 25.940.000 automobielen, waarvan 22.450.000 personen- en 3.490.000 vrachtauto's, geregistreerd. Hieruit blijkt, dat ca. 75% van alle automobielen ter wereld — 34.575.000 stuks — zich in de V. S. bevindt.
4.020.000 personen vonden in de automobielindustrie en in de bedrijven, welke met haar in nauw verband staan, werk.
De benzinebelasting in 1931 bracht $ 524 millioen en de belasting op alle motor-voertuigen $ 1.022 millioen op.
De automobielindustrie is thans, gemeten naar de waarde van de eindproducten, de eerste industrie der V. S. geworden. Zij gebruikt 83% van de rubberproductie, 60% van de „plate"-glasproductie, 16% van de ijzer- en staalproductie, 17% van de houtproductie, 14% van de koperproductie, 26% van de loodproductie, 17% van aluminiumproductie, 30% van de nikkelproductie, 11% van de tinproductie, 8% van de zinkproductie. Voor haar rekening komt niet minder dan 85% van de benzine-consumptie.
In totaal werden gedurende 1931 315.000 Amerikaansche automobielen (incl. de automobielen geproduceerd in, aan Amerikaansche ondernemingen behoorende, Canadeesche fabrieken) naar het buitenland verkocht, hetgeen 44% minder is dan in 1930. De waarde van de auto's, onderdeelen en banden, die van uit de Vereenigde Staten en Canada naar het buitenland werden geëxporteerd bedroeg $ 162.500.000. Het aantal geïmporteerde wagens beliep in 1931: 710.
In de Vereenigde Staten bedroeg het aantal handelaren gedurende 1931 46.000, het aantal garages, „service"-stations en reparatie-inrichtingen 98.000 en het aantal benzine-pomp stations 350.000.
(Vorig bericht blz. 157 G.)

G. **ENGELAND. — Teleprinterdienst.** — De Britsche minister van posterijen, Sir Kingsley Wood, heeft medegedeeld, dat de posterijen binnen enkele maanden een nieuwen dienst hopen in te voeren. Deze dienst, de „teleprinter"-dienst zou het mogelijk maken dat een mededeeling automatisch getypt werd op de kantoren van twee telefoon-abonné's, op iederen afstand, wanneer op die kantoren teleprinter-machines geplaatst waren. De typist in het eene kantoor zou de mededeeling tikken en deze zou gelijktijdig op beide machines worden gedrukt zoodat beide abonné's een volledig getypt relaas zouden hebben van alle gewisselde mededeelingen.
De machines waarborgen tegen verkeerde verbindingen.

H. **VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen.** — Blijkens de faillissementsstatistiek hebben er in het geheele jaar 1931 niet minder dan 2302 Amerikaansche banken met gezamenlijke „deposits" van $ 1580 mill. haar loketten gesloten tegen 1345 banken met $ 865 mill. „deposits" in het voorgaande jaar, 642 banken met $ 234 mill. „deposits" in 1929 en slechts 491 banken met $ 138 mill. in 1928.
(Vorig bericht blz. 173 G.)

A. **DUITSCHLAND. — Fransch-Duitsche verzoening.** — In een rede door Dr. Eckener voor de radio gehouden heeft hij verklaard, dat het niet juist is, zooals algemeen de opinie in Duitschland heerscht, dat de Fransche politiek er op gericht is Duitschland te gronde te richten. In Frankrijk wordt naar een Fransch-Duitsche verzoening gestreefd en het ware goed, indien de politieke gebeurtenissen in Duitschland niet uitsluitend van uit een partij-standpunt zouden worden bezien. **(Vorig bericht blz. 104 D.)**

B. **FRANKRIJK. — Casino's.** — Volgens het Fransche Ministerie van Financiën heeft de bruto-winst der 170 Casino's in 1931 25 millioen gulden bedragen, tegen 32 millioen in 1930. Frank Jay Gould, een familielid der bekende Amerikaansche spoorwegkoningen, bezitter van vele Fransche casino's, heeft meer dan 3 millioen gulden verdiend.

C. **LONDEN. — Uitgaven.** — De uitgaven van Groot-Londen behaalden in het afgeloopen jaar het fantastische cijfer van £ 41.634.789, hetgeen ongeveer gelijk staat met een half milliard gulden tegen den parikoers.

D. **NEDERLAND. — Weldadigheidspostzegels.** — De voorloopige opgave van den verkoop der weldadigheidszegels, welke van 10 December 1931 tot en met 9 Januari 1932 verkrijgbaar waren, is de volgende: 1½ cent 1.719.979 (v. j. 1.539.018); 5 cent 1.016.685 (vorig jaar 1.056.453); 6 cent 1.718.179 (vorig jaar 1.664.640) en 12½ cent 427.241 (v. j. 512.116). tezamen 4.882.084, of wel 109.857 meer dan verleden jaar.

E. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Invoer van kaas.** — In een aanvullende overeenkomst tusschen Tsjecho-Slowakije en Nederland is door de parlementaire commissie van buitenlandsche zaken hare goedkeuring verleend, dat de Nederlandsche kaassoorten, ten aanzien van de invoerheffing, gelijk worden gesteld met Zwitsersche kaassoorten.

F. **HONGARIJE. — Invoer.** — Volgens een regeeringsdecreet in de Hongaarsche Staatscourant gepubliceerd, kan de invoer van enkele goederen waaronder: kaas, radiotoestellen, zijde, schoenen enz. slechts na goedkeuring van den Minister van Handel geschieden. Deze maatregel is genomen om het actief saldo der handelsbalans te handhaven.

G. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — Ongeveer 2000 congresleden zijn in Britsch-Indië veroordeeld wegens delicten, voortvloeiend uit de beweging voor burgerlijke ongehoorzaamheid. Van de congresleiders zijn bij elkaar 265 gearresteerd. **(Vorig bericht blz. 180 I.)**

H. **INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL. — Crisisbesluit.** — Door de Intern. Kamer van Koophandel is de volgende motie aangenomen die zegt dat men streven moet naar:
A. een effectieve ontwapeningspolitiek;
B. een verzekering van een streng evenwicht op de verschillende staatsbegrootingen;
C. een duurzame regeling van de schulden tusschen de staten onderling, een herstel van de vastheid der betalingsmiddelen en van een normale functie van de internationale credietverleening;
D. het volgen van een oeconomische politiek, welke tot een vrijere uitwisseling van goederen, kapitaal en dienstverrichtingen leidt.

I. **VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen.** — De gegevens door de presidenten der Amerikaansche Spoorwegmaatschappijen aan de leiders der vakvereenigingen verstrekt in verband met de kwestie van loonsverlaging, zijn de volgende:

De ontvangsten uit het vrachtvervoer worden over 1931 geschat op $ 3.275.000.000 tegen $ 4.085.000.000 in 1930 en $ 4.832.000.000 in 1929 en de ontvangsten uit het passagiersverkeer op $ 555.000.000 tegen resp. $ 729.000.000 en $ 874.000.000. De totale ontvangsten over 1931 bedroegen $ 4.259.000.000 tegen $ 5.432.000.000 in 1930 en $ 6.360.000.000 in 1929. Het gemiddeld aantal arbeiders wordt aangegeven op 1.285.000 tegen 1.510.000 in 1930 en 1.686.000 in 1929. De loonen beliepen $ 2.150.000.000 tegen resp. $ 2.590.000.000 en $ 2.940.000.000. De netto-ontvangsten der spoorwegen bedroegen in 1931 $ 534.000.000 tegen $ 885.000.000 in 1930 en $ 1.274.000.000 in 1929. **(Vorig bericht blz. 169 K.)**

K. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Begrooting 1932.** — De Gouverneur-Generaal heeft bij den Volksraad ingediend een mededeeling omtrent de uitvoering van de begrooting voor het dienstjaar 1932. Hierin worden de totaal-inkomsten geschat op *f* 305.000.000 en de openbare uitgaven op *f* 505.000.000, waardoor een tekort is ontstaan van *f* 200.000.000. Daar de regeering vertrouwt, dat in de toekomst het niveau der inkomsten *f* 400.000.000 zal zijn in plaats van *f* 300.000.000, wordt het tekort van *f* 200.000.000 verdeeld in een permanent tekort van *f* 105.000.000 en een tijdelijk tekort van *f* 95.000.000.
De maatregelen, waartoe reeds werd besloten — o.a. de tabaksaccijns — betreffen totaal een bedrag van *f* 61.000.000. Zoowel hier als in Nederland wordt thans bestudeerd welke voorzieningen getroffen kunnen worden om het resteerend tekort van *f* 139.000.000 weg te werken.
Het eerstgenoemde tekort van *f* 105.000.000 wordt gedeeltelijk gedekt. Door bezuinigingen op materieel *f* 22.000.000, op personeel *f* 11.000.000, op kapitaalsuitgaven *f* 13.000.000 en invoering van een tabaksaccijns *f* 15.000.000, zoodat nog *f* 44.000.000 ontbreekt. Voor de wegwerking van dit bedrag van *f* 44.000.000 is overleg tusschen het departement van Financiën en de begrootingscommissie gaande.
Over het tweede tekort van *f* 95.000.000 is overleg met het opperbestuur gaande. De bij de regeering in overweging zijnde plannen hebben de strekking om door noodheffingen omstreeks een derde hiervan te dekken.
(In Ned. Oost-Indië vinden ramingen bijna iedere maand plaats en toonen dan groote verschillen met vroegere opgaven.) **(Vorig bericht blz. 149 A.)**

24 JANUARI 1932

L. **DE BANKIER PAUL WARBURG OVERLEDEN.** — Te New-York is op 63-jarigen leeftijd overleden de bekende New-Yorksche bankier Paul M. Warburg Warburg was o.a. president van de Manhattan Bank en van de Internationale Acceptance Corporation.

M. **SPANJE. — Jesuïtenorde ontbonden.** — Volgens besluit van den ministerraad heeft de minister van Justitie een decreet uitgevaardigd, dat in overeenstemming met de Grondwet de uitvoeringsbepalingen bevat nopens de ontbinding van de Jesuïtenorde in Spanje. Hierbij wordt bepaald dat de Jesuïten binnen tien dagen hun gemeenschappen moeten opgeven. Iedere nieuwe vereeniging in een of anderen vorm is verboden. De orde heeft geen beschikkingsrecht meer over haar vermogen en bezittingen.
Alle roerende en onroerende bezittingen van de orde gaan over op den staat.
Alle handelsondernemingen, met inbegrip van de banken, zoomede alle in aanmerking komende particulieren moeten bij het ministerie van Financiën nauwkeurige gegevens verstrekken over de zich in hun bezit bevindende bezittingen der Jesuïten.
De kerken en ritueele voorwerpen zullen worden overgedragen aan de bisschoppen. **(Vor. ber. 46 K.)**

A **ENGELAND. — Muiterij in een gevangenis.** — In de Dartmoor-gevangenis te Princetown (graafschap Devonshire) is muiterij onder de gevangenen uitgebroken.
De gevangenen vielen de bewakers en beambten aan en brachten verscheidenen dezer verwondingen toe en staken een deel der gevangenisgebouwen in brand. De gevangenispolitie en de van buiten aangekomen gendarmen hebben op de gevangenen geschoten. De verliezen zouden drie dooden en 70 zwaargewonden bedragen.

B. **TIN. — Voorraad der tinpool.** — De internationale tinpool is thans houdster van 21.000 ton tin, welke voorraad volledig begrepen is in de „zichtbare voorraden". **(Vorig bericht blz. 149 F.)**

C. **CONGO.** — De krijgsoperaties in de Kwango- en Leopold II-gebieden hebben op de buitengewone begrooting dezer Belgische kolonie een onvoorzien crediet, dat op 980.000 francs wordt geraamd, noodig gemaakt.

D. **ZWITSERLAND. — Betrekkingen met Sovjet-Rusland.** — Ondanks de groote werkloosheid, die door het plaatsen van Russische orders verminderd zou kunnen worden, heeft de Zwitsersche regeering geweigerd de Sovjet-regeering te erkennen.

E. **BELGIE. — Leger. - Analfabeten.** — Het Departement van Landsverdediging geeft in haar officieele statistiek aan, dat onder de miliciens der lichting 1930 3% Vlamingen en 1% Walen totaal ongeletterd waren. Verder konden 75% lezen, schrijven en rekenen, 8% enkel lezen en schrijven en 13% hadden de middelbare school of de Universiteit bezocht. **(180 F.)**

F. **ROEMENIE. — Bankbiljetten.** — De depreciatie van Roemeensche bankbiljetten is van dien aard, dat verscheidene coupures dezer biljetten zijn ingetrokken en door metalen munten zijn vervangen. Zelfs groote bedragen worden van overheidswege in metalen munt voldaan, met het gevolg, dat menige leverancier der gemeente Boekarest, die meer dan 100.000 Lei moet ontvangen, het geïnde geld in groote zware zakken per handkar moet vervoeren.

25 JANUARI 1932

G. **BIJBEL. — Oude handschriften gevonden.** — De handschriften van vele bijbelboeken (Oude en Nieuwe Testament), zijn in Egypte gevonden. Deze vondst moet van eminent belang voor de kennis der juiste teksten wezen; zij dateeren uit de tweede, derde en vierde eeuw na Christus. Deze belangrijke vondst is naar het British Museum te Londen overgebracht en wordt daar onderzocht. De „News Chronicle" verneemt nu uit Rome, dat het Vaticaan een levendige belangstelling in deze handschriften toont, en dat de Paus ze gaarne door een commissie zijnentwege te Londen zou doen onderzoeken en de noodige foto's laten nemen ten behoeve van het werk der Pauselijke Bijbel-commissie. Deze zou een deel van haar werkzaamheden zelfs opgeschort hebben in afwachting van de resultaten, die de groote vondst geven kan.
(Algemeen Handelsblad)

H. **CHINA. — Ontslag Minister van Buitenlandsche Zaken.** — De Chineesche Minister van Buitenlandsche Zaken, Eugène Tsjen, heeft officieel zijn ontslag ingediend.
Als reden gaf hij hiervoor op, dat de Chineesche regeering zijn politiek verwierp. **(Vor. ber. 165 F.)**

I. **DUITSCHLAND. — Steenkolen.** — De steenkoolproductie van Duitschland bedroeg in 1931 118.624.332 ton tegen 142.698.728 ton in 1930. De productie van bruinkool beliep 133.221.971 ton (in 1930: 146.010.044 ton). De cokesproductie bedroeg 22.700.127 ton (in 1930: 32.699.520 ton). **(Vorig bericht blz. 73 E.)**

K. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De troepen van de nieuwe Mandsjoerijsche regeering, onder leiding van generaal Sisja, hebben de stad Joesjoei, welke op 50 K.M. van Charbin is gelegen, bereikt. De troepen zijn voortgerukt in de richting Charbin. Vliegtuigen van generaal Sisja zouden boven Charbin bommen hebben neergeworpen. Generaal Sisja heeft verklaard dat hij van de Chineesche troepen zal eischen dat zij zonder strijd Charbin zullen ontruimen.
Een bataljon Japansche infanterie, dat verscheidene pantserwagens medevoert, zou Tsjantsjoen hebben verlaten in de richting Charbin. Van Japansche zijde wordt verklaard, dat de troepen hun opmarsch naar Charbin zullen voortzetten.
Officieel wordt uit Tokio gemeld, dat gisteren cavalerie- en infanterie-afdeelingen van de troepen van generaal Ma Tsjangsjan, ter sterkte van 15.000 man, Tsitsichar zijn binnengetrokken, onder goedkeuring van den commandant van het Japansche leger, Soesoeki.
Soesoeki heeft echter de voorwaarde gesteld, dat de troepen van Ma zich moeten onderwerpen aan de contrôle van het Japansche oppercommando. **(180 K.)**

26 JANUARI 1932

L. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Burgerstrijd te Charbin.** — Ting-stjau, de commandant van de Chineesche spoorwegbewaking, heeft een aanval gedaan op de Chineezenwijk van Charbin, Foetatien, waarbij dertig Chineesche politiemannen en twintig burgers gedood werden. De soldaten plunderden de stad en doodden ieder die weerstand bood.
Het motief van Ting-stjau schijnt hierin te schuilen, dat buiten hem om door de Chineesche militaire leiders besloten is den gouverneur van de provincie Kirin de contrôle over de stad Charbin te geven. **(183 K.)**

M. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Behandeling in den Volkenbondsraad.** — De Raad hervatte vanmiddag de bespreking van het conflict in Mandsjoerije, waarbij de ernstige toestand te Shanghai ter sprake kwam. De Chineesche gedelegeerde, Dr. Jen, wees er op, dat thans 200.000 vierkante mijlen Chineesch gebied door Japansche troepen zijn bezet niettegenstaande de Raadsresoluties van 30 September en 10 December, en beschuldigde Japan van woordbreuk in een mate, als in de wereldgeschiedenis waarschijnlijk nog niet was voorgekomen.
Sato, de Japansche gedelegeerde, stelde zich, wat Shanghai betreft, op het standpunt, dat Japan zich ten gevolge van een aantal anti-Japansche incidenten genoodzaakt heeft gezien maatregelen te nemen om het leven van zijn onderdanen te beschermen. Japan heeft zich de heilige taak gesteld in het belang zoowel van de Chineesche als van de Japansche bevolking in Mandsjoerije de orde te herstellen. Sato gaf de verzekering, dat Japan trouw zal blijven aan de open-deur-politiek. De bandieten zijn geen voorwendsel, Sato had op zijn reis door Mandsjoerije hun aanwezigheid zelf kunnen vaststellen.
Paul-Boncour gaf te verstaan, dat de Raad eerst over den toestand moet nadenken, zoodat morgenochtend zal worden voortgegaan met de andere punten der agenda. **(Vorig bericht blz. 183 L.)**

N. **TIJDMETING.** — Dank zij het werk van den Amerikaan Marrisson, kan men thans met behulp van trillende kwartskristallen, die voor het eerst toepassing hebben gevonden als frequentie-stabilisatoren in radiozenders, den tijd minstens even nauwkeurig meten als met astronomische uurwerken. De drievoudige kwartsklok die geïnstalleerd is in het privé-laboratorium van Mr. Loomis te Tuxedo Park en die door Shortt gebouwd werd, registreert elke halve minuut haar gang door middel van de Loomis' vonk-chronograaf. Desondanks zou de perfecte gang niet geconstateerd kunnen worden, ware het niet dat

Tuxedo door middel van een 64 K.M. lange telefoonlijn met New York verbonden was. De kwartsklok „tikt" 100.000 maal per seconde en 1000 tijdseinen worden per seconde de lijn opgezonden, die te New York de chronograaf doen werken. De op deze wijze bereikte nauwkeurigheid heeft het mogelijk gemaakt om met zekerheid een fluctuatie met een periode van zes uren in den gang van slingeruurwerken vast te stellen, welke fluctuatie aan den invloed van het gravitatieveld der maan moet worden toegeschreven. Om dit aan te toonen was de nauwkeurigheid tot op een duizendste seconde van elk chronogram van elke klok op elke halve minuut noodzakelijk.

A. **CHINA. — Minister van Financiën afgetreden.** — De Chineesche Minister van Financiën, Hoeang Hankang, is afgetreden, Hij heeft zich aan de zijde van den afgetreden premier Soen-fo geschaard. **(183 H.)**

B. **SAN SALVADOR. — Onlusten.** — Bij communistische onlusten zouden meer dan duizend menschen zijn gedood en op openbare gebouwen talrijke bomaanslagen zijn gepleegd. **(Vorig bericht blz. 123 H.)**

C. **NON-AGRESSIE PACT. — Polen—Rusland.** — Te Moskou is op 25 Jan. het Poolsch-Russisch non-agressiepact geparafeerd door den Poolschen vertegenwoordiger Patek en den Russischen volkscommissaris voor Buitenlandsche Zaken Litwinof. Het pact bestaat uit een inleiding, acht artikelen en twee protocollen als aanhangsel.

In de inleiding leggen beide partijen er den nadruk op, dat zij den tusschen hen bestaanden vredestoestand, die een belangrijke factor is voor den wereldvrede, wenschen te handhaven. Zij verklaren plechtig, dat het vredesverdrag van 1921 ook verder de basis zal blijven van hun wederzijdsche betrekkingen en verplichtingen en geven uitdrukking aan de overtuiging, dat de vreedzame beslechting van internationale geschillen en het uit den weg ruimen van alles, wat in strijd zou kunnen zijn met de normale betrekkingen tusschen de beide staten, de zekerste middelen zijn, om het doel te bereiken.

Partijen verklaren, dat het nieuwe pact niet in strijd is met de tot dusver aangegane verplichtingen en evenmin met andere reeds gesloten verdragen. Zij willen het pact sluiten met het doel het Kellogg-pact uit te breiden en aan te vullen.

In art. 1 van het pact stellen partijen vast, dat zij in haar wederzijdsche relaties afzien van den oorlog als instrument van internationale politiek en zich verplichten zich van alle agressieve handelingen te onthouden, die de territoriale integriteit en de politieke onafhankelijkheid der andere partij bedreigen, ook voor het geval, dat dergelijke handelingen zonder oorlogsverklaring en met vermijding van alle mogelijke oorlogsverschijnselen zijn verricht.

In art. 2 verplichten Polen en Sovjet-Rusland zich een derden staat niet te helpen, die een der verdragsluitende staten zou aanvallen. Indien een der contractanten een aanval mocht ondernemen op een derden staat, dan heeft de andere contractant het recht het pact zonder voorafgaand bericht op te zeggen.

Art. 3 verplicht elk der beide partijen niet deel te nemen aan een overeenkomst, welke als gericht tegen de andere partij moet worden beschouwd.

Volgens art. 4 hebben de in de beide eerste artikelen aangegane verplichtingen geen betrekking op de internationale rechten en verplichtingen, welke voortkomen uit door beide partijen vroeger gesloten verdragen, voor zoover deze verdragen niet van agressieven aard zijn.

Art. 5 bepaalt de instelling van een arbitrage-procedure, waarvoor een afzonderlijk verdrag zal worden gesloten, dat een integraal deel van het non-agressiepact vormt en gelijktijdig met het pact geratificeerd moet worden.

Volgens art. 6 zal het non-agressiepact zoo spoedig mogelijk geratificeerd worden en zal de uitwisseling der ratificatie-oorkonden dertig dagen na de ratificatie in Warschau geschieden.

Overeenkomstig art. 7 wordt het pact voor den tijd van drie jaar gesloten en automatisch met twee jaar verlengd, indien het niet zes maanden vooraf wordt opgezegd.

Artikel 8 zegt, dat het pact in de Poolsche en de Russische taal wordt opgesteld.

Wat de twee protocollen betreft, stelt het eerste vast, dat de eventueele opzegging van het pact, overeenkomstig art. 7, niet uitgelegd mag worden als het niet-nakomen van de verplichtingen, die uit het Kellog-pact voortvloeien. In het tweede protocol wordt gezegd, dat ten aanzien van den inhoud van het ontwerp in zake de arbitrage tusschen de twee partijen geen meeningsverschillen bestaan.

(Vorig bericht blz. 47 D.)

D. **BELGIE. — Nationale Bank.** — In den 24 Januari gehouden Kabinetsraad werden de gevolgen besproken van de daling van het pond sterling. Op 21 September 1931 bevonden zich in de portefeuille van de Nationale Bank £ 12.683.777. Volgens overeenkomst zal de staat dit bedrag als eigen bezit beschouwen. De Ponden kwamen voort uit de stabilisatieleening, die diende om de dekking van de bankbiljetten aan te vullen. Door de koersdaling van het Pond lijdt de staat een verlies van frs. 650 millioen.

E. **VOLKENBOND. — Ontslag Sir Eric Drummond.** — Sir Eric Drummond heeft een officieelen ontslagbrief bij den Raad ingediend, waarin hij vraagt uiterlijk 1 April 1933 van zijn functie als Secr.-Gen. ontheven te worden.

F. **NEDERLAND. — Vleeschhandel.** — Thans zijn de Kon. Besluiten verschenen in zake de contingenteering van den invoer van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch en van bevroren rund- en kalfsvleesch. Gedurende het tijdvak van 16 Januari 1932 tot 16 April 1932 is de invoer uit ieder land van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch verboden, voor zoover deze meer bedraagt dan 60 procent van den gemiddelden invoer dier artikelen uit dat land gedurende het overeenkomstige tijdvak der jaren 1928, 1929, 1930, zijnde in bruto-gewicht uit:

Duitschland	1 ton
Groot-Brittannië	2 „
Frankrijk	1 „
België	1 „
Denemarken	565 „

en wel in totaal tot een hoeveelheid van 679 ton.

Gedurende hetzelfde tijdvak is de invoer van bevroren rund- en kalfsvleesch verboden voor zoover deze meer bedraagt dan 60 procent van den gemiddelden invoer dier artikelen uit dat land gedurende het overeenkomstige tijdvak der jaren 1928, 1929, 1930, zijnde in bruto-gewicht uit:

België	18 ton
Groot-Brittannië	3 „
Nederlandsch-Indië	1 „
Argentinië	1368 „
Uruguay	3 „
Nieuw-Zeeland	2 „
Ver. Staten van Noord-Amerika	1 „
Duitschland	1 „
Australië	27 „
Unie van Zuid-Afrika	9 „

en wel in totaal tot een hoeveelheid van 1433 ton.

Deze besluiten treden heden in werking. **(141 N.)**

G. **INTERNATIONAAL BUREAU VAN EFFECTENBEURZEN. — Oprichting.** — In het Academie-paleis te Brussel werd hedenmorgen een conferentie gehouden van vertegenwoordigers van de effectenbeurzen van Amsterdam, Antwerpen, Bern, Bilbao, Brussel, Genève, Luxemburg, Parijs, Nancy en Zürich, welke

ten doel had te geraken tot de oprichting van een internationaal bureau van effectenbeurzen. Amsterdam was vertegenwoordigd door Mr. W. M. J. van Lutterveld en Mr. W. Cnoop Koopmans.
Op de vergadering hield men zich hoofdzakelijk bezig met den handel in roerende waarden, de belastingstelsels en zegelrechten alsook met het opmaken van de beurs-statistieken en met de technische organisatie van de beurzen.
Wat de hoofdzaak betreft, de oprichting van een internationaal bureau, werd door de aanwezige vertegenwoordigers besloten tot de oprichting van een onafhankelijke commissie binnen het kader van de Internationale Kamer van Koophandel te Parijs, op basis van de voorwaarden welke hiertoe door dit lichaam worden gesteld. De commissie zal zich binnen het kader van de I. K. v. K. zelfstandig kunnen organiseeren. De voorloopige commissie bestaat uit de heer Jacob (Parijs), Alfred Post, eere-voorzitter van de Brusselsche beurscommissie en Fred. Finfe (Brussel); zij kreeg opdracht om de organisatie van bedoelde commissie verder uit te werken.

A. **SPANJE. — Jesuïtenorde ontbonden.** — Wij ontleenen aan een Kroniek in het dagblad „De Telegraaf" van 26 Jan. het volgende:
De geestelijke arbeidsgemeenschap, genaamd „Compania Jesu", gesticht in den tijd der contra-reformatie door den Baskischen edelman Inigo Lopez de Recalde (Ignatius Loyola) en geschraagd door dien anderen Baskischen edelman Franciscus Xaverius, mag in Spanje niet langer functioneeren.
Indien men teruggaat tot de tweede helft van de 18de eeuw vindt men het historisch precedent van wat zich thans afspeelt. Wij zien dan, dat de Sociëteit van Jezus in 1759 uit Portugal verdreven wordt (door markies Pombal); Frankrijk (het Frankrijk der Bourbons nog altijd, niet dat der revolutie) heft de orde op in 1764, Karel III verbant haar uit Spanje in 1767, in hetzelfde jaar moet zij uit Napels verdwijnen, het volgende jaar uit Parma, en eindelijk heft paus Clemens XIV in 1773 de orde op, bij een decreet, dat per slot van rekening toch nog door de orde is overleefd. Gaan wij na wat in al die katholieke landen de groote grief was tegen de Jesuïten, dan vinden wij overal de klacht, dat zij hun bemoeienis te ver uitstrekten op wereldlijk terrein, en met name, dat hun congregaties door intensieven handel en door het grootgrondbezit te veel invloed oefenden op het economisch leven.
Het is wel merkwaardig, dat het soortgelijke grieven zijn, welke thans aan het adres der Spaansche Jesuïten zijn geuit, en die stellig hebben bijgedragen tot de rijping van het Zaterdag gevallen verbodsbesluit. Immers niet alleen hebben alle links-gerichte Spanjaarden het de Jesuïten-orde hoogst kwalijk genomen, dat zij een steun vormde voor alle conservatieve machten in den staat, monarchie en landadel vooraan, maar ook verzette men zich tegen deze orde in haar hoedanigheid van steeds actiever factor in de Spaansche volkshuishouding. In vroeger eeuwen hadden Jesuïten als Suarez en Mariana steeds gepleit voor de souvereiniteit van het volk tegenover die van den vorst, vóór de armen en tegen de rijken; en men vroeg zich af wat er in het Spanje van Alfonso XIII van deze opvattingen was overgebleven. Formeel is het verbodsbesluit gegrond op de z.g. vierde gelofte, waarbij de hoogere rangen der Jesuïten-orde gehoorzaamheid beloven aan den paus, aan een andere macht dus dan den staat. Het is duidelijk, dat in deze, uiteraard geestelijke gehoorzaamheid slechts een voorwendsel is gevonden. Men verdrijft de Jesuïten (want daarop komt het neer) om hun al te innigen samenhang met Spanje's verleden en hun groote economische activiteit in Spanje's heden. En nog is het de vraag of de regeering wel zoo kras zou zijn opgetreden, als zij niet de wellicht ijdele hoop had gekoesterd, dat zij de linksextremistische gisting van den jongsten tijd op deze wijze tot bedaren kon brengen.
Een hoofdstuk der geschiedenis wordt thans afgesloten. Of hiermee tevens een boek is afgesloten, dat is zeker aan twijfel onderhevig. De Jesuïten-orde was, hoe men ook denkt over haar activiteit, ten slotte hecht samengeweven met Spanje. Het is niet waarschijnlijk, dat één enkele bijslag in staat is, dit weefsel definitief voor altijd te rijten.
De Jesuïten beginnen in grooten getale Spanje te verlaten. Het meerendeel begeeft zich, naar men gelooft, naar België, waar zij van plan zouden zijn om een noviciaat in een kasteel in te richten. Een groot aantal Jesuïten, dat te San Sebastiaan woont, is van plan in die stad te blijven, waar zij als leerkrachten dienst doen. **(Vorig bericht blz. 182 M.)**

B. **DUITSCHLAND. — Stillhalte.** — Tusschen de vertegenwoordigers van buitenlandsche crediteursbanken en leden van de Duitsche debiteurencommissie is thans een overeenkomst tot stand gekomen onder den naam „Duitsche credietovereenkomst 1932", waarin de rechtsbetrekkingen tusschen de buitenlandsche crediteursbanken en de particuliere debiteuren van schulden op korten termijn worden geregeld in den zin van een handhaving dezer credieten voor nog één jaar.
De Duitsche wetgeving moet het uitvoeren van de overeenkomst verzekeren gelijk tot dusverre. Zoo niet, dan kan de overeenkomst door een meerderheidsbesluit der vertegenwoordigde vorderingen worden opgeheven. Dit is ook mogelijk, wanneer het internationale herdiscontocrediet voor de Rijksbank niet wordt vernieuwd en vooral wanneer bijzondere financieel-economische gebeurtenissen de overeenkomst in gevaar brengen. De overeenkomst eindigt ook, wanneer Duitschland een moratorium voor het buitenland afkondigt.
De overeenkomst betreft nu ook de eerste na 1 Maart 1932, tijdens den duur der overeenkomst vervallende verplichtingen. De overeenkomst geeft geen bepalingen over vaste contante afbetalingen. De verplichting voor de buitenlandsche banken begint principieel bij den stand van 31 Juli, resp. van 8 October en wel bij den voor den schuldenaar gunstigsten termijn. Iedere crediteur mag op 1 Maart de totale toegestane credieten in het kader der niet gebruikte toegestane crediet-accomodatie met 10% verminderen. Voor de technische uitvoering van deze bepaling wordt de Gouddiscontobank ingeschakeld.
Bepalingen omtrent een verplichting van de Rijksbank om deviezen ter beschikking te stellen is niet opgenomen, wel echter de mogelijkheid van een eventueele verklaring van de Rijksbank, dat het opbrengen van de volgens overeenkomst noodige deviezen haar positie in gevaar zou kunnen brengen, in welk geval de crediteuren de overeenkomst kunnen opzeggen. Bij de algemeene terugbetalingen geldt het terugbetalingsquotum gelijkelijk voor alle schuldenaren.
De regeling voor ongedekte kascredieten. — Op speciale wijze worden de door de Duitsche banken op 29 Februari 1932 opgenomen ongedekte kascredieten behandeld. De banken moeten waarden ten bedrage van 15% van deze credieten, en wel in de eerste plaats promessen van cliënten bij de Rijksbank als trustee inleveren, waarbij men dan het totale bedrag op bijna M. 200 mill. schat. Dit bedrag moet op zijn oorspronkelijke waarde gehandhaafd blijven, zoolang de bank niet 50% der schulden vereffend heeft. Op grond van de door deposito's geschapen basis worden 6% certificaten voor tien jaar uitgegeven, af te betalen in halfjaarlijksche termijnen. Deze certificaten zullen den buitenlandschen bankcrediteuren, op verlangen, in plaats van betaling worden gegeven. Er zijn bepalingen gemaakt voor het geval, dat de industrie-credieten bij dit systeem zouden worden aangesloten.
Voor het omzetten van schulden op korten termijn in

beleggingen op langen termijn kan de crediteur het Rijksmarkenbedrag van zijn op 29 Febr. uitstaande ongedekte valutakascredieten evenals van de tijdens den duur van de overeenkomst vervallende oudere credieten van gelijken aard hypothecair vastleggen voor minstens 5 jaar of wel hij kan effecten van de een of andere soort koopen, die onder toezicht worden gesteld van de Rijksbank of wel hij kan grondbezit koopen.

Ter bescherming van den Duitschen credietnemer mogen dergelijke transacties zonder zijn toestemming niet meer dan 15%, bij banken 25% van het credietbedrag binnen zes maanden bedragen; de transacties zijn in ieder geval gebonden aan de toestemming van de Rijksbank.

Bij de acceptcredieten blijft de geldende regeling gehandhaafd, waarbij de laatste credietnemer onmiddellijk garant is t. o. v. den buitenlandschen crediteur door een promesse of aval. Voor het opnemen van acceptcredieten is ruimer gelegenheid geschapen, waarbij de goederenbeweging met inbegrip der verwerking van ingevoerde goederen en de aan den uitvoer voorafgaande fabricatieprocédé's en goederenbewegingen inbegrepen is.

Deze bepalingen beteekenen een belangrijke verlichting tegenover het tot dusver geldende accoord, omdat de toegestane credietaccomodatie gemakkelijker aangewend kan worden.

Wat de rente en provisie betreft is men voorloopig nog niet tot een principieele verbetering gekomen. De arbitrage inz. de rente en provisie zal aan een scheidsgerecht door de B.I.B. benoemd, worden opgedragen.

De borgstelling der Gouddiscontobank voor een deel der buitenlandsche schulden op grond van de loopende overeenkomst wordt met terugwerkende kracht geuniformeerd in den vorm van een garantie, die met de bekende percentages ook wordt uitgebreid tot de onder de nieuwe overeenkomst vallende buitenlandsche verplichtingen.

Resumeerende wordt gezegd, dat de overeenkomst toch op dragelijke wijze de belangen met elkaar in overeenstemming brengt.

Het rapport van de Stillhaltecommissie. — Tegelijkertijd wordt een rapport van de Stillhalte-commissie gepubliceerd, dat 18 vel schrijfmachineschrift omvat. Er wordt in dit rapport o.a. gezegd: „Een Stillhaltung is uit den aard der zaak slechts een overgangsmaatregel. Noch de buitenlandsche crediteuren, noch de Duitsche schuldenaars kunnen den loop der dingen wat het essentieele betreft bepalen en beide wachten op de beslissingen der regeeringen. De commissie valt nadrukkelijk de resultaten van de Bazelsche deskundigen bij. „Het liquidatieproces is in Duitschland verder voortgeschreden dan in eenig ander groot land. Duitschland heeft het verlies van een groot deel van zijn bedrijfskapitaal, dat ontstaan is door den oorlog, door de groote na-oorlogsche betalingen aan vreemde staten en de inflatie, gedekt door groote credieten uit het buitenland op langen en korten termijn. In de laatste 16 maanden heeft het echter aan het buitenland zeer belangrijke sommen terugbetaald — een proces, dat een bewijs leverde voor de kracht van het land, maar dat tevens zijn geheele credietsysteem en zijn buitenlandsche credietverplichtingen op een buitengewoon zware proef stelde. Het aanpassingsproces, waartoe het gedwongen was en dat hevige werkloosheid, ver gaande binnenlandsche credietbeperking en bezuinigingen op de begrooting ten gevolge had, was onvermijdelijk om zijn uitvoer in stand te houden, waarvan zijn capaciteit tot terugbetaling der schulden volkomen afhankelijk is."

De commissie acht het het grootste belang van de schuldeischers dat het credietsysteem in Duitschland in het algemeen en de Rijksbank in het bijzonder worden versterkt. De bedoeling van de commissie is de Rijksbank en de stabiliteit van de valuta te steunen en het vertrouwen te herstellen.

De belastinginkomsten heeft men alleen op peil kunnen houden door herhaalde verhoogingen der belastingprocenten. De Duitsche regeering heeft thans een peil bereikt, dat, naar in het rapport van Bazel werd vastgesteld, niet meer verhoogd kan worden. Wij zijn dezelfde meening toegedaan. De regeering heeft bovendien de uitgaven op drastische wijze verminderd. Desondanks blijft nog een deficit op de begrooting

In tegenstelling tot het in het buitenland veelvuldig geuite verwijt betreffende lichtvaardig verleenen van crediet stelt de commissie uitdrukkelijk vast: De schulden op korten termijn bestaan uit bedragen, die voor economische doeleinden gebruikt zijn en wel in hun totaliteit doelmatig gebruikt zijn. Het geld is in goed vertrouwen opgenomen en de schuldenaren zijn in goed vertrouwen voornemens terug te betalen. De credieten zijn voorzichtig toegestaan en over het algemeen tegen goede onderteekeningen. Dit is bewezen door den omvang der terugbetalingen, die reeds gedaan zijn en die sedert den herfst van 1930 met inbegrip van de M. 1200 mill. sedert 31 Juli 1931 M. 5 milliard bedragen.

De tegemoetkomingen van den kant der Stillhaltecrediteuren in het belang van de versterking van den Duitschen toestand maakt het echter noodzakelijk, dat de Duitsche middelen niet versplinterd worden ter bevrediging van aanspraken buiten de Stillhalteovereenkomst.

Het credietvraagstuk. — Wat de regeling der Duitsche buitenlandsche schulden betreft, die op het oogenblik het voorwerp vormt van onderhandelingen tusschen de regeeringen, kan de commissie slechts herhalen, dat zij alles onderschrijft, wat betreffende deze problemen door de beide Bazelsche commissies is gezegd. Duitschland kan het buitenland alleen betalingen doen, wanneer het in staat is, een uitvoeroverschot van goederen over de grens te krijgen. Intusschen zijn de uitvoermogelijkheden van Duitschland onlangs beperkt door het feit, dat een reeks van landen den gouden standaard heeft laten varen. De uitvoer naar vele landen is door beperkingen van het deviezenverkeer scherp gelimiteerd. Ten slotte zijn de tolmuren hooger en hooger geworden.

De commissie heeft een diepen indruk gekregen van de buitengewoon groote inspanning en offers, die de Duitsche regeering en het Duitsche volk op zich nemen om hun plaats te midden van voorbeeldelooze moeilijkheden te handhaven. Het is onvermijdelijk dat de hindernissen uit den weg geruimd worden. Dat zal niet geschieden zonder positief optreden der regeeringen en volken op het gebied der internationale samenwerking en — zooals de beide Bazelsche commissies dringend geëischt hebben — er is geen tijd te verliezen.

(Vorig bericht blz. 141 D.)

A. **NEDERLAND.** — **Eierhandel.** — In Barneveld werden in 1931 ter markt aangevoerd 71.729.000 eieren of nog 675.000 meer dan in 1930. in Voorthuizen het vorig jaar 6 840.100 tegen 5.218.700 eieren in 1930. dus 1.621.400 meer. Te zamen werden in 1931 op beide markten verhandeld 78.569.100 eieren of 2.296.400 meer dan in 1930. Te Roermond zet de veiling wel heel veel meer eieren om, minstens 300 millioen per jaar, maar deze komen uit diverse plaatsen. Als vrije markt is Barneveld, volgens de omzetcijfers, de voornaamste in den lande.

Voor landen, welke geen bijzondere eischen nog stellen, als o.a. Duitschland, moge 6 m.M. voldoende „versch" zijn, voor Engeland is dit dus niet het geval. De minister heeft de bevoegdheid afwijking van 4 tot 7 m.M. toe te staan en hij staat deze dan toe voor die markten, waar voor Engeland gekocht wordt, opdat de handel door de Landbouwuitvoerwet genoodzaakt wordt aan de eischen, in genoemd land gesteld, te voldoen.

(Vorig bericht blz. 179 E.)

A. **ZILVER. — Prijsverloop in 1931** (in pence):

	Hoogste	Laagste	Gem.
Januari	14½	13 3/16	13.81
Februari	13¼	12	12.43
Maart	14½	12⅝	13.52
April	13½	12⅝	13.13
Mei	13¼	12⅛	12.86
Juni	13 13/16	12 3/16	12.71
Juli	13¾	12 11/16	13.20
Augustus	13⅛	12 9/16	12.82
September	19½	12¾	14.10
October	18 3/16	15 15/16	17.15
November	21 9/16	18	19.39
December	20 11/16	19⅛	20.02

B. **KUNSTZIJDE. — Wereldproductie.** — Tengevolge van de voor de kunstzijde gunstige ontwikkeling der mode in den vorigen zomer, die ook in sterke mate bijdroeg tot een opruiming van de aanwezige voorraden, is volgens berekening van deskundige zijde de wereldproductie in 1931 niet verminderd, doch zelfs toegenomen en wel tot 202.65 millioen K.G., tegen 187.85 millioen v. j.

Op rekening van de Ver. Staten kwam 56.64 (v. j. 53.20) millioen K.G., van Italië, ondanks de syndicaats-overeenkomsten, 34.24 tegen 28.80 millioen K.G., Duitschland rond 25 tegen 20½ millioen K.G., Engeland 22.76 tegen 22.60 millioen K.G., Japan 21 tegen 15.8 millioen K.G. Binnenkort zal de productie hier verder toenemen. In Frankrijk liep de productie van 19.5 tot 17 millioen K.G. terug, tengevolge van den prijzenoorlog en de verliezen, die de productie opleverde. In Nederland wordt de productie op 9 millioen K.G. geraamd tegen 7.8 millioen v. j. De wijzigingen bij de Tubize e.a. veroorzaakten een teruggang in de Belgische productie van 5.3 tot 4.5 millioen K.G. Ook in Zwitserland was de productie kleiner dan v. j., n.l. 4.5 tegen 4.7 millioen K.G. Andere landen produceerden tezamen 8.1 tegen 9.65 millioen K.G.

Opmerkelijk is het, dat de toeneming der wereldproductie bijna uitsluitend betrekking heeft op viscose-zijde, terwijl de productie van koperzijde, ondanks de oprichtingen van Bemberg-maatschappijen in Japan en Engeland, over het geheel teruggaat; de productie van acetaat-zijde lijdt vaak onder het gebrek aan geschikte grondstoffen. Bijna negen tienden van de totale wereldproductie van kunstzijde bestaat uit viscose-zijde.

Wat het verbruik betreft, nemen de Ver. Staten met 60 millioen K.G. de eerste plaats in; hierop volgt Duitschland met meer dan 28 millioen K.G. tegen 26.5 millioen in 1930; het Engelsche verbruik steeg van 19.2 tot 19.5 millioen K.G. Het Japansche verbruik steeg eveneens tot ongeveer 19.5 millioen K.G. tegen nog geen 14 millioen K.G. in 1930. Het Fransche verbruik daarentegen verminderde met bijna 3 millioen K.G. tot ca. 11 millioen K.G., het Nederlandsche van 1.4 tot 1.1 millioen K.G.; het verbruik in België en Zwitserland bleef omstreeks stabiel op 2.35, resp. 2.15 millioen K.G.

C. **FINLAND. — Drankverbod.** — De Rijksdag heeft in tweede lezing het ontwerp-drankwet der regeering, behelzende de afschaffing van het drankverbod, aangenomen. **(Vorig bericht blz. 170 G.)**

D. **ENGELAND. — Bank van Engeland.** — De Bank van Engeland zal het aan het einde dezer maand vervallende Fransch-Amerikaansche crediet van £ 30 mill. (goudwaarde) geheel op den vervaldag aflossen. **(Vorig bericht blz. 68 R.)**

27 JANUARI 1932

E. **FRANKRIJK. — Invoerbeperking.** — De import van radiotoestellen uit Nederland is tot 1 Maart 1932 verboden. **(Vorig bericht blz. 170 D.)**

F. **INDUCTIEOVEN.** — Ingenieurs van een electrotechnische fabriek te Trenton, N. J., hebben een inductieoven geconstrueerd, waarmede het mogelijk is op een wijze welke men geheel in de hand heeft, een temperatuur van 3600 gr. C. te verkrijgen. Door het overvloedig gebruik van waterkoeling kon worden bereikt dat bij deze temperatuur de buitenzijde van den oven koel bleef. Tijdens de proefnemingen bleek graphiet te verdampen om bij afkoeling als amorphe koolstof neer te slaan. Steen (Silicium) en magnesiumbasen bleken evenzeer te verdampen, welke damp bij blootstelling aan de lucht verbrandde. Hout verdampte eveneens en produceerde zooveel gas dat ernstig gevaar voor ontploffing ontstond. IJzer vormde eerst een carbide (met den smeltkroes) en produceerde naderhand een groote hoeveelheid gas. Bij een vroegere proefneming was het fornuis reeds een keer vernield door explosie van ijzerdamp die met lucht in contact kwam. De proeven worden voortgezet waarbij het fornuis in een hooge-druk-cylinder zal worden geplaatst, terwijl men nog hoogere temperaturen hoopt te bereiken.

G. **NEDERLAND. — Handelsovereenkomst met Tsjecho-Slowakije.** — De Tsjechische Senaat heeft op 26 Januari de aanvullende overeenkomst op het handelsverdrag tusschen Tsjecho-Slowakije en Nederland goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 182 E)**

H. **NEDERLAND. — Literatuur.** — Mevrouw Jo van Ammers-Küller, wier romans geregeld in de Finsche taal verschijnen, heeft een uitnoodiging ontvangen om in Februari a.s. in Finland eenige voordrachten te houden.

I. **NEDERLAND. — Barometerstand.** — Sedert 15 Januari vertoont zich het phenomenale verschijnsel, dat de barometerstand in Nederland en andere landen ver boven den normalen druk is. Waar de normale waarde van den luchtdruk 760 m.M. is, werd op 26 Januari een stand van bijna 787 afgelezen, zoodat wij nu ongeveer 30 m.M. boven den normalen stand zijn. Op iederen vierkanten centimeter heerscht dus een druk, die ongeveer 40 gram grooter is dan normaal. Dit verschijnsel heeft op ons totaal geen invloed aangezien de druk in het binnenste van ons lichaam ook geleidelijk een grootere waarde bereikt heeft.

K. **ENGELAND. — Duikboot-rampen.** — Wij ontleenen aan de Tel. het volgende staatje:

In den loop der jaren is de Britsche marine door de volgende duikboot-rampen getroffen, waarvan de ramp der „Poseidon", die in Juni van het vorige jaar in de Chineesche wateren verging, nog versch in het geheugen ligt.

1904 — De A I bij het eiland Wight door een passagiersschip aangevaren; alle elf opvarenden verdronken.
1905 — Ontploffing aan boord van de A 5 te Queenstown: elf menschen omgekomen.
1905 — De A 8 gezonken in Plymouth Sound; veertien opvarenden verdronken.
1905 — De A 4 buiten Plymouth in aanvaring gekomen: vier dooden.
1907 — Ontploffing aan boord van de C 8: drie dooden.
1909 — De C 11 na een botsing gezonken: dertien dooden.
1912 — De A 3 gezonken na een aanvaring bij het eiland Wight: veertien menschen omgekomen.
1912 — De B 2 in aanvaring: vijftien dooden.
1913 — Ontploffing aan boord van de E 3: drie dooden.
1914 — De A 7 bij Plymouth vergaan: elf opvarenden omgekomen.
1921 — De K 5 in het Kanaal gezonken: 57 dooden.
1922 — De H 42 bij Gibraltar door een oorlogsschip geramd; 26 dooden.

1924 — De I 24 geramd door een oorlogsschip bij Portland: 43 dooden.
1925 — De M 1 bij Start Point gezonken: 68 dooden.
1926 — De H 29 in de haven van Devonport vergaan: zes dooden.
1929 — De H 47 na een botsing met de L 12 bij de kust van Pembrokeshire gezonken: 24 slachtoffers.
1931 (3 Febr.) — Ontploffing aan boord van de X 1 te Chatham: 12 gewonden.
1931 (9 Juni) — De „Poseidon" bij Weihaiwei vergaan: 20 dooden.
Tijdens den oorlog zijn bovendien 54 Britsche duikbooten vergaan. Indien men de slachtoffers van den duikboot-oorlog buiten beschouwing laat, zijn bij bovenopgesomde duikboot-rampen in totaal 343 menschen om het leven gekomen.

A. **NEDERLAND. — Conflict in de Textielindustrie.** — Aangezien de werkgevers in de textielindustrie den rijksbemiddelaar, Ir. H. A. van IJsselsteyn, hebben meegedeeld, dat zij in geen geval zullen afwijken van hun eischen, waarin zij o.a. een loonkorting van 10% economisch noodzakelijk achten, ziet de rijksbemiddelaar er van af om, zooals aanvankelijk zijn plan was, een bemiddelingsraad te vormen.
(Vorig bericht blz. 145 D.)

B. **WILLIAM WRIGLEY JR.** — Op zeventigjarigen leeftijd is heden William Wrigley Jr., de bekende „kauwgummi-koning", te Phoenix (Arizona) overleden. Hij was eigenaar van de enorme kauwgummifabrieken in de Ver. Staten, in Canada, Australië en nog eenige andere landen. De jaarlijksche omzet bedraagt ongeveer 80 milioen dollar.

C. **LUCHTVAART. — Frankrijk—Indo-China.** — De Fransche vliegers Codos en Robida hebben in 3 dagen 5 uur en 40 minuten den afstand Hanoï—Parijs, een afstand van pl.m. 11.000 K.M., afgelegd, een recordprestatie, tot dusver zonder weerga.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Nota der Engelsche Regeering.** — In een antwoord der Japansche regeering op een nota der Engelsche regeering, ten opzichte van de exterritorialiteit der Internationale Concessie te Shanghai wordt medegedeeld, dat Japan het denkbeeld van een gedeeltelijke blokkade der Chineesche scheepvaart heeft opgegeven. Het blijft echter volharden bij de maatregelen, die getroffen zijn, om de anti-Japansche beweging tegen te gaan. **(Vorig bericht blz. 183 M.)**

E. **CHINA. — Minister van Buitenlandsche Zaken.** — Na een dag Minister geweest te zijn, is Generaal Sjeng-sjoe weder afgetreden. De onderstaats-secretaris Kan Sjiem-hoe neemt zoolang de functie van Minister van Buitenlandsche Zaken waar. **(184 A.)**

F. **GODSDIENSTIG LEVEN.** — Naar aanleiding van een vondst van prof. J. Garstang, die te Jericho in Palestina den grafkelder van de koningen van Jericho uit ± 1500 v. C. (voor den inval der Israëlieten) heeft blootgelegd, heeft Sir Charles Marston, die dit opgravingswerk financiert, de verwachting uitgesproken, dat hierdoor de chronologie der Bijbelsche geschiedenis veel sterker dan tot dusver zou komen vast te staan.
Een van deze graven is n.l. gebleken uit den tijd te zijn van Thutmes III van Egypte (1515—1461 voor Chr.), die tezamen regeerde met de krachtige prinses Statasu. Sir Charles houdt het nu voor zeer waarschijnlijk, dat juist deze prinses Mozes in het biezen kistje heeft ontdekt en daar men dus haar tijd kent, zou dit een vaste aanwijzing wezen van den tijd, waarin Mozes leefde. Trouwens, dat Mozes ongeveer 1500 voor Chr. leefde, is juist op grond van de Egyptische chronologie (Prof. Flinders Petri) wel als zeker aanvaard. (Hbld.) **(Vor. ber. blz. 177 F.)**

G. **SCHEEPVAART. — Wereldscheepsbouw.** — Lloyd's Register of Shipping verstrekt in zijn jaaroverzicht de volgende gegevens: Gedurende 1931 zijn op alle werven der wereld 596 schepen met meer dan 100 br.reg.ton met een totaal van 1.617.115 br.reg.ton te water gelaten tegen in het voorafgaande jaar 1084 schepen met 2.889.472 br.reg.ton, dus een vermindering van 1.272.357 br.reg.ton. Sinds 1909, uitgezonderd het oorlogsjaar 1915, is een dergelijk laag cijfer van den nieuwbouw niet geregistreerd. Wat Nederland betreft werden in 1931 99 schepen metende 120.296 br.reg.ton te water gelaten, hetgeen in vergelijking met 1930 een vermindering van 32.776 ton uitwijst. Volgens Lloyd's komt Nederland kwantitatief op de vijfde plaats. **(Vorig bericht blz. 151 G.)**

H. **ENGELAND. — Londensche beurs en geldmarkt.** — Het Londensche beursbestuur heeft besloten wederom termijntransacties toe te staan. Deze optimistische gedachtengang, die zich in het beursverloop weerspiegelt, houdt o.a. ook verband met de aankondiging van de Bank van Engeland, dat de terugbetaling van het Fransch-Amerikaansche crediet op 1 Februari zal geschieden, zonder dat de goudreserve hiervoor aangesproken zal worden.
(Vorig bericht blz. 70 C.)
(voor Fransch Amerikaansch crediet zie 187 D.)

I. **SCHAKEN.** — De grootmeester Rubinstein heeft den 26sten Januari in het 's-Gravenhaagsche Schaakgenootschap „Descendo Discimus", waar hij een simultaan-voorstelling heeft gegeven, na 6 uur spelen, van de 31 partijen 21 gewonnen en één verloren tegen den 16-jarigen N. Schmidt. Negen partijen werden remise gemaakt. **(Vorig bericht blz. 178 L.)**

28 JANUARI 1932

K. **DUITSCHLAND. — Nationaal-Socialisten.** — De „Völkischer Beobachter" deelt mede, dat in de maand December weder 120.000 nieuwe leden in de N. S. D. A. P. zijn opgenomen en het ingeschreven ledental tegen eind Januari een millioen zal bereiken. **(165 H.)**

L. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid.** — Volgens den voorzitter van de Amerikaansche federatie van den arbeid, Green, is het aantal werkloozen in de Ver. Staten op dit oogenblik 8.300.000; hij verwacht, dat het gemiddelde aantal in het loopende jaar zes à zeven millioen zal zijn. Green dringt dan ook aan op hulp van staatswege. **(Vor. ber. 173 A.)**

M. **NEDERLAND. — Wapen-aanmaak voor Duitschland.** — Minister Ruys de Beerenbrouck heeft verklaard, naar aanleiding van het bezoek hetwelk de Fransche militaire attaché te 's-Gravenhage aan de Holl. Ind. en Handelmaatschappij Siderius te Krimpen a. d. IJsel heeft afgelegd, en wel om zich te overtuigen van de ongegrondheid der Fransche berichten, ten opzichte van den aanmaak van kanonnen en munitie voor Duitschland te Krimpen, dat hij reeds vóór de door eenige Kamerleden gestelde mondelinge en schriftelijke vragen onzen gezant te Parijs opdracht gegeven had de bewuste persuitlatingen bij de Fransche regeering tegen te spreken onder toevoeging, dat het geenerlei bedenking zou ontmoeten, indien de Fransche militaire attaché te 's-Gravenhage zich persoonlijk op de hoogte zou stellen.

N. **ZUID-AFRIKA. — Gouden Standaard.** — Het voorstel van den Zuid-Afrikaanschen Premier Hertzog, in de heropeningszitting van het parlement gedaan om tot benoeming van een commissie over te gaan, ten einde het nut der handhaving van den gouden standaard te onderzoeken en of door het verlaten daarvan de welvaart zou worden geschaad, heeft in financieele kringen veel opzien gebaard, aangezien de behandeling daarvan voor de toekomst van Zuid-Afrika van vitaal en onmiddellijk belang zal zijn.
(Vorig bericht blz. 103 I.)

A. **NEDERLAND. — Loonsverlaging in de havens.** — Ingaande 8 Februari hebben de Scheepvaartvereenigingen „Noord" en „Zuid" resp. gevestigd te Amsterdam en Rotterdam uitsluitend met de Chr. en R. K. organisaties een contract afgesloten ter verlaging der loonen en tarieven met 7 procent.
(Vorig ber. Haven A'dam 154 G., R'dam 157 K.)

B. **NED.-INDIE. — Onderwijs.** — De heer A. W. Mulock Houwer, oogarts te Amsterdam, tot voor enkele jaren hoofd-assistent bij professor Zeeman, is benoemd tot hoogleeraar in de oogheelkunde aan de medische hoogeschool te Batavia en daartoe door den Minister van Koloniën ter beschikking gesteld.
(Vorig bericht blz. 117 C.)

C. **DUITSCHLAND. — Doodstraf.** — Een voorstel van de juridische commissie van den Rijksdag, om de doodstraf af te schaffen, is weder ingetrokken, omdat onder de huidige omstandigheden moord en doodslag in Duitschland toenemen.

D. **DUITSCHLAND. — In- en uitvoer.** — De verhooging van de boterprijzen heeft ernstige protesten van de Skandinavische landen, Nederland en andere staten uitgelokt. De Rijkskanselier heeft dan ook een schrijven van den rijksbond van den Duitschen groot- en overzeehandel ontvangen, waarin de aandacht van de rijksregeering op deze protesten wordt gevestigd. De rijksbond is bevreesd, dat door de Duitsche tolmaatregelen een zeer groote storing voor den geheelen Duitschen in- en uitvoerhandel zal intreden.
(Vorig bericht blz. 177 A.)

E. **ONDERWIJS. — Theosofisch Lyceum.** — De bijzondere H. B. S. van het Theosofisch Lyceum te Naarden is door den Minister van Onderwijs bevoegd verklaard om in 1932 haar leerlingen, die het onderwijs in de hoogste klasse tot het einde van den cursus hebben gevolgd, een schoolexamen af te nemen. Het Lyceum zal echter geen subsidie ontvangen. **(158 D.)**

F. **OSLO-CONVENTIE.** — Teneinde te zien wat verder in de richting van economische samenwerking door de Oslo-staten kan worden gedaan, zullen den 2den Februari hoofdambtenaren van de vijf betreffende Oslo-staten te Genève gezamenlijk een bespreking houden. Later wordt dan tusschen de Ministers van Denemarken, Noorwegen, Zweden, België en Nederland overleg gepleegd. **(Vor. ber. blz. 179 B.)**

G. **FRANKRIJK. — Invoerbeperking.** — De invoer in Frankrijk van levende snijbloemen, anders dan per vliegtuig, is tot nadere bepaling, wegens het overschrijden van het gestelde contingent over de periode 1 t/m. 20 Januari, stopgezet. Eerst na inhaling van de te veel gezonden hoeveelheid zal de stopzetting weder worden opgeheven. **(Vorig ber. blz. 187 E.)**

H. **OOSTENRIJK. — Regeeringscrisis.** — Het ontslag van het geheele kabinet Buresch is door president Miklas aanvaard. De oorzaak dezer ontslagname ligt hoofdzakelijk in het feit, dat Buresch bij zijn partij geen steun meer meende te vinden. Met het oog op den benarden politieken toestand heeft Buresch zich bereid verklaard een nieuw kabinet te vormen.

I. **DIAMANT. — Kenya.** — Zoodra het droge seizoen in Kenya, het vroegere Duitsch-Oost-Afrika, begint, zullen de befaamde wedrennen om het geluk weer plaats hebben en honderden menschen, afkomstig uit alle deelen van de wereld, zullen dan het signaal afwachten van den commissaris voor de mijnen, om zich van een claim te verzekeren, een stukje veld, waaruit zij diamant hopen te delven. Alleen lichaamskracht, training en handigheid beslissen. Rang of stand spelen daarbij geen rol. Elk der mannen heeft al een plekje uitgezocht waar hij het eerst tracht aan te komen, om het recht te hebben daar te delven. Komt hij niet het eerst aan op zijn uitgezochte plekje, dan moet hij zich met een overgebleven hoekje tevreden stellen, dat misschien waardeloos is.
(Vorig bericht blz. 168 C.)

K. **TURKIJE. — Geestelijk leven.** — De mohammedaansche geestelijken krijgen op dit oogenblik de teksten voor hun predikaties van de regeering opgegeven. Vroeger ontleenden zij de teksten uitsluitend aan den Koran. De Turksche regeering voert op deze wijze van den kansel af propaganda voor staatsdoeleinden.

L. **FABRIEK ZONDER RAMEN. — Het interieur gekleurd.** — In Amerika worden eenige fabrieksgebouwen zonder ramen gemaakt. Een dergelijke fabriek, welke door de Austin Company te Cleveland (Ohio) wordt gebouwd voor de Simonds Steel Industries te Fitchburg (Massachusetts), beslaat een oppervlakte van 20.000 M²., heeft geen ramen in de buitenmuren en geen daklichten.
Door een doelmatige, sterke verlichting en een goede ventilatie, waarbij tevens wordt gezorgd, dat de lucht steeds het vereischte vochtgehalte heeft, wil men bevorderen, dat in een dergelijk fabrieksgebouw, dat het voordeel heeft van niet tochtig te zijn, rustig en goed kan worden gewerkt.
Inwendig zijn de muren en de zoldering groen of wit geschilderd, terwijl de machines een oranje kleur hebben. De wanden zijn samengesteld uit een geluidisoleerend materiaal, terwijl onder de machines dikke kurkisolatieplaten zijn aangebracht.
Al zal in een dergelijke fabriek misschien veel en vlug kunnen worden gewerkt, zoo zal het verblijf daarin voor de arbeiders toch allerminst opwekkend zijn en het zal zeker geen genoegen zijn om gedurende den geheelen arbeidstijd verstoken te zijn van zonlicht.
Op de internationale Jaarbeurs, welke in 1933 te Chicago zal worden gehouden, zal de Verkeershal, die geheel in staal zal worden opgetrokken, evenmin ramen hebben. (Tel.)

M. **NEDERLAND. — Reclasseering.** — Mr. N. Muller, hoofdredacteur van het maandblad voor berechting en reclasseering wijst in een artikel in dit blad op de onevenredige bezuiniging der regeering inzake reclasseering. Op dit onderdeel van Justitie wordt zeven maal zooveel bezuinigd als het gemiddelde van de bezuiniging van de justitiebegrooting bedraagt. Klachten over toenemende misdadigheid zal men, volgens Mr. Muller, niet op rekening moeten stellen van de nieuwere opvattingen omtrent de bestrijding van de misdadigheid, wanneer hiervoor niet het noodige geld beschikbaar wordt gesteld.

N. **FRANKRIJK. — Bank van Frankrijk.** — De nettowinst van de Bank van Frankrijk over 1931 bedraagt frs. 208 mill. (v.j. 314). Op nieuwe rekening zal frs. 18 mill. tegen frs. 46 mill. worden overgebracht. De bruto-winst bedroeg frs. 942 mill., dus tezamen met het saldo van 1930 ad frs. 46 mill. frs. 988 mill. waarvan afgaat voor algemeene onkosten frs. 537 mill. Verder werd aan den Franschen staat en aan de amortisatiekas tezamen frs. 242 mill. gestort. Voorts is op 26 Januari in de vergadering van den Raad van beheer van de Bank voorgelezen, dat de kapitaalstoevloeiing naar Frankrijk en de terugvloeiing van Fransche kapitalen uit het buitenland naar Frankrijk sinds Mei 1931 belangrijk toegenomen zijn.
(Vorig bericht blz. 125 I.)

O. **IRAK. — Onafhankelijkheid.** — Ingevolge de conclusies der mandaten-commissie betreffende de opheffing van het Britsche mandaat over Irak, heeft de Volkenbondsraad zich in beginsel daarmede vereenigd. Op het oogenblik, dat het mandaat definitief wordt opgeheven en Irak dus als lid van den Volkenbond wordt toegelaten, zal het een schriftelijke ga-

rantie moeten teekenen, ten opzichte van de minderheidsbescherming, de organisatie van de rechtspraak en de behandeling op den voet van meestbegunstigde natie op voorwaarde van reciprociteit. De vertegenwoordiger van de Britsche regeering wees op de bezwaren, die de meestbegunstiging op den duur zou kunnen meebrengen en wenscht namens zijn regeering de meestbegunstiging tot twee jaar te beperken, totdat Irak met andere staten handelsverdragen zal hebben gesloten. **(Volkenbondsmandaten 53 E)**

A. **SAN SALVADOR. — Onlusten.** — De Communistische opstand is door de militaire junta op krasse wijze onderdrukt. De provinciale autoriteiten hebben alle steden en dorpen hernomen. De rust is nu, na veel bloedvergieten, hersteld. **(Vor. ber. blz. 184 B.)**

29 JANUARI 1932

B. **AMSTERDAM. — Bevolking.** — De bevolking van Amsterdam bedroeg op 1 Januari 1932 766.251 zielen. Vergeleken met de voorloopige uitkomst van de volkstelling op 31 December 1930 is in 1931 een toeneming te constateeren van 8872 zielen. Deze toeneming is geringer dan die in 1930 (9803). Geringere geboorte en hoogere sterfte, vooral in de eerste maanden van 1931, zijn hiervan de oorzaak.

C. **OOSTENRIJK. — Anti-Semitisme.** — Wegens de botsingen, die ontstonden tusschen studenten, naar aanleiding van een lezing van den rabbijn dr. Kamianker aan de universiteit te Weenen, heeft de Senaat besloten de universiteit tot nadere aankondiging te sluiten. **(Vorig bericht blz. 105 C.)**

D. **VATICAAN. — Bibliotheek.** — Wij ontleenen aan „Il Popolo d'Italia" het bericht, dat op 22 Januari in de Vaticaansche blibliotheek zich weder een verwijding en verdieping der scheuren vertoonde. Om het wijken van de muren na te gaan had de Paus bevolen, in de spleten, die na de instorting van de Sala Sistina ontstaan waren, glasschijven te plaatsen, die dan door speciaal daarvoor aangewezen personen aanhoudend gecontroleerd moesten worden. Door het breken van een dezer glasschijven werd geconstateerd, dat opnieuw een instorting te vreezen was en alle mogelijke voorzorgsmaatregelen zijn nu genomen ter beveiliging van menschenlevens.
(Il Popolo d'Italia.) **(Vorig bericht blz. 141 I.)**

E. **VOLKENBOND. — Ontslag Sir Eric Drummond.** — Officieel is thans bekend gemaakt, dat Sir Eric Drummond, algemeen secretaris van den Volkenbond, als zoodanig definitief ontslag heeft genomen. Echter zal hij, volgens zijn brief, in ieder geval tijdens de Ontwapeningsconferentie in functie blijven. **(Vorig bericht blz. 184 E.)**

F. **VOETBAL. — Voorloopig Nederl. Elftal.** — De Keuze-commissie van den K.N.V.B. heeft het voorloopige Nederlandsche elftal samengesteld, dat op Woensdag 3 Febr. op het Sportterrein te Rotterdam zal spelen tegen de Engelsche prof.-club Reading.
Doel: Odijk (Hollandiaan).
Achter: v. Stokken (D.W.S.), Lelyveld (V.U.C.).
Midden: Paauwe Jr. (Feijenoord), Andriessen Jr. (Ajax), Kools (N.A.C.).
Voor: Wels (Unitas), Vente (Neptunus), Ophorst (H.B.S.), Mol (K.F.C.) en v. Nellen (D.H.C.).

G. **VOLKENBOND. — Grieksch-Bulgaarsche uitwisseling.** — De raad van den Volkenbond memoreerde in zijn vergadering van 28 Jan., dat hij met groote voldoening kan terugzien op het sinds 10 jaar aan den gang zijnde volkenbondswerk betreffende de uitwisseling van in Griekenland wonende Bulgaren en van in Bulgarije wonende Grieken. Meer dan 150.000 personen konden hierdoor naar het land hunner herkomst terugkeeren. De neutrale commissie die op verzoek van den Volkenbondsraad dit werk had georganiseerd, ontving dan ook den dank van de Grieksche en Bulgaarsche gedelegeerden.

H. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Shanghai.** — Ondanks het feit, dat de secretaris van den burgemeester van Shanghai den Japanschen generaal Moerai heeft verklaard, dat China de in het Japansche ultimatum vervatte eischen aanvaardt, hebben de Japanners Tsjapei, het Chineesche gedeelte van Shanghai, grenzende aan de Fransche concessie, bezet. Hoewel de actie der Japanners geheel buiten het kader eener bezetting der internationale settlements valt, hebben Amerika, Engeland, Italië en ook Frankrijk het noodig geacht hun zich in Woosung (voorhaven van Shanghai) bevindende troepenmacht paraat te houden. Frankrijk, dat zich tot dusver van alle samenwerking met Amerika, Engeland en Italië afzijdig hield, heeft nu ook contact met de in Woosung gestationneerde Amerikaansche, Engelsche en Italiaansche strijdmachten gezocht. Een samenwerking is dus wel te verwachten. Dat deze strijdmachten niet onbelangrijk zijn, blijkt wel uit de volgende gegevens: Er bevonden zich op 26 Januari bij Shanghai 1153 Amerikaansche mariniers met 53 officieren, benevens 9 Amerikaansche oorlogsschepen; 2170 man Engelschen met 100 officieren, benevens 3 Britsche oorlogsschepen; 1000 man Franschen met 30 officieren, benevens 5 Fransche oorlogsschepen; 3 Italiaansche oorlogsschepen.
De troepenmacht van de Japanners wordt op 4000 man geschat, maar dagelijks komen meer versterkingen, terwijl een twaalftal Japansche oorlogsschepen vlak voor de Chineesche stad voor anker liggen.
Alle protesten der andere mogendheden ten spijt zal Japan tot drastische maatregelen overgaan, indien de Chineezen de in het ultimatum gestelde eischen niet nakomen. Een der voornaamste punten is wel de algeheele stopzetting van de Japansche boycot in Shanghai.
Inmiddels heeft een klein gedeelte der internationale bezetting eenige stellingen van de settlements betrokken en naar verluidt, zal de commandant van de Britsche troepen het opperbevel over de internationale strijdmacht op zich nemen.
De gebeurtenissen te Shanghai hebben grooten indruk gemaakt op den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken Stimson, die, in verband met de in Shanghai heerschende toestanden, contact heeft gezocht met Engeland door bemiddeling van den Britschen gezant te Washington. Er wordt dan ook overwogen door vlagvertoon druk op Japan uit te oefenen, om hierdoor de verdere agressieve plannen van Japan te beteugelen. **(Vorig bericht blz. 188 D.)**

I. **NEDERLAND. — Jesuïtenorde.** — Een groot aantal Jesuïten-bannelingen uit Spanje zijn in Valkenburg aangekomen en in het St. Ignatiuscollege der Paters Jesuïten ondergebracht. **(185 A.)**

K. **ENGELAND. — Benzine.** — De omstandigheid, dat in Engeland de petroleum-import vrij is, wordt als een der oorzaken beschouwd van de ongunstige positie waarin de Engelsche bezinemarkt verkeert. Het verlies op den afzet in 1931 wordt op £ 12.500.000 geraamd.

L. **RUSLAND. — Politieke aangelegenheden.** — Stalin heeft op een te Moskou gehouden partij-conferentie verklaard, dat, hoewel de sovjet-republiek een vredespolitiek nastreeft, dit niet beteekent, dat het land zich in geval van een aanval niet tot het uiterste zal verdedigen. **(Vorig bericht blz. 10 D.)**

A. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Kina.** — De Kina-overeenkomst is verlengd tot ultimo 1938.
(Vorig bericht blz. 60 D.)

B. **NEDERLAND. — Emigratie naar Canada.** — De stichting Landverhuizing Nederland deelt het volgende mede:
Na een tijdperk van practisch geheele stopzetting van de immigratie in Canada heeft de federale regeering van dat land besloten om de toelating goed te keuren van een beperkt aantal immigranten van eenige nationaliteiten (waaronder Nederland) in die provincies, waarvan de regeering immigranten wenscht te ontvangen.
Thans hebben de provinciale regeeringen van Nova Scotia en in zeer bescheiden mate van New Brunswick besloten eenige bonafide landbouwers toe te laten, die bereid en in staat zijn, direct na aankomst in Canada een boerderij aan te koopen en over een kapitaal van ten minste 1000 dollar beschikken en die overigens voldoen aan de Canadeesche immigratievoorschriften.
In verband met de minder gunstige toestanden in den landbouw in Nederland, is den rijkslandbouwconsulent te Washington, ir. L. A. H. Peters, verzocht, een onderzoek ter plaatse in te stellen en omtrent de mogelijkheden te rapporteeren.
Dit rapport is dezer dagen ontvangen en besproken met de landbouw- en religieuze organisaties. De conclusie luidde, dat de aard van de bedrijven en het klimaat geschikt konden worden geacht voor Nederlandsche emigranten. Evenals elders wordt op het oogenblik de verkoopprijs van de producten door de economische depressie minder gunstig beïnvloed, doch bij eenigszins hoogere prijzen mag een redelijk bestaan worden verwacht. **(Vorig bericht blz. 137 D.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen.** — In 1931 werden totaal 37.272.371 wagons verladen, in 1930 45.877.974 wagons en in 1929 52.827.925 wagons. De vermindering ten aanzien van 1930 bedraagt 8.605.603 wagons, of 18.8% en ten aanzien van 1929 15.555.554 of 29.4%. **(Vorig bericht blz. 182 I.)**

D. **MEXICO. — Petroleum Productie.** — In 1931 bedroeg de productie van ruwe Mexicaansche petroleum 33.040.000 vaten, vorig jaar 39.539.000, hetgeen een enormen achteruitgang beteekent ten opzichte van het recordjaar 1921 van ongeveer 200.000.000 vaten.

E. **OOSTENRIJK. — Regeeringscrisis opgelost.** — Bondskanselier dr. Buresch heeft een nieuw kabinet gevormd, dat als volgt is samengesteld:
Dr. Buresch: Bondskanselier en Buitenlandsche Zaken.
Ir. Winkler: Vice-kanselier en Binnenlandsche Zaken.
Dr. Waidenhoffer: Financiën.
Heinl: Handel.
Dr. Schluschnigg: Justitie.
Vaugoin: Militaire Zaken.
Dr. Czermak: Onderwijs.
Dr. Resch: Sociale Zaken.
Dr. Dollfuss: Landbouw.
Met uitzondering van Ir. Winkler, die tot den Landbond behoort, zijn alle ministers lid der Christelijk-sociale partij.
Bondspresident Miklas heeft heden bondskanselier Buresch ontvangen en zijn goedkeuring gehecht aan de samenstelling der nieuwe regeering. De ministers hebben daarop hedenavond den eed afgelegd.
(Vorig bericht blz. 189 H.)

30 JANUARI 1932

F. **ENGELAND. — Gouden Standaard.** — Reginald McKenna, voorzitter van de Midland Bank, verklaarde in de jaarvergadering van deze bank, dat Engeland zonder gouden standaard er zich minstens even goed doorslaat, als het met dien standaard mogelijk zou zijn geweest en meende, dat de vooruitzichten voor Engeland bemoedigender zijn dan in het begin van 1931. **(Vorig bericht blz. 125 A.)**

G. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Toepassing Art. 11 en 15.** — In den op 29 Januari gehouden vergadering van den Raad van den Volkenbond werd, naar aanleiding van de ernstige gebeurtenissen te Shanghai, behandeld het beroep van China op art. 11 en 15 van het Volkenbondsverdrag. Dit laatstgenoemde artikel verplicht den Raad een resolutie aan te nemen, waarin de methode wordt aangegeven volgens welke het conflict kan worden opgelost, terwijl art. 11 o.m. het zenden van een enquête-commissie toelaat. Na vele juridische bezwaren van den Japanschen gedelegeerde Sato en de verklaring van den Chineeschen gedelegeerde Dr. Jen, dat China voelt dat de territoriale en administratieve integriteit van de Chineesche republiek door Japan wordt bedreigd, diende de voorzitter van den Bond, Paul Boncour, van repliek en uitte de meening, dat het in de bedoeling van den Raad lag den in Shanghai gevestigde consuls van de groote mogendheden te verzoeken gezamenlijk ter plaatse een enquête in te stellen. **(Vorig bericht blz. 190 H.)**

H. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De stad Charbin is door Japansche vliegtuigen gebombardeerd. Volgens een mededeeling uit Tokio heeft het Japansche legercommando zich genoodzaakt gezien tot deze actie over te gaan, wegens de door de Russische en Chineesche ambtenaren van den Oost-Chineeschen spoorweg gepleegde sabotage-daden tegen Japansche troepentransporten. **(191 G.)**

I. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Opium.** — De afzet van regie-opium heeft een sterke vermindering ondergaan. De oorzaak hiervan ligt hoofdzakelijk aan de zeer geringe koopkracht van de inlandsche bevolking. De opiumregie schat de ontvangsten in 1931 tien millioen gulden minder dan in 1930.

K. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De Japansche luchtvloot heeft in den nacht van 29 op 30 Januari de Chineesche stad Tsjapei bij Shanghai gebombardeerd. Duizenden menschenlevens zijn te betreuren en van Tsjapei is bijna niets meer overgebleven. De consuls der groote mogendheden te Shanghai hebben hun bemiddeling aangeboden, om een verzoening tot stand te brengen tusschen de Chineesche autoriteiten in Shanghai en den Japanschen vlootcommandant Sjiosawa. De admiraal wenscht echter direct met de Chineezen te onderhandelen.
(Vorig bericht blz. 191 H.)

L. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Tolunie.** — Dr. Ir. C. T. Stork, hoewel voorstander van den Vrijhandel, drong in de vergadering van de Kamer van Koophandel voor Twente er op aan voor het vormen van een tolunie met Ned. Oost-Indië. Hij verzocht het bureau van de Kamer van Koophandel zich tot den Minister van Koloniën te wenden, ten einde te dier zake tot het gewenschte resultaat te komen.

M. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Troepenzending naar Charbin.** — De Japansche gezant te Moskou, Chirota, heeft op verzoek van zijn regeering, den plaatsvervangenden volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, Karachan, medegedeeld, dat de Japansche regeering zich gedwongen ziet hare onderdanen te Charbin, die zich door de onlusten in gevaar bevinden, te beschermen en verzocht toestemming om Japansche troepen met den Oost-Chineeschen spoorweg naar Charbin te zenden, waarvoor Japan alle traject- en andere kosten aan Rusland zal vergoeden. De Russische gedeleg. Volkscommissaris antwoordde hierop, dat de Sovjetregeering hiertegen geen bezwaar had, maar aangezien de

Oost-Chineesche spoorweg Russisch-Chineesch eigendom is en dat het noodzakelijk is voor het transport van troepen met dezen spoorweg, die niet alleen over Russisch maar ook over Chineesch gebied loopt, eveneens toestemming aan China te vragen. **(191 K.)**

A. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Invoerbeperking.** — Volgens mededeeling in de staatscourant wordt het consentenstelsel voor den invoer in Tsjechoslowakije uitgebreid. Tot de artikelen, waarvoor van nu af aan invoer-consenten noodig zullen zijn, behooren onder anderen van de Nederlandsche goederen: thee, vanille en allerlei soorten groenten.

31 JANUARI 1932

B. **KUNST. — Boris Godoenow.** — De te Parijs gevestigde Russische opera heeft op initiatief van de Wagnervereeniging op 27 Januari te Amsterdam een uitvoering gegeven van „Boris Godoenow". Dit werk

van Modeste Moessorgski, dat 2 dramatische kernen heeft, en wel de tragiek van de figuur Boris Godoenow en de tragiek van het Russische volk, is op schitterende wijze door den grooten Russischen zanger Chaliapine in de rol van Boris Godoenow, vertolkt. Chaliapine's kwaliteiten als acteur en zanger oogsten den grootsten bijval van het publiek.

C. **LETLAND. — Echtscheiding.** — De echtscheidingsprocedure is in Letland in dier mate vergemakkelijkt, dat te Riga een zeer groot aantal bekende figuren uit de kunstenaars-, sport- en financieele wereld verblijf houden, die in hun land onoverkomelijke moeilijkheden bij hun echtscheidingen ondervonden en in Riga zonder veel omhaal hun doel kunnen bereiken.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De geruchten nopens een oorlogsverklaring van China aan Japan vinden hun oorsprong in het feit, dat het hoofdbestuur van de Kwomingtang, dat volgens de nieuwe Chineesche grondwet contrôle uitoefent op de handelingen van de Chineesche regeering, zich voor een oorlogsverklaring heeft uitgesproken. Een beslissing van de Chineesche regeering inzake een oorlogsverklaring aan Japan is nog niet gevallen.
De voormalige president van China, maarschalk Tsjang Kai-sjek, heeft een oproep gericht tot alle commandanten en soldaten van het Chineesche leger in het geheele land om de wapenen op te nemen tegen de Japanners.
De consuls der groote mogendheden te Shanghai doen inmiddels hun uiterste pogingen om een verder bloedvergieten te vermijden. **(Vor. ber. 191 M.)**

E. **NEDERLAND. — Betalingsbalans.** — Het Centraal Bureau voor de Statistiek, publiceert in het laatste weekbericht van de Nederlandsche Conjunctuur de volgende gegevens, betreffende de betalingsbalans en de schuldenbalans, betrekking hebbende op 21 instellingen (inclusief de Nederlandsche Bank):
Credietoperaties op korten termijn van 21 Nederlandsche bankinstellingen gedurende 1930:

I. Creditposten der intern. betalingsbalans. 1. Vermeerdering (netto-bedrag) van de schuld op korten termijn aan het buitenland als resultaat van verkregen en afgeloste credieten *f* 88.023.000. 2. Vermindering (netto-bedrag) van het vlottend tegoed in het buitenland als resultaat van toegestane en afgeloste credieten *f* 65.179.000.

II. Debetposten der intern. betalingsbalans. 1. Vermindering (netto-bedrag) van de schuld op korten termijn aan het buitenland, als resultaat van verkregen en afgeloste credieten *f* 91.907.000. 2. Vermeerdering (netto-bedrag) van het vlottend tegoed in het buitenland, als resultaat van toegestane en afgeloste credieten *f* 193.874.000.
Schulden en vorderingen van 21 Nederlandsche bankinstellingen tegenover het buitenland (per 31 December 1930 op korten termijn uitstaande):

I. Vlottende schuld in het buitenland. 1. In rekening-courant bij buitenlandsche correspondenten *f* 75.161.000. 2. Andere schulden *f* 554.869.000.

II. Vlottend tegoed in het buitenland. 1. In rekening-courant bij buitenlandsche correspondenten *f* 385.496.000. 2. Wissels, betaalbaar in het buitenland *f* 417,219.000. 3. Andere vorderingen *f* 569.584.000.

F. **VOLKENBOND. — Recapitulatie van 2 Juli 1931 tot 26 Januari 1932.** — Voorstel tot oprichting van Permanent Bureau van voorlichting, 2 G; Gedwongen Arbeid, 9 C; Canada toegetreden tot conv. vreedzame beslechting van intern. geschillen, 23 A; Onderzoek Conventie voor civiele luchtvaart, 33 B; Russisch-Fransch non-agressie pact niets uitstaande met Ruslands toetreding tot den Bond, 46 L; Internationale werkloosheidsbestrijding, 49 M; Volkenbondsmandaten, 53 E; Ontwapeningsvoorstel van Grandi, 53 F; Toetreding Italië tot acte voor vreedzame beslechting van intern. geschillen, 55 G; Mexico's lidmaatschap, 55 L; Indiening resolutie tot ontwapening door Nederland, Denemarken, Noorwegen, Zweden en Zwitserland, 56 E; Lidmaatschap-verkiezingen van Spanje, China en Panama, 59 G; Financieele Contrôle-Commissie, 59 I; Afloop van den termijn van opgave van den bewapeningsstand van meer dan 50 staten, 60 I; Borah's voorstel vijfjarige bewapeningsvacantie, 61 D; Resolutie der Oslo-staten ter vermijding van wijzigingen in Internat. Handelspolitiek, 63 M; Voorstel aan niet-leden tot bijwoning der conferentie voor bewapeningsvacantie, 64 A; Nadere toelichting van Italië betreffende bewapeningsvacantie, 66 D; Rusland zendt nog geen gedelegeerde naar Genève, 67 I; Japan en Amerika's voorstellen in zake ontwapening, 68 K; Ruslands voorstel in zake een economisch non-agressie-verdrag, 69 F; Internationale Credietbank, 73 B; Voorstel bewapeningsvacantie, 77 A; Mededeeling van de Nederlandsche gedelegeerden omtrent kalenderhervorming, 82 E; Ruslands antwoord op voorstel één jaar ontwapeningsvacantie, 85 P; Economisch comité, 93 C.; Bestudeering van Ruslands econom. non-agressie-pact, 94 C.; Antwoord van 34 landen op voorstel bewapeningsvacantie van één jaar, 96 E; Verdaging Ruslands voorstel in zake non-agresie-pact, 96 K; Antwoord van nog 16 landen op voorstel bewapeningsvacantie van één jaar, 107 D; Meerdere antwoorden op voorstel bewapeningsvacantie van één jaar, 122 G; Conventie tot het voorkomen van oorlog door Nederland geteekend, 123 G; Werkloosheidsbestrijding, 126 A; Werkloosheidsbestrijding, 129 I; Portugal teekent Conventie tot voorkoming van oorlog, 134 G; Belgie's verge-

lijkende bewapeningsuitgaven van Europeesche staten en Amerika, 136 E; Toelichting van Nederland op België's vergelijkende bewapeningsuitgaven van Europeesche staten en Amerika, 142 M; Sanitaire hulp aan China, 153 A; Conventie tot regeling van den werktijd der mijnwerkers, 160 A; Steenkoolconferentie, 161 D; Acte van ratificatie der facultatieve clausule door Columbia, 166 O; Internationaal Arbeidsbureau neemt de werkloosheidsconventie aan, 168 S; Internationale Arbeidsconferentie op 12 April 1932, 169 D; Werkloosheid in Engeland, Oostenrijk, Duitschland, Italië en Ver. Staten, 173 A; Economische commissie beëindigt beraadslaging in zake financieelen en economischen toestand, 174 C; Ontslag Sir Eric Drummond, 184 E.

A. **DENEMARKEN. — In- en uitvoer.** — Het Folkething te Kopenhagen heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij de regeering gemachtigd wordt om een nauwkeurige contrôle uit te oefenen op den deviezenhandel en op den goederenhandel. Uit dien hoofde is de Minister van Handel bevoegd voor te schrijven, dat de door Deensche onderdanen en in Denemarken woonachtige personen in het buitenland ondergebrachte credieten en fondsen, inclusief coupons, wissels, cheques en geld overgedragen moeten worden aan de Nationale Bank tegen betaling naar de noteering van den dag.

B. **SCHEEPSVAART. — Passage-tarieven voor Zuid-Amerika.** — De bij het passagiersverkeer op de Oostkust van Zuid-Amerika betrokken reederijen zijn, blijkens een bericht uit Hamburg, tot overeenstemming gekomen omtrent nieuwe vaste passage-tarieven, nadat als gevolg van de koersdaling van het £ maandenlang deze tarieven ongeregeld waren gebleven. Voortaan zullen de tarieven weer in £ Sterling op de basis van $ 4.35 per £ worden berekend, hetgeen een verlaging van de passagetarieven beteekent met 10%.

1 FEBRUARI 1932

C. **BELGIE. — Kanaal Brussel—Charleroi.** — De verbreeding van het kanaal Brussel—Charleroi, in 1923 begonnen, nadert de voltooiïng. Het kanaal wordt 40 M. breed en heeft 3 M. diepgang, genoeg voor schepen van zelfs 1300 ton. Het was noodig vijf millioen kub. meter grond van allerlei aard weg te ruimen en zes sluizen, 24 bruggen en 2 spoorwegbruggen te bouwen. De kademuren hebben een lengte van 8 K.M. De kosten worden op frs. 200 millioen geraamd.
Dit groote werk wordt uitgevoerd door de Société Belge des Bétons welke door den Heer Ch. Stulemeyer, een der vooraanstaande mannen in de kunstzijde-industrie te Breda, in 1908 is opgericht en waarin vele Nederlanders aandeelen- en obligatiebelangen hebben.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Het Engelsche kabinet heeft gevolg gegeven aan het verzoek van den Commandant van de Britsche vrijwilligers te Shanghai, die tevens bevelhebber van het geheele internationale leger is, om versterking daarheen te zenden. Ook Amerika heeft den commandant zijner vlootbasis te Manilla last gegeven zijn in Shanghai stationneerende marine aan te vullen. Dagelijks arriveeren versterkingen van Japan en zijn strijdkrachten hebben het geheele Chineesche kwartier, zoowel Tsapei als Hongkioe, omsingeld en Woesoeng bezet.
Ondanks de in theorie bestaande wapenstilstand, vinden gedurig in de Chineesche wijken van Shanghai schermutselingen plaats. Het voorstel van de consuls der groote mogendheden te Shanghai om een neutrale zône tusschen de Chineesche en Japansche troepen te vormen, welke zône dan door de internationale legers zou worden bezet, is door den Japanschen commandant genegeerd.
Nanking heeft besloten zijn Chineesche troepen te Shanghai aanmerkelijk te versterken.
(Vorig bericht blz. 192 D.)

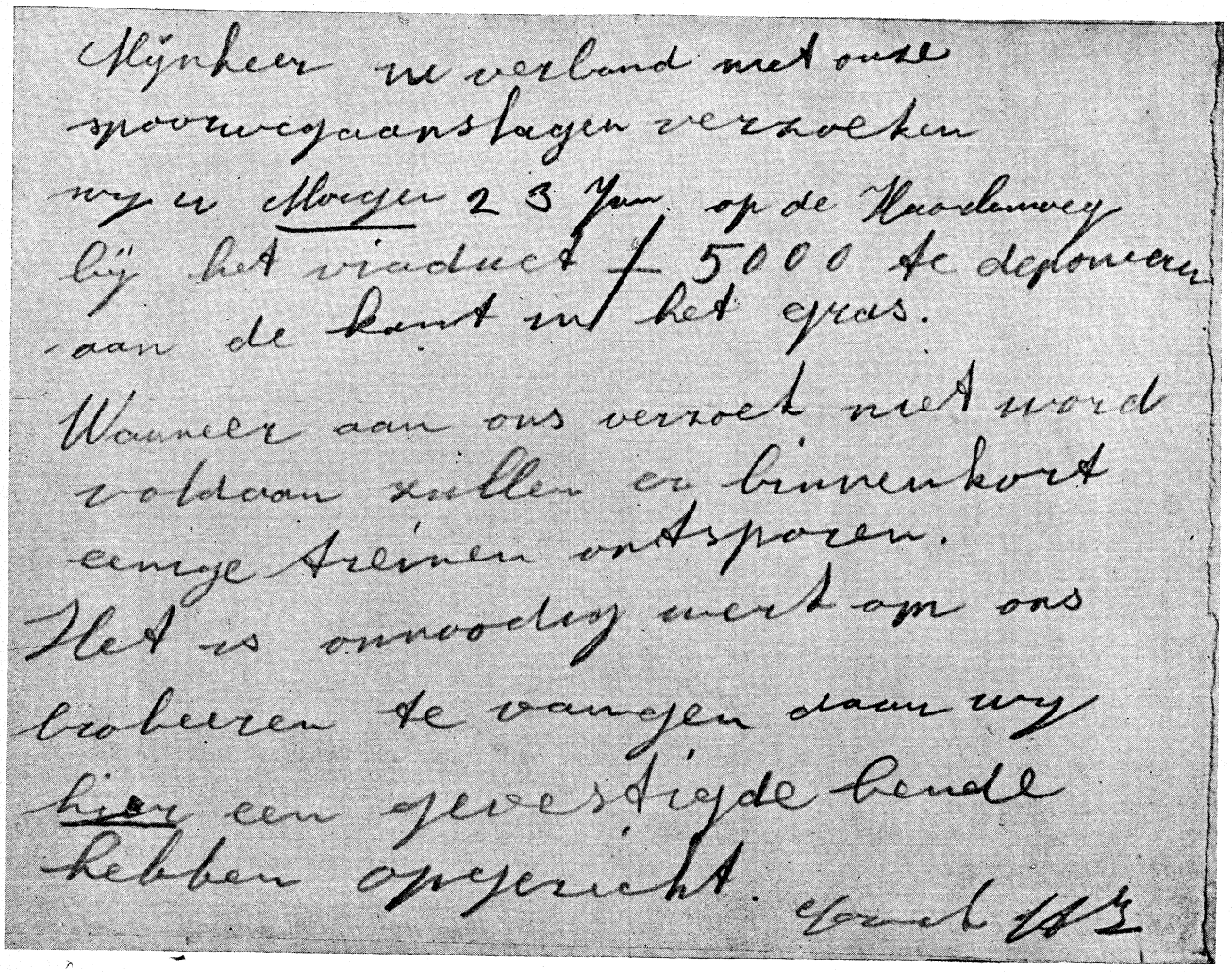
E. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De stad Nanking is door Japansche oorlogsschepen, zonder voorafgaande waarschuwing, beschoten. De Engelsche regeering heeft te dier zake in Tokio geprotesteerd. De stemming in de Vereenigde Staten is na deze onaangekondigde beschieting, zeer pessimistisch geworden en in verband met den ernstigen toestand in Oost-Azië heeft de begrootingscommissie van het Huis van Afgevaardigden besloten de op de oorlogsbegrooting voorgenomen bezuiniging van 50 millioen dollar uit te stellen. **(Vorig bericht blz. 193 D)**

F. **ROTTERDAM. — Wethoudersverkiezingen.** — Ter voorziening in de vacatures-Brautigam en De Zeeuw (beide soc.-dem.), zijn tot wethouders te Rotterdam benoemd de Heeren A. H. S. Stemerding (c.-h.) en A. Hanemaayer (a.-r.). De vijfde wethouderszetel is ten behoeve van den Vrijheidsbond open gebleven.

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Gouden Standaard.** — De regeering heeft in haar Memorie van Antwoord op het afdeelingsverslag van den Volksraad verklaard, dat van het verlaten van den gouden standaard geen sprake is. **(Vorig bericht blz. 70 A)**

H. **GENEESKUNDE. — Typhus.** — Een nieuwe behandeling van typhusbacillendragers.
Bekend was reeds, dat de galblaas en de galwegen de bij uitstek gekozen verblijfplaats der typhusbacillen bij deze patiënten waren en zij daaruit het moeilijkst waren te verdrijven.
Volgens het „Deutsches Archiv f. Klier-Medizin" hebben nu enkele Japansche onderzoekers, steunende op de sterk ontsmettende werking der halogenen op typhusbacillen en op 't feit, dat na Röntgenbestraling van longen, waarin lipiodol was gebracht, het jodiumgehalte van bloed en urine veel grooter was dan zonder deze bestraling, getracht de galblaas van typhusbacillendragers te zuiveren door intraveneuse inspuitingen van tetrajoodphenolphtaleïne (toediening door den mond was onwerkzaam evenals inspuitingen bij nog koortsende typhuspatiënten) met opvolgende Röntgenbestraling, die, in tegenstelling met de bevinding in vitro, absoluut noodzakelijk bleek. Zij bezigden daartoe 4 gram joodtetragnost met opvolgende Röntgenbestraling en behandelden de meeste patiënten op deze wijze tweemaal, zonder eenige onaangename bijwerking te zien.
Van 7 aldus behandelde bacillendragers genazen 3 volkomen, 2 werden gedurende een maand bacillenvrij, 2 bleven ongenezen. In andere Japansche klinieken werden eveneens 7 patiënten behandeld, van wie 4 genazen, 3 niet.

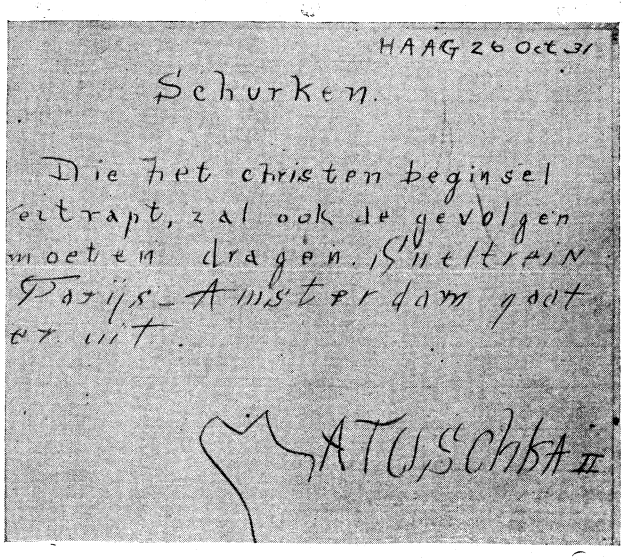
I. **VOLKENBOND. — Polen en de Oekrainische minderheden.** — Het raadslid Sato, rapporteur in zake de klachten van de Oekrainische minderheden in Polen over de mishandelingen waaraan zij in 1930 hebben blootgestaan, zegt in zijn rapport, dat hoewel de Oekrainische minderheden voor de verdediging van haar rechten ontoelaatbare middelen hebben aangewend, die aanleiding tot het daarop gevolgde optreden van de Poolsche autoriteiten zijn geweest, hij toch niet het gedrag van de Poolsche autoriteiten kan rechtvaardigen. Sato concludeert tot de wenschelijkheid, dat de Poolsche regeering haar verzoeningspolitiek jegens de Oekrainische minderheden zal volgen en dat deze politiek door de Oekrainische minderheden in een oprechten geest van loyaliteit ontvangen worde.

Mijnheer in verband met onze
spoorwegaanslagen verzoeken
wij u morgen 23 Jan. op de Haarlemweg
bij het viaduct / 5000 te deponeeren
aan de kant in het gras.
Wanneer aan ons verzoek niet word
voldaan zullen er binnenkort
enige treinen ontsporen.
Het is onnoodig meer dan ons
bieden te vragen daar wij
hier een gevestigde handel
hebben opgericht. groet HG

A. **TREINAANSLAGEN BIJ AMSTERDAM. — Oproep van de politie.** — Wij publiceeren heden het fascimile van de tot den Minister van Waterstaat en de Directie der Spoorwegen gerichte dreigbrieven inzake de spoorweg-aanslagen.
De commissaris van politie in de 10e sectie te Amsterdam verzoekt hun, die inlichtingen kunnen geven omtrent afzender of herkomst van den brief, zich in het belang van het onderzoek naar de treinaanslagen der laatste dagen, zoo spoedig mogelijk in verbinding te stellen met het politiebureau Admiraal de Ruyterweg 226, Amsterdam.

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Swatau en eenige strategische punten van Nanking zijn door de Japanners bezet. De nationale Chineesche regeering van China had tijdig haar zetel van Nanking naar Loyang, hoofdstad van de provincie Honan overgebracht. **(Vorig bericht blz. 193 E.)**

D. **BELGIE. — Nationale Bank.** — De senatoren commissie van financiën heeft een rapport bij het Senaatsbureau gedeponeerd, waaruit blijkt, dat het Pondenverlies door den Belgischen staat op de Pondenrekening van de Nationale Bank geleden, gecompenseerd wordt door den samengestelden interest, dien deze Ponden zullen opbrengen en deze zullen voortaan op een speciale rekening worden geadministreerd. **(Vorig bericht blz. 184 D.)**

HAAG 26 Oct 31
Schurken.
Die het christen beginsel
eertrapt, zal ook de gevolgen
moeten dragen. Sneltrein
Parijs-Amsterdam gaat
er uit.
ATU,SCHKA II

E. **NEDERLAND. — Leidsche Universiteit.** — De Zuid-Afrikaansche gezant te 's-Gravenhage heeft op verzoek van zijn regeering de Leidsche Universiteit 103 deelen publicaties op het gebied van het Zuid-Afrikaansche recht, ten geschenke aangeboden. Deze schenking is voor de Leidsche bibliotheek van bijzonder belang, aangezien het Zuid-Afrikaansche recht te Leiden beoefend wordt.

A. **RADIO. — Radiotelefoondienst London—Zuid-Afrika.** — De inwijding van den geregelden radiotelefoondienst tusschen Engeland en Zuid-Afrika heeft plaats gehad met een gesprek tusschen Mac Donald te Londen en den Zuid-Afrikaanschen premier Hertzog te Kaapstad.

B. **NEDERLAND. — Ontwapening.** — In opdracht van S.A.I. en I.V.V. is in de groote zaal van Carré een vergadering gehouden. Aan het daar gesprokene ontleenen wij het volgende:
De heer W. Eeckelers, wethouder van Antwerpen, zei dat ook in de Werkliedenpartij menschen waren, die met Frankrijk samen het Duitsche militarisme wilden onderdrukken. De ontwapenaars hebben daarom een zwaren strijd te voeren en het laatste congres heeft zich voor internationale ontwapening en nationale ontwapening op den voet van de Duitsche weermacht uitgesproken. Een belangrijke minderheid wenscht echter nationale ontwapening. Om den oorlog te bestrijden moet een algemeene staking niet geproclameerd worden nadat den oorlog verklaard is, maar vóór den oorlog begint. Het is een socialistische plicht in eigen land tegen de bewapening te strijden en de macht in handen te krijgen. Zij die den oorlog verklaren, sterven er niet aan. Zij die wel sterven, weten niet waarom. Terwijl nu in Genève over ontwapening gesproken wordt, vermoorden China en Japan elkaar. Het ware te wenschen, dat de millioenen oorlogsslachtoffers in Genève konden defileeren om te getuigen van de wreedheid, de schande en de huichelarij van den oorlog.
2 Febr., aldus de tweede spreker, de heer Oudegeest, zal getracht worden een grooten slag voor de ontwapening te slaan. Veel te veel generaals zijn afgevaardigden naar de Ontwapenings-Conferentie. Sinds Kaïn en Abel is de wereld er niet op vooruitgegaan. Gebruikte Kaïn een onderkaak van een ezel om zijn broer te vermoorden, sedert 1914 is dit veranderd in snelvuren en gifgassen. Kaïn vluchtte na den broedermoord, nu krijgen generaals, die kalm op hun bed sterven, standbeelden, maar sterft een soldaat dan krijgt hij geen graf, want hij is een nummer. In 1866 hadden de Oostenrijkers Pruisische kanonnen, om tegen de Pruisen te schieten. Tijdens den grooten oorlog heeft Duitschland munitie aan de entente geleverd en in ruil daarvoor olie, koper en caoutchouc ontvangen. In Jutland kregen de Duitschers klop, dank zij de perfectie der optische instrumenten op de Engelsche vloot, welke door Duitsche firma's waren geleverd.
Spreker gaat voort te verklaren, dat iedere oorlog een nieuwe oorlog baart. De wereldoorlog was een gevolg van 1870, het huidige conflict in 't Oosten is te wijten aan den Chineesch-Japanschen oorlog van 1897, Japan had Mandsjoerije toen reeds veroverd. Het werd door de Europeesche staten, die zelf een stuk terughielden, gedwongen om Mandsjoerije weer gedeeltelijk terug te geven. Niemand is in staat in te grijpen. Rusland heeft de handen vol met het 5-jarenplan en de Europeesche landen met de werkloozen. Vandaar Japans wraakoefening op een voor dit land gunstig oogenblik. **(Vorig bericht blz. 71 B)**

2 FEBRUARI 1932

C. **VOLKENBOND. — Chin.-Jap. Conflict.** — De Raad, die 3 Feb. bijeen zou komen, is op verzoek van Engeland plotseling bijeengeroepen. De opening van de ontwapeningsconferentie werd hierdoor een uur verschoven. Deze wending in het besluit van den Raad vindt haar oorzaak in het feit, dat de Britsche en Amerikaansche regeering het initiatief hebben genomen tot een krachtiger actie om Japan tot rede te brengen. Volgens de verklaring van Thomas, onmiddellijk na de opening in den Raad voorgelezen, meent de Britsche regeering, dat het onmogelijk is dat de tegenwoordige toestand in het verre Oosten voortduurt. Zij is van opvatting ook, dat daarginds een oorlogstoestand heerscht, al draagt het niet dien naam. Mocht deze toestand voortduren, dan zou de wereld haar vertrouwen in het bondspact, het Kellogg Pact en het negenmogendheden-pact verliezen. De Amerikaansche regeering was het met de Britsche regeering volkomen eens en, zoo vervolgde Thomas, zij hebben gezamenlijk een formeel verzoek in Tokio en Shanghai gedaan, dat de vijandelijkheden onmiddellijk zullen ophouden, China en Japan hun troepen uit Shanghai zullen terugtrekken en een neutrale zône zullen vormen, die door neutrale troepen, die op het oogenblik in Shanghai aanwezig zijn, zullen worden bezet. Tardieu verklaarde daarop, dat Frankrijk met de opvatting van de Britsche regeering accoord gaat. **(Vorig bericht blz. 194 C)**

D. **NOORWEGEN. — Bevolking.** — Ing. Eilif W. Paulsen hield te Oslo in het Polytechnisch Instituut, in tegenwoordigheid van den Koning en den Kroonprins van Noorwegen, een voordracht over de vraag: „Is Noorwegen overbevolkt?" Hij betoogde, dat sinds Robert Malthus, nu 130 jaar geleden, zijn boek „Essay on the Principle of Population" schreef, Noorwegens inwonersaantal van 883.000 tot 2.8 millioen gestegen is. Deze aanwas van de bevolking heeft gelijken tred gehouden met de voedselvoorziening en de uitgebreidheid van Noorwegen is van dien aard, dat voor een overbevolking niet te vreezen valt. Hij kwam tot de conclusie, dat de groote nog ongebruikte natuurlijke bronnen, welke Noorwegen bezit, meer dan voldoende zijn om aan iederen Noor ruimschoots werk te verschaffen. (Aftenposten)

E. **NEDERLAND. — Athletiek.** De K. N. A. V., die in het Jaarbeursgebouw te Utrecht haar jaarvergadering heeft gehouden, constateerde, dat 1931 een gunstig jaar genoemd mag worden, hetgeen wel duidelijk is aangetoond door het groot aantal wedstrijden (ruim 100) dat is gehouden. Na bespreking van eenige interne aangelegenheden werd het jaarverslag goedgekeurd. De heer Moorman dankte den secretaris-penningmeester voor zijn werk en deelde tevens mede, dat zoowel de heer Pijper als hijzelf en de vice-voorzitter, de heer Strengholt, nog slechts een jaar aan het bestuur zullen blijven, zoodat hij de wenschelijkheid uitspreekt dat de leden tijdig naar een ander bestuur omzien. Daarna werd de Thompson-beker, op voorstel van het bestuur, aan den heer E. H. Huizinga (secretaris der technische commissie) uitgereikt, voor wiens veelomvattend en keurig werk men groote bewondering had. De nieuwe bestuurverkiezingen brachten geen verandering in de leiding der K. N. A. V.

F. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Onder voorzitterschap van Henderson is de ontwapeningsconferentie geopend. Dadelijk na de opening herinnerde hij aan de tragische gebeurtenissen in het Oosten, welke ook weer leeren hoe allen paraat moeten zijn tegen gewelddaden en tegen oorlogen.
De conferentie, zeide spr., is eenig in haar soort. Ongeveer 60 regeeringen zijn vertegenwoordigd en nooit was er zulk een aantal ministers en andere autoriteiten bijeen.
Onze taak staat ons duidelijk voor oogen en wel in de eerste plaats om tot een practische gemeenschappelijke overeenkomst te komen, ten tweede om te komen tot beperking der bewapeningen, ten derde tot de bepaling dat er geen bewapeningen mogen plaats hebben buiten de te sluiten overeenkomst om, en ten vierde dat soortgelijke conferenties als deze met korte tusschenpoozen herhaald moeten worden. Het geheele gebied van oorlog en vrede wordt op deze conferentie bestreken. De bevolkingen weten niet, dat een gewapende vrede geen waarborg tegen oorlog is, want deze vermeende waarborg ligt in het behoud van formidabele bewapeningen.

Henderson gewaagde verder van de verschrikkingen welke een volgende oorlog zou brengen. De Volkenbond heeft tot taak steeds aan de organisatie van den vrede te werken en een bewijs daarvan is, dat thans de quaestie van ontwapening aan de orde gesteld wordt. Blijft op dit gebied onzekerheid, dan zou dit tot meer bewapening leiden en de volken zwaar belasten. **(Vorig bericht blz. 176 G)**

A. **INSECTEN.** — Het jongste jaarverslag van het departement van Landbouw der Vereenigde Staten van Noord-Amerika vermeldt de resultaten der onderzoekingen met vliegtuigen over het trekken van insecten, in het bijzonder van die, welke den katoenoogst bedreigen.
Verzamelingen werden gemaakt op hoogten, varieerende van 50 tot 14.000 voet. De dichtste insectenbevolking trof men dan in de eerste 1000 voet.
Uit tellingen van verscheidene honderdtallen collecties, buitgemaakt op een bepaalde plek in Louisiana, blijkt dat onder alle omstandigheden in elk seizoen een gemiddeld aantal van ongeveer 25 milioen insecten in de bovenlucht over 1 vierk. mijl oppervlakte aanwezig is. Over het geheel genomen vindt men groote, krachtige vliegers onder de insecten dichter bij het aardoppervlak; kleinere, zwakkere vliegers in de hoogere luchtlagen. Aardvlooien, (kleine kevertjes, hoogstens 5 m.M. lang) trof men aan tot op 7000 en kleine parasiet-vliegen, bladluizen e.a. tot op 14.000 voet hoogte.

B. **PALESTINA.** — De ondergang van Sodom en Gomorra door zwavel en vuur heeft de eeuwen door tot de verbeelding der menschheid gesproken en steeds zocht men hun ligging te bepalen. De oudheidkundige pater Mallon is een der ijverigste onderzoekers, wiens inzichten wij o.a. in het laatste kwartaalverslag van het Palestine Exploration Fund zien weergegeven.
Engelsche en Amerikaansche geleerden houden zich meestal aan de traditie der Ouden, en meenden, dat Sodom en Gomorra en drie andere steden, samen de z.g. pentapolis, ten Noorden van de Doode Zee hebben gelegen, tusschen den Jordaan en het gebergte van Moab. Volgens sommigen lagen twee steden ten Noorden en drie, waaronder Sodom en Gomorra, ten Zuiden van de Doode Zee, en volgens weer anderen, onder wie de r.-k. onderzoekers, zooals pater Mallon, alle ten Zuiden ervan.
Nu heeft onlangs een Amerikaansche expeditie onder leiding van Dr. Albright het geheele zuidelijke gebied om de Doode Zee onderzocht met het vooropgezette doel hier sporen van de pentapolis te vinden, doch het resultaat was nihil: wel vond men overblijfselen van oude steden, maar die dateerden alle van lang na Abrahams tijd.
Men kan nu de theorie der zuidelijke situatie alleen handhaven door aan te nemen, dat de pentapolis in het tegenwoordig zuidelijke uiteinde der Doode Zee lag. Dit echter is geheel in strijd met geologische onderzoekingen, die hebben geleerd, dat de Doode Zee op dit punt reeds in Abrahams dagen haar tegenwoordigen omvang moet hebben gehad.
Pater Mallon komt dus tot de conclusie, dat men de hypothese der zuidelijke situatie van de pentapolis moet opgeven, en terugkeeren tot de traditie, die haar ten noorden van de Doode Zee plaatst, in het Jordaandal, waar opgravingen ons het bestaan van talrijke steden uit oerouden tijd hebben geopenbaard. Deze opvatting is de natuurlijkste, omdat zij volkomen in overeenstemming is met het bijbelsche verhaal, want zóó luidt het Gen. 13, 10: „En Lot hief zijn oogen op en hij zag de gansche vlakte der Jordaan, dat zij die geheel bevochtigde; eer de Heere Sodom en Gomorra verdorven had, was zij als de hof des Heeren, als Egypteland, als gij komt te Zoar." (Hbld.)

C. **ONTWIKKELINGSLEER. — Differentiatie der eicellen.** — In zijn onlangs verschenen dissertatie doet Dr. Gaillard mededeeling van twee door hem gedane zeer belangrijke ontdekkingen op het gebied der ontologie of ontwikkelingsleer.
Het eerste n.l., dat door Dr. Gaillard is gevonden, is, dat cellen uit een kippenembryo, kunstmatig, buiten 't lichaam in de broedstoof gekweekt, het best groeiden als aan den voedingsbodem, bestaande uit kippenplasma, was toegevoegd een extract van kippenembryonen van juist denzelfden leeftijd als de te kweeken cellen. Extracten uit embryonen van verschillenden leeftijd verschillen dus blijkbaar belangrijk in samenstelling.
De tweede gewichtige ontdekking, door Dr. Gaillard gedaan, is de volgende:
Hij heeft cellen, afkomstig uit een plekje van een 15 dagen oud kippenembryo, dat later tot been zou worden, eerst gekweekt in een vloeistof, die embryonen-extract bevatte van 7 dagen oude embryonen, daarna in extracten van embryonen, die 10, 15 en 18 dagen oud waren, vervolgens in kuikenserum en ten slotte in serum van een volwassen kip. Daarbij heeft hij duidelijk de ontwikkeling der cellen tot been kunnen waarnemen, een ontwikkeling, die in de contrôlekweeken in extract van uitsluitend 7 dagen oude embryonen uitbleef.
De lichaamsvochten van de zich ontwikkelende vrucht bevatten dus chemische stoffen (specifieke groeihormonen), die de differentiatie der verschillende cellen kunnen bewerkstelligen en tijdens den groei waarschijnlijk door bepaalde celgroepen (organisatoren) worden afgescheiden.
Deze organisatoren hebben de eigenschap, dat zij hun omgeving zóódanig kunnen beïnvloeden, dat deze zich in een bepaalde richting ontwikkelt. Verschillende organisatoren voor verschillende deelen van 't embryo zijn bekend. Bij verplaatsing van zulk een organisator in 't embryo van bepaalde proefdieren vormen de omgevende cellen een bepaald orgaan, ook op plaatsen, waar dat niet thuis behoort, bij vernietiging van zulk een organisator ontbreekt zulk een orgaan.

D. **WERELDSCHULDEN.** — Volgens een statistiek, die dr. Max Winkler voor de „Foreign Policy Association" heeft opgesteld, bedraagt het totaal van de schulden aan staten en gemeenten over de geheele wereld welke niet betaald worden, rond *f* 75.6 milliard. Verdeelt men deze schulden over de bevolking der aarde, dan zou men per persoon een schuld van gemiddeld *f* 39 verkrijgen. De statistiek van dr. Winkler is in handen gesteld van de financieele commissie uit den Senaat, welke zooals bekend, zich thans bezig houdt met het onderzoek naar de plaatsing van buitenlandsche emissies in de V. S.
(Tel.)

E. **ONTWAPENING. — Verklaring van Léon Blum.** — Léon Blum, de Fransche socialistische leider heeft, in verband met de Ontwapenings-Conferentie, verklaard, dat de gebeurtenissen in China een bevestiging zijn voor de noodzakelijkheid eener definitieve ontwapening. Wegens de sterke bewapening van Japan heeft de Volkenbond niet durven ingrijpen. Een internationaal scheidsgerecht is dan eerst mogelijk, wanneer een zekeren graad van ontwapening bereikt is. **(Vorig bericht blz. 71 E.)**

F. **MEXICO. — Godsdienststrijd.** — In Mexico City is de preventieve censuur afgekondigd, om onlusten in verband met de nieuwe godsdienstwetten te voorkomen.
Een aantal Katholieken organiseerden eenige dagen geleden te Guadalajara een manifestatie, om te protesteeren tegen de onlangs uitgevaardigde anti-godsdienstige wetten.
In de stad heerscht een groote opwinding.

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — De voorzitter van de ontwapeningsconferentie gaf in het slot van zijn rede nog een uitvoerig technisch overzicht van wat in en buiten den Volkenbond was gedaan tot voorbereiding dezer conferentie en hij deed een beroep op alle gedelegeerden om bij het indienen van positieve voorstellen zoo goed mogelijk mede te werken. Henderson was er van overtuigd, dat de geheele wereld het zou toejuichen, wanneer door ontwapening de staten van de zware lasten der bewapening verlicht zouden worden. „Laat ons deze taak ter hand nemen," zoo eindigt hij, „met het veilig gevoel, dat wij het in onze macht hebben de volken naar dit verheven ideaal te leiden." **(V. b. blz. 195 F.)**

3 FEBRUARI 1932

B. **NEDERLAND. — In- en Uitvoer. —**

Handelsverkeer met de verschillende landen.

Invoer uit	Br. gewicht (in K.G.) 1931	1930	Waarde (in guldens) 1931	1930
Duitschland	13.709.354.413	14.961.779.241	619.580.338	767.683.554
België	4.103.730.764	4.257.517.953	196.170.486	256.856.146
Groot-Brittannië	2.126.430.531	2.569.258.489	159.254.756	227.029.238
Frankrijk	439.885.064	579.325.005	76.391.225	107.299.055
V. S. v. Amerika	1.115.620.773	1.268.588.348	148.128.127	211.300.941
Ned. Oost-Indië	193.037.081	203.714.447	71.860.733	92.024.023

Uitvoer naar	Br. gewicht (in K.G.) 1931	1930	Waarde (in guldens) 1931	1930
Duitschland	2.752.873.199	3.043.600.125	255.960.511	365.713.621
België	5.795.226.521	5.234.499.490	169.116.020	189.638.570
Groot-Brittannië	1.928.883.851	1.833.066.550	320.683.222	382.981.961
Frankrijk	2.815.851.944	2.958.473.839	117.259.077	139.278.924
V. S. v. Amerika	173.397.076	164.815.736	34.195.267	48.585.191
Ned. Oost-Indië	171.431.605	236.542.682	90.688.220	136.278.939

(Vorig bericht blz. 186 A.)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Frankrijk en Italië hebben Tokio en Nanking een protestnota van dezelfde strekking als die van Engeland en Amerika doen toekomen. De Duitsche regeering heeft eveneens bij de Japansche en Chineesche regeeringen geprotesteerd, hoewel het voor zijn démarche een anderen vorm moest kiezen dan de andere mogendheden, aangezien Duitschland geen nederzetting te Shanghai heeft.

De Japansche regeering heeft met gemengde gevoelens de protestnota's der mogendheden ontvangen en maakt vooral bezwaren tegen het verbod om verder troepen naar Shanghai te zenden. Van Chineesche zijde verklaart men tot staking van de vijandelijkheden te willen meewerken.

Bij de bespreking van de door Engeland gezonden nota kwam het in het Lagerhuis tot een incident. De leider van de labour-oppositie, Lansbury, qualificeerde de handelwijze van de Japansche regeering in China als „internationale zeerooverij". De voorzitter, die tegen deze woorden protesteerde, verzocht Lansbury, aangezien het een met Engeland bevriende natie betreft, de gewraakte uitdrukking terug te trekken, hetgeen deze weigerde. **(Vor. ber. 195 C.)**

D. **FRANKRIJK. — Handel en Nijverheid.** — Blijkens mededeeling in het jaarverslag der Fransche Staatsbank is Frankrijks economische bedrijvigheid in 1931 zeer gedaald. De crisis, die zich vooral in de metaal- en textielnijverheid liet gelden, breidde zich tot bijna alle categorieën van de productie uit. Het aantal werkende hoogovens bedroeg in Dec. 1931 maar 90, in plaats van 138 in Dec. 1930. De staalproductie daalde van 9.447.000 tot 7.800.000 ton. Uit de mijnen werd 4 millioen ton minder gehaald dan in 1930 en de bruto-ontvangsten van de spoorwegnetten bleven 9.54% onder die van het vorige jaar. De landbouw is minder aangetast, maar ondergaat niettemin den weerslag van den algemeenen toestand. Voorts drukken de vertraging van den landbouwuitvoer en de concurrentie van buitenlandsche producten op de Fransche landbouwproductie. De groothandelsprijzen bleven dalen. Over 1931 beliep het invoersaldo 11.778 millioen francs wegens afneming van de hoeveelheden gewisselde producten en vooral wegens de daling van hun waarde.

E. **SPANJE. — Jezuieten-orde.** — De Ned. Kath. Journalisten hebben het volgende telegram gezonden aan den Spaanschen Minister-president:

„De Kath. Journalisten van Nederland, den 31en Januari 1932 in hun algemeene vergadering te Utrecht bijeen, en vertegenwoordigende ruim 40 Ned. Kath. bladen, waaronder 30 dagbladen, protesteeren bij Uwe Excellentie, uit naam van recht en beschaving, tegen de opheffing der Jezuieten-orde, de verbanning harer leden en de inbeslagneming hunner eigendommen door den Staat; en hopen, dat Spanje aan deze verkrachting van het recht onmiddellijk een einde zal maken." **(Vorig bericht blz. 190 I.)**

F. **BELGIE. — Nederlandsche Kunst-expositie.** — In Brussel werd op 30 Januari in de zalen van het Koninklijk Modern Museum een tentoonstelling van Nederlandsche Schilderkunst geopend. Zij omvat 214 schilderijen, waaronder 80 inzendingen van levende kunstenaars. Deze retrospectieve tentoonstelling maakt het mogelijk de gansche ontwikkeling van ons volk over een ruime spanne tijds te overzien.

G. **OOSTENRIJK. — "Stillhalte"-betalingen.** — De onderhandelingen over de tweede „Stillhaltung" van Oostenrijksche bankschulden aan het buitenland zijn beëindigd. De banken, die onder deze overeenkomst vallen, behoeven voor de periode van 20 Januari tot 20 Juli geen gelden terug te betalen. De rentebetalingen blijven echter gehandhaafd. **(V. b. 167 K.)**

H. **BUNYAN. — Thibetaansche vertaling van de „Christenreize".** — Volgens de „Lutheran Herald" is Bunyan's boek „de Christenreize naar de Eeuwigheid", hetwelk in 1678 verschenen is, nu ook in het Thibetaansch vertaald en wordt in Thibet druk verkocht.

I. **DUITSCHLAND. — Herdisconto-crediet.** — De raad van beheer van de Bank van Frankrijk heeft besloten het herdisconto-credit aan de Duitsche Rijksbank ad $ 25 millioen voor den tijd van een maand te verlengen. **(Vorig bericht blz. 166 D.)**
(Vor. ber. Duitsche Rijksbank, 50 L.)

K. **SINOLOGIE. — Boekerij van de Commercial Press verbrand.** — De beroemde Chineesche boekerij te Shanghai, behoorende aan de „Commercial Press", is een prooi der vlammen geworden. Meer dan een millioen boeken en werken in vreemde talen, waaronder manuscripten van groote waarde en eerste uitgaven, zijn verbrand.

A. **VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen.** — Vijf van de vooraanstaande Amerikaansche Spoorwegmaatschappijen ramen, dat zij door de ingetreden 10% loonsverlaging hunner georganiseerde arbeiders $ 42 millioen per jaar zullen besparen. **(191 C.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Goud-uitvoer.** — De New-Yorksche banken hebben besloten den verderen export van gouden munten der Ver. Staten naar Europa te weigeren, ten einde het oppotten dezer munten tegen te gaan. Deze beslissing heeft niets uitstaande met de goudverschepingen van de Federal Reserve Bank. **(Vorig bericht blz. 178 C.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Voertaal.** — Op de Atjehsche volksscholen zal met ingang van 1 Juli 1932 het Atjehsch in plaats van het Maleisch als voertaal worden ingevoerd.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft van den Nederlandschen Consul-Generaal telegrafisch de mededeeling ontvangen, dat de Nederlandsche kolonie te Shanghai welvarend is. **(Vorig ber. blz. 197 C).**

E. **CUBA. — Aardbeving.** — Santiago de Cuba werd door een aardbeving geteisterd. Een groot aantal personen is omgekomen en een derde deel der stad is verwoest.

F. **VEREENIGDE STATEN. — Beurs en Geldmarkt.** — Blijkens de statistiek van het Amerikaansche Departement van Handel is de uitvoer van ruwe Amerikaansche petroleum naar Japan in December 1931 driemaal zoo groot geweest als in de voorafgaande maand. **(Vorig bericht blz. 55 N.)**

4 FEBRUARI 1932

G. **LUCHTVAART. — Fotovliegtuig.** — In opdracht van het Ministerie van Waterstaat heeft de technische dienst van de K. L. M. een speciaal voor den fotodienst in te richten vliegmachine in aanbouw genomen. In den vloer van het passagiersverblijf, dat voor fotografen bestemd is, bevindt zich een luik om horizontaal opnamen te kunnen doen.

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche Visscherij.** — Het Japansche schip „Hakuyo Maru" maakt voor visscherij-onderzoek een rondreis door de Indische wateren. Dit met systeem opgezette onderzoek maakt, volgens de „Java-Bode", den indruk, dat de Japansche visscherij-dienst de beschikking heeft over deugdelijker materiaal, ruimere ervaring en veel meer technisch geschoold en deskundig personeel dan waarmede de gelijksoortige Nederl.-Indische dienst zijn werkzaamheden kan en moet verrichten.

I. **JAPAN. — Beurs en Geldmarkt.** — De beurs te Tokio is tijdelijk gesloten, nadat een scherpe daling was ingetreden in verband met de gebeurtenissen te Shanghai. Op de z.g. nieuwe aandeelen-markt waren de voornaamste aandeelen 20 punten lager genoteerd, terwijl de goederennoteeringen eveneens lagere prijzen te zien gaven.

K. **NEDERL. OOST-INDIE. — Staatsfinanciën.** — In de eerste elf maanden van 1931 bedroeg de opbrengst der landsmiddelen *f* 470.200.000 tegen *f* 568.400.000 in 1930 in de overeenkomstige periode. Deze daling met *f* 98.200.000 is o.a. toe te schrijven aan de mindere ontvangst uit monopolies, het caoutchoucbedrijf en aan de sluiting van goud-, zilver- en steenkolenmijnen. **(Vorig bericht blz. 91 A.)**

L. **VOETBAL. — Voorloopig Nederl. Elftal.** — De op den 3den Februari gespeelde wedstrijd van het voorloopige Nederlandsche elftal tegen de Engelsche prof.-club Reading, eindigde met een 3—1 zege voor Reading. De Engelschen demonstreerden een fraai tactisch spel. **(Vorig bericht blz. 190 F.)**

M. **NOORWEGEN. — Russisch-Noorsche handelsrelaties verbroken.** — Tengevolge van de voor Noorwegen onaannemelijke eischen door Rusland gesteld, zijn de handelsrelaties tusschen beide landen verbroken.
Rusland eischte o.a. dat aan zijn handelsagenten extra-voorrechten in Noorwegen verleend zouden worden, dat 90% van het Noorsche graanmonopolie in Rusland zou worden gekocht en dat het Noorsche wijnmonopolie Russischen wijn zou importeeren.

N. **JAPAN. — Christendom in Japan.** — In Japan heeft men het christendom aanvaard als een godsdienst, die voor de Japanners geschikt is; men heeft dezen godsdienst met het shintoïsme en het boeddhisme in de grondwet opgenomen. In de jaren 1873 tot 1885, toen Japan de Westersche cultuur binnen haalde, was het christendom er populair. Vele jonge menschen ontvingen hun Engelsche lessen van de zendelingen, en het christendom maakte voortgang, inzonderheid in de toonaangevende kringen. Daardoor kreeg het een blijvende plaats, maar tevens kreeg het een Japansch cachet. Verschillende intellectueele Japanners namen de leiding der Japansche Kerk in handen. Hun nationalistisch besef waakte tegen overwegend-Westersche invloeden. Thans doet het verschijnsel zich voor, dat de Japansche Kerk zich krachtig uitbreidt, vooral onder invloed van Toyohiko Kagawa, maar dat de Westersche zending zwakker wordt. De zending wordt daar genezen van eventueele wenschen om te overheerschen en teruggebracht tot haar eigenlijke taak: dienen, zoo lang de Japansche kerk haar noodig heeft.
In 1888 waren er 451 zendelingen werkzaam, in 1925 kwam het hoogtepunt 1253; in 1930 ging het terug tot 1125. Het aantal vrouwelijke zendelingen steeg van 248 tot 500, maar daalde in 1930 tot 453.
Het aantal Japansche predikanten was in 1888: 249, in 1930: 1375. Het aantal gemeenten steeg in die jaren van 249 tot 1749. Het aantal gedoopten liep op van 25.514 tot 250.000. Door den evangelisatiearbeid van Kagawa stijgt het thans aanmerkelijk. Ook gaat veel invloed uit van het z.g. Newspaper-Evangelism, een poging om in de bladen artikelen over het christendom om te nemen, welke poging door den leeshonger van Jong-Japan bijzonder is ingeslagen.

O. **DUITSCHLAND. — Handel met Rusland.** — Naar de B. B. Ztg. meldt, heeft Rusland in het afgeloopen jaar orders tot een gezamenlijk bedrag van 425.600.000 roebel of 919.300.000 M. in Duitschland geplaatst, tegen 262.300.000 roebel of 560.300.000 M. in 1930. **(Vorig bericht blz. 67 S.)**

P. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Persuitlatingen.** — De „Times" beoordeelt het vooruitzicht van de conferentie zeer sceptisch.
De „Daily Telegraph" meent, dat een goed begin gemaakt is. Een mislukking bij het begin zou catastrophaal zijn.
De „Morning Post" is tamelijk ironisch en verklaart, dat de conferentie te Genève minder kostbaar is dan een oorlog. Het blad betwijfelt een gunstig resultaat.
De „News Chronicle" schrijft, dat het succes der conferentie dichterbij is, dan men denkt.
De „Petit Parisien" betoogt, dat de rede van Henderson van een goeden wil getuigt, maar is ontevreden over het weglaten van een verklaring over wederkeerige waarborgen.
De „Echo de Paris" vindt Hendersons rede van zeer

weinig beteekenis en ook, dat verschillende punten zijner rede in strijd met de Fransche opvattingen zijn. De Duitsche pers toont in het algemeen omtrent de kans, dat de conferentie een bevredigend resultaat bereikt, geen optimisme. **(Vorig bericht blz. 197 A.)**

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Suikerproductie.** — Volgens de „Tel." zullen op Java in het jaar 1933 59 fabrieken niet malen. De overige 107 fabrieken zullen in het jaar 1932 ongeveer 100.000 H.A. met riet beplanten. Uit den aard der zaak zijn nu nog geen vaste cijfers te geven, maar de verschillen met 100.000 H.A. zijn onbeteekenend.
Dit beteekent in vergelijking met 1930 dus een beperking van ca. 50%. **(Vorig bericht blz. 178 G.)**

B. **NEDERLAND. — Radio.** — Volgens een mededeeling van de N.V. Philips' Radio is in haar laboratoria een vinding gedaan, welke het mogelijk maakt tegelijkertijd verscheidene radioprogramma's over het gewone lichtnet te distribueeren. De deugdelijkheid van dit systeem is, door proeven op verschillende electriciteitsnetten genomen, bewezen. Door de toepassing van een dergelijk systeem mag echter het gewone electriciteitsnet in geen enkel gevaar worden gebracht en derhalve vinden nog proefnemingen met de electriciteitsbedrijven plaats. **(Vor. ber. blz. 79 A.)**

C. **PHOTOCEL. — Nieuwe toepassingen.** — Na het veelvuldig gebruik, dat reeds van de photocel — het electrische oog — werd gemaakt, komt thans uit Amerika het bericht, dat zij daar sinds eenigen tijd toegepast wordt voor het voorkomen van spoorwegongevallen. De grondgedachte bij deze installatie is de volgende. De locomotief voert een sterke electrische lamp, welke zóó is aangebracht, dat de straal, wanneer de semafoon op „onveilig" staat, op een in den semafoon ingebouwden spiegel vallen moet. De spiegel werpt den straal terug, die een op de locomotief aangebrachte photocel treft. De belichte cel treedt op hetzelfde oogenblik in werking: d.w.z. zij laat een electrischen stroom door, die de remmen in werking stelt.
Een ander gebruik wordt van de photocel o.a. gemaakt bij het onderzoeken van de dikte van dunne metaalbladen, die voor sommige industrieën van belang zijn. De bladen worden door een krachtigen electrischen reflector doorstraald; hoe dikker zij zijn, hoe minder licht wordt doorgelaten. Het geringste verschil in dikte wordt daarbij door de photocel geregistreerd. Ook de doorzichtigheid van glas wordt op deze wijze onderzocht.
Zelfs parels en edelsteenen of wat men daarvoor wil laten doorgaan, zijn niet veilig voor het critische electrische oog. Echte parels, diamanten, topazen etc. laten het licht anders door dan valsche en de photocel blijft niet in gebreke dit verschil onbetwistbaar aan te toonen.

D. **VOETBAL. — Nederland—België.** — Het Nederlandsche elftal, dat op 14 Februari in het Stadion te Amsterdam tegen België zal uitkomen, is als volgt samengesteld:
Doel: Van der Meulen (H.F.C.), aanvoerder.
Achter: Van Run (P.S.V.) en Lelyveld (V.U.C.).
Midden: Paauwe Sr. (Feyenoord), Anderiessen Jr. (Ajax) en Van Heel (Feyenoord).
Voor: Wels (Unitas), Adam (H.V.V.), Lagendaal (Xerxes), Mol (K.F.C.) en Van Nellen (D.H.C.).
Reserves: Odijk (De Hollandiaan), Diepenbeek (Ajax), Van der Wildt (V.U.C.), Kools (N.A.C.) en v. d. Broek (P.S.V.).
De A.D.O.-speler Weber is als achterspeler niet gekozen, omdat hij zich niet fit voelt. **(V. b. 198 L.)**

E. **EUROPEESCHE DOUANE-UNIE.** — De Internationale Commissie van de Union Douanière Européenne verspreidt een manifest, waarin zij met het oog op den ernst van de heerschende crisis in de wereld een laatste beroep op de regeeringen doet en voorstelt de Europeesche commissie op initiatief van Frankrijk en Duitschland, en met steun van Engeland, Italië en België, te doen bijeenkomen en twee constructieve programpunten te doen ontvouwen, ten eerste betreffende een direct uitvoerbaar plan om groote internationale openbare werken te doen uitvoeren; ten tweede betreffende een in 5 jaren te verwezenlijken plan tot verlaging der douanetarieven.

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Het Chineesche Departement van Buitenlandsche Zaken acht de voorwaarden, welke de Engelsch-Amerikaansche nota bevat, bevredigend, vooral ten opzichte van de instelling eener neutrale zône en het is bereid op deze basis de vijandelijkheden te staken en onderhandelingen met Japan over het bijleggen van het conflict te openen.
De Japansche regeering neemt drie der Engelsch-Amerikaansche voorstellen aan. Zij wijst echter de verklaring van de hand, dat zij de mobilisatie of voorbereiding van vijandelijkheden zal staken en is ook niet bereid met China over Mandsjoerije, op grond van het Kellogg- en negen-mogendheden-verdrag, te onderhandelen. Het Japansche antwoord geeft in zijn inleiding nog eenige verklaringen omtrent de gedragslijn en memoreert: 1e. dat Japan de vijandelijkheden zal staken, zoodra de Chineesche troepen of burgers zullen ophouden met hun wanordelijk optreden; 2e. dat gezien de onbetrouwbaarheid der Chineezen en den ernst van den huidigen toestand, het voor Japan onmogelijk is van mobilisatie of voorbereiding van vijandelijkheden af te zien; 3e. dat Japan nopens de instelling van een neutrale zône geen bezwaar heeft; 4e. dat de Japansche regeering de Mandsjoerijsche kwestie als volkomen afgescheiden van de Shanghai-affaire beschouwt en geen bijstand van neutrale waarnemers in kwesties die op Mandsjoerije betrekking hebben, wenscht. **(198 D.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Andrew W. Mellon.** — Mellon, de Amerikaansche Minister van Financiën, is tot gezant der Vereenigde Staten te Londen, ter vervanging van Dawes, benoemd. Ogden Mills zal Mellon als Minister van Financiën opvolgen.

H. **CHINA. — Joden in China.** — Kaifeng, de hoofdstad van de Chineesche provincie Honan is bekend om zijn bevolking van joodsche afkomst. Men veronderstelt, dat zij ongeveer 34 n. Chr. tijdens de Babylonische slachting naar China uitweken. Uit mededeelingen van de Jezuieten en van Marco Polo blijkt, dat de Joodsche bevolking zeer belangrijk was; zelfs konden zij een mooie synagoge onderhouden. De Jezuietenpater Matteo Ricci vermeldde, naar aanleiding van zijn bezoek aan Kaifeng, dat de Joden duidelijk aan hun semietisch uiterlijk te herkennen waren. Gedurende de groote overstrooming in 1652 verloren de Kaifeng-Joden een menigte hunner Hebreeuwsche manuscripten en hun synagoge, die echter later weder opgebouwd werd. Het was eerst in 1870, dat de Europeesche Joden in hun Chineesche geloofsgenooten belang begonnen te stellen. Men schat thans hun zielenaantal op 200. De synagoge bestaat niet meer en de Chineesche gebeurtenissen van de laatste 20 jaar hebben ieder contact met hen verloren doen gaan.

I. **NEDERLAND. - Schenking van Collectie Tropische Vlinders.** — De heer J. H. Jurriaanse heeft aan het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden zijn geheele collectie tropische vlinders t. w. 800 laden met plus minus 30.000 stuks, cadeau gegeven. Het grootste exemplaar is 24 c.M., de kleinste vlinder 5 m.M. groot.
Deze gift is voor het museum te Leiden van zeer groote waarde en zal er ongetwijfeld een eere-plaats innemen.

A. **PORSELEIN.** — Het is 250 jaar geleden, dat Johann Friedrich Böttger, de uitvinder van het Meiszener porselein, werd geboren.
Johann Friedrich Böttger werd 4 Februari 1682 te Schleisz geboren. Hij was eerst apotheker te Berlijn; maar scheikundige proeven, die meer en meer alchemistisch werden, brachten hem in opspraak. Hij moest tenslotte als alchemist de stad verlaten, ging naar Wittenberg, werd ook daar door de politie vervolgd, maar kreeg tenslotte verlof om naar Dresden te gaan. Hier maakte hij bekend, dat hij zijn kunst ten voordeele van Saksen wilde aanwenden en vorst Egon von Fürstenberg stond hem toe, in zijn paleis de proeven voort te zetten. Het bleek spoedig, dat zijn alchemistische kunst niet veel beteekende. Het gelukte hem echter wèl porselein te vervaardigen. En in 1710 werd de Albrechtsburcht te Meiszen als porseleinfabriek ingericht. Böttger zag er in 1716 voordeel in om te Berlijn koopers voor zijn uitvinding te zoeken. In het geheim wisselde hij daarover met Berlijners brieven. Deze briefwisseling werd ontdekt, waarop Böttger in de gevangenis te Dresden werd geworpen, waar hij 13 Maart 1719 stierf. In 1892 werd te Meiszen een gedenkteeken voor hem opgericht, want het porselein heeft Meiszen beroemd gemaakt en die plaats veel voordeel gebracht. (Hbld.)

B. **NEDERLAND. — Protectionisme.** — De heer H. Colijn heeft voor de vereeniging voor actieve handelspolitiek gesproken over: „De Sint-Vitusdans van het protectionisme". Spreker verklaarde o.a. dat de hevigheid der tegenwoordige crisis uit het feit blijkt, dat, terwijl bij de conjunctuurcrisis van 1907-1908 de inkrimping van den omvang van het handelsverkeer slechts zeven procent bedroeg en de prijzen destijds nagenoeg niet daalden, de omvang van dat verkeer tusschen 1928 en 1931 met niet minder dan twintig procent en de waarde met niet minder dan veertig procent is afgenomen.
Wij hebben thans met geheel andere crisisoorzaken te doen dan die, welke tot de zgn. periodieke conjunctuurgolven plegen te leiden.
De hoofdoorzaken van den tegenwoordigen toestand moeten hierin worden gezocht, dat de wereld zich nog steeds niet heeft aangepast aan de veranderingen in de economische structuur, door den wereldoorlog in het leven geroepen, en in het feit, dat de regeeringen door haar handelspolitiek, die aanpassing langs natuurlijken weg zooveel doenlijk hebben belemmerd.
De stilstand in de productie van economische goederen in verscheidene landen tijdens den oorlog en het daarna weder in werking stellen van de aanwezige productiecapaciteit is, zegt spreker, van meer beteekenis geweest voor den tegenwoordigen economischen toestand dan de vernietiging van economische waarden gedurende den oorlog. Ook Duitschlands zware lasten jegens de overwinnaars, die weer op hun beurt in gelijke positie tegenover Amerika staan, leidde tot ernstige verstoring van het wereldverkeer.
Genezing had alleen verkregen kunnen worden indien de regeeringen bijtijds ingezien hadden, dat men de wet van vraag en aanbod na den oorlog vrijelijk had moeten laten werken.
In 1929 kwam evenals in de eerste na-oorlogsjaren de St. Vitusdans van het protectionisme, die zich in allerlei tariefverhoogingen openbaarde. Spr. aanvaardt elk middel, dat doelmatig is, maar bij een voor onze goederen volstrekt prohibitief protectionisme als wij thans ervaren, verliest elke op normale omstandigheden gebouwde redeneering haar waarde. Thans is er een noodtoestand. Zonder hulp van de regeering gaat het niet.

C. **ITALIE. — Opgravingen.** — Een expeditie van de universiteit van Pennsylvania heeft oudheidkundige vondsten van buitengewone beteekenis in Italië gedaan, in de oude stad Minturnae (thans Minturno), ongeveer 140 K.M. ten Zuiden van Rome. Minturnae was ongeveer viermaal zoo groot als Pompeji, en werd waarschijnlijk in de 5e eeuw v. Chr. gesticht, volgens de expeditieleider dr. Johnson. Uit die periode zijn kunstvoorwerpen gevonden, welke een sterken Griekschen invloed toonen. Vermoedelijk werd de stad in de 3e eeuw v. Chr. door de Romeinen veroverd en heeft van dien tijd af tot de 10e eeuw n. Chr. een aantal ontwikkelingsphasen van beteekenis doorloopen. De bewoners hebben in de 5e eeuw het Christendom aangenomen.
Een deel der versterkingsmuren stamt uit de 5e eeuw v. Chr., een ander deel uit de 4e eeuw. Een colonnade uit het laatste deel van de 4e eeuw v. Chr., drie tempels uit de 3e, resp. de 1e eeuw v. Chr., benevens een tempel uit den tijd van Augustus en een tweeden uit den tijd van Sulla zijn blootgelegd. Een bron uit de 2e eeuw, welke misschien ook als wateruurwerk gediend heeft en een reusachtig amphitheater, antieke scheepswerven, overblijfselen van de waterleiding, die niet ingestort waren, werden ontdekt.
De gebouwen behooren tot verschillende perioden en vertegenwoordigen verschillende trappen van cultureele ontwikkeling. De afzonderlijke voorwerpen zijn voor de oudheidkunde van groote beteekenis, terwijl in kunsthistorisch opzicht vooral de talrijke beeldhouwwerken een onschatbare waarde vertegenwoordigen. De vondsten die uit de vóór-Romeinschen tijd stammen, werpen een helder licht op geschiedkundige ontwikkelingen, die tot heden zoo goed als onbekend waren. Van veel belang uit architectonisch oogpunt zijn de decoratieve voorwerpen van terra cotta.
(„Tel.")

5 FEBRUARI 1932

D. **BELGIE. — Taalkwestie.** — Aan de statistieken die „De Schelde" van Antwerpen publiceert ten opzichte van de talenkwestie bij het Lager Onderwijs in Brussel en bijbehoorende 16 gemeenten, ontleenen wij, dat de Vlaamsche en tweetalige scholen bijna hetzelfde aantal leerlingen bevatten, terwijl de Fransche scholen driemaal zooveel leerlingen tellen.
(De Schelde). **(Vorig bericht blz. 95 P.)**

E. **BRIDGE. — Crockford-club wedstrijd.** — Holland heeft de match van de Crockford-club gewonnen en wel is Engeland met 3510 en Duitschland met 4260 punten geslagen. Ieder der spelers ontving een zilveren bokaal. Volgens de Engelsche pers viel het technisch ongeveer volmaakte spel der Hollanders op. De Crockford-club heeft den naam van de allerbeste Londensche bridgespelers te bezitten.

F. **ENGELAND. — Tarieven.** — Minister Neville Chamberlain heeft in het Lagerhuis een verklaring afgelegd over de tarievenpolitiek der Britsche regeering. De basis der regeeringsvoorstellen is een algemeen ad valorem-recht van 10% op alle invoeren, behoudens enkele uitzonderingen. Vóór de conferentie van Ottawa — waarop de tarievenpolitiek besproken zal worden —, zal de regeering geen enkele regeling met het buitenland treffen. **(Vor. ber. blz. 179 F.)**

G. **BELGIE. — Luchtmacht.** — Op dit oogenblik bezit het Belgische leger in totaal 313 oorlogsvliegtuigen voor verschillende doeleinden. **(Vor. ber. blz. 183 E.)**

H. **HERSTELVRAAGSTUK.** — De Engelsche Minister van de schatkist, Neville Chamberlain, heeft in het Lagerhuis verklaard, dat een alles omvattende en duurzame regeling van de herstelkwestie zoo spoedig mogelijk moet bereikt worden en dat de huidige Engelsche regeering, evenals haar voorgangers, van meening is, dat dit doel het best verwezenlijkt zou kunnen worden door een algemeene schrapping van de herstel- en oorlogsschulden. **(Vor. ber. blz. 165 D.)**

A. **ENGELAND. — Duikbootramp.** — De Engelsche duikboot M 2 op 25 Jan. bij Portland gezonken, is op een diepte van 27 Meter op ca. vijf mijlen van Portland Bill tusschen twee andere wrakken van duikbooten gevonden. De ramp van de M 2 eischte 60 slachtoffers. **(Vorig bericht blz. 187 K.)**

B. **HAYDN.** — De Oostenrijksche regeering heeft een groote actie ingeleid, welke ten doel heeft het geboortehuis van Josef Haydn te Rohrau aan te koopen en het tot Haydn-museum te maken.

C. **RADIUM-GESTEENTE.** — In Canada, aan de Groote Berenzee, zijn, volgens Amerikaansche berichten, uitgestrekte beddingen van pekblende gevonden, even rijk aan radium als de beste mijnen van den Congo. Waarschijnlijk zal uit 10 ton gesteente 1 gram radium kunnen worden verkregen en men hoopt dit goedkooper te kunnen leveren dan de Belgische onderneming. Zestig ton pekblende zijn reeds gereed voor vervoer. **(Vor. ber. blz. 176 B.)**

D. **WAGNER.** — Mrs. Curtis-Bok, de stichteres van het Curtis-muziek-instituut te Philadelphia, heeft ruim 400 nog onbekende brieven en andere autogrammen van Wagner voor 1½ millioen dollar aangekocht. Wagners erven hebben toestemming voor publicatie gegeven.

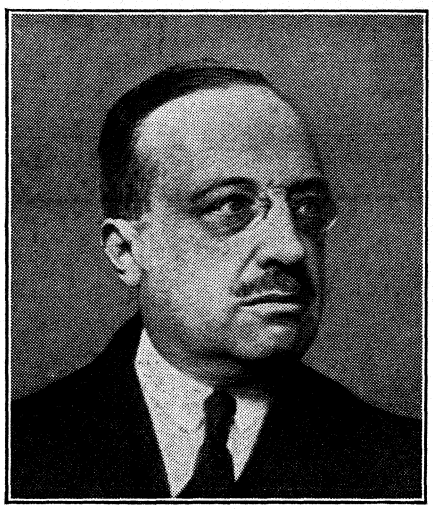
E. **OOSTENRIJK. — Regeering.** — Bondskanselier Dr. Buresch heeft in het Oostenrijksche parlement een regeeringsverklaring afgelegd waarin hij o.m. zeide, dat handhaving van het evenwicht in de begrooting de voornaamste zorg van de regeering zal zijn; dat verder de circulatiebank met behulp van den staat alles in het werk zal stellen om de valuta te handhaven en te versterken en voorts, dat alle pogingen tot verstoring van den binnenlandschen vrede, van welke zijde die ook komen mogen, door de regeering bestreden zullen worden, zooals door de wet en haar plicht wordt voorgeschreven. **(191 E.)**

6 FEBRUARI 1932

F. **BRITSCH-INDIE. — Stuwdam in den Indus.** — Lord Willingdon, de onderkoning van Britsch-Indië, heeft den stuwdam by Sukkur, dwars door den 1500 meter breeden Indus, op plechtige wijze in gebruik genomen. Dit enorme werk is in acht jaar ononderbroken arbeid voltooid. Men was genoodzaakt, ten behoeve van de irrigatie van het Sind-gebied een kanaalstelsel van 11.000 K.M. te graven. De stuwdam bestaat uit 66 bogen van gewapend beton, elk der bogen afgesloten door stalen kluisdeuren van een gewicht van 50.000 K.G. De Britsch-Indische regeering verwacht, dat door de opbrengst van de 2.000.000 H.A. vruchtbaar land, ontstaan door de irrigatie-werken, de kosten, die *f* 160.000.000 bedragen, ruimschoots zullen compenseeren.
(Het bericht 166 P. is hiermede vervallen, aangezien daarin onjuiste cijfers vermeld waren.)

G. **FRANKRIJK. — Credieten.** — De Fransche Minister van Financiën Flandin heeft op verzoek van een communistischen afgevaardigde een lijst gepubliceerd van de leeningen, die de Fransche regeering sinds het jaar 1919 aan verschillende buitenlandsche mogendheden heeft verstrekt.
Volgens deze opgave verkregen: in 1919: China 23 millioen; 1922: Hongarije 64 millioen; 1923: China 44 millioen, Oostenrijk 170 millioen, België 400 millioen, Roemenië 875 millioen; 1924: Duitschland 325 millioen; 1925: Oostenrijk 71 millioen, Bulgarije 45 millioen; 1926: Oostenrijk 75 millioen; 1927: Polen 2 milliard, Hongarije 96 millioen; 1928: Turkije 770 millioen; 1929: Roemenië 640 millioen, Bulgarije 130 millioen; 1930: Chili 35 millioen, Duitschland 62.5 millioen, Hongarije 60 millioen; 1931: Roemenië 575 millioen, Zuid-Slavië 675 millioen, Engeland 2.5 milliard, Zuid-Slavië 250 millioen, Hongarije 354 millioen, alle bedragen in fr. francs.
De leeningen aan Duitschland betreffen zeer waarschijnlijk het aandeel van Frankrijk in de Dawes- en Youngleeningen. (V. D.)

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Fransch voorstel.** — Tardieu, leider van de Fransche delegatie ter ontwapeningsconferentie, heeft Henderson, als voorzitter van de conferentie, een memorandum aangeboden, waaraan o.a. de volgende Fransche opvattingen omtrent de veiligheid ten grondslag liggen:

Tardieu.

I. De internationalisatie van de burgerlijke luchtvaart, die geschieden moet onder leiding van den Volkenbond of van een ander internationaal lichaam, dat zich de medewerking moet verzekeren van niet bij den Volkenbond aangesloten staten. De staten mogen alleen die vliegtuigen vrijelijk gebruiken, die niet voor militaire doeleinden kunnen worden gebruikt. De Volkenbond zal uitsluitend de beslissing over het bouwen van grootere burgerlijke luchtschepen hebben, die in dienst moeten staan van den Bond.
II. Alle militaire luchtschepen boven een door den Volkenbond vast te stellen inhoud moeten worden afgestaan voor de vorming van een internationale luchtvloot. Kleinere militaire luchtschepen mogen de betrokken landen voor hun nationale verdediging gebruiken. Zware artillerie, linie-schepen en duikbooten mogen alleen zulke mogendheden bezitten, die bereid zijn deze wapens ter beschikking van den Volkenbond te stellen volgens art. 16 van het Volkenbondsverdrag.
III. Een internationale politiemacht moet gevormd worden ter vermijding en onderdrukking van een oorlog en tot steunverleening aan een aangevallen staat.
IV. Ter bescherming van de burgerbevolking eischt Frankrijk het verbod van bommenwerpen.
V. Voor de organisatie van den vrede stelt Frankrijk voor: verplichte arbitrage, omschrijving van het begrip aanvaller, waarborgen omtrent spoedige beslissing in zake het gebruik der strijdkrachten en een internationale contrôle over de regeling van de bewapening. **(Vorig bericht blz. 198 P.)**

I. **VEREENIGDE STATEN. — In- en Uitvoer.** — Het Amerikaansche Departement van Handel deelt mede, dat omstreeks 46% van den Amerikaanschen uitvoer door de nieuwe Britsche invoertarieven getroffen zijn. **(Vorig bericht blz. 170 H.)**

A. **ENGELAND. — Invoerrechten.** — Het Lagerhuis heeft het voorloopig artikel, waarbij landbouwproducten met 100% van de aangegeven waarde worden belast, bekrachtigd. **(Vorig bericht blz. 200 F.)**

B. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Uitvoer van schoenen naar Nederland.** — Nederland heeft in 1931 voor 46,7 millioen Tsjech. Kr. schoenen geïmporteerd, d.i. 24,1 millioen Tsj. Kr. meer dan in 1930 en Nederl.-Indië 2,6 millioen Tsj. Kr. of 1,9 millioen meer dan in 1930. **(Vor. ber. 182 E.; V. b. Nederland 197 V.)**

C. **DUITSCHLAND. — Scheepvaart.** — Het Rijksbureau voor statistiek deelt mede, dat de tonnage van de Duitsche handelsvloot in 1931 van 4.240.000 bruto registerton tot 4.360.000 is toegenomen. Het aantal schepen is echter van 3939 tot 3913 teruggeloopen, voornamelijk stoomschepen. **(Vor. ber. blz. 176 I.)**

D. **NEDERLAND. — Invoerbeperking.** — De Staatscourant bevat Koninklijke Besluiten van 5 Februari tot tijdelijke beperking van den invoer van schoeisel, wollen en half wollen stoffen, confectie-artikelen en tricotgoederen. **(Vorig bericht blz. 184 F.)**

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Petities.** — De voorzitter van de ontwapeningsconferentie heeft de petities waarin uiting wordt gegeven aan de openbare meening in de geheele wereld voor vrede en ontwapening, in ontvangst genomen. Het was een grootsche manifestatie van vertegenwoordigers van de kerken, studenten, vrouwen-organisaties, de Internationale van Vakvereenigingen, de Unie van Volkenbondsvereenigingen, den Bond van de Rechten van den Mensch, de Socialistische Internationale e. a. Elke groep heeft door een spreker zijn standpunt uiteengezet. De Roemeensche gedelegeerde Titoelescoe overhandigde de petitie van de „De Nederlandsche Dagbladpers", die quantitatief aan de spits staat met haar 2 millioen handteekeningen. **(Vor. ber. 201 H.)**

F. **OSLO-CONVENTIE.** — De besprekingen tusschen de Oslo-staten te Genève gehouden, teneinde te zien wat verder in de richting van economische samenwerking zou kunnen worden gedaan, hebben geen resultaat opgeleverd. **(Vorig bericht blz. 189 F.)**

G. **LUCHTVAART. — Vliegdienst Nederland—Ned.-Indië.** — Den 1sten October 1932 zullen door de K. L. M. 5 nieuwe Fokker-vliegtuigen van het type F-XVIII, uitgerust met Wasp-motoren, voor den dienst op Nederl.-Indië in gebruik worden genomen. **(Vorig bericht blz. 70 B.)**

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Fransch voorstel.** — De delegaties der groote mogendheden te Genève hebben Tardieu's memorandum van de Fransche regeering ongunstig ontvangen. De Duitsche Pers meent unaniem, dat de Fransche voorstellen den schijn verwekken den Volkenbond als machtsfactor van de Fransche politiek te willen gebruiken. Alleen de „Vorwaerts" schrijft o.a. dat nu Duitschland zwak is, het een krachtigen Volkenbond moet wenschen. Ook in Washington zijn Frankrijks voorstellen koel ontvangen en Senator Borah verklaarde, dat hij in deze voorstellen slechts een poging ziet om het verdrag van Versailles te handhaven. **(Vor. ber. 202 E.)**

7 FEBRUARI 1932

I. **NEDERLAND. — Beurs en Geldmarkt.** — De volgende obligatie-leeningen van China en Japan zijn aan de Amsterdamsche beurs genoteerd:
Chineesche leeningen:
1e. de 5% hypothecaire spoorwegleening van 1904, uitgegeven door de Sjanghai-Nanking Spoorwegmaatschappij, groot £ 2.900.000.
De laatste hier genoteerde koers was 26.
2e. de 5% goudleening van 1912, groot £ 10.000.000.
De laatste noteering was 24.
3e. de 4½% leening van 1898, voor £ 16.000.000.
De laatste noteeringen waren resp. 51½ en 48 laten.
4e. de 4 %leening van 1895.
Japansche leeningen:
1e. de 6½% 30-jarige buitenlandsche goudleening van 1924, groot $ 150.000.000.
Laatste noteering voor stukken van $ 100 68 laten, voor stukken van $ 500—1000 72.
2e. de 6% Sterling-leening van 1927, gr. £ 25.000.000.
Laatste noteering 54 laten.
3e. de 5% binnenlandsche obligatiën (Imperial Loan bonds) 1908—9, groot yen 426.318.800.
De laatste noteering was hier voor stukken van yen 500—1000 55.
4e. de 4% Sterling-obligatieleening van 1899, groot £ 10.000.000.
Laatst genoteerde koers 40 laten.
5e. de 4% Sterling-leening van 1910, gr. £ 11.000.000.
Laatste noteering 40 laten. **(Vorig bericht 128 F.)**

K. **LITAUEN. — President.** — De president van het Memel-directorium Böttcher is door den gouverneur van het Memelgebied, Merkys, afgezet en gevankelijk weggevoerd. Gouverneur Merkys verklaarde aan de leden van het directorium, dat zijne handelwijze in overeenstemming is met den wensch van de centrale regeering te Kowno. President Böttcher zou als officieel persoon de besprekingen met het Rijksministerie voor Voedingswezen te Berlijn hebben gevoerd, hetgeen inbreuk maakt op de souvereiniteit van den Litauschen staat. **(Vorig bericht blz. 133 D.)**

L. **SHANGHAI. — Scheepvaart.** — De wereld-scheepvaart dreigt thans een nieuwe slag door den oorlogstoestand te Shanghai. Deze haven is de toegangspoort voor het zeer levendige handelsverkeer met China en Japan. De Holl. Oost-Azië-Lijn van de Ver. Scheepv. Mijen te Den Haag en de Ocean Steamship Co. te Liverpool onderhouden een geregelden dienst van Rotterdam op Shanghai en Japan en v.v. Verder zijn er nog de schepen van den Norddeutschen Lloyd en de H.A.P.A.G. die voor de verbinding met ons land zorgen, alsmede die der P. & O. Line te Londen en van de Nippon Yusen Kaisha te Tokio.
Voor het verkeer met Ned.-Indië zorgt de Java-China-Japan-Lijn met geregelde afvaarten van Batavia, terwijl de schepen der Silver-Line, welke op de route New-York-Calcutta varen, Shanghai en Batavia aandoen. Bovendien onderhouden de Japanners een vasten dienst op Ned. Indische havens. Last but not least moet de drukke trampvaart tusschen Europa eenerzijds en Australië anderzijds, op het Verre Oosten genoemd worden. Van hoe groot belang de scheepvaart op China is, moge blijken uit de laatst beschikbare cijfers (over 1930) betreffende het aantal in- en uitgeklaarde schepen in de Chineesche havens.

	1930	1929	1928
Totaal aant. sch.	180.981	186.514	186.851
Totale tonnage	15.605.954	154.667.910	152.630.001

Dat de totale tonneninhoud in 1930 grooter was dan in 1929 moet worden toegeschreven aan de grootere afmetingen der nieuwste lijnbooten.
Van het totaal van de tonnenmaat der in- en uitgeklaarde schepen nam Gr. Britannië met 36.70% in 1930, tegen 37.45 %in 1929 de eerste plaats in en de Nederlandsche scheepvaart met 883 schepen en 3.347.082 ton in 1930 en 886 schepen met 3.236.819 t. in 1929 de zesde plaats. (Hbld.) **(V. b. blz. 188 G.)**

M. **BULGARIJE. — Staatsfinanciën.** — Onze landgenoot Dr. J. van Walré de Bordes, is door het financieele Volkenbonds-Comité aangewezen om in Sofia een onderzoek in te stellen naar den stand van de Bulgaarsche financiën. **(Vor. ber. Bulgarije, 178 I.)** **(V. b. Volkenbond fin. comm., 59 I.)**

N. **INTERNATIONAAL DRAADKARTEL.** — Het in December l.l. naast het Walsdraadsyndicaat als tweede internationale organisatie op de draadmarkt opgerichte draadkartel deelt, volgens het Alg. Hbld.

bij rondschrijven mede, dat het voor een aantal daarin genoemde ondernemingen den alleenverkoop heeft overgenomen. Hierbij treft men o.a. de volgende ondernemingen aan: N.V. Van Thiels Draadindustrie te Beek en Donk; Everts & Van der Weijden te Helmond; N.V. Gebr. Van Thiels Draadnagel-, Klinkernagel- en Moerboutenfabriek te Helmond; N. V. Limburgsche Draadwaren en Draadvlechtwerkfabriek te Blerick, en verder de Berg- und Hüttenw. Ges. te Praag, Mannesman-Coburg Berg. und Hüttenwerke te Bratislawa, Nordiska Kabel- og Traadfabr. te Kopenhagen, Remà-Eisenwerke A.G. te Boedapest, Union des Tréfileries et Clouteries Belges te Brussel. Uniforme verkoopsprijzen zijn voorloopig door het kartel niet vastgesteld in verband met de huidige valutamoeilijkheden.

A. **CALMETTE-PROCES TE LUEBECK.** - Te Lübeck is vonnis geveld in het tuberculose-proces, hetgeen in verband staat met het overlijden van 76 zuigelingen tengevolge van het toedienen van een ondeugdelijk vaccin als voorbehoedmiddel tegen tuberculose. Prof. Deycke is tot 2 jaar en Dr. Altstädt tot 1 jaar en 3 maanden gevangenisstraf veroordeeld. Beiden treft het verwijt, dat, alvorens het procédé algemeen aan te wenden, zij hebben verzuimd zich er van te overtuigen, dat de culturen op onschadelijkheid onderzocht waren door proeven op dieren. **(V. b. 174 I.)**

B. **RUSLAND. — Kali.** — Wij ontleenen aan de „Iswestija" een artikel waarin wordt vermeld, dat de hoofdfactor van het 2de vijfjarenplan de ontginning van de bodemschatten van Midden-Azië is. Te dien einde wordt het onderzoek van de Turkmeensche kalilagen op den voorgrond geplaatst.
De ontdekking van de Turkmeensche kalilagen door den geoloog Gimmelfarb dateert eerst van het jaar 1931. De onderzoekingen worden van uit 2 plaatsen geleid, en wel van uit Ogus-Bulak en Kurk-Kis.
Volgens verklaring van Prof. Preobrasjenski, wetenschappelijk leider der onderzoekingen, zijn deze kalilagen voor het 2de vijfjaren-plan van het allergrootste belang. (Iswestija)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Recapitulatie van 1 Dec. '31—31 Jan. '32.** — Resolutie van den Volkenbondsraad naar Tokio en Nanking gezonden (121 E.). Nieuwe eischen van Japan (122 B.). Tsjitsigar blijft bezet door de Japanners (122 I.). Sterkte van het Chineesche leger (123 F.). Japansch voorbehoud tegen een neutrale zône (123 N.). Recapitulatie van 7 Sept. '31—30 Nov. '31 (124 B.). Studentenbetoogingen te Nanking (125 F.). Antwoord van Japan op de vragenlijst van den Volkenbondsraad (126 C.); Japan aanvaardt de resolutie van den Volkenbondsraad (129 D.). Totaal verlies bij de Japanners (130 A.). Raadszitting van den Volkenbond beëindigd (131 C.). China's meening over de resolutie (132 B.). Amerikaansche nota aan Japan (137 M.). Enquête-commissie benoemd (140 I.). Stap der groote mogendheden (146 A.). China vraagt interventie van de Ver. Staten (151 D.). Chineesche troepen trekken zich achter den Chineeschen muur terug (151 I.). Ontruiming van Tsjintsjau (152 M.). Tsjintsjau toch verdedigd door de Chineezen (155 E.). Tsjintsjau bezet door de Japanners (156 D.). Enquête-commissie voor Mandsjoerije (160 B.). Nota van de Ver. Staten aan Japan (160 N.). Geen Britsche nota aan Japan (162 F.). Antwoord van Japan aan de Ver. Staten (163 D.). Japan zet door (165 A.). Antwoord van Nederland aan de Ver. Staten (165 K.). Antwoord van China op de Amerikaansche nota (166 C.). Chineesch-Japansch geheim verdrag van 1905 (169 C.). Japans antwoord op Amerikaansche nota (170 F.). China zal een beroep doen op art. 16 van het Volkenbondsstatuut (174 A.). Ultimatum aan de autoriteiten van Shanghai (178 T.). Japans ultimatum door Shanghai gedeeltelijk aanvaard (180 K.). Japansche troepen rukken naar Charbin op (183 K.). Burgerstrijd te Charbin (183 L.). Behandeling in den Volkenbondsraad van Shanghai's ernstigen toestand 183 M.). Nota der Engelsche regeering (188 D.). Shanghai (190 H.). Toepassing artikel 11 en 15 (191 G.). Luchtbombardement van Charbin (191 H.). Tsjapei gebombardeerd (191 K.). Japansche troepenzending met Oost-Chineeschen spoorweg (191 M.). Geruchten nopens oorlogsverklaring van China aan Japan (192 D.). **(Zie voor vorige recapitulatie 124 B en vorig bericht 199 F.)**

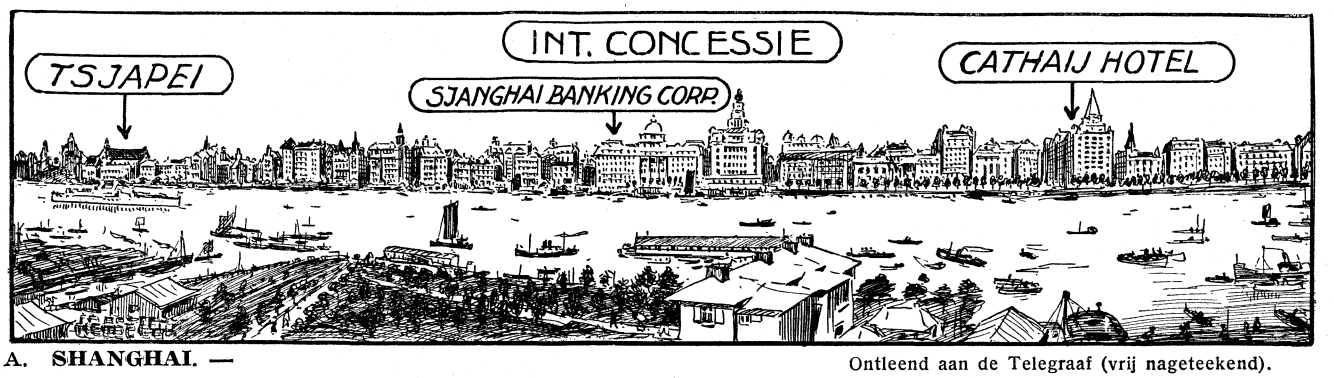
D. **AMSTERDAM. — Vleeschverbruik.** — Het jaarlijksche verbruik van vleesch te Amsterdam wordt op het volgende gespecificeerde aantal geschat: 33.000 stuks runderen, 27.000 vette kalveren, 17.000 nuchtere kalveren, 10.000 schapen, 200 bokken, 100.000 varkens, 5000 paarden, 2.000.000 kilo's bevroren vleesch, 21.000 stuks gekoeld Deensch vleesch.

E. **NOORWEGEN. — Aanslag op Minister.** — Wij ontleenen aan "Politiken" het bericht, dat op den Noorschen Minister van Defensie, Quisling, in zijn bureau een aanslag is gepleegd. De oorzaak van dezen aanslag moet gezocht worden in een poging om documenten over het leger te verkrijgen, waarin men niet is geslaagd.
De minister scheen aanvankelijk ongedeerd te zijn. Thans echter schijnt hij zeer onder den indruk van dezen aanslag, want zijn zenuwen zijn geheel in de war. Aangezien de premier van het Noorsche Kabinet, Kolstad, ook bedlegerig is, wordt, nu beiden hun functies niet kunnen waarnemen, over het aftreden van het Kabinet gesproken. (Politiken)

8 FEBRUARI 1932

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De krijgsverrichtingen van Japan, zoowel in Shanghai als in Nanking, zijn in een zeer gecompliceerd stadium geraakt. De berichten van Chineesche en Japansche zijde wijzen op plaatselijke voordeelen. Het Chineesche nieuwjaar, dat op 6 Februari wordt gevierd, is in plaats van met vuurwerk, zooals dit bij de Chineezen gebruikelijk is, door het gebulder der kanonnen en het ratelen van mitrailleurs der Japanners, ontvangen.
Uit Tokio wordt gemeld, dat in een zeer bewogen zitting van het Japansche kabinet ter sprake werd gebracht of men al of niet militaire versterkingen naar Shanghai zou zenden. Ook wordt bericht, dat de Japansche Socialistische Partij het optreden van de Japansche militaire macht in China en Mandsjoerije volkomen goedkeurt. **(Vor. ber. blz. 203 C.)**

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Engelsche voorstellen.** — Sir John Simon, de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, die MacDonald wegens ongesteldheid vervangt, heeft de debatten van de ontwapeningsconferentie geopend. Spr. begon met o.a. dadelijk voor te stellen om het rapport der Commissie-Loudon als uitgangspunt van de Conferentie te handhaven. Hij bestreed echter de Fransche opvatting in zake de veiligheid, want de bewering dat de wereldvrede door voorbereiding voor den oorlog te verzekeren is, vindt geen geloof meer. Spr. resumeert het Engelsche standpunt ter Ontwapeningsconferentie op de volgende wijze:
1. Limiteering van bewapening door vaststelling van een maximum basis.
2. Een permanente ontwapeningscommissie moet worden ingesteld.
3. Gas en chemische middelen moeten worden afgeschaft.
4. Afschaffing van onderzeeërs.
5. Afschaffing van conscriptie-legers, waardoor effectieve legers beperkt worden.
6. Vermindering van de tonnage van oorlogsschepen; maximum-kaliber van kanonnen, en ook het verbod voor het gebruik van veldkanonnen van een zeker kaliber.
Sir John eindigde met te zeggen, dat de mislukking der conferentie een ramp zou zijn. **(V. b. 202 H.)**

A. **SHANGHAI.** —

Ontleend aan de Telegraaf (vrij nageteekend).

9 FEBRUARI 1932

B. **ONTWAPENINGCONFERENTIE. — Nadere verklaring van Tardieu.** — Na Sir John Simon's rede te Genève, nam Tardieu het woord en gaf een nadere verklaring nopens zijne voorstellen van den 2den Februari. Grondslagen voor een overeenkomst, meent Tardieu, zijn: veiligheid, vervulling van gemeenschappelijke verplichtingen en aardrijkskundige ligging. Dat men in 13 jaar zoo weinig is opgeschoten, schreef hij aan een aantal fouten toe. De openbare meening is vermoeid geworden van zoo weinig succes door zooveel conferenties behaald en hij is overtuigd, dat ieder verdrag, al is dit nog zoo kort of begrensd, de wereld welkom zal zijn, mits dit verdrag op realiteit berust. Hoewel over de verklaring zijner laatste rede groote oneenigheid heerscht, meent Tardieu vrij duidelijk gezegd te hebben, dat Frankrijk ook zonder dat zijn voorstellen worden aangenomen, bereid is naar beste krachten mede te werken op den grondslag van het ontwerp-conventie van 1930 dat door de commissie-Loudon is opgesteld. Frankrijk is niet afkeerig van beperking van de bewapening, mits zij binnen het conventie-ontwerp blijft. **(Vorig bericht blz. 203 G.)**

C.—**NEDERLAND. — Accijnsverhooging.** — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot tijdelijke verhooging (tot 1 Jan. 1934) van den accijns op suiker, wijn en sigaretten, tot verhooging van opcenten op de zegelrechten van buitenlandsche effecten en tot heffing van een invoerrecht op zuidvruchten. **Vorig bericht Invoerrechten 137 A.)**

D. **VOLKENBOND. — Memel.** — De Secretaris-Generaal van den Volkenbond heeft naar aanleiding van de gebeurtenissen in het Memel-gebied een nota van de Duitsche regeering ontvangen waarin o.a. wordt gezegd, dat het optreden van de Litausche regeering in het Memelgebied een flagrante schending van artikel 17 van het Memel-statuut beteekent, d.w.z. dat zoolang de president het vertrouwen van den Landdag geniet, hij in functie moet blijven en de Landdag heeft nog op 25 Jan. zijn vertrouwen in hem uitgesproken. **(Vorig bericht blz. 202 K.)**

E. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Enquête-Commissie.** — Het eerste rapport der Commissie van onderzoek te Shanghai, samengesteld uit vertegenwoordigers van Volkenbondsleden met medewerking van den Amerikaanschen Consul-Generaal, is verschenen, doch geeft geen nadere opheldering omtrent de oorspronkelijke redenen voor de slechte verhouding, die in Shanghai tusschen de Chineezen en de Japanners is ontstaan. In het rapport wordt de opmerking gemaakt, dat de schuld van Chineesche zijde o.a. in de volgende oorzaken ligt: de anti-Japansche boycot-beweging, studentenmanifestaties en beleediging van den Japanschen Keizer in de Chineesche pers. Japan wordt ten laste gelegd, dat het uitgebreide militaire maatregelen heeft genomen en zonder waarschuwing of redenen Chineesche stadswijken heeft gebombardeerd en bezet. Een tweede rapport zal binnenkort volgen. **(V. ber. 203 F.)**

F. — **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Dr. Brüning.** — Aan de rede van Rijkskanselier Dr. Brüning, te Genève ter ontwapeningconferentie gehouden, ontleenen wij o.a. de volgende punten:
I. Toepassing van de algemeene ontwapeningsclausules uit het verdrag van Versailles en uit het bondspact.
II. De Duitsche ontwapening moet door die van de andere volken worden gevolgd en dat op grond van een juridisch en zedelijk recht.
III. Gelijke rechten voor Duitschland in de ontwapeningsquaestie als voor alle andere staten.
IV. Inachtneming van alle rechten, die het bondspact voor Duitschland inhoudt. In dit geval zal Duitschland alle verplichtingen die het pact oplegt, aanvaarden. **(Vorig bericht 204 B.)**

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voorstel van Amerika.** — De plaatsvervangende leider van de Amerikaansche Ontwapeningsdelegatie, Gibson, heeft op de ontwapeningsconferentie te Genève de volgende punten aan de orde gesteld:
I. Behandeling van het ontwapeningsvraagstuk op den grondslag van het ontwerp-conventie Loudon, waarbij aanvullende voorstellen punten van overweging kunnen uitmaken.
II. Verlenging van den duur van de bestaande vlootverdragen, zoo mogelijk met mede-onderteekening van Frankrijk en Italië.
III. Proportioneele verlaging van de tonnagecijfers zoodra alle onderteekenaars van de overeenkomst van Washington ook de tweede overeenkomst geratificeerd hebben.
IV. Afschaffing van het duikbootwapen.
V. Doeltreffende maatregelen tot bescherming van de burgerbevolking tegen luchtaanvallen..
VI. Afschaffing van den gas-chemischen en bacteriën-oorlog.
VII. Beperking van de landmacht, berekend op grondslag van de noodzakelijkheid om de orde in het land te kunnen handhaven en de grenzen te kunnen verdedigen.
VIII. Beperking van het gebruik van tanks en zwaar vervoerbaar geschut.
IX. Beperking van de begrootingsuitgaven voor oorlogsmateriaal, opdat geen qualitatieven bewapeningswedloop ontstaat, nadat quantitatieve vaststelling zal zijn bereikt. **(Vorig bericht blz. 204 F.)**

H. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Oesterreichische Credit-Anstalt.** — In aansluiting aan ons vorig bericht van 7 Augustus '31 kunnen wij nu mededeelen, dat de Ministerraad het voorstel van de crediteuren-commissie van de Credit-Anstalt om Mr. A. J. van Hengel, tot dusver adviseur der directie, tot directeur-generaal dezer bank te benoemen, heeft goedgekeurd, behoudens goedkeuring van den raad van beheer der Credit-Anstalt. **(Vor. ber. blz. 29 D.)**

A. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Handel en Nijverheid.** — De cijfers van de handelsbalans voor geheel Nederl.-Indië luiden als volgt, alles in millioenen guldens:

	1931	1930	1929
Export	802	1191	1488
Import	608	922	1166

Het export-overschot toont een vermindering aan van *f* 729 millioen in 1927 tot *f* 194 millioen in 1931.

B. **NEDERLAND. — Zuiderzeewerken.** — Mr. K. Jansma heeft voor het Departement te Amsterdam der Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel een lezing gehouden, waarin hij de voor- en nadeelen om in 1933 de drooglegging van den Urkerpolder te beginnen, besprak. De regeering heeft n.l. dit werk uit financieele overwegingen opgeschort. Spreker zeide o.a. dat de kosten van den Urkerpolder in 1924 op 2300 gld. per H.A. werden geraamd en meent den kostprijs nu op 3500 gld. te moeten schatten of voor den geheelen polder groot 53.000 H.A. op 190.000.000 gld. Het werk duurt 12 à 15 jaar en voorloopig is dan niet meer dan 15 millioen gulden per jaar noodig.
De financieele nadeelen, die de regeering zou ondervinden door de uitvoering van dit werk, vindt spreker niet van dien aard om het werk stop te zetten. De commissie-Lovink is tot de conclusie gekomen, dat de grond van den Urkerpolder op den duur een waarde van 2500 gld. zou hebben. Uit dien hoofde, concludeert spreker, zal de regeering niet meer dan 3½ à 4 millioen gld. per jaar moeten bijpassen en dit zijn geen bedragen, die het financieele evenwicht van den staat in gevaar kunnen brengen.
De voordeelen zijn, dat men in den tijd van depressie dien wij nu doormaken, duizenden werklieden, die men anders werkloozen-ondersteuning moet geven, behoorlijk werk en een bestaan kan verschaffen.
(Vorig bericht blz. 79 M.)

C. **PERU. — Financiën.** — Officieel wordt medegedeeld, dat het moratorium voor den Peruaanschen schuldendienst voor onbepaalden tijd is verlengd.

D. **FRANKRIJK. — Invoerbeperking.** — De Fransche staatscourant bevat een bericht, dat het contingent van invoer van radiotoestellen, komende uit Nederland, dat vastgesteld is voor het eerste kwartaal 1932, nog niet bereikt is. De invoer van radiotoestellen is dus nog mogelijk tot aan 237.600 K.G. gewicht voor toestellen, afkomstig uit Nederland. De artikelen moeten worden ingevoerd over de douane-bureaux te Parijs, Jeumont of Straatsburg.
(Vorig bericht blz. 189 G.)

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Matsudeira.** — Aan de rede van den Japanschen gedelegeerde Matsudeira, ontleenen wij o.a.:
Japan koestert den wensch om mede te werken aan de kwestie der ontwapening. Deze kwestie is echter nauw verbonden met het vraagstuk der nationale veiligheid, welke weer afhankelijk is van den geografischen, politieken, financieelen en economischen toestand van elk land afzonderlijk. Wanneer een regeering haar internationale verplichtingen niet nakomt, beteekent dit een voortdurende bedreiging van den vrede.
Matsudeira gaf vervolgens een zeer groot aantal cijfers, waarmede hij aantoonde, hoever Japan zijn bewapening reeds verminderd had. Japan verzette zich tegen volledige afschaffing van het duikbootwapen, eischte beperking van het gebruik van duikbooten, afschaffing van de bombardementsvliegtuigen en van den gasoorlog. Tenslotte zeide Matsudeira, dat de ontwapening gepaard moet gaan met een gelijktijdige algemeene verbetering van de internationale verhoudingen. Zoolang er nog oorzaken voor onrust en opwinding bestaan, zal volledige ontwapening ondenkbaar zijn. **(Vorig bericht blz. 204 G.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — Scheepvaart.** — De commissie voor de koopvaardij van het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden bracht in gunstigen zin verslag uit van twee maatregelen, die waren voorgesteld teneinde de Amerikaansche scheepvaartondernemingen tegen buitenlandsche concurrentie te beschermen. Het eerste wetsontwerp heeft ten doel, de wilde vaart van schepen van buitenlandsche ondernemingen van uit Amerikaansche havens te verbieden.
Het tweede wetsontwerp heeft de strekking, de Shipping Board de bevoegdheid te verleenen om buitenlandsche schepen de benoodigde scheepspapieren te weigeren, indien de Board van meening is, dat het vreemde schip op bovenmatige wijze tegen Amerikaansche schepen concurreert. (V.D.) **(149 N.)**

10 FEBRUARI 1932

G. **ENGELAND. — Staatsfinanciën.** — De Minister van Financiën verklaarde in het Lagerhuis, dat in het loopende begrootingsjaar een bezuiniging van £ 22 millioen verwacht wordt. **(Vorig ber. 65 I.)**

H. **FRANKRIJK. — Steenkool.** — De Fransche kolenproductie over 1931 bedroeg zonder het Saargebied 51.062.000 ton (v. j. 55.026.768 ton). De productie van het Saargebied beliep 5.826.037 ton, terwijl ingevoerd werd 23.068.035 ton. Uitgevoerd werd 3.562.524 ton, zoodat het totale verbruik beliep 76.448.340 ton. Van de ingevoerde 23 millioen ton was 10.767.000 ton afkomstig uit Groot-Brittannië, 4.616.737 ton uit Duitschland (incl. reparatiekolen), 4.420.534 ton uit België en Luxemburg, 2.030.547 ton uit Nederland, 9.178.302 ton uit Polen, 80.000 ton uit Rusland.
Van een totaal van 7.681.000 ton cokes voor verbruik beschikbaar leverde Duitschland 1.918.000 ton, België en Luxemburg 565.500 ton, Nederland 911.000 ton en Groot-Brittannië 11.453 ton. **(Vorig ber. biz. 16 N.)**

I. **NEDERLAND. — Geestelijk leven.** — Vanwege de vereeniging „Cor unum et anima una" is ten dienste der O. Katholieke kerk in Nederland een Liturgisch Handboek verschenen, dat alles behandelt wat in de O. K. kerk tot de liturgie in den ruimsten zin des woords mag worden gerekend en dat van de liturgische gebruiken in die kerk het ontstaan en de bedoeling verhaalt.

K. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Grandi.** — De Italiaansche gedelegeerde ter ontwapeningsconferentie gaf het volgende program: Afschaffing van slagschepen, duikbooten en moederschepen voor vliegtuigen; afschaffing van tanks en al te zwaar geschut; afschaffing van bombardementsvliegtuigen; afschaffing van alle middelen voor den chemischen en bacteriologischen aanvalsoorlog; bescherming van de burgerbevolking. Verder verklaart Grandi het ontwerp-conventie van de commissie-Loudon als basis voor de uitvoering van vermindering van de ontwapening te aanvaarden, maar wenscht qualitatieve beperking van de bewapeningen. Met Tardieu's rede is hij het niet eens, want de voorstellen van Frankrijk zouden dit land de mogelijkheid openlaten de zwaarst-bewapende mogendheid binnen het kader van den Volkenbond te blijven. **(205 E.)**

L. **ENGELAND. — Invoerrechten.** — Het Britsche Lagerhuis heeft de resolutie in zake een algemeen invoerrecht van 10% dat op 1 Maart 1932 van kracht wordt, met een meerderheid van 356 stemmen aangenomen. Het wetsontwerp moet thans nog de parlementaire procedure volgen.
Een tweede resolutie werd aangenomen waarbij de

in te stellen tarief-commissie de bevoegdheid krijgt de invoerrechten met opcenten te verhoogen.
Een derde resolutie van het Lagerhuis machtigt de Britsche regeering tot het heffen van invoerrechten tot een maximum van 100% van de waarde van goederen uit landen, welke maatregelen nemen ten nadeele van Britsche artikelen.
De Minister van Handel, Runciman, motiveerde zijn voorstel nopens deze tariefsverhooging van 10% met de verklaring, dat deze in hoofdzaak ten doel heeft het pond te beschermen. Andere landen hebben hetzelfde gedaan. Nederland bijv. heeft een uniform tarief van 10% en de Nederlanders hebben getoond zeer schrandere financiers te zijn. Toch behoort Nederland, volgens continentale opvatting, tot de landen met vrijhandel. **(Vorig bericht blz. 202 A.)**

A. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch Conflict.** — De onderhandelingen van den Volkenbondsraad in zake het Chineesch-Japansch conflict hebben den reeds bestaanden indruk versterkt, dat de Volkenbondsraad het conflict tusschen Japan en China niet zal kunnen oplossen. De Britsche en Amerikaansche regeeringen zouden, naar verluidt, zijn overeengekomen, dat eerst de verdere ontwikkeling van het conflict moet worden afgewacht. **(Vor. ber. 204 E.)**

B. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japans voorwaarden voor een wapenstilstand.** — Volgens een mededeeling uit Washington heeft de Japansche Admiraal Nemoera den Amerikaanschen Vlootcommandant in de Chineesche wateren verklaard, dat de Japansche regeering bereid is een wapenstilstand te aanvaarden, indien de Chineezen tot op 30 K.M. van Tsjapei terugkeeren. De Japanners zullen dan retireeren naar het Hongkjoe-district. **(206 A.)**

C. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch Conflict.** — Op verzoek van den Chineeschen gedelegeerde Dr. Yen kwam de Volkenbondsraad bijeen om over het Chineesch-Japansch conflict en in het bijzonder over het rapport van de enquête-commissie te Shanghai te beraadslagen.
Dr. Yen opende de discussie en gaf een verslag van den huidigen toestand in het verre Oosten. De Japansche gedelegeerde Sato antwoordde, dat de anti-Japansche beweging niet zoo onschuldig is als de openbare meening in Europa denkt. Het is een gevaarlijke politieke actie tegen het leven van duizenden in China en in Mandsjoerije wonende Japanners, een actie, welke reeds jaren duurt. Niettemin is de Japansche regeering bereid de vijandelijkheden te staken, en heeft te dien opzichte aan Admiraal Nemoera te Shanghai reeds instructies gegeven, maar er moeten eerst dusdanige modaliteiten worden gevonden, dat men het ter plaatse eens kan worden. Hierop verklaarde de Chineesche gedelegeerde Dr. Yen, dat de anti-Japansche boycotbeweging het gevolg is van de bezetting van Mandsjoerije. Niemand kan de Chineezen dwingen Japansche goederen te koopen zoolang Japansche troepen op Chineesch gebied staan. Sato meende daarop te moeten antwoorden, dat de Chineesche boycotbeweging op discriminatie tegen Japan neer komt en Japan kan dit niet dulden. Indien de Japansche troepen uit Shanghai zouden trekken, zonder eenige voorwaarden, dan zou de Japansche bevolking aan de ergste maatregelen van de Chineezen zijn blootgesteld.
Paul-Boncour, president van den Volkenbondsraad, diende van repliek en hij is het, evenals minister Simon, met Sato eens, dat de kwestie ingewikkelder is dan men denkt. De raad heeft onpartijdige inlichtingen van de commissie gekregen en het rapport bewijst dit. Hij meent echter bij den Japanschen gedelegeerde te moeten aandringen zijn regeering te verzoeken de vijandelijkheden te staken. Aan het einde der zitting hield de Chineesche gezant te Berlijn, Lioe, in de wandelgangen een protestrede tegen het beleid van Paul-Boncour. Hij verweet den grooten mogendheden met Japan samen te gaan, omdat zij bevreesd waren anders ook door Japan uit China te worden gegooid. Gaat het op deze wijze door, dan bestaat veel kans, dat de groote mogendheden eveneens provincies van China komen bezetten. **(Vorig bericht blz. 206 B.)**

D. **BOTANIE. — George Forrest.** — Op 59-jarigen leeftijd is overleden de Engelschman George Forrest, wiens verscheiden in de geheele botanische- en kweekerswereld, bij allen die zijn werk gevolgd hebben, als een groot verlies zal worden gevoeld. Forrest heeft niet veel te boek gesteld, maar hij heeft verscheidene artikelen over zijn vondsten in vakbladen gepubliceerd o.a. over de naar hem genoemde Primula (P. Forrestii), die hij in 1906 op 4000 meter hoogte op de Lichiangketen ontdekte. Vooral hadden de Rhododendrons Forrest's belangstelling en in 1919 ontdekte hij in de bergen van Zuid-West Yunnan plotseling drie exemplaren van een indrukwekkenden Rhododendron, den R. giganteum, die een hoogte van ongeveer 27 meter bereikten.

E. **NEDERLAND. — Schilderkunst.** — Het in 1931 door het Rijksmuseum, met steun van de vereeniging Rembrandt voor *f* 80.000 aangekochte schilderij van Hieronymus Bosch „De gevangenneming van Christus", blijkt valsch te zijn. Prof. Friedländer, een bekend expert, had destijds het schilderij voor echt verklaard.

F. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Begrooting.** — In de M. v. A. op het afdeelingsverslag van den Volksraad in zake de begrooting van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, deelt de regeering mede, dat het haar onmogelijk is financieelen steun te verleenen aan de suikerindustrie, doch dat zij voor steun van anderen aard toegankelijk is. **(Vorig bericht blz. 182 K.)**

G. **NEDERLAND. — Muziekauteursrecht.** — De Eerste Kamer heeft het ontwerp tot wijziging van de Auteurswet 1912 met het oog op de bemiddeling in zake muziekauteursrecht, met 26 tegen 14 stemmen aangenomen.
Het ontwerp bedoelt een regeling in het leven te roepen, waarbij een nationaal bureau (Buma te Amsterdam), onder regeeringstoezicht, de bemiddeling ten opzichte van het muziekauteursrecht verzorgt.

H. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche concessie te Shanghai door Chineezen beschoten.** — Van Chineesche zijde wordt verklaard, dat, aangezien de Japansche troepen de Japansche concessie als basis van hun militaire operaties tegen de Chineezen gebruiken en de neutraliteit van hun concessie hebben geschonden, zij niet aansprakelijk zouden zijn voor de schade, die in de internationale nederzetting door Chineesche aanvallen tegen de Japanners zou worden aangericht.
Inmiddels is de Chineesche artillerie begonnen vanuit Tsjapei de Japansche concessie te beschieten. De Britsche brigade-generaal George Fleming, commandant van alle buitenlandsche troepen te Shanghai, verklaarde, dat hij de Japansche marine-soldaten zou bijstaan bij elke poging om de Chineesche troepen buiten de internationale nederzetting te houden. Het Japansche kabinet heeft besloten per 1 Maart een leening ten bedrage van 34 millioen Yen uit te geven, welke moet dienen om de kosten van den Mandsjoerijschen veldtocht te dekken. **(206 C.)**

I. **JAPAN. — Aanslag.** — De gewezen Japansche Minister van Financiën, Inouje is het slachtoffer van een moordaanslag geworden. De dader ontkent gedreven te zijn geweest door politieke drijfveeren. Hij werd tot zijn daad gebracht door zijn medegevoelen met de nooden van de Japansche landbouwbevolking.

A. **NEDERLAND. — Geestelijk leven.** — Prof. dr. J. H. G. Lemmens, professor aan het groot-seminarie te Roermond, is benoemd tot coadjutor van mgr. Schrijnen, bisschop van Roermond, met recht van opvolging op den bisschoppelijken zetel. Mgr. Lemmens is bij deze gelegenheid de titel van titulair-bisschop van Cardica in partibus infidelium verleend.
Het oude Cardica (Megalo Gardiki) was gelegen in het Noord-Grieksche Thessalië (hoofdstad Larissa).
(Maasbode) **(Vorig bericht blz. 205 I.)**

B. **NEDERLAND. — Pachtwetten.** — De Eerste Kamer heeft de voorgestelde wetsontwerpen in zake de nieuwe regeling van de pacht met 25 tegen 21 stemmen verworpen.
Het tweede wetsontwerp tot regeling van de pacht werd met 24 tegen 22 stemmen eveneens verworpen.

11 FEBRUARI 1932

C. **CHINA.** — De Keizerin-Weduwe van China, Yi, is den 5den Februari te Peking overleden.

D. **VEREENIGDE STATEN. — Wapentransporten.** — Groote Amerikaansche transporten van wapenen en munitie naar Oost-Azië hebben nog steeds plaats.
Het voorstel van den Amerikaanschen afgevaardigde Fish, waarbij voorzien werd in een verbod van den uitvoer van wapens en munitie, is op voorstel van staatssecretaris Stimson teruggewezen.

E. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Beperking suikerproductie.** — De restrictiecijfers van de Java-suiker-industrie voor den oogst 1933 staan vast en zijn door het bestuur van de Visoco reeds aan den International Sugar Council medegedeeld. Deze normaalproductie is op het oogenblik 2.981.047 ton. Naar verluidt staat thans vast, dat de oogst 1933 beperkt zal worden tot 1.496.351 ton.
Een aantal fabrieken overweegt echter nog een grootere restrictie c.q. geheele sluiting, waardoor het niet uitgesloten is dat de productie ingekrompen zal worden tot 1,4 millioen ton.
(Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 199 A.)**

F. **MANDSJOERIJE.** — Aangezien Mandsjoerije tegenwoordig een van de voornaamste objecten der publieke belangstelling vormt, geven wij hieronder eenige algemeene wetenswaardigheden omtrent dit land:
Mandsjoerije is het Noord-oostelijke gedeelte van China, door de Chineezen Kwantoeng genoemd. Het heeft een oppervlakte van ± 350.000 vierk. mijlen. De bevolking, van Tartaarschen oorsprong, wordt op ca. 20 millioen geschat. Onder de talrijke Tartaarsche stammen, die gedurende 2000 jaren nomaden waren, wist de Mandsjoe-stam onder leiding van hun hoofd Noerhatsjoe den voorrang te krijgen met het gevolg, dat hij na hardnekkigen tegenstand van de andere stammen, een soort van alleenheerschappij over Mandsjoerije vestigde. Spoedig breidde hij ook zijn invloed over China uit en in 1644 werd Noerhatsjoe's kleinzoon alleenheerscher over geheel China. Sinds dien tijd tot 1911 — het jaar van de uitroeping der republiek door Dr. Soen-Yat Sen — wist de Mandsjoe-dynastie op zeer autocratische wijze over China te regeeren. Het zijn de Mandsjoe-keizers geweest, die decreteerden, om den Chinees van een Mandsjoe te onderscheiden, dat Chineezen een duidelijk zichtbaren staart moesten dragen. Dit decreet is door de Republikeinsche regeering vernietigd.
Mandsjoerije wordt in 3 provincies verdeeld: Shengking (of Fengtien), Kirin en Heilungkiang, waarvan de voornaamste export uit Soya-boonen bestaat.
(Zie voor situatiekaartje blz. 83 A.) **(177 K.)**

G. **EDGAR WALLACE.** — Edgar Wallace, journalist en schrijver van een groot aantal detective-verhalen, die hem tot een der meest gelezen auteurs van Engeland maakten, is te Hollywood overleden.

H. **BETONWERING.** — De beproeving heeft plaats gehad van een circa 16 M. lange betonwering op een dijk te Sint Amand bij Puers in België volgens het nieuwe systeem van den ingenieur jhr. ir. R. de Muralt te 's-Gravenhage.
De proef werd, in opdracht van den Belgischen minister van Waterstaat, bijgewoond door den inspecteur van den Waterstaat, De Brabander. Vanwege den minister van Waterstaat in Nederland, werd de proef bijgewoond door den hoofdingenieur ir. W. Kamp, leider van den bouw van den afsluitdijk van de Zuiderzee.
Het water werd tot 36 c.M. hoogte tegen de betonconstructie opgezet. Met een zaag werd tot 20 à 30 c.M. onder het waterniveau, de kleikern, die zich in de lasschen tusschen de soepele betonconstructie bevindt, doorgezaagd. Het lukte op deze wijze zelfs niet een lek te verkrijgen, aangezien de klei den naad onmiddellijk weer sloot. Daarop werd de klei uit den kernkelder genomen. Nadat toen een flink lek was ontstaan, werd de kern weer gevuld. Met eenig aanstampen sloot het lek zich onmiddellijk.
Om nader de lenigheid van de nieuwe constructie aan te toonen, werd door een vijftal mannen met een zwaren grenen balk ter lengte van 4 M., metende 12 bij 18 c.M., telkens vanaf circa 3 M. afstand op een tusschenlijst gebeukt.
Na een vijftiental malen te hebben gerameid, begon de beweeglijke lasch, die overigens zelf onbeschadigd bleef, te lekken. De lasch bewoog zich van boven ongeveer 2 c.M. uit haar plaats, terwijl de heele muurconstructie met bovendeel van de dijkskruin aan de trilling en beweging deelnam. Na enkele minuten sloot de betonconstructie zich vanzelf, dus zonder nadere aanstamping van de kleikern.
Nader deelde ir. De M. ons mede, dat hij het water met succes tot 60 c.M. hoogte had opgevoerd. De leklengte van den proefmuur was echter op 25 c.M. berekend. Bij elk te keeren water behoort een bepaalde leklengte, wat een technische kwestie is. (Tel.)

I. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Zaleski.** — De rede van den Poolschen gedelegeerde Zaleski komt hierop neer, dat Polen met de Fransche voorstellen accoord gaat. Zaleski legde den nadruk op de voordeelen van regionale verdragen, hetgeen beteekent dat Polen op een Oost-Europeesch verdrag naar het model van Locarno aanstuurt.
(Vorig bericht blz. 205 K.)

K. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Persuitlatingen.** — De „Echo de Paris", de „République" en „L'Intransigeant" noemen de nadere verklaring van Tardieu's rede te Genève een energieke en duidelijke uiteenzetting van het Fransche standpunt. De socialistische „Populaire" schrijft echter, dat Frankrijk voorwaarden stelt, waardoor het geheele ontwapeningsplan moet vallen. Het democratische Amerikaansche dagblad „American" vindt de nadere verklaring van Tardieu een beleediging voor de ontwapeningsconferentie.
Simon's rede wordt in de Engelsche pers, vooral door de „Times" en de „Daily Herald", gunstig beoordeeld. De rede van Dr. Brüning wordt door de Fransche pers, waaronder „Le Petit Parisien", „Le Journal" en „Le Matin" op zakelijke wijze uiteengezet, waarbij gewezen wordt op den gematigden toon van Brüning. De „Ere Nouvelle", het orgaan van Herriot, meent, dat Brüning de ontwapeningsconferentie uitbuit om de verdragen te herzien.
De Engelsche pers wijst op de groote instemming, die de rede van den Duitschen Rijkskanselier heeft gevonden, maar houdt zich meer bezig met de rede van den Amerikaanschen gedelegeerde Gibson, waaraan men in Engeland grootere waarde hecht dan aan Brüning's rede. **(Vorig bericht blz. 207 L)**

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Litwinov.** — De Russische Volkscommissaris Litwinov sprak, in zijn kwaliteit van gedelegeerde van Sovjet-Rusland ter ontwapeningsconferentie een rede uit, waaraan wij het volgende ontleenen:
Allereerst noemde hij de Fransche voorstellen een verwezenlijking van het protocol van Genève dat den Volkenbond zeven jaren lang vruchteloos had bezig-gehouden. Een vasthouden aan deze pogingen zou de ontwapeningsconferentie tientallen jaren achteruit zetten. Litwinov diende de volgende voorstellen in:
I. Afschaffing van pantserauto's en zwaar, vèrdragend geschut.
II. Afschaffing van schepen boven 10.000 ton waterverplaatsing.
III. Afschaffing van scheepsartillerie met een kaliber van meer dan 12 duim.
IV. Afschaffing van militaire luchtschepen en moederschepen voor vliegtuigen.
V. Afschaffing van zware bombardementsvliegtuigen, luchtbommen en alle door luchtvaartuigen te vervoeren vernielingsmiddelen.
VI. Verbod van alle apparaten en uitrustingen voor den aanval met chemische, bacteriologische en brandveroorzakende middelen.
VII. Voor alle deelnemers aan de conferentie gelijke rechten en gelijke veiligheid.
Aan het slot van zijn rede verklaarde Litwinov, dat de Sovjet-delegatie een motie zou indienen, inhoudende, dat de conferentie niet anders dan door een algemeene volkomen ontwapening kan worden opgelost.
(Vorig bericht blz. 207 K.)

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Hijmans.** — De Belgische Minister van Buitenlandsche Zaken, Hijmans, voerde uit naam van de Belgische regeering op de ontwapeningsconferentie het woord. Hijmans schaarde zich achter de Fransche voorstellen en eischte eveneens afschaffing van de groote aanvalswapenen, bescherming van de burgerbevolking en internationalisatie van de burgerlijke luchtvaart. De door België aan zijn grenzen aangelegde verdedigingswerken zijn voor de bescherming van België's gebied bestemd. Het is een eigenaardig toeval, zoo eindigde Hijmans, dat juist op het oogenblik, waarop men de noodzakelijkheid van den politieken vrede verkondigde, men den economischen oorlog organiseerde. **(Vorig bericht blz. 208 A.)**

C. **ECUADOR. — Gouden Standaard.** — De regeering van Ecuador heeft den gouden standaard tot 10 Nov. 1932 opgeschort.

D. **SCHAATSENRIJDEN.** — De Oostenrijksche kunstrijder Karl Schäfer slaagde er in te Lake Placid, na fellen strijd, het Olympische kampioenschap kunstrijden te veroveren. De Zweedsche kunstrijder Gillis Grafström werd tweede; de Canadees Wilson derde. **(Vor. ber. Olymp. Sp. 167 F, Schaatsenrijden 175 B.)**

E. **NEDERLAND. — Salarisverlaging Overheidspersoneel.** — De Eerste Kamer heeft met 22 tegen 16 stemmen het wetsontwerp tot vaststelling van een tijdelijke korting op de jaarwedden van de leden van den Raad van State, de Algemeene Rekenkamer, de rechterlijke macht en de militair-rechterlijke macht, aangenomen. **(Vorig bericht blz. 102 E.)**

F. **NEDERLAND. — Margarine.** — De Ned. Ver. van Margarinefabrikanten heeft den Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw een adres gezonden — om te protesteeren tegen het adres van de Friesche Maatschappij van Landbouw — waarin een modus wordt aanbevolen om steun te verleenen aan de veehouderij, maar dat tevens een margarine-accijns aanbeveelt.

G. **KUNST. — Muziek.** — In Duitschland is een nieuw muziektijdschrift, „Pro Musica" opgericht, waarvan het eerste nummer zoo juist verschenen is. Het is een maandschrift van bijzonderen aard, dat tot doel heeft nieuwe, aan de eischen des tijds beantwoordende composities in druk te brengen, opdat haar bruikbaarheid beproefd kan worden.
Het ontbreekt den componisten dikwijls aan een spreekbuis voordat zij hun werk door een uitgever kunnen publiceeren, en omgekeerd hebben uitvoerende musici niet altijd de beschikking over voldoende nieuw materiaal. Beide groepen kunnen goed geholpen worden door het nieuwe tijdschrift, dat onder redactie staat van Fritz Jöde, E. L. v. Knorr en Herman Reichenbach.
De componisten van alle landen doen mee, terwijl de toelichtende tekst tegelijk in het Fransch, Duitsch en Engelsch verschijnt.
Het eerste nummer bevat een werk voor eenstemmig koor en strijkorkest van E. L. v. Knorr, een stuk uit „Spiel- und Hörschule" voor melodie-instrumenten van Paul Hindemith, twee stukjes voor blokfluiten van J. Beutzon, een duet voor piano en een melodie-instrument van W. Maler, een pianostuk van John Ireland en een mannenkoor van Heinz Tiessen.
(Tel.)

H. **BELGIE. — Prof. Kors.** — De Belgische Kamer heeft als slot der interpellaties over het feit, dat de Nederlandsche professor Kors op 11 Jan. '32 niet is toegelaten om te Leuven het woord op een anti-militaristische meeting te voeren, een motie aangenomen om over te gaan tot de orde van den dag.

I. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Tabaks-Accijns.** — Het Departement van Financiën vermeldt in zijn Memorie van Toelichting van de begrooting, dat de regeering met ingang van 1 Juli '32 den tabaksaccijns wenscht in te voeren, waarvan in 1932 een opbrengst van 6 millioen gld. en voor de volgende jaren van 15 millioen gld. per jaar verwacht wordt. De tabaks-accijns zal 20% van de kleinhandelswaarde bedragen, inclusief de accijns.

K. **OPGRAVINGEN. — Tell-el-Amarna.** — Te Tell-el-Amarna zijn opgegraven: een granieten kom met den naam van Toetmosis III (1501—1448 v. C.) en een andere schaal, die de cartouche draagt van Chephren (4de dynastie). De overblijfselen der groote koninklijke- en staatsgebouwen in het centrum van Ichetaton zijn vrijgekomen en ook die van een kleinen tempel. Ten noorden hiervan lag waarschijnlijk het particuliere woonhuis van Ichnaton, dat door een groote brug, die over den hoofdweg liep, met zijn paleis was verbonden. Bij het huis behoorde een tuin met terrassen en het had een afzonderlijken toegang tot den tempel. Onder de voorwerpen, die men aantrof, zijn twee handvatten van wandelstokken opmerkelijk. Deze hebben den vorm van een hand.
De gebouwen vormen een groot vierkant van ongeveer 180 meter lengte en breedte. Op de steenen bleek te staan: Hat Aton, d.w.z. kasteel van Aton.
(Alg. Hbld.)

L. **MUSSOLINI. — Bezoek aan den Paus.** — Ter gelegenheid van den derden verjaardag van de Lateraan-verdragen tusschen Italië en het Vaticaan, waarbij de vrede tusschen den Italiaanschen staat en de Kerk werd gesloten, heeft Benito Mussolini als hoofd van de Italiaansche regeering een bezoek aan den Paus gebracht. De audiëntie duurde meer dan een uur en had onder vier oogen plaats. Dit is de tweede keer, dat Mussolini een bezoek aan het Vaticaan brengt, maar de eerste keer dat hij den Paus

12 FEBRUARI 1932

M. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Persuitlatingen.** — De Fransche pers, o.a. de „Petit Parisien" en de „Echo de Paris", is over Grandi's rede ontevreden. „De zwarthemd heeft gesproken als een bruinhemd" schrijft het laatste blad. De „Populaire", zeer afkeerig van het fascisme, juicht niettemin Grandi's rede toe.

De Engelsche pers, vooral de „Daily Telegraph", noemt de rede van Grandi de meest concrete welke gehouden is. **(Vorig bericht blz. 208 B.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid.** — Senator Borah sprak in den Senaat over de noodzakelijkheid, dat de Amerikaansche regeering den werkloozen thans steun verleende en niet zou wachten tot de volwassenen en kinderen door ondervoeding ziek of omgekomen zouden zijn.
De „American Federation of Labor", die 5 millioen aangesloten arbeiders vertegenwoordigt, acht de steunverleening van de Amerikaansche regeering totaal onvoldoende en heeft president Hoover en het Congres medegedeeld, dat de ellende onder de werkloozen, wier aantal op ongeveer 8.300.000 wordt geschat, schrikbarend is. Een bedrag van 750 millioen dollar voor onmiddellijken steun is dringend noodzakelijk. **(Vorig bericht blz. 188 L.)**

B. **BELGIE. — Leger.** — Bij het Belgische leger bevinden zich in actieven dienst 25 luitenant-generaals, 38 generaal-majoors, 116 kolonels, 126 luitenant-kolonels, 339 majoors, 255 kapiteins met den rang van commandant, 1650 kapiteins en 1441 luitenants. Verder 1863 adjudant-onderofficieren, 523 sergeant-majoors eerste klasse, 959 sergeant-majoors, 532 sergeants eerste klasse, 584 fouriers, 4100 sergeants, 4285 korporaals en muzikanten, 296 hoornblazers, 8647 beroeps-soldaten, 509 vrijwillige soldaten en 37.966 miliciens. („Telegraaf") **(Vor. ber. blz. 200 G.)**

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Noodlottig saluut.** — De Japansche oorlogsschepen voor Shanghai losten op bevel van den Japanschen Admiraal 21 saluutschoten ter herdenking van den jaardag der stichting van het Japansche keizerrijk. Nauwelijks waren een paar schoten gelost, of de Chineezen, in de meening, dat het bombardement hervat werd, beantwoordden het vuur en eenige uren lang werd over en weer geschoten. **(Vor. ber. blz. 206 H.)**

D. **ZUIDERZEEWERKEN. — Motie van den heer Colijn.** — In de Tweede Kamer worden debatten gehouden met betrekking tot het al of niet schorsen van de Zuiderzee-inpolderingen. De heer Colijn is van meening dat men thans moet leenen en niet wachten tot over twee of drie jaar en hij wenscht in ieder geval de gebruikelijke 8 millioen tot voortzetting van de Zuiderzee-inpolderingen op de begrooting te zien. Vervolgens kwam de heer Colijn met een motie waarin de Kamer als haar oordeel uitspreekt, dat vertraging van de inpoldering van den N.-O.-polder indien eenigszins mogelijk moet worden vermeden en waarin de regeering wordt uitgenoodigd de Kamer vóór de indiening van de Zuiderzee-begrooting 1933 te doen toekomen een nauwkeurige kostenberekening en een overzicht van de wijze, waarop deze gefinancierd kan worden. **(Vor. ber. blz. 205 B.)**

E. **NEDERLAND. — Vuurwapenwet.** — De regeering heeft de volgende officieele mededeeling gezonden: in verband met den twijfel, welke o.m. in de Fransche pers is gerezen nopens de uitvoering van de Nederlandsche Vuurwapenwet, stelt de regeering er prijs op, nogmaals te verklaren, dat onder de Vuurwapenwet ook vallen die voorwerpen, welke een zoodanige bewerking hebben ondergaan, dat zij duidelijk zijn bestemd om een onderdeel van een vuurwapen te vormen.
Op grond hiervan kunnen dus dergelijke voorwerpen, ook zelfs als zij nog niet zijn afgewerkt, zonder officieele vergunning niet worden uitgevoerd.
(Vorig bericht Vuurwapenwet 66 K.)
(Vor. ber. Wapenfabricage v. Duitschl. 188 M.)

F. **NEDERLAND. — Steun Aardappelmeelindustrie.** — De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming het wetsontwerp nopens de uitkeering van *f* 2.400.000 ten behoeve van de aardappelmeelindustrie in de Veenkoloniën, goedgekeurd.

G. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche Landarbeiders.** — Volgens een besluit van den Duitschen Rijksraad zullen in 1932 geen nieuwe buitenlandsche landarbeiders meer in Duitschland worden toegelaten. De buitenlandsche arbeiders, die reeds in Duitschland wonen, ten getale van 37 tot 40 duizend, blijven in het land. Het contingent dezer categorie arbeiders bedroeg 100.000 in 1930, 50.000 in 1931.

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Adres Prot. Chr. Arbeiders Internationale.** — Het Bestuur van de Protestantsch-Christelijke Arbeiders-Internationale heeft een adres aan de Ontwapeningsconferentie te Genève gezonden waarin o.a. in naam der rechtvaardigheid en in overeenstemming met de Protestantsch-Christelijke beginselen een beroep wordt gedaan op de leiders der conferentie, opdat zij met krachtige en onwrikbare vastberadenheid mogen bijdragen tot het welslagen der conferentie, om aldus in de plaats van het brute wapengeweld de zedelijke macht van het recht te stellen. **(208 M.)**

I. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Droogdok te Priok.** — Het droogdok te Tandjong Priok heeft de Zweedsche stoomboot „Pegasus", metende 10.000 ton, wegens averij opgenomen, terwijl tot dusver slechts booten tot 8500 ton konden worden gerepareerd.

K. **IRAK. — Opheffing Mandaat.** — De patriarch van de Nestoriaansche kerk in Assyrië heeft aan de Mandaten-commissie van den Volkenbond en aan de Britsche regeering een schrijven gericht behelzende de gevaren waarin de Assyrische Christenheid zou komen zoodra Engelands mandaat over Irak wordt opgeheven. De Arabieren kunnen dan zelfstandig dezen staat besturen, hetgeen voor de minderheden d.i. de Assyrische christenheid in Irak (zoowel Nestorianen als R.K. Assyriërs) onderdrukking beteekent.
(Vorig bericht blz. 189 O.)

L. **NEDERLAND. — Handel en Nijverheid.** — „Werkspoor" te Amsterdam heeft van de Ned. Spoorwegen opdracht gekregen voor den bouw van de overspanningen over het zomerbed van de Waal bij Zaltbommel. De kosten hiervan bedragen *f* 633.000.
(Vorig bericht blz. 81 D.)

M. **NEDERLAND. — Boerenbetooging.** — In Den Haag is door het Nat. Boeren-Crisiscomité een groote demonstratie gehouden. De heeren Fikse en Braat voerden het woord. Een deputatie uit het bestuur begaf zich naar het ministerie van Binnenlandsche Zaken om den minister de volgende eischen van de demonstranten te overhandigen:
1. Directe steun aan de noodlijdende land- en tuinbouwers voor de aanschaffing van kunstmest, zaai- en pootgoed.
2. Ontheffing van de sociale lasten op land- en tuinbouw drukkende.
3. Geen executieve maatregelen als gevolg van de huidige crisis ten opzichte van land- en tuinbouw.
4. Instelling van een Staatshypotheekbank voor land- en tuinbouw.
5. Ontbinding van de pachtcontracten van land- en tuinbouw welke vóór 1 Mei 1931 zijn gesloten.
6. Steun aan melkproducenten in dien zin dat zij 's winters (zes maanden) acht cent en 's zomers (zes maanden) zes cent per liter melk vanaf de boerderij ontvangen.
7. Garantie van een loonenden productieprijs aan de producenten van gerst, rogge, haver, spek, vleesch en fabrieksaardappelen.
8. Zoodanige bescherming van de pluimveehouderij, dat die belangrijke tak van bedrijf loonend wordt.
9. Afschaffing van den accijns op het geslacht.
10. Afschaffing van de grondbelasting voor den ongebouwden eigendom.
11. Verlaging der spoorvrachten voor inlandsche land- en tuinbouwproducten.
12 Afschaffing van den zomertijd.

A. **POLEN. — Scheepvaart.** — De Polska Ageniga Morska heeft een geregelden dienst van Gdynia op Rotterdam geopend. Deze dienst strekt mede om het verkeer tusschen Nederland en het West-Poolsche industrie-gebied zooveel mogelijk te onttrekken aan vreemde spoorwegen.
Den laatsten tijd zijn nog enkele andere diensten Gdynia—Rotterdam ingesteld, mede door ondernemingen, die tot dusver in hoofdzaak verkeer met Danzig onderhielden.
De bovengenoemde is echter de eerste Poolsche onderneming.
De Poolsche regeering verleent o.a. door subsidies steun aan de Poolsche scheepvaart. (Alg. Hbld.)

B. **NEDERLAND. — Scheepvaart.** — Wij ontleenen aan de N. R. Crt. dat de Roland Linie Aktien Gesellschaft (Agenten: fa. Van Nievelt, Goudriaan & Co.) en de D. G. „Neptun" (Agenten: fa. Wambersie & Zoon) gemeenschappelijk een regelmatigen wekelijkschen dienst tusschen Rotterdam en Gdynia, viceversa, onderhouden. De eerste afvaart vond plaats op 23 Januari '32. **(Vorig bericht blz. 210 A.)**
(Vor. ber. Nederl. Scheepv. 178 O.)

C. **DUITSCHLAND. — Stillhalte.** — De nieuwe overeenkomst in zake de verlenging van de buitenlandsche bankcredieten op korten termijn aan Duitschland, de Duitsche credietovereenkomst 1932, is thans door de meerderheid der Nederlandsche bankcrediteuren onderteekend. Voor de andere bankcrediteuren, welke nog niet onderteekend hebben, blijft de mogelijkheid tot toetreding voorloopig nog open.
(Vorig bericht blz. 185 B.)

D. **'S-GRAVENHAGE. — Financiën.** — De gemeenteraad te 's-Gravenhage heeft zijn goedkeuring gehecht aan het voorstel van B. en W. tot het aangaan van een 5% 6-jarige obligatieleening van *f* 5.000.000. De leening is verdeeld in stukken van *f* 1000 en *f* 500. De koers van uitgifte zal 100% bedragen.

E. **ENGELAND. — Invoerrechten.** — De volgende artikelen ontleenen wij aan de lijst van artikelen welke vrijgesteld zullen zijn van het algemeene invoerrecht ad 10% van de waarde:
Gemunt en ongemunt goud en zilver, tarwe in korrel, vleesch (rund-, kalfs-, schapen- en lamsvleesch, varkensvleesch, bacon en ham), levende viervoetige dieren, visch door Britsche visschers gevangen met inbegrip van schaaldieren, thee, ruwe katoen, met inbegrip van bewerkte katoenafval, vlas en hennep niet verder gehekeld na gezwingeld en geroot te zijn, koolzaad en lijnzaad, ruwe wol, huiden en vellen, met inbegrip van pelterijen maar geen geitenvellen, zoowel ruw als gedroogd en gezouten, dagbladen en tijdschriften, gedrukte boeken, gedrukte muziek, krantenpapier d.w.z. papier op rollen bevattende niet minder dan 70% mechanische houtpulp en niet minder dan 20 lb. en niet meer dan 25 lb. wegend per riem van 480 vel „double crown" metende 30 bij 20 inch; houtpulp, ruwe rubber, met inbegrip van crêpe, rubber, latex, gutta percha en ruwe balata, ijzererts, mangaanerts, maar niet omvattend chroomerts; ijzerafval en staalafval, pyrieten, tinerts en concentraten, mijnhout, zwavel, minerale calciumfosfaten, niet gezette edelsteenen, radiumsamenstellingen en radiumertsen. Goederen, rechtstreeks geconsigneerd aan een scheepswerf en bestemd om gebruikt te worden voor het bouwen, het herstellen of het opnieuw inrichten van schepen op die werf.
Het vrijgestelde vleesch omvat eetbare afval maar niet vleeschextracten of essences of vleesch geconserveerd in luchtdichte bussen en blikken. **(205 L.)**

F. **NEDERLAND. — Wijziging Drankwet.** — In het Staatsblad is een Kon. Besluit afgekondigd, waarbij is bepaald, dat de wet van 26 Nov. 1931, inhoudende bepalingen tot regeling van den kleinhandel in alcoholhoudende dranken, met ingang van 1 April 1932 in werking treedt.
Deze wet zegt o.a., dat onder verkoop van sterken drank wordt verstaan: aflevering van drank, welke voor 15 of meer percenten uit alcohol bestaat, met uitzondering van wijn. Deze verkoop mag alleen krachtens een vergunning geschieden, met dien verstande evenwel, dat buiten de wet valt de verkoop 1e. boven 10 Liter; 2e. in internationale verkeersmiddelen, mits daarin gelegenheid bestaat warme spijzen te bereiden en te gebruiken en 3e. in militaire cantines. Verder heeft een splitsing plaats tusschen tap- en sluitvergunning; verkoop elders dan ter plaatse mag alleen geschieden in gesloten flesschen en bij hoeveelheden van minstens 1 d.L. Volledige vergunningen welke vóór 1 Mei 1904 zijn verleend, zullen van kracht blijven; sociëteits- en Hôtelvergunningen gelden alleen voor gebruik ter plaatse. Voorts specificeert de wet de bepalingen nopens verleening van verkeersvergunningen en vergunningen boven het maximum en verlof voor zwakalcoholische en alcoholvrije dranken.

G. **NEDERLAND. — Beurs en Geldmarkt.** — Ter aanvulling en verduidelijking van de in het bericht van den 9 Febr. opgenomen mededeeling in zake de verhooging van het zegelrecht op buitenlandsche effecten, deel uitmakende van de door de regeering voorgestelde nieuwe crisismaatregelen, laten wij hieronder de desbetreffende passage van het wetsontwerp in extenso volgen:
„De hoofdsom van de zegelrechten van buitenlandsche effecten bedraagt resp. voor obligaties en aandeelen 80 ct. en *f* 1 per *f* 100 van het kapitaal in het stuk uitgedrukt. Art. 36bis van de Leeningwet 1914, zooals dit artikel gewijzigd is in 1917, zegt, dat „een zoodanig aantal opcenten" geheven wordt, „als gelijk staat met een heffing van twintig centen van iedere honderd gulden".
Tezamen wordt dus geheven voor obligaties *f* 1 van iedere *f* 100, derhalve 1% en voor aandeelen *f* 1.20 van iedere *f* 100, derhalve 1,2%. Het onderhavig ontwerp maakt hiervan resp. 1,6 en 1,8%, door het laatstgenoemde bedrag van „twintig cent" op te voeren tot 80 cent. De opbrengst van de betrokken opcenten is in 1931 vrij aanzienlijk teruggeloopen en wel tot een bedrag van *f* 878.000.
In 1930 bedroeg zij nog *f* 1,5 millioen. Een jaaropbrengst van 7 ton voor de toekomst als basis aannemend, kan de bate van de voorgestelde verhooging worden geraamd op ruim *f* 2 millioen 's jaars."
(Vor. ber. 204 C.; Beurs en Geldmarkt 202 I.)

H. **WIJSBEGEERTE. — Bolland herdacht.** — Prof. G. J. P. J. Bolland is tien jaren na zijn verscheiden in de aula van de Amsterdamsche Universiteit herdacht. Prof. dr. G. A. van den Bergh van Eijsinga voerde het woord over het onderwerp „Het religieuse in Bolland", waaraan wij het volgende ontleenen:
De indrukken van Bolland's Roomsche opvoeding zijn nooit geheel uitgewischt. De antipathie, die hij bij vrijzinnigen ontmoette, vond haar oorzaak in hun afkeer van wijsgeerig denken. Zijn critiek loste alle dogma's op, veel radicaler dan die der vrijzinnige theologen; maar zoo kwam hij tot de religie van Zuivere Rede. Want deze is niet zonder stichtelijkheid. Hij dacht zich een Christendom der toekomst, door de verstandsverlichting heen, boven de leerstelligheid van de oude kerken eens voor al uit, gezuiverd of vergeestelijkt, waarbij stichtelijke samenkomsten niet achterwege zouden blijven. Hij erkende ten volle het recht van christelijk symbolisme van leervoordracht, hetgeen heel iets anders is dan allegorische exegese van den Bijbel. Van een stichtelijk spreken in dezen geest verwachtte hij een beter onderling begrijpen van rechtzinnigen en vrijzinnigen. Het is geen roemrijke bladzijde uit de geschiedenis onzer vaderlandsche vrijzinnigheid, toen men de wijze van onverdachte, maar weldoordachte vrijzin-

nigheid verloochende. Spr. geeft aanhalingen uit Bolland, die diens vromen zin onmiskenbaar aantoonen. Zoowel door zijn Wereldraadsel als door zijn Zuivere Rede heen, loopt een gouden draad van vroomheid. Hij heeft ernst van de zonde gemaakt; de grootste zonde was hem die tegen den Heiligen Geest der Waarheid. De wijsbegeerte is hem geen weetje geweest, maar ontroerend weten, begrijpen, niet zonder beleven, overgave aan den goddelijken wil, al had hij van dien wil zuiverder begrip dan de onwijsgeerige geloovigen en al had hij het intuïtief met zijn gevoel gegrepene tot de klaarheid der gedachte omhoog gevoerd.
Dr. Meerum Terwogt sprak „Over vergeestelijkte werkelijkheid" en zeide o.a. dat Bolland's taak was om de kiem der menschelijkheid tot rijpheid te brengen, het geestelijke in den mensch te ontwikkelen. Ten slotte werd medegedeeld, dat een Bolland-stichting in het leven was geroepen. **(Vorig ber. 81 H.)**

A. **NEDERLAND. — Tuinbouw.** — Aan het Alg. Handelsblad ontleenen wij de volgende exportcijfers (in millioen guldens) van een aantal tuinbouwproducten. Ten aanzien van de éérste post — koolsoorten — wordt opgemerkt, dat opgeteld is de uitvoerwaarde van roode, witte, bloem- en ook spruitkool.

	(In millioen guldens)				
	1927	1928	1929	1930	1931
Koolsoorten	9.1	15.5	16.1	11.2	7.6
Tomaten	13.6	16.6	16.2	19.0	17.6
Sla	5.8	7.8	6.4	6.8	7.3
Wortelen	2.3	3.1	2.6	1.6	1.7
Komkommer	7.3	8.6	7.3	7.0	5.7
Augurken	0.6	1.5	1.0	0.9	0.5
Ingemaakte groenten .	2.6	2.9	2.0	1.7	1.6
Aardbeien	1.7	2.1	1.3	1.6	1.3
Druiven	2.3	3.2	3.5	3.8	3.1
Vruchtenpulp	6.0	6.6	6.7	5.8	5.5
Bloembollen	39.9	42.7	40.4	46.4	29.2
Snijbloemen	3.0	4.5	5.4	6.4	7.8
Planten en heesters .	6.1	6.3	6.6	6.6	4.6

Kool is dus vergeleken bij het „vóór-crisisjaar" 1929 gedaald tot beneden de helft en zelfs is het bedrag nog anderhalf millioen gulden lager geweest dan in het in die kringen zoo beruchte jaar 1927.
Ten slotte nog de cijfers voor uien en aardappelen. Wat het laatste product betreft, zijn opgeteld de export-waarde van klei-, zand-, veen- en ook pootaardappelen:

	(In millioen guldens)		
Uien		Aardapp.	
1927	6.7	1927	28.5
1928	11.7	1928	23.3
1929	7.7	1929	20.2
1930	3.9	1930	18.9
1931	5.5	1931	23.8

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van den Zweedschen Minister Ramel.** — De Zweedsche Minister van Buitenlandsche Zaken, baron Ramel, verklaarde in zijn rede tijdens de algemeene beschouwingen, dat de Zweedsche regeering het ontwerp-conventie der voorbereidende ontwapeningscommissie slechts als grondslag voor onderhandelingen kon aanvaarden. De Zweedsche regeering eischt vermindering der bewapening tot een minimum, speciaal voor het effectief der geoefende soldaten in de verschillende landen. De methode van vermindering der legerbegrootingen alleen is onvoldoende. Ook het actieve en opgeslagen oorlogsmateriaal dient verminderd te worden, terwijl de chemische wapens en de luchtwapens afgeschaft behooren te worden. **(Vorig bericht blz. 209 H.)**

C. **BOTANIE. — Internationale rozenwedstrijd te Rome.** — De Gouverneur van Rome heeft een wedstrijd uitgeschreven voor een nieuwe, fraaie variëteit roos en heeft alle bloemenkweekers der wereld uitgenoodigd, daaraan deel te nemen. De stad Rome bezit zelf in het Parco Appia 2000 rozenstruiken, ieder van een andere variëteit.
Behalve Italiaansche deskundigen maken ook vertegenwoordigers van Vereenigingen van Rozenkweekers uit Frankrijk, Duitschland, Engeland, Luxemburg, Nederland en Amerika deel uit van het comité. **(Vorig bericht blz. 206 D.)**

13 FEBRUARI 1932

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Persuitlatingen.** — Litwinov's rede heeft in Frankrijk een zeer goede pers. Alleen Pertinax in de „Echo de Paris" ziet in de rede van Litwinov een groote zwakheid van Sovjet-Rusland, die door Japan in het Verre Oosten wordt uitgebuit.
De Italiaansche pers beoordeelt de reden van Brüning, Litwinov en Sir John Simon van het fascistisch standpunt en dit kan over het algemeen als gunstig beschouwd worden. Tardieu vindt echter in de Italiaansche pers geen instemming. Zelfs harde woorden werden gebezigd. **(Vorig bericht blz. 211 B.)** **(Vor. ber. Persuitlatingen 208 M.)**

E. **FRANKRIJK. — Vrouwenkiesrecht.** — De Fransche Kamer heeft aan vrouwen het kiesrecht voor de wetgevende lichamen verleend. Uit protest tegen de aanneming van deze kieswethervorming hebben de beide radicale afgevaardigden, Malvy en Lamoureux, hun functies van voorzitter en rapporteur der financieele commissie neergelegd. Ook de oud-minister van Marine, Leygues (groep Tardieu) en de doyen der Kamer, de links-radicaal Thomson, hebben de zaal vóór de stemming verlaten. De Kamer heeft verder, zonder oppositie, het voorstel aangenomen dat herstemming slechts plaats heeft, indien geen enkele candidaat 25 procent van het aantal uitgebrachte stemmen op zich heeft vereenigd.

F. **VATICAAN. — Herdenking van het tienjarig kroningsfeest van den Paus.** — Paus Pius XI heeft zijn intocht gehouden in de Sint Pieterskerk om deel te nemen aan de Mis, die ter gelegenheid van zijn tienjarig kroningsfeest werd gecelebreerd door Kardinaal Locatelli, den eersten Kardinaal die door Pius XI gecreëerd werd.

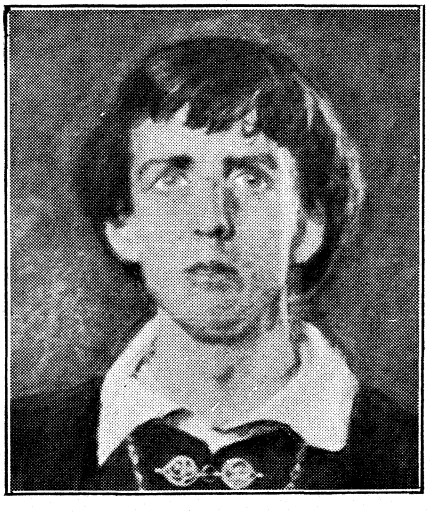
Paus Pius XI.

Na de Mis begaf de Paus zich, omgeven door den plechtigen stoet, tot achter het confessie-altaar. Hier hield de Paus een korte toespraak.
Omgeven door zijn kardinalen wekte hij de geloovigen van de geheele wereld op om zich te vereenigen met de gebeden, die hij tot den Almachtige zou richten met het oog op de gevaren en moeilijkheden

waaraan alle naties en de geheele menschheid thans zijn blootgesteld. Ook zou hij bidden voor den algemeenen vrede.

A. **NEDERLAND. — Geestelijk leven.** — Door het Hoofdbestuur van Kerk en Vrede is een protest gericht tot de regeering van Japan en tot den Japanschen Gevolmachtigden Minister en Buitengewonen Gezant te 's-Gravenhage in zake het Chineesch-Japansch conflict. In dit protest wordt o.a. een dringend beroep op het Japansche volk gedaan om niet langer te dulden, dat hun medemenschen in China op zulk een gruwelijke wijze worden behandeld.
(Vorig bericht blz. 207 A.)

B. **EDUARD VERKADE. — 25-jarig jubileum.** — Eduard Verkade, die dezer dagen een tournee door het land onderneemt met voorstellingen van „Lui" van Alfred Savoir, viert daarmede zijn 25-jarig jubileum als acteur-regisseur.
Na in 1907 gedebuteerd te hebben bij de Kon. Ver. Het Nederl. Tooneel, richtte hij al spoedig (eerst in samenwerking met Willem Royaards, daarna alleen) zelf een gezelschap op, teneinde zijn zienswijzen en vernieuwingsplannen te kunnen verwezenlijken.
Deze onderneming „Die Haghespelers", waarin vele jongeren zich vormden en ontwikkelden, bracht ons uitmuntende vertooningen van stukken, meerendeels ontleend aan het Engelsche repertoire. Klassieken als Sheridan en Shakespeare (Brutus, Romeo, Macbeth, Hamlet gelden als persoonlijke successen van den jubilaris), hadden zijn speciale voorliefde. Verkade kan het zich als verdienste aanrekenen, medegewerkt te hebben het tooneel in Holland op hooger peil te brengen.
Tevens valt te wijzen op zijn oorspronkelijkheid. Waar hier te lande opvoeringen van stukken uit den vreemde veelal copieën zijn naar voorbeelden van beroemde buitenlandsche regisseurs, heeft de spelleider zijn welslagen te danken aan eigen smaak en artisticiteit.

Eduard Verkade.

C. **NEDERLAND. — Zuiderzee-steunwet.** — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp in zake de uitvoering van de Zuiderzee-steunwet zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

D. **NEDERLAND. — Staatsfinanciën.** — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot het aangaan van een of meer leeningen ten laste van het rijk tot een maximum van *f* 200 millioen, aangenomen. **(72 B.)**

E. **NEDERLAND. — Intern. Economische Samenwerking.** — De heeren mr. J. W. Beijen, dr. H. Colijn, prof. mr. G. W. J. Bruins, F. H. Fentener van Vlissingen, ir. A. Groothoff, prof. dr. ir. H. C. J. H. Gelissen, prof. Th. Limperg, prof. mr. E. M. Meyers, dr. F. M. Wibaut en mr. J. Gerritsz hebben een brief gericht tot den voorzitter van de Nederlandsche Organisatie van de Internationale Kamer van Koophandel te 's-Gravenhage, waarin o.a. geschreven wordt, dat een groote invloed ten goede zou kunnen uitgeoefend worden, wanneer deskundigen, die los van regeeringsinvloeden staan, tezamen kwamen en bepaalde vraagstukken van internationale samenwerking op economisch gebied onder de oogen zagen en concrete plannen zouden ontwerpen.
Als vraagstukken, die aldus in oogenschouw konden genomen worden, komen onder meer in aanmerking:
a. Internationale regeling van het valuta-vraagstuk.
b. Internationale regeling der contingenteering van verschillende stapelproducten.
c. Organisatie van den directen ruil tusschen staten.
d. Internationale regeling van het vervoer met bepaalde verkeersmiddelen.
Zij meenen, dat het ontwerpen van zoodanige plannen en regelingen of het hiertoe bijeenroepen van commissies van deskundigen, bij uitstek op den weg ligt van de Internationale Kamer van Koophandel.

F. **NEDERLAND. — Arbeidstijd in de Textielindustrie.** — De Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid publiceert het volgende:
Beschikkende op een verzoek van de Ned. R.-K. Vereeniging van Werkgevers in de Textielnijverheid te Tilburg, den Ned. R.-K. Textielarbeidersbond „St. Lambertus" te Utrecht, den Ned. Chr. Textielarbeidersbond „Unitas" te Utrecht, en den Alg. Ned. Bond van Textielarbeiders „De Eendracht" te Amsterdam daartoe strekkende, dat in de textielfabrieken van werkgevers, aangesloten bij eerstgenoemde vereeniging, arbeid mag worden verricht in afwijking van het bepaalde in art. 24 der Arbeidswet 1919; heeft de gevraagde vergunning voor het tijdvak van 1 Jan. 1932 tot en met 31 December 1932 verleend onder de volgende voorwaarden:
1. dat arbeiders beneden 16 jaar niet langer arbeid verrichten dan 9½ uur per dag en 48 uur per week en arbeiders van 16 jaar en ouder niet langer dan 9½ uur per dag en 53 uur per week;
2. dat de arbeiders, ten aanzien van wie van deze vergunning gebruik wordt gemaakt, op ten hoogste 65 dagen, vallende in ten hoogste 16 weken, overeenkomstig het bepaalde onder 1 arbeid verrichten;
3. dat in genoemd tijdvak een arbeider van 16 jaar of ouder niet langer arbeid verricht dan 2500 uren;
4. dat — tenzij krachtens het Werktijdenbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1923 ruimere tijdgrenzen zijn toegestaan — de arbeidstijd in zijn geheel is gelegen tusschen 7 uur des voormiddags en 6 uur des namiddags, of, indien langer dan 8½ uur per dag en 48 uur per week wordt gewerkt, tusschen 7 uur des voormiddags en 7 uur des namiddags.
(Vorig bericht blz. 188 A.)

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Zalueta.** — Ook de Spaansche Minister van Buitenlandsche Zaken, Zalueta, gaf ter conferentie grootendeels een resumé der voorstellen van de andere mogendheden. Hij meende echter, dat zonder deelneming van de Vereenigde Staten en Sovjet-Rusland ontwapening ondenkbaar is. De diepste oorzaken van den oorlog lagen op economisch gebied. Derhalve moeten thans in de eerste plaats de economische moeilijkheden worden opgelost.

Rede van Benesj. — De rede door Benesj, Minister van Buitenlandsche Zaken van Tsjecho-Slowakije, ter ontwapeningsconferentie uitgesproken, was vooral bedoeld om te verklaren, dat hij zich bij het Fran-

sche standpunt aansloot, doch motiveerde nauwkeuriger den Tsjecho-Slowaakschen eisch van een internationaal veiligheidssysteem als eenige waarborg voor de bescherming der kleine staten.
Principieel staat de regeering van Tsjecho-Slowakije afwijzend tegenover het ontwerp-conventie van den Volkenbond in zijn geheel. Zij stelt echter verschillende wijzigingen voor, o.a. het vaststellen van een duidelijke beperking der bewapening, doelmatige contrôle op de wapenfabricage en den handel in wapenen, verbod van den chemischen en bacteriologischen oorlog en van luchtaanvallen op de burgerbevolking en ontwikkeling van een systeem van sancties tegen degenen, die gebruik maken van de verboden oorlogsmiddelen.

Rede van den Deenschen Minister Munch. — De Deensche Minister van Buitenlandsche Zaken, Dr. Munch, sprak ter ontwapeningsconferentie in den geest van zijn voorgangers. Hij besloot zijn korte rede met er op te wijzen, dat wanneer de staatslieden inderdaad den wil hadden om tot een resultaat te komen, zij de technische moeilijkheden ook zouden weten te overwinnen.

Résumé der reden van de 7 groote mogendheden. — Alle zeven groote mogendheden hebben zich tegen de chemische-, gas- en bacteriologische oorlogvoering uitgesproken, terwijl nationale veiligheid gepaard met internationale beperking van bewapening op den voorgrond treden. **(Vorig bericht blz. 211 D.)**

14 FEBRUARI 1932

A. **CHARLES LE GOFFIC.** — De voornaamste Bretonsche schrijver en lid van de Académie française, Charles le Goffic, is plotseling overleden. Als dichter gevoelde hij zich vooral tot de mystiek der legenden van zijn geboortestreek aangetrokken. Hij verwierf een grooten naam met zijn „Littérature française aux XIXe et XXe siècles".

B. **NEDERLAND. — Zoutindustrie.** — Nederland gebruikt 80.000.000 K.G. zout per jaar, waarvan 56.000.000 K.G. door de Boekelosche Zoutindustrie wordt geleverd. Het zou weinig moeite kosten de capaciteit zoodanig op te voeren, dat Nederland geen korreltje zout uit het buitenland behoefde te betrekken.

C. **HERSTELVRAAGSTUK. — Uitstel tot Juni 1932.** — De regeeringen van Frankrijk, Duitschland, Groot-Brittannië, Italië, Japan en België hebben van het rapport van de Bazeler deskundigen — onmacht van Duitschland om schadevergoeding te betalen — kennis genomen. Zij zijn overeengekomen den overigen betrokken regeeringen het uitstel van de Conferentie van Lausanne tot Juni 1932 aan te bevelen.
(Vorig bericht blz. 180 L.)

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Reden van de vertegenwoordigers van Canada, Letland, Hongarije en China.** — Ter ontwapeningsconferentie voerden verder het woord:
Voor Canada: Minister Perley. — Zijn regeering staat op het standpunt, dat de beperking van de bewapeningen op zichzelf reeds een bron van veiligheid kan zijn.
Voor Letland: Minister Zarini. — Namens zijn regeering deelde deze mede, dat hij met de Fransche voorstellen in zake het internationale leger, volkomen accoord gaat.
Voor Hongarije: Graaf Apponyi. — Hij kantte zich tegen de Fransche voorstellen en meent, dat Hongarije in dezelfde positie als Duitschland verkeert.
Voor China: Dr. Yen. — Zijn redevoering draaide hoofdzakelijk om de gebeurtenissen in Oost-Azië.
(Vorig bericht blz. 212 G.)

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Recapitulatie van 16 October 1931—9 Februari 1932.** — Deelneming der Argentijnsche regeering (83 E.). Duitschlands standpunt (102 G.). Engelsche delegatie (121 L.). Standpunt van Japan (132 G.). Vergelijkende bewapeningsuitgaven (136 E.). Duitschlands delegatie (137 L.). Amerika's delegatie (142 A.). Verklaring van de Ver. Staten (158 A.). Standpunt van de Ver. Staten (159 D.). Engelsche delegatie onder leiding van MacDonald (165 B.). Tardieu leider der Fransche delegatie (173 D.). Stimson leider der Amerikaansche delegatie (175 H.). Sovjetdelegatie (176 G.). Rede van Henderson (195 F.). Vervolg rede Henderson (197 A.). Persuitlatingen (198 P.). Fransch voorstel (201 H.). Petities (202 E.). Persuitlatingen nopens Tardieu's memorandum (202 H.). Engelsche voorstellen (203 G.). Nadere verklaring van Tardieu (204 B.). Rede van Dr. Brüning (204 F.). Voorstel van Amerika (204 G.). **(V. b. 213 D.)**

F. **FINLAND. — Drankverbod.** — Wij ontleenen aan het Finsche tijdschrift „Suomi" bijzonderheden omtrent de afschaffing van het drankverbod die op den 1sten April 1932 in werking zal treden. Het eigenaardige geval doet zich in Finland voor, dat de afschaffing van het drankverbod het land in dezelfde mate in beroering brengt als 13 jaren geleden het tot wet worden van het drankverbod. Voorts wordt groote verbazing uitgesproken over het feit, dat op 171 dagen van het jaar, waaronder de kerstweek, de Paaschweek en de dagen voor en na zon- en feestdagen, geen alcohol mag worden verkocht. **(187 C.)**
(Suomi Helsinki)

H. **MALTA.** — In 1930 werd Malta in beroering gebracht door het conflict tusschen Lord Strickland, den vroegeren gouverneur van dit eiland, en de geestelijkheid. In de conclusies, waartoe de Engelsche regeeringscommissie is gekomen in verband met dit conflict, wordt Lord Strickland wegens zijn agressief optreden, ernstig berispt.

I. **VOLKENBOND. — Memel.** — De Volkenbond behandelde het geschil tusschen Duitschland en Litauen in zake Memel. De Duitsche regeering had vier eischen geformuleerd:
1. Nietigverklaring van alle door de Litausche regeering gedurende de laatste gebeurtenissen te Memel genomen maatregelen.
2. Directe afzetting van het door de Litausche regeering gevormde directorium en herstel van het voormalige constitutioneele directorium.
3. Een officieele verklaring der regeering van Litauen, dat in de toekomst de Memelconventie en het Memelstatuut streng in acht zullen worden genomen.
4. Directe afzetting van gouverneur Merkys.
Na heftige debatten tusschen den Duitschen gedelegeerde von Büluw en den Litauschen minister van Buitenlandsche Zaken Zaunius, besloot de raad het rapport van den heer Colban, rapporteur in deze zaak, af te wachten. De Volkenbondsraad zal dan volgens de procedure van art. 17 van de Conventie van Memel zijn opinie in deze kwestie uitspreken.
(Vorig bericht blz. 204 D.)

K. **COSMOGRAPHIE.** — De magnetische activiteit was gedurende 1931 belangrijk minder dan in 1930. Er waren slechts 7 groote storingen tegen 23 in 1930. De werking van de zon, die gedurende 1926—1929 maximaal was, liep gedurende de volgende twee jaren snel terug; het gemiddelde oppervlak van de zonnevlekken was in 1931 slechts het 5e gedeelte van dat van 1928, het jaar met 't grootste gemiddelde van de huidige 11-jarige periode. (Observatory)

L. **ERFELIJKHEIDSLEER EN EUGENESE. — Voordracht van Prof. E. Fischer uit Berlijn.** — Eugenese is een wetenschap, die voor haar toepassing kennis der erfelijkheidsleer vereischt. Ten behoeve

van den mensch beschikt men hiertoe over toegepaste botanische en zoölogische erfelijkheidsleer en de tweelingspathologie.
Men neemt thans het bestaan van erffactoren aan, vermoedelijk chemische factoren, die beschadigd kunnen worden of kunnen ontbreken (organisatoren), waardoor in sommige gevallen het leven onmogelijk wordt (letaal- en semi-letaalfactoren), in andere gevallen misvormingen optreden, die vroeger ten onrechte aan afsnoering door amnionstrengen werden toegeschreven. Soms zijn deze misvormingen familiair (erfelijke defectmutaties). Behalve de bekende morphologische moeten er nog vele onbekende physiologische en psychologische erffactoren bestaan.
Hoe de defectmutaties ontstaan weten wij evenmin als hoe de verschillende rassen zich ontwikkelen. Wèl is bekend, dat bij dieren door bestraling met bepaalde golflengten pathologische mutaties kunnen worden verkregen. Hiervan is gebruik gemaakt ter tijdelijke sterilisatie van vrouwen, waarvan men in Duitschland echter begint terug te komen.
Niet alle erfelijk overgedragen kenmerken manifesteeren zich in gelijke mate; uitwendige (b.v. temperatuur) en inwendige factoren hebben hierop invloed.
Bij het systematische onderzoek van alle te Berlijn geboren tweelingen is Prof. Fischer gebleken, dat de bloedgroepen bij ééneiige tweelingen steeds gelijk waren, bij tweeëiige voor de helft gelijk, voor de helft ongelijk. Van 50 ééneiige tweelingen, bij een waarvan zich reeds tuberculose had geopenbaard, waren verder 48 beiden tuberculeus, van 90 tweeeiige de helft (bevestiging van de veronderstelling omtrent de erfelijkheid van de dispositie voor tuberculose).
Ook zijn onderzoekingen ingesteld met betrekking tot crimineele en psychisch abnormale tweelingen. Zal het, gezien het manifestatievraagstuk, in de toekomst mogelijk zijn, de manifestatie van geesteszieken te voorkomen?
Ten slotte wees Prof. Fischer op de snelle daling van 't aantal geboorten in alle landen, Duitschland voorop, waarbij juist de betere elementen worden getroffen. In alle standen planten in erfelijkheidsopzicht de slechtere elementen zich thans sneller voort dan de betere. Hier ligt een taak voor de eugenisten, want de familie en de van erfelijkheidsstandpunt gezonde familie is de grondslag van een volk en van een gezond volk.

A. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japan weigert met China te Shanghai te onderhandelen.** — De Japansche zaakgelastigde te Shanghai heeft verklaard, dat zijn regeering weigert in onderhandeling te treden met de vertegenwoordigers van de Chineesche autoriteiten te Shanghai. Alleen het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te Tokio zal eventueele voorstellen in zake de regeling van de Japansch-Chineesche geschillen in overweging nemen. Aangezien de Chineesche regeering geen tijd heeft gevonden zich met Japan te verstaan, kunnen de Japansche militaire operaties te Shanghai op het oogenblik niet worden gestaakt. **(V. b. 209 C).**

B. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank.** — De bewindvoerders van de Amstelbank deelen in hun driemaandelijksch rapport mede, dat zij tot dusver een bedrag van *f* 11.300.000 hebben ontvangen. Zij vreezen, dat de afwikkeling van den boedel verder ook slechts in een uiterst langzaam tempo zal kunnen plaats vinden. Met aandrang meenen de bewindvoerders hun aanbeveling aan crediteuren te moeten herhalen het niet tot een faillissement te laten komen. Het Bankhaus S. M. v. Rothschild te Weenen zal van alle crediteuren beneden *f* 3000 hun vorderingen overnemen en terstond ten volle voldoen. Verder zal deze bank aan particuliere deposanten van bedragen boven *f* 3000 een zeker percentage, onder speciale voorwaarden, uitbetalen. **(V. b. 69 I).**

C. **CHINA.** — De president van de Chineesche republiek heeft generaal Feng tot Minister van Binnenlandsche Zaken benoemd. **(Vorig b. blz. 188 E).**

D. **FRANKRIJK. — Handelsverdragen.** — Frankrijk heeft de verdragen van 1922 en 1928, waarbij de handelsbetrekkingen tusschen Frankrijk en Italië zijn geregeld, opgezegd. Op 15 Febr. zullen te Rome onderhandelingen over het sluiten van een nieuw handelsverdrag geopend worden.

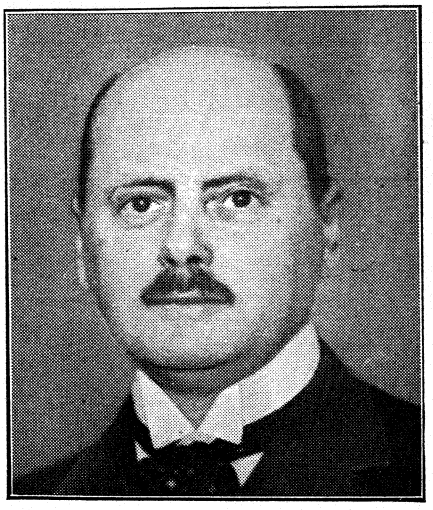
E. **VOETBAL.** — Voor het eerst sinds 2 Mei 1926 heeft het Nederlandsche voetbalelftal, dat met 2 invallers n.l. Odijk en Van der Broek, welke resp. voor Van der Meulen en Adam invielen, speelde, op eigen grond de meerderheid der Belgen moeten erkennen: met 3—2 werd de Oranjeploeg geslagen. België nam in de eerste speelhelft de leiding, doch nog voor de rust kon Nederland gelijk maken. In de tweede helft bracht Van Nellen den stand op 2—1, die gehandhaafd bleef tot de fatale laatste vijf minuten van den strijd: de voorsprong ging verloren en werd omgezet in een 2—3 achterstand, waarmede het einde kwam. **(Vorig bericht blz. 199 D).**

15 FEBRUARI 1932

F. **DUITSCHLAND. — Rijkspresidentschap.** — Rijkspresident Von Hindenburg heeft besloten zich opnieuw candidaat te laten stellen voor het rijkspresidentschap. Hindenburg motiveert zijn besluit o.a. als volgt:
„Na rijpelijke overweging heb ik besloten een nieuwe candidatuur te aanvaarden en het feit, dat het verzoek uit alle kringen des volks tot mij gericht is, heeft die aanvaarding tot een soort plicht voor mij gemaakt. Bij herkiezing zal ik al mijn krachten ter beschikking blijven stellen van het vaderland. Mocht ik niet worden herkozen, dan blijft mij in elk geval het verwijt bespaard, dat ik mijn post op een der moeilijkste oogenblikken verlaten heb.
(Vorig bericht blz. 172 B).

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Minister Beelaerts van Blokland.** — Minister Beelaerts van Blokland heeft het Nederlandsche standpunt ter ontwapeningsconferentie toegelicht en begon dadelijk in herinnering te brengen, dat het werk van de Conferentie eigenlijk een voortzetting is van de Haagsche Vredesconferenties van 1899 en 1907. De verdienste van deze conferenties is geweest het Internationale Hof van Arbitrage in het leven te roepen, echter zijn zij op het punt van bewapeningsvermindering een volkomen mislukking geworden.
Minister Beelaerts acht het onjuist te zeggen, dat het geslacht dat den oorlog beleefd heeft reeds begint te verdwijnen. Integendeel! Zij, die den oorlog hebben beleefd, beginnen juist thans op ieder gebied leidende posities in te nemen. De millioenen vrouwen, die de petitie onderteekend hebben, herinneren zich den oorlog ook nog. Minister Beelaerts kan dan ook niet gelooven, dat de vooruitzichten der ontwapening thans niet verbeterd zijn. Niettemin zullen de staten, thans evenmin als in 1899, tot bewapeningsvermindering bereid zijn, als zij niet overtuigd zijn hun veiligheid daardoor niet in gevaar te brengen. Het bestaan van den Volkenbond, de internationale rechtspraak, het pact van Kellogg en andere verdragen hebben de veiligheid versterkt. Al hebben de gebeurtenissen in het Verre Oosten ook aangetoond, dat de Volkenbond niet in staat is steeds, onder alle omstandigheden, geweld te verhinderen, een gevoel van pessimisme zou toch niet gerechtvaardigd zijn.
Minister Beelaerts herinnerde er vervolgens aan, dat het Fransche denkbeeld van de schepping van een permanente internationale politiemacht reeds voor 1914 door prof. van Vollenhoven in Nederland was bepleit. De Nederlandsche delegatie is bereid te on-

derzoeken of dit denkbeeld thans meer kans van verwezenlijking heeft.
Tegenover hen, die aandringen op uitbreiding van de sanctiebepalingen wees de Minister er op, dat deze wenschen alleen dan zullen kunnen vervuld worden, indien gelijktijdig een belangrijke vermindering van bewapening zal tot stand komen. De Minister drong er nogmaals op aan, dat ook het personeel der landmacht een onderwerp van vermindering van bewapening zal worden en dat tevens een voldoende publiciteit in zake de bewapening zal worden verzekerd.
Minister Beelaerts stelde de volgende bepalingen van de Nederlandsche regeering voor:

Beelaerts van Blokland.

1. Verbod van die soorten van oorlogstuig, die speciaal voor aanvalsdoeleinden dienen, doch zelfs ook als zij voor verdediging gebruikt worden en een buitengewoon vernielende werking hebben.
2. Humaniseering van den oorlog door een volstrekt verbod van den chemischen oorlog en zelfs van voorbereiding daartoe.
3. De burgerbevolking moet tegen bommenwerpen uit de lucht beschermd worden.
4. Verbod van het gebruik in volle zee van automatische contactmijnen.

De Minister gaf evenwel toe, dat de conferentie een mislukking zal zijn, indien alleen humaniseering van den oorlog er uit zal voortspruiten.
Aan het slot van zijn rede verklaarde de Minister, dat de gehouden redevoeringen wel wat licht in de duisternis hebben doen doorstralen. Een algemeen verlangen naar resultaten is gebleken. Het werk in de commissies zal thans moeten toonen, of de hoop op resultaten zal kunnen worden vervuld.
De Nederlandsche regeering is bereid tot iedere conventie mede te werken, die een einde zal maken aan den noodlottigen bewapeningswedloop en die den drukkenden last van de militaire uitgaven zal verminderen.
De Nederlandsche regeering is ook bereid iedere verplichting op zich te nemen, in zake het verbod van aanvalswapenen en van bescherming van de niet-strijdende bevolking. De Nederlandsche delegatie zal medewerken vol toewijding en vasten wil, om de conferentie te doen slagen.

Reden van de gedelegeerden van Turkije, Noorwegen en Portugal:
De Turksche Minister, Tewfik Roesjdi bei, was het met de Fransche voorstellen ter ontwapeningsconferentie eens.

De Noorsche Minister, Colban, drong op groote vermindering van de nationale bewapening aan.
De Portugeesche Minister, Branco, uitte instemming met het ontwerp-conventie Loudon. **(V. b. 213 E).**

A. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Pondenleeningen.** — Aan de Mem. van Antw. over de begrooting van Nederl.-Indië voor 1932 ontleenen wij betreffende de mededeelingen in zake de pondentransactie met de Nederl. Bank en de Javasche Bank nog het volgende: De Minister deelt het gevoelen der leden, die met eenige verbazing kennis hadden genomen van de actie van het comité ter behartiging van de belangen van houders der Nederl.-Indische pondenobligaties. Gaarne geeft hij de verzekering, dat aan dat comité of aan de houders der bedoelde obligaties geenerlei toezeggingen zijn of zullen worden gedaan. **(160 M).**
(Vorig bericht Ned. Bank 130 G).

B. **ZWEDEN. — Bankwezen.** — Thans hebben 24 Zweedsche banken reeds hun jaarverslag over 1931 gepubliceerd en alle toonen goede resultaten en geconsolideerde posities aan. De 4 groote banken behaalden alle een hoogere winst dan in 1930. Skandinaviska Kredit Aktiebolaget schrijft van de kr. 22.7 millioen winst 11.7 mill. af en verlaagt het dividend van 12,7% tot 10,6%. Svenska Handelsbanken had 17.6 millioen winst en schrijft daarvan 5.3 mill. af maar handhaaft het dividend van 12%. Ook Stockholm Enskilda Bank declareert een onveranderd dividend van 15% en schrijft van de 16.1 millioen winst 8.5 mill. kr. af. Göteborgs Bank, die 8.5 millioen winst behaalde en 3.8 millioen afschrijft, declareert een dividend van 8% (v. j. 10.6%). Deze 4 groote banken behaalden dus totaal 63.8 millioen kr. winst en schrijven 29.3 millioen af.
De Stockholms Intecknings Garanti Aktiebolag, zag haar winst van 3.8 millioen onveranderd en declareert een ongewijzigd dividend van 15%.
Alle 24 Zweedsche banken tezamen boekten een winst van kr. 94 millioen en schrijven in totaal 47 mill. af. Slechts 6 instellingen verlagen het dividend, 2 verhoogen het en de rest laat het ongewijzigd. (Hbld.)

C. **DENEMARKEN. — Loonconflict.** — De Deensche werkgevers, die een loonsverlaging van 20% eischten en van plan waren 100.000 arbeiders uit te sluiten, hebben in overeenstemming met de werknemers, net arbitrage-voorstel van den staatsbemiddelaar aanvaard. Volgens dit voorstel worden de huidige loonovereenkomsten in de Deensche industrie voorloopig met één jaar verlengd.

D. **ZWEDEN. — In- en Uitvoer.** — De Zweedsche export is in 1931 met Kr. 423 millioen tot 1.127,4 millioen Kr., de import met Kr. 222.8 millioen tot 1.439,4 millioen Kr. verminderd. Het importsurplus, dat in 1930 111 millioen bedroeg, is over het vorige jaar gestegen tot 311 millioen.

E. **COSTA RICA. — Regeering.** — In Costa Rica is een opstand uitgebroken. De vice-president en de Minister van Financiën zijn ontvoerd. De president der republiek en de overige ministers zijn gevlucht.

F. **SPECTRAALLIJNEN.** — Prof. P. Zeeman deed, mede uit naam van de heeren J. H. Gisolf en T. L. de Bruin, in de afdeeling voor wis- en natuurkunde van de Akademie een mededeeling over „Magnetische splitsing en kernmoment van Rhenium". (Laboratorium „Physica" te Amsterdam.)
Vele spectraallijnen blijken bij ontleding met een machtigen spectroskoop niet enkelvoudig te zijn, maar uit verscheidene zeer dicht bij elkaar liggende lijnen te bestaan.
De lijnen van het kwik en van het mangaan zijn een bekend voorbeeld van het verschijnsel der hyperfijnstructuur. Ook bij lichte en eveneens bij zware elementen komt het verschijnsel voor, en al die

„satellieten", zooals men zich vroeger wel uitdrukte, liggen binnen een klein onderdeel van een Angström-eenheid verspreid.
Ter verklaring der hyperfijnstructuur heeft men al vroeg aan een invloed der isotopie gedacht. We stellen ons het atoom voor als bestaande uit een kern met daaromheen loopende electronen. De kern bevat het grootste deel van de massa van het atoom. Een massaverschil der isotopen zou een verandering in de toebehoorende spectra teweeg kunnen brengen, maar een schatting leert, dat de verandering der spectra onmerkbaar moet zijn.
Men kan ook de onderstelling invoeren, dat onder den invloed van voorbijvliegende electronen de kernen gepolariseerd worden en wel bij de verschillende isotopen op verschillende wijzen. Met behulp van de magnetische splitsing (Zeeman-effect) kan men nu beslissen of de genoemde beschouwing doorgaat. De afzonderlijke lijnen der hyperfijnstructuur moeten dan zuivere anomale splitsing vertoonen, maar de degeneratie der splitsing, bekend als Paschen-Back-effect, kan niet optreden daar de afzonderlijke lijnen van verschillende atomen afkomstig zijn. Neon is een voorbeeld dat hier genoemd moet worden.
Geheel anders is het geval bij bismuth, waarbij geen isotopen bestaan, en dat toch fijnstructuur vertoont. In dit geval kan de hyperfijnstructuur optreden door de wisselwerking tusschen de electronenringen en een roteerende kern, die door haar rotatie een magnetisch moment en een mechanisch moment (het kernmoment) bezit. Door Pauli is het eerst deze hypothese voor de hyperfijnstructuur opgesteld. Goudsmit heeft op grond van de hypothese van Pauli over het kernmoment de theorie der splitsing van de bismuth-lijnen ontwikkeld en hij is door proeven met Back het eerst er in geslaagd de waarde van het moment van de bismuthkern te meten. In gebruikelijke eenheden werd de waarde 9/2 gevonden.
Het spectrum van rhenium is in den laatsten tijd in het Amsterdamsche laboratorium „Physica" onderzocht. (Het atoomnummer van rhenium is 75, de isotopen 185 en 187 komen in de verhouding 1.62 tot 1 voor.) De hyperfijnstructuur en de magnetische splitsing zijn bij een groep sterke lijnen met een groot tralie met een kromtestraal van 6 meter opgenomen.
Uit de fijnstructuur van de rheniumlijnen kon in de gebruikelijke eenheden voor het kernmoment de waarde 5/2 worden afgeleid.
Geheel in overeenstemming met deze uitkomst is de figuur, die door de magnetische splitsing voor den dag komt. Ieder der componenten van het anomale Zeeman-effect moet door de beweging van de kern in zes hyperfijne componenten uiteenvallen, voor het geval het kernmoment 5/2 is. Door de proeven in een magnetisch veld van 38.900 gauss, werd deze verwachting bevestigd.
De natuurlijke fijnstructuur in het spectrum en de magnetische splitsing geven, onafhankelijk van elkaar, voor beide rhenium-isotopen de waarde 5/2. Het is zeker merkwaardig, dat de magnetische splitsing der spectraallijnen ons veroorlooft aan den eenen kant te meten het mechanische moment van de buitengewoon kleine kern van een atoom en aan den anderen kant te bepalen de veldsterkten in die fornuizen van het heelal, die wij als zonnevlekken aanduiden.

De Telegraaf.

16 FEBRUARI 1932

A. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De Geheime Raad te Tokio, onder voorzitterschap van den Japanschen eersten Minister Inoekai en in tegenwoordigheid van de chefs van den generalen staf van leger en vloot, heeft de politiek van de Japansche regeering tegenover China goedgekeurd. **(214 A).**

B. **NEDERLAND. — Exportcredietverzekering.** — De Minister van Financiën brengt de volgende algemeene bepalingen betreffende exportcredietverzekeringen ter algemeene kennis.

Art. 1. In het belang van de opvoering van werkgelegenheid hier te lande, kan, met inachtneming van nader voor ieder geval op zichzelf, of voor groepen van gevallen, algemeen te stellen voorwaarden, aan daartoe bij deze of latere beschikkingen toegelaten credietverzekeringmaatschappij, de gelegenheid worden opengesteld om tegen betaling eener premie export-credietverzekeringen ten behoeve van hier te lande gevestigde ondernemingen bij den staat met behoud van een deel als eigen risico, zoowel voor de onderneming als in den regel voor de credietverzekeringmaatschappij, te herverzekeren, ten einde deze onderneming in staat te stellen, betrekkingen met het buitenland te behouden, te herwinnen of te verkrijgen.

Art. 2. De voorwaarden tot toelating van een credietverzekeringmaatschappij zullen bij afzonderlijke overeenkomst tusschen den Minister van Financiën namens den staat en de credietverzekeringmaatschappij worden geregeld.

Art. 3. Als credietverzekeringmaatschappij, zooals bedoeld bij art. 1, wordt bij deze tot wederopzegging toegelaten de Nederlandsche Crediet-Verzekering Maatschappij N.V. te Amsterdam (C.), Keizersgracht 250.

Art. 4. Ondernemingen, die een exportcredietverzekering met herverzekering door den staat bij een credietverzekeringmaatschappij wenschen af te sluiten, moeten zich daartoe wenden tot de Rijkscommissie van advies voor export-credietgaranties te Amsterdam (C.), Rokin 127, of tot een der toegelaten credietverzekeringmaatschappijen. De credietverzekering zelve zal tusschen de onderneming en de credietverzekeringmaatschappij worden afgesloten onder voorwaarden, welke in de gebruikelijke polis der credietverzekeringmaatschappij vervat zijn, behoudens noodig of wenschelijk blijkende afwijkingen.

Art. 5. De geheele handeling van de export-credietverzekering, de schaderegeling en de uitbetaling van de schadevergoeding geschiedt uitsluitend door de zorgen van de credietverzekeringmaatschappij, in zooverre als daarvan niet in de overeenkomst betreffende de toelating wordt afgeweken.

C. **SCHAAKWEDSTRIJD TE LONDEN. — Eindresultaat.** — Dr. A. Aljechin 9 punten (1e prijs); S. Flohr 8 pnt. (2e prijs); I. Kashdan en Sultan Khan 7½ pnt. elk (samen derde en vierde prijs); G. Maroczy en Dr. S. Tartakower 6 pnt.; G. Koltanowski 5 pnt.; Miss Menchik 4½ pnt.; Sir G. A. Thomas en P. C. Milner-Barry 3½ pnt. elk; V. Buerger 3 pnt.; W. Winter 2½ pnt.

Premier Reserves Tournament. — Eindstand: A. G. Conde en R. Schadle elk 8½ pnt. (1e en 2e prijs); H. Golombek 8 pnt. (3e prijs); H. Saunders 6½ pnt. (4e prijs); H. Brown 6 pnt.; Dr. Basalvi, H. H. Colle en A. Schmaus 5 pnt. elk; M. A. Sutherland 4½ pnt.; J. Strachstein 3½ pnt.; P. W. Sergeant 3 pnt.; C. Maxwell 1½ pnt.

Dames. — Eindstand: Mrs. Stevenson 9½ pnt. (1e prijs); Mrs. Holloway 8 pnt. (2e prijs); Miss Andrews 7 pnt. (3e prijs); Miss Hooke, Miss O. Menchik en Mrs. Wheelwrights elk 6½ pnt. (samen 4e prijs); Miss Crum en Mrs. Pattison 5½ pnt. elk; Miss Brown 4½ pnt.; Mrs. James 4 pnt.; Miss Austin 2½ pnt. en Miss Harrison 0. **(V. b. 188 I).**

A. **NATIONAAL CRISIS-COMITE. — Rede van H. K. H. Prinses Juliana.** — Wij maken alsnog melding van de rede, door H. K. H. Prinses Juliana, die het initiatief heeft genomen tot de oprichting van het Nationaal Crisis-Comité, bij de installatie van dat Comité, op 23 November 1931 in de Trèves-Zaal te 's-Gravenhage gehouden.

Bij deze gelegenheid deelde verder de voorzitter van het Comité, Jhr. van Citters, mede, van den Minister van Binnenlandsche Zaken bericht te hebben ontvangen, dat de Regeering bereid is, gedurende het eerste jaar een bedrag van *f* 750.000 ter beschikking van het Comité te stellen.

De Prinses sprak als volgt:

Dames en Heeren,

Het is mij een groot voorrecht, op dit oogenblik een woord te mogen spreken bij den aanvang van het werk van het Nationaal Crisis-Comité, u hartelijk welkom te heeten, en tevens door middel van de radio, in ruimen kring de hoofdzaak van ons werk mede te deelen.

Het nemen van het initiatief tot de uitvoering van dit nationaal opgezette plan liet mijn moeder over aan mij: ik stel het ten zeerste op prijs, haar in dezen drukken tijd ter zijde te mogen staan, door

H. K. H. Prinses Juliana.

dit op mij te nemen. Een blijk van daarom niet minder groote belangstelling gaf mijn moeder onder meer door zich als Beschermvrouwe aan dit comité te verbinden.

Ik ben zeer verheugd, u allen hier te mogen begroeten en dank te zeggen, dat u in het comité wel zitting hebt willen nemen. Door uw rijke ervaring en uw persoonlijkheid en — voor het grootste aantal der leden — door uw vertegenwoordigen van belangengroepen, met wier organisaties wij samenwerking zoeken, is een comité gevormd op breede basis, dat het vertrouwen zal wekken.

Bijzondere gevoelens van erkentelijkheid moge ik hierbij uitspreken jegens u, mijnheer van Citters, in wiens waardige handen het voorzitterschap berust. Het was een reden tot groote vreugde, toen u verklaarde, dat u deze zware en verantwoordelijke taak op u wilde nemen. Reeds heeft u het comité veilig door de moeilijke eerste phase heengebracht, die der oprichting.

De groote nood maakt zijn bestrijding tot een groote noodzaak. Ons doel is aldus omschreven: „het lenigen, zooveel mogelijk in samenwerking met bestaande corporaties, van individueelen nood, welke het gevolg is van crisis, ook in gevallen waarin die corporaties niet of niet in voldoende mate kunnen voorzien". Wij doen daarmee een beroep op de bestaande corporaties: op hun welwillende medewerking en op hun organisme. En wij bieden hun hulp aan voor hun verzwaarde taak.

Ons streven is in de eerste plaats naar de individueele behoefte gericht, dus daarheen, waar de nood persoonlijk geleden wordt, of steun ontbeerd. Of wij nog op ruimer basis kunnen gaan werken, zal de ondervinding weldra uitwijzen, als blijkt welke middelen ons ten dienste staan.

Wij beleven thans een periode van materieelen zoowel als moreelen druk. Het comité zal, wat dezen laatsten betreft, zeker de gevaren niet uit het oog verliezen, die voortkomen uit het teveel aan vrijen tijd, dat huns ondanks voor velen bestaat. Het blijkt velen nu haast niet meer doenlijk, misschien in de eerste plaats den jongeren, hun tijd te besteden op een manier die hunner waardig is. Wij zullen hieraan tegemoet moeten komen, door het brengen van nuttige ontwikkeling en sympathieke ontspanning te steunen. Moge op haar beurt de toekomst daar de vruchten van plukken.

Het comité zal, lettend op de verscheidenheid van den nood en op de verschillende vormen waarin hij in de deelen van het land voorkomt, met groote soepelheid moeten werken en zal vrijheid moeten hebben om, ondanks breede samenstelling zich zoo noodig nieuwe leden toe te voegen. Evenwel in hoeverre het comité zijn doel zal naderen of bereiken, is afhankelijk van de geldelijke middelen, die het daarvoor ontvangt van de landgenooten.

Wij allen voelen in tijd van nood of van vreugde saamhoorigheid en het zal ons persoonlijk ieder een voldoening zijn, door een daad ons medeleven te kunnen uiten in den nood van het oogenblik. Wij mogen door de algemeene ongunstige omstandigheden, allicht geen groote gaven verwachten. Maar wij rekenen uit, hoe juist de kleine en de kleinste giften, tezamen opgeteld een som zijn, die, geconcentreerd in de hand van dit Nationale Comité, een machtig middel is, om op het groote terrein van zijn arbeid met hulp gereed te staan. In ons land wordt altijd ruim gegeven wanneer ergens geleden wordt. Nu zullen allen die zich nog iets ontzeggen kunnen het des te liever doen, waar zij het met eigen oogen in eigen omgeving overal noodig zien, allicht naast de eigen deur. Mochten zij, die schroom gevoelen voor het ontvangen van hulp, verstaan, hoe de buitengewoon ernstige omstandigheden het geven tot een buitengewoon groot genoegen maken.

Wanneer het comité zich geroepen zal voelen tot het verleenen van steun in natura, zal het met het afnemen dier producten, naar de mate van zijn koopkracht, een brug te meer trachten te slaan van de overproductie naar de onderconsumptie en zal pogen daarvoor het punt uit te zoeken, dat voor beide oevers het meest deugdelijk is. Het ligt in zijn karakter, zich daarbij te bepalen tot het kiezen van producten van eigen bodems nijverheid en op die wijze mede te werken tot het veroorzaken van normalen arbeid binnen nationaal verband.

Aan het comité blijve de wijze van werken en werkverdeeling zelf te regelen.

Ten slotte verklaar ik thans dit comité geïnstalleerd en eindig met het uitspreken van den wensch, dat het Nederlandsche volk het vertrouwen moge schenken en door daad en gezindheid zijn arbeid, die dezen middag zal worden aangevangen, steunen.

(Vorig bericht blz. 156 G.)

B. **VOLKENBOND. — Nota aan Japan.** — De Volkenbondsraad heeft den Japanschen gedelegeerde Sato een nota overhandigd, waarin Japan wordt gesommeerd de vijandelijkheden met China onmiddellijk te staken. In deze nota wordt Japan verwezen naar het protest van den Raad van 29 Jan. 1932, dat door het beroep van China op art. 15 van het Volkenbondspact niet werd verzonden. Er wordt een beroep gedaan op Japan om als militair sterkere natie tegenover het zwakkere China de Raadsresolutie te eerbiedigen. De nota herinnert Japan aan

art. 10 van het Volkenbondsverdrag, hetwelk aan alle leden wederzijdsche eerbiediging van elkaars integriteit voorschrijft. Voorts wijst de nota op het feit, dat China tot nu toe alle voorstellen van den Raad heeft geaccepteerd, terwijl Japan de meest belangrijke òf niet heeft aanvaard òf niet heeft nageleefd.
De belangrijkheid van het besluit van den Raad is hierin gelegen, dat voor den eersten keer de twaalf niet bij het geschil betrokken mogendheden zich alleen tot Japan hebben gewend. **(Vor. ber. 216 A.)**
(Vorig bericht Volkenbond blz. 206 C.)

A. **FRANKRIJK. — Regeeringscrisis.** — De Senaat verwierp met 157 tegen 134 stemmen het verzoek van Minister-president Laval om de behandeling van de interpellatie-Peyronnet over de algemeene politiek der regeering tot den 19den Februari 1932 te verdagen. De regeering, die de kwestie van vertrouwen had gesteld, is daarop afgetreden. De president der Fransche republiek, Doumer, heeft het ontslag aanvaard. **(Vorig bericht blz. 180 C.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid.** — Het wetsvoorstel tot het verleenen van directen staatssteun van $ 375 millioen aan behoeftigen en werkloozen, is door den Senaat verworpen. Dit wetsvoorstel werd door verschillende leden van den Senaat nutteloos en verkwistend genoemd. **(209 A.)**

C. **FERDINAND BUISSON.** — Ferdinand Buisson, de eere-voorzitter van de Liga voor de Rechten van den Mensch, is op 90-jarigen leeftijd overleden. In de Dreyfus-zaak was hij een vurig aanhanger van Dreyfus.

17 FEBRUARI 1932

D. **KANKER. — Dr. Bendien's Methode.** — Na maandenlange onderzoekingen zijn de onderzoekers thans tot het resultaat gekomen, dat de methode van dr. Bendien noch voor de herkenning van kanker, noch voor de bestrijding dier ziekte waarde heeft. **(179 G.)**

E. **OOSTENRIJK. — Staatsfinanciën.** — De voorloopige resultaten van de staatshuishouding in 1931 zijn bekend gemaakt. Er is een tekort van ruim 200 millioen sch., met inbegrip van het tekort der openbare werken. Het tekort van de spoorwegen bedraagt bijna 80 millioen. Daar echter de staat dit eerst in 1933 in zijn begrooting opneemt, is de invloed van het tekort op de staatshuishouding nog niet te bemerken. **(Vorig bericht blz. 177 G.)**

F. **ZWITSERLAND. — Betalingsbalans.** — Volgens een berekening van het Instituut für „Konjunkturforschung" bedroeg in den goederenhandel het invoersaldo van Zwitserland in 1931 fr. 883 millioen (v. j. fr. 782 millioen), terwijl de goudimporten fr. 1150 (v. j. fr. 60 millioen) hooger waren dan de goudexporten. De netto-inkomsten uit den uitvoer van electriciteit en andere onzichtbare posten, worden geraamd op fr. 32 millioen (v. j. fr. 40 millioen), de netto-inkomsten uit hoofde van diensten op fr. 112 millioen (v. j. fr. 140 millioen) en uit het toeristenverkeer fr. 200 millioen (v. j. fr. 256 millioen), terwijl de inkomsten uit hoofde van interest op buitenlandsche beleggingen naar schatting fr. 400 millioen (v. j. 445 millioen) beliepen.

G. **SCHILDERKUNST. — Kunstwerken van H.M. de Koningin.** — Evenals in 's-Gravenhage is nu ook in het Stedelijk Museum te Amsterdam een tentoonstelling van schilderijen, aquarellen, crayonschetsen, penteekeningen en schetsen in houtskool door H.M. de Koningin vervaardigd, geopend. Deze expositie wordt gehouden ten bate van het Steunfonds voor Beeldende Kunstenaars. **(Vor. ber. Schilderkunst 206 E.)**

H. **DENEMARKEN. — Suikermonopolie.** — De Deensche Minister van Handel heeft een wetsontwerp in zake het suikermonopolie ingediend. De wet zal voorloopig tot November 1933 geldig zijn. Zij bepaalt, dat de Deensche suikerfabrieken aan de bietenverbouwers Kr. 1.80 voor elke afgeleverde 100 K.G. bieten te betalen hebben. De grootte van de aanbouwoppervlakte wordt door den minister bepaald, evenals de groothandelsprijs voor de suiker. De in- en uitvoer zal afhankelijk zijn van de goedkeuring van den minister.

I. **BELGIE. — Suikerproductie.** — In 1931 hebben 42 Belgische suikerfabrieken ongeveer 1.326.000 ton suikerbieten verwerkt en 203.930 ton suiker geproduceerd. Vergeleken met de cijfers van het vorige jaar valt een vermindering der productie met 27.23% te constateeren.

K. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Reden van de gedelegeerden van Joego-slavië en Zwitserland.** — Aan de rede van Marinkowitsj, Minister van Buitenlandsche Zaken van Joego-slavië, ontleenen wij het feit, dat hij zich in hoofdzaak bij het Fransche voorstel aansluit.
Motta, de Zwitsersche Bondspresident, gelooft niet aan een onmiddellijke „algemeene volledige ontwapening". De volken zijn hiervoor nog niet rijp.
(Vorig bericht blz. 214 G.)

L. **FRANKRIJK. — Invoerrechten.** — De Fransche regeering heeft besloten het extra-recht van 15% op Engelsche steenkolen op te heffen. **(Vor. ber. 113 C.)**

M. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De Japansche regeering heeft machtiging gegeven een ultimatum te zenden waarin wordt geëischt, dat het 19e Chineesche leger zich binnen 24 uur tot op 20 K.M. ten N.W. van de internationale concessies zal terugtrekken. **(Vorig bericht blz. 217 B.)**

N. **PROF. MR. J. E. HEERES.** — Bijna 74 jaren oud, is te 's-Gravenhage overleden prof. mr. J. E. Heeres, emeritus hoogleeraar in de geschiedenis van Nederl.-Indië en historie en methoden der zending en oud-lid van de Tweede Kamer.

O. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Seizoenwisseling der pest op Java.** — De builenpest staat zeer onder den invloed van het jaargetijde. Zoo breidde de zeventiende-eeuwsche Europeesche pest zich vooral in den zomer uit, om in den nazomer of 't begin van den herfst haar top te bereiken.
In Britsch-Indië ziet men tegenwoordig denzelfden seizoen-invloed. Snelle toeneming van 't aantal pestgevallen te Bombay in Januari en Februari, bereiking van een top in Maart of April, daarna snelle afneming en een zeer gering aantal gevallen gedurende de rest van 't jaar: de Britsch-Indische zomer is te warm voor de pest.
De oorzaak van dit alles is de invloed der klimatologische factoren op de rattevloo. Deze gedijt het best bij 70—80° F., terwijl zij in haar ontwikkeling wordt gestuit en de duur van de besmettelijkheid van haar steek wordt verminderd door temperaturen boven 85°.
Behalve hooge temperaturen werkt ook een lage relatieve vochtigheid of een groot verzadigingstekort ongunstig. Er bestaan evenwel afwijkingen.
Van 1911—1915 vertoonde de pest in Malang geen seizoenschommelingen tengevolge van de gelijkmatigheid der temperatuur gedurende vrijwel 't geheele jaar en doordat de relatieve vochtigheid nimmer 60% bereikt. De ratten vertoonden een lageren vlooienindex met geringe schommelingen. In Kediri daarentegen vertoonde de pest tusschen 1912 en 1916 steeds een top in de laatste drie maanden van 't jaar, in Soerabaja tegen of terstond na 't einde van het jaar, in Midden- en West-Java in 't vierde kwartaal of

bij de jaarwisseling. Op Java heerscht de pest dus juist in de warmste en droogste periode.
Dr. Otten, directeur van 't Instituut Pasteur te Bandoeng, heeft nu op Java in pestgebieden met duidelijke seizoenwisseling gevonden, dat het aantal vlooien per rat eveneens duidelijk wisselt. Het begint te stijgen in de droogste maanden (Augustus, September), de top ligt gewoonlijk in October en November soms pas in Februari; vandaar begin der pest in vele gebieden in het derde kwartaal met den top omstreeks de jaarwisseling. In tegenstelling met sommige gedeelten van Eng.-Indië begint op Java de stijging van den vlooienindex juist in de maanden met het grootste verzadigingstekort en gaat de daling in den regentijd geregeld door. Binnen bepaalde grenzen van temperatuur en vochtigheid schijnt dus een hoog en stijgend verzadigingstekort leven en ontwikkeling der vloo juist te bevorderen. Nadere onderzoekingen hieromtrent worden echter nog ingesteld. N. R. Crt.)
(Vorig bericht blz. 75 H.)

18 FEBRUARI 1932

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Estland, Uruguay, Roemenië, Finland.** — De vertegenwoordigers van Estland en Uruguay spraken uit naam hunner regeeringen. Beiden stelden geen nieuwe problemen en plaatsten de neutraliteit en vrijheid van hun land op den voorgrond.
De vertegenwoordigers van Roemenië en Finland steunen de Fransche voorstellen. **(Vor ber. 218 K.)**

B. **NEDERLAND. — Handel en Nijverheid.** — De Maatschappij van de Nederlandsche Spoorwegen deelt mede, dat door haar zullen worden besteld:
10 stuks D-treinrijtuigen 1e en 2e klasse (in hoofdzaak voor binnenlandsch verkeer) van een type zooals thans reeds in bestelling is;
15 stuks 3e klasse coupé-rijtuigen van den bekenden vorm, zooals de laatste jaren gebouwd;
20 stuks bagagewagens van een type zooals thans reeds in bestelling is;
22 stuks locomotoren van het zelfde type zooals reeds op diverse stations in gebruik.
Alle genoemde voertuigen zijn electrisch gelaschte stalen voertuigen. De bestellingen zullen worden geplaatst als volgt:
Bij „Werkspoor" te Amsterdam: 10 stuks D-treinrijtuigen, 10 stuks bagagewagens en 22 locomotoren
Bij Beynes te Haarlem: 15 stuks 3e klasse coupérijtuigen.
Bij Allan te Rotterdam: 10 stuks bagagewagens.
(Vorig bericht blz. 209 L.)

C. **ENGELAND. — Disconto.** — De Bank van Engeland heeft haar disconto van 6% tot 5% verlaagd
(Vorig bericht blz. 65 A.)

D. **FRANKRIJK. — Vrouwenbeweging.** — Mademoiselle Ivonne Roussell is benoemd tot hoofd van een departement van het Ministerie van Arbeid te Parijs, een post, die tot nog toe nooit door een vrouw was ingenomen.

E. **LONDEN. — Waterloo-Bridge.** — De London County Council heeft besloten om tot afbraak van de Waterloo-Bridge te Londen over te gaan. Op de zelfde plaats wordt een nieuwe breedere brug gebouwd.

F. **NEDERLAND. - Steenkolenmijnen.** — De toestand bij de staatsmijnen is in verband met de beperking van den afzet in het buitenland en de concurrentie op eigen markt van dien aard, dat er zal worden onderzocht of niet tot inkrimping van het personeel dient te worden overgegaan.
Op de particuliere mijnen is reeds aan een 500-tal arbeiders ontslag aangezegd. **(Vor. ber. 171 F.)**

G. **QUAKERISME.** — De Engelsche Quaker Carl Health gaf in de jaarlijksche vergadering van het Nederlandsche Genootschap der Vrienden een verklaring van de beteekenis van het Quakerisme.
Het eerste karakteristieke kenmerk van het Quakerisme is, volgens spreker, een scherp en overweldigend besef van de goddelijke realiteit. Fox predikte geen nieuwe leer, maar getuigde van een intense ervaring, welke hem in de ziel brandde en die voor iedereen, welke ermee in aanraking komt, een nieuwen waardestandaard schept. Teekenend heeft eens een Quaker opgemerkt, dat het Christendom geen leer, doch medegedeeld leven is. Welken naam men ten slotte aan dit leven geeft, of men het „God" noemt of het een anderen naam geeft, is van minder belang; belangrijk is alleen, dat we dit leven bezitten en uitstralen. Daartoe is noodig, dat er eerst iets in ons eigen leven gebeurt; sommigen spreken van „bekeering" anderen van „roeping" maar in beide gevallen komt het neer op een nieuw waardebesef van eigen nietigheid en tegelijkertijd een zich sterk weten door het contact met den geest Gods. Dit godsbesef is evenmin verstandelijk te begrijpen en te beredeneeren, als de schoonheidsvisie van den kunstenaar, doch het is precies even reëel. Deze scheppende kracht, welke wij bedoelen, wanneer wij spreken van den levenden God, brengt ons echter in fel conflict met de gangbare opvattingen van de moderne, in wezen door en door heidensche wereld. Want heidendom komt altijd neer op aanbidding van den machtsgod, terwijl Christus den liefdevollen, lijdenden Vader heeft gepredikt. Europa wordt beheerscht door vrees en machtshonger, terwijl veiligheid en bezit de vurigst begeerde goederen zijn, terwijl het Christendom precies het tegendeel daarvan komt bieden: een man aan het kruis! Men moge deze Goddelijke liefde omschrijven in welk dogma men wil, zij gaat alle dogma's te boven. Deze openbaring, ons in Christus geschonken, dat het diepste wezen van God liefde is, zet al onze gangbare waarde-opvattingen op hun kop: inplaats van den machtsgod wordt de lijdende God het ideaal.
Doch het kruis openbaart niet alleen de Goddelijke liefde, het overtuigt den mensch ook van zijn zonde. Zonde in dien ruimsten en diepsten zin van verbreking en vernietiging van de levensgemeenschap met God en medemensch. Men moge een ander woord kiezen voor deze zaak dan het oude, velen antipathieke „zonde", het feit zelf verandert daardoor niet, dat een verkeerd gerichte wil, een onjuiste wijze van handelen en optreden het heilige contact tusschen mensch en universum verbreekt en hem op jammerlijke wijze isoleert. En in onze betrekking tot den medemensch komen deze dingen neer op zonden jegens de menschheid, doordat zij de gemeenschap met den medemensch bederven en verbreken. Daarom zijn oorlog en het exploiteeren van onze medemenschen zonde, omdat zij voortvloeien uit minachting van God, Wiens tempel immers de mensch is. En eerst wanneer wij breken met deze valsche idealen, welke ons leiden tot zonde, kunnen wij de levende werkelijkheid Gods deelachtig worden. Dit is evenwel niet mogelijk langs negatieven weg, doch uitsluitend op positieve wijze door zich over te geven aan de Goddelijke werkelijkheid en zich daarvan te laten doordringen.

Er is nog een derde ding, dat het Quakerisme heeft te brengen voor onzen tijd, dat van niet minder groote waarde is. De eerste Quakers noemden zich „verkondigers der waarheid". Waarheid echter is geen zaak van omschrijving of formuleering, doch een kwestie van geesteshouding. Volgens spr. bekommerde Jezus zich veel meer om deze richting der ziel, dan om zuiverheid van leer of zedelijk gedrag. Het is dan ook niet toevallig, dat de Quakers er telkens weer den nadruk op leggen, dat men de goddelijke leiding niet kan ervaren, wanneer men niet „wandelt in het licht". Dat onze wereld met haar

sociale en internationale leugens waarheid bitter noodig heeft, behoeft niet nader uitgewerkt te worden.
Ten slotte leert het Quakerisme, dat de mensch slechts door eigen ervaring kan leeren en aan autoriteitsgeloof weinig of niets heeft.
Om al deze redenen meent spr. dan ook, dat het Quakerisme in staat kan zijn tegemoet te komen aan de nooden en verlangens van onzen zoekenden, chaotischen tijd. (N. R. Crt.)

A. **LUTHER. — Tentoonstelling.** — In het Provinciaal Museum te Halle a. d. Saale wordt een tentoonstelling gehouden van portretten van Luther en zijn naaste familieleden. Men heeft eerst de portretten verzameld die nog gedurende Luther's leven vervaardigd zijn en die dus Luther geven, zooals hij door de vervaardigers werd gezien. Maar ook afbeeldingen uit later tijd zijn bijeengebracht, waaronder zeldzame en kostbare, tot dusverre onbekende portretten. De beste schilders, etsers en houtsnijders hebben zijn beeltenis gegeven. Hans Holbein, Peter Vischer, Daniel Hopper, Aldegrever e. a. gaven hem als monnik, hervormer, prediker enz., gezwegen nog van de portretten van onbekende hand. Reeds oud is een beeltenis van den reformateur als stempel op den band van een boek; latere portretten werden daarvoor zeer vaak gebruikt. Tegen 1540 verschijnt het hoofd van den hervormer zelfs als relief-versiering van kachels.

Martin Luther

B. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Ultimatum van Japan.** — De Chineesche leiders hebben verklaard, dat de voorwaarden, vervat in het ultimatum, onduldbaar en onaanvaardbaar zijn. De onderhandelingen tusschen Chineezen en Japanners zijn afgebroken. **(Vorig bericht blz. 218 M.)**

C. **DUITSCHLAND. — Ex-Koning van Saksen overleden.** — De ex-Koning van Saksen, Frederik August, is op 66-jarigen leeftijd, in het kasteel Sibyllenort overleden.

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Duitschlands ontwapeningsplan.** — De Duitsche vertegenwoordiger op de ontwapeningsconferentie, Nadolny, heeft de Duitsche voorstellen nader toegelicht. De Duitschers verklaren het Verdrag van Versailles slechts in hoofdlijnen te hebben gevolgd om de staten, die geen deel hebben aan het verdrag, door zekere bepalingen er van niet voor het hoofd te stooten.
Duitschland wenscht:
1. Prijsgeving der aanvalswapenen.
2. Gelijkheid van alle staten.
3. Afschaffing van den dienstplicht.
4. Slechting van vestingwerken.
5. Geen duikbooten en geen oorlogsbodems boven 10.000 ton.
6. Contrôle op alle oorlogsmateriaal.
7. Verbod van militaire luchtvaart.
8. Afschaffing van den chemischen en bacteriologischen oorlog. **(Vorig bericht blz. 219 A)**

E. **MANDSJOERIJE. — Onafhankelijkheid.** — Op een bijeenkomst van Chineesche en Japansche gedelegeerden is de onafhankelijkheid van Mandsjoerije uitgeroepen.
Poe-Ji, de gewezen keizer van China, is tot hoofd van het uitvoerend comité voor Mandsjoerije benoemd. **(Vorig bericht blz. 207 F.)**

19 FEBRUARI 1932

F. **BERLIJN. — Beurs.** — Het bestuur van de Berlijnsche effectenbeurs heeft in zijn vergadering besloten, de beurs op 25 dezer voor den handel in effecten en binnenlandsche wissels te heropenen en aan de overige Duitsche effectenbeurzen voor te stellen op denzelfden dag te heropenen. Op alle werkdagen zal van 12 tot 2 uur beurs worden gehouden, alleen des Zaterdags van 11 tot 1 uur. Voorloopig zal geen officieele noteering van de koersen plaats vinden. Termijnhandel wordt niet toegestaan. Voor den handel gelden dezelfde bepalingen als voorheen, afgezien van veranderingen en aanvullingen waartoe het bestuur nog zal besluiten. **(78 K.)**

G. **NEDERL. WEST-INDIE.** — Op Aruba is een complot ontdekt waarvan de deelnemers, allen Venezolanen, zich ten doel hadden gesteld zich van het Nederlandsche gezag en ook van wapenen meester te maken.

H. **ZUID-AFRIKA. — Diamant.** — De mogelijkheid bestaat, volgens Sir Ernest Oppenheimer, voorzitter van het bestuur van de De Beers Comp., dat de De Beers diamantmijnen per 31 Maart 1932 gesloten zullen worden. **(Vorig bericht blz. 72 G.)**

I. **NEDERLAND. — Scheepvaart.** — De continentale La Plata-„Conference" is geëindigd, de Brazilian „Conference" blijft van kracht tot eind Juni. De Rotterdam—Z.-Amerika-lijn (v. Nievelt Goudriaan & Co.'s Stoomvaartmij.) is thans ten aanzien van de vaart op La Plata geheel vrij. **(Vor. ber. 210 B.)**

K. **ROTTERDAM. — Haven.** — Twee-en-twintig personen uit het Roterdamsche zakenleven, voornamelijk hoofden van groote bedrijven, hebben het volgende verzoekschrift aan den Minister van Buitenlandsche Zaken doen toekomen:
„Ondergeteekenden, allen werkzaam in Rotterdamsche havenbedrijven,
zéér onder den indruk van de buitengemeene gevaren, die niet alleen de haven van Rotterdam maar het geheele havencomplex van de beneden-Maas bedreigen tengevolge van de steeds moeilijker wordende internationale commercieele verhoudingen,
verzoeken U alles te doen wat mogelijk is om die gevaren niet te vergrooten door aan de Belgische regeering in zake de Rijn-Schelde verbinding te ruime concessies toe te staan.
Zij vragen U voorts met grooten aandrang om, waar de oplossing van een gekanaliseerd vaarwater langs den Brabantschen oever tot allerlei moeilijkheden voert, terwijl een dergelijk kanaal bijna alle nadeelen heeft van het Moerdijk-kanaal en, na nog eenige kleine concessies, daarmede gelijkgesteld kan worden,
alsnog terug te keeren tot het meest eenvoudige en rationeele plan van een uitstekende verbetering van het kanaal door Zuid-Beveland". **(Vor. ber. 189 A.)**

A. **AMSTERDAM. — Brand Felix Meritis.** — Het in 1788 geopende gebouw Felix Meritis, vóór het Concertgebouw de muziektempel van Amsterdam, is inwendig door brand geheel vernield. De façade — een monument van 18e eeuwsche architectuur — hoopt men te kunnen restaureeren.

B. **LETLAND. — Gebruik Duitsche Taal.** — De Letlandsche regeering heeft besloten bij noodverordening bepalingen aan het strafwetboek toe te voegen, om het gebruik der Duitsche taal in Letland te beperken. De bepaling treedt reeds 4 Maart 1932 in werking.

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Persuitlatingen.** — De Duitsche ontwapeningsvoorstellen van Nadolny hebben in de Fransche pers een hevige critiek tot gevolg. In de „Echo de Paris" schrijft Pertinax, dat de staten, die een nederlaag geleden hebben, er thans toe overgegaan zijn voor zich het recht op te eischen even sterk te zijn als anderen. Het „Journal" meent, dat het Duitsche plan vooral in zijn details zeer gevaarlijk is. Het vernietigt de voorzorgsmaatregelen om elke revanche-poging te verhinderen.
Het „Petit Journal" schrijft, dat men te doen heeft met een groote Duitsche manoeuvre. Alleen de socialistische „Populaire" gaat met het Duitsche ontwapeningsstandpunt accoord.
De ontwapeningsvoorstellen van Duitschland vinden in de Engelsche pers heelemaal geen bijval. De „Daily Telegraph" en „Times" meenen, dat Engeland tot ontmanteling van Gibraltar zou moeten overgaan. Waarschijnlijk heeft de Duitsche delegatie aan dergelijke consequenties van haar voorstel niet gedacht.
(Vor. ber. 220 D.; V. b. Persuitlatingen 211 D.)

D. **NEDERLAND. — Volksdansen.** — In verband met de werkzaamheden, welke Mevr. Dr. Elise van der Ven-ten Bensel te Oosterbeek reeds enkele jaren verricht, zoowel op het gebied van wetenschappelijk onderzoek als van de practische toepassing van den volksdans, is thans opgericht: Het Ned. Centr. Bureau voor Volksdansen (N.C.B.V.), dat zich onder haar leiding ten doel stelt:
a. het verzamelen van materiaal op het gebied van volksdans; het wetenschappelijk onderzoek hiervan in internationaal vergelijkend verband;
b. het geven van voorlichting en het verstrekken van inlichtingen over volksdansen in binnen- en buitenland;
c. het houden van voordrachten en het organiseeren van volksdanscursussen en -feesten;
d. het steunen van de volksdansherleving in dezen tijd met alle verdere ten dienste staande middelen.

E. **ZWEDEN. — Disconto.** — De Zweedsche Bank heeft in navolging van de Bank van Engeland haar disconto verlaagd en wel van 6 op 5½%.

F. **NOORWEGEN — Noorsche Bank.** — De Noorsche Bank heeft eveneens haar disconto van 6 op 5½% verlaagd.

G. **VOLKENBOND. — Verklaring van Sato.** — De verklaring van Sato in den Volkenbondsraad naar aanleiding van het beroep van den Raad op Japan en China om de vijandelijkheden te staken, komt hierop neer, dat de Japansche regeering bereid is haar troepen uit Mandsjoerije terug te trekken, zoodra het doel bereikt is, dat de Japansche emigranten en de Japansche economische belangen geen moeilijkheden meer in den weg worden gelegd. Japan zal zijn troepen ook in dit geval slechts terugtrekken op voorwaarde, dat de bescherming van de Japansche belangen door een neutrale strijdmacht zal worden overgenomen. **(Vorig bericht blz. 220 B.)**

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Debatten van de gedelegeerden van Australië, Haïti, Egypte, Britsch-Indië, Mexico.** — De Australische gedelegeerde is voor een permanente ontwapeningscommissie.
De vertegenwoordiger van Haïti steunde met klem de Fransche voorstellen.
De Egyptische gedelegeerde deelde mede, dat zijn regeering ook het ontwerp-conventie Loudon steunde.
De Aga Khan van Br.-Indië, die reeds jaren in Frankrijk woont, steunt de Fransche voorstellen.
De gedelegeerde van Mexico zeide niet anders, dan dat hij zich bij den vorigen spreker aansloot.
(Vorig bericht blz. 221 C.)

I. **NEDERLAND. — Nederlandsche Bank.** — In de Memorie van Antwoord omtrent de algemeene beschouwingen over de Rijksbegrooting wordt ten aanzien van het beleid der Nederlandsche Bank het volgende opgemerkt.
Ter zake van haar pondenbezit is door de Nederlandsche Bank — onverplicht — te voren het oordeel der regeering gevraagd.
De rol, welke de Koninklijke Commissaris ten opzichte van het bankbeheer vervult, legt geenerlei verantwoordelijkheid op dezen functionaris voor de handelingen der directie met betrekking tot vreemde valuta. De Koninklijke Commissaris fungeert als rapporteur voor den Minister van Financiën van hetgeen ter vergadering van aandeelhouders en van commissarissen verhandeld wordt, verleent meermalen zijn bemiddeling bij overleg tusschen dien minister en de bankdirectie en is overigens de adviseur van den minister in zaken de Nederlandsche Bank betreffende.
Ten slotte zij medegedeeld, dat het nog niet zeker is, dat de baten uit het winstaandeel, dat de Nederlandsche Bank aan den Staat moet uitkeeren, over 1932 geheel zullen komen te vervallen. Vooreerst is de wijze van dekken van het verlies, door de sterlingdevaluatie geleden, nog niet vastgesteld, en in de tweede plaats is van de resultaten over het loopende jaar nog niets te zeggen. Groote verwachtingen mag men te dien opzichte echter niet koesteren. **(215 A.)**

K. **SCHAATSENRIJDEN. — Wereldkampioenschappen.** — Sonja Henie (Noorwegen en Karl Schaeffer (Oostenrijk) slaagden er in bij de gehouden kampioenswedstrijden hun titels te behouden. **(208 D.)**

20 FEBRUARI 1932

L. **BELGIE. — Regeering.** — De koning heeft de besluiten onderteekend, waarbij ontslag wordt verleend aan baron Houtart als minister van Financiën en aan den premier Renkin als minister van Binnenlandsche Zaken. De premier zal zich thans belasten met de leiding van het ministerie van Financiën, terwijl tot zijn opvolger voor Binnenlandsche Zaken de katholieke afgevaardigde van Doornik, Henri Carton, is benoemd.

M. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Het door Japan aangekondigde groote offensief bij Shanghai is ingezet. **(Vorig bericht blz. 221 G.)**

N. **SCHAKEN. — Opmerkingen van Dr. Tartakower.** — In het jongste nummer van het weekblad „Haagsche Post" schrijft dr. S. J. Tartakower zijn indrukken van het schaaktournooi te Londen. Aan het slot daarvan bespreekt hij een actueel onderwerp in de schaakwereld, namelijk het plegen van overleg over in gang zijnde partijen, welke handelwijze men „een schaakwedstrijd in het donker" kan noemen. „Ofschoon men het consulteeren en analyseeren tijdens den speeltijd verbiedt, wordt echter zoowel het een als het ander oogluikend toegestaan en als een onvermijdelijk kwaad aanvaard. O.i. ten onrechte. Aan de hand van tal van voorbeelden is het zeer afkeurenswaardige daarvan aan te toonen. Wij behoeven slechts het onsmakelijke gedoe inzake de hangpartij Bogoljubow—Nimzowitsch te memoreeren. In Londen

was het euvel wel heel wat minder, maar het deed zich toch voelen. En het is noodig dat aan het kwaad een einde komt, waarom het zeer toe te juichen ware, indien van Nederland, het land waar toch de hoofdzetel van den Wereldschaakbond is gevestigd, het initiatief uitging om de hieronder volgende bepalingen op toekomstige tournooien van kracht te doen zijn:

1e. Een speeltijd van zes uren, zonder onderbreking.
2e. Bedenktijd: 20 zetten per uur.
3e. Absoluut verbod om tijdens het spel met elkander te praten.
4e. Geen partij mag remise worden gegeven voor den 45en zet." **(Vorig bericht blz. 216 C.)**

A. **CHINA. — 4½% Chineesche Leening 1899.** — De uitgelote obligaties en de vervallen coupons van de Engelsche emissie der 4½% Chineesche goudleening van 1899 per 31 Maart a.s., zullen op dien datum te Londen worden betaald.

B. **NEDERLAND. — Moordzaak Eschauzier.** — In een buitengewone terechtzitting heeft de Haagsche rechtbank vonnis gewezen in de zaak Eschauzier. De hoofddader is tot twintig jaar en zijn helper tot vijf jaar veroordeeld. Beiden gaan in hooger beroep.

C. **NEDERLAND. — Gewapende particuliere corpsen.** — De soc.-dem. fractie in de Tweede Kamer heeft een initiatief-wetsvoorstel ingediend, houdende een verbod van de vorming van gewapende particuliere corpsen.

Aan de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel ontleenen wij het volgende:

De voorstellers zijn van oordeel, dat zulk een verbod wenschelijk is en dat de omstandigheden hier te lande het nu nog mogelijk maken zulk een verbod tot stand te brengen. Als het eenmaal zoover is gekomen, dat verschillende groepen en richtingen, die in het volk tegenover elkaar staan, zich tegen elkander hebben gewapend, stuit het streven om het politieke leven in de wettige banen terug te leiden, op zeer groote en misschien onoverkomelijke moeilijkheden.

Het bestaan van gewapende corpsen, die verklaard hebben zich ten dienste van de wettige overheid te zullen stellen, prikkelt de richtingen, tegen welke men zegt dat gezag te willen beschermen, tot maatregelen van tegenweer.

D. **NEDERLAND. — De deviezen-clearingwet.** — Verschenen is een wetsontwerp in zake verdragen, te sluiten met vreemde mogendheden, welke beperkende bepalingen hebben getroffen ten aanzien van het internationale betalingsverkeer, in zake de vereffening van vorderingen, ontstaan in verband met in- en uitvoer.

De moeilijkheden in het betalings- en credietverkeer hebben een reeks van Staten genoopt maatregelen te nemen, ten einde te trachten aan die moeilijkheden het hoofd te bieden. Tot deze landen behooren thans: Argentinië, Brazilië, Bulgarije, Chili, Denemarken, Duitschland, Estland, Finland, Griekenland, Hongarije, Italië, Letland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Spanje, Tsjechoslowakije, Turkije, Uruguay, Zuid-Slavië.

Uit de tallooze klachten, welke de Regeering van de zijde van het bedrijfsleven ontving, is haar gebleken, dat onze uitvoer in toenemende mate te lijden heeft van de geschetste moeilijkheden. De voorgestelde maatregelen beoogen een steun te zijn voor den Nederlandschen export. Zij hebben niet ten doel den invoer te belemmeren en verschillen daardoor in principieel opzicht van de maatregelen, welke in een aantal van de hiervoor genoemde landen werden genomen.

Zwitserland heeft het initiatief genomen, om met enkele landen, die eene deviezenrestrictie hebben ingevoerd, bilaterale overeenkomsten te sluiten, welke men clearing-overeenkomsten zou kunnen noemen. De vorderingen uit hoofde van het internationale goederenverkeer worden in die gevallen met medewerking van de circulatiebanken van de beide betrokken landen zooveel mogelijk vereffend. Het Zwitsersche voorbeeld werd door eenige andere landen gevolgd, zoodat men thans de tendens kan onderkennen, dat met betrekking tot landen, welke in het internationale betalings- en credietverkeer een zwakke positie innemen, bepaalde groepen van in- en uitvoer tegenover elkaar worden gesteld en verrekend. Daarbij bestaat het gevaar, en hiertegen dient eveneens gewaakt te worden, dat de hierboven genoemde protectionistische nevenmotieven gaan ontaarden in een preferentieele behandeling van bepaalde Staten.

Een regeling bij de wet is daarom noodzakelijk omdat geen waarborgen bestaan, dat langs vrijwilligen weg een oplossing mogelijk zal zijn. De ervaring, in het buitenland opgedaan met vrijwillige regelingen, bevestigt deze opvatting. In het aangeboden ontwerp ontbreekt ieder streven den omvang van de zaken met het buitenland voor zoover het Nederland betreft, uit monetaire overwegingen te beïnvloeden.

Het schijnt wenschelijk de voorgestelde regeling te beperken tot betalingen, welke uit het goederenverkeer voortspruiten. Hiermede is het buitenlandsche betalingsverkeer allerminst bestreken, doch b.v. ten aanzien van de regeling van credieten op korten termijn zijn afzonderlijke overeenkomsten van kracht, of in voorbereiding, waarbij de medewerking van de regeering gemist kan worden.

Ook bij de instelling van een „deviezen-clearing" zal geen evenwicht bestaan ten aanzien van het goederenverkeer tusschen de verschillende landen afzonderlijk, zoodat de handelsbalansen met die landen, hetzij „voordeelige", hetzij „nadeelige" saldi zullen blijven vertoonen. Alleen in zooverre als het gemis van een „deviezen-clearing" den Nederlandschen exporthandel zou nopen den omvang zijner zaken te beperken, oefent de voorgestelde regeling invloed op deze saldi uit, doch over verdere machtsmiddelen zal de regeering uit hoofde van deze wet niet beschikken. Bij het sluiten van verdragen zal aan het transfer van de hierboven bedoelde saldi echter die aandacht geschonken moeten worden, die dit belangrijke vraagstuk verdient.

Wanneer het ontwerp tot wet zal zijn verheven, stelt de Regeering zich den gang van zaken als volgt voor. Zoodra met landen, waar bestaande of te treffen maatregelen zulks wenschelijk maken, verdragen zijn gesloten met betrekking tot het uit in- en uitvoer voortspruitende betalingsverkeer, voldoet elke importeur zijn schuld aan den buitenlandschen crediteur door tusschenkomst van de Nederlandsche Bank. Omgekeerd zullen de in Nederland gevestigde exporteurs in den regel alleen betaling voor de door hen geleverde goederen ontvangen door tusschenkomst van de Nederlandsche Bank. Deze heeft zich reeds bereid verklaard als clearing-instituut te fungeeren. Genoemde instelling zal dan de bedragen, die zij van importeurs ontvangt, aanwenden om bedoelde betalingen aan exporteurs te doen. Zij zal deze betaling echter niet eerder in Nederlandsch geld voldoen, voordat zij kennis gekregen heeft van het buitenlandsche clearing-instituut, als hoedanig in den regel de buitenlandsche circulatiebank zal optreden, dat de buitenlandsche importeur zijn schuld aan de in zijn eigen land daartoe aangewezen centrale bankinstelling heeft voldaan. De omrekeningskoers wordt door beide circulatiebanken in onderling overleg óf bij speciale door de Regeering gesloten verdragen geregeld. In ieder geval zullen deze koersen, of de grondslagen waarop zij worden vastgesteld, worden openbaar gemaakt. De circulatiebanken blijven buiten het risico, dat aan de handelstransacties verbonden

is; zij verleenen hare medewerking voor rekening en risico van de betrokkenen. Voldoet de buitenlandsche afnemer zijn schuld niet op tijd, dan zal de Nederlandsche exporteur zelf maatregelen moeten nemen om zijn cliënt tot betaling te dwingen. Voorts zal de Nederlandsche Bank alleen betalen voorzoover de door haar van Nederlandsche importeurs ontvangen bedragen zulks toelaten.
De consequentie van de regeling is, dat de in Nederland gevestigde importeurs, behoudens in bepaalde uitzonderingsgevallen, die bij het verdrag worden overeengekomen, verplicht zijn van de tusschenkomst van het clearing-instituut gebruik te maken.
Zoodra een importeur aan de Nederlandsche Bank heeft betaald, zal die instelling een kennisgeving van de betaling aan het buitenlandsche clearing-instituut zenden, die de zaak verder met den buitenlandschen exporteur afdoet. Ook hier neemt de Nederlandsche Bank geenerlei aansprakelijkheid op zich en zal de buitenlandsche exporteur zelf moeten toezien, dat zijn Nederlandsche cliënt betaalt.
De kosten verbonden aan de uitvoering dezer wet worden geheel ten laste van de exporteurs gebracht. Vermoedelijk zullen deze kosten niet meer dan een onderdeel van één procent van de verrekende bedragen beloopen.
Mede is gedacht aan schulden ontstaan vóór den invoer. Anders toch kunnen importeurs het ontwerp en de verdragen ontgaan door hun schulden te vereffenen vóór de import heeft plaats gevonden.
Bij K. B. kan worden bepaald, dat, zoolang tusschen Nederland en een vreemde mogendheid een verdrag, als bedoeld in dit ontwerp, van kracht is, invoer in Nederland uit de gebiedsdeelen van die mogendheid, waarvoor het verdrag geldt, alleen mag plaats hebben onder overlegging van door de kroon aangegeven documenten aan de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen.
Overtreding van een besluit, als hier bedoeld, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste tienduizend gulden. Dit strafbaar feit wordt beschouwd als een misdrijf.

21 FEBRUARI 1932

A. **ENGELAND. — Goud.** — Volgens de nieuwe regeling wordt door de Engelsche Regeering voor goud en gouden ponden geld uitgekeerd, op basis van 27 sh. 6 d. voor het gouden pond. Uit alle deelen van het Engelsche rijk stroomt nu het opgepotte gouden geld toe ter omwisseling. Ook gouden sieraden worden tegen den vermeend hoogeren prijs van de hand gedaan. **(Vorig bericht blz. 191 F.)**

B. **NEDERLAND. — De Berlin-ramp.** — Het is juist 25 jaar geleden, dat het s.s. „Berlin", een der Harwich-booten, aan den Hoek van Holland, door den vliegenden Noordwesterstorm strandde. Ondanks de heldhaftige reddingspogingen had men slechts 15 personen behouden aan land kunnen brengen. Deze ramp, die zich als het ware onder de oogen der bevolking van den Hoek van Hólland afspeelde, kostte aan 129 personen het leven.

C. **NEDERLAND. — Het Nederland-Belgisch verdrag.** — In den Haag is een buitengewone algemeene vergadering van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel gehouden, ter bespreking van het Nederlandsch-Belgisch verdrag,
Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken was vertegenwoordigd door graaf van Bylandt, het ministerie van waterstaat door mr. Schönfeldt en het ministerie van arbeid, handel en nijverheid door den heer Geraets. Voorts waren aanwezig de Eerste Kamerleden prof. de Savornin Lohman, mr. Smeenge en Dantz, de Tweede Kamerleden prof. v. d. Bilt en ir. Bongaerts, de directeur-generaal van den arbeid, de heer Zaalberg, de burgemeester van Maastricht, mr. van Oppen, ir. van Konijnenburg, prof. dr. Gerretson en voorts vele bekende personen uit de kringen van handel en nijverheid.
De voorzitter der Maatschappij, mr. Guépin, hield de openingsrede, waarna het woord was aan prof. Colenbrander en vervolgens aan ir. Mussert.
Na een korte pauze las de voorzitter de volgende motie voor:
„De Maatschappij enz., geeft uiting aan haar onverflauwde belangstelling in de onderhandelingen tusschen de vertegenwoordigers van den Nederlandschen en den Belgischen staat tot herziening van het verdrag van 1839 en spreekt het vaste vertrouwen uit, dat de regeering er in zal slagen de onderhandelingen over de punten van geschil met België, voorkomende in het destijds door de Eerste Kamer verworpen ontwerp-tractaat tot een bevredigend einde te brengen in den zin als door den Minister van Buitenlandsche Zaken in het memorandum van 7 Mei 1929 neergelegd, waar gelezen wordt: dat het toestaan aan België van het kanaal, voorzien in het verworpen verdrag van 1925 of van ieder kanaal dat dezelfde kenmerken zal vertoonen een politieke onmogelijkheid is."

D. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Strengere toelatingsbepalingen voor Nederlanders.** — Met ingang van 1 Maart 1932 zal aanstonds tot weigering der toelatingskaart in Ned.-Indië moeten worden overgegaan ten aanzien van die werkzoekende Nederlandsche immigranten, die niet in het bezit zijn van een schriftelijke verklaring, hetzij van een bona fide werkgever, dat de betrokkene in een voldoende gesalarieerde betrekking is of zal worden aangesteld, — hetzij van een familielid of andere relatie, inhoudende dat door den steller der verklaring ten volle in het onderhoud van den immigrant zal worden voorzien.

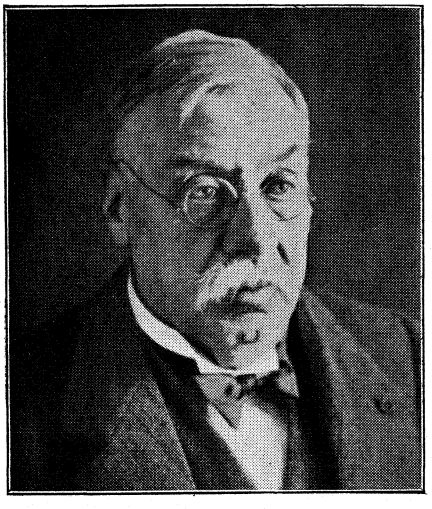
E. **FRANKRIJK. — Ministerie.** — De definitieve ministerlijst is bekend gemaakt. Hieruit blijkt, dat de volledige samenstelling van het nieuwe kabinet als volgt is:
Tardieu, Minister-president van Buitenl. Zaken;
Reynaud, Vice-president en Justitie;
Mahieu, Binnenlandsche Zaken;
Flandin, Financiën;
Piétri, Nationale verdediging;
Mario Roustan, Onderwijs;
Champetier de Ribes, Pensioenen en bevrijde gebieden;
Laval, Arbeid;
Blaisot, Openbare gezondheid;
Guernier, Openbare Werken, Verkeerswezen en Handelsmarine;
Chaveau, Landbouw;
Rollin, Handel en Posterijen;
De Chappedelaine, Koloniën.
Onderstaatssecretarissen zijn: Cathala, Petsche, Foulon, Perreau, Pradier, Fould, Riche en Pechain.
Het nieuwe kabinet telt met inbegrip van Gaston Gérard, onderstaatssecretaris van toerisme, zeven leden minder dan het voorgaande.
Het kabinet zal zich op 23 Februari 1932 aan de Kamer voorstellen. **(Vor. ber. blz. 218 A.)**

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Nederlandsche belangen.** — Met het oog op de belangen van de Nederlandsche onderdanen te Shanghai heeft de Nederlandsche regeering den torpedojager „Van Galen" van Soerabaja via Hongkong naar Shanghai gezonden. De „Van Galen" meet 1650 ton en staat onder commando van den kapitein-luitenant ter zee E. A. Vreede.
De kosten van deze zending komen ten laste van het moederland. **(Vorig bericht blz. 221 M.)**
(Vor. ber. Nederl. in Shanghai 198 D.)

22 FEBRUARI 1932

A. **DR. H. C. PRINSEN GEERLIGS.** — Daar de berichtgeving van „Keesings Historisch Archief" vrijwel onbegrensd is, hebben wij, teneinde de betrouwbaarheid van onze publicatie tot het hoogst mogelijke peil op te voeren, een groot aantal deskundigen aangezocht en hen bereid gevonden geheel belangeloos, uitsluitend uit sympathie met het karakter van onze uitgave, de supervisie op zich te nemen van de rubriek, die hun domein vormt.
Wij zullen geleidelijk de namen, photo's en levensbeschrijvingen van deze vrijwillige medewerkers publiceeren, omdat deze ongetwijfeld verdienen, voor hun sympathieke daad, den lezers en lezeressen van „Keesings Historisch Archief" te worden voorgesteld.

Deze week publiceeren wij hieronder photo en levensbeschrijving van Dr. H. C. Prinsen Geerligs, die zijn supervisie heeft toegezegd voor het gebied „Suiker".

Dr. H. C. Prinsen Geerligs.

Als zoon van het hoofd eener bijzondere school te Haarlem in 1864 geboren, kreeg hij zijn eerste opleiding van zijn vader en bezocht daarna de Handelsschool te Amsterdam. Na in 1888 een grondige studie van de scheikunde aan de Amsterdamsche universiteit voltooid te hebben, vond hij alras een werkkring bij het chemisch laboratorium van Wijnhoff & v. Gulpen en hem werd na korten tijd de leiding van het analytisch bureau toevertrouwd.
In 1891 werd H. C. Prinsen Geerligs als assistent van het proefstation voor suikerriet te Tegal (West-Java) benoemd en van dien tijd af begint zijn groote wetenschappelijke loopbaan. Reeds in 1896 is Dr. Prinsen Geerligs directeur van het proefstation te Tegal. Inmiddels had hij zich met diepgaande wetenschappelijke onderzoekingen op het gebied van de fabricatie van suiker bezig gehouden en ook met het uitwerken van methoden voor analytische bepalingen. Een der hoofdverdiensten van Dr. Prinsen Geerligs is wel zijn medewerking tot de normaliseering van diverse fabricatiemethoden. Men vindt deze resultaten in talrijke tijdschriften en vakbladen. In 1908 in Nederland teruggekeerd, begon hij dadelijk zijn omvangrijk werk op het gebied der statistiek, dat zoowel voor de wetenschap als voor de industrie van het allerhoogste belang werd. De werken van Dr. Prinsen Geerligs werden in het Engelsch, Japansch, Spaansch en Duitsch vertaald, terwijl hij in 1914 door de Amsterdamsche universiteit, waar hij eens zijn studiën begon, tot Doctor honoris causa in de wijsbegeerte werd benoemd.

B. **BART KREEFT.** — Bart Kreeft heeft na zijn 40-jarig jubileum te hebben gevierd, afscheid genomen van het tooneel.

C. **JAPAN. — Parlement.** — De Seijoe Kai (regeerings-) partij heeft in het nieuwe parlement boven alle andere partijen tezamen een meerderheid van 136 stemmen verkregen. Het totaal aantal zetels der Seijoekai-partij bedraagt 301, dat der arbeiderspartij 5. **(Vorig bericht blz. 177 I.)**

D. **IERLAND. — Verkiezingen.** — De nieuwe leden van de Dail Eireann zijn nog niet geheel gekozen. Er ontbreken nog 13 leden, doch het staat vrijwel vast, dat de Fianna Fail, de partij van de Valera, met de arbeiderspartij samen over de meerderheid zal beschikken.

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Recapitulatie van 9 Februari 1932—15 Februari 1932.** — Rede van Matsudeira (205 E.). Rede van Grandi (205 K.) Rede van Zaleski (207 I.). Persuitlatingen (207 K.) Rede van Litwinov (208 A.). Rede van Hymans (208 B.). Persuitlatingen (209 M.). Adres Prot. Chr. Arbeiders Internationale (209 H.). Rede van den Zweedschen Minister Ramel (211 B.). Persuitlatingen (211 D.). Rede van Zalueta (212 G.). Rede van Benesj (212 G.). Rede van den Deenschen Minister Munch 212 G.). Résumé der reden van de 7 groote mogendheden (212 G.). Rede van den vertegenwoordiger van Canada (213 D.). Rede van den vertegenwoordiger van Letland (213 D.). Rede van den vertegenwoordiger van Hongarije (213 D.). Rede van Dr. Yen (213 D.). Recapitulatie van 16 Oct. 1932—9 Febr. 1932 (213 E.). Rede van Minister Beelaerts van Blokland (214 G.). Rede van den gedelegeerde van Turkije (214 G.). Rede van den gedelegeerde van Noorwegen (214 G.). Rede van den gedelegeerde van Portugal (214 G.).
(Vorig bericht blz. 221 H.)

F. **JAPAN. — Belangen in China.** — In den buitenlandschen handel van China neemt Japan deel voor: 11.5% in 1899, 19.0% in 1913, 25.4% in 1929.
Van de vreemde bevolking in China maken Japanners deel uit voor: 14.2% in 1899, 48.9% in 1913, 68.9% in 1929.
Het aandeel van Japan in het aantal buitenlandsche firma's in China is: 20.9% in 1899, 33.3% in 1913, 58.4% in 1929.
Ten slotte participeert Japan in de scheepvaart van China voor: 7.2% in 1899, 25.0% in 1913, 27.4% in 1929.
De gezamenlijke Japansche investeeringen in China worden geraamd op rond 1½ milliard yen.

23 FEBRUARI 1932

G. **ENGELAND. — Tarieven Bloembollen.** — Blijkens een bij den Bond van Bloembollenhandelaren ingekomen bericht van den rijkslandbouw consulent ir. Gerritsen te Londen, wordt niet verwacht, dat er nog een Engelsch invoerrecht kracliten de wet van 11 December 1931 zal komen, zoodat dus bloembollen, evenals alle andere producten en waren, ingaande 1 Maart alleen zullen vallen onder het fiscale invoerrecht van 10% ad valorem. **(Vor. ber. blz. 210 E.)**

H. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche aanval bij Shanghai.** — De Japansche legerbevelhebbers bij Shanghai hebben het offensief over het geheele front gestaakt. De overwinning der Chineesche strijdkrachten op de Japansche troepen ten Noorden van Hiangwan is officieel bevestigd.
(Vorig bericht blz. 223 F.)

I. **VOLKENBOND. — Antwoord op Japans nota.** — Het antwoord van den Japanschen Minister van Buitenlandsche Zaken op de nota der 12 mogendheden brengt geen nieuws. De schuld van het conflict met China wordt op China geworpen. **(Vor. ber. 224 H.)**
(Vor. ber. Volkenbond 221 G.)

A. **DUITSCHLAND. — Fusie Dresdner Bank—Danatbank.** — De reconstructie dezer Bank en de overname van de Danatbank zal als volgt geschieden: Aan de Dresdner Bank, wier gewone aandeelenkapitaal vroeger 100 millioen mark bedroeg, is in Augustus 1931 een pref. aandeelenkapitaal van 300 millioen mark bezorgd, doordat het rijk deze tegen schatkistwissels overnam. Voor een gedeelte is intusschen dit kapitaal in contanten volgestort. Aan reserves had de oude bank 34 millioen mark. Van de gewone aandeelen bevindt zich 34 millioen in het bezit van de Bank, 66 millioen in het vrije verkeer dan wel in bezit van het rijk. Om de verliezen te dekken, wordt allereerst het reservefonds van 34 millioen geschrapt. Door reductie van de 66 millioen mark gewone aandeelen in de verhouding van 10 tot 3 krijgt men ongeveer 46 millioen beschikbaar. Dit is nog niet voldoende om de verliezen te dekken. Hiertoe is noodig, dat het rijk ook het bedrag aan pref. aandeelen, welke in de toekomst gewone aandeelen zullen zijn, reduceert, waarbij het nominale bedrag der pref. aandeelen met 100 millioen mark daalt.
De Dresdner Bank heeft bovenal ruime liquide middelen noodig. De Gouddiscontobank neemt van de aandeelen, welke het rijk aan de Dresdner Bank ter beschikking geeft, 48 millioen mark nominaal met een klein agio over. Doel hiervan is in de eerste plaats, de Dresdner Bank in staat te stellen de Danatbank over te nemen.
Het rijk verschaft de bank in den vorm van beleenbare stukken voorts een reserve van 30 millioen mark en een reserve voor diverse risico's. Bovendien is nog voorzien in een omvangrijk crediet, terwijl het rijk voor een regeling met het personeel nog in contanten 20 millioen stort.
De Danatbank wordt gevoegd by de Dresdner Bank. Vooraf vindt echter een gezondmaking van de Danatbank plaats op de volgende manier: van het geheele kapitaal groot 60 millioen mark bevinden zich 35 millioen mark aandeelen in het bezit der bank. Deze aandeelen waren oorspronkelijk door de industrie overgenomen. Zoo noodig zal het rijk deze nu overnemen en na de alg. vergadering worden zij ingetrokken. De ongeveer 25 millioen mark Danat-aandeelen in het vrije verkeer worden geruild tegen aandeelen Dresdner Bank, zoodanig dat tegen 10.000 mark aandeelen Danatbank 3000 mark aandeelen Dresdner Bank worden verstrekt. Hiervoor zijn 7,5 millioen mark „zusammengelegte" aandeelen Dresdner Bank noodig, welke het rijk uit zijn bezit ter beschikking stelt.
Om de verliezen van de Danatbank te dekken, verstrekt het rijk hier een verliesreserve van 100 millioen mark, welke overgaat in de combinatie der twee banken.
Het kapitaal van de Dresdner Bank zal voortaan 220 millioen mark bedragen, waarnaast een open reserve van 30 millioen mark zal bestaan benevens de bovenvermelde stille reserves.
Activa en passiva der Danatbank gaan dan over aan de Dresdner Bank, welke zoo zal zijn uitgerust dat zij voortaan als de bank met het grootste kapitaal opgewassen zal zijn tegen haar nieuwe groote taak. Voor de buitenlandsche schulden van de Danatbank, welke door de Dresdner Bank worden overgenomen, blijft de garantie van het rijk bestaan. Daarentegen wordt deze garantie voor de binnenlandsche crediteuren op het oogenblik dat de nieuwe gecombineerde bank in het handelsregister wordt ingeschreven — einde Maart of begin April — opgeheven.
Evenals bij de Commerz- und Privatbank zal bij de Dresdner Bank het rijk de verstrekte sommen terugkrijgen doordat van de netto-winst allereerst 15% aan het rijk komt. Dan mag tot 8% dividend worden uitgekeerd en van de rest krijgt het rijk 60%.
Naar vernomen wordt, zal de directeur Ritscher van de Reichskrediet Ges. naar alle waarschijnlijkheid opgenomen worden in de directie van de Dresdner Bank.
Van de Danatbank zal de firmant Bodenheimer in de directie worden opgenomen.
(Vor ber. Danatbank 25 D.; Dresdner Bank 49 E.)

B. **DUITSCHLAND. — Hulp voor de Duitsche banken.** — De volgende verordening van den Rijkspresident is heden gepubliceerd:
De regeering is met het oog op de economische crisis gemachtigd de noodige maatregelen voor de reorganisatie van bankinstellingen te nemen. Zij is hiertoe speciaal bevoegd om:
a. het rijk te doen deelnemen in banken en noodige bedragen te storten en eventueele deelnemingen van de hand te doen;
b. afwijkingen van de bepalingen van het Handelswetboek in bepaalde gevallen toe te staan;
c. garanties ten laste van het rijk op zich te nemen;
d. garanties, welke vóór het van kracht worden van deze verordening overgenomen zijn, af te lossen of aflossingstermijnen voor dergelijke garanties vast te stellen;
e. over te gaan tot het uitgeven van bedragen van in totaal maximaal RM. 250 millioen;
f. hoogstens RM. 400 millioen crediet ter beschikking te stellen.
Deze verordening treedt op het oogenblik van haar publicatie in werken. De regeering bepaalt den datum, waarop zij zal worden ingetrokken. **(V. b. 46 F.)**

C. **FRANKRIJK. — Regeering.** — De Fransche Kamer heeft met 309 tegen 262 stemmen de motie van vertrouwen in het kabinet-Tardieu aangenomen.
Tardieu las zelf zijn verklaring voor, die, wat inhoud betreft, weinig nieuws bracht. De nieuwe regeering verklaart zich solidair met het oude kabinet, vooral ten opzichte van de internationale onderhandelingen over de herstelkwestie en de vermindering van de bewapeningen.
Er hebben zich ernstige incidenten tijdens de kamerzitting voorgedaan. **(Vorig bericht blz. 223 E.)**

D. **NEDERLAND. — Kortingswet.** — Het kortingswetje is in zijn oorspronkelijken vorm door de Tweede Kamer met 48 tegen 42 stemmen aangenomen.
Zooals men weet, hield het regeeringsvoorstel een vermindering in van de uitkeeringen uit het Gemeentefonds aan de gemeenten van 3% van het gezamenlijk bedrag aan loonen en wedden, dat een gemeente uitkeert. Die vermindering blijft achterwege als een gemeente al 3% of meer op de loonen gekort heeft.

E. **NEDERLANDSCH-INDIË. — Japansche concurrentie.** — Uit de mededeelingen van „de Handelsvereeniging te Medan" blijkt, dat gedurende het laatste jaar een sterke verschuiving van de landen van herkomst der manufacturen heeft plaats gehad. Was deze herkomst voor Groot-Brittannië oorspronkelijk 23,82 pCt. — in 1929 — deze liep in 1930 terug tot 15,51 pCt. en in 1931 zelfs tot 11 pCt. Nederland bleef in 1930 ongeveer op hetzelfde peil als in 1929, doch onderging in het laatste jaar eveneens een sterke daling. De invoer uit Japan is echter aanmerkelijk gestegen. In een tijdsverloop van drie jaar steeg het percentage van 5,15 — 1928 — tot 7,54 — 1929 — en zelfs tot 12,76 in 1930. China kon eveneens op een vooruitgang aanspraak maken.
Men verwacht vanwege de depreciatie van het Engelsche pond eenige opleving voor Engeland. Nederland zal daarentegen vermoedelijk nog sterker dalen.

F. **ERFELIJKHEIDSLEER.** — Vaak heeft men de vraag opgeworpen omtrent de mogelijkheid van plasmatische overerving buiten de kern om en zelfs van een plasmoon gesproken ter onderscheiding van het in de chromosomen gelegene genoom. Men bedenke

echter dat de eicel vóór haar bevruchting onder invloed van vaderlijke en moederlijke genen heeft gestaan.
De Engelsche onderzoekers A. E. Boycott, C. Diver en Turner (Transaction Royal Society, Londen) hebben nu bewezen, dat structuur-verhoudingen in 't ei reeds vóór de bevruchting kunnen zijn vastgelegd en niettemin zuiver de wet van Mendel volgen (dus genetisch veroorzaakt zijn).
Bij de kruising nl. van een homozygoot, linksdraaiend (linksdraaiing van 't slakkenhuis) wijfje met een homozygoot, rechtsdraaiend (rechtsdraaiing van 't slakkenhuis) mannetje bleek de F^1-generatie uitsluitend uit linksdraaiende slakken te bestaan, hoewel rechtsdraaiing linksdraaiing overheerscht. De genen der spermatozoïden hadden de eenmaal in het eiplasma vastgelegde structuur niet meer kunnen veranderen. Werden nu de F^1-dieren onderling gekruist, dan vertoonde de gemeele F^2-generatie rechtsdraaiing en liet zich dus de dominatie gelden van den factor voor rechtsdraaiing, die in een vorige generatie in 't ei was binnengebracht. Eerst in de F^3-generatie kwam een zuivere monohybride splitsing volgens Mendel te voorschijn.
Hiermede is, ook voor de ontwikkeling van den mensch, het gewichtige bewijs geleverd, dat specifieke eigenschappen, die haar zetel hebben in 't eiplasma en vroegtijdige determinaties bij 't embryo veroorzaken, onder invloed kunnen staan van 't genen-complex, dat vóór de bevruchting aanwezig was, onafhankelijk van de bevruchtende spermatozoïde. (Nederl. Tijdschr. voor Geneesk.)
(Vorig bericht blz. 213 L.)

24 FEBRUARI 1932

A. **SCHOONE KUNSTEN.** — Dr. J. H. Plantenga, directeur van de Academie van Schoone Kunsten te 's-Gravenhage, heeft in de Rubenszaal van het Antwerpsch Museum voor een aandachtig gehoor gesproken over stijlontwikkeling en critiek.
Spr. beschreef de drie stadia, die zich ten opzichte van de stijlontwikkeling in de houding van den beschouwer voordoen. Hij onderscheidde het subjectieve (het kinderlijk aanzien), gaande naar het zgn. objectieve (dat een onmogelijkheid blijkt) om ten slotte te komen tot het stadium van wat hij het „bewust subjectieve" of wel het „betrekkelijk objectieve" noemde.
De schoonheid is geen eigenschap van de dingen. Het is zooals Bolland zegt in zijn 607e spreuk: „Geen waarde bestaat zonder waardeering".
Het rhythme van de kunstontwikkeling wordt in de handboeken doorgaans aangegeven als tijd, bloeitijd, later tijd. In de eerste periode heeft plaats het zoeken naar een kunstvorm, in de tweede wordt een algemeen en bijzonder evenwicht bereikt, in de derde, vanwege de ontwikkeling van de techniek, overheerscht het bijzondere; het is de periode van de virtuositeit, eigenlijk de décadence. Een vierde periode, die van de nieuwste cultuur, en die wederom als 't ware van meetaf de ontwikkeling herbegint, zou spr. van 1900 dagteekenen.
Aan ettelijke voorbeelden, ontleend aan de kunstgeschiedenis, toetste spr. dit standpunt nader, achtereenvolgens de stijlontwikkeling nagaande in de zuil, in den kleinen tempel, in het beeld, in het kerkportaal, in de tafels. Een typische tegenstelling in den geest van kunstwerk uit dezen tijd toonde hij aan in Rodin's Bourgeois de Calais vergeleken bij het oorlogsmonument van Mestrowitsj. Bij Rodin is de persoonlijkheid van ieder zijner in beeld gebrachte personages individueel uitgewerkt; bij Mestrowitsj schrijden in strak rhythme voort dertig strijders, die door een gemeenschappelijk idee gedragen worden.
Dr. Plantenga achtte het zoeken naar het primaire in de kunst den kenschetsenden trek van dezen tijd. Wij maken op dit oogenblik het heuglijke worden van een nieuwen stijl mede. Die stijl zal niet zoozeer het door een individueel kunstenaar aangewezene zijn, maar allereerst beantwoording aan het primaire verlangen van de huidige menschheid.

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Leiding van de politieke commissie.** — De algemeene beraadslagingen en voorstellen van de gedelegeerden, welke geen vermeldenswaardige bijzonderheden brachten, zullen den 25 Febr. 1932 worden beëindigd. Na dien datum zal de politieke commissie de leiding der ontwapeningsconferentie nemen. **(Vor. ber. blz. 224 E.)**

C. **ROTTERDAM. — Loonsverlaging.** — De Gemeenteraad van Rotterdam heeft met 25 tegen 15 stemmen het voorstel in zake 3% loonsverlaging voor het gemeentepersoneel, aanvaard.

D. **FRANKRIJK. — Legerbegrooting.** — Het rapport van de financieele commissie in zake de Fransche legerbegrooting is ingediend, waarin de legeruitgaven voor het tijdvak April—December 1932 op 3229 millioen francs wordt geschat. Voor de Fransche koloniale gebieden wordt 1331 millioen meer uitgetrokken, welke raming slechts betrekking heeft op het onderhoud van troepen in Algerië, Tunis, Marokko en Klein-Azië. Het effectief wordt, met uitzondering van koloniale troepen, vastgesteld op 454.000 man, waarbij dan ongeveer 40.000 man komen voor de luchtstrijdkrachten. **(Vor. ber. blz. 128 A.)**

E. **DUITSCHLAND. — Rijksdagzitting.** — De eerste zitting van den Duitschen Rijksdag, na een periode van vele maanden rust, heeft een zeer rumoerig en anderzijds nog weinig belangwekkend verloop gehad. De Nat.-Soc. Dr. Göbbels werd wegens beleediging van president Hindenburg van de rijksdagzitting uitgesloten. **(Vorig bericht blz. 135 P.)**
(Vor. ber. Rijksdagontbinding blz. 131 B.)

F. **AMSTERDAM. — Joodsch Historisch Museum.** — In het Waaggebouw te Amsterdam, waar het Amsterdamsch Museum is gevestigd, heeft het Joodsch Historisch Genootschap twee zaaltjes als museum ingericht. Veel van het ritueele Joodsche leven zal men er vinden, o.a. de maquette van een loofhut, een kast voor de Heilige wetsrollen, prachtige gecalligrafeerde en geïllustreerde exemplaren van de „Rol van Esther", enz.

G. **PETROLEUM. — Wereldproductie.** — Volgens officieele cijfers heeft de wereldproductie in 1931 1.367.265.157 barrels bedragen tegen 1.409.805.915 barrels in 1930; hiervan komen 856.924.000 (vor. j. 898.011.000) barrels voor rekening van de Vereenigde Staten. De productie van de andere landen was als volgt: Rusland 156.342.000 (v. j. 129.955.417) barrels, Venezuela 120.069.462 (v. j. 141.652.832) barrels, Roemenië 43.333.945 (v. j. 39.876.589) barrels, Perzië 45.081.096 (v. j. 43.549.323) barrels en Mexico 33.031.081 (v. j. 39.529.914) barrels. **(68 H.)**

H. **HANDSCHRIFT VAN ELCKERLIJC.** — Prof. dr. J. W. Muller schrijft aan het Alg. Handelsblad:
Niet alleen de beoefenaars der Nederlandsche philologie, maar alle liefhebbers van onze literatuur en ons tooneel zullen met verrassing bovenstaande blijde tijding vernemen. Sedert „Den Spyeghel der salicheit van Elckerlijc" in 1892 door prof. Logeman als 't ware opgegraven en in een herdruk gemeengemaakt is, heeft het merkwaardige stuk zich in de geschiedenis onzer letteren voorgoed eene vaste, eervolle plaats verworven. Herhaaldelijk opnieuw uitgegeven, heeft het de stof geleverd voor een reeks van wetenschappelijke geschriften over de tekstcritiek, over den vermoedelijken dichter, en vooral over het, voor de toenmalige beteekenis onzer letteren en haar betrekking tot de Engelsche gewichtige vraagstukken, aan welk der beide gelijknamige en gelijktijdige, doorgaans woordelijk overeenstemmende spelen, den Nederlandschen Elckerlijc of den Engelschen Everyman, de eer toekomt der prioriteit en oorspronkelijk-

heid van dit de eeuwen door in vele landen en talen vermaarde, min of meer internationale spel. In allen gevalle is ons Nederlandsche stuk de stamvader geworden van een talrijk continentaal nakroost van zestien- en zeventiendeeuwsche Latijnsche, Nederrijnsche, Neder- en Hoogduitsche en jongere Nederlandsche, onderling op velerlei wijs verwante, bewerkingen (Homulus, Hecastus, Der sünden loin ist der Tod enz.); terwijl in onzen tijd de Oostenrijksche dichter Hugo von Hofmannsthal in zijn Jedermann, voornamelijk op den grondslag van Elckerlijc's Engelschen dubbelganger (zoon of vader?), Everyman, het eeuwenoude spel, in modernen geest omgewerkt, heeft doen herleven.
Bij een voordracht van mr. Leonard Willems in de Januari-vergadering der Koninklijke Vlaamsche Academie te Gent, over den, reeds vroeger door hem besproken, Petrus Dorlandus (wiens aanspraak op het auteurschap van Elckerlijc hij sterk betwijfelde) en over het oude vraagstuk der prioriteit, bleek de archivaris der stad Antwerpen, de heer Floris Prins, de gelukkige bezitter van een handschrift, behelzende een historische kroniek, benevens enkele litteraire teksten, o.a. Elckerlijc! Bij een welwillend toegestaan onderzoek bleek aan mr. Willems, dat het handschrift, gedagteekend 1594, dus wel een eeuw jonger was dan de oudste druk van het spel (c. 1495), maar niet — gelijk destijds nog wel voorkwam — een (eventueel verbeterd, maar, als zoodanig, toch nagenoeg waardeloos) afschrift van een der drie thans bekende oude drukken (alle uit het einde der 15de of het begin der 16de eeuw); naast welke het dus, als onafhankelijke getuige, recht van meespreken heeft.

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Paaschreces.** — De zitting der Conferentie wordt voor het Paaschreces van 19 Maart tot 4 April 1932 onderbroken. **(Vorig bericht blz. 226 B.)**

B. **TURKIJE. — Ottomaansche schulden.** — Naar de Turksche bladen melden, zullen in de eerstvolgende begrooting geen voorzieningen worden getroffen voor betalingen ten aanzien van den Ottomaanschen schuldendienst. Alleen de aflossingen op de schulden, die door de republikeinsche regeering zijn aangegaan, zullen regelmatig plaats vinden.
De komende begrooting zal definitief worden teruggebracht tot T. £ 140 millioen, hetgeen vergeleken met de vorige begrooting een vermindering beteekent met T. £ 46 millioen.

C. **AUTOMOBILISME.** — Sir Malcolm Campbell heeft zijn eigen wereldsnelheidsrecord met de 1500 P. K. Blue Bird verbeterd door een gemiddelde te maken van 253.968 mijl per uur (408 K.M. 634 M.), op een baan in twee tegengestelde richtingen. Deze snelheid is ongeveer negen mijl grooter dan het vorige wereldrecord. **(Vorig bericht blz. 74 D.)**

D. **ROEIEN.** — De heer E. S. Kerkhoven is tot voorzitter van de Koninklijke Roei- en Zeilvereeniging „De Hoop" gekozen. **(Vor. ber. blz. 37 I.)**

E. **ENGELAND. — Tarieven.** — Van den 1sten Maart 1932 af zullen de nieuwe Engelsche invoerrechten van 10% ingaan. **(Vorig bericht blz. 224 G.)**

F. **NEDERLAND. — Overijsselsche Landbouw Maatschappij.** — Te Zwolle werd een meeting gehouden van de Overijsselsche Landbouw Maatschappij, welke meeting door ongeveer 6000 landbouwers werd bijgewoond.
Nadat verschillende sprekers het woord gevoerd hadden, werd de volgende motie aangenomen en naar de regeering gezonden:
„De Overijsselsche Landbouw Maatschappij, met 6000 harer leden in algemeene vergadering bijeen, vraagt de aandacht der regeering voor den grooten nood van den Overijselschen landbouwer zoowel in het zuivel-, veehouders-, gemengd- als veenkoloniale bedrijf, wijst op de groote gevaren die niet alleen voor den boerenstand maar voor de geheele samenleving moeten ontstaan door den verderen achteruitgang van het landbouwbedrijf, dringt eerbiedig maar met de allermeeste klem aan op spoedige afdoende maatregelen tot steun van den landbouw in den geest der voorstellen zooals deze door de drie Centrale Landbouworganisaties ter kennis der regeering zijn gebracht, vraagt, met name, een zeer snelle verwezenlijking der voorstellen die pogen een verhooging van de prijzen voor de melk en het varkensvleesch, naast steun voor het veenkoloniale bedrijf".
(Vor. ber. Landbouw blz. 81 L.)

G. **SCHILDERKUNST. — Restauratie van het oudste schilderij van Amsterdam.** — Bijna 400 jaar geleden (1536), schilderde Cornelis Anthonisz op een groot paneel een voorstelling van Amsterdam van uit de hoogte gezien, met op den voorgrond de landtong van Volewijk en het Y, op het middenplan de stad en haar omgeving en aan den verren horizon Amstelveen en de Haarlemmermeer. Dit paneel is ernstig beschadigd tijdens den brand van het stadhuis in 1652 en men heeft het toen maar door een ijverig kladschilder wat laten herstellen. De Commissie van Toezicht voor de schilderijen der Gemeente Amsterdam heeft nu een restaurateur gevonden, die het paneel zal overschilderen en bijwerken, waardoor een groot schilderstuk van Amsterdam van kunsthistorische waarde bewaard zal blijven. **(Vor. ber. 218 G.)**

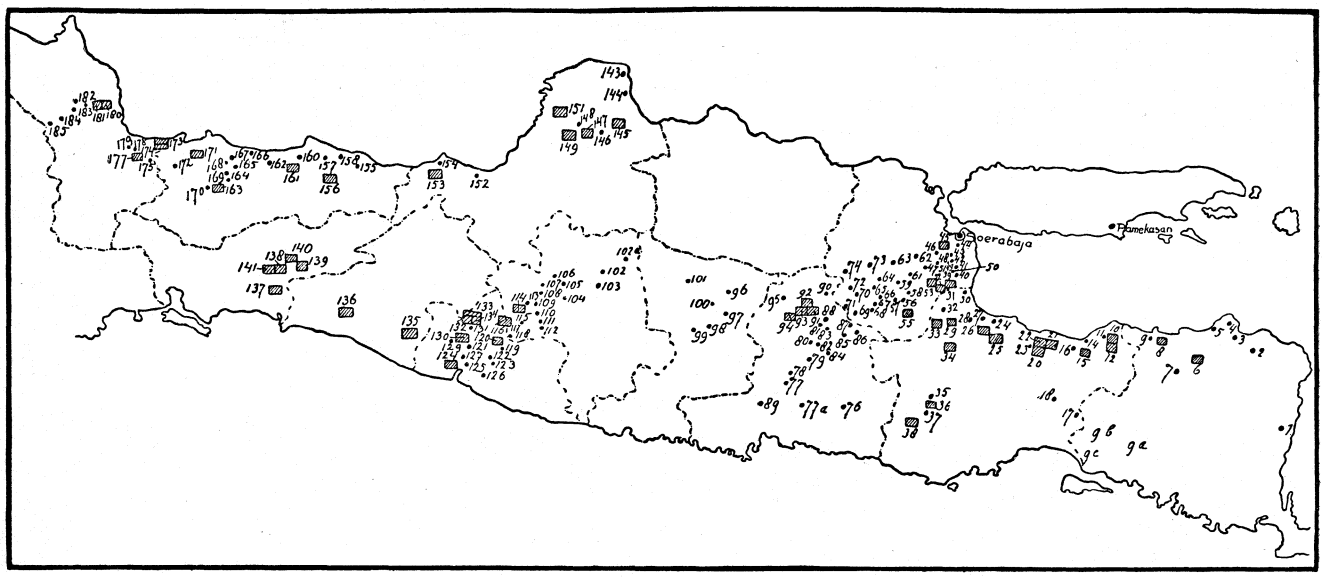
H. **NEDERLANDSCHE GRAFIEK.** — Het Prentenkabinet heeft in 1931 van 120 levende kunstenaars grafiscb werk (ook een aantal teekeningen) aangekocht.

25 FEBRUARI 1932

I. **RADIO.** — De N. V. Philips Radio verzoekt opneming van het onderstaande:
In verband met verschillende beschouwingen in de bladen en tal van vragen, welke tot de N.V. Philips Radio zelf worden gericht, moge er om misverstand te vermijden, de aandacht op worden gevestigd, dat de mogelijkheid van radio-ontvangst over het lichtnet, de z.g. sterkstroomgeluidsdistributie, slechts beoogt te zijn een nieuwe vorm van radiodistributie.
Dit systeem, waarbij de programma-keuze evenals bij de andere reeds bestaande radiocentrales slechts tot enkele beperkt zal moeten blijven, zal derhalve evenmin ter vervanging van het eigen ontvangtoestel kunnen dienen als de thans gebruikelijke systemen van radio-centrales zulks hebben kunnen doen.
Een grootere programma-keuze zooals bij een gewoon ontvangtoestel zou bij elken aangeslotene een zoodanig gecompliceerd apparaat noodig maken, dat de kosten daarvan minstens evenveel zouden bedragen als van een ontvangtoestel. De superioriteit van een normaal ontvangtoestel boven radio-centrale-ontvangst wordt derhalve door de lichtnet-radio in geen enkel opzicht aangetast. **(Vor. ber. blz. 199 B.)**

K. **ZUID-AFRIKA. — Diamantbewerking.** — Volgens een aan het parlement ter ratificatie voorgelegde overeenkomst tusschen de regeering der Unie en de firma Schlesinger, wordt vastgesteld dat Schlesinger de fabriek voor diamantbewerking te Kimberley overneemt en tegen 18 Maart in vol bedrijf brengt. De regeering zal Schlesinger de benoodigde ruwe diamant leveren tegen de geldende prijzen en in een hoeveelheid als de minister voor het mijnwezen noodig acht voor het drijven van de fabriek en voor het opleiden van de leerlingen. **(Vor. ber. blz. 220 H.)**

L. **NEDERLAND. — Raelgrabeurs.** — De eerste Raelgrabeurs (voor den Radio, Electriciteit- en Gramofoonhandel) in het gebouw „De Brakke Grond" te Amsterdam is een groot succes geweest. Einde Maart 1932 zal de tweede Raelgrabeurs worden geopend.

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — De Java-Suikerrietaanplant in 1932.** — Het bovenstaande kaartje, dat ons door dr. H. C. Prinsen Geerligs welwillend ter beschikking werd gesteld, geeft een beeld van den omvang der inperking van den rietaanplant op Java in 1932, resp. van den suikeroogst van 1933. De gearceerde vierkanten stellen het areaal voor der fabrieken, die in 1932 niet zullen planten. Het blijkt, dat heel Banjoemas en Kedoe niet planten en bijna geheel Pasoeroean. De rest is verdeeld. De aanplant zal, als reeds eerder gemeld, ongeveer 100.000 H.A. groot worden tegen 65.000 in 1931 en 200.000 in 1930. Zooals officieel door de Visoco is medegedeeld, zal oogst 1933 door de inkrimping van den aanplant beperkt worden tot ongeveer 1.400.000 ton, d. i. ca. 50% van de normale productie.
De voor de namen der fabrieken op bijgaande lijst vermelde cijfers correspondeeren met die op het kaartje. De namen der fabrieken, welke in 1932 niet zullen planten, zijn vet gedrukt.

Lijst van de suikerfabrieken op Java (residentiegewijze gerangschikt).

BESOEKI.

1 Soekowidi
2 Assembagoes
3 Pandjie
4 Olean
5 Wringinanom
6 **Pradjekan**
7 Tangarang
8 **Boedoean**
9 De Maas
9a Bedadoong
9b Semboroh
9c Goenoengsari

PASOEROEAN

10 **Phaiton**
11 Kandangdjati
12 **Bagoe**
13 Padjarakan
15 **Maron**
16 Gending
17 Djatiroto
18 **Soekodono**
20 **Wonoaseh**
21 **Wonolangan**
22 **Oemboel**
23 Soemberkareng
24 Kedawoeng
25 **Bekassie Oost**
26 **Gayam**
27 De Goede Hoop
28 Pleret
29 **Wonoredjo**
30 Soemberredjo
31 **Ardjosarie**
32 **Pandaän**
33 **Soekoredjo**
34 **Alkmaar**
35 **Kebonagoeng**
36 **Sempalwadak**
37 Krebet
38 **Panggoongredjo**

SOERABAJA

39 **Porrong**
40 Tanggoelangin
41 Tjandie
42 Boedoeran
43 Sroenie
44 Waroe
45 **Ketegan**
46 Krian
47 Balong-Bendo
48 Watoetoelis
49 Poppoh
50 Toelangan
51 Krembong
52 **Sedatie**
53 **Koning Willem II**
54 **Ketanen**
55 **Pohdjedjer**
56 Dinoyo
57 Soemengko
58 Tangoenan
59 Brangkal
60 Bangsal
61 Sentanenlor
62 Perning
63 Gempolkrep
64 Somobito
65 Peterongan
66 Modjoagoong
67 Seloredjo
68 Tjoekir
69 Blimbing
70 Tjeweng
71 Goedo
72 Djombang
73 Ponen
74 Ngelom

KEDIRI

75 Keningo
76 Garoem
77 Soemberdadie
77a Koenir
78 Ngadiredjo
79 Pesantren
80 Meritjan
81 Minggiran
82 Menang
83 Bogokidoel
84 Kawarassan
85 Tegowangi
86 Kentjong
87 Badas
88 Poerwoasri
89 Modjopanggoong
90 Lestari
91 **Djoewono**
92 **Baron**
93 **Koedjonmanis**
94 **Djatie**
95 Ngandjoek

MADIOEN

96 Redjoagoeng
97 Kanigoro
98 Pagottan
99 Redjosarie
100 Poerwodadie
101 Soedhono

SOERAKARTA

102 Modjo
102a **Kedoeng-Banteng**
103 Tasikmadoe
104 Wonosarie
105 Kartasoera
106 Tjolomadoe
107 Bangak
108 Tjokrotoeloeng
109 Ponggok
110 **Delanggoe**
111 Tjepper
112 Manishardjo
113 Gedaren
114 Karang Anom
115 Gondang Winangoen
116 **Prambonan**

DJOKJAKARTA

117 Randoe Goenting
Tjandi Sewoe
118 Tandjong Tirto
119 Kedaton Pleret
120 **Wonotjatoor**
121 Padokan
122 Bantool
123 Barongan
124 **Sewoe Galoor**
125 Gondang Lipoero
126 Poendoeng
127 Gesiekan
129 Rewoeloe

130	**Demak Idjo**	140	**Bodjong**
131	Tjebongam	141	**Poerwokerto**
132	**Beran**		
133	Medarie		SEMARANG
134	**Sendang Pitoe**		
	KEDOE	143	Pakkies
		144	Trangkil
		145	**Langsee**
135	**Poerworedjo**	146	**Tandjong Modjo**
136	**Remboen**	147	**Rendeng**
		148	**Besito**
	BANJOEMAS	149	**Majong**
		151	**Petjangaän**
137	**Kaliredjo**	152	Kaliwoengoe
138	**Kalibagor**	153	**Gemoe**
139	**Klampok**	154	Tjepring

	PEKALONGAN	171	**Bandjaratma**
		172	Ketanggoengan-W.
155	Kalimati		
156	**Wonopringgo**		CHERIBON
157	Sragi		
159	Tjomal	173	**Nieuw-Losari**
160	Petarekan	174	Nieuw Tersana
161	**Bandjardawa**	175	Loewoenggadjah
162	Soemberhardjo	177	**Djatipiring**
163	**Balapoelang**	178	Karang-Soewoeng
164	Doekoewringin	179	Sindanglaoet
165	Pangka	180	**Soerawinangoen**
166	Kemantran	181	**Gempol**
167	Pagongan	182	Ardjawinangoen
168	Adiwerna	183	Paroengdjaja
169	Kemanglen	184	Djatiwangi
170	Djatibarang	185	Kadipaten
	(Alg. Hbld.)		**(Vorig bericht blz. 207 E.)**

A. **NEDERL. WEST-INDIE. — Curaçao's Scheepvaart.** — Volgens de schepenopgave is het aantal stoomschepen dat Willemstad bezocht in het afgeloopen jaar verminderd met 827.
Voor 1930 viel nog een vermeerdering op te merken ten opzichte van 1929, doch in het afgeloopen jaar zijn we bijna teruggevallen tot het aantal stoomschepen van het jaar 1928.
Voor de zeilvaart moeten we heel wat meer jaren teruggaan, om zulk een laag cijfer te vinden, n.l. tot het jaar 1922 dat een aantal heeft van 1276 zeilschepen. Wel een bewijs dat de zeilvaart in het algemeen schijnt af te nemen ten voordeele van het stoomverkeer.
We laten hieronder een staatje volgen.

Stoomschepen.		inhoud M³.
1928	4579	24.169.564
1929	5278	28.897.079
1930	5473	30.236.045
1931	4646	27.623.362
Zeilschepen		inhoud M³.
1928	1683	280.018
1929	1828	247.020
1930	1763	211.945
1931	1289	113.814

B. **NEDERLAND. — Financieele bijstand aan bedreigden of aangevallen staat.** — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend houdende voorbehoud der bevoegdheid tot bekrachtiging van het verdrag nopens den financieelen bijstand aan een aangevallen of bedreigden staat.

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — De algemeene beschouwingen op de ontwapeningsconferentie zijn ten einde. Afgezien van de nuances kan men scherp drie richtingen in de gemaakte voorstellen onderscheiden:
I. Zij, die de Fransche stelling van de veiligheid op de allereerste plaats aanvaarden en hun volle instemming aan een gewapenden volkenbond geven.
II. De voorstanders van het Duitsche standpunt: Ontwapening moet geleidelijk worden verminderd.
III. De groote groep van hen, die ontwapening en veiligheid op hetzelfde plan willen verwezenlijken als Duitschland, maar die moreele ontwapening op den voorgrond plaatsen. **(Vor. ber. blz. 227 A.)**

D. **BERLIJN. — Beurs.** — Voor het eerst sedert 18 Sept. 1931 is de Berlijnsche Beurs weder geopend. Er was nog geen vaststelling van Officieele Koersen. **(Vorig bericht blz. 220 F.)**

E. **BERLIJN. — Bierstaking.** — De Berlijnsche café's en de stations-restauraties zijn een bierstaking begonnen, waarbij ongeveer 12.000 café's zijn betrokken.

F. **NEW-YORK. — Disconto-verlaging.** — De Federal Reserve Bank te New-York heeft haar disconto van 3½% tot 3% verlaagd.

G. **LUCHTVAART. — Vliegdienst Scandinavië.** — In samenwerking met de Zweedsche A. B. Aerotransport zal de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij met ingang van 1 Maart 1932 een snelleren dienst op Scandinavië inrichten. Er wordt een nieuw type Fokker F VII gebruikt, die een snelheid van 230 K.M. per uur kan bereiken. De nieuwe regeling beteekent op de route Londen— of Parijs—Kopenhagen een besparing van 30 uur.

H. **RUBBERMARKT IN 1931.** — Aan het door de firma Symington & Wilson samengestelde overzicht van de rubbermarkt in 1931 ontleent de N. Rott. Crt. het volgende:
De achteruitgang van de „rubberconjunctuur" hield in het afgeloopen jaar in onverminderde mate aan. Het vraagstuk eener marktinterventie ter verbetering van den toestand heeft een belangrijk punt van bespreking uitgemaakt, doch ten slotte moest blijken, dat zonder regeeringshulp beperking van de productie niet mogelijk was. Intusschen zijn aanzienlijke besparingen verkregen tengevolge van productieuitbreiding, waardoor de productiekosten werden gedrukt. Vandaar ook de opmerkelijke en te betreuren handhaving van den productieomvang. Verschillende plantages konden de productiekosten op 3 d. per lb. en nog lager brengen. De gemiddelde productiekosten hebben echter vermoedelijk wel 4½ d. per lb. bedragen, zoodat ze gemiddeld 1½ d. hooger waren dan de verkoopprijzen. De opgedane ervaringen doen betwijfelen of dergelijke verliezen snel tot een gedwongen stopzetting van vele bedrijven zullen leiden. Opmerkelijk is de naar verhouding groote toeneming van de Amerikaansche voorraden (van 258.281 tot 376.765 ton, terwijl de Engelsche voorraden van 118.515 tot 127.103 ton vermeerderden).
Met betrekking tot het verloop van de productie in 1931 wordt opgemerkt, dat de productie van Malakka slechts met 5 pct., de Ned. Indische met slechts 6 pct., die van Ceylon met 20 pct. en die van Britsch-Indië met 30 pct. is afgenomen.
Wat het verbruik betreft wijzen S. & W. er op, dat het Amerikaansche rubberverbruik slechts met 6 pct. is achteruit gegaan, terwijl de Amerikaansche automobielproductie in hetzelfde tijdsverloop met 29 pct. achteruit liep. Voorts wordt in het bijzonder gewag gemaakt van de toeneming der Engelsche afleveringen van 74.727 tot 75.428 ton. Ook in Japan en in Rusland is het verbruik toegenomen.
Symington & Wilson achten een raming van het verbruik in het loopende jaar moeilijk. Men mag, volgens S. & W., wellicht aannemen dat het verbruik nauwelijks meer dan 650.000 à 660.000 ton zal bedragen. Daarentegen is te vreezen, dat de productie op het peil van 1931 zal worden gehandhaafd, wanneer geen vèrstrekkende productiebeperking wordt ingevoerd. S. & W. geven vervolgens een overzicht van alle vraagstukken, welke bij een eventueele productiebeperking moeten worden opgelost.
De Londensche firma treedt in het bijzonder in een

eventueele restrictie van 50 pct. en komt daarbij tot de volgende berekening. Op basis van de productiecijfers van 1929 zou bij een beperking van de productie met 50 pct., niet inbegrepen 100.000 ton inlandsche rubber en de buiten het Britsche rijk en Ned. Indië geproduceerde rubber, de productie van 840.000 tot 480.000 ton kunnen worden verlaagd.
(Vorig bericht blz. 170 B.)

A. **HEINRICH LANGE.** — De uitvinder van de geïllustreerde briefkaart, Heinrich Lange, is op 84-jarigen leeftijd overleden.

B. **LEEUWARDEN. — Beweging onder de pachters.** — De Friesche boeren met hun vrouwen kwamen in groote scharen naar Leeuwarden om in een viertal vergaderingen den noodtoestand op het platteland te demonstreeren. De voorzitter van den bond van Landpachters, de heer S. E. Wesbonk te Winsum schetste in schrille kleuren den nood van de Friesche pachters.
(Vorig bericht blz. 227 F.)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Niettegenstaande de verwoede aanvallen der Japanners en het in gevecht brengen van een steeds grootere troepenmacht, hebben zij nog geen vorderingen gemaakt. De Chineesche troepen wisten zich tot dusver in hun stellingen te handhaven. **(Vor. ber. 224 I.)**

D. **ITALIE. — Stuwdam in Apulië.** — De Italiaansche autoriteiten hebben haar goedkeuring gehecht aan den bouw van een grooten stuwdam, waardoor ruim 100.000 H.A. land in Apulië bruikbaar wordt voor landbouw-doeleinden. Er is een groot irrigatieplan opgesteld, waarvan de bouw van den stuwdam het voornaamste deel uitmaakt; hierachter zal zich het water van de riviertjes Fortore en Biferno ophoopen. De dam zal een hoogte van 80 en een lengte van 560 meter hebben en de grootste van Italië zijn. De dam heeft een dubbel doel. Vooreerst zal het water van de stuw een electrische centrale drijven, welker capaciteit op 80.000 P.K. wordt geschat en vervolgens zal er het z.g. Tavoliere-land in Apulië mee geïrrigeerd worden. De kosten worden op 300 millioen lire geschat en de bouw zal zes jaar duren.

E. **DUITSCHLAND. — Rijksdagzitting.** — De rede van den rijkskanselier Dr. Brüning, waarin hij zijn binnenlandsche- en buitenlandsche politiek verdedigde, heeft in den Rijksdag diepen indruk gemaakt. Zelfs de nationaal-socialisten begeleidden de rede van den rijkskanselier nu en dan met hun instemming. Over het algemeen gaat geen uur zonder incident voorbij en het zijn vooral de nationaal-socialisten, die zeer weinig fraaie woorden voor de nieuwe presidentscandidatuur van Von Hindenburg hebben. Hun leider, Adolf Hitler wordt sterk op den voorgrond geschoven, vooral nu hij het Duitsche Staatsburgerschap verkregen heeft, doordat de Brunswijksche regeering hem benoemd heeft tot referendaris bij het Brunswijksche Gezantschap te Berlijn. **(V. b. 226 E.)**

F. **AUSTRALIE. — Opheffing invoerverboden.** — De federale regeering van Australië heeft de invoerverboden ingetrokken voor 43 soorten goederen w. o. biscuits, bier, sigaretten en zekere landbouwmachines. De uitvoerige lijst van goederen, waarvoor het invoerverbod is opgeheven vermeldt: suikergoed, blauwsel, kaarsen, eieren, spek en eetbare vetten, vleesch, geconserveerde melk en melkpoeder, aardnoten, boter, eieren, kanariezaad, zeep, stijfsel, tenten, zeil, prikkeldraad, eggen, verschillende soorten ploegen, boren, kunstmest, dorschmachines, oogstmachines en hooimachines voor paardentractie, hakselmachines, meseggen, benzinepompen, onderdeelen voor gas- en electriciteitsdoeleinden, droge batterijen, electrische strijkijzers, badkuipen, opal en glasplaten, lijm, cement, gelatine, donker bier, cider, alcohol en geparfumeerde alcohol, bay-rum. Behalve sigaretten zijn ook sigaren en snuif vrijgesteld. De meeste rechten voor ijzer en staal worden verlaagd tot de tarieven, die voor het premierschap van Scullin van kracht waren, maar de rechten voor gegalvaniseerd ijzer worden niet verlaagd.
Het recht op tabaksbladen wordt verlaagd tot drie shilling, de accijns op bereide Australische tabak wordt verhoogd tot 4/6. Het vaste recht van 6 d. per pond op katoenen garens wordt opgeheven, terwijl het ad valorem recht onveranderd blijft. De rechten op jenever, whiskey, gebotteld of bij levering uit entrepôt worden verlaagd met 5 sh. per gallon. Verder worden de rechten verlaagd op knoopen, naaimachines, werktuigen, glaswaren en drukinkt, terwijl de rechten op onderdeelen voor electrische toestellen, waterzakken en waterproof-kleeren worden verhoogd. De speciale rechten op meubelen, ongezette edelgesteenten, piano's, stroocarton, parfums en touw worden opgeheven.

G. **LETTISCHE TAAL.** — In den laatsten tijd wordt in het Memel-conflict veel over het gebruik van de Lettische taal geschreven. Wij geven daarom eenige bijzonderheden omtrent deze taal.
Het Lettisch is een indo-germaansche taal en behoort evenals het Litausch en het in de 18e eeuw uitgestorven Pruissisch tot de Baltische taalgroep. Vóór 1918 werd in Letland overheerschend Duitsch en ook Russisch gesproken, maar sinds dien tijd of liever van 26 Januari 1921 af — in welk jaar Letland (Latvija) zelfstandig verklaard werd — verschijnen de dagbladen bijna uitsluitend in het Lettisch. Een nieuwe ortographie van het Lettisch dateert van datzelfde jaar. De Russische taal heeft op het Lettisch (ook op Litausch) grooten invloed gehad. Woorden als: Deena un nakts (dag en nacht), sestais (zes) pavars (kok) varit (koken) geven tamelijk duidelijk hun Russischen (slavischen) oorsprong aan. Maar in uitdrukkingen: Vaj Jus runajiet latviski? Spreekt U Lettisch? is geen spoor van het Russisch te herkennen. De Lettische literatuur is zeer goed vertegenwoordigd door mannen als: George Neiken, Michael Krogsem, Andreas Needra e. a. De eerste Lettische spraakkunst is eerst in 1826 door Aug. Bielenstein, samengesteld. **(Vor. ber. blz. 221 B.)**

H. **ENGELAND. — Invoer van oesters.** — 1 Maart 1932 worden in Engeland 10% invoerrechten op de oesters geheven. In Ierseke verwacht men algemeen, dat deze invoerrechten zeer nadeelig op den export zullen werken. **(Vor. ber. Invoerr. Engeland 227 E.)**

I. **BELGIE. — Leening 2 milliard francs.** — De Belgische Kamer keurde een leening ten bedrage van 2 milliard francs goed. Dertig pct. van de opbrengst der leening is voor de Congo-kolonie bestemd en 70 pct. om de uitvoering van groote werken van openbaar nut mogelijk te maken. De eerste helft der leening met premiën, welke van het 5 pct. type zal zijn, zal à pari worden uitgegeven.

K. **INTERNATIONALE BEURSINDEX.** — Hieronder volgen de indexcijfers der belangrijkste beurzen:

	Begin	2 Jan.	6 Febr.	13 Febr.	20 Febr.
Einde 1927 = 100	1929	1932	1932	1932	1932
Londen . . .	102.6	35.1	37.1	36.6	38.1
Parijs	156.8	47.8	60.0	62 3	67.0
Brussel	133.8	31.0	32.3	32 9	34.3
Amsterdam . .	104.5	26.5	27.7	28.4	29.3
Stockholm . .	109.5	16.1	32.4	32.7	33.2
Zürich . . .	101.0	38.8	44.6	44.3	45.8
Weenen . . .	91.4	41.6	41.6	41.4	41.4
Praag	108.3	55.6	47.4	57.0	57.4
Milaan	124.0	60.2	62.2	61.4	61.1
New-York . .	137.3	44.6	42.1	48.2	47.8
Gem. 10 beurzen	116.9	40.7	43.7	44 5	45.5

(Vorig bericht blz. 166 G.)

A. **FRANKRIJK. — Goudinvoer.** — Op last van de Fransche Bank zal in het vervolg en zulks in verband met den slechten financieelen toestand der Fransche Scheepvaartmaatschappijen, de heele goudinvoer uit Amerika alleen aan boord van Fransche schepen geschieden.

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Toelichting van Litwinov's rede.** — Litwinov heeft in de vergadering van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie zijn rede van den 11den Februari nader toegelicht. De vertegenwoordigers van Turkije en Perzië steunden de Russische voorstellen. De Russische resolutie werd echter na discussie met bijna algemeene stemmen verworpen, zoodat de ter ontwapeningsconferentie gemaakte Russische voorstellen van de baan zijn. **(Vor. ber. 229 C.; Litwinov's rede 208 A.)**

Litwinov.

26 FEBRUARI 1932

C. **GEESTELIJK LEVEN. — Kath. Radio Volksuniversiteit.** — Te Nijmegen is een Katholieke Radio Volksuniversiteit (K.R.V.) opgericht.
De bedoeling hiervan is gedurende het winterseizoen 1932 cursorische voordrachten van populair wetenschappelijken aard per microfoon te geven. Deze voordrachten zullen zich bewegen op de volgende gebieden: godgeleerdheid, wijsbegeerte, recht, economie en handelswetenschappen, wis- en natuurkunde, letteren en geneeskunde. **(Vor. ber. blz. 212 A.)**

D. **NEDERLAND. — Interpellatie-Albarda.** — De Tweede Kamer heeft de eerste motie-Albarda (S.D.) betreffende het terugroepen van de „Van Galen" verworpen met 48 tegen 23 stemmen; vóór de communisten, soc.-dem. en de heeren Floris Vos en Braat. De tweede motie-Albarda betreffende den uitvoer van wapens en munitie verwierp de Kamer met 41 tegen 29 stemmen. **(Vorig bericht blz. 223 F.)**

E. **ENGELAND. — Invoerrechten (Recapitulatie van 16 November 1931—23 Februari 1932).** — Voorstellen bijzondere invoerrechten (107 F.). Anti-dumping wetsontwerp (108 C.). Wetsontwerp Runciman in eerste lezing aangenomen (108 I.). Wetsontwerp Runciman in tweede lezing aangenomen (109 D.). Wet-Runciman in derde lezing aangenomen (110 E.). Wetsontwerp tegen abnormalen invoer aangenomen door het Hoogerhuis (111 K.). Ontwerp inzake heffing van invoerrechten op bepaalde soorten fruit, groenten, bloembollen aangenomen (129 B.). Inwerkingtreding van nieuwe invoerrechten op vroege groenten, fruit en snijbloemen (152 C.). Sir John Simon over de douanevoorschriften (159 M.). Invoerrechten op tomaten (178 R.). Wetsontwerp in zake douanetarieven (179 F.). Verklaring van Minister Neville Chamberlain in zake nieuwe 10% ad valoremtarieven (200 F.). Landbouwproducten voorloopig met 100% ad valorem tarief belast (202 A.). Resolutie in zake Algemeen Invoerrecht van 10% (205 L.). Invoerrechten op diverse artikelen (210 E.). Tarieven bloembollen (224 G.). **(Vorig bericht blz. 230 H.)**

F. **NEDERLAND. — Wetsontwerp uitoefening artsenijbereidkunst.** — De Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Pharmacie heeft in een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal haar meening uiteengezet omtrent het wetsontwerp, inhoudende regelen, betreffende de uitoefening van de artsenijbereidkunst. In de Memorie van Toelichting komt o.a. voor, dat zij de Kamer verzoekt, een lijst van geneesmiddelen op te maken, die uitsluitend op oorspronkelijk medisch voorschrift mogen worden afgeleverd, omdat tal van zeer sterk werkende middelen zoowel door bevoegde als onbevoegde verkoopers kunnen worden afgeleverd.

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nederlands vertegenwoordigers.** — De Nederlandsche gedelegeerden ter ontwapeningsconferentie zijn over de verschillende commissies als volgt verdeeld: in de algemeene commissie neemt Minister Beelaerts zitting, met prof. Rutgers als plaatsvervanger, in de politieke commissie prof. Rutgers met prof. François, in de landmachtcommissie Mr. v. Lanschot met Generaal Van Tuinen, luit.-kol. Van Voorst tot Voorst en kapitein Wilmar, in de zeemacht-commissie prof. Moresco met vice-admiraal Surie en kapitein Vreede, in de luchtmacht-commissie Vliegen met kapitein Vreede en kapitein Wilmar, in de commissie voor budgetaire kwesties prof. François met Vliegen en Ringeling.
De heer Van Ginkel, die speciaal bekend is met koloniale aangelegenheden, is niet in een bepaalde commissie opgenomen. **(Vor. ber. Ontw. Conf. 231 B.)** **(Vor. ber. Ned. t. Ontw. Conf. 214 G.)**

H. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing.** — De oppositie-tactiek in den Rijksdag is mislukt. De motie van wantrouwen van de nat.-socialisten, D.-nationalen, D.-Volkspartij en communisten tegen de regeering is met 289 tegen 264 stemmen verworpen. Het regeeringsvoorstel om op 13 Maart 1932 de presidentsverkiezing te houden, is met algemeene stemmen aangenomen. **(Vorig bericht blz. 214 F.)**

I. **FRANKRIJK. — Kieswethervorming.** — De Senaat heeft met algemeene stemmen (193 tegen 0) de door de Kamer aangenomen kieswethervorming verworpen. De Senaat heeft voorts besloten de artikelen, die in verband met het vrouwenkiesrecht en den kiesplicht staan, uit het voorstel te lichten en naar de commissie terug te zenden. Den 15en Maart 1932 wordt hierover een beslissing genomen. **(211 E.)**

K. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Resolutie-Simon.** — Na de verwerping van Ruslands voorstellen heeft de commissie ter ontwapeningsconferentie met algemeene stemmen de resolutie-Simon, luidende als volgt, aangenomen:
De conferentie is van meening, dat een algemeene, volledige ontwapening alleen bereikt kan worden door progressieve bewapeningsvermindering en door de vergrooting van het vertrouwen, dat als gevolg daarvan zal ontstaan.
De conferentie besluit haar beraadslagingen in het kader van het ontwerp-conventie te houden, zoodat alle delegaties de volledige vrijheid blijven houden, hun eigen voorstellen in den loop der verdere besprekingen uiteen te zetten en hun voorstellen in den vorm van amendementen, toevoegingen of schrappingen ter gelegener tijd te ontwikkelen.
Dank zij de vragen, welke Prof. Rutgers de politieke commissie heeft gesteld nopens de vier ingestelde

technische commissies, werd de werkkring dezer 4 commissies duidelijker omschreven. Tardieu's plannen tot instelling van 3 commissies waren zonder succes.
(Vorig bericht blz. 231 G.)

27 FEBRUARI 1932

A. **NEDERL. WEST-INDIE. — Begrooting van Suriname goedgekeurd.** — Minister De Graaff beantwoordde in de Tweede Kamer de opmerkingen naar aanleiding van de Surinaamsche begrooting. De rapporten geven voor een mechanisch grootbedrijf veel hoop, doch de gouverneur zal moeten beslissen over een proefneming. De minister voelt veel voor de uitzending van een economisch deskundige, maar hij meent, dat thans de tijd niet geschikt is om dezen stap te doen.
Wat de vruchtencultuur betreft is hij van oordeel, dat de proefzendingen vervangen moeten worden door geregelde zendingen. De zorg voor de kleine landbouwers is een der eerste punten op het programma van den gouverneur.
Ten slotte merkte de minister ten aanzien van de eventueele overneming van den landsvaartuigendienst door de West-Indische Compagnie op, dat de tegenwoordige voorziening voldoende is.
Nog even kwam de minister op de ongeregeldheden te Paramaribo terug. Z.i. was de oorzaak gebrek aan arbeid. Hij had wel den indruk, dat men daaraan gedaan heeft wat men kon. Paramaribo is niet „in handen geweest van oproerlingen". Spr. eindigde met een woord van hulde aan den gouverneur.
Er werd nog even gerepliceerd, waarbij slechts een zestal leden aanwezig was, waarna de begrooting z. h. st. werd goedgekeurd.

B. **NEDERLAND. — Kosten van Politie en Brandweer in Amsterdam, Rotterdam, den Haag en Utrecht.** — Een statistiek van de Financiën van Amsterdam, Rotterdam, den Haag en Utrecht (uitgave N. Samson, te Alphen aan den Rijn) behandelt o.m. de politie- en brandweeruitgaven. Daaraan is het volgende ontleend:
De uitgaven voor het personeel der politie bedragen in % van de totale uitgaven (zonder de bijdragen aan den kapitaaldienst):

	A'dam	R'dam	's-Gr.	Utr.
Jaarwedden e.d. . .	75,0%	70,4%	65,8%	71,8%
Kleeding en uitrust.	2,4 „	4,3 „	3,8 „	4,4 „
Pensioenen en wachtgelden . .	16,7 „	17,9 „	22,6 „	16,7 „

Voor 's-Gravenhage, politie en brandweer samen.
Wat betreft de salarisregeling kwam geen andere wijziging tot stand, dan dat het salaris voor den commissarisrang te 's-Gravenhage werd gebracht van *f* 5500—6500 op *f* 6500—7500. Ter vergelijking volgt hier het salaris voor den zelfden rang in de andere gemeenten: Amsterdam *f* 6500—7500. Rotterdam *f* 6700—8200 en Utrecht *f* 4750—6650.
Uitgedrukt in % van de totale uitgaven (zonder de bijdragen aan den kapitaaldienst) bedroegen de uitgaven voor het personeel der brandweer:

	A'dam	R'dam	's-Gr.	Utr.
Jaarwedden e.d. . .	70,4%	55,4%	65,8%	57,3%
Kleeding en uitrust.	2,4 „	0,6 „	3,8 „	1,2 „
Pensioenen en wachtgelden . .	15,9 „	4,6 „	22,6 „	11,1 „

Voor brandbluschmiddelen en verder materieel waren de uitgaven als volgt:

	A'dam	R'dam	's-Gr.	Utr.
Totaal . .	*f* 83.722	*f* 105.697	—	*f* 13.324

C. **NEDERLAND. — Stamboek voor het Nederlandsche Trekpaard.** — De Vereeniging „Stamboek voor het Nederlandsche Trekpaard" B.T. kwam heden onder voorzitterschap van jhr. Van Vredenburch in een der zalen van het hotel „De Twee Steden" te Den Haag in algemeene vergadering bijeen. Namens de regeering werd de bijeenkomst bijgewoond door den inspecteur van den landbouw, mr. Wintermans, en door den wd. inspecteur van den buitenlandschen voorlichtingsdienst in zake den landbouw, ir. Bonthuis.
De voorzitter constateerde in zijn openingswoord, dat het afgeloopen jaar economisch niet veel goeds heeft gebracht en dat de trekpaardfokkerij, die zoo nauw betrokken is bij den toestand in den landbouw, industrie en handel, daarvan natuurlijk in sterke mate den invloed moest ondervinden. Toch gewagen de berichten over de verschillende paardenmarkten in Nederland geregeld van belangrijken aanvoer van en handel in trekpaarden. De afzet naar Duitschland onderging den grooten invloed der malaise.
Verder wees spr. er op, dat de Duitsche paardenstapel wel is waar in omvang verminderde, maar dat deze vermindering niet het koudbloed betreft, want dit wint integendeel steeds meer terrein. Nog zeer onlangs is den Duitschen fokkers van gezaghebbende zijde den raad gegeven, het aantal dekkingen op te voeren, wijl het aantal de laatste jaren geboren veulens niet voldoende is om te voorzien in de behoefte aan bedrijfs- en andere paarden, die thans bestaat. Komt na dezen crisistijd een opleving van zaken, dan valt een belangrijke vraag naar paarden te voorzien.
De in 1931 getroffen maatregel tot gratis inschrijving der veulens heeft gunstig gewerkt.
Spr. bepleitte het houden van een nationale paardententoonstelling in 1932. Ten slotte uitte spr. de hoop, dat de regeering in dezen tijd den landbouw krachtig zou steunen, daarbij constateerend, dat het fokken van een krachtig, gezond en edel trekpaard, zooals wij dit in het Nederlandsche trekpaard bezitten, een van de belangrijkste onderdeelen van het zoo hoogstaande landbouwbedrijf blijft.
De voorzitter pleitte met warmte vóór het doorgaan van de paardententoonstelling in 1932 daar er anders een te lange tentoonstellinglooze periode voor de paardenfokkerij verloopt.
Na voortgezette discussie werd met 14 tegen 5 stemmen en 4 blanco besloten, de trekpaardententoonstelling in 1932 te houden. Op voorstel van het hoofdbestuur werd daartoe met 22 stemmen tegen één als plaats Den Bosch aangewezen.
De data van de tentoonstelling zullen zijn: 30 Juni en 1 Juli a.s. (Tel.)

D. **RADIO. — Engelsche Wereldzender.** — Er wordt thans druk gewerkt aan den bouw van de beide Britsche Empire-zenders, welker ingebruikneming in den herfst van dit jaar kan worden tegemoetgezien.
De antenne-installatie bestaat uit 17 antennes, waarvan 11 gerichte en 6 gewone, rondstralende antennes. De gerichte antennes zullen in het bijzonder die uitzendingen uitstralen, welke voor bepaalde streken van belang zijn. Wegens het tijdsverschil heeft men de verschillende gebieden, die men bestrijken wil in vijf zônes verdeeld, voor welke op verschillende uren van den dag en den nacht de uitzendingen plaats zullen hebben. Deze verdeeling is als volgt:
1. De Engelsche bezittingen op het Amerikaansche vasteland met inbegrip van Canada en Britsch West-Indië.
2. Australië.
3. Het Verre Oosten, Engelsch-Indië, Birma en de Maleische Eilandengroep.
4. Het Nabije Oosten, Egypte, Irak, Palestina en Zuid- en Oost-Afrika.
5. West-Afrika en de overige bezittingen, die met Greenwich geen grooter tijdsverschil dan een half uur hebben. (Alg. Hbld.)

E. **AMSTERDAM. — Bakkersbedrijf.** — De onderhandelingen, die tusschen de werkgevers en arbeidersvertegenwoordigers over de arbeidsvoorwaarden gevoerd worden, aangezien het collectief contract op 1 Maart 1932 afloopt, zijn nog zonder resultaat gebleven.

A. **NEDERLAND. — Leening van de Mij. tot Expl. v. Staatsspoorwegen.** — In de buitengewone vergadering van aandeelhouders werd de directie zonder hoofdelijke stemming gemachtigd tot het aangaan van een geldleening van ten hoogste *f* 12 millioen, tegen rente en verdere voorwaarden, zooals haar zullen worden geadviseerd. Op de vraag of deze leening noodzakelijk was in verband met uitbreiding van het net, antwoordde de pres. comm. dat dit niet het geval was.
De spoorwegen zijn voorloopig niet van plan tot uitbreiding over te gaan, maar zij hebben geld noodig.

B. **PORTUGAL. — Invoerrechten.** — De Portugeesche regeering heeft een besluit uitgevaardigd waarbij voor den invoer van buitenlandsche goederen een quotum-systeem in werking treedt en de invoerrechten worden verhoogd tot 20%. Alle bestaande handelsverdragen zullen worden opgezegd. De regeering motiveert haar nieuwe maatregelen als noodzakelijk voor de bescherming van de economische situatie van Portugal en zijn koloniën.

C. **NOORD-HOLLAND. — Onderzoek naar Landbouwtoestanden.** — Jhr. Mr. Dr. A. Roëll heeft op initiatief van de Provinciale Staten van Noord-Holland een commissie geïnstalleerd, wier taak het zal zijn om een onderzoek in te stellen naar de toestanden en omstandigheden die van invloed zijn of samenhangen met de land- en tuinbouwbedrijven in Noord-Holland. **(Vor. ber. Landbouw 230 B.)**

D. **LUCHTPOSTDIENST. — Wijzigingen per 1 Maart 1932.** — Met ingang van 1 Maart 1932 zullen de in Amsterdam, Schiphol c. q., Rotterdam, Waalhaven beginnende Europeesche luchtpostdiensten als volgt worden uitgevoerd:
Luchtdienst Amsterdam—Rotterdam—Londen (alleen op werkdagen):
Vertrek Amsterdam Schiphol 13.00; vertrek Rotterdam Waalhaven 13.35; te Londen Croydon 15.30.
Luchtdienst Amsterdam—Rotterdam—Antwerpen—Brussel—Parijs (alleen op werkdagen):
Vertrek Amsterdam Schiphol 11.00; vertrek Rotterdam Waalhaven 11.40; te Antwerpen 11.55; te Brussel Haren 12.25; te Parijs Le Bourget 14.25.
Luchtdienst Rotterdam—Amsterdam—Hannover—Berlijn (alleen op werkdagen):
Vertrek Rotterdam Waalhaven 11.40; vertrek Amsterdam Schiphol 12.30; te Hannover 15.20; te Berlijn 17.20.
Ingevoerd wordt de luchtdienst Rotterdam—Amsterdam—Kopenhagen—Malmö (alleen op werkdagen):
Vertrek Rotterdam Waalhaven 11.55; vertrek Amsterdam Schiphol 13.00; te Kopenhagen 17.10; te Malmö 17.40.
De aandacht wordt er op gevestigd, dat in tegenstelling met vorige jaren voorloopig ook met laatstgenoemden dienst uitsluitend vervoer zal plaats vinden van correspondentie, waarvoor het gewone luchtrecht van 5 cent per 20 gr. is gekweten.
Behalve de genoemde luchtdiensten zullen mede worden gebezigd voor het vervoer van luchtpostpakketten de luchtverbindingen:
Amsterdam—Londen (alleen op werkdagen):
Vertrek Amsterdam Schiphol 14.15; te Londen Croydon 16.35.
Amsterdam—Rotterdam—Parijs (alleen op werkdagen):
Vertrek Amsterdam Schiphol 12.55; vertrek Rotterdam Waalhaven 13.30; te Parijs Le Bourget 15.30.

E. **NEDERLAND. — Loonen in het Heerenkleedingbedrijf.** — De hoofdbesturen van den R. K. Naaistersen Kleermakersbond en van den Ned. Chr. Bond in de Kleedingindustrie hebben aan de Werkgeversbonden en aan den Rijksbemiddelaar medegedeeld, dat zij de voorstellen, die door den Rijksbemiddelaar zijn geformuleerd in de bespreking op 20 Februari 1932, aanvaarden.

F. **ZUID-AFRIKA. — Nederlandsch Tooneel.** — De onlangs uit Zuid-Afrika teruggekeerde mevrouw A. Klaassen begon haar voordrachtavond in „Excelsior" met iets te vertellen van haar ondervindingen in dat land, het heerlijke, zonnige land, waarvan zij zoo was gaan houden.
Voor het tooneel is dit land een nog onontgonnen, maar hoogst vruchtbaar terrein. In het Zuid-Afrikaansch, dat zij soms niet kon nalaten te spreken, zei mevrouw Klaassen van den boer: „dit is een van die ruwe diamant, die geslé mot wor". Hij is dol op het tooneel, maar staat er nog hoogst naief tegenover. Voor haar gezelschap heeft zij de zeuns zoo van het veld gehaald. Zij is met haar karavaan over de nog zeer slechte wegen getrokken en heeft daar op een vuurtje meelpap gekookt midden in het onafzienbare veld. Haar gezelschap speelde bijvoorbeeld „Napoleon en se waschvrouw" (Madame Sans-Gêne) met groot succes, hoewel het publiek nog zeer aartsvaderlijke gewoonten heeft en allerlei snoeperij meebrengt, die het bij de meest dramatische scènes kalm nuttigt. Maar het is daarom niet minder enthousiast.
Mevrouw Klaassen droeg daarop enkele gedichten voor — en dat met zielvolle en sterke veerkrachtige stem — van Zuid-Afrikaansche dichters, zooals Leipold's frisch „Octobermaand" (die is in dat land de lentemaand) en het vrijheidlievende „Slampampers" van Van Bruggen, Jan Celliers en Totius; vervolgens een paar liederen van Adama van Scheltema op Vrede en Ontwapening. (Tel.) **(V. b. Ned. Tooneel 155 G.)**

G. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Kiangwan bij Shanghai is na dagen van hevig artilleriebombardement door de Japanners bezet. **(230 C.)**

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Politieke commissie.** — De eerste zitting van de politieke Commissie heeft plaats gehad. Gekozen zijn tot voorzitter: Henderson; tot waarnemend voorzitter: den Grieksch en gezant te Parijs Politis; tot eersten rapporteur: den Tsjechischen Minister van Buitenl. Zaken Benesj. **(Vorig bericht blz. 231 K.)**

I. **MEMEL. — President.** — De Gouverneur van het Memelgebied heeft den hoofd-onderwijzer Simaitis tot president van het directorium benoemd. **(213 I.)**

K. **ARNHEM. — Bouw van de Rijnbrug.** — Een groot aantal Arnhemsche vereenigingen waaronder: de Chr. Middenstandsvereeniging, de Arnhemsche Vereeniging voor Handel en Nijverheid, het departement Arnhem van de Maatschappij van Nijverheid en Handel, de R. K. Middenstandsvereeniging de Hanze hebben een adres tot Burgemeester en Wethouders van Arnhem gericht, waarin wordt bepleit dat de bouw van de Rijnbrug van zoodanig vitaal belang voor de stad is, dat de gelden hiervoor op eenigerlei wijze moeten worden gevonden. B. en W. van Arnhem hebben n.l. stappen gedaan om, wegens financieele omstandigheden der gemeente, de bouw van de Rijnbrug bij Arnhem eenige jaren uit te stellen.

L. **CANADA. — Bevolking.** — Volgens de officieele telling per 31 Dec. '31 bedroeg de bevolking van Canada 10.374.196 zielen tegen 8.788.483 in 1921. **(118 B.)**

M. **SUIKERACCIJNS. — Bezwaren.** — De Minister van Financiën heeft een schrijven ontvangen van het bestuur der Ned. Vereeniging van Suikerwerk- en Chocolade-fabrikanten, waarin bezwaren neergelegd zijn tegen het wetsontwerp nopens verhooging van den suikeraccijns. **(Vorig bericht blz. 204 C.)**

N. **FRIESLAND. — Werkverschaffing.** — Als gevolg van de groote werkloosheid welke in Friesland heerscht, is het aantal personen dat voor plaatsing bij de werkverschaffing in aanmerking komt, zeer belangrijk toegenomen. Er bestaat vrees dat binnen afzienbaren tijd de beschikbare hoeveelheid werk zoo belangrijk zal zijn afgenomen en dat het niet moge-

lijk zal zijn op eenigszins groote schaal werk te blijven verschaffen. Deze overwegingen hebben den Minister doen besluiten voor den duur van twee maanden de volgende regeling te treffen:
Ingaande 4 Maart zullen bij de centrale werkobjecten de te werk gestelden om de andere week werken, d.w.z. dat de eene helft van de arbeiders de eene week werkt en de andere de volgende. Over de week waarin niet gewerkt wordt zal z.g. loondervingsvergoeding worden uitgekeerd. Deze bedraagt voor den arbeider die lid eener werkloozenkas is voor de twee eerste gezinsleden (in den regel man en vrouw) *f* 7 en voor elk gezinslid boven twee 50 cent. Wanneer het gezin inkomsten heeft uit arbeid verkregen, wordt van die inkomsten twee derde in mindering gebracht op het totaalbedrag der loondervingsvergoeding. De loondervingsvergoeding voor de niet bij een werkloozenkas aangesloten arbeiders bedraagt *f* 1 per week minder.

28 FEBRUARI 1932

A. **DENEMARKEN. — Steenkolenaankoop.** — De Deensche Staatsspoorwegen hebben in Engeland een contract afgesloten voor levering van 200.000 ton Engelsche steenkolen, waarmede 75% van het steenkolenverbruik van de Deensche Spoorwegen voor een tijdsverloop van 6 maanden is gedekt. De steenkolen worden cif Deensche haven geleverd; leveringstermijn van 1 April—1 October 1932.
(„Politiken" Kopenhagen)

B. **OOSTENRIJK. — Bondsworst.** — De Oostenrijksche Minister van Landbouw heeft besloten, ter bestrijding van den algemeenen nood, over te gaan tot de fabricatie van zoogenaamde bondsworst. Al het slachtvee wordt van de boeren opgekocht en in 2 groote fabrieken tot worst gefabriceerd. De worst zal direct tegen kostprijs aan het publiek worden verkocht.

C. **VER. STATEN. — Productie van 1½ millioen auto's.** — Teneinde te trachten een herleving in de Amerikaansche industrie te weeg te brengen zal Henry Ford in 1932 een milliard dollar uitgeven voor de productie van 1½ millioen auto's van een nieuw model. Volgens Ford zullen 400.000 arbeiders hierdoor werk vinden. **(Vorig bericht blz. 181 F.)**

D. **TARDIEU. — Spaansche critiek.** — In het hoofdartikel van „El Sol de Madrid" van den 26 Februari 1932 wordt van Tardieu o.a. het volgende geschreven: Tardieu is wat de Duitsche quaesties betreft, een nationalist. Als een der opstellers van het verdrag van Versailles blijft zijn naam hiermede vereeuwigd vooral ten opzichte van de daarin vermelde militaire clausules. Het werk, dat Tardieu tot dusverre te Genève heeft verricht is niet anders dan een verdediging van het verdrag van Versailles. Het is dus niet te verwonderen, dat de Duitsche Nationalisten het optreden van Tardieu te Genève welgevallig is.
(„El Sol de Madrid")

29 FEBRUARI 1932

E. **BELGIE. — Radio-onderwijs.** — In België bevindt het radio-onderwijs zich nog in het stadium der proefnemingen. Indertijd werden door den particulieren radiozendpost Radio-Belgique eenige uitzendingen gedaan, terwijl anderzijds een vereeniging zonder winstbejag „La radiophonie à l'école", zich eenigen tijd met de kwestie bezighield. Toen echter het Nationaal Radio-Instituut de bedrijvigheid van Radio-Belgique en den Vlaamschen Radio-omroep als officieele instelling overnam, werd na een tijdje van rust een ministerieele commissie ingesteld, die opdracht kreeg de kwestie van het radio-onderwijs in studie te nemen. Op advies dezer commissie neemt men sinds December 1931 proeven. Thans wordt aan radio-onderwijs wekelijks een uur besteed. Door gemeenten en regeering werden circa 120 scholen van een radio-installatie voorzien. In den beginne waren er een 80 à 90 scholen, die geregeld luisterden. Thans zijn er 150, want ook op particulier initiatief werd op sommige scholen de radio geïnstalleerd.
Uit de opgedane ervaringen blijkt, dat het radio-onderwijs alleen vruchtdragend kan zijn voor leerlingen van ten minste 12 jaar. Vóór dien leeftijd blijken de leerlingen niet in staat om meer dan 10 minuten aandachtig te luisteren. In de lagere scholen kan de radio alleen gebruikt worden om de concentratie van de aandacht door het luisteren naar volksliederen of vertellingen te oefenen.
De ondervinding leert ook, dat de leerlingen moeilijk de aandacht kunnen concentreeren op een lezing, die door één persoon wordt gehouden. Als bijv. een minister een toespraak houdt, kan de belangstelling een tijdje opgewekt worden, doch meestal verflauwt zij snel. Gedialogeerde lessen hebben nog het meeste succes. Nuttig is het, wanneer de leerlingen onder de radioles zelf kunnen meewerken door bijv. op het bord teksten en uitleggingen te volgen. Om waarlijk resultaat op te leveren, moet de radioles voorbereid worden door de leeraren en tot practische toepassingen kunnen leiden. Ook hieraan wordt thans aandacht geschonken.

F. **NEDERLAND. — Nationaal Vermogen.** — In de eerste aflevering van het maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek worden gepubliceerd de uitkomsten der vermogensbelasting. Het belastingjaar 1930—1931 is hierbij in vergelijking gebracht met de cijfers van de voorafgaande jaren.
De aandacht zij er op gevestigd, dat het bedrag der vermogens betrekking heeft op den toestand van het vermogen bij den aanvang van het belastingjaar (1 Mei). De cijfers over 1929—1930 zijn dus nog niet en die over 1930—1931 nog slechts in geringe mate beïnvloed door de in het najaar van 1929 opnieuw ingetreden economische crisis.

Jaren.	Aantal aangeslagenen.	Bedrag der vermogens in millioenen guldens.	Bedrag der belasting in hoofdsom in duizendtallen glds.
1920/1921	159449	13589 (+1121)	13007
1921/1922	166362	13284 (— 305)	12665
1922/1923	161498	12324 (— 960)	11690
1923/1924	162188	12183 (— 141)	11534
1924/1925	164698	12214 (+ 31)	11563
1925/1926	170271	12948 (+ 734)	12282
1926/1927	174298	13565 (+ 617)	12874
1927/1928	177457	14073 (+ 508)	13371
1928/1929	184853	14884 (+ 811)	14150
1929/1930	192943	15666 (+ 782)	14900
1930/1931	197502	15623 (— 43)	14831

Als gevolg van de in 1929 ingetreden economische crisis is een vermogens-vermindering te constateeren van 43 millioen van 1929/1930 tot 1930/1931. Het vermogen over laatstgenoemd jaar is hierdoor nog 2034 millioen hooger dan dat over 1920/1921 (14.97 pct.). De bevolking nam van 1 Januari 1921 tot 1931 evenwel toe met 15.37 pct., met welk percentage een vermeerdering der gezamenlijke vermogens correspondeert van 2088 millioen, zoodat, indien wel rekening wordt gehouden met de toeneming der bevolking, doch niet met de waardeverandering van het geld, het totaal der vermogens over 1930/1931, 54 millioen achterblijft bij het totaal over 1920/1921. De cijfers van het onzuiver bedrag der belasting vertoonen hetzelfde beeld.
Vergelijkt men het aantal aangeslagenen in de verschillende vermogensgroepen, dan blijkt dat dit van 1929/1921 tot 1923/1924 (het jaar met het laagste bedrag der vermogens als gevolg der malaise) alleen voor de groep aangeslagenen met vermogens beneden

f 50.000 is gestegen en voor de andere groepen te zijn gedaald. Van 1923/1924 op 1929/1930 zijn voor elk der vermogensgroepen de cijfers steeds gestegen, terwijl van 1929/1930 op 1930/1931 de toeneming beperkt blijft tot de vermogensgroepen beneden *f* 100.000 en van *f* 200.000—*f* 300.000. Van de genoemde vier jaren volgen deze cijfers hieronder:

Hoegrootheid van de vermogens in duizendtallen	Aantal aangeslagenen			
	1920/21	1923/24	1929/30	1930/31
f 16—*f* 30	64406	70930	82307	85182
f 30—*f* 50	38035	38087	45341	46840
f 50—*f* 100	30795	29814	35582	35905
f 100—*f* 200	14723	13725	17022	16994
f 200—*f* 300	4588	3953	5096	5103
f 300—*f* 500	3396	2876	3795	3770
f 500—*f* 1000	2267	1857	2438	2402
f 1000 en hooger	1239	946	1362	1306
Totaal	159449	162188	192943	197502

Uit deze cijfers ziet men, dat slechts een klein deel van alle belastingplichtigen in de hoogere vermogensgroepen valt. Het aandeel dezer groepen in het totaal der vermogens en der belasting is evenwel van veel meer belang. Zoo bezaten over 1930-1931 de 43.13 pct. der aangeslagenen voor vermogens beneden *f* 30.000 tezamen 11.61 pct. van het totaal-vermogen en droegen slechts 7.23 pct. bij tot de totaal-opbrengst der belasting in hoofdsom. Daarentegen hadden de 0.66 pct. der aangeslagenen voor vermogens van *f* 1 mill. en hooger 18.76 pct. van het gezamenlijk vermogen en droegen 19.70 pct. tot de totaal-opbrengst der belasting bij.

Het gemiddeld vermogen per aangeslagene is na een daling van *f* 85.000 over 1920-1921 tot *f* 74.000 over 1924-1925 over de volgende jaren weer regelmatig gestegen, tot *f* 81.000 over 1928-1929 en 1929-1930, om daarna weer te dalen tot *f* 79.000 over 1930-1931, waardoor het wederom *f* 6.000 blijft beneden dat over 1920-1921.

A. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank.** — Het buitengerechtelijk accoord van de Amstelbank N.V. met haar crediteuren is tot stand gekomen. **(Vorig bericht blz. 214 B.)**

B. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Nieuwe vredesvoorstellen van Japan.** — De voornaamste punten der vredesvoorstellen die Japan aan China heeft gedaan, luiden volgens een V. D.-bericht: Wederzijdsche terugtrekking van alle gewapende troepen, instelling van een gemengde commissie van Chineesche en Japansche officieren, die contrôle moet uitoefenen op het terugtrekken der troepen, een rondetafelconferentie van Chineezen, Japanners en de andere belanghebbende mogendheden, teneinde de Chineesch-Japansche problemen te Shanghai te bestudeeren, om ten slotte een regeling te treffen van den politiedienst in het geëvacueerde gebied. **(Vorig bericht blz. 233 G.)**

C. **BELGIE. — Schietoefeningen in Frankrijk.** — Naar verluidt is het Fransche Departement van Defensie met het Belgische Ministerie van Oorlog overeengekomen, het grootste Fransche artillerieschietterrein ter beschikking van België te stellen, daar in België een dergelijk terrein voor vèrdragend geschut niet bestaat. **(Vorig bericht blz. 209 B.)**

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Lord Cecil eischt factie tegen Japan.** — Op een te Londen gehouden spoedvergadering van den algemeenen raad van Britsche Volkenbondsunie heeft Robert Cecil over den toestand in het Verre Oosten gesproken. Aangezien Japan de aanvaller is en China als loyaal lid van den Volkenbond is opgetreden, meent Lord Cecil, dat de Volkenbond te Genève aan Japan den eisch moet stellen, dat het alle vijandelijkheden onmiddellijk moet staken. **(Vor. ber. blz. 235 B.)** **(Vor. ber. Volkenbond 224 I.)**

E. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Ontruiming van Kiangwan.** — Nadere berichten omtrent de ontruiming van Kiangwan bevestigen de Chineesche mededeelingen, dat de Chineezen Kiangwan vrijwillig hebben prijsgegeven. De toestanden, die in de stad heerschten, waren ondragelijk; de straten waren bezaaid met lijken van burgers, die door de Japansche bombardementsvliegtuigen waren gedood; het water is besmet.

Een nieuw ultimatum is door de Japansche militaire autoriteiten aan den Chineeschen burgemeester te Shanghai overhandigd, waarin met verdere militaire actie wordt gedreigd, indien de troepenbewegingen langs de spoorwegen Shanghai—Hangkau en Shanghai—Nanking niet vóór 2 Maart 1932 worden stopgezet.

Sovjet-Rusland heeft het vervoer van Japansche troepen langs den Oost-Chineeschen spoorweg toegestaan. **(Vorig bericht blz. 235 D.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — Manoeuvres.** — Bijna de geheele Amerikaansche Atlantische vloot, bestaande uit: 12 pantserschepen, 17 kruisers, 33 onderzeeërs, 81 torpedojagers, 3 vliegtuig-moederschepen en 56 hulpschepen, heeft bevel gekregen naar de vlootbases San Pedro en San Diego aan den Stillen Oceaan te stoomen, om deel te nemen aan de vlootmanoeuvres. **(Vorig bericht blz. 157 A.)**

G. **FINLAND. — Opstand der Lappo-mannen.** — Uit alle deelen van Finland worden te Helsingfors berichten over ernstige onlusten ontvangen. De regeering is in buitengewone kabinetszitting bijeengekomen. De Lappo-aanhangers eischen de ontbinding van alle sociaal-democratische organisaties in Finland en zijn voornemens in groote getale naar Helsingfors op te rukken.

De Finsche regeering heeft de censuur ingesteld.

H. **BILJARTEN. — Europeesch kampioenschap.** — De Egyptenaar Soussa heeft het Europeesch kampioenschap op groot biljart behaald; Dommering bezet de tweede plaats.

De eindstand luidt aldus:

	Gew. part.	Pnt.	Aant. brt.	Hoogste serie	Alg. gem.
1. Soussa . . .	7	2800	82	216	34,14
2. Dommering .	5	2267	97	183	23,37
3. Corty . . .	5	2453	115	116	21,33
4. v. Belle . . .	4	2498	80	268	31,22
5. Foerster . .	3	2050	128	155	16,01
6. Ferraz . . .	3	1545	128	131	12,07
7. Pap	1	1593	194	79	8,21
8. Butron . . .	0	1248	148	81	8,43

De vijf hoogstgeplaatste spelers van dit tournooi zijn uitgenoodigd om deel te nemen aan de biljartkampioenschappen in Amerika. **(Vor. ber. 173 C.)**

I. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Telegram van de S.D.A.P.** — Onderstaand telegram is aan het secretariaat van den Volkenbond te Genève verzonden: De S.D.A.P. in Nederland en het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen dringen er met klem bij den Volkenbond op aan, onverwijld op grond van art. 16, tegen Japan de krachtigste maatregelen, zoowel van economischen als van financieelen aard te nemen, ter waarborging van den wereldvrede. **(Vor. ber. 235 E.; v. b. Volkenbond 235 D.)**

K. **HITLER. — Brief aan Von Hindenburg.** — Hitler heeft zich naar aanleiding van een sociaal-democratisch verkiezingsmanifest van 27 dezer schriftelijk tot rijkspresident Hindenburg gewend. In dit manifest wordt een overwinning van Hitler gelijkgesteld met chaos in Duitschland en Europa en met vernietiging van alle staatsburgerlijke vrijheden.

Hitler doet opmerken, dat hij deze pogingen om met deze manieren het buitenland in beweging te brengen tegen de vrije meeningsuiting in Duitschland,

Hitler, in gesprekken met buitenlanders nimmer verzuimd er op te wijzen, dat iedere regeering van verontwaardigd van de hand wijst. Ik heb, zegt Duitschland bezield was door oprechte en waarachtige liefde voor den vrede. Pogingen om een lastige Duitsche beweging in het buitenland voor te stellen als onruststokers, zal Hitler van nu af aan persoonlijk op passende wijze weten te verijdelen, wanneer de sociaal-democraten er in mochten slagen te overwinnen door gebruik te maken van Hindenburg's naam.
Met betrekking tot het sociaal-democratisch manifest zegt Hitler, dat van persvrijheid in Duitschland reeds lang geen sprake meer kan zijn. Juist in dezen verkiezingstijd wordt de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van verkiezing meedoogenloos onderdrukt. Hitler herhaalt een wensch van den rijkspresident, dat de verkiezingsstrijd op ridderlijke wijze zou worden gevoerd.
Ten slotte keert Hitler zich tegen de beschuldiging, dat hij Oostenrijksch deserteur zou zijn en derhalve zijn staatsburgerschap zou hebben verloren. Reeds in Februari 1914, zoo zegt Hitler, was ik in Oostenrijk niet meer dienstplichtig; uit vrijen wil heb ik bij het uitbreken van den wereldoorlog dienst genomen in het Duitsche leger. **(Vor. ber. blz. 181 A.)**

A. **NEDERLAND. — Textielconflict.** — De bondsvoorzitter van den Alg. Ned. Bond van Textielarbeiders „De Eendracht" heeft, na verslag te hebben uitgebracht van zijn besprekingen met en voorstellen van de werkgevers te Enschede, het volgende communiqué gepubliceerd:
De thans bestaande situatie in het bondsbestuur was met de betrokken afdeelingsbesturen en met het bestuur van het N.V.V. besproken, en al deze instanties waren eenstemmig van oordeel, dat op deze voorstellen de staking niet kan worden opgeheven. Mitsdien werd het advies gegeven deze voorstellen te verwerpen en de staking onverzwakt voort te zetten. Met groote instemming nam de vergadering van dit advies kennis en werd dienovereenkomstig besloten.
(Vorig bericht blz. 212 F.)

B. **NEDERLAND. — Contingenteering van schoeisel.** — Wij ontleenen aan het Alg. Hbld. het bericht, dat voor schoeisel, gerangschikt onder A (statistiekpost 675) tot 1 April 1932 geen invoervergunningen zullen worden afgegeven, aangezien de hoeveelheid van dit soort schoeisel, ingevoerd in het tijdvak 1 Jan. tot 8 Febr. 1932, zóó groot is geweest, dat het contingent voor de voornaamste landen reeds is overschreden.
Bij wijze van uitzondering kunnen voor dit soort schoeisel nog bijzondere vergunningen worden uitgereikt alleen aan importeurs, die blijkens door hen ingevoerde hoeveelheden in de basisjaren rechten meenen te kunnen laten gelden:
A. voor zendingen, die reeds aan de grens zijn aangekomen vóór 1 Maart 1932;
B. voor nakoming van contracten, waarvan onomstootelijk vaststaat, dat ze waren afgesloten vóór de in werking treding van het K. B. van 5 Febr. 1932 tot tijdelijke beperking van den invoer van schoeisel. Verklaring over te leggen geteekend door Nederlandsche consulaire ambtenaren, Nederlandsche K. v. K. en Fabr. of ander officieel Nederlandsch lichaam;
C. voor schoeisel, dat hier te lande niet wordt vervaardigd of om bijzondere redenen hier niet kan worden vervaardigd en niet te vervangen is door een bruikbaar ander schoeisel, dat hier te lande wel wordt gemaakt;
D. voor seizoenartikelen, als de import daarvan niet kan worden uitgesteld tot een volgende periode. Mocht daardoor het contingent van belanghebbenden worden overtreden, dan zal dit meerdere in aftrek komen in eventueel volgende perioden.
Ten sterkste moet worden ontraden om zendingen te laten afzenden, indien de importeur geen vergunning tot invoer in zijn bezit heeft.
In een gehouden vergadering van agenten in buitenlandsch schoenwerk werd breedvoerig de contingenteeringsmaatregel der Regeering besproken, die, volgens hen, vele agenten met ondergang bedreigd.
(Vorig bericht blz. 202 D.)

1 MAART 1932

C. **NEDERLAND. — Textielconflict.** — In de Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag van de Eerste Kamer in zake de begrooting van Arbeid, deelt de minister het volgende mede:
Nu het optreden van den rijksbemiddelaar niet tot oplossing van het conflict heeft geleid en partijen niet tot overeenstemming kunnen komen omtrent bemiddeling of arbitrage, is bij de regeering in overweging of tot het instellen van een onderzoek (enquête) als bedoeld in par. 4 van hoofdstuk 2 der Arbeidsgeschillenwet dient te worden overgegaan. Bij een dergelijke enquête kan krachtens art. 49 der Arbeidsgeschillenwet overlegging van de boeken der bij het geschil betrokken ondernemingen worden gevorderd. **(Vorig bericht blz. 236 A.)**

D. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — Berichten uit Shanghai melden, dat op het Britsche vlaggeschip van admiraal Kelly te Shanghai besprekingen zijn gevoerd tusschen Chineesche en Japansche vertegenwoordigers, ten doel hebbende de vijandelijkheden te staken.
Ook Sir John Simon rapporteerde hierover den Raad en na een spoedzitting, die door den voorzitter, Paul Boncour was bijeengeroepen, heeft de Raad voorgesteld onmiddellijk te Shanghai een conferentie te houden, waaraan de vertegenwoordigers van China en Japan en andere belanghebbende mogendheden zullen deelnemen.
De grondslagen voor de besprekingen dezer conferentie zullen de volgende zijn:
a. Japan heeft geen politieke of territoriale bedoelingen en koestert niet het voornemen een Japansche concessie te Shanghai te vestigen, of op eenige andere wijze de exclusieve belangen der Japanners te bevorderen;
b. China neemt aan de conferentie deel op voorwaarde, dat de veiligheid en de integriteit van de internationale en Fransche concessies gehandhaafd zullen worden krachtens de overeenkomsten, die deze zônes en haar bewoners tegen ieder gevaar beschermen.
De Japansche gedelegeerde Sato verklaarde dat hij de voorstellen van den Raad aanvaardde, onder voorbehoud van de goedkeuring zijner regeering. **(235 I.)**

E. **FINLAND. — Lappo-beweging.** — Ongeveer 25 mijlen ten Noorden van Helsingfors zijn gevechten begonnen tusschen de Lappo-mannen en de regeeringstroepen. **(Vorig bericht blz. 235 G.)**

F. **NEDERLAND. — Zang.** — De Nederlandsche vereeniging van concertzangeressen en -zangers heeft een prijsvraag uitgeschreven voor een kunstlied op Nederlandschen tekst, waaraan slechts Nederlandsche componisten kunnen deelnemen.
De termijn van inzending loopt van 1 Maart 1932 tot 30 Juni 1932.

G. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — Japan heeft definitief de voorstellen van den Volkenbondsraad tot regeling van het Chineesch-Japansch geschil aanvaard. **(Vor. ber. blz. 236 D.)**

H. **VEREENIGDE STATEN. — Steagall-Glass-wet.** — De Steagall-Glass-wet, welke ten doel heeft een belangrijke wijziging te brengen in de credietpolitiek van de Federal Reserve Banks, is heden door het congres aangenomen en onmiddellijk daarna door president Hoover onderteekend. Hiermede is het nieuwe plan tot uitbreiding der credietverleening van kracht geworden.

A. **GEESTELIJK LEVEN. — Mormonen.** — De „Heiligen der Laatste Dagen" of Mormonen hebben hun halfjaarlijksche conferentie te Amsterdam gehouden. Verschillende spreeksters bestreden de misverstanden, die omtrent het Mormonisme bestaan. Het Mormonisme telt ongeveer 800.000 aanhangers, waarvan ongeveer 3000 in Nederland. **(Vor. ber. blz. 231 C.)**

B. **FRANKRIJK. — Leening aan Tsjecho-Slowakije.** — Tardieu heeft in de financieele commissie van de Kamer een wetsontwerp verdedigd, dat de Fransche schatkist machtigt aan Tsjecho-Slowakije een leening van 600 millioen francs toe te staan. Tardieu acht deze leening voor de politiek in Midden-Europa wenschelijk. De financieele commissie heeft het voorstel aangenomen. **(Vorig bericht blz. 201 G.)**

C. **NEDERLAND. — Noordzee-visscherij.** — Het jaarverslag over 1931 van de Ver. van Reeders van vischersvaartuigen te IJmuiden geeft een weinig opwekkend beeld van het visscherijbedrijf. Er wordt gesproken van buitengewoon teleurstellende resultaten. De achteruitgang, die zich reeds in 1930 zoo scherp atteekende, is niet alleen bestendigd, maar toegenomen en vooral de kustbooten hebben daaronder zeer geleden.
Wat het vischvervoer aangaat, wordt er op gewezen, dat het vervoer naar het binnenland op de spoorwegen belangrijk verminderd is, maar dat het autovervoer een deel heeft overgenomen. Echter een vermindering van het spoorvervoer met $5^1/_3$ millioen K.G. kan zeker niet worden gecompenseerd door een verhoogd vervoer per auto.
Het vervoer naar België wijst een vermindering aan van ongeveer 1¼ millioen K.G. Toch blijft het cijfer over 1931 nog gunstig afsteken bij dat van 1930. Voor Frankrijk is het cijfer ongeveer 12% minder dan in 1930. Bedenkelijker is de achteruitgang van de verzending naar Engeland, die weer meer dan een millioen K.G. bedraagt. Dat is het hoogste cijfer sinds 10 jaar. Eenzelfde verschijnsel, hoewel niet zoo sterk, is waar te nemen ten aanzien van de verzending van versche visch naar Duitschland.
Het verslag wijst nog eens op het slechte vischbestand in het zuidelijke deel van de Noordzee en op de noodzakelijkheid van een geleidelijke invoering van een verbod van aanvoer van platvischpuf.
De moeilijkheden in het bedrijf, aldus het verslag, hebben tenslotte ook de overheid genoopt meer aandacht te schenken aan de toestanden in het bedrijf te IJmuiden.
De commissie door de regeering ingesteld, heeft haar rapport nog niet uitgebracht.

D. **VEREENIGDE STATEN. — Drankverbod.** — Geheel in strijd met de federale constitutie heeft de gouverneur van den staat Rhode Island een wet onderteekend, waarbij het verkoopen van bier met een alcoholgehalte van 3% wordt toegestaan. **(178 K.)**

E. **NEDERLAND. — Interpellatie Weitkamp c.s.** — De heer Weitkamp, die den Minister van Binnenl. Zaken en Landbouw interpelleerde over de maatregelen, welke de regeering wenscht te nemen ten behoeve van het noodlijdende landbouwbedrijf, werd door den Minister geantwoord, dat hij op dit oogenblik nog niet voldoende uitsluitsel kon geven, aangezien allerlei aangelegenheden nog in studie waren, of wel de noodige rapporten eerst zoo kort geleden op zijn departement waren binnengekomen, dat hij nog niet tot concrete beantwoording in staat was. **(Vor. ber. Landbouw 233 C.)**

F. **ZUID-AFRIKA. — Diamantindustrie.** — Naar aanleiding van het onlangs door de De Beers Co. genomen besluit tot stopzetting der productie schrijft de Londensche financieele correspondent van het Alg. Hbld. het volgende:
Toen in Juli van het vorige jaar overeen werd gekomen om de preferente behandeling der Zuid-Afrikaansche slijperijen op te geven en ook de maatregelen tegen den ongeoorloofden diamantverkoop te verscherpen, scheen aanvankelijk een belangrijke voorwaarde voor een stabiliseering der verhoudingen te zijn verkregen. Maar zeer spoedig bleek, dat de afzetcrisis intusschen te diep is doorgedrongen dan dat kunstmatige maatregelen nog veel konden helpen. Deze ontwikkeling schijnt de Zuid-Afrikaansche regeering weder van het denkbeeld van een nivelleering der verkoopsvoorwaarden voor de internationale diamantindustrie te hebben afgebracht en er is duidelijk een algeheele wijziging in haar opvattingen waar te nemen. Dit vormt klaarblijkelijk de kern voor het besluit der producenten, om hun bedrijven stop te zetten.
Vermoed wordt, dat de regeering reeds met den Zuid-Afrikaanschen financier Schlesinger en een met hem gelieerde groep overeenkomsten heeft getroffen omtrent het overgeven der slijperijen in Kimberley en van andere, als staatsprojecten te beschouwen Zuid-Afrikaansche slijperijen, die niet rendabel zijn gebleken en die op het punt stonden te worden stilgelegd. Voor het overnemen der verantwoordelijkheid door den genoemden financier zal deze ook het recht krijgen op de exploitatie van bepaalde — en wel bijzonder rijke — alluviale velden in Namaqualand. Dit, tezamen met de voortzetting of eerder zelfs toeneming der ongeoorloofde diamantverkoopen heeft, naar men mag aannemen, den doorslag gegeven voor het besluit van de De Beers en van de bij haar aangesloten maatschappijen. **(Vorig bericht blz. 227 K.)**

G. **NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met België.** — In het Staatsblad is bekend gemaakt het op 29 December 1931 te Brussel geteekende protocol, betreffende de toepassing van in- of uitvoerbeperkingen of -verboden of andere maatregelen, die de handelsbetrekkingen tusschen beide landen zouden kunnen belemmeren.
De vertaling van dit protocol luidt als volgt:
De Nederlandsche regeering en de Belgische regeering, bezield met het verlangen om de handelsbetrekkingen tusschen beide landen zoo min mogelijk te belemmeren, zijn ten aanzien van het volgende overeengekomen:
In het geval dat in- of uitvoerbeperkingen of -verboden of reglementaire voorschriften, die tot gevolg zouden hebben het ruilverkeer te bemoeilijken, in een van de contracteerende Staten mochten worden afgekondigd, verbindt de regeering van dien Staat zich onder voorwaarde van wederkeerigheid om die maatregelen niet toe te passen op een artikel, dat in het bijzonder voor den anderen Staat van belang is, dan na met den laatsten onderhandelingen te hebben geopend met de strekking om zooveel mogelijk het nadeel, dat uit bedoelde maatregelen mocht kunnen voortvloeien, te beperken.
Deze regeling zal gevolg hebben van den dag harer onderteekening af.
Zij zal van kracht blijven tot de inwerkingtreding van een nieuw handelsverdrag tusschen beide partijen.

H. **NEDERLAND. — Invoer van vleesch.** — Ingediend is thans een wetsontwerp tot regeling van den invoer van versch afgekoeld rund- en kalfsvleesch en van bevroren rund- en kalfsvleesch. Aan de memorie van toelichting wordt ontleend:
Dit wetsontwerp is samengesteld ter voldoening aan het voorschrift van de crisisinvoerwet, dat onverwijld een wetsvoorstel aan de Staten-Generaal moet worden gedaan tot voorziening van een verbod van invoer, geregeld in een Koninklijk Besluit, krachtens die wet genomen. De commissie van advies, bij genoemde wet ingesteld, heeft den Minister van Arbeid op 18 Januari 1932 een desbetreffend advies uitgebracht, naar aanleiding waarvan bij Koninklijke Besluiten van 23 en van 30 Januari 1932 inzake contingenteering van rund- en kalfsvleesch bepalingen zijn vastgesteld.

De commissie van advies vermeldt, dat zij mondeling over dit onderwerp het oordeel heeft ingewonnen van de volgende organisaties: het Kon. Ned. Landbouwcomité, den R.K. Ned. Boeren- en Tuindersbond, den Chr. Boeren- en Tuindersbond, den Ned. Bond van importeurs van versch vleesch, den Ned. Grossiersbond voor den Vleeschhandel, den Ned. Slagersbond, den Hanzebond van Slagerspatroons, de Coöp. Vleeschhouwerij Eigen Hulp te 's-Gravenhage en de Eerste Amsterdamsche Grossiersvereeniging in uitsluitend Hollandsch Vleesch. Deze belanghebbenden meenden zonder uitzondering, dat contingenteering op zeer korten termijn tot stand moet komen. De commissie komt na nauwgezet onderzoek, onder mededeeling van gegevens, vergezeld van zaakkundige beschouwingen, tot de gevolgtrekking, dat het inderdaad dringend gewenscht is, met den meesten spoed de crisisinvoerwet in toepassing te brengen. De sterk toegenomen invoercijfers in 1930 en 1931 en meer in het bijzonder de stijgende invoer in de laatste maanden hebben de noodzaak van snel ingrijpen bewezen en de commissie raadt een voorloopige contingenteering aan en wel voor een tijdvak van drie maanden, ingaande 1 Januari 1932. Uit hoofde van practische overwegingen bepalen de Koninklijke Besluiten in afwijking van dit advies den aanvang van dit tijdvak op 16 Januari 1932.
In het ontwerp van wet wordt in art. 2 bepaald, dat gedurende het tijdvak van 16 Januari tot en met 15 April 1932 de invoer uit ieder land van bovenbedoeld vleesch verboden is voor zoover deze meer bedraagt dan 60% van den gemiddelden invoer dier artikelen gedurende het overeenkomstige tijdvak der jaren 1928, 1929 en 1930, zijnde het bruto gewicht.
(Vor. ber. 184 F.; v. b. Invoerbeperking 236 B.)

2 MAART 1932

A. **EINSTEIN. — De „Constante der lichtafwijking".** — In de Groene Amsterdammer van 20 Februari gaf Dr. P. van Olst de bewerking van eenige publicaties in Duitsche wetenschappelijke periodieken over de z.g. constante der lichtafwijking volgens de theorie van Einstein.
De relativiteitstheorie van Einstein eischt dat een lichtstraal gewicht moet hebben, dus dat het verloop van den lichtstraal beïnfluenceerd moet worden door de aantrekkingskracht. Hoe grooter de aantrekkingskracht is, des te sterker zal de lichtstraal beïnfluenceerd worden. Daar de lichtsnelheid zoo ontzettend groot is zal een afwijking alleen meetbaar zijn voor onze instrumenten als wij de aantrekkingskracht zoo groot mogelijk doen zijn. Nu zal men wel inzien dat de zon bij haar jaarlijkschen tocht langs den sterrenhemel telkens in de buurt van sterretjes zal staan, waarvan de lichtstralen, rakelings langs de zon heen, ons oog bereiken moeten. Maar helaas is het zonlicht zóó fel, dat er geen sprake van is deze sterretjes in het schitterende zonlicht te onderscheiden. Bij een zonsverduistering is de zon echter tijdelijk uitgeschakeld wat haar licht betreft, zoodat wij (en ook de fotografische plaat) de sterren tijdelijk kunnen onderscheiden die in de onmiddellijke nabijheid der zon staan. Hier hebben wij dus het gewenschte geval. De lichtstralen der sterren moeten hier het zoogenaamde „krachtveld" der zon passeeren, dicht langs den zonnerand, dus daar waar de kracht het grootst is en dus ook de afwijking het grootst zal zijn. Daar de lichtstralen niet rechtdoor gaan onder deze omstandigheden, moeten de sterren dus op een iets andere plaats schijnen te staan dan zij in werkelijkheid behooren te doen.
Hoe gering deze constante is kan men nagaan door er zich rekenschap van te geven dat de volle maan ongeveer een halven booggraad of 1800 boogseconden aan den hemel beslaat. De te meten afwijking is dus op zijn allergrootst een duizendste deel van de volle-maanbreedte; maar de afwijking is kleiner, dus nog lastiger te meten, als de sterretjes wat verder van den zonnerand afstaan!
De beste manier om de „verschuiving" der sterretjes te bepalen is het vergelijken van deze foto der verduisterde-zon's omgeving met een andere foto, die een paar maanden vroeger of later genomen is van hetzelfde hemel-gedeelte, toen de zon er niet stond.
De voor een dergelijk onderzoek in Mei 1929 in de Atjehsche binnenlanden aanwezige Duitsche expeditie, heeft een interessant resultaat verkregen.
Het bleek, dat op het contrôleveld absoluut geen verplaatsing der sterren gevonden kon worden, zooals inderdaad ook behoort. De beide opnemingen van het zonsverduisteringsveld leverden als gemiddelde van vier opnemingen, waar op ieder een 18-tal sterren voorkwamen, een bedrag van 2.24 boogseconde, d.i. ongeveer een halve boogseconde meer dan de theorie deed verwachten, terwijl bij vorige expedities toch het juiste bedrag van 1.75 boogsec. gevonden was! Maar bij de hernieuwde kritische herleiding dezer vroegere waarnemingen, vooral van de Engelsche expeditie van 1919 en de Lick-expeditie van 1922 bleek, dat in deze gevallen inderdaad ook een afwijking gevonden was, die grooter was, n.l. 2.2 boogsec. De halve boogseconde is inderdaad aanwezig als een overmatige, niet verwachte en niet te verklaren afwijking, die niet te rijmen valt met de formules van Einstein in hun tegenwoordigen vorm.

B. **NEDERLAND. — Crisis In- en Uitvoerbureau.** — Bij het crisis In- en Uitvoerbureau komen dagelijks verzoeken binnen om invoervergunningen voor goederen, welke door particulieren in het buitenland zijn gekocht.
Tot heden is aan deze verzoeken zooveel mogelijk voldaan. Thans echter zullen geen invoervergunningen aan particulieren meer worden verstrekt.
Slechts een uitzondering zal gemaakt worden voor die particulieren, die kunnen aantoonen, dat zij reeds vóór 1 Maart een bestelling op maatkleeding in het buitenland hadden gegeven.
Monsters voor handelsagenten. — Het is noodig gebleken om in de verstrekking van invoervergunningen speciaal bestemd voor monsters wijziging te brengen. In het vervolg zullen dergelijke vergunningen nog slechts worden afgegeven aan die personen, die kunnen bewijzen, dat zij bepaalde buitenlandsche firma's vertegenwoordigen, zoo, dat alleen van die firma monsters kunnen worden ingevoerd. Tevens moet aannemelijk worden gemaakt, dat de goederen, die men als monsters wenscht in te voeren, ook werkelijk monsters zijn. Voor bovenbedoelde invoervergunningen wordt, uitsluitend door het Crisis In- en Uitvoerbureau een toewijzing afgegeven, waarop de Kamer van Koophandel, waarbij de agent is ingeschreven een invoervergunning kan verkrijgen.
Alle aanvragen voor toewijzingen betreffende monsterzendingen dienen derhalve aan het Crisis In- en Uitvoerbureau gericht te worden.
(Vor. ber. Contingenteering 237 H.)

C. **FRANKRIJK. — Handelsverdrag met Italië.** — Het handelsverdrag tusschen Frankrijk en Italië van 1922 is door een nieuw verdrag vervangen. De nieuwe bepalingen van het onderteekende verdrag omvatten voor beide partijen: 1e. volledige tarievenautonomie; 2. absolute contingenteeringsvrijheid. **(V. b. 214 D.)**

D. **NEDERLAND. — Heidebrand in de Peel.** — Een felle brand is door onbekende oorzaak op de landerijen der Maatschappij „Griendsveen" ontstaan. De brand woedde over een lengte van eenige Kilometers. Meer dan 25 bulten turven zijn totaal verbrand.

E. **NEDERLAND. — Bloembollenbedrijf.** — Er is definitief overeenstemming bereikt tusschen de drie werkgeversbonden en de drie werknemersorganisaties in het bloembollenbedrijf over den grondslag van de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst, die met ingang van 1 Maart 1932 in werking is getreden.

Het gemiddelde weekloon is bepaald op *f* 21.—
De loonschaal is als volgt vastgesteld:
December '31, Januari, Februari '31 *f* 18,—, Maart, April, Mei '32 *f* 20,— en de resteerende maanden *f* 23.—. **(Vorig bericht blz. 224 G.)**

A. **NEDERLAND. — Steungelden.** — Minister Verschuur heeft in de Kamer medegedeeld, dat het Rijk maandelijks aan werkverschaffing, steunverleening en aan werkloozenkassen twaalf millioen gulden betaalt, d.i. 150 millioen gulden per jaar. Voegt men daarbij de uitkeeringen van armenzorg, dan volgt daaruit, dat de economisch verzwakte Nederlandsche gemeenschap 300 millioen gulden aan onrendabele steungelden uitgeeft.

B. **FINLAND. — Lappo-beweging.** — Wat zich thans in Finland afspeelt, is niet volkomen duidelijk. Men aanschouwt hier immers een conflict tusschen eenerzijds de Lappo-organisatie der piëtistische en anti-communistische boeren en anderzijds de regeering-Sunila, die het vorige jaar Maart — nadat de toenmalige premier Svinhufvud tot president was gekozen — met volkomen instemming van Lappo werd gevormd.

Vatten wij de gebeurtenissen sedert den zomer van 1930 nog eens kort samen. De Lappo-beweging, sterk religieus en nationalistisch getint, had zich georganiseerd in den strijd tegen het communisme. Haar groote eisch was: indiening en aanneming van een anti-communisten-wet, waardoor alle propaganda en elke parlementaire vertegenwoordiging onmogelijk zou worden voor een partij, die, onder welken naam ook, omverwerping van de in Finland bestaande maatschappelijke orde zou beoogen. Op een groote betooging te Helsingfors (7 Juli 1930) werd deze eisch aan de Finsche regeering gesteld.

De regeering willigde den eisch in, maar daar er in het parlement niet de vereischte $^2/_3$ meerderheid voor te vinden was, werden nieuwe verkiezingen uitgeschreven. Daarbij kregen de burgerlijke partijen juist de $^2/_3$ meerderheid (134 zetels tegen de socialisten 66), en weldra verscheen de anti-communistenwet in het staatsblad. Dat echter breede bevolkingslagen van Lappo-extremisme (ontvoeringen van politieke tegenstanders, enz.) evenmin gediend waren als van het communisme, bleek bij de presidentschapsverkiezing in Februari 1931, toen de Lappo-vriend Svinhufvud slechts met de kleinst mogelijke meerderheid boven den liberalen prof. Stahlberg gekozen werd.
Bij de Lappo-betooging van Juli 1930 heette het nog, dat de actie zich uitsluitend tegen het communisme richtte, maar geenszins tegen parlement en democratie. De veronderstelling, dat Lappo fascistisch was, werd toen met veel klem afgewezen. Uit de jongste gebeurtenissen, welke Svinhufvud gedwongen hebben zich tegen Lappo te keeren, zou men wellicht mogen concludeeren, dat de Lappo-koers den laatsten tijd toch fascistisch is geworden, en dat de leiders der beweging, generaal Wallenius en Kosola, thans uit zijn op de instelling eener dictatuur. (Tel.) **(236 E.)**

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Chineezen trekken terug.** — De Commandant van het 19e Chineesche leger heeft zijn troepen gelast, zich op alle fronten terug te trekken. De terugtocht heeft in volkomen orde plaats. De Chineesche troepen zullen stellingen innemen buiten de 20 K.M.-zone, welke door de Japanners in hun verschillende eischen is genoemd.
Inmiddels gaan de Japanners voort met hun bombardement. **(Vorig bericht blz. 236 G.)**

D. **ENGELAND. — Nieuwe tarieven.** — Ongeveer tweehonderd schepen lagen volbevracht op de Theems, om den 1sten Maart 1931 vóór 5 uur in den namiddag, vóór het ingaan van de nieuwe Tariefwet, hun lading nog belasting-vrij door de Britsche douanen te doen inklaren. **(Vorig bericht blz. 231 E.)**

E. **NEDERLAND. — Mijnbedrijf.** — In de vergadering van de Contact-Commissie voor het Mijnbedrijf deelden de Mijndirecties mede, dat zij in verband met den huidigen toestand in het Mijnbedrijf, genoodzaakt waren een voorstel tot loonsverlaging van tien procent, met inbegrip van de gezinstoeslagen, ingaande 1 April 1932 aanhangig te maken. Zij zullen tot verdere verlaging van de kosten van het levensonderhoud medewerken. **(Vorig bericht blz. 219 F.)**

F. **BELGIE. — Taalkwestie.** — In de Belgische Kamer is het wetsontwerp besproken betreffende het gebruik der talen in bestuurszaken. Het wetsontwerp kwam in stemming, waarbij het met 122 tegen 19 stemmen werd aangenomen, terwijl 24 leden zich van stemming onthielden.
Deze stemming beteekent voor België weer een flinken stap vooruit bij de oplossing van het Vlaamsche vraagstuk, want daardoor vervallen alle geschillen aangaande de taal welke door de openbare besturen gebruikt moet worden. Deze zal de taal moeten zijn van de streek. Tweetaligheid zal alleen geduld worden in werkelijk tweetalige gewesten. **(V. b. 200 D.)**

G. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — G. Scheel & Co., Reval.** — Het bankiershuis G. Scheel & Co. te Reval, dat in moeilijkheden van voorbijgaanden aard was geraakt, heeft in 1931 een netto-winst van Kr. 100.128 (291.129) behaald, waarvan een dividend van 6 (16) pct. wordt uitgekeerd. **(Vor. ber. 79 C.)**

H. **NEDERLAND. — Rapport der Commissie-Vliegen.** — De moeilijkheden, welke zich voordeden bij de exploitatie van met financieelen steun van het rijk en de gemeenten gebouwde woningen, gaven de regeering aan het eind van 1928 aanleiding een commissie onder voorzitterschap van den heer W. H.

Vliegen in te stellen, die daarover zou hebben te rapporteeren. Dit rapport is thans verschenen.
Het cijfermateriaal geeft een uitvoerig overzicht nopens de officieele woningpolitiek en de tekorten, waarvoor rijk en gemeenten hebben op te komen, beloopen thans rond *f* 13.400.000. Gekapitaliseerd tegen 5% zou dit een verlies op de stichtingskosten der „woningwetwoningen" van rond *f* 270 millioen beteekenen.

3 MAART 1932

A. **NEDERLAND. — Sociale wetten.** — In hoofdstuk 10 van de Nederlandsche Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1932, vindt men uitgetrokken voor:

Arbeids- en haveninspectie	*f* 1.263.500
Hooge Raad van Arbeid	„ 17.700
Arbeidsgeschillenwet	„ 15.000
Phosphoruciferswet	„ 6.000
Arbeidersverzekering (invaliditeit-, ouderdom-, ongevallen- en ziektewet)	„ 46.814.600
Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling	„ 6.306.300
Volksgezondheid (volkshuisvesting, bestrijding van tuberculose; besmettelijke en geslachtsziekte; kinderhygiëne; drankbestrijding; vleesch- en warenkeuring; drinkwater; verloskundige hulp, enz.	„ 15.515.700
	f 69.938.800

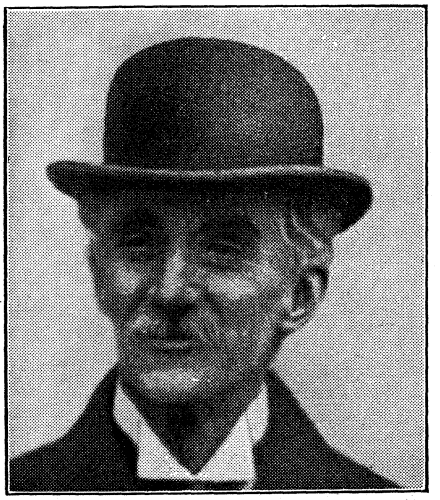
Resumeerende zal de naleving en de uitvoering van deze sociale wetten in het jaar 1932 aan den Nederlandschen staat *f* 69.938.800 kosten.

B. **NEDERLAND. — Textielconflict.** — De Almelosche Fabrikanten Vereeniging heeft een nieuwe conferentie gehouden met de vier textielarbeidersorganisaties betrokken bij de loonsverlaging, welke de werkgevers willen invoeren. In deze conferentie zijn nadere voorstellen geformuleerd, welke gunstiger voor de werknemers zijn.
Zij houden in een verlaging voor de arbeiders, werkende bij de bedrijven voor export van 8¾ procent voor loonen boven de *f* 30.— (geautomatiseerde getallen), 7¾ procent voor loonen boven *f* 30.— (niet geautomatiseerde getallen), 6% voor loonen van *f* 26.50 tot *f* 30.—, 5% voor loonen van *f* 20.— tot *f* 26.50, en 2% voor loonen beneden *f* 20.—.
Voor de bedrijven, die werken voor het binnenland geldt de volgende verlaging: 5% voor loonen boven *f* 20.— en 2% voor loonen beneden *f* 20.—.
De verwachting is, dat deze voorstellen door de arbeiders-organisaties zullen worden aanvaard en dat hiermede een conflict in de Almelosche Textielindustrie zal worden vermeden. **(Vor. ber. 236 C.)**

C. **NEDERLAND. — Verbinding Hengelo—Munster.** — De Directie der Nederl. Spoorwegen deelt mede, dat voor de nieuwe zomerdienstregeling een nieuwe verbinding met Duitschland is ingelegd en wel van Hengelo via Enschede naar de Westfaalsche hoofdstad Munster, waardoor een langgewenschte verbinding van Oost-Nederland met Midden-Duitschland tot stand komt.

D. **NEDERLAND. — Stroocarton-industrie.** — Ongeveer 1100 stakers in de stroocarton-industrie zijn in Winschoten in vergadering bijeengekomen. Drie sprekers voerden er het woord, t. w. Kl. de Jong, bestuurder van den Nederl. Fabrieksarbeidersbond; Oosterhuis, bestuurslid van de Ned. Ver. van Fabrieksarbeiders en De la Bella, secr.-penningmeester van het N.V.V. Laatstgenoemde wekte de arbeiders op de staking voort te zetten.

E. **VOLKENBOND. — Plenaire zitting. - Chineesch-Japansch conflict.** — De Belgische Minister van Buitenlandsche Zaken Hymans is in de plenaire vergadering van den Volkenbond met 45 van de 47 uitgebrachte stemmen tot voorzitter van de Assemblée gekozen. In 1920 was Hymans eveneens voorzitter van de eerste Volkenbondsvergadering.
De Chineesche gezant Yen heeft aan den president van den Raad van den Volkenbond, Paul Boncour, een nota overhandigd, waarin de Chineesche regeering zich tot onmiddellijken wapenstilstand bereid verklaart mits op basis van wederzijdsche en gelijktijdige terugtrekking der troepen.
(Vor. ber. Chin.-Jap. Conflict 239 C.)
(Vor. ber. Volkenbond 236 G.)

Hymans.

F. **ZWITSERLAND. — Handelsbetrekkingen met Nederland.** — Het te Lausanne gevestigde Zwitsersche bureau voor de uitbreiding der handelsbetrekkingen heeft aan de pers een communiqué toegezonden inzake de contingenteering van den invoer in Nederland van schoenen en textielgoederen. Dit communiqué heeft groote ontsteltenis in de Zwitsersche exportkringen verwekt en de Zwitsersche exportindustrieën hebben de Zwitsersche regeering verzocht tegenmaatregelen te nemen.

G. **NOORWEGEN. — Disconto.** — De Bank van Noorwegen heeft het officieele disconto, dat op 18 Februari 1932 van 6 pct. op 5½ pct. was gebracht, verder met een half percent tot 5 pct. verlaagd.
(Vorig bericht blz. 221 F.)

H. **BERLIJN. — Bierstaking.** — In verband met de verklaring van het Rijksministerie van Financiën, dat bepaalde toezeggingen heeft gedaan, heeft de plaatselijke herbergiers-organisatie besloten de bierstaking te beëindigen. **(Vor. ber. blz. 229 E.)**

I. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. - Japansche militaire operaties gestaakt.** — Admiraal Nomoera, bevelhebber van het Japansche Vlootdetachement te Shanghai heeft verklaard, dat hij, nu het Japansche doel is bereikt, order heeft gegeven de vijandelijkheden te staken. Ook de Japansche generaal Hoerakawa, opperbevelhebber van de Japansche troepen gaf last tot het staken der operaties bij Shanghai. De nieuwe Japansche eischen zijn door bemiddeling van den Britschen gezant te Shanghai aan den Chineeschen vice-Minister van Buitenlandsche Zaken ter hand gesteld. **(Vorig bericht blz. 240 E.)**

K. **WERKLOOSHEIDSSTATISTIEK. — Vergelijking der verschillende landen.** — Naar het Int. Arbeidsbureau mededeelt, bewegen de werkloosheidscijfers, die het uit de verschillende landen ontvangt, zich nog steeds in stijgende lijn.
Wij geven hier de cijfers van de voornaamste landen,

allereerst uit eenige landen, die er een werkloosheidsverzekering op nahouden.

	Begin 1931	Begin 1932
Duitschland	4.887.000	6.041.400
Gr. Brittannië	2.662.900	2.854.800
België	115.000	228.300
Nederland	81.200	157.900
Denemarken	71.000	105.600
Oostenrijk	337.000	361.200
Tsj. Slowakije	93.500	146.300

Vervolgens uit landen, waar de vakvereenigingen een statistiek bijhouden:

Australië	105.000	119.000
Canada	28.300	35.200
Hongarije	25.600	33.000
Zweden	56.300	76.200

Tenslotte statistieken, die afkomstig zijn van plaatsingbureaux of op schatting berusten:

Frankrijk	44.700	278.700
Italië	664.000	1.015.300
Ierland	26.200	31.000
Noorwegen	28.600	34.600
Polen	340.700	325.800
Roemenië	36.200	49.400

In de Ver. Staten bedraagt het aantal werkloozen volgens de jongste opgave der Am. Fed. of Labour zooals werd gemeld 8 300.000. **(Vor. ber. blz. 173 A.)** **(Vor. ber. Int. Arbeidsbureau 169 D.)**

A. **ENGELAND. — Aflossing Amerik.-Fransch crediet.** — Chamberlain heeft mededeelingen gedaan omtrent de aflossing op het Amerik. Fransche crediet groot £ 80.000.000. Hij bevestigde, dat op 4 Maart $ 150.000.000 op het Amerikaansche crediet terugbetaald zal worden. De Amerikaansche tranche van de Morgan-groep zal hierdoor verminderd worden tot £ 10.000.000. Ook de Fransche tranche zal tegelijkertijd afgelost worden. Gelijk bekend, is de helft in Britsche schatkistwissels op de Parijsche markt uitgegeven en de andere helft door een Fransche bankgroep verstrekt.
Het crediet van de Fransche bankgroep zal van £ 20 tot £ 7 millioen verminderd worden.
Chamberlain verklaarde nog, dat de £ 80 mill., die door middel van het Fransch-Amerikaansche crediet zijn verkregen, intact blijven en beschikbaar zijn voor aflossing.
Hij zeide tenslotte nog, dat de helft van het Fransche crediet bestaat uit schatkistpapier ten bedrage van ongeveer £ 20 mill., dat in het bezit is van particulieren. Dit papier kan niet worden afgelost vóór Augustus a.s. **(Vor. ber. Amer. crediet 49 A.)** **(Vor. ber. Fransch crediet 51 D.)**

B. **ZWEDEN. — Disconto.** — De Bank van Zweden heeft het officieele disconto, dat op 18 Februari 1932 van 6 pct. op 5½ pct. was gebracht, verder met een half percent tot 5 pct. verlaagd. **(Vor. ber. 221 E.)**

C. **DENEMARKEN. — Gouden Standaard.** — Op verzoek van de conservatieve partij is de opheffing van den gouden standaard in Denemarken slechts tot einde Maart 1932 verlengd, terwijl de regeering oorspronkelijk een verlenging tot einde October 1932 had voorgesteld. **(Vorig bericht blz. 71 L.)**

D. **FRANKRIJK. — Boterinvoer-contingent.** — Het Staatsblad publiceert een decreet waarbij het boterinvoercontingent voor het eerste kwartaal van 1932 bepaald wordt op 36.000 quintalen. **(Vor. ber. 205 D.)**

E. **ZIONISME. — Jabotinsky's rede over „Engeland, de Arabieren en de Joden".** — In het Nederlandsche Comité van de Wereld-Unie der Zionisten-Revisionisten (de oppositie in de Zionistische beweging) te Amsterdam hield Wladimir Jabotinsky, „de Held van Ako", een rede over „Engeland, de Arabieren en de Joden". In zijn rede wees Jabotinsky op het recht van de Joden zich in Palestina — hun nationaal tehuis — te koloniseeren en op het recht van de Arabieren hun dit te verhinderen. Maar, zeide hij, het is de ijzeren wet der kolonisatie, dat zij tot stand komt tegen den zin der inboorlingen. Dus: de Joden moeten hun recht in Palestina eischen. Hoe? Met hulp der Engelschen, zooals tot nu toe is gebeurd? Spreker meent, dat de Joden het zelve moeten doen, anders worden ze geslagen en geestelijk gedrukt. Op het Engelsche régime, meent spreker, valt niet te rekenen. Een openlijke breuk tusschen Engeland en het Zionisme is zeer nabij. Men moet de eigen weermacht ter hand nemen. De jeugd moet zich weten weerbaar te maken en openlijk de krijgskunde leeren. Deze taak behoort tot het Joodsche nationalisme. De heilige plicht van de Joden is het probleem zelve op te lossen, zonder hulp van andere volken. **(Vorig bericht blz. 163 I.)**

F. **ENGELAND. — Begrooting marine, leger en militaire luchtvaart.** — De volgende cijfers wijzen de begrootingsramingen voor marine, leger en militaire luchtvaart van Groot-Brittannië voor 1932 aan:
Marine 50.476.300 pond sterling, of 1.128.700 pond minder dan in 1931;
leger 36.488.000 pond, of 3.442.000 minder;
luchtvaart 17.400.000 pond, of 700.000 pond minder. **(Vorig bericht blz. 73 M.)**

G. **SAN SALVADOR. — Staking van betaling.** — Volgens een V.D.-bericht heeft de regeering van San Salvador besloten de betaling van haar schulden aan het buitenland voorloopig te staken.

H. **BELGIE. — Couponbelasting.** — De Belgische regeering stelt voor, de couponbelasting welke thans 22% bedraagt, met 1/10 te verhoogen, dus tot 24.2%. De belasting van 2% op coupons van fondsen van publiekrechtelijke lichamen en instellingen zal niet gewijzigd worden.

I. **VEREENIGDE STATEN. — Glass-Steagall-Wet.** — De Glass-Steagall-Bill, die door de onderteekening door president Hoover van kracht is geworden, omvat de volgende drie hoofdpunten.
1e. Na goedkeuring van zes leden van den Federal Reserve Board mogen de Federale Reserve Banken aan een groep van minstens vijf leden — banken van hetzelfde federale reservedistrict voor den duur van een jaar tegen gemeenschappelijk geëndosseerde promissory notes blanco — credieten verstrekken.
2e. Na goedkeuring van minstens zes leden van den Federal Reserve Board kunnen de Federal Reserve Banken voorts gemachtigd worden, „in bijzondere en dringende gevallen" aan een individueele member-bank tegen deponeering van een door de betreffende Federal Reserve Bank aan te wijzen onderpand credieten te verstrekken.
Behalve buitenlandsche effecten, die uitdrukkelijk uitgezonderd worden, kunnen dus „goede" activa van elken aard verdisconteerd worden en niet alleen wissels, die de meeste kleine banken niet bezitten. Als biljettendekking mogen deze onderpanden echter niet aangewend worden, evenmin als de sub. 1 genoemde promissory-notes.
3e. De Federale Reserve Banken worden voor den tijd van een jaar gemachtigd, Amerikaansche staatsobligaties ter vervanging van wissels als biljettendekking te bezigen. Dit is niet alleen toegestaan in gevallen, waarin de Federale Reserve Banken staatsfondsen als onderpand voor leeningen aangeboden krijgen, doch het staat hun ook vrij, de biljettencirculatie zonder meer tegen staatsobligaties uit te breiden, die door aankoop aan de markt verkregen zijn, voor zoover zulks vereenigbaar is met de onveranderde voorschriften betreffende de minimumdekking door goud. **(Vorig bericht blz. 236 H.)**

4 MAART 1932

A. **FINLAND. — Lappo-beweging.** — De Lappo-beweging verloopt. Talrijke Lappomannen zijn weder huiswaarts gekeerd. In het Finsche Kabinet zijn naar aanleiding dezer beweging 3 ministers uitgetreden.
(Vorig bericht blz. 239 B.)

B. **FRIESLAND. — Onderwijs in het Friesch.** — Het „Selskip for Fryske Tael- en Skriftekennisse", het „Kristlik Frysk Selskip", de „Mienskip for Fryske Folksûntjowing", het „Roomsk Frysk Boun", „De Upstalbeam", het „Boun fen Fryske Selskippen bûten Fryslân", de „Fryske Underrjucht Liga" en de „Federaesje fen Fryske Studinteforiening", hebben een adres gericht tot den Minister van Onderwijs in het belang van het onderwijs in het Friesch, waarvoor zij, in haar onderwijs-adressen van 1929 en 1931, reeds eerder de aandacht van den Minister hadden gevraagd. **(Vor. ber. Onderwijs 189 E.)**

C. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — Onder voorzitterschap van Boncour werd de zitting van den Volkenbondsraad geopend. De zitting was gewijd aan de Chineesche en Japansche gedelegeerden, die het standpunt hunner landen uiteenzetten, echter zonder resultaat.
Dr. Yen, de Chineesche gedelegeerde, zeide o.a. dat China niet verlangt, dat de Volkenbond tot eenige sanctie (militaire, economische of diplomatieke) zal overgaan en zich tevreden zal stellen, indien de Volkenbondsvergadering duidelijk zou uitspreken, dat Japan het volkenbondsverdrag heeft geschonden en dat China's houding in overeenstemming met het volkenbondsverdrag is geweest.
Matsudeira, de Japansche gedelegeerde, verklaarde, dat naar het oordeel der Japansche regeering de volkenbondsvergadering zich alleen met Shanghai en niet met Mandsjoerije heeft bezig te houden. Hij gaf toch nog een korte uiteenzetting van het Japansche optreden in Mandsjoerije, en kwam niet met een formeel juridisch protest er tegen in verzet, dat Dr. Yen Mandsjoerije ook hier had ter sprake gebracht, doch volstond met de verklaring, dat het niet verstandig van de volkenbondsvergadering zou zijn, indien zij zich met Mandsjoerije zou bemoeien zoo lang nog geen rapport van de benoemde studiecommissie is binnengekomen.
Verder las de gedelegeerde van China een nota zijner regeering voor, waarin de voorwaarden van Japan aan China voor de schorsing der vijandelijkheden werden medegedeeld, welke voorwaarden de Chineesche regeering heeft afgewezen. **(V. b. 240 I.)**
(Vor. ber. Volkenbond 240 E.)

D. **EUGEN D'ALBERT.** — De componist en pianist Eugen d'Albert is te Riga plotseling overleden. In 1864 te Glasgow geboren, bezocht hij eerst de National Training School te Londen. Hij kreeg o.m. onderwijs van den muziekpaedagoog Ernst Pauer, die de muzikale begaafdheid van zijn leerling niet ontdekte. Reeds spoedig trok hij de aandacht van Hans Richter, die hem met Brahms en Liszt in kennis bracht.
D'Alberts composities wonnen slechts langzaam de gunst van het groote publiek, omdat zijn werk niet gemakkelijk te begrijpen was. In Nederland kennen wij d'Albert door zijn meestgeslaagde opera „Tiefland", verder door „Die toten Augen" en „Die Abreise".

E. **NEDERLAND. — Moties Hiemstra en Joekes.** — De motie-Hiemstra betreffende de tarieven bij de van rijkswege gesubsidieerde werkverschaffing werd in de Tweede Kamer met 53 tegen 22 stemmen verworpen.
De motie-Hiemstra betreffende steun aan de werkloozenkassen, werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
De motie-Joekes over de toepasselijkverklaring van de crisissteunregeling op de werkloozenkassen van bouwarbeiders werd met 51 tegen 24 stemmen aangenomen.

F. **FRANKRIJK. — Hulp aan Oostenrijk.** — Tardieu heeft talrijke conferenties gevoerd met vertegenwoordigers van Oostenrijk, Hongarije en de staten der kleine Entente. Deze conferenties hadden ten doel Oostenrijk er op te wijzen, dat van financieele hulp van Fransche zijde slechts sprake zou kunnen zijn, indien binnen afzienbaren tijd een nauwere economische samenwerking tusschen Oostenrijk, Hongarije en Tsjecho-Slowakije tot stand zou komen.
(Vorig bericht blz. 7 L.)

G. **BRAZILIE. — Buitenlandsche schuld.** — De Braziliaansche regeering bericht, dat na besprekingen met het bankiershuis Rothschild & Sons te Londen overeenstemming is bereikt inzake de consolideering van de buitenlandsche schuld. **(Vor. ber. blz. 64 H.)**

H. **DUITSCHLAND. — Herdisconto-crediet.** — De verlenging van het herdisconto-crediet van 100 millioen dollar aan de Duitsche Rijksbank tot vier Juni 1932 is definitief tot stand gekomen. De verlenging geschiedt op een basis van terugbetaling van 10% binnen dezen termijn van drie maanden, welke evenwel onmiddellijk plaats heeft.
(Vor. ber. Rijksbank 197 I; Herdisconto-crediet 10 A)

I. **CHILI. — Disconto.** — De Chileensche Centrale Bank heeft haar disconto van 6 tot 5½% verlaagd.

K. **NEDERLAND. — Bijzondere zending uit Ethiopië.** — Te 's-Gravenhage is aangekomen de gezant van Ethiopië te Parijs, de heer Zelleke Aguedeon als ambassadeur in bijzondere zending van den Keizer van Ethiopië ter overbrenging van Z.M.'s dank voor de blijken van belangstelling door hem bij gelegenheid van zijn kroning van de Koningin ontvangen.

L. **OPGRAVINGEN. — Eerepoort voor Septimus Severus.** — Naar men uit Tripolis meldt is de ontgraving van het keizerlijke Forum te Leptis Magna nu reeds zoo ver gevorderd, dat een eerepoort voor Septimus Severus (193—211) al geheel voor den dag is gekomen.

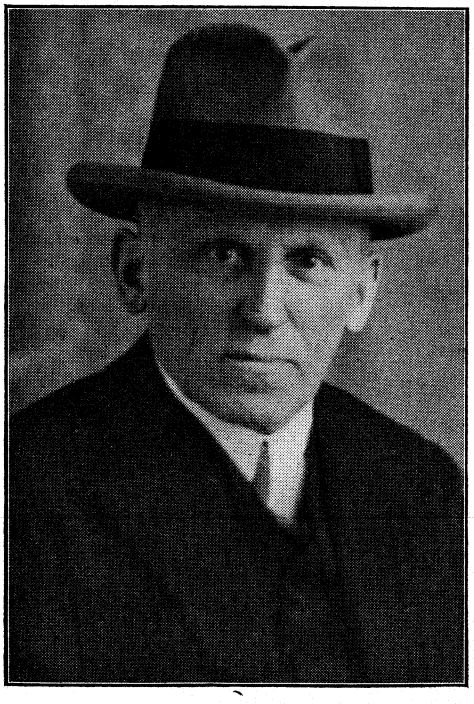
M. **FRANKRIJK. — Goudvoorraad in de Ver. Staten.** — Het overzicht van de Guaranty Trust Cy. raamt den goudvoorraad van de Bank van Frankrijk in de V. S. op $ 500 millioen, terwijl het bezit aan „earmarked" goud op $ 100 millioen wordt geschat.
Het bezit aan goud van de Bank van Frankrijk, dat nog teruggetrokken kan worden, vertegenwoordigt ongeveer de helft van het vrije goud van het Federal Reserve System.

N. **OPGRAVINGEN. — Copie van het wereldwonder van Halikarnassos.** — Op een vergadering van de Oostenrijksche vereeniging voor oudheidkunde bracht Dr. Franz Miltner, een der leiders van de opgravingen van de Oostenrijksche archaeologische expeditie te Ephesus, bericht uit over de aldaar bereikte resultaten. De voornaamste ontdekking was een groot grafmonument uit den Griekschen tijd, 12 K.M. ten noorden van het oude Ephesus. Het is een copie van het beroemde mausoleum van Halikarnassos, dat, zooals bekend, tot de zeven wereldwonderen werd gerekend.
Verder werden badinrichtingen in de buurt van de haven opgegraven, welke waarschijnlijk uit de tweede eeuw dateeren, met ondergrondsche warmwaterleidingen en een systeem van verschillende 100 meter lange gangen. Merkwaardig is ook een andere Ro-

meinsche badinrichting, welke met een Grieksch gymnasium was verbonden. In dit bouwwerk bevindt zich een voordrachtzaal voor ongeveer 350 toehoorders; het podium voor den spreker heeft een baldakijn van marmer.

A. **VATICAAN. — Hervormingen.** — Naar verluidt, zal de Paus binnenkort een decreet uitvaardigen, waardoor een verandering wordt gebracht in de samenstelling van het Heilige College, waar in het vervolg in plaats van zes nog slechts één kardinaal-bisschop zitting in zal hebben. De huidige kardinaal-bisschoppen zullen hun titel blijven voeren, met slechts één uitzondering. Hun diocesen zullen echter worden opgeheven en worden opgenomen in het verband Rome, hetwelk zal worden bestuurd door een kardinaal-vicaris. De eenig overblijvende kardinaal-bisschop zal, naar verder verluidt, de bisschop van Ostia zijn, die doyen is van het Heilige College.

B. **DRS. WALLIG.** — Med. Drs. L. Wallig, arts te Amsterdam, anno 1898 aan de Amsterdamsche Universiteit tot arts bevorderd, wiens foto wij hieronder reproduceeren, heeft zich geheel belangeloos, uit sympathie met onze uitgave, bereid verklaard de supervisie van onze afdeeling „Geneeskunde" op zich te nemen. Wij zeggen hierbij mede namens onze abonné's den heer L. Wallig hartelijk dank voor deze welwillende medewerking.

Drs. L. Wallig.

C. **JAPAN. — Heete bronnen.** — Door geheel Japan zijn de geneeskrachtige heete bronnen van Kusatsu bekend, welke ieder jaar drommen van patiënten trekken. Het zijn bijna uitsluitend inlandsche patiënten, want het aantal Europeanen in het land van de Rijzende Zon is in verhouding tot het bevolkingscijfer vrij gering en van die vreemdelingen wagen slechts weinigen zich aan de ongemakken van een reis diep het binnenland in en aan het geringe comfort in de Japansche logementen, om van het gebrek aan verstrooiing nog niet eens te spreken.
Voor den Japanner echter staat de zaak anders. Hij toch gaat naar een badplaats niet om zich te verstrooien doch uitsluitend om te genezen. Gewend aan een sobere levenswijze, heeft de poovere inrichting der inheemsche logementen voor hem geen bezwaren. En, de verveling van den Europeeschen badgast besluipt hem niet: de Oosterling kent geen verveling. De ondergrond van Japan is grootendeels van vulkanischen oorsprong en op verschillende plaatsen borrelt in de nabijheid der vulkanen het heete zwavelwater uit den bodem en vormt zelfs beken. De Japanner bedient zich gaarne van dit natuurlijke geneesmiddel, ook wanneer hij niet ziek is. Het dagelijksche warme bad behoort tot de volkshygiëne, de huizen met hun houten badstoven zijn er op ingericht en men gelooft, dat, nà het bad, het lichaam weer tegen alle schadelijke invloeden bestand is, vooral na een bad in de vrije natuur, op plaatsen sedert eeuwen om hun geneeskrachtige bronnen vermaard, zooals die van Noboribetsu, in het gebied van den grooten vulkaan Asaman-yama, waar het heete water zich, op eenigen afstand boven het dorp, in een kratermeer verzameld heeft, vanwaar het door een leiding naar de logementen en badhuizen gevoerd wordt. Meer dan dertig hotels bieden hier den gasten een onderkomen, doch deze groote houten getimmerten zijn natuurlijk niet te vergelijken met de moderne inrichtingen van Mianoshita en Atami en nog veel minder met de Europeesche hotels van Yokohama of Tokio. Ze voldoen slechts aan de behoeften van den soberen inboorling en zijn voor den Europeaan weinig begeerlijk. Deze logementen kunnen tezamen een paar duizend bezoekers herbergen en de reputatie der bronnen verschaft hun een gestadigen toevloed, ook des winters. (De Maasbode).

D. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — De Volkenbondsvergadering onder voorzitterschap van Mr. Hymans heeft onomwonden partij gekozen tegen Japan en den terugtocht van de Japansche troepen uit het Chineesche bezette gebied geëischt. Vervolgens werd door haar een resolutie aangenomen, waarin in het bijzonder er op wordt gewezen, dat voorwaarde voor een bijeenkomen der mogendhedenconferentie te Shanghai is een staking der vijandelijkheden en dienovereenkomstig het sluiten van een wapenstilstand.
De gedelegeerde van Japan, Sato, heeft na krachtige waarschuwing van Motta en Benesj, zijn resolutie waarin hij den terugtocht van de Japansche troepen afhankelijk stelde van de veiligheid die Japan zou worden geboden, ingetrokken. **(Vor. ber. 242 C.)**

E. **NEDERLAND. — J. L. Wery overleden.** — In den ouderdom van 76 jaar is de heer J. L. Wery, ontwerper van het stenografie-stelsel Stolze-Wery, overleden.

5 MAART 1932

F. **AMSTERDAM. — Crisiscongres van S.D.A.P. en N.V.V.** — Door den gewestelijken raad Noord-Holland van de S.D.A.P. en het N.V.V. is een provinciaal congres ter bespreking van de crisis, te Amsterdam bijeengeroepen. De heeren Kupers en Mathijsen voerden het woord. Het congres nam in den geest van beide sprekers twee resoluties aan. Het protesteert er ten eerste tegen, dat de regeering bij onvoldoende financieele medewerking voor den werkloozenzorg allerlei maatregelen eischt, die tot verslechtering daarvan inplaats van tot verbetering strekken. In de tweede resolutie ondersteunt het congres de eischen, door de soc.-dem. fractie in de Tweede Kamer gesteld, en roept het de georganiseerde arbeiders op, zich den invloed te verzekeren, die den weg kan banen tot socialisatie van den bodem.

G. **NEDERLAND. — Regenmaker A. Veraart.** — Binnenkort zullen door den heer Veraart proeven worden genomen voor het neerslaan van wolken. Hij zal nu een nieuwe methode gebruiken bij deze

proefnemingen. Behalve van ijs zal voor de eerste maal gebruik worden gemaakt van papier van zoo licht mogelijke substantie, hetwelk te voren tot een zeer lage temperatuur zal worden gekoeld.

A. **RADIO. — Verhooging van energie van Europeesche zendstations.** — Gedurende het afgeloopen jaar hebben talrijke zendstations in Europa hun energie aanzienlijk verhoogd. Ook in dit jaar zal de aetherwedloop met onverminderde hardnekkigheid worden voortgezet. In den loop van 1932 zullen de volgende reuzen aan den strijd deelnemen:

Radio Paris	120 kw.
München	75 „
Weenen	130 „
Milaan	50 „
Berlijn	75 „
Dublin	80 „
Leipzig	150 „
Glasgow	70 „
Napels	50 „
Poste Parisien	60 „
Breslau	75 „
Cardiff	70 „
Aberdeen	70 „
Frankfort	25 „
Belfast	70 „

(Handelsblad.) **(Vorig bericht blz. 153 H.)**

B. **PHOTOFLUX. — Nieuwe lamp voor kunstlichtopnamen.** — Tot nu toe werd voor het maken van opnamen bij avond veel gebruik gemaakt van magnesiumlicht, daar hiermede, dank zij den korten verbrandingstijd (ongeveer 1/20 seconde) en de groote actiniteit momentopnamen kunnen worden verkregen. Echter heeft het gebruik van magnesiumlicht groote bezwaren. Het z.g. bliksempoeder ontwikkelt bij de verbranding een groote hoeveelheid rook, die een onaangenamen en benauwenden geur heeft. Ook is de kans op brandgevaar door de groote open vlam niet denkbeeldig. Een bezwaar van anderen aard is het enerveerende wachten, totdat de lont is opgebrand en het poeder ontvlamt; hierdoor worden levende objecten vaak onrustig. Verder is het bliksempoeder als het een weinig vochtig is, volkomen onbruikbaar, daar het dan niet ontbrandt.
Sinds eenigen tijd zijn er lampen verkrijgbaar, waarbij de verbranding in een gesloten ballon plaats vindt. De voordeelen van het bliksemlicht blijven bij dit systeem behouden, terwijl de zoo juist genoemde bezwaren vervallen. Nadeel is echter, dat een dergelijke lamp explosie-gevaar met zich medebrengt, wanneer er lucht is „ingelekt" (een z.g. „luchttrekker"), een feit, dat uiterlijk niet te constateeren is.
De N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken heeft nu een lamp in den handel gebracht, de Philips „Photoflux" die, dank zij een zeer vernuftig principe, volkomen gevaarloos is.
De ballon van deze foto-opname-lamp is gevuld met een ontbrandbaar gasmengsel. Door een klein gloeidraadje wordt dit gasmengsel ontstoken en straalt bij de verbranding gedurende een kort oogenblik (ca. 1/50 sec.) een fel, sterk actinisch licht uit. De „Photoflux" kan op elke zaklantaarnbatterij worden gebruikt; het lampje behoeft slechts eruit geschroefd te worden en de „Photoflux" daarvoor in de plaats gedraaid.
Komt nu bij de Philips „Photoflux" een bovenvermelde „luchttrekker" voor, dan wordt deze direct aangetoond door een rose tot roodbruine verkleuring van het gasmengsel. (Maasbode)

C. **VOLKENBOND. — Rede van Minister Beelaerts van Blokland.** — Minister Beelaerts sprak aan het slot der algemeene discussies in de algemeene commissie der Volkenbondsvergadering over het Chineesch-Japansch conflict en zeide o.a. het volgende:
De gebeurtenissen, die sedert September zijn voorgevallen, hebben overal de grootst-mogelijke emotie verwekt. Wat in China gebeurt, welken naam men er ook aan geeft, heeft alle essentieele kenmerken van een oorlog en heeft de hoop dat het oorlogsgeweld tusschen de leden van den Volkenbond tot het verleden zou behooren, teniet gedaan.
De meest-verontrustende zijde van de quaestie is ongetwijfeld, dat de stem van den Raad die van een roepende in de woestijn is gebleven. Het moreele effect en de moreele kracht van den Raad zijn afwezig. Het kanongebulder in het Verre Oosten is volgens minister Beelaerts een schaamtelooze begeleiding van de ontwapeningsconferentie.
Spreker stelt de vraag, of men thans moet zeggen, dat dit bewijst dat vermindering der bewapening noodig is; hij meent, dat geen vermindering van bewapening den terugkeer van soortgelijke gebeurtenissen kan voorkomen, zoolang de volken niet erkennen, dat de oorlog een misdaad is en de vreedzame wegen de eenige middelen zijn, waarlangs geschillen kunnen worden berecht.
Het geschil is thans bij de Assemblée aanhangig gemaakt en deze moet zoo spoedig mogelijk het staken van het bloedvergieten bewerkstelligen en zich rekenschap geven van den nadeeligen invloed, dien dit geschil zal kunnen hebben op het geheele vraagstuk der vreedzame beslechting van geschillen, wanneer de Volkenbond er niet in slaagt het geschil op te lossen.
Minister Beelaerts eindigt met de hoop uit te spreken, dat de discussie in de Assemblée den weg zal openen tot herstel van den vrede. **(Vor. ber. blz. 243 D.)**

D. **NEDERLAND. — Contingenteeringen.** — Het Comité van Actie in zake de toepassing van de Crisisinvoerwet heeft een bespreking met de pers gehouden. De bijeenkomst stond onder leiding van Mr. M. P. L. van Steenberghe uit Goirle. Als sprekers traden op vertegenwoordigers uit de textiel-, confectie-, tapijt-, schoen- en glasindustrie. Het Comité ziet weliswaar geen nut in contingenteering als een handelspolitiek-stelsel voor de toekomst, doch, meent Mr. Van Steenberghe, het zijn en blijven uitsluitend noodmaatregelen van uitgesproken tijdelijken aard. Het Comité meent verder, dat de uitvoering der contingenteeringsmaatregelen uitermate langzaam gaat. De importeurs zien alles binnen te krijgen, wat maar mogelijk is, uit angst voor toekomstige contingenteering. Het zal daardoor maanden duren, alvorens eenig resultaat merkbaar is. **(V. b. 238 B.)**

E. **NEDERLAND. — Rijksbegrooting in de Eerste Kamer.** — Minister Ruys de Beerenbrouck en minister de Geer hebben op de algemeene beschouwingen van den Senaat over de rijksbegrooting voor 1932 o.a. geantwoord, dat zij met het nemen van maatregelen, die geld kosten, voorzichtig moeten zijn. De toestand van 's lands financiën zal nog aanmerkelijk ongunstiger worden. De algemeene verarming baart groote zorg. Op dien grond meent minister Ruys, dat de voorgestelde wettelijke regeling van de werkloosheidsverzekering voorloopig moet worden afgewezen. Een tijdelijke heffing van opcenten op de vermogensbelasting en op successiebelasting moet minister de Geer van de hand wijzen, want deze zou een ongelijkmatig zwaren druk leggen op een bepaalde groep. Bij alle maatregelen welke de Regeering neemt, moet gelijkheid en billijkheid tegenover alle burgers worden betracht. De Regeering meent verder geen crisissteun aan de werklooze bouwvakarbeiders te moeten verleenen, omdat in het bouwvak geen eigenlijke crisis-werkloosheid bestaat. Over het vraagstuk der loonsverlaging schijnen de Regeering en de Kamer niet heel ver van elkaar te staan. Volgens den Minister heeft de heer Bruyn, voorzitter van het R.K. Werkliedenverbond, bij de replieken verklaard, dat de vakorganisaties bereid waren een bona fide loonsverlaging te aanvaarden, wanneer deze als noodzakelijk wordt aangetoond.
(Vorig bericht blz. 61 F.)

A. **FRANKRIJK. — Jury-procedure gewijzigd.** — De Kamer heeft een wetswijziging aangenomen, die waarschijnlijk van de grootste beteekenis zal blijken voor de toekomstige strafrechtspleging en een ware revolutie zal brengen in de jury-procedure zooals die sinds volle zestig jaar bestaat.
Voortaan zullen de gezworenen net als voorheen over de schuldvraag delibereeren. Dan treedt het nieuwe art. 365 Code d'Instruction Criminelle in werking, dat zegt, dat Hof en jury samen beraadslagen over de toe te passen straf. Daartoe wordt met gesloten briefjes gestemd, waarbij de rechter het laatst zijn stem uitbrengt, en als na twee stemmingen er geen meerderheid is voor één bepaalde straf, wordt de zwaarste voorgestelde straf als uitgeschakeld beschouwd en stemmen de heeren opnieuw over de andere straffen. Die eliminatie gaat voort tot er een meerderheid voor één straf is. Zoodra er dus „oneenigheid" is, profiteert de verdachte er van.

6 MAART 1932

B. **PORTUGAL. — Verklaring der regeering.** — In „O Seculo" van Lissabon van 1 Maart 1932 vinden wij een artikel, geïnspireerd door het Portugeesche gouvernement, dat er op wijst, dat alle geruchten van stakingen en revoluties ten spijt, in Portugal volkomen rust heerscht en de meeste werklieden er niet aan denken te staken. Het Portugeesche gouvernement heeft buitengewone maatregelen genomen tegen de terroristische bedreigingen van de zijde der communisten. In alle kantoren, particuliere instellingen, gouvernementsgebouwen wordt geregeld gewerkt en telegrammen, van verschillende gouverneurs uit de provincies ontvangen, hebben het Portugeesche gouvernement overtuigd, dat de rust tot dusver niet verstoord is geworden. (O Seculo de Lisboa)

C. **NEDERLAND. — Textielconflict.** — De samenwerking tusschen den textielarbeidersbond „De Eendracht" en de confessioneele organisaties „Unitas" en „St. Lambertus" ten aanzien van de staking in de textielindustrie is verstoord.
Door de leden van Unitas en St. Lambertus werd bij acclamatie een verklaring aangenomen, dat het wenschelijk is om op de basis van het schrijven der werkgevers van 18 Februari '32 opnieuw een conferentie met de fabrikanten te houden onder leiding van den burgemeester van Enschede, om dan te trachten tot een behoorlijke beëindiging van het conflict te komen. **(Vorig bericht blz. 240 B.)**

D. **VOLKENBOND. — Recapitulatie van 27 Januari 1932—1 Maart 1932.** — Definitief ontslag Sir Eric Drummond (190 E.). Grieksch-Bulgaarsche uitwisseling (190 G.). Recapitulatie van 2 Juli 1931—26 Januari 1932 (192 F.). Polen en de Oekrainische minderheden (193 I.). Chineesch-Japansch conflict (195 C.). Memel (204 D.). Chineesch-Japansch conflict (206 C.). Memel 213 I.). Nota aan Japan (217 B.). Verklaring van Sato (221 G.). Antwoord op Japans nota (224 I.). Chineesch-Japansch conflict (236 D.). Chineesch-Japansch conflict (236 G.). **(V. b. 192 F.)**

E. **NEDERLAND. — Heemaf-verkeerssein.** — Door „Heemaf" wordt een Neon-verkeerssein vervaardigd, hetwelk een afwisselend groen („veilig") en rood („onveilig") licht uitstraalt. Het bestaat uit een aantal concentrisch geplaatste Neonbuizen in cirkelvorm in één vlak, die in den overgangsstand van groen naar rood of omgekeerd, één voor één worden afgeschakeld, waardoor een duidelijke en voor een ieder begrijpelijke waarschuwing wordt gegeven. De overgang van de eene kleur naar de andere duurt ca. 6 seconden. Deze tijd, hoewel met overleg vastgesteld in verband met den tijd, welke de voorbereiding tot stoppen of voortgaan van de snelste en de zwaarste verkeersmiddelen eischt, kan echter worden gewijzigd.
Het Heemaf-sein schakelt, nadat het b.v. een halve of een geheele minuut rood is geweest, in 3 tot 6 seconden af en wordt dan plotseling vol groen, maar omgekeerd schakelt ook het groene sein, dat gedurende misschien een minuut gebrand heeft, langzaam af in ca. 6 tot 8 seconden.
Het groote voordeel hiervan springt direct in het oog, want men krijgt nu een levend sein, dat elken voetganger, fietser, menner of automobilist bijtijds waarschuwt: „Denk er aan, binnen eenige seconden ben ik van kleur veranderd, dus bereid u voor tot stoppen resp. voortgaan".
Op elk kruispunt is de overgangstijd van rood op groen en omgekeerd met zorg gekozen, in verband met de breedte van de straten en bovendien heeft Heemaf er mede rekening gehouden dat de seinen, welke op zeker oogenblik rood zijn, niet van kleur veranderen vóórdat de seinen, die op dat moment groen zijn, reeds eenigen tijd op rood staan. Men krijgt hierdoor dus, dat eerst de groene seinen rood worden, waardoor dus bereikt wordt, dat het kruispunt zich van het verkeer ontlast, alvorens twee der seinen wederom groen worden en verkeer tot het kruispunt wordt toegelaten.
Het Neon-seinvlak heeft echter ook nog andere kwaliteiten. Het blijkt n.l. zoowel in mist als bij invallend zonlicht nog goed waarneembaar te blijven.

F. **ROEMENIE. — Leening.** — De minister van Financiën deed in de Roemeensche Kamer mededeeling over het tot stand komen eener leening op korten termijn, groot Fr.fr. 150 millioen. Bij de leening, die het bestuur der Roemeensche staatsmonopolies krijgt, zijn geïnteresseerd de Banque de Paris et des Pays-Bas met fr. 80 millioen en Nederlandsche en Zwitsersche bankinstellingen met resp. fr. 20 en 50 millioen. De rente bedraagt voor Frankrijk 6.45%, voor Nederland 4.45% en voor Zwitserland 4.25%, inclusief alle kosten. De opbrengst der leening is bestemd voor het aanschaffen van materiaal.

G. **NEDERLANDSCHE KAMER VAN KOOPHANDEL TE LONDEN. — Engelsche tariefbepalingen.** — In verband met de groote belangen, die Nederlandsche exporteurs hebben bij de nieuwe invoerrechten, die in het Vereenigd Koninkrijk geheven zullen worden, heeft de Heer M. Wijnand Wolff, Honorair Secretaris van voornoemde Kamer, ons medegedeeld, dat de Kamer gaarne bereid zal zijn om aan alle belanghebbenden telefonische inlichtingen te verschaffen in verband met de gewijzigde toestanden.
Het Bureau der Kamer is geopend op alle weekdagen van 10.20 v.m. tot 6.20 n.m., behalve Zaterdags van 10.20 v.m. tot 1.20 n.m.
Indien men den Secretaris persoonlijk wenscht te spreken, is de beste tijd om te telefoneeren van 1.50 n.m. tot 2.50 n.m. en van 5.20 n.m. tot 6.20 n.m., Zaterdags van 12.20 n.m. tot 1.20 n.m. Alles Amsterdamsche tijd.
Het telefoonnummer is: London, Royal 9060.

H. **AMSTERDAM. — Opbrengst der belasting op vermakelijkheden.** — Omtrent het bezoek aan vermakelijkheden valt op te merken, dat de opbrengst der belasting over het geheele jaar genomen, iets lager was dan het vorige (*f* 1.893.340 tegen *f* 1.901.650). Bij de bioscopen valt een belangrijke teruggang te constateeren, terwijl daarentegen variétés en sport meer opbrachten.
Opbrengst der belasting op vermakelijkheden: Schouwburgen *f* 252.470 (271.870); concerten *f* 104.800 (*f* 117.210); bioscopen *f* 823.150 (884.150); sport enz. („Sarassani") *f* 404.450 (352.740); tentoonstellingen *f* 50.680 (41.870); oppervlaktebelasting *f* 245.570 (233.810); vestiaire enz. *f* 12.220 (v. j. begrepen in andere posten), totaal *f* 1.893.340 (1.901.650).

A. **GROENER. — Antwoord op Hitlers brief aan den Rijkspresident.** — Rijksweerminister Groener heeft een open brief gezonden aan Hitler, waarin o.a. het volgende wordt gezegd naar aanleiding van Hitlers brief aan den Rijkspresident:
„De waardigheid van het Duitsche staatshoofd gebiedt hem de persoonlijke beantwoording te weigeren van een schrijven, dat slechts formeel aan hem was gericht, doch practisch moest dienen voor propaganda naar het buitenland. De dingen, die u gezegd hebt, eischen echter een openlijk antwoord."
Groener gispt dan in zijn brief de poging van Hitler om „een man, die zeven jaar lang de bewonderenswaardige bewijzen heeft geleverd van objectief beleid, een gewetensconflict tusschen ambtsplicht en persoonlijke loyaliteit op te dringen". Dit, aldus Groener, is in strijd met de gevoelens van ridderlijkheid.
Groener wijst er verder op, dat Hitler in zijn propaganda telkens weer de onaantastbare persoonlijkheid van Hindenburg vernedert, door de voorstanders van zijn candidatuur in een verkeerd licht te plaatsen. Hindenburg is niet de candidaat van een partij, maar van millioenen Duitsche arbeiders en millioenen andere Duitschers. Het is in strijd met de Duitsche traditie om mannen die een lang leven gewijd hebben aan de ontwikkeling des lands op één lijn te plaatsen met hen, die het bewijs van hun historische beteekenis nog moeten leveren. Niemand zal gehinderd worden in de vrije uitoefening van zijn stemrecht, maar ik beschouw het als mijn plicht, zoo besluit Groener, te waken voor de eer en het aanzien van Von Hindenburg. **(Vorig bericht blz. 235 K.)**

B. **FRANKRIJK. — Hulp aan de Donau-landen.** — De Fransche ambassadeur te Berlijn heeft den Staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken mededeeling gedaan van de Fransche bedoelingen in zake de hulp aan de Donaulanden en hem een memorie ter hand gesteld, waarin de denkbeelden van de Fransche regeering over de manier, waarop het mogelijk zou zijn den oeconomischen nood in Zuid-Oost-Europa te lenigen, zijn neergelegd.
De Fransche gezant te Weenen heeft den bondskanselier van Oostenrijk mededeeling gedaan van de besprekingen van den Franschen ambassadeur te Berlijn met den Duitschen Staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken ten opzichte van de hulp aan de Donaulanden, die gebaseerd is op preferente tarieven. Besprekingen, die Tardieu te Genève met de ministers van Buitenlandsche Zaken van Engeland en Italië heeft gehad, wijzen er er op, dat het de bedoeling van Frankrijk is de besprekingen over het constructieve plan voor het herstel van de noodlijdende Centraal-Europeesche staten in overleg met Duitschland te voeren. **(Vorig bericht blz. 242 F.)**

C. **ROME. — Bevolking.** — Wij ontleenen aan de „Corriere della Sera" het bericht, dat de bevolking van Rome in de laatste zestig jaren is vervijfvoudigd. Op 31 December 1871 telde de bevolking 244.486 zielen en op 21 April 1931 bedroeg het aantal van de te Rome ingeschreven bewoners meer dan één millioen. Deze aanwas vindt zijn oorzaak hoofdzakelijk in de immigratie uit alle deelen van Italië.
(„Corriere della Sera", Roma)

7 MAART 1932

D. **ARISTIDE BRIAND OVERLEDEN.** — De oud-minister Briand is te Parijs plotseling overleden.
Briand werd in 1862 te Nantes geboren. Hij studeerde in de rechten en na zijn studie te hebben voleindigd, begon hij zijn politieke loopbaan als secretaris van het bestuur van de toenmalige socialistische partij. Als redacteur van de „Democratie de l'Ouest", later van de „Lanterne" en de „Petite République", werkte hij samen met mannen als Jaurès, Millerand en Viviani.
In 1892 werd hij tot socialistisch Kamerlid van St. Etienne gekozen, welk district hij tot 1919 vertegenwoordigde, waarna het district van de Beneden-Loire hem naar het parlement afvaardigde. In het parlement ontwikkelde Briand zich tot een burgerlijk republikein met vooruitstrevende denkbeelden. Hij beschikte over groote redenaarstalenten en toen hij in de Kamer voldoende gezag had veroverd, bleek weldra dat hij was voorbestemd om Minister te worden.

Aristide Briand. †

Van 1906 af, toen hij voor het eerst een ministerzetel aanvaardde, tot 8 Januari 1932, bekleedde hij vele ministerfuncties en premierschappen. Briand is een zeer groot deel van de jongste 25 jaar leider of medeleider der Fransche politiek geweest. Hij had als weinigen den slag om met menschen om te gaan. Zijn vrienden noemden hem een „charmeur", in dien zin, dat hij het verstond, oneenigheid en ontstemming weg te charmeeren; zijn tegenstanders noemden hem een „endormeur", omdat hij door zijn overtuigend magnetisme de overtuiging van zijn tegenstanders aan het wankelen bracht.
Het grootste moment van zijn leven was: Locarno. De vredestoestand tusschen Frankrijk en België eenerzijds en Duitschland, waar hij zijn vriend en geestverwant Stresemann vond, anderzijds.
Met zijn vredeswerk heeft Aristide Briand zijn naam in de geschiedenis gevestigd. **(Vor. ber. blz. 48 R.)**

E. **FRANKRIJK. — Donau-plan.** — Het Fransche plan tot aaneensluiting der Donaustaten is gebaseerd op de volgende vier punten: 1. Oostenrijk, Hongarije en Tsjechoslowakije treden met elkaar in nauw economisch contact op de basis van een overeenkomst, waarin de economische betrekkingen tusschen deze staten voor de toekomst worden geregeld; 2. het toetreden van de overige Donaustaten tot deze statengroep, met uitzondering van Polen, is toelaatbaar, doch de drie eerstgenoemde staten vormen de basis; 3. de Fransche regeering verklaart zich bereid in geval van een practische uitvoering van het plan aan deze staten financieele hulp te verleenen; 4. Engeland, Italië, Frankrijk en Duitschland verplichten zich wederzijds geen aanspraak te maken op bijzondere voorrechten naast de economische voordeelen, die speciaal op het gebied der douanetarieven uit de nieuwe groepeering der Donaulanden voor hen zouden voortvloeien. Indien een der vier genoemde mogendheden één der Donaustaten bijzondere concessies op het gebied der douanetarieven zou doen, zou hieruit

in geen geval bijzonder voordeel getrokken mogen worden.
Naar voorts verluidt, staat het Fransche memorandum op het standpunt, dat de onderhandelingen over de aaneensluiting der Donaustaten pas practisch kunnen worden geopend, wanneer volledige overeenstemming tusschen Frankrijk, Engeland, Italië en Duitschland zal zijn bereikt. **(Vorig bericht blz. 246 B.)**

A. **JOHN PHILIP SOUSA OVERLEDEN.** — De bekende marschencomponist en orkestdirigent John Philip Sousa is op 77-jarigen leeftijd te Reading (Ver. St.) overleden. Sousa's marschen „The Washington Post", „Stars and Stripes for ever", „The Liberty Bells" oefenen nog altijd een groote bekoring op het publiek uit.

B. **L. J. S. VAN LEEUWEN. — Financieel adviseur der regeering der Hedjaz.** — De heer L. J. S. van Leeuwen, die 27 jaar in dienst bij de Nederlandsche Handel-Maatschappij is geweest, is tot financieel adviseur van de regeering der Hedjaz benoemd. Zijn taak zal zijn toezicht uit te oefenen op het financieel beleid der regeering en eventueel reorganisatie der financiën.

C. **NEDERLAND. — Aantal leerlingen in 1930.** — Het Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage verschafte gegevens betreffende het aantal scholen en leerlingen bij het gewoon lager onderwijs op 31 Dec. 1930. De getallen tusschen () zijn de aantallen op 31 Dec. 1929.
Aantallen scholen. Openb. scholen 3325 (3348), bijz. 4114 (3936). Totaal aantal scholen 7439 (7284). Aantal neutr. bijz. scholen 134 (127) waaronder 4 voor Israël. kinderen.
Aantallen leerlingen. Op openb. scholen 447.141 (455.583) ll., bijz. scholen 736.009 (705.828) ll. Totaal aantal ll. 1.183.150 (1.161.411).
Uit deze gegevens blijkt dat het aantal scholen met 155 is toegenomen, het aantal ll. met ruim 21.000.
Het aantal ll. der openb. scholen daalde ruim 8000, d.i. 1.85%, dat der bijz. scholen steeg ruim 30.000, d.i. ruim 4%. Het aantal ll. der Prot. chr. scholen steeg met ruim 3%, dat der R.-K. scholen met ruim 5% en dat der overige bijz. scholen met ruim 5%.
Gemiddeld aantal ll. per school. Het gemiddelde aantal ll. per school was: openb. sch. 134 (136), bijz. school 179 (179). **(Vorig bericht blz. 242 B.)**

D. **AMSTERDAM. — Posterijen en Telefonie.** — Bij de posterijen werden in 1931 verkocht: voor *f* 7.703.476 frankeerzegels, tegen *f* 7.843.058 in 1930. Het aantal verzonden en ontvangen aangeteekende stukken was in 1931 3.947.859 tegen 4.016.014 in 1930; telegrammen in 1931 2.167.574 tegen 2.309.162 in 1930; intercommunale telefoongesprekken in 1931 2.761.608 tegen 2.595.861 in 1930. Het aantal internationale gesprekken beliep in 1931 683.233 tegen 669.052 in 1930. Het aantal aansluitingen bij de gemeentetelefoon was op 31 December 1931 33.060.

E. **FINLAND. — Lappo-beweging.** — De voornaamste Lappo-leiders: Generaal Wallenius, Kosola, Koivito, Sario, Somersalo en Susitaival zijn gevangen genomen. De president der Finsche republiek, Svinhufvud, heeft het militaire opperbevel neergelegd. De censuur en de beperking van het telefoonverkeer zijn opgeheven. **(Vorig bericht blz. 242 A.)**

F. **KUNSTMATIGE HARTTONEN EN GERUISCHEN.** — Dr. Jacobsohn deelt in de Deutsche Medizinische Wochenschrift mede, dat, en hoe hij er in geslaagd is, kunstmatig harttonen en geruischen te verwekken en beschikbaar te maken voor demonstratieve doeleinden. Hij maakt daartoe gebruik van de technische hulpmiddelen van de sprekende film (filmtechnisch gesproken niet van de nadeltonfilm, maar van lichttonfilm). Hij maakte eerst een natuurlijke „lichttonfilm" van de harttonen en toen onder contrôle van een photocel een zelfgeteekende! Zoo slaagde hij gemakkelijk in een grafische synthese van alle harttonen en -geruischen en van alle rhytmische stoornissen daarvan (men kan met enkele phasen volstaan, die men dan met zekere snelheid laat roteeren en de luidspreker doet net zoo lang de normale of abnormale hartslag hooren als men maar wil). Alle denkbare afwijkingen werden op deze betrekkelijk eenvoudige wijze vastgelegd! (N.R.Crt.)

G. **NEDERLAND. — Vrijzinnig godsdienstige Joden.** — Het bestuur van de afdeeling Amsterdam van het Verbond van Liberaal-Religieuze Joden in Nederland heeft een bijeenkomst belegd, waar als sprekers zijn opgetreden de heer L. Levisson uit Den Haag, voorzitter van het Verbond, mevr. J. Vigeveno-Benario en Dr. J. Norden, opper-rabbijn te Elberfeld.
De heer Levisson gaf een uiteenzetting van het streven van het verbond, dat o.a. inhoudt strijd tegen godsdienstloosheid en indifferentie. Mevr. Vigeveno-Benario lichtte het doel van het verbond nader toe en wees op de noodzakelijkheid van godsdienstonderwijs op liberaal-religieuze basis voor de Joodsche jeugd. Dr. J. Norden sprak over de evolutie in het Jodendom en wekte de Joden, die niet in de rijen der orthodox staan, op, zich bij de liberaal-religieuzen aan te sluiten.

H. **AMSTERDAM. — Stille omgang.** — Zondag den 6en Maart 1932 hebben duizenden niet-Amsterdammers aan den „Stille Omgang" deelgenomen. De pelgrims voor dezen nacht kwamen uit een zeventigtal dorpen en steden. Er waren weer tal van extra treinen. Uit Brabant en Limburg waren zeker een 2000 personen gekomen, terwijl ook uit Friesland en Groningen de belangstelling groot was.
Het aantal personen dat te voet naar de hoofdstad komt wordt ook steeds grooter.
De kerken waren den geheelen nacht geopend. De gebeden die gezegd werden hadden tot intentie: „Redding uit de economische crisis, die ook op maatschappelijk en goddienstig gebied zoo treurige gevolgen heeft."
Na afloop van de kerkelijke plechtigheden en den Omgang, gingen de deelnemers naar Patronaatsgebouwen.
Het geheel heeft weer een zeer ordelijk en rustig verloop gehad.
Het aantal pelgrims kan geschat worden op pl.m. 40.000. **(Vorig bericht blz. 237 A.)**

I **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Niettegenstaande Japans belofte om de vijandelijkheden bij Shanghai te staken, is weder een Japansche divisie, uit 14.000 man bestaande, te Woesoeng ontscheept. De Japanners hebben hun opmarsch ver buiten de 20 K.M. zone voortgezet. **(Vor. ber. blz. 244 C.)**

K. **JOHAN THORN PRIKKER OVERLEDEN.** — Een van de rijkst en veelzijdigst begaafden onder onze Nederlandsche kunstenaars, Johan Thorn Prikker, is op 64-jarigen leeftijd te Keulen, waar hij hoogleeraar aan de "Werkschule" was, overleden.

L **NEUTRONEN. — Nieuwe stralen.** — Engelsche bladen maken melding van interessante proeven, die op het oogenblik gedaan worden in het Cavendish-laboratorium te Cambridge door dr. J. Chaduick, een jonge assistent in de afdeeling voor radio-actieve stoffen. Deze zou er in geslaagd zijn tot nu toe onbekende stralen van ongekende snelheid te definieeren. Volgens metingen en fotografische proeven vormen de stralen geen golven en heeft men noch met protonen noch met electronen te doen, doch met iets geheel nieuws. Hun ontstaan is niet te danken aan trillingen of aan positieve en negatieve ladingen. De stralen zijn daarentegen samengesteld uit neutrale deeltjes; vandaar dat men ze neutronen heeft gedoopt.

Zij zouden door niets tegen te houden zijn en door lood van verscheiden voeten dikte dringen.
In wetenschappelijke kringen te Cambridge spreekt men al van de ontdekking van de oerstof aller dingen.

A. **DONAUPLAN. — Persstemmen.** — De Amerikaansche pers waaronder de „New-York Times" meent, dat het Donau-plan Italië nauwer tot Frankrijk zal brengen. De „New-York Herald" bespreekt den economischen kant en is overtuigd, dat een aaneensluiting van Oostenrijk en Hongarije van groote economische waarde zal zijn.
De Hongaarsche pers is het met Tardieu's plannen niet eens. De „Pesti Hirlap" schrijft, dat Oostenrijk alleen dan tot het Donaublok kan toetreden, indien ook Duitschland daaraan deelneemt. De „Pesti Naplo" is van meening, dat een nieuwe economische regeling dan eerst mogelijk is, indien de financieele vraagstukken der betrokken landen afzonderlijk volkomen geregeld zijn.
In de „Magyarsag" schrijft Graaf Szechenyi dat hij van een Donaublok niets wenscht te weten. Hem interesseert alleen een economisch bondgenootschap tusschen Hongarije en Oostenrijk.
De Engelsche bladen zijn in hun meening zeer verdeeld. De „Times" ondersteunt Tardieu's plannen. De „Daily Telegraph" is minder enthousiast dan de „Times" en wijst op de benadeeling der Engelsche belangen door het Fransche plan, waardoor Engeland moet afzien van zijn meest-begunstigings-rechten.
De „Daily Herald" wijst Tardieu's plan van de hand, omdat het tegen Duitschland is gericht. **(246 E.)**

B. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Rapport van de Consulaire Commissie.** — Uit het rapport van de Consulaire Commissie te Shanghai blijkt, dat de Japansche troepen nieuwe gebieden hebben bezet en officieel wordt geconstateerd, dat tot nog toe alle pogingen om tot onderhandelingen over den wapenstilstand te geraken, zijn mislukt. Op het oogenblik worden slechts des nachts plaatselijke gevechten geleverd. **(Vorig bericht blz. 247 I.)**

C. **AMSTERDAM. — Tentoonstelling anti-oorlogsschilderijen.** — In het gebouw van de A. M. V. J. is een tentoonstelling van anti-oorlogsschilderijen van Willem van Schaik geopend. De expositie omvat dertien groote schilderijen en twintig teekeningen, die alle fel den gruwel van den oorlog doen zien.
(Vor. ber. Schilderkunst 227 G.)

D. **NOORWEGEN. — Regeering.** — Ten gevolge van het overlijden van den minister-president Kolstad heeft het geheele Noorsche ministerie zijn ontslag ingediend.

E. **DR. H. P. BERLAGE.** — Het Koninklijk Instituut van Britsche Architecten heeft in zijn te Londen gehouden bijeenkomst den Nederlandschen bouwmeester Dr. H. P. Berlage de Koninklijke gouden medaille voor architectuur uitgereikt, ter erkenning van zijn verdiensten als architect en stedebouwer.

F. **ITALIE. — Handelsovereenkomst met Oostenrijk.** — Italië en Oostenrijk hebben een handelsovereenkomst gesloten tot regeling van de uitwisseling van goederen en het goederentransport tusschen beide landen. Voorts is voorzien in de oprichting van een Oostenrijksch-Italiaansche vennootschap voor crediet-verleening, met zetel te Milaan.

G. **SOVJET-RUSLAND. — Aanslag op den Duitschen gezantschapsraad.** — Op den Duitschen gezantschapsraad v. Twardowski is te Moskou een aanslag gepleegd. Stern, de dader, weigert inlichtingen omtrent zijn daad. De Sovjetregeering heeft zoowel aan de Duitsche ambassade te Moskou als aan de Duitsche regeering te Berlijn haar leedwezen over den aanslag betuigd.

H. **DR. H. J. EYMAEL OVERLEDEN.** — Te Brussel is in den ouderdom van 83 jaar overleden Dr. H. J. Eymael, geboren te Heerlen in Limburg.
De groote verdienste van dezen geleerde bestond vooral in zijn uitnemende kennis van de taal van de 17e eeuw, vooral die van Brederoo en Huygens. In 1886 publiceerde hij zijn „Huygensstudiën".

I. **IERLAND. — Verkiezingen.** — Het definitieve eindresultaat der Iersche verkiezingen is officieel bekend. De republikeinsche partij Fianna Fail, de partij van De Valera, kreeg 72 zetels, de partij van president Cosgrave 56, de onafhankelijken 11, de boerenpartij 4, de Onafhankelijke Arbeiders Partij 2 en de Arbeiders Partij 7 zetels. **(Vor. ber. blz. 224 D.)**

K. **PERU. — Aanslag op den president.** — Een lid der Aprista Partij (revolutionnaire partij) heeft tijdens den kerkdienst te Lima, die werd bijgewoond door den president der republiek, een aanslag op dezen gepleegd. De president werd licht gewond. **(89 C.)**

8 MAART 1932

L. **DONAUPLAN. — Antwoord van Italië.** — De Italiaansche regeering heeft het Donauplan van de Fransche regeering beantwoord. Zij acht de Fransche plannen voor Italië van het grootste belang en begroet met vreugde het Fransche initiatief. De Italiaansche regeering acht het houden van een conferentie over deze quaestie zeer gewenscht en vindt het aan te raden om reeds tevoren financieele hulp te verleenen teneinde een eventueele ineenstorting van Donau-staten te vermijden. **(Vor. ber. blz. 248 A.)**

M. **POLEN. — Valsche postzegels.** — In den Senaat van Polen klaagde de Poolsche minister van Posterijen, Boerne, over het groote aantal vervalschte postzegels, dat in Polen in omloop was en de moeilijkheden, waarmee men te kampen had om de daders op het spoor te komen. Bovendien werden in den laatsten tijd allerlei ondernemingen opgericht, die zich belastten met het vervoer van postgoederen en daardoor de posterijen concurrentie aandeden. Er waren zelfs ondernemingen, die kans zagen telegrammen naar het buitenland te verzenden tegen een goedkooper tarief dan dat van de P. T. T. De moeilijkheden der Poolsche Posterijen werden nog verzwaard door het gebrek aan medewerking van het publiek. (Handelsblad)

N. **LUCHTSCHIP-DIENST OP ZUID-AMERIKA. — Friedrichshafen—Z.-Amerika.** — De fa. Wambersie en Zoon te Amsterdam, agente van de Luftschiffbau Zeppelin en van de Hamburg—Amerika Linie, wijst ons op de instelling van den voorloopig geregelden dienst Friedrichshafen—Z.-Amerika, waarvoor de eerste afvaart, naar zij meedeelt, zal plaats hebben op 21 Maart 1932, de tweede op 4 April 1932 en zoo vervolgens om de veertien dagen.
De dienst zal worden onderhouden met het luchtschip „Graf Zeppelin".
De bedoeling is nu voorloopig vier maal heen en weer te gaan. Van Friedrichshafen Maandag 21 Maart 0.30 (aan Pernambuco Woensdag 23 Maart 23.30); dan van Pernambuco terug naar Friedrichshafen 26 Maart (29 Maart) 1932.
De tweede reis vangt dan 4 April aan (tot 6 April en terug van 9—12); de derde reis 18 April (tot 20 April en terug van 23—26) en ten slotte 2 Mei. Dan rekent men, dat de „Graf Zeppelin" 10 Mei 1932 weer te Friedrichshafen terug is.
De bedoeling is dan om in de maanden van Augustus tot November 1932 nog zes van die heen- en terugreizen naar Pernambuco te maken.
Een enkele reis van Friedrichshafen naar Pernambuco kost 2000 Rm. (rond 1200 gulden). Daar is dan alles inbegrepen. **(Vorig bericht blz. 101 D.)**

A. **NEDERLAND. — Toelage aan Kamerleden.** — Reeds geruimen tijd geleden heeft de Tweede-Kamerfractie van den Vrijheidsbond medegedeeld, dat de leden zooveel van hun toelage als Kamerlid zouden laten staan als op de ambtenaarssalarissen gekort is. De korting bedraagt voor een toelage als de Kamerleden genieten, 2½% van de eerste duizend gulden en 5% van het overige bedrag, zoodat het in totaal 4% van het geheel beloopt.
Ook andere Tweede-Kamerfracties hebben dit voorbeeld gevolgd, hoewel er bij bepaalde fracties enkele leden zijn, wien deze korting niet convenieert en aan wie daarom is toegestaan, om het geheele bedrag van *f* 5.000 op te nemen. De sociaal-democratische fractie heeft echter geweigerd om aan deze vrijwillige korting mede te werken. Zij stelt zich nl. op een principieel standpunt: zij heeft, zoo zegt ze, krachtig geopponeerd tegen de korting van de ambtenaarssalarissen en wil nu niet zelf een voorbeeld geven. Verwacht wordt, dat ook de communisten hun geheele toelage wel zullen opnemen. (Tel.)

B. **ARNHEM. — Bouw van de Rijnbrug.** — De Minister van Waterstaat heeft aan Burgemeester en Wethouders van Arnhem zijn standpunt medegedeeld inzake den bouw van de Rijnbrug en geeft hun in overweging in April 1932 een beslissing te nemen. Mocht tegen dat tijdstip met de gemeente Arnhem omtrent dien bouw nog geen definitieve overeenkomst zijn bereikt, dan zal die brug uit het bestaande werkprogramma worden gelicht, waardoor de bouw naar een later tijdstip, waarschijnlijk niet voor 1937, wordt verschoven.
B. & W. van Arnhem hebben nu een nota aan den raad gericht, waarin zij naar aanleiding van den brief van den Minister, verklaren geen vrijheid meer te vinden om het initiatief tot eenig uitstel te nemen.
(Vorig bericht blz. 233 K.)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Nieuw ultimatum van Japan.** — In een nieuw ultimatum van den Japanschen opperbevelhebber wordt van de Chineezen geëischt, dat hun troepen nog 10 K.M., derhalve tot 30 K.M. afstand van Shanghai zullen terugtrekken. Mochten de Chineezen dezen eisch niet inwilligen, dan zullen de Japansche troepen opnieuw de vijandelijkheden openen. **(Vor. ber. blz. 248 B.)**

D. **NEDERLAND. — Twente-kanalen.** — De hoofdingenieur bij den Rijks-Waterstaat te Zutphen, heeft het maken van vier gedeelten van de Twente-kanalen tusschen de Schipbeek en de Regge, nabij Diepenheim met bijkomende werken, behoorende tot den aanleg der Twente-kanalen, aanbesteed. De raming was *f* 690.000.

E. **NEDERLAND. — Contingenteering Schoenwerk.** — De Ver. van Agenten & Grossiers in buitenlandsch Schoenwerk heeft in Amsterdam een vergadering gehouden, waar firma's uit alle deelen van het land aanwezig waren. De contingenteering en de tekortkomingen in de nieuwe wet werden besproken, o.a.:
1. van artikelen die niet in Holland vervaardigd worden;
2. opvattingen van crisisbureau en douane betr. artikelen geheel of gedeeltelijk van leder;
3. uitbreiding van den invoer van artikelen niet geheel van leder, etc.
Scherp kwam vooral de moeilijke positie der agenten in buitenlandsch schoenwerk naar voren. Het bestuur werd opgedragen, zich omtrent diverse zaken met de daarvoor in aanmerking komende regeeringslichamen in verbinding te stellen, opdat de belangen zoowel van de grossiers als van de agenten bij het treffen van maatregelen niet zouden worden overzien.
(Vor. ber. Contingenteering 244 D.)
(Vor. ber. Schoenindustrie 128 H.)

F. **DUITSCHLAND. — Supertarief.** — Het Duitsche Staatsblad bevat een noodverordening inzake de invoering van een supertarief, waarbij goederen, die uit landen komen, waarmede Duitschland geen handelsbetrekkingen onderhoudt, welke bij handelsverdrag zijn geregeld of die den import van Duitsche goederen op minder gunstige voorwaarden behandelen, behalve aan de gewone douanetarieven aan een extra-tarief onderhevig zullen zijn.
(V. b. Invoerr. 189 D.; v. b. Noodverordening 144 A.)

G. **DUITSCHLAND. — Verlaging Rijksbankdisconto.** — De Duitsche Rijksbank heeft met ingang van 9 Maart 1932 het disconto van 7 tot 6 pct. verlaagd. De beleeningsrente is verlaagd van 8 tot 7 pct.
(Vorig bericht blz. 130 C.)

H. **FRANKRIJK. — Studentenstaking.** — Als protest tegen de wet, welke de toelating van lagere juridische hulpkrachten tot de universiteiten vergemakkelijkt, zijn de studenten van de juridische faculteit der Parijsche Sorbonne in staking gegaan. In het algemeen billijken de professoren de motieven, die de studenten tot staking leidden.

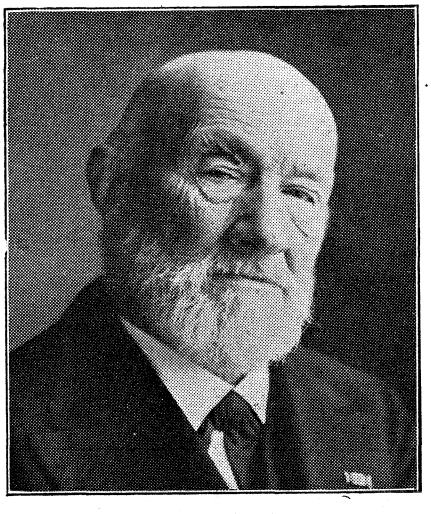
I. **NEDERLAND. — Sweepstake-Loten.** — De Minister heeft aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven een schrijven gericht waarin wordt medegedeeld, dat de Ierssche Sweepstake Loten van de Irish Free State Hospital's Sweepstake en de Sweepstake van het World Blind Subscription Fund onder artikel 1 van de Loterijwet 1905 vallen.
Krachtens art. 2, sub. 2o, van genoemde wet is het derhalve verboden, om aandeelen in die loterij hier te lande te verkoopen, te koop aan te bieden, af te leveren, uit te deelen of ten verkoop of ter uitdeeling in voorraad te hebben of op eenige andere wijze de deelneming in die loterij open te stellen of openlijk te bevorderen. Overtreding van dit verbod is strafbaar ingevolge art. 6 der wet.
De Minister verzoekt den proc. generaal te willen bevorderen, dat, wanneer blijkt dat personen zich met betrekking tot genoemde buitenlandsche loterij schuldig maken aan eenige handeling krachtens art. 2, sub 2o, der meerbedoelde wet verboden, tegen hen door politie of justitie worde opgetreden.
Den eersten tijd zoude in daarvoor in aanmerking komende gevallen kunnen worden begonnen met een waarschuwing. Maar overigens zal strafrechtelijk zijn in te grijpen c. q. met inbeslagneming van stukken. Mocht een parket het wenschelijk achten om in verband met een eventueel in te stellen strafvervolging nadere inlichtingen betreffende de bewuste loterij te verkrijgen, dan kan het zich wenden, aldus wordt medegedeeld, tot den Officier van Justitie te Amsterdam, onder wiens leiding het bovenbedoelde onderzoek, waarbij o.a. enkel bescheiden uit Ierland zijn verkregen, heeft plaats gehad.

K. **NEDERLAND. — Industrieele mogelijkheden.** — De Kamer van Koophandel te Rotterdam heeft den jaardag der Kamer herdacht en ter gelegenheid hiervan een receptie gehouden.
De heer Charles Stulemeyer, de bekende industrieel uit Noord-Brabant, hield een belangwekkende rede over: „Nederlands industrieele mogelijkheden en die van Noord-Brabant in het bijzonder".
Spr. ziet bij de depressie, die wij thans meemaken, de toekomst niet hopeloos in. Wel is sedert 1929 het nationaal vermogen met ruim vijf milliard gulden verminderd, doch daar staat direct tegenover, dat de financieele positie van de meeste onzer industrieele ondernemingen, bekeken aan de hand van de jaarcijfers over 1930, niet zoodanig is, dat zij niet opgewassen zouden zijn tegen de komende tijden. Technisch staan zij op een zeer hoog peil.
Echter speelt in de bedrijfseconomie de loonfactor een groote rol, vooral voor de exportbedrijven. Vergelijkt men de voorwaarden hier te lande met die waaronder de buitenlandsche concurrenten werken, dan ziet het er voor onze exportindustrieën bedroevend uit. Velen betalen loonen die 40 à 50% onder de onze liggen.

Engeland bekampt ons door het verlaten van den gouden standaard en in de laatste jaren is vooral Japan komen opdagen met kostprijzen, direct beïnvloed door lage loonen, lagen levensstandaard en een gedeprecieerd betaalmiddel. Nederland zal alleen dan zijn plaats in de wereld kunnen handhaven, indien de geheele levensstandaard op een lager niveau wordt gebracht.
Groot onheil verwacht spr. van het loslaten van den gouden standaard. De durf, de ondernemingsgeest, de energie en de taaie volharding van onze vooraanstaande mannen zijn voor spr. een geruststelling, dat men hier niet bij de pakken zal blijven neerzitten.
De crisis, die bijna even hevig over de geheele wereld woedt, maakt, dat wij reeds tevreden zijn, als wij er doorheen komen met het ongerept houden van ons industrieele apparaat.
Van hoog tot laag moeten wij versoberen en bezuinigen, harder en meer werken en, zoo concludeerde spreker, wanneer dit geschiedt, dan wanhoop ik niet aan de toekomst van Nederland, zie ik een bloeiend geïndustrialiseerd Nederland. **(V. b. Industrie 219 B.)**

A. **ARISTIDE BRIAND. — Persstemmen over Briand.** — Uit Duitschland: Het „Berliner Tageblatt" meent, dat Briand een goed Franschman en een goed Europeaan was. De „Deutsche Zeitung" schrijft, dat Briand nooit een vriend van Duitschland is geweest. De „Vorwaerts" is van opvatting, dat Briand een goed patriot is geweest. De „Lokalanzeiger" beweert, dat figuren als Briand gevaarlijker dan Clemenceau zijn. De „Germania" ziet in Briand een overtuigd man van de vredesgedachte.
Uit Engeland: De „Times" schrijft, dat Briand de bijzondere gaven van een idealen Minister van Buitenlandsche Zaken had. De „Daily Telegraph" roemt Briands vriendschap voor Engeland. De „Daily Herald" stelt Briands vredesgedachte op den voorgrond. De „Daily Express" prijst Briands werk voor den Volkenbond. De „Daily Mail" schrijft, dat het Engelsche volk het verscheiden van Briand ten diepste betreurt. **(Vorig bericht blz. 246 D.)**

B. **PROF. MR. JAN DE LOUTER OVERLEDEN.** — Te Hilversum is op 84-jarigen leeftijd overleden de Oud-Hoogleeraar in het Nederlandsch Staats- en Administratief recht, het Volkenrecht en de Rechtsphilosophie aan de hoogeschool te Utrecht, Prof. Mr. J. de Louter.

Prof de Louter.

Op 22-jarigen leeftijd promoveerde hij aan de Utrechtsche hoogeschool op een proefschrift getiteld „De beperkingen der rechtsbevoegdheid ten gevolge van vermindering der burgerlijke eer". Hij vestigde zich daarna als advocaat, om na twee jaar benoemd te worden tot leeraar in de staatsinstellingen aan het gymnasium Willem II te Batavia. In 1879 werd de Louter naar Amsterdam geroepen als professor in de staatsinstellingen aan de universiteit te Amsterdam. Kort daarop volgt zijn hoogleeraarschap te Utrecht in Nederlandsch Staatsrecht, Volkenrecht, Administratief recht en Rechtsphilosophie. De Koningin heeft indertijd van hem juridisch onderricht ontvangen. Hij behoorde tot de liberale partij.
Op zijn naam staan een lange reeks van geschriften, waaronder twee standaardwerken: „Handleiding tot de kennis van het Staats- en Administratief recht van Ned.-Indië" en „Het stellig Volkenrecht". Dit laatste werk is in verschillende moderne talen vertaald.
Prof. de Louter was naast geleerde ook propagandist voor de gedachte der Internationale rechtsorganisatie der volken. Hij was een groot vaderlander en onze stamgenooten in Z.-Afrika hadden zijn volle sympathie.
Met professor de Louter is een van Nederlands beste kenners van het volkenrecht heengegaan.

C. **NEDERLAND. — Accijnzen verhoogd.** — De Tweede Kamer nam de door de Regeering voorgestelde accijnzenverhooging aan.
Verhoogd worden de volgende, indirecte lasten: de suiker-accijns met tien opcenten, de opcenten van den wijnaccijns van 20 op 80, de opcenten van het zegelrecht op buitenlandsche effecten van 20 op 80 cent per *f* 100,— nominaal, de opcenten van den sigaretten-accijns van 30 op 50.
Op citroenen, bananen, mandarijnen en sinaasappelen wordt een nieuw invoerrecht van 10% geheven.
(Vor. ber. 233 M.; v. b. Verh. Zegel 210 G.)

D. **RUSLAND. — Rede van Kalinin.** — Kalinin heeft op een Kolchoz-congres van Noord-Kaukasië een redevoering uitgesproken waarin hij o.a. ook de gebeurtenissen in het Verre Oosten memoreerde. Kalinin meent, dat voor alles het absolute handhaven van den vrede noodzakelijk is. Mocht echter de politiek van een willekeurig kapitalistisch land de vitale belangen van het Russische volk aantasten, dan zal iedere arbeider, ieder Kolchoz-lid en het geheele land zeggen: „Wij zullen tot het einde strijden". Rusland moet gereed zijn voor dien strijd, opdat er te minder neiging zal zijn het aan te vallen.

E. **OPGRAVINGEN. — Irak.** — Te Kisj in Irak, dat men wel eens de oudste stad der wereld heeft genoemd, gaan de Engelsch-Amerikaansche opgravingen rustig en regelmatig verder. Men heeft thans een groot zwembassin in den tuin van het koningspaleis der Sasaniden blootgelegd. Te Kisj heeft een belangrijke nederzetting bestaan, die door de Sasanidische heerschers was gegrondvest. De ruïnes van deze stad, die zich meer dan acht kilometer Oostwaarts uitstrekken, heeft men nog maar ten deele onderzocht. Het zwembassin is technisch zoo volmaakt, dat het volkomen kan wedijveren met de modernste inrichtingen van den huidigen dag.
Het groote bekken van 15 meter lengte en 12 meter breedte was met geglazuurde tegels bekleed en het had een zeer gecompliceerd buizensysteem voor den watertoevoer. Buizen, vervaardigd van gecementeerde tegels voerden voortdurend versch water toe en hielden door uitlaten den waterspiegel op een bepaalde hoogte.
In het paleis heeft men ook een wonderschoone verzameling blauw-geglazuurd vaatwerk gevonden. Dit is de eerste volledige serie Sasanidisch vaatwerk, die men heeft geborgen. Terracotta-kappen van mannen en vrouwen, die eveneens aan het licht kwamen, geven er een voorstelling van, hoe de bevolking der stad er onder de Sasanidische heerschappij uitzag.
Andere opgravingen hebben onze kennis van de oudere nederzettingen te Kisj verrijkt. De geheele westzijde van den tempel van Nebucadnezar is thans

blootgelegd en ook de noordkant van den Sumerischen tempel, die omstreeks 3000 voor Christus is gebouwd. Deze tempel heeft twee groote torens, enorme bouwwerken van tegels, waarvan één meer dan zestig meter hoog is. Deze torens, die misschien evenals de Egyptische pyramiden eens graven hebben bevat, zijn tegenwoordig nog een van de geheimenissen van Kisj.
Bijna honderd tafeltjes met inscripties uit den tijd van Nebucadnezar, welke eveneens tot de jongste behooren, vertellen van het levendige zakenleven, dat toentertijd in de stad heerschte.

A. **NEDERLAND. — Paarden.** — Niettegenstaande de uitbreiding van het motorverkeer zijn er in Nederland 300.000 paarden.
(Vor. ber. Paardenfokkerij 232 C.)

B. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — De hoofdcommissie der Assemblée te Genève deelt mede, dat zij telegrammen van de Engelsche, Amerikaansche, Fransche en Italiaansche hoofdofficieren te Shanghai heeft ontvangen, volgens welke deze besloten hebben, dagelijks een gemeenschappelijk rapport over de toestanden rondom Shanghai naar Genenève te zenden.
Inmiddels blijkt uit de discussies der groote en kleine mogendheden, dat niemand een woord van verdediging voor Japan heeft gesproken. **(Vor. ber. 249 C.)**
(Vor. ber. Volkenbond 244 C.)

9 MAART 1932

C. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Indianisatie van het Onderwijs.** — Volgens een regeeringsbesluit zal tot geleidelijke indianisatie van het onderwijs voor Inlanders worden overgegaan. Het gevolg van dit besluit zal zijn, dat 1300 Nederlandsche onderwijzers door Inlandsche onderwijzers zullen worden vervangen. **(Vorig bericht blz. 189 B.)**

D. **NEDERLAND. — Betooging tegen Japan.** — Voor de Japansche consulaten te Rotterdam en Amsterdam hebben communistische betoogingen tegen Japan plaats gehad.

E. **NEDERLAND. — Diamant-industrie. - Plan Douwes.** — De minister heeft zijn goedkeuring verleend aan het plan tot bevordering van de werkgelegenheid voor diamantbewerkers, dat door wethouder Douwes, na overleg met den Algemeenen Nederlandschen Diamantbewerkersbond en de Juweliersvereeniging was opgesteld.
De bedoeling van dit plan is te gaan werken tegen de buitenlandsche tarieven en er zal een toeslag op het loon worden gegeven. Deze toeslag zal door de Regeering worden betaald. **(Vor. ber. blz. 169 H.)**

F. **ENGELAND. — Scheepvaart.** — In antwoord op een vraag aan Runciman in het Lagerhuis gedaan ten opzichte van de steunverleening der regeering voor den bouw van het nieuwe schip der Cunard Lijn, heeft de minister geantwoord, dat de regeering daarvoor geen steun zal verleenen. Hij kon niet zeggen, of het schip zou worden afgebouwd. Met het prestige van Engeland in de Transatlantische vaart zal de regeering evenwel rekening houden.
(Vorig bericht blz. 144 C.)

G. **LITAUEN. — Woldemaras.** — Oud-minister-president Woldemaras is in zijn hotelkamer te Kowno gearresteerd. Men legt verband tusschen zijn arrestatie en zijn pogingen om weer een rol in de politiek te gaan spelen en een nieuw tijdschift uit te geven. Nader wordt medegedeeld, dat de arrestatie geschiedde, omdat Woldemaras zich niet heeft gehouden aan de voorwaarden, waarop hem een verblijf in Kowno was toegestaan.

H. **NEDERLAND. — Wertheim-Salomonson-Stichting.** — Het bestuur van de Wertheim-Salomonson-Stichting heeft voor het eerst een prijsvraag uitgeschreven van den volgenden inhoud:
De Stichting verlangt op grond van literatuurstudie en een experimenteel onderzoek een bijdrage tot de oplossing van het vraagstuk of stralen van een kleinere golflengte dan de K-straling van Uranium (= 107 A) dus Röntgenstralen behoorende bij een hoogere spanning dan 115 KV en y-stralen, een selectieve chemische, biologische of serelogische reactie kunnen geven, of dat deze reacties alleen afhankelijk zijn van de energie.
De bewerking moet geschieden in de Nederlandsche taal, geschreven worden in machineschrift en vóór 1 Sept. 1933 toegezonden worden aan den secretaris der Stichting L. G. Heilbron, Van Breestraat 51, Amsterdam. Zij moet geteekend zijn met kenspreuk en daarbij moet gevoegd worden een verzegeld briefje, dat dezelfde kenspreuk tot opschrift heeft en den naam, het beroep en het adres van den schrijver bevat. Voor het beste antwoord, dat voor bekroning in aanmerking komt, zal het bestuur der Stichting de gouden medaille der Stichting uitreiken op een nader te bepalen dag en plaats in een openbare vergadering van de Nederlandsche Vereeniging voor Electrologie en Röntgenologie.
De gelegenheid tot mededinging staat open voor Nederlanders en voor in het Rijk en zijn Koloniën gevestigde vreemdelingen.
De commissie van beoordeeling bestaat uit: prof. dr. J. Clay, L. G. Heilbron en prof. dr. J. van Ebbenhorst—Tengbergen.

I. **FRANKRIJK. — Invoer van fruit.** — De directie van den landbouw deelt mede, dat het Journal officiel van 9 Maart een decreet van den president van de Fransche Republiek bevat, waarbij de invoer van versch fruit uit een aantal landen wordt verboden met het oog op het voorkomen van de San José Schildluis in die landen.
In verband daarmede moeten zendingen fruit uit verschillende landen — ook uit Nederland — ten einde in Frankrijk te worden toegelaten, vergezeld gaan van een certificaat van herkomst. **(Vor. ber. 241 D.)**
(Vor. ber. Tuinbouw Ned. 211 A.)

K. **NEDERLANDSCH-INDIE. — In- en uitvoer.** — De waarde van den invoer bedroeg in 1931 *f* 549 millioen tegen *f* 834 millioen in 1930.
De waarde van den uitvoer bedroeg in 1931 *f* 810 millioen tegen *f* 1.203 millioen in 1930. **(V. b. 205 A.)**

L. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Staatsfinanciën.** — De opbrengst der landsmiddelen bedroeg in December 1931 totaal *f* 49.200.000 tegen in December 1930 *f* 63.100.000. De totale opbrengst der middelen over 1931 bedroeg *f* 517.700.000 tegen *f* 631.500.000 over 1930. Procentsgewijze zijn de opbrengsten in 1931 vergeleken bij 1930 als volgt verminderd: invoerrechten 19.9%, uitvoerrechten 4.7%, statistiekrecht 1.8%, accijnzen 5.5%, zegelrecht 2.4%, overschrijvingsrecht 0.4%. **(Vorig bericht blz. 198 K.)**

M. **AMSTERDAM. — Nieuwe leening van het Rijk.** — Het rijk had, ingaande 1932, aan de gemeente een leening verstrekt van *f* 36 millioen, tegen een rentevoet van 4¾%, feitelijk tot de tijden gunstig zijn om haar, met ander leeningsgeld, af te lossen.
Daar evenwel nog tal van openbare werken geheel of gedeeltelijk moeten worden uitgevoerd, heeft de gemeente aan deze leening niet genoeg.
Vandaar dat bij de regeering een verhooging der 36-millioensleening is aangevraagd tot in totaal 55 millioen, en op dezelfde voorwaarden.
Wij vernemen dat de Minister van Financiën tegenover deze aanvrage niet afwijzend staat.

N. **CHINEESCH-JAPANSCH CINFLICT. - Kabinetszitting te Tokio.** — De Minister van Buitenlandsche Zaken Yoshisawa bracht rapport uit over de onderhandelingen te Shanghai en verklaarde, dat Japan alles gedaan heeft om een verdere verscherping van het conflict te vermijden. Aangezien de Chineesche regeering echter weigert de Japansche voorstellen te

aanvaarden, zou de Japansche regeering het opperbevel te Shanghai instructie geven om den opmarsch tegen de Chineesche troepen voort te zetten en de spoorlijn Shanghai-Nanking van Chineesche troepen te zuiveren. **(Vorig bericht blz. 251 B.)**

A. **NOORWEGEN. — Buitenlandsche handel.** — In 1930 had de invoer nog een waarde van 1065 millioen kronen, in 1931 was die waarde met ruim 200 millioen gedaald tot 856.6 millioen. De waarde van den uitvoer was in 1931 466.6 millioen tegen 684 millioen in 1930. Het importsurplus is dus gestegen van 381 tot 390 millioen kronen.
Sterk gedaald is de invoer van vetten, oliën en teer, n.l. van 60 millioen kronen tot 40 millioen, terwijl de invoer van schepen en machines daalde van 290 tot 221, die van grondstoffen voor de industrie en van halffabrikaten van 110 tot 87 millioen.
De waarde van den uitvoer van pulp daalde van 89 tot 53 millioen, die van papier van 79 tot 44, die van hout van 32.7 tot 19.5 millioen kronen.

B. **AMSTERDAM. — Spaarbank en Bank van Leening.** — Het bedrag, waarmede de bij de Rijkspostspaarbank en de Spaarbank voor de Stad Amsterdam ingelegde bedragen de terugbetaalde overtroffen, was ongeveer 30% lager dan in 1930, n.l. *f* 3.244.000 tegen *f* 4.622.000. Er werd meer ingelegd (*f* 41.135.400 tegen *f* 36.882.400 in 1930), maar ook meer terugbetaald (*f* 37.891.400 tegen *f* 32.260.200).
Opmerkelijk is, dat ondanks den ongunstigen economischen toestand een minder druk gebruik van de bank van leening wordt gemaakt. Aan beleensommen betaalde zij *f* 3.293.700 uit, tegen *f* 3.817.700 in 1930. Echter werden ook minder panden gelost; in 1931 voor *f* 3.232.100, in 1930 voor *f* 3.633.600.

C. **JAPAN. — Geen non-agressiepact met Rusland.** — Een speciaal Russisch-Japansch non-agressiepact wordt overbodig geacht, aangezien de Russisch-Japansche betrekkingen goed zijn en de vrede door het Kelloggpact volkomen is gegarandeerd. **(170 K.)**

D. **RUSLAND. — Non-agressiepacten met Finland en Polen.** — De Russische vertegenwoordigers te Helsingfors en Warschau hebben de Finsche en Poolsche regeeringen er op attent gemaakt, dat de in Januari onderteekende non-agressieverdragen met Rusland nog niet zijn geratificeerd, hoewel dit binnen 30 dagen had moeten geschieden. De niet-ratificatie zou, volgens Moskou, een verscherping van den toestand, in verband met de Russische politiek in Oost-Europa, beteekenen. **(V. b. Finland 179 D.; v. b. Polen 184 C.)**

E. **DUITSCHLAND. — Noodverordening ter bescherming der industrie.** — De Duitsche regeering heeft in aansluiting op de noodwetgeving van den 8sten December 1931 een aanvullende noodwetgeving uitgevaardigd, die speciaal ter bescherming van de industrie is aangebracht.
Deze bevat de bepaling, dat de reclame door middel van toegift-artikelen niet meer vereenigbaar kan worden geacht met een gezond bedrijfsbeheer, aanleiding geeft tot de vrees, dat de prijs van het toegiftartikel in den verkoopsprijs is inbegrepen, of op de qualiteit van het product wordt uitgespaard, en derhalve met ingang van 1 Juli a.s. verboden wordt.
In verband met het toenemen der misstanden op het gebied van den verkoop wordt bepaald, dat uitverkoopen nog slechts mogen plaats hebben onder bepaalde voorwaarden (de volkomen liquidatie van een zaak, een filiaal of een artikel, dat door een bepaalde handelsonderneming wordt gevoerd). De bevoegdheden der autoriteiten om tegen overtredingen op te treden, worden versterkt.
In de noodverordening worden de wetgevende maatregelen getroffen, welke vereischt zijn om de leemten in de tot nu toe bestaande wetgeving aan te vullen, in het bijzonder met het oog op handels- en bedrijfsspionnage.
In het derde deel der verordening wordt bepaald, dat ondernemingen, welke artikelen tegen eenheidsprijzen leveren, gedurende de eerstvolgende twee jaren niet mogen worden geopend in steden met minder dan 100.000 inwoners. Door dezen maatregel worden de detailhandelaars in de middelgroote en kleinere steden in de eerstvolgende jaren eenigszins in hun broodwinning beschermd.
Voor de groote steden werd deze maatregel niet noodzakelijk geacht. (Alg. Handelsblad.) **(V. b. 249 F.)**

F. **RUSLAND. — Autonome Joodsche republiek.** — Er bestaat in Rusland het plan, in Biro-Bidzjan, een streek in het Verre Oosten (Siberië), Joden te koloniseeren en er later een autonome Joodsche eenheid te vormen. De kolonisatie gaat echter uiterst langzaam, omdat het klimaat in Biro-Bidzjan ruw is.
Kalinin heeft zich nu in dien geest uitgelaten, dat Biro-Bidzjan tot autonome Joodsche republiek uitgeroepen zal worden, zoodra het gebied een Joodsche bevolking zal hebben van ten minste 10 tot 15.000 zielen. Kalinin beschouwt een Joodsche meerderheid niet als noodzakelijk. Hij verwees naar het schiereiland Krim, waar een autonome Tartaarsche republiek bestaat, hoewel de Tartaren er slechts 20% van de bevolking uitmaken. Iets dergelijks is ook in Biro-Bidzjan mogelijk.
Kalinin is een warm voorstander van de spoedige instelling van een autonome Joodsche republiek, hetgeen volgens hem een gebeurtenis van wereldbeteekenis zal zijn. Na zooveel eeuwen zouden de Joden opnieuw een natie worden met een eigen staat. Er zijn nu veel Joden in de centrale lichamen van de Sovjet-Unie, maar die Joden zijn er niet als vertegenwoordigers van het Joodsche volk gekomen; zij vertegenwoordigen andere maatschappelijke groepen. Na de instelling van een autonome Joodsche republiek in Biro-Bidzjan zouden er in de centrale Sovjet-instellingen Joden komen, die als vertegenwoordigers van het Joodsche volk beschouwd zouden kunnen worden. (Alg. Handelsblad.)

G. **ENGELAND. — Handel met Rusland.** — In het Lagerhuis deelde de Minister voor de Overzeesche Gewesten mede, dat de commissie, die te beslissen heeft over de garanties voor uitvoercredieten, de credieten aan Rusland, welke een looptijd hebben van meer dan 12 maanden, voortaan uit financieele en economische overwegingen nog slechts onder verscherpte voorwaarden zou verstrekken.
Terwijl Rusland voor £ 135 millioen in Engeland invoerde, bedroeg de Engelsche uitvoer naar Rusland slechts £ 25 millioen. Engeland betaalde in contanten, terwijl Rusland op crediet koopt.

H. **ROEMENIE. — Deviezen-maatregelen.** — Het Ministerie van Financiën heeft besloten, de beperkende deviezen-maatregelen voorloopig slechts toe te passen ten opzichte van Oostenrijk en Hongarije.

I. **ENGELAND. — Lloyd George.** — Lloyd George, die ernstig ongesteld was, heeft zijn terugkeer in de politiek met een lunch ingewijd. **(Vor. ber. 161 I.)**

K. **JAPAN. — Bankwezen.** — De Bank van Japan heeft op 5 Maart '32 een crediet van Yen 5 millioen verstrekt aan enkele banken in het Westen van Japan, ten einde dezen steun te verleenen. Vijf instellingen met een gezamenlijk kapitaal van Yen 30 millioen zijn genoodzaakt geweest haar loketten te sluiten, in verband met de buitengewoon groote opvragingen van deposito's.
De opvragingen van saldi zouden het gevolg zijn van het mislukken der fusie-onderhandelingen tusschen 2 banken, alsmede aan de verliezen, die in verband met de economische depressie zijn ontstaan.

L. **IERLAND. — De Valera tot president gekozen.** — De Valera is met 81 tegen 68 stemmen tot president

van de Iersche regeering gekozen, Frank Fahy tot speaker van de Dail Eireann. De samenstelling van het nieuwe Iersche Kabinet is de volgende:
De Valera, president van den Ministerraad en Minister van Buitenlandsche Zaken;
O'Kelly, vice-president en Minister van Plaatselijk Bestuur en Gezondheid;
McEntée, Financiën;
Lemass, Industrie en Handel;
Derrig, Onderwijs;
Ruttledge, Visscherij;
Ryan, Landbouw;
Geoghegan, Justitie;
Senator Connolly, Post en Telegrafie;
Aiken, Defensie.

De Valera

10 MAART 1932

A. **RUSLAND. — Verhouding tot Japan.** — De „Iswestja" het Sovjet-orgaan bespreekt in zijn nummer van 4 Maart het conflict in het Verre Oosten en Japans politiek tegenover Rusland. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De toestand in het Verre Oosten wordt met den dag kritieker. De sympathieën van het Russische volk zijn geheel aan de zijde van het Chineesche volk, dat gebukt gaat onder den last van imperialistische exploitatie. De Sovjet-Republiek is echter vredelievend en houdt zich neutraal. Desondanks aanschouwt de Russische regeering een voortdurende provocatie, zoowel in Mandsjoerije als in de Siberische grensstaten, van Japansche zijde en vooral van de Japansche militaire macht waarover de Sovjet-regeering geheime documenten bezit, die er op wijzen, dat Japan op oorlog aandrijft. Het feit, dat Japan geen antwoord heeft gegeven op het Sovjet-voorstel tot het sluiten van een non-agressiepact spreekt boekdeelen. De „Iswestja" eindigt met mede te deelen, dat Rusland geen duimbreed grondgebied aan anderen zal afstaan. („Iswestja", Moskou)

B. **VOLKENBOND. — Ontwerp-resolutie in zake het Chineesch-Japansch conflict.** — Het bureau der Volkenbondsvergadering heeft zijn werkzaamheden in zake het ontwerp-resolutie, betreffende de regeling van het Chineesch-Japansch conflict, die aan de V.B.-vergadering voorgelegd zal worden, beëindigd. Het ontwerp-resolutie bevat het besluit tot instelling van een commissie van 19 leden, die de regeling van het conflict verder zal behandelen. Deze commissie moet aan de V.B.-vergadering rapport uitbrengen over de staking der vijandelijkheden en het terugtrekken der Japansche troepen. Het terugtrekken der Japansche troepen moet zich ook tot Mandsjoerije uitstrekken. Eventueel zal advies gevraagd worden aan het Haagsche Hof. **(Vor. ber. blz. 251 N.)** **(Vor. ber. Volkenbond 251 B.)**

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Vooruitzichten op wapenstilstand te Shanghai.** — Van Japansche zijde is verklaard, dat men bereid is te onderhandelen over staking der vijandelijkheden op den grondslag van de Volkenbondsvoorstellen. Van Chineesche zijde is men tot onderhandelen bereid. De Chineezen stellen daarbij de volgende voorwaarden:
1. De onderhandelingen moeten beperkt blijven tot het staken der vijandelijkheden en het volledige terugtrekken der Japansche troepen.
2. Het terugtrekken der Japansche troepen zal moeten geschieden, zonder dat daaraan bepaalde voorwaarden verbonden zullen mogen worden.
De vooruitzichten op een definitieve beëindiging der vijandelijkheden tusschen Japanners en Chineezen zijn belangrijk toegenomen, hoewel nog steeds op verschillende punten van het front gevochten wordt. De opperbevelhebber der Japansche troepen te Shanghai, generaal Shirokawa, heeft verklaard, dat hij den Chineesch-Japanschen oorlog als geëindigd beschouwt.
Maarschalk Tsjang Kai Sjek heeft het opperbevel over het geheele Chineesche leger, de zee- en luchtstrijdkrachten inbegrepen, overgenomen.
Japan heeft de erkenning van de Mandsjoerijsche republiek voor onbepaalden tijd uitgesteld. **(253 B.)**

D. **VOETBAL. — België—Nederland.** — De Keuze-Commissie van den K.N.V.B. heeft het Nederlandsche elftal, dat op 20 Maart 1932 te Antwerpen tegen België zal spelen, samengesteld.
De Nederlandsche ploeg ziet er als volgt uit:
Doel: Van der Meulen (H.F.C.) (aanvoerder).
Achterhoede: Weber (A.D.O.) en Van Run (P.S.V.).
Middenlinie: Paauwe Sr. (Feijenoord), Anderiessen (Ajax), van Heel (Feijenoord).
Voorhoede: Wels (Unitas), Adam (H.V.V.), Lagendaal (Xerxes), Mol (K.F.C.), van Nellen (D.H.C.).
Reserves zijn: van der Male (Feijenoord), Lelieveld (V.U.C.), Paauwe Jr. (Feijenoord), van den Broek (P.S.V.), Kools (N.A.C.). **(Vor. ber. blz. 214 E.)**

E. **ENGELAND. — Disconto.** — Het Engelsche bankdisconto is wederom verlaagd, en wel van 5% tot 4%. **(Vorig bericht blz. 219 C.)**

F. **NEDERLAND. — Minister Deckers teruggekeerd.** — Het doel van de reis van den Minister van Defensie, die uit Indië is teruggekeerd, was, volgens Minister Deckers, hoofdzakelijk om de marine-instellingen te zien en met den commandant der Indische zeemacht besprekingen te houden. **(Vor. ber. 161 E.)**

G. **NEDERLAND. — Textielconflict.** — Het besluit van het bestuur van St. Lambertus om, op basis van den brief van de werkgevers van 18 Februari nogmaals een conferentie met de werkgevers te houden, onder leiding van den burgemeester van Enschedé, is door 700 leden dezer vereeniging niet aangenomen. Zij wenschen te blijven staken. **(Vor. ber. 245 C.)**

H. **NEDERLAND. — Contingenteering van Damesconfectie.** — De Landelijke Bond van Winkeliers in Damesconfectie heeft op een druk bezochte vergadering zijn grieven tegen de contingenteering van damesconfectie uiteengezet. De pers was hiervoor speciaal uitgenoodigd. De voornaamste grief is, dat de belangrijkste groep van winkeliers en ook handelsagenten niet vooraf zijn gehoord, inzake de contingenteeringsmaatregelen van hun artikel.
(Vorig bericht blz. 249 E.)

I. **ECUADOR. — Moratorium.** — De regeering van Ecuador heeft een binnenlandsch moratorium van 90 dagen voor de banken afgekondigd.

A. **NEDERLAND. — Mijnbedrijf.** — De Ned. R. K. Mijnwerkersbond, de Prot. Chr. Mijnwerkersbond en de Centrale van werknemers in het mijnbedrijf hebben het volgende schrijven verzonden aan de Contactcommissie in het mijnbedrijf:
„De besprekingen in de laatste vergadering der Contactcommissie hebben ondergeteekenden niet kunnen overtuigen van de noodzakelijkheid der doorvoering van de door de directies voorgestelde maatregelen inzake de vermindering der mijnwerkersloonen, den kindertoeslag en wijziging der verlofsregeling.
Zij erkennen intusschen, dat de mijnindustrie mede tengevolge van de door het buitenland getroffen maatregelen in een ongunstiger positie verkeert dan in 1925, in welk jaar de thans geldende regeling werd afgesloten.
Zij stellen er prijs op, dat de voor de laatste drie jaren geldende verlofsregeling ongewijzigd wordt gehandhaafd en de mijnwerkersgezinnen niet extra worden getroffen door een vermindering van den kindertoeslag.
Indien de directies bereid worden gevonden de verlofsregeling en den kindertoeslag ongewijzigd te handhaven, zijn ondergeteekenden bereid de nog te houden besturenconferentie hunner organisaties te adviseeren een verlaging der loonen met 5 pCt. te accepteeren. **(Vorig bericht blz. 239 E.)**

B. **SPANJE. — Staatsgreep van 1923.** — De commissie, welke tot taak had een onderzoek in te stellen naar de verantwoordelijkheid der medeplichtigen aan den staatsgreep van 1923, heeft haar rapport ingediend over de straffen welke haars inziens toekomen aan de ontwerpers van den staatsgreep, al de leden der regeering Primo de Rivera en der regeeringen van December 1925 en Januari 1928.
In dit rapport wordt voor alle beschuldigden twintig jaar deportatie met blijvend verlies der burgerrechten geëischt.
Tot de beschuldigden behooren ex-koning Alfonso, de generaals Saro, Cavalcanti, Friderico Berenguer, Jordana, Amido, benevens een groot aantal andere militaire en burgerlijke personen, o.w. ook oud-minister Yanguas.
De straf wordt geëischt wegens hoogverraad.
De constitueerende Cortes zullen als hooggerechtshof in deze zaak uitspraak doen en van dit vonnis is geen beroep meer mogelijk.

C. **DUITSCHLAND. — Hindenburg voor de microfoon.** — President von Hindenburg heeft per radio de redenen uiteengezet, waarom hij zich voor het rijkspresidentschap candidaat heeft laten stellen. Hij zeide o.a. het volgende:
Ik heb mij candidaat laten stellen uit plicht jegens het vaderland. Had ik het niet gedaan, dan bestond het gevaar, dat bij de versplintering van partijen en voornamelijk bij een oneenigheid der rechterzijde, in de tweede stemming òf een candidaat van de radicale rechterzijde, òf iemand van de radicale linkerzijde tot president van het Duitsche Rijk zou zijn gekozen. Dit zou voor Duitschland niet te overziene gevolgen hebben gehad.
Mijn plicht gebood mij dit te verhinderen. Ik begreep, dat vele kiezers, onder wie helaas vele oude kameraden, mij deze beslissing kwalijk zouden nemen. Toch word ik liever persoonlijk aangevallen, dan dat ik toelaat, dat ons volk vervalt in nieuwe binnenlandsche twisten. Ik zal mij slechts verdedigen tegen bepaalde leugens.
Wij staan nog midden in den strijd. Belangrijke vraagstukken in de buitenlandsche en binnenlandsche politiek, in de eerste plaats de vermindering van de vreeselijke werkloosheid, wachten op een oplossing. Het groote doel kunnen wij slechts bereiken, wanneer wij ons tot een werkelijke volksgemeenschap aaneensluiten. Ik kan niet gelooven, dat Duitschland door inwendige partijtwisten vervalt in een burgeroorlog, nu het er op aan komt zich schouder aan schouder te scharen in de worsteling om onze vrijheid.
De verantwoordelijkheid, die mij deed volhouden in den oorlog, todat ik het leger naar huis had teruggebracht, de verantwoordelijkheid, die mij als Rijkspresident alle belangrijke besluiten deed onderteekenen, dezelfde verantwoordelijkheid dwingt mij thans ook vol te houden en het Duitsche volk trouw te dienen.
Hiervoor mijn laatste kracht te geven is de beteekenis en het doel van mijn candidatuur. **(231 H.)**

D. **NOORWEGEN. — Regeering.** — In verband met het overlijden van den premier Kolstad heeft de parlementaire leider van de boerenpartij, Jens Hundseid, voorzitter van het Odelsting (de Noorsche Tweede Kamer), het ministerie gereconstrueerd. **(248 D.)**

E. **NEDERLAND. — Interpellatie van Dr. Kortenhorst.** — De interpellatie van Dr. Kortenhorst in de Tweede Kamer over Nederlands handelspolitiek had slechts weinig belangstelling. De interpellant vroeg o.a. of de regeering niet van oordeel is, dat de eenige politiek, die thans nog gevolgd kan worden om den export van Nederlandsche producten te behouden en te vergrooten, gezocht moest worden in deze richting, dat onderscheid dient gemaakt te worden in de behandeling van landen, die onzen export belemmeren en beletten, en andere landen die bereid zijn samen met Nederland tot een herstel van den vrijhandel mede te werken. Nederland kan niet langer de mooie rol in Europa spelen van den economischen vrijhandelsrichard.
Minister Verschuur repliceerde o.a.: „Een „oog om oog en tand om tand politiek", waarbij onderscheid gemaakt wordt in de behandeling van landen, die onzen export belemmeren en landen die bereid zijn met ons land samen te werken, brengt gevaren mede waarbij ons land de hardste klappen zou kunnen oploopen. Hier moet dus de noodige voorzichtigheid worden betracht."
De interpellant was over het antwoord van Minister Verschuur niet voldaan.

F. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Nieuwe Gifslang.** — In het jongste nummer van het „Geneeskundig Tijdschrift" komt een artikel voor van Dr. Felix Kopstein, dat eenige mededeelingen bevat over twee sterfgevallen ten gevolge van slangebeten. Schrijver ontving van den heer R. Soedirman, gouvernementsarts te Cheribon, een slang, behoorende tot een tot dusverre onbekende soort, welke twee menschen gebeten had, die kort daarop overleden waren. Ook bleek, dat deze slang bij de bevolking niet bekend was. Het was opvallend, dat de gewonden na den beet in het geheel niet meer spreken konden.
Men zegt, dat zij naar hun hals wezen om te beduiden, dat zij zeer benauwd waren. Bij onderzoek bleek, dat de slang behoort tot de Bungarus-soorten, die vrij algemeen voorkomen in Britsch-Indië, doch in Nederlandsch-Indië tot nu toe met zekerheid alleen op het eiland Komodo en Poeloe Endeh, bij Flores, zijn gevonden. Uit de vondst van deze nieuwe soort mag dus geconcludeerd worden, dat inderdaad de mogelijkheid bestaat, dat ook een gevaarlijke gifslang langen tijd onopgemerkt kan blijven.

G. **NEDERLAND. — Moties Kupers.** — Naar aanleiding van de korting van de ambtenaarssalarissen heeft de heer Kupers bij de behandeling van de Indische begrooting de volgende moties in de Tweede Kamer ingediend:
I. dat de Landsdienaren in Nederlandsch-Indië door kortingen op hun bezoldigingen, ook door vermindering van andere van overheidswege genoten inkom-

sten en vergoedingen in daar te lande genomen crisismaatregelen zijn betrokken;
dat mede de in voorbereiding zijnde crisisheffing op het inkomen voor hen een nieuwen druk beteekent;
dat zij door al deze maatregelen zwaarder in hun inkomsten worden getroffen dan, ook met erkenning van de noodzakelijkheid van crisismaatregelen, redelijk kan worden geacht;
spreekt den wensch uit, dat de met ingang van 1 Januari 1932 ingevoerde tweede korting van 5 pCt. niet langer van kracht zal zijn dan tot 1 Juli 1932.
II. De Kamer, van oordeel, dat korting op de ambtenaarssalarissen als crisismaatregel een tijdelijk karakter behoort te dragen, verzoekt den Minister de Indische Regeering uit te noodigen de ingevoerde korting ongedaan te maken, zoodra en naarmate de financieele omstandigheden dat zullen veroorloven.
(Vor. ber. Salariskorting 157 D.)

A. **ENGELAND. — Gouden Standaard.** — In het wetsontwerp betreffende de voortzetting van in 1931 genomen financieele maatregelen wordt machtiging verleend om de opschorting van den gouden standaard te verlengen tot 20 Maart 1933. **(Vor. ber. 223 A.)**

11 MAART 1932

B. **NEDERLAND. — Zuivelbedrijf.** — Het Comité voor Economisch Verweer uit de land- en tuinbouworganisaties heeft in een telegram aan den minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw ten sterkste aangedrongen op zoo spoedig mogelijke behandeling der voorstellen van de Landbouwcrisiscommissie, in zake den steun aan het veehoudersbedrijf.
De toestand in het zuivelbedrijf is, zoo wordt gezegd, onhoudbaar, daar de boterprijs nu ook in het binnenland beneden één gulden per kilo gedaald is en de kaas voor export spoedig onverkoopbaar zal zijn.
Het comité verzoekt in elk geval de steunmaatregelen vóór het Kamerreces te behandelen. Het heeft een buitengewone audiëntie ter bespreking van den toestand aangevraagd.

C. **NEDERLAND. — Staatsschulden.** — Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek bedraagt de Nederlandsche Staatsschuld

totaal (in guldens)		per hoofd der bevolking (in guldens)	
1900 .	1.147.000.000	1 Jan. 1900 . . .	225
1905 .	1.106.000.000	„ 1910 . . .	192
1910 .	1.122.000.000	„ 1915 . . .	183
1915 .	1.143.000.000	„ 1919 . . .	273
1920 .	2.182.000.000	„ 1924 . . .	386
1925 .	2.916.000.000	„ 1929 . . .	334
1930 .	2.461.000.000	„ 1930 . . .	318
1931 .	2.386.000.000	„ 1931 . . .	301

Nederlandsche Staatsschuld in 1930 per hoofd der bevolking in vergelijking met andere landen:

	(in guldens)
Engeland	2027
Frankrijk	1120
België	462
Noorwegen	375
Nederland	318
Italië	288
Zwitserland	255
Denemarken	220
Zweden	200
Tsjechoslowakije	183
Oostenrijk	120
Japan	113
Duitschland	85
Roemenië	80
Polen	38

D. **WEREDPETROLEUM-NIJVERHEID. — Plannen van Ir. J. B. Aug. Kessler.** — Ten einde de overproductie van petroleum te doen ophouden heeft Ir. J. B. Aug. Kessler, een der directeuren van de Koninklijke Petroleum Mij., plannen openbaar gemaakt, die tot strekking hebben een internationaal kartel op te richten. De Amerikaansche belanghebbenden zouden volgens deze plannen er aan moeten deelnemen en zich moeten verbinden, dat de uitvoer van de Ver. Staten in 5 jaren den invoer niet zou overtreffen dan met een bepaalde hoeveelheid, opdat niet in strijd met de anti-trustwetten zou worden gehandeld.
(Vorig bericht blz. 226 G.)

E. **JAPAN. — Disconto.** — De Bank van Japan heeft haar disconto van 6.57 tot 5.84 pct. verlaagd. **(96 D.)**

F. **VOLKENBOND. — Regelingscommissie.** — Bij de samenstelling der regelingscommissie, die behalve den voorzitter Hymans en de twaalf niet geschil hebbende raadsleden, nog zes andere leden, in totaal negentien, zou bevatten, werd Nederland met een minderheid van slechts één stem, niet gekozen. De vereischte meerderheid behaalden: Zwitserland, Tsjechoslowakije, Columbia, Portugal, Hongarije en Zweden. Dat Nederland niet gekozen is wordt vooral toegeschreven aan het feit, dat alle Zuid-Amerikaansche staten op Portugal hebben gestemd.
De Assemblée is voorloopig uiteengegaan.

G. **VOLKENBOND. — Ontwerp-resolutie inzake het Chineesch-Japansch conflict aangenomen.** — Het in den Volkenbond besproken ontwerp-resolutie over het Chineesch-Japansch conflict is eenstemmig door de Volkenbondsvergadering aangenomen. China en Japan onthielden zich van stemming.
Dr. Yen, de Chineesche gedelegeerde, heeft niet gestemd, omdat hij nog geen instructies van zijn regeering had ontvangen en dit moet niet als oppositie worden opgevat. Dr. Yen bedankte de vergadering voor de sympathieke en rechtvaarige behandeling van het geschil.
Sato, de gedelegeerde van Japan, onthield zich van stemming om dat zijn regeering nog steeds uit juridische overwegingen het recht van den Volkenbond, om naast artikel 11 van het Volkenbondsverdrag ook artikel 15 toe te passen, niet kan erkennen. De regeering van Japan kan zich echter met de beginselen van de resolutie wel vereenigen en wilde de aanneming niet verhinderen, weshalve Sato zich van stemming onthield. **(Vorig bericht blz. 253 B.)**
(Vor. ber. Chin.-Jap. conflict 253 C.)

H. **NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank.** — Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot dekking van het verlies van de Nederlandsche Bank, geleden in het boekjaar 1 April 1931—31 Maart 1932, ontstaan door het pondenbezit. Dit verlies zal zich bewegen tusschen *f* 28½ en *f* 30 millioen.
Door het gedeeltelijk aanspreken van de reserve zal het verlies worden gereduceerd tot een bedrag, dat vermoedelijk niet heel ver zal afliggen van *f* 20 millioen.
Het voornemen bestaat, deze *f* 20 millioen uit de in de volgende jaren door de Nederlandsche Bank te maken winsten allengs af te schrijven. Teneinde dien druk niet onevenredig op de eerste jaren te leggen, is een stelsel van geleidelijke afschrijving van het verlies aangenomen.
De nieuwe winstverdeeling komt op het volgende neer: de helft van de jaarlijksche winst zal worden gebezigd tot afschrijving op het verlies. Dit met een minimum van *f* 1 millioen. Het niet aldus bestemde deel der winst zal in de eerste plaats worden gebruikt om, indien de algemeene reserve onverhoopt beneden de *f* 3 millioen mocht zijn gedaald, deze reserve wederom tot het genoemde bedrag op te bouwen. De daarna overblijvende winst zal gelijkop aan den staat en aan de aandeelhouders worden uitgekeerd tot een zoodanig maximumbedrag, dat aan de aandeelhouders 5% zal worden uitgekeerd.
De winst, die daarboven nog aanwezig zal zijn, wordt gebezigd tot verdere afschrijving van het verlies.
(Vor. ber. 130 G.; v. b. Nederl. Bank 221 I.)

A. **NEDERLAND. — Het Antwerpen-Moerdijk-kanaal.** — Verschillende uitingen in den laatsten tijd geven aanleiding om te veronderstellen, dat uit de onderhandelingen van onze regeering met België een Antwerpen—Moerdijk-kanaal te voorschijn zal komen. Dit kanaal zou volgens alle persberichten voor Rotterdam een groot nadeel opleveren en het zijn vooral Rotterdamsche vooraanstaande reeders en kooplieden, die tegen een dergelijk project protesteeren. Het Rijnvervoer in Rotterdam maakt ongeveer 80% van het zeevervoer uit, in Antwerpen slechts 20%.
Wordt het Antwerpen—Moerdijk-kanaal werkelijkheid, dan krijgt België vrijwel dezelfde kansen als Rotterdam voor het Rijnvervoer, met het gevolg, dat het verkeer in Rotterdam aanmerkelijk zal verminderen. Staat Nederland een nieuw Rijnverkeer aan België toe, dan beteekent dit, dat het in zijn natuurlijke welvaartsbronnen heel gevoelig getroffen zal worden. **(Vorig bericht Ned. Belg. verdrag 223 C.; Vorig bericht Haven v. Rotterdam 220 K.)**

B. **DUITSCHLAND. — Leipziger Messe.** — Over het algemeen waren voor de Leipziger Frühlingsmesse de verwachtingen niet hoog gespannen.
Gedurende de eerste dagen was het echter onverwacht druk en zoowel de binnen- als de buitenlandsche belangstelling bleek de verwachtingen te overtreffen. Thans echter, nu iets meer bekend wordt over de werkelijke resultaten, staat het wel vast, dat deze ernstig door de crisis worden beïnvloed. De vraag naar dure en luxe-artikelen is zeer gering en alleen de exposanten, die met dagelijksche gebruiksvoorwerpen e. d. ter Messe zijn, doen over het algemeen goede zaken. Uit dit laatste blijkt ook weer, dat er vraag naar goederen is en dat alleen het ontbreken van geldmiddelen oorzaak is, dat er niet meer zaken gedaan worden. De verminderde koopkracht over de geheele wereld doet zich hier te Leipzig voelen.
De algemeene tendenz der Messe is ook merkbaar voor de Nederlandsche exposanten. De luxe-artikelen vooral worden minder gevraagd. Onze kunstaardewerkfabrieken, die het vooral van de buitenlandsche koopers (Amerikanen, Scandinaviërs, enz.) moeten hebben, ondervinden dan ook sterk den invloed der crisis. Er zijn vele Amerikanen, die anders ter Leipziger Messe komen, weggebleven. De moeilijkheden bij den invoer in verschillende landen ten gevolge van contingenteeringsmaatregelen (Scandinavië) en hooge invoerrechten (Engeland en Amerika) zijn de grootste oorzaken van den verminderden afzet.

C. **NEDERLAND. — Nederl. Staatsleening 1932.** — De inschrijvingen op 2 Maart 1932 op de nieuwe 5% Staatsleening 1932 groot nominaal ƒ 186.000.000 zullen, naar verluidt, tot en met ƒ 500 ten volle worden toegewezen, terwijl op de inschrijvingen daarboven een toewijzingspercentage van 7½% zal worden toegepast. **(Vorig bericht blz. 169 G.)**

D. **ACOUSTIEK DER MENSCHELIJKE STEM.** — In het gebouw der Theosofische Vereeniging heeft de curator van het Natuurkundig Laboratorium der Teylerstichting te Haarlem, prof. dr. A. D. Fokker, een voordracht gehouden over: „De acoustiek der menschelijke stem".
Met behulp van curven en proeven met resonatoren gaf spr. een kort overzicht over dat gedeelte van de geluidsleer, dat noodzakelijk gekend moet worden om door te dringen tot het ingewikkelde gebeuren, dat plaats heeft bij het stemgeven door den mensch. Het spraakorgaan vormt, bij het doen ontstaan van stem resonatoren, elk met een eigen toon en die wat volume en openingen aangaat, aan dezelfde wetten beantwoorden als resonatoren, zooals o.a. door Helmholtz zijn gebruikt.
Zooals men bij twee gekoppelde resonatoren mag verwachten, dat, beide tot één systeem vereenigd, er een toon zal ontstaan, hooger dan de hoogste der twee eigen tonen en een toon, lager dan de laagste der twee eigentonen, heeft men door nauwkeurige proefnemingen aangetoond, dat hetzelfde plaats heeft bij het vormen van verschillende klinkers.
Aan de hand van een serie curven gaf spr. aan, hoe de analyse voor verschillende vocalen dit aantoont.
Een vocaal bestaat uit een grondtoon, met verschillende harmonische boventonen. Een bepaalde toonhoogte komt sterker naar voren en wordt dan formant genoemd. Deze ligt voor de aa, de eenvoudigste van de vocalen, op 922 tr. Van aa naar oe daalt deze formant in verband met verandering van den resonator, die kleiner opening krijgt en grooter volume.
Bij klanken met gekoppelde resonatoren (door tongwelving) ziet men twee gebieden van versterkte boventonen optreden. Voor ie, een kleine holte vóór, met hooge frequentie en een groote achterholte met lage frequentie. In verband met de genoemde acoustische verschijnselen staat ook het feit, dat bijv. oe en ie bij het hooger zingen spoediger hun eigen karakter verliezen dan aa.

E. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Massa-ontslagen in Deli.** — Op een totaal van 1700 Europeanen zijn op verschillende ondernemingen in Deli sinds het begin van de werelddepressie 850 employés ontslagen. Gedurende dezelfde periode zijn 60.000 koelie-immigranten naar Java teruggekeerd.

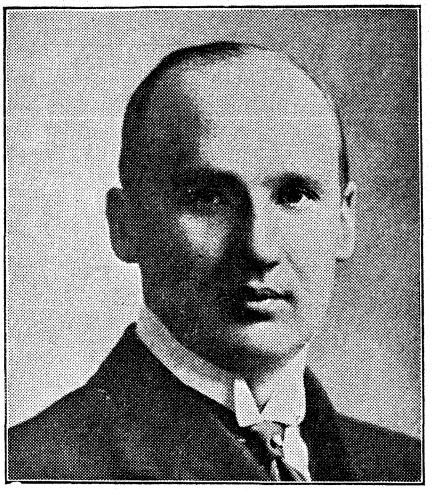
F. **BRITSCH-INDIE. — Japans voordeel bij boycot.** — De invoer van Britsche manufacturen in Indië in 1931 heeft in totaal 357 millioen yards bedragen, en is slechts een kwart van den invoer in 1929, vóór de boycot aanving. Het verlies aan afzet van Brittannië is grootendeels aan Japan ten goede gekomen. Ondanks de heffing van hoogere rechten, is de Japansche invoer thans ongeveer gelijk aan de Britsche.
(Vorig bericht Onafhankelijkheidsstrijd 182 G.)

12 MAART 1932

G. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Het Chineesche Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft bij Japan geprotesteerd tegen de benoeming van den ex-keizer Poe-Ji tot staatshoofd van Mandsjoerije.
Verder wordt door Nanking het nieuwe regime in Mandsjoerije onwettig verklaard. **(Vor. ber. 255 G.; Vorig bericht Mandsjoerije 220 E.)**

H. **DONAU-PLAN. — Hongaarsche, Bulgaarsche, Poolsche en Fransche belangen.** — De Hongaarsche Minister van Buitenlandsche Zaken Walko is, na zijn bezoek aan Rome, te Genève aangekomen om met de aldaar aanwezige Ministers van Buitenlandsche Zaken der kleine Entente-landen over het Fransche plan tot vorming van een Donau-federatie te confereeren.
In Bulgaarsche regeeringskringen is men onaangenaam getroffen, dat Bulgarije hoewel een aan de Donau gelegen agrarische mogendheid, niet is uitgenoodigd om deel te nemen aan de Donaufederatie.
Uit Poolsche kringen meent men te moeten opmaken, dat het van Fransche zijde op een misverstand berust dat Polen bij het Fransche Donau-plan zou zijn overgeslagen, want Frankrijk heeft Polen reeds eerder op een loyale wijze van zijn plannen op de hoogte gebracht. In verband met de geografische positie van Polen spreekt het vanzelf, dat het een aparte verdragspolitiek moet volgen.
De Fransche socialistische leider Léon Blum, is een fel bestrijder van een Donau-federatie en beschuldigt Tardieu er van, dat hij met deze federatie uitsluitend beoogt een Duitsch-Oostenrijksche Tolunie onmogelijk te maken. Verder beweert Blum, dat het Donauplan niet van Tardieu, maar van Hongarije is uitgegaan. **(Vorig bericht blz. 248 L.)**

A. **IVAR KREUGER OVERLEDEN.** — De Zweedsche luciferskoning Ivar Kreuger heeft in zijn Parijsche woning zelfmoord gepleegd. Deze daad van vertwijfeling wordt toegeschreven aan overspanning, door de ontzaglijke inspanning van de laatste crisismaanden veroorzaakt. Kreuger had in ongeveer 40 landen het lucifersmonopolie verkregen, hoofdzakelijk door het verstrekken van leeningen waarvan het totaal meer dan ½ milliard gulden beloopt. Bovendien was het Kreuger-concern geïnteresseerd bij talrijke bankzaken, ertsondernemingen, hout- en papierfabrieken, electriciteits- en telefoon-ondernemingen enz. De laatste aanwinst van het concern waren de Bollyden-goud-terreinen in Noord-Zweden.

Ivar Kreuger †.

Ivar Kreuger werd in 1880 te Kalmar (Zweden) geboren. Hij bezocht de Technische Hoogeschool te Stockholm. Na in Amerika, Mexico en andere landen als ingenieur werkzaam te zijn geweest, keerde hij in 1908 naar Stockholm terug, waar hij de aannemersfirma Kreuger & Toll oprichtte. Eenige jaren later ging hij over naar de lucifers-industrie, waarbij het hem gelukte de concurreerende Zweedsche lucifers-nijverheid in een trust te vereenigen. Stap voor stap veroverde hij de lucifers-industrie van bijna de geheele wereld. Ruim 150 fabrieken met ongeveer 250.000 arbeiders stonden onder contrôle van Kreuger. Naar verluidt bevindt zich het concern op het oogenblik in een liquidatiecrisis.
De Zweedsche regeering beschouwt den dood van Kreuger als een nationale catastrofe.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Paul Warburgs leerzame beleggingspolitiek.** — Het meest belangwekkende deel van het testament van Paul M. Warburg, den eminenten en alom geprezen internationalen bankier, wordt gevormd door de bepalingen omtrent de beleggings-politiek, schrijft de N. Rott. Crt.
Warburgs instructies kunnen als een voorbeeld der meest ouderwetsche beleggingsprincipes gelden, waarbij men er rekening mede moet houden dat zijn testament van October 1931 dateert, d.w.z. tot stand is gekomen in een tijd, dat velen reeds een algemeene verbetering van den toestand meenden te kunnen zien. In verband met de vooraanstaande positie van den heer Warburg in de financieele wereld, verdienen zijn denkbeelden op beleggingsgebied de algemeene aandacht.
De instructies des heeren Warburg voor de belegging van zijn nalatenschap kunnen als volgt geresumeerd worden. Alle fondsen, welke wettelijk toegestane beleggingen zijn voor de spaarbanken in den staat New-York mogen voor belegging in aanmerking komen; hetzelfde geldt voor prima eerste hypotheken in de stad New-York, maar er zal nooit meer dan 5 pct. van het totale vermogen in één obligatieleening of in één hypotheek gestoken worden. In de obligatiën van de regeering der Ver. Staten, den staat en de stad New-York kan tot een ongelimiteerd bedrag belegd worden, maar alle andere beleggingen zijn onderhevig aan de 5 pct. limite. Er zal eveneens belegd kunnen worden in de obligatiën van staten of steden van meer dan 100.000 inwoners, mits deze de laatste tien jaar niet in gebreke zijn gebleven. Buitenlandsche obligatiën mogen aangekocht worden voor een bedrag van ten hoogste 25 pct. van het kapitaal; ook hier geldt de limite van 5 pct. voor iedere uitgifte. De investeering in spoorwegen wordt beperkt tot de allerbeste fondsen. De spoorwegonderneming moet haar preferente dividenden gedurende de laatste 10 jaar geregeld betaald hebben en gedurende eenzelfde periode ten minste 4 pct. dividend uitgekeerd hebben op de gewone aandeelen waarvan het uitstaande bedrag ten minste gelijk moet zijn aan het preferente kapitaal. De belegging in preferente spoorwegshares mag ten hoogste 15 pct. van het totale kapitaal uitmaken. Andere fondsen welke in het testament niet uitdrukkelijk genoemd zijn, obligatiën zoowel als aandeelen mogen naar goeddunken der trustees gekocht worden, het totaal dezer categorie mag echter nooit hooger zijn dan 20 pct. van het totaal. Hieruit blijkt dus dat deze ervaren bankier, die als leider van een internationaal emissiehuis, Kuhn Loeb & Co., een groot deel van zijn leven in zeer nauw contact is geweest met de fondsenmarkt, slechts een klein deel van zijn nalatenschap in aanmerking doet komen voor belegging in gewone aandeelen. Er valt uit deze laatste beschikking een wijze les te putten; voorzichtigheid . . . . enz. **(182 L.)**

13 MAART 1932

C. **POLEN. — Kerkelijke belasting.** — Volgens een mededeeling in het Poolsche blad „Ilustrowany Kuryer Codzienny" is de regeering den wenschen der kerk tegemoet gekomen en zal een kerkelijke belasting worden geheven. Deze belasting zal alleen door de Katholieken worden betaald. De grondgedachte dezer heffing is aan de betrekkingen tusschen kerk en staat een dieper karakter te geven en de kerk door den staat te laten steunen. Naar verluidt wenscht echter Pilsoedski door dit besluit van het seim de geestelijkheid voor zich te winnen. Over het algemeen wordt er op aangedrongen, dat de geestelijkheid de mogelijkheid van deelneming aan het openbare leven worde gegeven.
(Il. Kuryer Codzienny).

D. **AMSTERDAM. — Tweede Stille Omgang.** — Van Zaterdag op Zondag den 13den Maart '32 is de tweede Stille Omgang te Amsterdam gehouden. Het aantal deelnemers was weer veel grooter dan het vorige jaar. Dezen nacht waren het de Katholieke Amsterdammers en de pelgrims uit de provincies Noord-Holland en Utrecht. In den stoet liepen mede de Aarts-Bisschop van Utrecht, Mgr. J. H. G. Jansen, Mgr. J. D. Aengenent, bisschop van Haarlem, Dr. G. C. van Noort, Deken van Amsterdam en talrijke pastoors en kapelaans. Een zeer groote groep Volendammers nam aan de Omgang deel. Het aantal deelnemers bedroeg 50.000. **(Vorig bericht blz. 247 H.)**

E. **DONAU-PLAN. — Roemenië.** — De Minister van Buitenlandsche Zaken, Ghika, heeft het standpunt van de Roemeensche regeering inzake het Donau-plan bekend gemaakt. Hij verklaarde, dat de actie alleen mocht geschieden uit economische en niet volgens politieke overwegingen. **(Vorig bericht blz. 256 H.)**

F. **DR. IR. HERMAN REMANEE †. — Uitvinder van de Osramlamp.** — Op 67-jarigen leeftijd is te Bayrischzell Dr. Ir. Herman Remanee overleden, die de

uitvinder is van de metaaldraadgloeilamp (Osramlamp), welke de kooldraadlamp volkomen heeft verdrongen.

A. **NEDERLAND. — Conflict in het Meubelmakersbedrijf.** — Volgens een V.D.-bericht hebben de onderhandelingen, die tusschen de vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers-organisaties in het meubelmakers- en behangersbedrijf zijn gevoerd over een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst niet tot overeenstemming geleid. De Bond van Meubelfabrikanten in Nederland heeft thans aan al het personeel, dat bij zijn leden in dienst is, doen weten, dat met ingang van 21 Maart 1932 de loonen der gezellen met drie cent per uur zullen worden verlaagd en dat op 28 Maart en 4 April de loonen opnieuw met één cent per uur verlaagd zullen worden.
De Bond van Meubelfabrikanten in Nederland wenscht dus de uurloonen in totaal met vijf cent te verlagen.
Voorts is den gezellen medegedeeld, dat met ingang van 21 Maart de helft van de premie voor ziekengeldverzekering op de werknemers zal worden verhaald.
De Bond van Behangers- en Meubelmakerspatroons heeft eveneens maatregelen inzake loonsverlaging aangekondigd. Laatstgenoemde organisatie wil de loonen der gezellen met tien pct. verlagen. Voor de drie groote plaatsen beteekent dit een loonsverlaging van zeven cent per uur; voor de provincie-plaatsen zes cent per uur.
De drie samenwerkende gezellen-organisaties zijn naar aanleiding van de aangekondigde maatregelen met haar leden in overleg getreden, met het gevolg, dat aan negen firma's in Den Haag, twaalf te Haarlem en negen te Amsterdam, allen lid van den Bond van behangerspatroons, een ultimatum is gesteld.
Wordt aan de gestelde eischen geen gevolg gegeven, dan zal per 21 Maart 1932 een staking ingaan.

B. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing 1932.** — De verkiezing voor het Duitsche Rijkspresidentschap op 13 Maart '32 heeft volgens de officieele opgave het volgende resultaat gehad:

Hindenburg	18.661.736
Hitler (Nat.-Socialist) . .	11.338.571
Thälmann (Communist) . .	4.982.079
Düsterberg (Stahlhelm) . .	2.557.876
Winter (Wild)	111.470
Andere candidaten	8.645

Geen der candidaten verwierf de volstrekte meerderheid (de helft plus één) zoodat een tweede stemming, welke op 10 April '32 zal plaats hebben, noodig is geworden. **(Vorig bericht blz. 254 C.)**

14 MAART 1932

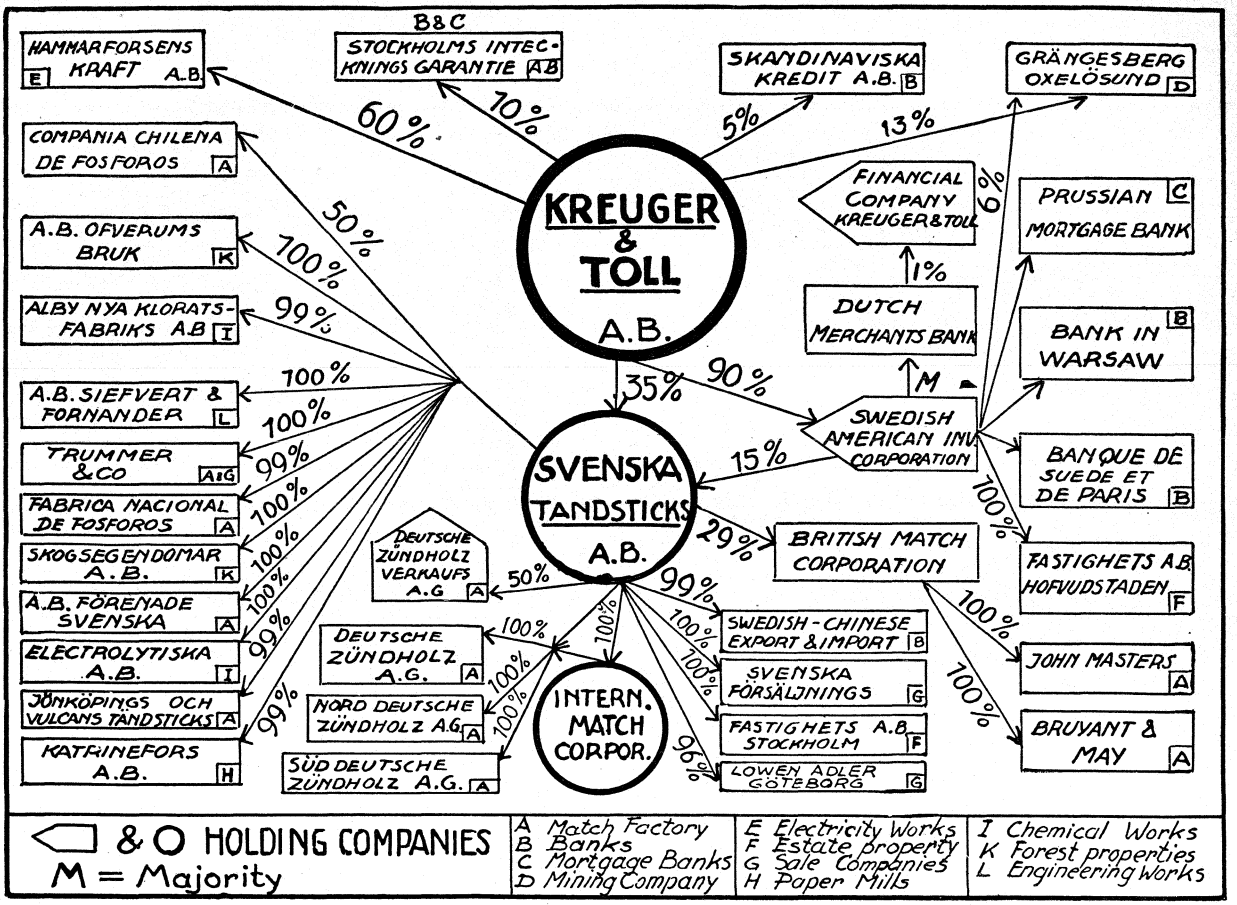
C. **NEDERLAND. — Maastrichts kristal-, glas- en aardewerk-industrie.** — De Commissaris der Koningin van Limburg, mr. E. O. J. M. baron van Hövell tot Westerflier, heeft een specialen verslaggever van de Telegraaf in een onderhoud medegedeeld, dat „de industrie in Maastricht zoo slecht er voor staat, als zij zelden of nooit te voren heeft gedaan".
De directeur der Kristal-Unie, ir. L. M. de Nerée tot Babberich, verwacht alleen een verandering in den zeer benarden toestand wanneer de regeering er toe over zal gaan te contingenteeren. De invoer uit het buitenland van glas en kristal is, speciaal door dumping, van dien aard, dat de Maastrichtsche industrie tot werkloosheid is gedoemd. **(V. b. 249 K.)**

D. **NEDERLAND. — Mijnbedrijf.** — In de op 11 Maart gehouden vergadering der Contact-commissie heeft men ten aanzien van de verlaging der mijnwerkersloonen, t. w. 5% op 1 April '32 en 5% op 1 Juni '32, overeenstemming bereikt. Dit bemiddelingsvoorstel, dat de R.K. Mijnwerkersbond te berde had gebracht, is door de directies aanvaard. De vertegenwoordigers van den Prot. Chr. Mijnwerkersbond en den Alg. Ned. Mijnwerkersbond zullen echter nog een besluit moeten nemen. **(Vor. ber. blz. 254 A.)**

E. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezingen 1932.** — Hitler verklaarde in een manifest, dat hij de tweede verkiezing, welke op 10 April '32 zal plaats hebben, persoonlijk zal leiden. Naar verluidt stelt Hitler zich weder candidaat.
Von Hindenburg was over den uitslag der verkiezingen zeer tevreden. Hij heeft volgens vele Duitsche persberichten een moreele overwinning behaald. Von Hindenburg stelt zich bij de tweede stemming ook weder candidaat.
De Duitsch-nationale persdienst heeft een voorstel van dr. Hugenberg gepubliceerd waarin o.a. wordt gezegd, dat zij bereid zijn president v. Hindenburg als herkozen te beschouwen, mits op 8 Mei '32 voor den te ontbinden rijksdag nieuwe verkiezingen zullen plaats vinden.
De Parijsche ochtendpers onthield zich van commentaren, ook al schijnt in de toekomst, naar algemeen wordt bericht, de verkiezing van Hindenburg verzekerd. Alleen de socialistische leider, Léon Blum, komt er voor uit, dat Hindenburgs overwinning aan de sociaal-democratie te danken is. Over het algemeen krijgt men den indruk, dat de Fransche pers bij de tweede stemming nieuwe verhoudingen van kiezersaantal verwacht.
In officieele Belgische kringen is men niet ontevreden over het resultaat der Duitsche presidentsverkiezing. Wel had men liever Hindenburg bij eerste stemming reeds zegevierend uit de stembus zien komen.
In de Engelsche pers, behalve de Daily Mail, acht men het succes van Hindenburg bij de tweede stemming verzekerd.
Uit Washington wordt bericht, dat men aldaar groote voldoening over het groote aantal stemmen voor Hindenburg betuigde.
De Italiaansche pers schaart zich aan Hitlers zijde. De millioenen voor Hindenburg uitgebrachte stemmen, schrijft de „Lavoro Facista", zijn die van een bijeengeraapte menigte, de millioenen voor Hitler echter die van een goedgeordende heerschare.
Het half-officieele orgaan „Giornale d'Italia" meent, dat de verkiezingen van den 13en Maart hun toppunt in een triomf voor Hitler vinden.

Duitsche persstemmen. — Wij geven hieronder eenige persstemmen van Duitsche bladen ten opzichte van de presidentsverkiezing:
De „Hamburger Nachrichten" schrijft o.a. dat het onjuist is de verkiezingsoverwinning van Hindenburg tevens uit te leggen als een overwinning voor Brüning.
De „Frankfurter Zeitung" verklaart, dat het erg genoeg is, dat het nationaal-socialisme is toegenomen.
De „Montag" schrijft, dat de verkiezing van 13 Maart duidelijk de nationalistische ontwikkeling in Duitschland heeft aangetoond.
De „Deutsche Allgemeine Zeitung" wijst er op, dat de uitslag voor de partijen, die achter Hindenburg staan, niet verheugend is.
De „Kölnische Zeitung" verheugt zich over de onverwacht groote overwinning van Hindenburg.
De „Vorwärts" (soc.-dem.) schrijft, dat het Duitsche volk Hindenburg een prachtig votum van vertrouwen heeft gegeven. **(Vorig bericht blz. 258 B.)**

F. **GEORGE EASTMAN OVERLEDEN.** — De stichter van de bekende Eastman Kodak-Company, George Eastman, heeft een einde aan zijn leven gemaakt. Zijn vermogen wordt op 500 millioen dollar geschat.

Constructie van het Kreuger-concern.

A. **KREUGER-CONCERN. — Nederlandsche belangen.** — Volgens een mededeeling van den heer Fritze, directeur van de Hollandsche Koopmansbank te Amsterdam, welke met de Banque de Suède de Paris te Parijs, de financieele belangen van het Kreuger-concern in het buitenland behartigt, zal de terugslag van den dood van Ivar Kreuger in Nederland relatief gering zijn. De belangen bij Kreuger-waarden moeten hier niet van zeer groote beteekenis worden geacht. De handel was van kleinen omvang en uit de coupon- en dividendbetalingen, die in Nederland worden verricht, valt volgens den heer Fritze op te maken, dat het bedrag dat hier te lande wordt gehouden, binnen beperkte grenzen blijft.

Door het bestuur van de Vereeniging voor den Effectenhandel is besloten, dat de officieele handel in waarden van het Kreuger & Toll-concern en de Zweedsche Lucifers Maatschappij niet zullen worden stopgezet en derhalve noteeringen tot stand zullen komen.

Zweedsche en buitenlandsche belangen. — De beurs te Stockholm is volgens Zweedsche berichten slechts voor enkele dagen gesloten. Een veertiendaagsch moratorium is verleend aan Kreuger & Toll A.B. en eenige kleine geaffileerde maatschappijen, t. w. de Usa, Sefor en Aengevik, benevens aan de nalatenschap van Kreuger, en eenige medewerkers van Kreuger, die persoonlijke verplichtingen tegenover de maatschappij hebben. Het moratorium dient slechts om de positie der genoemde maatschappijen na te gaan. Geen moratorium is aangevraagd door de Zweedsche Lucifers Maatschappij of andere maatschappijen van het Kreuger-concern.

Volgens berichten uit Londen heeft de Londensche beurs tot dusver in hoofdzaak gereageerd op het overlijden van Ivar Kreuger met een zeer groote terughoudendheid en algemeen lagere koersen, zonder dat daarbij echter veel is omgezet. Men is van meening dat de Londensche beurs van Kreugers overlijden geen ernstige gevolgen zal ondervinden. Een der voornaamste Amerikaansche bankiers heeft verklaard, dat hij niet gelooft, dat de Amerikaansche belangen ernstig door het overlijden van Kreuger zullen worden geschaad. Reeds in het najaar leidde de bezorgdheid, gekoesterd ten aanzien van het Kreuger & Toll-concern tot een scherpe koersdaling. Kreuger wist toen door zijn optimistische uitlatingen weder een licht herstel in zijn waarden te bewerkstelligen. De indruk van niet-Amerikaansche bankiers is evenwel, dat Amerikaansche bankiers groote belangen in het Kreuger-concern hebben.

In Frankrijk wordt het gerucht tegengesproken, dat de Fransche staat vele millioenen francs aan het Kreuger-concern schuldig is. De Parijsche beurs was tengevolge van Kreugers overlijden zeer flauw.

De Deutsche Union Bank A.G., de Kreuger Bank te Berlijn, welke hoofdzakelijk belast is met de financiering van Duitsche credieten, verklaart, dat de liquiditeit van de instelling voldoende is en dat zij in haar werkzaamheden door de thans ingetreden gebeurtenis niet zal worden gestoord. **(257 A.)**

B. **NEDERLAND. — Hollandsch Bloembollenkweekers Genootschap.** — De 47ste algemeene vergadering van het Hollandsch Bloembollenkweekers Genootschap is met een rede van den voorzitter, den heer S. Schöneveld, geopend, waaraan wij het volgende ontleenen:

Spreker wees erop, dat het jaar 1931 voor den kweeker een zorgvol jaar kan worden genoemd; een depressie, zooals deze in het afgeloopen jaar viel te constateeren, is zelden of wellicht nooit in de historie van het vak voorgekomen. Het feit, dat de uitvoer van onze artikelen — aldus spr. — in waarde in 1931 met niet minder dan 50% terug liep, waardoor de 49 millioen van 1930 terugliep tot 27 millioen in 1931, is oorzaak genoeg om te veronderstellen, dat het in alle kringen van ons vak kraakt en schudt.
(Vorig bericht blz. 238 E.)

A. **NEDERLAND. — Contingenteering van textieltielgoederen en schoeisel.** — In de Tweede Kamer zijn op 14 Maart 1932 de volgende wetsontwerpen ingediend:
1e. tot regeling van den invoer van tricotgoederen;
2e. tot regeling van den invoer van wollen en halfwollen stoffen;
3e. tot regeling van den invoer van bovenkleeding;
4e. tot regeling van den invoer van schoeisel.
Al deze ontwerpen zijn samengesteld ter voldoening aan de bepaling van art. 3 der Crisisinvoerwet 1931, waarbij is voorgeschreven, dat onverwijld een voorstel van wet moet worden gedaan tot voorziening van een verbod van invoer, geregeld in een Kon. besluit, krachtens art. 2 dier wet genomen.
Ten aanzien van sub 1 zette de minister uiteen, dat een contingenteering naar de hoeveelheid, welke op zichzelf groote voordeelen zou bieden, in de praktijk onuitvoerbaar is. Hetzelfde geldt ten aanzien van sub 2 en sub 3. **(Vorig bericht blz. 253 H.)**

B. **ZWEDEN. — Staatsfinanciën.** — Op de nieuwe 4½% Zweedsche staatsleening van 50 millioen kronen is voor een bedrag van 60 millioen kronen ingeschreven.

C. **NEDERLAND. — Uitvoer van eieren.** — In de St.Crt. van 14 Maart 1932 zijn opgenomen de gewijzigde voorschriften met betrekking tot den uitvoer van eieren. Deze bepalingen bevatten de merken voor versche Hollandsche eieren, Hollandsche Koelhuis eieren, Hollandsche geconserveerde eieren en gewone eieren.
Tevens zijn in een tweede ministrieele beschikking opgenomen de bepalingen betreffende vorm en kleur van de stempels van herkomst.
De landen waarvoor deze wijziging geldt, zijn Groot-Brittannië, België en Frankrijk. **(Vor. ber. 202 B.)**
(Vor. ber. Eierhandel 186 A.)

D. **DUITSCHLAND. — Engelsche koleninvoer.** — De Britsche gezant te Berlijn heeft op krachtige wijze bij de Duitsche regeering geprotesteerd tegen de beperking van den Britschen koleninvoer in Duitschland. De Engelsche regeering heeft er op gewezen, dat Duitschlands houding onvereenigbaar is met de verplichtingen belichaamd in het Engelsch-Duitsch verdrag van 1914, en discriminatie beteekent tegen Groot-Brittannië.

E. **NEDERLAND. — Staatsfinanciën.** — Op 21 Maart wordt de inschrijving opengesteld op Schatkistpromessen en 4%-biljetten tot een totaal bedrag van ten hoogste *f* 40 millioen.
De Schatkistpromessen, groot *f* 10.000, *f* 50.000 en *f* 100.000, onder dagteekening van 1 April 1932 uit te geven, hebben een looptijd van 3 of 6 maanden.
De Schatkistbiljetten van *f* 1000, *f* 5000 en *f* 25.000 dragen 4% rente per jaar en worden uitgegeven onder dagteekening van 1 April 1932, en hebben een looptijd van 1 jaar. **(Vorig bericht blz. 212 D.)**

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche troepen repatrieeren.** — De Japansche minister van Oorlog deelt mede, dat een divisie en een gemengde brigade bevel hebben gekregen, uit Sjanghai naar Japan terug te keeren.
De enquête-commissie van den Volkenbond voor Mandsjoerije is te Shanghai aangekomen.
(Vorig bericht blz. 256 G.)

G. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank.** — Door het tot stand komen van het accoord bij de Amstelbank is al een groot aantal uitbetalingen mogelijk geworden. De vorderingen tot $ 5000 zijn reeds geheel voldaan, crediteuren met vorderingen tot $ 60.000 hebben 35% ontvangen, terwijl op vorderingen van meer dan $ 60.000 voorloopig 7% in contanten is uitgekeerd. Waarschijnlijk zal aan de crediteuren tot $ 60.000 in den loop van Maart nog 5% worden uitbetaald, terwijl op de vorderingen, van meer dan $ 60.000 nog 1% zal worden uitgekeerd.
(Vorig bericht blz. 235 A.)

H. **NIEUW TEEKEN VAN DEN DOOD.** — De behoefte aan een doodsteeken blijft uit den aard der zaak bestaan, omdat het zich verschaffen van zekerheid ten aanzien van het definitief geweken zijn van de levensgeesten steeds van groot belang blijft, om redenen, die we hier zeker niet uitvoerig behoeven uiteen te zetten. Met belangstelling zal men dan ook kennis nemen van de vondst van Tonelli uit Rome, die als zeker teeken van den dood wijst op het verschijnsel, dat bij druk met een of meer vingers op den oogbal het regenboogvlies vormveranderingen ondergaat bij lijken en niet bij nog levenden. Dit teeken zou zeer constant zijn en zeer snel na het intreden van den dood kunnen worden waargenomen, wat zeker de moeite van het controleeren waard is en in de groote ziekenhuizen gemakkelijk op juistheid kan worden getoetst. In gevallen van schijndood of van schijnbaren dood, bijvoorbeeld na toediening van narcose of van bedwelmende middelen, zou de reactie steeds ontbreken, zoo lang de dood niet inderdaad is ingetreden. Tonelli, die een en ander uitvoerig beschrijft in de Policlinico, deelt nadere bijzonderheden mee omtrent het verloop van de reactie tijdens de minuten, die aan het klinisch levenseinde voorafgaan en daarop volgen. Terwijl de genoemde veranderingen van den vorm van het regenboogvlies bij druk op den oogbal enkele minuten voor het intreden van den dood nog ontbreken, kunnen ze enkele minuten na het intreden daarvan reeds met zekerheid worden vastgesteld. Dit verschijnsel zou dus meer waarde hebben en betrouwbaarder zijn, dan alle tot dusverre ter beschikking staande teekenen van den dood, die ons heel lang in het onzekere kunnen laten. (N.R.Crt.)

15 MAART 1932

I. **UTRECHT. — Opening van de 26ste Jaarbeurs.** — H. M. de Koningin, vergezeld van Z. K. H. Prins Hendrik en H. K. H. Prinses Juliana hebben in tegenwoordigheid van vele autoriteiten de 26ste Koninklijke Nederlandsche Jaarbeurs te Utrecht geopend. Tevens heeft Hare Majesteit het derde vaste Jaarbeursgebouw officieel in gebruik gesteld.

K. **JAPAN. — Wijziging in Japansch kabinet.** — De minister van Binnenlandsche Zaken, Nakahasji, heeft om gezondheidsredenen besloten af te treden.
(Vorig bericht blz. 162 M.)

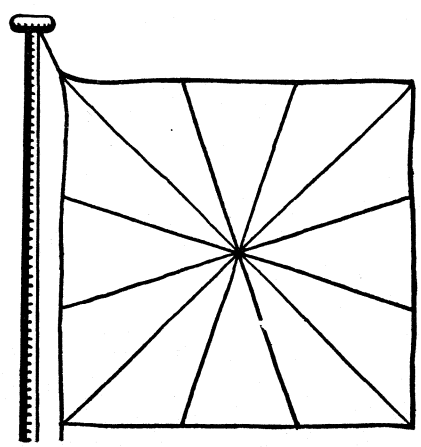
L. **FRANKRIJK. — Budget goedgekeurd.** — De Fransche Kamer heeft de staatsbegrooting voor 1932 met 386 tegen 133 stemmen goedgekeurd. De begrooting is naar den senaat doorgezonden en geldt slechts voor negen maanden. Zij is vastgesteld op 41.184.541.481 francs aan inkomsten en 41.179.808.080 francs aan uitgaven. **(Vorig bericht blz. 130 I.)**

M. **DENEMARKEN. — Disconto.** — De Deensche Nationale Bank heeft haar disconto met ingang van 11 Maart verlaagd van 6% tot 5%.

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Poolsch voorstel.** — Zoowel de Duitsche als de Fransche aanstaande verkiezingen zijn oorzaak, dat de conferentie haar voorgenomen Paaschvacantie tot 11 April zal verlengen.
Het voorstel van de Poolsche delegatie inzake moreele ontwapening, d.i. strafbaarstelling van openbare aanzetting tot oorlog, persconferentie over de medewerking van dagbladen in het belang van moreele ontwapening, bestrijding op school van gevoelens van haat tegen buitenlanders en internationale afspraken, behelzende dat bioscopen, schouwburgen en radio niet zullen worden misbruikt voor de vergiftiging van de goede verstandhouding tusschen de volken, werd door de politieke commissie naar een speciale ondercommissie voor behandeling verwezen.
(Vorig bericht blz. 233 H.)

B. **S. KONIJN OVERLEDEN.** — De oud-voorzitter van de Technische Commissie van den Amsterdamschen Turnbond, de heer S. Konijn, is op 57-jarigen leeftijd overleden. Zijn streven om het toestelturnen voor mannen en vrouwen op hooger peil te brengen, was in het Gewest Noord-Holland van het K.N.G.V. baanbrekend.

C. **NEDERLAND. — Dubbele prinsengeus.** — De „dubbele prinsengeus", welke bij K. B. van 20 Juli 1931, (St.bld. 315) werd vastgesteld voor schepen en vaartuigen van oorlog, zal op 30 April, den verjaardag van H. K. H. Prinses Juliana, voor het eerst hier te lande, in de overzeesche gewesten en in den vreemde worden ingevoerd.

D. **ENGELAND. — Invoer van Ned.-Indische thee.** — De invoer van Ned.-Indische thee in Engeland is gedurende de laatste twee maanden zeer aanzienlijk geweest. In Januari werd 8.553.000 lbs. ingevoerd (v. j. 6.167.000); in Februari bedroeg de invoer 7.935.000 lbs. (v. j. 7.384.000).

E. **Dr. HASELWANDER. — Uitvinder van den draaistroom-motor.** — Op 72-jarigen leeftijd is overleden dr. Friedrich August Haselwander, de uitvinder van den draaistroom-motor, waarvan het eerste model thans op de eereplaats in het Duitsche museum te München staat.

F. **NEDERLAND. — Moties Cramer en Kupers verworpen.** — De Tweede Kamer verwierp op 15 Maart 1932 met 50 tegen 28 stemmen de motie-Cramer om, te beginnen met 1932, een bezuiniging te bevorderen op de kosten der Indische militaire weermacht, waardoor deze met ten minste een vierde gedeelte zouden worden verminderd.
Vóór stemden de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten en de heer Wijnkoop.
Vervolgens verwierp de Kamer met 56 tegen 22 stemmen de motie-Kupers, waarbij de wensch werd uitgesproken, dat de met ingang van 1 Januari 1932 ingevoerde tweede korting van vijf procent op de Indische ambtenaarssalarissen niet langer van kracht zal zijn dan tot 1 Juli 1932.
Vóór stemden de sociaal-democraten en de heer Wijnkoop.
Daarna werd met 51 tegen 27 stemmen verworpen de motie-Kupers, welke beoogde, het tijdelijke karakter der korting op de ambtenaarssalarissen vast te leggen en den minister te verzoeken, de Indische regeering uit te noodigen, de ingevoerde korting ongedaan te maken, zoodra en naarmate de financieele omstandigheden dit zullen veroorloven.
Vóór stemden de sociaal-democraten en de vrijzinnig-democraten.
Tenslotte verwierp de Kamer met 59 tegen 23 stemmen de motie-Cramer, uitsprekende, dat bezoldigingen beneden *f* 50 en boven *f* 20 per maand, niet behooren te worden betrokken in de met het oog op de crisis toe te passen kortingen op de salarissen van de landsdienaren in Nederlandsch-Indië. Vóór stemden de sociaal-democraten, de heer Wijnkoop en de inmiddels gekomen heer Floris Vos. **(254 G.)**

G. **NEDERLAND. — Conflict in het meubelmakersbedrijf.** — Tusschen den Roomsch-Katholieken Hanzebond „St. Reinoldus", Vereeniging van Werkgevers in het Meubelmakers-, Behangers-, Stoffeerders- en Beddenmakersbedrijf en Aanverwante vakken en de firma Vroom & Dreesmann, Nederland eenerzijds en den Ned. R.K. Bond „St. Antonius van Padua" en den Bond van Ned. Chr. Houtbewerkers, Meubelmakers enz. anderzijds, is volledige overeenstemming bereikt tot het aangaan van een collectieve overeenkomst. **(Vorig bericht blz. 258 A.)**

H. **NEDERLAND. — Werkloosheid in 1931.** — Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek geven wij onderstaand de indexcijfers in de beroepsgroepen gedurende 1929, 1930 en 1931. Deze cijfers zijn in hoofdzaak berekend uit opgaven van gesubsidieerde werkloozenkassen.

Groepen.	Indexcijfers der werkloosheid.		
	1931	1930	1929
Diamantindustrie	81.5	70.0	20.3
Drukkersbedrijven	5.7	3.0	3.4
Bouwbedrijven	17.6	11.3	12.2
Houtbewerking	19.7	8.5	5.3
Kleedingindustrie	10.0	7.0	8.2
Lederindustrie	9.6	3.2	2.4
Steenkolenmijnen	0.8	0.3	0.2
Metaalindustrie, scheepsbouw	21.5	7.8	3.3
Textielnijverheid	12.8	5.8	1.8
Voedings- en genotm. bedrijven	8.0	4.6	4.1
w. o. Sigarenmakers	11.6	6.0	5.3
Visscherij	15.9	6.5	7.4
Handelsreizigers	0.7	0.6	0.6
Verkeerswezen [1]	14.5	5.8	6.0
Handels- en Kantoorbedienden	4.7	3.3	3.0
Toonkunstenaars	24.0	19.1	—[2]
Overige groepen	12.8	6.8	5.8
Totaal	14.7	7.8	5.9
Totaal (excl. diamantindustrie)	13.8	6.8	5.6
Totaal industrie	15.9	8.6	6.2

[1]) Onvolledige opgaven.
[2]) Geen gegevens beschikbaar. **(Vor. ber. 81 M.)**

I. **ELECTRO-MAGNEET. — Te Leiden in gebruik genomen.** — In het natuurkundig laboratorium te Leiden is de groote electro-magneet, die in hoofdzaak voor onderzoekingen bij lage temperaturen dient, in gebruik gesteld. Na het exemplaar te Parijs, is deze de grootste der wereld. Het totale gewicht bedraagt 14.000 K.G., de hoogte is 243 meter, terwijl elk der z.g. poolschoenen 900 K.G. weegt.
De magneet, waaraan jaren is gewerkt, is volgens berekeningen van wijlen prof. Kamerlingh Onnes en zijn medewerkers gemaakt.

A. **FINLAND. — Wet tot bescherming der republiek.** — De Finsche rijksdag heeft het wetsontwerp tot bescherming der republiek aangenomen. Uit hoofde van deze wet zijn vergaderingen van de Lappobeweging en van twee andere rechtsgeoriënteerde organisaties verboden; de organisaties zelve worden voorloopig nog niet ontbonden verklaard. **(Vorig bericht Lappobeweging 247 E.)**

B. **VOLKENBOND. — China aanvaardt de resolutie.** — De Chineesche gedelegeerde dr. Yen heeft aan Paul Hymans als voorzitter der buitengewone volkenbondsvergadering medegedeeld, dat de Chineesche regeering de aangenomen resolutie van de buitengewone volkenbondsvergadering aanvaardt.
De Chineesche regeering constateert namelijk:
1e. De verklaring in de resolutie van de Volkenbondsvergadering, dat de oplossing van het geschil niet onder militairen druk moet worden nagestreefd en de terugtrekking van de Japansche troepen moet voorafgaan aan onderhandelingen tusschen de beide regeeringen.
2e. Dat de ledenstaten van den Volkenbond verplicht zijn, geen enkelen toestand te erkennen die is ontstaan door toepassing van middelen die niet zijn voorzien in het Volkenbondsstatuut en het Kellogg Pact. **(V. b. 260 F.; V. b. Volkenbond 255 G.)**

C. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Propaganda voor Swadeshi.** — De Djokjasche Volkspartij, die 20.000 leden telt, propageert de swadeshi. Hierbij had het branden van Javaansche lampjes, gevuld met klapperolie, veel succes, in verband met de stijgende petroleumprijzen.
De Swadeshi-leuze is voor de inheemsche volksbeweging betrekkelijk nieuw. Zij berust op een navolging van het Britsch-Indische nationalisme en streeft naar een zooveel mogelijk uitsluiten van het gebruik van goederen van uitheemschen oorsprong.

16 MAART 1932

D. **DONAU-PLAN. — Duitschlands antwoord.** — In het Duitsche antwoord aan de Fransche regeering op het voorgestelde plan tot vorming van een Donaubond, verklaart de Rijksregeering, dat zij met de Fransche regeering overtuigd is van de noodzakelijkheid van een hulpactie voor de noodlijdende staten. De Rijksregeering meent, dat de beste oplossing zou zijn, indien het overschot aan landbouwproducten van de Zuid-Europeesche agrarische staten een veilig afzetgebied zou vinden. De Fransche voorstellen, die een onderlinge aaneensluiting beoogen, bereiken echter dit doel niet.
Oostenrijk kan het vlugst en het best geholpen worden, wanneer het door de buurstaten bijzondere rechten voor den uitvoer van zijn producten wordt toegestaan. De beste basis voor de verwezenlijking van die plannen vormt het Fransche voorstel van 16 Mei 1931 aan de Europeesche commissie van den Volkenbond, het z.g. „Constructieve plan".
De Duitsche regeering acht het evenmin als de Italiaansche regeering gewenscht, dat een conferentie over deze aangelegenheid tot de onmiddellijke belanghebbenden wordt beperkt. Zij verwacht van een bespreking der Donaustaten onderling geen succes. De Rijksregeering acht het echter in het belang dezer staten om ook vertegenwoordigers der belangrijkste afzetgebieden toe te laten, met name van Frankrijk, Engeland, Italië en Duitschland. **(Vor. ber. 257 E.)**

E. **NEDERLAND. — Mijnbedrijf.** — Het is ter kennis van de Contactcommissie gebracht, dat de Prot.-Christelijke Mijnwerkersbond de aangezegde loonsverlaging van 10% heeft aanvaard. **(V. b. 258 D.)**

F. **MANNA. — Manna-regen in Zuid-Afrika.** — Uit Durban in Zuid-Afrika heeft men aan de „Daily Telegraph" geseind, dat het op een akker te Vrijheid bij een wolkenloozen hemel „manna" geregend heeft, dat wil zeggen, men vond den grond bedekt met een op sneeuw gelijkende stof, die als honing smaakte. De korrels hadden de grootte van maïs-korrels, verpoederden gemakkelijk en smolten op de tong. Er zijn monsters van naar Durban gezonden ter onderzoek.
Men weet, dat in Exodus 16 het manna, het voedsel dat de Israëlieten in de woestijn plotseling vonden, aldus beschreven wordt:
„... En toen de dauw optrok, daar lag over de oppervlakte der woestijn iets fijns en korreligs, als rijm, op den grond... ...En Mozes zeide tot hen: dit is het brood hetwelk Jahwe u tot prijs gegeven heeft... Niemand late er iets van over tot den volgenden morgen. Maar sommigen hoorden niet naar Mozes en lieten een gedeelte tot den volgenden morgen. Toen kwamen er wormen in en stonk het... Zoo gaarden zij het elken morgen op, en als de zon heet werd, smolt het weg... De Israëlieten nu noemden die stof manna. Het was wit als korianderzaad en smaakte als honingkoek..." (Leidsche Vert.).
Natuurlijk bestaan er allerlei gissingen en meeningen over den eigenlijken aard van de stof, waarop de bijbel hier doelt. In 1930 heeft de Hebreeuwsche Universiteit te Jeruzalem speciaal voor deze quaestie een expeditie naar den Sinaï gezonden, en volgens buitenlandsche bladen zou de conclusie deze geweest zijn, dat het manna, gelijk men eerder al wel had vermoed, uit het sap van de tamarisk zou zijn ontstaan, na eerst het lichaam van zekere insecten, die op de tamarisken huizen, te hebben gepasseerd. Uit het lichaam van deze dieren zou de stof zich, met het zweet, hebben afgescheiden als een suikerachtige stof in vrij groote korrels en in drie varianten van samenstelling. (Alg. Handelsbl.) **(V. b. Bijbel 183 G.)**

G. **MANDSJOERIJE. — Erkenning der regeering gevraagd.** — De regeering van Mandsjoerije heeft aan 17 mogendheden, die consulaire vertegenwoordigingen in Mandsjoerije hebben, een verklaring gezonden betreffende de politiek van den nieuwen staat en om erkenning van de nieuwe republiek verzocht. **(Vorig bericht blz. 256 G.)**

H. **NEDERLAND. — Ontspanning voor werkloozen.** — De Maatschappij tot Nut van 't Algemeen heeft, ten behoeve van lichtbeeldenavonden voor werkloozen, een aantal lantaarnplaten met uitvoerigen tekst gratis in bruikleen gegeven.

I. **DENEMARKEN. — Leger en vloot.** — De militaire uitgaven in Denemarken worden van 42 op 35½ millioen kronen per jaar teruggebracht, terwijl de jaarlijksche lichting voortaan zal bedragen 8000 in plaats van 10.000 man. Ook de sterkte van de vloot wordt eenigszins verminderd. **(Vor. ber. 69 A.)**

K. **AMSTERDAM. — Trouwen en scheiden in 1931.** — Het aantal huwelijken was vrij belangrijk kleiner, dat der echtscheidingen grooter dan in 1930. Van de 6261 huwelijken, welke werden voltrokken (1930: 6652), werden 1905 of 30.4% gevolgd door een kerkelijke inzegening (vorig jaar 2054 of 30.9%). Er werden 687 echtscheidingen bij den Burgerlijken Stand ingeschreven tegen 653 in 1930.

L. **MGR. A. J. H. V. VERSTRAELEN OVERLEDEN.** — Mgr. A. J. H. V. Verstraelen, apostolisch vicaris van de Kleine Soenda-eilanden en behoorende tot het Gezelschap van het Goddelijk Woord, titulair bisschop van Myriofito, is ten gevolge van een autoongeluk tusschen Endeh en Bandjawa overleden.

A. **IJZERSTEEN. — Vroegere nesten van termieten.** — Eigenaardige, uit bruin ijzersteen (limoniet) bestaande vormingen van een sponsachtige textuur, zijn karakteristiek voor het landschap der hoogere streken van Centraal-Afrika, meer in het bijzonder van Angola. In 1857 vestigde Livingstone er het eerst de aandacht op. De in bedoelde streken woonachtige blanken bezigden ze als een geschikt bouwmateriaal.
Dr. Malcolm Burr en P. S. Nazaroff, die onlangs in Angola reisden, kwamen tot de conclusie, dat die ijzersteen-massa's niets anders zijn dan subfossiele overblijfselen van termieten-nesten. Het roestingsproces daarbij kan men zelfs nu waarnemen; het heeft onafhankelijk van doen en laten der termieten plaats en komt neer op afzetting van ijzer uit regenwater, dat door den grond verzwolgen wordt. Wanneer de nesten zich in de nabijheid van rotsen bevinden, die rijk aan kiezel-aarde zijn, heeft een overeenkomstig verkiezelingsproces plaats en veranderen de oude termietennesten in een geheel verkiezelde, rotsachtige massa van sponsachtigen bouw.

B. **AMSTERDAM. — Dietsche Academische Leergang.** — Aan de Amsterdamsche Universiteit wordt van 14 Maart tot en met 18 Maart een „Dietsche Academische Leergang" gehouden voor Gentsche, Leuvensche en Zuid-Afrikaansche studenten.

C. **DONAU-PACT. — Protest van Joego-Slavië.** — De „Prawda" meldt, dat de Joego-Slavische Minister van Buitenlandsche Zaken, Marinkowitsch, den Franschen premier Tardieu heeft medegedeeld, dat Joego-Slavië in geen geval zal toestemmen in een tolverbond tusschen Oostenrijk, Hongarije en Tsjecho-Slowakije. Joego-Slavië is eveneens tegen onderhandelingen door Italië met Oostenrijk en Hongarije inzake een preferentieel douanetarief. **(V. b. 262 D.)**

D. **MANDSJOERIJE. — Russische troepenbewegingen.** — Volgens Japansche berichten hebben groote troepenbewegingen van het Roode Leger nabij de Mandsjoerijsche grens plaats. **(Vor. ber. 262 G.)**

E. **IERLAND. — Opheffing van den eed van trouw en staking der betalingen aan Engeland.** — Voor de verdaging van de Dail Eireann, het Iersche Parlement, deelde Minister-President De Valera mede, dat de regeering voorstelt het afleggen van den eed van trouw aan de Engelsche kroon, uit de Iersche grondwet te schrappen. Voor geen burger zal er dan nog reden bestaan wettelijke gehoorzaamheid te weigeren. De Minister van Financiën, MacEntee, deed voorts mededeeling van het voornemen der regeering om het jaarlijksche bedrag van drie millioen pond sterling, dat Ierland als schadeloosstelling aan de voormalige Engelsche grondbezitters in Ierland aan Engeland moet betalen, eveneens te schrappen. In dit geval zou de voorgenomen salaris-verlaging voor de Iersche ambtenaren niet noodig zijn. Tevens zal een eisch worden gesteld tot terugbetaling van de reeds aan Engeland gedane betalingen tot een totaal van £ 30.000.000. **(Vorig bericht blz. 252 L.)**

F. **POLEN. — Algemeene staking mislukt.** — De socialistische algemeene 24 uur-staking als protest tegen de door de regeering beraamde nieuwe regeling van de sociale wetgeving, is volkomen mislukt.

G. **ROEMENIE. — Koninklijke Shell-Groep.** — De Astra Romana heeft dezer dagen groote orders van de Koninklijke Petroleum Mij. ontvangen en een deel daarvan aan andere Roemeensche petroleumondernemingen gegeven, zoodat deze voorloopig volop van werk zijn voorzien. De petroleum wordt met schepen van de Shell Cy. naar Stamboel gebracht, vanwaar ze naar het Oostelijke deel van de Middellandsche zee wordt verscheept, waar zich Engelsche oorlogsschepen bevinden, die hun behoefte met Roemeensche petroleum van de Koninklijke Shell-groep willen dekken. **(Vorig bericht blz. 141 E.)**

H. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Tabakscultuur op Java.** — De Vorstenlandsche Landbouwvereeniging heeft aan de gouverneurs van Midden-Java een reductie voorgesteld van de pachten voor alle ondernemingen in de Vorstenlanden. Gevraagd wordt een verlaging van 30%, berekend over de volle pachtsom en bijkomende grondhuurkosten.

I. **VEREENIGDE STATEN. — Bloemententoonstelling.** — De Amerikaansche pers schrijft unaniem, dat de door het Centraal Bloembollencomité op de voorjaarsbloemententoonstelling te New-York ingezonden collectie Nederlandsche bloembollen, prachtig en overweldigend is.
De tentoonstelling, welke een week duurt, wordt door gemiddeld 50.000 menschen bezocht.
(V. b. Nederl. Bloembollenbedrijf 259 B.)

K. **ENGELAND. — Gouden standaard.** — In het Lagerhuis verklaarde de kanselier van de schatkist, Neville Chamberlain, dat de regeering het £ niet wenscht te zien opgevoerd tot een peil, dat schadelijk is voor de industrie. Vroeg of laat moet men het ruilmiddel toch weer binden aan de metaalbasis en hij wist geen betere dan het goud.
Omtrent de toekomstige geldpolitiek der regeering kon hij slechts een zuiver persoonlijke meening geven. Hij voelde niet veel voor het idee van „managing currency", daar men toch t.z.t. tot een metaalbasis zal moeten overgaan. **(Vor. ber. blz. 255 A.)**

L. **NEDERLAND. — Bestuurshervorming in Ned.-Indië.** — In de heden in de Tweede Kamer gehouden debatten over de voorgenomen bestuurshervorming in de Indische Buitengewesten, ondervond Minister de Graaff veel tegenstand van de zijde der S.-D., V.-D., Lib. en een deel van de Chr.-Hist. Kamerleden. De Minister verklaarde, dat hij de verantwoordelijkheid voor zijn departement niet langer wilde dragen, indien de Kamer zich met de algemeene lijnen van zijn plan niet zou vereenigen, hetgeen den voorzitter der Kamer aanleiding gaf de behandeling van de bestuurshervorming te schorsen totdat de Indische begrooting zal zijn afgehandeld.

M. **BELGIE. — De Rosa krijgt gratie.** — Koning Albert heeft kwijtschelding van straf verleend aan den jongen Italiaanschen anti-fascist, de Rosa, die in 1929 bij de verloving van prins Umberto met prinses Marie José van België een pistoolschot loste in de richting van den Italiaanschen kroonprins.
In officieuse Belgische kringen verwacht men, dat de Italiaansche regeering van haar kant nu ook den te Rome gedetineerden Brusselschen leeraar, dr. Moulin, uit de gevangenis zal ontslaan.

N. **PALESTINA. — Opgravingen te Capernaum.** — In de opgegraven fundamenten eener Chr. kerk uit de vierde eeuw te Capernaum in Palestina, waar volgens den bijbel Jezus zijn wonder met de brooden heeft verricht (Joh. 6), is een mozaïek gevonden, waarop de voorstelling van een mand met brooden voorkomt. **(Vorig bericht blz. 188 F.)**

O. **NEDERLAND. — Rede van Dr. Colijn.** — In een bijeenkomst, belegd door het provinciaal comité der anti-revolutionnaire kiesvereenigingen te Leeuwarden, heeft Dr. Colijn een rede gehouden, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Er is geen sprake van, meent Dr. Colijn, dat deze crisis slechts een conjunctuurgolving is. Deze crisis zal ernstiger gevolgen hebben. Het verschil tusschen deze en vroegere crises is, als dat van ziekten van

de takken en die van den wortel van den boom.
Deze crisis beperkt zich niet tot bepaalde landen. Zij teistert de geheele wereld en alle bedrijven worden er door getroffen.
Wij staan voor een hervorming van een economisch leven. Het oude keert, althans voor lange jaren, niet terug. Men moet zich instellen op een lageren levensstandaard.
Spreker zeide verder, dat slechts van het vrije ruilverkeer redding voor de wereld is te verwachten.
Wat den overheidssteun betreft, dr. Colijn zeide, dat de overheid moet trachten er voor te zorgen, dat de bronnen van ons volksbestaan niet te gronde gaan. Zij zou niet mogen tolereeren, dat de bodem onbebouwd blijft, dat de Nederlandsche handelsvloot moet worden opgelegd.
Een andere vraag is: Hoe moet er worden geholpen. Hieromtrent worden vaak de meest dwaze voorstellen gedaan en wat nog erger is: ze vinden gehoor.
Men moet zich allereerst afvragen, wat men bereiken wil. Om een voorbeeld te geven. Het is zeer eenvoudig om te zeggen: voor de zuivelbereiding hebben wij 60 of 70 millioen gulden noodig om de zaak op gang te houden. Maar deze moeten toch ergens vandaan komen. Van boter en kaas verkoopen wij groote hoeveelheden naar het buitenland. Hooge invoerrechten kunnen hier niet baten.
Verder sprak Dr. Colijn over de groote moeilijkheden in den landbouw, maar zegt hij, een andere pijler van ons volksbestaan is de industrie, die groot gevaar loopt door het loonpeil, dat in Nederland hooger is dan in eenig ander land. Vooral de hooge loonen in de beschutte bedrijven, o.m. de overheidsbedrijven, staan de zoo noodzakelijke daling van het algemeene loonpeil in den weg. Toch, zullen wij onzen uitvoer niet verliezen, dan dienen de kosten omlaag. Dit geldt ook voor de scheepvaart.
Spreker roert hier teere punten aan. De krachtige arbeidersorganisaties in de beschutte bedrijven zullen zich tegen loonsverlaging verzetten; een der grootste politieke partijen geeft het parool uit: Geen loonsverlaging. Niemand staat gaarne af, wat hij heeft. Maar daarom gaat het niet. Zullen wij onze plaats onder de andere volken houden, dan moeten de loonen achteruit. Nederland betaalt thans reeds de hoogste loonen in de wereld. Verandert dit niet, dan zal het eene bedrijf na het andere sluiten, en zal de werkloosheid reusachtig toenemen.
Spreker heeft sombere dingen gezegd, doch een christen moet de waarheid onder oogen durven zien. Door offervaardigheid en samenwerking zal men hopenlijk de crisis doorkomen.

A. **NEDERLAND. — Goethe-herdenking.** — Ter herdenking van den sterfdag van Goethe, 100 jaar geleden, zijn op aanstichting van vele professoren aan de universiteiten te Leiden en te Groningen voordrachten gehouden over „Goethe als dichter en denker", „Goethe als mensch en dichter", „De beteekenis van Goethe voor de natuurwetenschap van onzen tijd".
Prof. Huizinga herdacht Goethe in de Leidsche Universiteit met een rede over „Goethe en zijn tijd", waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Wij zijn misschien geneigd, sprak Prof. Huizinga, bij het oproepen van de 18e eeuw, het eerste haar zwakkere zijden te zien, de gebreken, waaraan wij meenen ontgroeid te zijn. Wij onderschatten licht de cultuurwaarde van die 18e eeuw, die het eerste waarlijk moderne tijdperk is, de onmiddellijke onderlaag van onze eigen beschaving. De 18e eeuw is een bij uitstek vruchtbare tijd geweest, van ontplooiing meer dan van schepping.
Op het schouwtooneel van de Europeesche beschaving staat in de eerste helft der 18e eeuw Frankrijk nog altijd, of opnieuw, vooraan.
Toch is die voorrang van den Franschen geest dan reeds minder essentieel dan hij oppervlakkig schijnt.
De twee groote volken van Germaansche taal en oorsprong, het Engelsche en het Duitsche, staan gereed, om die leidende rol, niet van de Romaansche wereld over te nemen, maar om ze met haar, als voor het minst gelijkwaardige medespelers, te deelen.
Toch blijft tot het midden der eeuw Duitschland in hoofdzaak receptief. Goethe zelf immers heeft zich in zijn jeugd nog met Franschen geest gevoed. En ook als Duitschland in de tweede helft der eeuw zijn hoogen en veelzijdigen bloei van het geestesleven heeft voortgebracht, wordt de vrucht daarvan aanvankelijk nog grootendeels binnenslands genoten. Vóór 1800 neemt de Fransche en Engelsche cultuur nog weinig Duitsche elementen op.

Goethe.

De geest blaast waar hij wil. Duitschland, het staatkundig versnipperde en maatschappelijk achterlijke, heeft in dien tijd, in de muziek, in de wijsbegeerte, in de wetenschap en in de dichtkunst, een oogst kunnen voortbrengen, die iets meer bevatte, dan al de geestelijke schatten, die de schitterende samenleving van de Fransche monarchie, of de krachtige Engelsche maatschappij had opgeleverd.
Het wezen van het 18de-eeuwsche geestesleven schijnt er een van geringe spanning. Ons beeld van dien tijd drukt harmonie, gratie en een zeker evenwicht uit, het is effen en sierlijk, het vertoont de blijde maar zwakke kleuren van het pastel.
Maar hier ligt slechts de helft van het beeld, dit is de sterkst belichte zijde, van deze dingen spreekt de gangbare geschiedenis het luidst, maar het is van die 18e eeuw niet de ernstigste of de edelste zijde. De denkkracht, die aan godsdienst en wijsbegeerte onttrokken wordt, vindt werk in nieuwe wetenschap. Het is niet in de eerste plaats scheppend werk; de groote scheppende geesten waren voorafgegaan. Maar nu eerst wordt hun geest het eigendom der velen. De wetenschap wordt nu voor het eerst een der groote beheerschende factoren der samenleving. Al dreigen destructieve strekkingen van den geest, de positieve en onvergankelijke winst is oneindig grooter. Het is die van een nieuw, oneindig rijker en zuiverder wereldbeeld.
Zoowel in het intellectueele als in het aesthetische wordt de drang naar de natuur allesoverheerschend; zij is de godheid van den tijd.
In dezen tijd groeit Goethe op. Hij ondergaat en aanvaardt al de stemmingen, al de gerichtheden van die periode: sentimentalisme, klassicisme, ossianisme. Hij heeft zich, evenals Kant, den schuldenaar van Rousseau bekend. Maar hij verheft alle stemmingen, en overwint alle formules. Ook voor hem, ja voor hem meer dan voor iemand, blijft de Natuur de god-

heid, die hij zoekt en dient. In zijn streven „die Welt des Augus dem Sinn zu entschliessen", keert hij zich tegen de atomistische en mechanistische strekkingen van zijn tijd, al miskent hij daarbij de waarde van analyse en berekening. Voor hem wordt weer kostbare bezieling, wat zijn eeuw als dwaze verblinding verworpen had: „der Enthusiasmus". Hij behoort tot de geesten, die alle kaders van indeelende literatuur- of cultuurgeschiedenis doen barsten, alle termen van stijl of richting doen bezwijken. Hij brengt in alle dingen, die zijn geest aanraakt, een dimensie meer.

17 MAART 1932

A. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Balans der gevechten te Shanghai.** — Volgens de door de plaatselijke autoriteiten te Shanghai medegedeelde cijfers zijn, naar V. D. meldt, tijdens de gevechten van de afgeloopen weken te Shanghai naar schatting 6000 personen gedood en 2000 gewond, terwijl 4000 personen vermist worden.
De aan eigendommen en gebouwen toegebrachte schade wordt geschat op $ 350 millioen. **(262 B.)**

B. **DUITSCHLAND. — Huiszoekingen bij Nationaal-Socialisten.** — Op last van den Pruisischen Minister van Binnenlandsche Zaken, Severing, zijn in alle bureaux en afdeelingen van de Nationaal-Socialistische partij huiszoekingen gedaan. Er zijn documenten in beslag genomen, die, naar van sociaal-democratische zijde wordt medegedeeld, bewijzen, dat de Nationaal-Socialisten een marsch naar Berlijn hebben voorbereid.
Het is de politie in geheel Pruisen gebleken, dat op den verkiezingsdag de z.g. S. A.-troepen der Nazi's in „Alarmbereitschaft" stonden. **(Vor. ber. 188 K.)**

C. **NEDERLAND. — Landbouw-delegatie bij de Koningin.** — De Koningin heeft in audiëntie ontvangen de heeren Nysingh, voorzitter van het Kon. Ned. Landbouwcomité, Verheggen, voorzitter van den Kath. Ned. Boeren- en Tuindersbond en prof. dr. Diepenhorst, voorzitter van den Christ. Boeren- en Tuindersbond.
De heeren hebben de zorgen en moeilijkheden van den landbouw uitvoerig uiteengezet, der Koningin verzocht in het bijzonder haar aandacht te willen wijden aan de veehouderij en de gemengde bedrijven en daarbij de hoop uitgesproken, dat, kon het zijn spoedig, van regeeringswege maatregelen zouden worden genomen om aan den daarin heerschenden nood tegemoet te komen. **(Vorig bericht blz. 237 E.)**

D. **NEDERLAND. — Kortingswet.** — De Eerste Kamer heeft op 17 Maart met 24 tegen 16 stemmen het Kortingswetje aangenomen. Tegen stemden de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten, drie katholieken en de heer De Vlugt (a.-r.). **(225 D.)**

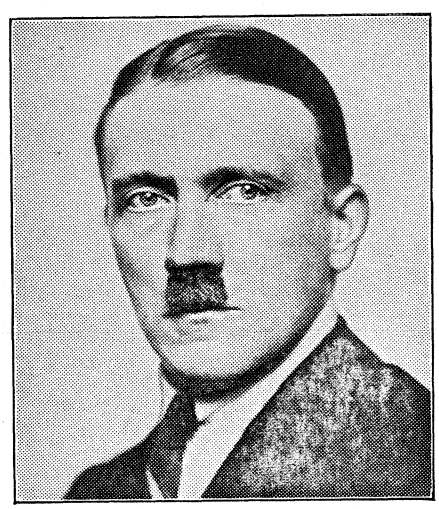
E. **DUITSCHLAND. — Verklaring van Duesterberg.** — De tweede bondsleider der Stahlhelmpartij, Duesterberg, publiceert een verklaring, waarin hij zijn kiezers bedankt en dan vervolgt: „Ik heb er met het oog op den nood van ons gemeenschappelijke vaderland naar gestreefd den verkiezingsstrijd zakelijk te voeren. Wij hebben niet tegen doch om Hindenburg gestreden. Zijn overwinning is in de eerste plaats de overwinning van den generaal-veldmaarschalk uit den grooten strijd. Onze strijd tegen het systeem, welke reeds 13 jaar wordt gevoerd, duurt voort."
(Vor. ber. Presidentsverkiezing 258 E.)

F. **IERLAND. — De Valera's verklaring omtrent Noord- en Zuid-Ierland.** — In een interview, toegestaan aan eenige journalisten, verklaarde De Valera o.a. dat hij de opheffing van de onnatuurlijke grens tusschen Noord- en Zuid-Ierland zal eischen. **(263 E.)**

G. **ENGELAND. — Disconto.** — De Engelsche Bank heeft het disconto verlaagd van 4 tot 3½%. **(253 E.)**

H. **DONAU-PLAN. — Fransche en Engelsche pers over Duitsch antwoord.** — Naar aanleiding van het Duitsche antwoord op de Fransche voorstellen inzake de vorming van een Donaubond schrijft Pertinax in de „Echo de Paris", dat Tardieu geenszins verrast is geweest over het Duitsche antwoord. Het is de vraag of Duitschland sterk genoeg is om zijn oppositie te kunnen handhaven. Oostenrijk en Hongarije staan voor hun financieele ineenstorting en Duitschland zal niet in staat zijn hen te steunen. De Fransche regeering heeft duidelijk genoeg te verstaan gegeven dat zij slechts bereid is financieele hulp te verleenen wanneer een Midden-Europeesche statenbond wordt geschapen.
De „Times" schrijft, dat de Engelsche regeering elk plan begunstigt dat verlichting brengt in den economischen nood van Midden-Europa, en dat geen moeilijkheden voor andere landen schept. **(263 C.)**

I. **DUITSCHLAND. — Protest van Hitler tegen de huiszoekingen bij de Nazi's.** — Naar aanleiding van de huiszoekingen bij de Nazi's heeft Hitler tegen de maatregelen van den Pruisischen minister Severing geprotesteerd. Hij ontkent niet, dat in den verkiezingsnacht nationaal-socialistische stormtroepen zijn geconcentreerd, doch dit is niets bijzonders en is bij iedere verkiezing geschied, ten einde het „afslachten van nationaal-socialisten door de partijgenooten van Severing, de Rijksbanier, het IJzeren Front en aanverwante troepen" te verhinderen. De juistheid van deze maatregelen is gebleken, omdat „de sociaal-democratische en communistische moordplannen bij de jongste verkiezingen minder slachtoffers dan anders tot gevolg hebben gehad."

Adolf Hitler.

Overigens beweert Hitler, dat hij den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken een week voor de verkiezingen op de hoogte heeft gesteld van deze troepenconcentratie. Woordelijk zegt hij: „door den chef van mijn generalen staf, officieel". Hij zal binnen enkele dagen door den chef van genoemden staf het groote publiek laten bewijzen, dat de nationaal-socialistische partij en haar daden volkomen wettig zijn.
Het bestuur van de Rijksdagfractie der nationaal-socialistische partij heeft in een telegram aan den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken geprotesteerd tegen de huiszoeking in de lokalen der nationaal-socialistische partij. Het bestuur beschouwt deze huiszoeking als een „verkiezingsmanoeuvre van een

internationale partij, die zich in haar machtspositie bedreigd voelt" en oppert de mogelijkheid, dat het gevonden materiaal zal worden vervalscht.
De persdienst van de nationaal-socialistische partij deelt mede, dat alle partijleiders een verklaring hebben onderteekend van Hitler over de volstrekte legaliteit van de partij en al haar leden. Deze documenten zijn naar Berlijn gezonden en zullen door kapitein Goering aan den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken worden overhandigd. **(265 B.)**

A. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — De door de Volkenbondsvergadering benoemde commissie van negentien heeft zich beziggehouden met het Chineesch-Japansch conflict.
Dr. Yen, de Chineesche gedelegeerde, deelde mede, dat voorloopige overeenstemming tusschen China en Japan en de gedelegeerden van Amerika, Engeland, Frankrijk en Italië is verkregen en dat de volgende punten grondslagen der discussie zouden zijn:
1. De Chineesche troepen zullen blijven, waar zij zich thans bevinden.
2. De Japansche troepen zullen worden teruggetrokken tot binnen de internationale concessie en de plaats, waar zij zich op 28 Januari, dus voor het Japansche offensief, bevonden.
3. Een gemengde commissie met neutrale leiding zal toezicht houden op de naleving van deze bepalingen.
Dr. Yen zeide, dat terwijl hierover voorloopige overeenstemming was verkregen, de Japanners toch weer hadden getracht den terugtocht van hun troepen van politieke voorwaarden afhankelijk te maken. Zoo hebben de Japanners bijvoorbeeld van China verlangd, dat de aanneming van het Japansche ultimatum van 27 Januari door den burgemeester van Shanghai van kracht zou blijven. Dit Japansche ultimatum, dat op 28 Januari door de burgemeester was aangenomen, zonder dat deze aanneming evenwel het Japansche offensief te Shanghai heeft kunnen verhinderen, behelsde de ontbinding van de anti-Japansche vereenigingen en de stopzetting van de anti-Japansche boycott te Shanghai.
Dr. Yen protesteerde er tegen, dat de terugtocht van de Japansche troepen aldus in strijd met den wil van de Volkenbondsvergadering van politieke voorwaarden afhankelijk zou worden gesteld.
Voorzitter Hymans, Paul Boncour, Motta en Benesj, bleken het volkomen met dit standpunt eens te zijn. Japan handelt in strijd met de ook door Mr. Sato op 4 Maart aangenomen resolutie der Volkenbondsvergadering, wanneer het de voorwaarde stelt, dat het genoemde ultimatum van kracht zal blijven.
Mr. Sato (Japan) gaf hierop een geruststellende verklaring. Het Japansche verlangen zou geen voorwaarde tot het terugtrekken der Japansche troepen zijn geweest, doch slechts een wensch, waarvan Japan had gehoopt, dat China hem vrijwillig zou aanvaarden. Dr. Yen toonde zich zeer voldaan, dat aldus het gevaar van politieke voorwaarden van de baan is. **(Vor. ber. 265 A.; v. b. Volkenbond 262 B.)**

B. **DONAU-PLAN. — Steun aan het Donau-bekken.** — De besprekingen te Genève hebben tot resultaat gehad, dat men thans heeft besloten, de kwestie van het Donau-plan langs diplomatieken weg verder te behandelen. De bedoeling is, dat voorshands de vier belanghebbende groote mogendheden, Duitschland, Frankrijk, Italië en Engeland eerst tot een accoord trachten te komen. Een financieele hulpactie, eventueel door middel van een Volkenbondsleening, wordt nu besproken en zal door de financieele Volkenbondscommissie, die te Parijs bijeen is, verder worden behandeld. **(Vorig bericht blz. 265 H.)**

18 MAART 1932

C. **BRITSCH-INDIE. — Boycott.** — De Britsche autoriteiten zijn van plan krachtige maatregelen te nemen tegen den boycott van Engelsche goederen. De geheele katoenhandel te Bombay wordt onder officieel toezicht gesteld, terwijl, zooals tijdens den oorlog reeds gebeurd is, een gedeelte der zaken zal worden onteigend. De Britsche autoriteiten zullen dan personen aanstellen, die deze zaken verder zullen drijven. **(Vorig bericht blz. 256 F.)**

D. **NEDERLAND. — Inkrimping van rijkspersoneel.** — De Minister-President heeft aan de ministers een circulaire gezonden, volgens welke binnenkort van de bezuinigingscommissie voorstellen zijn te verwachten tot inkrimping van de personeelsformaties bij het rijk; als gevolg daarvan zouden talrijke rijksambtenaren met ontslag worden bedreigd, terwijl ook, behoudens bijzondere gevallen, het verleenen van vaste aanstellingen tot nader order zal worden stopgezet.
Het moderne comité ter behartiging van de algemeene belangen van overheidspersoneel (A.C.O.P.) komt 19 Maart in Amsterdam in vergadering bijeen, o.a. ter bespreking van de tegen de regeeringsplannen te voeren actie.

E. **BELGIE. — Perequatie Belgische invoerrechten.** — De Belgische Senaat heeft thans ook het wetsontwerp aangenomen tot perequatie van de invoerrechten op vleesch, boter, fruit, e.d.
Deze z.g. perequatie houdt in het op goudbasis brengen der invoerrechten. Aangezien de tegenwoordige Belgische franc slechts het zevende deel waard is van den vooroorlogschen, komt de maatregel er practisch op neer, dat de invoerrechten op vleesch en boter verzevenvoudigd worden.
(Vor. ber. Invoerrechten 140 H.)

F. **DUITSCHLAND. — Godsvrede.** — Het Rijksblad publiceert de verordening van Godsvrede gedurende de Paaschdagen. Zij bevat dezelfde bepalingen en dezelfde strafbepalingen als de verordening, die gedurende de Kerstdagen van kracht was. Verscherpt is zij slechts door de bepaling, dat de propaganda binnenshuis gedurende de Paaschdagen niet is toegestaan.

G. **DUITSCHLAND. — Berlijnsche Beurs.** — Het officieele verkeer aan de Berlijnsche beurs zal onmiddellijk na de definitieve herkiezing van den Rijks-president Von Hindenburg, die op 10 April te verwachten is, weer hervat worden. **(Vor. ber. blz. 229 D.)**

H. **SPANJE. — Katoenaanplant.** — Het Spaansche ministerie van Landbouw heeft besloten met den aanplant van katoen in Spanje te beginnen. Het hiervoor benoodigde kapitaal zal voor de helft door den staat en voor de andere helft door een bank ter beschikking worden gesteld. De staat zal zorgen voor de machines, welke voor de bewerking van de katoen worden vereischt.

I. **FRANKRIJK. — Kieswetherziening.** — De Fransche Kamer heeft in een nachtzitting met 299 tegen 227 stemmen de voornaamste punten van het wetsontwerp tot wijziging van de kieswet, dat na de verwerping door den Senaat door de kiesrechtcommissie van de Kamer opnieuw was ingediend, opnieuw verworpen. **(Vorig bericht blz. 231 I.)**

K. **NEDERLAND. — Bestuurshervorming in Ned.-Indië.** — De Tweede Kamer heeft op 18 Maart het wetsontwerp betreffende de bestuurshervorming in Ned.-Indië aangenomen met 54—38 stemmen, nadat een gewijzigde motie-Joekes verworpen was met 54—38 stemmen.
Tegen stemden de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten, de communisten, de heer Floris Vos en de christelijk-historischen behalve de heeren Weitkamp, Krijger en Slotemaker de Bruïne. **(263 L.)**

A. **DUITSCHLAND. — Beurs en Geldmarkt.** — Onder leiding van de Nederlandsche Kamer van Koophandel voor Duitschland is in Frankfort a. d. Main een organisatie opgericht ter behartiging van de belangen van Nederlandsche houders van Duitsche hypotheken.
Het beheer der hypotheken vindt plaats door de Niederländische Treuhand G.m.b.H. te Frankfort a. d. Main.
Het verbod betreffende den handel in de z.g. Duitsche dollar-obligaties is, hoofdzakelijk op grond van crediet-politieke overwegingen van de Rijksregeering, ingetrokken. **(Vorig bericht blz. 266 G.)**

B. **ZWITSERLAND. — Gedeeltelijke opheffing van het bankgeheim.** — De Zwitsersche banken zijn in gevolge een uitspraak van de staatsrechterlijke afdeeling van de Zwitsersche Bondsrechtbank voortaan verplicht inlichtingen te verstrekken over in depot of in de safe der bank in bewaring gegeven voorwerpen of over rekening-courant opgevoerde bedragen.

C. **JAPAN. — Oorlogsleening.** — De Japansche regeering heeft bij het parlement een voorstel ingediend om toestemming te verleenen voor het aangaan van een nieuwe leening ten bedrage van 87½ millioen yen tot dekking van de militaire uitgaven in China.

D. **OOSTENRIJK. — Disconto.** — De Oostenrijksche Nationale Bank heeft besloten het disconto van 8% tot 7% te verlagen.
De bank heeft daarentegen de kosten, die verbonden zijn aan het in disconto nemen van financieringswissels verhoogd met ⅛% tot ¾%, ten einde op deze wijze het in disconto geven en het prolongeeren van financieringswissels tegen te gaan. (Op 12 Nov. 1931 werd het disconto verlaagd van 10% tot 8%, nadat het op 22 Juli 1931 was verhoogd van 7½% tot 10%).
(Vorig bericht blz. 101 F.)

E. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — De Zweedsche regeering heeft een inspecteur benoemd om toezicht te houden op het beheer van het Kreuger-concern, gedurende het korte moratorium dat door de regeering is verleend. De nieuwe inspecteur is de heer Lyberg, de directeur van het alcoholmonopolie en voormalig minister van Financiën.
Geen betalingen mogen worden gedaan, behalve voor zoover deze volstrekt noodzakelijk zijn ter handhaving van het bedrijf.
Verder deelt de directie van het Kreuger-concern mede, dat aan de besturen van alle buitenlandsche beurzen, waar Kreuger-aandeelen of -obligaties genoteerd worden, het verzoek is gericht deze noteeringen voorloopig te staken. **(Vor. ber. blz. 259 A.)**

F. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing 1932. - Rede van den Pruisischen minister Severing.** — In een vergadering van de commissie van actie van het IJzeren Front heeft de Pruisische minister van Binnenlandsche Zaken Severing een redevoering gehouden over den strijd om Pruisen.
Spreker begon met er op te wijzen, dat men geneigd zou kunnen zijn te zeggen, dat de resultaten van 13 Maart Hindenburg een dergelijken voorsprong hebben gebracht, dat de tweede verkiezing eigenlijk slechts een formeele handeling zal zijn; men moet er bij de tweede verkiezing echter voor zorgen, dat Hitler en zijn beweging een nog krachtiger schok krijgen. De nat.-socialistische beweging is de uiting van een politieke ziekte, waarvan het Duitsche volk zoo spoedig mogelijk moet worden genezen. Ook Hitler heeft moeten toegeven, dat hij, voor 't geval hij aan de macht zou komen, de noodverordeningen en ook het verdrag van Versailles niet uit den weg zou kunnen ruimen. Op 10 April moeten de laatste reserves in het veld worden gebracht, opdat de overwinning van Hindenburg overweldigend zal zijn.
(Vorig bericht blz. 265 E.)

19 MAART 1932

G. **EUROPEESCH VIJFJARENPLAN. — Fransche voorstellen.** — Een delegatie uit de Fransche Commissie voor Europeesche samenwerking onder leiding van den vroegeren minister Borel heeft den minister van Handel, Rollin, een vijfjarenplan voor internationale openbare werken overhandigd.
Dit plan is uitgewerkt door rapporteur Delasi. In het memorandum constateert de commissie dat de uitkeeringen aan werkloozen in de Europeesche industrie thans meer dan 50 milliard franken per jaar besommen. Indien deze toestand voortduurt, is een spoedige verarming niet te keeren. Door een verbetering van den economischen toestand in de staten van Oost-Europa kan de Europeesche industrie zich een nieuw en permanent afzetgebied verwerven.
In de landbouwstaten van Europa, aldus het memorandum, staan thans ongeveer 60 millioen boeren buitengesloten, wat vóór alles het gevolg is van een gebrek aan transportmiddelen. De commissie verzocht den minister het Vijfjarenplan aan den Volkenbond, aan de Europeesche Commissie en aan de den 20sten Maart te Parijs bijeenkomende commissie voor openbare werken ter onderzoek te willen voorleggen.
Minister Rollin zegde toe het plan aan de regeering te zullen voorleggen en legde er den nadruk op, dat het plan ligt binnen het kader der Fransche pogingen en past in het program dat de regeering in Mei 1931 bij den Volkenbond heeft ingediend. (V.-D.)

H. **DUITSCHLAND. — Berlijnsche persuitlatingen inzake de huiszoekingen bij de Nazi's.** — De Berlijnsche bladen bespreken de ontdekte plannen der Nazi's en de maatregelen der Pruisische regeering.
De „Germania" schrijft, dat het gevonden materiaal als absoluut authentiek beschouwd moet worden.
De „Voss. Ztg." meent, dat de toebereidselen tot een burgeroorlog op papier volkomen gereed waren.
De „Vorwärts" verklaart, dat het gevonden materiaal zoo overtuigend is, dat de sterkste verzekeringen van legaliteit daardoor te niet worden gedaan.
Het „Berl. Tag" vraagt of Hitler machinegeweren, karabijnen en andere wapens benoodigdheden acht voor een legale verkiezingscampagne.
De „Duitsche Allg. Ztg." acht het teekenend, dat een dergelijke omvangrijke politieactie nooit tegen de communisten is ondernomen.
De „Tag" spreekt van een algemeen offensief tegen de Nazi's. Het recht om in te grijpen heeft elke minister, die daarvoor de verantwoordelijkheid draagt. Echter moet een werkelijk staatsman den schijn vermijden alsof die actie niet zoozeer de gemeenschap betreft, maar een bepaald gedeelte daarvan, dat zich in politieke verlegenheid bevindt. **(Vor. ber. 265 I.)**

I. **STRATOSFEER. — Hoogte van 8500 M. bereikt.** — De te Bitterfeld gestarte substratosfeer-ballon „Ernst Brandenburg" is in Feldberg in Tsjecho-Slowakije, dicht bij de Neder-Oostenrijksche grens, vlot geland. De ballon heeft een hoogte van 8500 M. bereikt en is tot de verwachte wetenschappelijke resultaten gekomen. **(Vorig bericht 145 E.)**

K. **FRANKRIJK. — Tooneelcrisis.** — Volgens een V. D.-bericht verscherpt zich de theatercrisis in Frankrijk, die vooral aan het licht is getreden door de moeilijkheden bij de Groote Opera te Parijs, steeds meer. De crisis wordt niet alleen gevoeld door de gesubsidieerde theaters, doch door alle tooneelgezelschappen, variété's en bioscopen, die onder de hooge belastingen en onkosten lijden. De Vereeniging van Fransche Theaterdirecteuren heeft zich dezer dagen bezig gehouden met het denkbeeld om, als teeken van protest, alle theaters te sluiten. De voorzitter der Vereeniging verklaarde dat een dergelijke maatregel ernstig overwogen wordt.

A. **AUSTRALIE. — 's Werelds grootste spanbrug te Sydney.** — De grootste spanbrug ter wereld n.l. die over de haven van Sydney is ingewijd en een reeks stoombooten, ook een Hollandsch schip, is onder den middenboog doorgevaren.
De spanning der brug is 500 meter en de hoeveelheid staal, die zich aldus in de lucht verheft, is ruim 37.500 ton. De grootste stoomschepen, die zich in deze wateren bevinden, tot 20.000 ton, kunnen ongehinderd onder de brug door en zelfs bij hoog water blijft er nog een flinke tusschenruimte.
Het brugdek is 50 meter breed en biedt plaats voor vier spoorlijnen, een 17 meter breeden rijweg en twee voetpaden. De brug heeft negen millioen pond gekost.

B. **VOLKENBOND. — Scheikundige oorlog.** — Het Bureau International de la Paix heeft aan de voornaamste dagbladen het volgende communiqué gezonden:
De luchtoorlog, de scheikundige oorlog, is de verschrikkelijkste van alle plagen, die ooit het menschdom hebben bedreigd. Noch epidemieën, noch verwoestingen door natuurrampen veroorzaakt, zelfs niet de oorlog zooals die gevoerd werd, voordat het menschelijk vernuft zijn hoogtepunt van boosaardigheid had bereikt, waren in staat zooveel smarten te veroorzaken, zooveel familiegeluk te verwoesten, zooveel levens te vernietigen.
Al moge het ook een waanbeeld zijn de oorlog te willen humaniseeren, toch hebben de hoofden der delegaties, die aan den Volkenbond de wenschen van hun volk hebben overgebracht, eenstemmig het gebruik van gas en vergif veroordeeld. De Kerk begint zich te roeren en degenen die op haar rekenen vragen zich met spanning af waarom zij wacht met het gebaar, dat zij verwachten en dat zou kunnen beslissen over het lot van de wereld.
Het „Bureau International de la Paix", bewust van zijn plicht in de tegenwoordige smartelijke omstandigheden, doet een beroep op de openbare meening. Het vraagt dringend aan ieder burger en iedere burgeres den wil te doen blijken om invloed uit te oefenen tot het verkrijgen van een oplossing. Het is noodig, dat door een overweldigende beweging van de openbare meening de Ontwapeningsconferentie er toe wordt geleid de scheikundige oorlog onmogelijk te maken en te verklaren, dat het gebruik van verwoestende gassen en vergiften en zelfs de fabricage, de handel en het transport ervan een misdaad tegen de menschheid zijn. Het is noodig, dat iedere natie zich op haar eerewoord verbindt ieder te vervolgen als gewoon misdadiger, die deze hooge plicht zou schenden.
(w.g.) In naam van het Bureau International de la Paix.

Secretaris-generaal: H. Golay,
Voorzitter: H. La Fontaine.

C. **GEESTELIJK LEVEN. — Mgr. Dr. G. Lemmens tot bisschop gewijd.** — Te Roermond is mgr. dr. G. Lemmens, benoemd coadjutor van mgr. Schrijnen met recht van opvolging in het diocees, tot bisschop gewijd. **(Vorig bericht blz. 257 D.)**

D. **AMSTERDAM. — Heffing van bruggegeld en verhooging Personeele Belasting.** — De tijdens de jongste begrootingsdebatten voorgestelde nieuwe gemeentelijke lasten n.l. het te heffen bruggegeld en de verhooging, met ongeveer één vijfde, van de opcenten op de Personeele Belasting, zijn door de Kroon goedgekeurd.
Ten Stadhuize is bericht van deze goedkeuring gekomen. Deze nieuwe, financieele maatregelen zijn tot 1 Januari 1932 van terugwerkende kracht.

E. **JAPAN. — Moeilijkheden in het kabinet.** — Men verwacht algemeen den val van het kabinet-Inoekai bij het einde der huidige parlementaire zittingsperiode tegen het einde der volgende week. Groote beteekenis wordt gehecht aan de besprekingen van den ouden staatsman Saionji met verscheidene op den voorgrond tredende personen, aangezien men meent, dat deze besprekingen voorbereidingen zijn voor de vorming van een nationale regeering.
Men acht het kabinet-Inoekai niet in staat de juiste maatregelen te nemen in verband met de thans heerschende economische en politieke moeilijkheden. De economische crisis is belangrijk verscherpt door het toestaan van groote bedragen voor de militaire operaties in China. **(Vorig bericht blz. 260 K.)**

F. **UTRECHT. — De 26ste Nederlandsche Jaarbeurs.** — De honderden standhouders van de 26ste Nederlandsche Jaarbeurs zijn van zoo uiteenloopenden aard, dat een opsomming te veel van onze ruimte in beslag zou nemen. Men vindt er echter interessante nieuwigheden, als betonnen heipalen en lichtmasten van gekleurde cementspecie, rioleeringsmateriaal, dat ook voor zolder- en wandbekleeding is aan te wenden, machinale deuren, verder een deur, die met kozijn geleverd wordt en die door een eenvoudige schroefbeweging zóó afgesteld kan worden, dat zij aan den slotkant steeds zuiver aansluit, zonder dat aan den scharnierkant eenige naad ontstaat. Voorts afdoende voorziening, die gevonden is tegen „tochtende" ramen en deuren. Op de eerste étage van het gebouw bevindt zich een mechanische kanarie, die haar hoogste lied zingt.
Tot nu toe is deze 26ste Jaarbeurs een succes, grooter dan wie dan ook had kunnen denken. Het is een verdiend succes, want de exposanten hebben allen hun beste beentje voorgezet. **(Vor. ber. blz. 260 I.)**

G. **LITAUEN. — Nota's inzake Memel.** — De vertegenwoordigers van Groot-Britannië, Frankrijk en Italië hebben den Litauschen minister nota's overhandigd inzake het standpunt hunner regeeringen ten aanzien van dé instelling van het directorium-Simaitis. Voorts wordt in deze nota's behandeld de afzetting van Böttcher.
De Litausche minister van Buitenlandsche Zaken betoogde, dat het directorium-Simaitis eerst na langdurige onderhandeling is gevormd en tevens, dat de zaak Böttcher, zooals men te Genève was overeengekomen, niet met de instelling van het directorium in verband zou worden gebracht. **(Vor. ber. 233 I.)**

H. **NEDERLAND. — Conflict in de Limburgsche klei-industrie.** — Op de tweede conferentie, welke te Venlo werd gehouden tusschen de leden van de Limburgsche R. K. Werkgeversvereeniging in de kleiindustrie en de leden van de R. K. Steenfabrieksarbeidersorganisatie „St. Stephanus", is men niet tot een overeenstemming kunnen komen voor een nieuw af te sluiten collectief arbeidscontract. De werknemers verklaarden bij het einde van de conferentie, geen verantwoordelijkheid op zich te kunnen nemen voor de aanvaarding der voorstellen, die door de werkgevers in tweede instantie werden gedaan.

I. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche vloot verlaat Shanghai.** — De zich te Shanghai bevindende 23 oorlogsschepen hebben bevel gekregen naar Japan terug te keeren. **(Vor. ber. blz. 266 A.)**

K. **ZWEDEN. — Ivar Kreugers dood.** — Wij ontleenen aan Stockholm-Tidningen van den 16en Maart het bericht, dat de besprekingen, welke tusschen Tardieu en den Zweedschen gezant te Parijs, Graaf Ehrensvärds, hebben plaats gehad, niets uitstaande hadden met de alom verspreide geruchten, dat Zweden een Fransche geldleening zoekt. Ook hielden deze besprekingen geenerlei betrekking met den dood van Ivar Kreuger, want geruimen tijd voor Kreugers dood was reeds de datum van het onderhoud bepaald.

Over het algemeen zijn de berichten over Kreugers dood in de Zweedsche pers op die wijze gesteld, dat men daaruit de conclusie moet trekken, dat Kreuger een groote en stille weldoener voor zijn arme landgenooten is geweest. (Stockholm-Tidningen)
(Vorig bericht blz. 257 A.)

A. **POLEN. — Invoer van huiden en ingewanden.** — Het Poolsche consulaat te Amsterdam bericht ons, dat volgens een besluit van den Poolschen minister van Landbouw, voortaan de gezondheidscertificaten, die vereischt worden voor de voor Polen bestemde zendingen huiden en ingewanden, ook zullen moeten bevatten de woonplaats van den importeur in Polen.

B. **NEDERLAND. — Verdeeldheid bij den boterafzet.** — Verschenen is het jaarverslag 1931 van de Brabantsche Coöperatieve Zuivelexportvereeniging, waarbij de Coöperatieve Brabantsche Botermijn te Roosendaal is aangesloten.
Het aantal leden bedroeg 25 fabrieken.
Wij ontleenen aan dit jaarverslag de volgende verklaring:
„Omdat Nederland boter moet exporteeren en er in het buitenland geen behoorlijke prijzen te maken zijn, gaat de export-boter loodzwaar drukken op de binnenlandsche markt. Pogingen worden in het werk gesteld, om ten minste in eigen land nog een behoorlijken prijs te kunnen handhaven, welke pogingen vermoedelijk wel zullen mislukken door de hopelooze verdeeldheid bij de producenten inzake den boterafzet."
(Vorig bericht blz. 255 B.)

C. **NEDERLAND. — Rubberrestrictie afgewezen.** — Het ministerie van Koloniën heeft de volgende mededeeling verstrekt:
De Britsche en Nederlandsche Regeeringen hebben, in samenwerking met vertegenwoordigers van rubberproducenten in Britsche en Nederlandsche overzeesche gebiedsdeelen, onderhandelingen gevoerd, ten einde na te gaan of een uitvoerbaar plan tot verbetering van de rubbersituatie zou kunnen worden ontworpen. In den loop van deze onderhandelingen hebben de Britsche en Nederlandsche Regeeringen de gouvernementen van Ceylon, Malakka en Nederlandsch-Indië geraadpleegd.
Na een zorgvuldige beschouwing van den toestand zagen de beide regeeringen zich genoopt te concludeeren, dat het onder de huidige omstandigheden niet mogelijk is een internationaal plan te ontwerpen en uit te voeren, waardoor een doeltreffende regeling van de productie of de export van rubber zou worden gewaarborgd.

D. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing 1932.** — Hugenberg verklaarde uit naam van de Duitschnationale partij, dat zijn partij aan de tweede stemming voor het rijkspresidentschap niet actief zal deelnemen. **(Vorig bericht blz. 267 F.)**

E. **NEDERLAND. — Manifest van het „Centrum" der S. D. A. P.** — In een op 13 Maart gehouden bijeenkomst van 86 partijgenooten, die zich tot het „centrum" der S.D.A.P. rekenen, is besloten een manifest aan de s.d. pers aan te bieden. Bedoeld manifest stelt o. a. op den voorgrond: „samengaan van de verschillende stroomingen in de S.D.A.P. is, bij eenigen goeden wil wederzijds, mogelijk en die mogelijkheid zal in de volgende jaren, ondanks alles wat daartegen schijnt te spreken, steeds toenemen.
De felle wijze, waarop de geschillen thans tot uiting komen, wordt volgens de door het partijbestuur aanvaarde meening, voor een groot deel veroorzaakt door de hevigheid der huidige depressie.
Wil het zoo zeer gewenschte samengaan van de verschillende richtingen worden verwezenlijkt, dan is daartoe noodig, dat de linkergroep alles, wat haar het karakter geeft van een „partij in de partij" onvoorwaardelijk nalaat.
Wij weten, dat scheuring twijfel en ontmoediging zou brengen bij talrijke makkers in de partij, zoowel als in de vakbeweging, ontmoediging en twijfel bij breede lagen van ons roode kiezerscorps, bij vele trouwe werkers in Sportbond, Instituut en VARA.
Laat daarom deze crisis, waarvan sommigen meenen, dat zij het einde van het kapitalisme beteekent, niet het einde zijn van de organisatorische eenheid der Nederlandsche sociaal-democratie."

F. **NEDERLAND. — Contingenteering van vleesch.** — Verschillende Tweede Kamerleden hebben bedenkingen geuit tegen de wijze van behandeling van de contingenteering van rundvleesch. Men heeft den indruk, dat alleen degenen, wier belangen bij de contingenteering zijn gebaat, zijn gehoord. Anderen weer achten de contingenteering niet alleen gewenscht, maar zij zijn van oordeel dat een nog strengere toepassing van de contingenteering noodzakelijk is.
Verder wordt van meer zijden de wenschelijkheid betoogd, dat de regeering nauwkeurige mededeeling verstrekt, omtrent de vraag of in Denemarken inderdaad represaille-maatregelen te onzen opzichte genomen of te verwachten zijn, en zoo ja, welke.
Men wees er ten laatste op, dat de contingenteering de vleeschprijzen niet heeft doen stijgen.
(Vor. ber. Vleeschinvoer 237 H.)
(Vor. ber. Contingenteering 260 A.)

G. **IERLAND. — Verbod van republikeinsche organisaties vervallen.** — De wet op de openbare veiligheid is door de Iersche regeering opgeschort. Het verbod van het republikeinsche Iersche leger, en van andere republikeinsche organisaties is hiermede vervallen. De speciale militaire rechtbank houdt op te functionneeren. De bijzondere volmachten, welke aan de politie waren verleend, zijn ingetrokken. **(V. b. 265 F.)**

20 MAART 1932

H. **CHINA. — Verhooging suikerinvoerrechten.** — China zal met ingang van 1 April de invoerrechten op suiker met 100% verhoogen.

I. **FRANKRIJK. — Canal des Deux-Mers (Twee-Zeeënkanaal).** — In het plan van nationale werken, dat de Fransche regeering ter bestrijding der werkloosheid zal laten uitvoeren, is opgenomen de aanleg van het Canal des Deux-Mers, het Twee-Zeeënkanaal. Dit zal den Atlantischen oceaan verbinden met de Middellandsche Zee en Zuid-Frankrijk doorsnijden.
Het kanaal zal ongeveer vijftig kilometer boven Bordeaux de Gironde verlaten en tot in de buurt van Toulouse ten zuiden van de Garonne loopen en daar deze rivier en het sinds 1861 bestaande Canal du Midi kruisen. Vandaar voert het kanaal naar Narbonne en via de strandmeren naar de Middellandsche Zee.
Het kanaal moet 13 spoorwegen en 50 groote straatwegen kruisen. Daarbij komt nog een dubbele kanaalbrug bij Toulouse van 350 meter lengte en een waterspiegelbreedte van ieder 50 meter. Men zal een hoeveelheid grond van ongeveer een milliard kubieke meter moeten verzetten.
De kosten van den aanleg komen wel met deze gegevens overeen. Men schat deze bij een aanlegtijd van vijf tot zes jaar op twaalf milliard franc. Bij een snelheid van 15 knoopen en het noodige oponthoud bij de sluizen zal een schip 24 uur noodig hebben om door het kanaal te komen.
Het kanaal zal een bijzondere beteekenis hebben voor de Fransche oorlogsvloot. Frankrijk moet er thans twee vloten op na houden, een Atlantische met de basis Brest, en een Middellandschezee-vloot met Toulon als haven. Zonder toestemming van Engeland kunnen deze beide zich niet vereenigen, daar de verbindingsweg door de straat van Gibraltar voert, die de Engelschen beheerschen. Door het nieuwe kanaal komt Frankrijk in denzelfden gunstigen toestand als Amerika met zijn Panama-kanaal.

A. **POLEN. — Reorganisatie der regeering.** — De reeds aangekondigde reorganisatie van de regeering Prystor heeft plaats gevonden. Afgetreden zijn de minister van landbouw Janta Polczynski, de minister voor agrarische hervormingen, Prof. Kozlowski en de minister voor openbare werken, generaal Norwid Neugebauer.
Tot minister van landbouw en agrarische hervormingen werd benoemd de directeur van de agrarische staatsbank in Warschau, Ludkiewicz. Den minister voor spoorwegen werd tevens de vertegenwoordiging opgedragen van het ministerie voor openbare werken.
Tot plaatsvervangend minister president werd benoemd de vice-minister van financiën, prof. Zawadzki, die tevens de leiding kreeg van de economische politiek der regeering.

B. **ITALIE. — Disconto.** — Het Italiaansche Bankdisconto is met ingang van 21 Maart van 7 tot 6% verlaagd.

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Vier punten van overeenstemming ter goedkeuring verzonden.** — De bij de Japansch-Chineesche bemiddelingsonderhandelingen op het Britsche consulaat te Shanghai getroffen overeenkomst is ter goedkeuring verzonden naar de Japansche en de Chineesche regeering. De regeling loopt over de volgende vier punten:
1. De vijandelijkheden worden definitief gestaakt.
2. De Japansche troepen worden binnen de internationale concessie en de daaraan grenzende straten teruggetrokken.
3. De Chineezen blijven binnen hun huidige stellingen en verplichten zich geen uitvallen te doen of tot nieuwe aanvallen over te gaan.
4. Het beheer van de neutrale zone wordt door de Chineesche autoriteiten overgenomen. **(V. b. 268 I.)**

D. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Nieuwe Inkomstenbelasting.** — De ontwerp-ordonnantie betreffende de nieuwe Inkomstenbelasting, welke op 1 Januari 1933 zal worden ingevoerd, is op 5 Maart '32 in den Volksraad zonder hoofdelijke stemming aangenomen, nadat het College met 45 tegen 7 stemmen zijn goedkeuring had gehecht aan een motie van den heer Monod de Froideville, strekkende tot uitbreiding van den kinderaftrek over de inkomens van *f* 8.300 tot *f* 12.000. **(Vor. ber. Belastingen 151 F.)**

E. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Telefoonverkeer met Holland. - Nieuwe bepalingen.** — Van 15 Maart '32 af zijn enkele bepalingen betreffende het telefoonverkeer met Nederland als volgt gewijzigd:
De mogelijkheid tot het aanvragen van gewone gesprekken voor een bepaalde werkperiode blijft opengesteld tot het einde dier periode. (Deze bepaling wordt eveneens toepasselijk verklaard voor het binnenlandsch radio-telefonisch verkeer). Tot nu toe was zulks slechts mogelijk tot aanvang der periode, waarna dringend tarief verschuldigd was.
Voorts kan op verzoek van den aanvrager een gesprek kosteloos worden overgezet op een anderen spreekdag, mits vallende binnen een termijn van 14 dagen na den oorspronkelijken spreekdag.
De voorbereidingskosten voor ijlgesprekken zijn gelijk gesteld aan die voor gewone en dringende gesprekken n.l. op *f* 2.50 inplaats van *f* 22.50.
Het extra-recht van *f* 2.50 verschuldigd voor de directe doorgifte van gespreksaanvragen is afgeschaft. Elke aanvrage wordt derhalve dadelijk doorgegeven aan den opgeroepene, zonder dat daaraan extra kosten zijn verbonden.

F. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Invoer van Japansche en Chineesche goederen.** — Belangrijke voorraden Japansche goederen voor Nederlandsch-Indië bestemd, liggen in Shanghai opgestapeld.
In Indië zelf zijn het bijna uitsluitend nog de Japansche firma's, die handelsartikelen uit Japan importeeren.
De Europeesche firma's hebben dezen import van Japansche koopwaren bijna geheel moeten staken, omdat de artikelen niet te plaatsen zijn bij de Chineesche tusschenhandelaren.
Verschillende importfirma's in Indië zitten thans nog met groote partijen Japansche manufacturen en andere artikelen, die in het begin van het vorige jaar werden ingevoerd.
De vijandelijkheden tusschen China en Japan hebben mede tot gevolg gehad, dat de import in Indië van goederen uit China belangrijk verminderd is.
Het is te begrijpen, dat deze omstandigheden van invloed zijn op de invoerperceptie, als barometer van den importhandel.

G. **VOETBAL. — België—Nederland.** — Voor de eerste maal sedert 1925 moesten de Roode Duivels tegen Nederland, op eigen veld de vlag strijken. De Oranje-spelers hebben schitterend revanche genomen en wonnen met 4—1. Van Male (Feyenoord), die Van der Meulen als doelverdediger verving, was een ware ontdekking. Lagendaal speelde subliem en nam alle vier de doelpunten voor zijn rekening. Het spel der Hollanders was buitengewoon mooi, de overwinning welverdiend. **(Vorig bericht blz. 253 D.)**

H. **GENEESKUNDE. — Verband tusschen de geneeskunde van mensch en dier.** — Voor de diergeneeskundige faculteit van het U. S. C. sprak dr. J. H. Beyers over het verband tusschen de geneeskunde van mensch en dier.
Aristoteles, aldus spr., achtte het reeds noodzakelijk verband te leggen tusschen de ziekten van mensch en dier. Pas in de 18e eeuw kwam dit tot uiting, toen men in Frankrijk de veeartsenijkundige studie verplicht wilde stellen voor toekomstige artsen. Zoover is 't natuurlijk nooit gekomen.
Vooral Virchow en Pasteur hebben getoond, wat er door samenwerking tot stand gebracht kon worden. In ons land wierp vooral prof. de Jong zich op als pionier voor genoemd verband. Spr. wees op de noodzakelijkheid voor contact tusschen dierenarts en medicus inzake het tuberculose-vraagstuk.
In 1901 verdedigde Koch de meening, dat dier-t.b.c. ongevaarlijk was voor den mensch. Doch .... op 't oogenblik lijden 3 pct. van de menschen, werkzaam op het Berlijnsche abattoir, aan runder-t.b.c.
Wijzend op het gevaar van besmetting voor veehouders door pokken enz., stond spr. eenigen tijd stil bij echinococcose, welke ziekte vooral in Friesland frequent werd geconstateerd.
Door samenwerking wist men in 5 jaar tijds het aantal gevallen te reduceeren van 14 pct. op 5 pct. De recente besmetting met trichinella te Utrecht doet ons zien, dat het onderzoek niet geheel verwaarloosd mag worden. De door een virus veroorzaakte z.g. papegaaienziekte eischt samenwerking tusschen dierenarts en medicus.
Door de meer en meer toenemende gewoonte der boeren, inspuitingen van virulente cultures te laten verrichten door leeken, is het gevaar van besmetting niet denkbeeldig. De arts moet zich dus op de hoogte stellen van het ziektebeeld, dat het virus bij den mensch kan veroorzaken.
Ook in verband met asthma, rheuma en bloedziekten is samenwerking gewenscht, omdat de dierenarts meer secties kan verrichten.
Spr. wijst tenslotte op het nut reeds gedurende den studietijd contact te zoeken met collega's van andere faculteiten. (N.R.C.)

21 MAART 1932

I. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Rubberrestrictie.** — Het bericht omtrent de beslissing van de Nederlandsche en Engelsche regeeringen terzake van het rub-

bervraagstuk is in Ned.-Indië met een zeker gevoel van opluchting ontvangen.
Het besluit is in overeenstemming met de meening van de meerderheid van hen, die de Ned.-Indische regeering in deze zaak van het advies hebben gediend. Groot belang wordt gehecht aan het feit, dat zoowel Engeland als Nederland, onafhankelijk van elkaar, het eens zijn, dat niet tot interventie moet worden overgegaan. Dit beteekent dat hierin geen onaangename gevoelens bestaan.
Het besluit beteekent het doodvonnis voor de kleine en niet-oeconomisch uitgeruste plantages, kortom de „survival of the fittest". De gevallen beslissing zal practisch geen uitwerking hebben op de inheemsche rubberplanters, omdat deze reeds automatisch restrictie toepasten tot het uiterste. Zij, die nog niet van den rubbertap afzagen, zullen daarmede voortgaan, daar zij geen andere bronnen van inkomsten hebben. **(Vorig bericht blz. 269 C).**

A. **STAAL. — Nieuw soort.** — De Daily Express geeft hoog op van een nieuwe staalsoort, die te Sheffield wordt gemaakt en die reeds moet zijn toegepast bij de vliegtuigen, die deel hebben genomen aan den laatsten wedstrijd om den Schneider-beker. De merkwaardigheid van het nieuwe staal moet zijn, dat het zelfs bij zeer groote hitte zijn gewonen vorm bewaart, d.w.z. dat men met motoren en andere machines van dit metaal belangrijk hoogere snelheden kan krijgen dan tot dusver, doordat men niet behoeft te vreezen voor warmloopen. Ook moeten stalen constructies van dit metaal een langeren levensduur hebben dan bouwsels van het tot dusver gebruikelijke metaal, daar het niet aan inkrimping of uitzetting door temperatuursinvloeden onderhevig is. Het blad noemt dit staal de grootste uitvinding in deze industrie sinds die van het roestvrije staal.

B. **NEDERLAND. — Wijnimport.** — Blijkens de door de vereeniging van Nederlandsche wijnimporteurs uitgegeven statistiek is de wijninvoer op fust in Nederland zeer aanmerkelijk teruggeloopen:

1929	13.290.000 liter
1930	12.662.000 liter
1931	10.738.000 liter

Het aandeel van Spanje in 1931 was 34 pct., van Frankrijk 21 pct., van Griekenland 20 pct., van Portugal 8 pct., van Italië en van Fiume 7 pct., van Duitschland 3 pct.
De met 1 April 1932 in werking tredende verhoogde wijnaccijns (van *f* 24 op *f* 36 per H.L.) zal volgens bovengemelde vereeniging een funesten invloed hebben op den import van wijn.
(Vorig bericht In- en Uitvoer 260 C).

C. **LITAUEN. — Memel.** — Het Litausche kabinet dat zijn houding heeft bepaald tegenover de stappen der staten-onderteekenaars van het Memelverdrag, besloot, naar verluidt, de aangelegenheid te doen verwijzen naar het Haagsche Hof. **(V. b. blz. 268 G).**

D. **IERLAND. — Spanning tusschen Engeland en Ierland.** — Naar aanleiding van de verklaring van den Engelschen kanselier van de schatkist Neville Chamberlain, dat de voorstellen om in Ierland den eed van trouw aan den Engelschen koning en de betaling der schadevergoedingsbedragen aan Engeland af te schaffen, de Engelsche regeering met groote bezorgdheid vervullen, heeft de Iersche Minister-President De Valera zich aldus uitgelaten: „Op het oogenblik wil ik slechts zeggen, dat de fout niet bij het Iersche volk zou liggen, wanneer de meeningsverschillen en de spanning tusschen Engeland en Ierland herleven. (V. D.) **(Vorig bericht blz. 269 G).**

E. **NEDERLAND. — De Koningin bezoekt Broek op Langendijk.** — De Koningin heeft een onverwacht bezoek gebracht aan de groentenveiling te Broek op Langendijk. H.M. werd ontvangen door den burgemeester, den heer P. Slot, en onderhield zich met de heeren S. de Boer Kzn., veilingleider; C. Wagenaar Kzn., voorzitter der vereeniging Koophandel; W. Muller, tuinbouwer te Zuidscharwoude en Jan Hoogland, voorzitter van de afdeeling alhier van Schuttevaar. De veiling was in vollen gang. Na afloop bezichtigde H. M. de verschillende gebouwen, onderhield zich nog eenigen tijd met het bestuur der tuinbouworganisaties en liet zich omtrent den toestand in den tuinbouw voorlichten. **(V. b. Tuinbouw 251 I).**

F. **NEDERLAND. — Wat zijn „deviezen"?** — Het Alg. Handelsblad heeft zich tot Mr. Trip, President van de Nederlandsche Bank, gericht, met de vraag wat deze autoriteit onder „deviezen" verstaat. Het antwoord van Mr. Trip laten we hier volgen:
„Uw vraag naar de beteekenis van het woord „deviezen" is niet zoo gemakkelijk te beantwoorden, omdat een gelijkvormig spraakgebruik in deze niet bestaat. Gewoonlijk verstaat men er echter onder: alle in het buitenland in buitenlandsch geld betaalbare bankbiljetten, wissels, promessen, chèques en onmiddellijk opeischbare vorderingen. In dezen zin gebruikt bijvoorbeeld de Duitsche Bankwet van 1924 het woord „Devisen". In de „Satzungen" van de Oostenrijksche Nationale Bank komt het woord „Devisen" echter in een engere beteekenis voor; daarin verstaat men er alleen in het buitenland in buitenlandsch geld betaalbare wissels onder, terwijl men voor buitenlandsche bankbiljetten het woord „Valuten" bezigt. De beteekenis welke de Duitsche Bankwet aan het woord „Devisen" toekent, lijkt mij echter tegenwoordig wel de meest gebruikelijke te zijn.
Eén enkel zuiver Nederlandsch woord voor „Devisen" heb ik tot dusver niet kunnen bedenken. Ik moge er echter op wijzen, dat men tegenwoordig zoowel in Engeland als in Frankrijk geregeld het Duitsche woord (waarvan de Franschen dan „devises" maken) gebezigd vindt. En ik geloof dat het woord „deviezen", hoewel het van oorsprong ontegenzeggelijk Duitsch is, ook in Nederland wel langzamerhand burgerrecht heeft verkregen". (Alg. Handelsblad)

G. **AMSTERDAMSCHE BANK. — Verslag over 1931.** — In het verslag over 1931 worden in het kort de moeilijkheden op financieel gebied in Europa geschetst. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De rentestand in Nederland was in het afgeloopen jaar ongekend laag. Groote bedragen lagen bij ons braak. Om een deel hiervan vruchtdragend te doen zijn, wendden wij ons tot het buitenland. Engeland scheen tot belegging aangewezen, het Pond Sterling een veilig devies. Ook kochten wij kort loopende fondsen, in Pond Sterling luidend, of in valuta aan het Pond vastgeknoopt. Bij den val van het Pond Sterling hadden wij slechts een deel van dat bezit verzilverd, zoodat ons een aanzienlijk verlies op wissels en effecten trof. Bovendien had het fondsenbedrijf door het niet slagen van eenige emissies en de scherpe daling van de effectenkoersen te lijden.
Van onze Duitsche en Oostenrijksche vorderingen is rond *f* 3.500.000 gedekt door in Nederland liggend fondsenonderpand. Hiervan valt een klein deel onder de Duitsche Stillhalte-overeenkomst. Het grootste deel van den post heeft zijn oorsprong in handelscredieten.
De resultaten van het afgeloopen jaar wettigen niet dividend-uitkeering (over 1930 8% dividend). Wij hebben besloten niet voor te stellen, te dien einde reserves aan te spreken. De naaste toekomst is onzeker. De gevaren van een verdere ontwrichting van Centraal-Europa zijn niet denkbeeldig, haar gevolgen onoverzienbaar.

H. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Vredesonderhandelingen.** — Naar verluidt zal op 30 Maart een nieuwe conferentie tusschen de vertegenwoordigers van China en Japan worden gehouden.
De Chineesche militaire autoriteiten weigeren echter

deel te nemen aan onderhandelingen, van welken aard ook, alvorens de Japanners het gebied van Shanghai volkomen hebben ontruimd. **(Vorig ber. blz. 270 C).**

A. **AMSTERDAM. — Kon. Vereen. Het Nederlandsch Tooneel.** — De directie en commissarissen van de Kon. Vereen. Het Nederlandsch Tooneel hebben, uit hoofde van financieele geschillen met de N.V. Hollandsche Schouwburg Mij., besloten het bedrijf stop te zetten. **(Vorig ber. 155 G).**

B. **NEDERLAND. — Contingenteering van porselein, aardewerk en tegels.** — Bij K.B. van 18 Maart zijn op grond van de Crisis-invoerwet porselein, aardewerk en tegels voor den tijd van drie maanden aan contingenteering onderworpen, ingaande per 1 Maart 1932 en eindigende 31 Mei 1932.
Deze beperkingen bedragen voor:
Porselein (wit, gekleurd, gedecoreerd, bedrukt of beschilderd) 90 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend;
fijn aardewerk (wit, gekleurd, gedecoreerd, bedrukt of beschilderd), met uitzondering van sanitair aardewerk, 75 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend;
sanitair aardewerk, 85 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar het gewicht berekend;
muur- en wandtegels (verglaasd of met gekristalliseerde glazuren), 60 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend.
Alleen bij het handelsregister ingeschreven importeurs kunnen invoervergunningen krijgen tot overeenkomstige percentages van het door hen ingevoerde in de jaren 1928, 1929 en 1930.
De Minister kan echter in bepaalde omstandigheden bijzondere vergunningen afgeven.
(Vorig bericht Contingenteering 269 F).
(Vorig bericht Aardewerkindustrie 258 C).

C. **NEDERLAND. — Textielconflict.** — De burgemeester van Enschede, de heer Edo Bergsma, onder wiens leiding eenige bijeenkomsten zijn gehouden van partijen, betrokken bij het textielconflict, heeft aan de belanghebbende organisaties bericht, dat hij geen verdere stappen zal ondernemen, zulks naar aanleiding van de jongste besprekingen met de Eendracht, Sint Lambertus en Unitas, waarbij geconstateerd kon worden, dat tusschen genoemde organisaties geen overeenstemming bestaat. **(V. b. 253 G).**

D. **NEDERLAND. — Crisisvergadering van de Holl. Mij. van Landbouw.** — De Hollandsche Maatschappij van Landbouw heeft in de graanbeurs te Alkmaar een crisisvergadering georganiseerd, waar dr. Lovinck en Ir. Huismans het woord hebben gevoerd. Na een langdurig debat werd de volgende met algemeene stemmen aangenomen motie, aan de regeering gezonden:
„De Holl. Mij. van Landbouw, in crisisvergadering van 1800 boeren bijeen, dringt met den meesten klem bij de regeering en volksvertegenwoordiging aan op spoedige indiening en snelle behandeling van het voorstel tot steun aan den melkprijs;
verzoekt dringend met spoed invoering van maatregelen, waardoor pachter en hypotheekboer van door de crisis ondragelijke verplichtingen worden verlost en hun bedrijf kunnen uitoefenen;
schaart zich achter de verdere wenschen door het Kon. Ned. Landbouwcomité en andere organisaties naar voren gebracht. **(V. b. Landbouw 265 C).**

E. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Oorlogsschade te Shanghai.** — In aansluiting aan ons bericht van den 17 Maart geeft het V.D.-persbureau nadere bijzonderheden omtrent de oorlogsschade te Shanghai; De Chineesche autoriteiten schatten de door de Japanners aangerichte schade te Shanghai op anderhalf milliard zilver-dollars. Het aantal gedoode Chineesche burgers wordt op 8000 geschat en 70 pct. der Chineesche bezittingen in de bezette zone is verwoest. De waarde der vernietigde gebouwen wordt op 240 millioen zilver-dollars geschat en die der verwoeste fabrieken op 68 millioen zilver-dollars. Voorts zijn 350.000 menschen werkloos geworden. Het onderwijs is stopgezet; 3000 onderwijzers zijn zonder emploi. 12 inrichtingen voor hooger, 17 voor middelbaar en 49 voor lager onderwijs zijn verwoest, hetgeen in totaal een schade beteekent van ongeveer 14 millioen zilver-dollars. De verliezen der spoorwegen worden op 17 millioen zilver-dollars geschat. De waarde der vernielde bruggen en wegen bedraagt 1.4 millioen zilver-dollars, terwijl de aan de havenwerken aangerichte schade 10 millioen zilverdollars beloopt. Voorts schatten de Chineesche banken hun verlies op 85 pct. van het normale zakenverkeer. 80 pct. van de katoenspinners zijn zonder werk. **(271 H.)**

22 MAART 1932

F. **DONAU-PLAN. — Internationale Kamer van Koophandel.** — Op initiatief van de Internationale Kamer van Koophandel zijn de voorzitters van de nationale vereenigingen in Duitschland, Oostenrijk, Frankrijk, Engeland, Hongarije, Italië, Polen, Roemenië, Tsjecho-Slowakije, Joego-Slavië en Bulgarije uitgenoodigd ter bespreking van den toestand der Donaulanden. Tevens zullen de middelen worden gepreciseerd waardoor betere economische toenadering kan worden verkregen. De vergadering zal van 16 tot 23 April te Innsbrück worden gehouden.
(Vorig bericht blz. 266 B).

G. **NEDERLAND. — Diamant-industrie.** — Het plan van wethouder Douwes tot werkverruiming in de diamantindustrie is nu door den Bondsraad van den A. N. D. B. aangenomen en verschillende werkgevers zullen hun medewerking er aan verleenen. **(251 E.)**

H. **BRAZILIE. — Opstand tegen de regeering.** — Volgens verschillende berichten uit de grensstaten zouden behalve Rio Grande do Sul ook andere staten de betrekkingen met de Bondsregeering hebben verbroken en een gemeenschappelijken opstand beramen.
De staten eischen dat weer een constitutioneele regeering zal worden ingesteld. De leider der beweging, de president van den staat Rio Grande do Sul, generaal Flores da Cunha, is naar Rio de Janeiro ontboden voor onderhandelingen met den leider der voorloopige regeering, Vargas.
Volgens V. D. heeft da Cunha echter geweigerd met de regeering te Rio de Janeiro in onderhandeling te treden.

I. **ARGENTINIE. — Geldmarkt.** — Besloten is alle beperkingen op de geldmarkt op te heffen.

K. **ZUID-AFRIKA. — Nieuw muntstelsel.** — De Minister van Financiën, Havenga, heeft in het parlement machtiging gevraagd om een wetsontwerp in te dienen tot wijziging van het Zuid-Afrikaansche muntstelsel.
Naar vernomen wordt, zal het nieuwe muntstelsel bestaan uit drie munten, de rand, de florin en de cent. De rand zal gelijk zijn aan het huidige pond en verdeeld zijn in 12 florins, terwijl de florin weer gelijk zal zijn aan 100 centen.

A. **SUIKER. — Conferentie te Parijs.** — Volgens zeer uiteenloopende berichten omtrent het verloop der Parijsche Suiker-conferentie zouden aan Cuba voorstellen zijn gedaan, die hierop neerkomen, dat indien de export van Java 1.500.000 ton zou overtreffen, deze meerdere export in vermindering zou komen van de quota's van Europa en Peru, welke op 1.800.000 ton zijn vastgesteld. De groep Europa, Java en Peru zou dus het recht hebben om 3.300.000 ton te exporteeren tegen 2.500.000 ton voor Cuba.
Aan den anderen kant zou Java zorg dragen, dat de georganiseerde Indische suikermaatschappijen den aanplant in 1932 dusdanig zouden beperken, dat een oogstopbrengst in 1933 van 1.350.000 ton niet zou worden overschreden.
De eerstvolgende zitting zal op 13 Juni '32 worden gehouden. **(Vorig bericht blz. 137 C.)**

B. **RUSLAND. — Japan en het Verre Oosten.** — Volgens Japansche berichten zou op Russisch gebied het Roode Leger een groote activiteit vertoonen en zouden groote hoeveelheden geschut, tractors en vliegtuigen naar Wladiwostock worden vervoerd.
De Japansche gezant te Moskou deelde den plaatsvervangenden Russischen minister van Buitenlandsche Zaken mede, dat de geruchten als zouden sterke Japansche troepenafdeelingen aan de grens van Sovjet-Rusland en Korea worden geconcentreerd, moeten worden tegengesproken. Ook kenmerkte de gezant de berichten onjuist, dat Japan anti-Sovjetgezinde Russische emigranten in Mandsjoerije zou steunen. **(Vorig bericht blz. 253 A.)**

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japans nieuwe voorstellen.** — De Japansche gezant te Shanghai, Sjigemitsu deelde mede, dat hij de volgende nieuwe instructies van zijn regeering heeft gekregen, die als grondslag voor de te houden besprekingen moeten gelden:
1. De Chineesche troepen blijven in hun huidige stellingen.
2. De Japansche troepen worden systematisch uit de straten van het Hongkioe-district naar de internationale nederzetting en de daaraan grenzende straten teruggetrokken.
3. Een gemengde Japansch-Chineesche Commissie zal aan de vertegenwoordigers der neutrale mogendheden worden toegevoegd en contrôle oefenen op de uitvoering van deze maatregelen. **(Vor. ber. 272 E.)**

D. **NEDERLAND. — De Koningin bezoekt Friesland.** — Sinds den 21sten Maart bezoekt de Koningin Friesland om zich persoonlijk op de hoogte te stellen van den nood der boeren. Te dien einde bezocht H. M. verschillende boerderijen. De particuliere secretaris van de Koningin heeft aan de pers een communiqué ter hand gesteld waarin o.a. wordt medegedeeld, dat de regeering zooveel haar dit mogelijk is, en zoo spoedig als het mogelijk is, de helpende hand zal bieden. **(Vor. ber. Landbouw 272 D.)**

E. **ENGELAND. — Mededeeling van den Hoogen Commissaris van den Ierschen Vrijstaat te Londen.** — De Hooge Commissaris van den Ierschen Vrijstaat te Londen deelt mede, dat hij door den Ierschen minister van Buitenlandsche Zaken ingelicht is over diens voorstellen tot afschaffing van den eed van trouw aan de Engelsche kroon. De eed is oorzaak van veel onrust en meeningsverschillen in Ierland geweest. De Iersche regeering wenscht niet in een onvriendelijke relatie te komen tot Engeland, integendeel, maar de Engelsche regeering moet inzien, dat de werkelijke vrede in Ierland onmogelijk is, zoolang de volledige en vrije vertegenwoordiging van het volk in het Iersche parlement door den verplichten eed van trouw onmogelijk gemaakt wordt.
(Vorig bericht blz. 271 D.)

F. **ENGELAND. — Iersche Nota.** — In antwoord op een vraag betreffende den toestand in Ierland, zeide minister Thomas in het Lagerhuis, dat hij zoo juist van de regeering van den Ierschen vrijstaat een zeer belangrijk document ontvangen had in verband met de kwestie van de betaling van annuïteiten ten bedrage van drie millioen pond sterling aan de Engelsche regeering voor de indertijd door de Britsche regeering verleende faciliteiten voor den aankoop van grond door Iersche pachters. Ik meen echter het Huis niet in twijfel te mogen laten, zeide hij, omtrent den ernst van den toestand. **(273 E.)**

23 MAART 1932

G. **MEMEL. — Landdag ontbonden.** — Bij de bespreking der Litausche regeeringsverklaring dienden de meerderheidspartijen een votum van wantrouwen in tegen het huidige directorium.
De president Simaitis las onmiddellijk daarop een besluit van den gouverneur voor, waarbij de landdag wordt ontbonden.
De nieuwe verkiezingen zullen den 4den Mei 1932 worden gehouden. **(Vorig ber. blz. 271 C.)**

H. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche troepen trekken zich uit Shanghai terug.** — Officieel wordt medegedeeld, dat de Japansche regeering voornemens is, terstond alle Japansche troepen uit Shanghai terug te trekken, zonder het resultaat der verdere onderhandelingen af te wachten. Er zal slechts een garnizoen achterblijven voor een voldoende bescherming der Japansche concessie, zooals dat ook het geval is met de concessies der andere mogendheden te Shanghai. **(Vor. ber. blz. 273 C.)**

I. **NEDERLAND. — Diamant-industrie.** — In aansluiting aan ons bericht van den 22sten Maart ten opzichte van het plan-Douwes kunnen wij nog het volgende mededeelen:
Voor deze werkverruiming zullen in de eerste plaats in aanmerking komen de gesteunde werklieden, en van de niet gesteunde diamantbewerkers tot een maximum van 15 pCt. voor wie het Rijk en de Gemeente een extra subsidie zullen geven. Voor dit werk zullen uitsluitend in aanmerking komen de Amsterdamsche werkgevers, georganiseerd in de A. J. V. en de georganiseerde eigen-werkmakers in den A. N. D. B. Het loon zal bedragen met den bijslag normaal *f* 25.50; de vluggere werklieden zullen het kunnen brengen tot *f* 30.—. De bijslag zal gegeven worden volgens een degressieve schaal en varieeren van *f* 15.— tot *f* 4.—. Wanneer het loon dus komt boven *f* 30.— zal geen bijslag meer worden gegeven. **(272 G.)**

K. **HERSTELBETALINGEN. — Meening van den Amerikaanschen Ambassadeur te Berlijn.** — De Amerikaansche ambassadeur te Berlijn, Sackett, heeft tijdens zijn bezoek aan Parijs een vertegenwoordiger van de „Temps" een onderhoud toegestaan. Mr. Sackett verklaarde dat het Duitsche Rijk thans de moeilijkheden zeer wel kan overwinnen, indien men het de onvoorwaardelijk noodzakelijke credieten ter beschikking stelt. Volgens de meening van Mr. Sackett is een overeenstemming tusschen Frankrijk en Engeland als uitgangspunt te nemen voor een algemeen Europeesch verdrag.
Verder verklaarde hij, dat iedere Amerikaansche hulp slechts in het belang van het algemeen economisch herstel zal worden verleend. Amerika zal zich nimmer tot offers bereid verklaren welke slechts den een of anderen staat zouden ten goede komen. Derhalve kan er niet genoeg de nadruk op gelegd worden, dat men in Amerika groote waarde hecht aan een betere verhouding tusschen de afzonderlijke Europeesche landen. Een Donaufederatie wordt door Amerika als een zuivere Europeesche aangelegenheid beschouwd en

interesseert de Ver. Staten slechts in zooverre als zij de handelsverdragen betreft, welke Amerika met de Donaustaten heeft gesloten. **(Vorig ber. 213 C, (V. b. Ver. Staten, Herstelvraagstuk 176 L.)**

A. **NEDERLAND. — Uitvoer van aardappelen, groenten en fruit naar Denemarken.** — Naar aanleiding van de bij den export van aardappelen, groenten en fruit naar Denemarken gerezen moeilijkheden heeft de Centrale van Vereenigingen voor den Aardappelen, Groenten- en Fruithandel, te 's-Gravenhage, zich in een request tot den minister van Arbeid, Handel en Nijverheid gewend.
Bij informatie op het Departement werd vernomen, dat in Denemarken geen invoerverbod bestaat, maar slechts een deviezen-regeling, terwijl de beschikbare valuta wordt verdeeld tusschen de importeurs naar rato van hun omzet in het vorige jaar.
Deze informatie is theoretisch volkomen juist, maar de uitvoering laat zeer veel te wenschen over, reden waarom requestrante dringend verzoekt, die maatregelen te willen nemen, die noodig zullen blijken te zijn, om den afzet van Nederlandsche land- en tuinbouwproducten in Denemarken open te houden.
(Vorig bericht Tuinbouw blz. 271 E.)

B. **NEDERLAND. — Eenzijdige ontwapening.** — Het Centraal Comité tot waarschuwing tegen eenzijdige ontwapening heeft op 19 Maart te 's-Gravenhage een algemeene vergadering gehouden. Vele sprekers traden op, waaronder de heeren Dr. J. C. Eringaard, K. E. Oudendijk Russelman, Ten Bruggen Cate e.a. Dr. J. C. Eringaard, voorzitter van het Uitvoerend Comité, wees op de noodzakelijkheid van het Centraal Comité, daar telkens de S.D.A.P. met aanvallen op de weermacht gereed staat en andere organisaties zich niet ontzien te trachten de jeugd allerlei leuzen op de mouw te spelden. Spr. wijst op de defaitistische strekking van artikelen in de pers, waarin telkens de weermacht een mikpunt van spotternij is.
(Vorig bericht blz. 195 B.)

C. **NEDERLAND. — Contingenteering van katoenen manufacturen.** — Ruim veertig Nederlandsche katoentextielfabrikanten hebben tot den minister van Arbeid, Handel en Nijverheid een adres gericht naar aanleiding van het adres van enkele katoenspinners en katoenwevers, waarin feitelijk verzet wordt aangeteekend tegen elke contingenteering van den invoer van katoenen manufacturen.
In hun adres betoogen de katoentextielfabrikanten dat de contingenteering van den invoer van katoenen manufacturen gewenscht is. Zij zijn met de spinners en wevers van meening, dat de Nederlandsche katoenindustrie de concurrentie aandurft en ook aan kan. De huidige abnormale omstandigheden (val van Engelsche, Scandinavische en Japansche valuta) eischen echter tijdelijke maatregelen, teneinde, zooals dr. Colijn het uitdrukte, ons naakte bestaan te redden. Gedurende deze tijdelijke abnormale periode concurrentie-mogelijkheid te verkrijgen alleen door verlaging der productiekosten, met name van de loonen, achten zij niet mogelijk; het loon zou daartoe tot beneden de helft moeten worden verlaagd. Zij zijn er van overtuigd, dat zij, na deze tijdelijke hulp, door verlaging van productiekosten in staat zullen zijn onder meer normale omstandigheden de wereldconcurrentie het hoofd te bieden.
Tenslotte wijzen zij erop, dat de adresseerende spinners en wevers de consequentie van hun betoog niet aandurven. Zij vragen niet, geen contingenteering toe te passen, integendeel, zij betoogen, dat er onderteekenaars zijn, die tegen een contingenteering geen bezwaar willen maken, indien de contingenteering op 100% beperkt blijft, terwijl anderen meenden, dat in de toekomst contingenteering wellicht niet te vermijden zou zijn. **(Vorig bericht blz. 272 B.)**

D. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — De houding van den Ierschen Vrijstaat ten opzichte van Engeland wordt door de Engelsche pers vrij kalm opgenomen.
De „Times" geeft aan de regeering in overweging geen overijlde besluiten te nemen. De „Daily Telegraph" meent, dat aangezien 90% der Iersche goederen naar Engeland worden verscheept, de Britsche regeering door het invoeren van buitengewone invoerrechten de financieele verliezen goed kan maken.
Verder is men in parlementaire kringen van meening, dat Ierland, ingeval het zou weigeren den eed van trouw af te leggen, ophoudt lid van de Britsche statengemeenschap te zijn.
Alle demonstraties in het niet tot den Ierschen Vrijstaat behoorende Noord-Ierland zijn gedurende de Paaschdagen door den minister van Binnenlandsche Zaken verboden. Hij wees er op, dat eventueele demonstraties in Ierland ernstige gevolgen zouden kunnen hebben. **(Vorig bericht blz. 273 F.)**

E. **NEDERLAND. — Nieuw werktijdenbesluit voor winkels.** — In het „Staatsblad" is opgenomen een K. B., waarbij met 1 Mei 1932, den datum waarop de winkelsluitingswet 1932 in werking treedt, het bestaande werktijdenbesluit voor winkels 1929 wordt vervangen door een nieuw werktijdenbesluit voor winkels.
Hieraan ontleenen wij het volgende:
Een man of een vrouw mag in winkels op Zondag geen arbeid verrichten.
Deze bepaling is niet van toepassing op arbeid, bestaande in of onmiddellijk verband houdende met:
a. den verkoop en de aflevering van brandstof of smeermiddelen voor en van onderdeelen voor spoedeischende herstellingen aan voer- en vaartuigen en rijwielen;
b. den verkoop van dag- en weekbladen voor één uur des namiddags;
c. den verkoop en de aflevering van ruw ijs;
d. den verkoop en de aflevering van winkelwaren, ten behoeve van binnenkomende, uitgaande en doorgaande schepen.
Bovendien is het verbod niet van toepassing op arbeid:
a. in winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak brood, banket, suikerwerk en chocolade wordt verkocht, op 1 Januari, 24, 26 en 31 December.
b. in bloemenwinkels op 1 Januari, 14 en 15 Augustus, 1 en 2 November, 24, 26 en 31 December.
c. in winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak brood, banket, suikerwerk en chocolade wordt verkocht gedurende ten hoogste vier achtereenvolgende uren, liggende tusschen 9 uur des voormiddags en 8 uur des namiddags, doch uitsluitend voor den verkoop van die waren, en voor werkzaamheden, die daarmede onmiddellijk verband houden;
d. in alle winkels op tijden, dat zij ingevolge het bepaalde, krachtens art. 9 der Winkelsluitingswet op Zondag geopend mogen zijn.
Een arbeider, die in een winkel arbeid verricht, moet een wekelijkschen, onafgebroken rusttijd hebben van tenminste 32 uren.
In afwijking hiervan mag op Zondag de wekelijksche rusttijd van een man of een vrouw, die op dien dag arbeid verricht, als bedoeld bij bovengenoemde uitzonderingen of kappersarbeid ten behoeve van tooneelvoorstellingen eenmaal gedurende ten hoogste vier achtereenvolgende uren worden onderbroken, onder voorwaarde, dat de rusttijd in totaal tenminste 32 uren bedraagt.
Voor een man of een vrouw, die in een winkel arbeid verricht, moet in den rusttijd tenminste eenmaal in drie achtereenvolgende weken de Zondag zijn begrepen. De zoo juist genoemde onderbreking is dan niet van toepassing.

F. **TURKIJE. — In- en Uitvoer.** — De Turksche legatie deelt mede, dat zij van haar regeering bericht heeft ontvangen, dat er te Angora een com-

missie is ingesteld tot uitvoering van art. 3 van het Turksche contingenteeringsbesluit op grond van hetwelk iedere aankoop in het buitenland vanwege de regeering of regeeringsinstellingen — instituten van openbaar nut en door de regeering verleende concessies daaronder begrepen — dient gecompenseerd te worden door een gelijkwaardigen aankoop van het buitenland in Turkije.

A. **LUCHTVAART. — Nieuwe Fransche uitvinding.** — Nabij Parijs zijn geslaagde proeven genomen met een nieuwe klein-model vliegmachine, die volgens den ontwerper Henri Midget de plaats zal kunnen innemen van een auto. Zij heeft een motor van slechts acht P.K. en weegt omstreeks 100 K.G., doch zij bleek bij de proeven een snelheid van ruim 150 K.M. per uur te kunnen bereiken. De machine is volgens den ontwerper zoo eenvoudig, dat zij bij vervaardiging in groote hoeveelheden voor 500—600 gulden verkocht zou kunnen worden en dus binnen het bereik zou vallen van vele liefhebbers: de vliegmachine voor iedereen.
Het vliegtuig moet speciaal hun dienen, die weinig ruimte tot hun beschikking hebben; de vleugels zijn opvouwbaar, zoodat het niet meer plaats beslaat dan een kleine auto. Als de machine gereed is om de lucht in te gaan hebben de vleugels een spanwijdte van slechts 4.80 M.

B. **KALI. — Europeesche Kali-industrie.** — Op 16 Maart is een overeenkomst onderteekend tusschen de Vereeniging van Poolsche kali-maatschappijen „Tesp" het Duitsche Kalisyndicaat, de Société Commerciale des Potasses d'Alsace en de Kali-mijn Sainte Thérèse. De Poolsche markt blijft geheel voor de Poolsche kali-mijnen gereserveerd, terwijl deze bovendien nog een aandeel in den wereldexport hebben verworven. De overeenkomst zal voor vijf jaar van kracht zijn.

C. **RADIO. — Radioficatie van Leningrad.** — Te Leningrad is dezer dagen een aanvang gemaakt met de algeheele radioficatie van de stad, zoo meldt de „Krasnaja Gazeta". Besloten is namelijk om in de eerstvolgende maanden circa 32.000 luidsprekers in fabrieken, arbeidersclubs en straten alsmede op pleinen te plaatsen.
Ook de meeste scholen zullen van een dergelijk apparaat worden voorzien. Op de pleinen der stad en in de parken en sportvelden zullen buitengewoon krachtige luidsprekers worden gemonteerd. **(V. b. 3 K.)**

D. **PERZIE. — Nieuwe Muntwet, Suiker- en Lucifersmonopolie.** — Op 21 Maart is de nieuwe Perzische muntwet in werking getreden. De munteenheid wordt gevormd door de Pahlavi, die een waarde heeft van 1 Goudpond. De Pahlavi is onderverdeeld in 100 real. De Perzische Nationale Bank krijgt het recht tot uitgifte van de reeds gereed liggende Pahlavi-bankbiljetten en munten.
De Perzische regeering heeft verder een suiker- en lucifersmonopolie ingevoerd. Te Keredjans zal een nieuwe suikerfabriek worden opgericht. De regeering heeft een bedrag van 2 millioen tomans voor dit doel geleend.

E. **MEMEL. — Duitsch protest.** — De Duitsche Rijksregeering heeft te Kowno, Rome, Parijs en Londen geprotesteerd tegen de ontbinding van den Landdag van Memel, welke ontbinding zij als onwettig beschouwt. In dit protest wordt er op gewezen, dat het directorium Simaitis in strijd met het Memelstatuut is gevormd, aangezien het een uitgesproken strijdkarakter draagt en het gevormd werd met de bedoeling om tot ontbinding van den Landdag over te gaan. **(Vorig bericht blz. 273 G.)**

F. **DONAU-PLAN. — Hongaarsch standpunt.** — Het Hongaarsche standpunt kan men samenvatten in de volgende drie punten:

1. Hongarije hoopt, dat de uitvoering van het plan betere afzetmogelijkheden zal scheppen.
2. Hongarije hoopt als centraal gelegen Donau-land voordeel te kunnen trekken van de waarschijnlijke sterke opleving van het transito-verkeer.
3. De economische opleving kan een verbetering der financieele positie van het land tengevolge hebben.

Om al deze redenen is de Hongaarsche regeering voorstandster van het plan-Tardieu. **(V. b. 272 F.)**

G. **VOLKENBOND. — De Financieele Commissie adviseert hulpmaatregelen.** — De Financieele Commissie te Parijs heeft den Volkenbondsraad een rapport doen toekomen, dat behalve algemeene beschouwingen over den economischen toestand van Oostenrijk, Hongarije, Bulgarije en Griekenland en over de noodzakelijkheid van principieele handhaving van den voorrang voor volkenbondsleeningen, de volgende aanbevelingen aan de regeeringen bevat:
Voor Oostenrijk de noodzakelijkheid van een leening, waardoor de Oostenrijksche regeering in staat gesteld wordt het einde van de crisis af te wachten, zonder de betaling der buitenlandsche schulden te moeten staken.
Voor Hongarije handhaving van het moratorium, dat reeds is toegestaan in afwachting van een verbetering in den economischen toestand, die naderhand een nieuwe overeenkomst met de crediteuren zal mogelijk maken.
Voor Bulgarije vermindering van den buitenlandschen schuldenlast met 50%, zoolang de huidige transfermoeilijkheden blijven voortbestaan.
Voor Griekenland eveneens een hulpverleening voor handhaving van de buitenlandsche schuldbetalingen, doch staking van de terugbetaling van deze leening.
Het rapport zal dienen als grondslag voor de besprekingen over de economische overeenkomst tusschen de Donau-Staten. **(Vorig bericht blz. 202 M.)**

H. **GEESTELIJK LEVEN. — Protestantisme.** — Het Internationaal Verbond tot verdediging en verbetering van het Protestantisme, waarvan Prof. Dr. J. R. Slotemaker de Bruïne voorzitter is, heeft een Nederlandsche afdeeling opgericht. **(V. b. 268 C.)**

I. **BELGIE. — Nieuwe postzegels.** — De Belgische posterijen zullen in Juli aanstaande tot het uitgeven van nieuwe postzegels overgaan, waarvan de opbrengst gedeeltelijk bestemd is voor het monument dat te Brussel zal worden opgericht voor de verheerlijking van de Belgische infanterie. De teekeningen van deze nieuwe zegels, welke van het bekende antituberculose type zullen zijn, worden geleverd door den schilder Massonet. De oplaag zal 80.000 exemplaren bedragen.

K. **NEDERLAND. — Het Antwerpen—Moerdijkkanaal.** — De afdeeling Rotterdam van het Nationale Comité inzake een Nederlandsch-Belgische overeenkomst, heeft een protestvergadering gehouden, naar aanleiding van de plannen, die naar verondersteld wordt, bij onze regeering bestaan, ten opzichte van een pseudo-Moerdijkkanaal.
Verschillende autoriteiten, o.a. de Kamerleden mej. Mijer en J. ter Laan, alsook de burgemeester van Rotterdam, mr. Drooglever Fortuyn waren aanwezig. Mr. W. Baars, die het woord voerde, eischte van de regeering dat zij de ongerustheid over haar standpunt zal wegnemen. Is zij gebleven bij haar Memorandum van 1929, laat zij het dan duidelijk zeggen en is zij afgegleden van haar toen ingenomen standpunt, dan past de scherpste actie tegen haar.
Vervolgens zette de heer J. Schilthuis uiteen, hoe een pseudo-Moerdijkkanaal een ernstige bedreiging zou worden voor den Rotterdamschen Rijnhandel, terwijl het r.k. Kamerlid dr. Moller, betoogde dat de industrieele ontwikkeling van Noord-Brabant een open

Scheldehaven eischt, die door een kanaal Antwerpen-Willemstad onmogelijk zou worden gemaakt.
De volgende spreker was de heer A. Kievit. Hij wees er op, dat Rotterdam ruim 10.000 havenarbeiders telt, voor hun inkomen aangewezen op het havenbedrijf, die er belang bij hebben, dat het in de haven goed gaat. Dat wil niet zeggen, dat wij afwijzend staan tegenover billijke Belgische eischen, want de arbeidersklasse is gebaat bij goede internationale verhoudingen. Echter de vorderingen van de Belgen blijken nog altijd te zijn: een kanaal, waardoor Antwerpen tot Rijnhaven gemaakt wordt. Deze wensch kan niet anders gezien worden dan als een nationalistisch verlangen. **(Vorig bericht blz. 256 A.)**

A. **OPGRAVINGEN. — Mesopotamië.** — Onder een aardheuvel op een afstand van ruim twintig K.M. ten Oosten van Kish in Mesopotamië meent men sporen te hebben ontdekt van Akkad, de stad van den vroeger als legendarisch beschouwden koning Sargon, ± 2800 j. voor Chr. (dus niet koning Sargon van Babylonië uit de 8ste eeuw voor Chr.), die de eerste koning van het Semietische ras in Mesopotamië zou zijn geweest, dus in zekeren zin de stamvader van het Joodsche ras; in de overlevering is hij ook wel met Kaïn geïdentificeerd. Merkwaardig is, dat koning Nabonetus van Babylon (zesde eeuw voor Chr., de vader van Belsazar), in zijn opschriften verklaart, sporen van het rijk van den ouden Sargon gevonden te hebben; wanneer wij hem als den oudsten archeoloog beschouwen, zou hij nu dus tegenover zijn opvolgers van moderne tijden in het gelijk worden gesteld.
Prof. S. H. Langdon uit Oxford is de leider van de opgravingen die hier zijn bedoeld.

B. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — De swastika verboden.** Het Tsjechoslowaaksche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft een algemeen verbod uitgevaardigd voor het dragen van het swastika-teeken.

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Formeele vredesonderhandelingen begonnen.** — De Japansche en Chineesche militaire en burgerlijke autoriteiten zijn in het Britsche consulaat bijeengekomen, teneinde formeel de besprekingen over een wapenstilstand te beginnen.
De Chineesche delegatie wordt geleid door generaal Taitsji, commandant van het garnizoen van Woesoeng. **(Vorig bericht blz. 273 H.)**

24 MAART 1932

D. **PROF. DR. W. CALAND OVERLEDEN.** — Te Utrecht is op 72-jarigen leeftijd overleden Prof. Dr. W. Caland, oud-hoogleeraar aan de Utrechtsche Universiteit.
Prof. Caland studeerde te Leiden en werd, na eenige jaren als leeraar en conrector aan verschillende gymnasia werkzaam te zijn geweest, in 1903 benoemd tot lector in het Sanskrit aan de Utrechtsche Universiteit. In 1906 werd hij buitengewoon hoogleeraar aldaar, terwijl hij van 1917 tot 1929 hoogleeraar in hetzelfde vak was benevens in de beginselen der Indo-Germaansche taalwetenschap, de algemeene taalwetenschap, Avestisch en Oud-Perzisch.
De ontslapene was o.a. lid van de Kon. Academie van Wetenschappen te Amsterdam, eerelid van de Royal Asiatic Society London, de Asiatic Society of Bengal, terwijl hij correspondeerend lid van de Pruisische Academie van wetenschappen was en mededirecteur van het Utrechtsch Provinciaal Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen.
De meeste publicaties van prof. Caland zijn opgenomen in de „Mededeelingen der Kon. Academie van Wetenschappen", „Kuhn's Zeitschrift" en het „Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes". Afzonderlijk verschenen: „Zur Syntax der Pronomina im Avesta", „Altindischer Ahnencult", „Die Altindischen Todten- und Bestattungsgebräuche" en „Altindisches Zauberritual". Voor de „Bibliotheca Indica" bewerkte hij „Srauta sûtra van Baudhâvana". In samenwerking met prof. Henry te Parijs gaf hij een volledige beschrijving van het Oud-Indische Soma-offer („L'agni-Soma").

E. **FINLAND. — Lappo-beweging verboden.** — Het Finsche ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft de Lappo-beweging verboden. Deze maatregel wordt gemotiveerd met de verwijzing naar handelingen, die in strijd waren met de wet. **(Vor. ber. blz. 262 A.)**

F. **NEDERLAND. — Hollandsche Pan-Europa-Unie.** — Onder voorzitterschap van den stichter der Pan-Europa-Unie, graaf R. N. Coudenhove-Kalergi, had te 's-Gravenhage een vergadering plaats van een voorloopige commissie om te komen tot stichting van een Hollandsche afdeeling der Pan-Europa Unie.
Graaf Coudenhove gaf een uiteenzetting van het doel der Pan-Europa Unie, waarin hij er op wees, dat het doel dezer Unie in de eerste plaats is het voorkomen van oorlog in Europa.
In de tweede plaats de bevestiging der Europeesche cultuur tegenover Rusland, waartoe het noodzakelijk is, dat Europa een eenheid is. Doel hiervan moet zijn een vredespolitiek te voeren ten opzichte van de Sovjet-Unie.
In de derde plaats is het doel der Pan-Europa Unie het bevorderen der vorming van groote economische eenheden, waartoe de economische eenheid dringt.
Na deze uiteenzetting verklaarde de heer Coudenhove-Kalergi, dat Pan-Europa boven de partijen staat en dat reeds de samenwerking van leidende persoonlijkheden van alle partijen en alle godsdienstige richtingen in verschillende landen verkregen is.
Ten slotte werd overgegaan tot de verkiezing van een voorloopig Nederlandsch comité, waarin de volgende heeren werden gekozen: dr. L. J. A. Trip, president van de Nederlandsche Bank te Amsterdam, tot penningmeester, en A. Pierson, te Amsterdam, tot vice-penningmeester. Allen, die zich voor de Europeesche aaneensluiting interesseeren en zich bij de Hollandsche afdeeling van de Pan-Europa Unie willen aansluiten, wordt verzocht, zich te wenden tot den algemeen secretaris, mr. J. Bierens de Haan, Nassauplein 5, Haarlem.

G. **SUIKER. — Conferentie te Parijs.** — De Internationale Suikerraad te Parijs heeft een communiqué uitgegeven, waaraan wij het volgende ontleenen:
Met het oog op de vermindering in het wereldverbruik hebben de Europeesche landen, die toegetreden zijn tot de internationale overeenkomst, en Peru, voorstellen gedaan, die groote offers voor hen meebrengen, zulks ten einde op besliste wijze de suikersituatie te verbeteren en bepaalde uiteenloopende zienswijzen tot elkaar te brengen. Hierover worden de onderhandelingen nog voortgezet. Zoodra zij beëindigd zijn, zullen de resultaten bekend worden gemaakt. De volgende zitting zal, zooals wij reeds hebben gemeld, 13 Juni te Parijs worden gehouden.
(Vorig bericht blz. 273 A.)

H. **NEDERLAND. — Besluit tot wering van den Colorado-kever.** — Een K. B. (Staatsblad No. 121) is afgekondigd, waarbij met ingang van 26 Maart de in- en doorvoer van aardappelen verboden is uit Frankrijk, terwijl versche groenten, afkomstig uit dat land, gedurende het tijdvak van 15 Maart tot en met 14 October slechts toegelaten worden, wanneer zij vergezeld gaan van een officieele verklaring, dat de zending niet afkomstig is uit een gebied waarin binnen een straal van 200 K.M. de Coloradokever wordt aangetroffen.
Zendingen beneden de 50 K.G. genieten bepaalde faciliteiten.

A. **INDO-CHINA. — Rubbercultuur.** — De Fransche Kamer heeft het wetsvoorstel goedgekeurd, waarbij de regeering van Indo-China wordt gemachtigd een leening, groot fr. 250 millioen, uit te geven. De opbrengst der leening is bestemd voor het verleenen van steun aan de rubberplantages.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheidssteun.** — De bekende bankier J. Pierpont Morgan heeft voor de radio een rede gehouden, waarin hij heeft opgewekt tot het verleenen van steun aan werkloozen. Hij zeide o.a. dat we in een stadium zijn gekomen, waarin regeeringshulp of giften van particulieren onvoldoende zijn om tegemoet te komen aan de nooden, die in het land heerschen. Hij deed een beroep op allen, om regelmatig te geven door het instellen van een comité in elk blok huizen, waarin elke bewoner wekelijks een vast bedrag zou afstaan aan het comité. Dit was de eenige manier om groote bedragen regelmatig bijeen te krijgen, zonder dat daardoor een te groote last werd gelegd op ieder afzonderlijk. **(Vorig bericht blz. 218 B.)**

C. **NEDERLAND. — Contingenteering van Rijwielbanden.** — Onder verwijzing naar de Crisis-invoerwet is per K. B. van 24 Maart, No. 16, de invoer van rijwiel-binnen- en buitenbanden aan een beperking onderworpen voor den tijd van drie maanden, loopende van 1 Maart j.l. tot 31 Mei. In dit tijdvak mag niet meer dan 95 pct. der rijwielbanden ingevoerd worden, van die gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 ons land binnenkwamen. Banden voor motorrijwielen vallen niet onder deze beperkingen.
Voor de uit te geven invoervergunningen gelden dezelfde bepalingen als bij de andere contingenteeringen.
(Vor. ber. Contingenteering 274 C.)

D. **ENGELAND. — Iersche quaestie.** — Het antwoord van de Engelsche regeering op de Iersche nota is door een specialen koerier overhandigd. De Engelsche regeering wijst er in dit antwoord op, dat de eed van gehoorzaamheid zonder eenigen twijfel een bestanddeel is van het Engelsch-Iersche verdrag van 1921. Met nadruk zegt zij, dat de Iersche vrijstaat volgens wet en eer volstrekt verplicht is de jaarlijksche sommen te blijven betalen. Het Engelsche antwoord zal pas worden gepubliceerd, wanneer een verdere mededeeling van de Iersche regeering is ontvangen. **(Vorig bericht blz. 274 D.)**

E. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Ned.-Ind. Theecultuur verzoekt afschaffing van het Nederl. invoerrecht.** — De Ver. voor de Theecultuur in Ned.-Indië heeft zich tot den Min. van Koloniën gewend met een brief, waarin zij aandacht vraagt voor den ernstigen nood, waarin de Ned.-Ind. cultuur zich bevindt en waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
„Wij mogen volstaan met de verzekering, dat van winst, of zelfs het verdienen van de noodzakelijke afschrijvingen geen sprake is, maar zware verliezen worden geleden, waardoor de theecultuur — zonder eenige overdrijving gezegd — in een uiterst kritieken toestand is komen te verkeeren.
De meeste ondernemingen zullen binnen betrekkelijk korten tijd tot sluiting moeten overgaan.
Een der middelen om dit te voorkomen en welke niet onbeproefd gelaten mag worden, is de afschaffing van het aanstoot gevende invoerrecht op thee in Nederland.
Tot dusverre is aan de herhaalde en dringende vertoogen door onze zuster-vereeniging, de Vereeniging van Thee-Importeurs en anderen tot uwen ambtgenoot van Financiën gericht, geen gevolg gegeven. Het bovenstaande noopt echter onze vereeniging, die ca. 60% der Nederlandsch-Indische theeproducenten omvat, ertoe om uwer Excellentie dringend te verzoeken het vroeger aangenomen standpunt ten spoedigste te herzien". **(Vor. ber. Thee: 261 D.)**

F. **JAN MAANDAG OVERLEDEN.** — In den ouderdom van 82 jaar is overleden de heer Jan Maandag, oud-chef-decorateur van het Paleis voor Volksvlijt.

G. **NEDERLAND. — Aardappelmeelindustrie.** — De particuliere aardappelmeelfabrikantenbond heeft de hoofdbesturen van de betrokken vakbonden medegedeeld, dat na 1 Mei het collectief contract in dat bedrijf alleen wordt vernieuwd, indien de arbeiders met een verlaging van het minimum loon van *f* 19.50 op *f* 18.— per week accoord gaan. **(Vor. ber. 209 F.)**

H. **VEREENIGDE STATEN. — Wervelstorm in Alabama.** — De geweldige wervelstorm, die Alabama en ook eenigszins Kentucky en Tennessee heeft geteisterd, heeft 300 menschenlevens geëischt. Het aantal dakloozen wordt op 7000 geschat.

25 MAART 1932

I. **FRANKRIJK. — Tardieu over de Duitsche schuldbetalingen en het Donau-plan.** — Tardieu sprak in den Senaat o.a. over de herstelpolitiek der Fransche regeering. Hij verklaarde dat de begrooting o.m. een post van 1173 millioen francs moet bevatten als ontvangsten aan herstelbetalingen, welke door Duitschland moeten worden verricht. Indien men dezen post niet zou hebben opgesteld, zou zulks beteekend hebben dat Frankrijk afziet van de Duitsche herstelbetalingen. In de herstelkwestie is Frankrijk bereid de vrijwillig onderteekende verdragen aan te passen bij de huidige verhoudingen. Hij weigert evenwel de onderteekening te miskennen.
Verder verklaarde Tardieu dat de onderhandelingen over de stichting eener Donaufederatie een bevredigend verloop hebben. Met Engeland heeft Frankrijk de gewoonte aangenomen op vriendschappelijke wijze te onderhandelen. Het is noodzakelijk tusschen Frankrijk en Italië den laatsten nog bestaanden hinderpaal uit den weg te ruimen.
(V. b. Donau-plan 275 F.)
(Vor. ber. Herstelvraagstuk 273 K.)
(Vor. ber. Herstelvraagstuk Frankrijk 162 P.)

K. **JAPAN. — Nieuwe oorlogscredieten.** — Het Japansche parlement heeft een verder crediet van 67½ millioen yen voor militaire uitgaven gevoteerd.

L. **VEREENIGDE STATEN. — Drooglegging.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel, betreffende toestemming tot verkoop van bier met een alcoholgehalte van 2¾%, dat om fiscale redenen was ingediend, verworpen. **(Vorig bericht blz. 237 D.)**

M. **DENEMARKEN. — Crisiswetten ingetrokken.** — Minister-president Stauning heeft in de laatste zitting van het Deensche Folketing tegen ieders verwachting plotseling de crisiswetten, welke een sterke oppositie ondervonden, ingetrokken.

N. **DENEMARKEN. — Nieuwe Deensche Legerwet.** — Alle garnizoensplaatsen zullen volgens de nieuwe Deensche legerwet, die op 1 April in werking zal treden, zeer sterke vermindering van manschappen krijgen. **(Vorig bericht blz. 262 I.)**

O. **P. H. GALLE. — Uitreiking van „De Ruytermedaille".** — Op 24 Maart, den herdenkingsdag der geboorte van Michiel Adriaanszoon de Ruyter, vond in de Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam de uitreiking plaats van de „De Ruyter-medaille" aan den heer P. H. Gallé, Directeur der Filiaalinrichting te Amsterdam van het Kon. Ned. Met. Instituut.
Op de oorkonde, gevoegd bij de Gouden Medaille, staat geschreven, dat zij wordt toegewezen „ter erkenning van de vele en belangrijke diensten, die de heer Gallé eerst als adjunct-directeur van het Koninklijk Nederlandsche Meteorologisch Instituut en daarna als Directeur van de Filiaal-inrichting te Amsterdam van dit Instituut de zeevaart gedurende

een reeks van jaren heeft bewezen, in welken tijd talrijke artikelen van zijn hand in verschillende tijdschriften, in het bijzonder die over het varen in cycloongebieden, de meteorologische en nautische wetenschappen ten zeerste hebben bevorderd."

A. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — Aan het rapport der commissie van zes deskundigen, die de taak heeft den toestand van het Kreuger-concern te onderzoeken, ontleenen wij de verklaring, dat het voorloopige onderzoek schijnt aan te toonen, dat de positie van het concern onhoudbaar is. De toestand is uiteraard grootendeels een gevolg van de belangrijke waardevermindering der bezittingen. **(267 E.)**

B. **DRESDNER BANK. — Reorganisatie.** — Aan het hoofd van de nieuwe Dresdner Bank zal een 28 leden tellende raad van beheer komen te staan. Uit de leden van dezen raad van beheer zal een presidium van vier personen worden gevormd. Dit presidium zal bestaan uit de heeren Fritz Andrae, tot nu toe voorzitter van de Dresdner Bank, directeur-generaal Meinhardt, tot nu toe voorzitter van den raad van beheer van de Darmstädter und National Bank, dr. Höpker Aschoff, gewezen Pruisisch minister van financiën, en bankier Pferdmenges. De beide laatstgenoemden zullen als vertrouwenslieden der overheid fungeeren. Jakob Goldschmidt van de Darmstädter und National Bank en Guttmann van de Dresdner Bank zullen in het gereorganiseerde instituut geen zetel in het bestuur hebben. Tot de directie zullen behooren de voormalige onderstaatssecretarissen Bregmann en Bodenheimer, die voorheen van de directie der Dresdner Bank deel uitmaakten. **(225 A.)**

C. **DONAU-PLAN. — Engelsch voorstel.** — In verband met de sluiting van een economische Donaufederatie heeft de Engelsche regeering voorgesteld een conferentie van de groote mogendheden, Frankrijk, Engeland, Italië en Duitschland bijeen te roepen. De Engelsche regeering schijnt van meening te zijn, dat een voorafgaande overeenkomst tusschen de groote mogendheden noodzakelijk is, maar zij wil daarop directe onderhandelingen tusschen de Donaulanden doen volgen. **(Vor. ber. blz. 277 I.)**

26 MAART 1932

D. **MGR. L. J. A. H. SCHRIJNEN OVERLEDEN.** — Te Roermond is overleden mgr. L. J. A. H. Schrijnen, R.K. bisschop van Roermond. Bij het sterfbed waren tegenwoordig de kort geleden tot bisschop gewijde dr. C. Lemmens, die van rechtswege mgr. Schrijnen opvolgt, de vicaris-generaal van het bisdom dr. B. Audius en prof. Cloots. **(Vor. ber. blz. 275 H.)**

E. **FRANKRIJK. — Wapentransport voor Japan.** — Op aanwijzing van het Fransche ministerie van Oorlog is te Marseille een voor Japan bestemd wapentransport, dat aan de douane als bevattende landbouwmachines was aangehouden, weer vrijgegeven.

F. **NEDERLAND. — Leeningen aan provinciën in 1931.** — Door de gezamenlijke provinciën zijn sinds 1 Januari 1931 de navolgende bedragen opgenomen, en wel in het:

1ste	kwartaal	1931	door	3	provinciën	*f* 4.200.000
2de	„	„	„	2	„	„ 8.000.000
3de	„	„	„	4	„	„ 22.731.000
4de	„	„	„	5	„	„ 12.921.000
					In totaal .	*f* 47.852.000

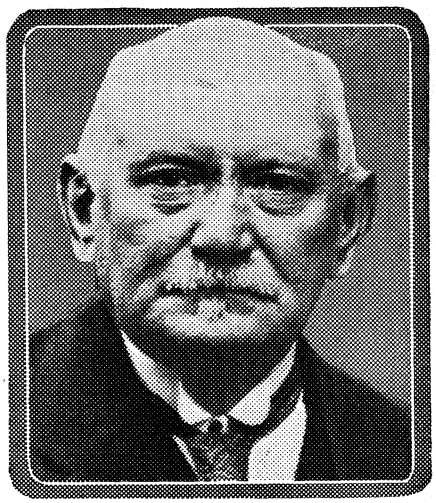
G. **FRIESLAND. — Hunebed ontdekt.** — In de reserve-bosschen nabij het dorp Appelscha is een hunebed ontdekt. Dit is het eenige hunebed hetwelk in Friesland bestaat. Binnenkort zal onder deskundige leiding, een aanvang worden gemaakt met de ontgraving en restauratie van dit hunebed.

H. **NEDERLAND. — Nederlandsch fabrikaat. — Circulaire van den minister van Binnenlandsche Zaken.** — Het behoeft geen betoog — schrijft de minister van Binnenlandsche Zaken in een circulaire dezer dagen gericht tot de burgemeesters — dat het in de tegenwoordige omstandigheden dringend noodzakelijk is te doen wat mogelijk is om de Nederlandsche industrie tegemoet te komen. Z.Exc. stelt het op prijs, ten einde in deze aangelegenheid een goed inzicht te krijgen, in het bezit te komen van verschillende gegevens, opdat zoo mogelijk het Nederlandsch fabrikaat met nog meer kracht kan worden bevorderd.
Daarom wenscht de minister een opgaaf te ontvangen van de bestellingen boven het bedrag van duizend gulden, welke in den loop van 1932 door de gemeenten of door aan de gemeenten rekenplichtige instellingen (bedrijven enz.) zullen worden gedaan en waarvan niet vaststaat, dat deze bestellingen aan in Nederland gevestigde ondernemingen zullen worden gegund. Het ligt in 's ministers bedoeling deze opgaaf te stellen in handen van de rijkscommissie voor de werkverruiming, opdat zoo noodig voorafgaand overleg met de besturen der gemeenten kan worden gepleegd.
Ten slotte wordt er de aandacht op gevestigd, dat het in het voornemen van den minister ligt, bij de toekenning van subsidies in de kosten van werkverschaffing en steunverleening te bepalen, dat het subsidie alleen kan worden verkregen, indien het gemeentebestuur zich verplicht orders, welke in het binnenland kunnen worden geplaatst, niet aan buitenlandsche instellingen op te dragen, dan nadat terzake tijdig overleg is gepleegd met de commissie voornoemd en nadat is komen vast te staan, dat tegen plaatsing van de order in het buitenland geen overwegende bezwaren bestaan.

I. **NEDERLAND. — Conflict in het meubelmakersbedrijf. - Geen staking.** — De onderhandelingen, welke tusschen de drie samenwerkende gezellenorganisaties en de drie werkgeversvereenigingen in het meubelmakers- en behangersbedrijf gehouden zijn, hebben eindelijk tot overeenstemming geleid. De stakingen, reeds aangekondigd voor een dertigtal firma's te Amsterdam, Den Haag en Haarlem, gaan niet door. **(Vorig bericht blz. 261 G.)**

K. **NEDERLAND. — Het 37ste Paaschcongres der S.D.A.P.** — In aanwezigheid van meer dan 500 afgevaardigden uit het geheele land is op 26 Maart in het Concertgebouw te Haarlem het 37ste Paaschcongres der S.D.A.P. geopend. Wegens ziekte van den voorzitter, den heer J. Oudegeest, werd de openingsrede uitgesproken door den tweeden partijvoorzitter en oud-voorzitter, het Tweede Kamerlid de heer W. H. Vliegen.
Openingsrede van den heer Vliegen. — Spr. zeide o.a.: Het ware zelfbedrog te meenen, dat de sociaal-democratie er op dit oogenblik in de wereld gemakkelijk voor staat. In een aantal landen van Europa waar ze vroeger belangrijken invloed had, is ze door het fascisme overvleugeld en in haar ontwikkeling gestuit, in andere landen wordt heel haar politiek beheerscht door de vraag hoe men zich tegenover het opdringende fascisme met succes zal verweren, en vrijwel alleen in de landen met een oudere, goed gevestigde democratie kan zij zich in vrijheid wijden aan de politieke en sociale problemen, die haar door de tijdsomstandigheden en de volksbehoeften worden gesteld.
Die problemen worden op het oogenblik geheel en al beheerscht door de geweldige en langdurige economische crisis, die de wereld teistert. Spr. had kunnen zeggen: Die het kapitalisme doormaakt, maar het is een der eigenschappen van het kapitalistische stelsel, dat de gevolgen van zijn tekortkomingen niet in de eerste plaats degenen treffen, die er de dragers van

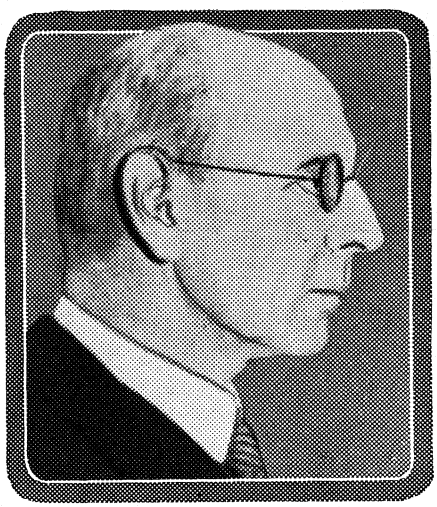
zijn, doch de volksmassa's, die ook in betere tijden slechts een minimum ontvangen van den geschapen rijkdom en dus tegenover de kwade tijden staan met een minimum van weerstandsvermogen. Dit alles maakt, dat de sociaal-democratie, ook internationaal, voor nieuwe groote en moeilijke problemen staat. Niemand zal dan ook ontkennen, dat de sociaal-democratie staat voor nieuwe opgaven, maar daarbij dient voorop te staan, dat haar beginsel en haar strijdwijze, die haar gemaakt hebben tot wat zij is, onverbiddelijke voorwaarden zijn om te komen tot datgene dat ze worden moet. En daarbij staat ook vast, dat, welke nieuwe taak haar ook ten deel mag vallen, machtsvorming van dien aard als zij behoeft alleen mogelijk is op democratischen grondslag. Wie op dit gebied op avontuur uitgaat, stelt alles in gevaar wat door de arbeidersklasse in de jaren die achter ons liggen, door harden strijd is veroverd en brengt ons achterop inplaats van vooruit.

W. H. Vliegen.

Spr. gelooft niet, dat de stemmen gelijk hebben, die de sociaal-democratie verwijten dat ze op den verkeerden weg is, als er ergens eenige teruggang te constateeren valt. Het is nu eenmaal het lot van alle groote volksbewegingen, dat zij tijden hebben van ups en van downs. Een crisis als wij thans doormaken, is een zóó felle aanklacht tegen het stelsel waaronder wij leven, dat zij vele geesten rijp moet maken voor de socialistische gedachte en door ons gebruikt moet worden om die veldwinnende gedachte om te zetten in de daad, door sneller en steviger machtsvorming onzer beweging.
Spr. geeft verder een korte uiteenzetting ten opzichte van het regeeringsbeleid en meent, dat er toch eens een einde aan moet komen, dat in Nederland de godsdienst altijd weer gebruikt kan worden ten dienste van de reactie en dat tienduizenden arbeiders zich op politiek terrein laten spannen voor den wagen, waarmee hun sociale belangen op de ergerlijkste wijze overreden worden.
Spr. komt nu tot het congres zelf en denkt er onwillekeurig aan, dat hij 25 jaar geleden, ook in Haarlem, een congres opende van dezelfde S.D.A.P., dat, evenals het huidige zàl zijn, in hoofdzaak was gewijd aan de behandeling van inwendige partijgeschillen. Toen, in zijn openingsrede van 1907, heeft spr. de zinswending gebruikt: „De natuurgeneeswijze is niet geslaagd, de patiënt zal een drankje moeten nemen". Feitelijk staat de partij er weer zoo voor. Een paar jaar lang heeft de partijleiding met taai geduld de kwaal behandeld. Het verwijt dat zij als zachte heelmeesters stinkende wonden heeft gemaakt, zou niet ongegrond zijn. Het moet nu met energie worden aangepakt. Of de kwaal kan weggemasseerd worden of dat ze moet worden uitgesneden, zal nog blijken, maar weg moet ze. Bij het doorbladeren van het congresverslag van 1907 treffen spr. enkele dingen, die toch eenige getuigenis geven van den sinds dien afgelegden weg. Het aantal afdeelingen der partij was toen 167, thans 711. Het ledental was 7471, thans 79.000. Toen het aantal abonné's op „Het Volk" even 8000, thans op de Arbeiderspers ruim 180.000. De partij is een macht geworden in het land en heeft kans de macht te worden als zij den weg vindt in de politieke en sociale problemen die vóór haar liggen en als zij een slagvaardige partij weet te blijven.
Er zal op dit congres hard gevochten worden, maar spr. verwacht dat het een gevecht zal zijn met scherpe maar eerlijke wapens.

Rede van ir. J. W. Albarda (voor het partijbestuur). De crisis, zeide spr., die in het najaar van 1929 in de Vereenigde Staten is begonnen en, met de geheele wereld, ook ons land heftig heeft aangegrepen, heeft ook voor onze partij groote moeilijkheden meegebracht. De tegenstellingen tusschen de richtingen, die in onze partij bestaan, hebben zich onder den invloed van de crisis tot groote scherpte ontwikkeld. De spanning heeft haar hoogtepunt bereikt en velen achten de eenheid in gevaar. Niet alleen de partij en haar 80.000 volgelingen zien met spanning de beslissing tegemoet. Ook de tegenstanders zijn met belangstelling vervuld en hopen op een scheuring, die de kracht der sociaal-democratie in Nederland zal fnuiken. De sociaal-democratie echter heeft meer dan één inwendige crisis doorstaan. De crisis van 1909 heeft aan haar kracht geen einde gemaakt, haar ontwikkeling is daardoor niet gestuit. Maar alle krachten der partij zijn nu noodig voor den strijd naar buiten. Groote belangen der arbeiders staan op het spel. Daarom kan een beslissing thans geen uitstel lijden. Wij mogen den tegenwoordigen toestand, die de strijdkracht der partij ondermijnt, niet laten voortduren.

Ir. J. W. Alberda,

Wij moeten weten of de taktiek van de regelmatig gekozen partijleiding de instemming heeft van de meerderheid der partij. Het verschil van meening gaat over de t a c t i e k, die onze partij in dezen crisistijd heeft toe te passen, niet over de d o e l s t e l l i n g. Nooit bleek de onhoudbaarheid van het kapitalisme sterker, nooit was de behoefte van socialistische ordening grooter. Hierover bestaat tusschen ons geen meeningsverschil. De vraag, die wij verschillend beantwoorden is deze: op welke wijze

het socialistisch doel het best en het snelst kan worden bereikt. De strijd loopt over de vraag, of de tijd gekomen is voor machtsverovering met buiten-parlementaire middelen.
De vraag is niet of buiten-parlementaire middelen voor altijd buitengesloten zijn, b.v. wanneer de tegenstanders de legale wegen versperren.
De vraag is, of thans in de tegenwoordige omstandigheden en bij de tegenwoordige machtsverhoudingen de staatsmacht op de straat kan worden veroverd, om vervolgens voor de vestiging van het socialisme te worden aangewend.
De Fakkel-groep meent echter, dat de tijd reeds gekomen is voor de verovering van de macht. Daarvoor hebben De Kadt, Schmidt en Stenhuis hun krijgsplan ontworpen. Een program om de manier, waarop zij de aldus veroverde macht zullen gebruiken, hebben zij tot dusver niet overgelegd. Het partijbestuur wijst deze plannen af, omdat zij de arbeidersklasse zouden desorganiseeren en haar haar machtspositie zouden doen verliezen.
De S.D.A.P. heeft achtereenvolgens den strijd gevoerd tegen anarchisme, syndicalisme en communisme. In 40 jaren heeft de partij de arbeidersklasse geleerd, dat zij door organisatie en scholing het socialistisch doel zal veroveren. Zij weigert te voldoen aan het verlangen om de daarbij behaalde resultaten op het spel te zetten, om de opstandige instincten van de tot wanhoop gekomen crisis-slachtoffers tijdelijk te bevredigen met avonturen, waarvan tevens vaststaat, dat zij op zware nederlagen en op diepe ontgoocheling zullen uitloopen. Wij moeten den moed hebben de onjuistheid dier illusie aan te toonen.
Het arbeidersbloed is te goed om het in een hopeloozen strijd te doen vloeien. De arbeidersorganisaties hebben een te schoone toekomst dan dat zij aan vernietiging zouden mogen blootgesteld worden. Men wil de partij aantrekkelijk maken voor eenige duizenden ongeschoolden en daartoe de communistische methoden toepassen. Tijdelijk zouden wij die groepen aantrekken, doch weldra zouden zij met haat vervuld zich van ons afkeeren.
Eén van tweeën: of gij meent, dat de communistische methoden beter zijn dan die der sociaal-democratie, en dan moet gij van ons afscheid nemen om u bij de communisten te voegen of gij houdt met ons de communistische methoden voor verderfelijk, maar dan moet gij de communistische methoden niet overnemen, want dan geeft gij den communisten feitelijk de leiding over onze beweging.
De heer Albarda zeide o.a. verder, dat de taktiek van het partijbestuur er op is gericht het verzet tegen de aanvallen op de arbeidsvoorwaarden en den levensstandaard der arbeidersklasse af te slaan en zoo lang mogelijk vol te houden. Zes jaar lang heeft de oppositie onder verschillende vormen haar actie in de partij gevoerd. Zij is thans een gevaar voor de eenheid en de strijdkracht der beweging geworden en het congres zal daarom goed doen bij haar besluiten den moed te toonen om door te tasten.
Een zestigtal gedelegeerden uit het land, die ieder 10 minuten spreektijd kregen, gaven zich als spreker op.

Rede van den heer P. J. Schmidt (namens de oppositie). — De heer Schmidt meende o.a., datde Weensche resolutie niet orthodox werd toegepast in Nederland; de partij had slechts het program der bourgeoisie: wachten op betere tijden; zij doet mee aan het crisiscomité; zij kiest het „kleinste kwaad" en aanvaardt loonsverlaging; waarom geen obstructie in het parlement?
Censuur zou de linkervleugel niet dulden: zij blijft het recht eischen op een eigen orgaan en op eigen bijeenkomsten alsmede de intrekking van de plaats gehad hebbende royementen. Zou de partij dat niet toestaan dan kwam ze achter de katholieken aan, die veel ruimer critiek toelaten en dan zou de linkervleugel uit de S.D.A.P. gaan „in naam van het socialisme"!
Ons voorstel is, zegt spr., dat men ons laat ons eigen orgaan „De Fakkel". (De weigering van een artikel over de textielstaking, waarin de heer Schmidt zich tegenover het beleid van het Partijbestuur en N.V.V. stelde, was aanleiding tot het oprichten van „De Fakkel".)

Rede van den heer J. de Kadt (oppositie). — De heer de Kadt stelde tegenover de theorie van het geleidelijk invloeien van het socialisme zijn meening, dat het zeker is, dat hier van een illusie gesproken moet worden. Gij beleeft geen bloeiend kapitalisme. Juist in laag-conjunctuur moet worden gestreden. Noemt men het communisme, als men er voorstander van is, dat in revolutionnaire tijden revolutionnair wordt opgetreden, dan ben ik 100% communist. Maar bedoelt men een cellenbouwen-trawant van Moskou, dan ga ik daarop niet in. Het radicaal-socialisme, daarvoor vecht de linkervleugel. Gij voert de politiek, die het kapitalisme niet aantast. Het socialisme dient nu aan de orde gesteld. Het zwaartepunt voor de actie moet buiten het parlement worden gezocht. Begint ge die actie, dan behoudt ge de eenheid. Zoo niet, dan vervreemdt ge de linkervleugel van u.

Tweede congresdag.

Het Paaschcongres der S.D.A.P. werd heropend, waarna de discussies over het beleid van het Partijbestuur en het geschil tusschen de Partijmeerderheid en den linkervleugel werd voortgezet.
Rede van den heer Frank van der Goes, eveneens deel uitmakende van de redactie van het links-socialistisch weekblad „De Fakkel".
Spr. herinnerde eraan, dat bij den aanvang van zijn politieke loopbaan hij was begonnen met een royement, n.l. van den Sociaal-Democratische Bond, welk royement aanleiding was tot de stichting van de S.D.A.P. Thans ziet het er naar uit, alsof na 40 jaar sprekers loopbaan eveneens zal eindigen met een royement en wel uit dezelfde S.D.A.P., die hij heeft opgericht. In de historische ontwikkeling is het noodzakelijk gebleken, dat indertijd een scheuring kwam. Het kan ook in het heden, als in de toekomst noodzakelijk blijken, dat men een beweging, ondanks haar getal en haar aanhang verlaat, als het beginsel in het gedrang komt.
De heer van der Goes schetste daarop uitvoerig de geschiedenis van de Duitsche en Engelsche sociaal-democratie, die volgens hem het socialistisch beginsel niet zuiver hebben toegepast, zoodat ook daar de minderheid niets dan hun socialistische plicht hebben gedaan. Spr. waarschuwde het congres, dat ook de S.D.A.P. is begonnen als een klein en onbeteekenend groepje mannen en vrouwen en eindigde met een indrukwekkend beroep op het congres, om alvorens een besluit te nemen, ernstig de gevolgen daarvan te overwegen.

Een bemiddelingsvoorstel. — De voorzitter deelde hierop mede, dat er een bemiddelingsvoorstel-Van der Kieft en een dito voorstel-Boomsma in behandeling zouden komen, welke moties resp. door 97 en 99 afdeelingen werden gesteund. Beide voorstellen hielden in, het uitgeven van een nieuw discussie-orgaan, waarvan de redactie zou bestaan uit leden van rechts, centrum en Fakkel-groep, opdat de vrije meeningsuiting voor links gewaarborgd zal zijn. Het voorstel-v. d. Kieft beoogde o.a. voorts, om alle door de afdeelingen incidenteel uitgesproken royementen wegens tactiek-verschillen, wanneer de betrokkenen het verzoek daartoe te kennen geven, als ongedaan te beschouwen en uit te spreken dat week-ends met sprekers van den linkervleugel geoorloofd zijn.

De heer v. d. Kieft stelde in zijn toelichting voor, een ronde-tafel-conferentie te beleggen om over dit belangrijke onderwerp de meeningen te hooren, en daarna eerst een beslissing te nemen.
De heer Alberda achtte beide voorstellen onaanvaardbaar.

Alvorens de partijleiding aan het woord kwam, sprak de voorzitter van het N.V.V., de heer Kupers, die de aanvallen op het zitting nemen in de crisis-comité's weerlegde. Spr. wees op de noodzakelijkheid van deze medewerking-op-bepaalde-voorwaarden van S.D.A.P. met crisis-comité aan te toonen. Spr. ontkende met beslistheid, dat de werkloozen-steunactie is verlamd door die samenwerking met het crisis-comité.

Rede van Dr. F. M. Wibaut. — De heer F. M. Wibaut verklaarde te willen doen wat hij vermag om een scheuring in de Ned. Sociaal Democratie te voorkomen, omdat die breuk volgens hem niet noodig is en daarom vermeden m o e t worden. V. d. Goes heeft het hem daarbij niet gemakkelijk gemaakt, want er schijnt reeds een nieuwe partij te zijn opgericht. Het tweede deel van de Partij-resolutie eischt de eerbiediging van de organisatorische eenheid in de partij. Het lijkt spr. mogelijk om die eenheid te bewaren, ook dan, wanneer men het voorstel van Amsterdam XI, (een discussie-weekblad toegevoegd aan de arbeiderspers) aanneemt.
Het eerste deel van de resolutie behandelt het economische vraagstuk. Ik ben er niet in geslaagd, aldus spr., om daarin iets te vinden dat voor den linkervleugel aanleiding zou kunnen zijn om de partij te verlaten. De tijd is gekomen voor de S.D. van alle landen om dagelijks te werken aan den opbouw van een nieuw stelsel van voortbrenging. Ons socialistische rapport, dat oud is, zal verruimd dienen te worden. Wij zullen de socialisatie krachtiger dienen aan te vatten en verder moeten doorvoeren en beginnen met de socialisatie van het bankwezen. Doch door opbouwen — n i e t door revolutie. Ik behoor, zeide spr., tot die sociaal-democraten, die om zoo te zeggen den eenen dag reformist en den anderen dag revolutionnair zijn, naar gelang van de mogelijkheden die zich voordoen. Zoo is het ook met de partij. Ik hoop nog altijd dat het mogelijk zal zijn een scheuring te voorkomen.
Tot links zei spreker: „Doe het niet". Gij weet niet wat gij verliest. Blijf in de Partij mèt de verschillende inzichten, met haar gebreken, om met elkaar de S.D. sterk te maken, te strijden voor het socialisme, dat ons in alle omstandigheden het hoogste goed moet zijn.
Vervolgens werden verklaringen afgelegd door de partijbestuurders Ds. Banning, J. W. Matthijssen en E. Boekman.

Nadat de heer Albarda nog een laatste waarschuwing tot den heer Schmidt had gericht en de heer Schmidt o.a. antwoordde, dat de linksche partij haar actie zal voortzetten, ging het Partijbestuur der S.D.A.P. tot stemming over.

De stemming. — Er werd gestemd over de resolutie aangaande tactiek en beleid van het partijbestuur. Het economisch gedeelte werd bij handopsteken aangenomen.
Het tweede gedeelte der partijbestuursresolutie, waarin geëischt wordt, dat de partijleden op straffe van royement zich dienen te onthouden van de vorming van bijzondere groepeeringen, dat de bladen de „Socialist" en de „Fakkel" zullen worden opgeheven en dat een einde zal komen aan alle bijeenkomsten van groepen partijgenooten, die ten doel hebben de taktiek der partij te behandelen en die belegd zijn door andere dan de daartoe door de partij bevoegd verklaarde instanties, werd bij schriftelijke stemming aangenomen met 1599 tegen 460 stemmen.

Derde congresdag.

In de huishoudelijke ochtendzitting van het congres heeft de heer Oudegeest (intusschen weer hersteld) mededeeling gedaan van het navolgend ingekomen schrijven:

Aan den voorzitter van het
37ste congres der S.D.A.P.

Ik verzoek u aan het congres het volgende mee te deelen:
Naar aanleiding van de aanvaarding der P.B.-resolutie, waaraan wij ons mogen noch kunnen onderwerpen en waardoor dus ons royement uit de partij zou volgen, moet ik namens de redactie, administratie en orgaancommissie van „De Fakkel" mededeelen, dat wij unaniem hebben besloten uit de partij te treden.

P. J. SCHMIDT.

Het doet mij leed — zegt de heer Oudegeest — dat ik u deze mededeeling moet doen. Doordat Schmidt, die eenige tegencandidaat was, uit de partij is getreden, behoeft nu geen verkiezing van het Dagelijksch Bestuur plaats te hebben; het is in zijn huidige samenstelling herkozen.
De heer G. J. Zwertbroek werd in de plaats van den heer Schmidt in het Partij-Bestuur der S.D.A.P. gekozen.

28 MAART 1932

A. **NEDERLAND. — Onafhankelijke Socialistische Partij.** — De linksche uitgetreden groep der S.D.A.P. heeft een nieuwe partij gesticht, onder den naam van „Onafhankelijke Socialistische Partij". Bestuursleden zijn: Edo Fimmen, voorzitter; J. de Kadt, vicevoorzitter; H. Oldenbroek, penningmeester; P. J. Schmidt, secretaris; K. Steenhuis en K. R. van Staal, leden.

B. **IERLAND. — Republikeinsche demonstraties.** — Op den 27sten Maart, den eersten Paaschdag, werden in den Ierschen Vrijstaat voor het eerst sinds jaren zonder moeilijkheden demonstraties gehouden tegen het Britsche Rijk.
De „I.R.A." organiseerde meer dan 50 massa-demonstraties in verschillende deelen van Zuid-Ierland. In Dublin hielden vijf bataljons van de „I.R.A." demonstraties, en marcheerden met afdeelingen van andere republikeinsche organisaties naar de Glasnevin-begraafplaats, waar de republikeinen, die bij den Paaschopstand in 1916 werden gedood, zijn begraven. Meer dan 50.000 menschen stonden langs de straten om den optocht te zien voorbijtrekken. Minstens 15.000 personen verzamelden zich tenslotte op de begraafplaats. Alle demonstraties werden gehouden onder het parool: „Eén Ierland, de Iersche republiek".

C. **MEVROUW DR. D. HAZEWINKEL—SURINGA. — Intree-rede.** — Op den 21sten Maart 1932 hield de onlangs benoemde professor in strafrecht- en strafvordering te Amsterdam, mevrouw dr. D. Hazewinkel—Suringa, haar intree-rede.
In het strafrecht onzer dagen, aldus Mevr. dr. Hazewinkel—Suringa, is het vooral de straf, haar karakter en rechtvaardiging, die de aandacht vragen. Heeft het zin om te strijden over het strafbegrip? Is de straf dan niet iets vanzelfsprekends? Is het niet juist, wat Hugo de Groot zeide, dat wie kwaad doet, kwaad ontmoet? Aan al deze kernvragen van het strafrecht heeft professor Hazewinkel haar rede gewijd. Wij zullen enkele hoofdpunten uit het betoog naar voren brengen.
Juist is, zoo zeide de spreekster, dat de straf een leed is, maar daarmede is niet alles gezegd. Het zijn de maatschappelijke verhoudingen en geestelijke stroomingen op den achtergrond, die bepalen, wat de straf eigenlijk is. Dat geldt niet slechts voor den

tegenwoordigen tijd, maar voor alle tijden. Het is niet zoo eenvoudig om bij een bepaald volk in een bepaalde periode aan te geven, welke invloeden de straf nu juist hebben gemaakt tot wat zij in die periode is. Maar wel is omgekeerd aan te toonen, hoe bepaalde geestelijke stroomingen, bij voorbeeld de godsdienst, zich op de straf doen gelden. Wanneer een volk zich afhankelijk gevoelt van de welgezindheid der goden, wordt ieder vergrijp tegen de bestaande orde als een aanranding der goden beschouwd en daarom met groote hardheid bestraft. Dit geldt niet slechts voor de primitieve volken; op rekening van den Christelijken godsdienst staan de ketterjachten en heksenprocessen. Daarnaast kan de godsdienst verzachtend werken door de waarde, dien hij hecht aan iedere menschenziel. Overal daar, waar de enkeling van waarde geacht wordt, is het strafstelsel milder, minder willekeurig dan wanneer hij in het niet verzinkt tegenover het geheel of tegenover tirannieke vorstenmacht.
De wetenschappen van de 19e eeuw, die een onderzoek instelden naar de oorzaken van de misdaad, hebben grooten invloed gehad op de straf. Hun leerstellingen, eenerzijds dat de omstandigheden de oorzaak zijn van de criminaliteit (Fransche school), anderzijds dat abnormale geestesaanleg den misdadiger onontkoombaar tot misdrijf doet vervallen (Italiaansche school), leidden tot ontkenning van de menschelijke verantwoordelijkheid voor het misdrijf. Dit standpunt wordt thans nog maar door weinigen ingenomen. De strijd gaat niet om het geheel uitschakelen van de straf, maar om het doel, waarom zij wordt gegeven.
Het zijn vooral practische overwegingen, die de straf als opvoedings- en als afschrikkingsmiddel doen bepleiten. Ontevredenheid over het slechte resultaat der vergeldende gerechtigheid wat betreft de bestrijding der criminaliteit, doet de strooming aan kracht winnen, die voert naar een meer realistisch strafdoel, naar beveiliging van de rechtsorde. In onze wetgeving heeft het kinderstrafrecht zich reeds geheel, het psychopathenstrafrecht gedeeltelijk onttrokken aan den invloed der vergeldingstheorie. In welke richting de straf zich verder zal ontwikkelen, hangt af van het maatschappelijk en geestelijk gebeuren, dat zich op haar achtergrond voltrekt.
(Vorig bericht blz. 247 C.)

A. **VEREENIGDE STATEN. — Bauxiet uit Suriname.** — De Aluminium Cy of America heeft een order voor de levering van ruim 3.000.000 lbs. aluminium voor den bouw van de door Rockefeller gefinancierde Radio-City gekregen. Het bauxiet voor de productie van deze groote hoeveelheid aluminium zal de Aluminium Cy. voor een deel uit Suriname betrekken.

29 MAART 1932.

B. **DONAU-PLAN. — Engelsch voorstel.** — Tardieu is bereid naar Londen te gaan om met Mac Donald en Simon een bespreking te houden, doch hij wil eerst bericht ontvangen over de plannen van bovengenoemde staatslieden.
Italië heeft de Engelsche uitnoodiging tot deelneming aan de viermogendheden-conferentie te Londen aangenomen en zal door Grandi worden vertegenwoordigd. **(Vorig bericht blz. 278 C.)**

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Volledige staking der vijandelijkheden.** — Volgens een officieel Japansch communiqué is tusschen de Chineezen en Japanners een overeenkomst gesloten voor een volledige staking van de vijandelijkheden. Echter heeft, volgens een V. D.-bericht van den 28sten Maart uit Shanghai, op het Engelsche consulaat daar ter stede tusschen Japansche en Chineesche vertegenwoordigers een conferentie plaats gehad, waar niet het minste resultaat bereikt werd. De Japanners verklaarden zich bereid hun front terug te trekken tot de lijn Woesoeng-Kiangwan-Tsjapei. De Chineezen wezen dit voorstel echter af en persisteerden bij hun eisch, dat de Japansche troepen geheel uit China moeten worden teruggetrokken.
Het Chineesche Telegraafagentschap „Gomyn" deelt intusschen mede, dat Japansche bombardementsvliegtuigen Tintsjau nog hebben gebombardeerd. Er werden in totaal 20 bommen geworpen. Ook hebben Japansche bombardementsvliegtuigen de Chineesche stellingen met machinegeweren beschoten. In totaal werden 14 personen gedood.
De moeilijkheden bij de onderhandelingen vinden hun oorzaak in de kwestie over den duur van den tijd die aan Japan zal worden toegestaan om de troepen terug te trekken, meldt V. D. De onderhandelingen zullen echter worden voorgezet. **(276 C.)**

D. **DR. DE KAT ANGELINO. — Vertrek naar Moekden.** — De regeering van Ned.-Indië heeft den ambtenaar voor Chineesche Zaken, den heer dr. A. D. A. de Kat Angelino, opdracht gegeven om zich naar Moekden te begeven ten einde zich ter beschikking te stellen van het Mandjoerije-comité van den Volkenbond.

E. **CUBA. — Suikeroogst vastgesteld.** — Medegedeeld wordt dat het op de suikerconferentie aan Cuba gedane voorstel door dit land is aangenomen met deze wijziging, dat de oogst van Cuba van 1932 beperkt wordt tot 2.700.000 ton, in afwijking van het voorstel om dezen te beperken tot 2.500.000 ton.
Het decreet, dat de beperking vastlegt, zal zoo spoedig mogelijk te Havanna worden uitgevaardigd.
(Zooals bekend, was Java van meening, dat het exportquotum, dat overeengekomen was, gehandhaafd diende te worden en men had reeds vóór de conferentie in een schrijven aan den Internationalen suikerraad zijn standpunt uiteengezet. De groep der Europeesche producenten heeft echter op de conferentie alle krachten ingespannen om de Chadbourne-overeenkomst te redden en ten slotte, na veel onderhandelingen aan Cuba voorgesteld dat — mits dit laatste land zijn productie van 1932 tot hoogstens 2½ millioen ton beperkte — de hoeveelheid, die Java boven 1.5 millioen ton (het quotum waartoe Cuba Java's quotum teruggebracht wilde zien) in het tijdvak van 1 April 1932-'33 zou exporteeren, in mindering zou worden gebracht van hun exportquotum). (Tel.).
(V. b. Cuba 149 I, V. b. Chadbourneplan 92 I, V. b. Suikerconferentie 276 G.)

F. **NEDERLAND. — Gemeenteleeningen van het Rijk in 1931.** — Door de gezamenlijke gemeenten werd opgenomen in het:

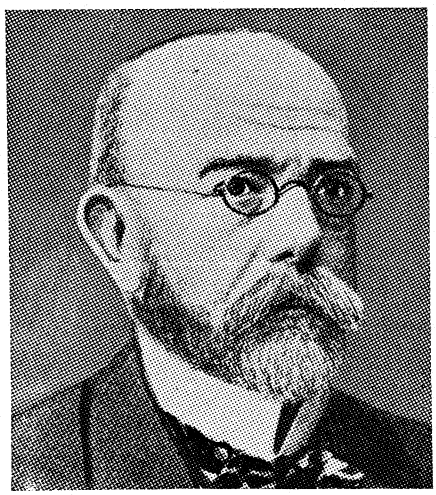
1e kwartaal 1931 door	212 gemeenten	*f* 71,815,000
2e kwartaal 1931 door	201 gemeenten	*f* 142,683,000
3e kwartaal 1931 door	224 gemeenten	*f* 108,295,000
4e kwartaal 1931 door	247 gemeenten	*f* 41,629,000
In totaal		*f* 364,422,000

In genoemde kwartalen was resp. *f* 28.348.000, *f* 126,412,000, *f* 58,426,000, *f* 14,866,000 of in totaal *f* 228,052,000 van de geleende bedragen voor conversie bestemd, terwijl verder nog hooge bedragen werden geleend voor openbare werken, voor electriciteitsbedrijven, voor eigendommen, niet voor den openbaren dient bestemd en voor onderwijsdoeleinden. Van de in 1931 geleende bedragen werd *f* 37,189,000 opgenomen bij Rijksinstellingen.
Als voorschotten voor woningbouw, drinkwaterleiding ingevolge de Landarbeiderswet, enz. werd door het rijk verstrekt in het:

1e kwartaal 1931 aan	71 gemeenten	*f* 3.690.000
2e kwartaal 1931 aan	134 gemeenten	*f* 3.675.000
3e kwartaal 1931 aan	104 gemeenten	*f* 3.203.000
4e kwartaal 1931 aan	96 gemeenten	*f* 7.344.000
In totaal		*f* 17.912.000

Bovendien werden in 1931 aan een viertal gemeenten provinciale rentelooze voorschotten verstrekt tot een bedrag van *f* 81.000. **(Vorig bericht blz. 278 F.)**

A. **ROBERT KOCH (1843—1910).** — Robert Koch, wiens ontdekking van den tuberkelbacil vóór 50 jaren onlangs is gevierd, werd in 1843 geboren te Clausthal-im-Harz. Na de voltooiing zijner studiën trad hij aanvankelijk te Wollstein in de praktijk, ofschoon hij zich ook daar reeds bezighield met pogingen, om aan te toonen, dat specifieke ziekten veroorzaakt worden door specifieke micro-organismen.

Robert Koch.

In 1880 opende zich door zijn benoeming bij den Rijksgezondheidsdienst te Berlijn voor hem evenwel de gelegenheid tot het verrichten van nog belangrijker en wetenschappelijker werk. En zoo kon hij in 1882 in een bijeenkomst van de „Physiologische Gesellschaft" te Berlijn mededeeling doen van zijn ontdekking van den tuberkelbacil, een ontdekking, die tot de belangrijkste op medisch gebied moet worden gerekend. Later ontdekte hij ook nog den kommabacil, d. i. de verwekker van de cholera asiatica. In 1910 stierf hij te Baden-Baden, na een wereldberoemdheid te hebben verworven.
Teleurstelling heeft slechts gewekt de werking van een door hem bereid vaccin, het tuberculine, waarvan echter minder door hem zelven dan door anderen te groote verwachtingen waren gekoesterd, al is het tuberculine volstrekt niet uit onzen artsenijschat verdwenen.

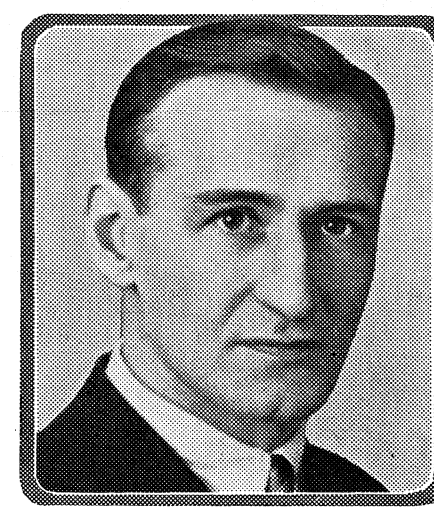
B. **NEDERLAND. — Prinses Juliana ontvangt de Fransche gymnasiasten.** — In de Indische kamer van het Koninklijk Paleis te 's-Gravenhage heeft Prinses Juliana in tegenwoordigheid van haar kamerheer mr. J. C. baron Baud en haar hofdame jonkvrouwe E. barones van Hardenbroek, de 12 Fransche gymnasiasten (onder wie twee meisjes) ontvangen, die een prijs hebben gewonnen voor het maken van het beste opstel over ons Ned.-Indisch Paviljoen te Vincennes.
H. K. H. schonk aan ieder der jongelui als aandenken haar portret.

C. **NEDERLAND. — Hoogere tarieven in Ned.-Indië.** — De minister van Koloniën, de heer S. de Graaff, heeft bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend, strekkende om de opcenten op de Ned.-Indische invoerrechten, welke ingevolge de wet van 31 December 1931 op 20 werden gebracht, nader tot 50 te verhoogen.
Het invoerrecht op gebleekte en ongebleekte katoenen manufacturen zal van de thans voorgestelde verhooging worden uitgezonderd, zoodat voor deze goederen de heffing van 20 opcenten gehandhaafd blijft. **(Vorig bericht blz. 133 F.)**

D. **DUITSCHLAND. — Wereld-handelsconferentie.** — Het Berl. Tagebl. heeft het initiatief genomen tot de bijeenroeping van een „Welthandels-Woche" in April '32 te Berlijn te houden. Het blad heeft voor-aanstaande economen en leiders van het economische leven uitgenoodigd ter bespreking van de wijze, waarop de crisis daadwerkelijk bestreden kan worden. Tot deze conferentie zijn geen regeeringen uitgenoodigd, opdat de geuite meeningen en opvattingen niet ambtelijk of half-ambtelijk gebonden zullen zijn. Het Berl. Tagebl. zal gedurende deze conferentie een aantal extra-nummers uitgeven, met betrekking tot de behandelde vraagstukken. Deze zullen omvatten: 1. Nieuwe wegen der handelspolitiek; 2. Internationale handels-organisatie en handelstechniek; 3. Kapitaalsverkeer en wereldhandel.

E. **NEDERLAND. — Stroocarton-industrie.** — In verband met het groote belang dat de provincie Groningen er bij heeft, dat het langdurige conflict in de stroocarton-industrie een einde zal nemen, heeft de Commissaris der Koningin in de provincie Groningen thans een commissie aangewezen, bestaande uit de heeren A. van Geuns, lid van Gedeputeerde Staten van Groningen en mr. J. Wilkens, voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, die door het aanbieden en verleenen van gezamenlijke tusschenkomst, bijlegging van het conflict zal bevorderen. De commissie zal aanstonds met haar werkzaamheden beginnen. **(Vor. ber. blz. 240 D.)**

F. **NEDERLAND. — Onafhankelijke Socialistische Partij.** — Het program der op den 28sten Maart '32 opgerichte Onafhankelijke Socialistische Partij vermeldt in haar „Oproep" de volgende punten van het streven der partij:
tegen het kapitalisme,
tegen de aanvallen op de loonen,
vóór de sociale eischen der arbeiders,
vóór directe, wettelijk-geregelde en afdoende hulp aan werkloozen, boeren en landarbeiders,
vóór de invoering van verbeterde sociale verzekering en de 40-urige werkweek,
vóór socialisatie van industrieën, grond en credietwezen,
tegen militarisme en oorlogsgevaar,
vóór het socialisme.
(Uit „Oproep" v. d. O.S.P.) **(Vor. ber. blz. 281 A.)**

P. Schmidt.

G. **DONAU-PLAN. — Engelsch voorstel.** — De Duitsche regeering heeft de Engelsche uitnoodiging tot het houden van een vier-mogendheden conferentie ter bespreking van het Donau-plan, in principe aangenomen. **(Vorig bericht blz. 282 B.)**

A. **ENGELAND. — Italiaansch incident te Malta. —** De „Malta Chronicle" maakt melding van een incident, dat zich voordeed bij het vertrek van een Italiaansch stoomschip van Malta.
De Italiaansche onderstaatssecretaris Giunta, die zich aan boord van het stoomschip bevond, riep, over de verschansing leunende, zóó luid dat iedereen in de omgeving en ook de passagiers aan boord van eenige in de nabijheid liggende schepen het konden hooren: „Wij zijn hier in Italië, op den toegangsweg van Italië naar zijn Afrikaansche rijk. Wij moeten den Engelschen leeren, wat fascisme is."
De Italiaansche consul trachtte zonder succes den onderstaatssecretaris te onderbreken en hem het zwijgen op te leggen. Hij maakte hem er op opmerkzaam, hoe gevaarlijk zijn uitlatingen waren. De consul is naar Rome vertrokken. **(Vor. ber. 213 H.)**

B. **KONINKLIJKE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ. — Besprekingen met de Sovjets zonder resultaat. —** Volgens de „Deutsche Bergwerks Ztg." zouden de vorige week besprekingen zijn gevoerd tusschen de Kon. Shell-groep en de Sovjet-vertegenwoordigers. Deze zouden echter niet tot een resultaat hebben geleid. Het verloop der onderhandelingen was zoodanig, dat zij niet zullen worden hervat. Dientengevolge zal de strijd op de verschillende markten worden voortgezet. **(Vorig bericht blz. 263 G.)**

30 MAART 1932

C. **ITALIE. — Studie van eb en vloed der aarde. —** De Grotten van Postumia (even ten Noord-Oosten van Triëst), bekend en veel bezocht om hun merkwaardige formatie, zullen binnenkort het terrein zijn van één der meest subtiele onderzoekingen op het gebied van de hedendaagsche geodesie en geophysica, nl. het opnemen van de afwijkingen, waaraan de richting van het schietlood onderhevig is tengevolge van de plastische deformatie van de vaste aardkorst door de aantrekkingskracht der maan of met andere woorden: de studie der getijden van de vaste aardkorst, dus ook die van haar rigiditeit.

D. **FILIPPO TURATI OVERLEDEN. —** De voormalige leider der socialistische beweging in Italië, Filippo Turati, is op 75-jarigen leeftijd in verbanning te Parijs overleden. Het fascistische regime dwong hem Italië te verlaten.

E. **NEDERLAND. — Textielconflict. - Overeenstemming tusschen werkgeversorganisaties en St. Lambertus en Unitas. —** Het Persbureau Vaz Dias zendt ons het volgende communiqué:
Op 29 en 30 Maart zijn te Arnhem, onder leiding van den heer A. C. de Bruyn, voorzitter van het R.K. Werkliedenverbond in Nederland, de onderhandelingen over het Twentsche Textielconflict voortgezet, welke onder leiding van burgemeester Edo Bergsma een aanvang genomen hadden, maar gestrand waren door de houding van den modernen textielarbeidersbond „De Eendracht".
Het R.K. Werkliedenverbond, het Christelijk Nationaal Vakverbond, de textielarbeidersbond St. Lambertus en de textielarbeidersorganisatie Unitas, benevens de Enschedesche- en Twentsch-Geldersche fabrikantenvereenigingen waren vertegenwoordigd. Zij kwamen tot een overeenkomst gebaseerd op den brief der fabrikanten van 18 Februari, welke indertijd gepubliceerd is.
De leden der bovengenoemde organisaties zullen het werk hervatten tegen loonen, waarop voorloopig alleen de verlaging van vijf procent, welke op 16 November 1931 werd aanvaard, is toegepast. Zes weken na beëindiging van het conflict zal een tweede verlaging van vijf procent in werking treden. Deze verlaging zal echter niet toegepast worden op de kostwinners in uurloon, welke voor de eerste verlaging een loon van *f* 18 of minder hadden, terwijl zij, wier loon toen tusschen *f* 18—*f* 20 bedroeg, een tweeden aftrek zullen krijgen, die naar evenredigheid van het vroegere loon tusschen nul en vijf procent ligt. Deze limieten van *f* 18 en *f* 20 gelden voor de kostwinners, werkzaam in de gemeenten Enschede, Lonneker, Hengelo, Almelo en Borne; voor de arbeiders in andere gemeenten zijn zij *f* 2 lager.
De arbitrage over het loon der gerationaliseerde wevers bij Jannink, zooals die in de afgebroken onderhandelingen opgezet was, gaat door, onder voorwaarde, dat het conflict op een behoorlijke wijze tot een oplossing komt.
De werkgevers hebben zich verbonden geen rancunemaatregelen toe te passen, doch eischen dat alle arbeiders die weer aan het werk wenschen te gaan daarvan schriftelijk mededeeling doen aan hun werkgevers.
De werkgevers zijn voornemens zich regelrecht tot hun arbeiders te wenden met een formulier schrijven, waarbij den arbeiders gelegenheid gegeven wordt zich aan te melden om den arbeid te hervatten.
De organisaties zouden, aldus concludeert het Persbureau V. D., daarbij dus eenigszins uitgeschakeld worden. **(Vorig bericht blz. 272 C.)**

F. **DUITSCHLAND. — Beurs en Geldmarkt. —** In de den 30sten Maart 1932 gehouden vergadering van het Berlijnsche Beursbestuur is met algemeene stemmen besloten de officieele noteering der fondsen op 12 April 1932 te hervatten. Op denzelfden dag zal de regeering het verbod tot publicatie van koersnoteeringen opheffen. **(Vorig bericht blz. 267 A.)**

G. **VOLKENBOND. — Japans uittreden. —** De Russische pers meldt uit Tokio, dat de Japansche minister van Buitenlandsche Zaken, Joshisawa, zich op het standpunt van den minister van Oorlog, Araki, plaatst inzake het uittreden van Japan uit den Volkenbond, aangezien de Volkenbondspolitiek niet in overeenstemming met de Japansche belangen is. Te Moskou verwacht men, dat Japan reeds in de eerstvolgende zitting van den Volkenbond niet meer vertegenwoordigd zal zijn. (V. D.)

H. **MANDSJOERIJE. — Staat van beleg afgekondigd. —** De regeering Poe-Yi heeft den staat van beleg voor geheel Mandsjoerije afgekondigd. **(263 D.)**

I. **ROEMENIE. — Financiën. —** Officieel wordt medegedeeld: De minister van Financiën is er van in kennis gesteld, dat in zekere financieele centra een gerucht de ronde zou doen volgens hetwelk Roemenië de bedoeling zou hebben, de couponbetaling en de delging der openbare schuld aan het buitenland op te schorten.
De minister van Financiën logenstraft deze op een dwaling berustende mededeeling categorisch, aangezien de bedragen welke noodig zijn voor de couponbetaling en de schulddelging voor het loopende jaar nu reeds bij de Nationale Bank zijn gedeponeerd.

K. **LUCHTVAART. — Uitbreiding luchtverkeer op Nederland. —** Op 1 April '32 ondergaat het luchtverkeer op Nederland een belangrijke uitbreiding. In de eerste plaats heropent de K.L.M. haar lijn op Hamburg. Zooals bekend, exploiteert zij reeds sedert 1 Maart j.l. een sneldienst op Scandinavië, waarin geen landing te Hamburg is opgenomen, zoodat deze plaats van een rechtstreeksche verbinding op Nederland verstoken is. Voor Bremen is een facultatieve landing voor reizigers van en naar Nederland ingesteld, zulks in afwijking van het oorspronkelijke besluit, dat te Bremen niet geland zou worden. Naar en van Rotterdam wordt op Schiphol een fraaie, onmiddellijke aansluiting verkregen.
De tweede belangrijke verbinding, welke heropend wordt, is de lijn Amsterdam—Essen/Mühlheim—Dortmund—Frankfort—Stuttgart—Zürich van de

Deutsche Luft Hansa A.G. en de Zwitsersche Maatschappij „Swissair". Zijtakken van deze lijn geven aansluiting naar en van Halle/Leipzig, Breslau, Neurenberg en München; bovendien bestaat een aansluiting uit Gleiwitz.
Tenslotte vat de Tsjechische Luchtvaart Maatschappij den dienst Amsterdam—Rotterdam—Essen/Mühlheim —Halle/Leipzig—Praag weder op.
Door de heropening van deze diensten zijn met ingang van 1 April '32 zoowel het Roergebied als Midden- en Zuid-Duitschland en Zwitserland dagelijks, behalve des Zondags, per vliegtuig bereikbaar. De reizigerstarieven hebben voor verschillende bestemmingen verlaging ondergaan. **(Vor. ber. 233 D.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Automobiel-industrie.** — Deze industrie werkt sedert twee jaar grootendeels met aanmerkelijke verliezen, welke minder door den scherpen achteruitgang van den afzet dan wel door de enorme afschrijvingen op de sterk in waarde gedaalde voorraden zijn veroorzaakt. In 1931 zijn daar bovendien nog aanmerkelijke valuta-verliezen bijgekomen.
De cijfers der vier grootste autobandenproducenten van de Ver. Staten luiden als volgt:

	1931	1930
Goodrich	$ 8.815.000 verlies	$ 8.274.000 verlies
Goodyear	$ 7.650.000 verlies	$ 2.530.000 verlies
United States	$ 9.473.000 verlies	$ 18.063.000 verlies
Firestone	$ 6.028.000 winst	$ 1.540.000 winst

(Vorig bericht blz. 234 C.)

B. **AMSTERDAM. — Zorg voor jeugdige werkloozen.** — B. en W. stellen den Raad voor aan het Centraal Comité voor Jongere Werkloozen voor 1932 een subsidie toe te kennen van ten hoogste *f* 60.000 ter gedeeltelijke bestrijding der kosten van vakonderwijs, algemeene ontwikkeling en ontspanning ten behoeve van jeugdige werkloozen.

C. **FRANKRIJK. — Bewapeningsplan.** — De financieele commissie van het parlement heeft een wetsontwerp aangenomen, hetwelk den minister van Financiën machtigt, onmiddellijk schatkistbiljetten uit te geven tot een bedrag van ongeveer frs. 3.6 milliard om het Fransche bewapeningsplan uit te voeren.

D. **SUIKER. — Mededeeling van den Internationalen Suikerraad.** — De Internationale Suikerraad wenscht thans mede te deelen, dat de volgende regelingen tot stand zijn gekomen:
1. De Cubaansche oogst voor 1932 is door den president van de republiek vastgesteld op ongeveer 2.700.000 long tons.
2. De Europeesche en Peruaansche deelnemers bij de internationale overeenkomst hebben op zich genomen de export-quota, die voor hen onder de overeenkomst zijn vastgesteld voor het jaar eindigende per 1 September 1932 en of het jaar eindigende per 1 September 1933 (voor Peru de jaren eindigende per 31 December 1932 en 1933) te verminderen met die hoeveelheid, waarmede Java's werkelijke export gedurende het jaar 1 April 1932/31 Maart 1933 1.500.000 metrieke tons overtreft.
De Europeesche deelnemers aan de overeenkomst zijn bereid hun uitzaai voor het loopende jaar een overeenkomstige vermindering te doen ondergaan.
Door de aanvaarding van deze regelingen zijn alle moeilijkheden overwonnen, welke in verband met de huidige economische situatie ten aanzien van de uitvoering van de internationale suikerovereenkomst zijn gerezen. **(Vorig bericht blz. 282 E.)**

E. **LUCHTVAART. — Vallen van vliegtuigen zonder gevaar.** — De Fransche ingenieur en oorlogsvlieger Sauvent heeft zich met een door hem geconstrueerden vliegtuigromp in de Fransche Alpen in een 200 M. diepen afgrond geworpen. Sauvent bleef ongedeerd. De vliegtuigromp is omkleed met dubbele wanden, waartusschen speciale schokbrekers geconstrueerd zijn voor het opvangen van den druk bij het tegen den grond slaan. Bij den val werd alleen de buitenwand van den romp volkomen vernield.

F. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — De Valera heeft uit semi-officieele bron in Canada de mededeeling ontvangen, dat, wanneer hij zijn voornemen ten uitvoer mocht leggen betreffende het niet afleggen van den eed en wanneer hij hierdoor een breuk zou veroorzaken met de Britsche regeering, hij of zijn vertegenwoordigers niet zouden worden toegelaten op de Rijksconferentie te Ottawa.
Dit bericht schijnt de oorzaak te zijn van het feit, dat de verzending van het antwoord van De Valera aan de Engelsche regeering op de Britsche nota is uitgesteld. **(Vorig bericht blz. 277 D.)**

G. **ZUID-AFRIKA. — Diamantproductie.** — De productie van diamanten in 1931 bedroeg 2.119.155 karaat met een waarde van £ 4.182.523 tegen 3.163.590 karaat met een waarde van £ 8.340.719 in 1930. De gemiddelde waarde per karaat steeg van £ 3.0.2 in 1928 tot £ 4.0.8 in 1929, en daalde vervolgens tot £ 3. 8 sh. 2 d. in 1930 en £ 2. 3 sh. 2 d. in 1931 **(Vorig bericht blz. 237 F.)**

H. **ABESSYNIE. — Nog 2 millioen slaven in 1931.** — Volgens een persoonlijke verklaring van den keizer van Abessynië, Ras Tafari, aldus meldt de „Daily Telegraph", zal er in Ethiopië binnen vijftien jaar geen enkele slaaf meer zijn. Binnen dezen tijd zou, naar hij besloten had, de bevrijding van alle slaven in zijn koninkrijk zijn voltooid.
De keizer is thans ijverig bezig de maatregelen ter bevrijding van de slaven, welke met de delegatie van den bond tegen de slavernij en de Ethiopische regeering zijn besproken, door te voeren.
In het afgeloopen jaar schatte men het aantal personen, dat in Abessynië nog in slavernij leefde, op twee millioen. Ras Tafari heeft in de afschaffing van de slavernij toegestemd, toen Abessynië lid werd van den Volkenbond. **(Vorig bericht blz. 18 T.)**

I. **ONDERWIJS. — Professor Sievers overleden.** — De bekende Germanist prof. Sievers, doctor in de philosophie, in de theologie en in de medicijnen honoris causa, is in den leeftijd van 81 jaar te Leipzig overleden.
Sievers was jarenlang secretaris van de Saksische Academie van Wetenschappen. Hij heeft belangrijke studies gepubliceerd over de oude Duitsche literatuur. Nog op hoogen leeftijd heeft hij de aandacht van de geheele wereld op zich gevestigd door zijn z.g. stemanalyse, door middel waarvan het hem gelukte, op gelijke wijze als met behulp van vingerafdrukken, personen te identificeeren.

31 MAART 1932

K. **VOLKENBOND. — Ernstige toestand der Donaustaten.** — In verband met het rapport van de financieele commissie van den Volkenbond, waarin gewezen wordt op den buitengewoon ernstigen financieelen toestand der Donaustaten, heeft de Secretaris-Generaal van den Volkenbond na ruggespraak met den voorzitter van den Volkenbondsraad, den Raad per 12 April bijeengeroepen. **(Vor. ber. blz. 275 G.)**

L. **POOLONDERZOEK. — Tsjoekonowski.** — De bekende aviateur Tsjoekonowski is uit Moskou vertrokken voor het uitvoeren van een poolvlucht naar Igarka, een afstand van 6000 K.M. Deze tocht wordt ondernomen in een driemotorig toestel, met het doel den luchtweg in den winter te exploreeren, teneinde in aansluiting daarop een regelmatigen luchtdienst te openen tusschen Moskou en Igarka.

A. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De vredesonderhandelingen hebben tot dusver geen definitief resultaat gehad. Zoowel China als Japan zenden zeer verwarrende berichten ten opzichte dezer onderhandelingen. Inmiddels is een Japansch eskader bestaande uit 19 oorlogsschepen de haven van Tsintau binnengeloopen. **(Vorig bericht blz. 282 C.)**

B. **BRAZILIE. — Koffie wordt tegen Duitsche steenkolen geruild.** — De „Lokalanzeiger" meldt uit Sao Paolo, dat de Braziliaansche minister van Financiën heden het verdrag heeft onderteekend, waarbij 300.000 zakken koffie worden geruild voor Duitsche steenkolen.

C. **NEDERLAND. — Conflict in het Rijnvaartbedrijf.** — De Centrale Bond van Transportarbeiders heeft in zijn vergadering de door de werkgevers voorgestelde loonsverlaging van 15% van de hand gewezen.

D. **IERLAND. — Invoerrechten.** — Gemeld wordt, dat het kabinet van den Ierschen Vrijstaat besloten heeft een invoerrecht te heffen groot 33⅓% van alle goederen, die ook in Ierland kunnen worden vervaardigd. Het tarief zal voor Britsche en dominiale invoeren 25% bedragen. Deze nieuwe tarievenpolitiek zal geleidelijk in de eerstvolgende maanden ten uitvoer worden gebracht. (V. D.) **(Vor. ber. 153 D.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Conventie verdoovende middelen.** — De conventie van Genève tot regeling van de distributie van verdoovende middelen en de beperking der fabricage hiervan, is door de Staatscommissie van Buitenlandsche Zaken goedgekeurd.

F. **GRIEKENLAND. — Financiën.** — Het kabinet heeft in principe besloten, dat de Grieksche regeering zoo spoedig mogelijk de rente zal betalen op de buitenlandsche leeningen.
Naar gemeld wordt, zal de 1 April-coupon van de buitenlandsche leeningen van Griekenland betaald worden in pond sterling op basis van de huidige waarde.

G. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank.** — Wij vernemen, dat aan de particuliere deposanten der Amstelbank N.V. met vorderingen van $ 5000 tot $ 60.000 heden een tweede uitbetaling van 5% hunner vorderingen heeft plaats gehad, zoodat zij, met inbegrip van de hun op 1 Maart '32 uitbetaalde 35%, bereids thans 40% hebben ontvangen, zijnde het volle percentage, waarvoor hun ingevolge de bepalingen van het buitengerechtelijk accoord een recht van voorkeur was toegekend. **(Vor. ber. blz. 260 G.)**

H. **NEDERLAND. — Moordzaak Arkenbout. - Het drama in den Majellatoren te Amsterdam.** — Het Gerechtshof te Amsterdam wees op 31 Maart arrest in de strafzaak tegen den leidekkerspatroon Maring, die in hooger beroep terecht heeft gestaan, verdacht van moord op zijn knecht Arkenbout, gepleegd op 29 Maart 1929 in den toren van de Majellakerk te Amsterdam.
Op 30 October van het vorige jaar werd hij conform den eisch van den Officier van Justitie veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf wegens moord.
De procureur-generaal mr. Bauduin eischte in hooger beroep op formeele gronden vernietiging van het vonnis en, opnieuw rechtdoende, verdachte's veroordeeling wegens moord tot levenslange gevangenisstraf.

I. **NEDERLAND. — Contingenteering schoenwerk.** — De „Staatscourant" van 31 Maart bevat het K.B., waarbij opnieuw een beperking van den invoer van schoeisel is vastgesteld, en wel voor de komende zes maanden, ingaande op 1 April '32.
Het besluit is echter eenigszins gewijzigd. Die wijzigingen zijn van terugwerkende kracht tot 1 Januari 1932. **(Vor. ber. Schoenindustrie blz. 249 E.)**
(Vor. ber. Contingenteering blz. 277 C.)

K. **RUSLAND. — Buitenlandsche verplichtingen.** — In de vergadering van de zgn. Rusland-commissie, deelde de voorzitter mede, dat de buitenlandsche verplichtingen van Rusland in totaal M. 2 milliard tot M. 2.4 milliard bedragen, waarvan M. 1.2 milliard aan Duitschland. Van deze M. 1.2 milliard vervalt in het loopende jaar M. 500 millioen à 600 millioen. De Sovjet-Unie is haar verplichtingen tot dusver nagekomen.
De Russische uitvoer naar Duitschland in 1932 zal waarschijnlijk nauwelijks meer beloopen dan M. 400 millioen. Van Russische zijde heeft men te kennen gegeven, dat de orders, welke dit jaar aan Duitschland zullen worden verleend, aanzienlijk beneden die van het vorige jaar zullen blijven. De waarde zal in elk geval niet meer bedragen dan M. 450 millioen à M. 500 millioen. **(Vor. ber. Buitenl. Schulden 33 F.)**
(Vor. ber. Buitenl. Handel 86 E.)

L. **FRANKRIJK. — Vrouwenkiesrecht.** — De Fransche Kamer heeft met 446 tegen 50 stemmen een voorstel aangenomen van de kiesrechtcommissie, waarbij aan de vrouwen algemeen kiesrecht wordt toegekend voor de verkiezingen na 1933.
(Vor ber. 231 I.; vor ber. Kieswethervorming 266 I.)

M. **VEREENIGDE STATEN. — Kinderroof.** — Op Dinsdag 1 Maart '32 is de kleine Chas. A. Lindbergh Jr., oud 20 maanden, het zoontje van den wereldberoemden oceaanvlieger Kolonel Chas. A. Lindbergh, te Hopewell in New Jersey (Ver. St.), tusschen 8—10 uur 's avonds, uit zijn slaapkamer ontvoerd. Tot dusver heeft men het verblijf van het kind niet kunnen ontdekken.

N. **ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING. — Verslag over 1931.** — Wij ontleenen aan het verslag der Rotterdamsche Bankvereeniging over 1931 het volgende:
De koersen van goede binnenlandsche obligatiën daalden aanzienlijk, waardoor op het fondsenbezit verliezen werden geleden en de rekening effecten en syndicaten met een nadeelig saldo werd afgesloten. Ondanks koersverlies op valuta's, gehouden in verband met het bedrijf, overtrof de winst op wissels die van het jaar te voren.
Teneinde de positie van de instelling sterk te houden, wordt voorgesteld *f* 2.000.000 toe te voegen aan de onder crediteuren opgenomen bijzondere reserve tegen mogelijke risico's.
Er kan dan een dividend van 3% (v. j. 5%) worden uitgekeerd. De bruto-winst bedroeg *f* 13.895.538 (v. j. *f* 15.203.558).
In het verslag van het college van commissarissen wordt gezegd, dat commissarissen van oordeel zijn, dat de door de vennootschap in het afgeloopen boekjaar behaalde resultaten, gezien de bijzondere omstandigheden, niet onbevredigd zijn.
De heeren mr. J. H. Beucker Andreae en mr. H. J. ten Bruggen Cate hebben hun mandaat als lid van de commissie van advies neergelegd.
Aan de toelichting op de balans ontleenen wij de mededeeling, dat de R. B. V. per 31 Dec. '31 voor eigen rekening van debiteuren in Duitschland na aftrek van een bedrag van *f* 2.711.226, dat door zekerheden buiten Duitschland gedekt is, *f* 16.518.098 had te vorderen.
Het bedrag kan als volgt worden gesplitst: *f* 5.954.629 vorderingen op banken en bankiers, geboekt onder debiteuren in rek.-courant voor zoover vallende onder de Stillhalte-overeenkomst en *f* 10.563.469 vorderingen op handel, industrie enz.

O. **NEDERLAND. — Loonstrijd Limburgsche metaalindustrie.** — Te Tegelen heeft een vergadering plaats gehad van het landelijk hoofdbestuur en de afdeelingsbesturen van den Ned. R.K. Metaalbewerkers-

bond in Limburg ter bespreking van de nieuwe voorstellen, die de werkgevers inzake de nieuwe arbeidsvoorwaarden hebben ingediend. Van de zijde der werkgevers was medegedeeld, dat zelfs wanneer de voorgestelde wijzigingen zullen worden ingevoerd, het nog uiterst moeilijk zal zijn de diverse bedrijven gaande te houden.
Na uitvoerige besprekingen kwam men tot het besluit uit dringende noodzakelijkheid de voorstellen aan te nemen, welke als volgt luiden:
Verlaging der thans geldende loonen met 11%, waarvan 6% ingaande 7 April en 5% ingaande 8 Mei. Daartegenover betaling voor de christelijke feestdagen met 50% van het loon voorzoover deze feestdagen niet op een Zondag vallen en voorts betaling der zgn. familiedagen.
Ten opzichte van werknemers, wier aantal werkuren minder dan 48 uren bedraagt, zal de uitkeering voor de christelijke feestdagen evenredig lager zijn en wel berekend naar het aantal werkuren per week in verhouding tot vorenbedoelde 48 uren.
Het bestuur van den Ned. R.K. Metaalbewerkersbond zal er bovendien nog schriftelijk bij de Vereeniging van IJzerindustrieelen van Limburg op aandringen de nieuwe voorwaarden zoo soepel mogelijk toe te passen. (Alg. Handelsblad)

A. **SCHEEPVAART. — Transatlantische Passagierstarieven.** — De vertegenwoordigers van transatlantische scheepvaartmaatschappijen hebben besloten de transatlantische passagierstarieven met 20% te verlagen. Deze verlaging is in overeenstemming met het besluit der Amerikaansche scheepvaartmaatschappijen. **(Vorig bericht blz. 202 L.)**

B. **ENGELAND. — Financiën.** — In het financieele jaar, dat per 31 Maart eindigt, bedroegen de inkomsten der Britsche schatkist £ 770.963.000, terwijl £ 770.599.000 werd uitgegeven. Het surplus beloopt derhalve £ 364.000, nadat £ 32.508.000 was besteed voor schuldaflossing. **(Vorig bericht blz. 205 G.)**

C. **JOSEPH HAYDN.** — Bij den 200sten terugkeer van zijn geboortedag, 31 Maart 1732, worden in vele landen herdenkingsfeesten gehouden ter eere van Joseph Haydn, een der grootste meesters der muziek.

Joseph Haydn

De ontwikkelingsgeschiedenis van Haydn biedt het merkwaardige beeld van den autodidact. Anders dan Mozart had hij geen vader, die den degelijken grond legde voor zijn muzikale vorming. Nooit heeft hij geregeld, systematisch onderricht genoten; hij moest zijn eigen weg banen, „prendre son bien où il le trouva". En zijn leven lang heeft hij gezocht, geexperimenteerd met ijzeren volharding, rustelooze vlijt en onbarmhartige zelfcritiek. Maar hem was ook een geniale intuïtie geschonken, waardoor hij zonder te falen het goede van het minderwaardige kon onderscheiden en de leerstof kon kiezen, welke zijn ontwikkeling behoefde. En daarbij bezat hij de zeldzaam geniale scheppingskracht, die hem in staat stelde, op het bestaande voort te bouwen en het materiaal, dat zijn tijd hem bood, tot een stijl te ordenen.
Haydn leefde en werkte in een merkwaardigen overgangstijd. Het is de tijd van de Mannheimsche school, van de geboorte en ontwikkeling der klassieke symphonie en van het strijkkwartet, de tijd van scheiding tusschen concert- en kamermuziek. Een periode, waarin de muziek in het algemeen een zeer gecompliceerd ontwikkelingsproces doormaakt. En in welk proces Haydn een belangrijk, om niet te zeggen een leidend aandeel heeft gehad.
De bestudeering van Haydn's kunst is bijzonder boeiend en belangwekkend, omdat men in die kunst een buitengewoon merkwaardig ontwikkelingsproces als het ware ziet weerspiegeld. Men ervaart het wonder, dat zijn kunst volmaakt rijp, bezonken en evenwichtig is. Onder de werken hier te lande uitgevoerd behooren zijn cello-concert, enkele kwartetten, de symphonie met den Paukenslag en de Oxford-symphonie, benevens zijn beide oratoria „Die Schöpfung" en „Die Jahreszeiten". **(Vor. bericht blz. 201 B.)**

1 APRIL 1932

D. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Debatten over de onderhandelingen met België.** — In de Eerste Kamer kwam op den 30- en 31sten Maart aan de orde de begrooting van Buitenlandsche Zaken, die op den 1sten April eindigde. Het gerucht, dat een eventueel nieuw verdrag met België het voornaamste punt van de besprekingen zou zijn, had zoowel de publieke als de gereserveerde tribune vol doen loopen. De Belgische gezant had op de publieke tribune plaats genomen.

De heer **De Savornin Lohman** (c.h.) zeide o.a. dat met den minister over de Belgische onderhandelingen geen discussie mogelijk is, daar hij niet tot gemeen overleg bereid is, doch zich in een waas van geheimzinnigheid hult, om wellicht straks de natie voor een voldongen feit te stellen. De heer De Savornin Lohman wilde niet door weer vragen te stellen „drenzen als een kind", doch hij wilde wel de positie waarin wij gekomen zijn nader preciseeren. De geheimzinnigheid van Buitenlandsche Zaken en de onduidelijkheid der verschillende dementi's hebben de ongerustheid, dat de regeering de herhaalde toezeggingen, dat zij het standpunt van het Memorandum van 1929 zou handhaven, niet zou hebben nagekomen, niet weggenomen. Integendeel. De spreker had hierbij vooral het oog op een verlengd Bath-kanaal, hetgeen een gecamoufleerd Moerdijk-kanaal zou beteekenen. Ook met een kanaal meer Westelijk dan de Slikken kan Nederland, naar spr.'s inzicht, geen genoegen nemen. De regeering heeft bovendien niets gedaan om de Kamer te overtuigen van de noodzakelijkheid om het standpunt van 1929 los te laten. Het komt den heer De Savornin Lohman ondenkbaar voor, dat een der Kamers haar sanctie ooit aan een pseudo-Moerdijk-kanaal zou kunnen geven en hij eindigde met een dringend woord van waarschuwing daartegen. Slechts een uitdrukkelijke verklaring dat er geen Moerdijk-kanaal zal komen in welken vorm ook, nu niet en ook later niet en dat de regeering niet gebonden is, zal de ongerustheid kunnen wegnemen. Bereikt een verdrag als thans te verwachten is de Kamer, dan krijgt het sprekers stem nooit, evenmin de stemmen van de grootst mogelijke meerderheid van sprekers fractiegenooten. Het land zal de oppositie overnemen en laat zich niet het zwijgen op-

leggen. In verscheidene deelen des lands zijn al bewegingen georganiseerd, en spreker kan den minister verzekeren, dat meer zullen volgen.
De heer **v. d. Bergh** (lib.) vond het evenzeer jammer dat de minister zoo zwijgzaam is. Hij deelde in de ongerustheid van zijn voorganger en wilde daarom juist den minister wèl nadere inlichtingen vragen. Op een kanaal, zooals dit voorkomt op het kaartje van den Belgischen Senator Segers, is de Kamer niet voorbereid: een dergelijk verlengd kanaal is in strijd met de uitdrukkelijke verklaring in het Memorandum van 1929.
Spr. staat nog altijd op het standpunt, dat een verbetering van het Zuid-Bevelandsche kanaal voldoende zou zijn, maar dat in de gegeven omstandigheden het geven van een tweede verbinding onvermijdelijk is. Deze verbinding zal echter geenszins een Moerdijk-kanaal mogen zijn. Het zal aanbeveling verdienen, de verbinding tot in details vast te leggen, doch met de uitvoering daarvan te wachten tot betere tijden.
De heer **De Zeeuw (s.d.a.p.)** kan begrijpen dat de regeering op het oogenblik geen inlichtingen kan geven en hij heeft geen reden haar daarom te wantrouwen of aan te nemen, dat zij haar standpunt van 1929 heeft verzaakt. De heer Lohman twijfelt zoo zeer aan de goede trouw der regeering, dat hij, der familietraditie getrouw, „vragensmoede" (titel van een roman van Anna de Savornin Lohman) is geworden. De inlichtingen uit België, uit Noord-Brabant, zouden eenigen grond kunnen geven tot onrust, maar er is geen reden om in deze inlichtingen ten volle te gelooven. Ook als Rotterdammer gevoelde de heer De Zeeuw geen enkele reden tot wantrouwen in de regeering.
De heer **Van der Lande** (r.k.) verheugde zich, dat het overleg met België nog niet geëindigd is. Het is nu nog tijd om den minister te waarschuwen. Aan een kanaal, welk ook, zal de voorwaarde moeten worden verbonden, dat Nederland het graaft, maar België het betaalt. Want Nederland voldoet met het kanaal van Hansweert ten volle aan zijn verplichtingen. De Schelde moet intact blijven en het kanaal zal, met het oog op de belangen van den Brabantschen landbouw, met zoet water gevuld moeten zijn. Natuurlijk zal een kanaal niet een rechtstreeksche verbinding mogen vormen met de Antwerpsche dokken.
Het tusschenwaterenkanaal (Batte-Dintelsas), dat door de Rotterdamsche Kamer van Koophandel desnoods wordt aanvaard, zal practisch maar weinig verschillen van het gesloten kanaal Willemstad—Antwerpen. In wezen is het eveneens een pseudo-Moerdijk-kanaal en het is een fout, dat Rotterdam dit aanvaard heeft. Het heeft daardoor alle recht van spreken verloren.
De heer **Westerdijk** (v.d.) zal niet diep ingaan op de kanaalkwestie, waar nog geen concreet voorstel voor de Staten-Generaal ligt. Het is bovenal te doen om een goede verhouding tot België en een ten tweede male verwerpen van een verdrag door deze Kamer zal niet mogen worden geriskeerd, wil de verhouding tot België niet uitermate worden verslechterd.
De heer **Blomjous** (r.k.) zou geen aanleiding hebben gehad te spreken over de herziening van de tractaten van 1839, ware het niet, dat het antwoord van den Minister op het Voorl. Verslag reden had gegeven tot groote ongerustheid. Uit zijn Memorie van Antwoord blijkt, dat de minister de waarschuwing bij de interpellatie-De Savornin Lohman, inzake de grenzen, welke bij de onderhandelingen met België dienen te worden gesteld, niet heeft begrepen.
Spr. kan kort zijn omdat hij zich voor 95 pct. kan aansluiten bij het betoog van den heer De Savornin Lohman.
Dr. Wibaut (s.d.a.p.) zou wachten met over een kanaal te spreken, totdat een ontwerp-overeenkomst met België hier in behandeling is. Ook hij begreep, dat de regeering tijdens de onderhandelingen bezwaar had, om inlichtingen te geven.
De heer **Van Citters** (a.r.) is van oordeel dat er over het in staat van wording verkeerend Nederlandsch-Belgische tractaat thans niet te veel moet worden gesproken; de regeering is nog aan het onderhandelen, en kan dit niet doen tegelijk met zich in de Kamer verdedigen. De minister kan over allerlei bijzonderheden niet spreken zonder zichzelf in een moeilijker positie te brengen.

Verklaring van den Minister van Buitenlandsche Zaken. — Minister Beelaerts van Blokland heeft in de op 1 April gehouden vergadering van de Eerste Kamer, waar de behandeling van de begrooting van Buitenlandsche Zaken werd voortgezet, de volgende verklaring afgelegd:
Inzake het overleg met België over de herziening van de verdragen van 1839 hebben verschillende leden zich over de zwijgzaamheid der regeering beklaagd. Het is onverstandig over waarschuwingen de schouders op te halen, ook al zijn zij overbodig. Eén der sprekers heeft gezegd, dat de regeering geen aanraking zocht met vooraanstaande mannen uit handel en scheepvaart en met andere specialisten, maar meermalen zijn hun adviezen ingewonnen en is er overleg gepleegd met vertegenwoordigers van Kamers van Koophandel, enz. De regeering zal voortgaan voorlichting te zoeken wanneer zij die noodig heeft. Als het mogelijk was op dit oogenblik door uitvoerige mededeelingen mogelijke misverstanden weg te nemen, zou dat voor spreker aangenaam zijn. De publiceering van het Witboek van 1929 bewijst wel, dat de regeering niet afkeerig is van publicaties. De regeering zal verstandig doen, rekening te houden met de stemmen uit de Staten-Generaal, maar zij is niet de mandataris van de Kamers. Alleen zij beschikt over de gegevens om te beoordeelen of deelneming aan de discussies door haar in 's lands belang is.
Op het oogenblik kan zij haar positie alleen gebruiken om het publiek buiten de Kamer te waarschuwen, niet af te gaan op allerlei geruchten. Men kweekt daardoor onrust.
Overigens is de aangelegenheid slechts van betrekkelijk actueelen aard. Beide landen hadden gehoopt, de zaak tot een oplossing te kunnen brengen v ó ó r d e v e r k i e z i n g e n in beide landen het volgende jaar. M a a r m o e i l i j k h e d e n z i j n g e r e z e n, die nadere overwegingen voor beide regeeringen wenschelijk maken, mede in verband met de economische moeilijkheden van thans.
Urgenter dan deze kwestie is die der economische toenadering. Het sluiten van een handelsverdrag is van veel gewicht, en de moeilijkheden voor de beide landen kunnen slechts gemakkelijker worden opgelost als het den beiden landen gelukt zal zijn elkander op economisch gebied te vinden.
(Vor. ber. Nederl.-Belgisch Verdrag 256 A.)

A. **NEDERLAND. — Het dagblad „De Standaard" bestaat 60 jaar.** — Ter gelegenheid van het 60-jarige bestaan van het dagblad „De Standaard" zullen commissarissen en directie op 4 April een herdenkingsavond houden. In verband met dit jubileum is in het Persmuseum een tentoonstelling geopend, welke een goed beeld geeft van den ontwikkelingsgang van „De Standaard". De heer W. de Vlugt, burgemeester van Amsterdam en president-commissaris, schetste bij deze gelegenheid de groote verdiensten van Dr. A. Kuyper, die bijna 50 jaar hoofdredacteur van „De Standaard" is geweest.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Invoerrecht op steenkolen, cokes en petroleum.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft met 113 tegen 67 stemmen een amendement op de belastingwet aangenomen, om een invoerrecht van 10 $cent op 100 lbs. op steenkolen en cokes te heffen. Het Huis heeft voorts met 190

tegen 97 stemmen het voorstel aanvaard om een invoerrecht van petroleum van 1 $ct. per gallon te heffen. **(Vorig bericht blz. 163 F.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Nieuwe belastingen.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel betreffende de dekking van het deficit ten bedrage van 1.25 milliard dollar aangenomen. In dit voorstel was o.a. vervat belasting van de radio, auto's, lucifers, kauwgummi, telefoon, benevens verhooging van de binnenlandsche brievenport. Het voorstel is thans naar den Senaat doorgezonden. **(Vor. ber. 167 H.)**

B. **DENEMARKEN. — Valutaregeling.** — De verlenging van de valutaregeling tot eind Mei is door het Folkething goedgekeurd. De regeering had het voorstel ingediend, de wet tot eind 1932 te verlengen. **(Vorig bericht blz. 108 N.)**

C. **ITALIE. — Fransche en Italiaansche relaties.** — Wij ontleenen aan de Giornale d'Italia eenige opmerkingen nopens de huidige Fransche en Italiaansche relaties. Het blad meent, dat de uitlatingen in de Fransche pers van dien aard zijn, dat op dit oogenblik van een toenadering tusschen beide landen nog geen sprake kan zijn. De Italiaansche politiek wordt door de Fransche pers verkeerd geïnterpreteerd en zij vergeet, dat ook Frankrijk door verdragen met Italië is gebonden. (Giornale d'Italia)

D. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Staking in het mijndistrict by Bruex.** — Meer dan 22.000 mijnwerkers in het steenkolendistrict bij Bruex zijn in staking gegaan.

E. **CHINA. — Effectenbeurs en winkels te Shanghai weer geopend.** — Nu de effectenbeurs en de winkels te Shanghai weer geopend zijn, herneemt het leven zijn gewone aanzien. Een kern van troepen wordt nog gehandhaafd rond de internationale nederzetting.

F. **RUSLAND. — Mandsjoerijsch conflict.** — Tachtig Russische militaire vliegtuigen zijn bij Wladiwostock aangekomen. Voorts zouden in de omgeving van Wladiwostock uitgebreide Russische troepenbewegingen plaats hebben. **(Vorig bericht blz. 284 H.)**

G. **FRANKRIJK. — Begrooting aangenomen. - Kamer ontbonden.** — De geheele begrooting werd in derde en laatste lezing met 435 tegen 135 stemmen door de Fransche Kamer aangenomen. In het geheel blijkt Tardieu vijfmaal de kwestie van vertrouwen te hebben gesteld. Zijn grootste meerderheid is 70 stemmen geweest. De begrooting is ten slotte vastgesteld op 41.100.883.494 frs. inkomsten, die op de uitgaven een overschot laten van 3.381.772 frs.
Aan het einde der zitting verklaarde de President van de Fransche Kamer de wetgevende periode geëindigd en de Kamer ontbonden. De Senaat ging tegelijkertijd op reces. Beide Huizen komen op 1 Juni, dus na de verkiezingen, weer bijeen.
(Vor. ber. Begrooting 260 L.)

H. **ENGELAND. — Aflossing credieten.** — De Engelsche schatkist heeft tot een bedrag van $ 30 millioen, welke op 29 Maart te New-York vervielen, afgelost en het saldo groot fr. 900 millioen van het door een Fransch bankconsortium verstrekte crediet terugbetaald. **(Vorig bericht blz. 241 A.)**

I. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. - Communiqué van Dr. Yen.** — Dr. Yen, de Chineesche gevolmachtigde bij den Volkenbond, heeft het secretariaat-generaal een communiqué verstrekt, waarin hij verklaart dat de besprekingen van 25 Maart duidelijk hebben bewezen, dat Japan voornemens is om geen rekening te houden met de beslissing van den Volkenbondsraad nopens den terugtocht der Japansche troepen. Op de bijeenkomst van 28 Maart geraakten de onderhandelingen volkomen op het doode punt tengevolge van de weigering der Japanners om een bepaalde periode te noemen binnen welken tijd de terugtocht zou geschied zijn. **(286 A.)**
(Vor. ber. Volkenbond 266 A.)

K. **DUITSCHLAND. — Rijkspresidentsverkiezing 1932.** — Het ontwerp voor het officieele stembiljet voor de tweede presidentsverkiezing is thans gereed. De biljetten bevatten in alphabetische volgorde slechts de drie namen: Paul von Hindenburg, rijkspresident, generaal-veldmaarschalk, Berlijn; Adolf Hitler, regeeringsraad in Brunswijkschen staatsdienst, München en Ernst Thälmann, transportarbeider, Hamburg.
(Vorig bericht blz. 269 D.)

L. **DONAU-PLAN. — Persuitlatingen.** — In de regeeringspers van Frankrijk kan men dag in dag uit lezen, dat Europa alleen kan worden gered, als eerst Frankrijk en Engeland het eens worden, als hun eensgezindheid Duitschland en Italië tot meegaandheid beweegt, en als dan deze eenheid op de vijf Donau-staten zoodanigen indruk maakt, dat ook die over hun belangentegenstellingen heenstappen. En Oostenrijk, Hongarije, Zuid-Slavië, Bulgarije, kunnen zonder buitenlandsche leeningen niet lang meer worstelen tegen het staatsbankroet. **(Vor. ber. 283 G.)**

M. **KUNST. — De Kon. Ver. „Het Nederlandsch Tooneel".** — In een op 31 Maart gehouden algemeene ledenvergadering van de Kon. Ver. „Het Nederlandsch Tooneel" werd met algemeene stemmen besloten tot ontbinding der vereeniging.
De Kon Ver. „Het Nederlandsch Tooneel" is inmiddels failliet verklaard.
Naast de plannen van de heeren Saalborn en Van Praag kan thans de oprichting van een nieuw ensemble worden aangekondigd, hetwelk zich onder leiding van de heeren Albert van Dalsum en A. Defresne heeft gevormd. **(Vor. ber. Tooneel 272 A.)**

N. **IJSLAND. — Een Nederlandsch aerologisch station bij Reykjavik.** — De luitenants-vlieger Visch en van Giessen brachten in September 1931 met den politiekruiser „Nautilus" een bezoek aan Reykjavik en vonden op 1,5 K.M. afstand van die stad een terrein, dat als vliegterrein zou kunnen dienen en dat door bemiddeling van het IJslandsche Gouvernement gedurende het Internationale Pooljaar kosteloos zou worden afgestaan en als vliegterrein zou worden ingericht.
Voor de verwezenlijking van het plan is een Comité gesticht dat de noodige stappen zal doen om het aerologisch station te doen inrichten en het personeel en materieel naar IJsland te doen vervoeren.
(Vor. ber. Pooljaar 170 M.)

O. **BRITSCH-INDIE. — Al-Indische Federatie.** — In een conferentie van Indische vorsten werd een resolutie aangenomen, die aan de Vorstenkamer zal worden voorgelegd en waarin de volgende voorwaarden aan de Indische regeering voor de deelneming der Indische staten aan de Al-Indische Federatie worden gesteld:
1. Het opnemen van de noodige garanties in de grondwet.
2. De op verdragen of andere overeenkomsten berustende rechten zullen onder de nieuwe grondwet onaangetast en onaantastbaar blijven.
3. De souvereiniteit en interne onafhankelijkheid der Indische staten zullen onaangetast blijven en ten volle worden erkend. Voorts zullen alle verplichtingen van de Kroon tegenover de staten blijven bestaan.
De resolutie machtigt de vertegenwoordigers der Vorstenkamer tot het voeren van de noodige onderhandelingen met de regeering, op voorwaarde dat de definitieve ratificatie der verkregen resultaten zal geschieden door de Kamer en door elk der betrokken staten afzonderlijk. (V. D.)

2 APRIL 1932

A. **NEDERLAND. — De Clearingovereenkomst.** — De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Tilburg en omgeving heeft een request gezonden aan de Tweede Kamer betreffende het wetsontwerp inzake een clearingovereenkomst.
Adressante heeft de strekking van dit wetsontwerp met instemming begroet. Zij vreest echter, dat het wetsontwerp het doel niet zal bereiken door gebrek aan medewerking van de zijde der betrokken vreemde mogendheden. Volgens de Kamer komt in het ontwerp een ernstige lacune voor, nl. het feit, dat geenerlei gevolgen aan het niet sluiten eener clearingovereenkomst voor de exporteurs in de betrokken landen verbonden zijn.
Adressante verzoekt tenslotte de Tweede Kamer het daarheen te willen leiden, dat in het onderhavige wetsontwerp de aangeduide lacune wordt aangevuld, in dier voege, dat de exportmogelijkheid naar Nederland, voor een land, dat zelf een deviezenregeling heeft, afhankelijk wordt gesteld van de eventueele medewerking tot het aangaan van een clearingovereenkomst als in het ontwerp bedoeld. **(222 D.)**

B. **FRANKRIJK. — Invoer van boter.** — Volgens „Le Temps" heeft de Minister van Landbouw den onmiddellijken invoer van 300.000 K.G. buitenlandsche boter toegestaan. Dit besluit is genomen wegens de moeilijkheden bij de voorziening van de Fransche markt. Het contingent van 3000 quintalen komt in mindering op de 16.000 quintalen, die in totaal in het 2de kwartaal van 1932 mogen worden ingevoerd.
(Le Temps). **(Vorig bericht blz. 251 I.)**

C. **NEDERLAND. — Chr.-Historische Unie.** — De Christelijk-Historische Unie is op den 30sten Maart te Arnhem in algemeene vergadering bijeengekomen. De openingsrede werd door den voorzitter, dr. J. Schokking, gehouden. Na het zingen van Ps. 138 : 1, het uitspreken van een gebed en het lezen van Joz. 3 I—IX, stelde spreker de vraag: „Is er samenwerking tusschen christelijke religie en de politiek?" en zeide o.a.:
De vraag omtrent den juisten samenhang tusschen Christelijke religie en de politiek is niet eenvoudig. En er is alle reden om ons zelf over de gestelde vraag, die van ons politiek streven den grondslag uitmaakt, te bezinnen.
In hetgeen spr. tevoren uit de Schrift voorlas, ligt een aanduiding wat een Christelijke politiek omvat. Die aanwijzing is deze dat er wel aanraking moet zijn van de Ark, maar geen steunen en slaafs volgen. Er moet vrijheid zijn van beweging om antwoord te vinden op de vragen, die zich voordoen, een antwoord, dat getoetst moet worden aan de ordeningen Gods. Spreker kwam daarna tot het vraagstuk der ontwapening en meent, dat zelfs een minimum resultaat van de ontwapeningsconferentie belangrijk kan zijn. Verder sprak prof. dr. Slotemaker de Bruïne over „Onze taak in crisistijd" en meende, dat de hoofdgedachte van dezen crisistijd is 1 Cor. 12: als één lid lijdt, lijden alle leden mede.
Daarna hield de voorzitter dr. J. Schokking zijn afscheidsrede. Als zijn opvolger werd de heer J. ter Haar Jr. gekozen. De vergadering werd met gebed gesloten.

D. **ENGELAND. — Internationaal vrijhandelscongres te Londen.** — Bij de opening van het internationale vrijhandelscongres te Londen werden begroetingsbrieven voorgelezen van den minister van binnenlandsche zaken Sir Herbert Samuel, den minister van onderwijs Sir Donald MacLean en den staatssecretaris voor Schotland, Sir Archibald Sinclair, de drie liberale ministers van het kabinet MacDonald.
Verschillende sprekers bepleitten een tolunie tusschen de aan de Noord- en Oostzee liggende landen. Voorts werden met algemeene stemmen resoluties tegen de nieuwe methoden van invoercontingenteering aangenomen.
Lord Snowden zeide o.a., dat het buitenland ervan overtuigd moet blijven, dat er in Engeland nog voorstanders van den vrijhandel te vinden zijn.
Het Nederlandsche standpunt i.z. den vrijhandel werd toegelicht door den voormaligen voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam, den heer E. Heldring. Hij wees er op, dat hoewel ook Nederland er toe heeft moeten overgaan het z.i. verderfelijke contingenteeringsstelsel in te voeren, de liberale gedachte er nog krachtig leeft. „Indien echter Groot-Brittannië, zeide hij, vasthoudt aan zijn economische politiek, zonder rekening te houden met de politiek der Noordzeelanden, vrees ik dat men opnieuw de Noordzee zonder schepen zal zien, evenals in den Romeinschen tijd en dit zou meer dan jammer zijn".

E. **SCHEEPVAART. — Holland-Amerika Lijn.** — De verlaging der transatlantische passagierstarieven met 20% zal voor de Holland-Amerika Lijn voor de 1ste klasse en de touristenklassen gelden. **(220 I.)**

F. **DENEMARKEN. — Staatsspoorwegen.** — Aan de Berlingske Tidende van Kopenhagen van den 31sten Maart ontleenen wij het volgende bericht:
Het voor de Deensche staatsspoorwegen afgeloopen financieele jaar, dat op den 31sten Maart '32 werd afgesloten, is een der zwartste jaren geweest, welke men ooit heeft gehad. Het deficit wordt op 35,6 millioen kronen (tegen 31 millioen kr. in 1930) geschat. De Directie der Deensche spoorwegen deelt mede, dat drastische bezuinigingen zullen worden ingevoerd.
(Berlingske Tidende)

3 APRIL 1932

G. **ONDERWIJS. — Hoogeschool voor toegepaste wetenschappen.** — De overtuiging, dat de klachten gegrond zijn, die van verschillende zijden gehoord worden, dat ons universitair onderwijs in Nederland niet voldoet aan de eischen, die het maatschappelijk leven stelt, is voor een groep personen zoowel uit de praktijk als uit het onderwijs aanleiding geweest plannen te ontwerpen en een programma samen te stellen voor een „Hoogeschool voor toegepaste wetenschappen" (H. T. W.). Te dien einde is opgericht de vereeniging „Nederlandsch Centraal Instituut voor de kennis van het buitenland" (N.C.I.K.B.), welke bij Koninklijk besluit van 2 December 1929 is goedgekeurd.
De hoofdgedachte, die bij het bestuur heeft voorgezeten, is geweest, de wetenschappelijke opleiding in hoogere mate aan de practijk aan te passen. De bedoeling is niet een vervorming te brengen van het universitair onderwijs in Nederland, maar slechts een aanvulling te geven. Het doel is een meer practische opleiding te brengen voor bepaalde beroepen.
Een Hoogeschool voor toegepaste wetenschappen wenscht, in tegenstelling met de reeds bestaande economische hoogescholen, de wetenschap niet in de eerste plaats ter wille van de wetenschap zelve te zien beoefend, maar ziet haar voornamelijk als belangrijk middel tot verkrijging van voor de maatschappij nuttige kennis, aldus vermeldt het programma.
De H. T. W. zal zich dus bij de indeeling van haar onderwijsprogramma moeten richten naar de verschillende functies in de praktijk, waaraan de verschillende wetenschappen dienstbaar moeten worden gemaakt. Het zal worden een economische vakhoogeschool, zooals er reeds in het buitenland bestaan.
Als zoodanig heeft zij tot taak:
a. op te leiden voor de zelfstandige beoefening van speciale economische vakwetenschappen;
b. hun, die voor een bepaald practisch beroep de

beste leiding zoeken, wetenschappelijk inzicht bij te brengen en theoretisch-practische geschooldheid in de behandeling van practische vraagstukken mede te geven.
Het voornemen bestaat om de H. T. W. te Den Haag te vestigen.
Het bestuur bestaat uit: dr. E. E. J. Messing, Rotterdam (Handels-Hoogeschool), voorzitter; dr. A. van Oven Jr., Dordrecht, secretaris; mr. dr. H. J. Romeyn, Den Haag, penningmeester; H. B. Berghuijs, Utrecht; ir. E. H. Cabos, Rotterdam; M. M. Cohen, Amsterdam en mr. dr. G. J. Goedhart, Amsterdam. **(Vor. ber. Ned. Onderwijs 281 C.)**

A. **VATICAAN. — Eerste volledige telefoongids.** — De directie van de Vaticaansche telefooncentrale heeft den eersten volledigen telefoongids voor den geheelen Vaticaanschen telefoondienst uitgegeven. Deze gids is door dr. Marchetti, den directeur-generaal van den telefoondienst der Vaticaansche Stad, samengesteld. (De Maasbode)

B. **JAPAN. — Vrouwenarbeid.** — In het tijdschrift „Asiatic Review" is een artikel van een Japanner gepubliceerd over den vrouwenarbeid in Japan. Het aantal fabrieksarbeidsters overschrijdt het millioen, terwijl in de Japansche mijnen 33.000 vrouwen onder den grond werken. In Tokio en Osaka zijn ongeveer 2300 vrouwelijke autobusconducteurs.
(Asiatic Review)

4 APRIL 1932

C. **NEDERLAND. — Congres van den Vrijheidsbond.** — Onder voorzitterschap van den algemeenen voorzitter mr. D. Fock, werd op 2 en 3 April '32 een algemeene vergadering van de Liberale Staatspartij de Vrijheidsbond gehouden.
Mr. Fock herdacht in zijn openingswoord de in dit jaar overleden liberale voormannen, mr. M. J. F. Treub en mr. W. C. Dresselhuys. De heer P. Rink, die wegens zijn hoogen leeftijd (hij is 80 jaar) zich uit het bestuur van den bond terugtrekt, wordt bij acclamatie tot eere-voorzitter gekozen.
Mr. D. Fock behandelde in zijn groote rede den politieken en economischen toestand. Achtereenvolgens sprak hij over de strooming tot loonsverlaging, den vrijhandel, de verhouding tot België, het prestige van het parlement, het radio-vraagstuk met zijn politieken achtergrond en in aansluiting daarop de gevallen waarin de sociaal-democratie met de rechterzijde samenwerkt en ten slotte de landbouwcrisis, waarbij hij nogmaals de invoering van premievrij pensioen bepleitte.
Aan het slot van zijn rede wekte mr. Fock de leden der partij en hun geestverwanten op om in deze moeilijke tijden zich tot het uiterste in te spannen om de liberale gedachte te verbreiden. Juist in dezen tijd van verwarring en verwildering is het noodig, dat wij zoo krachtig mogelijke actie voeren om in deze tijden van nood ons volk den weg te wijzen, waarlangs het mogelijk is weer naar een betere toekomst voort te schrijden. De materieele zorgen, waarin zoovele van onze landgenooten verkeeren, eischen van ons dat wij al het mogelijke doen om te trachten ook door internationale samenwerking verbetering in den toestand te brengen. Het groote leger werkloozen, dat ongetwijfeld grooter is dan noodzakelijk zou zijn, doordat het hooge loonpeil en de zware sociale lasten de werkgelegenheid nog meer hebben ineen doen schrompelen, vraagt uw hulp.
Onze gedachten gaan ook uit naar hen, die in onze overzeesche gewesten mede zwaar onder de gevolgen van deze crisis te lijden hebben. Het moge voor Nederlandsch-Indië een geluk worden genoemd, dat zij, die „los-van-Nederland" hebben gepredikt, daarmede geen succes hebben gehad; immers Nederland moet thans zijn steun geven om den moeilijken financieelen toestand van Nederlandsch-Indië te helpen verlichten. Wij meenen, dat velen, die een groot deel van hun leven in onze overzeesche gewesten hebben doorgebracht en thans hier te lande wonen, zich geroepen zullen gevoelen om hier, door meer bekendheid omtrent Nederlandsch-Indië te verbreiden en aanhangige koloniale vraagstukken te bestudeeren, de belangen zoowel van Nederland als van Indië te dienen.
Tot alle Nederlanders richt spr. ten slotte in deze benarde tijden een oproep tot samenwerking, tot versterking van het saamhoorigheidsgevoel, tot verdraagzaamheid, om gezamenlijk, niet als partijgangers maar als Nederlandsche staatsburgers, ieder volgens zijn eigen overtuiging en gezindheid, te trachten aan de moeilijke omstandigheden van het oogenblik het hoofd te bieden.

Mr. H. F. van Leeuwen houdt een rede over „De practijk van het bankwezen ten opzichte van het bedrijfsleven". In zijn rede zegt spr. dat bankwezen en politiek elkaar niet verdragen. Bankwezen wil beoefend worden, los van partij-godsdienstige of sectarische invloeden, en de geschiedenis is er om dat met voorbeelden aan te toonen.

Mr. Joh. J. Belinfante hield een rede over „De encycliek „Quadragesimo Anno" en de liberale beginselen". Spr. kwam in zijn rede tot de volgende conclusie:
„Door het onderzoek van de Encycliek zijn twee dingen voldoende duidelijk geworden. Vooreerst, dat al mogen vele passages in de Encycliek voedsel geven aan de gedachte, dat de Paus practisch zeer dicht bij de socialistische opvattingen staat en dat derhalve ook de Katholieken zich in de practijk nog meer dan tot dusver in socialistische richting zullen hebben te oriënteeren, de werkelijkheid toch is deze, dat de Paus ondanks de ietwat schampere wijze waarop hij zich op menige plaats over het liberalisme uitlaat een opvatting van de staatstaak huldigt, welke in vele opzichten identiek is met die van het moderne liberalisme, dat dan ook feitelijk nergens in de encycliek bestreden wordt.
En in de tweede plaats, dat de radicale katholieken, al trachten zij deze Encycliek zooveel mogelijk ten bate van hun opvattingen uit te buiten, toch weinig reden zullen hebben om zich over dit Pauselijk document te verheugen, aangezien het verschillende van hun stellingen, die moeten leiden tot ondermijning van de grondslagen onzer tegenwoordige samenleving en tot diepgaande staatsbemoeiing ter vervorming van ons maatschappelijk bestel, uitdrukkelijk verwerpt en de staat bij de verbetering van de toestanden slechts een zeer bescheiden secundaire taak toedenkt, terwijl op den voorgrond wordt gesteld een hervorming der zeden in christelijken geest.

Prof. dr. G. M. Verrijn Stuart sprak over „economische tegenstellingen tusschen liberalisme en socialisme".
Spr. zette daarin o.m. uiteen, dat de plannen tot invoering van nieuwe productiestelsels in plaats van het bestaande gemeenlijk uitmunten door zekere vaagheid.
Internationale „planhuishouding" is, zeide spr., een utopie. Nationale planhuishouding is slechts mogelijk in landen met geringen internationalen handel en om die reden voor een land als Nederland wel in de allerlaatste plaats te aanvaarden. Internationale planmatige productie met betrekking tot enkele bedrijfstakken is tot dusverre onuitvoerbaar gebleken, en uiteindelijk schadelijk.
De taak van het liberalisme op het gebied der economische politiek is volgens spr. thans een tweeledige: een negatieve in den vorm van strijd tegen het verderfelijk interventionisme op tal van gebieden; een positieve in den vorm van het beramen van maatregelen tegen de groote fluctuaties, die zich ook zonder het overdadige interventionisme van onze dagen in de economische ontwikkeling kunnen voordoen; bij deze laatste taak zal inzonderheid gedacht

moeten worden aan inperking van overmatige kapitaal- en credietverstrekking in hausseperioden, waaruit omvangrijke prijsfluctuaties kunnen ontstaan. Mocht men er in slagen op deze wijze de schoksgewijze ontwikkeling van het economische leven gelijkmatiger te maken, zoo zal al heel spoedig blijken dat de kritiek op het op liberalen grondslag berustende stelsel nog slechts onbelangrijke onderdeelen behoeft te betreffen en dat het gepraat over „planhuishouding" kan blijven, wat het thans is: een vertoog van niet meer dan academisch belang en gespeend van allen werkelijkheidszin.

A. **NEDERLAND. — Economisch Instituut voor den Middenstand.** — Verschenen is het uitvoerige jaarverslag der te 's-Gravenhage gevestigde stichting, Economisch Instituut voor den Middenstand over 1930—1931.
In den breede wordt behandeld het research-werk, dat door het instituut in 1931 werd begonnen. In het belang van den handeldrijvenden middenstand werden een tweetal onderzoeken geëntameerd, welke respectievelijk het kruideniersbedrijf en het schoenwinkelbedrijf betroffen. Als derde wordt vermeld een onderzoek naar de prijsvorming in het slagersbedrijf.
De aandacht van het Instituut is gevestigd op de in Duitschland onder het motto „Statistik für Jedermann" vanwege het Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit gedane stappen, om tot een eenvoudig schema te geraken, dat tot een, voor iederen winkelier bruikbare, zij het zeer summiere statistiek zou kunnen leiden. De uitvoerbaarheid van het denkbeeld, om hier te lande vanwege het Instituut zoo mogelijk in dezelfde richting te gaan, is in onderzoek.
Ten aanzien van het karakter van het researchwerk wijst het verslag er op, dat de arbeid van het Instituut zich strikt tot de sfeer van het feitelijk gegevene zal beperken.
Ter voorkoming van misverstand wordt er overigens op gewezen, dat researchwerk noodzakelijkerwijze veel tijd vergt en dat derhalve publicatie der uitkomsten van de onderzoekingen geruimen tijd op zich moet laten wachten.
Waar het Instituut niet slechts den handeldrijvenden, maar ook den industrieelen middenstand wil dienen, lag het voor de hand, dat het ook de kleine nijverheid van meetaan binnen zijn gezichtskring trok.
Men is met de bestudeering van betrekkelijk eenvoudige verrichtingen begonnen en wel in bedrijven, waar een goede medewerking en een goede kans op gunstige resultaten te verwachten was. Als zoodanig kwamen in aanmerking werkzaamheden als van letterzetters, metselaars, houtbewerkers, mandemakers, strijksters in wasscherijen, schoenmakers, smeden, sigarenmakers. De keuze der ondernemingen en personen en de voorbereiding van de proeven geschiedt in overleg met de patroonsbonden in de verschillende vakken. Met eventueele publicatie wordt gewacht tot tijd en wijle men het geheele complex van onderzoekingen in zijn vollen omvang zal kunnen overzien.

B. **NOORWEGEN. — Aardschuiving.** — Naar V. D. uit Oslo mededeelt, is in het Namdal een zeer groote aardschuiving ontstaan. Ruim 1000 M. van den hoofdstraatweg werden hierdoor weggeslagen, groote stukken bosch werden vernield. Op de plaats waar de aardschuiving begon was juist een autobus van Hoeyland naar Namsos gepasseerd. De oorzaak van het ongeluk schijnt te moeten worden gezocht in het zachte weer, dat reeds eenigen tijd in het Namdal heerscht.
Een ooggetuige verhaalt, dat hij gezien heeft hoe de aardverschuiving begon, op een plaats, Eidsneswald geheeten. De heele streek was letterlijk voor zijn oogen weggezonken. Als een golf aarde waren de massa's van het rotsland over een afstand van ongeveer 1 KM. dalwaarts gestort. Honderden reusachtige dennen zijn in de diepte verdwenen.
Na de aardverschuiving is Hoeyland zonder wegverbinding met de omgeving. Het verkeer is volkomen onderbroken. Er zijn bezittingen ter waarde van minstens ½ millioen verwoest. Een boerenhofstede, die in de nabijheid van het verschuivingsgebied ligt, verkeert nog in gevaar.

C. **GRIEKENLAND. — Financiën.** — Volgens de Athinaika Nea van Athene heeft het Grieksche gouvernement de begrooting met 500 millioen drachmen verminderd. Men verwacht tevens financieele hulp van het buitenland. Van het voorgestelde tabaksmonopolie verwacht het gouvernement 700 millioen drachmen. (Athinaika Nea) **(Vor. ber. blz. 286 F.)**

D. **NEDERLAND. — Staatsleeningen.** — De Minister van Financiën maakt bekend dat op 1 Juli 1932 zal worden overgegaan tot aflossing van de 6% Staatsleening 1922 B.

E. **BRAZILIE. — Buitenlandsche leening.** — De firma Rothschild & Sons deelt mede, dat het geheele nog uitstaande bedrag van de 7½% Braziliaansche leening 1922, de z.g. koffieleening, op 1 October 1932 zal worden afgelost tegen den koers van 102% met opgeloopen interest.
De 7½% leening 1922 ten laste van Brazilië werd op 11 Mei 1922 tegen den koers van 97% hier te lande geïntroduceerd. **(Vorig bericht blz. 242 G.)**

F. **JAPAN. — Leening voor Mandsjoerije.** — Het Japansche kabinet heeft de leening voor de regeering Poe Yi ter hoogte van 20 millioen Yen goedgekeurd. Van Japansche officieele zijde wordt in verband hiermede medegedeeld, dat de goedkeuring voor deze leening met de kwestie der erkenning van de Mandsjoerijsche regeering door Japan geen verband houdt. De leening zal dezer dagen worden geteekend.
V.D.

G. **TH. F. A. DELPRAT OVERLEDEN.** — In den ouderdom van ruim tachtig jaren is overleden de heer Th. F. A. Delprat, oud-directeur van de Petroleum Mij. „Moeara Enim", oud-wethouder van Amsterdam, oud-hoofd-ingenieur der Staatsspoorwegen in Ned.-Indië, oud-secretaris-generaal van het Koloniaal Instituut.
Na vele jaren in Schotland en Ned.-Indië vooraanstaande functies te hebben bekleed, werd de heer Delprat op 4 Juli 1907 tot lid van den Amsterdamschen Gemeenteraad gekozen. Van 13 April 1908 dateert zijn verkiezing tot wethouder. Als zoodanig heeft hij o.m. de afdeelingen Financiën en Gemeentebedrijven onder zijn leiding gehad en eenige malen als loco-burgemeester gefungeerd.
Sinds 1911 was hij wethouder van Publieke Werken, Bouw- en Woningtoezicht, Hinderwet, Handelsinrichtingen en Electriciteitsconcessie. Op 9 September 1914 trad hij als wethouder af.

H. **NEDERLAND. — Conflict in het Rijnvaartbedrijf.** — Te Rotterdam zijn de bemanningen van vijftien Nederlandsche sleepbooten, toebehoorende aan „Vulcan", de Nederlandsche Transport-Mij. en een aantal particuliere sleepboot-reeders, in staking gegaan.
(Vorig bericht blz. 286 C.)

I. **NEDERLANDSCH-INDIE. — De uitbarsting op Nila.** — Het vulcanische eiland Nila, dat den laatsten tijd de aandacht trok door vulcanische gebeurtenissen, ligt ten Noord-Oosten van Teon en is 700 Meter hoog. Het bestaat uit een ouden rand van lava en een jongen eruptiekegel. Tumarolen en solfataren komen op verschillende plaatsen voor. Op de helling van den berg ziet men vele kale plekken, hier en daar geel zwavelbeslag. Aan de zuidzijde van het eiland ligt een kleine baai met twee kampongs, na-

melijk Boenei en Toetoelele. Een heel klein eilandje Nika ligt vlak in de buurt.
Het eilandje Nila wordt ook wel Lina genoemd, naar den werkenden krater van denzelfden naam. De bevolking is zacht en goedaardig, zeggen de rapporten. De bevolking werd vroeger geschat op 1240 zielen. Zij drijven handel met de bewoners van Banda in uien en varkens.

A. **ITALIE. — Aardschuiving bij Napels.** — Ongeveer 2000 bewoners van Uomei nabij het dorp Villa Santa Stefano, niet ver van Napels, hebben hun huizen moeten ontruimen, aangezien tengevolge van aardverschuiving de grond begon te dalen en daarbij bovendien bleek, dat de fundamenten van sommige huizen omlaag zakten, omdat zij waren gebouwd op tot nog toe niet ontdekte onderaardsche gewelven.

B. **IJSLAND. — Voorstel tot opheffing van het drankverbod.** — In het IJslandsche parlement is een wetsontwerp ingediend tot afschaffing van de prohibitiemaatregelen en opheffing van de wetgeving inzake het drankverbod. Het wettelijke drankverbod bestaat op IJsland reeds 20 jaar.

C. **IERLAND. — Britsche Rijksconferentie.** — Minister Rennett heeft verklaard, dat er geen sprake van is, als zouden de Iersche vertegenwoordigers niet ter Britsche Rijksconferentie worden toegelaten. Integendeel. De uitnoodiging was aan Ierland verzonden en door de Valera per 21 Juli '32 geaccepteerd.

D. **NEDERLAND. — Defensie-begrooting in de Eerste Kamer.** — De besprekingen in de Eerste Kamer op den 1sten April over de Defensie-begrooting hebben weinig belangstelling gehad.
Mevr. Pothuis—Smit (soc.-dem.) zeide o.a., dat zij het beeld van den Minister van Defensie als het standpunt der eenzijdige ontwapening beschouwde en als zoodanig kon het haar niet bekoren.
Minister Deckers wees de beschuldigingen van Mevr. Pothuis-Smit van de hand. **(v. b. Begrooting 244 E).**

E. **NEDERLAND. — Textielconflict. — Staking geëindigd.** — De moderne organisatie van textielarbeiders „De Eendracht" en de Landelijke Federatie van Textielarbeiders hebben thans ook besloten de staking in de textielindustrie op te heffen. **(284 E).**

F. **ITALIE. — Financiën.** — De Italiaansche staat emitteert begin April lire 1 milliard 5% negen-jarige schatkistbiljetten met premies, ter aflossing der 15 November vervallende 4¾% serie, groot lire 905 millioen. De emissiekoers bedraagt 97%.
De uitgifte geschiedt door tusschenkomst van een bankconsortium onder leiding van de Italiaansche Nationale Bank. De inschrijving begint op 7 April.

G. **BULGARIJE. — Crisismaatregelen.** — De thans in voorbereiding zijnde wet tot verlichting van de lasten der debiteuren, waarbij de debiteuren 30% van hun schulden kwijtgescholden krijgen, heeft een run op de particuliere banken ten gevolge gehad. **(172 C).**

H. **HONGARIJE. — Schatkistleening.** — De in Nov. 1931 door Hongarije opgenomen schatkist-leening van £ 1.620.000, 12.5 mill. Zw. frs. en $ 5 mill., is tot 8 Augustus 1932 verlengd. **(Vor. ber. 35 G).**

I. **A. C. A. VAN VUUREN OVERLEDEN.** — Op 67-jarigen leeftijd is op 2 April 1932 de heer A. C. A. van Vuuren, oud-raadslid en oud-wethouder van 's-Gravenhage en lid van de Tweede Kamer, overleden
In 1889 werd hij benoemd tot Hoofdredacteur van het R. K. dagblad „De Zuidhollander" te Leiden en twee jaar later tot Kameroverzichtschrijver van „De Tijd".
In 1892 werd hij tevens redacteur van het „Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage" en in 1894 tot 1905 redacteur Kameroverzichtschrijver van „De Residentiebode". In dit laatste jaar werd hij voor Zevenbergen in de Tweede Kamer gekozen, in 1911 tot lid van den Haagschen gemeenteraad en vijf jaren later in de vacature-De Wilde tot Wethouder van de Residentie, welke laatste functie hij tot 1923 bekleedde. Na dien tijd bleef hij leider van de R. K. raadsfractie, totdat hij in September van verleden jaar als raadslid bedankte, toen de fractie, tegen zijn raad in, besloot den heer Quant als wethouder te stemmen. Zoowel in de Raadsfractie als in de Kamerfractie nam de heer Van Vuuren een vooraanstaande positie in. Hij volgde den heer Bogaardt op als Indische specialiteit terwijl ook financieele vraagstukken zijn bijzondere belangstelling hadden.

K. **DONAU-PLAN. — Tardieu's conferentie met MacDonald te Londen.** — Op 3 April 1932 zijn de Fransche minister-president Tardieu en de minister van Financiën Flandin te Londen aangekomen, ten einde besprekingen te houden met den Britschen eersten minister MacDonald over den economischen toestand van Europa. Reeds heden hadden de beide Fransche ministers een officieel onderhoud met MacDonald, den Britschen Minister van Buitenlandsche Zaken Sir John Simon en den Kanselier van de Schatkist Neville Chamberlain. Ook Runciman, Vansittard en Sir Frederic Laith Ross waren aanwezig. De besprekingen ten opzichte van de Donau-kwestie zijn begonnen.

Verklaring van MacDonald. — Minister MacDonald heeft op 3 April '32 voor vertegenwoordigers van de Engelsche en buitenlandsche dagbladen na de eerste besprekingen met Tardieu een verklaring afgelegd, waarin hij o.a. zeide: De dagen der gemakkelijke correspondenties en van het uitwisselen van brieven en nota's zijn voorbij. De wereldvrede moet thans door conferenties in stand worden gehouden.
De politiek, die wij uitwerken, is een politiek van samenwerking van ieder, die naar den vrede streeft, en die bereid is zich geheel te geven voor het nastreven en in stand houden van den vrede.
Wij probeeren slechts hulp te brengen en wanneer iemand in Engeland of in het buitenland er naar streeft, afgunstig te zijn, laat die dan openlijk verklaren, dat hij zich tegen practische stappen verzet, die genomen worden om den vrede te verzekeren en de welvaart te handhaven.
Met dezen wensch komen 4 mogendheden in Londen bijeen om de economische problemen der Donaustaten te bespreken.
Er zijn geen overeenkomsten en ontwerpen of van te voren vastgestelde voorstellen. De ter conferentie vertegenwoordigde mogendheden zijn gelijkelijk en in ieder opzicht vrij, bij te dragen, hoe ook de definitieve overeenkomsten mogen zijn.
Wij willen een overeenkomst, die in het belang en voor het welzijn van elk der betrokken volkeren is. Dat alleen is het doel van diegenen van ons, die de conferentie tot stand hebben gebracht.

Verklaring van Tardieu. — Minister Tardieu heeft op 3 Aprl 1932 een verklaring afgelegd, waarin hij o.a. vaststelt, dat de problemen, die op deze conferentie ter sprake zullen komen, Europeesche problemen zijn. Er bestaat geen enkel probleem meer, dat niet van Eruopeesche of van algemeene wereldbeteekenis is.
Het is de plicht der regeeringen, elk van deze problemen afzonderlijk van het standpunt der solidariteit te behandelen. Voor Frankrijk en Groot-Brittannië zal dit bijzonder belangrijk zijn. Beide

landen zijn door een gemeenschappelijke, zoowel moreele als politieke verantwoordelijkheid met elkander verbonden, welke resulteert uit de hun ter beschikking staande middelen en het gelijkgerichte verlangen hunner onderdanen naar fair play en werk. Dit is ook de geest van de conferentie der vier mogendheden, evenals die der samenwerking in Genève en Lausanne. Groot-Brittannië en Frankrijk, die het gemeenschappelijke doel hebben normale levensverhoudingen voor alle volkeren veilig te stellen, moeten dat, wat zij voornemens zijn, tot een goed einde brengen.

Ofifcieel communiqué. — Na het eindigen van de Engelsch-Fransche besprekingen, die het grootste gedeelte van den dag geduurd hebben, werd op Downingstreet 10 het volgende communiqué uitgegeven: De Fransche en Engelsche ministers zijn van 10 uur tot 1 uur en van 2.30—5 uur bijeengeweest. Aanwezig waren MacDonald, Tardieu, Flandin, Sir John Simon, Neville Chamberlain en Runciman.
De beraadslagingen liepen voornamelijk over de oeconomische en financieele moeilijkheden, waarin de Donaulanden zich bevinden.
De ministers der twee landen waren van meening, dat de vraagstukken die zij onderzochten alleen kunnen opgelost worden door een algemeene overeenkomst van internationaal karakter en dat tot dit doel nauwe en hartelijke samenwerking tusschen de vier mogendheden, die den 6den April 1932 bijeenkomen, noodzakelijk is.
Met het oog op de aanstaande bijeenkomst van deze conferentie werden geen pogingen gedaan om bepaalde resultaten te bereiken, maar de ministers waren overtuigd, dat deze gedachtenwisseling het werk van de conferentie zal vergemakkelijken.
De Engelsche en Fransche regeeringen deelen de hoop, dat het mogelijk zal zijn spoedig maatregelen te treffen, die een oeconomische toenadering tusschen de Donaulanden zullen mogelijk maken, onder eerbiediging van de wettige belangen van derden en die de totstandkoming van voorwaarden zullen vergemakkelijken, welke zullen leiden tot herstel van het evenwicht en de stabiliteit van dit deel van Europa. **(Vor. ber. bldz. 289 L).**

A. **AMSTERDAM. — De Nederlandsche week.** — In een drukbezochte bijeenkomst is de Nederlandsche Week te Amsterdam geopend, welke een door een uitvoerend comité onder voorzitterschap van de heeren mr. C. H. Guépin, ir. C. J. van Dusseldorp en H. P. Gelderman ingerichte reeks van vergaderingen omvat, waarvan de bedoeling is propaganda te maken voor het „vrijwillige gebruik" van het Nederlandsche product. Redevoeringen werden gehouden door mr. C. H. Guépin, minister Verschuur en den heer C. J. P. Zaalberg, die aan het slot van zijn rede dringend aanspoorde om in dezen uiterst critieken tijd het Nederlandsche product te koopen, en op die wijze Nederlandsche arbeiders voor de werkloosheid en Nederlandsche ondernemingen voor ondergang te behoeden.

B. **JOEGOSLAVIE. — Nieuwe premier.** — De Joegoslavische premier generaal Zjivkowitsj is afgetreden. Marinkowitsj zal hem vervangen. De samenstelling van het ministerie blijft ongewijzigd. **(V. b. 157 O).**

5 APRIL 1932

C. **NEDERLAND. — Textielconflict geëindigd.** — Het werk in de textiel-industrie te Enschede is heden hervat. **(Vor. ber. bldz. 293 E.)**

D. **GRAAF CZERNIN OVERLEDEN.** — Ottokar graaf Czernin, gewezen minister van Buitenlandsche Zaken van Oostenrijk-Hongarije, is plotseling overleden. Czernins politieke denkbeelden sloten zich ten nauwste aan bij die van den Oostenrijkschen troonopvolger Frans Ferdinand, die den Slavischen onderdanen der Donau-monarchie ruimer rechten wilde toekennen.

E. **SCHAKEN. — Tournooi te Cambridge.** — De eindstand van het tournooi te Cambridge gehouden is als volgt:
1. Sultan Khan 5½ pnt.; 2. en 3. Alexander en Jhr. Van Den Bosch 4½ pnt.; 4. Sir George Thomas 3½ pnt.; 5., 6. en 7. Yates, Miss Menchik en Tylor 3 pnt.; 8. Milner-Barry 1 punt. **(Vor. ber. bldz. 221 N).**

F. **RUSLAND. — Tweede vijfjarenplan.** — De „Prawda" heeft een comminuqué van den raad van volkscommissarissen gepubliceerd waaraan wij o.a. ontleenen:
„De arbeid voor de samenstelling van het tweede vijfjarenplan eischt, wil een succes worden verzekerd, de actieve medewerking van alle sovjet-, vakvereenigings- en andere openbare organisaties. Te dien einde moet een beroep worden gedaan op de arbeidersmassa's, de leden der landbouwbedrijven, de mannen der wetenschap en de technici, de theoretici en practici en alle exploratie-organisaties der sjovetunie.
Voor de voorbereiding van dit plan zal de staatsplannen-commissie verschillende conferenties hebben te organiseeren met de daarvoor in aanmerking komende lichamen.
De volgende kwesties zullen aan een studie moeten worden onderworpen:
indeeling van de arbeidskrachten, het electrificatie- en brandstoffen-vraagstuk, uitbreiding van de geologische en geodesische werkzaamheden tijdens de tweede vijfjaarsperiode, scheepvaartkwesties, nauwe samenwerking van de machinebouw-industrie, reorganisatie van de houtindustrie, reorganisatie van het transportwezen, mechanisatie van den landbouw, organisatie van den goederen-afzet en voorts verbetering van den woningbouw. (Prawda) **(179 C.)**

G. **NEDERLAND. — De steun aan de suikerbietenteelt.** — De Commissie inzake steun aan de suikerbietenteelt deelt in verband met den naderenden zaaitijd het volgende mede:
1. Zooals reeds vroeger is vermeld kon aan alle voor 20 Maart '32 ingediende aanvragen worden voldaan.
2. Ook omtrent de aanvragen, welke na 20 Maart '32 zijn ingekomen en welke betrekking hebben op vroegere teelt, is door de Commissie een gunstige beslissing genomen.
3. Omtrent aanvragen na 20 Maart '32 ingekomen, betrekking hebbende op nieuwe teelt, is een beslissing genomen, welke aan belanghebbenden, rechtstreeks binnen eenige dagen zal worden medegedeeld. De toewijzing dezer aanvragen zal slechts voor een gedeelte kunnen geschieden.
4. Alle op 1 April niet ingekomen aanvragen kunnen niet meer in behandeling worden genomen.
Nadrukkelijk herhaalt de Commissie echter het voorbehoud, dat in het aanvraagformulier voorkwam en hetwelk ook in de uit te reiken garantiebewijzen zal worden opgenomen, luidende:
Voor zoover de toegestane hoeveelheid meer bedraagt, dan 80% van eigen teelt, respectievelijk van die zijner rechtsvoorgangers, over de jaren 1928, 1929 en 1930, is degene aan wien het garantiebewijs wordt uitgereikt verplicht, dit meerdere ter beschikking te houden van de bietentelers, die tot levering van garantie-bieten gerechtigd zijn, doch uit de gegevens der fabrieken aan de Commissie niet bekend zijn.
Op hun aanvrage zal hij dientengevolge het garantiebewijs aan de Commissie inzenden voor uitreiking van nieuwe bewijzen ten name van rechthebbenden, bij gebreke waarvan het uitgereikte garantiebewijs door de Commissie van onwaarde zal worden verklaard.

A. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — De deskundigen, de Engelsche accountantsfirma Price Waterhouse & Comp., die de boeken van het Kreuger-concern nazien, hebben een voorloopig rapport uitgebracht, waaraan wij o.a. ontleenen:
„Zonder twijfel is de balans van de maatschappij per 31 December 1930 weliswaar in overeenstemming met de in het jaarrapport gepubliceerde geconsolideerde balans en met de boeken, maar toch geeft zij een onjuist beeld van den werkelijken financieelen toestand. Tengevolge van persoonlijke aanwijzingen van ingenieur Kreuger zijn in de boeken posten geboekt, waardoor aan den eenen kant balanskosten, die de eigen schulden der maatschappij in na-staande ondernemingen of dochtermaatschappijen betreffen, weggelaten zijn, terwijl boekwaarden van aanzienlijke hoogte geschapen werden. In eenige gevallen bestaat er reden te veronderstellen, dat op deze wijze geboekte activa ongebaseerd of fictief waren, of wel ook in andere boeken tegelijkertijd als bezit geboekt zijn. Ook waar de activa werkelijk voorhanden waren, zijn zij dikwijls op misleidende wijze op de balans gebracht. Het is natuurlijk onmogelijk thans vast te stellen hoe eigenlijk de positie op 31 December 1930 was. De tot dusverre bekende feiten geven reden te veronderstellen, dat op de balans een veel gunstiger positie aangegeven is dan werkelijk bestond. Bovengenoemde onregelmatigheden in de boeken schijnen ook voor te komen op de verlies- en winstrekeningen der afzonderlijke maatschappijen. Zoo is door drukken der kosten een aanzienlijke verhooging van de winst over 1930 verkregen."
De Engelsche revisiefirma heeft verder medegedeeld, dat zij het eerste onderzoek van de boekhouding van de Continental Investment Company heeft aangevat — dit is een dochtermaatschappij van de International Match Corporation — en bij het vergelijken der rekeningen van deze maatschappij en van Kreuger & Toll zoowel als van de Nederlandsche maatschappij Kreuger & Toll gevonden heeft, dat bovengenoemde feiten ook voorkomen in de boeken van de Continental Investment. **(Vorig bericht blz. 278 A.)**

B. **NEDERLAND. — Conflict in de Limburgsche Kleiindustrie.** — Na langdurige besprekingen van werkgevers en later in een algemeene vergadering met de werknemers en het bondsbestuur, is tot tevredenheid van beide partijen, overeenstemming bereikt betreffende het collectief arbeidscontract in de Limburgsche klei-industrie. **(Vor. bericht blz. 268 H.)**

C. **PROF. DR. WILHELM OSTWALD OVERLEDEN.** — De beroemde natuurkundige en philosoof Prof. Dr. Wilhelm Ostwald, de stichter van de „Energetische Wereldbeschouwing" is te Gross-Bothem overleden. In de laatste jaren heeft Ostwald zich vooral met de kleurenleer beziggehouden. In 1909 kreeg hij den Nobelprijs voor chemie.

D. **DUITSCHLAND. — Rijkspresidentsverkiezing in 1932. - Verklaring van den ex-kroonprins.** — De ex-kroonprins heeft een verklaring gepubliceerd, waarin hij mededeelt, zijn stem voor Hitler te zullen uitbrengen. Deze verklaring is in strijd met den eed, dien hij heeft afgelegd om zich buiten het politieke leven te houden. **(Vorig bericht blz. 289 K.)**

E. **ROEMENIE. — Overstroomingen.** — De overstroomingen, die in heel Roemenië voorkomen, hebben den omvang van een ramp aangenomen.

F. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Nieuwe frankeerzegels van 20 cent.** — Van 1 Mei '32 af zullen nieuwe Indische frankeerzegels van 20 cent verkrijgbaar worden gesteld. Genoemde zegels zijn in het bestaande type vervaardigd, echter in de oranje-kleur van den vroegeren frankeerzegel van 22½ cent.

G. **PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid.** — De New-Yorksche bladen oefenen een scherpe critiek uit op het door het Huis van Afgevaardigden met 306 tegen 47 stemmen aangenomen voorstel om de Philippijnen binnen acht jaar onafhankelijkheid te verleenen.

H. **ENGELAND. — Bank van Engeland.** — Montagu Norman is als gouverneur van de Bank van Engeland voor het volgende jaar herkozen. **(Vor. ber. 187 D.)**

I. **RUBBER. — Nieuwe aanplantingen afgeraden.** — De „Rubber Growers Association" heeft besloten er met de meeste klem bij de regeeringen op aan te dringen, het verder beplanten van gronden niet aan te moedigen en niet verder voort te gaan met vervreemding van land voor rubbercultuur, alsmede faciliteiten te verleenen aan bezitters van vervreemde gronden, bij de vervanging van de rubber door andere gewassen. **(Vorig bericht blz. 270 I.)**

K. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — Het antwoord van den Ierschen staat is aan de Britsche regeering per post verzonden. Een officieele mededeeling van den inhoud van dit antwoord is nog niet bekend. **(Vorig bericht blz. 285 F.)**

L. **NEDERLAND. — R.K. Volkspartij.** — Mr. F. M. Arts memoreerde in zijn Congres-rede der R.K. Volkspartij, een congres dat volgens Mr. Arts in het teeken der aanstaande Kamerverkiezingen van 1933 staat, dat de gebeurtenissen, welke zich in de S.D.A.P. hebben afgespeeld, t.w. de verschuiving der linksche groepeeringen in de richting van het communisme, niet anders is dan de consequente doorvoering van de theorie van Marx. Als katholiek kan men dat slechts betreuren en het zal den katholieken arbeider, zoo hij het niet eens is met de politiek in de Staatspartij, leeren, dat hij zich toch zeker niet naar de zijde der S.D.A.P. behoeft te oriënteeren, maar thuis behoort bij de R.K. Volkspartij.

M. **RADIO. — Nieuwe zender in Australië.** — Door de opening, op 15 Maart j.l., van den nieuwen zender in Crystal Brook, 200 K.M. ten Noorden van Adelaïde, is een begin gemaakt met den aanleg van een net van omroepstations over Australië, waardoor voor 95% van de bevolking een goede ontvangst verzekerd zal zijn. Crystal Brook kondigt zijn uitzendingen op de 417 M. golf aan met de letters 5CK. **(244 A.)**

N. **NEDERLAND. — De Koningin bezoekt kaasboeren en -handelaren te Bodegraven en Gouda.** — H. M. de Koningin, vergezeld van H. K. H. Prinses Juliana, heeft een bezoek gebracht aan de wekelijksche kaasmarkt te Bodegraven en daarna eenige kaaspakhuizen te Gouda bezocht. H. M. vertoefde geruimen tijd tusschen de kaasboeren en kooplieden en informeerde met bijzondere belangstelling naar de huidige toestanden in het zuivelbedrijf.

O. **BRITSCH-INDIE. — Mohammedaansche grieven.** — Het schrijven van den Mohammedaanschen leider, Shaukat Ali, aan de huidige congresleidster Mevr. Naidoe toegezonden, waarin hij met tegen-posten dreigt, wanneer het posten door het congres niet wordt opgeheven, werd door de congresleidster terzijde gelegd met de opmerking, dat Shaukat Ali haar kan komen bezoeken en zij dan zijn grieven in overweging zou nemen. **(Vorig bericht blz. 266 C.)**

P. **NEDERLAND. — Leger.** — Met ingang van 1 Mei 1932 is bij Kon. besluit generaal-majoor jhr. W. Roëll tot luitenant-generaal, commandant van het veldleger, tevens commandant van de vesting Holland benoemd, ter vervanging van luitenant-generaal E. F. Insinger, aan wien op zijn verzoek eervol ontslag is verleend. **(Vorig bericht blz. 86 A.)**

A. **GOUD. — Wereldproductie** (in mill. £). — (Op basis van 84 s. 11½ d. per ounce)

Jaar	Transvaal	Britsche Koninkrijk	Andere landen	Alle landen
1914 . . .	35.7	56.5	34.0	90.5
1915 . . .	38.6	60.6	36.1	96.7
1916 . . .	39.5	59.5	34.0	93.5
1917 . . .	38.3	56.1	30.4	86.5
1918 . . .	35.8	51.0	28.0	79.0
1919 . . .	35.4	50.1	25.0	75.1
1920 . . .	34.7	48.1	20.5	68.6
1921 . . .	34.5	47.4	20.5	67.9
1922 . . .	29.8	44.6	21.1	65.7
1923 . . .	38.9	53.4	22.1	75.5
1924 . . .	40.7	56.0	24.8	80.8
1925 . . .	40.8	56.1	24.7	80.8
1926 . . .	42.3	57.6	24.7	82.3
1927 . . .	43.0	58.6	24.0	82.6
1929 . . .	44.2	59.7	23.1	82.8
1930 . . .	45.5	61.9	23.8	85.7
1931 *) . . .	46.2	65.6	23.9	89.5

*) Schatting. **(Vorig bericht blz. 72 E.)**

6 APRIL 1932

B. **NEDERLAND. — Besluit van het Nederl. Verbond van Vakvereenigingen.** — Op 6 April '32 heeft te Amsterdam een vergadering plaats gevonden van de hoofdbesturen der bij het N.V.V. aangesloten organisaties, waarbij tevens uitgenoodigd waren vertegenwoordigers van de elf federaties van bestuurdersbonden.
Op deze vergadering werd met 285.794 stemmen vóór, 16.871 stemmen tegen en 11.907 stemmen blanco de volgende motie aangenomen:
„De vergadering van het N.V.V. met de Hoofdbesturen der aangesloten organisaties, gehouden op 6 April 1932, kennis genomen hebbende van het verzoek der O.S.P. om toelating tot den Algemeenen Raad van N.V.V. en S.D.A.P.,
van oordeel, dat de samenwerking tusschen N.V.V. en S.D.A.P., welke in het verleden voor de positie en den strijd der Nederlandsche arbeidersklasse van zóó groote beteekenis is geweest, ongewijzigd en onverzwakt moet worden bestendigd,
van meening, dat in verband daarmede een wijziging in de samenstelling van den Algemeenen Raad en de gewestelijke en plaatselijke raden ongewenscht is,
besluit het desbetreffende verzoek van de O.S.P. af te wijzen en de bestuurdersbonden en gewestelijke federaties van bestuurdersbonden op te dragen in overeenstemming met deze uitspraak te handelen."
(Vor. ber. S.D.A.P. 243 F.; vor. ber. O.S.P. 283 F.)

C. **NEDERLAND. — De molenaars op audiëntie bij de Koningin.** — Een deputatie uit het bestuur van den Nederlandschen Molenaarsbond is door H. M. de Koningin ontvangen. Zij kwam de tusschenkomst van H. M. inroepen om te voorzien in den nood der molenaars als gevolg van de uitvoering van de Tarwewet. Naar de opvatting dezer deputatie zou het wenschelijk zijn, de Tarwewet te maken tot een accijnswet, waarbij de meelfabricage belast wordt. Uit de opbrengst van dezen accijns zouden dan de boeren geholpen kunnen worden.
Hare Majesteit heeft, naar wordt gemeld, overweging van de argumenten van den Molenaarsbond toegezegd.

D. **FRANKRIJK. — Paul-Boncour permanent Volkenbondsgedelegeerde.** — De president der Fransche Republiek heeft een decreet geteekend waarbij Paul-Boncour wordt benoemd tot permanent Volkenbondsgedelegeerde ter vervanging van Briand.

E. **FRANKRIJK. — Verkiezingen.** — Bij decreet van president Doumer zullen de Fransche verkiezingen op den 1sten en den 8sten Mei '32 plaats hebben.

F. **DUITSCHLAND. — Her-disconto.** — De rentevoet voor het herdisconteeringscrediet der Duitsche Rijksbank zal met ingang van 1 April '32 6% netto bedragen, tegen 8 tot 9% tot dusver. **(V. b. 242 H.)**

G. **FRANKRIJK. — Spoorwegen.** — Volgens de totaalcijfers hebben alle lijnen gezamenlijk per einde 1931 een bedrijfsverlies geleden van fr. 2579.5 millioen, het dubbele van het tekort voor 1930, dat fr. 1294 millioen beliep. Alleen de Ooster-spoorweg heeft een overschot kunnen boeken van fr. 83 millioen. De slechtste resultaten zijn geboekt door de staatslijnen, welke het jaar sloten met een tekort van fr. 632 millioen. De P. L. M. had een tekort van 373.5 millioen, de Midi van 196.5 millioen, de Alsace Lorraine van fr. 64 millioen, de Orleans van fr. 50 millioen en de Nord van fr. 38.5 millioen.
(Vorig bericht blz. 66 L.)

H. **NEW-FOUNDLAND. — Werkloozen-onlusten te St. Johns.** — In de hoofdstad van New-Foundland hebben ernstige werkloosheidsonlusten plaats gevonden. De ontevredenheid is ontstaan door de onvoldoende maatregelen, welke naar men meent, de regeering ter bestrijding der werkloosheid heeft genomen. Het Parlementsgebouw en vele regeeringsgebouwen werden door een menigte van 15.000 menschen bestormd. Geëischt werd, dat opheldering zou worden gegeven omtrent verschillende beschuldigingen tegen den Minister-President Sir Richard Squires en tegen eenige ministers, die documenten van kabinetszittingen zouden hebben vervalscht. **(Vor. ber. blz. 148 B.)**

I. **SPANJE. — Staatsschuld, leening en begrooting.** — De minister van Financiën verklaarde in de Cortes, dat de Spaansche staatsschuld 20.250 millioen Pes. bedraagt. De tegenwoordige begrooting is te beschouwen als het budget ter liquidatie van den vroegeren toestand. Een leening van 500 millioen Pes. zal worden uitgegeven. De economische toestand van Spanje is beter dan men algemeen gelooft. De begrooting vertoont een overschot van 80 millioen Pes.

K. **PORTUGAL. — Disconto.** — De Bank van Portugal heeft haar disconto van 7% tot 6½% verlaagd met ingang van 4 April '32.

L. **DENEMARKEN. — Pondenpariteit.** — Na Noorwegen heeft thans ook Denemarken de pondenpariteit voor de kroon opgegeven. De noteering van het pond werd 1 April '32 vastgesteld op 17.20 tegen tot dusver 18.16.

M. **VOETBAL. — Nederland—België.** — De Keuze-Commissie van den K.N.V.B. heeft heden het Nederlandsche elftal samengesteld, dat op 17 April '32 in het Olympisch Stadion te Amsterdam tegen de Belgische nationale ploeg zal uitkomen. De samenstelling luidt als volgt:
Doel: Van Male (Feijenoord).
Achterhoede: Weber (A.D.O.), Van Run (P.S.V.).
Middenlinie: Paauwe Sr. (Feijenoord), Anderiessen (Ajax), van Heel (Feijenoord).
Voorhoede: Wels (Unitas), Adam (H.V.V.), Lagendaal (Xerxes), Mol (K.F.C.), van Nellen (D.H.C.).
Reserves zijn: Veenendaal (Naaldwijk), Lelieveld (V.U.C.), Paauwe Jr. (Feijenoord), v. d. Wildt (V.U.C.), Bonsema (Velocitas-Groningen), v. d. Broek (P.S.V.).
Van der Meulen heeft verzocht buiten beoordeeling te blijven, daar zijn kniewonde nog niet geheel is genezen. **(Vorig bericht blz. 270 G.)**

N. **ONDERWIJS. — Oudste school in Amerika 300 jaar.** — De oudste school in Amerika, de „Collegiate School" te New-York herdenkt dit jaar het feit van haar driehonderd-jarig bestaan. Deze onderwijsinrichting is van Nederlandsche origine, zoodat aan onze voorouders de eer toekomt, Amerika het eerst met de zegeningen van het onderwijs vertrouwd te hebben gemaakt. (Tel.) **(Vor. ber. blz. 138 G.)**

A. **VATICAAN. — De eerste spoorlijn.** — De eerste spoorlijn van Rome naar de Vaticaanstad is op 4 April '32 in gebruik genomen.

B. **ZUID-AFRIKA. — Begrooting.** — Het deficit over het afgeloopen en het nieuwe begrootingsjaar beloopt £ 3.735.000. De belasting op de winst der goudmijnen zal verhoogd worden van 3 sh. tot 4 sh. per pond. Alle particuliere vennootschappen zullen een extra-belasting moeten betalen.
De Zuid-Afrikaansche Reserve Bank is nog volledig in staat den gouden standaard te handhaven.
Een aanvullende surtaxe van 7½% naar de goudwaarde zal geheven worden van alle importen, met uitzondering van den invoer van kunstmest, landbouwmachines en werktuigen. Voorts zal de belasting op whiskey, rijst, thee en visch worden verhoogd.

C. **MANDSJOERIJE. - Geen erkenning door Engeland.** — De Engelsche regeering heeft op een uitnoodiging van Mandsjoerije om met dezen nieuwen staat diplomatieke betrekkingen aan te knoopen, geen antwoord gegeven. **(Vorig bericht blz. 289 F.)**

D. **FRANKRIJK. — Tardieu's eerste verkiezingsrede.** — Tardieu heeft in de heden door hem aan een banket uitgesproken redevoering, zijn eigen politiek en die zijner partijvrienden verdedigd. Frankrijk heeft een politiek van vastheid en persoonlijkheid gekozen. Slechts de socialistische partij heeft zich uitgesproken voor het internationalisme en het prijsgeven der rechten van Frankrijk. Door het Youngplan is een feitelijke verbinding tusschen herstelbetalingen en intergeallieerde schulden tot stand gebracht, zoozeer dat het Hoovermoratorium deze niet heeft kunnen scheiden. Ter ontwapeningsconferentie is Frankrijk door zijn voorstellen en de bereidwilligheid tot directe vermindering der bewapening, verder gegaan dan eenig ander land. Thans beheerscht het den gang der debatten door den invloed van een sterk idee: een gelijkheid der bewapeningen is onmogelijk. Tardieu eindigde met de verzekering dat de meerderheidspartijen vol vertrouwen den verkiezingsstrijd kunnen tegemoet gaan. **(V. b. 296 E.)**

E. **DONAU-PLAN. — Resultaat eerste conferentie te Londen.** — Over de beraadslagingen van heden betreffende het Donau-vraagstuk, waarbij tegenwoordig waren: de Fransche delegatie onder leiding van den minister van Financiën Flandin (minister-president Tardieu is inmiddels naar Parijs teruggekeerd), de Italiaansche delegatie onder leiding van Grandi, de Duitsche delegatie onder leiding van staatssecretaris von Bülow en de Engelsche ministers MacDonald, Runciman, Sir John Simon en Neville Chamberlain, werd een communiqué gepubliceerd, waarin o.a. wordt gemeld, dat een commissie is gevormd die rapport zal uitbrengen over de economische en financieele omstandigheden van de Donaulanden.
Uit de onderhandelingen blijkt, dat er tegenstelling bestaat tusschen de Franschen en Engelschen aan den eenen kant en de Duitschers en Italianen aan den anderen kant. **(Vorig bericht blz. 293 K.)**

F. **BELGIE. — Vlaamsche congressen te Gent.** — Te Gent zijn een tiental wetenschappelijke congressen gehouden. Dr. Heyermans, directeur van den Gemeentelijken Gezondheidsdienst van Amsterdam, hield een voordracht over „Rationeele Gezondheidszorg", dr. Wenckebach, een in Weenen gevestigde Nederlander, sprak over „Het mechanisme van den plotselingen dood van het beri-beri-hart". Op het geneeskundig congres was de Nederlandsche deelneming zeer talrijk. Ook op het filologencongres hielden vooraanstaande Nederlandsche geleerden voordrachten, o.a. Prof. dr. J. de Waele uit Nijmegen over „De studie van de archeologie in Nederland sedert 1830", verder Prof. dr. K. A. Gallas, Prof. dr. Ph. Kohnstamm, e.a.

7 APRIL 1932

G. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De Chineesch-Japansche conferentie is nog steeds zonder resultaat gebleven. De belangrijkste kwestie, n.l. die van het tijdstip waarop de Japansche troepen zich definitief zullen terugtrekken, is nog niet geregeld. Het standpunt van Japan is het volgende: Zoodra de plaatselijke omstandigheden zoozeer zijn verbeterd, dat de Japansche onderdanen weer een gevoel van veiligheid krijgen, zullen de Japansche troepen weer naar de internationale nederzetting worden teruggetrokken, gelijk dit het geval was vóór het incident van 28 Januari. **(Vorig bericht blz. 289 I.)**

H. **DONAU-PLAN. — Commissie der Donau-conferentie.** — Onder voorzitterschap van MacDonald is het comité der Vier-Mogendheden-conferentie heden te Londen bijeen geweest. De kwestie werd o.a. besproken of de oonferentie zich verder zal bezighouden met de gedachte om den Donau-Staten de voorstellen voor te leggen, die door de vier mogendheden zijn overwogen, dan wel of deze voorstellen moeten worden besproken door een grootere conferentie, die de negen mogendheden omvat. **(Vor. ber. blz. 297 E.)**

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Modderbandjir.** — Een modderbandjir van de Kali Madioen heeft groote verwoestingen aangericht. Het verkeer tusschen Madioen en Soerabaja is gestremd.

K. **NEDERLAND. — Invoer leestklaar schoenwerk beperkt.** — De Staatscourant bevat het K. B. waarbij de tijdelijke beperking van den invoer van leestklaar schoenwerk verlengd wordt.
Gedurende het tijdvak van 1 April tot 1 October 1932 blijft de invoer uit ieder land verboden van leestklaar schoenwerk, voor zoover deze meer bedraagt dan 100 ten honderd van de gemiddelde hoeveelheid welke van dat schoenwerk gedurende het overeenkomstige tijdvak der jaren 1930 en 1931 is ingevoerd. Met ingang van den dag, waarop dit besluit in werking treedt, zal de invoer slechts zijn toegestaan, wanneer daarbij wordt overgelegd een daartoe door of vanwege den minister van Arbeid, Handel en Nijverheid af te geven vergunning. **(Vor. ber. 286 I.)**

L. **LUCIFERS. — Eeuwfeest.** — Het is juist honderd jaar geleden, dat dr. Romer te Weenen het privilege ontving, om lucifers te maken en te verkoopen.

M. **NEDERLAND. — Nationale Vrouwenraad.** — De Nationale Vrouwenraad van Nederland heeft op 6 April te Rotterdam zijn 33ste algemeene vergadering gehouden onder presidium van Mevr. M. C. Doorman—Kielstra uit Rotterdam, die in haar openingswoord o.a. zeide: Het doel in de statuten neergelegd: De N. V. R., uitgaande van de meening, dat man en vrouw elkanders werk op elk gebied moeten aanvullen, zullen zij het werk van den volkomen mensch tot stand brengen, wijst ook in de richting van samenwerking, van mede-verantwoordelijkheid dragen.
Verschillende spreeksters voerden nog het woord. Mevr. M. C. Doorman—Kielstra deelde mede, dat zij voor het laatst den Vrouwenraad heeft gepresideerd.

N. **BELGIE. — Internationaal Mijnwerkerscomité.** — Het Internationaal Mijnwerkerscomité, dat te Brussel heeft vergaderd, heeft zijn werkzaamheden beëindigd. Besloten werd om met het oog op den buitengewoon ernstigen toestand der steenkolenindustrie een manifest te richten tot de mijnwerkers van alle landen. In dit manifest wordt de nationalisatie der mijnen geëischt en de exploitatie er van ten bate der gemeenschap; voorts wordt een werkweek van 40 uur geëischt tot bestrijding van de werkloosheid.

A. **NEDERLAND. — Crisisuitvoerwet-1931.** — Bij Kon. Besluit is, onder overweging dat het wenschelijk is, in het Koninklijk Besluit van 4 Jan. '32 op te nemen regelen, als bedoeld in art. 3 der „Crisisuitvoerwet" 1931, tot het heffen van gelden, anders dan tot het bestrijden van kosten, o.m. bepaald:
1. Indien bij den uitvoer van eenig goed, ingevolge dit besluit aangewezen, de opbrengst meer bedraagt dan de marktprijs hier te lande, vermeerderd met de normale vergoeding voor gemaakte onkosten en een redelijke winst, wordt aan den belanghebbende bij de afgifte van het certificaat een bedrag in rekening gebracht tot het doen van uitkeeringen aan of aan te wenden ten bate van producenten van zoodanig goed.
Dat bedrag zal, vermeerderd met de heffing volgens artikel 6 van het desbetreffende besluit, niet minder bedragen dan 70 ten honderd en niet meer dan 100 ten honderd van het verschil, in den aanvang van dit lid bedoeld.
2. Het bedrag der heffing, bedoeld in het vorig lid, wordt telkens bepaald vanwege den minister door dengene, die is belast met het uitgeven der certificaten voor die goederen.
3. Van het bedrag, hetwelk, overeenkomstig het vorig lid vastgesteld, wordt geheven, wordt telkens terstond mededeeling gedaan aan den minister; deze kan alsnog een ander bedrag vaststellen.
Dit besluit treedt in werking met ingang van heden, 7 April '32.

B. **TELEVISIE. — Nieuwe krachtzender voor ultrakorte golven.** — Naar de persdienst van Telefunken mededeelt, is men in de fabrieken te Berlijn erin geslaagd een zender voor ultra-korte golven te bouwen, die met een antenne-vermogen van 15 kilowatt werkt. Op de korte golven onder 10 meter was de hoogste energie, welke men in de antenne bereiken kon, tot nu toe 3 kilowatt. In de praktijk voor het uitzenden van muziek en spraak was deze energie ruim voldoende, daar reeds met 1½ K.W. gunstige resultaten werden bereikt, tengevolge van de mogelijkheid bij de ontvangst in sterke mate de terugkoppeling te stellen.
Geheel anders is de ontvangst-mogelijkheid bij televisie, waar slechts zeer weinig terugkoppeling mogelijk is. Waar bij het ontwerpen van dezen zender speciaal aan televisie-doeleinden werd gedacht, is de modulatie-frequentie tot 300.000 Herz opgevoerd, zoodat tot een belangrijke vergrooting van het aantal beeldpunten kan worden overgegaan.

C. **DE LUIDSPREKER VAN ARISTOTELES.** — Door een zuiver toeval kreeg de directeur van het phonetisch laboratorium der Universiteit te Hamburg dr. Panconcelli-Galzia, kort geleden een boek in handen, getiteld: „Die von Aristoteles Alexander dem Groszen mitgeteilten Geheimnisse", waaruit onomstootelijk blijkt, dat deze wereldveroveraar zich reeds 2400 jaar geleden van een reusachtigen luidspreker bediende. Merkwaardig is, dat de Duitsche Pater Athanasius Kirchner S.J., die dit boek in 1650 in de Vaticaansche bibliotheek ontdekte en indertijd daar weer een boek over schreef, tot voor kort geleden totaal in vergetelheid geraken kon.
Pater Athanasius Kirchner beschrijft den luidspreker in zijn boek nog uitvoeriger dan hij in het boek over de „Geheimen van Aristoteles" beschreven staat, want Kirchner heeft jaren lang zelf proeven met luidsprekers in den tuin van het Collegio Romano te Rome genomen.
In ieder geval moeten de ingenieurs van Alexander reeds bij het uitzenden der woorden een versterker gebruikt hebben, omdat het hun gelukt is zich op afstanden van 100 stadion (een stadion is 185 meter) verstaanbaar te maken. Hoe zij dat zonder kennis der electriciteit klaar gespeeld hebben, is ons niet bekend. (De Maasbode)

8 APRIL 1932

D. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — Het moratorium voor de A.B. Kreuger & Toll, de dochtermij. Uvar, Sefor en Aengsvik, alsmede voor de nalatenschap van Kreuger en voor eenige van zijn naaste medewerkers, is door de regeering voorloopig tot einde April verlengd. **(Vorig bericht blz. 295 A.)**

E. **ECUADOR. — Opstand.** — Er is een opstandige beweging in Ecuador tegen de regeering van den president, Alfredo Mereno, uitgebroken. Deze beweging vindt haar oorzaak in de economische moeilijkheden waarin het land verkeert.
Het Nederlandsche stoomschip „Bodegraven" van de K.N.S.M., dat in de haven van Guayaquil lag, werd door een kanonneerboot beschoten. De opstandelingen wilden den terugkeer van den verbannen generaal Leonidas Plaza Gutierrez, die zich aan boord van de „Bodegraven" bevond, beletten. Verdere incidenten hadden niet plaats. De generaal kon op verzoek van den kapitein G. V. Vos van de „Bodegraven" ongehinderd aan land gaan.

F. **NOORWEGEN. — Pondenpariteit.** — Als gevolg van de stijging van het pond sterling op de internationale geldmarkt heeft Noorwegen de pogingen opgegeven zijn valuta gelijken tred te doen houden met het pond. De noteering van het pond werd 31 Maart '32 aan de beurs te Oslo vastgesteld op 18.90 in plaats van 18.40 zooals de koers tot dusver was.

G. **DUITSCHLAND. — Stillhalte.** — Naar het „B. T." verneemt, hebben verschillende groepen van „Stillhalte"-crediteuren besloten den rentevoet voor de „Stillhalte"-credieten met ingang van heden te verlagen. De Nederlandsche en de Zwitsersche crediteuren hebben zich bereid verklaard voor credieten in contanten 7% in plaats van 8% te berekenen. De New-Yorksche bankiers hebben medegedeeld, dat zij de maximum-rente voor soortgelijke credieten voor 7% zullen vaststellen en het comité der Engelsche „Stillhalte"-crediteuren stelt officieel voor, dat de rente voor contante credieten niet meer dan 2% boven het Engelsche disconto, ten minste echter 6%, zal bedragen.
De Duitsche Stillhalte-debiteuren zijn over deze concessies zeer teleurgesteld en overwegen, naar genoemd blad meedeelt, de kwestie der rentetarieven voor het „Stillhalte"-scheidsgerecht te brengen.
Het comité der Zweedsche banken heeft zich thans bereid verklaard de Berlijnsche Stillhalte-overeenkomst te teekenen. **(Vorig bericht blz. 210 C.)**

H. **LUCHTVAART. — Recordvlucht Londen—Rotterdam.** — Een vliegtuig van de K.L.M. is op 7 April '32 van Londen naar Rotterdam gevlogen in den recordtijd van 75 minuten over een afstand van ca. 370 K.M. De vlucht is volbracht met een gemiddelde snelheid van 294 K.M. per uur.

I. **CHILI. — Regeeringscrisis.** — De Chileensche regeering is in verband met de openbare opwinding en de waardevermindering van de peso met den daarop gevolgden run op de banken, afgetreden.
(Vorig bericht blz. 60 M.)

K. **FRANKRIJK. — Bank van Frankrijk.** — Voor het eerst sinds maanden is de goudvoorraad der Bank van Frankrijk achteruitgegaan en wel met 45.5 millioen fr. tot 75 milliard 785 millioen franken.
(Vorig bericht blz. 189 N.)

L. **HONGARIJE. — Typografenstaking te Boedapest.** — De wegens het verbod van het socialistische dagblad „Nepszava" uitgebroken zettersstaking, waardoor de Boedapester dagbladen eenige dagen niet zijn verschenen, is bijgelegd. Het verbod van de „Nepszava" is gehandhaafd.

A. **FRANKRIJK. — Een Spinoza-legpenning.** — Ter gelegenheid van de herdenking van de 300ste verjaring van den geboortedag van Benedictus de Spinoza heeft de Munt van Frankrijk een Spinoza-legpenning laten slaan, ontworpen door den bekenden stempelsnijder P. Turin.
Van dezen penning is een klein aantal exemplaren in luxe-uitvoering vervaardigd, waarvan de opbrengst door de Fransche Munt bestemd is ten bate van het Spinozahuis aan de Paviljoensgracht te 's-Gravenhage, alwaar de exemplaren verkrijgbaar zullen zijn.

Spinoza-legpenning.

B. **DONAU-PLAN. — Conferentie te Londen.** — De onderhandelingen der vier mogendheden over het vraagstuk van hulpbrengen aan de Donau-Staten zijn mislukt. De Fransche en Duitsch-Italiaansche standpunten zijn zoo volkomen met elkaar in tegenspraak gebleken, dat de conferentie te Londen niet kan worden voortgezet.
Het protocol der vier mogendheden, dat na de mislukking der conferentie is gepubliceerd, brengt o.a. tot uitdrukking, dat in beginsel financieele hulpmaatregelen alleen dan tot het gewenschte doel kunnen leiden, indien tegelijkertijd er voor gezorgd wordt, dat de staten, welke men te hulp komt, economisch zoo georganiseerd worden, dat zij in de toekomst uit eigen kracht hun verplichtingen kunnen nakomen.
Geconstateerd wordt voorts, dat uit de besprekingen gebleken is, dat de betrekkingen, welke elk der groote mogendheden met de Donau-Staten onderhoudt, onderling essentieel verschillen.
Erkend wordt dat Duitschland en Italië bij den handel met de Donau-Staten meer geïnteresseerd zijn dan Frankrijk en Engeland, en dat de instandhouding van de Italiaansche en Duitsche uitvoermarkt een Europeesch belang is. **(Vorig bericht blz. 297 H.)**

C. **MANDSJOERIJE. — Nieuwe Japansche troepen.** — Het Japansche oppercommando deelt mede, dat in verband met het slechter worden van den toestand in Mandsjoerije de Japansche regeering besloten heeft twee Japansche divisies naar Mandsjoerije te zenden. **(Vorig bericht blz. 297 C.)**

D. **NEDERLAND. — Loonsverlaging bij de Nederlandsche spoorwegen.** — De Directie der Nederlandsche Spoorwegen heeft aan den Personeelraad medegedeeld, dat, wegens het te verwachten tekort in 1932 van 15 à 20 millioen gulden, zij zich verplicht acht tot loonsverlaging over te gaan, welke naar haar oordeel bepaald moet worden op 10% van alle bezoldigingen, periodieke verhoogingen, premiën, toelagen en verdere vergoedingen.
De loonsverlaging zal 1 Juli '32 moeten ingaan. Zij is bereid haar in de eerste drie maanden slechts voor de helft toe te passen, zoodat zij pas op 1 October '32 ten volle in werking zal treden.

E. **DUITSCHLAND. — Discontoverlaging.** — De Duitsche Rijksbank heeft het disconto verlaagd van 6 tot 5½ procent, en de beleeningsrente van 7 tot 6½ procent. **(Vorig bericht blz. 249 G.)**

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Werkloosheid.** — Het totaal aantal werkloozen in Ned.-Indië bedroeg ultimo Februari 1932 9200, waarvan 2129 Europeanen, 6579 Inlanders en 492 Chineezen.
Het aantal suiker-employé's, dat dit jaar den dienst heeft verlaten door ontslag, pensionneering of op wachtgeld-stelling wordt op 1200 geschat. **(113 M.)**

G. **AUSTRALIE. — De inkomsten van Nieuw-Zuid-Wales in beslag genomen.** — De regeering van Australië heeft besloten, de inkomsten van den staat Nieuw-Zuid-Wales in beslag te nemen om daarmede den rentedienst voor de buitenlandsche schulden van Nieuw-Zuid-Wales te dekken, aangezien de minister-president van Nieuw Zuid-Wales, Lang, korten tijd geleden een moratorium heeft afgekondigd voor de vervallende termijnen en verklaard heeft, dat Nieuw-Zuid-Wales zijn buitenlandsche schulden niet langer kan aflossen.

H. **DONAU-PLAN. — Einde der Conferentie te Londen.** — De conferentie is voor onbepaalden tijd verdaagd en de plaats van samenkomst is nog niet bekend. **(Vorig bericht blz. 299 B.)**

9 APRIL 1932

I. **TUNIS. — Export van phosphaat in 1931.** — Tunis heeft in 1931 1.257.347 ton phosphaat geëxporteerd. Nederland heeft hiervan 102.660 ton ontvangen.
(Le Temps)

K. **NEDERLAND. — Uitvoer naar Duitschland.** — Dezer dagen had in Den Haag op uitnoodiging van het comité voor economisch verweer uit de Nederlandsche land- en tuinbouworganisaties een bijeenkomst plaats tusschen dit comité en de vertegenwoordigers der industrieele organisaties hier te lande, ter bespreking van de mogelijkheid om georganiseerd tot samenwerking te komen ter zake van de exportmoeilijkheden, door welke nu het economische leven in Nederland vastloopt. Eenstemmig was men van meening, dat er van Duitschland concrete waarborgen dienen te worden geëischt ten aanzien van de veiligstelling van onzen invoer in dat land en de beschikbaarstelling van deviezen daarvoor, beide rekening houdend met de beteekenis van onzen invoer uit Duitschland. **(Vorig bericht blz. 271 B.)**

A. **DONAU-PLAN. — Persuitlatingen. — Frankrijk:** De „Echo de Paris" schrijft, dat de Donau-staten op het oogenblik slechts hun eigen noodlot kunnen volgen. Het plan tot economisch herstel is mislukt en financieele steun is onder de huidige omstandigheden onmogelijk geworden. Oostenrijk, Hongarije, Roemenië en Tsjechoslowakije moeten echter weten, dat zij dit slechts aan Duitschland en Italië te danken hebben.
De „Petit Parisien" schrijft, dat Duitschland door zijn egoïsme en door zijn weigering om ook maar het kleinste offer te brengen, alle pogingen onmogelijk heeft gemaakt.
Engeland: De „Financial News" oordeelt aldus: Het Fransche plan bevatte elke mogelijke denkbare fout, als b.v. het feit, dat Bulgarije er niet bij werd betrokken, waardoor het plan onmiddellijk ontmaskerd werd als een product van Fransch chauvinisme.
Italië: De fascistische pers neemt het mislukken van de Londensche conferentie betrekkelijk rustig op, doch verklaart dat de negatieve houding van Frankrijk de overeenstemming heeft belet. Het Fransche plan is niet uitvoerbaar.
Duitschland: De Duitsche pers schuift de schuld van het mislukken der conferentie op de Fransche gedelegeerden. Hun houding sloot elke overeenstemming uit.
Ver. Staten: De „Herold Tribune" verwacht na de mislukking van de Vier-Mogendheden-Conferentie een nauwere samenwerking tusschen Parijs en Londen. **(Vorig bericht blz. 299 H.)**

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nieuw memorandum van Italië.** — Den voorzitter der ontwapeningsconferentie is een nieuw Italiaansch memorandum overhandigd, waarin scherpomlijnde technische voorstellen inzake de practische uitvoering der door Grandi reeds in Februari '32 opgestelde grondbeginselen eener qualitatieve ontwapening worden gedaan. **(Vorig bericht blz. 261 A.)**

C. **TELEFONIE OP KORTE GOLF.** — Marconi heeft te Santa Margherita in tegenwoordigheid van den Italiaanschen directeur der Posterijen en Telegrafie op 6 April '32 de eerste officieele demonstratie gehouden met zijn nieuwste en geperfectionneerde uitvinding van een telefoon op korte golf.
(Corriere della Sera)

D. **IRAK. — Onlusten.** — Het leger van Irak maakt, in samenwerking met de Britsche luchtstrijdkrachten, goede vorderingen in het bergachtig gebied van den sjeik van Barzan, die de rechten van onafhankelijk heerscher opeischt.

E. **VOLKENBOND. — Werkverschaffing.** — Na nauwkeurig onderzoek besloot de commissie verschillende der ingekomen plannen tot verlichting der internationale werkloosheid aan den Volkenbondsraad voor te leggen. Daaronder zijn een plan van de Grieksche regeering om in de vlakte van Saloniki groote draineeringswerkzaamheden te verrichten, een plan voor een wegen- en bruggenplan van de Letlandsche regeering met een kostenraming van 90 millioen Zwitsersche francs, tal van projecten van de Poolsche regeering die in hoofdzaak de drinkwatervoorziening van verschillende Poolsche steden betreffen, en een project voor wegenbouw van de Joegoslavische regeering.

F. **DUITSCHLAND. — Aanslag op den president van de Rijksbank, dr. Luther.** — Toen dr. Luther, de president van de Rijksbank, op 9 April '32 naar Bazel wilde vertrekken, werden door twee mannen op het Potsdammer Bahnhof een viertal schoten op hem afgevuurd. Dr. Luther werd echter slechts licht aan den arm gewond, zoodat hij toch op reis kon gaan. De beide mannen werden in hechtenis genomen en bij het verhoor is gebleken, dat zij niet door politieke beweegredenen tot hun daad waren gedreven. Zij wilden, zooals zij beweren, alleen tegen de geldpolitiek van den rijksbankpresident demonstreeren.

G. **NEDERLAND. — Vloot. - Derde kruiser wordt afgebouwd.** — Ten vervolge op de beantwoording van vragen van het lid der Tweede Kamer, den heer Cramer, betreffende uitstel van den bouw van den derden kruiser, antwoordde de minister van defensie, mr. Deckers o.a., dat besloten is den bouw van den reservekruiser, waarvoor de eerste termijn reeds is goedgekeurd en de voorbereidingen zijn getroffen, voortgang te doen hebben. **(Vor. ber. blz. 295 P.)**

H. **NEDERLAND. — Radio-contingenteering.** — Door de heeren J. Corver, ir. M. Polak en W. A. A. Grul, allen redacteuren van radioperiodieken, is een adres gericht aan den minister in zake de vrees, die bij den radiohandel heerscht ten aanzien van mogelijke contingenteering van radiotoestellen en onderdeelen. Voor wat handel en industrie betreft, zeggen adressanten, beteekent contingenteering een kunstmatige benadeeling van de eene categorie van bedrijven met hun personeel (importeurs, agenten, grossiers en vele winkeliers) met het doel — zonder zekerheid dat men dit bereikt — eener kunstmatige bevoorrechting van andere, d.w.z. een verplaatsing der winstmogelijkheid, waarbij de regeering aan den één iets ontneemt om den ander iets te geven. **(Vor. ber. blz. 297 K.)**
(Vorig bericht Radio blz. 227 L)

I. **ITALIE. — Schrapping der vredesverdragen.** — In de tweede zitting van zijn April-bijeenkomst heeft de groote fascistische raad een resolutie aangenomen, waarin wordt uitgesproken dat ter oplossing van de wereldcrisis noodig zou zijn:
1. Staking der herstelbetalingen en schrapping der intergeallieerde oorlogsschulden.
2. Opheffing van de belemmeringen voor den internationalen handel.
3. Regeling van de positie der Donau- en Balkanstaten, die ongeveer 70 millioen menschen vertegenwoordigen.
4. Herziening van de clausules van de vredesverdragen, die oorzaak zijn van onrust onder de volken en de kiemen van nieuwe oorlogen in zich dragen.
5. Het staken van de al te veelvuldige internationale conferenties, die bij de volken steeds weer nieuwe hoop wekken, die door steeds heviger teleurstellingen wordt gevolgd, waardoor de punten van wrijving aangroeien.

10 APRIL 1932

K. **NEDERLAND. — Invaliditeits- en Ouderdomsrente.** — Op 1 Maart '32 werden 20.242 weduwerenten en 13.030 weezenrenten krachtens de Invaliditeitswet genoten. Op genoemden datum waren krachtens artikel 373 van die wet 94.601 personen in het genot van een als vrucht van hun verzekering verkregen ouderdomsrente van drie gulden per week.
Voorts genoten 35.015 personen een invaliditeitsrente als bedoeld in artikel 71 van die wet.
Krachtens artikel 24 van de Ouderdomswet 1919 waren op vorengenoemden datum 132.394 personen in het genot van een als vrucht van hun verzekering verkregen ouderdomsrente van drie gulden per week.

L. **NEDERLAND. — Comité tegen contingenteering.** — Er heeft zich een comité gevormd onder voorzitterschap van den heer Th. Ligthart en waarvan mr. dr. E. Tekenbroek secretaris is, dat zich ten doel stelt de economische bezwaren, welke zich in verband met de contingenteering voordoen, op één punt te concentreeren en te bestemder plaatse kenbaar te maken. **(Vorig bericht blz. 300 H.)**

M. **SCHEEPVAART. — Batavier-lijn.** — Met ingang van 18 April '32 (van Londen 19 April) zal de Batavier-lijn den dagelijkschen dienst Rotterdam—Londen hervatten. **(Vorig bericht blz. 290 E.)**

A. **RADIO. — Hoeveel radiostations zijn er op de wereld?** — Volgens een recente publicatie van het Amerikaansche Departement van Handel zijn er op aarde momenteel 1423 zendstations in bedrijf. Hiervan bevindt zich ongeveer de helft in de Vereenigde Staten. In Canada zijn er 84, op Cuba 43, in Mexico 47 en in Argentinië 38. In Europa staan Rusland met 78 en Zweden met 33 stations aan de spits. **(295 M.)**

B. **NEDERLAND. — Emigratie naar Zuid-Afrika.** — De stichting Landverhuizing Nederland en het hoofdbestuur van de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging deelen mede, dat de voornaamste immigratie-voorschriften zijn dat allen, die naar de Unie komen zonder een vaste aanstelling, in staat moeten zijn: 1e. Om ten minste £ 100 te deponeeren als borgstelling en 2e. voldoende contanten hebben om naar een betrekking te kunnen uitzien. De toegang tot de Unie wordt anders geweigerd.
Het is daarom gewenscht, dat een ieder, die naar Zuid-Afrika wil emigreeren, zich op de hoogte stelt van de eischen, die gesteld worden om in de Unie te worden toegelaten en dat hij zich daartoe wendt tot de stichting Landverhuizing Nederland, Pieter Bothstraat 19, 's-Gravenhage, of tot het secretariaat van de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging, Keizersgracht 141, te Amsterdam, die belangeloos en kosteloos alle gewenschte inlichtingen omtrent de emigratie naar Zuid-Afrika verstrekken.
Het storten van een waarborgsom bij de scheepvaartmaatschappij, van welker dienst men gebruik maakt, beteekent geen garantie voor toelating.

C. **JURISPRUDENTIE. — Loonbeslag.** — Bij arrest van den Hoogen Raad d.d. 25 Februari 1932 (te vinden in Ned. Jur. 1932, p. 301) werd beslist, dat het executoriaal arrest onder den werkgever ook omvat het loon, n a den dag der beslaglegging verschuldigd.
Dit arrest maakte een eind aan den twijfel, welke was gerezen naar aanleiding van een arrest van den Hoogen Raad d.d. 7 Juni 1929, waarbij beslist werd, dat een executoriaal derden beslag onder den postchèque- en girodienst alleen omvatte de gelden op de rekening bij dien dienst op het oogenblik van het beslag aanwezig.
Tengevolge van dit laatstgemelde arrest werd loonbeslag praktisch onmogelijk gemaakt, daar uit voormeld arrest door de meeste rechterlijke colleges werd afgeleid, dat loonbeslag slechts kon omvatten het bedrag, opeischbaar en verschuldigd op den dag der beslaglegging. **(Vorig bericht blz. 120 D.)**

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap.** — Het Centraal Kantoor voor de Statistiek meldt, dat volgens de op 18 Maart 1932 beschikbare gegevens, in geheel Nederl.-Indië 169 rubberondernemingen eind Januari 1932 den tap geheel hebben stopgezet. Verder zijn er nog 114 ondernemingen, welke een gedeelte van hun tuinen buiten tap houden. **(270 I.)**

E. **WIELRENNEN. — Nederlandsch koppel wint den Zesdaagsche te Parijs.** — Het Nederlandsche koppel Van Kempen-Pijnenburg heeft den Zesdaagsche te Parijs gewonnen. **(Vorig bericht blz. 168 D.)**

F. **MANDSJOERIJE. — Chineesche zoutbelasting.** — De regeering van den nieuwen staat Mandsjoerije heeft medegedeeld, dat de administratie der zoutbelastingen onafhankelijk is en dat zij de verantwoordelijkheid op zich neemt voor de aflossing der buitenlandsche leeningen, welke door de zoutbelasting worden gewaarborgd. **(Vorig bericht blz. 299 C.)**

G. **CHILI. — Gouden standaard.** — De Chileensche Kamer en Senaat hebben het wetsontwerp in zake de tijdelijke opschorting van den gouden standaard goedgekeurd.

H. **GRIEKENLAND. — Financiën.** — De Grieksche minister van Financiën heeft verklaard, dat de aflossing der binnenlandsche leeningen voor een jaar zal worden opgeschort en dat de rente op deze leeningen gedurende een jaar met 25% zal worden verminderd. **(Vorig bericht blz. 292 C.)**

I. **VOLKENBOND. — Japans uittreden.** — De Japansche regeering heeft den grooten mogendheden medegedeeld, dat Japan zich bij toepassing van art. 15 van het Volkenbondsstatuut uit den Volkenbond zal terugtrekken.
Art. 15 houdt in, dat de Volkenbondsraad onder bepaalde omstandigheden maatregelen kan nemen tegen leden van den Volkenbond, die de besluiten van den Volkenbond niet opvolgen. (V. D.) **(Vor. ber. 284 G.)**

K. **DUITSCHLAND. — Rijkspresidentsverkiezing 1932.** — Het officieele voorloopige eindresultaat van de tweede stemming voor de verkiezing van een Rijkspresident luidt als volgt:

Aantal geldige stemmen 36.491.694.

Hiervan verkregen:

Hindenburg	19.359.642
Hitler	13.417.460
Thälmann	3.706.388
Versnipperd	8.204

Omstreeks 95.000 der uitgebrachte stemmen bleken ongeldig te zijn.
Bij deze tweede stemming verkreeg Hindenburg 53% van de geldige stemmen (den vorigen keer 49.6%), Hitler 36.8% (30.1%) en Thälmann 10.2% (13.2%). Bij de eerste stemming werd nog 7.1% van het totaal op Düsterberg en Winter uitgebracht.
Hindenburg heeft de volstrekte meerderheid behaald en is tot Rijkspresident herkozen. **(V. b. 295 D.)**

11 APRIL 1932

L. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Scheurleer & Zoonen, 's-Gravenhage.** — De firma Scheurleer & Zoonen te 's-Gravenhage deelt mede, dat zij tot haar leedwezen genoodzaakt is haar kantoor te 's-Gravenhage en Scheveningen te sluiten en dat zij bij de arrondissements-rechtbank een verzoek tot surséance van betaling zal indienen. Zij stelt er prijs op reeds nu te verklaren, dat de aan haar administratie toevertrouwde effecten volledig aanwezig zijn. **(286 G.)**

M. **DUITSCHLAND. — Proclamatie van Hindenburg.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft in verband met zijn herkiezing het volgende manifest aan het Duitsche volk gericht:
„Met dank voor het mij opnieuw gebleken vertrouwen van het Duitsche volk en met de overtuiging ook verder met mijn geheele kracht het vaderland en het Duitsche volk te dienen, aanvaard ik de herkiezing tot Rijkspresident. Getrouw aan mijn eed zal ik met mijn ambtstaak voortgaan in den geest van het staan boven de partijen, en van de gerechtigheid, met den vasten wil ons vaderland te helpen aan vrijheid en gelijkgerechtigdheid naar buiten en aan eenheid en bloei in het binnenland. Aan alle Duitsche mannen en vrouwen echter, zoowel aan hen die op mij stemden als aan hen, die hun stem niet op mij uitbrachten, richt ik de volgende aanmaning:
„Laat nu de twisten rusten en sluit de gelederen! Evenals bij de aanvaarding van mijn ambt, zeven jaar geleden, roep ik ons geheele Duitsche volk tot samenwerking op. Het samengaan van alle krachten is noodig, om de verwarring en den nood der tijden meester te worden.
Slechts als wij samengaan zijn wij sterk genoeg, om meester van ons lot te worden.
Daarom: In eensgezindheid voorwaarts met God."

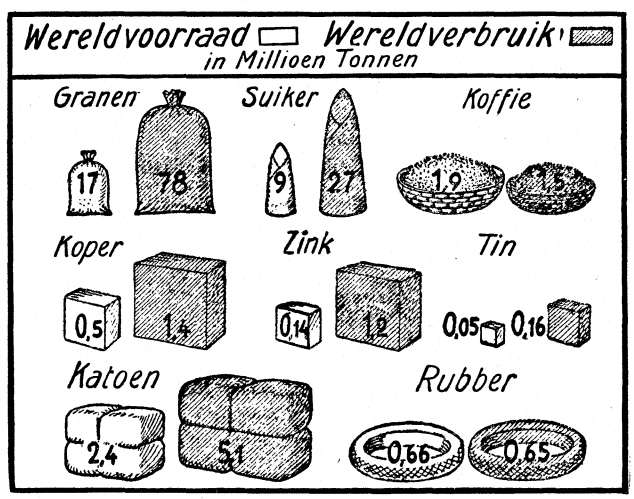
w.g. Hindenburg.

A. **ZUID-AFRIKA. — Natals afscheiding.** — Op een openbare vergadering te Maritzburg (Natal) werd met algemeene stemmen een motie aangenomen ten gunste van een afscheiding van Natal van de Zuid-Afrikaansche Unie.

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Amerikaansche voorstellen.** — Na een onderbreking van drie weken heeft de Ontwapeningsconferentie heden te Genève haar werkzaamheden hervat door een bijeenkomst van de Hoofdcommissie. Voorzitter Henderson gaf in zijn openingsrede een overzicht van het verloop der werkzaamheden. Hierna diende de Amerikaan Gibson het volgende voorstel in:
1. Afschaffing van de aanvalswapenen, zware artillerie, tanks en chemische wapenen.
2. De Commissie voor ontwapening te land krijge opdracht een plan op te stellen betreffende de classificatie van geschut boven een kaliber van 15½ cM. en van tanks, zoomede van gaswapenen.
3. De staten verplichten zich deze aanvalswapenen in geval van oorlog niet te gebruiken.
4. De politieke commissie krijge opdracht de definitieve resolutie uit te werken en de Hoofdcommissie binnen een week voor te leggen om te beraadslagen.
De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, verklaarde dat de Britsche regeering volledig instemt met de voorstellen der Amerikaansche regeering. De ontwapeningsconferentie staat thans voor een definitief en practisch voorstel.
De Duitsche gedelegeerde Nadolny constateerde dat de these der Amerikaansche regeering: veiligheid door afschaffing der aanvalswapenen in volkomen overeenstemming is met het Duitsche standpunt.
Tardieu zette het standpunt der Fransche regeering ten aanzien van de Amerikaansche voorstellen uiteen, waarbij hij er den nadruk op legde dat de Fransche regeering er wel is waar sympathiek tegenover staat, doch de voorstellen ongeschikt acht, aangezien zij slechts betrekking hebben op landwapenen en geenerlei contrôle- of sanctiemaatregelen bevatten. De Fransche regeering staat op het standpunt van wederzijdsche afhankelijkheid van alle wapensoorten. Frankrijk is een groote koloniale mogendheid met vèrgaande vlootbelangen en eischt derhalve ook gelijktijdige behandeling van het vlootvraagstuk.
Namens de Italiaansche delegatie verklaarde generaal Cavarello, dat de Italiaansche regeering volledige instemming heeft met de Amerikaansche voorstellen. De voorstellen der Amerikaansche regeering zijn in breede kringen met groote voldoening ontvangen als eerste beslissende stap ter behandeling van practische ontwapeningskwesties. **(Vor. ber. blz. 300 B.)**

C. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — Het Britsche antwoord op de Iersche nota betreffende den eed van trouw en de schadeloosstelling, in Dublin ontvangen, bevat o.a. het volgende:
De Britsche regeering verklaart, dat uit de nota van De Valera blijkt dat de eischen van de Iersche regeering niet slechts betrekking hebben op den eed van trouw en de schadeloosstelling, doch veel verder gaan. Het betreft niets minder dan een afwijzing van het geheele Britsche verdrag.
Inzake den wensch van De Valera ten opzichte van een Vereenigd Ierland, verklaart de Britsche regeering dat de verhouding van het Noorden met het Zuiden in het verdrag is vastgelegd. Indien beide deelen zich daartoe bereid verklaren, kunnen zij worden vereenigd. Een dergelijke vereeniging is evenwel slechts mogelijk onder de Engelsche kroon. Wat het voornemen van Ierland betreft nopens de verwijdering van de clausule betreffende den eed van trouw uit de Iersche grondwet, kan slechts worden herhaald, dat de eed van trouw een onafscheidelijk deel is van het Engelsch-Iersche verdrag, op welks handhaving de Britsche regeering gesteld is.
Betreffende de jaarlijksche betalingen refereert de Engelsche nota aan de verdragen van 1923 en 1926, waarbij de Iersche regeering zich verplicht heeft tot de betaling van de schadeloosstelling. De Britsche regeering beschouwt deze verplichting nog steeds bindend voor den Ierschen Vrijstaat.
Deze betalingen gaan in principe niet tusschen twee regeeringen, integendeel, het is een transactie tusschen den Ierschen pachter-kooper en den landeigenaar, die natuurlijk zoowel in Engeland als Ierland kan zijn. De zaak staat nu zoo, dat de annuïteiten door de regeering van den Ierschen Vrijstaat worden geïnd en door de Engelsche regeering worden verdeeld over de landeigenaren.
Vervolgens behandelt de Engelsche nota de diverse, in dit verband opgemaakte verdragen tusschen de beide landen. De Britsche regeering komt dan ook tot de conclusie, dat deze verdragen voor beide landen bindend zijn en spreekt de hoop uit, dat de vriendschappelijke verhouding met Ierland moge blijven bestaan en geeft als haar meening te kennen, dat deze verhouding slechts geschaad kan worden door een willekeurig in gebreke blijven bij het ten uitvoer leggen der verdragen. **(Vorig bericht blz. 295 K.)**

D. **PRODUCTEN. - Wereldvoorraad en wereldverbruik in 1931.**

12 APRIL 1932

E. **BRAZILIE. — Koffie.** — De nationale koffieraad van San Paulo heeft medegedeeld, dat er in de eerstkomende weken 12.000.000 zak minderwaardige koffie zal worden vernietigd, nadat men tot dusver reeds 3.830.000 zakken San Paulo-koffie vernietigd had. **(Vorig bericht blz. 129 C.)**

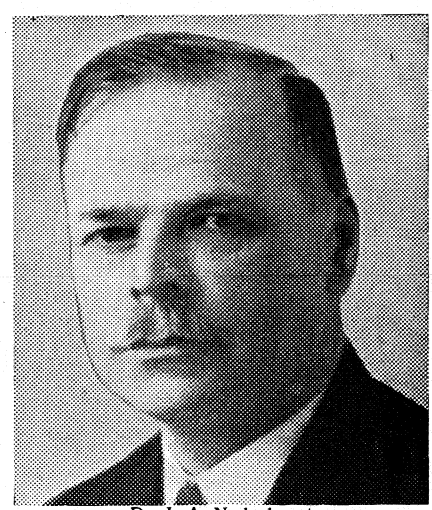
F. **ZWEDEN. — Verkoopverbod van Zweedsche fondsen.** — Het uitvoerverbod voor Zweedsche obligaties, die behalve dp Zweedsche kronen ook op Nederlandsche guldens of op Zwitsersche franken luiden, is tot 30 Juni verlengd. **(Vor. ber. blz. 134 M.)**

G. **NEDERLAND. — Nederl. Dok Maatschappij. - Staking.** — In verband met het arbeidsconflict bij de Nederlandsche Dok Maatschappij te Amsterdam is het geheele personeel, bestaande uit 350 man, in staking gegaan, zoodat het bedrijf is stilgelegd.
Deze staking is een gevolg van het feit dat de Directie der Nederlandsche Dok Maatschappij een order had uitgevaardigd, waarin zij gelastte dat het werk, dat door het staken van enkele kleine groepen uit het personeel niet kon worden verricht, door het overige personeel moest worden uitgevoerd.

H. **ITALIE. — Begrooting.** — In het ontwerp voor de Italiaansche begrooting voor 1932-33 worden de ontvangsten op 20234 millioen lire en de uitgaven op 21829 millioen lire becijferd. **(Vor. ber. 173 F.)**

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nieuwe Russische voorstellen.** — Litwinov, de Russische Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, heeft een nieuw algemeen ontwapeningsvoorstel ingediend. Hij stelde voor, in artikel 1 van de ontwerp-conventie een verandering aan te brengen. Het voorstel houdt o.a. in, dat de contracteerende mogendheden zich verplichten, hun huidige bewapening wezenlijk te verminderen in verhouding tot den omvang van hun bewapening.
Litwinov stelde de conferentie de vraag, of de vertegenwoordigende mogendheden bereid waren tot een werkelijke vermindering van hun bewapening te besluiten of, indien zulks niet het geval was, openlijk te willen verklaren dat de ontwapeningsconferentie een volledige mislukking was geworden.
Tardieu bestreed Litwinovs voorstellen en volgens de mededeelingen van de pers zou iedere gedachte aan afschaffing van de aanvalswapenen der landmacht moeten worden opgegeven, indien de Fransche verkiezingen Tardieu opnieuw aan de regeering zouden brengen. **(Vorig bericht blz. 302 B.)**
(Vor. ber. Litwinov, 231 B.)

B. **Dr. J. A. NEDERBRAGT.** — Tot ons groote genoegen kunnen wij onzen lezers mededeelen, dat uit sympathie met onze uitgave, Dr. J. A. Nederbragt, Chef der Directie van Economische Zaken aan het Dept. van Buitenl. Zaken, zich bereid heeft verklaard in voorkomende gevallen geheel belangeloos de redactie van advies te dienen over aangelegenheden, waarmede hij meer in het bijzonder bekend is.
Wij meenen uit naam van alle abonné's te spreken, als we Dr. Nederbragt hartelijk dank zeggen voor deze groote welwillendheid en we gelooven, dat het deskundige advies van zulk een hoogstaande kracht de betreffende afdeeling van onze uitgave zeer ten goede zal komen.
Inmiddels is het ons een genoegen hieronder een foto van Dr. Nederbragt te kunnen weergeven, alsmede een beknopte levensbeschrijving.

Dr. J. A. Nederbragt

Dr. Johan Alexander Nederbragt werd den 29sten Februari 1880 te Heteren geboren. Na de lagere school te hebben doorloopen, kwam hij in den boekhandel en uitgeverij, ging in 1907 in de journalistiek en werd Kameroverzichtschrijver van het dagblad „De Standaard". In 1910 en 1911 deed hij de examens Middelbaar Onderwijs, Staatsinrichting en Staathuishoudkunde, waarna hij leeraar in de staatswetenschappen werd aan verschillende middelbare scholen. Hij studeerde van 1914 tot 1918 aan de Handels Hoogeschool te Rotterdam en was de eerste, die promoveerde en wel op proefschrift: „Pénétration pacifique" in China. In het voorjaar van 1919 werd hij tot referendaris bij het Departement van Buitenlandsche Zaken benoemd en in 1921 bevorderd tot administrateur, met gelijktijdige benoeming tot Chef der Directie van Economische Zaken. In deze qualiteit is Dr. Nederbragt leider van den consulairen dienst en voorzitter van een tweetal commissies voor de handelsverdragen. Hij vertegenwoordigt herhaaldelijk de Nederlandsche regeering op conferenties en bij andere besprekingen in het buitenland. Van zijn hand verschenen o.a. de volgende werken:
„Korte lessen in Staatsrecht en Economie".
„Critiek der Democratie".
„Proeve eener Theorie der Economie".
„Handelsverdragen en Handelsverdragspolitiek van Nederland".

D. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — De onderhandelingen tusschen China en Japan zijn afgebroken. De Chineesche gedelegeerde heeft den secretaris-generaal van den Volkenbond een nota doen toekomen, waarin China dringend verzoekt, de Commissie van Negentien, ingesteld door de buitengewone Assemblée van den Volkenbond, bijeen te roepen. **(Vorig bericht blz. 289 I.)**
(Vor. ber. Chin.-Jap. conflict, 297 G.)

E. **SCHAKEN. — Wedstrijd Dr. Euwe—S. Flohr.** — De te Amsterdam gespeelde eerste helft van de match tusschen Dr. Euwe en S. Flohr, resp. kampioenen van Nederland en Tsjecho-Slowakije, eindigde onbeslist. Beide spelers wonnen 2 partijen en speelden 4 partijen remise. **(Vorig bericht blz. 294 E.)**

F. **DUITSCHLAND. — Beurs en Geldmarkt.** — Na een onderbreking van bijna zeven maanden zijn heden op de Berlijnsche beurs de koersen weer voor het eerst officieel genoteerd. **(Vor. ber. blz. 284 F.)**

G. **DUIVENPARATYPHUS. — Overbrenging op den mensch.** — Het tijdschrift voor geneeskunde bevat een uitgebreid artikel van dr. Dornickx, hygiënist van de landmacht en dr. Clarenburg, bacterioloog van de veterinaire afdeeling van het centraal laboratorium voor de volksgezondheid, gewijd aan de uitkomsten van de onderzoekingen over de bekende massa-vergiftiging in het militaire hospitaal te 's-Gravenhage na het gebruik van een met duiveneieren bereiden pudding. Ten slotte is men er in geslaagd het volledige verband tusschen den onder de duiven, waarvan de eieren afkomstig waren, voorkomenden besmettelijken paratyphus en deze ziektegevallen vast te stellen, terwijl ook kwam vast te staan, dat de bacillen in de eieren aanwezig waren en met de eieren waren overgebracht. Dit is de eerste maal, dat aangetoond is, dat de paratyphusbacillen der duiven ook voor den mensch schadelijk kunnen zijn. (N. R. Crt.)

H. **BULGARIJE. - Staatsfinanciën.** — Bulgarije heeft aan de financieele Volkenbondscommissie medegedeeld, dat het niet in staat zal zijn ook maar de helft der betalingen op de buitenlandsche leeningen te garandeeren. De regeering verlangt, dat de rentevoet voor de Volkenbondsleeningen tot 4½% verlaagd zal worden en dat de herleidingskoers bij de valorisatie van de leeningen van voor den oorlog wordt gewijzigd. **(Vorig bericht blz. 202 M.)**

I. **BELGIE. — Nederlandsch-Belgische betrekkingen.** — In den Belgischen ministerraad heeft de minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, gesproken over de betrekkingen tusschen België en Nederland. Hij zeide o.a. dat er eenige overeenstemming was bereikt, waarvan de bepalingen evenwel niet konden worden bekend gemaakt, wegens de stemmen van verzet die in Nederland opgaan. Dit verzet heeft den Nederlandschen minister aangespoord om de kwestie voor onbepaalden tijd te verdagen.

Minister Hymans betreurde het feit, dat 13 jaren na den oorlog nog geen overeenkomst was getroffen, aangaande de herziening van het Verdrag van 1839, hetwelk volgens de beslissing van de conferentie van Versailles gewijzigd diende te worden. **(287 D.)**

A. **VOLKENBOND. — 16e Intern. Arbeidsconferentie.** — De 16e Intern. Arbeidsconferentie is te Genève begonnen. Zeven-en-veertig staten nemen eraan deel. Tot een van de drie onder-voorzitters der conferentie werd het Nederlandsche Tweede-Kamerlid E. Kupers benoemd.
De conferentie heeft vele speciale onderwerpen te behandelen, waaronder de ouderdomsrente en invaliditeitsverzekering en de afschaffing der tegen betaling werkende bureaux voor werkverschaffing.

B. **DUITSCHLAND. — Rijkspresidentsverkiezing 1932. - Persuitlatingen. — Frankrijk:** De Parijsche bladen wijden uitvoerige beschouwingen aan den uitslag van de presidentsverkiezing in Duitschland en verbergen daarbij niet hun teleurstelling en verrassing over de sterke stijging van de op Hitler uitgebrachte stemmen.
Engeland: De Engelsche pers, w.o. „Times", „New Chronicle" en „Daily Telegraph" schrijft in warme bewoordingen over de herkiezing van von Hindenburg.
Italië: De Italiaansche pers, w.o. de „Lavora Facista", schrijft o.m.: Het feit dat meer dan 13 millioen kiezers op Hitler hebben gestemd, geeft deze stemmen behalve hun indrukwekkend getal, nog een bijzondere kwalitatieve beteekenis.
Polen: De „Kurier Poraniy" meent, dat indien Hitler zou zijn gekozen, de toestand in Duitschland beter zou zijn geworden. **(Vorig bericht blz. 258 E.)**

13 APRIL 1932

D. **DUITSCHLAND. — Noodverordening. - Nationaal-Socialistische formaties verboden.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft een noodverordening onderteekend die mede-onderteekend werd door Rijkskanselier Dr. Brüning en Generaal Gröner, waarbij de S.A. en S.S. (Sturmabteilungen en Schutzstaffeln) algemeen verboden worden.
Dit verbod geschiedt op grond van artikel 48 voor het geheele rijk (de staat is verplicht de openbare veiligheid en de orde te handhaven en de staatsautoriteit voor inbreuken te beschermen).
De conferentie der landsvertegenwoordigers is door de rijksregeering van dit verbod in kennis gesteld. Wij ontleenen er het volgende aan:
Wie aan een organisatie, welke op grond van deze verordening is opgeheven, als lid verbonden is, of haar op andere wijze steunt, of het, door de organisatie geschapen organisatorisch verband verder handhaaft, wordt gestraft met niet minder dan een maand gevangenisstraf, eventueel met boete.
Zaken, welke na de opheffing van de organisatie voor de doeleinden der opgeheven organisatie of de vervangende organisatie gebruikt of bestemd zijn, kunnen verbeurd verklaard of onbruikbaar gemaakt worden, ook indien deze zaken noch den dader, noch een deelnemer toebehooren.
Het Bruine Huis (hoofdzetel van Hitler) te München is door de politie bezet. Een hoeveelheid materiaal werd in beslag genomen. **(Vor. ber. blz. 267 H.)**

E. **NEDERLAND. — Steun van den eierprijs.** — Het voornemen bestaat, om tot steun van den eierprijs, in de eerstkomende maanden 100 millioen eieren uit de markt te nemen en in koelhuizen op te slaan.
De Coöperatieve vereenigingen zullen bij verkoop in het najaar onder bepaalde voorwaarden een eventueel verlies door staatsgarantie gedekt vinden.
De waarde der opgeslagen eieren zal dan ongeveer *f* 3.500.000 bedragen. De eierprijs zal dus ongeveer 3½ cent moeten zijn.
Wegens algemeene inkrimping van den kuikenopfok mag verwacht worden, dat het risico voor het Rijk gering zal zijn.
De steun in dezen vorm werd in de Tweede Kamer door het Kamerlid baron van Voorst tot Voorst bepleit. Een wetsontwerp tot regeling van een garantie-uitkeering ten behoeve van de pluimveehouderij heeft het departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw verlaten. **(Vorig bericht blz. 260 C.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — Financiën.** — Het tekort van de Amerikaansche schatkist heeft op 9 April bijna het bedrag van twee milliard dollar bereikt. **(Vorig bericht blz. 157 E.)**

G. **ECUADOR. — Opstand.** — De regeering van Ecuador is den opstand geheel meester. De rust is weer hersteld. **(Vorig bericht blz. 298 E.)**

H. **BELGIE. — Leening Antwerpen.** — De gemeenteraad heeft een voorstel tot het aangaan van een 6% leening ten bedrage van 110 millioen francs bij het Crédit Communal de Belgique, aangenomen. Deze leening is bestemd om het evenwicht der begrooting te verzekeren.

I. **SCHEEPSBOUW. — Nederl. Scheepsbouw Maatschappij.** — De Nederlandsche Scheepsbouw Mij. heeft voor buitenlandsche rekening opdracht gekregen voor den bouw van twee dubbelschroef motor-, passagiers- en vrachtschepen van circa tienduizend ton. **(188 G.)**

K. **IERLAND. — Ulster.** — De Minister van Arbeid van Ulster heeft een verklaring afgelegd, waarin hij zegt, dat Noord-Ierland geenszins bereid is zich aan te sluiten bij den Ierschen Vrijstaat. **(302 C.)**

L. **LUCHTVAART. — Vliegveld in Zuid-Limburg.** — Het vliegveld, dat in Zuid-Limburg zal worden tot stand gebracht, zal op het plateau van den Blomberg tusschen de gemeenten Beek en Ulestraten worden aangelegd. Het vliegveld zal zich uitstrekken langs de linkerzijde van den Rijksweg Sittard—Maastricht.

M. **VOLKENBOND. — Rapport Financieele Commissie.** — De volkenbondsraad is in buitengewone zitting bijeengekomen, om stelling te nemen ten opzichte van het rapport der financieele commissie, over den financieelen toestand van Oostenrijk, Bulgarije, Hongarije en Griekenland.
De rapporteur, de Noorsche gezant te Parijs, Colban, zeide, dat een duurzame hulp aan de betrokken landen niet verleend kan worden zoo lang de groote problemen — herstelbetalingen en politieke schulden — niet worden opgelost. Hij verklaarde echter ook, dat hij niet in staat is, concrete voorstellen te doen, doch dat hij het aan den raad overlaat, zijn conclusies uit het rapport te trekken.
Bij de beraadslagingen in den raad van den volkenbond over de positie van Oostenrijk, Bulgarije, Hongarije en Griekenland, wees de Engelsche minister van Buitenlandsche Zaken, Simon er o.a. op, dat nieuwe leeningen nieuwe belastingen voor de betrokken landen zouden beteekenen.
Grandi, de Italiaansche minister van Buitenlandsche Zaken, legde er den nadruk op, dat Italië alles in het werk zal stellen om een verbetering in den toestand te brengen.
Staatssecretaris von Bülow sprak over de noodzakelijkheid om de Oost-Europeesche staten in staat te stellen op eigen voeten te kunnen staan. **(275 G.)**

N. **FRANKRIJK. — Contingenteering Radio-artikelen.** — Volgens de officeele cijfers voor de contingenteering van radio-artikelen voor het tweede kwartaal mag Nederland 2154 quintalen invoeren tegen 2376 in het eerste kwartaal. **(Vorig bericht blz. 205 D.)**

A. **NEDERLAND. — Mengverbod voor Margarine.** — Naar de Telegraaf met zekerheid verneemt, heeft de regeering uit de verschillende voorgestelde systemen dat van een mengverbod voor margarine gekozen. De veronderstelling, dat daarbij een mengpercentage van 50% gekozen zal worden schijnt niet te gewaagd, zoodat dan een melange half margarine half natuurboter in den handel zal komen. **(Vor. ber. blz. 208 F.)**

B. **NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank.** — Aan de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer over het wetsvoorstel tot dekking van het verlies van de Nederlandsche Bank geleden in het boekjaar 1 April 1931/31 Maart 1932 ontleenen wij o.a.:
Een schriftelijke of mondelinge verklaring, dat de Nederlandsche Bank geen verlies op haar pondenbezit zou lijden, is door de Bank van Engeland niet gegeven. De leiding van de Bank van Engeland had evenwel de meest geruststellende verklaringen afgelegd over den vasten wil van de Engelsche regeering en van de Bank van Engeland om den gouden standaard te handhaven. **(Vor. ber. blz. 255 H.)**

C. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — Ten einde van de diverse regeeringen het lucifers-monopolie te verkrijgen, heeft het Kreuger-concern aan de onderstaande landen in ruil voor obligaties, de volgende sommen geleend:

Duitschland	£ 25.000.000	Litauen	£ 1.200.000
Hongarije	7.200.000	Guatemala	500.000
Polen	6.500.000	Estland	420.000
Roemenië	6.400.000	Bolivia	400.000
Joegoslavië	4.500.000	Ecuador	600.000
Griekenland	2.000.000	Danzig	200.000
Turkije	2.000.000		
Letland	1.200.000		£ 58.120.000

De aan Frankrijk geleende £ 15.000.000 zijn terugbetaald. **(Vorig bericht blz. 298 D.)**

D. **MANDSJOERIJE. — Bomaanslag op troepentrein.** — Volgens de „Nichi Nichi" is een bomaanslag gepleegd op een trein in Mandsjoerije, die Japansche troepen vervoerde. Elf Japansche officieren en soldaten werden gedood, negentien ernstig en vier en zeventig licht gewond.
De trein derailleerde en viel in een ravijn, 10 mijlen ten Oosten van Charbin. **(Vor. ber. blz. 301 F.)**

E. **DUITSCHLAND. — Crisiscongres der Duitsche vakbeweging.** — In de zittingzaal van den rijksdag is het buitengewone congres der Duitsche vakbonden, het z.g. crisiscongres, bijgewoond door vele honderden vakvereenigingsvertegenwoordigers, geopend met een rede van den voorzitter van het algemeene Duitsche vakverbond, Theodor Leipart. Aanwezig waren o.m.de Pruisische minister-president Braun, de rijksministers Stegerwald en Warmboldt; rijksdagpresident Loebe en de Pruisische ministers Klepper, Severing en Hiertsiefer.
In een uitvoerige rede behandelde Leipart verschillende actueele politieke en sociale kwesties, in het bijzonder het vraagstuk der werkloosheid.

F. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voorstellen van Italië, Joegoslavië, Denemarken en andere landen.** — De gedelegeerden van Italië, Brazilië, Turkije, Uruguay, Perzië, Joegoslavië, Spanje, Polen, Japan en Denemarken hebben heden allen aan de discussies deelgenomen.
Nadat Litwinov en Gibson met nieuwe voorstellen gekomen waren, zijn ook Grandi, Marinkowitsj, Munch, Rouchdy Bey en de Perzische gedelegeerde, Ala Khan, eveneens nog met nieuwe voorstellen gekomen.
De voorstellen van Grandi (Italië) zijn een tot in alle technische onderdeelen uitgewerkte preciseering van de bekende Italiaansche denkbeelden over de afschaffing van alle gevaarlijke aanvalswapenen zoowel van de land- als zee- en luchtmacht.
Marinkowitsj (Joegoslavië) legde den nadruk op de noodzakelijkheid van een overeenkomst, waarbij alle staten zich zouden verplichten, gemeenschappelijk zich tegen een staat te richten, welke in een oorlog verboden aanvalswapenen of verboden oorlogsmethoden, zooals gas, zouden gebruiken.
De voorstellen van Munch (Denemarken) beoogen de afschaffing van alle aanvalswapenen.
De Perzische delegatie wenscht een internationaliseering van de wapenfabricatie, terwijl de Turksche regeering voorgesteld heeft, in artikel I reeds duidelijk te doen uitkomen, dat de bewapeningsvermindering ten doel moet hebben geleidelijk een bewapeningsgelijkheid tusschen de verschillende mogendheden in het leven te roepen.
De eindindruk van deze eerste debatten na de hervatting van het werk is, dat, indien de ontwapeningsconferentie door een stemming het meeningsverschil zou kunnen beslissen, Gibson met overgroote meerderheid de overwinning zou behalen.
Tardieu vond voor zijn plan alleen bij Uruguay en in zekere mate bij Joegoslavië ondersteuning.
De vergadering is tot den 18den April verdaagd.
(Vorig bericht blz. 303 A.)

G. **VOLKENBOND. — Memel.** — De regeeringen van Groot-Brittannië, Frankrijk, Italië en Japan hebben door tusschenkomst van haar diplomatieke vertegenwoordigers te 's-Gravenhage ter griffie van het Permanente Hof van Internationale Justitie een request ingediend, waarbij zij volgens artikel 17 van de conventie betreffende het gebied van Memel een actie instellen tegen de Litausche regeering. Dit artikel houdt de toestemming in van de Litausche regeering, dat elk meeningsverschil over vragen van juridischen of van feitelijken aard betreffende de bepalingen van genoemde conventie, gerezen tusschen Litauen en één der voornaamste geallieerde mogendheden, welke lid is van den Volkenbondsraad, op verzoek van de wederpartij zal worden onderworpen aan het oordeel van het Permanente Hof van Internationale Justitie.
(Vor. ber. blz. 233 I. en Memel blz. 275 E.)

H. **ENGELAND. — Tropische ziekten.** — Sir Austen Chamberlain heeft in de Londensche School voor Hygiëne en Tropische Geneeskunde verklaard, dat het aantal sterfgevallen in het Britsche Rijk als gevolg van tropische ziekten in 35 jaar met 92% is gedaald. In 1896 bedroeg het gemiddelde percentage sterfgevallen in het tropische deel van het Britsche Rijk 100 per 1000 inwoners per jaar. De laatste jaren bedroeg het percentage 8 à 9.

I. **RADIO. — Radio in de rimboe.** — Op de kortegolfstations in Noord-Rhodesia, die ver in de binnenlanden werkende regeeringsambtenaren onderling en met het centrale bestuur verbinden, wordt de zendenergie van 140 K.W. geleverd door twee op een soort stationnaire tandem gezeten negers, die zonder veel moeite door te trappen een dynamo in beweging brengen. Deze stations kunnen op de golven tusschen 40 en 60 M. zenden, terwijl de ontvangtoestellen een golfbereik hebben van 10—200 M. **(Vor. ber. 301 A.)**

K. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Disconto.** — De Nationale Bank van Tsjecho-Slowakije heeft het disconto van 6% tot 5% verlaagd.

14 APRIL 1932

L. **ENGELAND. — Katoenindustrie.** — De spinners van fijn katoen, welke 15 millioen weefgetouwen controleeren en 90.000 werklieden in bedrijf hebben, hebben er in toegestemd de productie met 20% te verminderen.

A. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — De Zweedsche staat zal een grootsche steunactie voor de Kreugerbanken, in de eerste plaats de Skandinaviska Kredit A.B., ondernemen, een actie welke den staat 235 millioen kost. **(Vorig bericht blz. 305 C.)**

B. **SCHEEPVAART. — Transatlantisch Passagiersverkeer.** — De verkeerscijfers der 17 transatlantische passagiersreederijen geven over 1931 een daling van het passagiersvervoer te zien met 317.105 personen. Het totale verkeer beliep in 1930 nog 1.002.353 personen, in 1931 daarentegen 685.248. De daling bedraagt 31.64 %. Voor de verschillende reederijen zijn de cijfers als volgt:

	Aantal Passagiers 1930	1931
Atlantic Transport	9.426	4.820
Canadian Pacific	112.854	73.174
French Line	82.279	63.741
Cosulich Line	7.912	7.883
Cunard Line	171.392	105.297
Anchor Line	46.071	28.151
Anchor Donaldson Line	14.334	9.669
Gdynia America Line	12.117	8.241
Holland-Amerika Lijn	31.940	19.419
Hamburg-Amerika Line	70.946	54.025
Norddeutscher Lloyd	145.003	117.671
Noorsche Amerika-Lijn	19.127	12.511
Scandinavian American Line	20.080	11.563
Zweedsche Amerika-Lijn	35.245	27.020
Red Star Line	27.638	22.481
United States Lines	65.408	43.083
White Star Line	130.580	76.498

(Berl. Börs. Cour.) **(Vorig bericht blz. 304 I.)**

C. **DUITSCHLAND. — 15.200 smokkelaars in één jaar.** — Het aantal gearresteerde smokkelaars in het Nederlandsch-Duitsche grensgebied bedroeg in een periode van één jaar 15.200. **(Vor. ber. blz. 133 G.)**

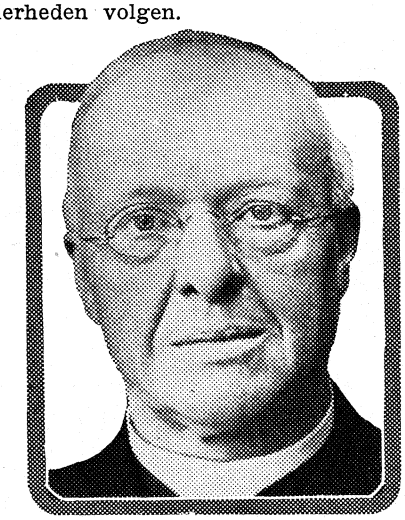
D. **NEDERLAND. — Diamant-industrie.** — Zooals het raadsverslag vermeldt, heeft de gemeenteraad van Amsterdam voor kennisgeving aangenomen de nota van B. en W. betreffende de werkverruiming in de diamant-industrie. Door de goedkeuring van deze nota is overeenstemming verkregen tusschen alle partijen. Voor de loonberekening worden de buitenlandsche loonen als grondslag aangenomen.
Naar men verwacht zal binnenkort een 500-tal diamantbewerkers aan den arbeid kunnen gaan. **(273 I.)**

E. **NEDERLAND. — Contingenteering Rund- en Kalfsvleesch.** — Bij K. B. is, blijkens een mededeeling in de St.Crt., de tijdelijke beperking van den invoer van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch en van den invoer van bevroren rund- en kalfsvleesch verlengd tot 16 Juli 1932.
(Vor. ber. Vleeschinvoer, 269 F.)
(Vor. ber. Contingenteering, 300 L.)

F. **FRANKRIJK. — Invoer van boter.** — Volgens het Fransche departement van Landbouw is het contingent buitenlandsche boter, dat in den loop van het tweede kwartaal van dit jaar in Frankrijk ingevoerd zal mogen worden, verhoogd met 12.000 quintal, welke hoeveelheid vóór 5 Mei geïmporteerd moet zijn. **(Vorig bericht blz. 304 N.)**

G. **RUSLAND. — Weermacht.** — Wij ontleenen aan „Stockholms-Tidningen" de volgende statistische gegevens over de legersterkte van Sovjet-Rusland.
Vredeseffectief 1.478.000 man; algemeene mobilisatie 3.600.000 man; ieder infanterie-regiment beschikt over 2867 geweren, 25 mitrailleur-geweren, 54 lichte mitrailleurs, zes infanterie-kanonnen en zes stukken snelvuurgeschut. Italië en Engeland hebben 400 tanks geleverd. Fokker en Tsjecho-Slowakije hebben vele vliegtuigen geleverd en Rusland beschikt op dit oogenblik over 2000 vliegtuigen, w.o. 800 toestellen voor de verkenning, 400 bombardementtoestellen, 400 jagers, 400 watervliegtuigen en verder 2 luchtschepen. Volgens het vijfjarenplan moet Rusland binnen drie jaar over 5000 vliegmachines beschikken.
(Stockholms-Tidningen)

H. **Dr. J. TH. DE VISSER OVERLEDEN.** — In het Roode-Kruis Ziekenhuis te 's-Gravenhage is op 75-jarigen leeftijd overleden, de Minister van Staat en oud-minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen dr. J. Th. de Visser. Uit het rijke en zeer werkzame leven van dr. de Visser laten wij eenige bijzonderheden volgen.

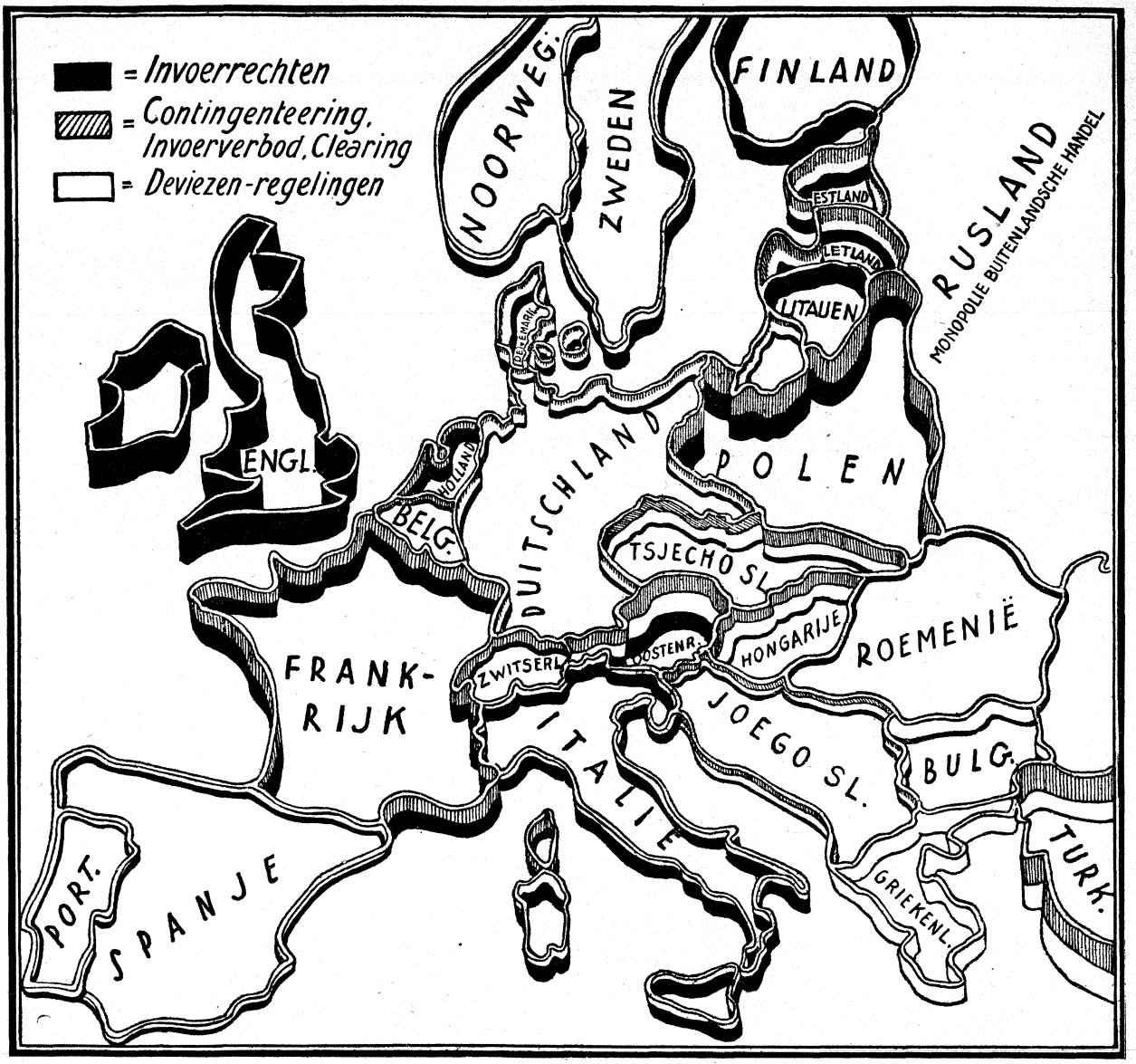

Dr. J. Th. de Visser †.

Dr. Johannes Theodoor de Visser werd 9 Februari 1857 te Utrecht geboren. Hij studeerde in zijn vaderstad en promoveerde op 5 Mei 1880 summa cum laude tot doctor in de theologie op een proefschrift getiteld: „De daemonologie van het Oude Testament". In hetzelfde jaar deed hij zijn intrede als predikant. In 1896 was dr. de Visser mede-oprichter van den Chr.-Historischen Kiezersbond, terwijl hij in 1908 voorzitter werd van de Chr.-Hist. Unie. Een en ander bracht hem in de politiek. In 1897 werd hij als Kamerlid voor Rotterdam I gekozen, daarna vertegenwoordigde hij als Chr.-Hist. afgevaardigde achtereenvolgens de districten Amsterdam II, Leiden en Katwijk. Van 1918 tot 1925 vervulde dr. de Visser het ambt van minister van Onderwijs en was van 1925—1929 weer Tweede Kamerlid. Als lid der volksvertegenwoordiging legde hij zich in hoofdzaak toe op sociale vraagstukken, zooals arbeidersbelangen en onderwijs. In 1898 stichtte hij den „Chr.-Hist. Werkmansbond", waarvan het orgaan „De Voorzorg" onder zijn leiding stond.
Tusschen het Koninklijke Huis en dr. de Visser bestonden hechte banden. In verscheidene gevallen is hij door H. M. de Koningin als bijzonder raadsman geroepen.
Onder zijn geschriften noemen wij het standaardwerk „Kerk en Staat", „Hebreeuwsche Archeologie", „Onze Plichten" en „De Chr. Sociale beweging van onzen tijd."
Dr. de Visser was een groot Nederlander, een beminnelijk mensch en een figuur van breede beteekenis.

I. **DUITSCHLAND. — Oproep van Hitler.** — Naar aanleiding van het verbod van de S.A. en S.S.-formaties, heeft Hitler een oproep tot zijn partijgenooten gericht, waarin hij zijn kameraden aanraadt het geloof in de toekomst van het Duitsche volk, in de grootheid van het vaderland en aan de overwinning niet te verliezen. **(Vorig bericht blz. 304 D.)**

A. **DRIEVOUDIGE TARIEFMUREN IN EUROPA. —**

(Berliner Tageblatt)

B. **RADIO. — Station Bandoeng stopgezet. —** De muziekuitzendingen van de voor internationaal telefoonverkeer bestemde zenders P.L.E. en P.L.V., welke geruimen tijd werden gehouden, hoofdzakelijk ten behoeve van luisteraars in Nederland, zullen einde Mei '32 wegens bezuiniging worden gestaakt.
(Vorig bericht blz. 73 G.)

C. **NEDERLAND. — Loonconflict in de Venen. —** In verband met het feit, dat de conferentie tusschen de besturen van den Vervenersbond, de arbeidersorganisaties en den rijksbemiddelaar, geen resultaat heeft gehad, zijn ongeveer 500 arbeiders in staking gegaan. Het loonverschil bedraagt 20%.

D. **DUITSCHLAND. — Persuitlatingen. - Nat.-Soc. formaties. — Frankrijk:** De Fransche bladen maken met groote voldoening van de ontbinding der Nat.-socialistische stormafdeeling melding.

Engeland: Bij de beoordeeling van het verbod der Nationaal-socialistische militaire organisatie, houdt de Engelsche pers zich volkomen aan de officieele motiveering en verklaart, dat de verdere ontwikkeling der Duitsche toestanden nog ernstige zorg blijft baren.

Italië: De fascistische pers meldt, dat de Duitsche sociaal-democraten door een idee-fixe voor gevaren worden beheerscht. De Fransche veiligheidswaan heeft ook hun aangestoken. **(Vor. ber. blz. 306 I.)**

E. **NEDERLAND. — De Koningin bezoekt Aalsmeer.** — H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana met klein gevolg brachten onverwachts een bezoek aan Aalsmeer. De hooge gasten namen eerst het drukke bedrijfsleven in de veiling „Bloemenlust" in oogenschouw.
H. M. en de Prinses werden ontvangen door den secretaris van den Aalsmeerschen Tuinbouwbond en den voorzitter van „Bloemenlust". De Koningin en de Prinses onderhielden zich langen tijd met verscheidene kweekers om zich persoonlijk van den gang van zaken op de hoogte te stellen.

15 APRIL 1932

A. **NEDERLAND. — Export Margarine.** — Hieronder volgt een overzicht van den Nederlandschen margarine-export in 1930 en 1931:

	1931 (in 1000 K.G.)	1930	1931 (in *f* 1000)	1930
Jan.	5.623	6.230	3.190	3.490
Febr.	4.677	5.729	2.523	3.188
Maart	5.225	6.948	2.695	3.934
April	4.887	5.031	2.383	2.790
Mei	4.921	5.833	2.308	3.282
Juni	4.995	5.493	2.283	3.106
Juli	5.523	4.779	2.471	2.771
Aug.	4.051	6.232	1.801	3.567
Sept.	4.272	4.626	1.880	2.668
Oct.	5.291	6.310	2.192	3.601
Nov.	2.725	4.907	1.050	2.755
Dec.	2.407	6.714	981	3.184
Totaal	54.597	68.832	25.757	38.336

(Vorig bericht blz. 305 A.)

B. **CHINA. — Bijeenkomst der Kwomintang.** — Het partijcongres der Kwomintang te Loyang heeft een resolutie aangenomen, waarin de politiek der partij wordt goedgekeurd en het vertrouwen in de regeering wordt uitgesproken. De groote meerderheid heeft het voorstel der oppositie inzake regeeringsreconstructie afgekeurd.

C. **DUITSCHLAND. — Invoer. - Boter-contingenteering.** — De Rijksminister van Landbouw heeft bij decreet het invoercontingent voor boter over het tweede kwartaal van 1932 met 1200 ton verhoogd. De invoertermijn voor deze hoeveelheid loopt 5 Mei af.

(Vorig bericht blz. 176 A.)

D. **NEDERLAND. — Nederl. Spoorwegen. - Goederentarieven.** — Verschenen is het verslag van de bij beschikking van den Minister van Waterstaat van 13 Januari 1931 onder voorzitterschap van prof. mr. F. de Vries ingestelde commissie van onderzoek betreffende de huidige goederentarieven der Nederlandsche Spoorwegen, in het bijzonder omtrent die voor den uitvoer van land- en tuinbouwproducten.
De commissie-de Vries is van meening, dat er geen aanleiding bestaat voor de veronderstelling, dat het niveau der vrachtprijzen door gebrek aan economisch en commercieel inzicht te hoog is, en motiveert in het bijzonder waarom verlaging daarvan in het belang van de tuinbouwproducten en aardappelen verwerpelijk is.

E. **JOEGOSLAVIE. — Overstroomingen.** — Zuid-Slavië wordt door een overstrooming geteisterd, die steeds ernstiger afmetingen aanneemt. Behalve Save en Theiss is thans ook de Donau buiten zijn oevers getreden, zoodat het water van alle kanten de laagvlakten in het Noorden des lands overstroomt. Meer dan 30.000 personen zijn dakloos.

F. **NEDERLAND. — Uitvoer van Bacon.** — Gedurende de laatste zeven jaren heeft Nederland per jaar 40 à 50 millioen K.G. varkensvleesch naar Engeland gezonden, dat in normale tijden ± 50 millioen gulden opbracht. Thans is er in Engeland een krachtig streven, om den bacon-invoer van 42 millioen pond sterling met overheidshulp sterk te reduceeren. De Engelsche regeering bereidt een stelsel tot steunverleening voor, o.a. beperking van den invoer.

(Vor. ber. In- en Uitvoer, 299 K.)

G. **ITALIE. — Een wolkenkrabber van 2000 jaar.** — Sinds kort is aan den voet van de hooge steile trap, die naar den strengen voorgevel van Aracoeli leidt het opgravingswerk hervat van een complex ruïnes, die reeds voor jaren gevonden waren. Dit oeroude gebouw zal nu tot aan de fundamenten blootgelegd worden. Het dateert uit den tijd van Rome's overgang van Republiek tot Keizerrijk. Niet daarom alleen is het van belang, maar meer nog, omdat men heeft kunnen vaststellen, dat het indertijd zeven of acht verdiepingen gehad moet hebben en dus het model van een antieken wolkenkrabber is. Het is bijna ongeloofelijk, wat de Romeinen hier met hun betrekkelijk primitief bouwmateriaal tot stand gebracht hebben. Van nog grooter belang echter is de vrijmaking van het Marcellus Theater, dat tot voorbeeld voor alle Romeinsche theaters strekte, zelfs voor het veel grootere en luxueuzere Colosseum.

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nederlands voorstellen.** — De Nederlandsche delegatie ter ontwapeningsconferentie, onder leiding van den minister van Buitenlandsche Zaken, jhr. Beelaerts van Blokland, heeft overeenkomstig haar reeds eerder aangekondigd voornemen gedetailleerde voorstellen ingediend, waarvan de strekking is de ontwerp-conventie van de commissie-Loudon op verschillende punten aanzienlijk te versterken.
Onze regeering stelt voor:
1. Een wijziging van de ontwerp-conventie, doordat ook de geoefende reserve-troepen zullen worden beperkt en verminderd.
2. Beperking van oorlogsmaterieel der landmacht, in het bijzonder mitrailleuses, kanonnen en tanks, voor zoover deze niet geheel zullen worden afgeschaft.
3. Een verbod van automatische contact-mijnen in volle zee.
4. Een verbod van ieder werpen van bommen uit de lucht, met welk middel ook.
5. Volkomen openbaarheid van bewapening.

(V. b. 305 F.; v. b. Beelaerts v. Blokland, 214 G.)

16 APRIL 1932

I. **VOLKENBOND. — Financieele Commissie. - Donau-Staten.** — De raad van den Volkenbond hield op 15 April '32 een openbaring zitting ter behandeling van het rapport der financieele commissie van den Volkenbond, betreffende den toestand in Oostenrijk, Hongarije, Bulgarije en Griekenland.
Het resultaat der beraadslagingen werd samengevat in een resolutie, waarin verklaard wordt, dat de raad hoopt, dat Oostenrijk het evenwicht in de begrooting zal handhaven en een goede oplossing voor de Bankvraagstukken zal vinden.
Ten aanzien van Hongarije verlangde de financieele commissie een ingrijpende verlaging der Hongaarsche begrooting en een Stillhalte overeenkomst tusschen Hongarije en zijn crediteuren.
Voor Bulgarije werd de betaling van zijn buitenlandsche schulden voor zes maanden, dus voorloopig tot September 1932, met de helft verminderd.
Ten opzichte van Griekenland nam het comité, nadat de Grieksche gedelegeerde Venezelos den slechten financieelen toestand van Griekenland had toegelicht, een resolutie aan, waarbij het zich accoord verklaart met de voorloopige staking van den amortisatiedienst tot een bedrag van 300 millioen drachmen per jaar. Tevens verzoekt het comité de Grieksche regeering, om wat de staking der couponbetaling betreft, onderhandelingen met de leeninghouders aan te knoopen.

(Vor. ber. 304 M.; v. b. Donau-Staten, 285 K.)

K. **LUCHTVAART. — Dr. Eckener te Amsterdam.** — In de aula van het Koloniaal Instituut te Amsterdam hield Dr. Hugo Eckener voor de Afd. voor Verkeer en Verkeerstechniek van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs op 14 April '32 een voordracht met lichtbeelden over Zeppelin-luchtschepen. Na zijn verschillende tochten van Friedrichshafen naar Japan, Noord- en Zuid-Amerika en het Poolgebied te hebben toegelicht, sprak Dr. Eckener aan het einde van zijn voordracht over de mogelijkheid van een luchtverkeer door middel van luchtschepen met Nederlandsch-

Indië. Hij meende, dat vóór men die vraag kan beantwoorden, de route eerst meteorologisch bestudeerd moet worden, en dat men eerst zal moeten onderzoeken, of een regelmatig verkeer wel mogelijk is. In verband met de belangstelling die in Nederland voor die verbinding bestaat, was spr. van plan die route zelf te gaan bestudeeren.

A. **FRANKRIJK. — Diamantinvoer.** — De Fransche regeering heeft het invoerrecht op geslepen diamant verhoogd van 2% tot 4%. Het invoerrecht op ruwe diamant is onveranderd gehandhaafd op 2%. **(218 L.)**

B. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Scheurleer & Zoonen, 's-Gravenhage.** — De Haagsche rechtbank heeft naar aanleiding van het door mr. J. van Kuyk namens de bankiersfirma Scheurleer & Zoonen ingediende verzoek om surséance van betaling, tot voorloopige bewindvoerders benoemd, mr. A. F. Visser van IJzendoorn en den heer E. J. H. van Delden, directeur van de Ned. Ind. Handelsbank.
Verder heeft de Haagsche rechtbank bepaald, dat de vergadering van schuldeischers zal plaats hebben op 17 Sept. '32 om 10 uur.
Blijkens den staat van baten en lasten bedragen de baten *f* 9.978.884 en de lasten *f* 9.770.119, zoodat er een voordeelig saldo is van *f* 208.765.
In het request tot de aanvraag om surséance wordt opgemerkt dat de debiteuren, die in den staat tot een bedrag van ruim *f* 5.000.000 zijn opgevoerd, niet als volwaardig kunnen worden beschouwd. **(V. b. 301 L.)**

C. **LUCHTVAART. — Vliegongeluk bij Soerabaja.** — Een Dornier-marine-vliegboot, die voor een nachtelijke oefening uit het marinevliegkamp Moro Krembangan was opgestegen, is bij een landingsoefening verkeerd gedaald en met den neus schuin in zee terecht gekomen. Het toestel vloog in brand. De uit vier personen bestaande bemanning is omgekomen. **(Vorig bericht blz. 158 E.)**

D. **NEDERLAND. — Nieuwe veeziekte.** — Eenigen tijd geleden openbaarde zich in de Rijnstreek, in de gemeente Bodegraven, een ziekte onder het rundvee, die beperkt bleef tot drie boerderijen. Het verloop der ziekte was snel en doodelijk. De Rijksserum-inrichting, het wetenschappelijk instituut van den Veeartsenijkundigen Dienst, stelde een onderzoek in en het gelukte den aard der ziekte vast te stellen. Het bleek te zijn een zeldzaam voorkomende infectieziekte, genaamd de ziekte van Aujesky, voor zoover bekend vooral in Brazilië voorkomende.
Men heeft hoop de uitbreiding op groote schaal der ziekte te voorkomen.
Voor den uitvoer bestaat niet het minste gevaar, daar de hier te lande gebruikelijke quarantaine van het uit te voeren vee alle waarborgen biedt om tijdig eventueele gevallen te onderkennen. **(V. b. 273 D.)**

E. **JAPAN. — Nieuwe Sociaal-democratische partij.** — In de Japansche sociaal-democratische partij heeft een scheuring plaats gehad. Zij was met haar tweemaal honderdduizend leden tot dusver de sterkste proletarische macht. De splitsing is een uiting van een grooter verzet in Japan tegen het kapitalisme en van het verlies van vertrouwen in de regeering.

F. **NEDERLAND. — De Koningin bezoekt Noordwijk.** — H. M. de Koningin, vergezeld van de Prinses en den Prins, heeft heden een bezoek gebracht aan het Florapark te Noordwijk.
De koninklijke familie werd ontvangen door den burgemeester, jhr. van de Mortel, waarna de leden van het tentoonstellingsbestuur aan de gasten werden voorgesteld. Bij den rondgang over het terrein onderhield de koningin zich met verschillende inzenders en informeerde belangstellend naar den toestand in de kweekerskringen. **(Vorig bericht blz. 271 E.)**

G. **INTERNATIONALE SAMENWERKING.** — Door het Intern. Verbond van Vakvereenigingen wordt te Genève een internationale economische conferentie gehouden waaraan, behalve de vertegenwoordigers der bij het I.V.V. aangesloten vakvereenigingen en geestverwante gedelegeerden op de Internationale Arbeidsconferentie, ook deelnemen vertegenwoordigers van niet-aangesloten vakvereenigingen uit Zuid-Amerika en het Verre Oosten..
De voorzitter van het I.V.V., de Engelschman Citrine, opende de bijeenkomst met een rede, waarin hij er op wees dat het I.V.V. vooral een actie wil voeren voor de volgende drie hervormingen: a. Het beter organiseeren van de economische bedrijvigheid; b. Het uitvoeren van groote openbare werken ter bestrijding van de werkloosheid; c. Het invoeren van de 40-urige arbeidsweek onder behoud van de thans bestaande loonen. **(Vorig bericht blz. 104 E.)**

17 APRIL 1932

H. **NEDERLAND. — Ned. Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel.** — Aan het jaarverslag van de Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel ontleenen wij, dat het ledental op 1 Januari 1932 19.913 bedroeg.

I. **ZUID-AMERIKA. — Aardbevingen.** — Het zuidelijke gedeelte van Zuid-Amerika werd door een ontzettende ramp geteisterd. Hevige aardschokken hebben in de steden Mendoza en San Rafaël plaats gehad. De vulkaan Descabazado, op de grens van Chili en Argentinië gelegen, welke reeds lang als uitgedoofd werd beschouwd, was tot eruptie gekomen. In de Cordilleras waren acht vulkanen in volle werking, die onafgebroken asch uitstootten, zoodat Argentinië en Chili in aschwolken waren gehuld. Een dikke aschlaag bedekt de Pampas en de steden. Geheele districten waren in duisternis gedompeld. Het stadsverkeer te Buenos Aires lag volkomen stil. Door de zwaveldampen en den dichten rook waren de naar het aardbevingsgebied gezonden verkenningsvliegtuigen gedwongen terug te keeren. Van dooden wordt tot dusver geen melding gemaakt.
Inmiddels is de activiteit der vulkanen in de Andes afgenomen.

K. **BELGIE. — Taalkwestie in het leger.** — De statistiek betreffende de taal-keuze der recruten van de lichting 1932 heeft uitgewezen, dat het percentage soldaten, dat in de Vlaamsche landstreken het Nederlandsch als beveltaal verkiest, de 80 procent bereikte. Voor het geheele land vroegen 21.000 recruten of 54 procent van het totaal bij Vlaamsche en 18.000 of 46 procent bij Waalsche regimenten te mogen dienen. **(Vorig bericht blz. 239 F.)**

L. **RADIOFORUM. — Internationale radio-organisatie.** — De voormalige Amerikaansche gezant te Stockholm, de heer Morris, heeft een nieuwe radio-organisatie op internationalen grondslag gesticht, die den naam „Radioforum" draagt.
De verschillende landen zullen in dit forum door commissies vertegenwoordigd worden, die tot taak hebben redenaars aan te zoeken voor het houden van radio-redevoeringen in een vreemde taal, speciaal bestemd voor bepaalde landen, waar die taal gesproken wordt.
De practische werkzaamheden van het Internationale Radio-Forum zijn in den afgeloopen nacht reeds aangevangen. Dr. Schacht heeft te middernacht in het Engelsch een redevoering, bestemd voor Amerika, uitgesproken.

M. **NEDERLAND. — Verdrag met Turkije.** — Minister Beelaerts van Blokland en de Turksche minister van Buitenlandsche Zaken, de heer Tewfik Roesjdi Bey, hebben op 16 April '32 te Genève een verzoenings- en arbitrage-verdrag onderteekend, dat

geheel overeenkomstig is met het Nederl.-Fransch arbitrageverdrag, dat Briand en minister Beelaerts een paar jaar geleden eveneens te Genève onderteekend hebben.
In dit verdrag met Turkije wordt dus ook aan het Permanente Hof voor Internationale Justitie te 's-Gravenhage het recht toegekend, de rechtsgeschillen tusschen beide landen te beslissen.

A. **VOETBAL. — Nederland—België.** — Het Nederlandsche elftal heeft heden de Belgische nationale ploeg met 2—1 geslagen. Ondanks het goede en sluitende spel ontbrak de ware stemming. **(296 M.)**

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Productie-ramingen voor 1932.** — Het Centr. Kantoor voor de Statistiek schat de productie van alle koffie-ondernemingen voor 1932 op 933.254 picols (Java 739.463, buitengewesten 193.791), de theeproductie (incl. opkoopthee) op 83.608 ton (Java 67.700, buitengewesten 15.908), de productie van alle rubberondernemingen op 167.763 (Java 71.897, buitengewesten 95.866). Deze raming is in verband met het op grootere schaal stopzetten van den rubbertap, niet veel hooger dan de werkelijke productie van 1931. Het Kantoor acht de taxatie echter aan den hoogen kant, aangezien omtrent het tappen van vele ondernemingen nog geen zekerheid bestaat.

18 APRIL 1932

C. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — Volgens de laatste berichten in de Zweedsche pers heeft Ivar Kreuger Italiaansche schatkistwissels ten bedrage van ver over de 300 millioen Kronen laten drukken. De Italiaansche wissels zijn voorzoover valt na te gaan niet als zoodanig gebruikt en ook niet als activa opgenomen. Waarschijnlijk hebben zij nergens anders voor gediend dan om bij credietonderhandelingen als stille reserve te dienen.
Volgens aanwijzingen van de A.B. Kreuger & Toll en de commissie van onderzoek, heeft de politie drie directeuren in hechtenis genomen, welke ervan worden beschuldigd Kreuger bij het scheppen van fictieve winsten en fictieve saldi behulpzaam te zijn geweest. Gearresteerd zijn K. H. Lange, directeur van de Financieele Mij. „Garanta" te Amsterdam, Sven H. Huldt, directeur van de Nederlandsche Bank voor Scandinavischen Handel te Amsterdam en H. Viktor Holm, directeur van de Financieele Mij. Kreuger & Toll te Amsterdam als boekhouder van de Continentale Investment A.-G. De genoemde mijen zijn practisch gesproken ficties en zijn alleen gebruikt om fictieve waarden te scheppen. **(Vor. ber. blz. 306 A.)**

D. **DUITSCHLAND. — Berlijn heeft een tekort van bijna Rm. 100 millioen.** — Uit het financieele verslag van de stad Berlijn blijkt, dat het tekort op de begrooting per 31 Maart '32 ruim 98½ millioen mark bedraagt. Dit tekort wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de daling van de belastingopbrengst van de ontvangen gelden van het Rijk en van Pruisen, alsmede door de per 31 Maart '32 tot bijna het dubbele van het vorige jaar gestegen crisis-uitgaven voor de werkloozen.

E. **VEREENIGDE STATEN. — Middle West Utilities Company.** — Drie „receivers" zijn benoemd voor de Middle West Utilities Company en nog eenige dochtermaatschappijen van de Insull Holding Cy. De totale verplichtingen der Middle West Utilities bedragen meer dan $ 275 millioen, welke de maatschappij niet kan nakomen.

F. **NEDERLAND. — Disconto Nederlandsche Bank.** — De Directie van de Nederlandsche heeft den rentestand als volgt vastgesteld:
Wissel-disconto op 2½%, promessen-disconto 3%, beleening van effecten en goederen 3% en voorschotten in rekening courant 3%. Deze percentages gaan op 19 April '32 in. **(Vorig bericht blz. 73 C.)**

G. **NEDERLAND. — De „Wilhelminabrug" te Maastricht.** — De nieuwe brug over de Maas te Maastricht, de „Wilhelminabrug", ontworpen door Ir. Bremer en onder leiding van de Hoofdingenieuren van den Rijkswaterstaat König en Volker voltooid, werd heden door den minister-president Ruys de Beerenbrouck en den minister van Waterstaat Reymer officieel geopend.
De oude brug, dateerend van 1298, zal nog in den vorm eener honoraire verbinding tusschen de beide Maasoevers blijven bestaan.

19 APRIL 1932

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Definitieve resolutie.** — De ontwapeningsconferentie is in het stadium der beslissingen gekomen. Het voorstel van de Tsjechische delegatie, inhoudende dat de conferentie het principe van de vermindering in étappes zal aanvaarden, werd door de andere gedelegeerden meer of minder gesteund. Op voorstel van den voorzitter Henderson werd terstond een kleine commissie ingesteld, die den tekst van de resolutie als volgt vaststelde: De herzieningen der ontwapeningsconventie zullen regelmatig binnen gepaste tijdsafstanden volgen; de eerste étappe, die thans zal worden afgelegd, zal een beslissende eerste stap naar een zoo laag mogelijk peil van bewapening moeten zijn. De resolutie is met algemeene stemmen aangenomen. **(Vorig bericht blz. 308 H.)**

I. **NEDERLAND. — Invoerbeperking van boter.** — Overwegende, dat het wenschelijk is tot tijdelijke beperking van den invoer van boter over te gaan, is bij Kon. besluit van 18 April '32 bepaald:
Gedurende het tijdvak van drie maanden, aanvangende 1 April 1932 en eindigende 30 Juni 1932, is de invoer van boter uit ieder land verboden, voor zoover deze meer bedraagt dan 100 ten honderd van de hoeveelheid, welke gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 uit dat land is ingevoerd. Onder boter wordt verstaan boter in den zin van artikel 1 der Boterwet. **(Vorig bericht blz. 306 E.)**

K. **DUITSCHLAND. — Proces over de werken van Van Gogh.** — De kunsthandelaar Otto Wacker, te Berlijn, verdacht van het in den handel brengen van vervalschingen van Van Gogh-schilderijen, is door de Berlijnsche Rechtbank tot 1 jaar gevangenisstraf veroordeeld.
Een dertigtal schilderijen van Van Gogh, welke Wacker in den handel had gebracht, en die hij, zooals hij beweert, van een Rus, die onbekend is gebleven, had gekocht, waren door experts als echt erkend. Later beweerden dezelfde experts, dat zij zich hadden vergist.

L. **VEREENIGDE STATEN. — Bestrijding werkloosheid.** — President Hoover heeft ter bestrijding van de werkloosheid invoering van de arbeidsweek van vijf dagen voorgesteld en heeft het Congres geadviseerd, te beginnen met toepassing er van voor de ambtenaren. **(Vorig bericht blz. 277 B.)**

M. **NEDERLAND. — Diamant-industrie.** — Naar wij vernemen is thans op een drietal fabrieken een klein aantal diamantslijpers aan het werk gegaan als gevolg van de bekende steunmaatregelen, ontworpen door de commissie ad hoc, waaraan de regeering haar goedkeuring gehecht heeft. **(Vor. ber. blz. 306 D.)**

A. **ONDERWIJS. — Hooger Onderwijs in Ned.-Indië.** — Het Centraal Kantoor voor de Statistiek publiceert het onderzoek naar de resultaten van het hooger onderwijs in Ned.-Indië. Geconstateerd wordt dat ultimo 1927 waren ingeschreven 215 studenten, welk aantal in 1931 was gestegen tot 434 voor de drie hoogescholen tezamen, n.l. 78 aan de techn. hoogeschool, 175 aan de rechtshoogeschool en 181 aan de medische hoogeschool. Deze snelle toeneming houdt verband met de ontwikkeling van het M. O. en den onbekrompen financieelen steun welke wordt verleend aan minvermogende studenten.
Op alle drie hoogescholen nam het percentage inheemschen toe in vergelijking met dat der Chineesche en Europeesche elementen, waarbij tevens wordt opgemerkt, dat de abituriënten van de algem. middelb. school veel grooter in aantal waren dan die van de H.B.S.
Per ultimo 1931 waren aan de techn. hoogeschool 40 docenten verbonden tegenover 78 ingeschreven studenten, voor de rechtshoogeschool waren die cijfers resp. 14 op de 175 en voor de medische hoogeschool 45 op de 181.
De technische hoogeschool leverde in 1931 van de generatie 1927 12½% afgestudeerden op, de rechtshoogeschool 13%. Het resultaat van de medische hoogeschool kan nog niet gemeld worden.
(Vor. ber. Ned. Oost-Indië 251 C.)

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Internationaliseering der luchtvaart.** — De door de Fransche regeering ter ontwapeningsconferentie ingediende voorstellen van 5 Februari, betreffende internationaliseering der luchtvaart, ter aanvulling der ontwapening, zijn thans in een memorandum, dat de Fransche delegatie ter ontwapeningsconferentie heeft gedeponeerd, uitvoerig toegelicht.
Het memorandum verklaart, dat internationaliseering der verkeersluchtvaart, geen afbreuk doet aan de werkelijke souvereiniteitsrechten der staten; zij schept alleen een effectief beletsel voor het aanwenden dezer luchtvaart voor militaire doeleinden, zonder haar ontwikkeling of technische verbetering tegen te gaan.
Het memorandum bedoelt met internationaliseering, dat luchtvaartuigen van een zekere, nog vast te stellen capaciteit, overgaan in het uitsluitend bezit van een internationale organisatie die b.v. „internationale luchtverkeersvereeniging" zou kunnen heeten.
Deze organisatie zou alle algemeene of economische vraagstukken van het luchtverkeer te regelen hebben, terwijl de exploitatie der verschillende luchtlijnen aan bedrijfsgemeenschappen zou worden overgelaten.
(Vorig bericht blz. 310 H.)

C. **NEDERLAND. — Joodsche Vrouwenraad.** — Onder voorzitterschap van Mevr. C. Wijsenbeek—Franken vergaderde te Amsterdam de „Joodsche Vrouwenraad". In haar openingsrede zeide Mevr. Wijsenbeek o.a.: „Bij de stichting van den Joodschen Vrouwenraad in Nederland hebben wij ons laten leiden door de gedachte aan een eenheid van het wereld-jodendom en aan de taak, die de vrouw in de gemeenschap van haar volk kan vervullen."

D. **ENGELAND. — Staatsfinanciën.** — De kanselier van de schatkist, Neville Chamberlain, heeft heden zijn met ongeduld verwachte begrootingsrede gehouden.
Chamberlain verklaarde dat de nieuwe invoerrechten tot dusver twee millioen pond sterling hebben opgebracht en dat door bezuinigingsmaatregelen en nieuwe belastingen de ramingen van September '31 niet alleen bereikt zijn, maar dat er zelfs nog een klein overschot van 346.000 pond is.
Feitelijk is de toestand echter £ 9 millioen gunstiger dan geraamd was. O.m. heeft Engeland als gevolg van de afneming der werkloosheid in plaats van £ 22 millioen, £ 34½ millioen kunnen bezuinigen. Dank zij de nieuwe douanepolitiek is £ 3 millioen meer ontvangen dan in November werd geraamd, terwijl de bierbelasting met £ 3¼ millioen niet geheel de raming van £ 4½ millioen heeft bereikt.
De inkomsten uit de alcoholbelasting waren opnieuw achteruitgegaan en zijn £ 1 millioen achtergebleven bij de verwachtingen. De successiebelasting brengt een verschil van £ 18 millioen, terwijl de inkomstenbelasting £ 15 millioen meer heeft opgebracht.
Chamberlain kondigde nog aan, dat de rechten op thee weer zullen worden ingevoerd en wel van 4 pence per pond van buitenlandsche thee en van twee pence per pond voor de uit het Britsche rijk afkomstige thee. Op de aanwezige voorraden zal een recht van twee pence per pond worden geheven. Een en ander zal £ 3.600.000 per jaar opbrengen.
De schuldbetalingen aan Amerika zijn niet op de begrooting geplaatst. **(Vorig bericht blz. 287 B.)**
(Vor. ber. Invoerrechten blz. 239 D.)

E. **BELGIE. — Nederl.-Belgisch verdrag.** — De Belgische pers raakt niet uitgepraat over de mislukking van de Nederlandsch-Belgische onderhandelingen. Zelfs vele Vlaamsche bladen verbergen niet, dat zij thans van Nederlandsche zijde werden teleurgesteld. De kwestie wordt over het algemeen zoo gezien, alsof de Rotterdamsche zakenlieden meer macht schijnen te hebben dan de Nederlandsche regeering. **(303 I.)**

F. **EUROPEESCHE SUIKERBIETENCULTUUR. — Verminderde bietenbouw.** — Uit de eerste antwoorden op de enquête van het internationale landbouwinstituut over den suikerbietenaanbouw in dit jaar blijkt, dat verschillende landen minder oppervlakte met bieten zullen verbouwen. Een vermindering van den bietenverbouw in Duitschland is waarschijnlijk op basis van de overeenkomst tusschen de bietenverbouwers en de suikerfabrikanten. In Italië en Hongarije is een overeenkomst tot stand gekomen, die tot een vermindering met 1/3 zal leiden, evenals in Roemenië. In Spanje verwacht men een vermindering met ¼, in Oostenrijk zal de bebouwde oppervlakte ongeveer gelijk zijn aan v. j., in Frankrijk ongeveer 3% grooter, evenals in Zwitserland. In de Sovjet-Unie zal de regeering de bebouwde oppervlakte met ca. 12% uitbreiden.

G. **ITALIE. — Brug over de zeeëngte van Messina.** — De „Corriere della Sera" meldt, dat de Italiaansche regeering een ontwerp van ir. A. Calabretta, hetwelk de overbrugging van de zeeëngte van Messina beoogt, in overweging heeft genomen. Dit ontwerp ligt reeds sinds 1930 in het Italiaansche verkeersministerie ter bestudeering, doch is wegens zijn reusachtige kosten nog niet tot uitvoering gekomen.
(Corriere della Sera)

H. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — De door de Buitengewone Volkenbondsvergadering samengestelde Commissie-van-Negentien is het in de op 19 April '32 gehouden vertrouwelijke zitting eens geworden over den tekst der resolutie inzake de vaststelling van den termijn waarbinnen de Japansche troepen uit Shanghai moeten worden teruggetrokken. Een te Shanghai uit vertegenwoordigers van China, Japan en vier belanghebbende groote mogendheden samen te stellen gemengde commissie zal den termijn vaststellen en in geval van niet aanneming door de beide strijdende partijen zal hierover aan de Commissie-van-Negentien rapport worden uitgebracht, welke dan verdere besluiten zal nemen.
(Vor. ber. Chin.-Jap. conflict 303 D.)

I. **DUITSCHLAND. — Verklaring van generaal Gröner.** — In een deel van de Duitsche pers werd er op aangedrongen, dat nu de S.A. en S.S. (Sturm-

abteilungen en Schutzstaffeln) door de regeering zijn ontbonden, ook de Stahlhelm en de Reichsbanner zouden moeten worden ontbonden. Generaal Gröner heeft hierop een verklaring aan de pers gezonden, waaraan wij o.a. ontleenen, dat noch de Stahlhelm noch de Reichsbanner wat het militaire karakter betreft, met de nat.-socialistische strijdtroepen zijn te vergelijken. Indien de Reichsbanner er de laatste maanden toe is overgegaan tegenover het optreden van de S.A. haar organisatie voor eventueele gewelddadige actie te versterken, dan verwacht hij van het inzicht der leiders van de Reichsbanner, dat, afgezien van de veranderingen, die tot dusver zijn aangebracht, al deze maatregelen zoo spoedig mogelijk ongedaan worden gemaakt. **(Vor. ber. blz. 246 A.)**

A. **CHINA. — Aardbeving.** — De provincie Hupeh (China) is door een hevige aardbeving geteisterd, waarbij honderden menschen het leven zouden hebben verloren.

B. **AMSTERDAM. — Museum Aziatische kunst.** — In het Stedelijk Museum te Amsterdam is op 16 April 1932 een museum voor Aziatische kunst geopend.

D. **NEDERLAND. — Sociale wetten. - Wederkeerige toepassing in België.** — Op vragen van het Kamerlid Kupers in verband met een op 16 October 1931 tusschen Nederland en België gesloten verdrag, betreffende de wederkeerige toepassing der invaliditeits- en ouderdomsverzekering, hebben de ministers Beelaerts van Blokland en Verschuur geantwoord, dat een dergelijk verdrag inderdaad gesloten is.
De tekst van het bedoelde verdrag komt binnenkort ter openbare kennis bij de indiening van het wetsontwerp tot goedkeuring van dat verdrag.

E. **HONGARIJE. — „Nepszava".** — Het socialistische dagblad „Nepszava", dat door de Hongaarsche regeering verboden was, waardoor een typografenstaking was uitgebroken, mag weder verschijnen.
(Vorig bericht blz. 298 L.)

20 APRIL 1932

F. **DR. G. A. NEUBERG OVERLEDEN.** — Te Kiel is op 38-jarigen leeftijd overleden Dr. Gustav Adolf Neuberg, de uitvinder der aseptische wondbehandeling. In tegenstelling tot de, door lord Lister ingevoerde, antiseptische wondbehandeling (hierbij werd gebruik gemaakt van bacteriëndoodende vergiften: oorspronkelijk opereerde hij in de z.g. carbolspray), waarbij weliswaar de kiemen der wondinfectie werden gedood, maar tevens de weefsels van het menschelijke lichaam vaak ernstig werden beschadigd, beoogt de aseptische wondbehandeling (school van von Bergmann) het tevoren kiemvrij maken van alles, dat met de wond in aanraking moet komen: langdurig borstelen en wasschen van de handen met warm water en zeep en alcohol, uitkoken en op andere wijzen steriliseeren van instrumenten, verbandmateriaal, handschoenen, operatiejassen, enz.

G. **FINLAND. — Moratorium voor boeren.** — De Finsche regeering heeft in den rijksdag een wetsontwerp ingediend, strekkende tot het verleenen van een gedeeltelijk moratorium voor de boeren tot 1 April 1933.

H. **ROTTERDAM. — Financiën.** — De Raad besloot B. en W. te machtigen met ingang van 1 Mei 1932 voor den tijd van 3 maanden kasgeldleeningen aan te gaan met dien verstande, dat het totaal bedrag der aldus aangegane schuld de som van *f* 40 millioen niet te boven zal mogen gaan.

I. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — De vertegenwoordiger van de Japansche regeering heeft verklaard, dat het besluit der Commissie-van-Negentien van den Volkenbond, waarbij de gemengde internationale commissie te Shanghai gemachtigd wordt, den termijn voor de evacuatie van Shanghai te bepalen, voor Japan volkomen onaannemelijk is.
(Vor. ber. Chin.-Jap. conflict 311 H.)

K. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — De Iersche minister-president De Valera heeft het aangekondigde wetsontwerp inzake de afschaffing van den eed van trouw bij den Ierschen Landdag ingediend. Hierbij zullen de landdagafgevaardigden worden ontslagen van den plicht den eed van trouw aan de Engelsche kroon af te leggen bij de eerste bijeenkomst na de nieuwe verkiezingen. Na een korte behandeling werd het wetsontwerp in eerste lezing aangenomen.
(Vorig bericht blz. 304 K.)

L. **CHILI. — Spoorwegverkeer tusschen Chili en Argentinië stopgezet.** — Het geheele verkeer op den Trans-Andes Spoorweg tusschen Argentinië en Chili, welke spoorweg zich in Engelsch bezit bevindt, is stopgezet, zoodat het reizen van Argentinië naar Chili op het oogenblik slechts per vliegtuig mogelijk is. Reeds eenigen tijd geleden heeft de spoorwegonderneming een ultimatum gericht tot de Chileensche regeering, waarin met stopzetting van het spoorwegverkeer gedreigd werd, indien Chili den tarieven-oorlog met Argentinië niet zou staken. Door de hooge invoerrechten is de opbrengst van het goederenverkeer van den Trans-Andes-Spoorweg met ruim een millioen Pond Sterling gedaald.

M. **NEDERLAND. — Wetsontwerp-Ebels aangenomen.** — De Tweede Kamer heeft op 20 April '32 het initiatief-wetsvoorstel-Ebels, houdende bijzondere maatregelen ten aanzien van loopende pachtovereenkomsten, met 73 stemmen tegen 1, die van den heer Wijnkoop, aangenomen.
De voorzitter der Tweede Kamer deelde mede, dat de heeren Ebels en Oud worden aangewezen voor de verdediging van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer.
Dit wetsvoorstel zal pachters, die door de tijdsomstandigheden hun pacht niet kunnen opbrengen, de gelegenheid geven den Kantonrechter gedeeltelijke of geheele vrijstelling te verzoeken. Worden pachter en verpachter het voor den Kantonrechter niet eens, dan beslist een pachtcommissie.
(Vor. ber. Pachtwetten blz. 207 B.)

N. **FRANKRIJK. — Invoerverbod van tuinbouwproducten en aardappelen.** — Het Fransche Staatsblad publiceert een decreet, waarbij met ingang van heden en bij wijze van wederkeerigheid (par mesure de réciprocité) wordt verboden de invoer en doorvoer uit Nederland van aardappelen, tomaten, levende planten en wortelstokken, bloembollen en versche groenten.
Bovendien wordt nog gemeld, dat ook ten aanzien van Engeland en Duitschland een invoerverbod is uitgevaardigd.
Zendingen, welke vóór 22 April zijn afgezonden, worden nog toegelaten.
De Directie van den Landbouw deelt nog het volgende mede:
„Pootaardappelen zijn uitgezonderd van dezen maatregel met dien verstande, dat deze zonder speciale invoervergunning worden toegelaten, wanneer het betreft zendingen geselecteerde pooters, vergezeld van een certificaat betreffende selectie en gezondheid, afgegeven door de daartoe bevoegde officieele autoriteit in het land van oorsprong.
Ongekeurde en ongeselecteerde pooters worden alleen toegelaten op invoervergunningen aan de Fransche importeurs af te geven door het Fransche departement van Landbouw."
De pootaardappelen zouden dus niet door den maatregel worden getroffen.
(Vor. ber. Contingenteering blz. 306 F.)

A. **ARN. S. VAN DEN BERGH OVERLEDEN.** — Op 76-jarigen leeftijd is te 's-Gravenhage plotseling overleden de heer Arn. S. van den Bergh, stichter van het margarine-concern Van den Bergh's Fabrieken.

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Tweede resolutie.** — De redactie-commissie is het eens geworden over een resolutie, die in de eerste plaats, zooals Tsjecho-Slowakije had voorgesteld, het beginsel verkondigt, dat overeenkomstig artikel 8 van het volkenbondsverdrag bij de bewapenings-vermindering met den specialen toestand van ieder land moet worden rekening gehouden, doch die overeenkomstig Grandi's (Italië) voorstel aan deze beginselverkondiging toevoegt, dat de algemeene commissie terstond een studie op practisch terrein moet beginnen over de toepassing van dit beginsel.
Deze resolutie is aangenomen. Litwinov, de Russische gedelegeerde, stemde tegen. **(Vor. ber. blz. 311 B.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Handelsoorlog.** — De Staats- en Handelsdepartementen te Washington bereiden nota's voor, gericht aan een aantal Europeesche en Zuid-Amerikaansche regeeringen, waarin gedreigd wordt met rancune-maatregelen wegens het toepassen van uitzonderingstarieven op Amerikaansche goederen. In hooge regeeringskringen rekent men met het oog op de gespannen Fransch-Amerikaansche handelsbetrekkingen op de mogelijkheid van een handelsoorlog met Frankrijk. Het Staatsdepartement heeft een lijst opgesteld van 150 Amerikaansche warengroepen, waarop Frankrijk speciale tarieven heft. De Amerikaansche regeering wil de antwoorden op de nota's afwachten, alvorens tot tegenmaatregelen over te gaan. **(Vor. ber. In- en Uitvoer, 201 I.)**

D. **INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL.** — De conferentie der Internationale Kamer van Koophandel te Innsbrück heeft de volgende resolutie der financieele deskundigen aangenomen: het herstel van het vrije deviezenverkeer is een eerste voorwaarde voor den wederopbouw van het economische leven der Donaustaten. **(Vorig bericht blz. 182 H.)**

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Tabakscultuur op Oost-Java.** — In de vergadering van belanghebbenden bij de tabakscultuur in Besoeki werd definitief besloten den tabaksaanplant na den oogst 1932 met 30% in te krimpen. Naar schatting zal er aldus 9000 bouws minder worden beplant. **(Vorig bericht blz. 263 H.)**

F. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — De Fransche belangen bij het Kreuger-concern bedragen ca. frs. 500 millioen. De schulden van Kreuger aan Fransche bankinstellingen zijn, voor het meerendeel, door waardevolle panden gedekt.
In Zwitsersche kringen wordt het, als gevolg van de Kreuger-débâcle in Zwitserland geleden verlies, op Zw.frs. 200 millioen geraamd. **(Vor. ber. blz. 310 C.)**

G. **DUITSCHLAND. — Aardschuiving te Cochem.** — De reeds jaren dreigende aardschuiving is heden begonnen. Men heeft tijdig maatregelen kunnen nemen, zoodat geen persoonlijke ongelukken zijn voorgekomen.
Waarnemingsposten houden toezicht ten einde voor een volgende bergverschuiving tijdig te kunnen waarschuwen.
De geoloog dr. Michel van het Pruisische geologische bureau te Berlijn is van meening, dat binnen afzienbaren tijd nieuwe, nog grootere verschuivingen te wachten zijn. 600.000 kubieke meter gesteente en aardmassa's zijn nog in beweging, zoodat verwacht kan worden, dat ook deze rotsmassa naar beneden zal komen. Tot dusver is 25.000 kubieke meter in dit gevallen.

21 APRIL 1932

H. **EUROPEESCHE LOODFABRIEKEN.** — Bij de onderhandelingen tusschen de Duitsche, Engelsche, Belgische, Fransche en Nederlandsche producenten van looden pijpen en theelood, is men tot overeenstemming gekomen over een algemeene regeling van den afzet in Europa. Een uniforme prijs voor looden halffabrikaten zal worden vastgesteld.
De Nederlandsche fabrieken zullen in Frankrijk, België en Engeland geen fabrikaten verkoopen. De Engelschen zullen omgekeerd niet naar Nederland, België en Frankrijk mogen leveren.

I. **HONGARIJE. — Disconto.** — De Hongaarsche Nationale Bank heeft van 18 April af het disconto van 7 tot 6% verlaagd. **(Vorig bericht blz. 176 K.)**

K. **NEDERLAND. — Een electrisch rijwiel.** — De Philips-fabrieken te Eindhoven hebben een electrisch rijwiel geconstrueerd hetwelk reeds in Mei '32 in den handel zal worden gebracht. Dit electrische rijwiel heeft het uiterlijk van een gewone fiets, extra versterkt met een dubbel frame en voorzien van zware banden. Onder aan het frame hangt een Varta accu, welke een gewicht van circa 24 K.G. heeft en een spanning van 12 volt.
De accu kan door middel van een gelijkrichter opgeladen worden, zoodat men 's avonds slechts een stekker in het stopcontact behoeft te steken, om den volgenden dag de accu weer geheel opgeladen te vinden.
Vlak onder het zadel, dat zooals bij gewone motoren laag geprojecteerd is, komt de electromotor te zitten, die de fiets straks met een snelheid van circa 22 K.M. per uur, over een afstand van 80 K.M. kan voortbewegen. Daarna is de accu uitgeput.
De electromotor wordt in werking gezet door een draaibaar handvat.
Alles tezamen zal de electrische fiets circa 60 K.G. wegen.
Wat de belasting betreft zal de nieuwe fiets slechts één persoon kunnen voortbewegen, maar er bestaat geen bezwaar, om in de toekomst zwaardere accu's te bezigen, waardoor de last ook grooter kan worden. Verder heeft de fiets een lamp, die op de accu aangesloten kan worden.
(Vorig bericht blz. 37 N.)

L. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Verlenging credieten Oostenrijk, Hongarije en Joegoslavië.** — Besloten is het aandeel van de Bank voor Intern. Betalingen in de op 18 April afloopende credieten voor Oostenrijk en Hongarije en in het op 24 April vervallende crediet voor Joegoslavië voor drie maanden te verlengen.
(V. b. Oostenrijk 172 E.; v. b. Hongarije 164 H.)

M. **TURKIJE. — Ottomaansche schulden.** — Naar de „Ag. Ec. et Fin." verneemt, is in de Turksche begrooting voor 1932 in verband met de binnenkort te verwachten overeenkomst inzake de regeling der Ottomaansche schulden een post opgenomen van 3.2 millioen Turksche ponden. Volgens de voorwaarden van de ontworpen basis der overeenkomst zal jaarlijks slechts 50% van het overeengekomen bedrag worden betaald tot 1937. **(Vor. ber. blz. 227 B.)**

N. **GABRIT. — Beton- en IJzerbescherming.** — Beton en ijzer zijn niet bestand tegen de inwerking van verschillende chemische stoffen. Om bescherming te geven tegen dergelijke schadelijke inwerkingen, zijn reeds verschillende verfstoffen in den handel, waarvan de meeste een bitumineuse samenstelling hebben. Onder de nieuwere verfstoffen, welke voor dit doel worden gebruikt, is thans in Duitschland in den

handel gebracht het gabrit, dat een groot weerstandsvermogen heeft tegen de inwerking van sterke zuren en zoutoplossingen, en van kaliloog. Ook bij hoogen waterdruk behoudt deze verf haar beschermende en dichtende werking. (Tel.)

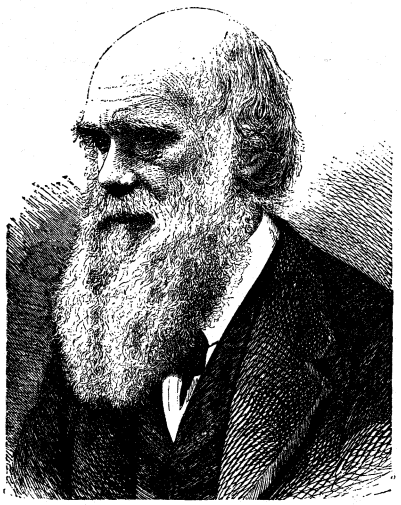
A. **FRANKRIJK. — Kindersterfte.** — Het nationale bureau voor de statistiek publiceert de officieele gegevens over de bevolkingsbeweging in Frankrijk in het jaar 1931. Hieruit blijkt, dat het geboorte-overschot in dat jaar 49.000 bedroeg, een belangrijke achteruitgang van ongeveer 50.000 vergeleken met het jaar 1930. Van de 730.000 levend geboren kinderen stierven 55.000 voor het einde van het eerste levensjaar en 25.000 na het eerste levensjaar. Bovendien werden 28.000 kinderen dood geboren. Er werden 326.358 huwelijken gesloten en 21.212 echtscheidingen uitgesproken. Deze beide laatste cijfers komen ongeveer overeen met die van 1930. **(V. b. 149 B.)**

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voortzetting der debatten.** — Van de dertien sprekers, die in de Hoofdcommissie het woord hebben gevoerd, verklaarden allen, met uitzondering van den Franschen vertegenwoordiger Paul-Boncour en den Rumeenschen gedelegeerde Titulesco zich vóór het Engelsche voorstel tot afschaffing der zware aanvalswapenen. Het Engelsche voorstel wordt gesteund door de vertegenwoordigers van alle Dominions, namelijk door die van Australië, Canada, Nieuw-Zeeland, Ierland en Zuid-Afrika. De laatste gedelegeerde zeide, dat het Engelsche voorstel de eerste straal van hoop op deze conferentie was, die de wereld kon bewijzen, dat de 64 staten in Genève hun tijd niet verknoeien. De Japansche ambassadeur Sato maakte eenig voorbehoud, doch wat de algemeene lijn betrof, kon ook Japan het voorstel aanvaarden. Krachtigen steun ontving het Engelsche voorstel van den Nederlandschen minister van Buitenlandsche Zaken, Jhr. Beelaerts van Blokland en den Zweedschen minister van Buitenlandsche Zaken, Baron Ramel. **(Vor. ber. 313 B.)**

C. **RUSLAND. — Rede van Molotov.** — Het negende Russische Vakvereenigingscongres is geopend met een rede van Molotov. Ten opzichte der internationale positie van de Sovjet-Unie en de gebeurtenissen in het Verre Oosten zeide hij, dat die duidelijk bewezen dat een versterkte waakzaamheid noodig was tegenover de oorlogsplannen der imperialisten die den wereldvrede in gevaar dreigden te brengen. Door thans te spreken van ontwapening trachten de imperialistische mogendheden de aandacht af te leiden van het opvoeren van hun bewapeningen en trachten zij de zich verscherpende tegenstellingen in het imperialistische kamp en het gevaar van een nieuwen oorlog te bemantelen. Alle voorstellen der Sovjetdelegatie ter Ontwapeningsconferentie, die werkelijke ontwapeningsmaatregelen ten doel hebben, worden verworpen.

D. **VEREENIGDE STATEN. — Hoover-plan.** — Het Amerikaansche Staatsdepartement heeft, teneinde de informeele overeenkomst, waarbij verleden jaar besloten werd tot uitstel van alle betalingen aan de Vereenigde Staten voor een totaal bedrag van ongeveer 250 millioen dollar, formeel in wettelijken vorm te gieten, thans aan alle mogendheden, aan wie door het Hoover-moratorium uitstel van betaling was toegestaan, schuldbewijzen ten bedrage van 246 millioen dollar ter onderteekening toegezonden, met uitzondering van Oostenrijk en Griekenland. Door onderteekening van deze schuldbewijzen verbinden de debiteuren van Amerika zich om de achterstallige bedragen terug te betalen over een periode van tien jaar met een interest van vier procent. In het feit, dat men hiertoe overgaat op het moment dat er weder een sterke oppositie tegen schrapping der schulden in het Amerikaansche Congres is ontstaan, ziet men algemeen de bedoeling der Amerikaansche regeering om deze oppositie overtuigend te toonen, dat het niet in haar voornemen ligt de schulden te schrappen. (V. D.) **(Vorig bericht blz. 142 G.)**

E. **CHARLES DARWIN VOOR 50 JAAR GESTORVEN.** — In 1882 stierf op 72-jarigen leeftijd Charles Darwin, de schepper der evolutietheorie, de theorie van het ontstaan van de eene diersoort uit de andere. Voor het tot stand komen dezer evolutie kende Darwin de grootste beteekenis toe aan den strijd om het bestaan, waarbij de zwakkeren het tegenover de sterkeren moeten afleggen. Daarbij zag hij in dien strijd om het bestaan een natuurlijke teeltkeus, erop gericht, het geslacht op peil te houden en, zoo mogelijk, te verbeteren. Verder nam hij het bestaan van een sexueele selectie aan, waarbij het voortreffelijkste mannetje het meest aantrekkelijke wijfje op zijn met minder goede hoedanigheden toegeruste mededingers weet te veroveren.

Charles Darwin.

Darwin's leer wordt thans niet meer ten volle aanvaard. Zijn voorstelling van zaken is te eenvoudig. Hij heeft echter de verdienste gehad, het denken der wereld in dien zin te hebben gewijzigd, dat de mensch niet meer beschouwd wordt als het middelpunt der schepping, evenmin als sedert Kepler, Galilei en Newton de aarde voor het middelpunt van het heelal wordt aangezien. (Alg. Handelsblad)

F. **DUITSCHLAND. — Overbruggingscrediet.** — De verlenging van het overbruggingscrediet ten bedrage van $ 125 millioen ten behoeve van het Duitsche Rijk, is door een internationaal bankconsortium onder leiding van Lee, Higginson & Co. op 20 April '32 onderteekend.

G. **ENGELAND. — Disconto.** — De Engelsche Bank heeft haar disconto van 3½% verlaagd tot 3%. **(Vorig bericht blz. 265 G.)**

H. **NEDERLAND. — Crisis-Zuivelwet.** — Het wetsontwerp tot verleening van steun aan de melkveehouderij is bij de Tweede Kamer ingediend.
Het plan waarvan de regeering is uitgegaan, is als volgt overzichtelijk weer te geven:
I. Voor zuivelproducten: Gecontroleerde verkoop met mogelijkheid van prijsbeïnvloeding voor wat de binnenlandsche markt betreft; fondsvorming door middel van de baten van dezen verkoop.
II. Voor margarine: Opneming in de margarine van een niet onbelangrijk percentage boter, welke te mengen boter tegen iets lageren prijs dan de boter in het algemeen, centraal wordt geleverd.
III. Voor andere spijsvetten van plantaardigen oorsprong: Gecontroleerde verkoop met mogelijkheid van prijsbeïnvloeding. **(V. b. Zuivelbedrijf, 269 B.)**
(Vor. ber. Margarine 308 A.)

A. **ENGELAND. — Nieuwe Invoerrechten.** — Het Engelsche departement van financiën heeft op aanbeveling van de commissie van advies voor douanezaken de nieuwe tarieven gepubliceerd. In totaal omvatten deze 100 soorten goederen. De drie douaneverordeningen volgens de wet tot afweer van abnormalen invoer worden buiten werking gesteld. Deze nieuwe verordening stelt een onmiddellijke tariefverhooging in voor een groot aantal half- en heelfabrikaten. Het resultaat is over het geheel een douanetarief van 10 tot 33⅓%. Het invoerrecht op halffabrikaten en luxeartikelen bedraagt 25 tot 30%. Voor staal en ijzer is het nieuwe recht 33⅓%; hieronder vallen ijzermangaan, ijzeren staven, blokken en staven tin, alle soorten steen, smeed- en gietwerk, hoefijzers, banden, platen en alle bliksoorten. De verhooging tot 20% treft o.a. de volgende soorten goederen: groenten in blik, aardewerk, glaswerk, meubelen, ijzerwaren en staalproducten zooals buizen, stalen veeren, draad, messen, vorken, sloten, electrische artikelen, landbouwgereedschappen, wollen fabrikaten, wollen dekens, textielwaren, schoenwerk, chemicaliën, kaarsen, zeep, e.a. Verder worden belast leerwaren, papieren goederen, rijwielen (met 33⅓%), wapens en munitie (25%), toiletbenoodigdheden (30%), speelgoederen (25%).
Deze verordening treedt op 25 April '32 te middernacht in werking. **(Vorig bericht blz. 311 D.)**

B. **MANDSJOERIJE. — Russisch troepentransport.** — De Russen hebben, volgens verklaringen uit Japansche bron, hun troepen aan de Mandsjoerijsch-Russische grens verdubbeld. Aan de westgrens van Mandsjoerije zouden zich thans 50.000 man troepen bevinden, aan de oostgrens 55.000 man. **(305 D.)**

C. **NEDERLAND. — Werkloosheid.** — Op 26 Maart 1932 stonden in 884 gemeenten 202.415 geheel werkloozen en 17.174 gedeeltelijk werkloozen ingeschreven. Van 193 gemeenten is het aantal nog onbekend. **(Vorig bericht blz. 261 H.)**

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Gewijzigde Engelsche resolutie aangenomen.** — De Engelsche minister van buitenlandsche zaken, Sir John Simon, deelde mede, dat hij de commissie een nieuwe formuleering van zijn voorstel wilde voorleggen.
Deze formuleering is een compromis, waardoor veel van de principieele beteekenis van het oorspronkelijke Engelsche voorstel verloren gaat.
Het aanvankelijk onbeperkte verbod van alle aanvalswapenen vervalt en de door Frankrijk geëischte internationaliseering van deze bewapeningscategorie wordt als gelijkberechtigd aanvaard.
Het nieuwe Engelsche voorstel houdt n.l. in, dat de ontwapeningsconferentie het principe der kwalitatieve ontwapening aanvaardt, d.w.z. dat het bezit, of gebruik van bepaalde bewapeningscategorieën òf voor alle staten wordt verboden, òf dat deze wapenen door een internationale overeenkomst worden geïnternationaliseerd.
Deze gewijzigde Britsche resolutie, in overeenstemming met de Fransche opvatting, werd door de algemeene commissie aangenomen. **(Vor. ber. 314 B.)**

22 APRIL 1932

E. **RUSLAND. — Grootste krachtstation van de geheele wereld.** — „Dnjeprostroi", het grootste krachtstation van de Sovjet-Unie en tevens van de geheele wereld, waarvan de geweldige stuwdam thans voltooid is, zal in Mei 1932 in gebruik genomen worden. Er zijn 7 turbines; de capaciteit bedraagt 540.000 K.W. en 900.000 P.K. (ter vergelijking: Niagara 430.000 P.K.). Hoofdverbruikers zijn de aluminiumfabriek, de ijzer- en staalindustrie en andere bedrijven van het industriecomplex aan den Dnjepr.

F. **OPGRAVINGEN IN PALESTINA.** — Prof. Flinders Petrie, die te Gaza in Zuid-Palestina dicht bij de kust, aan het graven is, heeft een nieuwe onderaardsche gang van daar naar de woestijn ontdekt. Ook het vorige jaar had men al een dergelijken tunnel gevonden; de bedoeling is kennelijk geweest, dat de inwoners in geval van afsluiting van hun vesting ook aan de landzijde een gelegenheid zouden hebben om te ontkomen. Deze tunnels zijn ongeveer 450 meter lang. Voorts is nu de burcht, die in het midden van Gaza lag, geheel ontgraven, evenals een deel van de muren die om de stad heen zijn geweest. Het terrein, dat nog onderzocht moet worden, is zoo groot, dat prof. Flinders Petrie den duur van het werk op een halve eeuw schat. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 263 N.)

G. **AMSTERDAM. — Schoolbevolking.** — Uit den zooeven verschenen staat der schoolbevolking te Amsterdam na de plaatsing op 1 Febr. 1932 (serie 2 no. 33 Statist. Mededeelingen van de afd. Onderwijs) nemen we over:

Gewoon l. o. voor jongens	2.066
Gewoon l. o. voor meisjes	2.691
Voor jongens en meisjes	51.384
Openluchtscholen	289
Schippersscholen	454
Kampschool	54
Voortgez. gew. l. o.	2.861
Uitgebr. l. o. 4 j. c. met alg. ontw. leerplan	2.075
Idem opleidend voor kantoor	635
Uitgebr. l. o. 3 j. c.	1.694
Buitengewoon onderw.	1.020
Totaal	65.223
Avondsch. lager handelsonderwijs	853
Avondsch. inhalingsonderwijs	368

H. **FILMKUNST. — Hollandsch pionierswerk.** — De hoop voor de toekomst der zuivere filmkunst, dat het geluidsfilm-procédé op den duur goedkooper zou worden, dat dit materiaal voor alleenstaande kunstenaars niet langer onbereikbaar zou blijven en dat zij, althans met kleine geluidsfilms, de ontwikkeling van de zelfstandige filmkunst zouden kunnen voortzetten, is veel spoediger dan zelfs de meest optimistische voorspellers durfden hopen, verwezenlijkt. Dergelijke geluidsfilmpjes, geheel voor eigen rekening en geheel naar eigen smaak gemaakt, zijn nog zeer zeldzaam. Maar ze beginnen langzamerhand te komen en we mogen er trotsch op zijn, dat Nederland, dat in de filmindustrie nooit een rol heeft gespeeld, hier pionierswerk doet.
In een voortreffelijk filmpje als Teunissen's „Pierement" is het geluidsprobleem op zeer eenvoudige wijze opgelost. En hetzelfde kan worden gezegd van „Vrijdagavond", de nieuwe film van Teunissen en Jo Spier, die te Amsterdam voor enkele genoodigden is vertoond.
Wie eenig begrip van de moeilijkheden heeft, zal des te meer waardeeren wat hier tot stand is gebracht.
(Vorig bericht blz. 173 H.)

I. **NEDERLAND. — Crisis-Invoerwet 1931.** — Het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen, de Algemeene Nederl. Bond van Handels- en Kantoorbedienden, de Ned. Bond van mnl. en vrl. Arb. i/d Kleedingindustrie e. a. v., de Algemeene Nederl. Bond van Textielarbeiders „De Eendracht", allen gevestigd te Amsterdam, hebben tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal een schrijven gericht, waarin zij, ten opzichte der afgekondigde contingenteeringen der Crisis-Invoerwet 1931 de aandacht van de Tweede Kamer op een zestal punten vestigen, die de nadeelen, aan de contingenteeringen verbonden, opgeven, o.a.:
de werkverplaatsing van handel naar industrie;
eventueele repressaille-maatregelen van het buitenland;
de mogelijkheid der Nederlandsche industrie, het be-

treffende artikel, zoowel in hoeveelheid als kwaliteit, te kunnen leveren;
te bureaucratische uitvoering;
schade aan het algemeen belang toegebracht door onnoodige prijsstijging.
(Vor. ber. Contingenteering 310 I.)

A. **RADIO. — Hoeveel radioluisteraars zijn er? —** Het onderstaande lijstje geeft het aantal luisteraars in de verschillende landen volgens de laatst ontvangen cijfers:

Albanië	232
Australië	337.658
België	228.400
Ceylon	1.236
Dantzig	17.660
Denemarken	487.516
Duitschland	3.980.852
Engeland	4.474.792
Estland	16.125
Griekenland	2.321
Hongarije	325.032
Hongkong	1.788
Ierland	28.056
IJsland	4.100
Italië	238.000
Japan	951.321
Joegoslavië	49.634
Litauen	12.385
Madagaskar	73
Marokko	3.700
Mexico	50.000
Nederland	523.562
Nederlandsch-Indië	2.780
Noorwegen	105.854
Oostenrijk	460.433
Polen	317.806
Siam	6.436
Tsjecho-Slowakije	382.049
Turkije	2.943
Unie van Zuid-Afrika	39.610
Zweden	549.800
Zwitserland	162.428

(R. C.) **(Vor. ber. blz. 305 I.)**

B. **NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank. —** De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp in zake de dekking van het pondenverlies der Nederlandsche Bank met 34 tegen 23 stemmen (tegen de soc.-democraten, vrijz.-democraten, de heeren Floris Vos en Wijnkoop) aangenomen. Voor het wetsontwerp verwijzen wij naar blz. 255 H., waaraan nog is toegevoegd „dat indien en voor zoover deze vordering niet gedelgd is op den dag dat voor de Nederlandsche Bank het recht eindigt om als circulatiebank werkzaam te zijn, het alsdan resteerende deel der vordering als vervallen wordt beschouwd."
(Vorig bericht blz. 305 B.)

23 APRIL 1932

C. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank.** — In verband met het tot stand komen van het buitengerechtelijk accoord met haar crediteuren worden thans door de Amstelbank de noodige stappen voorbereid ten einde in de verschillende landen waarin surséance van betaling is verleend, resp. een zoogenaamd „Ausgleichverfahren" is geopend, tot intrekking dier gerechtelijke maatregelen te geraken. In Polen is dan ook op 17 Maart '32 de intrekking van het daar te lande geopende Ausgleichverfahren gelast. In Oostenrijk wordt eveneens spoedig op een zelfde intrekking gerekend, waarna ook in Nederland de opheffing der surséance bij de rechtbank te Amsterdam zal worden aangevraagd. **(Vor. ber. 286 G.)**

D. **NEDERLAND. — Het Margarine-wetje. —** Naar wij vernemen, moet men er op rekenen, dat ingevolge het wetsontwerp inzake steun aan de veehouderij bij de thans geldende boterprijzen van *f* 100 per 100 K.G. een toeslag of accijns op dit product zal worden geheven, te heffen door middel van factuurzegels, tot een bedrag van gemiddeld vijftig cents per kilo. De toeslag op de boter, welke de margarinefabrikanten zullen moeten koopen van de op te richten Botercentrale zal 80% bedragen van den toeslag, die geheven zal worden op ongemengde boter.
Met deze prijsverhooging van 50 cents bereikt men het volgende: gemiddeld kan men zeggen, dat 100 K.G. melk zeven pond boter levert, die dus gemiddeld *f* 1.75 accijns zal opbrengen, hetgeen dus neerkomt op één drie kwart, dus bijna twee centen steun per K.G. melk. **(Vor. ber. Margarine, Zuivelwet en -bedrijf 314 H.)**

E. **BELGIE. — Leening van 2 milliard francs. —** Het tweede deel der Belgische leening groot frs. 2 milliard, waarvan de helft reeds is geplaatst, zal op 15 Mei '32 in Frankrijk worden uitgegeven. **(230 I.)**

F. **IERLAND. — Nieuwe Invoerrechten. —** De Ierssche Vrijstaat heeft een nieuw invoertarief aangekondigd van 33⅓% op hennepzaad en hennepproducten, op schoenwaren van leder (met uitzondering van kinderschoenen) 37½% en een recht van 22½% op schoenwaren die niet van leder zijn vervaardigd.
Voorts wordt een invoerrecht geheven van 3 pence per 4½ Liter op melk en andere zuivelproducten. Op goederen, afkomstig uit staten die deel uitmaken van het Britsche Gemeenebest wordt een recht geheven dat slechts ⅔ bedraagt van het normale.
(Vorig bericht blz. 286 D.)

G. **FINLAND. — Disconto. —** De Bank van Finland heeft haar disconto verlaagd van 7% tot 6½%.

H. **JAPAN. — Rede van den Japanschen minister van Oorlog. —** De Japansche minister van Oorlog, Araki, heeft te Osaka een belangrijke rede gehouden, waarin hij o.a. verklaarde, dat noch wat de Volkenbond, noch wat Rusland of eenige andere mogendheid ook zou mogen doen, Japan uit zijn koers zou kunnen brengen. De toestand in Noord-Mandsjoerije is zeer dreigend. Rusland concentreert troepen langs de grens en versterkt zijn luchtstrijdmacht in het Verre Oosten. Japan zal zich ten scherpste verzetten tegen elke toepassing van het Negen-Mogendhedenverdrag op den toestand in Mandsjoerije. **(V. b. Volkenb. 303 D.) (V. b. Ch.-Jap. confl. 312 I.; v. b. Mandsjoerije 315 B.)**

I. **NEDERLAND. — Rede van Dr. J. A. Nederbragt. - Crisisprobleem in verband met economische studie.** — Voor de afdeeling Rotterdam der Societas Studiosorum Reformatorum sprak Dr. J. A. Nederbragt, Chef der Directie van Economische Zaken aan het Dept. van Buitenlandsche Zaken, over het crisisprobleem in verband met economische studie.
Uitgaande van de gedachte, dat de onzienlijke dingen de zienlijke beheerschen, heeft men, om crisis te begrijpen, vóór alles na te gaan hoe het met den strijd der ideeën staat, welke ideeën in een bepaalde periode de overhand hebben. Overheerscht de a-moraliteit, het materialisme, het moge kapitalisme of socialisme genoemd worden, dan is er ontwrichting en ontreddering te vreezen. Geeft het ideëele den toon aan, dan is er een samenbinding en opbouw. Gaat men de gesteldheid der geesten na, dan heeft men daarin al een sterke aanwijzing, in welke gebieden en in welke kringen waarschijnlijk crisis of symptomen ervan te vinden zullen zijn.
In nauw verband met den stand der geesten moet gelet worden op de historie, op de ontwikkeling der dingen. In de eerste plaats om te voorkomen, dat

men een crisis, die men aan den lijve voelt, ten onrechte gelijk of wel boven de vele crisissen zou stellen, die de wereldgeschiedenis kent. Ten tweede om in perioden van min of meer ongestoorde welvaart zich niet over te geven aan de illusie, dat het zoo blijven zal en zich dan niet aan constructies te wijden, die noodwendig tot ineenstortingen moeten leiden als de tijden slecht worden. Voorts om de stroomingen te herkennen, die logisch tot crisis leiden, tenzij ze op tegenstroomingen stuiten. Tenslotte om te ontwaren wat in het economisch leven al dan niet op den duur houdbaar en hanteerbaar is. Eerst na de bestudeering van de wereld der ideeën en het boek der historie komt het verzamelen en het onderzoeken van feiten en cijfers, die men dus niet behoeft om zich den weg erdoor te laten wijzen, maar wel om niet in abstracte redeneeringen te vervallen, om het contact met het praktische leven te behouden, en om te weten, waar de genezende hand van de gezonde ideeën moet ingrijpen. Wil men niet op een dwaalspoor geraken, dan moet men zich niet verlaten op cijfers en feiten, die van hier en van ginds worden aangedragen, maar, 1e. elk cijfer en elk feit op zijn juistheid en zijn waarde toetsen; 2e. het in verband brengen met het geheel der gegevens, een bepaalde zaak betreffende; 3e. dit geheel bezien in het kader van de quaesties waarmede het verband houdt; 4e. dit aldus bedoelde complex beschouwen in zijn historischen samenhang.

De oorlog, dien Spr. natuurlijk geenszins verwaarloost, neemt geen overgroote plaats in zijn crisisbeschouwing in. Hij schrijft de crisis meer toe: a. aan een diepgaande a-moralisatie van onze samenleving, welke zich gelukkig niet overal, althans niet overal in dezelfde ernstige mate vertoont; b. aan het verwaarloozen van de lessen der historie, die o.a. leeren èn dat alle torens van Babel op den duur vallen èn dat wat op zand gebouwd is niet staande kan blijven; c. aan het atomatische karakter van de huidige bestudeering van cijfers en feiten. Spr. ziet de crisisoorzaken in de volgorde, waarin hij ze noemt. Herstel van de crisis ziet hij in dezelfde orde. Dit beteekent, dat de student in de economie, met name als hij zich met crisis bezig houdt, eerst philosophisch, resp. theologisch, de zaken moet bezien, en daarna historisch, om eerst in derde instantie zijn aandacht te wijden aan statistische cijfers en feiten in engeren zin.

Zonder daarop thans dieper te kunnen ingaan, besluit Spr. zijn exposé met als zijn persoonlijk gevoelen uit te spreken, dat alleen de christelijke religie een veiligen weg wijst door het economische leven: in den diepsten grond ziet hij crisis als een probleem des harten. **(Vorig bericht blz. 303 B.)**

24 APRIL 1932

A. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid te New-York.** — Een millioen werkloozen, zijnde een zevende gedeelte van de bevolking van de stad New-York, is thans afhankelijk van liefdadigheid en de z.g. relief funds, welke practisch geheel uitgeput zijn. Men vreest dan ook voor uitgebreide hongeronlusten, tenzij onmiddellijk ingrijpende maatregelen genomen worden om de dreigende hongersnood af te wenden. **(Vorig bericht blz. 310 L.)**

B. **ROEMENIE. — Staatsfinanciën.** — Het Roemeensche dagblad „Lupta" van 22 April '32 meldt, dat het deficit der staatsfinanciën der eerste drie maanden van 1932 reeds 3½ milliard Lei bedraagt en het totale deficit in 1932 op niet minder dan 10 milliard Lei kan worden geschat. (Lupta, Bucaresti) **(Vorig bericht blz. 284 I.)**

C. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag-verkiezingen.** — In de 5 Duitsche landen: Pruisen, Beieren, Wurtemberg, Hamburg en Anhalt zijn heden nieuwe volksvertegenwoordigingen gekozen.

De voorloopige uitslag van de gehouden verkiezingen in Pruisen is de volgende:

Aan de stemming heeft 81% der kiezers deelgenomen. Uitgebracht zijn n.l. 22.402.844 stemmen. Daarvan verkregen:

Sociaal-democraten	4.674.943	(5.464.767)
Duitsch-Nationalen	1.524.936	(3.274.897)
Centrum	3.374.441	(2.870.783)
Communisten	2.819.622	(2.237.160)
Duitsche Volkspartij	330.825	(1.602.070)
Duitsche Staatspartij	332.441	(839.530)
Nationaal-socialisten	8.208.219	(552.560)
Duitsch Hannoverianen	63.803	
Chr. Sociale Volksdienst	255.066	
Sociale Arbeiderspartij	80.437	
Duitsche eenheidspartij	1.329	
Radicale middenstandspartij	9.949	
Nation. versammlung	6.515	
Kleine renteniers	25.518	
Volksrechtpartij	44.119	
Economische partij	19.132	
Landvolkpartij	153.562	
Nation. beambtenlijst	3.885	
Nat. jongerechten	13.942	
Partij Huis- & Grondeigenaars	67.405	
Smaliks	4.570	
Nat. Duitsche Arbeiderspartij	11.592	
Poolsche volkspartij	57.731	
Litauers	363	
Friesch Vaderland	2.301	
Erwerblos	3.461	

De tusschen haakjes geplaatste cijfers zijn de uitgebrachte stemmen van de Landdagverkiezingen van 20 Mei 1928.

De samenstelling van den Pruisischen Landdag. —

Sociaal-Democraten	93	zetels	(140)
Duitsch-Nationalen	31	„	(71)
Centrum	67	„	(71)
Communisten	57	„	(48)
Duitsche Volkspartij	7	„	(40)
Staatspartij	2	„	(22)
Nationaal-Socialisten	162	„	(9)
Duitsch-Hannoverianen	1	„	(0)
Christ. Socialen	2	„	(4)

De cijfers tusschen haakjes zijn van de vorige Landdagsamenstelling. (Berl. Tageblatt)

25 APRIL 1932

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Economische toestand in 1931.** — Wij ontleenen aan het jaarverslag over 1931 van ir. E. P. Wellenstein, voorzitter der Kleine Welvaartscommissie het volgende:

In de inleiding worden samengevat de verschillende oorzaken, die leidden tot de huidige crisis; economische, sociale en politieke factoren.

Financiewezen: Uit de daling van het binnen Nederlandsch-Indië opereerend kapitaal van *f* 100 millioen in 1928 tot *f* 48 millioen gemiddeld in 1931, zoomede uit de vermindering van de bankbiljettencirculatie van gemiddeld *f* 314 millioen in 1928 tot gemiddeld *f* 243 millioen in 1931, blijkt wel sterk de teruggang van het bedrijfsleven. Ook de circulatie van teeken- en pasmunt en muntbiljetten daalde sterk.

De gelukkige omstandigheid, dat het Indische geldstelsel kerngezond bleef, wordt van niet te onderschatten waarde geacht.

Minder goed hebben zich de koersen van Nederl. Indische effecten gehouden.

Handel met het buitenland: Wat de herkomst van den invoer betreft, valt op te merken, dat de import uit Europeesche landen sterker heeft geleden dan die uit Amerika en Japan. Typisch is evenwel, dat de vooruitgang, welke Japan en Britsch-Indië in 1930 vertoonden, vooral voor het laatstgenoemde land is veranderd in een sterken terugval.

Inheemsche landbouw: Het totaal der geoogste uitgestrektheden werd gedurende het verslagjaar kleiner, evenals de bijplant voor de gewassen tezamen. Ook de uitvoercijfers geven geen gunstig denkbeeld van den toestand.

Westersche landbouw: Na een overzicht van het prijsverloop, waaruit blijkt, dat slechts citronellaolie haar prijs kon handhaven, terwijl thee, welk product in 1930 nog tamelijk gunstige prijzen maakte, thans ook in de algemeene prijsdaling werd betrokken, worden achtereenvolgens de voornaamste voortbrengselen afzonderlijk in beschouwing genomen.
De rietsuiker ondervindt groote moeilijkheden met haar afzet. Onder de gegeven omstandigheden lijkt de genomen beslissing van sterk uitgesproken restrictie in alle opzichten de meest verstandige.
Voor de ondernemingsrubber is de positie geheel anders. Terwijl zonder de tariefpolitiek van omliggende landen voor de Java-suiker geen moeilijkheden zouden bestaan, ondervindt de rubbercultuur de bezwaren van een algemeene overproductie. Daarbij maakt de Inlandsche rubbercultuur de toekomst van het product dubbel onzeker.
In de theecultuur bleven de verhoudingen, hoewel zorgwekkend, aanmerkelijk gunstiger dan die voor rubber en suiker.
De koffie-situatie wordt beheerscht door Brazilië, welk land besloot tot de vernietiging van aanzienlijke deelen van zijn voorraden. De positie blijft weinig bevredigend.
Voor de tabak is 1931 geen gunstig jaar geweest. Met name Sumatra-tabak heeft van de financieele moeilijkheden in Duitschland en de verhooging der invoerrechten aldaar te lijden gehad.

Volkscredietwezen (opgemaakt door de Centrale Kas) **en de Pandhuizen:** De Volksbanken, die eind 1930 reeds hun leensommen begonnen te verlagen, gingen in 1931 in sterkere mate hiertoe over. De achterstand nam niettemin sterk toe.
Ook uit de cijfers voor de Pandhuizen, in de eerste plaats wel uit de voortgezette sterke stijging van de balanswaarde der gouvernements-panden, valt de terugval in de economische verhoudingen waar te nemen.

Het vervoerwezen: De opbrengst van alle spoor- en tramwegen is aanzienlijk achteruitgegaan, zoowel wat het reizigers- als wat het goederentransport betreft. **(Vor. ber. blz. 163 L.)**

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Prae-historische schedels.** — De Geologische karteeringsdienst vond in Ngawi in de Solo-vallei, vijf fossiele menschenschedels. De vinders, de ingenieurs C. ter Haar en W. F. R. Oppenoorth, schatten den ouderdom van hun vondst op circa 100.000 jaar. Het gevonden menschentype werd genoemd: Homo Javanthropus Soloensis.
Voorts werden fossiele resten gevonden van stegodons, van een nijlpaard, een prae-historischen tijger, een olifant, eenige bantengs en een voorwereldlijken karbouw, met hoorns, welke twee meter uit elkaar stonden.
De dieren en menschen zijn vermoedelijk omgekomen bij een bandjir van de oer-Solo-rivier en daarna versteend. (Alg. Handelblad)

B. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag-verkiezingen. - Persstemmen.** — Wij geven onderstaand eenige persstemmen nopens de Pruisische Landdag-verkiezingen.
Frankrijk. — De „Figaro" maakt van de overwinning der Nationaal-Socialisten gebruik om de Fransche kiezers aan hun plicht te herinneren.
De „Echo de Paris" trekt de conclusie, dat de Grondwet van Weimar van dag tot dag aan beteekenis inboet.
Het „Journal" schrijft, dat, al is Hitler ook nog niet de alsolute heerscher, hij toch een belangrijke rol in de Duitsche politiek zal spelen.
Het „Petit Journal" schrijft, dat alle pessimistische voorspellingen nog zijn overtroffen. De nationale oppositie staat op het punt om met een laatsten stormloop de definitieve overwinning in het geheele rijk te behalen.
De socialistische „Populaire" constateert, dat Hitler ondanks al zijn inspanning er niet in geslaagd is in Pruisen aan de macht te komen.
Engeland. — De „Daily Telegraph" spreekt de hoop uit, dat het Centrum tot een coalitie met de rechtsche partijen bereid zal zijn, teneinde den communistischen invloed uit te schakelen.
De „Times" schrijft, dat de Nationaal-Socialisten met reusachtige energie hun positie hebben versterkt.
De „Daily Express" wijst op de beteekenis der verkiezingen in Pruisen, die de geheele wereld duidelijk toonen, welke werkelijke politieke bedoelingen er in Duitschland bestaan.
De „Daily Mail" schrijft, dat het wel voor de eerste maal in de geschiedenis van Pruisen zal zijn, dat de geheele wereld zooveel belangstelling toont in de verkiezingen voor den Pruisischen Landdag De Duitsche Rijksregeering, die geen meerderheid in den Rijksdag heeft, zal ondervinden, dat haar positie steeds moeilijker wordt.
De „News Chronicle" acht de zware verliezen der Sociaal-Democraten en van de Staatspartij buitengewoon merkwaardig. De Hohenzollerns beleven hun eerste revanche door den intocht van een Koninklijken Prins in den Republikeinschen Landdag.
De socialistische „Daily Herald" hoopt, dat de Communisten de vorming van een rechtsche regeering zullen verhinderen en dat het op deze wijze de regeering-Braun nog zal gelukken, voorloopig aan de macht te blijven.
Italië. — De „Tevere" schrijft: „Duitschland is het laatste bolwerk van het socialisme geweest. Thans is het gezwel uitgesneden. Het nationaal-socialisme is de gezonde volkskracht, waaromheen zich alle elementen van goeden wil moeten verzamelen. Hindenburg zal tenslotte Hitler moeten roepen en de handdruk die zij met elkaar zullen wisselen, zal hartelijker zijn dan ooit te voren, want de oude generaal, de belichaming van een geheele periode Duitsch leven, zal in Hitler dengene zien, die, zij het ook met andere middelen, het werk zal voortzetten, dat nationaal geboden is."
Spanje. — Het links-republikeinsche dagblad „Luz" wijt de resultaten aan de tactiek van de vroegere vijandelijke landen en schrijft, dat de oorzaak van deze verkiezingsresultaten gezocht moet worden in de onbekwaamheid en kortzichtigheid van de internationale politiek van Frankrijk, welks gebrek aan groothartigheid en edelmoedigheid de nieuwe ordening der onmogelijke toestanden van de wereld steeds weer verhindert. Overigens wordt de uitslag der verkiezingen door de linksche pers een zwarten dag genoemd voor de Europeesche democratie.
Polen. — De „Kurjer Poranny" schrijft, dat in Duitschland voorloopig nog een chaos heerscht, waaruit voor den vrede van Europa niets goeds kan voortkomen. **(Vor. ber. blz. 317 C.)**

26 APRIL 1932

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. 301 D blijkt thans uit de ofifcieele cijfers van het Centraal Kantoor voor de Statistiek, loopende tot 22 April j.l., dat 212 rubberplantages in Ned.-Indië de tap geheel hebben stopgezet, terwijl 121 dergelijke ondernemingen hiertoe gedeeltelijk overgingen. Beide groepen vertegenwoordigen resp. een areaal van 28.094 H.A. en 17.469 H.A. Het areaal, waarop niet getapt zal worden, bedraagt 12% van het totaal areaal van 1931, vertegenwoordigende een productie van ongeveer 20.000 ton. **(Vorig bericht blz. 301 D.)**

A. **AMSTERDAM. — Eere-doctoraten der Universiteit van Amsterdam.** — De Senaat van de Universiteit te Amsterdam heeft ter gelegenheid van haar 300-jarig bestaan 39 eere-doctors benoemd, waaronder zeventien Nederlanders.
De rector-magnificus, prof. mr. Paul Scholten en de secretaris van den Senaat, prof. dr. J. C. Scholte, hebben eenige mededeelingen gedaan omtrent de gronden waarop de eere-doctoraten zijn verleend.
Wij laten deze motiveeringen hier — in het kort — volgen en houden ons daarbij aan de volgorde van de lijst, welke de Senaat heeft verstrekt.

Faculteit der Godgeleerdheid. — Rev. Travers Herford b.a., Kelsall (Chester). Wegens zijn groote verdiensten op het gebied der kennis van den Joodschen Godsdienst in de Talmudsche tijden (Farizeïsme).

H. C. Hoskier te Trinity (Jersey, C. I.) is geen geestelijke of vak-theoloog, maar heeft tekst-critische studies over het N. Testament gepubliceerd.
Prof. dr. S. Mowinckel, hoogleeraar te Oslo, is een theoloog, die zich vooral door de studie van het Oude Testament bekend heeft gemaakt.

Prof. dr. Otto Scheel, hoogleeraar te Kiel, is dogmen historicus; bekend is vooral zijn werk over Maarten Luther, dat aanleiding werd voor het eere-doctoraat.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid. — P. J. A. Adriani, inspecteur der registratie te Amsterdam, wegens zijn groote verdiensten op het gebied van belastingwetenschap en belastingrecht.

Prof. dr. D. Anzilotti, hoogleeraar in het Volkenrecht te Rome. Hij heeft groote verdiensten op het gebied van internationaal recht.

Prof. dr. E. Bartin, hoogleeraar te Parijs. Hij is de man van het internationale privaatrecht.

Prof. dr. I. H. Gosses, hoogleeraar in de geschiedenis te Groningen, heeft zich verdienstelijk gemaakt op het gebied der rechtshistorie.

S. van Mesdag, psychiater te Groningen (Helpman), maakte zich zeer verdienstelijk op het gebied van studies over strafrecht voor gereclasseerden.

W. de Vlugt, burgemeester van Amsterdam, lid van de Eerste Kamer, president-curator van de Universiteit van Amsterdam. Hem is het eere-doctoraat verleend wegens de uitnemende wijze, waarop hij als hoofd der gemeente de belangen van de Universiteit heeft behartigd.

Faculteit der Geneeskunde. — Prof. dr. L. Aschoff, hoogleeraar te Freiburg i. B. Hij heeft uitnemende verdiensten op het gebied der algemeene pathologie en der pathologische anatomie.

S. L. Brug is sinds 23 Mei 1924 directeur van het Geneeskundig Laboratorium te Batavia, tevens hoofd van den Analystencursus aldaar. Groote verdiensten heeft hij op het gebied der geneeskundige protozoölogie.

Prof. dr. Harvey Williams Cushing, chirurg te Brookline (Mass.) Verscheidene wetenschappelijke werken zijn van de hand van dr. Cushing verschenen, hoofdzakelijk over neurologische chirurgie.

C. Levaditi is van oorsprong Roemeen. Hij is thans afdeelingschef van het Instituut Pasteur te Parijs en heeft zich verdienstelijk gemaakt op het gebied der immunisatie en der spirochaeten.

Faculteit der Wis- en Natuurkunde. — Prof. dr. C. B. Biezeno is hoogleeraar te Delft in de toegepaste mechanica. Zijn verdienstelijke publicaties staan in verschillende technische en wetenschappelijke tijdschriften.

Prof. dr. A. Cotton is hoogleeraar in de physica aan de Sorbonne te Parijs. Hij maakte zich verdienstelijk op het gebied van de magnetische optica.
Prof. W. C. de Graaff te Zeist, wiens studies op het gebied der pharmaceutische biologie aanleiding waren tot de verleening van het eere-doctoraat.

E. R. Jacobson te Fort de Kock. Veel bijzondere waarnemingen heeft hij gedaan op het gebied der fauna van Nederlandsch Oost-Indië.

P. C. Korteweg te Amsterdam, die zich verdienstelijk heeft gemaakt met medisch biologische onderzoekingen op het gebied der malaria.

T. Levi-Civita te Rome maakte zich verdienstelijk op het terrein der theoretische natuurkunde.

Prof. ir. H. ter Meulen is sedert 1905 hoogleeraar in de analytische scheikunde aan de Technische Hoogeschool. In samenwerking met dr. J. Heslinga publiceerde hij in 1925 „Nieuwe methoden voor Elementair-analyse". Zijn speciaal gebied is de analytische scheikunde (organische analyses).

Prof. dr. E. A. Milne te Oxford. Bijzondere verdiensten heeft hij op het gebied der astrophysica (sterrenkunde en natuurkunde samen). O.a. deed hij onderzoekingen met betrekking tot den inwendigen bouw der sterren, door welke studie hij nieuwe wegen en inzichten opende.

Prof. dr. J. Schröter, hoogleeraar te Zürich is de bekende botanicus, kenner van de flora van Midden-Europa en voorvechter voor het behoud van natuurmonumenten. Zijn bijzonder terrein is de plantengeografie.

Prof. dr. Waclaw Sierpínsky, hoogleeraar in de Wiskunde te Warschau, heeft groote verdiensten met betrekking tot de verzamelingsleer, de topologie en de theorie der reëele functies.

Prof. J. Warner is hoogleeraar te Bonn in de geologie. Bijzondere kennis heeft hij op het gebied der geologie van Nederlandsch-Indië, in het bijzonder van de geologisch weinig bekende eilanden van den Oostelijken archipel (o.a. Timor).

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte. — Prof. dr. F. Brunot, hoogleeraar te Parijs, is bekend door zijn studies op het gebied der Romaansche philologie en zijn werk „L'Histoire de la langue française".

G. Friederici te Ahrensburg (Holstein) was o.a. onderzoekingsreiziger in Nieuw-Guinea en deed belangrijk werk op het gebied der kennis van de ethnografie van Zuid-Amerika.

R. Menéndez Pidal te Madrid kreeg het eere-doctoraat wegens zijn bijzondere verdiensten op het gebied der Spaansche taal en letterkunde.

Prof. dr. Petersen, hoogleeraar aan de Berlijnsche Universiteit en president van de Goethe-Gesellschaft te Weimar, is een vermaard Goethe-kenner.

Henri Polak te Laren (N.-H.) kreeg het eere-doctoraat wegens zijn groote verdiensten op velerlei gebied tegenover land en volk.
Als voorzitter van den A.N.D.B. en het Wereldverbond van Diamantbewerkers — aldus de motiveering — heeft hij belangrijk werk tot stand gebracht ten aanzien van de internationale organisatie der arbeidsvoorwaarden. Voorts heeft hij steeds op de bres gestaan om 's lands schoonheid te behouden in den geest van „Heemschut". Hij heeft, door zijn bijzondere kennis van plant en dier, het inzicht in de schoonheid daarvan zeer vergroot.
Aan zijn landgenooten heeft hij geleerd liefde te koesteren voor alles wat schoon is. Ook in 's lands vergaderzaal — de Eerste Kamer — strijdt hij voor de schoonheid van het land.
Tenslotte heeft hij groote liefde voor taal en letteren, zooals blijkt uit zijn boek: „Het kleine land en zijn groote schoonheid".

Dr. H. Poutsma is oud-leeraar in het Engelsch aan het gymnasium te Amsterdam. Hij maakte zich verdienstelijk op het gebied der Engelsche philologie en publiceerde o.a. „Grammar of late modern English", dat ook in Engeland zeer hoog staat aangeschreven.

Fr. Schmidt Degener, hoofddirecteur van het Rijksmuseum, is te Rotterdam geboren. De Senaat heeft zijn verdiensten willen erkennen op het gebied van kunstgeschiedenis en museumkennis.

L. Simons te 's-Gravenhage kreeg het eere-doctoraat wegens zijn verdiensten voor de Nederlandsche letterkunde — speciaal door zijn Vondelpublicaties — voor het tooneel en voor het verspreiden van Nederlandsche letterkunde.

Prof. dr. C. van Vollenhoven, hoogleeraar te Leiden, heeft buitengewone verdiensten met betrekking tot volkenrecht en adatrecht in Nederlandsch-Indië.

A. J. B. Wace, tweede conservator aan het Victoria and Albert Museum te Londen, schreef vele bijdragen over klassieke archaeologie en publiceerde o.a. „Prehistoric Thessaly" en „Excavations at Mycenae".

L. Willems te Gent is een Vlaming die zich verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied der Nederlandsche taal- en letterkunde; speciaal is hij bekend door zijn Reinaert-studies.

Faculteit der Handelswetenschappen. — E. Heldring, oud-voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam, directeur van de K. N. S. M., kreeg het eere-doctoraat wegens zijn uitstekende verdiensten op het gebied der economische wetenschap in de practijk en het practische bedrijfsleven, alsmede wegens zijn economisch-wetenschappelijke publicaties in de jaarverslagen van de Kamer van Koophandel.

J. W. Meyer Ranneft is thans voorzitter van den Volksraad te Batavia. Tal van publicaties op het gebied der koloniale economie verschenen van zijn hand. Bekend is vooral zijn tezamen met dr. Huender opgesteld rapport omtrent den belastingdruk op Java en het rapport over de oorzaken van den opstand in Bantam in 1927, welk laatste werd opgemaakt tezamen met den regent van Bandjarnegara en den heer Gobée.
De nieuwe eere-doctor, die vele acten bezit, is lid van de Kon. Akademie van Wetenschappen.

D. H. Robertson te Cambridge (Engeland) is reader aan het Trinity College. Hij kreeg het eere-doctoraat wegens zijn belangwekkende studies op het terrein der bank- en geldtheorie.

A. **BELGIE. — Contingenteering van vleesch en boter.** — Van 26 April '32 af mag in België geen rundvee, varkens, rund- en varkensvleesch, versch zoowel als bevroren, benevens boter, meer worden ingevoerd zonder speciale toestemming van het Belgische ministerie van Landbouw.

B. **DUITSCHLAND. — Benzine-invoerrecht.** — De A.N.W.B. meldt: Van de Duitsche grensautoriteiten is bericht ontvangen, dat, in het belang van het vreemdelingenverkeer naar Duitschland, de lastige en tijdroovende heffing van invoerrechten van benzine aan de grens met ingang van 26 April '32 is vervallen, voorzoover het personenauto's en autobussen betreft. Voor vrachtauto's blijft de oude regeling gelden.
Natuurlijk wordt wel invoerrecht geheven van benzine, welke men zou meenemen in bussen, of in reserve-tanks. **(Vor. ber. In- en uitvoer 308 C.)**

C. **DUITSCHLAND. — Nieuwe Pruisische Landdag.** — De Pruisische staatsregeering heeft krachtens art. 17 van de grondwet besloten, den nieuwen Landdag op 24 Mei bijeen te roepen en in die zitting het ontslag van het geheele ministerie in te dienen.
Tot dien datum is het tegenwoordige ministerie krachtens art. 57 der grondwet verplicht in functie te blijven.
Een vroegere bijeenroeping van den Landdag is om technische redenen onmogelijk, daar eerst alle gekozenen hun functie moeten aannemen, waarmee eenige tijd gemoeid is. **(Vor. ber. blz. 318 B.)**

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Hoofdcommissie onderbreekt werkzaamheden.** — De Hoofdcommissie der Ontwapeningsconferentie heeft haar goedkeuring gehecht aan het voorstel van het bureau der Conferentie, om haar werkzaamheden te onderbreken totdat de technische commissies rapport hebben uitgebracht over het technische gedeelte van het vraagstuk der kwalitatieve vermindering van bewapening. Gedurende dien tijd zullen de delegaties trachten, overeenstemming te bereiken over de met artikel 1 der ontwerp-conventie in verband staande principieele vraagstukken, die tot nog toe niet in de hoofdcommissie zijn behandeld. **(Vor. ber. blz. 315 D.)**

E. **TURKIJE. — Turksche delegatie bezoekt Rusland.** — Een Turksche delegatie onder leiding van den Turkschen minister-president en den minister van Buitenlandsche Zaken zal een bezoek aan de Sovjet-Unie brengen.

F. **TANGER. — Tegen het Internationale bestuur.** — De voorzitters van de Engelsche, Fransche, Spaansche en Internationale Kamers van Koophandel te Tanger hebben den Mendoeb, den vertegenwoordiger van den Sultan van Marokko, en den Belgischen consul-generaal in zijn hoedanigheid van voorzitter der Contrôlecommissie, een scherp protest doen toekomen, waarin zij een aantal economische eischen stellen. Indien deze niet vóór 11 Mei '32 zouden zijn ingewilligd, zullen de betrokken organisaties verdere stappen doen, waardoor het internationale bestuur van Tanger volledig buiten werking zal worden gesteld. Alle zaken hebben als protest bij de overreiking van de nota hun etablissementen tijdelijk gesloten. In geheel Tanger zijn plakkaten verspreid met het opschrift: „Tanger, een Marokkaansche stad onder internationale contrôle, eischt het recht om te leven".

G. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — Teneinde een Congresconferentie te Delhi te verijdelen, heeft de Engelsche regeering 150 Congresleiders gearresteerd. **(Vorig bericht blz. 295 O.)**

H. **GRIEKENLAND. — Gouden standaard.** — De Grieksche Kamer en Senaat hebben de wet tot opheffing van den gouden standaard aangenomen.

I. **VOLKENBOND. — 16e Intern. Arbeidsconferentie.** — Albert Thomas beantwoordde op 25 April op de Intern. Arbeidsconferentie te Genève meer dan 50 sprekers, die aan de algemeene beschouwingen over zijn jaarlijksch rapport hadden deelgenomen. Wij ontleenen aan zijn rede o.a. het volgende:
Hij bracht in herinnering, dat de regeeringen thans al jaren lang op iedere conferentie een loflied zingen op internationale samenwerking, doch dat intusschen de volkeren steeds meer van elkaar gescheiden raken door kunstmatige verkeersbelemmeringen, waarbij hij de waarschuwing van Colijn niet onvermeld liet. Tevens bracht hij in herinnering, dat voortdurend de deskundigen en studiecommissies aan het werk worden gezet, doch dat aan de vele plannen en adviezen geen gevolg wordt gegeven. Hij eindigde met een warme aanbeveling van het denkbeeld van de arbeidersgroep, dat de internationale arbeidsconferentie, aan welke bij het vredesverdrag van Versailles opdracht is gegeven voor den socialen vooruitgang te zorgen, doch die in deze taak door de ongekende crisis belemmerd was, zich tot alle regeeringen en tot den Volkenbond zal wenden om eindelijk tot daden over te gaan, die den financieelen en economischen toestand zullen verbeteren. **(Vorig bericht blz. 304 A.)**

A. **KONINKLIJKE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ. — Verklaring der directie.** — De directie en commissarissen van de maatschappij deelen het volgende mede:
Allerlei geruchten betreffende de positie van de Koninklijke-Shell-groep hebben in financieele kringen de ronde gedaan, alsof zij uit authentieke bron kwamen. Deze geruchten dragen duidelijk het kenmerk van met boos opzet te zijn uitgestrooid door personen, die slechts op eigen winstbejag uit zijn.
Het is onnoodig in bijzonderheden gewag te maken van de algemeene depressie, die op het oogenblik in den handel over de geheele wereld heerscht. Uit den aard der zaak ondervindt ook de Koninklijke, gelijk ieder ander concern, de gevolgen hiervan. De financieele positie der mij. en van alle vennootschappen, waarbij zij belang heeft, is echter zoo krachtig en liquide als ooit en het beleid van de bestuurders is er bij voortduring op gericht deze financieele positie in stand te houden, zóó dat er niet aan getwijfeld kan worden of de maatschappij zal niet alleen den thans woedenden storm, maar elken storm, die misschien straks zal opsteken, kunnen weerstaan.
(Vorig bericht blz. 284 B.)

27 APRIL 1932

B. **MANDSJOERIJE. — Opmarsch der Japanners.** — Het Japansche leger is in Noord-Mandsjoerije een grootsch opgezetten veldtocht tegen Chineesche troepen, die het gezag van de nieuwe Mandsjoerijsche regeering niet willen erkennen, begonnen. **(316 H.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — In- en uitvoer.** — De financieele Senaatscommissie heeft gisteren besloten om als eerste maatregel voor het in evenwicht brengen der begrooting rechten te heffen op olie, koper en steenkool. Een voorstel om ook op hout en houtproducten deze nieuwe rechten te heffen, werd door de commissie verworpen. **(Vor. ber. blz. 313 C.)**

D. **DE GEVAREN VAN DEN COCKTAIL.** — In de Deutsche Medizinische Wochenschrift, afdeeling Gesundheitswesen und Krankenfürsorge van 13 Nov. '31 No. 46, wijst P. Wolf op de gevaren, verbonden aan het toenemende gebruik van den cocktail, d.i. een mengsel van aetherische oliën in sterke alcoholconcentratie.
De gevaren schuilen evenwel meer nog in die aetherische oliën dan in den alcohol zelf, al is deze laatste natuurlijk, vooral voor jonge menschen evenmin onschuldig. De Franschen noemen de verslaving aan den cocktail dan ook aromatisme.
De essences n.l., die voor de bereiding van den cocktail dienen, bevatten aetherische oliën met een zeer sterk prikkelende werking op het centrale zenuwstelsel, b.v. die van de muskaatnoot, waarvan de olie van één noot voldoende is, om bij een man epileptische krampen op te wekken.
De Académie de Médicine de Paris heeft dan ook reeds uitdrukkelijk gewaarschuwd tegen deze zeer gevaarlijke „alcoholische dranken", waarvan de aantrekkelijke wijze van opdiening het gebruik, vooral ook door vrouwen en jeugdige personen, zoozeer in de hand werkt. (Tijdschrift v. Geneeskunde)

E. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — In verband met de weigering van de Mandsjoerijsche regeering om dr. Wellington Koo, den Chineeschen gedelegeerde in de commissie-Lytton (Volkenbondscommissie) toestemming te geven buiten de spoorwegzone te komen, heeft graaf Lytton den Volkenbond er van in kennis gesteld, dat hij niet verder Mandsjoerije zal binnen gaan, tenzij alle leden der commissie hem kunnen vergezellen.
(V. b. Ch.-Jap. confl. 316 H.; v. b. Mandsjoerije 321 B.)

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Bemiddelingsvoorstel.** — De Chineesche en Japansche vertegenwoordigers, die deelnemen aan de onderhandelingen te Shanghai, hebben een commissie ingesteld teneinde de details te kunnen onderzoeken van het nieuwe bemiddelingsvoorstel van den Britschen gezant in China, Sir Miles Lampson. **(Vor. ber. 321 E.)**

G. **ZUIDERZEEWERKEN. — Begrooting Zuiderzeefonds.** — De Eerste Kamer heeft de begrooting van het Zuiderzeefonds voor 1932 met 22 tegen 4 stemmen goedgekeurd. Tegen stemden de heeren v. d. Hoeven en de Gijselaar (c.-h.), Visser (r.-k.) en Polak (s.d.a.p.). **(Vorig bericht blz. 209 D.)**

H. **JAPAN. — Luchtverdediging van Tokio.** — De gemeente is overgegaan tot de uitwerking van een vijfjarenplan, waaraan de militaire autoriteiten zullen deelnemen, met het doel de luchtverdediging van de Japansche hoofdstad te verbeteren, binnen een rayon van 90 mijlen. De kosten hiervan bedragen 58 millioen yen. Nog in deze maand zal een eskader worden samengesteld, bestaande uit 21 vliegtuigen, die tot taak zullen hebben zorg te dragen voor de verdediging van Tokio.

I. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Vlootcommissie.** — In de Vlootcommissie der Ontwapeningsconferentie hebben de vertegenwoordigers der verschillende landen verklaringen afgelegd omtrent het standpunt van hun regeering ten aanzien van de kwestie der aanvalswapenen. De vertegenwoordigers der Angelsaksische landen eischten allen volledige afschaffing der duikbooten.De Italiaansche vertegenwoordiger stelde zich op het Duitsche standpunt en eischte eveneens afschaffing der linieschepen, duikbooten en vliegtuig-moederschepen, waarbij hij echter de afschaffing der linieschepen afhankelijk stelde van die der duikbooten. De vertegenwoordiger van Sovjet-Rusland wees er nogmaals op, dat de kwestie der aanvalswapenen reeds door het Verdrag van Versailles geregeld was. Derhalve dienden alle categorieën van bewapening verboden te worden, die den in den wereldoorlog overwonnen staten verboden waren. De Russische vertegenwoordiger eischte slechts toelating van duikbooten van kleinere tonnage, terwijl de Japansche gedelegeerde afschaffing der vliegtuig-moederschepen eischte. **(V. b. 320 D.)**

K. **ENGELAND. — Valutafonds.** — Het Lagerhuis heeft het voorstel betreffende de instelling van een valutafonds, ten bedrage van 150 millioen pond, in de commissie-onderhandelingen aangenomen. De vertegenwoordiger van het departement van financiën verklaarde zich accoord met een door de oppositie ingediend amendement, waarbij de contrôle over dit fonds aan het departement van financiën wordt gegeven.
De regeeringsvertegenwoordiger zeide, dat er plannen bestonden om niet de totale som van 150 millioen pond in eenmaal bijeen te brengen en ter beschikking te stellen, maar dit te doen in gedeelten al naar den toestand. In geen geval is men voornemens de Engelsche valuta op één of andere wijze te verbinden met den dollar of den Franschen franc, daar Engeland zich volledige vrijheid van handelen moet voorbehouden. Anders zou het geen doel hebben dit fonds te scheppen. **(Vorig bericht blz. 263 K.)**

L. **BELGIE. — Leening Brussel.** — De gemeenteraad van Brussel heeft het voorstel tot het aangaan van een leening groot 150 millioen francs goedgekeurd. De leening is bestemd voor de uitvoering en voortzetting van groote werken van openbaar nut.

28 APRIL 1932

M. **RADIOBAKENS.** — Wanneer een kapitein zijn schip een haven wil laten binnenloopen, moet hiertoe een loods aan boord komen, die met de plaatselijke scheepvaartbelemmeringen bekend is en deze weet

te ontwijken. Hij regelt hierbij den koers naar bakens en lichten die hem den weg aangeven. Doch bij nevel is ook de loods niet in staat om het schip veilig binnen te brengen en moet het vaartuig dikwijls langen tijd buitengaats blijven liggen tot de nevel is opgetrokken.
Om dit tijdverlies te ontgaan, heeft men de radiogolven te hulp geroepen. Met behulp van een z.g. „radiopeiltoestel" kan de kapitein steeds de juiste richting van een zendstation bepalen. Dit peiltoestel bestaat uit een ontvangtoestel met raam-antenne. De ontvangst van de signalen van een bepaald zendstation is hierbij het sterkst wanneer de raamantenne met het vlak van winding in de richting van het zendstation staat gericht. Op een onder de raamantenne aangebracht compas kan de kapitein dan de juiste richting waarin het zendstation is gelegen, eenvoudig aflezen.
Aan weerszijden van de havenmonding worden nu zenders gebouwd, die elk een verschillend signaal uitzenden, zoodat de kapitein bij het draaien van de raam-antenne een duidelijk waarneembaar verschil in den ontvangtoon uit den luidspreker hoort wanneer hij de raam-antenne achtereenvolgens op de beide zendstations richt. Op deze wijze zijn hem de richtingen, waarin de beide zendstations zijn gelegen, nauwkeurig bekend en behoeft hij slechts den koers te nemen die juist daartusschen is gelegen.
Dit systeem kan echter alleen toepassing vinden wanneer de plaatselijke omstandigheden hiertoe gunstig zijn en een rechte koers kan worden genomen, waarbij een geringe afwijking geen gevaar kan opleveren. Wanneer echter eenige klippen en zandbanken moeten worden omzeild, past men een ander systeem toe. Hierbij wordt een kabel gelegd over den weg, dien het schip moet kiezen. In dezen kabel wordt een hoogfrequente wisselstroom teweeggebracht, waardoor de kabel een hoogfrequent magnetisch wisselveld uitstraalt.
Dit veld is met behulp van een meetinstrument waar te nemen en dit meetinstrument slaat het sterkst uit wanneer het schip zich recht boven den kabel bevindt. De stuurman behoeft nu slechts het schip zoodanig te koersen dat het meetinstrument voor de veldsterkte steeds den grootsten uitslag vertoont en hij kan er zeker van zijn dat het schip den kabel volgt, dus den goeden weg naar de haven neemt.
Ook voor de luchtvaart vindt dit systeem toepassing, waarbij de route door een bovengrondsche leiding is afgebakend, die een hoogfrequenten wisselstroom voert en een sterk hoogfrequent magnetisch wisselveld uitstraalt. (Het Volk)

A. **ITALIE. — Grieksche spelen te Paestum.** — Na duizenden jaren zal in het oude Paestum de stilte verbroken worden door de opvoering van eenige Grieksche spelen in de open lucht, met het natuurlijk décor, dat dit schilderachtige oude plaatsje met zijn overblijfselen van Grieksche zuilen biedt.
Den 28en en 29en Mei zullen met orkest en groote koren drie treurspelen opgevoerd worden, waarvan twee van Theocritus.

B. **NEDERLAND. — Contingenteering invoer textielgoederen.** — De contingenteering van den invoer van textielgoederen zal worden verlengd. De percentages worden als volgt vastgesteld: voor wollen en halfwollen stoffen 65 pct., gerekend op een basis van den gemiddelden invoer van de jaren 1929, 1930 en 1931; voor tricotgoederen 70 pct., gerekend op een basis van den gemiddelden invoer in de jaren 1929 en 1930; voor confectiegoederen 62½ pct., gerekend op een basis van den gemiddelden invoer in de jaren 1929, 1930 en 1931, en voor rubberconfectie 75 pct., gerekend op een basis van den gemiddelden invoer in de jaren 1930 en 1931.
Deze contingenten zijn van kracht voor het tijdvak van 1 Februari 1932 tot 1 Februari 1933.
(V. b. Contingenteering 315 I.; v. b. Textielind. 294 C.)

C. **NEDERLAND. — Vleeschcontingenteering goedgekeurd.** — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp inzake vleeschcontingenteering met 50 tegen 12 stemmen goedgekeurd. Tegen stemden: de sociaal-democraten behalve de heer Van der Heide en mej. de Jong en de communist De Visser. **(V. b. Contingenteering 322 B.; v. b. Vleeschinvoer 306 E.)**

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Kwalitatieve ontwapeningsdebatten geëindigd.** — De Hoofdcommissie van de Ontwapeningsconferentie heeft heden de algemeene debatten over de kwalitatieve ontwapening beëindigd, en heeft een program voor een bespreking der onderdeelen goedgekeurd. Achtereenvolgens zullen besproken worden de linieschepen, vliegtuigmoederschepen, onderzeebooten, zeemijnen, de chemische en bacteriologische oorlog en kustvestingen. **(Vorig bericht blz. 321 I.)**

E. **BELGIE. — Verhooging invoerrechten op wol.** — De „Nation Belge" meldt dat de koning een besluit heeft geteekend, waarbij de minister van Financiën wordt gemachtigd de invoerrechten, die al of niet geweven wol treffen, met 60% te verhoogen, evenals meubelen van alle soort. De verhooging gaat op 28 April '32 in. **(Vorig bericht blz. 266 E.)**

F. **NEDERLAND. — Stroocarton-industrie. - Conflict geëindigd.** — De samenwerkende organisaties van arbeiders in de stroocarton-industrie hebben aan de bemiddelingscommissie bericht gezonden, dat de stakers met groote meerderheid hebben besloten op de door de commissie voorgestelde voorwaarden den arbeid te hervatten. Het conflict in de stroocartonindustrie kan hiermede als geëindigd worden beschouwd. De fabrieken zullen binnen eenige dagen weer in bedrijf worden gesteld. **(Vor. ber. blz. 283 E.)**

G. **DUITSCHLAND. — Disconto.** — De Duitsche Rijksbank besloot, met ingang van 28 April, het disconto te verlagen van 5½% op 5% en de beleeningsrente van 6½% op 6%. **(Vor. ber. blz. 299 E.)**

H. **NEDERLAND. — Boycot van Duitsche goederen.** — Minister-president Jhr. mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck heeft in zijn departement vertegenwoordigers ontvangen van het liberale Ned. Verbond van werkgevers, de Alg. R. K. Werkgeversvereeniging, de Christ. Werkgeversvereeniging, de Mij. van Nijverheid en Handel, en van het Comité van Economisch Verweer, gevormd uit de gezamenlijke landbouworganisaties.
De heeren hebben aan den minister-president verklaard, dat de Duitsche deviezenverordeningen zulke toestanden hebben geschapen voor ons land, dat bijaldien de Nederlandsche regeering niet op korten termijn slaagt door onderhandelingen verbetering te bewerkstelligen, de geheele Nederlandsche Nijverheid en Landbouw een scherpe boycot zal beginnen tegen Duitschland.

I. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Nederlandsche belangen.** — De torpedojager „Van Galen", die in Februari ter behartiging der Nederlandsche belangen, van Soerabaja naar Shanghai was gezonden, is teruggeroepen en van Shanghai naar Tarakan vertrokken. **(V. b. Nederlanders in Shanghai 223 F.)**
(Vor. ber. Chin.-Jap. conflict 321 F.)

K. **BRITSCH-INDIE. — Disconto.** — De Imperial Bank of India heeft haar disconto van 6% tot 5% verlaagd.

L. **RUBBERINDUSTRIE. — Ongunstige vooruitzichten.** — Op een gehouden vergadering der Rubber Growers-Association sprak Sir Herbert Wright over de positie van de rubberindustrie. Hij verklaarde o.a.: „De vooruitzichten voor het loopende jaar zijn niet beter, ja zelfs veel slechter. De consumptie zal waarschijnlijk wel niet snel toenemen en zal misschien niet meer dan 650.000 ton bedragen, en mogelijk zal het aanbod dit jaar weinig minder zijn dan het vorige jaar." **(Vorig bericht blz. 170 B.)**

29 APRIL 1932

A. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Recapitulatie van 1 Februari '32—23 April '32.** — Europeesche en Amerik. troepen naar Shanghai (193 D.). Beschieting van Nanking (193 E.). Swataa bezet (194 C.). Volkenbondsraad bijeengeroepen (195 C.). Protesten van Frankrijk en Italië (197 C.). Nederlanders te Shanghai (198 D.). Engelsch-Amerikaansche nota (199 F.). Recapitulatie (203 C.). Japansch-Chineesche schermutselingen (203 F.). Eerste rapport der Enquête-Commissie (204 E.). Zitting van den volkenbondsraad zonder resultaat (206 A.). Japans voorwaarden voor een wapenstilstand (206 B.). Chineesche en Japansche gedelegeerden in den Volkenbondsraad (206 C.). Japansche concessie te Shanghai (206 H.). Noodlottig saluut (209 C.). Japan weigert met China te Shanghai te onderhandelen (214 A.). Geheime Raad te Tokio bijeen (216 A.). Nota van den Volkenbond aan Japan (217 B.). Japans ultimatum (218 M.). China weigert ultimatum (220 B.). Verklaring van Sato (221 G.). Groot Japansch offensief (221 M.). Nederlandsche torpedojager naar Shanghai (223 F.). Japansche aanval bij Shanghai (224 H.). Antwoord op Japans nota (224 I.). Japan maakt geen vorderingen (230 C.). Kiangwan bezet (233 G.). Nieuwe Japansche vredesvoorstellen (235 B.). Lord Cecil eischt actie tegen Japan (235 D.). Ontruiming van Kiangwan (235 E.). Telegram van de S.D.A.P. (235 I.). Besprekingen tusschen Chineezen en Japanners (236 D.). Japan aanvaardt de voorstellen van den Volkenbondsraad (236 G.). Chineezen trekken terug (239 C.). Plenaire zitting van den Volkenbondsraad (240 E.). Japansche operaties gestaakt (240 I.). Zitting van den Volkenbondsraad (242 C.). Volkenbondsvergadering tegen Japan (243 D.). Rede van minister Beelaerts v. Blokland (244 C.). Japan weder actief (247 I.). Rapport van de Consulaire Commissie (248 B.). Nieuw ultimatum van Japan (249 C.). Gemeenschappelijk dagelijksch rapport der commissie te Shanghai (251 B.). Ontwerp-resolutie v. d. Volkenbond (253 B.). Vooruitzichten op wapenstilstand (253 C.). Ontwerp-resolutie aangenomen (255 G.). Chineesch protest inzake den ex-keizer Poe-Ji (256 G.). Japansche troepen repatrieeren (260 F.). China aanvaardt resolutie (262 B.). Balans der gevechten te Shanghai (265 A.). Bespreking der Commissie van 19 (266 A.). Japansche vloot verlaat Shanghai (268 I.). Vier punten ter goedkeuring verzonden (270 C.). Vredesonderhandelingen (271 H.). Oorlogsschade te Shanghai (272 E.). Japans nieuwe voorstellen (273 C.). Terugtrekking van Japansche troepen uit Shanghai (273 H.). Formeele vredesonderhandelingen (276 C.). Volledige staking der vijandelijkheden (282 C.). Nog geen resultaten inzake vrede (286 A.). Communiqué van Dr. Yen (289 I.). Conferentie steeds zonder resultaat (297 G.). Onderhandelingen tusschen China en Japan afgebroken (303 D.). Tekst eener resolutie der Commissie van 19 (311 H.). Japan weigert resolutie der Commissie van 19 (312 I.). Rede van den Japanschen minister van Oorlog (316 H.). **(V. b. 322 I.)**

(Vorige Recapitulatie blz. 203 C.)

B. **AMSTERDAM. — Loonsverlaging werklieden.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft met 23 tegen 21 stemmen de loonsverlaging voor de werklieden verworpen.

C. **CHINA. — Bomaanslag op tribune tijdens Japansche parade te Shanghai.** — Tijdens een parade in het Hongkioe-Park in de internationale nederzetting te Shanghai ter gelegenheid van den verjaardag van den Japanschen keizer, werd een bom geworpen naar de tribune, waarop tal van Japansche autoriteiten bijeen zaten. De opperbevelhebber der Japansche troepen te Shanghai, generaal Shirokawa, de Japansche legeraanvoerder generaal Oeyeda, de Japansche gezant Shigemitsoe, de opperbevelhebber der Japansche marine-strijdkrachten te Shanghai admiraal Nomoera, de Japansche consul-generaal Murai, admiraal Shimada, generaal Tashiro en eenige Japansche vooraanstaande burgers werden gewond.
De politie arresteerde zeven personen.
Een der gearresteerden is de 25-jarige Koreaan Yinhukitsu, die klaarblijkelijk den bom geworpen had. Naar verluidt, zou de gearresteerde Koreaan deel uitmaken van de voorloopige Koreaansche regeering, die met de Kwomintang in verbinding zou staan. Volgens Japansche meening zou de dader hebben gehandeld in opdracht van deze groep, die zich de bestrijding der Japanners in China met alle middelen ten doel zou hebben gesteld.
De Japansche minister van Oorlog verklaarde, dat de aanslag te Shanghai een veelbeteekenend beeld geeft van den onzekeren toestand in China. In verband hiermede kan voorloopig nog geen aanvang worden gemaakt met de verscheping der Japansche troepen uit China.
Het Japansche legerbestuur is van meening, dat de onderhandelingen over een wapenstilstand nu voor onbepaalden tijd moeten worden uitgesteld.

(Vor. ber. Chin.-Jap. conflict 323 A.)

D. **DONAU-PLAN. — Tardieu's nieuwe voorstellen.** — Het is in Londen gebleken, dat van een gemeenschappelijke hulpactie der mogendheden weinig valt te hopen, omdat de economische belangen die de verschillende staten aan de Donaulanden binden, onderling in omvang en beteekenis te zeer uiteenloopen. Tardieu heeft dit feit aanvaard en zoekt thans een oplossing, die geen inmenging der mogendheden vereischt. De Donaulanden zouden onderling hun tolmuren met minstens een tiende verlagen en bovendien alle extra-remmen voor een onderling vrij ruilverkeer (invoerverboden, contingenteeringen enz.) afschaffen.
Tardieu wil den vijf Donaulanden te zamen een leening verstrekken, door de vier groote mogendheden te garandeeren, en vervolgens een emissie op touw te zetten, geschraagd door de gezamenlijke Donaustaten. Daar deze bij aanvaarding van het plan een gemeenschappelijke douanegrens zouden bezitten, kan de dienst der te emitteeren leening verzekerd worden door de gezamenlijke douane-inkomsten.

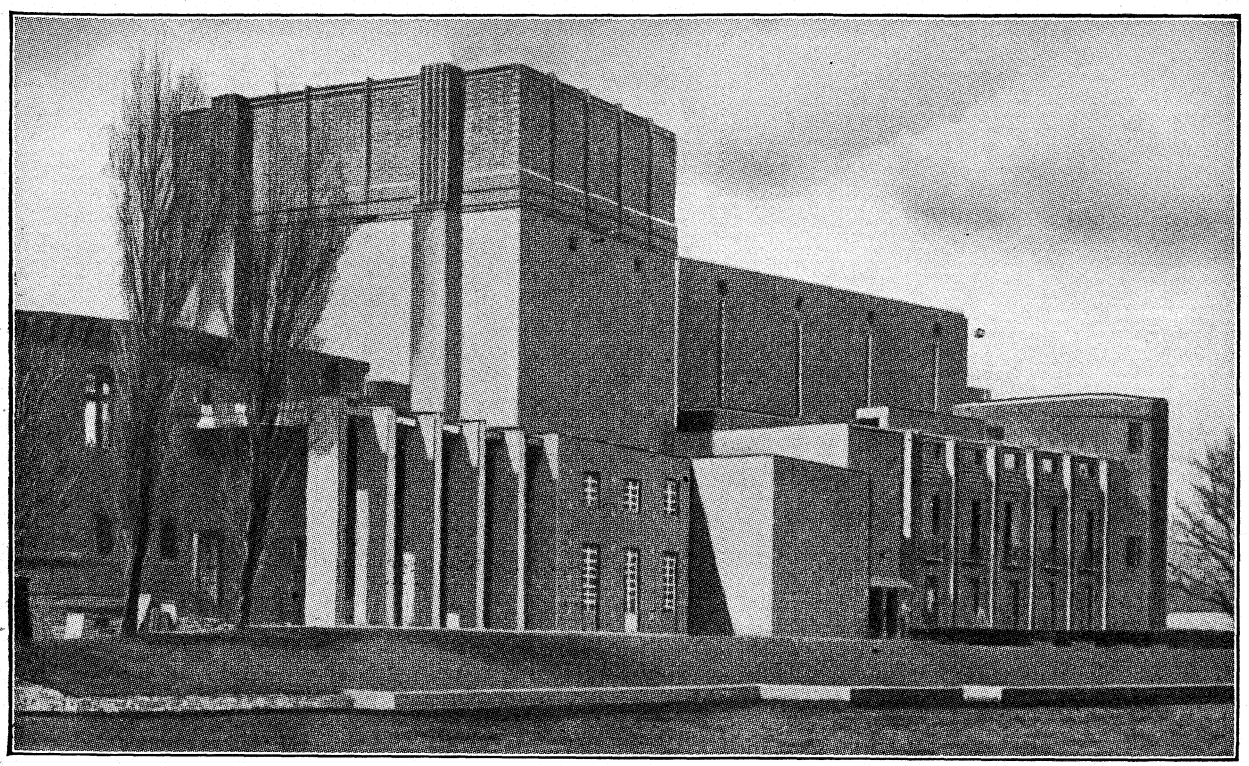
(Vorig bericht blz. 300 A.)

E. **ARGENTINIE. — Verhooging der invoerrechten.** — De Argentijnsche Kamer heeft besloten om tot dekking van het nog steeds bestaande tekort op de begrooting een algemeene verhooging der douanerechten goed te keuren. Ook verscheidene belastingen zijn verhoogd, waarvan de verhooging van de successiebelasting al zeer groot is.

F. **KUNST. — Louis de Vries in Rome.** — De voorstelling van „Hendrik IV" van Pirandello, welke op 28 April '32 door Louis de Vries en gezelschap te Rome is gegeven, is een enorm succes geworden. Na elk bedrijf volgde een ovatie, die tot zes maal toe werd herhaald.
Aanwezig waren minister Bottai, de Nederlandsche gezant te Rome, Mr. J. A. N. Patijn, en talrijke andere autoriteiten, alsmede de élite van Rome. Na afloop van de voorstelling verscheen Pirandello zelf op het podium, die Louis de Vries een der beste vertolkers van de rol van Hendrik IV noemde.
De Italiaansche pers spreekt een zeer gunstig oordeel over de voorstelling uit.

G. **FINLAND. — Gouden standaard.** — De opheffing van den gouden standaard die 12 October 1931 als tijdelijke maatregel werd ingevoerd, is thans verlegd tot het einde van 1932. **(Vor. ber. blz. 96 G.)**

H. **AMSTERDAM. — Verhooging Gemeentefondsbelasting.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft met 26 tegen 16 stemmen de voordracht van B. en W. om het aantal opcenten op de gemeentefondsbelasting voor het belastingjaar 1932/1933 te bepalen op 74, goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 268 D.)**

Hct nieuwe Shakespeare-Theater te Stratford-on-Avon. — Geopend den 23sten April 1932.

A. **OOSTENRIJK. — Nieuw invoerverbod.** — De hoofdcommissie van den Oostenrijkschen Nationalen Raad heeft heden een verordening aangenomen betreffende het uitvaardigen van uitgebreide invoerverboden.
Bij uitzondering kunnen invoerbewilligingen worden verstrekt op aanwijzing van de plaatselijk bevoegde Kamers van Koophandel. Deze verordening treedt 30 April '32 reeds in werking.
De verordening opent de mogelijkheid voor eenige artikelen contingenteering voor te schrijven voor bepaalde onder het verbod vallende waren.

30 APRIL 1932

B. **FRANKRIJK. — Contingenteering huiden.** — De Fransche Staatscourant kondigt aan, dat het contingent voor bereide runderhuiden uit Nederland tot 30 Juni 1932 is uitgeput. **(Vor. ber. blz. 312 N.)**

C. **NEDERLAND. — Bedrijfsraden.** — Het Algemeen Bestuur van den Koninkl. Nederl. Middenstandsbond heeft in een adres aan de Tweede Kamer zijn standpunt ten aanzien van het aanhangige wetsontwerp inzake de instelling van bedrijfsraden, kenbaar gemaakt. De Bond staat o.a. op het standpunt, dat elke door den wetgever af te dwingen bedrijfsorganisatie en medezeggenschap, als in strijd met veler belangen, verwerpelijk is. **(Vor. ber. blz. 116 H.)**

D. **FRANKRIJK. — Heliumgas bij Ryssel.** — Langdurige en zeer kostbare proefnemingen aan de wetenschappelijke faculteit der Universiteit van Ryssel zouden geleid hebben tot het resultaat dat zich in de omgeving der stad op ongeveer 60 M. diepte heliumgas bevindt. Men is in deze diepe lagen op gashoudend water gestooten, dat bij onderzoek 2,05% helium zou bevatten. De professor der universiteit die het onderzoek geleid heeft, verklaarde dat het zeer wel mogelijk is, dagelijks vier à vijf M.^{3} van het kostbare gas te winnen. De nieuwe bron zou als zeer vruchtbaar moeten worden beschouwd.

E. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — De buitengewone Volkenbondsvergadering is heden in verband met het Japansch-Chineesche conflict onder voorzitterschap van den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, bijeengekomen. De voorzitter legde de vergadering de te Shanghai aangenomen resolutie voor, waarin tot de instelling van een commissie te Shanghai besloten is, die uit de vertegenwoordigers van de bij de situatie in Shanghai belanghebbende mogendheden, alsmede van China en Japan, bestaat en die met meerderheid van stemmen een beslissing zal nemen in zake het uitvoeren van de door beide partijen op zich genomen verplichtingen.
De Volkenbondsvergadering nam de resolutie over de wapenstilstandsbesprekingen te Shanghai aan, waarbij Japan zich van stemming onthield, en ging daarna uiteen tot een volgende bijeenroeping. Het te Shanghai tusschen beide partijen gesloten, doch nog niet onderteekende wapenstilstandsaccoord, is hiermede dus door de Volkenbondsvergadering bekrachtigd. **(Vorig bericht Volkenbond 321 E.)** **(Vor. ber. Chin.-Jap. conflict 323 C.)**

F. **MALAISE EN PSYCHE.** — In 't Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde van 9 April 1932 deelen E. J. Meerloo—Kalf en A. Meerloo, arts aan 't gesticht „Maasoord" te Poortugaal als hun ervaring mede, dat ten gevolge van de economische malaise en de daardoor heerschende werkloosheid tal van reactieve psychische depressies en angsttoestanden optreden, rechtstreeks veroorzaakt door het heerschende gevoel van onzekerheid, dreiging en maatschappelijke labiliteit.
Evenals tijdens de revolutiejaren in Rusland treedt ook reactieve slaapzucht als crisisverschijnsel op.

G. **NEDERLAND. — Kaasexport.** — Op vragen van het lid der Tweede Kamer, den heer Lovink, heeft de minister van Buitenlandsche Zaken geantwoord, dat hem niet bekend is, dat de Nederlandsche invoer met name van kaas in Duitschland door de wijze, waarop daar te lande deviezen worden verstrekt,

achtergesteld wordt bij den invoer van dit product uit andere landen.
Ter toelichting moge het volgende dienen:
De toekenning van deviezen voor den invoer geschiedt volgens vaste regels. Als uitgangspunt is de maandelijksche invoer over 1930 — en daarvan als grondbedrag, in verband met de geringere koopkracht en prijsdaling, 50 genomen. Van dit grondbedrag wordt het percentage deviezen maandelijks vastgesteld. In Januari en Februari bedroeg dit 75%, voor Maart 65%, voor April is het vastgesteld op 55%. Deze verlagingen werden door de Duitsche Regeering noodzakelijk geacht in verband met de goud- en deviezendekking van de Rijksbank.
De importeurs, die deviezen toegewezen krijgen, kunnen daarover, voor zoover het hun zaken betreft, vrij beschikken. Zij mogen de waren betrekken uit het land waar zij het best kunnen koopen en ook mogen zij, als zij zoowel importeurs van boter als van kaas en eieren zijn, de deviezen besteden voor dat der genoemde artikelen, dat hun het meeste voordeel biedt.
Omtrent de oorzaken van de toeneming van den niet-Nederlandschen kaasinvoer in Duitschland moge het volgende worden opgemerkt:
Die toeneming betreft de volgende landen: Italië (toeneming 1931 tegenover 1930 40%), Tsjechoslowakije (80%), Finland (19%), Oostenrijk (9%), Polen (12%), Litauen (23%) en Noorwegen (587%).
Bij bestudeering van den kaasinvoer in Duitschland, gesplitst naar de verschillende landen en naar den invoer van harde en zachte kaassoorten, blijkt, dat de toeneming van den invoer uit bovengenoemde landen een gevolg moet zijn van de geringe koopkracht van het Duitsche publiek, dat zich genoodzaakt ziet, sterk op de uitgaven voor levensmiddelen te bezuinigen.
Zoo betreft de toeneming van den invoer uit Italië uitsluitend zachte kaassoorten, waarvan de gemiddelde prijs volgens bovengenoemde berekening slechts 58 Pf. per K.G. heeft bedragen; de invoer van harde kaas uit Italië is zelfs achteruit gegaan. De invoer uit Tsjechoslowakije, Finland en Polen geldt nagenoeg uitsluitend het artikel quark (wrongel) uit ondermelk. De harde kaas uit Finland en gedeeltelijk ook uit Litauen wordt veelal onder den naam „Schweizer Käse" op de Duitsche markt gebracht.
Dat deze landen hun aandeel in den invoer van dit artikel nog eenigszins hebben weten uit te breiden moet worden toegeschreven aan de buitengewoon lage prijzen, waarvoor het werd aangeboden; een vergelijking van de gemiddelde prijzen der Zwitsersche harte kaas met die der Finsche en Litausche bewijst dit duidelijk. De Oostenrijksche kaas behoort tot de fijnere kaassoorten (veelal z.g.n. „Halb-Emmentaler"), welke eveneens tegen zeer concurreerende prijzen wordt verkocht. De Noorsche kaas heeft het model van de Nederlandsche Goudakaas en doet deze als zoodanig ook concurrentie aan. Volgens mededeeling van te Berlijn gevestigde kaashandelaren zou de Noorsche kaas een vetgehalte van 45% en meer hebben. Vergelijkt men nu den gemiddelden prijs der Noorsche kaas met die der Nederlandsche (waarin alle vetsoorten zijn begrepen) dan wordt het duidelijk, dat ook hier de prijs de eenige reden is van den toenemenden invoer van Noorsche kaas.
Uit het voorgaande blijkt dus, dat de toeneming van den Duitschen kaasinvoer uit de genoemde landen aan de billijke prijzen, of — zoo men wil — aan de geringere koopkracht van het Duitsche volk moet worden toegeschreven. Een beschouwing van het aandeel der landen, welker invoer in 1931 is gedaald, leidt even overtuigend tot deze conclusie.
(Vorig bericht Zuivelbedrijf 316 D.)

1 MEI 1932

A. **NEDERLAND. — Colorado-kever.** — Naar wij vernemen, heeft de Fransche regeering de Nederlandsche, Duitsche en Engelsche regeering uitgenoodigd tot een internationale conferentie te Parijs te houden ter bespreking van maatregelen tot wering van den Colorado-kever.
Deze drie landen hebben op phytopathologische gronden den invoer van groenten en aardappelen uit Frankrijk in Maart '32 verboden, welke maatregel door Frankrijk werd beantwoord met een invoerverbod voor groenten en aardappelen bij wijze van represaille. **(Vorig bericht blz. 276 H.)**

B. **HONGARIJE. — P. E. N.-congres te Boedapest.** — Dr. P. C. Boutens, de heer Herman Robbers en Mevrouw J. van Ammers-Küller zijn door de Hongaarsche Pen-Club uitgenoodigd, het aanstaande Pen-Congres te Boedapest als eeregasten bij te wonen.

C. **BIJBELVERTALING.** — De Engelsche Bible Society deelt mede, dat de Bijbel in 655 talen of dialecten is vertaald. De laatste vertaling van het Evangelie van Markus is dit jaar in het Karamojong-dialect, ten gebruike der inboorlingen van Kenya (Afrika) geschied. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. 262 F.)

D. **INCASSO-BANK. — Verslag over 1931.** — Aan het verslag van de Incasso-Bank over 1931 ontleenen wij o.a. het volgende:
In het buitenland deden in den herfst geruchten de ronde, volgens welke ook Nederland den gouden standaard zou verlaten, hetgeen aanbod van Nederlandsche obligatiën uit den vreemde ten gevolge had. De staatsbegrooting, benevens de gemeentebegrootingen, gaven duidelijk blijk van financieele zorgen. Een en ander was oorzaak, dat het publiek terughoudend was.
De „Stillhalte"-overeenkomst der kortloopende buitenlandsche verplichtingen, gesloten in Sept. 1931, had betrekking op de vorderingen op Duitsche banken, handelaren en industrieelen. Deze overeenkomst werd in Febr. '32 herzien. Ons aandeel in deze „Credietovereenkomst van 1932" bedraagt *f* 5.831.511, waarvan *f* 5.606.511 is verleend aan Duitsche banken en bankiers tegen borgstelling van Duitsche banken en bankiers, en *f* 225.000 aan handelaren en industrieelen, gedekt door hypotheek of Nederlandsche borgstelling.
Van het recht om tot het bedrag der „Stillhalte"-overeenkomst te disponeeren was door de Duitsche debiteuren per 31 Dec. 1931 niet ten volle gebruik gemaakt.
Het bedrag onzer verdere vorderingen op Duitschland, waarvan een gedeelte onder de „Credietovereenkomst van 1932" zou kunnen vallen, beloopt in totaal *f* 1.175.000.
Op onze Ponden-rekening is geenerlei verlies geleden. Winst *f* 2.890.443 (v. j. *f* 3.353.584). Dividend-voorstel totaal 3% (6%).

E. **VEREENIGDE STATEN. — Middle West Utilities Co.** — Door het betrokken administratiekantoor is bericht ontvangen, dat een beschermingscomité is gevormd voor de preferente aandeelen der Middle West Utilities Cy., waarin ook de heer A. A. H. Boissevain, lid der directie van het Administratiekantoor van Gebr. Boissevain en Kerkhoven & Co. te Amsterdam, zitting heeft. **(Vorig bericht blz. 310 E.)**

2 MEI 1932

F. **ITALIE. — Disconto.** — Met ingang van heden is het disconto van 6 op 5% verlaagd.
(Vorig bericht blz. 270 B.)

G. **ZUID-AFRIKA. — Malaria-epidemie in Natal.** — De districten Mongones en Eshowe (Natal) worden door een hevige malaria-epidemie geteisterd. Tot nu toe zijn ongeveer 1200 inboorlingen gestorven.
(Vorig bericht Natal 302 A.)

A. NEDERLAND. — De oogsten in 1931. — De Staatscourant geeft de onderstaande cijfers betreffende de in 1931 met verschillende akkerbouwgewassen beteelde oppervlakte, de gemiddelde opbrengst per H.A., alsmede den totalen oogst van elk gewas.

GEWASSEN.	Beteelde oppervlakte in H.A.		Gemiddelde opbrengst per H.A.		Totale opbrengst in 1931.	
	in 1931	in 1921/1930	in 1931	in 1921/1930		
Wintertarwe	57.635	52.741	32.—	38.8	1.845.946	H.L.
Zomertarwe	20.145	4.822	28.4	37.2	571.543	„
Rogge	180.052	199.334	28.1	28.5	5.068.343	„
Wintergerst	8.496	10.054	42.6	47.5	362.018	„
Zomergerst	20.233	17.234	38.—	46.6	768.868	„
Haver	149.209	153.413	41.8	45.—	6.242.739	„
Boekweit	489	2.158	12.5	12.9	6.121	„
Veldboonen	11.452	15.104	25.4	29.5	291.291	„
Erwten	42.776	36.681	25.9	31.8	1.107.471	„
Stamboonen	9.566	7.752	24.4	24.4	233.130	„
Koolzaad	2.005	2.097	27.8	32.3	55.672	„
Bruin mosterdzaad	457	284	14.7	19.3	6.696	„
Geel mosterdzaad	2.350	1.876	18.9	21.8	44.468	„
Karwijzaad	7.437	4.741	24.8	26.3	184.179	b. à 50 K.G.
Blauwmaanzaad	4.017	2.689	875.—	1.113.—	3.515.475	K.G.
Kanariezaad	5.680	2.549	23.2	30.3	131.809	H.L.
Vlas	6.550	13.102	7.7 4.138.—	10.1 4.340.—	50.429 27.101.000	„ zaad K.G. geregeld vlas
Suikerbietenzaad	1.422	784	—	—		—
Knol- en raapzaad	727	655	—	—		—
Uienzaad	137	142	—	—		—
Westerwoldsch raygraszaad	558	417	—	—		—
Ander graszaad	450		—	—		—
Spinaziezaad	1.187	1.502	—	—		—
Consumptie-aardappelen	137.407	140.575	237.—	239.—	32.532.144	H.L.
Fabrieksaardappelen	26.709	32.973	358.—	397.—	9.562.706	„
Suikerbieten	37.477	64.649	27.5	33.—	1.029.183	t.
Mangelwortels & voederbieten	44.361	37.651	—	—		—
Koolrapen en knollen	11.728	11.847	—	—		—
Gele wortelen of paardenpeen	1.906	2.085	—	—		—
Cichorei	542	778	32.2	28.4	17.455	t.
Uien	3.948	3.633	470.—	470.—	1.854.641	b. à 50 K.G.

B. FRANKRIJK. — Verkiezingen. — De minister van Binnenlandsche Zaken publiceert den officieelen uitslag der op 1 Mei '32 gehouden verkiezingen.
Van de 605 te kiezen afgevaardigden zijn er slechts 248 gekozen, zoodat er dus 357 herstemmingen op 8 Mei '32 zullen moeten plaats vinden.

De toegewezen zetels zijn als volgt verdeeld:

Rechterzijde:

Republ.-democr. Unie (Louis Marin)	44
Royalisten en groep-Taittinger	3
	47

Centrum:

Onafhankelijk republ. (Franklin Bouillon)	13
Katholieke Volksdemocraten	10
Links-republikeinen (Tardieu)	37
Onafhankel. radicalen (wijlen Loucheur)	25
	85

Linkerzijde:

Radicaal-socialisten (Herriot)	63
Sociaal-democraten (Léon Blum)	40
Fransche en republ. socialisten (Chabrun en Painlevé)	9
Communisten en dissidente communisten	4
	116

(Vorig bericht blz. 297 D.)

3 MEI 1932

C. ATOOMSPLITSING. — In wetenschappelijke kringen is groote belangstelling gewekt, door de mededeeling, dat twee jonge Britsche doctoren, die werkzaam zijn in het Cavendisch Laboratorium te Cambridge, er in geslaagd zijn lithium-atomen te splitsen zonder hulp van radio-actieve stoffen. Het zijn de 34-jarige Dr. J. D. Cockroft en Dr. E. C. Walton, die nog geen 30 is. De directeur van het Cavendish-Laboratorium, prof. Lord Rutherford, die misschien een der meest gezaghebbende deskundigen is op het gebied der atoom-theorie, heeft nadere bijzonderheden medegedeeld over de wijze waarop de beide jeugdige geleerden hierbij te werk zijn gegaan. De splitsing der atomen geschiedde met behulp van electriciteit; de electronen werden door een vacuum gejaagd met een snelheid van 10.000 K.M. per seconde. Dit hevige bombardement op de zich in het vacuum bevindende lithium-atomen, bewerkte de splitsing daarvan. De bekende natuurkundige Sir Leonard Hill beschouwt het experiment als van buitengewoon groot belang, omdat de beide geleerden er voor de eerste maal in de geschiedenis in geslaagd zijn meer energie uit iets te halen, dan er aan was toegevoegd.

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Tin. — In het College van Gedelegeerden is behandeld het ontwerp tot aanwijzing van de Banka-tinwinning als landsbedrijf. Bij de behandeling van dit ontwerp, dat verdedigd werd door den regeeringsgemachtigde voor Gouvernementsbedrijven, heeft deze verklaard dat voor 1932 een verlies op de exploitatie wordt verwacht. Spreker heeft er voorts op gewezen dat de toekomst van het tin zich niet ongunstig laat aanzien, dank zij de beperkingsmaatregelen. De productie van 186.000 tons per jaar bijv. is teruggebracht tot beneden de 109.000 tons.

A. **FRANKRIJK. — Jaarverslag van de Ned. Kamer van Koophandel te Parijs.** — Aan het jaarverslag van de Ned. Kamer van Koophandel te Parijs ontleenen wij o.a. het volgende:
Het jaarverslag geeft een breedvoerig overzicht van alle maatregelen, die door Frankrijk ter besnoeiing van den invoer uit het buitenland genomen zijn en die ook onzen export naar dit land zwaar troffen. Nadat contingenten gesteld waren, vaak zóó scherp dat zij alras voor 6, 8 ja 12 maanden bleken uitgeput, volgde de eerst in het parlement nog bestreden, tenslotte onlangs bekrachtigde verhooging der invoerbelasting van 2 op 4% voor halffabrikaten, tot 6% voor afgewerkte producten, 1.10% voor levensmiddelen en tusschen 10 en 16% voor luxegoederen.
Doch zeer ernstig noemt het verslag den jongsten stap der Fransche regeering, n.l. het decreet van 20 April '32, waarbij de invoer van een reeks land- en tuinbouwproducten, ook uit ons land, geheel is verboden. „Dit besluit getuigt van een volkomen ongemotiveerde vijandige gezindheid", wordt in het rapport gezegd, „omdat op een maatregel van zuiver sanitaire verdediging onzerzijds (bescherming onzer bodemproductie tegen den Colorado-kever) zonder schijn of schaduw van recht geantwoord wordt met een definitief absoluut verbod van invoer."

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Ontwapening ter zee.** — In de vergadering van de technische vlootcommissie werd door prof. Moresco, die namens de Nederlandsche delegatie sprak, betreurd, dat de groote zeemogendheden Engeland, Amerika en Japan de linie-schepen niet wenschen te beschouwen als aanvalswapenen. Indien de commissie zou besluiten dat deze scheepscategorieën niet tot de aanvalswapenen behooren, zou dat een zeer nadeeligen invloed op de verdere besluiten der conferentie hebben. **(Vorig bericht blz. 322 D.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Invoerrechten.** — De Tweede Kamer heeft op 2 Mei '32 het wetsontwerp tot verhooging van de tijdelijke opcenten op de invoerrechten in Ned.-Indië met 50 tegen 26 stemmen goedgekeurd. Tegen stemden de sociaal-democraten, de communisten en de Vrijheidsbond. **(V. b. 283 C.)**

D. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict.** — De voorzitter van de door den Volkenbondsraad naar Mandsjoerije gezonden diplomatieke enquêtecommissie, Lord Lytton, heeft den secretaris-generaal van den Volkenbond zijn eerste telegrafische rapport uitgebracht, waarin een algemeen overzicht wordt gegeven van den militairen toestand in Mandsjoerije. Volgens het rapport-Lytton bevinden zich thans in Mandsjoerije 100.000 man Chineesche troepen, 85.000 man bewapende en afgerichte troepen van den nieuwen staat Mandsjoerije, gedeeltelijk onder Japansch bevel staande en 22.000 man Japansche troepen. Tusschen deze drie groepen hebben voortdurend, ten deele ernstige, gevechten plaats. Lytton legt er in het rapport den nadruk op, dat geheel Mandsjoerije zich thans in een toestand van volkomen anarchie en ontbinding bevindt. De onveiligheid in het land zou buitengewoon groot zijn. **(Vor. ber. blz. 324 E.)**

E. **DENEMARKEN. — Uitsluiting in de Exportslachterijen.** — Door de uitsluiting in de Deensche slachterijbedrijven zijn de Deensche deviezen-moeilijkheden buitengewoon gestegen.
De Deensche dagbladen zien den toestand zeer donker in. Algemeen wordt gesproken over de zelfmoord van den Deenschen landbouw en den Deenschen uitvoer naar Engeland. In totaal zijn door de uitsluiting op den eersten dag 10.000 arbeiders werkloos geworden. Het gaat thans om de Deensche valuta.
Overigens heeft deze voor Denemarken geweldig ingrijpende uitsluiting haar schaduw reeds lang vooruit geworpen en wel in den vorm van abnormaal grooten export in de laatste twee maanden.
De bacon-export naar Engeland bedroeg in tonnen van 1000 K.G.:

	Denemarken	Nederland
in 1930	306.000	43.000
„ 1931	372.000	51.000

Denemarken zond dus zeven à zeven-en-een-half maal zooveel bacon naar Engeland als wij en de waarde van dien Deenschen export mag men in normale tijden stellen op 350 à 450 millioen gulden.
In de afgeloopen maand Maart exporteerde Nederland slechts de helft der hoeveelheid van Maart 1931, doch Denemarken zond aanmerkelijk méér. De baconimport in Engeland is den laatsten tijd angstwekkend groot geweest (in Maart b.v. 57 millioen K.G. tegen 42 in Maart 1931 en 38 in Maart 1930). **(215 C.)**
(Vorig bericht Nederl. Bacon 308 F.)

F. **DUITSCHLAND. — Steunverleening in Berlijn.** — De wethouder van financiën heeft in den gemeenteraad van Berlijn gesproken over de begrooting voor 1932. In de eerste plaats staan daarop de tekorten van 1930 en 1931, tezamen 150 millioen mark.
In Berlijn zijn 1.112.000 personen die den een of anderen geldelijken steun van de gemeente genieten, zij het in den vorm van werkloosheidssteun of crisissteun of dergelijke.
Berlijn zelf telt 2 millioen inwoners, de stad met omstreken 4 millioen, derhalve zijn een vierde gedeelte van de inwoners van Berlijn ten laste van de financiën der stad. **(Vorig bericht blz. 310 D.)**

G. **ENGELAND. — Overstroomingen.** — De aanhoudende regenval heeft tengevolge gehad, dat in verschillende deelen van Engeland overstroomingen voorkwamen.
Te Bristol regende het ononderbroken 30 uur na elkaar. Het ergste was de stad Shippenham er aan toe, die door het water geheel van de buitenwereld werd afgesneden.

H. **VEREENIGDE STATEN. — Goldsborough-voorstel.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft met 289 tegen 59 stemmen het Goldsborough-voorstel aangenomen, waardoor aan het Departement van de Schatkist en de Federal Reserve Banken de verplichting wordt opgelegd, de koopkracht van den Dollar op basis van de doorsnee-cijfers van de jaren 1921—1929 te herstellen.

I. **IERLAND. — Verhoogde invoerrechten.** — De Iersche regeering heeft op 2 Mei '32 de nieuwe invoerrechten bekend gemaakt, die terstond in werking zijn getreden. De rechten worden voorgesteld als uitzonderingsbepalingen om ter bescherming van de nieuwe Iersche begrooting buitenlandsche dumping te voorkomen. Het tarief op meubelen en ledikanten is verhoogd van 33⅓ op 75 procent. Ook alle heel of half voltooide onderdeelen van meubelen vallen hieronder. Het invoerrecht op suiker en suikergoed is verhoogd tot 1 shilling 4 d. per 450 gram en dat op cacao tot drie shilling per 450 gram.
Engeland en de Britsche Dominions hebben een voorkeurstarief van ⅔ van de normale rechten. **(316 F.)**

K. **NEDERLAND. — Contingenteering schoenwerk.** — Het bestuur van de Federatie van Nederl. Schoenfabrikanten deelt ons mede, dat van een opleving, welke van de contingenteering werd verwacht, tot nu toe geen sprake is. Uit de invoercijfers over het eerste kwartaal 1932 blijkt, dat van een beperking van den invoer niets terecht is gekomen. Het bestuur wijst er op, dat aan lederen schoenwerk over Januari, Februari en Maart slechts zouden mogen worden ingevoerd 149.000 paar; in werkelijkheid werden binnengelaten 352.000 paar, derhalve een overschrijding van het contingent met 136%. Inplaats dat de invoer werd teruggebracht tot de helft van den gemiddelden invoer van het eerste kwartaal der basis-jaren, overtrof de invoer dit gemiddelde met 36%.

Ten aanzien van rubberschoeisel ging het al niet beter. Terwijl het contingent 474.000 paar bedroeg, werden ingevoerd 1.107.000 paar of 134% meer dan het bij K. B. vastgestelde contingent.
(V. b. Conting. 322 C.; v. b. Schoenwerk 297 K.)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Crisis-Hulpbank. — Een Crisis-hulpbank is dezer dagen te Batavia opgericht. De Bank is geen naamlooze vennootschap op commercieele basis, maar een stichting, waarvoor een klein kapitaal werd gefourneerd door de oprichters: de Javasche Bank, de Nederlandsche Handel-Mij., de Ned.-Ind. Handelsbank en de Ned.-Indische Escompto-Mij.
Deze Crisis-hulpbank zal met voorschotten die op langen termijn door het Gouvernement worden verstrekt, werken. Het risico van de crediet-verleening aan noodlijdende bedrijven komt grootendeels voor rekening van het Gouvernement, want de Crisis-hulpbank is uiteraard niet verder voor de terugbetaling der ontvangen voorschotten aansprakelijk, dan tot het bedrag van het stichtings-kapitaal.

B. BELGIE. — Herziening van de Alcoholwet. — De Belgische Kamer heeft het voorstel tot herziening van de alcoholwet afgehandeld. Na een langdurig debat werd temidden van de grootste aandacht een amendement van den Waalschen katholieken afgevaardigde Housiaux, strekkende tot het weder toelaten van den verkoop van alcohol in koffiehuizen en restaurants, verworpen. Slechts 70 Kamerleden zijn voor dit amendement geweest.
Een tweede amendement, ingediend door den liberalen burgemeester der hoofdstad, Max, hetwelk bepaalt dat in de restaurants van 12.30 tot 15 uur en van 19.30 tot één uur 's nachts alcohol zou mogen worden geschonken, onderging hetzelfde lot en werd met 58 stemmen voor, 89 tegen en 3 onthoudingen verworpen. Artikel 2 der nieuwe wet, waarbij het verbod van verkoop en consumptie op den openbaren weg en in openbare lokalen gehandhaafd bleef, werd vervolgens zonder hoofdelijke stemming met groote meerderheid aangenomen.

C. ENGELAND. — Rede van minister Runciman. — In de jaarvergadering van de Londensche Kamer van Koophandel heeft de minister van Handel, Runciman, een rede gehouden over de economische crisis. Hij verklaarde o.a. dat een volledige vernieuwing der internationale betrekkingen noodzakelijk was, aangezien alle landen van elkaar afhankelijk zijn. Met den aanvang der betaling van de herstel- en oorlogsschulden is de vernietiging van den internationalen handel begonnen. De eerste groote vergissing was de eisch, dat Duitschland zijn herstelbetalingen in natura zou doen. Indien er een nieuwe periode voor industrie en handel zal komen, dan moet in de eerste plaats de verkeerde positie van de laatste twaalf jaar worden opgegeven. Volledige schrapping der herstel- en oorlogsschulden achtte Runciman noodzakelijk.
Runciman sprak voorts nog over de valuta-kwestie en verklaarde dat er op het oogenblik slechts één mogelijkheid bestond om de situatie te redden. Indien alle landen op de basis van het Pond Sterling overgingen, zouden vele economische moeilijkheden kunnen worden opgelost. (V. D.)

4 MEI 1932

D. DANZIG. — Overdracht van het douane-regime aan Polen. — De Senaat van de vrije stad Danzig heeft den Volkenbondscommissaris zijn antwoord doen toekomen op het Poolsche voorstel tot overdracht van het douane-regime te Danzig aan Polen. In het antwoord wordt o.a. opgemerkt, dat door de douane-administratie van Danzig in Poolsche handen te geven, het geheele economische leven van Danzig volledig aan Polen zou worden uitgeleverd. **(133 B.)**

E. NEDERLAND. — Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Beneden-Maas. — In de gehouden vergadering van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Beneden-Maas is het jaarverslag vastgesteld, waaraan het volgende is ontleend:
De gedistilleerdhandel heeft, wat het binnenland betreft, niet te klagen gehad. Wel deed de algemeene ongunstige toestand zich ook hier gelden, doch door onderlinge samenwerking wist men de prijzen op een loonend niveau te handhaven. De nieuwe Drankwet eischte verschillende ingewikkelde voorbereidende werkzaamheden en baarde ongerustheid, niet het minst door de vele onduidelijkheden die zij bevat.
De exporthandel beweegt zich nog steeds in dalende lijn; de uitvoer van jenever bedroeg in 1931 45.300 H.L. ad 50 pct., tegen in 1930 79.650 H.L. ad 50 pct. Aan moutwijn werd in het afgeloopen jaar geëxporteerd: 6870 H.L. ad 50 pct. ter waarde van *f* 474.000, tegen in 1930 27.790 H.L. ad 50 pct. ter waarde van *f* 1.916.000.
De spoelingprijzen zijn in onderling overleg tusschen branders en afnemers vastgesteld en bedroegen: zomerprijs *f* 0.80, winterprijs *f* 1.20.
Ingevolge de geringe vraag naar moutwijn is de gistproductie in evenredigheid minder geweest dan het vorige jaar. De prijzen van de Schiedamsche gist brokkelden door elkaar genomen een weinig af, terwijl de officieele prijzen geen verandering ondergingen. De uitvoer uit Nederland bedroeg in 1931 7.036.000 K.G. (v. j. 7.037.000), waarvan 6.687.000 K.G. naar Groot-Brittannië, (v. j. 6.571.000).
Met den haringhandel is het in 1931 slecht gegaan; de algemeene economische toestand was zoo slecht, het vertrouwen zoo uitermate beperkt, de koopkracht zoo gering, dat het tijdelijke optimisme verlies inplaats van winst heeft gebracht.
De vraag naar hout was minder dan in 1930.
De geringe vraag naar steenkolen, als gevolg van het stilstaan van veel bedrijven veroorzaakte een groote overproductie met dalende prijzen, waartoe de daling van het Engelsche pond het hare bijdroeg.
Het afgeloopen jaar bracht voor den veehandel over de geheele linie teleurstelling en achteruitgang.
De scheepsbouwnijverheid heeft van de crisis zwaar te lijden gehad, hetgeen wel blijkt uit het feit, dat in den grooten scheepsbouw te Schiedam, op 1 Juli en 31 Dec. 1931 te werk gesteld waren resp. 3457 en 2137 arbeiders, tegen in 1930 op dezelfde data onderscheidenlijk 6315 en 4539.
De financieele uitkomsten met de haring- en beugvisscherij in het afgeloopen jaar verkregen, waren buitengewoon teleurstellend.
De landbouw heeft geen reden om 1931 met eenige dankbaarheid te gedenken. De ontwrichting van het economische leven trof de akkerbouwbedrijven zwaar. De achteruitgang in de rentabiliteit van de tuinbouwbedrijven moet, wanneer er niet spoedig verbetering komt, leiden tot een ramp voor den tuinbouw.
Uit de in het verslag opgenomen statistiek van de werkloosheid in het district der Kamer blijkt, dat het aantal werkloozen op 1 Januari 1931 bedroeg 3431 tegen 8191 op 31 December 1931.

F. NEDERLAND. — Micheline-trein. — De bekende Micheline-auto op rails is heden in Nederland op het station Roosendaal aangekomen. De wagen maakt den indruk van een gewonen autobus zoowel in uiterlijken vorm als wat de inrichting betreft. Hij loopt op met lucht gevulde banden met een spanning van 6 atmospheer. De motor wordt met gewone benzine gedreven. De wagen heeft een totaal gewicht van 4800 K.G. en kan een snelheid behalen van 150 K.M. per uur. Verschillende rem- en ren-proeven, die op het stationsemplacement te Roosendaal werden genomen, verliepen schitterend. **(Vor. ber. blz. 66 L.)**

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Ontwapening ter zee.** — In de technische vlootcommissie worden de discussies over de vliegtuig-moederschepen voortgezet. De Engelsche vertegenwoordiger verklaarde zich vóór handhaving van deze scheepscategorie, doch de vertegenwoordigers van Japan, Turkije, Spanje en Roemenië verklaarden, dat de vliegtuig-moederschepen zeer gevaarlijke wapens waren met een scherp agressief karakter.
Bij de discussie over de duikbooten verklaarde de Engelsche vertegenwoordiger Sir Bolton Monsel, dat de Engelsche regeering het verbod en de afschaffing van duikbooten in het belang der menschheid eischte. De duikboot heeft een uitgesproken aanvalskarakter en kan ook gebruikt worden tegen de handelsvloot. Bovendien zijn de kosten van duikbooten dubbel zoo hoog als van boven-water schepen. Tenslotte verklaarde de Britsche gedelegeerde zich bereid, accoord te gaan met de handhaving van duikbooten van maximaal 250 ton, aangezien het de Britsche admiraliteit gebleken was, dat deze tonnage voldoende was voor de kustverdediging.
De Fransche gedelegeerde, de oud-minister van Marine Dumont, achtte de duikboot een onmisbaar wapen voor landen met een uitgebreide kust zooals Frankrijk. De geografische ligging van Frankrijk maakte dit wapen voor de verdediging beslist onmisbaar.
De Duitsche gedelegeerde Von Rheinhaben herinnerde aan de bepalingen van het Verdrag van Versailles, waarbij de duikbooten voor de overwonnen mogendheden worden verboden. **(Vorig bericht blz. 327 B.)**

B. **PHILIPPIJNEN. — Wervelstorm.** — Het aantal dooden op de Philippijnen als slachtoffers van den wervelstorm van 30 April bedraagt, voor zoover thans bekend is, 65. Er zijn 65.000 dakloozen.

C. **BELGIE. — Schietoefeningen in Frankrijk.** — Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. van den 4den Mei het volgende: Bij de opening der algemeene bespreking van de begrooting van landsverdediging heeft het katholieke Kamerlid voor Antwerpen, mr. Marck, aan den betrokken minister uitleg gevraagd over uitgaven, op deze begrooting voorkomende, voor het houden van schietoefeningen door de Belgische artillerie, in het Fransche artilleriekamp te Bourges. Zoo wordt voor 1932 een vergoeding van 350.000 francs voor het gebruiken van het Fransche schietterrein en een bedrag van 230.000 francs, tot dekking der transportkosten, voorzien. Mr. Marck zeide, moeilijk te kunnen aannemen, dat een deel van het Belgische leger zich gaat oefenen in een vreemd land, hoe bevriend dit ook moge zijn. **(Vorig bericht blz. 235 C.)**

D. **ENGELAND. — Katoenindustrie.** — Met een meerderheid van 98½% van alle leden van de Associatie van Katoenspinners en -fabrikanten is het besluit aangenomen om alle overeenkomsten met de vakvereenigingen op te zeggen. Deze beslissing is genomen in verband met het uitblijven van resultaten bij de langdurige onderhandelingen met de arbeiders over een verlaging van loonen en maakt een einde aan het systeem van collectieve overeenkomsten.
In het vervolg zal nu iedere fabrikant weer de werkuren, loonen en arbeidsvoorwaarden voor de arbeiders in zijn fabriek vaststellen, zonder aan elders vastgestelde toestanden gebonden te zijn. **(305 L.)**

E. **NEDERLAND. — Luchtverkeer.** — De nieuwe luchtlijn Rotterdam—Haamstede—Vlissingen is officieel geopend. **(Vorig bericht blz. 304 L.)**

F. **BRAZILIE. — Koffie.** — Volgens een mededeeling van den 8sten April '32 uit Sao Paulo (Brazilië), welke wij door bemiddeling van het Braziliaansche consulaat hebben ontvangen, kunnen wij, in aansluiting aan ons bericht op blz. 302 E. nader toelichten, dat de dagelijksche vernietiging van 40.000 zakken koffie aanzienlijk zal worden verhoogd. **(302 E.)**

G. **DUITSCHLAND. — Noodverordeningen inzake militaire organisaties en goddeloozen-organisaties.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft twee nieuwe noodverordeningen onderteekend. De eerste noodverordening stelt alle op militaire wijze georganiseerde politieke organisaties onder contrôle van den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken. Door de tweede noodverordening worden alle Communistische atheïstische vereenigingen, de z.g. goddeloozen-organisaties, in het geheele rijk met ingang van 4 Mei '32 ontbonden. **(Vorig bericht blz. 304 D.)**

H. **NEDERLAND. — Jhr. dr. Ph. F. B. von Siebold.** — Op grootsche wijze is op 4 Mei '32 te Leiden het feit herdacht, dat Von Siebold vóór honderd jaar zijn belangrijke collectie bloemen en planten vanuit Japan naar ons land heeft overgebracht, welke overbrenging den stoot heeft gegeven tot het kweeken van en den handel in een groot aantal boomen, bloemen en planten, die voor dien tijd in ons land en in geheel West-Europa onbekend waren. Von Siebold was èn man der wetenschap èn man van de praktijk en het is ongetwijfeld daaraan te danken geweest, dat thans, honderd jaar later, zoowel de mannen der wetenschap als de mannen van de praktijk de handen ineen hebben geslagen om de nagedachtenis van den grooten voorganger te eeren.
Het initiatief tot deze herdenking is uitgegaan van de afdeeling Leiden en Omstreken van de Koninklijke Nederl. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde.

I. **NEDERLAND. — Anti-slip-toestel.** — De Eerste Nederlandsche Anti-Sliptoestellen-Fabriek te Amsterdam heeft een nieuw toestel in den handel gebracht, om te voorkomen dat een auto op vochtige, besneeuwde of beijzelde wegen slipt. De demonstratie in tegenwoordigheid van vele autoriteiten, is naar men mededeelt, uitstekend geslaagd.

K. **NEDERL. OOST-INDIE. — Miangas door vloedgolf geteisterd.** — Het eiland Miangas, dat na een geschil tusschen de Ver. Staten en Nederland aan Nederland werd toegewezen, is door een vloedgolf geteisterd. Strandkampongs werden weggevaagd.
De gezaghebber van Miangas meldt, dat zware schade is aangericht. Er zijn geen dooden te betreuren.
De gezaghebber op Talaud seint, dat alle huizen volkomen zijn verwoest. Een met den typhoon meekomende vloedgolf bedierf het voedsel en het water. De bevolking drinkt klappermelk.

L. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — De Stockholmsche crimineele politie heeft het eerste rapport over het onderzoek in de affaire Kreuger bekend gemaakt. Bijzonder belangwekkend is de vervalsching van de balans van 31 Dec. 1930. Activa en passiva op deze balans stonden met elkaar in evenwicht op een bedrag van 883 millioen Kr. In een voorloopige balans werden buitenl. vorderingen ten bedrage van 330 millioen Kronen geboekt. Daarna werden verscheidene wijzigingen aangebracht, waardoor langzamerhand van Kreugers particuliere rekening, welke met 155 millioen belast was, door verscheidene transacties met de z.g. dochtermaatschappijen in het buitenland de schulden verdwenen en tevens reusachtige waardelooze posten ontstonden.
Het rapport over de door den gearresteerden directeur Holm gevoerde millioenentransacties tusschen de Nederlandsche Mij. Kreuger & Toll en de Dantziger Bank meldt, dat, ofschoon die bank toentertijd in het geheel niet bestond, een bedrag van 34 millioen Ned. guldens werd overgeboekt. **(Vor. ber. blz. 313 F.)**

A. **ITALIE. — Rede van Grandi in de Kamer.** — De minister van Buitenlandsche Zaken, Grandi, heeft in de Italiaansche Kamer zijn begrootingsrede uitgesproken. Hij begon met op te merken, dat de richtlijnen der Italiaansche politiek door de rede van Mussolini en door het laatste besluit van den Grooten Fascistischen Raad bekend zijn.
Voortgaande zei Grandi, dat de volkeren, die het bijeenroepen der Ontwapeningsconferentie met groote verwachtingen hebben begroet, ongeduldig beginnen te worden. Dit ongeduld is meer dan gerechtvaardigd ten aanzien van de langzaam voortgaande werkzaamheden der Ontwapeningsconferentie. Te veel woorden, te veel principieele beslissingen, wanneer men die met de bescheiden resultaten van het heden vergelijkt. De arbeid is zeer ingewikkeld. Italië zal echter de laatste zijn, die aan de mogelijkheid twijfelt, om de moeilijkheden te overwinnen.
Een klein deel van den oprechten goeden wil, van het gemeenschapsgevoel en van het gemeenschappelijke belang, welke gevoelens zoo dikwijls in de redevoeringen der vertegenwoordigers der mogendheden naar voren komen, zou voldoende zijn om de conferentie te doen slagen. Het is buiten twijfel, dat het geweten der wereld niet langer wachten kan en in elk geval een snelle beslissing verlangt.
Grandi schilderde daarna den toestand van den strijd in het Verre Oosten, waarbij hij de hoop uitsprak dat de samenwerking van alle internationale machten een spoedige oplossing moge brengen. In aansluiting hierop vestigde hij de aandacht op de economische verdragen van Italië met Oostenrijk en Hongarije. De economische crisis moet met middelen bestreden worden, welke de bescherming der belangen van alle staten waarborgen. De fascistische regeering zal steeds ijveren Bulgarije te betrekken bij de maatregelen voor de Donaustaten.

5 MEI 1932

B. **NEDERLAND. — Bescherming tegen luchtaanvallen.** — Bij gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandsche Zaken en Landbouw, van Financiën en van Defensie, is een commissie ingesteld, aan welke is opgedragen der regeering van advies te dienen nopens het treffen van wettelijke voorzieningen ter bescherming van de bevolking tegen de gevolgen van aanvallen uit de lucht en haar voorstellen te belichamen in een ontwerp van wet met bijbehoorende Memorie van Toelichting. **(Vorig bericht blz. 300 G.)**

C. **NEDERLAND. — Gewijzigde Visscherijwet.** — Op 1 Juli '32 treedt de gewijzigde Visscherijwet in werking. Dit brengt mede, dat tegen dien datum ook de nieuwe vischakten zullen moeten worden uitgereikt volgens de nieuwe voorschriften. De gewijzigde wet kent twee soorten groote vischakten, n.l. de groote vischakte A voor het visschen met alle geoorloofde vischtuigen in de rivieren en de binnenwateren, en de groote vischakte B voor het visschen met alle geoorloofde vischtuigen uitsluitend in de rivieren. Wie uitsluitend in de binnenwateren vischt, heeft dus ook een groote vischakte A noodig.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Wapenstilstandovereenkomst.** — De Chineesch-Japansche wapenstilstandovereenkomst is heden geteekend. De voornaamste punten der overeenkomst zijn de volgende:
1. Definitieve staking der vijandelijkheden vanaf het tijdstip van onderteekening der overeenkomst.
2. De Chineesche troepen blijven in hun huidige stellingen.
3. De Japansche troepen trekken zich binnen de internationale nederzetting en de aangrenzende straten van het Hongkioe-district terug, overeenkomstig den status quo van 28 Januari 1932 voor het uitbreken der vijandelijkheden. Enkele Japansche strijdkrachten mogen tijdelijk in de aangrenzende gebieden gestationneerd blijven. De terugtrekking der Japansche troepen moet binnen een week na onderteekening der overeenkomst beginnen en binnen een maand voltooid zijn.
4. Een gemengde commissie van twaalf, bestaande uit twee vertegenwoordigers van Japan, China, Amerika, Engeland, Frankrijk en Italië, houdt toezicht op de uitvoering van de ontruimingsbepalingen door Japan.
5. Het politie-regime en het civiele bestuur van Shanghai wordt weer aan de Chineesche autoriteiten overgedragen. De Chineesche regeering stelt terstond een buitengewoon politie-corps in, teneinde in de door de Japanners te ontruimen gebieden de orde te handhaven. **(Vorig bericht blz. 327 D.)**

E. **ENGELAND. — Ramsay MacDonald geopereerd.** Ramsay MacDonald is aan zijn rechteroog geopereerd. De operatie is goed verloopen. **(V. b. 45 B.)**

F. **ENGELAND. — Rede van Lloyd George.** — Op een aan Lloyd George door de vereeniging van buitenlandsche journalisten aangeboden lunch hield deze een rede, waarvan de bestaande noodtoestanden in de wereld de hoofdpunten uitmaakten. Lloyd George eindigde zijn rede met de woorden: „Wanneer wij geen broeders kunnen zijn, laat ons dan tenminste buren zijn, die ten opzichte van elkaar van vriendschap en hulpvaardigheid vervuld zijn." **(252 I.)**

G. **TIN. — Vermindering der productie.** — De regeering van Malakka heeft thans toegestemd in het jongste voorstel der internationale tin-commissie voor een vermindering der productiecapaciteit met 67% of 20.000 ton per jaar.

H. **RUSLAND. — Pers.** — Volgens benaderende gegevens is het terrein, bestreken door in U.R.S.S. uitgegeven dagbladen, globaal genomen bijna twee maal zoo groot geworden als in het begin van 1931. In totaal worden 5560 namen van dagbladen vermeld met een oplaag van 35 millioen exemplaren per dag.

6 MEI 1932

I. **MEMEL. — Verkiezingen.** — De voorloopige officieele uitslag der verkiezingen in het Memelland is de volgende:

	Aantal zetels	
„Landwirtschafts" partij . .	11	(10)
Volkspartij	8	(8)
Litausch blok	5	(5)
Socialisten	2	(2)
Communisten	3	(2)

Ongeveer 95% der kiezers heeft gestemd. Het resultaat dezer verkiezing beteekent een overwinning voor de autonomie van het Memelgebied. In Litausche kringen heerscht groote verslagenheid, omdat hun poging, om de rechten van het Duitsche element, hetwelk verreweg in de meerderheid is, op te heffen, mislukt is. **(Vorig bericht blz. 305 G.)**

K. **ARGENTINIE. — Toetreding tot den Volkenbond.** — De Argentijnsche regeering zal een voorstel bij het Congres indienen, om het in 1919 genomen besluit tot toetreding van Argentinië tot den Volkenbond te ratificeeren en om het besluit van 1920, waarbij besloten werd buiten den Volkenbond te blijven, te herroepen. Zooals de zaken thans staan heeft de eenzijdige verklaring van 1919 van president Irigoyen noch de verklaring van 1920, dat Argentinië er geen belang bij heeft om tot den Volkenbond toe te treden, een rechtsgeldig karakter.

L. **HONGARIJE. — Beurshandel weer toegelaten.** — Het bestuur van de effectenbeurs te Boedapest heeft besloten den officieelen beurshandel weer toe te laten. **(Vorig bericht blz. 14 D.)**

A. **NEDERLAND. — Dr. J. C. Hartogs overleden.** — Dr. J. C. Hartogs, oud-directeur van de Nederlandsche Kunstzijde Fabriek, gedelegeerd commissaris van de A.K.U., is heden te Bazel plotseling overleden.
Wijlen dr. Hartogs kan de grondlegger van de kunstzijde-industrie in Nederland worden genoemd. De heer Hartogs heeft in 1911 de Enka — thans A.K.U. — opgericht. Tot 26 Juni 1929 was deze genaamd Nederlandsche Kunstzijde Fabriek (Enka) te Arnhem, daarna werd de naam gewijzigd in Algemeene Kunstzijde Unie (A.K.U.), welke naamverandering in verband stond met de fusie der Enka met de Ver. Glanzstoff Fabrieken te Elberfeld.
Bij de reorganisatie in 1929 trad dr Hartogs, die gedelegeerd commissaris van de A.K.U. was geworden, als zoodanig af.
Dr. Hartogs, die op 30 Nov. 1879 te Rotterdam was geboren, promoveerde tot doctor in de scheikunde aan de Hoogeschool te Amsterdam op proefschrift „Quantitatief onderzoek over de nitreering van aniline en form-aceet- en benzinelide".
De regeering erkende de groote verdiensten van den overledene door hem op 30 Augustus 1928 tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw te benoemen.

B. **CHINA. — Banken te Shanghai.** — Alle Chineesche banken in Shanghai zullen zich vereenigen in een Vereenigden Bankiersraad Sjanghai, met een kapitaal van 75 millioen tael. **(Vor. ber. blz. 289 E.)**

C. **FINLAND. — Financiën.** — De Finsche staatsuitgaven hebben in het thans geëindigde financieele jaar F. Mk. 4.245 millioen bedragen, waardoor zij de ontvangsten met F. Mk. 270 millioen hebben overtroffen.

D. **VEREENIGDE STATEN. — Hale-wet aangenomen.** — De senaat heeft met 44 tegen 21 stemmen de Hale-wet aangenomen, waarin besloten wordt tot het uitbreiden van de Amerikaansche vloot tot de limiet, vastgesteld in de vlootovereenkomst geldende tot het jaar 1936.

E. **VEREENIGDE STATEN. - Borah over de crisis.** — Senator Borah, de voorzitter van de commissie voor Buitenlandsche Zaken van den senaat, heeft een verklaring afgelegd over de oorzaken en de bestrijding van de crisis. Hij zeide o.a.: De a.s. zomer brengt òf een economisch herstel, òf een onbeschrijfelijken chaos. Voornaamste oorzaak van de crisis in het internationale zakenleven is de ongelijkmatige verdeeling van het goud.
Uitgaande van den toestand in Europa zeide Borah, dat algemeen werd aangenomen, dat de ontwapeningsconferentie geen succes zou hebben. Ongeveer 85% van de begrootingen der Europeesche landen wordt door militaire uitgaven verslonden.
Ter saneering van den toestand stelde Borah voor: vèrgaande bewapeningsbeperking, teneinde de lasten van het volk te verlichten; regeling der herstelbetalingen en het wederinvoeren van den zilveren standaard in alle vroegere zilverlanden. In dit verband wees Borah op de verbetering in den Engelschen economischen toestand sedert het opgeven van den gouden standaard.
Vervolgens sprak Borah over de internationale schuldenquaestie en verklaarde o.a.: Amerika en Frankrijk hebben 70% van den geheelen goudvoorraad ter wereld in handen. Deze ophooping van goud is de oorzaak geweest van het achteruitloopen van alle goederenprijzen. De overige landen moeten zich tevreden stellen met de rest van den goudvoorraad, waarbij slechts ongeveer twee gouddollar per hoofd der bevolking komen. Onder deze landen zijn hoogontwikkelde volken, zooals Duitschland en Engeland. De ontzaglijke goudophooping in Amerika en Frankrijk vermindert natuurlijk de koopkracht van de overige landen. Tengevolge van de lage prijzen is het oorspronkelijke schuldenbedrag der crediteurlanden verdubbeld. Het is derhalve onmogelijk, dat de Europeesche volkeren ooit hun oorlogsschulden aan Amerika betalen. **(Vorig bericht blz. 132 C.)**

F. **ZUID-AFRIKA. — Diamant-industrie.** — De onderhandelingen met Schlesinger inzake overname der diamantslijperij te Kimberley zijn definitief afgebroken en de voorloopige overeenkomst is volledig ontbonden. **(Vorig bericht blz. 285 G.)**

G. **RUSLAND. — Non-agressiepact met Estland.** — Op het volkscommissariaat voor Buitenlandsche Zaken is het non-agressiepact tusschen Estland en de Unie van socialistische Sovjet-republieken geteekend.

H. **OOSTENRIJK. — Regeeringscrisis.** — Het Oostenrijksche kabinet, onder leiding van den Bondskanselier dr. Buresch, is afgetreden. **(Vor. ber. blz. 201 E.)**

I. **DUITSCHLAND. — Ontslagaanvrage van Rijksminister Warmbold.** — Rijkspresident Von Hindenburg heeft de ontslagaanvrage van den Rijksminister voor Economische Zaken, Prof. Warmbold, aanvaard en, op voorstel van den Rijkskanselier, den Staatssecretaris Trendelenburg belast met het waarnemen van de zaken van het Rijksministerie voor Economische Zaken. **(Vorig bericht blz. 83 D.)**

K. **LUCHTVAART. — Nieuwe vinding op vliegtechnisch gebied.** — In Duitschland is den laatsten tijd naarstig gezocht naar de oplossing van het vraagstuk om tijdens de vlucht de draagvlakken van vliegtuigen te vergrooten en te verkleinen. Bij vergrooting van het draagvlak heeft het toestel minder ruimte noodig om op te stijgen en te landen, bij verkleining neemt de snelheid toe.
Op 2 Mei '33 zijn nu te Tempelhof (Berlijn) met een klein toestel (de motor is slechts 45 P.K.) proeven genomen, die volgens de Köln. Ztg. goed zijn geslaagd. Het bleek dat bij de vergrooting van de draagvlakken, welke de bestuurder met een hefboom kan bewerkstelligen, den afstand, noodig voor opstijging en daling, met niet minder dan 30 pct. afnam, terwijl verkleining van de draagvlakken in de lucht de snelheid zeer aanmerkelijk verhoogde.
Als de vinding in de praktijk bruikbaar blijkt, zal ze van groote beteekenis zijn, omdat vliegtuigen dan ook plaatsen kunnen aandoen met betrekkelijk kleine velden voor opstijging en daling. Bovendien zal het de snelheid van de toestellen ten goede komen.
(N. R. Crt.)

L. **ONDERWIJS. — Lector Jos. van Wely O.P.** — De Zeereerwaarde Hooggeleerde Pater, lector Jos. van Wely O.P., thans professor aan het Dominicanen-Klooster te Zwolle, is tot professor in de apologie aan het Collegium Angelicum te Rome benoemd.
(Vorig bericht blz. 290 G.)

M. **ITALIE. — Dr. Moulin krijgt gratie.** — In aansluiting aan ons bericht van den 16den Maart '32 is nu ook aan den Brusselschen leeraar, dr. Moulin, gratie verleend. **(Vorig bericht blz. 263 M.)**

7 MEI 1932

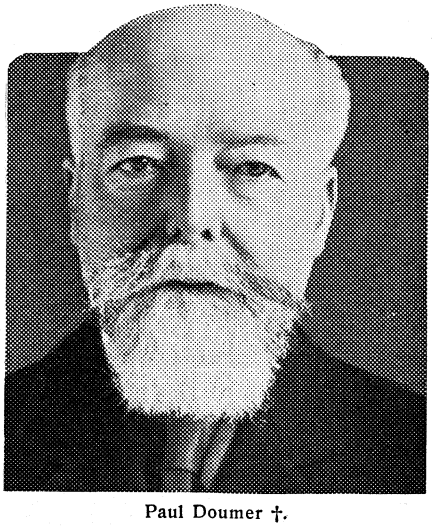
N. **NEDERLAND. — Beurs en Geldmarkt.** — Wij ontleenen aan het Amsterdamsche Effectenblad het volgende bericht:
Het is interessant om te zien welke enorme bedragen de vier grootbanken in Duitschland en Centraal Europa uitgezet hebben. In totaal blijken de uitzettingen, volgens een berekening van de Amsterdamsche Bank, *f* 77.531.000 te bedragen, overeenkomende het 28% van haar gezamenlijke eigen middelen.

Hieronder een specificatie (in millioenen guldens):

	Inc.-Bank	Amst. Bank	Rotterd. Bankv.	Twent. Bank
Kapitaal	30.000	55.000	50.000	40.000
Reserves	9.300	49.500	20.000	17.000
Eigen middelen . .	39.300	104.500	70.000	57.000
Balanstelling . . .	150.008	455.686	297.105	304.758
Vorder. op centr. Eur. of Duitschland	9.330	36.922	19.279	12.050
Id. uitgedr. in % der eigen middelen	24%	35%	27%	21%
Tot. middelen . .	6.2%	8.1%	6.5%	3.9%

(Vorig bericht blz. 210 G.)

A. PAUL DOUMER, PRESIDENT DER FRANSCHE REPUBLIEK †. — Na de openingsplechtigheid op 6 Mei '32 van een tentoonstelling, welke door schrijvers, oud-strijders, te Parijs werd gehouden ter herinnering aan hun deelneming aan den wereldoorlog, werd op den President der Fransche Republiek, Paul Doumer, die de opening had bijgewoond en op de tentoonstelling werd rondgeleid, een moordaanslag gepleegd. De president werd door 4 van de 5 kogels, welke op hem waren gelost, getroffen. In hoogst ernstigen toestand werd de president naar het „Hôpital Beaujon" overgebracht, waar hij op 7 Mei '32 omstreeks 4 uur 's morgens aan de gevolgen van zijn zware verwondingen, overleed.
De dader, een schrijver en medicus van Russische afkomst, Paul Gorgoelof geheeten, werd onmiddellijk gearresteerd. De ware motieven van zijn daad zijn nog onbekend.
De bekende Fransche schrijver Claude Farrère, die den president te hulp wilde snellen, kreeg een kogel in den onderarm.

Paul Doumer †.

Paul Doumer werd op 22 Maart 1857, dus 75 jaar geleden, te Aurillac in Auvergne geboren.
Als onderwijzer begonnen, werd hij spoedig schoolhoofd, doch koos weldra een politieke loopbaan. Hij toonde zich in den aanvang zeer radicaal en deed in 1888 zijn intrede in de Kamer als afgevaardigde voor het departement Aisne. Bij de verkiezingen van het daarop volgende jaar werd hij niet herkozen, doch weer een jaar later verscheen hij, dank zij een tusschentijdsche verkiezing, opnieuw in het parlement, ditmaal als afgevaardigde voor Auxerre.
Doumer deed zich al ras als een zeer ernstig werker kennen, wiens belangstelling vooral naar financieele aangelegenheden uitging, zoodat Léon Bourgeois, toen hij in 1895 zijn kabinet vormde, Doumer daarin met de portefeuille van financiën belastte. Spoedig daarop werd hij gouverneur-generaal van Indo-China. Dit ambt lokte Doumer aan, maar na een verblijf van ongeveer vier jaren in het oosten, gedurende welke hij belangrijken kolonialen bestuursarbeid verrichtte, keerde hij naar Frankrijk terug, om zich met het volle gezag zijner toen alom bekende persoonlijkheid in de politieke arena te werpen. Hij kwam weer in de Kamer, tot welker voorzitter hij in 1905 gekozen werd.
Nochtans ging het hem niet altoos voorspoedig. Slechts één jaar bekleedde hij het voorzitterschap en werd bovendien in 1910 bij de verkiezingen verslagen. In 1912 deed hij echter als vertegenwoordiger van Corsica zijn intrede in den Senaat.
De jaren na den oorlog hebben Paul Doumer herhaaldelijk op den voorgrond gebracht. Na eerst tijdens den oorlog zelf in het kortstondige kabinet-Painlevé (Sept.—Nov. 1917) minister zonder portefeuille te zijn geweest, trad hij in het zevende kabinet-Briand (1921—'22) als minister van financiën op, een portefeuille, die hij in 1925, in den benarden tijd der inflatie, nogmaals aanvaardde.
In Januari 1927 werd Doumer tot voorzitter van den Senaat gekozen als opvolger van De Selves, een functie, welke hij tot zijn verkiezing tot president der republiek bekleedde.
Doumer is de tweede president der Derde Republiek, die door moordenaarshand is gevallen. Sadi Carnot werd den 24en Juni 1894 te Lyon door den Italiaanschen anarchist Caserio door een dolkstoot vermoord. Vier zonen heeft Doumer in den wereldoorlog verloren. En nu is hij gevallen. De familie Doumer „a bien mérité de la patrie".

B. VEREENIGDE STATEN. — Bouwbedrijf. — De algemeenheid van de huidige crisis, ook in het bouwbedrijf, blijkt met duidelijkheid uit de Amerikaansche indexcijfers. Ook daar is als overal elders het bouwbedrijf sterk ingekrompen. Stelt men het cijfer voor de jaren 1923—1925 op 100, dan daalde dit in het bouwbedrijf van 135 in 1928 op 31 in Januari 1932. Het cijfer voor de ijzer- en staalindustrie bedraagt in Amerika thans 43 tegenover 130 in 1930. De bouw van verschillende wolkenkrabbers verschafte in de laatste jaren veel werk, en was oorzaak van de levendigheid in de door het bouwen beïnvloede bedrijven. Thans staan deze wolkenkrabbers geheel of ten deele leeg, hoewel de huren aanmerkelijk zijn verlaagd. De gemiddelde daling van de loonen wordt in Amerika geschat op 20 pct.

C. NEDERLAND. — Contingenteering van damesconfectie. — Het bestuur van den Landelijken Bond van Winkeliers in Damesconfectie, heeft in nadere mededeelingen, zijn bezwaren uiteengezet tegen contingenteering van damesconfectie, in het bijzonder tegen de verlenging ervan tot 1 Februari 1933.
Mr. Jules Keizer, de secretaris, heeft in een uitvoerig betoog de bezwaren toegelicht, waarbij hij vooral deed uitkomen, dat ook nu — ten aanzien van verlenging — de winkeliers en de handel in het algemeen niet voldoende waren gehoord. **(V. b. 327 K.)**
(Vor. ber. Damesconfectie 253 H.)

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Waarde van den halven cent. — De Indische Crt. heeft tot haar verrassing ontdekt, hoe groot, vooral in het binnenland op de pasars de „koopkracht" van den halven cent is. Wij noemen, zegt het blad, slechts een portie loepis (kleefrijst met klapper en suiker) in een voldoende hoeveelheid om voor ontbijt te dienen van een volwassen persoon; een aantal cassaveknollen, waar een niet te groot gezin een geheelen dag van leven kan enz. De halve centen worden dan ook, vooral in de afgelegen dessa's, graag ontvangen; het gemis daarvan wordt wel degelijk gevoeld.
Het gouvernement zou er dan ook wel aan doen, zoo spoedig mogelijk een groote hoeveelheid te laten aanmunten. Men schijnt in Indië slechts de beschikking te

hebben over eenige tienduizenden guldens aan halve centen, terwijl er veel meer noodig is. Neemt men aan, dat de bevolking van Java rond 40,000,000 zielen bedraagt, verdeeld over 10,000,000 gezinnen en dat er per gezin slechts vier halve centen noodig zijn, dan zou er dus een behoefte bestaan aan 40,000,000 halve centen of *f* 200,000.

A. **NEDERLAND. — Scheepvaart.** — Het motormailschip „Lafayette" van de Compagnie Générale Transatlantique, metende 21.500 bruto reg. ton, dat op 6 Mei '32 te Amsterdam is aangekomen, is het grootste schip dat ooit IJmuiden is gepasseerd. **(Vorig bericht blz. 300 M.)**

B. **AMSTERDAM. — De O.S.P. over socialistische gemeentepolitiek.** — De afdeeling Amsterdam der Onafhankelijke Socialistische Partij hield op 6 Mei '32 een vergadering over het onderwerp: „Socialistische Gemeentepolitiek".
De eerste spreker, de heer G. A. Steen, zeide o.a. dat de vertegenwoordigers der arbeidersklasse in het college van B. en W., die tegen verlaging van de loonen van het Gemeentepersoneel waren, moesten weigeren, langer de verantwoordelijkheid als wethouder te blijven dragen indien de loonsverlaging toch een feit zou worden.
De tweede spreker, de heer J. H. Oldenbroek, besprak de regeling van de financieele verhouding tusschen Rijk en Gemeenten, die in de praktijk heel wat minder voordeel bleek te hebben dan men aanvankelijk dacht. Spr. bepleitte o.a. het toepassen van een sterke progressie in de opcentenheffing en gaf als zijn meening te kennen, dat de lasten der gemeenten beter dan door loonsverlaging verlicht zouden kunnen worden door verlaging van den rentevoet voor de gemeentelijke schulden, waardoor de crisis niet alleen op de arbeiders, maar ook op de bezitters zou worden afgewenteld. **(Vorig bericht blz. 296 B.)**

C. **LITAUEN. — Regeering.** — Het aftreden van den gouverneur Merkys wordt officieel door den minister van Buitenlandsche Zaken bevestigd. **(V. b. 330 I.)**

8 MEI 1932

D. **FRANKRIJK. — Mengelberg te Parijs.** — Mengelberg en zijn beroemde orkest hebben in nog sterkere mate dan de vorige jaren de bewijzen van het Parijsche publiek gekregen, dat hun buitengewone verrichtingen — vooral na de model-uitvoering op 6 Mei te Parijs van Beethovens Eroica — de grootste waardeering ondervinden.

E. **ALBERT THOMAS OVERLEDEN.** — De directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, Albert Thomas, is plotseling op bijna 55-jarigen leeftijd te Parijs overleden.
Albert Thomas werd den 17den Juni 1878 te Champigny aan de Marne geboren; zijn vader, een bakker, liet hem studeeren. Als student maakte hij een reis naar Rusland en volgde hij een half jaar de lessen aan de universiteit te Berlijn. In Duitschland maakte hij studie van de vakbeweging, en toen Jaurès in 1904 de „Humanité" stichtte, droeg hij aan Thomas de behandeling van de Fransche arbeidersbeweging op. Zelfstandig redigeerde Thomas de „Revue syndicaliste", later „Revue syndicaliste et coopérative"; hij schreef het tweede deel van Jaurès' verzamelwerk, de „Histoire socialiste".
In 1910 in de Kamer gekomen, vestigde hij onmiddellijk zijn naam door zijn verdediging van het stakende spoorwegpersoneel, tegen Briand.
Na het uitbreken van den oorlog werd Thomas, met Guesde en Sembat, opgenomen in het ministerie van nationale eenheid, als onderminister van Oorlog, belast met de zorg voor de munitie.
De functie, door Thomas tijdens den oorlog vervuld, is hem door de Duitsche arbeiders niet gemakkelijk vergeven. Maar ten slotte heeft hij, evenals dat van de arbeiders uit de andere landen, ook hun volle vertrouwen gewonnen.
In 1916 en 1917 reisde Thomas ten behoeve van munitievraagstukken naar Rusland. In 1917 steunde hij de revolutie van Kerenski, en spoorde hij, met Vandervelde, het Russische volk aan tot het volhouden van den oorlog.
In 1919 koos het kiesdistrict van Jaurès, Carmaux, hem als opvolger van zijn voorganger in de Kamer; maar lang behield Thomas zijn zetel niet: door de eerste Arbeidsconferentie te Washington werd hij gekozen tot directeur van het Internationaal Arbeidsbureau; van dat oogenblik of dateert zijn ononderbroken strijd voor de internationale sociale wetgeving.
Het bericht van het plotseling overlijden van Albert Thomas is te Genève met de grootste ontsteltenis ontvangen. Zijn welsprekendheid wist jaarlijks, wanneer hij op de Internationale Arbeidsconferentie zijn rede hield over den toestand op sociaal gebied, ook tal van personen naar de vergaderzaal te trekken die in den regel bij volkenbondsbijeenkomsten afwezig blijven.
Als directeur van het I.A.B. heeft hij vrijwel de geheele wereld bereisd. Een paar jaar geleden bracht hij ook een bezoek aan Nederl.-Indië. Onvermoeid was zijn prediken voor socialen vooruitgang en socialen vrede, ook als onontbeerlijke voorwaarde voor den internationalen vrede.
Albert Thomas had zijn leven aan het groote werk der sociale rechtvaardigheid gewijd. Hij was een nobel mensch en een groot vriend van wijlen Mgr. Nolens. **(Vorig bericht en photo blz. 2 G.)**

F. **FRANKRIJK. — Aardschuiving te Lyon.** — Tengevolge van een aardverschuiving zijn twee huizen van vijf verdiepingen hoog te Lyon ingestort. Het aantal dooden wordt op 40 geschat.

G. **NEW-YORK. — Financieele moeilijkheden.** — Wij ontleenen aan de Daily Telegraph van den 8sten Mei 1932 een bericht, dat de stad New-York aan den vooravond van groote financieele moeilijkheden staat. Deze positie is, volgens de tegenstanders van het huidige stadsbestuur, het gevolg van groote verspillingen. De stedelijke begrooting is gestegen tot 600 millioen dollar, een bedrag dat nog nooit in de geschiedenis van de stad New-York is voorgekomen. Alleen door aanzienlijke verhooging der belastingen en het opnemen van leeningen zouden de financiën van New-York gered kunnen worden. De bankiers hebben echter het stadsbestuur medegedeeld, geen geld meer te zullen voorschieten, zoolang drastische bezuinigingen niet zijn doorgevoerd.
Burgemeester Walker heeft reeds op verschillende posten bespaard, waarbij een bezuiniging van vier millioen dollar werd verkregen, doch dat wordt „een druppel in den Oceaan" genoemd.
Op een verklaring van den burgemeester, dat hij nog grooter bezuinigingen zal invoeren als hem slechts gewezen wordt, waar hij ze zal kunnen vinden, werd hem geantwoord, dat hij gemakkelijk tot de noodzakelijke bezuinigingen zal kunnen geraken, als hij slechts de duizenden ambtenaren wil ontslaan, die benoemd zijn met politieke bijbedoelingen en die niets anders te doen hebben dan hun salaris in ontvangst te nemen.
De financieele moeilijkheden van de stad New-York worden nog vergroot door de eischen van het millioen werkloozen, die de laatste zes maanden 25 millioen dollar hebben gekost, waarvan de stad en de staat New-York te zamen zestien millioen hebben bijgedragen. **(Vorig bericht blz. 48 B.)**

H. **VOETBAL. — Nederland—Ierland.** — Het Nederlandsche voetbal-elftal heeft in het stadion te Amsterdam met 2—0 van de profs. van den Ierschen Vrijstaat verloren. **(Vorig bericht blz. 310 A.)**

9 MEI 1932

A. **FRANKRIJK. — Verkiezingen.** — De herstemmingen op 8 Mei '32 voor de Kamerverkiezing gehouden, hebben de volgende resultaten opgeleverd:

	Nieuwe Kamer	Oude Kamer
Rechterzijde:		
Republ. democr. Unie (Louis Marin)	114	126
Royalisten en groep-Taittinger . . .	5	7
	119	133
Centrum:		
Onafhank. Republikeinen (Franklin-Bouillon en wijlen Loucheur) . . .	61	83
Katholieke Volksdemocraten	16	18
Links-republikeinen (groep-Tardieu en Onafhankelijken)	63	96
	140	197
Linkerzijde:		
Radicaal-Socialisten (Herriot) . . .	150	106
Sociaal-Democraten (Léon Blum) . .	130	111
Fransche en republ. Socialisten (Chabrun en Painlevé)	50	48
	330	265
Communisten en dissidente communisten	21	12

De uitslagen van 5 koloniale zetels ontbreken nog. Alle Parijsche bladen, ook die van rechts, betoogen thans, dat de partijen van links een flinke overwinning hebben behaald. **(Vorig bericht blz. 326 B.)**

B. **NEDERLAND. — Verkoopprijzen der kali-zouten.** — De Dagelijksche Besturen van de drie Centrale Landbouworganisaties, t.w. de Christelijke Boeren- en Tuindersbond in Nederland; de Katholieke Nederlandsche Boeren- en Tuindersbond en het Koninklijk Nederlandsch Landbouw Comité hebben met de vertegenwoordigers van de Verkooporganisatie der Kaliproducenten te Berlijn en Mulhouse en de Directie van de N.V. Vereenigde Kalimaatschappij een conferentie gehouden te Amsterdam.

Van de zijde der landbouworganisaties werd gewezen op den hoogst ernstigen toestand, waarin de land- en tuinbouw in Nederland verkeert. Aangedrongen werd op een belangrijke verlaging van den prijs der kalizouten. Indien de prijs niet wordt verlaagd en de prijsverlaging daarenboven niet belangrijk zou zijn, zou het kaliverbruik dat in Nederland zeer intensief is, maar thans reeds belangrijk is teruggeloopen, zonder eenigen twijfel in nog grootere mate verminderen.

Van de zijde van de Verkooporganisatie der Kaliproducenten werd verklaard, dat men ten volle overtuigd was van de moeilijkheden waarin de Nederlandsche land- en tuinbouw verkeert en dat weliswaar ook de Kali-Werke, speciaal in Duitschland, met ernstige financieele moeilijkheden hebben te kampen, maar dat men desniettemin bereid was bij de vaststelling van den prijs der kali-zouten met de moeilijkheden van den Nederlandschen land- en tuinbouw ten volle rekening te houden en dat men tot dit doel onverwijld met de Kali-Werke in overleg zou treden.

C. **NEDERLAND. — Pondenleeningen.** — Een wetsontwerp is ingediend houdende wettelijke voorziening in de verleening van crediet, dat Ned.-Indië behoeft voor de nakoming van de verplichtingen, welke voortvloeien uit de met De Ned. Bank en De Javasche Bank gesloten overeenkomsten betreffende den koop op latere levering van ponden sterling, benoodigd voor de aflossing van de Ned.-Indische pond-sterlingleeningen 1921 C en 1923 B, groot nominaal £ 5,000,000 en £ 6,000,000. **(Vor. ber. blz. 215 A.)**

D. **BELGIE. — Invoer van gesneden bloemen.** — De invoer van gesneden bloemen in België wordt afhankelijk gemaakt van de vertooning van een bijzondere vergunning, te verleenen door den minister van landbouw. Het besluit zal in werking treden op den tweeden dag na de publicatie. **(Vor. ber. blz. 320 A.)** **(Vor. ber. Invoerbeperking 143 A.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid.** — MacGrady, die als vertegenwoordiger van het Amerikaansche Vakverbond getuigenis aflegde voor de Senaatscommissie, welke beraadslaagt over het wetsontwerp-Costigan betreffende de uitgifte van een half milliard dollars aan schatkistbons, bestemd om voorschotten aan staten en gemeenten te verleenen, verklaarde, dat er groot gevaar bestaat dat de 8 millioen werkloozen in de Ver. Staten in opstand komen, indien de federale regeering geen maatregelen neemt tegen de werkloosheid. **(Vorig bericht blz. 317 A.)**

F. **NEDERLAND. — Nederl. Dok Maatschappij. - Staking opgeheven.** — De staking bij de Nederlandsche Dok Maatschappij, die het bedrijf gedurende enkele weken had stilgelegd, heeft een einde genomen. In een gehouden vergadering der stakers hebben de besturen van de vijf werknemersorganisaties, welke bij het conflict betrokken waren, mededeelingen gedaan over de bereikte resultaten, welke in hoofdzaak hierop neerkomen, dat het grootste deel van de van werknemerszijde gestelde eischen door de Directie der N. D. M. is ingewilligd. In dit verband werd geadviseerd, de staking niet langer voort te zetten.

Het gevolg is geweest dat heden nagenoeg het gansche personeel het werk heeft hervat. Tengevolge van het rouleeringssysteem konden enkele arbeiders niet te werk worden gesteld, terwijl de dokwerkers en ververs, een groep van ca. 30 à 35 man, geweigerd heeft tot hervatting van den arbeid over te gaan.

(Vorig bericht blz. 302 G.)

10 MEI 1932

G. **ALBERT LEBRUN. — President der Fransche Republiek.** — Senaatspresident Lebrun is met 633 stemmen tot President der Fransche Republiek gekozen.

Albert Lebrun.

Lebrun is in 1871 te Mercy le-Haut (Lotharingen) geboren. Hij werd mijningenieur en heeft als zoodanig verschillende wetenschappelijke werken geschreven. Hij was van 1900—1920 Kamerlid. In 1920 tot senator gekozen, liet hij zich inschrijven in de Republikeinsche Unie, de groep van Poincaré. Hij was meerdere malen minister. Een jaar geleden volgde hij Doumer op als president van den Senaat.

A. **NEDERLAND. — Algem. R.K. Werkgeversvereeniging.** — Onder voorzitterschap van mr. M. P. L. Steenberghe werd op 10 Mei 1932 het tweede crisiscongres van de Algemeene R.K. Werkgeversvereeniging te 's-Gravenhage geopend.
Mr. Steenberghe wees er op, dat in de laatste maanden de economische toestand in ons land zich dermate catastrophaal heeft verscherpt, dat het dagel. bestuur der organisatie gemeend heeft de noodklok te moeten luiden. Het heeft van de zijde dezer vereeniging niet aan waarschuwingen ontbroken, zei spr. Sedert 1923 is voortdurend gewezen op de moeilijkheden, waaraan landbouw en industrie blootstonden. Vooropstellende, dat internationale vrijhandel ook door ons wordt begeerd, is duidelijk uiteengezet, dat in den loop der jaren hoe langer hoe minder van vrijhandel kan worden gesproken. Als bewijs, dat in den allerlaatsten tijd ook in andere groepen het besef doordringt, dat wij er met onze handelspolitiek niet komen, noemde spr. het op 27 April '32 door den geheelen georganiseerden landbouw, tuinbouw, veeteelt en industrie aan den minister-president gezonden manifest; overtuigend is ook het beroep van den grooten voorvechter van den internationalen vrijhandel dr. Colijn, dat wij moeten vechten voor het naakte bestaan. En dan is het voor de industrieelen bijzonder ergerlijk, wanneer de voor de hand liggende maatregelen door gebrek aan krachtige leiding niet worden getroffen. Te weinig aandacht wordt nog steeds besteed aan een meer rationeele productie; meer overleg tusschen de producenten onderling is een dringende eisch. Plicht is voorts alles te doen, wat door bezuinigingsmaatregelen verlichting kan brengen. En tenslotte heeft elke Nederlander den plicht naar vermogen aan de verbetering van den toestand mede te werken en moet hij niet beginnen zich steeds tegen alles te verzetten. Laten wij als Nederlanders het Nederlandsche belang breed bezien en ons van detailcritiek onthouden.
Verder spraken nog mr. B. J. M. van Spaendonck, eerste secretaris der vereeniging over „De crisis en de import" en dr. L. G. Kortenhorst, algemeen secretaris, over „De crisis en de export".

B. **ROEMENIE. — Militair verdrag met Kleine Entente.** — In het Roemeensche ministerie van Buitenlandsche Zaken werd een nieuw militair verdrag tusschen de staten van de Kleine Entente geteekend door den Roemeenschen minister van Buitenlandsche Zaken, den chef van den Roemeenschen generalen staf, alsmede den Tsjechischen en Joegoslavischen gezant. **(Vorig bericht blz. 176 D.)**

C. **FRANKRIJK. — Aardverschuiving in Savoye.** — Tengevolge van reusachtige aardverschuivingen in Savoye bevindt zich een geheel dorp in gevaar, doordat het langzaam naar het dal wordt geschoven. Ongeveer twee millioen kubieke meter aarde heeft zich in beweging bezet en glijdt langzaam naar beneden het dal in.

D. **LUCHTVAART. — Nieuwe luchtlijnen in Rusland.** — In den loop van dit jaar zullen in Rusland verscheidene nieuwe vaste luchtlijnen voor den geregelden post- en passagiersdienst worden geopend. De voornaamste luchtlijn is die van Moskou naar Wladiwostok, die over een traject van ongeveer 10.000 K.M. loopt. Voorts zullen geopend worden de luchtdiensten Moskou—Stalingrad; Moskou—Minsk; Moskou—Kiew; Moskou—Leningrad; Swerdlowsk—Angorsk.

E. **VEREENIGDE STATEN. - Reconstruction Finance Corp.** — De Reconstruction Finance Corp. deelt mede, dat $ 250 millioen obligaties door de schatkist zijn overgenomen. Deze obligaties dragen 3½% rente en hebben een looptijd van zes maanden. **(V. b. 180 D.)**

F. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Verslag over 1931/32.** — De netto-winst over 1931/32 bedraagt, zonder de onder geheime reserve opgenomen koerswinsten in aanmerking te nemen, rond Zw. fr. 15.2 millioen. Het dividend bedraagt 6% (onv.), hetgeen een bedrag van Zw. fr. 6.4 millioen (v. j. Zw. fr. 5.16 millioen) vereischt.
Het vorige jaar bedroeg de netto-winst Zw. fr. 11.19 millioen. **(Vorig bericht blz. 164 I.)**

G. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid afgenomen.** — Volgens een mededeeling van het rijksbureau is in het tijdvak van 16 tot 30 April 1932 het aantal werkloozen met 197.000 verminderd tot 5.737.000. In de eerste helft van April bedroeg de vermindering circa 100.000. **(Vorig bericht blz. 178 F.)**

H. **ENGELAND. — Werkloosheid gestegen.** — Het aantal werkloozen in Engeland bedroeg op 25 April 1932 2.652.181, dat is 84.849 meer dan op 21 Maart 1932 en 132.068 meer dan op hetzelfde tijdstip verleden jaar. **(Vorig bericht blz. 173 A.)**

I. **NEDERLAND. — Ommegang te Maastricht.** — Voor het eerst sinds twee-en-een-halve eeuw werd de noodkist van St. Servaes door Maastrichts straten gedragen. De geestelijke autoriteiten hebben een dergelijk besluit genomen en een processie doen ondernemen met de noodkist, waarin de reliquieën worden bewaard van St. Servatius, den patroon der stad, omdat de nood te Maastricht, volgens verschillende berichten, nijpend is. Tienduizenden namen aan den ommegang deel. In de St. Servaeskerk celebreerde deken Wouters een lof, waarna pater Carolus Tessar een korte toespraak hield. Na afloop hiervan zette de stoet zich in beweging. De noodkist werd gedragen door den broedermeester van St. Servaes en onmiddellijk gevolgd door de geestelijken der stad. Een menigte van naar schatting 20 à 25 duizend personen volgde daarna.
De vereering van het gebeente van Maastrichts eersten bisschop dateert reeds volgens de kronieken van de dertiende eeuw. Zoodra de stad in nood verkeerde werd de noodkist in de kerk uitgestald en bij hoogen nood een rondgang met de kist door de stad gehouden. De kronieken vermelden een tiental ommegangen, waarvan de laatste in 1677 werd gehouden tijdens het beleg der stad door Frederik Hendrik, toen Maastricht in handen der Franschen was.

K. **TURKIJE. — Betalingsverkeer.** — De regeering heeft een clearing-systeem ingesteld. Voortaan zullen alle buitenlandsche valuta-transacties worden behandeld door de staatsbank, welke direct de transacties zal uitvoeren met de banken in het land, dat importeert in Turkije. Het doel is te voorkomen, dat geld uitgewisseld wordt tusschen exporteurs en importeurs, terwijl verder de bescherming der Turksche valuta en het verkrijgen van evenwicht in de handelsbalans beoogd wordt.

L. **BULGARIJE. — Staatsfinanciën.** — De Trustees der 7½% stabilisatieleening 1928 ten laste van het Koninkrijk Bulgarije hebben van de betreffende bankiers bericht ontvangen dat thans voldoende gelden van Bulgarije zijn ontvangen om de coupon, vervallende 15 Mei '32, ten volle te kunnen uitbetalen. **(Vorig bericht blz. 303 H.)**

M. **FRANKRIJK. — Presidentsverkiezing.** — De op 10 Mei '32 gehouden presidentsverkiezing der Fransche republiek heeft het volgende resultaat opgeleverd: er zijn 777 stemmen uitgebracht, waarvan 633 op Albert Lebrun die, zooals wij reeds meldden, tot President der Fransche republiek is gekozen; 114 stemmen kreeg Paul Faure (secretaris der socialistische partij, die bij de jongste Kamerverkiezingen niet gekozen is); Painlevé kreeg 12 en Marcel Cachin (communist) 18 stemmen.

A. **INTERNATIONALE UNIE VAN ANTI-MILITARISTISCHE GEESTELIJKEN.** — Ds. J. B. Th. Hugenholtz, algemeen secretaris van de Intern. Unie van Anti-Militaristische Geestelijken, gevestigd in Nederland (Ammerstol) heeft op 4 Mei '32 aan den Voorzitter der Ontwapeningsconferentie te Genève, Henderson, een adres aangeboden waarin een beroep wordt gedaan op de resolutie van het te Zürich op 2—4 September 1931 gehouden congres van den Intern. Bond van Anti-Militaristische Voorgangers en Geestelijken. Deze resolutie luidde als volgt:
„Overtuigd, dat de oorlog een onverzoenlijke tegenstelling vormt met de grondbeginselen van het Evangelie en dat een nieuwe wereldoorlog noodzakelijkerwijze alle menschelijke en christelijke cultuur moet vernietigen, en daarom in de toekomst de christelijke kerken zich zullen moeten onthouden van iedere medewerking aan den oorlog,
verzoekt met allen ernst, die ons als dienaren van Jezus Christus tot spreken dwingt, aan de gevolmachtigden der volken, die ter wille der ontwapening zijn bijeengekomen:

I. „te erkennen, dat een beslissend uur voor de toekomstige geschiedenis der menschheid is geslagen, dat zij verantwoording schuldig zijn aan God, den Heer der geschiedenis; en dat zij zich moeten stellen onder den invloed van den Geest van Christus;

II. „vastberaden den weg te bewandelen van ontwapening en van een metterdaad buiten de wet stellen van den oorlog, en met alle krachten het daarheen te sturen, dat bij de geschillen tusschen de volken het recht beslisse in plaats van het geweld;

III. „radicaal te breken met het geloof, dat in wapengeweld onze veiligheid is gelegen, en moedig te besluiten tot het waagstuk van den vrede, dat alleen in staat is ons den vrede te verzekeren;

IV. „gewillig de offers te brengen, die elke stap op dezen weg zal kosten, in het vaste besluit, om aan den oorlog, waarop de vloek van God rust, een einde te maken".

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Mr. van Lanschot.** — De legercommissie van de ontwapeningsconferentie heeft de vraag besproken, welke zware kanonnen als aanvalswapenen te beschouwen zijn.
De militaire deskundigen hadden hierover een rapport uitgebracht.
De discussies werden ingezet door een rede van mr. van Lanschot, namens de Nederlandsche delegatie, waarin hij o.a. opkwam tegen de neiging van verschillende delegaties, om ook kanonnen met een kaliber van meer dan 155 m.M. nog buiten de categorie der aanvalswapenen te houden.
Mr. van Lanschot achtte het boven twijfel, dat kanonnen met een kaliber van meer dan 250 m.M. aanvalswapenen zijn, daar deze kanonnen ook de zwaarste permanente verdedigingswerken van een land kunnen vernietigen.
Spr. betoogde, dat het afschaffen van kanonnen van meer dan 155 m.M. niet zou neerkomen op een verzwakking van de verdediging. Indien de meest offensieve wapens niet langer ter beschikking van een eventueelen aanvaller zouden staan, zou daardoor niet slechts de aanval worden verzwakt, doch vanzelf ook de verdediging worden versterkt.
Het betoog van mr. van Lanschot werd krachtig ondersteund door de gedelegeerden van Canada en Zwitserland, terwijl de delegaties van China, Duitschland, Hongarije, Italië, Sovjet-Rusland en Turkije alle nog verder wilden gaan en alle kanonnen van 100 m.M. en meer als aanvalswapenen wilden beschouwen.
Mr. van Lanschot had in zijn rede reeds te kennen gegeven, dat de Nederlandsche delegatie ook met een lager cijfer gaarne genoegen zou nemen. **(329 A.)**

11 MEI 1932

C. **PROF. AUG. VERMEYLEN 60 JAAR.** — Ter gelegenheid van zijn 60sten verjaardag werd prof. Aug. Vermeylen in het Paleis van Schoone Kunsten te Brussel een feestmaal aangeboden. Vele Vlaamsche schrijvers, zooals Cyriel Buysse, Styn Streuvels, Herman Teirlinck waren tegenwoordig; uit Holland de heer Herman Robbers. Vier sprekers voerden het woord. Prof. Vermeylen werd unaniem als een hoogstaand geleerde, vernuftig socioloog, eerlijk politicus, klaarziend flamingant, geniaal kunstenaar en kunstcriticus geprezen. Zijn beroemde werk „De Wandelende Jood" werd in de meeste Europeesche talen vertaald.

Prof. Aug. Vermeylen.

D. **NEDERLAND. — Toegepast natuur-wetenschappelijk onderzoek.** — De minister van Onderwijs, K. en W. heeft op 10 Mei '32 te 's-Gravenhage het bestuur der Centrale Organisatie voor toegepaste natuurwetenschap geïnstalleerd. Gekozen zijn: tot voorzitter prof. dr. F. A. F. C. Went te Utrecht; tot onder-voorzitter de heer Ch. J. I. M. Welter te 's-Gravenhage, en tot derde lid van het dagelijksch bestuur prof. dr. G. van Iterson Jr. te Delft.
Tot secretaris werd benoemd ir. A. de Mooij te 's-Gravenhage. **(Vorig bericht blz. 290 G.)**

E. **FRANKRIJK. — Regeering-Tardieu afgetreden.** — Nadat de nieuwe president van de Fransche Republiek, Lebrun, in het Palais du Luxembourg op 10 Mei 1932 zijn werkkamers had betrokken, overhandigde minister-president Tardieu hem de ontslagaanvrage van het geheele ministerie. De nieuwe president heeft het ontslag verleend. **(Vorig bericht blz. 225 C.)**

F. **ITALIE. — Critiek op Tardieu.** — De „Popolo di Roma" meldt, dat Italië met het verkiezingssucces van Herriot slechts tevreden kan zijn. Tardieu aan het roer zou hebben beteekend nieuwe bewapening, negatie van elken grondslag van billijkheid, verhooging der douanemuren, verscherping van de crisis en de werkloosheid en tenslotte oorlog en chaos. Tardieu en zijn vrienden hebben Frankrijk op den ongelukkigen weg gehouden, waarop het zich thans bevindt. De geheele beschaafde wereld zou tenslotte vijandig tegenover Frankrijk zijn komen te staan en na een tijd van financieelen schijnbloei zou de ruïne zijn gevolgd, aangezien men noch met goud, noch met reusachtige militaire uitgaven den druk kan weerstaan der volken, die het minimum aan gerechtigheid eischen, dat de voornaamste voorwaarde voor den vrede is. Zonder twijfel was geen politiek zoo in tegenstelling met de internationale gedachte als de Fransche politiek van de laatste jaren.
(Popolo di Roma). **(Vor. ber. blz. 234 D.)**

A. **BELGIE. — Werkloozensteun.** — Met groote bezorgdheid wordt in officieele kringen de naaste toekomst tegemoet gezien ten opzichte van de financieele lasten, voortspruitend uit de werkloozenzorg. Op een totaal van 1,800,000 arbeiders zijn er thans 740,000 bij werkloozenkassen aangesloten. De anderen, bemerkende dat zij, niet aangesloten zijnde, niet op regeeringssteun kunnen rekenen, treden thans in massa toe.
De werkloozenzorg kost de schatkist op dit oogenblik reeds 1 milliard francs per jaar, welk bedrag weldra tot 2 milliard zal stijgen. Een zoo zwaren last kan het land niet blijven dragen en het staat dan ook vast, dat maatregelen zullen moeten worden genomen om de regeling van den werkloozensteun te herzien. (N. R. Crt.) **(Vor. ber. blz. 109 F.)**

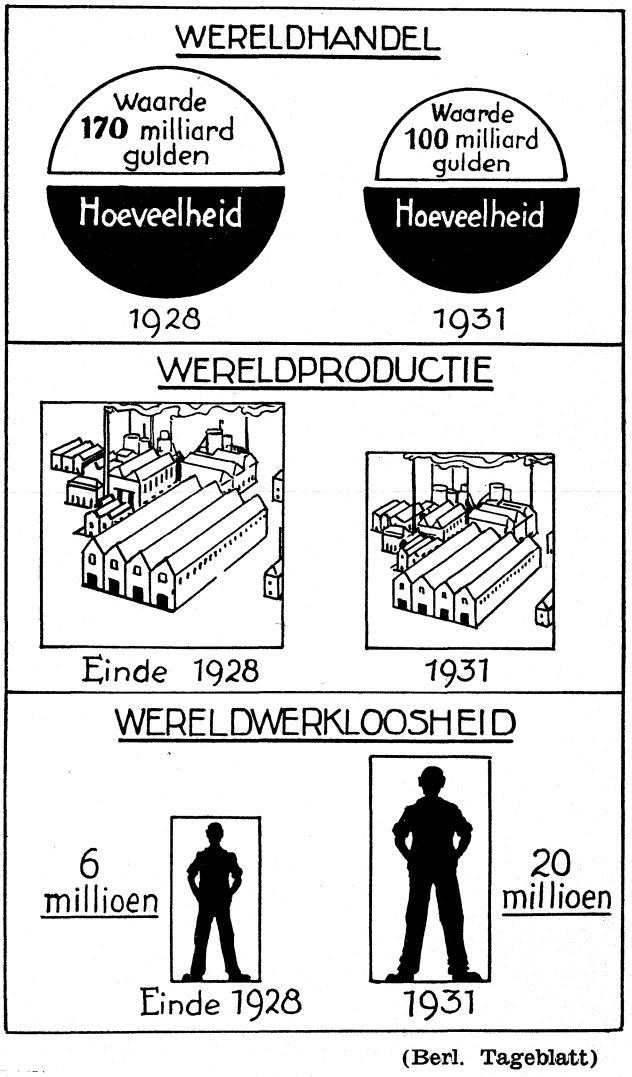
B. **NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te IJmuiden.** — Ten bewijze der groote moeilijkheden die het visscherijbedrijf te IJmuiden thans doormaakt, wordt ons medegedeeld, dat van de 193 visschersvaartuigen er meer dan 150 opgelegd zijn. **(Vor. ber. 330 C.)**

C. **ITALIE. — Titiaan.** — Dezer dagen is men te Pieve di Cadore klaar gekomen met het herstelwerk aan het huis, waar Titiaan zijn laatste levensdagen sleet en waar hij — in 1576 — stierf. Na vier jaren arbeid is men erin geslaagd het huis, waar in den loop der eeuwen allerlei aan- en bijgebouwd was, weer zijn oorspronkelijke gedaante te geven. Het zal als museum worden ingericht en men heeft reeds belangrijke documenten hiervoor verzameld, zooals de bul, waarbij Karel V den grooten schilder tot Graaf van het Heilige Keizerrijk (Conte del Santo Impero) benoemde, het zegel van de familie Vecellio en andere papieren, die aantoonen, dat Titiaan, toen hij zich in Pieve di Cadore terugtrok, een uitgebreiden houthandel op Venetië begon en tevens geld in leen gaf.

D. **NEDERLAND. — Prijsvraag van de Technische Hoogeschool, afd. bouwkunde.** — De afdeeling der bouwkunde van de Technische Hoogeschool te Delft schrijft de volgende prijsvraag uit:
„In hoeverre heeft het gewapend beton bijgedragen tot de ontwikkeling van de aesthetiek der bouwkunst en in welken zin zijn hieromtrent nog verwachtingen gerechtvaardigd?"
De verhandeling zal ongeveer 5000 woorden moeten bedragen, terwijl schetsen ter toelichting gewenscht zijn. De beantwoording staat voor alle belangstellenden van Nederlandsche nationaliteit open. De antwoorden moeten vóór 1 December 1932 zijn ingediend bij den voorzitter van de afdeeling der bouwkunde van de Technische Hoogeschool. **(Vor. ber. 336 D.)**

E. **ENGELAND. — Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen.** — In het jaarverslag van den heer M. Wijnand Wolff, hon. secretaris der Ned. K. v. K. te Londen, gaat deze uitvoerig in op de opheffing van den gouden standaard in Engeland en de gevolgen daarvan voor den handel.
Het advies der Kamer werd herhaaldelijk ingeroepen, maar zij heeft zich altijd op het standpunt gesteld, dat zij, die in een vreemde valuta gehandeld hadden, geen uitbetaling in goud konden eischen, tenzij dit uitdrukkelijk van te voren in het contract gestipuleerd was. Wat de toekomst van het £ aangaat, moet de Nederlandsche exporteur — aldus het verslag — vooral niet uit het oog verliezen dat een groot gedeelte van den export der wereld op Engeland is aangewezen, niet alleen omdat men hier nog gewend is aan vlotte betaling, maar ook omdat ondanks alle moeilijkheden de goede handelstradities het minste aangetast worden.
De nakoming en vlotte afwikkeling van contracten, m.a.w. een goede commercieele reputatie zal altijd den waardemeter van een land beïnvloeden, afgezien van het feit of deze op goud of op een andere basis is vastgesteld.
Een ander verschijnsel, dat zich met het afschaffen van den gouden standaard heeft voorgedaan, is het feit dat hier op 31 Dec. '31, en ook nu nog niet, geen enkele werkelijke sporen van inflatie te vinden zijn en de prijzen eerder nog gedaald, dan naar boven gegaan zijn. Hiervoor is eenigszins een verklaring te vinden en wel dat het hun die den handel van meer nabij hebben gadegeslagen, opgevallen moet zijn, dat juist vóór 20 Sept. 1931 een verdere prijsval plaats vond, d.w.z. wat betrof de importeursprijzen.
Verdere factoren die een prijsverhooging tegenwerkten, waren o.a. dat dit land goederen in speciale formaten en gewichten betrekt, die voor geen ander land gebruikt kunnen worden (men behoeft slechts aan pint maten en lbs. gewichten te denken) en dat groote leveranciers van dit land, zooals bijv. Denemarken en Zweden, ook van den gouden standaard zijn afgestapt, zoodat althans die landen bij hun export naar Engeland met geen koersverschil rekening behoeven te houden, hetgeen natuurlijk voor Nederland extra zware concurrentie beteekent.
Verder heeft dit land een groot „Empire" achter zich. Al deze feiten bij elkaar genomen maken, dat de K. v. K. den toestand wat Engeland betreft niet zoo ongunstig inziet als die er op 20 Sept. 1931 wel uitzag en het is in verband daarmede, dat zij den Nederlandschen handel er op wijst om onder geen omstandigheden contact te verliezen met zijn Engelsche afnemers. **(Vorig bericht blz. 245 G.)**

F. **UITWERKINGEN DER CRISIS.** —

(Berl. Tageblatt)

A. **RUSLAND. — Handel en Nijverheid.** — De Russische export bedroeg in 1931 811.2 millioen roebel tegen 1.063.4 millioen roebel in 1930. De import is met 1.105 millioen roebel vrijwel onveranderd gebleven (v. j. 1.058.8 millioen roebel). **(V. b. 286 K.)**

B. **FRANKRIJK. — Invoerverbod van 20 April '32 gedeeltelijk opgeheven.** — De Directie van den Landbouw deelt mede, dat blijkens telefonisch bericht van den rijkslandbouwconsulent te Parijs, de Fransche regeering het bij decreet van 18 April '32 als représaille tegen de door Groot-Brittannië, Duitschland en Nederland genomen maatregel tot wering van den Colorado-kever ingestelde verbod van in- en doorvoer van versche groenten, consumptie-aardappelen, levende planten, bollen, knollen en wortelstokken uit genoemde landen heeft ingetrokken voorzoover betreft levende planten, bollen, knollen en wortelstokken, afkomstig uit Nederland.
Voor versche groenten en consumptie-aardappelen blijft het verbod derhalve nog gehandhaafd. **(312 N.)**

C. **DENEMARKEN. — Uitsluiting in de Exportslachterijen opgeheven.** — De uitsluiting in de baconindustrie en slachterijen is opgeheven. Het werk wordt op 12 Mei '32 hervat. **(Vor. ber. blz. 327 E.)**

D. **DUITSCHLAND. — Dr. Brüning over ontwapening en herstelbetalingen.** — In de op 11 Mei '32 gehouden Rijksdagzitting zeide Dr. Brüning over de ontwapening o.a. het volgende:
Onze eisch is de algemeene ontwapening en het herstel der gelijkgerechtigdheid. Deze beide zijn zoo zeer aan elkaar verbonden, dat zij één doel vormen. Thans moeten bij de internationale onderhandelingen zeer ingrijpende besluiten genomen worden. De verwachtingen, welke de volken van de ontwapeningsconferentie koesteren, mogen niet bedrogen worden. De volken hebben vertrouwen in elkaar, mogen de regeeringen in hun ambtelijke politiek eindelijk de wegen vinden en de bruggen betreden, welke thans reeds dikwijls door de volken onderweg zijn ingeslagen.
Ten opzichte van het herstelvraagstuk deed dr. Brüning de volgende zeer belangrijke verklaring:
De belangstelling van de wereld is nu op Lausanne gericht. Het standpunt van Duitschland is bekend en er is geen verandering in gekomen. Dat standpunt heeft hoe langer hoe meer instemming gevonden, ook in de schuldeischende landen. Een totale afschaffing van de politieke schulden is het meest noodzakelijk voor redding uit den tegenwoordigen nood en voor herleving der welvaart. De scheiding, die thans gemaakt wordt tusschen schuldeischende en schuldplichtige landen, werkt verhinderend op de internationale samenwerking.
Maar dat kan niet de eenige en laatste handeling van de regeeringen zijn. Zij weten alle, dat de herstelbetalingen niet meer kunnen worden betaald, maar zij hopen, dat Duitschland over eenigen tijd weer zal gaan betalen of tenminste gedeeltelijk of in termijnen zal betalen. Maar zij vergeten dan, dat voorwaarden waarvan betalingen over eenigen tijd te verwachten zijn, ook niet gesteld kunnen worden.
Nog enkele dagen geleden heeft een Amerikaansch politicus het uitgesproken: „Het is onmogelijk de schuld in goud te betalen, zoolang het grootste deel van den wereldgoudvoorraad in het bezit van Frankrijk en de Ver. Staten is." **(V. b. Ontwap. 204 F.)**
(V. b. Herstelvr. Duitschland 177 B.)

E. **RUSLAND. — Credietverleening aan Turkije.** — Sovjet-Rusland heeft besloten aan Turkije, als resultaat van de te Moskou gevoerde besprekingen tusschen de Sovjetleiders, en Ismet Pasja en Roesjdi Bey, onderscheidenlijk minister-president en minister van Buitenlandsche Zaken van Turkije, een crediet op langen termijn te verleenen tot een waarde van acht millioen dollar. Dit crediet heeft ten doel, Turkije in staat te stellen bij Sovjet-Rusland industrieele machinerieën te koopen en zal vereffend worden door de levering van Turksche goederen aan Sovjet-Rusland over een tijdverloop van 20 jaar. Het draagt geen rente. **(Vorig bericht blz. 57 K.)**

F. **KRISHNAMURTI. — Zelf-verwerkelijking.** —
„. . . . Indien gij huwelijk of kinderen tot het belangrijkste in uw leven maakt, zonder ten volle de beteekenis te begrijpen van strijd, bezit, afhankelijkheid van elkaar, welk begrijpen u de juiste waarde der dingen doet kennen, dan zult gij niet volledig zijn in u zelf . . . .
. . . . . .
Dit beteekent niet, dat gij niet moet trouwen, dat gij niet van iemand moogt houden, dat gij geen kinderen moogt hebben. Gij verbeeldt u, dat gij uit de gratie zult geraken als gij trouwt. Uit wiens gratie? Niet uit de mijne. Ik heb u niets aan te bieden, hemel noch hel, belooning noch straf. Gij zult bij mij niet uit de gratie geraken, omdat ik geen volgelingen wensch, ik wensch geen discipelen, ik wensch uw vereering niet of wat dan ook. Ik heb de volkomenheid in mijzelf verwerkelijkt, daarom heb ik niets noodig. Zet het denkbeeld van mij te volgen, van uit de gratie te geraken, als het u blieft geheel en al uit uw hoofd, verbeeldt u niet, dat gij door mij of wien ook de Waarheid zult vinden. Gij zult die volledigheid in uzelf vinden, door uw eigen inspanning. Wanneer gij de werkelijke waarde van de dingen kent, zult gij niet langer in de macht zijn van het conflict, en gij zult voor uzelf een maatstaf vaststellen, die met uw begrip van volledigheid overeenstemt.
Verwerkelijking ontstaat door de ervaringen van het leven te begrijpen, niet door ze te vermijden. Hoe gij u gedraagt, of gij bang zijt, of gij op iets steunt, of gij hunkert naar vereering of gezag — dat is waar het op aankomt. Gij zult de Waarheid, de volledigheid, het geluk vinden in een normaal menschenleven, niet in abnormaliteit . . . ."
(J. Krishnamurti in het „Ster-Bulletin".) **(20 T.)**

G. **ITALIE. — Gouden Standaard en Financiën.** — Bij de behandeling van zijn begrooting heeft minister Mosconi gezegd, dat Italië voornemens is den gouden standaard te handhaven. De goudreserves zijn versterkt, teneinde voldoende dekking te verschaffen voor de bankbiljettencirculatie, onafhankelijk van de buitenlandsche wisselportefeuille.
De minister verheelde niet, dat de financieele toestand van Italië de laatste twaalf maanden aanzienlijk achteruit was gegaan en hij durfde nog geenerlei uitzicht op een spoedige verbetering openen.
Voor het jaar 1932-'33 verwacht de minister 18.647.000.000 lire aan inkomsten, wat 253 millioen minder is dan voor het loopende jaar. Alle inkomsten zijn lager geraamd, op de directe belastingen op levensmiddelen na, die 737 millioen meer moeten opbrengen. Tegenover de vermindering van de inkomsten staat een vermeerdering der uitgaven met 736 millioen, waardoor het totaal 20.060.000.000 wordt. Het totale tekort wordt op 1.595.000.000 lire geraamd. Het tekort voor 1931-'32, aanvankelijk op 424 millioen geraamd, heeft 2.147.000.000 bedragen. **(86 D.)**
(V. b. Financiën 293 F.; v. b. Begrooting 302 H.)

H. **LUCHTVAART. — Zweefvliegen.** — Dezer dagen is de „Amsterdamsche Club voor Zweefvliegen" opgericht. Deze club staat, evenals de overige Nederlandsche zweefgroepen, onder de auspiciën van de door de Kon. Ned. Ver. voor Luchtvaart in het leven geroepen zweef-commissie. **(Vor. ber. blz. 3 A.)**

I. **ENGELAND. — Ierssche kwestie.** — De Britsche regeering maakt bekend, dat ingeval het wetsontwerp inzake de afschaffing van den eed van trouw in Ierland mocht worden aangenomen, zij niet bereid zal zijn te Ottawa te onderhandelen over een tarievenovereenkomst met den Vrijstaat. **(Vor. ber. 312 K.)**

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting.** — Het Bat. N.bl. meldt, dat de begrootingscommissie gereed is gekomen met de voorbereidende werkzaamheden ten aanzien van de begrooting voor het dienstjaar 1933 ten behoeve van de begrootingsvergadering op 13 Mei '32. Het netto-uitgavencijfer is, overeenkomstig het bezuinigingsprogram tot omstreeks *f* 400 millioen gedrukt.
Intusschen is het aspect van 's lands financiën aanzienlijk slechter geworden, zoodat men verwacht, dat de begrootingscommissie aanstonds haar taak zal hervatten, teneinde de *f* 75 tot 100 millioen, die nog gevonden moeten worden, alsnog te bezuinigen.
(Vorig bericht blz. 206 F.)

12 MEI 1932

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — De in 1933 te sluiten suikerfabrieken op Java.** — Onze geachte medewerker, de welbekende suiker-expert dr. H. C. Prinsen Geerligs, was zoo welwillend ons een opgave te doen van de Java-suikerfabrieken, waarvan bekend is, dat zij in campagne 1933 niet zullen malen.
Deze opgave kan niet als volledig worden beschouwd, daar waarschijnlijk nog meer suikerfabrieken aan de sluiting meedoen.
Van de Ned. Handel-Mij. de fabr.: Soerowinangoen, Soekoredjo, Alkmaar, Klampok, Koning Willem II, Kalimati, Kemantren, Modjoagoeng, Poerwodadie, Wonoredjo, Wonopringgo.
Van de Ned.-Ind. Landbouw Mij. de fabr.: Balapoelang, Pagongan, Remboen.
Van de Javasche Cultuur Mij. de fabr.: Bandjardawa, Bagoe.
Van de Int. Cred. & Handelsv. „Rotterdam" de fabr.: Bantool, Tandjong-Tirto, Wonoaseh (niet definitief), Gayam.
Van de Handelsvereeniging „Amsterdam" de fabr.: Bedadoeng, Koenir, Kentjong, Semboro, Sroeni.
Van Ramondt & Dolleman de fabr.: Bodjong, Boedoean, Poerworedjo, Poh Djedjer, Sempalwadak.
Van de Cultuur Mij. der Vorstenlanden de fabr.: Barongan, Demak Idjoe, Kalibagor, Kaliredjo, Poerwokerto, Sewoegaloor, Wonotjatoor, Waroe.
Van Mirandolle Voûte & Co. de fabr.: Besito, Delangoe, Kedong Banteng, Tandjong Modjo.
Van de Koloniale Bank de fabr.: Kanigoro, Maron, Tjandisewoe, Sedatie, Sendang Pitoe, Pradjakan, Tangarang.
Van de firma Coster van Voorhout de fabr.: Pandaän, Poppoh, Watoetoelis.
Van de firma Tiedeman & Van Kerchem de fabr.: Lestarie, Wonolangan, Wringin Anom.
Van de firma Anemaet & Co. de fabr.: Mayong, Phaëton, Soekowidi, Winongan.
Van Liem Tjee Swee Kongsi de fabr.: Djoewono, Koedjonmanis.
Van de Mangkoenegaran de fabr.: Tjolomadoe.
Van de Cultuur Mij. Langsee de fabr.: Langsee.
Van de Cultuur Mij. Petjangaän de fabr.: Petjangaän.
Van de Kendalsche Suikerfabrieken de fabr.: Gemoe, Tjepiring.
Van de Cultuur Mij. Djati de fabr.: Djati.
Van de Mij. tot expl. Baudlanden de fabr.: Ketegan, Soekodono.
Van Kwie Zwan Lwan de fabr.: Djatipiring.
Van Djongkaré-Kongsi de fabr.: Prambonan.
Van de N.V. Ament's Suikerfabrieken de fabr.: Ardjawinangoen, Paroengdjaja. **(Vor. ber. 228 A.)**

C. **ENGELAND. — Disconto.** — Voor den vijfden keer sinds de Bank van Engeland een begin maakte met het officieele disconto te verlagen — nadat dit ter gelegenheid van de opschorting van den gouden standaard op 6% was gebracht — is ze tot een discontoverlaging overgegaan. Het officieele disconto is thans met ½% tot 2½% verlaagd. **(V. b. 314 G.)**

D. **NEDERLAND. — Crisis-comité.** — H. K. H. Prinses Juliana heeft opnieuw een bijdrage van *f* 30.000 beschikbaar gesteld voor het Nationaal Crisis-comité. **(Vorig bericht blz. 217 A.)**

E. **DUITSCHLAND. — Schulddelgingswet.** — De stemming over het amortisatiewetsontwerp, op grond waarvan tot de uitgifte van een groote premieleening door het Duitsche rijk zal worden overgegaan, werd met 287 tegen 260 stemmen aangenomen. **(39 H.)**

F. **NEDERLAND. — Beperking kaasproductie in Friesland.** — In een spoedvergadering van den Bond van Coöperatieve Zuivelfabrikanten in Friesland werd besloten tot inkrimping van de kaasproductie in alle bij den bond aangesloten fabrieken over te gaan, daar de noodtoestand dien maatregel dringend noodig maakt.
Door dezen maatregel zullen ongeveer per fabriek twee à drie werkkrachten overbodig worden, die echter in dienstverband zullen worden gehandhaafd. De aan de fabrieken geleverde ondermelk zal tot een percentage van 50% aan de boeren-leden worden teruggezonden. **(Vorig bericht blz. 324 G.)**

G. **NEDERLAND. — Luchtverkeer Twente—Amsterdam v.v.** — Het staat thans definitief vast dat met ingang van 1 Juni '32 een dagelijksche vliegdienst van vlieghaven Twente op Amsterdam v.v. zal worden geopend. Het garantiefonds groot *f* 7700 is volteekend. **(Vorig bericht blz. 329 E.)**

H. **NEDERLAND. — Ned. Verbond van Vakvereenigingen.** — Aan het jaarverslag over de drie jaren 1929—1932, dat zoo pas is verschenen, ontleenen wij het volgende:
Door de werkloozenkassen der bij het N.V.V. aangesloten organisaties zijn uitgekeerd:

In 1926	*f* 3.004.500	In 1929	*f* 4.234.100
„ 1927	3.303.000	„ 1930	6.755.700
„ 1928	2.730.700	„ 1931	12.634.400

(Vorig bericht blz. 296 B.)

I. **SIAM. — Gouden standaard afgeschaft.** — De regeering van Siam heeft besloten den gouden standaard af te schaffen.

K. **VEREENIGDE STATEN. — Schulden.** — Uit het rapport van de financieele senaatscommissie ten gunste van het aannemen van de belastingwet, waardoor 1000 millioen dollars voor het in evenwicht brengen van de begrooting zouden worden geheven, blijkt, dat de door de regeering in den afgeloopen tijd gesloten leeningen buitengewoon groot zijn. In de laatste twee jaar zijn in totaal 4000 millioen dollars geleend. Einde Juni 1932 zal de openbare schuld gestegen zijn tot practisch 20.000 millioen dollars. De regeering geeft op het oogenblik dagelijks bijna 17½ millioen meer uit dan ontvangen wordt. Het rapport constateert, dat zelfs wanneer de begrooting in evenwicht zal zijn gebracht, de regeering jaarlijks 500 millioen dollars voor de gewone schulddelging zal moeten leenen. **(V. b. Staatsfinanciën blz. 304 F.)**

L. **ROEMENIE. — Deviezen-verordening.** — Op 12 Mei '32 is een deviezenverordening gepubliceerd, waarbij het niet alleen verboden wordt buitenlandsche of eigen valuta uit te voeren, maar ook om buitenlandsche valuta in te voeren. **(Vor. ber. 252 H.)**

M. **FRANKRIJK. — Tardieu's regeering.** — Tot aan de formatie van een nieuwe regeering in het begin van Juni heeft de president der republiek Tardieu belast met het afwikkelen van de loopende zaken. Tardieu zal deze opdracht in den meest beperkten zin van het woord ten uitvoer brengen. Hij zal geen instructies geven, zoodat de vertegenwoordigers van de Fransche regeering in het buitenland, met inbegrip van de gedelegeerden ter ontwapeningsconferentie

geheel op eigen inzicht zullen moeten afgaan en order zullen krijgen zich te onthouden van het nemen van eenig initiatief. **(Vorig bericht blz. 336 E.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Lindbergh's baby dood.** — De baby van Charles Lindbergh, die sinds 1 Maart 1932 werd vermist, is in Hopewell, in de nabijheid van de villa Lindbergh, dood gevonden. Het lijkje werd door een neger ontdekt. Hij stelde onmiddellijk de politie hiervan in kennis, die het reeds in sterke mate tot ontbinding overgegane lijkje aan de kleeren als het kind van Lindbergh kon identificeeren.
De gerechtelijke lijkschouwing heeft uitgewezen, dat de dood moet zijn ingetreden tengevolge van een schedelbreuk, die ontstaan kan zijn door een slag of doordat het kind uit een auto is geworpen. **(286 M.)**

B. **DUITSCHLAND. — Rijksweerminister Groener neemt ontslag.** — De rijksweerminister en rijksminister van Binnenlandsche Zaken, Groener, heeft den rijkspresident ontslag uit zijn functie als rijksweerminister gevraagd. **(Vorig bericht blz. 311 I.)** **(Vor. ber. Ministerie 331 I.)**

C. **DUITSCHLAND. — Regeering.** — De moties van wantrouwen tegen de geheele rijksregeering, door nationaal-socialisten, communisten en Duitsch-nationalen afzonderlijk ingediend, zijn bij hoofdelijke stemming met 287 tegen 257 stemmen verworpen. **(Vorig bericht blz. 340 B.)**

13 MEI 1932

D. **VEREENIGDE STATEN. — Instelling van een werkloosheidswet.** — President Hoover heeft in het Witte Huis een conferentie gehouden, waaraan o.a. werd deelgenomen door de Commissie voor het Bankwezen uit den Senaat, de partijleiders en vertegenwoordigers van de banken en van de Federal Reserve Banken, waarin besloten werd nog voor de verdaging van het Congres een werkloosheidswet in te stellen. **(Vorig bericht blz. 334 E.)**

E. **ZWEDEN. — Disconto.** — De Zweedsche Rijksbank verlaagt haar disconto, met ingang van 17 Mei 1932 van 5 tot 4½%. **(Vorig bericht blz. 241 B.)**

F. **VOLKENBOND. — Leeningen onder auspiciën van den Volkenbond.** — In het Engelsche Lagerhuis is een vraag gesteld betreffende leeningen, uitgegeven onder auspiciën van den Volkenbond. Minister Simon heeft hierop geantwoord, dat het prospectus van deze leeningen geenerlei bepaling bevatte, op grond waarvan de Volkenbond de uitvoering der uit de leeningen voortspruitende verplichtingen door de desbetreffende buitenlandsche regeeringen zou kunnen verzekeren. Hij verklaarde echter van meening te zijn, dat de Raad van den Volkenbond tot taak heeft, al 't mogelijke te doen om de uitvoering dezer verplichtingen te verzekeren.

G. **NEDERLAND. — Vlamovensteenfabrieken.** — De Vlamovensteenfabrikanten hebben in een te Utrecht gehouden voltallige vergadering zich onderling contractueel verbonden om hun fabrieken tusschen 1 Juni 1932 en 31 Mei 1933 voorloopig minstens zes maanden stop te zetten. **(Vor. ber. blz. 145 F.)**

H. **NEDERLAND. — Economische raad.** — Het wetsontwerp tot instelling van een Economischen raad werd zonder hoofdelijke stemming door de Tweede Kamer aangenomen.

I. **BELGIE. — Tabak.** — De verhoogde tabaksaccijns op cigaretten is in België reeds sedert 1 October '31 van kracht. In hoever dit invloed uitoefent op de aanvoeren, zullen de cijfers moeten uitwijzen. Hieronder volgen de cijfers, gepubliceerd door het Belgische Ministerie van Financiën, betreffende den invoer over de eerste 8 maanden van 1930 en van 1931.

	Ruwe tabak. (alles in tonnen)		Gestr. tabak (alles in tonnen)	
	1931	1930	1931	1930
Ver. Staten	5,295	5,587	9	14
Griekenland	920	884	—	—
Ned.-Indië	648	558	—	—
Holland	3,862	3,923	46	46
Philipphijnen	—	—	6	7
Andere landen	4,623	3,880	8	5
	15,348	13,832	69	72

K. **NEDERLAND. — Scherpe daling van boter.** — De commissienoteering van boter op de Leeuwarder Botermijn is op 13 Mei '32 ineengezakt tot 82 cents per K.G. Deze prijsontwikkeling wordt catastrofaal genoemd.
Ter vergelijking wijzen wij er op, dat de boterprijzen in de crisisjaren 1894—1898 in het tweede kwartaal te Leeuwarden bedroegen:

	per K.G.		per K.G.
1894	95 cts.	1897	89 cts.
1895	82 „	1898	92 „
1896	86 „		

Vóór den oorlog bedroeg de tweede-kwartaalsprijs:
1911 . . . . . 122 cents
1912 . . . . . 129 „
(Vorig bericht blz. 339 F.)

L. **NEDERLAND. — De Rijnvaart. — 805 opgelegde schepen.** — Wij ontleenen aan de Nieuwe Rott. Crt. van den 13den Mei '32 o.a. het volgende omtrent de malaise in de Rijnvaart:
Het gaat slecht in de Rijnvaart, zoowel als in de binnenvaart, zoo slecht, dat er wat gedaan moet worden om te voorkomen, dat de schipper ten onder gaat en om te zorgen, dat bij mogelijke opleving van het bedrijfsleven, de Rijnvloot en de vloot van binnenschepen in voldoende conditie zijn om hun taak in het economisch bestel weer op te nemen.
Maar wat moet er gedaan worden?
Daarover zijn de geleerden het niet eens.
En verder gaat de N. R. C. voort:
Op de Lek liggen 40 schepen zonder emplooi met een inhoud van 70.000 ton; bij de werf van Schram 8 schepen te zamen van 7000 ton; bij de werf van Boelen 17 schepen te zamen 10.000 ton; bij de werf van Vuyk 15 schepen te zamen 19.000 ton; bij het Kralingsche veer 6 schepen te zamen 6000 ton; in het Zuiddiep 25 schepen te zamen 13.700 ton; bij de Steenplaat 34 schepen te zamen 25.300 ton; op de oude Plantage 266 schepen van 162.200 ton; bij het Rusland 57 schepen te zamen 17.850 ton; aan de Maaskade W. 17 schepen van 17.000 ton en op de Oude Maas en Botlek 64 schepen van 131.915 ton.
In totaal maakt dit 805 schepen van 626.565 ton.
(Vorig bericht blz. 292 H.)

M. **NEDERLAND. — Goedkoopere arbeiderswoningbouw. - Rationalisatie en concentratie.** — De heer J. H. van Saane schrijft aan het einde van zijn artikel, hetwelk wij aan het bijvoegsel „Bouwkunst" van het Algemeen Handelsblad van den 8sten Mei '32 ontleenen, o.a. het volgende:
De tegenwoordige bedrijfsvorm van kleine bouwondernemingen eenerzijds en veelal willekeurige woningexploitatie anderzijds stelt het particuliere bedrijf niet in staat aan de bestaande behoefte aan goedkoopere arbeiderswoningen op de juiste wijze te voldoen, en kan geen waarborgen bieden voor een blijvend doeltreffend beheer. Het streven zal er dus op gericht moeten zijn een meer geconcentreerden bedrijfsvorm te zoeken, waarbij de bouw en exploitatie behoorlijk kunnen worden gefinancierd uit een bona fide aandeelenkapitaal en verder b.v. door het uitgeven van grondbrieven en obligaties. Zij, die anders hun geld in onroerend bezit beleggen,

doen dit zóó practisch ook, vermijden evenwel de aan het woningbeheer verbonden zorgen, terwijl hun bezit zonder overdrachtskosten verhandelbaar is.
De op zulk een bedrijfsvorm ingestelde ondernemingen zullen uitteraard meer zorg aan den bouw besteden en in staat zijn door het aanbrengen van centrale voorzieningen — centrale verwarming, centrale warmwatervoorziening, gemeenschappelijke tuin, enz. — tevens een sociaal en hygienisch belang te dienen.
Verder kunnen zij zich instellen op een regelmatig bedrijf en hun menschen daarin specialiseeren, waardoor een beter product wordt verkregen bij een loonsbesparing, terwijl zij bij den bouw zullen bedacht zijn op het zoo laag mogelijk houden van onderhoudsrekeningen in de toekomst.
De omstandigheden en de vraag naar lagere huurprijzen voor arbeiderswoningen dringen er toe dat het particulier initiatief dergelijke gecentraliseerde ondernemingen zal vormen. In bescheiden omvang heeft de gemeente Amsterdam daartoe, bij de uitgifte van de erfpachtsgronden onder „Landlust", de gelegenheid willen openen.
Zullen in de toekomst niet slechts de gemeente en de woningbouwvereenigingen in de behoefte voorzien en het particuliere bedrijf uitschakelen, dan zal o.i. in de hierboven aangegeven richting de oplossing moeten worden gezocht.
Wanneer het getij verloopt, dienen de bakens te worden verzet. (Alg. Handelsblad)

14 MEI 1932

A. **NEDERLAND. — Wetsvoorstel-Albarda c.s. inzake particuliere gewapende corpsen.** — Aan het voorloopig verslag inzake het voorstel van wet van den heer Albarda c.s., houdende verbod van particuliere gewapende corpsen, is het volgende ontleend:
Vele leden vroegen zich af, tegen welke „particuliere gewapende corpsen" dit voorstel gericht is. Van de zijde dier leden, die zich voorstanders toonden van het voorstel, werd daarop geantwoord, dat alle particuliere gewapende organisaties bedoeld zijn, ook de bijzondere vrijwillige landstorm en de vrijwillige burgerwachten. Naar het oordeel van andere leden kon niet worden erkend, dat deze organisaties particuliere instellingen zijn; zij zijn immers niet door deze gesteund.
Van andere zijden werd deze opvatting bestreden. Sommige leden konden niet toegeven, dat de genoemde instituten zouden zijn te beschouwen als particuliere gewapende corpsen in den zin van dat wetsvoorstel. Naar hun meening zijn het semi-officieele instellingen; zij worden van rijkswege geregeld en zijn uitsluitend ter beschikking van de overheid; de bijzondere vrijwillige landstorm staat onder militaire leiding, die benoemd wordt door den minister van defensie; de leden der burgerwachten hebben een buitengewone aanstelling bij de politie.
Verscheidene leden, die in het midden lieten, of hier van particuliere corpsen sprake is, zouden in ieder geval den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en de Vrijwillige Burgerwachten niet verboden willen zien.
Verscheidene leden waren van meening, dat het gevaar, waartegen het voorstel zich keert, in ons land denkbeeldig is. De voorbeelden uit het buitenland, waarnaar de voorstellers verwijzen, hebben voor het maken van een vergelijking geen waarde, want die buitenlandsche organisaties staan in dienst van bepaalde politieke partijen, terwijl in Nederland geen enkele partij zich van een dergelijk strijdmiddel bedient. Deze leden konden niet aannemen, dat het standpunt der onderteekenaars zou zijn, dat er in elk geval een verbod moet komen, onverschillig of het gevaar, waartegen dit verbod zich zou richten, al dan niet bestaat.
Verscheidene andere leden betuigen hun instemming met het voorstel en verdedigden het op de in de Memorie van Toelichting ontwikkelde gronden.
(Vorig bericht blz. 222 C.)

B. **DUITSCHLAND. — Persuitlatingen over de ontwikkeling van den politieken toestand. — Frankrijk:** Over het gedwongen aftreden van Groener als Rijksweerminister schrijft de „Echo de Paris": Het is de eerste maal in de Duitsche geschiedenis na den oorlog, dat het leger zijn correcte houding tegenover den staat opgeeft en zich tegen zijn eigen leider uitspreekt.
De „Petit Parisien" constateert, dat in Duitschland een economische, moreele en politieke verandering plaats heeft, zooals zich na den oorlog in de geschiedenis van Duitschland nog niet heeft voorgedaan. Er voltrekt zich een onzichtbare revolutie, waaruit binnen korten tijd een nieuw Duitschland zal ontstaan, dat even weinig aan dat van den vroegeren keizer als aan dat van Stresemann zal herinneren.
De buitenlandsch-politieke medewerker van het „Journal" meent te moeten wijzen op de gevaren, die de gebeurtenissen in Duitschland op het oogenblik voor Frankrijk met zich brengen. Hoe de toestand zich in Duitschland ook zal ontwikkelen, hij zal altijd geleid worden door de tegenstanders van de huidige orde.
Engeland: De diplomatieke medewerker van de „Daily Telegraph" schrijft: Men is van meening, dat de huidige Duitsche Rijksregeering het aftreden van Groener ten hoogste zes weken zal kunnen overleven.

C. **HERSTELVRAAGSTUK. — Moratorium van 25 jaar voorgesteld.** — De presidenten van de zeven leidende Amerikaansche spoorwegarbeiders-organisaties hebben aan president Hoover een moratorium van 25 jaar voor de oorlogsschulden, gecombineerd met een schema voor gedeeltelijke kwijtschelding in ruil voor invoeren uit de Vereenigde Staten, voorgesteld. **(Vorig bericht blz. 273 K.)**

D. **LUCHTVAART. — Oceaanvlucht mislukt.** — De Amerikaansche vlieger Leo Reichers, die een solovlucht van New-York naar Parijs trachtte te maken, is nabij de kust van Ierland met zijn vliegtuig in zee gevallen.
De stoomboot „President Roosevelt" kwam te hulp. De vlieger bleek zijn neusbeen gebroken en verschillende andere wonden opgeloopen te hebben.

E. **BELGIE. — Inwoners.** — Volgens de officieele „Moniteur" bedraagt het totaal aantal inwoners van België, zooals bij de volkstelling van 31 December 1931 is komen vast te staan, 8.092.004, waarvan 4.007.418 mannen en 4.084.586 vrouwen.

F. **CANADA. — Doechoboren (naaktloopers).** — De Canadeesche regeering heeft een uitgebreiden veldtocht geopend tegen de naaktcultuur-beweging. Een groot aantal mannen en vrouwen, grootendeels aanhangers van de Russische secte der „Vrijheidszonen", die naakt over den grooten straatweg liepen, zijn gearresteerd.

15 MEI 1932

G. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — De „Dagens Nyheter" van den 14den Mei '32 maakt melding van het bericht, dat in verband met de ineenstorting van het Kreuger-concern een groot proces tegen den consul-generaal Thorsten Kreuger, den broer van den luciferskoning, zal plaats hebben.
Uit een onderzoek zou gebleken zijn, dat tusschen den consul-generaal Thorsten Kreuger en Ivar Kreuger vele transacties van zeer grooten omvang hebben plaats gehad. In financieele kringen te Stockholm is het sinds eenigen tijd bekend dat de „transacties gedurende de laatste zes maanden vóór den dood van Ivar Kreuger zijn broer groote bedragen hebben opgeleverd, naar schatting van 10 tot 15 millioen Kronen".

Volgens „Dagens Nyheter" betreft het hier groote posten aandeelen van de Graengesberg Maatschappij en Britsche staatsobligaties tot een bedrag van 250 duizend of 300.000 Pond Sterling en het geheele aandeelenkapitaal van de „A.B. Permanens", welke onderneming destijds de meerderheid van aandeelen van twee groote Zweedsche kranten bezat.
(Dagens Nyheter). **(Vor. ber. blz. 329 L.)**

16 MEI 1932

A. **NEDERLAND. — Anti-Revolutionnaire Kiesvereeniging. - Rede van dr. J. A. Nederbragt.** — Voor de Anti-Revolutionnaire Kiesvereeniging „Nederland en Oranje" 's-Gravenhage III (stad) sprak op 6 Mei '32 dr. J. A. Nederbragt over de vraag: „Heeft het Anti-Revolutionnair beginsel beteekenis ten opzichte van internationale vraagstukken?"
In het eerste deel van zijn betoog beantwoordt spr. de gestelde vraag in dezen zin bevestigend, dat de anti-revolutionnaire of christelijk-historische beginselen wel groote beteekenis hebben voor genoemde vraagstukken, maar dat dit nog te weinig ingezien wordt. Ter ondersteuning van het tweede deel dezer stelling wijst spr. er o.a. op: 1e. dat een deel der christelijke pers weinig oog heeft voor den geestelijken ondergrond der internationale crisis en ten deze de liberale pers volgt; 2e. dat in de Volkenbondsbeschouwing het historisch element ontbreekt, hetgeen leidt tot overschatting der multilaterale werkwijze; 3e. dat een deel der genoemde pers ten onrechte haar lezers opgeroepen heeft, zich „in naam der menschelijkheid" tot de ontwapeningsconferentie te wenden.
Wat het recht van den oorlog betreft, verwerpt spr. den godsdienstoorlog, omdat hij strijdt met het woord der schrift, dat het niet door kracht noch geweld maar door Gods geest zal geschieden; den veroveringsoorlog, omdat deze is zondigen tegen het 8e en het 10e gebod; en den oorlog ter beslechting van geschillen, omdat geen volk rechter mag zijn in eigen zaak, als er een internatianle rechter is. Spr. erkent de rechtmatigheid en noodzakelijkheid van den oorlog uit zelfverdediging in niet te ontwijken gevallen, uit noodweer dus, en kan zich sporadische gevallen denken, — maar niet in beschaafd Europa —, waarin interventie geboden is, in dien zin, dat een volk geroepen kan zijn, het recht te bestellen buiten zijn grenzen. Voor interventie met gewapende macht in Europa acht spr. den Volkenbond geheel ongeschikt: hij veroordeelt dus den Volkenbondsoorlog.
Strijd tegen de zonde is, naar spr. meent, in den diepsten grond strijd om het recht. Zoo is strijd tegen den oorlog strijd om het recht van den vreemdeling. Het heidendom kende het recht van den vreemdeling niet; wel het jodendom: het Oude Testament is altijd voor den vreemdeling opgekomen. Het Nieuwe Testament, het christendom, op het Oude Testament en het jodendom voortbouwende, heeft echter eerst internationaal recht in vollen omvang mogelijk gemaakt. Internationaal recht bestaat in vierderlei: in een behoorlijke behandeling van den vreemdeling (en dus het vreemde volk) in feite; in een complex van regelen van internationaal recht, hetzij van gewoonterecht, hetzij van geschreven recht; in internationale rechtspraak; in bereidheid om het internationale recht toe te passen en zich aan de uitspraak van den internationalen rechter te onderwerpen. **(V. b. 316 I.)**

B. **JAPAN. — Aanslag op den Japanschen minister-president Inukai.** — Zeven jonge mannen in militaire en marine-uniformen hebben op 15 Mei '32 een aanslag op den 76-jarigen premier van Japan, Tsoejosji Inukai, gepleegd, die eenige uren later aan zijn verwondingen is bezweken.
Vrijwel terzelfdertijd werden bomaanslagen gepleegd op verscheidene punten van Tokio.
Vermoedens bestaan, dat deze aanslag het werk is van nationalistische militairen, die niet tevreden zijn over de politiek van de regeering tegenover China. Hun wensch is: annexatie van Mandsjoerije door Japan.

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Aardbeving op Celebes.** — De residentie Menado op het eiland Celebes is op 14 Mei '32 door een aardschok geteisterd. Honderden huizen zijn ingestort, veertien personen gedood, enkele tientallen zwaargewond, terwijl talloozen licht gekwetst werden.
De aardschok hield een minuut aan.

D. **NEDERLAND. — Woeker.** — Na een inleidende rede van mr. dr. G. van den Bergh over woekerbestrijding is een vereeniging opgericht, die den naam draagt „Nederlandsche Vereeniging voor Volkscredietwezen en Woekerbestrijding".
Het doel der vereeniging is te bevorderen: a. dat, waar hier te lande het niet-commercieele volkscredietwezen niet of op onvoldoende wijze is georganiseerd, hierin zooveel noodig worde voorzien; b. dat een zoo doeltreffend mogelijke uitvoering van de Geldschieterswet worde verkregen; c. dat overigens de woeker in al zijn vormen worde bestreden.
In het voorloopig bestuur hebben de leden van het voorloopig comité zitting gekregen. Secretaris is mr. Th. J. Eskens, Van Eeghenstraat 12, Amsterdam.
(Vorig bericht blz. 59 H.)

E. **PERU. — Douane-oorlog tusschen Peru en de Ver. Staten.** — Bij het Peruviaansche parlement is een wetsvoorstel ingediend tot het heffen van 300% extra-invoerrechten op alle goederen uit de Ver. Staten.

F. **PERU. — Diplomatieke betrekkingen tusschen Peru en Mexico verbroken.** — Generaal Juan Cabral, de Mexicaansche gezant in Peru, en zijn geheele staf zijn in verband met het verbreken der diplomatieke betrekkingen tusschen Peru en Mexico uit Lima vertrokken.
Deze terugroeping was door Peru geëischt. De Peruviaansche regeering beschuldigt den Mexicaanschen gezant er van betrekkingen te hebben onderhouden met revolutionnaire elementen in Peru, die thans gearresteerd zijn.
Ook aan den Peruviaanschen gezant in Mexico, Raygada, is zijn pas overhandigd.

G. **BRITSCH-INDIE. — Strijd tusschen Hindoes en Mohammedanen.** — Te Bombay zijn hevige onlusten uitgebroken tusschen Hindoes en Mohammedanen. Tot op dit oogenblik bedraagt het aantal dooden 61, dat der gewonden ruim 700. De straten liggen bezaaid met lijken; de ziekenhuizen kunnen de talrijke gewonden niet meer bergen.

17 MEI 1932

H. **JAPAN. — Het leger stelt een ultimatum.** — Het leger eischt een nationale regeering en heeft te dien opzichte een ultimatum uitgevaardigd. De mogelijkheid bestaat, dat de regeering met dit ultimatum rekening zou houden.
Volgens de Japansche grondwet moet de minister van Oorlog uit de generaals worden gekozen, zoodat er geen kabinet kan worden gevormd zonder de goedkeuring van het leger. Dit zal echter zijn goedkeuring onthouden aan de vorming van een partijkabinet.

I. **SCHEEPSRAMP. — De „Philippar" in brand.** — Aan boord van het Fransche stoomschip „Georges Philippar" is op 16 Mei '32 in de Golf van Aden brand uitgebroken. Van de circa 900 opvarenden worden er nog steeds omstreeks 200 vermist. De overlevenden zijn aan boord van eenige Fransche en Russische schepen gebracht.
Er bevinden zich Nederlanders aan boord.

A. **SPANJE. — Spaansch-Russische handelsovereenkomst.** — Volgens „El Socialista" van Madrid zijn met Ostrowsky, zaakgelastigde van Rusland te Madrid, besprekingen gehouden, die tot een handelsovereenkomst tusschen Spanje en Rusland zullen leiden. Een der voornaamste punten dezer overeenkomst zal zijn, dat Russische petroleum zal worden geleverd tegen Spaansch spoorwegmateriaal, kurk, lood en koper. (El Socialista)

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Vlootcommissie.** — De technische commissies van de Ontwapeningsconferentie hebben haar werkzaamheden hervat.
De commissie van redactie van de vlootcommissie constateert in haar rapport, dat het de commissie niet mogelijk was tot overeenstemming te komen inzake de kwestie van het offensieve karakter van zekere oorlogsschepen. Verscheidene staten verschillen van meening over het offensieve karakter van de groote schepen, onderzeebooten en vliegtuigmoederschepen. Verscheidene andere staten zijn van meening, dat de genoemde scheepscategorieën zoowel voor offensieve als voor defensieve doeleinden gebruikt kunnen worden. **(Vorig bericht blz. 336 B.)**

C. **JAPAN. — Beurssluiting.** — Teneinde een paniek te voorkomen, zijn in verband met den moord op den premier Inukai, de katoen- en rijstbeurzen te Tokio, Osaka en Nagoya gesloten. **(Vor. ber. blz. 198 I.)**

D. **PROF. DR. G. C. NIJHOFF OVERLEDEN.** — Na een langdurige ongesteldheid is op 75-jarigen leeftijd overleden prof. dr. G. C. Nijhoff, oud-hoogleeraar in de verloskunde aan de rijksuniversiteit te Groningen.

E. **BRAZILIE. — Koffie-politiek.** — De voorloopige president van Brazilië heeft in zijn Boodschap de volgende mededeelingen gedaan over de koffie-positie van Brazilië.
Op 30 Juni 1931 bedroeg de koffie-voorraad in de opslagplaatsen van Sao Paulo 18 millioen zakken. De oogst 1931/32 was geraamd op 17½ millioen zakken, totaal 35.500.000 zakken bij een gemiddelden jaarlijkschen export van 9.500.000 zakken. Circa twee derde was opgekocht door den Nationalen Koffieraad. Eind Juni van dit jaar zou de rest geheel geliquideerd zijn. Van den Paulista-oogst hadden 9.000.000 zakken Santos bereikt of wel zij waren door den Nationalen Koffieraad verkocht aan het eind van Maart 1932. Eind Juni '32 zal nog 3.000.000 geliquideerd zijn. Berekend is, dat tegen 30 Juni 1933 geen voorraad meer aanwezig zal zijn.
Deze transacties zijn gefinancierd door het mobiliseeren van de hulpbronnen van het land, met steun van de Bank van Brazilië en de garantie van een exportbelasting van 10 sh. per zak. Als gevolg van den lagen wisselkoers, geringeren invoer en het besluit om nationale goederen te gebruiken, is in de handelsbalans een wijziging ten gunste van Brazilië gekomen. **(Vorig bericht blz. 329 F.)**

F. **LITAUEN. — Nieuwe gouverneur van Memel.** — De consul-generaal van Litauen in Londen, Gylys, is door de Litausche regeering tot gouverneur van Memel benoemd. **(Vor. ber. Memel 333 C.)**

G. **NEDERLAND. — Meisjesvereeniging „De Graal".** — Evenals dit het vorige jaar op Paaschmaandag het geval was, heeft thans op den tweeden Pinksterdag (16 Mei '32) de katholieke meisjesvereeniging „De Graal" een breed opgezet massaspel, getiteld „Pinksterzegen", ten beste gegeven, opnieuw in het voor de spelen, die uitsluitend uit spreekkoren en groepsbewegingen bestaan, bij uitstek geschikte Stadion te Amsterdam.
De opzet van het spel, dat ten doel had het Pinkstermysterie aan de mystieke beteekenis van het Graaloffer te verbinden, was ditmaal nog grootscher: niet minder dan 10.000 vrouwelijke executanten deden eraan mee. Daar de bezoekers het Stadion geheel vulden, mag men bovendien 30.000 toeschouwers daarbij tellen. Het was een machtige demonstratie, welke ook door vele autoriteiten werd bijgewoond. In de eere-loge zaten o.m. de bisschop van Haarlem, mgr. Aengenent, de ministers Verschuur en Decker, de commissaris der Koningin in Noord-Holland, de vicaris-generaal en een andere hooge afgevaardigde van het bisdom Berlijn, de deken van Amsterdam en verschillende kerkelijke en wereldlijke hoogwaardigheidsbekleeders.

H. **VOLKENBOND. — Onkosten.** — De secretaris van het Engelsche ministerie van Buitenlandsche Zaken deelde mede, dat de kosten van den Volkenbond, het Internationaal Arbeidsbureau te Genève en het Permanente Hof van Intern. Justitie te 's-Gravenhage gezamenlijk bedroegen:

In 1929	27.026.000	Zwits. francs
1930	28.210.000	„ „
1931	31.637.000	„ „

(Le Temps). **(Vor. ber. Int. Arb. Bur. 240 K.)**

I. **BELGIE. — Ministerieele crisis.** — Het ministerie-Renkin is afgetreden. Dit aftreden wordt beschouwd als het gevolg der meeningsverschillen tusschen de Fransch-gezinde liberalen en de Vlaamsche katholieken in de kwestie der vervlaamsching van het onderwijs.
De Vlamingen verwierpen een regeling waarbij onder zekere voorwaarden wordt toegestemd Fransche schoolklassen in Vlaanderen te vormen.
Dit is de derde maal in tien jaren dat een Belgisch kabinet ten val wordt gebracht door de Taalkwestie. **(Vorig bericht blz. 221 L.)**

K. **NEDERLAND. — Aanvulling van de wetten op de inkomsten- en vermogensbelasting.** — Ingediend is een wetsontwerp houdende aanvulling van de artt. 75 en 80 der Wet op de Inkomstenbelasting 1914 en van de artt. 23 en 29 der Wet op de Vermogensbelasting 1892.
Het komt — zoo luidt de memorie van toelichting — herhaaldelijk voor, dat personen die uit hoofde van hun stand, beroep of ambt wettelijk tot geheimhouding verplicht zijn met betrekking tot bepaalde zaken, van die zaken op voor derden begrijpelijke wijze melding maken in hun financieele administratie. Wordt aan zoo iemand door den belastingdienst gevraagd, zijn aangifte van inkomen of vermogen, dan wel nadere beweringen dienaangaande, te staven door het overleggen van boeken en andere bescheiden, dan doet de belastingplichtige veelal een beroep op zijn wettelijke verplichting tot geheimhouding.
Nu geschiedt weliswaar het vermengen van geheim te houden gegevens met andere in den regel niet met het oogmerk om een behoorlijke fiscale contrôle onmogelijk te maken, doch dit vermengen heeft toch wel tot gevolg, dat uit den kring der bedoelde personen aangiften voorkomen, die getuigenis afleggen van gemis aan zorg om den fiscus te geven, wat hem toekomt.
Het thans ingediende ontwerp beoogt, in het belang van de schatkist van rijk, provincie en gemeente, hieraan een einde te maken. De belanghebbenden zullen het echter in de hand hebben hun beroepsgeheim in redelijke mate te doen eerbiedigen, door de inderdaad geheime zaken afgescheiden van hun van financieel belang zijnde aanteekeningen te administreeren. Zoo zal de nieuwe regeling een prikkel bevatten tot het splitsen van geldelijke en geheime administratie, in tegenstelling met de bestaande regeling, die ongewild, een prikkel in tegengestelden zin inhoudt.
Teneinde aan belanghebbenden den tijd te geven, hun geldelijke administratie zoodanig in te richten, dat

het hun toevertrouwde geheim toch zooveel mogelijk bewaard zal kunnen blijven bij het naleven van wettelijke verplichtingen jegens belastingambtenaren — ook dezen laatsten is overigens bij de wet geheimhouding opgelegd — is het tijdstip van in werking treden bepaald op 1 Mei 1934. **(Vorig bericht blz. 71 F.)**

18 MEI 1932

A. **VATICAAN. — Nieuwe encycliek van paus Pius XI.** — Een nieuwe encycliek van paus Pius XI is op 18 Mei '32 gepubliceerd. In dit nieuwe rondschrijven, dat aanvangt met de woorden: „De liefde van Christus dringt ons", wijst de paus met voldoening op den grooten kring van hen, die gevolg hebben gegeven aan zijn oproep van 2 October 1931 tot het vormen van een heiligen kruistocht der helpende liefde. Als den wortel der hedendaagsche verwarring beschouwt het hoofd der R. K. kerk de begeerte naar aardsche goederen. Partijen, die naar de omverwerping van het bestaande streven, maken van de algemeen heerschende ellende gebruik. Voorts merkt de paus op, dat de goddeloozen thans, in tegenstelling met vroeger, in vele landen een vast aaneengesloten en goed geordend leger vormen. De paus bezweert alle volken der aarde, de lage zelfzucht te laten varen en alle krachten te vereenigen. In dezen strijd voor den godsdienst en den socialen vrede moeten, aldus de encycliek, alle geoorloofde menschelijke middelen gebruikt worden. **(Vor. ber. blz. 147 B.)**

B. **HOCKEY. — Nederlandsche hockeyploeg wint van Denemarken.** — Het Nederlandsche Elftal heeft in een schitterenden wedstrijd, die den 15den Mei te Kopenhagen plaats vond, het Deensche elftal met 5—4 geslagen.

C. **TIN. — Gevolgen der nieuwe restrictie.** — De mogelijke gevolgen van het nieuwe restrictie-schema voor tin worden in de „Times" als volgt uiteengezet: De productie der 4 deelnemende landen bedroeg in 1929 162.168 t. De bestaande quota waren tezamen 91.096 t. Het terugbrengen der productie tot 1/3 van die van 1929 beteekent een totaal der quota van 54.056 t. per jaar, d.i. dus 37.040 t. minder dan de bestaande. De productiebeperking tot 1/3 zal ingaan 1 Juni, maar in Juni en Juli zal geen tin worden uitgevoerd. Te beginnen met Augustus zal gedurende 10 maanden 5.406 t. per maand mogen worden geëxporteerd.

De verwachte positie zal zijn:

Zichtbare voorraden		50.416 t.
Voorr. in het Oosten		10.131 „
Totaal		60.547 t.
Resultaat van 2 maanden stopzetten der huidige quota		15.182 „
Voorraden op 31 Juli		45.365 t.
Resultaat van 3 maanden beperking		6.555 „
		38.810 t.
In bezit van den „pool"	21.000 t.	
Stoomende	7.500 „	
		28.500 „
Beschikbaar 31 Oct.		10.310 t.

In de maanden Febr. t/m April heeft de productie onder de bestaande restrictie-quota de afleveringen slechts met 187 t. of 62 t. per maand overtroffen.
(Vorig bericht blz. 330 G.)

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Aardbeving op Celebes.** — Aan een telegram van den Resident van Menado aan de Ned.-Indische regeering ontleenen wij het volgende. Het totaal aantal dooden bedraagt thans zes. Het aantal zwaar gewonden is in totaal zes, en niet twintig. Alleen te Kakas zijn 592 huizen verwoest. Er heerscht momenteel nog geen voedselgebrek. De aardschok werd het hevigst te Kakas gevoeld. De katholieke kerk te Tomohon is gesloten op advies van de zijde van ingenieurs. Van de geïsoleerde plaatsen is nog geen enkel bericht binnengekomen, evenmin als uit Donggala, Pose of uit Sangihe. Volgens mijn raming, aldus de resident, zijn in de Minahassa ruim 600 woningen geheel en een 400-tal gedeeltelijk verwoest. De schade aan huizen en huisraad bedraagt in totaal ongeveer *f* 200.000, bij welke raming de scholen, de kerkgebouwen en de openbare werken niet zijn inbegrepen.
(Vorig bericht blz. 342 C.)

E. **PERU. — Gouden standaard.** — De regeering van Peru besloot den gouden standaard voorloopig op te geven.

F. **NEDERLAND. — Loonconflict in de Venen.** — In het district Emmen-Erfscheiderveen is op 17 Mei 1932 de staking in het veenbedrijf opgeheven.
Alleen de N.A.S.-arbeiders zetten de staking voort.
(Vorig bericht blz. 307 C.)

G. **NEDERLAND. — Steun aan de Scheepvaart.** — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend, dat bedoeld is om te komen tot de oprichting van een onder objectieve scheepvaartkundige leiding staande maatschappij, die haar werkkapitaal grootendeels zal moeten ontleenen aan een rijksvoorschot en die om die reden onder regeeringstoezicht moet staan.
De toelichting zegt o.a.:
De noodtoestand, welke in een groot deel van de Nederlandsche zee-scheepvaart is ingetreden, heeft er toe geleid, dat de regeering zich genoodzaakt heeft gezien maatregelen te beramen, teneinde te voorkomen, dat hier een van onze belangrijkste takken van bedrijf aan den ondergang wordt prijsgegeven. Deze maatregelen vinden hun belichaming in een speciaal op te richten financieringsmaatschappij voor de scheepvaart, waarvan de meerderheid der aandeelen in handen der Regeering zal zijn en welke in het bijzonder zal werken met voorschotten uit 's Rijks kas.
Voor menige scheepvaartmaatschappij is de toestand onhoudbaar geworden en voor een groot deel der Nederlandsche reederijen mag de toestand zoo geschetst worden, dat onder gelijkblijvende omstandigheden uitoefening van het bedrijf vrijwel onmogelijk wordt.
Vooropgesteld mag worden, dat men in het scheepvaartbedrijf met moeilijkheden te kampen heeft, welke vermoedelijk niet van voorbijgaanden aard zullen zijn.
Ten opzichte der op te richten maatschappij meldt het wetsontwerp, dat het maatschappelijk kapitaal op *f* 5.000.000 zal worden bepaald, waarvan de meerderheid ad *f* 2.600.000, in handen van den Staat zal zijn. Behalve de Staat kunnen scheepvaartmaatschappijen aandeelhouder zijn; de maatschappijen, welke een voorschot krijgen, zullen verplicht zijn aandeelen te nemen.
De vennootschap wordt bestuurd door een directie, bestaande uit ten hoogste twee directeuren.
Tenslotte wordt nog gememoreerd, dat de Kon. Holl. Lloyd, na de uitvoering van het reorganisatie-voorstel in overleg met de regeering gepleegd, ook voor steun in aanmerking zal komen. **(Vor. ber. blz. 333 A.)**
(Vor. ber. Scheepvaart 170 I.)

H. **VOLKENBOND. — Liberia.** — De bijzondere commissie van den Volkenbond is bijeengekomen, teneinde het rapport van de deskundigen, die door Groot-Brittannië, de Ver. Staten en Frankrijk naar Liberia zijn gezonden, te behandelen. Dit rapport geeft het verslag der deskundigen ten opzichte der toestanden in Liberia.
De vertegenwoordiger van de negerrepubliek gaf in de zitting der commissie toe, dat er verschrikkelijke wreedheden hadden plaatsgevonden. Deze barbaarsch-

heden waren begaan door de grenstroepen van Liberia, die 44 dorpen in brand hadden gestoken. 81 mannen, 49 vrouwen en 19 kinderen zijn vermoord, terwijl bij het in brand steken der dorpen nog tal van andere personen levend werden verbrand.
In hun rapport deelen de deskundigen nog mede, dat ruim 12.000 menschen de wildernis in gevlucht zijn, waar zij zonder behoorlijke voedselvoorziening en zonder onderdak blijven, aangezien zij de autoriteiten vreezen.
Naar verluidt, wordt verwacht, dat de Volkenbondsraad in verband met dit rapport voorstellen zal indienen, om met toestemming van de V. S. een commissaris te benoemen, die het bestuur in Liberia zou overnemen en de republiek onder protectie zou plaatsen van den Volkenbond. **(Vor. ber. Liberia 181 E.)**

A. **JAPAN. — De Japansche crisis.** — Aan een te Shanghai verschijnend dagblad, de Shanghai-Times, ontleenen wij een artikel van den 17den April, hetwelke den toestand in Japan ten opzichte van Mandsjoerije als volgt schetst:
Wij moeten niet vergeten, schrijft een Japansch officier, dat de Japansche soldaten, die hun bloed in Mandsjoerije gestort hebben, kinderen waren uit arme gezinnen. Het land moet worden ontwikkeld op zulk een wijze, dat deze gezinnen er voordeel bij hebben. Kapitalisten en politici mogen zich niet meester maken van rechten, welke het Japansche volk toekomen. (Shanghai Times)

B. **VEREENIGDE STATEN. — Gouden standaard.** — De gouverneur van de Federal Reserve Bank, Meyer, heeft voor de Senaatscommissie voor bankzaken verklaard, dat niet de minste twijfel bestaat aangaande het vermogen en de bedoeling der Vereenigde Staten om den gouden standaard te handhaven.
Geen land heeft ooit den gouden standaard vrijwillig verlaten. Geen land dat de wisselvalligheden eener inflatie heeft meegemaakt, zal ooit het voornemen hebben permanent den gouden standaard te verlaten. Meyer verwierp de Goldsborough-voorstellen en verdedigde de politiek der Federal Reserve Bank.

C. **NEDERLAND. — Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.** — In de 146e algemeene vergadering van de „Maatschappij tot Nut van 't Algemeen" sprak de algemeene secretaris, de heer J. Hovens Greve over het werk, dat ten behoeve van de ontspanning en de ontwikkeling van werkloozen was te verrichten. Hij vatte zijn betoog in de volgende stellingen samen:

1. Het werk voor de ontwikkeling en ontspanning van werkloozen is practisch uitvoerbaar, zoowel in groote als in kleine steden, als op het platteland.
2. In alle drie gebieden zal men het voorloopig nog geheel als crisiswerk moeten beschouwen.
3. Deze beschouwing heeft drie voordeelen:
a. Men behoeft zich niet te pijnigen met de vraag, hoe dit werk zal moeten worden opgezet, wil het van blijvenden aard zijn;
b. Men zal ontdekken, dat voor crisiswerk de beurzen, zoowel officieele als particuliere, gemakkelijker open gaan;
c. Men zal op de basis van crisiswerk gemakkelijker samenwerking kunnen bereiken tusschen alle richtingen.
4. Bij de organisatie van dit werk dient men van meet af aan de verschillende instanties der arbeidersorganisaties te erkennen en haar belangstelling te wekken.
5. Behalve aan de vakorganisaties geve men aan het dagelijksch bestuur der gemeente een belangrijke rol, liefst zelfs in dien zin, dat dit bestuur den eersten oproep van zich laat uitgaan.
6. In groote plaatsen legge men de dagelijksche leiding van dit werk in handen van een daarvoor vrijgemaakte en zoo noodig gehonoreerde kracht.
7. Aan practijk-cursussen worde de voorkeur gegeven, wat niet beteekent dat theoretische cursussen niet zouden kunnen slagen. Men geve geen cursussen als men niet een voortreffelijken leider heeft.
8. Het sterke verloop der cursussen, dat door het weer te werk stellen, vaak juist van de besten, ontstaat, mag niet ontmoedigen. Proeven dienen te worden genomen met korte cursussen, die toch een zekeren samenhang vertoonen.
9. Men vermijde het samenvallen van excursies en ontspanningswerk met cursussen, omdat men dan gevaar loopt den cursussen bezoek te onttrekken.
10. Het werk worde zooveel mogelijk overdag gegeven. Centralisatie in één gebouw verdient aanbeveling.

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Recapitulatie van 16 Februari 1932—10 Mei 1932.** — Reden van de gedelegeerden van Joegoslavië en Zwitserland (218 K.). Estland, Uruguay, Roemenië, Finland (219 A.). Duitschlands ontwapeningsplan (220 D.). Persuitlatingen (221 C.). Debatten der gedelegeerden van Australië, Haïti, Egypte, Britsch-Indië, Mexico (221 H.). Recapitulatie (224 E.). Leiding van de politieke commissie (226 B.). Paaschreces (227 A.). Algemeene beschouwing (229 C.). Toelichting van Litwinovs rede (231 B.). Nederlands vertegenwoordigers (231 G.). Resolutie-Simon (231 K.). Politieke commissie (233 H.). Poolsch voorstel (261 A.). Nieuw memorandum van Italië (300 B.). Amerikaansche voorstellen (302 B.). Nieuwe Russische voorstellen (303 A.). Voorstellen van Italië, Joegoslavië, Denemarken en andere landen (305 F.). Nederlands voorstellen (308 H.). Definitieve resolutie (310 H.). Internationaliseering der luchtvaart (311 B.). Tweede resolutie (313 B.). Voortzetting der debatten (314 B.). Gewijzigde Engelsche resolutie aangenomen (315 D.). Hoofdcommissie onderbreekt werkzaamheden (320 D.). Vlootcommissie (321 I.). Kwalitatieve ontwapeningsdebatten geëindigd (322 D.). Ontwapening ter zee (327 B.). Ontwapening ter zee (329 A.). Rede van Mr. van Lanschot (336 B.). **(Vor. ber. 224 E.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Stadhuis, nabootsing van dat van Hoorn, te Lewes ingewijd.** — Op 7 Mei '32 heeft de gouverneur van den staat Delaware het stadhuis te Lewes, een nabootsing van dat van Hoorn, plechtig ingewijd. Onze gezant te Washington, dr. J. H. van Roijen, was als eeregast aanwezig.
Het stadhuis te Hoorn dateert uit de 16e eeuw.

19 MEI 1932

F. **NEDERLAND. — Tweede Kamer en contingenteering.** — De Tweede Kamer heeft op 19 Mei '32 de volgende wetsontwerpen aangenomen:
1. Contingenteering van schoeisel met 56 tegen 23 stemmen. Tegen stemden S.D.A.P. en V.D.
2. Contingenteering van tricot-goederen met 55 tegen 24 stemmen. Tegen stemden de liberalen, vrijz. democraten en een aantal soc.-democraten.
3. Contingenteering van wollen en halfwollen stoffen met 50 tegen 29 stemmen. Tegen stemden de liberalen, vrijz. democraten en het grootste deel van de soc.-democraten.
4. Contingenteering van bovenkleeding met 49 tegen 27 stemmen. Tegen stemden de liberalen, de vrijz. democraten, de S.D.A.P. behalve Mej. de Jong en verder Mej. Frida Katz (C.-H.) en de heer Floris Vos.
(V. b. Conting. 332 C.; v. b. Schoenind. 327 K.; 322 B.)

G. **AMSTERDAM. — Loonsverlaging werklieden.** — Bij de hernieuwde behandeling in den gemeenteraad te Amsterdam van de voordracht tot korting op de loonen der werklieden, werd deze met 24 tegen 20 stemmen aangenomen. Tegen stemden de communisten, de neutrale middenstanders en 12 leden der soc.-dem. fractie. Van laatstgenoemde fractie hebben voorgestemd de heeren v. d. Bergh, W. Polak en Ossendorp. **(Vorig bericht blz. 323 B.)**

A. **NEDERLAND. — Lezing van ir. M. van Son over de Marranen in Portugal.** — Voor leden van de Alliance Israélite Universelle, afdeeling Amsterdam, de Bené Berith Loge en den Joodschen Vrouwenraad, heeft op 19 Mei '32 te Amsterdam ingenieur M. van Son, voorzitter van het Nederlandsch Marranen-Comité en pionier van den steun uit ons land aan de Marranen, een lezing met lichtbeelden gehouden over zijn verblijf onder de Marranen in Portugal. Zulks om propaganda te maken voor het steunwerk, om den Marranen hun terugkeer tot het Jodendom te vergemakkelijken. Onder de aanwezigen was o.a. prof. Palache.

De heer Van Son begon met te herinneren aan de Jodenvervolgingen door de Spaansche en Portugeesche koningen in de 15e en 16e eeuw. Den uit Spanje naar Portugal uitgeweken Joden werd, op straffe des doods, de keus gesteld, het land te verlaten of den doop aan te nemen. Deze in het land gebleven, gedoopte Joden waren de zgn. nieuw-Christenen. Van Joden in Portugal hoorde men eenige eeuwen niet meer, tot, eenigen tijd geleden, een zekere Samuel Schwarz, die er zaken kwam doen, in contact kwam met een zekeren Balthasar Pereira, van wien, na veel uitvorschen, aan het licht kwam, dat hij van Joodsche origine was. Deze Schwarz heeft ten slotte het vertrouwen van de Marranen weten te winnen. De Marranen kennen nog verscheidene Joodsche feesten, doch onder Portugeesche namen, daar zij geen Hebreeuwsch meer kennen. Daar zij eeuwen lang hun Jodendom geheim hebben moeten houden, hebben zij veel naar buiten zichtbare ceremoniën moeten laten vervallen; zij vasten echter zeer veel. Hun gebeden zijn in het oud-Portugeesch, doch verraden duidelijk hun Hebreeuwschen oorsprong. Daar varkensvleesch in Portugal het volksvoedsel is, eten zij het ook, behalve op den sabbath en de tallooze vastendagen. Hun huwelijk laten zij van te voren door den Joodschen priester inzegenen.

Spr. beschreef nog uitvoerig de zeden en gebruiken der Marranen. Hun rasgevoel is zeer sterk, ondanks de langdurige achtervolgingen. Hun weerzin tegen het schijnbestaan, dat zij leiden, heeft wel eens tot demonstraties, gevolgd door vechtpartijen, geleid. Door rasvermenging zijn verscheidene oorspronkelijke Marrano-families verchristend, doch omgekeerd is het een enkele maal voorgekomen, dat een Christen overging tot het Jodendom.

B. **SPANJE. — Wapendepôt.** — In verband met de in Andalusië ontdekte syndicalistische samenzwering, heeft de politie nieuwe groote wapendepôts ontdekt, waar behalve geweren en revolvers 900 bommen lagen opgeslagen. De geweren en revolvers zouden onder de landarbeiders worden verdeeld. **(177 N.)**

C. **NEDERLAND. — Regeling van den uitvoer naar België en Luxemburg.** — Bij Kon. besluit van 4 Mei, gewijzigd bij Kon. besluit van 12 Mei is, krachtens de Crisisuitvoerwet, een regeling van den uitvoer naar België en Luxemburg vastgesteld.

Wij ontleenen aan dit besluit het volgende:

Artikel 2. 1. De uitvoer naar België en Luxemburg van door Onzen minister (de minister van Economische Zaken en Arbeid) nader aan te wijzen goederen is verboden, tenzij daarbij wordt overgelegd een door of vanwege Onzen minister afgegeven certificaat van oorsprong.

2. Het in het vorige lid bepaalde geldt niet voor goederen, ten aanzien waarvan ten genoegen der ambtenaren der invoerrechten wordt aangetoond, dat de uit te voeren goederen niet voor invoer in het vrije verkeer in België en Luxemburg bestemd zijn.

Artikel 3. 1. Certificaten, bedoeld in het vorige artikel, worden slechts verleend aan hem, die zich gedurende een door Onzen minister vast te stellen vroeger tijdvak met den uitvoer der ingevolge het vorige artikel aangewezen goederen naar België en Luxemburg heeft beziggehouden, en voor een zoodanige hoeveelheid dier goederen als in een door of vanwege Onzen minister voor allen gelijkelijk bepaalde verhouding staat tot de hoeveelheid gelijksoortige goederen, gedurende het vastgestelde vroegere tijdvak door hem naar België en Luxemburg uitgevoerd.

2. De certificaten zijn geldig voor het tijdvak, waarvoor zij zijn verleend.

Artikel 4. 1. Onze minister is bevoegd, voor den uitvoer van bepaalde goederen naar België en Luxemburg commissies in te stellen of aan te wijzen, belast met het geven van advies inzake de vaststelling van de in het eerste lid van het vorige artikel bedoelde hoeveelheid.

Artikel 5. 1. Hij, die een certificaat van oorsprong wenscht te verkrijgen, dient daartoe een door hem zelf of door zijn gemachtigde onderteekende schriftelijke aanvrage in bij Onzen minister of, indien Onze minister aldus heeft beschikt, bij een door hem aangewezen persoon of bij een commissie, bedoeld in het vorige artikel.

Artikel 6. 1. De aanvrage moet ten genoegen van Onzen minister of diens gemachtigde vergezeld gaan van de noodige bewijsstukken en onderteekende verklaringen om tot bewijs te dienen, dat de voorwaarde, gesteld in het eerste lid van artikel 3, is vervuld.

2. Zoolang aan het in het vorige lid bepaalde niet is voldaan, wordt de aanvrage, tot staving waarvan de bewijsstukken en verklaringen moeten dienen, niet in behandeling genomen.

Artikel 7. Ter bestrijding der kosten, aan het uitgeven der certificaten verbonden, wordt bij het verleenen daarvan een door Onzen minister te bepalen bedrag van ten hoogste 5 ten honderd van de waarde der goederen, waarvoor het certificaat wordt verleend, in rekening gebracht.

Artikel 8. 1. Indien bij den uitvoer van eenig goed, ingevolge dit besluit aangewezen, de opbrengst meer bedraagt dan de marktprijs hier te lande, vermeerderd met de normale vergoeding voor gemaakte onkosten en een redelijke winst, wordt aan den belanghebbende bij de afgifte van het certificaat een bedrag in rekening gebracht tot het doen van uitkeeringen aan of aan te wenden ten bate van producenten van zoodanig goed.

2. Het bedrag, bedoeld in het vorige lid, zal vermeerderd met de heffing ingevolge het vorige artikel, niet minder bedragen dan 70 ten honderd en niet meer dan 100 ten honderd van het verschil, in het vorige lid bedoeld.

Artikel 12. Door Onzen minister wordt ingesteld of aangewezen een commissie, welke hem van advies dient over geschillen ter zake van de uitvoering van dit besluit.

Artikel 13. Onze Minister is bevoegd voor de uitvoering van dit besluit nadere regelen te stellen.

Dit besluit treedt in werking met ingang van den 19den Mei 1932. **(Vor. ber. In- en uitvoer 308 F.)**

D. **NEDERLAND. — Zuivelindustrie. - Telegram van dr. Posthuma.** — Oud-minister dr. F. E. Posthuma heeft het volgende telegram gezonden aan den minister van Economische Zaken en Arbeid:

„Ik heb de eer Uwer Excellentie mede te deelen, dat ik op verzoek van den Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken in Friesland mij in mijn kwaliteit van voorzitter van den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond (F.N.Z.) met u in verbinding stel over een oogenblikkelijk ingaande voorloopige steunregeling voor de melkveehouderij.

„De toestand in Friesland is thans dusdanig geworden, dat de menschen in staat van vertwijfeling geraken.

„Ter voorkoming van zeer ernstige moeilijkheden is het noodig, dat er oogenblikkelijk steun wordt toegezegd. Het is namelijk niet meer mogelijk te wachten tot het wetsontwerp tot steun aan de melkvee-

houderij in het Staatsblad zal zijn verschenen en de daarvoor noodige uitvoeringsmaatregelen zullen zijn genomen.
„Het is met den meesten ernst, dat ik den in de provincie Friesland ontstanen toestand onder de aandacht van Uwe Excellentie breng. En zonder dienaangaande in het bijzonder berichten te hebben ontvangen, kan ik hieraan wel toevoegen dat de overgroote meerderheid van onze melkveehouders er niet beter aan toe is dan de Friesche collega's." **(340 K.)**

20 MEI 1932

A. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank. - Surséance van betaling opgeheven.** — De aan de N.V. Amstelbank verleende surséance van betaling is op haar verzoek door de Amsterdamsche rechtbank opgeheven. Op grond van de bepalingen van de buitenrechterlijke overeenkomst wordt de Amstelbank thans door de gezamenlijke crediteuren gecontroleerd. Voor dit doel is reeds meer dan 99 pct. der aandeelen van de Amstelbank in handen gesteld van een trustee, die het stemrecht in de algemeene vergaderingen volgens de voorschriften van de commissie van crediteuren zal uitoefenen.
De commissie van crediteuren bestaat uit de volgende personen: E. D. van Walree, oud-bewindvoerder der Amstelbank, die zich bereid heeft verklaard het voorzitterschap der commissie op zich te nemen, en die als haar vertegenwoordiger in permanente verbinding met de leiding van de bank zal blijven; mr. J. T. Asser, advocaat te Amsterdam; L. S. Chanler Jr., Londensch vice-president van de International Acceptance Bank Inc.; dr. Otto Fuchs, procuratiehouder van de Bankiersfirma S. M. v. Rothschild te Weenen; A. J. van Hengel, directeur-generaal van de Oesterreichische Credit-Anstalt; L. Keesing te Weenen; F. Madinier, directeur van het Crédit Lyonnais te Parijs; Oscar Pollak, directeur van de Oesterreichische Creditanstalt; dr. Richard Pressburger, advocaat te Weenen; Hugh Quennell, firmant van de advocatenfirma Slaughter and May te Londen; Henry Frederic Tiarks, firmant van het bankierskantoor J. Henry Schröder & Co. te Londen.
Voor een vertegenwoordiger van de Poolsche belangen werd een plaats in de commissie gereserveerd.
De leiding van de Amstelbank zal te Amsterdam worden geconcentreerd in handen van den heer Oscar Schnabel, die in Juli 1931, nadat de door de rechtbank aangewezen bewindvoerders hun werkzaamheden hadden aangevangen, werd aangesteld.
Waarschijnlijk zal de heer A. H. Birse binnenkort aan de leiding van de Amstelbank deelnemen. **(316 C.)**

B. **BELGIE. — Nederl.-Belgische samenwerking.** — Eenige weken geleden, toen de officieuse Nederlandsch-Belgische onderhandelaars inzake de hangende vraagstukken tusschen beide landen, de besprekingen voorloopig moesten staken, omdat de eindovereenkomst nog niet te bereiken was, was men het eens de besprekingen voort te zetten ten einde krachtdadig mede te werken aan de economische toenadering tusschen Nederland en België.
Een paar dagen geleden heeft de eerste bijeenkomst van deze heeren plaats gehad. Van Nederlandsche zijde was onder meer tegenwoordig oud-minister Colijn, en van Belgische zijde staatsminister Franck, gouverneur der Nationale Bank van België.
De besprekingen droegen nog een algemeen karakter, maar van beide zijden was men het er over eens, dat, vooral gezien de huidige omstandigheden, er een vruchtbaar terrein bestaat voor een nauwere economische samenwerking.
De besprekingen zullen worden voortgezet.
(Gazet v. Antwerpen) **(Vorig bericht blz. 174 F.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Reconstruction Finance Corp.** — Er zullen $ 1.500 millioen nieuwe debentures van de Reconstruction Finance Corp. worden geëmitteerd. Hiervan zal $ 300 millioen bestemd zijn voor leeningen aan staten voor steundoeleinden, $ 40 millioen voor hulp aan den landbouwexport en $ 1.160 millioen voor particuliere zaken voor productieve ondernemingen, die door contracten zijn verzekerd. Door de nieuwe uitgifte van $ 1.500 millioen zal het bedrag der geautoriseerde debentures der Reconstruction Finance Corp. tot $ 3 milliard stijgen. **(Vorig bericht blz. 335 E.)**

D. **TURKIJE. — Ottomaansche schuld.** — Het bestuur van de Ver. voor den Effectenhandel bericht, dat van den Conseil de la Dette publique répartie de l'ancien Empire ottoman de navolgende mededeeling is ontvangen:
Aan houders van Turksche fondsen wordt bericht, dat de commissie belast met het onderzoek der beschadigde obligatiën van de openbare staatsschuld van het oude Turksche (Ottomaansche) Rijk, haar werkzaamheden heeft aangevangen.
Houders die in het bezit zijn van stukken welke voor dit onderzoek in aanmerking komen, worden uitgenoodigd zich ter verkrijging van nadere inlichtingen te wenden tot een betaalkantoor hier te lande.
(Vorig bericht blz. 313 M.)

E. **NEDERL. WEST-INDIE. — Bevolking van Curaçao in 1931.** — De Amigo de Curaçao schrijft, dat het inzage heeft gekregen in de volledige gegevens van het bevolkingsregister over de volkstelling op 31 December 1930 en heeft geconstateerd dat het eiland Curaçao in het vorige jaar gedaald is van 50,165 inwoners tot 45,218 en de stad Curaçao van 22,249 op 18,832. Uit het stadsdistrict vertrokken 5516 personen en uit het tweede district 4581.
Aruba schommelde al even erg en viel van 15,659 inwoners op 31 December 1930 tot 11,392 inwoners op 31 December 1931. Van daar vertrokken in het afgeloopen jaar 6242 personen. (Amigo de Curaçao)

F. **ENGELAND. — Nieuwe industrieën. - 15 Nederlandsche firma's.** — Volgens de Londensche Kamer van Koophandel zijn in de afgeloopen maanden ongeveer honderd nieuwe industrieele buitenlandsche en Engelsche bedrijven opgericht of zullen deze binnenkort in het Vereenigd Koninkrijk worden opgericht. Meer dan de helft dezer nieuwe fabrieken zijn binnen 50 mijlen van Londen gevestigd.
Tot de betrokken buitenlandsche ondernemingen behooren 27 Duitsche, 15 Nederlandsche, 15 Amerikaansche, 6 Belgische, 4 Zwitsersche, 2 Fransche, 2 Tsjechische, 2 Oostenrijksche en 1 Deensche.

G. **RUSLAND. — Roode konijnen.** — Een speciaal departement is in Rusland opgericht, dat ten doel zal hebben vóór Januari 1933 10 millioen konijnen te fokken. Dit besluit is genomen om de vleeschvoorziening uit te breiden. (Izwestia)

H. **FRANKRIJK. — Contingenteering van steenkolen.** — De Fransche Regeering heeft met ingang van 14 Mei '32 het invoercontingent van steenkolen opnieuw verminderd. Van genoemden datum af is de invoer welke reeds teruggebracht werd op 64 pct. van den gemiddelden maandelijkschen invoer over de jaren 1928, 1929 en 1930, beperkt tot 60 pct. van dien invoer. Van deze 60 pct. zal 50 geheel vrij in Frankrijk mogen worden ingevoerd. De overige 10 pct. zal over de verschillende koleninvoerende landen door den directeur der Mijnen te Parijs verdeeld en toegewezen worden. 100.000 ton mag nog over de zeehavens worden ingevoerd, tot welke havens ook Straatsburg gerekend wordt. **(Vor. ber. Conting. 324 B.)** **(Vor. ber. Steenkool 205 H.)**

I. **FRANKRIJK. — Contingenteering Radio-artikelen.** — Volgens een officieele mededeeling is het aan Nederland tot 30 Juni 1932 toegekende contingent

van den invoer van metaaldraadgloeilampen reeds geheel gebruikt. De invoer is dus tot nader order verboden. **(V. b. Conting. 347 H.; v. b. Radio 304 N.)**

A. **NEDERLAND. — Het bezoek van Z. K. H. Emir Faisal aan Nederland.** — Tijdens het bezoek, dat Emir Faisal, tweede zoon van Koning Ibn Sa'oed van den Hedjaz en Nejd, aan ons land heeft gebracht, werd de heer I. Keesing Jr. met toestemming van Buitenlandsche Zaken en door bemiddeling van den heer v. d. Meulen, die zes jaar lang onze chargé d'affaires te Djeddah is geweest, in staat gesteld de Nederlandsche, Fransche, Duitsche en Engelsche uitgaven van „Keesings Historisch Archief" (geïllustreerd dagboek van het hedendaagsch wereldgebeuren met voortdurend bijgewerkten alphabetischen index) aan de hooge bezoekers te demonstreeren.

Z. K. H. Emir Faisal.

Z.K.H. Emir Faisal wenschte zich op de Engelsche, zijn Minister van Buitenlandsche Zaken, een knap jurist en all round ontwikkelde persoonlijkheid, die perfect Engelsch spreekt, op de Engelsche èn Fransche uitgave te abonneeren.
De heer Keesing meende echter de hem geboden gelegenheid om ons land door middel van zijn uitgaven in Arabië beter bekend te maken, niet te mogen benutten om zaken te doen en bood mitsdien de drie verlangde uitgaven met daaraan verbonden wekelijkschen dienst belangeloos aan, welk aanbod dankbaar werd aanvaard.
De Minister van Buitenlandsche Zaken deelde mede, — de uitgaven waren vooraf ter inzage gestuurd —, des nachts geruimen tijd in de Engelsche uitgave gelezen te hebben en sprak zijn bewondering uit voor deze Nederlandsche gedachte, die staatslieden, zonder het aanleggen van krantenknipsels, veroorlooft gemakkelijk het geheele wereldgebeuren te volgen en te reconstrueeren. Zijne Excellentie beloofde de redactie van Keesings Historisch Archief regelmatig twee Arabische kranten toe te sturen, die door onzen hoofdredacteur, dr. J. J. Morpurgo, bewerkt zullen worden.
De Directie van K. H. A. hoopt op deze wijze weer een klein steentje te hebben bijgedragen tot de goede verstandhouding tusschen de volkeren, hetgeen een van de hoofddoeleinden was bij den breeden opzet van haar internationale uitgave, die thans reeds in vier talen verschijnt, die volstrekt onpartijdig en streng objectief het geheele wereldgebeuren weergeeft, tot naslaan in staat stelt en die zich deswege steeds meer in de levendige belangstelling van de allerhoogste autoriteiten en van de Internationale Pers in de diverse landen, mag verheugen.

B. **FRANKRIJK. — Contrôle op vreemdelingen.** — Het „Journal Officiel" vermeldt de nieuwe maatregelen op het verblijf van vreemdelingen in Frankrijk. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Aan de grens zullen ambtenaren van den veiligheidsdienst plaats nemen in de treinen, meerijden en onderweg de reizigers controleeren. De namen der buitenlanders, die niet de vereischte papieren hebben, worden opgeschreven, wijl deze lieden ten spoedigste het land worden uitgezet. Bovendien wordt in het land zelf de contrôle verscherpt en alle hoteliers in Frankrijk zijn verplicht binnen 24 uur na aankomst van nieuwe gasten uit het buitenland een lijst met de namen der bij hen wonende buitenlanders bij den commissaris van politie in te dienen.
De Fransche identiteitskaart kan geweigerd of ingetrokken worden, indien er aanleiding is tot wantrouwen tegenover een buitenlander.

C. **NOORWEGEN. — Disconto.** — Het disconto der Bank van Noorwegen is van 5 tot 4½% verlaagd. Het disconto van 5% was sedert 3 Maart '32 van kracht. **(Vorig bericht blz. 240 G.)**

D. **NEDERLAND. — Nieuw Hollandsch spoorwegmateriaal.** — Op de lijn Utrecht—Arnhem is een proefrit met drie doorgangsrijtuigen eerste en tweede klasse en een bagagewagen van Nederlandsch fabrikaat gehouden. Deze proeftrein maakt deel uit van de door de Nederlandsche Spoorwegen geplaatste order, die in totaal 25 personen- en 25 bagagewagens omvat, en geheel in Nederland bij Werkspoor, Beynes en Allan, worden gefabriceerd. **(Vor. ber. 219 B.)**

E. **OOSTENRIJK. — Nieuwe regeering.** — Het nieuwe Oostenrijksche kabinet is gevormd. Het is als volgt samengesteld:
Bondskanselier en minister van Buitenlandsche Zaken en Landbouw, dr. Dollfuss.
Vice-kanselier en chef der handelspolitieke afdeeling van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, dr. Winkler.
Binnenlandsche Zaken: Bachinger.
Financiën: dr. Weilenhoffer.
Justitie: dr. Schuschnigg.
Onderwijs: dr. Rintelen.
Sociale aangelegenheden: dr. Resch.
Leger: dr. Vaugoin.
Handel: Jakoncig, advocaat te Innsbruck, vertrouwensman van het Heimatblok.
Veiligheid: ministerialrat Ach.
Het kabinet bestaat dus uit 6 christelijk socialen, 2 vertegenwoordigers van den landbond en van het Heimatblok en 1 ambtenaar. **(Vor. ber. blz. 331 H.)**

F. **TELEFONIE. — Telefoneeren tusschen trein en vliegtuig.** — Voor de eerste maal is een telefonische verbinding tusschen een trein en een vliegtuig tot stand gebracht. De passagiers van een vliegtuig en de reizigers die per „Flying Scotman" op weg waren naar Glasgow, hebben met elkaar gesproken. Het vliegtuig vloog op ongeveer 500 voet hoogte. De conversatie duurde ongeveer een half uur. De verbinding was zeer duidelijk, al waren zoo nu en dan eenige storingen merkbaar.

G. **DUITSCHLAND. — Communiqué van Hitler.** — Inzake de gehouden eerste bijeenkomst van de Landdagfractie der N.S.D.A.P. wordt van nationaal-socialistische zijde een communiqué verspreid, waarin o.m. het volgende gezegd wordt:
Adolf Hitler ging uitvoerig in op de actueele vraagstukken inzake binnen- en buitenlandsche politiek. Hitler zeide, dat de Nationaal-Socialistische beweging, welke momenteel in Duitschland bestaat en in de toekomst de natie in handen heeft, weet wat zij aan de geschiedenis verschuldigd is. „De Nationaal-Socialistische beweging heeft niet 13 jaren gestreden

om de politiek van het huidige Duitschland in de een of andere coalitie voort te zetten. Zij weet zich verantwoordelijk tegenover haar 13 millioen kiezers, wier wil het is, dat het anders wordt. De strijd wordt niet gevoerd om ministerzetels, of om tot elken prijs in de regeering te komen. Tegenover de goede raadgevingen van onze politieke tegenstanders kan gezegd worden, dat wij een instantie tot onderzoek van onze „regierunsfähigkeit" buiten ons zelf niet erkennen. Wij nemen momenteel in Pruisen de sterkste positie in, die ooit een partij gehad heeft. Er komt in Pruisen geen regeering, die wij niet willen. Onze Pruisische fractie is op het oogenblik de troep, waarmede de eindstrijd kan worden begonnen. De N.S.D.-A.P. zal zich in haar politiek slechts door principieele overwegingen laten leiden. De hoop van onze tegenstanders, dat wij onze zenuwen zouden verliezen, is ijdel!" **(Vorig bericht blz. 306 I.)**

21 MEI 1932

A. **NEDERLAND. — Historische vondst op de Veluwe.** — Op de Hooge Woeste onder Epe is bij de heideontginning een begraafplaats van de oudste bewoners der Veluwe blootgelegd. In verscheidene ronde grafheuveltjes werden gedeelten van geraamten en verscheidene steenen gebruiksvoorwerpen aangetroffen, o.a. kannen, steenen bijlen en steenen spelden.

B. **SCHEEPSRAMP. — De „Philippar".** — Volgens zeer uiteenloopende berichten worden nog steeds 54 personen, waaronder 3 Nederlanders, van het op 17 Mei '32 in brand geraakte Fransche s.s. „Georges Philippar" vermist. Het schip, een der mooiste en nieuwste booten der Messageries Maritimes, is inmiddels totaal verbrand en gezonken. **(V. b. 342 I.)**

C. **DONAU-PLAN. — Hulpverleening aan Oostenrijk.** — In de op 20 Mei '32 gevoerde vertrouwelijke besprekingen tusschen de bij het Donau-vraagstuk belanghebbende mogendheden is in zooverre een wending gekomen, dat Duitschland, Engeland en Italië zich principieel bereid verklaard hebben aan de Oostenrijksche regeering ter overwinning van de ernstige financieele moeilijkheden een leening te verstrekken.
Daar van Fransche zijde echter nog ernstige bezwaren hiertegen bestaan, zal het voorloopig nog niet kunnen worden verwezenlijkt. Wanneer een leening wordt verstrekt, zal de Oostenrijksche regeering voorloopig van het afkondigen van een transfermoratorium kunnen afzien. **(Vor. ber. blz. 323 D.)**

D. **BRITSCH-INDIE. — Strijd tusschen Hindoes en Mohammedanen.** — Door het plotseling intreden van den natten Moesson zijn de onlusten tusschen Hindoes en Mohammedanen te Bombay geëindigd. Het resultaat dezer vechtpartijen in één week is: 153 dooden en 1650 gewonden.
De oorzaak is van geen beteekenis geweest. Eenige Mohammedaansche jongens hebben twist met een Hindoe-koopman gekregen. Een vechtpartij was het gevolg van dien twist waaraan duizenden deelnamen. Oude godsdienstige veeten speelden echter de hoofdrol. **(Vorig bericht blz. 342 G.)**

E. **NEDERLAND. — Telegramwisseling tusschen dr. Posthuma en minister Verschuur.** — Het Comité voor Economisch Verweer heeft op 20 Mei '32 het volgende telegram gezonden aan den minister van Economische Zaken en Arbeid.
„Het Comité voor Economisch Verweer, heden in vergadering bijeen, besprak den onhoudbaren toestand in den landbouw en veehouderij, speciaal met betrekking tot den export naar Duitschland. Indien te dezer zake van regeeringswege niet spoedig zeer doortastende maatregelen genomen worden om tot verbetering der exportmogelijkheid te komen, wordt onze geheele handel op Duitschland vernietigd. Het comité is van oordeel, dat de regeering niet voldoende beseft, hoe ernstig de toestand in den land- en tuinbouw en de veehouderij is.
Het comité heeft reeds van December 1931 af aangedrongen op een systeem van goederenruil met Duitschland en hieromtrent op 29 Februari een concreet plan voor uitwisseling van landbouwproducten tegen steenkolen aan Uwe Excellentie voorgelegd. Over deze aangelegenheid is verder geschreven op 21 Maart en 15 April. Tot nog toe mocht daarop echter geen antwoord worden ontvangen.
Door berichten van verschillende zijden wordt het comité versterkt in de meening, dat een dergelijke goederenruil tot stand te brengen is, mits de regeering spoedig handelend optreedt.
Het is bekend, dat op 18 en 19 April van regeeringswege besprekingen te Berlijn hebben plaats gehad. Vermoed wordt, dat deze besprekingen spoedig zullen worden hervat. Het comité wenscht te weten of deze besprekingen zullen gevoerd worden al of niet op basis der voorgestelde goederenruil, met andere woorden of zijn verzoek van 29 Februari met ja of neen beantwoord wordt. De organisaties hebben nu lang genoeg gewacht op maatregelen der regeering, kunnen de verantwoordelijkheid niet langer dragen en zullen genoodzaakt zijn zelf handelend op te treden, indien de regeering langer zwijgt."
De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft op het bovenstaande telegram het volgende antwoord gezonden aan den voorzitter van dat comité, dr. F. E. Posthuma:
„Telegram heden ontvangen. Uw toon is zoo grof dat samenspreking welke m.i. nut kon hebben onmogelijk wordt. Daar u persoonlijk van de activiteit der regeering bijzonderheden kent, is mij uw houding onbegrijpelijk. Uw verantwoordelijkheid waarvan u gewaagt, zou medebrengen, de samenwerking met de regeering niet door uw wijze van optreden onmogelijk te maken." (w.g.) Mr. T. J. Verschuur.
(V. b. Landbouw 309 D.; v. b. Zuivelind. 346 D.)

F. **BELGIE. — Nederlandsch als rechtstaal.** — Op 20 Juni 1932 zal voor de eerste maal sedert 1830, in het Nederlandsch voor het Hof van Cassatie te Brussel worden gepleit. **(Vor. ber. blz. 309 K.)**

22 MEI 1932

G. **LUCHTVAART. — Amelia Earhart.** — Amelia Earhart, die op 20 Mei '32 te Harbour Grace voor haar solo-Oceaanvlucht startte, is den 21sten Mei '32 om kwart voor 2 (Greenwich-tijd) in een veld op ongeveer 8 K.M. afstand van Londonderry (Noord-Ierland) vlot geland, en wel in den recordtijd van 13½ uur.
Het einddoel van haar vlucht was Parijs. Doordat de uitlaat van haar eendekker defect was en bovendien het peilglas van het benzinereservoir was gebroken, waardoor benzine ontsnapte, besloot zij te landen. Gedurende den geheelen tocht had zij met storm, regen en mist te worstelen.
Door deze vlucht is Amelia Earhart niet alleen de eerste vrouw geworden, die alleen in een vliegtuig den Oceaan is overgestoken, doch tegens de eerste aviatrice, die tweemaal over den Oceaan is gevlogen. Merkwaardig is nog, dat het juist vijf jaar geleden is, dat Lindbergh alleen zijn Oceaanvlucht volbracht.

H. **GRIEKENLAND. — Regeering afgetreden.** — De Grieksche regeering heeft haar ontslag ingediend. Venizelos raadde aan, uit de democratische oppositie een nieuwe regeering te vormen, teneinde onlusten te voorkomen, die zekerlijk zouden ontstaan, wanneer de regeering zou worden overgenomen door de partij der monarchisten. In den loop van zijn redevoering verdedigde Venizelos de door hem ontworpen beperking der persvrijheid.

A. **ZURICH. — Socialistische Arbeiders-Internationale.** — De Executieve van de Socialistische Arbeiders-Internationale heeft beraadslaagd over den politieken toestand in Frankrijk en Duitschland en over de situatie der Donaulanden.
Vooral heeft zij zich evenwel bezig gehouden met het dreigende oorlogsgevaar in het Verre Oosten, dat men algemeen als zeer ernstig beschouwt.
In de resolutie, die de Executieve hierover heeft aangenomen, wordt de concentratie der Japansche legers aan de grens van Rusland gesignaleerd als een gevaar voor den wereldvrede. In geen enkel land mogen de arbeiders daarbij onverschillig toezien.
De S.A.I. is zich echter bewust van de zwakheid en de medeplichtigheid van het grootste deel der te Genève vertegenwoordigde regeeringen en stelt dus aan de organisaties der arbeidersklasse den eisch zelf handelend op te treden.

B. **NEDERLAND. — Loonsverlaging bij de Spoorwegen.** — Door de Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel waren op 22 Mei '32 in het N.V.-huis te Utrecht demonstratieve vergaderingen belegd om te protesteeren tegen de loonsverlagingsvoorstellen van de Directie der Nederlandsche Spoorwegen. Er bestond voor deze protestbijeenkomsten een enorme belangstelling en uit alle streken van het land waren de spoorwegmannen opgekomen. Als sprekers traden op de heeren Moltmaker, van Braambeek, Joustra, Landskroon, Groenewoud en Van Hinte. **(Vorig bericht blz. 299 D.)**

C. **PROF. KAHL OVERLEDEN.** — Prof. Wilhelm Kahl, een der grootste Duitsche juristen, is op 83-jarigen leeftijd overleden. Hij oefende op de Duitsche wetgeving een doorslaggevenden invloed uit.

23 MEI 1932

D. **GOUDEN STANDAARD OPGEHEVEN. — Recapitulatie.** — De volgende landen hebben tot dusver den Gouden Standaard afgeschaft:

Engeland	21 Sept.	1931	blz.	66 G.
Britsch-Indië	21 Sept.	1931	blz.	66 H.
Zweden	28 Sept.	1931	blz.	71 G.
Noorwegen	29 Sept.	1931	blz.	71 K.
Denemarken	29 Sept.	1931	blz.	71 L.
Japan	12 Dec.	1931	blz.	134 I.
Portugal	30 Dec.	1931	blz.	153 K.
Ecuador	11 Febr.	1932	blz.	208 C.
Chili	10 April	1932	blz.	301 G.
Griekenland	26 April	1932	blz.	320 H.
Finland	29 April	1932	blz.	323 G.
Siam	12 Mei	1932	blz.	339 I.
Peru	18 Mei	1932	blz.	344 E.

E. **NEDERLAND. — Nieuwe 5 pct. Staatsleening.** — Heden zal het prospectus van de aanstaande 5 pct. Staatsleening verschijnen. De inschrijving zal plaats hebben op 2 Juni '32.
In het geheel zal thans een bedrag van *f* 250 millioen worden uitgegeven, waarvan *f* 150 millioen zal strekken ter converteering van de 6 pct. leening 1922 B en *f* 100 millioen ter consolideering van de vlottende schuld.
Definitief geplaatst is hiervan reeds *f* 20.550.000, zoodat op 2 Juni de inschrijving voor het publiek zal worden opengesteld op een som van *f* 229.450.000. Ook van deze laatste in het openbaar te emiteeren som is reeds de eventueele deelneming tot een bedrag van *f* 59.600.000 verzekerd.
De koers van uitgifte is gesteld op 100 pct. De storting zal moeten plaats hebben op 1 Juli. De coupons der leening zullen betaalbaar zijn op 1 Januari en 1 Juli 1933.
Aan de houders der op 1 Juli '32 aflosbaar gestelde schuldbewijzen der 6 pct. leening 1922 B zal een recht van voorkeur worden verleend. **(V. b. 292 D.)**

F. **BELGIE. — Het nieuwe kabinet samengesteld.** — Het nieuwe Belgische kabinet is als volgt samengesteld:
Renkin (Kath. Conservatieven): Premier en minister van Financiën.
Carton (Kath. Cons.): Binnenlandsche Zaken.
Crockaert (Kath. Cons.): Landsverdediging.
Heyman (Vl. vert. Chr. vakvereenigingen): Industrie, Arbeid en Sociale voorzorg.
Tschoffen (Waalsch vert. der Chr. vakver.): Koloniën.
Van Dievoet (Vl. Kath.): Landbouw.
Sap (Vl. Kath.): Openbare Werken.
Hymans (Liberaal): Buitenlandsche Zaken.
Cocq (Liberaal): Justitie.
Petitjean (Liberaal): Onderwijs.
Bovesse (Liberaal): Telegrafie.
Forthomme (Liberaal): Verkeerswezen.
De nieuwe leden in het kabinet zijn derhalve Tschoffen, Forthomme en Sap. De nieuwe minister van Koloniën Tschoffen, die reeds vroeger deze functie heeft bezet, komt in de plaats van Crockaert, die de portefeuille van landsverdediging op zich neemt. Crockaert wordt beschouwd als aanhanger van het Fransch-Belgisch verdrag. **(Vor. ber. blz. 343 I.)**

G. **HISTORISCH GENOOTSCHAP. — Ontstaan van den Wieringermeerpolder.** — Het ontstaan van den Wieringermeerpolder is de sluitsteen van meerdere vroeger drooggemaakte belangrijke polders, waaruit het aller-noordelijkste deel van Noord-Holland bestaat. Archief-navorschingen hebben geleid tot oprichting van een „Historisch Genootschap", dat de kop van Noord-Holland met de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling omvat. De zuidgrens van het Genootschap is de Oude West-Friesche Zeedijk van Medemblik af tot aan de zuidzijde van de Hondsbossche Zeewering en sluit zich onmiddellijk aan tegen het Historisch Genootschap „Oud-Westfriesland", dat reeds vele jaren bestaat.
De zetel van het Genootschap is gevestigd te Den Helder, terwijl met het secretariaat is belast: Kl. F. Oortgijsen, Westgracht 80, Den Helder.

24 MEI 1932

H. **ONTWAPENING. — Prof. Einstein en Lord Ponsonby over de ontwapeningsconferentie.** — Prof. Einstein en Lord Ponsonby zijn op 23 Mei '32 te Genève aangekomen.
Tegenover vertegenwoordigers van de internationale pers, verklaarden zij dat men ter ontwapeningsconferentie geen hopeloozer weg had kunnen kiezen dan die der kwalitatieve ontwapening. De te Genève toegepaste methoden kunnen belachelijk worden genoemd indien zij niet tegelijkertijd zoo tragisch zouden zijn. Belachelijk, aldus werd verklaard, te meenen, dat men het begrip oorlog uit de wereld zou kunnen helpen, indien men bepaalt hoe oorlog moet worden gevoerd. Een der belangrijkste kwesties is hierbij de moreele ontwapening. Einstein legde in het bijzonder den nadruk op de ontwapening van alle landen volgens de voorwaarden welke Duitschland bij het verdrag van Versailles werden opgelegd. Dit noemde hij een goeden stap. Bovendien zou de volkomen ontwapening in den loop van vijf jaren moeten worden geëischt. Er is orde te krijgen in de internationale verhoudingen, indien iedere staat en iedere burger bereid is in zooverre af te zien van de souvereiniteit van zijn land, dat hij zich onderwerpt aan iedere beslissing van een door hem in het leven geroepen internationale instantie. Als beste middel ter voorkoming van oorlog, beval Einstein in het bijzonder aan, de mannen op te zetten tot onvoorwaardelijke dienstweigering. In het bijzonder zou dit het werk kunnen zijn der vrouwen. **(V. b. 138 F.)**

A. **ROEMENIE. — Suikerindustrie.** — Na langdurige en moeizame onderhandelingen tusschen de vertegenwoordigers der suikerfabrieken en die der verbouwers van suikerbieten is men het eens geworden nopens het volgende stelsel, dat tot 1 October 1933 van kracht zal zijn.

Voor de suikerbietenteelt in Roemenië zal een oppervlakte van ongeveer 18,000 H.A. bestemd worden, waarvan 10,500 H.A. behooren tot het Oude Koninkrijk, 5000 H.A. tot Zevenburgen en 2500 H.A. tot Bessarabië.

De bovenaangegeven maximale oppervlakte is vastgesteld, opdat de van den vorigen oogst nog voorhanden voorraad suiker, welke op een hoeveelheid van 9000 wagons begroot kan worden, van de hand zal kunnen worden gedaan.

De aan de suikerbietentelers te betalen prijs zal 6300 lei per wagon bedragen. Daarvan zal 4500 lei per 15 December a.s. betaald moeten worden en het resteerende per 1 Augustus 1933. Wanneer de uitzaai zal zijn geschied, zal een eerste betaling van 1500 lei plaats hebben.

De voor de beetwortelen vastgestelde prijs staat in verband met den voor de kristalsuiker bepaalden maximumprijs en zal stijgen of dalen naar gelang van den gemiddelden suikerprijs tusschen 1 Januari en 1 Augustus 1933 en wel in de volgende verhouding: Verhooging met 500 lei per wagon suikerbieten, wanneer de suikerprijs met 1 lei per K.G. stijgt en vermindering met 450 lei per wagon bij daling van den suikerprijs met 1 lei per K.G.

Op den voor 1931 voor de suikerbieten overeengekomen prijs was nog een som van 2000 lei per wagon door de suikerfabrieken te betalen, maar deze hebben dit geweigerd, daar volgens hen deze afspraak gold bij een suikerprijs van 33 lei per K.G. Nu de prijs van een K.G. kristalsuiker door de regeering van 33 op 29 lei was teruggebracht, waren zij van meening, dat verbouwers van suikerbieten ook een deel van de schade voor hun rekening hadden te nemen.

Te dezen opzichte is men tot overeenstemming gekomen op basis van een bedrag van 1350 lei per wagon, van welke som de helft voldaan moest worden vóór het Paaschfeest en de rest vóór 15 Mei '32.

(Mededeeling van Hr. Ms. Gezant te Boekarest)

(Vor. ber. Nederland: Suikerbieten 294 G.)

B. **NEDERLAND. — Dietsche Landdag.** — Te Utrecht is in het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen de door de Nederlandsche Unie uitgeschreven Dietsche Landdag gehouden onder voorzitterschap van prof. dr. H. Burger.

Als eerste spreker trad op prof. A. Vlamynck uit Kiel, die over „De groot-Nederlandsche strekking van Willem den Zwijger" uitwijdde. Vervolgens hield prof. dr. H. Burger een inleiding over „De Nederlandsch-Belgische betrekkingen, ook uit Dietsch oogpunt bezien". Prof. Burger meent o.a. dat een vriendschappelijke verhouding tusschen Nederland en België alleen mogelijk is, wanneer de Belgische staat vriendschappelijk gezind is jegens het Nederlandsche deel van zijn eigen bevolking. De Belgische staatkunde is niet alleen anti-Nederlandsch, maar onverbrekelijk saamgeweven met die van Frankrijk. Het Moerdijkkanaal is zoowel een Belgische als een Fransche wensch. Verder zegt spr., dat thans aangestuurd wordt op een Nederlandsch-Belgische tolunie. Wij nemen nota van het feit, dat de „Etoile Belge" en dat de heeren Devèze en Forthomme warme voorstanders van deze nieuwe toenadering zijn. En wij houden ons hart vast bij de gedachte, dat onzerzijds over deze zaak wordt onderhandeld door een minister, die van het Moerdijkkanaal den politieken kant niet heeft gezien.

Komt hier in Nederland een man aan het bewind die het Nederlandsche standpunt ten volle handhaaft, dan zal Brussel eindelijk weten waar het aan toe is met Nederland. Dan zullen bangmakerij en overvragen verrassend snel ophouden. Dan zal Antwerpen, tot de nuchtere werkelijkheid teruggekeerd een Rijnverbinding door het Kreekrak als een geschenk des hemels aanvaarden. Maar, het spreekt vanzelf, niet anders dan tegen den prijs der wederkeerigheid! Dit geschenk is zóó kostbaar, dat in ruil daarvoor niets minder mag worden geëischt dan: opheffing van: 1. de kostelooze sleepdiensten; 2. van de vrijstelling van opslagrechten; 3. van de ongelijke behandeling in België van de Nederlandsche en de eigen schipperij; 4. van de onbillijke loodsgeld- en loodsdienstregelingen; 5. van de ongunstige spoorwegtarieven van Terneuzen; 6. van de „stop" tusschen de Albert en Juliana kanalen bij Klein Ternaaien. En voorts: afzien van den eisch van medezeggenschap op de Wester-Schelde en van Antwerpen Oorlogshaven.

C. **ITALIE. — Congres van Oceaanvliegers te Rome.** — Te Rome is een congres van Oceaanvliegers bijeen. Van de ongeveer honderd vliegers, die sinds 1919 den Atlantischen Oceaan zijn overgevlogen, zijn er 52 naar de Eeuwige Stad gekomen. Daaronder zijn beroemdheden als de Franschen Costes en Bellonte, de Duitschers Köhl en Von Gronau, de Spanjaarden Jimenez en Iglesias, de Amerikanen Wilkins, Gatty, Richardson, Herndon, de Portugees Coutinho, de Braziliaan Barros, de Uruguees Larre Borges, in totaal 30 vreemdelingen, en 22 Italianen, w.o. Balbo met verscheidene van de deelnemers aan zijn eskadervlucht naar Zuid-Amerika, Ferrarin en Brenta. Engeland zond slechts één vertegenwoordiger, maar den baanbreker, Sir Arthur Whitten Brown, de eerste, die in 1919 — samen met wijlen Sir John Alcock — over den Oceaan vloog.

D. **ZUID-AFRIKA. — Handhaving van den Gouden Standaard.** — De commissie, welke een onderzoek heeft ingesteld naar de vraag of in Zuid-Afrika de gouden standaard moet worden gehandhaafd, is met een minderheid van één stem tot de conclusie gekomen, dat Zuid-Afrika den gouden standaard dient te handhaven in het belang van de stabiliteit van het economische leven in het algemeen en van Zuid-Afrika als goud-exporteerend land in het bijzonder.

(Vorig bericht blz. 188 N.)

E. **DUITSCHLAND. — Pruisische regeering treedt af.** — De Pruisische minister-president Braun heeft den president van den Landdag op 19 Mei '32 een schrijven gezonden, waarin hij mededeelt, dat de Pruisische staatsministers hun functies ter beschikking stellen, nu de verkiezingsperiode van den ouden Landdag op 20 Mei is afgeloopen. Het schrijven bevat noch een motiveering, noch de mededeeling, dat het kabinet-Braun de loopende zaken zal afwikkelen. Het kabinet-Braun is dus formeel afgetreden. **(320 C.)**

F. **ZWEDEN. — Inwijding van Aartsbisschop Erling Eidem.** — In de Domkerk te Upsala is de opvolger van den bekenden pacifist wijlen Aartsbisschop Nathan Söderblom, de nieuwbenoemde Aartsbisschop Erling Eidem, plechtig ingewijd.

G. **JAPAN. — Opening der effectenbeurzen.** — De effectenbeurzen in Japan zijn weder geopend. Volgens een bericht van de Bank van Japan heeft de beurs te Tokio een zeer kalm verloop gehad. **(343 C.)**

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — Tabakscultuur.** — Hoe ongunstig de situatie voor de tabakscultuur is geworden, blijkt o.m. uit het Aneta-bericht van 14 April, waarbij de sluiting van zeven tabaksondernemingen sedert 1 Januari en het ophouden van het zelfstandig bestaan van twee ondernemingen door samenvoeging met andere werd gemeld. De gemiddelde opbrengstprijs van Sumatra-tabak oogst 1931 op de tot 13 Mei '32 gehouden vier inschrijvingen

bedraagt voor 44.222 pn. 188 cts. tegen 61.969 pn. à 212 cts. per ½ K.G. vorig jaar. Nog grooter is het verschil tusschen de gemiddelde prijzen van de laatste vierde inschrijving, waarbij slechts 157 cent tegen vorig jaar 183 cent per ½ K.G. werd gemaakt.
(Vorig bericht blz. 313 E.)

A. **ESTLAND. — Resultaten der parlementsverkiezingen.** — Het voorloopige eindresultaat van de Estlandsche parlementsverkiezingen brengt slechts weinig verandering in de verdeeling der zetels.
Agrarische partij 41 (38); Nationale Middenpartijen 24 (25); Socialisten 22 (25); Armuls-partij (communisten) 5 (6); Russische nationale partij 5 (2); Duitsch-Zweedsch verkiezingsblok 3 (3). De cijfers tusschen haakjes geven de vorige verdeeling der zetels aan.

B. **LUCHTVAART. — DO-X.** — Het vliegschip DO-X is heden om 18.27 uur op het Müggelmeer bij Berlijn vlot geland. Meer dan anderhalf jaar geleden vertrok de DO-X uit Altenrhein, kwam na vele avonturen in Zuid-Amerika, nadat men al bijna de hoop had opgegeven, dat ze den grooten tocht zou wagen. Van een heel vlotte heenreis kan men moeilijk spreken. De thuisvlucht is in Mei '32 begonnen en is vlot volbracht. **(Vorig bericht blz. 48 H.)**

C. **VOLKENBOND. — Danzig—Polen kwestie.** — De Raad van den Volkenbond behandelde op 19 Mei '32 in openbare zitting de kwestie van de belemmering van het vrije handelsverkeer van Danzig naar Polen door de Poolsche regeering. De Vrije stad Danzig heeft den Raad van den Volkenbond gewezen op het onrechtmatige van de houding van Polen op grond van de bestaande verdragen.
De Engelsche onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Eden, bracht in den Raad rapport uit en stelde een resolutie voor als resultaat van de onderhandelingen met de delegaties van Danzig en Polen. Het rapport en de resolutie werden door den Raad met algemeene stemmen goedgekeurd.
Volgens deze resolutie moet elk besluit van den Hoogen Volkenbondscommissaris voor Danzig inzake de „directe actie" onmiddellijk naar letter en geest worden uitgevoerd. Den Volkenbondscommissaris voor Danzig wordt opgedragen binnen zoo kort mogelijken tijd te streven naar een definitieve beslissing over de regeling van het handelsverkeer tusschen Danzig en Polen. Verschillende door Polen genomen maatregelen worden ingetrokken. **(Vor. ber. blz. 328 D.)**

25 MEI 1932

D. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Fascistische jeugdfederaties ontbonden.** — Het ministerie van Binnenl. Zaken heeft in een bijzonder schrijven aan alle politie-autoriteiten en politiebureaux de opdracht gegeven onmiddellijk alle illegale bonden der Tsjechische fascistische jeugd te ontbinden.

E. **ONDERWIJS. — Instituut voor Systematische Theologie.** — Op 19 Mei '32 is in het leven geroepen de Stichting „Instituut voor Systematische Theologie", die zich ten doel stelt de bevordering van de studie in de systematische vakken der theologie, in het bijzonder aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Onder de middelen, door welke zij dit doel tracht te bereiken, worden genoemd het oprichten van een boekerij, het organiseeren van cursussen, het tot stand brengen en onderhouden van contact met afgestudeerden en met theologen in het buitenland en het oprichten van bijzondere leerstoelen, indien dit het bestuur wenschelijk voorkomt. De oprichting van dit Instituut mag een belangrijke gebeurtenis genoemd worden in de wereld van de Nederlandsche theologie.
Tot directeur is benoemd prof. dr. L. J. van Holk, terwijl in het bestuur hebben zitting genomen prof. dr. M. C. van Mourik Broekman (voorzitter), prof. dr. L. J. van Holk (secretaris), mr. K. P. van der Mandele (penningmeester), dr. W. Banning, dr. J. A. de Koning, H. Faber en F. E. van Leeuwen.
(Vorig bericht blz. 337 D.)

F. **Ds. J. L. PIERSON OVERLEDEN.** — Te Bilthoven is, na een ernstige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 70 jaar overleden Ds. J. L. Pierson, emeritus predikant van de Ned. Herv. Gemeente te Groningen en voorzitter van den Schoolraad voor de School met den Bijbel.
Ds. Pierson was een zoon van wijlen dr. H. Pierson, de bekende predikant-directeur van de Heldringgestichten te Zetten.

G. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag.** — In de vergadering van het seniorenconvent van den Pruisischen Landdag is men het eens geworden over het presidium van den Landdag. President wordt Kerrl nat.-soc.), 1e vice-president Wittmold (soc. dem.), 2de vice-president Baumhoff (C.), 3de vice-president dr. Von Kries (D. N.). **(Vorig bericht blz. 351 E.)**

H. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — De maatschappijen Kreuger & Toll, Sefor en Usa zijn op 24 Mei '32 failliet verklaard.
Tot curator werd benoemd de rechtsgeleerde Lagerström en tot voorloopig bewindvoerder prof. Fehr. De eerste crediteurenvergadering zal op 10 September worden gehouden, terwijl vóór dien datum een rapport omtrent het faillissement zal verschijnen.
(Vorig bericht blz. 341 G.)

I. **NEDERLAND. — Wieringermeerpolder.** — H. K. H. Prinses Juliana heeft heden voor het eerst een bezoek gebracht aan Nederland's 12e provincie. **(350 G.)**

K. **NEDERLAND. — Mr. H. Smeenge 80 jaar.** — De liberale fractie der Eerste Kamer heeft haar medelid mr. H. Smeenge, die heden 80 jaar is geworden, een telegram van gelukwensch gezonden.
De jubilaris had zich door de stad te verlaten aan huldebetoon onttrokken.
Honderden schriftelijke en telegrafische gelukwenschen werden echter aan zijn woonhuis te Amsterdam bezorgd.

L. **NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank.** — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot dekking van het pondenverlies van de Nederlandsche Bank met 21 tegen 10 stemmen aangenomen. Tegen stemden de vrijz.-dem. en soc.-dem. en de c.h. Pollema. **(Vorig bericht blz. 316 B.)**

M. **RUSLAND. — Tentoonstelling van Nederlandsche hedendaagsche kunst te Moskou.** — Gedurende de maanden Mei en Juni 1932 houdt de WOKS, de vereeniging te Moskou voor cultureele betrekkingen met het buitenland, een tentoonstelling van Moderne Westersche Kunst in de Kropotkienstraat te Moskou.
De tentoonstelling is op verzoek van de Woks bijeengebracht door het genootschap „Nederland-Nieuw Rusland".
Het materiaal is verzameld door een commissie, bestaande uit: Peter Alma, Hildo Krop en Arch. G. Rietveld.
Het thema der inzendingen houdt voor het meerendeel verband met sociale omstandigheden, arbeid en de arbeidersbeweging.
Ingezonden zijn schilderijen, affiches, teekeningen, houtsneden, beeldhouwwerk, maquettes, foto's van architectuur, typografie, werkteekeningen, ontwerpen en een serie foto's.
De inzending architectuur is collectief van de Nederlandsche Groep van het internationale congres voor Het Nieuwe Bouwen. Zij bevat werk van de architecten van Eesteren, Duiker, Groenewegen, Kartsen, Van Lohuizen, Merkelbach, Van Loghem, Van Tyen, Van der Vlugt, Rietveld en Wiebergen.

A. **TABAKSCULTUUR. — Beperking van den Java-tabaksoogst.** — De Directie der navolgende maatschappijen: „Besoeki Tabaks Mij.", „Landbouw Mij. „Oud-Djember", Cultuur Mij. „Djebboek", Landbouw Mij. „Soekowono", Landbouw Mij. „Soekokerto Adjong", Landbouw Mij. „Soekasari", Tabaks Mij. „Soembersarie Mangissau", alsmede de ondernemingen onder directie der fa. Fraser Eaton & Co. hebben 24 Mei '32 in gemeenschappelijk overleg besloten de komende oogsten sterk in te krimpen, waarvan het resultaat zal zijn, dat de eerstvolgende oogst reeds 100.000 pakken kleiner zal worden dan de oogst 1931.
(Vorig bericht blz. 351 H.)

B. **LUCHTVAART. — Oceaanvluchten vanuit de Vereenigde Staten en terug.**

Amelia Earhart.

VAN EUROPA NAAR AMERIKA.

Geslaagd:

1924 Smith en Arnold (étappen).
1924 Nelson en Harding (étappen).
1928 Köhl, Von Hühnefeld en Fitzmaurice.
1930 Kingsford Smith, Van Dijk en Paul Stannage.
1930 Von Gronau, Zimmer, Hack en Albrecht (étappen).
1930 Costes en Bellonte.
1931 Von Gronau, Zimmer, Hack en Albrecht (étappen).

Mislukt:

1919 Wood en Wylie.
1924 Locatelli en drie metgezellen.
1927 Nungesser en Coli (twee dooden).
1927 Loose, Köhl en Von Hühnefeld.
1927 Risticz, Edzard en Knickerbocker.
1927 Minchin, Hamilton en prinses Loewenstein (drie dooden).
1927 Givon en Corbu.
1927 Courtney en Downer—Little.
1927 MacIntosh en Fitzmaurice.
1927 Loose, Starke, Löwe, Flitzner en mevr. Dillenz.
1927 Merz, Deck en Rhode.
1928 Hinchliffe en Miss MacKay (twee dooden).
1928 Courtney, Pieree, Gilmer en Hosmer.
1928 Paris, Marriot en Cadion.
1928 Franco, Gallarza, De Alda en Rada.
1928 Idzikowsky en Kubala.
1929 Ahrenberg, Flooden en Ljunglund.
1929 Franco, Gallarza, De Alda en Madariaga.
1929 Idzikowsky en Kubala (een doode).
1929 Costes en Bellonte.
1929 Kaeser en Luscher (twee dooden).
1930 Hurt en Weller.
1931 Rody, Johansson en Costa Veiga.

VAN AMERIKA NAAR EUROPA.

Geslaagd:

1919 Read, Stone, Hinton en Rodd (étappen).
1919 Alcock en Brown.
1927 Lindbergh.
1927 De Pinedo, del Prete en Zuchette (étappen).
1927 Chamberlin en Levine.
1927 Byrd, Acosta, Balchen en Noville.
1927 Brock en Schlee.
1928 Stultz, Gordon en Miss Earhart.
1929 Assolant, Lefebre, Lotte en Schreiber.
1929 Williams en Yancey.
1930 Boyd en Connor.
1931 Post en Gatty.
1931 Hillig en Holris.
1931 Magyar en Endres.
1931 Boardman en Polando.
1931 Pangborn en Herndon.
1932 Amelia Earhart.

Mislukt:

1919 Vier Amerikaansche officieren.
1919 idem.
1919 Raynham en Morgan.
1919 Hawker en Mackenzie—Grieve.
1926 Fonck, Burtin, Clavier en Islamof (twee dooden).
1927 Davis en Woster (twee dooden).
1927 Schiller en Wood.
1927 Bertaud, Hill en Payne (drie dooden).
1927 Tully en Metcalfe (twee dooden).
1927 Haldeman en Ruth Elder.
1927 Omdal, Coldsborough, Kohler en mrs. Grayson (vier dooden).
1928 Hassel en Cramer.
1928 MacDonald.
1929 Gast en Cramer.
1929 Diteman (een doode).
1931 MacLaren en mrs. Hart (twee dooden).
1931 Cramer en Paquette (twee dooden).
(Het Volk)

C. **OPGRAVINGEN IN PALESTINA. — Mispha.** — De archeologen hebben een buitengewoon belangrijke ontdekking gedaan: men heeft n.l. de stad Mispha, die in de geschiedenis van het Joodsche volk zoo'n belangrijke rol heeft gespeeld, blootgelegd.
Tijdens de verdeeling van het Beloofde Land werd de stad Mispha aan den stam Benjamin toegewezen en binnen korten tijd was deze stad een der gewichtigste centra van Israël. Van daaruit vertrok een leger van 40.000 soldaten uit alle stammen van het Israëlietische volk om een strafexpeditie te ondernemen tegen de Benjamieten. In dezelfde stad woonde de profeet Samuel en de hoofden van het Israëlietische volk kwamen in Mispha tezamen of Saul te kiezen tot koning der Joden.
Tot nog toe was men er niet in geslaagd om de juiste plaats van deze stad te bepalen. De archeologische expeditie onder leiding van prof. dr. Bade S.J. heeft thans de stad Mispha blootgelegd op de plaats, waar tegenwoordig El-Nasbeh gelegen is. Men heeft nog de overblijfselen gevonden van groote torens met bastions en zware steenen, waarmee de verdedigers der stad hun vijanden bestookten. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 315 F.)

D. **MANDSJOERIJE. — Japansche troepen rukken op naar Russische grens.** — Generaal Honjo heeft zijn staf van Moekden naar Charbin verplaatst, terwijl de Japansche troepen oprukken naar de Russische grens.
(Vorig bericht blz. 321 E.)

26 MEI 1932

E. **NEDERLAND. — Crisis-Zuivelwet. - Tijdelijke steunverleening aan de melkveehouderij.** — De Tweede Kamer heeft op 25 Mei 1932 het wetsont-

werp tot tijdelijke steunverleening aan de melkveehouderij goedgekeurd met 53 tegen 12 stemmen. Tegen stemden de sociaal-democraten voor zoover zij aanwezig waren.
Met 56 tegen 20 stemmen is van te voren aangenomen een amendement-Boon om een artikel in te voegen, volgens hetwelk bij algemeenen maatregel van bestuur den margarinefabrikanten kan worden toegestaan, niet met boter gemengde margarine tot een door den minister te bepalen hoeveelheid, zooveel mogelijk in evenredigheid van elke gewone productie, te fabriceeren en tegen een door den minister te bepalen prijs te zijner beschikking te stellen ter distributie tot dien prijs onder het behoeftige deel der bevolking. Aan den minister zal worden overgelaten of dit zal geschieden via de crisiscomité's of op andere wijze. **(V. b. Crisis-Zuivelwet en Margarine 316 D.)**

A. **BELGIE. — Uitbreiding haven van Antwerpen.** — Eerstdaags wordt het vierde havendok — aangelegd langs het kanaaldok dat de haven verbindt met de nieuwe Kruisschanssluis — officieel voor den handel toegankelijk gesteld.

B. **HOOVER PLAN. — Vereenigde Staten en Engeland.** — De Britsche regeering heeft, volgens een V. D.-telegram, haar ambassadeur te Washington opdracht gegeven een overeenkomst met de Ver. Staten te teekenen voor de terugbetaling der oorlogsschulden, welke gedurende het z.g. Hoover-jaar zijn opgeschort. De opgeschorte betalingen moeten worden terugbetaald in tien jaarlijksche termijnen en worden verhoogd met 4% interest.
Het Amerikaansche departement van financiën deelt mede, dat alle zestien mogendheden, wier crediteur de Vereenigde Staten is, zich bereid verklaard hebben binnen veertien dagen officieel een overeenkomst te teekenen, waarin zij zich verplichten de door het Hoover-moratorium opgeschorte betaling van oorlogsschulden te hervatten. **(Vorig bericht blz. 142 G.)**
(Vor. ber. Amerik. crediet aan Engeland 289 H.)

C. **BELGIE. — De Regeeringsverklaring van het nieuwe kabinet-Renkin.** — De Nederlandsche tekst der regeeringsverklaring van het nieuwe kabinet-Renkin voor de Kamer en den Senaat luidt o.a. als volgt:
„De incidenten die zooeven hun oplossing hebben gekregen, wijzigen in geenen deele de algemeene regeeringspolitiek, zooals deze in de ministerieele verklaring van 11 Juni 1931 werd toegelicht.
Het kabinet dat vóór u verschijnt, zal de politiek van verzoening en van financieel herstel van het voorgaande ministerie voortzetten.
Het talenvraagstuk moet voor goed worden geregeld.
Wij hebben redenen om te gelooven dat de nieuwe teksten de rechten en de vrijheid, de belangen en zelfs de rechtmatige gevoeligheid van allen eerbiedigen.
In denzelfden geest willen wij het vraagstuk van het gebruik der talen in gerechtszaken regelen.
De regeering zal de buitenlandsche politiek van vrede en solidariteit voortzetten, waarvan de grondbeginselen in de ministerieele verklaring van 11 Juni 1931 werden vastgelegd.
België zal ook verder eerlijk medewerken aan een internationale overeenkomst tot beperking en tot vermindering van de bewapeningen, in de mate waarin onze veiligheid dit toelaat.
De afgevaardigden der regeering zullen niet een krachtsinspaning onverlet laten om aan België de vergoedingen te verzekeren waarop het recht heeft; zij zullen tevens uit al hun kracht medewerken aan de economische verstandhouding onder de volkeren, zonder welke geen terugkeer van welvaart en vertrouwen mogelijk is.
De geweldige verwarring welke de internationale economische betrekkingen ontzenuwt, beteekent een groot gevaar voor onzen landbouw, onzen handel en onze nijverheid. De omstandigheden verplichten de regeering aan de verschillende takken onzer voortbrenging alle gewenschte hulp te verleenen. Zij zal krachtdadig ingaan tegen het noodlottige stelsel van beperkingen en belemmeringen, dat de handelsverrichtingen hindert en de wereld verarmt.
De regeering zal er tevens naar streven onze afzetgebieden te vergrooten en de nationale markt te ontwikkelen. Bij het departement van Buitenlandsche Zaken werd onlangs een bestuur voor den binnenlandschen handel opgericht."
Na gewezen te hebben op den ernst van het financieele vraagstuk, zoowel voor de Schatkist als voor de belastingschuldigen en de noodzakelijkheid van een strengdoorgevoerde bezuinigingspolitiek, zegt de regeering dat zij de misbruiken op het gebied van ouderdomspensioenen en werkloozensteun wil beteugelen.
„De regeering zal, het begonnen werk voortzettende, trachten de normale markt van onze landbouwproducten, zoowel in den lande als in den vreemde te behouden.
De regeering bevestigt haar wil, den godsdienst- en schoolvrede te eerbiedigen, zooals deze door de bestaande wetten en administratieve rechtspraak werd vastgelegd. Zij zal de hand houden aan de bevordering van het openbaar onderwijs in alle graden.
Onze kolonie is zwaar getroffen door de prijsdaling der uitvoerproducten. Haar uitgaven zullen, zooals tot nu toe, streng worden beperkt, echter zonder het vervullen van onze zending in Afrika te schaden.
Wij zullen onverpoosd uitzien naar de middelen die geschikt zijn om de degelijk ingerichte koloniale ondernemingen te steunen en om de goede behandeling der inlanders en de eerbiediging van hun rechten te verzekeren."

D. **FRANKRIJK. — Invoerverbod op planten en bollen opgeheven.** — Een decreet is uitgevaardigd waarbij de invoer in Frankrijk van levende planten, bollen en knollen, afkomstig uit Nederland, weer is toegestaan. **(Vorig bericht blz. 338 B.)**

E. **IJSLAND. — Regeering afgetreden.** — De IJslandsche regeering, onder leiding van den in 1927 aan het bewind gekomen minister-president Vigfus Thorhallson, is afgetreden.

F. **GRIEKENLAND. — Regeering gevormd.** — Het nieuwe Grieksche kabinet is samengesteld. Papanastasioe zal de portefeuilles van Buitenlandsche Zaken en Oorlog waarnemen. Warwaressos behoudt financiën. **(Vorig bericht blz. 349 H.)**

G. **ENGELAND. — Wapen- en ammunitieleveringen aan Japan en China.** — In antwoord op eenige in het Lagerhuis gestelde vragen werd officieel medegedeeld, dat de wapen- en munitietransporten uit Engeland naar Japan en China in de maanden Februari, Maart en April '32 als volgt waren verdeeld: Naar Japan 240 stukken veldgeschut en machinegeweren en zes millioen machinegeweerpatronen; aan China 25 machinegeweren, 505.000 machinegeweerpatronen en 500.000 geweerpatronen.

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — Swadesji-beweging.** — Het resultaat van het onderzoek der studiecommissie van de Indonesische Volksuniversiteit te Soerabaja luidt tot afwijzing van Swadesji (het uitsluiten van het gebruik van goederen van uitheemschen oorsprong). **(Vorig bericht blz. 262 C.)**

I. **ITALIE. — Ambrosiana-bibliotheek.** — De groote en wereldberoemde bibliotheek Ambrosiana te Milaan zal dit jaar den 300sten sterfdag van haar stichter, Kardinaal Federigo Borromeo herdenken. Naast de Oxfordbibliotheek, welke sedert 1602 bestaat, was

de Ambrosiana de tweede bibliotheek in Europa, die voor het publiek bestemd was. Het gelukte Kardinaal Borromeo in betrekkelijk korten tijd ongeveer 15.000 Latijnsche, Grieksche, Arabische, Italiaansche, Syrische, Perzische, Hebreeuwsche, Koptische en Ethiopische handschriften te verzamelen, welke thans nog het meest waardevolle deel der bibliotheek uitmaken. Bovendien wist hij ongeveer 30.000 gedrukte stukken te verzamelen, waarbij zich zeer vele zeldzame exemplaren bevinden.

A. **JAPAN. — Nieuw kabinet samengesteld.** — Admiraal Saito heeft de onderhandelingen voor de samenstelling van het Nationale Japansche kabinet beëindigd. De Keizer heeft heden de benoeming van de volgende ministers bekrachtigd:
Admiraal Saito: Premier en Buitenlandsche Zaken.
Baron Yamamoto: Binnenlandsche Zaken.
Araki: Oorlog.
Takahashi: Financiën.
Admiraal Okada: Marine.
Koyama: Justitie.
Hatoyama: Opvoeding en Onderwijs.
Goto: Landbouw.
Minami: Verkeerswezen.
Nagai: Overzeesche aangelegenheden.
Baron Nakajima: Handel en Nijverheid.
Mitsoechi: Spoorwegen.

(Vorig bericht blz. 268 E.)

27 MEI 1932

B. **LITAUEN. — Directorium Simaitis.** — De president van het Litausche directorium, Simaitis, heeft den nieuwen gouverneur Gylys een schrijven gezonden, waarin hij mededeelt, dat het directorium met het oog op de verkiezingen in Memelland aftreedt.

(Vorig bericht blz. 343 F.)

C. **NEDERLAND. — Commissie voor de herziening der Handelsverdragen.** — Omtrent het doel, de werkwijze en de samenstelling van de Commissie voor de Herziening der Handelsverdragen geven wij de volgende toelichting.
Deze commissie is ingesteld in 1921 met de taak, de herziening der handelsverdragen, een destijds nieuw en urgent vraagstuk, voor te bereiden. De commissie bestaat uit ambtelijke en niet-ambtelijke leden. Ambtelijke leden zijn de hoofdambtenaren der betrokken Departementen, thans: Dr. J. A. Nederbragt, administrateur, Chef der Economische en Consulaire Directie van het Departement van Buitenlandsche Zaken, voorzitter; F. K. J. Heringa, administrateur, Chef der Afdeeling Handel en Nijverheid van het Departement van Economische Zaken en Arbeid; Dr. L. J. van der Waals, administrateur, Chef der 4e Afdeeling van het Departement van Koloniën; L. Meyers, administrateur, Chef van de Afdeeling Invoerrechten en Accijnzen van het Departement van Financiën; Ir. Th. J. Mansholt, waarnemend Directeur-Generaal van den Landbouw bij het Departement van Economische Zaken en Arbeid.
Niet-ambtelijk lid zijn: Dr. F. E. Posthuma, Voorzitter van den Nijverheidsraad; G. H. Crone, Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam; F. V. Valstar, Voorzitter van het Centraal Bureau van Groenten- en Fruitveilingen in Nederland; Dr. H. J. Lovink, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; Mr. V. G. G. M. Dubois, Directeur van de Coöperatieve Boerenleenbank te Eindhoven; W. A. Engelbrecht, voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam; Dr. J. L. F. van Essen, Secretaris. De commissie vergadert in den regel den eersten Donderdag van elke maand, in den voormiddag, aan het Departement van Buitenlandsche Zaken, welks Economische en Consulaire Directie, behalve met het voorzitterschap, ook met het secretariaat is belast.

D. **HERSTELVRAAGSTUK. — Recapitulatie van 15 Januari 1932—14 Mei 1932.** — Beschouwing van Mussolini (173 B.). Amerika wenscht geen verlenging van moratorium (176 L.). Duitschland (177 B.). Herstelconferentie uitgesteld (178 N.). Sir Josiah Stamp tegen de herstelbetalingen (180 L.). Neville Chamberlain (200 H.). Uitstel der conferentie tot 1 Juni 1932 (213 C.). Meening van den Amerikaanschen Ambassadeur te Berlijn (273 K.). Tardieu over de Duitsche schuldbetalingen (277 I.). Dr. Brüning over herstelbetalingen (338 D.). Spoorwegarbeidersorganisaties in de Ver. Staten stellen een moratorium van 25 jaar voor (341 C.).

(Vorige Recapitulatie 171 D.)

E. **NEDERLAND. — Vereeniging tot bestudeering van de planhuishouding in de Sovjet Unie.** — Dezer dagen is te Amsterdam opgericht de „Vereeniging tot bestudeering van de planhuishouding in de Sovjet Unie" welke zich de systematische bestudeering van de gebeurtenissen en verschijnselen in de Sovjet Unie ten doel stelt voor zoover deze verband houden met den opbouw aldaar van een stelsel van planmatige behoeftenbevrediging. Leden der vereeniging zijn allereerst de oprichters en voorts zij die tot aanvaarding van het lidmaatschap worden uitgenoodigd. Het aantal leden bedraagt thans 35, voor het meerendeel beoefenaren van economische wetenschappen en vooraanstaande personen uit de economische practijk. Uit die leden zijn voorloopig een zevental sub-commissies gevormd, die zich elk met bepaalde onderdeelen zullen bezighouden. In het bestuur hebben zitting: prof. dr. H. Frijda, voorzitter; ir. A. Plate; prof. dr. N. W. Posthumus; prof. dr. S. R. Steinmetz; prof. dr. J. A. Veraart; dr. F. M. Wibaut; dr. W. M. Holtrop; en dr. J. Tinbergen. Het secretariaat der vereeniging is gevestigd Heerengracht 220, A'dam.

F. **NEDERLAND. — Representatie van de Nederlandsche Pers.** — De Besturen der Vereenigingen „De Nederlandsche Dagbladpers", de „Nederlandsche Journalisten Kring", de „Katholieke Nederlandsche Dagbladpers" en „De Nederlandsche Roomsch-Katholieke Journalisten-Vereeniging" verzoeken ons mede te deelen, dat men zich voor de representatie van de Nederlandsche Pers in haar geheel en als zoodanig in den vervolge kan wenden tot de „Representatie-Commissie van de Nederlandsche Pers", tot welker instelling door de vier genoemde vereenigingen gezamenlijk besloten is, en waarin vertegenwoordigers van al die vereenigingen zitting hebben.
Het secretariaat der Representatie-Commissie is gevestigd ten huize van den Secretaris van den Ned. Journalisten Kring, den heer G. Polak Daniëls, Schietbaanstraat 15, Den Haag.

G. **NEDERLAND. — Mr. J. T. Linthorst Homan overleden.** — Op 58-jarigen leeftijd is te Havelte overleden mr. J. T. Linthorst Homan, oud-Commissaris der Koningin in de provincie Drente.

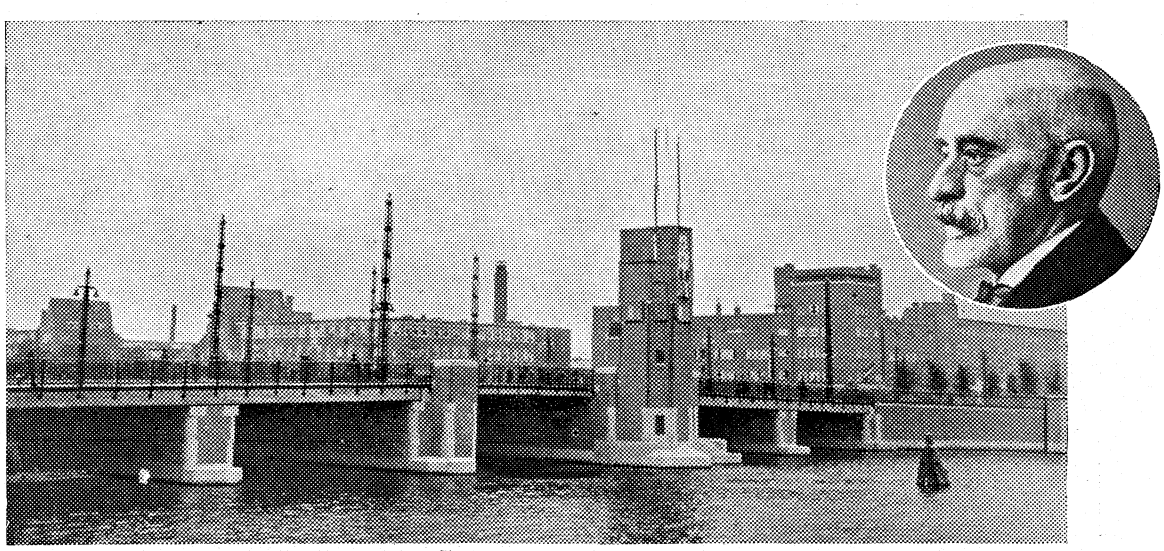
H. **HERSTELVRAAGSTUK. — Duitschland vraagt om verlenging van het crediet en verlaging van den rentevoet.** — Het crediet van 90 millioen dollar, dat in gelijke deelen aan de Duitsche Rijksbank was verstrekt door de Bank van Frankrijk, de Bank van Engeland, de Amerikaansche Federal Reserve Bank en de Bank voor Internationale Betalingen te Genève, zal op 4 Juni a.s. vervallen. De Rijksbank heeft thans verzocht het crediet te willen verlengen, doch den rentevoet te willen verlagen van 6 op 5%. Twee maanden geleden is de rentevoet reeds verlaagd van 8 op 6%.
De Bank van Frankrijk deelt thans mede, dat zij in de komende week een beslissing zal nemen. Het is niet uitgesloten dat zij als tegenprestatie voor de vermindering van den rentevoet terugbetaling van een gedeelte van het crediet zal eischen. **(338 D.)**

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Kwalitatieve ontwapening.** — In de commissie inzake chemische en bacteriologische oorlogsmiddelen is door een subcommissie den tekst uitgewerkt voor behandeling in de geheele commissie, waarbij de volgende wapenen als uitgesproken aanvalswapenen worden verklaard, zoomede als een bedreiging voor de burgerbevolking en voor de nationale verdediging. Als zoodanig zullen zij voorgesteld worden voor de kwalitatieve ontwapening.
1. alle brandmiddelen;
2. alle apparaten en substanties welke door middel van vuur verwoestend kunnen werken.
Uitgezonderd worden evenwel die oorlogsmaterialen, welke als neven-werking vuur voortbrengen, zoomede de pyrotechnische wapenen, zooals raketten, luchtgranaten e.d. Deze wapenen zullen niet als aanvalswapenen worden beschouwd. De vertegenwoordigers der Engelsche en Australische regeering maakten op dezen tekst een algemeene reserve, aangezien de houding hunner regeeringen nog niet bekend is.
De Engelsche vertegenwoordiger stelde de vraag of technische brandwapenen, die voor het afweren van luchtaanvallen worden gebruikt, als aanvalswapenen moeten worden beschouwd. **(Vor. ber. blz. 343 B.)**

B. **THEE. — Vereeniging voor de Theecultuur in Ned.-Indië.** — Te Amsterdam werd op 9 Mei '32 een buitengewone ledenvergadering gehouden van de Vereeniging voor de Theecultuur in Ned.-Indië; daarin werd besproken de huidige positie, waarin de Ned.-Indische theecultuur is komen te verkeeren, ten gevolge van de recente invoering in Engeland van een preferentieel recht van 2 d. op Britsche thee en 4 d. op andere inclusief Ned.-Indische thee, hetgeen derhalve practisch neerkomt op een extra recht op Java/Sumatrathee van 2 d. per Engelsch pond of bij de tegenwoordige prijzen 30 à 50% ad valorem. Deze heffing is van enorme beteekenis, daar Ned.-Indië de laatste jaren ca. 70,000,000 h. K.G. thee op de Londensche veilingen verkocht. Op de laatst gehouden veiling na de invoering van het preferentieel recht bracht de Ned.-Indische thee circa 7 cts. per h. K.G. minder op dan daarvoor, zoodat de afzet van een groot gedeelte der Ned.-Indische thee bij de toch reeds onder den kostprijs liggende opbrengstprijzen nu in Engeland vrijwel onmogelijk wordt.
De vraag, of Australië het voorbeeld van Engeland zal volgen en eveneens den invoer van Ned.-Indische thee zal gaan belemmeren, werd door de vergadering voor de Ned.-Indische theecultuur van overwegend belang geacht. Het is bekend, dat in de in Juli '32 te Ottawa te houden rijksconferentie van Engelsche zijde krachtig bij Australië op het nemen van dergelijke maatregelen zal worden aangedrongen.
De vergadering bleek eenstemmig van meening, dat het van het grootste belang is, dat zoowel hier te lande alsook in Indië eendrachtiglijk en onverwijld krachtige pogingen zouden worden gedaan om dit te verhoeden. De mogelijkheid daartoe werd niet uitgesloten geacht.
De Ned.-Indische regeering zou de aandacht der Australische regeering er op moeten vestigen, dat Ned.-Indië onmogelijk zou kunnen voortgaan om op groote schaal Australische producten als meel, boter, enz., enz. te koopen, wanneer Australië zijnerzijds niet aan Ned.-Indië zou toestaan vrijelijk zijn producten te leveren.
Het bestuur zal onverwijld de noodige stappen in die richting doen.
Het werd sterk betreurd, dat de Nederlandsche regeering nog altijd op thee een onveranderd invoerrecht heft, dat thans neerkomt op ruim 100% ad valorem. Waar de Ned.-Indische theecultuur alle krachten moet inspannen om het door de heffing van de Britsche preferentieele rechten sterk beperkte afzetgebied elders terug te winnen, ook in Nederland, is de heffing van het enorme recht op Ned.-Indische thee in Nederland verkeerd, daar het de vergrooting van het verbruik tegenwerkt. Terwijl thans vele bedrijfstakken steun van regeeringswege ontvangen, vergroot de Nederlandsche regeering door onveranderde handhaving van het recht, dateerende uit den tijd van aanzienlijk hoogere prijzen, de reeds bijna onoverkomenlijke moeilijkheden van een der belangrijkste Indische bedrijfstakken in ernstige mate. Dit werd als een zeer schrille tegenstelling gevoeld. Het is noodzakelijk, dat de regeering de belangen van de Ned.-Indische landbouwers evenzeer behartigd als die der Hollandsche. (De Indische Mercuur)
(V. b. Ned.- Oost-Indië: Invoer in Engeland 261 D.)

28 MEI 1932

C. **NEDERLAND. — Handel met Duitschland.** — De Duitsch-Nederlandsche onderhandelingen te Berlijn, die ten doel hadden verbetering in de Duitsche deviezen-regeling met Holland en in onze exportmogelijkheden met Duitschland te brengen, hebben geen resultaat gehad. **(V. b. Nederland: Boycot 322 H.)**

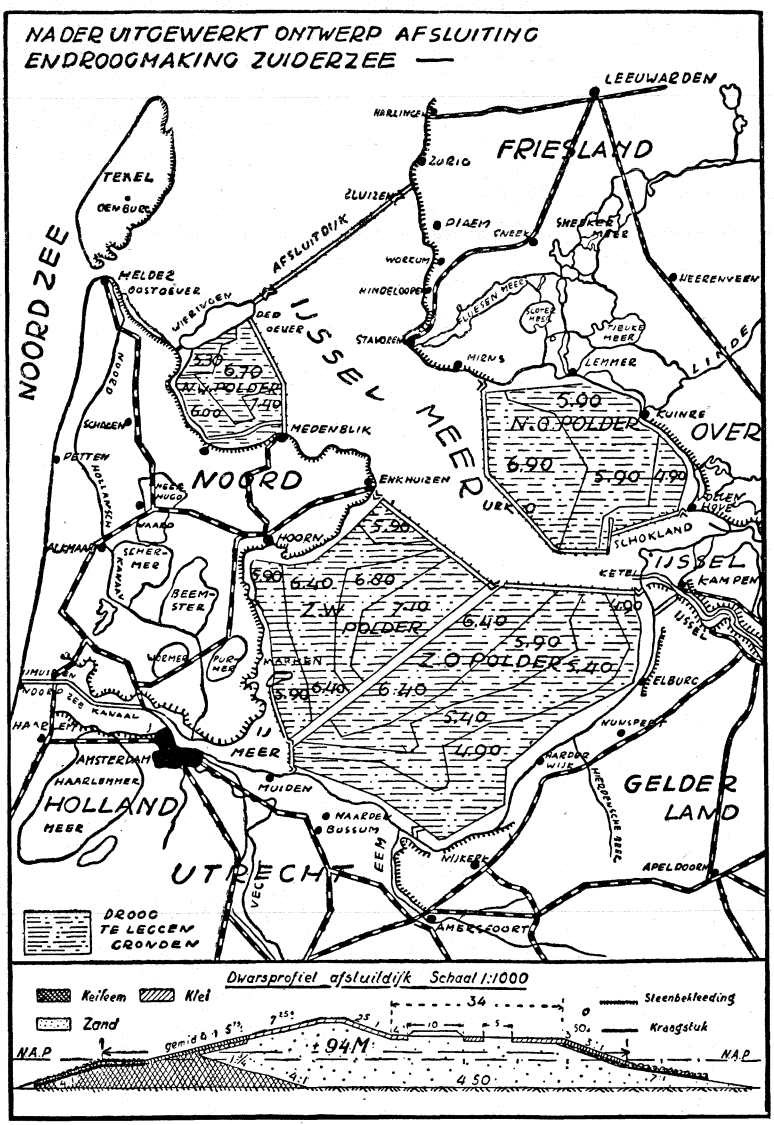

Berlagebrug te Amsterdam.

D. **AMSTERDAM. — Opening van de Berlagebrug.** — De nieuwe Berlagebrug, die een directe verbinding tusschen Oost en West buiten het stadscentrum van Amsterdam tot stand brengt, is op 28 Mei 1932 officieel voor het verkeer in gebruik gesteld. Deze brug is ontworpen en voltooid door onzen grooten Nederlandschen bouwmeester, dr. H. P. Berlage.

A. **ZUIDERZEEWERKEN. — Afsluiting en drooglegging van de Zuiderzee.** — Voor de werken tot afsluiting en droogleggíng van de Zuiderzee, waarvan de afsluiting op 28 Mei '32 te 1 u. 2 min. 's namiddags voltooid is, zijn een aantal wetten afgekondigd, Koninklijke Besluiten verschenen, commissies ingesteld, enz. De belangrijkste data volgen hieronder:

14 Juni 1918: Afkondiging van de wet tot afsluiting van de Zuiderzee van de Noordhollandsche kust af over Wieringen naar de Friesche kust bij Piaam (later gewijzigd in Zurig).

Zuiderzeewerken.

4 Juli 1918: Koninklijk Besluit tot instelling van de staatscommissie onder voorzitterschap van Prof. dr. H. A. Lorentz, aan welke wordt opgedragen te onderzoeken in hoeverre als gevolg van de afsluiting van de Zuiderzee hoogwaterstanden te verwachten zijn, welke commissie in September 1926 rapport uitbracht.

16 Juli 1918: Koninklijk Besluit tot instelling van den Zuiderzeeraad onder voorzitterschap van Dr. ir. C. Lely, die na zijn overlijden op 22 Januari 1929, op 11 Maart van dat jaar werd opgevolgd door dr. H. Colijn.

20 December 1918: Afkondiging van de wet tot instelling van een Fonds ten behoeve van de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee (Zuiderzeefonds).

1 Mei 1919: Instelling van den Dienst der Zuiderzeewerken.

7 October 1921: Indiening van een wetsontwerp — dat bij ministerieel schrijven van 6 Februari 1923 na verkregen machtiging van de Kroon werd ingetrokken — strekkende tot vermindering van de jaarlijksche bijdrage ten laste van de Staatsbegrooting van 2 millioen aan het Zuiderzeefonds. (Uitvoering van de Zuiderzeewerken in de eerstvolgende vier jaren in gematigd tempo in verband met den toestand van 's lands financiën.)

11 Augustus 1922: Instelling van de Commissie onder voorzitterschap van dr. H. J. Lovink, aan welke werd opgedragen een hernieuwd onderzoek in te stellen naar de baten, welke van de afsluiting en droogmaking der Zuiderzee mochten worden verwacht. Het rapport dezer commissie werd op 25 Juni 1924 aan den Minister van Waterstaat uitgebracht.

27 Mei 1925: Indiening van twee wetsontwerpen bevattende voorstellen ter bespoediging van de uitvoering der Zuiderzeewerken, welke wetten op 24 Maart 1926 door de Tweede Kamer en op 21 Mei 1926 door de Eerste Kamer werden aangenomen en op 25 Mei 1926 werden afgekondigd. Volgens deze wetten zou de groote afsluitdijk in 1933 gereed zijn.

29 Juni 1925: Afkondiging van de Zuiderzeesteunwet (later gewijzigd). Afkondiging van de wet inzake voorzieningen ten behoeve van de landsverdediging in verband met de afsluiting der Zuiderzee.

30 Juli 1926: Wet inzake de indeeling van het gebied der Zuiderzeewerken bij de gemeenten Helder, Anna Paulowna en Wieringen aan de Noordhollandsche kust en bij Wonseradeel aan de Friesche kust.

24 December 1926: Instelling van de commissie onder voorzitterschap van mr. G. Vissering ter bestudeering van de wijze van uitgifte der Zuiderzeegronden, welke commissie op 24 Maart 1930 rapport aan den Minister van Waterstaat uitbracht.

7 Januari 1927: Instelling van een commissie van advies omtrent landbouw-technische aangelegenheden betreffende den proefpolder bij Andijk, onder voorzitterschap van dr. H. J. Lovink.

24 Mei 1928: Afkondiging van de wet tot indeeling van de Wieringermeer bij Medemblik, Barsingerhorn en Winkel, voorzoover nog geen indeeling bij Wieringen heeft plaats gehad.

De eerste overeenkomst in verband met de uitvoering der Zuiderzeewerken kwam op 15 October 1919 tot stand en betrof het maken van droogplaatsen voor klei op het Schapenland, enz. te Stavoren, welk werk werd uitgevoerd door den heer J. de Vries, aannemer te Den Helder.

Op 29 Juni 1920 te 12.05 uur werd in het profiel van den beteugelingsdam door de kleine geul in het Amsteldiep de eerste bak grond gestort, waarmede de werkzaamheden tot afsluiting van de Zuiderzee

(eerst den dijk tusschen Noord-Holland en Wieringen door het Amsteldiep) werden begonnen.
Op 31 Juli 1924 des avonds te 8 uur had de sluiting van den dijk door het Amsteldiep plaats.
Op 12 December 1924 was het dijklichaam gereed, doch doordat verzakkingen optraden, moest de dijk opnieuw worden opgespoten. De tweede oplevering geschiedde op 28 December 1925.
De Maatschappij tot Uitvoering der Zuiderzeewerken (M.U.Z.) werd opgericht op 27 Juli 1926.
Op 4 September 1926 werd met de M.U.Z. een overeenkomst gesloten betreffende de uitvoering van de werken tot afsluiting van de Zuiderzee en indijking van de Wieringermeer.
In 1927 werden de fundeeringen gemaakt voor de westelijke sluizen aan de Oostzijde van Wieringen en de omringdijk voor de sluisput op het Kornwerderzand. In 1928 kwam het eerste deel van den grooten afsluitdijk, het ongeveer 3,5 K.M. lange vak van het Kornwerderzand naar de Friesche kust gereed. Met den aanleg van den dijk van den proefpolder bij Andijk werd in Augustus 1926 aangevangen. In Augustus 1927 was de proefpolder drooggemalen en kon met proefnemingen worden begonnen.
In 1927 werd aangevangen met den bouw van den ongeveer 18 K.M. langen dijk Wieringen—Medemblik tot afsluiting van de Wieringermeer. Op 27 Juli 1929 was de dijk Wieringen—Medemblik voltooid en kon met het droogmalen worden begonnen. De beide gemalen bij Medemblik en den Oever werden op 10 Februari 1930 in werking gesteld en in Augustus van datzelfde jaar was de Wieringermeer „droog".
Op 7 September 1930 werd het eerste koolzaad in den Wieringermeerpolder gezaaid.
De werkhaven bij Den Oever werd op 12 Juni 1922 opgeleverd.
Op 1 Januari 1930 werd ingesteld de dienst voor het in cultuur brengen van den Wieringermeerpolder.
Van den afsluitdijk tusschen Wieringen en de Friesche kust werden voltooid:
in 1929: 3500 Meter nabij de Friesche kust, 2000 M. op het Breezand en 1100 Meter nabij Den Oever. (Gedeeltelijk waren deze dijksvakken reeds in 1928 gereed.);
in 1930: 3500 Meter ten Oosten van het dijksvak op het Breezand, 2700 Meter ten Westen daarvan, 1900 Meter ten Westen van de Vlieter en 700 Meter ten Oosten van Den Oever in aansluiting aan het reeds vroeger gereed gekomen gedeelte;
in 1931: 4760 Meter tusschen het Kornwerderzand en het dijksvak op het Breezand met inbegrip der Middelgronden, 4070 Meter ten Oosten van de Vlieter, aansluitend aan het dijksvak op het Breezand;
in 1932: 2700 Meter ten Oosten van Den Oever (De Vlieter).
De eerste Directeur-Generaal van de Zuiderzeewerken was dr. ir. H. Wortman, opgevolgd door den tegenwoordigen directeur-generaal ir. V. J. P. de Blocq van Kuffeler.
Gedurende den laatsten tijd berustte de dagelijksche leiding van de uitvoering der werken tot sluiting van de Vlieter in handen van ir. J. C. N. Ringeling.
Het afsluitingswerk is voltooid in elf jaren, 334 dagen en 57 minuten. **(Vorig bericht blz. 321 G.)**

A. **ENGELAND. — Intern. Congres van Gemeentebesturen.** — Op het te Londen gehouden congres van gemeentelijke autoriteiten zeide dr. F. M. Wibaut o.a. dat de plaatselijke vrijheid het bolwerk is van goed plaatselijk bestuur. Dit wilde niet zeggen, dat de spreker niet de noodzakelijkheid van hooger toezicht erkende. Versterking van het contrôle-apparaat, vooral in crisistijd, kan niet worden gemist.

B. **HOOVER-PLAN. — Terugbetaling der schulden.** — De Duitsche ambassadeur von Prittwitz heeft in het ministerie van Financiën te Washington de schuldbekentenissen geteekend voor de door het moratoriumjaar uitgestelde bedragen, groot 6 millioen dollar. De schulden moeten binnen 10 jaar worden terugbetaald. Finland, Griekenland, Italië en Hongarije hebben eveneens een dergelijk accoord onderteekend. De overige landen zullen in den loop van de volgende week onderteekenen. **(Vor. ber. blz. 354 B.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Steagall-Bill aangenomen.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft op 28 Mei '32 de Steagall-Bill (niet te verwarren met de Glass-Steagall-bill) aangenomen. Dit wetsontwerp betreft het scheppen van een veiligheidsfonds, dat gevormd moet worden uit overschotten van de Federal Reserve Banken van het departement van Financiën en van de nationale banken. Het fonds moet minstens 500 millioen dollar bedragen en zal een garantie vormen voor de deposito's van de deelnemende banken.
Het Huis van Afgevaardigden heeft dit voorstel uitgebreid tot de particuliere banken, onder voorwaarde, dat deze banken met een overeenkomstig bedrag aan het fonds participeeren. Verder moeten de particuliere banken zich in gezonde positie bevinden, hetgeen zal worden vastgesteld door de contrôle-instanties van den Staat.

D. **LUCHTVAART. — Auto-giro, type-de la Cierva.** Op 27 Mei is de auto-giro, het z.g. molenwiekenvliegtuig, type-de la Cierva, bestuurd door den bekenden uitvinder, den Spaanschen markies de la Cierva zelf, op Schiphol geland, komende uit Engeland.

E. **DUITSCHLAND. — Rede van Dr. Brüning op het jaarlijksch banket van de Vereeniging der buitenlandsche pers.** — De vereeniging der buitenlandsche pers heeft op 28 Mei '32 te Berlijn haar jaarlijksch banket gehouden. Aanwezig waren o.m. rijkskanselier dr. Brüning en de rijksministers dr. Dietrich, dr. Joel, Treviranus, dr. Stegerwald en dr. Schiele; voorts de onderstaatssecretarissen dr. von Bülow, dr. Pünder en dr. Weismann, Rijksbankpresident dr. Luther, de directeur-generaal der rijksspoorwegen dr. Dorpmüller en de chef der Rijksmarine, admiraal Räder. Verder het corps diplomatique en een groot aantal andere vooraanstaande persoonlijkheden.
Na de openingstoespraak van den voorzitter kreeg de pauselijke nuntius, mgr. Orsenigo, het woord, die er op wees, dat de internationale situatie sedert het banket van verleden jaar geen verbetering heeft ondergaan.
Vervolgens hield rijkskanselier dr. Brüning een rede over de voornaamste problemen der Duitsche binnenlandsche politiek. Het fundamenteele probleem, aldus spreker, dat ons letterlijk dag en nacht bezig houdt, is dat der werkloosheid, dezen nieuwen geesel der menschheid, doch vooral voor Duitschland van speciaal belang. Van de zes millioen werkloozen, die het Duitsche rijk telt, zijn er twee millioen jonger dan 25 jaar en van deze twee millioen weer één millioen jonger dan 21 jaar. Een millioen jonge menschen, die hun geheele leven nog vóór zich hebben, zijn door een wreede, in haar oorzaken niet begrepen storing in de functionneering van ons moderne economisch organisme, gedoemd, zich als overtollige, nuttelooze leden der gemeenschap te beschouwen. In hen groeit een radicalisme, dat slechts van den ondergang en de vernietiging van ons huidige systeem verbetering verwacht.
Vroeger vreesde men, dat de levensmiddelenproductie geen gelijken tred met het snel groeiende bevolkingstal der wereld zou kunnen houden. Thans echter zien wij, vooral als gevolg van de vorderingen der scheikunde en techniek, hoe de grondstoffen produceerende landen bezwijken onder den last hunner producten, daar de andere landen der wereld wegens het ontbreken van koop- en consumptiekracht niet in staat

zijn, de grondstoffen, zelfs tegen belachelijk lage prijzen, af te nemen. De kern van het probleem is niet langer gelegen in een gebrek aan levensmiddelen en evenmin in de voorziening der bevolking met levensmiddelen, doch in de werkverschaffing en het aan den man brengen van de resultaten van dezen arbeid.
De rijksregeering zou reeds lang veel grooter sommen voor productieve werkverschaffing hebben uitgetrokken, wanneer zij over het noodige geld had beschikt. Tegen de verleiding, op kunstmatige en dus destructieve wijze gelden beschikbaar te stellen, heeft zij zich echter standvastig geweerd. Zulk een middel zou tot een onophoudelijke waardevermindering van het betaalmiddel leiden. Een tweede inflatie zou het Duitsche volk echter niet kunnen doorstaan. Er rest ons dus slechts andere wegen in te slaan, om, zonder tot inflatie onze toevlucht te nemen, den werkloozen arbeid te verschaffen. Het is een probleem, dat veel weg heeft van de kwadratuur van den cirkel.
Wij zullen echter niets onbeproefd laten, onze werkloozen, of althans een deel van hen, uit hun huidige situatie te bevrijden. Speciaal komen daarbij voor ons kolonisatie en vrijwillige arbeidsdienst in aanmerking.
Maar één ding mag niet uit het oog worden verloren. Duitschland kan dit voor het land beslissende probleem niet alleen tot oplossing brengen. Slechts door gemeenschappelijke actie kan de wereld van den geesel der werkloosheid en van de economische crisis worden bevrijd. Vóór alles moet het vertrouwen worden hersteld, hetgeen slechts kan geschieden, wanneer de bekende politieke kwesties tot oplossing worden gebracht. Wanneer het gezegde waar is, dat er wèl ongelukkige overwonnenen, doch geen gelukkige overwinnaars zijn, dan hebben allen gelijkelijk den plicht, naar herstel van het vertrouwen te streven. Ik ben er van overtuigd, dat de pers, die terecht de grootste mogendheid ter wereld wordt genoemd, hieraan haar volle medewerking zal verleenen.

A. **BELGIE. — Loonsverlaging der mijnwerkers.** — Het congres der Belgische mijnwerkers heeft besloten de voorstellen tot verlaging van de loonen der mijnwerkers met 5 procent te aanvaarden. Er werd voorts een resolutie aangenomen voor socialisatie van de kolenmijnen. **(Vorig bericht blz. 93 A.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Zegelrecht op bankchèques.** — De Senaat heeft een voorstel tot heffing van een zegelrecht op bankchèques van 2 dollarcent goedgekeurd. De opbrengst van dezen maatregel wordt geschat op 95 millioen dollar.

C. **EGYPTE. — Hernieuwde actie der Wafdisten tegen Engelsch Nijlproject.** — De nationalistische organisatie der Wafdisten is een nieuwe actie begonnen tegen het voorstel der Egyptische regeering om Engeland de noodige concessies te geven voor de uitvoering van den Gebel Aulia-dam in den Nijl. In een manifest valt de Wafdpartij zoowel de Egyptische regeering als de regeering van Groot-Brittannië aan. De laatste wordt ervan beschuldigd, het kabinet-Sidky Pasja te hebben gedwongen het project bij het Egyptische parlement door te drijven. Groot-Brittannië krijgt door de serviliteit van de Egyptische regeering een middel in handen om Egypte volkomen in bedwang te houden omdat Engeland met behulp van den nieuwen stuwdam den watertoevoer van den Nijl en daardoor de irrigatie van het grootste gedeelte van Egypte kan regelen.

29 MEI 1932

D. **NEDERLAND. — 15 bruggen aanbesteed voor Zuiderzeewerken.** — Aan de N.V. Christiani en Nielson's Gewapend Beton Maatschappij te 's-Gravenhage, is door de directie der Zuiderzeewerken het maken van vijftien bruggen in den Wieringermeerpolder opgedragen. **(Vorig bericht blz. 357 A.)**

E. **PORTUGAL. — Nieuwe ontwerp-constitutie.** — Ter gelegenheid van den zesden verjaardag van het dictatorschap van generaal Carmona is op 29 Mei '32 de nieuwe ontwerpconstitutie gepubliceerd als grondslag voor openbare discussie. De voornaamste bepalingen der nieuwe grondwet zijn, dat de president der republiek gekozen wordt voor een ambtsperiode van zeven jaar. De Staatsraad bestaat uit tien leden die tezamen de regeering vormen. De nationale vergadering bestaat uit negentig leden die voor een periode van vier jaar worden gekozen. Zij zal worden bijgestaan door een Kamer die is samengesteld uit deskundigen op verschillend gebied, die de nationale vergadering van advies zullen dienen.
(Na de afzetting van koning Emanuel van Saksen-Coburg in October 1910 werd in Juni 1911 de republiek Portugal uitgeroepen, gebaseerd op een grondwet. In Mei 1926 had een militaire revolutie plaats, onder leiding van generaal Gomes. President Machado werd verjaagd en Gomes riep zichzelf uit als dictator. Binnen een maand moest hij echter plaats maken voor den tegenwoordigen president-dictator Carmona. Generaal Carmona was zeer populair, wat hij niet in het minst te danken had aan de gunstige resultaten van de maatregelen, genomen door prof. Salazar, een financieel deskundige, die minister van financiën was en „de officieuse dictator van Portugal" werd genoemd. Het gelukte Carmona zich steeds te blijven handhaven, al was het dikwijls op een hardhandige wijze, ofschoon bekend was, dat hij streefde naar herstel van den constitutioneelen toestand. De rust in Portugal schijnt na 6 jaren bestuur van Carmona thans in zooverre verzekerd te zijn, dat er sprake van herstel van de constitutie is.) (Alg. Handelsblad)

F. **VOETBAL. — Nederland—Tsjecho-Slowakije.** — Het Nederlandsche oranje-team heeft op 29 Mei '32 in het stadion te Amsterdam een eervolle nederlaag tegen een nationaal Tsjechisch prof. elftal geleden, dat, zooals vermeld wordt, die zegepraal door zijn betere techniek ten volle verdiende. **(Vor. ber. 333 H.)**

G. **DUITSCHLAND. — Resultaat der verkiezing voor den staat Oldenburg.** — De samenstelling van den nieuwen Oldenburgschen Landdag zal er op grond van de officieele berekening als volgt uitzien:

	Nieuw.	Oud.
D. N. V. P.	2	(2)
S. P. D.	9	(11)
Communisten	2	(3)
Nationale Vereeniging	0	
Staatspartij	1	(1)
Landvolk	1	(1)
Nat.-soc. Partij	24	(19)
Centrum	7	(9)

De vermindering van het aantal mandaten staat in verband met den veranderden kiesdeeler.

30 MEI 1932

H. **DUITSCHLAND. — Kabinet-Brüning afgetreden.** — Rijkskanselier dr. Brüning heeft bij het onderhoud, dat hij op 30 Mei '32 met den rijkspresident Von Hindenburg had, het ontslag van het kabinet aangeboden. President Von Hindenburg heeft het ontslag aanvaard. De rijkspresident heeft de afgetreden regeering belast met de afwikkeling der loopende aangelegenheden.
Dr. Brüning en de leden van het kabinet die bijeen waren, weigerden om de reactionnaire maatregelen te nemen, die de Rijkspresident wenscht. Dr. Brüning zal tevens weigeren, een nieuw kabinet te vormen en in een nieuw kabinet den ministerszetel van Buitenlandsche Zaken in te nemen. **(Vor. ber. 340 C.)**

A. **FRANKRIJK. — Herriot over de toekomstige politiek van Frankrijk.** — Herriot, de aanstaande minister-president, schrijft in het te Lyon verschijnend blad Démocrate, dat de toestand in Duitschland er zeer dreigend uitziet. Het is niet onmogelijk, dat de Hitlerianen het centrum van hun organisatie en hun politieke activiteit verplaatst hebben naar Danzig. Er wordt opgeruid tegen Polen, alsof men op een goeden dag een actie tegen den corridor wilde ondernemen. De begrooting van het Duitsche rijk bevindt zich in slechte conditie. Desondanks eischt de rijksweerminister credieten voor den bouw van een pantserkruiser C. De Duitsche legeruitgaven van 1932 moeten zeer nauwkeurig worden gecontroleerd. Eveneens is het noodzakelijk, de wegen van generaal von Schleicher te volgen. De laatste redevoeringen van den rijkskanselier zijn niet van dien aard, dat zij de taak van de onderhandelaars te Lausanne vergemakkelijken. De publicatie van de aanteekeningen van Stresemann geeft veel te denken. Duitschland beklaagt zich voortdurend. Het is echter van belang te bedenken, dat de belastingdruk in Frankrijk 48 dollar en in Duitschland slechts 35 dollar per hoofd bedraagt. De toestand van Frankrijk wordt van dag tot dag ernstiger. Men moet derhalve waakzamer zijn dan ooit.

B. **ENGELAND. — MacDonald en de Conferentie van Lausanne.** — MacDonald, die te Lossiemouth verblijf houdt, heeft aan een correspondent van de Daily Mail gezegd, dat de conferentie van Lausanne niet alleen het vraagstuk van het herstel en van de oorlogsschulden zal moeten behandelen, maar ook ernstige aandacht zal moeten wijden aan het vraagstuk van den achteruitgang van den internationalen handel. MacDonald verklaarde, zelf naar Genève te willen gaan, omdat daar besluiten zullen worden genomen die beslissend zijn voor de toekomstige economische positie, niet alleen van Engeland, maar van de heele wereld. De correspondent van de Daily Mail meent dat deze houding van MacDonald misschien een heel ander karakter zal geven aan de conferentie en dat het zelfs denkbaar ware dat Amerika er aan ging meedoen.

C. **OOSTENRIJK. — Regeeringsverklaring van Dolfuss.** — In de regeeringsverklaring van het nieuwe kabinet-Dolfuss, zeide de Bondskanselier o.a.:
Daar Oostenrijk met geduld en goeden wil alleen aan zijn buitenlandsche verplichtingen niet kan voldoen, staan wij in deze dagen voor de beslissing omtrent het blokkeeren van deviezen voor de betaling van buitenlandsche schulden. Wij koesteren de gerechtvaardigde hoop, dat de resultaten der tegen 30 Mei a.s. belegde zitting der door den Volkenbondsraad ingestelde gemeende commissie verlichting in de vervulling van onze plichten tegenover de buitenlandsche schuldeischers alsook tegenover ons eigen economisch leven zullen medebrengen.
Elke vertraging moet onherstelbare schade niet alleen voor Oostenrijk, maar ook voor de belanghebbende staten en het aanzien van den Volkenbond ten gevolge hebben. De regeering zou zich anders binnen korten tijd genoodzaakt zien drastische maatregelen te nemen om zichzelf te helpen.
Tot saneering van het economische leven en het herstel van het vertrouwen in binnen- en buitenland behoort in de eerste plaats het volgende:
1. De verklaring, dat de regeering vastbesloten is nimmer over te gaan tot het misbruiken der bankbiljettenpers en dat zij alles zal doen om de Nationale Bank den noodzakelijken deviezenvoorraad te garandeeren.
2. Onvoorwaardelijke handhaving van het evenwicht der begrooting.
3. De handelspolitiek zal en moet het in evenwicht brengen der betalingsbalans en voor zoover mogelijk van de handelsbalans ten doel hebben. **(V. b. 348 E.)**

31 MEI 1932

D. **DUITSCHLAND. — Persuitlatingen over Brünings aftreden. — Engeland:** De „Times" schrijft: Dr. Brüning heeft zijn ambt gedurende twee jaren met een vastberadenheid en bekwaamheid gevoerd, welke hem een plaats verschaffen onder de beste staatslieden van Europa.
De „Financial News" betreurt het aftreden van Brüning zeer. Brüning was een krachtige persoon, onder wiens leiding Duitschland in staat was den storm te boven te komen.
De „Daily Herald" geeft uiting aan de vrees dat door de gebeurtenissen in Duitschland een voorwendsel zal worden gevonden om de conferentie van Lausanne uit te stellen.
Frankrijk: Het „Journal" betreurt het, dat de politieke toestand in Duitschland zich zoo ontwikkeld heeft en juist nu Frankrijk zich gereed maakt naar Lausanne te gaan.
De „Petit Parisien" verklaart: Van het Duitsche standpunt uit zou het beter geweest zijn, indien Brüning minstens tot aan de conferentie van Lausanne gebleven was, aangezien de Rijkskanselier Duitschlands situatie wist te maskeeren.
Nu is de sluier echter afgevallen en van internationaal standpunt bezien, is het wellicht beter, dat men de dingen kan zien, zooals zij werkelijk zijn.
De socialistische „Populaire" schrijft: Hitler wacht zijn uur af. Voor hem is het komende ministerie slechts een overgangskabinet. Doch hoe het ook zij: „Droeve dagen wachten Duitschland". De laatste republikeinsche regeering heeft afgedaan.
De nationalistische „Figaro" schrijft: Men beleeft in Duitschland de terugkeer tot den vooroorlogstijd.
Een nieuwe politiek begint; de geest van de Jonkers en van de militaire elementen begint opnieuw te regeeren.

E. **PAUS PIUS XI 75 JAAR.** — Pius XI viert heden zijn 75sten verjaardag. Achille Ratti, aldus zijn doopnaam, werd den 31sten Mei 1857 te Desio in Lombardije geboren. In 1879 werd hij tot priester gewijd en spoedig daarna werd hij benoemd tot leeraar aan het Petrus Seminarium te Milaan. Twintig jaren werkte hij aan de Ambrosiaansche Bibliotheek en oogstte weldra zeer veel roem voor zijn wetenschappelijken arbeid.
Paus Pius X riep hem naar Rome en benoemde hem in 1911 tot coadjutor-met-recht-van-opvolging van pater Ehrle S. J., den prefect der Vaticaansche bibliotheek, wiens functie hij in 1914 overnam. Vier jaren later zond wijlen paus Benedictus XV hem als apostolisch visitator naar Polen en eenigen tijd later werd hij apostolisch nuntius bij deze regeering.
In Juni 1919 vertrok mgr. Ratti daarheen en ontving op 28 October van datzelfde jaar te Warschau uit de handen van den aartsbisschop dier stad, kardinaal Kakowski, de bisschopswijding met den titel van aartsbisschop van Lepanto en later dien van Adana. Wijlen Benedictus XV nam mgr. Ratti in 1921 op onder de leden van het H. College als kardinaalpriester van Milaan.
Den 6en Februari 1922 werd kardinaal Ratti tot paus gekozen.
In eenige encyclieken spoorde hij aan tot een meer christelijke samenleving. Steeds heeft Paus Pius XI zich doen kennen als een man des vredes.

F. **NEDERLAND. — Crisis-Zuivelwet. - Margarine-industrie.** — De Minister van Economische Zaken en Arbeid verlaagt in zijn wetsvoorstel tot het verleenen van steun aan de melkveehouderij het percentage boter, hetwelk aan margarine moet worden toegevoegd, van 50 tot 25.
(Vor. ber. Crisis-Zuivelwet en Margarine 353 E.)

A. **JAPAN. — Russische stappen te Tokio.** — De waarnemende Minister van Buitenlandsche Zaken van Japan heeft op 25 Mei '32 den Russischen ambassadeur te Tokio, Trojanowski ontvangen, die hem een protest overhandigde namens de Sovjet-regeering tegen de verklaringen, door den Japanschen admiraal Nagano ter Ontwapeningsconferentie te Genève afgelegd. Nagano had te Genève verklaard, dat de Sovjet-regeering aan de Mandsjoerijsche grens zes divisies tegen Japan had geconcentreerd. **(273 B.)**

B. **ZUID-AFRIKA. — Diamant-industrie.** — De diamantfirma Rozelaar te Kaapstad heeft op 27 Mei '32 definitief verklaard, haar personeel per 1 Juni '32 met behoud van drie maanden loon te ontslaan. Volgens mededeelingen is zij bij de bestaande contracten met de werklieden niet in staat met het oog op de depressie, de productie te beperken en moet zij van de force-majeure-clausule gebruik maken om de fabriek te sluiten. **(Vorig bericht blz. 331 F.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Hoover over de belastingen.** — De Amerikaansche Senaat heeft op 31 Mei 1932 een zeer belangrijke zitting gehouden. Met het oog op den noodtoestand van de staatsfinanciën heeft president Hoover voor het geheel bezette Huis persoonlijk een verklaring afgelegd inzake het belastingvraagstuk. Hij legde een program voor dat drie punten omvat: Sluitend maken der begrooting, dollarstabilisatie en werkloozenwetgeving.
President Hoover zeide o.m.: Ik voel mij verplicht den Senaat op de hoogte te stellen van den noodtoestand, welke zich in de laatste dagen heeft ontwikkeld. De dalende beweging in het economische leven der Vereenigde Staten is in het bijzonder de laatste dagen bespoedigd. Behalve andere motieven heeft het uitstel van het sluitend maken der begrooting in het buitenland twijfel en vrees veroorzaakt, over de vraag of de regeering der Vereenigde Staten haar verplichtingen nog zal kunnen nakomen. Het gevolg hiervan is geweest dat groote hoeveelheden goud zijn opgevraagd. De dollar is in het buitenland gedeprecieerd. De Vereenigde Staten hebben evenwel genoeg hulpmiddelen om de crisis door te komen.
Hoover eischte van den Senaat een snel afhandelen. Hij eischte de vorming van een boven de partijen staande economische commissie welke tot taak zal hebben verdere bezuinigingsmaatregelen te bestudeeren. Met een rechtvaardige verdeeling der lasten van de algemeene verkoopsbelasting (general sales tax) verklaarde Hoover niet accoord te kunnen gaan. Hij stelde daarentegen een beperkte verkoopsbelasting van 1¾% voor. Hoover erkende de noodzakelijkheid van werkloozenhulp, doch dan slechts door bemiddeling van de reeds bestaande instanties.
Zijn redevoering heeft slechts weinig indruk gemaakt. In officieele kringen te Washington wijst men er in het bijzonder op, dat het de eerste maal is geweest, dat Hoover voor den Senaat en niet voor het geheele Congres heeft gesproken. **(Vorig bericht blz. 289 A.)**

D. **RUSLAND. — De spanning tusschen Japan en Rusland.** — De „Izwestia" citeert een artikel uit het Japansche dagblad „Nitsji-Nitsji", waarin de Japansche publieke opinie wordt opgehitst tegen de Sovjet-Unie, en een artikel uit het dagblad „Nihon", waarin openlijk het sluiten van een overeenkomst met de Vereenigde Staten tegen de Sovjet-Unie wordt gepropageerd. Het blad ontvouwt een plan, dat volgens de „Izwestia" neerkomt op het annexeeren van Oost-Siberië door een Japansch-Amerikaansche combinatie tot aan het gebied van het Baikal-meer. Het officieele Sovjet-orgaan schrijft, dat de Sovjet-Unie van Japan niets anders verlangt dan eerbiediging van haar grenzen en van de belangen van Sovjet-Rusland. Moskou streeft voortdurend naar het onderhouden van vriendschappelijke betrekkingen met Japan en ook het geschreeuw der imperialistische pers in Japan boezemt Sovjet-Rusland geen vrees in. Wanneer het Japansche volk tot een nieuw avontuur zou worden opgehitst, zou Japan zich aan Siberië de tanden stuk bijten. Japan overschat zijn krachten en een inval in het Russische Verre Oosten zou het duur te staan komen. Siberië is geen publieke verkeersweg, waar de Japansche militairisten ongestraft wandeltochten kunnen maken. (Izwestia). **(Vor. ber. blz. 361 A.)**

E. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche troepen ontruimen Shanghai.** — Het laatste gedeelte der Japansche troepenmacht is uit Shanghai naar Japan vertrokken. Van het Japansche expeditieleger blijft dan niet één man meer in Shanghai achter; er blijven alleen nog 100 man militaire politie en een afdeeling mariniers te Shanghai, die daar vóór het conflict reeds aanwezig waren. **(Vor ber. 330 D.)**

F. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — De Iersche minister voor Handel en Industrie, Lemass, heeft in een te Cork gehouden rede aangekondigd, dat Ierland de jaarlijksche betalingen aan Engeland als schadevergoeding aan de voormalige Engelsche grondbezitters in Ierland zal staken en dat Ierland van Engeland terugbetaling van een teveel betaald bedrag van dertig millioen pond sterling zal eischen. **(338 I.)**

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Koffie-oogst 1932.** — Blijkens bericht van de firma Gijselman & Steup zijn de koffieramingen voor 1932 in pikols als volgt:

	Java	Sumatra	Celebes en Bali
Liberia-koffie . .	1.895	2.000	625
Liberia-achtigen . .	7.322	825	nihil
Java	17.352	33.015	72.400
Robusta	751.667	816.315	23.540
Robusta-achtigen .	2.527	50	nihil

(Vorig bericht blz. 310 B.)

H. **NEDERLAND. — Loonsverlaging bij de Spoorwegen.** — Na een conferentie tusschen de directie der Nederlandsche Spoorwegen en den Personeelraad, heeft de directie haar voorstel tot 10 pCt. loonsverlaging teruggenomen en vervangen door het voorstel tot een loonkorting van 5 pCt. van 1 Juli '32 tot 1 Januari '33.
De hoofdbesturen der organisaties zullen dit voorstel in een gecombineerde vergadering, onder leiding van den Personeelraad, bespreken. **(Vor. ber. blz. 350 B.)**

I. **GRIEKENLAND. — Financiën. - 6% leening 1931.** Emittenten der 6% pondenleening 1931 voor publieke werken ten laste van Griekenland deelen mede, dat zij van Hambros Bank Ltd., Londen, de fiscale agenten der leening, bericht hebben ontvangen, dat — in verband met de tijdelijke opschorting van den dienst van buitenlandsche staatsleeningen in Griekenland — de middelen tot betaling van de per 1 Juni 1932 vervallende coupon van bovenstaande leening niet zijn ontvangen, zoodat deze coupon niet kan worden betaald. De voorgeschreven uitlotingen per 1 Juni 1932 hebben niet plaats gevonden. **(Vor. ber. blz. 301 H.)**

K. **DENEMARKEN. — Disconto.** — De Nationale Bank van Denemarken heeft besloten met ingang van 30 Mei 1932 het disconto van 5% tot 4% te verlagen. **(Vorig bericht blz. 260 M.)**

L. **ROEMENIE. — Regeering.** — Minister-president Iorga heeft na een ministerraad koning Carol de ontslagaanvrage van het kabinet overhandigd. De koning heeft de demissie aanvaard.
Naar verluidt zal hij Titulesco met de vorming eener nieuwe regeering belasten.
De oorzaak voor het aftreden van Iorga is de ernstige financieele crisis, die er toe heeft geleid dat de landsdienaren sinds maanden geen salaris meer ontvingen.

A. **NEDERLAND. — Contingenteering van den invoer van rijwielbanden.** — Bij Kon. besluit van 27 Mei is de contingenteering van den invoer van rijwielbinnen- en buitenbanden verlengd tot 1 Februari 1933. In het percentage van contingenteering is geen wijziging gebracht.
In het tijdvak van 1 Maart 1932 tot en met 31 Januari 1933 mag derhalve niet meer dan 95 pct. van den gemiddelden invoer per elf maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 worden ingevoerd.
Wij herinneren er aan, dat deze beperkingen niet gelden voor den invoer van banden voor motorrijwielen. **(Vor. ber. Contingenteering 345 F.)**
(Vor. ber. Rijwielbanden 277 C.)

B. **NEDERLAND. — Contingenteering van den invoer van porselein, aardewerk en tegels.** — Bij Kon. besluit van 27 Mei is wijziging gebracht in den duur van de contingenteering van den invoer van porselein, aardewerk en tegels. De bij Kon. besluit van 18 Maart afgekondigde beperking van den invoer van deze goederen liep van 1 Maart tot en met 31 Mei 1932. Zij is thans verlengd tot 1 Februari 1933. De percentages van contingenteering zijn dezelfde gebleven, doch worden thans berekend over elf maanden van voorgaande jaren en gelden dan voor den invoer in het tijdvak van 1 Maart 1932 tot 1 Februari 1933.
(Vor. ber. Porselein 272 B.)
(Vor. ber. Contingenteering 362 A.)

1 JUNI 1932

C. **NEDERLAND. — Nederl. vereeniging voor Armenzorg en Weldadigheid.** — Op de vergadering van de „Sociale Ontwikkelingsweek 1932" welke te Utrecht voor maatschappelijke werkers georganiseerd is door de „Nederlandsche Vereeniging voor Armenzorg en Weldadigheid", sprak de heer Th. J. van der Heijden, leider van het Centraal Middenstandshuis te 's-Gravenhage, over: „Woeker en gevaren, verbonden aan credietverleening".
Spr., die werd ingeleid door Mr. Dr. van den Bergh, Tweede Kamerlid uit Amsterdam met het onderwerp: „De Geldschieterswet", behandelde allereerst verschillende spaarvormen, o.a. de ophaaldiensten van de Nutsspaarbanken en de z.g.n. volksspaarkassen, welke door particulieren geëxploiteerd worden met het doel den aankoop van groote huishoudelijke stukken mogelijk te maken. Hij betoogde dat de Nutsspaarbanken uitstekend werk verrichten en merkte op, dat vele volksspaarkassen uiterst onsoliede zijn. Inleider stond uitvoerig stil bij het Afbetalingsstelsel. Tegen het stelsel voor productieve doeleinden had spr. weinig bezwaren. Hij betoogde dat het huurkoopsysteem voor consumptieve doeleinden meestal wordt aangegrepen om in het bezit te komen van luxe artikelen en besprak de juridische constructie van de huurkoopovereenkomst. De huurkoopellende is niet zoo zeer het gevolg van het systeem zelve, doch eerder moet de misère worden toegeschreven aan de wijze, waarop het stelsel wordt toegepast. Het grootste gevaar schuilt in het te veel op afbetaling koopen en de vaak meer dan onverantwoordelijke leveringen aan absoluut oncredietwaardigen. De heer van der Heijden schilderde vervolgens de practijken van voorschotbankjes en geldschieters van verdacht allooi.
Komende tot de houding van de rechtsbeoefenaren merkte spr. op, dat er helaas nu eenmaal rechtskundigen zijn, die rijp en groen aannemen, zoodra er maar eenig voordeel aan is te behalen. Zij zien er geenszins tegen op om ten behoeve van lieden van verdacht allooi allerlei fraaie acten te fabriceeren, waarmede de slachtoffers, die in handen van hun cliënten vallen, aan handen en voeten worden gebonden. Naar inleiders' overtuiging behoort een ieder zaken, waaruit woeker blijkt, onmiddellijk af te wijzen.

D. **NEDERLAND. — Commissie voor de herziening der Handelsverdragen.** — De Commissie voor de Herziening der Handelsverdragen hield dezer dagen haar 99e, 100e en 101e vergadering; voorzitter Dr. J. A. Nederbragt.
Besproken werd de economische verhouding tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië. Eenstemmig was men van meening, dat het van zeer groot belang zou zijn, indien deze verhouding tot voorwerp van studie werd gemaakt, zoowel hier te lande als in Nederlandsch-Indië. Intusschen wenschte men niet verder te gaan dan tot bestudeering te adviseeren. Men wilde zich vooralsnog niet uitspreken over de al of niet wenschelijkheid resp. noodzakelijkheid van maatregelen ter zake in het algemeen, veel minder van een bepaalden maatregel in het bijzonder. Uitvoerig werd telkenmale van gedachten gewisseld over hetgeen te doen stond resp. al dan niet reeds gedaan werd in verband met de acute moeilijkheden, die onze export naar Duitschland ondervindt. Algemeen was men van gevoelen, dat met name de besprekingen, die het betalingsverkeer tusschen Nederland en Duitschland ondervindt van de Duitsche deviezenreglementeering, onzen export ten zeerste bedreigen, en dat ernstige pogingen behooren te worden aangewend om dien export voor verdere afbrokkelen te behoeden resp. hem ten deele weer te herstellen, zoo b.v. wat boter en kaas betreft.
Verder werden behandeld: de stand der onderhandelingen over economische toenadering tot België, welke onderhandelingen een normaal verloop hebben; de moeilijkheden, van Fransche zijde ondervonden inzake den Colorado-kever; de noodzakelijkheid van een aanvullende of nieuwe regeling der handelsbetrekkingen met Spanje, die lijden onder het ontbreken van contractueele meestbegunstiging van Spaansche zijde, wat ongerief medebrengt o.a. voor kunstzijde, terwijl onze kaasimport in Spanje door de hooge rechten bijna geheel te niet gaat; het vraagstuk van onzen kaasuitvoer in zijn geheel, welk vraagstuk in speciale studie zal worden genomen; de hernieuwing van de bestaande voorloopige overeenkomst met Portugal, resp. haar vervanging door een volledig verdrag, gebaseerd op volledige meestbegunstiging; de stand der onderhandelingen over handelsverdragen met Chili en Zuid-Afrika.
Nagegaan werd welk oordeel, van Nederlandsch standpunt bezien, gevormd moet worden over de bekende plannen tot vorming van een Donau-federatie. In aansluiting daaraan, in aansluiting ook aan de besprekingen over de verhouding tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië, werd door den voorzitter, onder instemming der vergadering, betoogd, dat overwogen moet worden, of, nu multilaterale actie ter zake tot geen resultaat geleid heeft, niet door een klein aantal eensgezinde Staten eenig initiatief genomen moet worden tot het herstel der handelspolitieke verhoudingen in Europa. In dit verband werden ook besproken de particuliere pogingen om door voorbereidend overleg van belanghebbenden te komen tot verlaging door de Regeeringen van rechten over en weer, zooals b.v. ten aanzien van wollen stoffen, die aanleiding gegeven hebben tot overleg en overeenstemming tusschen Belgische, Nederlandsche en Fransche belanghebbenden. **(Vor. ber. blz. 355 C.)**

E. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Engeland en de Vereenigde Staten.** — Het staatsdepartement maakt bekend, dat de regeering der Vereenigde Staten het Britsche voorstel om deel te nemen aan de economische wereldconferentie heeft aangenomen.
Deze conferentie beoogt een omverwerpen van de tariefmuren, waardoor een verbetering van den normalen wereldhandel en een stabiliseering van de prijzen der grondstoffen wordt nagestreefd. Verder zal worden behandeld de kwestie der centrale banken, die in crisistijden de gouddekking van andere landen

aanvallen en daardoor de paniek vergrooten. Het aanmunten van zilveren munt moet worden gepropageerd, zonder echter den zilveren standaard vast te leggen. Verder zal men zich bezig houden met de preferente handelsverdragen van verschillende landengroepen en met zekere douanetarieven. Men neemt aan, dat de conferentie in Augustus te Londen zal plaats vinden.

A. **NEDERLAND. — Godslasteringswet aangenomen.** — De Tweede Kamer heeft op 1 Juni 1932 bij den aanvang van de vergadering het wetsontwerp, strekkende tot strafbaarstelling van de smalende godslastering aangenomen met 49 tegen 44 stemmen.
Vóór de wet stemden de Katholieken, de Anti-revolutionnairen, de Christ. Historischen met uitzondering van mej. Katz en prof. Slotemaker de Bruïne, alsmede de heer Peereboom (Herv. Ger. St.).
Tegen de wet stemden de Vrijheidsbond, de Vrijz. Democraten, de S.D.A.P., de Christ. Historische mej. Katz en prof. Slotemaker de Bruïne, Floris Vos, de Communisten, alsmede de Staatk. Gereformeerden.

B. **SPANJE. — Catalaansch statuut.** — Naar de Spaansche bladen, w.o. „El Sol", melden, verklaarde de minister-president Azana nopens het Catalaansche statuut, dat naar zijn meening de weigering van vroegere regeeringen, om de verschillende regionale aspiraties te bevredigen, een grove fout is geweest. De republiek is echter bereid, aan Catalonië het recht te verleenen, om op zijn scholen zoowel de Spaansche als de Catalaansche taal te onderwijzen, zijn eigen belastingen te heffen en zijn eigen wetten te ontwerpen, mits het in nauw contact blijft met den Spaanschen staat wat betreft de handhaving der openbare orde en bereid is de sociale wetgeving, zooals deze door de Cortes wordt aangenomen, te aanvaarden. (El Sol)

C. **SPANJE. — Financiën.** — De minister van Financiën verklaarde, dat Spanje over een fonds van 250 tot 300 millioen frs. tot steun van de peseta beschikt. Volgens den minister mag de positie va nde pese'a zeer bevredigend worden geacht.

D. **NEDERLAND. — Hervormingen in Kinderstrafrecht.** — Op de te Utrecht gehouden algemeene vergadering van Pro Juventute, heeft prof. mr. J. M. van Bemmelen een rede gehouden over „Hervormingen in ons strafrecht".
Spr. besprak een door hem ontworpen wetsontwerp, waarin o.m. de volgende denkbeelden zijn neergelegd: afschaffing van de strafvervolging voor minderjarigen beneden zestien jaar; verduidelijking van de bepalingen van het kinderstrafrecht; scheiding van straffen en maatregelen; zooveel mogelijk eenheid in de leeftijdsgrenzen; als minderjarigen zijn in het strafrecht alleen te beschouwen zij, die den leeftijd van 21 jaren nog niet hebben bereikt (ook zij die op anderen grond reeds burgerrechtelijk meerderjarig zijn); de bepalingen betreffende psychopaten zijn niet toepasselijk op minderjarigen beneden zestien jaren; behalve op grond van het opportuniteitsbeginsel zal het O. M. de vervolging van minderjarigen boven zestien jaren achterwege kunnen laten om redenen, ontleend aan het belang van de ontwikkeling en opvoeding van het kind; door de afschaffing der strafvervolging voor minderjarigen beneden zestien jaren vervalt de mogelijkheid om hun geldboete op te leggen of hen te stellen ter beschikking der regeering; tuchtschool, jeugdgevangenis en rijksopvoedingsgesticht zijn in het ontwerp naast elkander behouden voor de minderjarigen tusschen zestien en 21 jaren.

E. **ZWEDEN. — Zweedsche Lucifers Mij.** — In een Op 1 Juni 1932 gehouden buitengewonen troonraad werd besloten aan de Zweedsche Lucifers Maatschappij een moratorium te verleenen tot einde Aug. 1932. Gedurende dien tijd zal de maatschappij door drie bestuurders worden beheerd.
Voor de buitenlandsche vorderingen op de Zweedsche Lucifers Mij. was reeds een stillhalte-overeenkomst voor drie maanden tot stand gekomen, ingaande op 1 Juni '32. **(Vor. ber. Kreuger-concern 352 H.)**

F. **PERU. — Gouden Standaard.** — Het Congres heeft een wetsvoorstel der regeering om de financieele situatie te verbeteren door verlaging van het goudgehalte van den sol van 98% tot 50%, goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 344 E.)**

G. **JAPAN. — Nationaal-Socialistische Partij.** — Op 31 Mei '32 is een Japansche Nationaal-Socialistische Partij gesticht, die den naam draagt van Chionto. Tot secretaris-generaal der beweging werd gekozen Akamatou.
De partij wil in Japan het Marxisme bestrijden en de eenheid van het Japansche volk herstellen. **(309 E.)**

H. **NEDERLAND. — Boterexport naar Duitschland.** — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft een commissie ingesteld tot regeling van den uitvoer van boter naar Duitschland.
Tot leden van die commissie zijn benoemd de heeren J. J. C. Ament te Roermond, G. J. Blink te Noordwijk, J. A. Geluk te 's-Gravenhage, dr. F. E. Posthuma te 's-Gravenhage, J. M. Wagenaar Humsink te Vlaardingen en A. van Wijnen te Gouda.
Als voorzitter is de heer dr. F. E. Posthuma te 's-Gravenhage aangewezen.
Voor deze commissie heeft de minister o.a. de volgende instructies vastgesteld:
De commissie brengt den minister van Economische Zaken en Arbeid advies uit over alle zaken betreffende den uitvoer van boter naar Duitschland, welke door of vanwege genoemden minister aan haar worden voorgelegd.
De commissie dient van advies aan dengene, die gemachtigd is tot het afgeven der certificaten.
(Vor. ber. Boter 340 K.; v. b. Zuivelbedrijf 349 E.)

I. **VEREENIGDE STATEN. — Belastingen.** — De Amerikaansche Senaat heeft de belastingvoorstellen, door middel waarvan de begrooting in evenwicht moet worden gebracht, met 72 tegen 11 stemmen aangenomen.
De gezamenlijke voorstellen bevatten maatregelen die in totaal een bedrag van 1.121 millioen dollar opbrengen. In de huidige begrooting was reeds een bedrag van 400 millioen geschrapt, terwijl de nieuwe bezuinigingen ongeveer 250 millioen dollar bedragen. Het departement van Financiën verklaart, dat thans de begrooting voldoende gedekt is. **(V. b. 361 C.)**

2 JUNI 1932

K. **BELGIE. — Baedeker-uitgaven verboden.** — Het departement van Transportmiddelen heeft zoo juist een lange lijst van werken gepubliceerd, waarvan het vervoer per spoor in België verboden is. Op deze lijst komen o.m. voor „Knauer's Konversations Lexikon", alsook de jongste Fransche, Duitsche en Engelsche edities van Baedeker's reisboek voor België en Luxemburg. Het verbod betreffende deze werken houdt verband met de daarin voorkomende voorstelling van den z.g.n. franctireursoorlog in 1914, die door de Belgische regeering beleedigend wordt geacht voor de slachtoffers der te Dinant, Tamines, Aarschot en elders gepleegde gruwelen.

L. **BELGIE. — Leuvensche universiteitsbibliotheek.** — De Amerikaansche architect Warren heeft bij het hof van beroep te Brussel geprotesteerd tegen het verwijderen van de woorden „Furore Teutonico", opschrift op de door hem uitgevoerde balustrade van de Leuvensche universiteitsbibliotheek.
Het beroep van den architect is door het Hof verworpen.

A. KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF IN NEDERLANDSCH-INDIE.

In verband met voortdurende aanvragen, zoowel uit Indië als van verlofgangers uit Indië in Nederland vertoevende, tot levering van Keesings Historisch Archief, zij hierbij medegedeeld, dat krachtens een overeenkomst met de N.V. Nipa te Batavia, de alleenvertegenwoordiging van Systemen Keesing, voor Nederlandsch Oost-Indië, zooals uit nevenstaande foto blijken moge, zich in handen van deze N.V. bevindt, die gevestigd is Laan Raden Saleh 6 te Batavia.
Levering van Keesings Historisch Archief en andere Systemen kan derhalve niet van uit Nederland geschieden. Belanghebbenden dienen zich te wenden tot onze vertegenwoordigster hierboven genoemd.

B. AMSTERDAM. — Drie nieuwe Raadsleden. — De Federatievergadering van de S.D.A.P. was op 1 Juni 1932 bijeen. De besturen van alle afdeelingen waren vertegenwoordigd. In deze vergadering werd besproken het stemmen van de raadsleden Van den Bergh, Ossendorp en W. Polak voor de voordracht tot verlaging der loonen van gemeentewerklieden. De houding van deze raadsleden werd aan ernstige critiek onderworpen. Met algemeene stemmen werd de volgende motie aangenomen:
„De vergadering van de Federatie Amsterdam van de S.D.A.P. overwegende het standpunt der Partij inzake loonsverlaging; gezien het door de Federatievergadering met algemeene stemmen gegeven advies inzake de loonkorting voor de gemeentewerklieden; keurt het standpunt, ingenomen door de partijgenooten v. d. Bergh, Ossendorp en W. Polak in de Raadsvergadering van 19 Mei '32 bij de behandeling van de loonsverlagingsvoordracht af en verzoekt deze partijgenooten hun mandaten ter beschikking te stellen." Daaraan werd door deze heeren voldaan.
Hun opvolgers zijn Mej. A. de Jong, het Tweede Kamerlid; C. de Dood, journalist en P. van Eck, voorzitter van de afdeeling Amsterdam van den Metaalbewerkersbond. **(Vor. ber. Loonen 345 G.)**

C. NEDERLAND. — De Clearingwet aangenomen. — De Tweede Kamer heeft op 2 Juni 1932 het wetsontwerp ter breideling van de gevaren voortspruitende uit de beperkende bepalingen, die op het internationale betalingsverkeer worden toegepast — de Clearingwet — met 77 tegen 2 stemmen (die der Communisten), aangenomen. **(Vor. ber. blz. 290 A.)**

D. NEDERL. OOST-INDIE. — „Orang pendek". — Een telegram uit Medan meldt, dat de „Sumatra-Post" verneemt, dat de controleur van Rokan aan het gewestelijk bestuur als volgt seinde:
De huid van een orang pendek-baby en een compleet geraamte, lang 43 c.M., zijn op mijn kantoor gebracht. De huid is niet behaard, het hoofdhaar lichtgrijs. Het geraamte lijkt m.i. veel op dat van een mensch. Er zijn ook enkele tandjes aanwezig. Het geraamte zal worden opgezonden naar het Zoölogisch Museum te Buitenzorg, zoodat spoedig de tijd zal zijn gekomen, waarop een wetenschappelijk oordeel zal zijn te vormen.

E. DUITSCHLAND. — Hindenburgs afscheidsbrief aan Dr. Brüning. — Rijkspresident von Hindenburg heeft aan den afgetreden rijkskanselier dr. Brüning den volgenden brief geschreven:

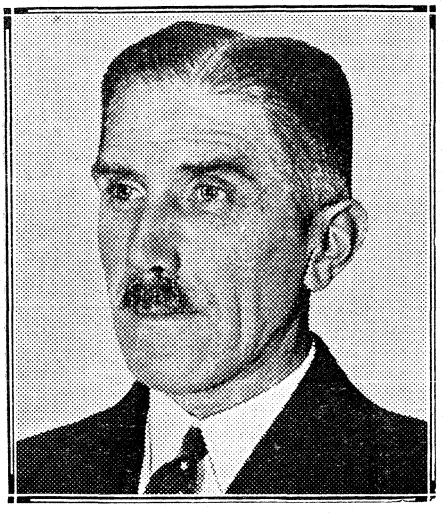
Zeer geachte heer rijkskanselier!
Uw verzoek om ontslag uit uwe functies van rijkskanselier en rijksminister van buitenlandsche zaken heb ik met het hierbij gevoegde decreet ingewilligd. Ik betreur het ten zeerste, van u te moeten scheiden, nadat ik gedurende de 2 jaar van onze samenwerking zoo vaak gelegenheid had, uw oprecht karakter, uw uitgebreide kennis en uw onzelfzuchtige overgave aan den aanvaarden plicht te leeren kennen en waardeeren.
Voor alles, wat u in uw aan dramatische gebeurtenissen en belangrijke beslissingen zoo rijke ambtsjaren in dienst van het vaderland gedaan hebt, spreek ik u in naam van het volk en van mijzelf hartelijken dank uit. De samenwerking met u zal ik nooit vergeten en uw persoonlijkheid zal ik steeds met hoogachting herdenken.
Met mijn beste wenschen voor uw persoonlijk welzijn en met vriendelijke groeten, blijf ik steeds uw
(w.g.) Von Hindenburg.

F. SUIKER. — Europeesche beetworteloogst. — F. O. Licht raamt de in Europa met beetwortelen te bebouwen oppervlakte als volgt:

	1932/33 Hectaren.	1931/32 Hectaren.	1930/31 Hectaren.
Duitschland	254.000	318.522	463.189
Tsjecho-Slowakije	141.000	176.612	237.038
Oostenrijk	44.000	43.490	35.674
Hongarije	40.000	56.038	65.653
Frankrijk	237.000	230.180	256.950
België	55.000	50.952	55.851
Nederland	45.000	36.917	57.462
Denemarken	36.000	29.200	32.000
Zweden	42.000	35.144	36.696
Polen	119.000	138.239	179.912
Italië	68.000	106.700	113.700
Spanje	100.000	118.000	98.500
Danzig	6.000	8.000	11.000
Zuid-Slavië	37.000	36.920	46.885
Roemenië	20.000	15.000	43.192
Bulgarije	11.000	10.840	21.507
Zwitserland	1.500	1.500	1.500
Engeland	112.000	93.670	138.903
Ierland	5.500	2.077	5.360
Finland	2.500	1.500	1.175
Letland	8.000	4.530	2.500
Litauen	5.000	3.000	700
Turkije	11.000	8.000	4.500
Europa zonder Rusland	1.404.500	1.525.031	1.909.847
Rusland alleen	1.600.000	1.494.800	1.044.000

(Vorig bericht blz. 311 F.)

A. **DUITSCHLAND. — Het nieuwe kabinet.** — Rijkspresident Von Hindenburg heeft den heer Franz von Papen tot rijkskanselier benoemd.

Fr. von Papen.

Verder zijn nog tot leden van het nieuwe kabinet benoemd:
Freiherr von Neurath, rijksminister van Buitenlandsche Zaken.
Baron von Gayl, minister van Binnenlandsche Zaken.
Generaal von Schleicher, rijksweerminister.
Dr. Warmbold, Economische Zaken en tot tijdelijke waarneming van het rijksministerie van Arbeid.
Graaf Schwerin von Krosigk, rijksminister van Financiën.
Baron v. Braun, Voedselvoorziening en Landbouw, tevens Commissaris van de oostelijke gebieden.
Baron v. Eltz von Rübenach, Rijkspost en Verkeerswezen.
Guertner, rijksminister van Justitie.
Rijkspresident Von Hindenburg heeft het nieuwe kabinet beëedigd. **(Vorig bericht blz. 359 H.)**

3 JUNI 1932

B. **MEXICO. — Alle kerken gesloten.** — In den staat Mexico zijn alle Katholieke kerken door de politie gesloten, aangezien de aartsbisschop van Mexico tot nog toe uit de honderd vijftig nog aanwezige priesters geen keuze van 34 priesters om de kerkdiensten te vervullen heeft gedaan, zooals door de wet is voorgeschreven. **(Vorig bericht blz. 196 F.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Bollenkweekers in de tropen.** — Naar aanleiding van de herhaaldelijk mislukkende kostbare proefnemingen ter vergrooting van het afzetgebied van de Nederlandsche bollenkweekers in de tropen, heeft de Provinciale Landbouwvoorlichtingsdienst een voorloopig advies uitgebracht, dat is gebaseerd op proefnemingen, genomen in samenwerking met prof. Blaauw te Wageningen.
Voor de tropische gebieden beneden de 1600 meter hoogte boven het zeeniveau is volle-grondcultuur uitgesloten.
Hyacinthen-bollen moeten in Nederland na het afsterven van het loof zoo spoedig mogelijk worden verpakt en verzonden desnoods nadat zij na het rooien gedurende vijf dagen bij een temperatuur van 32 tot 34 graden Celsius sterk zijn gedroogd. Daarna moeten zij met turfmolm verpakt worden. Het transport per boot geschiede in de koelkamer bij een temperatuur van 2 tot 4 graden Celsius met vermijding van de warme kaden en loodsen voor het vertrek en na aankomst.
Na aankomst in Ned.-Indië moeten de bollen negen tot tien weken worden bewaard bij een temperatuur van 24 tot 27 graden Celsius. Dan geschiedt de bloemvorming. Daarna moeten zij naar het bergland worden vervoerd, tenzij een gekoelde ruimte beschikbaar is met een temperatuur van 13 tot 18 graden Celsius. De kweekers in de bergen kunnen de planten, wanneer de neuzen drie tot zes centimeter uit den bol zijn gekomen, naar de laagte brengen, waar zij bij particulieren tot bloei kunnen komen. (Alg. Hbld.)

D. **ROTTERDAM. — De spoorwegplannen door den gemeenteraad aanvaard.** — De nieuwe spoorwegplannen zijn in den Raad aan een uitvoerige bespreking onderworpen geweest. De gemeente Rotterdam krijgt bij uitvoering van het grootscheepsche project 30 millioen guld. kosten voor haar rekening.
Ten slotte is in principe het ontwerp met algemeene stemmen aanvaard. Zoo heeft men den eersten stap gezet voor de oplossing van een vraagstuk, dat reeds meer dan 25 jaar aanhangig is.

E. **RUSLAND. — Prae-historische vondst.** — Een medewerker van de Academie van Wetenschappen van de Sovjet-Unie, Zamjatin, heeft in het Tomboffgebied een kampement ontdekt van een prae-historischen mensch. Tusschen verschillende archaeologische voorwerpen werden o.a. beeldjes gevonden, gesneden in Mamoet-been, welke dateeren uit een onmiddellijk op het IJstijdperk volgende periode en die wellicht 25000 jaar oud zijn.

F. **DUITSCHLAND. — Persuitlatingen nopens het nieuwe kabinet.** — De definitieve vorming van het ministerie-von Papen wordt in de Fransche pers zeer terughoudend opgenomen.
Van de Engelsche pers schrijft de „Times", dat de diplomaat baron von Neurath, die zijn bekwaamheden reeds als ambassadeur te Londen en in andere hoofdsteden heeft getoond, een welkome verbindingsschakel zal zijn tusschen de buitenwereld en „de wouden in de binnenlanden van Pruisen", uit welk milieu de meeste andere nieuwe ministers komen.
De „Financial News" schrijft, dat de Duitsche crisis in geen geval aanleiding mag zijn om de conferentie van Lausanne uit te stellen en ook geen voorwendsel kan vormen om het herstelvraagstuk niet volledig te regelen. **(Vorig bericht blz. 360 D.)**

G. **JAPAN. — Minister-president Saito over de buitenlandsche politiek.** — Minister-president Saito heeft op 2 Juni '32 in het Japansche Parlement een belangrijke verklaring afgelegd over de Japansche buitenlandsche politiek. Hij verklaarde met grooten nadruk, dat de geruchten over een ernstige spanning tusschen Tokio en Moskou, ongegrond zijn. De oorzaak van deze geruchten waren naar zijn meening, de voortdurende Russische troepenconcentraties in het Verre Oosten. De leiding van het Japansche leger in Mandsjoerije bewijst duidelijk, dat Japan voortdurend de rechten en belangen der Sovjet-Unie in dit gebied in het oog houdt en eerbiedigt. Japan heeft herhaaldelijk Rusland mededeeling gedaan van de juiste redenen voor het oprukken der Japansche troepen in Mandsjoerije in Noordelijke richting. De Japansche troepenbewegingen in Mandsjoerije zijn noodzakelijk om in samenwerking met de nieuwe Mandsjoerijsche regeering grootere onlusten te voorkomen en leven en eigendom der Japansche onderdanen tegen de aanvallen der Chineesche vrijscharen te beschermen. De Russische belangen bij den Oost-Chineeschen spoorweg worden niet beschouwd als een belemmering voor de Japansche belangen in Mandsjoerije. Saito achtte het niet wenschelijk, dat Japan eenig belang van andere staten bij den Oost-Chineeschen spoorweg zou overnemen.
Verder verklaarde Saito, dat er geen plannen bestonden voor het vormen van een Tolunie of een econo-

mischen bond tusschen Japan en Mandsjoerije. Ook de geruchten over eventueel uittreden van Japan uit den Volkenbond waren onjuist. Saito sprak de hoop uit, dat de omstandigheden zich aldus zouden ontwikkelen, dat een dergelijke stap niet noodig zou zijn.

4 JUNI 1932

A. **FRANKRIJK. — Het nieuwe kabinet.** — President Lebrun heeft den leider der radicaal-socialisten, Herriot, met de vorming van een kabinet belast. Deze heeft de opdracht aanvaard en zijn ministerie als volgt samengesteld:

Herriot (radicaal), premier en Buitenlandsche Zaken.
Paul-Boncour (dissident socialist), Oorlog.
Germain-Martin (links rad.), Financiën.
René Renoult (rad.), Justitie.
Chautemps (rad.), Binnenlandsche Zaken.
Leygues (links rad.), Marine.
Painlevè (republ. soc.), Luchtvaart.
Palmade (rad.), Begrooting.
De Monzie, Nationale Opvoeding. (Dit ministerie zal bestaan uit de ministeries van Onderwijs en Schoone Kunsten met drie onder-staatssecretarissen voor Schoone Kunsten, Technisch Onderwijs en Lichaamsoefening).
Daladier (rad.), Openbare Werken.
Gardey (rad.), Landbouw.
Sarraut (rad.), Koloniën.
Dalimier (rad.), Arbeid.
Léon Meyer (rad.), Koopvaardij.
Godart (rad.), Openbaar Welzijn.
Julien Durand (rad.), Handel.
Queuille (rad.), Posterijen.
Berthol, Pensioenen.

(Vorig bericht blz. 339 M.)

B. **HELIUM. — Vloeibaar helium uit Leiden naar Londen.** — Het natuurkundig laboratorium te Leiden heeft een apparaat met vloeibare helium naar Londen gezonden. Dit apparaat bestaat uit een glas, gevuld met vloeibare helium. In dat vloeibare helium bevindt zich een ring van lood. In dezen ring is in het natuurkundige laboratorium een electrische stroom aan den gang gezet. Deze stroom blijft verder zonder eenige electro-motorische kracht voortloopen zoolang de looden ring door vloeibaar helium wordt afgekoeld. Dit is n.l. de persisteerende stroom, door prof. Kamerlingh Onnes een tiental jaren geleden gevonden.
Prof. McLennan zal voor de Royal Institution het apparaat demonstreeren en een voordracht houden over supra-geleidingsverschijnselen, die zich bij de temperatuur van vloeibare helium afspelen.
Het doel van de demonstratie zal zijn aan te toonen hoe de electrische weerstand in zekere metalen uitgeschakeld kan worden wanneer een voldoend lage temperatuur gehandhaafd kan worden. Een electrische stroom zal om een kleinen ring blijven heengaan zoolang de temperatuur van den ring laag genoeg is. In het geval van McLennan's demonstratie zal een looden ring gebruikt worden. Hij zal aantoonen, dat zoolang de ring in het vloeibare helium blijft, de in den ring gebrachte stroom onverminderd blijft. In Engeland is het niet te krijgen, maar in Nederland is een voorraad beschikbaar.
De flesch werd overgebracht in een dubbele bescherming van vloeibare lucht. Groote spoed is belangrijk, omdat het helium vluchtig is en het met gewone middelen moeilijk is om het te verhinderen weer tot gas te vervluchtigen. **(Vorig bericht blz. 324 D.)**

C. **OOSTENRIJK. — Financieele hulpverleening. - Een Engelsch aanbod.** — Gemeld wordt dat de Engelsche regeering aan de subcommissie van de Financieele Commissie van den Volkenbond, die op het oogenblik te Parijs de middelen bespreekt voor den financieelen steun aan de Donaustaten, een belangrijk aanbod heeft gedaan. De Engelsche regeering heeft zich bereid verklaard de leening op korten termijn van de Engelsche Bank te veranderen in een Engelsche staatsleening op langen termijn. Het zou zelfs mogelijk zijn de leening te vergrooten. Zwitserland en Nederland zouden bereid zijn onder zekere voorwaarden aan deze hulpverleening mede te werken. De nieuwe Fransche regeering zal zich daarom waarschijnlijk reeds de volgende week moeten bezighouden met een definitief voorstel. Men hoopt dat een bedrag van 150 millioen schillings voldoende zal zijn om Oostenrijk te helpen. **(Vor. ber. Donauplan 349 C.)**

D. **HERSTELVRAAGSTUK. — Duitschland.** — Het $ 90 millioen crediet der Duitsche Rijksbank is op 3 Juni '32 voor den tijd van drie maanden verlengd tot 4 September. De rentevoet, welke eenige maanden geleden werd verlaagd van 7 tot 6% is — naar thans door B. I. B. wordt bevestigd — op 5% gebracht. Aangezien Engeland en de Vereenigde Staten ditmaal in verband met den deviezentoestand der Rijksbank afzien van een verdere amortisatiebetaling, heeft ten slotte ook de Banque de France afstand gedaan van de terugbetaling van een zeker bedrag. **(355 H.)**

E. **NEDERLAND. — Nederl. Luthersche Jongelingsbond.** — De Nederlandsche Luthersche Jongelingsbond heeft op voorstel en na toelichting van zijn Bonds-Vredescommissie (voorzitter: Ds. Th. G. Stellwag te Delft en secretaris: André van Oyen te Baarn) een Vredesmotie aangenomen van dezen inhoud:
„De Nederlandsche Luthersche Jongelingsbond;
in dezen fel bewogen tijd temeer doordrongen van het besef dat God ook van de jongeren eischt, dat zij zich bezinnen op hun houding in zake Vredes Vraagstuk en Vredes Beweging;
met den Wereldbond van Kerken, waarbij hij is aangesloten, van oordeel dat ook het Internationale leven behoort te worden gezien in het licht van het Evangelie van Christus en vervuld door Zijn Geest, in het bijzonder tot uiting komend in Mattheus 22 vers 37—40 en dat mitsdien oprecht vredelievende gezindheid vereischt is en „gewapend argwaan" niet geoorloofd en dus onderlinge geschillen dienen te worden opgelost door Arbitrage;
wekt de Afdeelingen krachtig op tot het in studie nemen van de kwesties die in verband daarmede opkomen uit het tijdsgebeuren;
dringt er bij zijn Leden met beslistheid op aan, dat zij met geheel hun leven zullen aankweeken: vertrouwen, waardeering, offerbereidheid, zoodat gevoelens van wantrouwen, naijver en eigenbaat steeds meer zullen verdrongen worden; dat zij zullen medewerken, dat er steeds hechter toenadering komt tusschen de leden der geheele menschheid en voor zich zelf persoonlijk daaruit alle consequenties trekken en daarbij niets zullen doen tegen het door Christus geraakte geweten".

F. **MEXICO. — Aardbeving.** — De aardbeving welke op 3 Juni '32 Mexico heeft geteisterd, schijnt ontzettende gevolgen te hebben. Meer dan 500 personen zijn gedood of gewond.

G. **DUITSCHLAND. — Regeeringsverklaring van Rijkskanselier von Papen.** — „In een der moeilijkste oogenblikken van Duitschlands geschiedenis", zoo begint de regeeringsverklaring van von Papen's kabinet, „heeft de regeering haar taak aanvaard. Het Duitsche volk bevindt zich in een moreele en materieele crisis zonder weerga en de offers die gevergd moeten worden om den weg naar de vrijheid in het binnenland en tegenover het buitenland te herwinnen, zijn ontzettend groot.
Slechts wanneer het gelukken zal een samenwerking van alle tot opbouw bereide, dus van alle nationale krachten, te bewerken, zal Duitschland nog gered kunnen worden.
Brüning heeft het eerst den moed getoond om een

duidelijk balans te eischen van de toestanden waarin wij door het Verdrag van Versailles, door de gevolgen der economische crisis, maar ook door het wanbeheer der parlementaire democratie gebracht zijn. De nieuwe regeering wenscht dat het Duitsche volk deze balans kennen en begrijpen zal: de grondvesten van het Rijk, van Pruisen en van de meeste andere Bondsstaten en groote en kleine gemeenten zijn uitermate geschokt.
Deze toestand eischt een volledige hervorming op financieel, economisch en administratief gebied en aanpassing van het leven van den Staat aan de armoede zijner bevolking.
De sociale verzekeringskassen staan voor het bankroet en de steeds stijgende werkloosheid zuigt het merg ook uit de beste krachten van ons, in den grond werkzaam volk. De vier voorafgaande regeeringen hebben gemeend door toepassing van steeds meer Staatsbemoeiing en Staatssocialisme de zorgen zoowel van werkgevers als werknemers voor een goed deel te kunnen overnemen. Zij hebben getracht van den Staat een soort liefdadige instelling te maken, en het gevolg is slechts geweest dat zij de moreele krachten en het individueel initiatief verzwakt of gebroken hebben. Zij hebben den Staat een taak willen geven die hij volgens zijn structuur niet kan volbrengen en juist daardoor is de werkloosheid in zoo verschrikkelijke mate toegenomen. De nieuwe regeering kan al deze dingen niet op slag wegtooveren en zij is zelfs gedwongen een deel van de door de vorige regeering afgekondigde noodmaatregelen te bestendigen, opdat de betalingen die nu eenmaal noodig zijn voor de instandhouding van het staatsbestuur ook gedaan zullen kunnen worden.
Wat de buitenlandsche politiek betreft, ons doel is in vriendschappelijke samenwerking met andere volkeren aan ons vaderland ten laatste volkomen rechtsgelijkheid, politieke vrijheid en de mogelijkheid van economische gezondmaking te verschaffen.
Slechts een vrij en gelijke rechten hebbend Duitschland kan ook zijn bijdrage leveren voor de gezondmaking van de geheele overige wereld. De regeering is er echter wel van doordrongen dat alle pogingen tot economisch herstel moeten falen, als het niet eveneens gelukt de storingen op het gebied van geld- en kapitaalverkeer en de nog erger gebreken die den ruilhandel der goederen op het oogenblik aankleven, te overwinnen.
Nopens een doeltreffende vertegenwoordiging van onze nationale belangen op buitenlandsch politiek gebied bestaat onder Duitschers geen verschil van meening, maar over den grondslag wel; volgens de regeering kan deze grondslag alleen zijn: volledige binnenlandsche politieke klaarheid.
Om al deze redenen heeft de rijkspresident besloten het verzoek der nieuwe regeering tot onmiddellijke ontbinding van den Rijksdag in te willigen.
Het volk zal nu voor de duidelijke keus geplaatst worden, met welke middelen en krachten het den weg der toekomst betreden wil. De regeering zal, onafhankelijk van iedere partij of partijwezen, den strijd voor de moreele en economische gezondmaking der Duitsche natie en voor de Eer van het Nieuwe Duitschland voeren. **(Vorig bericht blz. 365 A.)**

A. **GRIEKENLAND. — Regeering.** — Het Grieksche kabinet-Papanastassioe is afgetreden. **(354 F.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Beurs en Geldmarkt.** — Naar de bankfirma Morgan mededeelt is voor de New-Yorksche effectenmarkt een ondersteuningsmaatschappij gevormd met een aanvangskapitaal van 100 millioen dollar. Het plan hiertoe is uitgegaan van Owen Young. Tot trustee van de instelling is Morgan uitgekozen. Alle groote banken nemen met een zeker percentage deel aan de nieuwe maatschappij. De raad van bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van die banken. De nieuwe ondersteuningsmaatschappij vormt de grootste mobiliseeringsonderneming voor financieele bankbelangen sedert den wereldoorlog. **(Vorig bericht blz. 198 F.)**

C. **ITALIE. — Grandi over ontwapening.** — De minister van Buitenl. Zaken, Grandi, heeft op 3 Juni '32 in den Italiaanschen Senaat een redevoering gehouden. Over de ontwapening heeft Grandi geen nieuws verteld. Hij heeft echter zijn standpunt dezen keer bijzonder gelukkig geformuleerd. Hoe logisch de eisch van veiligheid, die Frankrijk stelt, ook moge zijn, zij vormt een middel dat even erg kan blijken als de kwaal. De oorlog door oorlog voorkomen, heeft Grandi dat genoemd. Veiligheid kan, volgens hem, slechts ontstaan doordat niemand zich meer sterk genoeg voelt om de wereld te trotseeren. De Volkenbond moet de oorzaken der conflicten aantasten.
Wat Grandi ten opzichte der oorlogsschulden zeide kwam met het Engelsche standpunt overeen: „Het eenige verstandige is een streep te trekken door al die schulden; maar wij zullen in ieder geval volbrengen waartoe wij ons hebben verplicht, als men dat van ons verlangt".
Grandi sprak nog over de beklemde positie van Italië en van de dringende behoefte van Italië aan mogelijkheid van expansie voor zijn opgehoopte en vruchtbare bevolking. **(Vorig bericht blz. 330 A.)**

D. **DUITSCHLAND. — Rijksdag ontbonden.** — Officieel wordt de volgende verordening van den rijkspresident betreffende de ontbinding van den rijksdag medegedeeld:
Op grond van artikel 25 van de rijksgrondwet ontbind ik per heden den rijksdag, aangezien deze volgens het resultaat van de in de laatste maanden plaats gevonden hebbende verkiezingen voor de landdagen der Duitsche landen niet meer in overeenstemming is met den politieken wil van het Duitsche volk.
(w.g.) Von Hindenburg.

E. **TELEVISIE. — De Derby draadloos zichtbaar.** — Een telegram uit Londen meldt, dat daar in de Metropol-bioscope het slot van de Derby draadloos te zien is geweest. Groote technische moeilijkheden waren overwonnen en men kan van een succes spreken. Men zag duidelijk, hoe het winnende paard zijn concurrenten voorbijvloog. Tevoren zag men de paarden in het veld komen en zich voor den start opstellen.
(Vorig bericht blz. 298 B.)

F. **FRANKRIJK. — Jeanneny, voorzitter van den Senaat.** — Senator Jeanneny, voorzitter van de commissie uit den Senaat voor financieele aangelegenheden, is met zoo goed als algemeene stemmen tot het voorzitterschap van den Senaat geroepen.

5 JUNI 1932

G. **NEDERLAND. — Crisis-Zuivelwet. - Margarineindustrie.** — De Minister van Economische Zaken en Arbeid verlaagt in zijn wetsvoorstel tot het verleenen van steun aan de melkveehouderij het percentage boter, hetwelk aan margarine moet worden toegevoegd, van 50 tot 25.
(Vor. ber. Crisis-Zuivelwet en Margarine 360 F.)

H. **CHINA. — Nanking weer hoofdstad.** — De Chineesche regeering deelt mede, dat na de beëindiging van het Chineesch-Japansche conflict te Shanghai, Nanking weer hoofdstad der Chineesche republiek zal worden. De regeering zal uit Lojang weer naar Nanking worden overgeplaatst.

I. **HELIUM. — Proefneming geslaagd.** — In de Royal Institution demonstreerde prof. J. C. McLennan den persisteerenden stroom door den van Leiden naar Londen overgebrachten metalen ring in vloeibaar helium. De proef bewees, dat metalen allen weerstand verliezen en volmaakte geleiders der electriciteit

worden, wanneer ze een temperatuur aannemen zoo laag als die waarbij Helium vloeibaar blijft.
De stroom, dien men in Leiden door den ring had laten gaan, bleek te Londen nog onverzwakt voort te gaan. **(Vorig bericht blz. 366 B.)**

A. **TURKIJE. — Driejaarsplan.** — Italië heeft een crediet van 300 millioen lire aan Turkije verleend, waarvan een derde verstrekt wordt in contanten, een derde ter regeling van Turksche schulden aan Italiaansche scheepsbouwmaatschappijen en de overige 100 millioen lire voor den aankoop van machines in Italië.
Met dit crediet en het onlangs van Moskou verkregene zal Turkije een driejaarsplan beginnen, dat den bouw van suikerfabrieken, het verschaffen van de machines voor de katoenindustrie in het district Adona en de verbetering van de kolenbedrijven aan de kust van de Zwarte Zee inhoudt.

6 JUNI 1932

B. **WERELDBEWAPENING.** — De omvang van de bewapening in 1932 komt duidelijk tot uitdrukking in het volgende lijstje, dat wij aan Het Volk ontleenen.

Machinegeweren:

Europa	150.000	stuks
Afrika	11.000	„
Azië	44.000	„
Amerika	48.000	„
Australië	3.000	„
	356.000	stuks

Licht geschut:

Europa	20.000	stukken
Afrika	500	„
Azië	8.000	„
Amerika	5.000	„
Australië	500	„
	34.000	stukken

Zwaar geschut:

Europa	6.000	stukken
Afrika	100	„
Azië	2.000	„
Amerika	1.000	„
Australië	200	„
	9.300	stukken

Tanks:

Europa	4.300	stuks
Afrika	200	„
Azië	600	„
Amerika	1.100	„
Australië	—	
	6.200	stuks

Oorlogsvliegtuigen:

Europa	13.300	stuks
Afrika	600	„
Azië	2.900	„
Amerika	2.600	„
Australië	300	„
	19.700	stuks

De oorlogsvloot is als volgt over de werelddeelen verdeeld:

Europa	3.122.000	ton
Afrika	6.000	„
Azië	978.000	„
Amerika	1.525.000	„
Australië	74.000	„
	5.705.000	ton

C. **IJSLAND. — Coalitieregeering.** — De oud-minister van Financiën Asgeirsson heeft thans een coalitieregeering gevormd, waarin hij zelf wederom de portefeuille van financiën op zich heeft genomen. **(354 E.)**

D. **NEDERLAND. — Garibaldi herdenking.** — Ter gelegenheid van het feit, dat de Italiaansche vrijheidsheld Giuseppe Garibaldi, een halve eeuw geleden was gestorven, was op 4 Juni in het A.M.V.J.-gebouw te Amsterdam een bijeenkomst belegd, waaraan de Consul-Generaal van Italië, de Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Holland, Prof. mr. P. Scholten, Prof. dr. J. J. Salverda de Grave e.a. deelnamen.

E. **GRIEKENLAND. — Nieuwe Grieksche regeering.** — De president der Grieksche Republiek heeft de nieuwe door Venizelos gevormde regeering beëedigd. Terwijl Michalakopulos weer het ministerie van Buitenlandsche Zaken op zich heeft genomen, zijn verscheidene andere portefeuilles bezet door aanhangers van de partij van Venizelos. **(Vor. ber. blz. 367 A.)**

F. **CHILI. — Opstand. - Regeeringscrisis.** — De opstandige beweging welke eenige dagen geleden in Chili is uitgebroken, is met een overwinning van het leger geëindigd. President Montero werd gedwongen af te treden en de socialistische republiek is op 5 Juni uitgeroepen. **(Vor. ber. President 76 K.)** **(Vor. ber. Opstand 298 I.)**

G. **DUITSCHLAND. — Landdagverkiezingen in Mecklenburg-Schwerin.** — De uitslag der verkiezingen voor den Landdag van Mecklenburg-Schwerin zijn aldus: Soc.-Democraten 18 zetels, Communisten 4 zetels, Nat.-Socialisten 30 zetels, Duitsch-Nationalen 5 zetels.
De Nazi's hebben met één stem de absolute meerderheid.

H. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen.** — De rijkspresident heeft op 6 Juni '32 een besluit onderteekend, waarbij de datum der rijksdagverkiezingen wordt vastgesteld op 31 Juli '32.

I. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid.** — Op het oogenblik wordt het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten op 10½ millioen geschat. **(340 D.)**

7 JUNI 1932

K. **ZWEDEN. — Disconto.** — De Zweedsche Rijksbank heeft haar disconto met ingang van 3 Juni '32 van 4½ tot 4% verlaagd. **(Vor. ber. blz. 340 E.)**

L. **AMSTERDAM. — Dr. J. van den Tempel neemt ontslag als raadslid.** — Het soc.-dem. raadslid dr. J. van den Tempel heeft zijn ontslag als lid van den Amsterdamschen Raad genomen. Mr. S. Mok is zijn opvolger. **(Vorig bericht blz. 364 B.)**

M. **NEDERLAND. — Tarwe.** — Op het verzoek der landbouworganisaties om met het oog op den grooten tarwe-oogst, die te velde staat, voorstellen te doen het maalpercentage te verhoogen, is de regeering voorloopig niet ingegaan. Teneinde evenwel den tarweverbouwers tegemoet te komen, heeft de Minister goedgevonden, dat de tarwe-organisaties den prijs eenigszins verhoogen. Het was gewenscht met het oog op den regelmatigen gang van de tarweafname te voorkomen, dat de verschillende belanghebbenden groote voorraden maken, zooals dit o.a. voor de uitvoering van de tarwewet is geschied.
Besloten is daarom de tarwe-organisaties te machtigen met ingang van 4 Juni '32 den prijs met *f* 2.50 per 100 K.G. te verhoogen en te stellen op *f* 15.
(Vorig bericht blz. 90 B.)

A. **TANDHEELKUNDE. - Rijksuniversiteit te Utrecht.** — De faculteit der geneeskunde van de Rijksuniversiteit te Utrecht heeft een adres gezonden aan de Tweede Kamer, waarin zij zegt, dat zij met groote bevreemding kennis heeft genomen van het bij die Kamer ingediende ontwerp van wet, houdende regelen betreffende de bevoegdheid der tandheelkundigen.
De faculteit merkt op, dat de studie voor tandarts wordt volbracht aan de Universiteit en dat terecht voor de examens een vóóropleiding wordt geëischt gelijk aan die voor andere universitaire studiën.
Thans wil de minister aan een zeer groot aantal menschen, die geenerlei verplichting tot een algemeen-vormende vóóropleiding hebben gehad en die na een zeer eenvoudig examen, of zelfs maar na viseering van een diploma, dat altijd verre beneden dat van tandarts of tandmeester heeft gestaan, een bevoegdheid verleenen gelijk aan die van tandarts. Het scheppen van twee categorieën met dezelfde bevoegdheden, doch met zóó ver uiteenloopende capaciteiten moet absoluut worden vermeden.
Met klem dringt de faculteit er op aan, dit ontwerp niet aan te nemen.

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — „Orang Pendek".** — De leden van den Volksraad Apituley en Ratulangi dienden bij de regeering een schriftelijke vraag in naar aanleiding van de berichten, dat de controleur te Pasirpangarajan last zou hebben gegeven om van den orang pendek, dood of levend, een exemplaar in handen te krijgen.
De stellers van de vraag willen weten:
ten eerste of de regeering het juist acht dat ter beantwoording van de vraag of men hier met een mensch- of diersoort te doen heeft, door een harer vertegenwoordigers opdracht wordt gegeven exemplaren „dood of levend" te vangen;
ten tweede of de regeering bereid is pogingen in het werk te stellen terwille van de wetenschap exemplaren van dit genus levend in handen te krijgen;
ten derde of de regeering bereid is, indien zulke pogingen met succes worden bekroond, openbaarheid te geven aan het resultaat van het daaraan volgend onderzoek.
In Nederland heeft de voorzitter van de Haagsche afdeeling van „Oost en West" in een brief aan den minister van Koloniën geprotesteerd tegen het dooden van een „orang pendek". **(Vor. ber. blz. 364 D.)**

C. **PERMANENT HOF VAN INTERNATIONALE JUSTITIE. — Vrije zônes Opper Savoye en Gex.** — Het permanente hof van internationale justitie heeft op 6 Juni '32 uitspraak gedaan in de zaak betreffende de vrije zônes van Opper Savoye en het land van Gex, welke zaak Frankrijk en Zwitserland sinds 1919 verdeeld houdt, in 1928 aan het Hof is voorgelegd en reeds het onderwerp heeft uitgemaakt van twee voorbereidende beslissingen van het Hof in den vorm van beschikkingen op 19 Augustus 1929 en 6 December 1930.
Met 6 tegen 5 stemmen heeft het Hof beslist, dat artikel 435, alinea 2 van het verdrag van Versailles met zijn bijlagen, de bepalingen van het protocol der conferenties van Parijs van 3 November 1815, van het verdrag van Parijs van 20 November 1815, van het verdrag van Turijn van 16 Maart 1816 en van het manifest van de rekenkamer van Sardinië van 9 September 1829, betreffende de douane en economische structuur der vrije zônes van Opper Savoye en van het land van Gex niet heeft afgeschaft en ook niet ten doel heeft, ze af te schaffen.
In de tweede plaats heeft het Hof beslist, dat de Fransche regeering haar douanelinie moet terugtrekken, overeenkomstig de bepalingen van genoemde verdragen, terwijl dit regime van kracht moet blijven, zoolang het niet gewijzigd is door den overeenstemmenden wil van partijen.

D. **VOLKENBOND. — Danzig-Polen.** — Dr. J. A. Nederbragt, chef der economische en consulaire directie van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, is door den secretaris-generaal van den Volkenbond uitgenoodigd, met den heer Calmès, lid van den Belgisch-Luxemburgschen hoogen economischen raad, en den heer Fattinger, raad bij het ministerie van Financiën te Boedapest, zitting te nemen in een commissie, welke tot opdracht heeft, den hoogen commissaris van den Volkenbond te Danzig van advies te dienen ter zake van handelspolitieke aangelegenheden tusschen de Poolsche republiek en den Senaat der Vrije Stad Danzig. Dr. Nederbragt gaat in verband hiermee in de tweede helft dezer maand naar Danzig. **(Vorig bericht blz. 352 C.)**

E. **ROTTERDAM. — Haventarieven.** — De Rotterdamsche haventarieven zullen van 5.4 op 4.5 ct. per M.^{3} worden gebracht. De datum van ingang dezer tarieven is nog niet bekend. **(Vor. ber. blz. 256 A.)**

F. **NEDERLAND. — Loonsverlaging bij de Spoorwegen.** — Na langdurige beraadslagingen onder leiding van den Personeelraad. hebben de hoofdbesturen der vijf vakbonden van spoorwegpersoneel het voorstel der directie, strekkende tot een loonsverlaging van 5% van 1 Juli tot 1 Januari 1933, verworpen. Men oordeelde de tegemoetkoming, welke de directie heeft getoond, onvoldoende.
De Personeelraad heeft opdracht zich opnieuw met de directie in verbinding te stellen. **(V. b. 361 H.)**

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rapporten der Vlootcommissie e.a.** — De vlootcommissie en de commissie voor den chemischen en bacteriologischen oorlog hebben hun werkzaamheden geëindigd en hun rapport aan de algemeene commissie uitgebracht.
(Vorig bericht blz. 356 A.)

H. **VEREENIGDE STATEN. — Negers.** — In de Vereenigde Staten zijn meer dan 500 scholen voor negers, die door 2 millioen kinderen worden bezocht. Aan de hoogescholen studeeren 60.000 negerstudenten, terwijl 200 negerprofessoren een leerstoel bezetten aan de verschillende universiteiten. Bovendien zijn er 1000 neger-advocaten en 3500 geneesheeren.
(Vorig bericht blz. 46 P.)

I. **FRANKRIJK. — Regeeringsverklaring van Herriot.** — De regeeringsverklaring, welke op 7 Juni 1932 door Herriot in de Kamer en door den minister van Justitie Renoult in den Senaat werd voorgelezen, kondigt aan, dat de regeering, wat het binnenland betreft, voort zal gaan met een politiek, welke leidt naar een spoedig financieel herstel, met het programma tot uitvoering van groote openbare werken ter bestrijding van de werkloosheid, met de reorganisatie van het verkeer, met het in overeenstemming brengen van de economische protectiemaatregelen met de internationale verdragen.
Voorts zal de regeering een actieve politiek voeren ten behoeve van de economische en sociale ontwikkeling der koloniën, van de instelling van sociale verzekeringen en uitbreiding der steunverleening aan werkloozen en tenslotte van geheel kosteloos middelbaar onderwijs en politieke amnestie.
Wat het buitenland betreft, zal de regeering, zich de bewezen diensten en trouwe vriendschap herinnerend, zich laten leiden door de dringende noodzakelijkheid om den vrede te grondvesten op een algemeene organisatie van Europa en de wereld en zij zal het hare bijdragen tot de politieke ontspanning, de economische samenwerking en de moreele ontwapening.
Wat de herstelbetalingen betreft, kan Frankrijk zijn rechten, welke voortspruiten, niet alleen uit de verdragen, doch ook uit contractueele overeenkomsten, bekrachtigd door de onderteekeningen der betreffende landen, niet laten bestrijden. De wereld, onttrokken aan den dwang van het recht, zou vroeg of laat opnieuw geplaatst worden onder den dwang van het geweld.

Met deze principes te verdedigen, is de regeering zich ervan bewust, geen egoïstische voorrechten te verdedigen, doch de universeele belangen van anderen. Zij is bereid, ieder ontwerp te bespreken of ieder initiatief te nemen, dat door compensatie grootere stabiliteit in de wereld zou brengen.
In overeenstemming met het volkenbondspact, zullen wij de veiligheid zien te verzekeren niet alleen voor ons alleen, doch voor alle naties, die, klein of groot, in onze oogen gelijke rechten hebben.
De actie der regeering zal worden geleid door de principes, verdedigd van het jaar 1924 af en welke een essentieel en blijvend element der Fransche politiek zijn geworden. Binnen dit algemeene raam is de regeering gunstig gestemd voor alle oplossingen zelfs gedeeltelijke die, in het licht van de besprekingen te Genève en na een loyale uitwisseling van meeningen, zonder de nationale veiligheid in gevaar te brengen, verlichting der militaire lasten zouden toestaan en die een stap zouden beteekenen naar een progressieve, gelijktijdige en gecontroleerde ontwapening.
Van nu af aan en om aan deze poging deel te nemen, zal de regeering alle mogelijke bezuinigingen doorvoeren, welke niet met de voorzichtigheid in strijd zijn.
Talrijke volkeren lijden en wij staan niet onverschillig ten opzichte van hun ellenden.
De wereld is in onrust. De kalmte zal terugkeeren, indien de regeeringen zich vereenigen, die als de onze een geest en een toestand van vrede willen scheppen en die met ons den oorlog beschouwen als een misdaad buiten de wet en buiten het volkerenrecht.
(Vorig bericht blz. 366 A.)

8 JUNI 1932

A. VEREENIGDE STATEN. — Hongerparade. — Ongeveer 5000 werklooze oud-strijders uit alle deelen der Vereenigde Staten hielden te Washington een parade en marcheerden langs het Witte Huis. Ongeregeldheden hadden niet plaats.

B. MADAGASCAR. — Kruidnagelcultuur. — Volgens een Amerikaansch consulair bericht, heeft de kruidnageloogst 1930/1931 op Madagascar 3426 ton bedragen. Dit is een recordoogst, aangezien de hoogste tot nu toe bekende productie, die van 1927/1928, 1632 tons bedroeg. Oogst 1931/1932, waarvan een juiste raming nog niet met zekerheid te geven is, wordt op 1000 tons geraamd, doch anderzijds spreekt men van een oogst van 400 tons.

C. JURISPRUDENTIE. — Het versche cadetje. — Er is weer een hoofdstuk ten einde in de geschiedenis van het versche cadetje. De lotgevallen begonnen in 1931, toen de heer Staal, directeur van het hotel Suisse te Amsterdam, voor den kantonrechter werd gedaagd terzake van het doen vervaardigen van luxe-broodjes in de keuken van zijn hotel, zonder dat daar een voor bakkerijen vereischte arbeidslijst hing. De kantonrechter sprak een veroordeelend vonnis uit; de rechtbank vernietigde het.
Daarna werd opnieuw proces-verbaal opgemaakt door de arbeidsinspectie, nu wegens het laten afleveren van versch brood vóór tien uur 's ochtends door een kellner van het hotel aan een gast, die in de ontbijtzaal zat (art. 35, sub. 6 van de Arbeidswet); waar het brood gebakken was, werd thans buiten beschouwing gelaten. Ditmaal ontsloeg de kantonrechter den hoteldirecteur van rechtsvervolging. Hij achtte bewezen, dat de kellner vóór tien uur 's morgens eenige broodjes aan een gast had afgeleverd, en dat deze broodjes na acht uur van den vorigen avond waren gebakken of opgewarmd, doch oordeelde het niet strafbaar.
Van dit vonnis ging het O. M. in hooger beroep en bij de behandeling der zaak voor de Vijfde Kamer der Amsterdamsche Rechtbank achtte daar de officier de handeling wel strafbaar en vroeg veroordeeling tot *f* 1.— boete subs. 1 dag hechtenis. De Rechtbank heeft op 7 Juni '32 uitspraak gedaan en het vonnis van den kantonrechter, ontslag van rechtsvervolging, volledig bevestigd. **(Vorig bericht blz. 301 C.)**

D. VEREENIGDE STATEN. — Garner-plan goedgekeurd. — Het Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel van president Hoover om ten behoeve van de steunverleening een bedrag van 1,5 milliard dollar toe te staan voor de Reconstruction Finance Corporation, welk voorstel door den republikeinschen afgevaardigde Hawley werd verdedigd, verworpen met 218 tegen 183 stemmen.
Daarentegen nam het Huis, ondanks de republikeinsche oppositie, het door president Hoover fel bestreden voorstel van den speaker Garner aan, om 2,3 milliard dollar beschikbaar te stellen, ter bestrijding van de werkloosheid en ter voorziening in den daardoor ontstanen nood. Dit voorstel werd aangenomen met 216 tegen 182 stemmen.
Honderd millioen dollar zullen van dit bedrag beschikbaar worden gesteld voor het reconstructiefonds, ter verleening van steun aan in nood verkeerende financieele instellingen en den handel. Het grootste gedeelte zal worden aangewend voor de uitvoering van openbare werken, waardoor men een groot aantal werkloozen te werk hoopt te stellen, terwijl een ander gedeelte bestemd is voor het bevorderen van den woningbouw, waardoor men eveneens de werkloosheid in de bouwbedrijven hoopt te bestrijden.
Het aannemen van het plan Garner wordt beschouwd als een nederlaag voor president Hoover.
(Zie ook Reconstruction 347 C.)

E. MAATSCHAPPIJ DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE. — „C. W. van der Hoogt"- en „Mei"-prijs. — Het bestuur der Maatschappij der Nederl. Letterkunde heeft op advies van de Commissie voor Schoone Letteren de volgende bekroningen toegekend: Met den prijs van aanmoediging, geheeten „C. W. van der Hoogt"-prijs het werk „Komedianten trokken voorbij" door Johan Fabricius, met den nieuw ingestelden jaarlijkschen „Mei"-prijs het werk „Rembrandt" van Theun de Vries en „Een man van aanzien" van Siegfried van Praag.

F. JAPAN. — Disconto. — De Bank van Japan heeft haar disconto van 5.84% tot 5.11% verlaagd.
(Vorig bericht blz. 255 E.)

G. ONDERWIJS. — Dr. F. W. A. Korff. — De Alg. Synode der Ned. Herv. Kerk heeft tot hoogleeraar aan de Leidsche Universiteit (vanwege de Ned. Herv. Kerk om onderwijs te geven in de dogmatiek, de zendingsgeschiedenis, het kerkrecht en de Chr. ethiek, als opvolger van prof. dr. H. M. v. Nes) benoemd dr. F. W. A. Korff, Ned. Herv. predikant te Heemstede.
(Vorig bericht blz. 352 E.)

H. NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ. — Jaarverslag over 1931. — Het jaarverslag der Nederlandsche Handel-Maatschappij over 1931 opent met eenige beschouwingen over den algemeenen toestand, waaromtrent o.a. wordt opgemerkt:
De landen in het Oosten, waar onze Maatschappij vestigingen heeft, hebben zonder uitzondering in 1931 zwaar geleden.
Nederlandsch-Indië, als exportland afhankelijk van de vraag naar zijn land- en tuinbouwproducten, ondervond de ongunst der tijden in hevige mate.
Wissel-, bank- en andere zaken zijn door den algemeenen toestand verminderd.
Op 31 December 1931 bedroegen de rechtstreeksche vorderingen der Maatschappij op Duitschland *f* 21.759.900, waarvan *f* 16.8 millioen onder Stillhalteovereenkomst.
De winst- en verliesrekening van de vestigingen in het Oosten sluit met een nadeelig saldo van

f 5.966.046 (v. j. credit *f* 6.425), welk verlies uit het reservefonds werd bestreden, waaraan *f* 20 millioen is onttrokken.

A. **FRANKRIJK. — De stemming over de regeeringsverklaring van Herriot.** — De uitslag van de stemming over de regeeringsverklaring in de Fransche Kamer was volgens het „Journal Officiel": 384 afgevaardigden stemden vóór Herriot en 115 hebben tegen hem gestemd; 110 afgevaardigden hebben zich van stemming onthouden, terwijl 5 afwezig waren. De meerderheid voor Herriot bedraagt dus 269 stemmen. **(Vorig bericht blz. 369 I.)**

9 JUNI 1932

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber, Koffie, Tabak, Kina.** — Wij ontleenen aan het jaarverslag over 1931 der Nederl. Handel-Maatschappij het volgende:
Voor de rubbercultuur was 1931 uit een cultuurtechnisch oogpunt een gunstig jaar. De prijsdaling van het vorige jaar zette zich met kleine fluctuaties gestadig voort, en de noteering, die aanvankelijk te Batavia 20½ cent per ½ K.G. bedroeg, daalde, niettegenstaande de vrachtprijzen voor het product verlaagd werden, tot 10½ cent in de eerste dagen van Dec. Op telkens weder opduikende geruchten omtrent restrictie-maatregelen trad gedurende die maand nog een licht herstel in, zoodat de markt sloot op 12½ c. De resultaten van de koffiecultuur waren teleurstellend ten gevolge van droogte en het in hevige mate optreden van takkenboeboek. De opbrengst van den Java-oogst bleef ongeveer 100.000 pic. beneden de raming ad 665.000 pic.
Voor 1932 zijn de vooruitzichten over het algemeen gunstig.
De export van koffie uit Java bedroeg in 1000 K.G. naar: Nederland: in 1931, 4.348, in 1930, 2.543; Frankrijk: in 1931, 373, in 1930, 425; Amerika: in 1931, 2.631, in 1930, 2.744; Singapore: in 1931, 1.747, in 1930, 2.296; Britsch-Indië: in 1931, 2.928, in 1930, 3.473; andere landen: in 1931, 6.919, in 1930, 6.503; totaal: in 1931, 18.946, in 1930, 17.984.
De uitvoer van Robusta-koffie van Sumatra's Oostkust en Palembang was in 1000 K.G.: in 1931, 284 (225) en 18.911 (18.672).
In Oost-Java gaf de voor-oogst-aanplant van tabak met uitzondering van die in het Regentschap Loemadjang door zware regens in de maanden Maart en April een gering beschot van mindere qualiteit dan het vorige jaar. De na-oogst-aanplant gaf een betere uitlevering, hoewel de hoedanigheid van het product evenzeer te wenschen liet. Voor de Deli-tabak was de weersgesteldheid in het algemeen gunstig, zoodat de oogst, zoowel wat qualiteit als rendement betreft, goed kan worden genoemd. Vooral op de lager gelegen ondernemingen trad de rupsenplaag in ernstige mate op. De oogst wordt geschat op 185.000 pkn. (v. j. 208.675). In 1931 werden 216.750 pakken uitgevoerd (v. j. 229.919).
De bij de kina-overeenkomst van 1928 aangesloten ondernemingen leverden naar schatting 430.000 K.G. zwavelzure kinine in bast, tegen 498.000 K.G. in 1930. De volgende hoeveelheden kinabast en kinine werden uitgevoerd: in 1931 resp. 5.099.000 (9.073.000) K.G. en 209.000 (170.000) K.G. **(Vor. ber. Rubber 310 B.; Koffie 361 G.; Tabak 353 A.; Kina 191 A.)**

C. **ZUID-AFRIKA. — Natal.** — De Natalsche Kamerleden, die allen behooren tot de Zuid-Afrikaansche partijfractie in de Kamer, hebben op 9 Juni besloten om tegen het besluit van de partijleiding van de Z. A. P. in, als zelfstandige groep te stemmen voor de afscheiding van Natal uit de Zuid-Afrikaansche Unie. De groep heeft zich onder de leiding van het Natalsche Kamerlid Nicholls gesteld.
Door de actie van deze groep wordt de positie van generaal Smuts, de leider van de Zappen, zeer verzwakt, hetgeen een versterking van de nationalisten ten gevolge zal hebben. **(Vor. ber. blz. 325 G.)**

D. **AMSTERDAM. — Benoeming van nieuwe Raadsleden.** — De voorzitter van het Centraal Stembureau der gemeente heeft op 9 Juni '32 in de vacatures, ontstaan door het bedanken van de vier sociaaldemocratische raadsleden benoemd verklaard tot lid van den Raad de heeren C. de Dood, B. de Vries (in plaats van Mej. A. de Jong, die haar benoeming niet heeft aangenomen), P. van Eck en mr. S. Mok. **(Vorig bericht blz. 368 L.)**

E. **PALESTINA. — Opgravingen.** — Prof. Bade bericht, dat hij een hoogst interessante vondst gedaan heeft in een graf van de Westelijke Doodenstad (Necropolis) van Tell-an-Nasbeh. In dit graf is n.l. een prachtig zegel gevonden, een agaat-steen afgewerkt als een menschelijk oog, met aan de keerzijde een inscriptie in oud-Hebreeuwsche letters, luidende: „toebehoorende aan Jaäzanjeh, dienaar des konings". Onder dit inschrift is een fraai geteekende kraaiende haan gegraveerd.
Deze Jaäzanjeh, wiens naam beteekent: „Jehovah luistert", is ons bekend als een der officieren van Zidkiah's leger, ten tijde van de inneming van Jeruzalem door Nebuchadnezar. In 2 Koningen XXV vs. 23 vinden wij „Jaäzanjeh, de zoon van den Maächathiet", met name vermeld als één der vier legeroversten, die te Mitzpah zich onder den nieuwen landvoogd stelden. (Alg. Handelsblad). **(V. b. 363 C.)**

F. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — De Iersche Senaat heeft artikel 1 van het wetsontwerp waarbij de bewoording van den eed van trouw aan de Engelsche kroon wordt afgeschaft, aangenomen, doch de artikelen 2 en 3 verworpen, volgens welke de wijziging in de Grondwet wordt neergelegd. **(361 F.)**

G. **DUITSCHLAND. — De nieuwe Pruisische noodverordening.** — De op 9 Juni gepubliceerde Pruisische noodverordening bevat drie maatregelen ter dekking van het tekort op de begrooting en wel:
1e. Invoering met ingang van 1 Juli van een accijns op het geslacht, waarvan de opbrengst op 80 à 100 millioen wordt geschat;
2e. Korting op de salarissen der ongehuwde en kinderlooze ambtenaren en beambten van 5% en op die der ambtenaren en beambten met kinderen van 2½%. Deze bedragen zullen van 1 Juli 1937 af in maandelijksche termijnen worden terugbetaald. Bij het overlijden en verlaten van den dienst wordt het geheele bedrag uitbetaald.
De opbrengst tengevolge van deze korting beloopt ca. 26 millioen;
3e. Het nu nog bestaande tekort van 34 millioen zal worden bezuinigd door verdere schrappingen op de zakelijke posten der begrooting.
Tenslotte houdt de noodverordening bepalingen in tot wijziging der huishuurbelasting en wel in dien zin, dat de gemeenten 160 millioen Mark krijgen toegewezen, waarmede zij hunnerzijds behoeftige huurders moeten steunen. Dit komt neer op een bezuiniging voor de staatsfinanciën, aangezien voortaan alleen ondersteunden met een bestaansminimum van 700 tot 800 Mark jaarlijks deze toelage zullen krijgen, welke tot dusverre werd verstrekt tot een bestaansminimum van 1200 Mark. **(Vor. ber. blz. 329 G.)**

H. **BELGIE. — Pleidooi voor den vrijhandel.** — Dezer dagen heeft prof. De Leener, hoogleeraar aan de Brusselsche universiteit en voorzitter van het Belgische nationaal comité ter verdediging van den vrijhandel, in de „Indépendance Belge" een Open Brief aan den Franschen minister-president Herriot geschreven. Hij wijst op den economischen noodtoestand in Europa en betoogt dat dezelfde staten, die thans te Genève met elkaar over de beperking der bewapening onderhandelen, niet aarzelen op het gebied van den internationalen handel strijdmiddelen te gebruiken, die een atmosfeer van vijandschap op-

wekken. De oplossing van het financieele vraagstuk alleen is niet voldoende om de wereld uit het moeras te helpen.
België heeft steeds blijk gegeven van een goede gezindheid ten opzichte van een verlaging der tolarieven, doch sommige groote mogendheden, o.a. Frankrijk, hebben dit voorbeeld niet gevolgd. „Al de vrienden van Frankrijk in het buitenland zouden er zich over verheugen, mijnheer de minister-president," aldus prof. De Leener, „indien zich onder uw regeering een passende zwenking mocht voordoen. U hebt onlangs verklaard: „Ik wil trachten, met al mijn krachten en met geheel mijn ondervinding, de menschelijke belangen te dienen, want Frankrijk kan zijn welvaart op den nood van geen ander volk vestigen; van Frankrijk dient men geen enkele daad van zelfzucht te vreezen."
Daar Frankrijk tenslotte ook niet aan het onheil, dat de wereld bedreigt, kan ontsnappen, hoopt prof. De Leener dat dit land nu spoedig van zijn oppositie tegen een ingrijpende internationale actie voor een snelle verlaging der tolmuren zal afzien en een terugkeer tot normale toestanden mogelijk zal maken.

A. **LUXEMBURG. — Sociale wetten.** — De Luxemburgsche Kamer heeft een wetsontwerp aangenomen ter hervorming van de sociale verzekeringen en een ander, dat 1½ millioen fr. ter beschikking van de regeering stelt voor de voltooiing van den bouw van arbeiderswoningen.

B. **BELGIE. — Het pondenverlies der Nationale Bank.** — De financieele commissie der Kamer heeft het verslag van haar rapporteur, den heer Brusselmans, inzake de dekking van het pondenverlies der Nationale Bank van België, aangenomen. Volgens dit rapport is het verlies op de ponden, dank zij de stijging der waarde van het Engelsche betaalmiddel, aanzienlijk verminderd en bedraagt het thans enkel nog 393 millioen francs. Dank zij de voorgestelde regeling — de Nationale Bank stort 60 millioen francs en neemt 34 millioen van haar reserves af, terwijl zij verder, jaarlijks, 10% van haar winst aan de dekking van het overblijvende verlies zal besteden — wordt de volledige delging theoretisch in ongeveer tien jaar tijds voorzien. Practisch zal het geheele verlies echter, naar men verwacht, na zeven jaar geheel afgeschreven zijn. (N. R. Crt.) **(Vor. ber. 194 D.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Middle West Utilities.** — Generaal Dawes, die is afgetreden als president van de Reconstruction Finance Corporation, zal zich van 15 dezer af wijden aan de reorganisatie van de tot het concern Insull behoorende ondernemingen, waarover gerechtelijke bewindvoerders zijn aangesteld. Volgens de New-York Times zal Dawes in het bijzonder zijn aandacht schenken aan de Middle West Utilities. **(Vorig bericht blz. 325 E.)**

D. **DUITSCHLAND. — Rede van Von Gayl.** — Aan de groote rede van den minister van Binnenlandsche Zaken Von Gayl, die hij op 8 Juni in den rijksraad heeft gehouden, ontleenen wij o.a. het volgende:
„Het gepraat over een voorgenomen wijziging der grondwet in de richting van het herstel der monarchie is dwaze en daarom een nadeeligen invloed uitoefenende kletspraat.
Ik zou mijzelf erbarmelijk vinden, indien ik op den ministerzetel zou trachten mijn persoonlijke, niet slechts aangeboren en aangeleerde, maar in lange jaren ook zelf verworven overtuiging te verloochenen, dat ik de monarchie den meest geschikten staatsvorm vind voor een land in het hart van Europa, en dat ik mij de verdienste van het voormalig koninklijk en keizerlijk huis steeds ten zeerste bewust ben. Maar ik ben ook overtuigd, dat in dezen tijd van strijd om het bestaan de kwestie van den staatsvorm, republiek of monarchie, geen vraagstuk is, dat onze tijd, laat staan de tegenwoordige rijksregeering, heeft op te lossen. Ons volk is thans zoozeer beladen met zware lasten, dat wij moeten trachten daarvan bevrijd te worden, vóór wij de mogelijkheid zelfs maar krijgen ons met den staatsvorm bezig te houden. Hooger dan de vorm staat voor den Duitscher de staat, en het is onze heilige plicht dien te steunen. Ik denk er als constitutioneel minister niet aan, ons volk door het ter tafel brengen van de kwestie van den staatsvorm in nieuwe verwarring te brengen en ik verzoek verschoond te blijven van elken twijfel aan mijn trouw aan de grondwet, die ik in handen van den rijkspresident heb beëedigd.
Evenals ik denken ook de rijkskanselier en de andere leden van het kabinet, waarbij zij alle persoonlijke opvattingen en gevoelens welbewust op den achtergrond stellen."

E. **NEDERLAND. — Tunnelbouw te Roermond.** — Einde 1929 vernam het college van B. en W. te Roermond, dat de minister van Waterstaat in overweging had genomen den bouw van een viaduct in den weg Nijmegen—Maastricht, nabij de Broekhin, onder de gemeente Roermond, waar de rijksweg door dubbelspoor gekruist wordt. Door het Gemeentebestuur werd toen verzocht aan dit plan nog geen uitvoering te geven, waarop de minister antwoordde bereid te zijn deze zaak nog eens nader te onderzoeken. Intusschen werden een drietal plannen van een viaduct of tunnel nader uitgewerkt.
Thans is de minister bereid te Roermond een tunnel te bouwen met aanleg van een breeden weg voor het doorgaand verkeer aan de overzijde der spoorlijn. Deze tunnel zal worden aangelegd op 225 M. afstand van den overweg op de Kapellenlaan in de richting van het station.
De kosten zijn geraamd op een half millioen, waarvan 2 ton als bijdrage der gemeente Roermond gevraagd wordt.

F. **RUSLAND. — Binnenlandsche leening.** — De Raad van Volkscommissarissen heeft een verordening afgekondigd inzake de heffing van de nieuwe binnenlandsche leening ten bedrage van 3,2 milliard roebel op een termijn van 10 jaar.

G. **JAPAN. — Nood in den landbouw.** — De Japansche bladen geven pijnlijke bijzonderheden over den noodtoestand in den landbouw, welke ontleend zijn aan de eerste rapporten van vertegenwoordigers van het ministerie van landbouw. Tal van dorpen hebben schier geen geld meer, er wordt ruilhandel gedreven en de bevolking voedt zich o.a. met wortels van varens. De politie kan geen toezicht meer houden op diefstallen van levensmiddelen en naar het heet komen brandstichtingen om de verzekeringspenningen herhaaldelijk voor. Het ergst van al is dat meisjes feitelijk verkocht worden. Er is een hopelooze achterstand bij de belastingen en onderwijzers en ander overheidspersoneel worden niet betaald. Volgens „Asahi" zitten de plaatselijke autoriteiten, de banken en de boeren tot over de ooren in de schuld. Zijdespinnerijen zijn gesloten, waarbij zij in tal van gevallen den arbeiders nog vele weken loon verschuldigd zijn.
Naar gemeld wordt zal de regeering een commissie benoemen met den premier Saito als voorzitter om onverwijld in te voeren maatregelen te beramen.
(Asahi)

H. **FRANKRIJK. — Financiën.** — In verklaringen aan de pers heeft de nieuwe minister van Financiën, Germain-Martin, een beroep op de openbare meening gedaan, om mee te helpen aan de taak tot onverwijld financieel herstel. Het tekort over 1930-31 beloopt 2500 millioen fr., dat over 1931-32, rekening houdend met de gevolgen van het moratorium van Hoover, kan geschat worden op 4 milliard. De regeering zal

dan ook voor het einde van de gewone zitting een aantal maatregelen voorstellen, die een rechtstreeksche verlichting van de schatkist mogelijk maken en de voorbereiding van een ernstig evenwicht van de begrooting van 1933.

A. **ROEMENIE. — Een nieuw kabinet.** — Dr. Vaida Voevod heeft een nieuw kabinet gevormd. Het bestaat uit:
Dr. Vaida Voevod, minister-president en minister van Binneniandsche Zaken.
Mironescu, minister van Buitenlandsche Zaken.
Potarca, minister van Landbouw.
Gen. Stefanescu-Amza, minister van Oorlog.
(Vorig bericht blz. 361 L.)

10 JUNI 1932

B. **GOUDBEWEGING IN 1931.** — In onderstaand staatje, dat wij aan „The Economist" ontleenen, is de goudvoorraad der centrale banken van elf landen opgenomen, n.l. op 10 Januari 1931, op 19 September 1931, vlak voor de opschorting van den gouden standaard in Engeland, op 31 October 1931, aan het einde van de groote goudonttrekkingen aan Amerika en op 9 Januari 1932. De bedragen zijn alle tegen de pariteit herleid tot millioenen dollars.

	— 1931 —			1932
	10 Jan.	19 Sept.	31 Oct.	9 Jan.
Bank van Engeland .	710	660	660	588
U. S. Reserve Banken	2.994	3.486	2.738	2.986
Bank van Frankrijk .	2.118	2.296	2.534	2.695*
Rijksbank	527	321	266	234
Nederlandsche Bank .	171	267	336	354
Nat. Bank van België	191	224	357	354
Zwitsersche Nat. Bank	138	234	422	464
Bank van Zweden . .	65	61	57	54*
Bank van Noorwegen .	39	39	32	32
Bank van Italië . . .	279	285	294	297
Bank van Japan . .	412	407	342	249†

* 2 Januari 1932; † 19 December 1931.

Bij het begin van het jaar 1931 bedroeg de totale goudvoorraad van de elf centrale banken $ 7.644 millioen, waarvan 39.2% in de Ver. Staten berustte en 27.7% in Frankrijk. De Ver. Staten en Frankrijk bezaten toen derhalve samen reeds twee derden van den goudvoorraad van de elf in de opsomming begrepen centrale banken.
Aan het einde van het jaar 1931 was het totaal gestegen tot $ 8302 millioen, het deel van de Ver. Staten was gedaald tot 35.8%, dat van Frankrijk gestegen tot 32.4%, het Engelsche aandeel gedaald van 9.3 tot 7.1%, het Duitsche van 6.9 tot 2.8%. Amerika en Frankrijk hebben samen weer ruim twee derden van het totaal. De grootste stijging van het percentage vertoonen Nederland, België en Zwitserland. Zoo zijn, aldus The Economist, in het jaar 1931 de groote vlucht aan kapitaal naar Nederland en Zwitserland en het verlaten van den gold-exchange standaard de voornaamste factoren geweest, welke de ongelijke verdeeling van het goud in de hand hebben gewerkt. **(Vorig bericht Goud 296 A.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Orang pendek.** — De gouverneur van Sumatra's Oostkust droeg den gezaghebber van Pasir Pengarajan op, in afwachting van het resultaat van het onderzoek, de jacht op den orang pendek te staken. **(Vor. ber. blz. 369 B.)**

D. **NEDERLAND. — De Duitsche invoerrechten op boter.** — De Frankfurter Zeitung schrijft onder het opschrift: De duur betaalde invoerrechten op boter: Het Verband Sächsischer Industrieller heeft zich op grond van voortdurend binnenkomende klachten over de door de ongelukkige regeling van de Duitsche boterinvoerrechten ontstane boycotmaatregelen der Noordsche landen en Nederland herhaaldelijk tot de in aanmerking komende autoriteiten gericht met het verzoek, alles te doen om den, de werkloosheid onrustbarend verhoogenden teruggang van orders uit deze landen tegen te gaan. De weigering van orders bij de Nederlandsche en Noordsche clientèle van de Saksische industrie neemt voortdurend en snel toe. Tegelijkertijd dringt de Engelsche concurrentie met groote kracht overal door. De tegenwoordige onhoudbare toestand leidt tot verdere bedrijfsineenstortingen, toeneming van de werkloosheid, sterke verontrusting van de noodlijdende gebieden. Het Verband heeft dringend verzocht, de oorzaken van deze boycotbeweging tegen te gaan. **(Vor. ber. Boter 363 H.)**

E. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — Na afloop der Engelsch-Iersche conferentie, die op 10 Juni 1932 te Londen is gehouden, is het volgende officieele communiqué verspreid: Er heeft een bijeenkomst plaats gehad tusschen den president en den vice-president van den Uitvoerenden Raad van den Ierschen Vrijstaat E. de Valera en Sean O'Kelly, minister-presiden Ramsay MacDonald, den lord president van den Raad, Stanley Baldwin, den minister van Binnenlandsche Zaken, Sir Herbert Samuel, den minister voor de Dominions J. H. Thomas en den minister van Oorlog, Lord Hailsham. Er was een uitgebreide discussie over de uitgangspunten, doch het was niet mogelijk tot overeenstemming te komen. **(371 F.)**

F. **NEDERLAND. — Loonsverlaging bij de Spoorwegen.** — Het bureau van den Personeelraad heeft zich, ingevolge het besluit der gehouden vergadering van hoofdbesturen der erkende organisaties, in verbinding gesteld met de directie der Nederlandsche Spoorwegen, waarbij het standpunt van niet-aanvaarding der directievoorstellen inzake de loonsverlaging werd uiteengezet.
Na uitvoerige besprekingen vond de directie geen aanleiding een nieuwe conferentie met den Personeelraad te houden, en deelde mede zich met een eigen voorstel tot den Minister te zullen wenden.
In een daarna gehouden vergadering van den Personeelraad besloot deze zich eveneens tot den minister te wenden. **(Vorig bericht blz. 369 F.)**

G. **CHILI. — Buitenlandsche deviezen en goudvoorraden in beslag genomen.** — De Junta is tegen de verwachtingen in begonnen met de bankdeposito's der buitenlanders in buitenlandsche deviezen in beslag te nemen tegen betaling van een vergoeding in pesos, en wel tegen een koers van 16½ pesos voor een Amerikaanschen dollar, terwijl de koersstand van den dollar, op de z.g.n. zwarte beurs 55 pesos bedraagt. Voorts heeft de Junta alle goudvoorraden der inheemsche en buitenlandsche banken in beslag genomen. De minister van Financiën verklaarde, dat zoo noodig, geweld zou worden gebruikt om afgifte van alle goudvoorraden te verkrijgen.

H. **GRIEKENLAND. — Financiën.** — De in Griekenland bevroren credieten bedragen ca. £ 7 millioen, waarvan £ 2 millioen voor rekening van Duitschland, £ 1 millioen van Frankrijk, £ 2 millioen van Engeland, £ 1 millioen van België en £ 1 millioen voor rekening van de andere landen komt. **(V. b. 361 I.)**

I. **FRANKRIJK. — Groep-Tardieu. — Nieuwe fractie.** — Te Parijs heeft het bericht, dat de vroegere premier André Tardieu uit de door hem geleide groep der linksrepublikeinen is getreden, groot opzien gebaard. Met hem zijn uitgetreden de leden die tegen het kabinet Herriot hebben gestemd. Tardieu heeft onder den naam „republikeinsch centrum" een nieuwe fractie gevormd, welke uit 32 afgevaardigden bestaat.
In politieke kringen verluidt in dit verband, dat na de stemming over de motie van vertrouwen in de regeering-Herriot oneenigheid is ontstaan in de links-

republikeinsche fractie. Deze oneenigheid heeft tot de splitsing geleid. Er zijn verwijten gericht aan het adres van Tardieu. Tardieu heeft zich thans van de hem nastaande politici afgescheiden.

A. **WERELDBEWAPENING IN 1931.** — Aan het boekje „Die Revolution des Friedens" van Otto Lehmann-Russbüldt ontleenen wij de volgende cijfers, die het totaal-bedrag der wereldbewapening aangeven:

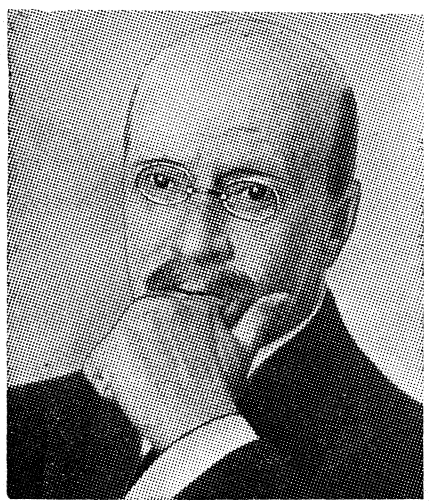
Jaar.	Bedrag in guldens.
1908	3.600.000.000
1913	6.000.000.000
1931	12.000.000.000

In deze cijfers zijn echter alleen de directe uitgaven begrepen, zooals die voorkomen op de militaire begrootingen. Daarnaast moeten nog de volgende sommen in rekening worden gebracht:
1.200.000.000 gulden voor militaire doeleinden, die op andere budgetten verantwoord worden;
6.000.000.000 gulden aan militaire pensioenen;
3.000.000.000 gulden voor den aanleg van strategische spoorwegen, aanleg van steunpunten voor maritieme doeleinden, enz. **(Vorig bericht blz. 368 B.)**

11 JUNI 1932

B. **VEREENIGDE STATEN. — De nieuwe graanoogsten.** — Blijkens de bij het Departement van Landbouw ingekomen rapporten, zal naar schatting de totaal opbrengst van den oogst van het wintergraan 411 millioen bushel tarwe en 38.7 millioen bushel rogge bedragen.

C. **Dr. L. SIMONS OVERLEDEN.** — Te 's-Gravenhage is dr. L. Simons, stichter van de „Wereldbibliotheek", overleden.

Dr. L. Simons.

Dr. Simons, in 1862 geboren, bezocht de Kensington Art School te Londen, daarna de teekenacademie te 's-Gravenhage en vervolgens de Polytechnische School te Delft. Hij voelde zich tenslotte meer tot de studie der Nederlandsche taal- en letterkunde aangetrokken en haalde in 1884 de acte Middelbaar-Onderwijs. Hij werd journalist en tot 1893 was Simons kunst-criticus van de Oprechte Haarlemmer, daarna was hij 4 jaar redacteur van „Het Tooneel" en gaf hij lessen aan de Tooneelschool.
Na op het Taal- en Letterkundig Congres in 1904 in Nijmegen gehouden, een pleidooi gehouden te hebben voor het goedkoope boek, richtte hij in 1905 de Mij. tot Verspreiding van Goede en Goedkoope Lectuur op. Deze, meer bekend als de Wereld-Bibliotheek, gaf in den loop der jaren ca. 1000 werken op allerlei gebied uit, waaronder vele van populair wetenschappelijken aard en waaraan talrijke bevoegde krachten medewerkten. Behalve de Wereld-Bibliotheek, waaronder opgenomen was de Nederlandsche Bibliotheek, verscheen eveneens de Tooneel-Bibliotheek.
Simons heeft tallooze bijdragen van beteekenis geleverd aan Nederlandsche tijdschriften v.n. aan „De Gids" en „De Nieuwe Gids". Verder verscheen van hem „George Meredith" (1898), „Studies en Lezingen" (1911) en onder zijn leiding „Studies in Volkskracht".
Het tooneel dat steeds zijn belangstelling had, bracht hem tot het schrijven van „Het Drama en het Tooneel in hun Ontwikkeling". Dit werk, oorspronkelijk meer eenvoudig bedoeld, is een standaardwerk geworden, waarvan thans 4 deelen verschenen zijn, terwijl het vijfde deel dat op zijn ziekbed geschreven en voltooid werd, binnenkort verschijnen zal.
Veel heeft Simons gedaan voor den naam van binnenlandsche en buitenlandsche schrijvers. Door hem werden Hauptmann, Ibsen, Shaw, Poe en Upton Sinclair in ons land meer bekend, terwijl van de binnenlandsche schrijvers o.a. Eigenhuis, de Scharten Antinks en van Hulze veel van hun bekendheid aan hem te danken hebben.
Kort voor zijn overlijden heeft de Senaat der Amsterdamsche Universiteit hem het eere-doctoraat in de Letteren verleend.

D. **NEDERLAND. — Tarwewet.** — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft een gewijzigde tarwebeschikking vastgesteld. Deze wijziging heeft wat artikel 4 aangaat betrekking op de bij die beschikking bedoelde registers. Verder bepaalt art. 1: „Tarwebloem of tarwebloem A" is alle tarwemeel of tarwebloem, waarvan de samenstelling voldoet aan de volgende eischen;
1e. elke hoeveelheid bestaat voor ten minste 22½% uit meel of bloem, uitsluitend afkomstig van inheemsche tarwe;
2e. deze 22½% is gelijkmatig door de hoeveelheid verwerkt;
3e. de inheemsche tarwe, bedoeld onder 1e., is geleverd door bemiddeling van:
a. een gewestelijke tarwe-organisatie, binnen welker gebied de tarwe is geteeld, en
b. een centrale tarwe-organisatie,
beide op haar daartoe strekkende aanvragen als zoodanig door hem toegelaten.
Artikel 2: Als vereeniging, bedoeld in art. 3, lid 1, van het Tarwebesluit 1931, is aangewezen de vereeniging Nederlandsche Meelcentrale.
Artikel 3: A. De producten, bedoeld in artikel 3, lid 2, onder 2, van het Tarwebesluit 1931, zijn: 1. beschuit; 2. biscuit en wafels; 3. zelfrijzend bakmeel; 4. vermicelli; 5. macaroni; 6. stijfsel.
B. Het tijdvak, bedoeld onder c, bedraagt 6 maanden.
C. Het veelvoud, bedoeld onder c, is: voor broodbakkerijbedrijven: 19 maal; voor banketbakkerijbedrijven: 1.5 maal. **(Vorig bericht blz. 368 M.)**

E. **ABESSINIE. — De ex-Keizer ontvlucht.** — De in 1917 onttroonde keizer van Abessinië, Lizja Yassu, is er in geslaagd als vrouw verkleed uit zijn gevangenschap te ontvluchten naar het onherbergzame en bijna ontoegankelijke Gojzjam-gebied. Een regiment regeeringstroepen is onder leiding van den Minister van Oorlog naar dit gebied vertrokken om te trachten den vluchteling weer op te pakken.
Naar verluidt zou Lizja Yassu onder de bevolking grooten aanhang hebben en zouden uit het regeeringsleger tal van soldaten deserteeren om naar hem over te loopen.

F. **LITAUEN. — Nieuw directorium van Memelland.** — Het nieuwe directorium van Memelland heeft zich op 10 Juni te Kowno aan staatspresident Smetona en minister-president Tubelis voorgesteld. Aan de ontvangst werd voorts deelgenomen door president Dr. Schreiber, de landsdirecteuren Szigaud en Waldahn, zoomede door den nieuwen gouverneur van Memelland, Gylys. **(Vorig bericht blz. 355 B.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Legerbegrooting door den Senaat aangenomen.** — De Senaat heeft op 9 Juni de legerbegrooting ten bedrage van bijna 390 millioen dollar of nauwkeurig 389.578.513 dollar goedgekeurd. Het Huis van Afgevaardigden had besloten 2000 officieren van het leger uit bezuinigingsoverwegingen te pensionneeren, doch de Senaat ging hiermede niet accoord en besloot de officieren in actieven dienst te handhaven. Het daartoe benoodigde bedrag werd gevonden door op de begrooting voor de uitvoering van rivier- en havenwerken en het onderhoud en de contrôle van rivieren en waterwerken 6.272.510 dollar te bezuinigen. De legerbegrooting voor 1933 is in totaal 56.200.000 dollar beneden die van 1932. **(V. b. Leger 235 F.; v. b. Begrooting 339 K.)**

12 JUNI 1932

B. **OUD-MINISTER HEEMSKERK OVERLEDEN.** — In het Diaconessenhuis te Utrecht is op 12 Juni 1932 op 79-jarigen leeftijd overleden, Mr. Th. Heemskerk, minister van Staat, oud-minister van Justitie.

Mr. Th. Heemskerk.

Mr. Theodorus Heemskerk, oud-minister van Justitie, Minister van Staat, lid van de Tweede Kamer, werd 20 Juli 1852 te Amsterdam geboren. Hij bezocht de H.B.S. te Amsterdam en Den Haag. In 1868 werd hij student te Delft, in 1870 ging hij rechtswetenschappen studeeren aan de Universiteit te Leiden. In 1876 promoveerde hij aan de Leidsche Universiteit tot Doctor in de Rechten op een dissertatie „Huwelijken van Nederlanders buitenslands".
Van 1876 tot 1901 was hij advocaat te Amsterdam. In 1883 werd hij gekozen tot lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland in welk college hij tot 1908 zitting had. Gedurende denzelfden tijd was hij lid van den gemeenteraad van Amsterdam. Van 1889 tot 1895 en van 1900 tot 1908 was hij wethouder van financiën en van de bedrijven te Amsterdam.
In 1888 werd hij voor het eerst lid van de Tweede Kamer, waarin hij zitting had tot 1897, daarna weer van 1901 tot 1908 en daarna weer in 1925. In 1908 werd hij minister van Binnenlandsche Zaken, welk ambt hij bekleedde tot 1913. Van 1913 tot 1918 was hij lid van den Raad van State.
In 1918 werd hij Minister van Justitie, welk ambt hij bekleedde tot 1925. In 1926 viel hem de hooge onderscheiding van benoeming tot Minister van Staat ten deel.
Met hem gaat een figuur van groote politieke begaafdheid heen. Zoon van den conservatieven staatsman, die de grondwetsherziening van 1885 leidde, was de overledene aanvankelijk liberaal, totdat hem dr. Kuyper's godsdienstige actie in het hart greep en hij naar de antirevolutionnaire partij overging.

C. **NEDERLAND. — Zuivel- en Vleeschcontingenteering. - Succes van dr. Posthuma te Parijs.** — Op verzoek van minister Verschuur is dr. F. E. Posthuma naar Parijs gegaan om daar besprekingen te voeren over de moeilijkheden, voortvloeiende uit de zuivel- en vee-contingenteeringen.
Te dien einde hebben te Parijs besprekingen plaats gehad met autoriteiten en belanghebbenden door dr. F. E. Posthuma, voorzitter, en den heer J. H. Geluk, lid van het crisis-zuivelbureau voor onze zuivelproductie en door den heer Zwanenburg uit Oss voor het vee. Ook waren aanwezig de heeren Hooft van het departement van Buitenlandsche Zaken, Bonthuis van Economische Zaken en Arbeid en dr. ir. Sevenster, landbouwattaché en waarnemend handelsattaché aan de legatie alhier.
Verschillende grieven der Fransche autoriteiten werden door dr. Posthuma uit den weg geruimd.
Nadat nog eenige besprekingen waren gehouden met de Fransche belanghebbenden, zoowel importeurs als producenten, werd een algemeene overeenstemming bereikt en de stemming is, door beter begrip van elkanders positie en belangen, ten slotte weer goed geworden.
Besloten werd, dat men, voor zoover het de zuivelproducten betreft, in Frankrijk een speciale commissie zal benoemen, waarin vertegenwoordigers zullen zitten van de organisaties van belanghebbenden, die met de Nederlandsche overleg zal plegen, om moeilijkheden bij de uitvoering van de contingentenregeling op te lossen en te maken, dat alles zoo goed mogelijk loopt. Daarover zullen over eenige weken, hetzij hier, hetzij te Brussel, nog nadere besprekingen gehouden worden.
Het verdient nog vermelding, dat men zich van Fransche zijde zeer onaangenaam getroffen toonde door de verhooging van den accijns op wijn, die in 1931 in Nederland is ingevoerd. **(Vor. ber. Vleesch 322 C.)**
(Vor. ber. Conting. 362 B.; v. b. Zuivel 363 H.)

D. **ATHLETIEK. — Recordverbetering. — 100 meter sprint.** — Chris Berger is er in geslaagd in een zeer spannende race den West-Duitschen sprinter Jonath, voor wien nog veleden week te Bochum een tijd van 10.3 sec., dus een nieuw wereldrecord werd geregistreerd, in 10.5 sec. te verslaan.
Hoogspringen voor dames. Mej. Gisolf wipte over een hoogte, welke nooit door vrouwen in de wereld werd gehaald. Bij nauwkeurig nameten bleek de juiste hoogte 162,3 c.M., waarmede zij het Nederlandsche èn het wereldrecord verbeterde, welke beide reeds op haar naam stonden met 160,8 c.M.
Estafette 4 × 100 meter voor dames. De 4 × 100 meter estafette voor dames bracht een mooie zege voor de Nederlandsche ploeg, bestaande uit de dames Dalmolen, Aalten, du Mée en Schuurman. In 49.4 sec. legden zij deze estafette af, waarmede het Nederlandsche nat. record met 0.4 sec. was verbeterd en de beide sterke Duitsche teams werden geklopt.
(Vorig bericht blz. 19 U.)

E. **SPANJE. — Catalaansch statuut.** — De Cortes hebben met 172 tegen 2 stemmen artikel I van het Catalaansche statuut goedgekeurd.
Het luidt: Catalonië wordt een zelfstandig gewest binnen den Spaanschen staat onder de grondwet der republiek. Zijn vertegenwoordigend orgaan is de Generaliteit en zijn gebied omvat de provincies Barcelona, Gerona, Lereda en Tarragona. **(V. b. 363 B.)**

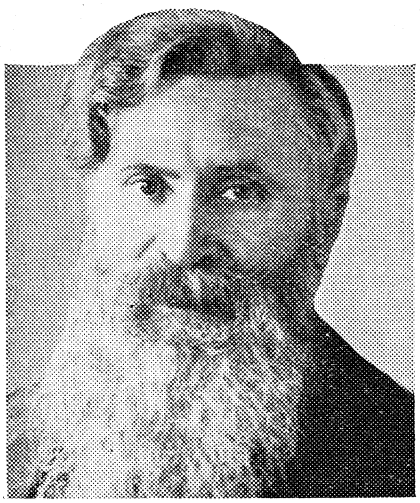
F. **AMSTERDAM. — Rembrandttentoonstelling in het Rijksmuseum.** — Burgemeester De Vlugt heeft op 11 Juni 1932 in den linker-vleugel van het Rijksmuseum te Amsterdam een tentoonstelling geopend, die een unieke verzameling van schilderijen, etsen en teekeningen van Rembrandt bevat. Deze tentoonstelling wordt ter gelegenheid van de zomerfeesten ter herdenking van het 300-jarig bestaan der Amsterdamsche universiteit gehouden.
(Vor. ber. Eere-doct. 319 A.)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nieuwe Fransche delegatie.** — De nieuwe Fransche delegatie naar de ontwapeningsconferentie is als volgt samengesteld: voorzitter Herriot; gedelegeerden de ministers van oorlog, marine, luchtvaart en koloniën, en de senator De Jouvenel; plaatsverv. gedelegeerden Messimy, Rio, Laurent-Eynac, Pierre Cot, Jouhaux, Massigli, Aubert. **(Vor. ber. blz. 369 G.)**

B. **SPANJE. — Het vermogen van den ex-koning onteigend.** — De ministerraad heeft een verordening goedgekeurd, tot uitvoering van het besluit der Cortes tot onteigening van het vermogen van den gewezen koning. De staat wordt krachtens dit besluit eigenaar van het vermogen, met inbegrip van de deposito's op banken en waarde-papieren. **(111 I.)**

13 JUNI 1932

C. **Dr. RENE DE CLERCQ OVERLEDEN.** — De bekende dichter en Vlaamsche schrijver dr. René de Clercq is op 54-jarigen leeftijd te Maartensdijk overleden.

Dr. René de Clercq

Dr. de Clercq werd 14 November 1877 te Deerlijk in West-Vlaanderen geboren, studeerde Germaansche philologie te Gent, en promoveerde in 1902 op een proefschrift over Guido Gezelle. Hij was achtereenvolgens aan verschillende inrichtingen leeraar. Tijdens den oorlog was hij aan de Belgische school te Amsterdam verbonden. In October 1915 werd hij door de Belgische regeering om zijn politieke inzichten ontslagen. Van dat oogenblik af heeft hij met enthousiasme zijn ideaal inzake zijn Groot-Nederlandsche overtuiging in Noord-Nederland verbreid. Van zijn hand verschenen een groot aantal dichtbundels, letterkundige en tooneelwerken, terwijl hij in woord en geschrift de Vlaamsche zaak op tal van plaatsen verdedigde.

D. **ENGELAND. — Nieuwe brandstof voor schepen.** — De „Scythia" van de Cunardlijn, thans op weg van Liverpool naar New-York, is ingericht voor het gebruiken van een nieuwe brandstof, bestaande in een vloeibaar mengsel van olie en steenkool. Het slagen van deze proef zou een belangrijke factor zijn voor de wederopleving van de steenkolenindustrie en bovendien werkgelegenheid in de inrichtingen, waar de nieuwe brandstof wordt vervaardigd. Als de proefneming slaagt zullen de „Mauretania", de „Berengaria" en de „Aquitania" in plaats van geheel met olie gestookt te worden, zooals thans, waarschijnlijk een mengsel van 60% olie en 40% steenkool gebruiken.
De voorbereidende proeven zijn genomen door laboratoriumdeskundigen en ingenieurs van de Cunard.

E. **HERSTELVRAAGSTUK. — Besprekingen tusschen MacDonald en Herriot te Parijs.** — De besprekingen tusschen den Franschen minister-president Herriot en den minister van Financiën Germain-Martin, eenerzijds en den Engelschen minister-president MacDonald en den Britschen minister van Buitenlandsche Zaken Simon anderzijds, hebben volgens een aan de pers afgelegde verklaring slechts het volgende doel gehad:
„De ministers van beide landen hebben noch onderhandeld, noch een compromis gezocht. Zij hebben echter vastgesteld, dat hun gedachtengang inzake de conferentie van Lausanne in dezelfde richting loopt en volgens dezelfde beginselen wordt geleid."
(Vorig bericht blz. 277 I.)

F. **ROEMENIE. — Nieuwe verkiezingen.** — In het staatsblad is een decreet gepubliceerd inzake de ontbinding van het parlement. De Kamerverkiezingen zullen den 17den Juli '32 plaats hebben, de verkiezingen voor den Senaat den 20sten Juli '32. Het nieuwe parlement zal den 30sten Juli '32 voor de eerste maal bijeenkomen.

G. **CHILI. — Regeering.** — Naar uit Santiago de Chili wordt gemeld, heeft de overste van het vliegercorps Marmaduke Grove, in plaats van Dr. Davila, de leiding op zich genomen van de Chileensche junta.
(Vorig bericht blz. 368 F.)

H. **FRANKRIJK. — Fransch-Amerikaansche Handelsbetrekkingen.** — Te Parijs is een handelspolitieke overeenkomst tusschen Frankrijk en de Ver. Staten onderteekend. Hierin zijn de Fransche contingenteeringsmaatregelen, waardoor de Amerikaansche uitvoer wordt bemoeilijkt, door meest-begunstigingsclausulen opgeheven.
Als gevolg van de verzachting van het contingenteeringsstelsel wordt de invoer van radio-toestellen uit Amerika met 20% verhoogd.

14 JUNI 1932

I. **NEDERLAND. — De moordzaak van Putbroek.** — De rechtbank te Roermond deed op 14 Juni '32 uitspraak in de zaak tegen de jachtopzieners (vader en zoon) te Posterholt, de oudste verdacht van moord, tweemaal gepleegd, op 3 jonge mannen, de tweede verdacht van poging tot moord, en veroordeelde den vader wegens het voortgezet misdrijf van doodslag tot vijftien jaren gevangenisstraf en den zoon wegens poging tot doodslag tot acht jaar gevangenisstraf. De eisch was respectievelijk levenslang en 12 jaar.

K. **RUSLAND. — Handel met landbouwproducten op de vrije markt toegestaan.** — De Russische regeering heeft eenige weken geleden den handel met landbouwproducten op de vrije markt toegestaan.
Thans maakt de Russische staatsbank bekend, dat de colchozen, die hun producten op de vrije markt willen verkoopen, rentelooze credieten kunnen krijgen voor het tot ontwikkeling brengen van hun handel, al moeten zij ook eerst aan hun verplichtingen tegenover den staat hebben voldaan. Alle belastingen en cijnzen op dezen handel zijn opgeheven. De plaatselijke sovjets hebben geen recht meer, gemeentelijke belastingen te heffen van de markten.
(Vor. ber. Landbouw 37 K.)

L. **ABESSINIE. — Ex-keizer weder gevangen genomen.** — Naar uit Caïro wordt gemeld, is de voormalige Abessinische keizer Lidj Yassoe, die na een gevangenschap van 17 jaar gevlucht was, door de troepen van keizer Haile Solassie weer gevangen genomen. **(Vorig bericht blz. 374 E.)**

A. **DUITSCHLAND. — Von Papens eerste noodverordening.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft op 14 Juni '32 de eerste noodverordening der regeering-von Papen onderteekend. Deze nieuwe noodverordening bevat in hoofdzaak de volgende bepalingen:

1. Een korting op de uitkeeringen der invaliditeitsverzekering, weduwen- en weezenpensioenen en ongevallenverzekering.

2. Machtiging van de rijksregeering door bijzondere maatregelen bezuiniging, rationalisatie en vereenvoudiging van de sociale verzekering te bereiken.

3. Korting der uitkeeringen aan lichtinvaliden, inhouding der kindertoelagen na volbrenging van het 15e levensjaar der kinderen.

4. Een nieuw plan voor de werkloozenhulp. De geheele subsidie aan de gemeenten wordt beperkt tot 672 millioen. Voorts wordt de crisissteun van het rijk aan de gemeenten opnieuw geregeld, o.a. door een nieuwe regeling van het begrip crisiswerklooze en door de invoering van een soort begrootingsdwang voor de gemeenten.

5. Van 1 Juli af zal een bijdrage moeten worden gestort voor de werkloozenhulp, welke 1½% bedraagt voor alle loon- en salaristrekkenden. Deze bijdrage loopt progressief op tot 6½%. De crisisloonbelasting vervalt.

6. Bij de omzetbelasting vervalt de tot nu toe gestelde „vrije" grens van 5000 mark.

7. Er wordt een zoutbelasting ingevoerd van 12 pfennig per K.G.

8. Inzake werkverschaffing worden de noodige machtigingen verleend voor de bevordering van wegenaanleg, bruggenbouw en landontginningen.

9. Maatregelen op het gebied van rechtspraak en openbaar bestuur. **(Vorig bericht blz. 371 G.)**

B. **DUITSCHLAND. — Proclamatie der Rijksregeering naar aanleiding van de noodverordening.** — Ter gelegenheid van de afkondiging harer eerste noodverordening heeft de rijksregeering een proclamatie uitgevaardigd, waarin zij er o.a. op wijst, dat de regeering bij haar ambtsaanvaarding Duitschland heeft aangetroffen in een toestand van socialen, financieelen en economischen nood en het derhalve noodzakelijk acht, alvorens haar eigenlijke program af te werken, voorloopig maatregelen te nemen om den financieelen toestand van het rijk, de landen en de gemeenten te verzekeren en te redden van een feitelijk dreigende ineenstorting. Deze voorwaarden zullen nadrukkelijk moeten worden nagekomen. Er wordt op gewezen, dat het thans na een halve eeuw sociale wetgeving niet meer gaat om de hoogte der prestaties, doch om haar behoud in het algemeen. Indien de rijksregeering thans allereerst de meest dringende eischen van dit uur zal nakomen, dan legt zij er tegelijkertijd bijzonder den nadruk op, dat zij niet de bedoeling heeft verder te gaan met het aanboren van nieuwe bronnen van inkomsten. Haar doel is het Duitsche bedrijfsleven weder op te richten. Zij zal derhalve met de regeeringen van andere mogendheden zoeken naar een oplossing van de economische wereldcrisis. **(Vor. ber. blz. 377 A.)**

C. **HOEVEEL JODEN ZIJN ER IN DE WERELD?** — Volgens de jongste cijfers van de laatstgehouden volkstelling zijn er in de Vereenigde Staten van N.-Amerika 4.225.000 Israëlieten; voor de overige landen der wereld kregen wij de volgende cijfers: Canada 225.000, Polen 2.854.000, Oekraïne 1.975.184, Roemenië 900.000, Duitschland 564.379, Hongarije 473.310, Wit Rusland 395.184, Tsjecho-Slowakije 354.353, Rusland 304.286, Groot-Brittannië 297.000, Frankrijk 200.000, Litauen 155.000, Nederland 150.000 en Griekenland 125.000.
Verder wonen er in Marokko 117.112 Joden, in Algiers 100.000, in Tunis 65.000, in Egypte 59.581, in Palestina 157.000, in Turkije 70.000, in Irak 87.488 en in Perzië 40.000.
In New-York en Chicago wonen de meeste Israëlieten, n.l. ruim 325.000 in iedere stad. Dan volgt Warschau waar er 322.000 zijn. In Philadelphia wonen 270.000 Joden, in Boedapest 213.000, in Weenen 207.500, in Londen 200.000 en in Lodz eveneens 200.000 Israëlieten.

D. **NEDERLAND. — Ned. Jongelings Verbond (C. J. M. V.) - Protestantsche Jeugd.** — Aan het jaarverslag van het N. J. V. ontleenen wij, dat het ledental steeg tot 30.918, dat der kinderen op Zondagsscholen tot 10.361. Het N. J. V. belastte zich met de opleiding en uitzending van een inlandschen Jeugdleider, den heer Tiendas naar Celebes, die daar de organisatie van het inlandsch jeugdwerk op zich zal nemen. Ook werden extra-maatregelen genomen voor het werk onder jeugdige werkloozen. De Bondsdag, dit jaar te Nijmegen gehouden, had ruim 3500 bezoekers.

E. **BELGIE. — Taalkwestie.** — De correspondent te Brussel van de N. Rott. Crt. meldt dat, trots het verzet van bepaalde katholieke conservatieven en liberalen, de wet tot regeling van het gebruik der talen bij de openbare besturen, door den Senaat, met een groote meerderheid van stemmen is aangenomen. Al de amendementen ingediend door Segers (cons. kath.), Dierckx (lib.) en Van Dieren (Vl. Nat.) werden verworpen. De nieuwe wet, die reeds vroeger in de Kamer werd behandeld en goedgekeurd, is bestemd om in de plaats te komen van de wet van 31 Juli 1921 welke nimmer door de departementen en de ondergeschikte besturen integraal toegepast is geworden. Evenals de oude wet voorziet de nieuwe wet geen sancties in geval van overtreding door de ambtenaren. Het zal van de ministers afhangen of de wet al dan niet tot een bevrediging der gemoederen in Vlaanderen zal kunnen bijdragen. **(349 F.)**

F. **NEDERLAND. — Geneeskundige contrôle.** — De Nederlandsche Vereeniging van controleerende geneeskundigen heeft er bij de Nederlandsche maatschappij tot bevordering van de geneeskunde op aangedrongen een bindend besluit te nemen, waarbij het aan den behandelenden geneesheer verboden wordt, inlichtingen over toestand en arbeidsgeschiktheid van zijn patiënten te geven aan de uitvoeringsorganen van de ziektewet en ook aan hun contrôleerende geneesheeren, voorzoover zij den patiënt niet gezien hebben. Zij acht de belangen van een goede contrôle en van de contrôleerende geneesheeren bedreigd, wanneer dergelijke inlichtingen buiten de contrôleerende artsen om verstrekt worden. Centraal Beheer, dat een groot aantal bedrijfsvereenigingen administreert, heeft, vooruitloopende op de uitkomsten van het commissoriale onderzoek door een commissie, die zij zelf mee heeft helpen in het leven roepen, de particuliere en sporadische contrôle door een 225-tal huisartsen, over het geheele land verspreid, vervangen door een districtsgewijs georganiseerd, grootendeels volambtelijk, contrôlestelsel. Dit stelsel werkt in normale tijden zonder overmaat van ziektegevallen zeer bevredigend en goedkoop, maar heeft het nadeel niet berekend te zijn op tijden van veel zieken, zoodat men reeds thans een beroep doet op een aantal artsen aan de periferie om in geval van nood in te springen, en ook op de huisartsen. Tegen beide richt zich de actie van de vereeniging van contrôleerende artsen, wier ledental door de koersverandering van Centraal Beheer een belangrijke vermindering dreigt te ondergaan. De Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunde interesseert zich voor dit vraagstuk minder uit een oogpunt van contrôlebelangen dan wel met het oog op de gevaren en bezwaren, die verbonden kunnen zijn aan een stelsel, waarbij de behandeling en contrôle geheel of ten deele, in werkelijkheid, of in schijn, in

één hand zijn. Zij erkent echter het recht van bestaan van uitzonderingen op den regel, dat zoodanige combinatie minder gewenscht is en heeft daarom een bindend besluit ontworpen — ook al vooruitloopend op de uitkomsten van het commissoriale onderzoek, waartoe zij mede den stoot gegeven heeft — waarbij de regel wordt vastgelegd, maar uitzonderingen worden mogelijk gemaakt. (N. Rott. Crt.)

A. **DUITSCHLAND. — Wat de Nazi's willen.** — Nu de radio voor alle partijen, behalve de communisten, toegankelijk is, heeft de nat.-soc. Rijksdagafgevaardigde Gregor Strasser op 14 Juni '32 voor de microfoon gesproken over: „De staatsidee van het nationaal-socialisme".
Strasser begon met uiteen te zetten hoe de nat.-soc. beweging ondanks allen tegenstand tot een groote beweging is uitgegroeid.
Onder socialisme verstaat spr. de door den staat uitgevoerde maatregelen tot bescherming van het individu, de nationalisatie der spoorwegen, het onder gemeentebeheer brengen van de tramwegen, de licht- en de gasfabrieken, de bevrijding der boeren, regeling van het rentestelsel, enz. Die gedachte van door den staat gegarandeerde zelf-bescherming heeft niets gemeen met de denkbeelden, die het Marxisme in het Duitsch-socialisme heeft weten in te voeren en evenmin met internationalisme, pacifisme en klassenstrijd. Het nat.-socialisme verwerpt het individualisme, dat de Germaansche vrijheidsopvatting in een economische ongebondenheid verandert.
Het nationaal-socialisme, zoo betoogde spreker in zijn redevoering, wil geen reactie, maar gezond maken. Geen Jodenvervolgingen, maar een Duitsche leiding zonder Joodschen invloed, zonder Joodsche mannen achter de schermen en zonder Joodsch kapitaal. Wij wenschen geen nieuwen oorlog, aldus Strasser, wij vreezen echter geen oorlog, indien hij het laatste middel zou zijn, om de Duitsche politieke en sociale vrijheid te bereiken. Wij wenschen van de zielverzorgers geen partij-politiek, wij wenden ons met alle kracht tegen de beweringen inzake Duitschlands schuld aan den oorlog, wij wenschen geen zinnelooze her-bewapening, doch ontwapening der andere volken.
Over de binnenlandsche politiek zeide Strasser, dat de nat.-soc. de grondwetten van rijk en landen zullen eerbiedigen. De werkloosheid moet worden overwonnen, de landbouw gesteund. Verder wordt nationale arbeidsdienstplicht verlangd.
De rede van Strasser werd door de Beiersche en Zuid-Duitsche zenders niet gerelayeerd en ook de Oostenrijksche radio-maatschappij had her-uitzending geweigerd, omdat zij principieel geen politieke redevoeringen toelaat. **(Vorig beircht blz. 307 D.)**

B. **NEDERLAND. — De Apothekerswet geschorst.** — De voorzitter der Tweede Kamer heeft na discussie en na de slotrede van minister Ruys de Beerenbrouck nopens de Apothekerswet d.i. „Regelen betreffende de uitvoering van de artsenijbereidkunst" de behandeling geschorst.
De minister zeide o.a.: „Het lijdt geen twijfel dat in algemeen overleg tusschen regeering en Kamer een goede regeling mogelijk zal blijken. Dit streven zou echter niet slagen indien de behandeling werd geforceerd en heden of in de eerstvolgende dagen een beslissing moest worden genomen. Zulks temeer daar de belangen der volksgezondheid eerst sedert eenige weken aan den minister zijn toevertrouwd, zoodat het ook voor hem aangenaam is zich er nader over te beraden."

C. **HERSTELBETALINGEN. — Korte geschiedenis.** — Aan den vooravond van de herstelconferentie te Lausanne geven wij de volgende uiteenzetting van de gebeurtenissen die sinds het einde van den wereldoorlog hebben plaats gehad en aanleiding tot deze conferentie hebben gegeven.

In 1919 hadden de geallieerden te Versailles voor de herstelschulden nog geen bedrag vastgesteld. Wel werd van Duitsche zijde een fantastisch getal van 100 milliard goudmark genoemd, maar dat werd blijkbaar nog te licht bevonden, want de geallieerde Herstel-Commissie stelde op 27 April 1921 een bedrag van 132 milliard goudmark vast.
Maar alvorens tot deze conclusie te komen, had men in Juli 1920 in Spa geconfereerd, in December van dat jaar in Brussel, en begin 1921 in Boulogne. Daar eischten de Franschen nog 269 milliard goudmarken, die in 42 termijnen zouden moeten worden betaald. Duitschland, dat den eisch der herstelcommissie onder pressie moest aanvaarden, verviel reeds in 1922 in een staat van financieele ontwrichting. Er hebben dan nieuwe conferenties plaats, in Wiesbaden, met Rathenau en Loucheur, in Cannes, met Briand, in Genua en in Londen. De leveranties in natura spelen daarbij een rol van overwegend belang. Van Fransche zijde wordt een greep beproefd naar Duitsche mijnen en bosschen als onderpand. Het Duitsch-Russische verdrag van Rapallo verscherpt den toestand. In December 1922 verklaart de Herstelcommissie op voordracht van Frankrijk Duitschland in gebreke. En op 11 Januari 1923 volgt de Ruhrbezetting.

Nieuwe conferenties, in Parijs, Berlijn en eindelijk Londen, waar de Dawes-conferentie in 1924 een geheel nieuwe regeling ontwerpt. De totale Duitsche verplichting wordt nu een onbepaald aantal annuïteiten van ongeveer 2½ millioen goudmarken elk. Duitschland krijgt een leening van 800 millioen goudmark om op adem te komen. (Hier begint reeds het proces om den debiteur met kunst en vliegwerk in het leven te houden.) De gekapitaliseerde annuïteiten komen neer op ongeveer 50 milliard goudmark, dus al heel wat minder dan de 132 milliard van 1921. Duitschland accepteert, maar nu blijkt dat het in het buitenland al jaren lang meer leent dan het onder de wisselende schulden-regimes betaalt.
Ook deze regeling loopt spaak, en in September 1926 komt tijdens het fameuze onderhoud van Briand met Stresemann in Thoiry voor het eerst het denkbeeld op om een deel der Duitsche herstelschuld te commercialiseeren. In Genève en elders wordt deze gedachte nader uitgewerkt. In 1928 gaat een nieuwe commissie aan den arbeid, en op 7 Juni 1928 komt plan-Young voor den dag, dat de administratie der Duitsche schuld uit de politieke spheer overhevelt naar de nieuwe Internationale Bank te Bazel, en waar de finale schuld in totaal wordt vastgesteld op 59 annuïteiten, wisselend van 2½ millioen goudmark tot minder, en gesplitst in een onvoorwaardelijk jaarlijksch deel van 680 millioen, en een uitstelbaar deel, wisselend tusschen 1 en 1¾ milliard per jaar. Het vaste deel kon nu worden gekapitaliseerd en gecommercialiseerd. De Young-leening van 300 millioen dollar was daarvan het eerste gevolg.
Op twee nieuwe conferenties in Den Haag in 1929 en 1930 werd dit plan als het „nieuwe plan" aanvaard. De totale ontruiming van het Rijnland vormde een gelukkige politieke begeleiding. Maar de economische verwarring was inmiddels al te ver gevorderd. De wereldcrisis had fullspeed ingezet, ook buiten Duitschland.

In Berlijn en Weenen kwam de krach in de bankwereld, die onmiddellijk over de grenzen heen ernstige terugslagen verwekte. Opnieuw moest worden ingegrepen. Zelfs Washington ziet dat in. In Juni 1931 wordt het eenjarige Hoover-moratorium afgekondigd, waarin Amerika, feitelijk, zoo dan niet formeel, eindelijk het verband tusschen herstelschulden en Europeesche schulden aan de Ver. Staten erkent. In Augustus 1931 rapporteert een commissie van financieele deskundigen uit Bazel in het z.g. „Layton-rapport" dat alleen internationale solidariteit op politiek en economisch gebied uitkomst kan brengen, niet slechts voor Duitschland, maar ook

voor de rest van de wereld, wier belangen niet meer van het zinkende Centraal Europa te scheiden zijn. De noodverordeningen en „Stillhalte" decreten volgen elkander bliksemsnel op. Op 19 November 1931 verklaart de Duitsche rijkskanselier dat hij de voorwaardelijke annuïteit niet langer kan betalen. Een nieuwe commissie van deskundigen stelt een onderzoek in en rapporteert in December 1931, wederom uit Bazel, dat de Duitsche verklaring gerechtvaardigd is en dat het Young-plan, met de veranderde omstandigheden, niet langer in overeenstemming is. Een nieuwe herstelconferentie wordt bijeengeroepen. Maar zij moet, in verband met de ontwapeningsconferentie worden verschoven. Wij staan thans op haar drempel. (Alg. Handelsblad). **(Vor. ber. 178 N.)**

15 JUNI 1932

A. **AMSTERDAM. — Demonstratie van S.D.A.P. en N.V.V.** — De arbeiders, aangesloten bij de S.D.A.P. en het N.V.V. waren op 15 Juni '32 in den avond opgeroepen om te demonstreeren ter ondersteuning van de interpellatie-Kupers tegen het voornemen van de regeering om steunuitkeeringen te verlagen.
Duizenden hadden aan den oproep gevolg gegeven en verschenen met vlaggen en vaandels.
Op het Amstelveld werd de menigte toegesproken door den heer S. de Miranda, voorzitter van de Federatie Amsterdam van de S.D.A.P. Deze verheugde zich er over, dat de demonstratie zoo goed geslaagd was en leidde daaruit af dat de ontevredenheid en de ellende van de arbeiders wel groot moet zijn. Vervolgens stelde hij in het licht wat de regeering voor heeft met de werkloozen door de uitkeeringen aan de werkloozen te verlagen. Eenige duizenden bouwvakarbeiders zouden in Amsterdam werk kunnen vinden wanneer de regeering het niet belette. Door de regeering worden de levensmiddelenprijzen verhoogd en de loonen gedrukt.
Op 17 Juni '32 zal de heer Kupers over een en ander in de Kamer spreken. **(Zie ook N.V.V. blz. 296 B.)**

B. **NEDERLAND. — Herst. Evang. Luth. Kerkgenootschap.** — De zitting van de alg. kerkelijke vergadering van het Herst. Evang. Luth. Kerkgenootschap is op 8 Juni '32 onder leiding van ds. C. F. Westermann begonnen, die haar opende met een woord naar aanleiding van 1 Kor. 3 vs. 21—23 en 1 Kor. 4 vs. 1 en 2. Tot titel van zijn toespraak had hij gekozen: „oecumenisch en economisch".
Spr. stelde de wereldroeping van Christus' Kerk, haar roeping zich te bezinnen op de hoogere eenheid door Christus bedoeld in Zijn hoogepriesterlijk gebed, in het licht, maar tevens de roeping der Kerk ook de economische en sociale vraagstukken te betrekken in haar gezichtskring. Spr. eindigde met twee historische herinneringen. Het zal 23 Juli 400 jaren geleden zijn, dat de Neurenberger godsdienstvrede werd gesloten, en 16 Augustus dezes jaars zal het eveneens vier eeuwen geleden zijn, dat Johannes, keurvorst van Saksen, stierf, bijgenaamd de Standvastige, wiens edele belijdersmoed, over de eeuwen heen, ons tot een bezielend voorbeeld is.
Tenslotte kwam de fusie met het Ev. Luth. Kerkgenootschap ter sprake. Na breedvoerige discussie werd de volgende motie aangenomen:
„De Alg. Kerk. Vergadering spreekt zich in beginsel uit voor fusie van de beide Luthersche Kerkgenootschappen. Zij noodigt de Alg. Kerk. Commissie uit daartoe in zoover de noodige stappen te doen, dat deze de reglementen van beide kerkgenootschappen onderzoekt, de verschillen die daarbij aan den dag kunnen treden tot een oplossing tracht te brengen. en tevens de financieele verhoudingen van kerken en instellingen nader onder de oogen ziet."

C. **FRANKRIJK. — Nieuwe groepsindeeling der Kamer.** — De nieuwe Fransche Kamer telt 16 fracties. Twee fracties der oude Kamer n.l. de Action démocratique et sociale (Maginot) en de Gauche socialiste et radicale (Franklin-Bouillon) bestaan niet meer.
Vier nieuwe groepen zijn gevormd: de groep der Arbeiderseenheid, welke tusschen de socialisten en communisten staat; de groep der onafhankelijke links-republikeinen; de groep van het republikeinsche centrum (nieuwe fractie-Tardieu); en de republikeinsche en socialistische groep.
De nieuwe fractie-Tardieu telt nu 33 leden. Bij de oude groep der links-republikeinen zijn in het geheel 30 leden gebleven. De groep-Marin noemt zich thans Fédération Républicaine.
(Zie ook: Tardieu's nieuwe fractie blz. 373 I.)

D. **NEDERLAND. — Wetsontwerp tot regeling van de bevoegdheid der tandheelkundigen verworpen.** — Het wetsontwerp, dat tachtig tandheelkundigen in alle opzichten met de tandartsen zou hebben gelijk gesteld, is in de Tweede Kamer op 15 Juni '32 met 44 tegen 30 stemmen verworpen.
(Vor. ber. Tandheelkunde 369 A.)

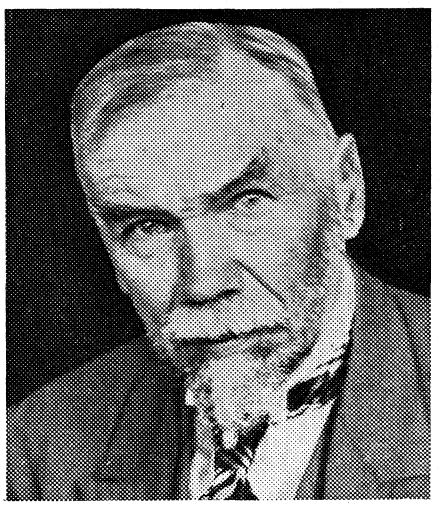
E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Opening van den Volksraad.** — De plechtigheid van de opening van de zitting van den Volksraad heeft op 15 Juni '32 plaats gevonden.
Nadat Z.E. de Gouverneur-Generaal Jhr. mr. B. C. de Jonge in de zaal van den Volksraad was aangekomen, sprak Z.E. op zeer rustige wijze zijn openingsrede uit.
Na over de ernstige crisis te hebben uitgeweid, deed spreker een beroep op aller medewerking. Ieder bedenke dat elk hulpbetoon aan den werkloozen naaste de grootste dienst is, welke thans aan de gemeenschap kan worden bewezen.
Wees sprekers ambtsvoorganger verleden jaar op een terugval van de Landsmiddelen tot 416 millioen gulden, thans wordt, op grond van de uitkomsten van verleden jaar en de verstreken maanden van het loopende jaar, er op gerekend dat deze raming nog 100 millioen te hoog is.
Met inbegrip van den tabaksaccijns, die zoo spoedig mogelijk zal worden ingevoerd, en de crisisheffingen, die ook over 1933 van kracht blijven, kan de opbrengst der middelen, uitgaande van de economische verwachtingen, voor 1933 niet hooger dan 331 millioen worden geraamd. Hiertegenover staan uitgaven voor het loopende jaar van 507 millioen, waardoor het duidelijk is voor welke moeilijkheden de Regeering zich geplaatst ziet.
Een dergelijke kloof is niet in eens te overbruggen, weshalve een werkbasis van 400 millioen is aangenomen.
Van voorbereidende maatregelen wordt alsnog een besparing van rond 34 millioen verwacht, waardoor het voorloopig doel dat de Regeering zich stelde, is bereikt.
Spreker geeft een opsomming van de belangrijkste genomen of te nemen maatregelen.
Verlaging van de personeelslasten door systematische beperking van het personeel en herziening van de bezoldigings- en pensioenregelingen en toelagen is de eerste eisch, waarmede reeds de commissie werd belast, welke commissie niet aan de beginselen van het rapport-Berendsen is gebonden, maar toch moet werken in de richting van een lager salarispeil.
De Gouverneur-Generaal staat stil bij de inkrimping der formaties, de ontslagen en de afvloeiïng. Hij spreekt zijn oprechte sympathie en medegevoel met de slachtoffers uit.
„Ik gevoel dat misschien meer dan iemand anders, omdat ik mij voortdurend er van bewust ben, dat mijn paraaf hier beteekent een aantal werkloozen, daar een gebroken carrière en elders een ontwricht gezin, in de meeste gevallen teleurstelling, leed en ellende.
Dan treft dubbel het verwijt dat met partijdigheid wordt tewerk gegaan en de slachtoffers bij voorkeur onder de lagere ambtenaren worden gezocht."

Spreker wijst met beslistheid een dergelijk verwijt af. Spreker herinnert aan de ingrijpende maatregelen ten aanzien van onderwijs en leger.
Slechts de noodzaak om de uitgaven terug te dringen is de grondslag van de voorgenomen reorganisatie van het leger. De bestaande legerorganisatie is allerminst overdreven. De begrooting voor het leger is sinds 1930 teruggebracht van *f* 72.000.000 tot *f* 58.000.000. Bij de samenstelling van de begrooting voor het dienstjaar 1933 is gebleken dat dit bedrag niet kan worden gehandhaafd. Bezuiniging gaf niet langer uitkomst, aangezien zij zou leiden tot ontwrichting van het harmonieus geheel. Derhalve blijft slechts over: hervorming met het prijsgeven van de bestaande organisatie om voor een kleinere plaats te maken, welke, wanneer het Opperbestuur met deze voorstellen instemt, zal worden opgebouwd op basis van kosten van totaal *f* 50.000.000.
Ernstige overweging van dit punt heeft natuurlijk ook de vraag, politie- of defensie-leger, weder in beschouwing doen nemen.
De ontzettende schok waaraan dit land, meer nog dan andere landen, in het afgeloopen jaar heeft blootgestaan door de plotselinge daling der inkomsten, waarvan de weerga niet bestaat, is opgevangen. De beteekenis hiervan mag niet worden onderschat. Slachtoffers zijn gevallen, verliezen zijn geleden, maar de bevolking in al haar groepen heeft zich bewonderenswaardig gevoegd en aangepast.
Plannen om meer dan tot dusver Indië zelf goederen te doen voortbrengen, welke hier worden gebruikt, hebben steeds de bijzondere aandacht van de Regeering. Zoo ondervindt de bevordering van de weefnijverheid groote belangstelling. Bovendien zullen den Volksraad plannen worden voorgelegd tot systematische bevordering van de Inheemsche welvaart, hoofdzakelijk ter verbetering van de voorlichting inzake nijverheid, handel, winning van boschproducten, rijstbouw en visscherij.
„In het volle vertrouwen op uw medewerking en met de bede dat God uw arbeid moge zegenen, open ik deze zitting," aldus eindigde de Gouverneur-Generaal.

A. **NEDERLAND. — Sigaren- en tabaksverbruik in 1931.** — De vijfde aflevering van het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek geeft eenige interessante cijfers betreffende de hoeveelheden sigaren, sigaretten en tabak, die in 1931 zijn gebanderolleerd en waarbij rekening is gehouden met de terugontvangen zegels.
Uit deze cijfers blijkt, dat het sigarenverbruik van 1.043.126.000 in 1923 is opgeloopen tot 1.369.415.000 in 1931; de sigaretten van 1.957.945.000 tot 3.554.017.000 en de tabak teruggeloopen van 12.683.000 K.G. tot 12.312.000 K.G. (het recordjaar was 1924 met 14.596.000 K.G.).
Eigenaardig is, dat de verkoopwaarde van sigaren en sigaretten is teruggeloopen, hoewel de aantallen verkochte exemplaren groeiden tot en met 1930. (Het jaar 1931 gaf voor beide soorten slechts een kleinen teruggang.) De verkoopwaarde van sigaren liep van *f* 78.524.000 in 1923 op tot *f* 94.068.000 in 1930 en ging terug tot *f* 89.637.000 in 1931; de waarde der verkochte sigaretten bedroeg in 1923 *f* 35.184.000, in 1930 *f* 61.673.000 en in 1931 *f* 58.485.000. Van tabak daarentegen bedroeg de verkochte waarde in 1923 *f* 28.426.000 (topjaar 1924 met *f* 33.870.000), in 1930 *f* 27.296.000 en in 1931 *f* 28.338.000.
De totale verkoopwaarde nam dus toe van ruim *f* 142 millioen in 1923 tot bijna *f* 152 millioen in 1924, liep in 1925 terug tot ruim *f* 138 millioen om daarna weer te stijgen tot even *f* 183 millioen in 1930, waarop een daling is gevolgd tot ruim *f* 176 millioen in 1931.
Uit enkele verhoudingscijfers blijkt, dat in 1931 van de totale gebanderolleerde hoeveelheid sigaren 70% een waarde had van *f* 0.05 t/m. *f* 0.10, sigaretten 92% een waarde had van *f* 0.01 t/m. *f* 0.03, en tabak 78% een waarde had van *f* 1.60 t/m. *f* 3.— per K.G.

16 JUNI 1932

B. **Dr. FREDERIK VAN EEDEN OVERLEDEN.** — In den ouderdom van 72 jaar is op 16 Juni '32 op „Walden" te Bussum de letterkundige dr. Frederik van Eeden overleden.

Dr. F. W. van Eeden

Dr. Frederik Willem van Eeden werd te Haarlem op 3 April 1860 geboren. Na de H.B.S. te hebben doorloopen deed hij staatsexamen en studeerde daarna aan de Universiteit te Amsterdam in de geneeskunde. In 1886 slaagde hij voor het arts-examen en studeerde daarna nog te Nancy en te Parijs.
Zijn medische practijk oefende hij te Bussum uit en aan de Psycho-therapeutische kliniek te Amsterdam. Later hield hij zich meer bezig met litterairen arbeid en trachtte zijn sociale denkbeelden in de kolonie-Walden in practijk te brengen.
Zijn voornaamste werken zijn: Kunstmatige voeding bij tuberculose, hetgeen zijn dissertatie in 1886 uitmaakte. Voorts verschenen van zijn hand de volgende boeken: Het Poortje 1884, De Kleine Johannes 1885, Ellen 1889, Studies, zes reeksen van 1890—1918, Johannes Viator 1892, De Broeders 1894, Lied van Schijn en Wezen 1895, Lioba 1897, Van de koele meren des doods 1900, Van de passielooze lelie 1901, Blijde Wereld 1903, Ysbrand 1908, De nachtbruid 1909, In kenterend getij 1910, Sirius en Siderius 1912, Pauls ontwaken 1913, De heks van Haarlem 1915, Ismea 1922.
Den 18en Februari 1922 ging Van Eden tot de katholieke Kerk over. In een lezing, 29 April in dat jaar te Den Haag gehouden, zette hij de beweegredenen die hem tot deze bekeering gebracht hadden, uiteen.
Daarna verschenen nog van zijn hand: „Deutsch-Chinesisches Liebes-Mosaïk" (1923), „Geroepen of verkooren, derde en laatste deel van Sirius en Siderius"; „Eucharistie, Het woord der verzoening, Een lied in Hebreeuwschen trant" (1924); „Langs den weg, Verspreide opstellen" (1925); „Jeugdverzen" (1926).
Van Eeden heeft tusschen 1914 en 1923 tal van dichtwerken van Rabindranath Tagore vertaald, „Wijzangen", „De Hoovenier", enz. Veel van Van Eedens gedichten hebben in het buitenland weerklank gevonden. Van zijn werk zijn vertalingen verschenen in het Duitsch, Engelsch, Fransch, Italiaansch, Deensch, Zweedsch, Tsjechisch, Russisch en Esperanto.

C. **DUITSCHLAND. — De politieke noodverordening.** — De noodverordening, die op 16 Juni '32 is gepubliceerd, draagt den naam „Noodverordening tegen politieke onlusten". Zij treedt in de plaats van de zeven vorige politieke noodverordeningen. Alle bepa-

lingen der vorige noodverordeningen, die in de nieuwe niet zijn opgenomen, verliezen hun geldigheid. In de nieuwe noodverordening is noch van een S.A.-verbod, noch van een uniform-verbod sprake, zoodat deze verboden beschouwd kunnen worden te zijn opgeheven.

De noodverordening treedt op 17 Juni in werking. Zij is verdeeld in vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat bepalingen inzake vergaderingen en optochten. Het tweede hoofdstuk heeft den ondertitel „periodieke geschriften". Het derde hoofdstuk bevat bepalingen omtrent de politieke organisaties, terwijl het laatste hoofdstuk de strafbepalingen bevat, die voor een deel belangrijk verscherpt zijn.

Tegelijk met de noodverordening wordt een brief van Rijkspresident von Hindenburg gepubliceerd, waarin gezegd wordt, dat de Rijkspresident besloten is voorloopig zachtheid te gebruiken, doch dat, indien misbruik van de voorschriften wordt gemaakt, zoo noodig met scherpe middelen zal worden opgetreden.

(Vorig bericht blz. 377 B.)

A. **HERSTELCONFERENTIE. — Openingsrede van MacDonald.** — Op voorstel van Herriot wordt dadelijk na den aanvang der Herstelconferentie te Lausanne MacDonald met algemeene stemmen tot voorzitter der conferentie gekozen. Deze verkiezing wordt met luid applaus begroet. Vervolgens is het woord aan den Zwitserschen Bondspresident Motta, die de deelnemers aan de conferentie welkom heette en erop wees, dat wanneer deze conferentie zonder resultaat zou uiteengaan, dit niet slechts groote nadeelen voor elken afzonderlijken staat zou ten gevolge hebben, doch waarschijnlijk een algemeene catastrophe.

Vervolgens sprak MacDonald in het Engelsch de openingsrede uit. MacDonalds rede had een programmatisch karakter en behandelde alle op de Conferentie ter sprake komende problemen, voorts het ontwapeningsvraagstuk en de komende Londensche Landbouwconferentie.

Voorts schetste MacDonald in zijn rede de richtlijnen volgens welke naar zijn meening de komende onderhandelingen zich zouden moeten ontwikkelen. Hij zeide o.a.:

De conferentie komt bijeen onder de schaduw van een der hevigste economische crises, waardoor de wereld ooit in tijd van vrede is getroffen. De geheele publieke opinie kijkt thans neer op de te Lausanne vergaderde mogendheden, die bijeen zijn om te trachten een uitweg uit de huidige, nog nooit beleefde crisis te vinden. Het aantal werkloozen bedraagt op het oogenblik 25 millioen. In de meeste landen groeien ellende en nood met den dag. Het heeft op het oogenblik geen beteekenis meer, wat voor soort regeering aan het bewind is. Ook de staten zijn verarmd. Het nationale vermogen vermindert en het humanitaire en sociale werk staat voor een bankroet. De staatshulp aan individueele personen kan nauwelijks meer gehandhaafd blijven. De algemeene levensstandaard van millioenen menschen gaat van dag tot dag omlaag. De regeeringen zijn gedwongen om ter bescherming van hun financiën den handel zoo scherp mogelijk te beperken, slechts om te kunnen voldoen aan de noodzakelijke eischen van den dag. In deze algemeene catastrophe staan noch Frankrijk noch Duitschland, noch Italië of de Vereenigde Staten of Engeland alleen. Een wereld en een stelsel zakt in elkaar. Een eenling kan thans niet meer aan wederopbouw denken, aangezien een enkele macht niet meer in staat is de ellende weerstand te bieden. De thans beginnende conferentie heeft een deel van de oorzaken van dezen wereldnood te behandelen en wel de financieele erfenis van den wereldoorlog en haar uitwerking op den landbouw.

MacDonald schilderde vervolgens het historische verloop der huidige onderhandelingen en verklaarde dat na al deze beraadslagingen een ineenstorting slechts verhoed zou kunnen worden, wanneer de geheele schuldenkwestie behandeld zou worden, opdat het vertrouwen weer zal worden hersteld. Voorts herinnerde MacDonald eraan, dat de deskundigen steeds weer een beroep op de regeeringen hadden gedaan om de verantwoordelijkheid op zich te nemen en de noodige beslissingen te treffen, waardoor de crisis overwonnen zou kunnen worden. Een directe regeling zou een weldadige werking oefenen vergeleken bij de resultaatlooze onderhandelingen. Wanhoop is een vesting, die in stormaanval genomen moet worden. Het probleem, waarvoor de conferentie zich geplaatst ziet, is van principieelen aard. Echter kunnen eenmaal plechtig aangegane verplichtingen niet door eenzijdige weigering terzijde worden gesteld. Dit principe is door niemand bestreden. Doch verplichtingen, die gebleken zijn onuitvoerbaar te zijn, moeten langs den weg van overeenstemming worden herzien. Beide partijen moeten dan met de feiten rekening houden.

De conferentie juichte het toe, dat blijkens den huidigen stand der onderhandelingen de Vereenigde Staten zich bereid hadden verklaard tezamen met de overige mogendheden te willen medewerken aan het verdergaande probleem van het herstel van handel en industrie.

Een succes te Lausanne zonder een succes der ontwapeningsconferentie, achtte MacDonald ondenkbaar. Wanneer de huidige moeilijkheden overwonnen zullen worden, dan moet tegelijkertijd een periode van politieke rust worden geschapen, opdat de naties hun economische belangen in alle rust en zonder dreigend oorlogsgevaar kunnen ordenen. Op een bepaald punt der onderhandelingen zal de conferentie zich voor deze kwesties gesteld zien.

MacDonald besloot zijn rede met de woorden: „Alles hangt thans van ons af. Ik doe op deze conferentie een dringend beroep om niets anders te vreezen dan zwakheid en om bij de onderhandelingen voorstellen uit te werken, die om hun inhoud, een hulpmiddel voor de wereld beteekenen." **(Vor. ber. blz. 378 C.)**

(V. b. Herstelvraagstuk: 376 E.; Engeland 200 H.)

17 JUNI 1932

B. **TELEVISIE. — Zien- en Spreektelefoon in Frankrijk verwezenlijkt. - Onzichtbare aftasting met infraroode stralen.** — In tegenwoordigheid van den Franschen minister der Posterijen vond kortgeleden een interessante voordracht plaats, die nieuwe gebieden in de vèrzien-techniek toonde.

Tusschen het warenhuis „Galeries Lafayette" en het redactiebureau van het dagblad „Matin" had de Baird-Nathan Co., een zustervereeniging der Baird-Television Co. in Londen, televisie-zend- en ontvangapparaten opgesteld, die door middel van gewone telefoonleidingen met elkander verbonden waren.

Bij de „Matin" kon men den spreker bij „Lafayette" duidelijk zien. Een bijzondere eigenschap bij de gebruikte apparaten was, dat de deelnemers zelf niet konden merken, dat zij uitgezonden werden, daar het aftasten, waarvoor anders sterke lichtbronnen gebruikt worden, nu geschiedde door middel van infraroode stralen, stralen die liggen tusschen de zichtbare lichtstralen en de warmtestralen. Hiervoor worden ook speciaal gevoelige cellen gebruikt.

De uitgezonden persoon wordt dus „afgetast" door de onzichtbare infra-roode stralen, die precies dezelfde electrische pulseeringen geven als de lichtaftast methode.

Dit aftasten in het donker wordt door Baird „Noctovision" genoemd. Binnenkort zal een dergelijk experiment plaats vinden over den veel langeren afstand Parijs—Dyon.

C. **NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank.** — De Tweede Kamer nam op 16 Juni '32 zonder discussie of hoofdelijke stemming het wetsontwerp aan tot voorziening in de behoeften aan geldmiddelen in verband met de aflossing van de Ned.-Indische pond sterling-leening 1921 C en 1923 B.

Dit wetsontwerp voorziet in de machtiging, die de regeering noodig heeft voor de verleening van het crediet, dat Nederlandsch-Indië behoeft voor de nakoming van de verplichtingen, die voortvloeien uit de met de Nederlandsche Bank en de Javasche Bank gesloten pondentransacties. **(Vor. ber. blz. 352 L.)**

17 JUNI 1932

A. **HERSTELCONFERENTIE. — Moratorium verlengd.** — Direct na de opening van de plenaire zitting op 17 Juni '32 deelde de Britsche minister-president Ramsay MacDonald als voorzitter der Herstelconferentie mede, dat de Engelsche, Fransche, Italiaansche, Japansche en Belgische regeeringen waren overeengekomen om voorloopig het per 1 Juli 1932 afloopende Hoover-moratorium voor onbepaalden tijd te verlengen. Deze verklaring wekte groot opzien en bracht groote beroering onder de aanwezigen. Dit beteekent dus, dat de gezamenlijke Europeesche mogendheden de betaling van hun schulden aan Amerika opschorten en dat Duitschland ook de herstelbetalingen opschort. **(Vorig bericht blz. 381 A.)**
(Zie ook: Hoover-plan 358 B.)

B. **HERSTELCONFERENTIE. — Rede van den Duitschen Rijkskanselier von Papen.** — In de plenaire zitting van den 17den Juni '32 heeft de Duitsche Rijkskanselier Von Papen zijn rede over het standpunt der Duitsche regeering ten aanzien van het herstelvraagstuk gehouden.
De rijkskanselier ging allereerst in op de opmerkingen, die MacDonald in zijn openingsrede had gemaakt over de bestaande overeenkomsten. Von Papen zeide dat het op deze conferentie niet ging om het herstelvraagstuk van juridisch standpunt te behandelen.
Komende tot het herstelprobleem zelf critiseerde rijkskanselier Von Papen, dat de periode, die president Hoover indertijd bedoeld had om de wereld op adem te laten komen, ongebruikt was verstreken en dat men de dringende adviezen van tal van commissies van deskundigen buiten beschouwing heeft gelaten. De buitenlandsche schuld van Duitschland met haar hooge renten is voornamelijk veroorzaakt door de kapitaalonttrekking, die is ontstaan door de huidige herstelbetaling. Indertijd heeft de ingestelde commissie de bedoeling gehad, dat van de 18 milliard Mark die Duitschland na de stabiliseering van de mark in het buitenland aan leeningen had opgenomen, meer dan 10 milliard mark door herstelleveranties in natura aan het buitenland terug zou worden betaald.
Het is een totaal verkeerde opvatting, dat Duitschland, wanneer het van zijn politieke schuld zou zijn bevrijd, een oppermachtig concurrent voor andere landen zou worden. De inflatie met haar gevolgen voor de staatsbegrooting en het particuliere bedrijfsleven heeft het concurrentievermogen der Duitsche industrie niet versterkt doch verzwakt, speciaal door de noodzakelijkheid om nieuwe schulden aan te gaan tegen abnormaal hooge rente.
De Rijkskanselier besloot zijn rede met de volgende woorden:
De tijd der kleine middelen, van adempause en uitstel is definitief voorbij. Er moet thans volledig werk geleverd worden. Ik zie de groote historische taak van deze conferentie hierin, dat zij definitief uit de noodlottige circulus vitiosus van het verleden breekt, om den weg te banen naar een betere samenwerking, die ons allen naar een betere toekomst kan voeren.
Rede van den Franschen minister-president Herriot. — In antwoord op de rede van den Duitschen rijkskanselier heeft de Fransche minister-president Herriot heden een verklaring afgelegd, waarin hij o.a. zeide:
Het rapport van de deskundigen van Bazel dient voor de conferentie een algemeen advies te zijn. De Fransche regeering aanvaardt de conclusies van het rapport ten aanzien van de huidige crisis, die verre overtreft wat men bij de opstelling van het Youngplan had voorzien.
Zij aanvaardt ook, dat de financieele moeilijkheden van Duitschland voor een groot deel oorzaak zijn van den toenemenden stilstand van het crediet en dat een gemeenschappelijk optreden van de regeeringen noodzakelijk is. De Fransche regeering constateert dat de conferentie van Lausanne reeds den grondslag van een „universeele regeling" heeft aanvaard.
Herriot behandelde vervolgens de herstelkwestie en de kwestie der spoorwegen, alsmede de wederzijdsche internationale schuldenuitwisseling. De schuldbetalingen bedragen momenteel voor Duitschland 12 milliard rijksmark, voor Frankrijk 61 milliard, voor Engeland 105 milliard. Het Hoover-moratorium heeft voor de Fransche begrooting een hiaat van 1,8 milliard francs veroorzaakt. Volgens het Young-plan bedraagt het overschot van Frankrijk jaarlijks 360 millioen mark. Hieruit blijkt de onrechtvaardigheid van het offer, dat bij algemeene schrapping der herstelbetalingen Frankrijk zou worden opgelegd.
De last die op de Duitsche spoorwegen is gelegd voor de betaling van 660 millioen aan herstelschulden is geenszins overdreven. Wanneer men dezen last zou schrappen zou de schuldenlast der Duitsche spoorwegen met 10 milliard francs verminderd worden, terwijl de Fransche spoorwegen gedrukt worden door een last van 65 milliard francs en de Engelsche spoorwegen door 100 milliard francs. De Duitsche regeering zou in geval van schrapping de spoorwegtarieven aanzienlijk kunnen verlagen, voor een deel tot 15 of 25 procent van het tarief van voor den oorlog.
Naar Fransche meening is het herstelprobleem niet uitsluitend een Duitsch-Fransche kwestie. De schrapping zou talrijke landen treffen. Het herstelvraagstuk betreft het geheele probleem van het Europeesche economische leven. Duitschland kan ongetwijfeld niet alleen de algemeene crisis weerstaan. Noodzakelijk is het algemeene herstel van Europa.
Frankrijk verlangt thans slechts een algemeen plan, zonder het zijne te willen opdringen.
De volledige schrapping der herstelbetalingen is geen doeltreffende en rechtvaardige oplossing van het te Lausanne te behandelen probleem. De herstel- en schuldenkwestie is slechts één oorzaak van de onrust in Europa en in de wereld. Er bestaat geen economische vrede zonder politieken vrede en omgekeerd. Van dit standpunt moet de conferentie bij haar werk uitgaan. De Fransche regeering constateert daarom in den zin van de deskundigen, dat de regeling die noodig is ver boven het „probleem Duitschland" uitgaat.

Verklaring van den Engelschen kanselier van de schatkist Neville Chamberlain. — De Engelsche kanselier van de schatkist, Neville Chamberlain, las na de rede van Herriot een verklaring voor, dat de Engelsche regeering een definitieve regeling van het geheele herstelvraagstuk eischt en bereid is zelf van alle verdere herstelbetalingen van Duitschland af te zien, indien de overige mogendheden hetzelfde doen. Dit beteekent voor Engeland een groot financieel offer, dat de Engelsche regeering echter in het belang van den wederopbouw van de wereld bereid is te brengen. Deze opvatting wordt eenparig gedeeld door de geheele natie, de regeering, het parlement en de oppositie.

Verklaring van den Italiaanschen minister Mosconi. — De Italiaansche minister Mosconi wees zijnerzijds op de verklaring der vijf mogendheden welke Duitschland van alle betalingen in de naaste toekomst bevrijdt en de atmosfeer voor de onderhandelingen aanzienlijk verheldert.
In verband met de crisis verklaarde hij, dat men zich dient af te vragen, of de tot nog toe gevolgde

methoden wel geschikt zijn, om uit de impasse te komen, waarin de wereld geraakt is. Het standpunt der Italiaansche regeering te dezer is reeds meermalen uiteengezet.
De wederkeerige economische afhankelijkheid van alle volkeren, waarvan men zoo vaak gesproken heeft, behoeft niet meer bewezen te worden. Thans moet in overeenstemming daarmede gehandeld worden om datgene, dat zoo dikwijls geproclameerd werd, werkelijkheid te maken.

De standpunten van België en Japan. — De Belgische premier Renkin verklaarde 17 Juni 1932 in de plenaire zitting dat de Belgische regeering niet kan toestemmen in een volkomen schrapping der herstelschulden, aangezien België hierdoor het meest van alle landen zou worden getroffen. België zou zich evenwel niet verzetten tegen een aanpassing der herstelregeling aan den huidigen economischen toestand. België heeft de herstelbetalingen noodig voor zijn financieel evenwicht.
De Japansche ambassadeur Yoshida verklaarde dat zijn regeering iedere oplossing van het herstelvraagstuk zal aannemen, welke zou kunnen leiden tot een oplossing van de economische wereldcrisis. **(382 A.)**

(Zie ook: Herstelvraagstuk: Frankrijk 277 I.; Duitschland 366 D.; Engeland 381 A.)

A. **NEDERLAND. — Vloot. - Derde kruiser.** — De Tweede Kamer heeft op 17 Juni de motie-Cramer voor het opschorten van den bouw van den derden kruiser met 59 tegen 30 stemmen verworpen.
Voor de motie stemden: de sociaal-democraten, de vrijz.-democraten, de heeren Wijnkoop en Floris Vos.

(Vor. ber. blz. 330 B.; v. b. Vloot 300 G.)

B. **MATUSCHKA. — Veroordeeling.** — De rechtbank te Weenen heeft vonnis gewezen in het proces tegen Matuschka, die destijds een spoorwegaanslag bij Jüterborg (Duitschland) en bij Bia Torbagy (Hongarije) heeft gepleegd, welke aan 25 menschen het leven heeft gekost.
Matuschka is veroordeeld tot zes jaren zware kerkerstraf, verzwaard met een vastendag en een harde legerstede op iederen 31 December en 30 Januari. Als hij zijn straftijd zal hebben uitgezeten, wordt hij uitgewezen. Bovendien zal hij de proceskosten moeten betalen en een schadeloosstelling uitkeeren aan de Oostenrijksche bondsspoorwegen tot een bedrag van 4199 schillingen. De preventieve hechtenis sinds 7 October 1931 zal in mindering van den straftijd worden gebracht. **(Vorig bericht blz. 151 E.)**

C. **HERSTELCONFERENTIE. — Persstemmen. — Frankrijk:** In de „Echo de Paris" schrijft Pertinax, dat zoowel MacDonald als de Duitsche delegatie van geluk mogen spreken, dat Frankrijk op de conferentie niet vertegenwoordigd is door een man als Poincaré.
De „Oeuvre" schrijft, dat van een defitieve regeling van het Herstelvraagstuk geen sprake kan zijn zoolang de schuldenkwestie met Amerika niet geregeld is.
Amerika: De „New York Times" meldt, dat de onderhandelaars, wanneer zij konden zooals zij wilden, waarschijnlijk allen zouden toestemmen in een volledige schrapping der schulden.
De „Herald Tribune" verlangt, dat te Lausanne besloten wordt dat Duitschland althans iets zal moeten betalen om een eenzijdige belasting te vermijden.

(Vorig bericht blz. 382 B.)

18 JUNI 1932

D. **NEDERLAND. — Interpellatie-Kupers in de Tweede Kamer.** — De aangekondigde interpellatie van den heer Kupers (S.D.A.P.), over de loonen bij de werkverschaffing, de steunuitkeeringen aan de werkloozen enz. is op 17 Juni '32 gehouden.
De heer Kupers verzette zich tegen een verlaging van de loonen in de werkverschaffing, welke hij ongedaan gemaakt wilde zien en hij achtte een verbetering van het z.g. „rouleeringssysteem" dringend noodig. Spreker laakte het dat de regeering heeft toegelaten dat sommige gemeenten haar steunnormen verlagen. Naar aanleiding van een vraag van de regeering aan de burgemeesters, of zij niet van oordeel zijn dat de steunnormen moeten worden verlaagd, voelen de werkloozen zich bedreigd en hebben krachtig geprotesteerd. Spreker vroeg aan de regeering een uitdrukkelijke verklaring, dat zij niet voornemens is over te gaan tot verlaging der steunnormen en wees er verder op dat de last hier te lande veel te veel op de gemeenten gelegd is. Vooral de kleine gemeenten kunnen dit niet dragen. Zijns inziens behoort het Rijk 5/6 bij te dragen. Ook is het thans noodig dat de werkloozenkassen in de bouwvakken onder de crisisregeling worden gebracht. In dit verband critiseerde hij de houding van de credietverleening en bepleitte een staatshypotheekbank.
De heer Kupers zag vervolgens het vraagstuk van de werkverschaffing onder de oogen. Een vast plan daarbij ontbreekt, de gemeenten hebben geen geld meer, zelfs niet voor noodzakelijke werken; wil de regeering het verstrekken? In nauw verband hiermede staat de kwestie der export-credietgaranties: is het juist, dat de regeering voor een Russische order geen garantie heeft willen geven? Zou ook de regeering in bepaalde gevallen zelf geen credieten kunnen verstrekken?
Met de uiteenzetting van een geheel ander denkbeeld eindigde de heer Kupers zijn betoog: een zeer sterke verkorting van den arbeidstijd kan aan de overproductie z.i. een einde maken en hij verzocht dan ook de regeering met werkgevers en werknemers daarover in overleg te treden.
In zijn antwoord gaf minister Ruys de Beerenbrouck te kennen, dat voor Januari tot April '32 in totaal aan steun, werkverschaffing enz. *f* 44.881.000 is betaald en dan zijn nog niet alle opgaven binnengekomen.
De vraag is of men kan doorgaan met het voteeren van deze enorme bedragen, aldus de minister. De regeering moet het bedrijfsleven stimuleeren en de minister moet erkennen, dat in vele gevallen de aanpassing van loon en arbeidsvoorwaarden aan wat economisch nog mogelijk is, noodzakelijk is. De loonen en voorwaarden in de werkverschaffing mogen in deze geen beletsel zijn voor het particulier bedrijf. Bovendien is het onafwendbaar, dat de overheid de grootst mogelijke beperking bij alle uitgaven in acht neemt. Van overleg met de contact-commissie over wijzigingen in de arbeidsvoorwaarden vreest de minister onvruchtbare discussie. Wel wil hij die commissie achteraf hooren, om tot eventueele mogelijke verbeteringen te komen.
Met nadruk verklaarde de minister, dat het op dit oogenblik niet in de bedoeling ligt de steunnormen over de geheele lijn te verlagen. Voor incidenteele beslissingen moet hij zich echter alle vrijheid voorbehouden. Wat op het gebied van loonen in de werkverschaffing gedaan wordt, is het maximum van wat thans in ons land mogelijk is. Een voorstel tot wijziging van het rouleeringssysteem zal de minister overwegen, evenals de kwestie van het aftrekken van de ouderdomsrente.
Een uniform subsidie aan de gemeenten komt hem noch billijk nog gewenscht voor. Wel wil hij overwegen, om als dit noodig is, de bijdragen aan het Nationaal Crisis Comité te verhoogen. **(V. b. 261 F.)**

19 JUNI 1932

E. **CHILI. — Contra-revolutie.** — Inzake de successen der burgerlijke contra-revolutionnairen op de socialistische-communistische junta in Chili, wordt uit Santiago gemeld, dat de burgerlijken onder leiding van Ibanez en Montero staan.

(Vor. ber. Opstand 368 F., v. b. President 376 G.)

A. **DUITSCHLAND. — Noodverordening.** — Naar aanleiding van de op 16 Juni uitgevaardigde politieke noodverordening wordt gemeld, dat Baden het uniformverbod handhaaft, het Pruisische demonstratieverbod blijft bestaan en in Beieren politieke vergaderingen in de open lucht en politieke betoogingen van welken aard ook, verboden blijven. **(380 C.)**

B. **GOUDBEWEGING. — Bank van Frankrijk.** — De goudvoorraad (munten en staven) van de Bank van Frankrijk bedroeg op 3 Juni 1932 80.170.598.000 frs. tegen 55.993.295.000 frs. op 5 Juni 1931.
(Vor. ber. 373 B.; v. b. Bank v. Frankrijk 298 K.)

20 JUNI 1932

C. **TARIEFCONVENTIE. — Nederland-België-Luxemburg.** — Het departement van Buitenlandsche Zaken deelt het volgende mede:
De vertegenwoordigers der Nederlandsche, Belgische en Luxemburgsche Regeeringen hebben te Ouchy, na overleg met de betrokken ministers van Buitenlandsche Zaken een conventie geparafeerd voor de wederkeerige en geleidelijk voortgaande verlaging der economische slagboomen, welke conventie zij onverwijld aan hun betrokken Regeeringen ter definitieve goedkeuring zullen voorleggen. De conventie is gebaseerd op beginselen, welke bij verschillende gelegenheden door den Volkenbond zijn geformuleerd. De voordeelen, welke zij toekent, blijven gereserveerd voor de Staten, die er aan deelnemen.
De conventie staat open voor alle Staten.
Zij verbinden zich in hun wederkeerige betrekkingen geen nieuwe rechten in het leven te roepen en door een jaarlijksche vermindering van 10% over te gaan tot de verlaging der bestaande rechten tot aan een zeker peil. Zij verbinden zich bovendien onder elkander geen enkelen nieuwen maatregel van beperking der in- of uitvoeren toe te passen, behoudens in speciale, bepaalde gevallen.
Elke derde staat zal bevoegd zijn tot de conventie toe te treden op voet van gelijkheid met de andere onderteekenende staten.
(Vor. ber. Tarieven: Nederland 204 C.; België 140 H.)

D. **TELEGRAFIE. — Morse-stelsel.** — Het was op 19 Juni '32, honderd jaar geleden, dat het Morse-stelsel door Samuel Finley Breese Morse werd uitgevonden.

E. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. - Oudstrijders.** — De financieele commissie van den Senaat heeft het voorstel, waarbij geëischt wordt den oudstrijders de oorlogsuitkeeringen direct uit te betalen, met 14 tegen 2 stemmen, verworpen. **(V. b. 368 I.)**

F. **LUCHTVAART. — „Graf Zeppelin" in Nederland.** — Op 18 Juni '32 heeft de eerste landing van het luchtschip „Graf Zeppelin" in ons land op het vliegveld Twente plaats gevonden. Vervolgens zette het luchtschip zijn tocht voort, landde op Waalhaven bij Rotterdam en keerde naar zijn vliegbasis te Friedrichshafen terug.

G. **HERSTELCONFERENTIE. — Conferentie voor onbepaalden tijd uitgesteld.** — Na de op 20 Juni gehouden zitting der vertegenwoordigers van de zes uitgenoodigde mogendheden, werd een kort officieel communiqué gepubliceerd, waarin wordt medegedeeld, dat de president der herstelconferentie, MacDonald, zijn collega's op de hoogte heeft gesteld van de thans aangevangen besprekingen. Deze besprekingen zullen thans worden voortgezet met de afzonderlijke delegaties.
Ten einde deze besprekingen mogelijkheid voor uitbreiding te geven, is besloten de op 21 Juni '32 vastgestelde plenaire zitting der herstelconferentie voor onbepaalden tijd te verdagen. **(Vor. ber. blz. 382 B.)**

H. **BELGIE. — Brief van Koning Albert aan den premier Renkin.** — Koning Albert heeft aan den Belgische premier Renkin, die zich op het oogenblik te Lausanne bevindt, ter bijwoning der herstelconferentie, een schrijven doen toekomen, waarin hij zijn denkbeelden uiteenzet nopens den huidigen economischen toestand. Het schrijven luidt aldus:
Mijn beste premier.
Sinds de wereldoorlog is geëindigd, hebben alle door de regeeringen geraadpleegde deskundigen onveranderlijk als hun meening te kennen gegeven, dat de voorspoed der volken en hun vreedzame relaties afhankelijk zijn van een grooter mate van vrijheid in het goederen- en kapitaalsverkeer en werkgelegenheid. Sedert de crisis haar invloed heeft doen gevoelen, zijn de aanbevelingen dezer deskundigen voortdurend dringender geworden, ongelukkigerwijs evenwel, zonder dat naar hun ernstige waarschuwingen is geluisterd.
Ieder land afzonderlijk heeft alle middelen, waarover het beschikt, toegepast, ten einde de eigen volkshuishouding te onttrekken aan den invloed van de crisis, en wel door een onophoudelijke verhooging der invoerrechten, door extra-heffingen, door verboden, door contingenteeringen en contrôle op den handel in buitenlandsche betaalmiddelen. Het schijnt dan ook wel, dat men zich vrijwel overal op een beperking van den import heeft toegelegd, hetgeen onvermijdelijk ook tot een inkrimping der uitvoeren moest leiden.
De gevolgen van deze politiek van beperkingen is noodlottig geweest. „De worging van den internationalen handel", om een uitdrukking van het financieele Volkenbondscomité te herhalen, is er het gevolg van geweest. In den loop van drie jaar is de waarde van het internationale ruilverkeer gehalveerd, een vermindering, die naar bekend slechts ten deele uit de daling der prijzen voortspruit.
De landen, welker buitenlandsche markten aldus werden beperkt, hebben op de binnenlandsche markt geen compensatie gevonden, daar ook de opnemingscapaciteit der nationale markten in deze zelfde periode van drie jaar steeds meer achteruit is gegaan. Het aantal werkloozen is in dien tijd verdubbeld.
Derhalve is met een en ander definitief het bewijs geleverd, dat geen enkel land in staat is, door het spel van zijn eigen krachten den loop der economische ontwikkeling te zijnen gunste te keeren. Slechts een gemeenschappelijke actie der staten, ondernomen in een geest van internationale solidariteit, zou de ernstige kwalen kunnen genezen, waaronder de wereld lijdt. Het is tijd dat deze solidariteit op andere wijze dan in redevoeringen aan den dag treedt. Het wil mij voorkomen, dat België niet zou mogen aarzelen, op grond van dezen gedachtengang het initiatief te nemen, dat de omstandigheden schijnen voor te schrijven en zich te dien einde te verzekeren van den steun van die staten, die evenals ons land diep doordrongen zijn van de noodzakelijkheid eener wijziging in de economische politiek.
Ik weet, mijn waarde premier, dat mijn opvattingen ook de uwe en die van mijn geheele regeering zijn. Ik reken op u en uw collega's, dat zij zullen raden tot die maatregelen, die door een steeds dreigender situatie worden vereischt.
Uw zeer toegenegen (w. g.) Albert.
(Vor. ber. Herstelconferentie 384 G.)

21 JUNI 1932

I. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Voorstel-Somers.** — Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden heeft op 18 Juni '32 met 235 tegen 24 stemmen het voorstel-Somers aangenomen, dat zich uitspreekt voor het houden van een internationale economische conferentie ter verbetering van den economischen toestand. De resolutie is terstond doorgezonden naar het Witte Huis, aangezien de toestemming van den Senaat niet noodig is. **(V. b. 362 E.)**

A. **DENEMARKEN. — Invoerrecht op bloembollen.** — Het hoofdbestuur van de algemeene vereeniging voor bloembollencultuur heeft uit Denemarken bericht ontvangen dat de Deensche regeering voornemens is boven de contingenteering nog een invoerrecht op bloembollen te heffen van 50 kronen per 100 K.G.
Denemarken heeft den invoer van bloembollen al gecontingenteerd tot een vierde van onzen normalen export naar dat land, zoodat de nieuwe bemoeilijking van onzen handel vrijwel neerkomt op een sluiting van Denemarken voor onzen export. Voor den bloembollenhandel is dit een groote slag omdat Denemarken een belangrijke afnemer was.
(Vor. ber. Nederland: Bloembollenbedrijf 263 I.)

B. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsch Betalingsverkeer.** — De toewijzing van deviezen voor den invoer van goederen geschiedt door de „Devisenbewirtschaftungsstelle", volgens bepaalde „Richtliniën" aan importeurs. Doel is niet den invoer in het algemeen te beperken, maar slechts zorg te dragen, dat niet meer deviezen worden aangevraagd, dan voor den normalen invoer van goederen noodig is. Als algemeene richtlijn, moeten de „Devisenbewirtschaftungsstellen" aannemen de z.g. „grondbedragen" van den invoer, welke zijn vastgesteld naar den invoer in 1929. Aangenomen wordt, dat de prijzen globaal met 50% zijn gedaald, zoodat als grondslag wordt aangenomen, dat elke firma voor haar invoer van goederen, waarin zij handelt voor een „normalen" invoer 50% van het grondbedrag in deviezen noodig heeft. Dit is slechts een grondslag, maar hiervan wordt afgeweken indien de prijs van de ingevoerde goederen hooger of lager is dan bij het grondbedrag is aangenomen. De goederen-import op zichzelf is geheel onbeperkt. Voor de betaling in vreemde valuta, welke de Rijksbank ter beschikking moet stellen, wordt bovenbedoelde maatstaf aangelegd. **(Vor. ber. Deviezen 108 G.)**

C. **DONAU-STATEN. — Exposé van Dr. J. A. Nederbragt.** — In „Die Börse" van Weenen (20 Mei 1932) en in „De Volkenbond" (Mei 1932) geeft dr. J. A. Nederbragt op verzoek in 't kort zijn zienswijze weer met betrekking tot de Donau-staten, waarover van zijn hand een uitvoeriger artikel voorkomt in „De Nederlandsche Mercuur" van 26 Mei 1932.
Het vraagstuk ontledende, beziet dr. Nederbragt allereerst het territoir, waarop men zijn blik richt, resp. zou kunnen richten. Hij ziet drie mogelijkheden, wijl men kan pogen hetzij (1e.) de landen en deelen van landen te helpen, die voorheen de Donau-monarchie gevormd hebben, hetzij (2e.) te helpen de landbouwstaten van Zuid-Oost-Europa, hetzij (3e.) iets te doen ten behoeve van enkele willekeurig gekozen landen in dat deel van Europa. Ook wat de te volgen methode betreft ziet de schrijver drie mogelijkheden, n.l. (1e.) douane-preferenties, (2e.) economische ententes en (3e.) douane-uniën. Dr. Nederbragt spreekt zich uit voor de eerste mogelijkheid van elk der beide seriën, d.w.z. voor douane-preferenties, te verleenen aan de landen resp. deelen van landen der voormalige Donau-monarchie. Hij meent: (1e.) dat die landen daarmede in belangrijke mate zouden zijn geholpen; (2e.) dat er geen politieke consequenties aan verbonden behoeven te zijn; (3e.) dat ze passen in het kader der bestaande handelsverdragspolitiek.
Aan „Die Börse" ontleenen we nu via een vertaling, voorkomende in de Nieuwe Rott. Courant (20 Mei 1932), een deel van dr. Nederbragts exposé, dat we completeeren met passages uit de beide andere artikelen:
Elke oplossing van het Midden-Europeesche vraagstuk, zoo betoogt dr. Nederbragt, die voor verwezenlijking in aanmerking wil komen, moet zoodanig zijn, dat zij overeenstemt met een algemeen geldend beginsel der internationale handelspolitiek. Dit beginsel luidt: eerbied voor de bestaande economische betrekkingen en eerbied voor bestaande regionale eenheden. Slechts van een oplossing, welke met die beginselen niet in strijd is, kan hier sprake zijn. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat er geen nieuwe economische bondgenootschappen kunnen worden gevormd, wanneer daaraan de behoefte blijkt te bestaan — toch mag ook dan dit beginsel niet worden verzaakt.
Daaruit volgt dus, dat het afsluiten van preferentie-overeenkomsten tusschen de staten, die regionaal in nauwe betrekking tot elkander staan, toelaatbaar is. Anderzijds gelooft dr. Nederbragt niet, dat genoemd beginsel behouden blijft in gevallen van eenzijdige preferenties voor landbouwproducten, gelijk men die den laatsten tijd eenigen Zuid-Europeeschen landen wil toestaan. Deze eenzijdige preferenties zijn abnormaal, daar zij niet berusten op het beginsel eener regionale eenheid tusschen de landen, die ze toestaan, en de staten, welke er door begunstigd worden Reeds het feit, dat dergelijke eenzijdige landbouwpreferenties bepleit worden door er op te wijzen, dat zij slechts als uitzondering zijn bedoeld, en naar ruimte en tijd zullen worden begrensd, toont, dat zij niet in het geschetste kader passen. Zij maken inbreuk op het beginsel der meestbegunstiging.

Anders ziet dr. Nederbragt de zaak bij de instelling van een eventueel preferentie-regime tusschen de successiestaten onderling. Wanneer het juist is, gelijk prof. Hantos uit Boedapest heeft betoogd, dat met een aaneensluiting van de successiestaten op grond van onderlinge preferentie-overeenkomsten de bijzondere oorzaken der middeleuropeesche economische crisis zullen zijn opgeheven, dan — aldus de schrijver — acht ik de vorming van zulk een preferentiestelsel niet alleen geoorloofd, maar ook volkomen logisch. Een voorwaarde is natuurlijk, dat deze nieuwe gemeenschap kan worden beschouwd als voortzetting van een bestaande economische en aardrijkskundige betrekking. Deze overtuiging komt echter te vervallen wanneer: (1e.) willekeurig slechts eenige deelen eener vroegere economische eenheid worden opgenomen en andere worden op zij gezet, dan wel wanneer men bij deze eenheid nog andere voegt; (2e.) wanneer niet wordt getracht de economische betrekkingen van het preferentie-gebied met betrekking tot de andere Europeesche staten zóó te versterken, dat hieruit blijkt, dat er geen nieuw economisch systeem is ontstaan, dat zich van het overige Europeesche bedrijfsleven wil afsluiten; (3e.) wanneer voorgesteld wordt, dat het preferentie-blok preferentie-overeenkomst sluit waardoor begunstigingen door en aan staten worden toegekend, die buiten de oorspronkelijke economische eenheid staan.
Ten aanzien van de praktische uitvoerbaarheid van het preferentie-plan verklaart dr. Nederbragt, dat het in de eerste plaats noodig is, dat de betrokken staten het onderling eens worden, want .... wij outsiders kunnen wel onze meening ten beste geven, en onze vrienden in Midden-Europa voorlichten, maar vooral moeten de staten zelf weten wat ze willen. Zoolang zij het daar niet over eens zijn, komt men niet verder dan bespiegelen en bestudeeren. Verklaren zij zich tegen het denkbeeld, dan is daarmee de zaak afgedaan, en behoeft er niets aan te worden toegevoegd. Doch wanneer het een kwestie blijkt te zijn, niet alleen van eenige particulieren, of van een paar regeeringen, doch een zaak van het algemeen belang van allen, dan kan het vraagstuk uit het beperkte kader van de onmiddellijke belanghebbenden uitgelicht, en voor het forum van alle andere landen worden gebracht.

Dan zal men (1e.) de andere regeeringen ervan moeten overtuigen, dat het nieuwe Midden-Europeesche stelsel in het bestaande economische systeem past en het laatste niet omverwerpen wil; (2e.) hun duidelijk moeten maken, dat hun toestemming zal bijdragen tot de vorming van een gelukkiger Midden-Europa met machtige koopkracht, waarmede dus het belang van allen is gediend; (3e.) moeten verlangen, dat andere landen zich bereid verklaren, met de betrok-

ken staten bilaterale handelsovereenkomsten te sluiten, waarbij de preferenties tusschen de laatsten worden erkend. Deze verdragen zijn niets nieuws, en behoeven dus ook niet door den Volkenbond te worden geratificeerd.
Uitzonderingen op de werking der geijkte meestbegunstigingsclausule, thans bestaande, ten deele (met name de nrs. 1—3) reeds voor den oorlog bestaand hebbende, betreffen: (1e.) douane-uniën; (2e.) grensverkeer, in eenige zeldzame, niet gelukkige gevallen opgevat in zoodanigen zin, dat het een geheel, zij het klein, land zou kunnen omvatten; (3e.) koloniën; (4e.) nationale vischvangst en kustvaart; (5e.) economische eenheden (b.v. Iberisch schiereiland); (6e.) landen, vroeger een eenheid gevormd hebbende of deel uitgemaakt hebbende van eenzelfde eenheid (b.v. scandinavische en baltische clausules); (7e.) ethnografische banden (b.v. Ibero-amerikaansche clausule, bezwaarlijk te aanvaarden); (8e.) overeenkomsten betreffende belastingen en eenige andere algemeene onderwerpen, met name zulke, die min of meer uitgaan buiten het economische kader, zooals b.v. internationaal privaatrecht; (9e.) eenige voordeelen, uit vredesverdragen voortvloeiende. Wat is — behalve voor wat punt 9 betreft — het principe aan dit systeem ten grondslag liggende, afgezien van de vraag, of het hier geldt een systeem, dat weloverwogen aanvaard is, dan wel van een zoo natuurlijk systeem dat het zich zelf automatisch heeft opgelegd. Het is het in eenige gevallen gedenatureerde beginsel van het ontzien der natuurlijke, feitelijke betrekkingen, voortvloeiende uit het bestaan van eenheden, welk beginsel men niet kan veronachtzamen zonder levensbelangen te schaden.
De toestemming van „derde" staten zal, in het geval dat ons nu bezig houdt, gemakkelijker worden verkregen, wanneer de toepassing van het preferentiestelsel gepaard gaat met een verlaging van de douane-tarieven aan de periferie van het preferentieblok. Sluit dit blok zich niet op deze wijze aan bij de actie der outsiders tot verlaging der tarieven, dan kan het gemakkelijk gebeuren, dat verschillende landen hun toestemming weigeren, omdat zij nu van de meestbegunstiging profiteeren. Ook mag de mogelijkheid, dat andere staten van de gelegenheid konden gebruik maken om elkaar preferenties toe te kennen, niet uit het oog worden verloren.
(Vor. ber. Dr. J. A. Nederbragt 342 A.)

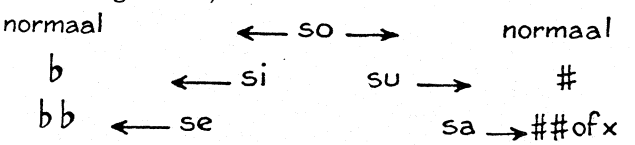
22 JUNI 1932

A. **TARIEFCONVENTIE. — Nederland-België-Luxemburg.** — In verband met het accoord, dat te Lausanne tusschen België, Nederland en Luxemburg is tot stand gekomen, kunnen wij nog nader berichten:
Het accoord omvat een progressieve verlaging der douanerechten met 10% per jaar, ten einde op die wijze in vijf jaar tijds de rechten tot 50% te laten dalen, met de bepaling, dat de rechten niet zullen dalen beneden 8% ad valorem voor afgewerkte producten en beneden 4% voor halffabrikaten.
De thans gesloten overeenkomst moet nog, alvorens officieel van kracht te worden, door de drie regeeringen worden onderteekend.
Wat het voorbehoud betreft, dat de verlaging niet mag gaan beneden 8% ad valorem voor de afgewerkte en 4% voor de halfafgewerkte producten, zegt de „Libre Belgique", dat in Nederland deze grens sneller zal zijn bereikt dan in België, waar de rechten over het algemeen hooger zijn. Het Belgische tarief zou derhalve meer verlaagd worden dan het Nederlandsche. Het accoord betreft slechts de beschermende rechten en omvat geen fiscale rechten, als b.v. die op alcohol, bier, wijn, koffie e.d. Ook de omzetbelasting van 2.2%, die bij den invoer wordt geheven, blijft onverminderd. Ook zouden speciale aanpassingen der invoertarieven voor sommige producten voorzien worden, o.a. voor suiker, waarop in België fr. 1 per kilo beschermend recht zou worden geheven. **(Vorig bericht blz. 384 C.)**

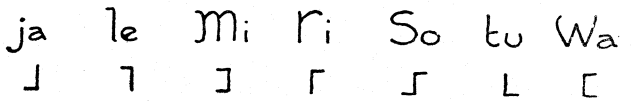
B. **WAJA-MUZIEKNOTATIE.** — Dezer dagen is gepubliceerd een nieuwe muzieknotatie, van verschillende kanten gunstig beoordeeld.
De notennamen zijn samengesteld uit de medeklinkers: j, l, m, r, s, t, w, gevolgd door de klinkers: a, e, i, o, u, zoodat de toonschaal wordt:

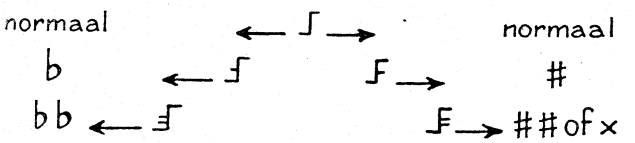
Een hoofdkenmerk is, dat de natuurlijke halve-tonen een gelijken klinker hebben. Analoog hiermee worden ook de chromatische tonen door verandering van klinker gevormd, b.v.

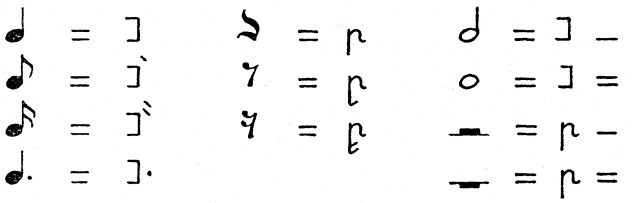
De notenteekens — vooral bij de éénlijnsnotatie toe te passen — zijn ontleend aan de notennamen:

Verhoogingen en verlagingen worden aangegeven door dwarsstreepjes:

De vlaggetjes, stippen enz. als bij het balkschrift:

Deze muzieknotatie — door den Hoofdonderwijzer L. J. Pot te Eindhoven samengesteld — is door betere zingbaarheid, door haar logisch verband tusschen klank en teeken, door eenvoud van opzet, zeer geschikt als compromis tusschen cijfer- en balkvorm en bedoeld als brug over de kloof tusschen het elementaire en het voortgezette muziekonderwijs.

C. **NEDERLAND. — Intern. Conferentie van Reddingsdiensten.** — De deelneemsters en deelnemers aan de Internationale Conferentie van Reddingsdiensten, die hier te lande gehouden wordt en waar twaalf landen vertegenwoordigd zijn, hebben op 21 Juni '32 een tocht gemaakt naar Hoek van Holland, waar zij eenige demonstraties met het werpen van reddingslijnen en met het werpen van lijnen uit vliegtuigen hebben bijgewoond.
Op den wal stonden eenige lijnwerpmortieren opgesteld, waaronder een waarmee een lijn van 300 M. afgeschoten werd. De heer Ottar Vogt, secretaris van de Noorsche Reddingsmaatschappij, voerde een proef uit met een lijnwerpgeweer, waarmee een lijn van 50 M. werd afgeschoten.
Van de „Jan Lels" werd met een Schermulay-pistool een lijn naar den Reddingssteiger aan het eind van de Noorderpier geschoten. Daarop voeren de booten de pieren uit naar buiten.

Daar lagen een eind benoorden den pier twee vlotten, die wrakken moesten voorstellen. Het gezelschap was getuige van de samenwerking van vliegmachine en reddingsboot bij de redding van schipbreukelingen. Uit de verte kwamen van Waalhaven eenige militaire vliegtuigen opzetten, die eerst op groote hoogte de situatie verkenden. Daarna kwam één er van, waarin kapitein v. Heyst zat, terug — nu aanmerkelijk lager vliegend. Aan een lange lijn hing een windzak die door het vliegtuig werd voortgetrokken. De zak moest zoo dicht mogelijk bij het veronderstelde wrak geworpen worden. Den eersten keer was het kapitein v. Heyst er om te doen den leden der conferentie te laten zien hoe een vliegtuig een lijn werpt. Zoo verklaarde overste v. Santen, commandant van Soesterberg, die eveneens deel uitmaakte van het gezelschap, waartoe ook behoorde prof. Vossnack uit Delft, de ontwerper der drie reddingbooten. De zak kwam toen vrij ver van het doel neer. Het voorwerp, waaraan een drietal groote roode dobbers bevestigd was, bleef op het water drijven en de „Koningin Wilhelmina" stoof er onmiddellijk op af om hem in te pikken. De tweede worp kwam dichter bij het doel terecht.

A. NEDERLAND. — Post-, Telegraaf en Telefoonpersoneel. — Op 21 Juni '32 is te Utrecht een buitengewoon congres van den Centralen Bond van P.T.T. personeel aangevangen.
De Bondsvoorzitter, de heer H. M. Roos, besprak o.a. de afbraak van het P.T.T.-bedrijf en de verregaande verslechteringen der dienstvoorwaarden, die aanleiding waren tot het houden van dit congres.
„Op 't oogenblik", zeide hij, „staat de geheele P.T.T.-dienst aan een groot verval bloot. De regeering meent steun te vinden in toestanden zooals die in het buitenland heerschen, waar het bedrijf slechter functioneert dan bij ons en is dan van oordeel dat het hier ook wel wat minder kan."

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voorstel van President Hoover. — De hoofdcommissie van de ontwapeningsconferentie te Genève is op 22 Juni '32 bijeen gekomen in een openbare zitting, die op initiatief van de Amerikaansche delegatie belegd is en waaraan bijna alle 54 op de ontwapeningsconferentie vertegenwoordigde mogendheden deelnamen.
De president van de ontwapeningsconferentie, Henderson, opende de vergadering en gaf dadelijk den leider van de Amerikaansche delegatie, Gibson, het woord.
Vervolgens las Gibson de verklaring van Hoover voor, die ongeveer van den volgenden inhoud is:
Thans heeft het uur geslagen om eindelijk alle afzonderlijke besprekingen te beëindigen en een grootsch opgezette procedure te gaan volgen voor de vermindering van de bewapeningslasten welke thans zoo zwaar drukken op alle volken. iDt program zou voor de geheele wereld een economische verlichting meebrengen en de mogelijkheid geven de vrees en alle wantrouwen te overwinnen, welke het gevolg zijn van de bewapeningen en welke het vertrouwen der volken verstikken.
Dit program zou voor een tijdvak van tien jaren een bezuiniging geven van ten minste tien à vijftien milliard dollar.
De Amerikaansche regeering stelt de volgende vijf punten voor, welke beslissend moeten zijn voor de verdere behandeling van het ontwapeningsvraagstuk.
1. De waarde van het Briand-Kellogg-pact bestaat in het feit, dat de staten zijn overeengekomen hun wapenen slechts te gebruiken voor hun verdediging.
2. Dit doel dient bereikt te worden, niet slechts door een groote algemeene vermindering der bewapening, doch ook door een relatieve verhooging van het verdedigingsvermogen als gevolg van de verminderde aanvalscapaciteit.
3. De bewapeningen staan in verhouding tot elkander. Daarom moet de bewapeningsvermindering ook in verhouding geschieden;
4. De vermindering der bewapening moet voorzichtig en daadwerkelijk geschieden en moet leiden tot een waarachtige economische verlichting;
5. De bewapeningen te land, ter zee en in de lucht zijn de drie grootste kwesties welke behandeld moeten worden. Zij hangen ten nauwste met elkander samen en kunnen niet afzonderlijk worden behandeld. Daarom moet dit Amerikaansche voorstel ook als één geheel worden behandeld.
Uitgaande van deze principes stelt de Amerikaansche regeering een vermindering voor van alle bewapeningen met een derde. Op het gebied van de bewapening te land stelt de Amerikaansche regeering voor het reeds bij de conferentie ingediende voorstel aan te nemen, waarbij afschaffing van de tanks, zwaar mobiel geschut en den chemischen oorlog wordt geëischt, voorts een verlaging met een derde van alle landlegers welke niet het karakter van politietroepen hebben.

De bepalingen van het Verdrag van Versailles en de overige vredesverdragen hebben reeds de bewapeningen van Duitschland, Oostenrijk, Hongarije en Bulgarije teruggebracht tot een stand welke in overeenstemming is met de eischen voor de handhaving van de binnenlandsche orde in deze landen. Op deze wijze is Duitschland, dat een bevolking heeft van 65 millioen menschen, een leger toegestaan van 100.000 man. De Amerikaansche regeering stelt derhalve voor dat alle staten als strijdkracht aannemen een leger dat in verhouding staat tot de aan Duitschland en den overigen genoemden staten toegestane strijdkrachten. Evenwel zullen voor de koloniale mogendheden zekere wijzigingen worden aangebracht, waarbij rekening zal worden gehouden met de bijzondere belangen dezer staten.

Op het gebied van de militaire luchtvaart stelt de Amerikaansche regeering de volkomen afschaffing van de bombardementsvliegtuigen voor.

Op het gebied der vlootbewapening stelt de Amerikaansche regeering de verlaging voor van de totale tonnenmaat van de pantserschepen met een derde, van de totale tonnage van vliegtuigmoederschepen, kruisers en torpedojagers met een vierde en van de totale tonnage van de onderzeebooten met een derde. De Amerikaansche regeering eischt voorts dat geen staat meer dan 40 onderzeebooten zal hebben, met een maximum van 1200 ton, en in totaal van niet meer dan 35.000 ton.

Voor de vijf belangrijkste maritieme mogendheden heeft het Verdrag van Washington reeds de grenzen vastgesteld voor de linieschepen en de vliegtuigmoederschepen. Wat de kruisers en torpedojagers van Frankrijk en Italië betreft, deze zullen worden behandeld, alsof deze staten zijn toegetreden tot het verdrag van Washington. De toepassing van dit program zou leiden tot een buitengewone beperking der uitgaven voor den aanbouw van oorlogsschepen.
De voorstellen der Amerikaansche regeering zijn eenvoudig en direct. Zij eischen de medewerking van iedere afzonderlijke natie. Niets zou zoo zeer de hoop der menschheid doen herleven dan de goedkeuring van dit program. Het is een waanzin der wereld, zich nog verder uit te putten door ontzaglijke militaire uitgaven. De Amerikaansche regeering dient deze voorstellen, welke een groote verlichting zouden kunnen beteekenen voor alle mogendheden, in het volle gevoel van haar eigen verantwoordelijkheid in.
Gibson gaf vervolgens een technische toelichting op het nieuwe groote ontwapeningsprogram zijner regeering.
De Amerikaansche gedelegeerde verklaarde voorts, dat de regeering te Washington op grond van dit Hoover-plan bereid is onverwijld af te zien van 50.000 ton nieuwe vlootruimte en 1000 stukken zwaar

geschut, 900 tanks en 300 bombardementsvliegtuigen te vernietigen.
De Amerikaansche delegatie stelt zich ter beschikking van alle overige delegaties ter fine van nadere toelichting.
De Vereenigde Staten, aldus Gibson, zijn besloten vèr gaande materieele offers te brengen in de belangrijkste bewapeningssoorten binnen het kader van een wereldontwapeningsprogram en zijn er van overtuigd dat ook alle overige mogendheden dezelfde grootsche offers zullen willen brengen.
(Vor. ber. Ontwapeningsconferentie 376 A.)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Britsche, Fransche, Italiaansche, Duitsche, Japansche en Russische verklaringen.** — Na voorlezing door ambassadeur Gibson van het Ontwapeningsplan van den president der Vereenigde Staten, Hoover, werden door de groote mogendheden de volgende verklaringen afgelegd:

De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon richtte tal van vleiende woorden aan Hoovers adres, waarbij hij echter toch ook liet doorschemeren, dat Engeland niet bereid is, op de radicale voorstellen van Hoover op het punt van de luchtvaart in te gaan, terwijl hij poogde ook met betrekking tot de vlootvermindering met eigen voorstellen, vooral een radicale afschaffing van de duikbooten en een verimndering van den tonneninhoud van de individueele slagschepen, aan te komen.

De Fransche minister van Oorlog, Paul-Boncour herhaalde het standpunt van de nieuwe regeering Herriot. Deze is bereid tot een bescheiden eersten stap op den weg der partieele bewapeningsvermindering. Doch de voorstellen van Hoover, zeide Paul-Boncour, gaan verder dan de vermindering, waartoe Frankrijk bij de bestaande veiligheidsorganisatie bereid is. Frankrijk zou de Amerikaansche voorstellen slechts dan kunnen aanvaarden, als tevens nieuwe besluiten in den Franschen veiligheidszin, zooals Tardieu die in Februari '32 had voorgesteld, gedaan zouden worden. Paul-Boncour had voorts nog bezwaren tegen de voorgestelde evenredige bewapeningsvermindering, waarbij hij zich vooral op de belangen van de kleinere staten beriep, die door die evenredigheid in de verdrukking zouden kunnen komen.

De Italiaansche minister van Buitenlandsche Zaken, Grandi, verklaarde dat de Italiaansche regeering onbeperkt, onvoorwaardelijk en volkomen instemt met het Amerikaansche plan. De Italiaansche regeering stemt evenzeer toe in de vlootvoorstellen.
Een jaar geleden heeft president Hoover door zijn moratoriumvoorstel den weg gewezen voor een practische oplossing van het probleem der oorlogsschulden, thans wijst hij wederom den weg naar een practische oplosisng van het Ontwapeningsprobleem. Indien men de wereld wil herstellen, moet men thans een beslissing nemen.
Deze redevoering werd met stormachtig applaus begroet, terwijl de verklaringen van Simon en Paul-Boncour koel werden ontvangen. De duidelijke en moedige uiteenzettingen van den Italiaanschen minister hebben in alle conferentiekringen sterk de aandacht getrokken.

De Duitsche gedelegeerde, Nadolny, verklaarde, dat, hoe grooter de bewapeningsvermindering zou worden, des te gemakkelijker dan het vraagstuk van de door Duitschland gevorderde gelijkgerechtigdheid zou kunnen worden opgelost. Hij noemde de voorstellen zeer gematigd, doch zeide toch een bestudeering er van toe.

De Japansche gedelegeerde Matsoedeira achtte ook een bijzondere bestudeering van de vlootvoorstellen noodzakelijk en wel tusschen de mogendheden die de verdragen van Londen en Washington gesloten hebben.

De Russische gedelegeerde Litwinov moest omtrent bepaalde onderdeelen voorbehoud maken. De Sovjet is het echter met de percentsgewijze vermindering der bewapening eens. **(Vor. ber. Ontw.conf. 387 B.)**
(V. b. Engeland: Simon 231 K.; v. b. Frankrijk: Tardieu 303 A.; v. b. Italië: Grandi 205 K.; v. b. Rusland: Litwinov 303 A.)

B. **NEDERLAND. — Regeling Crisiswerkloosheid. — Moties-Kupers verworpen.** — De Tweede Kamer heeft op 22 Juni '32 de motie van den heer Kupers betreffende de verdeeling van de crisisuitgaven tusschen het rijk en de gemeente (bijdrage van het Rijk voor vijfzesde en der gemeenten voor eenzesde) verworpen met 55 tegen 25 stemmen. Vóór stemden S.D.A.P., Comm. partij en de heer Floris Vos.
De tweede motie van den heer Kupers, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken om de crisisregeling voor de werkloosheidverzekering toe te passen op de kassen van het bouwbedrijf, werd eveneens verworpen, ditmaal met 47 tegen 32 stemmen. Vóór stemden S.D.A.P., V.-D., C.P. en de twee R. Katholieken Kuiper en v. d. Meys.

Motie-Kortenhorst inzake bouwvakarbeiders aangenomen. — De motie van den heer Kortenhorst betreffende het bekendmaken der voorwaarden, waaronder de regeering bereid is bouwcredieten te verleenen en de bouwvakarbeiders te brengen onder de regeling der crisiswerkloosheid werd aangenomen met 69—10 stemmen. Tegen stemden de communisten, de a.r. en de heer Krijger c.h.
(Vor. ber. Bouwvak 340 M.)

C. **BOKSEN. — Sharkey nieuw wereldkampioen zwaargewicht.** — De bokswedstrijd tusschen Sharkey en Schmeling te Brooklyn gehouden, heeft tot resultaat gehad, dat Sharkey na een slechts in beide laatste ronden opwindend gevecht op punten overwinnaar werd verklaard. **(Vorig bericht blz. 108 A.)**

D. **GOUDBEWEGING. — Nederlandsche Bank.** — De weekbalans per 20 Juni '32 van de Nederlandsche Bank wijst een 100% goud-dekking voor de biljetten aan. De totale edelmetaalvoorraad is nu op ca. 6 ton na tot het enorme bedrag van rond één milliard gulden gestegen, terwijl de goudvoorraad alléén in vergelijking met de vorige week nog met *f* 5 millioen opliep tot *f* 977 millioen. **(Vor. ber. blz. 384 B.)**
(Vor. ber. Nederl. Bank 381 C.)

23 JUNI 1932

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap.** — Per 1 Mei '32 hadden 313 rubberondernemingen den tap volledig en 133 gedeeltelijk stopgezet. Het areaal waarop niet getapt wordt bedraagt 68,149 H.A.
(Vorig bericht blz. 318 C.)

F. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Telegrammen van S.D.A.P. en N.V.V.** — Het Partijbestuur van de S.D.A.P. heeft op 23 Juni '32 het volgende telegram aan de Internationale Ontwapeningsconferentie te Genève gezonden:
„De Sociaal-Democratische Arbeiderspartij in Nederland beveelt met sterken aandrang bij Uwe conferentie het voorstel van president Hoover aan en doet namens honderdduizenden voorstanders van ontwapening in Nederland een dringend beroep op U om het plan-Hoover aan te nemen. Dit is misschien voor langen tijd de laatste kans die de Volkenbond heeft om de wereld den vrede te schenken.
Met verwerping van het Hoover-plan laadt men een zware verantwoordelijkheid op zich."
Een afschrift van dit telegram is gezonden aan het secretariaat van de Socialistische Arbeiders Internationale te Zürich.
Tenslotte heeft het Congres van het N.V.V. besloten een telegram te zenden aan Henderson, als voorzitter der Ontwapeningsconferentie, waarin een dringend beroep wordt gedaan, het voorstel van Hoover te aanvaarden. **(Vor. ber. Ontwapeningsconf. 388 A.)**

A. **IERLAND. — Eucharistisch Congres.** — Ongeveer 750.000 Roomsch-Katholieke kinderen hebben voor het welslagen van het Int. Euchar. Congres, dat te Dublin gehouden wordt, gebeden en hebben daarna de Communie ontvangen.
„De Maasbode" verneemt uit Dublin, dat de Nederlandsche deelnemers aan het Congres op de „Marnix van St. Aldegonde" de haven zijn binnengevaren.
Het was een feestelijke intocht. Boven het schip vlogen tal van vliegtuigen, welke eveneens ter begroeting aanwezig waren.
Bij aankomst aan de kade, zoo meldt „De Maasbode" verder, hieven de graalleden en de R.K. jeugdvereeniging welkomstliederen aan. Naast verschillende lofzangen werden ook de nationale liederen niet vergeten. Het Wilhelmus en het Wien Neerlandsch Bloed werden beantwoord door de groote menigte wachtenden aan den wal. Toen mgr. A. F. Diepen de boot verliet, klonk een luid hoera. De menigte knielde langs den weg om den zegen van den bisschop te ontvangen.
De Ned. delegatie werd verwelkomd door mgr. Biermans, van de Congregratie Mill Hill, die als vertegenwoordiger van het Comité van het Intern. Euchar. Congres aanwezig was.
Het congres is heden officieel geopend.

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Indrukken van Hoovers voorstel. — Persuitlatingen.**
Amerika: De New-Yorksche ochtendbladen juichen eenstemmig Hoover's ontwapeningsvoorstellen toe, aangezien zij den grondslag voor positieve resultaten vormen. Zij zijn elastisch uitgedrukt, storen niet door technische bijzonderheden en kunnen gemakkelijk gewijzigd worden.
Engeland: De „Times" schrijft: „Deze uitvoerige en verstrekkende voorstellen zijn grooter van opzet dan alle andere, die te Genève tot nog toe van verantwoordelijke zijde zijn ingediend.
De „Daily Telegraph" beoordeelt Hoover's voorstellen eveneens zeer gunstig en verklaart, dat Engeland deze voorstellen ten volle en in hun geheel dient te steunen.
De „Morning Post" spreekt haar twijfel erover uit of een ontwapend Europa Amerika zou kunnen bewegen tot het schrappen van de schulden.
De „Daily Herald" acht het Hooverplan niet ideaal, doch een bruikbare grondslag voor onderhandelingen en maatregelen.
Frankrijk: De „Matin" geeft weinig commentaar en schrijft, dat men den Amerikaanschen staatspresident misschien nog kan vergeven dat hij zich met het adres vergist heeft en zijn verkiezingspropaganda, die eigenlijk voor het Amerikaansche publiek bestemd was, aan Europa richtte. Men kan hem echter niet vergeven, dat hij vergeten heeft dat een internationale conferentie dient om te onderhandelen en niet om ultimata voorgezet te krijgen. **(Vor. ber. blz. 388 B.)**
(Vor. ber. Persuitlatingen 221 C.)

C. **JAPAN. — Loonsverlaging.** — Officieel wordt medegedeeld, dat op grond van een overeenkomst tusschen het Japansche Ministerie van Arbeid en de Japansche werkgevers-organisaties besloten is de loonen in Japan met ingang van 1 Juli 1932 met 8% te verlagen. De loonsverlaging zal gelden voor alle bedrijven en fabrieken in Japan.

D. **NEDERLAND. — Negende Binnenscheepvaartcongres.** — Van 21 tot 28 Juni heeft te Terneuzen het Negende Binnenscheepvaartcongres vergaderd, onder leiding van Mr. H. Smeenge.
Als resultaat van de gehouden besprekingen werden tenslotte met algemeene stemmen de volgende conclusies door het Congres aangenomen:
De Schelde—Rijnverbinding. Het Binnenscheepvaartcongres spreekt uit, dat een eventueele nieuwe Schelde-Rijnverbinding, daargelaten de nationaal-economische zijde van het vraagstuk, in geen enkel opzicht schade mag toebrengen aan de nationale scheepvaartbelangen in het algemeen en de scheepvaartbelangen van West-Brabant en Zeeuwsch-Vlaanderen in het bijzonder zal moeten bevorderen.
De scheepsvormen. Het Binnenscheepvaartcongres spreekt uit de wenschelijkheid, dat in de binnenvaart aan het vraagstuk der meest-economische scheepsvormen volle aandacht worde gewijd en de nomalisatie van scheepvaartwegen en die van scheepsvormen niet los van elkander behooren te worden behandeld.
De Friesche scheepvaartwegen. Het Binnenscheepvaartcongres spreekt uit, dat de scheepvaartwegen van Harlingen, Lemmer en Stavoren dringend verbetering behoeven en uit de wenschelijkheid, dat tot deze verbetering ten spoedigste worde overgegaan.
De vaarwegen in Zeeuwsch-Vlaanderen. Het Binnenscheepvaartcongres spreekt uit, dat aanleg van scheepvaartwegen in Zeeuwsch-Vlaanderen den economischen bloei van dit gewest zal bevorderen en dat bij dien aanleg allereerst aandacht behoort te worden geschonken aan een verbindingskanaal Terneuzen-Axel-Hulst.
Voorts sprak het Congres de wenschelijkheid uit, dat zoo spoedig mogelijk in het centrum des lands in samenwerking met de Commissie, die een onderzoek instelt naar den toestand in de binnenscheepvaart, een nieuw congres zal worden gehouden, waar de economische vraagstukken der binnenscheepvaart zullen worden besproken.

E. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag.** — Kerrl (nat.-soc.) is definitief tot voorzitter van den Pruisischen landdag gekozen; Kries (D.-nat.), Baumhof (Centrum) en Haake (nat.-soc.) vice-voorzitters.
(Vorig bericht blz. 352 G.)

F. **ONDERWIJS. — Prof. dr. H. J. Pos en Prof. dr. G. Révész.** — De gemeenteraad van Amsterdam benoemde op 22 Juni tot Hoogleeaar in de theoretische wijsbegeerte en de geschiedenis des wijsbegeerte prof. dr. H. J. Pos, hoogleeaar aan de Vrije Universiteit en tot buitengewoon hoogleeraar in de psychologie prof. dr. G. Révész, privaat-docent aan de Amsterdamsche Universiteit. **(Vorig bericht blz. 370 G.)**

G. **DENEMARKEN. — Deviezenverordening.** — De Deensche Nationale Bank heeft bepaald, dat iedere afzender slechts in totaal 200 kronen per week per post naar het buitenland mag verzenden. Bij de verzending door de post moet de afzender opgeven voor welk doel het geld gebezigd wordt; zijn verklaring moet door twee personen bekrachtigd worden; voor betaling van goederen of voor belegging in het buitenland mag het niet gebruikt worden.
Tot dusver was er ook wel een grens van 200 kr. per week, maar men mocht aan evenveel personen als men wilde elk dit bedrag zenden.

24 JUNI 1932

H. **AMSTERDAM. — Begrooting 1932 goedgekeurd.** — Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben in hun gehouden vergadering de begrooting-Amsterdam-1932 inclusief de eerste suppletoire begrooting van het loopende jaar, goedgekeurd.
Het van de zijde van B. en W. met de regeering gevoerde overleg inzake de kabinetsmissive waarin de wensch door Den Haag werd uitgesproken, de begrooting-1932 met 12.1 millioen te verminderen, heeft tot gevolg gehad dat het landsbestuur erkende, dat deze bezuiniging onmogelijk was.
Wel is overeengekomen dat het bedrag aan loonen en salarissen, bespaard door de korting van gemiddeld vier procent, zal worden gestort in het Crisisfonds.
De brandverzekeringsverordening, die 1 Jan. 1932 in werking had moeten treden, is door de kroon nog niet goedgekeurd.
Binnenkort zal de Raad nu nog een besluit moeten nemen bepalende, dat, overeenkomstig het verlangen der regeering, het loonkortingsbedrag, in het Crisisfonds zal worden gestort. **(Vor. ber. blz. 131 E.)**

A. **EUCHARISTISCH CONGRES TE DUBLIN. — Toespraak van den Legaat tot de Nederlanders.** — Wij ontleenen aan de „Maasbode" van den 24sten Juni '32 het volgende:
Na afloop der Sectievergadering van de Hollandsche pelgrims te Dublin, reden zij naar het Aartsbisschoppelijk paleis, waar de aanbieding van een album aan den Legaat zou plaats vinden.
De bisschoppen gingen het paleis binnen, terwijl de overigen wachtten in den schoonen tuin. Weldra verscheen de Legaat met de bisschoppen op de hooge stoep. Z. H. Eminentie sprak eenige zeer waardeerende woorden in het Fransch, terwijl de Graalmeisjes in een spreekkoor in het Engelsch het doel van haar organisatie uiteenzetten, waarna de K.J.V.-meisjes ditzelfde in het Fransch deden.
De beminnelijkheid van den Kardinaal Legaat was treffend.
Z. H. Exc. Mgr. J. H. G. Jansen dankte allen voor hun medewerking.
Vervolgens reed de Kardinaal Legaat onder luid gejuich uit, waarna ook de Hollandsche pelgrims weder vertrokken. (Maasbode). **(Vor. ber. 389 A.)**

B. **NEDERLAND. — Pachtwetten.** — De behandeling van het initiatiefvoorstel-v. d. Sluis (s.d.a.p.) is in de Tweede Kamer geschorst. **(Vor. ber. blz. 312 M.)**

C. **NEDERLAND. — Ned. Maatschappij voor Nijverheid en Handel.** — Op 24 Juni is te Haarlem de 155ste jaarlijksche algemeene vergadering der Ned. Maatschappij voor Nijverheid en Handel begonnen, onder presidium van mr. C. H. Guépin. Deze hield een openingsrede, waarin hij eerst herinnerde aan een woord van Goethe aan Eckermann over de onvolkomenheid der menschen, een troost voor onzen tijd. Ook vroeger zijn er crises geweest en hebben er uitingen van wanhoop geklonken. Spr. ging verder de wereldgebeurtenissen van het heden uitvoerig na, en concludeerde, dat alle krachten moeten worden ingespannen om een dragelijke basis voor ons economisch leven te behouden; samenwerking van allen is noodig.
Verschillende sprekers voerden daarna het woord, o.a. Prof. mr. G. W. Bruins, die een rede hield over: „De economische en financieele wereldcrisis"; en Prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne over: „De moreele zijde der huidige crisis".

D. **CHILI. — Moratorium.** — Voor alle schulden is een moratorium afgekondigd. **(Vor. ber. blz. 39 B.)**

E. **NEDERLAND. — Congres voor kleuterzorg.** — Op 24 Juni '32 is te 's-Gravenhage het Congres voor Kleuterzorg geopend door den eere-voorzitter, den minister van Binnenlandsche Zaken jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, met een rede, waarin hij o.a. zeide, dat, indien men de beteekenis van dit kleutercongres plaatst in het licht eener breede opvatting van de volkswelvaart, het tot dankbaarheid en groote voldoening stemt, dat juist onze tijd het komende geslacht geestelijk en lichamelijk wil wapenen voor een toekomst, die aan gezonde, evenwichtige en volwaardige menschen en burgers behoefte zal hebben.
Het congres heeft ditmaal tot voorwerp van studie gekozen de geestelijke en lichamelijke kleuterzorg, daarbij het gebied van opvoeding en onderwijs der kleuters — althans rechtstreeks — uitsluitende.
Het resultaat van het tegengaan van de zuigelingensterfte vertoont inderdaad een welsprekende statistiek. Wat door middel van consultatiebureaux, moedercursussen, bakercursussen en dergelijke is tot stand gebracht, wijst er op, dat op dezen weg in het belang van het nieuwe geslacht dient te worden voortgegaan.
Hoezeer de verbetering van de zuigelingenzorg aan de kleuters is ten goede gekomen, blijkt wel uit de werkelijke daling van het sterftecijfer, dat tusschen de jaren 1922 en 1930 in den leeftijd van één tot vijf jaren zeer aanzienlijk is teruggeloopen.
Er hadden gedachtenwisselingen plaats tusschen de heeren Prof. Scheltema, dr. Plantenga, dr. Heyermans, Prof. Gorter, en dr. Heybroek.

25 JUNI 1932

F. **NEW YORK. — Disconto-verlaging.** — De Federal Reserve Bank te New-York heeft haar disconto op 23 Juni van 3% tot 2½% verlaagd. **(V. b. 229 F.)**

G. **NEDERLAND. — Wet-Ebels treedt op 1 Juli in werking.** — In het Staatsblad is een Kon. besluit afgekondigd, waarbij de inwerkingtreding van de wet, houdende bijzondere maatregelen ten aanzien van loopende pacht-overeenkomsten, is bepaald op 1 Juli 1932. **(Vorig bericht blz. 312 M.)**

H. **BEIEREN. — Uniformverbod.** — De Beiersche minister-president, dr. Held, heeft in den Landdag de verklaring afgelegd, dat het geheele Beiersche staatsministerie weigert het uniformverbod in te trekken. **(Vor. ber. Noodverordening blz. 384 C.)**

I. **PRUISEN. — Opheffing demonstratieverbod.** — De Pruisische Landdag heeft het nationaal-socialistische voorstel tot opheffing van het verbod van politieke optochten en vergaderingen aangenomen. Voor stemden de nat.-socialisten, de Duitsch-nationalen en de communisten. **(Vor. ber. Noodverordening 390 H.)**

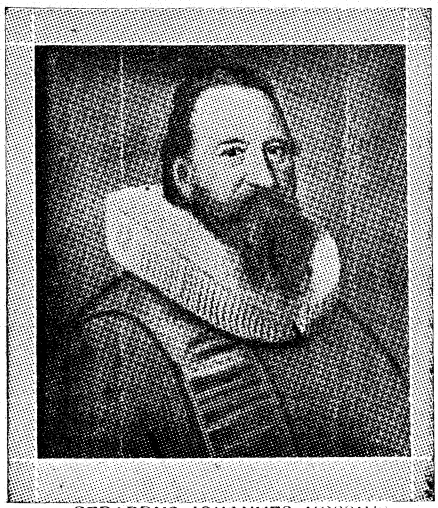
K. **SIAM. — Constitutioneele monarchie.** — Koning Prajadhipok van Siam heeft aan de eischen van een revolutionnaire beweging, die in Siam in den laatsten tijd heeft plaats gehad, toegegeven en zal voortaan koning zijn van een constitutioneele monarchie.
Het volk in Bangkok gaf op luidruchtige wijze uiting aan zijn vreugde over dit besluit van den koning, die tot dusver absoluut heerscher over Siam was.
Koning Prajadhipok is bereid op te treden als hoofd van het nieuwe bewind, maar deze periode zal, volgens den koning, gezien zijn gezondheidstoestand, misschien niet van langen duur zijn.

L. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Luchtvaartcommissie.** — Bij de voortzetting van de discussies in de luchtvaartcommissie over het vraagstuk van de internationaliseering der burgerlijke luchtvaart heeft de nieuwe Fransche gedelegeerde, Senator Henri de Jouvenel, op 22 Juni '32 nieuwe voorstellen gedaan, die als volgt luiden:
1. Volstrekt verbod van den chemischen, bacteriologischen en brandstichtenden luchtoorlog.
2. Verbod van het luchtbombardement, behalve op het slagveld zelf, de luchtvlootbases en op arsenalen voor zwaar geschut met een groote schietwijdte.
3. Vaststelling van een maximum tonneninhoud voor het ledig gewicht van de militaire vliegtuigen, gepaard gaande met een contingenteering voor die militaire vliegtuigen, die een grooteren tonneninhoud hebben en die voor strikt defensieve doeleinden onontbeerlijk zijn, en met een ter beschikkingstelling van die vliegtuigen aan den Volkenbond.
4. Continentale internationaliseering van de voor verkeersdoeleinden gebezigde handelsluchtvloot.
5. Vaststelling van een maximum-tonneninhoud voor de niet geïnternationaliseerde burgerlijke vliegtuigen.
6. Aanvullende maatregelen betreffende den wapenhandel en de private wapenfabricatie. **(V. b. 376 A.)**

M. **NEDERLAND. — Steun aan de Scheepvaart.** — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot behartiging van nationale scheepvaartbelangen z. h. s. aangenomen, nadat de regeering door een wijziging van het ontwerp de draagwijdte van de hulpverleening had verruimd. **(V. b. 344 G.; v. b. Scheepvaart 170 I.)**

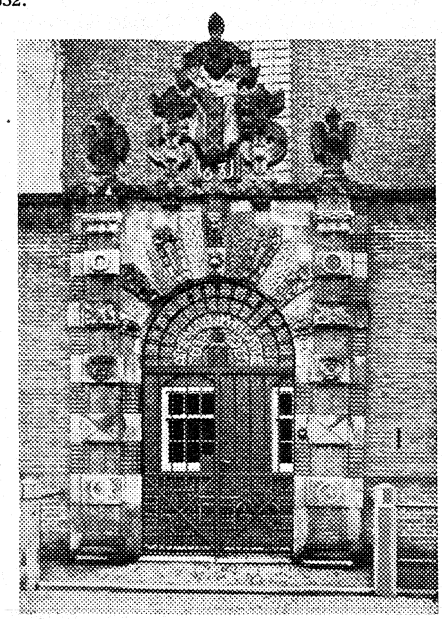
26 JUNI 1932

A. AMSTERDAM. — 300-jarig bestaan van de Amsterdamsche Universiteit. —

GERARDUS JOHANNES VOSSIUS
hield de inwijdingsrede op 8 Januari 1632.

Van den 27sten Juni tot en met 1 Juli 1932 zal de feestelijke herdenking plaats vinden van de stichting in 1632 der Amsterdamsche inrichting voor hooger onderwijs, het oude Athenaeum Illustre, thans de Universiteit van Amsterdam.
Met trots mag Amsterdam zich beroemen op het bezit van een universiteit, die door haar eigen burgerij is gesticht.
In een tijd van grooten materieelen bloei heeft deze daardoor getoond de niet minder groote geestelijke waarde voor het volksleven van de beoefening der wetenschappen te begrijpen.
Drie eeuwen lang heeft de School in lief en leed de geschiedenis der stad medegeleefd en naast den handel en de scheepvaart haar roem over de wereld bekend gemaakt. Bescheiden begonnen, is zij een vermaarde universiteit geworden.
De herdenking van den burgerzin van het voorgeslacht en het besef van het daardoor door ons verkregen kostbare bezit stemt tot feestvreugde.

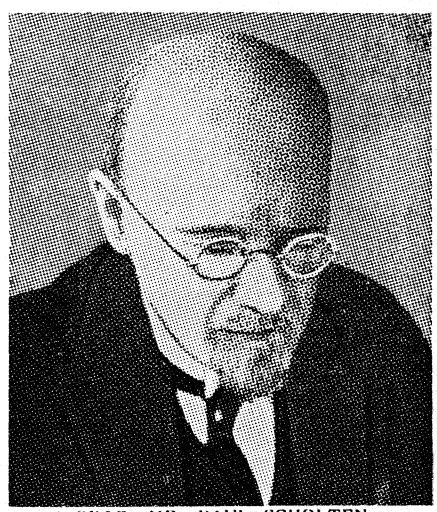
De ingang van de Agnieten-kapel na de restauratie.

Ter gelegenheid van dit derde eeuwfeest heeft een boekwerk van groot formaat de persen van de Stadsdrukkerij verlaten. Het draagt tot titel: „Gedenkboek van het Athenaeum en de Universiteit van Amsterdam 1632—1932".
Het werk, dat ruim 700 bladzijden telt, is typografisch buitengewoon goed verzorgd. Mejuffrouw Fré Cohen diende in dit opzicht van advies en zij teekende ook de initialen en den bandstempel.
De titelplaat stelt voor het Athenaeum Illustre omstreeks 1770; zij is genomen naar de teekening van H. Schouten voor den atlas van Fouquet, in het bezit van den heer G. Leonhardt te Amsterdam.
Aan den zeer interessanten inhoud van het boek hebben ook buiten den engeren kring van hoogleeraren verschillende anderen hun gewaardeerde medewerking verleend. De commissie van redactie, bestaande uit de professoren H. Brugmans, J. H. Scholte en Ph. Kleintjes, noemt in dit verband in haar „woord vooraf" den curator dr. C. C. Delprat, den oud-bibliothecaris dr. C. P. Burger Jr. en de heeren mr. H. K. Westendorp en G. Hellinga.
Ook voor de illustraties is van vele zijden materiaal afgestaan.
In een afzonderlijk hoofdstuk, geschreven door den rector-magnificus, Prof. Paul Scholten, bespreekt deze in het kort de rede, waarmede op 8 Januari 1632 Gerardus Johannes Vossius het Amsterdamsche Athenaeum opende. „De Historiae Utilitate" is haar titel.

Mij treft — schrijft prof. Scholten o.m. —, als ik Vossius' rede lees, vooral een gemis aan onze zijde. Hier is een gesloten éénheid, een stellig en zeker weten wat de waarde is van „wetenschap" voor geheel het leven. Er is niets van alle onzekerheid, van al het nog open laten van moeilijkheden, van het zoeken, dat het hedendaagsche wetenschappelijke werk kenmerkt. En die eenheid was er niet alleen naar binnen, ook naar buiten. Van Baerle dacht over deze dingen zeker niet anders dan zijn ambtgenoot. En verder: De twijfel, of de wetenschap wel dienstbaar gemaakt kon worden aan de van God gegeven richting, kwam zelfs niet in hen op. Zien wij naar Vossius, dan was er een gaafheid, zien we naar het Athenaeum, een eenheid en zekerheid, die we benijden kunnen.
Daarvan is niets gebleven. Voor ons is wetenschap een probleem, onderwijs een probleem, het verband tusschen onderwijs en wetenschap, tusschen wetenschap en leven problemen. Wij zijn hier zoekers — armen. Ook over die armoede kunnen we ons verblijden, in zooverre zij de valschheid deed inzien van wat tot schijnrijkdom was geworden. Doch op den duur is die armoede ondraaglijk.
En de eenheid der Universiteit, ik zeg niet in haar oordeel over deze vragen, maar over de richting zelf, waarin wij hebben te werken, is verre te zoeken. Samenhang tusschen de faculteiten in den opzet van onderwijs en wetenschapsbeoefening is er niet, is er in de faculteiten zelf nauwelijks. Er is zelfs niet naar gestreefd.
In deze bewogen tijden zal het ook voor het Hoogere Onderwijs, voor de Universiteit zaak zijn, eenerzijds met vaste hand te houden wat zij wonnen en zullen moeten overdragen aan volgende geslachten, anderzijds zich open te stellen voor allen twijfel en critiek, om de plaats te hervinden, die aan de wetenschap toekomt in het geestelijk leven der menschheid, in het geestelijk èn maatschappelijk leven. Het verband tusschen maatschappij en wetenschap telkens weder te hernieuwen is de taak der Universiteit — een taak waaraan mede te werken een der schoonste levensopgaven van den mensch is.

Prof. Scholten besluit: — Maar dit is zeker: wij moeten omzien, historisch weten te denken — doch dit omzien heeft slechts zin als we onmiddellijk daarna vóór ons zien en de vraag stellen: wat nu? Dat is een leering in Vossius' rede, die ook wij ter harte hebben te nemen.
Aan het eind van het gedenkboek worden niet minder dan 176 bladzijden gewijd aan de levensbeschrijving van professoren en lectoren, alle geschreven door Prof. J. S. Theissen.

(Vorig bericht blz. 375 F.)

PROF. MR. PAUL SCHOLTEN
Rector-magn. der Amst. Universiteit in 1932

A. **NEDERLAND. — Economisch Technologisch Instituut in Limburg.** — Op 21 Juni '32 had te Maastricht de installatie-vergadering plaats van de Commissie van Bijstand van dit Instituut, dat met ingang van 1 April 1932 zijn werkzaamheden ter bevordering van de industrieele belangen der Provincie Limburg is aangevangen. Na de installatie door den voorzitter van den Raad van Bestuur, mr. E. O. J. M. Baron van Hövell tot Westerflier, hield de Directeur van het E.T.I.L., mr. R. A. H. M. Gielen, een rede over de werkwijze, de taak en het reeds verrichte werk.
De Commissie van Bijstand bestaat uit ongeveer 60 leden, waartoe naast de leden van Gedeputeerde Staten mede behooren de Burgemeesters der 15 grootste Limburgsche gemeenten, de Voorzitters der Kamers van Koophandel en Fabrieken in Limburg, vertegenwoordigers van de Ministeries van Onderwijs, Waterstaat, Economische Zaken en Arbeid, van de Werkgevers- en Werknemersorganisaties, alsmede diverse Hoogleeraren van Nederlandsche Universiteiten.

B. **PORTUGAL. — Regeering.** — De Portugeesche minister-president da Costa Oliveira heeft op 25 Juni 1932 president Carmona een verzoek om ontslag van het geheele kabinet gedaan.
Dit verzoek werd aangenomen. Het kabinet kreeg opdracht tot het afwikkelen der loopende zaken tot de begrooting zal zijn aangenomen en een nieuw kabinet zal zijn benoemd.

C. **NEDERLAND-BELGIE. — Wederzijdsch Handelsverkeer.** — Wij ontleenen aan de Haagsche Post van den 25sten Juni '32 het volgende staatje van het Nederlandsch-Belgische handelsverkeer in 1931:

Invoer uit België, 1931.

	(× ƒ 1000)
Wol	1.920
Kolen, cokes en briketten	8.244
Kalk, tras, cement en krijt	8.210
Salpeter en kunstmest	7.814
Natuursteen	4.782
IJzer, staal en verwerkte producten	20.951
Chemische producten	3.996
Benzine	2.725
Ruwe aardoliën	4.591
Traan	2.135
Meubelen	2.371
Huiden en vellen	5.542
Manufacturen, stoffen en weefsels	12.416
Baksteen e.a. kunststeen	4.322
Papier en papierwaren	3.517
Fabrieks-, landbouw- e.a. werktuigen	7.638
Rij- en voertuigen	19.845
Diversen	77.350
Totale invoer	198.369

Uitvoer naar België, 1931.

	(× ƒ 1000)
Versch vleesch en ongesmolten dierlijk vet	12.299
Visch, schaal- en schelpdieren	6.257
Kaas	11.591
Boter	6.573
Tarwe	1.886
Versche groenten	2.198
Aardappelen	8.239
Kolen, cokes en briketten	23.826
IJzer, staal en verwerkte producten	4.675
Plantaardige oliën	7.817
Manufacturen, stoffen en weefsels	5.633
Traan	1.731
Huiden en vellen	2.213
Diversen	76.610
Totaal uitvoer	171.548

(Vorig bericht blz. 237 G.)

D. **CONGRES NEDERLAND-OVERZEE. — Henri Borel over de Ned.-Indische letteren.** — Op het congres Nederland-Overzee te 's-Gravenhage heeft de heer H. Borel over de Nederl.-Indische letteren het volgende gezegd:
Onder Ned.-Indische literatuur verstaat spreker de afspiegeling in rhythmische taal van den geest en de cultuur der in Ned.-Indië wonende Europeanen en van die der daar wonende Oostersche landaarden. Feitelijk begint deze literatuur met Multatuli, na hem kwam geruimen tijd slechts lectuur.
Literatuur, ver uitgaande boven ontspanningslectuur, gaf Augusta de Wit. Omstreeks 1900 verscheen Louis Couperus' roman „De Stille Kracht", de allerbeste, die over Ned.-Ind. toestanden en over Ned.-Indië geschreven is. Als literatuur dienen te worden genoemd L. J. Feber's boeken „De schaduw der waringins" en gedeeltelijk „De Strijd om de Stilte". Niet vergeten mag worden literatuurwerk van mevrouw Kooy van Zeggelen.
In de laatste jaren onderscheidt zich ook mevrouw Nel Engelkamp—Caesar als een schrijfster, die de echt Indische natuursfeer en het reageeren daarop van den Europeaan treffend weet weer te geven. Wat betreft de schildering van de Europeesche maatschappij in Deli verdient vermelding mevr. Szëkely—Lulofs met haar roman „Rubber". Over zijn eigen roman „Een vrouw" (uit Tosari) en zijn bundel „Wijsheid en schoonheid uit China" kon spreker uit den aard der zaak moeilijk spreken.
Wat de dichtkunst aangaat, is er in de Ned.-Indische literatuur een groote bloei aan te wijzen. Het allerbeste daarvan zijn volgens spreker de gedichten van Jan Prins. Met eere dient ook genoemd te worden de Javaansche dichter A. M. Noto Soeroto. Op tooneelgebied bestaat er weinig van groote dramatische waarde dat zich in Ned.-Indië afspeelt.
Spr. merkte nog op, dat Frankrijk, met zijn veel jongere koloniale rijk, ons in koloniale literatuur zeer ver vooruit is en op een veel grooter aantal voortreffelijke schrijvers kan roemen.

E. **HETHIETEN. — Bijbelsche ceremoniën.** — In het zestiende hoofdstuk van het bijbelboek Leviticus worden de ceremoniën op den Grooten Verzoendag beschreven. De hoogepriester (Aäron) moest onder meer uit het volk twee bokken nemen en deze door het lot bepalen als één voor den Heere en één voor Azazel. (De Statenbijbel vertaalt dit woord — waarschijnlijk een eigennaam — willekeurig met: weggaande bok, in navolging van oudere overzettingen). Het offerdier voor den Heer werd geslacht, doch met het andere geschiedde de in vers 20 en vlgg. vertelde eigenaardige ceremonie: „Als hij (Aäron) nu zal geëindigd hebben van het heilige, en de tent der samenkomst, en het altaar te verzoenen, zoo zal hij den levenden bok toebrengen. En Aäron zal beide zijn handen op het hoofd van den levenden bok leggen, en zal daarop al de ongerechtigheden der kinderen Israëls, en al hunne overtredingen, naar al hunne zonden, belijden; en hij zal die op het hoofd des boks leggen, en zal hem door de hand eens mans, die voorhanden is, naar de woestijn uitlaten. Alzoo zal die bok op zich al hunne ongerechtigheden in een afgezonderd land wegdragen; en hij zal dien bok in de woestijn uitlaten." De meeningen, wie of wat die Azazel was, waarheen de bok werd gezonden (vers 10), loopen uiteen. Reeds de Joodsche overlevering is hierbij verdeeld. Sommigen dachten dat het een gebergte in de woestijn was, anderen hielden het voor den naam van een gevallen engel (Uziël). Zekerheid hierover zal wel nooit worden verkregen.
In het jongste nummer van het „Archiv für Religionswissenschaft" citeert de heer V. Gebhard eene door een tekst in spijkerschrift gelijksoortige ceremonie bij de oude Hethieten. De vertaling van dezen tekst luidt als volgt: „Daarna brengt men de ram-

men en de vrouw, het brood en den bedwelmenden drank door het leger en jaagt ze naar buiten. En zij gaan en loopen (?) naar het gebied van den vijand heen; naar geen enkele plaats der onzen komen zij. Nu zegt men hierbij ook: „Zie, wat bij de menschen, runderen, schapen, paarden, muildieren en ezels van dit kamp voor onheil was, dat nu, zie, hebben deze rammen en de vrouw uit het kamp weggenomen; en het land, dat hen opneemt, zal deze onheilvolle pest aannemen".

Er is dus een sterke analogie met den ritus volgens den bijbel, ook hier, evenals bij zooveel uit den bijbel, dat overeenstemt met gebruiken en opvattingen der andere Oostersche volken, is er een diepgaand verschil, nog afgezien van de wreedheid der Hethieten, om een mensch de woestijn in te jagen. Immers bij hen betrof het een uitbanning van den kwaden geest, die lichamelijk lijden brengt, en die den vijand op het lijf wordt gejaagd. De bijbel echter stelt dit op een veel hooger niveau: het verbannen van het moreel slechte uit de ziel van het volk. In plaats van bijgeloovig uitdrijven van den duivel een ethisch symbool van zelfreiniging op den dag van boetedoening.

(Alg. Handelsblad).

27 JUNI 1932

A. **S.S. „EGYPT". — Goudlading gedeeltelijk geborgen.** — Iets meer dan tien jaar is het geleden — den 20sten Mei 1922 — dat het s.s. „Egypt" van de Peninsular and Oriental Steam Navigation Cy. tijdens een dichten mist op weg van Tilbury naar Britsch-Indië voor de kust van Bretagne door de Fransche vrachtboot, de „Seine", werd geramd. De „Egypt" zonk binnen enkele minuten; ongeveer honderd opvarenden kwamen om het leven, terwijl een groote lading goud, n.l. 1089 baren, verpakt in 119 kisten, 164.979 pd. st. in gouden sovereigns, verpakt in 37 kisten, en 1229 niet-verpakte baren zilver, mede in de diepte verdwenen, — een totale waarde van 1.108.879 pd. st., welke door Lloyd's werd terugbetaald.

Spoedig reeds meldden zich ondernemingen aan, die voorstelden pogingen te doen om het wrak, dat 120 meter diep ligt en waarvan men de plaats precies had kunnen bepalen, te lichten.

In 1928 werd aan een Italiaansche bergingsmaatschappij te Genua, de Societa Ricuperi Marittima, vergunning verleend den schat in het wrak van de „Egypt" aan de oppervlakte te brengen. Zeer ervaren duikers arriveerden op het bergingsvaartuig „Artiglio", dat echter ten gevolge van een ontploffing op een ander wrak, hetwelk men eerst voor dat van de „Egypt" hield (het bleek een Amerikaansch schip te zijn), werd vernield. De Italiaansche maatschappij gaf de karwei echter niet op en zond het vorig jaar een nieuwe „Artiglio", die nu reeds een gedeelte van het goud geborgen heeft.

Van de opbrengst van het bergingswerk krijgt de Italiaansche maatschappij 52½ %, de Fransche regeering een bepaald bedrag aan rechten, terwijl de rest aan Lloyds wordt gerestitueerd. Door de stijging van den goudprijs heeft de lading thans een veel grootere waarde dan in 1921, toen de „Egypt" verging.

B. **ITALIE. — Tabaksbouw en -fabricatie in Italië. — Het „Instituto Nazionale per l'Esportatione" te Rome** verstrekt de volgende gegevens over Italië's tabaksbouw en -fabricatie.

In de 2e helft der 17e eeuw is men in Italië met het aanplanten van tabak begonnen, welke cultuur geleidelijk aan een grooter omvang kreeg.

In 1862 werd het staatsmonopolie gedecreteerd, welk monopolie in 1884 omgezet werd in een regie.

De Italiaansche regeering beschikt over de navolgende regie-instellingen en tabaksproefstations: 10 gewestelijke directies met 15 agentschappen, ten doel hebbende het oogsten en verwerken der ruwe tabakken; 24 fabrieken; 32 groothandel-opslagplaatsen; **600 kleinhandel-opslagplaatsen; 40.000 detail-verkoopplaatsen.**

Circa 70.000 personen zijn in dienst van het staatsmonopolie, terwijl met den tabaksbouw 100,000 menschen een bestaan vinden. De uitstekend georganiseerde regie stelt alles in het werk om het aandeel van eigen Italiaansche tabak in haar fabrieken te vergrooten boven dat van import-tabak.

De tabaksaanplant bestaat in alle deelen van Italië **uit donkere Noord-Amerikaansche tabak, terwijl in** Midden-, maar vooral in Zuid-Italië, bovendien tropische tabak en Oostersche tabak geteeld wordt.

De ontwikkeling der eigen tabakscultuur blijkt uit het feit, dat in 1930 42.630 H.A. met tabak beplant waren. (Südd. Tabaksz.)

C. **NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag over 1931/32.** — In het jaarverslag over 1931/32 schrijft president Trip o.a. het volgende:

De wereld werd meer en meer gesplitst in geïsoleerde eenheden en wordt steeds verder gedreven op den weg, die nimmer tot het beoogde doel kan leiden en die slechts verlaten zal worden, wanneer de verschillende landen, door uitputting gedwongen, hun kunstmatige en oneconomische maatregelen zullen moeten staken, of althans zoover inkrimpen, als voor het geleidelijk herstel van het internationale goederen-, kapitaal- en credietverkeer noodig is.

De ontwikkeling leidde, ook in verband met de rationalisatie, technische verbeteringen en uitbreidingen, tot een uiterst sterke en grootendeels, zoowel economisch als financieel ongezonde uitzetting van de productie, welke buiten verhouding stond tot de mogelijkheid om de productie tegen loonende prijzen af te zetten.

Om tot een oplossing te geraken, zal voor alles vermeden dienen te worden het opnieuw vervallen in bedenkelijke monetaire practijken. De werkelijke verbetering van den gevaarlijken toestand, waarin de wereld zich bevindt, zal slechts verkregen kunnen worden, wanneer en naar gelang de noodzakelijke voorwaarden vervuld worden voor een vrijer verkeer van goederen, kapitaal en arbeid. Deze voorwaarden liggen ten deele op politiek gebied, ten deele op economisch en financieel terrein.

Omtrent de positie en vooruitzichten van Nederland wordt o.a. opgemerkt, dat het financieel en economisch bestel van ons land over een belangrijk weerstandsvermogen beschikt, dat bij verstandig beleid in staat zal stellen de ongunst der tijden te doorstaan. Het staat dan ook wel vast, dat het inspannen van alle krachten om zoo spoedig als eenigszins mogelijk is, tot een vrijer internationaal verkeer te geraken, en het beperken tot het uiterste van de afweermaatregelen, waartoe in den jongsten tijd ook Nederland zijn toevlucht moest nemen, van de hoogste beteekenis zijn te achten voor het herstel en de toekomstige ontwikkeling van onze economische en financieele kracht.

Nederland zal zich hebben in te stellen op een lager inkomens- en prijspeil en alle takken van het nationale bedrijfsleven zullen zich hebben aan te passen. Wat ons land vóór alles noodig heeft, is verlaging van de productiekosten, niet slechts in de voor de internationale markt werkende bedrijven, doch over de geheele lijn, dus ook in de beschutte bedrijven en in de overheidsbedrijven, die in toenemende mate een plaats in het economische leven zijn gaan innemen. Van een verlaging der tarieven van deze laatste twee groepen van bedrijven, valt nog niets te bespeuren en toch zal zij onvermijdelijk zijn om onze plaats in het internationale verkeer te kunnen handhaven.

De positie van Nederland is ongetwijfeld moeilijk, doch de meening mag niet postvatten, dat Nederland buiten machte zou zijn den druk der tijden te weer-

staan. Het Nederlandsche volk staat thans voor de beslissing of het, door te trachten vast te houden aan een levensvoet, die met den wereldtoestand en de mogelijkheden van zijn bedrijfsleven niet langer in overeenstemming is, zich aan een grootere verarming met alle daaraan verbonden gevolgen in de toekomst wil bloot stellen, dan wel of het, door gezamenlijk en over de geheele lijn het onvermijdelijke aanpassingsproces te vergemakkelijken en te bevorderen, het Nederlandsche productie-apparaat door den zwaren tijd heen zal helpen en paraat zal houden voor den tijd, dat de wereldsituatie een uitbreiding van zijn werkzaamheid zal toelaten.

Mr. L. J. A. TRIP,
President van de Nederlandsche Bank.

In het verslag wordt nog gememoreerd, dat het pondenverlies, waaromtrent wij een uitvoerige uiteenzetting gaven op de pagina's 118 H., 130 G., 215 A., 221 I., 255 H., 305 B., 316 B., 352 L., 381 C., *f* 29.889.408 bedraagt. Dit bedrag is ten laste van de rekening over het afgeloopen boekjaar gebracht. Na aftrek van *f* 4.255.558,41 wegens de overigens in dat jaar verkregen netto-baten en *f* 6.302.654,57, welke aan het Reservefonds en de Bijzondere Reserve zijn onttrokken, zou de winst- en verliesrekening derhalve met een nadeelig saldo van *f* 19.331.195 (v. j. winst *f* 5.032.761, waaromtrent in totaal 7,2% dividend werd uitgekeerd) sluiten, ware het niet, dat bij de wet van den 27sten Mei 1932 (Stbl. No. 221) een regeling is getroffen, welke het ons mogelijk maakt den Staat der Nederlanden voor dat saldo te debiteeren. De aldus gecreëerde vordering zal uit de winsten der volgende jaren gedelgd worden. In het kort komt de regeling hierop neer, dat de helft dier winsten, met een minimum van *f* 1.000.000, voor delging zal dienen, terwijl het overblijvende gedeelte gelijkelijk tusschen Staat en aandeelhouders zal verdeeld worden met een maximum van *f* 1.000.000 voor ieder. Het daarna nog resteerende zal voor verdere delging worden aangewend. Deze regeling stelt in staat het abnormale verlies geleidelijk uit de winsten van volgende jaren te dekken. Zij voorkomt het afschrijven van een deel van het aandeelenkapitaal en stelt de Bank in staat een deel harer reserves te behouden, wat, in het bijzonder met het oog op de onzekere omstandigheden, waarin de wereld verkeert, van groot belang is te achten. Daarnaast opent zij de mogelijkheid om, naar gelang de uitkomsten van volgende jaren zulks zullen toelaten, een dividend van ten hoogste 5% uit te keeren. Dit maximum zal bij eene winst van ruim *f* 4 millioen bereikt worden. **(Vor. ber. 388 D.)**

A. **GOUDBEWEGING. — Goudvoorraad van de Bank of England.** — Sinds 14 Mei '32 heeft de Bank of England reeds voor £ 14.750.654 goud gekocht, waardoor de totale goud-voorraad is gestegen tot £ 135.7 millioen, hetgeen het hoogste bedrag is dat sinds 9 September 1931 in de balans van de Bank voorkomt. Een overzicht van de aankoopen laten wij hieronder volgen:

14 Mei	£ 2.012.665	6 Juni	£ 1.046.299
19 Mei	967.899	8 Juni	822.887
25 Mei	1.234.477	10 Juni	1.643.870
27 Mei	1.233.918	15 Juni	966.079
30 Mei	806.637	17 Juni	1.027.419
1 Juni	1.542.483	20 Juni	211.943
3 Juni	1.234.078		
		Totaal	£ 14.750.654

(V. b. Goudbew. 388 D.; v. b. Bank v. Engel. 295 H.)

B. **HERSTELCONFERENTIE. — Belgisch voorstel.** — Van Belgische officieele zijde wordt het volgende communiqué uitgegeven:
De Belgische delegatie te Lausanne heeft een voorstel overhandigd, dat zekere richtlijnen bevat voor den economischen en financieelen wederopbouw van Europa. Het omvat drie gedeelten:
1. Reorganisatie van zekere Duitsche ondernemingen van openbaar nut, welke de stabilisatie der valuta van het Duitsche rijk zou kunnen verzekeren;
2. Stichting van een internationale crediet-organisatie, welke den landen van midden- en Oost-Europa hulp zou kunnen bieden;
3. Hervorming van het douanestelsel met het doel, het handelsverkeer nieuw leven te geven door een geleidelijke verlaging van de invoerrechten. **(384 H.)**

(Vor. ber. Herstelvraagstuk: België 382 B.)

C. **NEDERLAND. — Steun aan den varkensteelt.** — Het wetsontwerp inzake den steun aan den varkensteelt werd met 50—26 stemmen door de Tweede Kamer aangenomen.
Het wetsontwerp behelst het volgende:
De regeering wil een exportmonopolie geven aan een Ned. Varkenscentrale, welke uit een stabilisatiefonds een toeslag op elk geslacht varken zal uitkeeren. De gelden voor dit stabilisatiefonds worden gevonden door een extra-keurloon van 5 cent per pond op varkens, bestemd voor de binnenlandsche consumptie. Om een ongewenschte uitbreiding van de varkensstapel te voorkomen, zullen de varkens, die in aanmerking komen om onder deze regeling te vallen, voorzien worden van een oormerk.

28 JUNI 1932

D. **AMSTERDAM. — 300-jarig bestaan van de Amsterdamsche Universiteit - Koninklijke onderscheidingen.** — Het heeft H.M. de Koningin behaagd om bij het derde eeuwfeest der Universiteit te bevorderen tot commandeur in de orde van den Nederlandschen Leeuw dr. W. de Vlugt, burgemeester van Amsterdam en president-curator der universiteit; voorts te benoemen tot commandeur in de orde van Oranje-Nassau dr. C. Ch. Delprat, curator dezer universiteit en prof. mr. P. Scholten, rector-magnificus; tot ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw de hoogleeraren dr. B. Brouwer, dr. L. E. J. Brouwer, mr. Ph. Kleintjes, dr. W. J. Kühler, Th. Limperg Jr. en dr. A. E. H. Swaen.
Tot officier in de orde van Oranje-Nassau mr. W. L. Hendriks, directeur der afdeeling Onderwijs ter gemeente-secretarie; tot ridder in dezelfde orde A. J. van Laren, hortulanus aan den Hortus Botanicus.
Voorts zijn toegekend de eere-medaille der orde van Oranje-Nassau: in goud aan J. van der Zwaal, bedrijfschef aan het Laboratorium „Physica"; in zilver aan J. M. Redeker, amanuensis aan het Laboratorium voor Gezondheidsleer en P. Lemstra, amanuensis-concierge aan het Anorganisch-Chemisch Laboratorium; in brons aan J. J. van der Voort en H. Schuurman, bedienden aan het hoofdgebouw van de universiteit. **(Vorig bericht 391 A.)**

28 JUNI 1932

A. **NEDERLAND. — Rijksbegrooting voor 1931.** — Ingediend is een ontwerp van wet tot wijziging en verhooging van het tiende hoofdstuk der rijksbegrooting van het dienstjaar 1931.
Voorgesteld wordt o.a. art. 41, „bijdragen in den vorm van subsidiën aan werkloozenkassen, voor zooveel zij meer bedragen dan 100 pct. van de bijdragen der leden" te verhoogen met 3 millioen. In de memorie van toelichting wordt verwezen naar de zeer groote werkloosheid in de laatste maanden van 1931. Art. 111, „bijdragen en overige uitgaven wegens keuring van voor invoer bestemd vleesch", wordt verhoogd met *f* 298.000, als gevolg van de groote stijging van den invoer van vleesch. Hiertegenover staat een hoogere opbrengst ten bate der middelen voor 1931 van ruim *f* 530.000.
Op art. 179, „Kasvoorschotten aan de N.V. Koninklijke Hollandsche Lloyd", wordt een millioen uitgetrokken, daar in verband met de resultaten der exploitatie van deze onderneming het in de overeenkomst genoemde bedrag van een millioen voor 1931 ten volle is uitgekeerd.
Tengevolge van de verschillende voorgestelde wijzigingen wordt het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der rijksbegrooting voor het dienstjaar 1931 in totaal verhoogd met *f* 4.398.000, waarvan *f* 1.000.000 ten laste van den kapitaaldienst komt, zoodat de gewone dienst wordt verhoogd met *f* 3.298.000. Hiervan is als crisisuitgaven aan te merken de verhooging van art. 41 ad *f* 3.000.000, zoodat de gewone dienst in totaal is verzwaard met *f* 298.000.
Tegenover deze vermeerdering van uitgaven, art. 111 betreffende, staat een hoogere opbrengst van den overeenkomstigen middelenpost van ruim *f* 530.000.
(Vorig bericht blz. 293 D.)

B. **GENEESKUNDE. — Vereeniging van bloedverstrekkers.** — Volgens de Münchener medizinische Wochenschrift van 27 Mei heeft te Milaan de eerste vergadering plaats gehad van de vereeniging van vrijwillige Italiaansche bloedverstrekkers, onder voorzitterschap van prof. Formantano. Zij telt talrijke afdeelingen in vele steden, waaronder twee te Napels.
In ons land is thans na Rotterdam en Utrecht te Tilburg een bloedtranfusiedienst ingericht. Een zestigtal bloedgevers heeft zich beschikbaar gesteld.
(Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)

C. **NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag over 1931/32.** — Met betrekking tot het door de Nederlandsche Bank geleden pondenverlies wordt in het jaarverslag 1931-32 dezer instelling nog het volgende medegedeeld:
Wat het pondenverlies betreft, hierbij is het beslissende moment gelegen in de vraag of de Bank zich, bij het betrachten van een voorzichtig beleid tijdig van haar pondenbezit had moeten ontdoen. De Directie heeft gemeend tot dit laatste niet te moeten besluiten, omdat zij de overtuiging bezat, dat de Engelsche Regeering en de Bank of England het vaste voornemen hadden om den gouden standaard te handhaven en voor dat doel den goudvoorraad van die bank ten volle beschikbaar te stellen. Deze overtuiging berustte op de bespreking, welke de Heeren Vissering en Tetrode op 26 Augustus 1931 met de leiding van de Bank of England hebben gevoerd, toen onrust omtrent de financieele positie van Engeland begon te heerschen. Onmiddellijk nà het onderhoud hebben genoemde heeren een overzicht van de gevoerde besprekingen op schrift gesteld. De hun, volgens dat overzicht, gedane mededeelingen wettigen de meerbedoelde overtuiging en stellen voorts boven twijfel, dat het voornemen bestond om het provenu der leening ad £ 80 millioen, welke de Engelsche Regeering in het buitenland ter ondersteuning van het pond sterling heeft aangegaan, naast den geheelen, destijds beschikbaren, goudvoorraad van de Bank of England voor de handhaving van den gouden standaard te besteden. Dit voornemen blijkt ook uit het telegram dat op 29 Augustus van den Deputy-Governor van de Bank of England ontvangen werd en dat luidt als volgt: „With reference to our conversation on Wednesday last you will no doubt have seen the official announcement to-day of the conclusion by our Government of large credits in New York and Paris. I trust this announcement will serve to abolish all doubts as to the safety of foreign funds in London."
Op grond van een en ander achtte de Directie zich gerechtigd aan haar streven naar internationale samenwerking vast te houden en te voorkomen, dat zij door eene liquidatie van haar pondenbezit, die onvermijdelijk bekend zou zijn geworden, tot een hoogst bedenkelijke toeneming van het wantrouwen aanleiding zou geven. De verwachting, dat de gouden standaard door Engeland gehandhaafd zou worden, vond een krachtigen steun in het feit, dat de goudvoorraad van de Bank of England tusschen den datum van de meerbedoelde bespreking en dien van den laatsten weekstaat vóór het loslaten van den gouden standaard, niet alleen geen vermindering, doch zelfs nog een toeneming vertoonde. Die voorraad bedroeg op de beide data onderscheidenlijk rond *f* 133.300.000 en £ 135.600.000.
In het licht van de hierboven weergegeven ontwikkeling was de Directie zóózeer overtuigd, dat de Bank of England het als een eisch van internationale samenwerking en van billijkheid zou erkennen De Nederlandsche Bank voor verlies op haar pondenbezit te vrijwaren, dat zij op 27 September 1931 haar communiqué van dien datum opmaakte en publiceerde. (Zie bericht op pagina 70 E.).
Zij is in die overtuiging teleurgesteld, waar sedert dien gebleken is, dat de Bank of England zich op het standpunt plaatst, dat het loslaten van den gouden standaard een maatregel is, die uitsluitend voor de verantwoording komt van de Engelsche Regeering en dat een verband bestond tusschen den goudvoorraad, die volgens de gepubliceerde weekstaten, bij het loslaten van den gouden standaard te harer beschikking stond, en de leeningen, die door de Engelsche Regeering en de Bank of England ter ondersteuning van het pond in het buitenland werden opgenomen. Het behoeft wel geen vermelding, dat een dergelijk verband in elk geval voor derden niet te bevroeden was.
Nadat een en ander door mondelinge en schriftelijke gedachtenwisseling was komen vast te staan en nadat met de Regeering overeenstemming was bereikt over den ponden-verkoop aan Nederlandsch-Indië, heeft de Directie haar communiqué van 29 November 1931 openbaar gemaakt. **(Vorig bericht blz. 393 C.; vor ber. Pondenverlies Ned. Bank 381 C.)**

D. **NOORWEGEN. — Verhoogde Invoerrechten.** — De Noorsche regeering heeft besloten tot verhooging van enkele invoerrechten. De rechten op koffie en suiker zullen gebracht worden op resp. 5.2 en 3.5 öre per kilo. Voor radio-toestellen en radio-artikelen bedraagt de verhooging 10—20% van de huidige invoerrechten. De invoerrechten op grammofoons en grammofoonplaten werden van 1 tot 5 kronen per K.G. verhoogd. **(Vorig bericht blz. 168 I.)**

E. **NEDERLAND. — Vrijzinnig-godsdienstige liberalen.** — De Ver. v. Vrijz. Godsd. liberalen hield 25 Juni te Utrecht haar jaarvergadering. De voorzitter, Prof. Dr. B. D. Eerdmans wees er in zijn openingsrede op hoezeer de huidige wereld de opbouwende kracht der Vrijz. godsdienstig-liberale gedachte noodig heeft. Uit het jaarverslag van Dr. J. Luchies (Valthermond) bleek, dat het ledental aanzienlijk

vooruitging en dat velen in den lande op 't oprichten dezer vereeniging hadden gewacht. Besloten werd desgewenscht advies te geven aan vacante kerkelijke gemeenten, die geen socialistisch predikant wenschen. Om onder de jeugd belangstelling te wekken voor de positieve maatschappelijke krachten, die naar voren kunnen treden uit een samengaan van liberalisme en vrijzinnig christendom, zal in 't begin van September te Soesterberg een congres worden gehouden. Het bestuur werd aangevuld met de heeren A. J. Tom (Arnhem) en M. P. Kokje (Harderwijk).

29 JUNI 1932

A. **HERSTELCONFERENTIE. — Officieele mededeeling.** — Betreffende de zitting der zes uitnoodigende mogendheden welke op 29 Juni is gehouden, wordt het volgende officieele communiqué uitgegeven:
Besloten is een bureau samen te stellen dat bestaan zal uit den president en één vertegenwoordiger van elk der uitnoodigende mogendheden. Het bureau zal den huidigen toestand der herstelbesprekingen bestudeeren in het licht der tot nu toe gevoerde onderhandelingen. Het heeft opdracht gekregen zoo spoedig mogelijk een rapport uit te brengen met de aanbevelingen der leiders van de zes mogendheden.
De leiders der delegaties van de zes mogendheden hebben voorts den Ministers van Handel der zes mogendheden verzocht bijeen te komen, teneinde de kwesties te onderzoeken, welke met de tweede taak der conferentie van Lausanne, de maatregelen ter overwinning van de financieele en economische moeilijkheden der wereldcrisis verband houden en wel in de voorbereiding eener verdergaande conferentie welke deze kwesties nader zal bestudeeren.
De president der conferentie is gemachtigd een vertegenwoordiger van de Herstelbank aan te zoeken naar Lausanne te komen, indien de technische werkzaamheden der conferentie zulks wenschelijk zouden doen schijnen.
Bovendien is de president gemachtigd, ingeval hij zulks gewenscht acht, vertegenwoordigers van Hongarije en Bulgarije op te roepen. **(V. b. blz. 394 B.)**

B. **NEDERLAND. — Onderzeedienst - 25-jarig jubileum.** — De Nederlandsche Onderzeedienst vierde op 25 Juni feestelijk zijn 25-jarig bestaan en kan daarbij op een eervollen staat van dienst in het afgeloopen tijdvak terugzien. Bij deze gelegenheid mag wel in herinnering worden gebracht de bijzondere wijze waarop deze dienst zijn medewerking tot wetenschappelijk onderzoek heeft verleend, o.a. bij de zwaartekrachtsonderzoekingen. **(V. b. blz. 383 A.)**

C. **NEDERLAND. — Vereen. van Nederlandsche Gemeenten.** — Op 28 Juni had te Hilversum de algemeene vergadering van de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten plaats, welke werd bijgewoond door vertegenwoordigers van ongeveer 300 leden der vereeniging.
De vergadering werd geopend met een rede van den voorzitter, Mr. W. C. Wendelaar, burgemeester van Alkmaar. In deze rede werd de nadruk gelegd op de moeilijke tijdsomstandigheden tengevolge van de werkloosheid. Bij het opmaken der gemeentelijke begrootingen zullen zich de bezwaren dubbel doen gevoelen. Voorts stond spr. stil bij de autonomie der gemeenten, welke bijzondere waakzaamheid eischt. Spr. besloot met de hoop uit te spreken, dat deze organisatie nog lang werkzaam mocht zijn tot heil der gemeenten.
In het uitvoerige jaarverslag was aangestipt, dat 930 gemeenten met 96.1 pct. van de Ned. bevolking waren toegetreden tot het lidmaatschap.
Na het afdoen van enkele punten van huishoudelijken aard kwamen in behandeling de prae-adviezen, uitgebracht door de heeren S. Rodrigues de Miranda, wethouder van Amsterdam en C. Smeenk, wethouder van Arnhem: „Op welke wijze moet, gegeven de bestaande regeling der werkloosheidsverzekering, de bij die regeling aansluitende steunverleening voor valide werkloozen worden georganiseerd; moet daarbij aan het rijk, aan de gemeenten en aan de organen van armenzorg een taak worden toegekend en zoo ja, welke? Naar welke beginselen moeten de overheidskassen met de uit die steunverleening voortvloeiende kosten worden bezwaard?"
Na uitvoerige debatten zeide de voorzitter in zijn slotwoord, dat op deze vergadering geen directe conclusies te trekken zijn als uitvloeisel der verschillende besprekingen. Dat is overigens in de vereeniging ook nooit usance geweest. In een bestuursvergadering zal t.z.t. worden overwogen, waartoe de besprekingen hebben geleid.

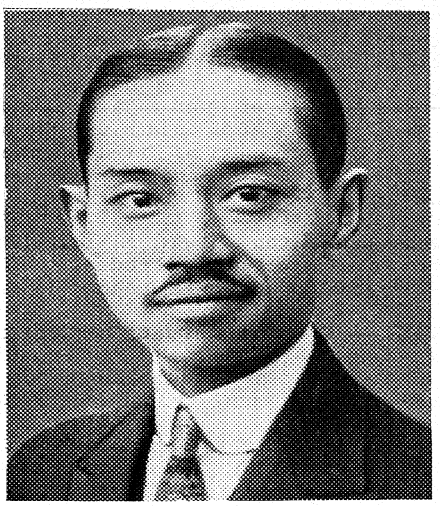
D. **NEDERLAND. — Uitvoer naar Frankrijk - Nieuwe uitvoercontingenteering.** — De Minister van Economische Zaken en Arbeid heeft bepaald, dat met ingang van 1 Juli a.s. voor den uitvoer naar Frankrijk certificaten van oorsprong zullen worden afgegeven voor: lakleder, rundbox en andere groote bewerkte huiden en kalfsvellen en belast met de uitgifte dier certificaten den heer Mr. W. P. M. van der Loo te 's-Gravenhage en bij diens ontstentenis Mr. H. Th. Schaepman te 's-Gravenhage.
(V. b. Contingent 375 C.; V. b. Frankrijk 324 B.)

E. **HERSTELCONFERENTIE. — Een exposé van MacDonald.** — Het door MacDonald in de zitting van den 29 Juni gegeven overzicht is, overeenkomstig de aankondiging in het communiqué, gepubliceerd. MacDonald heeft hierin een samenvattend program gegeven van de huidige en toekomstige internationale onderhandelingen. De Britsche premier zette het volgende uiteen:
De conferentie van Lausanne heeft twee taken, de definitieve oplossing van de herstelproblemen en de overwinning van de economische en financieele crisis. Deze tweede taak kan echter slechts gemeenschappelijk met de Amerikaansche regeering worden opgelost. De huidige conferentie moet derhalve in de eerste plaats het herstelprobleem tot oplossing brengen en dan de noodige voorbereidingen treffen voor de a.s. economische wereldconferentie. Bij de ononderbroken reeks van persoonlijke besprekingen der laatste twee weken is weliswaar geen volledige overeenstemming bereikt, maar er bestaat toch onder alle mogendheden een algemeene overeenstemming op de volgende punten:
1. Het overmaken van betalingen van het eene land naar het andere zonder meer leidt tot een verdere verscherping van de huidige crisis.
2. De bevrijding van een debiteurstaat van zijn betalingen, die hij zelf niet meer kan dragen, leidt alleen tot het afwentelen van den last op den crediteurstaat.
3. Het totaal der internationale schulden, de herstelbetalingen en de oorlogsschulden, moet zonder verwijl worden aangepast aan den huidigen in gevaar gebrachten economischen wereldtoestand, ten einde een nieuwe catastrophe te verhinderen.
4. Er moeten maatregelen genomen worden om de stabiliteit der valuta van Duitschland in stand te houden en de energieke maatregelen van de Duitsche regeering op dit gebied duurzaam te maken.
5. De conferentie van Lausanne moet eindigen met een positieve, zoo mogelijk definitieve oplossing, die aangepast moet worden aan de algemeene regeling van het probleem, tezamen met de Vereenigde Staten.
6. De ter conferentie van Lausanne te vinden oplossing moet leiden tot een herstel van het vertrouwen, dat onontbeerlijk is voor de herleving van het crediet en van den internationalen handel.

7. Het punctueele overmaken van betalingen, die de internationale betalingsbalans ondermijnen, kan slechts geschieden langs den normalen weg van den internationalen handel en de hierdoor geschapen betalingscapaciteit.
8. Duitschland is op het oogenblik niet in staat herstelbetalingen op te brengen.

(V. b. blz. 396 A.; V. b. Herstelvr. Engeland 382 B.)

A. **SIAM. — Nieuwe Grondwet.** — Koning Prajadhipok heeft op 28 Juni de nieuwe grondwet onderteekend, waarbij zijn bevoegdheden zeer worden beperkt.

Prajadhipok, koning van Siam.

De hoogste macht, welke thans bij het volk berust, wordt uitgeoefend door: 1o. den monarch; 2o. den volkssenaat; 3o. het comité van de Volkspartij, en 4o. de rechtbanken. Elke handeling of verordening van den koning moet, wil zij wettig zijn, door een lid van het comité der Volkspartij onderteekend worden. De senaat, die onder zekere omstandigheden wetten mag uitvaardigen zonder toestemming van den koning, zal eerst bestaan uit 70 militairen, maar later geheel door het volk gekozen worden. Vrouwen hebben stemrecht. De bestaande wetgeving betreffende de erfelijke troonopvolging blijft gehandhaafd.

(Vorig bericht blz. 390 K.)

B. **DUITSCHLAND. — De nieuwe noodverordening inzake uniform- en vergaderingverbod.** — De nieuwe noodverordening van den Rijkspresident tegen politieke uitspattingen, gedateerd 28 Juni 1932, is afgekondigd.
Op grond van artikel 48, paragraaf 2 van de Rijksgrondwet, wordt het volgende verordend:
1. Vergaderingen in de open lucht en optochten mogen door de landsautoriteiten wegens direct gevaar voor de openbare veiligheid verboden worden:
a. in het algemeen slechts voor bepaalde begrensde plaatsen;
b. overigens slechts in afzonderlijke gevallen.
Verder gaande algemeene verboden treden buiten werking.
2. Het dragen van uniforme kleeding waaruit het lidmaatschap blijkt van een niet verboden politieke vereeniging mag door de landsautoriteiten slechts in afzonderlijke gevallen bij direct gevaar voor de openbare veiligheid verboden worden. Bestaande algemeene verboden, hierop betrekking hebbende, treden buiten werking.
3. Indien de Rijksminister van Binnenlandsche Zaken tegen een verbod volgens paragraaf 1, alinea 1, bezwaar heeft, dan kan hij den landsautoriteiten verzoeken het verbod te wijzigen of op te heffen. Voldoen de landsautoriteiten aan dit verzoek niet, dan kan hij het verbod opheffen.
De Rijksminister van Binnenlandsche Zaken kan in het algemeen voor het geheele Rijksgebied of voor bepaalde deelen vergaderingen in de open lucht en optochten alsmede het dragen van uniformkleeding waaruit het lidmaatschap van een politieke vereeniging blijkt, verbieden en voor overtreding van het verbod straf opleggen.
Plakkaten, pamfletten en strooibiljetten waarin tot gewelddadigheid tegen een bepaald persoon of in het algemeen tot gewelddaden wordt aangezet, kunnen door de politie in beslag worden genomen. Voor zoover de hoogere landsautoriteiten niets anders beslissen, zijn de plaatselijke politieautoriteiten hiertoe bevoegd.
4. Deze verordening treedt bij haar afkondiging in werking.
5. Verordening inzake vergaderingen en optochten. Tegelijkertijd met de tweede verordening van den Rijkspresident wordt een verordening van den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken gepubliceerd inzake vergaderingen en optochten. Volgens deze verordening moet van alle openbare vergaderingen 48 uur van tevoren opgave worden gedaan bij de plaatselijke politie. In afzonderlijke gevallen kunnen deze vergaderingen verboden worden indien zij gevaar voor de openbare veiligheid opleveren. Zij kunnen door de autoriteiten slechts ontbonden worden wanneer zij niet tijdig zijn aangemeld of zijn verboden of wanneer de opgaven bij de aanmelding opzettelijk in strijd met de waarheid waren. Uitgezonderd van deze bepalingen zijn begrafenisstoeten, bruiloftsstoeten, kerkelijke processies en bedevaarten. Overtreding van het verbod en de overige bepalingen kan met gevangenisstraf en geldboeten worden gestraft.

(Vorig bericht blz. 390 I.)

C. **HONGARIJE. — Disconto.** — De Hongaarsche Nationale Bank heeft besloten met ingang van 1 Juli 1932 het disconto te verlagen van 6 tot 5%.

(Vorig bericht blz. 313 I.)

D. **HERSTELCONFERENTIE. — Duitsch Communiqué.** — De Duitsche delegatie te Lausanne heeft een communiqué gepubliceerd, waaraan wij het volgende ontleenen:
„Het vertrouwen der wereld kan slechts dan worden hersteld, als de overwinnende mogendheden zouden besluiten de bepalingen van het verdrag van Versailles, die Duitschland ten achter stellen bij de andere mogendheden, te verwijderen. Als daarmee de gelijkgerechtigdheid en de veiligheid van Duitschland werden hersteld, zou de rijkskanselier het mogelijk achten, dat Duitschland aan de algemeene pogingen om het internationale economische leven weer op de been te brengen, zijn aandeel nam in den vorm van een bijdrage, die natuurlijk eerst betaald kan worden, nadat het economisch evenwicht in Duitschland en de wereld zal zijn hersteld."

(V. b. 396 E.; V. b. Herstelvr. Duitschland 381 A.)

30 JUNI 1932

E. **NEDERLAND. — Nationaal-Socialisme.** — Onder leiding van Ir. A. A. Mussert te Utrecht is hier te lande bezig zich te vormen een nationaal-socialistische beweging, die reeds geruimen tijd haar actie voorbereidt.
Ir. A. A. Mussert is hoofd-ingenieur van den Provincialen Waterstaat van Utrecht. Hij is bekend om zijn actie voor de Amsterdam—Rijnverbinding via Utrecht en zijn strijd tegen het Nederlandsch-Belgisch verdrag.
Het hoofdkwartier der beweging (N.S.B.) is gevestigd in een gebouw aan de Oude Gracht te Utrecht, waar sinds December '31 tal van besprekingen zijn gehouden en veel vooraanstaande personen hebben geconfereerd over het thans bekend geworden program.
Als leidend beginsel voor het program geldt de volgende verklaring: „Voor het zedelijk en lichamelijk

welzijn van het volk is noodig een krachtig staatsbestuur, zelfrespect van de natie, tucht, orde, solidariteit van alle bevolkingsklassen en het voorgaan van het algemeen (nationaal) belang boven het groepsbelang en van het groepsbelang boven het persoonlijk belang."
Wat is nu doel en wezen dezer nieuwe beweging, die reeds over ons geheele land haar vertakkingen moet hebben en in alle plaatsen haar leden telt?
De nationaal-socialistische beweging in Nederland bedoelt te zijn een nieuwe Nederlandsche nationale beweging. De toevoeging socialistisch kan voldoende uit het program blijken. Een vergelijking met het fascisme in Italië en de Hitlerbeweging in Duitschland gaat niet op, daar de eerste een geheel Italiaansch karakter draagt en de laatste o.a. gekenmerkt wordt door haar anti-semitisme, dat aan de N.S.B. in Nederland vreemd is.
De N.S.B. wil in de eerste plaats vernieuwing van den geest op staatkundig en economisch terrein in het Rijk der Nederlanden brengen. Er is binnen dit rijk, waarin inderdaad de zon niet ondergaat, een zoodanig toenemende geest van futloosheid, onmacht, onwil, onverschilligheid, ongeloof, verdeeldheid, schotjesgeest, krakeelzucht, dat het de spuigaten uitloopt, zoodat het somtijds lijkt of de natie de ontbindende krachten verzamelt om zelfmoord te plegen. Daartegenover wil het nationaal-socialisme een grondslag samenstellen van wilskracht, fierheid, plichtsgevoel, geloof in eigen kracht, bestaansrecht, nationalen zin, solidariteitsgevoel, gezindheid tot samenwerking, offervaardigheid, opdat op dezen grondslag opbloeie een hernieuwde natie, welke haar zonen en dochters uit elken stand en elk beroep voor het zedelijk en lichamelijk welzijn de beste mogelijkheid kan bieden.
Het program der nieuwe beweging is in twintig punten geformuleerd die onderverdeeld zijn in vijf groepen, n.l. ten aanzien van de nationale oogmerken, van de staatsrechtelijke hervormingen, van de volkshuishouding, van de cultuur, en van de socialistische voorzieningen. (Alg. Handelsblad)

A. **JURISPRUDENTIE. — Zaak Sklarek.** — Op 28 Juni werd uitspraak gedaan in het proces-Sklarek.
Leo en Willy Sklarek werden wegens bedrog, ernstige vervalsching van officieele stukken en actieve omkooping, ieder tot vier jaar tuchthuis en vijf jaar eerverlies veroordeeld, onder aftrekking der zes maanden preventieve hechtenis.
Dit vonnis maakt een einde aan een rechtzaak, waarvan de openbare behandeling midden October 1931 begon, na een gerechtelijk vooronderzoek van bijna twee jaar. Het was eind September 1929 dat door een paar accountants van de Berlijnsche Stadtbank een oplichting aan den dag werd gebracht van een reusachtigen omvang. De gebroeders Sklarek, die het monopolie hadden van levering van kleeding aan de stedelijke armenzorg, namen credieten op bij de Stadtbank en op aanbeveling van die bank ook bij andere banken, die in de millioenen liepen. De gemeente Berlijn is door de Sklareks voor ongeveer 10 millioen mark opgelicht. Max, Leo en Willy Sklarek hadden door bemiddeling van een officier, die later zelfmoord heeft gepleegd, eerst de leverantie van kleeding aan legerofficieren gekregen en later de kleedingleverantie van de uit den oorlog teruggekeerde soldaten en andere behoeftigen, die zich bij de stedelijke armenzorg aanmeldden. Door een wijdvertakt omkoopsysteem verdienden zij aan die kleedingleverantie geweldige sommen. Begin 1926 dreigde een groot schandaal bij de afdeeling voor kleedingleverantie van de Stedelijke armenzorg, maar de Sklareks sprongen met het geld dat zij verdiend hadden bij en verwierven als belooning het monopolie van kleedinglevering door middel van de Kleidervertriebsgesellschaft (K. V. G.). Vanaf dien tijd begonnen eigenlijk pas de omkooperijen van gemeenteautoriteiten en bankdirecteuren op groote schaal. De Sklareks beweren dat zij daartoe gedwongen werden door de bedriegerij en valsche voorspiegelingen en het verleidelijke aanbod van den vorigen directeur van de K.V.G., Kieburg, die overleden is. Toen de Sklareks de kleedingmagazijnen overnamen zou hun gebleken zijn, dat Kieburg alleen waardeloozen rommel had overgelaten. Zij hadden zich daarover bij het gemeentebestuur willen beklagen, maar Kieburg had het geheele gemeentebestuur in zijn zak. Hij spiegelde de Sklareks voor dat zij een millionnairsleven konden leiden als zij de autoriteiten maar flink wat geld toestopten. In de overtuiging dat zij bij het gemeentebestuur toch niets konden bereiken en verleid door het rijke leven dat hun toelachte, breidden de Sklareks hun geraffineerd omkoopsysteem nog verder uit en gaven zich over aan een leven van weelde en uitspattingen. Max Sklarek is ziek en het proces tegen hem is afgescheiden van dit proces.
(Vorig bericht Jurisprudentie 370 C.)

B. **ENGELAND. — De disconto-verlaging - Laagste disconto sedert 1895.** — Door de verlaging van het Engelsche bankdisconto met een half procent op twee procent is het disconto het laagste dat men sedert 1895 in Engeland heeft gehad. **(V. b. 339 C.)**

C. **BELGIE. — De vervlaamsching der lagere en middelbare scholen.** — De Belgische Kamer nam met 80 tegen 12 stemmen en 63 onthoudingen de wet aan inzake de vervlaamsching van de lagere en middelbare scholen.
Voor de stemming legde minister-president Renkin de verklaring af, dat de regeering bij verwerping der wet zou aftreden. **(V. b. Taalkwestie 377 E.)**

D. **RUBBERLATEX. — Nieuwe bereidingswijze.** — Naar de Telegraaf uit Londen verneemt, hebben twee Engelschen het wereldmonopolie verworven voor een nieuwe Nederlandsche uitvinding inzake de bereiding van rubberlatex. De uitvinding betreft een machine, waardoor de latex van de rubberboomen wordt ingezameld en omgezet in droog rubberpoeder. Als voordeelen der nieuwe machine noemt men ten eerste een belangrijke besparing van arbeid en materiaal en verder besparingen voor de fabrikanten der afgewerkte producten, daar de poeder-latex na het verlaten van de fabriek vrijwel geheel gereed zal zijn voor vermenging en vulcaniseering.

E. **NEDERLAND. — Contingenteering van den invoer van boter.** — De Staatscourant bevat een Koninklijk besluit, waarbij de contingenteering van den invoer van boter verlengd wordt tot 31 December 1932.
(V. b. Contingent 396 D.)

F. **DUITSCHLAND. — Rijksbegrooting.** — De rijksbegrooting sluit in ontvangsten en uitgaven op een bedrag van 8.2 milliard mark. Dat is 1.2 milliard minder dan die van 1931 en 3.7 milliard minder dan die van 1930. De bezuiniging van 1.2 milliard, vergeleken met 1931, is het gevolg van een vermindering van 400 millioen op de oorlogslasten verschuldigd aan het buitenland, 200 millioen minder steunverleening aan de landen en 600 millioen bezuiniging op de overige rijksuitgaven. De belangrijkste posten op de begrooting zijn: 700 millioen voor salarissen aan ambtenaren in rijksdienst, met inbegrip van de weermacht, 1.4 milliard aan uitkeeringen en pensioenen, 145 millioen aan oorlogslasten voor het buitenland en 345 millioen aan oorlogslasten voor het binnenland, 500 millioen voor sociale verzekering, 930 millioen voor werkloozenzorg, 940 millioen voor den rijksschuldendienst met inbegrip van de buitengewone schulddelging ten bedrage van 420 millioen, 190 millioen politie-onkostensubsidie aan de landen, en 1 milliard voor overige rijksuitgaven. Daarbij komen dan nog 2.1 milliard voor subsidies aan de landen.
De omzetbelasting is op grond van de noodverorde-

ning op 1.8 milliard geraamd, dat is 86 pct. meer dan tevoren. De geschatte inkomstenbelasting is verminderd met 21 pct., de vennootschapsbelasting met 60 pct., crisisbelasting met 57 pct., vermogensbelasting met 19 pct., tabaksbelasting met 15 pct., bierbelasting met 35 pct. en spiritusmonopolie-inkomsten met 35 pct.
De rijksregeering is overtuigd dat zij hierbij niet met alle mogelijkheden die zich in den loop van het jaar kunnen voordoen, rekening heeft kunnen houden.

A. **NEDERLAND. — Opgravingen - Urnenveld.** — Te Laudermarke, gemeente Vlagtwedde, prov. Groningen, werden onlangs eenige urnen gevonden waarna de opgravingen werden voortgezet onder leiding van Dr. A. E. van Giffen te Groningen, bijgestaan door twee medewerkers en een teekenaar. De werkzaamheden zijn nog in vollen gang, waarbij een honderdtal personen behulpzaam zijn.
Er wordt gewerkt volgens een nieuwe methode, de zgn. quadranten-methode: d.w.z. dat men eerst graaft volgens een lijn Oost-West en daarna volgens een lijn Noord-Zuid, vóór men de eigenlijke afgraving begint. Een groot veld is er al blootgelegd. Hierbij heeft men 28 urnen en een steenen knots gevonden. Uit den vorm en bewerking der urnen zijn deskundigen van oordeel dat het hier een grafveld uit den vroegeren ijzertijd betreft. Hoeveel interesse men voor deze afgraving heeft, blijkt wel hieruit, zegt het Volksblad, dat o.a. Duitsche en Zwitsersche professoren de plek hebben bezocht. Men verwacht nog meer geleerden van andere nationaliteiten.

B. **JOEGOSLAVIE. — Ministerie.** — Het Joegoslavisch Kabinet-Marinkowitsj is afgetreden.
(Vorig bericht blz. 294 B.)

C. **HONGARIJE. — Het Kabinet afgetreden.** — Het Kabinet-Karolyi is afgetreden, doch aangezien dit aftreden slechts een formeel karakter draagt, heeft de Rijksregent admiraal Horthy Graaf Karolyi opnieuw met de vorming van een Kabinet, dat waarschijnlijk dezelfde samenstelling zal hebben als het afgetredene, belast. **(Vorig bericht blz. 41 E.)**

D. **NEDERLAND. — 121e vergadering der Afdeeling voor Electrotechniek en Technische Natuurkunde van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs.** — Onder voorzitterschap van Prof. Ir. E. J. F. Thierens had op 21 Juni bovenvermelde vergadering te Vlissingen plaats. Ongeveer 70 leden en introducé's namen daaraan deel.
De voorzitter deed eenige, de afdeeling betreffende mededeelingen en gaf vervolgens het woord aan het lid C. Pot, directeur van de Electrotechnische Industrie voorheen Willem Smit te Slikkerveer, die een inleiding gaf voor de bezichtiging van de nieuwe Diessel-electrische veerpont „Prinses Juliana" welke den dienst onderhoudt tusschen Vlissingen en Breskens.

1 JULI 1932

E. **ZUID AFRIKA. — Diamant-Industrie.** — Als resultaat der onderhandelingen tusschen Roselaar en het ministerie zullen de diamantslijpers het werk hervatten. **(Vorig bericht blz. 361 B.)**

F. **NEDERLAND. — Nederlandsche Juristenvereeniging.** — Op 1 Juli werd te Dordrecht de 62ste jaarvergadering der Nederlandsche Juristenvereeniging gehouden onder voorzitterschap van Mr. J. A. Stoop, vice-president van het Gerechtshof te Leeuwarden.
Na verwelkoming der aanwezigen, in het bijzonder van prof. Zeylemaker, vertegenwoordiger van de Ned. Indische Juristen-vereeniging, prof. Van Overbeeke, hoogleeraar te Gent, en Mr. De Coster, rechter in de Brusselsche rechtbank, vertegenwoordiger van den Bond van Vlaamsche rechtsgeleerden, sprak de voorzitter een rede uit over de noodzakelijkheid van snelleren procesgang.

G. **DENEMARKEN. — Verhooging invoerrechten.** — Sedert 22 Juni zijn de verhoogde Deensche invoerrechten op koffie, chocolade en suikerwerken in werking getreden.
Blijkens nadere berichten in de Deensche bladen wordt het invoerrecht op gewone ongebrande koffie verhoogd van 13 öre tot 67 öre per K.G. Voor gemalen of op andere wijze behandelde koffie wordt het recht verhoogd van 20.7 öre tot 81.5 öre per K.G. Voor chocolade en suikerwerken (waaronder ook kauwgom begrepen is) wordt het invoerrecht tot 40 öre per K.G. verhoogd. **(V. b. In- en Uitvoer 193 A.)**

H. **DUITSCHLAND. — Ruilverdrag met Egypte.** — Tusschen Duitschland en Egypte gevoerde onderhandelingen over het ruilen van overtollige goederen, hebben thans tot het resultaat geleid, dat Egypte aan Duitschland zal leveren 20.000 balen katoen in ruil waarvoor Egypte een in waarde hiermee overeenkomende hoeveelheid nitraat-kunstmeststof zal ontvangen.

I. **DISCONTOKOERSEN.** — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
België	13— 1—'32	3½
Britsch-Indië	28— 4—'32	5
Bulgarije	17— 5—'32	8½
Chili	2— 3—'32	5½
Columbia	21— 5—'30	8
Danzig	24—11—'31	5
Denemarken	30— 5—'32	4
Duitschland	28— 4—'32	5
Engeland	30— 6—'32	2
Estland	28— 1—'32	5½
Finland	19— 4—'32	6½
Frankrijk	9—10—'31	2½
Griekenland	21— 2—'32	11
Hongarije	1— 7—'32	5
Ierland	22— 4—'32	4
Italië	2— 5—'32	5
Japan	7— 6—'32	5.11
Litauen	4— 5—'32	7
Ned.-Indië	10— 3—'30	4½
Ned. Bank:		
Wisselsdisconto	19— 4—'32	2½
Promessedisconto	19— 4—'32	3
Bel. v. Effecten	19— 4—'32	3
Bel. v. Goederen	19— 4—'32	3
Voorsch. Rek.-Crt.	19— 4—'32	3
New-York Fed. Res. Bank	23— 6—'32	2½
Noorwegen	19— 5—'32	4½
Oostenrijk	17— 3—'32	7
Peru	1— 8—'30	9
Polen	2—10—'30	7½
Portugal	4— 4—'32	6½
Roemenië	4— 3—'32	7
Spanje	8— 7—'31	6½
Tsj. Slowakije	11— 4—'32	5
Yougo-Slavië	21— 7—'31	7½
Zuid-Afrika	12—11—'31	6
Zweden	21— 1—'32	2
Zwitserland	21— 1—'31	2

K. **NEDERLAND. — Chemische voorlichting aan kunstschilders.** — Ter gelegenheid van de 168ste algemeene vergadering van de Nederlandsche Chemische Vereeniging op 21 Juli 1931 te Haarlem gehouden, heeft de heer G. D. Gratama, directeur van het Frans Halsmuseum, de noodzakelijkheid bepleit van voorlichting van chemische zijde te geven aan kunstschilders betreffende de door hen te gebruiken verfstoffen. Werd niet op een of andere wijze ingegrepen, dan zouden al onze schilderijen binnen afzienbaren tijd te gronde gaan.

De Haarlemsche Chemische Kring heeft deze sombere voorspelling uitvoerig besproken. Als gevolg daarvan heeft de ir. L. N. M. de Weer op de 69ste algemeene vergadering in December '31 te Amsterdam gehouden, deze belangrijke zaak in de aandacht van het algemeen bestuur aanbevolen.
Het algemeen bestuur heeft thans een speciale commissie voor dit doel samengesteld, bestaande uit de heeren ir. L N. M. de Weer, voorzitter, ir. M. J. Schoen en dr. ir. A. M. de Wild. Deze commissie zal binnenkort met haar werkzaamheden beginnen.
(Vorig bericht Schilderkunst 248 C.)

B. **HERSTELCONFERENTIE. — Voorstel aan Duitschland.** — Te Lausanne zijn de vijf mogendheden het in beginsel eens geworden over een aan Duitschland voor te leggen plan, waarin op het oogenblik echter nog geen cijfers worden genoemd.
(Vorig bericht blz. 397 D.)

C. **Dr. W. DE VLUGT. — Onderscheiden.** — De burgemeester van Amsterdam, Dr. W. de Vlugt, werd tot eerelid van de Hamburgsche Universiteit benoemd.
Verder heeft Dr. de Vlugt van de universiteit van Kominsky te Bratislava een herinneringsmedaille met diploma ontvangen als uiting van sympathie en dank aan den burgemeester der stad, die destijds een toevlucht aan Kominsky heeft verschaft.
(V. b. Eere-doctoraten 319 A.)

D. **Prof. Dr. P. ZEEMAN. — Onderscheiden.** — Het „Gesellschaft der Wissenschaften" te Göttingen, heeft Prof. Dr. P. Zeeman tot buitenlandsch lid van het „Gesellschaft" benoemd.

E. **NEDERLAND. — Moordzaak Arkenbout. - Het drama in den Majellatoren te Amsterdam.** — De Hooge Raad heeft arrest gewezen in de zaak van den Haagschen leidekkerspatroon Maring, die zoo wel door de rechtbank te Amsterdam als in hooger beroep door het gerechtshof aldaar is veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf wegens moord op zijn compagnon Arkenbout, gepleegd op den St. Gerardus Majellatoren te Amsterdam, heeft het door Maring ingestelde cassatieberoep verworpen. **(V. b. 286 H.)**

2 JULI 1932

F. **ALBERT SCHWEITZER. — Leven en arbeid.** — Over Prof. Dr. Albert Schweitzer, die thans de rij zijner orgelconcerten en voordrachten in Nederland beëindigd heeft en voor een soortgelijk bezoek naar Engeland en Schotland vertrokken is, wordt ons het volgende medegedeeld:
Albert Schweitzer werd den 14en Jan. 1875 als predikantszoon te Kaysersberg in den Elzas geboren, begen in 1893 zijn studiën aan de universiteit te Straatsburg, verwierf in 1899 den filosofischen doktorsgraad op een proefschrift over de godsdienstwijsbegeerte van Kant, en in 1900 den theologischen doktorstitel op een dissertatie over het avondmaalsprobleem in het Nieuwe Testament. Van 1899—1911 was hij predikant te Straatsburg, in 1902 werd hij tevens privaatdocent aan de universiteit aldaar. Op theologisch gebied verschijnen dan van zijn hand (1901) „Het raadsel van het lijden en de messias-roeping van Jezus" en (1906) „Geschiedenis van het onderzoek naar het leven van Jezus". Naast dit alles rijpt in hem een bijzondere musikale begaafdheid: aan zijn kunstenaarschap op het orgel paart zich zoowel een wetenschappelijk inzicht in composities, vooral in die van Bach, als een helder begrip van de problemen van een goeden orgelbouw. In 1905 verschijnt in 't Fransch een groot werk over Joh. Seb. Bach, in 1908 een met 400 bladz. vermeerderde Duitsche, in 1911 een Engelsche uitgave; in 1906 een geschrift over „Duitsche en Fransche orgelbouwkunst". In 1909 nam 't congres v. h. Intern. Genootsch. voor Muziek een door hem opgestelde leiddraad voor het bouwen van orgels over. In 1911 publiceert hij een nieuw theologisch werk: „Geschiedenis der Paulusstudie". Intusschen was hij vanaf 1905 niet meer alleen werkzaam als predikant, academisch docent en musicus, maar ook student in de geneeskunde, teneinde na afloop dezer studie als zendingsarts naar aequatoriaal Afrika te gaan. Dit was de afwikkeling van zijn levensprogram: tot z'n 30e jaar wilde hij zich wijden aan wetenschap en kunst en daarna een weg van rechtstreeks menschelijk dienen te gaan. In 1913 verwierf hij den graad van doctor in de geneeskunde op de studie „De psychiatrische beoordeeling van Jezus" en ging hij met zijn vrouw als ziekenverpleegster naar Lambarene aan de Ogowe. Over zijn werk en ervaringen in Lambarene schreef hij (1921) „Aan den zoom van het oerwoud". Alvorens in Febr. 1924 opnieuw uit te trekken naar Afrika voltooide bij nog twee cultuurfilosofische werken (1923): „Verval en wederopbouw der cultuur" en „Cultuur en ethiek", het boekje „Uit mijn jeugd" en „Het Christendom en de Wereldgodsdiensten" (beide 1924). Vervolgens „De mystiek van den Apostel Paulus". Tijdens zijn derde Afrika-verblijf schrijft hij in 1929 een kleine „Selbstdarstellung" en in 1931 verscheen een uitvoerige autobiografie „Uit mijn leven en denken". Drie maanden na 't verschijnen kwam het 25e duizendtal van dit werk reeds van de pers. De meeste werken van Prof. S. zijn vertaald in enkele of alle der volgende talen: Hollandsch, Fransch, Engelsch, Deensch, Zweedsch, Japansch, Finsch. In Februari 1932 keerde hij weder naar Europa terug, op den terugreis legde hij de laatste hand aan zijn „Goetherede."

Prof. Dr. Albert Schweitzer.

Op zijn jongste Hollandsche tournée gaf hij 20 concerten op kerkorgels, 9 voordrachten over zijn werk en nog 7 andere lezingen. De belangstelling en waardeering waren overal groot.
Onderwijl wordt het geneeskundig werk in Lambarene waargenomen door twee Hollandsche geneeskundigen: Dr. v. d. Elst en den arts Bonnema, bijgestaan door hunne vrouwen, die resp. apothekeres en verpleegster zijn.
In het begin dezer maand ontvingen H. M. de Koningin en Prinses Juliana Prof. Schweitzer in haar paleis op het Loo. Zij vroegen Prof. S. over zijn arbeid.
In Nederland worden zijn belangen waargenomen door den heer J. Eigenhuis te Apeldoorn.

G. **ZOOLOGIE. — Invloed van het klimaat op het ontstaan van dierrassen.** — In Forschungen und Fortschritte, het bekende Duitsche wetenschappelijke tijdschrift, deelt Dr. Bernhard Rensch van het

Zoölogisch Museum der Universiteit te Berlijn, belangwekkende uitslagen mee van een onderzoek naar den invloed van het klimaat en de verdere levensomstandigheden op het ontstaan van nieuwe dierenrassen.
Als objecten van onderzoek koos hij twee vogelsoorten, die van Europa tot de Maleische archipel voorkomen, n.l. de musch en de koolmees. Op een reis naar de kleine Soenda-eilanden heeft hij de daar voorkomende rassen met die in Europa vergeleken.
De uitkomst van het onderzoek is dat behalve de reeds bekende invloed van het klimaat op kleur en grootte (noordelijke rassen zijn steeds grooter dan zuidelijke) ook aanmerkelijke verschillen in de betrekkelijke grootte van maag en darm bestaan.
In evenredigheid met hun lichaamsgrootte hebben de musschen in Duitschland een tweemaal zoo groote maag als hun Javaansche soortgenooten en ook veel langer darm. Dat verschil is hieruit te verklaren dat een musch in Duitschland op korte, donkere winterdagen in zijn voeding moet voorzien en dan alleen moeilijk te verteren plantaardige kost vindt, terwijl vogels in de tropen den veel langeren dag voor zich hebben en altijd overvloedig insecten kunnen vinden.
Ook de vergelijking van het gewicht van het hart ten opzichte van het lichaamsgewicht heeft tot merkwaardige conclusies geleid over het ontstaan van rassen. Zoo vond Rensch dat in bergstreken het gewicht van het hart, bij dezelfde vogelsoort, grooter is dan in de laagvlakte. De verklaring is dat het lichaam dan beter bestand is tegen de grootere afkoeling. (Forschungen u. Fortschritte)

A. **LUCHTVAART. — Record-parachute-sprong. —** De Fransche parachutist René Machenaud heeft een recordsprong gemaakt door met een parachute op 8000 Meter hoogte uit een vliegtuig te springen. De sprong gelukte uitstekend en Machenaud maakte een prachtige landing.

B. **DUITSCHLAND. — Overbruggingscrediet. —** Naar verluidt hebben tusschen het rijk en een binnenlandsch bankconsortium onder leiding van de rijksbank onderhandelingen plaats gevonden, die op 30 Juni ten einde zijn gevoerd. Het bankconsortium geeft het rijk een overbruggingscrediet van 125 millioen mark. Dit overbruggingscrediet is vooral bestemd voor de betalingen van eind Juli in verband met de geringere opbrengst der belastingen.
(Vorig bericht blz. 314 F.)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Wijziging van het dienstplichtbesluit. —** Het legerbestuur heeft de ambtenaren, belast met de uitvoering van den dienstplicht, aangeschreven om, in verband met een wijziging van het dienstplichtbesluit, die zal ingaan op een nader te bepalen datum, reeds nu alleen onderdanen-Nederlanders in te schrijven, zulks ter voorkoming van nuttelooze uitgaven.

D. **NEDERLAND. — Commissie voor de Herziening der Handelsverdragen. —** De Commissie voor de Herziening der Handelsverdragen hield haar 102de vergadering; voorzitter Dr. J. A. Nederbragt.
Uitvoerige besprekingen werden gevoerd over het ontwerp-handelsverdrag met België. Over den tekst van het verdrag bestaat, behoudens op enkele bijkomstige punten, eenstemmigheid tusschen partijen en in de Commissie. Slechts maken enkele bij het verdrag behoorende stukken, met name de tarieven van invoerrechten betreffende, nog punten van beraadslaging uit.
Voorts werd in den breede van gedachten gewisseld over een Nederlandsch-Belgisch plan om in een kleinen kring van staten te beginnen met afbraak van de handelsbelemmeringen, ten einde door adhaesie van andere landen aan een tot dit doel te sluiten convention te komen tot verbetering van de economische verhoudingen in Europa. Over het plan als zoodanig bestond geheele eenstemmigheid, die, ten gevolge der gedachtenwisseling ook over enkele punten, uitvoering van het denkbeeld betreffende, verkregen werd.
Door den voorzitter werd medegedeeld, dat van een Turksche delegatie ee nvoorstel is ontvangen om over te gaan tot de sluiting van een clearingovereenkomst, aangezien Turkije het voornemen heeft niet langer in deviezen te betalen, maar uitsluitend bij wijze van verrekening met goederen. Het ontwerp, dat door de Turksche delegatie is aangeboden, is mondeling met haar besproken en is thans bij de betrokken departementen in studie. Belanghebbende organisaties zullen er over worden gehoord. Dit is het eerste praktische geval van sluiting van een clearing-overeenkomst door Nederland. Stukken over deze zaak zullen aan de leden worden rondgezonden.
Ten slotte wordt door den Voorzitter in het kort medegedeeld, welke de stand van het vraagstuk der sluiting van handelsverdragen met Spanje en Portugal is. Wat dit laatste land betreft, kan geconstateerd worden, dat naar alle waarschijnlijkheid tot een bevredigende oplossing met Portugal gekomen kan worden. Nota's over beide aangelegenheden zullen aan de leden worden toegezonden.
(Vorig bericht blz. 362 D.)

3 JULI 1932

E. **VEREENIGDE STATEN. — Tarwe en katoen voor het Roode Kruis. —** Het Representantenhuis en de Senaat hebben beiden het besluit goedgekeurd om de Federal Farm Board te machtigen het surplus van ruim 45 millioen bushel tarwe en 500.000 balen katoen ter beschikking te stellen van het Roode Kruis om deze voorraden te gebruiken tot leniging van den nood onder een deel der bevolking.

F. **FRANKRIJK. — Begrooting. —** De financieele Kamercommissie heeft het financieele program der regeering behandeld. De Minister voor de begrooting 1930/31, Palmade, gaf een uitvoerige toelichting op de bezuinigingsmaatregelen die de regeering zou nemen. Hij verklaarde o.a. dat men voor de begrooting zou moeten rekenen op een deficit van minstens 6.5 milliard franc. **(V. b. Begrooting 1930/31 113 C.)**

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Japan niet accoord met ontwapeningsplan-Hoover. —** Het telegraafagentschap Sjimboen Rengo deelt mede, dat de Japansche Minister van Marine, Okada, den Japanschen marinedeskundigen te Genève telegrafisch instructies heeft gegeven het ontwapeningsplan-Hoover af te wijzen. **(Vorig bericht blz. 390 L.)**

H. **ENGELAND. — Conversie der 5% Oorlogsleening. —** De regeering heeft het voornemen om de 5% War Loan, waarvan in totaal een bedrag van ongeveer £ 2086 millioen uitstaat, te converteeren in een 3½% leening, die niet aflosbaar zal zijn vóór 1 Dec. 1952.
De 5% obligaties zullen, indien de houders van deze waarden hiertoe drie maanden vóór 1 Dec. '32 het verzoek indienen, afgelost worden op den laatstgenoemden datum in contanten. De halfjaarlijksche coupon, die op 1 Dec. vervalt, zal nog met 5% betaald worden, maar de andere coupon inclusief, en te beginnen met die van 1 Juni 1933 zal 3½% rente dragen.
De inkomstenbelasting op de coupons zal, evenals bij de 5% leening het geval was, niet bij de bron worden geheven.
De besparing die deze conversie met ingang van het fiscale jaar 1933-34 zal brengen, wordt geraamd op ongeveer £ 30 millioen, waarvan in mindering dient te worden gebracht een mindere ontvangst aan inkomstenbelasting ten beloope van £ 7 millioen, zoodat een netto-besparing overblijft van ongeveer £ 23 millioen.

A. **NIEUWE PHILIPS NATRIUMLAMP.** — Op den hoofdverkeersweg Gelsen-Beek, werd op 2 Juli proeven genomen met een nieuwe Philips natriumlamp. Van officieele zijde was veel belangstelling.
Prof. Holst, directeur der Philipslaboratoria, uitvinder der nieuwe lamp, wees op het karakteristieke verschil tusschen de nieuwe lichtbron en de normale gloeilamp. Bij de gloeilamp n.l. wordt het licht door een gloeienden draad uitgezonden, hoe hooger gloeitemperatuur, des te beter effect. Doch bij zeer hooge temperatuur zou de draad smelten. De nieuwe lichtbron maakt gebruik van een electrische ontlading in natriumdamp, waarbij eveneens lichtuitstraling optreedt. Op deze wijze wordt per toegevoerde hoeveelheid energie een veel hooger nuttig effect bereikt.
Deze nieuwe lamp echter geeft monochromatisch (éénkleurig) licht, terwijl het licht van de gloeilamp veelkleurig is in continue spectrum. Daarom zal de nieuwe lamp volstrekt niet voor alle doeleinden de gewone lamp kunnen vervangen omdat bij dit eenkleurig licht kleurverschillen verloren gaan. Helderheidsverschillen treden echter veel scherper naar voren, wat juist van groot belang is voor de verlichting van wegen, terreinen, emplacementen enz. Men verwacht de mogelijkheid om zonder abnormale kosten met deze lamp de wegen zóó te kunnen verlichten, dat auto's alleen met hun stadslampen volkomen veilig zullen kunnen rijden.
Het blijkt, dat bij de nieuwe natrium-verlichting de verlichtingssterkte tusschen de lampen ten minste verviervoudigd is, met 30% minder stroomverbruik.

4 JULI 1932

B. **VEREENIGDE STATEN. — Franklin Roosevelt democratisch condidaat.** — De conventie van de democratische partij heeft Franklin D. Roosevelt tot democratisch candidaat voor het presidentschap met 945 van de 1148 stemmen benoemd. Al Smith, de democratische candidaat van 1928 kreeg 190 stemmen, hoofdzakelijk van vertegenwoordigers uit de Oostelijke staten. Als democratisch candidaat voor het vice-presidentschap heeft de conventie Garner, den Speaker van het Huis van Afgevaardigden, aangewezen. **(Vorig bericht blz. 168 A.)**

C. **EX-KONING MANUEL OVERLEDEN.** — Ex-koning Manuel van Portugal is op 2 Juli ten gevolge van een plotselinge verergering van een keelaandoening, waaraan hij sedert langen tijd leed, te Londen overleden.
Portugals laatste koning, Manuel II, is drie-en-veertig jaar oud geworden. Slechts twee en een half jaar heeft hij geregeerd, van Februari 1908, toen hij zijn vader, Carlos I, opvolgde (die te Lissabon, tezamen met den kroonprins Louis Philips, was vermoord) tot October 1910, toen de republiek in Portugal werd uitgeroepen.

D. **HERSTELCONFERENTIE. — Fransche voorstellen en Duitsch antwoord.** — Herriot heeft aan de Fransche gedelegeerden instructies gegeven, waarin vastgehouden wordt aan den eisch, dat Duitschland deel moet nemen aan de herstelkas met een bedrag van vier milliard Mark. Duitschland meent echter dat over een bedrag van twee milliard mark zou zijn te praten. **(Vorig bericht blz. 400 B.)**

E. **FRANKRIJK. — Contingenteering van steenkolen.** — Teneinde aan de tot dusver geregeld voorkomende contingenteering-overschrijding een einde te maken, heeft de Fransche regeering besloten het totale contingent van den invoer van steenkolen van ongeveer 60% te verhoogen tot 70%. Deze verbetering van het contingent beteekent voor onze Limburgsche mijnen een vermeerderde afzet van ongeveer 5000 ton per maand. **(V. b. Steenkolen 347 H.; Conting. 347 I.)**

F. **DUITSCHLAND. — Spek-uitvoer naar Duitschland bemoeilijkt.** — De Duitsche regeering heeft besloten de z.g. interims-tarieven (Zwischenzölle) voor spek en reuzel onmiddellijk op te heffen. De maatregel beteekent, althans wat spek betreft, een nieuwe bemoeilijking van den Nederlandschen uitvoer naar Duitschland, daar Nederland verreweg het grootste gedeelte van den Duitschen spekinvoer levert.
De opheffing van deze interims-tarieven was juist voor deze beide producten noodzakelijk, omdat de invoer van spek en reuzel den laatsten tijd sterk stijgt en daardoor de Duitsche varkensfokkerij steeds meer in het gedrang komt.
Voor spek en reuzel gelden thans gedurende den duur van het Duitsch-Zweedsche handelsverdrag de in dit verdrag vastgestelde invoertarieven.
(Alg. Handelsblad.)

G. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — De Minister der Dominions Thomas heeft in het Lagerhuis een ontwerp-resolutie ingediend, waarbij de regeering volmacht wordt gegeven bijzondere douanemaatregelen te nemen tegen invoer uit Ierland naar Engeland tot 100% van de waarde, ten einde de door Ierland geweigerde annuiteiten ten bedrage van ongeveer 5 millioen £ terug te krijgen. Thomas heeft de antwoordnota van de Valera bekend gemaakt, waarin de Iersche premier er op aandringt dat het scheidsgerecht voor de kwestie van het Iersch-Engelsche conflict aan geen enkele beperkende bepaling mag worden onderworpen, zoodat derhalve ook buitenlandsche leden kunnen worden toegelaten. Thomas verklaarde dat Engeland met zijn concessies tot nu toe het uiterste heeft gedaan. Thans is er geen andere weg meer open dan die van heffing van bijzondere douanetarieven. **(Vorig bericht blz. 373 E.)**

H. **NEDERL. WEST-INDIE. — Begrooting van Curaçao.** — De begrooting voor het dienstjaar 1933 is vastgesteld. De raming van de inkomsten bedraagt: belastingen *f* 5.016.050.—, diversen *f* 2.282.200, totaal *f* 7.298.250.—, uitgaven: *f* 5.727.702.—. Bij dit laatste bedrag is inbegrepen een som van *f* 200.000.— aan rente en aflossing van kasgelden.

I. **RUSLAND. — Automobielindustrie.** — De productie der automobielindustrie en der tractorfabrieken in Sowjet-Rusland neemt gestadig toe. In het afgeloopen half jaar produceerde het Russische syndicaat van automobiel- en tractorfabrieken 21.100 tractoren tegenover 5724 in dezelfde periode 1931 en voorts 9200 automobielen tegen 7500 in het eerste half jaar 1931. **(Vorig bericht blz. 66 I.)**

5 JULI 1932

K. **BELGIE. — Algemeene staking in de Borinage.** — Het door de mijnwerkerscentrale der Borinage met 115 tegen 10 stemmen en 21 onthoudingen getroffen besluit tot afkondiging der algemeene staking zal den 6en Juli ingaan. De stakers eischen een betere verdeeling van werk onder alle arbeiders van de streek en stabilisatie der huidige loonen tot 31 October 1932.
Het socialistische Kamerlid Delattre zal in het parlement vragen, den Minister van Arbeid en Nijverheid onmiddellijk te mogen interpelleeren over dit conflict. Een ander socialistisch Kamerlid, Piérard, publiceert in Le Peuple een open brief aan koning Albert, waarbij hij de bemiddeling van den vorst verzoekt en aandringt op het weren van vreemde arbeidskrachten in de mijnstreek, met uitzondering evenwel van gehuwden en van Italiaansche politieke vluchtelingen.

L. **VOLKENBOND.** — Naar thans bekend wordt zal Turkije den 13 Juli 1932 in den Volkenbond worden opgenomen. **(V. b. Volkenbond 369 D.)**

A. **INTERN. ARBEIDSBUREAU. — H. B. Butler opvolger van Albert Thomas.** — De beheersraad van het Internationaal Arbeidsbureau heeft op 1 Juli als opvolger van wijlen Albert Thomas met 21 stemmen en 3 onthoudingen van de arbeidersgroep den eenigen candidaat H. B. Butler, onder-directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, tot directeur gekozen.

H. B. Butler,
Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau.

De nieuw gekozen directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, H. B. Butler, is sinds 1920 onderdirecteur geweest. Hij werd geboren in 1883 en kwam in 1907 in regeeringsdienst. Van 1916 tot 1919 was hij werkzaam aan het Britsche ministerie van Arbeid en in 1919 secretaris-generaal van de Internationale Arbeidsconferentie te Washington. Van zijn hand zijn talrijke artikelen in tijdschriften verschenen, en verder de volgende studies: „Industrieele toestanden in de V. S." en „Werkloosheidsproblemen in de V. S." (Tel.) **(Vorig bericht blz. 343 H.)**

B. **HERSTELCONFERENTIE. — Meening van Grandi.** — De Italiaansche Minister van Buitenlandsche Zaken, Grandi, had den vertegenwoordiger van de „Petit Parisien" een interview toegestaan. Daar dit interview, naar vernomen wordt, tot dusver niet in genoemd blad is afgedrukt, heeft de Italiaansche delegatie te Lausanne den tekst van het onderhoud als volgt gepubliceerd:
„Na drie weken arbeid," zoo betoogde Grandi, „ben ik meer dan ooit overtuigd, dat de eenige te Lausanne noodige oplossing in aller belang een oplossing van „de spons erover" moet zijn. De conferentie heeft op den eersten dag een belangrijk besluit genomen door tusschen de Europeesche crediteuren en debiteuren alle herstel- en oorlogsbetalingen op te schorten. Dat was inderdaad een goed begin. Wij moeten thans vermijden, dat de latere besprekingen er toe leiden, dat het einddoel, waarvoor wij hier zijn bijeengekomen, uit het oog wordt verloren. De conferentie van Lausanne is niet bijeengeroepen om ons toekomstige en dubieuze betalingen te garandeeren, waardoor de huidige abnormale toestand alleen nog maar moeilijker kan worden. De conferentie werd bijeengeroepen om de maatregelen te nemen, die noodig zijn voor het herstel van het vertrouwen en den ruilhandel. Vermeden moet worden, dat de geest, die de vroegere plannen gedicteerd heeft, onze huidige werkzaamheden binnendringt. Onze taak mag niet zijn, een nieuwe conferentie voor te bereiden."
„De verklaring van 16 Juni," ging Grandi voort, „welke de betaling tusschen de Europeesche crediteuren en debiteuren heeft opgeschort, heeft den weg gewezen. Men moet dien weg ten einde gaan; de regeling, die uit Lausanne voortkomt, moet een definitieve zijn, en die regeling moet zich uitstrekken tot alle Europeesche crediteuren en debiteuren. Alleen op deze wijze kan men een wereldregeling voorbereiden, waarover de verklaring van 16 Juni spreekt. Dit is het oogenblik, waarop men tegenover iedereen de bede van het evangelie werkelijk gebruiken moet „Dimitte nobis debita nostra!" (scheld ons onze schulden kwijt). Maar opdat dit geschieden kan, is het noodzakelijk, dat elk van de hier vertegenwoordigde regeeringen den moed heeft in daden meer dan in woorden schielijk haar deel te aanvaarden in de verantwoordelijkheid, het offer en het risico, zooals het gewicht van het uur dat eischt." **(V. b. 402 D.)**
(Vor. ber. Italië blz. 382 B.)

C. **SURINAME. — 40 K.G. goud in Paramaribo gevonden.** — Twee gouddelvers vonden in Mindrinetti in de oude goudvindplaats—De Jong 40 K.G. goud. Dit is de grootste vondst sinds het bestaan der industrie.

D. **TURKIJE. — De naam „Istanboel" in plaats van Constantinopel wettelijk voorgeschreven.** — De Turksche Minister van Binnenlandsche Zaken heeft den naam Istanboel voor Constantinopel als alleen toelaatbaar verklaard. Het gebruik van den naam Constantinopel in Turkije zal strafbaar worden gesteld. Brieven die het adres Constantinopel dragen zullen niet meer bezorgd worden.

E. **HERSTELCONFERENTIE. — Britsch-Duitsche overeenstemming.** — Bij de besprekingen tusschen de Duitsche en Engelsche ministers te Lausanne is een principieele overeenstemming inzake een regeling van het herstelvraagstuk op de basis van het rapport-Layton bereikt.
Deze overeenstemming voorziet, wat het financieele gedeelte betreft, in de volgende maatregelen:
De slotbetaling door Duitschland bedraagt 2.6 milliard. De oorspronkelijke termijn voor een moratorium van drie jaar vervalt. Duitschland geeft de Herstelbank te Bazel als trustee direct een eerste deel van de totaalsom ten bedrage van 1.6 milliard, welke in 5% bonds zullen worden uitgegeven tegen een emissiekoers van 90%. De resteerende één milliard Mark worden geëmitteerd tegen 95% en kunnen eerst dan op de internationale kapitaalmarkt worden ondergebracht, wanneer het eerste deel der bonds ten bedrage van 1.6 milliard volkomen zal zijn ondergebracht. Mocht binnen een termijn van 10 jaren de volkomen plaatsing van alle bonds tot een bedrag van 2.6 milliard niet mogelijk zijn, dan zal het resteerende worden geschrapt. De onderhandelingen tusschen MacDonald en Herriot hebben plaats gehad op basis van dit Duitsch-Engelsche accoord. **(403 B.)**
(V. b. Herstelvr.: Engeland 396 E.; Duitschl. 397 D.)

F. **NEDERLAND. — Nederl. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst.** — De tweedaagsche algemeene vergadering van de Ned. Mij. tot bevordering der geneeskunst werd op 3 en 4 Juli te Zwolle gehouden.
De voorzitter, Dr. M. Mauritz sprak een openingswoord uit, waarin hij o.m. zeide:
Voor de geneeskundigen heeft de arbeid in de latere jaren een meer bijzondere beteekenis gekregen. Maar als gevolg van den arbeid is er de centrale klacht: vermoeidheid. Het is een probleem, waarvan een definitie moeilijk is te geven.
Vroeger was het een subjectief begrip. Nu is dat anders geworden. In alle bedrijven wordt die klacht gehoord. In de monotone bedrijven wordt over latente vermoeidheid het meest geklaagd. Er ligt voor den arbeidspsycholoog een groot terrein braak. De chemische processen tengevolge van den spierarbeid staan in de volle belangstelling. Vandaar de belangstelling voor de sport.
Men moet hierin niet overdrijven. Er moet natuurlijk weer harmonie bestaan tusschen den geest en het lichaam, de onverbreekbare samenhang. Spr. gaf

hierna een wetenschappelijke verklaring der symptomen der vermoeidheid.
Spr. vindt de bureaux voor medische sportkeuring zeer nuttige instellingen. 10 pct. der sportliefhebbers is ongeschikt voor hoogere inspannende prestaties.
Er moet in het algemeen voor den normalen mensch zijn, een goede verdeeling van arbeid, vermoeidheid en rust. In de toekomst is er voor den mensch op dit terrein een groote taak weggelegd.

A. **„STILLHALTE"-CONFERENTIE.** — De „Stillhalte"-Conferentie, die te Londen op 5 Juli 1932 haar werkzaamheden heeft beëindigd, deelt in haar officieel communiqué mede, dat blijkens de aan de conferentie voorgelegde statistieken, in enkele landen eenige crediteuren nog het recht hebben in verband met de op 15 Maart 1932 begonnen aflossing der schulden, enkele kleine bedragen te ontvangen. In overeenstemming met de Duitsche delegatie werden schikkingen getroffen inzake een volledige vermindering met 10% van alle schulden waarop nog geen aflossing heeft plaats gevonden.
Minstens een derde van het benoodigde bedrag is onmiddellijk beschikbaar, terwijl het overgroote deel ter beschikking zal staan op 1 October en het resteerende bedrag aan het einde van het loopende jaar.
Besloten werd de kwestie van een nieuwe aflossing op de credieten voor te leggen aan de a.s. conferentie die tegen 1 October '32 bijeen zal worden geroepen.
Wat de kwestie van den rentevoet betreft werd overeengekomen dat de gedelegeerden aan de commissies in de betreffende landen een zoo laag mogelijken rentevoet voor de Duitsche credieten zouden aanbevelen.
De berichten omtrent een omzetting van de credieten op korten termijn in credieten op langen termijn toonen aan, dat bevredigende stappen in deze richting zijn gedaan.

6 JULI 1932

B. **NEDERLAND. — Ned. Maatschappij tot bevordering der Pharmacie.** — De Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Pharmacie, vertegenwoordigende ca. 96% van de Nederlandsche apothekers, heeft op haar jaarvergadering te Amsterdam een motie aangenomen waarin zij protesteert tegen de beleedigende wijze, waarop in de Tweede Kamer en in de Pers over den apotheker is gesproken, en tegen de miskenning van zijn werkkring. Zij spreekt als haar meening uit, dat het verzet tegen het wetsontwerp niet allereerst betreft een meer of minder belang van een bepaalde partij, doch in den grond is terug te voeren tot den wensch van de groot-industrie om met voorbijgaan van geneesheer en apotheker zich direct te wenden tot het publiek, of, door beïnvloeding van den geneesheer en het terugdringen van den apotheker tot een lager peil, haar afzet te vergrooten.
De Mij. is overtuigd van de noodzakelijkheid van den apotheker als schakel in een goede geneesmiddelenvoorziening, ook voor de veiligheid van den zieke en ter voorkoming van nadeel, zoowel voor het leven van den zieke als voor de volksgezondheid; en besluit, deze motie ter kennis te brengen van de regeering.

C. **BEVOLKING DER AARDE.** — Wij ontleenen aan „De Telegraaf" het volgende artikel van onzen geachten medewerker Prof. Mr. H. W. Methorst, directeur-generaal van het Centraal Bureau voor de Statistiek:
Met onmeetbare kracht aangetrokken door een gloeiende massa, welker afstraling de conditio sine qua non is van al wat op aarde leeft, vliegt onze planeet door den wereldaether, bergend in haar schoot oneindige nog niet ontdekte rijkdommen en mogelijkheden, dragend bijna 2000 millioen menschen, die nog staan aan het begin van het bewust worden, zoekend en tastend naar de taak, die zij als aardbewoners te vervullen hebben. Deze 2 milliard bewoners onzer planeet hebben zich niet gelijkelijk over de aarde verspreid. Van de 510 millioen K.M.², die ons gansche aardoppervlak omvat, hebben de thans levende menschen slechts 132 millioen K.M.² land (d.i. nog niet ¼ der geheele oppervlakte) tot hun beschikking, d.w.z., dat gemiddeld op 1 K.M.² land ongeveer 15 personen kunnen wonen, ongeacht de 362 millioen K.M.² zee, die zij bevaren kunnen, en de ± 13 millioen K.M.² Noord- en Zuidpool, die mogelijk over vele jaren in exploitatie kunnen worden genomen.
De bevolkingsdichtheid is natuurlijk niet overal 15 personen per K.M.², zij is integendeel zéér verschillend. Oceanië telt gemiddeld slechts 1.2 bewoner per K.M.², Afrika 5.2, Amerika 5.7, Azië 26 en het oude Europa 49.2.
En in elk land is er wederom groot verschil in bevolkingsdichtheid. Hier wonen menschen in bevolkingscomplexen van soms ettelijke millioenen dicht op elkaar gepakt, vaak opgetast in sky-scrapers van honderden meters hoog, elders wonen de menschen zóó schaars, dat men dagreizen noodig heeft om een levend wezen te ontmoeten.
Ook in het oude dichtbevolkte Europa (484 millioen inwoners) is het verschil in bevolkingsdichtheid groot. Ver boven de gemiddelde bevolkingsdichtheid van 49.2 van geheel Europa liggen: Saxen met 338, België met 267, Engeland en Wales met 264, Nederland met 231 en Pruisen met 135 inwoners per K.M.²; beneden het gemiddelde liggen: Rusland met 24, Zweden met 14 en Noorwegen met 9 inwoners per K.M.².
In het werelddeel Afrika is Egypte dicht bewoond (149 inwoners per K.M.²). In Azië is ons Java en Madoera dichter bevolkt (318 inwoners per K.M.²) dan België, daarop volgt Japan met 168.7 inw. per K.M.². Britsch-Indië, met zijn 351 millioen inwoners, heeft een densiteit van 75 en China, met zijn 445 millioen bewoners, heeft een bevolkingsdichtheid van 43.8 inw. per K.M.².
Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan het zoo juist verschenen Aperçu de la démographie des divers pays du monde publié par l'Office permanent de l'Institut International de statistique, 1931. In dit internationale werk van 469 bladzijden vindt men een schat van wetenswaardige bijzonderheden over de bevolkingen der verschillende landen.
Wij doen hieruit nog enkele grepen.
Over het algemeen zijn er meer vrouwen dan mannen op onzen aardbol, doch het verschil is niet groot: 1003 vrouwen tegen 1000 mannen. Voor Roemenië, China, de inlandsche bevolking van Afrika, voor verschillende landen van Centraal- en Zuid-Amerika en voor enkele kolonies en bezittingen zijn deze gegevens niet bekend; de verhouding 1003 vrouwen tegen 1000 mannen ziet echter op de rest der volkeren, omvattend het niet geringe aantal van ruim 1.300 millioen menschen.
Het dichtbevolkte Europa heeft, naar verhouding, de meeste vrouwen, n.l. 1067 tegen 1000 mannen, vermoedelijk doordat de mannen meer emigreeren dan de vrouwen. Daarop volgt Amerika met 1038 vrouwen per 1000 mannen. De andere werelddeelen hebben gemiddeld meer mannen dan vrouwen. Afrika telt 984, Azië 958 en Oceanië slechts 940 vrouwen op 1000 mannen.
In Europa is er ook veel verschil. Duitschland houdt zich aan het gemiddelde van 1067 vrouwen op 1000 mannen. Daarboven liggen: Rusland met 1103, Engeland en Wales met 1087 en Frankrijk met 1083 vrouwen op 1000 mannen. Beneden het gemiddelde liggen Italië met 1028, België met 1019 en Nederland met 1013 vrouwen op 1000 mannen.
Er schijnt niet overal dezelfde lust of mogelijkheid tot trouwen te bestaan. Onder de bevolking van 15 jaar en ouder treft men de meeste gehuwden aan

in Bulgarije, Frankrijk en Saxen: onder de mannelijke bevolking resp. 67%, 62% en 61.7% en onder de vrouwelijke bevolking resp. 66.3%, 55.8% en 53.8%. De geringste aantallen gehuwden worden gevonden in den Ierschen Vrijstaat, Noord-Ierland, Finland en Oostenrijk; onder de mannelijke bevolking resp.: 38.3%, 45.3%, 46% en 47.7%, en onder de vrouwelijke bevolking resp.: 40.1%, 42.1%, 43.7% en 43.1%. („De Telegraaf")

A. **NEDERLAND. — Congres van den Nederl. Bond van Personeel in Overheidsdienst.** — In het op 6 Juli te Arnhem gehouden congres van den Nederlandschen Bond van Personeel in Overheidsdienst is met overgroote meerderheid van stemmen in principe besloten om over te gaan tot fusie met den (C)entralen (N)ederlandschen (A)mbtenaars (B)ond in verband met het feit, dat de belangen van beide organisaties vrijwel parallel loopen.
De zetel van den bond zal van Amsterdam naar Den Haag overgeplaatst worden, alwaar gemakkelijker contact met de departementen en regeeringsinstanties verkregen kan worden.
De Nederlandsche Bond van Personeel in Overheidsdienst telt 18.000 leden en de N.C.A.B. 13.000.

B. **ITALIE. — Sterkte der Fascistische Partij.** — Blijkens een bericht van V.D. bedroeg volgens mededeelingen in de fascistische pers op 24 Juni van dit jaar het aantal volwassen leden van de fascistische partij rond 1.330.000, wat een toeneming van rond 182.000 tegenover het vorige jaar beteekent. De getallen over de afzonderlijke groepen bedragen: mannelijke fascisten rond 748.000 (toeneming 48.000), vrouwelijke fascisten rond 136.000 (toeneming 27.000), meisjesfascisten rond 37.000 (toeneming rond 9000), leden van de fascistische strijdgroepen rond 352.000 (toeneming rond 73.000), leden van de universiteitsvereenigingen rond 57.000 (toeneming rond 24.000). (Corriere della Sera). **(Vorig bericht blz. 158 H.)**

C. **CONGO. — Kannibalisme.** — In verband met de gevallen van kannibalisme, welke onlangs in eenige vrij gecultiveerde streken van den Belgischen Congo werden ontdekt, hebben de autoriteiten een voorbeeld willen stellen en te Iroemoe twee mannen doen ophangen, die zich aan het eten van menschenvleesch hadden schuldig gemaakt.
De terechtstelling geschiedde in het openbaar op het marktplein in tegenwoordigheid van honderden inboorlingen. **(Vorig bericht blz. 183 C.)**

7 JULI 1932

D. **DUITSCHLAND. — Contingenteering van Aardappelen.** — Naar vernomen wordt, heeft de Duitsche regeering besloten in verband met den grooten invoer van vroege aardappelen, die den verkoop van Duitsche vroege aardappelen bemoeilijkt, den invoer daarvan te contingenteeren. Dit is het eerste contingenteeringsbesluit der Duitsche regeering. Het aandeel van elk land in dit contingent zal worden vastgesteld naar den gemiddelden invoer in de maanden Juli 1930 en 1931. **(V. b. In- en Uitvoer 320 B.)**

E. **NEDERLAND. — Steun aan den Tuinbouw in N.-Holland.** — De Prov. Staten van Noord-Holland hebben het voorstel van de heeren Braakman c.s. aangenomen om de verschuldigde rente over 1931 van de onder garantie der provincie in 1923 en 1931 verleende tuinderscredieten voor een gedeelte voor rekening der provincie te nemen. Eveneens werd zonder stemming, doch na uitvoerige replieken aangenomen het voorstel van de heeren De Miranda en Polak tot instelling van een in- en verkoopbureau van tuinbouwproducten met een bedrijfskapitaal van *f* 1.000.000 en de beschikbaarstelling door de provincie voor het jaar 1932 van een bedrag ad *f* 100.000.

F. **ESPERANTO.** — In een brochure van het comité tot invoering van Esperanto op de school getiteld: „Esperanto op de scholen", wordt aangetoond wat Esperanto reeds deed en zijn recht om als leervak in de school zijn intrede te doen.

G. **NEDERLAND. — Nederlandsche Vereeniging voor Fotogrammetrie.** — Een „Nederlandsche Vereeniging voor Fotogrammetrie" is opgericht. Het doel van deze vereeniging is het bevorderen van de kennis en de toepassing van de fotogrammetrie als hulpmiddel in de meettechniek in het algemeen.
Speciale aandacht zal worden geschonken aan de toepassing ervan in de cartografie van Nederland in haar verschillende vormen.
Het Bestuur is samengesteld als volgt: Prof. Ir. W. Schermerhorn, voorzitter; J. W. Wijn, Th. L. Kwisthout, A. van Hengel, leden en J. M. Tienstra, secretaris, Bowlespark 12, Wageningen.

H. **ENGELAND. — Staat der Oorlogsschulden.** — Een mededeeling van den parlementairen secretaris van de schatkist doet zien, dat, niet inbegrepen een bedrag van £ 327.000.000 aan de dominions verstrekt, de leeningen door Groot-Brittannië aan zijn bondgenooten voor oorlogsschulden toegestaan £ 1.434.000.000 beliepen. De Vereenigde Staten verstrekten £ 878 millioen aan Groot-Brittannië. Het totaal der terugbetalingen tot op 6 Juli '32 was op de leeningen van Gr.-Brittannië aan geallieerde regeeringen £ 71.000.000 en op de leeningen van de V. S. aan Gr.-Brittannië £ 278.000.000. **(Vorig bericht blz. 354 B.)**

I. **LUCHTVAART. — Wereldvlucht van Mattern en Griffin.** — De Amerikaansche vliegers Mattern en Griffin, die op 5 Juli '32 om 4 uur 59 's middags van Harbour Grace op Newfoundland voor een vlucht om de wereld waren opgestegen, zijn er in geslaagd den Atlantischen Oceaan over te vliegen. Zij zijn op 6 Juli om 17.42 (M.E.T.) op het Tempelhofer vliegveld bij Berlijn na een on-onderbroken vlucht, geland.

K. **MUZIEK. — Cornelis Dopper's „Ciaconna Gotica".** — Naar aanleiding van een door Dr. Willem Mengelberg in de vorige maand te Rome geleid concert hebben verschillende Italiaansche bladen waardeerend geschreven over Cornelis Dopper's „Ciaconna Gotica". „Il Popolo d'Italia" noemt de compositie het werk van een sterk begaafd musicus, vol verscheidenheid in de verschillende variaties, rijk van kleur en meesterlijk in de instrumentatie.
De „Corriere delle Sera" meent, dat Dopper niet in elk opzicht het gothische karakter heeft weten te bewaren, doch roemt de coloristische en rhythmische qualiteiten der muziek.

L. **ITALIE. — Verhooging van invoerrechten op Steenkolen en Cokes.** — Bij Kon. besluit zijn de rechten op steenkolen van 2 Juli af verhoogd. Van deze tariefverhooging zijn uitgezonderd de leveringen voor handelsschepen en voor den staat. Tegelijkertijd is het recht op cokes verhoogd tot 15 lire, waarbij het invoerrecht van 10% van de waarde blijft bestaan. Hierdoor worden Duitschland, Frankrijk en ook Nederland getroffen. **(Vor. ber. blz. 84 D.)**

M. **NEDERLAND. — Economische Raad.** — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot instelling van een Economischen Raad z.h.s. op 6 Juli 1932 goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 340 H.)**

N. **DUITSCHLAND. — Duitsch-Zweedsch Handelsverdrag opgezegd.** — Volgens bericht van den Deutschen Handelsdienst zou de Duitsche gezant te Stockholm nog heden met ingang van 1 Februari het Duitsch-Zweedsche handelsverdrag, annex twee aanvullende overeenkomsten, opzeggen. Dit handelsverdrag dateert van 1 Aug. 1926.

Door deze opheffing zal Duitschland de handen vrij krijgen, om de douane-tarieven te verhoogen voor gezaagd hout en om de invoer-contingenteering voor levend rundvee te verminderen tot beneden 6000 stuks. Bovendien zal Duitschland de vrije hand krijgen ten aanzien van invoer-belemmeringen voor spek en reuzel. Doch óók zal Duitschland nu aan bepaalde landen tarief-concessies kunnen doen voor harde kaas. Nederland heeft een bijzonder gunstige bepaling voor Goudsche en Edammer kaas, n.l. 20 mark terwijl het algemeene tarief 30 mark bedraagt.
Wanneer het handelsverdrag met Nederland, dat ultimo December 1932 afloopt, met een opzeggingstermijn van zes maanden per 1 Juli 1933 zou worden opgezegd, dan zou door het wegvallen van het verdrag met Zweden, óók Nederland het tarief van 30 mark moeten gaan betalen. Zoolang Duitschland gebonden was aan het verdrag met Zweden kon het geen enkele nieuwe regeling treffen.

A. **C. J. VAN LEDDEN HULSEBOSCH.** — Het is ons een voorrecht onzen lezers en lezeressen te kunnen mededeelen, dat de heer C. J. van Ledden Hulsebosch belangeloos uit sympathie met onze uitgave de supervisie op zich heeft genomen van de afdeeling chemie, microscopie, criminalistiek en onderzoek met ultra-violette- en infraroode stralen in laatstgenoemde wetenschap.
Met onderstaande foto en levensschets hebben wij het genoegen den heer van Ledden Hulsebosch in onzen lezerskring te introduceeren.

C. J. van Ledden Hulsebosch

De heer C. J. van Ledden Hulsebosch werd 20 Maart 1877, als zoon van den apotheker M. L. Q. van Ledden Hulsebosch geboren. Naast de apotheek richtte de Vader in 1883 een onderzoekingsbureau op, waarvan spoedig ook Justitia voor het doen onderzoeken van overtuigingsstukken in strafzaken gebruik maakte. Geen wonder, dat de zoon, die na de lagere school het gymnasium bezocht en daarna als student in de pharmacie aan de Amsterdamsche Universiteit ingeschreven werd, spoedig lust gevoelde in die richting verder te gaan. Hij volgde zijn vader in Dec. 1902 in apotheek en laboratorium op; had reeds in Maart 1902, op nadrukkelijk verzoek, zijn eerste gerechtelijke expertise voor den Instructierechter te Alkmaar ingesteld. Tot aanvulling zijner criminologische kennis volgde hij lessen van Prof. Reiss te Lausanne en bezocht met hetzelfde doel regelmatig zijn collega's in tal van buitenlandsche centra. Hij hief in September 1910 de apotheek op, om zich geheel aan wetenschappelijk onderzoek te kunnen wijden. Waar de Rechtbanken van Amsterdam en vele andere arrondissementen hem geregeld met onderzoekingen belastten, wenschte de Amsterdamsche Politie hem als vast adviseur voor de Recherche aan zich te binden, hetgeen in Juli 1916 geschiedde, toen de Hoofdcommissaris Hordijk den Burgemeester voorstelde, tot aanstelling van een Politie-Scheikundige over te gaan. In Mei 1923 gaf hij, toegelaten als Privaat-Docent aan de Universiteit van Amsterdam voor Onderwijs in de „Leer van de Opsporing van het Strafbaar Feit" zijn eerste — openbare — college. Talrijke leerlingen (meer dan 3000) uit kringen van Gemeentelijke-, Rijks- en Koloniale Politie, Marechaussee èn studenten, volgden zijne cursussen in Wetenschappelijke Speurkunst. Als leeraar verbonden aan de Opleidingsschool voor de Rijksveldwacht geeft hij permanent aan die leerlingen ook zijn lessen. Voortdurend contact houdend met zijn buitenlandsche collega's, wist hij in 1928 den stoot te geven tot het stichten van de „Académie Internationale de Criminalistique" (Secretariaat: Prof. Dr. Siegfr. Türkel, Wien VII, Stiftgasse 1), welke hem tot President verkoos. De Regeering schonk hem in 1921 het ridderkruis der Orde van Oranje-Nassau; in 1931 werd hem in dezelfde Orde het Officierskruis geschonken. Als vertegenwoordiger zijner wetenschap woonde hij vele buitenlandsche congressen bij en hield hij o.a. aan het Kriminologisches Institut te Weenen voordrachten. De Koning van België schonk hem in 1931 het Officierskruis van de Orde van Leopold II. In tal van Natuurkundige Genootschappen, Wetenschappelijke Kringen van verschillend karakter en Nutsdepartementen trad hij als spreker op. Zijn particulier laboratorium voor gerechtelijk onderzoek bezit een uitgebreid instrumentarium — vooral voor onderzoekingen met ultraviolette stralen, welke hij allereerst in de criminalistiek toepaste; hij hield daarover in 1925 op verzoek der Badensche Regeering voordrachten op het politiecongres te Karlsruhe.

B. **NEDERLAND. — Vuurwapenwet.** — De Eerste Kamer heeft op 6 Juli 1932 zonder discussie of hoofdelijke stemming de voorgestelde wijziging van de Vuurwapenwet aangenomen. Voortaan zal het zonder vergunning in handen hebben van alle vuurwapenen strafbaar zijn. Tot dusver werd namelijk slechts het ongeoorloofd bezit van bepaalde vuurwapenen met straf bedreigd. Bovendien zijn bij deze gelegenheid ook alarmpistolen en de zoogenaamde schijndoodpistolen binnen het bereik der wet gebracht.
(Vorig bericht blz. 209 E.)

C. **BELGIE. — Economische samenwerking met Nederland.** — Volgens een in De (Brusselsche) Standaard verschenen verslag zeide de heer Van Cauwelaert, burgemeester van Antwerpen, op een vergadering te Izegem:
„Verder is er de koers naar het Noorden, de toenadering tusschen de Noorderstaten en speciaal nog meerdere toenadering met Holland. De economische aaneensluiting met Holland moeten we bevorderen en hierbij geen gehoor geven aan de vrees dat door die economische toenadering de positie onzer landbouwproducten zal benadeeld worden. Een tolunie met Holland, waarvoor de katholieke Vlaamsche gekozenen gewonnen zijn, is een stoffelijk, een politiek en voor ons volk een groot cultureel belang."

D. **PORTUGAL. — Nieuw Kabinet.** — Het nieuwe kabinet is samengesteld en bevat o.a. de volgende persoonlijkheden:
Oliviera Salazar, minister-president en financiën;
Cesar Mendes (thans gezant te Stockholm), buitenlandsche zaken;
Mesquita Guimaraes, marine.
Er doen zich nog moeilijkheden voor bij de toewijzing van de portefeuille van oorlog, die ad interim door den premier Salazar wordt beheerd.
(Vorig bericht blz. 392 B.)

A. **ZUID-AFRIKA. — Diamant.** — De diamantproductie te Kleinzee, een der belangrijkste velden van het alluviale diamantterrein in Namakwaland, zal op 23 Juli 1932 worden stopgezet. **(Vor. ber. 399 E.)**

B. **NEDERLAND. — Vleeschcontingenteering.** — De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming het wetsontwerp inzake de vleeschcontingenteering aangenomen. **(Vorig bericht blz. 375 C.)**

C. **NEDERLAND. — Instelling regeeringspersdienst. - Rapport van de Commissie van advies.** — Aan het door de commissie van advies, onder voorzitterschap van prof. Mr. J. P. A. François, voor de instelling van een regeeringspersdienst aan de regeering uitgebrachte rapport ontleenen wij de volgende slotverklaring:
dat zij spoedige instelling van een regeeringspersdienst dringend gewenscht acht;
dat instelling van een doelmatigen regeeringspersdienst zal kunnen plaats hebben zonder groote offers uit de schatkist te eischen;
dat zij zich ervan bewust is, dat in een tijd van economische en financieele crisis als de onderhavige de grootst mogelijke bezuiniging moet worden toegepast, doch dat juist in een tijd van crisis de weerloosheid van een staat tegenover tendentieuze perscampagnes in hooge mate gevaarlijk kan zijn, waarbij de commissie o. a. denkt aan campagnes ter ondermijning van het vertrouwen in het crediet of in het ruilmiddel van den staat;
dat op dezen grond de regeering moge overwegen, of niet de uitgaven voor de organisatie van een regeeringspersdienst ten volle zullen worden gerechtvaardigd door het nut, dat zoodanige instelling, in het bijzonder onder de huidige omstandigheden, zal afwerpen.

D. **BELGIE. — Algemeene staking in de Borinage.** — De mijnwerkers in de Borinage hebben, uitgezonderd bij één mijn, op 6 Juli den arbeid neergelegd.

8 JULI 1932

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Orang pendek.** — Volgens het voorloopige onderzoek, ingesteld door Dr. K. W. Dammerman, hoofd van het Zoölogisch Museum te Buitenzorg, valt er aan het specimen van den orang pendek niets menschelijks op te merken. Het aangebrachte exemplaar heeft een volkomen aapachtig karakter en het is vrij zeker, dat men hier te doen heeft met een soort slank-aap. Intusschen is het voorhanden skelet niet volledig. De jukbeenderen ontbreken er aan, de staartwervels zijn afgebroken met een scherpen hoek en de snijtanden zijn afgevijld. De huid van dit exemplaar is kaal geschoren, behalve het hoofdhaar. De staart is zeer waarschijnlijk afgesneden. Dr. Dammerman komt tot de conclusie, dat men hier vermoedelijk te doen heeft met een opzettelijk bedrog. Of men hier staat voor een bekende of onbekende soort, valt niet met zekerheid te zeggen. Identificatie is lastig, gezien de feiten, dat het materiaal niet volledig is en het individu zeer jong. Intusschen wordt het onderzoek voortgezet. **(Vorig bericht blz. 373 C.)**

F. **ONTWAPENING. — Voorstellen van Baldwin.** — Baldwin heeft op 7 Juli in het Lagerhuis de Engelsche ontwapeningsvoorstellen meegedeeld zooals die, als antwoord op het voorstel van Hoover, door de Engelsche regeering geformuleerd zijn. Voor de vloot stelt Engeland voor een maximale tonnage van 22.000 ton voor linieschepen met kanonnen van ten hoogste 11 duim middellijn. Voor de kruisers een grootte van 7000 ton met 6.1 duims kanonnen. Zou een internationale overeenkomst met betrekking tot de kruisers niet bereikt worden, dan zal Engeland voorstellen de grootte der linieschepen te verhoogen tot maximaal 25.000 ton met bewapening van 12 duims kanonnen. Voor vliegtuig-moederschepen wordt een max. waterverplaatsing van 22.000 ton voorgesteld, eveneens met kanonnen van ten hoogste 6.1 duim kaliber. De regeering zou tot complete afschaffing van de duikbooten en een beperking der torpedobootjagers met 1/3 willen overgaan, maar vreest dat men internationaal niet tot geheele afschaffing van de duikbooten zal willen besluiten. In dit laatste geval zou de regeering de tonnenmaat van de duikbooten willen beperkt zien tot maximaal 250 ton waterverplaatsing aan de oppervlakte der zee.
De regeering is reeds verder gedaan dan Hoover's voorstellen met de beperking der strijdkrachten te land. Het territoriale leger dat in 1913 nog ruim 259,000 man telde, is thans nog slechts 207.000 man sterk, maar de regeering zou nopens de bewapening willen overgaan tot verbod van tanks boven 20 ton gewicht en algeheel verbod van chemische en bacteriologische strijdmiddelen.
Wat de luchtvloot betreft, zeide Baldwin, dat het vraagstuk van beveiliging van de burgerlijke bevolking in tijden van oorlog waarschijnlijk het meest urgente was van het geheele complex van vraagstukken.
De Engelsche regeering zou het bombardeeren uit de lucht alleen willen toestaan voor streng gelimiteerde en betrekkelijk kleine grondstukken, waar vestingen of magazijnen of vliegkampen waren die dus tot de verdedigingsmiddelen der aangevallen partij behoorden. Aanvallen daarentegen op oorlogshavens als Portsmouth, waar een groote stad onmiddellijk aan de oorlogshaven grensde, moesten verboden worden. Tenslotte zou de regeering internationale bepalingen voorstaan nopens het maximale gewicht van onbeladen vliegtuigen, behalve voor transportvliegtuigen die dan echter geen verdere bewapening mochten hebben. **(Vorig bericht blz. 350 H.)**

G. **NEDERLAND. — Geneesheeren en Vredesactie.** — De algemeene vergadering van de Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunst heeft de volgende motie aangenomen en naar Genève geseind:
De Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunst, bestaande uit 4200 doktoren, verzoekt den diplomaten ter ontwapeningsconferentie de gelegenheid moedig te benutten om de wereld eindelijk te bevrijden van de gevaren van de oorlogsvoorbereiding, waardoor het leven en de gezondheid der volkeren worden bedreigd.
Het telegram was geteekend door Dr. Mauritz en Dr. Roorda.

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — Textielfabrieken op Java.** — De Internationale Crediet- en Handelsvereeniging „Rotterdam" is van plan te Garoet een textielfabriek te openen. Indien het resultaat gunstig is, zullen meer fabrieken op Java worden opgericht. De Java-katoenvezel is te kort, doch proeven met buitenlandsche zaden hebben tot een succesvol resultaat geleid.

I. **NEDERLAND. — Diamant-industrie.** — De toenemende economische depressie was voor de diamantnijverheid fataal. De vraag is in de huidige omstandigheden zeer gering. Voor zoover er wel vraag is, geldt deze hoofdzakelijk het klein brillant en de ordinaire kwaliteiten, welke slechts in Amsterdam worden bewerkt. Een poging om hierin verandering te brengen werd goedgekeurd door den Gemeenteraad van Amsterdam, die in zijn zitting van 13 April '32 een voorstel van B. en W. aannam, om den werklieden, die aan klein brillant werken, zooveel als toeslag op het loon toe te kennen, als dit het bedrag aan steun overtreft, dat zij bij werkloosheid ontvangen.
Als gevolg van dezen maatregel, meer bekend als het plan-Douwes, werken sinds eenige maanden een paar

honderd man onder voorwaarde van dit besluit. De verwachting, dat het aantal der aldus te werk gestelden belangrijk zou toenemen, is door de crisisomstandigheden niet verwezenlijkt. **(V. b. 310 M.)**

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Jaarverslag 1931 van de Javasche Bank.** — In de op 8 Juli '32 gehouden algemeene vergadering van aandeelhouders van de Javasche Bank heeft de president het jaarverslag dezer instelling uitgebracht. Daaraan is het volgende ontleend:

Voor Ned.-Indië werd het jaar 1931 gekenmerkt door een voortgaande en in het particulier bedrijfsleven opmerkelijk snel verloopende aanpassing van de binnenlandsche verhoudingen aan de verlaagde opbrengst der primaire bronnen van inkomen. Uit de cijfers blijkt dat de door Ned.-Indië voor zijn uitvoer verkregen prijs sedert 1925 regelmatig is gedaald, zoodat deze in 1931 nog slechts 29% bedroeg van die van 1925. Met deze enorme daling hield het goedkooper worden der invoergoederen geen gelijken tred. De index van de invoergoederen daalde in dezelfde periode slechts tot 67%, zoodat Indië's ruilwet met het buitenland, en daarmede de welvaart van het land, sterk achteruitgingen.

Voor meerdere belangrijke Indische exportproducten is de kostprijs in 1931 teruggebracht tot een peil dat tot voor kort als volslagen onbereikbaar werd aangemerkt en dat ofschoon op zichzelf een kenteeken van verminderde welvaart, voor de Indische gemeenschap als zoodanig toch het onmiskenbaar voordeel heeft dat groote tekorten tusschen loopende uitgaven en inkomsten in vele gevallen konden worden uitgeschakeld of aanzienlijk verminderd.

De Inheemsche maatschappij, ofschoon nog grootendeels zelf-genoegzaam, heeft zich met betrekking tot den prijs van in eigen kring rouleerende producten opmerkelijk snel aangepast aan de geringere verdiensten van hen, die meer rechtstreeks van de conjunctuur afhankelijk zijn.

De schaarschte van contant geld in de dessa deed de bevolking in toenemende mate op de reserves terugvallen en leidde tot uitverkoop op groote schaal van gouden sieraden en munten en de uitgifte van opgepotte zilveren teekenmunt.

Werd aldus ten aanzien van de noodzakelijke aanpassing in het particulier bedrijfsleven een krachtige voortgang bereikt, in den gouvernementsdienst kon gedurende 1931 nog weinig voortgang in dit opzicht worden geconstateerd.

De aangebrachte bezuinigingen werden meer dan opgeheven door de ontstellende vermindering der middelen, waarvan de opbrengst de meest pessimistische verwachtingen in de schaduw stelde.

Als gevolg hiervan ontstond opnieuw een belangrijk begrootingsdeficit, hetwelk evenwel door het aangaan van vaste en vlottende schuld in Nederland werd gefinancierd en op den koers van den Indischen gulden geen drukkenden invloed kon uitoefenen.

Ten aanzien van de aanpassing van den invoer is het verloop tijdens de huidige crisis zelfs zeer veel beter dan na den omslag van de conjunctuur in 1920 moest worden geconstateerd.

In 1921 overtrof de invoer den uitvoer met 48½ millioen gulden, in 1931 bedroeg het uitvoeroverschot nog altijd 195 millioen.

De in het vorig verslag aangeduide wijziging van de beteekenis der verschillende landen als leverancier van importgoederen voor Nederlandsch-Indië zette zich gedurende 1931 in sterke mate voort. Nederland moest de eerste plaats, welke het onder de invoerlanden innam, in 1931 afstaan aan Japan.

De waarde van de uit Nederland aangevoerde goederen daalde van 172 millioen gulden in 1928 tot bijna 84 millioen gulden in 1931, terwijl de waarde van de uit Japan aangevoerde goederen ad omstreeks 90 millioen gulden bleef gehandhaafd. Niet slechts de gewijzigde verdeeling van de leverantie over de verschillende landen, doch ook de mate, waarin de kwantitatieve invoer van bepaalde goederen achteruit ging, is op die verhoudingen van invloed geweest.

De voorloopige gegevens wijzen op een voortzetting van de in de laatste jaren geconstateerde tendenz tot vervanging van Europeesche door Aziatische artikelen.

De taak van het Gouvernement is de uitgaven op een lager niveau te brengen, daartoe gedrongen door de steeds verder terugvallende ontvangsten. Evenwicht te bereiken tusschen de ontvangsten en de uitgaven wordt dientengevolge steeds bezwaarlijker. Toch moet dit evenwicht binnen niet te langen tijd onder alle omstandigheden worden hersteld.

De Regeering stelt de ontvangsten voor 1932 op *f* 305.000.000.

Tot het jaar 1919 moet worden teruggegaan voor een zoo laag bedrag aan ontvangsten, terwijl dit bedrag zelfs nog aan den optimistischen kant is.

De ruilmiddelen-circulatie kromp in 1931-32 verder in. Het sterk gedaalde prijspeil van de inheemsche voedingsgewassen deed behoefte aan geld van de kleinste coupures ontstaan. Een sterke terugvloeiing van voorheen door de bevolking opgepotte teekenmunt vindt plaats, vooral in Borneo, Zuid-Celebes, Sumatra's Westkust en Palembang.

Calculatie van het totaal der in omloop zijnde zilveren teekenmunt in Ned.-Indië is daardoor thans niet langer mogelijk. Heroverweging van het muntvraagstuk schijnt door de laatstelijk zeer gewijzigde omstandigheden onvermijdelijk.

De positie van de Javasche Bank werd door de gememoreerde ontwikkeling van den economischen toestand krachtig beïnvloed.

De bedrijfsinkomsten over het 104de boekjaar van de Javasche Bank werden sterk beïnvloed door de depreciatie van het pond sterling.

Ofschoon het pond sterling-bezit van de Javasche Bank ten tijde van het verlaten van den gouden standaard door Engeland van een niet meer dan normalen omvang was, vertegenwoordigde dit niettemin in absoluten zin een belangrijk bedrag als gevolg van de bekende omstandigheid dat het sterlingdevies tot dusverre in de financiering van den Ned.-Indischen uitvoer een eerste plaats bekleedde.

De val van het pond sterling veroorzaakte voor de Javasche Bank een verlies van *f* 6.708.540.89. Daarnevens deed de koersdaling de waarde van het effectenbezit der bank met *f* 3.743.900,83 verminderen. Bedoelde verliezen werden rechtstreeks afgeboekt ten laste van het reservefonds.

De resultaten van het normale bankbedrijf bleven over het afgeloopen jaar slechts *f* 289.466 bij die van het vorig jaar ten achter.

De bijzondere reserve bereikte een totaal van *f* 3.000.000 tegen *f* 2.710.578 per ultimo 1930, waarmede alle voorzienbare risico's volledig gedekt zijn. Belangrijke verliezen op debiteuren werden niet geleden.

Het dividend bedraagt 6%.

Het restant van de bedrijfswinst wordt naar de reserve overgebracht. **(Vorig bericht blz. 148 A.)**

B. **ONDERWIJS. — Besluit van den Senaat der Rijksuniversiteit te Utrecht.** — De Senaat der Rijksuniversiteit te Utrecht heeft vier besluiten genomen, die ten doel hebben, de beteekenis der universiteit voor de maatschappij te verhoogen.

De aangenomen besluiten luiden als volgt:

De Senaat verzoekt den faculteiten der letteren en wijsbegeerte en der wis- en natuurkunde een gemeenschappelijke commissie te benoemen ter nadere overweging en eventueele voorbereiding van opleiding van toekomstige leeraren.

De Senaat acht het tot de taak der universiteit te behooren, naast zuiver wetenschappelijke ook die technisch-wetenschappelijke opleiding aan de studen-

ten te geven, die hen voor research en bedrijf geschikt maakt.
De Senaat meent, dat de opleiding der hulpkrachten en practische niet-wetenschappelijke werkkrachten, wier werk in verband staat met dat van de beroepen, waartoe de universiteit opleidt, op de volle belangstelling der universiteit aanspraak mag maken, beveelt de faculteiten aan zooveel mogelijk haar aandacht te wijden aan de opleiding dezer krachten en acht het instellen eener commissie ad hoc uit de faculteiten der geneeskunde, vee-artsenijkunde en wis- en natuurkunde gewenscht.
De Senaat overtuigd dat de universiteiten en hoogescholen tot taak hebben het den afgestudeerden te vergemakkelijken door vacantiecursussen enz. hun kennis op het peil van den stand der wetenschap te houden, uit den wensch, dat de Ned. universiteiten en hoogescholen in overleg zullen treden, ten einde in gemeenschappelijken arbeid dit werk te organiseeren. **(Vorig bericht blz. 389 F.)**

A. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid afgenomen. —** Volgens mededeeling van het Rijksinstituut voor werkverschaffing bedroeg het aantal per 30 Juni '32 als werkloos ingeschreven personen 5.476.000, d. i. 261.000 minder dan per 30 April '32. **(V. b. 335 G.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. - Oudstrijders. —** De Amerikaansche Senaat en Huis van Afgevaardigden hebben een bedrag van $ 100.000 toegestaan voor het naar hun woonplaatsen terugbrengen van de oud-strijders, die naar Washington zijn gekomen om uitbetaling van hun oorlogspremie op te eischen. **(Vorig bericht blz. 384 E.)**

C. **ZWITSERLAND. — Genève weigert anti-oorlogcongres. —** De regeering van het canton Genève heeft besloten geen toestemming te verleenen tot het houden van het internationaal anti-oorlogcongres, dat op 1 Augustus '32 zou worden geopend. Als motief geeft zij op, dat de voornaamste organisators van het congres buitenlandsche communisten zijn. Op het congres zou o.a. het woord zijn gevoerd door prof. Einstein en lord Ponsonby.

D. **JOEGOSLAVIE. — Regeeringscrisis geëindigd. —** De regeeringscrisis in Joegoslavië is geëindigd. Bij de mededeeling van de samenstelling der nieuwe regeering verscheen tegelijkertijd de eerste officieele verklaring over het ontstaan en het verloop van de crisis. Minister-president van het nieuwe kabinet is de vroegere Minister van Binnenlandsche Zaken, Schraschkitsch. **(Vorig bericht blz. 399 B.)**

9 JULI 1932

E. **BRITSCH-INDIE. — Verlaging bankdisconto. —** De Imperial Bank of India heeft het disconto van 5% tot 4% verlaagd. **(Vorig bericht blz. 322 K.)**

F. **ZUID-AFRIKA. — Invoerrecht op boter en kaas. —** De Zuid-Afrikaansche Staatscourant kondigt aan, dat een recht van een penny per pond geheven zal worden op ingevoerde boter en kaas.

G. **FRANKRIJK. — Tekort der Begrooting 1932 en 1933. —** Ter dekking van het tekort op de begrootingen 1932 en 1933 voorziet het plan van de financieele commissie van de Fransche regeering in nieuwe middelen tot een totaalbedrag van 3650 millioen frs. De commissie keurde bovendien den tekst goed van het artikel, hetwelk bepaalt, dat het jaarlijksch inkomen van den president der republiek en de schadeloosstelling der ministers, onderministers en leden van Kamer en Senaat met 5% zullen worden verlaagd. Eveneens is een amendement aangenomen tot bekorting van den diensttijd der reservisten met een jaar. **(Vor. ber. Begrooting 401 F.)**

H. **HERSTELCONFERENTIE. — Een resultaat bereikt. — Verdrag van Lausanne. —** De Herstelconferentie te Lausanne heeft op 8 Juli 1932 tusschen Duitschland en de schuldeischende mogendheden na 24 dagen te hebben onderhandeld, een resultaat bereikt. Het financieel accoord, Verdrag van Lausanne genaamd, is heden geteekend. Dit verdrag bestaat allereerst uit een algemeen historisch overzicht van de gebeurtenissen welke geleid hebben tot het bijeenroepen der conferentie.
Vervolgens wordt de moratoriumsverklaring van de crediteurmogendheden van 16 Juni '32 weergegeven. De herstelovereenkomst met Duitschland begint met een praeambule, waarin de regeeringen van Engeland, België, Japan, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika, Indië, Frankrijk, Griekenland, Portugal, Polen, Roemenië, Tsjecho-Slowakije, Zuid-Slavië en Duitschland vaststellen dat de rechtsgeldigheid van het Haagsche Verdrag van 20 Jan. 1930 geen onderwerp van behandeling vormt, maar dat met het oog op de groote economische crisis en moeilijkheden, en geleid door den wensch het noodzakelijke vertrouwen voor de normale, economische en financieele betrekkingen te verzekeren, de onderteekenende mogendheden de volgende overeenkomst hebben aangegaan.
De onderteekenende staten van het onderhavige verdrag zijn in Lausanne bijeengekomen om een der problemen van den wereldoorlog te regelen met den eerlijken wensch bij te dragen tot de vorming van een nieuwe orde, die het scheppen en ontwikkelen van het vertrouwen tusschen de volkeren in een geest van wederzijdsche tegemoetkoming, samenwerking en rechtvaardigheid bevordert.
De mogendheden zijn niet van meening, dat het in Lausanne tot stand gebrachte werk, dat aan de herstelbetalingen volkomen een einde maakt, voldoende is om den vrede te bereiken dien de volkeren verlangen. Zij hopen echter, dat deze erkenning in zichzelve zoo belangrijk is en zoo groote inspanningen noodzakelijk heeft gemaakt, dat zij door alle vreedzame elementen van Europa en de wereld begrepen en op juiste waarde geschat zullen worden en dat nieuwe verrichtingen zullen volgen.
Deze daden zullen te gemakkelijker tot uitvoering te brengen zijn, daar de volkeren dezen nieuwen stap naar een waarachtigen vrede ondersteunen, welke om volledig te zijn gelijkelijk betrekking moet hebben op de economische en politieke orde, terwijl tevens ieder beroep op geweld of wapenen wordt afgewezen. De onderteekenende mogendheden van het onderhavige verdrag zullen er derhalve naar streven de thans gestelde problemen, of die problemen die later gesteld zullen worden, in denzelfden geest op te lossen, die dit verdrag bezielt.
Hierop volgt het financieele gedeelte van de overeenkomst:
Art. 1.—Dit artikel regelt de door de Duitsche regeering tot een totaalbedrag van 3 milliard goudmark op den grondslag van de huidige valuta uit te geven schuldbekentenissen tegen 5%, terwijl in negen punten de nadere voorwaarden van uitgifte werden omschreven. De schuldbekentenissen kunnen door de B. I. B. eerst na verloop van drie jaren van het tijdstip der onderteekening van het verdrag af worden uitgegeven. Vijftien jaren na de onderteekening zullen de door de B. I. B. niet geplaatste schuldbekentenissen worden geannuleerd. De emissiekoers bedraagt 90%. Opmerkelijk is punt zes, waarbij bepaald wordt, dat ingeval de Rijksregeering in het buitenland met of zonder haar garantie leeningen uitschrijft, zij tot een derde van de netto opbrengst dezer leeningen moet besteden aan het terugkoopen der schuldbekentenissen. Gegeven voorschotten voor denzelfden tijd of voor minder dan een jaar worden hierdoor niet getroffen. Punt zeven zegt, dat ingeval op een of ander tijdstip de B. I. B. van meening is, dat het crediet der Duitsche Rijksregeering weer hersteld is, maar de koersen der leening onder den

minimumprijs der emissie ligt, een meerderheid van 2/3 van den Raad van Beheer van de B. I. B. den minimumprijs kan veranderen. In alle andere gevallen neemt de Raad van Beheer van de B. I. B. — punt acht — zijn besluiten met meerderheid van stemmen.

Art. II. Van af het tijdstip van het van kracht worden beëindigt en vervangt het onderhavige verdrag het reparatiesysteem van de Haagsche overeenkomst van 20 Januari 1930, het Londensche Verdrag van 11 Augustus 1931 en het Berlijnsche Verdrag van 6 Juni 1932. De verplichtingen van dit onderhavige verdrag vervangen volkomen de voorafgaande verplichtingen van Duitschland, welke waren samengevat in de jaarlijksche betalingen van het „Nieuwe Plan".

Art. III. Dientengevolge zijn artikelen I, II, IV, V, VII, VIII en IX, benevens de bijlagen I, III, IV, V, Vb, VI, VIb, VII, X en Xa van het Haagsche verdrag definitief opgeheven.

Art. IV. Het Londensche protocol van 11 Augustus 1931 en het Berlijnsche aanvullende protocol van 6 Juni 1932 worden opgeheven. Dientengevolge worden de voorloopig aan de B. I. B. door de Rijksspoorwegen overhandigde inkomsten weer aan de Rijksspoorwegen teruggegeven.

Art. V. Het schuldcertificaat van de Duitsche regeering en het certificaat van de Rijksspoorwegmaatschappij, die beide in artikel VIII van de Haagsche overeenkomst en in bijlagen III en IV behandeld zijn, benevens in de hierin bijgevoegde coupons, worden dienovereenkomstig aan de Duitsche regeering en de Rijksspoorwegmaatschappij teruggegeven.

Art. VI. Niets in het onderhavige verdrag verandert of betreft artikel III (liquidatie van het verleden), artikel IV, voor zoover dit de juridische persoonlijkheid van de B. I. B. betreft en artikel X (de immuniteit van de B. I. B.) van het Haagsche verdrag.

Art. VII. De onderteekenende mogendheden verklaren, dat niets in het onderhavige verdrag vermindering of verandering brengt in de rechten der bezitters van de obligaties van de buitenlandsche Duitsche leening van 1924 of van de internationale 5½% leening der Duitsche regeering (Dawes-leening en Young-leening). Iedere noodzakelijke verandering van de procedure voortvloeiende uit de verplichtingen van de Duitsche regeering, welke de buitenlandsche leening van 1924 en de internationale 5½% leening der Duitsche regeering van 1930 betreffen, zal het voorwerp zijn van een overeenkomst tusschen de Duitsche regeering en de B. I. B. De B. I. B. is hierbij de financieele agent en de trustee van de Duitsche buitenlandsche leening van 1924 en trustee van de 5½% internationale leening der Duitsche regeering.

Art. VIII. Van af het tijdstip van het van kracht worden, zal het verdrag door bemiddeling der Fransche regeering aan de B. I. B. worden bekend gemaakt, ten einde daarmede de toepassing der er in vervatte bepalingen, voorzoover zij de B. I. B. betreffen, mogelijk te maken. De Fransche regeering zal eveneens de B. I. B. er van in kennis stellen, met het oog op haar statuten, dat het „Nieuwe Plan" buiten werking is getreden.

Art. IX. Ieder meeningsverschil, hetzij tusschen de onderteekenende mogendheden van het onderhavige verdrag, hetzij tusschen een of meer van hen eenerzijds en de B. I. B. anderzijds, zal het voorwerp zijn van uitlegging door een scheidsgerecht, dat gevormd wordt op grondslag van artikel IV van het Haagsche verdrag. Alle hiervoor geschikte bepalingen van bijlage XII van dit verdrag worden hierbij toegepast.

Art. X. Het onderhavige verdrag waarvan de Fransche en Engelsche tekst gelijkelijk kracht van wet hebben, wordt geratificeerd. Het deponeeren der ratificatie-oorkonden geschiedt in Parijs. Zoodra het onderhavige verdrag door de regeeringen van Duitschland, België, Frankrijk, Engeland, Ierland, Italië, en Japan geratificeerd is, wordt het tusschen de regeeringen van kracht.

Art. XI. Op ieder tijdstip voor het van kracht worden van het verdrag, gelijk dit bepaald is in artikel X, kan het onderhavige verdrag door de onderteekenende mogendheden van de Haagsche overeenkomst van 20 Juni 1930 worden onderteekend.

Bijlage II van het verdrag van Lausanne, die eerst later is gepubliceerd, bevat de overgangsregeling volgens dewelke van af den dag van het beëindigen van de Lausanne-conferentie tot de ratificatie van het verdrag van Lausanne, Duitschland geenerlei betalingen van welken aard ook behoeft af te dragen.

(Vorig bericht blz. 403 E.)

A. **BEZUINIGINGSCOMMISSIE-WELTER.** — Verschenen is het rapport der Staatscommissie ad hoc voor de verlaging der Rijksuitgaven.

Tot voorzitter der commissie werd benoemd de heer C. J. I. M. Welter, oud vice-president van den Raad van Indië, te 's-Gravenhage; en tot leden de heeren heeren prof. L. A. v. Royen, hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool, Wassenaar; prof. ir. I. P. de Vooys, directeur van de Algemeene Kunstzijde Unie, Arnhem; E. P. Westerveld, alg. secretaris van het Koloniaal Instituut te Amsterdam; F. H. Fentener van Vlissingen, industrieel te Utrecht; mr. dr. W. M. Westerman, chef van het kabinet van den burgemeester van 's-Gravenhage; mr. dr. A. v. Doorninck, thesaurier-generaal van Financiën; ir. M. H. Damme, dir.-generaal der P. T. T.; C. J. Ph. Zaalberg, directeur-generaal van den Arbeid; mr. dr. J. H. R. Sinninghe Damsté, directeur-generaal der belastingen en mr. J. Woltman, directeur-generaal van het departement van Defensie.

Aan dit rapport, dat 456 bladzijden groot is en 16 hoofdstukken telt, ontleenen wij in de eerste plaats de samenvatting van de voorgestelde bezuinigingen:

De Nederlandsche Staatsbegrooting beloopt voor den gewonen dienst in uitgaaf	*f* 587.000.000
Van deze uitgaven zijn wettelijk onaantastbaar	„ 192.000.000
Bezuinigd kan dus slechts worden op de resteerende	*f* 395.000.000

De Commissie-Welter, van meening, dat op de Staatsuitgaven een bedrag van ten minste *f* 100.000.000 moet worden bezuinigd, omdat het te verwachten tekort op de begrooting voor 1933 reeds thans op minstens dit bedrag kan worden becijferd, (de Commissie komt tot een raming van het tekort ad *f* 108 millioen), heeft in haar rapport daartoe een reeks voorstellen gedaan, waarvan de aanneming ten gevolge zou hebben, dat bespaard wordt door:

Korting op salarissen	*f*	24.000.000
Korting op materieele behoeften . .	„	2.850.000
Korting op subsidiën	„	1.000.000
Korting op gratificatiën	„	240.000
Korting op dienstreizen	„	855.000
Bezuiniging op Buitenl. Zaken . . .	„	323.000
Verlaging op Justitie	„	3.140.000
Bezuiniging op Binn. Zaken en Landb.	„	1.697.000
Verlaging op Onderwijs	„	15.404.000
Bezuiniging op Financiën	„	4.882.000
Bezuiniging op Defensie	„	7.503.000
Bezuiniging op Waterstaat	„	25.335.000
Bezuiniging op Arb., H. en N. . . .	„	13.297.000
Bezuiniging op Koloniën	„	1.340.000
Totaal .	*f*	101.866.000

Ten aanzien van de salariskorting moet er op gewezen worden, dat het bedrag van *f* 24.000.000 de reeds toegepaste kortingen insluit. De commissie, die een blijvende korting van 13% voor ongehuwden en van 8% voor gehuwden voorstelt, berekent dan ook, dat, waar reeds een tijdelijke korting met een besparing van *f* 7.000.000 en een ongehuwden-aftrek ad 3%

met een besparing van *f* 2.500.000 in werking is, de netto-bate van haar salarisvoorstellen zal zijn 24 mill. — (7 + 2.5 mill) = *f* 14.500.000. Bij haar berekeningen heeft zij echter voorshands de totaalbezuiniging door kortingen op bijna *f* 30.000.000 becijferd, zoodat aan bezuinigingen op de hoofdstukken der staatsbegrooting — waarbij de commissie geen rekening heeft gehouden met de nieuwe departementale indeeling — nog rond *f* 72.000.000 gevonden moest worden om tot een besparing van *f* 102.000.000 op het budget te komen.
Ten einde dit resultaat te bereiken, stelt de commissie-Welter o.a. voor:

1. Verlaging van den werkloozensteun met 15%.
2. Afschaffing van 50 kantongerechten en 6 rechtbanken.
3. Uitstel van de N.O.-inpoldering van de Zuiderzee.
4. Bezuiniging van 10% op de kosten van de marine- en legerorganisatie, o.a. door afschaffing van 8 regimenten en uitdunning van het beroepskader.
5. Stopzetting van het Lager Landbouw-dag-onderwijs.
6. Concentratie van L.O.- en U.L.O.-scholen; toepassing van de 45-schaal.
   Vervanging der leerkrachten in de laagste twee klassen der Lagere School door lager bezoldigde, vnl. vrouwelijke krachten met speciaal diploma.
7. Bezuiniging van 10% op de kosten van het Hooger Onderwijs door terugbrenging van de materieele uitgaven met 15% en van de personeele uitgaven (met uitzondering van de tractementen der hoogleeraren) met 11%.
8. Vermindering van de Rijksbijdrage aan het Invaliditeitsfonds met *f* 4.000.000.
9. Verlangzaming van het uitvoerings-tempo van een aantal groote Waterstaatswerken.
10. Halveering van het beschikbaar gestelde bedrag voor verbetering van den spoorwegtoestand rondom Amsterdam.
11. Sterke beperking van de toepassing der Psychopathenwet.
12. Reorganisatie van de politie ten plattelande.
13. Vermindering van het aantal Raden van Beroep bij de Directe Belastingen.
14. Sterke beperking van de militaire uitgaven voor Suriname en Curaçao. Opheffing van de bezetting in Curaçao in 1934.
15. Voor zoover mogelijk inkrimping van de personeelformaties met 12%.
16. Afdwinging van gelijksoortige salarisverlagingen als ten aanzien van het Rijk voorgesteld, ten opzichte van provinciën en gemeenten.
17. Beperking van de werkingssfeer van de Kinderwetten.

De commissie komt tot de conclusie dat het economisch perspectief voor Nederland zéér weinig rooskleurig genoemd moet worden en dat het dientengevolge zoo ooit, dan thans voor den Staat onafwijsbaar plicht geworden is om het cijfer der begrooting, hetwelk in een periode van welvaart tot ruim *f* 600 millioen is gestegen, tot bescheidener proporties terug te brengen. Het te verwachten verschil tusschen inkomsten en uitgaven in 1933 wordt door de commissie becijferd op rond *f* 100.000.000.
De Gemeentefinanciën geven meer nog dan die van het Rijk, reden tot bezorgdheid. Gezien de groote risico's, die de Rijksfinanciën bij een onoordeelkundig gemeentebeheer loopen, is de commissie algemeen van oordeel, dat de ernstige aandacht der regeering op deze zieke plek gevestigd behoort te worden. Een der voornaamste bedenkingen tegen het door de gemeenten gevoerde financieel beheer is, dat de gemeentebesturen in de gunstige jaren vóór 1930 een behoorlijke reserveering hebben achterwege gelaten, hetgeen blijkt, behalve uit den sterk gestegen schuldenlast van omstreeks *f* 850 millioen in 1919, tot met meer dan 150 pCt. (de Rijksschuld steeg in diezelfde jaren met 10 pCt.), uit het feit, dat bij de gemeenten de telken jare ver boven de raming uitgaande middelenopbrengsten niet hebben geleid tot batige rekeningsaldi, die voor buitengewone schuldaflossing zijn aangewend, maar dat de gemeenten de stijging van haar gewone uitgaven met de abnormale stijging van het volksinkomen gelijken tred hebben doen houden.
Na deze cijferopstelling meent de commissie zich ontslagen te mogen achten van de verplichting, nader aan te toonen, dat, wie een zeer groot bedrag op de landsuitgaven wil bezuinigen, daarbij noodzakelijk de salarissen en loonen moet aantasten.

(Vorig bericht blz. 96 F.)

10 JULI 1932

A. **FRANKRIJK. — Duikbootramp „Prométhée".** — Op 7 Juli '32 is de Fransche duikboot „Prométhée" op de reede van Cherbourg gezonken. Het schip ligt in 77 meter diep water, zeven mijl ten noorden van Kaap Levi. Twee en zestig leden der bemanning en 6 leden der firma Schneider-Creuzot zijn omgekomen. Zeven leden der bemanning wisten zich te redden.
(Le Matin)

B. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA.** — Nu Duitschlands schulden aan de voormalige geallieerden zijn vastgelegd op drie milliard goudmark of omstreeks 750 millioen dollar, geven wij ter vergelijking hieronder een overzicht van hetgeen de Europeesche landen nog aan de Ver. Staten moeten betalen.
Gr.-Brittannië heeft in 1933 te betalen $ 183.900.000, volgende jaren tot 1984 bedragen tusschen $ 178.240.000—$187.250.000.
Frankrijk in 1933 $ 60.000.000, in 1934 $ 75.000.000; het bedrag stijgt van 1935 tot 1941 geleidelijk tot $ 125.000.000, welk bedrag van 1942 tot 1986 onveranderd bijft, waarna in 1987 een slotbetaling volgt van $ 117.674.000.
Italië in 1933 $ 14.791.000, tot 1986 geleidelijk stijgende tot $ 80.988.000 per jaar.
België van 1933 tot 1986 $ 2.900.000 en in 1987 $ 2.280.000 aan schulden van vóór den oorlog, daarna aan schulden van ná den oorlog in 1933 $ 5.550.000, stijgende van 1936 tot 1987 tot $ 9.773.000—$ 9.936.000 per jaar.
Tsjecho-Slowakije van 1933—1943 $ 3.000.000, van 1944—1987 $ 5.880.000 per jaar.
Estland van 1933 tot 1984 jaarlijks $ 548.000, **Finland** idem $ 357.000, **Hongarije** idem $ 77.000, **Letland** idem van $ 229.000 tot $ 236.000, **Litauen** idem van $ 210.000 tot $ 240.000.
Griekenland in 1933 $ 280.000, van 1934 tot 1937 $ 300.000, in 1938 $ 325.000, van 1939 tot 1987 jaarlijks $ 350.000.
Polen in 1933 $ 7.057.000, van 1934 tot 1984 tusschen $ 6.900.000 en $ 9.315.000.
Roemenië in 1933 $ 1.000.000, stijgende van 1940 tot 1987 tot $ 2.246.000.
Joegoslavië in 1933 $ 275.000, stijgende van 1961 tot 1987 tot $ 2.490.000.
Ten slotte de **Duitsche** herstelschulden aan Amerika. van 1932—'33 tot 1980—'81 bedragen deze 40.800.000 mark per jaar (de z.g. mixed claims). Verder aan kosten voor het bezettingsleger van 1932—'33 tot 1965—'66 jaarlijks $ 35.300.000. (Alg. Handelsblad)

(Vor. ber. Schulden a. d. Ver. Staten: Engel. 354 B.; Frankrijk 140 B.; Duitschland 378 C.)

C. **VEREENIGDE STATEN. — Steun aan werkloozen.** — De Senaat had een compromis-ontwerp aangenomen om 2122 millioen dollar beschikbaar te stellen voor het verschaffen van leeningen aan werken van openbaar nut, productieve werken, en voor het verleenen van directen steun aan de werkloozen, waarover president Hoover zijn veto heeft uitgesproken.

(Vorig bericht blz. 409 B.)

A. **BELGIE. — Leening in Frankrijk.** — De Belgische ministerraad heeft zich met de Fransche voorwaarden over het plaatsen van een Belgische leening in Frankrijk vereenigd. De leening beloopt een bedrag van frs. 1 milliard en draagt een rente van 5½%; de koers van uitgifte is 95½%. **(316 E.)**

11 JULI 1932

B. **VERDRAG VAN LAUSANNE. — Persuitlatingen.** — **Engeland:** De Engelsche bladen geven met slechts een enkele uitzondering hun groote voldoening te kennen over het resultaat van Lausanne. Met groote koppen vermelden de bladen, dat de schadevergoedingskwestie „dood" is.
De „Times" zegt: „Het eerste gedeelte van het vraagstuk der oorlogsschulden is opgelost. Een vergift is uit het economische lichaam van Europa verwijderd.
De „Daily Telegraph" zegt, dat het hoofdstuk van den wereldoorlog thans is afgesloten. Over de schuld aan den oorlog zal de geschiedenis een zeker oordeel uitspreken.
De „Daily Express" verkondigt met groote letters: „De schadevergoeding is dood — Het einde van de oorlogsschuldbetalingen".
Het socialistisch orgaan, de „Daily Herald" geeft openlijk zijn teleurstelling te kennen. Het resultaat van Lausanne, zegt het blad, komt niet overeen met de hooge verwachtingen, die men bij de opening van de conferentie gehad heeft. De overeenkomst zweeft volkomen in de lucht en wanneer Amerika niet toegeeft, is zij van nul en geener waarde.
De „Financial News" is tevreden met het feit, dat een mislukking voorkomen is.

Frankrijk: Alle Parijsche bladen uiten hun voldoening over het resultaat van de besprekingen te Lausanne en wenschen den Franschen Minister-president Herriot geluk met het feit, dat het Fransche standpunt over de geheele linie heeft gezegevierd. Er wordt den nadruk op gelegd, dat Frankrijk geen enkele van zijn eischen heeft laten vallen.
De „Figaro" schrijft o.a. dat de positie van Frankrijk tengevolge van de politiek van concessies der laatste zeven jaren, buitengewoon moeilijk is geweest. Frankrijk heeft den slag gewonnen.
De „Petit Parisien" constateert, dat Herriot alle reden heeft om trotsch te zijn. Men heeft Duitschland van een buitenlandsch politiek standpunt het recht moeten geven de kwestie der politieke eischen opnieuw aan de orde te stellen.
Het „Petit Journal" merkt op, dat het Verdrag van Versailles niet het minst geschonden is. De moreele winst, die Herriot uit Lausanne meebrengt, is minstens zoo groot als de materieele.
De „Populaire" is voldaan over het resultaat van de besprekingen te Lausanne, die een der voornaamste hinderpalen voor den economischen wederopbouw van Europa uit den weg hebben geruimd. Thans is het woord aan Amerika.

Duitschland: De „Vorwärts" schrijft: de heer von Papen, die naar Lausanne was gegaan om voor de politiek der „nationale concentratie" een overwinning te behalen, is met een prachtig succes voor de „vervullingspolitiek" teruggekeerd.
De „Deutsche Allg. Ztg." noemt het resultaat van Lausanne onbevredigend. Het is gebleken, dat in weerwil van de vreeselijke lessen der economische crisis der wereld ook thans, na 14 jaar vernieling door het dictaat van Versailles, nog niet rijp is voor werkelijk ingrijpende oplossingen in den geest van een werkelijken vrede. Von Papen heeft zich te Lausanne over het algemeen goed geweerd.
De „Börsenztg." wijst er op, dat men thans het bevrijdende gevoel kan hebben, dat de vloek der oorlogsschatting definitief van het Duitsche volk is weggenomen.

Ver. Staten: De „New York Times" is het met het standpunt van het congres inzake de oorlogsschulden in het geheel niet eens. Het blad eischt dat de kwestie der oorlogsschulden bij de aanstaande verkiezingscampagne boven de partijen zal worden gesteld. Het wijst erop, dat in ieder geval een vergelijk van zelfs tien procent beter is dan een poging, oninbare schulden te innen. De herziening van de overeenkomsten inzake de oorlogsschulden is een rekbaar begrip. De Vereenigde Staten moeten òf Europa helpen zijn huis weder in orde te brengen, òf er op rekenen dat het eigen huis in catastrofale wanorde blijft. **(409 H.)**

12 JULI 1932

C. **BEZUINIGINGSCOMMISSIE-WELTER. — Persuitlatingen.** — Naar het Algemeen Handelsblad vernneemt, wordt in de hoogste ambtelijke kringen te 's-Gravenhage aangenomen, dat de regeering het rapport-Welter aanvaarden zal, omdat geen andere weg voor drastische bezuiniging mogelijk is gebleken. Een opdracht om de wetsontwerpen samen te stellen, welke het gevolg zijn van het aanvaarden van de voornaamste voorstellen der commissie, is echter nog niet officieel verstrekt. Alleen bij het opmaken van de rijksbegrooting wordt met de voorstellen reeds rekening gehouden.
Onder deze omstandigheden, aldus het blad, krijgt de publicatie van het rapport dus meer algemeene beteekenis.
De „Telegraaf" schrijft: Thans is de schijn gebroken, de sluier weggenomen. Het rapport-Welter heeft als eerste verdienste, dat het den waren toestand meedoogenloos blootlegt.
Het Volk (s.-d.) noemt het rapport „Een frontaanval" en karakteriseert het als „Bezuinigingswáánzin". Het schrijft o.a.:
„De werkloozen, het overheidspersoneel, zij zijn het slachtoffer van de bezuinigingswoede, die de bourgeoisie aangegrepen heeft. In inkomsten worden zij belaagd of zij worden met werkloosheid bedreigd."
Het Vaderland (lib.) merkt in een artikel: „Het mes erin", o.a. op: „We moeten minstens 100 millioen met die uitgaven naar beneden. Als eerste stap."
De Residentiebode (r.-k.) wijdt een lange beschouwing aan het rapport, waarin zij ernstige bezwaren tegen de voornaamste maatregelen, die de commissie voorstelt, te berde brengt. Het blad besluit:
„Hier is een harde gevoellooze economie aan het woord, waarin we niets terugvinden van de Christelijke eischen van rechtvaardigheid en maatschappelijke orde."
De Standaard (a.-r.) meent, dat de voorstellen geen algemeene bevrediging zullen wekken, maar wijt die niet aan den arbeid der commissie. **(V. b. 410 A.)**

D. **TURKIJE. — Invoer van Suiker, Koffie en Thee.** — De Turksche Kamer heeft een wet aangenomen, waarin de regeering volmacht wordt verleend den invoer van suiker, koffie en thee te monopoliseeren. Evenwel is bepaald, dat de regeering een verhooging van de bestaande invoerrechten niet mag gebruiken voor een verhooging van de schatkistontvangsten. De Turksche regeering krijgt het recht aan importeurs den invoer der genoemde producten toe te staan, indien de exporteerende landen in ruil daarvoor ook bepaalde Turksche artikelen importeeren.
(Vor. ber. In- en Uitvoer blz. 274 F.)

E. **JAPAN. — Banken in moeilijkheden.** — Van 1 Jan. tot 1 Juli 1932 hebben twaalf banken met een gezamenlijk kapitaal van 27 millioen yen haar betalingen gestaakt. Het waren hoofdzakelijk banken, welke credieten verstrekten tot steun aan den landbouw. Het aantal werkloozen in Japan wordt officieel met 1 millioen aangegeven. **(Vor. ber. blz. 252 K.)**

A. **BELGIE. — Algemeene staking in de Borinage.** — De werkstaking breidt zich tot de kolenmijnen der bekkens van Luik en Seraing uit. Behalve in drie mijnen werd overal het werk neergelegd. **(402 K.)**

B. **THOMAS BAT'A OVERLEDEN.** — Thomas Bat'a, de bekende Tsjechoslowaaksche schoenen-fabrikant, is bij een vliegongeluk om het leven gekomen.

C. **NEDERLAND. — Geneesheeren en Vredesactie. - Antwoord van Henderson.** — De voorzitter van de Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunde, dr. Mauritz, heeft naar aanleiding van het telegram, dat de maatschappij dezer dagen heeft gezonden aan de ontwapeningsconferentie te Genève, den volgenden brief ontvangen van Arthur Henderson, den voorzitter van de conferentie.

„Hiermede betuig ik U en dr. Roorda mijn dank voor het telegram, dat U mij hebt gezonden namens de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunde, die 4200 medici vertegenwoordigt. Ik vraag opneming van het telegram in het journaal van de Conferentie, zoodat het onder de aandacht van alle delegaties zal komen.

De schitterende bewijzen, die ik heb ontvangen van het algemeen sterke verlangen naar vrede en ontwapening, doen mij hopen, dat in de eerstvolgende weken belangrijke beslissingen van dien aard, waar de volkeren op wachten, genomen kunnen worden.

Het is daarom belangrijk, dat de vrienden van den vrede in ieder land hun uiterste krachten inspannen om bij hun regeeringen de kracht van de openbare meening ten gunste van vèrstrekkende maatregelen voor ontwapening te doen steunen.

Wilt u aan de leden mijn dank voor hun boodschap overbrengen en mijn beste wenschen voor het welslagen van hun pogingen om dit groote werk ten gunste van den vrede en ontwapening krachtig te bevorderen. (w.g.) Arthur Henderson.

(Vorig bericht blz. 407 G.)

D. **LUCHTVAART. — Wereldvlucht van Mattern en Griffin.** — De Amerikaansche vliegers, die hun wereldvlucht wilden voortzetten, moesten tusschen Berlijn en Moskou bij Borissow een noodlanding maken, waarbij hun toestel totaal werd vernield. **(405 I.)**

E. **EUCHARISTISCH CONGRES TE DUBLIN. — Boodschap van den Paus.** — Tijdens de Pontificale Hoogmis in het Phoenix park te Dublin, ter gelegenheid van het Eucharistisch Congres, werd de toespraak van den H. Vader door het gezoem der vliegtuigmotoren practisch onverstaanbaar gemaakt, zoodat de inhoud voor de hoorders bijna geheel verloren ging. Deze Pauselijke toespraak luidde in den woordelijken tekst als volgt:

„In den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes. Amen. Mijn geliefde kinderen in Christus, ik ben bij u. Op de eerste plaats ben ik bij u als vader met zijn kinderen, gelukkig dat ik heb mogen deelen in uw vreugde en in uw Eucharistischen triomf, niet alleen door de tegenwoordigheid van den Kardinaal Legaat die onder u vertoeft, maar onmiddellijk.

Terwijl wij ons vereenigen met uw gebeden, vragen wij aan God die almachtig en barmhartig is, dat Hij, in Zijn goedheid, te midden van de beproevingen waarin de volkeren zich bevinden, aan allen moge uitdeelen de gave van eenheid en vrede, geschenken die op mystieke wijze zijn aangeduid in het mysterie der Eucharistie. Ons hart en onze lippen openen zich op dit oogenblik om tot u te richten onze gelukwenschen en om u met een bijzondere genegenheid den Apostolischen zegen te schenken.

Dat door de gebeden en verdiensten van de H. Maagd Maria, patrones van Ierland, van den Aartsengel Michael, den H. Johannes den Dooper, van de H. Apostelen Petrus en Paulus, van den H. Patriarch Patrick en van de Heiligen van Ierland, op u en op uw geliefd Ierland neerdale de zegen van den Almachtigen Vader, van den Zoon en den H. Geest!"

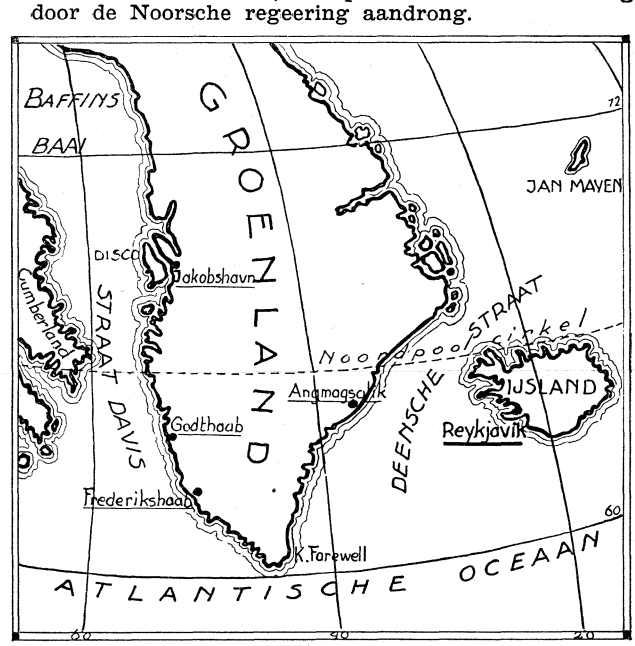
(Vorig bericht blz. 390 A.)

F. **INTERNATIONAAL CONGRES VOOR PHONETISCHE WETENSCHAPPEN. — Trautonium.** — Het Internationaal Congres voor Phonetische Wetenschappen werd dezer dagen te Amsterdam gehouden. Prof. Jac. van Ginneken hield de openingsrede en gaf een overzicht van de phonetiek en de ontdekkingen van eenige Russische en Tsjechische geleerden inzake de phonetische wetenschappen, die volgens Prof. van Ginneken niet alleen de studie van menschelijke spreek- en gehoororganen bevatten, maar ook de studie van de dierlijke gehoor- en stemorganen, in 't bijzonder de vogelstem-onderzoekingen van de kanarie en de papegaai (zoölogische phonetiek). Ingenieur Trautwein demonstreerde een toestel — Trautonium — waarop men verschillende klinkers, dierengeluiden en muziekinstrumenten kan nabootsen.

(Vorig bericht blz. 79 E.)

G. **OOST-GROENLAND. — Noorwegen bezet nieuw gebied.** — De Noorsche regeering heeft het gebied van Oost-Groenland tusschen 63° 40' en 60° 30' N.B. bezet. Het hier bedoelde gebied is gelegen aan de Z. O. kust van Groenland en ligt een heel eind zuidelijker dan het gebied, dat de Noorsche regeering juist een jaar geleden in bezit nam en dat zich ongeveer tusschen 72° en 74° N.B. uitstrekt. Die inbezitneming van verleden jaar volgde op het feit, dat eenige Noren, deel uitmakende van een expeditie, er de Noorsche vlag plantten en er den naam aan gaven van Eirik Raudes (Erik de Roode's) land, naar den eersten man, die omstreeks het jaar 1000 op Groenland voet aan land zette.

Verleden jaar was het de Noorsche IJszeeraad, een semi-officieel lichaam, die op officieele inbezitneming door de Noorsche regeering aandrong.

GROENLAND.

De Deensche premier Stauning verklaarde, dat deze bezetting niet alleen een schending is zooals de vorige, maar zich veel meer direct richt tegen districten van dit land, die ongetwijfeld onder de Deensche staatssouvereiniteit vallen en die een gebied vormen, dat een deel is van het Deensche koloniale gebied Groenland. **(V. b. Oost-Groenland 95 F.)**

H. **SURINAME. — Verslag 1931 van de Surinaamsche Bank.** — Aan het verslag 1931 van de Surinaamsche Bank ontleenen wij het volgende inzake de toekomst van Suriname:

Wie den gang van zaken in Suriname met aandacht volgt en belangstelling voor het land heeft, moet die toekomst wel met groote bezorgdheid tegemoet zien. Er valt een steeds verder neergaande lijn in de ontwikkeling van het land te constateeren. Van de in 1920 nog bloeiende cacaocultuur is niets meer over, de suiker- en koffiecultuur is den ondergang nabij, het balatabedrijf, een nog tot voor enkele jaren belangrijke bron van inkomsten voor de bevolking zoowel als voor de overheid, is geëindigd, het houtbedrijf kan maar niet tot ontwikkeling komen, het goudbedrijf neemt meer en meer in beteekenis af. Tegenover dit alles staat slechts de ontwikkeling van de bauxiet-winning, een inderdaad belangrijke bron van inkomsten, doch onvoldoende om de weggevallen of sterk verminderde bronnen van inkomsten te compenseeren.

13 JULI 1932

A. **NEDERLAND. — Rijnvaart.** — Te 's-Gravenhage zijn op 12 Juli '32 besprekingen gehouden tusschen vertegenwoordigers van belanghebbenden bij de Rijnvaart uit de gezamenlijke oeverstaten.
Deze bespreking betrof den noodtoestand der Rijnscheepvaart en de verschillende plannen, welke verbetering van dezen toestand ten doel hebben.
Ter verdere uitwerking der plannen op internationale basis stelde de vergadering een studiecommissie samen, waarin de belanghebbenden bij de Rijnvaart der gezamenlijke oeverstaten vertegenwoordigd zijn. Een spoedige aanvang van den arbeid dezer studiecommissie kan worden verwacht. Het secretariaat dezer commissie wordt waargenomen door het secretariaat van het Centraal Bureau voor Rijn- en Binnenvaart, Stationsweg 147, Den Haag. **(340 L.)**

B. **BELGIE. — Algemeene staking in de Borinage.** — In de mijnstreek, zelfs in Charleroi, waar het de laatste dagen tot ernstige botsingen tusschen de militairen en manifestanten was gekomen, is de rust weder hersteld.
In de Kamer werd de dagorde Poulet-Devèze over de mijnstaking, in welke motie de Kamer haar vertrouwen in de regeering uitspreekt, bij zitten en opstaan goedgekeurd.
De tweede dagorde van Poulet, Devèze en den socialist Hallet, die de plaats is gekomen van de ingediende zuiver socialistische motie, en waarin gevraagd wordt, dat men zal trachten aan de eischen der mijnwerkers tegemoet te komen, werd met 131 tegen 1 stem en 22 onthoudingen goedgekeurd.
In de op 13 Juli '32 gehouden zitting van de nationale gemengde mijncommissie zijn de werkgevers en arbeiders tot een accoord gekomen, inzake de stabiliseering der loonen tot 1 Nov. 1932 en het weer tewerkstellen der mijnwerkers.
De modaliteiten van de toepassing van dit accoord zullen nader door een gemengde commissie worden onderzocht.
De regeering heeft plannen om een algemeene commissie in te stellen ter bestudeering van alle door de kolenkwestie aan de orde gestelde problemen.
(Vorig bericht blz. 413 A.)

C. **ZWITSERLAND. — Invoer van slachtvee.** — Zwitserland zal met ingang van 25 Juli '32 de grenzen voor den invoer van slachtvee sluiten.
(Vor. ber. Invoerbeperking 140 L.)

D. **NEDERLAND. — Crisis-Zuivelwet.** — De regeeringscommissaris voor de hulpverleening aan de melkveehouderij, voorzitter van de Crisis-zuivel-centrale, brengt het navolgende ter kennis van de belanghebbende groepen van zuivelproducenten en melkveehouders:
Met ingang van 10 Juli '32 zal over alle tot zuivel- of melkproducten verwerkte melk door de Crisis-zuivel-centrale een bijslag worden uitgekeerd van een en een vierde cent (1¼ cent) per K.G. melk met een vetgehalte van 3 pct. Voor de melk, welke tot kaas wordt verwerkt, wordt de bijslag verminderd met het bedrag van de heffing op de daaruit bereide kaas. Deze bijslag geldt voorloopig tot en met 30 Juli 1932. **(Vor. ber. 367 G.; v. b. Kaas 339 F.)**

E. **NEDERLAND. — De nood in het visscherijbedrijf te IJmuiden.** — Naar aanleiding van het bericht, dat oud minister mr. J. B. Kan, wien door de regeering was verzocht, bemiddelingspogingen aan te wenden, die zouden kunnen leiden tot verbetering van den toestand in het visscherijbedrijf te IJmuiden, aan den burgemeester van Velzen heeft medegedeeld, dat hij zich wegens de passieve houding van minister Verschuur niet langer kan belasten met bemiddelingspogingen in het belang van IJmuiden, heeft de minister medegedeeld, dat in het rapport van oud-minister mr. Kan niets stond omtrent verbetering van het bedrijf zelf en dit rapport voor de regeering geen nieuwe gezichtspunten heeft geopend. De regeering houdt zich dag aan dag met de belangen van het visscherijbedrijf bezig. **(Vor. ber. blz. 337 B.)**

F. **VERDRAG VAN LAUSANNE. — Het Gentlemen's agreement.** — Volgens een verklaring van den Britschen premier in het Lagerhuis, zou een half-geheime afspraak tusschen de Europeesche schuldeischers van Duitschland gemaakt zijn. De Britsche regeering heeft de publicatie van deze afspraak toegezegd, indien de overige betrokken regeeringen dit goedvinden. **(Vorig bericht blz. 412 B.)**

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Indische belasting 1932.** — Volgens de Financieele Nota verwacht de regeering voor den gewonen dienst van de begrooting 1932 zoodanige afwijkingen van de raming der verschillende belastingopbrengsten, dat het totaal der ontvangsten op dit gebied — dat het vorige jaar 78¾ millioen bij de raming achterbleef — op 83¼ millioen gulden moet worden geschat.
De dalingen zijn als volgt gespecificeerd:

Loterij-belasting	*f* 165.000
Inkomstenbelasting	8.300.000
Vennootschapsbelasting	18.100.000
Verponding	1.900.000
Personeele belastingen	565.000
Zegelrecht	5.700.000
Slacht-belastingen	400.000
Overschrijvingsrecht	850.000
Landelijke inkomsten	7.836.000
Invoerrecht	20.500.000
Uitvoerrecht	3.000.000
Statistiekrecht	3.000.000
Accijns op gedistilleerd	310.000
Accijns op petroleum	9.390.000
Accijns op lucifers	3.100.000
Andere ontvangsten I. U. A.	85.000
Pachten en licenties	87.000
	f 83.288.000

(Vorig bericht blz. 270 D.)

H. **BRAZILIE. — Opstand.** — De opstandige beweging, die in den staat Sao Paulo is uitgebroken, heeft zich tot andere Braziliaansche staten uitgebreid. Het grootste deel van de troepen en de politie der staten Matto Grosso, Parana, Rio Grande do Sul en Minaes Geraes hebben zich bij de opstandelingen aangesloten. De opstandelingen melden reeds het volkomen slagen der revolutie. De stad San Luis in Rio Grande do Sul is in handen der opstandelingen. Het cavalerieregiment en de civiele autoriteiten zijn vandaar gevlucht.
In Sao Paulo is een nieuwe regeering gevormd. Alle havens van de opstandige staten zijn op last van president Vargas gesloten. De regeering heeft nieuwe troepen ter bestrijding van de opstandelingen gezonden. **(Vorig bericht blz. 272 H.)**

A. **FRANKRIJK. — Financieel wetsontwerp goedgekeurd.** — Tijdens de debatten over het financieele wetsontwerp in de Fransche Kamer heeft de minister voor de begrooting, Palmade, een uitvoerig overzicht gegeven van den huidigen financieelen toestand van Frankrijk. Het deficit voor 1931 bedraagt 4.7 milliard franken, terwijl men voor het loopende jaar op 4 milliard moet rekenen. De beschikbare middelen zijn van 20 milliard tot 2 milliard franken gedaald, zoodat de regeering zich voor de dringende taak geplaatst ziet, zoowel de begrooting als ook de staatskas door bezuinigingen en nieuwe belastingen terug te brengen tot een normaal niveau. De openbare uitgaven zijn gestegen van 39½ milliard in 1927 tot 50 milliard in 1931.
De Kamer heeft met 385 tegen 201 stemmen het financieele wetsontwerp aangenomen. **(V. b. 372 H.)**

B. **ACCOORD VAN VERTROUWEN. — De Fransch-Engelsche samenwerking.** — In het Lagerhuis deelde de minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, mede, dat de regeeringen van Frankrijk en Engeland een overeenstemming hadden aangegaan op de vier volgende punten, teneinde den geest van samenwerking van Lausanne te ontwikkelen:
1. Het vriendschappelijk uitwisselen van meeningen en het elkander op de hoogte houden van alle kwesties, die den Europeeschen toestand betreffen.
2. Samenwerken teneinde een billijke oplossing te vinden voor het ontwapeningsprobleem.
3. Samenwerken ter voorbereiding van de economische wereldconferentie.
4. Tot aan het sluiten van een nieuw handelsverdrag iedere discriminatie jegens elkander te vermijden.
Duitschland, Italië en België zijn uitgenoodigd zich bij deze verklaring aan te sluiten.

C. **ZUID-AFRIKA. — Uitvoer van tabak naar Duitschland en Nederland.** — In „Die Burger" verklaren ingewijden dat de regeering van de Unie pogingen dient aan te wenden in Duitschland, om aldaar een voorkeur op de Zuid-Afrikaansche boven de Turksche tabak te verkrijgen. Duitschland koopt de Turksche tabak in Griekenland en op de Nederlandsche markt. Thans wordt er op aangedrongen, dat Zuid-Afrika door middel van een handelsverdrag in Duitschland de voorkeur verkrijgt voor Zuid-Afrikaansche boven Turksche tabak, om daardoor den ruilhandel met Duitschland te bevorderen.
Volgens hetzelfde blad zouden Nederlandsche fabrikanten verklaard hebben dat, ingeval Zuid-Afrika katoen uit Nederland zou betrekken, Nederland bereid zou zijn Zuid-Afrikaansche tabak te koopen.
Het blad hoopt, dat Nederland een dusdanigen ruilhandel tusschen Nederland en Zuid-Afrika zal goedkeuren. (Die Burger, Kaapstad)

14 JULI 1932

D. **BEZUINIGINGSCOMMISSIE-WELTER. — Bezoldiging van het gemeentepersoneel.** — Naar de N. R. Crt. verneemt, is de regeering voornemens gevolg te geven aan het voorstel der Bezuinigingscommissie-Welter, om art. 170 der Gemeentewet, dat den gemeenteraad de regeling opdraagt van de bezoldiging van het gemeentepersoneel, in dien zin te wijzigen, dat zoodanige regeling onderworpen wordt aan de goedkeuring der Kroon en is een daartoe strekkend wetsontwerp reeds in voorbereiding genomen.
Op het oogenblik bestaat er ten deze, krachtens de Ambtenarenwet, een repressief toezicht van Ged. Staten, die o.m. wijziging van de door den gemeenteraad vastgestelde regeling door een besluit van burgemeester en wethouders kunnen vorderen en zoo noodig zelf een regeling kunnen vaststellen onder goedkeuring van de Kroon. Dit toezicht heeft echter niet alleen betrekking op de bezoldiging, doch strekt zich uit tot de geheele rechtspositie. **(V. b. 412 C.)**

E. **MANDSJOERIJE. — Russisch-Japansch incident.** — Officieel wordt medegedeeld dat de Mandsjoerijsche regeering de inbeslagneming van de overladingsplaatsen te Charbin bevolen heeft, daar zij zich genoodzaakt zag het scheepsverkeer op de rivier de Soengari te controleeren en daardoor de Japansche troepen te helpen bij de onderdrukking van de opstandige beweging, die vooral in Sachaljan heerscht. De Mandsjoerijsche regeering verklaarde verder, dat de inbeslagneming ondanks alle Russische protesten niet zou worden opgeheven. **(Vor. ber. 353 D.)**

F. **INTERN. COMITE VAN GESCHIEDKUNDIGE WETENSCHAPPEN.** — In de openingszitting, welke het Internationaal Comité voor Geschiedkundige Wetenschappen dezer dagen te 's-Gravenhage heeft gehouden, heeft de secretaris-generaal, prof. Lhéritier (Parijs), verslag over het afgeloopen jaar uitgebracht. De werkzaamheden der meeste subcommissies bleken goed op gang gekomen te zijn. Het „Annuaire de Bibliographie Internationale 1927" is zoo juist verschenen; andere publicatiën b.v. dat van de „Bibliographie des Constitutions" zijn binnenkort te verwachten. Nederland werd in de commissie voor de iconographie vertegenwoordigd door jhr. mr. v. Beresteyn.
Vervolgens hebben verschillende subcommissies vergaderd, terwijl de algemeene rijksarchivaris, prof Fruyn, de comité-leden ten archieve aan het Blijenburg ontving. Van de inrichting van het Rijksarchief met filmarchief en foto-atelier namen de leden met belangstelling kennis. Prof. Fruyn bood den gasten een in het Engelsch geschreven overzicht van het Rijksarchief aan. Tal van archiefambtenaren waren aanwezig om de comité-leden rond te leiden.
Het internationale comité heeft met algemeene stemmen een motie aanvaard, waarin voor de historici in dezen door socialen en politieken strijd vaak vertroebelden tijd het recht van het werkelijk vrije onderzoek wordt gevraagd.

G. **SUIKER. — De Java-suikeroogst en het plan-Chadbourne.** — Op 1 April 1932 was, aldus dr. H. C. Prinsen Geerligs, de extra suikervoorraad, die op 1 April 1931 op ongeveer 500.000 t. was aangenomen, tot ongeveer 1.585.000 t. gestegen, minus het daarin begrepen kwantum, dat als normale voorraad voor Java op dien datum is aan te merken en dat op 230.000 t. kan worden aangenomen.
Volgens de Internationale Suiker Overeenkomst, moet in de volgende vier jaren jaarlijks ten minste 25% daarvan worden opgeruimd, dus ongeveer 340.000 ton per jaar.
Het uitvoercontingent voor 1932/33 bedraagt 2.400.000 ton en dat der verdere jaren resp. 2.500.000, 2.600.000 en 2.700.000 t. Indien de oogst van 1932/33 of eenig volgend jaar niet voldoende is om na bevrediging van de behoefte des lands aan suiker, het volle uitvoercontingent op te leveren, dan mag men onmiddellijk meer dan 25% van den voorraad verkoopen en doorgaan totdat die geheel is uitgeput, zoo men maar zorgt, het voor het jaar geldende uitvoercontingent niet te overschrijden. **(V. B. Ned. Oost-Indië 339 B.)**
(V. b. Chadbourne-plan 282 E.; zie ook 285 D.)

H. **NEDERLAND. — Ned. Hervormde Kerk. - Classicale vergaderingen.** — Den 29sten Juni '32 zijn de 44 classicale ressorten der Ned. Herv. Kerk in jaarlijksche vergadering bijeen geweest. Aan de orde waren o.m. eenige voorloopig door de Algemeene Synode aangenomen wetswijzigingen. Op de z.g.n. pacificatie-voorstellen, ter bevordering van het vreedzaam samenwonen der richtingen, welke de gelegenheid wilden openen voor aan bepaalde eischen voldoende minderheidsgroepen, om per jaar eenige officieele kerkbeurten of een speciaal voor haar richting te beroepen predikant te verkrijgen, werd door 35 van de 44 classicale vergaderingen ongunstig geadviseerd, zoodat deze voorstellen geen wet zullen

worden. Een voorstel, dat beoogde aan zendelingen, die aan enkele voorwaarden voldoen, de bevoegdheid te verleenen om als predikant in de Ned. Herv. Kerk te worden beroepen, verkreeg slechts de instemming van een viertal der 44 classicale vergaderingen. Op enkele na adviseerden alle classes gunstig omtrent 't voorstel tot het aanleggen van een kerkelijk bevolkingsregister door iedere gemeente.

A. **ENGELAND. — Ierssche kwestie.** — De Kamer van den Ierschen Vrijstaat heeft op 12 Juli '32 met 71 tegen 61 stemmen de amendementen van den Senaat op de wet tot afschaffing van den eed van trouw verworpen. Dit beteekent dat het wetsontwerp anderhalf jaar wordt opgeschort, tenzij er in dien tusschentijd verkiezingen worden gehouden.
De Britsche regeering heeft een tarief van 20 pct. op vleesch en zuivelproducten, de voornaamste artikelen van den Ierschen invoer in Groot-Brittannië, gelegd. **(Vorig bericht blz. 402 G.)**

B. **NEDERLAND. — Naasting van 3 spoorwegen.** — De regeering heeft een wetsontwerp ingediend tot naasting van de spoorwegen Utrecht-Zwolle, Zwolle-Kampen en den Dolder-Baarn. Van naasting dezer lijnen wordt een jaarlijksche bate van *f* 160.000 verwacht.

C. **BRAZILIE. — Koffievernietiging.** — De nationale koffieraad heeft tot 11 Juni '32 ruim 7.422.749 balen koffie vernietigd. **(Vorig bericht blz. 329 F.)**

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — De vermogensbelasting.** — De Volksraad heeft met 30 tegen 23 stemmen de geheele ontwerp-ordonnantie inzake de vermogensbelasting aangenomen.
Voor deze nieuwe heffing verwijzen wij naar onze mededeeling op bladz. 149 M. van den 28sten December 1931. **(Vorig bericht blz. 414 G.)**

E. **URUGUAY. — Conflict met Argentinië.** — Tengevolge van een incident dat zich heeft voorgedaan tijdens het Argentijnsche Nationale Feest bij het bezoek van den Urugueeschen kruiser „Uruguay" te Buenos Aires, hetwelk Uruguay als een beleediging beschouwt, heeft de Urugueesche regeering de diplomatieke betrekkingen met Argentinië verbroken en den gezant zijn geloofsbrieven teruggegeven.

F. **GENTLEMEN'S AGREEMENT.** — De Quay d'Orsay heeft den tekst van het gentlemen's agreement, dat in Lausanne is gesloten tusschen Frankrijk, Engeland, België en Italië, bekend gemaakt.
Aan dezen tekst ontleenen wij het volgende:
Het verdrag van Lausanne wordt eerst van kracht na de in dit verdrag vermelde ratificatie.
Wat de crediteursstaten betreft, in welker naam dit document geparafeerd is, zal de ratificatie niet eerder plaats vinden, dan wanneer tusschen hen en hun eigen schuldeischers een bevredigende oplossing zal zijn bereikt.
In geval een regeling der schulden niet bereikt kan worden, zal het accoord met Duitschland niet worden geratificeerd.
Daardoor zou een nieuwe toestand ontstaan en de belanghebbende regeeringen zullen erover beraadslagen, wat dan moet geschieden.
In dit geval zal de rechtstoestand van alle betrokken mogendheden weer dezelfde worden als voor het moratorium van Hoover.
De rijksregeering zal van deze overeenkomst in kennis worden gesteld.
Het gentlemen's agreement is begeleid door een schrijven van den Engelschen minister van financiën, Chamberlain, aan den Franschen minister van financiën Martin, waarin wordt bevestigd, dat in geval de overeenkomst van Lausanne niet wordt geratificeerd, de rechtspositie van alle betreffende regeeringen tot elkander weer dezelfde zal zijn, welke bestond volgens de bepalingen van de Haagsche overeenkomst van 20 Januari 1930 en van de War Debt Funding-overeenkomst. **(Vor. ber. blz. 414 F.)**

G. **Dr. RUDOLF MENGELBERG.** — Dr. Rudolf Mengelberg heeft zich belangeloos bereid verklaard de supervisie op zich te nemen van de afdeeling muziek van Keesings Historisch Archief.
Wij zeggen den heer Dr. Rudolf Mengelberg hiervoor, mede namens onze lezers, hartelijk dank en laten hieronder foto en korte levensschets van onzen nieuwen medewerker volgen.

Dr. Rudolf Mengelberg.

Dr. Rudolf Mengelberg, geboren 1 Februari 1892 te Krefeld, studeerde te Genève, München, Bonn en Leipzig, eerst rechten, daarna muziek. Hij promoveerde in 1915 te Leipzig met een studie over den Italiaanschen componist G. A. Ristori; sedert 1915 is hij gevestigd te A'dam, waar hij als artistiek leider aan het Concertgebouw verbonden is. Hij componeerde orkest- en koorwerken, kamermuziekwerken en liederen. In 1929 won hij onder 170 composities met de Cantate Weinlese een prijsvraag van de Internationale Prijsvraag der Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst bij haar 100-jarig bestaan. Voorts verschenen van zijn hand: het Mahler-Feestboek 1920 en een kleine biographie van Mahler in 1923 bij Breitkopf & Härtel, en in 1928: „Holland als kulturelle Einheit", waarvan in 1929 ook een Nederlandsche vertaling verscheen: „Nederland, spiegel eener beschaving".

H. **OOST-GROENLAND. — Permanent Gerechtshof van Intern. Justitie.** — De Deensche regeering heeft op 13 Juli '32 bij het Permanente Gerechtshof van Internationale Justitie in Den Haag een aanklacht ingediend tegen Noorwegen, in verband met het optreden van dit land in Groenland.
Protest van de Noorsche Venstre-partij. — De Noorsche Venstre-partij (de linker partij) waartoe ook de voormalige Noorsche premier Mowinckel behoort, en de Noorsche Arbeiders Partij, hebben scherp stelling genomen tegen het optreden van Noorwegen in Groenland. **(V. b. 413 G.; Perm. Hof v. Int. Just. 95 F.)**

I. **AMSTERDAM. — Crisis-Comité.** — Het Crisis-Comité Amsterdam deelt ons mede, dat in de periode van 15 Mei tot en met 25 Juni 1932 een bedrag ad *f* 11.657,81 aan giften is ontvangen, terwijl tot dusverre in totaal *f* 189.759,98 zijn ingekomen. **(339 D.)**

A. **ACCOORD VAN VERTROUWEN. — België en Italië toegetreden.** — België en Italië zijn tot de op 13 Juli '32 bekend gemaakte overeenkomst tusschen Engeland en Frankrijk toegetreden. **(V. b. 415 B.)**

15 JULI 1932

B. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, legde een plan voor, betreffende de voorbereiding van de economische wereldconferentie en stelde voor een commissie uit den Raad te benoemen, waarvan ook andere Europeesche mogendheden deel uit kunnen maken, ter bestudeering van den tijd en den zetel der conferentie. De materieele voorbereiding der conferentie moet, volgens het voorstel, worden opgedragen aan een voorbereidende commissie, welke zal bestaan uit een financieele en een economische commissie. **(Vor. ber. blz. 362 E.)**

C. **NEDERLAND. — Gemeentelijke Girodiensten.** — In tegenwoordigheid van den directeur-generaal der P., T. en T. en van den directeur van Postcheque- en Girodienst heeft de minister van Waterstaat op 15 Juli '32 in het departement van Waterstaat de commissie geïnstalleerd, wier taak het o.m. zal zijn, te oordeelen over het streven tot oprichting van gemeentelijke girodiensten.

D. **ZWEDEN. — Nieuwe koperlaag gevonden.** — Uit Malaa in het district Skellefte wordt gemeld, dat daar een belangrijke koperlaag is gevonden. In een recent rapport deed de hoofddirecteur Gavelin van het Geologisch opsporingsdepartement daarvan mededeelingen.

E. **JHR. MR. W. H. DE SAVORNIN LOHMAN OVERLEDEN.** — Op 15 Juli '32 is te 's-Gravenhage overleden, 68 jaar oud, de heer jhr. mr. W. H. de Savornin Lohman, oud-president van den Hoogen Raad.

F. **VEREENIGDE STATEN. — President Hoover over het „Accoord van Vertrouwen".** — President Hoover wenscht dat men het Accoord van Vertrouwen zóó zal begrijpen, dat de Fransch-Britsche overeenkomst in overeenstemming is met den wensch van de Ver. Staten, dat Europa eerst orde stelt op zijn eigen zaken, vóór het zich zal richten tot de Ver. Staten om een verlaging te erlangen van de oorlogsschulden. **(Vorig bericht blz. 417 A.)**

G. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — Bij de Iersche Dail zijn wetsvoorstellen ingediend, waarbij de Iersche regeering gemachtigd wordt tot het heffen van extra-invoerrechten op Engelsche goederen. **(416 A.)**

H. **VOLKENBOND. — Nieuwe leening aan Oostenrijk goedgekeurd.** — De raad van den Volkenbond heeft op 15 Juli '32 het protocol omtrent de nieuwe leening aan Oostenrijk, die 300 millioen sch. zal bedragen, goedgekeurd.
De leening zal een looptijd hebben van 20 jaar en gewaarborgd zijn door dezelfde onderpanden als de leening 1923. De opbrengst zal hoofdzakelijk dienen tot aflossing der schulden op korten termijn.
De vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Italië, Oostenrijk en België hebben het protocol geteekend.
Engeland en Frankrijk zullen elk met 100 millioen sch. aan de leening deelnemen, Italië met 30 millioen sch. en België met 5 millioen sch. Tot uitvoering van het in het protocol vastgestelde program zal de Volkenbond vertegenwoordigers naar Oostenrijk zenden.
Als adviseur is de heer Rost van Tonningen benoemd en als adviseur der Nationale Bank de heer Frere.
Behalve van de hierboven genoemde landen is toezegging verkregen van Zwitserland voor 12 millioen en Nederland voor 3 millioen sch. deelneming aan de leening. In het geheel is er dus 250 millioen toegezegd. Men hoopt bovendien toch nog op medewerking van Tsjecho-Slowakije, Spanje en Zweden, terwijl de B. I. B. te Bazel zich bereid heeft verklaard event. het overschietend bedrag voor te schieten, indien dit niet al te hoog zal zijn.
Naar het Alg. Handelsblad verneemt, heeft Frankrijk bij de teekening van het protocol, waarin de Franschen zich bereid verklaarden voor 100 millioen sch. in de leening deel te nemen, de voorwaarde gesteld, dat de 300 millioen geheel zullen moeten worden gevonden. **(Vor. ber. Donauplan 366 C.)**

16 JULI 1932

I. **NEDERLAND. — Vleeschinvoer.** — Bij K. B. van 7 Juli '32 is bepaald, dat gedurende het tijdvak van 16 Juli '32 tot 16 Januari '33 de invoer uit ieder land van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch is verboden, voor zoover deze meer bedraagt dan 60 ten honderd van hetgeen gemiddeld per zes maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de hoeveelheid berekend.
Van deze hoeveelheden kan van ieder land in mindering worden gebracht hetgeen door dat land gedurende het tijdvak van 16 Januari '31 tot 16 Juli '32 boven de voor dat land vastgestelde hoeveelheid werd ingevoerd.
De minister van Economische Zaken en Arbeid is bevoegd van hem, die versch of gekoeld rund- of kalfsvleesch anders dan uit Denemarken wenscht in te voeren, het stellen eener bankgarantie of andere zekerheid te vorderen.
Dit besluit treedt op 16 Juli '32 in werking.
Het bedrag ter bestrijding van de kosten is vastgesteld op ƒ 0.25 voor elke 100 K.G. of gedeelte daarvan, met een minimum van ƒ 1.— per zending.
Ook voor bevroren rund- en kalfsvleesch is het K. B. tot beperking van den invoer met zes maanden verlengd. **(Vorig bericht blz. 407 B.)**

K. **NEDERLAND. — Kruiserbouw. - Derde kruiser.** — De minister van Koloniën deelt in de memorie van antwoord op het voorloopig verslag van de Eerste Kamer over eenige wetsontwerpen tot goedkeuring van besluiten van den G.-G. van Ned.-Indië o.a. mede, dat de derde kruiser niet gebouwd wordt voor oorlogsdoeleinden, doch om de vloot op het minimum peil van paraatheid te houden.
(Vor. ber. 383 A.; v. b. Vloot 396 B.)

L. **NEDERLAND. — Reuvensfonds.** — Het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden heeft van het Reuvensfonds een collectie oud-Perzische bronzen, met gestyleerde dierfiguren versierd, ontvangen. De bronzen zijn afkomstig van een opgraving te Loeristan.
Het bestuur van het Reuvensfonds bestaat thans uit: jhr. dr. W. A. Beelaerts van Blokland, voorzitter; mr. A. van de Sande Bakhuyzen, E. van den Bergh, prof. dr. F. M. Th. Böhl, prof .dr. A. W. Byvanck, ir. A. Krantz te Leiden, penningmeester; prof. dr. G. A. S. Snijder, mevr. M. M. J. Irish Stephenson—Hagen, mevr. M. M. de Vries—Vogel.

M. **NEDERLAND. — Telegram van den R.K. Mijnwerkersbond.** — Door den Nederlandschen R.K. Mijnwerkersbond is op 14 Juli '32 een telegram aan den Minister van Waterstaat te Den Haag gezonden, waarin geconstateerd wordt, dat sinds de conferentie tusschen den Minister en de vertegenwoordigers der mijndirecties en arbeidersorganisaties de toestand in de mijnindustrie nog moeilijker is geworden.
De Oranje-Nassau mijnen zullen tegen 1 Augustus omstreeks 700 arbeiders ontslaan, hetgeen groote beroering onder de mijnwerkers veroorzaakt.
In het telegram wordt nogmaals met kracht en klem aangedrongen op het treffen van de besproken maatregelen, waardoor de positie der mijnindustrie kan worden verbeterd.

A. CONFERENTIE VAN OTTAWA. — Agenda. — Thomas, de Britsche minister voor de Dominions, heeft in het Lagerhuis de voorloopige agenda voor de economische conferentie van Ottawa bekend gemaakt. Zij luidt als volgt:

1. Onderzoek van de kanten van handels- en tariefpolitiek in verband met den rijkshandel: a. erkenning van het beginsel van wederkeerige preferentieele tariefrechten binnen het gemeenebest; b. algemeene toepassing van bestaande en toekomstige preferentieele rechten binnen het gemeenebest; c. uitbreiding tot andere deelen van het gemeenebest van tariefvoordeelen, toegekend aan vreemde landen; d. vaststelling van het percentage van „Empire-Content" (bevrediging van de rijksdeelen), noodig tot verkrijging van preferentieele tariefbehandeling; e. uitvoerbounties en anti-dumpingrechten binnen het gemeenebest.

Handelsverdragspolitiek met betrekking tot vreemde landen: a. verhouding van onderlinge rijkspreferentieele rechten tot concessies aan vreemde landen; b. interpretatie van de meestbegunstigingsclausule, in het bijzonder met betrekking tot de ontwikkeling van regionale preferentieele rechten en van systemen van importquota.

3. Behandeling van een geschikten grondslag en middelen van onderlinge rijkssamenwerking, met inbegrip van herziening van bestaande agentschappen, onderzoek van den invloed van het economisch rijkscomité op de industrieele samenwerking, en bespreking van verkeersquaesties en van exploratie en standaardisatie.

B. ENGELAND. — Iersche kwestie. — Na een discussie te Londen tusschen De Valera en MacDonald bleek een toenadering tusschen beide partijen niet mogelijk. **(Vorig bericht blz. 417 G.)**

C. OLYMPISCHE SPELEN TE LOS ANGELES. — 30 Juli—14 Augustus 1932. - Nederlandsche uitzending naar Los Angeles. —

Algemeen leider: G. van Rossem, secretaris-penningmeester van het Nederlandsch Olympisch Comité.

Chef de Mission: C. F. Kellenbach, voorzitter van den Nederlandschen Zwembond.

Athletiek: Wim Peters, hinkstapsprong; Christiaan Berger, 100 en 200 meter hardloopen; Mej. Tollina Schuurman, 100 meter hardloopen dames; Mej. Lien Gisolf, hoogspringen dames; 4× 100 meter estafette dames: Truus Aalten, Bep du Mée, Lien Dalmolen en Tollina Schuurman. Reserve Bep Klaver.

Trainer en masseur: Van der Putte.

Moderne Vijfkamp: 1ste Luitenant der Mariniers W. J. van Rhijn.

Schieten: 1ste Luitenant der Mariniers J. W. v. Rhijn.

Roeien: Twee zonder stuurman, Jhr. G. Röell en P. Roelofsen; coach dr. Wehlburg.

Schermen: Mej. Jo J. de Boer (floret) dames; Heeren D. de Jong (sabel) en P. Myer (degen). Begeleider: Chr. J. Aerts.

Wielrennen: J. J. van Egmond (sprint en tijdrace) en B. Leene (tandem en reserve). Leider S. Swaab de Beer, penningmeester Nederl. Wielren Unie.

Zeilen: Gebr. Jan en Bob Maas, deelnemend in de Sterklasse met de „Holland" en eventueel in het Monotype.

Zwemmen: Dames: 100 meter vrije slag: Willy den Ouden en Corry Laddé. 400 meter vrije slag: Mevr. Z. Philipsen—Braun en Puck Oversloot; 100 meter rugslag: Mevr. Z. Philipsen—Braun en Puck Oversloot; 4× 100 meter estafette, waarschijnlijk volgende formatie: Marie Vierdag, Corry Laddé, Willy den Ouden en Mevr. Philipsen—Braun.. Begeleidsters: Mevr. Braun en Mevr. Wuyckhuizen.

Ruitersport: Luitenant Pahud de Mortanges (met „Marcroix"), Luitenant Jhr. van Lennep („Luftikus") en Luitenant Schummelketel („Duiveltje"). Reservepaard „Henk". Jachtspringen, dressuurproef en veelzijdigheidswedstrijd. **(Vorig bericht blz. 208 D.)**

17 JULI 1932

D. NEDERLAND. — Prijsvraag van het Haagsche Genootschap tot verdediging van den Christelijken godsdienst. — Een nieuwe prijsvraag, te beantwoorden vóór 1 Februari 1934, is door het Haagsch Genootschap tot verdediging van den Christelijken godsdienst uitgeschreven: „Een volledig wetenschappelijk onderzoek naar de historische betrekkingen tusschen den Joodschen en den Katholieken eeredienst". De prijs zal bestaan, naar keuze van den winnaar, uit een bedrag van vierhonderd gulden, de gouden medaille van het Genootschap met 150 gulden of de zilveren medaille met 385 gulden.

De verhandelingen in het Nederlandsch, Fransch, Engelsch of Duitsch (latijnsche letter) moeten, onder motto en met een verzegeld naambriefje met hetzelfde motto, worden toegezonden aan den secretaris, dr. A. H. Haentjes, Emmalaan 1, Haarlem.

E. BOKSEN. — Van Klaveren verslagen. — Na een 15 ronden langen strijd moest Bep van Klaveren (60.6 K.G.), Nederlands bekende bokser, op 17 Juli 1932 te Rotterdam zijn Europeeschen titel aan den Italiaan Anacleto Locatelli (60.55 K.G.) afstaan. **(Vorig bericht blz. 388 C.)**

F. NEDERL. OOST-INDIE. — Tabaksaccijns. — Omtrent de overgangsmaatregelen met betrekking tot den tabaksaccijns valt het volgende te melden. Twee maanden na de invoering van den accijns moeten alle belastbare tabaksartikelen voorzien zijn van een banderolle. Het accijnsstelsel berust op de contrôle bij den verkoop, zoodat geen tabaksartikel of tabak verkocht mag worden zonder een banderolle, welke den maximum-detailprijs bepaalt en die verkrijgbaar wordt gesteld tegen 20% daarvan. Gekorven tabak wordt belast voor detailverkoop, terwijl consenten kunnen worden afgegeven door het H. B. B. voor groothandel en fabrikanten. Alle vervoer van gekorven tabak zonder consent is verboden. De minimum-banderolle vermeldt een verkoopsprijs van 2 cent. **(Vorig bericht blz. 208 I.)**

G. NEDERLAND. — Betrekkingen Nederland-België. - Prijsvraag. — Mr. S. J. Visser, overleden in 1919, heeft zijn vermogen vermaakt aan de Leidsche universiteit, onder voorwaarde, dat de rente zou worden aangewend om de studie van het Volkenrecht en het Internationaal Privaatrecht te bevorderen. Te dien einde zal met name om de drie jaren een som van ten minste *f* 5000 besteed moeten worden voor het uitschrijven van een internationale prijsvraag.

De faculteit der rechtsgeleerdheid te Leiden vraagt thans:

Een critische en volledige studie, uitsluitend naar de uitgegeven bronnen, over het tot standkomen van de verdragen van Londen van 19 April 1839 (1830—1839), alsmede over de internationaalrechtelijke betrekkingen tusschen Nederland en België sedert 1839. De antwoorden moeten, in het Duitsch, Engelsch, Fransch of Nederlandsch getikt, vóór 1 Februari 1934 in handen zijn van den decaan der faculteit der rechtsgeleerdheid te Leiden; het manuscript moet een motto dragen, te herhalen op een bij het manuscript gevoegde verzegelde enveloppe, die den naam en het adres van een schrijver zal inhouden.

Aan de antwoorden, die naar het oordeel van de faculteit daarvoor in aanmerking komen, zullen prijzen worden toegekend tot een bedrag van *f* 5000.

H. FRANKRIJK. — Verhooging van het invoerrecht op paarden. — De Directie van den Landbouw deelt mede, dat blijkens telefonisch bericht van den rijkslandbouwconsulent te Parijs het Journal Officiel het besluit bevat, waarbij het invoerrecht op paarden en veulens verhoogd wordt tot frs. 2000 per stuk en dat op slachtpaarden tot frs. 400 per stuk. **(309 A.)**

A. **DUITSCHLAND. — Noodverordening - Vrijwillige Arbeidsdienst.** — In een op 16 Juli '32 afgekondigde verordening heeft de rijksregeering den vrijwilligen arbeidsdienst geregeld.
Onderwerp en doel kenschetst de verordening als volgt: De vrijwillige arbeidsdienst geeft den jongen Duitschers de gelegenheid tot nut van 't algemeen in gemeenschappelijken dienst vrijwillig ernstigen arbeid te verrichten en zichzelf tegelijkertijd in lichamelijk, geestelijk en moreel opzicht op te voeden.
Volgens de verordening moeten de werkzaamheden van den V. A. D. ten bate van het algemeen en passend zijn, zij mogen niet leiden tot een beperking der werkgelegenheden op de vrije arbeidsmarkt.
De werkzaamheden gaan uit van openbare lichamen of andere organisaties, die ten bate van het algemeen werkzaam zijn, en wier taak het ook zal zijn te zorgen, dat geschikte werkzaamheden aanwezig zijn.
De arbeidsdienstwilligen genieten de voordeelen der sociale verzekering en van de arbeidsbescherming.
In de eerste plaats zullen jonge Duitschers beneden 25 jaar te werk worden gesteld, en onder hen weer speciaal werkloozen, die uit openbare middelen worden ondersteund. Daarnaast komen ook niet-werknemers in aanmerking.
Om een zoo eenvoudig en economisch mogelijke uitvoering van den arbeidsdienst te verzekeren, worden de voor dit doel gereed gehouden rijksmiddelen en de gelden van het rijksbureau voor arbeidsbemiddeling en werkloozenverzekering samengevoegd en op uniforme wijze beheerd. Om de uniforme leiding te waarborgen zal de rijksregeering een rijkscommissaris, die onder den rijksminister van Arbeid staat, benoemen. De rijkscommissaris zal worden bijgestaan door districtscommissarissen.
Als rijkscommissaris zal de president van het rijksbureau voor arbeidsbemiddeling, dr. Syrup, optreden.
(Vorig bericht blz. 397 B.)

B. **BELGIE. — Mijnwerkersstaking geëindigd.** — Op 16 Juli '32 werden de besprekingen tusschen minister-president Renkin, minister Heyman, de gedelegeerden van de industrieelen en de afgevaardigden der arbeiders voortgezet, waarbij een accoord is bereikt. Iets later werd aan de pers een mededeeling verstrekt, waarbij de industrieelen van de metaalnijverheid en den machinebouw verklaarden, trots de ernstige crisis, op verzoek van de hoogste autoriteiten in den lande toe te stemmen in de intrekking van de jongste loonsverlaging en in de stabilisatie van de loonen tot 1 November 1932. De arbeiders moeten zich van hun kant verbinden het werk zonder uitstel te hervatten.
Later kwamen de socialistische partijraad en het hoofdbestuur van de federatie van socialistische vakvereenigingen bijeen en werd met voldoening acte genomen van het gelukte resultaat der onderhandelingen. Besloten werd het heele land door een proclamatie te verspreiden waarbij geconstateerd wordt, dat niet alleen de mijnwerkers, maar ook de arbeiders van andere bedrijven voldoening bekomen, dat het brood niet zal worden belast, de loonen en de werkloozensteun niet zullen worden verminderd, dat ook de werkloozen, die bij geen verzekeringskas zijn aangesloten, voortaan zullen worden geholpen en dat naar een rechtvaardige verdeeling van den arbeid zal worden gestreefd.
Aan de leiders van de christelijk-democraten en van de liberale partij in het parlement, die de rechtvaardigheid der eischen van de arbeiders hebben erkend, wordt verzocht op 18 Juli '32 in al de mijnen, fabrieken, werkhuizen en kantoren, waar de arbeid was stilgelegd, het werk te hervatten en van tucht, kalmte en vertrouwen in de socialistische organisatie te getuigen. **(Vorig bericht blz. 414 B.)**

C. **BELGIE. — Contingenteering van visch.** — Bij de Vischhandelvereeniging te IJmuiden is bericht gekomen, dat met ingang van den 18den Juli '32 ook België den vischinvoer zal contingenteeren. Toegestaan zal worden een invoer tot 25% der in het vorige jaar verzonden kleinere vischsoorten en 90% van de kabeljauw, schelvisch en rog.
(Vor. ber. Contingenteering 334 D.)

D. **FRANKRIJK. — Financiën.** — De Fransche Kamer van Afgevaardigden heeft met 381 tegen 30 stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij de regeering wordt gemachtigd het maximum van het uitstaande schatkistpapier van frs. 5 milliard tot frs. 7 milliard te verhoogen.
De financieele commissie der Kamer heeft het voorstel der regeering, tot uitgifte van frs. 2 milliard schatkistpapier, aangenomen. **(Vor. ber. blz. 415 A.)**

E. **TUNNEL ONDER DE STRAAT VAN GIBRALTAR.** — In December 1931 werd door het Spaansche Ministerie van Verkeer een decreet afgekondigd, waarbij een commissie werd benoemd om opnieuw de studie ter hand te nemen van de ontwerpen voor een tunnel onder de Straat van Gibraltar. Deze commissie werd voorgezeten door den Spaanschen Minister van Verkeer, terwijl ingenieur de Jenevois, die een groot deel van zijn leven aan de studie der tunnelplannen heeft gewijd, tot algemeen secretaris werd benoemd. Nadat deze commissie zich in het afgeloopen jaar ernstig met het tunnelvraagstuk heeft bezig gehouden, heeft men thans te Algeciras een aanvang gemaakt met de voorbereidende werkzaamheden. Men is thans bezig met den bodem te leeren kennen tusschen Tarifa en Alcazzar Seguer. Deze werkzaamheden staan onder leiding van den luitenant-kolonel der artillerie, Pedro Jenevois, die het plan ook heeft ontworpen. Dit grootsche werk zal in latere jaren een herinnering moeten zijn aan het nieuwe republikeinsche Spanje.
Het denkbeeld dezen tunnel te boren is betrekkelijk oud, want reeds in 1802 legde een Fransch ingenieur aan Napoleon een plan voor van een onderzeesche doortocht van Gibraltar uit naar Afrika. In de laatste tien jaren echter hielden de Europeesche economen en technische deskundigen zich druk bezig met het vraagstuk om een tunnel te bouwen onder de Straat van Gibraltar, maar eerst sinds 1919, toen te Barcelona een studie- en verwezenlijkingscommissie waren opgericht, begon het plan vasteren vorm aan te nemen. Door verschillende deskundigen zijn plannen voor een dergelijken tunnel ontworpen.
(Gazet van Antwerpen)

F. **ZUID-AFRIKA. — Samenwerking op wetenschappelijk gebied met Nederland.** — De Zuid-Afrikaansche Medische Raad heeft besloten de registratie in de Unie van verpleegsters met diploma of certificaat, erkend door de Nederlandsche regeering, toe te laten. De regeling is wederkeerig.

G. **BELGIE. — Nieuwe surtaxes op den invoer.** — Door minister-president Renkin is een wetsontwerp ingediend waarbij door het parlement aan de regeering machtiging wordt verleend om de „taxe de transmission" op den invoer van vreemde halffabrikaten te brengen op 4% en 6% op de geheel afgewerkte producten. De luxebelasting mag eveneens van 2 op 4% worden gebracht.
De Kamer heeft het wetsontwerp, bovengenoemd, goedgekeurd.

H. **NEDERLAND. — Werkloosheid.** — Het departement van Binnenl. Zaken had aan alle gemeenten verzocht, in de eerste week van Juli op te geven, hoeveel geheel en gedeeltelijk werkloozen op 25 Juni 1932 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling (inclusief het aantal tewerkgestelden bij de werkverschaffingen) waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 996 gemeenten. In die gemeenten stonden op 25 Juni 1932 ingeschreven: 244.557 ge-

heel werkloozen en 18.618 gedeeltelijk werkloozen. Van 81 gemeenten met rond 237.557 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen. **(V. b. 315 C.)**

18 JULI 1932

A. **WERELDKOLENPRODUCTIE.** — De wereldkolenproductie in 1931 is met 1.234,6 millioen ton bijna op het niveau van 1914 teruggegaan (in 1914 1.200,1 millioen ton). In vergelijking met 1930 is de productie in 1931 met 12.9% achteruitgegaan.
Het aandeel van Europa in de wereldkolenproductie is tegenover 1930 met 2.41% tot 51.85% gestegen en heeft daardoor de productie van 1913 met 2.22% overschreden. Het aandeel van Amerika is met 2.65% verminderd.
De kolenhandelsbalans geeft bij de meeste kolen uitvoerende landen een niet onaanzienlijke verslechtering te zien. Het kolenverbruik is overal aanmerkelijk achteruitgegaan, met uitzondering van Rusland. De prijzen zijn bijna overal verder gedaald. Pas in de laatste maanden kon een verbetering van het prijsniveau in Engeland, Frankrijk, België en Polen vastgesteld worden.

B. **NEDERLAND. — Protestbijeenkomst der S.D.A.P. tegen het rapport-Welter.** — In het N. V.-Huis te Utrecht is op 17 Juli '32 vanwege den Gewestelijken Raad van de S.D.A.P. een demonstratieve bijeenkomst gehouden tegen het rapport-Welter. Van de sprekers betoogde de heer F. S. Noordhoff o.m., dat de belastingen vóór alles moeten worden verhoogd. Bezuinigingen zullen ongetwijfeld noodig zijn, doch niet ten koste dergenen, die reeds ver achter zijn.
Het rapport bevat tal van blunders. Met opzettelijk te hoog gestelde ramingen wil men volgens spr. hetzelfde effect bereiken als indertijd minister Colijn beoogde. Merkwaardig is, dat juist de departementen die geen vertegenwoordiger in de commissie hadden, als Onderwijs, Waterstaat en Justitie, er zoo slecht zijn afgekomen. Stopzetting en inkrimping van groote werken, als voorgesteld, zal de werkloosheid nog weer vermeerderen.
De salarissen, toch reeds laag, moeten nog meer naar beneden. Een krachtig verzet tegen deze afbraakplannen is dringend geboden.
De heer H. W. Vliegen besprak de noodzakelijkheid van beperking der bewapening, ten aanzien waarvan gelukkig de publieke opinie in tal van landen ontwaakt is. De voorstellen van Hoover dienen krachtig te worden ondersteund.
Besloten werd, in dien geest een telegram aan den voorzitter van de Ontwapeningsconferentie, Henderson, te zenden.
Na afloop werd een straatdemonstratie gehouden, waaraan ongeveer 6000 personen deelnamen.
(Vor. ber. blz. 410 A.; 415 D.)

C. **TARIEFCONVENTIE. — Nederland, België en Luxemburg onderteekenen.** — De internationale conventie, die tusschen de vertegenwoordigers van Nederland, Luxemburg en België op 16 Juni in Ouchy geparafeerd was, is door de verschillende belanghebbende regeeringen thans goedgekeurd, zoodat heden, 18 Juli '32, jhr. Beelaerts van Blokland, de heer Bech, president van de regeering van Luxemburg en Paul Hymans deze acte hebben onderteekend. Het ligt in de bedoeling van de onderteekenende staten, deze nieuwe conventie aan de verschillende regeeringen met wie zij door handelsovereenkomsten verbonden zijn, toe te zenden, evenals aan het secretariaat van den Volkenbond. Bij de onderteekening was dr. Nederbragt aanwezig. (Alg. Handelsblad)
(Vor. ber. blz. 386 A.)

D. **NEDERLAND. — Opbrengst Rijksmiddelen.** — De Rijksmiddelen hebben in Juni 1932 *f* 30.888.600 opgeleverd, of bijna *f* 4 millioen minder dan in Juni 1931. In het eerste halfjaar van 1932 was de opbrengst *f* 208.186.300 of nagenoeg *f* 24¾ millioen minder dan het eerste halfjaar in 1931.
(Vor. ber. Staatsfinanciën 260 E.)

E. **DUITSCHLAND. — Verbod van demonstratie.** — Uit Berlijn wordt officieel medegedeeld: Op 17 Juli 1932 is het in vele plaatsen opnieuw tot bloedige botsingen gekomen. In verreweg de meeste gevallen zijn de botsingen het gevolg van provocaties. Teneinde het onmiddellijke gevaar voor nieuwe overvallen op openbare optochten te verhinderen, heeft de Rijksminister van Binnenl. Zaken met ingang van 18 Juli '32 tot nader order, op grond van de tweede verordening van den Rijkspresident inzake politieke excessen d.d. 28 Juni 1932, een algemeen verbod uitgevaardigd van vergaderingen in de open lucht. De Rijksregeering heeft besloten alle maatregelen te treffen om het leven der staatsburgers tegen verdere aanvallen te beschermen en de vrije politieke werkzaamheid te verzekeren. Zij verwacht van alle volksklassen, welke op den bodem des rechts staan, rust en bezonnenheid. **(Vor. ber. Noodverordening 419 A.)**

F. **VOLKENBOND. — Turkije in den Volkenbond opgenomen.** — Turkije is op 18 Juli '32 in een plechtige zitting der Buitengewone Assemblée in den Volkenbond opgenomen, nadat de Volkenbondsraad reeds in zijn laatste zitting met algemeene stemmen besloten had Turkije toe te laten. De Turksche gezant te Bern, Kemal Hoesnoe Bey, werd plechtig naar zijn plaats geleid. **(Vorig bericht blz. 402 L.)**

19 JULI 1932

G. **ESPERANTO.** — De Nederlandsche Esperantistenvereeniging „La Estonto Estas Nia" deelt ons het volgende mede:
Esperanto is een wereldtaal, samengesteld door dr. L. L. Zamenhof, een Poolsche oogarts, geboren te Bialystok in 1859, overleden te Warschau in 1917.
Esperanto bestaat hoofdzakelijk uit stamwoorden van de Indo-Europeesche talen; door een vernuftig stelsel van voor- en achtervoegsels zijn hieruit alle verdere woorden en begrippen samen te stellen. Naar het voorbeeld der Fransche Academie wordt de taal zuiver gehouden door een Esperanto-academie, eveneens gevestigd te Parijs.
Esperanto is momenteel over de geheele wereld verbreid. Vooraanstaande landen zijn o.a. Japan, Brazilië, Tsjecho-Slowakije, Zweden, Saksen.
Er bestaan 4 internationale organisaties n.l. neutrale, Katholieke, andere Christelijke en socialistische, welke in bijna alle beschaafde landen hun nationale vereenigingen hebben. Vanaf 1905 worden jaarlijks diverse congressen gehouden, waar tot 42 nationaliteiten vertegenwoordigd zijn, en waar alleen Esperanto de voertaal is.
Esperanto wint langzaam veld in het onderwijsprogram van verschillende landen, hoofdzakelijk als facultatief vak. In bijna iedere plaats is minstens één Esperantist, welke zijn diensten aan alle andere leden verstrekt voor inlichtingen betr. toerisme, informaties enz. Er bestaan meer dan 7000 werken in Esperanto, oorspronkelijke en vertaalde. Honderden kranten en tijdschriften op allerlei gebied.
In Nederland wordt Esperanto als facultatief vak in verschillende gemeenten onderwezen. Het gemeentebestuur van Arnhem heeft een groot buiten ter beschikking gesteld, waarvan het Internacia Cseh-Instituto de Esperanto te Den Haag, een internationaal cultuurcentrum tracht te maken en waar reeds honderden personen, die slechts Esperanto spraken, uit verschillende landen een bezoek brachten of er eenigen tijd verbleven.
Esperanto is toegelaten als „klare" taal in het internationaal telegraphisch verkeer.
Vele radio-stations zenden nieuwsberichten en cursussen in Esperanto uit, o.a. ook Huizen en Hilversum. **(Vor. ber. blz. 405 F.)**

A. **ACCOORD VAN VERTROUWEN. — Polen toegetreden.** — De Poolsche ambassadeur te Londen overhandigde op het Foreign Office een nota, waarin de Poolsche regeering haar wensch te kennen geeft tot de Engelsch-Fransche vertrouwensovereenkomst toe te treden.
Naar verluidt is een gelijkluidende nota te Parijs overhandigd. **(Vorig bericht blz. 417 A.)**

B. **M. A. J. BAUER OVERLEDEN.** — Op 68-jarigen leeftijd is den 18den Juli 1932 de kunstschilder, etser, lithograaf en illustrator Marius A. J. Bauer, overleden.

C. **MOTORBOOTRACE. — Nieuw wereldrecord van Kaye Don.** — De Engelsche bootracer Kave Don startte op 18 Juli '32 met de „Miss England III", om een nieuw snelheidsrecord voor motorbooten te vestigen. Hij startte tegen zes uur 's morgens en behaalde toen een snelheid van 117,43 Engelsche mijl, d.i. 188.944 K.M. In de richting Zuid-Noord maakte hij 117,10 mijl, in de richting Noord-Zuid 117,76. Bij een nieuwen start behaalde hij een snelheid van 120 mijl; daarna werden nieuwe propellers aangebracht. De laatste recordpoging werd gedaan met brandstof van een nieuwe soort. Kaye Don haalde toen Zuid-Noord 120.50 mijl; Noord-Zuid 119,12, dus gemiddeld 119,81 mijl of 192,774 K.M.

D. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — Lansbury, de leider der Labourparty, heeft telegrammen gezonden aan den Paus, den aartsbisschop van Canterbury, den opperrabbijn en het hoofd der vrije kerken, waarin hij aandringt op een gemeenschappelijke bemiddelingsactie, om aan het Engelsch-Iersche geschil door arbitrage een einde te maken.
In een rede te Morpeth zeide Lansbury, dat het Engelsch-Iersche geschil een pruldispuut is in vergelijking met de schuldenkwestie van Duitschland en Oostenrijk, waarvoor zooveel geduld is getoond.
Lansbury veroordeelde de Iersche en Britsche staatslieden wegens hun hardnekkigheid, eraan toevoegend, dat het eigenlijke punt van geschil is, wie de voorzitter zal zijn van het hof van arbitrage. De Valera, aldus Lansbury, zegt, dat binnen het Britsche gemeenebest geen onbevooroordeeld voorzitter te vinden is, terwijl de Britsche regeering zegt, dat daarbuiten geen behoorlijk persoon te vinden is.
(Vorig bericht blz. 418 B.)

E. **SUIKER. — Nieuwe suikerfabrieken in Azië.** — In Britsch-Indië zal een groot aantal suikerfabrieken worden gebouwd, die tezamen met de reeds bestaande, 500.000 ton witte suiker per jaar zullen kunnen opleveren.
In West-Siberië worden 8 nieuwe fabrieken gebouwd; in Oost-Siberië 2, in Khirgizië 2, in Kasakstan 5, in Baschkirie 2, terwijl er in 1931 in Siberië reeds een nieuwe fabriek heeft gewerkt. 1)
In Perzië zullen één of twee fabrieken worden gebouwd. (Indische Mercuur)

1) In de gewone statistieken worden tot nog toe de Siberische en verdere Oost-Russische fabrieken tot Europa gerekend, ofschoon zij noch geographisch, noch economisch bij Europa behooren. **(Vorig bericht blz. 415 G.)**

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap.** — Van het totale tapbare areaal is 24% niet in tap (periodieke tap niet inbegrepen). Per ultimo Jan., Febr., Maart en April bedroeg het percentage resp. 10, 12, 13 en 18%; 383 ondernemingen hebben den tap geheel stopgezet per ultimo Mei 1932.
(Centr. Bur. v. d. Statistiek). **(Vor. ber. 388 E.)**

G. **NEDERLAND. — Bond van Werkgevers in de Koopvaardij.** — De Bond van Werkgevers in de Koopvaardij heeft, met inachtneming van den voorgeschreven opzeggingstermijn van dertig dagen, de collectieve arbeidsovereenkomst met den Centralen Bond van Transportarbeiders en de Centrale van Koopvaardij-officieren opgezegd, zoodat deze collectieve overeenkomst op 16 Augustus 1932 afloopt.
(Vorig bericht Scheepvaart blz. 390 M.)

H. **INTERNATIONAAL CHRISTELIJK VAKVERBOND. — Vijfde Congres.** — Het vijfde congres van het Internationaal Christelijk Vakverbond heeft te Antwerpen van 22 tot 24 Juni 1932 plaats gehad.
Het congres omvatte 359 gedelegeerden uit Nederland, België, Luxemburg, Zwitserland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, Tsjechoslowakije en vertegenwoordigers van de verschillende vak-internationales, die tot de internationale christelijke vakbeweging behooren. Verder waren aanwezig: vertegenwoordigers van 't Internationaal Arbeidsbureau en van het stadsbestuur van Antwerpen, van de internationales van katholieke en christelijke werkliedenvereenigingen en gasten uit verschillende landen, waartoe ook een vertegenwoordiger van het Poolsch Christelijk Vakverbond, dat niet bij het I. C. V. is aangesloten, behoorde.
Op het congres, dat onder voorzitterschap stond van den heer Bernhard Otte, Berlijn, werd na de openingsrede en de begroetingstoespraken door den secretaris, den heer Serrarens, Utrecht, een korte inleiding gehouden bij het verslag, dat vóór het congres aan de deelnemers in druk was toegezonden en dat zich uitstrekt over de periode, verloopen sinds het congres van München in 1928.
Het ledental van de internationale christelijke vakbeweging is thans gestegen tot 2.351.738, een toeneming van 13 pct. sinds het vorige congres.
Het congres hield zich bezig met de economische wereldcrisis. Prof. dr. Th. Brauer, van de universiteit te Keulen, besprak crisisproblemen in wereldhuishouding en internationale politiek; de heer J. Nauta, te Amsterdam de sociale politiek in het tijdperk der rationaliseering; en de heer Henri Pauwels, uit Brussel, de bestrijding der werkloosheid door sociale wetgeving en door maatregelen der vakbeweging.
Het congres nam een algemeene resolutie aan over de economische en politieke problemen, die verband houden met de wereldcrisis en waarin het congres o.a. de absolute noodzakelijkheid uitsprak, dat voor het probleem der herstelbetalingen en der internationale schulden een definitieve oplossing zou worden gevonden.
Verder nam het congres een resolutie aan inzake de bestrijding der werkloosheid, een over den vrouwenarbeid en een over de economische en sociale verhoudingen in de koloniën en in andere minder ontwikkelde landen. Verder werd een statutenwijziging aangenomen, die aan de christelijke vak-internationales stemrecht verleent. De vice-voorzitter, de heer Zirnheld, Parijs, en de algemeene secretaris, de heer Serrarens, Utrecht, werden herkozen.

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Regeeringstegemoetkoming aan ondernemingen.** — De N. R. Crt. meldt het volgende:
De hoofden van gewestelijk bestuur hebben een aanschrijving ontvangen nopens het geven van uitstel van betaling van canon aan landbouwondernemingen. Evenals in de vorige crisisperiode wenscht de regeering ook thans een tegemoetkomende houding aan te nemen tegenover die ondernemingen, welker moeilijkheden aan de ongunstige tijdsomstandigheden moeten worden toegeschreven, zoodat dus rekening zal zijn te houden met de omstandigheid, dat ook naast de wereldcrisis verschillende andere factoren — in het bijzonder ten aanzien van de rubberondernemingen — zijn aan te wijzen, welke een ongunstigen invloed hebben uitgeoefend en voorts minder verband houden met de financieele positie van den betrokken producent dan met de mate waarin de betrokken ondernemingen geëxploiteerd of onderhouden worden.

A. **NEDERLAND. — Radiorede van Jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck.** — Jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, voorzitter van den raad van Ministers, heeft op 19 Juli '32 over beide zenders een radiorede gehouden over den economischen toestand van ons land.

„Landgenooten! Het is de tijd met een nuchteren blik op de werkelijkheid, vast te stellen, dat de toestand des lands zorgwekkend is", aldus ving minister Ruys de Beerenbrouck aan. „Het is de tijd, dat dit feit door de openbare meening wordt aanvaard, met zin voor de werkelijkheid en verantwoordelijkheidsbesef, gegrond op eigen inzicht, of op gepast vertrouwen in hen, die dat inzicht hebben te vestigen."

Hierna vergeleek spreker de crisis met een ziektebeeld onzer samenleving, waarvan het stellen van de diagnose onvermijdelijk is. Naarmate ons land zich in den loop der tijden aan welvaartstoestanden aanpaste, stoort en gewent het zich thans trager aan een opgedrongen teruggang.

Verder zeide de minister o.a.: „Nederland is door zijn positie aangewezen op zijn plaats in den wereldhandel en heeft daarom des te meer te lijden van het gedesorganiseerde wereldverkeer en van de handelsbelemmeringen, welke de staten, die kortzichtig hun nationale bedrijven, industrie en landbouw tot ontwikkeling wenschen te brengen, hebben opgetrokken. De verfoeilijke nalatenschap uit den verfoeiden wereldoorlog: de internationale schuldverhoudingen drongen den goederenstroom in gedwongen banen, welke men door het optrekken van tolmuren wederom trachtte tegen te gaan. Achtereenvolgens zijn in Nederland alle takken van het bedrijfsleven aangetast: scheepvaart, scheepsbouw, bankbedrijf, industrie in vrijwel haar geheelen omvang, landbouw en veeteelt, ooft- en tuinbouw, visscherij en veenderij. Alle ondervinden den looden druk van den crisislast. De economische toestand in Nederlandsch-Indië vertoont al een even troosteloos beeld. Ook daar is een schrikbarende teruggang, zich uitend in de Indische begrooting met haar belangrijk deficit, zóó dat de Indische regeering zich genoodzaakt zag met betrekking tot de voorziening in haar kasbehoeften een beroep op de Nederlandsche schatkist te doen. Daarnaast drukt ook onze gemeenschap op zorgelijke wijze de wreede plaag der werkloosheid, welke aan de steuncapaciteit der overheidslichamen ongewoon zware eischen is gaan stellen.

Reeds is in onze dagen het gebied der overheidsbemoeiingen uitgegroeid tot een omvang, welke de redelijke vraag doet stellen, of een gewijzigde ordening niet tot een passende ontlasting van de staatstaak, met name van diens uitvoerenden arbeid zou kunnen leiden.

Contingenteeringsmaatregelen zijn noodig geweest om te voorkomen, dat een aantal takken van industrie misschien voor altijd vernietigd zouden worden. De overheid staat voor de uiterst moeilijke taak, het middel van invoerbeperking zoodanig toe te passen, dat alleen het abnormale wordt geweerd.

Dikwijls ontmoet men, zeide de minister, bij groepen, die om steun vragen, een groote onwetendheid omtrent den nood van andere groepen van ons bedrijfsleven. Daarbij komt, dat men vergeet, dat alleen het wegnemen der oorzaken voldoende kan baten. Handel, scheepvaart en bankwezen hebben alle hun groote moeilijkheden, die alleen opgelost kunnen worden, wanneer de poorten naar het buitenland weder open gaan.

Pijnlijke tegenstrijdigheid vervult den toestand der publieke geldmiddelen met zorg. Eenerzijds wordt in verband met den abnormalen nood een steeds dringender beroep op de openbare middelen gedaan, anderzijds slinkt het volksvermogen onrustbarend ten gevolge van het opdrogen van verschillende welvaartsbronnen. Bij een optimistische berekening kan de daling van het belastbare volksinkomen op ongeveer 30% worden geschat.

Beziet men dan de uitgavencijfers alleen reeds van werkloozensteun, van openbare en particuliere armenzorg, van steunmaatregelen aan den landbouw en houdt men daarbij in het oog wat aan rijks-, provincie- en gemeentebelasting moet worden opgebracht, dan kan geen redelijk beoordeelaar ontkomen aan de klemmende noodzaak tot versobering en besnoeiing van de collectieve behoeften, waarin moet worden voorzien.

Vaak wordt er geklaagd, dat de regeering nog niet voldoende maatregelen ter bescherming van het economische leven heeft genomen. Veelal openbaart zich daarbij het bekende verschijnsel, dat de stuurmanskunst simpeler lijkt aan den wal, dan zij op de brug van het schip in waarheid is.

Het uithoudingsvermogen van ons volk, dat uit de geschiedenis blijkt, schenkt de regeering den moed om den moeilijken weg van versobering en doelmatige bezuiniging in te slaan. Nu de financieele toestand van rijk en gemeente zulks gebiedt, verstaat de overheid haar pijnlijken plicht, offers, zware offers te verlangen. Zij betreurt het, dat zij noodgedwongen leed moet veroorzaken en teleurstelling wekken.

Met allen ernst, dien de tijd verlangt, klinke dan een beroep op allen, vooral op hen, die zijn geroepen de openbare meening voor te lichten en leiding te geven aan volksgroepen. Laat ons niet alleen de hoogste eischen stellen aan de vorming van eigen inzicht en oordeel waar het thans meer dan ooit de moeilijkste en verwikkeldste vraagstukken betreft, doch laat ons bovendien iedere eenzijdigheid afleggen, „zonder oogkleppen door het leven gaan" en beseffen den gewetensplicht, dat onze voorlichting op zuivere en volledige documentatie beruste!

Laat men doorzicht en ordelijkheid betrachten bij het tot uiting brengen van wat de bevolking te zeggen en te wenschen heeft, niet van wat haar in strijd met de feiten wordt opgedrongen!

Met het vertrouwen in die, van burgerzin getuigende medewerking, weet de overheid haar moeilijke taak verlicht en houdt zij haar schouders recht onder den zwaren tijd, omdat zij op Gods kracht en steun mag rekenen."

20 JULI 1932

B. **ROEMENIE. — Kamerverkiezingen.** — De definitieve uitslag van de Kamerverkiezingen, die op 17 Juli plaats vonden, luidt:

Nationaal-Zaranisten	227	zetels
Liberalen	41	„
Nationaal-socialisten en IJzeren Garde	16	„
Hongaarsche Partij	14	„
Overige partijen gemiddeld	5	„

De groote meerderheid der Nationaal-Zaranisten, die 45 pCt. van alle stemmen op zich vereenigden, wordt verklaard door het premiestelsel, waardoor ze 102 zetels extra kregen.

Het resultaat wordt door de nationaal-zaranistische pers met groote reserve besproken, daar zonder dit premiestelsel de oppositie de meerderheid in de Kamer zou hebben gekregen. Zij zijn teleurgesteld, omdat zij hoopten 60 pCt. van alle stemmen te behalen. **(Vorig bericht blz. 376 F.)**

C. **BELGIE. — Mijnstaking in de Borinage slechts in theorie geëindigd.** — De mijnwerkersvereenigingen van de Borinage hebben met 127 tegen 17 stemmen besloten het bevel tot werkhervatting, uitgaand van de socialistische partij en van de federatie van socialistische vakvereenigingen, niet op te volgen, en zich solidair te verklaren met de mijnwerkers van het Centrumbekken, die de staking voortzetten.

In de metaalindustrie is het werk overal hervat, terwijl in Limburg de staking nog altijd algemeen is. **(Vorig bericht blz. 419 B.)**

A. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Scheurleer & Zoonen, 's-Gravenhage.** — Naar aanleiding van het aandringen van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Delft bij den postchèque- en girodienst, dat deze de aansprakelijkheid voor de gevolgen van de déconfiture van de fa. Scheurleer voor zijn rekening zou nemen, voorzoover het betrof het overmaken van giro-saldi naar het buitenland, waarbij de girodienst gebruik had gemaakt van de diensten der fa. Scheurleer, heeft de Kamer te Delft een brief ontvangen waarin wordt medegedeeld, dat de betrokken autoriteit besloten heeft in het belang van den dienst in het algemeen, de schade voor hen door de surséance van de fa. Scheurleer & Zoonen ontstaan, voor rekening van den girodienst te nemen. **(309 B.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Steunwet.** — De Senaat heeft de steunwet aangenomen in den vorm, waarin zij door de conferentie is goedgekeurd.
Zooals de steunwet thans is aangenomen voorziet zij in:
1e. het beschikbaar stellen van een bedrag van $ 1800 millioen aan de Reconstruction Finance Corp. om leeningen te verstrekken, n.l. $ 1500 millioen aan ondernemingen van verschillenden aard en $ 300 millioen aan de staten, die het 't meest noodig hebben;
2e. $ 120 millioen voor noodwegenbouw, $ 202 millioen voor openbare werken;
3e. opheffing van de functie van het ex-officio-lidmaatschap van den raad van beheer der Reconstruction Finance Corporation en de verplichting voor den raad maandelijks gedetailleerd verslag uit te brengen aan het Congres omtrent verstrekte leeningen en de rente, die zij afwerpen;
4e. leeningen te doen verstrekken door de Federal Reserve Bank direct aan anderen dan hierboven genoemden, vooropgesteld dat de Federal Reserve Bank met 5 bevestigende stemmen de leening goedkeurt, evenals dat thans reeds geschiedt. Deze leeningen zullen trouwens alleen worden verstrekt, wanneer de credietnemer de bewijzen geeft, dat hij niet in staat is om hulp van gewone banken te krijgen.
De wet legt een last van $ 2.122.000.000 op de federale schatkist. **(Vor. ber. Reconstruction en Garner-plan blz. 370 D.)**

C. **ZWITSERLAND. — Invoerbeperking.** — De import van een reeks verbruiksartikelen als suiker, steenkolen, petroleum, benzine, machine-olie, hout en graan wordt vanaf 19 Juli '32 in zooverre beperkt, dat aan den handel het recht van vrijen inkoop wordt ontnomen.
Genoemde artikelen mogen in de toekomst slechts ingekocht worden in die landen die zich bereid verklaren om als tegenprestatie zooveel mogelijk Zwitsersche goederen te koopen. **(Vor. ber. blz. 414 C.)**

D. **NEDERLAND. — Exportcijfers van het bloembollenbedrijf.** — Een overzicht van de exportcijfers naar de waarde na den oorlog geeft het volgende staatje:

1919	ƒ 17.495.000	1926	ƒ 39.166.000
1920	19,547.000	1927	39.918.000
1921	22.437.000	1928	42.718.000
1922	22.640.000	1929	40.365.000
1923	26.382.000	1930	46.419.000
1924	29.985.000	1931	29.100.000
1925	44.800.000		**(Vor. ber. 385 A.)**

E. **BESTRIJDING VAN DEN MEIKEVER. — Vóórverbouw van boekweit.** — De „Anzeiger für Schädlingskunde" geeft over de bestrijding van den Meikever de volgende mededeelingen van ir. W. Ulatowski, betreffende in de omgeving van Kilce (Polen) genomen proeven.
Van verschillende bestrijdingsmaatregelen bleek de vóór-verbouw van boekweit zéér goed te voldoen. Bij dennen-aanplantingen op gronden, waarop men in het voorjaar eerst boekweit had verbouwd, stelde men een beschadiging door engerlingen (= larven van den meikever) van 3—5 percent vast. Naburige denencultures, waarbij geen vóór-verbouw van boekweit had plaats gehad, werden tot voor 60 percent door engerlingen vernietigd. In een stuk bouwland, dat deels met boekweit, deels met gele lupine bezaaid was, werden bij het onderploegen van het groene gewas 18 driejarige engerlingen in het boekweit-gedeelte, daarentegen 256 éénjarige, 650 tweejarige en 780 driejarige, in het geheel dus 1686 engerlingen in het lupine-gedeelte gevonden. De lupine was overigens nagenoeg door die larven vernietigd. Krachtens veeljarige ervaring beschouwt men dennen-aanplantingen nà boekweit-vóórbouw in bovengenoemd boschdistrict als volstrekt gevrijwaard tegen engerlingen. De afwerende uitwerking van de boekweit op de engerlingen zou hierin haar grond hebben, dat de boekweit-wortels om de een of andere reden voor de meikever-larven ongenietbaar zijn. Voorts vernietigt de boekweit bij dichte bestoeling, door algeheele beschaduwing der oppervlakte, alle andere planten en wel in het bijzonder de grassen; de engerlingen gaan dus wegens voedselgebrek te gronde. Dit geldt vooral voor de één- en tweejarige larven. Men vindt dan ook nà boekweit-verbouw slechts weinige en zoo goed als uitsluitend driejarige engerlingen. (Anzeiger für Schädlingskunde)

F. **BELGIE. — Contingenteering van visch.** — De N. R. Crt. deelt mede, dat de Belgische regeering tot voorloopige opschorting van de voorgenomen maatregelen tot contingenteering van den invoer van vreemde visch, die op 18 Juli '32 in toepassing moesten treden, heeft besloten. Nieuwe onderhandelingen met de betrokken landen, in het bijzonder met Nederland, worden in uitzicht gesteld.
(Vor. ber. Contingenteering blz. 419 C.)

G. **NEDERLAND. — In- en Uitvoer.** — Waarde van den in- en uitvoer en van het invoersaldo:

Jan.—Juni	1929	1930	1931	1932
	(in millioenen guldens)			
Invoer	1.325	1.276	987	677
Uitvoer	960	880	677	418
Invoersaldo	365	396	310	259

(Vor. ber. blz. 346 C., ook 197 B.)

H. **BELGIE. — Albertkanaal.** — De minister van openbare werken heeft verschillende maatregelen getroffen, om binnen den kortst mogelijken tijd de verbinding van het Albertkanaal met het Kanaal van de Kempen te verwezenlijken.
Deze verbinding, zoo zegt de Katholieke „XXième Siècle", moet spoedig tot stand gebracht worden wegens de hooge belangen, die op 't spel staan. En het blad vervolgt: het Julianakanaal moet voor Juli 1934 gereed komen en wij moeten het gevaar voorkomen, dat het Maasverkeer van Antwerpen verwijderd wordt om zich langs den nieuwen Hollandschen Waterweg naar Rotterdam te richten.
De vorige minister, ingenieur van Caeneghem, wilde de verbinding te Brigden-Smeermaes tot stand brengen, doch de nieuwe minister, de heer Sap, te Brigden-Neerhaeren, waardoor hij zich aansluit bij de desiderata van de stad Antwerpen en van het nationaal comité ter verdediging der binnenscheepvaart.
Op het eerste tracé zou de scheepvaart teveel moeilijkheden hebben ondervonden wegens de aanwezigheid van twee sluizen.
Het werk, om de verbinding tot een goed einde te brengen, zal twee jaren duren. Bij deze gelegenheid zullen de Kempen-kanalen verbeterd worden, door ze bevaarbaar te maken voor schepen van 600 ton, die anders het Julianakanaal zouden moeten gebruiken.
Van de credieten voor de werken van het Albertkanaal, groot 1914 millioen francs, heeft men thans voor 500 millioen frs. werken in uitvoering en van

de 173 millioen frs. die beschikbaar werden gesteld voor de verbetering der Kempen-kanalen zijn er reeds 40 gebruikt. (XXième Siècle) **(V. b. 135 A.)**

A. **DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen. - Von Papen Rijkscommissaris van Pruisen. —** Volgens een verordening is Rijkskanselier von Papen met alle bevoegdheden van rijkscommissaris van Pruisen bekleed; dr. Bracht, burgemeester van Duisburg, is zijn gevolmachtigde. Alle Pruisische ministers, w.o. Severing en Braun, zijn van hun functie ontheven, evenals de Berlijnsche hoofdcommissaris van politie Grzesinski, de onder-commissaris dr. Weiss en de chef der Berlijnsche Schupo Heimannsberg.
De inhoud der verordening, genaamd „Verordening betreffende het herstel van de openbare veiligheid en de orde in het gebied van Pruisen", luidt als volgt:
Art. 1. Gedurende den geldigheidsduur dezer verordening wordt de rijkskanselier benoemd tot rijkscommissaris voor Pruisen. In die qualiteit is hij gemachtigd de leden van het Pruisische ministerie van hun ambt te ontheffen. Voorts is hij gerechtigd zelf de functie van Pruisisch minister-president op zich te nemen en anderen als rijkscommissarissen met het vervullen der Pruisische minister-functies te belasten.
De rijkskanselier is bekleed met alle bevoegdheden van den Pruisischen minister-president en zij, die door hem tot het ambt van Pruisisch staatsminister aangewezen zijn, bekleeden alle bevoegdheden van minister.
De rijkskanselier en alle door hem met het ambt van Pruisisch minister bekleede personen nemen de bevoegdheden op zich van het Pruisische Staatsministerie.
Art. 2. De verordening wordt van kracht op den dag harer afkondiging.
Het document draagt de handteekeningen van Von Hindenburg en Von Papen.
Rijkskanselier Von Papen hield in den avond van den 20sten Juli '32 voor de radio een rede, om de maatregelen, welke de rijksregeering tegenover het land Pruisen heeft getroffen, te rechtvaardigen.
Hij wees er daarin op, dat deze maatregelen vooral tegen het communisme gericht zijn, dat den Staat vijandig is. Hij wilde buiten beschouwing laten, in hoeverre er van geordende parlementaire toestanden sprake kan zijn, indien door de houding van de afzonderlijke partijen de communistische partij een sleutelpositie inneemt.
Dit feit op zichzelf zou echter voor de rijksregeering geen aanleiding zijn geweest, om in de toestanden in Pruisen in te grijpen. De regeering had echter de zedelijke verplichting openlijk vast te stellen, dat, indien aan elementen, die den staat vijandig gezind zijn, dezelfde rechten als aan andere partijen worden toegestaan in den politieken strijd, de grondslagen van den staat groot gevaar loopen.
Er bestaat gegrond vermoeden, dat hooge Pruisische officieele instanties te Berlijn en op andere belangrijke posten niet meer de innerlijke onafhankelijkheid bezitten, welke voor de uitvoering van hun taak noodzakelijk is. Daardoor is in wijde kringen van autoriteiten, uitvoerende beambten en van bevolking de autoriteit van den Staat aangetast.
Openlijk is deze indruk versterkt door de buitengewoon scherpe aanvallen van den Pruisischen minister van Binnenlandsche Zaken en andere hooge beambten tegen de Rijksregeering. De noodzakelijke vertrouwelijke samenwerking tusschen Rijksregeering en Staatsregeering is door dit optreden onmogelijk geworden. Onder deze ondraaglijke omstandigheden is het tijdelijk samenvatten van de machtsmiddelen van het Rijk en van Pruisen in handen van den Rijkskanselier als Rijkscommissaris voor Pruisen de eenige weg voor een snel herstel van den vrede in den grootsten Duitschen staat. **(Vor. ber. Von Papen 365 A.; v. b. Noodverordening 420 E.)**

B. **DUITSCHLAND. — Staat van beleg in Berlijn en de provincie Brandenburg. —** De rijkspresident heeft een noodverordening afgekondigd waarbij de staat van beleg voor Groot-Berlijn en de provincie Brandenburg wordt afgekondigd. **(Vor. ber. blz. 424 A.)**

C. **ACCOORD VAN VERTROUWEN. — Hongarije en Joegoslavië toegetreden. —** De Hongaarsche en Joegoslavische regeeringen hebben besloten zich bij de Fransch-Engelsche overeenkomst aan te sluiten. **(Vorig bericht blz. 421 A.)**

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Prof. Moresco tot voorzitter van de vlootcommissie benoemd.** — Professor Moresco is tot voorzitter van de vlootcommissie der ontwapeningsconferentie benoemd.
Zijn benoeming werd voorgesteld door den gedelegeerde van Noorwegen, wiens voorstel ondersteund werd door Duitschland en Amerika.
Hierdoor heeft Nederland een plaats gekregen in het bureau der ontwapeningsconferentie. **(V. b. 401 G.)**

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — De stand der onderhandelingen. —** De Fransche ministerpresident Herriot heeft de Fransche pers de volgende mededeelingen gedaan over den huidigen stand der ontwapeningsonderhandelingen.
In de motie van verdaging van de ontwapeningsconferentie wordt vastgesteld, dat in de eerste phase der conferentie een algemeene overeenstemming is bereikt over de volgende punten:
1. Vermindering van de totale tonnage der tanks.
2. Verbod van chemische en bacteriologische wapenen.
3. Instelling van een permanente commissie van contrôle, die toezicht zal houden op de uitvoering van het toekomstige ontwapeningsaccoord.
Verder is overeengekomen dat het op 22 September 1932 eindigende bewapeningsvacantiejaar met 4 maanden wordt verlengd en dat nieuwe regels zullen worden opgesteld voor bijzondere maatregelen tegen diegenen, die in de toekomst zich niet aan het ontwapeningsaccoord houden. Ook heeft men de instelling van een bijzondere commissie bereikt voor de kwestie van de particuliere wapenfabricage en den wapenhandel. Nog geen overeenstemming is bereikt op de volgende punten:
1. Het verbod van bommenwerpers.
2. De beperking der effectieve troepensterkten.
3. In de klassenkwestie is tot dusverre nog geen beslissing genomen. **(Vorig bericht blz. 424 D.)**

F. **ITALIE. — Reconstructie van het Kabinet. —** Het Italiaansche kabinet is gereconstrueerd. De koning heeft de ontslagaanvrage van Grandi, minister van Buitenlandsche Zaken, Mosconi, minister van Financiën, Giuliano, minister van Onderwijs, Roco, minister van Justitie, en Bottai, minister voor de Corporaties, aanvaard. In hun plaats heeft hij benoemd:
Mussolini tot minister van Buitenlandsche Zaken en de Corporaties;
De Francisci, Justitie;
Guido Jung, Financiën;
Ercole, Onderwijs.
Tevens zijn de onderstaatssecretarissen voor den premier, Buitenlandsche Zaken, Corporaties, Onderwijs, Financiën, Justitie en Verkeerswezen afgetreden. Op deze posten zijn nieuwe functionarissen benoemd. Mussolini heeft nu geheel alleen de leiding in de binnenlandsche, buitenlandsche en economische politiek.

G. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche actie in Jehol. —** Officieel wordt gemeld, dat in den nacht van 17 op 18 Juli de Japansche troepen uit de richting Kintschau een opmarsch zijn begonnen tegen de Chineesche regeeringstroepen in de provincie Jehol en na langdurige gevechten de stad Chaujang hebben bezet. Een Japansch bombardementsescader heeft de stad gebombardeerd.

Maarschalk Chang Hsu Liang heeft den Chineeschen regeeringstroepen bevel gegeven den Japanschen opmarsch tegen te houden. **(Vor. ber. blz. 361 E.; vor. ber. Mandsjoerije 415 E.)**

21 JULI 1932

A. **CHILI. — Buitenlandsche valuta vrijgegeven.** — De nieuwe Chileensche minister van financiën heeft het decreet van de vorige Junta, waarbij beslag werd gelegd op alle buitenlandsche valuta bij Chileensche banken, ingetrokken. De gelden worden weer op de rekeningen van hun eigenaren overgeschreven. **(Vorig bericht blz. 373 G.)**

B. **NEDERLAND. — Wijziging van de Kieswet.** — Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van enkele artikelen van de Kieswet. Voorgesteld wordt de indiening van candidatenlijsten iets moeilijker te maken, zoodat het stellen van candidaten, die toch nooit een zetel zullen behalen, wordt tegengegaan.
Teneinde de versnippering van stemmen te verminderen, wordt voorgesteld, het percentage van 75 van den kiesdeeler, dat een partij moet hebben behaald, om voor een restzetel in aanmerking te komen, voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer en de Provinciale Staten te verhoogen tot 90. Voor de gemeenteraadsverkiezingen, die in kleine gemeenten een gering aantal zetels betreffen, wordt echter een verzachting van deze bepaling voorgesteld. Op deze wijze hoopt men te voorkomen, dat een partij met even 40 pct. van de totaal uitgebrachte stemmen in zulke kleine gemeenten de absolute meerderheid van de zetels behaalt, zooals bij vorige verkiezingen is voorgekomen.

C. **JAPAN. — In- en Uitvoer.** — De uitvoer van Japan in de eerste zes maanden van 1932 heeft 550 millioen yen bedragen en de invoer 815 millioen yen. Vergeleken met de eerste helft van 1931 is de uitvoer met 27 millioen yen gedaald, welk resultaat wordt toegeschreven aan de boycot van Japansche goederen in China, de algemeene depressie in de wereld en in het bijzonder die in Amerika, de verhooging van de tariefmuren en de maatregelen ter beperking van den invoer in het buitenland. In den invoerhandel leidden de verwachting van een stijging der goederenprijzen na het loslaten van den gouden standaard en het vooruitzicht op wijziging van de Japansche invoerrechten tot een grootere levendigheid, zoodat de invoer in het eerste halfjaar van 1932 dien van het overeenkomstige tijdperk van 1931 met 215 millioen yen overschreed. Het invoersaldo van 266 millioen yen is 152 millioen grooter dan dat van de overeenkomstige periode in 1931.
In het geheele zakenleven is een tijdelijke lusteloosheid ingetreden als gevolg van de wet tot voorkoming van kapitaalvlucht, aangezien men afwacht wat de gevolgen van deze bepalingen zullen zijn. **(Vorig bericht blz. 85 L.)**

D. **RUSLAND. — Synthetische rubber.** — Men deelt uit Moscou mede, dat de eerste fabriek voor de synthetische gummi in de stad Jaroslawl is gereedgekomen en dat met de productie is begonnen. Deze mededeeling heeft in Rusland groote geestdrift veroorzaakt, daar het land tot dusverre uitsluitend was aangewezen op den invoer van buitenlandsche gummi en zoowel de uitvinding als de geheele inrichting van de fabriek in Rusland zelf heeft plaats gehad.
In 1925 had de Opperste Economische Raad van de Sovjet-Unie een internationale prijsvraag uitgeschreven voor de beste methode ter vervaardiging van synthetische gummi. Men liet de keus vallen op de uitvinding van een groep Russische chemici onder leiding van prof. Lebedew. Men vertrouwde dezen geleerde ook de leiding van de nieuwe fabriek te Jaroslawl toe. Men begon in 1928 met den bouw.
Tegelijkertijd deelt men mede, dat de bouw van de tweede groote gummifabriek te Kazanj haar voltooiing tegemoet gaat. **(Vor. ber. Kunstmatige rubber 180 B.)**

E. **ZWITSERLAND. — Beleggingen in het buitenland.** — De vice-president van de Zwitsersche Handels- & Industrie-Verein, dr. Wetter, deelde mede, dat de Zwitsersche beleggingen in het buitenland tegenwoordig frs. 12 milliard bedragen, waarvan frs. 5 milliard kort loopende credieten. De buitenlandsche beleggingen in Zwitserland worden op frs. 5 à frs. 6 milliard geschat, waaronder frs. 2 à frs. 3 milliard beleggingen op korten termijn.

F. **FRANKRIJK. — Couponbelasting.** — De Senaat heeft de verhooging van de couponbelasting van 18 tot 20% op buitenlandsche waarden, die niet op het zegel geabonneerd zijn, goedgekeurd, onder voorwaarde, dat de wet van 1916, die den invoer en noteering van buitenlandsche waarden verbiedt zonder voorafgaande machtiging, gehandhaafd zal blijven.

G. **NEDERLAND. — Propaganda voor Nederlandsch fabrikaat.** — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft de commissie geïnstalleerd, welke hem van advies zal hebben te dienen inzake de propaganda voor Nederlandsch fabrikaat, waarvoor op de begrooting voor het loopende jaar gelden zijn uitgetrokken. **(Vorig bericht blz. 278 H.)**

H. **WERELDKOOPVAARDIJVLOOT.** — Volgens het nieuwe Lloyds Register Book is de tonnage van de wereldkoopvaardijvloot van 1931 op 1932 verminderd van 70.131.041 ton tot 69.734.310 ton. De tonnage der stoomschepen is gedaald met 961.004 ton, die der zeilschepen met 42.070 ton, terwijl die der motorschepen met 606.944 ton is toegenomen.
De belangrijkste toeneming vindt men in de landen Noorwegen met een toeneming van 101.333 ton, Danzig met 82.355 ton, Rusland met 81.303 ton, Griekenland met 72.282 ton en Italië met 54.899 ton. De achteruitgang van de vloot was daarentegen het grootst bij: Groot-Brittannië met 631.230 ton, Nederland met 154.330 ton, Ver. Staten met 95.563 ton en Duitschland met 89.759 ton. **(Vor. ber. Scheepvaart 306 B.)**

I. **BELGIE. — Invoerbeperking.** — De invoer van druiven, abrikozen, perziken en pruimen zal voortaan alleen kunnen geschieden na overlegging van een bijzondere machtiging van den minister van landbouw. **(Vor. ber. Contingenteering 419 C.)**

K. **NEDERLAND. — Verdrag met België aangaande invaliditeits- en ouderdomsverzekering.** — Ingediend is een wetsontwerp tot goedkeuring van een tusschen Nederland en België gesloten verdrag betreffende de gelijkstelling van elkanders onderdanen voor de toepassing op het punt der invaliditeits- en ouderdomsverzekering en de regeling van de gevolgen voor elkanders onderdanen van het naast elkander werken dier wetgevingen.
Het verdrag stelt in de eerste plaats vast, dat voor de toepassing van de wederzijdsche verplichte verzekeringen tegen geldelijke gevolgen van invaliditeit en ouderdom door beide landen geen onderscheid zal worden gemaakt naar gelang de verzekeringsplichtige van Nederlandsche dan wel van Belgische nationaliteit is. Tot nog toe werd in de wederzijdsche wettelijke regelingen met dat onderscheid wel rekening gehouden.
In de tweede plaats bevat het verdrag een voorziening tot het voorkomen van dubbele verzekering van arbeiders ter zake van dezelfde dienstbetrekking, tot welke dubbele verzekering onder bepaalde omstandigheden het naast elkander werken der beiderzijdsche verplichte verzekeringen leidt.

In de derde plaats brengt het verdrag ten bate van de Nederlanders en de Belgen, die afwisselend in loondienst werkzaam zijn in Nederland en België en als gevolg daarvan afwisselend verzekeringplichtig zijn in gevolge de Nederlandsche Invaliditeitswet en de Belgische wet, coördinatie tusschen beide verzekeringswetten op het punt van vervulden wachttijd en aantal betaalde premiën, welke in de wederzijdsche wetgeving als voorwaarde voor het hebben van aanspraak op eenige wettelijke uitkeering zijn gesteld. **(Zie Sociale wetten blz. 312 D.)**

A. **DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen. - Aanklacht van Pruisen bij het Staatsgerechtshof te Leipzig.** — De inhoud van de Pruisische aanklacht en eisch bij het Staatsgerechtshof te Leipzig heeft de strekking, dat aan de Rijksregeering wordt verboden vóór de definitieve beslissing van het Staatsgerechtshof over de grondwettigheid van haar optreden tegen Pruisen maatregelen, van welken aard ook, te nemen. De beteekenis is deze dat de Rijksregeering vóór de verklaring over de grondwettigheid van haar optreden niet tegen Pruisen had mogen optreden en dat zoolang in Pruisen alles bij het oude had moeten blijven. De benoemde Rijkscommissaris zou dan zoolang niets kunnen uitrichten.
De aanklacht wordt op den 23sten Juli '32 voor het Rijksgerechtshof behandeld. **(Vor. ber. blz. 424 B.)**

B. **DUITSCHLAND. — Tegen politieke stakingen.** — De nieuw-benoemde militaire bevelhebber van Groot-Berlijn en de provincie Brandenburg, Generaal von Runstedt heeft een verordening uitgevaardigd, waarbij op grond van de verordening van den rijkspresident van 20 Juli '32 het aansporen tot de algemeene staking, op welke wijze ook, door woord of geschrift, alsmede het vervaardigen en verspreiden van geschriften, die dergelijke aansporingen behelzen, wordt verboden en strafbaar gesteld. **(Vor. ber. blz. 426 A.)**

C. **DUITSCHLAND. — Hitler spreekt.** — Adolf Hitler voerde het woord op nat.-soc. verkiezingsdemonstraties te Kiel, Hamburg, Bremen en Lüneburg. Zijn betoog kwam hierop neer: „Wij bevinden ons op het oogenblik op het keerpunt van het Duitsche lot. Het gaat thans niet om het kabinet-von Papen, maar thans gaat het om Centrum en socialisme aan den eenen kant, en het Duitsch nationaal-socialisme aan den anderen kant. Dat zijn de beide wereldopvattingen, die met elkander strijden. Wanneer onze tegenstanders verklaren, dat de nat.-soc. geen andere partij naast zich willen dulden, hebben zij gelijk. Wij willen, dat Duitschland eindelijk bevrijd wordt van den vloek der dertig partijen."
(Vor. ber. Hitler 348 G.; zie ook 426 B.)

22 JULI 1932

D. **NEDERLAND. — Contingenteeringen.** — De Eerste Kamer heeft op 21 Juli '32 de wetsontwerpen tot contingenteering van tricotgoederen, wollen of halfwollen goederen, bovenkleeding, leestklaar schoenwerk, boter, rijwielbanden, porcelein, aardewerk en tegels z. h. s. aangenomen. De sociaal- democratische fractie werd geacht tegen te hebben gestemd.
In zijn repliek deelde minister Verschuur mede, voornemens te zijn een wijziging van de contingenteering van tricotgoederen te bevorderen, zoodat deze op 100% wordt gebracht. **(Vor. ber. Conting. 407 B.; v. b. Schoenen, tricotgoederen, wollen stoffen, bovenkleeding 345 F.; Rijwielbanden 362 A.; Porcelein 362 B.)**

E. **ENGELAND. — Bank van Engeland.** — De aan de Bank van Engeland verleende machtiging om niet door goud gedekte bankbiljetten uit te geven tot een bedrag van £ 275 millioen, is verlengd tot 30 September. **(Vor. ber. 68 R.; zie ook 394 A.)**

F. **ITALIE. — Grandi ambassadeur te Londen.** — De vroegere minister van Buitenlandsche Zaken, Grandi, is benoemd tot Italiaansch ambassadeur te Londen.

H. **NEDERLAND. — Volkenbondsleeningen.** — De Vereeniging voor den Effectenhandel deelt ons mede: De moeilijkheden, welke in vele landen zijn ontstaan bij de overmaking van gelden voor den dienst van leeningen, hebben meegebracht, dat ook voor de geregelde voorziening in den dienst van sommige, onder de auspiciën van den Volkenbond uitgegeven leeningen, gevaar dreigt.
Op grond hiervan heeft het Bestuur overwogen welke maatregelen ter bescherming van de belangen van houders van obligatiën dezer leeningen moeten worden genomen.
In verband hiermede heeft het Bestuur het wenschelijk geoordeeld de behartiging van de belangen van houders van de Volkenbondsleeningen, voorzoover noodig, op te dragen aan een commissie uit zijn midden en daartoe de Commissie voor de Fondsen aangewezen.
De Fondsen-Commissie zal bij de vervulling van haar taak gebruik maken van de voorlichting van emittenten en/of trustees der desbetreffende leeningen.
Voorts zal in voorkomende gevallen gebruik kunnen worden gemaakt van de adviezen van reeds voor andere leeningen der desbetreffende landen bestaande comité's.
Het in Engeland op initiatief van de Bank of England gevormde Comité heeft zich met het Bestuur in verbinding gesteld. Het ligt in de bedoeling dit contact uit te breiden teneinde zoo mogelijk tot verdere samenwerking te geraken. **(Vor. ber. blz. 340 F.)**

I. **DUITSCHLAND. — Het besluit van het Partijbestuur der S.P.D.** — Het Partijbestuur en de Partijraad van de Duitsche Sociaal-Democratische Partij, die 21 Juli '32 hebben vergaderd, hebben met algemeene stemmen een resolutie aangenomen, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
De Partijraad van de S.P.D. brandmerkt voor het geheele Duitsche volk en voor de geheele wereld de gewelddadige en in strijd met de grondwet zijnde actie van de Rijksregeering tegen de Pruisische Staatsregeering. Hij spreekt zijn erkentelijkheid en dank uit aan de Partijgenooten in de Pruisische Staatsregeering en aan den Berlijnschen politiepresident voor hun waardige houding op 20 Juli '32. Het gewelddadig ingrijpen, dat door de nationaalsocialisten geëischt en door de Rijksregeering voltrokken is, heeft den verantwoordelijken arbeid voor den wederopbouw door de sociaal-democratische partij in den Pruisischen Vrijstaat, voorloopig onderbroken. Evenals in het Rijk is thans ook in Pruisen de alleenheerschappij van enkelen gevestigd en elke invloed van de breede werkzame massa ten volle uitgeschakeld. Het ligt evenwel in handen van het volk door de verkiezing van sociaal-democraten op 31 Juli 1932 de gestoorde rechtsorde van de republiek te herstellen en zich zelf weer den hem toekomenden invloed op de openbare zaken te verschaffen.
(Vor. ber. blz. 426 B. en C.)

K. **DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen. - Persuitlatingen.** — **Frankrijk:** De Fransche bladen bespreken met bezorgdheid den toestand in Duitschland, na de „nieuwe concessie van den rijkskanselier aan de Hitlerianen". Zij zijn van meening, dat de krachtsverhouding, die bestaat tusschen de republikeinsche troepen eenerzijds en de Hitleriaansche troepen met de Rijksweer anderzijds, van dien aard is, dat een burgeroorlog er onwaarschijnlijk door wordt. Eenparig zijn de bladen van oordeel, dat Duitschland zich tusschen een dictatuur en anarchie bevindt, hetgeen de buurstaten terecht kan verontrusten.

Deze situatie, aldus het „Journal", staat in nauw verband met de kwestie der ontwapening en niets kan beter aantoonen, dat het oogenblik niet gekomen is om afstand te doen van de waarborgen en de elementaire voorzichtigheid, die in het verdrag van Versailles zijn belichaamd. En het is zeker niet het oogenblik om een zoo bijzondere en zoo betwistbare interpretatie als die van Duitschland in zake de gelijkheid van bewapening toe te laten.

Engeland: De politieke gebeurtenissen te Berlijn worden door de Londensche bladen rustig besproken. De „Morningpost" meent, dat de maatregelen van de Duitsche regeering in de eerste plaats gericht zijn tegen het communistisch gevaar. De gebeurtenissen doen het gebrek aan autoriteit in het huidige Duitschland zien.

De „Daily Telegraph" zegt, dat de gebeurtenissen niet in strijd zijn met de grondwet. Het rijkskabinet zit thans vaster in het zadel, doch men weet nog niet welken kant het uitgaat.

De „Daily Express" bewondert den moed van Hindenburg, die op zoo krasse wijze heeft durven ingrijpen.

De „Financial News" is van meening, dat Von Papen thans definitief van den steun van het Centrum en van gematigd links heeft afgezien, welke hij waarschijnlijk voor de ratificatie van de overeenkomst van Lausanne had verkregen.

De „Daily Herald" meent, dat het optreden van de Duitsche regeering de vernietiging van de democratie beteekent.

Vereenigde Staten: De „New York Times" ziet in de gebeurtenissen in Pruisen een „herleving van het oude Duitsche instinct voor openbare orde". Volgens de „New York Herald" speelt von Schleicher een koen en gevaarlijk spel; zijn niet-genoemde maar duidelijk begrepen doel is Hitler en diens volgelingen in een positie te krijgen, waar hij ze kan controleeren en gebruiken.

Generaal von Schleicher — Rijksweerminister.
(Vorig bericht blz. 426 I.)

A. **DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen. - Voorloopige regeering.** — Rijkskanselier Von Papen heeft met dr. Bracht en een aantal staatssecretarissen van de verschillende Pruisische ministeries een bespreking gehad, ten einde een voorloopige regeering te vormen. In deze bijeenkomst werd het voorloopige bewind aldus samengesteld: Dr. Bracht, w.n.d. rijkscommissaris en minister van Binnenlandsche Zaken; dr. Schleusener, staatssecretaris van Financiën; dr. Lammers voor Onderwijs; dr. Hölscher voor Justitie; dr. Ernst voor Handel; Mussehl voor Landbouw, en dr. Scheidt voor Sociale voorzorg. **(V. b. 426 K. en Regeeringswisseling 424 A.)**

B. **NEDERLAND. — Steunverleening aan de Zeescheepvaart.** — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot behartiging van de nationale scheepvaartbelangen (steun aan de zeescheepvaart) zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.
De Kamer is op reces gegaan. **(Vor. ber. 390 M.)**

C. **DUITSCHLAND. — Staatsfinanciën.** — De ontvangsten der gewone begrooting in April 1932 bedroegen Mk. 629.6 millioen en in Mei Mk. 631.3 millioen. De uitgaven beliepen in totaal Mk. 1222.2 millioen. Het deficit incl. dat van 1931 bedraagt per einde Mei Mk. 1369.8 millioen.

D. **PARAGUAY EN BOLIVIA. — Incidenten inzake het Gran Chaco-gebied.** — Naar uit La Paz gemeld wordt, hebben in het Gran Chaco-gebied tusschen een Boliviaansche troepenafdeeling en militairen van Paraguay gevechten plaats gehad. **(Vor. ber. blz 8 I.)**

E. **OOSTENRIJKSCHE EN HONGAARSCHE SCHULDEN.** — De Vereeniging voor de Oostenrijksche en Hongaarsche Fondsen deelt mede, dat in het tijdvak van 1 Jan. tot 30 Juni 1932 de hieronder vermelde bedragen bij de Caisse Commune zijn gestort door de staten, die vroeger tot de Oostenrijksch-Hongaarsche Monarchie behoorden:

	$ U.S.	Fr. Francs	Zw. Francs
Oostenrijk . .	467.797,04	659.794,77	367.542,86
Hongarije . .	536.422,95		491.475,73
Polen	293.573,44		209.748,39
Roemenië . .	713.143,61		3.414.558,60
Joego-Slavië .	417.009,38		1.102.704,83
Tsj.-Slowakije .	969.856,22	2.712.877,23	136.625,51
Intern. Donau Commissie .			591.184,57

Totaal werd dus gestort: $ 3.397.802,64, Fr. frs. 3.372.672, Zw. frs. 6.313.840,49.
(V. b. Oostenrijk 145 B; v. b. Hong. Fondsen 6 I.)

F. **DUITSCHLAND. - Regeeringswisseling in Pruisen. - Protest van de Duitsche Staatspartij.** — Het Bestuur van de Duitsche Staatspartij heeft een verklaring gepubliceerd, waarin het protesteert tegen de maatregelen van de Rijksregeering in Pruisen. Het optreden van het Rijkskabinet Von Papen-Schleicher beteekent een ernstige schending van de historische positie van Pruisen en van de Rijkseenheid. Het vernietigt de staatsrechtelijke vrijheid op het oogenblik van belangrijke politieke beslissingen. Het ondermijnt de autoriteit van den staat en de kracht van het rijk in den strijd om de gelijkgerechtigdheid van Duitschland en de nationale vrijheid. De Duitsche Staatspartij wijst tegelijkertijd de redenen voor deze maatregelen van de hand. **(Vorig bericht blz. 427 A.)**

G. **NEDERLAND. — De clearingwet door de Eerste Kamer aangenomen.** — De Eerste Kamer heeft op 21 Juli '32 het wetsontwerp ter breideling van de gevaren, voortspruitende uit de beperkende bepalingen die op het internationale betalingsverkeer worden toegepast — de clearingwet —, zonder hoofdelijke stemming aangenomen. **(Vorig bericht blz. 364 C.)**

23 JULI 1932

H. **NEDERLAND. — Nooit Meer Oorlog Federatie.** — Op 16 Juli '32 heeft de Nooit Meer Oorlog Federatie haar bijzondere algemeene vergadering te Utrecht gehouden.
Ds. J. B. Th. Hugenholtz opende als plaatsvervangend voorzitter de bijeenkomst en sprak in zijn rede o.a. van het dreigende karakter van den internationalen toestand. De bewapeningen nemen, zoo zeide hij, steeds toe, terwijl Genève zoo niet op mislukking dan toch zeker niet op ontwapening uitloopt. Zelfs bij een sterke procentueele vermindering van de huidige bewapeningen blijft het oorlogsgevaar acuut.
In verband met den wensch om tot de concentratie

van de vredeskrachten te komen, is op voorstel der Jongeren Vredes Federatie, ds. J. B. Th. Hugenholtz gemachtigd, om met verschillende groote vredesorganisaties besprekingen te voeren, teneinde tot een nationalen Vredesraad te komen die de geheele maatschappelijke vredesbeweging zou omvatten. **(336 A.)**

A. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche handel.** — In het eerste halfjaar 1932 was de invoer Mk. 2.387, de uitvoer Mk. 2.927 millioen, plus Mk. 62 millioen herstelleveringen. Het uitvoeroverschot bedroeg dus Mk. 540, event. Mk. 602 millioen. **(Vor. ber. 405 D.)**

B. **INTERNATIONAAL CONGRES VOOR WETENSCHAPPELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE. — Vijfde congres.** — Op 18 Juli '32 is in de groote Aula van het Kol. Instituut te Amsterdam het vijfde internationale congres voor wetenschappelijke bedrijfsorganisatie geopend, waarvoor blijkens de groote talrijkheid der aanwezigen zeer veel belangstelling bleek te bestaan.

Tot de aanwezigen behoorden behalve minister Verschuur, de heeren oud-minister dr. Posthuma, wethouder Abrahams, dr. F. M. Wibaut, ir. W. H. Damme, directeur-generaal van den P.T.T.-dienst, mr. C. H. Guépin, voorzitter der Mij. van Nijverheid en Handel, Gottfr. H. Crone, voorzitter der Kamer van Koophandel, Gerhard, waarnemend commissaris der Koningin in Noord-Holland, dr. C. F. Stork, dir. ir. Van der Waerden, de heer C. J. Ph. Zaalberg, directeur-generaal van Arbeid.

De voorzitter van het congres, prof. Limperg, opende de bijeenkomst met een korte toespraak, waarin hij dank bracht aan de Regeering voor de belangstelling waarvan zij heeft doen blijken doordat de minister van economische zaken, mr. T. J. Verschuur, zich bereid verklaard heeft het congres te openen.

Daarna hield minister Verschuur een rede over rationalisatie en de crisis. Verschillende sprekers voerden het woord w.o. de heeren James Polak, Williamson (Engeland), Ware (U.S.A.), prof. ir. Dresden, dr. H. J. Lovink en nog vele anderen.

Tot sluiting der conferentie hield dr. H. Colijn een rede, waarin hij het algemeen karakter van de beweging, die door het congres wordt bestudeerd, besprak.

Wij ontleenen aan de Telegraaf inzake het doel en de beteekenis van het congres de volgende uiteenzetting:

Door het congres voor wetenschappelijke bedrijfsorganisatie wordt de aandacht weer sterk gevestigd op de efficiency-beweging en de gevolgen, welke deze voor onze maatschappij heeft. Het is nauwelijks 50 jaar geleden, dat de Amerikaansche ingenieur F. W. Taylor zijn onderzoekingen in een Amerikaansche staalfabriek begon en daardoor de grondlegger is geworden van de wetenschappelijke bedrijfsorgasatie. Het is de verdienste van Taylor geweest, dat hij reeds dadelijk de volle beteekenis en omvang van zijn werk heeft begrepen.

Hij heeft er het eerst op gewezen, dat in het bedrijfsbeheer exacte wetenschappelijke nasporing en kennis in de plaats moeten treden van gissen en niet weten. De noodzakelijkheid van een wetenschappelijke methode van onderzoek is door hem het eerst aangetoond. Juist door de wetenschappelijke opvatting van deze onderzoekingen is het mogelijk geweest, dat zijn werk zooveel omvattend is geweest. Veel misverstand heeft dit „Taylor-systeem" in den beginne gewekt, daar men er slechts in zag een middel om den arbeider harder te laten werken, ook al doordat verwarring ontstond met het stukloon-stelsel, waaraan Taylor's naam is verbonden en waarbij op den arbeider een zeer sterke prikkel tot productie-vergrooting wordt uitgeoefend. Dit stukloonstelsel wordt dan ook bijna nergens meer toegepast.

Meer en meer is men het nut van de wetenschappelijke bedrijfsorganisatie gaan erkennen. Een geweldige vooruitgang in de productie is er het gevolg van geweest. Na den oorlog, eerst in Amerika, later in Duitschland en in alle andere landen, is men tot de wetenschappelijke methode van bedrijfsbeheer overgegaan.

De bedrijfsorganisatie bestrijkt al het werk, dat in een onderneming wordt verricht. Van de oprichting van een bedrijf af, waarbij bepaald worden de te bewerken markten, grootte van den omzet, soort van product, uitvoeringswijze, verpakking, financiering, regeling van den productiestroom, materiaalvoorziening, werkvoorbereiding tot aan de kleinste kleinigheden toe, waarbij den arbeider de beste methode geleerd wordt voor zelfs de kleinste bewerkingen en handgrepen. Alle takken der wetenschap dragen bij tot de ontwikkeling en de toepassing van de bedrijfsorganisatie, v.n.l. zijn het ingenieurs, maar ook accountants, psychologen, natuurkundigen, medici en anderen. Groote ondernemingen hebben een uitgebreiden staf en laboratoria, waarin de onderzoekingen worden verricht en proeven worden genomen. Anderen maken gebruik van specialisten, die daartoe bureaux hebben opgericht.

Het Nederlandsche Instituut voor Efficiency, bekend door de bedrijfsstudiegroepen en de jaarlijksche efficiency-dagen vereenigt de Nederlandsche belangstellenden, zoowel uit de practijk als uit de kringen der wetenschap in zich. Het instituut is aangesloten bij het Comité International de l'Organisation Scientifique du Travail. Door dit comité zijn in vorige jaren congressen georganiseerd te Praag, Brussel, Rome en Parijs en thans is het vijfde congres te Amsterdam gehouden. Het doel van deze congressen is, een overzicht te krijgen van den stand en vooruitgang van de wetenschap en haar toepassingen en haar beoefenaren uit alle landen te doen samenkomen om van gedachte te kunnen wisselen en op deze wijze tot vooruitgang bij te dragen.

C. **NEDERLAND. — Bezuiniging bij P.T.T.** — De Centrale Bond van Ned. Post-, Telegraaf- en Telefoonpersoneel heeft een adres gezonden aan de Staten-Generaal, waarin wordt verzocht te bevorderen dat verdere inperking der P.T.T.-diensten worde achterwege gelaten.

Op de P.T.T.-begrooting voor 1932 is bij voorbaat een post van 4 millioen gulden gereserveerd, welk bedrag als winstsaldo in de schatkist wordt gestort. Hiertegen heeft adressant bezwaar; de getroffen bezuinigingsmaatregelen worden in sterke mate beïnvloed door het streven om boven de winst van vier millioen gulden nog een winstmarge te verkrijgen of althans een kloppende P.T.T.-begrooting te behouden.

Voorts wordt aanbevolen een verkorting van den werktijd. Rond 10.000 brievenbestellers, kantoorknechts en werklieden van den technischen dienst, werken 51 uur of meer per week. Het kantoorpersoneel bij de P.T.T. werkt 48 uur per week; de kantoorhouders zelfs langer. De ambtenaren bij de departementen daarentegen hebben 39 kantooruren per week. Duizenden hulpkrachten, die nu werkloos gemaakt worden, kunnen door werktijdverkorting aan het werk gehouden worden.

D. **BELGIE. - Staatsfinanciën.** — Sedert enkele dagen loopen hardnekkige geruchten omtrent financieele moeilijkheden waaraan de regeering-Renkin het hoofd heeft te bieden.

In verband hiermede heeft minister Renkin op 20 Juli '32 in den Senaat een verklaring afgelegd. Hij zei, dat de regeering alleen voornemens was geweest een zeer beperkte volmacht te vragen, omdat de Kamers op reces gaan. Van zijn voornemen had hij dadelijk afgezien, toen bleek dat het parlement bereid was dadelijk bijeen te komen, indien dit de wensch der regeering was. Hij voegde er aan toe, dat van toevlucht nemen tot inflatie geen sprake

was. Zoolang hij aan de regeering zal zijn, zal daartoe nooit worden overgegaan, doch hij erkende dat de gebeurtenissen de lasten der schatkist hebben verzwaard en de regeering daarom genoodzaakt zal zijn machtiging tot de uitgifte eener nieuwe leening aan het parlement te vragen. **(Vor. ber. blz. 66 O.)**

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Bewapeningsstilstand met vier maanden verlengd.** — De eerste periode der ontwapeningsconferentie is op 23 Juli 1932 afgeloopen.
De algemeene commissie heeft de resolutie-Benesj aangenomen met 41 tegen 2 stemmen en 8 onthoudingen.
De tegenstemmers waren Duitschland en Sovjet-Rusland.
Van stem onthouden hebben zich Afghanistan, Albanië, Bulgarije, China, Hongarije, Italië, Oostenrijk en Turkije.
Voor de stemming wees Henderson er op, dat de staten, die tegen zouden stemmen, tegen de ontwapening, tegen de voorstellen van Hoover en tegen de voortzetting van de werkzaamheden stemden.
De Duitsche gedelegeerde Nadolny vroeg hierop terstond het woord en zeide, dat hij hoewel hij tegen de resolutie zou stemmen, toch niet tegen de ontwapening noch tegen de voorstellen van Hoover noch tegen de voortzetting der werkzaamheden stemde.
Direct na de stemming werd een voltallige zitting bijeengeroepen om te beslissen over de verlenging van de bewapeningsvacantie. Dit voorstel is met 49 stemmen en 1 onthouding (Afghanistan) aangenomen.
Herriot dankte daarop Henderson voor zijn bekwame leiding. Het bureau der conferentie zal op 21 September zijn werk hervatten.
De door Benesj opgestelde resolutie tot verdaging van de Ontwapeningsconferentie, bestaat uit vijf deelen.
In het eerste gedeelte wordt met waardeering kennis genomen van de voorstellen van president Hoover.
Het tweede deel bevat een samenvatting van de in de eerste phase der Ontwapeningsconferentie bereikte practische resultaten.
Het derde deel behandelt de voorbereiding van de toekomstige tweede phase der Ontwapeningsconferentie. Tijdens de verdaging zal het presidium de onderhandelingen in het bijzonder over de uitvoering van het voorstel van President Hoover inzake de vermindering van de sterkte der legers voortzetten en de mogelijkheid van een verlaging der uitgaven voor het leger onderzoeken. Ook de huishoudelijke commissie der conferentie zal haar werken moeten voortzetten. Een bijzondere commissie inzake de regeling der productie van wapens door particulieren wordt voorgesteld.
Wat betreft de bewapening ter zee zullen de onderteekenaars van de overeenkomsten van Londen en Washington nieuwe onderhandelingen openen en rapport uitbrengen aan de hoofdcommissie. De overige zee-mogendheden worden uitgenoodigd intusschen haar standpunt bekend te maken.
De bijeenroeping van de Ontwapeningsconferentie voor de tweede phase wordt aan het presidium der conferentie overgelaten, die echter de conferentie binnen de vier maanden zal bijeenroepen.
Het vierde deel bevat de z.g.n. overgangsbepalingen en in het vijfde deel wordt voorgesteld het op 29 September '32 afloopende jaar van stilstand der bewapening met vier maanden te verlengen. **(424 E.)**

B. **ZWEDEN. — Bevolking.** — Volgens de laatste officieele berekening van het Zweedsche Regeeringsbureau voor de Statistiek, bedraagt het aantal inwoners van Zweden thans 6.162.446, een aanwas van 20.875 of 0,34% sedert het vorige jaar. Van de gemeenten toont Stockholm verreweg de grootste toeneming met 12.126 of 24.15 per duizend inwoners. De stedelijke bevolking is met 17.812 personen gegroeid, zoodat het aantal stadsbewoners thans rond 2.034.000 bedraagt tegen de plattelandsbevolking rond 4.128.000. De helft van deze vermeerdering wordt echter veroorzaakt door de annexatie door steden.
Verder zijn er ongeveer 3% meer vrouwen dan mannen. Het aantal geboorten bedraagt 91.004 of 14,79 per duizend inwoners — het laagste cijfer tot nu toe geregistreerd — het geboorte-overschot bedraagt 13.961 of 2,27 per duizend inwoners. Tegenover 2.971 emigranten vestigden zich 8.390 personen in Zweden. Er was dus een overschot van immigranten, hetgeen in Zweden een zeldzaam verschijnsel is.

24 JULI 1932

C. **HEIDELBERG. — Verzoek om surséance van betaling.** — De stad Heidelberg, die een schuldenlast van Mk. 45 millioen heeft, ziet zich genoodzaakt aan haar schuldeischers mee te deelen, dat het haar van 1 Juli '32 af niet mogelijk is betalingen voor rente en amortisatie te verrichten. De stad verzoekt om surséance van betaling voor onbepaalden tijd.
Ondanks krachtige bezuiniging blijft er een deficit van Mk. 1.16 millioen, waarvoor geen dekking meer voorhanden is. De gemeenteraad heeft de verantwoording voor de begrooting van de hand gewezen.

D. **ACCOORD VAN VERTROUWEN. — Tsjecho-Slowakije toegetreden.** — De Tsjechoslowaaksche regeering heeft de Fransche regeering medegedeeld, dat zij zich bij het Fransch-Britsche accoord van vertrouwen aansluit. **(Vorig bericht blz. 424 C.)**

E. **VOLKENBOND. — Incident ter interparlementaire conferentie.** — Op de interparlementaire conferentie had een incident plaats, doordat de Fransche afgevaardigde Renaudel naar aanleiding van de discussies over het plan tot codificatie van het wereldrecht, een scherpen aanval deed op het fascistische régime, dat Matteotti vermoord zou hebben. De Italiaansche delegatie protesteerde met nadruk en heeft verontschuldigingen geëischt, die door Renaudel zijn geweigerd.
Volgens de „Matin" hebben de Italianen, die zich oorspronkelijk van de conferentie hebben teruggetrokken wegens het optreden van den Franschen afgevaardigde Renaudel, thans als lid van de Interparlementaire Unie bedankt.

F. **VEREENIGDE STATEN. — Senator Borah voor schrapping der oorlogsschulden.** — De invloedrijkste tegenstander in Amerika van schrapping der oorlogsschulden is senator Borah, voorzitter van de senaatscommissie voor Buitenlandsche Zaken in de Ver. Staten. Tot dusverre heeft hij zich steeds verzet tegen concessies aan de Europeesche debiteuren.
Thans echter heeft hij een radiorede gehouden, uitgezonden door vele Amerikaansche stations, waarin hij voor de eerste maal een pleidooi hield voor een wijziging van de Amerikaansche schuldenpolitiek, ten einde de oplossing van andere vraagstukken mogelijk te maken.
Borah verklaarde, dat hij tot zijn nieuwe meening is bekeerd in het belang van Amerika zelf. De aanspraken van Amerika zijn weliswaar volkomen gerechtvaardigd, maar vermindering der schulden zou toch voornamelijk ook aan de bevolking der Ver. Staten ten goede komen.
Hij brak een lans voor de Fransch-Engelsche vertrouwensovereenkomst. Het accoord van Lausanne zou in de toekomst meer veranderingen van het verdrag van Versailles met zich brengen.
Het Amerikaansche volk heeft 160 milliard dollar ingeschoten bij de pogingen om verbetering te brengen in den economischen toestand. Internationale samenwerking is thans absolute noodzakelijkheid.
(Vor. ber. 132 C., ook 331 E.)

A. **OPPERRABBIJN A. S. ONDERWIJZER.** — De opperrabbijn bij de Nederl. Israëlitische Hoofdsynagoge te Amsterdam, de heer A. S. Onderwijzer, vierde op 24 Juli '32 zijn zeventigsten verjaardag.

Opperrabbijn A. S. Onderwijzer.

Te Muiden op 24 Juli 1862 geboren, bezocht hij het Nederl. Israëlietisch Seminarium en de Universiteit te Amsterdam en werd, na eerst onderwijzer en rabbijn te zijn geweest, in 1917 tot opperrabbijn van het synagogaal ressort Noord-Holland benoemd.

25 JULI 1932

B. **DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen. - Uitspraak van het Rijksgerechtshof te Leipzig.** — In het conflict tusschen den staat Pruisen en het Duitsche Rijk heeft de voorzitter van het staatsgerechtshof beslist, dat het verzoek van Pruisen om een uitspraak in kort geding van de hand wordt gewezen.
In de motiveering van de uitspraak van het Staatsgerechtshof wordt verklaard dat inwilliging van het verzoek der Pruisische Ministers afgewezen moest worden, aangezien volgens de nieuwe formuleering van het voorstel het uitvaardigen van een verordening als door de Pruisische Ministers was bedoeld, tengevolge zou hebben dat de staatsmacht gedeeld zou moeten worden door den Rijkscommissaris met de afgetreden Ministers. Het Staatsgerechtshof kon aan een dergelijke splitsing van het Staatsgezag zijn medewerking niet verleenen. Het achtte zich ook niet competent om op eigen initiatief voorstellen te doen tot regeling van de verhoudingen in Pruisen. Ook het verzoek van Centrum- en S.P.D.-fractie moest afgewezen worden en wel op dezelfde gronden als de afwijzing van het verzoek der Staatsministers. De consequentie van deze uitspraak is, dat de door de Rijksregeering genomen maatregelen voorloopig gehandhaafd kunnen blijven. **(V. b. 426 A. en 427 F.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — De Tanimbareezen.** — Omtrent de zeden der Tanimbareezen — de bewoners van de Tanimbar-eilanden in het Oosten van onzen Indischen Archipel — schrijft een correspondent van het Soer. Hbld. in de Molukken o.a. het volgende:
Een volkseigenaardigheid, die nog lang niet is verdwenen, is de wijze waarop men de dooden begraaft en/of bijzet. Sterft iemand den natuurlijken dood, dan wordt het lijk in een kist gelegd, die den vorm heeft van een dubbel geslagen prauw. Hun zielen gaan niet naar de plaats waar de in den strijd gesneuvelden komen, n.l. niet naar de zon, want daar komen alleen de zielen der flinke strijders, die voor de eer van hun geslacht het leven lieten. Op de zon leeft Aarwoelo, de hoofdgod. De gesneuvelden legde men vroeger in een kist, waarvan de hoofdvorm deed denken aan een krokodil, of aan een haai, al naar het dier waarvan men dacht te zijn afgestamd. Men treft hier dus een eigenaardigen vorm van totemisme aan, dat nog niet vergeten is, hoewel ook dit aan het wegsterven is. Men zette dan de kist op hooge stevige palen ver in zee, of ook wel in een boom.
Lang na het sterven was het lijk nog in de woning van de familie en het leven ging daar zijn gewonen gang, totdat men eindelijk, als het werkelijk meer dan tijd was, de begrafenis regelde. Tegenwoordig is daar natuurlijk geen sprake meer van: men is verplicht binnen bepaalden tijd zijn dooden te begraven. Maar, wat vroeger plaats vond, n.l. dat men na langen tijd de dooden opgroef en den schedel en de halswervels ging halen en die als dierbare reliquieën en waardevolle amuletten in een sirih-taschje bij zich droeg, zal nu nog wel eens gebeuren, want het is moeilijk aan te nemen, dat in een twintig jaar alles verandert en men van zulke heilige verrichtingen en verplichtingen jegens de zielen der afgestorvenen, afstand doet. (Soerab. Hbld.)

D. **ACCOORD VAN VERTROUWEN. — Duitschland toegetreden.** — De Duitsche ambassadeur te Parijs, von Hoesch, heeft den Franschen onderstaatssecretaris van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, Paganon een bezoek gebracht, ten einde hem er van op de hoogte te stellen dat zijn regeering besloten heeft toe te treden tot het consultatieve pact.
(Vorig bericht blz. 429 D.)

E. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Mr. L. J. A. Trip benoemd tot lid der sub-commissie.** — Mr. L. J. A. Trip, President der Nederlandsche Bank, die tevens lid van den raad van beheer der Bank voor Intern. Betalingen is, is tot lid van de sub-commissie voor financieele zaken der commissie van deskundigen benoemd, die volgens besluit van de conferentie te Lausanne, zich zal bezighouden met het onderzoek naar de vraagstukken die de economische wereldconferentie zal behandelen..
(Vor. ber. 417 B.; v. b. Mr. Trip 164 I.)

26 JULI 1932

F. **DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen - Staat van beleg opgeheven.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft de verordening onderteekend, waarbij de voor Groot-Berlijn en de provincie Brandenburg afgekondigde uitzonderingstoestand wordt opgeheven.
Als gevolg van deze verordening gaan de uitvoerende macht, zoomede het commando over de politie in Berlijn en Brandenburg onmiddellijk van de militaire autoriteiten weer op de burgerlijke autoriteiten over.
(Vor. ber. 424 B. en 430 B.)

G. **ENGELAND. — Invoerrechten op buitenlandsche aardappelen.** — Met ingang van 27 Juli '32, te middernacht, zal krachtens een gepubliceerde verordening van de Britsche schatkist, van buitenlandsche aardappelen een invoerrecht van £ 1 per ton worden geheven. **(Vorig bericht blz. 315 A.)**

H. **SPANJE. — Financiën.** — De Spaansche rijksinkomsten beliepen over het eerste halfjaar van 1932 1.859.949.874 (v. j. 1.806.848.480) Pesetas.
(Vorig bericht blz. 363 C.)

I. **LETLAND. — Bankmoratorium opgeheven.** — Het sedert één jaar in Letland bestaande bankmoratorium is thans opgeheven. Voor slechts 22 credietinstellingen blijven betalingsbeperkingen bestaan, o.m. ook voor de Centrale Landbouwbank.

K. **CYRIEL BUYSSE OVERLEDEN.** — De beroemde Vlaamsche schrijver Cyriel Buysse is op 26 Juli '32 op 72-jarigen leeftijd te Assenede bij Gent overleden.

Cyriel Gustaaf Emiel Buysse werd in 1859 te Nevele in Oost-Vlaanderen geboren. Hij groeide op in een kring van kunstzinnige menschen, want hij was een neef van Rosalie en Virginie Loveling, van prof. Paul Fredericq, van prof. Julius Mac Leod en van den schilder Georges Buysse. Het was dus geen wonder, dat de jonge Cyriel spoedig aan het schrijven ging en dat de pogingen van zijn vader om hem voor de industrie op te leiden tot mislukking waren gedoemd. Zelfs een verblijf gedurende twee jaar in de Vereenigde Staten kon niet baten.

Cyriel G. E. Buysse.

Buysse begon na zijn Amerikaansche reis zijn prozastukken te publiceeren. Zijn novelle „De Biezenstekker" verscheen in den vijfden jaargang van „De nieuwe Gids" (1890) en in 1892 verscheen zijn „Recht van den Sterkste" bij den uitgever van dat tijdschrift, W. Versluys. Buysse behoorde tot de groep, die „Van nu en straks" oprichtte, hij was mede-oprichter en redacteur van „Groot-Nederland". Hij schreef „Sursum Corda", „Op 't Blauwhuis", „Mea Culpa", „'n Leeuw van Vlaanderen", „Het leven van Rozeke van Dalen" enz.
Cyriel Buysse is voor Vlaanderen een belangrijke figuur geweest. Hij schreef Vlaamsch en hij heeft de Vlaamsche taal bemind gemaakt, ook in Nederland. Hij heeft zijn populariteit en groote waardeering niet uitsluitend te danken gehad aan zijn artistieke gaven, maar ook aan zijn groote genegenheid voor Vlaanderen en België.

B. **INTERNATIONALE BODEMKUNDIGE VEREENIGING.** — Bij de opening van de vergadering van de Zesde Commissie van de Internationale Bodemkundige Vereeniging op 20 Juli '32 in het Bodemkundig Instituut te Groningen, door den voorzitter, den heer Oberbaurat Fauser, waren een groot aantal leden uit 14 landen aanwezig.
Het eerste algemeene onderwerp, dat in behandeling werd genomen, was gewijd aan de verhouding tusschen „Grond en Water". Dr. ir. J. Versluys gaf een algemeene inleiding, waaraan wij het volgende ontleenen:

Spreker was van oordeel:

1e. dat de lucht in den bodem het indringen van neerslagwater schijnt te belemmeren;

2e. dat de veranderingen van den druk van de lucht in den bodem schijnen achter te blijven bij die van den dampkringsdruk;

3e. dat het wenschelijk is schommelingen in den stand van het phreatische oppervlak en in het debiet van draineeringsbuizen waar te nemen in verband met die van den druk van de lucht in den bodem en in de atmospheer en van de temperatuur.
4e. dat indien uit zulke waarnemingen werkelijk zal blijken, dat de druk van de lucht in den bodem niet onmiddellijk respondeert op veranderingen van den barometrischen druk, dit zal bewijzen, dat circulatie van lucht door den bodem zeer traag is en dit zal een bevestiging zijn van Hann's weerlegging van de condensatie-theorie.
Na deze inleiding werd begonnen met de bespreking van het eerste punt, n.l. de beweging van het phreatisch niveau. Over dit onderwerp waren in totaal 3 referaten ingezonden, n.l. van de hand van dr. ir. J. H. Engelhardt, leeraar aan de Middelbare Landbouwschool te Groningen, over: „Ueber den absoluten und relativen Aufstieg des phreatischen Niveaus unter bestimmten Umständen"; van prof. ir. J. H. Thal Larsen, hoogleeraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, over: „Ueber den Aufstieg des phreatischen Niveaus bei erhöhter Luftspanning über dem Kapillarsaum infolge Eindringens von Regenwasser an der Erdoberfläche" en van prof. Zunker, Directeur van het Cultuurtechnisch Instituut van de Universiteit te Breslau, over: „Die Ursachen der Grundwasserschwankungen".
Na de opening door den voorzitter, hield dr. D. J. Hissink, directeur van het bodemkundig instituut te Groningen een voordracht over de ontwatering en ontzilting van den jongen ingedijkten zeepolder en jonge Zuiderzeegronden. Verder hield prof. M. F. Visser, hoogleeraar in de Cultuurtechniek aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, een uitvoerige voordracht over de moldrainage, molbuisdrainage en een combinatie van deze twee methoden. Verschillende buitenlandsche autoriteiten namen aan de discussies deel.

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Indische pensioenen.** — De zuivere gewone uitgaven voor de Indische pensioenen bedragen volgens de raming voor 1933 *f* 72 millioen, gevormd door *f* 79.4 millioen uitgaven en *f* 7.4 millioen ontvangsten. In dit uitgaven-totaal zijn o.m. opgenomen:

Rechtstreeks betaalde pensioenen .	*f* 51.1 millioen
Uitkeeringen aan pensioenfondsen .	„ 21.8 „
Samen	*f* 72.9 millioen

D. **PERU. — Bescherming van het ruilmiddel. — De** Peruaansche regeering heeft, ter bescherming van het ruilmiddel, een besluit uitgevaardigd krachtens hetwelk:
1e. gerechtelijke en administratieve deposito's van gelden uitsluitend in de landsmunt kunnen plaats vinden tenzij de gelden gestort worden ter nakoming van verplichtingen in buitenlandsche munt;
2e. banksaldi in vreemde munt onderworpen zullen zijn aan een belasting van 25% van den interest;
3e. verbintenissen tot stand gebracht in Peru, waardoor verplichtingen in vreemde munt worden aangegaan, aan een extra-belasting groot 25% worden onderworpen;
4e. roerende en onroerende goederen in het buitenland en buitenlandsche geldswaarden, welke bij wijze van testamentaire beschikking overgedragen worden, getroffen worden door een extra belasting van 25%.
Een tweede regeeringsbesluit stelt vast dat vreemdelingen die voornemens zijn zich in het land te vestigen, een bedrag in hun bezit moeten hebben van ten minste tweeduizend goudsoles ten einde toegelaten te worden.

E. **VEREENIGDE STATEN. — Handelsbalans. —** De waarde van den export over de eerste vijf maanden beliep $ 726.852.771 (v. j. $ 1.128.889.046), terwijl de import in deze periode een waarde bereikte van $ 636.528.495 (v. j. $ 933.695.701).
Canada is de beste afnemer, terwijl Engeland in de tweede plaats komt. **(Vor. ber. In- en Uitvoer 321 C.)**

A. **DUITSCHLAND. — Von Schleicher's politieke radio-rede.** — Rijksweerminister von Schleicher heeft op 26 Juli '32 voor de radio een rede gehouden, die in hoofdzaak ten doel had te betoogen, dat de veiligheid van Duitschland onvoldoende verzekerd is.
In het begin van zijn rede besprak hij ook de jongste gebeurtenissen, waarbij hij verklaarde, dat hij geen vriend van den staat van beleg en in het geheel niet van de militaire dictatuur is.
Twee dingen zijn den soldaat zeer onsympathiek, n.l. als politie-agent gebruikt en in de politiek betrokken te worden. Deze twee dingen zijn bij den staat van beleg niet te vermijden.
Daarom heb ik, aldus zeide de minister, er voor geijverd, dat de staat van beleg, die voor een bepaald deel van Berlijn en de provincie Brandenburg afgekondigd was, zoo spoedig mogelijk weder opgeheven zou worden.
De minister citeerde uitlatingen van den Franschen generalen staf over bepaalde verdedigingswerken, waartegen de zwaarste artillerie onmachtig was. De werking van de machinegeweren en van de kanonnen was zoo ontzaglijk, dat geen enkele tegenstander er iets tegen kon uitrichten. Von Schleicher vergeleek bij deze woorden de houding van Frankrijk op de ontwapeningsconferentie te Genève. De internationale beleefdheid verbood hem dit nader te kwalificeeren, maar wel mocht hij constateeren, dat vergeleken bij Frankrijk, Duitschland volmaakt machteloos was.
In het verdere verloop wees de minister op de geringe resultaten van de ontwapeningsconferentie, waarbij hij ook het woord mislukking gebruikte en hij kondigde aan, dat indien in de toekomst gelijke veiligheid en gelijke rechten aan Duitschland onthouden worden, overgegaan zal worden tot een hervorming van de Duitsche weermacht, ten einde deze zooveel mogelijk aan het doel, de veiligheid van het land te beschermen, te laten beantwoorden. **(V. b. 426 K.)**

27 JULI 1932

B. **OTTAWA-CONFERENTIE. — Vijf commissies ingesteld.** — De conferentie heeft besloten tot het instellen van vijf commissies, die zich onderscheidenlijk zullen bezighouden: 1e. met de bevordering van den handel binnen de grenzen van het gemeenebest; 2e. met de douane-administratie; 3e. met de handelsbetrekkingen met vreemde landen; 4e. met munt- en financieele vraagstukken; 5e. met methoden van economische samenwerking. **(Vor. ber. blz. 418 A.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Reconstruction Finance Corp.** — Tusschen 2 Febr. en 30 Juni zijn leeningen ad $ 1.054.814.486 goedgekeurd en tot nu toe is voor $ 805.150.006 aan leeningen verstrekt, waarvan $ 76.488.199 is terugbetaald.
Aan bankinstellingen, trustmaatschappijen en spoorwegen zijn de meeste leeningen verstrekt. Banken ontvingen leeningen ad $ 497.387.936, spoorwegen $ 145.653.540, hypotheekbanken $ 66.568.867, verzekeringmaatschappijen $ 46.010.638, bouw- en credietvereenigingen $ 42.117.079, credietinstellingen voor den landbouw $ 286.365.
De goedgekeurde leeningen zijn verdeeld over 5084 afzonderlijke leeningen aan 4196 instellingen. Van dit bedrag wordt $ 642.789.313 verstrekt aan 3600 banken en trustmaatschappijen, $ 52.484.923 aan 418 bouw- en credietmaatschappijen, $ 63.465.500 aan 63 verzekeringmaatschappijen, $ 322.400 aan credietmaatschappijen voor den landbouw, $ 73.600.000 aan 51 hypotheekbanken, $ 405.000 aan 3 credietvereenigingen en $ 213.882.724 aan 38 spoorwegmaatschappijen.
Verder heeft de instelling aan den minister van Landbouw $ 85 millioen toegestaan ten einde dezen in staat te stellen leeningen te verstrekken, die verband houden met de productie.
Ook is toestemming verleend tot het verstrekken van leeningen aan de Federal Land Banks tot een bedrag van $ 30 millioen, welke som niet in bovengenoemde cijfers is opgenomen.
Per 30 Juni beliepen de kasmiddelen $ 50.817.454. Onder de verplichtingen komen voor $ 350 millioen eerste en tweede serie 3½% notes en het geplaatste kapitaal ad $ 500 millioen. **(Vor. ber. blz. 423 B.)**

D. **WERELDSCHEEPSBOUW.** — Op alle werven der wereld waren op ult. Juni 1932 in aanbouw aan schepen van 100 br. reg. ton en hooger 224 schepen, met een totale tonnenmaat van 1.109.773 br. reg. ton tegen 268 schepen met 1.297.963 br. reg. ton aan het einde van het voorafgaande kwartaal, hetgeen op een vermindering met 188.190 br. reg. ton neerkomt. In vergelijking met 30 Juni 1931 bedroeg de in aanbouw zijnde tonnage 716.214 br. reg. ton minder. Van de in aanbouw zijnde schepen waren:

	Ult. Juni '32		Ult. Maart '32	
	Aantal	br. reg.ton	Aantal	br. reg.ton
Stoomschepen . .	114	628.142	134	749.834
Motorschepen . .	103	480.380	120	545.338
Zeilschepen en barg.	7	1.251	14	2.791
Totaal	224	1.109.773	268	1.297.963

De in aanbouw zijnde tonnage is over de verschillende landen verdeeld als volgt:

	Ult. Juni '32		Ult. Maart '32	
	Aantal	br. reg.ton	Aantal	br. reg.ton
België	3	4.860	3	4.860
Brazilië	1	125	1	125
Br. Dominions . .	4	1.801	5	3.301
Danzig	1	240	2	2.200
Denemarken . . .	9	20.373	7	24.265
Duitschland . . .	14	103.500	16	103.885
Esthland	1	120	—	—
Frankrijk	21	128.128	17	156.760
Gr. Britt. en Ierland	80	280.692	104	372.973
Italië	14	180.565	16	181.821
Japan	12	43.669	20	45.770
Litauen	2	950	2	950
Nederland	17	48.574	21	50.915
Noorwegen . . .	4	11.100	7	10.880
Portugal	1	400	1	982
Spanje	7	33.272	7	33.272
Ver. Staten . . .	15	162.203	20	206.703
Zweden	18	89.201	19	98.301
Totaal	224	1.109.773	268	1.297.963

Naar grootte zijn de stoom- en motorschepen te verdeelen: onder de 2000 ton 57 stoom- en 46 motorschepen, van 2000 tot 3999 ton respectievelijk 16 en 7, van 4000 tot 5999 ton 22 en 6, van 6000 tot 7999 ton 5 en 20, van 8000 tot 9999 ton 2 en 9, van 10.000 tot 14.999 ton 4 en 12, van 15.000 tot 19.999 ton 1 en 1, van 20.000 tot 24.999 ton 1 en 2, voorts 2 stoomschepen van 30.000 tot 39.999 ton en 4 stoomschepen boven de 40.000 ton. Van de in Nederland in aanbouw zijnde schepen waren 3 stoom- en 7 motorschepen onder de 2000 ton, 2 motorschepen van 4000 tot 5999 ton en 5 motorschepen van 6000 tot 7999 ton.
(Vor. ber. Scheepvaart 306 B.; vor. ber. Wereldkoopvaadijvloot 425 H.)

E. **ROTTERDAM. — Haventarieven.** — De gemeenteraad van Rotterdam heeft met 25 tegen 14 stemmen besloten om de tarieven in de haven te verlagen.
Het havengeld voor binnenschepen wordt verlaagd met 9,1%, dat voor zeeschepen komt neer op een algemeene reductie van circa 16½% en daarboven een verder gaande reductie van gemiddeld 13½% voor stukgoed vervoerende lijnschepen.
De datum van invoering zal nader door den Raad worden vastgesteld.
De vermindering van inkomsten, uit dit voorstel voortvloeiend, wordt geraamd op één millioen gulden.
(Vorig bericht blz. 369 E.)

A. **INTERPARLEMENTAIRE CONFERENTIE. — Einde van de 28ste conferentie.** — Op 26 Juli '32 is de Interparlementaire Conferentie te Genève geëindigd met het aannemen van verschillende resoluties inzake ontwapening en veiligheid.
De interparlementaire conferentie verklaart, dat de hoop, die de algemeene discussies in Februari hadden opgewekt, later op een harde proef is gesteld door vele aarzelingen en voorbehouden. Het stoutmoedige initiatief van president Hoover heeft echter nieuw leven aan de ontwapeningsconferentie gegeven. Desniettemin zijn de verkregen resultaten nog verre beneden de wenschen der volkeren en beneden het ontwapeningsprogram der interparlementaire unie gebleven. **(Vorig bericht blz. 429 E).**

B. **JOEGOSLAVIE. — Staats- en oorlogsschulden.** — In totaal bedragen de geconsolideerde staatsschulden van Joegoslavië 38¾ milliard dinar; daarvan zijn 6 milliard binnenlandsche schulden. De schulden van voor den oorlog, die van het vroegere Servië en van Montenegro, alsmede die der overige gebieden beloopen 9.3 milliard. De schulden van na den oorlog zijn voornamelijk aangegaan voor de uitvoering van openbare werken. Op de begrooting 1932/33 is voor den dienst van rente en aflossing 1.58 milliard uitgetrokken, waarvan 1.27 milliard voor buitenlandsche schulden.
Wat de oorlogsschulden betreft neemt Engeland met 6.6 milliard de eerste plaats in; Amerika volgt met 3.46, Frankrijk met 2.22 milliard dinar; de van Oostenrijk-Hongarije overgenomen schulden beloopen 3 milliard. **(Vor. ber. Schulden aan Amerika 411 B.)**

C. **DUITSCHLAND. — Schoolschip „Niobe" der Rijksmarine omgeslagen.** — Op den 26sten Juli '32 is het Duitsche schoolschip „Niobe" bij het lichtschip Fehmarn tijdens een onweersbui omgeslagen en vergaan. De „Niobe" is op 25 Juli '32 met meer dan 100 manschappen aan boord (adelborsten en scheepsjongens) uitgevaren, waarvan slechts 38 man gered zijn.

D. **BELGIE. — Overzicht der begrooting.** — In den op 26 Juli '32 gehouden ministerraad werd door den eersten minister Renkin een overzicht gegeven van den financieelen toestand. Het deficit over 1930 bedraagt 970 millioen francs, in 1931 waarschijnlijk 1400 millioen frs. voor gewone en 800 millioen frs. voor buitengewone uitgaven; over 1932 zal het deficit ook aanzienlijk zijn. Een derde van de staatsuitgaven (3 milliard frs.) gaat naar de pensioenen, de werkloozenondersteuningen en de invaliditeitspensioenen. Daarenboven beteekent het accoord op de conferentie van Lausanne voor België 423 millioen frs. minder inkomsten.
Ook werden sommige maatregelen besproken in verband met den toestand in de industrie; de houtinvoer zal gecontingenteerd worden. Verder besprak de ministerraad de maatregelen die te nemen waren met het oog op mogelijke communistische woelingen op 1 Augustus.

E. **FRANKRIJK. — Gorgoelof ter dood veroordeeld.** — Gorgoelof, de moordenaar van den Franschen Staatspresident Doumer, is na korte beraadslaging van de jury ter dood veroordeeld. Tijdens de terechtzitting en de pleidooien der beide verdedigers stelde Gorgoelof zich als een ontoerekenbare aan. **(332 A.)**

F. **NOORWEGEN. — Financiën der Noorsche gemeenten.** — Terwijl de financieele toestand van den staat ondanks alle moeilijkheden waarmee te kampen valt, nog gezond te noemen is, begint de nood der Noorsche gemeenten onrustbarende vormen aan te nemen. De gemeentelijke belastingen zijn reeds tot het uiterste opgeschroefd, bedragen 15 à 20% van het inkomen en, als het rijk niet bijsprong, zouden zij in tal van gemeenten tot 30 à 40% opgevoerd moeten worden. Eén derde gedeelte van de Noorsche gemeenten is als insolvent te beschouwen. De financieele moeilijkheden zijn vooral te wijten aan den schuldenlast en de lichtvaardigheid waarmee deze verzwaard is. In de oorlogsjaren was de schuldenlast der gemeenten reeds verdubbeld, van 223 op 458 millioen geklommen, maar de groote stijging kwam in de daarop volgende jaren; reeds in 1925 was de schuldenlast tot 1507 millioen vermeerderd.

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Landsmiddelen.** — De opbrengst der landsmiddelen bedroeg in Mei 1932 *f* 32.600.000 (v. j. *f* 39.000.000). Hierdoor bedroeg de totaal-opbrengst in de eerste vijf maanden *f* 163.000.000 (v. j. *f* 195.900.000). De achteruitgang wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door achteruitgang in de opbrengsten der venn.belasting en van het invoerrecht. De monopolies brachten in Mei 1932 *f* 2.300.000 minder op dan in Mei 1931, waarbij de pandhuizen alleen *f* 1.300.000 minder opbrachten.
De opbrengsten van de P.T.T. en de Spoorwegen bedroegen in Mei 1932 resp. *f* 318.000 en *f* 541.000 minder dan in Mei 1931. **(V. b. Staatsfinanciën 251 L.)**

H. **NEDERLAND. — Diamantnijverheid.** — Aan het verslag van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam over 1931, ontleenen wij o.a. het volgende:
Het valt niet te ontkennen, dat, hoewel een herstel van het economische leven in Amerika tot de eerste factoren behoort, die de diamantindustrie behoeft om weer op te leven, ook de omstandigheden in andere landen invloed kunnen oefenen op de vraag naar diamant.
In het algemeen blijken de vertrouwenwekkende symptomen niet geheel te ontbreken. Belangrijke financieele moeilijkheden zijn bij de Amsterdamsche industrieelen en handelaars niet voorgekomen. Van beteekenis is ongetwijfeld, dat men in Zuid-Afrika, meer dan voorheen, begrip toont voor den ernst van den huidigen toestand. De regeering van Zuid-Afrika heeft in nauwe samenwerking met de Diamond Corporation te Londen (opvolgster van het zoogenaamde Ruw-Syndicaat) het evenwicht in zooverre hersteld, dat de concurrentie tusschen de slijperijen in Zuid-Afrika en die in Europa — welke zooveel onheil had berokkend aan het geheele diamantbedrijf — tot gezondere verhoudingen is teruggebracht. De berichten omtrent het nagenoeg volledig sluiten der slijperijen in Zuid-Afrika zijn niet volkomen duidelijk, doch schijnen grootendeels op waarheid te berusten. Gepaard hiermede gaan de berichten omtrent het stopzetten der productie in de Zuid-Afrikaansche (en mogelijk ook in de Congoleesche) vindplaatsen van diamant — alles voorzeker teekenen van de ongunst der tijden, doch niet minder van een gezond inzicht in zaken, en van het vermogen der leidende kringen, om die maatregelen te nemen, welke noodig zijn en welke in de toekomst heilzaam zullen blijken. **(407 I.)**

I. **BOTANIE. — De grootste Aronskelk ter wereld in bloei te Wageningen.** — Prof. Jeswiet, directeur van het Arboretum te Wageningen, deelt ons mede, dat de Amorthothallus Titanum, de grootste Aronskelk ter wereld op 22 Juli '32 is gaan bloeien en den volgenden dag reeds open stond met een hoogte van de bloeiwijze van 2.65 M. en een doorsnede van 1.50 M. De bloem is van binnen bloedrood gekleurd en van buiten geel. De bloei zal ongeveer vijf dagen duren.
Het is voor de tweede maal, dat deze plant op het vasteland van Europa bloeit. **(Vor. ber. blz. 211 C.)**

K. **BRAZILIE. — Financiën.** — De onderhandelingen inzake de verlenging van de bankcredieten aan Brazilië hebben tot een resultaat geleid. De deelnemers in het crediet, dat oorspronkelijk £ 6½ millioen beliep, hebben er in toegestemd de credieten voor zes maan-

den tot 10 Juni 1933 te verlengen. De aflossingen zullen maandelijks geschieden en kleiner zijn doch geleidelijk toenemen. Hierdoor wordt de continuïteit der betalingen verzekerd. De uitstaande saldi beloopen £ 3.791.000. De aflossing voor deze maand zal de helft bedragen van de som welke vroeger werd geremitteerd. **(Vor. ber. Moratorium 64 H.)**

28 JULI 1932.

A. **KRONIEK DER WERELDCRISIS. — 1 Januari—12 Juli 1932. —** Het Algemeen Handelsblad was zoo welwillend ons de volgende Kroniek der Wereldcrisis, die in het Bank-Nummer van 23 Juli 1932 voorkomt, ter overname af te staan.

1 Jan. Stopzetting amortisatiedienst buitenl. leeningen Uruguay, moratorium voor handelsschulden in Uruguay met een jaar verlengd.

4 Jan. Moeilijkheden bij overmaking rente en aflossing diverse leeningen San Paulo. Parijsche suikerconferentie zonder resultaat verdaagd.

5 Jan. Nieuwe invoerrechten op tuinbouwproducten in Engeland.

9 Jan. Verscherping deviezenverordening in Oostenrijk.

10 Jan. Brüning verklaart, dat Duitschland de herstelschulden niet langer kan betalen.

11 Jan. Moratorium voor buitenl. schulden van Mexico tot 1 Jan. 1934 verlengd. — Crediet der B. I. B. aan Oostenrijks Nationale Bank van $ 90 millioen voor 3 maanden verlengd.

13 Jan. Nicaragua schort de volledige stortingen in het amortisatiefonds der 5% Sterlingleening voor een jaar op. — Discontoverhooging in België van 2½ tot 3½ %.

14 Jan. Staat Bahia hervat rentebetaling op buitenl. leeningen met terugwerkende kracht van 1 Juli 1931 af.

15 Jan. Petroleum-overeenkomst tusschen Frankrijk en Roemenië voor 3 jaar.

16 Jan. Contingenteering van vleeschinvoer in Nederland.

18 Jan. Opschorting gouden standaard in Zweden met 1 maand verlengd.

22 Jan. Verdaging conferentie te Lausanne.

23 Jan. Duitsche Stillhalte-overeenkomst tot stand gekomen.

28 Jan. Verlenging internationaal crediet aan Duitsche Rijksbank met 1 maand. — Wetsontwerp inzake oprichting Reconstruction Finance Corp. door president Hoover onderteekend.

29 Jan. Uitvaardiging Deviezen-wet in Denemarken.

30 Jan. Verscherping conflict Japan en China.

31 Jan. Overeenstemming Engelsche en Amerikaansche crediteuren inzake Oostenrijksche Stillhalte-voorstellen.

1 Febr. 10 % loonsverlaging Amerikaansche Spoorwegen. — Verhooging Zweedsche invoerrechten. — Terugbetaling Amerikaansch-Fransch crediet door de Bank van Engeland.

5 Febr. Buitenlandsch moratorium in Peru voor onbepaalden tijd verlengd.

6 Febr. Ned. contingenteering van schoenen, wollen stoffen, confectie-artikelen en tricotage.

9 Febr. Gouden standaard in Equador tot 10 Nov. opgeheven.

10 Febr. Engelsch invoertarief van 10 % en aanvullende rechten goedgekeurd (gaat op 1 Maart in). — Beperking Javasuikeroogst 1933 met ruim 50 %, 1.350.000 ton.

11 Febr. Wet tot uitbreiding der disconteeringsbevoegdheden en wijziging dekkingsvoorschriften der Federale Reserve Banken ingediend.

15 Febr. De Bank v. Frankrijk verlaagt de goudaankooping van frs. 16.941.306 tot frs. 16.919.084 per K.G. fijn.

17 Febr. Staking aflossing buitenl. schulden Uruguay. — Wetsontwerp inzake nieuwe Ned. Staatsleening van ƒ 200 millioen door Eerste Kamer goedgekeurd.

18 Febr. Discontoverlaging in Engeland van 6 tot 5 %, in Noorwegen en Zweden van 6 tot 5½%. — Deviezen-clearingsontwerp in Nederland ingediend.

22 Febr. Publicatie reconstructie-plan der Duitsche banken.

25 Febr. Heropening niet-officieele beurs te Berlijn. — Disconto-verlaging te New-York van 3½ tot 3 %.

26 Febr. Hoover onderteekent de Steagall-Glasswet tot uitbreiding van de credieten.

29 Febr. Internationale overeenkomst in de chemische industrie. — Buitengerechtelijk accoord voor de Amstelbank tot stand gekomen.

1 Maart. Engelsche tariefwet in werking getreden. — Opheffing gouden standaard in Denemarken tot einde Maart verlengd. — Disconto-verlaging in Zweden en Noorwegen van 5½ tot 5 %. — Uitgifte Nederl. Staatsleening van ƒ 250 millioen.

2 Maart. San Salvador staakt de betalingen op buitenlandsche leeningen.

3 Maart. Beperking deviezenverkeer in Engeland buiten werking gesteld.

4 Maart. Gedeeltelijke aflossing Amerikaansch-Fransch crediet aan Engeland. — Verlenging Duitsche herdisconto-crediet met 3 maanden.

5 Maart. Binnenlandsch moratorium voor 3 maanden voor banken in Equador. — Fransche regeeringsgarantie voor een leening van fr. 600 millioen aan Tsjecho-Slowakije.

6 Maart. Griekenland staakt den dienst der buitenl. schuld.

9 Maart. Disconto-verlaging in Duitschland van 7 tot 6 %.

10 Maart. Disconto-verlaging in Engeland van 5 tot 4 %.

13 Maart. Ivar Kreuger overleden. — Stockholmsche beurs tijdelijk gesloten. — Gedeeltelijk moratorium in Zweden.

14 Maart. Publicatie Braziliaansch fundeeringsplan.

16 Maart. Bulgarije staakt aflossing van vóór-oorlogsche leeningen.

17 Maart. Disconto-verlaging in Engeland van 4 tot 3½ %. — Disconto-verlaging in Oostenrijk van 8 tot 7 %.

19 Maart. Reorganisatie-voorstellen Duitsche reederijen.

21 Maart. Heropening beurs Stockholm. — Voorloopige wapenstilstand tusschen Japan en China.

22 Maart. Contingenteering van porselein en aardewerk in Nederland.

24 Maart. Opheffing gouden standaard in Denemarken tot 1 Juni verlengd.

25 Maart. Contingenteering rijwielbanden in Nederland.

29 Maart. Verdere afbetaling Amerikaansch-Fransch crediet aan Engeland.

30 Maart. Intern. suikerovereenkomst tot stand gekomen.

31 Maart. Zuid-Afrikaansche diamantmijnen stopgezet.

1 April. Verlaging transatlantische passagierstarieven. — Versterking middelen leeningfonds door invoering invoerrechten op zuidvruchten, verhooging opcenten op wijnaccijns, cigarettenaccijns en zegel op buitenl. effecten. — Weder-invoering opcenten suikerbelasting. — Einde textielstaking in Twente. — Amerikaansche belastingvoorstellen tot gedeeltelijke dekking begrootingstekort in Huis v. Afgevaardigden goedgekeurd. — Steunactie Zweedsche regeering voor Scandinavische en andere instellingen. — Verlenging contingenteering schoenwerk in Nederland.

2 April. Verlaging rentevoet Duitsche Stillhalte-cred. tot 7 %.

6 April. Viermogendheden-conferentie inzake de Donau-plannen.

9 April. Duitsche disconto-verlaging van 6 tot 5½ %.

10 April. Hindenburg bij tweede verkiezing tot Duitsche rijkspresident herkozen.

11 April. Surséance fa. Scheurleer & Zoonen te 's-Gravenhage.

15 April. De Middle West Utilities order „receivership". — Verlenging vleesch-contingenteering in Nederland.

19 April. Contingenteering boterinvoer in Nederland. — Disconto-verlaging Ned. Bank van 3 tot 2½ %.

20 April. Afschaffing gouden standaard in Chili.

21 April. Disconto-verlaging in Engeland van 3½ tot 3 %. — Nota der Ver. Staten aan debiteurenstaten inzake betalingshervatting na Hoover-moratorium.

22 April. Duitsch overbruggingscrediet van $ 125 millioen tot 10 Nov. 1933 verlengd.

26 April. Onderzoek der Amerikaansche commissie v. h. bankwezen naar New-Yorksche beurszaken.

27 April. Stillhalte-overeenkomst voor buitenl. schulden van Duitsche openbare lichamen. — Opheffing gouden standaard in Griekenland.

28 April. Disconto-verlaging in Duitschland van 5½ tot 5 %.

29 April. Overeenkomst inzake de buitenl. schuld v. San Paulo.

1 Mei. Griekenland staakt den rentedienst op de „Vluchtelingenleening".

2 Mei. Disconto-verlaging in Italië van 6 tot 5 %. — Het Amerikaansche Huis v. Afgevaardigden keurt de „Goldborough-bill" goed.

12 Mei. Disconto-verlaging in Engeland van 3 tot 2½ %.

15 Mei. Fransche parlementsverkiezingen. — Verschuiving naar links.

16 Mei—2 Juni. Internationale Petroleum-conferentie te New-York. Geen resultaat.
17 Mei. Disconto-verlaging in Zweden van 5 tot 4½ %.
19 Mei. Regeling van den Nederlandschen uitvoer naar België en Luxemburg.
20 Mei. Disconto-verlaging in Noorwegen van 5 tot 4½ %.
24 Mei. Stillhalte-overeenkomst voor Zweedsche Lucifers Mij. — Faillissement Kreuger & Toll uitgesproken.
25 Mei. Wetsontwerp tot dekking Pondenverlies Ned. Bank door Eerste Kamer aangenomen.
30 Mei. Disconto-verlaging in Denemarken van 5 tot 4 %.
1 Juni. Moratorium Zweedsche Luciferstrust.
2 Juni. Uitgifte nieuwe Nederlandsche Staatsleening.
3 Juni. Disconto-verlaging in Zweden van 4½ tot 4 %. — Herdisconto-crediet Duitsche Rijksbank met 3 maanden verlengd.
4 Juni. Ontbinding Duitsche Rijksdag.
5 Juni. Revolutie in Chili.
6 Juni. Sluiting Londensche tinbeurs wegens faillissement fa. Lewis Lazarus Sons. — Het Amerikaansche Congres neemt het wetsontwerp aan „tot herstel van het evenwicht der staatsbegrooting".
11 Juni. Vorming Internationaal Beschermingscomité voor houders van Kreugerfondsen.
14 Juni. Vorming beschermingscomité voor Engelsche houders van Volkenbondsleeningen.
16 Juni. De conferentie te Lausanne geopend. — De Duitsche regeering heft het verbod inzake de nat.-socialistische militaire organisaties op. — Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden neemt de Bonus-bill aan.
19 Juni. De Bonus-bill door de Amerik. Senaat verworpen.
20 Juni. Conventie tusschen Nederland, België en Luxemburg voor wederzijdsche en geleidelijke verlaging van invoertarieven en contingenteeringen.
21 Juni. Een Belgische staatsleening in Frankrijk geplaatst.
23 Juni. De Amerikaansche Senaat neemt het wetsontwerp-Wagner inzake werkverschaffing (kosten $ 2.3 milliard) aan. — Pres. Hoover stelt bewapeningsvermindering met ongeveer één derde voor.
24 Juni. Disconto-verlaging te New-York van 3 tot 2½ %.
30 Juni. Disconto in Engeland van 2½ tot 2 % verlaagd.
1 Juli. Aankondiging conversie der 5 % War Loan. Groote „boom" in staatsfondsen op de Londensche beurs. 4 % Funding Loan stijgt tot 108 %.
8 Juli. Accoord van Lausanne gesloten. Herstelbetalingen stopgezet. Duitschland betaalt M. 3 milliard in den vorm van 5 % obligaties, die ter beschikking der crediteuren worden gesteld en tegen min. 90 % zullen moeten worden uitgegeven. Indien binnen 12 jaar niet tot die uitgifte kan worden overgegaan, zal de geheele betaling vervallen.
9 Juli. Rapport der commissie-Welter gepubliceerd. Voorgesteld bezuiniging van ƒ 102 millioen op de begrooting.
10 Juli. Stakingsonlusten in België.
12 Juli. Het wetsontwerp-Glass aangenomen door den Amerikaanschen Senaat, strekkende om $ 1 milliard bankbiljetten uit te geven tegen onderpand van staatsobligaties.
12 Juli. Er blijkt een „gentlemen's agreement" te bestaan tusschen de Europeesche crediteurenlanden om het accoord van Lausanne pas te doen ratificeeren, indien de Ver. Staten zich er mede accoord verklaren. (Algemeen Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 337 F.)

A. **ZWITSERLAND. — Verhooging van het invoerrecht op aardappelen.** — Blijkens mededeeling van H.Ms. gezant te Bern wordt het Zwitsersche invoerrecht op aardappelen met ingang van 1 Augustus 1932 verhoogd met twee francs per 100 K.G.
Deze verhooging is noodig geacht omdat de vooruitzichten van den binnenlandschen oogst gunstig zijn.

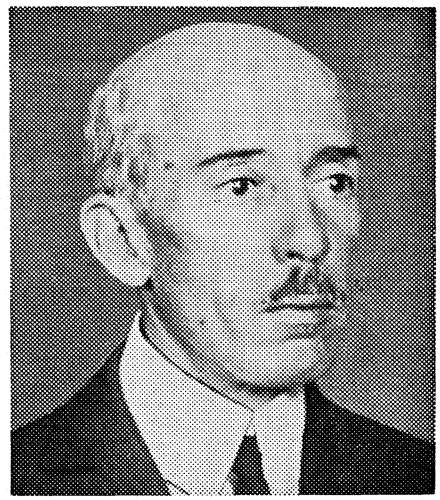
(Vorig bericht blz. 169 I.)

B. **NEDERLAND. — Muziekauteursrecht.** — Naar het Persbureau Vas Diaz meldt, is dezer dagen een overeenkomst tot stand gekomen tusschen de „Société des Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Music" (S.A.C.E.M.) te Parijs en het Bureau voor Muziek, Auteursrecht (B.U.M.A.) te Amsterdam, waarbij bepaald is, dat van 1 Augustus a.s. af elke bestaande instelling, die muziek geeft of laat geven en geen contract met de Nederlandsche agentschappen van S.A.C.E.M. heeft, zich bij B.U.M.A. moet aansluiten. Het Bureau voor Muziek Auteursrecht „B.U.M.A." heeft door deze overeenkomst het geheele wereldrepertoire ter beschikking gekregen.
Ten slotte vernemen wij, dat de loopende contracten met een Nederlandsch agentschap van S.A.C.E.M. verlengd kunnen worden tot 31 December 1933.

(Vorig bericht blz. 206 G.)

29 JULI 1932

C. **ALBERTO SANTOS-DUMONT OVERLEDEN.** — Te Bello Horizonte is de pionier van de luchtvaart, Alberto Santos-Dumont, die zoowel bestuurbare luchtschepen als vliegtuigen heeft gebouwd, overleden.

Alberto Santos-Dumont.

Santos-Dumont werd den 20sten Juli 1873 te Sao Paulo in Brazilië geboren. In 1897 steeg hij voor het eerst te Parijs op met een luchtballon. Het jaar daarop begon hij bestuurbare luchtschepen te bouwen, en na tal van mislukkingen slaagde hij er in, een luchtschip te bouwen dat inderdaad lucht hield en waarmee hij vloog van St. Cloud naar den Eiffeltoren en terug. Hiermee won hij een prijs van tienduizend francs, uitgeloofd door den bekenden aanmoediger van de luchtvaart Henry Deutsch en een prijs van vijfduizend pond sterling van de Braziliaansche regeering. In 1903 richtte hij te Neuilly het eerste vliegveld op, waar hij zijn verschillende bestuurbare luchtschepen onderdak bracht, met welke hij af en toe op geringe hoogte tochten over Parijs maakte. Ook bood hij zijn luchtschepen aan Frankrijk aan voor het geval van een oorlog mits niet tegen een Amerikaanschen staat. In 1904 werd hij benoemd tot lid van het Legioen van Eer.
In 1905 begon Santos-Dumont zijn aandacht te wijden aan de luchtvaartuigen, zwaarder dan de lucht. In 1906 had hij een toestel vervaardigd waarmee hij in October weer een prijs van Deutsch won. In November van dat jaar legde hij in een tijd van 21 seconden een afstand van 220 meter af, wat voor dien tijd een heele prestatie was. In 1909 liet hij nog eens van zich spreken door zijn z.g. sprinkhaantoestel, de voorlooper van het moderne lichte toestel.

D. **NEDERLAND. — Uitvoer van fruit naar Frankrijk.** — De minister van Econ. Zaken en Arbeid heeft:
1e. ingesteld een commissie voor den uitvoer naar Frankrijk van fruit;
2e. benoemd tot leden van die commissie de heeren: 1. C. Minnaar, te Kruiningen; 2. mr. L. Niemöller, te 's-Gravenhage; 3. dr. J. M. Riemens, te Naaldwijk; 4. F. V. Valstar, te 's-Gravenhage; 5. C. Zwaan, te Rotterdam;
3e. aangewezen als voorzitter van die commissie den heer dr. J. M. Riemens, rijkstuinbouwconsulent te Naaldwijk. **(V. b. 251 I.; v. b. Tuinbouw Ned. 211 A.)**

A. **NON-AGRESSIE PACT. — Polen—Rusland.** — Op 25 Juli '32 werd in de conferentiezaal van het Volkscommissariaat van Buitenlandsche Zaken der Sovjet Unie het Russisch-Poolsche non-agressiepact geteekend.
Naar verder wordt medegedeeld, zal de ratificatie van het verdrag zoo spoedig mogelijk plaats hebben. Bovendien zullen ook onderhandelingen worden gevoerd inzake de instelling van een Russisch-Poolsche arbitragecommissie. (Prawda). **(Vor. ber. 252 D.)**

B. **DUITSCHLAND. — Nederlandsche Hypotheken in Duitschland.** — Door de Duitsche regeering is een aantal noodverordeningen uitgevaardigd, die de rechten van buitenlanders, die gelden in Duitschland hebben uitgezet als 1e of 2e hypotheek, ten zeerste benadeelen en bemoeilijken. Practisch is het vrijwel onmogelijk, dat ieder individueel zelfstandig zijn belangen thans voldoende kan behartigen.
Het bestuur van de Nederlandsche Kamer van Koophandel voor Duitschland heeft het daarom in het belang der Nederlandsche betrokkenen gewenscht en noodig geoordeeld zich hiermede bezig te houden. De Kamer heeft de Niederländische Treuhand-Ges.-m.b.H., die onder haar toezicht werkt en Duitsche rechtspersoonlijkheid bezit, speciaal belast met de zorg voor de groote Nederlandsche belangen, welke bij de hypothecaire belegging in Duitschland betrokken zijn.

C. **TRANSATLANTISCHE SCHEEPVAART. — Passagierstarieven.** — Op 28 Juli '32 is te Parijs de conferentie gesloten van de vertegenwoordigers van Transatlantische scheepvaartmaatschappijen. In beginsel is overeengekomen om de korting op de passagierstarieven weer af te schaffen.
Die korting was ingesteld in de hoop, dat het verkeer levendiger zou zijn geworden, maar men is in die verwachting teleurgesteld.
De Italiaansche lijnen op Noord-Amerika sluiten zich bij deze en volgende conferenties aan. **(306 B.)**

D. **DUITSCHLAND. — Politieke vrede van 31 Juli tot 10 Augustus.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft op grond van artikel 48 der grondwet een verordening uitgevaardigd, waardoor met ingang van 31 Juli, dus den dag der Rijksdagverkiezingen, alle openbare politieke vergaderingen worden verboden. Dit verbod geldt voor den tijd van 31 Juli tot en met 10 Augustus 1932. **(Vorig bericht blz. 266 F.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. - Oudstrijders.** — Ernstige botsingen hebben tusschen de Amerikaansche veteranen te Washington en militie plaats gehad. **(Vorig bericht blz. 411 C.)**

F. **NEDERLAND. — Loonsverlaging in het boekdrukkersbedrijf.** — De Looncommissie in de Typografie heeft op 28 Juli '32 vergaderd onder voorzitterschap van Prof. mr. P. S. Gerbrandy en bij meerderheid van stemmen besloten om in dit bedrijf een loonsverlaging toe te passen ten bedrage van: 3 cents per uur voor 23-jarigen en ouder; 2 cents voor werknemers van 19 tot en met 22 jaar en 1 cent voor de jongste werknemers. De verlaging zal ingaan op 29 Augustus 1932.

G. **CONGO. — Diamantproductie.** — Voor het eerst in de geschiedenis overtreft de diamantproductie van Belgisch Congo thans die van eenig ander diamantproduceerend land ter wereld.
De ontwikkeling dezer industrie in het Congogebied blijkt uit de volgende cijfers:

	1000 karaat		1000 karaat
1922	206.3	1927	1.207.8
1923	444.5	1928	1.500.3
1924	550.3	1929	1.895.3
1925	883.9	1930	2.086.7
1926	1.114.4	1931	2.396.0

Hierbij zij nog in aanmerking genomen. dat de Forminière, die vrijwel de geheele productie beheerscht, gedurende 1931 een aanzienlijke productiebeperking heeft toegepast. **(Vor. ber. Diamant blz. 433 H.)**

H. **NEDERLAND. — Verkiezingen voor de Eerste Kamer.** — Van de 25 leden van de Eerste Kamer, die op 29 Juli '32 door de Staten van Zuid-Holland, Gelderland, Overijsel, Groningen en Drente gekozen zijn, behooren tot de navolgende partijen:

S.D.A.P.	6 leden
R.K. Staatspartij	5 „
Vrijheidsbond	4 „
Christ. Hist. Unie	4 „
Anti-Rev. Partij	4 „
Vrijz.-Dem. Bond	2 „

Daar door deze verkiezing geen wijziging in de partijverhouding is gekomen, blijft de samenstelling van de Eerste Kamer aldus:

R.K. Staatspartij	16 leden
S.D.A.P.	11 „
Christ. Hist. Unie	7 „
Anti-Rev. Partij	6 „
Vrijheidsbond	6 „
Vrijz.-Dem. Bond	4 „

De navolgende periodiek afgetreden leden zullen in de Eerste Kamer niet meer terugkeeren:
J. F. C. Arntz; P. T. H. M. Dobbelmann en J. C. L. van der Lande (R.K.).
Mr. O. J. E. Baron van Wassenaer van Catwijck (Christ. Hist.).
Mr. P. Rink (V.B.).
In hun plaats zijn gekozen de heeren:
J. J. W. IJsselmuiden; H. Ruyter en Ant. J. Schoemaker (R.K.).
J. W. J. Baron de Vos van Steenwijk (Christ. Hist.).
Mr. P. Droogleever Fortuyn (V.B.).

I. **DUITSCHLAND. — Radio-rede van Von Papen naar Amerika.** — Rijkskanselier von Papen heeft een radio-redevoering gehouden, die naar Amerika werd overgebracht. In zijn redevoering zette von Papen o.m. uiteen, hoe in Duitschland tengevolge van de toenemende spanning tusschen uiterst rechts en uiterst links een burgeroorlog gedreigd heeft. Deze beide bewegingen, aldus von Papen, hebben niets met elkaar gemeen. Terwijl het nationaal-socialisme uitsluitend een nationale wedergeboorte nastreeft, richt het communisme zich tegen de cultureele bases van het nationale en sociale leven. Het communisme moet daarom een gevaar voor het land en de wereld worden genoemd. De ordeverstoringen van den laatsten tijd zijn met zeer weinig uitzonderingen te wijten aan de illegale activiteit der communisten. De orde is thans weer hersteld en de rijksregeering zal er voor zorgen dat die niet weer verstoord wordt. De voorloopige toestand, zooals die geschapen is door de instelling van een rijkscommissaris in Pruisen, is nooit als blijvend gedacht, het is slechts een voorbijgaande maatregel ter opheffing van den noodtoestand. Wat de bewering betreft, dat de huidige rijksregeering een dictatuur begunstigde, zeide von Papen, dat noch hij, noch zijn collega's een dergelijken stap zouden begunstigen.
Ten slotte keerde von Papen zich fel tegen het verdrag van Versailles, dat hij verantwoordelijk stelde voor den huidigen toestand. Het Duitsche volk wil niets liever dan in vrede te leven en zich te wijden aan de groote taak, die de na-oorlogstijd gesteld heeft, voor den wederopbouw van de wereld. In dit verband is het echter ondragelijk, dat de gelijkgerechtigheid niet aanwezig is. **(Vor. ber. blz. 432 A.)**

30 JULI 1932

K. **NEDERLAND. — De regeering en de toestand in de mijnen.** — De R.K. Mijnwerkers Bond heeft op zijn telegram van den 14den Juli '32 aan den Minister

van Waterstaat antwoord ontvangen. De Minister deelt mede, dat de regeering met den zorgelijken toestand in de mijnindustrie meeleeft en dat deze haar ernstige aandacht heeft. **(Vor. ber. blz. 417 M.)**

A. **NEDERLAND. — Centraal Bevrachtingskantoor opgeheven.** — De vijf samenwerkende schippersvereenigingen in Nederland, t. w. de Algemeene Rijnschippersbond te Rotterdam, de Internationale Schippers-Vereeniging te Rotterdam, de Nationale Schippersvereeniging te Groningen, de Ned. Protestantsch-Christelijke Schippersbond te Amsterdam en de Ned. Roomsch-Katholieke Hansabond van reeders en schippers „St. Nicolaas" te Rotterdam, hebben in een op 29 Juli '32 gehouden gecombineerde bestuursvergadering tot opheffing van de door deze bonden in 1931 in het leven geroepen stichting Centraal Bevrachtingskantoor te Rotterdam, besloten.

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Regeeringsverklaring.** — De regeering heeft in den Volksraad verklaard, dat zij momenteel ernstig overweegt de opheffing van invoerrechten op garens, terwijl de economische commissie maatregelen beraamt om vervalsching van buitenlandsche weefsels te voorkomen, teneinde de inheemsche industrie te beschermen. De regeering wenscht thans niet, en zal dit nooit wenschen, een kunstmatige waardevermindering van den gulden te bevorderen en stelt, wat betreft de handelspolitiek, de noodzakelijkheid in het licht van handhaving van de opendeur-politiek.
Een politiek gericht op het in eigen behoeften voorzien, zou den laagst mogelijken levensstandaard met zich brengen. **(Vorig bericht blz. 172 A.)**

C. **ACCOORD VAN VERTROUWEN.** — De volgende landen zijn tot dusver tot het Accoord van Vertrouwen (Fransch-Engelsche samenwerking) toegetreden: Duitschland, België, Italië, Polen, Hongarije, Oostenrijk, Tsjechoslowakije, Joegoslavië, Roemenië, Griekenland, Letland, Spanje, Noorwegen en Albanië.
(Vorig bericht blz. 430 D.)

D. **AMSTERDAM. — Crisisbijdrage der regeering voor 1932.** — Het gemeentebestuur van Amsterdam heeft van de regeering bericht ontvangen, dat het percentage der regeeringsbjidrage voor de crisisuitgaven over 1932 voor Amsterdam is gesteld op 70 percent, hetgeen een bedrag van ruim *f* 6 millioen is. Het percentage over het vorige jaar was op 40 gesteld.

31 JULI 1932

E. **SCHAKEN. — Schaaktournooi te Bern.** — De eindstand luidt: 1. Aljechin, 12½ p.; 2. en 3. Euwe en Flohr, 11½ p.; 4. Sultan Kahn, 11 p.; 5. en 6. Bernstein en Bogoljubow, elk 10 p.; 7. en 8. Hans en Paul Johner, 7 p.; verder: Grob, Henneberger, Naegeli en Rivier, elk 6 p.; Colin 5½ p.; Voellmy 4½ p.; Gygli 3½ p.; Staehelin 3 punten.
Hierbij zij opgemerkt, dat de heer Euwe dit tournooi ongeslagen heeft beëindigd. **(Vor. ber. blz. 303 E.)**

F. **RAPPORT-WELTER. — Betooging der S.D.A.P.** — De S.D.A.P. had als protest tegen het bezuinigingsrapport-Welter op verschillende plaatsen in Nederland meetings georganiseerd. Ook in Amsterdam had een openlucht-meeting plaats, alwaar ir. J. W. Albarda o.a. het volgende zeide:
Zeker zien ook wij in, dat een tekort van honderd millioen op de staatsbegrooting een ramp is voor de arbeidersklasse en dat het evenwicht tusschen uitgaven en inkomsten hersteld dient te worden. Een staatsbankroet of een inflatie moet worden voorkomen.
Doch een bezuiniging van honderd millioen is niet mogelijk, zonder het volksbelang en de volkskracht aan te tasten. Wij verlangen geen verlaging der uitgaven, maar verhooging der inkomsten.
De laatste jaren zijn verschillende belastingen, in het belang der kapitalistische klasse verlaagd. Deze zullen nu weer verhoogd moeten worden. Al zijn vele vermogens verminderd, bij de groote inkomsten en vermogens en de successie-belasting is nog genoeg te halen. Eerst dan valt er met ons over de dekking van een tekort op de staatsbegrooting te praten. De commissie-Welter laat evenwel de bezittende klasse onaangetast en vraagt van haar geen offers.
In plaats van op defensie te bezuinigen, worden er nu van de arbeidersklasse zware offers gevraagd. Met alle middelen zal de soc.-dem. Kamerfractie, gesteund door de moderne arbeidersbeweging zich in de komende maanden blijven verzetten, zoodra blijkt, dat de voorstellen van de commissie-Welter door de reactionnaire regeering worden overgenomen.
(Vor. ber. blz. 420 B. en blz. 410 A.)

G. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen.** — De nieuwe Rijksdag, welke op 31 Juli '32 is gekozen, zal uit 607 afgevaardigden bestaan. Geen der partijen heeft de meerderheid bereikt.
Hieronder volgen de uitslagen, met de cijfers der Rijksdag van 1930, ter vergelijking:

PARTIJEN:	Verkiezing 14 Sept. 1930; uitgebrachte stemmen 82%	Verkiezing 1932 uitgebrachte stemmen 83,5%
Soc. Democraten . . .	143	133
Nat. Socialisten . . .	107	230
Communisten	77	89
Centrum	68	75
Duitsch-Nationalen . .	41	37
Duitsche Volkspartij . .	30	7
Economische Partij . .	23	1
Beiersche Volkspartij . .	19	22
Duitsche Staatspartij . .	14	4
Andere partijen	55	9

Het aantal stemgerechtigden bij de verkiezingen op 14 Sept. 1930 bedroeg 42.982.912, terwijl het aantal stemmen, dat geldig werd uitgebracht, 34.956.471 was. Stemgerechtigd op 31 Juli 1932 waren 44.556.700. Het aantal geldig uitgebrachte stemmen was 36.845.270.
De belangrijkste partijen kregen het volgende aantal stemmen:

	Aantal stemmen (1930)	(in %)	Aantal stemmen (1932)	(in %)
Soc. Democraten .	8.575.244	(24.5)	7.951.245	(24.3)
Nat. Socialisten .	6.406.379	(18.3)	13.732.777	(37.3)
Communisten . .	4.590.160	(13.1)	5.278.094	(14.3)
Centrum . . .	4.127.000	(11.8)	4.586.501	(12.2)
Duitsch-Nationaal	2.457.686	(7)	2.172.941	(6)
Duitsche Volksp.	1.577.365	(4.5)	434.548	(1.1)
Econ. Partij . .	1.361.762	(3.9)	146.061	(0.4)
Beiersche Volksp.	1.058.637	(3)	1.190.453	(2.3)
Duitsche Staatsp.	1.322.034	(3.8)	371.378	(1)

(Berliner Tageblatt). **(Vor. ber. blz. 436 I.)**

H. **NEDERLAND. — Koninklijke Nederlandsche Middenstandsbond. - Bondsvergadering en 29ste congres.** — Op 19, 20 en 21 Juli werden de algemeene bondsvergadering en het 29ste Nationaal Middenstandscongres te Arnhem gehouden. 88 aangesloten vak- en standsorganisaties, alsmede 27 Kamers van Koophandel deden zich vertegenwoordigen, zoodat ruim 400 personen in „Musis Sacrum" aanwezig waren. De Minister van Economische Zaken en Arbeid deed zich vertegenwoordigen door den heer J. J. R. Schmal, chef der Onderafd. Middenstand van zijn Departement. Ook de Commissaris der Koningin in de Provincie Gelderland, mr. S. Baron Heemstra, de burgemeester van Arnhem, mr. S. J. R. de Monchy, de voorzitter van den Middenstandsraad, mr. A. J. M. J. Baron van Wijnbergen, de leden van den Raad van Advies, mr. D. Fock, prof. dr. N. J. Polak en prof. dr. J. G. Ch. Volmer, deden van hun belangstelling blijken.
Op 19 Juli werden de congressisten ten stadhuize door het gemeentebestuur ontvangen, waarbij toe-

spraken gehouden werden door den burgemeester en den Bondsvoorzitter, den heer Ed. G. Schürmann.
Besloten werd, dat de Bond bij den Minister van Justitie zal aandringen op spoedige totstandkoming eener wettelijke regeling ter vereenvoudiging van het incasseeren van kleine vorderingen, terwijl de verhouding tusschen winkelier-huurder en huiseigenaar nader zal worden onderzocht. Uitvoerige discussies lokte het rapport der Reorganisatie-Commissie uit, dat daarop werd aanvaard.
De heer J. van Binsbergen van „Centraal Beheer" hield een rede ter aanbeveling van de Alg. Middenstandsbedrijfsvereeniging.
Met algemeene stemmen werd een motie aangenomen, waarin de Bond den Ministerraad verzoekt verruiming van Zondagsverkoop toe te staan, teneinde de nadeelige gevolgen der Winkelsluitingswet te compenseeren.
Den 20sten Juli werd het Congres door den bondsvoorzitter geopend met een rede, getiteld „Realiteit", waarin de moeilijke positie van den middenstand in het huidig tijdsgewricht werd geschetst. Spr. betoogde, „dat de arbeid van den zelfstandigen ondernemer ons land ten zegen heeft gestrekt en dat de uitschakeling van dien stand, zelfs in de moeilijke oorlogsjaren, onhoudbaar is gebleken." „Door rustig voort te werken steunt men de regeering in haar moeilijke taak om ons volk door de crisis heen te voeren."
Mr. B. Bouman, secretaris van den Patroonsbond voor de Bouwbedrijven in Nederland, verdedigde vervolgens zijn prae-advies „De middenstander-vakpatroon en de overheid", waarin hij stelling nam tegen het uitvoeren van werken in eigen beheer door de overheid, dat oneconomisch en duur is. De geponeerde stellingen werden aanvaard.
Op 21 Juli werd het Congres voortgezet met een rede van den heer J. van Eck, hoofddirecteur der N.V. Nederl. Middenstandsbank, over „Credietverleening aan den middenstand". Daarop kwam aan de orde het prae-advies van mr. A. N. Molenaar, algemeen secretaris van het Verbond van Nederl. Werkgevers, „De Nationale Koopkracht, in verband met het loonvraagstuk". Nadat eenige sprekers het hadden opgenomen voor de z.g. koopkrachttheorie en er was betoogd, dat de middenstand t. a. v. het loonvraagstuk een passieve houding dient aan te nemen, verdedigde mr. Molenaar de noodzakelijkheid van aanpassing aan een lager niveau. Prae-advies en verslag der discussie zullen een onderwerp van nadere studie uitmaken. Ook het prae-advies van mr. dr. E. Tekenbroek „Het merkartikel en de zelfstandige winkelier" ontlokte een breedvoerig debat, waaraan o.m. prof. Polak deelnam. Het standpunt van den prae-adviseur, dat het merkartikel uit sociaal-economisch oogpunt weliswaar nuttig en als verschijnsel in het huidig stadium alleszins verklaarbaar is, doch dat er uitwassen zijn ontstaan, waartegen de detaillisten zich door krachtige vakorganisatie in het algemeen belang moeten verweren, vond vrijwel algemeene instemming.

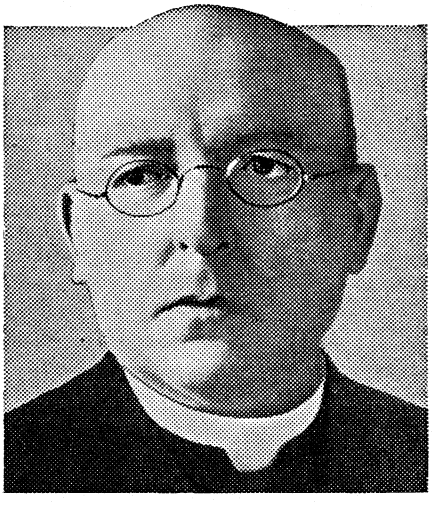
1 AUGUSTUS 1932

A. **DIAMANT. — Verkoop van ruwen diamant te Londen stopgezet.** — Naar wij vernemen heeft de Diamond Corporation te Londen aan de Internationale Commissie voor de Diamantnijverheid, afdeeling Nederland, medegedeeld, dat besloten is tot begin September 1932 geen goederen meer te toonen. Dit beteekent dat tot dien tijd de verkoop van ruwen diamant te Londen is stopgezet.
(Vorig bericht blz. 436 G.)

B. **BELGIE. — Taalkwestie.** — De gemeenteraad van Brussel heeft besloten, trots den geest en de bepalingen van de nieuwe administratieve taalwet, het Fransch te behouden als administratieve taal voor al de inwendige diensten der stad, de briefwisseling met de regeering, de besturen der provincies Brabant en de openbare besturen, gevestigd in de provincies Luik, Luxemburg, Namen, Henegouwen, het arrondissement Nijvel en de gemeenten der Brusselsche agglomeratie. Alleen met de besturen, gevestigd in de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Limburg, het arrondissement Leuven en het arrondissement Brussel buiten de Brusselsche agglomeratie, zal in het Nederlandsch worden gecorrespondeerd. Van een volledig herstel der tweetaligheid te Brussel is dus ook ditmaal geen sprake. (N. R. Crt.)
(Vorig bericht blz. 398 C.)

2 AUGUSTUS 1932

C. **Mgr. Dr. IGNAZ SEIPEL OVERLEDEN.** — De oud-bondskanselier van Oostenrijk is op 56-jarigen leeftijd overleden.

Mgr. Dr. Ignaz Seipel.

Op 19 Juli 1876 geboren, werd hij in 1899 tot priester gewijd, werd leeraar der kweekschool, promoveerde tot doctor in de theologie en doceerde moraal-theologie te Weenen. Zijn aanraking met den pacifist prof. Lammard was aanleiding tot het schrijven van zijn werk „Nation und Staat", waardoor hij in nauwe relatie met Keizer Karl kwam. Tot minister benoemd, bleef hij slechts veertien dagen in deze functie; de Donau-monarchie viel toen uiteen. In Mei 1922 werd Seipel, die intusschen leider der Christelijk-sociale partij was geworden en in 1921 door den Paus tot Prelaat was benoemd, de leiding der Oostenrijksche regeering opgedragen.
Vijf kabinetten heeft Mgr. Seipel geleid. Zijn streven was in de eerste plaats zijn land uit de ellende op te heffen en zijn volk tot een welvarende natie te maken. Zijn beleid zal in de geschiedenis van Oostenrijk een belangrijke bladzijde vullen.

D. **ITALIE. — Staatsfinanciën.** — Tengevolge van de buitengewone uitgaven van Lire 1250 millioen voor werkverschaffing, 800 mililoen aan de Liquidatie-instelling voor verliezen bij banksteun en 100 millioen voor den nieuwen auto-weg van Genua naar de Povlakte, is het tekort op de Italiaansche staatsbegrooting tot 4274 millioen gestegen. De geconsolideerde en vlottende binnenlandsche staatsschuld van Italië is wegens de nieuwe leeningen, die voor dekking van het tekort zijn aangegaan, in Juni alleen met 3241 tot 95 353 millioen gestegen, tegen 91.448 millioen aan het begin van het begrootingsjaar 1931/32.
(Vorig bericht blz. 338 G.)

A. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen. - Persuitlatingen. — Frankrijk:** Terwijl men algemeen een succes der nationaal-socialisten en der Duitsch-Nationalen had verwacht, is men eenigszins verrast door de versterking der communisten en het volledig fiasco der kleine partijen.
De „Petit Parisien" schrijft o.a., dat de Rijksregeering zich evenmin voor den nieuwen als voor den ouden Rijksdag kan verklaren en dat het centrum den doorslag zal moeten geven.
Ook de socialistische „Populaire" is deze meening toegedaan en schrijft, dat de Rijksregeering haar wensch vervuld ziet doordat de verkiezingen geen tot regeeren in staat zijnden Rijksdag hebben gebracht. Op parlementair terrein heeft de regeering Von Papen-Von Schleicher den slag gewonnen. De vraag is thans, of zij zich op buiten-parlementair terrein zal begeven.
De „Ere Nouvelle" is van meening, dat de ontevreden elementen van plaats zijn verwisseld. Dit feit alleen bewijst reeds dat de Rijksregeering den verkeerden weg heeft gevolgd.

Engeland: De Engelsche pers wijst er op, dat de Duitsche Rijksdagverkiezingen geen duidelijke beslissing hebben opgeleverd, zoodat de voorwaarde voor het voortbestaan van de regeering-Von Papen aanwezig is. De „Times" schrijft, dat de verkiezingen hebben opgeleverd wat Von Papen gehoopt heeft.
De „Daily Telegraph" schrijft, dat Hitler's hoop voor goed vernietigd is. Hij zou een regeering kunnen vormen wanneer hij zich met andere groepen wenscht te vereenigen. Anders blijft hem niets meer over dan den legalen weg te verlaten.
De liberale „News Chronicle" schrijft, dat de nationaal-socialistische beweging over haar hoogtepunt heen is en dat het in zijn burchten in Oost-Pruisen reeds een aanzienlijken teruggang toonde.
De socialistische „Daily Herald" acht de daling van het nationaal-socialistische stemmental in eenige districten een der belangrijkste verschijnselen van deze verkiezing.

Vereenigde Staten: De „New York Times" wijst speciaal op de winst van de partij van Hugenberg, Brüning en de communisten.
De „New York Herald Tribune" wijst vooral op het feit, dat de nationale partijen geen meerderheid hebben gekregen. Het blad verwacht, dat Von Papen zal trachten een op nationaal-socialistischen, Duitsch-nationalen en centrum berustende coalitie-regeering te vormen. **(Vorig bericht blz. 437 G.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Millionnairs.** — De millionnairs beginnen in Amerika zeldzaam te worden. De geweldige vermogens van de 20e eeuw, die vooral in het jaar 1929 nog op fantastische wijze groeiden, zijn op het oogenblik aan het verbrokkelen en sommige ervan zijn reeds geheel verdwenen.
Zomerpaleizen op Long Island, het oord, waar de aristocratie van de Amerikaansche finantieele wereld gewoon is heen te trekken, blijven nu gesloten, om de eenvoudige reden, dat men zich genoodzaakt ziet ingrijpende bezuinigingen te gaan toepassen.
Slechts enkele millionnairs hebben de finantieele crisis, die op Amerika is neergedaald, overleefd.
De verdwijning van de sprookjesachtige vermogens heeft zich in een minimum van tijd afgespeeld. Zelfs de uiterste krachtsinspanningen waren onmachtig de duikeling der prijzen tegen te houden.
Fortuinen, als die van de Harrimans en de Vanderbilts zijn niet meer te vinden, terwijl die der oliekoningen, als de Rockefellers en Sinclairs bezig zijn totaal weg te vloeien. Met de bankiers, grootindustrieelen en automobielbouwers is het al geen haar minder erg.
Een buitengewoon sterk voorbeeld van achteruitgang levert wel het vermogen van Samuel Mather, een grootindustrieel, die vorig jaar overleed. Op het oogenblik is er van de 40.000.000 dollar die hij naliet, nog slechts 6,000,000 over.
De Guggenheims, de Astors, de Morgans en het meerendeel van de overige landgoedbezitters op Long Island hebben hun personeel sterk ingekrompen, terwijl de buitenverblijven der kleinere millionnairs het heelemaal zonder bewoners stellen. (N. R. Crt.)
(Vorig bericht blz. 119 B.)

C. **VOLKENBOND. — Leeningen onder auspiciën van den Volkenbond.** — Met het oog op de steeds grootere moeilijkheden der geldnemers in verband met de heerschende crisisomstandigheden, heeft de gouverneur der Bank van Engeland dezer dagen een commissie benoemd, welke de belangen der verschillende obligatiehouders zal behartigen. Als voorzitter dezer commissie zal Sir Austen Chamberlain optreden.
Ook in ons land zijn in den loop der jaren verschillende gedeelten van deze leeningen z.g. Nederlandsche „tranches" geplaatst en wel:

	In Nederland uitgegeven	Tegenwoordige koers %
Bulgarije 7½% stabilisatie-leening 1928. Zekerheid: 1e verband op de douane-inkomsten	£ 200.000 à 96¾ %	10
Danzig 6½% verzekerde sterling-oblig. 1917. Zekerheid: 1e verband op de ontvangsten uit tabaks-monopolie en uit accijns op spiritualiën .	£ 237.500 à 91 %	27½
Estland 7% Bank- en munthervormingsl. 1917. Zekerheid: verband op tabak-, bier- en lucifers-accijnzen	£ 200.000 à 96½%	24
Hongarije 7½% staats-leening 1924. Zekerheid: 1e verband op douane-inkomsten .	ƒ 5.000.000 à 88%	38
Oostenrijk 6% gegaran-deerde staatsl. 1923-43. Zekerheid: 1e verband op bruto inkomsten uit douane-ontvangsten, uit tabaksmonopolie, en bovendien een garantie van de verschillende mogendheden	ƒ 3.000.000 à 80%	77½

Het totaalbedrag der leeningen, die onder medewerking van den Volkenbond zijn uitgegeven bedraagt ruim £ 79 millioen. Daarvan is ruim £ 38 millioen in Engeland, £ 2.4 millioen in Frankrijk, £ 15.6 millioen in de Ver. Staten en £ 22.9 millioen elders uitgegeven. Van laatstgenoemd bedrag is ca. £ 1.304.000 in Nederland aan de markt gebracht. **(Vor. ber. 426 H.; v. b. Bulgarije 335 L.; v. b. Hongarije 293 H.)**

D. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen. - Oproep van Hitler.** — De nationaal-socialistische leider heeft den volgenden oproep aan zijn partijgenooten gepubliceerd:
„Een groote overwinning is bevochten. De nationaal-socialistische arbeiderspartij is thans verreweg de sterkste partij in den Duitschen Rijksdag geworden. Deze in de geschiedenis van ons volk nog nooit geziene ontwikkeling is het resultaat van een reusachtige krachtsinspanning en een nimmer versagende volharding. Voor dit groote succes van onze beweging kan niemand dank worden gezegd, doch het geeft ons allen slechts den plicht, den strijd thans met nieuwe en grootere kracht te hervatten en voort te zetten."
Voorts richtte Hitler den volgenden oproep tot de S.A.- en S.S.-mannen en tot de nationaal-socialistische jeugd:

„Een ongekende zege is bevochten. Vele kameraden hebben haar door de zwaarste offers mogelijk gemaakt. De dooden leggen ons de heilige verplichting op, thans pas goed den strijd voor Duitschlands vrijheid voort te zetten." **(Vorig bericht blz. 439 A.; vor. ber. Oproep Hitler 306 I.)**

A. **INTERN. HANDELSONDERWIJS CONGRES.** — Te Londen is dezer dagen het Internationaal Congres voor Handelsonderwijs gehouden, waar 35 naties waren vertegenwoordigd. Van de Nederlandsche congressisten sprak dr. E. L. Elte over de toenemende beteekenis der mathematiek in de economie en het zakenleven. Verder spraken ook de heeren dr. A. de Froe, H. J. Zier en Ch. E. H. Boissevain. Het congres werd in tegenwoordigheid van den Prins van Wales, die een toespraak hield, gesloten.
De conclusies van de vele gehouden referaten werden neergelegd in een drietal resoluties. De eerste verlangt vrije uitwisseling van leerlingen, die hun theoretische opleiding met succes hebben voltooid. In de tweede resolutie wordt betoogd, dat de nationale welvaart afhangt van de welvaart der wereld. De internationale betrekkingen moeten daarom worden geinspireerd op de eerbiediging van de belangen van elk land, terwijl de derde resolutie wijst op de noodzakelijkheid, het peil van het handelsonderwijs te handhaven.

B. **NEDERLAND. — Steun aan mobilisatie-slachtoffers.** — Oorspronkelijk was op de begrooting voor steun aan de mobilisatie-slachtoffers *f* 500.000 uitgetrokken. In verband met de werkloosheid blijkt dit bedrag niet voldoende, zoodat de regeering een wetsontwerp heeft ingediend er toe strekkende om dit bedrag met *f* 300.000 te verhoogen.

C. **VEREENIGDE STATEN. — Economisch plan van president Hoover.** — President Hoover heeft een uitgebreid programma aangekondigd, waarbij de leiders van de nijverheid en den handel van de verschillende staten worden opgewekt om door een gezamenlijke actie het economische herstel te bespoedigen.
Het doel is de werkgelegenheid zoo spoedig mogelijk te verruimen en zoodoende de werkloosheid te bestrijden.
Voorts wordt beoogd de opruiming van de achterbuurten en vervanging door nieuw-bouw. Verwacht wordt dat een groot aantal personen hierdoor werk zullen krijgen.
Door het departement van Landbouw zal een programma uitgewerkt worden inzake de verstrekking van leeningen en het ter beschikking stellen van vee. De uitbreiding van credietmogelijkheden zal overwogen worden.
Pogingen zullen in het werk gesteld worden om de werkverschaffing door de spoorwegen uit te breiden. Het verstrekken van nieuwe leeningen voor den huizenbouw zal voorts bevorderd worden, terwijl de besprekingen welke tot doel hebben de werkgelegenheid uit te breiden door beperking van het aantal arbeidsuren, zullen voortgezet worden.

D. **CHINA. — Vrijwilligersleger tegen Japan.** — De onder presidium van maarschalk Tsjang Hoe Liang gehouden militaire conferentie, heeft besloten tegenstand te bieden aan de Japansche troepen en te dien einde een vrijwilligersleger samen te stellen van 200.000 man.
De Chineesche regeering heeft de conferentie medegedeeld, dat zij alle economische dwangmaatregelen tegen Japan zal nemen teneinde de Japanners te dwingen Mandsjoerije te ontruimen. **(V. b. 424 G.)**

E. **JOEGOSLAVIE. — Moratorium.** — Nadat Joegoslavië sedert geruimen tijd voor zijn particuliere betalingsverplichtingen een transfermoratorium had afgekondigd, heeft het thans in overleg met Frankrijk ook voor het grootste deel van zijn politieke verplichtingen een dergelijk moratorium afgekondigd. **(Vorig bericht blz. 433 B.)**

3 AUGUSTUS 1932

F. **BELGIE. — Staatsfinanciën.** — Minister Renkin heeft aan de redactie van de „Agence Economique et Financière" verklaard, dat hij er niet aan dacht de Nationale Bank te verzoeken bankbiljetten bij te drukken, m. a. w. tot inflatie over te gaan. Minister Renkin verklaarde woordelijk: „Er zal geen inflatie in België zijn". (Agence Econ. et Fin.) **(Vorig bericht blz. 428 D.)**

G. **BELGIE. — De Gentsche zeehaven.** — De Gentsche bladen Het Volk en De Tijd hebben een open brief tot den minister-president en minister van Financiën, Renkin, gericht, waaruit blijkt, dat van hem verwacht wordt, dat met de onderhandelingen voor het bouwen van een nieuwe zeesluis te Terneuzen niet langer meer zal worden getalmd. Het minste defect aan de sluis te Terneuzen kan het scheepvaartverkeer tusschen Gent en de Noordzee in gevaar brengen.

H. **NEDERLAND. — Werkloozensteun.** — Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten een vragenlijst gezonden omtrent werkloozenzorg van 29 Mei tot en met 2 Juli.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1015 gemeenten.
Uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidies van Staat, c.q. provincie) aan werkloozensteun *f* 6.179.318.
Uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidie van Staat c.q. provincie) voor werkverschaffing *f* 1.796.861. Uitbetaald voor werkloozenkassen *f* 1.198.569. Het Rijk heeft betaald *f* 596.686.
Van 62 gemeenten met rond 250.715 inwoners, waaronder o.m. Boxtel met 10.941, Deurne met 10.306, Ginneken c.a. met 13.117, Ermelo met 14.731, Venlo met 24.287 en Hillegom met 10.821 inwoners, waren nog geen gegevens binnen gekomen.
(Vor. ber. Steungelden 239 A.)

I. **NEDERLAND. — A.N.W.B., toeristenbond voor Nederland.** — Aan het jaarverslag van den A.N.W.B., toeristenbond voor Nederland, ontleenen wij, dat het ledental van 88.583 op 1 Juni 1931 steeg tot 92.912 op 1 Juni 1932.

K. **ITALIE. — Volkenbond.** — In de „Popolo d'Italia" heeft generaal Balbo, de minister van Luchtvaart, een verklaring gegeven van Italië's houding op de ontwapeningsconferentie tegenover de resolutie-Benesj. Balbo verzekert, dat Italië niet zal aarzelen zich uit den Volkenbond terug te trekken als de huidige methoden daar gehandhaafd blijven.
Balbo vergelijkt den Volkenbond met een handelsvennootschap onder de uitsluitende contrôle van Engeland, Frankrijk en Amerika. (Popolo d'Italia)

L. **SCHEEPVAART. — Suez Kanaal Maatschappij.** — De totale bruto-tonnage die het Suez Kanaal gedurende het eerste halfjaar van 1932 passeerde beliep 19.569.484 ton tegen 21.783.350 ton over de overeenkomstige periode van 1931. De netto-tonnage die het kanaal passeerde, beliep 14.041.896 t. tegen 15.692.318 ton over het eerste halfjaar van 1931. Het goederenvervoer beliep in totaal 11.697.000 ton (vorig jaar 13.639.000 ton). Het aantal schepen dat het kanaal passeerde beliep 2501 tegen 2845 gedurende de eerste 6 maanden van 1931.
De inkomsten uit hoofde van het vervoer van goederen beliepen frs. 389.892.000 (v. j. frs. 485.435.000), terwijl die uit hoofde van het passagiersverkeer frs. 6.241.000 (6.325.000) bedroegen. Andere ontvangsten beliepen frs. 303.000 (390.000), zoodat de inkomsten over het eerste halfjaar frs. 396.436.000 (v. j. frs.

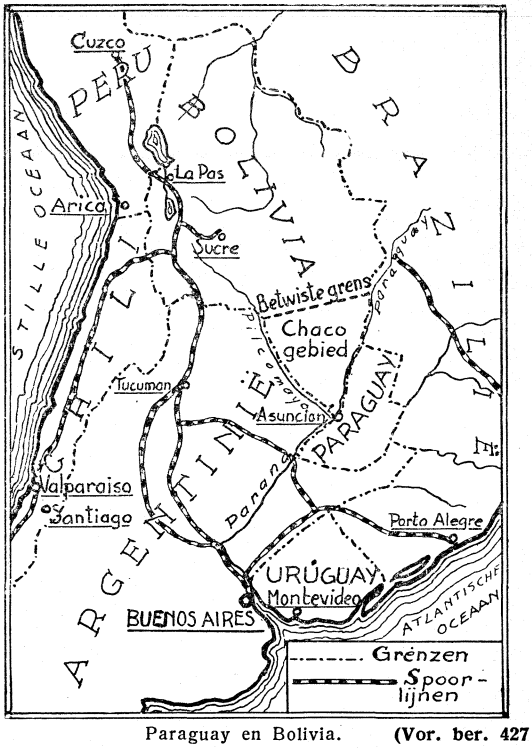
492.150.000) bedroegen of incl. een bedrag van frs. 3.183.000 (4.174.000) aan bijzondere inkomsten, in totaal frs. 399.619.000 (v. j. frs. 496.324.000). **(436 C.)**

A. **NEDERLAND. — Congres voor Rechtswetenschap.** — Op 2 Augustus 1932 heeft in de Ridderzaal te 's-Gravenhage de opening plaats gevonden van het Internationaal Congres voor Vergelijkend Recht. Aanwezig waren o.m. graaf van Lynden van Sandenburg, vice-president van den Raad van State, de deken van het corps diplomatique, de heer von Adlercreutz, en vele gezanten en zaakgelastigden, voorts mr. Loder, oud-president van het Permanente Hof van Internationale Justitie, alsmede vele rechters in dit Hof, mr. Heyligers, rechter in de gemengde Egyptische Rechtbank te Alexandrië, prof. Suyling, de burgemeester van Den Haag, en vele andere autoriteiten.
Minister Beelaerts van Blokland heeft namens de regeering woorden van welkom tot de deelnemers aan het congres gesproken.
Prof. A. S. de Bustamante, rechter in het permanente hof en president der internationale academie, heeft vervolgens een rede gehouden, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Spr. ging den groei van het vergelijkend recht in den loop der negentiende eeuw na, aandacht wijdende aan de rol, daarbij gespeeld door de codificatie. Hij betoogde, dat twee gevaren moeten worden vermeden, t.w. de imitatie van vreemd recht en de te exclusieve liefde voor het eigen recht.
In het bijzonder wenschte spr. de waarde van het administratief recht op den voorgrond te stellen, waarna hij eveneens de, met niet geringe moeilijkheden gepaard gaande, wording van een eenheid op het gebied van het civielrecht naging. Voorts zette hij uiteen, dat de pogingen tot unificatie van het handelsrecht tot dusver slechts een zeer betrekkelijk succes hebben gehad, en maakte hij het nut van de wetenschap van het vergelijkend recht ook voor het strafrecht duidelijk.
Uit een en ander blijkt, zoo merkte spr. op, dat het vergelijkend recht geen museum of tentoonstelling is, maar veeleer een laboratorium en een kliniek en dat het een machtig hulpmiddel is ter bereiking van het belangrijkste doel van wet en juridisch onderzoek: het geluk der menschheid. Spr. eindigde met op te wekken, vertrouwen te stellen in de resultaten, die de studie van het vergelijkend recht in de menschelijke samenleving zal blijven opleveren.
Verder voerden nog Prof. E. Balogh, Lord Hanworth, Prof. John Henry Wigmore en vele andere binnen- en buitenlandsche geleerden het woord. **(V. b. 29 B.)**

B. **RUSLAND. — Duitsche Rijksdagverkiezingen.** — In de „Isvestia" wijdt Karl Radek een artikel aan den uitslag der Duitsche Rijksdagverkiezingen. Deze uitslag onderscheidt zich door vier feiten van wezenlijke beteekenis. In de eerste plaats door de overwinning van de communistische partij, die 600.000 stemmen heeft gewonnen, ten tweede door het feit dat de soc.-democraten evenveel stemmen hebben verloren, ten derde door het verdwijnen van een aantal der oudste burgerlijke partijen en ten vierde door het tot stilstand brengen van den opmarsch der nat.-socialisten. De regeering zal in den nieuwen Rijksdag door de houding van het Centrum niet gemakkelijk een basis vinden, en zal òf in de lucht moeten blijven hangen, òf op de nat.-socialisten moeten steunen.
(Isvestia)

C. **NEDERLAND. — Pluimvee- en konijnenteelt.** — Onder voorzitterschap van den heer J. A. Bach Jr. te Zeist werd de 24ste algemeene-, tevens jaarvergadering gehouden van den „Raad van Beheer en Toezicht op het gebied der Pluimvee-Konijnenteelt, enz.", in welke vergadering 169 personen aanwezig waren, vertegenwoordigende 100 aangesloten vereenigingen.
Aan het jaarverslag ontleenen wij, dat het ledental (aangesloten vereenigingen) in het afgeloopen jaar met 43 vereenigingen is uitgebreid en de „Raad van Beheer" momenteel bestaat uit 61 permanente- en 104 adspirant-leden. **(Vor. ber. Pluimvee 52 C.)**

D. **PARAGUAY EN BOLIVIA. — Conflict inzake het Gran Chaco-gebied.** — De regeering van Paraguay heeft het Congres verzocht, over te gaan tot het gelasten van een algemeene mobilisatie.
De voorzitter van den Volkenbondsraad, Matos (Guatemala) heeft, naar de Britsche United Press uit Genève meldt, telegrammen gezonden aan de regeeringen van Bolivia en van Paraguay. Hij herinnert er daarin Bolivia en Paraguay aan, dat zij, door hun onderteekening van het convenant van den Volkenbond niet hun toevlucht mogen nemen tot een oorlog.

Paraguay en Bolivia. **(Vor. ber. 427 D.)**

E. **DENEMARKEN. — Invoerbeperking.** — Het valutakantoor is voor het derde kwartaal eenigermate tegemoet gekomen aan de dringende wenschen van de importeurs en heeft de bewilliging van den invoer van gereede fabrieken verhoogd van 8 tot 23 millioen en den uitvoer van grondstoffen verlaagd van 132 tot 125 millioen.
De import uit Nederland is bepaald op 2.4% van den totalen invoer (de import in het eerste halfjaar van 1931 uit Nederland bedroeg 3.5%). Veel sterker is de invoer uit Duitschland beperkt, n.l. tot 13.9% (tegen 28% in het eerste halfjaar van 1931). Daarentegen wordt de invoer uit Engeland veel hooger ingewilligd, n.l. 25.2% (1e halfjaar 1931 slechts 13.6%). **(Vor. ber. In- en Uitvoer 399 G.)**

F. **OOSTENRIJK. — In- en Uitvoer.** — De Oostenrijksche invoer heeft in de eerste 6 maanden van 1932 759 millioen schilling bedragen en de uitvoer 390 millioen schilling. Vergeleken met de eerste 6 maanden van 1931 is de invoer met 358 millioen schilling, de uitvoer met 280 millioen schilling teruggeloopen, zoodat het invoersaldo met 78 millioen schilling tot 369 millioen schilling is gedaald.
(Vor. ber. Invoerverbod 324 A.)

G. **FRANKRIJK. — Sociale verzekering in Frankrijk, Saargebied en Duitschland.** — Door Herriot en den Duitschen ambassadeur te Parijs is een overeenkomst

onderteekend, die voorziet in een aanpassing van het systeem der sociale verzekering in Frankrijk, Duitschland en het Saargebied. Volgens deze overeenkomst worden de verzekeringen der Fransche, Duitsche en Saarlandsche arbeiders, die in een der drie landen aan de sociale verzekering zijn onderworpen, met elkaar in overeenstemming gebracht en behouden zij overal dezelfde rechten. Aan den anderen kant hebben de arbeiders en de ambtenaren, onafhankelijk van hun nationaliteit, recht op de door het systeem der sociale verzekering verworven pensioenen, zoolang zij zich in een der drie bovengenoemde gebieden bevinden.

A. **CHILI. — Deviezen.** — De huidige regeering heeft de verordening van de vorige regeering waarbij de gedwongen verwisseling van particuliere eigendommen en bankcredieten, die in buitenlandsche valuta luiden, in Chileensche waarde werd bevolen, ingetrokken. **(Vorig bericht blz. 425 A.)**

4 AUGUSTUS 1932

B. **VERDRAG VAN OUCHY. — Nederland, België en Luxemburg.** — De departementen van Buitenlandsche Zaken te 's-Gravenhage en te Brussel zijn overgegaan tot publicatie van den tekst van het op 18 Juli '32 gesloten internationale verdrag tot vermindering van handelsbelemmeringen.

De gevolmachtigden (voor België: de heer P. Hymans, minister van Buitenlandsche Zaken; voor Luxemburg: de heer J. Bech, minister van Staat, voorzitter der regeering; voor Nederland: jhr. F. Beelaerts van Blokland, minister van Buitenlandsche Zaken) zijn tot overeenstemming gekomen nopens de volgende bepalingen.

Artikelen. — Art. 1 luidt: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich om niet over te gaan, in haar wederzijdsche betrekkingen, tot verhoogingen van invoerrechten boven het peil van rechten, bestaande op den datum van onderteekening van dit verdrag, noch tot de instelling van rechten, niet bestaande op dien dag.

De hooge verdragsluitende partijen komen overeen om niet over te gaan tot eenige verhooging van beschermend karakter van haar invoerrechten, noch tot eenige instelling van nieuwe beschermende rechten ten aanzien van goederen van derde staten, waarmede zij gebonden zijn door handelsverdragen, behalve in het geval, dat deze staten, door een nieuwe verhooging van tariefmuren of verzwaring der handelsbelemmeringen, ernstig afbreuk zouden doen aan de hooge verdragsluitende partijen.

Verlaging invoerrechten. — Art. 2 bepaalt: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich, in haar wederzijdsche betrekkingen, haar invoerrechten geleidelijk te verlagen overeenkomstig de volgende bepalingen.

De invoerrechten zullen op het oogenblik van de inwerkingtreding van dit verdrag worden verlaagd met 10% van het tarief, bestaande op den datum der onderteekening van dit verdrag; deze verlaging zal één jaar later worden gebracht op 20% van dit tarief, twee jaren later op 30%, drie jaren later op 40% en vier jaren later op 50% van dit tarief.

De invoerrechten zullen niet behoeven te worden verlaagd beneden 50% van het tarief, bestaande op den datum der onderteekening van dit verdrag, noch beneden een peil, overeenkomende met 4% ad valorem voor halffabricaten en 8% ad valorem voor afgewerkte producten.

Art. 3 houdt in: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich onder elkander geen enkel nieuw verbod of geen enkele nieuwe beperking van den in- of uitvoer toe te passen, noch een enkelen nieuwen maatregel tot reglementeering te treffen, die als gevolg zou kunnen hebben het wederzijdsche ruilverkeer te belemmeren.

Uitzonderingen. — Zij behouden zich evenwel het recht voor, eenige uitzonderingen te maken op dit beginsel voor zoover deze verboden of beperkingen tegelijkertijd van toepassing zijn op alle andere landen, welke zich in gelijke omstandigheden bevinden, o.a.:

verboden of beperkingen betreffende den handel in wapenen, munitie en oorlogsmaterieel, of, in buitengewone omstandigheden, in alle andere oorlogsbenoodigdheden;

verboden of beperkingen van toepassing op goud, zilver, specie, papiergeld en effecten, met uitzondering van de maatregelen voor het toezicht op deviezen.

Andererzijds, in 't geval dat het ruilverkeer tusschen de hooge verdragsluitende partijen ernstig beroerd zou worden door abnormale omstandigheden, heeft ieder der hooge verdragsluitende partijen de bevoegdheid den in- of uitvoer te beperken, onder voorwaarde evenwel, dat een contingent zal worden vastgesteld, dat, in beginsel, en behalve in uitzonderingsgevallen, niet lager zal kunnen zijn dan 100% van het gemiddelde der ingevoerde of uitgevoerde hoeveelheden gedurende normale jaren.

De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich, in haar wederzijdsche betrekkingen, te doen verdwijnen, zoodra de omstandigheden dit zullen veroorloven, de op den datum der onderteekening van dit verdrag bestaande verbods- of beperkingsmaatregelen of maatregelen tot reglementeering, onder voorbehoud van de hierboven vermelde uitzonderingen.

In art. 4 lezen wij: Teneinde zooveel mogelijk de toepassing van dit verdrag te vergemakkelijken, behouden de hooge verdragsluitende partijen zich voor bij in- of uitvoer certificaten van herkomst of bestemming te eischen. Zij zullen zich tevoren verstaan omtrent de wijze, waarop zij bedoeld regime zullen instellen.

Met hetzelfde doel zullen zij het eens worden omtrent het aanvaarden van gemeenschappelijke tariefnaamlijsten.

Art. 5: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich in haar wederzijdsch ruilverkeer de onvoorwaardelijke en onbeperkte behandeling van de meestbegunstigde natie toe te passen.

Beslechting van geschillen. — Art. 6. Indien een geschil mocht ontstaan tusschen twee of meer der hooge verdragsluitende partijen over de uitlegging of de toepassing van dit verdrag en indien de betrokken partijen niet er in zouden slagen het onder elkander langs diplomatieken weg op te lossen, zal het vraagstuk op verzoek van een der betrokken partijen ter advies worden voorgelegd aan een permanent comité van deskundigen, in te stellen door de hooge verdragsluitende partijen.

Indien de betrokken partij zich niet zou kunnen vereenigen met dit advies of indien het comité niet een eenstemmig advies zou kunnen geven, zal het geschil worden onderworpen aan het Permanente Hof van Internationale Justitie.

Duur van het verdrag. — Art. 7 behelst: Dit verdrag is voor den tijd van vijf jaar gesloten.

Zes maanden vóór het einde van dezen termijn zal ieder der hooge verdragsluitende partijen het recht hebben aan de Nederlandsche regeering haar voornemen kenbaar te maken om het verdrag op te zeggen. Voor de hooge verdragsluitende partijen, die het verdrag niet hebben opgezegd, zal dit van kracht blijven, onder dezelfde voorwaarden, voor een nieuwen termijn van één jaar en zoo vervolgens van jaar tot jaar.

Toetreding van andere staten. — Art. 8 bepaalt, dat iedere derde staat de bevoegdheid zal hebben toe te treden tot dit verdrag op voet van gelijkheid met de staten, die het verdrag onderteekend hebben.

De staat, die wenscht toe te treden, zal van zijn voornemen kennis geven door een acte, welke zal worden nedergelegd in het archief der Nederlandsche regeering. Deze zal hiervan langs diplomatieken weg

aan ieder van de hooge verdragsluitende partijen een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift zenden.
Zoolang derde staten, zonder toe te treden tot het verdrag, nochtans in feite de bepalingen er van zullen naleven, zullen de voordeelen van de behandeling in het verdrag voorzien tot hen worden uitgestrekt.
Bekrachtiging. — Art. 9 behandelt de bekrachtiging. De bekrachtigingsoorkonden zullen worden nedergelegd bij de Nederlandsche regeering.
Het verdrag zal in werking treden vijftien dagen nadat twee der hooge verdragsluitende partijen haar bekrachtigingsoorkonden zullen hebben nedergelegd.
Overzeesche gebieden. — Art. 10 luidt: Op het oogenblik van onderteekening van dit verdrag of van nederlegging der bekrachtigingsoorkonden kan ieder der hooge verdragsluitende partijen verklaren, dat zij zich slechts voor haar gebieden in Europa bindt.
De hooge verdragsluitende partij, die van deze bevoegdheid gebruik maakt, heeft het recht later aan de Nederlandsche regeering te verklaren, dat zij het verdrag wenscht te zien uitgebreid tot haar overzeesche gebieden, koloniën of gebieden onder mandaat. Genoemde regeering zal deze verklaring onmiddellijk aan de andere hooge verdragsluitende partijen overbrengen. Het verdrag zal in werking treden, voor zoover betreft de overzeesche gebieden, koloniën of gebieden onder mandaat, vijftien dagen na de overbrenging van bovenbedoelde verklaring door de Nederlandsche regeering.
De hooge verdragsluitende partij, die deze verklaring heeft gedaan, heeft eveneens het recht later te verklaren, dat zij wenscht, dat het verdrag zal ophouden van toepassing te zijn op de betrokken gebieden. In dit geval zal de opzegging moeten worden gedaan zes maanden voor het verstrijken van den dan loopenden jaarlijkschen termijn.
Bij de onderteekening van dit verdrag verklaarde minister Beelaerts, dat de Nederlandsche regeering zich slechts bindt voor het rijk in Europa; minister Hymans verklaarde, dat de Belgische regeering zich slechts bindt voor het Belgische grondgebied in Europa.

Protocol en bijbehoorende verklaringen. — In het protocol wordt aan den fiscus der betrokken landen zekere vrijheid gelaten met betrekking tot de zuiver fiscale maatregelen. Voorts zijn daarin enkele douanetechnische kwesties nader geregeld.
Een toegevoegde verklaring regelt het sluiten van bijzondere overeenkomsten (waartoe alle staten onverschillig of zij al dan niet partij zijn bij dit Verdrag zullen kunnen toetreden), ten doel hebbende de invoerrechten op bepaalde goederen te verlagen volgens andere richtlijnen dan die voorzien in artikel 2.
Bij de onderteekening van dit verdrag hebben de ministers de verklaring afgelegd, dat hun regeeringen zich vrij zullen beschouwen, eventueel maatregelen van fiscaal karakter te nemen tijdens den termijn tusschen de onderteekening en de inwerkingtreding van het onderhavige verdrag.
Van den tekst van dit Verdrag is door de Nederlandsche diplomatieke vertegenwoordigers mede namens de Luxemburgsche regeering, mededeeling gedaan aan de regeeringen van staten, waarmede Nederland, resp. Luxemburg een handelsovereenkomst op voet van meestbegunstiging heeft gesloten.
(Vor. ber. Tariefconventie 420 C.)

A. **JAPAN. — De kosten der militaire expedities in China.** — Volgens officieele opgaven van het Japansche ministerie van Financiën bedroegen de onkosten voor de Japansche expeditie van het vorige jaar naar Shanghai buiten de budgetaire credieten ongeveer 100 millioen yen, terwijl de gezamenlijke kosten der militaire expedities naar Mandsjoerije en Shanghai in totaal 475 millioen yen bedroegen. Suppletoir werd nog een crediet van 164 millioen yen voor dit doel toegestaan. Gedurende het loopende jaar bedragen de militaire uitgaven ruim 40% van de totaal-uitgaven der Japansche staatsregeering. **(V. b. 440 D.)**

B. **OOST-GROENLAND. — Permanent Hof van Internationale Justitie.** — Het Permanente Hof van Internationale Justitie heeft op 3 Augustus '32 uitspraak gedaan inzake het door Noorwegen gedane en door Denemarken bestreden verzoek aan het Hof, dat dit — hangende de kwestie over Groenland — voorloopige beschermingsmaatregelen zal bevelen overeenkomstig art. 41 van het statuut van het Hof, zulks om de Deensche regeering te noodzaken af te zien van eenigen maatregel van geweld tegen Noorsche onderdanen in het Groenlandsche gebied, dat een twistappel is tusschen de beide genoemde Staten.
Het Hof heeft het verzoek van Noorwegen om tijdelijke beschermingsmaatregelen te bevelen verworpen, doch behoudt zich het recht voor later in overweging te nemen of zich omstandigheden hebben voorgedaan welke het bevelen van zoodanige maatregelen in overeenstemming met art. 41 noodig maken. **(416 H.)**

C. **PARAGUAY EN BOLIVIA. — Strijd om het Gran Chaco-gebied.** — De vijandelijkheden tusschen Paraguay en Bolivia zijn reeds eenige dagen geleden begonnen. De berichten zijn echter zeer verwarrend. Niettemin hebben de landen, aangesloten bij de Pan-Amerikaansche Unie, n.l. de Ver. Staten en nog 18 andere landen, aan Bolivia en Paraguay medegedeeld, dat, wanneer een dezer beide landen den Gran Chaco met geweld in bezit neemt, deze verovering niet zal worden erkend. Tevens wordt verklaard, dat beide staten de vijandelijkheden moeten staken, terwijl hun wordt voorgesteld, aan een neutrale instantie voorstellen te doen tot bijlegging van het conflict. Dit optreden van de leden der Pan-Amerikaansche Unie wordt te Washington beschouwd als een uitbreiding van Hoover's stelling inzake het niet erkennen van door verovering verworven gebied. De huidige actie, zoo neemt men aan, zal in haar gevolgen even vèrstrekkend zijn als de Monroe-leer.
(Vorig bericht blz. 441 D.)

D. **NEDERLAND. — Werkloosheid.** — Aan het overzicht van de werkloosheid onder de leden der volgens het Werkloosheidsbesluit-1919 gesubsidieerde werkloozenkassen (week 4—9 Juli 1932) ontleenen wij het volgende:

GROEPEN:	Geheele week werkl.	Ged. der week werkl.
Diamantnijverheid	4655	130
Grafische vakken	2648	888
Bouwvakken	28057	1124
Schilders	2470	311
Houtbewerking	5866	416
Kleedingindustrie	754	746
Bew. van leder, wasdoek, enz.	349	220
Metaalnijverheid	28676	4429
Textielnijverheid	9906	6572
Voedings- en genotmiddelen	1070	300
Sigaren- en tabaksindustrie	2373	2090
Handels- en kantoorpersoneel	3310	19
Technici en opzichth. personeel	1376	39
Hotelbedrijf e.d.	258	12
Mijnbouw	423	14476
Transportbedr. en zeevaart	12677	4982
Fabrieksnijverheid	13558	1942
Kappersbond	79	2
Andere groepen	220	165
Totaal	118725	38863

(Vorig bericht blz. 419 H.)

E. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — De Ver. Staten hebben de uitnoodiging aangenomen om deel te nemen aan de economische wereldconferentie (die zal plaats vinden onder technische leiding van den Volkenbond). Die aanvaarding van de invitatie is in overeenstemming met de uitnoodiging, aan de Ver. Staten overgebracht door Engeland, het-

geen wil zeggen, dat geen vraagstukken, rakende de oorlogsschulden of uitzonderings-douanetarieven, zullen worden behandeld. **(Vorig bericht blz. 417 B.)**

5 AUGUSTUS 1932

A. **NEDERLAND. — Aardbeien.** — Nu het seizoen ten einde is, geven wij een overzicht van alle veilingen (aanvoer en opbrengst) van aardbeien:

1927	aanvoer	3.652.400 K.G.,	opbrengst	ƒ 1.196.400
1928	„	3.015.600 „	„	„ 1.437.000
1929	„	1.905.000 „	„	„ 1.580.416
1930	„	2.060.054 „	„	„ 658.036
1931	„	2.459.144 „	„	„ 438.036
1932	„	2.781.044 „	„	„ 456.318

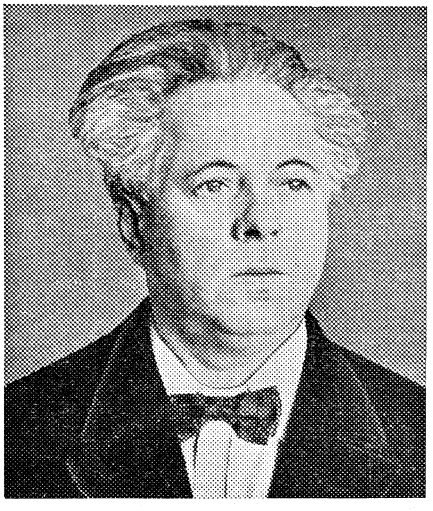
(Vor. ber. Tuinbouw 211 A.)

B. **OLYMPISCHE SPELEN TE LOS ANGELES. — Van Egmond Olympisch sprintkampioen.** — Jacques van Egmond heeft op 3 Aug. '32 het Olympisch sprintkampioenschap gewonnen door in drie ritten den Franschman Chaillot te verslaan. In een schitterende eindspurt won van Egmond met een voorwiel verschil. Tijd laatste 200 M. 12.6 sec. **(V. b. 418 C.)**

C. **DENEMARKEN. — In- en Uitvoer.** — De waarde van den invoer in het eerste halfjaar beliep 590 millioen (eerste halfjaar 1931 718 millioen), die van den uitvoer 550 millioen (v. j. 677 millioen). Het importsurplus is dus gedaald van ruim 41 tot nog niet 40 millioen.
Merkwaardig is de sterke stijging van den import uit Engeland, welke in dit eerste halfjaar een waarde had van 120 millioen tegen 100 millioen over de eerste helft van het vorige jaar. Daarentegen is de invoer uit Duitschland in dezelfde periode gedaald van 240 tot 161, terwijl de uitvoer naar Duitschland slechts met ¼ daalde (71 inplaats van 95 millioen). Opmerkelijk is dat de invoer uit Nederland ook iets gestegen was. **(Vorig bericht blz. 441 E.)**

D. **ITALIE. — Mussolini over het fascisme.** — Mussolini heeft in de „Popolo d'Italia" een uiteenzetting gegeven van de politieke leer van het fascisme. In de inleiding verklaart hij, dat hij het fascisme niet heeft geschapen op de basis van een reeds bestaande leer, doch dat hij eerst de wet van het handelen heeft gevolgd. Mussolini vervolgt dan: Het fascisme heeft thans zijn eigen doelstelling in alle vraagstukken, welke materieel en geestelijk van belang zijn voor de volkeren der wereld. Vóór alles gelooft het fascisme, wat de toekomst en de ontwikkeling der menschheid in het algemeen betreft — waarbij niet wordt gezinspeeld op de huidige politiek — niet aan den eeuwigen vrede. Derhalve wijst hij het pacifisme terug. Slechts de oorlog brengt alle menschelijke energie tot de hoogste spanningen. Een leer, welke uitgaat van de voorwaarde den vrede te eischen, is het fascisme vreemd. Het fascisme bestrijdt beslist iedere leer, die de basis vormt van het z.g. wetenschappelijke en marxistische socialisme, d.w.z. de leer van het historische materialisme. Het fascisme staat geheel tegenover de liberale doctrine, zoowel op het gebied der politiek als op dat van het bedrijfsleven.
Verder schrijft Mussolini:
De Fascistische staat blijft niet onverschillig tegenover den godsdienst in het algemeen en voor den bepaalden godsdienst welke het christendom in Italië is. In het bijzonder heeft de staat geen godsdienst, maar wel een moraal. Een godsdienst wordt aangezien als een der diepste uitingen van den geest. Hij wordt niet enkel geëerbiedigd maar ook verdedigd en beschermd. De Fascistische staat schept zich geen eigen god, zooals dat ten tijde van Robespierre het geval was. Hij tracht ook niet zielen afvallig te maken, zooals door het bolsjewisme wel gedaan wordt.
Verder wordt in het artikel dan nog beweerd, dat het Fascisme zegt, alle meeningen op godsdienstig gebied te verdragen en te eerbiedigen.
(Popolo d'Italia). **(Vorig bericht blz. 405 B.)**

E. **ISRAEL QUERIDO OVERLEDEN.** — Geheel onverwacht is op 5 Augustus '32 de letterkundige Is. Querido in de Boerhaavekliniek te Amsterdam, waar hij een rustkuur onderging, overleden.

Israël Querido.

Israël Querido werd op 1 October 1872 te Amsterdam geboren en opgeleid voor het diamantvak. Reeds op zijn 17de jaar schreef hij verzen, die in 1894 onder den titel „Verzen en Gedachten", door Theo Reeder verschenen. Man van groote wilskracht, ging hij voort zich zijn weg te banen, zijn geest te ontwikkelen. En hij gaf het diamantvak er aan om zich geheel aan de letteren te kunnen wijden.
Na de verzen uit zijn jeugd, zijn in 1897 zijn „Meditaties over literatuur en leven" verschenen, daarna als de eerste van „Studiën over tijdgenooten", die over Frank van der Goes. En onder ander werk in tijdschriften en dagbladen door, ging hij zijn romans schrijven: „Levensgang", „Menschenwee", „Zegepraal", „Kunstenaarsleven", „De Jordaan", „De Oude Waereld", „Koningen", „Zonsopgang", „Morgenland", „Manus Peet", „Mooie Karel", „Misleide Majesteit", „Simson de Godgewijde", „Ontreddering".
Van zijn hand zijn voorts ook verschillende bundels, de reeds vermelde: „Studiën over tijdgenooten", „Over literatuur", „Literatuur en Kunst", „Muziek, tooneel en literatuur". Dan „Beethoven", „Van den akker", „Van het groene laken" (over het biljartspel), „Geschreven Portretten", „Arbeid adelt", „Napoleon", „Melvina en de legende van den vuurtoren", „Letterkundig Leven".
Behalve zijn romans en zijn letterkundige studiën schreef Querido enkele tooneelstukken, n.l. „Saul en David" en „Aäron Laguna". Ook schreef hij over muziek. Zijn liefde voor de muziek — hij wilde oorspronkelijk tot musicus opgeleid worden — heeft zich niet verloochend.
Zijn laatst verschenen roman was het begin van een nieuwe cyclus die „Het Volk Gods" betiteld werd. Het eerste deel heet „Van Armen en Rijken". Het tweede deel is ter perse en heet: „Menschenharten". Is. Querido is een stoer werker geweest. Die werkkracht en ook zijn enorme belezenheid dwingt reeds eerbied af. Hij was de schepper van de populaire Jordaan-figuren: Manus Peet, Mooie Karel, Corry Scheendert, Stijn en Neel Burk.
Met Querido is een sterk en levend element van ongewoon groote afmetingen uit onze letteren heengegaan.

6 AUGUSTUS 1932

A. **TURKIJE. — Industrialisatie naar Russisch voorbeeld.** — In Turkije zal een aantal fabrieken volgens Russische plannen worden gebouwd. Verscheidene Russische deskundigen zijn op uitnoodiging van de Turksche regeering, naar Turkije vertrokken om de plannen uit te werken.
Naar verder wordt gemeld, zal Rusland ook de opdrachten krijgen voor de uitvoering der fabrieken, op grond van een crediet, dat de Russische regeering eenigen tijd geleden aan Turkije heeft verleend.
(Vor. ber. Driejaarsplan 368 A.)

B. **NEDERLAND. — Monument voor Prof. Renault.** — Bij de plechtige onthulling van het monument voor Louis Renault, die op 5 Augustus heeft plaats gehad in het Vredespaleis, heeft dr. Charles Lyon-Caëns, secretaris van de Académie des sciences morales et politiques van het Institut de France en president van het comité voor het monument van Louis Renault, namens dit comité het woord gevoerd. Dr. Lyon-Caëns ving zijn toespraak aan met er op te wijzen, hoe dit monument is opgericht ter nagedachtenis van een der mannen, die in het eind van de 19e en het begin van de 20ste eeuw het meest hebben bijgedragen om de kennis van het internationale recht te verbreiden en te vervolmaken, en om te helpen het geweld te vervangen door het recht bij het regelen van de geschillen tusschen de staten. Louis Renault heeft met onvergelijkelijk meesterschap het internationale recht gedurende meer dan 40 jaar onderwezen aan de rechtsfaculteit van de Universiteit van Parijs en aan de School voor politieke wetenschappen in die stad. Tevens gaf hij de cursussen in het Volkenrecht aan de hoogere krijgs- en marineschool.
In Parijs was het onderwijs in dit vak zonder hem niet denkbaar. Het karakter van zijn onderwijs wordt in deze bijeenkomst wel zeer in het bijzonder aangeduid door oud-leerlingen, die, op hun beurt, meesters zijn geworden.
Renault is niet alleen een eminent professor in het internationale recht geweest. Ook is hij dikwijls geroepen, om het toe te passen in geschillen tusschen de staten of op diplomatieke conferenties. Niet alleen de Fransche regeering, maar ook de regeeringen van andere landen kozen hem als hun arbiter; hij is lid geweest van 6 arbitrale scheidsgerechten van de 13, welke hier ter stede van 1899 tot 1914 gehouden zijn.

C. **OOSTENRIJK. — Nieuwe leening.** — De Centrale commissie van den Oostenrijkschen Nationalen Raad heeft op 4 Aug. '32 het leeningsprotocol van Lausanne aangenomen.
Overeenkomstig een voorstel van den Landbond werden hierbij de bepalingen van het protocol aldus geïnterpreteerd, dat ook in het vervolg voor besluiten van den Raad van den Volkenbond eenstemmigheid noodig is, wanneer deze besluiten betrekking hebben op bepalingen, die betrekking hebben op het Protocol van Genève van Januari 1922. De bevoegdheden van de contrôlecommissie en de bepalingen voor een vroegere aflossing der leeningen dan in het jaar 1942 zouden slechts betrekking hebben op de financieel-technische voorwaarden. **(Vor. ber. blz. 417 H.)**

D. **FRANKRIJK. — Buitenlandsche handel.** — Sinds het begin van 1932 heeft de uitvoer van Frankrijk zich voortdurend in een dalende richting bewogen. Van frs. 1806 millioen in Jan. is hij geleidelijk tot frs. 1576 millioen in Juni verminderd. De invoer heeft geschommeld tusschen een laagste cijfer van frs. 2340 millioen in Januari en een hoogste cijfer van frs. 2836 millioen in April.
Zelfs wanneer men rekening houdt met de algemeene omstandigheden, die den ruilhandel tusschen de diverse landen belemmeren, moet worden geconstateerd, dat de positie van Frankrijk, wat zijn handelsverkeer betreft, wel bijzonder ongunstig is. Dit is het gevolg van de handhaving van de buitengewoon hooge productiekosten, waardoor het concurrentievermogen van de Fransche industrie op de buitenlandsche markten aanzienlijk wordt beperkt. De in de laatste vier jaar genomen maatregelen die ten doel hadden, de prijzen van landbouwproducten op een zeer hoog niveau ver boven dat der wereldprijzen, te handhaven, zijn ook na de nieuwe verkiezingen behouden gebleven. Zij zijn zelfs door het contingenteeringstelsel versterkt. De jongste door het Parlement aangenomen financieele wetten tot vermindering van het begrootingsdeficit komen neer op een verhooging der belastingen, wat een verderen druk op de productie-kosten der industrie moet uitoefenen. Onder deze omstandigheden wordt de afzetmogelijkheid van Fransche artikelen in het buitenland hoe langer hoe geringer.
De ontwikkeling van den buitenlandschen handel van Frankrijk is nog veel meer verontrustend, dan het tekort op de begrooting. **(V. b. In- en Uitvoer 169 M.)**

E. **DUITSCHLAND. — Terrorisme.** — Onder praesidium van rijksminister von Gayl beraadslaagden de te Berlijn aanwezige ministers over den binnenlandschen politieken toestand en maatregelen, om aan het aldoor toenemend terrorisme, paal en perk te stellen.
Men is overeengekomen, de bestaande strafbepalingen op buitengewone wijze te verscherpen. In bijzonderheden is vastgesteld, dat ernstige maatregelen moeten getroffen worden.
Volgens onze inlichtingen zullen bedoelde maatregelen echter nog niet onmiddellijk worden uitgevaardigd, daar men eerst nog even de verdere ontwikkeling der dingen wil afwachten.
Op grond van de besluiten der gehouden kabinetszitting is de rijksregeering echter thans in staat, te allen tijde de gereedliggende verordening af te kondigen, indien de toestand zulks eischt.
De Pruisische regeering beraadslaagt eveneens over maatregelen tot herstel der orde.

7 AUGUSTUS 1932

F. **NEDERLAND. — Uitvoer van fruit naar Frankrijk beperkt.** — Met ingang van 6 Augustus worden de volgende artikelen gebracht onder de uitvoercontingenteering naar Frankrijk: tafelperen, tafelappelen, pruimen, kersen, aardbeien, roode en witte bessen, zwarte bessen, kruisbessen.
Met het uitgeven der certificaten is mr. L. Niemöller te 's-Gravenhage belast.
Het basistijdperk, waarnaar de hoeveelheid fruit wordt berekend, voor welke certificaten worden afgegeven, is bepaald op: 1 Januari 1931 tot 1 Januari 1932.
Het bedrag ter bestrijding van de kosten, aan het afgeven der certificaten voor den uitvoer van fruit verbonden, is vastgesteld op 10 cent per 100 K.G., met een minimum van *f* 1,— per certificaat.
(Vorig bericht blz. 435 D.)

G. **NEDERLAND. — Tarwewet. - Maalpercentage verhoogd.** — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft in zijn Tarwebeschikking het percentage 22½ verhoogd tot 25, zoodat art. 1 lid 1 en 2 als volgt komt te luiden:
„Tarwemeel of tarwebloem A is alle tarwemeel of tarwebloem waarvan de samenstelling voldoet aan de volgende eischen:
Elke hoeveelheid bestaat voor ten minste 25 pct. uit meel of bloem, uitsluitend afkomstig van inheemsche tarwe; deze 25 pct. is gelijkmatig door de hoeveelheid verwerkt."
Deze verhooging moet van 8 Aug. '32 af doorgevoerd worden. **(Vorig bericht blz. 374 D.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen in de Ver. Staten werd op 30 Juni 1932 op 11.223.000 geschat. **(V. b. 436 E.; ook 368 I.)**

B. **ACCOORD VAN VERTROUWEN.** — Nederland en Bulgarije zijn eveneens toegetreden tot het Europeesche Accoord van Vertrouwen. **(Vor. ber. 437 C.)**

C. **PARAGUAY EN BOLIVIA. — Strijd om het Gran Chaco-gebied.** — Paraguay heeft het voorstel van de Pan-Amerikaansche Unie tot bijlegging van het conflict met Bolivia zonder voorbehoud aangenomen.
Bolivia daarentegen heeft het bemiddelingsvoorstel van de hand gewezen en verklaard, dat het Chaco-conflict eerst dan als geëindigd zal beschouwen, wanneer Bolivia een toegang tot de Paraguayrivier en daardoor tot zee krijgt.
Overigens beweert Bolivia dat zijn leger zich in het Chaco-gebied op Boliviaanschen grond bevindt.
(Vorig bericht blz. 443 C.)

D. **SPANJE. — Fruit in zee gestort.** — Aan de Spaansch-Fransche grens worden ladingen fruit in zee gestort, daar dit fruit, dat uit Zuid-Spanje afkomstig was, volgens de nieuwe invoerbeperkingen niet meer winstgevend uitgevoerd kon worden. Omdat verkoop in de grensplaatsen niet mogelijk was, zijn veertig wagonladingen, die een waarde van ongeveer 130.000 francs vertegenwoordigen, in zee gestort.

E. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — De Iersche Kamer heeft met 58 tegen 43 stemmen een regeeringsvoorstel aangenomen, volgens hetwelk een bijzonder fonds van twee millioen pond sterling zal worden gesticht, om den economischen oorlog tegen Groot-Brittannië voort te zetten. **(Vor. ber. blz. 421 D.)**

F. **NEDERLAND. — Verkorting van den arbeidstijd.** — Het dagelijksch bestuur van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen schrijft ons:
Op Vrijdag 22 Juli heeft een delegatie van het N.V.V. een bespreking gehad met den minister van Economische Zaken en Arbeid over het vraagstuk der arbeidstijdverkorting.
Ten aanzien van de groepen, welke nog niet onder de Arbeidswet vallen of waarop de 48-urige werkweek nog niet van toepassing is verklaard, zei de minister, dat hij onder de huidige economische omstandigheden bezwaar had te voldoen aan het verzoek van het N.V.V. om den arbeidstijd voor deze groepen in elk geval tot 48 uur terug te brengen.
Wat den wensch tot verkorting van den arbeidstijd beneden 48 uur, eventueel tot 40 uur, per week betreft, deelde de minister mee, dat hij tegenover het denkbeeld, om door een betere verdeeling van den arbeid tot vermindering van de werkloosheid te komen, niet afwijzend stond. Hij achtte het vraagstuk uit een moreel oogpunt in verband met de groote en langdurige werkloosheid van bijzonder belang.
De minister heeft toegezegd, zich in verbinding te zullen stellen met vertegenwoordigers van de werkgevers, om na te gaan, hoe over het vraagstuk in die kringen wordt gedacht. **(Vor. ber. blz. 379 A.)**

8 AUGUSTUS 1932

G. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Scheurleer & Zoonen, 's-Gravenhage.** — De firma Scheurleer & Zoonen heeft bij de rechtbank haar faillissement aangevraagd op advies van de bewindvoerders. Nadat in het voorjaar surséance van betaling werd aangevraagd, is het langzamerhand, niet in het minst wat betreft de afwikkeling van effectenposities, gebleken, dat een faillissementsliquidatie ten slotte toch meer in het belang is van den boedel, d.w.z. van schuldeischers der firma. Deze overweging heeft de firmanten doen besluiten af te zien van het verzoek tot surséance en zich tot de rechtbank te wenden met het verzoek het faillissement uit te spreken. De bewindvoerders bevestigden een en ander door mede te deelen, dat zij in den stand van den boedel en na voorlichting van accountants, aanleiding gevonden hebben om, in het belang der crediteuren der firma Scheurleer, op aangifte tot faillissementsverklaring aan te dringen.
De rechtbank heeft dan ook W. M. Scheurleer en dr. C. W. Lunsingh Scheurleer, bankiers te 's-Gravenhage, tezamen handelende onder den firma Scheurleer en Zoonen te 's-Gravenhage, in staat van faillissement verklaard. Rechter-commissaris: mr. H. W. E. Klomp; curators: mr. A. F. Visser van IJzendoorn, mr. C. J. de Vries en E. J. H. van Delden, directeur N. I. H. B. **(Vorig bericht blz. 423 A.)**

H. **NEDERLAND. — Invoerrecht op mosselen in Frankrijk.** — Blijkens de wet van 29 Juli, opgenomen in het „Journal Officiel" van 31 Juli '32 zal in Frankrijk op mosselen (nr. 50 van het tarief) een invoerrecht van frs. 7.50 per 100 K.G. worden geheven.
(Vor. ber. In- en Uitvoer 423 G.)

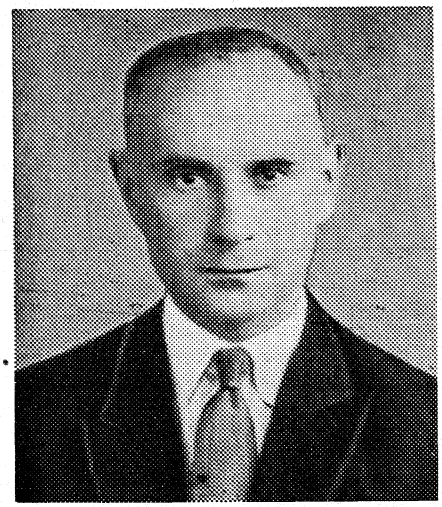
I. **BELGIE. — De mijnstaking.** — De mijnwerkers in het Centrum, te La Louvière, hebben zich uitgesproken tegen het bemiddelingsvoorstel van den minister van Arbeid, tot oplossing van het conflict.
In het bekken hebben de arbeiders zelfs besloten zich niet verder meer te storen aan welk besluit ook van de nationale mijncommissie, de nationale federatie der syndicalisten of andere organismen. De staking wordt voortgezet en de arbeiders der andere vakken zullen worden uitgenoodigd zich aan te sluiten bij de mijnwerkers, om een nieuwe solidariteitsstaking te beginnen.
In een buitengewone vergadering van vertegenwoordigers der Belgische socialistische mijnwerkersorganisaties, welke te Brussel is gehouden, werd op 7 Augustus '32 besloten tot een algemeene staking voor de mijnindustrie en de aanverwante bedrijven.
(Vorig bericht blz. 422 C.)

K. **ZWEDEN. — Kabinetsreconstructie.** — De premier Ekman heeft in den gehouden Kroonraad den koning zijn verzoek om ontslag overhandigd.
In plaats van den afgetreden premier Ekman is de minister van Financiën Hamrin tot premier benoemd. Hij behoudt voorloopig de portefeuille van financiën. Het ministerie is verder aangevuld door de benoeming van den onderstaatssecretaris in het ministerie van financiën T. P. J. Petersson tot minister zonder portefeuille.

9 AUGUSTUS 1932

L. **NEDERL. OOST-INDIE. — Indo-Chineesch erfrecht.** — Op 21 Januari 1919 overleed te Toeban een rijke Chineesche ingezetene zonder nalating van een testament. De overledene had twee zoons en vijf dochters en de Raad van Justitie te Soerabaja kreeg te beslissen in het geschilpunt:
waren vóór 1 Mei 1919, met name op 21 Jan. 1919, dochters van een zonder nalating van een testament overleden Chinees tot zijn nalatenschap gelijk erfgerechtigd met de zoons?
De Raad heeft, volgens het Soer. Hdbl., deze vraag ontkennend beantwoord.
Het in casu toepasselijke Indo-Chineesche erfrecht heeft zich langzamerhand wel ontwikkeld ten voordeele der dochters, zoo b.v. dat bij het ontbreken van zoons, dochters tot de nalatenschap van den vader worden opgeroepen en in dat geval zelfs vóór broers van den overledene gaan, doch tot het tijdstip der invoering, 1 Mei 1919, van de nieuwe bepalingen omtrent het burgerrecht en handelsrecht voor Chineezen, was de ontwikkeling van het Indo-Chineesche erfrecht niet reeds zoover voortgeschreden dat dochters als erfgenamen gelijk stonden met zoons.
De beide zoons kunnen dus onder elkaar de nalatenschap van hun vader verdeelen, met volkomen uitsluiting van de vijf dochters. (Soerab. Handelsblad)

A. **Drs. S. ROODENBURG.** — Het is ons een genoegen onzen lezers en lezeressen te kunnen mededeelen, dat drs. S. Roodenburg belangeloos de supervisie van onze rubrieken wiskunde, natuurkunde en astronomie op zich heeft genomen.

Drs. S. Roodenburg.

Drs. Roodenburg, geboren 25 April 1893 te Amsterdam, studeerde aan de Amsterdamsche Universiteit wis-, natuur- en scheikunde. Deze studie werd door de mobilisatie 4 jaar onderbroken. In 1922 legde drs. Roodenburg het doctoraal examen in de wis- en natuurkunde af, waarna hij aan verschillende vooraanstaande onderwijsinrichtingen leeraar werd. Drs. Roodenburg heeft speciale studie van de relativiteitstheorie gemaakt.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Vijfdagen week.** — President Hoover bepleit de invoering van de vijfdagen week, waarvan hij hoopt dat het nieuwe werkgelegenheid voor drie millioen arbeiders zal scheppen. **(Vorig bericht blz. 130 B.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Minister Lamont afgetreden.** — De minister van Handel, Lamont, is afgetreden, naar het schijnt om zich aan zijn zaken te wijden.
Tot zijn opvolger is Roy Chapin benoemd, die tot dusverre voorzitter was van den raad van toezicht van de Hudson Motor Car Cy.

D. **ZUID-AFRIKA. — Verhouding tot Nederland.** — In verband met een onlangs in de Nederlandsche pers gepubliceerd artikel nopens het handelsverkeer tusschen Nederland en Zuid-Afrika, schrijft „Die Burger" in het hoofdartikel, dat sympathiek spreken over stamverwantschap zonder het versterken van economisch contact practisch weinig oplevert. „Die Burger" erkent dat de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Zuid-Afrika inderdaad veel te wenschen overlaten. Het handelsverkeer tusschen Nederland en Zuid-Afrika is proportioneel sterker afgenomen dan tusschen Zuid-Afrika en minder stamverwante landen. Het is moeilijk, zegt het blad, de juiste oorzaken op te sommen, doch het schijnt toch dat Nederland hieraan grooter schuld heeft dan Zuid-Afrika, aangezien Nederland kapitaalkrachtiger is dan Zuid-Afrika, terwijl Zuid-Afrika buitenlandsche kapitaalbeleggers naast groote zekerheid hooge revenues biedt, een waarheid welke Groot-Brittannië wel degelijk blijkt te beseffen. Nederland is in dit opzicht tekort geschoten, aangezien het de geboden kansen niet heeft waargenomen, ten gevolge waarvan een verzwakking in de handelsrelaties is ingetreden.
Zuid-Afrika wenscht gaarne den handel met Nederland uit te breiden.
Zou, aldus „Die Burger", het niet van grooter waarde zijn de handelsbetrekkingen te bevorderen, dan te filosofeeren over de cultureele banden die zonder deze andere betrekkingen toch nooit krachtig worden?
(Die Burger)

E. **PETROLEUM.** — De Parijsche petroleumconferentie is geëindigd. Op deze conferentie is overeenstemming bereikt tusschen de vertegenwoordigers van de Roemeensche groep en die van de internationale groep over de belangrijkste punten van een overeenkomst, bestemd om den toestand te verbeteren op de invoermarkten.
Stabiliteit zou dan verkregen worden door een wederzijdsche verbintenis, om de uitvoerpolitiek van de twee groepen op die markten te eerbiedigen. **(255 D.)**

F. **NEDERLAND. — Handel met Zwitserland.** — Aan het jaarverslag over 1931 van de Nederl. K. v. K. voor Zwitserland ontleenen wij het volgende:

	Uitvoer n. Zwitserland (in mill. frs.)		Invoer uit Zwitserland	
	1931	1930	1931	1930
Levensmiddelen	12.6	17.4	5.3	4.8
Grondstoffen	21.5	23.4	8.9	0.8
Fabrikaten	13	18.5	37.9	56.7

(Vorig bericht blz. 240 F.)

G. **NEDERLAND. — Bezuiniging bij Zee- en Landmacht.** — In een legerorder is een ministerieele beschikking genomen betreffende vrijwillige dienstverlating. De reorganisatie van het leger zal met 1 Januari 1933 in werking treden en de bezuiniging zal gaan over ruim 120 officieren en pl.m. 360 onderofficieren. **(Vorig bericht Leger enz. 417 K.)**

10 AUGUSTUS 1932

H. **JOODSCHE PROBLEMEN. — Liberaal-Religieus Jodendom.** — Dr. Montefiore (Londen) gaf op de periodieke bijeenkomst van het Verbond van Liberaal-Religieuse Joden in Nederland de volgende uiteenzetting omtrent het Liberaal-Religieus Jodendom:
Reeds in zijns vaders huis — spr. is ruim 70 jaar — heeft hij dit Jodendom voor zich gezien, dus het is geen nieuwe beweging. Het liberaal Jodendom is evenzeer een Jodendom van religieuse richting, hetwelk geen strijd wenscht met de orthodoxie. Het vindt in elk voorschrift van den Bijbel een verheven Godsgedachte en de naleving van elk onderdeel dier voorschriften mag geenszins als een last of een moeite worden aangemerkt. Het is voor het Progressive Judaism het noodzakelijkste en het allerbelangrijkste, dat het Jodendom in het hart van het volk leeft. Niet alleen bij geboorte, bij huwelijk of bij den dood dient het Jood-zijn naar voren te komen, het geheele leven moet er zoo op ingericht zijn, dat men ervan doordrongen is, dat God het is, die ons heeft geschapen, dat Hij het is, die de voorschriften heeft gegeven en dat het de moeite waard is naar Zijn wil te leven. **(Vorig bericht blz. 247 G.)**

I. **RUSLAND. — Petroleum.** — Aan het officieel orgaan van de Russische petroleumcentrale ontleenen wij enkele gegevens omtrent het tweede vijfjarenplan der petroleumindustrie:
In den loop van de periode 1933—1937 moet de petroleumproductie een enorme ontwikkeling ondergaan. De geschatte productie van 1932, zijnde 26.468.000 ton, zal moeten worden opgevoerd tot een productie van 69.200.000 ton in 1937. Van deze productie zal 24%, dus 16.800.000 ton moeten worden verkregen op nieuwe terreinen, die thans nog niet in exploitatie zijn genomen. Dit komt hierop neer, dat van terreinen waarvan men momenteel nog niet weet of zij industrieel te exploiteeren zijn, een hoeveelheid petroleum zal moeten worden gewonnen, welke 80% bedraagt van de totale productie van alle petroleum-

gebieden welke door de Sovjet in 1931 werden ontgonnen.
De totale lengte der boortorens, welke voor 1932 wordt geschat op 1.065.000 M., zal in 1937 5.173.900 M. moeten bedragen. In 1933 schat men het aantal schachten die een diepte van 1500 M. en meer bereiken op 35, terwijl dit aantal in 1937 tot 543 zal moeten stijgen.
De totale kosten voor den aanleg van de pijpleidingen in het nieuwe vijfjarenplan worden becijferd op 4.338 millioen roebel. In 1932 bedroegen deze kosten 292 millioen om geleidelijk te stijgen tot een bedrag van 1.287 millioen in 1937.
De hoeveelheid geraffineerde olie zal in 1932 23.195.000 ton bedragen en in 1937 een stijging te zien geven van 264% tot 61.250.000 ton.
(Apsjeron). **(Vorig bericht blz. 166 F.)**

A. **SPANJE. — Tabakscultuur. - Een coöperatie van tabaksplanters.** — Onlangs is opgericht de „Federacion Nacional de Cindicatos Agricolas de cultivadores de tabaco en Espania" te Madrid.
Naar aanleiding daarvan publiceert „El Progreso Agricola y Pecuario" een artikel, waaraan wij het volgende ontleenen:
In deze federatie hebben zich meer dan 7000 tabaksplanters op coöperatieve basis vereenigd. Haar program omvat: samenwerking met den Staat ter bevordering van de tabakscultuur, zorg voor den aanplant van de hoeveelheid en de soorten tabak, die het nationale verbruik noodig heeft en die mogelijkerwijze voor uitvoer in aanmerking komen.
De nieuwe federatie zal, dank zij de coöperatie harer leden goede en goedkoope tabak kunnen produceeren. Zij zal den Staat van financieele lasten kunnen ontheffen door proefnemingen voor haar rekening te nemen, mits daartegenover de Staat medewerkte om Spanje van het buitenland onafhankelijk te maken. De federatie behoeft daartoe meer vrijheid voor den aanplant van tabak. Zij verliest echter niet uit het oog, dat de tabak voor den Staat een belangrijke bron van staatsinkomsten is, zoodat de tabaksproductie aan contrôle onderworpen moet zijn, doch de nationale voorziening in 's lands behoeften moet hierdoor niet onmogelijk gemaakt worden.
(El Progreso Agricola y Pecuario)

B. **ENGELAND. — Nieuwe invoerrechten op tuinbouwproducten.** — Krachtens een op 8 Augustus '32 op grond van de Horticultural Products (Emergency Customs and Duties) Act 1931 en de Import Duties Act 1932 uitgevaardigd decreet zullen alle bestaande noodtarieven op tuinbouwproducten worden ingetrokken en door nieuwe vervangen worden, gebaseerd op de aanbevelingen van de commissie van advies voor invoerrechten. De wijzigingen treden 1 September 1932 in werking.
De nieuwe tarieven zijn als volgt:
Ooft: Kersen van 1 Mei tot 15 Aug. 3 pence per lb.
Aalbessen van Mei tot en met Aug. 2 pence per lb.
Kruisbessen van Mei tot en met Juli ½ penny per lb.
Kasdruiven 3 pence per lb.
Pruimen van Juli tot en met October 9/4 per cwt.
Frambozen en loganberries van Juli t/m Augustus 2 pence per lb.
Aardbeien van April tot en met Juli 3 pence per lb.
Perziken en abrikozen (kas) van April t/m October 1/- per lb.
Groenten: Asperges Januari t/m Juni 4 pence per lb.
Groene boonen Januari t/m Augustus 1½ pence per lb.
Spruitkool en bloemkool 3/- per cwt.
Wortelen 2/4 per cwt.
Latuw, andijvie, cichorei (salade) Januari t/m April 8/- per cwt.; Mei t/m December 6/- per cwt.
Komkommers (behalve augurken) van Maart t/m November 8/- per cwt.
Paddenstoelen 8 pence per lb.
Groene erwten ongedopt van Januari t/m Juli 9/6 per cwt.; idem gedopt van Jan. t/m Juli 37/4 per cwt.
Raapknollen 2/4 per cwt.
Tomaten Juni en Juli 2 pence per lb., Augustus t/m October 1 penny per lb.
Bloemen: Bladplanten (exclusief hulst, mistletoe, aspergegroen en gold palm branches) 2 d. per lb.
De volgende snijbloemen: seringen, gypsophila, heidekruid, pioenen, margarieten, goudsbloemen, mimosa's, narcissen (Polyanthus-type), Ster van Bethlehem, viooltjes, 2 pence per lb.
Andere snijbloemen, planten in bloei, bloemen bevestigd aan knollen en aspergefoliage 9 pence per lb.
Rozenstruiken 25/- per 100.
Andere bloemen en wortels van bloemplanten 6 pence per lb.
Boomen en struiken, exclusief rozenstruiken, vruchtboomen, azalea indica en sweet bays: bloote wortels 20/- per cwt., verpakte wortels 10/- per cwt., vruchtboomen en vruchtstocks 20/- per cwt.
(Vor. ber. Invoerrechten blz. 430 G.)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Vaste en vlottende schuld.** — In de M. v. A. op het Volksraadsverslag op Financiën komt het volgende staatje voor van de vaste en de vlottende schuld van 1 Juli 1929 tot 30 Juni 1932:

Datum	Vlottende schuld.	Vaste schuld.	Totale schuld.
	f	*f*	*f*
1 Juli 1929	41.863.500	1.003.323.000	1.045.186.500
1 Jan. 1930	42.926.900	980.211.000	1.023.137.900
1 Juli 1930	126.105.600	1.002.929.000	1.129.034.600
1 Jan. 1931	101.167.800	1.063.964.000	1.165.131.800
1 Juli 1931	138.607.700	1.138.632.000	1.277.239.700
1 Jan. 1932	190.601.700	1.126.498.000	1.317.099.700
Ult. Juni '32	276.939.400	1.115.676.000	1.392.615.400

(Vorig bericht blz. 433 G.)

D. **STIKSTOF. — Conferentie te Scheveningen.** — Op 3 Augustus '32 is een principieele overeenkomst tusschen Chili en de Europeesche stikstofproducenten tot stand gekomen.
Dit accoord wordt van buitengewone beteekenis geacht voor de stikstofindustrie over de geheele wereld, te meer omdat op deze conferentie alle groepen van belanghebbenden waren vertegenwoordigd.
De concerns die ter conferentie aanwezig waren, vertegenwoordigen een kapitaal van ruim £ 250 millioen.
Het is gelukt tot principieele overeenstemming te komen op den grondslag van aan elk der groepen een bepaald contingent op de wereldmarkt toe te wijzen.
Reeds eerder was tusschen de verschillende Europeesche concerns overeenstemming bereikt. Later heeft de Duitsch-Engelsch-Noorsche groep onderhandeld met de Chilenen.
Toen dezen tot overeenstemming waren gekomen heeft de geheele Europeesche groep opnieuw met de Chilenen onderhandeld.

E. **KATOEN. — Belangrijke ontdekking voor katoenindustrie.** — Uit Manchester wordt gemeld, dat aldaar een belangrijke ontdekking voor de katoenindustrie is bekend gemaakt. Het betreft een nieuw procédé om het kreuken van katoen te voorkomen. Deze ontdekking is het resultaat van een onderzoek dat twee jaren heeft geduurd en waarvoor de kosten £ 75.000 hebben bedragen. Het onderzoek heeft plaats gehad in het laboratorium der bekende firma Tootal Bradhurst, Leen & Cy. te Manchester.
Het verluidt, dat het bestaat uit de werking van synthetische harsen op katoenvezels, terwijl er ook resultaat is bereikt bij het verwerken van deze hars in kleurstof. Het procédé is goedkoop en kan worden toegepast op zijde, kunstzijde en kunstwol. **(34 A.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — Staatssecretaris Stimson over de beteekenis van het Briand-Kellogg pact.** — Staatssecretaris Stimson heeft voor den „Council

of foreign Relations" het woord gevoerd over de beteekenis van het Briand-Kellogg pact waar 62 staten toe zijn toegetreden. Hij zeide o.a. het volgende:
Te Versailles hebben de overwinnende naties een overeenkomst gesloten met het doel te trachten het uitbreken van oorlogen zoo ver mogelijk te beperken, waarna in 1928 het pact van Parijs, het z.g. Briand-Kellogg pact is gevolgd. Bij dit pact zijn bijna alle naties der wereld overeengekomen af te zien van den oorlog als instrument van nationale politiek. Alle geschillen zullen in de toekomst nog slechts langs vreedzamen weg worden geregeld. Dat beteekent dat de oorlog onwettig is. In de toekomst zal niet een van twee oorlogvoerenden de kwaadwillige zijn, doch beider daad als misdaad worden gerekend.
Thans hebben critici verklaard dat het verdrag heelemaal geen verdrag is, doch slechts eenzijdige verklaringen bevat, waarover ieder onderteekenaar alleen heeft te beslissen en voor welker schending hij niet ter verantwoording kan worden geroepen. Deze critici hebben ongelijk. Beperking van het pact geldt alleen waar het het recht van zelfverdediging betreft. Het Briand-Kellogg pact voorziet niet in sancties, het berust veeleer op de sanctie der openbare meening, welke gemaakt kan worden tot een der grootste wapens van de wereld.
Stimson schilderde vervolgens hoe het Briand-Kellog pact in het jaar 1929 bij het geschil Rusland-China is toegepast en behandelde vervolgens het recente geschil in het Verre Oosten.

A. **DUITSCHLAND. — Noodverordening betreffende politieke excessen. - Godsvrede verlengd.** — Officieel wordt medegedeeld:
Bij de publicatie van de Juniverordening tegen politieke excessen heeft de Rijkspresident voor het geval dat zich weer politieke gewelddaden zouden voordoen, nieuwe scherpe voorschriften aangekondigd.
Gedurende de laatste weken heeft men in Duitschland tot nu toe ongekende gewelddaden aanschouwd. Rijkspresident en Rijksregeering hebben derhalve besloten om tot onderdrukking van den politieken terreur gebruik te maken van de scherpste middelen. Politieke gewelddaden worden bij de verordening van den Rijkspresident d.d. 9 Aug. '32 met de strengste straffen bedreigd. Voor de meest ernstige gevallen wordt met doodstraf gedreigd.
Het geldende recht voorziet in de doodstraf voor moordenaars die met voorbedachten rade hun daad hebben gepleegd, zoomede voor hen, die ernstige aanslagen met springstof plegen. In de toekomst zal ook hij met den dood worden gestraft, die uit toorn en haat een doodelijken aanval pleegt op zijn politieke tegenstanders, of politiebeambten of personen die tot de weermacht behooren, doodt. Ook wordt met den dood bestraft hij die door brandstichting of een andere misdaad, welke openbaar gevaar oplevert, den dood van een mensch veroorzaakt. Met ten minste tien jaren tuchthuis wordt gestraft hij, die door gebruikmaking van een schietwapen een persoon ernstig lichamelijk letsel toebrengt of een aanval op een politiebeambte doet.
Er zijn speciale rechtbanken ingesteld teneinde strafzaken, welke verband houden met overtreding dezer verordening, op zoo vlug mogelijke wijze af te handelen.
Deze noodverordening is op 9 Aug. '32 ingegaan. De Godsvrede is tot 31 Augustus 1932 verlengd.
(Vor. ber. Noodverord. 424 B.; Godsvrede 436 D.)

B. **NEDERLAND. — Prof. dr. W. H. Keesom naar Buenos Aires.** — Prof. dr. W. H. Keesom, hoogleeraar in de natuurkunde aan de rijksuniversiteit te Leiden, is naar Buenos Aires vertrokken ter bijwoning van het Internationale Koude-congres aldaar. Prof. Keesom is daar aanwezig als vertegenwoordiger van de Nederlandsche regeering en eveneens als afgevaardigde van het Institut du Froid.

11 AUGUSTUS 1932

C. **NEDERLAND. — Advocaten congres.** — Het congres van de Union International des Avocats heeft dezer dagen te 's-Gravenhage plaats gehad. De minister van Justitie, mr. dr. J. Donner, sprak de openingsrede uit. Na de rede van den minister voerden nog vele advocaten en rechtsgeleerden het woord, w.o. dr. Lafontaine, advocaat van het Hof van Cassatie te Brussel en dr. Louis Sarran, van de Orde van Advocaten te Parijs. Deze gaf een overzicht van de werkzaamheden der unie sinds de laatste bijeenkomst in Luxemburg. Voor een goed functionneeren is vóór alles noodig een methodische en georganiseerde medewerking van alle nationale orden. Het moet met de Unie niet zoo gaan als met de prinses uit het feeënsprookje, die voor een jaar inslaapt en dan op den ritueelen dag weer gewekt wordt. Een actieve en regelmatige samenwerking is noodig.
Vervolgens spraken nog dr. Jean Appleton, prof. dr. Ernst Wolff e.a.

D. **PRIJSVRAGEN. — Wereldvrede.** — „The New History Society" onder de bescherming van „The International Universities League of Nations Federation" stelt drie prijzen beschikbaar voor opstellen geschreven door de studenten of de leerlingen van de Universiteiten en scholen van Europa over het onderwerp: „Hoe kan de jeugd van de universiteiten en scholen bijdragen tot de verwezenlijking van de Vereenigde Staten der wereld?"
De prijzen zijn 300, 200 en 100 dollar.
Alle verdere inlichtingen zullen gaarne verstrekt worden door: The International Universities League of Nations Federation, 3, Rue De Goff, Paris (5e)-France en door: J. M. de Vries Jr., voorzitter van de „Viotta-club", J. J. Viottastraat 32, Amsterdam (Z.).

E. **NEDERLAND. — O.S.P.** — Naar De Fakkel, het orgaan van de onafhankelijke socialistische partij, meldt, zijn de heeren E. Fimmen en N. Nathans uit deze partij getreden.
In een toelichtenden brief verklaren de heeren Fimmen en Nathans, dat zij voor het lidmaatschap van de O.S.P. hebben bedankt uitsluitend uit motieven, ontleend aan de belangen van de Internationale Transportarbeiders Federatie, van welke organisatie de heeren Fimmen en Nathans resp. secretaris-generaal en secretaris zijn. **(Vorig bericht blz. 333 B.)**

F. **NEDERLAND. — Boteruitvoer naar Engeland.** — De volgende cijfers geven de groote daling te zien van den invoer van Nederlandsche boter in Engeland:

1927 . . .	8512 ton	1930 . . .	4455 ton
1928 . . .	7412 „	1931 . . .	4806 „
1929 . . .	6419 „		

(Vor. ber. blz. 373 D.)

G. **ZINK. — Beperking.** — De leden van het internationale zinkkartel hebben op 23 Juli '32 besloten, van 1 Aug. af de zinkproductie met een verdere 10% te beperken, waardoor deze tot 45% van de totale capaciteit zal worden teruggebracht.
De Zuid-Amerikaansche en Canadeesche zinkproducenten hebben zich thans accoord verklaard met de door het kartel voorgestelde productiebeperking.
Canada en Mexico zullen hun productie met 10% beperken. Voor de overige zinkproducenten bedraagt de productiebeperking 5%. **(Vor. ber. blz. 173 M.)**

H. **ESPERANTO. — Internationaal Esperantisten-congres te Parijs.** — Het 24ste Internationale Esperantisten-congres te Parijs is beëindigd met een rede van den voorzitter, den heer Warnier, die op het groote succes heeft kunnen wijzen van dit congres, dat 1640 congressisten uit 38 verschillende landen bijeen had gebracht.
Uit de officieele mededeelingen blijkt, dat 15 regeeringen zich officieel hebben doen vertegenwoordigen.

De onze was vertegenwoordigd door Ing. Insbrücker, vertegenwoordiger van den minister van Onderwijs. Verder waren vertegenwoordigd de regeeringen van Frankrijk, Duitschland, Oostenrijk, Estland, Noorwegen, Finland, Roemenië, Polen, Tsjechoslowakije, Hongarije, enz. Eveneens het Internationaal Arbeidsbureau en het Instituut voor intellectueele samenwerking.
Behalve een groot aantal gemeenschappelijke congresbijeenkomsten, zijn er een veertig groepsbijeenkomsten gehouden, van ingenieurs, doctoren, onderwijzers, post- en spoorambtenaren, religieuse groepen en beroepsorganisaties, die ieder in het Esperanto de onderwerpen hebben behandeld, die haar bijzondere aandacht hadden.
De bijzondere internationale organisatie van Esperantisten van posterijen en telegrafie koos tot haar voorzitter den heer J. B. B. Dufrenne te Amsterdam.
(Vorig bericht blz. 420 G.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen. — Het totaal aan deposito's van de 4 groote New-Yorksche banken: de Chase National Bank, Guaranty Trust Cy., Central Hanover Bank and Trust Corp. en de Bankers Trust Corp. bedroeg in millioenen dollars:

	1929-1930	1930-1931	1931-1932
Einde Dec.	4588,4	4712,8	3695,5
Einde Maart	4089,9	4337,9	3166,4
Einde Juni	4825,8	4501,6	3279,7

(Vorig bericht blz. 181 H.)

B. SPANJE. — Militaire Opstand. — In den ochtendstond van den 10den Augustus is een tegen de regeering gerichte opstandige beweging uitgebroken, die een zuiver militair karakter draagt.
Talrijke officieren, die ingevolge de door Azana doorgevoerde legerhervormingen gepensionneerd zijn, behooren tot de opstandelingen. De Spaansche regeering schijnt den toestand meester te zijn, en de militaire beweging te hebben onderdrukt, behalve te Sevilla, waar generaal Sanjurjo, vroeger hoofd van de guarda civil, de leiding van den opstand heeft. **(V. b. 346 B.)**

C. ZWEDEN. In- en Uitvoer. — In het eerste halfjaar van 1932 is de import gedaald van 686 tot 552 mill., de export van 492.5 tot 419 mill. kronen. **(215 D.)**

D. NEDERLAND. — Nationaal Mariacongres. — Het Nationaal Mariacongres dezer dagen te Nijmegen gehouden, heeft een groote belangstelling getrokken. Het hoogtepunt van den tweeden dag van het congres vormde de plechtige Maria-omdracht. Deze omdracht is een plechtigheid uit Nijmegen's oudste geschiedenis, waarbij het oude en vereerde Nijmeegsche Mariabeeld werd overgebracht naar de plaats der kroning. De symboliek van de omdracht is gegrond op de gedachte: Maria, Moeder der menschheid, welke gedachte werd uitgewerkt in kleurrijke groepen, waarbij de slotgroep gevormd werd door het versierde Mariabeeld uit de Canisiuskerk, medegevoerd onder een baldakijn, omgeven door talrijke pages. De vijf Nederlandsche bisschoppen, mgr. Alexander Chulaporanbil, bisschop van Kotayan in Trivancore (Britsch-Indië), de vier katholieke ministers, talrijke hooge geestelijke en wereldlijke autoriteiten en tientallen deputaties van katholieke en religieuse organisaties volgden, waarna groepen van jeugdorganisaties den stoet besloten.

E. JAPAN. — Kunstzijde-Industrie. — De Kurashiki kunstzijdefabrieken en de Sumitomo-fabrieken hebben in verband met de gunstige ontwikkeling van den export van kunstzijde besloten, een nieuwe kunstzijdemaatschappij op te richten. De Kurashiki-fabrieken zullen in deze nieuwe mij. yen 1.5 millioen investeeren en de Sumitomo-mij. zal terreinen en gebouwen ter waarde van ongeveer yen 1 millioen inbrengen. Het bedrijfskapitaal zal men vormen door uitgifte van obligaties ten bedrage van ongeveer yen 5 millioen. De nieuwe mij. zal een dagelijksche capaciteit bezitten van 3 ton viscose-zijde, die later verhoogd zal kunnen worden tot 10 ton. De tegenwoordig in Japan bestaande elf mijen hebben een dagelijksche productie van tezamen opgeveer 80 ton viscose-zijde.
(Osaka Asahi).

F. PROF. MR. A. C. JOSEPHUS JITTA. — Bij Kon. besluit is mr. A. C. Josephus Jitta, secretaris van den Hoogen Raad van Arbeid, tot buitengewoon hoogleeraar in het Staatsrecht aan de Technische Hoogeschool benoemd en tevens tot Rijksbemiddelaar in het derde district als opvolger van ir. H. A. van IJsselsteyn.

Prof. mr. A. C. Josephus Jitta.

Mr. Abraham Carel Josephus Jitta, 1 October 1887 te Amsterdam geboren, heeft, na een jaar de Technische Hoogeschool te hebben bezocht, zijn studie aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam voltooid; in 1917 promoveerde hij op stellingen. Hij was enkele jaren als ambtenaar op het departement van Oorlog werkzaam. Van 1923 af is hij lid van den Haagschen Gemeenteraad, werd secretaris van den Hoogen Raad van Arbeid, van de Rijksbemiddelaars en van de Nederl. Vereeniging voor Vrijhandel. Hij heeft in tal van colleges als lid zitting, o.a. in den Raad van advies van den Kon. Nederl. Middenstandsbond en in het hoofdbestuur der Nederl. Maatschappij voor Nijverheid en Handel.
De heer Josephus Jitta is in 1929 prof. mr. G. Kernkamp opgevolgd als hoofdredacteur van „De Groene Amsterdammer". Hij heeft in 1929 op uitnoodiging van de Universiteit van den staat Minnesota te Minneapolis, lezingen over ons land gehouden.
Van zijn hand zijn enkele publicaties verschenen, o.m. in „De Gids" en „De Opbouw" over sociale en economische politiek.

G. BELGIE. — Mijnstaking. — Het stakingsparool van het Belgische mijnwerkerscongres is niet algemeen opgevolgd. In de mijnen in de omgeving van Luik hebben drieduizend mijnwerkers het werk hervat. In Henegouwen is de toestand onveranderd. Er worden slechts kleine plaatselijke incidenten vermeld.
(Vorig bericht blz. 446 I.)

H. CHINA. — Ministerie afgetreden. — Na het aftreden van den minister van Financiën Soeng, is het geheele Chineesche kabinet afgetreden.
(Vorig bericht blz. 214 C.)

12 AUGUSTUS 1932

A. **BRAZILIE. — Opstand.** — Een draadloos bericht uit Londen meldt, dat alle verbindingen met Sao Paulo nog verbroken zijn. De inkomende luchtmail wordt echter geregeld te Santos ontvangen. **(414 H.)**

B. **AMSTERDAM. — Rekening en verantwoording 1931.** — B. en W. van Amsterdam hebben bij den gemeenteraad ingediend de rekening en verantwoording voor 1931. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Wat den gewonen dienst betreft, sluit de rekening van den ontvanger met een voordeelig saldo van ƒ 5.586.941.11.
Evenwel moest bij het sluiten van den dienst nog worden uitgegeven . . . ƒ 7.421.445.23
en bleef te ontvangen . . . . . „ 1.834.503.12

nadeelig verschil derhalve . . . . . ƒ 5.586.942.11

De bij het sluiten van den dienst nog uit te geven en nog te ontvangen bedragen zullen worden toegevoegd aan den dienst 1932, waarop dientengevolge een tekort zal ontstaan tot bovengenoemd bedrag van ƒ 5.586.942.11. Tot dekking van dit tekort behoort t.z.t. over het bedrag van het bovenvermeld batig saldo van eveneens ƒ 5.586.942.11 te worden beschikt.
Het gevolg daarvan zal zijn, dat terzake van den dienst 1931 op de Begrooting voor 1933 noch een voordeelig, noch een nadeelig saldo zal komen.
Tenslotte stellen B. en W. den Raad voor: het bedrag der ontvangsten en uitgaven van die rekening voorloopig vast te stellen als volgt:
de ontvangsten van den gewonen dienst op . . . . . ƒ 125.400.986.11
de uitgaven van den gew. dienst op „ 119.814.044.—

en alzoo het voordeelig saldo van den gewonen dienst op . . . . . ƒ 5.586.942.11
de ontvangsten van den kapitaaldienst op . . . . . „ 243.106.962.33
de uitgaven v. d. kapitaaldienst op „ 319.161.705.82

en alzoo het nadeelig saldo van den kapitaaldienst op . . . . . ƒ 76.054.743.49
(Vor. ber. Financieele positie 139 D.)

C. **NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland-Finland.** — De waarnemende Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken Krestinsky en de Finsche zaakgelastigde te Moskou, Hakarainen hebben de ratificatie-oorkonden voor het Russisch-Finsche non-agressiepact en de tusschen beide landen gesloten arbitrage-overeenkomst uitgewisseld, waardoor beide verdragen in werking treden. **(Vorig bericht blz. 252 D.)**

D. **RUSLAND. — Goudindustrie.** — Het dagblad „Industrializatsin" bevat een artikel van den leider der Russische edelmetaaltrust (Serebrowski) over den stand der goudindustrie in de Sovjet Unie. De goudproductie steeg in de eerste 4 jaren van het vijfjarenplan met 500% en bedraagt thans meer dan voor den oorlog. 55% van het goud wordt gewonnen langs machinalen weg. De kapitaalbeleggingen in de goudindustrie bedragen ongeveer ½ milliard roebel. Door een toeneming van het exploreeren is de hoeveelheid vastgesteld goud met 258% gestegen. Bij de doorvoering van het tweede vijfjarenplan zou Sovjet-Rusland op het gebied der goudproductie dezelfde plaats innemen als Zuid-Afrika. (Industrializatsin)

E. **OECUMENISCHE RAAD VAN KERKEN. — Congres te Genève.** — Het congres van den Oecumenischen Raad voor het Protestantsche Christendom te Genève wordt bijgewoond door ongeveer honderd vooraanstaande personen, behoorende tot de Protestantsche, de Anglicaansche en de Grieksch-Orthodoxe kerken. Het congres staat onder voorzitterschap van den Engelschen bisschop van Chichester en zal trachten de op de Stockholmsche wereldconferentie begonnen eenheidspogingen der kerken voort te zetten. De plenaire zitting werd vooraf gegaan door een afzonderlijke bijeenkomst van de Europeesche sectie onder voorzitterschap van den president der Duitsch Evangelische Kerkcommissie Dr. Kapler, die in zijn openingswoord wees op de vernielende invloeden van de wereldcrisis, die de grondslagen van een duizenden jaren oude cultuur aan het wankelen brachten. Deze crisis beperkt zich niet tot een enkel volk, doch omvat de geheele menschheid. Daarom staan de Christelijke kerken van alle landen voor de noodzakelijkheid om, bij alle handhaving van den eigen volksaard, gemeenschappelijk de problemen, die hun door den nood der wereld worden gesteld, op te lossen.

F. **NEDERLAND. — Beurswaarde van Nederlandsche aandeelen.** — In vergelijking met 1 Juli is de gemiddelde koers op 1 Augustus 1932 12.4% hooger, aanmerkelijk meer derhalve dan over Juni, toen het peil 6% steeg.
De beurswaarde is gestegen bij:

	Reeël (in ƒ millioen)	In %
Bank- en Credietinstelling	46.7	12.7
Industrieele Ondernemingen	55.9	11.8
Gas- en Electr. Maatschappijen . .	2.3	13.7
Handels-Ondernemingen	5.5	16.7
Mijnbouw-Ondernemingen	0.9	7.2
Petroleum-Ondernemingen	74.3	14.8
Rubber-Ondernemingen	4.7	13.6
Scheepvaart Maatschappijen	7.3	5.1
Suiker-Ondernemingen	17.4	21.—
Tabak-Ondernemingen	8.1	15.3
Thee-Ondernemingen	1.4	28.8
Diversen	1.1	2.8
Spoorwegen	5.7	7.4
Tramwegen	0.6	3.0
	231.9	12.4

(Vorig bericht blz. 331 N.)

G. **NEDERLAND. — Congres voor Rechtswetenschap.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. 441 A. betreffende het Internationaal Congres voor Vergelijkend Recht te 's-Gravenhage gehouden, geven wij onderstaand eenige uitspraken der verschillende secties van het congres.
De tweede sectie heeft op voorstel van prof. Chiovenda (Rome) de volgende uitspraak gedaan:
Het zuiver declaratoire vonnis is een vorm van procedure, die geenszins strijdig is met het wezenlijke karakter en met het doel van de rechterlijke macht, omdat dit vonnis, door het bestaan of het niet-bestaan van het recht in concrete questies vast te stellen, voor de toekomst door de rechtskracht verplichtingen jegens de partijen schept. Deze procedure is integendeel de hoogste en meest kiesche vorm van uitoefening van de rechterlijke macht en zij moet worden beschouwd als zeer nuttig voor de partijen en voor het maatschappelijk leven, want zij verzekert de ontwikkeling van de juridische verhoudingen, voorkomt onwettige daden, in plaats van ze te bedreigen met zware straffen, en geeft den partijen een norm voor haar toekomstig gedrag. Deze procedure moet blijven toegepast worden, door een wijs goeddunken van den rechter, binnen de grenzen, door een werkelijk en gewichtig belang aan de tegenwoordige rechtsordening opgelegd.
Het congres heeft zijn sanctie gehecht aan een resolutie, welke in de vijfde sectie was voorgesteld door de heeren prof. Henry de Cock uit Gent en mr. Jos. W. M. Schröder te 's-Gravenhage en welke luidt:
Het internationale congres voor vergelijkend recht, overwegende, dat de noodzaken van het economisch leven in de internationale sfeer de erkenning van de extraterritoriale kracht der vonnissen steeds drin-

gender gebieden; dat te dien einde een oplossing van het vraagstuk der jurisdictioneele competentie van de verschillende staten van essentieele beteekenis is; spreekt den wensch uit, dat een studiecommissie, bestaande uit juristen, aangewezen door de verschillende staten, zal worden belast met de studie van bedoeld vraagstuk met het doel, regelen op te stellen, welke als basis zullen kunnen strekken voor een ontwerp van een multilaterale conventie betreffende de competentie; verzoekt het bureau van de Internationale Academie voor Vergelijkend Recht, dezen wensch ter kennis te brengen van den Volkenbond, opdat deze daaraan gevolg zal mogen geven met name door meerbedoelde studiecommissie in het leven te roepen.
(Vorig bericht blz. 441 A.)

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubberuitvoer.** — Volgens de firma Symington & Wilson bedroeg de uitvoer van rubber in duizenden tonnen van 1016 K.G.:

1e halfjaar	Totaal	Plantage rubber	Bevolkings-rubber
1929	131	79	52
1930	125	75	50
1931	125	78	47
1932	106	77	29

Deze vermindering is voor het overgroote deel aan de afnemende activiteit van de inlandsche rubberproductie toe te schrijven. De plantage-rubber-productie is practisch niet gedaald, hetgeen verband houdt met de toename van het tapbare areaal.
Eenzelfde tendenz constateert men voor de andere wereldproducente Malakka. De wereldvoorraad is op het oogenblik gedaald. **(Vor. ber. 421 F. en 371 B.)**

B. **VOLKENBOND. — Statuut van Memel.** — Het Permanente Hof van Internationale Justitie heeft op 11 Augustus 1932 uitspraak gedaan in de zaak betreffende de interpretatie van het statuut van Memel. Deze zaak betreft een geschil tusschen de regeeringen van Engeland, Frankrijk, Italië en Japan eenerzijds en de regeering van de republiek Litauen anderzijds.
Met tien tegen vijf stemmen komt het Hof in zijn arrest tot de volgende conclusies:
1e. De gouverneur van het Memel-gebied heeft het recht om ter bescherming van Staatsbelangen den president van het directorium af te zetten.
2e. Deze afzetting van den president brengt niet mede opheffing van de functie der overige leden van het directorium.
3e. Het ontslag van Böttcher als president van het directorium is onder de omstandigheden waaronder het plaats greep, regelmatig.
4e. Het Hof heeft de tegenwerping van Litauen afgewezen met betrekking tot de regelmatigheid van de samenstelling van het directorium-Simaitis en de regelmatigheid van de ontbinding der Kamer van Volksvertegenwoordigers op 22 Maart 1932.
5e. In de omstandigheden waaronder ze plaats greep, is de samenstelling van het directorium-Simaitis regelmatig.
6e. Ontbinding van de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 22 Maart 1932 door den gouverneur van het Memel-gebied is niet regelmatig.
(Vor. ber. blz. 305 G.; 374 F.)

C. **ROEMENIE. — Nieuw kabinet gevormd.** — Een nieuwe regeering is gevormd met Vajda als minister-president en tevens minister van Buitenlandsche Zaken.
De volgende personen maken van het nieuwe kabinet deel uit:
Michalahe: Binnenlandsche Zaken.
Mironescoe: Financiën.
Samsonowitsj: Oorlog.
Madgearoe: Handel.
Popowitsj: Justitie.
Vidcoe Nitescoe: Landbouw.
Dimitri Gusti: Onderwijs.
Milto: Verkeerswezen.
Joanitescoe: Arbeid en Volksgezondheid.
Hategan: Minister voor Transsylvanië.
Pan Halippa: Minister voor Bessarabië.
(Vorig bericht blz. 373 A.)

D. **AMSTERDAM. — Leening ƒ 5.000.000.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 11 Augustus 1932 zonder hoofdelijke stemming zijn goedkeuring gehecht aan een voordracht van B. en W. tot het aangaan van een geldleening van ƒ 5.000.000 tegen een emissiekoers van 95½ pct., rentende 5% 's jaars.
(Vorig bericht blz. 251 M.)

E. **SPANJE. — Militaire opstand.** — De leider van den opstand, generaal Sanjurjo is gearresteerd. Alle officieren der Guarda Civil, die zich aan de zijde van Sanjurjo hadden geschaard, zullen door den krijgsraad worden berecht. Volgens officieele berichten is de huidige regeering den toestand geheel meester.
(Vorig bericht blz. 450 B.)

F. **LUCHTVAART. — Nauwere samenwerking tusschen K.L.M. en Air Orient.** — Er zijn thans drie luchtvaartmaatschappijen die een geregelden weekdienst tusschen Europa en het Verre Oosten onderhouden, t.w. de K.L.M., die den langsten luchtweg ter wereld bevliegt, de Fransche maatschappij Air Orient, die Marseille—Saigon, en ten slotte de Engelsche Imperial Airways, die den dienst Londen—Karachi onderhoudt.
Daar de K.L.M. en Air Orient de route Bagdad—Bangkok (6880 K.M.) gemeen hebben en de winterdienst der K.L.M. bovendien over Marseille loopt, hebben de Nederlandsche en de Fransche maatschappij, welke vele gemeenschappelijke belangen hebben, besloten tot nauwere samenwerking. Deze zal hoofdzakelijk bestaan in het scheppen van eenheid in tarieven en vervoersvoorwaarden en het vaststellen der dienstregelingen in onderling overleg. Het streven zal hierbij zijn om den dubbelen weekdienst, die door beide maatschappijen op het Oosten wordt onderhouden, zoodanig in te richten, dat de belangen van post en reizigers er het meest mede gediend worden.
In verband met bovenbedoelde nauwe samenwerking is het hoofdagentschap van de Amsterdam—Batavialijn der K.L.M. in Frankrijk en in Indo-China in handen van de Air Orient. **(Vor. ber. blz. 202 G.)**

13 AUGUSTUS 1932

G. **NEDERLAND. — Contingenteering.** — Het Algemeen Correspondentiebureau verneemt, dat niet zal worden overgegaan tot contingenteering van den invoer van staaldraadkabel, ijzer- en staaltouw, rijwielen, frames en motorrijwielen, triplex en dergelijk hout, gloeilampen, gezaagd naald- en kisthout, aardewerk, tegels en vuurvast materiaal. **(Vor. ber. 426 D.)**

H. **VOLKENBOND. — Rapport-Lytton.** — Uit Washington wordt aan de „Prager Presse" geseind, dat daar ter stede uit betrouwbare bron vernomen wordt, dat het voorloopige rapport der Volkenbondscommissie-Lytton, welke in Mandsjoerije een onderzoek heeft ingesteld, een vernietigende veroordeeling over Japan uitspreekt, dat wordt beschuldigd van een voorafberaamden militairen aanval op China. Indien het eindrapport der commissie met het voorloopige overeenstemt, komt Japan er slecht af. Het voorloopige rapport heeft Japan op vijftien afzonderlijke punten schuldig verklaard, waarvan de volgende de voornaamste zijn:
1. De Japansche militairen hebben het uitbreken van het militaire conflict op 19 September 1931 opzettelijk uitgelokt.
2. Twee Japansche officieren van den generalen staf zijn reeds begin September 1931 naar Tokio gereisd om met dezen de bijzonderheden van het optreden in Mandsjoerije te bespreken.

3. De Japansche operatieplannen zijn reeds vroeger vastgesteld. De troepen waren er van verwittigd, dat de nacht van 18 op 19 September 1931 het tijdstip van het militaire optreden zou zijn.
4. Het is de commissie van onderzoek niet mogelijk gebleken onomstootelijk vast te stellen of de Japansche bewering, dat China zou hebben getracht de spoorbrug buiten Moekden in de lucht te doen vliegen, op feiten berust.
5. Japan had zich reeds verzoend met de gedachte van een mogelijke breuk met Rusland, had deze breuk zelfs gewenscht, tot het incident te Shanghai daarvan de aandacht afleidde.
6. Het incident te Shanghai is klaarblijkelijk een ongelukkig toeval geweest.
7. De autonome Mandsjoerijsche regeering is louter een regeering van stroomannen, die Mandsjoerije tegen zijn wil door Japan is opgedrongen.
8. De Mandsjoerijsche troepen gevoelen geen trouw aan deze regeering. Japan heeft in de Mandsjoerijsche regeering uitsluitend Japansche onderdanen en Japansch-gezinde Chineezen ondergebracht, van wie velen onbekwaam zijn. (Prager Presse)
(Vor. ber. Chin.-Jap. Confl. 327 D. en 443 A.)

A. **NEDERLAND. — Kolenuitvoer naar België.** — Onze kolenuitvoer naar België, die op het oogenblik nog 50.000 ton per maand bedraagt, zal binnenkort tot de helft daarvan worden teruggebracht, op een kwart van onzen normalen uitvoer naar dit land.
(Vorig bericht blz. 51 P.)

B. **KOSMISCHE STRALEN. — Meting op 28.000 M. hoogte.** — De jonge Duitsche geleerde Prof. Regener is er in geslaagd de kosmische stralen tot op een hoogte van 28.000 M. te meten. Daarbij is gebleken, dat, tegen de verwachtingen in, de verhooging van de intensiviteit van de kosmische stralen boven de 12.000 M. merkbaar vermindert.
Zijn automatisch werkende toestellen waren bevestigd aan een ballon, waarmede hij reeds eerder proeven heeft genomen, doch die eerst een dezer dagen met succes tot op 28.000 meter hoogte is gestegen. Tevoren waren boven 12.000 meter nooit behoorlijke resultaten verkregen.
Met veertien fotografische platen kon het verloop van de kosmische stralingen tusschen een hoogte van 12 en van 25 K.M. nauwkeurig vastgesteld worden. Prof. Piccard heeft bij zijn eerste opstijging in de stratosfeer metingen op 16 K.M. hoogte verricht.
(Vorig bericht blz. 153 B.)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Phosphaat ontdekt.** — Aan den Noordrand van het kalkgebergte in Zuid-Keboemen is een phosphaat-voorraad ontdekt, groot ca. 200.000 ton, waardoor de mogelijkheid wordt geopend van stichting van een superfosfaatfabriek met nevenbedrijven te Tjilatjap. **(Vor. ber. blz. 299 I.)**

D. **CHINEESCH-TIBETAANSCH CONFLICT.** — Sedert weken wordt aan de grens der Chineesche provincie Setsjwan tusschen Chineesche en Tibetaansche troepen gevochten.
Al sedert eeuwen zijn de Chineezen en Tibetanen vijanden. Chineesche keizers hebben Tibet veroverd en in naam is het ook na de Chineesche revolutie deel van het Chineesche rijk gebleven. In 1911 hebben de Tibetanen de Chineesche garnizoenen uit Tibet verdreven en sindsdien hebben telkens weer incidenten plaats. Nu eens trachten de Chineezen Tibet weer militair te bezetten, dan weer willen de Tibetanen deelen van Setsjwan veroveren.

E. **ZUID-AFRIKA. — Geldverkeer met Nederland.** — De Staatscourant van 13 Augustus '32 bevat de mededeeling van het Zuid-Afrikaansche Departement van Posterijen, dat thans officieel het rechtstreeksche geldverkeer tusschen Zuid-Afrika en Nederland is tot stand gekomen. Het geldverkeer gaat niet meer via Engeland, ter vermijding van de omslachtige berekeningen die ten gevolge van het verlaten van den gouden standaard door Engeland, noodzakelijk waren. Voor Zuid-Afrika zal het Clearing-kantoor gevestigd zijn te Kaapstad, voor Nederland te Den Haag. Postwissels kunnen rechtstreeks van Nederland naar Zuid-Afrika of omgekeerd worden gezonden tot een maximum bedrag van 40 pond sterling en gesteld in de munteenheid van het land van bestemming.

F. **ITALIE. — Veranderingen in de diplomatieke vertegenwoordiging.** — In de diplomatieke vertegenwoordiging van Italië in het buitenland zijn ingrijpende wijzigingen aangebracht. In negen hoofdsteden zijn nieuwe ambassadeurs en in elf hoofdsteden nieuwe gezanten benoemd. Gepensionneerd worden de Berlijnsche ambassadeur Orsini Baroni, de Parijsche ambassadeur graaf Manzoni, de Washingtonsche ambassadeur De Martino, de Brusselsche ambassadeur graaf Martin Franklin, de Madrileensche ambassadeur Durini di Monza en vijf gezanten.

G. **PARAGUAY EN BOLIVIA.** — De president van Paraguay, Ayala, heeft verklaard, dat hij de voorstellen van de neutrale mogendheden voor een wapenstilstand, gebaseerd op den status quo, categorisch van de hand wijst. **(Vorig bericht blz. 446 C.)**

H. **DUITSCHLAND. — Uitslag der onderhandelingen tusschen pres. Hindenburg en Hitler negatief.** — Het onderhoud van rijkspresident Hindenburg met den nationaal-socialistischen leider Adolf Hitler over de kwestie der reconstructie van de rijksregeering, is negatief verloopen.
Nadat Hitler een bezoek aan den rijksweerminister Von Schleicher en den rijkskanselier Von Papen had gebracht, bezocht hij den Rijkspresident Von Hindenburg. In het korte onderhoud, dat de rijkspresident met den nationaal-socialistischen leider had, werd Hitler uitgenoodigd in de rijksregeering zitting te nemen, respectievelijk eenige zijner vertegenwoordigers in het kabinet te doen treden.
Daartegenover verlangde Hitler de volledige regeeringsmacht.
De rijkspresident heeft dezen eisch afgewezen, met de motiveering, dat hij de vervulling ervan voor zijn geweten en het vaderland niet kan verantwoorden. Daarmede waren de op 13 Augustus '32 gevoerde onderhandelingen met Hitler negatief geëindigd.
(V. b. Ministerie 365 A.; Rijksdagverkiezing 439 D.)

14 AUGUSTUS 1932

I. **ZUID-AFRIKA. — Transvaalsche goudproductie.** —

	1932 Oz.	1931 Oz.	1930 Oz.
Januari	936.784	914.576	882.801
Februari	914.012	839.937	818.188
Maart	960.035	910.998	889.370
April	949.796	882.337	868.606
Mei	965.644	910.279	916.213
Juni	959.011	897.750	887.867
Juli	981.160	916.843	912.652
Augustus	——	916.425	921.081
September	——	916.024	903.176
October	——	945.113	926.561
November	——	900.510	884.753
December	——	923.253	908.492
	6.666.442	10.874.145	10.719.760

(Vor. ber. Goud: Wereldproductie 296 A.)

K. **ZUID-AFRIKA. — Wijziging der immigratiewet.** — De Zuid-Afrikaansche Staatscourant kondigt een wijziging in de immigratiewet van 1913 aan. Voortaan zal van immigranten geëischt kunnen worden, dat zij een deposito storten van 250 pond sterling inplaats van het totnogtoe benoodigde garantiebedrag van 100 pond. **(Vorig bericht blz. 301 B.)**

A. **TELEGRAFIE EN TELEFONIE MET ULTRA KORTE GOLVEN OVER 270 K.M.** — Senator Marconi heeft op 12 Augustus '32 van zijn jacht Elettra, dat zich in de Golf d'Aranci op Sardinië bevindt, een telegram gezonden aan markies Solari, waarin hij meedeelt, dat hij er door middel van een zender voor ultra-korte golven van geringe energie met gebruikmaking van een zendantenne in een draagbare reflector en van een golflengte van 50 c.M., in geslaagd is te telegrafeeren en telefoneeren van kaap Figari op Sardinië met Rocca di Papa in de Albaansche bergen bij Rome over een afstand van 270 K.M.
Dit is een zeer belangrijk resultaat omdat er uit blijkt, dat het mogelijk is te seinen met ultra korte golven over groote afstanden, en dat de theorie, als zou zulks onmogelijk zijn, omdat de ultra-korte golven de kromming van het aardoppervlak niet zouden volgen, niet opgaat. (N. R. Crt.)

(Vor. ber. Telefonie 300 C.)

15 AUGUSTUS 1932

B. **OLYMPISCHE SPELEN TE LOS ANGELES. — Prestaties der Nederlandsche deelnemers.** — Wij laten hieronder de verschillende prestaties van de Nederlandsche deelnemers en deelneemsters bij de Olympische Spelen te Los Angeles volgen:
Athletiek. — Berger: 100 M., in kwartfinale uitgeschakeld; 200 M.: in kwartfinale uitgeschakeld.
W. Peters: hinkstapsprong: vijfde plaats in finale.
Mej. Schuurman: 100 M., in demi-finale uitgeschakeld.
Mej. Aalten: 100 M., in demi-finale uitgeschakeld.
Mej. Dumée: 100 M., in serie uitgeschakeld.
Mej. L. Gisolf: hoogspringen: vierde plaats in finale.
Estafette 4 × 100 M. (Dalmolen-Aalten-Dumée-Schuurman): vierde plaats in finale.
Wielrijden. — Van Egmond: Sprint: Olympisch kampioen; Tijdrace: tweede prijs.
Tandem: Van Egmond en B. Leene winnen hun serie, doch moeten zich wegens machine-defect uit de demi-finale terugtrekken.
Zwemmen. — 100 M. vrije slag: Mej. Willy den Ouden, tweede prijs; Mej. C. Laddé, in demi-finale uitgeschakeld; Mej. M. Vierdag, in serie uitgeschakeld.
400 M. vrije slag: Mevr. Philipsen—Braun, in demi-finale geplaatst, doch moest zich terugtrekken wegens ziekte; Mej. P. Oversloot, in demi-finale geplaatst, doch wegens ziekte van Mevr. Philipsen—Braun niet gestart.
100 M. rug: Mevr. Philipsen—Braun, in finale geplaatst doch niet gestart; Mej. P. Oversloot, in serie uitgeschakeld.
Estafette 4 × 100 M. (Vierdag-Oversloot-Laddé en Den Ouden), tweede prijs.
Roeien. — Twee zonder stuurman (Roelofsen en Roëll), vierde plaats in finale.
Moderne vijfkamp. — Luitenant Van Rhijn eindigde op de 16e plaats.
Paardensport. — Lt. Pahud de Mortanges: Olympisch kampioen op „Marcroix" in den samengestelden ruiterwedstrijd.
Samengestelde ruiterwedstrijd: Nederland, tweede prijs met Lt. Pahud de Mortanges op „Marcroix", Lt. Schummelketel op „Duiveltje" en Lt. Jhr. Van Lennep op „Henk".
Zeilen. — Monotype-klasse: Bob Maas, tweede prijs. Star-klasse: Bob en Jan Maas, vijfde plaats met de „Holland".
Schermen. — Floret: Mej. de Boer, zesde plaats in finale; D. de Jong, in demi-finale uitgeschakeld.
Degen: niet geplaatst. Sabel: niet geplaatst.

(Vorig bericht blz. 444 B.)

C. **NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met Italië.** — Aan de rede van den voorzitter der Ned. K. v. K. in Italië, ir. E. B. de Visser, ontleenen wij de volgende gegevens betreffende het Ned. Italiaansche handelsverkeer:
De getallen van den Nederlandschen-Italiaanschen in- en uitvoer zijn bijna alle in het afgeloopen jaar gedaald. De oorzaak hiervan is: 1) De steeds toenemende crisis. 2) De voortdurende verhooging van invoerrechten en andere belastingen. 3) Het niet bestaan van een goed handelsverdrag tusschen Nederland en Italië. 4) De wijze waarop men dikwijls tot het aanknoopen van relaties overgaat. Doet men slechte ondervinding op, doordat men te veel vertrouwen heeft geschonken, dan gaat men gewoonlijk over tot het stellen van condities welke onaanneembaar zijn.
De door Italië onverwachts toegepaste verhooging van 15% ad valorem heeft menige Nederlandsche industrie getroffen, in het bijzonder goederen welke voor Italië reeds onderweg waren.

D. **DUITSCHLAND. — Hindenburg's onderhoud met Hitler. - Persuitlatingen. — Frankrijk:** Naar aanleiding van het onderhoud tusschen von Hindenburg en Hitler noemt de „Temps" 13 Augustus den dag, waarop Hitler zelf heeft geweigerd de leiding der regeeringszaken over te nemen, hetgeen had kunnen geschieden door zijn toetreding tot de regeering. Dit is niet alleen voor de binnenlandsche politiek, maar ook voor geheel Europa van beteekenis.
De partij kan slechts blijven bestaan door de absolute dictatuur. Aangezien Hitler bij zijn besprekingen schipbreuk heeft geleden, blijven hem nog slechts twee mogelijkheden over: nieuwe onderhandelingen met de regeering, of een gewelddaad. Aan het eerste kan Hitler thans niet meer denken en het is nog twijfelachtig of hij van de tweede mogelijkheid (geweld) gebruik zal maken. Het politieke doel der regeering blijft bestaan en eerst de bijeenkomst van den Rijksdag kan klaarheid brengen.
De „Quotidien" meent, dat Hitler de eenige kans heeft verloren, om zonder bloedvergieten aan het bewind te komen. De „Populaire" schrijft, dat de nationaal-socialistische beweging thans voor de vraag is gesteld: voor of tegen de politie.
Engeland: Wat de Engelsche bladen betreft, schrijft de „Times" dat men de opvattingen van den president kan begrijpen, wanneer hij het niet met zijn verantwoordelijkheid als onpartijdig staatshoofd kan vereenigen de leiding van den staat in handen te geven van een partij, die slechts weinig meer dan een derde gedeelte van het kiezerskorps vertegenwoordigt en waarvan niet verwacht kan worden dat zij eenigen eerbied heeft voor de opvattingen van het overige gedeelte des volks. Op het oogenblik bestaat weinig reden tot bezorgdheid over den binnenlandschen toestand. Hitler zal waarschijnlijk zijn eigen toekomst en die van zijn partij niet op het spel zetten door het doen van een wanhoopspoging.

(Vorig bericht blz. 453 H.)

16 AUGUSTUS 1932

E. **VERDRAG VAN OUCHY. — Commentaar der Joegoslavische pers.** — De „Trgovinski Glasnik", het voornaamste economische blad van Belgrado, schrijft omtrent het Verdrag van Ouchy, dat de Donaulanden bij deze overeenkomst dienden aan te sluiten.
Wat de onmiddellijke voordeelen voor Joegoslavië betreft, wijst het blad op de huidige handelsbetrekkingen met België en Nederland, die veel belangrijker zijn dan uit een eerste overzicht blijkt, en die aanzienlijk uitgebreid zouden worden tengevolge van het aansluiten van Joegoslavië bij de Belgisch-Nederlandsche overeenkomst, waarop ongetwijfeld het inleggen van een rechtstreeksche zeevaartlijn naar Antwerpen en Rotterdam zou volgen.
Die voordeelen zouden verder ook worden uitgebreid door de meer dan waarschijnlijke aansluiting van de Scandinaafsche landen, die reeds door de Oslo-conventie met België en Nederland verbonden zijn.
(Trgovinski Glasnik)

(Vor. ber. 442 B.; vor. ber. Donauplan 366 C.)

A. **FRANKRIJK. — Russische petroleum.** — Tusschen de Société des Produits du Naphte Russe en een syndicaat van onafhankelijke Fransche verbruikers en raffinaderijen, welke vertegenwoordigd worden door de Pétrofina Française, is een overeenkomst gesloten, volgens welke het Fransche syndicaat het monopolie voor den invoer van Russische petroleum in Frankrijk verkrijgt.
De overeenkomst, die van 1932 tot ultimo 1937 loopt, heeft betrekking op een jaarlijksche hoeveelheid van 400.000 ton ruwe petroleum, die echter 30% grooter of kleiner kan worden. De Russische invoer kan dus maximum 520.000, en minimum 280.000 ton per jaar bedragen. De Sovjets hebben zich verbonden, om buiten dit contract om geen petroleum in Frankrijk in te voeren. De Fransche industrie heeft zich hierdoor beveiligd tegen de mogelijkheid van oprichting van Russische raffinage- en distributie-installaties in Frankrijk, zooals dit in Engeland is geschied.

B. **NEDERLAND. — Werkloosheid.** — Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten verzocht in de eerste week van Augustus op te geven hoeveel geheel en gedeeltelijk werkloozen op 30 Juli 1932 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling (inclusief het aantal tewerkgestelden bij de werkverschaffingen) waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 901 gemeenten met 7.357.388 inwoners. In die gemeenten stonden op 30 Juli '32 ingeschreven 253.304 geheel werkloozen en 19.424 gedeeltelijk werkloozen. Van 176 gemeenten met rond 563.000 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen.
(Vorig bericht blz. 443 D.)

C. **BERLIJN. — Huurverlaging.** — In het „Berliner Tageblatt" lezen wij dat rond 700.000 Berlijners een verzoekschrift hebben ingediend voor huurverlaging, d.w.z. om ervoor in aanmerking te mogen komen dat de gemeentekas een deel van de huur betaalt. Op grond van de noodverordening betreffende de huishuren in Berlijn moet elke aanvraag nauwkeurig onderzocht worden en moet even nauwkeurig worden vastgesteld dat de huishuurder de gevraagde huur werkelijk niet kan betalen, omdat deze in verhouding met zijn inkomen te hoog is. (Berl. Tageblatt)

D. **NED. HERVORMDE KERK. — Vergadering der Alg. Synode.** — De Synode der Ned. Hervormde Kerk heeft de ten vorige jare voorloopig aangenomen „pacificatie-voorstellen" (tegemoetkoming aan georganiseerde minderheidsgroepen) met 16—3 stemmen verworpen. Het voorstel tot het invoeren van kerkelijke bevolkingsregisters is aangenomen en zal aan de eindstemming der Provinciale Kerkbesturen worden onderworpen. Overeenkomstig het bijna unanieme advies der classicale vergaderingen werd het voorstel om zendelingen met 15-jarigen dienst als predikant beroepbaar te stellen, verworpen. Een voorstel tot strenger toezicht op het beheer der pastoriegoederen werd aangenomen. De „Raad van Beheer" deelt mede dat de uitkeeringen uit de kas voor de predikantstractementen, ondanks 218 achterstallige gemeenten, voor 70% van de gestelde bedragen geschieden. Er werden 66 proponentsexamens afgelegd, 12 candidaten werden afgewezen. Een voorstel om een hulppredikerschap voor bijzondere diensten in te stellen voor vrouwelijke candidaten in de theologie, werd verworpen. Door het fonds „schraalste predikantstraktementen" kon het minimum der laagste tractementen weer op *f* 1750. gebracht worden.
(Vorig bericht blz. 415 H.)

E. **ESTLAND. — Grondwetswijziging verworpen.** — De stemming over het volksbesluit inzake de grondwetswijziging, welke op 15 Augustus '32 is afgeloopen, heeft tot resultaat de afwijzing van het volksbesluit gehad. Volgens de voorloopige getallen zijn 310.881 stemmen voor en 325.470 stemmen tegen de grondwetswijziging afgegeven.
Het parlement heeft tot dit volksbesluit einde Maart besloten.
De grondwet van Estland zou in dier voege worden gewijzigd, dat aan het hoofd van den staat een staatspresident zou komen; volgens de huidige bepalingen van de grondwet oefent de minister-president steeds deze functie uit. Bij elke nieuwe regeeringsvorming komt er dus ook een andere staatspresident. Voorts zou de ambtsduur van het parlement met 1 jaar tot 4 jaar worden verlengd en tenslotte zou het aantal afgevaardigden van 100 tot 80 worden verlaagd.

F. **NEDERLAND. — Kon. Nederl. Middenstandsbond en Winkelsluiting.** — Tusschen het bestuur van den Kon. Ned. Middenstandsbond en het ministerie van Economische Zaken en Arbeid zijn besprekingen gevoerd over de gevolgen van de sedert 1 Mei in werking zijnde Winkelsluitingswet. Daarbij zijn verschillende bezwaren naar voren gebracht, die zich bij de uitvoering der wet hebben voorgedaan, in het bijzonder die, welke de winkels van banket, suikerwerk en chocolade, alsmede eenige andere zaken ondervinden van de sluiting op Zondag.
Aan het bestuur werd toegezegd, dat zoo spoedig mogelijk te dier zake een onderzoek zou worden ingesteld en dat naar aanleiding daarvan zou worden overwogen of, en op welke wijze, aan de bezwaren zou kunnen worden tegemoet gekomen. **(437 H.)**
(Vor. ber. Winkelsluiting 274 E.)

G. **VOLKENBOND. — Japan in Mandsjoerije.** — In een nota aan den Volkenbond deelt de Japansche regeering mede, dat zij ter wille van het verband van de verschillende Japansche instellingen in Mandsjoerije, den consulairen dienst en het bestuur in Kwantsjoeng, evenals de aanwezige troepen onder opperleiding van één persoon stelt.
Met het oog hierop is generaal Muto op 8 Augustus 1932 tot opperbevelhebber van het leger in Kwantsjoeng benoemd, voorts tot buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister met een speciale missie in Mandsjoerije en tot gouverneur-generaal in Kwantsjoeng. Generaal Muto is naar Mandsjoerije gezonden om de noodige voorbereidingen te treffen en het oppertoezicht op de Japansche consuls in Mandsjoerije uit te oefenen, daarbij den feitelijken stand van zaken in aanmerking nemende. De generaal heeft geen geloofsbrieven bij zich.
(Vor. ber. Mandsjoerije 440 D.)

17 AUGUSTUS 1932

H. **VEREENIGDE STATEN. — Terug naar het platteland.** — Volgens een statistiek van het Amerikaansche ministerie van Landbouw zijn in een jaar tijds ruim 1½ millioen personen van de steden naar het platteland getrokken; zij hebben hun stadswoningen opgegeven en boerderijen betrokken, zoodat ze nu tot de plattelandsbevolking gerekend moeten worden. Voor het eerst sedert ongeveer 100 jaar is de bevolkingsstroom, die tot dusver van het land naar de stad ging, van richting veranderd, zooals trouwens ook de inwijking in de Ver. Staten den laatsten tijd plaats maakt voor uitwijking. Toch blijft ook een groot aantal menschen de voorkeur geven aan de stad boven het platteland, doch alles tezamen genomen, is er toch een vermeerdering van de plattelandsbevolking waar te nemen. Zij bedroeg op 1 Januari 1932 31.260.000 personen tegen op 1 Januari 1930 30.512.000.

I. **KUNSTZIJDE. — Wereldproductie.** — De wereldproductie van kunstzijde over het tweede kwartaal van 1932 wordt geraamd op 52.566.000 K.G. tegen 57.346.000 K.G. in het eerste kwartaal. De vermindering is toe te schrijven aan de bijna algeheele

stopzetting van de productie van viscosezijde in de Ver. Staten in Juni. De totale productie der Ver. Staten was in het tweede kwartaal slechts 11.195.000 K.G. tegen 16.270.000 K.G. in het eerste kwartaal. Op de tweede plaats komt Italië met 8.750.000 K.G. in het tweede kwartaal en 8.835.000 K.G. in het eerste, daarna Groot-Brittannië met resp. 8.530.000 en 8.760.000 K.G. Alleen de Japansche productie geeft een stijging te zien van ongeveer 20%. De Fransche kunstzijdeproductie bleef op het peil van het vorige kwartaal gehandhaafd, terwijl de Duitsche een vermindering te zien geeft. **(Vor. ber. blz. 187 B.)**

A. **ANTI-SEMITISME. — Verweer van Rabbijn St. S. Wise.** — Rabbijn Stephen S. Wise uit New-York heeft op een Joodsche internationale conferentie te Genève gesproken over het anti-semitisme van Hitler en diens volgelingen. Ter conferentie waren 35 naties, vertegenwoordigers van 80 pct. van alle Joden in de wereld, aanwezig.
Rabbijn Wise zeide o.m.:
„Ik geloof niet in Hitler. Wij, Joden, zijn van meening dat Schiller en Lessing de Duitsche ziel zuiverder vertolkten dan Hitler en Goebbels. Meer dan 500,000 Joden — afstammelingen van Joodsche kooplieden en opbouwers van Duitschland gedurende meer dan 1000 jaar — zullen zich niet over de grens laten zetten van het Duitschland van Heine, Börne en Einstein en evenmin zullen zij worden ontzet uit het volledige deelgenootschap aan het leven en den status van den Duitschen burger. Wij zijn het aan ons zelf en aan de wereld verplicht dit duidelijk en openlijk te zeggen en te eischen dat de wereld den kanker van het anti-semitisme zal uitroeien." **(V. b. 190 C.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Verkoop van koffie, geruild tegen Amerik. tarwe.** — De Grain Stabilisation Corp. zal in Sept. '32 een begin maken met den verkoop van 1.050.000 zakken koffie, die zij bij de ruilovereenkomst met Brazilië tegen 25.000.000 bushels tarwe heeft verworven. De verkoop is vastgesteld op ten hoogste 62.500 zakken per maand.
(Vorig bericht blz. 43 I.)

C. **BELGIE. — Nationale Mij. der Belgische Spoorwegen.** —

	Ontvangsten 1932	Ontvangsten 1931	Uitgaven 1932	Uitgaven 1931
	(× 1000 frs.)		(× 1000 frs.)	
Januari . . .	204.767	255.047	237.073	260.313
Februari . .	194.148	230.399	237.067	252.811
Maart . . .	206.724	268.959	235.205	264.774
April	202.425	263.897	223.424	255.498
Mei	197.046	257.647	217.016	250.621
Juni	191.768	263.754	213.186	250.814

	Netto-opbrengst 1932	Netto-opbrengst 1931	Bedrijfscoëffic. 1932	Bedrijfscoëffic. 1931
	(× 1000 frs.)		(%)	
Januari . . .	32.305*	5.266*	115.78	102.07
Februari . . .	42.919*	22.412*	122.11	109.73
Maart	28.481*	4.185	113.78	98.44
April	20.999*	8.399	110.37	96.82
Mei	19.970*	7.024	110.14	97.20
Juni	21.418*	12.940	111.17	95.09

*) Netto-deficit.

D. **INTERNATIONALE GOUDBEWEGING.** — In de internationale goudbeweging is den laatsten tijd een verandering gekomen. De „vlucht voor den dollar", die een tijdlang een gouduitvoerbeweging uit de Ver. Staten te voorschijn riep en de goudvoorraden aldaar van ca. $ 5 tot $ 3.9 milliard deed dalen, is in Juni tot staan gekomen, en den laatsten tijd zijn reeds in zekere mate bedragen teruggevloeid naar de Unie en dat op een tijdstip, waarop de Amerikaansche handelsbalans gewoonlijk het „ongunstigste" is van het geheele jaar. Daarom trekt de toeneming van den goudvoorraad met $ 67 mill. de belangstelling.
Hiertegenover staat het goudverlies van Frankrijk, juist het land, dat het meeste goud aan de Unie onttrokken heeft. In de tweede helft van Juli verloor de Banque de France $ 12 mill. aan goud, zoodat haar voorraad tot $ 3.221 mill. daalde. Voordien bleek de veranderde positie van Frankrijk reeds, doordat de Bank in de laatste 3 maanden frs. 2 milliard aan deviezen méér had afgegeven dan het aan goud had ontvangen.
Ook bij de andere Europeesche circulatiebanken zijn veranderingen in de goudpositie waar te nemen. De Bank van Engeland heeft haar goudschat in Juli met $ 12 mill. vergroot, de Nederlandsche Bank kon $ 16 mill. aan haar goudvoorraad toevoegen, de Zwitsersche Nationale Bank $ 6 millioen. Italië verloor daarentegen $ 1 mill. aan goud, terwijl de Duitsche Rijksbank haar goudvoorraden in Juli met $ 15 mill. zag dalen, waardoor deze op $ 183 mill. kwam tegen $ 234 mill. einde 1931 en $ 530 mill. einde 1930.
(De Telegraaf). **(Vorig bericht blz. 394 A.)**

E. **NEDERLAND. — Indexcijfers voor den groothandel.** — Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede betreffende de indexcijfers van groothandelsprijzen over Juli 1932:

	(basis 1913 = 100) Algemeen indexcijfer (48 art.)	Indexcijfer voedingsm. (28 art.)
1931 Juli . . .	97	101
1932 Mei . . .	79	86
Juni . . .	78	86
Juli . . .	76	81

(Vorig bericht blz. 175 F.)

F. **ZUID-AMERIKA. — Nieuw neutraliteitsverdrag tusschen de ABC-staten en Peru.** — De regeeringen van Argentinië, Brazilië, Chili en Peru hebben de regeeringen van Bolivia en Paraguay kennis gegeven van een nieuw neutraliteitsverdrag, dat tusschen eerstgenoemde vier staten is gesloten.
De neutrale staten verplichten zich bij dat verdrag geen gebiedswijziging te erkennen, welke is verkregen door gebruik te maken van geweld.

18 AUGUSTUS 1932

G. **ASTRONOMIE. — Zonsverduistering van 31 Aug. 1932.** — De partiëele zonsverduistering zal in geheel Noord-Amerika waarneembaar zijn. De totale zonsverduistering zal zichtbaar zijn in een strook, die zich uitstrekt over Noord-Siberië, de Poolzee, tot aan de Noordpool, en Britisch-Amerika. Ten N. van de Hudson-baai strekt deze strook zich in Zuid-oostelijke richting uit over Canada en Nieuw-Engeland om ten slotte in den Atlantischen Oceaan te eindigen. Verschillende expedities o.a. van de Lick-sterrenwacht en de Mount-Wilson-sterrenwacht, zullen worden uitgezonden om vele waarnemingen te doen.
Men stelt zich voor de structuur van de corona te bestudeeren wat betreft helderheid, polarisatie en kleur van het licht. Verder wil men de veranderingen van temperatuur en druk nagaan van de lucht in den schaduwkegel van de maan gedurende de verduistering op diverse hoogten. Bepaald zullen worden de contacttijden van de zon met den schaduwkegel. Er was eerst sprake van om de verduistering met behulp van televisie ook eenige mijlen buiten het bovengenoemde gebied waarneembaar te maken. De mogelijkheid hiervan was bewezen door het uitzenden van een nagemaakte verduistering. Echter zijn de kosten hieraan verbonden te groot, zoodat dit plan niet uitgevoerd zal worden. (Popular Astronomy)
(Vorig bericht blz. 151 B.)

H. **OOSTENRIJK. — Nieuwe leening.** — De Oostenrijksche Nationale Raad heeft op 17 Augustus '32 met 81 tegen 80 stemmen het regeeringsvoorstel betreffende het leeningsprotocol van Lausanne aangenomen. **(Vorig bericht blz. 445 C.)**

A. **NEDERLAND. — Uitvoer van zaden naar de Vereenigde Staten.** — De directie van den Landbouw deelt inzake den uitvoer van zaden naar de Ver. Staten van Amerika het volgende mede:
Eenigen tijd geleden is in de dagbladpers gepubliceerd, dat de import van zaden in Amerika wordt bemoeilijkt door toepassing van de bepalingen der Amerikaansche „Food and Drug Act" op ten invoer aangeboden zaden, waarin sporen van muizenvuil werden gevonden.
Daaraan was de mededeeling toegevoegd, dat getracht zou worden verbetering ter zake te bereiken.
Thans kan worden medegedeeld dat volgens telegrafisch bericht van H. M. Gezantschap te Washington door de Amerikaansche Regeering verklaard is, dat de aangeboden partijen na voldoende zuivering zullen worden vrijgelaten.
De schooning zal in Amerika kunnen geschieden.

B. **ENGELAND. — Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen bedroeg op 25 Juli '32 2.995.453 of 33.674 meer dan de vorige maand en 117.910 meer dan in hetzelfde tijdvak van 1931. **(Vor. ber. blz. 335 H.)**

C. **BRITSCH-INDIE. — Provinciale wetgevende vergaderingen.** — Het nieuwe ontwerp der Britsche regeering inzake de verdeeling der zetels in de Indische provinciale wetgevende vergaderingen is in Indische kringen met zeer gemengde gevoelens ontvangen. Terwijl de Mohammedanen en Europeanen in het algemeen bevredigd zijn, wordt het ontwerp door de Hindoes en de Sikhs ten scherpste veroordeeld. De voorzitter van de Sikhsconferentie, Sant Singh, noemde het ontwerp onrechtvaardig en „duivelsch". Het thans door de regeering ontworpen plan spreekt zich uit ten gunste van afzonderlijke kiezersgroepen, d.w.z. afzonderlijke categorieën kiezers, welke in de verschillende gebiedsdeelen hun stem uitbrengen, zulks ter waarborging van de rechten der minderheden. Zoo bepaalt het plan dat de z.g. paria's gedurende twintig jaar een dubbel kiesrecht zullen uitoefenen; zij zullen mogen stemmen in de algemeene Hindoesche kiesdistricten en tevens in hun eigen kiesdistricten. Voorts bepaalt het plan, dat in verschillende kiesdistricten der diverse minderheden 37 vrouwen gekozen zullen worden.
De arbeidersklasse zal 38 speciale zetels krijgen. De 1503 zetels der „Lagerhuizen" van de provinciale wetgevende vergaderingen zullen als volgt worden verdeeld: Hindoes (algemeene districten) 705, paria's 71, achterlijke districten 20, Sikhs 25, Mohammedanen 489, Indische christenen 21, Britsch-Indiërs 12, Europeanen 25, handel en nijverheid 54, grondbezitters 35, arbeiders 38, universiteiten 8.

D. **PADVINDERS. — Scouting en Internationalisme.** — Lord Robert Baden Powell overhandigde na de rally op het demonstratieterrein te Wassenaar de hoogste verkennersonderscheiding, de zilveren wolf, aan Z.Exc. Rambonnet, als blijk van waardeering voor de verdiensten, welke deze heeft voor de uitbreiding van de verkennersbeweging in Nederland.
De scoutsbeweging is in wezen niet voor één land, maar voor alle landen, en feitelijk is zij over de geheele wereld verspreid en heeft als hoofddoel de verhouding onder de scouts van verschillende nationale associaties.
Alle vijf jaar heeft een groot internationaal scoutskamp plaats, waar de scouts of afgevaardigden aller volkeren samenkomen. Op het laatste worldjamboree in Engeland waren er over de 70.000 scouts van 40 verschillende nationaliteiten vereenigd. Zwarte en gele blanke, katholieken, boeddhisten en joden, rijken en armen, allen samen in eene tentenstad, spelende dezelfde spelen, dienende dezelfde scoutswet, vol eerbied voor de gevoelens en gedachten van andere volkeren of godsdiensten, zonder daarom eigen schoon te versmaden. Op die jamborees verbroederen al die jongens onderling, leeren elkaar kennen en blijven later nog in verbinding.

E. **LUCHTVAART. — Voornaamste gebeurtenissen in Juni en Juli 1932.** — 9 Juni: De Fransche vliegster Lena Bernstein, die te Biskra vertoevend, sedert eenige dagen werd vermist, wordt levenloos gevonden in de nabijheid van het vliegveld van Biskra.
11 Juni: De Pool Stanley Hausner, die 3 Juni te New-York startte voor Europa, doch vermist werd, wordt op 500 mijl ten Westen van Oporto met zijn Bellanca vliegtuig op zee drijvende gevonden door het tankschip „Circe Shell". De vlieger wordt gered. Het vliegtuig gaat verloren.
14 Juni: Uit Wyndham wordt gemeld, dat het Junkers watervliegtuig van de Duitschers Bertram en Klausmann, bij de Drysdale zending in Australië is gevonden, doch zonder bemanning.
23 Juni: Marcel Haegelen wint op Hanriot 41 eendekker met 230 p.k. Lorraine motor de coupe Michelin voor 1932. Over 2632 K.M. maakte Haegelen, met inbegrip van den tijd voor de 14 verplichte tusschenlandingen, een gemiddelde snelheid van 254 K.M./h 650.
24 Juni: Op de Europeesche begraafplaats te Soerabaja wordt ingewijd het monument op het gemeenschappelijk graf der 4 slachtoffers van het ongeluk met de vliegboot D. 26.
27 Juni: Te Vaals komt een C. 5 marinevliegtuig te vallen. De inzittenden, de ltn. t. z. 1e kl. C. A. Weemhoff en de serg. vliegtuigmaker W. J. Nijhoff, verliezen het leven.
29 Juni: De Franschman René Machenaud maakt vanuit een Breguet 27 een parachutesprong op 7550 meter. De daling duurt 23 minuten.
30 Juni: Op Schiphol wordt de eerste der 5 Fokkers F 18 voor de Indië-lijn ingevlogen.
4 Juli: Bertram en Klausmann, bestuurder en mecano van het Duitsche Junkers vliegtuig dat 15 Mei uit Kupang vertrok voor Port Darwin, doch zijn bestemming niet bereikte, worden levend gevonden in de nabijheid van de Drysdale Mission river, ca. 30 K.M. van de plaats waar drie weken te voren hun vliegtuig werd gevonden. De vliegers waren reeds op 22 Juni gevonden door inboorlingen.
6 Juli: De Amerikanen James Mattern en Bennett Griffin, die 5 Juli op Lockheed Vega te New-York startten, bereiken Berlijn. Nog denzelfden avond wordt naar Moskou doorgevlogen. Doel der vlucht is in recordtijd om de wereld te vliegen.
7 Juli: De Amerikaansche wereldvliegers Mattern en Griffin maken in Rusland bij de Beresina een noodlanding, waarbij hun Lockheed vliegtuig, de „Century of Progress", wordt vernield.
9 Juli: W. Lawrence Hope wint op D. H. Fox Moth met Gipsy III. a motor, voor de derde maal, den wedstrijd om de Kings Cup.
19 Juli: Het 3-motorige vliegtuig „San José" van de Pan American Airways, dat Zaterdag 16 Juli van Santiago naar Mendoza in Argentinië vertrok, doch niet op zijn bestemming arriveerde, is geheel vernield gevonden in de Las Condas vallei. Alle inzittenden, 3 man bemanning en 6 passagiers, waren dood.
22 Juli: Wolfgang von Gronau start op Sylt met Dornier „Wal" voor een vlucht naar Amerika via IJsland. Hij is vergezeld van Von Roth, 2de piloot, Albrecht, radio en Hack, werktuigkundige. — Op Toussus le Noble wordt het Farman stratosfeervliegtuig voor de pers voorgevlogen. — Bij een vlucht op de Wasserkuppe breken de vleugels van het grootste zweefvliegtuig ter wereld, de „Austria" van Kronfeld. De vlieger redt zich met de parachute.
23 Juli: In de Rhön verongelukt door een breuk in de stuurinrichting de bekende zweefvlieger Groenhoff. Een poging om zich met de parachute te redden, mislukt door de te geringe hoogte.

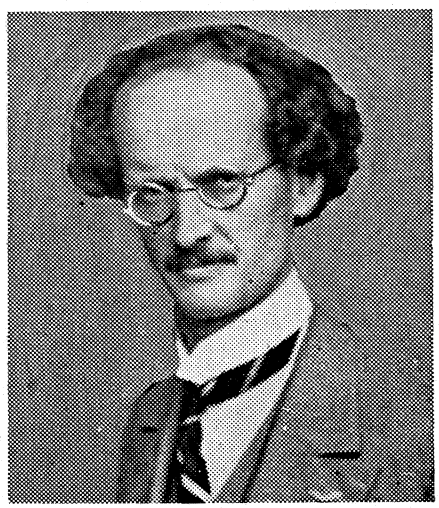
24 Juli: In Brazilië is overleden de vermaarde luchtvaart-pionier Alberto Santos Dumont.
26 Juli: Von Gronau bereikt Montreal in Canada; 23 Juli bereikte hij Reykjavik, 24 Juli Ivigtut op Groenland en 25 Juli Cartwright op Labrador.
27 Juli: In het zweefkamp te Egmond aan Zee worden de eerste B-brevetten behaald.
28 Juli: Te Cassel brengt Hentschel het Duitsche duur-record zweefvliegen, van 14 uren 7 min. (het record van Schulz op 3 Mei 1927 in Rossitten gevestigd) op 16 uren 9 minuten. Het wereldrecord staat op 21 uur 34 min. en werd 17—18 December 1931 door Cocke op het eiland Hawaï gevestigd.
29 Juli: Von Gronau bereikt Ottawa.
31 Juli: Op de Internationale Vliegmeeting te Zürich wint Jhr. G. Sandberg op Fokker D 16 den tweeden prijs in den wedstrijd luchtacrobatiek.
(Het Vliegveld)

A. **CHINA. — Shanghai's boycot van Japansche goederen.** — Tengevolge van de in den laatsten tijd weer zeer sterk doorgevoerde boycot van Japansche goederen is de toestand te Shanghai weer bedenkelijk verscherpt. De Japansche consul-generaal heeft reeds protest aangeteekend tegen de boycotbeweging, terwijl hij het onmiddellijk verbod van de Chineesche vereeniging, die de boycot organiseert, heeft geëischt. De toestand lijkt veel op die, welke heerschte voor het uitbreken van de Japansch-Chineesche vijandelijkheden. De Chineesche burgemeester heeft ook thans weer geweigerd aan de Japansche eischen tegemoet te komen. Japansche handelsvereenigingen hebben, onafhankelijk van de stappen van den consul-generaal, naar Japan getelegrafeerd met het verzoek aan de Japansche regeering om dadelijk en energiek in te grijpen. **(Vor. ber. Chin.-Jap. Confl. 452 H.)**

B. **DUITSCHLAND. — Von Papen's interview met Reuter.** — De rijkskanselier heeft op 17 Augustus '32 een interview toegestaan aan den correspondent van het Reuteragentschap, waarin hij zijn vertrouwen uitsprak, dat zijn kabinet zich zal kunnen handhaven, daar hij overtuigd is, dat een beroep op het gezonde verstand van de partijen niet zonder uitwerking zal blijven. Mocht de rijksdag een motie van wantrouwen tegen de regeering aannemen, dan zal deze handelen naar omstandigheden, waarbij zij in ieder opzicht de grondwet wil eerbiedigen.
Op een vraag omtrent Hitler's bewering, dat deze niet het volle staatsgezag heeft verlangd, verklaarde von Papen, dat er in dit opzicht geen twijfel kan bestaan. Hitler heeft toegegeven, dat hij de laatste twee maanden een zeer zwaren strijd met zijn ongeduldige aanhangers heeft gehad. Hitler heeft ook verklaard, dat hij geen deel van het regeeringsgezag kan aanvaarden, doch dit gezag in zijn geheel moest verlangen. Hij kon zich slechts verklaren voor een regeering, die zich ten volle met zijn beweging identificeert.
Op de vraag, of Duitschland uit den Volkenbond zal treden, indien zijn aanspraken op gelijke rechten in het ontwapeningsvraagstuk niet erkend worden, volstond de rijkskanselier met nadrukkelijk te verklaren, dat Duitschland zich niet langer aan een ongelijke behandeling kan onderwerpen. Indien aan Duitschland ook verder gelijke rechten voor zijn veiligheid worden geweigerd, zal de rijksregeering de noodige maatregelen treffen in den zin, als door den rijksweerminister is aangeduid.
Het streven om iets van het vroegere Duitsche koloniale bezit terug te krijgen, is nog niet opgegeven. Ook hier bestaat een niet te rechtvaardigen ongelijke behandeling ten nadeele van Duitschland, waarin vroeg of laat voorzien moet worden. Diplomatieke onderhandelingen hierover zijn echter nog niet begonnen.
Tenslotte sprak de rijkskanselier de overtuiging uit, dat van de nationaal-socialisten geen illegale stappen te wachten zijn, om hun doel te bereiken. Hij heeft van Hitler een toezegging in dezen zin ontvangen en er bestaat geen aanleiding, daaraan te twijfelen. De regeering zal echter in geen geval aarzelen, iederen opstand tegen het regeeringsgezag met geweld van wapenen te onderdrukken.
(Vor. ber. Rijksdagverkiezingen 454 D.)

19 AUGUSTUS 1932

C. **STRATOSFEERTOCHT. — Prof. Piccard.** — De start van Prof. Piccard's tweeden tocht naar de stratosfeer heeft op 18 Augustus om 5 uur 's morgens te Dübendorf (bij Zürich) plaats gehad. Na een tocht van 12 uur is de ballon, die een hoogte van ca. 16.700 M. had bereikt, bij Monzambano (prov. Mantua) in Italië gedaald. Volgens Prof. Piccard, die op zijn tocht door ir. Cosyns als assistent werd vergezeld, werkten de instrumenten schitterend. Wetenschappelijke gegevens konden nog niet worden verstrekt.
Wij herinneren er nog aan, dat de vorige tocht van prof. Piccard met zijn assistent Paul Kipfer, op 27 en 28 Mei 1931, bijna drie- en veertig uur heeft geduurd. In den avond van 28 Mei om tien uur daalde toen de ballon op den grooten Gurgler Ferner in Oetztal, in Tyrol.

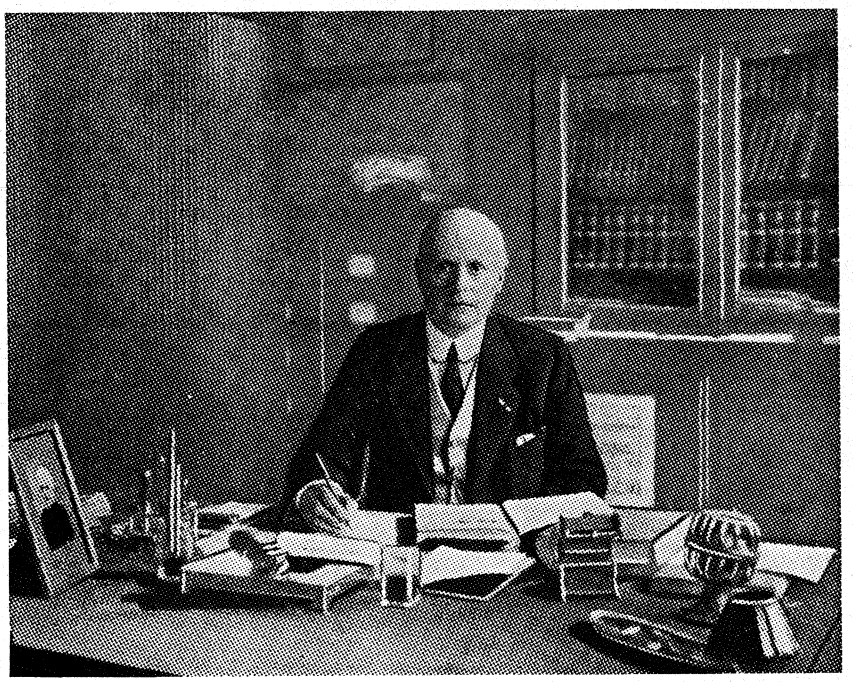
Prof. Piccard.

Prof. Piccard is in 1884 te Bazel geboren. Hij studeerde te Zürich in de wis- en natuurkunde en hij voltooide zijn studie aan de polytechnische school in deze stad door het halen van zijn ingenieursdiploma. Piccard stelde vooral veel belang in experimenteelphysische onderzoekingen. Hij werd assistent van prof. Weiss aan het natuurkundig instituut te Zürich, dien hij later opvolgde als leider van het natuurkundig laboratorium.
In 1922 deed de Vrije universiteit te Brussel beroep op de medewerking van den Zwitserschen docent.
Zijn onderzoekingen over de radio-activiteit hebben Piccard gebracht tot de bestudeering der verschijnselen in de hoogere luchtlagen. **(Vor. ber. 267 I.)**

D. **ITALIE. — De Italiaansche pers en Hitler.** — De „Tevere" schrijft o.a.: Hitler is met zijn goed gedisciplineerde partij de eenige opbouwende kracht in het Duitsche politieke leven. Als zoodanig heeft hij het recht het overnemen van de halve macht te weigeren. Ongeveer hetzelfde heeft het fascisme in October 1922 beleefd. Destijds moesten vele voorstellen afgewezen worden, omdat deze te veel naar bedrog riekten. Het overnemen van de geheele macht door de Nationaal-Socialisten is niet alleen een recht, doch voor alles een plicht. Hitler's partij heeft de plicht eindelijk haar verantwoordelijkheid te toonen ten aanzien van het Duitsche volk, want het volk heeft de partij niet één, doch vele bewijzen van vertrouwen gegeven. (Tevere)

20 AUGUSTUS 1932

A. **PROF. MR. H. W. METHORST.** — Wij gaven op 6 Juli '32 van onzen geachten medewerker prof. mr. H. W. Methorst een artikel betreffende de bevolking der aarde. Het is ons nu een groot voorrecht de levensbeschrijving van prof. Methorst, die zich belangeloos heeft bereid verklaard de supervisie van onze rubriek „Statistiek" op zich te nemen, te publiceeren.

Prof. Mr. H. W. Methorst.

Prof. mr. H. W. Methorst werd 22 Maart 1868 te Amersfoort geboren. Na het gymnasium aldaar doorloopen te hebben, studeerde hij te Utrecht in de Rechten, waar hij in 1895 „cum laude" den doctorstitel behaalde op een proefschrift, getiteld: „Werkinrichtingen voor behoeftigen". In dit zelfde jaar werd hij, op aanbeveling van mr. N. G. Pierson, benoemd tot ambtenaar bij de Centrale Commissie voor de Statistiek. In 1899 bij de oprichting van het Centraal Bureau voor de Statistiek werd hij Chef der afdeeling voor Sociaal-economische Statistiek en Secretaris der Centrale Commissie voor de Statistiek. In 1906 benoemd tot Directeur van het Centraal Bureau, werd hem in 1927 den titel van Directeur-Generaal verleend. Hij is sedert 1911 Secretaris-Generaal van het Institut International de Statistique en sedert 1914 tevens Directeur van het Office Permanent, voorts eerelid van de Royal Statistical Society van Londen, van de American Statistical Association, van de Hongaarsche en Tsjechoslowaaksche Vereeniging voor de Statistiek, membre-correspondant van het Institut de France (Académie des sciences morales et politiques) en vice-president van de Union internationale pour l'étude scientifique des problèmes de la population. In 1921 toegevoegd aan de Nederlandsche Delegatie bij den Volkenbond als conseiller technique tot regeling van de internationale statistiek, werd hij in 1929 Chef der Nederlandsche Delegatie voor de Volkenbondsconferentie tot het aangaan eener conventie voor de economische statistiek. Daarna benoemd door den Volkenbond tot lid van de commissie van toezicht (comité d'experts) op de uitvoering dezer conventie. Van zijn hand verschenen o.m. de volgende geschriften:

Sterfte van kinderen beneden het jaar in verband met voedingswijze en sociale omstandigheden van alle kinderen, geboren in 1908 te 's-Gravenhage en Scheveningen.

De beteekenis van den achteruitgang van het geboortecijfer in Nederland 1914.

Geboorte-achteruitgang en zuigelingenbescherming 1916.

Invloed van den oorlog op de sterfte van Nederland 1920.

Knapenoverschot onder de geborenen (bewerking van 1.333.000 geboortekaarten in Nederland over de periode 1906—1913) 1923.

Statistiek der voorraden van groothandelsartikelen; rapport in 1925 uitgebracht aan het Institut Internationale de Statistique.

Application de la statistique à la démographie et à la santé publique 1928 (voordrachten gegeven in de Faculté de Médicine te Parijs op uitnoodiging van de Section d'Hygiène van den Volkenbond).

B. **ZWEDEN. — Kreuger-concern. - Lijst van crediteuren.** — De curatoren van de Kreuger & Toll A.B. hebben thans bij de Stockholmsche rechtbank een lijst van crediteuren van de Mij. overgelegd. Deze lijst bevat de namen van circa 100 crediteuren in binnen- en buitenland. Wij geven hieronder een lijst der voornaamste crediteuren: De Hollandsche Koopmansbank te Amsterdam, de Internationale Boden Kreditbank te Bazel, de International Tel. and Tel. te New-York, Lee Higginson and Cy. te Parijs, Lee Higginson & Cy. te New-York en de Lee Higginson Trust Cy. te Boston, de Schweizerische Bankverein te Bazel, de Skandinaviska Kredit A.B., de Zweedsche Lucifers Mij. te Stockholm, de Zweedsche Rentenbank en de Telefoon Mij. L. M. Ericsson, alle te Stockholm; Bankers Trust Company, Parijs; Banque Belge pour l'Etranger, Parijs; Barclays Bank, Parijs; Banque Nationale de Crédit, Parijs; Banque Nationale Française de Commerce, Parijs; Comptoir Nationale d'Escompte, Parijs; Chase National Bank, Parijs; Credito Commerciale, Milaan; Dreyfus and Co., Parijs; Ernst & Ernst, New-York; Foreign Policy Association, New-York; Guaranty Trust Company of New-York, Parijs; Hope & Co., Amsterdam; Lazard Frères & Cie., Parijs; Morgan & Cie., Parijs; National City Bank, Parijs; Société Générale, Parijs; Société Parisienne de Banque, Parijs; Riksbank, Stockholm; Westminster and Foreign Bank, Parijs, en Worms & Cie., Parijs.

De crediteurenlijst bevat verder nog meer Fransche banken en handelscrediteuren te Stockholm.

(Vorig bericht blz. 363 E.)

C. **MANDSJOERIJE. — Ontwerpverdrag tusschen Japan en Mandsjoerije over de Japansche kolonisatie in Mandsjoerije.** — Het Japansche Ministerie van Buitenlandsche Zaken deelt mede, dat het ontwerpverdrag tusschen de Japansche en Mandsjoerijsche regeering over de Japansche kolonisatie in Mandsjoerije de volgende hoofdpunten inhoudt:

1. De Mandsjoerijsche regeering bevestigt alle Japansche rechten en belangen, die door vroegere regeeringen in Mandsjoerije zijn toegekend.
2. De Mandsjoerijsche regeering neemt alle internationale rechten en verplichtingen, die de Chineesche regeering ten aanzien van Mandsjoerije op zich heeft genomen, over.

3. De Chineesche spoorwegen in Mandsjoerije gaan over naar het beheer van den Zuid-Mandsjoerijschen spoorweg.
4. Japan zullen voordeelen ten aanzien van de belegging van kapitaal in Mandsjoerije worden toegekend.
5. Japan zal volkomen vrijheid voor het uitoefenen van beroepen en het voeren van bedrijven in Mandsjoerije krijgen.
6. Het politieregime en de bescherming van den staat zal Japan worden toevertrouwd.
7. De Mandsjoerijsche regeering verplicht zich de posities der Japansche medewerkers in de Mandsjoerijsche regeeringsorganen te garandeeren. **(455 G.)**

A. **ITALIE. — Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen, dat in Juni '32 in Italië 905.000 bedroeg, was op 31 Juli gestegen tot 931.000. Hiervan kregen er 275.000 eenige ondersteuning. Van de 931.000 geheel werkloozen waren er ruim 664.000 mannen en 267.000 vrouwen. **(Vorig bericht blz. 173 A.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Gunstiger handelsbalans.** — Naar het Amerikaansche ministerie van Handel meedeelt, was de handelsbalans der Ver. Staten in Juli de gunstigste in de eerste zeven maanden van 1932. Het uitvoeroverschot bedroeg 28 millioen dollar, terwijl het in Juli 1931 6 millioen bedroeg. **(Vorig bericht blz. 431 E.)**

C. **OOSTENRIJK. — Nieuwe leening.** — De bondsraad heeft met 27 stemmen (sociaal-democraten, nationaal-socialisten, Groot-Duitschers en het Heimatblok) tegen 22 stemmen, van de christelijk-socialen en den landbond, verzet aangeteekend tegen het leeningsprotocol van Lausanne.
Het protocol moet thans terug naar den nationalen raad. **(Vorig bericht blz. 456 H.)**

D. **NEDERLAND. — Bouwvak.** — In de bijeenkomst tusschen de regeeringscommissie inzake het bouwbedrijf en vertegenwoordigers van een aantal patroons- en arbeidersbonden, te 's-Gravenhage gehouden, heeft de voorzitter mr. dr. K. J. Frederiks het standpunt der regeering inzake de noodzakelijk geachte loonsverlaging kenbaar gemaakt.
Men wijst er ons thans van bevoegde zijde op, dat als de meening van de regeering is uitgesproken, dat, wil het tot credietverleening komen, een loonsverlaging van 15 pct. noodzakelijk zal zijn. **(V. b. 388 B.)**

E. **Dr. JOHANN SCHOBER OVERLEDEN.** — Oud-bondskanselier dr. Johann Schober is op 19 Aug. 1932 op 57-jarigen leeftijd na een langdurige ongesteldheid overleden.
Schober was een oud-Oostenrijksche ambtenaar, die reeds in de monarchie tot politie-president van Weenen werd benoemd. Dit ambt heeft hij ook na de revolutie en eigenlijk tot zijn dood vervuld. Hij trad langen tijd niet op in het politieke leven en had veel vrienden om zijn humaan en objectief optreden.
In 1921 werd Schober tot kanselier van een neutraal kabinet benoemd. Na een kort kanselierschap werd hij weer politie-president van Weenen.
Na eenige jaren werd hij weer kanselier, thans als leider van de Groot-Duitsche Partij. Het kabinet-Schober werd ten slotte omvergeworpen en door de Heimwehrregeering Vaugoin-Starhemberg vervangen. Door de nieuwe verkiezingen van 1929 werd echter deze regeering omvergeworpen. Opnieuw kwam Schober aan het bewind. Hij regeerde echter korten tijd, want de christelijk-sociale partij nam het bewind weer in handen. Het tot stand brengen van de Duitsch-Oostenrijksche tolunie was Schober's laatste politieke daad.

F. **SPANJE. — Militaire opstand. - Onteigening der bezittingen.** — De Kamer heeft met 262 tegen 14 stemmen het wetsontwerp aangenomen inzake de onvoorwaardelijke onteigening van de bezittingen der personen, die betrokken waren bij den jongsten anti-republikeinschen opstand. **(Vor. ber. blz. 452 E.)**

21 AUGUSTUS 1932

G. **MOTORRIJWIELEN. — Wereldstatistiek.** — Het aantal motorrijwielen op de wereld bedroeg aan het einde van 1931 circa 2.730.000. Daarvan valt 85% op Europa. Van de Europeesche staten bevindt Duitschland zich aan het hoofd met 760.000, dan volgen Engeland met 640.000 en Frankrijk met 469.000. Nederland komt op de twaalfde plaats met 33.500. (Tel.)

H. **NEDERLAND. — Kaasregeling.** — Met ingang van 1 September '32 zal de regeling inzake uitkeeringen voor kaas ingevolge de Crisis-Zuivelwet 1932 officieel in werking treden.
De Crisis-Zuivelcentrale zal uitkeeringen kunnen doen voor alle kaas, welke na 10 Juli 1932 is afgeleverd. Producenten zullen ten genoegen van het kaascontrôlestation dienen aan te toonen, welke hoeveelheden kaas werden afgeleverd. Hierbij zal gebruik gemaakt kunnen worden van eventueel reeds afgegeven bewijzen van verkoop en koop, van weegbriefjes en van de boekhouding, welke ten behoeve van het kaascontrôlestation wordt gevoerd.
Voorts wordt bij herhaling er nog op gewezen, dat elk der bij een transactie betrokken partijen er zich van dient te overtuigen of de andere partijen door het contrôlestation als producent zijn erkend, resp. door de C.Z.C. als handelaar of waaghouder zijn ingeschreven. Ter toelichting diene, dat elk der betrokken partijen gehouden is de erkennings-, resp. inschrijvingskaart, op verlangen aan de wederpartij te toonen.
Het doen van een transactie met niet-erkende of ingeschreven personen toch kan leiden tot groote bedrijfsmoeilijkheden. **(Vor. ber. Kaas en Crisis-Zuivelwet blz. 414 D.)**

I. **PLANKTON-ETENDE VISCH.** — Vele van onze visschen, zooals forel en karper, voeden zich nagenoeg uitsluitend met zoogenaamde plankton-organismen, gewoonlijk microscopisch kleine kreeftjes, die zich dank zij de bijzondere inrichting van hun lichaam, in het water zwevende houden; bekende voorbeelden hiervan zijn de watervloo, Daphnia en Cyclops. Deze diertjes zijn in het algemeen zeer klein en met recht mag de vraag gesteld worden hoe het mogelijk is, dat de bedoelde visschen genoeg voedsel vinden om hun honger te stillen terwijl men daarenboven een antwoord zoekt op de vraag, hoe het komt, dat men in de maag en den darm van een visch gewoonlijk slechts één enkele soort kreeftjes aantreft.
De maag van een bepaalde forelachtige visch kan, zooals metingen aantoonen, 11 kubieke centimeter voedsel bevatten, terwijl 60 kubieke meter water, met het plankton-net gezeefd, slechts 10—20 kubieke centimeter plankton bevatte. Om zijn honger te stillen zou een visch dus deze 60 kubieke meter water moeten afwerken en een geweldige krachtsinspanning ten toon spreiden als men uitgaat van de gedachte, dat hij de kreeftjes actief vangt door open en dicht doen van den bek. In werkelijkheid is de zaak evenwel veel eenvoudiger. Door Wunder genomen proeven laten zien, dat een visch met kunstmatig opengesperd gehouden bek uit een aquarium binnen betrekkelijk korten tijd, in licht zoowel als in het donker alle planktonorganismen wegvangt, terwijl Wunder de aandacht vestigt op het feit, dat bepaalde planktonkreeftjes op hun vindplaatsen vooral bepaalde waterlagen soms met heele kudden tegelijk bevolken, terwijl naburige lagen geheel vrij hiervan zijn, zoodat de planktonnetvangsten een on-

juist beeld van den werkelijken toestand geven. Daarenboven bewonen de visschen al naar hun soort eveneens bepaalde waterlagen, zoodat zij zich daar binnen korten tijd kunnen verzadigen. Het diepteniveau van de visschen en het diepteniveau van bepaalde planktonkreeften stemt dus overeen en verklaart hoe het komt, dat bepaalde vischsoorten in hoofdzaak één enkele soort planktonkreeft in hun darm hebben. (Tel.)

A. **BEWAPENING. — Frankrijk-Italië.** — Italië leidt in den bewapeningswedstrijd wat de kruisers betreft.
Het Engelsche marineblad de „Naval en Mil. rec." schrijft, dat Frankrijk onmiskenbaar jaloersch is op de homogene divisie van 10 ± 5.400 ton groote kruisers (snelh. 40') der Condottieri klasse, die Italië binnenkort rijk zal zijn.
„Onze 10 jaar oude „Dugay Trouins", zegt de Fransche correspondent van dit blad, „loopen slechts 33 mijl, hebben te weinig bewapening en pantser, de „Jeanne d'Arc" van 6600 ton (snelh. 27') is slechts geschikt voor convooi-werk. De snelloopende mijnenkruiser „Emile Bertin", die dit jaar te water wordt gelaten, zal niet veel minder zijn dan de Italiaansche schepen, de kruisers „Jean de Vienne" en „La Galissonière" zullen 1000 ton grooter, even snel en beter bewapend zijn dan hun Italiaansche rivalen, doch voor 1935 zijn ze niet gereed en de vier overige kruisers van die klasse zeker niet voor 1936.
Dit beteekent, dat Italië een grooten voorsprong zal behouden, indien van Fransche zijde het evenwicht niet hersteld wordt door snelle voltooiing van den slagkruiser „Dunkerque" en verhooging van het tempo van aanbouw der flottilje-leiders." **(368 B.)**

B. **NEDERLAND. — Leger, vloot en luchtmacht. — Recapitulatie van 30 Juli 1931—9 Augustus 1932.** — Commissie ter reorganisatie der vredessamenstelling der landmacht (20 V.). Bewapening van Nederland (31 A.). Uitgaven der land-, zee- en luchtmacht in 1929 (86 A.). Gen.-maj. Jhr. W. Roëll, eervol ontslag (295 P.). Derde kruiser wordt afgebouwd (300 G.). Bescherming tegen luchtaanvallen (330 B.). Kruiserbouw, motie-Cramer (383 A.). Onderzeedienst, 25-jarig jubileum (396 B.). Doel van den bouw der derde kruiser (417 K.). Bezuiniging bij zee- en landmacht (447 G.). **(Vorig bericht blz. 447 G.)**

C. **CONFERENTIE VAN OTTAWA. — Verslagen der commissies aangenomen.** — Op een besloten bijeenkomst van de Britsche rijksconferentie werden de verslagen der commissies aangenomen betreffende het douanebeheer, de handelsbetrekkingen met vreemde landen en de methodes van economische samenwerking.
In het verslag betreffende de handelsbetrekkingen met vreemde landen wordt de aandacht gevestigd op het streven, om regionale overeenkomsten te sluiten, welke wederzijdsche voorkeursrechten verleenen uitsluitend aan de betrokken partijen. Er bestond algeheele overeenstemming omtrent het standpunt, dat het Britsche rijk niet kan erkennen, dat door regionale verdragen inbreuk wordt gemaakt op de verplichtingen, welke voortspruiten uit de meest-begunstigingsbepaling, opgenomen in de handelsverdragen. In dit verband werd speciaal gewezen op de mogelijkheid van een regionaal verdrag der Donaustaten. De commissie erkent in haar rapport, dat de meest-begunstigingsbepaling een land niet belet te trachten van de verschillende regeeringen der dominions te verkrijgen, dat zij afstand doen van de rechten, welke uit die bepaling voortspruiten. Bij het gevolggeven aan desbetreffende wenschen van vreemde staten zullen de regeeringen van het Britsche rijk er nauwkeurig op letten, dat het algemeen beginsel, dat dergelijke voorrechten niet willekeurig kunnen worden ingetrokken, ten volle en zorgvuldig wordt geëerbiedigd. **(Vorig bericht blz. 432 B.)**

22 AUGUSTUS 1932

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Poenale Sanctie.** — De officieele Javasche Courant bevat een uittreksel uit de beschikking van het hoofd van het Kantoor van Arbeid, welke inhoudt, dat, aangezien de directies van 61 met name genoemde ondernemingen ter Sumatra's Oostkust uitdrukkelijk hebben verklaard ten aanzien van de op de ondernemingen werkzaam zijnde arbeiders geen gebruik meer te zullen maken van het klachtrecht en van het recht tot terugbrengen met den sterken arm, besloten is bekend te maken, dat op de arbeiders, werkzaam bij die ondernemingen, de poenale sanctie niet meer van toepassing is. (Javasche Courant). **(Vor. ber. blz. 76 I.)**

E. **NEDERLAND. — Nederland-Spitsbergen Comp.** — De Nederland-Spitsbergen Compagnie heeft haar kolenmijnen op Spitsbergen aan de Russische „Arktik-Ugol-Trust" (Arctische Kolen Trust) verkocht.

F. **TEMPERATUUR.** — De hoogste temperatuur der warme periode (van 9 tot 19 Augustus '32) werd in de Bilt 33.2 gr. geregistreerd, hetgeen geen record is, want op 11 Augustus 1911 constateerde de Bilt 35 gr. C. of 95 gr. F. **(Vor. ber. Weerkunde blz. 118 F.)**

G. **JAPAN. — Disconto. - Begrooting - Export.** — De Bank van Japan heeft het disconto van 5.11% tot 4.38% verlaagd.
De daling van de yen tot beneden 50% van de goudpariteit gedurende het exportseizoen moet, volgens de Times, grootendeels worden toegeschreven aan de politieke onzekerheid. De speciale zitting van de Diet in de volgende week zal een suppletoire begrooting ten bedrage van 170 millioen yen moeten goedkeuren, waardoor het totaal van de begrooting op 2 milliard yen wordt gebracht, met een deficit, dat in sommige kringen op 800 millioen yen wordt geraamd.
De onmiddellijke oorzaak van de yen-daling zijn de groote aankoopen van katoen door fabrikanten, die voor de yen vluchten. Groote voorraden zijn geaccumuleerd.
De Japansche handelspositie is betrekkelijk goed. Het exportoverschot heeft in de eerste zeven maanden van 1932 224 millioen yen bedragen, tegen 92 millioen in de overeenkomstige periode van 1931. De export van kunstzijde-artikelen neemt toe; in de eerste zeven maanden was deze 30% grooter dan in 1931. **(Vor. ber. Disconto blz. 370 F.)** **(Vor. ber. In- en Uitvoer blz. 425 C.)**

H. **BELGIE. — Dertiende IJzer-bedevaart.** — Het gebeente van acht Vlaamsche gesneuvelden is overgebracht naar den Vlaamschen IJzertoren te Kaaskerke (Dixmuide) en op 20 Augustus '32 had een godsdienstige plechtigheid plaats, in de kerk van de gemeente, onder zeer groote deelneming.
Onder de aanwezigen bevonden zich de ministers Sap, Van Divoet en Heyman, de volksvertegenwoordigers De Schrijver, Allewaert, Debeuckelaere e.a. Ook de bisschop van Brugge was vertegenwoordigd door den groot-vikaris.
De overbrenging van deze Vlaamsche gesneuvelden en hun bijzetting in den Vlaamschen toren is bedoeld als een symbolische hulde aan alle gesneuvelden. De kisten waren gedekt door Vlaamsche leeuwenvaandels. Tijdens den dienst werd door het orgel „Mijn Moederspraak" gespeeld en de heer A. de Munninck zong „Mijn Vlaanderen heb ik hartelijk lief".

I. **BELGIE. — Koleninvoer uit Holland.** — De invoer van steenkolen in België wordt van 55% op 28% van het door de Belgen als normaal bepaalde kwantum, n.l. het gemiddelde van de laatste drie jaren, gebracht. Het voornemen tot het uitvaardigen van dit

nieuwe contingenteeringsbesluit is reeds door de Belgische regeering officieel ter kennis gebracht van het Nederlandsche ministerie van Buitenlandsche Zaken. **(Vorig bericht blz. 453 A.)**

A. **ROERMOND. — 700-jarig bestaan.** — Het is 700 jaar geleden, dat Graaf Otto II aan Roermond stadsrechten verleende. Van 20 Augustus—4 September 1932 zullen de Roermondenaars dit historische feest vieren.
Roermond is een der belangrijkste steden van de provincie Limburg. Het bekende Cisterciensen-klooster werd er in 1218 gesticht. Bij dit klooster is de Munsterkerk, de glorie van Roermond, gebouwd. Behalve deze kerk bezit Roermond nog een kathedraal, de Sint Christoffelkerk, uit de 15e eeuw.
De omstreken van Roermond zijn een bezoek overwaard, o.a. de St. Odiliënberg met een prachtige romaansche kerk, gelegen op een heuvel aan de Roer, de burcht bij Horn aan de overzijde van de Maas, het „gebroken slot" bij Swalmen.
Roermond is sinds 1853 een bisschopsstad.

Het wapen van Roermond.

B. **ENGELAND. — Oorlogsleening.** — De schatkist deelt mede, dat ongeveer £ 1850 mill. bij een totaal uitstaand bedrag van £ 2.086.405.000 der 5%-oorlogsleening tot 31 Juli '32 zijn aangemeld voor conversie tegen een rentevoet van 3½%.
De aanvragen tot aflossing bedragen £ 48 millioen. De stukken van hen, die noch aflossing, noch conversie vroegen zullen op 30 Sept. automatisch worden geconverteerd. **(Vorig bericht blz. 401 H.)**

C. **INTERNATIONALE WOLCONFERENTIE.** — De overeenkomst tusschen Fransche, Belgische en Nederlandsche fabrikanten heeft ten doel de volkomen gelijke behandeling bij den invoer in de landen, waar deze fabrikanten zijn gevestigd.
De voorzitter Graaf du Brulle bracht in herinnering, dat het hier een overeenkomst tusschen particuliere ondernemingen, doch niet tusschen regeeringen betreft.
Graaf du Brulle verklaarde vervolgens, dat hij kon bevestigen, dat in het Belgisch-Nederlandsch douaneverdrag rekening zou worden gehouden met de bepalingen der overeenkomst.
Naar de kans op het toetreden van de zeven andere leden der federatie gevraagd, zeide Du Brulle dat, met uitzondering van de Spaansche fabrikanten, zij hun toetreden hadden afhankelijk gesteld van de deelneming door Engelsche fabrikanten. Men wacht met het beëindigen van de onderhandelingen met hen, totdat de conferentie te Ottawa zal zijn afgeloopen.
De overeenkomst zal van kracht worden, indien Engelsche fabrikanten toetreden.
De eerstvolgende vergadering van de internationale wol-federatie zal te Amsterdam worden gehouden op 4 en 5 Oct.

D. **ONTDEKKINGEN. — Archipel in Noordelijke IJszee.** — Prof. Samoilowitsj heeft van boord van den Russische ijsbreker „Roesanof" een uitvoerig telegram aan de Sovjet-regeering gezonden, waarin hij mededeelt, in de Noordelijke IJszee een aantal nieuwe eilanden te hebben ontdekt en waarin hij de positie van deze eilanden aangeeft. Zij liggen op ongeveer 75 gr. 48 min. N.B. en 81 gr. 20 min. O.L. De aanvankelijke veronderstelling, dat men slechts met één enkel eiland te doen heeft, bleek fout te zijn, aangezien men een tot nog toe geheel onbekenden archipel heeft ontdekt.

E. **RHODESIA. — Oudste mijnen van Zuid-Afrika.** — Prof. Dart van de universiteit van Johannesburg, heeft het resultaat gepubliceerd van zijn onderzoekingen naar de oudste mijnen van Zuid-Afrika, die ontdekt zijn in Rhodesia en Noord-Transvaal. Prof. Dart is tot de conclusie gekomen, dat reeds vijf à zes duizend jaar geleden deze mijnen door mijnwerkers geëxploiteerd werden. In Rhodesia heeft hij sporen van mijnbouw gevonden, die zesduizend jaar oud zijn. De gedolven mineralen zouden dwars door Afrika naar Egypte zijn gevoerd, want prof. Dart verklaart, in Babylonische hekwerken en in Egyptische standbeelden brons te hebben gevonden, dat afkomstig is uit de mijnen van Rooiberg in Transvaal, terwijl het mangaanerts uit Rhodesia door de Egyptische vrouwen gebruikt werd voor oogversierselen.

F. **GRIEKENLAND. — Prestaties van het kabinet van Venizelos.** — Wij ontleenen aan het Atheensche blad „I Proïa" de rede van den minister-president Venizelos, die hij voor de ontbinding van de Griekse Kamer gehouden heeft.
Venizelos wees er op, dat de liberale partij gedurende de vier jaar dat zij aan de macht was, een politieke stabiliteit aan het land heeft gegeven.
Hoewel de wereldcrisis de financieele positie van Griekenland sterk heeft beïnvloed, meende Venizelos, dat op alle gebieden een belangrijk herstel te bespeuren is.
Wat de buitenlandsche politiek betreft, sprak Venizelos als zijn meening uit, dat de verdragen met Italië en Turkije afgesloten voor de toekomst van Griekenland op buitenlandsch gebied van grooten invloed zullen zijn. (I Proïa, Athene)
(Vor. ber. Regeering blz. 368 E.)

23 AUGUSTUS 1932

G. **H. J. M. WYNOLDY DANIELS OVERLEDEN.** — Op 20 Augustus is te Cabourg, waar hij in het Casino zou deelnemen aan schermwedstrijden, plotseling overleden kapitein Wynoldy Daniëls.
De verdere wedstrijden van dien avond werden ten teeken van rouw afgelast.
Kapitein Wynoldy Daniëls was militair kampioen van Nederland op sabel en degen en hij ontbrak op geen enkel belangrijk tournooi. Hij vertegenwoordigde ons land op de de Olympische Spelen in Antwerpen 1920, Parijs 1924 en Amsterdam 1928. Zijn overlijden is een groote slag voor de Nederlandsche schermsport.

H. **PETROLEUM. — Marokko.** — Naar uit Parijs wordt bericht is petroleum ontdekt in het Souk El Arba Grab-district. Bij het officieele onderzoek werd een spuitende bron aangeboord, welke 10 ton per dag leverde. **(Vorig bericht blz. 447 E.)**

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Volksraad. - Suikerindustrie.** — De gemachtigde der Regeering voor de afdeeling Binnenlandsch Bestuur, de heer Muhlenfeld, heeft bij zijn beantwoording van de sprekers bij die afdeeling in eersten termijn medegedeeld, dat de verliezen van de suikerindustrie geschat kunnen worden op *f* 60.000.000 per jaar; *f* 120.000.000 ligt begraven in niet dadelijk verkoopbare voorraden. De ondernemingen moeten niet alleen rekening houden met nieuwe uitgaven, doch ook met afschrijvingen van vroeger betaalde premies op langjarige, thans gecancelde contracten. Een zeker concern moest op dat hoofd *f* 2.000.000 afboeken zonder dat van de zijde der bevolking iets daartegenover wordt gesteld. **Vorig bericht blz. 415 G.)**

B. **FRANKRIJK. — Invoerverbod.** — In de Fransche Staatscourant is een bericht gepubliceerd inhoudende het verbod van invoer in Frankrijk van producten als gom, terpentijnhars, vioolhars en pek. Dit verbod geldt tot nader order. **(Vorig bericht blz. 354 D.)**

C. **VOLKENBOND. — Paraguay en Bolivia.** — De gedelegeerde van Bolivia bij den volkenbond heeft een brief gericht aan den secretaris-generaal, waarin wordt medegedeeld, dat op 17 Augustus 1932 Paraguaansche troepen, ondersteund door drie vliegtuigen, een aanval hadden gedaan op den Boliviaanschen post bij Caraya, welke versterking na een verdediging van drie uur moest worden opgegeven.
De inhoud van dezen brief is tevens ter kennis gebracht van den volkenbondsraad en van de leden van den Volkenbond. **(Vorig bericht blz. 453 G.)**

D. **OOSTENRIJK. — Nieuwe leening definitief aangenomen.** — De Oostenrijksche Nationale Raad heeft na lange debatten met 82 tegen 80 stemmen besloten het leeningsprotocol van Lausanne aan te nemen. Hiermede is het leeningsprotocol, niettegenstaande het verzet van den Bondsraad, van kracht geworden. **(Vorig bericht blz. 460 C.)**

E. **ZUID-AFRIKA. — In- en Uitvoer.** — De uitvoer van Zuid-Afrika over het eerste halfjaar van 1932 bedroeg £ 34.385.000 (1e halfjaar 1931: £ 36.616.000). De invoer bedroeg £ 16.434.000 (v. j. £ 26.707.000). Het actief saldo der handelsbalans per 30 Juni 1932 bedroeg £ 17.951.000 (v. j. £ 9.909.000).
Deze ontwikkeling is eenerzijds het gevolg van een toeneming in de waarde van verschillende exportartikelen, speciaal goud, mais, wol, deels als gevolg van de door de regeering verleende uitvoerpremies en aan den anderen kant moet zij worden toegeschreven aan de groote slapte in den importhandel, welke een direct gevolg is van de sterk verminderde koopkracht der blanke en zwarte bevolking.

24 AUGUSTUS 1932

F. **CONFERENTIE VAN OTTAWA. — Nadeelen voor den Nederlandschen uitvoer.** — De te Ottawa gesloten overeenkomsten voorzien in een aantal verhoogingen van invoerrechten, welke voor den Nederlandschen uitvoer van landbouwproducten zeer bedenkelijk kunnen zijn. In de eerste plaats wordt aan onzen uitvoer van eieren naar Engeland een ernstige slag toegebracht. Tot dusver bedraagt het invoerrecht 10% ad valorem. Dit zal thans een specifiek recht worden, varieerend tusschen 1/- en 1/9 per great hundred (120 eieren) naar gelang der grootte. Nu is de Nederlandsche specialiteit altijd geweest eieren uit te voeren, waarvan er ca. 120 gaan in 15½ à 17 Engelsche ponden. Deze zullen dan vallen onder het invoerrecht van 1/9. Op het oogenblik bedraagt de prijs van Nederlandsche eieren ongeveer 11/6 à 13/- per great hundred, zoodat de nieuwe invoerrechten dus belangrijk hooger zijn dan 10%. In het voorjaar, wanneer de eierprijzen het laagst zijn, zal het nieuwe recht nog zwaarder drukken en zelfs ongeveer 20% bedragen.
Het invoerrecht op kaas wordt verhoogd van 10 tot 15%.
Peren, welke thans belast worden met 4/6 per cwt., hetgeen ongeveer neerkomt op 10%, zullen met 15% worden verhoogd.
Voor gecondenseerde melk(suiker) bedraagt het invoerrecht op het oogenblik 10%. Voortaan wordt het 5/- per cwt., waarbij nog de accijns op suiker komt.
Voor gecondenseerde volle melk, ongesuikerd, wordt het invoerrecht verhoogd tot 6/-.
Ons voornaamste artikel echter, gecondenseerde ondermelk, blijft buiten de nieuwe regeling.
De invoering van een contingenteeringsstelsel voor bacon en ham belooft voor onzen uitvoer evenmin iets goeds. Aan Canada is a priori een contingent toegekend van 2½ millioen cwt. De overige landen zullen zich dus tevreden moeten stellen met de hoeveelheid, die hierna overblijft, wanneer de commissie, die een onderzoek instelt naar den toestand in de varkensfokkerij in Engeland, welker rapport binnen een maand wordt verwacht, het totale contingent zal hebben vastgesteld. Nu is de aanvoer vanuit Canada de laatste jaren zeer sterk gedaald. Zoo beliep de invoer van bacon uit dit land in 1929 198.491 cwt., in 1930 99.298 en in 1931 49.555 cwt. en die van ham resp. 98.252, 84.034 en 72.488 cwt. Voortaan wordt aan dit land een quotum gewaarborgd van 2½ millioen cwt. of negen maal zooveel als de invoer van bacon en ham in 1929 en 20 maal zooveel als de invoer in 1931. **(Vorig bericht blz. 461 C.)**

G. **DUITSCHLAND. — Kali-uitvoer naar Nederland.** — De export naar alle belangrijke afzetgebieden is gedaald. Uitsluitend Nederland maakt een uitzondering. Een deel van de door Nederland meer opgenomen kali is getransporteerd naar landen, waaraan vroeger rechtstreeks door Duitschland werd geleverd. De uitvoer naar Nederland bedroeg in de eerste helft van 1932 32.750 ton tegen 15.100 ton in dezelfde periode van 1931. **(Vor. bericht Kali blz. 334 B.)**

H. **NEDERLAND. — Directie van den Arbeid.** — Naar het „Hbld." verneemt, zal den heer C. J. Ph. Zaalberg, met ingang van 27 Augustus '32 ontslag worden verleend als directeur-generaal van den Arbeid.
Dr. ir. A. H. W. Hacke, districtshoofd in de arbeidsinspectie Groningen, zal den heer Zaalberg opvolgen.

I. **DUITSCHLAND. — Proclamatie der Rijksregeering.** — De rijksregeering en de Pruisische staatsregeering publiceeren in verband met de politieke situatie, welke naar aanleiding van de te Beuthen gevelde doodvonnissen over 5 nationaal-socialisten is ontstaan, een manifest, dat in alle bladen moet worden gepubliceerd. Bladen, die dit zouden weigeren, zullen worden verboden.
Het manifest luidt:
Gedwongen door de gewelddaden bij den binnenlandschen politieken strijd, welke het aanzien des rijks ernstig in gevaar hebben gebracht, heeft de rijkspresident op voorstel der rijksregeering zeer zware straffen gesteld op de politieke terreur.
Nu deze verordening in werking is getreden, moet zij op iedereen, die het recht en de wet schendt, zonder aanzien van partij of persoon, worden toegepast.
De rijksregeering zal zoo noodig alle machtmiddelen van den staat gebruiken om de voorschriften van het recht onpartijdig te doen gelden en zij zal niet dulden, dat een of andere partij zich tegen haar verordeningen verzet.
Evenmin zal de Pruisische staatsregeering zich door politieke pressie laten beïnvloeden bij het plichtmatig onderzoek naar de vraag, of zij haar recht in het geval van de te Beuthen gevelde doodvonnissen kan uitoefenen.

De hartstochtelijke verwijten die in het openbaar naar aanleiding van deze vonnissen zijn geuit, moeten worden gericht tegen degenen, die deze bloedige gebeurtenissen op hun geweten hebben en niet tegen het staatsgezag, dat in het belang der gemeenschap naar zulke scherpe maatregelen moest grijpen.
De rijksregeering zal elke poging om het recht te verkrachten en de politieke hartstochten tot nieuwe excessen te prikkelen, weten tegen te gaan.

A. **DISCONTOKOERSEN.** — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
België	13— 1—'32	3½
Britsch-Indië	7— 7—'32	4
Bulgarije	17— 5—'32	8½
Chili	23— 8—'32	4½
Columbia	21— 5—'30	8
Danzig	11— 7—'32	4
Denemarken	30— 5—'32	4
Duitschland	28— 4—'32	5
Engeland	30— 6—'32	2
Estland	28— 1—'32	5½
Finland	19— 4—'32	6½
Frankrijk	9—10—'31	2½
Griekenland	8— 8—'32	10
Hongarije	1— 7—'32	5
Ierland	22— 4—'32	4
Italië	2— 5—'32	5
Japan	17— 8—'32	4.38
Litauen	4— 5—'32	7
Nederl.-Indië	10— 3—'30	4½
Ned. Bank:		
Wisseldisconto	19— 4—'32	2½
Promessedisconto	19— 4—'32	3
Bel. v. Effecten	19— 4—'32	3
Bel. v. Goederen	19— 4—'32	3
Voorsch. Rek.-Crt.	19— 4—'32	3
New-York Fed. Res. Bank	23— 6—'32	2½
Noorwegen	19— 5—'32	4½
Oostenrijk	24— 8—'32	6
Peru	1— 8—'30	9
Polen	2—10—'30	7½
Portugal	4— 4—'32	6½
Roemenië	4— 3—'32	7
Spanje	8— 7—'31	6½
Tjsecho-Slowakije	11— 4—'32	5
Joegoslavië	21— 7—'31	7½
Zuid-Afrika	12—11—'31	6
Zweden	21— 1—'32	2
Zwitserland	21— 1—'31	2

(Vorig bericht blz. 399 I.)

B. **AMSTERDAM. — Begrooting.** — In het Gemeenteblad is opgenomen de begrooting van inkomsten en uitgaven der gemeente voor het jaar 1933.
Van de algemeene begrooting beloopt het eindcijfer van den gewonen dienst *f* 114.518.525. Dit is dan *f* 3.524.063 lager dan dat van de door den raad vastgestelde begrooting voor 1932.
B. en W. zijn er niet in geslaagd de begrooting sluitend te maken dan door, naast toegepaste beperking der uitgaven, enkele maatregelen te treffen tot versterking der inkomsten. Daarom zagen zij zich genoodzaakt rekening te houden met een verhooging van het aantal opcenten op de Gemeentefondsbelasting voor het belastingjaar 1933—1934 van 74 op 80 en met een verhooging van de opcenten op de Personeele Belasting van 60—120 tot 70—140.
De minderheid van het college heeft inzonderheid bezwaar gemaakt tegen de voorgestelde verhooging van de Personeele belasting, derhalve tegen het feit, dat nieuwe lasten op de burgerij worden gelegd, terwijl daartegenover de arbeidsvoorwaarden van het personeel, in dienst der gemeente, in dezen tijd verre uitgaande boven die, welke bij het rijk en in het particuliere bedrijf gelden, worden gehandhaafd.

(Vor. ber. Begrooting blz. 389 H.)

C. **DUITSCHLAND. — Bebouwde oppervlakte.** — Volgens een officieele voorloopige berekening is de bebouwde oppervlakte in Duitschland per einde Mei 1932 met 29.37 millioen hectaren vergeleken bij 1931 bijna onveranderd gebleven. Daarentegen zijn voor diverse producten aanmerkelijke veranderingen waar te nemen. De bebouwde oppervlakte voor graan is van 12.04 millioen tot 12.11 millioen H.A. gestegen, waarvan voor rogge van 4.37 millioen tot 4.45 millioen H.A. en voor tarwe van 2.17 millioen tot 2.28 millioen H.A. De suikerbietenbouw is aanzienlijk achteruitgegaan van 381.444 tot 271.000 H.A. Met aardappelen was 2.88 millioen H.A. bebouwd tegen 2.82 millioen in Mei 1931.

25 AUGUSTUS 1932

D. **NEDERLAND. — Opbrengsten van het staatsbedrijf der P.T.T.** — De diensten der posterijen, telegrafie, telefonie en postchèque- en girodienst hebben in de eerste zeven maanden van 1932 in totaal *f* 41.796.465 opgebracht, d.i. *f* 2.074.545 minder dan in de eerste zeven maanden van 1931.

E. **HONGARIJE. — Graaf Karolyi over de economische en politieke positie.** — Graaf Karolyi, de Hongaarsche minister-president, heeft te Boedapest een redevoering gehouden over de huidige economische en politieke positie van Hongarije. De minister verklaarde hierin, dat het, dank zij groote offers gelukt is, de economische en financieele ineenstorting van Hongarije te vermijden en door de moeilijkste periode van de economische crisis heen te komen.
Vele teekenen wijzen reeds op een begin van verbetering in den toestand.
Het zou overdreven optimistisch zijn, zoo verklaarde Karolyi verder, al te groote verwachtingen te koesteren van de internationale conferenties. Zulke conferenties maken uit den aard der zaak slechts zeer langzaam vorderingen. Een groote stap in de goede richting is reeds, dat men thans overal een open oog heeft voor de heerschende wantoestanden. Ook de noodzakelijkheid van een herziening der vredesverdragen wordt niet meer ontkend.
Inzake de kwestie van de buitenlandsche schulden verklaarde de minister-president, dat Hongarije er thans in geslaagd is te bereiken, dat men het land voor een goed en eerlijk debiteur aanziet.
Op economisch en financieel gebied blijft de Hongaarsche regeering streven naar de stabiliteit der valuta en de vermijding van de inflatie.

F. **WAAR BLIJVEN DE COURANTEN?** — Waar blijven de couranten? Een gedeeltelijk antwoord op die vraag is gegeven door de directie van het Britsche Museum. Zij heeft in Hendon een reusachtig couranten-mausoleum laten bouwen waarin gebonden en ongebonden jaargangen van de Londensche en andere Engelsche bladen alsmede die van tal van buitenlandsche couranten een laatste rustplaats vinden. Het gebouw — het lijkt wel een reusachtig pakhuis — heeft £ 64.000 gekost; het heeft 6 verdiepingen en bergt 20.000.000 K.G. bedrukt papier op planken, die samen 14 Engelsche mijl lang zijn. Er staan reeds 275.000 gebonden deelen. Men heeft berekend, dat er in het gebouw nog ruimte is voor een couranten-oogst in de e.k. 50 jaar. En dan zal worden.... uitgebreid. Deze nieuwe filiale van het Britsch Museum heet „British Museum Repository for Newspapers". (N. R. Crt.)

G. **FRANKRIJK. — Verlaging der bezoldigingen in staatsdienst.** — Een decreet is gepubliceerd over de verlaging met 5% van alle loonen en bezoldigingen van personeel in staatsdienst, waartoe de vorige maand door het parlement is besloten.

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Onder den invloed van de Wajang.** — In de desa Watoe Agoeng, in het regentschap Banjoemas, zijn tal van personen onder den invloed van wajang-voorstellingen in een toestand van overspanning geraakt, waardoor een twintigtal personen zich verbeelden wajang-figuren te zijn. Eén hunner heeft gedreigd menschen te vermoorden en brandstichting gepleegd. De man werd door de bevolking doodgeknuppeld. Het bestuur heeft maatregelen getroffen.
Bovenstaand bericht moet wel fantastisch lijken voor hen, die er onbekend mede zijn, welke plaats de wajang ook onder normale omstandigheden in het inheemsche volksleven inneemt. De wajang is het schimmenspel, dat aan de eenvoudigen van geest een andere wereld vertoont, waarmede zij van kindsbeen af evengoed vertrouwd zijn als met hun dorp en hun akkers. Het is de Hindoesche sagenwereld, waarin koningszonen en koningsdochters, hemelnimfen en demonen, ridders en hansworsten, heiligen en gedrochten optreden, in eindelooze reeksen van tafereelen, zoo veelvuldig herhaald, dat ze in het volksgemoed even sterk gegrift staan als de dingen van het alledaagsche desaleven. Het Hindoe-epos heeft zich vervormd en vermengt met fragmenten der eigen geschiedenis en de dorpeling, die van den avond tot het krieken van den anderen dag de schaduwen over het grillig verlichte witte doek ziet bewegen en luistert naar de kleurige vertelling van den dalang, wajangvertooner, beleeft een wereld, waarin hij vrij is van de kleine dagelijksche zorgen, van soesah met zijn schuldeischers, van opgeloopen landrente, van al de moeiten en lasten van den kleinen keuterboer.
Meer dan de Islam is de wajang, met zijn verpersoonlijking van in de menschen werkende zielekrachten, voor den kleinen man een soort van religie geworden, waardoor hij boven zichzelven uit kan groeien. Als dan in doorwaakte nachten simpele desalieden zich met de figuren op het doek, wier beeld zij zich als model voor eigen leven zouden wenschen, vereenzelvigen gaan, behoeft dat in de omstandigheden waaronder het overbevolkte Banjoemas thans gebukt gaat, niet al te zeer verwonderen. Door de wajang immers kan de armste zich koningszoon voelen, de verworpene heerscher, de moreel zwakke een ksatrya, een ridder. De wajang is voor menig toeschouwer de verwezenlijking van de omgekeerde wereld. (N. R. Crt.)

B. **NEDERLAND. — Industrialisatie.** — Wij ontleenen aan de Economische Statistische Berichten de volgende cijfers, waaruit blijkt, dat Nederland na den oorlog steeds meer een industrieel land en steeds minder een agrarisch land is geworden.

	Industrieele export	Agrirische export
	(in millioenen gulden)	
1931	605	585
1922	559	504
1923	613	509
1924	700	722
1925	812	773
1926	806	681
1927	882	780
1928	980	789
1929	1025	735
1930	868	635

C. **DUITSCHLAND. — Ministerie.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft dr. Tendelenburg, de huidige staatssecretaris in het ministerie van Economische Zaken, op zijn verzoek voorloopig op wachtgeld gesteld en den op wachtgeld staanden „geheime regeeringsraad" dr. Karl Schwarzkopf tot zijn opvolger benoemd. **(Vorig bericht blz. 365 A.)**

D. **SPANJE. — Militaire opstand.** — Generaal Sanjurjo, de leider van den militairen opstand, is door het Hooggerechtshof ter dood veroordeeld. Op aanbeveling van het Spaansche kabinet heeft president Zamora de doodstraf veranderd in levenslange opsluiting. **(Vorig bericht blz. 460 F.)**

26 AUGUSTUS 1932

E. **SCHAKEN. — Tweekamp Euwe-Flohr.** — De tweekamp Euwe-Flohr, waarvan het eerste deel in het voorjaar te Amsterdam begon, eindigde te Karlsbad met den uitslag 3 : 3 en tien remise-partijen. **(Vorig bericht blz. 437 E.)**

F. **PORTUGAL. — Sardines onder Staatscontrôle.** — De sardines-conservenindustrie is een der voornaamste export-industrieën van Portugal en vormt ca. 25% der waarde van den uitvoer. Om nu de beschikking te krijgen over voldoende deviezen, heeft de Portugeesche regeering, naar de „Voss. Ztg." meldt, een centrale contrôle over de sardine-industrie ingesteld door oprichting van het Consorcio Portuguêz de Conservas de Sardinha. Alle fabrikanten en exporteurs moeten aangesloten zijn bij het consortium. Zij, die niet aangesloten zijn, mogen geen transacties in sardines afsluiten. De fabricatie is gedurende vier maanden van het jaar, in het winterseizoen, verboden. Verder moet elke exportzending van een certificaat van qualiteit voorzien zijn. De prijzen worden door het consortium gecontroleerd. Geen exporteur mag verkoopen beneden den vastgestelden minimumprijs.
De vangst van sardines was in 1931 zeer groot. In dat jaar werd 45.000 t. geconserveerde sardines uitgevoerd. Men rekende op een opbrengst van 230.000 contos, doch per saldo was die slechts 175.000 contos ca. *f* 15 mill.). (Voss. Zeitung)

G. **VEREENIGDE STATEN. — Boerenstaking.** — De „Times" meldt uit New-York, dat de boerenstaking in Iowa thans overgeslagen is naar Nebraska, Minnesota en Wisconsin. Deze staking is reeds eenige weken aan den gang. De boeren beweren dat de marktprijzen lager zijn dan de productiekosten en trachten door het afsnijden van den toevoer naar de markten de prijzen op te drijven. In Minnesota, Wisconsin en Indiana vergaderen de melkbezorgers om te besluiten of zij zich zullen aansluiten bij de staking of niet. Patrouilles van stakende boeren hebben al heel wat convooien met levensmiddelen, bestemd voor de markt, aangehouden en teruggestuurd. Het gewapend politiegeleide van de convooien maakte hier en daar gebruik van traangasbommen.

H. **CONGRES VAN P.T.T.-PERSONEEL.** — Te Luzern is een congres geopend van de Internationale van P.T.T.-personeel, waarbij 427.000 leden uit 26 landen zijn aangesloten. Er nemen 687 gedelegeerden uit 14 landen aan deel. De arbeidsvoorwaarden bij de post vormen een der voornaamste onderwerpen van bespreking.

I. **AUTOMOBILISME. — Brussel—Congo per auto in 14 dagen.** — De practische mogelijkheid om de onherbergzame Sahara en andere, nog minder gastvrije gebieden van equatoriaal Afrika te doorkruisen met een gewone auto, blijkt uit het reisjournaal van den Graaf de Hemptinne, die in gezelschap van Graaf van der Burch — deels uit zakelijke, deels uit sportieve overwegingen — dit stukje aandurfde. De etappe Brussel—Congo vormt slechts een schakel in het 21.000 K.M. lange traject Brussel—Fransch equatoriaal Afrika—Brussel, dat beide reizigers met een daggemiddelde van 561 K.M. aflegden, trots schier onoverkomelijke moeilijkheden en persoonlijke ontberingen. De voor deze reis gebruikte auto was een gewone Buick. Slechts werd de standaard-carosserie vervangen door een voor deze reis meer geëigend koetswerk en was een extra groote benzinetank aangebracht.

Gestart te Brussel, bereikten zij op 25 Maart Algiers, waar de woestijn weldra voor hen open lag. Al de verschrikkingen der meedoogenlooze Tanezrouft — het land van den dorst — konden den reizigers niet beletten reeds op 29 Maart Gao aan den Niger te bereiken. Andere kwellingen dan zandstormen en een verzengende hitte kwamen zich thans aan de ongemakken der reizigers toevoegen. Woeste stroomen, slagregens, een wervelstorm, weggeslagen bruggen, meters diepe gaten in den bodem schijnen hun een „tot hiertoe en niet verder" toe te roepen. De thermometer wijst 52 gr. C. in den schaduw. Dat niettemin op 5 April de grens van Belgisch Congo wordt bereikt, spreekt boekdeelen voor het uithoudingsvermogen van bemanning en auto. 8000 K.M. zijn thans afgelegd met een daggemiddelde van 655 K.M. Een gemiddelde, dat op goede wegen in Europa zelfs een fraaie prestatie beteekent.
De thuisreis wordt ondernomen dwars door Kameroen, Nigerië, den Franschen Soedan tot Dakar aan den Oceaan, waar het gezelschap zich inscheept naar Casablanca. Verder gaat het door Marokko, Spanje, Frankrijk, huistoe. **(Vorig bericht blz. 54 T.)**

27 AUGUSTUS 1932

A. **„PA" VAN DER STEUR VEERTIG JAREN IN INDIE.** — In 1892 kwam de heer Van der Steur op Java aan, vestigde zich te Magelang, de oude garnizoensplaats in Midden-Java. En dadelijk werd hij de vriend van Jan Fuselier, dien hij een militair tehuis schonk. Maar Van der Steur ging ook de kampong in, bracht van dergelijke tochten verlaten soldatenkinderen mede. Binnen het jaar had hij er twintig. Het kindertal groeide sterk, in 1907 was het reeds tot 600 aangegroeid.
Inmiddels getrouwd, heeft hij met zijn gade schoone resultaten bereikt. H.M. de Koningin begiftigde Mevr. Van der Steur—Zwager ter gelegenheid van haar zilveren bruiloft met het ridderkruis der Oranje-Nassau-orde.
Zij wijdden hun leven niet aan een fictie. Hoeveel honderden flinke leden der maatschappij ontvingen van „Pa" en „Moe" hun opvoeding. Kinderen waarvan velen misschien in den kampong zouden zijn ondergegaan, zijn nu onderwijzers, onderwijzeressen, verpleegsters, handels- en kantoorbedienden, landbouwkundigen en technici. Enkele voeren zelfs den meestertitel of hebben zich in den handel een vooraanstaande plaats veroverd.

B. **KONING SALOMO'S REISKOETS.** — Een interessante ontdekking is ongetwijfeld het vinden van de groote gouden reiskoets van koningin Heterpheres I, de moeder van Cheops, den pyramidebouwer, door dr. Reisner.
Volgens de „Expository Times" is het een juweel van Egyptisch handwerk, bijna 5000 jaar oud en het eenige exemplaar, dat tot nu toe bekend is. Men vond er het baldakijn in, het bed zelf, de rustbank voor het hoofd, een draagstoel en een juweelendoos evenals linnen van uitstekende kwaliteit, dat diende als hoes voor het baldakijn of voor gordijnen. Men meent, dat het baldakijn van cederen van den Libanon is gemaakt; het is samengesteld uit vijf en twintig stukken, en het is eigenlijk een draagbare slaapkamer, die in een kwartier in elkaar kan worden gezet.
Deze vondst brengt ons de levendige beschrijving van Salomo's koets in Hoogl. Hoofdst. 3 vers 6 en vlgg. in herinnering: „Wat stijgt daar op uit de woestijn evenals zuilen van rook? doortrokken van mirre en wierook, van alle specerijen des kramers? Zie, het is Salomo's draagstoel! Zestig mannen omringen hem van Israëls helden. Allen met het zwaard omgord, geoefend in den oorlog, ieder het zwaard aan zijn heup wegens de vrees in de nachten. Een draagstoel maakte zich de Koning Salomo uit hout van den Libanon. Zijne zuilen maakte hij van zilver, de leuning van goud, de zitting van purper, in het midden bontgestikt — een liefdegave van de dochters van Jeruzalem."
Is het mogelijk, dat Salomo, die handel dreef met Egypte en volgens 1 Kon. 3, 1 zich met Farao had verzwagerd, door zijn dochter te huwen, de gebruiken van Egypte nabootste? Het verhaal van zijn afgoderij en zijn overnemen van vreemde zeden in het elfde hoofdstuk aldaar maakt dit zeer waarschijnlijk. In ieder geval schijnt zijn reiskoets zoowel in constructie als in rijkdom en pracht op de nu gevonden Egyptische geleken te hebben. (Alg. Handelsblad)

C. **NEDERLAND. — Contingenteering invoer.** — Bij K. B. van 24 Augustus 1932 is de invoer van kousen en sokken, tapijten, naaigaren en tafel- en servetgoed gecontingenteerd voor den tijd van 7 maanden (1 Augustus 1932—1 Maart 1933).
De percentages zijn als volgt vastgesteld:
Kousen en sokken: 90 pct. van den invoer per 7 maanden in de jaren 1930 en 1931;
tapijten: 75 pct. van den invoer over hetzelfde tijdvak;
naaigaren: 80 pct. van den invoer over hetzelfde tijdvak;
tafel- en servetgoed: 70 pct. van den invoer per 7 maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931.
Het bedrag ter bestrijding van de kosten zijn door den Minister van Economische Zaken en Arbeid vastgesteld op ½ ten honderd van de bij den invoer te declareeren waarde. **(V. b. Contingenteering 452 G.)**

D. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen per 15 Augustus '32 bedroeg 5.383.000, d.w.z. dat het aantal in het tijdvak van 30 Juni tot 15 Augustus met 93.000 is teruggeloopen.
(Vorig bericht blz. 409 A.)

E. **NEDERLAND. — Steun aan den tuinbouw in West-Friesland.** — De commissie uit de 50 West-Friesche gemeentebesturen heeft het volgend schrijven ontvangen van den minister van Economische Zaken en Arbeid:
„Naar aanleiding van uw missives van 30 Juli en 8 Augustus 1932, waarvan ik met bijzondere belangstelling heb kennis genomen, heb ik de eer u mede te deelen, dat met den grootst mogelijken spoed de mogelijkheid van het nemen van maatregelen tot hulpverleening aan de noodlijdende tuinbouwers wordt overwogen. De toestand van de bedrijven, zooals die zich in den jongsten tijd heeft ontwikkeld in de gemeenten, wier belangen door u worden voorgestaan, heeft daarbij de speciale aandacht der regeering."
(V. b. blz. 405 E.; Tuinbouw 444 A.)

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Onthulling van Heutsz-monument.** — Onder groote belangstelling heeft op 23 Augustus '32 in Batavia de onthulling plaats gehad van het daar opgerichte monument voor den oud-gouverneur-generaal Van Heutsz.
Jhr. mr. B. C. de Jonge, de huidige gouverneur-generaal, stelde in een korte rede de verdiensten van generaal van Heutsz voor Indië in het licht en trok dan het doek weg, dat het monument nog aan het oog onttrok. Daarna is o.m. nog het woord gevoerd door mr. Meyroos, burgemeester van Batavia, de commandant van leger en vloot, generaal Cramer e.a.

G. **FINLAND. — Drankwet opgeheven.** — Alle Finsche gevangenissen zijn op het oogenblik vol met overtreders van de drankwet. Het gevolg is, dat 20.000 personen, die wegens hetzelfde delict eveneens tot gevangenisstraf zijn veroordeeld, geen plaats kunnen krijgen en dus rustig op hun beurt wachten.
(Ilta, Helsinki) **(Vorig bericht blz. 213 F.)**

A. **POLEN. — Ambtenaarsstaking.** — Om het bestuur van Warschau te dwingen de nog niet uitbetaalde salarissen over Juni en Juli alsnog uit te betalen, zijn op 26 Augustus 12.000 ambtenaren in staking gegaan. Alle bureaux van de openbare diensten zijn gesloten om een staat op te maken van wat er in kas is.

B. **MANDSJOERIJE. — Strategische spoorweg en een nieuwe haven.** — Uit Moekden wordt aan de „Daily Telegraph" geseind, dat de Zuid-Mandsjoerijsche spoorweg opdracht heeft ontvangen, te Rasjin, in Korea, een moderne haven te bouwen als eindpunt van een strategischen spoorweg van Kirin via Toenhwa en Loengtsjingtsjoen. Japan heeft aldus den belangrijksten stap gedaan voor de versterking van zijn positie in Mandsjoerije en de aangrenzende gebieden. De correspondent wijst erop, dat buiten en behalve de economische beteekenis van den spoorweg naar Rasjin, deze de Japanners in staat zal stellen in de toekomst Wladiwostok te overheerschen.
(Vorig bericht blz. 459 C.)

C. **ONTWAPENING. — Verlenging der bewapeningsvacantie.** — De regeeringen van Denemarken, Italië, Joegoslavië en Letland hebben den president van de Ontwapeningsconferentie, Henderson, geantwoord dat zij bereid zijn de bewapeningsvacantie, die op 1 November zal afloopen, nog voor een periode van vier maanden van dien datum af te verlengen.
Italië heeft hierbij de voorwaarde gesteld, dat de andere staten eveneens deze aanbeveling van de Ontwapeningsconferentie zouden moeten navolgen.
(V. b. 407 F.; vor. ber. Ontwapeningsconf. 429 A.)

D. **ENGELAND. — Staking in het katoendistrict van Lancashire.** — In het katoendistrict van Lancashire is op 27 Augustus '32 in 700 fabrieken, waarin 232.000 arbeiders aan het werk waren, de staking geproclameerd.
Slechts in drie plaatsen is de stakingsaankondiging weer ingetrokken.
De onderhandelingen zijn vastgeloopen op de kwestie van de weder indienstneming van arbeiders, die reeds eerder, in verband met de kwestie van wijziging der arbeidsovereenkomst, hadden gestaakt. Hun aantal bedraagt hoogstens 3000. Een uitweg scheen te kunnen worden gevonden op de basis van geleidelijke indienstneming, doch de vakbonden eischten onmiddellijk werk voor alle vroegere stakers.
De spinnersorganisatie, waarbij 250.000 werknemers zijn aangesloten, heeft het besluit genomen, dat binnen de eerstvolgende tien dagen beslist zal worden, of de spinners al dan niet in staking zullen gaan. Ook de kaarders zullen over deze kwestie een beslissing moeten nemen.

E. **RUSLAND. — Bevolking.** — De bevolking van de Sovjet-Unie is in de jaren 1926—1932 toegenomen met 16.134.800 zielen en bedraagt nu volgens de Sovjet-statistici 163.165.700 zielen. De snelle groei van de Russische steden wordt gekarakteriseerd door de volgende cijfers: op de plaats waar nu Magnitogorsk verrijst, bevond zich in 1926 een steppe zonder een enkelen inwoner, in 1931 had de nieuwe stad reeds een bevolking van 64.000 zielen; Stalingrad (Tsaritsyn) had in 1926 90.000 inwoners, in 1931 reeds 294.000. De bevolking van Moskou en Leningrad neemt gemiddeld met 9% per jaar toe.
(Prawda)

28 AUGUSTUS 1932

F. **BELGIE. — Mijnstaking.** — Het bestuur van de mijnwerkersfederatie heeft de mijnwerkers opgeroepen de staking voort te zetten. Op het oogenblik staken er 100.000 mijnwerkers in de Belgische bekkens.
(Vorig bericht blz. 450 G.)

G. **BRAZILIE. — Opstand. - Verlieslijst.** — Een officieuse statistiek berekent het aantal slachtoffers van den burgeroorlog met den staat Sao Paulo, die nu reeds zeven weken duurt, aan beide zijden op ongeveer 8000 dooden en gewonden. **(Vor. ber. 451 A.)**

H. **KUNSTHARSEN.** — De kunstharsen winnen dagelijks aan beteekenis. Bij de verschillende procédé's, die men ter vervaardiging kent, zijn onlangs twee nieuwe gevoegd.
Phenolphtaleïne, sinds lang op het laboratorium en als laxeermiddel in gebruik, geeft bij korte verhitting boven zijn smeltpunt een mooie, lichte harde lak. Deze is echter praktisch onbruikbaar, daar hij vrij spoedig weer in den kristallijnen toestand overgaat. Lakken behooren juist ongekristalliseerd, z.g. amorf te blijven. Gebleken is nu, dat echte, blijvende harsen ontstaan, mits men maar derivaten van phenolphtaleïne gebruikt, b.v. een hoogmoleculaire aether als het toluylaat.
De verkregen hars is zeer bestendig, ook tegen alkaliën, is oplosbaar in alcohol-benzol, in drogende oliën enz. en geeft mooie, lichte films.
Men verwacht, dat deze nieuwe harssoort, „alkaliten" genoemd, een groote toekomst tegemoet zal gaan.
Of dit ook geldt voor de nieuwe hars, die uit onverzadigde petroleumdestillaten bereid kan worden, moet de toekomst leeren. Thomas en Carmody hebben het procédé, dat berust op polymerisatie en condensatie onder toevoeging van aluminiumchloride als katalysator, onlangs in een vergadering van de American Chemical Society wereldkundig gemaakt. Het is vooral interessant, omdat petroleum als grondstof dienen kan.

I. **DENEMARKEN. — Valuta-verordening.** — Het Ministerie van Handel deelt mede, dat van 27 Aug. 1932 af de verplichting tot inlevering van buitenlandsche valuta bij de Nationale Bank niet meer bestaat.
De regeering heeft echter alle bepalingen, die speculatie moeten verhinderen, gehandhaafd.
(Berlingske Tidende). **(Vor. ber. blz. 289 B.)**

K. **NEDERLAND. — Actie der verlofhouders tegen de Personeele belasting.** — Horecaf, de Nederlandsche Bond van Werkgevers in Hôtel-, Restaurant-, Café- en aanverwante bedrijven, gevestigd te 's-Gravenhage, voert een krachtige actie tegen de personeele belasting.
Het orgaan van dien naam heeft becijferd, dat door middel van het hotel-, café- en restaurantbedrijf jaarlijks pl.m. 120 millioen gulden naar de schatkist vloeit, in den vorm van directe en indirecte belastingen. De redactie van dit blad ontleent in hoofdzaak haar cijfers uit de officieele gegevens, welke gepubliceerd werden in de jaarcijfers van het Koninkrijk der Nederlanden.
In tal van afdeelingen werden reeds openbare protestvergaderingen belegd.
Voorts hebben alle afdeelingen van dezen bond aan de gemeenteraden gerequestreerd tot afschaffing der biljartbelasting. Het vorige jaar werd dit eveneens gedaan, met een zeer bevredigend voorloopig resultaat.

L. **DUITSCHLAND. — Verhooging van rechten.** — De Duitsche regeering heeft de invoerrechten op komkommers, vruchtensappen, ganzen, eigeel en eiwit, plantaardige vetten en wijnen verhoogd.
Het invoerrecht op komkommers wordt voor den tijd van 16 September tot 15 April gebracht van 10 op 30 Mark, voor vruchtensappen met gering suikergehalte van 12 op 60 Mark, voor eigeel van 8 op 65 Mark en voor eiwit, dat tot nu toe vrij van rechten was, wordt een invoerrecht geheven van 50 Mark per 100 kilo. Het invoerrecht op plantaardige vetten, die niet voor consumptie geschikt zijn, wordt met

2 Mark op 100 kilo belast; plantaardig vet, dat bij de vervaardiging van margarine wordt gebruikt, met 2.50 Mark per 100 kilo, terwijl plantaardig vet voor de zeepindustrie vrij van rechten blijft. (Tel.)

(Vorig bericht blz. 249 F.)

A. **MAASTRICHT. — Het Belgisch verdrag.** — Een commissie van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Maastricht en omstreken heeft een studie gemaakt van de herziening van het Nederl.-Belgisch verdrag, waarvan de behandeling, zooals men weet, vermoedelijk niet vóór de verkiezingen van 1933 zal geschieden.
De commissie heeft een rapport samengesteld, waarin uiting wordt gegeven aan de overtuiging, dat in een nieuw tusschen Nederland en België te sluiten verdrag niet mogen ontbreken: een regeling der waterverdeeling, die een behoorlijke voeding van Julianakanaal en gestuwde Maas ook in droge perioden verzekert; het verwijderen van de stop van Lanaye; grootscheepsche verbindingen ten Noorden en ten Zuiden der stad, tusschen de gekanaliseerde Maas bij Maastricht en het Albertkanaal; het verwijderen van de stop van Smeermaes; kanaalverbinding Neeroeteren—Wessem (Maasbracht); verruiming kanaalgedeelte Loozen—Nederlandsche grens.

(Vor. ber. Ned.-Belg. verdrag blz. 311 E.)

B. **DUITSCHLAND. — Von Papen's economisch program.** — Op 28 Augustus heeft Rijkskanselier von Papen zijn aangekondigde rede gehouden over het economische program der Rijksregeering.
Rijkskanselier von Papen legde er allereerst den nadruk op, dat de taak van zijn regeering zich niet tot economische of politieke detailarbeid beperkt, maar dat men de basis wilde leggen voor den bouw van een nieuwen Pruisischen staat. Grondslag daarvoor moet zijn een conservatieve Christelijke gezindheid, welke erkent, dat de menschen dienende schakels zijn in een van God gegeven orde. Deze conservatieve gezindheid vereischt een staatsmacht, welke gegrondvest is op autoriteit en welke sterk en onafhankelijk moet zijn, opdat van haar gerechtigheid kan uitgaan.
De Rijkskanselier wees vervolgens op het feit, dat de vonnissen van Ohlau en Beuthen van rechts en links een storm hebben doen opgaan tegen de gelijkmatige handhaving van het recht. Het was de plicht van de staatsmacht zulk een verwildering van den politieken strijd tegen te gaan.
Tot de leiding van de natie kan slechts hij worden toegelaten, die zich vrijwillig onderwerpt aan haar wetten.
De teugelloosheid, welke uit den oproep van Hitler spreekt, past slecht bij zijn aanspraken op de leiding van den staat.
De erkenning van gelijk recht dat voor alle Duitsche staatsburgers geldt, wil de Rijkskanselier, indien noodig, afdwingen.
Hij is vast besloten het smeulende vuur van den burgeroorlog uit te trappen.
Overgaande tot de practische vraagstukken van den dag verklaarde de Rijkskanselier, dat de regeering vanzelfsprekend den landbouw krachtig zal steunen.
Eerste voorwaarde voor een opleving van het geheele economische leven is opvoering van de binnenlandsche markt. De gedachten van autocratie worden afgewezen. De voedselvoorziening in het binnenland moet worden veilig gesteld.
De wederopbouw van het Duitsche economische leven zal op de volgende grondslagen moeten geschieden:
de valuta mag niet in gevaar worden gebracht;
de Duitsche markt mag niet in waarde verminderen.
Elk ingrijpen in de sfeer van het particuliere bedrijfsleven wijst de Rijksregeering af.
Een speciale staatscontrôle zal voor dit doel worden ingesteld. Meer dan twee milliard Rijksmark zal de Rijksregeering ter beschikking stellen voor een opleving van het economische leven.
Bij de betaling van bepaalde soorten belastingen, die bijzonder storend werken op het bedrijfsleven, zooals die op den omzet, het grondbezit, het bedrijf en het verkeer, welke tusschen 1 October 1932 en October 1933 vervallen, zal de regeering bons geven, die als betaling kunnen dienen voor alle belastingen, met uitzondering van die op het inkomen, welke van 1934 tot 1938 vervallen. Het gaat hierbij om een bedrag van ca. 1500 millioen mark. Deze bons zullen een agio hebben en zullen dus het karakter hebben van leeningen van den belastingplichtige aan het Rijk, terwijl zij zoodanig zullen zijn opgesteld, dat zij voor het verkrijgen van crediet kunnen worden gebruikt. Deze gelden zullen gebruikt worden voor het doen uitvoeren van nieuwe of uitgestelde opdrachten, waarvoor arbeidskrachten kunnen worden aangesteld. Bovendien wil de regeering nog een bedrag van 700 millioen mark aan dergelijke bons ter beschikking stellen van ondernemingen, die kunnen bewijzen, dat zij meer werklieden in dienst hebben genomen. Voor iederen nieuw te werk gestelde zal een bedrag van vier honderd Rijksmark voor één jaar worden uitgegeven. Op deze wijze zullen 1¾ millioen arbeiders weer te werk kunnen worden gesteld. Bovendien zal de werkgever worden gemachtigd, indien hij meer arbeidskrachten aanstelt, het tariefloon tot op zekeren omvang te verlagen, doch de Rijksregeering wil het tariefrecht en het loonschalenstelsel handhaven.
Tenslotte sprak von Papen nog over de eventueele samenstelling van een nieuwe rijksregeering.

(Vorig bericht Econ. toestand 61 A.)

29 AUGUSTUS 1932

C. **VEREENIGDE STATEN. — Crisisconferentie. - Hoover's rede.** — In de rede, waarmede president Hoover op 26 Augustus '32 de crisisconferentie, waaraan ruim 200 Amerikaansche bankiers en industrieelen deelnemen, opende, zeide hij o.a. dat volgens zijn meening de Ver. Staten thans de ernstigste crisis, die de geschiedenis heeft gekend, achter den rug hebben. Er zijn duidelijke aanwijzingen, dat de toestand begint te verbeteren. Het vertrouwen neemt toe, niet alleen in de Vereenigde Staten, doch ook in de overige wereld. De verbetering in de Europeesche landen is te danken aan de conferentie van Lausanne, waar het vraagstuk der schadevergoeding definitief geregeld is. Ondanks alles moet echter nog een krachtige strijd gevoerd worden, zoowel op het gebied van den landbouw als van de industrie, om aan de crisis definitief een einde te maken.

D. **ROTTERDAM. — Belastingen. - Havengelden. - Werkloosheid.** — De opbrengst van verschillende belastingen is te Rotterdam gedurende het eerste halfjaar van 1932 weder bij het overeenkomstige tijdvak van 1931 achtergebleven. De belangrijkste verschillen zijn in onderstaanden staat samengevat:

	1e halfjaar 1932	1e halfjaar 1931
Ink.-belasting . . .	*f* 4.701.549,—	*f* 5.718.161,—
Statistiekrecht . . .	„ 259.942,35	„ 391.180,90
Accijns geslacht . .	„ 304.770,46	„ 401.234,83
Accijns gedist. . . .	„ 1.876.262,88	„ 2.144.828,02
Accijns op bier . . .	„ 1.198.995,45	„ 1.727.352,—
Loodsgelden	„ 1.192.987,75	„ 1.577.129,93
Registratierechten .	„ 638.351,46	„ 1.154.548,70
And. zegelrechten . .	„ 733.742,65	„ 1.360.970,90

Het gemeentelijke havengeld voor zeeschepen heeft in het eerste halfjaar 1932 opgebracht *f* 1.918.466,86 (eerste halfjaar 1931: *f* 2.297.179,96).
Het aantal der bij de Arbeidsbeurs ingeschreven werklooze werkzoekenden bedroeg op 30 Juni '32 39.012 personen (30 Juni 1931: 19.624).

(Vorig bericht Financiën 312 H.)

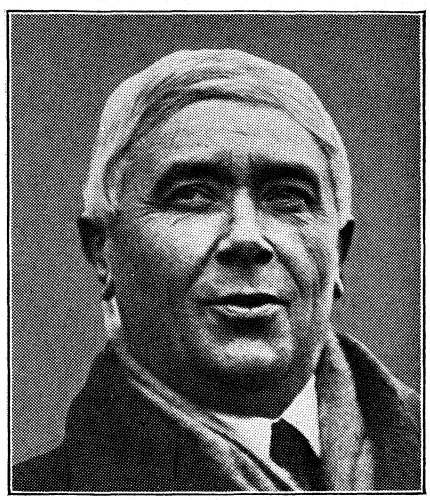
E. **MANDSJOERIJE. — Japan en Amerika.** — De Japansche minister van Buitenlandsche Zaken Oeshida heeft in het Japansche parlement medegedeeld, dat Japan voornemens is den nieuwen „onafhankelijken"

Mandsjoerijschen staat, Mandsjoekwo, zeer binnenkort de jure te erkennen.
De Amerikaansche Ambassadeur te Tokio heeft de Japansche regeering medegedeeld, dat de Ver. Staten formeel zullen protesteeren tegen een dergelijke Japansche politiek. De verhouding tusschen Japan en Amerika acht men te Tokio zeer gespannen.
(Vorig bericht blz. 467 B.)

A. **THUERINGEN. — Nationaal-Socialistische regeering.** — De Landdag van Thüringen heeft met 34 tegen 15 stemmen de nieuwe regeering gekozen. Deze is als volgt gevormd:
Minister-president Sauckel (nat.-soc.); minister van Onderwijs Wächtler (nat.-soc.), en minister van Financiën en Economische Zaken Marschler, de nat.-soc. burgemeester van Ohrdurf. De Landbond is door een staatsraad in de regeering vertegenwoordigd.

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting Onderwijs.** — De Volksraad heeft met 31 tegen 27 stemmen de begrooting voor Onderwijs verworpen. **(V. b. 339 A.)**

C. **MAETERLINCK.** — Op den 29sten Augustus '32 is het 70 jaren geleden, dat de wereldvermaarde Belgische schrijver en dichter Maeterlinck te Gent het levenslicht zag.

Maurice Maeterlinck.

Maeterlinck werd door Mallarmé ontdekt. Zijn eerste boekje „La Princesse Maleine" vond in Frankrijk, nadat Octave Mirbeau in zijn feuilleton in de „Figaro" een schitterend pleidooi voor dat tooneelstuk had gehouden, groote bewonderaars. In België bleef hij langen tijd onbekend. Maeterlinck's literaire werk is in 1911 met den Nobel-prijs bekroond. Zijn oeuvre is zeer omvangrijk.
De Belgische Koning heeft Maeterlinck bij zijn 70sten verjaardag tot graaf benoemd.

D. **NEDERLAND. — Wetsontwerp-Albarda c.s. Bijzondere Vrijwillige Landstorm.** — In de uitvoerige Memorie van Antwoord, welke de heer Albarda c.s. heeft gegeven op zijn wetsvoorstel tot nadere regeling van de vrijwillige opkomst onder de wapenen van dienstplichtig en reservepersoneel, wordt een meer nauwkeurige omschrijving gegeven van de wettelijke, zoowel juridische als financieele positie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en van zijn verhouding tot de overheid. De voorstellers van het wetsontwerp willen niet toegeven, dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm geen klasse-instituut zou mogen worden genoemd. Het komt hun ondenkbaar voor, dat velen van de leden van den B. V. L. gezind zouden zijn om de sociaal-democraten te beschermen tegen het revolutionnaire geweld van anderen.
Toch meenen de voorstellers dichter bij de feitelijke waarheid te zijn als zij herhalen, dat de regeering te zamen met de leiders dier organisatie over den B. V. L. naar willekeur kan beschikken. Zij blijven daarom van oordeel, dat de B. V. L. een buitenwettelijke organisatie mag worden genoemd. Zij wenschen met hun wetsvoorstel de tegenstrijdigheid op te heffen, die huns inziens bestaat tusschen de bedoeling van art. 187 der grondwet en de mogelijkheid om met voorbijzien van dat grondwetsvoorschrift den B. V. L. onder de wapenen te doen komen. Zij blijven dus van meening, dat het in het stelsel van art. 187 der grondwet noodzakelijk is de mogelijkheid op te heffen, dat voor binnenlandsche doeleinden een gewapende macht kan worden gemobiliseerd, zonder dat daarin onverwijld de Staten-Generaal moeten worden gekend.

E. **NEDERLAND. — Congres der Onafhankelijke Socialistische Partij.** — De Onafhankelijke Socialistische Partij heeft op 27 en 28 Augustus haar eerste congres gehouden te Amsterdam.
De waarnemende voorzitter, de heer J. de Kadt, herinnerde er in zijn openingswoord aan, dat het juist vijf maanden geleden is dat de partij werd opgericht. In die vijf maanden zijn 120 afdeelingen gesticht met 7200 leden. Hierna stelde spr. in het licht den overgang van vleugel van een politieke partij tot zelfstandige partij. Niet tusschen S.D.A.P. en C.P.H. willen wij, zegt spr., een partij bouwen, maar in de plaats van die twee willen wij in de arbeidersklasse een partij bouwen.
De partij is bereid met de communisten als organisatie samen te werken. Aangenomen werden de beginselverklaring, het strijdprogram en de voorstellen van het P. B. betreffende de vakbeweging. In deze laatstgenoemde voorstellen spreekt het congres als zijn meening uit:
a) dat de vakbeweging haar waarde en beteekenis voor de arbeidersklasse alleen dan kan behouden, wanneer zij zich politiek en revolutionnair oriënteert, haar macht aanwendt voor het propageeren der massale actie en de uit deze groeiende revolutie, en verklaart, dat het de taak is van de leden der O.S.P. om bij hun optreden in de vakvereenigingen te streven naar heroriënteering in bovengenoemde richting, waardoor de vakbeweging als volwaardig politiek orgaan aan den bevrijdingsstrijd van het proletariaat deel zal kunnen nemen, met de haar ten dienste staande economische machtsmiddelen;
b) spreekt als zijn meening uit, dat technische en moderne vakbonden de best toegeruste en ingerichte vakvereenigingsrichting vormen en de leden van de O.S.P. bij deze vakbonden behooren te zijn aangesloten en is van oordeel, dat het lidmaatschap van het N.V.V. geen beletsel is om als lid van de O.S.P. toegelaten te worden. **(Vorig bericht blz. 449 E.)**

F. **JOHN LOCKE. — 1632—1932.** — Driehonderd jaar geleden, op 29 Augustus 1632, werd de bekende Engelsche wijsgeer John Locke te Wrington geboren. Hij studeerde te Oxford in de medicijnen, philologie en de Cartesiaansche wijsbegeerte.
Gunsteling van graaf Shaftesbury, deelde Locke de wisselvalligheden van diens levensloop. Ook in Nederland heeft Locke langeren tijd vertoefd.
De philosophische leer van Locke heeft hij neergelegd in zijn voornaamste werk „Essay concerning human understanding", waarin hij streeft het kenvermogen van den mensch vast te stellen. Hij erkent geen weten, dat niet op ervaring berust, dus verwerpt de theorie der „aangeboren begrippen". Onze kennis is volgens Locke ontstaan uit ervaring, d.i. door sensatie of reflectie. De sensatie is het waarnemen van dingen uit de zintuiglijk waarneembare buitenwereld, de reflectie is het waarnemen van zielstoestanden. Door deze denkbeelden werd Locke de eigenlijke grondlegger van het empirisme. Hij schreef

verder nog „Two treatises on Government", waarin de revolutie ten gunste van Willem III werd verdedigd, en een opvoedkundig werk „Thoughts concerning the education", dat grondbeginselen ontwikkelt, die men als voorloopers van ideeën van Rousseau kan beschouwen.

A. **LUCHTVAART. — Europa-rondvlucht 1932.** — Polen is definitief winnaar van de Europa-rondvlucht 1932. Den winnaar, den Poolschen vlieger Zwirko, werden 461 punten toegekend. De Duitschers Morzik en Poss bezetten de tweede en derde plaats.

B. **DUITSCHLAND. — Von Papen's economisch program. - Persstemmen. — Frankrijk:** Het herstelprogram, aldus de „Echo de Paris", omvat niet slechts het herstel van het oude Duitschland van Bismarck, doch van het oude Pruisen onder Friedrich II en Wilhelm I.
De socialistische „Populaire" trekt uit de verklaringen van Von Papen de conclusie, dat de regeering niet bereid is haar lot van eenige parlementaire coalitie afhankelijk te maken. Dit zou dus duidelijk beteekenen, dat de Rijksdag wordt ontbonden en dat een nieuw hoofdstuk in de Duitsche geschiedenis begint.
Engeland: De „Times"-correspondent is van meening, dat men om te beginnen nadere bijzonderheden moet afwachten, alsmede den invloed op de beurs en op de internationale geldwereld.
De „Morning Post" spreekt van een koen plan en noemt Von Papen een man met moed. Zijn plan zal waarschijnlijk populair worden.
De „Financial Times" is voldaan, omdat de rede van Von Papen alle vrees, die door de geruchten, welke de ronde deden, bestond, uit den weg heeft geruimd.
Vereenigde Staten: De „Herald Tribune" acht het program van het grootste belang en schrijft, dat de verklaringen van Von Papen over het handhaven van de valuta en de aanmoediging van particuliere ondernemingen veelbelovend zijn. **(Vor. ber. blz. 468 B.)**

C. **NEDERLAND. — Staking in de Koopvaardij.** — Op grond van het antwoord der reeders, waarbij een gageverlaging voorop staat, hebben de besturen der Centrale van Koopvaardij-officieren en van den Centralen Bond van Transportarbeiders besloten om met ingang van 30 Augustus '32 de aanmonsteringen stop te zetten.
Om redenen van tactischen en organisatorischen aard heeft de Centrale van Koopvaardij-officieren voorshands dit besluit niet van toepassing verklaard voor de schepen der stoomvaart-maatschappijen „Nederland" en „Rotterdamsche Lloyd".

D. **ANTI-OORLOGSCONGRES.** — Het „Internationale Congres tegen den imperialistischen oorlog" werd dezer dagen te Amsterdam gehouden. De Nederlandsche regeering had de Russische delegatie geen toestemming verleend Nederland te bezoeken.
Het congres nam een manifest aan, waarin uiting wordt gegeven aan de vijandschap der kapitalistische maatschappij tegen de Sovjet Unie, verder constateerde het congres de onderdrukking van gekleurde rassen en sprak zijn sympathie voor den bevrijdingsstrijd uit.
Een gedelegeerde, die in opdracht van het Onafhankelijkheidscomité voor den Kaukasus een verklaring zou afleggen, werd daarin door de congresleiding verhinderd. **(Vorig bericht blz. 409 C.)**

E. **JAPAN. — Een Japansche „vredesmissie" naar Amerika.** — In verband met den gespannen toestand tusschen de Vereenigde Staten en Japan heeft de Japansche regeering besloten admiraal Nomura, opperbevelhebber van de Japansche vloot tijdens de gevechten te Shanghai, tot het vervullen van een „vredesmissie" naar Amerika te zenden.

30 AUGUSTUS 1932

F. **Z. EM. KARDINAAL VAN ROSSUM OVERLEDEN.** — Na het Eucharistische congres der Noordelijke landen te Kopenhagen te hebben bijgewoond, bezocht kardinaal Van Rossum zijn vaderland. Op 28 Augustus te Wittem in Zuid-Limburg aangekomen en na de bisschopswijding van mgr. F. Joosten op „Sparrendaal" te Vught bij 's-Hertogenbosch te hebben verricht, werd hij daar ernstig ongesteld en moest naar het ziekenhuis Calvariënberg te Maastricht worden overgebracht, waar hij op 30 Augustus 1932 is overleden.

Z.Em. Kardinaal Van Rossum.

Kardinaal Van Rossum is op 3 Sept. 1854 te Zwolle geboren; hij begon zijn theologische studies in het seminarium te Kuilenburg. In 1873 werd hij novicius in de Orde der Redemptoristen, waarna hij in het volgende jaar zijn gelofte aflegde en in 1879 tot priester werd gewijd. Niet lang daarna werd hij professor in de dogmatiek, eerst te Roermond en daarna te Wittem.
In Dec. 1895 werd hij naar Rome ontboden, waar hij door Paus Leo III tot Consultor van de belangrijkste Romeinsche Congregatie, die van het H. Officie, werd benoemd. Paus Pius X benoemde hem op 15 April 1904 tot lid van de commissie ter codificatie van het recht. Tijdens het openbaar Consistorie van 30 November 1911 heeft Paus Pius X mgr. Van Rossum tot kardinaal verheven.
Het eerste bezoek van kardinaal Van Rossum aan Amsterdam was in 1913. Bekend is, hoe hij in 1924 ter gelegenheid van het Intern. Eucharistisch Congres, als kardinaal-legaat te Amsterdam verscheen en, omringd door bisschoppen, prelaten, pauselijke en Maltheser ridders, zijn plechtigen intocht in de hoofdstad deed.
Op den 20sten Maart 1918 werd kardinaal Van Rossum door Paus Benedictus XV tot opvolger van kardinaal Sefarini als prefect der Propaganda Fide benoemd. Onmiddellijk na zijn benoeming begon hij gegevens te verzamelen voor een encycliek over het missiewerk, welke anderhalf jaar later verscheen.
Twee groote beginselen waren hierin uitgewerkt:
1e. De vermeerdering der missiegebieden door aanstelling van Apostolische delegaten.
2e. Overgave der missies aan het inlandsch element, door de vorming van inlandsche priesters en bisschoppen.
Deze beginselen heeft kardinaal Van Rossum letterlijk uitgevoerd.

A. **DUITSCHLAND. — Verklaring van Hitler.** — Op den 29sten Aug. '32 werd door de nationaal-socialistische Rijksdagfractie een vergadering gehouden, waarin Adolf Hitler een uitvoerige uiteenzetting van het standpunt van zijn partij met betrekking tot de politieke situatie heeft gegeven. Zijn betoog komt hierop neer, dat zijn partij 14 millioen Duitschers telt, 230 afgevaardigden in den Rijksdag heeft en daarom het recht op de macht eischt. **(V. b. 439 D.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Katoencultuur.** — De Finance Reconstruction Corporation heeft een leening van $ 50 millioen aan de Coöp. Cotton Corp. en de Cotton Stabilisation Corp. toegestaan, ten einde haar in staat te stellen haar katoen tot 1933 vast te houden. **(Vorig bericht blz. 67 D.)**

C. **DUITSCHLAND. — Opening van den Rijksdag.** — Clara Zetkin, de communistische ouderdomspresidente, sprak ter opening van de rijksdagzitting o.a. de volgende rede uit:
Nadat spr. had verklaard, dat het presidentskabinet buiten den rijksdag om is gevormd uit handlangers van grootkapitalisten en jonkers met als drijvende kracht het rijksweerministerie, ging zij voort: Ondanks de almacht, die de regeering bezit, heeft zij ten opzichte van de binnen- en buitenlandsche politieke kwesties volkomen gefaald. Als maatschappelijk behoeftigen beschouwt zij slechts de dik in de schulden zittende grootgrondbezitters, industrieheeren, bankgeweldenaars, reeders, financiers en Schieber. De buitenlandsche politiek wordt gevoerd met imperialistische bedoelingen, zij perst uit de arbeidende massa den laatsten druppel en zoekt anderzijds deze massa, welke men vreest, weer te bevredigen. De debetzijde der rekening van het presidentskabinet wordt evenwel nog zwaarder belast door de straffen der jongste weken, waarvoor het verantwoordelijk is. De genomen maatregelen treffen slechts in zeer zeldzame gevallen de nat.-soc. moordterreur.
Alvorens ik verder spreek over de taak van het oogenblik, zoo ging mevr. Zetkin voort, moet ik deze vraag stellen:
Wanneer zal men optreden tegen de rijksregeering, die de grondwet ter zijde stelt, en een aanklacht indienen tegen de rijksministers wegens schending der constitutie?
De val der regeering moet het signaal zijn tot den opmarsch. Onze strijd gaat in dit verband in de eerste plaats tegen het fascisme.
In België, zoo gaat spr. voort, heeft de massa begrip gekregen van den strijd en daaruit blijkt, dat den arbeiders een wapen is gegeven dat den vrede bewaart en niettemin druk kan uitoefenen op degenen, die het volk overheerschen en exploiteeren.
Het tegenwoordige parlement moet er toe bijdragen, dat de bevordering van de belangen der arbeiders wordt gesteld boven het doel van het oogenblik. Het moet streven naar den val van het regiem en van de kapitalistische economische orde.
De gang van zaken in Rusland is voor de wereldgeschiedenis een duidelijk bewijs, dat de arbeiders de kracht hebben hun vijanden ter neer te werpen en een nieuwe wereldorde in het leven te roepen.
Het gebod van het oogenblik is het eenheidsfront van alle arbeidenden. Voor deze noodzakelijkheid moeten alle politieke en religieuze opvattingen, vakvereenigingstheorieën en wereldbeschouwingen, die scheiding teweegbrengen, op den achtergrond treden. De gemeenschappelijke overwinning, aldus Clara Zetkin met verheffing van stem, moet worden behaald door de vast gesmede strijdgemeenschap der arbeiders op alle gebieden!
Onder stormachtigen bijval der communisten beeindigde mevr. Zetkin haar rede, die meer dan een uur duurde.
Hierop werd overgegaan tot verkiezing van den eersten president. Het resultaat was: 367 stemmen op Göring (nat.-soc.), 135 stemmen op Loebe (soc.-dem.), 80 op Torgler (comm.).
Tot rijksdagpresident bleek dus Göring met absolute meerderheid gekozen. Hij nam de verkiezing aan en verklaarde zijn ambt onpartijdig en rechtvaardig te zullen vervullen, voor de orde en de waardigheid van het huis te zullen zorgen, doch evenmin de waardigheid en de eer van het Duitsche volk te laten aantasten.
Verder werden nog gekozen: tot vice-president Esser (Centrum), tot tweeden vice-president Gräf (Duitsch-Nat.) en tot derden vice-president Rauch (Beiersche Volkspartij). **(V. b. Rijksdagontb. 367 D.; 458 B.)**

D. **MGR. DR. A. C. M. SCHAEPMAN OVERLEDEN.** Op 28 Augustus '32 is mgr. dr. A. C. M. Schaepman, oud-president van het Groot-Seminarie te Rijsenburg, overleden.
Mgr. Schaepman was op 11 Januari 1857 te Zwolle geboren. Hij heeft o.m. gewerkt als secretaris van het Aartsbisdom Utrecht (1885—1900) en als pastoor te Zevenaar (1900—1903). In 1901 richtte hij een maandschrift voor de R.K. geestelijkheid in Nederland op, getiteld: „Nederlandsche Katholieke Stemmen". In 1903 werd hij benoemd tot hoogleeraar en president van het groot-Seminarie Rijsenburg. In 1904 werd hij kanunnik en in 1919 werd hij benoemd tot proost van het Metropolitaan Kapittel.
Van zijn publicaties noemen wij: „Het burgerlijk huwelijk der Roomsch-Katholieken in Nederland" (in samenwerking met v. d. Burgt), „Tractatus de Matrimonio", „Codex Huwelijksrecht".
Mgr. Schaepman was ridder in de orde van den Ned. Leeuw, officier in de orde van Oranje Nassau en droeg het Kruis van Verdiensten van het Nederl. Roode Kruis.
Eenige jaren geleden werd mgr. Schaepman door mgr. Lequien, bisschop van St. Pierre en Fort-de-France (Martinique), benoemd tot eere-kanunnik van zijn bisdom, een onderscheiding, die bijna alleen aan bisschoppen gegeven wordt.

E. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag.** — Onder voorzitterschap van Von Kerrl werd op 30 Augustus 1932 de Pruisische Landdag geopend en na eenige korte mededeelingen tot den 21sten September 1932 verdaagd. **(Vorig bericht blz. 389 E.)**

31 AUGUSTUS 1932

F. **CELLULOSE UIT AMPAS.** — De rietsuikerfabrieken krijgen als afvalproduct de uitgeperste suikerriet-stengels, zgn. ampas of bagasse, waarmee ze niet veel raad weten. In Java wordt het na droging veelal als stookmateriaal gebruikt. Gedurende de laatste jaren verwerkt men het hier en daar, voornamelijk in Amerika, tot celotex, insulite e.d. isolatiemateriaal. Nu het salpeterzuur goedkooper geworden is, komt een verwerking tot cellulose binnen het gebied der economische uitvoerbaarheden. Jaarlijks kunnen ca. 250.000.000 ton ampas geproduceerd worden.
De methode, door Lynch en Goss van het Bureau of Chemistry and Soils te Washington uitgewerkt, berust op inwerking van een zwakke salpeterzuuroplossing gedurende verscheidene uren. Daarna wordt 1 uur verhit, gewasschen en met verdunde natronloog gekookt. Zoodoende wordt een weeke cellulosebrij verkregen, die op de gebruikelijke wijze verder verwerkt wordt.

G. **DUITSCHLAND. — Onbeperkte volmacht voor Von Papen.** — Rijkskanselier von Papen heeft van rijkspresident von Hindenburg volmacht gekregen den Rijksdag te ontbinden.
Berlijnsche bladen melden in dit verband nog, in tegenstelling met andersluidende berichten, die in den Rijksdag verbreid waren, dat de volmacht tot ontbinding van den Rijksdag zonder voorwaarden of beperkingen gegeven werd. **(Vor. ber. blz. 471 C.)**

A. **NEDERLAND. — Werkloozensteun.** — Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten een vragenlijst gezonden omtrent werkloozenzorg van 3 Juli tot en met 30 Juli 1932. Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1027 gemeenten. Uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidies van staat c.q. provincie) aan werkloozensteun ƒ 4.752.450,—; uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidies van staat c.q. provincie) voor de werkverschaffing ƒ 1.295.508,—; uitbetaald door werkloozenkassen ƒ 2.627.379,—. Door het Rijk is betaald ƒ 767.188,—. Van 50 gemeenten met rond 280.000 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen. **(Vorig bericht blz. 440 H.)**

B. **KUNST. — N.V. Amsterdamsche Tooneelvereeniging.** — Het Tableau de la Troupe voor 1932/33 is als volgt:
Regisseurs: A. van Dalsum en A. Defresne. Zakelijk beheer: J. Sternheim, J. Carpentier Alting. Spelende dames: Willy Haak, Georgette Hagedoorn, Sara Heyblom, Do Hoogland, Nell Knoop, Charlotte Köhler, Anna Sablairolles en de heeren J. Carpentier Alting, Ph. la Chapelle, A. van Dalsum, B. Groenier, W. Paauw, B. Royaards, J. Sternheim, Paul Storm, Jules Verstraete, Cruys Voorbergh, M. van Warmelo. Chef-décorateur: L. Richter. Chef-timmerman: H. de Keijzer.

C. **WERELDHANDELSVLOOT. — Een vijfde gedeelte opgelegd.** — De hoeveelheid opgelegde wereldtonnage bedraagt volgens de laatste gegevens thans 13.583.000 bruto register tons of 20 pct. der wereldhandelsvloot. Onderstaand staatje geeft een overzicht van de tonnage der verschillende landen, de hoeveelheid der opgelegde tonnage en het percentage der opgelegde tonnage:

	Totale vloot B. R. T.	Opgelegd B. R. T.	in %
Engeland	19.672.000	3.470.000	18
Ver. Staten	13.442.000	3.211.000	24
Duitschland	4.165.000	983.000	33
Frankrijk	3.557.000	843.000	28
Noorwegen	4.167.000	843.000	20
Italië	3.391.000	863.000	25
Nederland	2.964.000	595.000	20
Japan	4.255.000	352.000	8
Denemarken	1.181.000	240.000	20
Zweden	1.716.000	167.000	10
Griekenland	1.470.000	180.000	12
Spanje	1.265.000	138.000	11
Andere landen	8.489.000	1.698.000	20
Totaal	69.734.000	13.583.000	20

Duitschland is wel het zwaarst getroffen; ongeveer een derde der handelsvloot is hier opgelegd. Daarna volgen Frankrijk met 28 pct. en Italië met 25 pct., terwijl het percentage der Nederlandsche handelsvloot, dat opgelegd is, 20 pct. bedraagt. **(425 H.)**

D. **NOVA ZEMBLA. — Geheel omgevaren.** — Volgens een V.D.-bericht uit Archangel is de ijsbreker „Sibirjakow" voor de eerste maal in de geschiedenis geheel om het eiland Nova Zembla heen gevaren. Thans vangt de ijsbreker het tweede deel zijner taak aan, n.l. een reis langs de Noord-Aziatische kust van de Poolzee.

E. **NEDERLAND. — Geneesheeren tegen den oorlog.** — Op de artsen-conferentie, die te Amsterdam in verband met het Strijdcongres tegen den oorlog werd gehouden, werd besloten tot samenwerking van artsen van alle landen om een nieuwen oorlog te voorkomen. Ter verwezenlijking van dit doel moeten alle kringen der bevolking o.m. worden ingelicht over de verschrikkingen van den gasoorlog, waartegen geen verdediging mogelijk is, en die de burgerbevolking bedreigt met algeheele vernietiging.
Te Berlijn zal een centraal bureau worden opgericht met ondersecretariaten in de verschillende landen; dat voor Holland zal gevestigd zijn te Amsterdam. **(Vorig bericht blz. 413 C.)**

F. **ECUADOR. — Revolutie.** — In Mei 1930 vierde Ecuador het eeuwfeest zijner onafhankelijkheid. Het was echter, volgens de Gazet van Antwerpen, een eeuw van revoluties en oorlogen. In het begin van Augustus 1932 brak een nieuwe opstand uit en de mannen van Neptali Bonifaz, het hoofd der opstandelingen, maakten zich meester van de hoofdstad Quito, die weder door regeeringstroepen is hernomen. **(Vorig bericht blz. 304 G.)**

G. **ZINK. — Wereldproductie.** — De wereldproductie van zink bedroeg in het eerste halfjaar van 1932 418.000 ton, d.i. 148.000 ton of 26% minder dan in de overeenkomstige periode van het vorige jaar.
De productie bedroeg in tonnen:

	Eerste halfj. 1931	Eerste halfj. 1932	Verschil in %
Duitschland	24.700	20.400	—17.4
Frankrijk	34.400	23.800	—30.8
Engeland	12.300	12.700	+ 3.3
Polen	76.300	47.500	—37.3
Canada	60.200	40.300	—33.1
Vereenigde Staten	156.000	110.800	—29.2

De geringe vermindering der productie in Duitschland is het gevolg van de aanzienlijke subsidies, welke de zinkindustrie heeft ontvangen. **(Vor. ber. blz. 449 G.)**

H. **OSTRACISME IN ATHENE.** — Uit Athene wordt bericht, dat in het Amerikaansche terrein van de Agora-opgravingen, bij het onderzoek van een der talrijke putten uit antieken tijd, bij het sorteeren van stukken gebroken vaatwerk, die op den bodem waren gevonden, drie scherven zijn aangetroffen, waarvan er een gebruikt moet zijn geweest bij het schervengericht, in 482 vóór onze jaartelling gehouden over Aristides. Het gelukte Themistocles in dat jaar zich langs dien weg te ontdoen van den man, wien de Atheners den bijnaam „De Rechtvaardige" hadden toegekend. Op de scherf staat Aristeid (afkorting van Aristeides) en daaronder, ter aanduiding van zijn afstamming: Lysimachou. Het was de gewoonte op de scherf òf het patronymicum bij te voegen, òf den naam van het district, waar de persoon in kwestie was geboren. Dit laatste is b.v. geschied op een scherf, waarop de tot „Themis" afgekorte naam van Themistocles voorkomt. Op de derde scherf is Hipparchos aangeduid, vermoedelijk een neef van den tiran Hippias, krachtens het schervengericht in 487 verbannen.

I. **DUITSCHLAND. — Leipziger Messe.** — Het totaal aantal exposanten op de Leipziger Najaarsmesse bedraagt 5422, waaronder 452 uit het buitenland, verdeeld over achttien verschillende landen.
In totaal is het aantal exposanten in vergelijking met het vorige jaar met 18% gedaald. Daar sinds de vorige herfstbeurs de bedrijvigheid van het economische leven met 27% is verminderd, beschouwt men deze daling als een bewijs, dat men thans op het keerpunt der crisis is gekomen. **(Vor. ber. 256 B.)**

K. **BELGIE. — Nationale Bank. - Economische en financieele toestand.** — Op 29 Augustus '32 werd te Brussel de halfjaarlijksche vergadering der aandeelhouders van de Nationale Bank gehouden. Wij ontleenen aan de rede van den gouverneur der bank, Franck, o.a. het volgende:
Onze internationale handel is erg geslonken. Voor de eerste zes maanden van 1931 bedroeg de waarde er van nog 25 milliard francs, doch in 1932 was deze gedaald tot 16 milliard 200 millioen.
Doch beter dan vele andere landen, houden wij ons ruilverkeer met den vreemde in evenwicht. Zoo is,

voor de eerste zes maanden van 1932, de verhouding van onzen uitvoer tot onzen invoer 93.29%. Onze handelsbalans blijft bijgevolg gunstig. Indien we onzen toestand vergelijken met dien van andere nijverheidslanden, dan staan wij onder degenen die het best aan de wereldcrisis weerstand bieden en waarvan de productie betrekkelijk het minst daalde. Hetzelfde geldt voor de werkloosheid: 3.9% van de Rijksbevolking, tegen 6.1% in Groot-Brittannië, 8.3% in Duitschland en meer nog in de Vereenigde Staten. In Nederland en Frankrijk is de toestand ongeveer zooals hier, maar het brood is er duurder. Ons weerstandsvermogen schuilt in de betrekkelijk mindere duurte. Het indexcijfer van de kleinhandelsprijzen is op 706 gedaald in verhouding tot 1914; dus, in goud berekend staat het op peil.
Dit zijn factoren die België in staat stellen weerstand te bieden aan de crisis.
Bij deze elementen van stevigheid moeten wij nog de vastheid van onze munt voegen. Wij bezitten een gouddekking zooals wij er nog geen hebben gehad. Ook is de Belga een der stevigst gewaarborgde munten van de wereld. En wat dezen toestand nog gunstiger maakt is het feit, dat geen enkele onzer banken op beduidende wijze betrokken is in de kwestie der bevroren credieten. Bovendien hebben wij geweigerd met vreemd geld op korten termijn te werken. Wij loopen geen gevaar plotseling belangrijke kapitalen te moeten terugbetalen.

A. **KOFFIEVERBRUIK.** — In het jongste maandbericht van de Bank of London & South America vinden wij de volgende opstelling van het koffieverbruik per hoofd der bevolking, per jaar, in de verschillende landen:

Denemarken .	7.3	K.G.	Nederland .	4.7	K.G.
Zweden . . .	7.1	„	Frankrijk .	4.1	„
Noorwegen . .	5.6	„	Duitschland .	2.4	„
Ver. Staten . .	5.4	„	Argentinië .	1.8	„
België	5.3	„	Italië . . .	1.1	„
Finland . . .	5.2	„	Engeland . .	0.1	„

1 SEPTEMBER 1932

B. **WERELDCONJUNCTUUR. — Eind Augustus 1932.** — Het Inst. für Konjunkturforschung geeft de volgende samenvatting over de wereldconjunctuur op einde Augustus '32.
Hoewel de productie en de omvang der zaken nog verder ineenschrompelen, treden van de geldzijde voor het eerst teekenen van een verandering op. De wereldprijzen stijgen bijna algemeen. Ook de indexcijfers der groothandelsprijzen in de Ver. Staten en Engeland hebben sedert 1 Juli een stijgende tendens. De grondstoffenvoorraden nemen in het algemeen niet meer toe, de teruggang van den wereldhandel geschiedt in langzamer tempo, de omvang is waarschijnlijk zelfs stabiel gebleven. De vermindering der vertrouwenscrisis en de voortschrijdende liquiditeit der banken heeft de ruimte op de geldmarkten zoover vergroot, dat thans ook middelen naar de kapitaalmarkt vloeien; teeken hiervan is de stijging der obligaties en aandeelenkoersen.
In de beide Angelsaksische landen heeft de ontspanning reeds zoover voortgang gemaakt, dat een bepaalde invloed op de tot nu toe nog inkrimpende productie in afzienbaren tijd waarschijnlijk is. In de met aanhoudende moeilijkheden met buitenlandsche betalingen en bij de staatsfinanciën te kampen hebbende debiteurenlanden is de ontspanning nog zoo gering, dat bepaalde tendensen in de richting van verbetering nog niet te verwachten zijn. Toch zou men kunnen zeggen, dat het economische leven der wereld zich thans gereed maakt het dieptepunt der crisis te overwinnen.
Over de conjunctuur in Duitschland wordt opgemerkt, dat ook het beeld der effecten- en goederenbeurzen aldaar zich geheel gewijzigd heeft. De omzetten op de effectenbeurs zijn gestegen, de snel reageerende goederenprijzen hebben hun daling gestaakt, doch in de credietsituatie is weinig verandering gekomen. Aan de goederenzijde blijven de dalende tendensen overheerschen. Productie, goederenomzet en werkgelegenheid blijven slecht. De grondslagen voor een verbetering in Duitschland zijn op grond der ervaring thans nog niet te wachten.
(Inst. für Konjunkturforschung)

C. **FRANKRIJK. — Militaire eischen van Duitschland.** — De kabinetschef van het Fransche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft te Cherbourg een Duitsche nota met de eischen inzake de reorganisatie van de Duitsche rijksweer aan Herriot overhandigd.
Het „Journal" vat de desiderata van de Duitsche regeering, die in het memorandum worden toegelicht, in de volgende punten samen:
1. Wijziging van de huidige reglementen van de Rijksweer, die gebaseerd zijn op een 12-jarigen diensttijd.
2. Invoering van een militairen diensttijd, die staat tusschen den militie-diensttijd en den diensttijd van een beroepsleger.
3. Vorming van een leger van 300.000 man.
4. Herstel van de zware artillerie en de kust-artillerie.
5. Vorming van een vechtwagens-park.
6. Instelling van een militairen luchtvaartdienst.
7. Instelling van scholen voor de opleiding van militaire vliegers.
8. Uitbreiding van de marine door het bouwen van kruisers, pantserkruisers en onderzeeërs.
9. Het aanleggen van vestingwerken.
10. Het oprichten van 35 nieuwe fabrieken voor de vervaardiging van oorlogsmateriaal.
Het „Journal" schrijft verder dat het niet mogelijk is vast te stellen of de Rijksregeering de bedoeling heeft de te bouwen vestingwerken ook langs de Fransch-Duitsche grens uit te breiden, of dat zij zich hierbij slechts tot de oostgrens wil bepalen.

D. **BRAZILIE. — Koffie-positie.** — De Bank of London & South America houdt zich in haar jongste maandbericht bezig met de koffie-positie van Brazilië. De instelling komt daarbij tot de conclusie, dat zelfs wanneer de tegenwoordige actie van den National Coffee Council, om het tot dusverre verzamelde overschot te elimineeren, zou gelukken, de productie nog belangrijk zou moeten worden verminderd, indien men niet het tegenwoordige systeem, dat de vernietiging van millioenen balen per jaar beteekent, voortdurend wil voortzetten.
Het Braziliaansche plan was oorspronkelijk slechts als tijdelijke maatregel ingevoerd, met het oog op de groote voorraden uit vorige jaren. Op het oogenblik overtreft de Braziliaansche productie den uitvoer met 4 millioen balen per jaar. In de laatste maanden (tot 2 Juli) zijn 8.345.000 balen vernietigd; in totaal heeft de Staatsbank van San Paulo 15.655.000 balen gekocht, terwijl nog 2.327.000 balen geliquideerd moeten worden. De nieuwe oogst in geheel Brazilië wordt op ca. 16.5 millioen balen geraamd. De toestand wordt verder bemoeilijkt door de vermindering van het koffieverbruik. In de eerste vijf maanden van dit jaar is het Europeesche verbruik met 22% verminderd. De invoer van Braziliaansche koffie in de Ver. Staten toont voor den tijd van Juli 1931 tot Mei 1932 een vermindering aan met 3%. De Juni-uitvoer van Santos heeft met 446.299 balen den laagsten stand bereikt. In het in Juni geëindigde landbouwjaar werden door Santos slechts 9.69 millioen balen uitgevoerd tegen 10.09 millioen vorig jaar. Voor het loopende jaar rekent men op een verdere vermindering tot ca. 9.5 millioen balen.
(Vorig bericht blz. 343 E.)

A. **BOLIVIA. — Regeering afgetreden.** — Het geheele kabinet van Bolivia is afgetreden. De demissie geschiedde na ontvangst van een nota van de neutrale bemiddelingscommissie uit Washington, waarin geëischt wordt, dat Bolivia en Paraguay een wapenstilstandsverdrag zullen onderteekenen van 64 dagen, hetwelk op 1 September 1932 diende in te gaan. De Boliviaansche regeering heeft besloten de vijandelijkheden met Paraguay voor dertig dagen te staken. **(Vorig bericht blz. 463 C.)**

B. **DE ZIEKTE VAN WEIL.** — De directeur van den gemeentelijken geneeskundigen- en gezondheidsdienst te Rotterdam deelt het volgende mede:
Aangezien er omtrent de z.g. ziekte van Weil verschillende onjuiste opvattingen bestaan en deze ziekte, blijkens de in de dagbladen daarover opgenomen berichten, aanleiding geeft tot onnoodige onrust, komt het mij gewenscht voor, het een en ander mede te deelen met betrekking tot de te Rotterdam vastgestelde gevallen.
De ziekte van Weil is in typische gevallen een ernstige, met koorts en veelal ook met geelzucht en bloeduitstortingen gepaard gaande, besmettelijke ziekte. De duur der incubatieperiode, d.i. de tijd verloopende tusschen het oogenblik der infectie en het uitbreken van de eerste ziekteverschijnselen, bedraagt ongeveer 10 dagen; is soms wat korter, soms wat langer. Hoewel het niet geheel onmogelijk is, dat een lijder zijn omgeving besmet, is dit gevaar toch buitengewoon gering, daar wij geen besmetting in het gezin van den zieke zien optreden.
De verwekker van de ons hier bezighoudende ziekte komt bij een zeer groot aantal der z.g. rioolratten, de groote bruine rat, voor in de urinewegen, zonder dat deze gastheer daarvan schade ondervindt. Bedoelde dieren leven in de nabijheid der menschelijke samenleving, in riolen, aan den waterkant van grachten, slooten, vijvers, plassen, havens. Daarbij zijn het goede zwemmers. De microbe der ziekte van Weil komt met de rattenurine in het water terecht en zou volgens de thans veelal gehuldigde opvatting aanleiding geven tot ziektegevallen bij menschen. Evenwel zijn enkele onderzoekers van meening, dat de bedoelde microbe in een meestal voor den mensch geheel onschuldigen toestand een normale bewoner van het water is, die dan echter onder bepaalde omstandigheden voor den mensch kwaadaardige, ziekteverwekkende eigenschappen ontplooien kan. Volgens deze opvatting zouden dus de ratten als verspreiders der smetstof geen rol spelen. Evenwel blijft de waterinfectie ook hier op den voorgrond staan.
Bewezen is, dat rioolratten voor een groot percentage de schuldige microbe in voor den mensch gevaarlijken toestand herbergen en uitscheiden. Het is echter nog niet mogelijk, de aanwezigheid der smetstof in het water door laboratoriumonderzoek vast te stellen.
De belangrijke rol van het water volgt uit verschillende feiten. Zoo is opgemerkt, dat verscheidene lijders ongeveer 10 dagen vóór het begin hunner ziekte bij toeval te water geraakt waren, terwijl bij navraag geen andere mogelijkheid van besmetting gevonden werd. Dan valt het groote aantal zwemmers onder de patiënten op en het feit, dat zich zooveel meer gevallen in het zwemseizoen dan daarbuiten voordoen. In den wereldoorlog heerschte de ziekte onder de soldaten in de loopgraven, waar ook tallooze ratten huisden. Dit vestigt weer onze aandacht op het aandeel, dat deze dieren in de verbreiding van de smetstof zouden hebben.
Onze medische medewerker voegt hieraan toe:
„Bedenken wij echter weer, dat de ziekte hoofdzakelijk voorkomt bij mannen op jeugdigen en middelbaren leeftijd en door Fiedler bijzonder vaak bij slagersknechts werd waargenomen, dan wordt de invloed van de rat weer minder duidelijk."

C. **JOODSCHE WERELDCONFERENTIE.** — De Joodsche wereldconferentie te Genève werd op 17 Augustus 1932 gesloten na de grondslagen te hebben gelegd voor een nauwe aaneensluiting van de 15 millioen in alle landen verspreide Joden door middel van het nieuwe, uiterlijk in 1934 te houden wereldcongres. Dit congres zal, naar de eenstemmig aangenomen resolutie bepaalt, een legitieme democratische vertegenwoordiging van het Joodsche volk zijn, die den strijd van het jodendom voor zijn burgerlijke en nationale rechten op zich zal moeten nemen.
Op welke wijze dit doel zal kunnen worden bereikt zonder de gevoelens der niet-joden in de centraal- en Oost-Europeesche landen te krenken, zullen het zoo juist ingestelde uitvoerend comité, dat ongeveer iedere twee maanden zal bijeenkomen, en de Joodsche Raad, die vóór het congres een zitting zal houden, nauwkeurig bestudeeren. Tusschen de hier vertegenwoordigde joodsche groepen bestaat op dit punt vrijwel overeenstemming.
Men gaat uit van de stelling: alleen doordat de Joden zwak zijn, wordt hun in vele landen het leven zoo ondraaglijk gemaakt.
Een punt, waarover op de conferentie nog het noodige te doen is geweest, is de verhouding tot de Zionistische beweging. Velen der niet-Zionisten bepleitten, dat het wereldcongres ten slotte geheel buiten zionistischen invloed zal komen te staan, terwijl anderzijds een joodsche wereldbeweging noodzakelijkerwijze onmogelijk de Zionisten zal kunnen uitsluiten.

D. **BRAZILIE. — Moratorium verlengd.** — President Vargas heeft een verordening uitgevaardigd waarbij de termijn van betalingsopschorting voor de op 31 October 1932 vervallende buitenlandsche verplichtingen met zestig dagen wordt verlengd. **(V. b. 433 K.)**

E. **NEDERLAND. — Tuinbouw.** — Nu de regeering aan het overwegen is, om ook den tuinbouw te steunen, kan het, ter oriënteerende informatie, zijn nut hebben, om aan de hand van eenige statistische gegevens, het verloop van onzen nationalen tuinbouwexport nader te bezien.
In normale tijden bedroeg de waarde van den gezamenlijken Juli-uitvoer 15 à 16 millioen gulden, thans echter slechts 8.

Juli 1926 . . .	14.9	millioen	gulden.
„ 1927 . . .	16.1	„	„
„ 1928 . . .	16.2	„	„
„ 1929 . . .	15.0	„	„
„ 1930 . . .	14.8	„	„
„ 1931 . . .	11.9	„	„
„ 1932 . . .	8.1	„	„

(Vorig bericht blz. 444 A.)

F. **POLEN. — Ambtenaarsstaking geëindigd.** — De gemeente-arbeiders en -ambtenaren te Warschau hebben de proteststaking van eenige dagen op 30 Augustus '32 beëindigd, nadat het gemeentebestuur zich verplicht had alle achterstallige loonen over Juli en Augustus volgens een bepaald plan vóór de helft van September uit te betalen. De staking zal terstond hervat worden wanneer het gemeentebestuur in gebreke blijft. **(Vorig bericht blz. 467 A.)**

G. **KUNST. — Onderscheidingen.** — Ter gelegenheid van den 52sten verjaardag van H.M. de Koningin op 31 Augustus '32 zijn tot officier in de Orde van Oranje Nassau benoemd de kunstschilder J. Ed. Karsen en de letterkundige mevrouw A. van Rhyn-Naeff.
Tot ridder in de Orde van Oranje Nassau zijn benoemd de baritonzanger A. D. J. W. van der Stap, de concertzanger Louis van Tulder en de organist C. de Wolf.

H. **DUITSCHLAND. — Godsvrede niet verlengd.** — De zoogenaamde politieke godsvrede, welke het rijkskabinet terstond na de rijksdagverkiezingen op 31 Juli met het oog op eventueele daden van terreur had afgekondigd, voorloopig tot 10 Augustus, daar-

na, omdat in de situatie nog geen verbetering was ingetreden, tot 31 Augustus verlengd, op dien datum te middernacht geëindigd. De rijksregeering heeft een nieuwe verlenging, waaraan zij een oogenblik heeft gedacht, dus blijkbaar niet noodig geoordeeld, wat een teeken is, dat zij den politieken toestand niet meer onrustbarend acht.
De nazi's zullen terstond van de herkregen vrijheid gebruik maken door het houden van een groote politieke betooging te Berlijn, waar ook Hitler het woord zal voeren. **(Vorig bericht blz. 449 A.)**

2 SEPTEMBER 1932

A. **ENGELAND. — Aflossing oorlogsleening.** — De aflossing wordt aangekondigd van de 4½% oorlogsleening 1925—1945 à pari per 1 December 1932 met zes maanden interest. Tevens wordt gemeld, dat de 4½% schatkistobligaties 1932—1934 zullen worden afgelost à pari per 1 December 1932 met 4 maanden rente. **(Vorig bericht blz. 405 H.)**

B. **KUNST. — Jean Nouguès overleden.** — De ook hier te lande bekende Fransche componist Jean Nouguès is op 29 Augustus '32 te Auteuil overleden. Hij componeerde verschillende opera's, o.a. Maeterlinck's „La Mort de Tintagiles"; zijn wereldnaam dankte hij aan de opera „Quo Vadis?" getrokken uit Sienkiewicz's roman. Dit laatste werk werd hier te lande voor de eerste maal omstreeks 1910 door het Opera- en Operettegezelschap onder directie van Pauwels, Kreeft en Heukenroth in het Rembrandttheater opgevoerd.
Ook schreef hij nog begeleidende muziek op Rostand's „Cyrano de Bergerac".

C. **NEDERLAND. — Staking in de Koopvaardij.** — De contactcommissie van organisaties van werknemers ter koopvaardij heeft op 31 Augustus '32 de voorstellen van den plaatsvervangenden Rijksbemiddelaar in het derde district te 's-Gravenhage, mr. dr. S. de Vries Czn., afgewezen.
Voor een zestal schepen van de K.N.S.M. in de Amsterdamsche haven, die voor aanmonstering waren opengesteld, meldden zich alleen de gezagvoerders; noch door de officieren, noch door eenig lid der bemanning werd gemonsterd. De „Volendam" der Hamburg—Amerika-Lijn te Rotterdam bleef zonder bemanning en kon op den vastgestelden tijd niet uitvaren. **(Vorig bericht blz. 470 C.)**

D. **KUNSTMATIGE PORSELEINAARDE.** — Porseleinaarde, ook kaoline of chinaclay geheeten, is een voor de ceramische industrie onontbeerlijke grondstof. Helaas is het aantal vindplaatsen gering. Dit heeft geleid tot proefnemingen om synthetisch kaoline te bereiden. De chemische samenstelling van het natuurproduct is bekend; op één molecule aluminiumoxyde (Al_2O_3) komen voor twee moleculen zgn. kiezelzuur of siliciumoxyde (SiO_2). Prof. Noll te Göttingen bereidde nu in deze gewichtsverhouding uit de twee bestanddeelen aluinaarde („Tonerde") en kiezelzuur een absorptie-verbinding. Van belang voor de porceleinindustrie is, dat de grondstof niet kristalliseert, dus amorf blijft. Inderdaad was het verkregen absorptie-product na twee jaren in de buitenlucht gelegen te hebben nog amorf.
Na nu 5 dagen in een autoclaaf verhit te zijn bij 40—100 gr. en 250—300 atm. druk werd kwantitatief kaoline verkregen. Verdere proeven zullen moeten beslissen over de technische uitvoerbaarheid van dit interessante procédé. **(Vor. ber. blz. 200 A.)**

E. **JAPAN. — Britsch-Indische markt.** — Naar vernomen wordt heeft de Japansche regeering besloten bij de regeering van Britsch-Indië te protesteeren tegen het besluit om de tarieven voor niet-Britsche katoenen goederen, in Indië ingevoerd, te verhoogen. Zij is van meening dat dit een schending vormt van het handelsverdrag tusschen Br.-Indië en Japan.

F. **IRAK. — Pan-Arabisch congres te Bagdad.** — Uit Bagdad wordt gemeld, dat in den a.s. herfst onder protectoraat van koning Faisal een Pan-Arabisch congres te Bagdad zal bijeenkomen. Aan dit congres zullen vertegenwoordigers uit Irak, Syrië, Egypte, Palestina, Transjordanië en den Hedjaz deelnemen, teneinde over Arabische vraagstukken te beraadslagen. **(Vor. ber. Emir Faisal 348 A.)**

G. **DUIKEN. — Lucht-contrôle onder water.** — In tegenwoordigheid van marine-autoriteiten, ingenieurs, artsen en geleerden heeft een duiker op 30 Aug. '32 een Australische uitvinding gedemonstreerd, die volgens den uitvinder een omwenteling beteekent bij de duikers-werkzaamheden. Inderdaad slaagde de duiker er in een wereldrecord te vestigen door meer dan een uur op een diepte van 165 voet te blijven; in nog geen vier minuten was hij weer boven water. De voornaamste eigenschap der uitvinding bestaat in een lucht-contrôle onder water, welke verkregen wordt door een helm met een dubbele kamer. De duiker kan zich op alle diepten bewegen. **(Vor. ber. 3 R.)**

H. **AUSTRALIE. — Alle invoerverboden opgeheven.** — De Australische regeering heeft in een bijzondere verordening alle door de regeering Scullin ingestelde invoerverboden opgeheven. Deze verordening betreft o.a. radiotoestellen, batterijen, accumulatoren, lucifers, gietijzeren buizen en uitrustingen, e.d. Het douanerecht op gegalvaniseerd ijzer bedroeg 150 shilling per ton en is thans verlaagd tot 130 shilling. **(Vorig bericht blz. 230 F.)**

I. **FRANKRIJK. — Militaire eischen van Duitschland.** — Alvorens op het Duitsche document inzake de reorganisatie van de Duitsche rijksweer te antwoorden, zal de Fransche diplomatie de groote en de kleine mogendheden, die het verdrag van Versailles onderteekend hebben, raadplegen. Het zal vriendschappelijk de speciale opinie vragen niet alleen van Londen en Brussel maar ook van Rome en het zal aan het laatste zijn bezwaren uiteenzetten, om zoo mogelijk te voorkomen, dat Italië zich aansluit bij de Duitsche argumenten. **(Vorig bericht blz. 473 C.)**

K. **DUITSCHLAND. — Gratie voor de vijf Nazi's.** — Door een beslissing van het Pruisische Staatsministerie is de doodstraf, waartoe de bijzondere rechtbank van Beuthen vijf nazi's wegens moord heeft veroordeeld, in levenslange tuchthuisstraf veranderd. Ter motiveering van het gratiebesluit geldt, dat de veroordeelden op het tijdstip dat zij hun daad pleegden nog geen kennis droegen van de noodverordening van 9 Augustus 1932 van den Rijkspresident tegen de politieke excessen en dat zij onbekend waren met de zware straffen, die deze noodverordening behelsde. **(Vorig bericht blz. 463 I.)**

L. **ERWTEN UIT HET GRAF VAN TOETANKAMEN.** — Van de erwten, die ongeveer 3000 jaar in het graf van Toetankamen hebben gelegen, is thans een kleine oogst verkregen in een tuin te Ronneby aan de Zuidkust van Zweden.
Een Deensche professor, die aan de uitgravingen had deelgenomen, had enkele dezer erwten meegebracht, waarvan er een paar in 1930 in een tuin te Smaaland werden geplant. De erwten ontkiemden, doch de oogst daarvan was slechts klein. Twee erwten van den nieuwen oogst kwamen in het bezit van een zekeren Svensson te Ronneby, die ze plantte en daarvan een oogst van 202 erwten verkreeg. Van deze heeft hij er 65 opnieuw gepoot, die alle opgekomen zijn en thans een rijken oogst beloven.
De planten worden vier tot zes voet hoog en dragen trossen van roode en witte bloemen. (Politiken)

M. **NEDERLAND. — Algemeene vereeniging voor bloembollencultuur.** — Op 1 September '32 heeft de Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur een

buitengewone algemeene vergadering te Haarlem gehouden ter behandeling van het voorstel van de afdeeling Sassenheim ter saneering van het bloembollenvak door bestrijding van overproductie en het tegengaan van dit kwaad in de toekomst door daaraan te verbinden een regeling tot steun voor de onmiddellijke behoeften van noodlijdende kweekers. Bij de regeering zou daartoe o.a. worden aangedrongen op de uitvaardiging van een crisissteunwet.
De heer E. H. Krelage, voorzitter, heeft een rede gehouden, waarin hij den algemeenen toestand in het bloembollenvak heeft uiteengezet.
Daarna kregen de vertegenwoordigers van de afdeeling Sassenheim gelegenheid het voorstel toe te lichten.
In een langdurig debat hebben de afdeelingen in pro en contra haar houding ten opzichte van genoemd voorstel uiteengezet.
Tenslotte werd bij stemming het voorstel-Sassenheim met 230 tegen 74 stemmen verworpen, hetgeen beteekent, dat de vergadering zich met groote meerderheid tegen gedwongen teeltbeperking heeft uitgesproken. **(Vorig bericht blz. 423 D.)**

A. **DUITSCHLAND. — Nieuwe Socialistische Partij.** — In een te Dresden gehouden vergadering van nationaal-socialistische oppositieleden, die zich wegens de mislukking van den tot nu toe gevolgden koers van de partij van de Hitlerbeweging hebben afgescheiden, is besloten tot oprichting van de Duitsch-socialistische arbeiderspartij.
Midden September zal een eigen weekblad verschijnen: „Der Deutsche Weg", terwijl op een in October te houden congres het partijprogramma zal worden vastgesteld.
Hoofdredacteur van het nieuwe weekblad wordt Arno Franke, die tot kort geleden hoofdredacteur van het te Dresden verschijnende nationaal-socialistische dagblad „Der Freiheitskampf" was.
Uitgever wordt Wilhelm Klute, een der bekende sprekers van de nationaal-socialistische partij, die kort geleden uit de partij gestooten is. (Maasbode)

B. **NEDERLAND. — Textielindustrie - Steun der regeering gevraagd.** — Het volgende telegram is aan de ministers van Binnenlandsche Zaken, van Economische Zaken en Arbeid en van Koloniën gezonden:
Twentsche textielexportindustrie meent de aandacht van Uwe Excellenties te moeten vestigen op de 30 Augustus afgekondigde verhooging van invoerrechten in Britsch-Indië van 31¼ tot 50%. Door deze verhooging wordt niet alleen de uitvoer naar de Britsch-Indische markt totaal afgesneden, doch zal Japan zijn eveneens sterk bemoeilijkten import nog meer in onze koloniën dumpen. Twentsche exportindustrie staat voor de noodzakelijkheid van sluiting harer bedrijven met als gevolg vergrooting der werkloosheid met duizenden, wanneer niet onverwijld tot steunmaatregelen wordt overgegaan.
(w.g.) Ten Cate Hzn. & Co. (Kon. Stoomweverij Nijverdal, Almelo),
H. P. Velderman & Zonen te Oldenzaal,
Kon. Weefgoederenfabriek Hengelo Van Heek & Co.,
G. J. van Heek & Zonen, Enschede.
(Vorig bericht blz. 322 B.)

3 SEPTEMBER 1932

C. **NEDERLAND. — Vrije Katholieke Kerk.** — De Vrije Katholieke Kerk heeft op 28 Augustus '32 op de terreinen der St. Michaelstichting te Naarden een landdag gehouden.
In de voorafgaande processie der geestelijkheid werden o.m. opgemerkt mgr. F. W. Pigott, regionaal bisschop der Vrije Kath. Kerk in Engeland en de Bisschop-Commissaris voor Europa, mgr. dr E. Nyssens, bisschop in Frankrijk en België en verder de eerst-aanwezende priesters der V. K. Kerk in Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Haarlem, Amersfoort, Breda, Eindhoven, Leiden, benevens vele andere Nederlandsche geestelijken. De H. Mis werd opgedragen door mgr. J. H. Bonjer, suffragaanbisschop in Nederland, met assistentie van de priesters B. Wouters en K. Coster. Mgr. dr. E. Nyssens hield de predikatie, in het Fransch; na afloop van den dienst bediende mgr. F. W. Pigott een confirmatie, in het Engelsch.

D. **MANDSJOERIJE. — Japansch-Mandsjoerijsch defensief verdrag.** — Van Japansche zijde wordt officieel medegedeeld, dat het aangekondigde defensieve bondgenootschap tusschen Japan en Mandsjoerije reeds tot stand is gekomen. Hierdoor krijgt Japan het recht in Mandsjoerije voortdurend en overal troepen te onderhouden. De Japansche regeering erkent de souvereine rechten der Mandsjoerijsche regeering over de vier Oostelijke provincies.
In buitenlandsche kringen te Tokio wordt verklaard, dat Japan dit defensief verbond beschouwt als een definitieve regeling van de Mandsjoerijsche kwestie, waarin de Japansche regeering geen inmenging van anderen, ook niet van den Volkenbond, zal dulden.
(Vorig bericht blz. 468 E.)

E. **DUITSCHLAND. — Gelijkheid van bewapening.** — De Duitsche Rijksminister van Buitenlandsche Zaken heeft den Franschen ambassadeur te Berlijn een „Aide Mémoire" inzake de gelijkheid van bewapening overhandigd.

F. **NEW YORK. — Burgemeester Walker afgetreden.** — De New-Yorksche burgemeester James Walker is op 1 September '32 als zoodanig afgetreden. Hij motiveerde dit besluit door te wijzen op de unfaire manier waarop de gouverneur van den staat New-York, Franklin D. Roosevelt, het disciplinaire onderzoek tegen zijn beleid heeft laten leiden. Hij verklaarde dat hij zich in November 1932 voor de burgemeestersverkiezingen opnieuw candidaat zal laten stellen.

G. **ENGELAND. — Buitenlandsche handel in het eerste halfjaar van 1932.** —

	1932 (in pond sterling)	Tegenover 1e halfj. '31	Achteruitgang (in %)
Invoer	359.972.149	—57.850.462	13.8
Uitvoer van Engelsche goederen .	187.033.336	—12.122.643	6.0
Heruitvoer . . .	29.320.153	— 6.338.118	17.8
Invoersaldo . . .	143.618.660	—39.389.000	21.5

(Vorig bericht blz. 141 F.)

H. **BELGIE. — Statistiek van automobielen en motorrijwielen.** — Op 31 December 1931 telde men in 't Rijk 174.654 automobielen, waarvan 111.376 voor personen- en 63.278 voor goederenvervoer. In vergelijking met het onmiddellijk voorafgaande jaar beliep de vermeerdering van het aantal automobielen 23.470 in 1928, 23.008 in 1929, 14.702 in 1930 en 16.616 in 1931. De particuliere rijtuigen (huurrijtuigen en autobussen niet meegeteld) zijn in deze cijfers begrepen ten bedrage van 15.436 in 1928, 12.173 in 1929, 7,077 in 1930 en 10.118 in 1931. De toename van het aantal auto's is dus in deze twee laatste jaren, inzonderheid ten gevolge van de economische crisis, vrij vertraagd.
In verhouding tot de bevolking zijn het de provincies Brabant (1 auto op 34 inwoners), Luik (1 op 36), Namen (1 op 42), Henegouwen (1 op 49) en Luxemburg (1 op 50), die de meeste auto's tellen. Voor het heele Rijk bedraagt de verhouding 1 auto op 47 inwoners; voor tien jaar beliep ze 1 auto op 238 inwoners.
Het aantal motorrijwielen en gewone rijwielen met hulpvermogen is in 1931 met ongeveer 4.700 vermeer-

derd; deze worden vooral gebezigd in de provincies Luxemburg en Namen (1 op 67 inwoners) en Luik (1 op 88). **(Vor. ber. Automobielen 465 I.)**

4 SEPTEMBER 1932

A. **CONGRES VAN DE INTERNATIONALE RADICALE ENTENTE.** — In het A.M.V.J.-gebouw te Amsterdam is dezer dagen het achtste congres gehouden van L'Entente internationale des partis radicaux et des partis démocratiques similaires (Internationale Radicale Entente), aan welk congres afgevaardigden van radicaal-democratische partijen, gelijk te stellen met den vrijiznnig-democratischen bond in Nederland, deelnamen.
Vooral Frankrijk was op dit congres sterk vertegenwoordigd, voorts waren er afgevaardigden uit Duitschland, Engeland, België, Denemarken, Griekenland, Bulgarije, Polen en Zweden.
Verschillende sprekers, w.o. Ivar Berendsen (Kopenhagen), Prof. Nogara (Frankrijk), E. J. Abrahams, Mr. Joekes, Th. N. Ketelaar, Prof. Kranenburg (Nederland), voerden het woord. Na vele discussies werden de volgende resoluties aangenomen:
Aangezien de instabiliteit der ruilmiddelen de moeilijkheden vergroot, waaronder de internationale handel, afgezien van de algemeene crisis, gebukt gaat; aangezien zij de binnenlandsche moeilijkheden der landen vermeerdert, speculatiezucht in de hand werkt en vrij baan geeft aan kapitaalvlucht; dringt het congres er bij de aangesloten partijen op aan, te ijveren voor een zoo snel mogelijk terugkeeren tot stabiliteit der ruilmiddelen op internationaal erkende basis, en spreekt den wensch uit dat dit doel verwezenlijkt worde in dien geest dat eenvoudige verhoudingen geschapen worden tusschen de monétaire stelsels.
Het congres, overwegende dat het overdreven nationalisme schade toebrengt aan het algemeen belang der volken en in aanmerking nemende dat de maatregelen, waardoor de landen elk voor zich trachten de economische wereldcrisis te overwinnen door middel van tolmuren, contingenteeringen en andere invoerbeperkingen en uitvoerpremies, de crisis vergeren in plaats haar te verminderen; en overwegende dat de crisis, algemeen zijnde, slechts door internationale maatregelen is te bezweren; dringt aan op algeheele of althans gedeeltelijke afschaffing van bovenbedoeld protectiestelsel en op internationale economische samenwerking van landbouw, handel en industrie volgens een algemeen plan.
Voorts spreekt het congres den wensch uit, dat de Europeesche samenwerking, welke nog in een beginstadium verkeert, opgebouwd worde volgens de vermelde beginselen. In afwachting daarvan is een nauwlettend staatstoezicht op cartels en trusts gewenscht.
Tenslotte heeft het congres een motie aan het secretariaat van de ontwapeningsconferentie te Genève doen toekomen.

B. **KUNST. — Paul Bourget 80 jaar.** — Paul Bourget, schrijver van „Le Disciple" en nog vele andere bekende romans, tooneelstukken, etc., realist, pessimist en criticus, vierde op 2 September '32 zijn tachtigsten verjaardag. Zijn werk schildert veelal het leven van één sociale klasse, die de zijne was.

C. **NEDERLAND. — S.D.A.P. en N.V.V. - Vredesbetooging te Arnhem.** — Op 4 Sept. '32 had op het gemeentelijk sportterrein te Arnhem een door de S.D.A.P. en het N.V.V. georganiseerde internationale vredesbetooging plaats. Sprekers waren de heeren De La Bella, bestuurder van het N.V.V., Johann Thabor uit Crefeld, lid van den Duitschen Rijksdag en Ir. J. W. Albarda, lid der Tweede Kamer.
Er waren pl.m. 25.000 demonstranten uit het geheele land en ongeveer 5.000 Duitschers aanwezig.
Als eerste spreker voerde het woord de heer De La Bella, die in een korte redevoering de werkloosheid en de beteekenis van het rapport-Welter besprak om ten slotte allen op te roepen tot strijd tegen den oorlog.
Vervolgens was het woord aan Johann Thabor uit Crefeld. Spr. schetste in het kort den strijd van de Duitsche sociaal-democraten tegen den oorlog.
Tenslotte was het woord aan Ir. Albarda die zeide, dat 18 jaren geleden in de maand Augustus Nederland bevreesd was, dat de Duitschers over de grenzen zouden komen. Nu is Arnhem verheugd dat de Duitschers over de grens zijn gekomen. Duizenden Duitschers, aldus spr., hebben ondanks de tegenwerking hun energie bewaard om stand te houden. De aanwezigheid van zoo vele Duitsche vrienden geeft aan deze demonstratie een internationaal karakter. Er kunnen volgens spr. van dit soort betoogingen nooit te veel worden gehouden. Spr. gaat dan het resultaat na van de ontwapeningsconferentie en besluit zijn toespraak met een opwekking aan allen om te strijden voor algeheele ontwapening.
(Vor. ber. blz. 379 A., 420 B. en 446 F.)

5 SEPTEMBER 1932

D. **WIELRENNEN. — Wereldkampioenschappen.** — De vorige week zijn te Rome de wereldkampioenschappen wielrennen gehouden De uitslagen waren als volgt:
100 K.M. wedstrijd achter groote motoren: 1. Paillard (Frankrijk); 2. Sawall; 3. Möller. De Hollanders De Graaf en Schlebaum waren reeds in de demifinale afgevallen.
Wegwedstrijd voor amateurs: 1. Martano (Italië); 2. Egli; 3. Chocque. De Nederlander Slaats eindigde als veertiende, Willems geraakte door een val uit den strijd.
Wegwedstrijd voor beroepsrijders: 1. Binda (Italië); 2. Bertoni; 3. Frantz. De Hollanders Valentijn, Braspenninx en Boagert maakten een uitstekenden indruk en eindigden resp. als zesde, zevende en zestiende. De Nederlandsche ploeg eindigde als tweede in het landenklassement achter Italië, doch voor (o.a.) Frankrijk, België en Zwitserland.
Sprint amateurs: 1. Richter (Duitschland); 2. Mozzo; 3. Frach. De Hollander Van Egmond, die in Los Angeles het Olympisch kampioenschap wist te winnen, bleek niet in vorm te zijn en werd, zoowel in de serie als in de herkansingsrit, geslagen.
Sprint beroepsrijders: 1. Scherens (België); 2. Michard; 3. Engel. De Hollander Moeskops werd in de kwart-finale door Michard geslagen.
(Vor. ber. blz. 301 E. en 454 B.)

E. **MEXICO. — President Ortiz Rubio afgetreden.** — De Mexicaansche President Ortiz Rubio heeft tot ieders verrassing in een Kabinetszitting zijn ontslag aangekondigd, dat hij, naar hij zelf mededeelde, om gezondheidsredenen wenschte te nemen.
Het congres heeft het ontslag van Rudio aanvaard en met algemeene stemmen generaal Rodriguez tot opvolger benoemd. Rodriguez is 36 jaar oud.

F. **DUITSCHLAND. — Gelijkheid van bewapening.** — De Fransche bladen blijven zich uitvoerig bezig houden met de Duitsche stap inzake de gelijkheid op het gebied der ontwapening. In de meeste bladen heerscht een toon van ernstige ongerustheid en in het doen van concessies aan Duitschland ziet men algemeen een begin van een nieuwen bewapeningswedstrijd, zooals in de laatste jaren voor den oorlog.
(Vorig bericht blz. 476 E.)

F. **DUITSCHLAND. — Stahlhelm-betooging.** — De Stahlhelm heeft op 4 September te Berlijn een grootsche betooging, waaraan pl.m. 180.000 personen deelnamen, gehouden. Vele eere-gasten waren aanwezig, o.a. de Rijksminister von Gayl, von Schleicher, von

Neurath, von Braun, von Schwerin-Krosigk, de Pruisische commissaris dr. Bracht, de chefs der Berlijnsche politie Melcher en Poten, de ex-kroonprins en zijn vrouw, prins Waldemar van Pruisen, hertog Eitel Friedrich van Mecklenburg, majoor Pabst en vorst Starhemberg en majoor Frey, de Oostenrijksche Heimwehrleiders, voorts vele hooge officieren van het oude leger en de marine.

A. **CONFERENTIE VAN STRESA.** — De eerste bijeenkomst van het comité voor den economischen wederopbouw van de Zuidoostelijke Europeesche staten is op 5 September '32 onder voorzitterschap van den voormaligen Franschen minister van Handel, Georges Bonnet, geopend. Aan de besprekingen dezer commissie, ingesteld te Lausanne, nemen vertegenwoordigers van vijftien landen, w.o. Nederland, deel.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen.** — Volgens een officieel Amerikaansch bericht zijn in de Ver. Staten in de laatste 10 jaar voor het uitbreken van den wereldoorlog in totaal 714 banken insolvent geworden, terwijl gedurende den oorlog 456 banken in moeilijkheden geraakten. In de periode van begin 1921 tot midden 1932 zijn 10.093 instellingen gesloten. Daar in de V. S. in het begin van 1921 in totaal ongeveer 30.000 banken bestonden, is dus in de laatste 11½ jaar van elke drie banken één insolvent geworden. Het aandeel van de „statebanks" in het totale aantal insolventies bedroeg van 1921 tot 1929 gemiddeld 87%, in 1930 en in 1931 82% en in de eerste helft van het loopende jaar 79%. **(Vor. ber. 450 A.)**

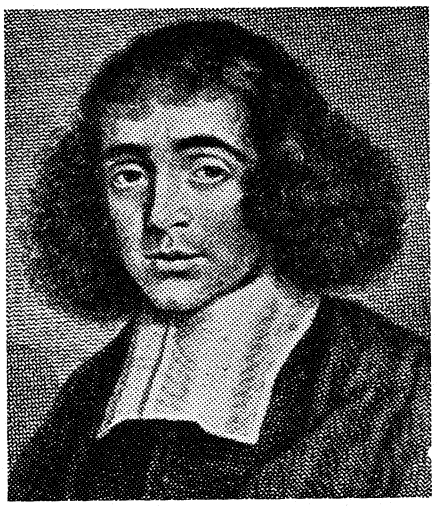
C. **DUITSCHLAND. — Nieuwe noodverordening.** — De inhoud van de presidentieele noodverordening voor de werkverschaffing is op 5 September '32 gepubliceerd.
De voornaamste bepaling daarvan is, dat werkgevers, die gedurende den tijd van 1 Oct. 1932 tot 30 Sept. 1933 meer arbeiders in dienst nemen, dan zij gedurende het tijdvak Juni-Augustus van dit jaar hadden, voor iederen arbeider meer, die langer dan één kwartaal in dienst blijft, voor ieder kwartaal een toelage van 100 Mk. bekomen in den vorm van een belastingbon, welke later bij het voldoen van de belastingen, in betaling kan worden gegeven.
Voorloopig zullen deze bons uitgegeven worden tot een bedrag van 40% van de opbrengst der omzetbelasting, der bedrijfs- en der grondbelasting. In het geheel zullen volgens deze verordening 1½ milliard van deze bons uitgegeven kunnen worden.
Voorts wordt de rijksminister van financiën gemachtigd 50 millioen mark beschikbaar te stellen voor vermeerdering van de werkgelegenheid.
Het tweede gedeelte bevat bepalingen voor de verlichting van de sociale lasten der werkgevers.
(V. b. Noodverord. 449 A.; v. b. Econ. progr. 468 B.)

D. **DENEMARKEN. — Financiën.** — Het financieele jaar 1931/32 is met een surplus van Kr. 88.504 gesloten, tegen een verwacht deficit van Kr. 5.307.220. De inkomsten hebben Kr. 332 millioen bedragen, tegen een raming van Kr. 329 millioen, de uitgaven Kr. 332 millioen tegen een raming van Kr. 535 millioen. In het bovengenoemde cijfer zijn de inkomsten uit successierechten, die Kr. 12 à 15 millioen inbrachten, niet begrepen.

E. **BELGIE. — Mijnstaking.** — Na het op 4 Sept. '32 door het mijnwerkerscongres getroffen besluit tot principieele aanvaarding der verzoeningsvoorstellen van den minister van Arbeid en Nijverheid — er waren 66.7 pct. der stemmen voor, 24 pct. tegen en 9.3 pct. blanco — is de toestand aanzienlijk opgeklaard. Alles hangt nu af van de houding der federatie van steenkoolproducenten, welke de vorige week voorbehoud maakte wat betreft sommige punten van de ministerieele voorstellen. **(Vor. ber. blz. 467 F.)**

6 SEPTEMBER 1932

F. **SPINOZA-HERDENKING.** — Het Internationaal Wijsgeerig Congres dat door de Societas Spinozana ter herdenking van den driehonderdsten geboortedag van den grooten Nederlandschen wijsgeer Baruch d'Espinoza is belegd, is op 5 September '32 in de Rolzaal te 's-Gravenhage geopend en zal tot 10 September duren.
Van nagenoeg alle landen der wereld zijn de geleerden bijeengekomen als vertegenwoordigers van hun regeering en van hun universiteiten, om de nagedachtenis te eeren van een man, wiens denkbeelden hun invloed over een tijdvak van drie eeuwen hebben doen gelden.

Spinoza.

De Koningin was vertegenwoordigd door jhr. mr. W. M. de Brauw. Onder de aanwezigen waren verder minister Terpstra, de Duitsche gezant, graaf von Zech Burkensroda, en naast de tallooze buitenlandsche hoogleeraren de Nederlandsche professoren André de la Porte, dr. Clay, Fruin, Kranenburg, Ovink, Leo Polak en F. Sassen van de R.K. Universiteit. Verder waren vertegenwoordigd de gemeente Amsterdam door den heer Boekman, de Kon. Akademie van Wetenschappen door prof. Huijzinga, de Amsterdamsche Universiteit door prof. Scholte, terwijl verder aanwezig waren vertegenwoordigers van andere wijsgeerige genootschappen en de heeren Faubel en ds. Junod namens de Orde van Vrijmetselaren.
Prof. Leo Polak heette de aanwezigen welkom. Hij vergeleek onzen tijd met dien van 300 jaar geleden en schreef de groote vlucht van allerlei wetenschappen toe aan twee factoren, t.w. vrijheid en methode. En die vrijheid heeft de wereld te danken aan die groote geesten en martelaren, waarvan Spinoza een der grootste was. Spr. bracht in herinnering hoe Spinoza's werk in dezelfde zaal, waarin hij thans gehuldigd wordt, driehonderd jaar geleden veroordeeld werd. **(Zie ook Spinoza-legpenning blz. 299 A.)**

G. **UTRECHT. — Zeven-en-twintigste Nederlandsche Jaarbeurs.** — Op 6 September '32 is de Zeven-en-twintigste Jaarbeurs te Utrecht geopend. Zij is de zesde „crisis-beurs", maar dit verhindert niet, dat het aantal deelnemers alweer dat van de vorige najaarsbeurs overtreft. Evenzoo de verhuurde oppervlakte. Er zijn 1053 deelnemers (September 1931: 1004) en de verhuurde oppervlakte is 12.250 M². (11.250 M²).
Voor dezen crisistijd is dit voorwaar een resultaat, waarover de beurs tevreden kan zijn.
(Vorig bericht blz. 268 F.)

A. **INTERNATIONAAL LUCHTVAART CONGRES.** — In de Ridderzaal te 's-Gravenhage is op 5 September '32 de algemeene conferentie der Fédération Aéronautique Internationale geopend. Z. K. H. de Prins, evenals de minister van Waterstaat, mr. Reymer, woonden de plechtigheid bij. Verder waren de diplomatieke vertegenwoordigers van de in de conferentie vertegenwoordigde landen uitgenoodigd.
Ir. J. F. de Vogel, voorzitter der Kon. Ned. Luchtvaart Vereeniging hield de openingsrede. Prins Georges Bibesco, president van de Fédération Aéronautique Internationale, presideerde en zeide o.a. het volgende:
De taak der Fédération en van alle gedelegeerden is, zonder ophouden te werken aan de vermeerdering, de uitbreiding en de vervolmaking van de luchtreizen, zoodat de menschheid eens zal leven in een wereld, welke geheel binnen aller bereik ligt en waarover de internationale luchtvaart een groot net van vrede, goede verstandhouding en liefde zal hebben geworpen.
Minister Reymer hield een toespraak, waarin hij o.a. de opmerking maakte dat de Fédération Aéronautique Internationale de geesten in de verschillende landen tot een nauwe, internationale samenwerking heeft voorbereid, welke datgene zal brengen wat ons nog voor een natuurlijke ontwikkeling van de luchtvaart ontbreekt, de noodzakelijke vrijheid voor onze nationale vliegtuigen om in het buitenland te vliegen en te landen. Spr. uitte den wensch, dat door den invloed van de Fédération deze vrijheid in een nabijzijnde toekomst verwezenlijkt moge worden.
Kolonel H. Walaardt Sacré, secretaris-rapporteur-generaal, bracht vervolgens rapport uit over de verrichtingen van de luchtvaart in 1931—'32.
Spr. huldigde de nagedachtenis van de gevallen helden. Ook herdacht spr. Santos Dumont, 24 Juli '32 te Sao Paulo overleden. De Fédération had nog in 1930 hem kunnen eeren met de gouden medaille ter herinnering aan het eerste luchtvaartrecord, dat zij officieel bekrachtigd heeft.
De ontwikkeling van de luchtvaarttechniek is in twee richtingen gegaan, waarvan de eene leidt naar den (ruwen) oliemotor, de andere naar steeds grootere en snellere vliegtuigen. Eenerzijds probeert men steeds machtiger motoren te bouwen, anderzijds probeert men ze zoo klein en eenvoudig mogelijk te maken voor het luchttoerisme. Met betrekking tot de ruwe olie-motoren noemde spr. den Junkers- en den Packard-motor, met den laatste waarvan de Amerikanen Lees en Brossi hun sensationeele vlucht van 84 uur en 32 minuten gemaakt hebben.
Spr. vestigde voorts de aandacht op de staartlooze vliegtuigen, waarvoor men weer een zekere belangstelling begint te koesteren, vooral in Duitschland.
Voorts besprak spr. de zweefvliegerij, die zoo belangrijk is geworden, dat de F.A.I. in 1931 een technische commissie voor het vliegen zonder motor heeft ingesteld.
Wat de bestuurbare luchtschepen betreft, heeft de „Graf Zeppelin" getoond, wat men van deze transportmiddelen zou kunnen verwachten, wanneer iedereen beschikte over de enorme ondervinding van dr. Eckener en zijn personeel.
In de Vereenigde Staten is het luchtschip „Akron" zijn proefvluchten begonnen.
Eén der belangrijkste werkzaamheden van de F.A.I. leveren de internationale records, waarvan in 1931 154 zijn bekrachtigd.
De rapporteur constateerde, dat de luchtvaart met reuzenschreden vooruit blijft gaan. De vooruitzichten in deze zijn onmetelijk.

B. **NEDERLAND. — Diamant-industrie.** — Van gezaghebbende zijde wordt ons medegedeeld:
De tendenz van meer vertrouwen, die algemeen heerscht, is ook in den diamanthandel merkbaar. Verschillende belangrijke Amsterdamsche firma's zijn — zij het op bescheiden schaal — weder met fabriceeren begonnen. Op de markt is ook een optimistischer stemming te constateeren, hoewel de handel in vergelijking met den normalen toestand nog van heel bescheiden omvang, en het maken van winst nog zeer moeilijk is.
Wel blijkt, dat de prijzen reeds bij het eerste symptoom van verbetering vaster worden en zijn insiders overtuigd, dat bij een voortgezet economisch herstel, de waarde van diamant weder op een belangrijk hooger niveau zal komen. **(Vorig bericht blz. 438 A.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Motorvoertuigen-belasting.** — De Volksraad ontving een aanvullingsbegrooting voor de afdeeling Financiën, welke voorziet in de invoering van een centrale motorvoertuigenbelasting op Java en Madoera, waarvan de nettoopbrengst voor 's Lands schatkist wordt getaxeerd op rond *f* 1.650.000. **(Vor. ber. Belasting 414 G.)**

D. **ONDERWIJS. — Chineesche paedagogen in Europa.** — Te Genève is een aantal Chineesche paedagogen aangekomen, die door de Chineesche regeering zijn uitgezonden om onder auspiciën van het Volkenbondsinstituut voor intellectueele samenwerking verschillende Europeesche inrichtingen te bezoeken. Van Genève zullen zij zich o.a. naar Duitschland, België en Frankrijk begeven. **(Vorig bericht blz. 370 G.)**

E. **DUITSCHLAND. — De Katholiekendag te Essen.** — Het hoogtepunt van den Duitschen Katholiekendag, 4 September 1932 te Essen gehouden, was de groote godsdienstplechtigheid op den Baldeneyer Berg, welke plechtigheid uitgroeide tot een massale religieuse betooging van bijna 200.000 Duitsche Katholieken.
Rondom het hoogaltaar stonden de vaandels opgesteld van honderden Katholieke organisaties, van arbeiders, mijnwerkerscorpsen, studenten, jeugdvereenigingen, enz. De plechtigheid begon met klokgelui, kerkelijke orkestmuziek en massa-zang, waarna de hooge geestelijkheid haar intrede deed. Op de beide troonzetels werd plaats genomen door den Pauselijken nuntius Orsenigo en door den kardinaal-aartsbisschop van Keulen, mgr. Schulte. De rede die mgr. Schulte uitsprak had tot motto het Apostelwoord: „Vernieuw uw zinnen; wordt zooals Christus was". Hierna werd de Pontificale Mis gecelebreerd door mgr. Orsenigo.

F. **BELGIE. — Bewapening.** — Een Belgische militaire zending, geleid door generaal Bronne, van de Koninklijke Kanonnengieterij, heeft vóór eenige dagen, een bezoek gebracht aan de kanonnenfabrieken der firma Bofors, in Zweden. Ook hebben de Belgische officieren talrijke proefnemingen met nieuwe stukken geschut bijgewoond. Het wordt niet onmogelijk geacht dat de Belgische regeering voor de verdediging der Oostgrens, verscheidene stukken vèr-dragend geschut in Zweden zal bestellen.
(N. R. Crt.) **(Vorig bericht Leger 329 C.)**

G. **NEDERLAND. — Staking in de Koopvaardij.** — Het stoomschip „Rotterdam" van de Hamburg—Amerika Lijn is op 6 Sept. '32, na een zeer abnormale thuisreis, in verband met het conflict in het zeevaartbedrijf, den Nieuwen Waterweg binnengekomen. De passagiers waren te Boulogne geland. Het schip zou via Southampton naar New York terugkeeren. De bemanning weigerde echter deze terugreis te aanvaarden, omdat zij in verband met het conflict in de zeevaart een Nederlandsche haven wilde binnenloopen, opdat zij zou kunnen afmonsteren. Tenslotte is het schip opgestoomd naar den West Hinder, waar het voor anker is gegaan. Een detachement mariniers is per loodsboot aan boord van het schip gebracht, dat na 24 uur voor anker te hebben gelegen, de reis naar de thuishaven heeft voortgezet. **(Vorig bericht blz. 475 C.)**

A. **CONFERENTIE VAN OTTAWA. — Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen.** — De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen heeft het volgende schrijven op 31 Aug. '32 aan den minister van Economische Zaken en Arbeid te 's-Gravenhage gericht:

Excellentie, De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen heeft met toenemende verontrusting kennis genomen van alle maatregelen, die van Britsche zijde genomen zijn in verband met den invoer van buitenlandsche producten.

Ofschoon zij tot dusverre uitsluitend een adviseerend standpunt heeft ingenomen en den Nederlandschen exporthandel, naar gelang aanvragen voor steun binnenkwamen, dus door middel van advies heeft bijgestaan, vermeent zij dat thans, waar de Ottawa conferentie is afgeloopen, de tijd gekomen is dat van Nederlandsche zijde actie genomen zou worden.

In de eerste plaats, ook al worden alle te Ottawa gedane voorstellen niet uitgevoerd, zoo zal vooreerst een dreigende wolk boven den Nederlandschen exporthandel naar het Britsche keizerrijk blijven hangen, welke onzekerheid, ook al mocht het later meevallen, voor geruimen tijd en nu reeds een hoogst fnuikenden invloed zal uitoefenen op de mentaliteit van den Nederlandschen exporteur.

Nederland heeft door jarenlangen vlijtigen opbouw van industrie, land- en tuinbouw, veeteelt, visscherij, enz. getracht zijn afnemers, waaronder ook de Britsche, zoo goed mogelijk te bedienen.

Wederkeerig heeft het altijd als vrijhandelsland zijn deuren opengesteld om buitenlandsche producten, dus ook de Britsche, ongehinderd binnen te laten.

Waar deze maatregelen toch in hoofdzaak genomen worden als een represaille of dreigement tegen tariefmuren, die door andere landen opgeworpen zijn en waaraan Nederland zich niet schuldig heeft gemaakt, vermeent de Kamer, dat Nederland zoowel op economische als op moreele gronden het recht heeft te mogen verzoeken, dat het een meest bevoorrechte positie wordt verleend bij den handel met het Britsche keizerrijk.

De Kamer is er van overtuigd, namens de geïnteresseerden bij den Nederlandschen-Britschen handel, niet beter te kunnen doen, dan het bovenstaande te Uwer Excellentie's kennis en beoordeeling te brengen, in de hoop, dat indien die niet met het landsbelang strijdig is, te mogen vernemen of U de opvatting van de Kamer in deze deelt.

't Welk doende, enz.

de Nederlandsche Kamer van Kooph. te Londen,
(w.g.) H. C. Westerveld, waarn. Voorzitter.
M. Wynand Wolff, Honorair Secretaris.

(Vorig bericht blz. 463 F.)

B. **ROEISPORT. — Europeesche kampioenschappen. - Nederlandsch succes in de finale.** — De twee met stuurman van de Studenten Roeivereeniging „Triton" te Utrecht, bestaande uit de heeren W. S. Schmoutzinger (boeg), W. Storm van 's-Gravenzande (slag) en W. Magnus (stuurman), wisten op de Europeesche roeikampioenschappen te Belgrado het Europeesch kampioenschap te behalen. De uitslag was: 1. Nederland (Triton), 7 min 42 2/5 sec.; 2. Italië; 3. Polen. **(Vorig bericht blz. 227 D.)**

7 SEPTEMBER 1932.

C. **DUITSCHLAND. — Gelijkgerechtigdheid van bewapening.** — De rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Von Neurath, heeft op 6 Sept. '32 het Duitsche memorandum gepubliceerd, dat den 29sten Aug. aan den Franschen gezant is overhandigd en waarin de Duitsche eischen inzake gelijkgerechtigdheid op het gebied van de bewapening zijn vervat.

Duitschland, zoo heet het o.a., heeft steeds geëischt, dat de andere staten ontwapenen tot het peil, dat Duitschland door het Verdrag van Versailles is opgelegd. Tot haar groot leedwezen heeft de Duitsche regeering uit de resolutie van de Ontwapeningsconferentie van 23 Juli moeten concludeeren, dat de conventie noch in methoden noch in omvang in overeenstemming zal zijn met het voorbeeld van Versailles. De oplossing kan derhalve slechts zijn, dat de ontwapeningsconventie voor Duitschland in de plaats van deel V van het Verdrag van Versailles treedt en dat zoowel betreffende haar geldigheidsduur als de rechtspositie na afloop er van, geen uitzonderingsbepalingen voor Duitschland gelden.

In het memorandum wordt verder gezegd, dat zoolang dit vraagstuk niet is opgelost, de Duitsche delegatie niet kan medewerken aan de toekomstige beraadslagingen over de definitieve regeling van de verschillende punten van het ontwapeningsprobleem.

Tegelijk met de publicatie van het Duitsche memorandum, heeft Von Neurath, minister van Buitenlandsche Zaken, een verklaring over deze zaak afgelegd. Von Neurath zeide o.a. uitdrukkelijk, dat 't thans vaststaat, dat het voor Duitschland niet mogelijk is aan de verdere beraadslagingen van de Ontwapeningsconferentie deel te nemen, voordat het vraagstuk van de Duitsche gelijkgerechtigdheid in principe is opgelost. **(Vorig bericht blz. 477 F.)**

D. **BUTYL-ALCOHOL UIT AARDAPPELVEZELS.** — De Groningsche scheikundige dr. Gerritsen heeft een methode gevonden, volgens welke op economisch rendabele wijze aan de na de eerste meel-onttrekking overblijvende aardappelvezels butyl-alcohol kan worden onttrokken. De exploitatie dezer methode bood hij den Nederlandschen aardappelmeel-producenten aan, die in het nevenproduct een belangrijken steun voor hun bedrijven zouden kunnen vinden. Het schijnt, dat het aardappelmeel-verkoopkantoor te Veendam, waarbij het overgroote deel der coöperatieve fabrieken aangesloten is, zich in het bijzonder voor deze zaak geïnteresseerd heeft.

E. **VEREENIGDE STATEN. — Begrooting.** — Senator King heeft, naar uit Washington wordt gemeld, in de financieele commissie van den Amerikaanschen senaat verklaard, dat opnieuw een groot deficit is te verwachten aan het einde van het volgende begrootingsjaar. Het deficit zal ongeveer $ 2 milliard bedragen. **(Vorig bericht blz. 375 A.)**

F. **SUIKERONDERZOEKINGSMETHODEN. — Internationale Commissie voor de Unificatie.** — Op 5 Sept. '32 kwam in de Senaatskamer der Universiteit van Amsterdam de internationale commissie bijeen voor uniforme suikeronderzoekingen onder voorzitterschap van den heer Fred. J. Bates.

Vertegenwoordigd waren: de Vereenigde Staten, Engeland, Duitschland, Frankrijk, België, Tsjecho-Slowakije, Denemarken, Zweden, Polen, Cuba en Nederland.

In het bestuur voor de volgende periode werden benoemd de heeren Bates, Washington; Wagenaar Hummelinck, Vlaardingen; Saillard, Parijs; Spengler, Berlijn; Stanek, Praag; Eynon, Londen; Tödt, Berlijn. Bij acclamatie werd dr. H. C. Prinsen Geerligs, de nestor der suikerchemie, die alle vorige bijeenkomsten heeft bijgewoond en zooveel heeft gedaan om dit congres mogelijk te maken, tot eerevoorzitter benoemd.

G. **DE NIEUWE OXFORDBEWEGING.** — De nieuwe Oxfordbeweging, die echter in geen enkel opzicht iets uit te staan heeft met de bekende Oxfordbeweging, die sinds 1830 in de Anglicaansche Kerk bestaat, is in het leven geroepen door een Amerikaanschen pastor (een Lutheraan), dr. L. C. Frank Buckman, die oorspronkelijk uit Zwitserland stamt. Deze nieuwe beweging wil voornamelijk zich in dienst stellen van de vernieuwing der menschheid; zij wil alle rassen- en politieke tegenstellingen overbruggen en boven

allen confessioneelen chaos een verbroedering der menschheid tot stand brengen, alleen op de basis van het evangelie van Christus en door zich te buigen voor het kruis. Onder de aanhangers wordt gestreefd naar een rein leven naar het voorbeeld van de eerste christenen in Jeruzalem, die ook in de grootste harmonie en zuivere liefde leefden als in een groot huisgezin.

A. **JAPAN. — Ministerie. - Begrooting.** — Minister-president Saito heeft een schrijven ontvangen van de fractie der Seyoekay-partij, waarin wordt medegedeeld, dat de fractie heeft besloten, uit beweegredenen van binnen- en buitenlandsche politiek, de regeering verder te steunen.
Door deze verklaring is de kabinetscrisis bijgelegd. Bij de stemming in het parlement zal de partij haar vertrouwen in de regeering uitspreken.
In een buitengewone zitting, die tot dit doel door de Japansche regeering was bijeengeroepen, hebben beide Kamers van het Japansche parlement het regeeringsvoorstel tot het toestaan van een suppletoir bedrag op de begrooting van 1932 ter grootte van 176 millioen yen, goedgekeurd. Het bedrag zal gedeeltelijk worden gedekt uit openbare leeningen.
(Vor. ber. Ministerie 355 A.; Begrooting 461 G.)

B. **DE FUNCTIE VAN BROOM IN ONS LICHAAM.** — In de Telegraaf van 20 Aug. '32 deelt Prof. Storm van Leeuwen mede, dat de Duitsche onderzoekers Zondek en Bier hebben aangetoond, dat in het menschelijk bloed broom in constante hoeveelheid voorkomt (1 m.gr. per 100 gram bloed). Waarschijnlijk wordt dit broom door de hypophysis verwerkt in een door deze geproduceerde stof (evenals de schildklier dat doet met het in het bloed aanwezige jodium), welke stof een physiologische werking zou ontvouwen, die wellicht van invloed is bij het optreden van den slaap of het bestaan van slapeloosheid. In het voorste gedeelte der hypophysis werd n.l. twintigmaal meer broom gevonden dan in andere organen, terwijl het broomgehalte van het bloed van aan slapeloosheid lijdende geesteszieken bleek te zijn verminderd. Ook heeft men bij honden, die men kunstmatig in een diepen slaap had gebracht en daarna gedood, in den hersenstam, waar men juist een slaapcentrum had vermoed, veel meer broom gevonden dan onder normale omstandigheden.
Al is het probleem van den slaap hiermede nog lang niet opgelost, belangwekkend zijn de onderzoekingen van Zondek en Bier stellig wèl.

C. **SIR GILBERT PARKER OVERLEDEN.** — The right honourable sir Gilbert Parker, schrijver van tallooze historische romans, is op 69-jarigen leeftijd te Londen overleden.
Zijn romans bevatten een schat van reisbeschrijvingen over de vele landen, die hij heeft bezocht. Zijn laatste werk was „The Promised Land", dat in 1928 het licht zag.
Sir Gilbert Parker was voorzitter van de Authors' Club.

D. **SAMENWERKING NEDERLAND—NED.-INDIE. — Commissie benoemd.** — De minister van Koloniën heeft mede namens de ministers van Economische Zaken en Arbeid en van Financiën, ingesteld een „commissie van advies nopens de bevordering der economische samenwerking tusschen Nederland en Ned.-Indië".
Benoemd zijn tot lid en voorzitter van die commissie de heer mr. dr. G. W. J. Bruins, oud-hoogleeraar aan de Nederlandsche Handelshoogeschool, tot lid en ondervoorzitter de heer W. P. Hillen, oud-lid van den raad van Ned.-Indië; tot lid en secretaris de heer mr. J. C. Ph. Loeff, oud-landsadvocaat te Soerabaya.
Bepaald is, dat aan de beraadslagingen der commissie met adviseerende stemmen kunnen deelnemen de heeren dr. H. W. Hirschfeld, directeur-generaal van Handel en Nijverheid; L. Meyers, administrateur, hoofd van de afd. invoerrechten en accijnzen van het departement van Financiën en dr. L. J. Waals, administrateur, hoofd van de vierde afd. van het departement van Koloniën.

E. **SCHEEPVAART. — Scheepvaartverkeer van den Nieuwen Waterweg, Rotterdam, Hamburg en Antwerpen.** — Wij laten hieronder een vergelijkenden staat volgen van de havenbeweging van den Nieuwen Waterweg, Rotterdam, Hamburg en Antwerpen over Januari—Augustus.

	Aantal schepen	Netto tons
Nieuwe Waterweg:		
1932	7630	11.992.226
1931	8982	15.326.538
Verschil . . .	— 1352	— 3.334.312
Rotterdam:		
1932	6165	9.496.704
1931	7021	11.783.236
Verschil . . .	— 856	— 2.286.532
Hamburg:		
1932	12.364	12.165.539
1931	13.684	14.114.209
Verschil . . .	— 1.320	— 1.948.670
Antwerpen: *)		
1932	6173	11.058.452
1931	6993	12.793.979
Verschil . . .	— 820	— 1.735.527

*) De officieele cijfers der netto tonnenmaat voor Antwerpen luiden voor 1932 13.099.943 en voor 1931 15.051.740, het verschil 2.041.797. Om deze gelijk te maken met de hier gebruikelijke berekening zijn deze cijfers met 15% verminderd.
(V. b. Rotterdam 157 K.; Scheepv. 170 I. en 427 B.)

F. **CONFERENTIE VAN STRESA.** — Het comité voor het economische herstel van Zuid-Oost-Europa is op 6 Sept. '32 bijeengekomen. De Duitsche gedelegeerde Posse verklaarde, dat naar zijn meening de oplossing der agrarische moeilijkheden de hoofdzaak is; de regeling der financieele kwesties volgt dan vanzelf.
De Poolsche gedelegeerde Rose wees op de noodzakelijkheid van samenwerking tusschen alle staten. Hij stelde voor, dat door de crediteur-landen contingenten zullen worden vastgesteld voor het uitvoeroverschot, dat voorkeursrechten zullen worden geheven en dat de schulden op korten termijn geconsolideerd zullen worden in een obligatieleening. Deze leening zou, voor elk land afzonderlijk, op de voornaamste financieele markten opgenomen kunnen worden.
Addison (Groot-Brittannië) hield daarop een krachtig pleidooi voor het wegnemen van bepalingen, die den invoer belemmeren en voor verlaging van de tarieven. Door de thans gevolgde politiek, zoo zeide hij, wordt het bedrijfsleven eenvoudig vermoord.
De Hongaarsche gedelegeerde eischte vergrooting van de uitvoermogelijkheden voor de landbouwstaten en vermindering van hun buitenlandschen schuldenlast. De vertegenwoordiger van Bulgarije verkondigde dezelfde meening.
De Roemeensche minister van Handel, Madgearu, gaf een uitvoerig overzicht van den toestand der Zuid-Oost-Europeesche staten. Als een der hoofdoorzaken der huidige crisis in de agrarische landen is de prijsdaling te beschouwen die deze landen bijzonder zwaar heeft getroffen. Daarbij komen nog de algemeene afweermaatregelen tegen de producten der landen die producten der agrarische staten importeeren. Het verleenen van preferenties is noodig voor het herstel, doch die alleen zijn niet voldoende. De

ervaring heeft getoond, dat preferenties alleen van nut zijn, als zij een algemeen Europeesch karakter dragen. Zij moeten ook worden uitgebreid tot vee, vleesch en landbouwproducten. De Roemeensche gedelegeerde verlangde normale prijzen voor de landbouwproducten, want zoo alleen kan een nog grootere ellende voor de agrarische bevolking in Zuid-Oost-Europa worden vermeden.
Bij een bespreking van de hulpmiddelen voor de saneering der agrarische staten mag men ook de geld- en valutaproblemen niet op den achtergrond plaatsen. Men moet nu beslissen of men stabiliteit wil of niet, goud of een andere valuta. Met klem wees spreker op het gevaar van insolventie der Zuid-Oost-Europeesche staten en de daaraan verbonden gevolgen. Hij besloot met een beroep op de aanwezigen om tot een definitieve regeling der hier behandelde kwesties te komen.
De Tsjecho-Slowaaksche gedelegeerde Fierlinger zeide, dat de deviezen-bepalingen slechts tot gevolg hadden gehad, dat andere landen, zooals b.v. Tsj.-Slowakije, uit zelfverdediging tot soortgelijke maatregelen werden gedwongen. Het zou verder z.i. een groote vooruitgang zijn, als men den agrarischen staten den afzet van hun graan-overschotten kon garandeeren. Tsjecho-Slowakije is bereid preferenties voor landbouwproducten te verleenen, als voor zijn producten een gelijke behandeling wordt gegarandeerd.
De Italiaansche gedelegeerde De Michelis gaf opnieuw Italië's bereidheid te kennen om zijn politiek van meestbegunstiging en bilaterale verdragen trouw te blijven. Italië staat welwillend tegenover alle voorstellen, die een verlaging der tarieven en verwijdering van beperkingen en verboden voor den internationalen handel beoogen. Die voorstellen zullen echter slechts succes oogsten, als zij met de afzonderlijke positie van elk land rekening houden.
Van Langenhoven (België) verklaarde zich met het stelsel der preferenties accoord, mits die een organisch karakter dragen. **(Vor. ber. blz. 478 A.)**

A. **DENEMARKEN. — Senaatsverkiezingen.** — Op 6 Sept. '32 zijn in Denemarken in de drie kiesdistricten Kopenhagen, Funen en Noord-Seeland verkiezingen gehouden voor het Landsting, den Deenschen Senaat. In het algemeen hebben geen belangrijke veranderingen plaats gevonden.
Het nieuwe Landsting zal als volgt zijn samengesteld: Conservatieven 13 zetels (12); Venstre-partij 28 (28); sociaal-democraten 27 (27); democraten 7 (8); vertegenwoordiging van de Faröer-eilanden 1 (1). De democraten hebben een zetel aan de conservatieven verloren, en de oppositie beschikt thans over 41 zetels tegen de regeeringspartijen 34.

B. **ENGELAND. — Invoerrechten.** — De nieuwe invoerrechten zijn op 5 Sept. '32 te middernacht in werking getreden.
De nieuwe ordonnantie kondigt aanvullende rechten aan op handschoenen van dierenhuiden, houtschroeven, schaven, haarkammen, zekere soorten papieremballage, strookarton, gevogelte, vleesch in pasteivorm en saucijzen, geconfijte kersen en geconfijte en gedroogde vruchtenschillen.
Overeenkomstig advies van de douanecommissie heeft de schatkist verder order gegeven tot z.g. „drawlack", d.i. de teruggave der douanerechten op uitvoer of vervrachting per schip uit depôt, van 6 Sept. 1932 af van verschillende soorten textielgoederen, o.a. Oostersche tapijten, linten, garnituren, kant e.d. alsook voor schoenwerk, pantoffels en bereide dierenhuiden.
(Vorig bericht blz. 448 B.)

C. **ITALIE. — Torquato Tasso.** — De Stedelijke Bibliotheek van Bergamo (Lombardije), reeds bekend om het groote aantal werken van en over Torquato Tasso, die in haar bezit waren, is door een schenking nog aanmerkelijk verrijkt, zoodat ze nu een verzameling van 5000 boekdeelen heeft, die in een aparte zaal zijn ondergebracht. Dit kostbare materiaal maakt Bergamo tot een wereldcentrum voor Tasso-studiën.

8 SEPTEMBER 1932

D. **NEDERLAND. — Directeur van den economischen voorlichtingsdienst.** — Bij K. B. is met ingang van 1 September 1932 de heer A. Th. Lamping, consul-generaal der Nederlanden in algemeenen dienst, belast met de functie van directeur van den economischen voorlichtingsdienst.

E. **KUNST. — N.V. Het Hollandsch Tooneel. - Tableau de la Troupe.** — De kern van het gezelschap der „N.V. Het Hollandsch Tooneel" onder directie van den heer Louis de Vries bestaat uit de dames: Mevr. J. Royaards-Sandberg, als gast; Marie Gilhuys-Sasbach, Annie Follender, Miep van den Berg e.a. en de heeren: Louis de Vries, John Gobau, Maurits Parser, Flor la Roche, W. v. d. Hoog, B. van Leersum, F. v. Dongen, G. Limper, F. Koen.
Bij opvoering van grooter bezette stukken wordt het gezelschap aangevuld.

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Crisisheffing 1933 aangenomen.** — De Volksraad heeft zonder hoofdelijke stemming het ontwerp inzake de crisisheffing voor het jaar 1933 aangenomen. De negen leden der nationale fractie wenschten geacht te worden te hebben tegengestemd.
Het amendement-Van Helsdingen, beoogend verhooging van den kinderaftrek bij de crisisheffing, werd aangenomen met 44 tegen 11 stemmen.
Het amendement-Thamrin, beoogend de jaarlijksche inkomens beneden *f* 250 vrij te stellen van de crisisheffing, in stede van deze vrijstelling te beperken tot inkomens beneden de *f* 250, zooals in het ontwerp wordt voorgesteld, werd ingetrokken.
Het percentage, dat betaald moet worden, blijkt uit het volgende schema:

				Percentages.
van *f*	250	tot en met *f*	900	2,— %
„ „	900	„ „ „ „	1.800	2,20 %
„ „	1.800	„ „ „ „	3.600	2,50 %
„ „	3.600	„ „ „ „	5.400	3,— %
„ „	5.400	„ „ „ „	8.400	3,50 %
„ „	8.400	„ „ „ „	12.000	4,— %
„ „	12.000	„ „ „ „	18.000	4,50 %
„ „	18.000	„ „ „ „	24.000	5,— %
„ „	24.000	en hooger		6,— %

(Vor. ber. Belasting blz. 479 C.)

G. **BELGIE. — Financiën.** — De Kamer heeft op 7 Sept. '32 met 98 tegen 57 stemmen besloten een leening ten bedrage van 1½ milliard francs uit te schrijven en voor 500 millioen francs schatkistbiljetten uit te geven.
De premier Renkin verklaarde, dat de financieele toestand des lands weliswaar niet catastrophaal was, maar toch wel buitengewoon ernstig. De regeering wil een inflatie vermijden. Het is in ieder geval noodzakelijk, dat de uitgaven besnoeid worden en dat nieuwe belastingen worden ingevoerd.
Het wetsontwerp luidt als volgt:
Art. 1. De regeering wordt gemachtigd om door de uitgifte van een leening van 1½ milliard francs, het tekort van de begrooting van 1932 te dekken dat 1.375 millioen bedraagt, alsmede het tekort van de begrooting van 1931.
Art. 2. In afwachting dat de belastingen en verschillende andere schuldvorderingen binnenkomen, wordt de regeering gemachtigd schatkistbons uit te geven als voorschotten op die inkomsten. Het bedrag van die schatkistbons mag de 500 millioen francs niet overtreffen. Zij worden uitgegeven voor een termijn van 5 jaar.

Art. 3. Teneinde de schatkistbons terug te betalen die op 1 October vervallen en een bedrag van 769 millioen francs bereiken, wordt de regeering ook gemachtigd schatkistbons uit te geven voor een termijn van hoogstens 10 jaar.
Art. 4. Al die verrichtingen worden van fiscale lasten vrijgesteld. De leening mag uitgegeven worden in het buitenland of in België, in Belgische of vreemde munt.
Art. 5. De wet wordt van kracht op den dag waarop zij in het „Staatsblad" afgekondigd wordt.
(Vorig bericht blz. 440 F.)

A. **LIMNOLOGIE.** — In „Artis" te Amsterdam is de zesde ledenvergadering geopend van de Internationale Vereeniging voor theoretische en toegepaste Limnologie (biologie van het zoet- en brakwater).
Onder de aanwezigen werden o.m. opgemerkt de minister van Econ. Zaken en Arbeid mr. T. J. Verschuur, wethouder Boekman, mr. van Tienhoven, voorzitter van de Vereeniging t. Beh. v. Nat. monumenten, de heer Brouwer, hoofd der Visscherij-inspectie, alsmede vele binnen- en buitenlandsche geleerden en de vertegenwoordigers van de regeeringen van Italië en Joegoslavië: prof. Brunelli en prof. Stankowitsch.
De voorzitter prof. Thienemann, uit Plön, opende met enkele woorden de vergadering en begroette Z. E. den minister van Economische Zaken en Arbeid.
De minister nam daarna het woord en zeide, dat de Nederlandsche regeering gaarne deze gelegenheid aangreep om haar belangstelling voor de jonge limnologische wetenschap te toonen. De I.V.L. bevordert de studie der binnenwateren en bestudeert de daarin aanwezige planten en dieren. Onder deze laatsten worden speciaal de visschen en hun gewoonten onderzocht, hetgeen van groot algemeen belang is. Amsterdam is eigenlijk de bakermat der limnologie, daar reeds eind 17e eeuw de beide groote natuuronderzoekers Swammerdam en Leeuwenhoek zich met dergelijke onderzoekingen bezig hielden. De stad Amsterdam heeft steeds voor deze wetenschap een open oog gehad. Op 't oogenblik staat de drooglegging van de Zuiderzee in het middelpunt der belangstelling. 150.000 H.A. water wordt van brak buitenwater tot vrij zoet binnenwater gemaakt en het spreekt van zelf, dat zóó iets de speciale belangstelling der limnologen trekt.

B. **CONFERENTIE VAN STRESA.** — In de plenaire zitting van 7 Sept. '32 sprak de Oostenrijksche gedelegeerde, Schüller, die zeide, dat Oostenrijk het evenwicht niet door verminderden invoer, maar door verhoogden uitvoer wilde herstellen. De Oostenrijksche regeering was bereid, in dien zin onderhandelingen met andere staten te voeren. De Duitsche, Italiaansche en Fransche regeering zouden zich hiermee eens verklaard hebben.
Na hem sprak prof. G. W. J. Bruins voor Nederland. Prof. Bruins verklaarde in zijn rede, dat de Nederlandsche regeering voor den vrijen handel is, dat zij geen bezwaar maakt tegen eventueele wederkeerige preferenties in Centraal- en Oost-Europa, maar dat deze preferenties toch een ernstige inbreuk vormen op de meestbegunstigingsclausule. Daarom stelde spr. voor de preferenties te beperken tot granen en dat bovendien slechts voor een bepaalde periode.
De Zwitsersche vertegenwoordiger dr. Stucki was zeer pessimistisch ten aanzien van de wenschen en voorstellen, die tot nu toe gedaan waren. Zwitserland heeft met het preferentie-systeem ontmoedigende ervaringen opgedaan. Voorts wees deze gedelegeerde op mogelijkheid en noodzakelijkheid van bepaalde clearing-operaties.
De laatste spreker bij de algemeene discussies was de voorzitter Bonnet, die graan-revalorisatie noodzakelijk noemde, al is zij ook geen genoegzame voorwaarde voor het economische herstel der Zuid-Oost-Europeesche staen. Het zou voldoende zijn, meende hij, als de invoerlanden het onderling er over eens konden worden, het overschot der uitvoerlanden op te nemen en daarop douane-preferenties te verleenen. Zoo zou een Europeesche graanmarkt geschapen worden, zonder dat daardoor de overzeesche landen kunnen worden ontstemd. Frankrijk gaat accoord met een verlaging der douane-barrières, doch dat kan niet van vandaag op morgen geschieden.
Na beëindiging der algemeene debatten deelde de voorzitter mede, dat de twee gevormde commissies op 8 Sept. '32 haar arbeid in geheime zitting zullen beginnen. **(Vorig bericht blz. 481 F.)**

C. **LIJKVERBRANDING.** —
TOTAAL AANTAL CREMATIES IN DE VERSCHILLENDE LANDEN.
(Totaal aantal en aantal per 100.000 inw.)

Landen.	Aantal inwoners.	Crematies Totaal.	p. 100000	Jaar
Japan	62.938.200	622.492	989	1929
Argentinië	10.465.500	18.939	180	1927
Zwitserland	3.477.935	4.885	144	1930
Duitschland	62.410.619	53.203	85	1903
Oostenrijk	6.500.000	3.922	60	1930
Denemarken	3.450.000	1.694	49	1930
Noorwegen	2.810.600	1.185	42	1930
Tsjecho-Slowakije	14.360.000	4.725	32	1930
Ver. St. v. N. Amerika	113.494.000	101.467*)	18	'24-'28
Zweden	6.105.200	1.010	16	1930
Engeland	44.200.000	4.533	10	1930
Finland	3.500.000	211	6	1930
Nederland	7.731.172	505	6	1930
Rusland	153.800.000	5.208	3	1929
Frankrijk	41.400.000	1.148	3	1930

*) Het gemiddelde van de jaren 1924—'28.
(Société pour la propagation de l'incinération)

D. **STAKING IN DE KOOPVAARDIJ.** — Naar wij vernemen heeft de op 7 Sept. '32 door den rijksbemiddelaar mr. S. de Vries Czn. gehouden bespreking met de partijen, betrokken bij het conflict in het scheepvaartbedrijf, in het bijzonder ditmaal in verband met het gebeurde bij de Holland—Amerika-Lijn, nog geen resultaat opgeleverd.
De contact-commissie bleef het standpunt handhaven, dat eerst van alle betreffende maatschappijen de garantie moet worden verkregen dat de arbeidsvoorwaarden, loonen van het afgeloopen collectief contract worden gehandhaafd. Eerst dan is de contact-commissie bereid aan de conferentietafel met de werkgevers plaats te nemen en het consigne tot opheffing der staking te geven.
De Bond van Werkgevers in de koopvaardij, die nog slechts van vijf aangesloten maatschappijen toezegging heeft, dat zij bereid zijn de zes voorwaarden, in een vorige conferentie door de contactcommissie gesteld, te aanvaarden, verlangt daarentegen, dat ook de loonen een object van onderhandeling dienen te zijn en dat de contact-commissie bereid zal zijn in principe over loonsverlaging te beraadslagen.
De Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Mij., de Stoomvaart Mij. „Nederland" en de Rotterdamsche Lloyd zijn uitgetreden uit den Bond van Werkgevers in de Koopvaardij. **(Vorig bericht blz. 479 G.)**

E. **NEDERLAND. — Nederl. Heide Maatschappij.** — De Nederl. Heide Mij. heeft op 1 Sept. '32 te Assen haar jaarlijksche vergadering gehouden onder voorzitterschap van den heer A. W. J. Baron van Nagell, die er in zijn openingsrede o.a. op wees, dat het ledental in het afgeloopen jaar met ruim 300 achteruit ging.
De directeur, dr. J. P. van Lonkhuyzen, deelde mede, dat de uitvoering van zeer veel werken thans in werkverschaffing geschiedt. Daardoor komen zeer belangrijke cultuurtechnische werken in uitvoering, die anders misschien in jaren niet waren geschied en zoo wordt de algemeene toestand door verbetering

van de drooglegging, door aanleg van wegen en kanalen, door ruilverkaveling zoodanig verbeterd, dat het den landbouwer later gemakelijker zal vallen met succes deel te nemen aan den economischen strijd. Verder zeide spr. dat het onbegrijpelijk is, dat een instelling als de Nederlandsche Spoorwegen thans meent zoo goed als al haar benoodigd hout in het buitenland te moeten koopen. Elke dwarsligger uit buitenlandsch hout beteekent loonderving voor onze boscharbeiders en voor onze zagerijen.

9 SEPTEMBER 1932

A. **CUBA. — Staking van medici te Havanna.** — Voor de tweede maal in dit jaar zijn te Havanna vijfhonderd aan de openbare ziekenhuizen werkzame geneesheeren in staking getreden, waardoor tweeduizend patienten verstoken zijn van geneeskundige behandeling en zijn aangewezen op de verzorging van het verplegend personeel. De medici eischen, dat, anders dan tot nog toe de gewoonte was, de kosten voor de geneeskundige behandeling in overeenstemming zullen worden gebracht met de economische positie van de patienten.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Faillissementen.** — Het aantal faillissementen in de Ver. Staten bedroeg in de eerste 7 maanden van dit jaar 18.416 tegen 18.866 vorig jaar, 14.372 in 1930 en 1236 in de eerste 7 maanden van 1929. Het totaal der verplichtingen van de insolvente ondernemingen bedroeg $ 1313.9 mill., waartegenover activa van $ 847.1 mill. staan. Voor 1931 waren deze cijfers onderscheidenlijk 991.5 mill. en 586.2 mill.; voor 1930 586.5 mill. en 328.1 mill.; voor 1929 406.3 mill. en 234.8 mill. Het eigenlijke verlies bedroeg dus dit jaar $ 466.8 mill. tegen 405.3 mill. vorig jaar, 258.4 in 1930 en 171.5 mill. in 1929.

C. **PALESTINA. — Opgravingen.** — Nog steeds komen er verslagen in van Sir Flinders Petrie betreffende het oude Gaza (Tell el Ajjoel), zoo lezen wij in de „Expository Times". Die stad had wel tien maal den omvang van Troje, en zij vormde in Abrahams dagen een sleutel voor handel en verkeer tusschen twee werelddeelen; daarbij had zij de beste haven in Palestina. Maar ongeveer 2000 v. C. verzandde deze, en ontstond malaria, zoodat men eenige mijlen noordelijker een nieuw Gaza stichtte.
Men heeft in de oude stad, gelijk hier al gemeld is, vier na elkaar ontstane paleizen blootgelegd, evenals een merkwaardige offerplaats vóór het derde (laat-Hyksosperiode), waar allerlei juweelen als wijgeschenken lagen.
Bijzonder belangwekkend is verder de vondst van eenige gevlochten gouden oorringen op een begraafplaats uit den tijd van Thatmose III (ong. 1500 v. C.). Immers deze zijn volkomen gelijk aan eenige, die in Ierland en Engeland werden gevonden. Sir Flinders denkt, dat zij Iersch import zijn. In ieder geval is hierdoor weer bewezen, hoe wijd vertakt de handelsbetrekkingen tusschen de oude beschavingsgebieden waren. Heeft men ook niet eenige jaren geleden in graven in Zuid-West-Engeland oude, blauwe, Egyptische kralen gevonden? (Expository Times)
(Vorig bericht blz. 371 E.)

D. **BELGIE. — Mijnstaking. - Overeenstemming bereikt.** — In de gemengde nationale commissie voor de mijnen zijn op 7 Sept. '32 de werkgevers en werknemers tot een accoord gekomen.
De commissie nam kennis van de voorloopig tot stand gekomen kolenovereenkomst tusschen België en Duitschland, en besloot dat van 1 October '32 af een verhooging van één percent op alle loonen zal worden toegekend. De subcommissie zal de definitieve normen der loonsverhooging vaststellen, rekening houdend met de voordeelen, die voortvloeien uit het accoord met Duitschland. De directie van elke mijn zal individueel de lagere loonen herzien, daarna zullen de loonen tot 1 November '32 worden gestabiliseerd. Een nieuwe subcommissie zal de herziening der loonsovereenkomsten bestudeeren. In de Borinage en in de andere bekkens zullen de arbeiders zooveel als mogelijk wederom in dienst worden genomen.
Onmiddellijk zijn de vereischte instructies gegeven, opdat het werk kan worden hervat. De staking is dus geëindigd. **(Vorig bericht blz. 478 E.)**

E. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid.** — Bij de arbeidsbeurzen stonden volgens mededeeling van het Rijksinstituut voor werkverschaffing per 31 Augustus 1932 5.225.000 personen als werkloos ingeschreven, d.i. 158.000 minder dan per medio Augustus.
(Vorig bericht blz. 466 D.)

F. **GRIEKENLAND. — Regeering.** — Minister-president Venizelos heeft den staatspresident een verzoek om ontslag overhandigd. De president weigerde dit te aanvaarden. De regeering blijft in functie.
(Vorig bericht blz. 368 E.)

G. **SPANJE. — Catalaansch Statuut.** — De Cortes hebben op 9 Sept. '32 met 314 tegen 24 stemmen alle artikelen van het statuut van Catalonië definitief goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 375 E.)**

H. **CONFERENTIE VAN STRESA. — Economische commissie.** — Bij de economische commissie van de conferentie van Stresa zijn op 8 Sept. '32 drie voorstellen ingediend, n.l. van de Duitsche, Fransche en Italiaansche delegatie. Het Duitsche voorstel houdt in, dat Duitschland, Oostenrijk, Frankrijk, Italië en Tsjecho-Slowakije den zuiver agrarischen landen preferentie voor graan, veevoeder en mais toestaan. Dit kan door tariefverlagingen, terugbetaling van rechten of door andere maatregelen geschieden. Verder moeten bilaterale verdragen afgesloten worden. De gunsten van deze preferentie zullen ook open staan voor de meestbegunstigde landen en ook voor de staten, die later eventueel tot de conventie toetreden. De Duitsche delegatie stelt verder voor, dat uit vertegenwoordigers der als koopers optredende landen een commissie wordt gevormd, welke haar zetel bij den Volkenbond zal hebben. Europeesche landen, die nog geen rechten op graan hebben, doch deze willen invoeren, zullen uitgenoodigd worden, tot de conventie toe te treden. Bedoelde conventie zal geldig zijn tot 30 October 1935.
Het Fransche voorstel is gebaseerd op het principe van de multilaterale verleening van preferentie voor graan, mais, gerst en veevoeder. Het Fransche ontwerp-conventie stemt overeen met het Duitsche voorstel, wat de wijze van verleening dezer preferenties betreft. Verder stelt de Fransche delegatie, evenals de Duitsche, de vorming van een commissie voor. Deze zal o.a. de grootte der uit te voeren contingenten moeten controleeren. Ten slotte stemt het Fransche voorstel ook met het Duitsche overeen, inzake de bepalingen omtrent de meest begunstigde staten, de landen, welke nog geen graanrechten kennen en den duur van de conventie.
Het Italiaansche voorstel houdt eveneens het sluiten van bilaterale verdragen van alle landen met de landbouwstaten in. Volgens dit voorstel zullen de landbouwstaten van elk land op basis van den wereldhandel van dat land een bijdrage ontvangen, waarvan het bedrag nog nader vastgesteld moet worden. Als tegenprestatie zullen de Z.O.-Europeesche staten een overeenkomstige verlaging van hun rechten moeten toestaan. **(Vorig bericht blz. 483 B.)**

I. **NEDERLAND. — Het Blindeninstituut te Huizen.** — H. M. de Koningin heeft op 9 Sept. '32, in tegenwoordigheid van Prinses Juliana en Prins Hendrik, het nieuwe Instituut tot Onderwijs van Blinden en Gesticht voor Volwassen Blinden geopend.

A. **NEDERLAND. — Staking in de Koopvaardij. — Medewerking der Engelsche organisaties.** — Het Secretariaat der Internationale Transportarbeiders Federatie deelt mede:
In de te Newcastle onder leiding van den voorzitter der I.T.F., C. Cramp, gehouden conferentie tusschen de vertegenwoordigers der Contact-Commissie, gevormd uit de Centrale van Koopvaardij-officieren en den Centralen Bond van Transportarbeiders, met de leiders der Britsche organisaties van spoorwegarbeiders, transportarbeiders en zeelieden, is na korte bespreking van het in de Nederlandsche scheepvaart uitgebroken conflict, volledige overeenstemming verkregen, ten aanzien van de te treffen maatregelen, zoowel in Nederland als in Engeland, voor geval van de zijde der Hollandsche reeders verder getracht mocht worden hun schepen onder andere dan tot nog toe in Nederland geldende arbeidsvoorwaarden te laten varen. **(Vorig bericht blz. 483 D.)**

B. **FRIESLAND. — Bevordering der Friesche cultuur.** — De Provinciale Onderwijsraad van Friesland, ingesteld om het Friesche volkskarakter op hooger peil te brengen en daardoor de Friesche volkskracht te versterken, zal pogingen in het werk stellen om onder de Friezen meer verband te krijgen tusschen de geestelijke en stoffelijke cultuur.
In dezen winter zullen op geregelde tijdstippen twee inleiders optreden; de eerste zal een onderwerp behandelen over het sociaal-economische leven van Friesland, terwijl de andere een voordracht zal houden over de Friesche letterkunde, geschiedenis of wijsbegeerte.
Voor de uitvoering van deze plannen heeft de onderwijsraad zich o.m. in verbinding gesteld met de Kamer van Koophandel van Friesland ten einde inleiders te krijgen. Alle steun is door de Kamer toegezegd. **(Vor. ber. Onderwijs blz. 242 B.)**

C. **ONTWAPENING. — Henderson's rede te Newcastle.** — De voorzitter der Ontwapeningsconferentie en vroegere Engelsche minister van Buitenlandsche Zaken, Arthur Henderson, heeft op het vakvereenigingscongres te Newcastle een redevoering gehouden waarin hij een intensieve ontwapening der militaire mogendheden bepleit en ernstig rekening houdt met de Duitsche eischen inzake gelijkgerechtigdheid.
Henderson verklaarde o.m. dat men beweerd heeft, dat Duitschland mogelijk niet meer zal deelnemen aan de conferentiewerkzaamheden, indien zijn eischen niet zouden worden ingewilligd. Voor de ontwapeningsconferentie zou het een ramp beteekenen, indien Duitschland zich afzijdig zou houden. Dit zou waarschijnlijk leiden tot een hernieuwing van den ouden bewapeningswedloop. Tenslotte richtte Henderson tot de staten-overwinnaars het dringend appèl het ontwapeningsprogram practisch door te voeren.
(Vor. ber. blz. 467 C. en 480 C.)

10 SEPTEMBER 1932

D. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid.** — Volgens een statistiek der American Federation of Labour bedraagt het aantal werkloozen in de Ver. Staten 14 millioen. Hiervan zijn 800.000 spoorwegarbeiders.
Het te New York gevestigde bureau voor werkloozenondersteuning heeft berekend dat alleen reeds voor steun aan te New York wonende werkloozen gedurende den a.s. winter £250 millioen benoodigd zullen zijn. De steunkassen zijn volkomen uitgeput.
President Hoover heeft tegen 15 Sept. '32 een bijeenkomst uitgeschreven ter bespreking van de kwestie der werkloozenondersteuning. De Federation of Labour heeft in dit verband een plan uitgewerkt naar het voorbeeld van de in Duitschland en Engeland gevolgde stelsels. **(Vorig bericht blz. 446 A.)**

E. **INTERNATIONAAL LUCHTVAART CONGRES.** — De besprekingen in de jaarvergadering van de Internationale Luchtvaart zijn afgeloopen. De verschillende onderwerpen, die besproken werden, waren voor het meerendeel van internationaal belang. Wij noemen o.m.:
1. een voorstel van België, met betrekking tot het tijdstip van aanmelding voor deelneming aan internationale wedstrijden;
2. een voorstel van Nederland, betreffende de afmetingen van de door de Luchtvaart-conventie vastgestelde merken van ballons;
3. een voorstel van Polen, tot het vaststellen van een record van de stijgsnelheid voor vliegtuigen;
4. een ingrijpende statutenwijziging van de F. A. I.;
5. een wijziging van het reglement van de internationaal erkende records, waardoor het aantal hiervan sterk wordt ingekrompen;
6. een voorstel van Nederland, tot het internationaal regelen van een verzekering tegen schade aan derden van luchttoeristen;
7. een wijziging in het internationale Carnet de Passages en Douanes;
8. een regeling voor het verstrekken van internationale chèqueboekjes ter betaling van benzine en olie en voor het betalen van landingsgelden met internationaal geldige chèques;
9. instelling van een algemeen geldig paspoort voor luchttoeristen;
10. bespreking van de stichting van een centraal orgaan voor luchtvaart-documentatie.
De Koninklijke Nederlandsche Vereeniging voor Luchtvaart heeft aan generaal Snijders, A. Fokker, A. Plesman en dr. Eckener de gouden medaille voor hun groote verdiensten voor de Luchtvaart toegekend.
(Vorig bericht blz. 479 A.)

F. **IVAR KREUGER. — Nalatenschap.** — Het rapport over de activa en passiva van de in staat van faillissement verklaarde nalatenschap van Ivar Kreuger werd op 10 Sept. '32 gepubliceerd.
De schulden bedragen 1.170.606.855 kronen en de activa slechts 98.412.834 kronen.
(Vor. ber. 268 K. en 459 B.)

G. **LIMNOLOGIE. — Voordrachten.** — Op het congres der Internationale Vereeniging voor theoretische en toegepaste Limnologie (biologie van het zoet- en brakwater) zijn voordrachten gehouden door dr. Möller, prof. Halbfass, dr. Budde, dr. Kosminski, dr. Wiszniewski, prof. Stankowitsch, prof. dr. Polimanti.
Prof. Kolkwitz sprak over: Hydrobiologisches aus den Tropen. Het is een bekend feit, aldus spr., dat de tropische wateren armer zijn aan planten dan de koudere noordelijke. Voor een groot deel komt dit, doordat de in het water aanwezige voedingsstoffen zeer snel worden verbruikt. Toch zijn er uitzonderingen en een daarvan is b.v. een punt ten Noorden van Kaap Gardafui, waar de planktonhoeveelheid tot het tienvoudige van de normale stijgt. Meestal wordt een dergelijke opbloei door stroomingen veroorzaakt, die stikstofverbindingen aanvoeren, waardoor een geregelde toevoer van voedingsstoffen plaats vindt.
Spr. demonstreert dan een nieuwe methode voor het werken met sterke vergrootingen bij gebruikmaking van een planktonkamer en bespreekt de in tropische vijvers en plassen voorkomende organismen.
Tot slot behandelt spr. de lagere organismen uit het oerwoud, die daar tot in de toppen der boomen blijken voor te komen en die van groot belang zijn voor de ontwikkeling van versche lucht tengevolge van hun sterke zuurstofontwikkeling.
Mej. W. S. S. van Benthem Jutting gaf een uiteenzetting over de samenstelling en de functie van de radula van eenige Javaansche Gastropoden in verband met de voedselopname.
Dr. A. Vorstman vertelde een en ander omtrent de brakwatermossel Congeria cockleata, die o.m. in N.-Holland en te Amsterdam in de grachten en het

Oosterdok algemeen voorkomt. Spr. gaf een uiteenzetting van de ontwikkeling dezer Mollusk en een uitvoerige beschrijving van het dier. **(V. b. 483 A.)**

A. **MUZIEK. — Vroeg-protestantsche muziek.** — In het zoogenaamd „Kantorenbuch" van de Karl Alexanderbibliotheek te Eisenach, welk boek allerlei muziek in handschrift bevat uit Luther's tijd, heeft men een reeks werken van tot nog toe onbekende componisten uit dien tijd gevonden. Deze composities moeten tot de gewichtigste documenten van de eerste protestantsche muziek behooren.
Voorts is uit het landsarchief te Koburg een compositie van Melchior Frank aan het licht gekomen. Het werk, dat van 1632 dateert, is voor twee koren (zeven stemmen) geschreven naar aanleiding van het Kerstfeest in dat jaar.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Duitschland vraagt uitstel oorlogsschulden.** — De Duitsche ambassadeur heeft heden het departement van Buitenlandsche Zaken en dat van Financiën er van in kennis gesteld, dat Duitschland een opschorting tot 31 Maart 1934 zou wenschen van de betalingen voor de Amerikaansche bezettingskosten en die der „mixed claims", welke den 30 Sept. '32 moeten geschieden.
De betalingen der bezettingskosten bedragen 12½ millioen mark, die der aanspraken van Amerikaansche burgers 20.400.000 mark.
Op het departement van Financiën werd de Duitsche mededeeling koel ontvangen. De minister van Financiën, Ogden Mills, weigerde zich over de kwestie uit te laten. **(Vorig bericht blz. 411 B.)**

C. **BELGIE. — Duitschland's gelijkberechtigdheid. - Mededeeling van den Generalen Staf.** — De Telegraaf meldt o.a.:
Sedert eenigen tijd is men in Belgische militaire kringen van oordeel dat de Fransch-Belgische militaire conventie onvoldoende de veiligheid van België waarborgt, en dat de geschiedenis van 1914 zich niet mag herhalen, toen België zonder onmiddellijken steun van het Fransche leger bleef, aan de Fransche strategische plannen werd opgeofferd en ondanks zijn unie met Frankrijk werd overweldigd. Daar bij het opstellen van de bepalingen in de bestaande conventie slechts rekening werd gehouden met een zwakke rijksweer, dienen er thans nieuwe bepalingen in te worden opgenomen in verband met de gestadige vermeerdering van het Duitsche leger.
Vertegenwoordigers van den Belgischen generalen staf stellen voor dat slechts de verdediging van de helft der Belgische grens verplicht deel zal uitmaken van het algemeene Fransche verdedigingsplan. Aldus zou het lot van België niet uitsluitend van de strategie van den Franschen generalissimus afhangen.
Te Parijs vinden deze voorstellen weerklank.
(Vor. ber. Leger 479 F.; vor ber. Duitschl. 480 C.)

11 SEPTEMBER 1932

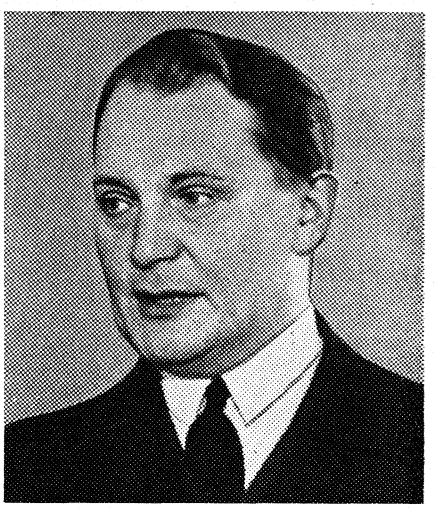
D. **SPINOZA-HERDENKING.** — Op het Internationaal Wijsgeerig Congres te 's-Gravenhage, dat van 5—10 September '32 werd gehouden, voerden de volgende professoren en Spinoza-kenners het woord:
Prof. Myslicki uit Warschau zeide, dat d'Espinoza op de vraag, welke houding men moet aannemen om gelukkig te zijn, niet slechts met woorden antwoordt, maar met zijn in zichzelve gelukkige persoonlijkheid. Het zijn juist Spinoza's evenwichtigheid en harmonie, welke hem zoo aantrekkelijk maken.
Prof. Romao van de Universiteit te Lissabon, schetste den wijd verbreiden invloed van d'Espinoza, nagaande, wat hij met Hobbes en Grotius heeft gedaan voor de vrijheid van denken, en in het licht stellende, dat de wetenschappelijke psychologie en de literaire critiek van deze dagen op d'Espinoza gebaseerd zijn.
Dr. Schatsky, van het Spinoza-Institute in de Verenigde Staten, vertelde van het werken van dit instituut, dat een eind maakt aan het isolement van d'Espinoza en hem uitdraagt in de straten van de Joodsche, Italiaansche en Poolsche wijken van New York. Zomer en winter worden cursussen gegeven in het Engelsch en Jiddisch en het Spinozisme wordt in verband gebracht met onderwerpen van dezen tijd, zooals het bolsjewisme e.d.
Dr. Bierens de Haan sprak namens de Nederlandsche afdeeling van de Kantgesellschaft, verklarende, dat de groote denkers de promotors bij uitstek van de menschheid zijn. Het leven van deze dagen wordt gekenmerkt door onzekerheid en door een overstelping van ontgoochelingen en het nieuwe niveau, dat bereikt moet worden, is nog niet gevonden. Maar de gedachte van d'Espinoza zal haar invloed blijven behouden en daarom neemt ook de Kantgesellschaft met hartelijkheid en groote sympathie aan de Spinozaherdenking deel.
Prof. Van Os sprak namens de vereeniging voor wijsbegeerte in Den Haag. D'Espinoza leerde, dat substantie is, wat in zichzelf is, wat in zichzelf begrepen wordt, zoodat alleen God werkelijk dien naam verdient.
De substantie in den zin van d'Espinoza is oneindig, maar ook de substantie, welke de wijsbegeerte is. Voor beide geldt het kenmerk der oneindigheid, n.l. dat niets denkbaars er buiten valt. Van beide ook is een kenmerk haar ondeelbaarheid. D'Espinoza is een symbool van de eenheid der wijsbegeerte.
Prof. dr. F. Sassen van de R.K. Universiteit te Nijmegen heeft een rede gehouden over wijsbegeerte en godsdienst. Spreker zeide o.a. onder wijsbegeerte te verstaan, de wetenschap van den diepen grond van alle zijn en behooren, een wetenschap dus, die zich niet tevreden stelt met de phenomena, maar juist een onderzoek verlangt naar datgene wat grond geeft aan de phenomena, met één woord: een metaphysiek. Godsdienst begint volgens spreker eerst dan, wanneer de ziel een onderlinge verbinding tot een hoogere macht aangaat.
Dr. Carl Gebhart zeide o.a.: Het religieuze karakter van het Spinozisme, is sedert Goethe en Schleiermacher steeds duidelijker onderkend. Spreker zelf, in het bewustzijn de ware philosophie gevonden te hebben, leest in het theologisch tractaat een ware religie, waarvan hij de geloofsartikelen opstelt en die hij, als de met de natuurlijke verlichting verkregen religie plaatst tegenover die, welke met de profetische verlichting gevonden is. Zelf heeft hij zijn wijsbegeerte als religie gevoeld.
Prof. Appuhn uit Parijs schilderde de geestelijke gesteldheid van den tegenwoordigen tijd en stelde de vraag welke hulp de tegenwoordige menschheid kan verkrijgen van een mystieke methode, die vreemd is op de wegen der rede.
Prof. Santayana uit Rome noemde Spinoza een prachtig voorbeeld van philosophische vrijheid. De geestelijke liefde tot God is de kroon van Spinoza's philosophie en spr. zeide o.a.:
De Geest maakt, dat wij ook de dingen rondom ons geestelijk, dat is belangeloos, liefhebben, dit wil zeggen dat wij de liefde in deze dingen liefhebben.
Waarop moet onze reliige zich dan richten als voorwerp van vereering? Niet op de universeele macht — waarvan de mensch zich bewust is, als hij zegt: „zoo God wil" —, niet op de universeele waarheid — waaraan de mensch denkt, als hij zegt: „God weet..." —, maar op het universeel goede. Als wij het woord „God" willen gebruiken, moeten wij daaronder verstaan niet de macht, niet de waarheid, maar de goedheid van het heelal. Deze goedheid ervaren wij, door ons in verbinding te stellen met al het goede van het heelal. Het is een mysterie, dat men schijnt te bereiken, wat logisch onbereikbaar is. Maar dit mysterie is niet moeilijk op te lossen. Want hij, die liefheeft, ziet alle schoonheid in een enkel gelaat. De liefde voor het universeel goede heeft in zich de

liefde voor ieder schepsel. Wij erkennen de universeele macht en eerbiedigen ze. Wij zien naar de universeele waarheid en gevoelen ons klein. Maar wij weten, dat de universeele goedheid tot ons spreekt in de taal van den Geest en dat het streven naar het goede het wezen van de religie en het doel van het leven is. Wie dit verstaat, ziet de eeuwige schoonheid, die is in het hart van ieder ding.
Prof. Toennies, uit Kiel, hield een voordracht over de betrekkingen tusschen Spinoza en Hobbes.
Deze groote wijsgeeren hebben ieder hun trouwe vereerders gehad bij hun leven en na hun dood. Niemand durfde er spoedig voor uitkomen, hun volgeling te zijn, maar zij hebben in stilte doorgewerkt. Hun tegenstanders noemden hun namen vaak als die van atheïsten gezamenlijk. Hun geestelijke gelijkenis bestaat hierin, dat beiden in een zeldzaam sterken graad vervuld zijn van liefde voor de kennis om der wille van de kennis en dat juist daarom hun bewondering voor het zijn der natuur zoo groot en van een poëtisch enthousiasme vervuld is. Hobbes en Spinoza verschilden van religie, maar vertoonden overeenkomst door het feit, dat hun kerkelijke gemeente hen niet erkende. Spinoza werd uit de synagoge gestooten en Hobbes niet als een trouwe zoon van de Engelsche kerk beschouwt.
Bekend is de nauwe verwantschap van hun rechts- en staatsleer. Spinoza is reeds in zijn Tractaat op de staatsleer van Hobbes georiënteerd.
Prof. Edman (New York) hield een rede over poëtisch inzicht en religieuze waarheid.
Prof. Verweyen (Bonn) zeide o.a.:
Toen Spinoza den naam Benedictus aannam, toonde hij, vloek in zegen te kunnen veranderen. Hij bij uitstek verdient homo religiosus genoemd te worden. Het hoogste goed ziet hij in de erkenning Gods en de geestelijke liefde Gods beschouwt hij als het hoogste doel van den mensch.
Pater graaf von Dunin Borkowski, van de Jesuietenhoogeschool „St. Georgiërs" te Frankfort besprak de vraag, of er ten aanzien van de geheele physicalische terminologie van Spinoza vroegere werken zijn, die ons het gebruik van de woorden verklaren.
Daaraan knoopte hij vast beschouwingen over de vraag, of Spinoza's physica boven de bewegingsleer van Descartes uitgaat en of hij de dynamica van Galileï in zijn stelsel heeft opgenomen.
Voorts besprak hij de vraag, of Spinoza in zijn physica het massabegrip gekend heeft dan wel of zijn geheele physica zonder dit begrip moet worden opgevat.
Ten slotte maakte spr. opmerkingen over de kwestie, of het massabegrip identiek is met het probleem der dynamische beweging.
Prof. mr. dr. Leo Polak uit Groningen sprak over Spinozisme en Kantisme.
Hij zeide, dat tusschen Spinozisten en Kantianen niet zelden een min of meer scherpe, antithetische verhouding bestaat, tot uiting komende in een „Kant òf Spinoza", „Kant contra Spinoza" of „Spinoza contra Kant". Het Spinozisme behoort tot de voorcritische aera der philosophie, hetgeen men bij beoordeeling van den strijd in aanmerking moet nemen.
De boven alle gebod en willekeur verheven eigenwettelijkheid van het denken en keuren is voor Spinoza niet minder dan voor Kant de grondslag van wereld- en levensleer. Met diepen zin noemt hij de rede onze hoogste gave en „de zon is het rijk van waarheid en wijsheid". En als voor Kant sluit voor Spinoza de ratio de intuitio niet uit, maar in. Alle fundeerend, onmiddellijk weten, moet intuïtief, kan niet discursief zijn.
Prof. Brunschvicg hield de sluitingsrede van het congres. **(Vorig bericht blz. 478 F.)**

A. **LUCHTVAART. — Opening van het vliegveld te Eindhoven.** — Met groote feestelijkheid en onder geestdriftige belangstelling is op 10 Sept. 1932 het nieuwe vliegveld te Eindhoven geopend. Het is gelegen 5 K.M. ten Westen van de stad, 20 M. boven den zeespiegel in de z.g. Strijpsche ontginning.

12 SEPTEMBER 1932

B. **DUITSCHLAND. — Rijksdag ontbonden.** — De Rijksdag heeft met 513 tegen 32 stemmen, bij 5 onthoudingen, het communistische voorstel tot opheffing van de noodverordening aanvaard.
Tevens spreekt in deze motie de Rijksdag zijn wantrouwen in de Rijksregeering uit.
Op voorstel der communisten was deze stemming als eerste punt op de agenda van de vergadering geplaatst. Tijdens het tellen van de stemmen wilde rijkskanselier von Papen het woord voeren. Rijksdagpresident Göring weigerde hem dit. Daarop overhandigde von Papen aan Göring het ontbindingsdecreet, dat deze evenwel weigerde aan te nemen. Hierna verliet de regeering de zaal.

Rijksdagpresident Göring.

De tekst van het ontbindingsdecreet luidt: „Op grond van artikel 25 van de Grondwet van het Rijk ontbind ik den Rijksdag, omdat er gevaar bestaat dat de Rijksdag de intrekking van mijn verordening van 5 September 1932 eischt". Deze verordening is geteekend door Rijkspresident Von Hindenburg, Rijkskanselier von Papen en den Rijksminister voor Binnenlandsche Zaken Von Gayl. **(Vor. ber. blz. 367 D.)**

C. **FRANKRIJK. — Duitschland's gelijkgerechtigdheid van bewapening.** — Het antwoord der Fransche regeering op de Duitsche eischen inzake gelijkgerechtigdheid, welke den 29sten Aug. '32 ter kennis zijn gebracht van den Franschen ambassadeur te Berlijn, wordt thans gepubliceerd. De Fransche regeering zegt o.m.:
De Duitsche regeering beroept zich er op, dat het verloop van de ontwapeningsconferentie weinig vrucht heeft gedragen. De opvatting loopt vooruit op de feiten en valt bij een objectief oordeel over hetgeen reeds bereikt is, niet te rechtvaardigen. De Fransche regeering wijst op hetgeen zijzelf heeft gedaan voor de ontwapening. In het Fransche parlement is een wetsontwerp aangenomen tot verlaging van de militaire uitgaven met ongeveer 1500 millioen francs. De Fransche opvatting is, dat men niet moet streven naar bewapening van één staat, doch naar ontwapening van allen. Wanneer Duitschland met Frankrijk en andere staten voor dit doel wil onderhandelen, wenscht Frankrijk niets liever dan dat.
Duitschland eischt een luchtvloot, tanks, zware artillerie, afweergeschut, onderzeebooten, vliegtuigmoederschepen en pantserschepen. Hier is geen twijfel

mogelijk: dit beteekent bewapening. Reeds thans wil de Fransche regeering er op wijzen, dat deze bewapening zich noodzakelijk ook zou moeten uitstrekken tot alle andere staten, die door verdragen tot dezelfde bepalingen zijn verplicht als Duitschland. Het onmiddellijk gevolg hiervan zou zijn het aan de orde stellen van het geheele Midden- en Oost-Europeesche probleem; op dezen nieuwen breeden grondslag zou de wedloop opnieuw beginnen. Bij de vraag, die Duitschland Frankrijk heeft voorgelegd is derhalve geheel Europa direct betrokken. Frankrijk kan er zich niet mee inlaten op deze vraag alleen een antwoord te geven. Dit antwoord komt alleen den Volkenbond toe. Frankrijk behoudt zich het recht voor den Volkenbond de motieven mee te deelen, waarom het in een herbewapening van Duitschland niet kan toestemmen. De Fransche regeering meent, ten slotte, met Duitschland te kunnen zoeken naar een rechtstoestand, echter niet op den weg van terugkeer naar oorlogsvoorbereidingen, doch in de richting van de organisatie van den vrede. **(Vorig bericht blz. 475 I.)**

(Vor. ber. Duitschland blz. 480 C.)

A. **DUITSCHLAND. — Radio-rede van Von Papen.** — In zijn radio-rede zette Rijkskanselier Von Papen o.a. het volgende uiteen:

Ik spreek thans voor de radio tot het Duitsche volk, aangezien de zooeven ontbonden Rijksdag het niet eens noodig gevonden heeft een verklaring der Rijksregeering over het door haar gevolgde program aan te hooren.

„De Rijksdagpresident was op grond van artikel 33 van de Rijksgrondwet verplicht mij het woord te geven. Hij heeft mij dit geweigerd. Ik verzocht voor de tweede maal het woord. Dit werd opnieuw geweigerd."

Von Papen vertelde verder, hoe hij niet de gelegenheid heeft gekregen zelf het ontbindingsbesluit van den Rijksdag voor te lezen. De stemmingen, welke na het overhandigen van het ontbindingsbesluit hebben plaats gehad, zijn echter in strijd met de grondwet en derhalve ongeldig.

„De Rijksdag, die de speciaal uit Moskou overgekomen Klara Zetkin met aandacht heeft aangehoord, heeft geweigerd in deze beslissende uren den leider der Rijksregeering aan te hooren, die rekenschap wilde geven van hetgeen gedaan is."

De Rijkskanselier schetste den strijd van het Duitsche volk voor vrijheid en gelijkgerechtigdheid. Dit zijn de eenige grondslagen voor de samenwerking met het buitenland. „Wij kunnen ons onmogelijk als een volk van den tweeden rang laten behandelen."

Von Papen zeide, dat het antwoord van Frankrijk het vraagstuk der gelijkgerechtigdheid niet nader tot een oplossing heeft gebracht en dat de Duitsche regeering zal beraden wat thans te doen staat.

Hij sprak van de „gigantische poging" de werkloosheid te overwinnen, de maatregelen der regeering, die niet beoogen de sociale instellingen af te breken, doch integendeel deze voor de toekomst te behouden. En met nadruk besloot hij dit deel van zijn betoog, dat het gaat om „arbeid en brood".

Zoowel tegen de Communisten als tegen de Nationaal-socialisten keerde von Papen zich scherp, verfoeiend elke nieuwe coalitie, elk nieuw compromis. De „zuiver formeele democratie heeft afgedaan" en hij kondigde in samenwerking met de landen een grondwetswijziging aan, die het mogelijk zal maken, dat de Rijksregeering boven de partijen staat. Hierbij zal tegelijk de verhouding tusschen het Rijk en Pruisen opnieuw geregeld worden.

Met het land toe te roepen: „Met Hindenburg en voor Duitschland" eindigde von Papen zijn rede.

(Vorig bericht blz. 487 B.)

B. **DUITSCHLAND. — De S.P.D. vraagt volksstemming.** — De sociaal-democratische partij heeft bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken de toelating van de volgende volksstemming aangevraagd:

Ontwerp van een wet tot opheffing van de noodverordening van den rijkspresident betreffende sociaal-politieke maatregelen. De rijksdag heeft krachtens een volksstemming tot de volgende wet besloten, door den rijksraad hierdoor afgekondigd:

Paragraaf één. Het tweede deel, „sociaal-politieke maatregelen" van de noodverordening wordt opgeheven.

Paragraaf twee. Deze wet treedt met de afkondiging in werking.

Waneer het volk zich bij de te houden stemming voor bovengenoemd wetsontwerp uitspreekt, worden de bepalingen der noodverordening over de loonen en de collectieve contracten buiten werking gesteld.

C. **FRANKRIJK. — Conversieplannen.** — Naar aanleiding van den op 10 Sept. '32 gehouden ministerraad wordt het volgende communiqué gepubliceerd:

De minister van Financiën, Germain Martin, en de minister voor de Begrooting Palmade, hebben den raad de redenen uiteengezet, die in het belang van het land de converteering der renten noodzakelijk maken.

Het kabinet sloot zich aan bij de redeneering van de ministers en nam het besluit beide Kamers tegen 16 September 1932 bijeen te roepen om desbetreffende voorstellen in te dienen. De president der republiek heeft het besluit tot bijeenroeping der Kamers onderteekend.

13 SEPTEMBER 1932

D. **FRANKRIJK. — Afschaffing van den Senaat.** — De S.F.I.O. heeft in verband met de komende verkiezingen voor een derde gedeelte van den Senaat een mededeeling gepubliceerd, warain wordt gewezen op de noodzakelijkheid van afschaffing van den Senaat. Het gaat niet aan, zegt deze mededeeling, dat de Senaat door een reeds lang verouderde wet het recht heeft de werkzaamheden van de Kamer te belemmeren, door sommige wetsvoorstellen eenvoudig tegen te houden, teneinde te voorkomen dat zij in de Kamer worden afgehandeld. Zoolang echter de Senaat niet geheel is afgeschaft, moet alles in het werk worden gesteld om in dit lichaam een meerderheid te krijgen, die zorg draagt voor een betere toepassing van deze verouderde wet.

E. **VOLKENBOND. — Danzig en Polen. - Rapport der Volkenbondsdeskundigen is gereed.** — De drie door den Volkenbond benoemde deskundigen Fattinger (Hongarije), prof. Calmes (Luxemburg) en dr. Nederbragt (Nederland), hebben hun rapport ingediend inzake de drie geschillen tusschen Danzig en Polen. Zij betreffen Poolsche aanspraken op schadevergoeding van Danzig, douanecredieten en in- en uitvoerkwesties.

De hooge commissaris van Danzig heeft beide partijen uitgenoodigd hem zoo spoedig mogelijk mede te deelen of zij gelooven op den grondslag van het rapport tot overeenstemming te kunnen geraken, welke zijn eigen beslissing overbodig zou maken.

(Vorig bericht blz. 369 D.)

F. **DR. JULIUS ROENTGEN OVERLEDEN.** — Op 13 September '32 is in den ouderdom van 77 jaar in het Diaconessen-ziekenhuis te Utrecht, waar hij een operatie heeft ondergaan, overleden de bekende musicus dr. Julius Röntgen.

Röntgen werd te Leipzig geboren. Zijn opleiding heeft hij geheel in Duitschland gekregen.

Met Julius Stockhausen begon hij in 1873 een concertreis als klavier-virtuoos en begeleider, welke tournée tot resultaat had, dat de aandacht van de muziekautoriteiten in Nederland op hem gevestigd werd. In 1877 volgde dan ook zijn benoeming tot leeraar aan de muziekschool van de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst te Amsterdam.

In 1888 werd Röntgen tevens directeur van de Amsterdamsche zangafdeeling dier Maatschappij, welk ambt hij tot 1898 vervulde.

Dr. Julius Röntgen.

Sedert de oprichting van het conservatorium, waarvan hij mede-oprichter was, was Röntgen aan deze instelling hoofdleeraar in het klavierspel; in 1913 werd hij tot directeur benoemd, als opvolger van Daniël de Lange. Na zijn vestiging te Amsterdam trad Röntgen herhaaldelijk door geheel Europa als piano-solist op. Hij verwierf echter den grootsten roem in zijn hoedanigheid van begeleider van Joh. Messchaert, dien hij op al zijn concertreizen vergezelde. Hij componeerde voor orkest: Noorsche ballade (Op. 36), Suite „Aus Jotunheim", Symphonie Bes-dur, „Liedje van de Zee" (Op. 45), Oud-Nederlandsche dansen (Op. 46), voor koor en orkest: „Gebet", (Op. 27), „Sturmesmythe" (Op. 31), een pianoconcert (D-dur op. 18), voorts kamermuziekwerken, pianostukken, liederen, en een opera Agnete (1913) met bewerkingen van oud-Nederlandsche boerenliedjes, volksliederen, dansen enz.
De Universiteit te Edinburgh verleende hem het eeredoctoraat.

A. **DUITSCHLAND. — „Ueberwachungsausschuss".** — Van officieele zijde wordt meegedeeld, dat de rijkskanselier en de rijksminister van Binnenlandsche Zaken besloten hebben niet in de „Ueberwachungsausschuss" te zullen verschijnen, zoolang Göring zijn houding omtrent de ontbinding van den rijksdag niet heeft herzien. **(Vorig bericht blz. 488 A.)**

B. **MUZIEK. — Een nieuw ontdekt werk van Franz Liszt.** — Onder leiding van Ignaz Neumark zal op 18 September '32 in de studio van de A.V.R.O. een eerste uitvoering gegeven worden van een tot dusver geheel onbekend gebleven werk van Franz Liszt, hetwelk tot titel draagt „Der blinde Sänger" (naar een ballade van Alexis Tolstoj). Mateusz Glinski, de uitgever van het Warschauer muziektijdschrift „Muzyka", heeft dit werk gedurende den oorlog te Petersburg ontdekt in de archieven van den muziekhandel Bessel. Het werk was in schets aanwezig; Glinsky heeft het voltooid en geïnstrumenteerd geheel volgens de aanwijzingen van den meester.
Tot dusverre werd het werk uitgevoerd o.a. in Berlijn, Boedapest en Warschau.

C. **DUITSCHLAND. — Rijksdagontbinding. - Persuitlatingen. — Duitschland:** Naar gelang van hun politiek standpunt, keuren de Duitsche bladen het optreden van Göring af, of betuigen hun instemming met de houding der rijksregeering.
Engeland: De „Times" verklaart, dat het ministerie-Von Papen en een parlementaire regeering niet met elkaar in overeenstemming zijn te brengen. Wanneer de regeering-Von Papen zich niet bekommert om de houding van de partij-politici, dan moet men hierbij wel overwegen, dat ook de regeering Von Papen hoe langer hoe minder parlementair zal zijn.
Von Papen heeft den steun van den rijkspresident en is blijkbaar voornemens in functie te blijven.
De liberale „News Chronicle" schrijft, dat de groote mogendheden hoofdzakelijk schuld hebben aan de thans in Duitschland heerschende toestanden.
De „Financial News" uit zich vrij pessimistisch. Een regeering, aldus het blad, zooals die van rijkskanselier Von Papen, kan zich niet in een vreedzame atmosfeer ontwikkelen.
Frankrijk: Bij de bespreking van de binnenlandsche politieke gebeurtenissen in Duitschland beperken de meeste Parijsche bladen zich ertoe te constateeren, dat de Rijksdagzitting van 12 Sept. '32 eenig is in de annalen van het Duitsche parlementarisme. Rijksdagpresident Göring heeft het afgelegd tegen de energie van Von Papen. Overigens beperken de bladen zich tot een uitvoerig verslag van de zitting zelf en van de radio-rede van Von Papen. Bijna alle kranten vestigen de aandacht op den energieken toon, waarop de Rijksdagkanselier deze rede uitsprak.
Vereenigde Staten: De „Herald Tribune" acht de ontbinding volkomen wettig en verwacht, dat in November nieuwe verkiezingen zullen worden gehouden. Men mag niet vergeten dat de grondwet van Weimar slechts een experiment is geweest, dat ruimte laat voor wijzigingen, die zich thans in werkelijkheid voltrekken. **(Vorig bericht blz. 489 A.)**

D. **NEDERLAND. — Moordzaak van Putbroek.** — Het gerechtshof te 's-Hertogenbosch heeft op 12 Sept. '32 uitspraak gedaan in de zaak van den moord te Putbroek. De rechtbank te Roermond had den oudsten verdachte wegens het voortgezette misdrijf van doodslag op drie personen veroordeeld tot 15 jaar (er was levenslang geëischt) en den jongsten verdachte (zijn zoon) wegens poging tot doodslag op M. Kersten tot 8 jaar (de eisch luidde 12 jaar).
In hooger beroep had de advocaat-generaal geëischt onderscheidenlijk 15 en 4 jaar gevangenisstraf. Het hof veroordeelde den vader tot 15 jaar wegens het voortgezette misdrijf van doodslag en den zoon tot 6 jaar wegens poging tot doodslag. **(Vor. ber. 376 I.)**

E. **MANDSJOERIJE. — Japan's erkenning van Mandsjoekwo.** — In een op 12 Sept. '32 onder voorzitterschap van keizer Hirohito gehouden plenaire zitting van den geheimen raad is de officieele erkenning van den nieuwen staat Mandsjoekwo door Japan goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 476 D.)**

F. **NEDERLAND. — Coloradokever. - Invoer van aardappelen en groenten uit Frankrijk verboden.** — De minister van Econ. Zaken en Arbeid heeft Frankrijk aangewezen als land, waaruit, met ingang van 22 September 1932, de in- en doorvoer van aardappelen verboden is.
Voorts is Frankrijk aangewezen als land, waaruit met ingang van dienzelfden datum, de in- en doorvoer van versche groenten van 15 Maart tot en met 14 October verboden is, tenzij de zendingen vergezeld zijn van een schriftelijke verklaring, afgegeven door den Plantenziektenkundigen Dienst van dat land, inhoudende, dat de versche groenten niet zijn aangetast door den Coloradokever en dat zij afkomstig zijn van en geteeld zijn op plaatsen, waar de Coloradokever niet voorkomt, en, voor zoover bekend, niet is voorgekomen binnen een afstand van 200 K.M.
Tenslotte is bepaald, dat ontheffing wordt verleend voor zendingen, welke een gewicht van 50 K.G. niet te boven gaan, onder voorwaarde, dat de invoer geschiedt langs het kantoor der invoerrechten te Roo-

sendaal en dat het hoofd van den Plantenziektenkundigen Dienst verklaart, dat de betrokken zending geen gevaar voor besmetting oplevert. **(325 A.)**

A. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. — Gandhi.** — Uit thans gepubliceerde brieven, gewisseld tusschen Gandhi en MacDonald, blijkt dat Gandhi een hongerstaking zal beginnen, indien de regeering haar voorstel om een afzonderlijk kiezerscorps in te stellen voor de Britsch-Indische paria's, niet intrekt. Deze staking zal door Gandhi op 20 September '32 worden begonnen en tot zijn dood worden voortgezet, tenzij de Britsch-Indische regeering haar besluit intrekt. (Indian Times, London) **(Vor. ber. 320 G.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Oorlogsschulden. - Vermindering.** — Een groot opgezette campagne voor vermindering, resp. schrapping der oorlogsschulden is in de Vereenigde Staten ingezet door de vorming van het „Committee for the Consideration of Intergovernmental Debts".
Voorzitter is Alfred Sloan, president van de General Motors Company. In het bestuur hebben voorts zitting leiders van industrie, landbouw, vakvereenigingen en politici. Een aantal invloedrijke personen heeft een oproep gedaan aan tal van industrieelen en belangrijke figuren op economisch gebied, om zich bij de actie van het comité aan te sluiten.
Professor Murray Butler verklaarde, dat Europa zonder den steun van Amerika reeds al het mogelijke heeft gedaan voor het herstel van zijn welvaart. De volgende stap moet door Amerika worden gedaan. Senator Borah eischt een verlaging of schrapping der schulden, omdat de huidige toestand de voornaamste belemmering voor het herstel der normale internationale betrekkingen is. (Intern. Conciliation)
(Vorig bericht blz. 486 B.)

C. **NEDERLAND. — Prof. mr. C. W. de Vries over „Het Liberalisme van dezen tijd".** — Op de propaganda-bijeenkomst der nieuw gestichte afdeeling Hillegersberg van den Bond van Jonge Liberalen heeft op 10 Sept. '32 prof. mr. C. W. de Vries een rede gehouden om „een nieuwe phase in de ontwikkeling van het liberalisme" uiteen te zetten. Spreker zeide o.m. zeer wel te begrijpen, dat hij de nieuwe jeugd van een nieuwen tijd niet warm kan maken voor de eischen welke Thorbecke in zijn tijd aan het staatkundig leven stelde. Maar Thorbecke heeft ook niet in dien zin den liberalen staat van 1848 gesticht, dat het staatsgebouw ooit voltooid en àf zou zijn. De liberale beginselen hebben mede geleefd met de ontwikkeling der menschheid; in de revoluties van 1579/1581 (Nederland), van 1688/1689 (Engeland), van 1776 (Amerika), en van 1789/1790 (Frankrijk) werkt de practische toepassing van een liberale gedachte, doorwerkende zoowel in den monarchalen als in den democratischen regeeringsvorm. Maar daarom is de liberale gedachte niet verantwoordelijk voor alles wat in die perioden geschied is, omdat zij nooit heeft geleid tot een liberale staatsinrichting. Dit is pas geschied in 1830 (Frankrijk), 1832 (Engeland), 1831 (België), 1848 (Nederland). Na 1848 waren in Nederland de liberalen voor het staatsbestel practisch verantwoordelijk. Kan nu de jeugd de liberalen nog steunen? Om die vraag te beantwoorden is méér noodig dan een eenvoudige verwijzing naar de aloude liberale beginselen.
Nu betoogt spr. dat wij staan voor een nieuwe toepassing van de liberale gedachte, en hij kenschetst de methoden van het nationaal-socialisme en memoreert, dat de liberale staatkundige gedachte als steun in de Engelsche regeering werkt. Liberale staatslieden staan naast MacDonald en Baldwin. In België hebben de (meest Franschgezinde) liberalen regeeringsmacht met de katholieken tezamen. In Frankrijk hebben de liberale centrum-groepen politieke macht en invloed. In Nederland zijn de liberalen niet in de regeering, maar zij waren 1929—1932 absoluut regeeringstrouw. Met hun hulp werd verscheidene malen de meerderheid verkregen. In het nationaal-socialisme werkt de liberale gedachte als een zuurdeesem. Overal waken de liberalen, dat niet de periode terug zal keeren, waarin van de economische vrijheid misbruik werd gemaakt.
En nu zou spreker dit willen zeggen: de vrijheid en de persoonlijkheid laten zich niet knechten. De anonieme machten moeten verdwijnen. De jeugd wil terug naar de autoriteit van de persoonlijkheid, naar den mensch en dus toch weer naar de vrijheid.
(Vor. ber. Vrijheidsbond blz. 291 C.)

14 SEPTEMBER 1932

D. **ZENDING. — 200 jaren Zending der Hernhutter Broedergemeente.** — Den 21sten Augustus 1932 was het tweehonderd jaar geleden, dat de Evangelische Broedergemeente te Hernhut haar eerste zendelingen, Leonhard Dober en David Nitschmann, afzond om het Evangelie te verkondigen onder de negerslaven van het toenmalige Deensche Antilleneiland St. Thomas; en den 20en December 1935 zal het tweehonderd jaar geleden zijn, dat de eerste Hernhutters von Larisch, Berwich en Piesch, voet aan wal zetten in Suriname voor de zending onder de negerslaven en Indianen.
De Broeder-Uniteit, waarvan het hoofdkwartier te Herrnhut (Saksen) is gevestigd, bestaat thans uit 4 provincies: een continentale, omvattende Duitschland, Zwitserland, Nederland en Denemarken; en twee Noord-Amerikaansche provincies. Vanuit die groepen van gemeenten, die in totaal ongeveer 60.000 leden tellen (in de continentale provincie slechts 9000), zijn in den loop van 200 jaren ongeveer 50 zendingsterreinen in alle 5 werelddeelen gesticht, waarvan een deel reeds vroeger is opgegeven, een ander deel aan andere kerkgenootschappen is overgedragen en ten slotte 13 thans nog in volle bewerking zijn: Labrador (1771), Alaska (1885), Californië (1889), Jamaïca (1754), de kleine Antillen (1732), Nicaragua (1849), Demerara (1878), Suriname (1735), Zuid-Afrika-West (1736), Zuid-Afrika-Oost (1828), Nyassa (1891), Unyamwesi (1897) en Himalaya (1853). Hier zijn in totaal 135.409 gedoopten, 101 zendelingen, 124 zendingsvrouwen, 51 geordende inheemsche zendelingen, 408 inheemsche evangelisten, 40.806 dagschoolkinderen, 1192 inheemsche dagschoolonderwijskrachten, 25.554 Zondagsschoolkinderen en 1173 inheemsche Zondagsschoolonderwijskrachten.
Van 25 tot 29 September 1932 zal het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente op haar Zendingsfeest te Zeist het uitgaan der eerste Zendelingen vóór 200 jaren herdenken.

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Bevolkingsrubbercultuur.** — De „Deli Crt." betoogt naar aanleiding van de cijfers van het kantoor voor de statistiek over de sluiting van 419 rubberondernemingen geheel en van 115 ondernemingen gedeeltelijk, dat dit een onzuiver beeld van den toestand geeft. De uitvoercijfers zijn in het eerste halfjaar van 1932 wat de bevolkingsrubber betreft met 42% vermindert. Die van de ondernemingsrubber zijn onveranderd gebleven in vergelijking met 1931. Het blad wijst op het merkwaardige verschijnsel, dat de inlandsche rubber, welke een struikelblok was voor een beperking van den oogst en die door de regeering werd ontzien, door het aannemen van een afzijdige houding, het ergst getroffen werd. In plaats van de bij de voorgestelde quota toegedachte hoeveelheid van 90.000 tons, haalt zij nauwelijks 50.000 ton, waardoor vele rubberstreken zeer ernstig zijn getroffen. Het blad betoogt aan de hand van cijfers, dat de onthouding van de regeering geen oplossing brengt inzake het rubberprobleem en dringt er bij de regeering op aan, dat zij zich zal beraden over de beste wijze om de cultuur weer op gang te brengen. De ineenschrompeling bewijst dat de hulp dringen noodig is. (Deli Courant). **(421 F.)**

A. **ENGELAND. — Staatsfinanciën.** — De Engelsche schatkist heeft op 10 September '32 de frs. 2.5 milliard schatkistwissels, welke in September 1931 in Frankrijk uitgegeven zijn, afgelost. Engeland heeft de credieten ten bedrage van £ 130 millioen, welke door Frankrijk en de Ver. Staten in September 1931 verleend zijn, thans geheel afgelost. De aflossing van £ 110 millioen der genoemde credieten heeft reeds in het voorjaar plaats gevonden.
(Vor. ber. 289 H.; vor. ber. Ver. Staten 411 B.)

B. **RÖNTGENOLOGIE. — Nieuwe ontdekking.** — Duitsche onderzoekers hadden reeds aangetoond, dat een colloïdale oplossing van thorium zonder nadeel in de bloedbaan kan worden gebracht en dat de deelen van het lichaam, waarin zij werd gedeponeerd, tijdelijk ondoordringbaar werden voor X-stralen. In de laboratoria van prof. Banting te Toronto, den ontdekker van het insuline, is dit volkomen bevestigd. Op deze wijze is het voor het eerst gelukt bevredigende schaduwen van lever en milt te voorschijn te roepen, terwijl men door het inspuiten der thoriumoplossing in de halsslagader een duidelijk beeld heeft weten te verkrijgen van de bloedvaten der hersenen, een feit, dat in de toekomst misschien van groot belang zou kunnen worden bij het opsporen van verborgen hersengezwellen. Even goed als men de hoop mag koesteren, dat dergelijke vorderingen op het gebied van het stralenonderzoek de z.g.n. proeflaparotomie nog eens overbodig zullen maken.
(Canadian Med. Ass. Journal)

C. **TABAK. — Invoer in Duitschland van Ned.-Indische tabak.** — Dezer dagen zijn de officieele cijfers nopens Duitschlands handel met het buitenland verschenen en wij vonden daaronder het bedrag der Ned.-Indische tabak, die werd ingevoerd gedurende het eerste halfjaar 1932. Dat bedrag hebben wij vergeleken met de correspondeerende bedragen in 1930 en 1931.
Hieronder volgen de cijfers. Duidelijkheidshalve hebben wij eerst kilogrammen herleid tot pakken tabak van 90 K.G. en marken tot guldens.

	duizend pak	millioen gld.
1ste halfjaar 1930 . .	184	25.3
1ste halfjaar 1931 . .	123	15.3
1ste halfjaar 1932 . .	95	9.8

Van verleden jaar tot nu is dus een val van 22½% wat de hoeveeheid en van 36% wat de waarde betreft, te constateeren. Vergelijkt men het eerste semester van dit jaar met dat van 1930, dan komt men tot de slotsom, dat de achteruitgang in hoeveelheid 48% bedraagt en in waarde 61%. (Op 1 Jan. 1931 trad de verhooging in van de Duitsche tabaksrechten). De gegevens hebben betrekking op Sumatra- en Javatabak samen genomen. Een afzonderlijke opgave voor elke soort is er niet. Maar aannemen mag men dat het gewichtsverlies hoofdzakelijk schuilt bij de Javatabak, het waardeverlies bij de Sumatra.

D. **AMSTERDAM. — Academie voor Lichamelijke Opvoeding.** — Op 12 Sept. '32 is de nieuwe rector van de Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Amsterdam, prof. dr. K. Gaulhofer, geïnstalleerd.

E. **NEDERLAND. — Bouwvak.** — In het bouwbedrijf zijn de partijen bij het landelijk collectieve contract tot overeenstemming gekomen omtrent een verlaging van de loonen. Op grond van deze overeenkomst zal de regeering tot verleening van een extra-subsidie aan de werkloozenkassen en tot de financiering van bouwplannen overgaan.
De nieuwe overeenkomst zal tot eind September 1933 duren. **(Vorig bericht blz. 460 D.)**

F. **NEDERLAND. — Binnenscheepvaartcongres.** — Op het negende Binnenscheepvaartcongres, dat op 22 en 23 Juni '32 te Terneuzen werd gehouden, konden eenige belangrijke punten der agenda, welke verband houden met den economischen toestand in het Binnenscheepvaartbedrijf, slechts onvoldoende behandeling vinden.
Volgens besluit van het congres werd dezer dagen te Utrecht een vervolgvergadering gehouden.
In zijn openingswoord heeft de voorzitter van het congres, mr. H. Smeenge, er op gewezen, dat sinds het congres te Terneuzen de economische toestand helaas niet verbeterd is. De behandeling van de aan de orde gestelde onderwerpen is nog even urgent.
Als eerste onderwerp kwam in behandeling: „Welke maatregelen kunnen ten behoeve van, of door de scheepvaart genomen worden teneinde te geraken tot verbetering van de economische toestanden?", waarover de heeren C. A. M. C. van Kasteel uit Rotterdam en M. W. de Korte uit Zwolle prae-advies hadden uitgebracht.
Verder kwam aan de orde het prae-advies van den heer M. Bakker uit Veendam: „Tollen en heffingen in het Noorden des lands".
Overeenkomstig de conclusie van den heer Bakker sprak het congres zich uit voor een volledig onderzoek naar de mogelijkheid en de wenschelijkheid van invoering eener vaarwaterbelasting, bij de wet te regelen, als middel om de bestaande ongelijke en onbillijke verhoudingen in het scheepvaartverkeer op te heffen.
Aangenomen werd verder een resolutie, voorgesteld door den heer A. J. Brouwer uit Haarlem, waarin bij de regeering aangedrongen wordt op maatregelen om aan de bijzondere bevoorrechting van het wegverkeer paal en perk te stellen. **(Vorig bericht blz. 389 D.)**

G. **MEXICO. — Nieuw kabinet.** — De tot president der Mexicaansche republiek gekozen generaal Rodriguez heeft zijn kabinet gereed. Minister van Buitenlandsche Zaken is Tellez, minister van Financiën Pani. Het ministerie van Oorlog en het ministerie van Binnenlandsche Zaken worden voorloopig door onderstaatssecretarissen waargenomen.

H. **VOLKENBOND. — Argentinië.** — Volgens een bericht uit Buenos Aires heeft de Argentijnsche minister van Buitenlandsche Zaken aangekondigd, dat Argentinië voornemens is, weder toe te treden tot den Volkenbond. De regeering zal zich tot dit doel in verbinding stellen met den Volkenbond.

I. **SUIKERONDERZOEKINGSMETHODEN. — Internationale commissie voor de unificatie.** — Wij laten hier de hoofdzaken volgen van de afscheidsrede van den heer M. G. Wagenaar Hummelinck, welke hij op het Internationale Congres voor eenvormige methoden van suikeronderzoek heeft gehouden.
Gelukkig, zeide spr., is in de laatste jaren werkelijk weer een opleving in de suikerindustrie te constateeren: het eerste voorbeeld hiervan is deze 8ste zitting van de Intern. Commissie. In Nederland hebben de suikerfabrikanten, in weerwil van de slechte tijden, sedert 4 jaar een nieuwe ruwsapreiniging met den Colloid filter geïntroduceerd. — Seitz in Duitschland deed iets dergelijks met zijn Seitz-filter. — Prof. dr. O. Spengler heeft sedert een jaar een nieuwe methode van ruwsapbehandeling, door middel van een trapsgewijze kalktoevoeging, doen toepassen — bovendien heeft men den moed gehad, de laatste jaren weer nieuwe handboeken der suikerindustrie te publiceeren, o.a. een boek van Wohryzek, daarna een boek van Sazavsky en Sandera, en nu kortelings Früling's Handbuch door prof. dr. Spengler. Een dergelijke moed dwingt bewondering af in de tegenwoordige moeilijke tijden.
Zoo zien we dat deze conferentie niet alleen een wetenschappelijke, maar ook een groote moreele waarde voor de suikerindustrie kan hebben. Hopen we slechts dat geen onverwachte ontgoochelingen zullen komen
(Vorig bericht blz. 480 F.)

A. **BELGIE. — Dr. O. Decroly overleden.** — Te Brussel is onverwachts overleden de bekende Belgische paedagoog dr. Ovide Decroly. De overledene, die 61 jaar oud was, studeerde eerst in de medicijnen, maar legde zich later meer speciaal toe op de psychologie van het kind, de studie der abnormale jeugd en de beroepsoriënteering. De door hem bedachte en toegepaste onderwijsmethode, welke zijn naam draagt, heeft hem tot ver over de Belgische grenzen bekend gemaakt.
Prof. Decroly was voorzitter van de Société Belge de Pédotechnic, leeraar aan het Brusselsche Institut des Hautes-Etudes, hoofdgeneesheer der scholen voor abnormale kinderen, geneesheer-inspecteur van het departement van justitie, hoogleeraar aan de universiteit te Brussel, leeraar aan de kweekschool voor onderwijzers, enz. Zijn overlijden beteekent een groot verlies voor de universiteit en de paedagogische wetenschap. (Société Belge de Pédotechnic)

B. **NATIONAAL CRISIS-COMITE.** — Het Nationaal Crisis-Comité heeft bij circulaire aan de gemeentebesturen medegedeeld, dat de Rijksbijdrage van *f* 750.000, welke ter beschikking van het Nationaal Crisis-Comité is gesteld voor verstrekking van extra-hulp aan werkloozen, uitsluitend bestemd is voor het kalenderjaar 1932.
Gevolg hiervan is, dat de bijdragen voor extra-hulp, die door de gemeenten en het Nationaal Crisis-Comité voor of in den loop van 1932 zijn beschikbaar gesteld, alleen gedurende dit kalenderjaar mogen worden gebruikt.
Naar wij vernemen heeft de regeering voor het kalenderjaar 1933 wederom een bijdrage ter beschikking van het N. C. C. gesteld van *f* 750.000.
De wijze, waarop uitkeeringen uit dit bedrag zullen worden gedaan, zal nog nader bekend gemaakt worden. **(Vorig bericht blz. 416 I.)**

C. **FRANKRIJK. — Gorgoelof terechtgesteld.** — Op 14 Sept. '32 is Gorgoelof, de moordenaar van president Doumer, op de binnenplaats der Santé-gevangenis te Parijs terechtgesteld. **(Vor. ber. 433 E.)**

D. **WERELDBEWAPENING. — Kosten.** — Het Volk schrijft: De door de New York Trust Co. gepubliceerde „Index" becijfert de jaarlijksche uitgaven voor bewapening op vijf milliard dollar of twaalf-en-een-half milliard guldens. In het fiscale jaar 1930/1931 hebben uitgegeven: Duitschland 170.4 millioen dollar (tegen 465.5 in het begrootingsjaar 1913/1914, minus 63%); Groot Brittannië 535 millioen (375.1, plus 42%); Frankrijk 455.3 millioen (348.7, plus 30%); Italië 258.9 millioen (179.1, plus 44%); Japan 242.1 millioen (95.5, plus 142%); Rusland 579.4 millioen (247.7, plus 130%); Ver. Staten 727.7 millioen (244.6, plus 197%).
Daarbij komen nog de bewapeningskosten der Midden-Europeesche Staten. **(Vorig bericht blz. 368 B.)**

15 SEPTEMBER 1932

E. **NEDERLAND. — Staking in de koopvaardij opgeheven.** — De Contact-commissie van organisaties van werknemers ter koopvaardij heeft in haar vergaderingen, die te Rotterdam, Amsterdam, den Haag en Vlaardingen waren gehouden, nadat tusschen deze commissie en den Bond van Werkgevers in de Koopvaardij een accoord was bereikt, besloten met ingang van 15 September '32 de staking op te heffen. Een uitzondering maken enkele reederijen, die niet bij den Bond van Werkgevers zijn aangesloten en die nog geen rechtstreeksche overeenkomst met de Contactcommissie hebben getroffen. De voornaamste zijn: de Halcyon Lijn en de Middellandsche Zeevaart Compagnie, beide te Rotterdam. **(Vor. ber. blz. 485 A.)**

F. **PARAGUAY EN BOLIVIA. — Nieuwe stap der neutralen.** — De neutralen hebben opnieuw een stap gedaan bij Paraguay en Bolivia. Zij dringen er op aan de vijandelijkheden onverwijld te staken en een gedemilitariseerde zone in te stellen, doordat beide partijen hun troepen over een afstand van 10 K.M. terugtrekken.
De neutralen zouden dan een commissie naar het Chaco-gebied willen zenden om zich er van te vergewissen, dat de overeenkomst wordt nageleefd.
(Vorig bericht blz. 474 A.)

G. **NEDERLAND. — Oostenrijksche Volkenbondsleening.** — De gezant van Nederland te Bern heeft voor zijn regeering het protocol geteekend, waarbij Nederland zich verplicht voor 3 mill. Sch. deel te nemen in de Oostenrijksche Volkenbondsleening.
(Zie Oostenrijk: Nieuwe leening 463 D.)

H. **CONFERENTIE VAN STRESA. — Economisch overleg.** — Het compromis-voorstel van Duitschland, Frankrijk en Italië ter conferentie te Stresa betreffende de revalorisatie der graanprijzen is door de gemengde subcommissie der koopende en verkoopende staten aangenomen. Het project bevat als hoofdpunt de vorming van een Europeesch steunfonds, dat eventueel, behalve voor het steunen van de graanprijzen, ook aan algemeene financieele doeleinden dienstbaar gemaakt zou kunnen worden. Uit het pact van de commissie, dat thans in groote trekken te Weenen bekend is, bleek dat men zich voor de hoeveelheden uit Midden- en Oost-Europa uit te voeren granen, waarvan de prijzen gesteund zullen worden, gebaseerd heeft op den gemeenschappelijken gemiddelden export in de jaren 1929, 1930 en 1931. Het staat elk importeerend land vrij de te verleenen hulp in den vorm van contributies dan wel van voorkeurstarieven te verleenen. Met name heeft Duitschland zich het recht voorbehouden zijn bijdragen op grond van de reeds afgesloten of nog te sluiten tweezijdige overeenkomsten te regelen.
In de financieele commissie vroeg een enkele der debiteurenstaten opnieuw verlaging van de door hen te betalen rente en conversie van zijn schulden op korten in schulden op langen termijn. Voor het verlagen van den rentevoet is vooralsnog geen crediteurstaat te vinden, maar de Fransche gedelegeerde drukt den debiteurstaten op het hart een voorbeeld te nemen aan Duitschland, dat weliswaar vele jaren van leeningen geleefd had, maar ten slotte energiek maatregelen had genomen voor het evenwicht in zijn betalingsbalans. Frankrijk was eventueel te vinden voor verlaging van den rentevoet, maar achtte zijn recht op betaling van de hoofdsom onaantastbaar. De Engelsche gedelegeerde verklaarde dat Engeland, dat zelf zijn gouden standaard had opgegeven, bezwaren had om mee te werken aan herstel van dien standaard in andere landen. **(Vor. ber. blz. 484 H.)**

I. **ZWEDEN. — Congres van het Internationaal Verbond tot Verdediging en Bevordering van het Protestantisme.** — De plenaire zitting van het Congres van het Intern. Verbond tot Verdediging en Bevordering van het Protestantisme werd op 11 Sept. '32 in de Storkyrkan te Stockholm geopend met een rede van den Verbondsdirecteur Fahrenhorst uit Berlijn. Na een rede van prof. dr. Ahnlund uit Stockholm over Gustaaf Adolf en de Evangelische Zending werd deze zitting gesloten met een toespraak van den voorzitter van het verbond, onzen landgenoot prof. dr. Slotemaker de Bruïne, die verklaarde dat de geestelijke en religieuse nood van onzen tijd slechts door het evangelie van de hervorming in een opbouwend protestantisme kon worden overwonnen.
Het congres werd op 12 Sept. voortgezet met een reeks voordrachten van verschillende sprekers. Prof. dr. D. Karl Völker uit Weenen sprak over beteekenis en interpretatie van de geschiedenis der hervorming. Sprekende over de eenheidspogingen tusschen de Roomsche en de protestantsche kerk zeide hij, dat

vier eeuwen protestantsche geschiedenis tusschen Rome en de evangelische kerken staan. Als wortel van alle kwaad beschouwde hij de specifiek katholieke geschiedenisinterpretatie en het door de hervorming tot invloed gekomen religieuse subjectivisme en individualisme, dat hij ziet als de oorzaak van de dogmatische zelfontbinding van het protestantisme, die tenslotte geleid heeft tot het volledig prijsgeven van de grondbeginselen van het christendom. Het positieve in Luther's religie wordt als middeleeuwsche nalatenschap opgegeven. De inleider sprak uitvoerig over de politieke en sociale gevolgen van de hervorming, de machtstoeneming zoowel van Zweden als van Engeland en Holland en hij bestreed de stelling, dat de hervorming den ondergang beteekende van de staten, die er voor gewonnen waren.
Prof. D. Bornkamp uit Giessen besprak het succes van het katholicisme in Duitschland sedert den wereldoorlog, en de politieke factoren die daaraan hadden medegewerkt.
De Hongaarsche professor A. Csikesz, uit Debrecen, vatte als correferent zijn inleiding samen in eenige stellingen, waarin hij verklaarde dat voor Hongarije de hervorming orde, discipline, onderwijs, religieuse poëzie, bijbelvertaling en kerkorde had beteekend.
De Engelschman F. W. Gilpin uit Edgeware schetste de geschiedenis van het Engelsche protestantisme, dat herhaaldelijk met tegenslagen had te kampen gehad.
Onze landgenoot Ds. van Krevelen uit Deinum (Friesland) sprak over de geschiedenis der reformatie in Nederland en de predikant Repa, uit Velim, over de Boheemsche reformatie.

A. **DUITSCHLAND. — President Hindenburg's brief aan Göring inzake de besluiten in den Rijksdag.** — Een schrijven van den Rijksdagvoorzitter Göring aan von Hindenburg is door staatssecretaris Meissner als volgt beantwoord: „De rijkspresident heeft mij opgedragen U de ontvangst te bevestigen van Uw schrijven van 13 dezer. De president laat U mededeelen, dat de na het overhandigen van het ontbindingsdecreet van den Rijksdag nog genomen besluiten in strijd zijn met de grondwet en dus ongeldig. De rijkspresident is daarom niet voornemens uit deze besluiten conclusies te trekken." **(V. b. 489 C.)**

B. **DUITSCHLAND. — Soc.-Democratische rijksdagfractie tegen de bewapeningspolitiek.** — De sociaaldemocratische rijksdagfractie heeft na beraadslagingen een motie tegen de bewapeningspolitiek van de regeering aangenomen, welke politiek slechts anderen volken het voorwendsel zal verschaffen, den wedstrijd in de bewapening te hervatten, waardoor de veiligheid van Duitschland het meest zal worden bedreigd en wat tenslotte tot een nieuwe ramp voor de volken moet leiden.
Slechts een buitenlandsche politiek, welke gericht is op de verdediging der volken op den grondslag van gelijke rechten, op de handhaving van den vrede en op de internationale ontwapening, waarborgt een werkelijke veiligheid. (Vorwärts). **(Vor. ber. 480 C.)**

C. **BELGIE. — Het Nederlandsch bij het leger.** — De minister van Landsverdediging, mr. Crockaert, inziende dat het treurig gesteld is met de kennis van het Nederlandsch bij de officieren en onderofficieren der zoogenaamde Vlaamsche regimenten, heeft in verschillende garnizoenssteden maatregelen doen treffen voor het organiseeren van niet-verplichte cursussen in beschaafd Nederlandsch. Te Brussel hebben zich niet minder dan 142 officieren en 144 onderofficieren voor het volgen van deze lessen aangemeld, te Antwerpen 45 officieren en 40 onderofficieren, te Luik, waar ook eenige Vlaamsche compagnieën en batterijen deel uitmaken van het garnizoen, 63 en 32.
(Vor. ber. Taalkwestie 438 B.; v. b. Leger 486 C.)

D. **VEREENIGDE STATEN. — Verkiezingen in den Staat Maine.** — Over de verkiezingen in den Amerikaanschen staat Maine, die van belang zijn als voorbode van de presidentsverkiezingen, zijn nu de uitslagen van 615 van de 632 districten bekend. Braun, de democratische candidaat voor den gouverneurspost, heeft een kleinen voorsprong op den republikein, 118792—117412. Twee van de drie zetels van den staat Maine in het Congres zijn door de democraten gewonnen.
De uitslag in Maine wordt in de Ver. Staten vóór alles opgevat als een uiting van groote ontevredenheid over het bewind van de Republikeinen gedurende de laatste twaalf jaar.
Er is nog een reden, waarom met zooveel belangstelling alom in de Ver. Staten het verloop der verkiezingen in Maine is gevolgd. De gekozen democratische candidaat, Louis J. Bann, is voorstander van intrekking van het drankverbod, de verslagen republikeinsche candidaat, Burleigh Martin, is „een gematigd droge".

E. **DUITSCHLAND. — Rijkscuratorium voor lichamelijke opvoeding.** — Op 15 Sept. '32 zijn de plannen in vervulling gegaan, die reeds geruimen tijd bestonden om alle vereenigingen in Duitschland, die zich met de lichamelijke opvoeding van de jeugd bemoeien, onder één centrale leiding te brengen. De rijkspresident heeft een decreet uitgevaardigd, waarin o.a. het volgende wordt gezegd:
De Duitsche jeugd is de toekomst van ons volk. Reeds jarenlang heb ik mij speciaal geïnteresseerd voor alle pogingen om de jeugd lichamelijk op te voeden. De staling van het lichaam, de opvoeding van de jeugd tot tucht, ordelievendheid, kameraadschap en offervaardigheid voor de gemeenschap zijn dingen, die tot de plichten van den staat behooren. Om het werk der genoemde vereenigingen zoo intensief mogelijk te maken, stel ik met ingang van heden een curatorium voor jeugdopvoeding in. Voorzitter is de rijksminister van Binnenlandsche Zaken; tot waarnemend president is de generaal der infanterie Edwin Von Stülpnagel benoemd.

F. **DIEPZEE-FAUNA. — 25 nieuwe vischsoorten gevonden.** — De oceanographische Bermuda-expedities, onder leiding van dr. William Beebe, uitgezonden door de New York Zoological Society, hebben thans drie jaren lang in een zelfde gebied, ongeveer 10 mijlen Z.Z.O. van Nonsuch-eiland (Bermuda) gelegen, diepzee-dieren verzameld. Tot heden zijn in volle zee 1350 „ophalen" op verschillende diepten, tot op 2000 vademen toe, gedaan. Dr. Beebe e.a. hebben de resultaten dezer vangsten nu medegedeeld, waaruit o.a. blijkt, dat 19 nieuwe soorten van diepzee-visschen en 6 van kust-visschen zijn buitgemaakt. Zoodoende zullen ongetwijfeld de slechts spaarzaam verbreide soorten der pelagische diepzee-fauna wel beter bekend worden en zal, na volledige classificatie en beschrijving, met de bestudeering der biologie dier vischsoorten begonnen kunnen worden.
(New York Zool. Society) **(Vor. ber. blz. 155 C.)**

G. **BELGIE. — Koleninvoer uit Holland.** — Naar het „Limburgsche Dagblad" verneemt, hebben onze Limburgsche kolenmijnen thans officieel bericht ontvangen, dat met ingang van 1 October 1932, voorloopig voor den duur van 4 maanden, dus tot 1 Februari 1933, het contingent van den invoer in België van steenkolen voor ons land met 10.7 pct. verlaagd zal worden en derhalve gebracht wordt van 55.7 op 45 pct. van den gemiddelden maandelijkschen invoer over het eerste halfjaar 1930. Dit beteekent een verminderden afzet van meer dan 20.000 ton steenkolen. Met ingang van 1 April 1932 werd het contingent al teruggebracht van 70 op ongeveer 55 pct.
(Vorig bericht blz. 461 I.)

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Uitstel van betaling van Polen, Estland en Letland.** — De Amerikaansche secretaris van de Schatkist, Ogden Mills, deelde op 14 Sept. '32 mede, dat alle landen die schulden hebben aan Amerika en van hun recht tot uitstel van betaling voor den op 15 December '32 vervallenden termijn gebruik willen maken, de Amerikaansche regeering daarvan vóór 15 September '32 op de hoogte dienen te stellen.
Drie Europeesche mogendheden, n.l. Polen, Estland en Letland hebben hiervan reeds gebruik gemaakt en uitstel van betaling gevraagd voor een periode van twee jaar. Het door deze landen te betalen bedrag beloopt in totaal 1.252.000 dollar. Voor de uitgestelde betalingssom betalen deze landen een interest tegen een rentevoet van 3½% en halfjaarlijksche betaling van de rentesom. **(Vorig bericht blz. 490 B.; vor. ber. Polen, Estland, Letland 411 B.)**

B. **NEDERLAND. — Voorgenomen verhooging van de invoerrechten.** — Naar wij vernemen, zal de verhooging van de invoerrechten, welke de regeering aan de Staten-Generaal zal voorstellen, een heffing zijn van 50 opcenten op het bestaande tarief.
Daar voor de meeste goederen het tarief bij de wet van 19 December 1931, St.bl. no. 530, reeds verhoogd is van 8 tot 10 percent, zou de nieuwe verhooging dit laatste percentage tot 15 opvoeren. **(204 C.)**

C. **PRIJSVRAGEN.** — De Universiteit van Amsterdam heeft de volgende prijsvragen uitgeschreven, te beantwoorden vóór 15 September 1933 door studeerenden aan een Nederlandsche instelling van hooger onderwijs.
Faculteit der Godgeleerdheid:
De Faculteit wenscht (naar aanleiding van het boek van Tringle-Pattison: „The Idea of Immortality") een verhandeling over de ontwikkeling en verhouding der ideeën van onsterfelijkheid en van eeuwig leven.
Faculteit der letteren en wijsbegeerte:
De Faculteit vraagt een historisch commentaar op Vergilius Aeneis VII 1—641, waarin voornamelijk gelet wordt op de gegevens, welke dit gedeelte bevat van de kennis van de oudste geschiedenis en de godsdienstige opvattingen en gebruiken van Italië.
Verder zijn uitgeschreven twee prijsvragen, uit het Fonds Reich, te beantwoorden vóór 15 September 1933 door studeerenden aan een Nederlandsche instelling van hooger onderwijs.
Faculteit der Rechtsgeleerdheid:
De Faculteit verlangt een theoretische (doch niet mathematische) en empirische verhandeling over de veranderingen, welke vooral in deze eeuw zich geopenbaard hebben ten aanzien van den invloed van den marktprijs als regulator der productie, en over de middelen, welke tot verbetering van dien invloed thans zouden kunnen aangewend worden.
Faculteit der Geneeskunde:
De Faculteit verlangt een onderzoek naar het broomgehalte in verschillende organen.
(Vor. ber. 418 D. en G., 449 D.)

D. **DR. C. J. KONING OVERLEDEN.** — Een der bekendste Nederlandsche bacteriologen, dr. Cornelis Jan Koning te Bussum, is aldaar den 11den Sept. '32 plotseling overleden. Hij bereikte den leeftijd van 69 jaar.
Met hem gaat de grondvester van het bacteriologisch melkonderzoek in ons land heen. Hij stamde uit een doktersfamilie te Lent en volbracht zijn studie voor apotheker te Amsterdam, waar hij o.a. tot leermeesters had: Oudemans, Van de Waals, Weber en Forster. Zijn examen heeft hij in Groningen afgelegd, de universiteit, die hem later het doctoraat honoris causa zou aanbieden.

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubbercultuur.** — Enkele rubberondernemingen in het Malangsche, welke gesloten waren, vingen het tappen wederom aan. **(Vorig bericht blz. 490 E.)**

16 SEPTEMBER 1932

F. **ALGIERS. — Treinramp.** — De minister van Oorlog te Parijs heeft een telegram ontvangen waarin werd gemeld dat bij een treinongeluk in Algerije, bij Tlemcen, 55 personen zijn gedood en 223 gewond. De trein, die een bataljon van het vreemdelingenlegioen vervoerde, is in een ravijn van tachtig meter diepte gestort.

G. **MANDSJOERIJE. — Erkenning van den autonomen staat Mandsjoekwo door Japan.** — Het verdrag tot erkenning van den autonomen staat Mandsjoekwo door Japan is in tegenwoordigheid van het hoofd van het uitvoerend bewind, Henry Poe-nji en van generaal Moeto als vertegenwoordiger van Japan, te Tsjangtsjoen geteekend.
Het protocol, dat mede de betrekkingen tusschen beide staten regelt, is eveneens geteekend door den premier van Mandsjoekwo, Tsjeng Siatsjoe. **(489 E.)**

H. **NEDERLAND. — Bouwvak.** — Op 15 Sept. '32 heeft de Algemeene Nederlandsche Bouwarbeiders Bond te Utrecht in congres beraadslaagd over de overeenkomst, die, met instemming van de regeering, door de bouwvakarbeiders met de werkgevers tot stand is gekomen.
Met 311 stemmen vóór en 432 stemmen tegen werd de aanvaarding van de tot stand gekomen overeenkomst verworpen.
Tenslotte werd besloten, dat een referendum uiteindelijk over deze aangelegenheid zal beslissen.
(Vorig bericht blz. 491 E.)

I. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Subcommissie vergadert zonder Duitschland.** — Voor de eerste maal heeft op 15 Sept. '32 een commissie der Ontwapeningsconferentie vergaderd zonder dat Duitschland vertegenwoordigd was, en wel de commissie voor de legeruitgaven. De Roemeensche voorzitter der commissie, Radulescu, opende de vergadering met een langdurige begroetingsrede, waarin hij met geen woord repte van de afwezigheid van Duitschland. Begonnen werd met het onderzoek van de Roemeensche legerbegrooting. **(Vorig bericht blz. 467 C.)**

K. **INTERNATIONAAL MIJNWERKERSCONGRES.** — Op het internationale mijnwerkerscongres te Londen stelde de Fransche afgevaardigde voor, een gelijktijdige staking van 24 of 48 uur te proclameeren van de mijnwerkers van alle landen, als een manifestatie om de aandacht der wereld op hun eischen te vestigen.

L. **AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen.** — In den gemeenteraad van Amsterdam is op 14 Sept. '32 de opheffing door het Rijk van de Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen besproken.
Door de communisten was voorgesteld de school in gemeentelijk beheer over te nemen en door de sociaaldemocraten was een motie ingediend, waarin na verschillende overwegingen er bij de regeering op aangedrongen wordt maatregelen te nemen, waardoor het voortbestaan van de Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen te Amsterdam wordt verzekerd.
Door den wethouder van Maatschappelijken Steun werd o.m. meegedeeld, dat B. en W. aan de regeering hebben gevraagd hoe men haar financieele belangen kan ondervangen. B. en W. hebben zich bereid verklaard tot financieele offers om de school te behouden.
De voorstellen werden daarop ingetrokken, waarna een motie werd ingediend, door vele raadsleden gesteund, welke luidt:
De Raad, gehoord de mededeelingen van Burgemeester en Wethouders over de door hen bij de regeering gedane stappen tot behoud van de Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen alhier, betuigt met deze stappen

zijn volkomen instemming, spreekt de verwachting uit, dat zij tot het gewenschte doel zullen leiden en gaat over tot de orde van den dag.
Deze motie werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

A. **SPANJE. — Bezittingen van Jezuieten en aristocraten verbeurd verklaard.** — Het Spaansche parlement heeft een wetsontwerp aangenomen, inhoudende, dat de indertijd in beslag genomen bezittingen der Jezuieten ten bate van den staat verbeurd worden verklaard.
Hetzelfde wordt bepaald ten aanzien van de bezittingen der aristocraten, die hebben deelgenomen aan den jongsten opstand, welke zonder schadeloosstelling worden onteigend. **(Vor. ber. Jezuieten blz. 197 E.)**

B. **FRANKRIJK. — Vrije zône van Genève.** — De Fransche ambassadeur te Bern heeft op 8 Sept. '32 den Zwitserschen Bondspresident Motta een nota overhandigd, waarin de Fransche regeering verklaart de uitspraak van het Haagsche Hof inzake de vrije zône van Genève te erkennen en dienovereenkomstig te zullen handelen. In de vrije zône zal de Fransche douanegrens weer naar de oude plaats verlegd worden. Als tegenprestatie verlangd Frankrijk van Zwitserland een wijziging in het douaneregime, dat dient te worden aangepast aan de huidige economische verhoudingen in de vrije zône.

C. **FRANKRIJK. — Conversie der Staatsleeningen.** — De Fransche ministerraad, die op 16 Sept. '32 kort voor de Kamerzitting bijeenkwam, en daarna de Senaat, hebben het voorstel tot converteering der staatsleeningen goedgekeurd.
Overeenkomstig dit voorstel zullen de volgende leeningen worden afgelost of geconverteerd in een nieuwe staatsleening, welke een rente zal dragen van 4½% en welke tegen pari binnen 75 jaar zal worden afgelost: de 5% leening 1915-16, de 6% leening 1920, de 6% leening 1927, de 5% leening 1928, de 6% obligaties 1927 en de 7% schatkistbons 1927; het totaal uitstaande bedrag dezer leeningen is 85 milliard frs. De conversie zal een jaarlijksche besparing van frs. 1300 millioen voor de schatkist beteekenen. Voor kleine renteniers zal de gelegenheid geopend worden, hun stukken om te zetten in een lijfrente tegen zeer gunstige voorwaarden.
In de memorie van toelichting wordt uiteengezet, dat de conversie der staatsleeningen gerechtvaardigd wordt door de verbetering van het openbare crediet, de daling van den normalen rentevoet van het geld en de gunstige technische voorwaarden. Sedert de conferentie van Lausanne vertoont de crisis teekenen van verbetering en ook de internationale stemming is gunstig voor een verlaging van den rentevoet, hetgeen, wat Frankrijk betreft, een verlaging van de kosten van levensonderhoud zal vergemakkelijken.
(Vorig bericht blz. 488 C.)

D. **ROTTERDAM. — Leening van het Rijk.** — Rotterdam zal 34 millioen van het rijk leenen: een leening van 10 millioen voor het tijdvak van 1 Oct. 1932 tot 31 Dec. 1933 tegen een rente van 5% per jaar, en een leening van 24 millioen in maximum voor hetzelfde tijdvak, eveneens tegen 5% 's jaars. Het voorstel is in de op 15 September '32 gehouden raadszitting aangenomen met 22 tegen 17 stemmen.

E. **HET GEVAAR VAN DE PERMANENT WAVE.** — Na mededeeling van enkele gevallen met ongunstige gevolgen van de moderne wijze van kappen komt André Feil in de Presse Médicale No. 64 1932 tot de slotsom, dat de behandeling met de „permanente golf", mits vakkundig en goed verricht, bij gezonde normale vrouwen geen gevaar oplevert, doch dat zij moet worden ontraden bij lijderessen aan longtuberculose (wegens gevaar voor tuberculose meningitis), vallende ziekte en aderverkalking, bij ouden van dagen en vrouwen met verhoogden bloeddruk, die door de sterke verhitting en misschien ook door den electrischen stroom een bloeduitstorting in de hersenen kunnen krijgen. (Presse Médicale)

17 SEPTEMBER 1932

F. **LEIDEN. — Kamer van Koophandel voor Rijnland. - Ruiling van goederen.** — In de op 17 Sept. '32 gehouden vergadering van de Kamer van Koophandel voor Rijnland kwam o.m. de ruiling van goederen met Duitschland ter sprake.
De Kamer van Koophandel had verbinding gezocht met de gemeentebesturen en de groote industrieën in het district, met het verzoek, geen bestellingen in Duitschland te doen, zonder tusschenkomst der Kamer. Van verscheidene zijden werd volle medewerking toegezegd.
Een begin van uitvoering is reeds te constateeren. De gemeentelijke lichtfabriek had een bestelling te doen in Duitschland voor een belangrijk bedrag. Aan de Lichtfabriek werd toen in overweging gegeven, deze bestelling slechts te doen op voorwaarde, dat een bestelling voor gelijke waarde in Nederland zou worden gedaan. De lichtfabriek is hierop ingegaan en het gevolg is geweest, dat voor een tegenwaarde van 60 pct. bestellingen op kaas en haring in het district der Kamer zijn gedaan.
Verder is getracht de medewerking van de provincie te krijgen, terwijl ook de burgemeester van Leiden alle medewerking heeft toegezegd.
Besloten werd, iemand in vasten dienst aan te stellen, die zich voor de Kamer speciaal met dezen ruilhandel zal belasten.

G. **SIR RONALD ROSS OVERLEDEN.** — Sir Ronald Ross, pionier op het gebied der malariabestrijding, is op 75-jarigen leeftijd overleden. In 1902 werd hem den Nobelprijs toegekend.

H. **ZUID-AFRIKA. — Onderwijs. - Universiteit van Pretoria.** — Naar men mededeelt, namen op 13 Sept. 1932 Senaat en Raad van de Universiteit van Pretoria het belangrijke en ingrijpende besluit haar tot een Hollandsch Afrikaansche Universiteit te verklaren. Dit besluit werd door de studenten met groote vreugde ontvangen.
Zoo zijn er tegenwoordig twee Hollandsch Afrikaansche Universiteiten in Zuid-Afrika: Stellenbosch en Pretoria, beide brandpunten van Hollandsch-Afrikaansche cultuur.

I. **VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen. - Loonsverlaging.** — De commissie van de spoorwegen heeft aanbevolen allen spoorweggeëmployeerden een loons- en salarisverlaging van 20% aan te zeggen, ingaande 1 Februari 1933.
Men houdt rekening met ernstige protesten van de vakvereenigingen. **(Vorig bericht blz. 198 A.)**

K. **NEDERLAND. — Prof. Veraart over het rapport-Welter.** — Professor dr. J. A. Veraart heeft op 16 Sept. '32 een voordracht gehouden voor de democratische studieclub van den rijkskieskring 's-Gravenhage der R.K. Staatspartij over het rapport-Welter.
De hoogleeraar critiseerde het rapport-Welter, dat z.i. een belangstelling geniet, die zeker niet evenredig is aan de beteekenis, die dit stuk heeft. Nergens is het dwingend-logisch; honderd of honderdvijftig millioen bezuiniging zijn op heel andere wijze te vinden, als men maar een ander politiek uitgangspunt neemt, b.v. dat het algemeen belang door steun aan en ontzien van het maatschappelijk zwakke het best wordt gediend. Economisch zit er heelemaal niets in; aan financieele en economische conjunctuur-politiek, thans

naast publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie het brandende economische vraagstuk, komt het zelfs niet eens toe.

A. **NEDERLAND. — Katoenindustrie.** — Dezer dagen is te Arnhem opnieuw een vergadering gehouden van alle Nederlandsche katoenfabrikanten. Deze heeft op voorstel van de uit haar midden gevormde katoencommissie besloten andermaal bij de regeering stappen te ondernemen om een contingenteering van den invoer van katoenen goederen in Nederl.-Indië te bevorderen.
Uit het bij 75 ondernemingen ingestelde onderzoek is gebleken, dat sedert 1 Januari 1929 de werktijd van gemiddeld 48 uur tot 40.50 uur (1 Juni 1932) is teruggeloopen. Het aantal arbeiders verminderde in dat tijdvak van 40.122 tot 27.612. De ter beschikking van de commissie gestelde gegevens wijzen uit, dat over 1929 een bedrag van 41.3 millioen is verloond. In 1932 zal dit — de staking en de sedert 1 Juni terugloopende werkgelegenheid buiten beschouwing latend — hoogstens 20.9 millioen bedragen.
(Vor. ber. Textielindustrie 476 B.)

B. **MANDSJOEKWO.** — In het door de Japansche ambassade te Londen gepubliceerde protocol, dat te Tsjangtsjoen onderteekend is, wordt in de eerste plaats de erkenning door Japan van den staat Mandsjoekwo uitgesproken, welke staat zich „in overeenstemming met den vrijen wil van zijn inwoners tot een zelfstandige republiek heeft gemaakt".
In de eerste der beide dan volgende verdragsclausulen verplicht Mandsjoekwo zich tot de uitvoering en handhaving van alle op vroegere en nog bestaande Chineesche overeenkomsten berustende Japansche rechten in Mandsjoerije.
De tweede clausule legt de „samenwerking tusschen Japan en Mandsjoerije voor de handhaving der nationale veiligheid" vast, en bevestigt dat de voor de vervulling van hun taak noodige Japansche troepen in Mandsjoekwo gestationneerd zullen worden.
In aansluiting op de onderteekening van het Japansch-Mandsjoerijsche verdrag heeft de regeering van Mandsjoekwo medegedeeld, dat China met ingang van 25 October 1932 in alle zaken betreffende het douanewezen, den handel en de scheepvaart als buitenlandsche mogendheid zal worden beschouwd. De rechten der Chineesche scheepvaart in de Mandsjoerijsche wateren en in de Mandsjoerijsche havens worden niet meer erkend. De in- en uitvoerrechten worden door Mandsjoekwo geïnd en aan de Chineesche grens zullen douane-stations worden opgericht.
(Vorig bericht blz. 494 G.)

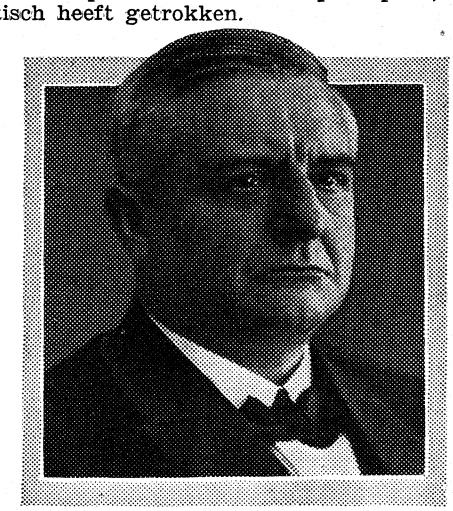
C. **ONTWAPENING. — Duitsche nota in Genève overhandigd.** — Een schrijven van de Duitsche Rijksregeering aan den voorzitter der Ontwapeningsconferentie Henderson, is op 16 Sept. '32 door den Duitschen consul-generaal aan den directeur van de ontwapeningsafdeeling van het Volkenbonds-secretariaat overhandigd.
In dit schrijven deelt de Rijksregeering mede, dat Duitschland op de 21 September '32 bijeenkomende zitting van het bureau der Ontwapeningsconferentie, niet vertegenwoordigd zal zijn. De motiveering van dit besluit komt overeen met de verklaringen in de Duitsche nota aan Frankrijk over de gelijkgerechtigdheidskwestie. De Duitsche regeering wijst er op, dat reeds in de verklaring van den leider der Duitsche delegatie Nadolny, 23 Juli '32 voor de algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie afgelegd, tot uiting kwam dat Duitschland niet verder aan de Ontwapeningsconferentie zou mede werken, zoolang de kwestie der Duitsche gelijkgerechtigdheid niet beslist was. **(Vorig bericht blz. 494 I.)**

D. **ZIEKTE VAN WEIL.** — In het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde van 17 Sept. 1932 deelt dr. J. L. A. Peutz, hoofd der kliniek voor inwendige geneeskunde van het R.K. Ziekenhuis te 's-Gravenhage, een geval mede van de ziekte van Weil bij een 24-jarigen melkboer, die niet gezwommen had, maar wiens paardenstal wèl van ratten wemelde. **(474 B.)**

18 SEPTEMBER 1932

E. **ZWEDEN. — Rijksdagverkiezingen.** — Volgens de uitslagen der verkiezingen zijn te Stockholm de sociaal-democraten van 83.000 vooruitgegaan tot 111.000. De beide communistische partijen van 27.000 tot 34.000. Alle burgerlijke partijen zijn achteruitgegaan, het meest de burgerlijke linkerzijde. De nationaal-socialisten verwierven 109.000 stemmen.
De nieuwe Rijksdag zal te Stockholm vertegenwoordigd worden door 6 conservatieven, 1 liberaal, 10 sociaal-democraten en 2 communisten.
Te Upsala heeft de burgerlijke linkerzijde een mandaat verloren aan de sociaal-democraten.

F. **NEDERLAND. — Congres der S.D.A.P. te Utrecht.** — Het congres der S.D.A.P., dat gedeeltelijk de voortzetting is van het met Paschen te Haarlem gehouden congres, werd op 17 en 18 September '32 in het N. V.-Huis te Utrecht gehouden.
In zijn openingsrede zeide de voorzitter, de heer J. Oudegeest, dat dit congres eenige vraagstukken van actueel belang heeft af te doen, die door den strijd in eigen boezem, die de laatste jaren het grootste deel van den tijd in beslag nam, niet afgehandeld konden worden. Thans moet de verloren tijd worden ingehaald. De partijbestuursresolutie, die bij de bespreking van het rapport-Welter aan de orde komt, kan eenigszins beschouwd worden als een vingerwijzing naar die richting, in welke de moeilijkheden waarvoor ons land zich wellicht nog eenige jaren geplaatst zal zien, opgelost zullen moeten worden. De afdoening van het koloniale werkprogram is bedoeld als aanvulling en afsluiting van het koloniaal beginselprogram, dat in 1930 in deze zelfde zaal werd aangenomen, waarmee de S.D.A.P. de eerste politieke partij in Europa is, die de lijn der ontwikkeling van de koloniale politiek niet slechts principieel, doch ook practisch heeft getrokken.

J. Oudegeest.

Spr. wees op het krachtige verzet tegen de plannen der commissie-Welter en op de stijging van het ledental der Partij dat op 30 Juni '32 81.621 bedroeg.
De heer Oudegeest herinnerde voorts o.a. aan het weinig hoop gevende resultaat van de ontwapeningsconferentie. Het gebrek aan krachtigen democratischen geest in Duitschland doet de vrees voor oorlog sterker worden en tast het zoo hoog noodige vertrouwen aan.

De afdeeling IJmuiden had de volgende motie ingediend:
„Het Congres, van oordeel, dat de cumulatie van salarissen, pensioenen enz. uit openbare bestuursfuncties, in ons land een zoodanigen omvang heeft gekregen, dat het vertrouwen van de arbeidersklasse in het parlement en de democratie er ernstig door geschaadt wordt;
draagt den soc.-dem. fracties in de wetgevende lichamen op in deze colleges voorstellen aan de orde te stellen, die ten doel hebben aan die cumulatie een einde te maken."
Deze motie werd met 603 stemmen voor, 1214 tegen en 75 blanco verworpen.
Met algemeene stemmen werden de door Suze Groeneweg verdedigde stellingen der commissie inzake vakonderwijs aangenomen.
Daarna kwam aan de orde het rapport van de commissie voor het koloniale werkprogram. De commissie had een ontwerp samengesteld, dat de heer J. E. Stokvis nu t.a.v. diverse punten toelichtte. Spr. stelde voorop, dat in het rapport geen crisisvraagstukken zijn behandeld en dat bij het voorgestelde werkprogram met de crisis geen rekening is gehouden. Naast socialistische ontplooiing moet gestreefd worden naar ontwikkeling van nationale kracht. De onderdrukking van Indië neemt wel staatkundige vormen aan, doch in meer economischen aard. Wat het kiesrecht betreft, is slechts sterke uitbreiding, doch geen algemeen kiesrecht voorgeschreven. De commissie is bereid aan het punt „uitbreiding van het kiesrecht" toe te voegen: „Zoolang de invoering van het algemeen kiesrecht krachtens de tegenwoordige verhoudingen nog ongeraden moet worden geacht". Spr. stelde ten slotte een motie voor — namens de commissie — inzake samenwerking met inlandsche volksbewegingen, waarin het partijbestuur wordt opgedragen langs organisatorischen weg een wederzijdschen in- en voorlichtingsdienst te bevorderen. Het koloniaal werkprogram werd daarna met algemeene stemmen aanvaard op die van de afd. Amersfoort na. Ook de motie, welke aan het werkprogram zal worden toegevoegd, werd aangenomen.
De door ir. J. W. Albarda verdedigde resolutie van het partijbestuur, waarin protest wordt uitgesproken tegen de crisispolitiek der regeering en de voorstellen der commissie-Welter en waarin de S.D.A.P. haar eigen crisisprogram ontvouwt, werd met algemeene stemmen aangenomen. Deze resolutie luidt o.a.:
„de vergadering eischt, dat allereerst zal worden overgegaan tot een zoover mogelijke vermindering van de militaire uitgaven door nationale ontwapening, en dat ter versterking van de staatsinkomsten zal worden besloten tot de heffing van een progressieve crisisbelasting op de inkomens, tot verhooging van de Dividend- en Tantième-belasting, en van de Successiebelasting, tot belasting van goederen in de doode hand, van weelde-uitgaven en, in het bijzonder ter bestrijding van crisisuitgaven, tot een heffing ineens van 1% der vermogens. Voorts komt het congres met kracht op tegen de staking van de Zuiderzeewerken en beperking van andere groote werken en volkswoningbouw, terwijl het tevens verlangt vermeerdering van duurzame werkgelegenheid.
De vergadering veroordeelt voorts de in het rapport aanbevolen gedachte om de autonomie der gemeenten aan nieuwe banden te leggen en acht het voorts noodig, dat zoo spoedig mogelijk zal worden besloten om een aantal bedrijfstakken in overheidshanden te nemen, waarbij inzonderheid wordt gedacht aan een tabaksmonopolie, een staatsverzekeringsbedrijf en een staatshypotheekbank. Ten slotte eischt het congres, dat een begin zal worden gemaakt met de socialisatie van die bedrijfstakken, welke daarvoor in de economische structuur van het land geschikt zijn en stelt het vast, dat S.D.A.P. en N.V.V. reeds onverwijld een krachtige actie tegen het plan-Welter hebben ingezet en de arbeidersklasse van Nederland oproept om met al haar kracht de verwezenlijking van deze doeleinden te bevorderen, opdat de crisis niet in nog grootere mate ellende brengt over het proletariaat en de macht versterkt wordt, die uit deze chaotische maatschappij een socialistisch geordende samenleving zal opbouwen."
De agenda was hiermee afgeloopen.
Daarna kwam nog de kwestie van de loonsverlaging bij de N.V. „De Arbeiderspers" in behandeling. Een motie, voorgesteld door Amsterdam III, dat in de huidige politieke situatie, de loonsverlagingen bij de N.V. „De Arbeiderspers" ongewenscht zijn, werd op voorstel van dr. F. M. Wibaut verworpen.
(Vor. ber. Paaschcongres blz. 278 K.)

19 SEPTEMBER 1932

A. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen. —** De nieuwe verkiezingen voor den Rijksdag zullen op 6 November 1932 plaats vinden. **(Vor. ber. 439 D.)**

B. **BEWAPENING. — Officieele verklaring van Engeland aan Duitschland inzake gelijkgerechtigdheid van bewapening. —** De Engelsche regeering heeft op 18 Sept. '32 een uitvoerige verklaring gepubliceerd, waarin zij, na te hebben verzekerd, dat zij alles in het werk stelt teneinde de ontwapening en het economisch herstel te bevorderen, haar standpunt ten opzichte van den Duitschen eisch van gelijkgerechtigdheid op het gebied der bewapening uiteenzet.
Met het oog op de aanstaande Economische Wereldconferentie, de groote concessies op het gebied der herstelkwestie en de huidige economische behoeften, acht zij het zeer ongelukkig, ongelegen en onverstandig, dat Duitschland juist thans zijn eisch aan de orde heeft gesteld. Juridisch is de situatie aldus, dat Hoofdstuk V van het Verdrag van Versailles nog bindend is en slechts door een algemeene overeenkomst buiten werking kan worden gesteld. Duitschlands standpunt is onjuist, dat door het al of niet tot stand komen van een ontwapeningsconventie Hoofdstuk V van het Verdrag van Versailles zou komen te vervallen, omdat de andere mogendheden hun beloften niet zouden zijn nagekomen. Ook staat het niet vast, dat de methode, volgens welke de Duitsche ontwapening is voltrokken, ook op de andere mogendheden moet worden toegepast.
Engeland is echter van meening, dat de Duitsche eisch weliswaar niet juridisch uit de vredesverdragen kan worden afgeleid, doch in de eerste plaats een eisch moet zijn van op het juiste peil brengen der bewapeningen, aangezien de ontwapening van Duitschland een voorlooper zou zijn voor de ontwapening der andere mogendheden. Engeland heeft reeds in hooge mate ontwapend. De Engelsche regeering komt dan ook tot het volgende voorstel.
Zij ziet als taak der Ontwapeningsconferentie, het kader van een ontwapenings-overeenkomst te scheppen, gebaseerd op den grondslag, dat iedere staat in overeenstemming met andere staten een begrenzing aanvaardt, die hij zichzelf vrijwillig oplegt, en wel als deel van een wederzijdsche overeenkomst met de andere staten, die deze overeenkomst onderteekenen. Het resultaat van deze overeenstemming zal in ieder geval geen verschil in „status" zijn. Ieders bewapening zal door dezelfde methode onder contrôle staan. De reeds bestaande begrenzingen, zooals de Vredesverdragen en de Vlootverdragen van Washington en Londen, zullen, voor zoover ze niet door wederzijdsche overeenkomsten gewijzigd worden, weer in de nieuwe, vrijwillige en alles-omvattende overeenkomst, waarover men gaat onderhandelen, opgenomen. De laatstgenoemde overeenkomst zal het document zijn, waarin de directe verplichtingen zijn vastgelegd voor allen. Deze opvatting van doel en werkwijze der Ontwapeningsconferentie geeft, naar de meening van de Engelsche regeering, een antwoord op de kwestie van den „status", die in de mededeeling van de Duitsche regeering van 29 Augustus '32 is opgeworpen.

De Engelsche nota besluit met de opmerking, dat het doel niet door een scherpe provocatie of door niet deel te nemen aan de Ontwapeningsconferentie, doch slechts door geduldige onderhandelingen tijdens het verloop eener conferentie bereikt zal kunnen worden.
(Vorig bericht blz. 493 B.)

20 SEPTEMBER 1932

A. **NEDERLAND. — De Troonrede.** — De rede, waarmede H. M. de Koningin op 20 September 1932 de zitting der Staten-Generaal opende, luidt als volgt:
In dit plechtig oogenblik, Leden van de Staten-Generaal, nu een nieuwe zitting van de Volksvertegenwoordiging een aanvang neemt, richten Mijne gedachten zich meer dan ooit op den duisteren tijd, dien het Vaderland beleeft.
De ernstige wil, die de Regeering bezielt, met Gods hulp het schip van Staat in veilige haven te sturen, kan slechts leiden tot het doel, indien ons Volk in al zijn lagen zich de werkelijkheid onverbloemd voor oogen stelt.
Zonder voorbeeld in de geschiedenis zijn de economische verhoudingen over heel de wereld ontredderd; onweerstaanbaar grijpen de gevolgen der crisis steeds verder om zich heen en nog steeds kondigen zich geen betrouwbare teekenen van kentering aan.
Moederland en Overzeesche Gewesten zien hun welvaart ernstig ondermijnd. Nieuwe belemmeringen in het handelsverkeer tusschen de volkeren werden toegevoegd aan de vele, welke reeds ten vorigen jare de crisis verscherpten.
In alle takken van volksbestaan bleef de bedrijvigheid gestadig afnemen; handel, scheepvaart en visscherijen zijn evenzeer getroffen als nijverheid en land- en tuinbouw.
Herstel van het internationaal ruilverkeer wenscht de Regeering te bevorderen door verdragen, die een ruimer geest ademen. Daarnevens moet zij bij voortduring bedacht blijven op afwending van de gevaren, waarmede buitenlandsche maatregelen den afzet van onze voortbrengselen bedreigen.
Zijn reeds tal van noodmaatregelen tot stand gekomen om ineenstorting van onmisbare bedrijfstakken te verhoeden, nieuwe regelingen met hetzelfde doel zullen moeten volgen.

H. M. Koningin Wilhelmina.

De werkloosheid, bron van zooveel leed, heeft een nooit gedachten omvang aangenomen. Zij plaatst de Overheid voor schier onoplosbare moeilijkheden, niet het minst van geldelijken aard. De Regeering zal haar voortdurende zorg ook in de toekomst aan dit maatschappelijk euvel geven; het zoo noodzakelijk herstel van het bedrijfsleven zal haar daarbij tot richtsnoer blijven. In het bijzonder zal ook het vraagstuk van de jeugdige werkloozen alle aandacht hebben.
Nevens voortzetting van de werkloozenzorg stelt handhaving van het peil van sociale voorziening, in betere tijden bereikt, de uiterste eischen aan het zoozeer verminderde draagvermogen der Natie.
De sterke daling van het nationaal inkomen en de diepe inzinking, welke het economisch leven vertoont, oefenen een noodlottigen invloed op de opbrengst van 's Rijks middelen. De financieele toestand is dientengevolge zorgwekkend. Veel zal van Uw werkkracht en toewijding gevergd worden, opdat tijdig de meest dringende maatregelen tot stand komen. Ik weet, dat het beroep, dat ten deze op Uw medewerking zal worden gedaan, niet vergeefsch zal zijn en Ik vertrouw, dat het gemeen overleg tot een uitkomst zal leiden, die aan den ernst van den toestand beantwoordt.
Ook in de Overzeesche Gewesten wordt er krachtig naar gestreefd de kosten der Landshuishouding met de middelen in overeenstemming te brengen. Het feit, dat meer en meer in alle maatschappelijke kringen de overtuiging doordringt van de volstrekte noodzakelijkheid van dit streven, versterkt de verwachting, dat ondanks alle bezwaren, het doel zal worden bereikt.
Evenzeer als in de donkerste dagen zijner roemrijke geschiedenis behoeft ons Volk thans eendracht ter ontplooiing van al zijn stoffelijke en zedelijke krachten. Op den voorgrond trede daarom wat de Natie vereenigt, niet wat haar verdeelt.
Met de bede, dat Gods hulp Mijn Volk sterke en met den wensch dat God Zijn zegen aan Uwen arbeid moge schenken, verklaar Ik de gewone zitting der Staten-Generaal geopend.

B. **ZWEDEN. — Regeering afgetreden.** — Na een Kroonraad heeft het ministerie-Hamrin gezamenlijk ontslag aan den Koning aangeboden, hetgeen is aanvaard. Het demissionaire Kabinet zal nog eenige loopende zaken afhandelen. **(Vor. ber. blz. 446 K.)**

C. **DUITSCHLAND. — Nieuwe partij gesticht. - „Nationale Vereeniging".** — Op 18 Sept. '32 is de „Duitsche nationale vereeniging" gesticht op een vergadering, welke door een honderdtal vertegenwoordigers uit alle beroepen en uit alle deelen van het Rijk werd bezocht. Het voorloopige bestuur bestaat uit: Oberregierungsrat dr. Wildermuth uit Berlijn, voorzitter, graaf Van Dohna (Bonn), en advocaat Ziebill (Koningsbergen), plaatsvervangende voorzitters en Von Wilamowitz-Möllendorf (Berlijn) en Blüher, eerste burgemeester van Dresden, bijzitters. De vergadering heeft een oproep gericht aan alle Duitschers, die zich op het oogenblik bij geen enkele politieke partij thuis gevoelen, waarin o.a. wordt gezegd:
Wij willen door aanpassing van de grondwet van Weimar aan de levensnoodzakelijkheden van het Duitsche volk tot de grondwettelijke eerlijkheid terugkeeren. Wij willen, dat Duitschland vrij is. Duitschland heeft een heilig recht op de annuleering der opgelegde verdragen. Wij willen, dat de eerbied voor de eerlijke meening en voor de religieuze overtuiging in Duitschland weer iets vanzelfsprekends wordt en dat de christelijke grondslagen van onze cultuur behouden blijven. Wij willen, dat de sociale wetgeving op de bases van het verzekerings- en arbeidersrecht gehandhaafd blijft. Wij wijzen autarkie van de hand. De Duitsche nationale vereeniging sluit aan bij historische herinneringen.

D. **CHINA. — Nationale treurdag.** — Ter gelegenheid van den Nationalen Treurdag, die in verband met de bezetting van Mandsjoerije door Japan en China op 18 Sept. '32 werd gehouden, waren op alle openbare en op vele particuliere gebouwen te Shanghai de met rouwfloers omwonden vlaggen halfstok geheschen.

A. **NEDERLAND. — Christelijke Werkgevers Vereeniging.** — Dezer dagen werd te Arnhem de jaarvergadering gehouden van de Vereeniging van Christelijke Werkgevers en groothandelaren in Nederland. Na opening der vergadering las de voorzitter, de heer F. L. van der Bom te Amsterdam, een gedeelte der Heilige Schrift en wees naar aanleiding hiervan op de taak van den Christen om te allen tijde, ook in dagen van tegenspoed en zorg den Heere te loven. Spr. behandelde verschillende practische vragen. Resumeerende kwam spr. er toe, dat de Christenwerkgever de roeping heeft om de plaats, door God hem in het bedrijfsleven gegeven, te handhaven en dat hij daarom met inachtneming van zijn verplichtingen er in dezen tijd bijzonder naar moet streven, het bedrijfsleven in stand te houden. Hij is daartoe geroepen het pleit bij de overheid te voeren tot vermindering van lasten door verlaging van Rijks- en Gemeente-uitgaven en door vermindering van uitgaven aan de sociale verzekering verbonden.
Daarnaast heeft hij actief te streven naar het zoeken van middelen in iederen bedrijfskring om tot meer rationeele werkverdeeling te geraken, en de toekomst in het oog houdend, aandacht te schenken aan de scholing der toekomstige arbeiders en de vakkundige ontwikkeling der werkloozen.

B. **ZUIDERZEE. — Nieuwe namen.** — De Minister van Waterstaat brengt ter algemeene kennis, dat de volgende namen zijn vastgesteld:
voor het afgesloten gedeelte van de Zuiderzee: IJselmeer;
voor het overige gedeelte van de Zuiderzee benoorden den afsluitdijk: Waddenzee. **(Vor. ber. blz. 359 D.)**

C. **LUCHTVAART. — Parachute-sprong.** — Mevr. Lola Schröter heeft als vrouw een nieuw wereldrecord gevestigd door met een parachute van een hoogte van 7300 Meter te springen. Zij liet zich met een watervliegtuig tot deze groote hoogte brengen en sprong toen met het valscherm naar beneden. De daling geschiedde vlot; zij had 28 minuten noodig om den beganen grond te bereiken. Zij legde daarbij een afstand van 45 K.M. af en kwam 22 K.M. van Kiel op de aarde terecht. **(Vorig bericht blz. 401 A.)**

D. **GRAAF GRAVINA OVERLEDEN.** — De Volkenbondscommissaris voor Danzig, graaf Gravina, is op 19 September te Danzig overleden.

E. **ROEMENIE. — Financieele maatregelen.** — De regeering heeft het parlement een aantal wetsontwerpen voorgelegd die zeer ingrijpende bezuinigingsmaatregelen omvatten.
Geen enkel ambtenaar zal een hoogere bezoldiging dan 35.000 lei of ongeveer 540 gulden per maand mogen genieten. Uitgezonderd hiervan zijn slechts de beide veldmaarschalken. Teneinde de belastinginning te bevorderen, wordt de provisie, die de daarmee belaste ambtenaren van de geïnde gelden krijgen verhoogd van 1 tot 3 procent. Indien zij er in slagen achterstallige gelden te innen krijgen zij hiervan 4 procent. Verschillende nieuwe belastingen zullen worden ingevoerd, overeenkomende met onze personeele belasting.
Bij overtreding van de nieuwe belastingvoorschriften wordt het kiesrecht van den overtreder ingetrokken en kan hij veroordeeld worden tot een gevangenisstraf van ten hoogste een maand. **(317 B.)**

F. **CONFERENTIE VAN STRESA. — Revalorisatieplan aangenomen.** — De conferentie van Stresa heeft het revalorisatie-plan-Schüller, dat reeds door de economische landbouw-commissie was aangenomen, eveneens met algemeene stemmen goedgekeurd.
Het belangrijkste punt van dit voorstel is de stichting van een landbouwfonds ter waarde van 75 millioen goudfrancs, bestemd voor de graanprijs-revalorisatie. De revalorisatie, die berekend is naar den export van de agrarische landen gedurende de laatste drie jaren zal 1600 millioen K.G. tarwe, 1500 millioen K.G. gerst en 1350 millioen K.G. mais betreffen. Voor eenige andere landen geldt de revalorisatie ook voor kleinere contingenten rogge, brouwgerst en haver.
De revalorisatiepremie bedraagt twee goudfrancs per 100 K.G. tarwe en 1½ goudfrancs per 100 K.G. van de andere graansoorten. Het fonds zal beheerd worden door een commissie die waarschijnlijk haar zetel zal hebben bij de Bank voor Internationale Betalingen.
Als tegenprestatie wordt van de landbouwstaten geëischt dat zij een liberale handelspolitiek zullen voeren, en de meest mogelijke verlichting op handelsgebied zullen toestaan aan hun nabuurstaten.
De duur der conventie is bepaald op drie jaar, n.l. tot 30 October 1935.
De conferentie werd gesloten nadat het rapport der financieele commissie in geheime zitting was goedgekeurd.
In dit rapport wordt den staten aanbevolen, zelf alle mogelijke middelen tot oplossing van de moeilijkheden toe te passen, een op deflatie gerichte politiek te voeren en hun handelsbalans in evenwicht te brengen. **(Vorig bericht blz. 492 H.)**

G. **NEDERLAND. — Overdracht van Rectoraten.** — Aan de verschillende universiteiten en hoogescholen heeft op 19 September de gebruikelijke overdracht van het rectoraat plaats gehad. Aan de Rijksuniversiteit te Leiden geschiedde dit door prof. dr. J. J. Blanksma aan prof. dr. J. H. Zaayer; aan de Rijksuniversiteit te Utrecht door prof. L. S. Ornstein aan prof. dr. C. G. N. Vooys; aan de Rijksuniversiteit te Groningen door prof. dr. A. G. Roos aan prof. mr. H. van Goudoever; aan de Gemeentelijke universiteit van Amsterdam door prof. mr. Paul Scholten aan prof. mr. I. H. Hijmans; aan de Technische Hoogeschool te Delft door prof. ir. J. A. Grutterink aan prof. dr. ir. H. ter Meulen; aan de Handelshoogeschool te Rotterdam door prof. dr. N. J. Polak aan prof. dr. Z. W. Sneller; aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen door prof. ir. J. H. Thal Larsen aan prof. ir. H. K. H. A. Mayer Gmelin; aan de R.K. universiteit te Nijmegen door prof. dr. R. L. Jansen aan prof. dr. T. Brandsma; aan de R.K. Handelshoogeschool te Tilburg door prof. mr. E. Gimbrère aan prof. dr. M. J. H. Cobbenhagen. **(408 B.)**

H. **ONTWAPENING. — Antwoord van Henderson op de Duitsche nota.** — Het antwoord-schrijven, dat de president van de Ontwapeningsconferentie Henderson gericht heeft aan den Duitschen Rijksminister van Buitenlandsche Zaken in verband met de Duitsche nota van 14 September, waarbij Duitschland had aangekondigd niet deel te zullen nemen aan de zitting van het Bureau van de Ontwapeningsconferentie, is thans door het secretariaat van den Volkenbond gepubliceerd. In dit schrijven spreekt Henderson er o.a. zijn teleurstelling over uit, dat de rijksregeering besloten heeft niet aan de zitting van het Bureau deel te nemen. Duitschland schijnt de opvatting te zijn toegedaan, dat na het aannemen der groote verdagingsresolutie der Ontwapeningsconferentie van 23 Juli, thans vaststaat, dat de komende ontwapeningsovereenkomst ver beneden het ontwapeningsregime van het Verdrag van Versailles zal blijven. Als president is het zijn taak niet zich uit te spreken over „het ontwapeningsregime van het Verdrag van Versailles".
Henderson besluit dan met de uitnoodiging aan de Duitsche regeering opnieuw en zoo spoedig mogelijk deel te nemen aan de werkzaamheden van het Bureau der Conferentie, daar bij een langdurige afwezigheid van Duitschland ter conferentie op ernstige wijze

de geheele ontwapeningsgedachte in gevaar kan komen.
Henderson deelt dan nog mede, dat hij de Duitsche nota van 14 September met het antwoord, ter kennis zal brengen van alle leden van het Bureau. **(496 C.)**

21 SEPTEMBER 1932

A. **NEDERLAND. — Staatsbegrooting 1933.** — De definitieve cijfers zijn:

Dienstjaar 1929.

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Ontv.	*f* 656.459.984	Uitgaven	*f* 112.229.742
Uitgaven	„ 598.252.079	Middelen	„ 53.437.071
Tekort	—	Tekort	*f* 58.792.671
Overschot	*f* 58.207.905	Overschot	—

Dienstjaar 1930.

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	*f* 608.387.093	Uitgaven	*f* 112.225.642
Middelen	„ 636.330.080	Middelen	„ 68.669.326
Vrd. saldo	*f* 27.942.987	Nad. saldo	*f* 43.556.316

Dienst 1931.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op:

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	*f* 606.469.643	Uitgaven	*f* 235.614.961
Middelen	„ 556.887.993	Middelen	„ 139.107.521
Nad. saldo	*f* 49.581.650	Nad. saldo	*f* 96.507.440

Blijkens de aanvankelijk toegestane begrootingen werd aan gewone uitgaven geraamd *f* 612.663.599 en aan gewone middelen *f* 603.447.281. Aanvankelijk werd dus een nadeelig saldo verwacht van *f* 9.216.318, te verminderen met *f* 3 millioen „besparing", en voor *f* 4 millioen te dekken uit den verhoogden accijns op het gedistilleerd. Hierna zou een ongedekt tekort van *f* 2 millioen overblijven, waarvoor geen bijzondere maatregelen werden voorgesteld. Het thans becijferde nadeelige saldo geeft dus, in vergelijking met het aanvankelijk geraamde, een ongunstiger uitkomst van *f* 40.365.331.

Dienst 1932.

De begrooting, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, vertoonde het volgende beeld:

Gewone dienst.

Uitgaven. Totalen van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven *f* 588.072.941. Middelen. Totaal van den ramingsstaat *f* 544.268.092. Nadeelig saldo *f* 43.804.849.

Kapitaaldienst.

Uitgaven. Totalen van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven *f* 412.497.967.
Middelen. Totaal van den ramingsstaat (titel B) *f* 275.658.415. Nadeelig saldo *f* 136.839.552.
Het nadeelig saldo van den gewonen dienst is te verhoogen met *f* 20 millioen, waarmede de raming der middelen moet worden verminderd. Hierdoor stijgt het geraamde tekort tot rond *f* 63 millioen.
Ter dekking daarvan zijn de volgende maatregelen getroffen: 1. Tijdelijke korting op de bezoldiging van de burgerlijke en militaire Rijksambtenaren rond *f* 7 mill.; 2. Tijdelijke heffing van een bijzonder invoerrecht op benzine rond *f* 15.5 millioen; 3. Verhooging van het tarief van invoerrechten rond *f* 11 millioen; 4. Tijdelijke korting op de uitkeeringen aan provinciën en gemeenten rond *f* 2 millioen, totaal *f* 35.5 millioen, terwijl aan de middelen van den gewonen dienst der Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1932 uit het reservefonds, ingesteld bij de wet van 19 Dec. 1931, toegevoegd wordt een bedrag van *f* 18 millioen. Tezamen *f* 53.5 millioen.
Van het geraamde tekort resteert dan nog een som van pl.m. 10 millioen, te dekken door in den loop van het dienstjaar nader aan te brengen besparingen.
Voor zooveel den gewonen dienst betreft, hebben sedert de vaststelling van deze begrooting tot dusverre nog geen noemenswaardige wijzigingen plaats gevonden. Niettemin zijn deze stellig te verwachten, o.m. als gevolg van de onderstaande oorzaken:
1e. noodzakelijke aanvulling van Hoofdstuk VII A (Nationale Schuld) wegens bij de raming niet voorziene consolidatie van *f* 200 millioen; latere conversie en tot een hooger rentetype dan aanvankelijk was geraamd;
2e. aanvulling van Hoofdstuk VII B (Financiën) voor zooveel betreft den post voor dekking van het tekort in het gemeentefonds als gevolg van den teruggang van de opbrengst der gemeentefondsbelasting;
3e. verhooging van den op Hoofdstuk IX (Waterstaat) voorkomenden post wegens dekking van het tekort op de spoorwegen en de storting van de annuïteit van het spoorwegpensioenfonds.
Wordt hierbij gevoegd het niet ontvangen van de in de Middelenraming opgenomen winstuitkeering van de Nederlandsche Bank en houdt men rekening met de omstandigheid, dat de opbrengst der middelen naar verwacht moet worden een belangrijk bedrag bij de raming zal ten achter blijven, dan blijkt, dat op den dienst 1932, voor zooveel den gewonen dienst betreft, op een aanzienlijk tekort valt te rekenen.

Dienst 1933.

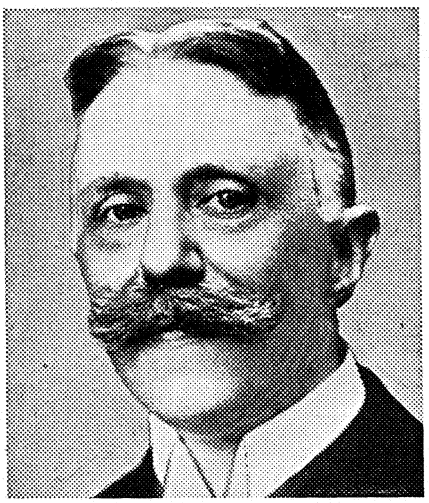
Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	*f* 572.857.368	Uitgaven	*f* 69.375.230
Inkomsten	„ 518.223.483	Ontv.	„ 22.603.093
Nad. saldo	*f* 54.633.885	Nad. saldo	*f* 46.772.137

Zooals blijkt, geeft de gewone dienst een tekort van *f* 54.633.885, en sluit de kapitaaldienst met een tekort ad *f* 46.772.137, gevende voor den geheelen dienst een nadeelig saldo ad *f* 101.406.022.

Algemeene toelichting.

Het cijfer van *f* 54.6 millioen bevat noch het tekort dat aanvankelijk op de begrooting voor 1933 moest worden geraamd, noch het tekort dat daarop ten slotte geraamd zal worden. Het eerstgenoemde tekort is *f* 147.6 millioen. Het laatstgenoemde is *f* 22 millioen. Het cijfer van *f* 54.6 millioen is niet meer dan een toevallige beteekenis.
Het dankt zijn ontstaan aan het feit, dat een deel der overbruggingsmaatregelen reeds in de begrootingscijfers kon worden uitgedrukt en dat ten aanzien van een ander deel om technische redenen voorshands met een aankondiging moest worden volstaan.
Het tekort van *f* 147.6 millioen is als volgt samengesteld:
1e. Het tekort van *f* 10.3 millioen, dat reeds op de begrooting voor 1932 geraamd werd en dus, bij gelijkblijvende uitgaven en inkomsten, ook op de begrooting voor 1933 drukt. (Zie boven onder „Dienstjaar 1932").
2e. De stijging der geraamde uitgaven van 1932 op 1933 voor den leeningdienst, de uitkeering aan het gemeentefonds en het spoorwegtekort met respectievelijk *f* 10.6, *f* 20.2 en *f* 20.1 millioen, tezamen *f* 50.9 millioen. De stijging van de uitgaven voor den leeningdienst vloeit onder meer voort uit de kassiersdiensten, welke het Rijk thans in ruime mate, met name voor Indië en de gemeenten verricht en welke voorzichtigheidshalve tot consolidatie van een vrij aanzienlijk deel der vlottende schuld hebben genoopt. Tegenover deze stijging van uitgaven staat dan ook een aanmerkelijke stijging van de middelen van hetzelfde hoofdstuk, wegens rentebetaling aan het Rijk. Indien deze laatste stijging er niet was, zou de daling der middelen een nog grooter omvang aannemen.
Onder de genoemde *f* 50.9 millioen is niet vermeld het bedrag, dat als „normaal accres" der uitgaven ingevolge den bevolkingsaanwas kan worden beschouwd.
Dit jaarlijksch accres wordt gewoonlijk op ongeveer

f 10 millioen geschat, waarvan rond *f* 4 millioen op Onderwijs.
3e. De daling der geraamde middelen van 1932 op 1933 met *f* 68.4 mill. Het vergelijkingspunt is hier de met *f* 6.5 millioen verhoogde raming voor 1932. Deze derde factor is de gewichtigste. Zelfs kan men zeggen, dat ook de tweede factor voor een zeer groot deel tot daling der middelen — welke dan dus een hooger bedrag beloopt dan *f* 68.4 millioen — is terug te brengen. Met name is de stijging van de uitkeering aan het gemeentefonds een gevolg van de daling der opbrengst van de gemeentefondsbelasting en de opcenten op de vermogensbelasting. Ook de aanzienlijke uitgaaf voor dekking van het spoorwegtekort is te wijten aan een terugloopen van inkomsten. De daling der middelen ad *f* 68.4 millioen geeft derhalve nog slechts een zeer onvolledig beeld van wat de daling van het algemeene peil der inkomsten voor den stand van het budget van 1933 beteekent.
4e. De *f* 18 millioen uit het reservefonds, die aan de middelen van 1932 zijn toegewezen en het tekort over dat jaar ten slotte hebben gereduceerd. Weliswaar zal, volgens het toen uitgesproken voornemen, thans hetzelfde geschieden, maar op de ingediende begrooting van uitgaven en inkomsten komen deze *f* 18 millioen toch vanzelf niet tot uiting. Zij vormen een verlengstuk van de onder 1e. genoemde *f* 10.3 millioen, inzoover ook zij een tekortcijfer aangeven, dat feitelijk reeds op de begrooting voor 1932 drukte en vandaar automatisch op die voor 1933 overgaat.
Het sub 1e., 2e., 3e. en 4e. vermelde bijeengenomen, blijkt derhalve, dat op de begrooting voor 1933 een tekort geraamd moest worden van *f* 10.3 + *f* 50.9 + *f* 68.4 + *f* 18 = *f* 147.6 millioen.
Ter dekking van dit tekort zijn de volgende maatregelen genomen:
1e. Een besparing op de uitgaven tot een bedrag van *f* 66 millioen, indien als uitgangspunt genomen wordt, de bij de begrooting voor 1932 door de Staten-Generaal gevoteerde uitgaven. Wordt als uitgangspunt genomen — wat juister is — diezelfde uitgaven, verminderd met de straks vermelde *f* 7 + *f* 2 millioen, dan geldt het een besparing van *f* 57 millioen.
2e. Een salarisverlaging ad *f* 14.5 millioen.
3e. Een versterking der middelen met *f* 36 millioen.
4e. Een tegoedschrijving aan den dienst voor 1933 van *f* 18 millioen uit het reservefonds.
Een gezamenlijke dekking alzoo van *f* 57 + *f* 14.5 + *f* 36 + *f* 18 = *f* 125.5 millioen, zoodat een tekort overblijft van *f* 147.6 — *f* 125.5 millioen = *f* 22.1 millioen. De maatregelen genoemd sub 2e. en 4e., konden nog niet in de begrootingscijfers verwerkt worden, tengevolge waarvan het formeele tekort op het oogenblik bedraagt *f* 54.6 millioen.
Omtrent de drie eerstgenoemde dekkingsmaatregelen moge het volgende worden opgemerkt.
Ad. 1um. Bij de aangebrachte besparingen is een dankbaar gebruik gemaakt van het rapport der Staatscommissie-Welter.
Nagenoeg alle hoofdstukken der begrooting hebben hun aandeel in de voorgedragen besparing geleverd.
Ad. 2um. De salarisvermindering ad *f* 14.5 millioen komt overeen met het bedrag, dat de voornoemde commissie terzake had voorgesteld.
De Regeering is voornemens, daarnaast een herziening van het Bezoldigingsbesluit te bevorderen, waardoor de 3% aftrek voor ongehuwden wordt veranderd in een 5% aftrek. Zoowel over dit punt als over het zooeven genoemde is het overleg met de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg geopend, zoodat wijzigingen alsnog mogelijk zijn.
Beide maatregelen zullen resp. opbrengen *f* 12.8 millioen en *f* 1.7 millioen. Tezamen derhalve de bovengenoemde *f* 14.5 millioen.
Dit bedrag kon om technische redenen nog niet in de cijfers der begrooting verwerkt worden.
Waar de begrooting voor 1933 nog allerminst de volle vrucht kon zien rijpen van de ondernomen besparingen en waar niettemin ook thans een sluitend budget moet worden bevorderd, kan een tijdelijke overbrugging door versterking der middelen niet worden gemist.
In de eerste plaats is hiervoor in aanmerking gebracht de heffing van opcenten op een directe belasting.
De directe belasting, die zich in de gegeven omstandigheden het best voor de opcentenheffing leent, is de gemeentefondsbelasting. Niet slechts omdat in die belasting een huwelijksaftrek een plaats gevonden heeft, maar ook omdat de enorme daling van de opbrengst der gemeentefondsbelasting het Rijk voor hoogst abnormale uitgaven plaatst, uitgaven die bij sommigen reeds de vraag hebben doen rijzen, of niet door een ingrijpende korting op de wettelijke uitkeering aan dezen, door den wetgever niet bedoelden, toestand een einde behoort te worden gemaakt.
Wat vóór een bevestigende beantwoording van bovenstaande vraag wordt aangevoerd, dat namelijk ook de gemeenten moeten bezuinigen, houdt niet altijd voldoende rekening met den scherpen prikkel, die in dit opzicht reeds voor tal van gemeenten uitgaat zoowel van de gedaalde waarde der opcenten op de gemeentefondsbelasting, als van de gedaalde opbrengst van andere bronnen van inkomsten en de stijgende uitgaven voor armenzorg, werkloosheid enz. De fout in enkele gemeenten is dan ook niet, dat zij te weinig prikkels tot bezuiniging hebben, maar dat zij de verzenen tegen de prikkels slaan.

Jhr. Mr. D. J. de Geer, Min. van Financiën.

Indien een ingrijpende percentsgewijze korting op de uitkeeringen niet in aanmerking komt, is een ander middel van redres, dat zich vanzelf aanbiedt, een tijdelijke versterking van de fondsbelasting. Hierdoor zal het fonds in meerdere mate „selfsupporting" worden dan dit anders gedurende deze felle crisis het geval kan zijn.
Van 30 tot 150 opcenten op alle aanslagen van de Gemeentefondsbelasting. Het betreffende ontwerp, tegelijk met deze nota ingediend, beoogt over het aanstaande belastingjaar 30 opcenten te heffen op alle aanslagen in de voormelde belasting. Dit aantal van 30 zal voor de hoogere inkomens geleidelijk tot 150 stijgen.
De stijging van het aantal opcenten is aldus geregeld, dat bij iedere *f* 1000 inkomen boven de *f* 30.000 één opcent méér geheven wordt, tot een maximum van 150. Dit abnormaal hooge maximum vindt zijn rechtvaardiging, behalve in het karakter van noodoffer dat deze heffing draagt, in de omstandigheid, dat de progressie in de hoofdsom der gemeentefondsbelasting vrij matig is. Willen de hoogste inkomens, die ons nog overgebleven zijn, in deze acute noodheffing naar evenredigheid bijdragen, dan kan de voorgestelde correctie op het tarief der gemeente-

fondsbelasting in dit speciale geval bezwaarlijk worden gemist.
De opbrengst van de voorgestelde opcenten over het belastingjaar 1933/34 wordt — op de basis van de sterk verlaagde raming der hoofdsom — geraamd op *f* 24 millioen. Het 2/3 deel hiervan, dus *f* 16 millioen, zal ten goede komen aan de Rijksbegrooting voor 1933.
30 extra-opcenten op alle aanslagen in de Vermogensbelasting. Het gemeentefonds wordt, behalve door de gemeentefondsbelasting, gevoed door 50 opcenten op de vermogensbelasting. Deze 50 opcenten vormen de „Ergänzungssteuer" van de gemeentefondsbelasting. Het schijnt redelijk, de heffing der overbruggingsopcenten ook hierop toepassing te doen vinden. Voorgesteld wordt daarom, 30 extra-opcenten te heffen op alle aanslagen in de vermogensbelasting, hetgeen neerkomt op een heffing van 60% van de bovengenoemde 50 opcenten uit de vigeerende wet. Voorzoover de vermogens nog inkomsten opleveren, worden ze uiteraard daarnaast door de straks genoemde progressieve opcenten op de fondsbelasting getroffen.
De opbrengst van de extra-opcenten op de vermogensbelasting wordt voor het belastingjaar 1933/34 geraamd op *f* 3 millioen. Het 2/3 deel daarvan zal ten goede komen aan de Rijksbegrooting voor 1933.
Als gezamenlijke opbrengst van de voorgestelde verzwaring der directe heffingen kan alzoo gerekend worden op een jaar-opbrengst van *f* 27 millioen. Het budget van 1933 wordt hierdoor met *f* 18 millioen ontlast.
De tot dusver besproken versterking der middelen budgetair vertoont zich als een verlaging der uitgaven, immers als een vermindering der bijdrage aan het gemeentefonds. Zij is derhalve niet begrepen in de „versterking der middelen ad *f* 36 millioen", hierboven genoemd.
Omgekeerd zal onder de middelen wèl opgenomen worden de opbrengst van de 5% verhooging van het premieverhaal.
Heffing gedurende een jaar van 30 opcenten op alle invoerrechten en op den bieraccijns. De *f* 36 millioen aan middelenversterking, bovengenoemd, zal gevonden worden uit de heffing gedurende één jaar van 30 opcenten op alle invoerrechten en op den bieraccijns (*f* 26 millioen), en uit de totstandkoming van de reeds sedert eenigen tijd bij de Kamer aanhangige weeldeverteringsbelasting (*f* 10 millioen).
Het spoorwegtekort 1932. Terugkomend op de cijfers der ingediende begrooting, wordt opgemerkt, dat het resteerend tekort van *f* 22 millioen ongeveer overeenstemt met het bedrag (ruim *f* 20 millioen), dat in het aanstaande begrootingsjaar als extra-last op het budget zal drukken ter dekking van het spoorwegtekort over 1932. Dit tekort zal namelijk, naar verwacht wordt, rond *f* 26 millioen bedragen, terwijl *f* 5.5 millioen hiervan zal gevonden worden uit gelden die anders voor afschrijving bestemd zijn.
Dit spoorwegtekort is thans een der donkerste punten op de Rijksbegrooting. Het zal tot de vermelde hoogte in het loopende jaar stijgen ondanks reeds ingevoerde bezuinigingen en ondanks een loonsverlaging, welke over een half jaar heeft gegolden. De oorzaak is een voortdurende teruggang der inkomsten, ten deele als gevolg van de concurrentie der auto's, vooral autobussen en vrachtauto's. Daarnaast komt de verplichting, welke voor de spoorwegmaatschappijen uit eertijds aangegane overeenkomsten bestaat, vele met groot verlies werkende locaalspoorwegen te blijven exploiteeren. Een en ander is weliswaar door de crisis ten zeerste verscherpt, maar het geringe weerstandsvermogen, dat het bedrijf in dezen tijd toont te bezitten, vindt toch voornamelijk in de bedoelde omstandigheden zijn oorzaak. De Regeering is met de Directie der spoorwegen in overleg getreden tot het voorbereiden van maatregelen om in 1933 het tekort op de exploitatie — dat op de Rijksbegrooting van 1934 zal drukken — tot de geringst mogelijke afmetingen terug te brengen. Inmiddels is het denkbeeld van het instellen van een Rijksverkeersfonds bij de Regeering in overweging. Zij betwijfelt, of de verwachting der voormelde Staatscommissie juist is, dat een verhooging der wegenbelasting, als door die Commissie voorgesteld, het concurrentievermogen der spoorwegen in die mate zou bevorderen, dat het hun hierdoor mogelijk zou worden, na invoering van de noodige bezuinigingen, hun exploitatierekening te doen sluiten.
Intusschen moest met de dekking van dit tekort thans hoofdstuk IX der Rijksbegrooting voor 1933 worden belast en vormt deze dekking de oorzaak, dat er een nadeelig saldo van *f* 22 millioen op het Rijksbudget voor het volgend jaar blijft bestaan.
Indien het parlementair overleg over de ingediende Rijksbegrooting er toe mocht leiden, dat de Regeering en Kamer tot het gezamenlijk inzicht komen, dat een of andere niet voorgedragen besparing (of tijdelijke middelenversterking) evenzeer — of misschien zelfs nog méér — aannemelijk zou zijn dan eene wèl voorgedragene, dan zal het stellig overweging verdienen, de eerstbedoelde te gebruiken om het resteerend nadeelig saldo ad *f* 22 millioen alsnog geheel of gedeeltelijk op te vangen.

Financieel perspectief.

Voor de na 1933 komende begrootingen zal op de basis van de huidige gegevens, moeten gerekend worden op een tekort van *f* 55 millioen. Daarbij is uitgegaan van drieërlei onderstelling: 1e. dat het spoorwegtekort verdwenen is; 2e. dat de thans ter hand genomen besparingen volledig geëffectueerd zijn; 3e. dat de op dit oogenblik voorgestelde fiscale overbruggingsmaatregelen zijn vervallen. Indien aan deze drie voorwaarden voldaan is, zal immers tegenover het genoemde tekortcijfer van *f* 127 millioen staan een dekkingscijfer van *f* 72 millioen, zoodat een tekort overblijft van *f* 55 millioen.
Dit laatste cijfer zal met *f* 10 millioen kunnen worden verminderd, indien de weeldeverteringsbelasting, zooals in de bedoeling ligt, tot een blijvende heffing wordt gemaakt. Maar het zal anderzijds met *f* 16 millioen stijgen, zoodra de gedeeltelijke stopzetting van de uitkeeringen aan het invaliditeitsfonds en het pensioenfonds moet beëindigd worden. Een en ander beduidt derhalve een toekomstig tekort van *f* 61 millioen.
Vier wegen laten zich denken ter opheffing of beperking van dit tekort: 1e. een kentering in den ongunstigen loop der middelen; 2e. een verder gaande blijvende besparing op de uitgaven; 3e. een verduurzaming van de op dit oogenblik voorgedragen belastingverzwaring, in dezen òf in een anderen vorm; 4e. een wegvallen van het abnormale uitgaven-accres hetwelk begonnen is de begrooting voor 1933 met *f* 50.9 millioen te verhoogen.
Wat den vierden factor aangaat, mag in dit verband alleen gedacht worden aan de verhoogde bijdrage aan het gemeentefonds. Immers de verdwijning van het spoorwegtekort is reeds als gegeven vooropgesteld alvorens tot het cijfer van *f* 61 millioen te komen, en de mogelijkheid van een toekomstige verlaging van hoofdstuk VII A (Nationale Schuld) is van allerlei uiterst onzekere factoren afhankelijk. Daarentegen mag wel aangenomen worden, dat over enkele jaren de verhoogde bijdrage aan het gemeentefonds zal komen te vervallen, daar alsdan de uitkeeringen, volgens de wet, opnieuw berekend zullen moeten worden op den grondslag van de nieuwe opbrengst der gemeentefondsbelasting. Het budget zal hierdoor met een afzonderlijk bedrag worden ontlast.
Wat de overige drie genoemde factoren aangaat, zal de derde wel nauwelijks voor overweging in aanmerking komen.
Het zal derhalve grootendeels van de werking van den eersten factor afhangen, in hoever een verder gaande blijvende besparing op de uitgaven zal kunnen worden verkregen.

Heel optimistisch zal men te dien aanzien niet kunnen zijn.
In de eerste plaats, omdat aan de kentering in den loop der middelen waarschijnlijk nog vooraf zal gaan een verdere daling. Met zekerheid valt dit aan te nemen ten aanzien van de inkomstenbelasting. De opbrengst van die belasting zal in het begrootingsjaar 1933, welk jaar immers voor één derde samenvalt met het ten deele nog op oude grootheid terende belastingjaar 1932/33, haar diepsten punt nog niet bereiken.
In de tweede plaats, omdat enkele ten vorige jare voor den gewonen dienst ingestelde nieuwe heffingen na drie jaren afloopen.
De conclusie, waartoe een blik in de toekomst op dit oogenblik voert, kan geen andere zijn dan dat naast krachtige doorvoering van de thans ter hand genomen versoberingsmaatregelen, zoodat deze binnen den kortst mogelijken tijd hun volledig effect verkrijgen, noodzakelijk is een ernstig onderzoek naar mogelijkheden van verdere besparing.
De Regeering is van die noodzakelijkheid overtuigd en in die richting werkzaam.

Leeningfonds en crisisuitgaven.

In het voorafgaande is niet gesproken over de begrooting van het Leeningfonds 1914. Op zich zelf zou er ook geen aanleiding zijn, aan deze laatste begrooting, waarop de renten en aflossingen van de crisis-leeningen uit den oorlogstijd worden gefinancierd, bijzondere aandacht te wijden. Sinds 1931 worden uit die begrooting echter ook betaald de tegenwoordige crisisuitgaven, o.a. ten behoeve van de werkloosheidszorg. Met het oog daarop zijn de middelen van het Leeningfonds versterkt met verschillende nieuwe heffingen (opcenten op den cigarettenaccijns e.a.), terwijl het blijkens de Memorie van Toelichting op het ontwerp tot heropening van den crisisdienst de bedoeling was, dat een eventueel verder benoodigde dekking zou gevonden worden uit een in het Leeningfonds 1914 aanwezig saldo. Allengs hebben evenwel de nieuwe crisis-uitgaven zulk een omvang aangenomen, dat zij niet alleen vèr uitgaan boven de jaarlijksche opbrengst der nieuwe heffingen, maar dat ook het meervermelde saldo niet voldoende zal zijn om het tekort op deze uitgaven te dekken. Naast de moeilijkheden der gewone begrooting, vormt deze situatie, indien ze nog eenigen tijd voortduurt, een gevaar voor de gaafheid van 's Rijks financiën. Tot het sluiten van nieuwe crisisleeningen zal, nu de oude nog in vele jaren niet zullen zijn afgelost en nu op de leeningscapaciteit van den Staat ook in andere richting een beroep wordt gedaan, niet dan in het uiterste geval moeten worden overgegaan. Onder deze omstandigheden is het de plicht en het voornemen der Regeering, ook ten aanzien van deze uitgaven, al zoodanige maatregelen van besparing voor te bereiden als, in verband met het gedaalde indexcijfer, en zonder de belangen die hier behartiging verdienen uit het oog te verliezen, oirbaar zullen blijken.

De stand van 's Rijks Kas.

Voorts geeft de Minister een overzicht van den stand van 's Rijks Kas per 15 Sept. j.l. waaruit blijkt dat op genoemden datum ten behoeve van 's Rijks huishouding rond *f* 135 millioen vlottende schuld was aangegaan, met inbegrip van *f* 64 millioen wegens kasgeldleeningen aan gemeenten verstrekt, doch ongeacht de verplichting van de schatkist tegenover het Leeningfonds 1914 uit hoofde van het in 's Rijks kas berustende saldo van dat fonds.

De gewone diensten 1933 en 1932 onderling vergeleken.

	Uitgaven		Ontvangsten	
	1933	1932	1933	1932
I Huis der Kon.	*f* 1.850.000	*f* 1.850.000	Memorie	Memorie
II Hooge Coll. v. Staat	1.965.789	2.018.223	59.050	59.300
III Buitenlandsche Zaken	3.799.259	4.135.840	328.965	371.665
IV Justitie	27.157.454	29.103.893	5.732.680	5.930.595
V Binnenlandsche Zaken en Landbouw	30.804.483	32.790.711	4.968.109	6.153.656
VI Onderwijs, K. & W.	159.616.685	165.453.229	14.207.395	14.135.020
VII A. Nation. Schuld	84.587.217	73.903.406	54.641.255	45.716.534
VII B. Financiën	60.996.949	62.628.344	11.960.053	15.078.043
VIII Defensie	88.569.145	96.088.309	9.742.785	13.086.045
IX Waterstaat	63.127.407	52.940.046	23.381.962	29.123.782
X Arbeid H. en N. thans Econ. Zaken en Arbeid	44.367.740	60.951.671	4.387.776	4.551.858
XI Koloniën	5.965.240	6.159.269	971.452	1.046.594
XII Onvoorzien	50.000	50.000	Memorie	Memorie
Belastingen	—	—	387.842.000	409.015.000
Totaal	*f* 572.857.368	*f* 588.072.941	*f* 518.223.482	*f* 544.268.092

De afloop van de diensten 1914 tot en met 1924 is in het volgend overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisis-ontvangsten en uitgaven.

Dienstjaren	Voor- of nadeelige saldi van den dienst	Voor- of nadeelige saldi v. d. buitengew. dienst	Voor- of nadeelige saldi v. d. geheelen dienst
1912 t/m 1921	+ 32.378.009	—740.366.699	—707.988.679
1922 . . .	— 33.339.066	—173.570.729	—206.909.795
1923 . . .	— 14.182.084	— 78.186.161	— 92.368.245
1924 . . .	+ 2.674.020	— 59.285.121	— 56.611.101
1925 . . .	+ 44.280.128	— 31.455.235	+ 12.824.893
1926 . . .	+ 66.374.410	— 26.064.647	+ 40.309.763
1927 . . .	+ 75.259.938	— 10.336.656	+ 64.923.282
1928 . . .	+ 57.196.298	— 39.619.767*	+ 17.576.531†
1929 . . .	+ 58.207.905†	— 58.792.670†	— 584.765†
1930 . . .	+ 27.942.986§	— 43.556.316	— 15.613.330
1931 . . .	— 49.581.650	— 96.507.440	—146.089.090

Gewone dienst Kapitaaldienst

*) In deze saldi zijn onder de uitgaven niet medegerekend de gelden, besteed tot aflossing, met gedeeltelijke conversie, van een tweetal 6% leeningen, noch onder de ontvangsten de N.U.M.-uitkeering, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde.

†) Onder deze saldi zijn onder de uitgaven niet medegerekend de gelden, besteed tot aflossing, met gedeeltelijke conversie, van een 6% leening ad 40 millioen dollar, noch onder de middelen de gelden, verkregen uit de conversieleening, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde.

§) Bestemd voor het Reservefonds, ingesteld bij de wet van 19 December 1931. **(V. b. blz. 395 A; Staatsbegr. 1932 61 F.)**

22 SEPTEMBER 1932

A. ZUID-AFRIKA. — In- en Uitvoer. — De totale invoer der Zuid-Afrik. Unie gedurende de eerste 6 maanden van 932 beliep, naar wij aan het jongste maandverslag der Comm. voor den Ned.—Zuid-Afrik. handel ontleenen £ 16.434.217, vergeleken met £ 26.707.008 in hetzelfde tijdvak van 1931, derhalve een vermindering van £ 10.272.791.
Daarentegen heeft het uitvoercijfer zich vrijwel kunnen handhaven. De totale uitvoer bedroeg voor de eerste 6 maanden van 1932 £ 34.384.877, in vergelijking met £ 36.616.402 in het overeenkomstige tijdvak van 1931. De vermindering bedroeg dus slechts £ 2.231.525. Ongerekend de onzichtbare in- en uitvoeren blijkt, dat de Z.-Afr. Unie thans een voor haar gunstige handelsbalans vertoont voor het eerste halfjaar 1932 van £ 17.950.660; verwacht wordt, dat deze toestand zich zal bestendigen, daar de totale uitvoer naar overzeesche landen in de maand Juni 1932 heeft bedragen £ 4.920.154 tegenover £ 4.785.910 in Juni 1931, een vermeerdering dus van ongeveer £ 134.000 alleen voor deze eene maand. **(Vorig bericht blz. 463 E.)**

B. VOLKENBOND. — China protesteert tegen de erkenning van Mandsjoerije door Japan. — De Chineesche vertegenwoordiger in den Volkenbondsraad Yen heeft een schrijven gericht aan den voorzitter der buitengewone Volkenbonds-Assemblée, waarin de Chineesche regeering protesteert tegen de officieele erkenning van Mandsjoerije door Japan en van den Volkenbond maatregelen eischt om de onschendbaarheid van het Chineesche territorium te waarborgen.
(Vorig bericht blz. 458 A.; Mandsjoerije 496 B.)

C. NEDERLAND. — Werkloosheid. — Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten verzocht, in de eerste week van September op te geven, hoeveel geheel- en gedeeltelijk werkloozen op 27 Augustus '32 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling (inclusief het aantal tewerkgestelden bij de werkverschaffingen) waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1021 gemeenten met 7.708.970 inwoners. In die gemeenten stonden op 27 Augustus ingeschreven 264.194 geheel werkloozen en 20.986 gedeeltelijk werkloozen.
Van 56 gemeenten met pl.m. 211.400 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen. **(455 B.)**

D. INTERNATIONALE CONFERENTIE TEGEN DE TUBERCULOSE, te 's-Gravenhage en Amsterdam. — De voorzitter, prof. Nolen, herdenkt allereerst van Leeuwenhoek, den grondlegger der microscopie en Robert Koch, den ontdekker van den tuberkelbacil.
Prof. Bordet uit Brussel geeft vervolgens een referaat, waarbij hij aantoont, dat allergie (overgevoeligheid tegenover een bepaalde stof of bepaald gif, nadat de eerste besmetting heeft plaats gehad) kan bestaan zonder immuniteit (onvatbaarheid). Allergie is een verkregen eigenschap, die dus alleen zou kunnen bijdragen tot de verworven, niet tot de natuurlijke immuniteit. Alléén biedt zij geen voldoende beschutting, al draagt zij bij tot de vorming van een barrière tegen snelle verspreiding der bacteriën in het lichaam en aldus tot het optreden van een relatieve immuniteit. De barrière kan echter worden verbroken. Ook staat het vast, dat verschillende personen een erfelijke vatbaarheid voor tuberculose bezitten.
Prof. Calmette daarentegen beschouwt de allergie niet als een reactie van immuniteit, maar als een staat van infectie waardoor het individu weerstand vermag te bieden aan virulente na-infecties. Het doel van het toedienen van het B.C.G. vaccin is dan ook het onderhouden der allergie.
Prof. Aldershoff (Utrecht) meent, dat wij sedert Koch, die de immuniteit bij de tuberculose ontdekte en von Pirquet, die het begrip allergie invoerde, met onze kennis omtrent het verband tusschen beide niet veel verder zijn gekomen.
Prof. H. Mollgaard (Kopenhagen) deelt als zijn meening in dit verband mede, dat er variaties van den bacil van Koch bestaan.
Prof. Rochette deelt mede, dat de bestrijding der tuberculose in Italië bij de wet geregeld is. Er bestaat een verplichte verzekering tegen de tuberculose, terwijl de staat het aldus verkregen bedrag aanvult tot 500.000 Lire per jaar.
Bij de behandeling der goud-therapie wijst dr. Sickenga (Nederland) er op, dat deze therapie de oorzaak kan zijn van het opleven van een darmtuberculose en het optreden van albuminurie en late eczemen. Men onderzoeke de darmen dus eerst röntgenologisch en zij voorzichtig met de doseering. Eenzijdige collapso-therapie stelt hij boven sanocrysinebehandeling en verhoogt zoo noodig met behulp der goud-therapie het effect; alvorens tot dubbelzijdige collapso-therapie over te gaan, wendt hij eerst sanocrysine aan.
Over de nazorg der tuberculoselijders rapporteerde dr. B. H. Vos uit Hellendoorn. Hij schat het aantal sanatoriumpatiënten, die nazorg behoeven, op 15 à 20%, welk aantal nog kleiner zou zijn als de patiënten spoediger in verpleging kwamen. Nuttig hierbij is de in ons land sedert 1905 bestaande werkbehandeling in de sanatoria en de aanwezigheid bij sommige sanatoria van nazorgwerkplaatsen. Verschillende buitenlandsche sprekers deelden mede, hoe in hun land de nazorg geregeld was of stond te worden.
Ontvangsten van de leden der conferentie hadden plaats door de regeering in de Ridderzaal, door het Gemeentebestuur van Den Haag in het Kurhaus te Scheveningen, door het Gemeentebestuur van Amsterdam in het Koloniaal-Instituut en van enkele leden door H. M. de Koningin-Moeder.
(Vorig bericht Geneeskunde blz. 137 K.)

E. NEDERLAND. — Boycot van Duitsche goederen. — In de op 19 Sept. gehouden vergadering van de Langedijker Groentecentrale werd besloten om actie te voeren, teneinde medewerking te verkrijgen van de geheele Nederlandsche bevolking om de Duitsche industrieartikelen niet meer te koopen. Dit besluit werd telegrafisch verzonden naar het Centraal Bureau van de Veilingen in Nederland, waar het zeker een punt van bespreking zal uitmaken. Het besluit houdt verband met het feit, dat op 1 Januari 1933 de met Duitschland gesloten overeenkomst afloopt en de uitvoer naar Duitschland in sterke mate zal worden belemmerd. Wordt geen nieuwe overeenkomst gesloten, dan zal Nederland in de slechtste positie tegenover Duitschland komen.
(Vorig bericht blz. 356 C.; Boycot 322 H.)

F. NEDERLAND. — J. J. C. Ament overleden. — Te Amsterdam is op 68-jarigen leeftijd overleden de heer J. J. C. Ament, lid van de Tweede Kamer en directeur van den Limburgschen Land- en Tuinbouwbond te Roermond.
In 1922 werd hij als candidaat van de R.K. Staatspartij tot lid van de Tweede Kamer gekozen.

G. NEDERLAND. — Bouwvak. — De Nederlandsche Christelijke Bouwarbeidersbond heeft in een op 19 September 1932 te Utrecht gehouden Bondsraadsvergadering besloten tot aanvaarding van de voorstellen tot tusschentijdsche wijziging van het contract, inclusief de loonsverlaging van 7.5% tot 14%.
Voor deze beslissing bestond in den bond zeer groote belangstelling. Met 29 stemmen voor en 7 tegen heeft de Bondsraad tot de aanvaarding besloten.
Thans is door twee der drie bonden in het bouwbedrijf de tusschentijdsche contractswijziging aanvaard, terwijl de Alg. Ned. Bouwarbeidersbond de beslissing op dit moment per referendum aan zijn leden voorlegt. **(Vorig bericht blz. 494 H.)**

A. **NED. OOST-INDIE. — Thee. - Nadeelen der Engelsche invoerrechten.** — Het invoerrecht van 4d. op thee uit Nederl.-Indië, dat in April l.l. te Londen werd ingevoerd, begint thans eenige werking uit te oefenen op den invoer van Nederl.-Indische thee in Engeland. In de eerste zeven maanden van dit jaar beliep de invoer uit Nederlandsch-Indië ongeveer 1.200.000 pond minder dan in de overeenkomstige periode van 1931. Aan den anderen kant was de invoer uit Britsch-Indië ca. 12 millioen pond hooger en die van Ceylon ongeveer 5 millioen pond.
(Vorig bericht blz. 356 B.)

B. **AMSTERDAM. — Joodsche winkeliers.** — In „Huize Cats" is op 12 Sept. '32 een ledenvergadering gehouden van de Joodsche Winkeliersvereeniging onder leiding van den heer L. Snapper, die in zijn openingswoord zeide, het te betreuren, dat de Algemeene Winkeliers Vereeniging en de Vereeniging van Amsterdamsche winkeliers het niet noodig en oirbaar hebben geoordeeld met de Joodsche vereeniging overleg te plegen en zelfstandig actie voeren, hetgeen niet in het belang is van de winkeliers. Ook het congres van den Kon. Ned. Middenstandsbond heeft nauwelijks aandacht gewijd aan dit specifieke Joodsche belang en het nam nauwelijks kennis van den billijken eisch: „De Zondag voor de Joodsche winkeliers, voor wie die dag de eerste werkdag is."
Dit is een principieele zaak.
De minister, zoo vervolgde de heer Snapper, heeft de Joodsche Winkeliersvereeniging verzocht een enquête te houden onder de winkeliers, aan welk verzoek gaarne zal worden voldaan.
Uit het debat bleek de groote ontstemming onder de winkeliers.
De vergadering besloot met het aannemen met algemeene stemmen van een motie, waarin de Joodsche Winkeliersvereeniging betreurt, dat de Winkelsluitingswet en de plaatselijke verordeningen de Joodsche Sabbath-houdende winkeliers in bijzondere moeilijkheden hebben gebracht.
Uit de mededeelingen van het bestuur blijkt, aldus de motie, dat het verleenen van vergunningen aan Joodsche winkeliers voor den verkoop op Zondag aan willekeur bloot staat.
Daar de nood onder de Joodsche winkeliers zoo hoog stijgt, dat bijna niet meer voldoende voor het gezin gezorgd kan worden, verzoekt de vergadering het daar heen te leiden, dat den Joodschen Sabbathhoudenden winkeliers wordt toegestaan op Zondag tot acht uur des avonds hun winkels voor den verkoop geopend te houden. **(Winkelsluiting 455 F.)**

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Opening van het ontwapeningsbureau.** — Het bureau van de Ontwapeningsconferentie is op 21 Sept. '32 bijeengekomen. In totaal telt het bureau 19 vertegenwoordigers. Duitschland heeft naar deze zitting geen vertegenwoordiger gezonden.
De voornaamste taak van het bureau bestaat uit de uitvoering van de besluiten, welke neergelegd zijn in de resolutie van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie van 23 Juli '32, waarmede de eerste phase van de conferentie werd afgesloten.
President Henderson opende de zitting van het bureau met een korte rede, waarin hij verklaarde, dat de ontwapeningsconferentie thans op haar kritiekste punt is gekomen. Het gaat er nu om, of men tot een effectieve en ernstige vermindering van de bewapeningen zal komen of tot een nieuwen bewapeningswedloop. De hoofdzaak van het bureau is de tweede zittingsperiode van de conferentie voor te bereiden, welke, naar Henderson stellig hoopte, een reeks concrete ontwapeningsmaatregelen zal opleveren.
Hierna werd de tekst van den brief van den Duitschen Minister van Buitenlandsche Zaken aan Henderson en van diens antwoord voorgelezen. Met het voorstel van Henderson om met het oog op de mogelijkheid, dat de Duitsche regeering op den brief van den voorzitter der ontwapeningsconferentie wenscht te antwoorden, voorloopig niet over de mededeeling van de Duitsche regeering in discussie te treden, verklaarde het bureau zich accoord. **(Vorig bericht blz. 499 H.)**

D. **NEDERLAND. — Voorzitters der Tweede en Eerste Kamer.** — Bij K. B. is tot voorzitter van de Tweede Kamer benoemd voor het tijdvak der tegenwoordige zitting mr. J. R. H. van Schaik.
Tot voorzitter der Eerste Kamer voor het zittingsjaar 1932-33 is herbenoemd Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

E. **SIR WALTER SCOTT.** — Walter Scott, wiens sterfdag op 21 September honderd jaar geleden is, wordt alom herdacht. Hij heeft enormen invloed gehad op het verbeeldingsleven in en buiten Engeland en in dien invloed ligt zijn beteekenis. De romantische geest van zijn novellistisch werk heeft Scott een aanzienlijken lezerskring bezorgd.

Sir Walter Scott.

F. **NEDERLAND. — Superfosfaat-invoer in Duitschland.** — De verhooging van het Duitsche invoerrecht op superfosfaat van een halve mark op anderhalve mark per honderd kilogram, die thans is aangekondigd, is voor de Nederlandsche Superfosfaat Industrie, volgens een mededeeling van „De Telegraaf", een zware slag. Duitschland betrok nog in 1931, toen voor het eerst van onzen invoer van superfosfaat een recht van een halve mark per honderd kilogram werd geheven, uit Nederland 75 duizend ton superfosfaat, d.i. 1/5 deel der Nederlandsche productie. De prijzen, die de Duitsche superfosfaatindustrie berekende, waren zoo hoog, dat Nederland bij een dergelijk recht nog kon invoeren. Nu dit recht evenwel verdrievoudigd wordt, hetgeen ten gevolge zal hebben dat van een artikel met een invoerwaarde van *f* 2 per honderd kilogram *f* 0.90 invoerrecht zal worden geheven, is de kloof niet meer te overbruggen. De Duitsche superfosfaatindustrie heeft reeds lang op verhooging der invoerrechten aangedrongen.
De strekking van den maatregel is dan ook niet van fiscalen aard. Het doel is de Nederlandsche industrie van de Duitsche markt te verdringen.

G. **AMSTERDAM. — Scheepvaart. - Opgelegde schepen.** — Per 1 September waren in de Amsterdamsche haven opgelegd:
Van de Stoomvaart Mij. „Nederland": 16 schepen met 131.399 ton (gelijk aan vorige maand).
Van de Hollandsche Stoomboot Mij.: 8 schepen met 17.414 ton (gelijk aan vorige maand).

Van de Kon. Hollandsche Lloyd: 4 (7) schepen met 34.207 (v. m. 47.975) t. (evenveel als per 1 Juli).
Van de Kon. Nederlandsche Stoomboot Mij.: 20 (22) schepen met 69.856 (71.285) ton.
Van de Holland-Afrika-Lijn: 2 schepen 10.571 t. (evenveel als v. m.).
Voorts zijn opgelegd van de Stoomvaart Mij. „Noordzee": de „Ruurlo" (3150) (als v. m.); van „W. H. Berghuis' Kolenhandel Mij." de „Willy" (1242) (als v. m.), van de Stoomvaart Mij. „Oceaan" de „Laertes" (5668) (als v. m.).
Behalve deze Amsterdamsche schepen zijn in de haven opgelegd 10 (8) schepen met 49.462 (43.603) t.
In totaal zijn dus in de haven opgelegd 63 (vorige maand 66) schepen met 190.759 (v. m. 321.307) ton.
(Vorig bericht Scheepvaart blz. 481 E.)

A. **HONGARIJE. — Ministerie afgetreden.** — Het kabinet Karolyi heeft met het oog op den tegenwoordigen binnenlandschen politieken toestand met algemeene stemmen besloten af te treden. De rijksbestuurder heeft het ontslag aanvaard en Karolyi verzocht de loopende zaken te blijven behartigen.
(Vorig bericht blz. 399 C.)

23 SEPTEMBER 1932

B. **BRITSCH-INDIË. — Paria's.** — Overeenkomstig den wensch van Gandhi zijn twee Hindoe-tempels voor de paria's opengesteld. Deze gebeurtenis zal van verstrekkende beteekenis voor de Britsch-Indische samenleving zijn. Immers de toegang tot den tempel was hun tot dusverre ontzegd. De oorspronkelijke indeeling in 4 kasten: Brahmanen (priesters en geleerden), Ksjatrya's (krijgslieden), Waisjia's (kooplieden en landbouwers) en Soedra's (dienstbaren) is in den loop der eeuwen tot een groote onderverdeeling uitgedijd en bereikt op dit oogenblik meer dan 2200 kasten. Een soedra of paria is levenslang tot minderwaardigheid gedoemd. Sociaal, economisch en godsdienstig zijn zij streng van alle andere kasten afgescheiden. Tempelbezoek is niet geoorloofd. Alles wat een paria aanraakt is besmet en is voor een hoogere kaste onaanraakbaar. **(Vor. ber. blz. 490 A.)**

C. **NEDERLAND. — Begrooting 1933. - Eenige persstemmen.** — De **„Nieuwe Rotterdamsche Courant"** merkt o.a. het volgende op:
„Onze minister van Financiën wordt gewoonlijk niet onder de optimisten gerekend en men moet dus denken, dat de toestand en de vooruitzichten van 's lands schatkist in de millioenennota niet te rooskleurig zijn afgeschilderd. Toch hooren wij wel verluiden, dat er ter zake kundigen in het sérail van Financiën zijn, die den toestand heel wat duisterder inzien, dan hij in de millioenennota wordt afgeschilderd."
Het **„Algemeen Handelsblad"** schrijft o.a.:
Wij kunnen dan ook slechts hopen, dat de regeering zelve volkomen overtuigd zal zijn van de volgende waarheid, die wij aan haar eigen betoog ontleenen:
„Slechts wie in een „fool's paradise" leeft en meent, dat een verarming, als thans de wereld onderging, zonder invloed op de verzorging van deze collectieve behoeften kan blijven, omdat de toovermacht van den Staat over onzichtbare welvaartsbronnen beschikt, kan hieromtrent anders denken."
„De Telegraaf" is over de begrooting beter te spreken dan over de Troonrede. Het blad spreekt van „een verrassing na de magere Troonrede" en van een te waardeeren poging, om door redelijke verdeeling van den crisislast, in samenwerking met alle bevolkingsgroepen de financieele kloof te overbruggen.
„Het Volk" meent dat de volksactie tegen het rapport-Welter haar dienst heeft gedaan en dat „het duidelijk is dat zij verschillende funeste plannen van Welter heeft weggewerkt".
De **„Maasbode"** acht de ministerieele becijfering ernstig, maar niet pikdonker.
Het **„Vaderland"** vat zijn oordeel aldus samen:
„Resumeerende moeten wij constateeren dat de Millioenennota uit een fiscaal oogpunt het werk van een virtuoos mag worden genoemd, maar dat een krachtige Regeering zich niet zou hebben kunnen veroorloven, de politieke en de economische zijde van de groote vragen, waarvoor wij thans staan, zoo onberoerd te laten."
„De Standaard" besluit:
„Afwezigheid van critiek thans beteekent dus niet dat we geen critiek hebben. Die komt later. Thans willen we in het algemeen slechts zeggen, dat de Minister van Financiën, al moge hij dan niet met een sluitende begrooting komen, en al mogen we tegen sommige voorstellen bezwaren hebben, zonder twijfel den lof verdient van een hoogst ernstigen toestand courageus onder de oogen te hebben gezien."
(Vorig bericht blz. 500 A.)

D. **ARABIE. — Hedjaz en Nejd vereenigd.** — De koninkrijken van den Hedjaz en Nejd, waarvan Ibn Sa'oed koning is, zijn vereenigd en zullen voortaan den naam dragen van Saoedjeh.
(Umm-Ulqura, Mekka) **(Vor. ber. blz. 348 A.)**

24 SEPTEMBER 1932

E. **NEDERLAND. — Iepenziekte.** — In een der afdeelingen van het Koloniaal Instituut is een tentoonstelling geopend waar men een overzicht kan krijgen van de schade die Iepenziekte onder de boomen aanricht. De ziekte wordt veroorzaakt door een zwam, die in de boomen kan doordringen omdat de z.g. iepenspintkevers de besmetting overbrengen. Bruine strepen in het hout toonen de ziekte aan. De boomen gaan er aan dood.
Slechts enkele soorten iepen zijn immuun tegen de ziekte. Thans worden die gekweekt. Zoodoende hoopt men de ziekte op den duur te overwinnen.

F. **STRATOSFEER. — Voordracht van Prof. Piccard.** — Prof. Piccard heeft op 23 Sept. te Brussel een voordracht gehouden over het resultaat van zijn tweeden tocht naar de stratosfeer. De professor wees er op dat de intensiviteit van de kosmische stralen tot een hoogte van 14.000 M. progressief toeneemt, doch op grooter hoogte niet meer. Thans is ook wetenschappelijk vastgesteld dat de kosmische stralen bij het bereiken der aarde hun electro-magnetische werkingen inboeten. Deze stralen zijn hard en niet week. Hun oorsprong kan niet worden vastgesteld. De stralen zijn of afkomstig uit de vrije ruimte tusschen de hemellichamen of uit de stratosfeer zelf. In het laatste geval zou men te doen hebben met een interatomische uitstraling. Deze hypothese opent geweldige mogelijkheden voor de productie van electrische energie, aldus besloot prof. Piccard. **(458 C).**

G. **NEDERLAND. — Staking in de Koopvaardij totaal opgeheven.** — De staking in de Koopvaardij is op 22 September totaal opgeheven. **(Vor. ber. blz. 492 E.)**

H. **VOLKENBOND. — Lytton-Rapport.** — De 68ste zitting van den Raad van den Volkenbond is op 23 Sept. '32 onder presidum van den Ierschen Minister-President De Valera bijeengekomen.
De Raad keurde een rapport goed over het uitvoeren van openbare werken op internationale basis, dat opgesteld werd door een commissie van deskundigen onder leiding van den directeur-generaal der rijksspoorwegen. Dit rapport zal worden voorgelegd aan de door de Lausanne-conferentie benoemde commissie van deskundigen.
Daarop werden de besprekingen over het belangrijkste punt, n.l. het Chineesch-Japansche conflict hervat, waarbij de voorzitter van den Volkenbondsraad zijn ontstemming uitsprak dat Japan, voordat het rapport-Lytton is behandeld, tot erkenning van

Mandsjoerije is overgegaan. De Valera stelde voor het door Japan gevraagde uitstel voor de behandeling van het Lytton-rapport toe te staan. De Japansche vertegenwoordiger verklaarde, dat dit verzoek slechts is gedaan op practische en technische gronden. De Chineesche gedelegeerde, dr. Yen, teekende aanvankelijk verzet aan tegen het door Japan gevraagde uitstel. Hij wees er op, dat het Japan er blijkbaar slechts om te doen is weer tijd te winnen. Besloten werd ten slotte den Volkenbondsraad tegen 14 November 1932 bijeen te roepen, om het standpunt ten aanzien van het Lytton-rapport vast te stellen.
(Vorig bericht blz. 452 H. en 300 E.)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Brief van Litwinov. - Wisseling van nota's met Duitschland. —** Het Bureau van de Ontwapeningsconferentie heeft een brief van Litwinov ontvangen, waarin de Sovjetregeering mededeelt, dat zij weigert in de toekomst vertegenwoordigers naar de technische commissies der conferentie te zenden, zoolang geen besluiten over een werkelijke vermindering der bewapening zijn genomen.
Het Bureau heeft zonder discussie goedgekeurd het voorstel van den president om de discussie over de wisseling van nota's met de Duitsche regeering uit te stellen. **(Vorig bericht blz. 505 C.)**

25 SEPTEMBER 1932

B. **AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen. - Accountantsrapport. —** Minister Jhr. Ruys de Beerenbrouck berekent in de dezer dagen verschenen begrooting voor 1932, dat de opheffing der Rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam een besparing van *f* 123.000 aan personeeluitgaven en materieele uitgaven ten gevolge zal hebben. Tegenover deze berekening heeft het accountantskantoor P. Klijnveld, inzake deze Rijkskweekschool rapport aan dr. L. Heijermans uitgebracht.
Het accountantsrapport komt tot de conclusie, dat het Rijk door de opheffing der Rijksvroedvrouwenschool de eerste jaren slechts bespaart *f* 6600 + *f* 3800 = *f* 10.400 en de latere jaren eventueel maar *f* 6600.
Deze cijfers zijn veel lager dan die door de Regeering genoemd. **(Vorig bericht blz. 494 L.)**

C. **FRANKRIJK. — Kolen-invoer.** — De Fransche regeering besloot den invoer van huisbrand-kolen, afkomstig van verschillende uitvoerende landen, met 100.000 ton te verhoogen. Deze maatregel gaat met 1 October 1932 in. **(Vorig bericht blz. 402 E.)**

D. **NEDERLAND. — Compromis in het bouwvak. —** In de op 25 Sept. gehouden ledenvergadering van den Christelijken Patroonsbond is het compromis, gesloten tusschen de besturen van de werkgevers- en werknemersbonden bij het collectief contract in de bouwbedrijven, aangenomen. **(Vorig bericht blz. 504 G.)**

E. **ZWEDEN. — Nieuw kabinet gevormd. —** De soc.-dem. kabinets-formateur, P. A. Hansson, heeft bij den koning de volgende lijst van ministers ingediend: premier P. A. Hansson; buitenlandsche zaken Sandler; justitie Schlyter; financiën Wigforst; eeredienst Engberg; landbouw Sköld; verkeer H. Leo; landsverdediging Wennerström; handel Ekman en ministers zonder portefeuille Nothin en prof. Unden.
De koning heeft de benoeming van deze ministers bekrachtigd. **(Vorig bericht blz. 498 B.)**

F. **BRITSCH-INDIE. — Overeenkomst tusschen Hindoe-kasten en Paria's. —** Tusschen de leiders der verschillende Hindoe-kasten en der paria's is een accoord bereikt over de verdeeling der zetels in het parlement. Gandhi heeft zijn goedkeuring daarover uitgesproken.
Volgens dit gesloten accoord worden 148 zetels in de provinciale wetgevende vergaderingen toegewezen aan de paria's, in plaats van de 71, die zij volgens de regeling der Britsche regeering zouden krijgen. Verder moet 18% van de zetels in de centrale wetgevende vergadering worden gereserveerd voor de „verdrukte klassen". De verkiezing voor al deze gereserveerde zetels zal geschieden door stemming in gemeenschappelijke electoraten, voorafgegaan door de verkiezing van vier kiesmannen der paria's voor elken zetel. Het systeem der gereserveerde zetels en der voor-verkiezing zal na tien jaar eindigen. De paria's zullen ook vertegenwoordigingen krijgen in de openbare diensten.
De inhoud van het accoord is telegraphisch ter kennis gebracht van MacDonald. Gandhi, die 20 September een hongerstaking is begonnen, zal deze slechts beëindigen, nadat de Britsche premier de overeenkomst zal hebben goedgekeurd. **(Vor. ber. 506 B.)**

G. **FRANKRIJK. — Rede van Herriot en Duitschland's antwoord. —** Minister-president Herriot heeft te Gramat een groote politieke redevoering gehouden waarin de Fransch-Duitsche betrekkingen scherp worden afgebakend en waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Door de in Duitschland gepubliceerde noodverordening inzake het disciplineeren der jeugd, worden de Duitsche jongemannen gedrild op zulk een wijze, dat zij in staat zijn wapens te dragen.
Hoe kan men aan kinderen de kunst van het dooden leeren? Hoe kan men ernstig het moeilijke vredesprobleem behandelen en van ontwapening spreken, als men niets doet om een moreele ontwapening aan te kweeken, als men direct of indirect, openlijk of in het geheim, de jonge krachten opleidt voor het vreeselijke werk: het dooden van medemenschen?
Frankrijk, aldus de premier, kan de wereld tot getuige roepen, dat het de nationale opvoeding op een ander doel richt. Verder zeide Herriot, dat Frankrijk den militairen diensttijd reeds van drie jaar tot een jaar heeft teruggebracht. Wij wenschen echter de ontwapening in veiligheid uit te voeren.
Respecteering van de internationale verdragen, vervolgde Herriot, het staken van de geheime diplomatie, arbitrage, militaire en economische sancties, dat zijn de noodzakelijke elementen voor de oplossing van het probleem. Slechts hierdoor kan de vrede worden gewaarborgd. Als Frankrijk's veiligheid gewaarborgd is, dan zal het artikel VIII van het Volkenbondspact zonder dralen worden uitgevoerd en de vermindering der bewapening zal dan worden voltrokken. Een stelsel van wederkeerige contrôle zal dan worden ingevoerd, de sterkte der legers zal officieel worden vastgesteld en een vredesstatuut zal worden opgericht, waarin Duitschland gelijke veiligheid wordt gewaarborgd.
Het Wolff-bureau publiceert een nota van Duitsche zijde, waarin een antwoord op Herriot's rede wordt gegeven.
Deze nota wijst er o.a. op, dat de verordening van 13 September slechts ten doel heeft „de jeugd te disciplineeren". Bij de geweldige verwording, welke crisis en werkloosheid onder de jongeren aanrichtten, was het noodzakelijk orde en tucht te herstellen om het land voor den moreelen ondergang te behoeden.
En dan beschuldigt Duitschland juist Frankrijk te doen, wat het zelf veroordeelt. Want het militaire drillen der jeugd wordt in Frankrijk sinds lang toegepast; het deelnemen aan dergelijke jeugdoefeningen is daar zelfs een der belangrijkste voorwaarden voor bevordering in het actieve leger.
Duitschland bestrijdt voorts dat Frankrijk tot dusverre ook maar iets aan moreele of materieele ontwapening heeft gedaan. „Spelen met cijfers" zegt de nota en verklaart dan, dat elke nominale vermindering gepaard ging met een technische reorganisatie, met een geweldige vermeerdering van militaire vliegtui-

gen en tankwagenpark. De technici hebben, wat schijnbaar en uiterlijk een naleving der verdragsverplichtingen was, steeds in een ontzaglijke versterking der weermacht weten om te tooveren.
(Vorig bericht blz. 487 C. en 493 E.)

26 SEPTEMBER 1932

A. **NEDERLAND. — Demonstratie Overheidspersoneel.** — Tienduizenden hebben op 25 Sept. deelgenomen aan de groote landelijke demonstratie van overheidspersoneel, in Amsterdam georganiseerd door het A.C.O.P. tegen een deel der plannen, neergelegd in het rapport-Welter en de voornemens van de regeering, ten aanzien van de loons- en arbeidsvoorwaarden van ambtenaren en beambten, in dienst van rijk, provincie en gemeenten.
Na de openingsrede van den heer Luberti, voorzitter van den Centralen Nederlandschen Ambtenaarsbond, werd op vier plaatsen tegelijk het woord gevoerd door de heeren van Braambeek, F. S. Noordhof, van Meurs en S. N. Posthumus.
(Vorig bericht blz. 405 A.; Rapp. Welter 410 A.)

B. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Contingenteering van den bloembollen-import.** — De Tsjecho-Slowaaksche regeering heeft den invoer van bloembollen tot een bedrag van 1 millioen kronen beperkt.
In 1931 werd uit Nederland 239.980 K.G. bloembollen naar Tsjecho-Slowakije gezonden. De beperking beteekent voor den Nederlandschen exporteur een aanmerkelijken achteruitgang. **(In- en uitvoer 202 B.)**

C. **ZWAARTEKRACHTSEXPEDITIE. — Mededeeling van Prof. Vening Meinesz.** — In de te Amsterdam gehouden vergadering van de Kon. Akademie van Wetenschappen heeft prof. Vening Meinesz een mededeeling gedaan over de zwaartekrachtsexpeditie van Hr. Ms. O 13.
De resultaten zijn nog slechts voorloopig berekend, doch reeds thans kunnen enkele belangrijke feiten meegedeeld worden. Ten eerste dat de korstvorming, die tot de aardbevingen aanleiding geeft, een ander karakter blijkt te hebben dan de in O.-Indië optredende korstverschijnselen, welke in 1929 en 1930 met Hr. Ms. K XIII gravimetrisch onderzocht werden. Een inknikking der aardkorst, zooals daar waarschijnlijk geschiedt, heeft in den Atlantischen Oceaan niet plaats; de definitieve berekeningen zullen moeten worden afgewacht, alvorens iets naders te zeggen is over wat dan wèl hier bezig is te gebeuren.
Een tweede resultaat van beteekenis is de definitieve bevestiging van wat reeds na de uitreis van Hr. Ms. K XIII vermoed kon worden, n.l. van het bestaan van een uitgebreid veld van teveel aan zwaartekracht in den Atlantischen Oceaan, waarmede gepaard moet gaan een uitbuiling van den aardvorm over dat gebied. Dit schijnt onverklaarbaar vanuit het gezichtspunt van Wegener's continent-verschuivingstheorie.

D. **PROF. MAX SLEVOGT OVERLEDEN.** — De schilder prof. Max Slevogt is op zijn landgoed Neucastel na een ernstig hartlijden overleden. Het laatste werk van den overledene was een schilderij van de Vredeskerk te Ludwigshafen.
De levensgeschiedenis van Max Slevogt wijkt in veel opzichten af van die van zijn collega's. Reeds met zijn eerste werk „De worsteling", dat hij te München exposeerde, behaalde hij groot succes en tot kort voor zijn onverwachten dood kon hij zich met al zijn energie aan zijn arbeid wijden. Hij was een van de weinige kunstenaars, die reeds tijdens hun leven algemeene bekendheid en roem genieten.

E. **DUITSCHLAND. — Nieuwe Duitsche ambassadeurs te Londen, Parijs en Rome benoemd.** — Rijkspresident Von Hindenburg heeft den ambassadeur te Parijs Von Hoesch benoemd tot ambassadeur te Londen als opvolger van Von Neurath. Tot ambassadeur te Parijs is benoemd de directeur-generaal van het Rijksministerie van Buitenlandsche Zaken, Roland Koester en tot ambassadeur te Rome den Duitschen gezant te Belgrado, Von Hassel.

F. **BRITSCH-INDIE. — Britsche regeering keurt overeenkomst tusschen Hindoes en Paria's goed.** — In het Indische parlement is medegedeeld dat de Britsche regeering haar goedkeuring heeft gehecht aan de overeenkomst tusschen Hindoes en paria's inzake de vertegenwoordiging in de Indische gemeenschappen.
Na deze mededeeling heeft Gandhi zijn hongerstaking, die zes dagen en vijf uren heeft geduurd, gestaakt. **(Vorig bericht 507 F.)**

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche handelsexpansie.** — Op 5 Sept. arriveerde te Soerabaia het nieuwe schip der I.S.K. lijn, de Nagoya Maru. Dit vaartuig is bestemd zoowel voor passagiers- als goederenvervoer.
Aan boord was een tentoonstelling ingericht om kennis te maken met de groote verscheidenheid van Japansche producten, afkomstig uit het district Nagoya.
We zullen ons beperken tot de meest uiteenloopende fabrikaten geëxposeerd op deze tentoonstelling; daar lagen of stonden: kasregisters, dekens, cement, zeep, flanel, geconserveerde groenten, metaalwaren, schoenen, uurwerken, netten, motoren, glas en aardewerk, enz. enz.
Uit deze korte opsomming moge blijken, dat de Japansche industrie zich meer en meer uitbreidt en vooral, dat zij geen moeite spaart om zich meester te maken van de Indische markt. Moge dit de rechtstreeks daarbij betrokkenen tot leering dienen schrijft het Soer. Handelsblad. **(Vor. ber. 225 E.)**

H. **ONDERWIJS. — Studenten aan Universiteiten en Hoogescholen.** — Blijkens de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek telde ons land in het studiejaar 1931-'32 12.711 studenten. Het vorige jaar bedroeg dit aantal 12.061, zoodat de toename 650 of 5.4% bedraagt. Deze toename overtreft die van het jaar 1930-'31, welke 5% bedroeg.
Terwijl de vermeerdering zich in dat jaar gelijkelijk bij de mannelijke en de vrouwelijke studenten voordeed, steeg het aantal mannelijke studenten in het studiejaar 1931-'32 met 5.8% en het aantal vrouwelijke met 3.3%. **(Vorig bericht blz. 499 G.)**

I. **VOLKENBOND. — Financieele positie van den Volkenbond.** — In de besloten zitting van den Volkenbondsraad bracht de Noorsche gedelegeerde M. Hambro als rapporteur van de financieele commissie rapport uit over den financieelen toestand van den Volkenbond. Hij verklaarde dat vele landen achter waren met de betaling van hun contributie aan den Bond en dat, indien de achterstallige contributies niet spoedig werden ingehaald, de Volkenbond het volgende jaar voor een financieele crisis zou staan.
(Vorig bericht blz. 506 H.)

K. **RUSLAND. — Japansch-Russisch petroleum-accoord geteekend.** — Officieel wordt medegedeeld, dat het Japansch-Russische petroleum-accoord is geteekend. Het petroleum-syndicaat verplicht zich jaarlijks 60.000 ton petroleum voor de Japansche vloot te leveren. De overeenkomst treedt onmiddellijk in werking.

27 SEPTEMBER 1932

L. **NEDERL. OOST-INDIE. — Keraengdata-beweging.** — Een begin van de z.g.n. keraengdata-beweging (geestdrijverij, geloof in den terugkeer van den in de achttiende eeuw naar Ceylon verbannen sultan van Goa) is ontdekt in een kampong in de onderafdeeling Bonthain (Celebes).
Twee leiders dezer beweging stormden met getrokken wapens op de uitgezonden patrouille af. Beiden werden neergelegd.

A. **VEREENIGDE STATEN. — Nieuwe partij opgericht.** — Onder voorzitterschap van den senator voor Nebraska, Norris, is een nieuwe vooruitstrevende partij onder den naam van National Progressive League opgericht. Zij wenscht boven en buiten de politieke partijen te staan en heeft slechts ten doel de candidatuur van Roosevelt, den gouverneur van den staat New York, voor het presidentschap der Vereenigde Staten, te steunen. De nieuwe groep bestaat zoowel uit partijloozen als uit de progressieve elementen uit de democratische en de republikeinsche partijen.

B. **VOLKENBOND. — De Valera's rede.** — De 13de Algemeene Vergadering van den Volkenbond werd op 26 Sept. '32 onder voorzitterschap van De Valera, vertegenwoordiger van den Ierschen Vrijstaat, geopend. President De Valera schetste de resultaten der werkzaamheden van den Volkenbond sinds de laatste algemeene vergadering. Hij erkende, dat deze zeer teleurstellend zijn.

C. **VOLKENBOND. — Nederlandsche vertegenwoordiging in de commissies.** — De vijf commissies van de Volkenbondsvergadering zijn op 26 Sept. '32 bijeengekomen om haar voorzitters te kiezen.
Jhr. Beelaerts van Blokland werd tot voorzitter der eerste, juridische, commissie benoemd, waardoor Nederland dus een plaats in het bureau der Assemblée is toegewezen. Mr. Limburg werd tot vice-voorzitter dezer commissie herkozen.
De Nederlandsche delegatie is overigens als volgt over de verschillende commissies verdeeld: In de tweede commissie voor technische, financieele en economische aangelegenheden zit de heer H. Colijn, in de vierde commissie voor het budget mevr. C. A. Kluyver, in de vijfde voor sociale en humanitaire aangelegenheden prof. C. Moresco en in de zesde voor politieke kwesties jhr. Loudon.
In den Volkenbondsraad is bij de behandeling van het werk der intellectueele samenwerking tot lid van de Volkenbondscommissie voor intellectueele samenwerking benoemd prof. Loder, oud-voorzitter van het Internationaal Gerechtshof.

D. **BOKSEN. — Schmeling—Walker.** — Op 26 Sept. 1932 is te New York een wedstrijd gehouden tusschen Max Schmeling en Mickey Walker, welke voor beide boksers van groot belang was, daar de winnaar gerechtigd is uit te komen tegen Sharkey om den titel van wereldkampioen. Walker werd in de achtste ronde door Schmeling knock out geslagen. **(V. b. 418 E.)**

E. **NEDERLAND. — Zeepnijverheid.** — Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt de volgende cijfers mede omtrent de zeep- en zeeppoederfabrieken, welke in het jaar van telling minstens 10.000 K.G. oliën, vetten of vetzuren hebben verbruikt.

	1927	1929	1930	1931
Aantal ondernemingen . . .	61	62	59	57
Hoeveelh. (× 1.000.000 K.G.) van:				
a. verbr. oliën, vetten en vetzuren	33.0	35.5	36.4	37.3
b. binnenl. afzet van:				
Zachte zeep	40.3	43.9	44.2	47.2
Toilet- en medicinale zeep	2.5	2.2	2.0	2.2
Harde huishoudzeep e.d. .	10.1	11.3	12.0	12.4
Zeeppoeder (b. 30% vetz.)	12.2	13.2	12.5	12.6
Waschpoeder	6.7	—	—	7.4

F. **BELGIE. — Index-cijfer stijgt. - Nieuwe duurteperiode ingetreden.** — De zoo juist gepubliceerde tabel der index-cijfers van het levensonderhoud voor het rijk en de verschillende provinciën wijst op een nieuwe en aanhoudende stijging der prijzen. Voor het geheele rijk bedraagt de verhooging, sedert de vorige maand, 7 punten en het cijfer is nu weer 713. Te Antwerpen (stad en voorsteden) valt een stijging met niet minder dan 14 punten (755 tegen 741) te constateeren, te Brussel met 8 (749 tegen 741), te Gent met 10 (691 tegen 681) en te Luik eveneens met 10 (685 tegen 675). De goedkoopste provincie is thans Luik en niet meer Limburg of Luxemburg.
(Nieuwe Rotterd. Crt.)

G. **VOLKENBOND. — Ontslag van Drummond aanvaard.** — De raad van den Volkenbond heeft in zijn geheime zitting van 27 Sept. '32 de ontslagaanvrage van den secretaris-generaal van den Bond, Sir Eric Drummond, aanvaard.
De raad van den Volkenbond heeft besloten in de buitengewone zitting van de volkenbondsvergadering in November '32 den opvolger van Sir Eric Drummond te doen kiezen. Drummond legt eerst op 30 Juni 1933 officieel zijn functie neer. **(Vor. ber. 190 E.)**

H. **MUZIEK. — Opdracht aan Nederlandsche kunstenaars.** — Reeds geruimen tijd werd door de Wagnervereeniging het plan gekoesterd, ten behoeve harer voorstellingen de totstandkoming van een oorspronkelijk Nederlandsch werk te bevorderen.
Zoodanige gelegenheid wordt thans geboden door het Muziekfeest der International Society for Contemporary Music, dat in den zomer van 1933 te Amsterdam zal plaats vinden.
Het bestuur is derhalve in overleg getreden met twee van onze meest vooraanstaande jongere kunstenaars, t.w. Willem Pijper en M. Nijhoff.
Als resultaat van dat overleg deelt het bestuur thans mede, dat voor bovenbedoelde gelegenheid de totstandkoming en opvoering van een oorspronkelijk Nederlandsch werk is verzekerd. Het betreft de dramatische ballade in negen tafereelen „Heer Halewijn", muziek van Pijper, scenario van Nijhoff.
De dramatische ballade is een overgangsvorm tusschen het (rhythmisch) gesproken woord en het muziekdrama — een vorm, die reeds door enkele moderne kunstenaars is toegepast — overigens echter als kunstuiting een volstrekt eigen en specifiek Nederlandsch karakter dragend.

I. **BELGIE. — Boterinvoer verruimd.** — De kabinetsraad heeft langdurig beraadslaagd over het vraagstuk van de stijging van de boterprijzen. De boter kost in België thans 32 francs per K.G. Besloten is, gevolg te geven aan het verzoek van publiek en kleinhandel en met ingang van October 1932 het contingent van invoer van Nederlandsche en Deensche boter met 25 pct. te verhoogen.
Verwacht wordt, dat, als gevolg hiervan, de prijs van de boter tot 25 francs per K.G. zal dalen.
(Vor. ber. Contingenteering 423 F; 449 F.)

28 SEPTEMBER 1932

K. **DUITSCHLAND. — Von Papen's critiek op Herriot's rede.** — Op zijn terugreis van Oost-Pruisen naar Berlijn heeft rijkskanselier Von Papen den hoofdredacteur van de Königsberger „Allgemeine Zeitung" een onderhoud toegestaan, waarin de rijkskanselier met betrekking tot Herriot's rede op 25 Sept. '32 verklaarde, dat, indien ze werkelijk zoo gehouden was, ze voor hem onbegrijpelijk was.
Wanneer Herriot de Duitsche maatregelen tot opvoeding van de jeugd critiseert, kan Von Papen slechts verklaren, dat de lichamelijke en geestelijke weerbaarmaking der jeugd een ernstige zedelijke plicht ter bescherming van het vaderland is en dat daarmede slechts aan de eerste vereischte voor veiligheid wordt voldaan, waarmee Frankrijk steeds werkt.
(Vorig bericht blz. 507 G.)

L. **HET GEVAAR VAN HET INKTPOTLOOD.** — Komt een anilinepotloodpunt onder de huid, dan wordt zij niet uitgestooten of ingekapseld, maar

langzaam opgelost, waarbij de vrijkomende anilinekleurstof weefselversterf veroorzaakt, dat eerst tot staan komt, nadat alle aniline verwijderd is.
Deze verwijdering kan slechts door ruime weefselexcisie geschieden, indien tenminste reeds opgetreden infectie dit niet belet.
In het Centralblatt für Chirurgie, 1932 No. 2, deelt dr. E. Glass een dergelijk geval mede en in tegenstelling hiermee een ander geval, waarbij de punt van een gewoon potlood na 60 jaar nog ter plaatse aanwezig bleek te zijn zonder eenige schade te hebben veroorzaakt. (Centralblatt für Chirurgie)

A. **NEDERLAND. — Werkverschaffing te Huizen (N.-H.).** — De gemeenteraad van Huizen (N.-H.) heeft besloten om het terrein van 40.000 M². bij den Sijsjesberg aan te koopen voor *f* 100.000. Er zal een meer worden gegraven van dertig Meter diepte. 75 à 100 werkloozen zullen er 3½ jaar werk hebben met het uitgraven van zand. Aan loonen zal, volgens de Rijksregeling, *f* 130.000 worden betaald. Langs het meer zullen plantsoenen worden aangelegd.
Het werk zal worden uitgevoerd onder toezicht van de Nederlandsche Heide Maatschappij.
(Vor. ber. blz. 233 N.; 239 A.)

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Java-Suiker.** — Dr. H. C. Prinsen Geerligs geeft het volgende overzicht van de positie van de Java-suiker op 31 Aug. 1932 (in tonnen van 1000 K.G.):

Beginvoorraad op 1 April 1932		1.631.612
Productie April/Augustus . . .		1.950.000
Nog te produceeren		590.000
Totaal beschikbaar		4.171.612
Verbruik April/Augustus . . .	170.000	
Uitvoer April/Augustus . . .	505.927	
Afgeleverd		675.927
Beschikbaar na 31 Aug. '32 .		3.495.685
Getaxeerd verbruik Sept./Maart	220.000	
Max. uitvoer Sept./Maart *) . .	1.894.073	
Af te leveren Sept./Maart . .		2.114.073
Minim. voorr. 31 Maart 1933 *)		1.381.612
Beginvoorr. en prod. April/Aug.		3.581.612
Afgeleverd		675.927
Voorraad 31 Augustus '32 . .		2.905.685

*) Volgens Internationale Overeenkomst.
(Indische Mercuur) **(Vor. ber. blz. 463 A.)**

C. **ENGELAND. — Staking in Lancashire geëindigd.** — De staking in het katoendistrict van Lancashire, die op 27 Aug. '32 was begonnen, is sinds 27 Sept. grootendeels geëindigd.
De verliezen die de Engelsche katoenindustrie ten gevolge van deze staking heeft geleden worden volgens V. D. geschat op ongeveer £ 6 millioen. De vakbonden hebben voor ongeveer £ 200.000 aan stakingsgelden uitgekeerd. **(Vorig bericht blz. 467 D.)**

D. **HAITI. — Vriendschapsovereenkomst met Amerika verworpen.** — Dante Bellegarde, de gezant van Haiti te Washington deelde de Amerikaansche regeering mede, dat de Nationale Vergadering van Haiti de nieuwe Vriendschapsovereenkomst, waarin de Vereenigde Staten zich verbinden hun marine-troepen zoo spoedig als dit practisch mogelijk is, van Haiti terug te trekken, heeft verworpen. Deze Vriendschapsovereenkomst was op 3 Sept. '32 te Haiti geteekend, maar de Nationale Vergadering heeft haar goedkeuring hieraan niet gehecht, hoofdzakelijk op grond van Amerika's interventie in Haiti, waarop de bevolking niet meer is gesteld.

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Ontwikkeling van de weefnijverheid in Midden-Java.** — Het textiel-proefstation van de afdeeling Nijverheid van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel is te Jogja in bedrijf gesteld. In de Locomotief vinden wij in verband hiermede belangwekkende mededeelingen: Hoewel de benoodigde toestellen nog niet alle zijn gemonteerd, is met de primaire taak, de practische voorlichting der wevers, een begin gemaakt. Het proefstation is ondergebracht in het gebouw van het batikproefstation en beschikt over twee weefstoelen, één scheermolen en een complete inrichting voor het verven van garens. Het personeel is nog niet voltallig, maar zal bestaan uit 2 assistent-vakkundigen en 3 beambten waarmede men de weefnijverheid van geheel Midden-Java in betere banen hoopt te leiden. Reeds lang werd door de afdeeling nijverheid aan wevers hulp verstrekt, maar de snelle opbloei van de weefnijverheid maakt plaatselijke voorlichting noodzakelijk. Het opzetten van de weefpatronen (scheren), het verven van garens en de verschillende proeven met verfstoffen worden gratis uitgevoerd en de wevers maken hiervan reeds een dankbaar gebruik. De groei van de weefnijverheid is met eenige cijfers aan te toonen. In September 1931 waren in de Vorstenlanden 50 weefstoelen volgens model van het departement in gebruik. Dit aantal is in een jaar tot 140 gestegen, waarnaast nog 50.000 kampongtoestellen zijn geregistreerd. De productie van een modernen weefstoel bedraagt 5 M. loerik met gekleurd patroon per dag en 14 M. van één-kleurig garen. De eenvoudige kampongtoestellen produceeren ½ M. per dag. In vier maanden is de productie met ruim 100 procent gestegen. (De Locomotief)

F. **PORTO RICO. — Hevige orkaan. - Groot aantal dooden.** — Op 27 Sept. '32 heeft een hevige orkaan boven Porto Rico gewoed. De aangerichte schade is zeer aanzienlijk, waarschijnlijk grooter dan na de ramp van 1928. Honderden huizen zijn verwoest. Alle bovengrondsche leidingen zijn gestoord.

Porto Rico.

Het aantal dooden wordt op meer dan 200 geschat. De schade moet vele millioenen dollar bedragen.
Volgens de laatste berichten uit Porto Rico bedraagt het aantal gewonden op zijn minst 1000. De geheele koffie-oogst is vernield.

A. **NEDERLAND. — De regeering en het plan-Welter.** — In zijn uiteenzetting van den toestand van 's lands financiën wijdt minister De Geer ook eenige beschouwingen aan het rapport der Staatscommissie-Welter.

Laatstgenoemd advies bevat een besparing op de uitgaven ad *f* 102 millioen, tegenover een geraamd tekort op de begrooting voor 1933 „van *f* 108.5 of rond *f* 100 millioen".

Dit tekort van *f* 108.5 millioen is in het rapport der Commissie samengesteld uit de volgende factoren: een raming van *f* 9.5 millioen tekort op de begrooting voor 1932; een verhooging van uitgaven van 1932 op 1933 met *f* 54 millioen (leeningdienst, gemeentefonds en spoorwegtekort); en een verlaging van de middelenraming van 1932 op 1933 met *f* 45 millioen. Deze drie cijfers luiden in de millioenennota: *f* 10.3 millioen, *f* 50.9 millioen en *f* 68.4 millioen, makende tezamen, met de *f* 18 millioen van het reservefonds (welke de Commissie reeds te voren aan den dienst van 1933 had ten goede geschreven), een tekort van *f* 147.6 millioen. Het is dus voornamelijk de verdere daling der inkomsten, welke noopte tot een hoogere tekortraming dan die van de Staatscommissie.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de voorstelling, die hier en daar gewekt is, als zou de meergemelde commissie een weg gewezen hebben om het uitgavencijfer der loopende begrooting in de toekomst met *f* 102 millioen te verlagen, zoodat dit beneden de *f* 500 millioen zou komen, niet juist is.

De Commissie stelt voor, het budget met *f* 102 millioen te verlagen, nadat het eerst met 54 millioen verhoogd is.

In zóóver bestaat dus overeenstemming tusschen het advies der Commissie en de uiteenzetting van den Minister.

Nadat aldus zoowel in het plan der Commissie als in de ingediende begrooting, het niveau van uitgaven vooral met ruim *f* 50 millioen verhoogd is, bedraagt de verlaging daarvan in het plan der Commissie, de perspectiefbesparing inbegrepen en zonder uittrekking van bedragen voor wachtgelden, *f* 102 millioen; in de ingediende begrooting daarentegen, welke uiteraard slechts de onmiddellijk ingaande besparingen kan bevatten en bedragen voor wachtgelden moest uittrekken, *f* 57 millioen, of, indien men de weddenvermindering in de daling der uitgaven betrekt, maar anderzijds de opcenten op de fondsbelasting aftrekt: *f* 57 + *f* 14.5 — *f* 18 = *f* 53.5 millioen.

Bij een vergelijking van de cijfers *f* 102 millioen en *f* 53.5 milliloen behoort intusschen in het oog gehouden:

1e. dat in het eerste cijfer *f* 24 millioen aan salarisverlaging zit, in het tweede cijfer slechts *f* 14.5 millioen. Door de Commissie is namelijk meegeteld de *f* 7 millioen verlaging, die in den loop van dit jaar reeds is ingevoerd, en de *f* 2.5 millioen 3% aftrek voor ongehuwden, welke reeds tevoren bestond. Daar beide baten reeds aan de begrooting voor 1933 waren ten goede geschreven, vóórdat de Commissie haar tekort van *f* 108 millioen en de regeering haar tekort van *f* 147.6 millioen becijferde, kunnen zij niet dienen ter dekking van dit tekort. De Commissie zelve heeft hierop in haar rapport dan ook gewezen. Uit een en ander volgt, dat de *f* 24 millioen slechts voor *f* 14.5 millioen een dekking van het tekort beteekenen, en dat derhalve het cijfer van *f* 102 millioen met *f* 9.5 millioen moet worden verlaagd.

2e. dat in het cijfer van *f* 102 millioen is begrepen een bedrag van *f* 20 millioen hetwelk verwacht wordt uit de instelling van een Rijksverkeersfonds. Spoorwegen, autowegen, kanalen en andere objecten, het verkeer dienende, zullen namelijk naar het plan der commissie in één fonds worden samengebracht. In verband hiermede zal de belasting voor vrachtauto's en autobussen worden verhoogd met *f* 6.5 millioen, terwijl aangenomen wordt, dat, indien de spoorwegen den steun ontvangen, welke een gevolg is van de zwaardere belasting van het motorenverkeer, het hun mogelijk moet zijn, na invoering van de noodige bezuinigingen, hun exploitatierekening te doen sluiten. Een en ander geeft een besparing van ongeveer *f* 20 millioen. Hierbij valt intusschen op te merken, dat op de vruchten van het verkeersfonds in geen geval voor het Rijksbudget van 1933 is te rekenen, daar op de begrooting voor 1933 het spoorwegtekort van 1932 drukt en dit laatste van de nieuwe regeling in elk geval den invloed niet meer zal kunnen ondervinden.

De meergenoemde besparing ad *f* 102 millioen moet dus voor 1933, behalve met *f* 9.5 millioen, ook met *f* 20 millioen verminderd worden, zoodat overblijft een besparing van *f* 72.5 millioen.

Dit laatstgenoemde cijfer van *f* 72.5 millioen is mitsdien vergelijkbaar met het bovenvermeld bedrag van *f* 53.5 millioen, in de ontwerp-begrooting bespaard. Gelijk reeds werd aangeduid, vindt het verschil tusschen deze beide cijfers zijn voornaamste oorzaak in de omstandigheid, dat door de commissie het uiteindelijk resultaat van haar voorstellen becijferd werd, terwijl de vóórliggende begrooting met wachtgelden moest rekenen en ook overigens slechts de in het eerste jaar te verkrijgen vruchten tot uiting kon brengen.

Intusschen zal uit bovenstaand overzicht wèl gebleken zijn, hoezeer de hier en daar uitgesproken onderstelling, als zou het geheel van besparingen, door de voormelde Commissie in haar *f* 102-millioenen-voorstel neergelegd, vèr uitgaan boven wat in dezen tijd noodig is, op een enorme vergissing berust. Van die *f* 102 millioen zijn *f* 9.5 millioen reeds geldend recht en antérieur aan het becijferd tekort, en berusten *f* 20 millioen op een nieuwe heffing en een in verband daarmede gehoopte verbetering van den stand der spoorwegbegrooting. De resteerende *f* 72.5 millioen zullen, ook indien ze later volledig effect zullen verkrijgen, lang niet voldoende zijn om het thans becijferd tekort op het gewone budget zonder belastingverzwaring te dekken. Dit tekort immers bedraagt ruim *f* 147 millioen en na verdwijning van het spoorwegtekort ruim *f* 127 millioen. Bij een volledige effectueering van de *f* 72.5 millioen, en een algeheele wegwerking van het spoorwegtekort, blijft er aldus een nadeelig saldo van *f* 55 millioen. De thans voorgestelde fiscale overbruggingsmaatregelen zijn in hoofdzaak bedoeld om den tijd door te komen, waarin de ter hand genomen perspectiefbesparingen nog niet volledig geëffectueerd zijn. Buiten de weeldeverteringsbelasting dragen ze een zeer tijdelijk karakter. Indien men dan bovendien bedenkt, dat ook verschillende door de Commissie voorgestelde en door de Regeering overgenomen besparingsmaatregelen slechts tijdelijk kunnen worden toegepast, is het wel héél duidelijk, dat van de op dit oogenblik voorgenomen bezuinigingsmaatregelen, ook en vooral voor zoover ze als blijvend zijn gedacht, geen enkele kan worden gemist, wil men niet binnen korten tijd zich voor onoverkomelijke moeilijkheden zien geplaatst.

De regeering heeft met zekere bevreemding zich in deze dagen door sommigen de vraag zien stellen: zoudt gij niet eens tot een conversie overgaan? De regeering gaat altijd, in goede en in kwade dagen, tot iedere conversie over die mogelijk is. Zij heeft dit gedaan in 1928, in 1929, in 1931. Zij acht dit haar meest elementairen plicht, daar zij niet geroepen is aan obligatiehouders een hoogere rente te geven dan economisch noodzakelijk is.

Naar deze gedragslijn is door het Rijk ook gedurende het laatstverloopen jaar gehandeld. De 6% Staatsleeningen 1932 A en B, te zamen groot *f* 300 millioen waren met 1 Maart 1932 aflosbaar, dat wil practisch zeggen „converteerbaar". Daar de rentestand gedurende de laatstverloopen jaren tot ongeveer 4% gedaald was — in 1928 en 1929 heeft de Staat 6% leeningen en in 1931 een 5% leening geconverteerd in

4½ en 4% schuld, — werd in de millioenennota van het vorig jaar er op gerekend, dat op 1 Maart 1932 de rente van deze *f* 300 millioen aanmerkelijk zou kunnen worden verlaagd. Kort na de millioenennota gaf Engeland den gouden standaard prijs, met den bekenden nasleep van de hier te lande intredende vertrouwenscrisis, welke o.a. vele gemeenten op Rijksvoorschotten aanwees en den rentestand omhoog joeg. Van een conversie met 1 Maart '32 der 6% *f* 300 millioen leening in een 4% leening kon toen geen sprake meer zijn. Sommige deskundigen adviseerden zelfs, van alle conversie af te zien en de resteerende leeningcapaciteit van het Rijk slechts te gebruiken tot consolideering van een deel der — hoog oploopende — vlottende schuld (hoog oploopend vooral door de voorschotten aan Indië en de gemeenten). De Regeering heeft niettemin tot conversie op bescheiden schaal besloten. Met 1 April '32 heeft zij de helft der *f* 300 millioen in een 5% leening geconverteerd en op 1 Juli '32 de andere helft. Beide malen heeft zij tegelijkertijd *f* 100 millioen der vlottende schuld geconsolideerd. Alzoo werd tweemalen *f* 250 millioen tegen 5% geleend, waarvan telkens *f* 150 millioen conversie. Deze beide leeningen zijn geslaagd. De houders der oude 6% leening lieten voor een groot deel hun stukken converteeren. Voor zoover zij dit niet deden, waren er voldoende nieuwe inschrijvers. Beide keeren werd de operatie gesteund door een aanzienlijke deelneming van de Rijksfondsen. De leening van 1 April had een volledig succes, zoodat een oogenblik overwogen is de leening van 1 Juli tegen 4½% uit te geven, Dat hiertoe ten slotte niet besloten is, bleek achteraf juist gezien, want het succes van de tweede leening stond bij dat van de eerste ten achter.

Ook zal in de toekomst dezelfde gedragslijn blijven gevolgd. Er loopt op het oogenblik geen enkele leening meer, die niet te allen tijde aflosbaar is.

(V. b. Rapp. Welter 410 A.; Begroot. 1933, 500 A.)

A. **ENGELAND. — Ministercrisis.** — Het resultaat van de op 28 Sept. '32 gehouden kabinetszitting is geweest, dat de drie ministers, die zich niet met de uit de overeenkomsten van Ottawa voortvloeiende wijzigingen in de vrijhandelspolitiek konden vereenigen, uit de regeering zijn getreden.

De Lord Privy Seal Lord Snowden, de minister van Binnenlandsche Zaken Sir Herbert Samuel en de minister voor Schotland Sir Archibald Sinclair hebben hun functies neergelegd.

In het officieele communiqué, dat na afloop van de kabinetszitting werd uitgegeven en waarin van het ontslag mededeeling wordt gedaan, wordt verklaard, dat de drie uitgetredenen uitstel verlangden van de door de overeenkomst van Ottawa noodig geworden wettelijke maatregelen. Toen de meerderheid van het kabinet zulks onmogelijk achtte, dienden zij hun ontslag in.

Verder hebben nog ontslag genomen: Isaac Foot, onderstaatssecretaris van het Mijnwezen; Markies van Lothian, onderstaatssecretaris voor Indië; Sir Robert Hamilton, onderstaatssecretaris van Koloniën; H. Graham-White, assistent van den Postmeestergeneraal; W. Russell Rea, Allendale, Mackenzie Wood en Johnstone, allen tot de liberale partij behoorend.

(Vorig bericht blz. 179 F.)

B. **JOODSCHE PROBLEMEN. — Joodsch museum te Worms.** — Worms, de oudste stad van Duitschland, de stad van Siegfried en Luther, bezit het oudste Israëlietische kerkhof van Duitschland en tevens den oudsten Joodschen tempel, welke niet minder dan negen eeuwen telt. Naast den vrouwenvleugel van deze synagoge werd omstreeks 1625 een bijgebouw opgericht, waarvan de bovenverdieping tot vergaderzaal van de Joodsche gemeente diende. In deze zaal is sinds eenigen tijd de kostbare verzameling herinneringen dezer gemeente ondergebracht. Men vindt er zeer belangrijk materiaal aangaande de geschiedenis van de Joden aan den Rijn, oude gebedboeken, kostbare keizerlijke oorkonden, waaronder een perkament van Karel V aan de Joden van Worms uit het jaar 1525, prachtige Thorarollen uit zes eeuwen, waardevolle weefsels, zilveren voorwerpen, enz. enz.

C. **GRIEKENLAND. — Aardbeving.** — Bij de aardbeving, waardoor Chalcidice op 27 Sept. '32 werd geteisterd, zijn in totaal 2600 huizen geheel verwoest en 850 andere gebouwen zoo ernstig beschadigd, dat zij voor verdere bewoning ongeschikt zijn geworden. Het aantal dooden bedraagt, volgens de laatste opgaven, 310; er zijn 403 personen gewond, van wie 52 ernstig. De materieele schade wordt op eenige millioenen drachmen geraamd. Alleen voor den bouw van nieuwe noodwoningen is een bedrag van 27 millioen drachmen noodig. Op den berg Athos werd slechts geringe schade aangericht.

D. **DUITSCHLAND. — Contingenteeringen.** — Aan een rede van den Duitschen rijksminister van Landbouw, Freiherr von Braun, ontleenen wij het volgende:

De waarde der uitvoer is gedaald van R.M. 14½ milliard in 1929 tot R.M. 6 milliard in 1932. De rijksregeering is vastbesloten, om ter bescherming van de binnenlandsche productie den overmatig grooten invoer (Übereinfuhr), die wij door middel van invoerrechten niet de baas kunnen worden, buiten onze landsgrenzen te houden. Zij heeft besloten o.a. den invoer van de volgende bodemproducten te contingenteeren:

De verschillende soorten kool, tomaten, de voornaamste soorten fruit, slachtrunderen, reuzel en rundvet, boter (voorbehouden de bijzondere onderhandelingen met afzonderlijke landen), erwten en rijstafvallen. Voorts zullen aan de contingenteering van den invoer worden onderworpen, uien, snijbloemen, tafeldruiven, spek en kaas (en karper).

De contingenten zullen voorloopig tot het einde van dit jaar gelden. De contingenteeringscijfers zullen elastisch zijn, óók binnen de afzonderlijke perioden. Het wordt aan den handel overgelaten, van waar deze zijn waren wil betrekken, zoodat de concurrentie der afzonderlijke vreemde landen blijft bestaan.

(Vorig bericht blz. 428 A.)

E. **BELGIE. — Brand in de Brusselsche Electriciteitscentrale.** — De machinezaal van de electrische centrale van Brussel werd op 27 Sept. '32 door vuur totaal vernield. Tengevolge van den brand kon geen electrische stroom voor de verlichting van Brussel worden geleverd. In het begin van den avond heeft men de groote straten met gas kunnen verlichten. De stroom was echter vrij spoedig hersteld en in den vooravond brandde het licht weer.

F. **INTERNATIONAAL CHRISTELIJK VAKVERBOND. — Congres der vakinternationale van Spoor- en Tramwegpersoneel.** — Op het op 7, 8 en 9 Sept. 1932 te Amsterdam onder leiding van den heer F. L. D. Nivard, wethouder van Rotterdam, gehouden 5de internationaal congres van het christelijk spoor- en tramwegpersoneel werden door de heeren G. Hahnke uit Berlijn, H. Henseler uit Genève (Internationaal Arbeidsbureau) en P. J. S. Serrarens uit Utrecht inleidingen gehouden resp. over de concurrentie in het verkeerswezen, de Internationale Organisatie van den Arbeid en over de positie der christelijke vakbeweging in deze organisatie. Een tweetal resoluties werden aangenomen. De eerste hiervan verlangt een afdoende regeling van het vraagstuk der concurrentie in het verkeerswezen, waarbij er mede rekening dient te worden gehouden, dat spoor en tram voor groote takken van nijverheid en voor geheele gebieden onontbeerlijk blijven. In de tweede resolutie wordt een dringend beroep gedaan op het Internationaal Arbeidsbureau, om de behandeling van

het vraagstuk van de invoering der automatische koppeling, een aangelegenheid van algemeen sociaal en economisch belang, zoo spoedig mogelijk tot een goed einde te voeren. **(Vorig bericht blz. 421 H.)**

29 SEPTEMBER 1932

A. **PIERRE DEGEYTER OVERLEDEN. — Componist van de „Internationale".** — Pierre Degeyter, die op het gedicht van Eugène Pottier de muziek van de „Internationale" heeft gecomponeerd, is in den ouderdom van 84 jaar overleden. Degeyter was Franschman, te Rijssel geboren.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen. — Loonsverlaging.** — President Hoover heeft weten te bereiken, dat het conflict bij de Amerikaansche Spoorwegmaatschappijen om de verlaging der loonen, voorloopig is uitgesteld tot Januari 1933. De maatschappijen verklaren dat 10% loonsverlaging onontbeerlijk is voor de voortzetting van het bedrijf, terwijl de arbeiders beslist weigeren deze nieuwe verlaging te accepteeren. President Hoover wenscht het conflict echter in elk geval uitgesteld te zien tot na de presidentsverkiezingen. **(Vor. ber. blz. 495 I.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Legercommando.** — Bij K. B. is eervol ontslag verleend aan den commandant van het leger in Ned.-Indië, luitenant-generaal H. A. Cramer.
Benoemd is tot commandant van het leger in Ned.-Indië generaal-majoor J. C. Koster, die is bevorderd tot luitenant-generaal.

D. **DISCONTOKOERSEN.** — In aansluiting aan ons bericht van den 24sten Aug. '32 (blz. 464 A.), volgen onderstaand de sinds dien tijd veranderde discontokoersen.

	Sedert	%
Duitschland	21— 9—'32	4
Noorwegen	31— 8—'32	4
Tsjecho-Slowakije	26— 9—'32	4½
Zweden	31— 8—'32	3½

(Vorig bericht blz. 464 A.)

E. **ASTRONOMIE. — Zonsverduistering van 31 Aug. 1932.** — De gegevens omtrent de waarnemingen van de zonsverduistering van 31 Aug. '32 zijn tot dusverre onbelangrijk, daar de hemel gedurende de verduistering zwaar bewolkt was. Prof. N. Hirayama heeft echter goedgeslaagde opnamen van alle deelen van het kleurenspectrum gemaakt en ontdekte hierin een nieuwe lijn. **(Vorig bericht blz. 456 G.)**

F. **MEXICO. — Godsdienststrijd.** — Als bewijs, dat in verschillende staten van Mexico een mildere interpretatie van de godsdienstwetgeving valt waar te nemen, diene het volgende:
Ondanks de wet betreffende de beperking van de uitoefening van den eeredienst, hebben de overheden van het federale district Mexico toestemming gegeven, om honderd kerken voor den katholieken eeredienst open te houden.
Een ander teeken van verbetering ziet men in het feit, dat het ministerie van Binnenlandsche Zaken aan de Britsche en Amerikaansche katholieken toestemming gegeven heeft, om in een eigen kerk den eeredienst ongehinderd uit te oefenen.
(Gazet van Antwerpen). **(Vor. ber. blz. 365 B.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Vlootbouw ter bestrijding der werkloosheid.** — Volgens een uit Washington ontvangen bericht zou de Amerikaansche minister van Marine aangekondigd hebben, dat de regeering terstond met den bouw van drie torpedojagers zal beginnen.
De bouw hiervan was indertijd om bezuinigingsredenen uitgesteld. Thans wil men met den bouw beginnen om de werkloosheid te bestrijden.
(Vor. ber. Werkloosheid 485 D.; Vloot 375 A.)

H. **FRANKRIJK. — Invoerrecht op boter verhoogd.** — De directie van den Landbouw deelt mede, dat volgens telefonisch bericht van den Rijkslandbouwconsulent te Parijs het invoerrecht op boter met ingang van 28 Sept. '32 voor den tijd van één jaar is verhoogd van 200 tot 700 frs. per 100 K.G. netto.
(Vor. ber. Boter 306 F.; Invoerrechten 418 H.)

I. **DUITSCHLAND. — Stillhalte. - Verlaging van den rentevoet.** — De verlaging van den interestvoet voor Duitsche Stillhalte-credieten, welke op 1 Sept. '32 in werking getreden is, is thans aanvaard door alle buitenlandsche bankcrediteuren met uitzondering van de Fransche banken. Met laatstgenoemde worden de onderhandelingen voortgezet. De eenige moeilijkheid is de kwestie der Fransche zegelrechten en men hoopt te dezer zake spoedig een regeling te bereiken.
(Vorig bericht blz. 298 G.)

K. **VEREENIGDE STATEN. — Duitschland uitstel van betaling verleend.** — Duitschland heeft ter kennis van het Amerikaansche departement van Financiën gebracht dat het de betaling van $ 7.800.000 uit hoofde van de kosten voor het bezettingsleger en de schadevergoeding aan particulieren, welke op 30 September '32 diende te geschieden, uitstelt.
Ogden Mills, de Amerikaansche minister van Financiën, heeft medegedeeld, dat Duitschland heeft verklaard niet de noodige buitenlandsche deviezen te kunnen krijgen om de betaling te verrichten.
Mills voegde er aan toe, dat geen enkel dergelijk geval zich heeft voorgedaan met betrekking tot de andere debiteurlanden, die in December '32 in totaal $ 123.500.000 moeten betalen. **(V. b. 494 A., 411 B.)**

L. **BRITSCH-INDIE. — Paria's als priesters.** — Te Ratnagiri in het presidentschap Bombay werden voor de eerste maal sedert menschenheugenis de religieuze ceremoniën in een hindoetempel door paria's verricht. Deze gebeurtenis, welke men beschouwt als een uitvloeisel van Gandhi's hongerstaking, heeft groot opzien gebaard, daar deze ceremoniën tot nu toe slechts door leden van de hoogste Hindoekaste mochten worden verricht. **(Vor. ber. 508 F., 506 B., 490 A.)**

M. **NEDERLAND. — Boycot van Duitsche goederen.** — De Nederlandsche brouwerijen hebben haar Duitsche leveranciers medegedeeld, dat zij dit jaar haar bestellingen in gerst, mout, hop en machines zooveel mogelijk buiten Duitschland zullen plaatsen. **(504 E.)**

N. **ENGELAND. — Snowden's brief aan MacDonald.** — In een aan MacDonald gerichten brief zegt Snowden, de afgetreden Lord Privy Seal, dat hij, zonder zijn persoonlijke waardigheid te verliezen, niet langer lid zou kunnen blijven van een regeering, die een politiek voert, welke hij noodlottig acht voor het welzijn van het land en schadelijk voor de eenheid des rijks, en die gevaren voor de internationale betrekkingen met zich brengt. Sedert Augustus en November 1931 zijn de omstandigheden gewijzigd. Het voornaamste doel van de vorming der nationale regeering is bereikt en de toen bestaande buitengewone toestand heeft opgehouden te bestaan.
Snowden verwijt MacDonald en zijn collega's, dat zij zich leenen tot het voeren van een protectionistische en conservatieve politiek. Toen de conservatieven, zegt hij, tot de nationale regeering toetraden, werd de tariefkwestie niet te berde gebracht. Zij werd nooit geopperd, behalve door den leider der Arbeiderspartij. Geen van de gunstige resultaten, die door de voorstanders van het protectionisme werden voorspeld, heeft zich voorgedaan. Onze buitenlandsche handel is aanzienlijk afgenomen, de werkloosheid neemt toe, en de protectionistische politiek heeft buitenlandsche represailles en beperkingen uitgelokt. Snowden laakt bitter hetgeen hij de imperialistische tariefpolitiek der conservatieven noemt en komt op

tegen de conferentie van Ottawa, welke haar doeleinden niet heeft bereikt. Wij hadden, aldus Snowden, de verzekering onzer delegatie dat in niets zou worden toegestemd, dat onze vrijheid van onderhandelen met het buitenland over verlaging van tarieven zou kunnen belemmeren, doch de delegatie keerde terug met overeenkomsten, welke de bestaande tarieven handhaven en nieuwe rechten invoeren. **(V. b. 512 A.)**

A. **ENGELAND. — Vereenigde Methodisten.** — Sinds 27 September '32 zijn de drie Engelsche secties van het Methodisme, de Wesleyaansche (aldus genoemd naar den stichter), de Primitieve en de Vereenigde Methodistische kerken vereenigd tot één Methodistische kerk. In tegenwoordigheid van den hertog en hertogin van York en van duizenden lidmaten is in de Albert Hall de „Act of Union" onderteekend. Rev. J. Scott Lidgett is gekozen tot president, sir Robert Perks, de groote ijveraar voor eenheid, tot vice-president van de kerk, die thans meer aanhangers heeft dan eenige andere in Engeland, en zelfs de staatskerk wellicht achter zich laat. Zij is in zekeren zin een wereldkerk. Over heel de wereld telt zij 50 millioen lidmaten, en zoo eenige protestantsche kerk dit cijfer nabij komt, alleen van de Methodistische, waartoe men niet, zooals tot de Anglicaansche, behooren kan op conventioneele of nationale, doch uitsluitend op religieuse gronden, kan men getuigen, dat al haar leden ook werkelijk geloovigen zijn. Zij is de grootste moreele kracht in het protestantisme van onze dagen.
Het Methodisme ontstond als reactie op het Deisme. Voor de deïsten is God de Schepper of Eerste oorzaak der wereld. Hiertegenover stelden Wesley en de zijnen God als de Universeele Liefde, geopenbaard in het leven en de werken van Christus. „Volmaakte liefde tot God en mensch" was hun leus.

B. **ENGELAND. — Ministercrisis opgelost.** — Sir John Gilmour (conservatief) is benoemd tot minister van Binnenlandsche Zaken en Godfrey Collins (liberaal) tot minister voor Schotland, in de plaats van de afgetreden ministers sir John Samuel en sir Archibald Sinclair.
Walter Elliott (conservatief) is tot minister van Landbouw benoemd in de plaats van Gilmour, die deze portefeuille in de huidige regeering bekleedde, waarin majoor Walter E. Elliot de functie van financieel secretaris der schatkist vervulde.
Als opvolger van lord Snowden is benoemd tot Lord Privy Seal Stanley Baldwin, de tegenwoordige Lord-Zegelbewaarder. Baldwin zal beide functies combineeren, doch hij zal voor zijn nieuwe ambt geen salaris ontvangen.
Voorts werden nog benoemd tot financieel secretaris van de schatkist mr. Hore Beliha (nationaal-liberaal), die tot op heden de functie van onderstaatssecrtaris van de Board of Trade bekleedde; tot parlementair onderstaatssecretaris van de Board of Trade dr. E. L. Burgin (nationaal-liberaal); tot parlementair onderstaatssecretaris van Koloniën de Earl of Plymouth (conservatief), die in het laatste conservatieve kabinet onderstaatssecretaris voor de Dominions was; tot parlementair onderstaatssecretaris voor het Transportwezen kolonel Morley Headlam (conservatief), vroeger onderstaatssecretaris van de Admiraliteit; tot parlementair onderstaatssecretaris voor Indië mr. R. A. Butler (conservatief). **(Vor. ber. 513 N.)**

C. **GENERAAL C. J. SNIJDERS TACHTIG JAAR.** — Ter gelegenheid van zijn 80sten verjaardag werd generaal C. J. Snijders, oud-opperbevelhebber, op 29 Sept. '32 in het Kurhaus te Scheveningen een nationale hulde gebracht. Het was een grootsche betooging. In 1914, toen de wereldoorlog uitbrak, was luitenant-kolonel Snijders chef van den Generalen Staf. Op 31 Juli van dat jaar werd hij benoemd tot opperbevelhebber van land- en zeemacht, de eerste maal dat het opperbevel over beide strijdmachten in één hand werd gelegd. Op 9 Aug. 1914 kreeg hij den rang van generaal.

Generaal C. J. Snijders.

In een onderhoud, dat een redacteur van het persbureau Vaz Dias met generaal Snijders heeft gehad, vertelde de generaal van de jaren 1914—1918, den moeilijksten en spannendsten tijd van zijn leven.
„Ons doel was niet om oorlog te voeren," zeide de oud-opperbevelhebber, „doch om er buiten te blijven. Daartoe moesten wij doen blijken, dat wij ons niet zonder verzet zouden laten meesleepen. Juist omdat de partijen dit begrepen, hebben zij ons met rust gelaten. Dit belang zou vervallen zijn, zoodra wij weerloos waren geweest. De meest gereede partij had ons land dan bezet. Men zegt wel eens, dat Duitschland belang had bij onze onzijdigheid, vanwege de proviandeering; doch ons aandeel hierin zou tengevolge van de contrôle en rantsoeneering door de Entente zeer gering zijn geweest en het belang hiervan was zeker kleiner dan het strategisch voordeel, dat elke partij had kunnen trekken uit de bezetting van ons land.
Ik heb de omstandigheden gezegend, dat wij er buiten zijn gebleven. Wij hadden er niets bij gewonnen. Op den duur zouden wij tegen een aanval niet bestand zijn geweest. Onze weermacht kan slechts preventief werken. Doch dit is dan ook alleszins voldoende."

D. **VOLKENBOND. — Von Neurath's vertrek uit Genève.** — Niettegenstaande het bekend was, dat de Fransche minister-president Herriot in de vergadering een rede zou houden, heeft de Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken von Neurath Genève verlaten, zonder de aangekondigde rede van Herriot af te wachten. Er heerscht in Frankrijk hierover een groote ontstemming. De rede van Herriot bracht geen nieuwe gezichtspunten. **(Vorig bericht blz. 507 G.)**

30 SEPTEMBER 1932

E. **NEDERLAND. — Doloriet uit eigen bodem.** — 't Was bekend door vroegere boringen, schrijft de „Zutphensche Crt.", dat op sommige plaatsen, niet ver onder de oppervlakte, in de gemeente Aalten steen wordt gevonden. Op de boerderij „Willink" in Ratum komt het z.g. Willink-marmer aan de oppervlakte.
De heer G. J. Hannink te Aalten kreeg van mr. A. Th. ten Houten verlof in het z.g. Adamsbosch in het Vossenveld onder Ratum een onderzoek in te stellen. Op ruim twee meter diepte stootte men op steen. Deze is ter onderzoek opgezonden naar het Rijks-

bureau voor delfstoffen en gebleken doloriet te zijn, een steensoort, die zich bijzonder leent voor pakmateriaal bij aanleg van nieuwe wegen of straten. De heer Hannink is van plan binnen zes weken een aanvang te maken met het vervoer van deze steensoort, die men tot nog toe steeds uit Duitschland betrok.
Naar verluidt is uit vroegere boringen gebleken, dat de steenlaag zich uitbreidt over een oppervlakte van ca. 20 H.A., met een gemiddelde dikte van 20 à 24 M.

A. **CHILI. — Oorzaak der revoluties.** — De Chileensche revoluties hebben elkaar in de laatste maanden met een verbijsterende snelheid opgevolgd, en de buitenstaander, die zich van die politieke stuiptrekkingen rekenschap tracht te geven, raakt niet alleen den tel, maar nog veel meer de kluts kwijt. Wat moet hij van dat alles denken? Welke krachten staan er achter al die pronunciamento's, door welke problemen worden zij beroerd, welke personen zijn haar leiders, welke haar slachtoffers?
De nieuwe Financier en Kapitalist deelt hieromtrent het volgende mede:
Op den ondergrond van economischen nood, voortvloeiende uit de geweldige prijsdaling van koper en salpeter, de beide voornaamste Chileensche uitvoerproducten, is een politieke agitatie gaande tegen de Cosach, de bekende regeerings-salpetertrust met Amerikaansche kapitaal. De haat tegen deze trust is in alle lagen van het Chileensche volk verbreid. Het volk voelt zich daar te lande aan deze trust verkocht, en het beschouwt elke regeering, die niet volstrekt afwijzend staat tegenover dit lichaam, als een verrader van volk en land.
Het is, volgens genoemd blad, de verbinding met de Cosach geweest, die het door armoede en vele ontberingen verbitterde volk, voor het eerst na vele jaren, naar het middel eener revolutie deed grijpen om de door die Cosach-affaire door en door gecompromitteerde regeering weg te jagen. En zoodra een nieuwe revolutionnaire regeering blijk geeft van hetzij verbindingen te willen blijven aanhouden met de Cosach — hetgeen het geval was met de verjaagde Davila —, hetzij de Cosach niet forsch te lijf te willen gaan — wat het geval was met Montero —, verheft zich weer de volksbeweging om het land van het corrupte bewind te zuiveren.
De Cosach, welker commercieele politiek den argwaan moet opwekken van een ongelooflijke corruptie en die dan ook door het verarmde volk wordt gehaat en geminacht, is dus het zwarte schaap in de Chileensche politiek. Geen regeering in Chili is mogelijk, die ook maar eenigszins de Cosach de hand boven het hoofd zou houden. Het volk heeft in dezen een te instinctief gevoel van recht en rechtschapenheid om een bewind te dulden, dat de uitingen van een corrupte vroegere regeering wil ontzien, en zoolang niet met kracht tegen de Cosach wordt opgetreden, is het gevaar voor steeds weerkeerende revolutionnaire bewegingen niet te keeren. Het is het shibboleth geworden voor de beoordeeling van elk nieuw bewind.
(Vorig bericht blz. 383 E.)

B. **DUITSCHLAND. — Hypothecaire leeningen.** — In de rede die de Duitsche minister voor het Voedingswezen, Von Braun, heeft gehouden, heeft hij medegedeeld dat de rente die landbouwers voor hypothecaire leeningen op langen termijn moeten betalen, gedurende de eerstkomende twee jaren met 2% zal worden verlaagd, met dien verstande, dat zij niet minder dan 4% mag bedragen. Tengevolge van de geringere rentabiliteit van den landbouw worden ook de crediteuren der landbouwers ernstig bedreigd. Gedurende het eerste kwartaal van 1931 is bij de gedwongen verkoopen van landbouwgronden 40% der hypothecaire en andere schulden verloren gegaan.
De renteverlaging van 2% zal niet alleen gelden voor hypothecaire doch ook voor persoonlijke crediteuren.

C. **ENGELAND. — Fascistische partij gesticht.** — Het reeds vroeger aangekondigde plan van Sir Oswald Mosley, eens conservatief parlementslid, daarna vertegenwoordiger der Arbeiderspartij in het Lagerhuis, en thans aanhanger van Mussolini, om het fascisme in Engeland te introduceeren, heeft zijn beslag gekregen. De „Nieuwe Partij", welke Mosley na zijn aftreden uit de Labourregeering stichtte, zal voortaan den naam van „Britsche Unie van Fascisten" dragen.

1 OCTOBER 1932

D. **AMSTERDAM. — Nieuwe leening van ƒ 5.000.000.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft zijn goedkeuring gehecht aan het aangaan van een nieuwe 5% leening, groot ƒ 5.000.000, tegen een emissiekoers van 97¼%.
Deze leening is sterk overteekend. **(V. b. 452 D.)**

E. **NEDERLAND. — Diamantindustrie.** — De Bondsraad van den Algemeenen Nederlandschen Diamantbewerkersbond heeft op verzoek van de Zagerspatroonsvereeniging te Antwerpen besloten, ingaande 3 October de loonen van de zagers te verlagen tot het te Antwerpen geldend tarief.
Als overweging heeft daarbij gegolden, dat nu er sedert eenigen tijd een opleving in den diamanthandel en de industrie is, te Antwerpen de zagerijen op volle kracht werken en er zelfs een tekort aan zagers is, terwijl in Amsterdam het overgroote deel in deze branche werkloos is.
Men hoopt door dezen maatregel te bereiken, dat in Amsterdam meer werkgelegenheid komt en deze branche voor de stad behouden kan blijven.
(Vorig bericht blz. 479 B.)

F. **NEDERLAND. — Contingenteering van schoeisel.** — De Staatscourant van 30 Sept. '32 bevat een K. B. waarbij de contingenteering van den invoer van schoeisel wordt vernieuwd.
De nieuwe contingenteering is voor zes maanden en loopt tot 1 April 1933.
De percentages zijn onveranderd gebleven (50% voor schoenen geheel van leder; 75% voor schoenen, niet geheel van leder, caoutchouc of rubber en 100% voor schoenen, geheel van caoutchouc of rubber); echter zijn de basisjaren gewijzigd. Voor schoenen geheel van leer en niet geheel van leer, caoutchouc of rubber waren tot heden 1928, 1929 en 1930 als basisjaren aangenomen. In het nieuwe K. B. zijn deze echter 1929, 1930 en 1931. Voor schoenen, geheel van caoutchouc of rubber, die tot heden gecontingenteerd werden op basis van 1929 en 1930, is dit geworden 1930 en 1931.
Ook wordt de invoer van leestklaar schoenwerk gecontingenteerd op 100% met 1930 en 1931 als basisjaren. **(Vor. ber. 345 F.; Contingenteering 466 C.)**

G. **MANDSJOEKWO. — Japan's penetratie.** — De „Osaka Mainichi" schrijft: De positie die Japan in Mandsjoekwo heeft verworven is een stuk geschiedenis. Twee groote oorlogen, verdragen, gebaseerd op overwinningen, het beheer van een grooten spoorweg van 600 mijlen, de ontwikkeling van de groote zeehaven Dairen en omstreken geven Japan het recht op een beter inzicht van het buitenland dan tot nu toe is gebleken. Bedroeg in 1907 de bevolking van Mandsjoerije ongeveer 20,000,000, op dit oogenblik bedraagt de bevolking 34.000.000, waaronder 90% Chineezen en de rest Mandsjoe's, Mongolen, Koreanen en Japanners. Ten bate van de ontwikkeling van Mandsjoerije heeft Japan ongeveer 2.200.000.000 yen aan Mandsjoerije besteed. Tusschen 1 Oct. 1931 en 29 Febr. 1932 hadden meer dan 10.000 overvallen van bandieten plaats, waardoor 700 vreedzame burgers gedood en 2700 gijzelaars tegen losgeld werden vastgehouden. (Osaka Mainichi) **(Vor. ber. 504 B.)**

A. **IS. QUERIDO. — Gedenksteen.** — De Jordaan te Amsterdam heeft op 1 Oct. '32 de nagedachtenis van Is. Querido geëerd. Aan het huis — Eerste Goudsbloemdwarsstraat 17 — waarin Querido langen tijd verwijlde en zijn „Jordaan" schiep, is een gevelsteen aangebracht. In den steen staat de volgende inscriptie gebeiteld:
„Een groep Jordaanvrienden plaatst dezen steen ter herinnering aan Israël Querido, die hier zijn Jordaan schiep — 1 October 1932." **(Vor. ber. photo 444 E.)**

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Nieuwe leening van f 106.500.000.** — Naar aanleiding van het dezer dagen gepubliceerde bericht betreffende de eerstdaags uitgegeven Indische leening, deelt men ons mede, dat de uitgifte zal betreffen een bedrag van *f* 106.500.000 waarvan reeds geplaatst is *f* 65.700.000, terwijl deelneming verzekerd is tot een nominaal bedrag van *f* 20.800.000. **(Vorig bericht blz. 72 H.)**

C. **BRITSCH-INDIE. — Gandhi.** — Gandhi moet aan zijn volgelingen te verstaan hebben gegeven, dat hij weer zou beginnen te vasten, indien binnen zes maanden het merk der „onaanraakbaarheid" niet wordt afgenomen van de kasten, waarop het thans drukt. De regeering van Britsch-Indië heeft op het oogenblik, dat Gandhi zich voorbereidde om een aantal Indische leiders te ontvangen, een ordonnantie uitgevaardigd, waarbij alle besprekingen met Gandhi worden verboden. **(Vor. ber. 513 L.; 490 A.)**

D. **HONGARIJE. — Nieuw kabinet.** — De nieuwe minister-president Gömbös heeft het volgende kabinet gevormd:
Premier en minister van Oorlog: Gömbös.
Buitenlandsche Zaken: Puky.
Financiën: Imredy.
Eeredienst: Homan.
Justitie: Lazar.
Binnenlandsche Zaken: Keresztes-Fischer.
Landbouw: Kollay.
Handel: Fabinyi. **(Vorig bericht blz. 506 A.)**

E. **ROEMENIE. — Titulescu.** — De Roemeensche gezant te Londen, Titulescu, is afgetreden. Titulescu zou ook voornemens zijn af te treden als Roemeensch vertegenwoordiger bij den Volkenbond.
In politieke kringen te Boekarest heeft deze stap van oud-minister Titulescu, die aldaar zeer groot aanzien geniet, overal veel opzien verwekt, en men is van meening, dat zijn aftreden zal leiden tot ernstige gevolgen voor den binnenlandschen politieken toestand in Roemenië.

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rijzende bergen.** — In de „Ind. Post" schrijft dr. S. W. Visser, onderdirecteur van het kon. Magn. en Met. Observatorium te Batavia, in een artikel over het plooiings-proces van den bodem in den archipel o.a.:
Een catastrofe als van Krakatau is nog altijd mogelijk en kan de wereld treffen in zijn dichtst bevolkte streken. Toch is, in het bijzonder wat Java betreft, al te groot pessimisme niet gewettigd. Hier in den Oost-Indischen Archipel zijn bergen bezig te rijzen, die den Himalaya zullen evenaren, ja overtreffen. Voordat het echter zoover is, is er een heel geologisch tijdperk verstreken en ik durf niet te voorspellen, hoeveel jaren daarmede gemoeid zullen zijn. U zult het wel niet meer beleven. In ieder geval lijken dergelijke vooruitzichten niet veel op splijten of wegzakken, integendeel, Java heeft een goede kans, machtiger en grootscher nog dan nu zich boven de oceanen te verheffen. (Ind. Post)

G. **VOLKENBOND. — Resultaten van Stresa.** — De Europeesche commissie heeft haar beraadslagingen over de resultaten van de conferentie van Stresa tot een eind gebracht en de door Herriot voorgestelde resolutie aangenomen, volgens welke de volkenbondsraad een deskundigencommissie zal benoemen, om de kwestie van de schepping van een gemeenschappelijk fonds, voornamelijk voor de waardeverhooging van het graan, te bestudeeren.
De deskundigen moeten vóór 15 November '32 rapport uitbrengen en de Europeesche commissie zal dan in December het rapport behandelen.
Ofschoon de Europeesche commissie aldus de procedure heeft goedgekeurd, die de conferentie van Stresa bepleit had, is toch de totaalindruk van de huidige zitting niet geschikt om optimisme te verwekken over de kansen van verwezenlijking van het plan van Stresa. **(Vorig bericht blz. 499 F.)**

2 OCTOBER 1932

H. **NATIONAAL CRISIS-COMITE. — Gift van prinses Juliana.** — Het Nationaal Crisis-comité deelt mede, dat H. K. H. Prinses Juliana ten derde male een gift van *f* 30.000 ter beschikking heeft gesteld van het Nationaal Crisis-comité. **(Vor. ber. 492 B.)**

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Hooger Onderwijs. - Rapport der studiecommissie.** — De studiecommissie voor de toekomstige ontwikkeling van Ned.-Indië bracht haar rapport uit. Het bevat o.m. de volgende conclusies:
Daar instellingen van hooger onderwijs als centra van wetenschappelijk leven tot de toerusting behooren van elke moderne maatschappij, is niet alleen handhaving, maar ook voorzichtige uitbreiding van het hooger onderwijs in Ned.-Indië noodzakelijk. De universitaire opleiding moet hier alleen worden ingesteld, indien zij goedkooper of beter is dan in Europa. Alle hooger-onderwijs, dat Ned.-Indië bezit of zal bezitten moet zooveel mogelijk worden geconcentreerd in een universiteit. Deze concentratie dient plaats te hebben op Batavia. De toekomstige universiteit te Batavia zal omvatten de faculteiten der rechtsgeleerdheid, geneeskunde, wis- en natuurkunde, letteren en eventueel ook die der technische wetenschappen, terwijl het gewenscht is, dat het bestuur dier universiteit zich ontwikkelt in de richting der autonomie.
Tenslotte concludeert het rapport, dat de invloedsfeer van de universiteit kan worden uitgebreid door de opleiding van notarissen en belastinginspecteurs.
(Vor. ber. Onderwijs 311 A.)

K. **ZUIDERZEEWERKEN. — Geen gelden voor 1933.** — De regeering trekt voor 1933 op de Rijksbegrooting geen gelden uit voor verdere inpoldering van de Zuiderzee. **(Vorig bericht blz. 499 B.)**

L. **MEXICO. — Pauselijke encycliek.** — De pauselijke encycliek over den toestand der katholieken in Mexico, gedateerd 29 September '32, geeft een overzicht van de ontwikkeling der verhouding tusschen de katholieke kerk en de regeering van Mexico, waarbij de paus ook de werkzaamheden van zijn voorganger ten aanzien van de pacificatie van Mexico tegenover de revolutionnaire maatregelen der regeering releveert.
Nadat in de encycliek is gewezen op de oprechte houding der priesters en geloovigen, wordt verklaard, dat de Heilige Stoel, hoewel deze zich geen illusies heeft gemaakt, niettemin de huidige modus vivendi met de regeering van Mexico heeft goedgekeurd om de zoo lang ontbeerde uitoefening van den godsdienst mogelijk te maken. De Mexicaansche regeering daarentegen heeft zich verplicht de wetten in hun practische toepassing nopens de kerk te verzachten.
Vervolgens vermeldt de encycliek een aantal gevallen van vervolging en onderdrukking. De houding en de methoden van den Mexicaanschen staat worden daarbij vergeleken met de toestanden in de Sovjet-Unie.
Tenslotte geeft de encycliek de richtlijnen aan te volgen door de Mexicaansche geestelijkheid en de

geloovigen, omdat zij tot dusver niet eensgezind zijn opgetreden. Vóór alles wordt geconstateerd, dat de gedwongen onderwerping, waarbij men heeft getracht ten minste den godsdienst te redden, noch een erkenning van deze onrechtvaardige wet is, noch een formeele samenwerking met de regeering beteekent.
(Vorig bericht blz. 513 F.)

A. **NEDERLAND. — Tweede loonsverlaging bij de spoorwegen.** — De directie van de Nederlandsche spoorwegen deelde, na discussie, den personeelraad mede, dat zij tot haar leedwezen verplicht is, in verband met de steeds slechter wordende ontvangsten, binnenkort een voorstel tot verdere loonsverlaging te moeten doen. (Vor. ber. Spoorwegen: blz. 373 F.)

B. **VOEDSEL-CONSERVEERING.** — De „U. S. Bureau of Chemistry" maakt het publiek bekend met een ontdekking, die den huisvrouwen van veel nut zou kunnen zijn. Zij komt hierop neer, dat voedingsstoffen, die aan bederf onderhevig zijn, beter zouden kunnen worden geconserveerd door ze te bewaren in iets, dat uit zwart of grasgroen glas (resp. doorschijnend papier) bestaat. Deze feiten zijn aangetoond met behulp van een reeks experimenten. Bij een der proeven werden drie stellen glazen flesschen in verschillende ruimten gezet. Eén flesch van elk stel bevatte boter, één spek en één slaolie. Ieder der ruimten werd omgeven door een andere kleur glas en het geheel werd blootgesteld aan de zonnestralen.
Toen men de stoffen later controleerde, bleek het, dat alleen die, welke men had beschermd door middel van grasgroen glas, nog eetbaar waren. De andere waren bedorven. Alle mogelijke kleuren heeft men geprobeerd en alleen met grasgroen bereikte men het gewenschte resultaat. Andere tinten groen, blauw, purper, oranje en rood hadden niet de minste uitwerking.
Een andere experiment was het volgende: twee flesschen werden gevuld met eenzelfde soort meel. De eene werd in zwart papier gewikkeld. Na een jaar werden beide flesschen aan een nauwgezet onderzoek onderworpen. Het meel in het „ongeprepareerde" vat was bedorven, het andere was nog goed.
(U. S. Bureau of Chemistry)

C. **LYTTON-RAPPORT. — Publicatie.** — Het op 2 Oct. '32 openbaar gemaakte rapport van de commissie-Lytton beantwoordt in groote trekken aan de verwachtingen, die men reeds tevoren hieromtrent heeft gekoesterd.
Het rapport ontkent niet, dat Japan ernstige grieven had over het optreden der Chineezen in Mandsjoerije jegens de Japanners en dat de Chineesche boycotbeweging tegen Japan in strijd is met de belangen van beide landen. Het rapport stelt echter daarnaast vast, dat de Chineezen in September '31 geen enkele aanleiding tot gewelddadig militair optreden der Japanners bij de spoorlijnen in Mandsjoerije hadden gegeven.
De militaire staatsgreep van 1931 door Japan wordt door de commissie-Lytton eenstemmig veroordeeld als geheel ongemotiveerd. Even ongunstig is het oordeel der commissie omtrent de schepping van den nieuwen, zoogenaamd onafhankelijken, Mandsjoerijschen staat. Volgens de commissie heeft de Mandsjoerijsche bevolking op geenerlei wijze getoond, dat zij zich van China wil losscheuren. Den zoogenaamd onafhankelijken staat heeft men alleen in het leven kunnen roepen onder den druk en den invloed van de Japansche militaire bezetting en van de Japansche ambtenaren.
De conclusies van het rapport-Lytton betreffende de oplossing van het conflict verschillen niet van die, welke men reeds het geheele jaar in Volkenbondskringen heeft bepleit. De commissie verklaart, dat een terugkeer naar den vroegeren toestand („status quo ante") van vóór September 1931 geen bevredigende oplossing zou zijn, doch dat men evenmin het handhaven van de huidige situatie in Mandsjoerije als een behoorlijke regeling zou kunnen beschouwen. De commissie bepleit het verleenen van een groote mate van autonomie aan Mandsjoerije, dat echter een onderdeel van het Chineesche rijk moet blijven. Een verdrag tusschen China en Japan zal de eerbiediging van de rechtvaardige belangen van de Japanners in Mandsjoerije moeten waarborgen. Verder beveelt de commissie aan: een verzoeningsverdrag tusschen Japan en China en een handelsverdrag tusschen beide landen. (Vor. ber. Volkenbond blz. 506 H.)

D. **BRITSCH-INDIE. — Japansche handelsexpansie.** — De „Times of India" maileditie van 10 Sept. '32, brengt de laatste cijfers omtrent den invoer van Japansche textiel-goederen in Britsch-Indië; cijfers betrekking hebbende op Juli '32.
De totale invoeren bedroegen 75.000.000 yards of veertien millioen yards meer dan in Juni. Meer dan 50% van den totalen invoer van textiel-goederen is van Japanschen oorsprong. Vergeleken met Juli 1930 nam de invoer uit Japan van gekleurde goederen met bijna 400% toe.
De invoer van kunstzijden goederen bedroeg in Juni 10.700.000 yards, wat een record was. Maar voor Juli werd dit totaal nog overtroffen met niet minder dan 3.000.000 yards, in laatstgenoemde maand bedroegen de totale invoeren 13.600.000 yards. Het aandeel van Japan daarin bedroeg 13 millioen yards.
De totale import van katoenen goederen bedroeg in Juni 28.000.000 yards, in Juli 32.000.000 yards, waarvan 22.000.000 yards uit Japan en 10.000.000 yards uit het Vereenigde Koninkrijk. (Times of India)

3 OCTOBER 1932

E. **ESTLAND. — Kabinetscrisis.** — De Estlandsche ministers van Justitie, van Defensie en van Binnenlandsche Zaken, allen lid van de Nationale Middenpartij, zijn afgetreden, daar zij niet hun goedkeuring konden verleenen aan het saneeringsprogram van de Agrarische Partij, die de meerderheid heeft in het Kabinet.
Dit saneeringsprogramma houdt namelijk in een salarisverlaging voor de ambtenaren van 20 tot 30%, waarbij leger en politie niet betrokken zijn en verder de invoering van een valutabelasting, die volgens de Nationale Middenpartij zou leiden tot een depreciatie van de Estlandsche Kroon. De opbrengst van deze belasting zou aangewend worden voor het verleenen van uitvoerpremiën, hoofdzakelijk voor den uitvoer van boter. (Vorig bericht blz. 352 A.)

F. **RUSLAND. — Verkeer. - Een mechanische conducteur.** — De Moskousche ingenieur Lano heeft, volgens een bericht in de „Krasnaja Gazeta", een mechanisme geconstrueerd, dat de conducteurs van trams en autobussen zal kunnen vervangen. Het apparaat, dat den naam „mechanische conducteur" heeft gekregen, is zoodanig ingericht, dat wanneer bijv. een autobus aan een halte stilstaat, het weten laat, hoeveel plaatsen er in den wagen nog vrij zijn. De zitplaatsen staan namelijk in verbinding met het apparaat, waardoor steeds is aangegeven, hoeveel er vrij en hoeveel er bezet zijn. Is er in den wagen geen enkele plaats meer beschikbaar, dan opent de toegangsdeur van tram of autobus zich niet. Bij het binnengaan van den wagen behoeven de passagiers niet onmiddellijk het verschuldigde bedrag te betalen, doch bij het verlaten er van moet eerst een tien kopeke-stuk in de gleuf van het apparaat worden geworpen, wil de draaideur van den wagen uitgang naar buiten verleenen. Telkens kan dan slechts één persoon na het inwerpen van het geldstuk de tram of autobus verlaten, zoodat gratis-ritten onmogelijk zijn.

Met de vervaardiging van verscheiden „mechanische conducteurs" is thans te Moskou een aanvang gemaakt. (Krasnaja Gazeta)

A. **LYTTON-RAPPORT. — Japansche verklaring.** — De Japansche delegatie verklaarde, dat het Lyttonrapport naar haar meening als een bruikbare grondslag voor discussie in den Volkenbond kan worden beschouwd, doch zij is het volstrekt oneens met de opvatting van de commissie, waar deze verklaart, dat Japan verleden jaar niet uit noodweer zoo heeft mogen handelen als het heeft gedaan. Evenmin kunnen de Japanners zich vereenigen met de aanbeveling tot het verleenen van autonomie aan Mandsjoerije in plaats van de handhaving van den onafhankelijken staat. Op dit punt acht de Japansche delegatie de voorstellen van de commissie-Lytton voor Japan onaannemelijk.
Het blijkt dus, dat Japan het juist met de hoofdpunten van het rapport niet eens zal zijn, zoodat de kwalificatie van „bruikbaren grondslag voor besprekingen" niet veel waarde heeft. **(Vor. ber. 517 C.)**

B. **NEDERLAND. — Tarwe. - Beperking van den bouw in 1933.** — Naar wij van officieele zijde vernemen, heeft de minister van Economische Zaken en Arbeid aan de tarwe-organisaties medegedeeld, dat in 1933 de landbouwers slechts één derde van den bouwgrond, die zij in 1932 hadden, voor den tarwebouw mogen bestemmen.
De bedoeling is 1/3 van den grond in ieder bedrijf afzonderlijk. Deze bepaling heeft ten doel, om verdere uitbreiding van het tarwe-areaal te voorkomen.
(Vorig bericht blz. 445 G.)

C. **VOLKENBOND. — Irak toegetreden.** — De Assemblée van den Volkenbond heeft op 3 Oct. '32 met algemeene stemmen besloten Irak in den Bond op te nemen. **(Vorig bericht blz. 209 K.)**

D. **BRAZILIE. — Opstand.** — Aan den opstand in Brazilië is, volgens officieele mededeeling uit Rio de Janeiro, een eind gekomen. **(Vor. ber. blz. 467 G.)**

E. **SOCIALISTISCHE „OSLO"-CONFERENTIE.** — Op 1 en 2 Oct. '32 is te Amsterdam de aangekondigde socialistische „Oslo"-conferentie gehouden, waaraan vertegenwoordigers van de socialistische partijen en vakvereenigingen van België, Luxemburg, Denemarken, Zweden en Holland hebben deelgenomen.
Besloten werd aan de executieven van S.A.I. en I.V.V. o.a. het volgende te berichten:
De conferentie stelt vast:
Het economische leven van de wereld en in het bijzonder van Europa wordt steeds meer gedesorganiseerd door de protectionistische pollitiek, de politiek van contingenteeringen en andere beperkingen, die door alle staten worden toegepast om te pogen zich ten koste van andere te redden.
De conferentie hecht groote waarde aan het verdrag van Oslo in weerwil van zijn betrekkelijk geringe concrete beteekenis, aangezien het moet worden beschouwd als een teeken van bezinning en als een eerste schrede tot een doeltreffender regeling tusschen de belanghebbende landen, wijl het aan andere landen de mogelijkheid tot toetreding biedt.
De conferentie begroet het verdrag van Ouchy, omdat dit geroepen is de in het verdrag van Oslo vervatte beloften te verwezenlijken.
De conferentie is van meening, dat het verdrag van Ouchy nog veel grooter draagwijdte zou hebben en ruimere mogelijkheden zou openen, wanneer andere landen toetraden.
De conferentie neemt kennis van het feit, dat de vertegenwoordigers der socialistische partijen en vakvereenigingen van Denemarken en Zweden, die immer er van overtuigd waren, dat de aaneensluiting der kleine landen tegen de protectionistische reactie steeds noodzakelijker is, zich verplicht hebben om welwillend het vraagstuk van de toetreding van hun landen te onderzoeken.

F. **PAN-EUROPA CONGRES.** — Op het op 1 Oct. '32 te Bazel geopende Pan-Europa Congres heeft bij de algemeene voorbesprekingen ook Baronesse van Asbeck (Nederland) het woord gevoerd. In haar rede wees de Nederlandsche spreekster er op, dat tusschen België en Nederland juist in dezen tijd practische overeenkomsten, welke een economische toenadering tot doel hebben, worden gesloten.
De vroegere Engelsche minister van Koloniën Amery, hield een inleiding waarin hij betaogde, dat Engeland op de conferentie te Ottawa met de overige deelen van het Britsche Rijk, uitgezonderd Ierland, een soort tolunie heeft gesloten. Een dergelijke oplossing beval hij ook de andere Europeesche staten, zonder Engeland, aan.
De eerste stap om het in Europa met elkaar eens te worden was volgens hem de schrapping van de meestbegunstigingsclausule uit de handelsverdragen.
De president van de Internationale Kamer van Koophandel Frowein zag ondanks de vele tegenstellingen een verbetering in den toestand, die tot uiting komt in de stijging van de goederenprijzen en van de noteeringen op de effectenbeurzen. Het te Stresa uitgewerkte plan tot saneering van den toestand in Oost-Europa kan een belangrijke stap zijn in de richting van samenwerking in Europa. Aangedrongen moet worden op opheffing van de handelsbelemmeringen.

4 OCTOBER 1932

G. **ASTRONOMIE. — Het zonne-apex en de plaats der zon in het melkwegstelsel.** — Prof. P. Stroobant, directeur van het Observatorium te Uccle, heeft, door middel der radicale snelheden van heliumsterren, belangrijke uitkomsten aangaande de plaats der zon in den melkweg en den afstand van het apex verkregen. Het resultaat is, dat het apex, d.i. het punt aan den hemel, waarheen de zon, met onze heele familie van planeten, ons met een snelheid van 9.8 K.M. per sec. heenvoert, is gelegen op 18 u. 45 min. rechte klimming, en 33° declinatie, in het sterrenbeeld de Lier, op ongeveer 80° van het centrum melkweg-systeem. De zon bevindt zich op een afstand van 8.140 parsec, centrum melkweg, d.i. 26513 lichtjaar of 250.839.493 milliard K.M.
De omwenteling om dit centrum wordt door ons zonne-systeem in 176 millioen jaren volbracht.
(Vorig bericht blz. 513 E.)

H. **NEDERLAND. — Bouwvak.** — Naar wij vernemen heeft ook de Algemeene Nederlandsche Bouwarbeidersbond te Utrecht, na een onder de leden gehouden referendum, besloten de nieuwe overeenkomst met de patroons in het bouwbedrijf te aanvaarden.
Alle partijen in het bouwbedrijf hebben zich thans met het accoord, dat de instemming heeft van de Regeering, vereenigd.
Het gevolg is nu, dat de regeering een bedrag van ƒ 20 millioen zal beschikbaar stellen voor het op gang brengen der bouwbedrijven. Voorts zullen de bouwvakarbeiders onder de crisisregeling worden gebracht en zal de regeering den werkloozenkassen den daartoe noodigen steun in den vorm van subsidie verleenen.
De overeenkomst loopt tot einde September 1933, doch de regeering heeft verklaard op 1 Maart 1933 nader onder de oogen te willen zien of zij met de participeering kan doorgaan.
(Vorig bericht blz. 507 D.)

A. **NEDERLAND. — Verbond van Nederlandsche Werkgevers. - Beperking van den arbeidsduur. —** Het Verbond van Nederlandsche Werkgevers kwam op 22 Sept. '32 te Velsen in jaarvergadering bijeen. De voorzitter, de heer H. P. Gelderman C. M.zn. opende deze vergadering met een beschouwing over den duisteren tijd.
Vermelding verdient wat de heer Gelderman zeide omtrent de verkorting van den werktijd, waarop thans vaak wordt aangedrongen als middel tot bestrijding van de werkloosheid.
Een beperking van den arbeidsduur, zoo merkte hij op, heeft een stimuleerenden invloed op het uur- en stukloon. De arbeider kijkt niet naar zijn uur- of stukloon, maar naar zijn weekinkomen en dat is ook natuurlijk. Hoe minder het aantal uren wordt, hoe hooger de stuk- en uurloonen zullen moeten worden. Behalve de hoogere loonen per stuk, krijgt men verder door de mindere productie een verhooging van het onkostencijfer per stuk. Men heeft dan ook met de doorvoering van de 48-urige werkweek een groot aantal goedkoope artikelen van de fabricatie in ons land uitgesloten. Dit is te meer jammer, daar men in het aantal artikelen, dat voor fabricatie in ons land in aanmerking komt, toch al zoo beperkt is.
Hoewel deze argumenten bij de invoering van de arbeidswet ongetwijfeld ook bekend waren, lijkt spr. deze nabeschouwing niet overbodig nu ons land 300.000 werkloozen telt. Temeer niet, omdat men thans van arbeiders-vakvereenigingszijde algemeen de 40-urige werkweek hoort propageeren, om langs dien weg een zekere hoeveelheid werk over meer arbeiders te verdeelen. Het is ook zoo'n eenvoudig rekensommetje: Vijf arbeiders maken een werk in 48 uur klaar, of één arbeid in 240 uur. Per week van 40 uur neem ik er nu voortaan 6. Op totaal ruim 1,5 millioen arbeiders zijn er dus meer noodig, ruim 300.000 en... de werkloosheid is opgelost!
Zóó gemakkelijk en eenvoudig is de zaak echter niet. Een werkgever houdt zijn bedrijf gaarne intact, om bij de eerste opleving de beste, weer normaal te kunnen gaan werken, maar men moet beginnen de oorzaken van de malaise weg te nemen, die de werkloosheid gestimuleerd hebben. Spr. ging in den breede in op rationalisatie en mechanisatie en kwam tot de conclusie, dat een algemeene 40-urige werkweek niet is in te voeren, daar internationaal dergelijke regelingen niet te maken zijn. Een duidelijk bewijs daarvoor is, hoe in concurreerende landen met de 48-urige werkweek, voor zoover zij is ingevoerd, wordt omgesprongen. Ook als tijdelijke maatregel achtte spr. invoering onmogelijk, omdat aan verhooging van uur- en stukloon, zoodat het weekloon gelijk blijft, in deze tijden, nu zoovele zaken met verlies werken, niet te denken valt; ook de technische mogelijkheid — voor verschillende bedrijven ook verschillend — is voor vele bedrijven niet door te voeren.
Een meer aanbevelenswaardige wijze van werken ter voorkoming van verdere uitbreiding der werkloosheid, èn voor de bedrijven, èn voor de arbeiders, lijkt spr., dat men een gedeelte van de arbeiders om de week in ploegen laat werken, althans voorzoover dat technisch mogelijk is.
Een ander middel is het hervormen van de industrieele maatschappij, wat aangeduid wordt met den even vagen als algemeenen naam van „Planwirtschaft". Het zal voorloopig wel tot de vrome wenschen blijven behooren om een dergelijk plan, wat tot gevolg zou hebben, het aanstellen van één economischen dictator over de geheele wereld, internationaal door te voeren, en wat een nationale oplossing van een dergelijk plan betreft, moet men dan toch eerst beginnen met de grenzen hermetisch te sluiten, wat wel niemand zal durven aanbevelen.

B. **LYTTON-RAPPORT. — Japansche kabinetsraad.** — Het Japansche kabinet heeft onder voorzitterschap van minister-president Saito den politieken toestand in het Verre Oosten besproken naar aanleiding van het ter zake door de commissie-Lytton uitgebrachte rapport. Aan deze zitting werd ook deelgenomen door de vertegenwoordigers van den admiralen en generalen staf.
De minister van Buitenlandsche Zaken, Oesjida, heeft verklaard, dat de Japansche regeering niet in staat is haar politiek ten opzichte van Mandsjoerije te wijzigen.
Na de kabinetszitting heeft de minister van Oorlog, Araki, verklaard, dat het Japansche hoofdkwartier in Mandsjoerije volgens de vroegere instructies en richtlijnen der Japansche politiek zal blijven handelen. Het rapport van de commissie-Lytton zal geen terugslag hebben op de door Japan in Mandsjoerije gevolgde politiek. **(Vor. ber. blz. 518 A., 517 C.)**

C. **LYTTON-RAPPORT. — Verklaring van China's premier.** — De Chineesche premier Wang Sin Wei heeft verklaard, dat het rapport der commissie-Lytton de Chineesche openbare meening niet gerust kan stellen.
De Chineesche regeering heeft nog niet de hoop opgegeven, dat de Volkenbond ten gunste van de Chineesche belangen zal intervenieeren.
Zij moet thans vaststellen, dat de politieke toestand in het Verre Oosten zich in de afgeloopen drie dagen ten ongunste van Japan heeft gewijzigd. De opstanden in Mandsjoerije bewijzen, dat de wil van het Chineesche volk om zich te bevrijden, niet gebroken is. Op deze wijze, aldus Wang Sin Wei, zou de kwestie sneller kunnen worden opgelost dan door bemiddeling van den Volkenbond. **(519 B., 517 C.)**

D. **GOETHE. — Onbekende brieven.** — Uit een particuliere verzameling te Bremen zijn een 400-tal documenten overgegaan aan de stadsbibliotheek. Er zijn 140 onbekende brieven van Goethe bij, voorts een brief van Schiller, brieven van Vulpius, den zwager van Goethe, minister Voigt, kanselier von Möller, Charlotte von Schiller, Caroline von Wolzogen en eenige anderen.
De verzameling is afkomstig uit de nalatenschap van Johann Michael Christoph Faerber, die inspecteur der musea te Jena is geweest (1778—1844). De brieven zijn grootendeels uit de jaren 1811 tot 1832.
(Vorig bericht blz. 264 A.)

E. **MEXICO. — Godsdienststrijd.** — De Kamer heeft een motie aangenomen, waarin zij president Rodriguez verzoekt den pauselijken legaat, aartsbisschop Ruiz y Flores uit het land te laten zetten. Hij heeft n.l. een verklaring afgelegd, waarin hij de pauselijke encycliek naar aanleiding van den toestand der katholieke kerk in Mexico verdedigt.
De legaat is inmiddels per vliegmachine uit het land gezet. **(Vorig bericht blz. 516 L.)**

F. **VOLKENBOND. — Polen weer herkiesbaar gesteld.** — De plenaire zitting van de Volkenbonds-Assemblée heeft op 3 Oct. '32 bij geheime hoofdelijke stemming met 41 tegen 6 stemmen en vier onthoudingen, besloten, dat Polen het recht zal hebben om zich wederom herkiesbaar te stellen voor den Volkenbondsraad. **(Vorig bericht blz. 518 C.)**

G. **NEDERLAND. — Maatschappij tot Behartiging van Nationale Scheepvaartbelangen.** — Dezer dagen heeft te 's-Gravenhage de oprichting plaats gehad van de N.V. „Mij. tot Behartiging van de Nationale Scheepvaartbelangen", welke ten doel heeft, de positie van de Nederlandsche koopvaardijvloot in het internationale zeescheepvaartverkeer te versterken. Oprichters zijn de Staat der Nederlanden en de Kon. Holl. Lloyd. Aandeelhouders kunnen, behalve de Staat, alleen zijn Nederlandsche scheepvaartondernemingen, welker schepen varen onder Nederlandsche vlag.

Tot commissarissen zijn voor de eerste maal door de oprichters benoemd de Heeren J. B. van der Houven van Mordt, ir. A. van Doorninch, dr. H. M. Hirschfeld, allen te 's-Gravenhage, H. A. Crommelin te Rotterdam en A. Donker te Amsterdam. De eerste drie zijn regeeringscommissarissen.
Als directeur der nieuwe Mij. zal optreden de heer C. J. Ph. Zaalberg. Het kantoor zal begin October gevestigd worden te 's-Gravenhage, Stationsweg 147 (voorloopig adres Nieuwe Uitleg 12).
(Vor. ber. Scheepvaart 481 E.)

A. **VENEZUELA. — Economische toestand.** — De Venezolaansche legatie te 's-Gravenhage deelt o.a. het volgende mede:
De toestand van den handel in Venezuela is niet schitterend, doch het land heeft in verhouding minder te lijden van de crisis dan de meeste volkeren; bovendien zijn er in Venezuela geen werkloozen.
De financieele toestand van den Staat is volkomen in orde.
Sinds 1915 hebben verscheidene cultures een belangrijke uitbreiding verkregen, hetgeen het mogelijk heeft gemaakt, den invoer van producten voor de voeding te verminderen.
De bolivar is sinds eenige weken stijgende, een stijging, welke steeds voortduurt.
Van 7.90 bolivars per dollar, twee maanden geleden, is de bolivar thans gestegen tot 6.80. De toestand van de schatkist is uitstekend; zonder buitenlandsche schuld en met een begrooting, welke voortdurend overschotten vertoont. Van den vorigen dienst zijn er in kas meer dan 65.000.000 bolivars en wat den loopenden dienst betreft, rekent men reeds op een overschot van meer dan 30.000.000 bolivars. Men behoeft de belastingen, welke de laagste zijn, die in een land bestaan, niet te verhoogen; de bestaande belastingen zijn alleen indirecte belastingen (10 gulden per hoofd der bevolking en per jaar).

B. **DENEMARKEN. — Engelsche tentoonstelling.** — De Engelsche tentoonstelling dezer dagen te Kopenhagen gehouden, heeft de groote verwachtingen, welke men er van koesterde, nog verre overtroffen. De staatsspoorwegen zijn voorgegaan met een order van 100,000 ton steenkool voor een waarde van 1¾ millioen kronen. Van andere zijde is een dergelijk kwantum in Engeland besteld. Verder werden den eersten dag reeds 100,000 rijwielen verkocht en groote contracten voor smeerolie gesloten. Automobielen waren ook erg in trek; op één dag gingen er 29 weg, om niet te spreken van kleinere artikelen, als sigaretten, galanterieën, linnen, enz.
(Politiken, Kopenhagen)

C. **ENGELAND. — Iersche kwestie. - Gouverneur-generaal afgetreden.** — De Engelsche Gouverneur-generaal van Ierland, MacNeill, is afgetreden. De Engelsche pers beschouwt dit aftreden als een door De Valera afgedwongen maatregel. **(Vor. ber. 446 E.)**

D. **NEDERLAND. — Duitsche contingenteeringsmaatregelen. - Negatief resultaat der onderhandelingen.** — Op 3 en 4 Oct. '32 hebben op het departement van Buitenlandsche Zaken besprekingen plaats gehad tusschen een Duitsche commissie onder leiding van Ministerialrat Walter, en Nederlandsche vertegenwoordigers van de ministers van Buitenlandsche Zaken en van Financiën, over de contingenteeringsplannen der Duitsche regeering.
De Duitsche gezant te den Haag en de Nederlandsche gezant te Berlijn waren eveneens tegenwoordig. De besprekingen werden geleid door dr. Nederbragt. Nadat de regeering van den inhoud der Duitsche voorstellen kennis had genomen, is zij tot de conclusie gekomen, dat deze geen grondslag konden bieden voor een vruchtdragende discussie.
Het is derhalve niet tot onderhandelingen gekomen. De Duitsche commissie heeft van dit standpunt kennis genomen en medegedeeld, het aan haar regeering te zullen rapporteeren.

5 OCTOBER 1932

E. **GRIEKENLAND. — Aardbeving.** — Wij ontleenen aan het dagblad „Kathimirini" van Athene, dat het eilandje Amadioni gedurende de laatste aardbeving geheel verzwolgen zou zijn, terwijl verscheidene kloosters op den beroemden berg Athos ernstig zijn beschadigd. (Kathimirini, Athene). **(V. b. 512 C.)**

F. **ANTWERPEN. — Drie nieuwe dokken.** — De gemeenteraad van Antwerpen heeft een voorstel goedgekeurd, strekkende tot het bouwen van drie nieuwe droogdokken. Dit werk zal 45.513.000 francs kosten.

G. **INTERNATIONAAL WOLCONGRES.** — Op 4 en 5 October '32 is te Amsterdam, in de zalen van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, het achtste Internationale Wolcongres gehouden. Vertegenwoordigd waren de volgende landen: Duitschland, België, Frankrijk, Gr.-Brittannië, Hongarije, Italië, Tsjecho-Slowakije, Nederland en Spanje. Van Polen was bericht van verhindering ontvangen.
Tot de gasten behoorden vertegenwoordigers van de Internationale Kamer van Koophandel, van de Internationale Katoenfederatie en van den Raad van Australische fokkers. In totaal waren er ruim zestig deelnemers.
Na een kort begroetingswoord van den heer Frans Mutsaerts Jr., voorzitter van de ontvangende organisatie, de Algemeene Vereeniging voor Wolhandel en Wolindustrie in Nederland, werd het congres door den heer Gottfr. H. Crone, voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam, geopend.
Nadat verschillende sprekers het woord hadden gevoerd, sprak dr. H. M. Hirschfeld, directeur-generaal van den Handel uit naam van den minister, over de strekking van het congres. Hieraan ontleenen wij het volgende:
Spreker zeide, dat de minister zeer groote belangstelling voor dit congres heeft. Het is spr. een vreugde zich te bevinden in een milieu, dat naar economische samenwerking streeft. De crisis schijnt een daartoe ongunstige sfeer te hebben geschapen. De toestand wordt met den dag slechter en men vraagt zich met angst af wat de dag van morgen zal brengen.
Elk land streeft er naar zijn zwakke huishouding te beschermen tegen de gevolgen van de crisis.
De daaruit voortvloeiende ontreddering wordt veronachtzaamd. Daarom is het een gelukkig verschijnsel, dat de Intern. Wol-Federatie het initiatief heeft genomen om tusschen de leden der Federatie, behoorende tot een aantal verschillende landen, een gemakkelijke uitwisseling van hun producten mogelijk te maken.
De strekking van deze conferentie is aanzienlijke verlagingen in de tolbarrières tot stand te brengen. Spr. acht dit een belangrijk resultaat, bereikt in besprekingen tusschen particulieren, die belang hebben bij den bloei van een bedrijfstak waarbij zij persoonlijk zijn geïnteresseerd. Hierdoor toch wordt de weg gebaand voor een accoord, dat tot op heden door de regeeringen niet kon worden verkregen. Spr. herinnerde in dit verband aan hetgeen was bereikt door de partijen, die het verdrag van Ouchy hebben gesloten, een conventie waartoe derden kunnen toetreden.
Een op internationale samenwerking gerichte krachtige politiek acht spr. meer dan ooit noodig. Spr. wenscht, dat dit congres tot verwezenlijking van dit doel zal bijdragen. **(Vorig bericht blz. 462 C.)**

H. **ITALIE. — Duitschland's handelspolitiek.** — De Berlijnsche correspondent van de „Lavoro Fascista" oefent ernstige critiek uit op de houding der Duitsche regeering in verband met de onderhandelingen met Italië. De correspondent critiseert de Duitsche deviezenmaatregelen, die moesten dienen ter bescherming van de mark, echter in werkelijkheid den invoer verhinderen en dientengevolge als een aanval moeten worden beschouwd op het economische en financieele leven van andere staten. Dat deze Duitsche aanval algemeen is en niet tegen een bepaalden staat wordt gericht, verandert niets aan het feit, dat elke andere staat wordt benadeeld. De correspondent acht het daarom volkomen begrijpelijk, dat Italië tegenmaatregelen neemt in het belang van zijn handelsbalans. (Lavoro Fascista)

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Nieuwe nijverheidsinstellingen.** — In November 1932 opent het departement van Landbouw een consultatiebureau voor de nijverheid te Soerabaja. Dit bureau zal staan onder leiding van den nijverheidsconsulent ir. Darmawan Mangoenkoesoemo.
Spoedig zal hierop volgen de opening te Soerabaja van een soortgelijk proefstation voor de textiel, zooals er reeds één met groot succes werkt in het Djokjasche.
Bovendien is te Buitenzorg personeel in opleiding voor een te Soerabaja op te richten proefleerlooierij.

B. **ONTDEKKING. — Nieuw Salpeterprocédé.** — Een Noorsche scheikundige van de Norsk Hydro Mij. heeft een sensationeele wetenschappelijke ontdekking gedaan, die het mogelijk maakt bij de productie van salpeter zeewater in plaats van natrium-carbonaat te gebruiken.
Deze uitvinding belooft zeer groote economische resultaten voor de Norsk Hydro, welke ongeveer 30 jaar geleden haar salpeterproductie baseerde op de productie van stikstof uit de lucht en thans ook in staat zal zijn, gebruik te maken van zeewater, waardoor aankoop van een ruw product in het buitenland overbodig wordt.
De productie van salpeter zal hierdoor dan ook aanzienlijk goedkooper geschieden.
De Norsk Hydro neemt groote geheimhouding in acht aangaande deze uitvinding. De namen van den uitvinder en van zijn medewerkers worden strikt geheim gehouden.
Te Notodden in de provincie Telemarken, waar de maatschappij haar fabrieken heeft, zullen proefnemingen volgens de nieuwe methode worden gedaan. In alle landen der wereld is op deze uitvinding patent aangevraagd. (Tidens Tegn, Oslo)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Indische pensioenen.** — De Javabode meldt, dat een voorstel tot korting van 10% op de pensioenen door de Indische regeering aan den minister van Koloniën is doorgezonden.
(Vorig bericht blz. 431 C.)

D. **DUITSCHLAND. — Tewerkstelling.** — In alle deelen van het rijk worden sinds eenigen tijd in toepassing van de jongste economische noodverordening der Rijksregeering, arbeiders aan het werk gezet. Het verbond der werkgevers in de Saksische textielindustrie deelt mede, dat in de aangesloten ondernemingen 540 arbeiders zijn aangesteld. Ook bij de verschillende bedrijven van de gewezen Nordwolle kan een uitbreiding van het aantal arbeidskrachten worden verwacht. Op het oogenblik zijn ongeveer 650 arbeiders in dienst van de Delmenhorster Kammgarn Spinnerei en ongeveer 950 in dienst van een zuster-maatschappij. De Rhein-Main-Donau A.G. te München wil met behulp van het programma der regeering belangrijke werken aan de kanalen van Zuid-Duitschland uitvoeren. Tot 700 arbeiders zullen hierbij kunnen worden geplaatst.
De zijdefabriek Brinkman A.G. te Bremen heeft haar filialen Beuren en Büttstedt heropend. Zij stelt daar ongeveer 220 personen te werk. De chocoladefabriek Sprengel & Co. te Hannover heeft het aantal harer arbeiders tusschen 5 en 24 Sept. verhoogd met 40% op 500. In de industrie van Baden en de Pfalz valt een algemeene stijging van het aantal arbeiders waar te nemen en bij het bruinkolenbedrijf in Midden-Duitschland zullen vermoedelijk weldra ten minste 1500 man aan het werk kunnen worden gezet.
(Vor. ber. Noodverordening 478 C.)

E. **AUTOMOBILISME. — Auto's voor gewone wegen en voor rails.** — In Frankrijk zijn proeven genomen met een nieuwen automobiel, de railroute, welke zoodanig is geconstrueerd, dat zij zoowel over den weg als over rails kan worden voortbewogen. De proefneming, welke zeer goede resultaten opleverde, vond plaats over de rails van de lijn van Gaurat naar la Ferté, waarbij snelheden tot 100 K.M. per uur werden bereikt, en over den weg van Mayet naar Montluçon. Deze automobiel heeft acht assen, welke kunnen worden afgenomen en waarop de stalen wielen kunnen worden aangebracht, welke noodig zijn om den automobiel op rails te kunnen gebruiken.

F. **INTERNATIONAAL VERBOND TER BEVORDERING VAN VRIJZINNIG CHRISTENDOM EN GODSDIENSTIGE VRIJHEID.** — Het Internationale Verbond ter Bevordering van Vrijzinnig Christendom en Godsdienstige Vrijheid, dat onlangs te St. Gallen vergaderde, omvat thans (als leden en sympathiseerende groepen) kerken en organisaties in: Australië, Amerika, België, Britsch-Indië, Denemarken, Duitschland, Engeland, Estland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Nederland, Noorwegen, Palestina, Philippijnen, Roemenië, Tsjecho-Slowakije, Zweden, Zwitserland en de Intern. Vrijz. godsd. jeugdbeweging. Deze wereldbond is gegroeid uit de internationale congressen, die op Amerikaansch initiatief vanaf 1901 gehouden werden te Londen, Amsterdam, Genève, Boston, Berlijn, Parijs, Praag. Het aantal door de aangesloten groepen bereikte menschen wordt geschat op 25 millioen.
De in St. Gallen definitief vastgestelde statuten zijn zoo ingekleed, dat ook geestverwanten, niet-Christenen, kunnen toetreden, zonder dat evenwel het christelijk hoofdkarakter der organisatie wordt prijsgegeven. Hierdoor werd de toetreding der door prof. Siddantha vertegenwoordigde groep der Brahmo-Somaj een voldongen feit. De grootste aangesloten groep vormt de op vrijz. Protestantschen grondslag gestichte, onafhankelijke kerk der Philippijnen, die 4 millioen leden telt en vertegenwoordigd werd door dr. J. O. Masa.
Het congres herdacht dankbaar wat de gestorvenen, dr. Charles Wendte (Boston), eerste secretaris van het wereldcongres en de Leidsche prof. dr. H. T. de Graaf voor dit internationale werk deden.
Herbenoemd werden als executief comité: prof. dr. M. C. van Mourik Broekman, voorzitter; prof. dr. L. J. van Holk, alg. secretaris; dr. W. R. M. Noordhoff, tweede secretaris en mr. C. P. van Dam, thesaurier.

G. **LOUIS DE VRIES. — Italiaansche onderscheiding.** — De Italiaansche consul-generaal te Amsterdam heeft den tooneelspeler Louis de Vries persoonlijk in kennis gesteld van zijn benoeming tot Officier in de Kroonorde van Italië en hem de bij deze onderscheiding behoorende versierselen overhandigd. **(323 F.)**

6 OCTOBER 1932

I. **BELGIE. — Eupen en Malmedy.** — Naar aanleiding van de te Krefeld gehouden betooging voor den terugkeer van Eupen en Malmedy bij het Duitsche rijk, welke bijeenkomst door een aanzienlijk aantal

personen uit Eupen werd bijgewoond en waarmee de Duitsche ministers van Binnenl. Zaken en Oorlog, Von Gayl en Schleicher, hun sympathie hebben betuigd, heeft minister-president Renkin den Duitschen gezant graaf von Lerchenfeld in zijn kabinet ontboden. Renkin zeide, dat de Belgische regeering en de Belgische natie het steunen van de bijeenkomst te Krefeld door de Duitsche rijksministers von Gayl en von Schleicher niet zonder protest kunnen laten en hij herinnerde verder aan de onderteekening van het accoord van Locarno, waarbij Duitschland de verplichting op zich nam den status quo der Belgisch-Duitsche grensregeling te aanvaarden. De Belgische regeering zal dan ook, zooals minister Hijmans op 24 Maart 1931 in den senaat verklaarde, in geen enkele discussie treden betreffende de grens en het grensgebied van het Belgisch koninkrijk.

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Vijf-mogendheden-conferentie te Londen.** — Sir John Simon is persoonlijk naar Parijs gegaan om Herriot voor zijn plan van een vijf-mogendheden-bespreking — Frankrijk, Engeland, Duitschland, Italië en Amerika — te winnen. Het resultaat was negatief. Frankrijk kan den Duitschen eisch niet zoo ver te gemoet komen, dat volkomen gelijkberechtiging in de bewapening der beide landen officieel erkend wordt, terwijl Duitschland op alle mogelijke wijzen verkondigt, dat het aan de onbeperkte en aan geen voorwaarden gebonden inwilliging van zijn gelijkberechtigingseisch moet vasthouden.
De conferentie, die in Londen zou plaats hebben, is voorloopig uitgesteld. **(Vorig bericht blz. 507 A.)**

B. **JAPAN. — Betrekkingen met Rusland.** — In politieke kringen te Tokio wordt verklaard, dat gedurende den laatsten tijd een verbetering is ingetreden in de betrekkingen tusschen Rusland en Japan. De Russische regeering heeft alles vermeden wat de verhouding tot Japan in gevaar zou kunnen brengen en heeft tot op zekere hoogte haar bezwaren tegen het stichten van den Mandsjoerijschen staat opgegeven.
Verder verluidt dat Japan te Moskou de verzekering heeft gegeven, dat de Russische rechten aan den Oost-Chineeschen spoorweg noch van Japansche, noch van Mandsjoerijsche zijde geschonden zullen worden. De regeering te Tokio streeft naar een toenadering tot Moskou. **(Vor. ber. blz. 508 K., 361 D.)**

C. **RADIUM.** — De tot nu toe in de geheele wereld geproduceerde hoeveelheid radium ligt tusschen de 250 en 300 gram. **(Vorig bericht blz. 201 C.)**

D. **NEDERLAND. — Uitvoer van pootaardappelen.** — De N. A. K. deelt aan belanghebbenden mede, dat door den Minister van Economische Zaken en Arbeid is bepaald, dat door den Nederlandschen Algemeenen Keuringsdienst in het vervolg alleen nog maar selectieverklaringen voor gekeurd pootgoed, hetwelk naar Frankrijk of Algerië wordt uitgevoerd, mogen worden afgegeven, indien de pootaardappelen, waarop die documenten betrekking hebben, voor tenminste 95% de maat van 60 m.M. niet te boven gaan.
(Vor. ber. In- en Uitvoer 446 H.)

E. **JAPAN. — Verhooging van de begrooting van de marine.** — Officieel wordt medegedeeld, dat het Japansche ministerie van Marine het kabinet een ontwerp heeft doen toekomen, waarin wordt geëischt, dat de begrooting voor de marine-uitgaven in 1933—1934 zal worden verhoogd van 200 millioen op 320 millioen yen. Deze verhooging wordt gemotiveerd met een verwijzing naar den geheelen politieken toestand. Een deel van het bedrag zal worden besteed voor het uitbreiden van de marineluchtvaart.
(Vor. ber. 481 A.; v. b. Leger 342 H.)

F. **NEDERLAND. — Duitsche contingenteeringsmaatregelen. - Duitschland wijst schuld af.** — Het Duitsche Wolffbureau, dat het communiqué over de resultaten van de contingenteeringsonderhandelingen tusschen Duitschland en Nederland te 's-Gravenhage verspreidt, teekent daarbij aan, dat de houding van de Nederlandsche regeering, naar het uit wel-ingelichte kringen verneemt, in Berlijn sterke bevreemding heeft gewekt.
Immers, zoo zegt men, Nederland zelf is den laatsten tijd aan het contingenteeren geslagen. O.m. is de invoer beperkt van schoenen, tricotgoederen, textielwaren, confectie en aardewerk. Alleen deze maatregelen hebben den uitvoer van Duitschland naar ons land met ongeveer vijftig millioen mark doen verminderen.
Nederland heeft deze invoerbeperkingen in het leven geroepen zonder van te voren de Duitsche regeering daarover in te lichten of met haar van gedachten te wisselen over de gevolgen.
Nu de zaak zoo staat, aldus het W. B., is het onbegrijpelijk, dat de Nederlandsche regeering zich onttrekken wil aan een door Duitschland geopende bespreking over de te nemen contingenteeringsmaatregelen. **(Vorig bericht blz. 520 D.)**

G. **NEDERLAND. — Werkloozensteun.** — De minister van Binnenlandsche Zaken, jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, heeft op zijn departement de commissie geïnstalleerd, aan welke is opgedragen na te gaan of de steun aan werkloozen niet geheel of ten deele in natura zal dienen te worden verstrekt en die de regeering van voorlichting zal dienen over deze vraag. **(Vorig bericht blz. 472 A.)**

H. **LYTTON-RAPPORT. — Opvatting van de Amerikaansche regeering.** — Op het Amerikaansche staatsdepartement is men na een zorgvudig onderzoek van het rapport der commissie-Lytton volkomen tevreden over den inhoud. Met voldoening wordt vastgesteld, dat de feiten, die tot het Japansche optreden in Mandsjoerije aanleiding gaven, door de commissie-Lytton op dezelfde wijze opgevat worden als te Washington, n.l. dat er geen sprake is geweest van een voldoende provocatie van Chineesche zijde, maar dat zuiver economische belangen aanwezig zijn geweest.
De terugkeer tot den status quo zou werkelijk in het belang van China en den wereldvrede zijn.
(Vor. ber. blz. 519 C., 517 C.)

I. **RADIO. — Hoogfrequente energie.** — Enkele maanden geleden hadden de heeren H. Stoet en L. H. van Harrevelt een centraal antenne-systeem ontworpen, waarbij onderlinge en locale storingen volkomen waren uitgesloten. De antenne-energie werd hier via een loodkabelnet aan de aangesloten luisteraars toegevoerd.
Thans hebben de uitvinders van bovengenoemd stelsel proeven genomen ten einde na te gaan in hoeverre een bestaand radiodistributienet geschikt is te maken voor het overbrengen van hoogfrequente energie. Voor deze proeven stelde de N.V. Radibus, Den Haag, welwillend haar netten ter beschikking. De proefnemingen hadden plaats op een 8-aderig loodkabelnet te Scheveningen en wel in de onmiddellijke nabijheid van de Scheveningsche zenders. De demonstratie heeft inmiddels voor enkele genoodigden, o. w. de beide directeuren van de N.V. Radibus, n.l. de heeren Foyer en Geradts, plaats gehad en de resultaten waren in ale opzichten bevredigend. Een bezwaar is, dat de benoodigde versterker-installatie, in verband met de ongunstige voortplantingscondities van het net, duurder wordt dan met een speciaal voor het gestelde doel ontworpen kabelnet. Eisch is, dat het net in loodkabel is uitgevoerd.
Tevens hebben de heeren Stoet en Van Harrevelt proeven genomen met een stelsel, dat het midden

houdt tusschen distributie en een eigen ontvangtoestel. Metingen toonden aan, dat zonder bezwaar 8 à 10 programma's langs een tweetal spanleidingen zijn over te brengen. Bij iederen abonné bevindt zich een eindversterker, waardoor de weergave-kwaliteit tot een voor distributie ongekende hoogte kan worden opgevoerd. Van belang is, dat voor dit nieuwe stelsel de wekelijksche contributie slechts weinig hooger behoeft te zijn dan die, welke momenteel voor het bestaande distributiesysteem wordt betaald.
(De Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 316 A.)**

7 OCTOBER 1932

A. **VOLKENBOND. — Rede van dr. Colijn en antwoord.** — In de tweede (economische) commissie van den Volkenbond hebben discussies over de economische en financieele crisis plaats gehad. De Fransche gedelegeerde prees het werk, dat ter conferentie van Stresa was gedaan. Dr. H. Colijn, als Nederlandsch gedelegeerde merkte o.a. op, dat hij 6 jaar lang actief aan het volkenbondswerk heeft deelgenomen, doch niet het minste bewijs heeft gevonden, dat de aangenomen resoluties eenigen invloed op de gedragslijn van de regeeringen uitoefenen. Dr. Colijn herinnerde er aan hoe in 1927 de gedelegeerden zich haastten naar de spreektribune te gaan om de instemming hunner regeeringen met de aanbevelingen van de deskundigen van de economische wereldconferentie van dat jaar te betuigen. Dienovereenkomstige daden zijn echter nimmer gevolgd.
Bonnet, de Fransche gedelegeerde, antwoordde, dat dr. Colijn's rede veel te pessimistisch is en meende, dat de Europeesche commissie het werk van Stresa had goedgekeurd. Dit optimisme van Bonnet kon dr. Colijn niet deelen, want, weerlegde laatstgenoemde, 15 van de 21 sprekers in de Europeesche commissie hadden de resolutie tot goedkeuring van het werk van Stresa slechts met uitdrukkelijke voorbehouden aanvaard. **(Vorig bericht blz. 509 C.)**

B. **ENGELAND. — Labour-Party congres.** — Het jaarlijksche congres der Engelsche Labour partij, dat te Leicester wordt gehouden, heeft zich in een met algemeene stemmen aangenomen resolutie uitgesproken tegen de wedertoelating tot de partij van MacDonald, Snowden en den minister voor de Dominions, Thomas, zoomede van andere vroegere leden van de partij die zich hebben aangesloten bij de Nationale regeering. Deze hebben de idealen van de partij, aan welke zij zoo veel te danken hebben, miskend, aldus de resolutie.
In een andere resolutie wordt de directe afschaffing van het Hoogerhuis, dat „gevaarlijk en nutteloos" wordt genoemd, geëischt.
De conferentie verklaarde tenslotte in een resolutie, dat de parlementaire arbeiderspartij haar oppositie tegen de douanepolitiek van de huidige of eenige andere regeering moet voortzetten. **(V. b. 95 L.)**

C. **NEDERLAND. — Duitsche contingenteeringsmaatregelen. - Duitsche persstemmen.** — Het „Berliner Tageblatt" wijdt een uitvoerig artikel aan het mislukken van de contingenteeringsonderhandelingen met Nederland. Het blad constateert, dat het bezoek van de Duitsche commissie in Den Haag met een fiasco is geëindigd, een resultaat dat eigenlijk niemand kan verbazen, die den handelspolitieken toestand van Nederland en de in economische kringen aldaar heerschende stemming kent. Alleen de Duitsche regeering heeft met „verwondering" kennis genomen van de houding van Nederland.
Reeds de deviezen-contingenteering in Duitschland heeft in Nederlandsche economische kringen en ook in verschillende klassen der bevolking een beweging van verzet tegen Duitsche waren doen ontstaan. Het was te voorzien, dat elke verdere maatregel van handels-politieken aard, waaronder Nederland ernstig zou te lijden hebben, het gevaar van een boycot acuut zou hebben gemaakt. Ook met deze stemming heeft de Nederlandsche regeering in zekere mate rekening moeten houden.
De „Vossische Zeitung" constateert in een hoofdartikel, dat Nederland de Duitsche delegatie eenvoudig de deur heeft gewezen.
De „Deutsche Tageszeitung", het orgaan der agrariërs, schrijft, dat de z.g. „landbouwvrienden" in industrie en pers thans een eersten waren vriend hebben gevonden in de Nederlandsche regeering. Deze schijnt er een bijzonder handboek voor diplomatieke wellevendheid op na te houden, wat echter in officieele Duitsche kringen vermoedelijk minder wordt geapprecieerd. Het spreekt vanzelf, dat thans ook onze exportfanatici „Oranje boven" zingen.
(Vorig bericht blz. 522 F.)

D. **MEXICO. — Opgravingen. - Toltec-Paleis.** — Dr. Linne, leider van de Zweedsche expeditie, die voor het ethnographisch museum te Stockholm onderzoekingen doet in Mexico, heeft daar de ruïnen gevonden van een paleis, dat veertig groote kamers moet hebben bevat en zeker 2000 jaar oud is. Dit overblijfsel van oude bouwkunst werd opgegraven in de buurt van de pyramide van San Juan Teotihuancan, 28 mijl ten Noorden van Mexico-City en het is afkomstig uit de Toltec-periode. Heel wat keramiek uit dien tijd trof men aan bij deze opgraving.
Dr. Linne ontdekte ook de stukken van een levensgroot beeld van den zonnegod Xipe Toltec. Een groot deel van de vondsten is bestemd voor Mexicaansche musea.

E. **DUITSCHLAND. — Gelijkgerechtigdheid op het gebied der luchtvaart.** — „Ministerialdirektor" dr. Brandenburg heeft voor de microfoon gesproken over „de Duitsche aanspraken op rechtsgelijkheid op het gebied der luchtvaart". Dr. Brandenburg legde er allereerst den nadruk op dat Duitschland tot nu toe nog nimmer een wapening heeft geëischt. Duitschland wil zijn rechtsgelijkheid zoodanig verwezenlijkt zien, dat alle mogendheden bij de ontwapening dezelfde methoden overnemen als zijn vastgelegd in de vredesverdragen van 1919. Duitschland wordt hierbij het recht ontzegd luchtstrijdkrachten te bezitten als onderdeel van zijn weermacht. Bij een eerlijke toepassing van het principe der rechtsgelijkheid voor alle Volkenbondsstaten moeten derhalve alle staten ook hun geheele militaire luchtvaart afschaffen en wel door vernietiging en niet eventueel door internationaliseering. Anders zou Duitschland ook gelegenheid moeten hebben deel te hebben in deze internationale luchtmacht. Voor een land zonder militaire luchtvaart en zonder eenige afweermogelijkheid van den grond af heeft de geheele militaire luchtvaart een hoogst ernstig aanvalskarakter. Het gevaar voor een gebruikmaking van de civiele luchtvaart kan worden terzijde gesteld door een algemeen bombardementsverbod. Het verbod tot bombardement, zooals dat is vastgelegd in de resolutie-Benesj, is volkomen ontoereikend. Immers, aldus dr. Brandenburg, wanneer men de luchthavens, de verkeersmiddelen, de kazernes, de dokken, de fabrieken waar oorlogsmateriaal wordt gemaakt van strategische beteekenis acht, blijft in de groote steden geen plaats meer over, waar de bommen niet op zouden mogen worden geworpen. De burgerbevolking bewoont nu eenmaal al deze plaatsen. Bij de onderhandelingen te Genève, aldus besloot dr. Brandenburg, heeft men dikwijls den indruk gehad alsof naar de meening der tegenpartij slechts drie luchtvaartuigen op de geheele wereld aanvalswapenen zijn: de DO-X, Graf Zeppelin en het Junkersvliegtuig G. 38. **(Vor. ber. 507 G.)**

F. **PRIX DE ROME. — Monumentale en versierende beeldhouwkunst en schilderkunst.** — Volgens de bepalingen van het nieuwe reglement op de Rijks-

akademie van Beeldende Kunsten zijn dit jaar voor de eerste maal de wedstrijden gehouden in de monumentale en versierende beeldhouwkunst en de monumentale en versierende schilderkunst.
In een op 6 October '32 in de aula van de Rijksakademie gehouden bijeenkomst, die ook voor het publiek toegankelijk was, heeft de hoogleeraar-directeur, prof. R. N. Roland Holst de rapporten van de jury's voor deze beide wedstrijden aan de Commissie van Toezicht op de Rijksakademie medegedeeld. De jury voor den wedstrijd in de monumentale en versierende beeldhouwkunst bestond uit de heeren: prof. R. N. Roland Holst, voorzitter; prof. J. Bronner, secretaris; dr. H. P. Berlage; dr. J. Mendes da Costa en L. Zijl, terwijl de jury voor de monumentale en versierende schilderkunst was samengesteld uit de heeren: prof. R. N. Roland Holst, voorzitter; G. Hueter, secretaris; W. van Konijnenburg; dr. H. P. Berlage en Dom. Jac. van der Mey.
Het onderwerp van eerstgenoemden wedstrijd bestond uit het versieren van een muurvlak boven den ingang van een doodenkapel, waarbij, wat de uitvoering betreft, verschillende voorwaarden waren gesteld. Wat de monumentale en versierende schilderkunst aangaat, was als onderwerp het binnenste van een rouwkapel opgegeven met de figuren Barmhartigheid, Gerechtigheid en het Boek des Levens. De deelnemers konden zich inspireeren op Psalm 85.
Als resultaat van den arbeid der beide jury's deelde de hoogleeraar-directeur mede, dat voor den wedstrijd in monumentale en versierende beeldhouwkunst de gouden medaille is toegekend aan mejuffrouw H. P. Klaassen, terwijl de heer G. J. v. d. Veen de zilveren medaille verkreeg. Wat den wedstrijd in monumentale en versierende schilderkunst betreft, is de gouden medaille toegekend aan den heer D. K. Broos en de zilveren aan den heer J. Bouhuys. Het aldus met de Prix de Rome onderscheiden viertal is leerling van de Rijksakademie.

A. **JURISPRUDENTIE. — Wetsontwerp inzake gijzeling. - Bankgeheim.** — Verschenen is het verslag der vaste commissie voor privaat- en strafrecht uit de Tweede Kamer betreffende het ontwerp van wet inzake voorschriften betreffende beslag op roerende goederen in door derden in gebruik gegeven ruimte, lijfsdwang en dwangsom (gijzeling).
De aandacht van de commissie is gevestigd op een bezwaar, dat in bankierskringen tegen de ontworpen regeling bestaat. Tegen de verplichting van den huurder om aan den deurwaarder inzage te geven van het huurdersregister, wordt namelijk als bezwaar aangevoerd, dat zoodoende iedere deurwaarder te weten kan komen, welke personen een safe-loket gehuurd hebben. Speciaal buitenlanders zouden dit zoo onaangenaam vinden, dat men reden meent te hebben om aan te nemen, dat die buitenlanders hun vermogen voortaan niet meer in Nederlandsche kluizen zullen willen opbergen, indien deze bepaling wet wordt.
Enkele leden, die verklaarden zeer te hechten aan een zoo volkomen mogelijke handhaving van het bankgeheim, achten dit bezwaar gegrond.
Verscheidene andere leden konden zich hiermede niet vereenigen. Zij zagen er geen enkel bezwaar in, dat de deurwaarder de namen der huurders van safeloketten leert kennen. Immers, de deurwaarder is een beëedigd, tot geheimhouding verplicht ambtenaar, wiens geheimhoudingsplicht in het gewijzigd ontwerp opzettelijk scherp is omschreven.
Van de zijde der eerstbedoelde leden werd daartegen opgemerkt, dat vele deurwaarders tevens zaakwaarnemer zijn en er in die functie groot belang bij kunnen hebben, te weten, of debiteuren hunner cliënten wellicht een safe-loket gehuurd hebben. Bij het leggen van een beslag zullen deze deurwaarders zich voortaan ook ten aanzien van anderen dan den beslagene, daarvan gemakkelijk op de hoogte kunnen stellen voor inzage van het register. Dit kan tot misbruiken aanleiding geven en werd daarom ongewenscht geacht.

8 OCTOBER 1932

B. **NEDERL. WEST-INDIE. — Economische toestand van Curaçao.** — De gevolgen van de depressie laten zich het best uit de vermindering van de waarde van den invoer uit het buitenland afleiden. Deze bedroeg over 1931 *f* 114.073.561, tegen *f* 257.642.079 in 1930; een vermindering van ruim 55% ten opzichte van het jaar tevoren.
Vermindert men de totale invoercijfers met het invoercijfer van „olie in bulk" (de uit Venezuela ingevoerde petroleum), dan resteert een gedeelte, dat vrijwel geheel op den handel betrekking heeft. Het aldus verkregen restant geeft voor 1930 een waarde van pl.m. 31 millioen, tegen *f* 15 millioen in 1931, een vermindering alzoo van rond 50%.
De invoer uit Nederland is wederom gedaald, n.l. van *f* 8.532.062 in 1929 tot *f* 7.314.709 in 1930 en *f* 3.374.260 in 1931. De vermindering bedraagt dus ook hier meer dan 50%.
De uitvoer naar het buitenland bedroeg *f* 163.874.768 tegen *f* 223.441.892 in 1930, zijnde alzoo 26% minder dan het jaar tevoren.
Vermindert men het uitvoercijfer met het bedrag van de uitvoerwaarde van olieproducten, dan resteert er slechts *f* 1.654.000. Van laatstgenoemd bedrag komt het grootste gedeelte voor rekening van „phosphorzure kalk", n.l. *f* 1.310.000. Hoe slecht 1931 wel voor den landbouw geweest is wordt aangetoond door den achteruitgang van de uitvoerwaarde van oranjeschillen, n.l. van *f* 40.349 in 1930 tot slechts *f* 3790 in 1931.
De uitvoer naar Nederland bedroeg in 1931 *f* 6.281.528 tegen *f* 6.205.067 in het jaar tevoren.
De hoeveelheid van den doorvoer bedroeg 192.120.452 K.G. tegen 338.183.428 K.G. in 1930. Sedert de doorvoer hoofdzakelijk zonder overlading geschiedt, is deze handelsbeweging uit een oogpunt van werkgelegenheid, zeer sterk in beteekenis verminderd.
(Vorig bericht blz. 402 H.)

C. **NEDERLAND. — Diamantindustrie. - Dr. H. Polak's oordeel.** — De voorzitter van den A.N.D.B., de heer Henri Polak geeft, in verband met een en ander, in het weekblad der organisatie thans een nadere beschouwing over den toestand in Amsterdam. Hij zegt, dat ook de diamanthandel wel zal herleven, wanneer op de wereldcrisis een algemeen herstel volgt. Maar, vraagt hij, zal de industrie in de hoofdstad zich kunnen handhaven in den reeds zeer geslonken omvang, welke zij vóór 1 October 1929 had? Buiten en behalve de crisis, welke de geheele nijverheid teistert, is er nu een afzonderlijke crisis voor ons, zegt de heer Polak.
„Wie de feiten ziet," aldus de bondsvoorzitter, „kan de toekomst niet dan met de grootste beduchtheid tegemoet zien — en met droefheid vaststellen, dat deze voortvloeit uit de gedragingen der buitenlandsche vakgenooten en uit den omvang, die de huisindustrie in België en Duitschland heeft gekregen, een omvang, die stellig eer zal toe- dan afnemen.
„Hebzuchtige kooplieden en fabrikanten hebben in beide landen de rampzalige huisindustrie in het leven geroepen en zij is geworden tot een gedrocht, dat ons eenmaal behoorlijk loonend vak vernietigt en zijn beoefenaren tot paupers, tot slachtoffers van den sweater maakt. Voor luttele loonbedragen zitten duizenden diamantbewerkers in België en Duitschland dagelijks gedurende onbeperkte aantallen uren te werken en doen ons aldus een concurrentie aan, tegen welke wij het niet kunnen bolwerken. Tegen loonen van zeven of acht gulden per week moeten wij het afleggen. Onze buitenlandsche „kameraden" ondermijnen de grondslagen van het gebouw, dat wij met zorg en liefde hebben opgetrokken; het dreigt in te storten en allen, hen en ons, onder de puinhoopen te begraven."

De heer Polak zegt dan, dat er nog niet de minste grond voor optimisme is.
„Er moet, zegt hij, overeenstemming komen tusschen de werkelijk industrieele organisaties in België en Nederland, om te geraken tot organisatorische samenwerking tot gemeenschappelijke beheersching der geheele nijverheid. Dit is het eenige middel om de huisindustrie te vernietigen. Komt het daar niet toe, dan kan men voor de toekomst van Amsterdam èn Antwerpen als industrieele centra, van Amsterdam bovendien als handelscentrum, niets dan beduchtheid koesteren."
Zooals de zaken zich nu voordoen, ziet de heer Polak de toekomst met gering vertrouwen en luttele hoop tegemoet. **(Vorig bericht blz. 515 E.)**

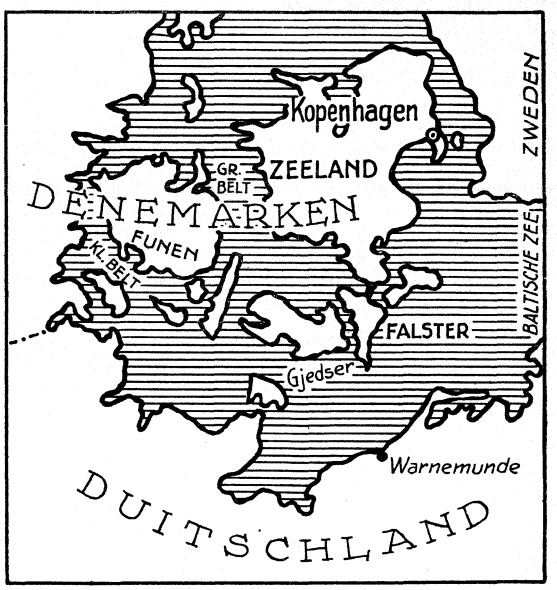
A. **LYTTON-RAPPORT. — Een Monroe-leer voor het Verre Oosten.** — In de telegrammen uit Tokio wordt duidelijk gezinspeeld op het a.s. heengaan van Japan uit den Volkenbond indien deze het rapport-Lytton onderschrijft. Vroeger heette het reeds dat Japan dan een „Volkenbond van Aziatische Staten" in het leven zou roepen; thans meldt de correspondent te Tokio van de „New York Herald", dat de woordvoerder van het Japansche departement van Buitenlandsche Zaken heeft verklaard dat de beste methode, welke Japan zou kunnen volgen om den vrede in het Verre Oosten te bewaren, het aanvaarden van een soort „Monroeleer ten opzichte van Azië" zou kunnen zijn. En hij voegde er aan toe dat de actie in Mandsjoerije de eerste stap naar dit doel is geweest. Hij betoogde, dat het rapport-Lytton vele onbillijke oordeelvellingen jegens Japan bevat en dat de commissie te veel tijd in Peking heeft doorgebracht, waar zij zich door de Chineesche autoriteiten eenzijdig heeft laten voorlichten. **(Vorig bericht blz. 519 B.)**

B. **RUSLAND. — Atheïstische Pjatiletka (vijfjaarsplan).** — Dezen zomer heeft Molotow, de voorzitter van den raad der volkscommissarissen van U.S.S.R., verklaard, dat de godsdienst tegen 1 Mei 1937 op het grondgebied van U.S.S.R. tot het verleden zal behooren. De „Molodoj Awangard", het orgaan van de Al-Russische Buitengewone Commissie voor den strijd tegen de godsdiensten, publiceert een uitvoerige uiteenzetting van de „atheïstische pjatiletka". De sowjet-overheid heeft n.l. een vijfjarig plan uitgewerkt ter uitroeiïng van alle godsdiensten, van alle kerkgenootschappen, onverschillig of zij bereid zijn het sowjet-regime te erkennen of niet, aldus artikel 1 van het decreet.
In het eerste jaar zullen alle godsdienstscholen gesloten worden, waaronder de theologische hoogescholen, de katholieke seminaria, de theologische cursussen der Protestanten. In de groote centra, in de hoofdsteden der republieken, zullen de kerken van alle godsdiensten en secten in het volgende jaar, dus tot 1 Mei 1934, gesloten worden. Tegen October 1933 zullen alle geloovigen uit den sowjetdienst ontslagen worden en zal het drukken van godsdienstige werken verboden zijn, evenals het vervaardigen van voorwerpen voor godsdienstig gebruik.
In het derde jaar zullen alle geestelijken, die weigeren hun betrekkingen op te geven, uit het land gezet worden.
In het vierde jaar moeten alle kerken, synagogen en bedehuizen aan de staatsorganen overgedragen worden, die er bioscopen, clubs e.d. zullen onderbrengen.
Dat de Sowjet-pers in dit geval geheel gezwegen heeft is te verklaren door de toenemende religiositeit onder de bevolking: wanneer deze strooming nog sterker wordt, zal de regeering zich misschien genoodzaakt zien, van sommige anti-godsdienstige daden af te zien. (Molodoj Awangard)

C. **EGYPTE. — Beperking van den katoen-aanplant.** — De Egyptische regeering heeft besloten, de bebouwde oppervlakte voor het eerstvolgend seizoen te halveeren en slechts 40% voor aanplant van Sakellaridis-katoen toe te staan. (Al Akhbar, Cairo) **(Vorig bericht blz. 67 C.)**

9 OCTOBER 1932

D. **DENEMARKEN. — Brug over de Storstrøm.** — In Denemarken wordt een brug over de Storstrøm, het water tusschen de Deensche eilanden Falster en Seeland, gebouwd, in de spoorwegroute naar Kopenhagen via Warnemünde—Gedser. De brug komt in de plaats van de veerboot en het afleggen van het traject wordt er met een uur door bespoedigd. De brug wordt 3300 M. lang (de brug over den Moerdijk is ruim 1400 M. lang) en zal dus de langste brug van Europa zijn.

Brug over de Storstrøm (Denemarken).

Er is met den bouw een bedrag van £ 2 millioen gemoeid. Het werk zal in 4½ jaar voltooid zijn, zoodat de brug in 1937 klaar zal zijn, dat is twee jaar later dan de groote brug over de Kleine Belt ter lengte van 1100 M. waarmee men thans bezig is. De bovenbouw van de brug over de Storstrøm wordt geheel van staal, de pijlers worden van gewapend beton vervaardigd.

E. **NEDERLAND. — Accijns op vetten en oliën.** — Officieel wordt medegedeeld:
Met ingang van 9 October '32 worden alle plantaardige en dierlijke vetten onder contrôle van de Crisis-Zuivel Centrale gebracht. Het vervoer van deze vetten, zoomede mengsels daarvan, onderling of met olie, zal slechts geoorloofd zijn, indien zij voorzien zijn van de daarvoor vastgestelde banderolle. Deze banderolles worden verstrekt voor verpakking van:
¼, ½, 1, 2½, 5, 10, 12½, 20, 25 en 50 K.G.
voor alle vet, met uitzondering van reuzel, waarvoor een speciale banderolle voor verpakkingen van:
¼, ½ en 25 K.G.
verstrekt wordt.
Merken (banderolles) worden verstrekt voor de volgende gewichten:
Voor vetten (g. reuzel): ¼, ½, 2½, 5, 10 en 25 K.G.
„ reuzel: ¼, ½ en 25 K.G.
Aanvraagformulieren voor merken (banderolles) en geleidebiljetten zijn bij de C. Z. C., Laan van Meerdervoort 84 te 's-Gravenhage, verkrijbaar.
(Vor. ber. Crisis-Zuivelwet 460 H.; Accijnzen 250 C.)

10 OCTOBER 1932

F. **STRATOSFEER. — Prof. Piccard's hoogterecord erkend.** — De Fédération Aéronautique Internationale

heeft na onderzoek van de haar door de Aeroclub van Zwitserland gezonden papieren de stratosfeervlucht van prof. Piccard van 18 Augustus '32 als volgt vastgelegd: 1. absoluut hoogterecord; 2. Internationaal hoogterecord klasse (ballon) 8, categorie (inhoud van meer dan 4 M².) met 16.201 M.
(Vorig bericht blz. 506 F.)

A. **NEDERLAND. — Antico-Comité.** — Gezien de groote belangstelilng uit alle deelen des lands voor het Rotterdamsche Comité Antico, bleek de noodzakelijkheid om deze, eerst plaatselijk opgezette, actie over het geheele land uit te breiden.
Door de omstandigheden daartoe gedrongen, vormde zich Het Nationale Comité tot Bestrijding van Bolsjewistische invloeden in Nederland, waartoe het initiatief uitging van de heeren: ds. G. Hagen, Geref. pred. te Delft; dr. F. J. Krop, Ned. Herv. pred. te Rotterdam; A. B. N. Davids, Opperrabbijn te Rotterdam; overste T. Th. Furstner, Dir. Hoogere Krijgsschool van de Marine en een R.K. geestelijke, wiens naam nog nader bekend zal worden gemaakt. (V. D.)

B. **ROEMENIE. — Titulescu minister van Buitenlandsche Zaken.** — Titulescu, de afgetreden Roemeensche gezant te Londen, is tot minister van Buitenlandsche Zaken benoemd. **(Vor. ber. 452 C., 516 E.)**

C. **BELGIE. — Gemeenteraadsverkiezingen.** — De uitslag der verkiezingen kan worden gekenmerkt als een kleine achteruitgang der katholieken, een échec der frontpartij en der communisten, een zekere winst voor de socialisten en een vooruitgang der liberalen te Brussel en in de meeste voorsteden. Te Antwerpen maakten de katholieken en socialisten vorderingen ten koste van de liberalen. In 52 gemeenten hebben de socialisten de absolute meerderheid behaald.
Volgens het bekend gemaakte officieele resultaat voor Brussel zal de gemeenteraad aldaar bestaan uit vijftien liberalen tegen twaalf in den vorigen raad, dertien katholieken in plaats van zeventien, twaalf socialisten in plaats van elf en één communist in plaats van twee.

D. **ONTWAPENING. — Frankrijks ontwapeningsplan.** — De correspondent van de „Petit Parisien" te Genève seint aan zijn blad eenige aanduidingen over het zoogenaamde constructieve Fransche ontwapeningsplan, dat de Fransche delegatie te Genève wil voorleggen, teneinde de Ontwapeningsconferentie voortgang te doen vinden.
Dit nieuwe Fransche plan bestaat uit twee deelen, n.l. een maximum-plan en een minimum-plan.
Het maximum-plan berust op veiligheid, die Frankrijk niet alleen voor zich zelf, doch voor alle Europeesche staten zonder uitzondering wenscht. Volgens dit plan zal de ontwapening in drie etappes geschieden, teneinde een maximum aan vermindering te verkrijgen, in staat om de warmste aanhangers van ontwapening volkomen te voldoen en dat op financieel gebied tot uiting zou komen door een aanzienlijke vermindering der bewapeningskosten.
Het minimum-plan berust op een bewapening, welke alls landen als een minimum voor het onvoorwaardelijk waarborgen hunner veiligheid mogen eischen.
(Vorig bericht blz. 507 A.)

E. **Ir. Dr. J. W. IJZERMAN OVERLEDEN.** — Op 10 October '32 is te 's-Gravenhage in den leeftijd van 81 jaar overleden ir. dr. J. W. IJzerman, hoofdingenieur bij de Staatsspoorwegen in Ned.-Indië en oud-Tweede Kamerlid.
Met dr. J. W. IJzerman is een man heengegaan van groote en veelzijdige verdiensten, zoowel voor Indië als voor Nederland. Hij vereenigde degelijke practische werkzaamheid met wetenschappelijken arbeid van veelzijdigen aard. Hij was officier, spoorwegingenieur, archaeoloog, ontdekkingsreiziger, handelsman, Kamerlid, leider van wetenschappelijke instellingen en geschiedvorscher. In al die kwaliteiten heeft hij zich doen gelden en is hij op den voorgrond getreden.
Nog op gevorderden leeftijd leerde hij Latijn, Grieksch, Spaansch en Portugeesch.

F. **ONTDEKKING. — Synthetische Kina-alcaloïden.** — Naar verluidt is prof. Rabe van het chemische staatsinstituut te Hamburg er eenigen tijd geleden in geslaagd hydrochinine en hydrochinidine langs synthetischen weg te bereiden. Reeds eenige tientallen jaren werkt deze geleerde aan dit probleem. Hij slaagde er reeds vroeger in chinine te bereiden en heeft nu ook den weg geopend ter synthese van allerlei — zelfs onbekende — alcaloïden.

G. **JOEGOSLAVIA. — Samenzwering ontdekt.** — Officieel wordt medegedeeld, dat de autoriteiten in Dalmatië en het kustland van Kroatië een wijdvertakte revolutionnaire organisatie op het spoor zijn gekomen. De ontdekking geschiedde bij een onderzoek naar de oorzaak van de botsingen tusschen opstandelingen en gendarmerie, welke in die streken hebben plaats gehad.
Een groot aantal personen, dat de opstandelingen behulpzaam is geweest bij het smokkelen van helsche machines, wapenen en munitie uit Zara en Fiume naar Joego-Slavië, is gearresteerd. Er zijn ook zeer veel boeren in het grensgebied gearresteerd.

H. **JOURNALISTIEK. — Volkenbondsjournalisten.** — De internationale vereeniging van bij den Volkenbond geaccrediteerde journalisten heeft de verkiezingen voor het nieuwe bestuur gehouden. Voorzitter is geworden dr. A. Oeri, hoofdredacteur van de „Baseler Nachrichten". De aftredende Nederlandsche leden dr. M. van Blankestein en dr. B. de Jong van Beek en Donk, die vele jaren zitting in het bestuur hebben gehad, waren dit jaar niet herkiesbaar. Opnieuw werden echter twee Nederlanders in het bestuur gekozen n.l. de heer H. B. v. d. Elst als secretarisgeneraal en mej. L. Haakman als bestuurslid.
Mejuffrouw Haakman is de eerste vrouwelijke journalist, die in het bestuur gekozen is.

11 OCTOBER 1932

I. **DUITSCHLAND. — Een beroep op den Kroonprins.** — De administrateur van de nationaal-socialistische arbeiderspartij, Ernst Wilde, heeft in de „Potsdammer Tageszeitung" een dringend beroep gedaan op den Kroonprins.
Wilde zegt dat hij als oud-lid van de Stahlhelm en als administrateur van de N.S.D.A.P. de verhoudingen in de beide groote legers zeer goed kent en er daarom wil toe bijdragen het vuur te blusschen, voordat het te laat is. Door de wijze waarop de Rijksdag is ontbonden, is onder de nationale partijen en verbonden een strijd ontbrand, die de Duitschgezinde bevolking splitst en het aanzien van Duitschland in het buitenland een onafzienbare schade toebrengt.
Wilde zegt dan woordelijk:
„Hier moet onmiddellijk halt geboden worden en plaats gemaakt worden voor een man, die buiten het parlement boven de partijen staat, en die ons gemeenschappelijk vertrouwen in hooge mate geniet. Dit kan in den huidigen toestand onze Kroonprins zijn. Daarom roep ik hem toe: „Neem de leiding op U! Het Duitsche volk verkeert in den grootsten nood."
(Potsdammer Tageszeitung) **(Vor. ber. 378 A.)**

A. **AMSTERDAM. — Kamer van Koophandel - Adres aan de Tweede Kamer.** — De groote beteekenis, die de Kamer van Koophandel hecht aan het sluitend maken van de rijksbegrooting voor 1933, blijkt uit een adres, welke de K. v. K. aan de Tweede Kamer heeft gezonden, waartoe in de op 11 Oct. 1932 gehouden vergadering, onder voorzitterschap van den heer Gott. H. Crone is besloten. Aan dit adres ontleenen wij de volgende resolutie:
De K. v. K. is van oordeel:
dat te betreuren valt, dat voor het sluitend maken van de Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1933 in onvoldoende mate bezuinigd wordt op de staatsuitgaven en voor een zoo belangrijk deel wordt gegrepen naar versterking der middelen;
dat met leedwezen moet worden vastgesteld, dat de regeering met name de door het rapport der commissie-Welter aangegeven wegen ter besparing op de overheidsuitgaven voor een deel ongebruikt heeft gelaten, althans een beslissing daaromtrent naar een later tijdstip heeft verschoven;
dat de voorgestelde verzwaringen van lasten uit economisch oogpunt onder de voorhanden omstandigheden uiterst bedenkelijk zijn;
dat bovendien ten zeerste moet worden betwijfeld, of deze maatregelen het daarmede beoogde financieele gevolg zullen hebben. **(Vorig bericht blz. 159 C.)**

B. **RUSLAND. — Zinovjew en Kamenew uit de partij gezet.** — De centrale commissie der communistische partij heeft 20 leden der contra-revolutionnaire groep uit de partij gezet. Deze leden hadden getracht langs illegalen weg een Koelakken-organisatie te vormen tot herstel van het kapitalisme of deze organisatie te steunen.
Onder hen, die uit de partij zijn gezet, bevinden zich Zinovjew en Kamenew. Voorts Galkin, Slepkov, Maretsky en Ptashnyi.
De commissie voegt er aan toe, dat de uit de partij gezette leden, doordat zij op de hoogte waren van het bestaan van deze contra-revolutionnaire organisatie en daarvan geen mededeeling deden aan de communistische partij, die contra-revolutionnaire beweging steunden. („Posljednija Nowosti", Parijs)

C. **DUITSCHLAND. — Goudverliezen.** — In 1931 zijn in het geheel voor 37 millioen mark gouden munten uit Duitschland uitgevoerd en in het loopende jaar reeds voor 165.5 millioen mark. Van het totaal van 202.5 millioen mark werd 90.5 millioen verworven door de Bank van Frankrijk, 88 millioen door de Nederlandsche Bank en 24 millioen door de Zwitsersche Nationale Bank. De invoer beperkte zich in deze twee jaren tot het terugverwerven van 12 millioen mark van de Deensche Nationale Bank. In de jaren 1925 tot en met 1930, waren in het geheel voor 263.4 millioen mark gouden munten naar Duitschland teruggekeerd. Hiervan heeft meer dan 70% Duitschland weer verlaten. **(Vorig bericht blz. 85 D.)**

D. **NEDERLAND. — Metaal-Grootindustrie.** — Op initiatief en onder leiding van den heer Th. de Groen, industrieel te 's-Gravenhage, werd eenigen tijd geleden een comité in het leven geroepen, hetwelk zich ten doel stelt, hier te lande nieuwe takken van metaal-grootindustrie te vestigen. De buitenlandsche practische ervaringen zullen daarbij in dienst van het Nederlandsche fabrikaat worden gesteld.
Dientengevolge zullen producten, die nu uit het buitenland moeten worden betrokken, van Nederlandsch fabrikaat worden verkregen. Als resultaat van den volbrachten studie-arbeid kan worden gemeld, dat zich o.m. de plannen tot oprichting van een gieterij van gas- en waterleidingsdrukbuizen met hulpstukken, van een fabriek van gegalvaniseerd ijzeren zware transportvaten en van een constructiewerkplaats voor geoctrooieerde gelaschte ijzeren balken in een dusdanig stadium bevinden, dat nog in den loop van dit jaar de inwerkingtreding van enkele ondernemingen wordt verwacht.
De vervaardiging van verschillende andere fabrikaten, o.a. op het gebied van spoorwegmateriaal, wordt ernstig overwogen.

E. **MANDSJOEKWO. — Japansche immigratie.** — In grooten getale komen Japansche immigranten Mandsjoerije binnen, met het geweer onder den eenen arm en hun landbouwwerktuigen onder den anderen, onder bescherming van het nieuwe Mandsjoerijsche regiem. De meeste immigranten zijn forsche mannen tusschen de twintig en dertig jaar, zonder gezin. Zij maken sterk den indruk er op te zijn voorbereid, om behalve de werktuigen van den landbouw, óók de wapens te hanteeren.
De nieuwe immigranten zijn trouwens voorloopig gekleed als soldaten en in militaire formaties gegroepeerd, terwijl zij onder leiding staan van officieren, die een strenge militaire discipline handhaven. Zij worden gedirigeerd naar de Japansche nederzettingen in het Noord-Westen van Mandsjoerije. Deze nederzettingen zullen krachtig georganiseerd worden tegen mogelijke „inmenging" van gewapende „bandieten". **(Vorig bericht blz. 515 G.)**

F. **KOPEREN HUIZEN.** — Bij hooge gebouwen, vooral bij den staalskeletbouw, streeft men er naar de buitenmuren of de vullingen der vakken zoo licht mogelijk te maken. Toch moeten zulke muren bestand zijn tegen regenslag. Een bepleistering is dit ook niet steeds, daar hierin haarscheuren ontstaan. Dergelijke gebouwen zouden een huid moeten hebben van weerbestendig, naadloos, elastisch materiaal, dat ongevoelig is voor den invloed van de temperatuur. In den laatsten tijd valt het streven waar te nemen om het vraagstuk op te lossen door een bekleeding met metalen, bij voorkeur koperen platen.
Zoo is te Kopenhagen onlangs een kantoorgebouw gereed gekomen, waarvan alle buitenvlakken, ook de dakvlakken, bekleed zijn met koperen platen.
Het totale oppervlak van daken en gevels, pl.m. 15.000 M². werd bekleed met 17.600 koperen platen van 0.7 m.M. dikte met een totaalgewicht van 108.366 K.G. De platen zijn van zoodanige breedte genomen, dat men strooken zonder eind kreeg. Alle goten en afvoerbuizen, evenals de balkonvloeren zijn eveneens van koper gemaakt.
De moderne walstechniek en de groote koperproductie maken het mogelijk de prijzen voor koperen platen zoodanig te reduceeren, dat toepassing economisch mogelijk geworden is. De moderne walstechniek heeft zich zoo ontwikkeld, dat platen tot een dikte van 0.1 m.M. geleverd kunnen worden. Stijfheid kan men dezen platen geven door ze niet glad te houden, doch geribd.

G. **BELGIE. — Gemeenteraadsverkiezingen.** — De „Peuple" publiceert het lijstje van de 74 gemeenten, waarin de sociaal-democraten thans, dank zij de nieuwe samenstelling van den gemeenteraad, de meerderheid verkregen hebben. Daartegenover staat, dat zij in 17 gemeenten de meerderheid verloren hebben. Door een liberaal-socialistische coalitie werd de meerderheid in 21 gemeenteraden gewonnen, terwijl ze in 10 raden verloren ging. Er zij hier nog eens aan herinnerd, dat de raden van 2.671 steden en gemeenten door deze verkiezingen werden vernieuwd. De liberalen hebben in het algemeen hun posities gehandhaafd en op sommige plaatsen eenigszins verbeterd. Te Brussel b.v. wonnen zij 3 zetels van de katholieken en brachten zij het tot 15 zetels op 41. In Antwerpen moesten zij er echter 2 prijsgeven.
De katholieken hebben in 42 gemeenten de meerderheid verloren, terwijl het aantal der gemeenten waar zij die hebben teruggewonnen, beneden 15 blijft. Dat neemt niet weg, dat zij ook hier en daar op plaatselijke successen kunnen wijzen. zooals te Antwerpen,

waar zij met 15 zetels de sterkste partij zijn gebleven.
Blijven de Fronters, de Vlaamsche Nationalisten: te Antwerpen wonnen zij 1 zetel terug van de 2, die in 1926 verloren gingen. In Limburg boekten zij plaatselijken vooruitgang. Doch in Lier, Mechelen, en verder in West-Vlaanderen, was er een teruggang van hun aantal gekozenen te constateeren. **(526 C.)**

A. **ZWEDEN. — De Lappen krijgen telefoon.** — Officieel wordt medegedeeld, dat een telefoonnet onderling de tenten der bewoners van Zweedsch Lapland zal gaan verbinden. Zweedsch Lapland, dat een oppervlakte zoo groot als Groot-Brittannië bedekt, is een prachtig weidedistrict voor de rendierentroepen, maar de wegen en spoorwegen zijn zeer schaarsch in het land. De Lappen kunnen elkander telefonisch dus niet alleen helpen, maar elkander inlichten over de verschillende weiden.
(„Dagens Nyheter", Stockholm)

B. **ITALIE. — St. Franciscus van Assisi.** — In tegenwoordigheid van de kardinalen Lega en Serafini zijn de stoffelijke overschotten van vijf volgelingen van St. Franciscus, die hem in zijn hulpbehoevendheid in de laatste periode van zijn leven hebben bijgestaan, in gedreven koperen urnen in de crypt van Franciscus plechtig bijgezet. („Osservatore Romano")

12 OCTOBER 1932

C. **NEDERLAND. — Wijziging L.O.-wet.** — Ingediend is thans een wetsontwerp in de Tweede Kamer tot wijziging van de Lager Onderwijswet. In de memorie van toelichting wordt o.m. opgemerkt:
Nu het wel uitgesloten schijnt, dat het op 10 September 1932 ingediende wetsontwerp tot wijziging van de L.O.-wet op 1 Januari 1933 reeds het Staatsblad zal hebben bereikt en anderzijds de toestand van 's lands geldmiddelen verder uitstel van de beoogde besparing op de rijksuitgaven voor het lager onderwijs niet gedoogt, zijn de voornaamste bepalingen, welke tot die besparing kunnen leiden samengevat in het thans ingediende afzonderlijke wetsontwerp, dat naar de regeering vertrouwt, een spoediger behandeling van de betreffende bepalingen mogelijk zal maken. Voor de toelichting van de bepalingen verwijst de minister naar die van het vorige ontwerp.
Thans wordt voorgesteld, te herzien de bepalingen betreffende het getal onderwijzers, dat aan de openbare en gesubsidieerde bijzondere scholen voor gewoon en voor uitgebreid lager onderwijs ten minste moet verbonden zijn, het recht van gemeenten en schoolbesturen op rijksvergoeding, het recht van de onderwijzers op wachtgeld alsmede de termijnen vervat in art. 191 eerste lid en art. 193 vijfde lid, van welke termijnen wordt voorgesteld ze te verlengen tot een nader bij de wet te bepalen tijdstip.
(Vorig bericht blz. 508 H.)

D. **AUTOMATISCHE VERKEERSSIGNALEN.** — Lichtsignalen, welke door het verkeer zelf in werking worden gesteld, komen vooral in aanmerking op kruispunten, waar alleen op drukke uren verkeerssignalen noodig zijn, of waar een druk voetgangersverkeer staat tegenover een betrekkelijk kalm verkeer met automobielen. En voorts daar, waar het verkeer op een dwarsweg gering is ten opzichte van den hoofdweg, waarop de dwarsweg uitkomt.
De American Road Builders Association heeft over deze automatische verkeerssignalen een rapport uitgebracht en onderscheidt deze daarbij in vier groepen. Bij de lichtsignalen, waarvan de werking berust op magnetische inductie, is onder het wegdek in den stroomloop een magnetisch circuit aangebracht, waarvan onder het rijdek een relais aanwezig is. Deze lichtsignalen voldoen zeer goed. Bij de mechanisch werkende lichtsignalen wordt door de automobiel, welke over een losse strook in het wegdek rijdt, contact gemaakt en het signaal in werking gesteld. De optisch werkende signalen worden bediend, wanneer de automobiel rijdt over een seleniumcel in het wegdek, waardoor dan de belichting eenigen tijd wordt onderbroken. Het minst voldoen de acoustische signalen, welke in werking worden gebracht door de geluidstrillingen van de claxon van de automobiel; vooral ook omdat daardoor onnoodig het verkeerslawaai, dat men juist wil tegengaan, wordt vergroot.

E. **NEDERLAND. — Zuigelingen-statistiek - Geboortecijfer daalt.** — Als mededeeling van het Medisch Statistische Bureau van den Gemeentelijken Geneeskundigen en Gezondheidsdienst is verschenen de Zuigelingen-Statistiek van de in 1930 geboren kinderen, die onder toezicht stonden van de Gemeentelijke Consultatie-Bureaux voor Zuigelingen.
Uit deze statistiek blijkt o.m., dat het aantal levendgeborenen van jaar tot jaar daalt, zoowel in absolute cijfers als per 1000 inwoners. Het geboortecijfer bedroeg over 1930 17.3‰ tegen 17.6‰ in 1929. Het aantal Consultatie-bureau-kinderen daarentegen steeg tot 7250, d.i. 309 meer dan in 1929. In vergelijking met 1926 was het aantal in 1930 geboren kinderen, die onder toezicht der C.B.'s stonden 14% grooter. Tegenover een dalend geboortecijfer staat een niet onaanzienlijke toename van het aantal C.B.-kinderen. In de drie laatste jaren stond meer dan de helft der levendgeborenen onder toezicht der Consultatiebureaux.

F. **DUITSCHLAND. — Scheepvaart. - 400.000 bruto ton wordt gesloopt.** — De Duitsche regeering zal RM. 12.000.000 ter beschikking stellen voor het sloopen van 400.000 bruto-ton (circa 1/10 der Duitsche vloot) scheepsruimte, zoodat een toelage van RM. 30 per ton te sloopen scheepsruimte zal worden verstrekt. De schepen moeten sedert 1930 voortdurend in het bezit van den (Duitschen) aanvrager zijn geweest, vóór 1913 te water zijn gelaten en ten minste 500 bruto-ton groot zijn. Het sloopen moet in Duitschland geschieden.
Men schat, dat van de 400.000 te sloopen ton 275.000 (49 schepen) voor rekening zullen komen van de grootste reederijen (Hapag, Norddeutscher Lloyd, Hamburg-Süd, Hansa en de lijnen op Afrika).
Het vereischte geld zal worden voorgeschoten door 6 banken, elk voor RM. 2.000.000.
Geraamd wordt, dat 1000 à 1500 arbeiders met dit sloopprogram voor 1½ jaar van werk zullen zijn voorzien. **(Vorig bericht blz. 202 C.)**

G. **DIEPZEE-ONDERZOEK. — Bathysphere.** — Dr. William Beebe, een Amerikaansche geleerde, is bij de Bermuda-eilanden met een hollen kogel, de z.g. „Bathysphere" in den oceaan tot een diepte van een halve mijl gedaald. Tijdens zijn onderzoek deelde Dr. Beebe door middel van een radio-installatie zijn bevindingen mede. **(Vorig bericht blz. 155 C.)**

H. **JAPAN. — Meer dan 700.000 parels verbrand.** — De groote Japansche parelkweeker Mikimoto heeft voor het gebouw van de Kamer van Koophandel te Kobe niet minder dan 720.000 gekweekte inferieure parels verbrand. Zelf gooide hij den eersten schep parels op den brandstapel. Mikimoto wil aldus den prijs van de parels, die hij voorradig heeft, doen stijgen.

I. **NEDERLAND. — Verzoeningscommissie Nederland—Joegoslavië.** — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken maakt bekend, dat de bestendige verzoeningscommissie, ingesteld op grond van het op 11 Maart 1931 te 's-Gravenhage tusschen Nederland en Zuid-Slavië gesloten verdrag tot beslechting van geschillen door rechtspraak, arbitrage en verzoening, als volgt is samengesteld: voorzitter Lord Sandey.

Lord-grootkanselier van het Britsche Rijk; leden: prof. Eugène Borel, oud-hoogleeraar aan de Universiteit te Genève; prof. Charles de Visscher, hoogleeraar aan de Universiteit te Gent; prof. Dragoljub Arandjelovitch, oud-minister en hoogleeraar aan de Universiteit te Belgrado en prof. mr. J. Kosters, oud-hoogleeraar aan de Universiteit te Groningen, raadsheer in den Hooge Raad der Nederlanden.
De voorzitter en de eerstgenoemde twee leden der commissie zijn aangewezen door de Nederlandsche en Zuid-Slavische regeeringen in gemeenschappelijk overleg. De heer Dragoljub Arandjelovitch is aangewezen door de Zuid-Slavische regeering, terwijl mr. Kosters is aangewezen door de Nederlandsche regeering. De mandaten van den voorzitter en de leden der commissie zijn ingegaan op 2 October 1932.

A. **BELGIE. — Bezuiniging op legeruitgaven. —** Er worden plannen ontworpen om op de begrooting van 1933 ongeveer 200 millioen te bezuinigen, waarbij de uitgaven voor de landsverdediging, die dit jaar ruim 1.050.000.000 frcs. bedragen, op 850 millioen zouden worden teruggebracht. Deze bezuiniging zal zoowel op de bewapening zelf, als op de militaire etablissementen en de salarissen worden gevonden. Met de versterking der oostgrens zal echter gewoon worden doorgegaan.
Van de versterking der gendarmerie van 6000 tot 10.000 man wordt ook voorloopig afgezien. **(493 C.)**

B. **NEDERLAND. — Statistiek der werkstakingen en uitsluitingen in 1931. —** Aan de bij Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage verschenen „Statistiek der werkstakingen en uitsluitingen gedurende het jaar 1931", ontleenen wij het volgende:
Evenals in de meeste andere jaren nà den oorlog, was ook in 1931 het aantal arbeidsconflicten weer betrekkelijk gering. Er zijn 215 geschillen geteld, welke tot onderbreking van het werk hebben geleid, tegen 212 in 1930. Naar den omvang gerekend is er echter verschil geweest. In 1931 waren 974 ondernemingen in arbeidsconflicten gewikkeld, in 1930 slechts 567. Verder waren in de betrokken ondernemingen als gevolg van geschillen in 1931 21.260 plaatsen niet bezet, tegen 9760 in 1930. Ook was in 1931 het aantal rechtstreeks aan geschillen deelnemende werknemers aanmerkelijk grooter dan in het voorafgaande jaar, n.l. 27.050 tegen 10.260.
De beste maatstaf voor de belangrijkheid der geschillen, het daarbij geleden verlies aan arbeidsdagen, doet dit verschil nog duidelijker uitkomen. Voor de ondernemingen gingen in 1931 766.300 arbeidsdagen verloren, in 1930 229.300, terwijl dat aantal voor de werknemers in deze jaren resp. 856.100 en 273.000 beliep.
Verzet tegen loonsverlaging was in 1931 een belangrijke factor voor het uitbreken van geschillen. Niet minder dan 74% van alle rechtstreeks in geschillen betrokken werknemers legde om die reden het werk neer (in 1930 14%). Daarentegen was slechts 16% der werknemers gewikkeld in conflicten, waarbij het ging om hooger loon (in 1930 nog 51%). De geschillen hadden in 1931 vaker een geheel gunstigen of geheel ongunstigen uitslag voor de werknemers dan in het voorafgaande jaar; in verband hiermede was het aantal gevallen, waarin een schikking tot stand kwam, teruggeloopen. Van alle werknemers, die aan arbeidsgeschillen deelnamen, waarvan de beslissing nog in het verslagjaar viel, was 51.5% betrokken bij conflicten, die uit dreigende loonsverlaging voortkwamen (in 1930 slechts 11.9%); voor 33.6% werd t.a.v. dit geschilpunt een schikking bereikt; voor 6.1% was het einde van het conflict geheel gunstig, voor 11.8% geheel ongunstig.
In 30% der arbeidsconflicten, welke in 1931 tot oplossing kwamen, waren werkgeversorganisaties gemoeid, in 85% werknemersorganisaties. Als steeds eindigde ook in 1931 een aanzienlijk hooger percentage van de geschillen, waarin vakvereenigingen waren betrokken, geheel of gedeeltelijk ten voordeele van de werknemers, dan van de overige. In eerstbedoeld geval werd voor 72% der werknemers een geheel of gedeeltelijk gunstigen uitslag verkregen, in laatstbedoeld geval voor 36%.

13 OCTOBER 1932

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Tabaksaccijns. —** De inwerkingtreding van den tabaksaccijns is uitgesteld tot 16 December 1932. De ordonnantie is vastgesteld, met toepassing van art. 90 der Wet op de Staatsregeling van Ned.-Indië, in afwijking van den Volksraad. Overgenomen wordt het amendement in zake vrijstelling van gekorven tabak, terwijl niet worden overgenomen het amendement over het percentage van de accijns op strootjes (20%) en dat over de strafbepalingen, zoodat de accijns op strootjes en de minimum geldboete dus gehandhaafd blijven, **(Vorig bericht blz. 418 F.)**

D. **PROF. EINSTEIN. — Benoeming als hoogleeraar te Princetown (Ver. Staten). —** Prof. Albert Einstein heeft de benoeming aanvaard als hoogleeraar aan de Institute for Advanced Study te Princetown in de staat New Jersey. Dit instituut was gesticht van een gift door Louis Bamberger en mevrouw Felix Fuld, groot 5 millioen dollar. Directeur van deze instelling is dr. Abraham Flexner. Einstein zal hoogleeraar zijn in de hoogere wiskunde. Het is een benoeming voor het leven en er schijnt weinig routinewerk en bijna ongelimiteerde vrije tijd aan verbonden te zijn.
(Vor. ber. 350 H.; 238 A.; photo 26 K.)

E. **NEDERLAND. — Opheffing van Rechtbanken en Kantongerechten. —** De minister van Justitie heeft op 11 Oct. 1932 bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend tot nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten behoorende tot de gerechtshoven te 's-Hertogenbosch, Arnhem, 's-Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden.
Dit wetsontwerp voorziet in de opheffing van zeven Rechtbanken en 48 Kantongerechten.

F. **ADERVERKALKING. —** Dr. J. Plesch, hoogleeraar aan de Universiteit te Berlijn, beweert, dat de arteriosclerose geen ziekte in eigenlijken zin is, maar een verweermiddel, bestemd om automatisch de bloedvaten te beschermen; zij is noch een noodzakelijk gevolg van den ouderdom, noch behoeft zij ongeneeslijk te zijn. Hij schrijft:
„Aderverkalking is een ziekte, die op elken leeftijd kan optreden, die tot staan kan worden gebracht en genezen in de eerste stadia en gunstig beïnvloed in de latere stadia; zij is geen ziekte van den ouderdom, die noodwendig progressief en ongeneeslijk moet zijn. Men constateert haar dikwijls bij jonge lieden en anderzijds ontbreekt zij dikwijls bij bejaarde menschen, en wanneer zij op hoogen leeftijd verschijnt, heeft zij zelden ernstige gevolgen. . . .
De voornaamste oorzaak van de arteriosclerose is de verzwakking der spieren en elastische elementen der bloedvaatwanden.
Als de verzwakte wanden der bloedvaten niet in staat zijn, om voldoenden weerstand te bieden aan den bloeddruk, rekken zij uit en verwijden zich; en op de punten, die het meest aan druk zijn blootgesteld, voltrekken zich veranderingen, waarvan het doel is den weerstand der vaten te verhoogen. Zoo is bijvoorbeeld de afscheiding van kalk bestemd om de bloedvaten te beschermen tegen de vorming van openingen.
De behandeling van de kwaal bestaat volgens Dr. Plesch in het zooveel mogelijk wegnemen van de oorzaken en het verlichten van den te zwaar belasten

bloedsomloop. Hij schrijft veel bedrust voor en een leefregel, die voornamelijk bestaat in een voeding met weinig eiwit en zonder zout gedurende één dag per week, en éénmaal per jaar dagelijksche toepassing van dienzelfden leefregel gedurende een periode van drie tot vier weken leven in de buitenlucht en geestelijke rust. (The Lancet)

A. **DUITSCHLAND. — Von Papen's plannen.** — Rijkskanselier von Papen heeft op 12 Oct. '32 voor den bond der Beiersche industrie een rede gehouden, waarin hij een uitvoerig overzicht gaf van alle vraagstukken der binnen- en buitenlandsche politiek. Wat de buitenlandsche politiek betreft, wees de rijkskanselier er op, dat Duitschland vrijheid en gelijke rechten wenscht en den vrede wil, doch geen nieuwe onrust, geen wedstrijd in de bewapening en geen oorlogszuchtige avonturen verlangt.
Op het gebied der sociale politiek is de regeering geenszins tegen de arbeiders gekeerd. Het is onjuist te beweren, dat de regeering aan de ondernemers milliarden schenkt. Integendeel worden middelen beschikbaar gesteld om velen millioenen werkloozen arbeid en een bestaansmogelijkheid te geven.
Wat de hervorming van de grondwet betreft, verklaarde von Papen, dat het doel der hervorming moet zijn een boven de partijen staand staatsgezag te scheppen, dat niet als een speelbal der politieke partijen heen en weer geslingerd wordt. De hervorming moet er voor zorgen dat er een juiste verhouding tusschen regeering en volk komt. Aan de groote gedachten van de grondwet van Weimar moet vastgehouden worden, doch wijzigingen zijn noodig, om tot een hernieuwing van het politieke leven te geraken en de grondwet aan de behoeften van het volk aan te passen.
De regeering moet onafhankelijk van de partijen zijn en niet meer overgeleverd aan de besluiten van een toevallige meerderheid. **(Vorig bericht blz. 509 K.)**

B. **BRIDGE. — Continental Club—Crockford Club.** — In den internationalen bridge-wedstrijd op 12 Oct. '32 te Amsterdam tusschen de Engelsche Crockford-Club en de Nederlandsche Continental-Club gehouden, heeft de laatste met een voorsprong van 6270 punten de overwinning behaald. **(Vorig bericht blz. 200 E.)**

C. **AMSTERDAM. — Personeele belasting.** — De voorgestelde verhooging der opcenten van de Personeele belasting zal, naar „Het Volk" meldt, niet doorgaan. **(Vorig bericht blz. 323 H.)**

D. **OTTAWA-ACCOORD. — Nieuwe beperkingen.** — De Britsche regeering heeft op 12 Oct. '32 volledige bijzonderheden gepubliceerd betreffende de handelsaccoorden tusschen de leden van het Vereenigd Koninkrijk te Ottawa gesloten.
Hieruit blijkt dat Engeland nieuwe invoerrechten stelt op graan, boter, kaas en eieren. Voor eenige soorten waren wordt het invoerrecht in Canada verlaagd of opgeheven. Met Australië is geen gespecificeerde overeenkomst gesloten, maar Engeland heeft in het algemeen allerlei preferenties bedongen. Het Vereenigd Koninkrijk beperkt den buitenlandschen vleeschinvoer. Eenige buitenlandsche waren worden in Zuid-Afrika belast en overeenkomstige Britsche producten vrijgesteld. In Britsch-Indië wordt een uitgebreid systeem van preferenties gevestigd.
De Britsche persdienst geeft nog eenige soorten van waren op, waarvan de buitenlandsche invoer belast zal worden ten gerieve van den gepreferentieerden Britschen invoer.
In Canada vallen hieronder appelen en peren, versch en in blik, gedroogde vruchten, eieren en gecondenseerde melk.
In Australië melkpoeder, honing, sinaasappelen en grape-fruits.
In Zuid-Afrika vruchten, versch en in blik en een recht van 10% ad valorem op den invoer van buitenlandsche maïs.
New Foundland belast buitenlandsche levertraan met ¼ d. per gallon en 1½ d. per pond bevroren zalm.
De buitenlandsche invoer van graan, rijst, wonderolie en andere producten in Britsch-Indië wordt eveneens belast. **(Vorig bericht blz. 480 A.)**

14 OCTOBER 1932

E. **JOHAN DE MEESTER ONDERSCHEIDEN.** — Naar aanleiding van de opvoeringen der „Contes d'Hofmann" door de Wagnervereeniging tijdens de Universiteitsfeesten te Amsterdam, heeft de Fransche regeering den heer Joh. de Meester, die met de mise-en-scène en regie van die opvoeringen was belast, benoemd tot Officier de l'Académie.

F. **MANDSJOEKWO. — Japansche strafexpeditie.** — De Japanners hebben, naar zij melden, den Chineeschen bandieten in Mandsjoekwo een verpletterende nederlaag toegebracht. **(Vorig bericht blz. 527 E.)**

G. **NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te IJmuiden.** — Van bevoegde zijde wordt medegedeeld:
Niettegenstaande er op het oogenblik eenige opleving in het visscherijbedrijf te IJmuiden valt waar te nemen, ziet het er voor onze grootste visschershaven nog donker uit. Zelfs de best georganiseerde bedrijven werken thans nog met verlies en wanneer er niet spoedig verandering in komt, vreest men dat het geheele bedrijf ten gronde zal gaan. **(Vor. ber. 414 E.)**

H. **LUCHTVAART. — Voornaamste gebeurtenissen in Augustus—September 1932.** — 2 Aug. Von Gronau, die 22 Juli op Dornier „Wal" uit Duitschland vertrok, bereikt Chicago.
10 Aug. Aneta-Holland meldt, dat de K. L. M. en Air Orient op de Europa-Azië lijn tot nauwere samenwerking hebben besloten. — Te Berlijn-Lichterfelde wordt een gedenkteeken onthuld voor Otto Lilienthal, die 9 Augustus 1896 bij een zweefvlucht een doodelijken val maakte.
11 Aug. Mrs. Victor Bruce moet haar in de buurt van Wight ondernomen poging om een maand lang in de lucht te blijven, na 54 uren 13 min. door oliestoring opgeven.
16 Aug. De maatschappij Aéropostale deelt mede, dat zij sinds 13 Augustus zonder bericht is van het motorschip dat de post van Natal naar Dakar overbrengt. Men vermoedt dat het schip met de geheele 22 koppen tellende bemanning vergaan is.
18 Aug. De Engelsche vlieger Mollison, de echtgenoot van Amy Johnson, start nabij Dublin op Puss Moth met Gipsy III motor, voor een solo-vlucht naar Amerika. Hij landt 19 Augustus te Penfield Ridge, New Brunswick.
19 Aug. De Fransche vliegster Maryse Hilsz vestigt te Villacoublay op Morane Saulnier met 450 p.k. motor, een nieuw vrouwelijk hoogterecord, door tot 9791 meter te stijgen. Het vorige record, dat in Maart 1931 door Ruth Nicholls, Amerika, werd gevestigd, stond op 8761 meter. — De leider van de British Arctic Air Route Expedition, H. G. Watkins, komt bij een zeehondenjacht in een kayak aan de Oostkust van Groenland, door verdrinking om het leven.
21 Aug. Op Tempelhof-Berlijn begint de Europarondvlucht van het concours „Challenge International de Tourisme".
22 Aug. De Nederlandsche expeditie van het Internationale Pooljaar, arriveert te Reykjavik. — De Amerikaansche vliegsters mrs. Frances Marsalis en Louise Thaden, die 14 Augustus opstegen, landen na 196 uren onafgebroken in de lucht te zijn geweest, en

slaan het vrouwelijk duurrecord van 122 uren 50 min., dat in Januari 1931 gevestigd werd door de dames Trout en Cooper. Het wereldduurrecord staat sedert Juli 1931 met 553 uren op naam van de gebroeders Hunter.
23 Aug. Te New York start de vlieger Hutchinson op Sikorsky amphibie „Flying Family" geheeten, met 8 personen, waaronder zijn vrouw en twee kinderen, voor een vlucht via de Groenland-IJsland route naar Europa.
24 Aug. Op Schiphol landt het eerste Monospar vliegtuig.
25 Aug. Te Harbour Grace, New Foundland, starten de Amerikanen Clyde Lee en John Bochkon op enkelmotorig Stinson landvliegtuig „Green Mountain Boy" geheeten, voor een vlucht naar Oslo. Niets meer van hen vernomen.
26 Aug. De deelnemers aan de Europa-rondvlucht voor toervliegtuigen, landen voor controle op Waalhaven, Rotterdam.
28 Aug. Na den slotwedstrijd, wordt de Pool Zwirko overwinnaar in de Europa rondvlucht voor toervliegtuigen. — Met het plan naar Europa terug te vliegen, vliegt Mollison van New York naar New Foundland. Hij landt door mist bij St. Johns, New Brunswick. Na enkele dagen, geeft Mollison wegens overspanning zijn thuisvlucht over den Oceaan op, en keert met de boot naar Engeland terug.
30 Aug. Het drie-motorig Junkers G. 24 nachtpostvliegtuig van de Zweedsche A. B. A., verongelukt kort voor middernacht te Geesteren bij Tubbergen in Overijsel. De bestuurder Liljeberg en de marconist Nils Uttergärd vinden den dood.
31 Aug. De Franschman Marcel Haegelen vestigt op Hanriot-41 eendekker met Lorraine motor, nieuwe wereldrecords over 500 K.M. met 500 K.G. lading, kan echter ten gevolge van den mist niet vóór het opraken van zijn benzine landen en springt met de parachute af. Het vliegtuig wordt vernield.
1 Sept. Begin van de „Week-end aérien" te Heston, Londen, waaraan ook met 6 Hollandsche vliegtuigen wordt deelgenomen.
2 Sept. Te Reykjavik op IJsland maakt ltn. van Giessen, leider van het Nederlandsche Aerologische Station voor het Internationale Pooljaar, de eerste meteorologische vlucht. — De Sikorsky „Flying Family" landt te Gothaab, Groenland, hoewel door de Deensche Regeering toestemming tot landen was geweigerd. Na telegrafische overdracht van 178 dollar boete, krijgt het vliegtuig toestemming om naar Angmagsalik te vertrekken.
3 Sept. Bij de races te Cleveland bereikt Doolittle op Gee Bee eendekker landvliegtuig, een snelheid van 476 K.M./H.
4 Sept. Von Gronau bereikt Tokio, van Amerika uit, na via de Noord-route over den Grooten Oceaan te zijn gevlogen.
7 Sept. Te Soesterberg wordt ltn. Van Hootegem bij een val met een D. 16 jachtvliegtuig gedood. Zijn teraardebestelling heeft 10 September plaats te Hansweert.
9 Sept. Tijdens den maaltijd in het Kurhaus te Scheveningen, door de K. N. V. v. L. aangeboden aan de deelnemers van de F. A. I. conferentie, wordt aan Dr. Hugo Eckener de gouden medaille der F. A. I. uitgereikt. Vóór het diner reikt Ir. de Vogel, de gouden medaille der K. N. V. v. L. uit aan de heeren Generaal Snijders, Plesman en Fokker.
10 Sept. Opening van het gemeentelijk vliegveld te Eindhoven. — De Nationale Luchtvaart School herdenkt haar vijfjarig bestaan.
11 Sept. Bij Teschen, in de nabijheid van de Poolsch-Tsjechische grens, komt de vlieger Zwirko, winnaar van de Europa rondvlucht 1932, met zijn metgezel Wigura, door vleugelbreuk om het leven. — Het Oceaanvliegtuig „Flying Family", bestuurder Hutchinson, moet bij Groenland op zee een noodlanding uitvoeren. Door het ijs verkeert het vliegtuig in gevaar.
13 Sept. Te New York starten op Bellanca eendekker „The American Nurse", de vlieger Uhlrich, miss Edna Cooper, verpleegster en dr. Leon Pisculli, voor een non-stop-vlucht naar Rome. — De acht personen tellende bemanning van het Amerikaansche Oceaanvliegtuig „Flying Family" wordt aan de kust van Oost Groenland door den Britschen treiler „Lord Talbot" gered. Het vliegtuig wordt door het ijs vernield.
15 Sept. Te Eindhoven heeft op het nieuwe gemeentelijke vliegveld een door ca. 50.000 personen bezocht nachtvliegfeest plaats. — Men verkeert in ongerustheid over het Oceaanvliegtuig „The American Nurse", dat gisteren te Rome werd verwacht. Het bericht, dat het vliegtuig den vorigen dag boven Sardinië was waargenomen, blijkt op een vergissing te berusten.
16 Sept. Cyril F. Uwins, chef-piloot der Britsche Aeroplane Co., bereikt op Vickers „Vespa" een hoogte van 13.404 meter en vestigt een nieuw wereldrecord. 't Bestaande record voor vliegtuigen is 13.157 meter, gevestigd op 4-6-1930 door den Amerikaan ltn. Soucek op Wright „Apache".
17 Sept. Het Comité Vliegtochten Nederland—Indië maakt bekend, geen steun te kunnen geven voor de uitvoering van het plan Pander-Asjes, zoolang het vliegtuig nog niet gebouwd is en bewezen heeft de technische en aerodynamische eigenschappen te bezitten die de ontwerpers er van verwachten. — De „Graf Zeppelin" zet voor de eerste maal zijn geregelde Zuid-Amerika postvaart tot Rio de Janeiro door. Na een uur oponthoud te Rio, keert het luchtschip naar Pernambuco terug.
25 Sept. In Basel heeft de start plaats van den 20sten Gordon Bennett wedstrijd voor vrije ballons. De wedstrijd wordt gewonnen door Amerika.
26 Sept. Von Gronau bereikt Hongkong.
(„Het Vliegveld"). **(Vorige Recapitulatie 457 E.)**

A. **ONTWAPENING. — Vier-mogendheden conferentie.** — Te Londen is tusschen MacDonald en Herriot overeenstemming bereikt over een te houden vier-mogendheden-conferentie tot het weer op gang brengen der Ontwapeningsconferentie. Duitschland weigert echter toe te stemmen in Genève als plaats van bijeenkomst. **(Vorig bericht blz. 526 D.)**

B. **AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor vroedvrouwen.** — In zijn antwoord aan mevrouw De Vries-Bruins, die op 13 Oct. '32 in de Tweede Kamer een interpellatie hield over het besluit tot opheffing van de Vroedvrouwenschool te Amsterdam, heeft minister Ruys gezegd niet afwijzend te zullen staan tegenover redelijke voorstellen van Amsterdam; als het b.v. in overleg met de provincie maatregelen wil nemen voor de opleiding van vroedvrouwen, dan is de minister bereid daarover te spreken, mits de nu bereikte bezuiniging niet weer teloor zal gaan.
De faculteit der Geneeskunde te Amsterdam heeft zich tot den minister van Binnenlandsche Zaken gericht met een adres, waarin zij op het behoud der Vroedvrouwenschool aandringt. **(Vor. ber. 507 B.)**

C. **NEDERLAND. — Heerendiensten.** — De Tweede Kamer heeft op 14 Oct. met 51 tegen 15 stemmen het wetsontwerp tot goedkeuring van het ontwerpverdrag betreffende den gedwongen of verplichten arbeid, vastgesteld in 1930 op de Internationale Arbeidsconferentie te Genève, aangenomen. Het verdrag ontleent een zeker belang aan het feit, dat deze conferentie daarmede voor het eerst een regeling trof inzake een onderwerp, hetwelk in het bijzonder de koloniale gebieden aangaat.

D. **AMSTERDAM. — Kunstsubsidies.** — Na uitvoerige besprekingen — waarbij o.m. naar voren kwam, dat wethouder Boekman besprekingen voert met het doel het Avro-monopolie t.a.v. Concertgebouw-uit-

zendingen te breken — heeft de Amsterdamsche Raad de voorstellen inzake Kunstsubsidies ongewijzigd aangenomen.

15 OCTOBER 1932

A. **AMSTERDAM. — Schulden. —**

1 Jan. 1906	*f* 127.000.000	1 Jan. 1928	*f* 316.000.000
1 „ 1913	„ 126.000.000	1 „ 1931	„ 373.000.000
1 „ 1919	„ 183.000.000	1 „ 1932	„ 381.000.000
1 „ 1925	„ 280.000.000	30 Sept. '32	„ 391.000.000

B. **FRANKRIJK. — Mechaniseering van het leger. —** Op het jaarlijksche banket van de reserve-officieren van het automobielcorps heeft de Fransche minister van luchtvaart Painlevé een rede gehouden, waarin hij de mechaniseering van het Fransche leger besprak.
Hij verklaarde, dat de Fransche industrie jaarlijks 201.000 automobielen kan vervaardigen, welk getal gemakkelijk tot het viervoudige kan worden opgevoerd. Tanks en strijdwagens kunnen gemakkelijk 30 K.M. per uur halen op gebaande wegen en 12 tot 15 K.M. op ander terrein. Het spreekt vanzelf, dat door deze vernieuwingen ook de strategie sterk gewijzigd is. **(Vorig bericht blz. 226 D.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Hoover's verklaring.** — President Hoover begon op 4 Oct. '32 zijn groote verkiezingscampagne in de landbouwstaten van het midden-Westen.
Hoover heeft te Desmoines in Iowa in een groote rede zijn politiek uiteengezet en verdedigd. Hij herinnerde aan alle maatregelen ter bestrijding van de crisis en beweerde dat de schuld aan de crisis voor het grootste deel lag aan den oorlog, het nationalisme en de weinige stabiliteit van Europa.
Hij herinnerde voorts aan het gevaar van een paniek op financieel en handelsgebied dat in het begin van 1932 bestond en hij zeide, dat de secretaris der schatkist hem, kort voordat de mogelijkheid werd geschapen tot uitbreiding der circulatiedekking binnen het kader van het Federale Reserve-stelsel in Februari 1932 door de Glass-Steagall-wet, had gewaarschuwd, dat de Ver. Staten nog slechts gedurende twee weken den gouden standaard zouden kunnen handhaven, ten gevolge van den stroom van opvragingen voor buitenlandsche rekening en het oppotten van geld door particulieren in de Ver. Staten.
Hij vervolgde zijn rede met er op te wijzen, dat het vertrouwen thans is hersteld, hoofdzakelijk dank zij door de regeering genomen maatregelen. **(493 D.)**

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Invoer van manufacturen.** — De invoer van katoenen manufacturen in het eerste halfjaar van 1932 was 17% hooger dan in het overeenkomstige tijdvak van 1931, doch 2½% lager dan in het overeenkomstige tijdvak van 1930. De waarde was echter in het eerste halfjaar van 1930 *f* 23.000.000 hooger dan in het overeenkomstige tijdvak van 1932, hetgeen speciaal is toe te schrijven aan de toeneming van den Japanschen invoer van geverfde en gedrukte stoffen.
De Japansche invoer van gebleekte stoffen verdubbelde in 1932 vergeleken bij het eerste halfjaar van 1931, waardoor het aandeel van Japan in deze groep steeg van 12.6% tot 24%, terwijl het aandeel van Nederland achteruitliep van 72% in 1931 tot 61% in 1932. (Ind. Mercuur). **(V. b. In- en Uitvoer 251 K.)**

E. **NEDERLAND. — Nationaal Jongeren Verbond. —** Aan de openingsrede van den algemeenen voorzitter op de algemeene vergadering van het Nationaal Jongeren Verbond op 24 September '32 te Den Haag gehouden, ontleenen wij o.a. het volgende:
Er zit lijn in de Nationaal-Jongeren-actie, een gestadige opgaande lijn. In den eersten tijd een in wezen negatieve campagne op de middelbare scholen (Jongerenbond tegen Eénzijdige Ontwapening); dan een uitgroeien tot een positieve actie ter versterking van de nationale gedachte en een pogen om het gevoel voor onze nationale plichten aan te kweeken; tenslotte een zich uitbreiden van het terrein van actie, nu niet slechts de scholen, maar de geheele jongere generatie omvattend. Thans dienen de handen inéén geslagen te worden opdat een krachtige en evenwichtige beweging onze toekomst moge worden. Met vreugde en trots valt te constateeren, dat ons streven in breede kringen in ons land ingang vindt en sympathie ontmoet.

F. **MANICHEISME.** — Mani of Manichaeüs is een chr. ketter geweest in de derde eeuw; hij leefde in Perzië en stelde, mede onder invloed van de denkbeelden van Zoroaster, een eigen leer op. Hij verwierp het Oude Testament, verklaarde Jezus tot den eenigen profeet en zichzelf tot Zijn boodschapper.
Vooral in de vierde eeuw heeft deze secte een groote uitbreiding gekregen en zij is tot diep in de Middeleeuwen blijven bestaan. Mani's geschriften zijn echter tot dusver verloren geweest.
Thans heeft men echter bij Fajoem, in Egypte, in een oude nederzetting een geheele bibliotheek van Manichaeïsche geschriften ontdekt. Prof. Carl Schmidt (Berlijn) deelt in „Forschungen und Fortschritte" mede, dat het geschriften zijn, die voor propagandadoeleinden in het Koptisch vertaald werden. Er bevinden zich eenige origineele werken van Mani zelf onder: de Kephalaia of openbaring van den godsdienststichter aan zijn discipelen, en een collectie brieven. Het deel, dat met hulp van den conservator dr. Ibscher en van dr. Polotsky vertaald is, bevat principieele uiteenzettingen van Mani over de bijzondere punten, waardoor zijn leer de voorkeur verdient boven alle andere bekende wereldreligies, en verder ook kosmologische verhandelingen; ook worden tot dusver onbekende geschriften van Mani genoemd en bijzonderheden over zijn verblijf in Indië medegedeeld. De brieven geven een indruk van het begin der beweging en hebben groote historische waarde. Onder de geschriften, die men heeft vastgesteld, bevindt zich ook een psalter. Deze ontdekking wordt beschouwd als een keerpunt in het historische onderzoek van het manichaeïsme. Het eerst zullen de Kephalaia uitgegeven worden. (Alg. Handelsblad)

16 OCTOBER 1932

G. **NEDERLAND. — Opleving bij Philip's Gloeilampenfabrieken.** — De afdeeling Arbeid van de N.V. Philip's Gloeilampenfabrieken deelt aan „Het Volk" mede, dat sinds het begin van Juli ongeveer twee duizend nieuwe arbeiders zijn te werk gesteld, zoodat het totaal personeel thans ongeveer 11.000 bedraagt. Regelmatig wordt nog nieuw personeel aangesteld, ongeveer 50 à 60 per week. Zij vinden voornamelijk werk in de fabrieken voor ontvang-apparaten en radio-lampen. Zij worden gerecruteerd uit de ingeschrevenen bij de afdeeling Arbeid der Philipsfabrieken.

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — Pondenleening.** — Bij de Tweede Kamer zijn ingediend vijf wetsontwerpen tot goedkeuring van de besluiten van den G.-G. van Ned.-Indië (dienstjaar 1932).
Eén ervan houdt verband met den inkoop van schuldbewijzen der pondenleening 1923B vóór den aflossingsdatum, waarvoor een bedrag van *f* 1.870.000 wordt uitgetrokken, terwijl tevens een virementsclausule wordt opgenomen, teneinde de mogelijkheid te openen om het eventueel op het einde van het dienstjaar nog niet bestede bedrag naar het volgend jaar over te schrijven. **(Vorig bericht blz. 334 C.)**

A. **FILMKUNST. — Opschriften bij geluidsfilmen. —** Bij geluidsfilmen in een andere taal heeft tot dusver het aanbrengen van opschriften in de landstaal moeilijkheden veroorzaakt. De scheikundige ingenieur Rudolf Hruska heeft door middel van een photochemisch procédé een oplossing voor het vraagstuk gevonden. Dank zij zijn vinding zou het aanbrengen der opschriften aanmerkelijk vereenvoudigd kunnen worden en bovendien vijfmaal minder kosten.
(Moziélet, Budapest). **(Vorig bericht blz. 315 H.)**

B. **ABESSINIE. — Keizer Hailé Selassié bevrijdt de slaven van zijn tegenstander. —** Keizer Hailé Selassié van Ethiopië, bij velen beter bekend bij zijn vroegeren titel Ras Tafari, heeft ruzie met Ras Hailu, na hem een der machtigste koningen van zijn rijk. Eerst zou men de veete tusschen beide huizen verzoenen door de verloving van den zoon van Ras Hailu met een van 's keizers dochters, doch toen Lidzj Jassu (Jozua), de afgezette keizer, uit zijn gevangenis ontsnapte en bij prins Hailu een gastvrij onthaal vond, ontbrandde de strijd opnieuw. Ras Hailu werd prompt gevangen genomen en door het parlement ter dood veroordeeld, welk vonnis door zijn keizerlijken tegenstander in levenslange verbanning werd veranderd. Toen kwam de regentijd en hoorde men niets meer van den strijd tusschen beide koningshuizen. Nauwelijks was de regentijd ten einde of het bericht kwam, dat Ras Hailu's zoon zich meester had gemaakt van Debra Marcos, de vroegere residentie zijns vaders. De strijd is dus nog altijd gaande. Abessinië heeft echter bij zijn intrede in den volkenbond moeten beloven een einde te maken aan de slavernij binnen zijn grenzen. Er zijn commissies van vreemdelingen naar Ethiopië gehaald om den Negus Negusti van advies te dienen hoe hij de zaak moet aanpakken. Zijne majesteit heeft echter op eigen houtje een begin gemaakt door de bevrijding te gelasten van alle slaven van Ras Hailu. Lord Cecil heeft in de Volkenbondsvergadering het besluit voorgelezen, dat volgens de Daily Telegraph als volgt luidt:
„Wij bevrijden hierbij u allen, slaven, die in het bezit waren van Ras Hailu. En allen gij, hoofden, die beheer voert over Ras Hailu's huizen, bezittingen en goederen zijt gelast alle slaven van Ras Hailu, die onder uw opzicht staan, te brengen naar en tegen ontvangbewijs af te geven aan den rechter, dien wij hebben benoemd voor de bevrijding der slaven. Zij, die jong zijn, moeten vóór 31 October zijn ingeleverd." (N. R. Crt.). **(Vor. ber. 376 L., 285 H.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap. —** Het Centraal Kantoor voor de Statistiek meldt, dat ultimo Augustus 1932 in geheel Ned.-Indië door 460 ondernemingen met een tapbaar areaal van 104.459 H.A. de tap geheel was stopgezet. In totaal waren buiten tap, afgezien van den periode-tap, 121.568 H.A. of 32% van den tapbaren aanplant ultimo 1931.
(Vorig bericht blz. 494 E.)

D. **ONTWAPENING. — De Fransche gedelegeerde beschuldigt de Schupo. —** In de commissie voor de vermindering van het personeel der landmacht beschuldigt de Fransche gedelegeerde Massigli te Genève de Duitsche Schupo, die volgens hem niet slechts een politie-orgaan is, maar in strijd met het verdrag van Versailles een militair karakter heeft aangenomen.
(Vorig bericht blz. 531 A.)

E. **NEDERLAND. — Vischuitvoer naar Frankrijk gecontingenteerd. —** De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft bepaald, dat met ingang van 19 October '32 voor den uitvoer naar Frankrijk certificaten zullen worden afgegeven voor fijne versche zeevisch, grove versche zeevisch en gezouten haring. Met het uitgeven der certificaten is belast de heer W. J. Janssens, inspecteur der visscherijen te 's-Gravenhage.
Het tijdvak, waarnaar het contingent berekend wordt, is voor uitvoer van zeevisch vastgesteld op het tijdvak van 1 October 1930 tot 1 October 1932, voor gezouten haring op het tijdvak van 1 Januari 1929 tot 1 October 1932. **(Vor. ber. Visscherijbedr. 530 G.)**

E. **NEDERLAND. — Wetsontwerp inzake instelling van Bedrijfsraden. —** Het bestuur van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen heeft naar aanleiding van het wetsontwerp inzake de instelling van bedrijfsraden een adres gezonden aan de Tweede Kamer, waarin het zijn teleurstelling uitdrukt over het feit, dat in dat ontwerp de bedrijfsraden worden gedacht als organen van overleg, advies en uitvoering ten opzichte van de arbeidsvoorwaarden en de uitvoering der sociale wetgeving. Zelfs het bespreken van de technische en commercieele aangelegenheden van het bedrijf, waartoe art. 15 sub f den bedrijfsraad bevoegd verklaart, wordt nog beperkt door de toevoeging „voorzoover van invloed op de positie van den arbeider".
Volgens het bestuur is dit ten eenenmale onvoldoende. Meer dan ooit bestaat er aanleiding om te komen tot „nieuwe rechtsvorming" door een regeling der bedrijfsorganisatie, welke in de eerste plaats betrekking heeft op de productie en de distributie.
De bedrijfsraden zullen vertegenwoordigers der georganiseerde arbeiders en werkgevers en van het algemeen belang in hun midden moeten hebben, opdat er tusschen het producenten- en consumentenbelang harmonie zal bestaan. De arbeiders en de consumenten zullen dan in de bedrijfsraden invloed kunnen uitoefenen op den gang van zaken in het economische leven.
Om dit alles te bereiken zullen de taak en de bevoegdheid van de bedrijfsraden anders en ruimer moeten worden geregeld dan het wetsontwerp voorstelt. De bedrijfsraden zullen bevoegd moeten zijn tot het verbieden van gevaarlijke productie-methoden enz. Zij moeten een regeling der medezeggenschap van de arbeiders in de ondernemingen treffen.
Om op deze wijze te kunnen werken, zullen zij verordenende bevoegdheid moeten bezitten. De Kroon zal oppertoezicht moeten uitoefenen, ter voorkoming van strijd met de wet of het algemeen belang.
De raden zullen bevoegd moeten zijn straf te stellen op de niet-naleving van hun verordeningen. Tenslotte zullen zij het recht van enquête moeten hebben.
De in het adres geschetste regeling vindt haar uitdrukking in de amendementen op het wetsontwerp, welke de leden der Tweede Kamer G. v. d. Bergh en E. Kupers hebben ingediend. **(Vor. ber. blz. 324 C.)**

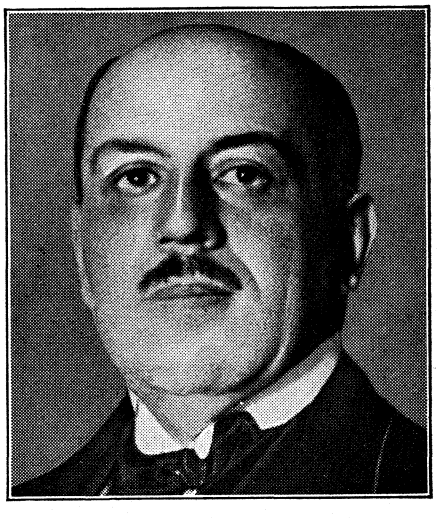
17 OCTOBER 1932

F. **FAUNA. — Zwemblaas der visschen. —** Algemeen bekend is het, dat vele visschen een zwemblaas bezitten ter regeling van hun positie onder water en tot waarneming van de diepte, waarop ze zwemmen. Echter niet alle visschen zijn met een dergelijk orgaan toegerust, o.a. de kraakbeenvisschen, waartoe ook de haaien behooren. Bij deze dieren worden op den kop, en vooral op het voorste gedeelte een groot aantal kleine putjes gevonden, waaruit bij druk een weinig slijm te voorschijn komt. Deze putjes werden reeds in 1663 ontdekt en heeten Lorenzinische ampullen. Gezien hun rijke voorziening met zenuwuiteinden, kwam men er al gauw toe, ze te beschouwen als zintuigorganen. Dotterweich publiceert in het Jahrb. für Zool. 1932 een bijdrage tot de kennis van den bouw en de functie der Lorenzinische ampullen en komt tot de conclusie, dat zij hoogst waarschijnlijk dienen ter waarneming van drukveranderingen.
Het slijm in de ampulle heeft de eigenschap op sommige stoffen met zwelling te reageeren. Aangenomen werd nu, dat het zwellende slijm op het zintuigepitheel aan de basis der ampulle een indruk van drukverhooging gaf. (Jahrb. für Zoölogie)

A. **DUITSCHLAND. — Von Papen en de contingenteering.** — Rijkskanselier von Papen heeft op 16 Oct. '32 te Paderborn een rede gehouden waarin hij ten opzichte van Duitschland's handelspolitiek o.a. eischte, dat de andere landen hun grenzen voor de Duitsche waren zullen openen en dat het buitenlandsche geld, dat in Duitschland is, geconsolideerd wordt. Hij uitte daarbij de waarschuwing aan buitenlandsche geldgevers, dat de Duitsche particuliere schulden aan het buitenland slechts kunnen worden betaald als Duitschland zijn producten aan het buitenland kwijt kan. **(Vorig bericht blz. 530 A.)**

B. **VOLKENBOND. — Stresa-plan. - Prof. Bruins.** — Prof. Bruins is door de Volkenbond benoemd tot lid der commissie van experts inzake het plan voor het reconstructie-fonds, dat ter conferentie van Stresa is besproken. **(Vor. ber. Stresa: 516 G.)**

C. **JOSEPH AVENOL. — Secretaris-Generaal van den Volkenbond.** — De Volkenbondsraad heeft op 17 Oct. 1932 in een geheime zitting met algemeene stemmen den plaatsvervangenden secretaris-generaal, den Franschman Avenol, tot opvolger van Sir Eric Drummond als secretaris-generaal van den Volkenbond gekozen.
De bevestiging dezer keuze zal in November '32 door de Volkenbondsvergadering geschieden.

Joseph Avenol.

Joseph Avenol is 53 jaar oud en werd te Melle in het dep. Deux-Sèvres geboren. Hij was werkzaam aan het departement van Financiën te Parijs en werd later tot Fransch financieel gedelegeerde te Londen benoemd. Hij fungeerde achtereenvolgens op de conferenties van San Remo, Spa, Boulogne, Cannes en Genua als financieel expert. Sedert 1920 was hij lid van de financieele commissie van den Volkenbond. In Januari 1923 werd hij tot plaatsvervangend secretaris-generaal benoemd. **(Vorig bericht blz. 509 G.)**

D. **ZWEMMEN.** — Aan de internationale zwemwedstrijden, welke 15 October '32 te Londen werden gehouden, hebben de Hollandsche zwemsters Willy den Ouden, Jenny Kastein en Truus Baumeister deelgenomen. De 200 yards schoolslag werd door Jenny Kastein gewonnen in 2.55.3/5; de 100 yards vrije slag was voor Willy den Ouden in 1.02.1/5; in de 150 yards rugslag eindigde Truus Baumeister als tweede achter Phyllis Harding.
De 3×100 yards wisselslag-estafette leverde de derde Nederlandsche zege op in 3.42.1/5, voor Londen.
(Vorig bericht blz. 51 A.)

E. **VOETBAL. — België—Holland.** — In een spannenden wedstrijd op 16 Oct. '32 in het Brusselsche Eeuwfeest-stadion gehouden, hebben de Hollanders met 3—2 gezegevierd. **(Vorig bericht blz. 359 F.)**

F. **NEW YORK. — Financieele toestand kritiek.** — De stad New York kan het gemeentepersoneel per 1 November geen salaris uitbetalen. De New Yorksche bankiers hebben het verzoek van den directeur van financiën om een nieuw crediet te verstrekken, afgewezen. Nieuwe credietverleening wordt afhankelijk gesteld van de door den vroegeren burgemeester Walker aangekondigde bezuinigingsmaatregelen. Hiertoe behooren salariskorting voor de gemeenteambtenaren en conversie der gemeenteleeningen. De toestand is des te erger, aangezien de werkloozenvoorziening in den a.s. winter zeer hooge bedragen zal vereischen.

G. **FRANKRIJK. — Senaatsverkiezingen.** — De verkiezingen voor den Senaat hebben geen belangrijke wijzigingen in de samenstelling van den Senaat gebracht. Er is een kleine verschuiving naar links vast te stellen, welke tot uiting komt in een verlies van zeven zetels van rechts ten gunste van de gematigde en radicaal socialisten.
De regeeringspartij wint vier zetels, terwijl de socialisten een zetel verliezen. Vijf en dertig Senatoren werden voor de eerste maal gekozen; achttien leden van den Senaat, die zich weer candidaat gesteld hadden, werden verslagen. **(Vor. ber. 334 A., 367 F.)**

18 OCTOBER 1932

H. **Dr. WILLEM MENGELBERG. — Onderscheiding.** De Duitsche Academie heeft op 15 October '32 in haar congres te München dr. Willem Mengelberg tot buitengewoon senator benoemd. **(Vor. ber. 333 D.)**

I. **INTERNATIONALE WARENRUIL. — Duitsch bemiddelingskantoor in Nederland.** — De actie door de Kamer van Koophandel te Leiden begonnen om op bepaalde basis Nederlandsche goederen te ruilen tegen Duitsche industrieproducten, maakt goede vorderingen.
Deze warenruil trekt in Nederlandsche handelskringen, vooral in de verschillende Kamers van Koophandel zeer de aandacht. Zooals bekend, is de Gesellschaft für Internationalen Warentausch te Dusseldorf — officieel uitgaand van de Kamers van het Rijnland en Westfalen — het lichaam, waardoor de Duitsche exporteurs en importeurs met de Nederlandsche relaties in verbinding worden gebracht.
De Nederlandsche transacties hebben — naar wij vernemen — inmiddels een dusdanige vlucht genomen dat de Gesellschaft für Internationalen Watentausch te Dusseldorf binnenkort in Nederland een eigen kantoor gaat openen. **(Vorig bericht blz. 495 F.)**

K. **ITALIE. — De tiende verjaardag van den „Marsch naar Rome".** — Ter gelegenheid van de herdenking van den tienden verjaardag van den Fascistischen „Marsch naar Rome", heeft Mussolini op de Piazza Venezia een toespraak gehouden voor 25.000 Fascistische leiders uit alle deelen van Italië.
Mussolini verklaarde, dat de huidige crisis niet door een wonder kon worden opgelost. Of het huidige systeem deugt niet en zal gewijzigd moeten worden, òf de huidige beschavingsvorm gaat over in een nieuwen vorm. Ons streven moet thans zijn om de jongeren gelegenheid te geven in de komende tien jaar voorwaarts te komen, want de taak van morgen ligt op hun schouders. (Corriere della Sera)
(Vorig bericht blz. 444 D.)

A. **PROF. DR. J. VALCKENIER SURINGAR OVERLEDEN.** — Te Wageningen is op 17 Oct. '32 op 68-jarigen leeftijd overleden prof. dr. J. Valckenier Suringar, oud-hoogleeraar in de planten-systematiek en planten-geografie aan de Landbouw Hoogeschool te Wageningen.

B. **AMSTERDAM. — Nieuwe leening van ƒ 10.000.000.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft zijn goedkeuring gehecht aan het aangaan van een nieuwe 5% leening, groot ƒ 10.000.000, tegen een emissiekoers van 97⅜%. De officieele noteering ter beurze van Amsterdam zal worden aangevraagd.

C. **DENEMARKEN. — Opzegging Arbeidsovereenkomsten.** — Het hoofdbestuur van het Deensche werkgeversverbond heeft tot opzegging van alle in 1932 afloopende arbeidsovereenkomsten besloten. Hierbij zijn in het geheel 150.000 arbeiders betrokken. De opzegging houdt verband met een verwacht rapport van een in Februari 1932 ingestelde commissie van werkgevers en werknemers, die zich bezig heeft gehouden met verschillende kwesties, waarvan een der voornaamste was het maken van een vergelijking tusschen de werkelijke grootte van de arbeidsloonen in Denemarken en in het buitenland. Deze commissie was op initiatief van den rijksbemiddelaar ingesteld, nadat de toen gevoerde onderhandelingen over de vernieuwing der arbeidsovereenkomsten niet tot een resultaat geleid hadden. **(Vorig bericht blz. 163 A.)**

D. **FRANKRIJK. — In- en uitvoer 1932.** — De waarde van den Franschen invoer heeft in de eerste 9 maanden van dit jaar fr. 22.169 millioen bedragen, d.i. fr. 11.200 millioen minder dan in de overeenkomstige periode v. j. In hoeveelheid is de import met 9.551.357 t. tot 35.359.699 t. gedaald.
De waarde van den export was fr. 14.561 millioen, de hoeveelheid 17.323.293 t., zijnde een vermindering met frs. 8.824 millioen en 5.612.488 t. in vergelijking met dezelfde periode v. j. **(Vor. ber. blz. 445 D.)**

E. **RUBBER. — Nieuwe verbruiksmogelijkheden.** — Het Ind. Rubber Proefstation gaat door met het zoeken naar nieuwe verbruiksmogelijkheden voor het product.
Zoo heeft men thans ontdekt, dat rubber in staat is vluchtige stoffen lang vast te houden. Dit leidde er toe, dat men rubber met ontsmettende stoffen vermengde. Voor de bestrijding van insecten-plagen schijnt het, dat de rubber-mengsels met ontsmettende stoffen met succes kunnen worden aangewend.
Maar behalve onaangenaam riekende producten, kan rubber ook aangenaam riekende stoffen vasthouden. De geparfumeerde rubber zou dus ook voor de toekomst mogelijkheden hebben.
(Alg. Ind. Dagblad, Batavia) **(Vor. ber. 142 I.)**

F. **DANZIG. — Hooge Commissaris.** — De Volkenbondsraad heeft den Deen Helmer Rosting, chef voor de afdeeling internationale bestuursaangelegenheden in het Volkenbondssecretariaat, tot voorloopig commissaris van den Volkenbond te Danzig benoemd — tot 1 December 1932 — als opvolger van wijlen graaf Gravina.

G. **ASTRONOMIE. — Practische toepassing.** — „Onze Antenne" deelt mede, dat niet een president of een minister, maar een ster de wereldtentoonstelling te Chicago in 1933 zal openen. Men zal het licht van de ster Arcturus, met behulp van een telescoop op een photocel werpen, waardoor een relais in werking treedt, dat alle electrische machines op de tentoonstelling in bedrijf stelt. (Onze Antenne) **(518 G.)**

H. **KOPENHAGEN. — Financieele toestand in 1932 gunstig.** — De rekening over het afgeloopen begrootingsjaar sluit zonder deficit, terwijl het vermogen van de stad nog met een half millioen gestegen is tot 92½ millioen Kronen. Men verwacht, dat ook het loopende begrootingsjaar zonder tekort zal eindigen. **(Vorig bericht blz. 173 N.)**

I. **FRANKRIJK. — Contingenteering.** — De directie van den Landbouw deelt mede, dat de Fransche regeering den invoer van levende planten, bloembollen en knollen en wortelstokken met ingang van 15 October 1932 heeft gecontingenteerd, voorloopig tot 15 Nov. 1932.
De invoer er van uit Nederland wordt in Frankrijk slechts toegestaan, indien vergezeld van certificaten van herkomst door of namens de Nederlandsche regeering verstrekt. **(Vorig bericht blz. 402 E.)**

K. **VEREENIGDE STATEN VAN EUROPA.** — De onlangs in Nederland opgerichte Vereeniging ter Bevordering van de Oprichting der Vereenigde Staten van Europa heeft een brief gericht tot den voorzitter van den Volkenbond, waarin o.a. gewezen wordt op de onmacht van den Volkenbond, die op twee gedachten hinkt: eenerzijds is hij in het leven geroepen om orde te scheppen en haar te handhaven in de internationale verhoudingen, anderzijds hebben de oprichters in beginsel de regeeringen van de afzonderlijke staten niet onder gezag willen stellen.
Om Frankrijk te vrijwaren voor een Duitschen inval en Duitschland zijn economische plaats in vollen vrede te verzekeren is een gezag boven de regeeringen, die de verhouding regelt, noodig. Door gebrek aan dit gezag moeten de volken gewapend blijven. Daarom wenschen wij, aldus de brief, een centrale Europeesche regeering boven de regeeringen van de afzonderlijke Europeesche volken. Wij wenschen de „Vereenigde Staten van Europa". Wij achten het op den weg van den Volkenbond liggen de regeeringen der Europeesche staten te adviseeren maatregelen te beramen om te komen tot een constitutie, die de idee der Vereenigde Staten van Europa tot werkelijkheid zal maken.

L. **BELGIE. — Kabinetscrisis.** — Na een gehouden ministerraad is het geheele kabinet-Renkin afgetreden. Dit aftreden staat in verband met het feit, dat geen overeenstemming tusschen de liberale en katholieke ministers kon worden bereikt inzake de kwestie van ontbinding van het parlement en nieuwe verkiezingen.
De Koning heeft het ontslag van het kabinet aanvaard. **(Vorig bericht blz. 350 F.)**

19 OCTOBER 1932

M. **LUCHTVAART. — Werkverschaffing in Canada.** — De Canadeesche regeering heeft besloten om vanaf de Atlantische kust een reeks vliegvelden te doen aanleggen ter bestrijding van de werkloosheid. Onder leiding van het departement van nationale defensie worden te dien einde op verschillende plaatsen werkkampen ingericht.
De ontworpen plannen voorzien in het aanleggen van vliegvelden op drie trajecten, die tot dusverre geen mogelijkheden boden voor het landen per vliegtuig, n.l. op de trajecten Montreal-Halifax-Ottawa; Toronto-Winnipeg; en Lethbridge-Vancouver. Wanneer deze plannen ten uitvoer zullen zijn gebracht, zal Canada in het bezit zijn van een keten van vliegvelden, die de geheele breedte van Canada zullen voorzien van het noodige landingsterrein.

N. **JEZUIETEN.** — In het „Neue Reich" no. 49 wordt een overzicht gegeven van den stand van de orde der Jezuieten. Deze telt thans 23.000 leden. Daarvan behoorden tot de afzonderlijke groepen op Nieuwjaar 1932: Italië 1951 (1931: 1872); Duitschland 3167 (3069); Engeland 3733 (3639); Frankrijk 2976 (2953); Spaansch taalgebied ± 5300 (5269); Slavisch ge-

bied 1345 (1297); Vereenigde Staten 4503 (4231). De sterkste groei vinden we in 7 provinciën van Noord-Amerika. In de geheele orde bedroeg de aanwas gedurende 1931 zeshonderddertig leden.
Tot Duitschland behooren ook de Hongaarsche en de 670 leden tellende Nederlandsche provincies, en ook de Oostenrijksche met 380 leden.
In het begin van 1932 bevonden zich 2753 Jezuieten op het arbeidsveld van heidenzending, n.l. 1630 priesters, 586 scholastici (studeerenden) en 537 leekenbroeders. Door de staatswetten is de orde verbannen uit Frankrijk, Guatemala, Mexico, Noorwegen, Portugal, Rusland, Zweden, Zwitserland en Spanje.
(Das neue Reich) **(Vorig bericht blz. 197 E.)**

A. **NEDERLAND. — Bier, wijn en gedistilleerd. - Verbruik in 1929—1931.** — Dr. J. H. v. Zanten geeft in „De Opbouw" het volgende staatje van eenige genotmiddelen (bier, wijn en gedistilleerd) gedurende 1929, 1930 en 1931:

	Bier.	Wijn.	Gedistilleerd.
	Hoeveelheden per hoofd der bevolking.		
1929 . .	28.0 L.	1.71 L.	2.39 L.
1930 . .	27.5 „	1.63 „	2.54 „
1931 . .	25.3 „	?	2.31 „
	Uitgaven in totaal		
1929 . .	*f* 87.151.400	*f* 17.275.000	*f* 74.373.000
1930 . .	„ 86.717.600	„ 16.594.000	„ 80.000.000
1931 . .	„ 72.929.800	„ 15.600.000	„ 69.424.000

In totaal waren de uitgaven: in 1929 *f* 178.799.400, in 1930 *f* 183.311.600 en in 1931 *f* 157.953.800; of per hoofd der bevolking resp. *f* 22.98, *f* 23.23 en *f* 19.73.
(Vor. ber. Wijnimport blz. 271 B.)

B. **ENGELAND. — Henderson legt de leiding van de Labour Party neer.** — Arthur Henderson heeft de leiding van de Labour Party neergelegd. Hij blijft echter partijsecretaris en partijkassier. Zijn opvolger wordt Lansbury, die tot nu toe fractieleider in het Lagerhuis was. De oorzaak van Hendersons besluit is, dat hij het dualisme, dat in de leiding bestaat sedert de verkiezingen en het uittreden van MacDonald, uit den weg wenscht te ruimen. **(523 B.)**

C. **JURISPRUDENTIE. — Moet een Commissionnair in Effecten alle daadwerkelijke orders uitvoeren? Kan hij aankoop-nota zenden zonder gekocht te hebben?** — Het Gerechtshof vernietigt een in anderen zin gewezen vonnis der Rechtbank en beslist:
dat in het algemeen bij een opdracht tot koop de opdrachtgever slechts verplicht is te betalen, als de opdracht is uitgevoerd;
dat hier buiten beschouwing kan blijven, dat de commissionnair die transactie in zich zelf mocht sluiten, omdat volgens zijn eigen stellingen hij dit niet gedaan heeft, doch beweert, dat hij de effecten na beurs van een derde heeft gekocht tegen 95% (hetgeen de cliënt echter ontkent);
dat verder als onweersproken vaststaat, dat de commissionnair in kwestie aan de firma L (een derde) den koers niet kon opgeven, waartegen de aandeelen den vorigen dag waren verkocht, hetgeen er naar 's Hofs meening op wijst, dat er geen werkelijke verkoop heeft plaats gevonden en er dus geen stukken van X ter verhandeling aanwezig waren, terwijl een nabeurs-koers van 95% des te vreemder is, vermits de officieele koers nooit hooger was dan 90%;
dat een en ander ook bevestigd wordt uit het feit, dat de commissionnair een schrijven, waarin de cliënt verzocht had, de stukken tegen betaling aan de firma L af te geven, onbeantwoord heeft gelaten, waaruit af te leiden is, dat hij deswegen het stilzwijgen bewaard heeft, omdat hij de stukken niet had en dus niet had gekocht.
De commissionnair werd veroordeeld om het door den cliënt betaalde bedrag terug te geven met rente.
Hof Arnhem 15 Maart 1932, N. J. '32. p. 906.

D. **ARGENTINIE. — Economische toestand.** — Aan de mededeelingen van de Nederl. Kamer van Koophandel te Buenos-Aires ontleenen wij:
De minister van Financiën heeft medegedeeld, dat de regeering vastbesloten is, geen moratorium voor de buitenlandsche schulden van den Argentijnschen staat te proclameeren, noch geheel, noch voor de amortisatie alleen. De regeering zal zoowel rente als aflossing blijven betalen.
De minister van Financiën geeft toe, dat er tot op heden een deficit in de Argentijnsche staatshuishouding is van 40 millioen pesos. In welingelichte kringen noemt men tekorten, die varieeren tusschen de 80 en de 100 millioen pesos.
Er blijft waarschijnlijk niets anders over dan een beroep op de Caja de Conversion door beleening bij deze van de nog ongeplaatste 200 millioen van de „patriottische leening". De minister van Financiën deinst echter ook hiervoor terug. Hij verheelt zich niet, dat een dergelijke inflatie, hoe ook gecamoufleerd, dezelfde gevolgen zal hebben als alle inflatie: een daling van de Argentijnsche peso op de buitenlandsche beurzen, waar de peso reeds heel wat lager genoteerd staat dan in Argentinië zelf, waar zij door de Valuta-Contrôle-Commissie op peil gehouden wordt. (Kamer van Kooph., Buenos-Aires)

E. **ZUID-AMERIKA. — Revoluties en oorlogen gedurende de laatste twee jaren.** —

ZUID-AMERIKA.

F. **BRAZILIE. — Moratorium.** — De Braziliaansche regeering heeft een moratorium van 60 dagen afgekondigd voor den staat Sao Paolo voor al het van 9 tot 20 Juli '32 gecreëerde handelspapier, luidende in nationale valuta. De inwisseling van het papiergeld, dat door de opstandelingen is uitgegeven, zal

geschieden door de uitgifte van een 7% leening van den staat Sao Paolo ten bedrage van 220.000 contos met een looptijd van 30 jaar.
President Vargas heeft een verordening uitgevaardigd, waarbij niet alleen voor Sao Paolo, maar voor geheel Brazilië een moratorium voor zestig dagen wordt uitgevaardigd, voor de buitenlandsche schulden. Naar men weet, was de betaling der buitenlandsche verplichting reeds eerder opgeschort.
(Jornal do Commercio, Rio de Janeiro). **(474 D.)**

A. **NEDERLAND. — Wetsontwerp inzake instelling van Bedrijfsraden.** — De Ned. R. K. Middenstandsbond heeft het volgende adres gezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal:
Nu Uw college een aanvang heeft gemaakt met de openbare behandeling van het ontwerp-bedrijfsradenwet, wenscht de Ned. R.K. Middenstandsbond U mede te deelen, dat zijnerzijds op de totstandkoming van deze wet — naar zijn oordeel èn om haar inhoud èn om het door haar geopende perspectief een van de belangrijkste wettelijke regelingen, die in reeksen van jaren aan U zijn voorgelegd — hooge prijs wordt gesteld.
In den kring van onze organisatie ontmoeten de bedrijfsraden, zooals in deze wetsvoordracht geconcipieerd, waardeering, daar zij worden beschouwd als nuttige instituten ter bevordering van den socialen vrede. De Ned. R.K. Middenstandsbond ziet in den arbeid der in te stellen bedrijfsraden de voortzetting, in meer doeltreffenden vorm, van wat tot dusver in diverse takken van middenstandsbedrijf door de bedrijfsraden, samengesteld uit de katholieke organisaties van patroons en werknemers, werd verricht. Het onderhavige wetsontwerp heeft voorts in onzen kring groote waardeering ontmoet, omdat het in zijn stelsel een goede basis biedt voor verdere ontwikkeling der bedrijfsorganisatie op publiekrechtelijken grondslag. De Ned. R.K. Middenstandsbond immers, staat op het standpunt, dat het bedrijfsleven in het algemeen en het middenstandsbedrijfsleven in het bijzonder, behoefte vertoont aan de mogelijkheid van meerdere ordening der bedrijfs- en concurrentieverhoudingen door daartoe bevoegde bedrijfsorganen. Om deze redenen mogen wij den wensch uitspreken, dat de beslissing, door Uw college te nemen op het ontwerp-bedrijfsradenwet van positieve beteekenis zij voor de bevordering der bedrijfsorganisatie hier te lande. **(Vorig bericht blz. 533 E.)**

B. **NEDERLAND. — Opgravingen - Oudheidkundige vondst.** — Te Blerik is bij het oude St. Annaskapelletje een bronzen zwaard gevonden, dat hoogstwaarschijnlijk stamt uit het brons-tijdperk en derhalve minstens 3000 jaren oud is.
Deze kostbare vondst wordt ondergebracht in de binnenkort voltooide museumkamer onder het raadhuis te Venlo. **(Vorig bericht blz. 399 A.)**

C. **MORMONEN.** — Dezer dagen is te Rotterdam de tweede najaarsconferentie gehouden van de Heiligen der laatste dagen of Mormonen.
De bijeenkomsten op Zaterdag waren voornamelijk voor de hier te lande werkzame zendelingen, van wie een dertigtal opgekomen was.
Als sprekers traden op o.a. de heeren Boekweg, Lee en Van Boerum uit Rotterdam, mevr. Scheer uit Amsterdam, mevr. Hartman uit Den Haag en mej. Riet uit Rotterdam.
Het onderwerp van de conferentie was: „Ware godsdienst en waarom die noodig is".
De mensch, zoo werd er gesproken, is van nature godsdienstig en heeft een ingeboren verlangen om zijn Schepper te aanbidden.
Een godsdienst-voor-den-Zondag-alleen is maar een stukje godsdienst en geeft ook maar gedeeltelijk voldoening. Het is de taak van den godsdienst, de menschen aan te sporen alle waarheid te zoeken, en waarheid in hun handelingen te leggen. De toekomst der wereld hangt meer af van den zuiveren godsdienst dan van iets anders.
Het evangelie is in de oogen der Mormonen niet louter een zedenleer. Een eerlijk, oprecht leven gaat ver, maar niet ver genoeg. Ook riten en ceremoniën zijn noodig. Die plechtigheden zijn niet maar een soort van godsdienstige opschik. Het is van even groote waarde voor het aankweeken van iemands geloof, zoo zeggen de heiligen der laatste dagen, dat men het verslag leest van den doop van Christus en Zijne Avondmaalsinstelling als de Bergrede. Niets wijst er op dat de ritueele verordeningen minder gewichtig zijn dan de moreele voorschriften van den Zaligmaker. Ritueel is niet altoos franje, ceremonie niet altijd zielloos. Wie een zuiver inzicht verlangt in het wezen van het waarachtig godsdienstig leven, dient daarmede rekening te houden. **(Vor. ber. blz. 237 A.)**

D. **NEDERLAND. — Gemeentefondsbelasting 1932—1933.** — In welke mate de financieele toestand van een groot aantal gemeenten ongunstiger is geworden, kan worden afgeleid uit enkele gegevens betreffende de gemeentefondsbelasting, die zijn opgenomen in de September-aflevering van het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek.
In deze aflevering wordt voor de belastingjaren 1931-1932 en 1932-1933 een overzicht gegeven van de aantallen gemeenten, die zich voor genoemde belasting in een der drie klassen hebben gerangschikt, en van de aantallen opcenten, die de gemeenten op deze belasting heffen.
Zoo is het aantal gemeenten, dat geen opcenten op de gemeentefondsbelasting heft, van 1931-1932 tot 1932-1933 gedaald van 317 tot 181, terwijl het aantal gemeenten met 80 of meer opcenten is gestegen van 238 tot 447. Verder blijken 64 gemeenten, die voor 1931-1932 in de eerste klasse waren gerangschikt, voor 1932-1933 naar de tweede of de derde klasse te zijn overgegaan. Het aantal gemeenten der derde klasse vermeerderde van 1931-1932 tot 1932-1933 met 98. **(Vorig bericht blz. 343 K.)**

20 OCTOBER 1933

E. **NEDERLAND. — Verbond van Ned. Werkgevers - Adres aan de Tweede Kamer.** — Het Verbond van Nederlandsche Werkgevers doet in een adres aan de Tweede Kamer — „niet voor het behoud van den welstand van het kleine percentage meer gegoeden in Nederland, maar wel in het belang van de groote schare van economischen arbeid afhankelijke arbeiders" — een beroep op de vertegenwoordigers van het Nederlandsche volk om de regeering in haar financieele politiek thans niet te volgen.
Adressant veroorlooft zich in het algemeen als zijn indruk voorop te stellen, dat de regeering er zich bij het ontwerpen van haar voorstellen te weinig rekenschap van heeft gegeven, dat deze de tendenz hebben de werkgelegenheid in Nederland ongunstig te beïnvloeden.
De ondernemers kunnen zich nu eenmaal niet een verstijving van de marktverhoudingen veroorloven, zooals ten onrechte de arbeidersvakbonden wanen, dat wel in hun vermogen ligt.
Wanneer men dan zijn prijzen juist met tien pct. heeft verlaagd, zal, indien het desbetreffende artikel onder de weeldeverteringsbelasting valt, de prijs daarvan opnieuw met een zelfde percentage ten bate van die belasting worden verhoogd.
De weeldeverteringsbelasting acht adressant voor het Nederlandsche bedrijfsleven zeer noodlottig.
Opgemerkt wordt, dat wederom salariskortingen voor rijkspersoneel zijn voorgesteld, terwijl bij de gemeenten veelal geen neiging bestaat om den weg naar een algemeen lager uitgaven-niveau in te slaan.
Hooge gemeentelijke bezoldigingen acht adr. nadeelig voor industrieele bedrijven.

Met groote ongerustheid volgt adr. het financieel beleid van onze groote gemeenten; hij kan den indruk niet van zich afzetten, dat zij de haar bij grondwet en wet toegekende autonomie op schromelijke wijze hebben misbruikt.
Ten aanzien van een voorgestelde heffing van dertig opcenten op de gemeentefondsbelasting en de vermogensbelasting wordt opgemerkt, dat in dezen tijd een belasting van hen, wier draagkracht niet belangrijk verminderd zou zijn, alleszins gerechtvaardigd ware; van de voorgestelde heffing kan zulks allerminst worden gezegd. Ook zij, wier inkomen reeds zeer belangrijk daalde, worden aan deze voor grootere inkomens inderdaad rigoureuze opcentenheffing onderworpen.
Naar adressants meening wordt aan de consequenties, die opnieuw door het heffen van dertig opcenten op de vermogensbelasting worden verscherpt, te weinig aandacht geschonken en het is uit dien hoofde, dat de Kamer in overweging wordt gegeven met een dergelijke wijze van belastingheffing niet alleen niet verder voort te gaan, maar er ook principieel mede te breken.
Het voorstel tot verhooging van den bieraccijns in het bierbrouwersbedrijf en de daarmede verwante bedrijven, zal tot vermindering van werkgelegenheid leiden. De roekelooze politiek der laatste jaren, aldus besluit adr., stelt ons onafwijsbaar voor de noodzaak om op korten termijn het tekort van circa 150 millioen gulden op de begrooting te dekken. **(519 A.)**

A. **NEDERLAND. — Omvang der Nederlandsche vakbeweging op 1 Januari 1932.** — Het Maandblad van het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede:
Daar het vermoedelijk nog eenigen tijd zal duren, eer tot publicatie van het overzicht van den omvang der vakbeweging op 1 Januari 1932 kan worden overgegaan, worden reeds thans enkele van de voornaamste cijfers medegedeeld.

	1 Jan. 1931	1 Jan. 1932
Aantal vakvereenigingen (d.w.z. afdeelingen van vakbonden, nationale vakvereenigingen en zelfstandige plaatselijke vakvereenigingen	9.783	10.674
Aantal georganiseerden	674.814	779.648
waaronder vrouwen	45.626	53.896
Aantal vakbonden	236	241
Ledental der vakbonden	647.687	753.693
Aantal nationale en plaatselijke vakver.	240	237
Ledental der nationale en plaatselijke vakvereenigingen	27.127	25.955

Aantal aangeslotenen bij het:		% *)		% *)
Nationaal Arbeids-Secretariaat	16.929	(2,51)	20.199	(2,59)
Ned. Verbond van Vakver. .	271.009	(40,16)	315.023	(40,41)
Chr. Nationaal Vakverbond .	80.288	(11,90)	101.454	(13,01)
R.K. Werkliedenverbond . .	145.815	(21,61)	176.646	(22,66)
Nederl. Vakcentrale	40.611	(6,02)	45.911	(5,89)
Nederl. Syndical. Vakverbond	2.260	(0,33)	2.638	(0,34)
Totaal aangesl. b/d centralen	556.912	(82,53)	661.871	(84,90)
Aantal georganiseerden in:				
Prot.-Chr. vakvereenigingen .	90.297	(13,38)	112.375	(14,42)
R.K. vakvereenigingen . . .	171.689	(25,44)	205.322	(26,33)
Overige vakvereenigingen . .	412.828	(61,18)	461.951	(59,25)

*) Percentage v. h. totaal aantal georganiseerden in het Rijk.

De adspirant-leden zijn in deze cijfers niet begrepen. Bij het R.K. Werkliedenverbond zijn niet medegeteld de leden van diocesane werkliedenvereenigingen, die geen deel van een vakvereeniging uitmaken (18.160).

B. **NEDERLAND. — Scheepvaart.** — Het Algemeen Bestuur der Vereeniging van Nederl. Gezagvoerders en Stuurlieden ter Koopvaardij heeft in zijn dezer dagen gehouden vergadering den heer H. Fleurbaay als lid dier vereeniging geroyeerd.
Dit royement vond zijn aanleiding in de omstandigheid, dat de heer Fleurbaay een schip — nog wel onder Panameesche vlag — in de vaart gaat brengen, waarop aan officieren gages zullen worden betaald, ver beneden de Nederlandsche standaardgages. Het voornoemde bestuur was van oordeel, dat het niet op den weg van een lid der vereeniging ligt op een dergelijke wijze te trachten de toch al zoo sterk gereduceerde gages der scheepsofficieren nog verder te drukken.
Waar de directe oorzaak van het voorloopig geschorste conflict in de scheepvaart juist bestond in een poging van een Nederlandschen reeder om van de Nederlandsche vlag weg te vluchten, wenschte het bestuur voornoemd duidelijk te doen blijken, dat het zulke pogingen onder alle omstandigheden afkeurt.
(Vorig bericht blz. 481 E.)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Bauxietwinning.** — Van bevoegde zijde meldt men ons, dat de plannen tot het ontginnen van bauxietafzettingen op Bintan, het hoofdeiland van den Riouw Archipel, tot rijpheid zijn gekomen. De onlangs opgerichte Nederlandsch-Indische Bauxiet Exploitatie Maatschappij (N.I.B.-E.M.) beoogt te beginnen met het wekken van belangstelling bij gegadigden voor bauxiet. Dit erts wordt behalve als de grondstof voor de aluminiumfabricage ook gebruikt in de vuurvast materiaal-, de slijpsteen- en de edelcement-industrie, evenals filtermateriaal voor oliën.
Hoewel reeds sinds 1924 de genoemde afzettingen zijn geëxploreerd en in den loop der jaren belangrijke hoeveelheden van goede kwaliteit zijn geconstateerd, werd haar exploitatie verhinderd door de moeilijkheid om afzetgebieden te vinden. Verreweg de meeste in ontginning zijnde bauxietafzettingen behooren aan of staan onder den invloed van de weinige en sterk gemonopoliseerde wereld-aluminium-industrieën, welke voor de Ned.-Indische bauxiet weinig of geen belangstelling toonden.
Op grond van deze verwachting heeft Nibem een beperkte hoeveelheid bauxiet aangevoerd, teneinde hiervan monsters aan belanghebbenden te verstrekken.
(Vor. ber. Suriname - Bauxiet, 282 A.)

D. **NEDERLAND. — Consulaire dienst.** — Het bij Kon. Besluit van 2 Juli 1928 Stbl. 243 vastgestelde consulaire reglement regelt in art. 6 het examen voor den consulairen dienst en somt daarin de vakken op, welke dit examen omvat. Aan het slot van het artikel wordt o.m. bepaald, dat aan hen, die aan een Nederlandsche Universiteit met goed gevolg een doctoraal examen hebben afgelegd en daarbij in een of meer vakken, welke ook genoemd consulair examen omvat, zijn geëxamineerd, vrijstelling van het examen in dat vak of die vakken wordt verleend, mits in het doctoraal diploma zij aangeteekend, dat dit examen is afgenomen met het oog op de eischen van den consulairen dienst.
Met betrekking tot deze bepaling is kort geleden tusschen de Faculteit der Handelswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam en het Hoofd van den Consulairen Dienst een regeling getroffen, waarbij is vastgesteld voor welke vakken aan doctorandi in de handelswetenschappen van genoemde Universiteit bij het examen voor den consulairen dienst vrijstelling zal worden verleend en aan welke eischen voor dat geval bij het doctoraal examen zal moeten zijn voldaan.

E. **NEDERLAND. — Textielnijverheid. - Loonsverlaging.** — Dezer dagen hebben, zoo lezen wij in „Het Volk", de drie textielarbeidersorganisaties een vergadering gehouden over de aangekondigde loonsverlaging der Kon. Stoom-Weverij te Nijverdal. De vergadering had eerst besloten om stand te houden, maar tijdens de besprekingen werd ter kennis van de vergadering gebracht, dat de minister aan het gemeentebestuur een telegram van den volgenden inhoud had gezonden:

Gemeentebestuur Hellendoorn.
Arbeiders, die weigeren loonsverlaging K.S.W. Nijverdal te aanvaarden, gelieve u van steunverleening en werkverschaffing uit te sluiten. Onverwijlde bekendmaking hiervan gewenscht.
w.g. Voor den minister:
FREDERIKS.
Op dit telegram hebben de arbeiders besloten, zoo meldt „Het Volk" verder, hun actie niet verder voort te zetten maar noodgedwongen de loonsverlaging van 15 tot 20 pct. te aanvaarden. Alle drie de organisaties hebben dit besloten in de door hen belegde ledenvergadering. **(Vorig bericht blz. 496 A.)**

A. **FRANKRIJK. — Duitsche onderscheiding voor Herriot.** — Von Hoesch, de Duitsche ambassadeur te Parijs, heeft bij een afscheidsmaal Herriot de Goethemedaille aangeboden. Herriot roemde de persoonlijkheid van Von Hoesch en herinnerde aan diens streven om Frankrijk en Duitschland nader tot elkaar te brengen.

21 OCTOBER 1932

B. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Slowaken eischen autonomie.** — Op 16 October '32 is te Altfohl een groote demonstratie gehouden, waaraan 20.000 mannen en vrouwen uit alle deelen van Slowakije deelnamen om te betoogen voor de autonomie van Slowakije, die in het verdrag van Presburg, dat ook door president Masaryk was onderteekend, is toegezegd, doch tot nu toe nog steeds niet verwezenlijkt.
(Slovensky Denik, Bratislava)

C. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Minister-president treedt af.** — Udrzal, de Tsjecho-Slowaaksche minister-president, is afgetreden.

D. **INTERNATIONAAL VERBOND VAN HANDELS- EN KANTOORBEDIENDEN.** — Naar men ons mededeelt, heeft te Berlijn het uit veertien personen uit verschillende landen samengestelde bestuur van het Internationaal Verbond van Handels- en Kantoorbedienden en Technici, waarbij thans 900.000 leden zijn aangesloten, vergaderd.
Het verslag van den generaal-secretaris, den heer G. J. A. Smit Jr., te Amsterdam, werd goedgekeurd. In een resolutie verklaarde men zich tegen alle handelsbelemmeringen in den vorm van contingenteeringen, invoerverboden, hooge invoerrechten enz. Aan het Internationaal Arbeidsbureau werd verzocht het vraagstuk van de 40-urige werkweek, die ook voor de bedienden vermindering van de werkloosheid zal beteekenen, in elk geval te plaatsen op de agenda van de Internationale Arbeidsconferentie van 1933 en middelerwijl nog dit jaar de Bedienden-Advies-Commissie te Genève bijeen te roepen. Daar op de vorige vergadering reeds werden behandeld de werkloosheid, de concurrentie-clausule en de bescherming van uitvinders in loondienst, zou thans op de agenda dienen te worden gezet: Zondagsrust, Winkelsluiting, Vacantie, Jeugdbescherming en de Rechtspositie van de Handelsreizigers.

E. **ONTWAPENING. — Twee Britsche voorstellen.** — De Britsche regeering heeft besprekingen gehouden over de voorgenomen conferentie der vier mogendheden.
Naar verluidt zijn hierbij twee voorstellen ter tafel gebracht. Het eene voorstel beoogt om zoowel van Frankrijk als van Duitschland de instemming te verkrijgen om de conferentie te Lausanne te houden. Het andere voorstel houdt in, het plan tot het bijeenroepen van een mogendhedenconferentie geheel op te geven en in plaats daarvan een gemeenschappelijke verklaring van de vroegere tegenstanders van Duitschland op te stellen, waarbij zij aan Duitschland bij de a.s. besprekingen volkomen gelijkheid zullen toezeggen en waarbij zij zich verbinden de sterkte der bewapening van alle landen in een gemeenschappelijke overeenkomst vast te leggen.
(Vorig bericht blz. 533 D.)

F. **RUSLAND. — Rubber.** — Volgens Ekonomitsjeskaja Shisna wordt met medewerking van Amerikaansche ingenieurs en experts op het gebied van de rubber-fabricage alsmede in samenwerking met een der vooraanstaande Amerikaansche rubber-mijen, te Yaroslavl in het Ivanov-industriegebied in Sovjet-Rusland, een der grootste rubber-fabrieken der wereld gebouwd.
Deze fabriek zal een deel vormen van een asbest rubbercombinatie, welke een jaarlijksche productie zal hebben ter waarde van een milliard roebel, indien de fabriek op haar volle capaciteit werkt.
De rubberbanden-fabriek in deze combinatie zal jaarlijks 6.500.000 automobielbanden afleveren en zal hierdoor de grootste zijn in Europa en qua productiecapaciteit de tweede zijn van alle tot dusver bestaande fabrieken op dit gebied.
Een andere fabriek van dit concern zal per jaar 75.000.000 paren rubberzolen en -hakken produceeren, waarvan de waarde wordt geschat op 60.000.000 roebel, terwijl weer een andere afdeeling diverse verbruiksartikelen produceert, ter waarde van ongeveer 113.000.000 roebel per jaar.
Twee rubber-plantages, welke ook tot dit concern behooren, zullen een jaarcapaciteit hebben van 19.000 ton.
Er zullen bij dit geheele bedrijf 22.000 arbeiders worden te werk gesteld. De bouwkosten van het geheel worden geraamd op 270.000.000 roebel ($115.000.000). (Ekonomitsjeskaja Shisna). **(425 D.)**

G. **ITALIE. — Verkeerswegen.** — „Azienda Autonoma Statale della Strada" (Staats-Wegen-Beheer) bestaat thans ongeveer vijf jaar. In dien tijd zijn er in Italië straatwegen tot een totale lengte van bijna 8000 K.M. aangelegd, hetgeen vooral het automobielverkeer belangrijk ten goede komt. Voor het volgend jaar zijn — mede op initiatief van den „Touring Club Italiano" — reeds velerlei nieuwe plannen, o.a. projecten voor bruggen en dergelijke verkeersverbeteringen, in behandeling genomen.

H. **NEW YORK. — Werkloosheid.** — Volgens den directeur van den welvaartsraad is thans een derde gedeelte van de in normale omstandigheden werkende inwoners werkloos. **(Vor. ber. Ver. Staten 513 G.)**

I. **ROEMENIE. — Kabinetscrisis.** — De Roemeensche premier heeft op 17 Oct. '32 den Koning het demissieverzoek van het geheele kabinet overhandigd, hetwelk door den Koning werd aanvaard.
Manihu heeft op 20 Oct. den Koning te Sinaia de lijst van ministers van het nieuwe kabinet overhandigd met de volgende namen:
Manihu, Minister-president; Micalaka, Binnenlandsche Zaken; Titulescu, Buitenlandsche Zaken; Popovici, Justitie; Madgearu, Financiën; Mutescu, Landbouw; Samsonnovici, Oorlog; Crisan, Minister voor Zevenburgen. **(Vorig bericht blz. 526 B.)**

K. **ONTWAPENING. — Japan verwerpt Hoover's ontwapeningsvoorstel.** — Officieel wordt medegedeeld, dat het ministerie van Buitenlandsche Zaken en het ministerie van Marine van Japan, na gemeenschappelijke beraadslagingen hebben besloten het voorstel van president Hoover om de maritieme bewapening met een derde te verminderen, onder alle omstandigheden van de hand te wijzen, en wel in het belang van de Japansche landsverdediging. **(V. b. 539 E.)**

L. **NEDERLAND. — Mr. P. Truyen lid der Tweede Kamer.** — Naar wij vernemen heeft Mr. P. Truyen, hoofdinspecteur van het Openbaar Lager Onderwijs te Roermond, zijn benoeming als lid van de Tweede Kamer, als opvolger van wijlen den heer J. J. C. Ament, aangenomen.

22 OCTOBER 1932

A. **GROENLAND. — Ontdekking.** — Dr. Soederbergh, bioloog en Dr. Stenberger, archeoloog, zijn dezer dagen in Zweden teruggekeerd na hun bezoek aan Groenland, waar zij hebben deelgenomen aan de Deensche Groenland-expedities, welke geleid werden door Dr. Koch en Dr. Noerlund.
Dr. Soederbergh heeft op Groenland tusschen vele oude en primitieve soorten visschen, verborgen in het roode zandsteen op de Oostkust van Groenland, de overblijfselen ontdekt van een viervoetige visch, behoorende tot de Stegocephale. De vondst wordt van buitengewone beteekenis geacht voor de wetenschap, daar dit beschouwd wordt als een van de ontbrekende schakels tusschen de amphibieën en de gewervelde dieren.
Dr. Stenberger heeft met de leden van de Noerlund-expeditie de overblijfselen opgegraven van een Scandinavische kolonie, welke duizend jaar geleden onder het machtige IJslandsche opperhoofd Erik de Roode tot grooten bloei was gekomen. De kolonie moet uit 3000 zielen hebben bestaan en nog voortleven in de Viking-verhalen. In deze verhalen is de kolonie op geheimzinnige wijze 400 jaar later verdwenen. Voorts werden de overblijfselen gevonden van vier kerken en een nonnenklooster. Uit de opgravingen is komen vast te staan, dat de Parijsche mode de Groenlandsche kolonie een half jaar later bereikte, ondanks de afgelegen ligging en de slechte verbinding.
Dr. Stenberger heeft voorts een verklaring gegeven van den waarschijnlijken oorsprong van den naam „Groenland". Het klimaat van het Zuid-Westelijk deel van dat land was in Middeleeuwsche tijden milder dan thans en Erik de Roode, die gekomen was van de IJsgebieden van Noord IJsland was getroffen bij het zien van de uitstekende baai met haar groene oevers. De scheepsbemanning zou toen het nieuwe land den naam hebben gegeven, welke thans zoo onwaarschijnlijk voorkomt. (Svenska Dagbladet)
(Vorig bericht blz. 443 B.)

B. **OTTAWA-ACCOORD. — Door Lagerhuis aanvaard.** — Het Britsche Lagerhuis heeft op 20 Oct. met 451 tegen 84 stemmen het financieele wetsontwerp ter goedkeuring van de te Ottawa gesloten overeenkomsten aangenomen.
Later nam het Lagerhuis met groote meerderheid nog vier andere voorstellen aan, voortvloeiende uit de overeenkomsten van Ottawa. **(Vor. ber. blz. 530 D.)**

C. **INTERNATIONALE WARENRUIL.** — De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rijnland te Leiden deelt het volgende mede inzake den ruilhandel met Duitschland:
Nederlandsche importeurs, die orders, welke niet in Nederland kunnen worden uitgevoerd, in Duitschland te plaatsen hebben, groote of kleine, of ook nog maar slechts overwegen om zulks te doen, worden uitgenoodigd hierbij tijdig aan hun Duitsche exporteurs die voorwaarde te willen stellen, dat voor circa 60% van de tegenwaarde goederen van Nederlandschen oorsprong in Duitschland ingevoerd zullen mogen worden en betaald zullen kunnen worden met vrije deviezen.
Hiervoor wordt vereischt een „Genehmigung", af te geven door het „Reichswirtschaftsministerium" te Berlijn. De „Gesellschaft für Internationalen Warentausch", te Dusseldorp stelt zich hiertoe in verbinding met de bevoegde instanties. Waar de Duitsche exporteur de order uit Nederland slechts krijgt onder bovengenoemde voorwaarde en allicht op de order grooten prijs stelt, zal deze de aanvrage uiteraard krachtig ondersteunen.
De Nederlandsche importeur betaalt voor 40% rechtstreeks aan den Duitschen exporteur. Voor de andere 60% vinden er geen geldzendingen over de grens plaats, m.a.w. rekenen de importeur(s) en exporteur in Duitschland onderling af, en evenzoo de importeur en exporteur(s) in Nederland onderling. De Leidsche K. v. K. en de „Gesellschaft für Internationalen Warentausch" houden toezicht op de betalingen en zullen bij de regeling der bijzonderheden gaarne van advies dienen, doch sluiten uitdrukkelijk elke financieele aansprakelijkheid uit. Zij verrichten derhalve weinig anders dan makelaarsdiensten. Uit dezen gang van zaken blijkt, dat het risico-element minimaal is, zulks mede, omdat het niet de bedoeling der Kamer is nieuwe relaties met elkaar in contact te brengen, doch bij voorkeur oude bekende relaties met elkaar te laten onderhandelen.
Deze „Austausch" van goederen is echter eerst dan pas van groot belang voor den Nederlandschen export, indien er voldoende ruilobjecten aanwezig zijn, m.a.w. indien er voldoende Nederlandsche importeurs zijn, die hij hun orders naar Duitschland bovengenoemde voorwaarde willen stellen.
Ook in het geval importeurs nog slechts het voornemen hebben om te eeniger tijd orders in Duitschland te plaatsen wordt in overweging gegeven reeds nu aan hun mogelijke leveranciers kennis te willen geven, dat eventueele bestellingen onderworpen zullen zijn aan bovengenoemde voorwaarde.
Ook de Duitsche exporteurs en hunne vertegenwoordigers in Nederland, grossiers, enz. meent de Kamer er attent op te moeten maken, dat zij meer kans zullen hebben orders te verkrijgen, indien zij de voorwaarde uit zichzelf aanbieden. Het is bovendien allereerst hun belang, dat er geen boycot tegen Duitschland, waarvan enkele symptomen te constateeren zijn, ontstaat.
De K. v. K. te Leiden verleent haar bemiddeling kosteloos; daarentegen brengt de „Gesellschaft für Internationalen Warentausch" den exporteurs vooralsnog 1% kosten in rekening. De importeurs betalen uiteraard geen kosten en blijven volkomen vrij in de plaatsing van hun orders. **(Vor. ber. blz. 534 I.)**

D. **DIEPZEE-ONDERZOEK. — Insecten.** — Terwijl insecten als land- en zoetwater-bewoners nagenoeg overal te vinden zijn — zoo schrijft H. S. Pruthi, van het Indische Museum te Calcutta, aan „Nature" — bevolkt slechts een zéér gering aantal de zee. Behalve de pelagische, tot het geslacht Halobates behoorende Wantsensoorten uit de familie der Waterloopers, zijn alleen nog de larven van eenige Muggensoorten en een Schietmot- of Kokerjuffer-soort als permanente zee-bewoners bekend. Intusschen kunnen vele insecten in water leven, waarvan het zoutgehalte gelijk is aan of zelfs veel hooger dan dat van het zeewater. Hieruit blijkt, dat het zoutgehalte geen hinderpaal voor een eventueele migratie naar zee is, evenmin als de oceaan-stroomen en getijden dit blijken te zijn, want talrijke insecten leven in bergstroomen, die met bijna gelijke, zoo niet grootere kracht en snelheid voortjagen. Buitendien leven verscheidene insecten aan de stranden, waar de werking van eb en vloed zich het sterkst doet gevoelen.
(„Nature"). **(Vorig bericht blz. 528 G.)**

E. **DENEMARKEN. — Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen in Denemarken, dat in de laatste weken voortdurend gestegen is, bedroeg volgens de jongste opgave 125.190 en nadert derhalve het recordcijfer van den afgeloopen winter dat 150.000 was. **(174 G.)**

F. **VOLKENBOND. — Salarissen Secretariaat.** — De uit veertien leden bestaande commissie voor de reorganisatie van de politieke leiding van het Secretariaat van den Volkenbond heeft besloten tot verlaging der salarissen van de secretarissen-generaal. Vastgesteld werd dat de salarissen in de toekomst met inbegrip van representatiekosten zullen bedragen: voor den secretaris-generaal van den Volkenbond 140.000 goudfrancs (tot dusver 165.000 goudfrancs), voor den plaatsvervangenden secretaris-generaal 85.000 goudfrancs (tot dusver 100.000 goudfrancs), en

voor de ondersecretarissen-generaal 75.000 goudfrancs (tot dusver 87.000 goudfrancs).
Door deze bezuiniging wil men het mogelijk maken een nieuwe post van tweeden plaatsvervangenden secretaris-generaal te formeeren.
Een dusdanig voorstel werd formeel door den Canadeeschen rapporteur ingediend, zonder evenwel een voorstel te doen inzake de bezetting van deze functie.

23 OCTOBER 1932

A. **DUITSCHLAND. — Overeenstemming met Denemarken en Finland inzake boterinvoer. - Nederland.** — De besprekingen, welke te Berlijn zijn gevoerd tusschen Denemarken, Finland en Duitschland betreffende de regeling van den boterinvoer naar Duitschland, hebben tot overeenstemming geleid.
Duitschland zal in de toekomst den invoer van boter toelaten tot een totaal kwantum van 55.000 ton per kalenderjaar. Dit contingent zal worden verdeeld over de daarvoor in aanmerking komende landen, in verhouding tot het aandeel, dat zij in de jaren 1929-'31 gemiddeld in den Duitschen boterinvoer hebben gehad.
Het ligt in het voornemen de regeling met ingang van 15 November '32 van kracht te doen worden.
Wat Nederland betreft zijn de tot nog toe gevoerde, gedeeltelijk particuliere onderhandelingen door de nieuwe regeling met Finland en de overige landen overbodig geworden. Volgens deze regeling krijgt van het totale contingent Nederland het recht tot invoeren van 21%, Denemarken 32%, Zweden 8%, Rusland 5%, Estland 6%, Finland 3.8% en Letland 10%. **(Vorig bericht blz. 512 D.)**

B. **NEDERLAND. — Textielnijverheid. - Loonsverlaging. - Protest van het N.V.V.** — De bestuursraad van het N.V.V., die op 21 Oct. '32 te Amsterdam heeft vergaderd, heeft inzake de inmenging van den minister in de loonsverlagingsaffaire te Nijverdal, de volgende motie met algemeene stemmen aangenomen:
De bestuursraad van het N.V.V., in vergadering bijeen op Vrijdag 21 October;
kennis genomen hebbende van het optreden der regeering ter zake de loonsverlaging bij de K.S.W. te Nijverdal, protesteert ten sterkste tegen deze nieuwe inmenging der regeering ter bevordering van loonsverlaging in het particuliere bedrijf;
draagt het bestuur van het N.V.V. op zich onverwijld in verbinding te stellen met de besturen van het R.K.W. en het C.N.V., om zoo mogelijk gemeenschappelijk tegen het ingrijpen der regeering stelling te nemen. **(Vorig bericht blz. 538 E.)**

C. **ZWEDEN. — Handels- en financieele toestand.** — In de jongste rapporten omtrent den handels- en financieelen toestand in Zweden vindt men onderscheidene hoopvolle teekenen. Het rapport van de Zweedsche Kamer van Koophandel vermeldt, dat de export een bedrag uitmaakt van ongeveer tachtig millioen Kronen, terwijl de import honderd millioen Kronen omvat. De handel in houtpulp en hout schijnt aanzienlijk in levendigheid toe te nemen en de invoercijfers voor ruwe materialen voor de industrie en landbouw zijn vrij hoog, terwijl ook deze aanduiden, dat de handel levendiger wordt. Gedurende de eerste twee weken van October is de verkoop van zaaghout en geschaafd hout toegenomen, in het bijzonder op de Britsche markt. De totale verkoop naar het buitenland op 15 October j.l. bedroeg sedert begin van dit jaar ongeveer zeshonderdduizend standaard hout. Ook in pulp en cellulose wordt meer gedaan, ondanks het feit dat de prijzen zeer laag blijven. Het rapport, aan het eind van het derde kwartaal uitgegeven door de regeeringsinspectie inzake de positie van de particuliere banken, vermeldt de stijging der deposito's met ongeveer 16 millioen Kronen tot een totaal bedrag van 3624.65 millioen Kronen. De leeningen zijn toegenomen met een bedrag van 29.3 millioen tot een totaal van 4380.66 millioen. De herdisconteering der particuliere banken met de Rijksbank is afgenomen met 15.63 millioen Kronen tot 109.4 millioen. De buitenlandsche vorderingen van de Rijksbank en de particuliere banken op buitenlandsche banken vertoonen een stijging met 5.3 millioen Kronen tot een bedrag van 353.96 millioen Kronen.
(Svenska Finanstidning, Stockholm)

D. **ITALIE. — Opgravingen.** — Te Ostia is een marmerfragment gevonden met een inscriptie van 56 regels. De inscriptie heeft betrekking op feesten, die Keizer Trajanus tusschen de jaren 108 en 113 na Chr. heeft gegeven. O.a. wordt uitvoerig melding gemaakt van een oogstfeest, dat van 23 Augustus tot 15 October van het jaar 110 duurde. Bovendien vermeldt de steen nog de groote verbeteringen, welke de keizer in Ostia heeft doen verrichten, de imposante baden op den Oppius en verschillende andere bouwwerken, welke eveneens in den laatsten tijd weer aan het licht zijn gekomen. (La Rassegna Italiana, Roma)
(Vorig bericht blz. 200 C.)

24 OCTOBER 1932

E. **ANTONY VAN LEEUWENHOEK.** — Den 24sten October is het 300 jaar geleden, dat onze beroemde landgenoot de mikrograaph Antony van Leeuwenhoek te Delft werd geboren. Hij is alom geëerd, zelfs nù nog, wegens zijn groote verdiensten voor de microskopische beschrijving van alles, wat men maar met eenige mogelijkheid zou kunnen bedenken. Weefsels, gezond en ziek, planten, dieren, kristallen, alles wat hem maar als geschikt voor onderzoek in handen kwam, bekeek hij met zijn eigengemaakte en allerfijnste miskroskopen.

Antony van Leeuwenhoek.

Hij is niet de eerste, die mikroskopen vervaardigde (die eer moeten wij toekennen aan Zacharias Jansen, brilleslijper te Middelburg), maar zijn verdienste is geweest, dat hij met echt Hollandsch geduld en doorzettingsvermogen zijn onderzoekingen gedurende zijn geheele leven voortzette. (Natuur en Techniek)

F. **BELGIE. — Nieuwe regeering.** — De nieuwe regeering-De Broqueville is op 22 Oct. '32 als volgt samengesteld:
De Broqueville (katholiek): Premier en Landbouw.
Hijmans (liberaal): Buitenlandsche Zaken.
Poullet (katholiek): Binnenlandsche Zaken.
Jaspar (katholiek): Financiën.
Tschoffen (katholiek): Koloniën.
Forthomme (liberaal): Verkeerswezen.
Bovesse (liberaal): Posterijen.
Heyman (katholiek Vlaming): Arbeid en Nijverheid.
Sap (katholiek Vlaming): Openbare Werken.

Lippens (liberaal Vlaming): Kunsten en Wetensch.
Janson (liberaal): Justitie.
Theunis (katholiek): Defensie.
De bekende Belgische financier Franqui is benoemd tot lid van een nieuw ingestelde commissie van het departement van Financiën.
Uit bovenstaande ministerlijst blijkt dat Hijmans, Heyman, Tschoffen, Forthomme, Sap en Bovesse in hun functie van het oude kabinet zijn gehandhaafd; Carton, Cocq, Petitjean, Van Dievoet en Crokaert zijn vervangen. **(Vorig bericht blz. 535 L.)**

A. **ITALIE. — Mussolini's rede te Turijn.** — Mussolini heeft op 22 October '32 een officieel bezoek aan Turijn gebracht en bij die gelegenheid een groote rede gehouden, waaraan wij het volgende ontleenen:
Een jaar geleden te Napels heb ik, wat de buitenlandsche politiek betreft, de gedragslijn van het fascisme uitgestippeld. Van alle sindsdien gehouden conferenties is slechts die van Lausanne tot besluiten gekomen. Dank zij het energieke stuurmansbeleid van Engelands premier is het reparatie- en oorlogsschuldenvaartuig veilig de haven van Lausanne binnengeloopen. Zou het groote volk der „Stars and Stripes" het over zich kunnen verkrijgen, dit vaartuig, dat met de hoop en den angst van zoovele volken is geladen, weer de volle zee in te drijven?
Mussolini kwam vervolgens over de ontwapeningskwestie te spreken. Met beslistheid ontkende hij, dat de door Italië op de ontwapeningsconferentie ingediende voorstellen door Macchiavellistische berekening ingegeven waren. „Allen, die te goeder trouw zijn, dienen hun ooren open te zetten, maar speciaal diegenen, die te kwader trouw zijn, dienen dat te doen."
Wat den Volkenbond betreft, verklaarde Mussolini, dat Italië lid van den bond zal blijven en vooral thans, nu de volkenbond ernstig ziek is, mag men dezen kranke niet verlaten.
Daar echter de Volkenbond een al te groote universaliteit bezit, gebeurt het, dat zijn besluiten, die reeds voor Europa vaak zonder effect blijven, volkomen zinledig zijn en alle beteekenis verliezen, zoodra zij op Zuid-Amerika of het Verre Oosten betrekking hebben.
Dan is er tenslotte nog die andere kwestie: Duitschlands pariteitseisch.
Ook ten aanzien van dit probleem heeft het fascisme bepaalde opvattingen en richtsnoeren. Juridisch staat Duitschland met dezen eisch volkomen in zijn recht. Hoe eerder men dat erkent, des te beter zal het zijn. Echter kan Duitschland, zoolang de ontwapeningsconferentie duurt, in geen enkel opzicht herbewapening eischen. Mocht evenwel de ontwapeningsconferentie een negatief resultaat hebben, dan zal Duitschland niet in den Volkenbond kunnen blijven, tenzij deze ongelijkheid wordt opgeheven.
Wij wenschen geen hegemonieën in Europa. Wij zijn tegen handhaving van hegemonieën van welken aard ook, vooral wanneer daarbij de bedoeling voorzit, een duidelijk aan den dag getreden onrecht te bestendigen. **(Vorig bericht blz. 534 K.)**

B. **ITALIE. — Duitsch-Italiaansche deviezen-overeenkomst.** — Op 17 October '32 is de nieuwe deviezenovereenkomst met Italië in werking getreden. Op dien datum zijn de door de Italiaansche regeering afgekondigde sperr-maatregelen voor betalingen aan Duitschland opgeheven.
De nieuwe overeenkomst verschilt in zooverre van die van Juni '32 dat thans een bepaalde verhouding van den Duitschen uitvoer naar Italië en den Italiaanschen invoer in Duitschland is overeengekomen. Een soortgelijke overeenkomst bestaat ook met Zweden. Vandaar de naam „Zweden-clausule".
De overeenkomst is van bijzondere beteekenis, omdat daardoor de activiteit van de Duitsche handelsbalans ten opzichte van Italië is vastgelegd.
(Berl. Börsen Courier)

C. **NEDERLAND. — Inkomens en vermogens 1931—1932.** — In de September-aflevering van het Maandschrift van het Centr. Bureau v. d. Statistiek zijn reeds enkele voorloopige totaalcijfers betreffende de statistiek der Rijksinkomsten- en Vermogensbelasting opgenomen voor het belastingjaar 1931—1932.
Uit deze voorloopige gegevens, die in dit Maandschrift in vergelijking worden gebracht met de overeenkomstige gegevens van 1 Mei 1915 af, blijkt, dat het bedrag der zuivere inkomens vóór den kinderaftrek voor het belastingjaar 1930-1931 het hoogst is geweest, n.l. *f* 4367 millioen en dat daarop als gevolg van de in 1929 opnieuw ingetreden economische crisis een teruggang is gevolgd tot *f* 4207 millioen, welke daling 3.68% uitmaakt van het topjaar 1930—1931. Het gemiddeld inkomen per aangeslagene bedroeg over 1931—1932 *f* 2253 en bereikte over dit jaar het laagste punt van alle vergeleken jaren.
Het bedrag der in de vermogensbelasting vallende vermogens bereikte het hoogste punt over het belastingjaar 1929—1930, n.l. *f* 15.666 millioen, waarop een teruggang is gevolgd tot *f* 14.299 millioen over 1931—1932 (daling 3.68%). Het gemiddelde vermogen per aangeslagene was van alle vergeleken jaren het laagst over de belastingjaren 1924—1925 en 1931—1932, n.l. *f* 74.000. **(Vor. ber. Belasting blz. 537 D.)**

D. **ROTTERDAM. — Begrooting.** — In de gemeentebegrooting voor 1933 van Rotterdam stellen B. en W. voor, het aanvankelijk tekort van 6.3 millioen weg te werken door verlaging van salarissen en andere uitgaven en verhooging van belasting.

E. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Kabinetscrisis.** — De ministerraad heeft besloten en-bloc af te treden.
(Vorig bericht blz. 539 C.)

25 OCTOBER 1932

F. **NEDERLAND. — Volapük.** — Dezer dagen hield de Algemeene Nederlandsche Wereldtaal Vereeniging te Den Haag haar 22ste algemeene vergadering. Het jaarverslag maakte melding van de uitgave van een wereldtaalblad voor Nederlandsch sprekenden, hetwelk geredigeerd wordt door Dr. Arie de Jong en J. G. M. Reijnders. Het eerste nummer is op 31 Maart 1932 verschenen en werd door de pers gunstig ontvangen.
Het vorige jaar werd een Volapük-cursus gegeven door Dr. A. de Jong en ook dit jaar zal hij een dergelijken cursus houden.
Naast de Algemeene Nederlandsche Wereldtaal Vereeniging bestaat nog een algemeene afdeeling van den Bond van Wereldtaal Vereenigingen, waarvan ieder buitenstaander lid kan zijn, die niet aangesloten is bij een nationalen bond.

G. **LYTTON-RAPPORT. — China's standpunt.** — Officieus wordt medegedeeld, dat de Chineesche regeering de Chineesche delegatie te Genève de volgende instructies heeft gegeven voor haar houding te Genève bij de beraadslagingen over het rapport-Lytton:
1. Het Lytton-rapport moet door den Volkenbond worden bekrachtigd;
2. De Chineesche regeering dringt er op aan, dat Mandsjoerije geen zelfstandige staat wordt, doch een steeds van het Chineesche Rijk onafscheidelijk bestanddeel blijft;
3. Indien Japan mocht weigeren de besluiten van den Volkenbond ten uitvoer te leggen, moet paragraaf 15 van het Volkenbondsstatuut tegen Japan in toepassing worden gebracht;
4. De Chineesche regeering is bereid met Japan te onderhandelen over de Japansche belangen in Mandsjoerije;
5. De Chineesche regeering zal verdere voorstellen indienen ter oplossing van de Mandsjoerijsche kwestie.
(Vorig bericht blz. 519 C.)

A. **NEDERLAND. — Bedrijfsradenwet aangenomen.** — De Tweede Kamer nam op 25 Oct. '32 met 67 tegen 19 stemmen de Bedrijfsradenwet aan.
Tegen stemden: de Vrijheidsbonders, de communisten, de staatkundig-gereformeerden, de hervormd-gereformeerde heer Peereboom, de katholiek mr. Kortenhorst, de christelijk-historische leden Weitkamp en Langman, de anti-revolutionnaire afgevaardigde Visscher en de Plattelandbonder Braat.
Een sociaal-democratisch amendement om aan de bedrijfsraden het recht van enquête toe te kennen ten aanzien van nader bij afzonderlijke wet aan te geven punten, was te voren met 56 tegen 29 stemmen verworpen.
Voor: de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten, de katholieken en de heer Floris Vos. **(537 A.)**

B. **FRANKRIJK. — Invoer van versche groenten.** — Volgens een op 25 Oct. '32 gepubliceerd officieel decreet is bij reciprociteit de in- en doorvoer van versche Nederlandsche groenten, van Nederland afkomstig, van 15 October 1932 tot 15 Maart 1933 toegestaan. **(Vor. ber. In- en Uitvoer 535 D.)**

C. **DUITSCHLAND. — Uitspraak van het Staatsgerechtshof te Leipzig in de zaak tusschen Pruisen en het Rijk.** — Op 25 October '32 heeft de president van het Staatsgerechtshof te Leipzig, dr. Bumke, uitspraak gedaan in het geschil tusschen Pruisen en het Rijk. De uitspraak van het Staatsgerechtshof luidt als volgt:
De verordening van den Rijkspresident van 20 Juli 1932 tot herstel van de openbare veiligheid en orde in het gebied van het land Pruisen is vereenigbaar met de Rijksgrondwet voor zoover zij den Rijkskanselier tot Rijkscommissaris voor het land Pruisen benoemt en hem machtigt, Pruisische ministers tijdelijk uit hun ambtsbevoegdheden te ontzetten en deze bevoegdheden zelf op zich te nemen of over te dragen aan andere personen als commissarissen van het Rijk. Deze machtiging gaat echter niet zoo ver, dat het Pruisische Staatsministerie en zijn leden de vertegenwoordiging van het land Pruisen in den Rijksdag, in den Rijksraad of tegenover den Landdag, den Staatsraad of andere landen ontnomen mag worden. Voor zoover de bezwaren hierop geen betrekking hebben, worden zij afgewezen.
Aan de gronden, waarop het Staatsgerechtshof te Leipzig zijn uitspraak in de zaak tusschen Pruisen en het Rijk heeft gebaseerd, wordt ontleend, dat de ingediende bezwaren verdeeld konden worden in drie groepen. De eerste groep richtte zich direct tegen de verordening van 20 Juli, de tweede groep eischte, dat bepaalde maatregelen op grond van art. 48 onder geen enkele omstandigheid toelaatbaar werden verklaard, terwijl de derde groep de bezwaren omvatte, die door een bijzondere uitspraak vastgesteld wilden zien, dat de bewering van het Rijk, dat Pruisen zijn plicht tegenover het Rijk niet had gedaan, ongegrond en onbewijsbaar was.
Een zakelijke beslissing over de bezwaren van de tweede groep heeft het Staatsgerechtshof afgewezen. Het ontkent niet, dat de landen er belang bij hebben, grenzen te zien vastgesteld, waarbinnen tegenover de landen genomen maatregelen op grond van art. 48 gehouden moeten worden, doch dit belang is van politieken aard en is niet voldoende om te doen constateeren, dat van een conflict in den zin van art. 19 van de grondwet sprake is.
Ook aan de eischen van de derde groep om uit te spreken, dat het Rijk het land Pruisen ten onrechte van plichtsverzaking tegenover het Rijk had beschuldigd, kon geen gevolg worden gegeven.
De bezwaren van de eerste groep, die zich direct tegen de verordening van 20 Juli en haar uitvoering richten, zijn door het land Pruisen, door twee fracties in den Pruisischen Landdag, door de op 20 Juli 1932 in Pruisen in functie zijnde ministers en voor zoover het de vertegenwoordiging in den Rijksraad of elders tegenover het Rijk betreft, ook door Beieren en Baden aanhangig gemaakt. Zij richten zich tegen het Rijk, vertegenwoordigd door de Rijksregeering. Uit de kringen van de Rijksregeering wordt naar aanleiding van deze uitspraak opgemerkt, dat de uitspraak geheel overeenkomt met de opvatting van de Rijksregeering en dat de noodverordening van 20 Juli er in haar vollen omvang door wordt bevestigd. (Vossische Zeitung). **(Vorig bericht blz. 430 B.)**

D. **WIELERSPORT. — Zesdaagsche wielerwedstrijd te Amsterdam.** — Van 18 tot 24 November wordt in het R.A.I.-gebouw te Amsterdam de eerste Zesdaagsche Wielerwedstrijd in Nederland gehouden. In totaal zullen 12 koppels in deze zesdaagsche rijden en wel: Piet van Kempen—Pijnenburg (Holland); Klaas van Nek Jr.—Van Hout (Holland); Van der Heyden—Van der Horst (Holland); Jan v. Kempen—Bogaert (Holland); Braspenninx—Wals (Holland); Rausch—Hürtgen (Duitschland); Göbel—Schön (Duitschland); Wambst—Broccardo (Frankrijk); Guimbretière—Prix (Frankrijk); Di Paco—Dinale (Italië); Charlier—Deneef (België); Rielens—Van Bugenhout (België). **(Vorig bericht blz. 477 D.)**

E. **BELGIE. — Parlement wordt ontbonden.** — Onder voorzitterschap van den Koning is de ministerraad voor het eerst bijeen gekomen. De leden van het ministerie zijn door den Koning beëedigd.
Besloten werd tot ontbinding van de Kamer. De wetgevende verkiezingen zullen op 27 November '32 plaats vinden en de provinciale verkiezingen den daarop volgenden Zondag 4 December. (Gazet van Antwerpen) **(Vor. ber. 541 F., 166 N.)**

F. **ANTWERPEN. — Wolkenkrabber.** — De hoogste wolkenkrabber in Europa is de 86 M. hooge „Boerentoren" te Antwerpen.

G. **ENGELAND. — Sir Walter Layton afgetreden.** — In een schrijven, waarin Sir Walter Layton den minister-president MacDonald zijn uittreden uit de voorbereidende commissie voor de econ. wereldconferentie mededeelt, schrijft hij o.a. het volgende:
Toen hij zich voor drie maanden bereid verklaarde deel uit te maken van de commissie, heeft hij dit gedaan met de vooronderstelling, dat de mogelijkheid van een succes van de economische wereldconferentie niet door de politiek der Engelsche regeering ongunstig beïnvloed zou worden. In een onderhoud met den minister van Financiën, Neville Chamberlain, is echter gebleken, dat tusschen de regeering en hem een te groot verschil van meening bestaat. Het vraagstuk of, wanneer en op welke hoogte Engeland probeeren zou het pond te stabiliseeren is in hoofdzaak afhankelijk van de vraag of Engeland een verstandige tarievenpositie kon verzekeren, dan wel of Engeland voortgaan wilde met een politiek, die den internationalen handel stoort of beperkt. Iedere poging om het valutavraagstuk op te lossen zonder een bevredigende oplossing van de economische problemen moet vroeger of later mislukken. Layton gelooft niet, dat een dergelijke oplossing kan worden bereikt met de middelen, die de Engelsche regeering toepast. Wanneer de wereld niet besluit tot een radicale verandering van de handelspolitiek — waarbij Engelands standpunt een bijna beslissende factor zou kunnen zijn — ziet hij geen mogelijkheid een werkelijk bevredigend resultaat van de econ. wereldconferentie te bereiken. (Manch. Guardian). **(Vor. ber. 39 H.)**

H. **FRANKRIJK. — Godsdienst.** — De „Echo de Paris" heeft onlangs over den godsdienst in bepaalde streken van Frankrijk o.m. medegedeeld, dat in sommige departementen, bijv. het departement Creuse, een werkelijke belangstelling voor godsdienst en Kerk nog maar bij een zeer kleine groep aanwezig is, waartegenover een veel grootere groep een uitgesproken vijandige houding tegenover de religie aanneemt.

Het grootste deel der bevolking echter is religieus onverschillig. Het contact met de R.K. Kerk bepaalt zich hiertoe, dat de kinderen worden gedoopt, de huwelijken kerkelijk ingezegend en de dooden kerkelijk begraven worden. In vele dorpen en vlakten zijn de R.K. godsdienstoefeningen volledig gestaakt; vele kerken vervallen. De nood is verscherpt door het groote gebrek aan priesters. Voor de 266 gemeenten staan slechts 121 priesters ter beschikking. Hier en daar herleven zelfs weer allerlei anti-christelijke gebruiken, b.v. de uit de Fransche revolutie stammende atheïstische civiele doop. (Echo de Paris)

26 OCTOBER 1932

A. **ONDERWIJS. — Vrouwelijke studenten aan Universiteiten en Hoogescholen.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. 508 H. melden wij nog, dat het percentage vrouwelijke studenten in het studiejaar 1930—'31 aan de universiteiten 21,3 en aan de hoogescholen 4,4 bedroeg. Voor letteren was dit percentage zelfs 46,7 en voor de ver. faculteiten der wis- en natuurkunde en letteren 38,6. **(V. b. 528 C., 508 H.)**

B. **NEDERLAND. — Ongehuwde kostwinners kunnen niet worden gelijk gesteld met gehuwden.** — Naar aanleiding van de vragen van het Tweede Kamerlid mej. J. Westerman, betreffende gelijkstellingen van ongehuwde ambtenaren, die kostwinners zijn met gehuwde ambtenaren bij de toepassing van de korting op de salarissen en de verhooging der pensioenpremie, heeft minister De Geer geantwoord, dat hij het minder juist acht, dat de ongehuwde ambtenaren onredelijk getroffen worden door den pensioenaftrek voor weduwen- en weezenpensioen. Het premieverhaal immers is, naar de gedachte van de pensioenwet een solidaire last, welke gedragen wordt onafhankelijk van de individueele bate, welke genoten kan worden.
Verder schrijft de minister, dat het hem bekend is, dat ongehuwde ambtenaren als kostwinners zware verplichtingen kunnen hebben ten aanzien van familieleden. Wat in het verleden weerhouden heeft in het bezoldigingsbesluit kostwinners met gehuwden gelijk te stellen, was vooral de moeilijkheid, een doeltreffende begrenzing te geven van het — in zichzelf zeer elastische — begrip kostwinnerschap, een moeilijkheid, die zich waarschijnlijk ook in de toekomst zal doen gelden.

C. **WERELDCACAOPRODUCTIE EN -VERBRUIK.**

WERELDCACAOPRODUCTIE (Oct.-Sept.) (in tonnen):

	1931-'32	1930-'31	1929-'30
Goudkust	210.000	220.600	230.200
Nigeria	56.900	49.500	52 600
Ivoorkust	23.700	19.700	22.200
Thomé	12.500	13.400	13.700
Cameroun	15.800	13.700	12.800
Dom. Republiek	19.000	27.500	19.400
Venezuela	15.500	20.400	16.100
Trinidad	17.400	27.900	24.800
Brazilië	83.200	66.400	73.700
Ecuador	16.100	15.000	17.700
Overige	48.400	50.400	51.300
Totaal	518.500	524.500	534.500

WERELDCACAOVERBRUIK (Oct.-Sept.) (in tonnen):

	1931-'32	1930-'31	1929-'30
Ver. Staten	190.000	190.000	190.000
Duitschland	79.500	81.400	75.000
Engeland	69.000	60.200	56.200
Nederland	39.000	50.000	48 000
Frankrijk	41.900	41.500	35.200
Overige	102.100	109.600	97.300
Totaal	521.500	532.700	501.700

(De Telegraaf)

D. **SINOLOGIE. — Reproductie van boekdruk uit de 13de eeuw.** — Verleden jaar heeft de Chineesche generaal Tsjoe, die als commissaris voor den watersnood naar Sian was gezonden, daar in twee tempels een volledige gedrukte Tripitaka ontdekt, Boeddhistische schrifturen, die o.a. de woorden van den Boeddha en van de voornaamste Bodhisattva's inhouden.
Het geheel bestaat uit 5600 deeltjes, die in verschillende jaren zijn gedrukt, de meeste in de dertiende eeuw. Het werk wordt in China nog maar zelden aangetroffen, zoodat besloten werd er een fotografische reproductie van te laten maken.
(China Press, Shanghai) **(Vor. ber. blz. 197 K.)**

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Invoerrechten op thee in Nederland.** — De Java-Bode meldt, dat de Indische regeering telegrafisch aan den minister van Koloniën adhaesie heeft betuigd met het telegrafische protest der Ned.-Indische theeproducenten tegen verhooging van de invoerrechten op thee in Nederland.
(Java-Bode) **(Vorig bericht blz. 277 E.)**

F. **NEDERLAND. — Maximum leeftijd van rechters.** — Zonder hoofdelijke stemming heeft de Tweede Kamer op 25 October '32 aangenomen een wetsontwerp tot vaststelling van een maximum leeftijdsgrens (70 jaar) voor leden van de rechterlijke macht.

G. **NEDERLAND. — Berechting van burgerlijke en handelszaken door een enkelvoudige Kamer der Rechtbank.** — De Tweede Kamer heeft op 25 Oct. '32 het wetsontwerp ter berechting van burgerlijke en handelszaken door een enkelvoudige Kamer der Rechtbank zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

27 OCTOBER 1932

H. **NEDERLAND. — Permanente Commissie der Rijksverzekeringsbank.** — De op voorstel van het bestuur der Rijksverzekeringsbank uit de centrale organisaties van werkgevers en werknemers ingestelde permanente commissie van overleg, welke met en onder leiding van voornoemd bestuur periodiek zal bijeenkomen ter behandeling van zaken, betreffende de aan de Rijksverzekeringsbank opgedragen uitvoering der sociale verzekeringswetten, zal 3 November '32 haar werkzaamheden aanvangen.
De commissie, welke uit zes leden bestaat, n.l. drie uit de centrale organisaties van werkgevers en drie uit de centrale organisaties van werknemers, vertegenwoordigt de volgende centrale organisaties:
Verbond van Nederlandsche Werkgevers; R.K. Verbond van Werkgeversvakvereenigingen en Algemeene R.K. Werkgeversvereeniging; Christelijke Werkgeversvereeniging (Vereeniging van Christelijke Werkgevers en Groothandelaren in Nederland); Centraal overleg in Arbeidszaken voor Werkgeversbonden; Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen; R.K. Werkliedenverbond in Nederland; Christelijk Nationaal Vakverbond in Nederland; Nederlandsche Vakcentrale; De Koninklijke Nederlandsche Middenstandsbond; De Nederlandsche R.K. Middenstandsbond en de Christelijke Middenstandsbond.
Leden der commissie zijn: namens de centrale organisaties van werkgevers de heeren mr. P. W. J. H. Cort van der Linden; H. J. L. Klein-Schiphorst en mr. H. H. Steneker, met als plaatsvervangende leden de heeren mr. H. A. J. H. Franses en A. W. Hoette; namens de centrale organisaties van werknemers de heeren A. C. de Bruyn; K. Kruithof en F. S. Noordhoff, met als plaatsvervangende leden de heeren S. de la Bella, H. B. Berghuis en Jos. Veldman.

I. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche schulden.** — In het, door het Stat. Reichsamt uitgegeven tijdschrift Wirtschaft und Statistik van 27 Augustus '32

vinden wij een artikel over omvang en aard der Duitsche schulden aan het buitenland, naar opgaven van de Anmeldestelle für Auslandschulden, volgens den stand op 29 Februari 1932, waaraan wij hier enkele gegevens ontleenen.
Het totaal bedrag was 20.623 millioen M. waarvan 10.153 millioen met een looptijd tot 1 Maart 1933 en 10.470 millioen met een langeren looptijd.
Het Reichsamt raamt: binnenlandsche obligatiën in vreemd bezit 400 millioen M.; aandeelen en deelnemingen 2500—3500 millioen M. en grondbezit van vreemdelingen 2000 millioen M. De totale kapitaalbelegging door het buitenland in Duitschland zou 25.6—26.6 milliard M. bedragen.
Interessant is de splitsing van de credieten naar de landen der crediteuren; in millioen mark:

	Credieten	
	Korte	Lange
Ver. Staten	3227	5165
Nederland	1661	1914
Zwitserland	1615	1146
Groot-Brittannië	1286	1146
Frankrijk	474	482
Zweden	136	167
België	119	80
Tsjecho-Slowakije	157	18
Italië	73	74
Denemarken	51	9
Noorwegen	14	5
Diverse	1340	264
Totaal	10.153	10.470

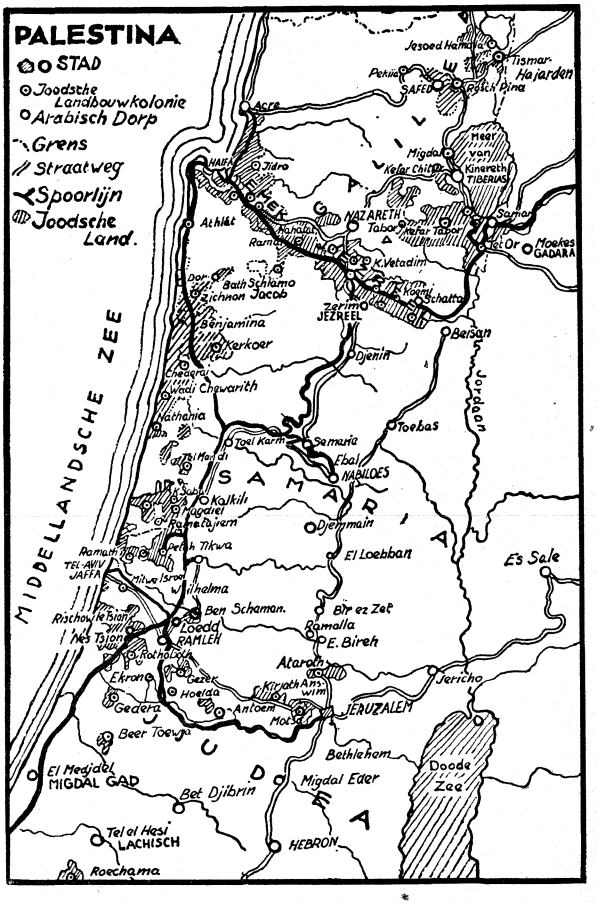
Tenslotte laten wij met betrekking tot het bedrag dat van 1 Maart 1932 tot 28 Februari 1933 aan rente en aflossing zal verschuldigd zijn de onderstaande cijfers (in millioenen mark) volgens:

Schulden ten laste van	renten voor korte credieten	lange credieten	verplichte amortisatie	tezamen
het Rijk	37	144	44	225
landen, gem. enz.	11	60	30	101
banken	287	81	25	393
industrie, handel, verkeer, landbouw	244	316	104	664
verdere debiteuren	17	28	10	55

(Wirtschaft und Statistik) **(Vor. ber. 513 K., 47 E.)**

A. **ZUIDERZEEWERKEN. — Kosten.** — Wij ontleenen de volgende mededeelingen inzake de kosten van de drooglegging der Zuiderzeewerken aan een artikel van den heer D. Hans in „Het Kompas" van den 15den Juli '32:
Men kan zeggen dat het groote plan, waaraan de naam van Minister Lely onafscheidelijk verbonden zal blijven, vier afzonderlijke groote werken op het oog had: 1e. het maken van een afsluitdijk van het eiland Wieringen naar de Friesche kust; 2e. het drooglegggen van den Noord-West-polder, den Wieringermeer-polder (20.000 H.A.); 3e. het drooglegggen van den Noord-Oost-polder (40.000 H.A.); 4e. het drooglegggen van de beide Zuidelijke polders (150.000 H.A.). Van deze vier werken zijn de eerste twee thans voltooid. Omdat er behoefte bestond aan nieuwen cultuurgrond, werd in 1925 door de Staten-Generaal goedgekeurd, dat gelijktijdig met het maken van den afsluitdijk ook de werken tot drooglegging van den Noord-West-polder zouden plaats hebben. Dit is dan ook geschied. En beide werken zijn voltooid.
De drooglegging van den Noord-West-polder heeft ongeveer 100 millioen gulden (met inbegrip van het in cultuur brengen) bedragen. De raming bedroeg in 1924 slechts 37 en in 1928 ongeveer 60 millioen.
En wat het tweede voltooide werk betreft, de afsluitdijk — in 1914 werd ons verteld dat het 60 millioen zou kosten, in 1925 steeg de raming tot 90, in 1928 tot 128 millioen, terwijl de kosten tenslotte 170 millioen hebben bedragen. (Het Kompas)
(Zie kaart blz. 357 A.; v. b. Kosten 64 E.; v. b. 499 B.)

B. **PALESTINA. — Economische structuur en bestaansmogelijkheden.** — Voor de afd. Amsterdam van den Joodschen Vrouwenraad en de Joodsche Vrouwenvereeniging voor Practisch Palestinawerk heeft ir. J. van Tijn op 25 Oct. '32 gesproken over de economische structuur van Palestina in verband met de bestaansmogelijkheden.
Spr. ging na of landbouw, industrie en handel van het land vooruit gaan en of hierin nog expansiemogelijkheden zitten. Uit de cijfers, welke hij noemde, bleek dat de Arabische bevolking, die in 1922 78% van de bevolking uitmaakte, in 1931 tot 73.4% was gedaald. De Joodsche bevolking steeg daarentegen van 11.07% tot 16.9% van de totale bevolking. Terwijl de Joodsche landbouwbevolking van 1922 tot 1931 steeg van 20 tot 22% der totale Joodsche bevolking, maakte in 1931 de landbouwbevolking bij de Arabieren 62% van het totaal uit, tegen 64% in 1922. Hieruit blijkt dus, dat de steden, d.w.z. handel en industrie, die dank zij de Joodsche immigratie tot ontwikkelingen kwamen, op de Arabieren een toenemende aantrekkingskracht beginnen uit te oefenen.
Palestina is steeds een landbouwland geweest. Ook thans is dat nog in overwegende mate het geval, maar ook de industrie begint als bron van welvaart mee te tellen. Het belangrijkste landbouwbedrijf is de citruscultuur; hierop volgt de tarwebouw en de bouw van andere producten w.o. tabak. Ook de veeteelt is van beteekenis.

PALESTINA.

In 1931 had de uitvoer van sinaasappelen een waarde van £ 875.000, dat is ca. 20% van de totale waarde der landbouwproductie. De rentabiliteit van het in de sinaasappelencultuur geïnvesteerde kapitaal bedraagt 10 tot 15%. Veertig procent van den sinaasappelaanplant is in Joodsche handen. De cultuur breidt

zich echter zeer sterk en in een snel tempo uit, en spr. meent dan ook, dat zich op den duur afzetmoeilijkheden zullen moeten voordoen en dat zelfs een crisis niet te vermijden zal zijn.
Door de natuurlijke gesteldheid (gemis aan eigen delfstoffen) is Palestina niet voorbeschikt, om een groot industrieland te worden, maar het heeft toch mogelijkheden. De beteekenis van den aanleg eener pijpleiding voor het vervoer van petroleum van Mosoel naar Haifa kan volgens spr. niet overschat worden, niet alleen wegens de hiermede verbonden uitbreiding van het havenbedrijf enz. maar tevens doordien het het land van goedkoope energie kan voorzien, in tegenstelling met het bestaande Ruthenbergelectriciteitswerk, dat door verschillende omstandigheden tenminste voorloopig slechts tot hooge prijzen electriciteit kan leveren.
Een belangrijk industrieel bedrijf is de Palestine Potash Co., dat het water uit de Doode Zee exploiteert, om daaruit kali en broom te maken, in concurrentie met de groote mijnen van Duitschland en Frankrijk en dat reeds aanmerkelijke hoeveelheden exporteert. Ook voor het cementbedrijf worden de grondstoffen in Palestina zelf gewonnen.
Verdere takken van industrie in Palestina zijn de zee-, olie-, meel-, wijn- en tabaksindustrie en voorts de industrie, die zich bezig houdt met het verwerken van sinaasappelen tot diverse producten.
Voor een grootbedrijf zijn voor het oogenblik de economische voorwaarden nog niet aanwezig; wèl is Palestina rijp voor de vestiging van kleine bedrijven, waarvan reeds verschillende bestaan (kousen-, lucifers-, leder-, kunsttanden-, meubel-, ijskasten-, biscuitfabrieken enz.). Op dit gebied biedt Palestina stellig perspectieven, wat vooral van belang is met het oog op de talrijke Joden, die in verschillende landen in hun bestaansmogelijkheid worden bedreigd.
(Vorig bericht blz. 37 E.)

A. **ITALIE. — Brug van 3997 M. lang.** — Tot een der meest grootsche openbare werken, welke onder het fascistische regiem zijn uitgevoerd, mag ongetwijfeld de bouw gerekend worden van de nieuwe, bijna vier kilometer lange brug, welke Venetië met het vasteland zal verbinden.
De nieuwe brug zal niet alleen dienen voor het treinverkeer, doch tevens als een eerste-klas weg voor het moderne snelverkeer.
Om een indruk te geven van dezen geweldigen bouw, dient opgemerkt, dat de brug 3997 meter lang wordt. Het deel, bestemd voor het openbare verkeer, wordt twintig meter breed. Het grootste deel van deze breedte is bestemd voor het autoverkeer, terwijl aan weerszijden daarvan breede voetpaden worden aangebracht.
Aan het uithoudingsvermogen en de gezondheid der arbeiders werden de hoogst denkbare eischen gesteld, daar er gewerkt moest worden in een bijzonder ongezonde moerasachtige streek op een terrein vol onvoorziene moeilijkheden.
Op het eiland Chiara, aan het uiterste punt van de lagunenstad, zal een autogarage worden gebouwd van gewapend beton, waarin gemakkelijk een duizendtal auto's zullen kunnen worden ondergebracht.
De bekende ijzeren brug naar Venetië over het Canal Grande tegenover het spoorwegstation, zal binnenkort vervangen worden door een steenen brug.
(Gazzetta di Venezia)

B. **DUITSCHLAND. — Werkloozensteun.** — Het feit, dat de extra-ondersteuningskosten ten bedrage van M. 70 mill., welke zijn ontstaan door de verhooging van de steunverleening, worden opgebracht uit het gekweekte overschot van de Rijksinstelling voor Werkloozenverzekering, heeft de belangstelling gevestigd op den financieelen toestand van dit lichaam. Ofschoon de „Reichsanstalt" niet alleen werkloozenuitkeering heeft te verrichten, maar verder heeft te zorgen voor arbeiders met een verkorten werktijd en voor de ontwikkeling van jeugdige werkloozen en tenslotte ook medewerkt aan het programma voor de werkverschaffing, was het haar toch mogelijk, aan het rijk van 1 April af nog rond M. 160 mill. uit haar overschotten ter beschikking te stellen, nadat zij voor M. 20 mill. had deelgenomen aan de werkverschaffing. De Reichsanstalt verwacht ook na aftrek van de bedragen voor de werkloozenuitkeeringen, dezen winter in staat te zullen zijn M. 240 mill. aan het rijk te kunnen uitkeeren ter bestrijding van de crisis. Ook voor het tweede halve jaar wordt er op een overschot gerekend. (Berl. Tageblatt)
(Vor. ber. 484 E., v. b. Noodverordening 478 C.)

C. **PRUISEN. — Decreet van den Rijkscommissaris.** — Naar de officieele Pruisische persdienst mededeelt heeft de met de waarneming van de bevoegdheden van den Pruisischen premier belaste Rijkscommissaris voor het land Pruisen den 26sten October '32 aan alle Pruisische autoriteiten het volgende decreet gericht: „De plicht te gehoorzamen der Duitsche ambtenaren tegenover den door de noodverordening van den Rijkspresident d.d. 20 Juli '32 benoemden Rijkscommissaris en de door hem aangewezen vertegenwoordigers staat vast blijkens het vonnis van het Staatsgerechtshof van 25 October 1932." **(V. b. 424 A., 543 C.)**

D. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — De leider der Indische Mohammedanen, Maulana Shaukat Ali, heeft den onder-Koning van Indië verzocht, Gandhi in vrijheid te stellen, opdat deze zal kunnen deelnemen aan de Conferentie van Sikhs, Hindoe's en Mohammedanen, die op 5 November '32 zal worden gehouden om tot overeenstemming te komen over het communale probleem.
(Vor. ber. 513 L., 349 D.)

E. **GASROET.** — De leek heeft doorgaans geen idee van de groote hoeveelheden gasroet welke in de wereld verbruikt worden. Amerika verbruikte volgens het Department of Commerce in 1931 niet minder dan 161.000.000 ponds en voerde bovendien — als record — nog 96.000.000 ponds uit, waarmee dit artikel op de 6e plaats kwam onder de geëxporteerde chemicaliën. Engeland is de grootste afnemer van deze zwarte kleurstof.

F. **NEDERLAND. — Verhooging invoerrechten. - Dr. Colijn's bestrijding.** — De heer Colijn heeft op 26 Oct. '32 het wetsontwerp tot verhooging van de invoerrechten op krachtige wijze bestreden. Zijn bezwaren waren drie in getal:
Hem ontbreekt het geloof dat het slechts één jaar zal gelden. Hij achtte het verder ondoelmatig, omdat het de benoodigde 20 millioen niet zal opbrengen. Zijn hoofdbezwaar is echter, dat het den dolkstoot geeft aan het verdrag van Ouchy. Hij beval verhoogde tabaksbelasting en een couponbelasting aan en noemde de houding van de regeering onbegrijpelijk.
(Vorig bericht blz. 494 B.)

G. **VEREENIGDE STATEN. — Roosevelt's drankwetbeloften. - Verkiezingscampagne.** — De democratische candidaat voor het presidentschap, Roosevelt, sprak in zijn verkiezingscampagne over de kwestie van het drankverbod, welks opheffing, naar hij zeide, jaarlijks een bedrag van 300 millioen dollars zou doen vloeien in de schatkist in plaats van in de zakken der smokkelaars. De Telegraaf merkt hierbij het volgende op:
Evenals de meeste verkiezingsbeloften dienen ook die van Roosevelt ten aanzien van de opheffing van het drankverbod cum grano salis te worden genoten. Immers, zoo eenvoudig als het in verkiezingscampagnes wordt voorgesteld, is die intrekking niet. Men weet, dat het drankverbod in de Ver. Staten in de eerste plaats is neergelegd in het achttiende grondwetsamendement, waarvan par. 1 o.a. bepaalt:
Een jaar na de ratificatie van dit artikel zal vervaardiging, verkoop en vervoer van bedwelmende

dranken binnen het land, de invoer er heen en de uitvoer naar buiten verboden zijn. Dit amendement is geratificeerd door 46 staten — 36 was het vereischte minimum — waardoor het een jaar later van kracht werd. De Vollstead-wet geeft aan, hoe dit grondwetsartikel moet worden ten uitvoer gelegd. Zoo definieert zij o.a. wat moet worden verstaan onder „bedwelmende dranken"; zij vat daaronder al die dranken samen, die ½% of meer alcohol bevatten. Voor de intrekking van genoemd grondwetsartikel is de ratificatie vereischt van drie kwart der 46 staten; dertien daarvan kunnen die intrekking dus verhinderen en volgens de „Daily Herald" zijn er minstens 20 staten voor handhaving van het verbod. Men bedenke hierbij, dat, toen het federale verbod in werking trad, 33 staten al staatsverbod hadden.

(Vorig bericht blz. 277 L.)

A. **IERLAND. — Opgravingen.** — Te Ballingary nabij Moat in Ierland is door een archeologische expeditie van de universiteit te Harwich een belangrijke vondst van een nederzetting uit den Vikingentijd gedaan. Eenigen tijd geleden had men hier een Noormannenzwaard gevonden en naar aanleiding daarvan werd besloten opgravingen uit te voeren. De nederzetting is omringd geweest door een borstwering van eikenhout en dateert uit omstreeks het jaar 1000. Behalve jachtgereedschap heeft men ook voorwerpen gevonden, die er op wijzen, dat de Vikingen den landbouw beoefenden. Men vond o.a. een molensteen, een ploegijzer en vele andere landbouwgereedschappen.

(Irish Times)

28 OCTOBER 1932

B. **DUITSCHLAND. — Economische toestand.** — Blijkens mededeeling van het Duitsche Institut für Konjunkturforschung is het aantal der insolventies wederom ongeveer zoo gering als in 1928, het jaar der hoog-conjunctuur.

Het instituut vindt hierin aanleiding op te merken, dat de acute crisis met de groote gedwongen liquidaties allengs schijnt te zijn overwonnen en handel en nijverheid komen thans in een stadium, waarin zich de krachten ontwikkelen die noodig zijn voor een herstel.

De snelle vermindering van het aantal insolventies is ten deele een gevolg van grooter geduld der schuldeischers.

Met nadruk vestigt het instituut echter de aandacht er op, dat de achteruitgang van het aantal gevallen van staking van betaling zeker niet alleen te danken is aan steun en uitstel van het innen van vorderingen. Vooral de prijsbeweging begint de vermindering van het financieele weerstandsvermogen te remmen; er zijn dan ook onmiskenbare teekenen van herstel aanwezig. (Deutsches Institut für Konjunkturforschung)

(Vorig bericht blz. 61 A.)

C. **ENGELAND. — Werkloosheid. - Marsch naar Londen.** — Tweeduizend werkloozen uit alle deelen van Engeland, die een „hongermarsch" naar Londen ondernemen, zijn in verschillende Londensche voorsteden aangekomen, waar regelingen zijn getroffen om ze te huisvesten en te voeden. **(Vor. ber. 457 B.)**

D. **ENGELAND. — Iersche kwestie. - Invoerrechten op Iersche goederen.** — Ingevolge de wet betreffende de overeenkomsten van Ottawa zullen alle Iersche goederen, niet voorkomende op de lijst van vrijgestelde artikelen der „import duties act", met ingang van 15 Nov. '32 onderworpen zijn aan een algemeen recht van 10% ad valorem. Dientengevolge zullen van bepaalde uit den vrijstaat ingevoerde goederen rechten worden geheven van 10%, 20% en zelfs van 30%.

Voor de goederen uit den vrijstaat, waarvan thans, ingevolge de „special duties act", met het oog op het terugkrijgen van aan de Britsche regeering verschuldigde maar niet betaalde gelden, een invoerrecht van 20% wordt geheven, zal zoolang deze speciale rechten van kracht blijven, niet meer dan de vastgestelde 20% behoeven te worden betaald. (Daily Mail)

(Vor. ber. 530 D., 520 C., 482 B.)

E. **DUITSCHLAND. — Nationaal inkomen.** — Volgens het rijksbureau voor de Statistiek bedroeg het nationaal inkomen van Duitschland over 1931 Mk. 57 milliard, hetgeen Mk. 13 milliard minder is dan in 1929. Per hoofd der bevolking bedroeg het inkomen in 1931 Mk. 883 per jaar tegen Mk. 1190 in 1929.

F. **MARINDANEEZEN.** — Te Rotterdam hield dezer dagen in de Ned. Handels-Hoogeschool, voor het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap, pater H. Geurtjens, missionaris van het Heilig Hart te Tilburg, een lezing over: „Een primitief volk van Zuid-Nieuw-Guinee".

Op Nieuw-Guinee treft men nog de meest primitieve volkeren die men kent. Ook de Marindaneezen behooren daartoe. Zij zijn zoo lang men weet van alle aanraking met andere volksstammen afgesloten geweest. Onder de vele stammen, die Zuid-Nieuw-Guinee bewonen, is die der Marindaneezen zeker de voornaamste.

De Marindanees is flink van voorkomen, forsch gebouwd en in vollen, voor ons zeer eigenaardigen tooi, ziet hij er beslist indrukwekkend uit. Hij is een volkomen natuurmensch, dus geen hoogstaand dier, doch beslist mensch en daarom is niets menschelijks hem vreemd, het kwade niet, doch het goede ook niet. Hij kent de natuurwet, al is hij zedelijk erg diep gezonken.

Zijn levenswijze is zeer primitief, hij verkeert nog in 't steenen tijdperk. Op sommige plaatsen zelfs van Zuid-Nieuw-Guinee, b.v. op het Frederik Hendrikeiland, is men daar nog niet eens aan toe en kent men zelfs geen steenen. Dit volk heeft dan ook zeer weinig behoeften en daaraan kan het zonder veel inspanning voldoen. Het heeft echter een paar genotmiddelen; een bedwelmende drank en de betelpruim.

De maatschappelijke vormen zijn eveneens primitief. Er is geen andere gemeenschap dan het familieverband, de klan of totemgroep; geen opperhoofden of rechtspraak. Recht bestaat er alleen in zijn allerprimitiefsten vorm, n.l. als persoonlijk wraakrecht, dat zich vooral openbaart in de bloedwraak naar aanleiding van sterfgevallen, die men aan toovenarij toeschrijft.

Wat zijn zieleleven betreft, is de Marindanees animist; hij kent een soort geestencultus, alhoewel hij in tegenstelling met Oostersche volkeren in 't algemeen, zeer weinig godsdienstig voelt. Hij is ook magiet. Ritueele ontucht en ritueele moord komen voor (o.a. koppensnellen).

(Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap)

G. **BELGIE. — Leger. - Tegen een inval aan de Oostgrens.** — Crockaert, de afgetreden minister van landsverdediging heeft, naar het „Hbld. van Antwerpen" meldt, op een vergadering van afgevaardigden van Katholieke Vereenigingen hulde gebracht aan het Belgische leger en den generalen staf, die zich thans inspant om iederen inval langs de Oostgrens onmogelijk te maken.

Nooit sedert 1831, zeide de heer Crockaert, is België meer paraat geweest dan thans om zijn grondgebied te verdedigen. Binnen 2 of 3 jaar zal niemand het nog wagen onze grens te bedreigen. Vóór Juni 1933 zullen de noodige betonnen schuilplaatsen langs de grens, van benoorden Maaseik tot bezuiden Aarlen, gereed zijn. Geen enkele weg zal, in dit gebied, buiten het bereik liggen van ons geschut.

Al deze grensvestingwerken worden voorzien van een bestendig garnizoen, geleverd door het korps Ardensche Jagers. Achter dit front zijn de noodige maatregelen getroffen om, door de vernieling van bruggen, tunnels, enz., een opmarsch van een zgn. gemotoriseerd invalsleger te stuiten.

De Maas wordt verdedigd door de vooruitgeschoven linie Eben Emael-Comblain au Pont. Verder door de oude, herstelde forten en, in de vallei zelf, door blokhuizen met machinegeweren en veldgeschut. Niets wordt aan het toeval overgelaten. Achter de Maaslinie wordt de verdediging van een andere linie, tusschen Antwerpen en Namen, gereed gemaakt. Daarna komt nog de Schelde-linie met watervlakten tot aan de zee. (Handelsblad van Antwerpen)

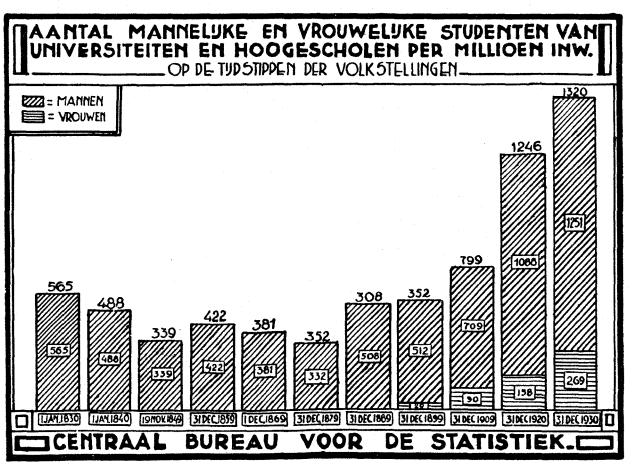
(Vorig bericht blz. 529 A.)

A. **BULGARIJE. — Fransche demarche te Sofia.** — De Fransche gezant te Sofia heeft geprotesteerd tegen de door het Bulgaarsche kabinet goedgekeurde Duitsch-Bulgaarsche compensatie-overeenkomst tot levering van Duitsch materiaal voor den aanleg van spoorwegen in ruil voor Bulgaarsche tabak tegen een totaal bedrag van 1,2 milliard lewa, welke waren over 5 jaren worden verdeeld.
De Fransche stap wordt aldus gemotiveerd, dat ook Frankrijk in de laatste jaren groote hoeveelheden Bulgaarsche tabak heeft gekocht en daarom bij de levering van materiaal voor Bulgaarsche staatsspoorwegen ook de Fransche industrie bevoordeeld behoort te worden. (Possledna Poschta)

B. **VRIJMETSELARIJ.** — Wij ontleenen het volgende aan „Het Volk":
De vrijmetselarij is een instelling, die ten doel heeft, verlichting en beschaving te verspreiden over de geheele wereld. Zij gaat uit van het denkbeeld, dat alle menschen tot welk ras en tot welken godsdienst zij behooren, broeders zijn, door denzelfden Schepper gemaakt naar overeenkomstige vormen, en dat zij dus, welke wijsgeerige of dogmatische beginselen zij mogen toegedaan zijn, elkaar hulp, steun en broederliefde verschuldigd zijn.
De vrijmetselarij is geen georganiseerde wereldorde, maar een broederschap, bestaande uit tot op zekere hoogte zelfstandige vereenigingen, loges, die in ieder land samen een groot-loge vormen. Aan het hoofd van deze groot-loge staat een groot-meester en enkele hoogwaardigheidsbekleeders.
De vrijmetselarij is van zeer ouden datum; documenten zijn er reeds vanaf de vijftiende eeuw.
De leden, broeders, verplichten zich, niet te spreken over hetgeen behandeld wordt in de bijeenkomsten der loges. Ook over den ritus, den eeredienst der loge, mag niet gesproken worden.
Die geheimhouding is de waarborg voor iederen broeder, dat hij buiten de loge niet zal worden lastig gevallen over meeningen of opvattingen, die hij in de vergaderingen der loge geuit heeft.
De vrijmetselaars vertegenwoordigen alle maatschappelijke rangen en standen alsmede godsdienstige gezindten.
De vraag of de vrijmetselarij zich keert tegen de kerk, moet dus ontkennend beantwoord worden.
Zij zou zelfs een groote rol gespeeld hebben bij de stichting der Fransche republiek.
In de protestantsche landen is haar invloed immer zeer gering geweest. Zoo ook bij ons.
De achttiende eeuw mag wel de bloeitijd van de vrijmetselarij in Europa genoemd worden. O.a. sloot zich toen ook aan Frederik de Groote, koning van Pruisen. In Nederland dateert de oprichting van 1756.
(Het Volk)

C. **NOBELPRIJS. — Voor Physiologie en Medicijnen.** — De Nobelprijs voor physiologie en medicijnen voor 1932 is aan de Engelsche geleerden Sir Charles Sherrington te Oxford en professor Edgar Douglas Adrian te Cambridge toegekend en zal tusschen deze beiden worden verdeeld. De onderscheiding is verleend voor hun ontdekking over de functie van de zenuwcellen. Sir Charles Scott Sherrington, een geleerde van internationale reputatie, is reeds veelvuldig voor zijn wetenschappelijk werk onderscheiden. Van zijn publicaties moeten worden genoemd: The integrative action of the nervous system (1916), School Hygiene (1913). In de bladen van het koninklijk en andere wetenschappelijke genootschappen worden steeds artikelen van zijn hand aangetroffen, voornamelijk handelende over de functies van hersenen en zenuwen. Van professor Edgar Douglas Adrian, die zich door zijn wetenschappelijke verdiensten ook ver buiten de grenzen van zijn land bekendheid heeft verworven, moet genoemd worden zijn werk „The basis of sensation" (1928); van hem worden regelmatig in „The Journal of Physiology" bijdragen aangetroffen over het zenuwstelsel. **(Vor. ber. Geneeskunde 91 G.)**

D. **ONDERWIJS. — Toenemend aantal studenten. — In het jaar 2000 wordt het aantal op 40.000 geschat.** — Het aantal studenten in ons land neemt toe. Dit is een bekend verschijnsel. Deze toeneming houdt echter geen gelijken tred met onzen bevolkingsaanwas. Neen, ze is veel sterker. Zooveel sterker, dat men wel van een eenigszins verontrustend verschijnsel moet spreken.
Op dit „zooveel sterker" vestigt de dezer dagen verschenen statistiek van het hooger onderwijs de aandacht. Daarin toch is opgenomen een grafiek, die het aantal studenten aan onze universiteiten en hoogescholen in den loop der jaren per millioen inwoners in beeld brengt. Hieruit blijkt, dat de peilschaal in 1879 (een laagterecord sinds 1830) aanwees 332, dat wil dus zeggen, dat in genoemd jaar 332 studenten per millioen inwoners aan onze academies stonden ingeschreven. Tien jaar later, in 1889, was de stand reeds 508, in 1899 532, in 1909 — de studentenstroom rijst onrustbarend! — 799, in 1920 1246 en in 1930 1520. Het is nog steeds was, nu reeds vijftig jaar lang en niet zonder angstige bezorgdheid vraagt men zich af, wanneer de val toch eindelijk eens zal intreden. Want als de ontwikkeling van de laatste twintig jaar zich voortzet, dan staan er vreemde dingen te gebeuren. De cijfers leeren het. Van 1909 tot 1930 een stijging van het aantal studenten per millioen inwoners van 799 tot 1520. Indien deze vermeerdering regelmatig voortgang zou vinden, zijn in het jaar 2000 niet minder dan 4000 studenten per millioen inwoners te verwachten. Aangenomen, dat het aantal inwoners van ons land dan de tien millioen is gepasseerd — met dit getal blijven wij stellig aan den veiligen kant; dr. G. A. H. Wiebols berekent het zielental in 2000 in zijn studie: „De toekomstige bevolkingsgrootte in Nederland" op ruim 12½ millioen — dan zou het studentenleger bij den aanvang van de 21ste eeuw 40.000 „man" sterk zijn.

Het is dus te voorzien, dat men ook bij de a.s. eeuwwending aanleiding te over zal hebben om over ruimtegebrek aan de universiteiten en hoogescholen klaagzangen aan te heffen. (De Telegraaf)

(Vorig bericht blz. 544 A.)

A. **NEDERLAND. — Opcenten op invoerrechten. - Behandeling verdaagd.** — In de Tweede Kamer heeft minister De Geer op 27 Oct. '32 medegedeeld, dat de regeering bereid is, bij de inwerkingtreding van het Verdrag van Ouchy de opcenten op de invoerrechten te doen vervallen, niet alleen tegen de contracteerende mogendheden, maar ook tegen andere landen.
Dr. Colijn verklaarde hierna dat de geheele A.R.-fractie op één lid na haar stem tegen het wetsontwerp zal uitbrengen, indien op dit oogenblik de beslissing zal moeten vallen.
Tenslotte nam de Kamer met 93—2 stemmen een motie-Aalberse — mede onderteekend door de leden Beumer (a.r.) en Snoeck Henkemans (c.h.) — aan tot schorsing der beraadslaging en verdaging der verdere behandeling van het wetsontwerp tot de algemeene beschouwingen over hoofdstuk I der Rijksbegrooting-1933 zullen zijn gehouden.
Aan de rede van dr. Colijn ontleenen wij nog het volgende:
De minister heeft een zeer gewaardeerde poging gedaan om tegemoet te komen aan eenige bezwaren. Spr. is erkentelijk daarvoor, maar de beslissing, waarvoor de Kamer staat, wordt er niet gemakkelijker door. Wanneer plotseling deze wet zou ophouden te werken, kunnen er moeilijkheden ontstaan. De regeering heeft telkens gezegd: ik kan dit geld niet missen. Hoe moet het dan als het Verdrag van Ouchy in werking treedt? De minister heeft in een negatieven vorm de kabinetskwestie gesteld.
Spreker stelt de vraag of het een redelijk standpunt der regeering is een conflict uit te lokken tegenover een groep, die reeds een jaar tevoren had verklaard, dat zij de regeering op het punt van verdere automatische verhooging van het tarief niet kan volgen, doch overigens bereid is de regeering te steunen. Spr. deelt mede, dat indien het op dit oogenblik tot stemming komt, zijn geheele fractie op één lid na, haar stem aan het wetsontwerp zal onthouden. Daarom geeft hij de regeering in overweging gedachtig aan het „komt tijd komt raad" de verdere beraadslaging over dit ontwerp uit te stellen totdat bij de algemeene beschouwingen de geheele financieele regeeringspolitiek zal zijn behandeld. **(V. b. 546 F.)**

29 OCTOBER 1932

B. **FRANKRIJK. — Nieuw ontwapeningsplan.** — De Fransche Kamer heeft op 28 Oct. '32 een aanvang gemaakt met de interpellaties over de buitenlandsche politiek. Herriot ontwikkelde in zijn rede het nieuwe Fransche ontwapeningsplan, dat als volgt luidt:
Frankrijk zou, tegen een nader te bepalen tijdstip, de algemeene vermindering aanvaarden van den eersten oefentijd voor het landleger in het moederland (dus niet voor de troepen in de koloniën, mandaatlanden etc.) onder de volgende voorwaarden:
1. dat alle formaties, die met dit stelsel van legerorganisatie in strijd zijn, zooals de Rijksweer, zullen worden ontbonden en dat regelen zullen worden gesteld voor de militaire politie.
2. dat de internationale contrôle wordt georganiseerd met inbegrip van de verplichting voor de staten om zich aan onderzoek te onderwerpen.
3. dat het Locarno-verdrag wordt aangevuld, met dien verstande dat een regionaal verdrag voor het verleenen van wederkeerigen bijstand wordt gesloten, waarbij iedere Europeesche natie zich kan aansluiten, en dat de gezamenlijke strijdmacht, die op deze wijze zou tot stand komen, toereikend zal zijn om iederen aanvallen te bedwingen. Deze strijdmacht moet als eerste groep gespecialiseerde contingenten van de verschillende naties omvatten, die onmiddellijk beschikbaar zijn, en over aanzienlijk materiaal beschikken.
4. dat de Ver. Staten zich bereid verklaren waarborgen voor veiligheid te geven in den zin, waarin zij ze zelf hebben opgevat.
5. dat de leden van den Volkenbond zich verbinden tot het naleven van alle verplichtingen, die voortvloeien uit artikel zestien van het Pact.
6. dat alle deelnemers aan het Pact zich verplichten tot het aanvaarden van scheidsrechterlijke uitspraken.
Nadat Herriot zijn plan had bekend gemaakt, besloot hij zijn rede als volgt: „Wanneer dit plan wordt verworpen, kan Frankrijk niet verantwoordelijk worden gesteld voor het mislukken der Ontwapeningsconferentie." **(Vor. ber. 539 K., 196 E.)**

C. **WAT ZIJN BEDRIJFSRADEN?** — Wat zijn bedrijfsraden en welke taak kent de Nederlandsche wetgever hun nu uiteindelijk toe? Bedrijfsraden zijn instellingen, die in een bedrijf, d.w.z. in een complex van ondernemingen, welke een soortgelijk product voortbrengen, worden gevormd. Zij kunnen worden ingesteld in elk bedrijf, wanneer de omstandigheden daartoe aanleiding geven. Daarover beslist de regeering. Men zal veelal als regel kunnen aannemen, dat alleen die bedrijven rijp zijn voor een bedrijfsraad, waarin het organisatorisch overleg tusschen werkgevers voldoende is gevorderd.
Een bedrijfsraad bestaat uit ten minste zes en ten hoogste twintig leden, voor de eene helft benoemd door vakvereenigingen van werkgevers, voor de andere helft door die van werknemers. Zoowel op initiatief van de regeering als van den bedrijfsraad zelf kunnen voor alle of voor bepaalde werkzaamheden, leden die niet werkzaam zijn in het bedrijf, aan den bedrijfsraad worden toegevoegd.
De beteekenis van die raden wordt natuurlijk bepaald door hun werkkring. De bedrijfsraad kan optreden als orgaan van overleg, van advies, van uitvoering, als orgaan van beslechting van geschillen en van bemiddeling. Als orgaan van overleg kan de bedrijfsraad collectieve contracten ontwerpen, een goede vakopleiding regelen, maatregelen overwegen ter bestrijding van de werkloosheid, het overleg tusschen werkgevers en werknemers in afzonderlijke ondernemingen bevorderen, fondsen stichten en daarop toezicht houden en last not least technische en commercieele aangelegenheden van het bedrijf, voor zoover van invloed op de positie van den arbeider, bespreken. Dit laatste gaat dus eenigszins in de richting van de medezeggenschap. Verder verzamelt de raad statistische gegevens en bevordert hij de goede verstandhouding in het bedrijf.
Bij amendement heeft de Kamer aan deze bevoegdheden er nog een toegevoegd: de verordenende bevoegdheid, welke hij echter slechts mag uitoefenen ten aanzien van onderwerpen, waarvan de regeling bij de wet aan een bedrijfsraad is opgedragen.
Als orgaan van advies en uitvoering dient de raad departementen, provinciën, gemeenten en allerlei andere overheids- en semi-overheidsorganen van voorlichting. Ook kan hij advies geven aan particuliere personen. Wordt beroep ingesteld tegen beslissingen krachtens Arbeidswet, Steenhouwerswet, e.d. wetten, dan wordt de raad eveneens gehoord. Verder verleent de raad medewerking bij de uitvoering van wetten en algemeene maatregelen, die zulks vorderen. Ook deze bepaling is bij amendement in de wet opgenomen.
Ook als orgaan van beslechting van geschillen speelt de raad een rol, zooals gezegd. Bij collectieve arbeidsovereenkomst of bij andere regelingen kan n.l. worden bepaald dat daaruit voortvloeiende geschillen of andere geschillen, die met betrekking tot den arbeid in het bedrijf ontstaan, aan de beslissing van den bedrijfsraad zullen worden onderworpen. Uiteraard is de bedrijfsraad eveneens een geschikt college om door bemiddeling die geschillen, welke als arbeidsconflicten worden aangeduid, uit den weg te ruimen. Daarbij heeft de wet de verhouding tusschen bedrijfsraad en rijksbemiddelaar afgebakend. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 543 A.)

D. **RUSLAND. — Nieuwe kolenlagen in Oost-Siberië ontdekt.** — Officieel wordt medegedeeld, dat Russische ingenieurs in Oost-Siberië in het gebied van

Boeria reusachtige kolenlagen hebben ontdekt. De rijkdom der nieuw ontdekte lagen wordt geschat op 30 milliard ton. De Sovjet-regeering hoopt, dat deze nieuwe kolenvoorraden den grondslag voor een machtige industrie in het Verre Oosten kunnen leggen.
(Leningradskaja Prawda) **(Vor. ber. blz. 177 M.)**

A. **OSLO-CONVENTIE. — Meening omtrent Nederland.** — Te Oslo wordt momenteel het Congres gehouden van het z.g.n. Scandinaafsche Industrieverbond, waarvan de voornaamste industrieelen van Denemarken, Noorwegen en Zweden deel uitmaken. De Deensche vertegenwoordiger dr. Munck (niet de minister van Buitenlandsche Zaken) bepleitte in een rede nauwe samenwerking tusschen de drie Scandinaafsche staten, temeer nu Nederland zich door de Nederlandsche regeering voorgestelde verhooging der invoerrechten reeds buiten de Conventie van Oslo had gesteld. **(Vorig bericht blz. 202 F.)**

B. **NEDERLAND. — Boycot van Duitsche goederen.** — De Deutsche Handelsdienst verneemt, dat de burgemeester van Gent een aantal vooraanstaande persoonlijkheden uit industrie-, handels- en scheepvaartkringen van West-Duitschland heeft uitgenoodigd tot een bezichtiging van de aanzienlijk verbeterde havenwerken van Gent. In kringen der Rijnlandsch-Westphaalsche industrie wordt buitengewone beteekenis gehecht aan de a.s. gemeenschappelijke beraadslagingen te Gent. Aan Duitsche zijde komt den laatsten tijd steeds duidelijker het streven naar voren de afweer tegen de Nederlandsche boycotbeweging door een samenwerking van breede kringen op een zoo groot mogelijke basis te plaatsen. **(Vor. ber. 513 M.)**

C. **Dr. A. N. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP. — Eerste Holland—Indië vlieger.** — Op 28 Oct. '32 promoveerde aan de Universiteit te Utrecht tot doctor in de letteren en wijsbegeerte cum laude de heer A. N. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop op het proefschrift „Megalitische Oudheden in Zuid-Sumatra.
Dr. Van der Hoop was in 1926 leider van de eerste Holland—Indië-vlucht, die hij tezamen met Van Weerden Poelman en den mecanicien Van der Broeke ondernam. Nadien heeft dr. Van der Hoop het vliegen vaarwel gezegd en de wetenschap verkozen boven de cabine.

D. **NEDERLAND. — Contingenteering van den broodinvoer.** — De Staatscourant van 28 Oct. '32 bevat een K. B. waarbij de invoer van brood wordt gecontingenteerd. Deze contingenteering geldt voor twaalf maanden, van 1 November 1932 tot 1 November 1933. Het percentage is gesteld op 100% van de hoeveelheid, die gemiddeld per twaalf maanden in het tijdvak 1 November 1930 tot 1 November 1932 werd ingevoerd.
Onder deze contingenteeringsbepalingen vallen: tarwebrood en deeg van tarwebloem of tarwemeel.
(Vor. ber. Invoer brood 93 E.)

30 OCTOBER 1932

E. **DENEMARKEN. — Ontbinding van het Folketing.** — Minister-president Stauning heeft in het Folketing verklaard, dat den koning verzocht is het Folketing te ontbinden, omdat de regeering bij haar handelspolitieke plannen geen meerderheid achter zich heeft. De verkiezingen voor het Folketing zullen den 16den November plaats vinden. (Berlingske Tidende)
(Vorig bericht blz. 482 A.)

F. **FRANKRIJK. — Handelsverdrag met Chili.** — Tusschen Chili en Frankrijk is een handelsverdrag tot stand gekomen. Het is gesloten op de basis, dat 40% der verkoopsprijzen van salpeter zal worden aangewend voor de aflossing van bevroren credieten en ter betaling van Fransche productenleveranties. Alle overige verkoopen moeten onbeperkt dienen voor de Fransche compensatiekas met dezelfde bestemming.
Waarschijnlijk zal Frankrijk 130.000 ton salpeter koopen.
De koperindustrie streeft er eveneens naar preferenties van Frankrijk te verwerven. Op deze wijze worden de bevroren credieten voor de eerste maal vrij.
(Le Temps)

G. **VATICAAN. — Nieuwe Pinakotheek.** — De Paus heeft op 27 Oct. '32 in tegenwoordigheid van de gezanten bij den Heiligen Stoel en van de kardinalen, de nieuwe pinakotheek in het Vaticaan ingewijd.
In een rede verklaarde de Paus zich tegen zekere strekkingen van de moderne en vooral van de z.g. nieuwe kerkelijke kunst, waaraan vaak iedere moraal ontbreekt en die niet in overeenstemming is met het kanunnieke recht.

H. **NEDERLANDSCHE KAMER VAN KOOPHANDEL TE LONDEN. — De Prins van Wales.** — De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen heeft aan den Prins van Wales een schrijven gericht, waarin zij haar eerbiedige voldoening uitdrukt over de telegrammen wisseling, die heeft plaats gevonden tusschen H.M. de Koningin en Z.K.H., vooral in verband met het daarin door den Prins van Wales uitgedrukte voornemen, om binnenkort Nederland weder te bezoeken.
Zij heeft verder de hoop uitgedrukt, dat, aangezien het hoofddoel der Kamer is de handelsbetrekkingen tusschen Nederland, het Vereenigd Koninkrijk en wederzijdsche overzeesche Bezittingen zoo gemakkelijk mogelijk te maken, het voorgenomen bezoek van Z.K.H. er zal toe bijdragen om de reeds eeuwen bestaande vriendschapsbetrekkingen te versterken.
De Kamer heeft hierop een schrijven ontvangen, waarin de Prins van Wales zijn appreciatie uitdrukt over den inhoud van den door de Kamer gezonden brief. **(Vorig bericht blz. 337 E.)**

I. **VEREENIGDE STATEN. — Verklaring van Al Smith inzake schulden.** — Bij een verkiezingsrede te Boston ten gunste van den democratischen candidaat voor het presidentschap van de Ver. Staten, Roosevelt, onderwierp de ex-gouverneur van den staat New York, Al Smith, de politiek van Amerika tegenover Europa ten opzichte van de oorlogsschulden aan een scherpe critiek. Hij verklaarde, dat de eenige wijze waarop de landen in Europa hun schulden kunnen betalen, de betaling in goederen is. **(513 K.)**

K. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Nieuw ministerie.** — De Tsjechisch-agrarische afgevaardigde Malypetr is door president Masaryk tot minister-president benoemd. Verder zijn de volgende ministers benoemd:
Johann Cerny (Tsjechisch-Agrariër): Binnenl. Zaken.
Dr. Trapl (Tsj. Nationaal-socialist): Financiën.
Dr. Benesj (Tsj. Nationaal-socialist): Buitenl. Zaken.
Bradatj (Tsjechisch-Agrariër): Defensie.
Dr. Meissner (Tsj. Sociaal-democraat): Justitie.
Dr. Derer (Slow. Sociaal-democraat): Onderwijs.
Dr. Matousjek (Tsj. Nationaal-democraat): Handel.
Dr. Hodsjae (Tsj. Agr. - Slow. vleugel): Landbouw.
Dr. Czech (Duitsche Soc.-dem.): Sociale voorzorg.
Dr. Spina (Landbouwbond): Gezondheid.
De overeenstemming met de Tsjechische en Duitsche sociaal-democraten is tot stand gekomen op de volgende basis:
De salariskortingen bij de staatsambtenaren beloopen jaarlijks 600 millioen Kronen. Hierdoor worden getroffen maandelijksche inkomsten van meer dan 9000 Kr. De verlaging geldt ook voor de pensioenen. De uitkeeringen aan oorlogsinvaliden blijven onaangetast. De partijen hebben zich ook verplicht, zorg te dragen voor een geordende staatshuishouding. Het „Verpflegungs"-ministerie zal worden opgeheven. Over verdere bezuinigingsmaatregelen wordt nog onderhandeld.
(Vorig bericht blz. 542 E.)

A. **BELGIE. — Vijfjaarlijksche prijs voor sociale wetenschappen. - Dr. Hendrik de Man. —** De vijfjaarlijksche regeeringsprijs voor de sociale wetenschappen, gaande over de periode 1927/31, is toegekend aan dr. Hendrik de Man, hoogleeraar aan de universiteit te Brussel. De werken, welke deze bekroning motiveeren, zijn volgens de commissie, belast met de toewijzing van den prijs: Psychologie des Sozialismus en La Joie au Travail.
Hendrik de Man, die een geboren Vlaming is en tot de literair-socialistische groep van Ter Waarheid behoort, is geruimen tijd hoogleeraar geweest te Frankfor a/d. Main. Pas het vorige jaar keerde hij naar België terug. In den afgeloopen winter hield hij in de groote Vlaamsche steden een serie levingen over nationalisme en socialisme, welke sedertdien eveneens in boekvorm zijn verschenen.

B. **BLOEDDRUK. —** Op het congres der D. Gesellschaft für Kreislaufforschung te Tübingen heeft prof. Kaufmann (Brunswijk) medegedeeld, dat bij volkomen gezonde jongelui de bloeddruk sterk uiteen kan loopen. Bij 562 onderzochte gezonde jonge mannen van gemiddeld 23,7 jaar oud, vond hij een systolischen bloeddruk (gemeten dus bij samentrekking van het hart) van tusschen 78 en 155 mm kwik, een speling dus van 77 mm of bijna 100%. De onderzoeker voegde er aan toe, dat velen zich noodeloos ongerust maken. Prof. Lange (Berlijn) wees er nog op, dat de bloeddruk niet slechts door psychische opwinding, doch ook door psychische actie stijgt. Bij het lezen van een gewoon, d.w.z. niet aangrijpend of opwindend boek stijgt de bloeddruk bij normale personen 10 à 11 mm, welk verschijnsel onmiddellijk bij beëindiging van het lezen weer ophoudt.

C. **OSLO-CONVENTIE. — Finland. —** Naar de „Helsingin Sanomat" verneemt, heeft de Finsche regeering besloten toe te treden tot de Conventie van Oslo. Geemld wordt, dat het Finsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken reeds een desbetreffend voorstel heeft ingediend. (Helsingin Sanomat)
(Vorig bericht blz. 550 A.)

31 OCTOBER 1932

D. **SCHEEPVAART. — Tewaterlating „Normandië". - Het grootste schip der wereld. —** Op 29 Oct. '32 is te St. Nazaire het grootste schip van de Fransche koopvaardijvloot en ter wereld, het passagiersschip de „Normandië", van de Compagnie Générale Transatlantique, van stapel geloopen. Het schip heeft een waterverplaatsing van 70.000 bruto registerton, een lengte van 313 en een breedte van 40 M. Het wordt gedreven door stoomturbines tot een gezamenlijke sterkte van 60.000 P.K., die een snelheid van 28 knoopen mogelijk maken. Het is bestemd voor den dienst Havre—New York en zal de reis in 4½ dag afleggen.
(Vor. ber. 472 C., 175 A.)

E. **DUITSCHLAND. — Nauwer verband met Pruisen. —** De aangekondigde conferentie gehouden tusschen von Hindenburg, v. Papen en Braun betreffende de maatregelen tot vereenvoudiging van de verhouding tusschen Pruisen en het rijk heeft plaats gehad. Braun vroeg beperking der bevoegdheden van den rijkscommissaris, hetgeen v. Papen weigerde. Een verordening is uitgevaardigd, waarvan de voornaamste bepalingen zijn de opheffing van het Pruisische departement van Volkswelvaart, samensmelting en vereenvoudiging van ministerieele ressorts en bezuinigingen. Doel der verordening is centralisatie, vereenvoudiging en afschaffing van dubbel werk in de departementen. Beieren heeft tegen de verordening by den rijkspresident geprotesteerd, Pruisen meent, dat inbreuk op zijn rechten is gemaakt. **(546 C.)**

F. **KATOEN ALS WEGBEDEKKING. —** In het Amerikaansche katoendistrict worden thans proeven genomen met katoen als wegbedekking, en de resultaten daarvan moeten in alle opzichten schitterend zijn.
In verschillende staten, zooals Texas, Zuid-Carolina en Louisiana rijden de auto's reeds over deze katoenen wegen, die volgens het katoentextiel-instituut om hun goede hoedanigheden en ook uit een oogpunt van bezuiniging hun bestaansrecht bewezen hebben. Bij den aanleg van deze wegen wordt een katoendek gelegd op een onderlaag van zand, kiezel en klei, vlak gemaakt met asphalt. Over het katoendek komt weer een laag asphalt, waardoor een waterdichte wegbedekking verkregen wordt, die het geheele wegmateriaal verstevigt.
In Zuid-Carolina ligt al zes jaar zulk een katoenen wegbedekking, zonder dat er ooit iets aan gerepareerd is en nog steeds is de weg in goeden toestand.
(De Telegraaf)

G. **JAN VERMEER VAN DELFT. —** Het is heden 300 jaar geleden dat de schilder Jan Vermeer te Delft geboren werd. Een bijzondere viering blijft thans achterwege, evenals bij het eeuwfeest van Pieter de Hooch in 1929. Maar we kunnen wijzen op de voorgenomen tentoonstelling, waarmee te Rotterdam over eenige jaren het nieuwe Museum Boymans zal worden ingewijd, welke expositie de geheele Delftsche school zal omvatten.

H. **FRITS LAPIDOTH OVERLEDEN. —** Frits Lapidoth, redacteur van De Nieuwe Courant, is op 29 Oct. 71 jaar oud te Nauheim overleden. De journalistiek verliest in hem een toegewijd werker, een conscientieus en steeds volkomen eerlijk criticus.

I. **NEW YORK. — Financieele toestand. —** Teneinde de stad New York uit den financieelen noodtoestand te helpen, waarin zij is geraakt, hebben de New Yorksche bankiers besloten de stad een voorloopig crediet van 21.5 millioen dollar te verstrekken, indien het gemeentebestuur bereid is belangrijke bezuinigingen in te voeren en de salarissen der gemeente-ambtenaren te verlagen. **(Vorig bericht blz. 534 F.)**

K. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Mr. L. J. A. Trip. —** De commissie van deskundigen tot voorbereiding van de Economische Wereldconferentie te Genève is op 31 Oct. '32 bijeengekomen. Tot voorzitter werd gekozen de president van de Nederlandsche Bank, mr. L. J. A. Trip, die als vertegenwoordiger van de Bank voor Internationale Betalingen aan de besprekingen deelneemt. De thans nog waarnemende secretaris-generaal van den Volkenbond, Avenol, opende de besprekingen met een rede, waarin hij de taak der commissie uiteen zette.
(Vor. ber. 443 E., 430 E.)

L. **GRIEKENLAND. — Het kabinet Venizelos afgetreden. —** De regeering-Venizelos is afgetreden. Tsaldaris is met de vorming van het nieuwe kabinet belast, waarbij hij rekent op steun van eenige kleine partijen. **(Vorig bericht blz. 484 F.)**

M. **ULTRAROODE FOTOGRAFIE. —** M. Czerny en H. Willenberg hebben een nieuw procédé gevonden, om de onzichtbare ultraroode stralen te „fotografeeren". Deze stralen oefenen een warmte-werking uit, met behulp waarvan men dunne vloeistoflaagjes kan doen verdampen. Kiest men deze laagjes nu zóó dun als bij zeepbellen met hun z.g. Tiffany-effect, dan zal men bij bestraling met ultrarood licht gemakkelijk zien, welk deel der laagjes bestraald wordt; immers door de warmte dier stralen wordt het vloeistoflaagje ter plaatse nòg dunner en veranderd ook de kleur. Na de bestraling vertoont een interfereerend vloeistoflaagje, b.v. van petroleum, op de door ultraroode stralen getroffen plaatsen een andere kleur dan op de niet bestraalde plekken.

A. **CRIMINALISTIEK EN AUTOMOBILISME.** — Door samenwerking van prof. Chavigny (Straatsburg), Dr. Robert Heindl (Berlijn), prof. Södermann (Stockholm) en dr. Waldemar Weimann, patholooganatoom (Berlijn), kwam een schitterende methode uit, om — van automobielen, welke na een aanrijding zich snel uit de voeten maakten — voldoende signalement te kunnen samenstellen, om opsporing mogelijk te maken.
Overwegende, dat er ± 100 verschillende bandteekeningen zijn, waardoor 100.000.000 verschillende manieren denkbaar zijn, om één auto van banden te voorzien, stelden zij een atlas samen (als Bijlage van het Archiv für Kriminalogie), aan de hand waarvan men uit de sporen der banden voldoende „aanwijzingen" kan verkrijgen, om te kunnen aanduiden, op welke wijze, met welke bandenmerken, de bewuste wagen was „beband". Daarnaast geven genoemde criminalisten aan, wáár de bedoelde bandensporen allereerst te zoeken zijn (op kleeding, schoeisel en huid van het slachtoffer, op den weg daarnaast, enz.) Belangrijke aanwijzingen volgen nog, hoe de sporen (nu eens als afdrukken, dàn weer als indrukken. dus plastisch, aanwezig) als „bewijsstukken" over te nemen van den weg. (Archiv für Kriminalistik, Verlag Vogl, Berlin, Band 91, Heft 1 & 2)

B. **ENGELAND. — Staking in Lancashire.** — De spinners in de Engelsche katoenindustrie zijn op 31 October '32 in staking gegaan. Bijna alle spinnerijen in Lancashire liggen stil. Ruim 200.000 werklieden, bijna alle aangeslotenen bij de textiel-arbeidersorganisaties, nemen aan de staking deel.
Slechts in enkele bedrijven, waar de oude loonen worden gehandhaafd, is de arbeid hervat. De werkgevers trachten evenwel de eigenaars dezer bedrijven te bewegen hun ondernemingen eveneens stil te leggen. Voorloopig bestaat geen uitzicht op een bijlegging van het geschil.
De gemeenschappelijke zitting van fabrikanten en spinners, welke te Manchester is gehouden, is zonder resultaat verdaagd.
Het ministerie voor Arbeid verklaart momenteel geen verdere maatregelen te willen nemen. **(510 C.)**

C. **VELDMAARSCHALK LORD METHUEN OVERLEDEN.** — Veldmaarschalk Lord Methuen is in den ouderdom van 87 jaar op zijn landgoed in Wiltshire overleden. Lord Methuen was tijdens den Boerenoorlog divisie-commandant en gedurende den wereldoorlog gouverneur en militair bevelhebber op Malta.

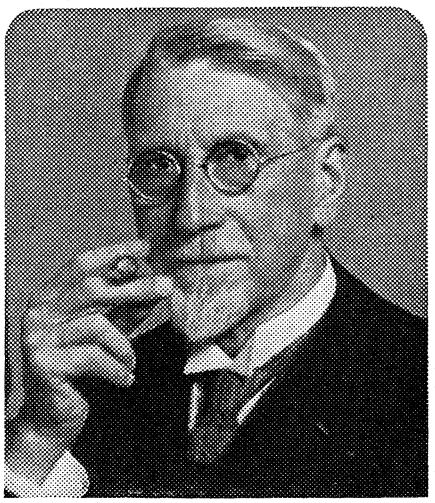
D. **LONDEN. — Werkloosheid. - „Means Test".** — Op 30 en 31 Oct. '32 hadden te Londen demonstraties van werkloozen plaats tegen de „means test", het onderzoek naar de middelen van bestaan van werkloozen, die steun uit de openbare kassen genieten.
(Vorig bericht blz. 547 C.)

E. **Mr. H. S' JACOB OVERLEDEN.** — In den ouderdom van 77 jaar overleed te Batavia het oud-lid van het college van gedelegeerden van den Volksraad mr. H. s' Jacob, die zijn Indische loopbaan aanving in de advocatuur. In 1903 presideerde wijlen de heer s' Jacob het in dat jaar gehouden belangrijke suikercongres. Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van den Volksraad werd hij op 15 Mei 1928 benoemd tot commandeur in de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

1 NOVEMBER 1932

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Heffing op invoer luxevoorwerpen voorbereid.** — In het college van gedelegeerden van den Volksraad verklaarde de regeeringsgemachtigde voor de afdeeling Financiën bij de behandeling van de interpellatie-Monod de Froideville over de wijze waarop de verhooging van den zoutprijs geschiedde, dat de regeering, om in de groote tekorten te voorzien, genoodzaakt zal zijn verdere belastingmaatregelen voor te stellen. Tot nu toe werd een verdere heffing op den invoer van luxe-voorwerpen afgewezen. Thans is het departement van Financiën druk bezig met de voorbereiding van een dergelijke heffing. **(Vorig bericht blz. 327 C.)**

G. **Dr. JOHAN WAGENAAR ZEVENTIG JAAR.** — Het is op 1 November '32 de zeventigste verjaardag van dr. Johan Wagenaar. Deze datum is niet alleen belangrijk voor het Nederlandsche muziekleven, voor zoover zich dat in de concertzalen afspeelt, maar in niet mindere mate voor hen, die nog studeeren. Want ook de invloed van dr. Johan Wagenaar als paedagoog is in ons land zeer groot te noemen. Het zijn Wage-

Dr. Johan Wagenaar.

naar's vele artistieke en persoonlijke hoedanigheden, die hem de geheel eenige plaats verschaften, welke hij in het Nederlandsche muziekleven inneemt. Hij behoort tot de wel zeer weinig Nederlandsche componisten, die een aan humor rijke muziek gaven en zijn composities „De Schipbreuk", „Ode aan de Vriendschap", „Zweedsche Lucifersmarsch", „de Doge van Venetië", „De Cid", zijn werken waarin hij de parodie kostelijk hanteert. Maar ook het ernstige vond in zijn scheppende fantasie weerklank; daarvan leggen werken als de ouverture „Cyrano de Bergerac", „De getemde Feeks", het symphonisch gedicht „Saul en David", de „Sinfonietta" en verschillende werken in het kamermuziekgenre welsprekende getuigenis af. Hij is een der weinige Nederlandsche componisten, wiens werken in het buitenland (o.a. door prof. Schneevoigt en Schüricht) worden uitgevoerd.

H. **PRUISEN. — Nieuwe commissariale regeering.** — De officieele lijst van de nieuwe samenstelling der commissariale regeering van Pruisen luidt als volgt:
Financiën: Dr. Popitz, die tevens benoemd is tot Rijksminister zonder portefeuille.
Landbouw: De Rijksminister voor de Levensmiddelenvoorziening Von Braun.
Arbeid en Nijverheid: Staatssecretaris Ernst.
Onderwijs en Eeredienst: Prof. Dr. Kaehler.
Justitie: Staatssecretaris Hoelscher. **(V. b. 551 E.)**

I. **PORTUGAL. — Nieuwe valutabepalingen.** — De Portugeesche regeering heeft besloten, nu de koers van het Engelsche pond tot onder 4.32 tegenover den dollar is gedaald, den dollar als standaard te nemen voor de waarde van de escudo's. De Portugeesche valuta was gestabiliseerd op een waarde van 110 escudo's in het pond sterling. Er is echter nog geen officieele beslissing genomen om de escudo weder op goudbasis te brengen. **(Vorig bericht blz. 149 P.)**

A. **ZUIDERZEEWERKEN. — Verklaring van den directeur-generaal.** — De directeur-generaal der Zuiderzeewerken verzoekt ons het volgende mede te deelen:
Volgens berichten zouden in de uitwateringssluizen te Kornwerderzand in de afsluiting van de Zuiderzee twintig scheuren waargenomen zijn. Deze scheuren waren aan de directie ter plaatse aangewezen. Dit bleken echter de krimpvoegen te zijn, welke in de betonconstructie zijn aangebracht om de uitzetting en de inkrimping der constructie bij temperatuursverschillen te kunnen opnemen. In de uitwateringssluizen in de afsluiting zijn nergens scheuren ontstaan. Het vermeende waarnemen daarvan berustte op een misverstand. **(Vorig bericht blz. 545 A.)**

B. **VOLKENBOND. — Trendelenburg's benoeming tot ondersecretaris-generaal.** — De oud-voorzitter van het economische Volkenbondscomité, de heer Trendelenburg (Duitschland), is tot ondersecretaris-generaal van den Volkenbond benoemd, onder voorbehoud van de goedkeuring van den Volkenbondsraad. Aangezien deze goedkeuring een zuiver formeele kwestie is en de secretaris-generaal deze benoeming niet gedaan zou hebben, alvorens hij zeker was van de instemming van den Volkenbondsraad, is de heer Trendelenburg reeds in functie getreden.
Den ondersecretaris-generaal zal de opperste leiding van het economische en financieele Volkenbondswerk worden opgedragen. **(Vorig bericht blz. 540 F.)**

C. **HONGARIJE. — Graaf Julius Karolyi.** — De vroegere minister-president graaf Julius Karolyi heeft in een schrijven, gericht aan de kiezers van de stad Stuhlweissenburg, medegedeeld, dat hij zich uit het actieve politieke leven zal terugtrekken en daarom zijn mandaat van afgevaardigde opgeeft. **(464 E.)**

D. **TELEPATHIE.** — Onze oude voorstelling van geesten bijv. was, dat hallucinaties in ons werden te voorschijn geroepen door een afwezigen of gestorven persoon. Een medium kan niet altijd zeggen, of de intelligentie, die verondersteld wordt, met hem of haar in verbinding te treden, aan een levende of een doode behoort, en vergissingen kunnen zich voordoen. Soms worden verhalen verteld, die typeerend zijn voor een bepaalden telepathischen uitzender en toch, wanneer later deze veronderstelde uitzender ondervraagd kan worden, ontdekken wij, dat, hoewel de feiten zich hebben toegedragen ongeveer zooals zij zijn waargenomen en beschreven, hij volkomen onbewust was, iets, wat dan ook, te hebben overgebracht. Als een deel van zijn persoonlijkheid aansprakelijk is geweest voor de boodschap, dan moet dit een onbewust deel geweest zijn. Misschien is dit ook het geval; want bij de eenvoudige experimenten met gedachtenoverbrenging hebben wij soms geconstateerd, dat de overgebrachte indruk niet altijd degene is, dien men bedoeld heeft, maar een andere, die meer in de werkingssfeer van den uitzender ligt, waarvan hij zich bewust echter geen rekenschap geeft.
Zijn onbewuste deel schijnt een beter instrument van overbrenging te zijn dan zijn „bewustzijn" van iederen dag.
Zoodat, wanneer wij gewone boodschappen ontvangen van een overleden bloedverwant, zij een groot bestanddeel waarheid kunnen bevatten, en toch niet uit zijn bewuste verstand kunnen komen. Inderdaad, misschien weet hij het zelfs niet en is hij in elk geval slechts het onbewuste middel om boodschappen over te brengen. (Prof. Oliver Lodge, in Souvenirs, „Revue Métápsychique".)

E. **CHILI. — Nieuwe President.** — De heer A. Wiechmann Murphy, de Chileensche consul te Rotterdam, deelt mede, dat Arturo Alessandri Palma tot president der Chileensche republiek is gekozen. **(383 E.)**

F. **DUITSCHLAND. — Bierverbruik.** — Volgens een statistiek van de Verband Rheinisch-Westfälischer Brauereien G.m.b.H. te Dortmund over het jaar 1931/32 werd in Duitschland in het jaar 1912/13 gemiddeld per hoofd der bevolking 102,1 liter bier gebruikt. In het jaar 1929/30 was het bierverbruik reeds gedaald tot 90,1 liter, in 1930/31 verminderde het tot 74,72 liter en in 1931/32 bedroeg het nog maar 56,3 liter per hoofd der bevolking. Vergeleken bij vóór den oorlog vormt dit een daling in het bierverbruik met 44,4%. **(Vorig bericht blz. 240 H.)**

G. **DENEMARKEN. — Duitsche contingenteeringsmaatregelen.** — De Duitsch-Deensche economische onderhandelingen zijn op 1 Nov. '32 beëindigd. Het volgende gemeenschappelijke communiqué werd uitgegeven:
„De tusschen een Duitsche regeeringsdelegatie en vertegenwoordigers van de Deensche regeering en van den landbouw gevoerde economische besprekingen zijn op 1 Nov. beëindigd. De Duitsche delegatie heeft de meening harer regeering nopens de contingenteering uiteengezet. De Deensche vertegenwoordigers hebben hun principieele bezwaren tegen de contingenteering kenbaar gemaakt. De Duitsche delegatie zal haar regeering rapport uitbrengen betreffende het verloop en het resultaat dezer besprekingen."
De Duitsche delegatie zal op 2 Nov. onder leiding van dr. Walter naar Berlijn terugkeeren.
Er is dus geen overeenstemming bereikt.
(Politiken, Kopenhagen)

H. **ESTLAND. — Nieuw kabinet.** — De senior van de politici in Estland, Constantin Päts, heeft na een kabinetscrisis van vier weken een nieuwe regeering kunnen vormen. De drie groote partijen in Estland zijn als volgt in de regeering vertegenwoordigd:
Minister-president, Päts (agrarische partij); Buitenlandsche Zaken, Rei (sociaal-democraat); Volkswelvaart, Jürman (agrarische partij); Binnenlandsche Zaken en Justitie, Anderkopp (nationaal centrum); Landbouw, Tupitz (agrarische partij); Defensie, generaal Tönisson (partijloos); Verkeerswezen, Johanson (sociaal-democraat); Sociale voorzorg, Kukke (nationaal centrum). (Dorpater Zeitung)
(Vorig bericht blz. 517 E.)

I. **YEHUDI MENUHIN. — In het Concertgebouw te Amsterdam.** — Wat de jeugdige violist Yehudi Menuhin in het Concertgebouw te Amsterdam, in samenwerking met het door dr. Willem Mengelberg aangevoerde Concertgebouw-orkest, zijn talrijken hoorders heeft laten beleven, was niet minder dan een wonder. Want een programma van drie vioolconcerten — van Bach (in E), Mozart (in D) pas ontdekt en hier nooit uitgevoerd en Beethoven — nog gevolgd door de lang niet malsche toegift: Prélude en fuga van Bach, beteekent een lichamelijke en geestelijke inspanning, die voor menig volwassene te groot zou zijn.
Men heeft Menuhin gehuldigd, zooals slechts zelden iemand in onze concertzalen gehuldigd is. **(11 K.)**

2 NOVEMBER 1932

K. **NEDERLAND. — Vrijzinnig-Democratische Jongeren Organisatie.** — Op 29 en 30 October '32 werd door de Vrijzinnig-Democratische Jongeren Organisatie de algemeene jaarvergadering te Sneek gehouden, welke o.a. werd bijgewoond door het Tweede Kamerlid mr. dr. A. M. Joekes en het Eerste Kamerlid prof. dr. D. van Embden.
Na ampele besprekingen werd de volgende motie met algemeene stemmen aangenomen:
De algemeene vergadering der Vrijzinnig-Democratische Jongeren Organisatie, bijeen te Sneek op 29 en 30 October 1932,
vreest, dat de toenemende werkloosheid en de langdurige lediggang op de jonge menschen, wier oplei-

ding in deze jaren is of wordt voltooid, demoraliseerend zal werken en dat zij gemakkelijk onder den invloed zullen komen van extremistische stroomingen, dat, bij opleving van handel en industrie, deze jonge menschen achter zullen staan bij hen, die reeds in de practijk werkzaam zijn geweest, zoodat velen van hen wellicht hun geheele leven de nawerking van deze crisis zullen ondervinden,
vestigt de aandacht op deze gevaren,
is van meening, dat de overheid, al of niet in samenwerking met particulieren, behoort te zorgen, dat alle groepen van deze jonge lieden gelegenheid verkrijgen voor ontwikkeling en ontspanning,
acht bestudeering noodig van de vraag, of verlaging van den pensioengerechtigden leeftijd, verkorting van den arbeidsduur, dan wel andere middelen geschikt zijn om het euvel der werkloosheid in belangrijke mate te temperen,
besluit deze motie de grootst mogelijke bekendheid te geven en verzoekt de pers om medewerking daartoe.

A. NEDERLAND. — Statistiek van motorrijtuigen. — De voortdurende toeneming van het verkeer met motorrijtuigen kan sinds de invoering van de wegenbelasting op 1 Mei 1927 worden nagegaan met behulp van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek bewerkte statistiek der motorrijtuigen. Van deze statistieken zijn er tot dusver vijf verschenen, die achtereenvolgens de resultaten der telling vermelden van het aantal motorrijtuigen op 1 Januari 1928 en op 1 Augustus der jaren 1928, 1929, 1930 en 1931.
Aan de inleiding zijn de volgende gegevens ontleend: Eindcijfers voor elk der vijf soorten van motorrijtuigen:

	—	1 Augustus		—
Aantal:	1928	1929	1930	1931
rijwielen met hulpmotor	258	203	131	1.055
motorrijwielen . .	27.527	30.022	31.183	32.323
personenmotorrijt. .	51.922	60.262	67.845	75.369
motorbussen . . .	3.159	3.357	3.536	3.625
vrachtmotorrijt. . .	28.734	35.040	41.227	46.012
Motorrijt. in totaal	111.600	128.884	143.922	158.384

In het tijdvak tusschen 1 Augustus 1928 en 1 Aug. 1931 is de groep der personenmotorrijtuigen het sterkst in aantal vooruitgegaan. Dan volgen resp. de vrachtmotorrijtuigen, motorrijwielen en tenslotte de motorbussen.
Ook bij de aantallen per 1000 inwoners wordt de grootste vermeerdering van 1 Aug. 1928 tot 1 Aug. 1931 aangetroffen voor de groep personenmotorrijtuigen (n.l. 2.69) en de kleinste toenemingen voor de groep der motorbussen (n.l. 0.04).
Het hoogste aantal motorrijtuigen per 1000 inwoners op 1 Aug. 1931 doet 's-Gravenhage zien (25,67), het kleinste Rotterdam (15,01).
Ook van 30 Juni 1931 op 1932 zijn de personenmotorrijtuigen het sterkst in aantal toegenomen (4.853), waarop in belangrijkheid volgen de rijwielen met hulpmotor (3.548), de vrachtmotorrijtuigen (1.351) en de motorbussen (159), terwijl de motorrijwielen slechts 60 in aantal vooruit zijn gegaan. **(124 A.)**

B. RUSLAND. — Cultureele bloei. — Eenige pas gepubliceerde statistieken bevatten gegevens over de cultureele ontwikkeling van de Sovjet-Unie, terwijl een speciale statistiek is gewijd aan de ontwikkeling van de autonome Sovjet-republiek Wit-Rusland.
In het afgeloopen jaar werden in de Sovjet-republiek uitgegeven 54.000 nieuwe boeken met een totale oplaag van 834 millioen exemplaren. Ter vergelijking wordt medegedeeld, dat in 1918 het aantal uitgegeven boeken 6000 bedroeg.
Volgens de te Minsk, de hoofdstad van deze Sovjetrepubliek, gepubliceerde statistiek over Wit-Rusland, kon in het gebied van deze republiek vóór de revolutie slechts 30 pct. der bevolking lezen en schrijven. Op het oogenblik bedraagt dit percentage 98 pct. en is het percentage van het analfabetisme dus slechts 2 pct.
In het Wit-Russische gebied, dat wordt bewoond door tal van minderheden, zijn naast de Russische scholen 322 Joodsche, 258 Poolsche, 24 Latijnsche, 11 Litausche, 23 Oekraïnsche en 9 Duitsche scholen. Bovendien zijn in de Wit-Russische republiek op het oogenblik 43 hoogescholen tegen geen enkele vóór de revolutie.
Vóór de revolutie waren er in deze republiek slechts vier kleine theaters. Thans zijn er 404 schouwburgen, 714 ambulante en 31 permanente bioscoop-theaters. (Pravda). **(Vorig bericht blz. 330 H.)**

C. NEDERLAND. — Huishoudkunde en statistiek. — Op 29 Oct. '32 vergaderde de Vereeniging voor Huishoudkunde en Statistiek te Amsterdam onder leiding van prof. mr. F. de Vries.
Voor de vergadering de vraag in behandeling nam: „In hoeverre kan het regelen van den omvang der voortbrenging of van het aanbod van bepaalde goederen door producenten al of niet met medewerking van de overheid bevorderlijk worden geacht voor de volkswelvaart", werd een bestuursvergadering gehouden. In de plaats van prof. mr. F. de Vries en prof. mr. A. C. Josephus Jitta, die niet herkiesbaar waren, werden benoemd mr. dr. A. H. van Rhijn en prof. dr. H. W. C. Bordewijk.
Over de bovengestelde vraag hadden prae-advies uitgebracht de heeren dr. R. van Genechten en dr. J. Tinbergen.
Een uitvoerig debat werd over deze prae-adviezen gehouden.

D. POLEN. — Ministerie. — De Poolsche minister van Buitenlandsche Zaken, Zaleski, heeft zijn ontslagaanvraag ingediend, die door den President der republiek is aanvaard.
In zijn plaats is de thans waarnemende minister van Buitenlandsche Zaken, overste Beck, definitief tot Poolsch minister van Buitenlandsche Zaken benoemd. (Gazeta Polska). **(Vorig bericht blz. 270 A.)**

E. NEDERLAND. — Nieuwe regeling van de gijzeling. — De nieuwe regeling van den lijfsdwang (gijzeling), welke op 28 Oct. '32 door de Tweede Kamer is goedgekeurd, tracht tegemoet te komen aan verschillende bezwaren, welke in den laatsten tijd tegen dit instituut gerezen zijn. Naar het inzicht van velen en ook van de regeering, strookt het niet meer met het rechtsgevoel, dat lijfsdwang zelfs vijf jaar kan duren. Ook is het middel hard, als het wordt toegepast tegenover ouden van dagen. Doch het voornaamste bezwaar is wel hierin gelegen, dat het middel, dat moet dienen om op een onwilligen veroordeelde dwang uit te oefenen, eveneens toepassing kan vinden, indien niet van onwil, doch van onmacht sprake is.
Daarom is in de nieuwe wet neergelegd dat de schuldenaar, die buiten staat is aan de tegen hem uitgesproken veroordeeling te voldoen, kan vorderen, dat de gijzeling niet of niet verder ten uitvoer zal worden gelegd. Het is duidelijk, dat de bewijslast van dat niet in staat zijn op den veroordeelde rust. Tot nu toe was gijzeling mogelijk voor alle handelsschulden. De nieuwe wet laat ook deze bepaling vervallen, omdat handelsschulden veelal geldschulden zullen zijn. Juist bij geldschulden bestaat in verband met de verdere executiemiddelen aan het rechtsmiddel van de gijzeling het minst behoefte. Voor wisselschulden blijft de lijfsdwang echter gehandhaafd. Met wissels worden andere handelspapieren gelijkgesteld, doch dan moet blijken, dat men zich verbonden heeft ter zake van koophandel.
Ten aanzien van personen van 70 jaar en ouder zal volgens de nieuwe bepalingen lijfsdwang in het geheel niet meer kunnen worden toegepast, terwijl de maximum duur der gijzeling in de toelaatbare gevallen

van vijf jaar is teruggebracht tot één jaar. Gevallen waarin de mogelijkheid van lijfsdwang is opengehouden zijn die, welke betrekking hebben op een vonnis waarbij iemand veroordeeld is tot het verrichten van een handeling welke uitsluitend door hem kan worden verricht (b.v. medewerken bij het opmaken van stukken), en die welke het uitvloeisel zijn van verbintenissen om niet te doen en die strekken tot het geven van een bepaalde zaak (reëele executies kent ons recht in het algemeen niet).
In nauw verband met deze beperking van de gijzeling staat de instelling van de dwangsom. Tot nu toe sprak de wet zich over de dwangsom niet uit. Vandaar dat er onder de rechtsgeleerden geen eenstemmigheid heerschte over de vraag of de rechter bevoegd is tot het opleggen hiervan. Nu de gijzelingsgevallen beperkt worden, heeft de wetgever het wenschelijk geacht een regeling van de dwangsom in de wet neer te leggen. Zij wordt toegelaten bij alle vonnissen, die tot iets anders dan tot betaling van een geldsom veroordeelen. Zij kan b.v. worden toegepast in dezen vorm, dat telkens wanneer een zekere verboden handeling wordt verricht, een bepaald bedrag zal zijn verbeurd. **(Vorig bericht blz. 524 A.)**

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Burgemeester van Soerabaja.** — Benoemd tot burgemeester van Soerabaja: mr. W. H. van Helsdingen, secretaris van den Volksraad.

B. **FRANKRIJK. — Herriot's Spaansche reis.** — Het resultaat van de reis, die de Fransche minister-president Herriot naar Spanje heeft gemaakt, is nog niet vast te stellen. Volgens een mededeeling in „El Sol" werd op 1 Nov. '32 een Fransch-Spaansch verdrag betreffende het statuut van de arbeiders onderteekend en wel door de ministers van Arbeid van beide landen, in tegenwoordigheid van Herriot, Azana en Zulueta. (El Sol)

C. **VEREENIGDE STATEN. — Staatsschulden.** — De regeeringsschuld in de Vereenigde Staten bedraagt op het oogenblik ongeveer $ 20,750,000,000 tegenover nog geen $ 16,000,000,000 midden 1930. **(480 E.)**

D. **NEDERLAND. — Dienstplicht. - Nederlanders in België en Duitschland.** — Naar de „Telegraaf" verneemt, heeft de minister van Defensie een belangrijke beslissing genomen ten aanzien van den dienstplicht van Nederlanders in België en Duitschland.
Sinds 1928 bepaalt art. 6 der Dienstplichtwet o.m. dat ieder Nederlander, die op 1 Januari van het jaar waarin hij 19 jaar oud wordt, woonplaats heeft in Nederland of in een plaats in het buitenland, welke niet meer dan 15 K.M. van de Nederlandsche grens is gelegen of wiens wettige vertegenwoordiger op genoemd tijdstip aldaar woonplaats heeft, voor den dienstplicht hier te lande behoort te worden ingeschreven.
Niet bepaald is hoe die afstand van 15 K.M. moet worden berekend, hetgeen tot afwijkende toepassing dezer bepaling aanleiding heeft gegeven.
De Minister van Defensie heeft daarom thans bepaald, dat bedoelde afstand behoort te worden berekend hemelsbreedte, zoodat o.a. Luik en Antwerpen binnen dezen afstand vallen.
In gevallen, waarin de berekening van den 15 K.M. afstand in den loop der jaren op andere wijze is berekend, zouden de personen die feitelijk behoorden te zijn ingeschreven, op overwegingen van billijkheid thans vrijgesteld kunnen blijven van inschrijving, tenzij een nieuwe reden voor inschrijving mocht ontstaan of mocht zijn ontstaan.
Voorts wijst de minister van Defensie den betrokken autoriteiten er op, dat de hiervoren uiteengezette wijze van berekening van den afstand tot de Nederlandsche grens ook geldt voor de afstandberekening met betrekking tot de vrijstelling van herhalingsoefeningen. **(Zie voor Leger enz. 461 B.)**

E. **SUIKER. — Technische doeleinden.** — Volgens het wekelijksche overzicht der Raffinaderie Tirlemontoise wordt door den goedkoopen prijs van suiker de afzet van dit artikel thans ook in andere banen geleid. Natuurlijk zal haar bestemming als voedings- en genotmiddel hoofdzaak blijven, maar in de techniek begint men langzamerhand meer suiker te gebruiken voor industrieele doeleinden.
In de Ver. Staten en in Europa gebruikt men suiker voor de bereiding van synthetisch citroenzuur; in Schotland bestrijkt men den binnenkant van doedelzakken met een suiker-oplossing, waardoor de levensduur der balgen verlengd wordt. In Amerika voegt men suiker toe als versterkingsmiddel bij mortel en cement in de bouwindustrie teneinde den weerstand van deze grondstoffen te verhoogen. Er is voorts een maatschappij gesticht, die een nieuw product aan de markt zal brengen, waarvoor suiker als basis dient. Uit dit nieuwe product zou doorschijnende caoutchouc en beelden, kunstmatig leder, diverse verfstoffen, vernis en onbrandbare celluloïd worden bereid. Deze maatschappij zou met de installatie harer fabrieken nog wel niet gereed zijn, maar de werkzaamheden in het laboratorium moeten reeds ver zijn gevorderd. (Raffinaderie Tirlemontoise). **(Vor. ber. blz. 421 E.)**

F. **BRAZILIE. — Koffie.** — De president van den Braziliaanschen Koffieraad, dr. Roquette Pinto, heeft de mededeeling gepubliceerd, dat de Koffieraad gedurende den opstand middelen heeft verzameld, die hem in staat stellen, elke onbehoorlijke prijsdaling beneden den stand voor den burgeroorlog te verhinderen. Eventueel zou de raad, teneinde dit doel te bereiken, het besluit nemen, den toevoer naar de havens van Santos, Rio en Victoria te beperken.
De koffievoorraden in Brazilië bedragen, volgens deze verklaring, tegenwoordig 40 millioen zak, waarvan zich 36 millioen in Sao Paulo bevinden. Deze voorraden dekken het verbruik van vier jaar. De vooruitzichten voor den komenden koffieoogst acht dr. Pinto buitengewoon gunstig en ook in de landen, die „mild" koffie produceeren, schijnt het, dat de nieuwe koffieoogst goed zal uitvallen, terwijl aan den anderen kant weinig koffie vooruit verkocht is.
De wereldbehoefte aan Braziliaansche koffie kan op nauwelijks meer dan 15 millioen zak worden geraamd. Ca. 15% van de koffieboomen in Brazilië is nog te jong om vrucht te dragen; ca. 30% is bovendien gedurende de laatste tien jaren aangeplant en is derhalve nog niet in volle productie.
(Jornal do Brasil) **(Vorig bericht blz. 473 D.)**

G. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — Lord Wellingdon heeft op het verzoek van den Mohammedaanschen leider Shaukat Ali om Gandhi vrij te laten, zoodat hij de gewichtige conferentie te Allahabad zou kunnen bijwonen, geantwoord, dat hij dit verzoek alleen dan kan inwilligen als Gandhi eerst een openbare verklaring wil afleggen, dat hij niet langer het strijdmiddel van de burgerlijke ongehoorzaamheid zal toepassen. Het woord is dus nu aan Gandhi. **(Vorig bericht blz. 546 D.)**

3 NOVEMBER 1932

H. **BELGIE. — Nederland en de Belgische defensie.** — Jaspar, oud-minister-president, heeft eenige dagen vóór hij in het nieuwe kabinet de portefeuille van Financiën aanvaardde, in de „Revue générale" een artikel over het Statuut van België gepubliceerd, waaraan wij het volgende ontleenen:
Jaspar zet uiteen, dat het tegenwoordige statuut van België berust op het Verdrag van Versailles en op de overeenkomsten van Locarno. Het Kellogg Pact noemt hij niet, want hij voelt weinig voor dit verdrag, dat — zooals hij zegt — in een zoo ernstige kwestie slechts „literatuur" is.
Hij wijst er voorts op dat België krachtens zijn nieuw

statuut niet meer neutraal is. Frankrijk, Groot-Brittannië en Italië garandeeren de neutraliteit individueel, zonder de verplichting zich met elkaar te dien aanzien te verstaan of een gemeenschappelijke actie tegen een Duitschen aanval op touw te zetten. Jaspar meent dat men met het oog op het moeilijke tijdsgewricht en op de raadselachtige houding van Duitschland het statuut van België dient te consolideeren en hij vraagt zich af of men de functionneering van het Rijnpact wel goed heeft bestudeerd en of de verzoeningscommissie, die in de overeenkomst is voorzien, ooit is bijeengekomen. Hij voegt er aan toe dat het pact onvolledig is, daar het de Oostgrens in het Zuidoosten (Luxemburg) en in het Noordoosten (Nederland) open laat. Heeft men iets voorzien om hieraan tegemoet te komen? In het bijzonder wat Nederland betreft?

In dit verband is de instructie interessant, welke Jaspar aanhaalt en die den 16en Maart 1925 door Herriot, toen Fransch minister-president, werd gericht aan de Fleuriau, Fransch ambassadeur te Londen. Het document heeft betrekking op de voorbereiding van de conferentie van Locarno. Herriot schreef o.a.: „Ik voeg er aan toe, dat het noodig zou zijn dat Nederland op een of andere wijze bij de onderhandelingen wordt betrokken. Indien dit niet geschiedt, indien het veiligheidspact niet op Nederlandsch gebied van toepassing zou zijn; indien Duitschland zich in het bijzonder vijandig zou betoonen ten opzichte van een dergelijke uitbreiding, zou men moeten denken dat de schending van Nederlandsch-Limburg door Duitschland een mogelijke hypothese blijft. Het zal u niet ontgaan dat een dergelijke schending de geheele defensie van België en dientengevolge de onze in gevaar zou brengen. Wanneer dus de Nederlandsche grens niet in het pact kan worden genoemd, zou het onvermijdelijk zijn middelen te zoeken om deze lacune aan te vullen."

Jaspar wijst er op dat het pact zwijgt over de Nederlandsche grens en dat Nederland geen partij is in de overeenkomsten van Locarno.

Tenslotte vraagt Jaspar of Engeland tegenover den huidigen toestand nog zou weigeren met België een militair accoord te sluiten, analoog aan dat tusschen Frankrijk en België. (Revue générale)

(Vorig bericht blz. 547 G.)

A. **NEDERLAND. — Duitsche contingenteeringsmaatregelen.** — Op grond van de met verschillende landen getroffen afspraken heeft de Duitsche regeering toestemming gegeven voor de contingenteering van den boterinvoer. Zij heeft voorts kennis genomen van het rapport der commissie, welke te Brussel, Den Haag, Rome, Parijs en Kopenhagen heeft onderhandeld over de contingenteering van andere producten van land-, tuin- en boschbouw. De Rijksregeering heeft opdracht gegeven het materiaal dat bij deze besprekingen is verzameld, onverwijld te bestudeeren. Wanneer deze werkzaamheden zullen zijn beëindigd, zal een beslissing worden genomen. **(Vorig bericht blz. 523 C.)**

B. **STRUMA.** — Volgens den geneeskundigen medewerker van de Nieuwe Rotterd. Courant is het groote rapport van de Struma-commissies uit den Gezondheidsraad een machtig pleidooi voor de voorstanders der joodgebrekhypothese, die tevens voorstanders zijn van de kropbestrijding door toediening van jodium, hetzij in den vorm van volzout, hetzij in den vorm van gejodeerd drinkwater, van welke beide methoden de laatste stellig goedkooper en eenvoudiger zal blijken te zijn dan de eerste.

Maar dat er iets gedaan moet worden is zeker. Immers het rapport wijst op gestadige uitbreiding der kropepidemie en geleidelijke toeneming van den ernst van haar karakter.

Voor de individueele prophylaxe beschikken we in ons land reeds over een voortreffelijk volzout, het Jozo, waarvan een algemeene aanwending afstuit op de kosten, die belangrijk hooger zijn dan van het gebruikelijke keukenzout.

C. **AMSTERDAM. — Werkloosheid.** — De werkloosheidscijfers, betrekking hebbende op de te Amsterdam woonachtige leden der gesubsidieerde werkloozenkassen, zijn voor September 1932 vergeleken bij de vorige maand en bij de overeenkomstige maand van 1931 als volgt (in procenten):

Groepen:	Sept. 1932	Percentages (+ of —) t/o van vor. mnd.	Sept. 1931
Diamantindustrie	81.9	—7.8	— 1.1
Drukkersbedrijven	19.1	+0.8	+10.5
Bouwbedrijven	54.5	+2.5	+33.4
Houtbewerking	49.8	+4.1	+17.3
Kleedingindustrie	12.5	—2.8	+ 0.4
Metaalindustrie	43.2	+1.4	+17.9
Textielnijverheid	20.7	—0.5	+ 2.5
Voedings- enz. bedr.	16.3	—0.1	+ 7.1
a. bakkers	12.6	+0.2	+ 5.7
b. slagers	12.6	—2.1	+ 6.0
c. sigarenmakers	29.7	+0.7	+11.7
d. gemengde bedr.	11.0	+0.1	+ 6.2
Land- en Veenarb.	—	—	—
Handelsreizigers	2.4	—0.3	+ 2.1
Verkeerswezen	16.5	—1.0	+ 6.3
a. Transportarb.	17.5	—1.3	+ 6.9
b. Hotel- & Rest.-personeel	7.7	+2.0	+ 1.8
Handels- en kantoorbed.	10.4	+0.4	+ 5.0
Overige groepen	18.3	+0.5	+ 8.1
a. Fabrieksarb.	21.7	+0.1	+11.2
b. Technici	15.3	+0.5	+ 9.3
c. Andere	14.1	+1.6	+ 0.4
Alle groepen	31.1	—0.1	+ 9.9
Alle groepen zonder diamantbewerkers	26.8	+0.6	+12.2

(Vorig bericht Nederland blz. 504 C.)

D. **BERLIJN. — Verkeersstaking.** — Een algeheele verkeersstaking is te Berlijn uitgebroken. Loonsverlaging is de oorzaak van het conflict.

E. **DENEMARKEN. — Vernietiging van 14.000 koeien.** — In Denemarken worden gedurende een eerste periode van zes weken 14.000 koeien, bij wijze van valorisatie, verwerkt tot varkensvoer. Het doel is inkrimping van den veestapel en beperking van melk- en zuivelproductie. („Berlingske Tidende")

4 NOVEMBER 1932

F. **ITALIE. — Groote Fascistische Raad.** — De oud-ministers Grandi, Bottai en Rocco zijn dezer dagen benoemd tot lid van den Grooten Fascistischen Raad. De Groote Fascistische Raad telt drie categorieën van leden. Tot de eerste categorie behooren de Duce en de leden van het quadrumviraat van den opmarsch naar Rome. Zij zijn lid voor hun leven, met het gevolg dat deze eerste categorie dus eens zal verdwijnen. De tweede categorie wordt gevormd door de ministers, de voorzitters van Kamer, Senaat en Academie, die slechts voor den duur hunner functies lid zijn. De derde categorie bestaat uit personen, die door den Duce kunnen worden geroepen om voor een termijn van drie jaren als „raadgever" lid van den Raad te zijn wegens hun verdiensten jegens het fascistische regime.

Tot deze laatste categorie behooren de drie oud-ministers. (Corriere della Sera)

(Vorig bericht blz. 534 K.)

G. **DUITSCHLAND. — Godsvrede van 6—19 November 1932.** — De rijkspresident heeft een verordening uitgevaardigd, waardoor met ingang van 6 November, den verkiezingsdag, alle openbare politieke vergaderingen, ook in besloten lokalen, tot 19 November zullen zijn verboden.

Het doel van het verbod is de geesten na de inspanning der verkiezingen tot rust te doen komen en de politie na den verzwaarden dienst een iets gemakkelijker periode te verschaffen. **(Vor. ber. blz. 474 H.)**

A. **Dr. E. RIJPMA.** — Het is ons een voorrecht onzen lezers en lezeressen mede te deelen, dat dr. E. Rijpma zich bereid heeft verklaard geheel belangeloos de supervisie van de afdeeling Onderwijs van Keesings Historisch Archief op zich te nemen.
Wij zeggen den heer dr. E. Rijpma hiervoor, ook namens onzen lezerskring, hartelijk dank en laten hieronder foto en levensschets van onzen nieuwen medewerker volgen.

Dr. E. Rijpma.

Dr. E. Rijpma, geboren in 1879 te Nijkerk (Friesland), werd opgeleid aan de Rijkskweekschool te Groningen en studeerde later aan de Amsterdamsche Universiteit. Hij promoveerde op een proefschrift over den ontwikkelingsgang van Kampen en publiceerde bovendien verschillende werken op het gebied van de Nederlandsche Taal- en Letterkunde en de Geschiedenis. Eerst was hij werkzaam bij het Lager Onderwijs te Amsterdam, daarna als leeraar aan het Gymnasium en de H.B.S. te Kampen en vervolgens bij het M.O. in de hoofdstad. In 1932 werd hij benoemd tot directeur van de 4de H.B.S. met 5-j. c. te Amsterdam.

B. **RUSLAND. — Vier jaren Sovjet-economie. - Voordracht van prof. Frijda.** — Prof. dr. H. Frijda heeft voor de Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel, departement Amsterdam en de Vereeniging De Industrieele Club een voordracht gehouden over het onderwerp „Vier jaren Sovjet-economie, indrukken van een tweede reis".
Spreker ging eerst de oorzaken na van de groote belangstelling voor de Russische vraagstukken, zooals die blijkt uit het sterk toenemende vreemdelingenbezoek aan de sovjet-unie. De redenen liggen eenerzijds in de belangstelling voor de zich ontplooiende productie, die de vraag doet rijzen of Rusland bezig is, zich te vormen tot aanstaande mededinger op de wereldmarkt, anderzijds op het terrein van het nieuwe systeem van behoeftenbevrediging, dat zich daar ontwikkelt.
Spreker stelt de vraag of bereikt is, dat men door de resultaten kan aantoonen de houdbaarheid, resp. de superioriteit van het sovjet-stelsel tegenover het West-Europeesche privaat-economische stelsel. Prof. Frijda meent met een dergelijke enge vraagstelling tot een doelmatige beperking van de stof te kunnen komen.
Het antwoord daarop is dan, dat de productie belangrijk is vooruitgegaan. Voorts wordt de bezoeker getroffen door de belangrijke werken, die tot stand gekomen zijn. Doch dit zijn tenslotte technisch interessante resultaten, die op zichzelf voor den econoom geen waarde hebben. Van vele fabrieken zijn er betrekkelijk weinig in bedrijf. Dit ziende kan men bezwaarlijk spreken van een vlot loopen van de productie-machine.
Er heerscht inderdaad in Rusland een schrikbarende warenhonger. De rantsoeneeringen in de „gesloten coöperaties" zijn onvoldoende, waardoor de consument gedwongen wordt zich te wenden tot de „open coöperaties", de vrije markt. De wanverhouding tusschen vraag en aanbod veroorzaakt daar schrikbarend hooge prijzen, waarvan sprekende voorbeelden werden genoemd.
Rusland geeft een mat beeld, het sprankelend enthousiasme van eenige jaren geleden is grootendeels verdwenen. Niettemin is er geen twijfel aan het systeem op zichzelf, doch men twijfelt aan de uitvoering.
De nood heeft nog een ander gevolg: de zucht naar de persoonlijke bevoordeeling is sterker geworden.
Daarna gaat spreker over tot de vraag: Wat zijn de oorzaken van het verschijnsel van tekortkoming in de uitvoering en wijst in dit verband op de groote moeilijkheden, waarvoor Rusland zich stelde door gelijktijdig tweeërlei taak te willen oplossen, n.l. die van de totstandbrenging van de socialistische organisatie en die van de sterke verheffing van de productie.
Spreker's persoonlijke meening is, dat de sovjet-unie de macht van het eigen kunnen en willen sterk heeft overschat, door met het stelsel te willen experimenteeren in een land, welks bevolking geen notie van organisatie heeft. Men spreekt in Rusland gaarne van kinderziekten, doch in dit verband merkt inleider op, dat kinderziekten soms zeer gevaarlijk, ja zelfs doodelijk kunnen zijn.
Er is een jonge generatie, die het kapitalisme niet heeft gekend, die het ideaal van het socialisme niet wil prijsgeven en ondanks de tegenwoordige groote moeilijkheden, mogelijkheden blijft zien.

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Bewapeningsvacantie.** — Henderson deed op 3 Nov. '32 ter ontwapeningsconferentie een mededeeling dat zeven en veertig staten zich bereid verklaard hebben tot de verlenging van de bewapeningsvacantie vanaf 1 November met vier maanden.
Overeenkomstig zijn voorstel werd besloten deze verlenging van de bewapeningsvacantie als in werking getreden te beschouwen. **(Vor. ber. 522 A., 549 B.)**

D. **NEDERLAND. — Godslasteringswet.** — De Eerste Kamer heeft op 3 Nov. '32 met 28 tegen 18 stemmen (rechts tegen links) het z.g. Godslasteringswetje van minister Donner aangenomen.
Voortaan zal art. 147 Wetboek van Strafrecht in den aanvang luiden:
Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste honderd twintig gulden wordt gestraft: hij, die zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, door smalende godslasteringen op voor godsdienstige gevoelens krenkende wijze uitlaat.
En een nieuw art. 429 bis stelt dezelfde straf voor dengene, „die op eene van den openbaren weg zichtbare plaats woorden of afbeeldingen stelt of gesteld houdt, die, als smalende godslasteringen, voor godsdienstige gevoelens krenkend zijn". **(V. b. 363 A.)**

E. **FRANKRIJK. — Albefeuille-Lagarde.** — De op tien kilometer ten Westen van Montauban gelegen dubbele gemeente Albefeuille-Lagarde, welke gedurende den watersnood van 4 Maart 1930 zwaar werd geteisterd, is met het door het Fransch-Nederlandsche steuncomité bijeengebrachte geld (1½ mill. frs.) grootendeels weder opgebouwd.

F. **NEDERLAND. — Mgr. Aengenent bij den Paus.** — Naar „De Maasbode" meldt, heeft de bisschop van Haarlem mgr. J. D. J. Aengenent, op 3 Nov. '32 een audientie bij den paus gehad. Deze sprak daarbij met grooten lof over de Nederlandsche Roomsch-Katholieken en hun organisaties op allerlei gebied.

De paus hoopte, dat ook op politiek gebied de eenheid bewaard zou blijven, „avant tout, après tout, surtout et à tout prix (vóór alles, na alles, boven alles en ten koste van alles)", dus ook ten koste van eigen meeningen en particuliere belangen. Mgr. Aengenent bood daarna den paus een jaargang aan van het St. Liduïna-tijdschrift naar aanleiding van het komende herdenkingsfeest van deze heilige te Schiedam, haar geboorte- en woonplaats. De paus keurde dit feest goed en zeide, het boek van Huysmans over St. Liduïna gelezen te hebben.
Tenslotte informeerde de paus naar de richting der kerkelijke kunst in Nederland, en vroeg, of in ons land de traditioneele lijn der Kerk gevolgd werd gelijk spr. dat wenscht.
Mgr. Aengenent stelde hierop plebaan Westerwoudt en secretaris Pichot aan den paus voor.
(De Maasbode)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Paul-Boncour.** — In het Bureau der Ontwapeningsconferentie werd op 4 Nov. '32 het woord gevoerd door den Franschen minister van Oorlog, Paul-Boncour, over het Fransche veiligheids- en ontwapeningsplan.
Paul-Boncour gaf in groote trekken een beschrijving van het plan, doch zijn uiteenzettingen strekten zich niet verder uit dan die van Herriot in de Fransche Kamer.
Hij verklaarde zelfs, dat een definitief oordeel over het plan pas mogelijk is, wanneer het aan het Bureau zal zijn voorgelegd.
Paul-Boncour's geïmproviseerde rede was niet duidelijk en eenige journalisten hebben hem verzocht zijn rede nader toe te lichten.
Uit deze nadere toelichting bleek, dat Boncour bij de omschrijving van de verschillende verplichtingen, die de Europeesche continentale staten op zich zouden moeten nemen, vooral gedacht heeft aan de militair sterke mogendheden, zoodat de verplichting tot het op de been houden van een ter beschikking van den Volkenbond staand blijvend gedeelte voor het weerstaan van den eersten aanval in de eerste plaats voor deze militair sterke mogendheden gelden zal. Paul-Boncour voegde hieraan nog de belangwekkende mededeeling toe, dat het de bedoeling is dat Duitschland, Frankrijk en Italië alle drie een precies even groot staand leger voor dit doel zullen bezitten.
(Vorig bericht blz. 557 C.)

5 NOVEMBER 1932

B. **JOEGOSLAVIE. — Regeering.** — Het kabinet-Serkitsj, dat 2 Juli '32 in functie trad, is weer afgetreden. De koning heeft het ontslag aanvaard.
(Vreme, Beograd). **(Vorig bericht blz. 409 D.)**

C. **RUSLAND. — Sovjetroebels voor buitenlanders verboden.** — Volgens bericht uit Moskou moeten de leden van het diplomatieke corps en de buitenlandsche journalisten daar ter stede voortaan in den winkel (de „Insnab"), waar zij tot nog toe tegen Sovjetroebels hun waren konden koopen, in op goudbasis berekende roebels betalen. Het diplomatencorps ontvangt groote bedragen aan Sovjetroebels uit de consulaire inkomsten, de journalisten uit den verkoop van de kranten, die zij in Sovjet-Rusland vertegenwoordigen. Deze Sovjetroebels mogen niet naar het buitenland worden overgemaakt.
Het diplomatencorps heeft tegen den getroffen maatregel geprotesteerd, die genomen is zonder het corps te raadplegen, of het van tevoren daarvan in kennis te stellen.
De leden van het diplomatieke corps en de journalisten gebruikten de Sovjetroebels ook om op de overigens schraal voorziene vrije markt hun behoeften aan levensmiddelen te bevredigen.
Verondersteld wordt dat de regeering den maatregel getroffen heeft òf wegens de groote behoefte aan valuta ter versterking van de dekking van de ingevoerde goederen, òf met het oog op den algemeenen slechten toestand der levensmiddelen-voorziening van het volk. De practische beteekenis van dezen maatregel is echter klaarblijkelijk het voordeel, dat de buitenlanders, die ambtshalve in Sovjet-Rusland vertoeven, boven de bevolking genieten, niet te doen voortduren.
(Wetschernaja Moskwa)

D. **ZWEDEN. — Gustaaf Adolf-herdenking te Stockholm.** — In de St. Geertruida-kerk te Stockholm is in tegenwoordigheid van koning Gustaaf van Zweden en leden van het Koninklijk Huis een groote herdenkingsplechtigheid gehouden.
De herdenkingsrede werd uitgesproken door prof. Althaus. Nadat een koor het Gustaaf Adolf-lied had gezongen vonden vele eere-promoties plaats.

E. **DE ZIEKTE VAN WEIL.** — Het Staatstoezicht op de Volksgezondheid heeft, naar wij vernemen, het volgende schrijven gericht tot de Gemeentebesturen.
In verband met het waarnemen van talrijke gevallen van de ziekte van Weil bij personen, die in een zweminrichting, dan wel in een zwemgelegenheid gezwommen hebben, verzoek ik u mij de volgende vragen betreffende uwe gemeenten te willen beantwoorden.
Onder zwemgelegenheden worden verstaan bepaalde plaatsen, buiten de zweminrichtingen, waar een belangrijk aantal personen gewoon zijn des zomers te baden of te zwemmen. Derhalve niet elke rivier, vaart of sloot, waar wel eens door enkele personen wordt gebaad of gezwommen.
Zijn er in uwe gemeenten: a. een of meer zweminrichtingen? b. een of meer zwemgelegenheden als bovenbedoeld? 2. Zoo ja, waar zijn deze gelegen: a. zweminrichtingen? b. zwemgelegenheden? 3. Is het bekend dat in of nabij deze inrichtingen of gelegenheden ratten worden aangetroffen, dan wel ratten zich kunnen nestelen? 4. Is het water in de inrichtingen of gelegenheden zwak of sterk stroomend, of wordt wat de inrichtingen betreft gebruik gemaakt van water dat eenige behandeling heeft ondergaan dan wel niet van oppervlakte-water is verkregen? 5. Worden er maatregelen genomen om de ratten te weren of het nestelen der ratten in of nabij de inrichtingen of gelegenheden te beletten? Zoo ja, welke zijn deze maatregelen? 6. Worden er maatregelen genomen om te voorkomen dat etensresten en afval in of nabij de inrichtingen of gelegenheden achterblijven, waardoor ratten worden aangelokt? Zoo ja, welke zijn deze maatregelen?
(Vorig bericht blz. 496 D.)

F. **NEDERLAND. — Centraal instituut ter bevordering van het normale handelsverkeer tusschen Nederland en Duitschland.** — Het comité voor Economisch Verweer uit de Nederlandsche land- en tuinbouworganisaties heeft in samenwerking met de centrale industrieele organisaties besloten tot de oprichting van een centraal instituut ter bevordering van het normale handelsverkeer tusschen Nederland en Duitschland.
Het Instituut zal in verband met de huidige moeilijkheden in het Nederlandsch-Duitsche handelsverkeer zoowel werkzaam zijn tot herstel van de normale handelsbetrekkingen tusschen beide landen in het algemeen als ter bevordering van het handelsverkeer als zoodanig door middel van ruiling van goederen.
Het staat voorloopig onder leiding van een commissie uit het Comité voor economisch verweer en de industrieele organisaties en heeft een bureau gevestigd, waarvan de leiding is opgedragen aan een directie, die op 1 dezer haar werkzaamheden in Duitschland zoowel als in Nederland heeft aangevangen.
Zeer waarschijnlijk zal het tot een goede functionneering van het instituut noodig blijken te zijn, dat ook in Duitschland een dergelijk bureau gevestigd wordt.
Met het oog op den aard van het werk, dat het in-

stituut zich voorstelt te doen, is bij de voorbereiding van een en ander overleg gepleegd met het departement van Economische Zaken en Arbeid en men heeft er zich van overtuigd, dat de oprichting van dit centrale orgaan de sympathie van de regeering heeft. Belanghebbenden of groepen van belanghebbenden — importeurs zoowel als exporteurs — die zich met het instituut in verbinding wenschen te stellen, kunnen zich wenden tot het bureau, dat gevestigd is: Hugo de Grootstraat 15, Den Haag. **(V. b. 540 C., 356 C.)**

A. **FRANKRIJK. — Herriot's rede te Toulouse. —** Herriot heeft op het congres der radicale partij te Toulouse de regeeringspolitiek verdedigd.
Over het herstelvraagstuk verklaarde hij, dat Duitschland het Young-plan vrijwillig op zich heeft genomen in ruil voor de ontruiming van het Rijnland.
Inzake het Hoover-plan had Herriot zijn opvatting voor zich gehouden, om het eerst ernstig te kunnen bestudeeren. Het gaat hier om ingewikkelde technische vragen, waarvan het leven van Frankrijk's kinderen afhangt. Herriot zal nooit de kwestie der veiligheid laten scheiden van de ontwapening. Frankrijk heeft vier jaar onder den inval geleden en daarom heeft het het recht, waarborgen voor de toekomst te verlangen. Het zegevierende Frankrijk had zijnerzijds den oorlog op vreemd gebied kunnen overbrengen, maar na het sluiten van den vrede heeft het toch de wapens neergelegd.
Vervolgens keurde het congres de regeeringspolitiek goed. (Le Temps) **(Vorig bericht blz. 98 B.)**

B. **NEDERLAND. — Het wezen van het Lutherianisme. —** Ter gelegenheid van de „Hervormingsweek" der Evang.-Luth. Gem. te Amsterdam, heeft prof. dr. H. A. van Bakel in de Oude Luth. Kerk een rede gehouden over „Het wezen van het Lutherianisme". Spr. behandelde de vraag, of en in hoeverre Luther's prediking het wezen van den godsdienst, met name dat van het Christendom, zuiver vertolkt. Godsdienst is het zich toewijden van den geheelen mensch aan God, in wien ondanks zijn openbaring toch altijd een mysterie voor ons blijft. Dat wordt niet anders in het Christendom. Ja, juist daar komt dat „verborgene" ons nog treffender tegemoet, al zij 't ook, dat zijn verschrikking wordt verzoend in de openbaring der liefde.
Het Christendom zou niet een de eeuwen beheerschende kracht openbaren, als het niet verlossing predikte. Die verlossing komt niet van den mensch, maar alleen van God. Alle wettische vroomheid is niet-christelijk. Hier blijkt de zuiverheid van Luther's religie, van zijn Christendom. Goede werken kunnen niet verlossen en sluiten heilsverzekering uit. Tegen zulk een legalisme gaat Luther's protest. Hij wijst alle werkheiligheid af en predikt den zuiveren godsdienst der genade.
Spr. werkte dit uit, het Lutherianisme plaatsende tegenover het R.-Katholicisme, tegenover de Schwärmer en Doopers, humanistische en Gereformeerde vroomheid. Vergeleken met dit wezenlijk alternatief: godsdienst der genade—godsdienst der werken, is de nadere dogmatische uitwerking secundair. Een wedergeboorte van het Christendom, van den godsdienst, is alleen te wachten van een teruggaan tot de bronnen van den godsdienst. Daar het Lutherianisme met meer nadruk dan eenige andere godsdienstvorm dit steeds heeft beseft en gepredikt, heeft het een toekomst. **(Vorig bericht blz. 366 E.)**

C. **GROENLAND. — Verplaatsing naar het Westen. —** De Oost-Groenlandexpeditie onder leiding van Knud Rasmussen is op 5 Nov. '32 te Kopenhagen teruggekeerd. Rasmussen verklaarde o.a., dat wetenschappelijke onderzoekingen de juistheid hebben aangetoond van de theorie van prof. Wegener, die beweert, dat Groenland zich jaarlijks 20 meter naar het Westen beweegt.
De 600 K.M. lange kustlijn van Angmagsalik is vanuit een vliegtuig gefotografeerd, zoodat thans nauwkeurige zeekaarten kunnen worden gemaakt.
(Berlingske Tidende) **(Vorig bericht blz. 540 A.)**

6 NOVEMBER 1932

D. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen. —** Bij de op 6 Nov. '32 gehouden nieuwe Rijksdagverkiezingen zijn volgens het officieele eindresultaat in totaal 35.379.011 stemmen uitgebracht (op 31 Juli '32 36.845.270 geldige stemmen).
De officieele samenstelling van den nieuwen Rijksdag is de volgende:

PARTIJEN:	Verkiezing 6 Nov. 1932; uitgebr. stemmen 79%	Verkiezing Juli 1932; uitgebr. stemmen 83,5%
Nat. Socialisten	195	230
Soc. Democraten	121	133
Communisten	100	89
Centrum	70	75
Duitsch-Nationalen	51	37
Beiersche Volkspartij	18	22
Duitsche Volkspartij	11	7
Chr. Socialen	5	7
Staatspartij	2	4
Landvolk	3	1
Econom. Partij	2	1
Kleine groepen	4	1
Aantal afgevaardigden	582	607

	Aantal (Nov. '32) stemmen	(in %)	Aantal (Juli '32) stemmen	(in %)
Nat. Socialisten	11.705.256	(33.2)	13.732.777	(37.3)
Soc. Democraten	7.231.404	(20.7)	7.951.245	(24.3)
Communisten	5.970.833	(17)	5.278.094	(14.3)
Centrum	4.228.322	(11.9)	4.586.501	(12.2)
Duitsch-Nationaal	3.061.626	(8)	2.172.941	(6)
Beiersche Volksp.	1.081.595	(3.1)	1.190.453	(2.3)
Duitsche Volksp.	659.703	(1.8)	434.548	(1.1)
Chr. Socialen	412.523	(1.1)	393.466	(1)
Staatspartij	337.871	(0.9)	371.378	(1)
Landvolk	195.468)		91.284)	
Econom. Partij	110.117)	(2.3)	146.061)	(2)
Kleine groepen	.)		.)	

(Vorig bericht blz. 497 A.)

E. **ITALIE. — Politieke Amnestie. —** Het Italiaansche kabinet heeft het decreet tot het verleenen van politieke amnestie, overeenkomstig de voorstellen van Mussolini goedgekeurd. Het decreet is onmiddellijk door den koning onderteekend.
De amnestie heeft vooral betrekking op anti-fascistische delicten en misdaden.
Ondanks zekere beperkingen ten aanzien van recidivisten en diegenen, die bij verstek zijn veroordeeld, aldus het communiqué, is deze amnestie de grootste, die sedert de uitroeping van het koninkrijk Italië werd uitgevaardigd. („Il Popolo d'Italia")

7 NOVEMBER 1932

F. **RADIO. — Phohi-uitzendingen. —** Nadat op verzoek van den minister van Waterstaat inzake de Phohi-uitzendingen door den Radio-raad overleg was gepleegd met de betrokken Nederlandsche omroepvereenigingen, alsmede met het Phohi-bestuur en de N. I. R. O. M. bij welk overleg tusschen de verschillende organisaties overeenstemming werd bereikt, heeft de minister op de basis van deze overeenstemming ten aanzien van de Phohi-uitzendingen naar de overzeesche gebiedsdeelen een regeling getroffen, waarvan de hoofdpunten als volgt kunnen worden samengevat:
Aan de Phohi, de K.R.O., de N.C.R.V., de V.A.R.A. en de V.P.R.O. zal desgewenscht machtiging worden verleend tot het doen van uitzendingen van mededeelingen van woord-, toon-, of beeld-inhoud van ontspannenden, leerzamen en nuttigen aard.

Uitgesloten hiervan zijn uitzendingen in strijd met de veiligheid van den Staat, de openbare orde of de goede zeden, alsmede politieke uitzendingen en uitzendingen van propagandistischen aard op het gebied van den godsdienst. Aan de Phohi zal bovendien een machtiging worden verleend voor den aanleg en het gebruik der noodige zend-apparatuur.
Voor het tegenwoordige wordt de reeds in het bovenbedoelde overleg voorgestelde regeling, t.w. Phohi 2/3 en de betrokken Nederlandsche omroepvereenigingen ieder 1/12 door den Minister van Waterstaat billijk geacht met dien verstande, dat deze Minister zich de bevoegdheid voorbehoudt om, in afwijking van deze verdeeling, zendtijd toe te staan voor uitzendingen, die hij — den Minister van Koloniën gehoord — noodzakelijk acht. **(Vor. ber. blz. 300 H., 316 A.)**

A. **ITALIE. — Opgravingen. - Tentoonstelling.** — Te Rome is door middel van een belangwekkende tentoonstelling, een overzicht gegeven van hetgeen er gedurende de laatste 10 jaar door de archeologische opgravingswerken in Italië en koloniën, alsmede in Egypte en Albanië bereikt is. Belangrijk werk werd o.a. verricht aan de ruïnes van de oude burchten in Trentino (N.-Italië), waarvan reeds Horatius berichtte, in zijn beschrijving van de oorlogen van Drusus.
In Midden- en Zuid-Italië benevens op de eilanden Sardinië, Sicilië en Rhodus werden belangrijke overblijfselen van Etruskische beschaving aangetroffen, waaronder veel ceramiek. Van de Siciliaansche aanwinsten zijn voornamelijk te vermelden: de grandioze Dorische tempel, welke later tot kathedraal verbouwd werd, te Syracuse, — de Grieksche tempels te Agrigento en de aan Zeus en Demeter gewijde tempels te Selinunte, tegenover de Afrikaansche kust.
Ook Cirene, aan de Noordkust van Afrika, blijkt een onuitputtelijke bron van Grieksche cultuur-overblijfselen. Bijzonder belangrijk zijn overigens de vondsten te Lebda (in de Oudheid Leptis Magna) en in de Oud-Phoenicische kolonie Sabrata.
Zoo zijn het dus in hoofdzaak drie groote archeologische ondernemingen, welke men den laatsten tijd geëntameerd heeft. Twee er van — de schepen in het Meer van Nemi en het vrijmaken der keizerlijke Fori — zijn nagenoeg geheel gereed; het derde, de opgravingen te Herculanum, waarmee in het voorjaar van 1927 een aanvang werd gemaakt, is in vollen gang. (Urania di Torino) **(Vor. ber. blz. 541 D.)**

B. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen - Persstemmen.** —
Duitschland — Resumé der Duitsche pers: In de kringen der rijksregeering is men van meening, dat in den toestand geen enkele wezenlijke verandering is gekomen. De rijksregeering heeft dan ook geen aanleiding, om van den tot nog toe gevolgden koers af te wijken. Het zal de zaak der partijen zijn, of de rijksdag in staat is, positief werk te verrichten.
De rijksregeering zal er naar streven, haar basis uit te breiden en zij staat, zooals de rijkskanselier het in zijn radiorede uitdrukte, met open armen voor ieder, die bereid is mede te werken.
Practisch zal de gang van zaken zoo zijn, dat de rijkskanselier de partijleiders ontvangt, om hun te vragen of en onder welke voorwaarden zij bereid zijn, zijn kabinet te steunen. Indien het antwoord negatief uitvalt zal de rijkskanselier den rijkspresident verzoeken, zelf de partijleiders uit te noodigen, om hun te vragen, welke voorstellen zij onder deze omstandigheden te doen hebben. Wanneer hierbij werkelijk bruikbare en uitvoerbare voorstellen worden gedaan, zal de rijkspresident de uitvoering er van mogelijk maken.
Een wijziging van het huidige presidentieele kabinet zal klaarblijkelijk slechts dan in overweging worden genomen, wanneer daardoor werkelijke verbreeding van de regeeringsbasis kan worden bereikt.

Frankrijk: In de Fransche pers geeft men algemeen den indruk weer, dat de nieuwe Rijksdag die het resultaat van de verkiezingen is, evenmin als de oude in staat is een stabiele meerderheid te vormen, zoodat onder deze omstandigheden de huidige regeering van Von Papen en Von Schleicher de leiding wel in handen zal houden. Men wijst hier vooral op den grooten achteruitgang van het Centrum en de winst der Duitsch Nationalen, terwijl de verliezen van Nationaal-socialisten en sociaal-democraten geen verrassing waren.
Engeland: De Berlijnsche berichten in de Engelsche bladen wijzen vooral op de winst der Duitsch Nationale Volkspartij. De verliezen van nationaal-socialisten, sociaal-democraten en Centrum had men evenals den aanwas van het communistische stemmental verwacht. Algemeen is men van meening dat de Rijksdag ook thans geen meerderheid zal kunnen vormen.
De „Times" schrijft, dat de Rijksregeering thans haar grondslag in het volk moet uitbreiden, of zich los moet blijven handhaven van alle partijen, waarmede Hugenberg waarschijnlijk niet accoord zou gaan. **(Vorig bericht blz. 559 D., 439 A.)**

C. **PROF. VAN DER GRINTEN OVERLEDEN.** — Te Nijmegen is op 6 Nov. overleden Prof. Mr. Dr. J. van der Grinten, hoogleeraar in de rechtswetenschappen aan de R.K. Universiteit te Nijmegen.
Prof. Mr. Dr. Jozef Hubertus Petrus Maria van der Grinten werd op 1 Maart 1885 te 's-Hertogenbosch geboren. Hij genoot zijn opleiding aan het gymnasium te Nijmegen en studeerde rechtswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam. In 1907 promoveerde hij tot doctor in de rechtswetenschappen en in 1911 tot doctor in de staatswetenschappen. In 1923 werd hij benoemd tot hoogleeraar aan de R. K. Universiteit in staats- en administratief recht.
Prof. van der Grinten heeft o.m. deel uitgemaakt van de staatscommissie tot herziening van de L. O. wet, van de commissie voor de havenbelangen van Rotterdam en van de commissie tot uitgifte van de Zuiderzeewerken.
Van zijn hand verschenen verschillende publicaties, o.a. de tweede druk van Prof. Struycken's Staatsrecht van het Koninkrijk der Nederlanden (in samenwerking met Mr. A. Struycken en Mr. Josephus Jitta), artikelen in het Weekblad voor Gemeentebelangen, Economisch Statistische Berichten, Themis en Studia Catholica.
Zijn adviezen trokken steeds sterk de aandacht. In zijn woonplaats nam hij in het openbare leven een positie van beteekenis in. Zoo is hij een der oprichters geweest van de volksuniversiteit op R.-K. grondslag, bestuurslid van de openbare leeszaal en bibliotheek op R.-K. grondslag en secretaris van de Woningvereeniging Nijmegen.

D. **MR. ALEX. H. WERTHEIM OVERLEDEN.** — Op 6 Nov. is te Amsterdam Mr. Alex. H. Wertheim overleden. Hij was een bekende figuur in het Amsterdamsche leven en trad op velerlei gebied op den voorgrond, in het bijzonder op dat der philantropie.

8 NOVEMBER 1932

E. **NEDERLAND. — Inwoners van groote steden.** — Op 1 Jan. 1932 was het aantal inwoners van eenige groote steden als volgt: Amsterdam 766.263, Apeldoorn 62,044, Arnhem 79,322, Delft 51,286, Dordrecht 57,059, Eindhoven 93,243, Enschede 51,343, 's-Gravenhage 449,614, Groningen 107,158, Haarlem 122,386, Hilversum, 59,632, Leiden 71,598, Maastricht 61,763, Nijmegen 84,034, Rotterdam 587,316, Schiedam 56,499, Tilburg 80,890, Utrecht 156,194.
(Mart. Nijhoff, Statistieken)

A. **NEDERLAND. — Voorziening psychopathenwetten.** — Ingediend is een wetsontwerp houdende tijdelijke voorziening met betrekking tot het ter beschikking van de regeering stellen van personen, bij wie tijdens het begaan van een strafbaar feit gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestvermogens bestond.
Het is bekend, aldus lezen wij in de memorie van toelichting, dat de met 1 Nov. 1928 in werking getreden Psychopathen-wetten, wat betreft de daarin geopende mogelijkheid van terbeschikkingstelling, veelvuldige toepassing hebben gevonden. Reeds zeer spoedig behoorde de minister op uitbreiding van gestichtsruimte bedacht te moeten zijn. Naar zijn indruk is de vraag alleszins gewettigd, of bij die toepassing voldoende rekening is gehouden met het uitgangspunt der wetten, hetwelk was, dat de maatregel bij aanwezigheid van gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestvermogens slechts toepassing behoort te vinden, indien het belang der openbare orde dien maatregel „bepaaldelijk vordert". Wanneer men ziet, welk aandeel de vermogensmisdrijven in de gevallen van terbeschikkingstelling hebben (meer dan de helft) en daarbij in aanmerking neemt, dat de maatregel somtijds reeds bij de eerste veroordeeling wordt verordend, dan is er grond voor het vermoeden, dat wel eens tot terbeschikkingstelling wordt overgegaan, zoodra een geval van gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing van geestvermogens aanwezig is en niet aanstonds wordt overzien langs welke lijnen de toekomstige reclasseering van den verdachte moet verloopen.

B. **JAPAN. — Textielindustrie.** — De katoenuitvoer van Japan neemt nog steeds toe. Deze bedroeg in Augustus '32 208.289.000 vierk. yard (Juli 159.239.000 vierk. yard). De totale uitvoer gedurende de eerste 8 maanden van 1932 bedroeg 1.219.050.000 vierk. yard tegenover 979.490.000 vierk. yard in de overeenkomstige periode van 1931. In de eerste 7 maanden werd geëxporteerd naar Nederl.-Indië 61.455.000 yard (54.000.000 meer dan in 1931), naar Britsch-Indië 353.840.000 vierk. yard (130.000.000 meer dan in 1931).
(Asahi Shimbun)

C. **DE SOEFI-BEWEGING.** — In een eeuw als deze, waarin de zuivere bron van het innerlijke leven zoozeer teloor is gegaan, is het moeilijk, haar weer te ontdekken. Slechts enkelen, voor wie het innerlijk beleven van de Goddelijke eenheid tot hun wezen is geworden, zijn hiertoe in staat. Zulk een was Murshid Inayat Khan, de in 1925 overleden stichter van de Soefi-beweging. Hij is er in geslaagd, de waarheden, welke de kern van alle godsdiensten hebben uitgemaakt, in een volkomen zuiveren vorm weer tot leven te hebben gebracht, zoodanig dat ze den modernen mensch weer geheel klaar en helder worden; en wat meer is: hij heeft weer den weg gewezen, waarlangs de mensch de diepten van zijn wezen zelve terug kan vinden. Zoo geeft het soefisme niet alleen een diep begrip, maar is het tevens in staat den mensch te voeren tot de wezenlijke innerlijke vrijheid.
De beweging door Inayat Khan gesticht heeft geen grooten omvang: ze streeft er niet naar proselieten te maken, omdat ze de overtuiging heeft, dat de waarheid langs vele wegen te vinden is. Niettemin wil ze haar beginselen bekend maken aan wie daarin verheldering denkt te kunnen vinden. Met dit doel geeft zij dezen winter te Amsterdam eenige lezingen.
(Alg. Handelsblad)

D. **ZWITSERLAND. — Nieuw Duitsch-Zwitsersch economisch verdrag onderteekend.** — Te Bern is een nieuwe overeenkomst tusschen Duitschland en Zwitserland geteekend, waarbij de meest urgente kwesties betreffende de economische betrekkingen tusschen beide landen worden geregeld.
De overeenkomst is een aanvulling van de overeenkomsten die in Juni en Juli '32 zijn getroffen. Het deviezenverkeer wordt vergemakkelijkt voor Duitsche toeristen in Zwitserland en voor het betalen van Zwitsersche waren door Duitsche importeurs. Voor een aantal Zwitsersche uitvoerproducten zal het invoerrecht in Duitschland worden verlaagd, terwijl Zwitserland naast een tariefverlaging voor een aantal Duitsche waren de contingenten zal verhoogen. De overeenkomst treedt op 17 November '32 in werking en blijft van kracht tot 31 Maart 1933.
(Courrier de Genève) **(Vorig bericht blz. 135 C.)**

E. **DENEMARKEN. — Conversieleening.** — Op de op 1 Nov. '32 uitgegeven 4½% Deensche conversieleening van 30 mill. kr., waarvan 2 mill. kr. door den staat zijn overgenomen, hebben de houders van oude obligatiën nog niet voor 10 mill. kr. ingeschreven, zoodat de rest door een groep banken moet worden opgenomen. **(Vorig bericht blz. 478 D.)**

F. **GRIEKENLAND. — Nieuwe regeering.** — De staatspresident heeft de nieuwe Grieksche regeering Tsaldaris op 4 Nov. '32 beëedigd. Het ministerie van Buitenlandsche Zaken is thans overgedragen aan Johan Rhallys. (Proïa, Athene)
(Vorig bericht blz. 551 L.)

G. **NEDERLAND. — Bakkers en Meelfabrikanten.** — Er is een zeer sterke en vastberaden bakkers-oppositie ontstaan tegen het trustcontract van bakkers en meelfabrikanten; desnoods zal men tot oprichting van een nieuwen bakkersbond overgaan. Men wil voorkomen, dat de meelfabrikanten de saneering van het bakkersbedrijf zullen kunnen gebruiken tot rayonneering van hun afzet, contingenteering van hun productie en opzetting van hun prijs. **(177 H.)**

H. **BELGIE. — Mr. Emile Jacqmain overleden.** — Mr. E. Jacqmain, wethouder van Brussel en voorzitter van het bestuur der Brusselsche Jaarbeurs, is te Brussel overleden.
Hij studeerde eerst in de rechten aan de universiteit te Brussel. Reeds kort nadat hij als advocaat bij de balie van Brussel was ingeschreven begon hij zijn politieke loopbaan. Als vertegenwoordiger van de Ligue Libérale, later van de Vereenigde-Liberalen, kwam hij in den gemeenteraad. Niet lang duurde het of hij nam zitting in het college van B. en W. als schepen van den openbaren bijstand en betwiste zaken.
Tijdens de Duitsche bezetting weigerde Emile Jacqmain beslist de bestaande taalwetten op het onderwijs toe te passen. Het conflict met de Vlaamsche activisten en den Duitschen gouverneur-generaal leidde tot zijn arrestatie in 1917. Na een maand opsluiting werd hij, tot aan het einde van den oorlog, naar Duitschland weggevoerd. Na den oorlog hernam wethouder Jacqmain, die in den omgang een zeer vriendelijk en eenvoudig man was, onmiddellijk zijn werkzaamheden.
Hij was een overtuigd voorstander van een innige samenwerking tusschen de Brusselsche en Utrechtsche Jaarbeurzen en verbleef dan ook herhaaldelijk, tot dit doel, in Nederland. (N. Rott. Crt.)

I. **ENGELAND. — Staking in Lancashire geëindigd.** — De staking in de katoenindustrie van Lancashire is bezworen en op 7 Nov. '32 is de arbeid hervat. Dit is het resultaat van de stemming, waaruit bleek, dat het aantal stemmen ten gunste van voortzetting der staking niet voldoende is geweest. Van de spinners stemden er 20.252 vóór en 13.553 tegen voortzetting der staking en van de kaarders 14.850 vóór en 28.148 tegen voortzetting, in totaal dus 35.102 stemmen vóór en 41.701 tegen. Daar voor de voortzetting een meerderheid van 80% noodig was, werd dus het werk hervat. (Manchester Guardian)
(Vorig bericht blz. 552 B.)

A. **BELGIE. — Reliquieën van Albertus Magnus.** — Dezer dagen is de reliquieënkast van den H. Albertus Magnus van Keulen naar Brussel overgebracht en daar plechtig door paters Dominicanen in ontvangst genomen. In optocht werd de kast overgebracht naar de Dominicaner kerk, waar feestelijkheden ter eere van den heilige werden gegeven.
(Albertus de Groote, een Dominicaan, is een van de beroemdste geleerden der dertiende eeuw geweest; hij was niet alleen theoloog en scholasticus, maar bezat een voor zijn tijd zeer groote natuurkennis, die hem den roep van tooverij heeft bezorgd. Na hoogleeraar aan allerlei universiteiten en bisschop van Regensburg te zijn geweest, vestigde hij zich te Keulen, waar o.a. Thomas van Aquino een van zijn leerlingen is geweest. In 1280 is Albertus aldaar overleden.)

B. **NEDERLAND. — S.D.A.P. en N.V.V. - Betooging in Den Haag.** — Op 8 November '32 hebben de S.D.A.P. en het N.V.V. in verband met den aanvang van de algemeene beschouwingen in de Tweede Kamer over de rijksbegrooting 1933 hun reeds lang aangekondigde groote demonstratie in Den Haag tegen het rapport-Welter en de voornemens der regeering tot bezuiniging, gehouden.
Volgens „Het Volk" mag het aantal betoogers tusschen 90- en 100.000 geschat worden. Vijf uren duurde het voorbijtrekken van den stoet en al dien tijd klonken socialistische strijdliederen en werden spreekkoren gehoord. Onder de demonstranten bevond zich een deputatie van R.K.-georganiseerden uit Eindhoven, die door kameraden uit hun eigen kring in staat waren gesteld naar Den Haag te reizen.
De voorzitter der soc.-dem. Tweede Kamer-fractie, ir. J. W. Albarda, begon, na de aanwezigen op Houtrust begroet te hebben, met zijn groote bezorgdheid uit te spreken over de huidige omstandigheden, waaronder de arbeidersklasse leeft. In het bijzonder schetste hij den omvang en de gevolgen der werkloosheid. Deze betooging is, zoo zeide spr., het bewijs, dat de georganiseerde Nederlandsche arbeidersklasse gereed staat, opnieuw den strijd tegen aanslagen op het levenspeil der werkloozen te voeren. Maar de werkloosheid is niet het eenige, dat ons in deze dagen bedreigt. Tal van gevaren omringen de arbeiders en veel staat nog op het spel. Een storm van reactie is over Europa losgebroken en, zooals altijd, is de arbeidersklasse geroepen, dien storm weerstand te bieden en de groote machten te keeren.
Sterke stroomingen maken zich op om de sociale wetgeving en alles, wat daarmede samenhangt, de veroverde rechten en vrijheden aan te tasten en den weg naar het socialisme te versperren. Krijgen deze machten vrij spel, dan zal de arbeidersklasse terugzinken tot het peil van 30 of 40 jaar geleden, toen zij rechteloos en machteloos was op elk terrein. Deze betooging heeft ten doel, duidelijk te maken, dat het dien weg niet zal gaan. Wij willen niet terug, maar voorwaarts.
Voor het eerst tijdens een crisis is, zoo ging spr. voort, de arbeidersbeweging niet verzwakt, integendeel versterkt. Dit komt, doordat de oogen van tienduizenden opengegaan zijn, die zien, dat naast groote productiemogelijkheden honger en gebrek geleden wordt. Dat schudt de arbeidersbeweging wakker en versterkt de socialistische kracht tegen de reactionnaire stroomingen.
Wij dulden niet, dat wij teruggeworpen worden in de ellende van vroeger, wij willen het groote werk volbrengen, waartoe wij geroepen zijn n.l. de verwezenlijking van het socialisme, hetwelk de uitbanning zal zijn van crisis en oorlog. Door stormen en golven gaan wij voorwaarts in het belang van de menschheid.
Verder werd het woord gevoerd door de heeren Wibaut, Oudegeest, De la Bella en Van de Walle.
De heer Kupers, voorzitter van het N.V.V., zeide onder meer, dat evenals tijdens den oorlog millioenen zijn uitgegeven om den wereldstrijd buiten onze grenzen te houden, het thans eisch is dat millioenen worden gegeven om de volkskrachten te bewaren.

9 NOVEMBER 1932

C. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — Daar de speciale douanerechten, die 12 Juli '32 bij ordonnantie tegen uit den Ierschen Vrijstaat komende goederen werden ingesteld, onvoldoende zijn om Groot-Brittannië compensatie te verleenen voor de geldsommen, die de Vrijstaat in verzuim is gebleven Groot-Brittannië te betalen, zal 9 November '32 een nieuwe ordonnantie worden in werking gesteld tot wijziging van de vorengenoemde ordonnantie en waarbij de volgende speciale invoerrechten zullen worden geheven: 40% ad valorem op levend vee, bestemd voor de voeding, en andere dieren, niet voor de voeding bestemd, een recht van 30% ad valorem op boter, eieren, room, bacon, varkensvleesch, pluimvee, wild en ander vleesch van alle soort.
Bovendien zullen met ingang van 15 November boter, eieren, room, pluimvee en wild uit den Ierschen Vrijstaat getroffen worden door een algemeen douanerecht van 10% en wel op grond van de wet op de invoerrechten. (Daily Mail) **(Vor. ber. 547 D.)**

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Financieele toestand.** — De opbrengst van de landsmiddelen in 1933, welke in de ontwerp-begrooting voor dat jaar nog geraamd was op *f* 331½ millioen, is thans naar het N. v. d. D. v. N.-I. verneemt, bij nieuwe raming getaxeerd op 280 millioen. Dit bedrag zal grootendeels noodig zijn voor de betaling van salarissen en pensioenen. Thans wordt nog 163 millioen aan bezoldiging betaald. Door de voorgenomen herziening van het Bezoldigingsbesluit voor Landsdienaren en de Militaire Bezoldigingsregeling, zal dit bedrag in 1933 moeten afnemen met 21 millioen.
De pensioenlasten zullen in 1933 voorts stijgen tot 72 millioen en in totaal vorderen salarissen en pensioenen in dat jaar dus 214 millioen, zoodat er voor andere uitgaven slechts 66 millioen beschikbaar zal zijn. Wanneer men echter bedenkt dat de „onaantastbare" post voor rente en aflossing alleen reeds 84 millioen bedraagt, dan kan men nagaan, dat de regeering uiteindelijk nog 18 millioen tekort komt om zelfs deze onvermijdelijke uitgaven te dekken.
(Nieuws v. d. Dag v. Ned.-Indië)
(Vor. ber. 469 B., 448 C.)

E. **BERLIJN. — Verkeersstaking.** — De Berliner Verkehrs Gesellschaft heeft op 8 Nov. '32 haar bedrijf geheel volgens de dienstregeling kunnen hervatten. De nationaal-socialisten zijn niet aan het werk gegaan. (Voss. Zeitung) **(Vor. ber. 556 D.)**

F. **BRAZILIE. — Achturige arbeidsdag.** — De Braziliaansche regeering heeft na uitvoerige voorbereidende besprekingen een decreet uitgevaardigd, waarbij in geheel Brazilië de achturige arbeidsdag wordt ingevoerd.

G. **JOEGOSLAVIE. — Nieuwe regeering.** — De nieuwe regeering Sjersjkitsj is op 5 Nov. '32 gevormd. Er zijn slechts weinig veranderingen.
(Vreme, Beograd) **(Vorig bericht blz. 558 B.)**

H. **SALOMON REINACH OVERLEDEN.** — Op 74-jarigen leeftijd is te Boulogne-sur-Seine de Fransche geleerde Salomon Reinach overleden. Hij beëindigde zijn loopbaan als conservator van het Archeologisch Museum te St. Germain-en-Laye.
Reinach had een encyclopedische kennis der oude culturen, aard- en volkenkunde en philologie. Tot zijn bekendste werken behooren: „Manuel de philologie classique", „l'Origine des Aryens", „les Gaulois dans l'art antique", enz.

A. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beraadslagingen over de rijksbegrooting voor 1933. —** De vrijzinnig-democratische afgevaardigde Mr. H. P. Marchant hield bij het op 8 November geopende debat in de Tweede Kamer inzake de algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting voor 1933 een rede, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Ik moet debatteeren met een kabinet", aldus de heer Marchant, „waarvan onzeker is, of het nog leeft". Op 27 October, zoo bracht mr. Marchant in herinnering, heeft Dr. Colijn geconstateerd, dat het geheele kabinet zijn lot verbonden heeft aan dat van het wetsontwerp tot heffing van 30 opcenten op de invoerrechten; de regeering heeft deze opvatting van den anti-revolutionnairen leider niet als onjuist gewraakt. De verwerping van bedoeld wetsvoorstel staat waarschijnlijkerwijze gesproken vast. Van tweeën één: de regeering moet aftreden, of het opcenten-voorstel moet worden ingetrokken. In stede echter van klaarheid te brengen, beperkt de regeering zich tot formeele beantwoording van het voorloopig verslag over Hoofdstuk I der rijksbegrooting. Alsof er geen wolkje aan de lucht is, verklaart zij in bedoeld regeeringsstuk dat een jaar van ernstigen parlementairen arbeid voor de deur staat. Wil de regeering het zwaard van Damocles dan niet zien? Beseft zij niet, dat het wetsontwerp niet dreigend kan blijven hangen?

De heer Marchant vreesde, uit deze wonderlijke houding te moeten concludeeren, dat de regeering voorshands aan haar eigen plan vasthoudt en dat zij speculeert op de verwerping van eventueele Kamermoties, die andere middelen dan de dertig opcenten op de invoerrechten aan de hand zouden doen. Van zulke moties nu moest hij niets hebben. De normale staatsrechtelijke procedure diende gevolgd te worden. Het met dwingende logica uit de feiten en verhoudingen voortspruitende dilemma was: aftreden of intrekken.

(Vorig bericht blz. 500 A.)

B. **PROF. DR. J. H. ZAAIJER OVERLEDEN. —** Prof. Dr. J. H. Zaaijer, hoogleeraar in de heelkunde aan de Rijksuniversiteit te Leiden is op 9 Nov. overleden.

Johannes Henricus Zaaijer werd 29 Mei 1876 te Leiden geboren. Hij studeerde er aan de universiteit van 1894—1903 met onderbreking van een half jaar, gedurende welken tijd hij colleges te Heidelberg volgde. Oorspronkelijk had hij plant- en dierkunde als studievak gekozen, later ging hij echter over naar geneeskunde en op 17 Juni 1903 promoveerde hij te Leiden tot doctor in de medicijnen op een proefschrift „Naevuscellen en naevotumoren". Van 1901—1903 is Zaaijer assistent geweest van den patholoog-anatoom prof. Van Walsum, in 1903 ging hij naar Amsterdam als assistent van professor Lanz. Daar bleef hij drie jaar en in 1907 werd hij assistent bij professor Korteweg in Leiden, waar hij werkte tot hij op 2 October 1914 benoemd werd tot hoogleeraar in de heelkunde aan de universiteit te Leiden.

Van de publicaties die in den loop der tijd van de hand van professor Zaaijer verschenen, noemen wij o.a. „Over niertransplantatie" 1908, „Slokdarmheelkunde" 1913 en 1918, „Heelkunde van het heupgewricht" 1920. Over het algemeen betroffen zijn publicaties orgaantransplantaties, nier-, long en slokdarmchirurgie. Ook schreef hij een verhandeling over de lachgasnarcose.

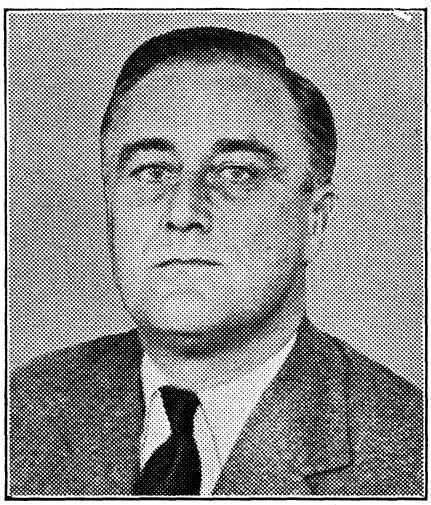
10 NOVEMBER 1932

C. **VEREENIGDE STATEN. — Presidentsverkiezing.** — Franklin Delano Roosevelt, de democratische candidaat voor het presidentschap, heeft een overweldigende overwinning behaald op zijn republikeinschen tegenstander, president Hoover. Als resultaat van de gehouden verkiezingen op 8 Nov. '32 heeft Roosevelt zich den steun verzekerd van de stemmen van 472 kiesmannen, terwijl Hoover slechts op die van 59 kiesmannen kan rekenen.

Roosevelt behaalde 26 van de 42 millioen uitgebrachte stemmen, oftewel 4½ millioen meer dan het aantal, dat Hoover in 1928 verkreeg.

Het groote verschil tusschen het aantal stemmen van kiezers en kiesmannen is hierdoor te verklaren dat de kiesmannen als college stemmen volgens de meerderheid. Wanneer een staat b.v. tien kiesmannen aanwijst, waarvan zes democraten en vier republikeinen, dan tellen de tien stemmen van het college bij de officieele presidentsverkiezing toch alle als democratisch. Voor de candidaten is het dus van belang wanneer zij, zij het slechts een kleine, maar toch een meerderheid krijgen in een staat die een groot aantal kiesmannen stelt, zooals b.v. New York. De staten waarin Hoover de meerderheid had, wijzen geen groot aantal kiesmannen aan.

Volgens de Amerikaansche grondwet zal president Hoover, die op 4 Maart 1929 zijn intrede in het Witte Huis deed, nog tot Maart 1933 in functie blijven en zal dan door den nieuwgekozen president Roosevelt worden opgevolgd.

Franklin D. Roosevelt.

De nieuwgekozen twee-en-dertigste president van de Vereenigde Staten, Franklin Delano Roosevelt is den 30sten Januari 1882 in Hyde Park, New York, geboren en leefde in zijn jeugd het leven van den jongen landedelman. Hij groeide met de kinderen van de bevriende Vanderbilts en Rogers op, studeerde te Harvard en Columbia in de rechten en begon in 1907 zijn advocatenpractijk. Ook nu nog is hij lid van een bekende New Yorksche advocatenfirma, maar zijn politieke activiteit heeft hem heel weinig tijd gelaten om zijn beroep uit te oefenen.

Zijn politieke actie ging aanvankelijk vooral tegen de democratische partij-machine Tammany Hall van New York.

In 1912 was hij een der sterkste propagandisten van Wilson, en deze benoemde hem ter belooning tot staatssecretaris van het ministerie van Marine, een ambt, dat ook de groote Theodore Roosevelt, een verre neef van den nieuwgekozen president, eens bekleed had. In 1920 was hij reeds zoover vooruitgekomen, dat de democratische partij hem als vicepresident der Vereenigde Staten candideerde. In het felle verzet tegen den volkenbond, het werk van Wilson, leden echter de democraten de grootste politieke nederlaag, welke zij ooit te verduren hadden. En de mannen, die toen op de voorposten stonden, liepen het grootste gevaar in den maalstroom ten onder te gaan.

Het volgende jaar trof Franklin Roosevelt een ziekte, welke zijn politieke carrière geheel dreigde te vernietigen. Na een kuur in den winter van 1921 werd de athletisch gebouwde, door sport gestaalde, ijzer-

sterke man door een geheimzinnige kwaal aangegrepen. De geneesheeren stonden voor een raadsel, doch na 72 uur bleek, dat kinderverlamming van hem een ongelukkige had gemaakt, die hand noch voet bewegen kon.
Met onbuigzame energie heeft Franklin Roosevelt deze vreeselijke verminking bestreden. Na een half jaar kon hij ten minste de armen weer bewegen, doch het zou nog twee jaar duren, alvorens hij, na een kuur in Warm Springs, waar hij zich dagelijks in de heete baden liet dompelen, ook de controle over zijn beenen zou herkrijgen. Den laatsten tijd kan hij zich zelfs zonder krukken voortbewegen, maar steeds moet zijn geheele onderlichaam door ijzeren beugels gestut worden.
In 1924 begon Roosevelt zich weer in het openbare leven te bewegen. Op de democratische partijconventie van 1928 ijverde hij met alle kracht voor zijn toenmaligen vriend Al Smith. Persoonlijk liet hij zich als diens opvolger tot gouverneur van New York kiezen. Terwijl Smith verslagen werd, triomfeerde hij met een recordmeerderheid; twee jaar later kan hij deze meerderheid zelfs nog opvoeren, doordat hij zelfs de meest recalcitrante republikeinsche districten veroverde.
Als gouverneur van New York heeft Roosevelt van zich doen spreken door zijn zeer radicale plannen ter bestrijding der werkloosheid, doch nog meer door zijn gewaagde actie tegen burgemeester Walker. In dezen laatsten strijd is hij volkomen overwinnaar op het slagveld gebleven: Tammany Hall moest voor hem capituleeren.
Op de jongste democratische conventie te Chicago stond hij tegenover zijn vroegeren vriend Al Smith; den 2en Juli werd hij bij de vierde stemming met 945 van de 1148 stemmen candidaat gesteld. Al Smith, wien slechts vier Oostelijke staten trouw waren gebleven, moest met 190 stemmen het onderspit delven. De gewezen vriend was een vijand geworden; maar tijdens de campagne hebben zij zich ostentatief verzoend, een feit, dat niet weinig tot den triomf van Roosevelt heeft bijgedragen.
Zoo stond Roosevelt tegenover Hoover. En alsof het noodlot wilde, dat in dit leven de politiek steeds de vrienden van elkaar scheidde stond hij, in den strijd om het hoogste ambt in de Vereenigde Staten tegenover den man, die tijdens en vlak na den oorlog als levensmiddelendictator buitengewoon hartelijke betrekkingen met hem onderhield. **(Vor. ber. 402 B.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Vice-president en verkiezingen.** — Tot vice-president van de Vereenigde Staten is de democraat John Garner gekozen.
Er zijn voor het Huis van Afgevaardigden nu 241 Democraten gekozen, dat beteekent een Democratische meerderheid van 78 stemmen; nog 116 uitslagen zijn onbekend.
In den Senaat zijn nog 25 Democraten gekozen en 4 Republikeinen; met de reeds verkregen 31 zetels hebben de Democraten dus nu al 56 zetels, hetwelk een meerderheid beteekent (de Senaat heeft 96 leden).
Ten aanzien van de verkiezingen voor gouverneurs van staten wordt gemeld, dat reeds in 18 van de 34 gevallen Democraten gekozen zijn. Tot Gouverneur van den staat New York werd de democratische candidaat Lehman gekozen.
Het toenemen van de socialistische stemmen trekt zeer de aandacht. De socialisten hadden in totaal 1½ millioen stemmen, terwijl zij in 1928 slechts ¼ millioen stemmen kregen. **(Vorig bericht blz. 563 C.)**

B. **ZWEDEN. — De eerste Soc.-Dem. Gouverneur.** — De koning van Zweden heeft kort geleden den vroegeren ijzerarbeider van de mijnbouwmij. Grängesberg, Bernhard Eriksson, tot gouverneur der provincie Kopparberg in Dalecarlië benoemd. Het is voor de eerste maal, dat een sociaal-democraat tot gouverneur benoemd wordt. Eriksson is verscheiden jaren voorzitter van de Tweede Kamer van den Zweedschen Rijksdag en tweemaal lid van het kabinet geweest.
(Svenska Dagbladet)

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Toezicht op ontwapening; chemische en bacteriologische oorlogvoering.** — Het bureau der ontwapeningsconferentie te Genève heeft op 8 Nov. '32 de eerste lezing van het rapport van den Belg Bourquin over het internationale toezicht op de naleving der ontwapeningsconventie tot een goed einde gebracht.
Het bureau heeft besloten, dat de te scheppen ontwapeningscommissie, die het toezicht op de naleving zal uitoefenen, uitsluitend uit regeeringsvertegenwoordigers zal bestaan en dat alle regeeringen, die tot de ontwapeningsconventie toetreden, daarin vertegenwoordigd zullen zijn.
De commissie zal het recht hebben, een enquête te organiseeren in de landen, die van niet-strikte naleving der conventie verdacht worden en zal daartoe kunnen besluiten, hetzij op eigen initiatief, hetzij op grond van een klacht van een of andere regeering.
Vervolgens is het bureau overgegaan tot de behandeling van het rapport van den Italiaanschen gedelegeerde Pilotti over het verbod van de chemische en bacteriologische oorlogvoering. Behandeld is slechts het eerste gedeelte van het rapport, dat niet veel meer dan een bevestiging is van het in Juli reeds genomen besluit der algemeene commissie tot het volstrekt verbieden van ieder gebruik van chemische en bacteriologische middelen van oorlogvoering, ook zonder eenige voorwaarde van wederkeerigheid.
(Vorig bericht blz. 558 A.)

D. **SAARGEBIED. — Nationaal-socialistische organisaties verboden.** — De regeeringscommissie voor het Saargebied heeft besloten zonder uitzondering alle nationaal-socialistische organisaties die op militaire leest zijn geschoeid, met en benevens alle bijbehoorende inrichtingen, scholen, enz., met ingang van heden te verbieden.

E. **NEDERLAND. — Systematische theologie.** — Onder belangstelling van een groot aantal genoodigden is op 7 Nov. '32 in een der zalen van het instituut Kern te Leiden het instituut voor systematische theologie geopend.
Wij ontleenen aan de rede van prof. dr. L. J. van Holk o.a. het volgende:
Spr. zette het doel van het nieuwe instituut uiteen, n.l. de bevordering van de systematische vakken der theologie in het bijzonder aan de Leidsche Universiteit. Het wil trachten een universitaire werkgemeenschap te vormen en het wil een sfeer scheppen van wetenschappelijk onderzoek, waarin het mogelijk zal zijn de richtingen van anderen te leeren verstaan en met vertegenwoordigers dier andere richtingen samen te werken. Het wil een supra-confessioneel standpunt innemen, vooral op het gebied van godsdienst-psychologie en godsdienst-sociologie.
Met dit nieuwe instituut wordt echter geen novum geschapen; sprekers ambtsvoorgangers, prof. Roessingh en prof. De Graaf, waren ook reeds in die richting werkzaam; aan beiden stond de systematische beoefening van systematische vakken voor oogen.

F. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezing.** — De nationaal-socialisten hebben inplaats van op 195 zetels recht op 196 zetels van den Rijksdag, die thans 583 leden telt. **(Vor. ber. 560 B., 559 D.)**

G. **DUITSCHLAND. — Verklaringen van Von Papen.** — Von Papen heeft in een rede voor de buitenlandsche pers eerst zijn indruk weergegeven van de verkiezingen. In het resultaat ziet hij een beter begrip van den arbeid der regeering.
Daarna heeft hij Duitschlands recht op volledige souvereiniteit bepleit. Hij stelde het buitenland voor een groot gedeelte aansprakelijk voor toenemende

politieke radicaliseering. Een sterk Duitschland is niet alleen voor de Duitschers zelf, maar voor geheel Centraal Europa van belang, daar zonder een hersteld Duitschland geen vrede mogelijk is.
Von Papen verklaarde met nadruk, dat Duitschland 14 jaar na den vrede de rol van overwonnene niet meer kan aanvaarden en rechtsgelijkheid voor alle volken wil. Het Verdrag van Versailles heeft nooit den waren vrede gebracht.
(Vor. ber. 564 F., 560 B., 559 D.)

11 NOVEMBER 1932

A. **BELGIE. — Werkloosheid.** — Blijkens een mededeeling door den minister van Arbeid en Nijverheid aan de vertegenwoordigers van de pers gedaan, is de werkloosheid in de afgeloopen maand weer eenigszins afgenomen. Vooral de toestand van de textielindustrie ziet er heel wat gunstiger uit dan enkele weken geleden. Ook in de diamantindustrie, de kleeding-, tabak-, papier- en boeknijverheid valt een lichte verbetering te constateeren. In de metaalindustrie en in de bouwnijverheid is de toestand onveranderd.
Het aantal werklooze arbeiders bedraagt nog 160.000. Verder zijn ruim 140.000 arbeiders een of meer dagen per week werkloos. Het totaal cijfer der arbeiders, die door de werkloozenkassen worden gesteund, bedraagt thans 300.000 tegen 330.000 een maand geleden. (N. Rott. Crt.) **(Vorig bericht blz. 337 A.)**

B. **NEDERLAND. — Opgravingen. - Keizer Julianus in ons land.** — In de dezer dagen gehouden bijeenkomst in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden heeft dr. J. Holwerda gesproken over: „Opgravingen in Heumensoord. Keizer Julianus in ons land". Het volgende is er aan ontleend:
In Heumensoord, ten Z. van Nijmegen werd op aanwijzingen van den gemeente-archivaris Daniëls een kleine Romeinsche militaire aanleg opgegraven, die uit het midden van de 4e eeuw bleek te zijn. Het was een door een dubbele spitse gracht en een palissademuur omgeven klein castellum, zooals er uit vroegere perioden vele bekend zijn. Ongetwijfeld is dit castellum in verbinding te brengen met de veldtochten van Keizer Julianus in ons land, die, na eerst de Maas weer te hebben heroverd en versterkt, daarna ook den Beneden-Rijn weer bezette. Het Heumensche castellum lag als etappe-castellum tusschen Maas en Rijn, d.w.z. tusschen Cuyk en Nijmegen. Op de eerste plaats werden in de Maas bij laag water dezelfde muntjes gevonden, die ook in Heumensoord voor den dag kwamen, terwijl op het Valkhof in Nijmegen onderzoekingen van den heer Daniëls reeds op een herbezetting door de Romeinen in deze periode hebben gewezen. Eenige kleine forten aan de Britsche kust kunnen als de beste analogieën voor het Heumensche castellum worden aangehaald en mogelijk zijn de tot dusver voor inheemsch gehouden Viereckschansen in Duitschland, die precies op dezen aanleg gelijken, ook als zoodanig te beschouwen. **(537 B.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Tijdelijke opcenten op invoerrechten.** — Ingediend is een wetsontwerp tot bestendiging voor het jaar 1933 van de tijdelijke opcenten op de invoerrechten in Nederlandsch-Indië.
Aan de memorie van toelichting ontleenen wij het volgende:
Ingevolge de wet van 31 Dec. 1931 werden in 1932 in Nederl.-Indië, behoudens eenige uitzonderingen, aanvankelijk twintig opcenten geheven op de invoerrechten. De nood der schatkist maakte het noodzakelijk dit aantal opcenten, met uitzondering van die, geheven op het invoerrecht van eenige soorten van manufacturen, bij de met ingang van 15 Juni j.l. in werking getreden wet van 6 Juni 1932 voor het resteerende gedeelte van 1932 te verhoogen tot vijftig. Aangezien de geldelijke vooruitzichten van Nederl.-Indië voor 1933 van dien aard zijn, dat handhaving van bedoelde opcentenheffing onafwijsbaar moet geacht worden, is bij de ontwerp-begrooting voor dat jaar op bestendiging van de heffing van 50 opcenten op de invoerrechten gerekend. De opbrengst der opcenten is voor 1933 begroot op *f* 19.400.000.
Door het aannemen van Afdeeling III van de ontwerp-begrooting heeft de Volksraad zich met dit voornemen vereenigd.
Het thans ingediende wetsontwerp heeft de strekking om de heffing der thans bestaande opcenten op de invoerrechten gedurende het jaar 1933 te bestendigen en haar van den aanvang van dat jaar af mogelijk te maken.
In verband met bovenbedoeld votum van den Volksraad en met den spoedeischenden aard van den voorgestelden maatregel kwam het gemotiveerd voor er van af te zien den Volksraad formeel nader in de gelegenheid te stellen nopens het voorliggend ontwerp van raad te dienen. **(Vorig bericht blz. 552 F.)**

D. **RUSLAND. — October-viering.** — De vijftiende verjaardag van de October-revolutie is te Moskou op plechtige wijze herdacht.

E. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beraadslagingen over de rijksbegrooting voor 1933.** — De heer Knottenbelt heeft op 9 Nov. '32 in de Tweede Kamer namens de Liberale fractie de regeering het vertrouwen opgezegd. Hij deelde mede, dat door het beleid van de regeering, het vertrouwen van de liberalen in het kabinet volkomen verloren is gegaan. Hij zou een parlementair kabinet willen zien, steunend op een meerderheid in de Kamer. Zou dat niet mogelijk blijken, dan moet er een kabinet komen van zelfstandige en onafhankelijke mannen, die een vaste lijn in hun regeerbeleid toonen.
De heer Snoeck Henkemans (c.h.) zeide o.a.: Wij wraken het niet, dat de minister van Financiën komt met een tekort van 20 millioen, maar daarmee is dan ook voor spr.'s fractie de uiterste grens bereikt. Zij zal dan ook de regeering steunen bij haar financieele politiek, waarvan het doel is, de tekorten te overbruggen.
De heer Albarda (s.d.) zeide o.a.: In plaats van te besnoeien op de uitgaven voor onderwijs, volksgezondheid, sociale verzekering en kinderbescherming, geeft hij de voorkeur aan de maatregelen, die het plan-Oudegeest bevat, waaronder de vermogensheffing ad 1% voorkomt. **(Vorig bericht blz. 563 A.)**

12 NOVEMBER 1932

F. **VEREENIGDE STATEN. — De Amerikaansche presidenten.** — Hier volgt een lijstje van de presidenten, sedert de afscheiding van Amerika van Engeland en de stichting der republiek:

George Washington	1789-1797	Johnson	1867-1869
John Adams . . .	1797-1801	Ulysses Grant . . .	1869-1877
Thomas Jefferson .	1801-1809	Hayes	1877-1881
James Madison . .	1809-1817	James Garfield (6 m.)	1881
James Monroe . .	1817-1825	Arthur	1881-1885
John Quincy Adams	1825-1829	Grover Cleveland . .	1885-1889
Andrew Jackson .	1829-1837	Benjamin Harrison .	1889-1893
Martin van Buren .	1837-1841	Grover Cleveland . .	1893-1897
William H. Harrison		MacKinley	1897-1901
(1 maand) . . .	1841	Theodore Roosevelt .	1901-1908
John Tyler . . .	1841-1845	William Howard Taft	1908-1912
James Polk . . .	1845-1849	Woodrow Wilson .	1912-1920
Zachary Taylor . .	1849-1850	Warren Harding . .	1920-1921
Millard Fillmore .	1850-1853	Calvin Coolidge . .	1921-1929
Franklin Pierce .	1853-1857	Herbert Hoover . .	1929-1933
Buchanan	1857-1861	Franklin D. Roosevelt	1933-
Abraham Lincoln .	1861-1867		

Garfield, Lincoln en MacKinley zijn door moordenaarshand gevallen. **(Vorig bericht blz. 563 C.)**

G. **JAPAN. — Vlootuitbreiding.** — De Minister van Marine, Okada, heeft aan de pers verklaard, dat de Japansche regeering ondanks de economische crisis besloten heeft voort te gaan met de uitbreiding van

de vloot. De politieke toestand in het Verre Oosten maakt een versterking van de positie van Japan aan de Pacific noodig. De Minister betoogde verder, dat de aanwezigheid van de Amerikaansche vloot in den Stillen Oceaan „de Japansche openbare meening tot nuttelooze demonstraties verleidt." **(V. b. 522 E.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Presidentsverkiezing. - Persstemmen. —**
Engeland. Naar aanleiding van den uitslag der Amerikaansche Presidentsverkiezing, schrijft de „Times" dat het de taak van Roosevelt is, de oorzaken te ontdekken van de ineenstorting van het ruilverkeer en de warendistributie. Wanneer hij faalt, zal hij evenzeer als Hoover veroordeeld worden. Wanneer hij echter succes heeft, zal hij niet slechts zijn eigen land redden, doch ook het probleem van „de armoede te midden van een rijkdom aan goederen" oplossen. Het is niet te verwachten, dat er wijziging zal komen in de Amerikaansche buitenlandsche politiek, aangezien Roosevelt evenals Hoover voor ontwapening en internationale samenwerking is.
De „Daily Telegraph" schrijft, dat men voorloopig moet afwachten. Uit Roosevelt's verkiezingspropaganda kan men zeer weinig afleiden omtrent zijn binnen- of buitenlandsche politiek. Toe te juichen is echter, dat hij voorstander is van handelsovereenkomsten op den voet van reciprociteit en dat hij de tariefmuren wil verlagen.
De Liberale- en Labour-pers bouwt groote verwachtingen op het bewind van Roosevelt.
Japan. De kooplieden zijn van meening, dat van een democratische regeering grootere kans op een tegemoetkomende houding te verwachten is ten opzichte van de Japansche politiek in Mandsjoekwo.
(Vor. ber. 565 F., 564 A.)

B. **ANTWERPEN. — Burgemeester Van Cauwelaert.** — Het socialistische arbeidersverbond heeft op 8 Nov. een algemeene vergadering gehouden, teneinde een besluit te nemen inzake de regeling van de kwestie van het schepencollege te Antwerpen. De vergadering was buitengewoon druk bezocht. Een duizendtal afgevaardigden was verschenen.
Na middernacht eerst werd de uitslag bekend. 480 afgevaardigden hebben zich uitgesproken voor een samenwerking met de liberalen, tegen 270 voor samenwerking met de katholieken, terwijl 60 afgevaardigden blanco stemden.
Dientengevolge treden de katholieken uit het socialistisch-katholieke college van burgemeester en schepenen. Burgemeester Van Cauwelaert treedt af als burgemeester.

C. **RUSLAND. — Protestantisme in de Oekraïne.** — Sinds eenige jaren ontwikkelt zich in de Oekraïne een protestantsche beweging. De secretaris van den Oekraïnischen Zendingsraad te Stanislau, een voormalig R.-K. priester, thans protest. predikant, meldt o.a. den overgang van twee geheele dorpen. Van het 3100 inwoners tellende dorp Hanusiwci hebben alle inwoners, oud en jong, zich voor den overgang aangemeld. Men zal trachten, daar ook de oude kerk thans voor den Protestantschen eeredienst te gebruiken. In het stadje Nyzniw hebben 3200 inwoners tezamen met den priester Horin hun toetreding tot de Protestantsche Kerk gemeld. (Alg. Handelsblad)

D. **AMSTERDAM. — Financiën.** — Toen op 21 Sept. 1931 het Pond Sterling ineenzakte en op de geldmarkt daardoor een vertrouwenscrisis ontstond die het plaatsen van Amsterdamsche gemeenteleeningen onmogelijk maakte, had de gemeente kasgeld noodig. De regeering is op het einde van 1931 Amsterdam tegemoet getreden door eenige tientallen millioenen guldens kasgeld, rentende 4¾%, te verstrekken op korten, doch te verlengen termijn.
Einde Augustus 1932 kon voor de eerste maal de schuld aan het rijk worden verminderd, begin Oct. werd wederom een groot bedrag ervan afgedaan, en 2 Nov. is door het afdragen van ettelijke millioenen, bedoelde verrekening zoover gevorderd, dat de enkele maanden geleden nog omstreeks 21 millioen bedragende som, nu op twee millioen werd teruggebracht. Dit restant hoopt men binnenkort uit de gewone middelen te kunnen betalen. **(Vor. ber. 532 A., 139 D.)**

E. **ZWITSERLAND. — Bergverschuiving.** — De „Wandelende Berg" in het kanton Glarus, de Kilchenstock, is in den loop van den 7den November weer sterker in beweging geraakt. De bewoners van Linthal en omgeving werden door het geluid van neerploffende rotsstukken uit den slaap opgeschrikt. Alarmsignalen en sirenen klonken en schijnwerpers werden opgesteld om den bewoners, die hun huizen wilden verlaten, den weg te wijzen. Toen tegen den ochtend de nevel optrok bleek, dat de bovenste bergtop in Noordelijke en Zuidelijke richting met een inhoud van ongeveer 30 000 M³. was afgebroken. De boomen van het beboschte gedeelte er onder zijn grootendeels ontworteld. (Tribune de Lausanne)

F. **DE MENSCH EN DE INSECTEN.** — Het verstand is voor den mensch een allereerste noodzakelijkheid, omdat leeren, uitvinden, onderwijzen, verrichtingen van den geest zijn, welke men krachtens definitie zelf in verband brengt met het verstand.
Voor het insect is het een luxe. Het insect hoeft slechts normaal geboren te worden en zijn industrie zoowel als zijn beschaving zullen in stand blijven, zonder dat hij iets hoeft te leeren, uit te vinden of te onderwijzen.
Maeterlinck gaat daarvan uit, om de veiligheid, de zekerheid der positie van het insect, vergeleken bij die van den mensch, aan te toonen.
Hij heeft gelijk, maar juist omdat het menschenras meer gevaren en onzekerheid geleden heeft, is het gestegen tot een niveau, dat door geen enkele andere soort van levende wezens bereikt wordt.
Toen hij een slecht klimmer geworden was, zag de eerste menschachtige zich zonder twijfel blootgesteld aan de gevaarlijkste wilde dieren. Zijn hand was noch een werktuig noch een wapen, maar een wonderbaarlijk instrument, in staat om alles te doen.
En de menschachtige redde zich, omdat hij natuurlijke voorwerpen wist te gebruiken, om zich werktuigen en wapenen te fabriceeren. Dit is een karakteristiek van het menschelijk verstand, waardoor het zich duidelijk onderscheidt van dat van alle andere levende wezens.
De menschelijke intelligentie is de dochter van het gevaar. Haar grootheid en waardigheid stammen vandaar. Zij is ook de moeder van het gevaar. Onder de levende wezens ontmoet de mensch voortaan alleen den mensch in het gevaar. Dat is wel genoeg, want het wil heel wat zeggen.
(Julius Sageret, in „L'Européen")

G. **DUITSCHLAND. — Een „Arbeidsgemeenschap der Monarchistische beweging".** — De arbeidsgemeenschap der monarchistische beweging deelt mede, dat naarmate de partijoverheersching in Duitschland overwonnen wordt door de autoritaire staatsidee, het steeds duidelijker blijkt, dat de orde in het rijk en in de Bondsstaten slechts door den terugkeer van een erfelijke monarchie kan worden hersteld.
Een aantal monarchistische organisaties, o.a. de Vereeniging van Conservatieven, de Bond van Oprechten, de Pruisenbond, de Duitsche Banier Zwart-Wit-Rood, het Verbond van Nationaal gezinde Soldaten, het Groot-Duitsch Baltisch Verbond, het Nationaal Verbond van Duitsche Kadetten, de Bond tot bevordering van de Hohenzollern-gedachte en het Nationaal Verbond van Duitsche officieeren, hebben zich daarom aaneengesloten in een arbeidsgemeenschap der monarchistische beweging, die onder leiding staat van den oud-luitenant-generaal Wachter en gevestigd is in de Bülowstrasse te Berlijn.

12 NOVEMBER 1932

A. **ZWITSERLAND. — Onlusten te Genève.** — Het is te Genève tot bloedige botsingen tusschen socialisten en communisten eenerzijds en andere partijen anderzijds gekomen. Twaalf dooden en vele gewonden zijn te betreuren. Schuld der onlusten wordt op de tegenstanders, die van politieke meening verschillen, geworpen. De socialistische leider Nicole is gearresteerd.

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting voor 1933.** — In de zitting der Tweede Kamer van 10 Nov. '32 werd het debat over de rijksbegrooting voor 1933 voortgezet.
De heer Colijn (a.r.) memoreerde o.a. dat hij bereid is het kabinet zijn steun te verleenen, zoolang de regeering hem dit niet absoluut onmogelijk maakt. Na de verkiezingen zou hij liefst een parlementaire regeering willen zien optreden, doch in elk geval een kabinet, dat ons wijst „Den Weg zurück!" naar een gezonde democratie, wars van angst, met den moed om verantwoordelijkheid te dragen.
Prof. Aalberse (r.k.) wijdde een korte beschouwing aan mr. Marchant's uiteenzettingen over crisis en ontbinding. Spr. gaf toe, dat een kabinetscrisis een Kamerontbinding beteekent. Doch hij hield zijn hart vast bij de gedachte daaraan, aangezien hij van ontbinding thans niets verwachtte dan grenzenlooze verwarring, geweldige toeneming van de meest brute belangenpolitiek en van de een-mans-partijen en versterking van de uiterste richtingen. **(V. b. 565 E.)**

C. **ENGELAND. — Sir John Simon over Duitschlands eisch van rechtsgelijkheid.** — In het Engelsche Lagerhuis heeft Sir John Simon, de minister van Buitenlandsche Zaken, medegedeeld dat hij naar aanleiding van Duitschlands eisch van rechtsgelijkheid in overweging zou geven om Duitschland in dezen eisch ten volle tegemoet te komen en dat de Europeesche mogendheden de eenstemmige verklaring zouden afleggen, bij hun pogingen tot het oplossen van hun onderlinge geschillen nooit hun toevlucht te zullen nemen tot geweld. Simon heeft voor een en ander een formule ontworpen. Verder zou in een bijeenkomst naar een nieuwen grondslag gezocht moeten worden, die Duitschland in staat stelt weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 497 B.)

D. **NEDERLAND. — Tijdelijke heffing van opcenten op invoerrechten.** — De minister van Financiën heeft een nota van wijzigingen gezonden betreffende het wetsontwerp tot tijdelijke heffing van opcenten op alle invoerrechten en op den accijns op bier alsmede herziening van het tarief.
In deze nota van wijziging stelt de regeering voor: de opcenten uitsluitend toepasselijk te verklaren op goederen, welke hier te lande niet worden voortgebracht. Opcenten op bieraccijns blijven gehandhaafd; 20 opcenten op den suikeraccijns worden weder ingevoerd. Inwerkingtreding der wet te stellen op 1 Januari 1933. De totale opbrengst wordt nu op *f* 21 millioen geraamd. **(Vor. ber. blz. 549 A.)**

13 NOVEMBER 1932

E. **FRANKRIJK. — Belastingontduiking. - Interpellatie in de Kamer.** — Het socialistische Kamerlid Albertin heeft een interpellatie gehouden over de dezer dagen ontdekte belasting-ontduiking, waarbij de Zwitsersche Banque Commerciale is betrokken. Hij beweerde, dat er namen van geestelijken en politici op de gevonden notitieboekjes voorkomen en vroeg publicatie daarvan. De regeering verklaarde, dat de zaak in handen van de justitie was en dat de regeering maatregelen zou treffen. De Kamer nam tenslotte een motie van vertrouwen aan, waarin zij verklaart er op te rekenen dat de regeering de lijst met namen zal publiceeren.

F. **CUBA. — Hevige orkaan.** — Een hevige orkaan heeft op vele West-Indische eilanden en in de Ver. Staten gewoed. Er is groote schade aangericht; vooral Cuba en Jamaïca zijn zwaar geteisterd. Op Cuba zijn naar schatting 2700 dooden.

G. **FRANKRIJK. — Betrekkingen met Italië.** — In een onderhoud met de pers heeft Herriot dezer dagen opnieuw over de betrekkingen tusschen Italië en Frankrijk gesproken. Hij zeide, dat deze betrekkingen op een redelijken grondslag moeten worden gebracht en dat er een einde moet komen aan de politiek van speldeprikken.
Italië is na den oorlog onrechtvaardig behandeld, gaf de Fransche premier toe, en men moet erkennen, dat het Italiaansche volk groote daden heeft volbracht. In politieke kringen ziet men in deze verklaringen een aanwijzing voor een koerswijziging in de Fransche politiek tegenover Italië. (Le Figaro)

H. **NOBELPRIJS. — Voor letterkunde en scheikunde.** — De Zweedsche Academie heeft besloten den Nobelprijs voor letterkunde voor 1932 toe te kennen aan den Engelschen romanschrijver John Galsworthy en voor scheikunde voor 1932 aan den Amerikaan Irving Langmuir.
John Galsworthy is thans 65 jaar en werd te Coombe in het graafschap Surrey geboren. Eerst vrij laat, in 1906, op veertigjarigen leeftijd, heeft Galsworthy naam gemaakt. Wij geven onderstaand eenige titels van zijn romans:
„The Island Pharisees", „Forsyte Saga", „In Chancery", „To Let", „An Indian Summer", „Fraternity", „On Forsyta Change" en vele andere. Galsworthy is voorzitter van de P.E.N.-club.
Irving Langmuir werd 31 Januari 1881 te Brooklyn geboren. In Göttingen verwierf hij zijn doctoraat in de natuurkunde. Zijn laboratorium-werk heeft groote vermaardheid verkregen. Hij vond o.a. de z.g. diffusiepomp uit, waardoor hij in staat was een zeer groot vacuum te verkrijgen. Zijn onderzoekingen betroffen de geleiding van electriciteit in de zoogenaamd luchtledige ruimte en hij ging na in hoever deze geleiding het gevolg kon zijn van de door een gloeienden wolframdraad uitgezonden electronen.
Tot zijn publicaties behoort o.a.: „The arrangement of electrons in atoms and molecules".
(Vor. ber. 79 H., 101 L.)

14 NOVEMBER 1932

I. **IJSLAND. — Minister van Justitie veroordeeld.** — De minister van Justitie van IJsland, Gudmundsson, is, in verband met een financieele transactie, tot 15 dagen gevangenisstraf veroordeeld. **(V. b. 368 C.)**

K. **DUITSCHLAND. — Botercontingenteering.** — Het Duitsche invoerrecht op boter (75 Mark) en de contingenteering van den boterinvoer treden op 15 Nov. 1932 in werking. Gedurende de resteerende anderhalve maand van 1932 mag Nederland 1.443.500 K.G. invoeren. **(Vor. ber. 541 A., 509 I.)**

L. **ENGELAND. — Iersche kwestie.** — De regeering van den Ierschen Vrijstaat heeft besloten een uitvoerpremie te betalen voor gevogelte, dat voor het Kerstfeest bestemd is. **(Vorig bericht blz. 562 C.)**

M. **NEDERL. OOST-INDIE. — Pensioenen.** — Tot korting op de pensioenen der Indische landsdienaren is besloten; volgens het „A. I. D." zullen pensioenen onder *f* 600 per jaar onaangetast blijven en kan daarboven over de geheele linie een korting van 12% worden verwacht. (Alg. Ind. Dagblad) **(521 C.)**

N. **ITALIE. — Het Forum Mussolini.** — Het Forum Mussolini te Rome dat den 3den November '32 is geopend, beslaat een oppervlakte van 850 000 M², waarvan thans reeds 320.000 M². zijn bebouwd. Be-

halve het stadion-Mussolini bevindt zich op dit uitgestrekte terrein nog het z.g. Cypressen-Stadion, dat meer dan 100.000 plaatsen bevat; verder de Academie voor Lichamelijke Opvoeding en het Monument voor Mussolini. Deze zuil, ter hoogte van 18 Meter, werd uit één stuk marmer, dat 300 ton weegt, vervaardigd. Bij deze verschillende bouw- en beeldhouwwerken zullen zich op den duur nog meerdere aansluiten; o.a. een overdekt- en een openlucht-zwembad, een groot gebouw, waarin men mettertijd olympische athleten zal huisvesten, rugby-, korfbal- en tennisvelden, een openlucht-theater, benevens een parkeerterrein voor 3000 auto's en een zeer uitgebreide afdeeling voor hippische sport. (Il Popolo)

A. **VEREENIGDE STATEN. - Schulden van Engeland en Frankrijk.** — De inhoud van de nota's, door Engeland en Frankrijk aan de Vereenigde Staten gezonden inzake de kwestie der schulden, is bekendgemaakt. Beide landen verzoeken om uitstel van de op 15 December '32 vervallende betaling van oorlogsschulden. Zij doen beide een beroep op Amerika ter herziening van de schulden, wijzen op de offers die zij hebben gebracht en verwijzen naar de procedure te Lausanne gevolgd als precedent voor nieuwe onderhandelingen. Engeland stelt Washington voor als plaats van samenkomst der conferentie.
(Vor. ber. 513 K., zie Overzicht blz. 411 B.)

B. **AMSTERDAM. — Motorschip „P. C. Hooft" door brand vernield.** — Een scheepsbrand van een omvang, zooals misschien nog nooit in de haven van Amsterdam heeft plaats gehad, heeft op 14 Nov. '32 gewoed. De Pieter Cornelisz. Hooft van de Stoomvaart-maatschappij „Nederland", liggende aan de Sumatrakade, is geheel door brand vernield. De oorzaak van den brand is vermoedelijk aan kortsluiting te wijten.
De „P. C. Hooft" was een mailboot van 15.000 ton, die in 1926 te St. Nazaire is gebouwd en als een der mooiste schepen der maatschappij „Nederland" werd beschouwd.
Het schip is voor ruim *f* 7,5 millioen verzekerd.
(Vor. ber. Scheepvaart 551 D.)

C. **AMSTERDAM. — Schouwburgplan-Koopman.** — De raadsleden mr. C. P. M. Romme, C. Woudenberg, Boissevain, A. Weiss, D. Wijnkoop, dr. M. de Hartogh en C. Kitsz, hebben bij den Raad een motie ingediend van den volgenden inhoud:
De Raad noodigt B. en W. uit, ter bevordering van de totstandkoming van het z.g. plan-Koopman in nader overleg te treden met de N.V. „De Amsterdamsche Groote Schouwburg", en het resultaat daarvan den Raad zoo spoedig mogelijk ter definitieve beslissing voor te leggen.
Deze motie werd op 10 Nov. met 27 stemmen vóór en 16 stemmen tegen, aangenomen.

D. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA.** — Nu Engeland en Frankrijk Amerika hebben voorgesteld, na de herstelschulden ook de oorlogsschulden te herzien en in afwachting van zulk een herziening al vast uitstel van betaling te verleenen voor de in December 1932 vervallende termijnen, geven wij onderstaand een lijstje van deze in December te vervallen termijnen:

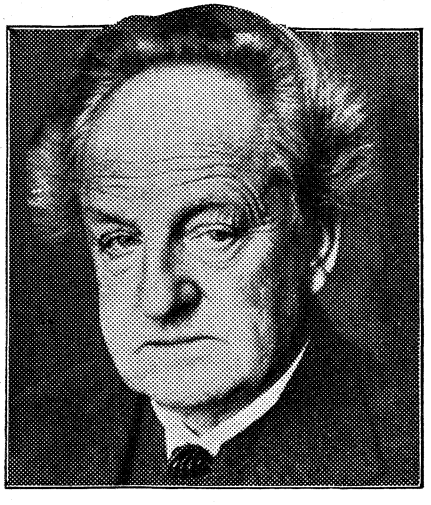
	Aflossing.	Rente.
Engeland . . .	$30.000.000	$131.100.000
Frankrijk . . .	21.447.000	38.553.000
Italië	12.300.000	2.491.000
België	4.200.000	4.250.000
Polen	1.137.000	5.502.000
Andere debiteuren	237.000	3.512.000
Totaal .	$69.321.000	$185.408.000

(Vor. ber. 568 A., zie Overzicht 411 B.)

E. **ONTWAPENING. — Fransch plan.** — Blijkens een mededeeling van V. D. uit Parijs, heeft de Fransche minister-president op 14 Nov. '32 het volgende uittreksel van het door Paul-Boncour opgestelde Ontwapeningsplan voor publicatie ter beschikking gesteld. De voornaamste inhoud van dit plan is: Het stelt etappegewijze ontwapening voor krachtens een algemeen pact, alsmede het ter beschikking van den Volkenbond stellen van een internationale leger-, vloot- en luchtmacht. Er zouden nationale legers van beperkte sterkte met korten diensttijd worden gevormd. De beperkende bepalingen ten aanzien der legers zouden tot de zeestrijdkrachten moeten worden uitgebreid. Ten aanzien der luchtstrijdkrachten zou een Unie voor Luchttransporten worden opgericht en een Europeesche luchtstrijdmacht op internationale basis. **(Vorig bericht blz. 549 B.)**

15 NOVEMBER 1932

F. **GERHART HAUPTMANN ZEVENTIG JAAR.** — De groote Duitsche schrijver Gerhart Hauptmann viert heden zijn zeventigsten geboortedag.
Zijn oeuvre, veelvuldig in vreemde talen overgebracht, is zeer uitgebreid: 34 tooneelstukken, 16 epische werken en talrijke belangrijke redevoeringen vormen een geweldigen levensarbeid, in hoedanigheid een onvergankelijk geestelijk en artistiek kapitaal.
Als realist is hij begonnen, maar steeds verder verwijdert hij zich van zijn oorspronkelijken aard. Hij wordt naturalist en ook sprookjesdichter. Trots miskenning werd hem niettemin in 1912 den Nobelprijs toegekend en ontving hij eenige malen den Grillparzer-prijs.

Gerhart Hauptmann.

Hauptmann beleeft, nu hij zeventig jaar is, het beste wat een dichter kan beleven. Zijn landgenooten eeren en eerbiedigen hem.
Van zijn werken noemen wij slechts: „Die Weber", „Hanneles Himmelfahrt", „Die versunkene Glocke", „Florian Geyer", „Fuhrmann Henschel", enz.
Ter gelegenheid van zijn zeventigsten geboortedag wordt door het Hofstad-Tooneel (Cor v. d. Lugt) te 's-Gravenhage zijn in 1889 geschreven tooneelspel „Vor Sonnenaufgang" opgevoerd.

G. **JAPAN. — Door typhoon geteisterd.** — Bij den typhoon, die op 14 Nov. '32 aan de Japansche kust heeft gewoed, zouden tot dusver ongeveer 1000 menschen het leven hebben verloren. Het aantal vernielde huizen wordt op meer dan 30.000 geschat. De meeste verbindingen tusschen Tokio en de kust zijn verbroken. In Tokio zelf heerschte tijdens den typhoon volkomen duisternis.

A. **DIRK WITTE OVERLEDEN.** — De vooral in vroeger jaren zeer populaire dichter en voordrager van levensliedjes Dirk Witte, is in den nacht van 14 op 15 Nov. '32 door een ongeluk om het leven gekomen. De heer Witte, die in den houthandel werkzaam was, bezat een groot talent voor het maken en ook voordragen van vroolijke en ernstige echt-Hollandsche liederen, die dan ook hun weg onder een zeer talrijk publiek vonden. Vooral ook in de mobilisatiejaren heeft Dirk Witte tallooze gemobiliseerden met zijn vertolking van het levenslied aan zich verplicht.

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting voor 1933.** — Minister Ruys de Beerenbrouck heeft op 15 Nov. '32 in de zitting der Tweede Kamer het regeeringsbeleid verdedigd en zeide o.a.:
Het pessimisme van mr. Aalberse, die huurwetten vraagt, deelt hij niet. In het veelbesproken geval van het Nijverdalsche telegram gaf hij zijn secretarisgeneraal niet aan de al te felle en eenzijdige critiek prijs. Van een loonbijslag in land- en tuinbouw is de minister niet gediend. Een andere regeling van den rijkssteun in de crisisuitgaven der gemeenten wordt nog overwogen. (Het rapport der commissie-De Vries zal eerstdaags verschijnen.) Een wetsontwerp omtrent het bevrachtingswezen is op komst. Ten opzichte der winkelsluiting acht de minister een bevredigende oplossing langs den weg van het gemeen overleg niet ondenkbaar. Ten opzichte van de uitvoering van bruggenbouw door particulieren, die dan het recht zouden krijgen van tolheffing, zijn nog onderhandelingen gaande.
Over de steunregeling heeft de minister verklaard, dat bij de regeering geen voornemen bestaat tot algemeene verlaging der werkloozenuitkeeringen, doch zij maakt het voorbehoud tot wijziging van ongewenschte toestanden. Bovendien kan zij niet verklaren, dat de werkloozenuitkeeringen nooit zullen worden verlaagd.
Wat de voortzetting der Zuiderzeewerken betreft meende de minister, dat deze kwestie niet moet worden overdreven. De regeering heeft zich op het standpunt gesteld dat zij wil voortgaan, doch niet tot elken prijs. Zij heeft, in verband met de gemaakte opmerkingen, haar standpunt herzien, al ziet zij de directe en indirecte voordeelen niet zoo groot als de heer Colijn. De uitvoering der werken zal moeten worden gereorganiseerd. De regeering is echter bereid om intusschen voorstellen te doen, opdat de voorbereiding van de uitvoering van de werken aan den N.O.-polder voortgang kan hebben. Bij nota van wijziging zal daarvoor een bedrag op de begrooting van het Zuiderzeefonds worden gebracht. **(567 B.)**

C. **NEDERLAND. — Vereeniging ter beoefening van de krijgswetenschap.** — Kapitein-intendant J. B. de Jongh hield op 28 Oct. '32 een lezing over „de legervoorziening tijdens den wereldoorlog en de lessen, welke daaruit voor ons land te trekken zijn".
Zijn betoog had wijdere strekking dan noodzaak en wijze van verpleging van de militaire weermacht te verklaren. Hij toonde aan, hoezeer het noodzakelijk is aan de voorziening in de behoeften in oorlogstijd een groote uitbreiding te geven en daarin ook te begrijpen de nooden van de geheele bevolking; voorts dat — ten behoeve van die, zoo omvangrijke, voorzieningen — goede samenwerking van de militaire intendance en de burgerlijke autoriteiten (en ambtenaren) reeds in vredestijd moet zijn voorbereid.
Aan de hand van wat, vooral in de groote oorlogvoerende staten, was voorbereid en bij de tenuitvoerlegging is ervaren, toont hij de noodzaak voor een en ander aan. Hij wijst er op, dat men:
1e. niet gerekend had op een zoo langen duur van den krijg en op een zoo sterken uitgroei van de krijgsmachten tijdens den oorlog;
2e. niet voorzien had de moeilijkheden (en bemoeilijkingen) bij den aanvoer en toevoer van behoeften voor de bevolking; in Duitschland meer in het bijzonder zich geen denkbeeld had gevormd van de mogelijkheid eener, zoo krachtig doorgevoerde, hongerblokkade.
Het Bestuur van „Krijgswetenschap" (Secretariaat Den Haag, Bezuidenhoutsche weg 333) zal ongetwijfeld op tijdige aanvrage het volledige verslag der lezing verkrijgbaar stellen. **(V. b. Leger etc. 555 D.)**

D. **GEESTELIJK LEVEN. — Theresa Neumann.** — De Weleerwaarde Pater Frehe O.P. heeft dezer dagen een lezing gehouden over het „minstens zeer merkwaardig gebeuren" in Konnersreuth, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Men zal, volgens spr., niet gemakkelijk in de geschiedenis van ascese en mystiek een geval vinden, dat zoo zeer de heele wereld in spanning bracht en nog steeds houdt als het mysterie, als het geval Theresia Neumann.
Haar geboorte- en woonplaats, vroeger een vergeten dorpje in het Beiersche bergland, heeft een wereldvermaardheid gekregen èn door de bezoekers èn door de geschriften, waarvan het 't middelpunt werd en nog steeds is.
Wat behelst echter het geval Konnersreuth? Om op deze vraag een goed antwoord te kunnen geven, moet spreker enkele punten voorop stellen:
1. Visioenen, extasen, stigmata, voedingloosheid enz. zijn zeker buitengewone dingen, doch die niet voor 't eerst bij Theresia Neumann plaats hebben. Deze verschijnselen zijn zelfs heel gewoon onder de mystiek en contemplatieven. De verbazing, vooral bij andersdenkenden is wel een bewijs, hoe weinig men van de geschiedenis der Katholieke ascese en mystiek afweet. In de vorige eeuw alleen heeft men 24 gestigmatiseerden geteld en ook in onze dagen leven er nog verschillende, die echter niet allen bekend gemaakt worden.
2. Men hoeft uit voorzichtigheid niet uit te sluiten, dat bedrog of zelfmisleiding in 't spel kan zijn, doch van den anderen kant is 't geen bewijs van voorzichtigheid als men tegen feiten in wil gaan redeneeren. Eén feit kan wel een wereldbeschouwing omver stooten, doch een wereldbeschouwing kan geen feiten omver praten.
3. Wie 't geval Th. N. bestudeert, moet zich zeker verwijderd houden van wonderzucht, doch ook van wondervrees. Beide zijn even nadeelig voor de waarheid.
4. Tenslotte lijkt het niet verstandig voor een juiste beoordeeling van het geval Konnersreuth, om de gebeurtenissen en verschijnselen afzonderlijk en zonder verband met het geheel te beschouwen, gelijk dikwijls door medici wordt gedaan. Meer wetenschappelijk handelt men, wanneer men het heele complex verschijnselen en gebeurtenissen geen enkel oogenblik uit 't oog verliest.
Vervolgens gaf spreker een kort, doch critisch résumé van al de gebeurtenissen in het leven van Ther. N., en verdeelde daarvoor haar leven in 4 perioden: 1. gezonde periode 1898—1918; 2. ziekte-periode 1918—1923; 3. periode der merkwaardige genezingen 1923—1925; 4. periode der mystieke verschijnselen 1926—1932.
Wanneer men nu al deze levensgebeurtenissen overziet, dan ontkomt men niet aan den indruk dat het leven van Th. N. sterke overeenkomst vertoont met verschillende mystieken, die ons uit de geschiedenis bekend zijn en in ieder geval is de eindconclusie, dat alles bij elkaar genomen Konnersreuth veel moeilijker natuurlijk dan bovennatuurlijk is te verklaren.

E. **RUSLAND. — Leening „vijfjarenplan in vier jaar".** — Officieel wordt medegedeeld dat op de leening „Vijfjarenplan in vier jaar" voor 2,7 milliard roebel is ingeschreven, d.w.z. 80,3% van het bedrag. De regeering zal nieuwe verordeningen afkondigen, die zullen aandringen op de volteekening van de leening.
(Pravda)

16 NOVEMBER 1932

A. **ONTWAPENING. — Verlenging bewapeningsvacantie.** — In de resolutie van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie van 23 Juli '32 was den betrokken regeeringen aanbevolen de bewapeningsvacantie, waartoe het vorige jaar is besloten, van 1 November '32 af met vier maanden te verlengen. Tot dusver hebben 46 staten aan het Volkenbondssecretariaat medegedeeld, dat zij met deze verlenging accoord gaan. Tot deze landen behooren o.a. Frankrijk, Italië, Engeland en Rusland. Duitschland zal, zooals bekend, op deze vraag niet antwoorden zoolang de kwestie der rechtsgelijkheid niet is opgehelderd. (Journal de la Soc. des Nations)
(Vor. ber. blz. 568 E., 564 C.)

B. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — België vraagt uitstel.** — België heeft een nota gezonden aan de Amerikaansche regeering te Washington, waarin het zich aansluit bij de démarches van Frankrijk en Engeland ten aanzien van de verlenging van het uitstel der schuldenbetalingen.
(Vor. ber. 568 D., Overzicht 411 B.)

C. **SPANJE. — Staking van studenten te Madrid, Bilbao en Granada.** — In verschillende deelen van Spanje zijn ernstige onlusten uitgebroken. In de provincie Badajoz werden opnieuw huizen van grootgrondbezitters overvallen, waarbij de landarbeiders trachtten, de oogstvoorraden te plunderen.
De studenten van de juridische faculteit aan de Universiteit te Granada zijn uit protest tegen het op pensioen stellen uit politieke overwegingen van ongeveer honderd hooge juridische ambtenaren en rechters tot staking overgegaan, evenals de studenten te Madrid en Bilbao. (El Heraldo de Madrid)
(Vorig bericht blz. 52 F.)

D. **AMSTERDAM. — Geen automaten bijvullen tijdens winkelsluiting.** — In Juli '32 werd een sigarenwinkelier te Amsterdam geverbaliseerd wegens het bijvullen van zijn automaten op een tijdstip, dat de winkel gesloten was.
Wegens overtreding van de Amsterdamsche Automatenverordening werd de winkelier door den kantonrechter veroordeeld tot een boete van *f* 0.50.
Om een principieele beslissing uit te lokken werd hooger beroep aangeteekend. De officier van justitie vroeg bevestiging van het vonnis van den kantonrechter.
De rechtbank, op 15 Nov. '32 vonnis wijzend, bevestigde het vonnis van den kantonrechter. De rechtbank is van oordeel, dat de Amsterdamsche Automatenverordening steunt op de Winkelsluitingswet.

E. **FRANKRIJK. — Nieuwe begrooting.** — De Fransche regeering heeft op 15 Nov. '32 het ontwerpstaatsbegrooting voor 1933 in de Kamer ingediend. De uitgaven bedragen 47,779 milliard francs, de ontvangsten ruim 47,801 milliard francs, zoodat een overschot van ruim 22 millioen blijft.
Volgens het ontwerp-staatsbegrooting zal het dreigende deficit ad 12,1 milliard francs als volgt worden weggewerkt: korting van de militaire uitgaven volgens besluit van de Kamer in Juli '32, 1,5 milliard francs; korting op de bestuursuitgaven op grond van deze zelfde wet, 0,2 milliard; fiscale maatregelen, eveneens op grond van deze wet, 0,456 milliard; bezuinigingen door conversie, 1,4 milliard; overeenkomsten met de amortisatiekas, 0,14 milliard. In het geheel 3,696 milliard francs.
Het resteerende deel van het te verwachten deficit, bijna 8,5 milliard, wordt weggewerkt door de verlaging der pensioenen en ambtenaarssalarissen ten bedrage van ruim 1,5 milliard; door nieuwe belastingen, belastingcontrôle e.d. ten bedrage van 2,5 milliard francs. Alle salarissen boven 12.000 francs zullen worden verminderd. (Le Temps). **(409 G.)**

F. **AMSTERDAM. — Thee. - Telegram van de K. v. K. aan de Tweede Kamer.** — De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam heeft op 16 Nov. '32 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een telegram gezonden, luidende:
„Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam, overigens haar bezwaren tegen ontwerp tijdelijke heffing opcenten handhavende, dringt met kracht aan althans geen opcenten te heffen op het artikel thee, wegens de precaire positie van dit artikel, reeds thans zeer zwaar belast en bovendien onlangs zwaar getroffen door Britsche preferentieele rechten, waarvan terugslag voor onze koloniën te duchten op een tijdstip, waarop de economische toenadering tusschen Indië en Moederland in bijzondere overweging is genomen en waardoor voortbrenging, handel en verbruik zullen worden benadeeld." **(Vor. ber. 527 A.)**

G. **MIDDELLANDSCHE ZEE. — Afsluiting.** — De „Deutsche Gesellschaft für Bauwesen" heeft in de Paedagogische Akademie te Dortmund een tentoonstelling geopend van de plannen van den Münchener ingenieur Sörgel voor het afsluiten van de Middellandsche Zee, waardoor de waterspiegel zou dalen en nieuw land gewonnen zou kunnen worden, terwijl tevens een bevloeiing van de Sahara daardoor mogelijk zou worden.
Sörgel wil in de Straat van Gibraltar een stuwdam maken, waardoor de waterspiegel in het westelijke gedeelte van de Middellandsche Zee 100 M. zou dalen. Een groot werk van sluizen maakt het mogelijk, dat het scheepvaartverkeer toch gehandhaafd kan blijven. Verder wil Sörgel een dijk tusschen Sicilië en Afrika aanleggen, waardoor de Straat van Messina afgesloten wordt en de waterspiegel in het Oostelijke gedeelte 200 M. kan dalen.
Na deze werkzaamheden kan begonnen worden met irrigatiewerken voor de Sahara, waarvoor een kanaal bij Gabes gegraven moet worden, terwijl als waterreservoir het zoutmeer Schott el Dlerid zal dienen. Vandaar zal het water over de Sahara geleid worden. Sörgel berekent, dat men zoodoende in het westelijke gedeelte van de Middellandsche Zee 84 000 en in het oostelijke gedeelte 492.000 vierkante K.M. land zal kunnen winnen, terwijl door de bevloeiing van de Sahara 3 millioen vierkante K.M. land vruchtbaar gemaakt zou kunnen worden. Door de waterwerken zou bovendien 200 millioen P.K. electrische kracht verwekt kunnen worden. Op deze wijze zou Europa een nieuw kolonisatiegebied kunnen verkrijgen, waardoor voor langen tijd gezorgd zou zijn voor het overschot der Europeesche bevolking.
(Deutsche Gesellschaft für Bauwesen)

H. **NEDERLAND. — Verdrag met België inzake sociale wetgeving.** — Bij het afdeelingsonderzoek in de Tweede Kamer over het wetsontwerp tot goedkeuring van het tusschen Nederland en België gesloten verdrag betreffende de gelijkstelling van elkanders onderdanen voor de toepassing der wederzijdsche wetgeving op het punt der invaliditeits- en ouderdomsverzekering en de regeling van de gevolgen voor elkanders onderdanen van het naast elkander werken dier wetgevingen, bleek algemeene instemming met dit wetsontwerp te bestaan.
Slechts werd betreurd, dat in den regel de totstandkoming van verdragen als deze zoo lang duurt.
(Vorig bericht blz. 425 K.)

I. **NEDERLAND. — De toestand in de textielbedrijven.** — Het bestuur van de Enschedesche Fabrikantenvereeniging heeft aan den minister-president jhr. mr. Ruys de Beerenbrouck het volgende telegram gezonden:
„De toestand in de textielindustrie wordt nog gestadig slechter door den stijgenden buitenlandschen invoer van manufacturen en indien de regeering niet heel spoedig helpt, zullen er opnieuw vele arbeiders ontslagen moeten worden en zullen er bedrijven moeten worden stop gezet."

Een afschrift van dit telegram is gezonden aan de contingenteeringscommissie en de katoencommissie. **(Vorig bericht blz. 541 B.)**

A. **NEDERLAND. — Wereldbond der Kerken.** — De Ned. afdeeling van den Wereldbond der Kerken vergaderde op 16 Nov. '32 te Amsterdam in het A.M.V.J.-gebouw.
Na afdoening van enkele huishoudelijke aangelegenheden was het woord aan prof. dr. F. M. Th. Böhl, hoogleeraar te Leiden, die sprak over „De bijbelsche en historische grondslagen der oecumenische beweging der kerken".
De samensmelting, zoo zeide spr., mag en kan binnen de kringen van deze oecumenische beweging niet geforceerd worden. Wij menschen kunnen slechts voorbereiden en mogen niet vooruitloopen; wij mogen de historische grenzen — de kerkelijke evenmin als de nationale — niet zonder meer afbreken. Evenals uit een Volkenbond op den duur de Vereenigde Staten van Europa ontstaan, kan ook een kerkenbond uitgroeien.
Hierna voerde ds. J. F. van Duyne, Ned. Herv. predikant te Amsterdam-West (Sloterdijk), het woord over: „Christendom en oorlog". **(Vor. ber. 451 E.)**

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting voor 1933.** — Na het uitvoerige antwoord van minister Ruys de Beerenbrouck op de algemeene beschouwingen, kwam minister De Geer aan het woord, om het financieele beleid der regeering te verdedigen. Minister De Geer zeide o.a.:
Geen oogenblik heeft de regeering gedacht om door de instelling van de commissie-Welter een stootkussen te verkrijgen. Er werkten naast elkaar en dikwijls in tegengestelde richting: de Centrale Reorganisatie-Commissie en de Bezuinigings-Commissie-Pop. De commissie-Welter was een logische samenvoeging van beide commissies, waarvan de een, sedert het overlijden van den heer Pop, voorzitterloos was.
De cumulatie van inkomsten wordt gebruikt om de menschen te verbitteren. Misstanden behooren echter niet te bestaan. In 1922, in 1923 en in 1925 is aan de belangrijkste uitwassen, voor zoover zij op rijksterrein lagen, een einde gemaakt.
Doch de pensioenregelingen van provincies en gemeenten kunnen tot nieuwe uitwassen leiden, hoewel verschillende locale autoriteiten eveneens streven naar afsnijding dier uitwassen. Er worden op 't oogenblik daaromtrent gegevens verzameld. Wanneer het optreden der locale autoriteiten niet doeltreffend blijkt, zal overwogen worden in hoeverre ingrijpen door den wetgever gewenscht is.
Over de wenschelijkheid van conversie van staatsleeningen is men het eens. Maar is de mogelijkheid aanwezig? De regeering zal daarop haar aandacht gevestigd houden. De bankiers kunnen de regeering niet dwars zitten, want zij geeft de leening zelf uit.
De verplichte aflossing der staatsleeningen uit buitengewone zou zelfbedrog zijn. Het zou hetzelfde zijn als leenen om een tekort op den gewonen dienst te dekken.
Ook ir. Albarda is van meening, dat de staatsuitgaven moeten getoetst worden aan de draagkracht der natie. Er kan verschil bestaan omtrent het bereiken van de grens der draagkracht, doch dat geeft hem niet het recht, de regeering te verwijten, dat zij uitsluitend in geld denkt.
De heer Albarda is de dupe van de politieke positie, waarin hij verkeert, en die hem belet, zich te verklaren vóór maatregelen, waarvan hij de noodzakelijkheid moet toegeven.
Het dogma van den klassenstrijd verhindert hem mee te werken aan het algemeen belang. Ook in de salariskwestie wordt het algemeen belang door de soc-dem. aan het politieke belang ondergeschikt gemaakt.
Voor belastingvlucht naar aanleiding van de progressieve opcenten op de gemeentefondsbelasting bleek de minister niet zoo benauwd als de heer Fleskens e.a. Het extra-parlementaire beeld, dat Oudegeest van onze belastingen gaf, liet hij maar liever voor wat 't was.
Een heffing ineens zou thans een groote ongerijmdheid zijn. Een heffing van 1 pct. op het vermogen zou dikwijls neerkomen op een van 25 pct. op het inkomen. Bovendien zou een herhaling van de heffing ineens niet kunnen uitblijven. Over een verhoogde tabaksbelasting liet de minister zich niet positief uit; een belasting op goederen in de doode hand wees hij niet geheel af. Ommunting van zilver in nikkel ontraadde de minister.
Het denkbeeld van een omzet- en verteringsbelasting zal nader worden overwogen.
Ambtenaren van het departement stellen geen voorwaarden aan de gemeenten bij de bespreking van de mogelijkheid van kasvoorschotten uit de schatkist. Er worden misschien bij besprekingen weleens verschillende mogelijkheden genoemd, maar de voorwaarden worden door de regeering schriftelijk gesteld.
Voor de saneering van het pensioenfonds der Spoorwegen bestaat reeds eenige jaren een wet, evenals voor een rijksbijdrage inzake afschrijvingen op de Spoorwegen.
Optimisme in den zin van „het zal wel weer terecht komen", zou roekeloos zijn, maar optimisme in den zin van vertrouwen in de toekomst, is noodig, omdat anders de daadkracht verlamd zou worden. **(569 B.)**

C. **DUITSCHLAND. - Aftreden van v. Papen geëischt.** — Het bestuur van de sociaal-democratische fractie in den Rijksdag heeft op een vergadering van den 15en November te Berlijn eenstemmig besloten geen gevolg te geven aan de uitnoodiging van Rijkskanselier von Papen om met hem te onderhandelen. Het bestuur eischt het aftreden van deze regeering.
In regeeringskringen noemt men deze weigering van de sociaal-democraten agitatie tegen de regeering en vlucht voor verantwoordelijkheid. (Alg. Hbld.)
(Vor. ber. Ministerie 465 C., 426 I., 69 K.)

D. **NEDERLAND. — Twee-en-een-half millioen voor Haringvisschers.** — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot verleening van een rentedragend crediet ten behoeve van de haringdrijfnetvisscherij uit te betalen in 1932 en zoo noodig in 1933.
De memorie van toelichting beschrijft uitvoerig de oorzaken van de moeilijkheden in dit bedrijf en vervolgt dan:
In overleg met belanghebbenden is een regeling ontworpen, welke het den reeders mogelijk zal maken voor eigen risico haring tijdelijk uit de markt te nemen. Volgens deze regeling zal de Reedersvereeniging voor de Nederlandsche Haringvisscherij optreden als centrale organisatie, die den reeders op de partijen haring, welke uit de markt genomen worden, voorschot verleent, waarvoor de opgeslagen haring aan haar ter zekerheidstelling in eigendom wordt overgedragen.
Om de reedersvereeniging in staat te stellen dezen opslag te financieren zal te haren behoeve door het Rijk een rentedragend crediet worden geopend van ten hoogste ƒ 2.500.000, hetgeen haar naar gebleken behoefte bij gedeelten ter beschikking zal worden gesteld. **(Vor. ber. Visscherijbedrijf 530 G.)**

17 NOVEMBER 1932

E. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — De Separatisten in Birma hebben bij de algemeene verkiezingen de nederlaag geleden. De anti-Separatisten hebben 39 zetels veroverd, de Separatisten 29, de Neutralen 9. **(Vorig bericht blz. 555 G.)**

F. **ONTWAPENING. — Duitsche critiek op Fransch plan.** — Naar de meening der Duitsche dagbladen is het Fransche voorstel niet zoozeer een ontwapeningsplan als wel een plan tot politieke organisatie van

Europa naar de bekende Fransche zienswijze. Het behelst in nieuwen vorm de oude gedachten van het protocol van Genève, welke tenslotte op een verzekerde handhaving van den status quo neerkomen. Het Fransche ontwapeningsplan wordt ontsierd door twee voorname constructiefouten: het verbindt maatregelen, die terstond kunnen en moeten worden uitgevoerd met andere, welker verwezenlijking geruimen tijd zou duren. Het doet veiligheidsvoorstellen, die een reeds voldongen algemeene ontwapening en een zekere bewapeningsvereffening tusschen alle staten tot voorwaarde moeten hebben. Het laat de kwestie der rechtsgelijkheid geheel open en de verwezenlijking der Duitsche verlangens wordt aldus op de lange baan geschoven, ofschoon een soort kader wordt gevormd door de bepaling, dat in alle staten dezelfde legerorganisatie tot stand moet komen.
(Kölnische Zeitung). **(Vor. ber. 570 A., 568 E.)**

A. **HONGARIJE. — Gömbös over zijn reis naar Rome.** — In de commissie voor buitenlandsche zaken van het Huis van Afgevaardigden heeft de Hongaarsche premier Gömbös rapport uitgebracht over zijn reis naar Rome. Zijn reis had ten doel het vriendschapsverdrag in overeenstemming met het principe van wederkeerigheid een dieperen economischen inhoud te geven en daarmede den moeilijken toestand van den Hongaarschen landbouw te verlichten. Er is een Italiaansch-Hongaarsche economische commissie ingesteld tot verlevendiging der economische betrekkingen tusschen beide landen. Gebleken is, aldus Gömbös, dat de politiek van beide landen ook wat betreft de economische wereldconferentie en de conferentie voor de Oostelijke reparaties, volkomen overeenstemt. Men is er ook in geslaagd reeds langen tijd hangende financieele kwesties, die in verband staan met de liquidatie van den wereldoorlog, te regelen.
(Budapesti Hirlap)

B. **CARRY VAN BRUGGEN OVERLEDEN.** — Op 16 November 1932 is de schrijfster Carry van Bruggen, 51 jaar oud, in haar woning te Laren overleden.
Carry van Bruggen, eigenlijk Carry de Haan, was een zuster van den dichter Jacob Israël de Haan, die als Zionist naar Palestina ging en daar werd vermoord. Zij werd op 1 Jan. 1881 te Smilde geboren en bracht haar jeugd door te Zaandam, waar zij de lagere school bezocht en voor onderwijzeres werd opgeleid.
In 1907 verscheen haar eerste boek, een bundel vertellingen, onder den titel „In de Schaduw". Daarop volgden in 1909 twee boeken over het leven in Indië: „Goenoeng-Djatti" en „'n Badreisje in de Tropen" en nog in hetzelfde jaar de roman, die haar naam algemeen bekend maakte: „De Verlatene".
Verder schreef zij „Heleen", de minutieuze ontleding van een meisjesleven, „Breischooltje", „Prometheus" (1919) en „Hedendaagsch Fetischisme" (1925).
Zelfontleding vindt men nog in „Een Coquette Vrouw", verschenen in 1915 en voorafgegaan door „Het Joodje" een roman waarin de motieven van „De Verlatene" terugkeeren, „Om de Kinderen", „Van een kind" en „Een Indisch Huwelijk". Onder den schuilnaam Justine Abbing zijn van haar hand verschenen „Uit het leven van een denkende vrouw", „Een kunstenaar", „Het verspeelde leven" en „De vergelding", werk waarin zij allerlei vragen van den dag en psychologische problemen in romanvorm heeft behandeld en die zij zelf, blijkens het pseudoniem, niet op een lijn met haar andere romans van dien tijd heeft willen stellen.
Haar litteraire qualiteiten vindt men weer in „Het Huisje aan de Sloot", dat in 1921 het licht zag. In dit boek verdiepte de schrijfster zich weer in haar jeugd, en in het leven van het orthodoxe Joodsche gezin, dat voor haar steeds de bron van de paar zuiverste inspiraties is geweest. In „Eva", een krachtigen en oorspronkelijken roman vindt men alle invloeden, die zij vroeger heeft ondergaan: naturalisme, psychologische analyse, Hegeliaansche wijsbegeerte en oude Joodsche vroomheid die in dit boek tot een eenheid zijn ineengevloeid.

C. **ONTWAPENING. — Engelands plan.** — De Engelsche minister van Buitenl. Zaken, Sir John Simon, heeft op 17 Nov. 1932 te Genève in een rede voor het bureau der ontwapeningsconferentie Engelands denkbeelden inzake de ontwapening uiteengezet. Wijziging van Versailles wordt slechts door overleg mogelijk geacht. Engeland erkent Duitschlands eisch inzake rechtsgelijkheid en verklaart zich bereid dit beginsel in een nieuwe conventie op te nemen. Tenslotte brengt Simon Engelands uitvoerige voorstellen over inzake ontwapeningsbeperking te land, ter zee en in de lucht. Hoofdpunten van Engelands voorstel zijn: ingrijpende vermindering van de tonnenmaat der groote oorlogsschepen, afschaffing der duikbooten, verbod van zware tanks, leger- en marinevliegtuigen, internationale contrôle der civiele luchtvaart.
(Alg. Handelsblad). **(Vorig bericht blz. 571 F.)**

D. **DUITSCHLAND. — Regeering-Von Papen afgetreden.** — Officieel wordt medegedeeld: De Rijkskanselier heeft op 17 Nov. '32 den Rijkspresident rapport uitgebracht betreffende het resultaat der besprekingen, welke hij in opdracht van den Rijkspresident met de partijleiders heeft gevoerd nopens de totstandkoming van een nationale concentratie op een zoo breed mogelijke basis.
Terwijl de Duitsch-Nationale Volkspartij, de Duitsche Volkspartij en de Beiersche Volkspartij op het standpunt staan, dat zij iedere concentratie toejuichen, welke in staat zal zijn de werkzaamheden der Rijksregeering te verlichten, heeft de leider der Centrumpartij de meening uitgesproken, dat hem de leiding en de samenstelling van het huidige kabinet niet geschikt voorkomen om de aaneensluiting dezer krachten te verzekeren. De S.P.D. heeft den wensch van den kanselier om een onderhoud te hebben over de medewerking aan een nationale noodgemeenschap botweg van de hand gewezen.
De N.S.D.A.P. heeft medegedeeld, dat zij slechts onder zeker voorbehoud bereid is tot schriftelijke onderhandelingen, waarbij zij van te voren verwerpt het door de Rijksregeering in behandeling genomen politieke en economische plan te ondersteunen.
Onder deze omstandigheden meende de Rijksregeering, die met al haar krachten heeft getracht de haar den 1sten Juni '32 door den Rijkspresident verleende opdracht ten uitvoer te leggen, het meest te handelen in het belang van het Vaderland, door deze opdracht thans den Rijkspresident terug te geven. Zij handelt daarbij — zonder het principe der autoritaire staatsleiding prijs te geven — volgens het door haar reeds eenige malen uitgesproken principe, dat in deze zoo ernstige stonde geen plaats kan zijn voor een rekening houden met personen. Zij wenscht den Rijkspresident den weg volkomen vrij te maken, opdat hij als leider der natie en gesteund door de hooge autoriteit van zijn ambt de aaneensluiting van alle waarachtig nationale krachten zal kunnen tot stand brengen.
De Rijkspresident heeft het aftreden der Rijksregeering aanvaard en het kabinet belast met de afwikkeling der loopende zaken. (Berliner Tageblatt)
(Vor. ber. 571 C., Ministerie 465 C.)

E. **KUNSTMATIG HART.** — De „Wetsjernjaja Moskwa" bevat een mededeeling over het kunstmatige hart. Het Moskousche instituut voor bloedovergieten heeft het door Brjoechanenko en Jankowsky uitgevonden apparaat, dat het „kunstmatige hart" genoemd wordt, verbeterd. Dit apparaat heeft het instituut in staat gesteld verschillende belangrijke proeven te nemen.
Het kunstmatige hart stelde de geleerden in staat een zeer belangrijk probleem op te lossen. Met behulp

van dat hart heeft de bekende chirurg, prof. Terebinsky n.l. eenige goed gelukte operaties aan het hart van dieren uitgevoerd. De professor sneed het hart en al zijn afzonderlijke afdeelingen open, verrichtte daarin verschillende operaties, die noodzakelijk zijn bij ongeneeslijke hartkwalen, naaide de openingen weer dicht en vulde het hart opnieuw met bloed.
Zulk een operatie duurde slechts 4½ minuut. Gedurende de operatie werden het hart en de longen vervangen door het apparaat van Brjoechanenko. Het apparaat werkte op volmaakte wijze. Op deze wijze zijn reeds tien honden geopereerd en steeds met succes.
Prof. Terebinsky begon met deze proefnemingen een paar jaar geleden. Alle door hem geopereerde honden zijn nog in leven. Zij worden in het instituut in observatie gehouden. De onderzoekingen hebben vastgesteld, dat alle operaties uitstekend zijn gelukt. Nu wordt onderzocht of dergelijke operaties bij menschen mogelijk zullen zijn.
Voor het gelukken van dergelijke operaties was het eerste vereischte niet-coaguleerend bloed te verkrijgen. Dit probleem werd door het instituut opgelost. De medewerkers van het instituut vonden een chemisch praeparaat, waardoor het bloed in niet-coaguleerenden toestand bewaard kan worden.
(Wetsjernjaja Moskwa)

18 NOVEMBER 1932

A. **DENEMARKEN. — Verkiezingen.** — Volgens den voorloopigen eind-uitslag van de Deensche verkiezingen op 17 Nov. 1932 zal het nieuwe Folketing als volgt zijn samengesteld:

Venstre-partij	39 zetels	(44)
Conservatieven	27 „	(24)
Sociaal-democraten	62 „	(61)
Burgerlijk-radicalen	14 „	(16)
Noord-Sleeswijksche partij	1 zetel	(1)
Rechtspartij	4 zetels	(3)
Communisten	2 „	(0)

Hoewel de conservatieven een belangrijke overwinning hebben behaald, wordt de regeeringsmeerderheid, die bestaat uit sociaal-democraten en burgerlijke democraten, hierdoor niet aangetast. De regeeringspartijen beschikken over 76 van de 149 zetels. De nationaal-socialisten kregen in totaal slechts 756 stemmen.
Minister-president Stauning beschouwt den verkiezingsuitslag als een votum van vertrouwen van het land in het tegenwoordige kabinet. De minister van Buitenlandsche Zaken, Münch, verklaarde, dat dit de eerste verkiezing is, waarbij een regeering tijdens een crisis een overwinning heeft behaald.
(Politiken). **(Vorig bericht blz. 550 E.)**

B. **ROEMENIE. — Troonrede van Koning Carol.** — Koning Carol opende op 16 Nov. te Boekarest de nieuwe zitting van het Roemeensche parlement met een troonrede, waarin hij het doel van de Roemeensche buitenlandsche politiek noemde: nauwkeurige naleving van verdragen, onwrikbaar vasthouden aan verbintenissen, ontwikkeling van vriendschappelijke betrekkingen met alle mogendheden en nauwe samenwerking met den Volkenbond.
Ter bespoediging van den economischen en financieelen opbouw heeft de vorige regeering de technische medewerking van den Volkenbond gevraagd; de tegenwoordige regeering zal de onderhandelingen voortzetten om een oplossing te bereiken die in het belang van het land is. De financieele politiek zal zich baseeren op de met zware offers gekochte stabiliteit van het muntwezen. (Adeverul Bucarest)

C. **PTOLOMÆUS. — Fotografische uitgave der Grieksche handschriften.** — Als vrucht van meer dan dertigjarige studie en ontelbare experimenten is dezer dagen, met medewerking der Vaticaansche Bibliotheek, een uitgave in lichtdruk verschenen van de handschriften van Ptolomæus.
Dit kostbare document, dat nauwkeurige geografische beschrijvingen geeft van alle deelen der wereld, die den antieken bekend waren, is voor de reproductie tijdelijk uit de bibliotheek van de Hertogen van Urbino in de Vaticaansche bibliotheek overgebracht. De tekst is van het allergrootste belang voor de studie van de evolutie der geografische wetenschappen in de landen om de Middellandsche Zee. Vandaar het belang van de fototypische reproductie, die verzorgd is door Padre Giovanni Fischer van de Compagnia di Gesù en die in een fraaien, weelderig uitgevoerden band, 300 copieën van den antieken Griekschen tekst en van de daarbij behoorende aardrijkskundige kaarten in hun oorspronkelijke levendige kleuren, ter beschikking van de hedendaagsche wetenschap stelt. Dit werk, het 19de van de serie fototypische reproducties der Vaticaansche handschriften, bestaat uit 4 deelen. Het eerste bevat de alleroudste atlas, het tweede den Griekschen tekst van Ptolomæus. Het derde een critische studie van Pater Giovanni Fischer, die het geografische en cartografische werk van den grooten astronoom behandelt, met critische analyse der verschillende handschriften. Het laatste deel geeft 83 reproducties van oude kaarten, alle gereconstrueerd naar aanwijzingen uit den Ptolomæischen tekst. (L'Osservatore Romano)

D. **NEDERLAND. — Werkloosheid.** — Aan het overzicht van de werkloosheid onder de leden der gesubsidieerde werkloozenkassen (week 24—29 Oct. 1932) ontleenen wij het volgende:

Groepen	Aantal kas-leden	Geh. week werkl.	Ged. d. w. wrkl.
Diamantnijverheid	5298	3836	253
Grafische vakken	20715	3081	880
Bouwvakken	81602	32461	1260
Schilders	12792	4753	669
Houtbewerking	17636	7107	600
Kleedingindustrie	7820	727	772
Bew. v. leder, wasdoek, enz.	5020	539	269
Metaalnijverheid	82251	30846	3326
Textielnijverheid	41215	7003	4573
Voedings- en genotmiddelen	17434	1146	351
Sigaren en Tabaksind.	14350	2186	1737
Hand.- en Kant.pers.	42681	4175	23
Techn. en Opz.houdend pers.	10379	1289	13
Hotelbedrijf	3002	446	26
Land- en Tuinbouw	—	—	—
Mijnbouw	18496	479	2897
Transportbedr. en Zeevaart	68666	13920	5573
Fabrieksnijverheid	56562	14524	1502
Kappersbond	1071	119	4
Andere groepen	3940	330	211
	510930	128961	24939

Bij 220 organen der Openbare Arbeidsbemiddeling stonden in bovengenoemd tijdvak als werkzoekenden ingeschreven 247.350 mannen.
Het percentage der arbeiders, de geheele week werkloos, is, sedert de week van 3—8 October, toen het 24.9 bedroeg, gestegen tot 25.2 (in de overeenkomstige week van 1931 bedroeg het 13.5). **(504 C.)**

E. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beschouwing over de rijksbegrooting voor 1933.** — De algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting zijn geëindigd. De Tweede Kamer heeft z. h. s. Hoofdstuk I aangenomen. Verworpen wordt de motie-Albarda betreffende de cumulatie van pensioenen en bezoldigingen uit de openbare kas. Z. h. s. wordt aangenomen de motie-Duymaer van Twist betreffende hulpverleening aan de binnenschippers.
Wat het Zuiderzeevraagstuk betreft heeft minister Ruys de Beerenbrouck nog aan zijn vorige verklaring toegevoegd, dat de regeering naar een mogelijkheid

van betere financiering zoekt. Daarvoor is een jaar noodig. Deze tijd wordt dan gebruikt om voorbereidende werken te verrichten. Het volgende jaar zal een definitieve beslissing over de inpoldering kunnen vallen. **(Vorig bericht blz. 571 B.)**

A. **NEDERLAND. — Remonstrantsche Gemeente Den Haag.** — Op 17 Nov. 1932 werd in het kerkgebouw der Remonstrantsche gemeente te 's-Gravenhage een bijeenkomst gehouden ter herdenking van het 300-jarig bestaan dezer gemeente. Nadat de voorzitter, de heer W. F. Ridder van Rappard, het openingswoord had gesproken, hield ds. J. C. A. Fetter een toespraak, waarin hij het ontstaan, het heden en de toekomst der gemeente schetste.

B. **NEDERLAND. — Alg. Nederl. Fascistenbond.** — De heeren M. Heijbroek te Oosterbeek, P. E. Keuchenius te 's-Gravenhage en C. J. van Knotsenborg te Rotterdam, vormende met hun drieën de reorganisatie-commissie, welke door de jongste algemeene vergadering van den Algemeenen Nederlandschen Fascisten Bond is benoemd om te trachten orde in de leiding van die organisatie te brengen, hebben in een pers-conferentie te 's-Gravenhage een uiteenzetting gegeven van de strubbelingen in de fascistische beweging en van hun plannen tot saneering van de leiding in den A. N. F. B. (De Maasbode)

C. **NEDERLAND. — Justitiebegrooting.** — De Tweede Kamer heeft op 18 Nov. de Justitie-begrooting z. h. s. goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 573 E.)**

D. **NEDERLAND. — Voorloopig geen Vaccine-dwang.** — De minister van Binnenlandsche Zaken, jhr. mr. J. Ch. M. Ruys de Beerenbrouck, schrijft in de memorie van antwoord op het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp tot verlenging van den geldigheidsduur van tijdelijke bepalingen betreffende de vaccinatie o.m. het volgende:
Tegen invoering van den directen vaccinatiedwang in het eerste levensjaar bestaat hetzelfde overwegende bezwaar als tegen de bestendiging van den zijdelingschen vaccinatiedwang. De ervaring heeft geleerd, dat ook in het eerste levensjaar de vaccinatie niet volkomen veilig is.
Voor een voorstel tot definitieve afschaffing van den indirecten vaccinatiedwang acht de minister den tijd niet gekomen, zoolang het encephalitis-vraagstuk niet is opgelost, omdat de wetgever zich bij zijn tijdelijke maatregelen op het standpunt heeft gesteld, dat hij niet mag dwingen, ook niet zijdelings, tot maatregelen, waaraan gevaar voor leven of gezondheid is verbonden. De minister meent zich op datzelfde standpunt te moeten stellen.

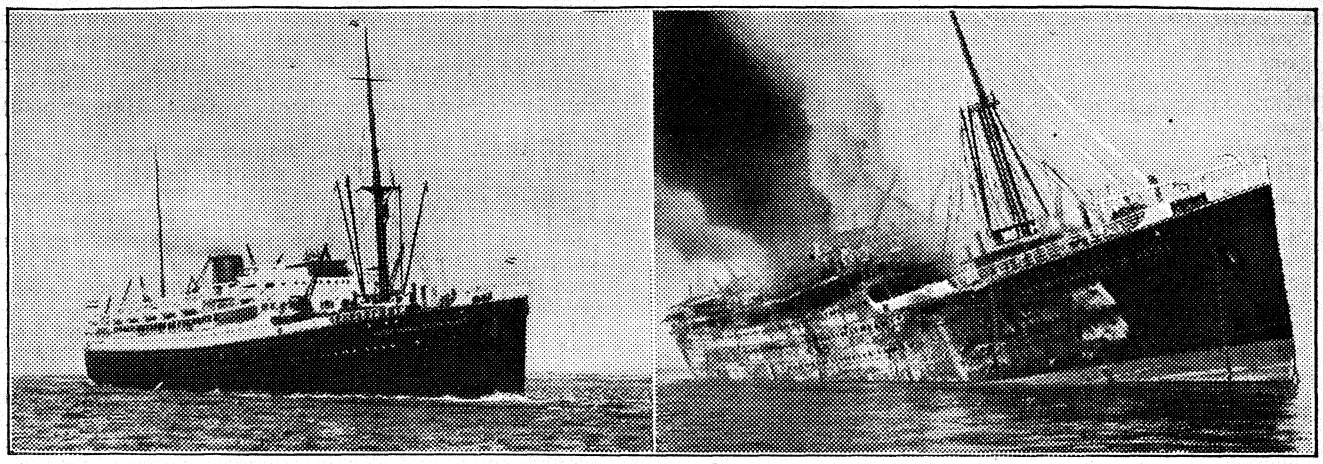
19 NOVEMBER 1932

E. **DUITSCHLAND. — Regeeringscrisis - Persstemmen.** — Hieronder laten wij de meening van eenige bladen over het aftreden van von Papen volgen.
Duitschland: De „Germania", het blad van het Centrum, schrijft: De regeering von Papen heeft den weg vrijgemaakt voor een reorganisatie van de rijksregeering en tot een nauweren band tusschen regeering en volk. Hiermede heeft zij het volk een grooten dienst bewezen.
De „Vossische Zeitung" stelt in het licht, dat het ditmaal niet gaat om een verandering van personen, om een actie voor rechts of links of het midden, maar om een beslissing, waardoor het Duitsche lot voor langen tijd zal worden vastgelegd.
De „Vorwärts" schrijft, dat de houding der sociaaldemocraten tegenover een aan de regeering von Papen gelijk kabinet precies dezelfde zal zijn als tegenover de regeering von Papen zelve.
De „Völkische Beobachter" schrijft o.a.: Het is waarlijk niet te veel verlangd, dat men eindelijk op de verantwoordelijke plaatsen rekening houdt met den wil en de meening van het volk, en deze meening is, dat thans het uur is gekomen dat zonder tusschenoplossingen Adolf Hitler tot Rijkskanselier moet worden benoemd.
Frankrijk: De „Petit Parisien" is van meening, dat het aftreden der Duitsche regeering bewezen heeft, dat een dictatoriaal regime in Duitschland niet mogelijk is, hoewel men ook niet van zuiver democratische tendenzen der meerderheid kan spreken. Voor Hitler heeft het uur geslagen zijn woorden in daden om te zetten.
De „Oeuvre" meent, dat door wisseling in de regeering de tot nu toe gevolgde buitenlandsche politiek niet veranderd kan worden.
Engeland: De „Financial News" verklaart, dat men moet afwachten of de partijen in staat zijn een regeering te vormen. De regeering-Von Papen heeft niets gedaan, wat gevaarlijk of schadelijk zou kunnen zijn. Het is in ieder geval voor den onpartijdigen toeschouwer duidelijk, dat, wanneer de partijen zoo hardnekkig vasthouden aan haar eischen, en niet zouden begrijpen dat op de overwinning van het oogenblik een compromis moet volgen, zij het risico loopen een gelegenheid voorbij te laten gaan, die wellicht niet terugkomt.
Vereenigde Staten: De „Herald Tribune" verklaart, dat de Rijkspresident wellicht Hugenberg of Hitler met de vorming van een coalitie-kabinet onder bepaalde voorwaarden zal belasten. Wanneer een van deze beiden de opdracht aanvaardt, dan zal Hindenburg langs dezen weg zijn wil doorzetten of den Rijksdag opnieuw ontbinden en een „winterkabinet" aan het bewind roepen. **(Vor. ber. 572 D., 365 F.)**

F. **DUITSCHLAND. — Verlenging van den godsvrede tot 2 Januari 1933.** — De geldigheidsduur der verordening van den Rijkspresident tot verzekering van den binnenlandschen vrede d.d. 2 Nov. '32, welke den 19den November zou expireeren, is bij verordening van den Rijkspresident van 19 Nov. verlengd tot en met 2 Januari 1933.
Tegelijkertijd is ook de in de aanvullende verordening van 3 November vervatte machtiging verleend, waarbij uitzonderingen worden toegelaten voor zoover deze vergaderingen betreffen voor verkiezingen welke voor 15 Januari 1933 zullen plaats vinden.
(Berl. Tageblatt). **(Vorig bericht blz. 556 G.)**

G. **IERLAND. — Zee- en luchthaven te Galway.** — Deskundigen hebben zich bezig gehouden met het uitwerken van een groot plan tot den aanleg van een zee- en luchthaven te Galway in Ierland. Het plan omvat den aanleg van een nieuwe haven en van een modern toegerust vliegveld even buiten de stad, ten einde den passagiers op de transatlantische schepen aanzienlijk tijd te besparen.
Groot-Brittannië, Canada en de Iersche Vrijstaat zijn bij het plan geïnteresseerd, dat door de transportorganisaties in Ierland en op het vasteland wordt bestudeerd.
Het denkbeeld is om een nieuwe eindhaven voor den dienst tusschen Halifax en Galway te vestigen.
Clendining, de voorzitter van de Irish Transatlantic Corporation Ltd., welke het plan heeft opgesteld, heeft medegedeeld dat de voorloopige gelden uitsluitend uit Engeland en Ierland zijn verkregen, doch dat verwacht wordt dat de voor de voltooiing van het plan noodzakelijke gelden op internationale basis zullen worden verstrekt. Groote Duitsche en Nederlandsche ondernemingen hebben al te kennen gegeven dat zij zich financieel bij het plan wenschen te interesseeren. Het ligt in de bedoeling tenslotte in Londen en New York een openbare leening uit te geven.
De minimumkosten worden op 2½ millioen pd.st. geschat. (Irish Times). **(V. b. Scheepvaart 551 D.)**

A. **SCHEEPSBRAND „P. C. HOOFT". —**

De mailboot „P. C. Hooft" vóór en tijdens den brand. **(Zie beschrijving blz. 568 B.)**

B. **VOLKENBOND. — Eerste draadloos telefoongesprek tusschen Genève en Japan. —** Voor de eerste maal is op 17 Nov. '32 tusschen het radio-station van den Volkenbond en het officieele Japansche radiostation Kamikawa een radio-telefonisch gesprek gevoerd, waaraan werd deelgenomen door eenige hooge ambtenaren van het Volkenbondssecretariaat te Genève en door den directeur van den Japanschen radiodienst te Tokio. Het gesprek duurde een half uur en verliep zonder een enkele storing. Het gesprokene was zeer duidelijk te verstaan. (Journal de Genève)

C. **NEDERLAND. — De toestand in de textielbedrijven. —** De Enschedesche Fabrikantenvereeniging heeft van den minister-president het volgende telegram ontvangen:
„In antwoord op uw telegram heb ik de eer u mede te deelen, dat de toestand in de textielindustrie reeds eenige weken de regeering aanleiding heeft gegeven tot een hernieuwd onderzoek inzake contingenteering." **(Vorig bericht blz. 570 I.)**

D. **NIEUWE PASTEURISEER-METHODE. —** Een paar Amerikaansche onderzoekers zijn er in geslaagd een nieuwe methode te vinden voor het pasteuriseeren van melk. Zij dooden de bacteriën door middel van zeer hooge fluittonen. Deze veroorzaken zij langs electrischen weg in een nikkelen buis, die zij aan het trillen brengen met behulp van snel wisselende electromagnetische velden. Zij verkrijgen zoo een toon met een frequentie van 9000 trillingen per secunde. De nikkelen buis wordt nu gebracht in een van rubber, waar doorheen de te pasteuriseeren melk loopt. Hoewel de melk slechts ongeveer gedurende één secunde met de nikkelen buis in direct contact is, bleek het, dat het aantal bacteriën tusschen de 80 en 100 percent afnam. Verder vond men, dat ook bacteriën, die bij de gewone pasteurisatie niet gedood werden, bij deze bewerking niet konden blijven leven. Wellicht is het pasteuriseeren op deze wijze goedkooper en sneller uit te voeren dan volgens de klassieke verwarmingsmethode. (Haagsche Post)

20 NOVEMBER 1932

E. **W. H. VLIEGEN ZEVENTIG JAAR. —** Een vooraanstaande figuur uit de Nederlandsche sociaaldemocratie, Willem Hubert Vliegen, werd op 20 Nov. '32 70 jaar. Hij werd te Gulpen in Zuid-Limburg geboren.
Gedurende zijn verblijf te Amsterdam kwam hij in aanraking met de politiek en werd lid van den Sociaaldemocratischen Bond, waarin hij steeds meer op den voorgrond trad.
Na een verblijf te Parijs, waar hij tot 1902 als correspondent voor „Het Volk" en voor enkele Duitsche bladen optrad, volgde hij te Amsterdam mr. Mendels op als redacteur buitenland aan „Het Volk" en nam spoedig ook in de hoofdstad een vooraanstaande plaats in: vele jaren was hij hier voorzitter van de coöperatie „De Dageraad", werd in 1906 voor district III in den Raad gekozen en in 1907 door district IX afgevaardigd naar de Provinciale Staten voor Noord-Holland.
In 1904 werd de heer Vliegen in Amsterdam tot wethouder van financiën gekozen; daarna werd hij wethouder voor publieke werken, tenslotte van onderwijs. In 1909 had district IX den heer Vliegen naar de Tweede Kamer gezonden, waar hij in het bijzonder aandacht schonk aan de financieel-economische problemen. In 1915 bedankte de heer Vliegen voor de Tweede Kamer om zich geheel aan het wethouderschap te wijden. Maar in 1917 kozen de Staten van Noord-Holland hem tot lid van de Eerste Kamer en toen hij in 1922 wederom in de Tweede Kamer zijn intrede deed, legde hij zijn wethouderschap van de hoofdstad neer. Hij vestigde zich in de Residentie en werd in 1927 lid van den Gemeenteraad van 's-Gravenhage.
Zoo is de heer Vliegen een der markante figuren uit de Nederlandsche arbeidersbeweging — die in den loop der jaren ook op internationale congressen veel is opgetreden en uiteraard in tal van officieele lichamen zitting had en nog heeft (hij is o.m. lid van de Nederlandsche delegatie ter Ontwapeningsconferentie te Genève).
Nog vermelden wij, dat van zijn hand verschenen zijn „De Dageraad der Volksbevrijding" en „Die onze kracht ontwaken deed", werken waarin de heer Vliegen de ontwikkeling der socialistische beweging in Nederland uitvoerig beschreven heeft.
(Zie photo blz. 278 K.)

F. **ITALIE. — Sperry gyro-stabiliser. - Proeftocht van de „Conte di Savoia". —** De „Conte di Savoia", het zusterschip van de „Rex", heeft op den proeftocht naar Genua een snelheid behaald van meer dan 30 mijl en een gemiddelde van 29 mijl. De „Conte di Savoia" is de eerste lijnboot, welke is uitgerust met een Sperry gyro-stabiliser, om het rollen en stampen van het schip te voorkomen en de passagiers voor zeeziekte te behoeden. Op 30 November zal de nieuwe boot de eerste reis naar New-York maken. Het 48.000 ton groote schip wordt voortgestuwd door machines met een vermogen van niet minder dan 120.000 P.K.
(Corriere della Sera). **(Vor. ber. blz. 75 K.)**

21 NOVEMBER 1932

A. **NEDERLAND. — Aardschokken.** — In den nacht van 20 op 21 November omstreeks twaalf uur heeft ons land de sensatie medegemaakt van een aardbeving, die slechts eenige seconden heeft geduurd en voornamelijk in het Zuiden en Oosten van ons land werd gevoeld. De officieele mededeeling luidt als volgt:
Het Kon. Nederl. Meteorol. Instituut te De Bilt deelt mede, dat hedennacht om 11 u. 56 m. 37 sec. Amsterdamsche tijd te De Bilt een sterke, naburige aardbeving werd opgeteekend, die in verschillende plaatsen hier te lande is gevoeld.
Uit verschillende deelen van het land ontvangen wij mededeelingen van waargenomen trillingen. In geheel Noord-Brabant en Limburg en ook in den Achterhoek is de aardschok gevoeld, maar noch uit het Noorden noch uit Zeeland bereikten ons berichten hieromtrent.
Het Persbureau Vaz Dias verneemt van bevoegde zijde, dat men de beving, die in den afgeloopen nacht heeft plaats gehad, vooral niet moet verwarren met verschijnselen van vulkanischen aard.
Het betreft hier een z.g. tectonische aardbeving, ontstaan door spanningen in de aardkorst, die gewoonlijk gepaard gaat met verschuivingen van groote aardschollen. In 1931, in den nacht van 6 op 7 Juni, is een dergelijke beving in Nederland waargenomen. De haard lag toen in de Noordzee. Thans schijnt deze in het Zuid-Oosten des lands gezocht te moeten worden.

B. **LYTTON-RAPPORT. — Afwijzende houding van Japan.** — Het rapport-Lytton betreffende Mandsjoerije is op 21 Nov. '32 door den Volkenbond te Genève in behandeling genomen. De Japansche gedelegeerde Matsoeoko wijst de aanbevelingen der commissie volstrekt van de hand.
Japan handhaaft zijn argument dat het niet is uitgemaakt dat Mandsjoerije een integraal deel van China uitmaakt. Het erkent dat het een militair plan van actie in Mandsjoerije heeft gehad, doch slechts als maatregel van verdediging tegen een eventueelen Chineeschen aanval. Japan beweert dat het zich wat de schending van het negenmogendhedenverdrag betreft in de uitoefening van zijn wettige rechten op Chineesch gebied bevindt en niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor de gevolgen daarvan, zelfs wanneer Mandsjoerije werkelijk een integraal deel van China geweest zou zijn. De stichting van Mandsjoekwo beteekent geen schending van eenig internationaal verdrag.
De abnormale omstandigheden en toestanden, die in Mandsjoerije heerschen, kunnen niet op de gewone wijze behandeld worden, zoodat ook de procedure die thans zal worden toegepast, geen precedent kan scheppen voor gewone gevallen van internationale strijdvragen. Japan meent dat de aanbevelingen van de commissie-Lytton wat China betreft zouden neerkomen op internationale contrôle over China en Mandsjoerije, hetgeen noch door Japan noch door Mandsjoerije aanvaard kan worden.
De Chineesche gedelegeerde dr. Yen eischt thans een prompte actie van den Volkenbond.
(Vor. ber. 542 G., 525 A., 517 C.)

C. **NEDERLAND. — Vereeniging voor Volkenbond en Vrede.** — Jhr. mr. dr. H. A. van Karnebeek, commissaris der Koningin in Zuid-Holland, minister van Staat en oud-minister van Buitenlandsche Zaken, is afgetreden als voorzitter van de Vereeniging voor Volkenbond en Vrede. Mr. W. M. van Lanschot, lid van de Eerste Kamer en president van den Krijgsraad voor de Landmacht van het Rijk in Europa, is hem opgevolgd.

D. **FRANKRIJK. — Aanslag op den trein van Herriot.** — Op 20 Nov. '32 is bij Angers een aanslag gepleegd op de spoorbaan waarover de Fransche minister-president Herriot zich even later naar Nantes zou begeven ter bijwoning van de herdenking der vereeniging van Bretagne met Frankrijk. Spoorstaven waren vermoedelijk door gebruikmaking van dynamiet beschadigd, doch er konden tijdig maatregelen genomen worden. De aanslag wordt toegeschreven aan Bretonsche autonomisten. (Alg. Handelsblad)

E. **RUBBER. — Rubberwinning uit acetyleen.** — Naar de Russische bladen melden, heeft het Leningradsche laboratorium voor toegepaste chemie zich sedert verscheidene maanden beziggehouden met het probleem, hoe synthetische rubber uit acetyleen te verkrijgen. Bij de eerste proeven werden eenige grammen van deze kunstmatige rubber gewonnen, welke hoeveelheid volgens genoemde bladen later tot verscheidene kilogrammen steeg. Het doel is thans door nadere experimenten de te verkrijgen hoeveelheid op te voeren.
Tegelijkertijd worden de proeven voortgezet met rubberhoudende planten, waarmede men zich vooral in de Krim en in Kazakstan bezighoudt. Een nieuwe plant is thans in de Krim gevonden, de odoewantsjiek, welke een goede kwaliteit rubber zou opleveren.
(Ekonomitsjeskaja Shisna). **(Vor. ber. blz. 425 D.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — Samenstelling van het Congres.** — Officieel wordt thans medegedeeld, dat het nieuw gekozen Congres, dat op 4 Maart 1933 voor de eerste maal bijeenkomt, wat het representantenhuis betreft zal bestaan uit 314 democraten, 116 republikeinen en vijf landbouwers; de Senaat uit 59 democraten, 36 republikeinen en 1 landbouwer.
(Vor. ber. 566 A., 564 A.)

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche concurrentie.** — Aangezien thans verschillende maatschappijen, zooals bierbrouwerijen, verf-, blik- en triplexfabrikanten zich met requesten tot de regeering hebben gericht, waarin zij de aandacht vestigen op de door hen ondervonden moeilijkheden in verband met de concurrentie van Japan, onderzoekt de economische commissie, of het noodzakelijk is, dat de regeering ter zake ingrijpt. (Soerab. Handelsblad). **(508 G.)**

22 NOVEMBER 1932

H. **VEREENIGDE STATEN. — Eischen der Vakvereenigingen.** — Op het congres van de Amerikaansche vakvereenigingen is voor de eerste maal de eisch inzake verplichte werkloozenverzekering ter sprake gebracht. De kosten moeten door de werkgevers worden gedragen. Voorts is de invoering geëischt van den zesurigen werkdag, de vijfdaagsche arbeidsweek, een belasting op groote vermogens, de invoering van crisisondersteuning en de afschaffing der prohibitie. De sprekers constateerden dat 40 millioen Amerikanen ten gevolge van de crisis verarmd zijn. Zestig millioen leven beneden een bestaansminimum. Meer dan 11 millioen zijn werkloos. De helft der bevolking van de Ver. Staten verhongert langzaam.
(Vor. ber. Werkloosheid 513 G.)

I. **FINLAND. — Lappo-beweging.** — In het proces tegen de Lappoleiders in verband met de gebeurtenissen bij Maentsaelae is door het gerechtshof vonnis gewezen. De vroegere chef van den generalen staf van het Finsche leger, generaal Wallenius en de Lappoleider Kosola, werden evenals Sario en Wisa ieder tot negen maanden gevangenisstraf veroordeeld. Handelsraad Haarlos krijgt zes maanden gevangenisstraf. Van de 102 verdachten werden 24 vrijgesproken en 20 begenadigd. Bij 52 werd de voorloopige hechtenis als straf beschouwd. In eerste instantie waren Wallenius en Kosola vrijgesproken. Toen de Lappoleiders niettemin niet op vrije voeten waren gesteld, doch op grond van de Wet tot Bescherming der Republiek in arrest werden gehouden, waren zij in voedselstaking gegaan.
(Wiborgs Nyheter). **(Vor. ber. blz. 276 E.)**

A. **ENGELAND. — Troonrede van Koning George V.** — Met het gebruikelijke ceremonieel heeft koning George V, in gezelschap van koningin Mary, op 22 Nov. '32 in het Hoogerhuis het Britsche parlement voor de nieuwe zitting geopend.
De koning herinnerde o.a. aan de overeenkomst, die was bereikt door de conferentie van Lausanne met het gevolg, dat de Volkenbond de economische wereldconferentie had bijeengeroepen, die zoo spoedig mogelijk in het volgende jaar te Londen zal worden gehouden.
Het is mijn vurige hoop, dat de conferentie in staat zal zijn, overeenstemming te bereiken inzake de maatregelen, die noodig zijn, om tot een oplossing te kunnen komen van de huidige economische en financieele moeilijkheden van de wereld.
De conferentie tot vermindering en beperking van bewapening, die thans te Genève bijeen is, belichaamt de hoop en de pogingen der menschheid, om de grootst mogelijke algemeene ontwapening, die kan worden bereikt, te verwezenlijken.
Mijn regeering is voornemens medewerking aan alle andere leden der conferentie te verleenen voor een internationale overeenkomst, die de basis zal zijn voor een duurzamen vrede.
Mijn regeering is voornemens maatregelen voor te stellen betreffende de werkloosheidverzekering.
De landbouw zal in staat worden gesteld, de plaats, waarop hij recht heeft in het economische leven van de natie in te nemen.

B. **FRANKRIJK. — Verhooging van invoerrechten.** — Het Fransche ministerie van Landbouw heeft met directen ingang de invoerrechten op buitenlandsche goederen verhoogd. Tegenover de invoerrechten, welke in het begin van dit jaar zijn geheven, bedragen de nieuwe rechten het vier- of vijfvoudige. Koffie, afkomstig uit de Fransche koloniën, wordt niet gecontingenteerd, andere koffiesoorten daarentegen wel. (La Journée industrielle). **(Vor. ber. blz. 513 H.)**

C. **PALESTINA. — Zionisten tegen wetgevenden raad.** — De uitvoerende raad der Zionistische federatie heeft een motie aangenomen, waarin het rapport van den hoogen commissaris aan de mandaatcommissie van den Volkenbond inzake den toestand van Palestina met instemming wordt begroet, maar ernstige ongerustheid wordt uitgesproken naar aanleiding van het voorstel tot instelling van een wetgevenden raad, daar de tegenwoordige gunstige ontwikkeling des lands daarvan waarschijnlijk ernstig nadeel zou ondervinden. De uitvoerende raad acht een overweging van zulk een vèrstrekkende wijziging in het bestuur van Palestina in het tegenwoordige stadium van ontwikkeling van het Joodsch nationaal tehuis prematuur. **(Vor. ber. Zionisme blz. 241 E.)**

D. **VENEZUELA. — Officieel communiqué. - Toestand in het land.** — De Venezolaansche legatie in Den Haag deelt het volgende mede:
a) Er is in Venezuela sinds 29 jaar geen revolutie geweest en de zeer zeldzame ondernemingen van enkele vrijbuiters zijn in enkele uren mislukt;
b) De regeering van Venezuela is een constitutioneele regeering, gepresideerd door generaal J. V. Gómez, die tot dit hoogste ambt is verheven door den éénparigen wil van het Venezolaansche volk en tevens door de eenstemmige beslissing van het Venezolaansche parlement;
c) De economische crisis is in Venezuela niet opgelost door politieke en militaire maatregelen, zij is vermeden door de wijze bestuursmaatregelen van president Gómez;
d) Het Venezolaansche leger bedraagt slechts 4000 man voor een grondgebied van meer dan 1 millioen vierk. K.M.;
e) Het budget van oorlog en marine in Venezuela heeft in de laatste 23 jaar niet meer bedragen dan gemiddeld 14 pct. van het totale jaarlijksche budget;
f) De nationale schuld van Venezuela bedraagt nog geen 8 millioen gulden en is uitsluitend binnenlandsche schuld; de buitenlandsche schuld is sinds 1930 geheel afbetaald; de binnenlandsche schuld, waarop iedere 3 maanden wordt afgelost en die, zooals hierboven is aangegeven, betrekkelijk onbeteekenend is, zal binnen 2 jaar geheel zijn verdwenen. De kosten van aflossing en rente van deze schuld vertegenwoordigen nog geen 1¼ pct. van het nationale inkomen.
De regeering van Venezuela heeft sinds 24 jaar noch buitenlandsche-, noch binnenlandsche leeningen gesloten. President Gómez heeft Venezuela geleerd te leven en vooruit te gaan door de exploitatie van zijn normale hulpbronnen en zonder leeningen;
g) In Venezuela is er nooit eenige reactie tegen buitenlandsche ondernemingen geweest en deze kan er ook niet komen. **(Vorig bericht blz. 520 A.)**

E. **BRAZILIE. — Koffievernietiging.** — Naar officieel wordt medegedeeld zijn in Brazilië tot eind October 1932 totaal 10.203.000 zakken koffie vernietigd. **(Vorig bericht blz. 416 C.)**

F. **DUITSCHLAND. — Regeeringscrisis. - Hitler bij den rijkspresident.** — Rijkspresident Von Hindenburg heeft Adolf Hitler als leider van de sterkste partij in den Rijksdag verzocht vast te stellen, of onder zijn leiding een vaste meerderheid in den rijksdag kan tot stand komen en onder welke voorwaarden.
De Rijkspresident heeft aan zijn verzoek een vijftal voorwaarden vastgeknoopt, twee van persoonlijken en drie van zakelijken aard. Von Hindenburg wenscht in de eerste plaats duidelijk te maken, dat de persoonlijke samenstelling van Hitler's kabinet door hem, Von Hindenburg moet worden goedgekeurd. In de tweede plaats wil de Rijkspresident medezeggenschap in de benoeming van de ministers van Rijksweer en van Buitenl. Zaken, daar Von Hindenburg opperbevelhebber van de Rijksweer is en, volgens de grondwet, Duitschland volkenrechtelijk naar buiten vertegenwoordigt.
In de derde plaats verlangt Von Hindenburg het opstellen van een economisch program. Ten vierde moet de tegenwoordige eenheid tusschen het Rijk en Pruisen blijven voortbestaan en mag Hitler niet terugkeeren tot het dualisme van vroeger, terwijl tenslotte artikel 48 van de grondwet — dat van de buitengewone volmachten om eventueel zonder parlement te regeeren — niet mag worden verzwakt.
Hitler heeft op deze voorwaarden schriftelijk geantwoord. **(Vorig bericht blz. 574 E.)**

G. **DISCONTOKOERSEN.** — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%		Sedert	%
België . . .	13- 1-'32	3½	Ned. Bank:		
Br.-Indië . .	7- 7-'32	4	Wisseldisconto	19- 4-'32	2½
Bulgarije . .	17- 5-'32	8½	Prom.disconto	19- 4-'32	3
Chili	23- 8-'32	4½	Bel. v. Effect.	19- 4-'32	3
Columbia . .	21- 5-'30	8	Bel. v. Goed.	19- 4-'32	3
Danzig . . .	11- 7-'32	4	Voorsch. R.-C.	19- 4-'32	3
Denemarken .	12-10-'32	3½	New York Fed.		
Duitschland .	21- 9-'32	4	Res. Bank .	23- 6-'32	2½
Engeland . .	30- 6-'32	2	Noorwegen . .	31- 8-'32	4
Estland . . .	28- 1-'32	5½	Oostenrijk . .	24- 8-'32	6
Finland . . .	19- 4-'32	6½	Peru	1- 8-'30	9
Frankrijk . .	9-10-'31	2½	Polen	20-10-'32	6
Griekenland .	8- 8-'32	10	Portugal . . .	4- 4-'32	6½
Hongarije . .	17-10-'32	4½	Roemenië . . .	4- 3-'32	7
Ierland . . .	22- 4-'32	4	Spanje	23-10-'32	6
Italië	2- 5-'32	5	Tsj. Slowakije .	26- 9-'32	4½
Japan . . .	17- 8-'32	4.38	Joegoslavië . .	21- 7-'31	7½
Litauen . . .	4- 5-'32	7	Zweden . . .	31- 8-'32	3½
			Zuid-Afrika . .	10-10-'32	5
			Zwitserland . .	21- 1-'31	2

(Vorig bericht blz. 513 D.)

H. **ITALIE. — Opgravingen.** — Te Ostia is een antieke inscriptie in marmer gevonden van 56 regels, waarin de belangrijke gebeurtenissen te Rome onder de regeering van Trajanus vermeld worden.

De leider der opgravingen te Ostia, prof. Guido Galza, neemt aan, dat men hier te doen heeft met een fragment der geschiedkundige jaarboeken van Ostia (Fasti). Deze annalen werden door het Keizerlijk huis geredigeerd en, in marmeren platen gebeiteld, tegen de muren van de Curia op het Forum opgehangen. Uittreksels van deze berichten werden over de verschillende steden van het Romeinsche Rijk verspreid.
De thans ontdekte marmeren steen verhaalt van groote feesten en spelen, in de jaren 108 en 113 door Keizer Trajanus gegeven. Bovendien wordt er melding gemaakt van grootsche publieke werken, op zijn initiatief te Rome tot stand gekomen: de Thermon op de Colle Oppio, het Forum Trajanum en de Basilica Ulpia, die juist onder het fascistische regime weer aan het licht gekomen zijn; de oprichting van de Colonna Trajana en de herbouwing van den tempel van Venus Genetrix op het Ceasarforum. Bovendien vermelden de annalen den aanleg van een waterleiding, met gebruikmaking van het water van het Meer van Bracciano, een geschenk van Trajanus aan de burgerij van Ostia; den dood van Marcella, zuster van Trajanus en een grandioos druivenfeest, dat volgens onze tijdrekening van 23 Augustus tot 15 October geduurd moet hebben. **(Vor. ber. blz. 560 A.)**

23 NOVEMBER 1932

A. **DUITSCHLAND. — Kosten der Rijksdagverkiezingen.** — De onkosten voor een Rijksdagverkiezing zijn in den loop der laatste jaren vermeerderd, niet in het minst door de sterke toename van het aantal partijen. Vroeger bedroegen de kosten drie millioen, de twee laatste verkiezingen brachten ieder vier millioen, samen dus acht millioen Mark onkosten mede.
(Vorig bericht blz. 564 G.)

B. **ENGELAND. — Voorloopige regeling van den invoer van ham en spek.** — De Engelsche contingenteerings-onderhandelingen met de staten, die ham en spek in Engeland invoeren, hebben tot het resultaat geleid, dat voorloopig is bepaald, dat de tien staten, die hiervoor in aanmerking komen, hun export naar Engeland met 15.3 procent van den invoer in November en December 1931 verminderen. Deze voorloopige regeling treedt 23 Nov. '32 in werking. (Daily Mail)
(V. b. 547 D.; Nederland: Bacon, blz. 327 E.)

C. **NEDERLAND. — Aardschokken. - Mededeeling van dr. G. van Dijk.** — Dr. G. van Dijk, directeur van het Kon. Meteorologisch Instituut en chef van de afd. aardmagnetisme en seismologie te De Bilt, heeft op 22 Nov. '32 voor den K.R.O. van zijn ervaringen in den nacht van 20 op 21 Nov. '32 verteld, toen hij evenals zoovelen in den lande een dof gedreun hoorde en eenige uren later door de politie werd opgebeld om kennis te nemen van het feit, dat er even voor twaalf, overal trillingen en schokken waren gevoeld.
De seismograaf te De Bilt wees aan, dat de schokken hun oorsprong vonden ongeveer 50 K.M. in Z.-Oostelijke richting, dus in Noord-Oost Noord-Brabant.
Deze trillingen hebben in vergelijking met catastrophale gebeurtenissen in Japan, Chili, Mexico, Centraal Azië, waar steden in één nacht tot puinhoopen ineenstorten, weinig te beteekenen. Toch is de veronderstelling, dat Nederland eigenlijk geen aardbevingen kent, geheel onjuist, zeide dr. Van Dijk. Want daar is o.a. geweest de beving van 6 op 7 Juni 1931, welke te Helsingfors werd geregistreerd. En toen dr. Van Dijk weer te De Bilt terug kwam, vond hij 1100 brieven uit alle deelen van het land met gegevens en waarnemingen. Ook nu weer zal De Bilt prijsstellen op toezending van gegevens, in het bijzonder over de vóór-beving, welke omstreeks 10 uur door den seismograaf te Heerlen is waargenomen. Op 10 Juli 1931 had er ook een lichte beving plaats, welke in Zuid-Limburg werd waargenomen en die haar epicentrum in het Rijnland had. Vroegere aardbevingen werden waargenomen in den nacht van 1 op 2 Mei 1928, 14 Jan. 1928, 5 Jan. 1926, 17 Maart 1883, terwijl de groote aardbeving van 1755 te Lissabon ook in ons land is geconstateerd. Andere jaartallen zijn 27 Dec. 1755, 18 Februari 1756, 1869, 1873, 1878.
De meeste bevingen zijn van tectonischen aard. Zij ontstaan door spanningen in de aardkorst, waardoor deze breekt, hetgeen gepaard gaat met schokken en trillingen in alle richtingen. Het is een natuurlijk verschijnsel, dat verband houdt met de ontwikkeling van de aardkorsten waartegen niets te doen is. Doelmatig geconstrueerde woningen zijn in streken, waar veel bevingen voorkomen, noodzakelijk, maar in ons land is het gelukkig niet noodig bijzondere maatregelen te nemen. **(Vorig bericht blz. 576 A.)**

D. **NEDERLAND. — Vrijzinnig Democratische Bond.** — De algemeene vergadering van den Vrijzinnig Democratischen Bond werd op 19 en 20 Nov. '32 te Haarlem gehouden. De bijeenkomst werd met een toespraak van den heer W. H. M. Werker, voorzitter van den Bond, geopend.
In deze vergadering sprak mr. H. P. Marchant een uitvoerige rede uit, waaraan wij ontleenen:
De toestand is er sedert verleden jaar niet beter op geworden. Internationaal wordt nog altijd de vraag overwogen, of Europa al dan niet ten gronde zal gaan en van het internationale herstel is het herstel van Nederland afhankelijk. Door de invoerstaketsels gaan de volken steeds meer voorzien in hun eigen onderhoud. Nederland wordt hierdoor zwaar getroffen. Om nog eenig leven te laten aan onze industrie is men tot contingenteering van vele goederen overgegaan. Het werkloosheidscijfer stijgt en niemand kan zeggen wanneer deze stijgende lijn zal ombuigen. Bezuinigingen en nieuwe belastingen blijven noodig. Geen van de maatregelen, die wij kunnen treffen kan een andere strekking hebben, dan om voor Nederland de gevolgen der crisis te regelen en te verzachten. De duur der crisis is afhankelijk van den loop van het economische proces over de geheele wereld.
De Vrijzinnig Democratische Bond ijvert vooral voor militaire bezuinigingen. Het openbaar onderwijs wordt door de commissie-Welter ernstig aangetast en het beginsel der gelijkstelling wordt geschonden als het openbaar onderwijs in een dwangbuis wordt gezet en het bijzonder onderwijs alle vrijheid wordt gegeven om zich te ontwikkelen.
Het gevaar dreigt bij een stelsel als dat van Mussolini, dat geregeerd wordt tegen een volkswil. Wij willen dit juist verhinderen, door de uiting van den volkswil voortdurend te verzekeren in het regeeringssysteem zelf.
Mr. Marchant besprak de houding der sociaal-democraten. Spr. kwam tot de conclusie, dat van de sociaal-democraten geenerlei vertrouwde medewerking is te verwachten aan het redden van de parlementaire democratie, indien zij op den ingeslagen weg niet besluiten tot een radicaal rechtsomkeert. Spr. bestreed de sociaal-democratische taktiek in het belang der democratie.
Bij de hoofdbestuursverkiezing werden gekozen de heeren J. C. Penning te Arnhem en ir. J. W. Sprenger te Ginneken.
Tot voorzitster van het Centraal Bestuur van de Vrijz. Dem. Vrouwenclub werd gekozen mevr. W. A. L. Ras—Vrijman uit Den Haag.
Vervolgens werden besprekingen gehouden over de economische crisis-aangelegenheid door de heeren J. B. Westerdijk, lid der Tweede Kamer, Jan Scheltuis en mr. P. J. Oud, voorzitter van de Crisis Commissie van den Vrijz. Dem. Bond.
Aangenomen werd een motie van het Hoofdbestuur, waarin het vertrouwen werd uitgesproken, dat de V. D.-fracties in de beide Kamers alles in het werk zullen stellen om te bevorderen, dat de rijksbegrooting op een zoodanige wijze sluitend wordt gemaakt, dat in de eerste plaats de militaire uitgaven aanzienlijk worden verminderd en dat voorts de lasten naar

draagkracht over het geheele volk worden verdeeld en nadeelen voor de sociale en cultureele volksbelangen zooveel mogelijk worden voorkomen. De vergadering droeg de Kamerfracties op bij de regeering aan te dringen op werkverruiming door groote productieve werken en voorts op doorvoering van de 48-urige werkweek bij die bedrijven, waar deze nog niet verplichtend is. **(Vorig bericht blz. 553 K.)**

A. **DUITSCHLAND. — 584 Rijksdagleden.** — De verkiezingscommissie heeft den uitslag der jongste rijksdagverkiezingen definitief vastgesteld.
Er zijn in totaal 584 afgevaardigden gekozen, dus één meer dan men aanvankelijk aannam. Het Centrum heeft namelijk een zetel meer toegewezen gekregen.
De Rijksdag bestaat dus nu uit: 196 nat.-socialisten, 121 soc-democraten, 100 communisten, 71 centrumleden, 63 leden van Duitsch-nationalen en Duitsche volkspartij, 20 leden van Beiersche volkspartij en economische partij, 2 leden der Staatspartij, 6 van den chr.-socialen volksdienst, 3 van de Duitsche boerenpartij en landvolk, 2 van den Wurttembergschen boerenbond. **(Vor. ber. Rijksdag 471 C.; 578 A.)**

B. **NEDERLAND. — Contingenteering van gloeilampen.** — De Staatscourant van 21 Nov. '32 bevat een K.B. waarbij de invoer van metaaldraadgloeilampen wordt gecontingenteerd. De invoer wordt voor drie maanden, te rekenen van 1 November af, beperkt tot 100% van den gemiddelden invoer per drie maanden in 1930 en 1931.
Het Corr. Bur. teekent hierbij aan, dat blijkens de nota inzake de gevoerde contingenteeringspolitiek, welke de minister van Economische Zaken en Arbeid d.d. 7 November aan de Tweede Kamer overlegde, de contingenteering van gloeilampen reeds eerder was aangevraagd, doch dat op deze aanvrage afwijzend was beschikt. Naar het Corr. Bur. thans ter oore komt, is de invoer echter vooral van Japansche zijde in de laatste maanden zoo sterk toegenomen, dat een hernieuwd onderzoek noodzakelijk was. Dit heeft thans tot de bovenvermelde invoerbeperking geleid.

C. **NEDERLAND. — De R.K. Staatspartij.** — Naar wij vernemen heeft de Verkiezingsraad van de R.K. Staatspartij, welke in de laatste veertien dagen twee keer te Amsterdam heeft vergaderd, besloten om bij de in 1933 te houden verkiezingen uit te komen met negen lijsten. De kieskringen Tilburg, Maastricht en Utrecht komen met een afzonderlijke lijst uit, gecombineerd worden de kieskringen Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage — Haarlem en Den Helder — Arnhem en Nijmegen — 's-Hertogenbosch en Middelburg — Zwolle en Assen — Groningen, Friesland, Dordrecht en Leiden. Deze lijsten zullen over het geheele land worden verbonden.
In verband met deze combinatie van kieskringen was de Verkiezingsraad, het aantal te verwachten zetels stellende op 31, bevoegd om dertien omschreven zetels aan te wijzen. De voor deze zetels aangewezen personen zullen, behoudens uitzondering krachtens een op verzoek van den betrokken kring of kringen te nemen besluit door het Partijbestuur, aan het hoofd van de lijsten worden geplaatst.
Het aantal omschreven zetels voor sociale en economische zaken zal zeven bedragen. Iedere omschrijving is echter anders. Zoo krijgt men in Overijsel en Drente toegewezen een deskundige op dat terrein, het vraagstuk bekeken van algemeen staatkundig opzicht. De tweede sociale zetel is voor een grooten werkgever, de derde voor een middenstander en de vierde voor een landbouwer. De vijfde is bestemd voor iemand, die de algemeene positie der arbeiders kan beoordeelen, de zesde moet dat meer doen uit den gezichtshoek van de arbeiders in bedrijf en onderneming en de zevende moet de positie van de arbeiders in het land- en tuinbouwbedrijf kennen.
Voorts zal de verkiezing moeten zijn gewaarborgd van een kolonialen deskundige, een militairen specialiteit, een deskundige op het gebied van onderwijs, van financiën en tenslotte een deskundige op het terrein van de rechtsvorming op staatkundig en maatschappelijk terrein en een deskundige inzake technisch-juridische vraagstukken in de wetgeving. De koloniale specialiteit moet worden geleverd door de groote steden, welke ook moeten zorgen voor een jurist. Tilburg moet leveren een werkgever in het grootbedrijf en een arbeider, die op de hoogte is met de positie van de arbeiders in bedrijf en onderneming. De combinatie Leiden-Dordrecht enz. een arbeidersdeskundige op land- en tuinbouwgebied, terwijl Haarlem en Den Helder een middenstander zullen moeten aanwijzen. Utrecht levert den onderwijsdeskundige en de provincie Gelderland (Arnhem en Nijmegen) den persoon, die op de hoogte is met vraagstukken van rechtsvorming. Limburg zal een landbouwer moeten aanwijzen alsmede een arbeider, die de algemeene positie der arbeiders kan beoordeelen. Oost-Brabant en Zeeland leveren een militairen specialiteit en tevens den financieelen deskundige. **(V. b. 495 K.)**

D. **GENEZING VAN ZENUWZIEKTEN.** — De bekende Münchener gynaecoloog en chirurg, dr. Theilhaber, heeft een aantal opzienbarende gevallen bekend gemaakt, waarin verschillende zenuwziekten, die tot nu toe als ongeneeslijk golden, genezen zijn, of waarbij tenminste een aanmerkelijke verbetering verkregen werd. Dr. Theilhaber past sedert geruimen tijd en soms met verbluffend succes, de methode toe om bij onvoldoende werkzaamheid van de hormonale organen deze door andere, van dieren genomen organen, te vervangen. Ook worden orgaan-preparaten uit de chemische fabrieken gebruikt, doch hier waren de resultaten niet zoo bevredigend, daar somtijds door het prepareeren, het lange liggen enz. een groot deel van de werkzame stoffen verloren zijn gegaan.
Dr. Theilhaber past deze methode toe bij de behandeling van stoornissen, voortkomende uit het ziekzijn van het centrale zenuwstelsel, dus bij ziekten van de hersenen en van het ruggemerg. Hij verklaart, dat bij het inbrengen van hersendeelen een aanmerkelijke verbetering van de functie der hersenen wordt verkregen, evenzoo bij encephalitis, kinderverlamming, paralysis agitans, epilepsie, neurasthenie enz. In sommige gevallen was de ingetreden verbetering niet duurzaam, doch in andere gevallen trad een belangrijke verbetering in, zelfs in gevallen, waar de ziekte reeds sedert verscheidene jaren bestond.
(Zentralblatt für Gynaekologie)

E. **NEDERLAND. — Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond". - Manifest.** — Het Hoofdbestuur der Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond" heeft op 8 November, den dag waarop de algemeene beschouwingen over de staatsbegrooting in de Tweede Kamer zijn aangevangen, het volgende manifest gepubliceerd:
„De crisis, die geheel de wereld teistert en waaronder ook Nederland en de overzeesche gebiedsdeelen des Rijks zwaar hebben te lijden, stelt de Regeering en de Staten-Generaal voor de vraag hoe een terugkeer naar de welvaart kan worden bevorderd.
Op den voorgrond staat, dat alles moet worden in het werk gesteld om de kunstmatige belemmeringen, die aan handel en verkeer zijn in den weg gelegd, te doen verdwijnen, en om weder te komen tot het vrije ruilverkeer tusschen de volken, waardoor ons land en zijn overzeesche gebiedsdeelen tot welvaart zijn gebracht.
De Regeering behoort daarom alles te doen om hiertoe de medewerking van andere Staten te verkrijgen en alles na te laten, wat daartegen ingaat. Ons volksbestaan staat op het spel.
Het gaat thans minder dan ooit om de bescherming van belangen van bepaalde groepen, maar om de behartiging van de welvaart van ons geheele volk in al zijn geledingen, van landbouw, veeteelt, handel, industrie en scheepvaart, welke alle in de grootste

moeilijkheden verkeeren en welke alle voor de welvaart van ons land onmisbaar zijn.
Alleen een doortastende Regeering met ruimen blik kan in dezen tijd leiding aan 's Lands zaken geven, waarbij zij vooral moet doen blijken van den vasten wil om het gezag te handhaven, om al, wat orde en veiligheid verstoort, te keeren.
Een Regeering, die voor het drijven van vakvereenigingen zwicht, die toelaat, dat de belangen van de eene groep burgers aan die van een andere groep worden opgeofferd, die door een algemeene winkelsluitingswet en een ontijdige en onpractische uitvoering daarvan de belangen van tallooze middenstanders schaadt, die bovenal een overmatig groot gedeelte van den radio-zendtijd beschikbaar stelt voor revolutionnaire propaganda, voldoet niet aan de eischen, die aan de Overheid moeten worden gesteld.
Zij houdt den terugkeer naar de welvaart tegen en werkt de ondermijning van het gezag in de hand.
Een Regeering, die er niet naar heeft gestreefd de kosten der Overheidsdiensten binnen de perken der nationale draagkracht te houden, en, toen die draagkracht ging wankelen, niet tijdig de tering naar de nering heeft willen zetten, kan er thans niet aan ontkomen om de reeds zwaar op de bevolking drukkende lasten nog te verhoogen, hetgeen wederom den terugkeer naar de welvaart bemoeilijkt.
De Liberale Staatspartij streeft naar samenwerking van allen, die de belangen der gansche volksgemeenschap tot hun recht willen laten komen en een einde willen maken aan het groepsegoïsme.
Zij verlangt een Overheid met krachtig gezag, die zich de bevordering van het algemeene volkswelzijn ten doel stelt en haar beleid bewust op het herstel der welvaart richt.
Zij verlangt een voorzichtig en gezond financieel beheer, dat aan economische tegenslagen weerstand kan bieden." **(Vorig bericht blz. 490 C.)**

24 NOVEMBER 1932

A. **VEREENIGDE STATEN. — Het Amerikaansche vakverbond eischt socialisatie van de banken.** — Het te Cincinnati bijeen zijnde congres van de American Federation of Labor heeft een resolutie aangenomen, waarin wordt uitgesproken, dat het publiek zijn vertrouwen in de particuliere banken heeft verloren en waarin socialisatie van alle banken wordt geëischt, aangezien de banken in privaat bezit door hun eigenaars worden gebruikt voor een genadeloos vergaren van kapitaal, zonder rekening te houden met de huidige nooden van de wereld, terwijl misbruik wordt gemaakt van den financieelen noodtoestand van tal van gemeenten.
Voorts werd een resolutie aangenomen, waarin intrekking werd geëischt van het z.g. achttiende amendement, waardoor de vrijheid van vakbeweging in de Ver. Staten aanzienlijk wordt beperkt. **(V. b. 576 H.)**

B. **ZENDINGEN. — Zendingsvereeniging „Het Java Comité.** — Onder leiding van den waarnemenden voorzitter, den heer G. Kreyenbroek, is dezer dagen te Amsterdam de 77ste jaarvergadering gehouden van de Zendingsvereeniging „Het Java Comité".
Ds. Joh. Rauws, Zendingsdirecteur te Oegstgeest, bracht verslag uit over het werk in Indië. Spr. wees er o.a. op, dat de werkzaamheid van het Comité is teruggebracht tot haar oorspronkelijken opzet; zij is op Oost-Java voortgezet onder de Madoereezen en Javanen. Het werk onder de eerstgenoemden heeft tot nu toe weinig vrucht gedragen; toch dient het met kracht te worden voortgezet. Tusschen de zendelingen van het Nederlandsch Zendelingengenootschap en die van het Java Comité bestaat een nauwe samenwerking; ook de Zendingsdeputaten van de Gereformeerde Kerken in Hersteld Verband hebben een zendeling — ds. Hildering — uitgezonden, die speciaal belast is met het werk onder de Chineezen. Ook deze corporatie werkt thans met het Java Comité en met het Genootschap samen. Als zeer belangrijk feit noemde spr. verder de uit zendingsarbeid tot stand gekomen Oost-Javaansche Kerk, welke zelfstandig is verklaard. Zoo is over het geheele zendingsveld in Indië een totstandkoming van kerken te constateeren. De conferentie van alle zendelingen op Oost-Java blijft echter op het zenden van meer krachten aandringen; verschillende gemeenten moeten nog opgekweekt worden tot zelfstandigheid, terwijl men niet dient te vergeten dat de Oost-Javaansche Kerk, waarin 30.000 Christenen zijn samengebracht, op een terrein van acht millioen zielen staat. Zeer velen dienen dan ook nog met de prediking van het Evangelie in aanraking te worden gebracht.

C. **NEDERLAND. — Tijdelijke heffing van opcenten op invoerrechten. - Wetsontwerp aangenomen.** — De Tweede Kamer heeft op 23 Nov. '32 het wetsontwerp tot tijdelijke heffing van opcenten op sommige invoerrechten en op de accijnzen op bier en suiker, alsmede herziening van het tarief met 50—41 stemmen aangenomen. Vóór stemden de Anti-Rev., Chr.-Hist. en R.K. Het amendement-Knottenbelt, beoogende het invoerrecht op thee niet met 30 opcenten te verhoogen, werd met dezelfde stemmenverhouding verworpen. Het amendement-Kortenhorst, om niet 30 maar slechts 15 opcenten op het invoerrecht op bier en op den bieraccijns te heffen, werd met 67—23 stemmen aangenomen.
De minister zal een kleine commissie instellen, die tariefsherziening voorbereidt; het wetsontwerp wordt dan vóór 1 Juli 1933 ingediend. **(Vor. ber. 567 D.)**

D. **NEDERLAND. — Vereeniging voor Alcoholbestrijding bij het Snelverkeer (V.A.S.).** — In de op 19 Nov. '32 te Utrecht gehouden vergadering van de Vereeniging voor Alcoholbestrijding bij het Snelverkeer (V.A.S.), die door den voorzitter, ir. F. A. Brandt werd geopend, behandelde als eerste spreker, dr. G. J. E. Ruysch de vraag: „Is de grens, waarop alcoholgebruik voor een verkeersongeval als zekere factor tot het ontstaan van dat ongeval medewerkte, medisch-wetenschappelijk vast te stellen?"
Spr. kwam tot de volgende conclusies:
1. de diagnose „onder invloed zijn van alcohol" wordt door het bloed-onderzoek in vele gevallen van „waarschijnlijkheidsdiagnose" tot zekerheid;
2. de combinatie van clynische verschijnselen en resultaten van bloed-onderzoek (eventueel gecombineerd met urine-onderzoek) kan in vele gevallen gegevens verschaffen waarmede gewapend het den rechter mogelijk zal zijn, zich een zekerder oordeel te vormen over het verband tusschen alcoholgebruik en ongeval, dan zonder dat bloedonderzoek;
3. de regeling van dat onderzoek over het geheele land behoort van één centrum uit te geschieden;
4. zelfs matig gebruik van alcohol, voor of tijdens het besturen van een motorrijtuig is beslist te ontraden.
Als tweede onderwerp behandelde vervolgens mr. dr. J. Wijnveldt, advocaat-generaal bij den Hoogen Raad te Den Haag, wettelijke bepalingen in verband met de kwestie „alcoholgebruik en snelverkeer" en wenschelijke aanvullingen daarvan. De inleider gaf een korte uiteenzetting van de groote ontwikkeling van het snelverkeer. Na uitvoerig de voorwaarden tot het verkrijgen van rijbewijzen hier te lande te hebben behandeld en een regeling langs administratieven weg bepleit te hebben, wees spr. op drie redenen welke in hoofdzaak oorzaak zijn van de vele ongevallen. Ten eerste: wegenaanleg en stedenbouw zijn niet berekend op het moderne snelverkeer; ten tweede: voetgangers en anderen toonen te weinig aanpassingsvermogen en ten derde is de wijze van rijden niet goed. Men mag volgens spr. niet eenzijdig de ongevallen wijten aan alcoholgebruik, daarin ligt niet de oorzaak, maar wel een der oorzaken, welke langs twee wegen voor het grootste deel kunnen worden weggenomen.

A. **VERDRAG VAN OUCHY. — Wetsontwerp tot goedkeuring ingediend.** — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot goedkeuring van het te Genève op 18 Juli '32 onderteekende internationale verdrag tot vermindering van handelsbelemmeringen. Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging. **(Vor. ber. 454 E.; 442 B.)**

B. **LYTTON-RAPPORT. — Het geschil voor den Volkenbond.** — De replieken in den Volkenbondsraad van den Japanschen gedelegeerde Matsoeoko en den Chineeschen gedelegeerde Wellington Koo (hij treedt naast dr. Yen voor China op) inzake het Lyttonrapport, hebben in de Chineesch-Japansche kwestie en speciaal in het conflict omtrent Mandsjoekwo geen oplossing gebracht.
De Volkenbondsraad aanvaardde ondanks het Japansche voorbehoud het voorstel van De Valera om een nieuw advies aan de commissie te vragen. **(576 B.)**

C. **DUITSCHLAND. — Regeeringscrisis. - Hitler geen rijkskanselier.** — In zijn brief van 23 Nov. '32 heeft Hitler de opdracht tot het vormen eener parlementaire meerderheid voor een door hem te vormen regeering van de hand gewezen en voorgesteld, dat de rijkspresident hem zonder voorbehoud en zonder het vormen eener rijksdagmeerderheid de vorming van een regeering zou opdragen en deze presidentieele volmachten zou geven.
De rijkspresident heeft dit voorstel verworpen, daar hij meent, het voor het Duitsche volk niet te kunnen verantwoorden den leider eener partij, die steeds opnieuw haar exclusivisme heeft betuigd, zijn presidentieele volmacht te geven, en daar hij moet vreezen, dat een door Hitler geleid presidentieel kabinet zich noodgedwongen tot een partij-dictatuur met al haar gevolgen van een buitengewone verscherping der tegenstellingen in het Duitsche volk zou ontwikkelen.
(Völk. Beobachter). **(Vorig bericht blz. 577 F.)**

D. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Antwoord van de Ver. Staten aan Engeland en Frankrijk.** — Staatssecretaris Stimson heeft aan de Fransche en Engelsche ambassadeurs te Washington de antwoord-nota overhandigd op hun verzoeken om uitstel van betaling der oorlogsschulden.
Aan België, Tsjecho-Slowakije en Polen is nog geen antwoord verstrekt.
President Hoover heeft na de conferenties met Roosevelt formeel verklaard, dat hij tegen een uitstel der op 15 December vervallende betalingen is en dat hij het congres zou aanbevelen een organisme te stichten voor gedachtenwisseling met de debiteuren nopens internationale financieele regelingen.
De debiteurregeeringen hebben geenerlei feiten aangevoerd, zeide de president, welke een uitstel der betalingen, die op 15 Dec. vervallen, zouden wettigen.
Het organisme waarvan de stichting werd aanbevolen, zou een commissie zijn, belast met het in ontvangst nemen van denkbeelden over het oorlogsschulden-probleem en met het voorleggen aan het congres van de door haar wenschelijk geachte adviezen.
Aan de door Staatssecretaris Stimson gezonden antwoord-nota ontleenen wij het volgende:
Bij tallooze gelegenheden heb ik mijn verzet tegen een schrapping der schulden onder woorden gebracht, aldus President Hoover. Bovendien meen ik, dat de Amerikaansche natie niet geroepen is nieuwe offers te brengen.
Trouwens, ik ben van oordeel, dat de uit het schuldenprobleem voor de V. St. voortvloeiende baten andere vormen van een tastbare compensatie zouden kunnen aannemen, dan betalingen in contanten, b.v. een uitbreiding der markten voor de producten van den landbouw en den arbeid van Amerika. Mogelijk is een compensatie, voortvloeiende uit de economische betrekkingen, die na een onderzoek kunnen worden uitgebreid en die zouden kunnen bijdragen tot een herstel der prijzen en van den handel.
Zulk een compensatie zou voor beide partijen van voordeel kunnen zijn. Zij zou kunnen dienen om de moeilijkheden van den wisselkoers in sommige landen te overwinnen en de kwestie van de onmogelijkheid om te betalen, waarin enkele zich anders geplaatst zouden zien, op te lossen.
Het zou onbegrijpelijk zijn, indien ons land zou weigeren een verzoek der bevriende naties in overweging te nemen om een belangrijke kwestie te bespreken, waarbij hunne en onze levensbelangen zijn betrokken.
De destijds getroffen regeling der schulden heeft in elk afzonderlijk geval rekening gehouden met den economischen toestand en de betalingscapaciteit en het Congres heeft bij de ratificatie der regelingen dit beginsel gesanctionneerd, zoo bijvoorbeeld de regeling met Groot-Brittannië.
Hoover wijst er nogmaals op, dat de regeering der Ver. Staten van oordeel blijft, dat de schulden absoluut afgescheiden zullen worden gehouden van de eischen nopens het herstel.
Wijzend op het feit, dat de economische wereldconferentie binnen enkele maanden zal bijeenkomen en dat de ontwapeningsconferentie op het oogenblik vergadert, zegt President Hoover vervolgens, dat het probleem der buitenlandsche schulden in den geest der Amerikanen nauw verband houdt met dat der ontwapening en met den last, dien de wedloop in bewapening ons en de rest der wereld oplegt.
Ten aanzien van de transfer-moeilijkheden zeide Hoover, dat indien zich voor sommige landen buitengewone omstandigheden voordoen, de regeering der Ver. Staten niet zou weigeren een voorstel in overweging te nemen om de betalingen der desbetreffende annuïteit te doen in vreemde deviezen, die zouden worden getransfereerd, zoodra de toestand van den wisselkoers met waarborgen ten aanzien van de waarde dezer deviezen dit zou veroorloven. „Ik moet er echter op staan, dat de bestaande verdragen worden geëerbiedigd, zoolang zij niet zijn gewijzigd door gemeenschappelijk overleg der behoorlijk gemachtigde vertegenwoordigers der betrokken regeeringen."
Wat de instelling betreft van een orgaan, belast met het in ontvangst nemen van voorstellen inzake het schuldenprobleem, is President Hoover van meening, dat een dergelijk orgaan, wat zijn samenstelling betreft, volkomen of ten deele identiek moet zijn met de delegaties naar de economische wereldconferentie en de ontwapeningsconferentie, opdat onder leiding van den president en met sanctie van het congres zoo krachtig mogelijk gemeenschappelijke maatregelen kunnen worden genomen tot het overwinnen der tegenwoordige crisis. **(V. b. 570 B.; Overzicht 411 B.)**

E. **LEPRA.** — Naar op de te Shanghai gehouden lepra-conferentie door dr. Woe Lien-tei werd medegedeeld, zijn er in China ruim 1.000.000 melaatschen. Daarentegen bezit China in totaal slechts 12 leprozenkolonies, waar 10.000 dezer ongelukkigen zijn ondergebracht. De overigen trekken als bedelaars door het land, met het gevolg, dat de ziekte natuurlijk steeds meer om zich heengrijpt.
Hoe ernstig de toestand in dit opzicht voor China is, blijkt duidelijk, wanneer men bedenkt, dat het aantal lepralijders in de geheele wereld op omstreeks 3.000.000 wordt geschat, waarvan alleen in het Chineesche rijk dus ongeveer één derde deel leeft.
(Shanghai Times). **(Vorig bericht blz. 48 O.)**

F. **NON-AGRESSIE PACT. — Rusland-Roemenië.** — Titulescu, de Roemeensche minister van Buitenlandsche Zaken, heeft op 23 Nov. '32 in het parlement een rede gehouden, waarin hij mededeelde, dat de onderhandelingen over een non-agressie-pact met Rusland afgebroken zijn, hetgeen echter niet van invloed is op de betrekkingen van Roemenië met zijn bondgenooten.
Met Sovjet-Rusland kon geen overeenstemming wor-

den verkregen, omdat de Russische volkscommissaris van Buitenl. Zaken in het protocol een bepaling opgenomen wenschte te zien, waarin het Bessarabische vraagstuk als geschilpunt tusschen Rusland en Roemenië wordt erkend. (Adeverul, Boekarest) **(Vorig bericht blz. 168 K.)**

25 NOVEMBER 1932

A. **ENGELAND. — Stroocartonfabricage.** — Een maatschappij is opgericht met een kapitaal van £ 1 millioen tot oprichting van 3 stroocartonfabrieken in Berkshire, waartoe in de vergadering van de „National Farmers Union" te Faringdon (Berkshire) is besloten.
Men wijst er op, dat dit de eerste fabrieken van dien aard in Engeland zijn, en zij zullen in staat zijn het stroocarton 20% goedkooper te produceeren dan de Nederlandsche fabrieken.
Van de boeren wordt een garantie geëischt voor de levering van 50.000 ton stroo per jaar en per fabriek. Een overeenstemming is bereikt inzake de levering van stroo voor de drie fabrieken. Betaald zal worden gemiddeld 30 shilling per ton stroo in balen, levering naastbijzijnden verkeersweg, en gereed voor vervoer met een extra-betaling van 20%.
Groot-Brittannië neemt onder de afnemers van ons stroocarton of stroobord verreweg de voornaamste plaats in; zooals blijkt uit onderstaand overzicht:

(in duizenden guldens)

Uitvoer	Totaal	naar Gr.-Brittannië
1932 (10 mnd.) .	9.284	8 499
1931	14.429	12.828
1930	23 901	20.763
1929	21.179	17.174

Onzen uitvoer, die de laatste jaren reeds zoo sterk gedaald is, ook in hoeveelheid, (van 253.875 t. in 1930 tot 190.864 t. in 1931 en 139.803 t. in de eerste 10 maanden van 1932, (vorig jaar eerste 10 maanden 166.602 t.), dreigt dus groot gevaar. Want ook al zullen de opvattingen t. a. v. den kostprijs der Engelsche fabrieken wat te optimistisch blijken, toch zal de huidige Britsche regeering zeker geen onwillig oor leenen aan de verzoeken om protectie, indien die kostprijscalculatie een misrekening blijkt.
(Alg. Handelsblad). **(Zie Nederl.: Stroocarton 322 F.)**

B. **WIELERSPORT. — Zesdaagsche wielerwedstrijd te Amsterdam.** — Het Nederlandsche koppel Piet van Kempen—Pijnenburg heeft op 24 Nov. '32 den eersten Amsterdamschen Zesdaagsche gewonnen.
De einduitslag is als volgt:
1. Piet van Kempen—Pijnenburg 685 punten.
Op 1 ronde: 2. Rausch—Hürtgen 251 punten.
Op 2 ronden: 3. Charlier—Deneef 348 punten.
Op 3 ronden: 4. Braspenninx—Wals 238 punten; 5. Wambst—Broccardo 80 punten.
Op 6 ronden: 6. Jan van Kempen—Bogaert 342 p.; 7. Dinale—Van der Heyden 233 p.; 8. Göbel—Schorn 190 punten. **(Vorig bericht blz. 543 D.)**

C. **EEN NIEUWE FOSSIELE VONDST OP JAVA.** — Een fossiel overblijfsel van een mensch is onlangs door C. ter Haar ontdekt in een beenderlaag, gelegen te Ngandong, in het dal van de Solorivier, op 33 K.M. afstand van de plek, waar 40 jaar geleden de overblijfselen van den beroemden Pithecanthropus (oermensch op Java) zijn gevonden. Tezamen met een groote verzameling fossiele beenderen van een duidelijk pleistoceen (kwartaire tijdperk) karakter, heeft men het grootste deel van een anderen schedel gevonden. De schedel van Ngandong is van een later type dan de schedels van den Sinanthropus en den Pithecanthropus; door zijn afmetingen en proporties nadert hij eerder tot het Neanderdal-type, en in sommige opzichten tot dat van Rhodesia. Hij schijnt echter van deze beide uitgestorven Westersche soorten te verschillen en primitiever, waarschijnlijk ook ouder te zijn. W. F. F. Oppenoort, van den Geologischen Dienst van Java, houdt het ervoor, dat de ontdekte schedel behoort tot een nog onbekende soort, waarvoor hij den naam Homo Soloensis of Javanthropus voorstelt.
(Le Mois)

D. **NEDERLAND. — Defensiebegrooting aangenomen.** — De begrooting van Defensie is op 25 Nov. '32 met 51 tegen 31 stemmen aangenomen. Tegen stemden: de soc.-democraten, vrijz.-democraten, communisten en de heeren Fl. Vos en Braat. **(Vor. ber. 574 C.)**

E. **LYTTON-RAPPORT. — In handen van de Volkenbondsvergadering.** — Nadat Lord Lytton had verklaard, dat hij hoegenaamd niets aan het uitgebrachte rapport van zijn commissie had toe te voegen, stelde de Volkenbondsraadsvoorzitter De Valera voor, dat de Raad het Japansch-Chineesche geschil thans onverwijld in handen van de Volkenbondsvergadering zou stellen. **(Vorig bericht blz. 531 B.)**

F. **ENGELAND. — Invoer van bloemen en bloembollen verminderd.** — De Engelsche invoerrechten op bloembollen beteekenen groot voordeel voor de kweekers op de Kanaal-eilanden, die hun producten vrij van rechten mogen invoeren.
De eerste tien maanden van dit jaar is de invoer van gesneden bloemen en bloembollen van de Kanaaleilanden toegenomen van £ 148.553 tot £ 162 772.
Uit Nederland en Frankrijk is de invoer vanzelfsprekend sterk verminderd. Van Januari tot October 1932 bedroeg de invoer uit Nederland £ 226 117, tegen £ 513.227 in dezelfde periode van het vorige jaar.
Frankrijk importeerde voor een waarde van £ 122 655 (tien eerste maanden van 1931 £ 258 175).
De totale invoer in Engeland van gesneden bloemen voor genoemde periode dit jaar was £ 518.169, tegen het vorig jaar £ 927.458, een verschil dus van £ 409.289.
(V. b. Invoerr. 578 B.; Nederl. Bloembollen 475 M.)

26 NOVEMBER 1932

G. **PRIJSVRAAG. — Concertgebouw te Amsterdam.** — Naar aanleiding van de door het bestuur van het Concertgebouw uitgeschreven Prijsvraag voor een Nederlandsch werk voor klein-orkest, zijn 54 partituren ingezonden. De jury, bestaande uit de heeren dr. Willem Mengelberg, Eduard van Beinum, Cornelis Dopper, Sem Dresden, dr. Rudolf Mengelberg en Pierre Monteux, heeft eenstemmig besloten een eersten prijs van *f* 250.— toe te kennen aan de „Suite voor orkest", ingezonden door den heer J. W. van Otterloo; een tweeden prijs van *f* 150.— aan het „Concertstuk voor fluit en Kamerorkest", door mej. Henriëtte Bosmans; en een derden prijs van *f* 100.— aan het „Concerto pour une voix soprana, saxophone, alto et piano avec orchestre", door den heer Jacques Beers. **(494 C.)**

H. **JAPAN. — Versterking van het officierencorps.** — De „Osaka Asahi" meldt, dat het Japansche ministerie van Oorlog heeft besloten de opleiding van het officierencorps van het Japansche leger en de vloot uit te breiden. Er zullen nieuwe scholen worden gesticht en ook het aantal officieren zal worden vergroot. Vooral het Japansche luchtvaart-officierencorps zal worden versterkt, waarvoor twee opleidingsinstituten geopend zullen worden. Van groote beteekenis acht men de opleiding van Mandsjoerijsche officieren in den geest van het Japansche leger.
(Osaka Asahi). **(Vorig bericht blz. 565 G.)**

I. **ENGELAND. — Iersche kwestie. - Nieuwe Gouv.-Generaal van Ierland.** — Koning George V heeft den handelaar in koloniale waren, Donald Buckley uit het Iersche stadje Maynnoth, benoemd tot Gouverneur-Generaal van Ierland. De benoeming heeft overeenkomstig de grondwet plaats gevonden op voorstel der Iersche regeering. Buckley heeft reeds heden den eed van trouw aan Koning George afgelegd.
Buckley is een vriend van De Valera en heeft deel-

genomen aan de Ierssche Paaschrevolutie van 1916. Hij is langen tijd geïnterneerd geweest en sloot zich na zijn invrijheidstelling weder aan bij het Iersche republikeinsche leger. Hij werd twee maal gekozen tot afgevaardigde in den Ierschen Dail en heeft in 1922 gestemd tegen het Engelsch-Iersche verdrag. De benoeming van Buckley, die in Ierland zeer populair is, is een groote verrassing. **(Vor. ber. 567 L.)**

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Antwoord van de Ver. Staten aan Polen en Tsjecho-Slowakije.** — Het departement van Staat heeft thans aan Polen en Tsjecho-Slowakije nota's gezonden, waarin wordt verklaard dat geen aanleiding wordt gezien betalingsuitstel te verleenen.
(Vor. ber. 531 D., Overzicht 411 B.)

27 NOVEMBER 1932

B. **DE CRISIS VAN DEN INTELLECTUEELEN ARBEID.** — Eigenlijk is de intellectueele arbeid nooit naar zijn juiste waarde beloond geweest, omdat niemand die waarde kent; hij is op empirische wijze beloond, en gewoonlijk slechts matig, en de intellectueelen hebben zich daarmee tevreden gesteld, omdat zij buitendien niet van middelen van bestaan ontbloot waren. Zij hebben op belangelooze wijze hun intelligentie aan de gemeenschap gewijd, en de intellectueele arbeid is een vorm geworden van terugbetaling aan de gemeenschap van de door vorige generaties op haar gewonnen goederen; de gemeenschap op haar beurt heeft de betrokken intellectueelen beloond.
Reeds vóór den oorlog had het algemeener worden der universitaire opleiding, waardoor die lagen der bevolking tot de intellectueele beroepen verheven werden, die zich niet zoo belangeloos konden betoonen, omdat zij niets bezaten, dit proces eenigszins gewijzigd. Maar vooral na den oorlog heeft, tengevolge van de plotselinge, algemeene verarming der bourgeoisie in sommige landen, de crisis van den intellectueelen arbeid zich doen gevoelen.
Deze crisis is drievoudig. Zij vloeit voort uit den overvloed van intellectueele arbeiders, uit de verarming van de klasse, waaruit zij voortkomen, en eindelijk uit het feit, dat de gemeenschap, die zich moet inkrimpen, vanzelfsprekend haar besparingen begint met de minst onmiddellijke, de minst dringende behoeften.
Het resultaat is, dat er een door en door ontevreden gedeeltelijk gebrek lijdende intellectueele klasse ontstaat. (William Martin in „La Revue Belge")

C. **NON-AGRESSIE-PACT. — Polen—Rusland.** — Uit Warschau wordt gemeld, dat de Poolsche staatspresident het non-agressie-pact met Rusland heeft geratificeerd. **(Vorig bericht blz. 436 A.)**

D. **SPOORVEER OVER NAUW VAN CALAIS.** — De Southern Railway Company heeft besloten een spoorveer over het nauw van Calais in te stellen.
De dienst zal varen tusschen Dover en vermoedelijk Duinkerken, hoofdzakelijk voor goederen-treinen, teneinde het tweemaal overladen te voorkomen. De drie veerponten, welke zullen worden gebouwd, zullen echter ook passagiers-accomodatie hebben.
Deze dienst moet in 1934 beginnen.

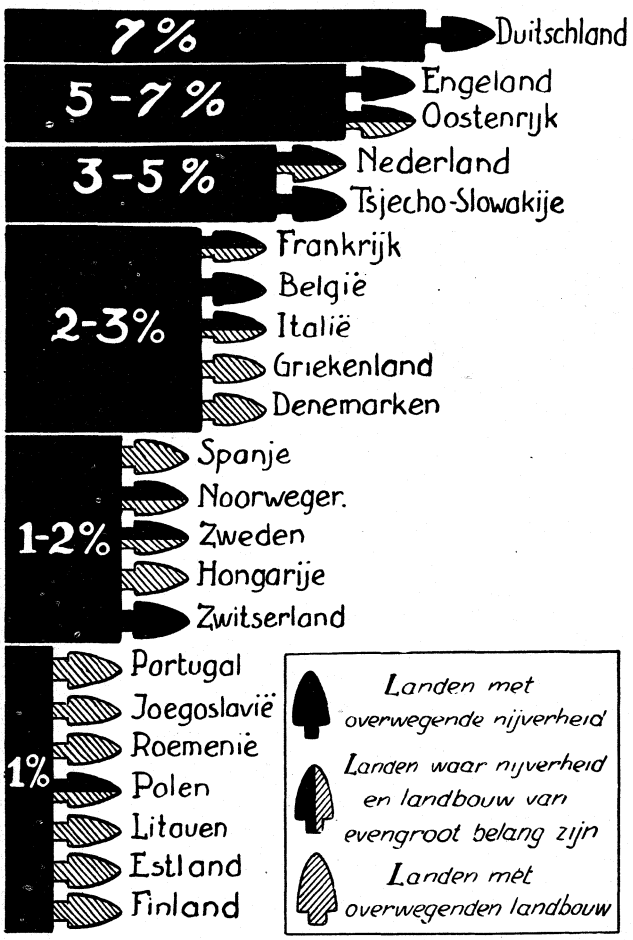
28 NOVEMBER 1932

E. **NEDERLAND. — Aardschokken.** — Na 21 Nov. '32 zijn in de afgeloopen week nog eenige malen lichte aardschokken in het Zuiden des lands waargenomen. Op 28 Nov. zijn wederom eenige sterke aardschokken, die 5 seconden aanhielden, te Nijmegen, 's-Hertogenbosch en Oss en omgeving geregistreerd. Het verschijnsel was echter niet zoo hevig als op 21 Nov.
(Vorig bericht blz. 578 C.)

F. **VIOOLBOUW. — Het geheim van de oude Italiaansche violen.** — Een bekend advocaat en muziekliefhebber te Praag, dr. Max. Leiser, die tevens voorzitter is van de Tsjechische vereeniging voor kamermuziek en van de Dvorak-vereeniging, heeft, naar de correspondent van de „N. R. Crt." meldt, in het Staatsconservatorium te Praag een uitvinding gedemonstreerd, welke bestaat in de ontdekking van het geheim der oude violen. Dr. Leiser past deze ontdekking toe om nieuwe violen den oud-Italiaanschen toon te verleenen.
Blijkens zijn uiteenzettingen dateeren zijn pogingen om het geheim der oude Italiaansche violen te vinden, reeds van dertig jaar geleden. Sinds dien tijd onderzocht hij te Weenen, waar hij tot 1918 werkte, en later te Praag, welke viool de beroemde violisten meebrachten. Acht jaar geleden kwam hij het geheim, waarvan hij reeds weldra had aangenomen, dat het alleen maar in de lak moest zitten, werkelijk op het spoor.
De eerste proeven, welke dr. Leiser nam met het toevoegen van chemische grondstoffen aan de lak, verrichtte hij in samenwerking met Herold, den altist van het Boheemsche strijkkwartet, die ook vioolbouwer is. Dezen zomer nu bracht Herold hem zijn Guarnieri terug, waarop dr. Leiser hem een nieuw bovenblad had laten maken. Ofschoon Herold het hem afried, bestreek dr. Leiser het instrument met zijn lak. Den volgenden dag klonk de Guarnieri als nooit tevoren. In gemeenzaam overleg werd de vinding hierop aan Hoffmann en Suk gedemonstreerd, daarna aan prof. Sebcik. Het enthousiasme van deze allen leidde tot de demonstratie in het conservatorium.
Daar het eigenlijke materiaal van de viool op het effect van de toepassing der vinding geen invloed heeft, zoodat een gewone Schönbacher-viool op dezelfde wijze op de lakbehandeling reageert als een viool van prima materiaal, beschouwen dr. Leiser en de zijnen het probleem der oude Italiaansche violen als opgelost. (N. Rott. Crt.)

G. **BELGIE. — Uitslag der verkiezingen.** — De officieele uitslagen van de algemeene verkiezingen, die op 27 Nov. '32 in België hebben plaats gehad, zijn als volgt:
In de provincie Oost-Vlaanderen werden gekozen: katholieken 12 (winst 1 zetel), liberalen 2 (positie onveranderd), socialisten 6 (winst 1 zetel), frontisten 2 (verlies een zetel). De zetel van den partijlooze Delille, die zich aan de kiezers niet voorstelde, is vacant. (Volgens een andere opgave zou deze zetel aan de frontisten toevallen.)
In de provincie Namen werden gekozen: katholieken 4, liberalen 1, socialisten 4. Geen verandering in de positie.
In de provincie Antwerpen: katholieken 11 (winst 1), socialisten 9 (winst 1), liberalen 3 (geen verandering), frontisten 1 (verlies 2).
In de provincie Luxemburg: katholieken 4 (winst 1 zetel op de liberalen), socialisten 2 (positie onveranderd).
In de provincie Limburg: katholieken 6 (winst een zetel op de liberalen), frontisten 1 (positie onveranderd).
In de provincie Luik: katholieken 7 (positie onveranderd), socialisten 12 (onveranderd), liberalen 3 (verlies 1 zetel), communisten een zetel gewonnen. De zetel, dien de liberalen verliezen, werd te Verviers bezet door Forthomme, den minister van Verkeerswezen.
Provincie Henegouwen: communisten winnen een zetel, liberalen 4 (verlies 1).
Voor het geheele land, met inbegrip van de provincie Brabant, zijn de verliezen en winsten als volgt verdeeld:
Winsten: katholieken 3, socialisten 3, communisten 2.
Verliezen: liberalen 4, frontisten 2, partijloozen 2.
De nieuwe Kamer zal tellen:
Katholieken 79 zetels; Socialisten 73 zetels; Liberalen 24 zetels; Frontisten 8 zetels; Communisten 3 zetels.
(Vorig bericht blz. 543 E.)

A. **WERKLOOSHEID IN EUROPA.** — Onderstaande grafiek geeft een beeld van de werkloosheid in de verschillende Europeesche landen, uitgedrukt in procenten tot de bevolking.

(Vor. ber. Statistiek 240 K.)

B. **DIAMANT. — Populariseering.** — Van bevoegde zijde wordt ons het volgende medegedeeld:
Sedert eenigen tijd worden er in de groote warenhuizen onder het merk „Culinan" sieraden bezet met echte diamant, verkocht.
In de vakpers zijn bijzonder tegen de benaming bezwaren geopperd, omdat „Culinan" de naam is van de bijzonder groote en zeldzame diamant, welke eenige jaren geleden door een der grootste Amsterdamsche firma's is bewerkt. Men is van meening, dat daardoor het publiek zal veronderstellen, dat echte diamant geen bijzondere waarde meer heeft. Daartegenover wordt echter gesteld, dat het publiek niet zoo dom geacht mag worden, dat het niet zal begrijpen, dat een ring van eenige guldens slechts een kleine diamant kan bevatten en dat grootere diamanten van goede en van prima kwaliteit, veel en veel meer waarde hebben en duurder moeten zijn. Men kan een confectiepak voor *f* 20.— en nog minder koopen, terwijl voor een goed maatcostuum zes maal twintig gulden en nog meer betaald moet worden. Overigens wordt in Amerika reeds lang reclame gemaakt voor den verkoop van goedkoope sieraden bezet met diamant, terwijl de diamanten, die dit werelddeel afneemt, hoofdzakelijk van goede en dure kwaliteit zijn. **(Vorig bericht blz. 524 C.)**

C. **WERELDBEWAPENING. — Bouw van onderzeebooten.** — De First Lord of the Admiralty, Sir Bolton Eyres, publiceert de volgende gegevens omtrent het aantal onderzeebooten van verschillende zeemogendheden:

	Gereed.	In aanbouw.
Engeland	53	5
Frankrijk	80	29
Italië	46	29
Ver. Staten	82	2
Japan	60	4

(Vor. ber. Kosten 492 D.; Overzicht 368 B.)

29 NOVEMBER 1932

D. **NON-AGRESSIE-PACT. — Frankrijk—Rusland.** — De Fransche kabinetsraad heeft op 26 Nov. '32 het Fransch-Russische verdrag van non-agressie goedgekeurd.
Op verzoek van de Fransche regeering zal door de Russische regeering een verklaring aan het verdrag worden toegevoegd, die rekening houdt met de belangen van Roemenië, om zooveel mogelijk het afzien door de Roemeensche regeering van onderteekening van een non-agressie-verdrag met Rusland te compenseeren.
Het verdrag bevat een preambule van 7 artikelen. In de preambule wordt verklaard, dat dit verdrag de verplichtingen van den Volkenbond garandeert en het pact van Kellogg bevestigt.
Art. 1 legt de verplichting van beide landen vast om in geen geval, hetzij alleen, hetzij met een andere mogendheid, hetzij met meerdere mogendheden, een oorlog te beginnen, of eenigen aanval te ondernemen en verder om de integriteit van de onder hun souvereiniteit gestelde gebieden te eerbiedigen, evenals van de gebieden, waarvoor ze de buitenlandsche zaken behartigen of waarover ze contrôle hebben.
Art. 2 vult het bovenstaande aan.
Art. 3 bevat bepalingen, waardoor Frankrijks verplichtingen als Volkenbondslid onvoorwaardelijk verzekerd worden.
Art. 4 stelt de verplichting der contracteerende partijen vast, aan geen internationale entente deel te nemen, die er practisch op zou neerkomen, het koopen of verkoopen van goederen of het toestaan van credieten aan één van de beide partijen te beletten en voorts om geen maatregelen te nemen, die de andere partij van deelneming aan den internationalen handel zouden uitsluiten.
Art. 5 gaat over politieke aanvallen door middel van propaganda. Dit artikel komt vrijwel overeen met het overeenkomstige uit het Russisch-Poolsche verdrag. Het verdrag tot vreedzame beslechting van geschillen komt in groote trekken overeen met het Duitsch-Russische verzoeningsverdrag.
Het verdrag is op 29 Nov. '32 te Parijs door beide landen geteekend. **(Vorig bericht blz. 135 L.)**

E. **SCHEEPVAART. — Noord-Atlantische Scheepvaart-conferentie.** — De beraadslagingen der Noord-Atlantische scheepvaart-conferentie zijn geëindigd In een communiqué werd medegedeeld dat de Compagnie Générale Transatlantique en de Canadian Pacific de opzegging van het lidmaatschap hebben ingetrokken. De conferentie heeft besloten de in het voorjaar ingevoerde tariefverlagingen niet geheel te handhaven. Uitgaande van de toen gesloten tarievenovereenkomst wordt het passagetarief voor eerste-, tweede- en hut-klassen met ongeveer 6% verhoogd. De tarieven voor de touristenklasse worden met $ 5½ en die voor de derde klasse met $ 5 in Westelijke en met $ 7½ in Oostelijke richting verhoogd.
Er zal wederom een speciale regeling voor de zomermaanden worden ingevoerd. Gedurende dit seizoen worden de tarieven voor eerste-, tweede- en hutklassen verhoogd met een toeslag van 5%. De bestaande verlaging voor rond- en wereldreizen voor hut-, toeristen-, tweede- en derde klasse blijft gehandhaafd. Het besluit treedt 5 Dec. in werking.
(V. b. 574 G.; v. b. Atlant. Scheepvaart 151 G.)

A. **NEDERLAND. — Betrekkingen tusschen Nederland en België.** — Verschenen is de memorie van antwoord van de regeering aan de Tweede Kamer, betreffende de begrooting van buitenlandsche zaken. Ten aanzien van de betrekkingen met België merkt de minister op, dat, dank zij de voorloopige besprekingen aangaande de herziening der verdragen van 1879, weliswaar aanmerkelijke vorderingen zijn gemaakt, maar dat tevens — gelijk de minister op 1 April j.l. in de Eerste Kamer heeft verklaard — ten aanzien van meer dan één punt moeilijkheden naar voren waren gekomen, die nadere overweging door de wederzijdsche regeeringen noodig maakte. Tengevolge daarvan zijn de besprekingen onderbroken en met het oog op de onmogelijkheid, binnen de loopende parlementaire periode, vóór de algemeene verkiezingen, die in beide landen uiterlijk in den zomer 1933 moeten plaats hebben, de talrijke vraagstukken tot een voor beide landen aannemelijke oplossing te brengen en de parlementaire behandeling door de voor die oplossing verantwoordelijke kabinetten te voltooien, is niet te verwachten, dat de geheele zaak voor de verkiezingen haar beslag zal kunnen krijgen.
Een misvatting voorts is de in het voorloopig verslag tot uiting gekomen gedachte, als zou het slechts van de Nederlandsche regeering afhangen, de zaak tot oplossing te brengen. Afgezien van het feit, dat de regeering niet bereid is, op bijzondere punten regelingen aan te nemen, die haar voorkomen niet op te wegen tegen concessies, van de wederpartij verkregen, en tegen het groote belang van overeenstemming tusschen Nederland en België, wordt uit het oog verloren, dat voor een verdrag de toestemming van twee partijen noodig is en dat aan beider bereidwilligheid grenzen zijn gesteld.
De gedachte, als zou de kwestie van de herziening der verdragen van 1839 sedert 1927 geen stap verder zijn gebracht, is wel juist in den formeelen zin, maar even onjuist in materieelen zin. De moeizame besprekingen hebben de wederzijdsche zienswijzen op vele punten tot elkaar gebracht. Vooruitgang, zelfs aanmerkelijke vooruitgang, is er wel degelijk dankbaar vast te stellen.
De kwestie van een verbinding langs de Eendracht heeft vele stadia doorloopen, zoodat niet kan worden gesproken van een vast plan, dat van den beginne af ter tafel zou hebben gelegen.
Met stelligheid kan worden gezegd, dat geen resultaat was te bereiken op den grondslag van het zgn. Eendrachtskanaal, door de Nationale Unie gepropageerd, of van een dergelijk plan.
De regeering is wel voornemens het kanaal door Zuid-Beveland en met name de hinderlijke brug bij Vlake te verbeteren, maar niet op zoodanige schaal, dat het kanaal noodeloos ruim zou worden, indien een nieuwe verbinding tusschen Antwerpen en den Rijn zou tot stand komen.
De regeering heeft aan België geen nieuwe groote zeesluis te Terneuzen toegezegd.
Wat het memorandum-Segers betreft is op de voorstelling van zaken, door den Belgischen minister van Staat, Segers, gegeven in diens verslag aan den Senaat d.d. 2 April 1930, wel degelijk gereageerd en niet alleen in de Nederlandsche pers. Toen de heer Segers op 20 Januari 1932 opnieuw een verslag in het licht gaf, zou het een goeden gang van zaken eer hebben geschaad dan bevorderd, indien de Nederlandsche regeering op dat oogenblik, te midden der in dien tijd goede vorderingen makende besprekingen, een twistgeschrijf had doen losbranden.
Er behoeft overigens geen vrees te bestaan, dat men elders niet zou weten wat Nederland in den loop der jaren heeft gedaan om den Rijn en zijn monden, alsmede de wateren tusschen Rijn en Schelde, te verbeteren. De minister heeft meermalen daaraan zeer uitdrukkelijk herinnerd. Gememoreerd worden in dit verband ook mededeelingen in de Gazette de Hollande en in het tijdschrift La Navigation du Rhin.
(Zie Ned.-Belg. Verdrag blz. 468 A.)

B. **NEDERLAND. — Secretaris van de Nederlandsche Bank vraagt ontslag.** — De secretaris der Ned. Bank, Mr. G. H. M. Delprat, heeft per 15 Jan. 1933 ontslag gevraagd, daar een groot deel van het 65-jarige personeel met 1 Dec. a.s. wordt ontslagen en hij zelf dezen leeftijd bereikt heeft. **(Vor. ber. blz. 395 C.)**

C. **DUITSCHLAND. — Invoer van steenkool in België.** — De Duitsch-Belgische onderhandelingen over den invoer van kolen in België hebben haar beslag gekregen. België heeft zich bereid verklaard het contingent van den koleninvoer dat tot dusverre 50½% bedroeg, te verhoogen tot 55.7% en wel met terugwerkende kracht tot 1 Oct. '32. Duitschland kan dus in het vervolg 200.000 t. kolen per maand, alle kolenuitvoerende landen tezamen 445.600 t. per maand in België invoeren. Teneinde de moeilijkheden in de voorziening van de bevolking met huisbrandkolen uit den weg te ruimen, wordt nog een extra contingent van ca. 6.3% toegestaan, dit echter pas met ingang van 1 December, zoodat na dien datum het totale invoercontingent 62% zal bedragen. (B. Börsen. Cr.)
(V. b. Invoer 541 A.; 493 G.; Steenkool 183 I.)

D. **DE TOEKOMST VAN DEN ROMAN.** — De bekende Fransche schrijver Edmond Jaloux geeft onder bovenstaanden titel in „Candide" o.a. als volgt zijn meening weer:
„Men moet wel erkennen", schrijft hij, „dat de toekomst van den roman ons niet zonder bezorgdheid laat. De overvloed der werken van dit genre, die men elkaar ziet opvolgen sinds het einde der 18de eeuw, laat niet na op betreurenswaardige wijze de vormen en mogelijkheden te verwringen van een type van verdichting, dat, hoe rijk het ook zij, misschien niet geheel onuitputtelijk is. Op het oogenblik wonen wij een periode van stilstand bij, niet uit gebrek aan werken, maar uit de algemeene onzekerheid der richting en misschien ook uit gebrek aan achtergrond van vele dezer werken. Men kan inderdaad de romantische modellen, die de 20ste eeuw zoo wonderbaarlijk geschapen heeft, als betrekkelijk uitgeput beschouwen, en dit juist omdat zij zijn uitgeloopen op boeken van een zoo hooge kwaliteit, dat het alles bij elkaar tamelijk moeilijk is, het nog eens over te doen."
Volgens Jaloux bereidt zich een beweging voor, die heel goed zou kunnen bijdragen tot de vernieuwing van den roman.
„Wij zien sommige vertellers", zegt hij, „die, zonder het realisme op te geven, dit verrijken met een nieuwen kijk op het leven, een half fantastischen, half waarnemenden kijk, en die hun verhalen laten spelen in een sfeer, die in de verte herinnert aan sommige novellen van dertig jaar geleden.
Wij hebben zelf den naam van magisch realisme gegeven aan deze opstellen, die trachten, in het realisme van de vorige generatie elementen van het mysterie, van een nieuwe belichting en, om het in één woord te zeggen, van een hoogere werkelijkheid in te voeren, die, onbetwistbaar, een kostbare aanwinst zijn van de jaren, die wij zoo juist achter ons hebben." (Edmond Jaloux in „Candide")

E. **VOLKENBOND. — Danzig - Polen.** — Tusschen de vertegenwoordigers van Danzig en Polen is op 26 Nov. een overeenkomst tot stand gekomen betreffende de regeling van de zlotyverordening van de Poolsche regeering voor de Danziger spoorwegen, die de volgende punten bevat:
Een commissie van drie uit den Volkenbond zal de kwestie van de „action directe" onderzoeken en rapport uitbrengen in de Januari-zitting van den Bond.
De zlotyverordening zal niet op 1 December 1932 in werking treden.
De Poolsche regeering erkent het rapport, dat het Hof van Internationale Justitie te Den Haag in het voorjaar heeft uitgebracht over de rechtspositie van de Polen in Danzig. Op de basis van dit rapport zul-

len tusschen de beide regeeringen onderhandelingen worden gevoerd.
De Poolsche regeering verplicht zich, bij te dragen tot de kosten van het onderwijs aan kinderen van spoorwegbeambten uit Danzig.
De wederkeerige krantenverboden worden opgeheven.
(Danziger Volksstimme). **(Vor. ber. blz. 488 E.)**

A. **JAPAN. — Begrooting voor 1933.** — Het Japansche kabinet heeft na langdurige besprekingen de begrooting goedgekeurd. Deze beloopt totaal 2239 millioen Yen waarvan voor het leger 447 millioen en voor de vloot 372.606.000 Yen wordt gebruikt. Dit is het hoogste bedrag, dat ooit in een Japansche begrooting werd bereikt en het is belangrijk hooger dan de oorspronkelijke ramingen. **(V. b. blz. 522 E.)**

30 NOVEMBER 1932

B. **BELGIE. — Uitslag der Senaatsverkiezingen.** — Het voorloopige resultaat der Senaatsverkiezingen luidt: Katholieken, één zetel gewonnen; Socialisten drie zetels gewonnen; Liberalen twee zetels verloren; Vlaamsch Nationalisten twee zetels verloren. De Senaat bestaat uit 153 leden, waarvan 93 op 27 Nov. zijn gekozen. De provinciale raden kiezen hier nog 40 bij, terwijl de beide groepen, dus bestaande uit 133 senatoren, nog 20 senatoren coöpteeren.
(Vor. ber. Kamerverk. blz. 583 G.)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Verdraagzaamheid.** — Een opmerkelijke proef wordt in Tapanoeli op de Westkust van Sumatra genomen. Te Sibolga, de hoofdplaats van dit ten deele Maleische, ten deele Bataksche gebied, is een comité opgericht voor de uitgave van een weekblad Soeara Baroe (de nieuwe stem), dat tot richting heeft liefde voor alle volkeren ter wereld, dat de adat van Tapanoeli, den Islam volgens de boeken der oelama's en het Christendom zal verdedigen. In de redactie zit een Islamiet en een Christen. („Soerab. Handelsbl.")

D. **NOBELPRIJS. — Geen vredesprijs.** — Het Nobelcomité van het Storting heeft besloten dit jaar geen vredesprijs toe te kennen. **(Vor. ber. 567 H., 130 F.)**

E. **ANTI-SEMITISME. — Studentenonlusten in Polen.** — Sinds eenige dagen hebben ernstige anti-semitische onlusten te Lemberg plaats gehad, waar studenten, bij wie zich volk van de straat aansloot, vergelding wilden nemen voor den dood van een student, tengevolge van een verwonding die hem door een joodschen collega was toegebracht.
Op ettelijke plaatsen van de stad werden joden aangevallen en afgeranseld; van talrijke joodsche winkels werden de ruiten ingeslagen. In 80 gevallen werden joden zoo ernstig gewond, dat geneeskundige hulp verleend moest worden.
De politie deed alle mogelijke moeite om de menigte tot bedaren te brengen en de orde te herstellen, maar dat gelukte niet geheel. De toestand wordt, blijkens een scherpe censuur die op het verspreiden van de nieuwsberichten is ingesteld, nog steeds als niet normaal beschouwd. **(Vorig bericht blz. 456 A.)**

F. **TROTZKI. — Rede te Kopenhagen.** — In de rede, die Trotzki, de gewezen Russische Volkscommissaris, op 27 Nov. 1932 voor de soc.-dem. studentenvereeniging te Kopenhagen heeft gehouden, zeide hij o.a. volgens het verslag in „Berlingske Tidende", dat het juist Rusland was dat aan de spits ging ten aanzien van de revolutie omdat, naar Lenin eens in ballingschap gezegd had, de keten springt in haar zwakste schakel. Rusland, dat verzwakt was door de verwaarloozing door den Tsaar, leed het meest onder de oorlogslasten en beleefde het eerst een ineenstorting. De reden, dat die ineenstorting met een overwinning eindigde, was dat in de eerste plaats het proletariaat, geweldig groot in aantal, zijn leiders kreeg uit de cultureel hoogstaande Russische intelligentsia, die revolutionnair was en ten tweede (en dat was nog belangrijker) dat de Russische boeren optraden als een onverbrekelijke reserve; 50 millioen boeren gingen samen met 4 millioen industrie-arbeiders en de ontstelde bourgeoisie vermocht niet den stroom der revolutie tegen te houden, te minder daar deze ook werd aangehangen door de 90 millioen burgers, die leefden in de onderdrukte gedeelten des lands.
De Russische revolutie was volgens Trotzki slechts een etappe op den weg naar de wereldrevolutie. De socialistische maatschappij-idee kon volgens spr. niet in één land worden verwezenlijkt; de wereld is haar strijdperk.
Wat overigens de resultaten betrof, gaf Trotzki toe dat de collectiviseering van den landbouw bureaucratisch en zonder behoorlijke voorbereiding was ten uitvoer gelegd. Wat de industrialiseering aanging was het een feit, dat de collectieve arbeid de productiecijfers verhoogd had in een mate, die bij de algemeene crisis verwondering moest wekken. „De Russische lijdzaamheid bestaat niet meer!" beweerde spr.
(Berlingske Tidende). **(Vor. ber. blz. 173 L.)**

G. **VOLKENBOND. — Commissie voor de Volkenbonds-leeningen.** — De Commissie voor de Volkenbonds-leeningen deelt mede, dat de volgende heeren in deze commissie zitting hebben genomen:
Mr. D. Crena de Iongh, van de Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam; Dr. G. Bianchini, van de Associazione Tecnica Bancaria Italiana te Milaan; Mr. Eliot Wadsworth te Boston U.S.A.
De oorspronkelijke leden waren:
Sir Austen Chamberlain, Viscount Goschen, Mr. A. A. Jamieson, Mr. Cecil Lubbock, Sir Otto Niemeyer, Sir Arthur Salter. **(V. b. Leeningen 445 C., 439 C.)**

H. **ANTON VAN ROOY OVERLEDEN.** — Te München is op 27 Nov. 1932 op twee en zestigjarigen leeftijd overleden de groote Nederlandsche bas-baritonzanger Anton van Rooy.
Van Rooy, den 1 Januari 1870 te Rotterdam geboren, zong reeds als jeugdige knaap in het destijds beroemde kinderkoor van pastoor Havekes in de Dominikanerkerk.
Hij ging echter eerst op tweeëntwintigjarigen leeftijd de zangkunst als roeping beoefenen.
In 1897, na kennismaking met Cosima Wagner, vertolkte hij den Wotan te Bayreuth, en openbaarde zich als een der geweldigste en verhevenste Wagnerzangers, die men kende. In 1898 speelde hij voor het eerst den Hans Sachs te Bayreuth, en het succes evenaarde dat van zijn Wotan-vertolking.
Ook de later volgende creatie van den Vliegenden Hollander vond dezelfde bewondering.
Het was echter de laatste rol die Van Rooy in Bayreuth zong. Oneenigheden over een optreden als Amfortas in New York sloten de deuren van Bayreuth voor hem. Hij bleef als Wagner-vertolker triomfen vieren in Europa en Amerika, en sinds de stichting van het Münchener Prinz Regenten-Theater behoorde hij daar ieder jaar tot de voornaamste gasten.
Zijn optreden te München deed hem de onderscheiding van Königl. Bayrischer Kammersänger te beurt vallen en tevens de gouden Luitpold-medaille voor kunsten en wetenschappen. Van Rooy was bovendien officier in de orde van Oranje-Nassau.
In Nederland vierde Van Rooy vooral zijn triomfen te Rotterdam in de groote baritonrollen van het Wagnerrepertoire. Bij het begin van den oorlog trok Van Rooy zich terug uit het muzikaal-dramatische leven, waarin hij een eerste plaats had ingenomen en ging zich te Frankfort wijden aan het zangonderwijs.
De laatste jaren woonde hij echter weer te München.

I. **TELEFONIE. — Verbeterde Telefoongeleidingen.** — Een belangrijke nieuwigheid is de invoering in Engeland van z.g. „zero loss circuits". De bij deze ge-

leidingen bereikte weergave van het geluid in volle sterkte, de onderdrukking van de echo en de zelfinductie (wanneer de geleiding ongebruikt is) stellen een grooten vooruitgang voor en kunnen als de belangrijkste verbeteringen in het telefoneeren over land sedert de invoering der versterkers worden aangezien. Er bestaan reeds 80 dergelijke telefoongeleidingen en men hoopt deze vóór het einde van dit jaar tot 150 te vermeerderen. Londen heeft verbindingen van dezen aard naar Aberdeen, Bristol, Cardiff, Edinburgh, Glasgow, Leeds, Newcastle, Newport, Exeter en Plymouth. Ook andere groote steden beschikken reeds over dergelijke verbindingen. **(V. b. 454 A.)**

A. **PERZIE. — Opzegging der petroleumconcessies.** — De Perzische regeering heeft na een kabinetszitting onder voorzitterschap van den Shah aan de vertegenwoordiging van de Anglo-Persian Oil Company te Teheran medegedeeld, dat zij de d'Arcy concessies opzegt. Tegelijkertijd verklaart de regeering zich bereid met de maatschappij te onderhandelen over nieuwe concessies op een nieuwen grondslag. Zoolang daaromtrent geen overeenstemming is bereikt, kan de maatschappij op de oude wijze blijven werken.
De opzegging van de d'Arcy concessies maakt een einde aan de jarenlange onderhandelingen tusschen de Anglo Persian Oil Company en de Perzische regeering, die hoogere royalties voor de concessies wenscht. De Anglo Persian Oil Company heeft de Perzische regeering geantwoord, dat zij de opzegging niet kan aanvaarden aangezien het concessie-contract geen dergelijke clausule inhoudt.
Door de opzegging der concessie wordt ook de Engelsche regeering direct getroffen, die in het oprichtingskapitaal van 13.425.000 Pond Sterling der maatschappij 7.500.000 heeft bijgedragen.

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging L.O.-wet.** — De Tweede Kamer heeft art. II van het wetsontwerp tot wijziging der lager onderwijs-wet (welk artikel de wachtgeldregeling bevat) met 54 tegen 38 stemmen goedgekeurd. Rechts tegen links, behalve dat de heer Braat (plattelander) met rechts voorstemt.
De Kamer keurt vervolgens art. XIII (leerlingenschaal) met 54 tegen 38 stemmen goed, in dezelfde stemmenverhouding.
De Kamer neemt daarna het wetsontwerp aan met 52 tegen 38 stemmen, in dezelfde stemmenverhouding. De heeren Van Dis en Zandt waren bij deze stemming afwezig. **(Vorig bericht blz. 548 D.)**

C. **NEDERLAND. — Bloembolleninvoer in Engeland.** — De Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur te Haarlem deelt mede, dat het Engelsche bericht het geheel ten onrechte voorstelt alsof de invoer van bloembollen in Engeland over het loopende jaar kleiner zou zijn geweest dan in het vorige jaar. Het tegendeel is het geval, vooral indien men de hoeveelheid in oogenschouw neemt.
Aan bloembollen, knol- en wortelgewassen is in de afgeloopen maanden van 1932 ongeveer 5 millioen K.G. meer uitgevoerd naar Groot-Brittannië dan in 1931. Natuurlijk is het bedrag van de daaraan bij invoer in Engeland toegekende waarde door de prijsdaling geringer geworden dan voor het kleinere gewicht in 1931.
Maar een zeer aanmerkelijke teruggang, zooals het telegram meldt, is bij den bolleninvoer gelukkig niet het geval.
De in het Engelsche bericht gegeven cijfers hebben uitsluitend betrekking op den invoer van afgesneden bloemen in Engeland en hebben geen betrekking op bloembollen.
In de eerste maanden bevindt zich onder de uit Nederland in Engeland ingevoerde snijbloemen ook een aanzienlijk aantal bloemen van bolgewassen, hoofdzakelijk tulpenbloemen. Deze worden sedert December 1931 door Engeland zwaar belast met een hoog invoerrecht.
Terecht constateert het bericht hier den invloed van de Engelsche protectie ten nadeele van den Nederlandschen snijbloemeninvoer en ten voordeele van die van de Kanaal-eilanden.
Maar, met bloembollenuitvoer naar Engeland hebben die cijfers niets te maken of het moest zijn, dat door de belemmering van den bloemeninvoer de bolleninvoer is bevorderd.
Maar zulk een invloed is uit de cijfers nog niet af te leiden. **(Vorig bericht blz. 582 F.)**

D. **DENEMARKEN. — Afschaffing Landsting.** — De Deensche regeering heeft blijkens mededeeling van den premier Stauning aan „Politiken" besloten een voorstel tot grondwetswijziging in te dienen, waarvan de strekking is het Landsting, de Deensche Eerste Kamer, af te schaffen. Ook in 1929, toen zij het bewind aanvaardde, heeft de regeering een dergelijk voorstel ingediend, dat echter geen succes had. Thans acht Stauning de kansen gunstig omdat een groot liberaal blad zich eveneens voor afschaffing van het Landsting uitgesproken had. („Politiken")

E. **RUSLAND. — Olie naar Canada.** — Enkele dagen geleden heeft de olietrust voor den export een overeenkomst geteekend voor de levering van olieproducten aan Canada. Dit jaar zijn 55.000 ton olieproducten ter waarde van 500.000 dollar naar Canada verscheept. De nieuwe overeenkomst voorziet over 1933 in de levering van 120.000 ton voor een waarde van 1.500.000 dollar. **(Vorig bericht blz. 508 K.)**

F. **NEDERLAND. — Begrooting 1933.** — De Tweede Kamer heeft op 30 Nov. de begrooting voor Buitenlandsche Zaken met 75 tegen twee stemmen goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 582 D.)**

G. **MR. C. P. M. ROMME. — Lid van de Tweede Kamer.** — Mr. C. P. M. Romme, voorzitter van de Roomsch-Katholieke raadsfractie te Amsterdam, heeft de benoeming tot lid der Tweede Kamer (vac.-Guyt) aanvaard.
De heer Romme zal lid van den Amsterdamschen gemeenteraad blijven.

1 DECEMBER 1932

H. **NEDERLAND. — Nota over de aflossing van Staatsschuld.** — In een nota van den minister van Financiën naar aanleiding van het verslag der Tweede Kamer over het 7de Hoofdstuk A der Rijksbegrooting voor 1933 wordt gezegd, dat onder amortisatie van staatsschuld inderdaad wordt verstaan het inkoopen van schuldbrieven ter beurze tegen den koers van den dag. Voor het jaar 1933 wordt daartoe *f* 13.100.400 aangevraagd. Daarnaast staat een som van *f* 6.665.000, die besteed zal worden voor aflossing van schuldbrieven tegen hun nominaal bedrag. Al deze aflossingen zijn verplicht. Zij berusten hetzij op de leeningsovereenkomsten, hetzij op wettelijke bepalingen, waarnaar in de leeningsovereenkomsten verwezen wordt of welke den koers der betreffende stukken sinds lange jaren hebben beheerscht. Ook in dit laatste geval zou het crediet van den staat schade lijden, indien deze wettelijke amortisatieverplichtingen, waarmee de belegger heeft rekening gehouden, tusschentijds werden gewijzigd.
Verder deelt de minister mede, dat in de laatste tien jaren, de aflossingen der conversie niet medegerekend, de volgende bedragen boven de verplichte aflossingen op de Staatsschuld werden afgelost: in 1926 *f* 30.574.100 5%-leening 1919; in 1928 *f* 97.098.000 6%-leening 1923 a; in 1929 *f* 6.380.100 5%-leening 1919; in 1929 *f* 57.980.466 6%-leening 1923 c; in 1930

f 1.994.600 5%-leening 1919; in 1931 *f* 13.340.600 5%-leening 1919.
Deze extra-aflossingen zijn grootendeels het gevolg geweest van buitengewone ontvangsten en wel wegens extra-aflossingen op woningbouwvoorschotten *f* 95.750.366, de aflossing van het Fransche crediet *f* 25.000.000 en het saldo van de N. U. M. *f* 47.500.000.
De overschotten op den gewonen dienst, welke in de bedoelde jaren zijn verkregen, hebben voornamelijk gediend ter financiering van kapitaalsuitgaven, d.w.z. ter voorkoming van het aangaan van schuld voor uitgaven waarvoor dit op zichzelf oirbaar zou zijn geweest. **(Vor. ber. Statistiek blz. 255 C.)**

A. **NEDERLAND. — Noodtoestand in Twente.** — De Vereeniging voor actieve Handelspolitiek heeft op 28 Nov. onder voorzitterschap van het Eerste-Kamerlid Prof. Mr. P. A. Diepenhorst een openbare vergadering te 's-Gravenhage gehouden.
Prof. Diepenhorst sprak over het „Tractaat van Ouchy" en bracht o.a. op den voorgrond, dat deze conventie bij het stilzwijgen van Genève en den killen geest van Oslo, veler sympathie geniet.
Mr. G. Vixseboxse, directeur van de N.V. Katoenmaatschappij voorheen Gebr. Scholten te Almelo, behandelde het onderwerp: „De noodtoestand in Twente". Spr., die vrijhandelaar is, zeide, den ernst van den toestand in Twente niet te willen verbloemen. Van de weverijen staat twee derde stop; de buitenlandsche markten hebben vrijwel opgehouden te bestaan. Vooral in de kringen der jeugdige arbeiders heerscht werkloosheid. De textielindustrie in Twente telt 10534 werkloozen; het aantal werkzoekenden bij zeven arbeidsbeurzen in Twente steeg van 860 in November 1931 tot 2972 in November 1932. Twente en Lancashire hadden vroeger drie vierde van den invoer van goedkoope katoentjes in Indië in handen; thans is dit door de Japansche concurrentie en dumping tot een minimum gereduceerd.
Komende tot de middelen die tot verbetering kunnen leiden, betoogde spr., dat veel eerder en veel meer tot contingenteering van textiel had moeten worden overgegaan. Japan voert hier te lande afgewerkte fabrikaten in tot prijzen, waardoor nauwelijks de waarde van de grondstof kan worden goedgemaakt. Toch treft niet in de eerste plaats de Regeering een verwijt; zij wilde wel eerder contingenteeren, doch door onderlinge meeningsverschillen in Twente bleef de contingenteering te lang uit.
Overigens is niet de wereldcrisis de voornaamste oorzaak van den noodtoestand in Twente. De hoofdoorzaak is de Oostersche industrialisatie.
(Vor. ber. Textielindustrie 575 C.)

B. **NATIONAAL CRISISCOMITE.** — Het totaalbedrag in geld ontvangen bedraagt tot op heden: 1.033.733 gld.
De uitkeeringen in geld en natura vertegenwoordigen een geldswaarde van *f* 694.624.
Grootendeels is dit bedrag aan de plaatselijke Comité's uitgedeeld. Het uitgekeerde bedrag werd als volgt verdeeld:

In geld	47%
Kleeding, dekking en schoeisel	17%
Levensmiddelen	18%
Kunstmest	14%
Brandstoffen	4%

Van het Crisis-Comité Amsterdam 1931 ontvingen wij de mededeeling, dat sedert zijn laatste opgave van 15 October j.l. over een periode van zes weken (tot en met 26 November 1932) in 158 grootere en kleinere gevallen bijstand kon worden geboden.
De hiervoor uitgekeerde steungelden bedroegen *f* 14.900.62.
In totaal kon het Crisis-Comité derhalve tot dusverre in 2416 gevallen tot uitkeering overgaan. Een bedrag van *f* 221.140.80 werd ten bate van crisisslachtoffers verstrekt. **(Vorig bericht blz. 516 H.)**

C. **DUITSCHLAND. — Opgravingen - Vondst uit het steenen tijdperk.** — In de „Aachener Volksfreund" geeft prof. Liese uitvoerig bericht omtrent de vondst van Dr. Mayer van het Suermondt-museum, dezer dagen te Schönforst nabij Aken gedaan. Het betreft hier een steenwapen „der Faustkeill eines Neandertalmenschen", van gelen vuursteen, die niet in de omgeving voorkomt. Prof. Liese besluit hieruit, dat de Neandertal-mensch, aan wien dit stuk eenmaal behoorde, uit het Westen hierheen kwam en dat er tusschen dezen oerbewoner van het Wurmdal en de holen van Spy in België verband bestaat.
De vondst is ook voor Nederland van belang, daar archaeologen, bezig zijnde met opgravingen in Limburg, sinds lang vermoeden ook nog eenmaal vondsten uit het andere steenen tijdperk te zullen doen. Wat aan het licht kwam even over de Nederlandsche staatsgrens, in een gebied dat in geologisch opzicht een eenheid vormt met Zuid-Limburg, bevestigt dit vermoeden wel en wettigt de hoop op verdere vondsten op Nederlandsch gebied.
(„Aachener Volksfreund")

D. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Engelsche nota aan Amerika.** — De tekst van de Engelsche nota aan Amerika, die een antwoord geeft op de Amerikaansche nota van 24 Nov. '32 werd heden gepubliceerd.
De nota spreekt de overtuiging van de Engelsche regeering uit, dat het voortduren van de schuldovereenkomsten, zoowel voor Engeland als voor de geheele wereld noodlottig zal zijn en spreekt de hoop uit, dat een verbetering in het economische leven tot stand zal komen door een nieuwe bespreking van het vraagstuk met de Amerikaansche regeering. Door een uitstel van de betaling van 15 December kan reeds een verbetering worden verwacht.
Het stelsel van de intergeallieerde schulden is een der voornaamste oorzaken van het verdwijnen van het vertrouwen geweest, daar de betalingen verricht moesten worden door landen van geheel verschillende structuur. Op den langen duur kunnen internationale schulden slechts door de levering van goederen of door het verrichten van diensten worden betaald.
Vertrouwen en crediet kunnen niet wederkeeren, zoolang niet getracht wordt een einde te maken aan de pogingen, om den stroom van het kapitaal te dwingen bergopwaarts te vloeien. Het zal een schuldenaarsland niets baten eenige millioenen dollars bijeen te brengen, indien daardoor de wanorde toeneemt en een schuldregeling, hoe liberaal ook, zal steeds belemmerend op den handel werken.
Het ligt in de macht der staten en in het bijzonder van de Vereenigde Staten en van Engeland den eersten en belangrijksten stap te doen op den weg naar het economische en financieele herstel.
Ten bewijze dat een herziening der oorlogsschulden gerechtvaardigd is, gezien den toestand van Groot-Brittannië in het verleden en zijn tegenwoordige situatie, toont de Britsche nota inzake de schulden aan, dat de inkomsten, welke Groot-Brittannië ontving van zijn debiteuren, minder dan de helft bedragen van zijn betalingen aan de Vereenigde Staten voor oorlogsschulden.
Terwijl de Vereenigde Staten ten gunste van hun belastingbetalers 434 millioen pond sterling uit dien hoofde ontvingen, ontving Groot-Brittannië niets, daar het al zijn inkomsten terstond afdroeg aan de Vereenigde Staten en bovendien nog aan de Vereenigde Staten 134 millioen betaalde.
Rekening houdend met den op te brengen interest betaalde Engeland ongeveer twee honderd millioen pond sterling.
Dergelijke prestaties zijn een krachtig bewijs, dat een herziening noodzakelijk is.
Vervolgens toont de nota aan, dat de schuld gebaseerd op haar oogenblikkelijke goudwaarde thans het dubbele bedrag vertegenwoordigt van het geleende.
(Vor. ber. 583 A.; Overzicht 411 B.)

A. **DE HUMANITAIRE VOLKENBOND.** — Moet de Volkenbond zich bemoeien met de zuivering der zeden? Dit is de vraag, door George Glasgow gesteld in The Contemporary Review.

„De Volkenbond ontplooit een groote activiteit voor hetgeen hij „humanitaire zaken" noemt. Zijn laatste rapport toont aan, dat deze activiteit niet verslapt is gedurende de twaalf laatste maanden.

In Genève stelt men comité's in en men vaardigt commissies af naar verschillende landen. Die comité's en commissies bestudeeren talrijke problemen: handel in blanke slavinnen, prostitutie, slavernij, opiumhandel, strafstelsel, enz.

Zij hebben tot voorwerp het uitroeien van onzedelijkheid, wreedheid, waanzin enz. uit de menschelijke natuur, door middel van de wetgeving. Maar kan men door de wetgeving de menschheid tot meer geluk brengen? Ziehier een vraag, waarop weinig menschen zonder aarzelen zouden kunnen antwoorden, en vele menschen van ervaring zouden geneigd zijn, te antwoorden met een ontkenning en vol te houden, dat het geestelijk welzijn van den mensch, wanneer het al beschermd kan worden door geestelijke middelen, zooals den godsdienst, niet kan afhangen van staatkundig initiatief, dat bijv. waanzin als een misdaad beschouwt en hem tracht te bestrijden door vreesaanjaging.

Er is een kwestie, geheel onafhankelijk van deze, en die nog veel moeilijker is op te lossen; dat is de vraag of het menschelijk geslacht er voordeel van kan hebben, dat de Volkenbond zich waagt op het gebied der moraal, dat hij beproeft, den menschelijken geest te „socialiseeren", door een dictatuur van staatslieden over de menschelijke neigingen in zake moraal, smaak of gezond verstand (bijv. in de opiumkwestie) in te stellen. Het is een eigenaardigheid van ons tijdperk, dat de staatslieden zichzelf kunnen wijs maken, dat zij onmisbaar geworden zijn voor de wereld.... Maar men kan tenminste beweren, dat de wereld in omgekeerde rede van de activiteit der staatslieden profiteert (bijv. Rusland en China, geregeerd door beroepspolitici). Wanneer de staatslieden te Genève hun terrein van werkzaamheid uitbreiden, zelfs al juicht men het voorwerp van die werkzaamheid toe, dan rilt men, wanneer men er aan denkt, waarheen dit ons zal kunnen voeren."

(The Contemporary Review)

B. **ITALIE. — Werkverschaffing.** — De „Gazzetta Ufficiale" publiceert een decreet, waarbij een milliard en tweehonderd millioen lires beschikbaar worden gesteld voor de verdere uitbreiding van het electrische net der Italiaansche staatsspoorwegen. In vier boekjaren zullen de opbrengsten der spoorwegen dit bedrag amortiseeren. (Gazzetta Ufficiale)

(Vor. ber. Werkloosheid 460 A.)

C. **LOOD. — Wereldproductie.** — Onderstaande tabel geeft een denkbeeld van de wijze, waarop de wereldproductie van lood verdeeld is: (in tonnen van 1.000 lbs. van 453 gr.):

	1927	1928	1931
Ver. Staten . . .	708.147	651.240	430.429
Canada	139.376	169.562	136.628
Mexico	223.843	260.724	242.050
Australië . . .	170.412	175.032	161.463
Birmanië	60.849	87.790	83.705
Spanje en Tunis .	133.260	105.944	96.220
Duitschland . . .	84.034	114.333	115.863
Andere landen . .	241.579	254.175	246.342

Het wereldverbruik van lood werd in 1913 op 1.200.000 ton geschat. Gedurende den oorlog bleef dit op hetzelfde peil. In 1920 was het verbruik op zijn laagst met 850.000 ton, om in 1923 weer te stijgen tot 1.147.000 ton, in 1925 tot 1.489.000 ton, in 1927 tot 1.587.000 ton en in 1929 tot 1.851.754 ton. De productie steeg echter nog vlugger dan het verbruik.

In 1931 stonden productie en verbruik ongeveer gelijk. Gedurende de eerste helft van 1932 was de maandelijksche productie, hoewel teruggebracht tot ongeveer 112.200 ton, echter weer zoowat 10 à 20% hooger dan het verbruik.

De gemiddelde loodprijzen bedroegen: in 1915 £ 22.17.8; in 1925 £ 36.8.6 en in 1931 £ 13.0.7 (pencefracties verwaarloosd). **(Vor. ber. blz. 313 H.)**

2 DECEMBER 1932

D. **ZUIDERZEEWERKEN. — Voortzetting der inpoldering geadviseerd.** — Het bestuur van de Zuiderzeevereeniging heeft eenigen tijd geleden een commissie ingesteld, welke op zijn verzoek heeft onderzocht of het, mede gelet op den financieelen toestand des lands, den toestand onzer plattelandsbevolking en de waarschijnlijke kosten van nieuwe inpolderingen, gewenscht is de droogmaking van het IJselmeer voort te zetten.

Deze commissie bestaat uit de heeren prof. Mr. D. van Blom te Leiden, Th. Ligthart te Den Haag, Ir. A. Plate te Rotterdam, Dr. H. N. ter Veen te Amsterdam, Prof. Ir. M. F. Visser te Wageningen en drs. M. Th. Heysterkamp, secretaris der commissie.

Deze commissie heeft thans verslag uitgebracht en het dagelijksch bestuur der Zuiderzee-vereeniging heeft dit verslag bij den minister van Waterstaat ingediend.

De conclusies van het verslag geven het bestuur van de Zuiderzee-vereeniging de vrijheid den ministers namens de Zuiderzee-vereeniging te verzoeken, te willen besluiten tot een ononderbroken voortzetting van de inpoldering der afgesloten Zuiderzee.

(Vorig bericht blz. 553 A.)

E. **WINKELSLUITINGSWET. — Suikerwerk- en Chocolade-Industrie.** — Op verzoek van den Minister van Economische Zaken en Arbeid is door de Ned. Ver. van Suikerwerk- en Chocoladefabrikanten en door de Ver. van Cacao- en Chocoladefabrikanten een onderzoek ingesteld naar de werking van de winkelsluitingswet.

Door deze vereenigingen is aan verschillende industrieelen verzocht een opgave te verstrekken over de maandomzetten over het jaar 1931 en Januari tot en met Augustus 1932. Deze opgaven zijn door het accountantskantoor Th. & L. Limperg verwerkt in een rapport. Daaruit blijkt dat in de maanden Januari-April 1931 de omzet van 11 fabrieken 2.337.650 kilo's bedroeg en de omzet van 20 fabrieken in geld *f* 3.352.818. Voor de maanden Mei-Augustus van het zelfde jaar waren de cijfers 2.349.407 kilo en *f* 3.181.918.

In Januari-April 1932 bedroeg de omzet van 11 fabrieken 2.164.855 K.G. (92.6% van 1931) en de omzet in geld van 20 fabrieken *f* 2.867.935 (85.8% van 1931). Voor de maanden Mei-Augustus 1932 zijn die bedragen 1.813.747 K.G. (77.2% van 1931) en *f* 2.387.687 (75% van 1931).

De cijfers van Mei-Augustus toonen derhalve wat den omzet in kilo's betreft tegenover die van Januari-April bij vergelijking met 1931 een achteruitgang aan van 92.6% tot 77.2%, derhalve in verhouding tot het eerste percentage een achteruitgang van 16.6%. Op gelijke wijze berekend blijkt de achteruitgang in geld 12.6% te bedragen. **(Vorig bericht blz. 505 B.)**

F. **NEDERLAND. — Wetsontwerp tot wijziging van de Arbeidswet 1919 - Broodbakkerijen.** — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot wijziging van de Arbeidswet 1919 betreffende den arbeid in broodbakkerijen. Wij ontleenen aan de memorie van toelichting o.a. het volgende:

De eenige oplossing van de bestaande moeilijkheden is naar het oordeel van den minister dan ook een bij de wet vast te stellen algemeen aanvangsuur om vijf uur des ochtends toe te staan, gelijk in dit wetsontwerp is belichaamd.

Verder wordt in de memorie gezegd:
De minister, hoewel erkennende dat een beperking der patroonsvrijheid overeenkomstig de bepalingen van het ontwerp-verdrag op weinig practische bedenkingen stuit, kan zich nochtans niet met het destijds gedane voorstel vereenigen. Het heeft tot nog toe als een beginsel in onze wetgeving gegolden, dat de vrijheid van den patroon om te werken als hij wil alleen dan behoort te worden aangetast, wanneer zeer gewichtige redenen daartoe nopen.
(Zie: Het versche cadetje, blz. 370 C.)

A. **NEDERLAND. — Rijschool te Amersfoort.** — Een zeer groot aantal officieren en oud-officieren heeft zich op 1 Dec. 1932 bij de Rijschool te Amersfoort verzameld, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan. De directeur der Rijschool, overste J. H. van Reede, werd bij deze gelegenheid door H. M. de Koningin tot ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, terwijl nog eenige andere onderscheidingen werden uitgedeeld.

B. **NEDERLAND. — Financiën.** — De Tweede Kamer heeft op 2 Dec. het wetsontwerp goedgekeurd, houdende machtiging aan de regeering tot het aangaan van een of meer geldleeningen tot een bedrag van *f* 300 millioen.
De bedoeling van deze machtiging is de regeering in de gelegenheid te stellen onverwijld tot conversie over te gaan, zoodra de omstandigheden daartoe geschikt zijn. (Vorig bericht blz. 420 D.)

C. **DE ZIEKTE VAN WEIL. — Bij honden.** — Prof. A. Klarenbeek en Mej. A. Voet, die de voor den mensch in den laatsten tijd in belangrijkheid toenemende Weilsche ziekte, jarenlang bij den hond hebben bestudeerd, geven in het nummer van 1 December van het Tijdschrift voor Diergeneeskunde een overzicht over hun bevindingen met betrekking tot dit huisdier van den mensch bij uitnemendheid.
De besmettelijke geling blijkt in Nederland bij honden veel voor te komen, uit zich bij deze dieren door gebrek aan eetlust, neiging tot braken en een snel oploopende en even snel weer zakkende temperatuur op den 3den tot 5den dag na het oploopen der infectie. De geling, die evenwel niet altijd aanwezig hoeft te zijn, treedt pas 7—10 dagen na de infectie op en gaat gewoonlijk gepaard aan het uitscheiden van donkere urine.
Dit stadium duurt gewoonlijk vrij lang, tot enkele weken en kan een chronische nieraandoening tot nasleep hebben.
De hond kan blijkens het onderzoek van Klarenbeek en Voet, een belangrijke bron van besmetting voor den mensch vormen, zoodat men ook in dit opzicht op zijn hoede moet zijn.
(Tijdschr. voor Diergeneeskunde). (V. b. 558 E.)

D. **NEDERLAND. — Eerste Kamer - Maximum leeftijd voor rechters.** — De Eerste Kamer heeft de wetsontwerpen inzake de beëindiging van rechterlijke betrekkingen op 70-jarigen leeftijd z. h. st. aangenomen. (Vorig bericht blz. 544 F.)

E. **OSLO-STATEN. — Conferentie.** — In het departement van Buitenlandsche Zaken te 's-Gravenhage is op 2 Dec. 1932 om elf uur de conferentie aangevangen van vertegenwoordigers van de Staten der Oslogroep, welke conferentie reeds vroeger is aangekondigd.
De conferentie is geopend door dr. J. A. Nederbragt, chef van de directie van Economische Zaken aan genoemd departement, namens de Nederlandsche regeering, die de deelnemers heeft uitgenoodigd.
De conferentie koos dr. J. A. Nederbragt tot voorzitter.
De volgende gedelegeerden nemen aan de conferentie deel:
Voor België de heeren M. Sutens, directeur van de afdeeling handelsovereenkomsten aan het ministerie van buitenlandsche Zaken, en baron Beyens, gezantschapsattaché.
Voor Denemarken de heer E. Woerum, afdeelingschef van het ministerie van Buitenlandsche Zaken.
Voor Luxemburg de heer P. Braun, staatsraad en P. Weber, rechtskundig adviseur van de Kamer van Koophandel.
Voor Noorwegen de heeren G. M. Jahn, hoofddirecteur van het centraal bureau voor de statistiek en Rolf Andvord, hoofd van de afdeeling voor Volkenbondszaken aan het ministerie van Buitenlandsche Zaken.
Voor Nederland dr. J. A. Nederbragt, chef van de directie voor economische en consulaire zaken aan het departement van Buitenlandsche Zaken en voorzitter van de commissie voor de handelsverdragen, en jhr. mr. J. D. van Karnebeek, commies aan het departement voor Buitenlandsche Zaken.
Voor Zweden de heeren R. S. Matz, afdeelingschef bij de centrale administratie en E. de Post, secretaris van het Zweedsche gezantschap te 's-Gravenhage.
(Vorig bericht blz. 551 C.)

3 DECEMBER 1932

F. **NEDERLAND. — Conversie der 5% Nederland 1932 A.** — De minister van Financiën heeft in de nota van antwoord op het verslag der Leeningwet medegedeeld, dat het voornemen bestaat de *f* 186 mill. 5% obl. 1932 (1e leening) te converteeren en de resteerende *f* 114 mill. der leeningwet te gebruiken tot consolidatie van Indische vlottende schuld.
(Vor. ber. 590 B.; Leeningen blz. 256 C.)

G. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Fransche nota aan Amerika.** — De nieuwe Fransche nota aan den Amerikaanschen president, waarin het verzoek om uitstel van betaling der Fransche schulden uitvoerig wordt toegelicht, is op 2 Dec. 1932 gepubliceerd.
De Fransche regeering constateert met voldoening dat president Hoover zich bereid heeft verklaard, het congres der Vereenigde Staten te adviseeren, het geheele vraagstuk opnieuw onder de oogen te willen zien. Met voldoening heeft zij er kennis van genomen, dat de regeering der Vereenigde Staten zich kan vereenigen met de motieven, die deze nieuwe bestudeering van den toestand wenschelijk maken, n.l. de vermindering der Duitsche herstelbetalingen, de verhooging van den schuldenlast door de algemeene economische crisis en de moeilijkheid om buitenlandsche deviezen te verkrijgen.
De Fransche regeering heeft nooit de juridische rechtvaardigheid bestreden der verschillende verplichtingen, die den grondslag voor de oorlogsschulden vormen, en verzoek om uitstel beteekent niets anders dan een verschuiving, die niets verandert aan het recht der partijen.
Duitschland heeft behalve een verlaging van zijn herstelbetalingen met 90%, een moratorium voor drie jaar gekregen. Deze regeling had opgenomen moeten zijn in het kader van een algemeene regeling, wat reeds hieruit blijkt, dat de Europeesche crediteurenmogendheden hebben afgezien van de betaling der hun toekomende gelden, totdat een algemeene regeling tot stand zou zijn gekomen. De gevolgen van het weer aan het wankelen brengen der te Lausanne bereikte resultaten, zouden onafzienbaar zijn.
De Fransche regeering wijst er verder op, dat het Fransche parlement het Hoover-moratorium slechts rekening houdend met het bovenstaande, heeft aanvaard. Bovendien heeft de deskundigenconferentie te Bazel eenstemmig het overmaken van deviezen zonder tegenprestatie, zooals dat bij de betaling der oorlogsschulden het geval is, veroordeeld als een belemmering voor herstel van een gezonden economischen toestand in de wereld.
Men mag ook niet vergeten, dat de vermindering der schulden, toegestaan aan het eene land, er toe leidt dat de lasten op een ander land worden afgeschoven,

dat eveneens schuldenaar is en daardoor zijn verplichtingen niet kan nakomen.
Een nieuwe regeling van alle tusschen de staten onderling bestaande schulden, welke regeling aangepast wordt aan de tegenwoordige wereldsituatie, is de eenige op den duur doeltreffende maatregel, die het vertrouwen kan herstellen. Uitgaande van deze overweging heeft de Fransche regeering de overeenkomst van Lausanne aanvaard. Zij heeft zich neergelegd bij dit zware offer in de overtuiging, dat de in de bestaande verdragen vastgestelde bepalingen ernstige financieele en economische gevolgen zouden hebben.
Het in Frankrijk samengevloeide goud behoort niet aan den Franschen staat en is voor Frankrijk geen bron van rijkdom.
De geringe verbetering, die na de conferentie van Lausanne is ingetreden, heeft bij de volken de hoop gewekt op een algemeene oplossing. De opleving, die viel waar te nemen, kan niet voortduren wanneer de volgende termijn der intergeallieerde schulden wordt opgeëischt. De Fransche regeering kan niet gelooven, dat het Amerikaansche volk belang heeft bij de verwezenlijking van een overeenkomst, die in de geheele wereld chaos en ellende veroorzaakt. Uit deze overweging verzoekt zij nogmaals om een doordacht antwoord op haar verzoek.
Zij is zich de rol, die Frankrijk in Europa heeft te spelen, ten volle bewust. Zij weet echter niet, hoe zij de haar opgedragen taak zou moeten vervullen, wanneer zij tegen elke verwachting de hulp en medewerking van Amerika zal moeten ontberen, waarop zij met stelligheid gerekend had. **(Vor. ber. 588 D.; vor. ber. Overzicht, 411 B.)**

A. **CONGO. — Diamantproductie.** — Volgens de Gazet van Antwerpen is de diamantproductie aanzienlijk toegenomen en gestegen van 2.518.509 karaat in 1930 tot 3.528.000 in 1931 (zonder productie-beperking). **(Vorig bericht blz. 436 G.)**

B. **HOUTSTAAL.** — Hout wordt meer en meer verdrongen door staal en andere metalen. Maar het schijnt, dat dit materiaal niet voldoet aan alle eischen, en niet iedereen gaarne de warmte en de structuur van het hout mist. Dit zou men althans kunnen afleiden uit het feit, dat men door een bepaald procédé staal weet te overtrekken met een houthuid, waarbij dan de vastheid van het staal wordt vereenigd met het aangename uiterlijk van het hout. (N. Rott. Crt.)

C. **SPANJE. — De verantwoordelijkheid voor de dictatuur.** — Het bijzonder gerechtshof, bestaande uit leden van het parlement en ingesteld ter berechting van de verantwoordelijke medewerkers van de dictatuur van Primo de Rivera en de helpers van den staatsgreep van September 1923, heeft op 2 Dec. vonnis gewezen.
Veroordeeld zijn: de in het buitenland wonende generaal Martinez Anido tot 24 jaar verbanning, verlies van pensioen en ontzetting uit het recht tot het bekleeden van openbare functies; vier generaals, die zich te Madrid in arrest bevinden. De speciaal voor dit proces van de Philippijnen naar Madrid overgebrachte generaal Saro werd veroordeeld tot 6 jaar verbanning en verlies van pensioen. De generaals, die leden van de z.g. tweede dictatuur van Primo de Rivera waren, werd het recht om openbare functies te bekleeden voor een tijd van 20 jaar ontzegd. De civiele ministers van Primo de Rivera werden gestraft met verbanning van 8 tot 12 jaar. Ook hun werd het recht tot het bekleeden van openbare functies ontnomen. Drie admiraals en een civiel minister van dezelfde regeering werden binnen Spanje verbannen. **(Zie: Politieke processen 376 B.; 54 C.)**

4 DECEMBER 1932

D. **AMSTERDAM. — Nieuwe leening van ƒ 5.000.000.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft besloten weder een leening van ƒ 5 millioen aan te gaan, rente 5% en tegen een koers van 97¾. Emittenten zijn Pierson en Co., Mendelssohn en de Banque de Paris et des Pays-Bas. **(Vorig bericht blz. 535 B.)**

E. **DUITSCHLAND. — Het nieuwe kabinet.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft Generaal von Schleicher tot rijkskanselier benoemd. Verder is het nieuwe ministerie als volgt samengesteld:

Freiherr von Neurath.

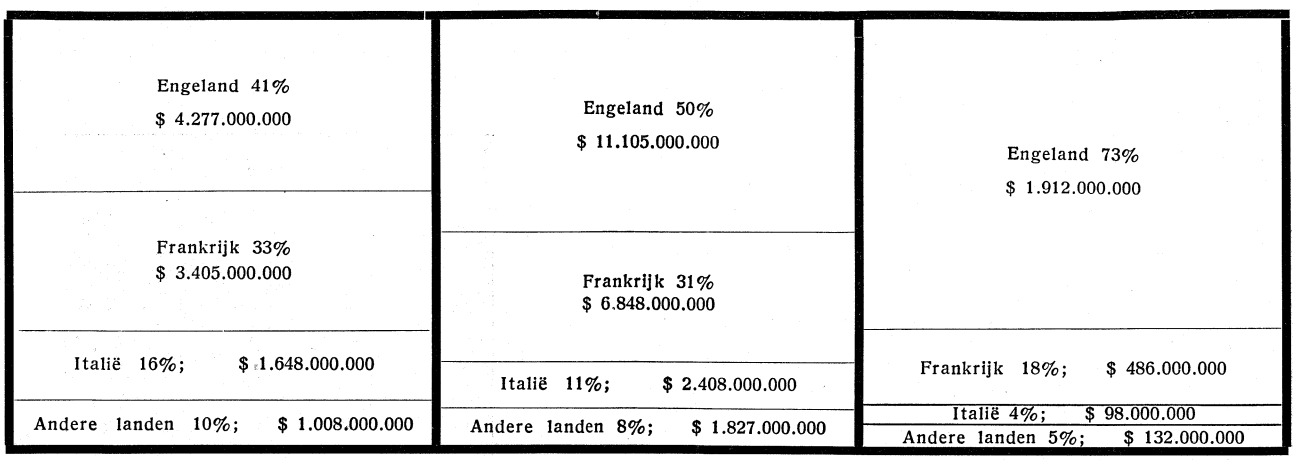
Rijkskanselier en Rijksweer: Von Schleicher.
Buitenl. Zaken: Von Neurath.
Binnenl. Zaken: Dr. Bracht.
Financiën: Schwerin von Krosigk.
Justitie: Dr. Gürtner.
Post en Verkeer: Eltz v. Rübenach.
Arbeid: Dr. Syrup.
Econ. Zaken: Dr. Warmbold.
Landbouw en voedselvoorz.: von Braun.
Voorts is Dr. Popitz minister zonder portefeuille en Dr. Gereke rijkscommissaris voor werkverschaffing. **(Vorig bericht blz. 581 C.)**

5 DECEMBER 1932

F. **VOETBAL. — Duitschland—Nederland.** — Het Nederlandsche Elftal heeft op 4 Dec. '32 te Dusseldorf een schitterende 2—0 overwinning op het Duitsche team behaald. De beide doelpunten werden door Adam, den rechtsbinnen, gemaakt. **(V. b. 534 E.)**

G. **GEISOLEERDE HUIZEN.** — De Parijsche ingenieur Raoul Decourt heeft plannen ontworpen voor het bouwen van geïsoleerde huizen, welke warmte, koude, vochtigheid en geluid weren. Behalve in Frankrijk, zijn dergelijke huizen ook in Duitschland en in Engeland reeds met goede resultaten gebouwd. Zij bestaan uit een stalen geraamte en dubbele muren met een spouw van 12 c.M. Van de buitenmuren wordt de buitenwand gevormd door een netwerk van rondijzer, bekleed met steengaas of met draadgaas, waartegen, tot een dikte van 5 c.M., beton wordt gespoten. De binnenwand bestaat uit een isoleerend materiaal, zooals kurkplaten, e. d. De vloeren zijn eveneens samengesteld uit beton en bekleed met een isoleerend materiaal als bovenvloer en plafond.
Bij de reeds volgens dit systeem gebouwde huizen werd op het brandstoffenverbruik een besparing van 50 procent waargenomen. Bovendien zijn deze huizen zeer licht, zoodat met een eenvoudige fundeering kan worden volstaan en ook kunnen zij snel en met weinig kosten worden opgetrokken. („De Telegraaf")
(Vor. ber. Koperen huizen, 527 F.)

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA.** —

(Vor. ber. 590 G.; Overzicht 411 B.)

B. **MANDSJOEKWO. — Japansche verklaring.** — Het Japansche Ministerie van Oorlog publiceert een mededeeling over den opmarsch der Japansche troepen in Mandsjoekwo en over de motieven die den Japanschen militairen autoriteiten aanleiding hebben gegeven, om tot een opmarsch tegen de opstandelingen in Noord-Mansjoekwo te besluiten.
Volgens deze officieele mededeeling hebben de Japansche troepen het Heloedsjan-gebied van opstandelingen gezuiverd. In het district Njatsjysjan aan de Westelijke zijde van den Chineeschen Ooster Spoorweg hebben zich ongeveer zevenduizend opstandelingen samengetrokken, die de Japansche troepen en Mandsjoekwo bestoken. Met het oog op de nabijheid van de hoofdstad Tsitsikar is het noodzakelijk, dat alle anti-Japansche benden, die zich ten Oosten van het station Tsjingan bevinden, worden vernietigd.
Het Japansche ministerie van Oorlog deelt tenslotte mede, dat de militaire operaties in Mandsjoekwo een gunstig verloop hebben. **(Vorig bericht blz. 530 F.)**

C. **NEDERLAND. — Pensioenwet.** — De Tweede Kamer heeft op 2 Dec. '32 het wetsontwerp tot wijziging van de Pensioenwet en tot vermindering van rijksbijdragen aan de verzekeringsfondsen met 60 tegen 27 stemmen aangenomen. De minister heeft een amendement-Suring overgenomen waarbij de mogelijkheid van verhaal op de ambtenaren van 8 pct. der wedde voor het eigen pensioen alleen aan het rijk wordt toegestaan.

D. **ZWITSERLAND. — Geen communisten in staatsdienst.** — De Zwitsersche Bondsraad heeft het voorstel aangenomen dat geen leden van de communistische partij in Zwitserschen staatsdienst kunnen zijn. Zij die reeds een staatsfunctie bekleeden kunnen zich met ingang van 1 Januari als ontslagen beschouwen.

E. **NEDERLAND. — De regeling van den uitvoer naar Frankrijk.** — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft:
1e. zijn beschikking van 27 Juli, tot regeling van den uitvoer van fruit, en zijn beschikking van 25 Oct., tot regeling van den uitvoer van versche groenten, ingetrokken;
2e. ingesteld een commissie voor den uitvoer naar Frankrijk van fruit en versche groenten;
3e. benoemd tot lid van die commissie de heeren: C. Minnaar, Kruiningen; mr. L. Niemöller, 's-Gravenhage; ir. J. M. Riemens, 's-Gravenhage; P. Slot A. Pzn., Broek op Langendijk; F. V. Valstar, 's-Gravenhage; C. Wagenaar Kzn., Broek op Langendijk; C. Zwaan, Rotterdam;
4e. benoemd tot voorzitter der commissie de heer ir. J. M. Riemens, te 's-Gravenhage. (Staatscour.)
(Vor. ber. blz. 445 F.; 543 B.)

F. **BELGIE. — Provinciale verkiezingen.** — De uitslag der Provinciale verkiezingen op 4 Dec. '32 is de volgende:
Katholieken, winst 13 zetels; socialisten, winst 16 zetels; communisten, winst 4 zetels; liberalen, frontpartij en middenstandspartij verloren resp. 28, 4 en 1 zetel. **(Vorig bericht blz. 586 B.)**

6 DECEMBER 1932

G. **VEREENIGDE STATEN. — Drankwet.** — Op 5 Dec. '32 is te Washington de laatste zitting van het Amerikaansche Congres geopend. Dadelijk na de opening diende de democratische partijleider Rainey in het Huis van Afgevaardigden een voorstel in tot opheffing van het 18e amendement op de grondwet, hetwelk echter niet de vereischte twee derde meerderheid van stemmen in het Huis kon behalen, zoodat de poging tot invoering van den verkoop van alcoholhoudende dranken in Amerika tenminste voor den duur van de zitting van het tegenwoordige Congres, dus tot 4 Maart 1933, als mislukt beschouwd moet worden. **(Vorig bericht blz. 546 G.)**

H. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Italië betaalt.** — De Groote Fascistische Raad heeft een resolutie aangenomen, waarin de regeering wordt verzocht den op 15 December '32 vervallenden termijn van de oorlogsschuld aan de Ver. Staten te betalen. Verder wordt de regeering in de resolutie verzocht terstond nieuwe onderhandelingen te openen, opdat vóór het vervallen van den nieuwen termijn, n.l. op 15 Juni 1933, een nieuwe overeenkomst met Amerika inzake de schuldenkwestie is tot stand gekomen.
(Vor. ber. Grafiek 592 A.; Overzicht 411 B.)

I. **FRANKRIJK. — Werkverschaffing. - Nationale toerusting.** — De kosten voor de uitvoering van het ontwerp inzake de nationale toerusting, dat thans bij de Kamer is ingediend, beloopen voor de jaren 1933-'34 de som van 7.173.000.000 frs. Daarvan komt 2.545.000.000 frs. voor rekening van het ministerie van Openbare Werken, uitsluitend voor het uitvoeren van nieuwe werken, n.l. 1.150.000.000 voor wegen en bruggen, 328.000.000 voor waterwegen, 708.000.00 voor havens en kustgebieden, 356.000.000 voor hydraulische machinerieën, enz.

A. **NEDERLAND. — „Prix de Rome" voor Schilder- en Beeldhouwkunst.** — Bij Kon. besluit is aan mej. P. H. Klaassen de gouden eerepenning en aan den heer G. J. van der Veen de zilveren eerepenning voor den in 1932 gehouden wedstrijd in de monumentale en versierende beeldhouwkunst toegekend. Tevens is hierbij aan mej. Klaassen een jaargeld verleend, ten einde haar in staat te stellen zich naar het buitenland te begeven om zich in haar kunst te volmaken.
Voorts is bij Kon. besluit aan den heer D. K. Broos de gouden eerepenning en aan den heer J. Bouhuys de zilveren eerepenning voor den in 1932 gehouden wedstrijd in de monumentale en versierende schilderkunst toegekend. Tevens is hierbij aan den heer Broos een jaargeld verleend, ten einde hem in staat te stellen zich naar het buitenland te begeven om zich in zijn kunst te volmaken. **(Vor. ber. blz. 523 F.)**

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Boengkil-vergiftigingen.** — Boengkil-vergiftigingen werden reeds sedert 1894 gerapporteerd en kwamen alleen in Banjoemas voor. Na een arbeid van een jaar vonden de doktoren Mertens en Van Veen een bacil, welke een typisch hersenvergift vormt, dat dezelfde verschijnselen geeft als bij de boengkil-vergiftiging. De vondst is van wetenschappelijk belang. Reeds een kleine hoeveelheid is voldoende om den consument zwaar- tot doodelijk-ziek te doen worden.
Een geneesmiddel daartegen is nog niet bekend.
(Java Bode)

C. **NEDERLAND. — Belastingdruk 1932—1933.** — Wij ontleenen aan het bij Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage verschenen jaarlijksche overzicht van den belastingdruk in Nederland over 1932-1933 het volgende:
De totale belastingdruk op het inkomen, gevormd door de rijksinkomstenbelasting en de gemeentefondsbelasting, beide in hoofdsom met de opcenten, voor gehuwden met twee kinderen bedraagt in 969 (v. j. 1053) van de 1077 gemeenten niet meer dan 1% van het zuiver inkomen ad *f* 1000. Bij een inkomen van *f* 2000 is de druk in het grootste aantal gemeenten (641, v. j. 834) van 2 tot 3% en in 405 (v. j. 185) gemeenten 3 tot 4%. Voor *f* 10.000 in 308 (v. j. 276) gemeenten van 9 tot 10%, in 294 (v. j. 128) gemeenten van 10 tot 11%, en in 30 (v. j. 10) gemeenten van 11—12%. Boven *f* 10.000 stijgt het percentage van den totalen belastingdruk op het inkomen nog verder.
Voor een gehuwde zonder kinderen bedroeg het maximum percentage over het belastingjaar 1932-1933: 1.37 voor *f* 800 inkomen; 2.28 voor *f* 1000; 5.57 voor *f* 2000; 9.12 voor *f* 5000; 12.04 voor *f* 10.000; 15.71 voor *f* 20.000; 21.10 voor *f* 50.000; 26.75 voor *f* 100.000 en 32.23 voor *f* 500.000 inkomen. D.w.z. in het laatste geval wordt in de gemeente met den hoogsten belastingdruk van een inkomen van *f* 500.000 betaald *f* 161.164 aan rijksinkomstenbelasting, provinciale opcenten en gemeentefondsbelasting plus opcenten (tegenover *f* 111.056 of 22.21% in de gemeente met den laagsten belastingdruk).
De nivelleering van den belastingdruk is ten goede gekomen van de belastingbetalers in bijna alle gemeenten.
Bij een inkomen van *f* 2000 is het verschil tusschen de 2 gemeenten met den hoogsten en den laagsten belastingdruk der inkomstenbelastingen van 7.8% in 1930-1931 teruggebracht tot 1.74% in 1931-1932; bij een inkomen van *f* 5000 van 14.59% tot 3.24%.
Het volgnummer voor den totalen belastingdruk — hoe grooter volgnummer, hoe hooger de belastingdruk — bij een zuiver inkomen van *f* 2000 daalde voor Amsterdam van 478 in 1930-31 tot 268 in 1931-32, terwijl het weer steeg tot 358 in 1932-33. Voor 's-Gravenhage waren deze nummers resp. 93, 48 en 23; voor Rotterdam 99, 461 en 373. Bij een inkomen van *f* 5000 waren deze nummers over genoemde belastingjaren voor Amsterdam resp. 589, 435 en 547; voor 's-Gravenhage 154, 95 en 51; voor Rotterdam 260, 622 en 555.
De totale belastingdruk op het vermogen bedraagt van *f* 4.26 tot *f* 5.90 van een vermogen ad *f* 16.000; van *f* 228 tot *f* 310 van *f* 100.000; van *f* 1.267 tot *f* 1.595 van *f* 400.000; van *f* 4.165 tot *f* 4.985 van *f* 1.000.000; van *f* 81.300 tot *f* 89.500 van *f* 10.000.000.
(Vorig bericht Belasting 542 C.)

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Opleving van de pest.** — Het toenemend aantal pestgevallen in Nederl. Oost-Indië werd aanleiding tot een artikel in het Alg. Handelsblad onder het opschrift „Opleving van de pest" waaraan wij het volgende ontleenen:
In medische kringen was men niet verbaasd over deze opleving, waar de pest nog altijd eigenlijk over geheel West-Java verspreid blijft. Een voorname factor toch om met zekerheid de vermeerdering van het aantal pestgevallen vast te stellen, is de mate van toezicht en contrôle op al de gevallen welke aan den dag komen. En hieraan heeft, juist in den Preanger en met name in het Garoetsche en het Tasikmalaja'sche wel het een en ander ontbroken, naar het „Soer. Hbl." onlangs wist mede te deelen.
De volledige toepassing van de z.g. doodschouwordonnantie levert in die streken zeer groote moeilijkheden op, soms van politieken aard. Men weet, schrijft het blad, hoe de P. S. I. I. ageert tegen de miltpunctie. Men weet ook, hoe huiverig de dessaman is voor... „soesah".... En verschillende maatregelen, welke het gevolg zijn van het feit, dat pestgevallen in een bepaalde omgeving worden geconstateerd, beteekenen inderdaad een groote, onvermijdelijke „soesah" voor de bevolking. Zoo is men er in de binnenlanden allicht toe geneigd, maar in het geheel geen melding te maken van sterfgevallen bij familieleden, vrienden of goede bekenden en de overledenen worden onder den grond gestopt, zonder dat daarvan kennisgeving wordt gedaan. Het is zelfs gebleken, dat men er de lijken in de groenten-tuinen heeft begraven... **(Vorig bericht blz. 218 O.)**

E. **ARABIE. — Het Sa'oedietische Arabische Koninkrijk.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. 506 D kunnen wij nog mededeelen, dat bij decreet uitgevaardigd op 22 September 1932 door Koning Ibn Sa'oed de Vereenigde Koninkrijken Hidjaaz (Hedjaz) en Nedjd (Nejd) den naam zullen dragen van „Het Sa'oedietische Arabische Koninkrijk".
(Vorig bericht blz. 506 D.)

F. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Invoerrechten in Nederl. Oost-Indië.** — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot bestendiging van de 50 opcenten op de invoerrechten in Nederl.-Indië met 59 tegen 24 stemmen aangenomen. **(Vorig bericht blz. 565 C.)**

G. **DUITSCHLAND. — Verkiezingen in Thuringen - Achteruitgang der Nationaal-Socialisten.** — Vergeleken bij de laatste rijksdagverkiezingen hebben de nationaal-socialisten bij de gemeenteraadsverkiezingen in Thuringen een achteruitgang van 30% te boeken, en zelfs van 50%, vergeleken bij de verkiezingen van Juli 1932.
In Weimar en Eisenach haalden zij zelfs niet het aantal stemmen, dat zij in 1930 bij de Brüning-verkiezingen hebben behaald. **(Vor. ber. Nat.-Soc. 307 D.)**

H. **VOLKENBOND. — Conflict Paraguay—Bolivia.** — De Volkenbondsraad heeft voor den tweeden keer het conflict tusschen Bolivia en Paraguay behandeld. Op voorstel van den voorzitter werd besloten zoo spoedig mogelijk een onpartijdige commissie met uitgebreide volmachten naar Zuid-Amerika te zenden om ter plaatse een onderzoek in te stellen. In een lange discussie bleek, dat beide staten principieel accoord gaan met het zenden van zulk een commissie.

De vertegenwoordiger van Bolivia verklaarde zich met een onmiddellijken wapenstilstand zonder voorbehoud accoord; de vertegenwoordiger van Paraguay wees er op, dat zijn land wederrechtelijk is overvallen en in verband hiermee geen wapenstilstand pur et simple kon aanvaarden, doch zekerheid tegen een latere hervatting der vijandelijkheden moet verlangen.
(Vorig bericht blz. 492 F.)

A. **LUCHTVAART. — Ambulancevliegtuig.** — Op initiatief van den vliegmedischen dienst der Militaire Luchtvaartafdeeling te Soesterberg en in samenwerking met den Technischen Dienst der Luchtvaartafdeeling is medio 1932 het eerste Nederlandsche ambulancevliegtuig voor gebruik gereed gekomen. Een open two-seater (Fokker-Schoolvliegtuig) is hiertoe tot een gesloten vliegtuig omgebouwd, omdat dit type voor dit doel bijzonder geschikt is, daar een ambulancevliegtuig ook op kleine terreinen moet kunnen opstijgen en landen. Niettemin zal met het oog op de bestaande beperkende bepalingen slechts gestart en geland mogen worden op de goedgekeurde terreinen van Soesterberg, Gilze Rijen, Schiphol, Oldebroek, Harskamp, Kamperheide, de Kooij, Vught, Venlo, Waalhaven, Vlissingen, Eelde, Eindhoven, Twente. Aanvragen — alleen in noodgevallen; in andere gevallen is de burgerluchtvaartdienst toereikend — kunnen geschieden door het Groene, Witte of Wit-Gele Kruis, welke vereenigingen zich dan moeten richten tot den Commandant van de Luchtvaartafdeeling te Soesterberg. (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)
(Vorig bericht blz. 569 C.)

B. **HET LOSLATEN VAN DE AETHER-THEORIE.** — Men heeft de aether-theorie moeten laten varen, want zij leidde tot een reeks van moeilijkheden. Er is echter een tijd geweest — in de tweede helft van de 19de eeuw — toen de natuurkundigen dachten, dat de aether het eenige was, dat werkelijk bestond, en dat de stof en alle andere dingen eenvoudig manifestaties waren van de beweging van den aether. De aether was dus als het ware de god van de 19de-eeuwsche natuurkundigen. Die overeenkomst tusschen God en den aether als logische begrippen gaat inderdaad heel diep. De ontwikkeling van de theorie van den aether volgde precies dezelfde lijnen als de ontwikkeling van het godsbegrip. In de gewone natuurkunde werden oorspronkelijk de ruwe stoffen, die de weegbare lichamen vormden, onderscheiden van een aantal goddelijke lichamen, onweegbare stoffen, zooals de uitstralingen van warmte, electriciteit en magnetisme, en tenslotte de aether, waartoe alle andere eigenschappen herleid konden worden, behalve de zwaartekracht, evenals in den primitieven godsdienst de gewone stervelingen gesteld werden tegenover goddelijke of onsterfelijke wezens. Wij hadden dus in de natuurkunde een geleidelijke versmelting van de verschillende onweegbare goddelijke substanties met ééne goddelijke substantie, den aether, evenals wij in den godsdienst een versmelting der verschillende kleine goden tot ééne groote godheid hadden. Tenslotte wierp Einstein den aether over boord, en door deze „atheïstische" daad opende hij de poort voor de ontdekking van zijn relativiteitstheorie.
(Prof. J. Frenkel in „Science")

C. **ENGELAND. — Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen op 21 November 1932 was 52.800 meer dan op 24 October en 184.691 meer dan op 21 November 1931. Na de kleine verbetering van October is er nu weer achteruitgang. Het aantal werkloozen bedraagt op heden 2.799.806. **(Vor. ber. blz. 547 C.)**

D. **NEDERLAND. — Regeling van den invoer van vleesch.** — De Tweede Kamer heeft op 6 Dec. 1932 het wetsontwerp tot regeling van den invoer van versch, gekoeld of bevroren rund- en kalfsvleesch aangenomen. **(Vorig bericht blz. 417 I.)**

7 DECEMBER 1932

E. **ENGELAND. — Anglo-Persian Oil Company.** — Het Engelsch-Perzische petroleumconflict, ontstaan als gevolg van de opzegging door de Perzische regeering van de d'Arcy-concessie, neemt steeds scherpere vormen aan. In de zitting van 6 Dec. 1932 van het Lagerhuis deelde de onderstaatssecretaris Eden mede, dat de Engelsche regeering de opzegging volkomen ongerechtvaardigd acht. De concessie was ondubbelzinnig voor den duur van 60 jaar verleend, zonder dat eenig voorbehoud met betrekking tot een plotselinge opzegging was gemaakt. Op 2 December heeft de Britsche gezant te Teheran het standpunt van zijn regeering uiteengezet. Hoewel de Engelsche regeering nog hoopt, aldus de heer Eden, dat het geschil in der minne zal worden geregeld, zou zij, mocht dit noodig blijken, niet aarzelen, al haar wettelijk geoorloofde maatregelen te nemen, teneinde haar rechten en onaanvechtbare belangen te beschermen. Tegelijkertijd is de regeering te Teheran er van op de hoogte gesteld, dat de Engelsche regeering geenerlei aantasting der petroleumbelangen van de Anglo Persian of bemoeilijking van de werkzaamheden der maatschappij in Perzië zal dulden **(Vor ber. 587 A.)**

F. **JAPAN. — Scheepsramp - Marine.** — De scheepsramp van den Japanschen torpedobootjager „Sawarabi", die bij Formosa door een storm werd overvallen en is omgeslagen, heeft 106 opvarenden het leven gekost. **(Vorig bericht blz. 582 H.)**

G. **VOLKENBOND. — De monetaire positie van Zuid- en Oost-Europa.** — Het secretariaat van den Volkenbond heeft 16 Nov. het rapport openbaar gemaakt van de deskundigen-commissie van het Europeesche studiecomité, omtrent een valuta-fonds zooals is besloten op de conferentie te Stresa.
Het fonds, dat vijf jaren zal bestaan, moet een normalen toestand op monetair gebied in Zuid- en Oost-Europa scheppen.
Er zal echter slechts dan uit worden geput, indien de zekerheid bestaat, dat daardoor het eind-doel zal worden bereikt, n.l. het zoo snel mogelijk verdwijnen van de hinderpalen voor den goederen- en deviezenhandel. Het fonds zal dienen tot het verleenen van credieten, die den circulatiebanken tot reserve moeten strekken en waarvan de looptijd de twee à drie jaren niet mag overtreffen.
Het fonds zal worden gevoed uit stortingen der regeeringen en worden beheerd door de Bank voor Internationale Betalingen. Het bedrag is nog niet vastgesteld. (Journal de Genève) **(Vor. ber. 534 B.)**

H. **MGR. DR. A. H. L. HENSEN OVERLEDEN.** — Op 78-jarigen leeftijd is op 5 Dec. 1932 te 's-Gravenhage overleden Mgr. Dr. A. H. L. Hensen, geheim kamerheer van den Paus.
Mgr. Hensen werd 30 Mei 1854 te Rotterdam geboren. Hij fungeerde als kapelaan te Volendam, Aarlanderveen, Amsterdam en 's-Gravenhage. Als hoogleeraar in de kerkgeschiedenis was hij vele jaren aan het groot-seminarie te Warmond verbonden. In 1915 werd hij als opvolger van Mgr. Dr. Brom benoemd tot directeur van het Nederlandsch Historisch Instituut te Rome, welke functie hij tot 1924 bleef vervullen. Als historicus heeft Mgr. Hensen groote bekendheid verworven. Zoo schreef hij: Romeinsche bronnen voor den kerkelijk staatkundigen toestand der Nederlanden in de zestiende eeuw (1922), De nieuwe bisdommen in de Noordelijke Nederlanden, De twee eerste bisschoppen van Haarlem in de zestiende eeuw (1927), met J. Stuyt en Th. v. d. Bosch: De Abdij van Egmond (1929), In den Hollandschen tuin (1930), alsmede tal van artikelen in „De Katholiek" en in het tijdschrift „Bijdragen in de geschiedenis van het bisdom Haarlem", waarvan hij redacteur was.

Mgr. Hensen was eere-kanunnik van het bisdom Haarlem, protonotarius apostolicus en ridder in de orde van den Ned. Leeuw. (De Maasbode)

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Ned.-Ind. dollarleeningen 1922 B/C.** — De minister van Koloniën maakt in de St.crt. bekend, dat krachtens de bepalingen van het betrekkelijk leeningscontract, van 1 September 1932 af door de Guaranty Trust Company of New York, te New York, voor aflossing zijn ingekocht schuldbewijzen der Nederlandsch-Indische dollarleeningen 1922 B/C tot een gezamenlijk nominaal bedrag van $ 1.750.000, overeenkomende met den geheelen per 1 Maart 1933 vervallenden eersten aflossingstermijn, zoodat voor deze aflossing geen uitloting zal worden gehouden. **Vorig bericht Leeningen 516 B.)**

B. **ONTWAPENING. — Vijfmogendhedenconferentie.** — De vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland, Italië, Amerika en Duitschland zijn te Genève bijeengekomen. De nieuwe Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken, von Neurath, behartigde de Duitsche belangen. Onderwerp van bespreking was het nieuwe plan van Norman Davis, die het nader toelichtte.
Dit noodplan tot ontwapening werd echter onbruikbaar verklaard.
Daarna werd een plan geopperd om Duitschlands eisch van rechtsgelijkheid uit te wisselen tegen den Franschen eisch van veiligheid, dus zonder prealabiliteit, zooals die beide landen tot nog toe wenschten. Von Neurath moet echter eerst overleg plegen met Berlijn. **(Vorig bericht blz. 572 C.)**

C. **NEDERLAND. — Moordzaak van Putbroek.** — De Hooge Raad heeft op 5 Dec. uitspraak gedaan in de strafzaak tegen vader en zoon, jachtopzieners, die in hooger beroep in de bekende moordzaak te Putbroek zijn veroordeeld door het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, resp. tot 15 jaar en tot 6 jaar gevangenisstraf.
Overeenkomstig de conclusie van den procureur-generaal heeft de Hooge Raad beide cassatie-beroepen verworpen. **(Vorig bericht blz. 489 D.)**

D. **DUITSCHLAND. — Rijksdag - Hervatting van parlementair werk.** — In de Rijksdagzitting op 6 Dec. is de Nationaal-Socialist Göring met 279 van de 545 stemmen tot Rijksdagpresident gekozen. Verder werden gekozen tot eersten vice-president Esser (Centrum), tot tweeden vice-president Rauch (Beiersche Volkspartij), tot derden vice-president Loebe (Sociaal-Democraat), tot griffier Dr. Hugenberg (Duitsch-Nationaal), die echter voor deze functie bedankte.
De ouderdomspresident, Generaal Litzmann (Nationaal-Socialist) opende de zitting, opgevolgd door Göring als voorzitter. Gedurende deze eerste zitting hadden bloedige botsingen tusschen Communistische en Nationaal-Socialistische afgevaardigden plaats.
(Vorig bericht blz. 579 A.)

E. **AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor vroedvrouwen.** — Naar wij vernemen, worden thans tusschen het gemeentebestuur van Amsterdam en Ged. Staten van Noord-Holland ook onderhandelingen gevoerd over een financieele bijdrage van de zijde der provincie voor het behoud van de vroedvrouwenschool. Het is niet uitgesloten dat nog in de aanstaande Statenzitting, die in Januari wordt gehouden, door Ged. Staten hierop betrekking hebbende voorstellen aan de Provinciale Staten zullen worden gedaan. De kans op behoud van de instelling zou hierdoor stellig aanmerkelijk worden vergroot. **(531 B.)**

F. **NEDERLAND. — Begrooting van het Staatsbedrijf der posterijen, telegrafie en telefonie.** — Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer van de P.T.T.-begrooting, heeft Mr. Boon kenbaar gemaakt dat de liberalen hun stem daaraan zullen onthouden, indien de minister thans eindelijk niet eens een definitief en bevredigend antwoord geeft inzake de radiokwesties, in 't bijzonder over de politieke dissonanten en den zenderbouw. Ook Prof. Slotemaker de Bruine becritiseert 's ministers houding.
Andere woordvoerders komen op tegen de vermindering van het aantal postbestellingen, die voor de steden zoowel als voor het platteland groote schade beteekent, en tegen de noodeloos hooge tarieven voor bedenkelijk langzame expeditie van dagbladen.
De minister van Waterstaat, Mr. Reymer antwoordde o.a. als volgt:
De crisis heeft ook de post- en telegrafie aangegrepen. Men moet het niet voorstellen, alsof de posterijen er maar op uit zijn om winst te maken en de belangen van het publiek verwaarloozen.
Spr. komt er tegen op, dat er maar bezuinigingen zouden zijn ingevoerd zonder rekening te houden met de belangen van het publiek. Er is bezuinigd; er moest bezuinigd worden, maar inmiddels zijn maatregelen genomen ten bate van het publiek. Nachttreinen, autovervoer, automatiseering telefoondienst.
Verschillende sprekers hebben het gehad over personeelsbelangen; spr. streeft er steeds naar het personeel zoo veel mogelijk te beschermen.
Wat den zendtijd betreft, spr. heeft naar eerlijkheid en billijkheid verdeeld. Men heeft spr.'s overtuiging te dien aanzien te aanvaarden. Spr. heeft geen parti pris tegen de A.V.R.O. Deze heeft geweigerd samen te werken met de andere omroepvereenigingen; dit is de schuld van de A.V.R.O. en van de A.V.R.O. alleen. Het zendtijdbesluit is geen beletsel om tot eenheid te komen.
Was 8 November voor de S.D.A.P. een hoogtijdag, uit anderen hoofde heeft spr. ruiling van zendtijd niet kunnen bevorderen.
Wat de kwestie van den zenderbouw betreft, het zou verkeerd beleid zijn niet eerst het resultaat van de conferentie van Madrid af te wachten. Spr. verwacht het rapport van de Nederlandsche delegatie nog deze maand.
De kwestie van de politiek in den aether is uitgangspunt geweest voor spr.'s besluit. Het woord „geestesstrooming" wordt dikwijls gebruikt ten onrechte om politiek te camoufleeren. Spr. is bereid wetswijziging te bevorderen, waardoor de politiek in den aether meer dan tot nu toe wordt voorkomen.
Alvorens tot stemming over te gaan zeide Mr. Oud (V.D.) dat, nu over de begrooting stemming is gevraagd, vóór stemmen zou beteekenen het uitspreken van vertrouwen in het beleid van dezen minister, ook op radiogebied. Zijn fractie zal haar stem aan de begrooting onthouden.
De heer Van Braambeek (S. D.) zei, dat zijn fractie ditmaal haar stem nog aan de begrooting zal geven; de S.D.A.P. zal er zich echter krachtig tegen verzetten als de minister uitvoering geeft aan zijn voornemen om de politiek uit den aether te verbannen.
De begrooting wordt aangenomen met 69—16 stemmen. Tegen: de Liberalen, de Vrijz.-Dem., de Staatk. Geref., de heer Floris Vos (Partijloos) en de heer Peereboom (Herv. Ger. St. Partij). **(587 F.; 464 D.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Hoover's Boodschap.** — In de boodschap, welke President Hoover op 6 Dec. 1932 tot het congres heeft gericht, heeft hij de Engelsche en Fransche nota's inzake de oorlogsschulden niet besproken, noch heeft hij de kwestie der prohibitie behandeld.
Na gewezen te hebben op de medewerking, welke Amerika bij de ontwapeningsconferentie heeft verleend, zeide de president o.a.: Het welzijn van ons volk hangt af van ons succes inzake de oplossing van de groote vraagstukken, zooals de kwestie van den wereldvrede, de ontwapening en het georganiseerd herstel van de wereldeconomie en het is niet te veel gezegd, als men beweert, dat thans meer dan ooit het welzijn van de wereld afhangt van onze oplossing van deze kwestie. Deze oplossing kan niet worden bereikt zonder vriendschap, vertrouwen en eerbiediging van de wederzijdsche overeenkomsten, totdat de laatste met wederzijdsch goedvinden zijn gewijzigd.

Het program van Hoover tot herstel van het economische leven in de Vereenigde Staten omvat het in evenwicht brengen van de begrooting en de algeheele en onmiddellijke reorganisatie van het banksysteem in Amerika. De begrooting voorziet in de voltooiing van die openbare werken, waarmede reeds een aanvang is gemaakt en in de voortzetting van het systeem, dat verleden jaar door de regeering is begonnen en dat neerkomt op de organisatie van de vijfdaagsche werkweek.
Dit voorbeeld, aldus Hoover, zou moeten worden nagevolgd. **(Vorig bericht blz. 131 A.)**

A. **EUGENE BRIEUX OVERLEDEN.** — De schrijver Eugène Brieux, lid van de Académie Française, is op 74-jarigen leeftijd overleden. Hij heeft verschillende dramatische werken geschreven, o.a. la Robe rouge, les Avariés, Maternité, waardoor hij bekendheid verwierf.

B. **NEDERLAND. — Mobilisatieslachtoffers.** — De Tweede Kamer heeft op 6 Dec. o.m. aangenomen het wetsontwerp tot beschikbaarstelling van een meerder bedrag van *f* 300.000 voor mobilisatieslachtoffers.
(Vorig bericht blz. 440 B.)

8 DECEMBER 1932

C. **SPANJE. — Catalaansch Parlement bijeen.** — Het nieuwe Catalaansche parlement, Corts genaamd, is op 6 Dec. weer voor het eerst sinds twee eeuwen bijeengekomen.
Kolonel Macia, de president der generaliteit, en zijn raadslieden trokken in optocht door de stad naar het kamergebouw.
De eerste handeling van den Corts was het kiezen van een voorzitter; als zoodanig werd aangewezen don Lluis Companys, leider der Catalaansche deputatie in den Spaanschen Cortes, die te Barcelona de Spaansche republiek uitriep, vele uren voordat zij te Madrid werd geproclameerd.
De zitting werd besloten met een rede van Macia.
(Vorig bericht blz. 484 G.)

D. **NEDERLAND. — Veertien millioen crisisuitgaven in 1931.** — Thans is verschenen het wetsontwerp tot verhooging van de begrooting van het Leeningfonds 1914 voor 1931. Hieruit blijkt, dat de uitgaven voor den crisisdienst zijn verhoogd met 14.340.335 gld.
Dit zijn de gelden, die gebruikt zijn voor uitkeeringen aan verbouwers van suikerbieten, tarwe, aan de aardappelmeelindustrie, ten behoeve van bestrijding der buitengewone werkloosheid, van subsidies aan werkloozenkassen en van behoeftige Nederlanders in het buitenland.
Door middel van conversie van nog uitstaande schuldbekentenissen is de gewone dienst met ongeveer hetzelfde bedrag verminderd. **(Vor. ber. blz. 388 B.)**

E. **NEW FOUNDLAND. — Ruilhandel met Engeland - Hout tegen Steenkool.** — De staatsspoorwegmaatschappij van New Foundland heeft met een Britsche steenkolenfirma een contract gesloten volgens hetwelk New Foundland 76.000 ton hout ruilt tegen 40.000 ton steenkool uit Wales. Men verwacht hiervan een aanzienlijke leniging der werkloosheid.
Het houtkappen zal werk verschaffen aan een groot aantal visschers en anderen, die anders in de wintermaanden zonder werk zijn. Als de huidige verwachtingen worden verwezenlijkt zal de regeering bijna geheel ontheven zijn van den last der werkloosheidsuitkeering.

F. **MEGALITHEN. — Voor-Hindoesche oudheden in Zuid-Sumatra.** — Voor de leden en genoodigden van het Aardrijkskundig Genootschap hield Dr. A. N. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop in de Aula van de Nederlandsche Handels-Hoogeschool te Rotterdam een lezing met lichtbeelden over: Voor-Hindoesche Oudheden in Zuid-Sumatra, voor welke lezing de stof in hoofdzaak ontleend was aan zijn gepubliceerde dissertatie „Megalithic remains in South-Sumatra".
De beelden van Zuid-Sumatra zijn ten deele zeer primitief; zij herinneren dan sterk aan de z.g. „Polynesische beelden", die op Java en elders werden gevonden. De meeste beelden staan echter op een veel hooger trap; verscheidene getuigen van een hooge artistieke begaafdheid van de beeldhouwers.
Over het ras van de beeldhouwers valt nog niet veel met zekerheid te zeggen. Westenenk dacht aan negrito's, doch dit is waarschijnlijk onjuist. Eerder zullen wij hier moeten denken aan één van de Oud-Maleische volkenstroomen, die zich van Zuid-Oost-Azië naar den Archipel hebben bewogen, en aldaar de „Indonesische" talen brachten. Zij waren nog niet met de Hindoe-cultuur in aanraking gekomen, want nergens vinden wij in hun beeldhouwwerk sporen van Hindoe-invloed. Zekerheid omtrent het ras zullen wij pas krijgen, wanneer verdere opgravingen ook skeletresten aan den dag brengen.
De verdere bestudeering van deze oude cultuur is voor de kennis van de vroegste geschiedenis van den Archipel van groot belang; immers moet deze oud-Indonesische cultuur de bodem zijn geweest waarop later de Hindoe-Javaansche cultuur groeide. Omtrent die oud-Indonesische cultuur was tot nu toe vrijwel niets bekend; alleen had Kern met zijn bekende scherpzinnigheid iets omtrent het cultuurbezit van die oude Indonesiërs uit taalkundige gegevens weten af te leiden.
Nog merkwaardiger wordt deze Zuid-Sumatraansche cultuur door het voorkomen van de zoogenaamde megalithen. Megalithen komen in een grooten gordel voor, die zich om de heele aarde uitstrekt. Onze hunnebedden behooren er toe. De beroemde „Zonnetempel" van Stonehenge in Zuid-Engeland eveneens. Bekend zijn de vele „alignements" (steenrijen), „dolmens", „menhirs" (opstaande steenen) van Bretagne.
Megalithen komen verder voor in het heele Middellandschezee-gebied, in Perzië, Vóór- en Achter-Indië, Siberië, China, Japan, op Madagascar en Ceylon, in Oost-Indië, op de eilanden van de Stille Zuidzee en in Amerika. De groote vraag is nu, of al deze megalithen, zooals sommigen willen, resten zijn van één cultuur, of dat zij door verschillende volken zelfstandig „uitgevonden" zijn. Dat er samenhang bestaat tusschen de megalithen van Oost-Azië, van den Oost-Indischen Archipel, Polynesië en Amerika, wordt in ieder geval meer en meer waarschijnlijk. Voor de archaeologie ligt hier een prachtig arbeidsveld, ook in onzen Archipel. Juist in onzen Archipel, omdat daar volken zijn, die nog tot op den huidigen dag megalithen bouwen (Nias, Soemba).

G. **ONDERWIJS. — Examen Politie-Diploma 1932.** — Dit jaar zijn van de 1907 geëxamineerden voor het politie-diploma er slechts 660 geslaagd, waarvan 160 voor het diploma met aanteekening. Het percentage der geslaagden bedraagt 34.5 (v. j. 37.7) en was sinds 1900, toen het examen voor het politie-diploma werd ingesteld, nimmer zoo laag. Het gemiddelde percentage daalde tot 49.3 (v. j. 50.7). Tot heden zijn er van de 22.818 geëxamineerden 11.254 geslaagd.
In haar verslag klaagt de examen-commissie er over, dat het peil der examinandi voortdurend dalende is. Het schriftelijk werk van de afgewezenen was in vele gevallen zóó slecht, dat men zich afvroeg, of wel voldoende de hand wordt gehouden aan de eischen van de leerplichtwet en of ons millioenen verslindend lager onderwijs met deze voortdurend allertreurigste resultaten langer tevreden mag zijn.
De 1907 deelnemers aan het examen waren als volgt verdeeld: 41 leerlingen van de politieschool te Hilversum (geslaagd 19 gewoon en 21 met aanteekening), 1364 burgers (340 en 47) 154 marechaussée's

(46 en 24), 2 rijksveldwachters (0 en 1), 84 militaire politie (41 en 3), 227 brigadiers, hoofdagenten, agenten en klerken van politie (44 en 58), 26 gemeenteveldwachters (6 en 5) en 9 onbezoldigde rijksveldwachters of jachtopzieners (4 en 1). (De Telegraaf)

(Vorig bericht blz. 587 B.)

A. **NEDERLAND. — Spoorwegen - Tariefsverlaging.** — De Minister van Waterstaat heeft de voorgestelde verlaging der reizigerstarieven op de Nederlandsche Spoorwegen goedgekeurd. De verlaging zal ingaan op een nader te bepalen dag.
Enkele-reis-prijzen tot 150 K.M. (De cijfers tusschen haakjes geven de thans geldende prijzen aan):

1e klasse 4.25 ct. per K.M. (4.875 ct.)
2e klasse 3.25 ct. per K.M. (3.875 ct.)
3e klasse 2.25 ct. per K.M. (2.75 ct.)

Voor trajecten van 151—300 K.M.:

1e klasse 3.18 ct. per K.M. (3.9 ct.)
2e klasse 2.43 ct. per K.M. (3.1 ct.)
3e klasse 1.68 ct. per K.M. (2.2 ct.)

Voor trajecten boven 300 K.M.:

1e klasse 1.59 ct. per K.M. (2.925 ct.)
2e klasse 1.21 ct. per K.M. (2.325 ct.)
3e klasse 0.84 ct. per K.M. (1.65 ct.)

Wat de prijzen Buurtverkeer betreft, is het volgende bepaald:

1e klasse 6.13 ct. per K.M. (7.5 ct.)
2e klasse 4.69 ct. per K.M. (5.75 ct.)
3e klasse 3.25 ct. per K.M. (4.00 ct.)

De prijs Buurtverkeer Amsterdam W.P.—Utrecht (36 K.M.), bedraagt thans:

1e klasse *f* 2.70, wordt *f* 2.25,
2e klasse *f* 2.10, wordt *f* 1.70,
3e klasse *f* 1.45, wordt *f* 1.20.

Op de gezelschapsbiljetten enkele reis wordt thans 20% reductie gegeven op de gewone enkele-reisprijzen. Deze zijn:
1e klas 3.75 ct., 2e klas 3.2 ct., 3e klas 2.1 ct. per K.M. en per persoon.
Heen en terug met ten minste 10 personen wordt het tarief thans voor afstanden tot en met 50 K.M.:

1e klasse 5.66 ct. per K.M. (6.3 ct.)
2e klasse 4.33 ct. per K.M. (5.0 ct.)
3e klasse 3.0 ct. per K.M. (3.5 ct.)

Voor afstanden boven 50 K.M.:

1e klasse 4.72 ct. per K.M. (6.3 ct.)
2e klasse 3.61 ct. per K.M. (5.0 ct.)
3e klasse 2.5 ct. per K.M. (3.5 ct.)

De prijzen der gezelschapsbiljetten voor ten minste 25 personen, op denzelfden dag heen en terug, zijn thans:
Voor een traject tot en met 100 K.M.:
2e klasse 4.2 ct., 3e klasse 3 ct. per K.M.
Voor trajecten boven de 100 K.M.:
2e klasse 3 ct., 3e klasse 2 ct. per K.M.
Hierin is thans de volgende wijziging gebracht:
Voor trajecten tot en met 50 K.M.:
2e klasse 3.61 ct., 3e klasse 2.5 ct. per K.M.
Voor trajecten boven de 50 K.M.:
2e klasse 2.88 ct., 3e klasse 2 ct. per K.M.

(Vorig bericht Goederentarieven 308 D.)

B. **VEREENIGDE STATEN. — Begrooting 1933-1934 - Tekort verwacht van $ 1146 millioen.** — Op 7 December 1932 is te Washington de Amerikaansche begrooting voor het jaar 1933-1934 aan het Congres voorgelegd.
Hoewel president Hoover in zijn begrootingsboodschap van de oorlogsschulden geen melding maakt, blijkt uit de overgelegde begrootingsstukken, dat gerekend wordt op een ontvangst van 268.594.574 dollar als hoofdsom en rente van vorderingen op het buitenland voor het nog komende deel van het belastingjaar, dat 30 Juni 1933 eindigt en op een ontvangst van 328.742.877 dollar voor het belastingjaar 1933-34. President Hoover verwacht voor het loopende belastingjaar een deficit van 1.146.478.307 dollar en een van 307.000.000 dollar voor het volgende, tenzij buitengewone inkomsten kunnen worden verkregen of bezuinigingen toegepast, en hij verklaart in verband hiermee: „Zulk een toestand kan niet voortduren zonder te leiden tot een ramp voor de Bondsfinanciën".
De president dringt er op aan, dat het Congres de invoering zal goedkeuren eener belasting van 2¼% op alle fabrikaten met uitzondering van levensmiddelen. Van deze belasting wordt een opbrengst verwacht van 355.000.000 dollar. Verder dringt hij aan op het behoud der bestaande belasting van 1% op benzine, vermindering der salarissen der regeeringsambtenaren met 11% en verlaging van het bedrag der uitkeeringen aan oorlogsveteranen met 127.000.000 dollar tot 931 millioen dollar. Er wordt geen melding gemaakt van een belasting op bier.
De geraamde uitgaven voor het volgende belastingjaar beloopen 4.218.808.344 dollar, hetgeen 478.000.000 dollar minder is dan de geraamde uitgaven voor het loopende belastingjaar. Het totaal omvat 309.000.000 dollar voor de marine en 272.000.000 dollar voor het leger, hetgeen verminderingen beteekent van respectievelijk 20 en 16 millioen dollar.
Een bedrag van 38.845.000 dollar wordt gevraagd voor nieuwen aanbouw voor de marine in 1934, hetgeen een verhooging beteekent van 21 millioen dollar, vergeleken met 1933. Dit bedrag zal worden besteed voor de moderniseering van drie slagschepen en de voortzetting van de werkzaamheden aan reeds in aanbouw zijnde schepen, het op stapel zetten in Januari 1933 van een kruiser met kanonnen van 20 c.M. en van een soortgelijk schip in Januari 1934, benevens voor den bouw gedurende 1934 van vier torpedojagers.
De vermoedelijke werkelijke uitgaven voor de marine gedurende het belastingjaar 1933 zullen bedragen 356.000.000 dollar en die voor 1934 330.000.000, terwijl daarvoor respectievelijk beschikbaar is 388 en 333 millioen dollar, dank zij in vorige jaren gevormde reserves.
Het gevraagde bedrag voor de marine voor 1934 toont een vermindering van 10.807.000 dollar vergeleken met het gevraagde bedrag over 1933 en voorziet in een sterkte van 79.000 manschappen, gelijk als in 1933, benevens 13.600 mariniers of 1743 minder dan over 1933.
Het bedrag gevraagd voor den leger-vliegdienst voorziet in den bouw van 375 nieuwe vliegtuigen, waardoor het totaal dezer machines wordt gebracht op 1.537.
Niettegenstaande de aanbevelingen van den minister van Oorlog tot verhooging van de legersterkte, vraagt president Hoover slechts een crediet voor 12.000 officieren en 126.133 man als staand leger, 185.000 leden van de National Guard, 16.722 officieren der reserve en 127.565 leden van het opleidingscorps voor officieren.
De totale vermindering op de begrooting der nationale verdediging voor 1934 beloopt 46 millioen dollar.
In zijn jaarlijksch overzicht zegt de minister van Financiën Ogden Mills, dat door de economische depressie het begrootingsjaar 1932 met een deficit van 2885 millioen dollar sluit. Van den herfst 1931 tot het voorjaar 1932 hebben goud-terugtrekkingen van het buitenland en het hamsteren der verschrikte Amerikanen zware eischen gesteld aan de credietcapaciteit der Ver. Staten en tot een stijgend aantal bankfaillissementen geleid.
De productie is thans iets toegenomen; de landbouwproducten bevinden zich nog altijd op het laagste prijsniveau. De belastingontvangsten zullen dan ook in het loopende begrootingsjaar aanzienlijk lager zijn

dan de ramingen van het vorig jaar en er moet, zooals gezegd, gerekend worden op een tekort van 1146 millioen dollar. De openbare schuld van Amerika aan het eind van het begrootingsjaar 1932 is met 2685 millioen gestegen tot 19.487 millioen dollar.
Ogden Mills zet verder uiteen, hoe de malaise heeft geleid tot het verdwijnen eener klasse van Amerikanen met inkomens van honderdduizend dollars en hooger, die vroeger voor 97% bijdroegen in de opbrengst der inkomstenbelasting. Daardoor is thans een der voornaamste bronnen van inkomsten der regeering opgedroogd en zijn heffingen op nieuwe en breedere schaal noodzakelijk.
Het verslag zegt, dat er 15.780 van zulke belastingbetalers waren in het jaar 1928 tegen nog slechts 2.142 in 1931. De belastingbetalers met inkomens van 5.000 dollars en hooger zijn in 1931 met 27% gedaald tegenover 1930, toen zij samen 234 millioen betaalden, hetgeen een vermindering van bijna 50% beteekende.
Het netto inkomen van deze klasse der bevolking bedroeg 16.299 millioen in 1928 tegenover 6.589 millioen in 1931. **(V. b. 555 C.; Begrooting '32, 128 G.)**

9 DECEMBER 1932

A. FINLAND. — Kabinet afgetreden. — Het Finsche kabinet is op 7 Dec. afgetreden, daar de president der republiek geweigerd heeft de wet inzake een regeling van de pandbriefrente uit te voeren. De wet was door de agrarische meerderheid in het kabinet ingediend.

B. DUITSCHLAND. — Proces over de werken van Van Gogh. — Het vonnis in het tweede proces betreffende de vervalsching van schilderstukken van den Nederlander Vincent van Gogh is op 8 Dec. geveld.
Het beroep van den kunsthandelaar-verdachte Otto Wacker werd verworpen.
Ingevolge de beslissing ten aanzien van het beroep van het openbaar ministerie werd Otto Wacker veroordeeld wegens herhaald bedrog, uitgebreide vervalsching van oorsprongscertificaten en pandbreuk tot één jaar en zeven maanden gevangenisstraf benevens dertigduizend mark boete sub. nog driehonderd dagen gevangenisstraf.
In eerste instantie was Wacker veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf. **(Vorig bericht blz. 310 K.)**

C. EUGLOBULINE. — Proeven hebben aangetoond, dat muizen, lijdende aan langs natuurlijken weg verkregen kanker, in 74% der gevallen kunnen worden genezen door inspuiting met een anti-kankerserum, genaamd euglobuline.
Of dit serum ook invloed heeft op den kanker van den mensch, staat nog niet vast. Onderzoekingen in die richting worden, vooral in Engeland, met grooten ijver verricht. (Daily Express). **(V. b. Kanker 218 D.)**

D. ENGELAND. — Britsch vertoog tot den Sovjet-Ambassadeur te Londen. — In het Britsche Lagerhuis is medegedeeld dat de minister van Buitenlandsche Zaken de vorige week een ernstig mondeling vertoog tot de Sovjetambassadeur te Londen heeft gericht om hem te wijzen op het feit, dat bij een voortzetting der anti-Britsche Sovjetpropaganda in de „Izwestia" de onderhandelingen over de handelsbetrekkingen tusschen beide landen geen voortgang zouden kunnen hebben.
De Sovjetregeering heeft echter een weigerend antwoord gegeven op het verzoek der Britsche regeering om verontschuldigingen voor het artikel in de „Izwestia". Zij weigert verantwoordelijkheid te aanvaarden voor persartikelen en zet uiteen, dat de redactieraad van de „Izwestia" geen officieel lichaam is en dat het blad zelf alleen officieel is voorzoover het officieele bevelen van de regeering afdrukt en verspreidt.

E. RUSLAND. — Het nieuwe Leningrad (Petersburg). — In vijf jaar tijds is de bevolking van Leningrad van 1.614.000 inwoners toegenomen tot 2.900.000, een vermeerdering met 79.7%. Sedert op 3 December 1931 het centrale comité van de communistische partij en de raad van volkscommissarissen van de Sovjet-Unie hun besluit omtrent den stedebouw van de stad bekend maakten, zijn er in de arbeiderswijken 500.000 M². woningruimte bijgekomen, die voor het einde van dit jaar nog met 180.000—200.000 M². vermeerderd zullen worden. Bovendien zijn 300.000 M². nieuwe woningruimte verkregen door het zetten van nieuwe verdiepingen op bestaande huizen. In dit jaar zijn 39 K.M. nieuwe tramlijnen aangelegd en 500.000 M². straten in de arbeiderswijken hebben behoorlijke bestrating gekregen. In de buitenwijken zijn 50 K.M. nieuwe waterleiding en 80 K.M. nieuwe rioleering aangelegd. Meer dan een half millioen boomen en struiken zijn geplant. („Pravda"). **(163 B.)**

F. MUZIEK. — Concertgebouw-orkest in Duitschland. —Op 2, 3 en 4 December 1932 concerteerde het Concertgebouw-orkest onder leiding van Dr. Willem Mengelberg met buitengewoon succes te Düsseldorf, Keulen en Dortmund. Ten gehoore werden gebracht o.m. Beethoven's 2e Symphonie, Mahler's 1e Symphonie en Strauss' Don Quixote, met Marix Loevensohn als vertolker van de solo-partij.

Dr. Willem Mengelberg.

G. NEDERLAND. — Pachtwetten. — De regeering heeft bij de Tweede Kamer een ontwerp ingediend tot wijziging van de Crisis-pachtwet. De strekking van het ontwerp is tweeledig. Voorgesteld wordt:
1e. een voorziening naar aanleiding van de uitspraak van den Hoogen Raad, dat de Crisispachtwet geen betrekking heeft op den tuinbouw;
2e. een verzachting van de bepaling van art. 2 laatste lid, dat een tijdig ingediend verzoekschrift om geheele of gedeeltelijke ontheffing van betaling van een pachttermijn de verplichting tot betaling opschort, zoolang op dat verzoekschrift niet is beschikt.
(Vorig bericht blz. 390 B.)

H. NEDERLAND. — Wollenstoffenindustrie - Loonsverlaging aangekondigd. — Naar wij vernemen heeft de Vereeniging van Tilburgsche fabrikanten van wollen stoffen schriftelijk ter kennis gebracht van de arbeidersorganisaties, te weten den Alg. Ned. Bond van Textielarbeiders „De Eendracht" en den R.K. Bond „St. Lambertus", dat het voornemen bestaat, over de geheele linie in de industrie, ingaande 1 Januari 1933, de loonen met 7½% te verlagen.
De besturen der genoemde organisaties hebben geantwoord dat zij het voorstel in hun ledenvergaderingen zullen behandelen. **(Vor. ber. blz. 73 N.)**

A. **SCHILDERKUNST. — H. M. de Koningin lid van Pulchri Studio.** — H. M. de Koningin is toegetreden als werkend lid van het Schilderkundig Genootschap „Pulchri Studio", daartoe uitgenoodigd door het bestuur.
De uitnoodiging is een bewijs van hooge waardeering voor het door H. M. tentoongestelde werk en van dankbaarheid voor den steun aan noodlijdende schilders in dezen crisistijd gegeven, doordat de opbrengst er van is gestort in de kas van het Ned. Steuncomité voor Beeldende Kunstenaars. **(Vor. ber. blz. 399 K.)**

B. **NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met Duitschland.** — Op initiatief van het Reichsverband der Deutschen Industrie zijn te Keulen onder voorzitterschap van dr. Von Simson, oud-staatssecretaris, besprekingen gevoerd tusschen vertegenwoordigers van den handel in Duitschland en Nederland.
De Nederlandsche delegatie onder leiding van oud-minister dr. F. E. Posthuma, was aangewezen door het Centraal Instituut tot bevordering van het normale handelsverkeer tusschen Nederland en Duitschland. Duitschland was vertegenwoordigd door bekende persoonlijkheden uit het bedrijfsleven, in het bijzonder uit het westen van het rijk.
Nadat staatssecretaris Von Simson en dr. Posthuma woorden van begroeting hadden gesproken, werd de vergadering officieel in kennis gesteld van de oprichting van genoemd Nederlandsch Instituut en van de eenzelfde doel beoogende commissie van het Reichsverband der Deutschen Industrie.
Hierop volgde een bespreking van actueele vraagstukken betreffende het goederenverkeer tusschen beide landen. De gedachtenwisseling werd ingeleid door de heeren dr. Jacob Herle en E. Henny.
Tot algemeene tevredenheid werd geconstateerd, dat de onderhandelingen, die reeds eenige weken tusschen het Reichsverband der Deutschen Industrie en leden van het Nederlandsche Centrale Instituut zijn gevoerd, tot een verbetering van de betrekkingen hebben geleid.
De door de beide organisaties verrichte werkzaamheden zullen, zoo meent men, de officieele onderhandelingen tusschen de regeeringen der beide landen vergemakkelijken.
Aan het einde van de zeer harmonische discussies werd besloten, het Nederlandsche Centraal Instituut en de bijzondere Duitsch-Nederlandsche commissie van het Reichsverband in de toekomst te beschouwen als de bevoegde instanties voor het behandelen van eventueele moeilijkheden bij het handelsverkeer tusschen Nederland en Duitschland. (Alg. Handelsbl.)
(Vorig bericht Warenruil m. Duitschland 540 C.)

C. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Begrooting van Binnenlandsche Zaken.** — De Tweede Kamer heeft de begrooting van Binnenlandsche Zaken, zonder hoofdelijke stemming aangenomen. **(Vor. ber. 595 F.)**

D. **ANGLO-PERSIAN OIL CY. — Correspondentie tusschen de Engelsche en Perzische regeering.** — In het Lagerhuis heeft kapitein Eden de correspondentie met de Perzische regeering over de opzegging der concessie aan de Anglo-Persian nog voorgelezen en toegelicht. In de eerste Engelsche nota heeft de regeering opheldering gevraagd, maar tevens al laten doorschemeren dat de Perzische regeering volkomen verantwoordelijk gesteld zou worden voor schade aan de bezittingen der maatschappij toegebracht, zoolang het geschil nog niet was opgelost.
De Perzische regeering had op dit vertoog geantwoord dat de concessie opgezegd was, omdat de handelingen der maatschappij niet in het belang waren van het Perzische volk. De Perzische regeering had geduldig gewacht tot de maatschappij aan haar grieven zou zijn tegemoet gekomen en tenslotte de concessie ingetrokken, omdat dit de eenige manier was geweest om indruk te maken. De Perzische regeering wenschte bovendien de verantwoordelijkheid voor eventueele schade niet te aanvaarden, omdat de maatschappij de orders van de regeering steeds in den wind had geslagen.
Kapitein Eden zeide, dat dit antwoord in zijn ontwijkenden vorm volkomen ontoelaatbaar was geacht door de Engelsche regeering, die nu in haar tweede nota een scherperen toon had aangeslagen en wel: 1e. een eenzijdige opzegging van een bindende overeenkomst wordt door Engeland niet erkend; 2e. het Perzische antwoord levert geen voldoende basis voor een vredelievende oplossing van het geschil; 3e. wanneer de Perzische regeering niet binnen zeven dagen haar opzegging van de concessie intrekt, zal Engeland de geheele zaak in Den Haag bij het Hof van Internationale Justitie aanhangig maken; 4e. in den tusschentijd blijft de Engelsche regeering de regeering te Teheran aansprakelijk stellen voor leven en eigendommen der maatschappij en tenslotte behoudt de Engelsche regeering zich nog het nemen van alle andere maatregelen voor, die noodig zouden kunnen blijken.
Lansbury vroeg, of het laatste punt beteekende dat Engeland tot een militair avontuur in Perzië voorbereidingen wilde treffen, waarop Eden antwoordde dat dit alleen sloeg op maatregelen tot bescherming van de levensbelangen der maatschappij, maar dat hij geen maatregelen kon noemen, zoolang zich geen feiten hadden voorgedaan, die ze noodig maakten.
(Vorig bericht blz. 594 E.)

E. **NEDERLAND. — Opheffing rechtbanken en kantongerechten.** — Verschenen is de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer over de wetsontwerpen: Nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten, behoorende tot de gerechtshoven te 's-Hertogenbosch, Arnhem, 's-Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden, en: Wettelijke bepalingen in verband met de nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten.
De minister van Justitie is bereid, het voorstel tot opheffing van de rechtbanken te Alkmaar, Almelo en Roermond voorloopig terug te nemen en wil ook afzien van de opheffing van eenige kantongerechten en wel die te Zevenbergen, Wageningen, Groenlo, Harderwijk, Steenwijk, Alphen, Sommelsdijk, Oostburg en Zaandam, waartegenover echter de opheffing van het kanton Waalwijk alsnog wordt voorgesteld.
(Vorig bericht blz. 529 E.)

F. **ALBANIE. — Regeeringscrisis.** — De legatie van Albanië te Parijs heeft bekend gemaakt, dat in verband met den uitslag der legislatieve verkiezingen het kabinet-Pandoli Evangheli is afgetreden. (Le Temps)

G. **STERRENKUNDE. — Melkweg - Melkwegstelsels.** — De sterrekundige medewerker van de „Manch. Guardian" maakt melding van een recente publicatie van onzen landgenoot dr. J. H. Oort, van de sterrewacht te Leiden. Deze astronoom heeft een onderzoek ingesteld naar de samenhangende kracht van ons sterrenstelsel. Hij is tot de conclusie gekomen, dat ons galactisch stelsel voor een duur van tien duizend millioen jaar nog wel zijn samenhang zal bewaren.
Naar dr. Oort te kennen gaf, vertoonen de sterren, die op verschillende afstanden staan aan beide zijden van het galactisch vlak, geen opmerkelijke beweging naar dat vlak toe of daar vandaan. Er bestaat geen neiging om het systeem te verstoren; hetgeen wordt toegeschreven aan de hooge mate van sterren-dichtheid in de centrale kern van het systeem.
De sterrekundige medewerker van het Engelsche blad brengt verder een recent onderzoek ter sprake van een bekend Amerikaansch onderzoeker van de Melkwegstelsels.
Prof. De Sitter heeft in de lezingen, welke hij dit

jaar in de Vereenigde Staten en Canada heeft gehouden, o.a. gewezen op het groot aantal millioenen sterrenstelsels ver weg in de ruimte. Dr. Harlow Shapley van het Harvard College Observatorium te Cambridge (Massachusetts) heeft nu kort geleden een photometrische opneming voltooid van de meest nabij gelegen melkwegstelsels vallende niet onder het gemiddelde en hij is daarbij gekomen tot een aantal van 1025. Shapley is daarbij gegaan tot een afstand van tien millioen lichtjaren. (Manch-Guardian)
(Vorig bericht blz. 535 G.)

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Amerika's antwoord aan Engeland.** — In de nota, welke de Amerikaansche regeering te Londen heeft doen overhandigen, in antwoord op de jongste Engelsche schuldennota, verklaart zij zich bereid het geheele schuldenprobleem nogmaals met Groot-Brittannië te bespreken en het Congres voorstellen voor te leggen, welke de transfer der op 15 December vervallende betalingen zouden kunnen vergemakkelijken.
(V. b. 588 D.; Grafiek 592 A.; Overzicht 411 B.)

10 DECEMBER 1932

B. **GEESTELIJK LEVEN. — Gezangen in de Geref. Kerken.** — Eenigen tijd geleden werd een rapport eener commissie uit de Geref. Kerken ter zake van de liturgie gepubliceerd, welke commissie eenige uitbreiding van het aantal gezangen voorstelt (voornamelijk met het oog op de chr. feestdagen). Thans verklaart prof. dr. H. Bouman, hoogleeraar aan de Theol. school te Kampen, in „De Bazuin" o.a., dat hij niet vóór deze uitbreiding is. „Het is de vraag", aldus de hoogleeraar, „of het wel de tijd is om een aantal vrije liederen in de Kerk in te voeren. Het zou ons zeer verwonderen wanneer niet tegen de invoering gewichtige bezwaren werden ingebracht... Wij hebben in de psalmen genoeg voor ons kerkgezang. En hoeveel mooie stichtelijke liederen ook buiten de psalmen bestaan, zij halen in diepte en in geestelijke kracht niet bij den bundel psalmen ons in de H. Schrift gegeven."

C. **DUITSCHLAND. — Rijksdag - Voorloopig laatste vergadering.** — In den Duitschen Rijksdag werd op 9 Dec. nadat het voorstel aangenomen was om het sociaal-politieke deel van de economische noodverordening van 4 September 1932 op te heffen, eveneens aangenomen een amnestie-voorstel voor delicten begaan uit politieke motieven of uit sociale nooddruft of tijdens economische oorlogen. De Rijksregeering acht dit voorstel te ver gaand. Daarna werd de Rijksdag verdaagd tot een door den voorzitter tezamen met het seniorenconvent te bepalen datum, hetgeen practisch beteekent midden Januari, volgens den wensch van den Rijkskanselier. **(Vor. ber. 595 D.)**

D. **BJØRNSTJERNE BJØRNSON-HERDENKING.** — Op 4 Dec. 1932 zijn in Oslo de feestelijkheden begonnen ter viering van het feit, dat honderd jaar geleden Noorwegens groote volksdichter Bjørnstjerne Bjørnson werd geboren. Tot 8 Dec. 1932 hebben de feestelijkheden plaats gehad.
De meeste leden van Bjørnsons nageslacht hadden zich verzameld met vele Noorsche dichters en andere kunstenaars, benevens buitenlandsche belangstellenden, o.w. vertegenwoordigers van onderdrukte landen, wier zaak Bjørnson tot de zijne heeft gemaakt. Zoo was H. P. Hanssen uit Zuid-Jutland gekomen en hadden de Tsjechische universiteiten een deputatie van professoren gezonden.
Te midden van de gasten bevonden zich kunstenaars en geleerden, die in Noorwegen grooten naam hebben, zooals Sigrid Undset en Knut Hamsun. Ook was er de Italiaansche tooneelschrijver Pirandello.
Wij kunnen de lange reeks van kunstenaars en geleerden niet opsommen, die allen uit het buitenland zijn gekomen om het Bjørnsonfeest in Oslo mee te maken. Vele landen van Europa zijn er vertegenwoordigd.
(Politiken)

E. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid.** — De Duitsche Stedenbond deelt mede, dat ondanks de geringe verbetering op de arbeidsmarkt het aantal crisis-werkloozen in Duitschland sterk is gestegen en op 31 October een nieuw hoogte-record van 2.600.000 had bereikt. Dit aantal berust op de statistiek van de Stedenbond en omvat alle valide werkloozen, die blijvend door de gemeenten moeten worden gesteund. Het aantal dat op deze wijze werd verkregen is ruim 400.000 hooger dan de statistiek van de arbeidsbeurzen, die sedert Augustus 1932 zich slechts bezig houden met een deel der crisis-werkloozen. Meer dan 60% van alle gesteunde werkloozen komen voor rekening van de gemeenten. **(Vorig bericht blz. 484 E.)**

F. **DUITSCHLAND. — Rijksdag - Vervanging van den Rijkspresident bij verhindering.** — Op 9 Dec. 1932 was in den rijksdag aan de orde de stemming in derde lezing over het Nat.-Social. wetsontwerp betreffende de vervanging van den rijkspresident. Uitgebracht werden 404 stemmen voor en 127 stemmen (Comm. en D.-Nat.) tegen, zoodat de meerderheid door de grondwet voorgeschreven (354 st.), werd overschreden en het wetsontwerp dus aangenomen is. De tekst van de wet luidt aldus:
„De rijkspresident wordt in geval hij verhinderd is door den president van het Staatsgerechtshof vervangen. Dit geldt ook voor het geval van een voortijdige beëindiging van het presidentschap, tot aan de verkiezing van een nieuwen president".
(Berliner Tageblatt) **(Vorig bericht blz. 600 C.)**

G. **ZWEDEN. — 25-jarig regeeringsjubileum van den Koning.** — Koning Gustaaf heeft op 8 Dec. zijn 25-jarig regeeringsjubileum gevierd.
Den 8sten December 1907 is de oude koning Oscar II overleden en zijn oudste zoon besteeg als Gustaaf V den troon. Gustaaf V heeft gedurende zijn regeering het initiatief genomen voor de eerste bijeenkomst der drie Scandinavische vorsten (in 1914 te Malmö), waar de vroegere tegenstellingen tusschen de drie rijken zijn vereffend. Op het gebied der binnenlandsche politiek heeft de koning de invoering van het algemeen kiesrecht ook voor vrouwen bekrachtigd en andere grondwetswijzigingen ingevoerd. De koning is thans 74 jaar oud. (Svenska Dagbladet)

H. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Amerika's antwoord aan Frankrijk.** — De Amerikaansche nota van antwoord op de tweede Fransche schuldennota is in hoofdzaak gelijk aan het antwoord aan Engeland.
In het tweede gedeelte ervan wordt zij echter zeer duidelijk in de verklaring dat, volgens de meening in Amerikaansche regeeringskringen, de betaling van den Franschen Decembertermijn noch het economische herstel, noch de valuta van Frankrijk ernstig zou beïnvloeden. Frankrijk bezit zeer rijkelijk goudvoorraden en het is voor de kwestie van de transfers om het even of zij in openbaar of particulier bezit zijn. De transfer levert in geen geval moeilijkheden op.
De nota besluit met de ernstige vermaning dat de betaling op 15 December van gewicht is, wanneer men den weg wil effenen voor een latere bespreking van het schuldenprobleem. (Le Journal)
(V. b. 600 A.; Grafiek 592 A.; 590 G.; Overz. 411 B.)

I. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Nota van België.** — Een tweede nota betreffende het uitstel van betaling der schulden op 15 Dec. is op 7 Dec. door den Belgischen gezant te Washington aan het departement van Buitenlandsche Zaken te Washington overhandigd.
(V. b. 600 H.; Grafiek 592 A.; 570 B.; Overz. 411 B.)

A. **NEDERLAND. — Begrooting Waterstaat.** — In de Mem. v. Antw. deelt minister Reymer mede, dat ingesteld is een commissie van advies inzake wijziging van de Motor- en Rijwielwet. Wijziging der goederentarieven bij de Spoorwegen is in voorbereiding. Een wetsontwerp is in bewerking om voor autobussen eenige leemten weg te nemen, voor vrachtautodiensten een vergunningsstelsel in te voeren en voor beide vervoermiddelen te komen tot tempering van de concurrentie. Personeel van maréchaussee en Rijksveldwacht zal opgeleid worden voor toezicht op het verkeer.
Verlegging van de scheepvaart buiten Amsterdam eventueel door een kanaal van de Nieuwe Meer naar het IJ. Tegen het bouwen van een nieuwe sluis bij den Overtoom is geen bezwaar; het Rijk wil er subsidie voor geven.
In 1933 wordt begonnen met de werkzaamheden van de brug over het Hollandsch Diep bij Moerdijk.
Een nieuwe loonsverlaging voor spoorwegpersoneel groot 5% gaat 1 Januari 1933 in.
(Algemeen Handelsblad). **(Vor. ber. blz. 599 C.)**

B. **ONTWAPENING. — Vijfmogendhedenconferentie.** — Rijksminister von Neurath heeft op 8 Dec. zijn aangekondigde verklaring afgelegd.
Naar vernomen wordt heeft von Neurath de beide volgende vragen gesteld:
1. Zal de rechtsgelijkheid in de toekomstige conventie in elk opzicht practische toepassing vinden en is zij dus het uitgangspunt der toekomstige conferentie-besprekingen, voorzoover het de ontwapende staten betreft?
2. Sluit de uitdrukking „een systeem, dat aan alle naties veiligheid verschaft", het element der veiligheid in, dat in de algemeene ontwapening gelegen is, zooals dit door de Volkenbondsvergadering is erkend?
Na de verklaringen van von Neurath zeide de Fransche minister van Oorlog Paul-Boncour, dat Herriot de formule over de rechtsgelijkheid zelf heeft uitgewerkt en dat de vragen van von Neurath dus aan Herriot ter beantwoording moeten worden voorgelegd. Paul-Boncour vroeg den Duitschen minister, wat hij precies onder rechtsgelijkheid verstaat, waarop von Neurath repliceerde, dat hij hierop bij de verdere besprekingen precies zal antwoorden.
De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, sir John Simon, stelde von Neurath de vraag of Duitschland weer aan den arbeid der ontwapeningsconferentie zal deelnemen, als de door hem gestelde vragen positief in den zin der Duitsche opvatting worden beantwoord. Von Neurath heeft deze vraag bevestigend beantwoord. **(Vorig bericht blz. 595 B.)**

C. **AMSTERDAM. — Begrooting 1933 goedgekeurd.** — De gemeenteraad heeft op 9 Dec. de begrooting voor 1933 goedgekeurd met 27 tegen 17 stemmen. Tegen verklaarden zich de Christ.-Hist.-, Anti-Rev.-, Vrijheidsbond-, Communist.- en Middenstandfracties; wethouder Douwes stemde vóór.
Voordat dit oogenblik, waarin sanctie werd verleend aan de concept-begrooting, die op den gewonen dienst sluit met *f* 114.035.100 en op den kapitaaldienst met *f* 15.016.798, was aangebroken, werden de gebruikelijke verklaringen afgelegd. **(Vor. ber. blz. 464 B.)**

D. **BRAZILIE. — Koffie-aanplant.** — Bij decreet van den Braziliaanschen president is de aanplant van koffie voor een tijd van drie jaar verboden. (V. D.)
(Vorig bericht blz. 555 F.)

E. **DUITSCHLAND. — Nationaal-Socialisten - Tweespalt.** — Strasser, chef van Hitler's staf voor de politieke organisatie is afgetreden.
Naar aanleiding hiervan publiceert Hitler de volgende verklaring:
1e. Tot nader te bepalen datum neem ik zelf de leiding op mij van de politieke organisatie.
2e. Ik benoem tot chef van mijn staf voor de politieke organisatie den rijksinspecteur Ley.
3e. Op 14 Dec. 1932 zal ik de nieuwe richtlijnen en bepalingen publiceeren, in aansluiting aan den oproep van 6 Nov. 1932, om aan de nat.-soc. beweging nieuwe en grootere slagvaardigheid te geven.
Alle gouwleiders en landsinspecteurs hebben een verklaring geteekend, waarin zij van hun hechte trouw aan Hitler getuigen en waarin zij verklaren, dat de politieke organisatie der nat.-soc. partij hechter dan ooit aan Hitler is verbonden. (Völk. Beobachter)
(Vorig bericht blz. 593 G.)

F. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch Conflict - Mandsjoekwo.** — Nadat Professor Moresco als Nederlandsch gedelegeerde aan de algemeene discussies in de buitengewone Volkenbondsvergadering over het Chineesch-Japansche geschil had deelgenomen en zich had aangesloten bij de redevoeringen van andere gedelegeerden m. n. van Noorwegen, Zweden en Zwitserland, bracht de zitting van 8 Dec. slechts een verscherping van het conflict, doordat de Japansche gedelegeerde Matsoeoka in een zeer besliste verklaring protesteerde tegen de thans in haar volledigen tekst aanwezige resolutie der Spaansche, Iersche, Zweedsche en Tsjecho-Slowaaksche delegaties.
De door Matsoeoka gewraakte resolutie houdt o.a. in, dat de betrekkingen tusschen China en Japan een bedekten oorlogstoestand beteekenen en dat de door Japan sedert 18 November 1931 ondernomen militaire operaties niet als maatregelen van noodweer kunnen worden beschouwd.
Op 9 Dec. heeft de buitengewone Volkenbondsvergadering de volgende resolutie aangenomen, waarin de commissie van 19 opdracht krijgt:
1e. het rapport van de studiecommissie, de opmerkingen der partijen en de in de vergadering tot uiting gebrachte meeningen en denkbeelden te onderzoeken;
2e. voorstellen tot regeling van het geschil uit te werken en 3e. deze voorstellen zoo spoedig mogelijk aan de Volkenbondsvergadering voor te leggen. Een vaste datum voor de bijeenkomst van de commissie van 19 is nog niet bepaald. De resolutie is zonder debat aangenomen. **(V. b. Mandsjoekwo 592 B.; 504 B.)**

11 DECEMBER 1932

G. **ONTWAPENING. — Vijfmogendhedenconferentie - Pariteitsaccoord.** — Een op 10 Dec. door de vijfmogendhedenconferentie opgestelde verklaring, welke het Duitschland mogelijk maakt weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen, is vandaag door alle vijf mogendheden definitief aangenomen en geteekend.
De verklaring, welke in de Engelsche taal is opgesteld, is geteekend door: J. Ramsay MacDonald, als voorzitter en verder door Norman H. Davis, John Simon, J. Paul-Boncour, C. von Neurath en Aloisi.
De tekst van deze verklaring luidt als volgt:
1e. De regeeringen van het Vereenigd Koninkrijk, Frankrijk en Italië verklaren, dat een der grondbeginselen der Ontwapeningsconferentie zal moeten zijn de rechtsgelijkheid van Duitschland en de andere bij verdrag ontwapende staten te waarborgen, en wel volgens een systeem, dat aan alle naties veiligheid biedt en dit principe zal in de overeenkomst, welke de besluiten der Ontwapeningsconferentie bevat, belichaamd worden. Deze verklaring sluit in, dat de bewapeningsbeperkingen voor alle staten in de tot stand komende ontwapeningsovereenkomst zullen moeten zijn opgenomen. Er bestaat overeenstemming omtrent het feit, dat de manier, waarop deze rechtsgelijkheid zal worden toegepast, op de conferentie zal worden besproken.
2e. Op grond van die verklaring heeft Duitschland zich bereid verklaard weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen.
3e. De regeeringen van het Vereenigd Koninkrijk, Duitschland, Frankrijk en Italië zijn bereid, gemeenschappelijk met alle andere Europeesche staten plech-

tig nogmaals te bevestigen, dat zij onder geen omstandigheid zullen trachten huidige of toekomstige geschillen tusschen de ondergeteekenden met geweld op te lossen. Een en ander mag niet vooruitloopen op een nadere bespreking van de kwestie der veiligheid.
4e. De regeeringen van de Ver. Staten, het Vereenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitschland en Italië verklaren, dat zij vastbesloten zijn op de conferentie gemeenschappelijk met de andere op de conferentie vertegenwoordigde staten er naar te streven, dat direct een conventie wordt opgesteld, welke voorziet in een werkelijke vermindering en beperking der bewapening en gelijktijdig in een toekomstige herziening, met het doel tot verdere vermindering te komen.
Hierna volgen bovengenoemde handteekeningen der vijf vertegenwoordigers. **(Vorig bericht blz. 601 B.)**

A. **FILMKUNST. — Technische verbetering bij de Geluidsfilm.** — Na drie jaren van experimenteeren heeft Paramount in haar Hollywoodsche studio's thans de geluidsfilm op halve breedte als standaarduitrusting aangenomen. Het nieuwe systeem geeft een besparing van bijna vijftig procent op de zeer hooge kosten van het filmmateriaal, dat gebruikt wordt om het geluid vast te leggen.
Men weet, dat bij een geluidsfilm-opname alleen het beeld direct door de camera wordt opgenomen. Het geluid, dat de microfoon bereikt, gaat via telefoonlijnen naar een speciaal voor dit doel ingerichten studio, waar machines staan, die de electrische stroomtrillingen in fotografeerbare lichttrillingen omzetten. Vroeger gebruikte men voor het vastleggen van deze geluidsstrook negatief van de normale breedte; het is begrijpelijk dat met de tallooze opnamen welke per dag in een studio worden gemaakt, een enorme hoeveelheid materiaal ongebruikt moet worden weggegooid, aangezien de smalle soundstrook slechts een gering deel van het totale negatief beslaat. Bij het nieuwe systeem windt men de éénmaal belichte film terug, om deze aan de andere zijde opnieuw te gebruiken. Na het ontwikkelen wordt de geluidsfilm door een apparaatje in de lengterichting in tweeën gesneden, waarna het geluid tezamen met het beeldnegatief wordt afgedrukt.
(Projection Engineering, New York). **(533 A.)**

12 DECEMBER 1932

B. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Engeland betaalt op 15 December 1932.** — In het Britsche antwoord aan de Vereenigde Staten wordt verklaard, dat de Britsche regeering met vreugde zag, dat de Vereenigde Staten een nauwkeurig onderzoek van de schuldenkwestie tusschen beide landen gaarne zou instellen, zooals in de Britsche nota wordt voorgesteld, doch de Britsche regeering stelt er prijs op te verklaren, dat zij, na nogmaals de kwestie aan een nauwkeurig onderzoek te hebben onderworpen, geen reden ziet haar meening te wijzigen.
De Britsche regeering blijft van meening, dat slechts een uitstel van betaling de moeilijkheden uit den weg kan ruimen en betreurt het ten zeerste, dat de Amerikaansche regeering dit niet aan het congres heeft voorgesteld.
De Britsche regeering verklaart, dat zij de 15 December vervallende schulden zal betalen, doch herhaalt, dat de betaling van de oorlogsschulden niet kan worden hervat, zonder onheil te veroorzaken.
De Britsche regeering meent, dat bij de uiteindelijke regeling van de schuldenkwestie rekening moet worden gehouden met de betaling van 15 December.
Zij heeft besloten deze betaling in goud te voldoen, aangezien dit in de huidige omstandigheden het minst funest is.

Amerika's antwoord.

Na een conferentie met Hoover en Ogden Mills heeft staatssecretaris Stimson het antwoord op de laatste Engelsche schuldennota opgesteld.
De Amerikaansche regeering kan het accepteeren van de December-betaling van geen enkele voorwaarde afhankelijk maken. De president heeft niet de bevoegdheid, verdragsbepalingen zonder toestemming van het congres te wijzigen.
De Amerikaansche regeering neemt aan, dat de Engelsche regeering de Decemberbetaling zal doen in overeenstemming met de bepalingen van de schuldenovereenkomst. Zij beschouwt de in de Engelsche nota genoemde voorwaarden slechts als een uiteenzetting van het Engelsche standpunt en van de stappen, die men van Britsche zijde later denkt te doen.
(V. b. 600 I.; 600 A.; Grafiek 592 A.; Overz. 411 B.)

C. **NEDERLAND. — Contingenteering van katoenen manufacturen.** — De „Staatscourant" van 12 Dec. 1932 bevat een K.B., waarbij de invoer van geverfde, bedrukte en bontgeweven katoenen manufacturen wordt gecontingenteerd.
De contingenteering is bepaald voor den termijn 1 Dec. 1932—1 Sept. 1933 op 50% van de waarde van den gemiddelden invoer gedurende negen maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931.
In verband met deze contingenteering verneemt het C.B., dat de invoer van textielartikelen in de laatste maanden sterk is toegenomen, terwijl daaraan gepaard ging een aanzienlijke vermindering van den uitvoer. Ter vergelijking mogen de volgende cijfers dienen:
De invoer bedroeg in 1931 in totaal 3.682 ton met een waarde (in duizend gulden uitgedrukt) van 12.591. Gedurende 11 maanden van 1932 was de invoer reeds gestegen tot 3966 ton met een waarde van 9997. De uitvoercijfers geven een nog duidelijker beeld van de moeilijkheden, waarvoor de textielindustrie zich geplaatst ziet. Deze bedroeg in 1931: 7994 ton met een waarde van 31.036. Gedurende de eerste 11 maanden van dit jaar is onze uitvoer teruggeloopen tot 3527 ton met een waarde van 8523. De contingenteering omvat artikelen, vallende onder de posten 718, 719, 720 van de handelsstatistiek.
Importeurs van bedoelde artikelen kunnen zich vóór 15 Febr. 1933 met hun aanvragen wenden tot de K. v. K. in hun ressort, waar de benoodigde formulieren verkrijgbaar zijn. Aanvragen, welke na dien datum inkomen, worden als regel niet meer in behandeling genomen. **(Vor. ber. Katoenind. 496 A.)**

D. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Beslissing der Fransche regeering.** — De Fransche ministerraad heeft besloten het op 15 December vervallende schuldenbedrag aan de Ver. Staten te betalen. Herriot zal de Kamer voorstellen dit te doen onder voorwaarde, dat er onverwijld een internationale conferentie tot herziening der schuldenregeling zal worden bijeengeroepen.

Amerika's besluit.

Van de zijde van het Amerikaansche staatsdepartement wordt medegedeeld, dat de Amerikaansche regeering de op 15 December a.s. vervallende betaling van den Franschen schuldentermijn niet zal aanvaarden, indien Frankrijk bepaalde voorwaarden aan de betaling knoopt.
Wanneer de schuldenaars-landen de Decemberbetalingen voldoen, geschiedt dat op hun eigen verantwoordelijkheid en met de nadrukkelijke verklaring, dat elke voorwaarde door de Amerikaansche regeering wordt afgewezen.
(V. b. 602 B.; 600 H.; Grafiek 592 A.; Overz. 411 B.)

13 DECEMBER 1932

E. **FRANKRIJK. — Kabinet Herriot neemt ontslag.** — De Fransche Kamer heeft het regeeringsvoorstel inzake de betaling aan Amerika, overgenomen door den radicalen afgevaardigde Chauvin, in een hedennacht gehouden zitting met 402 tegen 187 stemmen verworpen, nadat Herriot de vertrouwenskwestie had gesteld. Het kabinet heeft zijn ontslag ingediend.
(Vorig bericht blz. 602 D.; 371 A.)

A. **A. C. WERTHEIM.** — Op 12 December 1932 is bij de fontein in het Wertheim-plantsoen, die daar 34 jaar geleden is geplaatst als gedenkteeken voor den grooten Amsterdammer, bankier en philantroop A. C. Wertheim, diens nagedachtenis ter gelegenheid van zijn honderdsten geboortedag op treffende wijze gehuldigd.

B. **GEESTELIJK LEVEN. — Nieuwe Nederlandsche Bisschop.** — Z. H. de Paus heeft benoemd tot apostolisch vicaris van Kumasi, (goudkust van Afrika), den Hoogeerwaarden pater H. Paulussen van het Missiehuis der Afrikaansche Missies te Cadier en Keer (L.). De nieuwe bisschop werd in 1881 geboren te Wolder bij Maastricht. In 1904 werd hij in Cork (Ierland) tot priester gewijd, waarna hij in 1905 vertrok naar de missiën van Benin (Afrika's Westkust). In 1919 werd pater Paulussen lid van den Algemeenen Raad van het bestuur der Sociëteit en in 1923 Provinciaal voor Nederland, in welke functie hij in 1931 werd herkozen. Verleden jaar hield de thans benoemde bisschop zijn visitatiereis over de Westkust van Afrika. Met hetzelfde doel vertoeft hij thans in Egypte. (De Maasbode)

C. **ONDERWIJS. — De juridische opleiding.** — De Juridische faculteitsvereeniging te Groningen heeft in den zomer van 1932 een enquête onder de juridische studenten in Nederland doen houden over de juridische opleiding. De resultaten van deze enquête zijn neergelegd in een rapport, samengesteld door de heeren N. Smits en J. L. H. Cluysenaer, resp. praeses en ab-actis van bovengenoemde vereeniging. De rapporteurs komen tot de volgende conclusies:
Een aansluiting tusschen de studie voor candidaats- en doctoraal examen wordt thans vrijwel algemeen gemist. Om deze, voor de eenheid der studie onmisbare aansluiting te krijgen, is het gewenscht de stof voor het candidaatsexamen meer dan thans geschiedt, te maken tot een inleiding tot de stof voor het doctoraal examen.
Uitgezonderd te Utrecht en te Leiden wenscht men de studie voor het candidaatsexamen verzwaard en op twee jaar gebracht. De eischen, speciaal aan het candidaatsexamen gesteld, dienen aan de diverse universiteiten meer gelijk te zijn dan thans het geval is.
Het ware zeer gewenscht voor de daarvoor in aanmerking komende vakken overzichtscolleges in te stellen. Het instellen van privatissima zou gewaardeerd worden. Het aanstellen van assistenten voor de daartoe in aanmerking komende vakken wordt door alle studenten gelijkelijk begeerd.
De huidige regeling betreffende de specialisatie der doctorale studie behoeft wijziging. Men bleek — weliswaar vooral, doch geenszins uitsluitend in confessioneelen kring — behoefte te gevoelen aan (meer) (rechts)-philosophie. **(Vorig bericht blz. 596 G.)**

D. **OSLO-STATEN. — Conferentie.** — Daar van de besprekingen der Oslo-conferentie, welke een zuiver orienteerend karakter droegen, geen communiqué wordt uitgegeven, heeft de voorzitter der conferentie de volgende mededeelingen gedaan van de op 2 en 3 Dec. '32 te 's-Gravenhage gehouden conferentie der Oslostaten.
Naar dr. Nederbragt releveerde werd ten principale gesproken over de a.s. monetaire en economische conferentie. Van een niet goed voorbereide conferentie verwachtte men niet veel heil, maar eerder nadeel. De conferentie, zoo werd betoogd, moet niet gehouden worden zoodra zij technisch mogelijk is, maar eerst dan, als de omstandigheden redelijk kans op ten minste eenig succes bieden.
Het zou de vooruitzichten zeer gunstig beïnvloeden als vooraf eenige groote vraagstukken, die eigenlijk buiten de Londensche conferentie staan, konden worden geregeld, of indien althans de oplossing daarvan in wording was, terwijl het voorts zeer aan het welslagen ten goede zou komen, als voorloopige overeenstemming tusschen een aantal staten over enkele onderwerpen van de conferentie kon worden bereikt.
Het belang van de monetaire kwesties werd zeer hoog aangeslagen, maar het zou onjuist zijn niet te trachten de economische kwesties althans ten deele te regelen, zoolang niet de monetaire vraagstukken een oplossing gevonden hebben, daar deze op hun beurt ten deele toch ook weer afhankelijk zijn van de economische problemen ten opzichte van vrijer goederenverkeer.
Uitvoerig werd van gedachten gewisseld over de noodzakelijkheid en mogelijkheid om in den een of anderen vorm den strijd om opheffing of althans vermindering van in- en uitvoerverboden en -beperkingen te hervatten. Het vraagstuk van de hooge protectionistische tarieven ten aanzien waarvan niet alleen tot stilstand, maar ook tot vermindering gekomen moet worden, werd mede in den breede besproken.
Algemeen was men van meening, dat de meestbegunstiging grondslag moet blijven der handelspolitiek. In verband hiermede, werd door de vertegenwoordigers der Ouchy-staten uiteengezet, dat het systeem van open conventies tot afbraak der handelsbelemmeringen op de conferentie van Londen besproken dient te worden.
Vóór de conferentie van Londen zal het permanente comité van de Oslogroep voor de voortzetting zijner besprekingen nogmaals bijeenkomen. Op uitnoodiging van de Zweedsche regeering is Stockholm als plaats van samenkomst aangewezen. **(590 E.)**

E. **BELGIE. — Kabinet afgetreden - De Broqueville belast met de vorming van een nieuwe regeering.** — De regeering heeft, na den ministerraad van 13 Dec. 1932, ontslag genomen, welk besluit de Broqueville onmiddellijk aan den koning is gaan mededeelen.
De koning heeft De Broqueville belast met de vorming van een nieuwe regeering. (L'Etoile Belge)
(Vorig bericht blz. 543 E.)

F. **ITALIE. — Droogmaking van het Arsa-meer.** — Op 11 Dec. 1932 is men begonnen met de droogmaking van het Arsa-meer op het Italiaansche schiereiland Istrië. Het Arsa-meer heeft een oppervlakte van ongeveer 1700 acres en door de droogmaking zullen ook de moerassen en poelen, die er mee in verbinding staan, verdwijnen. Bij de droogmaking heeft men gebruik gemaakt van de gunstige ligging van het meer boven den zeespiegel. Met behulp van dynamiet-mijnen heeft men in de rotsen gaten geslagen waardoor het water uit het meer naar zee kan stroomen. Naar berekening zal het meer in ongeveer tien dagen zijn leeggeloopen. (Il Popolo)

G. **V.A.R.A. — Motie.** — De V.A.R.A.-vergaderingen op 13 December 1932 te Amsterdam gehouden namen een motie aan, waarin zij constateeren o.a., dat de actie, die thans tegen de V.A.R.A. wordt gevoerd onder de leuze „de politiek uit den aether", onwaarachtig is, aangezien zij bedoelt te zijn een actie tegen het zendtijdbesluit van 15 Mei 1930 en in het bijzonder tegen het gedeelte van dat zendtijdenbesluit, dat de V.A.R.A., de K.R.O. en de N.C.R.V. volkomen gelijkberechtigd verklaart met de A.V.R.O. en verder, dat er geen aanleiding is om de V.A.R.A. te verwijten, dat haar uitzendingen volkomen gewijd zijn aan de partij-politiek van de S.D.A.P.
en roept de arbeidersklasse van Nederland en allen, die het zendtijdbesluit van 15 Mei 1930 erkennen als te zijn in overeenstemming met den wensch van de overgroote meerderheid der luisteraars op, om gezamenlijk front te maken tegen de poging, die onder de leuze „de politiek uit den aether" wordt ondernomen om het liberalisme in zijn laatste bolwerk, den radio-omroep, te herstellen. (Het Volk)
(Vorig bericht blz. 595 F.)

H. **BELGIE. — Nederlandsche Kamer van Koophandel - Dertigjarig bestaan.** — Op 10 Dec. 1932 heeft te Brussel in het Palais des Académies een plechtige bijeenkomst plaats gehad ter gelegenheid van de herdenking van het 30-jarige bestaan van de Nederlandsche Kamer van Koophandel in België.
De plechtigheid werd bijgewoond door den Belgischen kroonprins en tal van autoriteiten, zoowel Nederland-

sche als Belgische, die werden welkom geheeten door den heer M. Springer, voorzitter der jubileerende Kamer.
Vervolgens hebben de heeren A. Deveze, minister van Staat en E. Heldring, oud-voorzitter der Kamer van Koophandel te Amsterdam redevoeringen gehouden over de mogelijkheid van een economische toenadering tusschen Nederland en de Belgisch—Luxemburgsche tolunie.

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Polen weigert te betalen.** — De Poolsche regeering heeft zich in haar nota inzake de oorlogsschulden aan Amerika, welker inhoud intusschen gepubliceerd is, openlijk op een ander standpunt gesteld dan Frankrijk en Engeland. Polen weigert absoluut op 15 Dec. 1932 te betalen. De Poolsche regeering verklaart, dat zij door den financieelen en economischen toestand in Polen niet tot betaling in staat is. Een betaling zou volgens de Poolsche regeering van ernstigen invloed zijn op den toestand des lands.
(V. b. 602 D.; Grafiek 592 A.; 494 A.; Overz. 411 B.)

B. **LUCHTVAART. — Dr. Eckener vertrekt naar Ned.- Oost-Indië.** — Dr. Eckener zal op 30 Dec. '32 met het mailschip ,,Baloeran" van den Rotterdamschen Lloyd van Marseille naar Ned.-Indië vertrekken. Dr. H. Eckener zal de reis tot Suez meemaken en één week in Egypte blijven. Vervolgens zal dr. Eckener met het motor-vrachtschip ,,Talisse" van de Maatschappij ,,Nederland", dat in ballast vaart, de reis naar Ned.-Indië voortzetten. Dr. Eckener heeft besloten om met het laatstgenoemde schip de reis te vervolgen, om zoodoende in de gelegenheid te zijn langs de bijzondere route, welke het schip neemt, de meteorologische toestanden te bestudeeren, in het bijzonder die van den equator. (V. D.) **(Vorig bericht blz. 308 K.)**

C. **ENGELAND. — Bacon-Invoer.** — In antwoord op een vraag, hem gesteld in het Lagerhuis, deelde de Engelsche minister van Landbouw mede, dat de vrijwillige contingenteering van bacon gedurende twee maanden (van 23 November 1932 tot 22 Januari 1933) voor de verschillende invoerende landen als volgt is geregeld: Zij zullen gedurende die 2 maanden invoeren:

Denemarken	506.000	cwt.
Zweden	38.600	„
Nederland	82.400	„
Polen	80.000	„
Litauen	45.000	„
Letland	4.000	„
Estland	7.200	„
Finland	4.400	„

(Daily Telegr.) **(V. b. 582 F.; Nederl.: Bacon 578 B.)**

D. **NEDERLAND. — Prof. Veraart treedt uit de R.K. Staatspartij.** — In de op 9 Dec. '32 gehouden vergadering van de Democratische studieclub van de R.K. Kiesvereeniging Rijkskieskring 's-Gravenhage, heeft prof. dr. J. A. Veraart, oud-lid der Tweede Kamer, het woord gevoerd en medegedeeld, dat hij uit de R.K. Staatspartij treedt, daar zoowel de staatkundig- als economisch-democratische amendementen op de laatste partijraadsvergadering zijn verworpen en de pogingen tot volslagen democratiseering der politiek van de R.K. Staatspartij volkomen mislukt zijn. **(Vorig bericht blz. 579 C.)**

E. **THEE. — Ver. v. d. Theecultuur in Ned.-Indië.** — De op 11 Dec. gehouden ledenvergadering der Ver. voor de Theecultuur in Nederl. Indië heeft aan het bestuur machtiging verleend, tot het aangaan van overeenkomsten, teneinde tot restrictie te komen en tot het treffen van uitvoeringsmaatregelen, zoomede tot het doen van alle ter zake noodige stappen bij de regeering. **(Vor. ber. blz. 544 E.; 310 B.)**

F. **NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te IJmuiden.** — In de op 10 Dec. '32 gehouden vergadering van vischhandelaren te IJmuiden is besloten met ingang van 12 Dec. voorloopig tot het koopen van visch over te gaan. Dit besluit geldt voor de geheele komende week. Mocht de regeling inzake de afgifte van certificaten voor den uitvoer van versche zeevisch naar België en Luxemburg dan niet zijn opgeheven, dan zal wederom worden vergaderd, ten einde den toestand nader te bezien. **(Vorig bericht blz. 571 D.)**

G. **ITALIE. — Demonstratie tegen Joegoslavië.** — Te Rome hebben, naar V. D. meldt, op 12 Dec. groote demonstraties plaats gehad in verband met de anti-Italiaansche voorvallen te Trau in Joegoslavië, waar een aantal Italiaansche beeldhouwwerken moedwillig werden vernield. Een betooging voor het Joegoslavische gezantschap kon worden verhinderd. De menigte begaf zich daarna naar de Piazza Venetia, waar een hulde aan Mussolini werd gebracht. De Duce hield een toespraak, die groote geestdrift verwekte.

H. **JAPAN. — Souvereiniteit over de wateren van Noord-Oost-Azië.** — In officieele kringen wijst men er op, dat de in de Japansche ontwapeningsvoorstellen opgenomen regionale overeenkomsten betreffende den Stillen Oceaan een belangrijk deel van het plan vormen, zonder welke geen practische ontwapening bereikt kan worden. Wanneer Japan in het gebied van den Stillen Oceaan dezelfde tonnage voor de kleinere schepen eischte als Engeland en Amerika, zou dat geen aanspraak op gelijkheid, doch slechts het vaststellen van een maximumgrens binnen de regionale contingenten beteekenen. Het nieuwe plan maakt een einde aan den tot nog toe steeds aan het licht getreden tendenz, om tot het toegelaten maximum te willen bouwen. De Japansche vlootpolitiek is geheel ingesteld op de defensiebehoeften, die echter eischen dat Japans onschendbaarheid en zijn souvereiniteit over de wateren in Noord-Oost-Azië beschermd worden. (Journal de Genève)

I. **NIEUWE ACCUMULATOR.** — Een medewerker van de ,,Petit Parisien" doet in dit blad uitvoerige mededeelingen over de uitvinding van een nieuwen accumulator, waarin de Fransche scheikundige Ciro is geslaagd. De accumulator berust op een verbinding van jodium, zink en koolstof. Hij is veel handiger dan de bestaande, bovendien ongevaarlijk en gemakkelijk te laden en te ontladen. Volgens den schrijver is de uitvinding van zeer groote beteekenis.
(Petit Parisien)

K. **LOUIS SAALBORN. — 25-jarig jubileum.** — De bekende tooneelspeler, regisseur (leerling van Willem Royaards) en schilder Louis Saalborn, vierde op 11 Dec. 1932 in den Stadsschouwburg te Amsterdam zijn 25-jarig tooneeljubileum met een opvoering van Goethe's ,,Egmond". Na afloop der voorstelling werd hij officieel gehuldigd.

L. **MANDSJOEKWO. — Rusland weigert uitlevering van Soe Ping Wen.** — De Russische onder-secretaris van Buitenlandsche Zaken, Karatchan, heeft den Japanschen zaakgelastigde Amo te Moskou medegedeeld, dat het op Russisch grondgebied uitgeweken leger der Mandsjoerijsche vrijscharen onder leiding van Soe Ping Wen niet aan Japan zal worden uitgeleverd, zooals Japan verzoekt. Karatchan beschouwt deze zaak als een kwestie van Binnenlandsche politiek der Sovjets. **(Vor. ber. 601 F.; 316 H.)**

M. **NEDERL. OOST-INDIE. — Hooggerechtshof - Mr. J. K. Onnen.** — Mr. J. K. Onnen is benoemd tot president van het Hooggerechtshof van Nederl. Indië.

N. **NEW YORK. — Leening van $ 40 millioen.** — Eenige bankiers hebben New York een leening van 40 millioen dollar toegestaan om de stad in staat te stellen aan haar verplichtingen te voldoen.
Eerst had de stad nog voor 20 millioen bezuinigingen moeten invoeren. (Gazet v. Antwerpen)
(Vorig bericht blz. 551 I.)

O. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch Conflict - Mandsjoekwo.** — Na de zitting van het Japansche kabinet te Tokio zond de regeering instructies naar

haar delegatie te Genève, de opdracht inhoudende om te weigeren deel te nemen aan de verzoeningscommissie, die door den Britschen Ambassadeur te Tokio was voorgesteld te aanvaarden.
De Japansche reserves betreffende het voorleggen van het conflict aan de commissie van XIX gelden, naar verluidt, eveneens voor een commissie, waarin de Ver. Staten en Sovjet-Rusland zitting zouden hebben, daar deze slechts een uitbreiding zou beteekenen derzelfde commissie. **(Vorig bericht blz. 604 L.)**

A. **DENEMARKEN. — Bestrijding der werkloosheid.** — Het aantal werkloozen in Denemarken is thans tot ver over de 153.000 gestegen. De Deensche minister-president heeft een commissie tot bestrijding der werkloosheid geïnstalleerd. Deze commissie moet een reeks van plannen voorbereiden, waardoor de werkloosheid verminderd kan worden. Hierbij is gedacht aan de droogmaking van verschillende meren, terwijl voorts een wet zal worden ingediend tot verkorting van den arbeidstijd en verbod van overwerk. (Berlingske Tidende) **(Vorig bericht blz. 540 E.)**

14 DECEMBER 1932

B. **KARAKTERKUNDE IN DEN ROMAN. — Lezing van Siegfried van Praag.** — Op 8 Dec. '32 heeft de heer Siegfried E. van Praag op uitnoodiging van de Litteraire Faculteit van Leidsche Studenten in het Klein Auditorium van het Academiegebouw een lezing gehouden over „Psychologie en Karakterkunde in den modernen Roman".
Wij ontleenen er het volgende aan:
Zoowel in de wetenschap als in de kunst kan men spreken van een herleefde belangstelling voor de ziel van den mensch. Terwijl de oudere psychologische roman zich bezig hield met het dikwijls onbelangrijke bewuste gedachtenleven van onbelangrijke menschen, zoekt de moderne psychologische roman belangrijke karakters uit te beelden, houdt zich ook bezig met psychologische verschijnselen op zichzelf en tracht ons inzicht in de menschelijke natuur te vergrooten. In het algemeen kan men waarnemen dat schrijvers graag uitzonderlijke karakters teekenen die toch kunnen gelden als bestaande of hypothetische origineelen, waarvan rondom ons vele minder scherpe afgietsels loopen. Vooral Jacob Wassermann heeft talrijke van zulke menschen geschapen in typen als Quant (Kaspar Haüser), Carovius (Das Gänsemännchen) en Etzel Andergast. De moderne psychologische romancier vraagt zich ook af, of karakters veranderlijk zijn. Wassermann heeft hier met ja op geantwoord in zijn figuur van Joseph Kerkhoven. Bij Kerkhoven (Etzel Andergast) vindt ook zielsoverdracht plaats. Hiermede is een occult moment in de moderne letterkunde gekomen. De invloed van Freud's sfeer is zeer groot. Slechts Darwin's invloed op het naturalisme is hiermede te vergelijken. Werfel's „Abituriententag" is een psycho-analytisch verhaal te noemen. Het kind-vader probleem vindt men in Werfel's „Geschwister von Neapel", dat spreker een illustratie toeschijnt van Freud's „Totem und Tabu". De strenge, natuurwetenschappelijke Freud heeft de letterkundige neo-romantiek bevorderd, doordat hij het geheimzinnige onderbewuste tot zijn recht liet komen. De meester der moderne letterkundige psychologie was Marcel Proust. Hij is de analyticus van wat men vroeger als ondeelbare gevoelens en gewaarwordingen voorstelde. Proust is even belangrijk als zedenkenner, als milieukenner, als karakterkenner en als doorgronder van het psychologische gebeuren op zichzelf. Voor hem zijn tijd en gewoonten de groote vormers en vervormers van de ziel en haar aandoeningen. **(V. b. 585 D.)**

C. **INTERNATIONALE TELEGRAAF-CONFERENTIE.** — De internationale telegraaf-conferentie heeft haar werkzaamheden beëindigd. Zij heeft een algemeene internationale overeenkomst geteekend tot regeling van het telegraaf-, telefoon- en radio-telegraafverkeer met de daarbij behoorende protocollen. Deze overeenkomst schept een internationale radio-telegraaf-unie en voorziet in de regeling van zekere geschillen door arbitrage.
Vijfenzeventig regeeringen hebben de overeenkomst geteekend en zich verbonden alle maatregelen te nemen voor de beveiliging van het geheim van het radio-verkeer.
De overeenkomst zal in werking treden op 1 Januari 1934. (El Sol)

D. **ITALIE. — Handelspolitiek.** — De fascistische Groote Raad heeft een resolutie aangenomen, waarin het volgende wordt verklaard:
1e. De tot dusver gevolgde politiek tot ontwikkeling van den landbouw zal worden voortgezet.
2e. De noodzakelijkheid om het internationale handelsverkeer te bevorderen, wordt opnieuw bevestigd.
Zoolang het normale handelsverkeer evenwel niet is hersteld, moeten de noodige maatregelen worden genomen ter verdediging van de nationale belangen.
3e. Aan het douane-tarief moet een zoodanige vorm worden gegeven, dat het zich beter aanpast aan de nationale behoeften.
4e. Bij de onderhandelingen tot het sluiten van handelsverdragen moet meer dan tot nu toe worden gelet op de wederkeerigheidsbepalingen.
5e. De ontwikkeling van den internationalen handel moet nauwkeurig worden gevolgd en onderzocht om het toebrengen van schade aan het economische leven van Italië te voorkomen.
Tenslotte verklaart de fascistische Groote Raad, dat een gedwongen converteering der openbare schulden moet plaats hebben. (Giornale d'Italia)

E. **CHINA. — Hervatting diplomatieke betrekkingen met Sovjet-Rusland.** — Door een op 12 Dec. '32 plaats gehad hebbende notawisseling tusschen Litwinov en den Chineeschen gedelegeerde dr. Yen zijn de normale diplomatieke en consulaire betrekkingen tusschen Sovjet-Rusland en China hersteld. In de nota's wordt dit verklaard uit den wensch van beide regeeringen om in het belang van den vrede de vriendschappelijke betrekkingen tusschen beide landen te bevorderen. (Journal de Genève)

F. **PROF. C. H. H. SPRONCK OVERLEDEN.** — Prof. dr. C. H. H. Spronck, oud-hoogleeraar aan de rijksuniversiteit te Utrecht, is op 4 Dec. '32 te Zeist in den ouderdom van 74 jaar overleden.
Van zijn hand verschenen o.a. de volgende bijdragen: „Mededeelingen uit de geneeskundige kliniek van dr. P. K. Pel; De epiphysis cerebralis als rudiment van een derde of pariëtaal oog; De diphtheriebacil en zijn pathogene beteekenis; Over den heilzamen invloed van acute infectieziekten op boosaardige gezwellen; Iets over het onderzoek naar cholerabacteriën in dejecties en de resultaten daarvan in achttien verdachte gevallen; Over de bacteriologische diagnose van Aziatische cholera; Over Janowski's contrôle en vergelijking van het antidiphteritisch genees-serum van Roux; Over immuniteit. Het grootste deel van zijn verhandelingen verscheen in het Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde. Zijn publicaties betreffen klinische, physiologische, pathologisch-anatomische en in de latere jaren vooral serologische en bacteriologische onderwerpen. Prof. Spronck's naam zal altijd verbonden blijven aan het tetanusserum, dat in zijn laboratorium te Utrecht gedurende den oorlog in groote hoeveelheden werd vervaardigd. (Het tetanusserum wordt bij verwondingen met houtsplinters, granaatscherven e.d., gepaard gaande met verontreiniging met aarde, bij wijze van voorzorgsmaatregel ingespoten.)
Zijn voorliefde voor de serologie heeft er toe geleid, dat hij op zijn verzoek in 1919 ontheven is van het hoogleeraarschap in de pathologische anatomie en dat voor hem een leerstoel in de serologie werd geschapen. Tevens is daarbij zijn laboratorium door het rijk overgenomen.

G. **ONDERWIJS. — Aantal Schoolopzieners Lager Onderwijs verminderd.** — Met ingang van 1933 treedt een nieuw Kon. Besluit in werking nopens de verdeeling der werkzaamheden tusschen de hoofdinspecteurs, de inspecteurs en de schoolopzieners, voor zoover daarin niet door de wet is voorzien; de indeeling van het Rijk in hoofdinspectiën en inspectiën; de regeling der wijze van vervanging van hoofdinspecteurs, inspecteurs en schoolopzieners in geval van ziekte, afwezigheid, schorsing of ontstentenis;

en de regeling van de toevoeging aan hoofdinspecteurs en inspecteurs van bureau-ambtenaren.
Voortaan zullen drie in plaats van vijf schoolopzieners te 's-Gravenhage, Rotterdam en Amsterdam toezicht houden.
Een in de „Staatscourant" van 12 Dec. 1932 opgenomen tabel wijst de gemeenten aan, die tot elke inspectie behooren. **(Vor. ber. 603 C.; 587 B.)**

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — België weigert te betalen.** — De regeering De Brocqueville, die op 13 Dec. '32 is afgetreden, heeft, alvorens haar ontslag aan den Koning aan te bieden, een beslissing genomen in de kwestie der betaling van de Amerikaansche schuld.
Na een uiteenzetting door den minister van Defensie Theunis van de voorwaarden waarop de Amerikaansche leeningen aangegaan waren, heeft het kabinet besloten niet te betalen. Het besluit werd met algemeene stemmen genomen en is aan den Amerikaanschen ambassadeur meegedeeld.
Verder wordt nog medegedeeld, dat de ministerraad constateerde dat het accoord op 18 Aug. 1925 te Washington gesloten, gegrond was op het betalingsvermogen van België. Echter hebben het moratorium, in 1931 op voorstel van den president der Ver. Staten ingesteld en het in Juli '32 te Lausanne getroffen accoord België beroofd van ontvangsten, die een essentieel element vormen van het evenwicht van zijn begrooting. De regeering is van meening dat de omstandigheden haar beletten op 15 Dec. '32 de betalingen te hervatten die sedert Juli 1931 opgeschort waren. Zij zou er de regeering der Ver. Staten van in kennis stellen en er daarbij haar leedwezen over uiten dat er geen vriendschappelijk accoord kon worden getroffen voor den vervaltermijn en verklaren dat België bereid bleef zijn volledige medewerking te verleenen teneinde een regeling na te streven voor het geheel der regeeringsschulden en der andere problemen waarvan het economische herstel afhangt. **(Vor. ber. 604 A., 600 I., Grafiek 592 A, Overz. 411 B.)**

B. **RIJWIELEN. — Wereldstatistiek.** — Het Fransche blad „l'Auto" publiceert de volgende opgave, waaruit men kan zien, hoeveel fietsen er in de grootste landen ter wereld zijn:

	Inwoners	Fietsen
Duitschland	60.300.000	15.000.000
Engeland	47.453.000	8.000.000
Frankrijk	40.000.000	6.750.000
Japan	70.000.000	6.000.000
Italië	36.740.000	5.000.000
Britsch-Indië	315.600.000	3.500.000
Nederland	6.841.000	3.000.000
België	7.478.000	2.000.000
Denemarken	3.289.000	1.500.000
Zweden	5.903.000	800.000
Canada	8.780.000	750.000
Oostenrijk	6.400.000	700.000
Zwitserland	3.886.000	500.000
Polen	13.611.000	380.000
Tsjecho Slowakije	13.611.000	350.000
Hongarije	8.200.000	300.000
Spanje	21.000.000	200.000
Roemenië	16.204.000	200.000
Estland	1.500.000	84.000
Joegoslavië	11.722.000	20.000
Portugal	5.548.000	12.000

(L'Auto) **(Vor. ber. Wielersport 582 B.)**

C. **JAPAN. — Fusie der grootste Japansche Scheepvaartmaatschappijen.** — De Japansche scheepvaartmaatschappijen Nippon Yoesen Kaisja en Osaka Sjosen Kaisja hebben een fusie gesloten. De nieuwe onderneming beschikt over een vloot van 279 schepen met een totale tonnage van 1.400.000 ton.
(Le Temps)

D. **GROOTSTE STUWDAM VAN EUROPA.** — De Bleiloch-stuw, de grootste van Europa, is na zes jaar van ingespannen arbeid voltooid en dezer dagen feestelijk geopend.
Het bekken kan niet minder dan 215.000.000 kubieke meter water opnemen. De stuwdam in het Saale-dal is aan den onderkant 47 M. breed en bezit aan den top een lengte van 205 M.
Met het gigantische werk wordt in de eerste plaats de opwekking van electrischen stroom beoogd. Te dien einde zal in de nabijheid van Saalburg een drie verdiepingen hooge en 72 M. lange electrische centrale worden gebouwd, waar 50.000.000 K.W. electrische energie per jaar zal worden opgewekt.
Voorts zal met behulp van het nieuwe stuwbekken in tijden van droogte het peil van de Elbe tusschen de uitmonding van de Saale en Maagdenburg worden gereguleerd.

E. **ZUID-AFRIKA. — Labourleden naar de S. A. P.** — Een zeer belangrijk feit is aangekondigd in de politieke ontwikkeling van Zuid-Afrika. De Labourpartij gaat in Zuid-Afrika samen met de nationalisten, maar vooraanstaande labourleden, onder leiding van Kentridge, afgevaardigde van Troyeville, hebben besloten zich van Hertzog af te keeren en zich aan te sluiten bij de Zuid-Afrikaansche partij van Smuts.

F. **ITALIE. — Joegoslavië.** — Het bericht, dat Joegoslavië 25 millioen gulden voor vlootdoeleinden gaat besteden, heeft in Italië een onaangenamen indruk gemaakt. De „Tribuna" schrijft in dit verband een artikel, waarin gewezen wordt op de economische crisis en op de politiek van Joegoslavië, dat op leeningen leeft. Wie zal zoo edelmoedig zijn deze millioenen te verschaffen?
Het blad acht het waarschijnlijk, dat hierdoor de Fransch-Italiaansche betrekkingen die men juist met zooveel moeite trachtte te verbeteren, benadeeld zullen worden. (Tribuna) **(Vorig bericht blz. 604 G.)**

G. **VATICAAN. — De Paus over de Katholieke Pers.** — Z. H. de Paus heeft bij de ontvangst van een groep katholieke mannelijke en vrouwelijke studenten den nadruk gelegd op het nut eener goede katholieke pers en op den plicht der katholieken hun bladen te steunen en te financieren.
In andere landen, zooals in Frankrijk, België en Duitschland, aldus de Paus, toont men een groote belangstelling voor de katholieke pers; zelfs in Nederland, waar de katholieken in de minderheid zijn, beschikt men over een katholiek blad van den eersten rang. In Italië echter beteekent de katholieke pers niet veel. Slechts een klein aantal betalende abonnés steunt haar.

15 DECEMBER 1932

H. **RUSLAND. — Levensmiddelenvoorziening.** — De Raad van Volkscommissarissen en de Executieve Commissie van de Sovjet-Unie hebben gemeenschappelijk een nieuw decreet uitgevaardigd, dat betrekking heeft op de levensmiddelenvoorziening in de Sovjet-Unie en deze principieel opnieuw regelt. Dit gebied zal op grond van de nieuwe verordening worden gedecentraliseerd. De zorg voor de voedselvoorziening der arbeiders wordt overgedragen aan de fabrieksdirecteuren, de bedrijfsraden en aan een nieuwe regeeringscommissie als hoogste instantie. Tegelijkertijd wordt er bij deze verordening naar gestreefd de groote knoeierijen en speculaties van den laatsten tijd onmogelijk te maken.
De verordening bepaalt o.m.: De staatsbedrijven, welke tot nu toe de levensmiddelen aan de arbeiders hebben verkocht, worden ontbonden en al hun bezittingen zullen aan de bedrijfsraden komen, die tezamen met de directeuren de levensmiddelenvoorziening op zich zullen nemen.
De arbeiders die wegens verschillende overtredingen uit de staatsbedrijven worden ontslagen, verliezen zoowel hun rechten op levensmiddelenkaarten als op vrij wonen.
Teneinde de voedselvoorziening te verzekeren, wordt een bijzondere commissie-van-zes gevormd, welke de verantwoordelijkheid draagt voor het in praktijk brengen der nieuwe regeling.
De rechten en volmachten der directeuren van ondernemingen en fabrieken worden uitgebreid ten aanzien van de persoonlijke verantwoordelijkheid.
De ten uitvoerlegging der nieuwe regeling staat onder toezicht van de Komintern en de vakvereenigingen. (Pravda)

A. **SCHEEPVAART. — Transatlantische vracht.** — Na langdurige onderhandelingen over een regeling van het Noordatlantische vrachtverkeer tusschen den Hapag-Lloyd, Amerikaansche, Nederlandsche en Belgische scheepvaartmaatschappijen, is thans een overeenkomst afgesloten, waarvan men betere resultaten voor de scheepvaart verwacht.
Van 1895 tot 1914 heeft reeds een vrachtovereenkomst bestaan. Na afloop van den oorlog meenden de Amerikanen door sterken overheidssteun onafhankelijk te kunnen blijven. Het was dus noodzakelijk een basis van onderhandeling met Amerikaansche reederijen te vinden.
Het betreft hier een regeling van de vrachten voor alle van de Duitsche havens, Rotterdam en Antwerpen varende schepen naar New York en de oostelijke havens der Vereenigde Staten.
Hiermede wordt aan het onderbieden van vrachtprijzen een einde gemaakt. **(Vor. ber. blz. 584 E.)**

B. **ONDERWIJS. — Het Dietsch Studentenverbond.** — Op 10 Dec. 1932 heeft het Dietsch Studenten Verbond (D. S. V.) zijn tweede lustrum gevierd. Ten einde de pers nader in te lichten over de historie en de toekomstmogelijkheden van deze studentenorganisatie, werd in het A. M. V. J.-gebouw een conferentie gehouden, waarop de oud-voorzitter, drs. W. Goedhuys, mededeelde dat het Verbond, in 1922 ontstaan door afscheiding van het algemeen Nederlandsch Verbond, zijn ledental van 500 tot 2000 zag klimmen. In de ontwikkelingsperiode van het D. S. V. zijn drie tijdperken te onderscheiden: dat van de inwendige organisatie uit de eerste jaren, dat van practisch werken naar buiten: de Dietsch Academische leergangen werden georganiseerd, de Deltaconferenties hadden plaats, en ten slotte dàt, waarin het zich nu bevindt, de periode die reeds geleid heeft tot het koppelen van het nationale aan het sociale. Het geheele volk wordt door de beweging nu meer gezien als een gemeenschap. **(Vorig bericht blz. 605 G.)**

C. **NEDERLAND. — Verdrag ter voorkoming van den oorlog.** — Bij de Tweede Kamer is op 13 Dec. 1932 een wetsontwerp ingediend ter goedkeuring van het verdrag van 26 September 1931 tot ontwikkeling der middelen om den oorlog te voorkomen. Het verdrag heeft ten doel de bevoegdheid van den raad van den Volkenbond in tijden van crisis te vergrooten, opdat de Volkenbond beter zijn taak tot het voorkomen van oorlogen zal kunnen vervullen. Het verdrag dankt zijn ontstaan aan een voorstel in 1928 door de Duitsche delegatie gedaan in het comité voor arbitrage en veiligheid. Het is tot dusver bekrachtigd door Peru en Noorwegen.

D. **PALESTINA. — Baden van Tiberias heropend.** — In tegenwoordigheid van talrijke autoriteiten en van een groote menigte zijn de geheel verbouwde baden van keizer Tiberias, die 2000 jaar geleden reeds door de Romeinsche keizers en consuls werden gebruikt, op plechtige wijze heropend.
Deze baden, gelegen aan het meer van Galilea, zijn nu een handelsonderneming geworden, daar de gemeenteraad van Jeruzalem voor een periode van vijf jaar een nieuwe concessie heeft verleend aan een onder leiding van Amerikaansche en Joodsche financiers staande naamlooze vennootschap. De warmwaterbronnen van Tiberias zijn van hetzelfde soort als die van Heloein bij Cairo, waar rheumatische kwalen worden behandeld.

E. **ENGELAND. — Het geval „Izwestia".** — In verband met het feit, dat de hoofdredacteur van de Izwestia te kennen heeft gegeven misleid te zijn door een van zijn correspondenten en erkend, dat de gewraakte artikelen onjuist zijn, waarbij hij zijn spijt geuit heeft over het publiceeren van deze artikelen, beschouwt de Britsche regeering deze zaak als beëindigd. **(Vorig bericht blz. 598 D.)**

F. **PERZIE. — Pokkenepidemie.** — In Teheran woedt een hevige pokkenepidemie. Vierhonderd-twee-entwintig personen zijn door de ziekte aangetast, van wie er 258 sinds 1 October zijn overleden.

G. **KUNSTMATIGE ANTHRACIET. — Verkoling van steenkool.** — Onder de auspiciën van het Genootschap der industrieele chemie, te Parijs, heeft aldaar Charles Berthelot een lezing gehouden over de moderne methoden van vercokesing der steenkool op lage temperatuur en de bereiding van „kunstmatige anthraciet". Een mijn-maatschappij heeft haar afzet alleen dan naar behooren in evenwicht, als ze niet alleen industrieele, maar ook huisbrandkolen kan leveren. In het algemeen vertegenwoordigen de behoeften aan huisbrand 25 pct. der behoeften aan kolen van een industrieel land, de vercokesing op lage temperatuur, die het mogelijk maakt de fijne kolen ten volle tot hun recht te brengen in den vorm van harde stukken en daarna de asfalthoudende steenkool in rooklooze huisbrand te veranderen, is voor de toekomst een vraagstuk van uitnemend belang, dat geheel en al opgelost schijnt. Berthelot liet de vorderingen uitkomen, die de laatste maanden bereikt werden, met het oog op de vervorming van de primaire teer, hetzij in stookstof, hetzij in oliën voor Dieselmotoren. De techniek der „halve-vercokesing" heeft in Frankrijk een groote toekomst. Binnen enkele jaren zal men vermoedelijk ongeveer een millioen ton „halve-cokes" en kunstmatige anthraciet verkrijgen. Deze techniek is vooral van belang voor landen, waar als huisbrand grootendeels hout gebruikt wordt.
(N. Rott. Crt.)

H. **ONDERWIJS. — Nieuwe leerstoel - Infectieziekten.** — Benoemd tot lector in de infectieziekten aan de Universiteit van Amsterdam Dr. D. Herderschee, chef van de afdeeling besmettelijke ziekten van het Wilhelminagasthuis. **(Vorig bericht blz. 607 B.)**

I. **VOLKENBOND. — Avenol's verkiezing bekrachtigd.** — Bij hoofdelijke, geheime stemming bekrachtigde op 10 Dec. 1932 de volkenbondsvergadering de, reeds door den volkenbondsraad in September 1932 gehouden verkiezing van den plaatsvervangenden secretaris-generaal Avenol tot secretaris-generaal.
Avenol verwierf 42 stemmen bij één stemonthouding en één tegenstem.
Eenstemmig werd hierop een door verscheidene delegaties ingediende resolutie aangenomen, waarin werd verklaard, dat de vroegere secretaris-generaal, sir Eric Drummond, zich voor den volkenbond zeer verdienstelijk heeft gemaakt. **(Vor. ber. blz. 534 C.)**

K. **NEDERL. OOST-INDIE. — Financiën.** — Ingediend is een wetsontwerp tot voorziening in de behoefte aan kasgeld voor den Indischen dienst gedurende het jaar 1933.
Volgens de begrooting van Ned.-Indië voor 1933 zal in dat jaar in Nederland rond *f* 168 millioen moeten worden gedekt, terwijl in Indië het voordeelig verschil tusschen ontvangsten en uitgaven op *f* 70.2 millioen wordt gesteld.
Zullen aan den eenen kant door verschillende nog niet in de begrooting verwerkte voorgenomen bezuinigingen de uitgaven wel verminderen, aan den anderen kant zal tengevolge van de uitgifte van de Ned.-Indische Guldensleening 1932 de dienst voor rente en aflossing in 1933 rond *f* 8 millioen meer vorderen. Waar remises uit Indië vermoedelijk niet zullen kunnen plaats hebben, zal het in Nederland te dekken tekort derhalve op rond *f* 167 millioen moeten worden geraamd. **(Vorig bericht blz. 562 D.)**

L. **ANGLO-PERSIAN OIL CY. — Conflict verscherpt.** — De Perzische regeering heeft een uitvoerige nota aan de Britsche legatie doen overhandigen. Zij zegt het Haagsche Gerechtshof niet te kunnen beschou-

wen als een bevoegde instantie om een uitspraak te doen in het petroleumconflict met Engeland en dat, volgens haar meening, de facultatieve clausule (verplichte rechtspraak in rechtsgeschillen) niet op dit geval van toepassing kan zijn.
Zij blijft vasthouden aan haar opvatting van het recht te hebben de petroleumconcessie in te trekken en zij ziet dan ook geen reden om haar oorspronkelijke nota ongedaan te maken. De regeering van Perzië spreekt er haar leedwezen over uit, dat Engeland de Anglo Persian stijft in haar verzet door op Perzië druk te oefenen. Dit optreden van Engeland is niet vereenigbaar met een geest van oprechtheid en den wensch om vrede te bewaren. **(Vor ber. 599 D.)**

A. **EUROPA'S SCHULD AAN AMERIKA. — Engeland's nieuwe nota.** — Het Britsche kabinet heeft in zijn op 13 Dec. gehouden zitting besloten een nieuwe nota aan de Vereenigde Staten te zenden in antwoord op de Amerikaansche nota van 11 Dec.
In de nieuwe nota wordt er op gewezen, dat de laatste Engelsche nota de strekking had, een duidelijke uiteenzetting te geven van de positie der Britsche regeering ten aanzien van de betaling van 15 December en van de omstandigheden waarin zij had besloten deze betaling te doen. Het was niet de bedoeling van deze nota, om te raken aan eenige kwestie betreffende de constitutioneele positie van de Amerikaansche regeering. De nota moest uitsluitend worden gelezen, als betrekking hebbend op de positie der Engelsche regeering, n.l. dat zij bereid is onder de in genoemde nota opgesomde voorwaarden op 15 December te betalen, waarbij zij nogmaals den nadruk wil leggen op de gestelde voorwaarden, waarmee de regeering der Vereenigde Staten accoord is gegaan, dat de geheele kwestie der schuldenregeling opnieuw onderzocht moet worden. (Daily Mail)
(V. b. 606 A.; 602 B.; Grafiek 592 A.; Overz. 411 B.)

B. **FRANKRIJK. — De val van Herriot.** — Zelden heeft de val van een kabinet een zoo spannende voorgeschiedenis gehad als thans de val van het kabinet Herriot.
Op het Congres van de Radicaal-Socialistische Partij merkte Herriot, bij het maken van een toespeling op de erfenis, die hij van zijn voorgangers had overgenomen, bij wijze van scherts op, dat de huidige regeering een kabinet met een vervaltermijn was. Onder dit motto is aan zijn Minister-Presidentschap thans daadwerkelijk een einde gekomen. Herriot heeft met moed en met opoffering van al zijn krachten gestreden voor een beslissing. Steeds was hij er weer in geslaagd de stemming te beïnvloeden ten gunste van zijn politiek. Nog op 10 Dec. kon de regeering op een meerderheid rekenen. Doch na het bekend worden van de Amerikaansche afwijzing van alle voorbehouden en voorwaarden, viel deze meerderheid uiteen. De rede, die Herriot 12 Dec. in de Kamer hield en die bijna drie uur duurde, was een oratorische prestatie, doch kon de stemming niet meer doen omslaan. De beslissing werd uitgesteld in de hoop, dat zij na 24 uur anders zou uitvallen dan nog versch onder den indruk van de ontoegevendheid der Vereenigde Staten. Het heeft niet gebaat. De socialisten hebben den doorslag gegeven tegen Herriot. Herriot heeft zijn best gedaan om een tusschenoplossing te vinden voor het schuldenvraagstuk, waarbij hij zich voornamelijk heeft gericht op de samenwerking met Engeland. De overeenstemming met Engeland was hem het bedrag van 19.2 millioen dollar waard. In deze richting heeft hij ook getracht de publieke opinie te beïnvloeden. (V. D.)
(Vorig bericht blz. 602 E.)

16 DECEMBER 1932

C. **ENGELAND. — Een milliard aan oorlogspensioen.** — Volgens een mededeeling van den Britschen minister van pensioenen betaalt Groot-Brittannië wekelijks ongeveer £ 1.000.000 aan oorlogspensioenen, waarvan 1.250.000 personen (mannen, vrouwen en kinderen) genieten. Aan het eind van dit jaar zal het aan oorlogspensioenen betaalde bedrag in totaal £ 1.060.000.000 beloopen, meer dan eenige andere deelnemer aan den wereldoorlog heeft betaald.

D. **KREUGER-CONCERN.** — Rechtsingang is verleend tegen Bergman en Holm, twee der voornaamste commissarissen van het Kreuger & Toll-concern. Hun wordt bedriegelijke bankbreuk ten laste gelegd.
(Vorig bericht blz. 485 F.)

E. **NEDERLAND. — Ned. Ver. voor Koeltechniek.** — In de 42ste alg. vergadering van de Nederlandsche Vereeniging voor koeltechniek in het gebouw van het Kon. Instituut van Ingenieurs te 's-Gravenhage hield prof. dr. W. H. Keesom een causerie over het te Buenos Aires van 27 Aug. tot 10 September 1932 gehouden zesde Internationale Koude-congres. De gezant te Buenos Aires was daar eerste gedelegeerde van Nederland, prof. Keesom tweede gedelegeerde en hij vertegenwoordigde er tevens het Institut International de Froid.
Een van de door het congres uitgesproken wenschen was, dat de proeven van het cryogeen laboratorium te Leiden tot onderzoek van de laagst mogelijke temperaturen zouden worden voortgezet.
Verdere geformuleerde wenschen van het congres waren o.a.: conditionneering van de lucht in besloten ruimten, de vaststelling van een code voor de beproeving van koelmachines, een veiligheidscode en regelingen betreffende de verwerking van gekoeld vleesch.
(Vorig bericht blz. 449 B.)

F. **RADIO. — Een nieuw luidsprekersysteem.** — De allernieuwste luidsprekersconstructie van Amerikaansche herkomst, die in de Vereenigde Staten reeds veel opgang gemaakt heeft en nu ook in Duitschland reeds in licentie vervaardigd wordt, is de kristal-luidspreker.
Het mag bekend worden verondersteld, dat het doel van iederen luidspreker is, het omzetten van een voortdurend in sterkte wisselenden electrischen stroom in geluid. Voor het voortbrengen van de geluidstrillingen dient een conusvormig gebogen stuk papier, dat op de een of andere wijze door deze wisselende electrische impulsen in trilling gebracht wordt. Terwijl bij de tot nu toe gevolgde methoden een magneet en een draadspoel altijd noodzakelijke attributen waren, om dit doel te bereiken, ontbreken deze geheel bij de kristal-luidsprekers.
De uiterst eenvoudige constructie van deze luidsprekers bestaat uit twee, tusschen metaalplaatjes geklemde, zeer kleine kristallen van een weinig bekende zoutsoort, het Rochelle-zout. Deze beide kristallen, die circa zes m.M. lang en breed bij nog geen halven millimeter dik zijn, worden zóó op elkander gelegd, dat de uitzetting, welke optreedt zoodra de van het ontvangtoestel komende „spreek"-stroom dwars door de kristallen geleid wordt, van het ééne kristal tegengesteld is aan die van het andere. Daar dergelijke kristallen onmiddellijk reageeren op elken electrischen impuls en ook onmiddellijk weer hun ouden vorm terugkrijgen zoodra een stroomstoot eindigt, verkrijgt men hierdoor een mechanische beweging, die een nauwkeurige afspiegeling is van de als electrische trillingen in het ontvangtoestel optredende geluidstrillingen. Door middel van eenige hefboompjes worden deze bewegingen vergroot en ten slotte overgebracht op een papieren conus, die daardoor in trilling geraakt.
Naar verluidt, moeten deze luidsprekers buitengewoon gunstige eigenschappen hebben. Vooral de gelijkmatige gevoeligheid voor verschillende toonhoogten schijnt bij deze constructie een beduidenden vooruitgang te beteekenen op de tegenwoordig algemeen gebruikte luidsprekersystemen. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 559 F.; 522 I.)

A. **ECONOMISCHE TOENADERING TUSSCHEN NEDERLAND, BELGIE EN LUXEMBURG. — Het rapport der Studiecommissie van de Ned. Kamer van Koophandel in België.** — Verschenen is (in Nederland bij de Gebr. van Cleef te 's-Gravenhage) het rapport der Studiecommissie voor de economische toenadering tusschen Nederland, België en Luxemburg.

Het rapport dankt zijn ontstaan aan een einde 1931 genomen besluit van het bestuur van de Nederlandsche Kamer van Koophandel in België tot het instellen van een rondvraag in Nederland, België en Luxemburg, teneinde vast te stellen, welke meeningen er in deze landen heerschten ten opzichte van een economische toenadering.

Dit besluit werd genomen in verband met de steeds grootere moeilijkheden, welke het ruilverkeer toen reeds in ruime mate ondervond en waarvan het einde, gezien de algemeene economische situatie van de geheele wereld, niet te voorzien was.

Een studiecommissie werd benoemd, bestaande uit de heeren C. Dubbelman, D. G. Meulenkamp, W. Rijgersberg, A. Stokvis en J. B. Vink (voorz.).

Deze commissie heeft, na belangrijk voorbereidend werk, op 25 Februari 1932 haar referendum het licht doen zien en daartoe de medewerking verkregen van dr. F. E. Posthuma en van minister Pierre Forthomme, welke heeren een studie over het onderwerp ter beschikking stelden.

De commissie heeft gemeend zich te moeten onthouden van een conclusie. Wanneer zij den toestand nagaat tusschen het oogenblik nu ongeveer een jaar geleden, waarop de Ned. Kamer van Kooph. in België haar referendum uitschreef en thans, dan kan de commissie slechts met leedwezen constateeren, dat de economische betrekkingen tusschen alle aan den wereldhandel deelnemende landen, belangrijk slechter geworden zijn. In geen tijdvak in de economische geschiedenis is er h.i. meer dan in het huidige gebleken, in hoe hooge mate de politiek van protectie verwerpelijk is en er is geen tijdvak aan te wijzen, waarin meer dan thans de protectie-politiek toegepast wordt. De geheele wereld is erop uit om tot elken prijs ervaring met deze politiek op te doen en niettegenstaande de dagelijksche lessen, die uit deze ervaring getrokken kunnen worden, blijft het nemen van maatregelen om alle bewegingsvrijheid op het gebied van handel aan banden te leggen, aan de orde van den dag.

De commissie bespreekt dan verschillende onderwerpen als het vraagstuk van een tolunie en het naar haar meening van verder strekkende beteekenis zijnde verdrag van Ouchy, dat de tolunie-gedachte eigenlijk achterhaald heeft. Zij wijst er ook op, dat de meestbegunstigingsclausule een groote rol speelt in de handelspolitieke vraagstukken en dat door het verdrag van Ouchy een nieuwe periode van de handelspolitieke betrekkingen tusschen de drie landen is ingeluid, op internationale basis.

(Vor. ber. blz. 603 H., 406 C.)

B. **ZUIDERZEEWERKEN. — Geen dijk N.O.-Polder in 1933.** — De minister van Waterstaat, Mr. P. J. Reymer, heeft zijn memorie van antwoord uitgebracht op het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp tot vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Zuiderzeefonds voor 1933. Wij ontleenen er o.a. de volgende bijzonderheden aan:

Zonder op den uitslag van het onderzoek naar de verschillende bedrijfsvormen ten aanzien van inpoldering op moderne schaal vooruit te loopen, kan wel reeds nu worden gezegd, dat in elk geval in de organisatie van de uitvoering ingrijpende veranderingen zullen moeten geschieden, teneinde de inpoldering meer dan tot dusverre op een economischen en zooveel mogelijk commercieelen grondslag te vestigen.

Ofschoon er tusschen de beide in den Wieringermeerpolder werkzaam zijnde diensten een goede samenwerking bestaat, schijnt het doelmatiger, dat de leiding van de nieuwe inpoldering gecentraliseerd wordt. Op deze wijze handelend, zullen voortdurend bij de beoordeeling en het verrichten van elke handeling de lasten en baten tegenover elkaar gesteld moeten kunnen worden.

De voorbereiding van een en ander zal tijd vergen, zoodat reeds om die reden in het jaar 1933 niet met het aanleggen van den dijk voor den N.O.-polder zal kunnen worden begonnen.

Inmiddels zullen in het aanstaande jaar eenige werken worden uitgevoerd, welke zullen bestaan in het maken van de met het oog op de inpoldering noodzakelijke voorzieningen in de afwatering van de omliggende landstreken, alsmede van een loswal te Lemmer en den aanleg van een haven te Urk.

(Vorig bericht blz. 589 D.)

C. **PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid.** — De Amerikaansche senaat heeft op 14 Dec. met 40 tegen 38 stemmen bekrachtigd den Philippijnen binnen 8 jaar onafhankelijkheid te geven. **(Vor. ber. 295 G.)**

D. **NEDERLAND. — Tarwewet.** — Minister Verschuur deelde in de Tweede Kamer-zitting van 13 Dec. 1932 mede, dat hij een wetsontwerp zal voorstellen om het mengpercentage tot 40% te verhoogen. Aan de beperking tot een derde van het bouwland wil de minister echter vasthouden. **(518 B.)**

E. **LEIDEN. — Voltooiïng van 't Boerhaavekwartier.** — Met het overbrengen van de chirurgische afdeeling van het Academisch Ziekenhuis naar het Boerhaavekwartier kan men den bouw van het nieuwe ziekenhuis als voltooid beschouwen. Enkele gebouwen blijven nog onafgewerkt. (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)

F. **ANGLO-PERSIAN OIL CY.** — In het Lagerhuis is door een vertegenwoordiger van de regeering verklaard, dat men het voorstel om het Engelsch-Perzische geschil voor te leggen aan het Permanente Hof voor Internationale Justitie te Den Haag heeft laten varen en in plaats daarvan bij den Raad van den Volkenbond een beroep zal doen op artikel 15 van het Statuut. **(Vorig bericht blz. 607 L.)**

G. **ONTWAPENING. — Vijfmogendhedenconferentie.** — De algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie is tot 31 Januari verdaagd, nadat een resolutie is aangenomen, waarin kennis wordt genomen van het accoord tusschen de vijf groote mogendheden van 11 December en waarin o.a. gezegd wordt:

„De algemeene commissie begroet de verklaring waarbij de vijf mogendheden besloten hebben, op de Ontwapeningsconferentie met de overige daar vertegenwoordigde mogendheden samen te werken om zoo snel mogelijk te komen tot een ontwapeningsovereenkomst, die wezenlijke vermindering en beperkingen der bewapeningen alsmede bepalingen voor een herziening in den zin van verdere vermindering inhoudt."

Het presidium der Ontwapeningsconferentie komt op 23 Januari 1933 bijeen. (Journal de Genève)

(Vorig bericht blz. 601 G.)

H. **DUITSCHLAND. - Radio-rede van Von Schleicher.** — De Duitsche Rijkskanselier, generaal von Schleicher, heeft op 15 Dec. 1932 een uur lang voor de microfoon gesproken. Hij begon met een protest tegen de scherpe woorden van Litzmann tegen Rijkspresident von Hindenburg bij gelegenheid van de opening van den nieuwen Rijksdag. Daarna richtte hij vriendelijke woorden tot zijn voorganger von Papen en verklaarde voorts dat hij, met het spook van de militaire dictatuur voor oogen, slechts na lange aarzeling het rijkskanselierschap had aanvaard, omdat hij meende zulks aan den ernst van den toestand in Duitschland verschuldigd te zijn. Hij vroeg om den steun van het Duitsche volk bij zijn moeilijke taak.

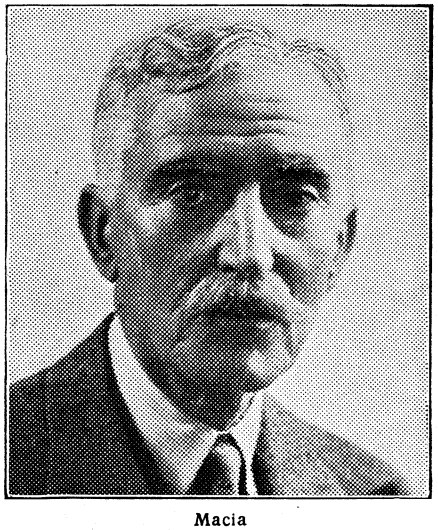
De nieuwe regeering in Duitschland heeft slechts één punt op haar programma: werkverschaffing. Von Schleicher waarschuwde tegen bureaucratie en financieel wanbeheer, dat deflatie ten gevolge zou hebben, waarvoor de president van de Rijksbank, dr. Luther, zou waken. Naast werkverschaffing verdient de binnenlandsche kolonisatie alle aandacht en vooral de landbouw.

Bij het laatste is van belang dat Duitschlands buiten-

landsche markt behouden blijft, waar overmatige invoer uit het buitenland toch tegengegaan wordt. In groote lijnen blijft hij het programma van von Papen volgen. De uitzonderingsmaatregelen tegen excessen worden voorloopig opgeheven, maar met nog scherper werking weer ingevoerd, wanneer het niet rustig blijft in Duitschland. De Rijkscommissaris in Pruisen zal voorloopig blijven.
Von Schleicher is voor de jeugdbewegingen en voor algemeenen dienstplicht. Hij dankt von Neurath, Brüning en von Papen voor wat zij te Genève voor Duitschland hebben bereikt, maar hij is nog niet tevreden over Duitschlands positie bij de ontwapening. (Alg. Handelsblad) **(Vor. ber. 591 E.; 432 A.)**

A. ZWITSERLAND. — Schulthess Bondspresident. — De Vereenigde Bondsvergadering heeft op 15 Dec. met 165 van de 174 geldige stemmen den tegenwoordigen vice-president Bondsraad Edmund Schulthess, hoofd van het departement voor economische zaken, tot bonds-president gekozen. Tot vice-president werd gekozen Bondsraad Pilet-Golaz, hoofd van het departement van posterijen en spoorwegen.
Schulthess wordt thans voor de vierde maal president van den Zwitserschen Bondsstaat.

B. CATALONIE. — Macia als president van Catalonië herkozen. — In het Catalaansche parlement heeft president Macia op 15 Dec. 1932 een Boodschap voorgelezen, waarin hij rekenschap aflegt van zijn voor-

Macia

loopig presidentschap sedert de proclamatie der republiek. Daarna diende hij zijn ontslag in, doch werd met 63 tegen 11 stemmen herkozen.
Macia zal het presidentschap gedurende vier jaren uitoefenen. **(Vorig bericht blz. 596 C.)**

C. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — De Engelsche betaling geschied. — De betaling van het bedrag van 95.550.000 dollar, dat Engeland overeenkomstig de schuldenovereenkomst met Amerika van 1923 op 15 Dec. moest voldoen, is op 15 Dec. te New York geschied doordat de Federal Reserve Bank in samenwerking met de Bank van Engeland op dien datum het bedrag in goud beschikbaar had.
Te Londen is op denzelfden dag een gelijk bedrag op rekening van de Federal Reserve Bank overgeschreven. Het goud zal naderhand naar Amerika verscheept worden op met de Federal Reserve Bank nader overeen te komen wijze.
(Vor. ber. 608 A.; Grafiek 592 A.; Overz. 411 B.)

17 DECEMBER 1932

D. MGR. GASPARRI. — Zilveren Kardinaalsjubileum. — Het is vijf-en-twintig jaar geleden, dat mgr. Gasparri, op 5 Mei 1852 te Ussita geboren, door paus Pius X tot kardinaal werd verheven. In den loop der jaren heeft hij tallooze functies bekleed, waarvan die van pauselijke staatssecretaris de voornaamste was. In deze kwaliteit heeft mgr. Gasparri een groot aandeel gehad in het tot stand komen van de Lateraansche verdragen en het Concordaat met Italië, het grootste feit uit de geschiedenis der R.-K. kerk sinds 1870. In 1930 heeft hij zijn ambt van staatssecretaris neergelegd. (De Maasbode)

E. NEDERLAND. — De Indische begrooting goedgekeurd. — De artikelen van de Indische begrooting, waarover de communisten stemming hadden gevraagd, n.l. die betreffende het Koloniaal Instituut en de vertegenwoordiging bij den Volkenbond, zijn door de Tweede Kamer op 15 Dec. 1932 aangenomen met slechts de stemmen der beide communisten tegen. De Indische begrooting werd daarna goedgekeurd met 64 tegen 24 stemmen (tegen S.D.A.P. en V.D.).
(Vorig bericht blz. 601 A.)

F. NEDERLAND. — Zes buitengewone gezantschappen opgeheven. — Wegens verandering in de inrichting van het dienstvak, waarbij zij werkzaam zijn, is, onder dankbetuiging voor de aan de koningin en den lande bewezen diensten, eervol ontslag verleend uit den diplomatieken dienst aan de heeren C. D. Schuller tot Peursum, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Athene; Mr. J. E. H. baron van Nagell, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Mexico; F. E. M. H. baron Michiels van Verduynen, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Weenen; W. B. Engelbrecht, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Warschau; Mr. J. D. van Ketwich Verschuur, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Angora; G. H. W. M. ridder Huyssen van Kattendijke, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Lissabon.

G. MR. G. VAN SLOOTEN OVERLEDEN. — Op 14 Dec. is te 's-Gravenhage in den leeftijd van 57 jaren overleden Mr. G. van Slooten Azn., raadsheer in het gerechtshof aldaar en lid van het Hoog Militair Gerechtshof, een zeer bekwaam jurist van internationale reputatie.

H. NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te IJmuiden. — In duidelijke bewoordingen heeft minister Verschuur in de zitting der Tweede Kamer op 14 Dec. uiteengezet, dat hij niets voor het visscherijbedrijf te IJmuiden wenscht te doen en zulks omdat aan dat bedrijf zóóveel mankeert, dat het z.i. regeeringssteun niet waardig is.
Mr. F. L. J. E. Rambonnet, burgemeester van IJmuiden, heeft als voorzitter van den gemeenteraad van Velzen tegen de uitlating van minister Verschuur, gezien den bedroevenden toestand te IJmuiden, ernstig geprotesteerd. **(Vorig bericht blz. 604 F.)**

I. VOLKENBOND. — Mexico kondigt zijn uittreden uit den Volkenbond aan. — De Mexicaansche regeering heeft den Secretaris-Generaal van den Volkenbond telegrafisch medegedeeld, dat zij zich tengevolge van den financieelen noodtoestand van het land gedwongen ziet overeenkomstig de bepaling van een reglementairen opzeggingstermijn van twee jaar, mededeeling te doen van haar uittreden uit den Volkenbond. Zij hoopt dat over twee jaar de financieele toestand van het land zóó veel verbeterd is, dat Mexico aan het thans aangekondigde voornemen geen gevolg behoeft te geven. **(Vor. ber. 55 L.)**

K. ENGELAND. — Wat Engeland uitleende. — Chamberlain, de minister van Financiën, heeft in het Lagerhuis verklaard, dat Engeland sinds 1918 eenige leeningen heeft verstrekt, waarop thans nog

verschuldigd zijn: België £ 9 millioen, Belgisch Congo £ 3.6 millioen, Oostenrijk £ 8 825.000, Polen £ 4.007.000, Roemenië £ 2.101.000, Joegoslavië £ 1.945.000, Estland £ 218.000. Al deze leeningen zijn voor productieve doeleinden verstrekt.

A. **ENGELAND. — Belastingdruk per hoofd - Vergelijking met andere landen.** — In een schriftelijk antwoord op een vraag in het parlement, deelt de Britsche kanselier van de schatkist mede, dat volgens de jongste ramingen de belasting per hoofd der bevolking in de voornaamste landen als volgt is: Brittannië £ 16.8.0, Frankrijk 1176 francs, Vereenigde Staten (federale belasting) $ 24.82, Duitschland (rijksbelasting) 115 R.M. en Italië 428 lire. **(Vorig bericht blz. 57 A.)**

B. **LUCHTVAART. — Nieuw toestel van de K.L.M.** — Naar wij vernemen zal de K. L. M. in het komende zomerseizoen een zeer snel toestel in de vaart brengen n.l. de F XX. Deze machine kan een kruissnelheid van 250 K.M. per uur ontwikkelen (max. snelheid 300 K.M.).
Bovengenoemd toestel zal eerst dienst doen op de luchtlijn Amsterdam—Londen, welk traject in 1 uur 40 min. zal kunnen worden afgelegd.
Een der bijzondere eigenschappen van de F XX is o.m., dat het landingsgestel in de lucht kan worden ingetrokken, zoodat de wielen dan een ligplaats vinden in de motorgondels. **(Vorig bericht blz. 452 F.)**

C. **BELGIE. — Scheldetunnels gereed.** — Op zes December 1932 waren de bodemwerken van den kleinen 500 M. langen tunnel onder de Schelde bij Antwerpen voltooid, acht dagen later waren de bodemwerken van den grooten 1200 M. langen tunnel gereed, meldt V. D.

D. **NEDERLAND. — Gemeentefondsbelasting en Vermogensbelasting.** — De Tweede Kamer heeft op 15 Dec. het wetsontwerp tot heffing van opcenten op de Gemeentefondsbelasting en de vermogensbelasting ten behoeve van het rijk zonder hoofdelijke stemming aangenomen. **(V. b. 610 E.; Belasting 542 C.)**

E. **NEDERLAND. — Begrooting van Economische Zaken en Arbeid.** — De Tweede Kamer heeft op 14 Dec. de begrooting van Economische Zaken en Arbeid aangenomen. **(Vorig bericht blz. 611 D.)**

18 DECEMBER 1932

F. **FINLAND. — Nieuw kabinet.** — De president der republiek, heeft op 15 Dec. 1932 de lijst goedgekeurd van de nieuwe ministers, die bijna allen lid zijn van de burgerlijke partijen.
De nieuwe regeering is als volgt samengesteld:
Premier: Kivimacki.
Buitenlandsche Zaken: Hacksell.
Binnenlandsche Zaken: Puhakka.
Financiën: Relander.
Landbouw: Jutila.
Justitie: Malmberg.
Oorlog: Oksala.
(Helsingin Sanomat) **(Vorig bericht blz. 598 A.)**

G. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Totaal $ 98.722.675 betaald.** — Zes landen hebben op 15 Dec. 1932 aan de Vereenigde Staten in totaal $ 98.722.675 betaald. Uit hoofde van de oorlogsschulden namelijk:

Engeland	$ 95.550.000	**(610 C.)**
Tsjechoslowakije	1.500.000	**(411 B.)**
Italië	1.245.437	**(592 H.)**
Finland	186.000	**(411 B.)**
Letland	148.852	**(494 A.)**
Litauen	92.386	**(411 B.)**
	$ 98.722.675	

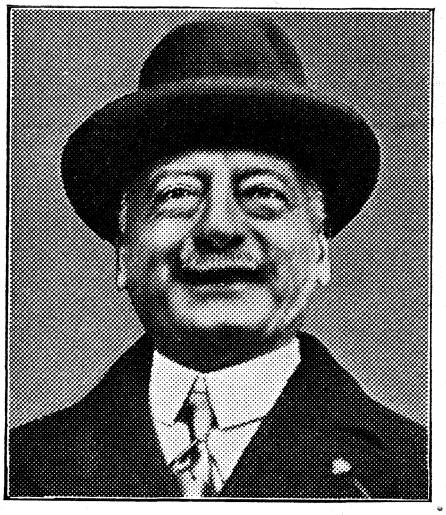
De volgende vijf landen hebben niet betaald:

Frankrijk	$ 19.261.452	**(602 D.)**
Polen	4.427.980	**(604 A.)**
België	2.125.000	**(606 A.)**
Estland	356.370	**(494 A.)**
Hongarije	40.729	**(411 B.)**
	$ 26.211.531	

(Daily Express) **(Vorig bericht blz. 610 C.)**

H. **NEDERLAND. — Begrooting van Financiën.** — De Tweede Kamer heeft op 16 Dec. 1932 de begrooting van Financiën z. h. st. aangenomen. **(611 E.)**

I. **BELGIE. — Nieuw kabinet.** — Het nieuwe Belgische ministerie is op 17 Dec. 1932 als volgt samengesteld:

De Broqueville.

Premier en minister zonder portef.: De Broqueville.
Buitenlandsche Zaken: Hijmans.
Justitie: Janson.
Landsverdediging: Devèze.
Verkeerswezen: Forthomme.
Wetenschappen en Kunsten: Lippens.
Binnenlandsche Zaken en P.T.T.: Poullet.
Financiën: Jaspar.
Koloniën: Tschoffen.
Nijverheid en Arbeid: Van Isacker.
Sociale Zaken en Gezondheid: Carton de Wiart.
Openbare Werken en Landbouw: Sap.
Het ministerie van Wetenschappen en Kunsten zal voortaan ministerie van Openbaar Onderwijs heeten.
De Koning heeft het nieuwe kabinet beëedigd.
(Le Soir) **(Vorig bericht blz. 603 E.)**

19 DECEMBER 1932

K. **SUBSTITUUT VOOR GASOLINE.** — De vroegere officiervlieger Dalibor Svoboda en de ex-kapitein Guilermo Gomez hebben een substituut voor gasoline ontdekt, „nitroline", dat door hen gewonnen werd uit nitraten. De prijs zou de helft van die van gasoline bedragen.

L. **DUITSCHLAND. — Opheffing van eenige noodverordeningen.** — In den Duitschen ministerraad is besloten tot opheffing grootendeels der noodverordeningen betreffende de terreur, de buitengewone rechtbanken en de vlugschriften. **(Vor. ber. blz. 478 C.)**

M. **ED. BERNSTEIN OVERLEDEN.** — De vroegere Sociaal-Democratische Rijksdagafgevaardigde Eduard Bernstein is op 18 Dec., bijna 83 jaar oud, aan ouder-

domszwakte gestorven. Zestig jaar geleden trad Bernstein toe tot de Soc.-Dem. Partij. Jarenlang was hij te Zürich redacteur van het socialistische strijdorgaan „Sozialdemokrat", dat zich de bestrijding van de Duitsche socialistenwet ten doel stelde. Toen de redactie uit Zwitserland werd gewezen, ging Bernstein naar Londen, waar hij tot 1901 woonde.
Bernstein, die nog tot de persoonlijke vrienden van Marx en Engels had behoord, werd echter onder invloed van het Engelsche socialisme een tegenstander van de radicale richting der socialistische partij en de stichter van het z.g. „revisionisme", waarbij hij o.a. in conflict kwam met Kautsky.
In 1903 werd Bernstein door Breslau tot lid van den Rijksdag gekozen, doch in 1907 werd hij verslagen, maar in 1912 weer herkozen. Bij het uitbreken van den oorlog behoorde hij tot de groep der onafhankelijken, doch keerde later weer tot de oude partij terug. Tot 1918 bleef hij lid van den Rijksdag en werd in 1920 herkozen, om tot 1928 parlementslid te blijven.
In de laatste jaren hoorde men niet veel meer van hem. Zijn werken over de theorie van het socialisme genoten een internationale vermaardheid.
(Frankfurter Zeitung)

A. **WERKLOOSHEID. — Dertig millioen.** — Volgens een rapport van het Internationaal Arbeidsbureau kan het aantal werkloozen in de geheele wereld geschat worden op ruim 30 millioen en het daardoor gederfde bedrag aan loonen en salarissen op vier milliard pond sterling per jaar.
(Vorig bericht 584 A.; Statistiek 240 K.)

B. **FRANKRIJK. — Nieuwe Regeering.** — Paul-Boncour heeft het nieuwe Fransche ministerie als volgt samengesteld:
Minister-president en Buitenlandsche Zaken: Paul-Boncour, senator zonder partijverband.
Vice-premier en justitie: Abel Gardey, senator, democratische linkerzijde.
Financiën en budget: Chéron, senator, vroeger unierepublikein.
Oorlog: Daladier, radicaal-socialist.
Marine: Leygues, republikein van links.
Luchtvaart: Painlevé, republikein socialist.
Nationale opvoeding: de Monzie, Fransch socialist.
Koloniën: Sarraut, senator, democratische linkerzijde.
Openbare Gezondheid: Daniélou, radicale linkerzijde.
Post-telegrafie: Laurent Eynac, radicale linkerzijde.
Arbeid: Dalimier, radicaal-socialist.
Landbouw: Queuille, radicaal socialist.
Handel: Durand, radicaal socialist.
Koopvaardij: Leon Meyer, radicaal socialist.
Pensioenen: Miellet, radicaal socialist.
(Paris-Soir) **(Vorig bericht blz. 608 B.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Boodschap van President Hoover.** — In de boodschap, welke President Hoover op 19 Dec. 1932 tot het Congres heeft gericht in zake de kwestie der oorlogsschulden, bepleit de president de instelling van een Amerikaansche commissie tot „afzonderlijke regeling der oorlogsschuldenkwestie in verband met de economische wereldconferentie en de ontwapening".
De tot de commissie behoorende personen zullen later ook als leden der Amerikaansche delegatie ter wereldeconomische conferentie naar Londen gaan. Hoover stelt voor de medewerking van Roosevelt tot dit doel te verkrijgen. Hij herinnert er aan, dat het Congres in het afgeloopen jaar Hoover's voorstel tot herstel der oorlogsschuldencommissie heeft verworpen. De ontwikkeling van den toestand maakt evenwel een optreden van den president onder voorbehoud der latere toestemming van het Congres noodig.
President Hoover verklaart zich vervolgens opnieuw tegen de schrapping der schulden en beveelt een verlaging der schuldbetalingen aan tegen concessies op handelsgebied. In een lange uiteenzetting over den economischen toestand verklaarde Hoover, dat het belang van de kwestie der oorlogsschulden wordt overschat. De stabilisatie van vreemde valuta, de verbetering der prijzen en de vergrooting van het verbruik zijn voorwaarden tot het economische herstel. Hoover brengt voorts uitvoerig rapport uit over de gebeurtenissen van den laatsten tijd op het gebied van de oorlogsschulden, waarbij hij de door de debiteuren aangehaalde motieven voor hun onmacht tot betalen tracht te ontzenuwen door te wijzen op hun groote uitgaven voor de bewapening. Hoover wijst ten slotte opnieuw het verband van oorlogs- en herstelschulden van de hand. **(Vor. ber. 611 G.; 595 G.)**

D. **AMSTERDAM. — Burgemeester De Vlugt.** — Ter gelegenheid van zijn 60sten verjaardag heeft burgemeester De Vlugt op 19 Dec. vele gelukwenschen ontvangen.
In de gehouden vergadering van het college van B. en W., is hij door de wethouders en den gemeentesecretaris gecomplimenteerd.
(Vorig bericht 400 C.; zie photo blz. 139 D.)

E. **RUSLAND. — Hooger Onderwijs - Herstel van den doctorstitel.** — De Russische revolutie had de academische graden afgeschaft. Eenige jaren geleden heeft de regeering echter een speciaal lichaam ingesteld, dat de benoeming van hoogleeraren moest onderzoeken en goedkeuren. De snelle groei van het hooger onderwijs en het oprichten van nieuwe hoogescholen (hoofdzakelijk technische instituten) heeft echter ten gevolge gehad, dat deze wet niet nageleefd wordt. De professoren worden eenvoudig door de directeuren van de hoogescholen benoemd. Dit leidde er toe, dat in veel gevallen tot hoogleeraar menschen benoemd werden, die voor deze functie niet berekend waren en soms later weer ontslagen moesten worden. De Sovjetregeering heeft nu besloten, eenige waarborgen voor de geschiktheid van de personen voor het ambt te eischen. Daarvoor zullen de academische graden hersteld worden. (Politiken)

F. **NEDERLAND. — Financiën.** — De opbrengst der Rijksmiddelen over Nov. 1932 bedroeg *f* 32.995.672, tegen *f* 42.273.523 in November 1931. Zij brachten dus in de afgeloopen periode 9 millioen minder op.
Vergeleken bij 1/12 van de raming, groot *f* 34.850.714, is hier dus een vermindering van bijna twee millioen te constateeren.
De opbrengst over de eerste elf maanden van dit jaar bedroeg *f* 366.957.010 tegen *f* 409.615.206 over hetzelfde tijdvak van 1931. Een verschil dus van bijna 43 millioen. De totaal-opbrengst bleef tot nu toe *f* 16.400.845 beneden de raming.
De inkomsten ten bate van een Leeningfonds 1914 bedroegen over November *f* 5.255.219 tegen *f* 4.126.235 in October, en de inkomsten ten bate van het gemeentefonds *f* 8.687.285 tegen *f* 5.699.788 in October, terwijl de inkomsten van het wegenfonds *f* 712.111 bedroegen. Dit was in October *f* 866.070. **(590 F.)**

G. **ROTTERDAM. — Haventarieven.** — De regeering heeft de verlaging van de Rotterdamsche haventarieven, waartoe de gemeenteraad op 27 Juli van dit jaar heeft besloten, goedgekeurd. **(Vor. ber. blz. 432 E.)**

20 DECEMBER 1932

H. **ARGENTINIE. — Omwentelingspoging.** — De Argentijnsche regeering heeft 17 December op het laatste oogenblik een omwentelingspoging ontdekt. De beide oud-presidenten, Dr. Irigoyen en Alvear werden gearresteerd. In een aan Irigoyen toebehoorend huis in een voorstad van Buenos Aires ontplofte n.l. een bom, waardoor de politie op het spoor werd gebracht van een depôt, dat 1300 bommen bleek te bevatten.
De Argentijnsche Staatspresident Justo heeft voor geheel Argentinië den staat van beleg afgekondigd.
(Vorig bericht blz. 39 D.)

A. **SUIKER. — Europeesche landen onder het Chadbourne Contract.** — De Internationale Suikerraad publiceert een overzicht van de definitieve resultaten van het tweede quota-jaar voor de Europeesche landen, welke betrokken zijn bij de internationale overeenkomst van 9 Mei 1931.

SURPLUSSTOCKS IN METRIEKE TONNEN.

	Duitschl.	Tsj.-Slowakije	Polen	Hongarije	België
Surplusstocks 1 Sept. 1931 (Voor Tsj.-Slowakije, 1 Oct.) .	560.162	177.929	182.624	53.396	23.685
Surplusstocks 1 September 1932	516.972	92.777	96.405	28.420	7.803

De Internationale Suikerraad voegt hieraan toe een begrooting van de hoeveelheden, welke voor export in de Europeesche landen voor het derde quota-jaar beschikbaar zijn:

	Duitschl.	Tsj.-Slowakije	Polen	Hongarije	België
Surplusstocks 1 Sept. 1932 (Voor Tsj.-Slowakije, 1 Oct.) .	516.972	92.777	96.405	28.420	7.803
Productie 1932—1933	1.100.000	625.000	416.000	105.000	245.000
	1.616.972	717.777	512.405	133.420	252.803
Schatting binnenl. consumptie	1.491.809	385.825	340.841	93.320	226.323
Saldo	125.163	331.952	171.564	40.100	26.480

Hieruit blijkt, dat deze landen waarschijnlijk niet in staat zullen zijn hun volledige quota te exporteeren. Deze zijn als volgt: Duitschland 200.000, Tsjecho-Slowakije 570.817, Polen 308.812, Hongarije 84.100, België 30.275. **(V. b. 555 E.; plan-Chadbourne 415 G.)**

B. **NEDERLAND. — Salariskorting voor de rijksambtenaren.** — De besparing op de uitgaven door een wijziging van de voornemens der regeering met betrekking tot de korting op de salarissen der rijksambtenaren is nader geraamd op ƒ 11.3 millioen. Dit beteekent, dat de regeering een bedrag van ƒ 3.2 millioen heeft prijs gegeven. Immers de salarisvermindering was in de Millioenennota bepaald op ƒ 14.5 millioen, overeenkomende met het bedrag, dat de commissie-Welter terzake had voorgesteld.

De bestaande tijdelijke (degressieve) korting, ingegaan op 1 Maart '32, was voor gehuwden 2½% van de eerste ƒ 2000 en 5% daarboven. Door het groote aantal ambtenaren met een salaris van ƒ 2000 of minder kwam deze degressieve korting gemiddeld op 3% neer.

Voor de ongehuwden bedroeg de bestaande korting van Maart 1932 2½% van de eerste ƒ 1000 en 5% daarboven. Bovendien bestond voor deze ongehuwden reeds een 3 pct.'s aftrek ingevolge het Bezoldigingsbesluit.

De Commissie-Welter had het bedrag van ƒ 14.5 millioen wenschen te vinden door de bestaande tijdelijke korting met degressie voor de gehuwden te vervangen door een definitieve en uniforme korting van 8%, en voor de ongehuwden van 13%, maar voor deze laatsten dan den 3 pct.'s aftrek ingevolge het Bezoldigingsbesluit te laten vervallen.

De regeering had hetzelfde bedrag aanvankelijk willen vinden door het bestaande verhaal der pensioenpremie voor het eigen pensioen met 5% te verhoogen, dus te brengen op 8%, en voorts den 3 pct.'s aftrek voor ongehuwden ingevolge het Bezoldigingsbesluit te verhoogen tot een 5 pct.'s aftrek.

Zooals de in de centrale commissie voor georganiseerd overleg voorgelezen regeeringsverklaring luidde, zou van de gehuwden 4% meer en van de ongehuwden 5% meer gekort worden dan in de bestaande regeling. Men moet hier dus uit opmaken, dat van de gehuwden wordt geheven 6½% tot ƒ 2000 en 9% daarboven, en van de ongehuwden 7½% tot ƒ 1000 en 10% daarboven, terwijl voor de ongehuwden de 3 pct.'s aftrek ingevolge het Bezoldigingsbesluit blijft bestaan.

Zooals gezegd, geeft de regeering hiermede ƒ 3.2 millioen besparing prijs.

Met het tweede opcenten-ontwerp had minister De Geer reeds ƒ 3.3 millioen aan nieuwe middelen prijs gegeven (ƒ 1.5 millioen tengevolge van de wijzigingen van het eerste ontwerp door de regeering en ƒ 1.8 millioen door aanvaarding van het amendement-Kortenhorst tot halveering van de opcenten op den bieraccijns).

Tezamen maakt dit een ongunstiger positie van de begrooting voor 1933 van ƒ 6.5 millioen, op welke begrooting reeds het nog ongedekte tekort van ƒ 22.1 millioen drukte, waarvan ƒ 20 millioen spoorwegtekort over 1932. (N. R. Crt.)

(Vorig bericht blz. 208 E.)

C. **PALESTINA. — Opgravingen.** — Te Kalandia ten Noorden van Jeruzalem heeft men bij het aanleggen van een vliegveld overblijfselen van een Byzantijnsch bad gevonden.

Onder de puinhoopen van een fort van de stad Athlit is een aantal graven gevonden van Phoeniciers, die daar omstreeks het jaar 900 vóór Christus een nederzetting blijken te hebben gehad. Veertien dezer graven heeft men reeds onderzocht, waarbij amuletten, beeldjes, pullen, pijlen, spiegels, halskettingen en primitieve lampen gevonden zijn.

Het regeeringsdepartement van Oudheden heeft nabij Hebron een militair gedenkteeken gevonden met Romeinsche letters, dat vermoedelijk 2000 jaar oud is en opgericht ter herinnering aan het zesde Romeinsche legioen, dat in Palestina was gedetacheerd.

(Vorig bericht blz. 484 C.)

D. **IERLAND. — Verklaringen van minister Lomass.** — De Iersche minister van Handel en Nijverheid, Lomass, verklaarde heden in den senaat tijdens de behandeling van de ratificatie der overeenkomsten van Ottawa tusschen den Ierschen Vrijstaat en Canada, dat in de nabije toekomst een „dissociatie" van den Vrijstaat uit het Britsche gemeenebest noodzakelijk zou worden. De eenige rechtvaardiging van een voortgezette associatie met het Britsche gemeenebest was het verkrijgen van belangrijke voordeelen. Wanneer, gelijk op dit oogenblik, dergelijke voordeelen niet werden genoten, bestond er volgens spreker ook geen noodzakelijkheid meer voor de handhaving der associatie. In deze aangelegenheid is echter door de regeering tot geen enkele actie besloten, aangezien zij van meening is, dat dit geen regeeringsmaar een volksaangelegenheid is. (Irish Times)

(Vorig bericht blz. 582 I.)

E. **GRIEKENLAND. — Crisis in het kabinet.** — Naar aanleiding van het besluit van den Griekschen ministerraad om 30% te betalen voor de coupons van de Grieksche buitenlandsche leeningen, welke betaling zal geschieden in buitenlandsche deviezen, heeft de minister van Financiën zijn ontslag ingediend, aangezien hij van meening is dat door de rentebetaling zoowel de begrooting als de deviezenpositie van het land ernstig in gevaar worden gebracht. De minister van Financiën hoopt door zijn ontslagaanvraag het standpunt van het kabinet nog te kunnen wijzigen, temeer omdat nog twee andere ministers zijn meening deelen. (Proia, Athene) **(Vor. ber. blz. 561 F.)**

F. **VOLKENBOND. — Assyrisch probleem in Irak.** — De Volkenbondsraad is op 15 Dec. bijeengekomen om kennis te nemen van een resolutie van de raadscommissie inzake de petitie van de Assyrische gemeenschap in Irak, die een administratieve autonomie binnen Irak wil scheppen. De raadscommissie heeft echter dezen eisch van de hand gewezen en voorgesteld,

dat de regeering van Irak een buitenlandsch deskundige zal uitnoodigen om voor korten tijd bijstand te verleenen bij de oplossing van het Assyrische probleem in Irak. De regeering van Irak heeft zich volkomen met het voorstel van de raadscommissie kunnen vereenigen. **(Vorig bericht blz. 518 C.)**

A. **PROF. DR. P. ZEEMAN. — Onderscheiding.** — De Koninklijke Academie van Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten van België te Brussel heeft Prof. Dr. P. Zeeman te Amsterdam benoemd tot buitenlandsch lid (membre Associé) voor de wis- en natuurkundige wetenschappen. **(Vor. ber. 400 D.)**

B. **NEDERLAND. — Bloembollenbedrijf.** — De Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur hield op 19 Dec. te Haarlem haar 170ste algemeene vergadering. De voorzitter, de heer Ernst H. Krelage, zeide o.m.:
Het eindcijfer van den uitvoer over 1932 kan op grond van de gegevens over de eerste elf maanden geschat worden op 47.5 millioen K.G., tegen 46 millioen K.G. in 1931 en rond 45.5 millioen K.G. in 1930. Bedenkelijk is het ergerlijke verschijnsel, dat op het eind van het seizoen groote hoeveelheden bollen speciaal in Engeland op publieke veilingen uit Nederland zijn aangevoerd en tegen zeer lage prijzen zijn verkocht. Terecht zijn onze Engelsche klanten daarover ten hoogste verbolgen. Het is een dringende eisch tot zelfbehoud van ons bloembollenvak, dat daaraan onmiddellijk paal en perk worde gesteld. **(587 C.)**

C. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. - Mandsjoekwo.** — De redactiecommissie uit de Commissie van 19 van de bijzondere Volkenbondsvergadering heeft tot dusverre zonder eenig resultaat vergaderd. De poging om een verzoening tusschen Japan en China tot stand te brengen is niet geslaagd. De verdere beraadslagingen zijn tot midden Januari 1933 verdaagd. **(Vorig bericht blz. 604 O.)**

D. **SUIKER. — Polymerisatie.** — Naar het heet zijn twee Amerikaansche chemici na 9 jaren proefneming er in geslaagd een nieuwe methode uit te werken voor de bereiding van een plastische massa, welke tevens beteekent een nieuwe gebruiksmogelijkheid voor suiker. Het procédé berust op een polymerisatie van de suiker. Daarbij kan een harde, glazige, dan wel witte massa verkregen worden, welke op celluloïd lijkt, maar onbreekbaar is. Naar verluidt leent dit materiaal zich tot allerlei mogelijkheden, zelfs tot fabricatie van textielproducten, schoenen, enz.
(Vorig bericht blz. 555 E.; 491 I.)

E. **INTERNATIONALE SAMENWERKING. — Kleine Entente.** — De buitengewone conferentie van de Kleine Entente werd op 19 Dec. beëindigd. De agenda der conferentie bevatte de volgende vier punten:
Het ontwapeningsvraagstuk, de herstelbetalingen van de landen van Oost-Europa, problemen van de economische organisatie van midden-Europa en besluiten ten opzichte van de revisionistische campagne.
Het officieele communiqué van de slotvergadering behandelt de economische en politieke agenda-punten tezamen en zegt daarover dat de drie ministers van buitenlandsche zaken (n.l. die van Tsjecho-Slowakije, Roemenië en Joego-Slavië) tot de overtuiging waren gekomen dat het gemeenschappelijk belang een consequent optreden van de landen der Kleine Entente bij alle politieke en economische vraagstukken eischt. Er werd besloten tot een bijeenkomst van de drie ministers van buitenlandsche zaken, ten minste drie maal per jaar te houden, terwijl daarnaast als permanent orgaan een secretariaat van de Kleine Entente werd ingesteld. (Vreme, Belgrado)

F. **AMSTERDAMSCHE BANK. — Veroordeeling tot betaling van dividend over 1931.** — Onder auspiciën van de „Nederlandsche Vereeniging tot bescherming der belangen van Fondsenhouders", hebben eenige aandeelhouders der N. V. Amsterdamsche Bank deze vennootschap gedagvaard tot uitbetaling van het dividend over het boekjaar 1931. Op voorstel van het bestuur had de algemeene vergadering van aandeelhouders d.d. 27 April 1932, ondanks het krachtige verzet eener minderheid, besloten het winstsaldo ad *f* 254.852 op nieuwe rekening over te brengen.
De kantonrechter Mr. L. S. G. de Hartog te Amsterdam heeft bij vonnis van 19 Dec. 1932 de oppositie in het gelijk gesteld en de Amsterdamsche Bank tot winstuitkeering veroordeeld. Het dividend op ieder aandeel van *f* 200 bedraagt *f* 0.92½.
Deze beslissing is niet vatbaar voor hooger beroep of cassatie. **(Vorig bericht blz. 271 G.)**

21 DECEMBER 1932

G. **ESKIMO'S.** — De officieele archivaris en fotograaf van het Canadeesche poolgebied, Richard Finnie, die uitgestrekte tochten in de Noordelijke streken heeft ondernomen, is van meening, dat het ontstaan van poolsteden aan den rand van de Noordelijke IJszee — tot dusver een hersenschim — door de uitbreiding van het vliegwezen verwezenlijkt kan worden. Hij gelooft, dat in den loop van de komende drie of vier generaties, de grondslag voor een nieuw rijk gelegd zal worden in het Noordelijke ijsgebied. „Het vliegtuig", aldus is zijn meening, „heeft de geheele situatie in de Noordpool-gebieden veranderd."
„De toerist", zoo verklaart Finnie, „is reeds begonnen met de ontdekking van de rivier Mackenzie, een 2000 mijl langen schitterenden waterweg door absoluut maagdelijk land, welke rustig kan worden bevaren per stoomboot of cano en waar het vliegtuig uitstekende diensten bewijst."
Het Noordpool-klimaat is, naar de meening van Finnie, geenszins onverdragelijk. De zomers zijn kort, maar warm en aangenaam. De winters zijn inderdaad koud, maar Finnie zegt, in de beschaafde wereld meer last van de koude te hebben gehad, dan in het Poolgebied, doordat men zich zoo onvoldoende kleedt. Ten slotte steekt Finnie den loftrompet over de Eskimo's. „Eskimo's zijn geen ingevroren wilden, verzadigd van walvischspek", zoo zeide hij, „maar een gelukkig, intelligent en gastvrij volk, het mooiste, edelmoedigste en aantrekkelijkste van alle rassen, die nog geen kennis hebben gemaakt met de moderne beschaving". („Mail and Empire, Toronto")

H. **KARL FRIEDRICH NOWAK OVERLEDEN.** — De bekende politieke schrijver Karl Friedrich Nowak is op 19 Dec. 1932 aan hartverlamming overleden.
Nowak werd op 1 Januari 1882 te Weenen geboren. Van zijn politieke geschriften zijn vooral bekend: „Der Weg zur Katastrophe", „Der Sturz der Mittelmächte" en „Versailles".
Na de revolutie bleef hij in nauw contact met den ex-keizer. (Berl. Tageblatt)

I. **ENGELAND. — Goudbeweging.** — Het totaal der goudverschepingen uit Britsch-Indië sinds 21 September 1931 heeft het cijfer van £ 79 millioen overschreden. De laatste dagen hebben weer eenige belangrijke verschepingen plaats gehad en ook voor de eerstkomende dagen zijn aanzienlijke zendingen te wachten. Op 19 Dec. werd uit Britsch-Indië goud ter waarde van £ 516.000 naar New York verscheept, terwijl op 22 Dec. £ 369.000 en op 24 Dec. £ 75.000 naar Engeland wordt gezonden. Op 26 December zal £ 300.000 en op 29 December weer £ 352.000 goud naar Londen vertrekken. Een zeer groote zending, n.l. £ 1.844.000 wordt 3 Januari 1933 naar New York verscheept, waarop op 5 Januari 1933 weer een kleine zending van £ 40.000 naar Londen volgt.
Uit Zuid-Afrika is op 19 Dec. reeds £ 627.504 goud naar ngeland verzonden, terwijl bovendien op 26 Dec. een zending van £ 446.311 goud naar Engeland zal vertrekken.

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Salarissen van Indische ambtenaren.** — Met ingang van 1 Januari 1933 wordt de salariskorting van de Indische ambtenaren van 10 op 17% gebracht. De regeering heeft afgezien van het stopzetten van de periodieke verhoogingen en de verhoogingen, voortvloeiende uit promotie. Bepaald werd, dat met ingang van 1 Januari 1933, de salariskorting zal worden gebracht van 10 op 17%, met dien verstande, dat voor bezoldigingen van *f* 35.— en lager een zoodanige degressie zal worden toegepast, dat de korting op een salaris van *f* 35.— *f* 5.— zal bedragen en dat de salarissen van *f* 15.— en lager niet gekort zullen worden. De tusschenliggende salarissen worden verdeeld in groepen met kortingen van *f* 1.50, *f* 2.50 en *f* 3.50. Verder zal, conform het advies van de Commissie voor Georganiseerd Overleg, een gezin met drie of meer kinderen, met afschaffing van de tegenwoordige kindertoelagen, een toelage worden uitgekeerd voor schoolgaande kinderen beneden de 18 jaar en wel resp. 2-, 4-, 5-, 6- en 7% voor een, twee, drie, vier, vijf of meer schoolgaande kinderen, tot maxima van resp. *f* 10.—, *f* 20.—, *f* 25.—, *f* 30.— en *f* 35.— per maand. Aan gezinnen met vijf of meer kinderen, waarvan tevens twee schoolgaan en aan wie daarvoor krachtens de bestaande regeling een toeslag wordt uitgekeerd van 5% of 10%, met een maximum van *f* 25.— per maand, wordt gewaarborgd, dat de nieuwe regeling ten deze voor hen geen nadeel zal medebrengen. De korting van de ambtstoelagen, thans resp. 25% en 50% bedragende, wordt verhoogd resp. tot 30% en 60%. **(V. b. 261 F., 157 D.)**

B. **NEDERLAND. — Voorloopig geen Contingenteering van enkele Textielgoederen in Ned. Oost-Indië.** — De commissie van advies nopens de bevordering van de oeconomische samenwerking tusschen Nederland en Ned.-Indië heeft den minister van Koloniën afwijzend geadviseerd met betrekking tot de contingenteering van den invoer van enkele textielgoederen in Ned.-Indië.
De minister heeft thans besloten de nadere beschouwing van de mogelijkheid om verbetering te brengen in den afzet van Nederlandsche textielgoederen in Nederlandsch-Indië, op te schorten in afwachting van het advies der commissie aangaande het geheele probleem van de bevordering der oeconomische samenwerking tusschen de beide gebiedsdeelen. **(588 A.)**

C. **VOLKENBOND. — Conflict Paraguay-Bolivia.** — De Volkenbondsraad is in een spoedzitting bijeengekomen, om zijn standpunt te bepalen inzake het rapport betreffende bijlegging van het conflict tusschen Paraguay en Bolivia, dat kort te voren door de neutrale verzoeningscommissie te Washington was overgeseind.
Volgens dit voorstel zullen beide staten onverwijld een accoord moeten sluiten, waarin wordt overeengekomen, dat de definitieve regeling van het conflict wordt toevertrouwd aan een door beide regeeringen samen te stellen scheidsgerecht.
De vijandelijkheden zullen 48 uur na het onderteekenen van het accoord worden gestaakt, terwijl 48 uur na de ratificatie de troepen definitief zullen worden teruggetrokken en gedemobiliseerd.
De commissie stelt verder voor, dat deskundigen van de drie bekende geografische genootschappen van Londen, Washington en Madrid worden uitgenoodigd mede te werken aan de grensregeling in den Chaco. Wanneer vier maanden na het sluiten van het accoord geen overeenstemming is bereikt over de benoeming van arbiters, zou het geschil worden voorgelegd aan het Haagsche Hof van Arbitrage.
De Volkenbondsraad heeft daarna in gelijkluidende telegrammen de regeeringen van Bolivia en Paraguay dringend aanbevolen, dit voorstel te aanvaarden. De vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Duitschland, Italië en Spanje deelden mede, dat zij hun regeeringen hadden verzocht, langs diplomatieken weg haar invloed uit te oefenen, ten einde te bewerken, dat het voorstel wordt aanvaard.
Verder werd op voorstel van den secretaris-generaal besloten, dat deze stap van den Bond door middel van den Volkenbondszender aan de verschillende regeeringen zou worden medegedeeld. **(Vorig bericht blz. 593 H.)**

D. **ZWEDEN. — Kreuger-concern - Torsten Kreuger veroordeeld.** — De oud-consul-generaal van Polen, Torsten Kreuger, de broeder van Ivar Kreuger, is door de rechtbank te Stockholm tot 3½ jaar dwangarbeid veroordeeld wegens bedrog in verband met bedriegelijke bankbreuk door valsche boekingen en frauduleus bankroet in verband met de zaak der Högbroforsen Industri A/B.
Aan Torsten Kreuger werd bovendien de verplichting opgelegd aan de koopers van obligaties van de Högbroforsen een schadeloosstelling te betalen van in totaal meer dan een millioen kronen.
(Göteborgs Morgonpost). **(Vor. ber. blz. 608 D.)**

E. **NEDERLAND. — Begrooting van Waterstaat.** — De Tweede Kamer heeft op 19 Dec. 1932 de begrooting van Waterstaat z. h. st. aangenomen.
(Vorig bericht blz. 611 H.)

F. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Rede van Sir Josuah Stamp.** — Sir Josuah Stamp hield op 19 Dec. te Leith een redevoering over de financieele politiek voor het jaar 1933. Een der voornaamste opgaven voor dit jaar, verklaarde hij, moet zijn de coördinatie van internationale denkbeelden over het financieringswezen op de economische wereldconferentie. Dit zou inderdaad meer kwesties kunnen opwerpen dan geregeld kunnen worden, maar het is beter dat zij opgeworpen worden in de formeele discussies als problemen, die in de toekomst uitgewerkt moeten worden, dan dat men deze achterlaat als onderzeesche klippen, waarop de schepen van staat later zullen stranden, aldus Sir Josuah.
Deze rotsen moeten eerst in kaart worden gebracht, ook wanneer zij niet onmiddellijk uit den weg kunnen worden geruimd. Het hangt in hooge mate van den gouden standaard en de crediteurlanden af, of goud zoo zeldzaam zal worden met betrekking tot andere goederen, dat het gebruik er van als dekking van de geldcirculatie een luxe zal zijn, welke slechts twee landen zich kunnen permitteeren.
Frankrijk begint in te zien, dat het goud zeer veel gelijkt op de groote taart, die de schooljongen zoo lang voor zichzelf achtergehouden had, tot zij bedorven was, aldus besloot spr. zijn uiteenzetting.
(Vorig bericht blz. 551 K.; 443 E.)

G. **ONTSTAAN VAN DEN SLAAP.** — In „The Lancet" komt een overzicht voor van een verhandeling van Prof. W. R. Hess, hoogleeraar in de physiologie te Zürich. Deze deelt daarin mede, dat volgens hem 't para-sympathische zenuwstelsel, dat een onderdeel vormt van 't sympathische en de werking van 't hart langzamer doet worden en de pupil nauwer, voor 't optreden van den slaap verantwoordelijk moet worden gesteld.
Spoot hij dieren in met een stof, die het parasympathische zenuwstelsel prikkelde en de werking van 't sympathische remde, dan ontstond een toestand, die van den natuurlijken slaap niet te onderscheiden was.
Nagenoeg hetzelfde resultaat verkreeg hij bij electrische prikkeling van zekere dieper gelegen deelen der hersenen, die op andere wijze nauw met het primitieve zenuwstelsel verbonden zijn. Wellicht wijst dit op 't bestaan van een slaapcentrum.
Bovendien vonden Zondek en Bier te Berlijn, dat de broomhoudende bestanddeelen van de glaudula pituitaria gedurende den slaap uitgestort worden in zeker gedeelte van den hersenstam en dat de klier zich vóór 't ontwaken weer vult. Dit zou kunnen duiden op de aanwezigheid van een specifiek slaaphormoon.
Verdere onderzoekingen zullen dit alles echter nog nader moeten bevestigen. (The Lancet)

H. **NEDERLAND. — Maatregelen tegen het smokkelen van suiker.** — Ingediend is een wetsontwerp houdende bepalingen omtrent het vervoer en de nederlagen van suiker.

Aan de toelichting is ontleend:
Blijkens bij het Departement van den minister ingekomen berichten neemt de smokkelarij in suiker aan de zuidgrens van ons land gestadig toe en wordt zij vooral met gebruikmaking van het moderne vervoermiddel, de auto, uitgeoefend. Deze smokkelarij is thans veel moeilijker dan vroeger te bestrijden, daar de smokkelaars over bekwame en koelbloedige chauffeurs beschikken.
Het gebied waarvoor dekkingsbepalingen gelden, zal voor een behoorlijke bestrijding van de suikerfraude moeten worden uitgebreid, opdat de frauduleus ingevoerde ladingen beter dan tot heden mogelijk is zullen kunnen worden achterhaald.
Wijl het regelen van deze aangelegenheid bij de wet niet de noodige elasticiteit aan de maatregelen zou geven, verdient het aanbeveling de aanwijzing van het gebied aan de Kroon over te laten.
Voorts is een bepaling voorgesteld om het visiteeren van panden te bevorderen.

A. **DUITSCHLAND. — Amnestie-ontwerp in den Rijksraad aangenomen.** — Het seniorenconvent van den Rijksdag, dat op 19 Dec. bijeenkwam na de vergadering van den Rijksraad, waarin het amnestie-ontwerp, dat reeds door den Rijksdag is goedgekeurd, werd aangenomen, heeft met de stemmen van de sociaal-democraten en de communisten tegen, het voorstel tot bijeenroeping van den Rijksdag vóór Kerstmis verworpen. Hindenburg heeft de amnestie bekrachtigd.

22 DECEMBER 1932

B. **VEREENIGDE STATEN. — Roosevelt's antwoord aan President Hoover.** — In zijn antwoord aan President Hoover weigert Roosevelt deel te nemen aan de vorming van een schuldencommissie. Hij is het daar niet mee eens, want hij is van oordeel dat het huidige stelsel voldoende is om over het betalingsvermogen van elke natie te oordeelen. Hij is echter niet voornemens iets te doen om een onverwijld handelend optreden inzake de schulden te beletten of te vertragen.
Roosevelt is geen voorstander van het leggen van verband tusschen de oorlogsschulden, de economische wereldconferentie en de ontwapening, want hij legt er den nadruk op dat de oorlogsschulden een afzonderlijke quaestie vormen. **(Vor. ber. blz. 612 C.)**

C. **DUITSCHLAND. — Toenemende werkloosheid.** — Op 1 December 1932 bedroeg het totaal aantal bij de Duitsche arbeidsbeurzen ingeschreven werkloozen ongeveer 5.600.000, of een vermeerdering met ongeveer 250.000 vergeleken met 30 November 1932, toen het aantal werkloozen 5.358.000 bedroeg.
(Berl. Tageblatt) **(Vorig bericht blz. 600 E.)**

D. **AMSTERDAM. — Kostelooze ouderdomsrente.** — De Raad van Arbeid te Amsterdam schrijft ons:
Op 3 December 1919 konden de personen, die den leeftijd van 65 jaar bereikt of overschreden hadden en in de Vermogensbelasting of Inkomstenbelasting naar een inkomen van *f* 1200 of meer waren aangeslagen, niet in het genot van de kostelooze ouderdomsrente worden gesteld.
In verband met de ongunst der tijden is voor velen dezer de toestand gewijzigd en zouden zij thans, indien zij niet meer in de Vermogensbelasting of in de Inkomstenbelasting naar een inkomen van minder dan *f* 1200 per jaar zijn aangeslagen, wel voor bedoelde rente in aanmerking kunnen komen.
Nu heeft de wetgever aan deze mogelijkheid gedacht.
Artikel 33 juncto 28 der Ouderdomswet 1919 bepaalt, dat ieder Rijksingezetene, die op 3 December 1919 den leeftijd van 65 jaar bereikt of overschreden had en geen aanspraak op de kostelooze ouderdomsrente kon maken, omdat hij in de Vermogensbelasting of de Inkomstenbelasting naar een inkomen van *f* 1200 of meer was aangeslagen, alsnog in het genot van deze rente kan worden gesteld mits hij aantoont, dat hij zelf of zijn echtgenoot niet meer in de Vermogensbelasting of de Inkomstenbelasting naar een inkomen van *f* 1200 of meer is aangeslagen.
Dit zal voor velen ouden van dagen, die thans den leeftijd van 78 jaar of ouder bereikten (men moest op 3 December 1919 reeds 65 jaar oud zijn en Rijksingezetene) uitkomst kunnen geven. Inlichtingen te verkrijgen bij den Raad van Arbeid te Amsterdam, Droogbak.

E. **SIAM. — Nieuwe Grondwet afgekondigd.** — De nieuwe Siameesche grondwet is op 20 Dec. in werking getreden. De grondwet werd den koning aangeboden door Phya Manopakarana, wiens positie ongeveer overeenkomt met die van premier. Na de onderteekening geschiedde de afkondiging, voorgelezen door een paleisdignitaris.
Volgens de grondwet moet de koning Boeddhist zijn. Leden van de koninklijke familie mogen niet actief aan de politiek deelnemen, terwijl hun reeds vele andere rechten zijn ontnomen. Alle burgers zijn gelijk voor de wet en hebben volledige godsdienstvrijheid. De leden der wetgevende vergadering worden voor vier jaar door het volk gekozen. De koning benoemt den voorzitter. Hij kan zijn veto over een aangenomen wetsontwerp uitspreken; is dit tweemaal geschied dan kan de wetgevende vergadering het daarna, tegen zijn wensch, toch tot wet verheffen.
Ook de leden van den uitvoerenden raad, een soort ministerie, bestaande uit een voorzitter en van 14 tot 24 leden, worden door den koning benoemd, die eveneens het recht heeft de wetgevende vergadering te ontbinden. **(Vorig bericht blz. 397 A.)**

F. **NEDERLAND. — Bouwvak. - Landelijke Federatie van Bouwvakarbeiders in Nederland.** — Het bestuur der Landelijke Federatie van Bouwvakarbeiders te Amsterdam heeft op 16 Dec. 1932 een schrijven aan den Ministerraad gezonden, waarin de steeds slechter wordende toestand in het bouwbedrijf wordt uitgelegd en men op krachtige maatregelen ter bestrijding van de werkloosheid in het bouwbedrijf aandringt. Blijkens dit schrijven stonden op 26 Nov. '32 bij 217 organen der openbare arbeidsbemiddeling, in het bouwbedrijf, het schildersbedrijf en de houtindustrie als werkloos 78.700 personen ingeschreven t.w. 59.450 bouwvakarbeiders, 10.000 schilders en 9.250 arbeiders in de houtbewerkingsindustrie, d.w.z. 8.400 werkloozen meer dan op 8 October '32.
Het bestuur geeft den Raad van Ministers in overweging, ter bestrijding der werkloosheid, krachtige maatregelen te nemen en als zoodanige maatregelen stelt het den Ministerraad voor:
a) Invoering van de 40 urenweek;
b) Ruime verstrekking van voorschotten en credieten aan gemeenten en arbeiderswoningbouwvereenigingen, ter bevordering van den arbeiderswoningbouw;
c) Het in versneld tempo in uitvoering brengen van groote openbare werken, en
d) Het vrijgeven van alle als werkverschaffing in uitvoering zijnde werken, die redelijkerwijze als vallende onder het bouwbedrijf, behooren te worden aangemerkt.
(Vorig bericht blz. 518 H.)

G. **NEDERLAND. — De crisismoeilijkheden voor het middenstandsbedrijf.** — Het Algemeen Bestuur van den Koninkl. Nederl. Middenstandsbond heeft in zijn dezer dagen gehouden vergadering opnieuw besproken de crisismoeilijkheden, waaronder vele middenstandsbedrijven gebukt gaan, aan welke bespreking wij het volgende ontleenen:
Gebleken is, dat de geldmiddelen van de crisiscomité's over het algemeen te beperkt zijn om eenigermate in de behoefte aan kleine bedrijfscredieten en voorschotten te kunnen voorzien. Weliswaar zullen thans verschillende Kamers van Koophandel op verzoek van het Nationaal Crisis-Comité bedragen beschikbaar stellen ten behoeve van noodlijdende middenstanders, doch waar de Kamers in de provincie over het algemeen slechts over een bescheiden budget beschikken, kan ook langs dezen weg geen afdoende oplossing worden verkregen. Derhalve blijft

slechts over een beroep op steun van regeeringswege, bij de uitvoering waarvan de medewerking van het middenstandsbankwezen zou kunnen worden ingeroepen.
Het Bondsbestuur is van meening, dat het oogenblik gekomen is om aandrang in deze richting te gaan uitoefenen.
Uitvoerige besprekingen werden gewijd aan den noodtoestand onder den middenstand in de tuinbouwstreken, inzonderheid in West-Friesland. Vanwege het Bondsbureau is ter plaatse een onderzoek ingesteld en uit het terzake uitgebrachte rapport bleek, dat aan de tuinbouwende bevolking aanzienlijke credieten voor aanschaffing van artikelen voor eerste levensonderhoud zijn verleend, terwijl ook de schulden wegens geleverde bedrijfsbenoodigdheden groote bedragen beloopen. Deze credietgeving bestaat in deze streken van oudsher en was ook onder de bestaande verhoudingen noodzakelijk. Derhalve mag de middenstand niet de dupe worden van de gevolgen der depressie in het tuinbouwbedrijf. Wordt niet de mogelijkheid geopend om de uitstaande vorderingen op eenigerlei wijze te realiseeren, dan zullen ook veel fabrikanten en grossiers, die toch al veel van hun afzetgebied verloren hebben, ernstige verliezen lijden.
Met de Kamers van Koophandel te Hoorn en Alkmaar is terzake overleg gepleegd en zal verder contact worden gehouden.
Aangezien de voorgestelde steunmaatregelen voor den tuinbouw hier geen baat kunnen brengen, zal ook ten aanzien van de gedupeerde middenstanders — overwegend kleine ondernemers — door de regeering de helpende hand moeten worden geboden. Hiertoe zullen de noodige stappen worden gedaan.

A. **RUSLAND. — Belasting in natura voor individueele boeren.** — Op alle collectieve boerderijen zullen de individueele boeren, die koeien bezitten, voortaan volgens een juist door Stalin afgekondigd decreet belasting in natura moeten betalen. De verkoop van melk, boter en eieren zal niet zijn geoorloofd, zoolang de regeering niet de noodige inzamelingen heeft gehouden inplaats van belasting in geld. Het decreet bepaalt straf voor degenen die vervalschte melk leveren en stelt den prijs dien de regeering zal betalen voor melk op vijftien kopeken per liter vast. De tegenwoordige marktprijs is vijf roebels per liter. (Pravda)

B. **OOSTENRIJK. — Interview met bondspresident Miklas.** — Een bijzondere correspondent van de „Excelsior" heeft te Weenen een onderhoud gehad met den Oostenrijkschen bondspresident Miklas, die uiteenzette, dat de landen der vroegere Donau-monarchie op economisch gebied tot overeenstemming moeten komen, teneinde gezamenlijk het hoofd te kunnen bieden aan de vele moeilijkheden.
Miklas waren twee plannen voorgelegd, n.l. de zoogenaamde Duitsch-Oostenrijksche tolunie en een verbond tusschen de Midden-Europeesche staten.
Het politieke wantrouwen en de economische tegenstellingen hebben echter beide plannen doen mislukken.
Wat de „Anschluss"-quaestie betreft, verklaarde Miklas aan den correspondent, dat Oostenrijk sedert meer dan 1000 jaar met Duitschland, vooral met Zuid-Duitschland, verbonden is door banden van bloedverwantschap, door cultuur en geschiedenis. De Oostenrijkers zijn van Duitschen stam en zij zullen zich nimmer van hun Duitsche broeders laten afscheiden.
Tenslotte gaf bondspresident Miklas als zijn vaste overtuiging te kennen, dat het noodzakelijk is niet alleen de schuldenquaestie tot oplossing te brengen, doch dat ook het werkloosheidsvraagstuk geregeld moest worden, wilde men den economischen toestand in Europa verbeteren. (Excelsior)
(Vorig bericht blz. 53 D.)

C. **TOONEEL. — Causerie van Jacques Copeau.** — Als eerste van de door de Tooneelliga te organiseeren reeks voordrachten van vooraanstaande figuren over de problemen van het tooneel, heeft op 18 Dec. Jacques Copeau te Amsterdam een causerie gehouden over „La situation faite au théâtre".
Na de groote vormen van tooneel, welke achter ons liggen, — het Grieksche drama, de mysteriespelen der middeleeuwen, en de commedia dell'arte der renaissance — heeft het tooneel van onzen tijd nog niet zijn grooten vorm gevonden, zeide spr. Wel zien wij invloeden van music-hall en bioscoop, welke spreker definieert als invloeden van buiten, terwijl de werkelijke vernieuwing van binnenuit moet komen. Veeleer dan door beïnvloeding kan de film daarbij helpen door het tooneel te bevrijden van onzuivere elementen, om het te laten het eigen terrein van het tooneel: de poëzie en het universeele.
Uitvoerig behandelde de spreker de verschillende verschijnselen van de periode na den oorlog, commercialisme, cynisme en extravagance. Ook de auteur maakt deze crisis door. Niet alleen weet hij niet tot welk publiek hij zich moet richten, hij wordt bovendien opgeslokt door de filmproductie, waarvoor hij scenario's schrijft, dialogen vertaalt en die hem van het theater en van de dramatische kunst vervreemdt.
Wat betreft het streven naar vernieuwing van het tooneel, wilde spreker geen bepaalde formules geven. Het komt er op aan de groote wetten van de kunst terug te vinden, en men moet bij alle pogingen in deze richting meer zoeken naar wat vereenigt dan naar wat scheidt.

D. **JAPAN. — Nieuw type duikboot uitgevonden.** — De Japansche vlootdeskundigen hebben een geheel nieuw type duikboot uitgevonden, die vóór de hoofdvloot zullen uitvaren om aldus het gevaar van torpedeering weg te nemen. Deskundigen verklaren, dat deze nieuwe schepen eenig in hun soort zijn en dat geen der andere mogendheden over iets dergelijks beschikt.
De nieuwe duikbooten, die slechts een tonnemaat van 500 ton hebben, zullen in staat zijn een zeer groote snelheid te ontwikkelen en zij zullen met de vliegtuigen samenwerken om in geval van oorlog de posities van vijandelijke duikbooten te verkennen.
Zoodra de Landdag de begrooting van het volgende jaar heeft goedgekeurd, zullen twee dezer „zeewolven" op stapel worden gezet. De benoodigde middelen hiertoe komen uit de aanvullingsbegrooting van 10 millioen gulden, welke door het ministerie van Financiën is goedgekeurd voor den bouw van nieuwe schepen. (Osaka Mainichi) **(Vor. ber. blz. 594 F.)**

E. **NEDERLAND. — Toenemende werkloosheid.** — Het Departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten verzocht, in de eerste week van December op te geven, hoeveel geheel- en gedeeltelijk werkloozen op 26 November 1932 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1046 gemeenten met 7.792.118 inwoners.
In die gemeenten stonden op 26 November 1932 ingeschreven: 314.116 geheel werkloozen en 19.567 gedeeltelijk werkloozen.
Van 31 gemeenten met 128.270 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen.
Op 29 October 1932 stonden bij 1066 gemeenten met 7.887.655 inwoners ingeschreven 291.996 geheel werkloozen en 17.814 gedeeltelijk werkloozen **(573 D.)**

F. **WERELDBOND VAN KERKEN. — Oordeel van Prof. Wilfrid Monod.** — Prof. Wilfrid Monod, een der meest representatieve persoonlijkheden van het Fransche protestantisme en leidende figuur in de oecumenische beweging, heeft in „Le Christianisme Social" zijn ervaringen in de oecumenische beweging samen gevat. Hij schrijft o.m.:
„Met hartstocht heb ik in mijn ambtsloopbaan van 40 jaren, die nu ten einde nijgt, het Fransche Pro-

testantisme gediend. Ik heb slechts één ding gewild, maar dat ook met vollen ernst gewild: onze kerken om Jezus Christus heen aaneen te sluiten... Ik mag nu op aarde niet meer op de verwerkelijking van dezen droom hopen: anderen zullen het Beloofde Land binnen gaan. In den gang mijner ervaringen heb ik één overtuiging gewonnen: Zoolang het Fransche protestantisme verdeeld blijft, zal het niet in staat zijn niet alleen, maar ook onwaardig, om ons land te evangeliseeren. Men mag misschien de evangelisatie-commissies meer dan eens verdubbelen; maar dat zal tot niets leiden. Men zal door gebrek aan innerlijke discipline, door gebrek aan collectief enthousiasme en offerbereidheid niet vooruit komen.
(Le Christianisme Social) **(Vor. ber. blz. 571 A.)**

A. **ENGELAND. — Schuldbetaling en Pondenkoers.** — Welk een belangrijken invloed psychologische factoren op het verloop van de wisselmarkt uitoefenen is met alle duidelijkheid weer in de laatste weken aan het licht getreden. De onzekerheid tijdens de periode van notawisseling over de schuldenkwestie bracht het pond sterling in de eerste dagen dezer maand op een record-laagteniveau. Een geleidelijke verbetering, hoewel gepaard gaande met sterke fluctuaties, trad in, toen men vrijwel de zekerheid had, dat de regeering zou betalen en in de afgeloopen week, toen deze zekerheid officieele sanctie had verkregen, was er zelfs zoo iets als een hausse-stemming in ponden aan de wisselmarkt waar te nemen. Tusschen 8 en 15 December is de dollarnoteering in Lombard Street gestegen van 3.22½ tot 3.29⅛ en om 5 uur 16 Dec. werd de koers van 3.30½ bereikt.
Tot deze willige stemming heeft zonder twijfel bijgedragen het besluit om de fiduciaire circulatie niet te verhoogen in verband met de betaling aan Amerika, aangezien een dergelijke verhooging uitgelegd zou kunnen worden als een inflationistische maatregel. Door den weg, dien men thans gevolgd heeft, treedt er integendeel een credietcontractie in, daar de reserve van het Banking Department met dit bedrag verminderd wordt. Door het samenvallen van de betaling aan Amerika en de grootere behoefte aan circulatiemiddelen met het oog op de Kerstdagen en het naderende einde van het jaar valt niet precies uit te maken, welken invloed de afneming van de reserve van de Bank of England op de in de laatste dagen sterk gestegen geldnoteeringen en derhalve op de betere stemming voor het pond sterling heeft gehad en verder zal hebben. Uitgeschakeld kan deze factor echter niet worden wanneer men bedenkt, dat de reserve door de betaling met bijna 50% afneemt.
Ook deze wijze van verrekening tusschen Schatkist en Bank heeft de betere stemming voor het pond sterling in de hand gewerkt. De schatkist heeft het voor de betaling benoodigde goud verworven tegen den marktprijs, uitmakende circa £ 29.5 millioen papier. Daar de Bank van Engeland haar goudvoorraad echter nog steeds a pari opneemt, heeft het Issue Department voor het afgestane goud slechts £ 19.6 mililoen ontvangen. Het verschil van circa £ 10 millioen komt ten goede van het wisselkoersstabiliseeringsfonds, dat met dit bedrag versterkt wordt en zijn operaties derhalve kan uitbreiden. Inderdaad schijnt het fonds in de laatste dagen om een al te sterke stijging van het pond sterling te voorkomen vrij belangrijke bedragen buitenlandsche valuta, inzonderheid Fransche franken, te hebben verworven. (De Telegraaf). **(Vor. ber. blz. 611 G.)**

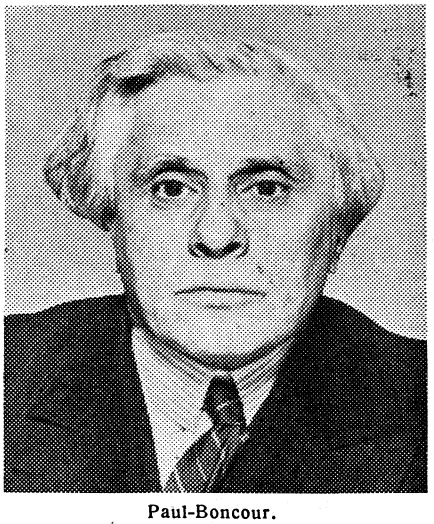
B. **NEDERLAND. — Begrooting van het Zuiderzeefonds.** — De Tweede Kamer heeft de begrooting van het Zuiderzeefonds z. h. s. aangenomen. Dr. Colijn heeft een door hem ingediende motie, waarin op een krachtige voorbereiding van de drooglegging van den N.O.-polder werd aangedrongen, weer ingetrokken.
(Vorig bericht blz. 615 E.)

C. **EFFECTIEVE LICHTENDE VERVEN VOOR AUTOMOBIELEN.** — De lichtende (fosforesseerende) verven, welke tot nu toe toepassing gevonden hebben en welke als werkzame bestanddeelen voornamelijk de sulfiden der aardalkalimetalen bezitten, maakten betrekkelijk weinig opgang. De oorzaak is te zoeken in de geringe lichtkracht. Uit Amerika komen berichten, dat men er thans in geslaagd is lichtende verven te produceeren, welke veel effectiever zijn. Een autocarosserie b.v. met deze verf bestreken, straalt een blauwachtig licht uit, waardoor zij in haar contouren zelfs op 150 M. afstand herkenbaar zou zijn.
Het heet verder, dat de I. G. Farbenindustrie in Duitschland zich voor dit patent interesseert en dat het „Reichsverkehrsministerium" reeds overweegt of het aanbeveling verdient een lichtenden band om de carosserie verplichtend te stellen. Iets dergelijks zou de verkeersveiligheid ten goede komen.
(Automobil-Rundschau)

D. **AMSTERDAM. — Nieuwe leening ƒ 6 millioen.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 21 Dec. 1932 besloten weder een leening van ƒ 6 millioen aan te gaan, rentende 5% en tegen een koers van 98¾%. Emittenten zijn Pierson & Co., Mendelssohn & Co. Amsterdam en de Banque de Paris et des Pays-Bas.
(Vorig bericht blz. 591 D.)

E. **VOLKENBOND. — Conflict Paraguay-Bolivia.** — De regeering van Paraguay heeft in een nota op de in verband met de bemiddelingsactie van den Volkenbond door de Chileensche regeering gedane pogingen, om Paraguay en Bolivia te bewegen, den strijd in het Gran Chaco-gebied te staken, geantwoord, dat zij de in de nota gestelde voorwaarden niet kan aanvaarden. **(Vorig bericht blz. 615 C.)**

F. **FRANKRIJK. — Kabinet Paul-Boncour. - Regeeringsverklaring goedgekeurd.** — Na het voorlezen van de regeeringsverklaring in de Fransche Kamer, kwam, na eenige min belangrijke redevoeringen, Louis Marin aan het woord, die een scherpe critiek oefende op de samenstelling van het kabinet, dat slechts uit personen bestond, die vóór betaling aan Amerika waren.

Paul-Boncour.

Minister-president Paul-Boncour antwoordde kort, waarna Léon Blum verklaarde, dat hij en de socialistische Kamerfractie, die onder zijn leiding staat, de regeeringsverklaring goedkeurden. De radicale Kamerfractie stelde daarna voor over te gaan tot de orde van den dag (hetgeen dus voor Paul-Boncour's kabinet de vertrouwenskwestie beteekende), welk voorstel door de Kamer werd aangenomen met 365 tegen 215 stemmen.
De Kamer werd daarna verdaagd tot 27 Dec. '32.
(Le Temps) **(Vorig bericht blz. 612 B.)**

G. **NEDERLAND. — Provinciale Staten van Noord- en Zuid-Holland. - Salariskorting.** — De Prov. Staten van Noord-Holland besloten met 40—30 stemmen tot salariskorting. Het voorstel tot verlaging der presentie-gelden werd eveneens aangenomen.
De Staten van Zuid-Holland hebben eveneens besloten, de salarissen en presentiegelden te verlagen.

A. **MUZIEK. — Toonkunst-uitvoering te Amsterdam. - Twee premières.** — Op de jaarlijksche uitvoering van de afd. Amsterdam der Mij. tot Bevordering der Toonkunst op 17 Dec. '32 werd met overweldigend succes voor de allereerste maal ten gehoore gebracht Rudolf Mengelberg's „Missa pro Pace" voor gemengd koor, sopraan- en bariton-solo, orkest en orgel, en voor het eerst in Nederland Igor Strawinsky's „Symphonie de Psaumes" voor gemengd koor en orkest. Tengevolge van ongesteldheid van de dirigenten Willem Mengelberg en Eduard van Beinum stond het geheel onder leiding van Hermann Abendroth, den dirigent der Gürzenich-concerten te Keulen, die op het laatste oogenblik de directie op zich had genomen. Solisten in Mengelberg's werk waren Jo Vincent en Thom. Denijs.

B. **RADIO. — P.H.O.H.I.-uitzendingen.** — De P.H.O.H.I. zal zijn uitzendingen naar Oost- en West-Indië op 24 Dec. '32 weer hervatten. **(Vor. ber. 559 F.)**

23 DECEMBER 1932

C. **ENGELAND. — Leening aan Oostenrijk.** — Het financieele ontwerp inzake de leening aan Oostenrijk in goudschellingen tot een bedrag van 100 millioen schellingen is door het Lagerhuis op 20 Dec. '32 goedgekeurd.

D. **ITALIE. — Pontijnsche moerassen. - Littoria ingewijd.** — De nieuw gestichte stad Littoria in de vroegere Pontijnsche moerassen, is op 18 Dec. '32 door Mussolini ingewijd. Daarmede is het eerste en moeilijkste deel van het geweldige werk geëindigd, dat dit duizenden jaren door moeraskoortsen berucht geworden gebied heeft herschapen in een vruchtbare en dicht bevolkte bouwstreek, waar binnenkort veertig tot vijftigduizend boeren hun brood zullen verdienen.
Mussolini heeft tegen de maand April 1933 de vestiging van nog 2000 families aangekondigd. In den herfst 1933 zal de nieuwe gemeente Sabauda worden ingewijd en in het jaar 1934 de gemeente Pontinia.
(Corriere della Sera)

E. **DUITSCHLAND. — Handhaving van orde en rust. - Nieuwe noodverordening.** — De rijkspresident heeft op 21 Dec. '32 een verordening afgekondigd aangaande de handhaving van den binnenlandschen vrede. Buiten werking worden gesteld de verordeningen van 14 en 28 Juni, van 9 Aug. en een gedeelte der verordening van 2 Nov. '32.
In 19 paragrafen wordt de geheele materie opnieuw geregeld. Tegelijkertijd wordt een verklaring gepubliceerd waarin de rijksregeering er op wijst, dat de verzachting der politieke uitzonderingsmaatregelen hun doel zouden missen wanneer de ophitsing en de geweldpolitiek zouden voortduren. In dit geval zullen nieuwe maatregelen worden genomen.
De nieuwe noodverordening herstelt tal van politieke vrijheden en bevat een reeks van overgangsmaatregelen, die o.a. bepalen hoe gehandeld moet worden met personen, die overeenkomstig de thans ingetrokken bepalingen zijn gestraft.
De belangrijkste bepaling in de verordening is die betreffende versterkte bescherming van den persoon van den rijkspresident. Tot vervolging mag slechts na machtiging van den rijkspresident worden overgegaan. Ook de bestaande bepalingen tegen het verachtelijk maken van het rijk, de landen, den staatsvorm en de vlaggen worden overgenomen, terwijl ook de weermacht speciaal wordt beschermd. De buitengewone rechtbanken vervallen en de vergaderings- en persvrijheid wordt hersteld. Dagbladen mogen nog slechts verboden worden op grond van hoogverraad en landverraad. De politie mag echter ook in de toekomst vergaderingen bijwonen. Ook behouden de bevoegde instanties het recht vereenigingen en organisaties die van hoogverraad beschuldigd worden, te ontbinden.
De verordening betreffende den godsvrede, waarbij tot 2 Januari 1933 alle openbare vergaderingen verboden worden, blijft van kracht. **(Vorig bericht blz. 611 L.)**

F. **RADIO-GOLVEN. — Korte golflengten.** — Tijdens een lezing voor het „Royal Institution" te Londen heeft markies Marconi mededeelingen gedaan over door hem genomen proeven met golflengten van ca. 50 centimeter. Het is hem gelukt met dergelijke golflengten een uitstekende verbinding tot stand te brengen over een afstand van ruim 260 K.M. tusschen een station te Rome en zijn drijvend laboratorium op zijn beroemde jacht „Elettra". Het meest frappante van deze demonstratie was, dat deze korte golflengten zich weinig van de kromming van het aardoppervlak schijnen aan te trekken.
De markies verkondigde als zijn meening, dat binnen niet al te langen tijd golflengten van minder dan 1 M. voor omroep- en televisie-doeleinden gebruikt zullen kunnen worden. (Royal Institution, Londen). **(608 F.)**

G. **NATIONAAL CRISIS-COMITE. — Regeeringsbijdrage voor 1933.** — Evenals voor 1932 heeft de minister van Binnenlandsche Zaken het Nat. Crisis-Comité verzocht zich ook voor het jaar 1933 te willen belasten met het verstrekken van „extrahulp aan werkloozen", uit een Rijksbijdrage van *f* 750.000.—, welke voor dit doel ter beschikking is gesteld. **(588 B.)**

H. **LUCHTVAART. — K.L.M. - Nieuwe vliegtuigen.** — De K.L.M. heeft aan de N.V. Nederlandsche Vliegtuigenfabriek Fokker den bouw opgedragen van 2 vliegtuigen en wel één vliegtuig met 3 en één met 4 motoren. Het eerste vliegtuig, type F XX (zie blz. 611 B.), zal in normaal gebruik een kruissnelheid kunnen ontwikkelen van 250 K.M., het tweede, type F XXXVI, van 225 K.M. De F XX krijgt een intrekbaar landingsgestel, terwijl bij den bouw van de F XXXVI er vooral naar gestreefd zal worden, om het verblijf van passagiers en bemanning aan boord zoodanig te maken, dat een langdurige reis met een dergelijk vliegtuig geen bezwaar zal opleveren. In het bijzonder zal worden gelet op beperking van het geluid en het toepassen van de nieuwe vindingen op navigatiegebied, en daarnaast een zoo groot mogelijk gerief voor de passagiers.
Met dit vliegtuig zullen in Europa 32 passagiers kunnen worden vervoerd, terwijl bij gebruik op de Indië-route er ruimte is voor 16 passagiers en 700 K.G. mail. Door de hoogere kruissnelheid en het langere vliegen bij dag, zal het met de F XXXVI mogelijk zijn een regelmatig luchtverkeer op Indië te onderhouden in 6 dagen. De F XXXVI zal in den herfst van 1933 gereed zijn. Het F XX vliegtuig zal reeds in den zomer van 1933 op de Europeesche lijnen in dienst worden gesteld; aldaar zal de snelheid van het vliegtuig het meest tot zijn recht komen. **(611 B.)**

I. **VEREENIGDE STATEN. — Drankwet.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft het wetsvoorstel inzake den bierverkoop, waarbij deze voor bier met een alcoholpercentage van 3,2% van het wicht, d.i. 4,0% van het volume, wordt vrijgegeven, aangenomen. In de wet is verder een belasting opgenomen van $ 5 per vat. Het voorstel is onmiddellijk naar den Senaat doorgezonden. **(Vorig bericht blz. 592 G.)**

K. **ANGLO-PERSIAN OIL CY.** — Het Engelsch-Perzische petroleumconflict, dat Engeland op grond van artikel 15 van het Volkenbondspact voor den Volkenbond heeft gebracht, werd door den Volkenbondsraad na een korte behandeling tot de Januarizitting, die op 23 Januari begint, verdaagd. De Perzische vertegenwoordiger verklaarde dat zijn regeering niet in staat is onmiddellijk haar standpunt ten opzichte van het vraagstuk te bepalen.
Intusschen wordt in Perzische kringen te Londen de hoop uitgesproken, dat door rechtstreeksche besprekingen tusschen Londen en Teheran een gunstig resultaat in het geschil verkregen zal worden.
Naar door den Britschen minister van Marine werd verklaard, zijn naar de Perzische wateren geen Engelsche oorlogsschepen ter bescherming van de Britsch-Perzische petroleumbelangen gezonden.
(Vorig bericht blz. 609 F.)

L. **FRANKRIJK. — Begrootingsontwerp over 1933.** — Barety, de rapporteur van de commissie voor de Financiën heeft op 21 Dec. '32 een totaaloverzicht over de begrooting van Financiën

in de commissie uitgebracht over het jaar 1933, waarin vergelijkingen worden gemaakt met 1931 en 1932. De ontwerp-begrooting bedraagt totaal 22.215.947.577 francs, hetgeen een bezuiniging ten opzichte van de vorige begrooting beteekent van 1.427.956.577 francs. **(Vorig bericht blz. 570 E.)**

A. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Opcentenontwerp goedgekeurd.** — De Eerste Kamer heeft op 22 Dec. '32 het wetsontwerp tot tijdelijke heffing van opcenten op sommige invoerrechten en op de accijnzen op bier en suiker, alsmede herziening van het tarief, aangenomen met 25 tegen 21 stemmen. Tegen stemden de linkerzijde en de katholiek Van Ysselmuiden. **(Vorig bericht blz. 580 C.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Geen samenwerking tusschen President Hoover en Roosevelt.** — President Hoover maakt bekend dat Roosevelt weigert samen te werken in de kwestie der schulden en dat de huidige regeering zich niet zal mengen in aangelegenheden, welke de volgende regeering betreffen. Dit beteekent dat Hoover zich uit de onderhandelingen terugtrekt, welke thans een vertraging van twee maanden zullen ondervinden, daar Hoover de onderhandelingen wel zal voortzetten, doch de Roosevelt-regeering op geen enkele wijze wenscht te binden. **(Vorig bericht blz. 616 B.)**

24 DECEMBER 1932

C. **DUITSCHLAND. — Handelsverdrag tusschen Duitschland en Frankrijk.** — Officieel wordt medegedeeld, dat de op 21 November '32 te Berlijn ingeleide onderhandelingen nopens de herziening van het Duitsch-Fransche handelsverdrag van 17 Aug. 1927 op 21 Dec. '32 zijn beëindigd.
Zij hebben geleid tot het parafeeren van de aanvullende overeenkomst, welke onverwijld aan beide regeeringen zal worden voorgelegd ter goedkeuring en onderteekening.
Als datum voor de voorloopige toepassing der aanvullende overeenkomst is 1 Februari 1933 vastgesteld.
Tegelijkertijd worden te Berlijn onderhandelingen gevoerd inzake het sluiten van een overeenkomst tot regeling van betalingen door middel van het warenverkeer, zoomede betreffende faciliteiten in het reisverkeer.

D. **JAPAN. — Groot corruptieproces.** — Te Tokio is op 21 Dec. 1932 een groote corruptie-affaire door de rechtbank afgehandeld. Dertig leden van den gemeenteraad van Tokio waren er van beschuldigd na de groote aardbeving, welke Tokio heeft geteisterd, steekpenningen in ontvangst te hebben genomen van bouwondernemingen. Elf raadsleden werden veroordeeld tot gevangenisstraffen van 1 jaar tot 7 maanden, terwijl vijf werden vrijgesproken. Tot de veroordeelden behooren twee parlementsleden.

E. **IJSLAND. — Oud-minister van Justitie vrijgesproken.** — De oud-minister van Justitie Magnus Gudmundsson, die tot 15 dagen gevangenisstraf was veroordeeld wegens frauduleuze handelingen als raadsman in een faillissement voor zijn ministerschap, is in hooger beroep vrijgesproken. (Timin, Reykjavik) **(Vorig bericht blz. 567 I.)**

F. **RUSLAND. — 15-jarig bestaan der Gepeoe.** — Ter gelegenheid van den vijftienden verjaardag der Gepeoe hebben groote feestelijkheden te Moskou plaats gehad.
Het regeeringsorgaan „Izwestija" verklaart, dat de Gepeoe een groote rol in de ontwikkeling van de Sovjet-Unie en van het Vijfjarenplan heeft gespeeld, en geen moeite heeft gespaard, om de contra-revolutie en het kapitalisme te onderdrukken. Zij zal om drie redenen haar werkzaamheden blijven voortzetten: Ten eerste: zij staat ver boven haar vijanden; ten tweede: zij is zoowel doortastend als meedoogenloos in haar actie; ten derde: zij heeft den steun van de arbeidersklasse. **(Izwestija)**

G. **JOEGOSLAVIE. — De vijandelijke demonstraties in Italië.** — De Joegoslavische senaat is op 21 Dec. '32 bijeengekomen ter bespreking van de recente vijandelijke demonstraties in Italië en den aanval door Mussolini in zijn redevoering op Joegoslavië gedaan.
De minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Jeftitch, sprak een redevoering uit, die in verzoeningsgezinden toon was gehouden, doch waarin hij krachtig naar voren bracht, dat Italië om redenen van eigen politiek volkomen onbelangrijke incidenten in Joegoslavië sterk overdrijft. **(Vorig bericht blz. 606 F.)**

H. **OPTISCHE BEVEILIGING BIJ DE SPOORWEGEN.** — In een bijeenkomst van den Bond van ambtenaren in dienst bij de Nederlandsche Spoorwegen, te Utrecht gehouden, heeft dr. ir. Bäseler, Reichsbahnrat bij de Reichsbahndirektion te München, gesproken over optische beveiliging bij de spoorwegen.
Spreker gaf een voorstelling van zijn vinding om een trein, die zijn snelheid heeft overschreden, automatisch tot stilstand te brengen en hem eveneens door het in werking brengen van de noodrem te doen stoppen, wanneer de machinist een onveilig signaal over het hoofd heeft gezien. Daartoe was in de zaal opgesteld een op bijzondere wijze vervaardigde spiegel, een z.g. „Trippel- oder Raumspiegel" of driedimensioneel spiegel, die onder alle omstandigheden en in elken stand de op haar geprojecteerde stralen weerkaatst. Spr., die tevens een toestel had ingeschakeld, dat voortdurend lichtbundels uitstraalde, heeft het principe van den spiegel met verschillende bewegingen aangetoond.
In aansluiting hieraan werd een film vertoond, welke de bedoeling in de praktijk op het doek liet zien. Men kon toen zien, hoe de spiegel, voorzien van bijzondere beveiligingskappen tegen sneeuw en regen, aan een signaalraam is opgehangen, en hoe voor aan de locomotief een zorgvuldig beschutte electrische lamp is aangebracht, welke constant brandt en haar stralen loodrecht omhoog zendt. Bij het voorbijrijden van de spiegel weerkaatst deze laatste de stralen der lamp en werpt ze terug op een vlak naast de lamp gemonteerde seleencel. Dit element heeft de eigenschap, dat het een zwakke electrische stroom doorlaat, zoodra het belicht wordt. Als gevolg van de belichting wordt dan een „relais" in werking gebracht, dat weer het ventiel van de automatisch-werkende rem oplicht, zoodat de trein tot stilstand komt. Ook kan de spiegel, op bepaalde daarvoor geschikte manier ingericht, dienen om een trein, die met te groote snelheid rijdt, of een trein, die door een onveilig signaal is gereden, tot stilstand te brengen.

I. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Tarwewet.** — De Tweede Kamer heeft op 23 Dec. '32 het wetsontwerp tot wijziging van de Tarwewet met 57 tegen 21 stemmen aangenomen. **(Vorig bericht blz. 609 D.)**

K. **VEREENIGDE STATEN. — Roosevelt wenscht samenwerking met president Hoover.** — Roosevelt heeft zijn verwondering uitgesproken over de publicatie van president Hoover's verklaring dat hij, Roosevelt, niet bereid zou zijn tot samenwerking in de buitenlandsche politiek. Roosevelt heeft Hoover duidelijk gemaakt, dat deze laatste voort moet gaan met bestudeering van de verschillende problemen, vooral dat van de oorlogsschulden, en dat Roosevelt van den voortgang dezer onderhandelingen op de hoogte wilde blijven. Hij heeft zich bereid verklaard overleg te plegen met Hoover van nu af aan tot 4 Maart toe. Hij hoopt, dat Hoover dit aanbod van medewerking wil accepteeren. **(Vorig bericht blz. 620 B.)**

L. **NEDERLAND. — Nederlandsche cacao- en chocoladefabrieken in 1931.** — Aan de statistiek van voortbrenging en verbruik der cacao- en chocoladefabrieken in 1931, welke is opgenomen in de elfde aflevering van het maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek, is het volgende ontleend:

	1927	1928	1929	1930	1931
Aantal ondernemingen	46	43	44	44	44
Verbruik (× 1.000.000 K.G.)					
van cacaoboonen	37.9	45.8	49.8	51.0	52.8
van suiker	13.5	14.3	15.6	17.1	18.0
Productie (× 1.000.000 K.G.)					
van cacaopoeder	13.0	14.5	14.0	13.0	12.1
cacaoperskoeken	1.2	2.8	4.2	4.7	5.1
cacaoboter (zonder hetgeen in chocolade is verwerkt) . . .	9.1	11.8	13.2	13.3	14.1
Personeel op ± 15 Sept. . . .	7690	7920	8250	8490	8120
Primair vermogen der krachtwerktuigen op 31 Dec. (× 1000 P.K.)	19.3	19.5	20.4	23.1	22.7

(Vorig bericht blz. 544 C.)

M. **CHINA. — De begrooting in evenwicht.** — Een streng doorgevoerde zuinigheid, tezamen met een leeningconversie, hebben China voor het eerst in 21 jaar in staat gesteld zijn begrooting in evenwicht te brengen, aldus verklaarde de minister van

Financiën. Hiertoe heeft o.a. het volgende medegewerkt: een aanzienlijke vergrooting van de opbrengst der invoerrechten vanaf het oogenblik waarop tarievenautonomie was verkregen, verbetering van de opbrengst van de zoutbelasting, de ontwikkeling van het geconsolideerde belastingsysteem en de algemeene verbetering in de methode van het innen der belastingen.

A. **KERSTREDE VAN Z. H. PAUS PIUS XI.** — Z. H. Paus Pius XI heeft op 24 Dec. '32 in zijn werkkamer een door de radio verbreide Kerstrede gehouden, die door vele zenders is gerelayeerd. De Paus dankte eerst het college van kardinalen voor den hem toegekomen gelukwensch, en smeekte daarna den zegen des Hemels voor de leiding der Kerk af. Vervolgens sprak hij zijn diep leedwezen uit over de vervolgingen, die de R.-K. Kerk in Spanje, Mexico en Rusland te verduren heeft, onder betuiging van zijn medelijden met de slachtoffers. Na een passage over de vele conflicten, die er nog tusschen staten zoowel als burgers van bepaalde staten onderling voorkomen, smeekte Pius XI Gods hulp af voor de regeeringen, opdat sociale gerechtigheid en christelijke naastenliefde voortaan de wereld zullen leiden. Verder herinnerde hij o.m. aan 't Internationale Eucharistische congres te Dublin en de ontwikkeling der Roomsch-Katholieke wereldmissie, hij dankte allen, bisschoppen, priesters en leeken der Kerk voor hun trouw en aanhankelijkheid, gaf uitdrukking aan zijn vreugde over den wapenstilstand tusschen de beide strijdende staten in Zuid-Amerika. Tot alle menschen en alle volken richtte hij een Kerstwensch en hij bad hun de genade en den troost des Hemels toe, in naam des Verlossers.

Voor het jaar 1933, waarin sinds Christus' dood 19 eeuwen verloopen zijn, heeft de paus een heilig jaar afgekondigd, dat op 2 April begint en een jaar later eindigt en dus loopt van Palmzondag 1933 tot den tweeden Paaschdag 1934, opdat, gelijk spreker zeide, de geheele katholieke wereld de weldaden van een jaar van Gebed en Verzoening zal kunnen genieten, met alle voordeelen die daaraan voor het heil der zielen verbonden zijn.

Tot slot bad de Paus nogmaals den wereldvrede, broederschap en ware naastenliefde toe, opdat er na de afgeloopen periode van conflicten en tegenslagen een tijd zal mogen aanbreken van verheffing der geesten, een verheffing, die de menschheid in een hoogere en betere sfeer des geestes zal brengen.

(V. b. Kerstrede 1931: 147 A.; photo Z. H. Pius XI: 211 F.)

B. **BELGIE. — Regeeringsprogramma. - Vertrouwensvotum.** — Minister-president De Broqueville heeft de regeeringsverklaring voorgelezen, waaraan wij het volgende ontleenen:

Hij begon met te constateeren, dat de Kamers, uit de verkiezingen van 27 November ontstaan, wat haar samenstelling betreft, slechts weinig verschillen van het vorige parlement.

Wat de begrooting voor 1933 betreft zal de regeering zich inspannen om de opbrengst der bestaande belastingen te verhoogen, dank zij een meer methodische organisatie en contrôle. Door de omstandigheden gedwongen zal de regeering aan de natie een buitengewoon offer vragen en tevens de hand er aan houden, dat de nieuwe belastingen tot geen kapitaalsvlucht of nivelleering van het particulier bezit aanleiding geven. De regeering wil tevens een politiek van besparingen volgen. In dit verband zal de oprichting van nieuwe klassen en scholen voortaan afhankelijk worden gemaakt van een beslissing van den ministerraad. De wettig verworven rechten blijven echter gehandhaafd.

De Broqueville verklaarde nog, dat de bestaande taalwetten zullen worden toegepast en aangevuld, dat, ten aanzien van de buitenlandsche politiek, België verder de vredespogingen zal steunen en dat het Belgische grondgebied, door verdedigingswerken op de Oostgrens, tegen een mogelijken inval zal worden beschermd.

Wat de economie betreft wil de regeering het vrijhandelsprincipe handhaven zonder de uitzonderlijke maatregelen welke noodig zijn om de levensbelangen van de eigen markt te vrijwaren, te verzaken.

De Kamer heeft met 100 tegen 80 stemmen haar vertrouwen in de regeering uitgesproken. **(Vorig bericht blz. 611 I.)**

C. **ONDERWIJS. — Dr. A. Verschuur gehuldigd en onderscheiden.** — Dr. A. Verschuur heeft op 23 Dec. officieel afscheid genomen als directeur van de H. B. S. met 5-jarigen cursus te Amsterdam, en verlaat na een 44-jarigen loopbaan het onderwijs. Ter gelegenheid van dit afscheid had een huldiging plaats door vele officieele personen, leerlingen en oud-leerlingen. Als blijk van hooge waardeering werd dr. Verschuur een plaquette in brons aangeboden. Deze plaquette zal in de school worden geplaatst. Dr. Verschuur werd heden door H.M. de Koningin tot Officier in de Orde van Oranje-Nasasu benoemd.

(Vor. ber. Onderwijs 607 H.)

D. **NEDERLAND. — Begrooting Onderwijs. - Contingenteering van schoeisel.** — De Tweede Kamer heeft de onderwijsbegrooting met 57 tegen 33 stemmen aangenomen en heeft vervolgens het wetsontwerp tot contingenteering van den invoer van schoeisel zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

(V. b. Begrooting 618 B.; Conting. Schoeisel 515 F.)

E. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Salariskorting.** — De Tweede Kamer heeft op 23 Dec. '32 het wetsontwerp betreffende de korting op de wedden van de leden van den Raad van State, de Algemeene Rekenkamer, de rechterlijke macht en de militair-rechterlijke macht aangenomen zonder hoofdelijke stemming. **(Vorig bericht blz. 613 B.)**

F. **AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen behouden.** — Op 24 Dec. '32 hebben B. en W. van Amsterdam besloten de exploitatie van de kweekschool voor vroedvrouwen voort te zetten. Dit werd dienzelfden dag aan den directeur dr. Meurer, die zijn veertigjarig artsjubileum vierde, medegedeeld. De regeering zal gedurende tien jaren een subsidie van *f* 10.000 uitkeeren evenals de provincie. De rest zal voorloopig door de gemeente worden bijgepast.

De minister heeft goedgevonden, dat het aantal leerlingen gelijkelijk zal verdeeld worden over Amsterdam, Rotterdam en Heerlen. **(Vorig bericht blz. 595 E.)**

G. **DUITSCHLAND. — Werkverschaffing.** — De Duitsche Rijkscommissaris voor werkverschaffing, dr. Gereke, heeft zijn plan voor werkverschaffing uiteengezet. Hij wenscht de publieke bedrijven te stimuleeren omdat het particulier bedrijf daardoor eveneens zal verlevendigen. Daartoe zullen de publieke organen leeningen kunnen krijgen tot een totaal van 500 millioen Rijksmark, waaruit zij werk kunnen financieren.

(Vor. ber. Werkloosheid 616 C.)

H. **P.H.O.H.I. — Rede van dr. C. J. K. van Aalst.** — De radio-uitzendingen naar Nederlandsch Oost-Indië door de Phohi zijn op 24 Dec. '32 hervat met een rede van dr. C. J. K. van Aalst, president van de Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De heer van Aalst zeide o.m. dat na een non-actief van twee en een half jaar „de Phohi weer gaat zenden". Na eenige woorden van opbeuring voor de luisteraars in onze Overzeesche Gewesten te hebben uitgesproken, zeide dr. van Aalst omtrent de huidige crisis:

De jaren 1931 en 1932 zullen niet spoedig vergeten worden. Goddank doen zich echter schuchter de eerste symptomen van een kentering gelden. Er is een einde gekomen — en er zijn aanwijzingen, dat het geen tijdelijk einde is — aan den val, die ons tot dusver heeft neergesleept. Wij zijn op een rustpunt aangeland en wij kunnen hiervoor niet dankbaar genoeg zijn. Want al blijft het waarschijnlijk, dat men om dit rustpunt heen schommelingen — ook naar beneden — verwachten moet, het einde van den val draagt in zich de opluikende gelegenheid tot werken voor een verbetering. Men versta mij wel: voor optimistische bespiegelingen is het nog niet de tijd. De hoogere eischen die de laatste jaren gesteld zijn, eischen van versobering voor ieder onzer en voor ons allen gezamenlijk, zullen voorloopig blijven gelden en alleen door de aanwending van werkkracht, wilskracht en overleg zal misschien moeizaam herwonnen kunnen worden wat in korten tijd teloor ging."
Met een „Houdt goeden moed, het zal eens verkeeren" besloot dr. Van Aalst zijn rede. **(Vorig bericht blz. 619 B.)**

25 DECEMBER 1932

A. **NEDERLAND. — S.D.A.P. - Ir. J. W. Albarda's rede. —** Op 25 Dec. '32, den eersten Kerstdag, hield de federatie Amsterdam der S.D.A.P. de gebruikelijke bijeenkomst in het Concertgebouw te Amsterdam. De heer S. R. de Miranda, federatievoorzitter, sprak allereerst een kort woord tot de aanwezigen en gewaagde van de somberheid der tijden. Aan de rede van den fractie-leider, ir. J. W. Albarda, ontleenen wij het volgende:
Allereerst schetste ir. Albarda den toenemenden omvang van de wereldcrisis. Het aantal werkloozen, in alle landen tezamen, heeft bijna de dertig millioen nu overschreden. Zou men, zoo zeide de spreker, hen allen, met b.v. pl.m. 30 Meter tusschenruimte, op één rij eens kunnen plaatsen, dat zouden zij, deze weggeworpenen in het kapitalistisch stelsel, den aardbodem in één gordel omspannen. Alleen in Amsterdam zijn thans meer dan 50.000 gezinnen het slachtoffer van den verworden economischen toestand. Degenen, die nog arbeid en behoorlijk hun brood hebben, kunnen zich nauwelijks maar een beeld vormen van het innig leed, dat achter de afschuwelijke cijfers verborgen ligt. Naast den zoo toenemenden materieelen nood, wordt meer en meer de geestelijke veerkracht der arbeiders verlamd. De economische crisis is al bijna een ramp geworden, niet alleen voor de arbeidersklasse, maar voor de gansche maatschappij, waarin toch het loonverlies steeds met millioenen en mililoenen maar toeneemt, door het vrijwel onbenut laten van grondstoffen en het tot stilstand doemen van machines en transportmiddelen.
De leiders in het kapitalistisch productiestelsel, ging spreker voort, weten thans geen raad meer. En uit de vele handelsbelemmeringen, o.a. in den vorm van maar steeds hoogere tolmuren en grensafsluitingen, door de contingenteeringen, wordt het economisch leven der aarde steeds verder ontwricht. Er blijkt niets anders uit, dan een averechtsche politiek der regeeringen van nagenoeg alle landen. Bijna geen tak in het bedrijfsleven is er meer zonder kunstmatige middelen in het leven te houden, uitgezonderd helaas de wapen-industrie. De geheele economische situatie duidt op een weergaloos wanbeleid. En dat alles, zoo zeide spreker verder, vloeit voor een zeer groot deel voort uit den politieken toestand in de wereld. Wat de internationale sociaal-democratie reeds zoo lang geleden voorspeld heeft, is nu al zonneklaar uitgekomen! De overwinnaars in den wereldoorlog hebben eindelijk moeten en leeren inzien, dat de schuldenbetalingen op een groot fiasco zouden uitloopen en een bewilliging in een rechtsgelijkheid der staten niet langer mocht en kon uitblijven. Maar, aldus spreker, wanneer deze rechtsgelijkheid er zal komen zonder den grondslag van ontwapening, dan blijven het leed en de ellende bestaan en zullen deze ongetwijfeld nog veel grooter afmetingen aannemen. Mocht dus onverhoopt de conferentie van Genève falen, dan zal stellig de bewapeningswedstrijd zich bijzonder toespitsen. Duitschland zal weer in de diep rampzalige, ouderwetsche Pruisische politiek bevrediging gaan zoeken en ten slotte wordt een nieuwe wereldbrand meer en meer angstig dreigend.....
Het alles omvattende vraagstuk van zoo groot belang voor de toekomst bestaat maar uit twee woorden: oorlog of vrede? Het beteekent: ondergang der wereld of redding! Wanneer Genève geen verlossende daden verricht, zal de groote en diepe ellende niet te overzien zijn en zal deze economische crisis werkelijk tot een zware catastrophe leiden. Slechts door veel meer te ijveren voor nationale ontwapening, zeide spreker, kan men uiteindelijk tot internationale ontwapening komen, tot een toestand welke redding kan brengen.
De redding in de wereldmisère, vervolgde ir. Albarda, kan niet komen van dictatuur, dus niet van het communisme en evenmin van het fascisme. De democratische gedachte leeft gelukkig, in weerwil van alle tegenslagen door de crisiswanhoop, voort en zegeviert zelfs weer in West- en Noord-Europa. In Duitschland takelt het fascisme reeds af. De aanhangers er van deserteeren, omdat zij van bepaalde kapitalistische groepen geen geld en kleeding meer krijgen. Bij ons te lande is het fascisme niet anders dan een verwarde klucht te noemen. Hoe dit alles ook zij, wij mogen toch de oogen niet sluiten voor een zekeren afkeer, welke er allengs gekomen schijnt te zijn voor het parlementaire stelsel. Een toenemend wantrouwen er voor dient allengs geconstateerd te worden. Aan de democratie de taak, zoo vervolgde spreker, het noodige vertrouwen te doen terugkeeren.
Welken toestand zullen in Nederland in 1933 nu de Kamerverkiezingen brengen? Het is bekend, dat men wil aansturen op een zoogenaamd nationaal kabinet, een regeering dus met alle groote partijen er in vertegenwoordigd. Ook dan met de S.D.A.P.! Maar, daar passen wij voor op. Zoolang wij nog in de minderheid zijn, zoodanig, dat wij niet kunnen regeeren, zooals wij het noodig achten, aldus spreker, willen wij ons niet gevangen laten zetten in een concentratie of combinatie, welke er toe leidt, dat wij ons verantwoordelijk zouden dienen te stellen voor de daden onzer felste tegenstanders. Wij willen niet anders, dan de verantwoordelijkheid dragen van onze eigen daden, berustende op sociaal-democratische politiek, ook in het regeeringsbeleid.
In het slot zijner rede besprak ir. Albarda nog de bestaande verhoudingen in de arbeiders- en vakbeweging. Hij betreurde de verbrokkeling door de niet-eensgezindheid en zeide o.a., dat de R.K. arbeidersbeweging in den lande, zonder een samengaan met de S.D.A.P., nooit haar idealen zal kunnen verwezenlijken. **(Vor. ber. 562 B.; Kerstcongres 1931: 146 C.)**

26 DECEMBER 1932

B. **NEDERLAND. — Onafhankelijk Socialistische Partij.** — De Onafhankelijk Socialistische Partij heeft gedurende de Kerstdagen te Utrecht haar tweede congres gehouden, dat op 24 Dec. '32 werd geopend. In zijn openingswoord deelde de voorzitter, de heer P. J. Schmidt mede, dat het ledental der partij thans 7027 bedroeg. Een voorstel van het bestuur, om dit te machtigen de samenwerking met het N.A.S. in het Antifo te verbreken, werd met vijf stemmen tegen aangenomen. Inzake de maximum financiën en de cumulatie-kwestie besloot het congres met zeven stemmen tegen: het maximumsalaris voor directe partij-functionnarissen vast te stellen op *f* 3000 per jaar, verder het salaris van partijgenooten, die de partij vertegenwoordigen in publieke lichamen niet hooger te stellen dan dat van de partij-functionnarissen.
Tot partij-penningmeester werd gekozen de heer G. A. Steen uit Amsterdam. Vervolgens werden besprekingen gewijd aan de stakingen en werd de candidatenlijst voor de Kamerverkiezingen vastgesteld, welke als koplijst van het geheele land zal gelden, aangevuld met eenige gewestelijke candidaten.
Ir. Schut uit Amersfoort gaf een toelichting op het voorstel van de partijleiding inzake het onderwijs-programma. Met drie stemmen tegen werd het ontwerp-onderwijsprogramma van het partijbestuur aangenomen. De partijsecretaris, de heer J. de Kadt, hield een uitvoerige inleiding over den politieken toestand in de komende verkiezingen, waarbij hij vooral het landbouwvraagstuk belichtte. De verkiezingen ziet de O.S.P. slechts als een onderdeel van haar socialen strijd, die in hoofdzaak buiten het parlement gevoerd moet worden.
De heer K. R. van Staal hield een referaat over: „Onze strijd voor de werkloozen".
Nadat verschillende sprekers het woord hadden gevoerd, werd een uitvoerige ontwerp-resolutie van het partijbestuur aangenomen, welke o.m. inhoudt: invoering van de rijkssteunregeling met indeeling der gemeenten in vijf klassen en wettelijke premievrije werkloosheidsverzekering en vaststelling van de leeftijdsgrens om voor steun in aanmerking te komen op 18 jaar. Voorts gelijkstelling van mannelijke en vrouwelijke werkloozen. **(Vorig bericht blz. 469 E.)**

27 DECEMBER 1932

A. **NEDERLAND. — Wolnijverheid in 1931.** — Aan de productiestatistiek der wolnijverheid, welke in de 11de aflevering van het maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek is gepubliceerd, kan het volgende ontleend worden:

	1927	1928	1929	1930	1931
	(× millioen K.G.)				
Verbruik van ruwe (vette) wol .	3,7	3,6	3,2	3,6	3,5
Verbruik van gewasschen en gekamde wol	3,5	3,5	3,9	4,4	4,8
Verbruik van gekochte garens .	2,2	2,5	2,6	2,6	2,4
Productie van garens v. d. verkoop	4,3	4,4	4,5	4,7	4,3
Totale waarde:	(× millioen gulden)				
van het verbruik (materialen, brandstoffen, enz.)	39,4	44,3	44,1	36,0	26,1
van de productie	64,4	69,6	68,8	61,2	48,6
van den binnenlandschen afzet van weefsels, behalve dekens . .	26,9	28,4	30,0	27,9	24,2
	(× 1000)				
Personeel op pl.m. 15 September	11,2	11,6	11,8	11,8	11,4

Terwijl de waarde van verbruik en productie met sprongen terugliep, was de verandering in de totale verwerkte hoeveelheid grondstoffen — evenals die van de werkgelegenheid — betrekkelijk gering. Over het algemeen deed zich in dit opzicht eenige vermindering voor. Een uitzondering vormt slechts het verbruik van gewasschen en gekamde wol; de stijging hiervan mag echter waarschijnlijk beschouwd worden als een compensatie van vermindering van het verbruik van wolafval e.d. Van laatstbedoelde post is de hoeveelheid niet bekend, doch de totale waarde daarvan — in 1929, 1930 en 1931 resp. 6,9, 4,7 en 2,7 millioen gulden — nam sterker af dan die van alle andere posten.

De waarde van het totale binnenlandsche verbruik van wollen en halfwollen weefsels ging 11 pct. achteruit. Het procentisch aandeel van het product der Nederlandsche industrie in dit verbruik verminderde van 45½ tot 44 pct. **(V. b. 598 H.)**

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Inlandsche Vrouwenbeweging in Tamiang.** — De Sumatra Post vertelt van een groote openbare propagandavergadering van de Aisjijah (de vrouwenafdeeling van de Mohamadijah) te Koeala Simpang. Er waren een 300-tal vrouwen aanwezig. Als vertegenwoordiger van de Partai Indonesia was de heer A. Hamid Loebis overgekomen. Mevrouw Anidjah sprak over het vrouwenrecht in den Islam. Zij critiseerde heftig de adatgebruiken voornamelijk in Menangkabau, waarbij de vrouwen onmenschelijk werden en worden behandeld. In oude tijden, voor de komst van den Islam, doodden vaders hun pasgeboren dochters. Nu gaan vaders hun minderjarige dochters, zeer jong soms uithuwelijken. Te Batoesangkar, Solok en Kotagedang mogen de meisjes niet met mannen van andere steden in het huwelijk treden. Velen trouwen nooit of trouwen met stokoude mannen, die grijze haren op hun hoofden hebben.

De polygamie veroordeelt zij eveneens, omdat men niet op grond van de bevelen van God heeft gehandeld. Men mag wel vier vrouwen onderhouden, doch op de toegelaten manier, volgens den Islam.

Kinderhuwelijken viel spreekster met zeer scherpe woorden aan.

Mevrouw Latifah verklaarde, dat God slechts onderscheid maakt tusschen degenen, die zijn bevelen opvolgen en degenen die nalatig zijn.

Mevrouw Minah vroeg om steun voor de Mohamadijah en verklaarde, dat Gods zegen op hen valt, die samenwerken tot het bereiken van een heilig doel.

Mejuffr. Kamisah vertelde, dat kalme en geduldige menschen, die de bevelen van God ten stiptste opvolgen, een plaats krijgen in het paradijs.

(Sumatra Post)

C. **TOONEEL. — Het Friesche Tooneel.** — Dezer dagen heeft de heer De Jong, redacteur van de ,,Leeuwarder Courant'' voor den Frieschen Onderwijsraad te Leeuwarden gesproken over ,,Streamingen yn it Frysk toaniel'', aan welke rede wij o.a. het volgende ontleenen:

De heer De Jong wees er op, dat het Friesche volkstooneel in dezen tijd een ernstige crisis doormaakt omdat er zoo weinig nieuwe Friesche stukken uitkomen. De vraag rijst, waardoor dit komt. Aan de hand van de geschiedenis van het Friesche tooneel wilde de spreker trachten een antwoord te geven.

In den tijd van Waling Dijkstra was het Friesche tooneel de drager van de oude liberale cultuurstrooming, welke een verbetering van het menschdom verwachtte van ,,verlichting'' en voornamelijk van voorlichtend onderricht van groot en klein in denzelfden liberalen geest. Liet de litteraire waarde van de stukken in dien tijd te wenschen, een groot voordeel was, dat men een eenheid van geestelijk voelen had tusschen schrijver, spelers en publiek en dat de stukken voor dilettanten te spelen waren.

Later kwam op het Friesche tooneel een nieuwe richting op, welke spreker de sociale noemt en welke de aandacht vestigde op de verhouding tusschen de gedragingen der menschen en de maatschappelijke toestanden. Al zag men naar onze hedendaagsche meening de karakters veel te passief, veel te veel geleid door de maatschappelijke omstandigheden, al had het tooneelwerk van dien tijd nog een tekort aan psychologische verdieping, de stukken van deze richting staan veel hooger dan die der eerstgenoemde en het Friesche tooneel beleefde in dezen tijd met schrijvers als de jonge Canne, Schuitmaker en I. Kaastra-Bakker een tijd van grooten bloei.

Dit bloeitijdperk eindigde, toen Canne en met hem enkele andere schrijvers zich meer en meer ontwikkelden tot schrijvers van een nieuwe richting, de psychologische. Toen kwam er een scheiding tusschen de schrijvers en de toeschouwers.

(Leeuwarder Courant)

D. **ANAESTHESIE. — Kanker. - Moderne methode van anaesthesie bij operaties en de invloed van radium bij kanker van verschillende organen.** — In het Imperial Institute te South-Kensington heeft Cecil Rowntree, chirurg aan het kanker-hospitaal, er op gewezen, dat door de nieuwste methode van gevoelloosmaking operatief ingrijpen veel van zijn schrikwekkendheid voor de patiënten heeft verloren. In bed worden den zieken twee injecties gegeven: de eerste maakt hen slaperig, na de tweede slapen ze binnen de drie minuten rustig in. Slapende worden ze dan naar de operatiekamer gebracht en de slaap wordt tijdens de operatie door een, ook in de tandheelkunde gebruikt, gas onderhouden. Wanneer de patiënt dan ongeveer 5 uur later ontwaakt, herinnert hij zich zelfs niets meer van de inspuitingen. Ook behoeft de chirurg zich niet meer, gelijk bij chloroform en aether, af te vragen, of de patient het anaestheticum wel zal verdragen.

Tevens wees Cecil Rowntree er op, dat met het radium bij de behandeling van kanker van den uterus, de tong, de lip en de huid regelmatig zulke gunstige resultaten worden bereikt, dat bij deze ziekten operatief ingrijpen bijna geheel overbodig is geworden.

(Vorig bericht Kanker blz. 218 D.)

E. **NEDERLAND. — Crisis-Varkenswet. - Nederlandsche Bond van Varkenshandelaren.** — Het bestuur van den Nederlandschen Bond van Varkenshandelaren heeft zich tot den minister van Economische Zaken en Arbeid gewend in een adres, waarin o.m. betoogd wordt, dat door de crisis-varkenswet 1932 de varkenshandel in den lande in hevige mate wordt benadeeld, daar door de getroffen maatregelen der Varkens Centrale honderden varkenshandelaren met hun bedrijf worden uitgeschakeld. Requestrant verzoekt den minister in gunstige overweging te willen nemen een spoedige en geregelde behoorlijke tegemoetkoming aan de gedupeerde varkenshandelaren te verleenen; terwijl aangedrongen wordt een systeem in toepassing te brengen, waarbij rekening gehouden wordt met den geest der wet en in overleg met de daarbij betrokkenen de varkenshandelaren worden vrijgelaten in de uitoefening van hun bedrijf.

Telegrafisch is voorts door den Nederlandschen Bond van Varkenshandelaren den minister van Economische Zaken en Arbeid verzocht de adviescommissie inzake de Varkens-crisiswet 1932 aan te vullen met een lid uit voornoemden bond. **(V. b. 394 C.)**

A. **NEDERLAND. — Nieuwe invoerrechten in Duitschland vanaf 1 Januari 1933.** — De directie van den Landbouw deelt mede, dat de Duitsche regeering heeft verklaard, niet bereid te zijn, de tariefverlagingen, vastgesteld in het Duitsch-Nederlandsche douane- en credietverdrag van 26 November 1925, na 1 Januari 1933 te bestendigen. In verband hiermede bevat het Reichszollblatt no. 97, van 21 December '32, de wijzigingen in het Duitsche tarief van invoerrechten, welke met ingang van 1 Januari 1933 van kracht worden. Met betrekking tot de land- en tuinbouwproducten treden de volgende wijzigingen in:

INVOERRECHTEN PER 100 K.G. IN R.M.

	I	II
Aardappelen, geoogst vóór 1 Dec. van 't vorige jaar van 15.2 tot 31.3	1	20
Idem van 1.4 tot 15.4	1	1.50
Witte kool	6	4
Tomaten van 1.10 tot 30.4	6	20
Pelargonia's, fuchsia's, cineraria's, reseda's in potten	60	80
Magnolia's en kerslaurier met aardkluit	15	40
Ilex Aucuba, Rhododendron, en azalea's met aardkluit	20	40
Taxus en buxus met aardkluit	25	40
Blauwspar en chamaecyparis met aardkluit	30	40
Hyacinthen-, tulpen- en narcissenbollen, op andere wijze ingevoerd dan in postpakketten tot en met een gewicht van 5 K.G.	20	30

(Het invoerrecht bij invoer in postpakketten tot en met een gewicht van 5 K.G. blijft op grond van het Duitsch-Fransche verdrag 20 Mk.)

	I	II
Gecondenseerde melk (melkstroop), ook met toevoeging van suiker met uitzondering van melkpoeder zonder toevoeging van suiker	40	60

(Het invoerrecht op melkpoeder zonder toevoeging van suiker blijft op grond van het Duitsch-Italiaansche verdrag op 40 Mk.)

	I	II
Strookarton	2.25	3.50

Het invoerrecht op kaas blijft in verband met het Duitsch-Deensche verdrag en de clausule in het Duitsch-Zweedsche verdrag voorloopig nog ongewijzigd. Het invoerrecht op de overige in het Nederlandsch-Duitsche douane- en credietverdrag genoemde producten ondergaat in verband met andere handelsverdragen voorloopig geen wijziging.

I Oud tarief. II Na 1 Januari 1933 geldend.

(Vorig bericht blz. 467 L.)

B. **GRAAF VAN LYNDEN VAN SANDENBURG OVERLEDEN.** — Op 59-jarigen leeftijd is op Eersten Kerstdag, nadat hij nog kort te voren in schijnbaar volmaakte gezondheid een Kerstfeestviering in de Groote Kerk te 's-Gravenhage had bijgewoond, te zijnen huize tijdens het Kerstdiner ten gevolge van een hartverlamming overleden mr. dr. F. A. C. Graaf van Lynden van Sandenburg, vice-president van den Raad van State, opperkamerheer van H.M. de Koningin.

C. **NEDERLAND. — Congres Communistische Partij Holland.** — Het congres van de Communistische Partij Holland kwam op 24 December '32 te Amsterdam bijeen. Betreffende dit congres, dat niet voor de pers toegankelijk was, ontvingen wij het volgende communiqué:

Op het congres zijn bijeen 350 gedelegeerden, gekozen uit de bedrijfscellen, secties en afdeelingen der partij. Het congres werd geopend door den heer L. de Visser.

Na de opening koos het congres een eere-presidium, waarin o.a. zitting hebben Stalin, Molotov, Manuilski, Marty, Thaelmann, Sen Katayama, Sardjono en Schoutese.

Het congres koos verder een presidium, waarin vertegenwoordigers van de partijleiding, der districten en der bedrijven, gekozen werden.

Besloten werd, de volgende referaten te behandelen:

1. De politieke situatie en de taak der partij, door C. Schalker.
2. De strijd der Indonesische massa's, door L. de Visser.
3. De taak der communisten in den economischen strijd.
4. Organisatievraagstukken.
5. Het agrarisch program der C.P.H.

D. **PERZIE. — Teymoer Tasj afgetreden.** — Het besluit van den Sjah van Perzië om ontslag te verleenen aan Teymoer Tasj, die in zijn kwaliteit van hofminister de voornaamste raadsman was van den Sjah, heeft in bepaalde kringen te Teheran groot opzien gebaard. Aangezien Teymoer Tasj een groote rol gespeeld heeft in de onderhandelingen met de Anglo-Persian Oil Company, voordat de concessie werd ingetrokken, wordt dit ontslag in verband gebracht met het huidige conflict. **(Vorig bericht blz. 619 K.)**

E. **RUSLAND. — Mammoethtanden gevonden.** — Een op het Wrangel-eiland overwinterende expeditie heeft in een bergstroom op het eiland niet minder dan 52 bijna nog geheel gave slagtanden van mammoeths gevonden, die bij elkaar een gewicht bleken te hebben van 3000 ton. (Pravda)

F. **NEDERLAND. — R.K. Werkliedenverbond.** — In het Jaarbeursgebouw te Utrecht werd onder voorzitterschap van den heer A. C. de Bruyn op 20 Dec. '32 de Najaarsvergadering gehouden van het R.K. Werkliedenverbond in Nederland.

Na de openingsrede van den voorzitter en de behandeling van de agendapunten hield de heer J. A. Kolkman een inleiding over het onderwerp: „De Katholieke Arbeidersbeweging en de Coöperatie". De inleider wees allereerst op het doel, dat de Katholieke arbeidersbeweging zich bij haar arbeid stelt, n.l. den arbeidersstand te maken tot een volwaardigen stand in de maatschappij, godsdienstig-zedelijk, maatschappelijk en economisch volwaardig aan de andere in het maatschappelijk leven zich ontplooiende standen. Om dit te bereiken moet de arbeidersbeweging de beschikking hebben over middelen, welke organisatorisch bezien van meer algemeenen of van meer incidenteelen aard kunnen zijn. Spreker gaf het verband aan tusschen de rechtstreeksche (b.v. vakorganisatie) en afgeleide middelen (b.v. coöperatie, arbeidersbank enz.). Als een primair element in den uitbouw van de welvaart van den arbeidersstand beschouwde spreker het verbruikersbelang, het belang dat iedere arbeider heeft bij een zoo gunstig mogelijke verhouding tusschen zijn inkomen, de aanwending en de koopkracht daarvan. De behartiging van dit verbruikersbelang is derhalve een taak van de eerste orde en het best kan dit behartigd worden door de verbruikscoöperatie. Door haar organisatorische inrichting komt de verbruikscoöperatie meer dan andere instellingen in breeder contact met de verschillende instanties der katholieke arbeidersbeweging. Spreker gaf daarna de middelen aan, waarop een hechte samenwerking tusschen de coöperatieve verbruiksvereenigingen en de katholieke arbeidersbeweging — waarvan de coöperatie een onderdeel is — zoo goed mogelijk kan zijn. Vooral wees spreker op het verband tusschen het R.K. Werkliedenverbond en de Centrale der Katholieke Verbruikscoöperaties, inzake het aanwijzen van bestuursleden, voorts besprak de inleider de verhouding tusschen de diocesane werkliedenbonden en de diocesane coöperatieve bonden en tenslotte de plaatselijke werkliedenvereenigingen en de plaatselijke coöperaties.

Tenslotte hield pater ir. dr. Jos. Arendt S.J. een inleiding over gebonden economie. **(Vorig bericht blz. 127 C.)**

28 DECEMBER 1932

G. **LUCHTVAART. — Vliegtuigen over den Himalaja.** — Vijf vliegtuigen van de Britsche luchtmacht hebben een uitstekend geslaagde, koene vlucht over het Himalajagebergte gemaakt. Zij zijn over een top van 7793 meter gevlogen. Zij waren van Risalpur vertrokken en volgden het dal van den Indus en later dat van de Hunza tot aan de Rakaposhi, een berg die steil oprijst. Ongeveer 8000 Meter hoog moest men stijgen om dien reus te kunnen passeeren.

Op dezen tocht hebben de vliegers belangwekkende foto's gemaakt. Zij moesten gebruik maken van hun zuurstofapparaten. Vele honderden kilometers ging de vlucht over gebieden, waar een landing geheel onmogelijk was. (Manch. Guardian.)

H. **FRANKRIJK. — Meer dan 40 milliard vlottende binnenlandsche schuld.** — De circulatie van schatkistbiljetten in Frankrijk is bij de Kamerdebatten op

27 Dec. '32 uitvoerig besproken. Volgens de mededeelingen van den algemeenen rapporteur van de begrootingscommissie bedraagt deze negen milliard francs. Hiervan zijn in Augustus 1926 door de Kamer 5 milliard toegestaan en in Juli 1932 twee milliard francs. Daarbij komt nog een bedrag van twee milliard schatkistbiljetten, welke in Sept. '32 door de Kamer waren toegestaan om voorloopig het saldo der renteconversie te balanceeren. Bij deze 9 milliard zal men waarschijnlijk nog anderhalf milliard moeten rekenen, zoodra de Algerijnsche staatsleening zal zijn afgehandeld, zoodat dan voor 15½ milliard schatkistbiljetten in omloop zullen zijn. Voegt men hieraan nog de 27 milliard der oorlogsleening toe, dan bedraagt de binnenlandsche schuld dus meer dan 40 milliard. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. 419 D.)

A. **NEDERLAND. — Dreigend conflict in de kleedingindustrie.** — Naar wij vernemen zijn de onderhandelingen tusschen de vertegenwoordigers van den Bond van Confectiefabrikanten en den Bond van Arbeiders in de Kleedingindustrie over een nieuwe collectieve overeenkomst afgebroken, omdat van werknemerszijde de door de werkgevers voorgestelde loonsverlaging niet werd aanvaard. De werkgevers in de confectie-industrie hebben heden aan hun arbeiders medegedeeld, dat met ingang van 1 Januari 1933 een loonsverlaging van tien procent zal worden ingevoerd.

B. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Griekenland krijgt uitstel.** — Het Amerikaansche ministerie van Financiën heeft blijkens een officieele mededeeling den Griekschen oorlogsschuldtermijn, welke 1 Januari 1933 vervalt, voor twee jaar opgeschort, dus tot einde 1934. **(V. b. 620 K, 411 B.)**

C. **HONGARIJE. — Opgravingen bij Boedapest.** — In de nabijheid van Boedapest zijn eenigen tijd geleden voorwerpen uit het voorhistorische tijdperk gevonden. De uitgravingen hebben acht over elkaar liggende cultuurlagen aan het daglicht gebracht, n.l. uit het Neolithisch tijdperk, het Steenen tijdperk, de Badensche cultuur, de Glockenbergsche cultuur, het IJzertijdperk, den Romeinschen tijd, den tijd der Volksverhuizing en den oud-Christelijken tijd.
Men heeft kunnen constateeren, dat het gebied waar deze ontdekking gedaan is, sedert het Neolithisch tijdperk bijna onafgebroken bewoond is geweest. Onder de overblijfselen van de z.g. Badensche cultuur is een tot blaashoorn verwerkte schelp gevonden, afkomstig uit het randgebied van de Middellandsche Zee, hetgeen bewijst, dat reeds ettelijke duizenden jaren geleden een vrij druk verkeer bestond tusschen de ver van elkaar gelegen Europeesche gebieden. Uit een later tijdperk werden de sporen gevonden der cultuur van een daar wonenden Illyrischen volksstam, waaruit blijkt, dat de Illyriërs vandaar naar Dalmatië zijn uitgeweken.

D. **NEDERLAND. — De reuzel-invoer in Duitschland.** — De directie van den Landbouw vestigt er de aandacht op, dat door de opzegging door Duitschland van het Duitsch-Zweedsche handelsverdrag per 15 Januari 1933 met ingang van dien datum o.a. het verdragstarief van 10 Mk. per 100 K.G. voor reuzel vervalt. Dan wordt derhalve het autonome tarief voor reuzel van kracht, dat thans 12.50 Mk. bedraagt en nog kan worden verhoogd. De Rijkslandbouwconsulent te Berlijn deelde nog mede, dat de Duitsche regeering, ten einde abnormaal grooten invoer gedurende de periode tot 15 Februari tegen te gaan, besloten heeft den invoer van 1 Januari tot 15 Februari 1933 te contingenteeren. Gedurende die periode zal de invoer van reuzel in Duitschland slechts worden toegestaan aan importeurs, die een invoervergunning kunnen overleggen. Deze invoervergunningen worden aan die importeurs verstrekt voor hoeveelheden, overeenkomende met 80% van die welke zij gedurende de periode 1 Januari—15 Februari 1932 hebben ingevoerd. **(Vorig bericht blz. 402 F.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Officieele uitslag der presidentsverkiezing.** — De officieele cijfers van de presidentsverkiezing op 8 November '32 zijn als volgt: Totaal aantal uitgebrachte stemmen 39.734.351. Uitgebracht voor Roosevelt 22.813.786, voor Hoover 15.759.266, voor Thomas (socialist) 881.951, voor Foster (Communist) 102.785, andere stemmen 175.000. Bij deze presidentsverkiezing zijn meer kiezers opgekomen, dan ooit te voren in de geschiedenis van de Vereenigde Staten. **(Vorig bericht 576 F.)**

F. **NEDERL. WEST-INDIE. — Begrooting van Curaçao voor 1933.** — Ingediend is een wetsontwerp tot vaststelling van de Curaçaosche begrooting voor 1933.
Onderstaand overzicht toont aan, hoe de eindcijfers van het wetsontwerp en van de daarbij gevoegde raming der middelen zich verhouden tot die, betreffende de voorloopig vastgestelde begrooting, en tot die, betreffende de begrooting voor het dienstjaar 1932.

	Wetsontw. en middelenraming 1933	Voorloopig vastgestelde begr. 1933	Begr. 1932
Uitgaven	ƒ 6.529.959	ƒ 5.727.702	ƒ 6.291.840
Inkomsten	6.568.400	7.298.250	6.357.360
Voordeelig verschil . .	ƒ 38.441	ƒ 1.570.548	ƒ 65.520

Voor 1933 wordt alzoo, in vergelijking met 1932:	
meer geraamd aan uitgaven	ƒ 238.119
meer geraamd aan ontvangsten	211.040
minder geraamd voordeelig verschil	ƒ 27.079

In de Memorie van Toelichting zegt de minister, dat sedert de afkondiging van de begrooting het duidelijk is geworden, dat de raming van de middelen en inkomsten te hoog moet worden geacht, zoodat ook de uitgaafcijfers in nadere beschouwing moesten worden genomen. Bovendien zijn bij de behandeling in den Kolonialen Raad enkele wijzigingen aangebracht, strekkende tot vermindering of schrapping van posten, welke naar de meening van den Landvoogd in de begrooting niet mogen worden gemist, bij welke meening de minister zich aansluit.
De Koningin heeft zich met dit standpunt kunnen vereenigen en de voorloopig vastgestelde begrooting niet goedgekeurd. Dientengevolge behoort de onderhavige begrooting door de wet te worden vastgesteld. **(Vorig bericht blz. 402 H.)**

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Duitsche vertegenwoordiging ter Ontwapeningsconferentie.** — De Duitsche regeering heeft haar gezant Von Keller opdracht gegeven als permanent Commissaris voor Volkenbondsaangelegenheden Duitschland te vertegenwoordigen bij de komende beraadslagingen der Ontwapeningsconferentie. **(V. b. 609 G, 595 B.)**

H. **ARGENTINIE. — Sprinkhanenplaag.** — Naar uit Buenos Aires wordt gemeld is aldaar bericht ontvangen, dat Noord-Argentinië door een sprinkhanenplaag wordt geteisterd. Op vele plaatsen hebben de insecten reeds 40% van den oogst verwoest. Een streek van ongeveer 500 K.M. lengte schijnt door de sprinkhanen te zijn bedekt. Op vele plaatsen is de zwerm bijna 9 K.M. breed.
Vooral veel schade is toegebracht in het dal van de Bermayo rivier, waar voornamelijk katoen, tabak en mais wordt gekweekt.

I. **ZWEDEN. — Het nationale hout-bezit.** — De Zweedsche regeering heeft een inventaris opgemaakt van haar bezit aan bosschen. Dit is een kostbare arbeid geweest, welke niet minder dan acht jaren heeft geduurd. Het resultaat van deze inventarisatie was in zooverre van belang, omdat er uit bleek, hoe geweldig rijk Zweden aan hout is, terwijl eveneens kwam vast te staan, dat de aanwas sterker is dan men heeft verwacht. De totale houtvoorraad bedraagt 1.417 mill. M³., wat bij de bestaande houtprijzen een waarde vertegenwoordigt van 1200 mill. Kr. (ongeveer ƒ 528 mill.). Eveneens opvallend is de hooge ouderdom der meeste boomen. In Lapland was 32% der boomen meer dan 160 jaar oud en 45% meer dan 120 jaar. Eind Oct. '32 bedroeg de totale houtverkoop 650.000 standaard, d.w.z. 25.000 st. meer dan gedurende de overeenkomstige periode van het vorige jaar, terwijl de prijzen eveneens iets hooger waren. (Svenska Dagbladet)

A. **FRANKRIJK. — Twaalfde deel van de nieuwe begrooting door financieele Kamercommissie goedgekeurd.** — De Financieele Kamercommissie heeft op 26 Dec. '32 het door de regeering ingediende twaalfde gedeelte der nieuwe begrooting, dat ongeveer een totaal bedrag van 4,6 milliard francs beloopt, goedgekeurd. De Commissie besloot voorts met 10 tegen 5 stemmen tot uitgifte van 5 milliard schatkistbiljetten ter versterking van de Staatskas, terwijl het voorstel der regeering om de spoorwegmaatschappijen te machtigen een leening uit te schrijven ten bedrage van 1,3 milliard francs, eveneens werd goedgekeurd.
(Vorig bericht blz. 619 L.)

B. **NEDERLAND. — Anti-vivisectie.** — Naar wij vernemen is door het Hoofdbestuur van den Nederlandschen Bond tot bestrijding van de vivisectie een commissie ingesteld tot het uitbrengen van een praeadvies nopens de al aanstonds te treffen wettelijke voorzieningen tot verbod van vivisectie bij het lager-, middelbaar- en voorbereidend hooger onderwijs, zoomede de beperking ervan tot de engst mogelijke grenzen bij het hooger onderwijs, in die gevallen, dat een verbod nog niet mogelijk zal zijn.
In deze commissie werden benoemd: mr. J. Sj. Brouwer, Koninginnegracht 77, Den Haag en prof. dr. D. van Hinloopen Labberton, Rector Theosofisch Lyceum in Naerdinclant.

C. **BELGIE. — Financiën. - Rede van Jaspar.** — De Belgische Kamer heeft op 27 Dec. '32 het regeeringsvoorstel tot saneering der financiën in behandeling genomen.
De minister van Financiën, Jaspar, heeft een rede gehouden, waarin hij met nadruk verklaarde dat de stemming over dit voorstel zeer urgent is.
Vervolgens zette hij den financieelen toestand van het land uiteen en wees op de noodzakelijkheid om de vlottende schuld van het land te consolideeren. Hij verklaarde, dat een suppletoir bedrag van twee milliard francs zal moeten worden gevonden, om de begrooting van het jaar 1933 in evenwicht te brengen. Bovendien zal moeten worden bezuinigd op alle hoofdstukken der begrooting ook op die van de nationale defensie en de sociale verzekeringen.
Tenslotte wees Jaspar nog op het belang van de speciale volmachten, welke de regeering eischt, om de financieele saneering van het land tot een goed einde te brengen en de spoedige inning der nieuwe belastingen te verzekeren. (L'Etoile Belge)
(Vorig bericht blz. 482 G.)

D. **FRANKRIJK. — Leening aan Oostenrijk.** — De Fransche Kamercommissie voor Buitenlandsche Zaken heeft met 10 stemmen tegen één, en één onthouding, het ontwerp inzake de garantie van de Fransche tranche van 100 millioen der Oostenrijksche leening van 300 millioen schellingen aangenomen.
(Vorig bericht blz. 619 C.)

29 DECEMBER 1932

E. **NEDERLAND. — R.-K. Leeken-Apostolaat.** — In het „R.-K. Tijdschrift voor Kerk, School, Ziekenhuis en Armwezen" vinden wij een stuk van mgr. dr. A. H. Poels te Heerlen uit „Dux", een tijdschrift voor r.-k. jeugdwerk, overgenomen, waarin de schrijver o.m. het volgende zegt:
„.....Welke gevaren, in onze moderne fabrieken en ateliers aan de doormengeling van mannen en vrouwen verbonden zijn, behoeft natuurlijk geen betoog. Voor al deze dingen, waarvoor de werkgevers de verantwoordelijkheid dragen, behoort de organisatie voortdurend met de werkgevers der jongens in contact te staan.
Zijn er werkgevers, die haar tusschenkomst niet willen en niet dulden, dan moet de organisatie het als haar duren plicht beschouwen, de in de fabrieken van die werkgevers heerschende wantoestanden openlijk aan de kaak te stellen.
Zij moet dan een beroep op de macht der vakorganisatie en zoo noodig van heel de standsorganisatie doen. Schiet de macht op dit oogenblik te kort, dan staat toch in alle geval beroep op de publieke opinie open.
Zeer veel werkgevers willen echter niets liever dan dat aan de zedenverwildering, die in vele fabrieken heerscht, een einde wordt gemaakt.
Als de jeugd zelf niet deugt, dan kan ook de beste bedrijfsleider niet beletten, dat het bijeenbrengen van die jonge menschen, onze moderne fabrieken en ateliers tot broeinesten van zedeloosheid maakt. Wat wij noodig hebben, om gezonde toestanden te kunnen scheppen, zijn kordate jongens en meisjes, die in hun tegenwoordigheid geen vuile taal en geen oneerbare dingen dulden. Het is de organisatie die zulke jonge menschen vormen moet."

F. **NED. OOST-INDIE. — Vele Strootjesfabrieken sluiten.** — Blijkens door het binnenlandsch bestuur verzamelde gegevens vroegen 250 van de 3000 strootjesfabrieken bedrijfsvergunning aan, waaruit het dagblad „Mataram" afleidt, dat de rest wegens invoering van den tabaksaccijns wordt gesloten.
(Mataram)

G. **NEDERLAND. — Nationale Vredescentrale.** — Onlangs is hier te lande opgericht een Nationale Vredescentrale, uit overweging dat:
a. alle regeeringen onafgebroken voortgaan veiligheid te zoeken in bewapening;
b. de ontwapeningsconferentie welhaast een schandelijke mislukking is geworden;
c. het gevaar voor een nieuwen oorlog mitsdien steeds naderbij komt.
Beoogende, zoolang het nog tijd is, te komen tot een eenheidsfront in den strijd tegen elken oorlog en tegen alle oorlogstoerusting, wenscht men zich te vereenigen met de bedoeling te komen tot concentratie van de vredesbeweging.
De plannen zijn: overal oprichten van plaatselijke vredesraden en het, op gezette tijden, houden van een nationaal vredescongres om, tusschen de organisaties, welke de daadwerkelijke ontwapening zijn toegedaan, een zoo sterk mogelijken band te leggen.
De volgende richtingen en organisaties zijn in de nationale vredescentrale vertegenwoordigd: Chr. Dem. Unie; R. K. Volkspartij; de S. D. A. P.; Vrijz. Dem. Bond; Internationale Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid; Kerk en Vrede; Jongeren Vredes Federatie; N.V.V.; Nederl. Vrouwen Vredebond; Religieus Socialisme; V.A.R.A. Men heeft zich gewend tot nog eenige organisaties, welke echter nog niet zijn toegetreden. Het zijn: Geref. Vredesactie; J.V.A.; Commissie v. voorlichting op de Wet v. d. vervangenden dienstplicht; R.K.-J.V.A.; School en Vrede; Ned. Arbeiders Sport Bond; Vrijz. Dem. Vrouwenclub; „Ver. Staten van Europa"; Inst. v. Arb. Ontwikkeling; Soc. Dem. Vrouwenclubs; Vrijz. Dem. Jongeren.
Een Hoofdbestuur, zich noemende „Centraal Bureau" is gevormd, waarvan Prof. D. van Embden, Voorzitter, Paul Kiès, Secretaris en Propagandist en Prof. Dr. C. G. van Riel, Penningmeester is.
Onder het Centraalbureau staat een Nationale Vredesraad, thans reeds bestaande uit ruim 40 personen (ook uit de nog niet vertegenwoordigde organisaties).
Orgaan van de Nationale Vredescentrale is „Oorlog of Vrede", Weekblad, uitkomende te Amsterdam.

H. **FRANKRIJK. — Havenstakingen.** — Behalve te Hâvre zijn op 27 Dec. ook de havenarbeiders van Brest en St. Nazaire in staking gegaan. De binnenkomende schepen kunnen derhalve niet gelost worden en de meeste schepen moeten naar Cherbourg vertrekken, waar de havenarbeiders nog niet staken.
(Le Petit Parisien)

I. **JAPAN. — Militaire uitgaven voor Mandsjoekwo.** — Het Japansche ministerie van Oorlog deelt mede, dat de Japansche actie in Mandsjoekwo in 1932 ongeveer 191 millioen yen (circa *f* 95 millioen) heeft gekost, waarbij niet is inbegrepen het bedrag, dat de actie te Shanghai heeft gekost, evenmin als de kosten

van het onderhoud der Japansche oorlogsschepen in de Chineesche wateren.
Het ministerie heeft een nieuw verdedigingsplan uitgewerkt, dat echter nog door het kabinet moet worden goedgekeurd. Het plan voorziet in de aanvulling van de Japansche troepen, die in Mandsjoekwo de orde handhaven. Het aantal troepen zal niet verhoogd worden, doch de technische uitrusting met vliegmachines, motorrijwielen, auto's, tanks en zwaar geschut zal worden uitgebreid. Hiervoor zal een bedrag van ruim 147 millioen yen noodig zijn. (V. D.)
(Vorig bericht blz. 277 K.)

A. **BIER ZONDER ALCOHOL.** — Naar Die Umschau meldt, is het de Hackerbrouwerij te München na langdurige proefnemingen gelukt, een alcoholvrije gisting van bier in grootbedrijf te verwezenlijken. Het nieuwe product heet Hella-bier en moet denzelfden smaak hebben als het gewone, alcohol-houdende gerstenat. Het wordt door pasteuriseering voor bederf bewaard en blijft zeer lang goed. Geheel alcohol-vrij schijnt het nog niet te zijn, maar het alcohol-percentage is toch maar 1/10 van gewoon licht bier.
(Die Umschau)

B. **BULGARIJE. — Regeering afgetreden.** — De Bulgaarsche premier Moesjanof heeft op 28 Dec. het ontslag van zijn kabinet bij den koning ingediend. De koning heeft de ontslagaanvrage aanvaard en het aftredende kabinet verzocht zich met de afwikkeling der loopende zaken te willen belasten.
Nog in den loop van den morgen heeft de koning den voorzitter der Sobranje, Malinof, bij zich ontboden, om met dezen de kwestie der kabinetsformatie te bespreken.

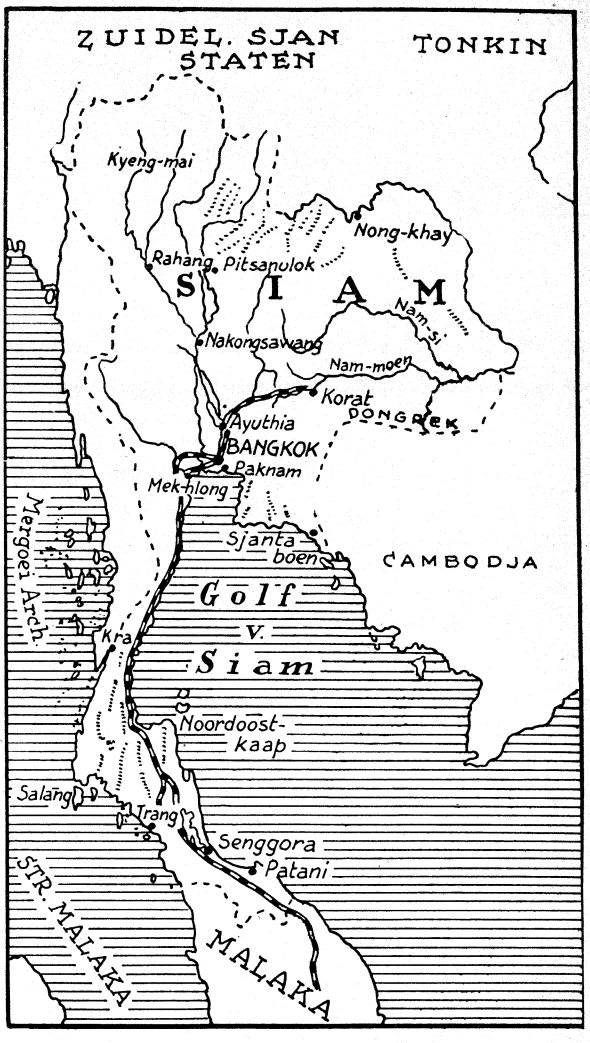
C. **NEDERLAND. — Contingenteering van Schoenwerk.** — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft de hoeveelheid schoeisel en leestklaar schoenwerk, waarvoor alsnog toewijzing zal worden verstrekt, vastgesteld op 25% van de hoeveelheid, waarop de aanvrager overeenkomstig de gestelde regelen ten hoogste aanspraak kan maken.
(Vorig bericht blz. 621 D.)

D. **DUITSCHLAND. — Hitler's partij contra Otto Strasser.** — Het Nat.-Soc. blad „Der Angriff" bevat het volgende bericht:
„Aangezien de uitgever van de „Schwarze Front", Otto Strasser en de verantwoordelijke redacteur Hildebrand weigeren de hun op grond van artikel 11 van de perswet toegezonden rectificatie van hun verslag van het verloop der zitting van de nationaal-socialistische Rijksdagfractie te publiceeren, zal minister Dr. Frick een aanklacht tegen hem indienen."
Naar men weet is Otto Strasser een broer van den afgezetten nationaal-socialistischen leider Gregor Strasser en voert hij met zijn blad de „Schwarze Front" oppositie tegen de Hitleriaansche partij.
(Vorig bericht blz. 601 E.)

E. **SPANJE. — Geen Staatspensioen aan geestelijken.** — In de Cortes heeft de minister van Financiën, Albornoz, bij de behandeling van het voorstel om aan geestelijken boven de zestig jaar van staatswege een pensioen toe te kennen, een rede gehouden, die in katholieke kringen groote verbittering heeft gewekt. De minister verklaarde, dat het onrechtvaardig zou zijn indien de staat aan de geestelijken een pensioen zou toekennen en ze dus op één lijn stellen met de staatsambtenaren, daar geestelijken ook boven de zestig jaar nog steeds hun werkzaamheden konden verrichten.
Na de rede van den minister werd het voorstel bij stemming met 159 tegen 35 stemmen verworpen.

F. **SIAM.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. 616 E. kunnen wij nog het volgende mededeelen:

Siam heeft een oppervlakte van 518.000 K.M². met 12.000.000 inwoners. Het land is verdeeld in 18 provincies. De voornaamste producten zijn rijst, verder peper, sesam, hennep, tabak, suikerriet en betere houtsoorten. Vijf en tachtig procent van den export gaat over de hoofd- en havenplaats Bangkok.

(Vorig bericht blz. 616 E.)

G. **NEDERLAND. — Kosteloos procedeeren.** — De Nederlandsche Bond van Huis- en Grondeigenaren en Bouwondernemers heeft een adres aan de Tweede Kamer gezonden, naar aanleiding van het ontwerp van wet tot herziening der voorschriften, nopens de toelating, om kosteloos te procedeeren.
Het komt requestrant billijk voor, dat de Staat, welke de mogelijkheid heeft geschapen, dat de gratis procedeerende partij die in eerste instantie het proces heeft verloren, in beroep kan gaan, de kosten draagt, indien genoemde partij ook in tweede instantie wordt verwezen in de kosten der procedure en deze op die partij niet verhaald kunnen worden.

H. **NED. OOST-INDIE. — Diamant op Zuid-Borneo.** — In de „A.I.D. Preangerbode" schrijft de heer W. C. B. Koolhoven over het resultaat van een hem opgedragen onderzoek op Zuid-Borneo en de ontdekking aldaar van het moeder-gesteente van het diamant, die op secundaire ligplaatsen, in riviergrint, al sinds eeuwen werd gevonden.
Of het diamanthoudende gesteente van Zuid-Borneo volkomen identiek is met dat van Zuid-Afrika, n.l.

den „kimberliet", zal alsnog door analyses uitgemaakt moeten worden; verwantschap bestaat er in ieder geval wel. Zooals men weet, komt de „blue ground" in Zuid-Afrika voor als opvulling van oude kraterpijpen. Het zelfde blijkt het geval te zijn met het Borneo-gesteente.
Verder is op dit oogenblik niets méér bekend, zoodat men deze vondst voorloopig nog op te vatten heeft als van zuiver wetenschappelijke waarde te zijn.
(A.I.D. Preangerbode)

A. **BELGIE. — Financieel herstel goedgekeurd.** — De Belgische Kamer heeft op 28 Dec. 1932 het geheele plan voor het financieel herstel met 93 stemmen en 1 blanco goedgekeurd.
Krachtens het eerste artikel van het thans door de Kamer aangenomen wetsontwerp wordt er machtiging gegeven om, alleen voor het jaar 1933, een progressieve belasting te heffen tot een maximum van 4% van alle soorten van inkomsten, benevens een speciale belasting op buitengewone winsten, gemaakt met in- en uitvoervergunningen; het tweede artikel betreft de betaling der belastingen, het derde dat er geen nieuw staatspersoneel zal worden aangenomen.
(Vorig bericht blz. 626 C.)

B. **EUROPA'S SCHULD AAN AMERIKA. — Uitstel van verdere onderhandelingen met Frankrijk.** — Uit Washington wordt gemeld, dat de Fransche ambassadeur Claudel, na overleg te hebben gepleegd met Parijs, een onderhoud heeft gehad met minister Stimson, waarbij hij verklaard heeft, dat Frankrijk ondanks zijn wensch om de onderhandelingen over de schuldenkwestie te hervatten, met het oog op den huidigen politieken toestand de voorkeur geeft aan uitstel der onderhandelingen.
In officieele kringen beschouwt men dezen Franschen stap als een uitstel tot na Roosevelt's ambtsaanvaarding. **(Vorig bericht 625 B, 611 G.)**

C. **NED. OOST INDIE. — Inkomstenderving der bevolking.** — Als gevolg van het stopzetten van eenige suikerfabrieken en van de restrictie van den tabaksaanplant zijn in de residentie Besoeki 15.000 bouws grond aan de bevolking teruggegeven. Men schat de inkomstenderving der bevolking als gevolg van het wegvallen van den grooten landbouw — in den vorm van in normale tijden genoten loonen, grondhuren enz. — in 1933 op 15 millioen gulden.
Op initiatief van den assitent-resident van Djember en den bond van rijstpellerij-eigenaren zullen deze gronden grootendeels worden beplant met een padisoort, speciaal bestemd voor den rijstexport. Het ligt in de bedoeling om door het telen van een superieure rijstsoort betere prijzen te maken. (Java Bode)

30 DECEMBER 1932

D. **NEDERLAND. — Nederlandsche Bond van Credietgevers.** — Door den Nederlandschen Bond van Credietgevers is een adres verzonden aan de ministers van Binnenlandsche Zaken en Justitie te Den Haag, waarin o.m. het volgende wordt gezegd:
Volgens mededeelingen heeft de Commissie van Advies en Bijstand ingevolge van de geldschieterswet haar advies betreffende de samenstelling der rentetabellen aan de regeering aangeboden. De bond heeft zich volgens de statuten tot doel gesteld, het credietwezen in goede banen te leiden en eventueele excessen te bestrijden en te voorkomen. Men zou er geen bezwaar tegen hebben, indien het particuliere, commercieele geldschietersbedrijf onder overheidstoezicht wordt gesteld, daar de Bond ervan overtuigd is, dat het bedrijf een belangrijke maatschappelijke functie vervult. Om commercieel in stand te blijven, gaat het er slechts om welk rentepercentage het particuliere commercieele geldschietersbedrijf behoeft. Requestrant wil er met klem op wijzen, dat de jarenlange practijk van het particuliere commercieele geldschietersbedrijf heeft aangetoond, dat in ieder geval rekening moet worden gehouden met een gemiddeld risico van 2½%. In verband met een en ander wordt verzocht het gemiddeld rentetype vast te willen stellen op 3% per maand, over het telkens verschuldigde bedrag. Daar de inhoud van het advies der Commissie van Advies en Bijstand aan den Nederlandschen Bond van Credietgevers niet bekend is, is dit adres alleen als aangeboden bedoeld, voor het geval de Commissie heeft geadviseerd een lager gemiddeld rentetype vast te stellen. Het bestuur is van meening, dat door het onmogelijk maken van het particuliere commercieele geldschietersbedrijf tengevolge van een te laag rentetype, het clandestiene bedrijf in de hand zal worden gewerkt, hetgeen dan tot resultaat zou hebben juist het omgekeerde van hetgeen de wet beoogt.

E. **ZONNE-ENERGIE.** — De Pravda maakt melding van een bericht uit Tasjkent, volgens hetwelk het geophysische observatorium aldaar zijn proefnemingen van dit jaar met de accumulatie van zonne-energie voltooid heeft. Met instrumenten van K. G. Trofimof is het er in geslaagd de stralenenergie zonder concentratie van de stralen in warmte om te zetten. Een zonne-accumulator met een oppervlakte van 0.71 M². brengt op een helderen zomerdag 60 liter water van 18 gr. C. aan het koken, hetgeen een jaar-productie geeft van 16.000 liter water op een vierkanten meter accumulator.
Het observatorium heeft middelen gevonden ter isolatie van een zonneketel, die, met een inhoud van 150 M³., verwarmd tot 100 gr. C., eerst in een jaar tijds tot op de temperatuur van de lucht afkoelt. Daardoor is de toekomstige gebruiker van zonne-energie niet meer afhankelijk van den tijd van het jaar en van den dag, noch van de bewolking.
De rechtstreeksche toepassing van de zonne-energie is niet langer een fantazie. Het geophysische observatorium van Tasjkent heeft reeds een zonne-keuken en zonne-badhuis, die uitsluitend op zonne-energie werken. Ook heeft het een zonne-waterpomp. Men is doende, om de heele verzorging van het personeel van het observatorium op zonne-energie te baseeren. De kosten van 1 M³. apparatuur bedragen 12 roebel. Te Samarkand is men bezig met proefnemingen met omzetting van zonne-energie in electriciteit.
(Pravda)

F. **ITALIE. — Bevolking per 1 December 1932.** — De bevolking bedroeg per 1 December 1932 42.312.000 zielen, d.i. per vierkanten K.M. gemiddeld 134,9.
(Corriere della Sera) **(Vorig ber. blz. 175 K.)**

G. **BOLIVIA. — Onteigening van buitenlandsch geld.** — De Boliviaansche regeering heeft besloten tot onteigening van alle buitenlandsche deposito's in goud op de Centrale Bank en de Handelsbanken, teneinde geld voor de landsverdediging te verkrijgen. De bezitters van het goud worden schadeloos gesteld in papiergeld volgens den door de Centrale Bank vastgestelden koers. **(Vorig bericht blz. 618 E.)**

H. **BELGIE. — Officieele vertaling van het Belgische Burgerlijk Wetboek.** — Het Belgische Staatsblad bevatte onlangs den officieelen Nederlandschen tekst van boek I en II van het Burgerlijk Wetboek voor België, met uitzondering van de gedeelten van na April 1898, waarvan reeds een officieele vertaling bestond.
Daardoor nadert het einde van een ongelijken toestand, schrijft het „Laatste Nieuws".

I. **RUSLAND. — Een Sovjet-Encyclopedie.** — De regeering der Sovjet-Unie heeft de uitgave van een groote Sovjet-encyclopedie ter hand genomen, bevattende volkshuishouding, techniek, geschiedenis, wijsbegeerte, aardrijkskunde, letterkunde, kunst enz.
Zoo juist is hiervan het 25e deel verschenen. Het volgend jaar komen weer tien nieuwe deelen klaar, totdat het geheele werk, dat 70 boekdeelen moet beslaan, compleet zal zijn.
Vijf jaren geleden is de regeering met den eersten opzet van dit plan begonnen, waartoe een speciale

maatschappij, genaamd „Sovjet-Encyclopedie" werd opgericht.
Behalve de groote encyclopedie, is ook een kleine uitgegeven, in tien deelen, die reeds volledig verschenen zijn. Deze kleine encyclopedie heeft zoo gretig aftrek gevonden, dat de eerste oplaag van 150.000 exemplaren spoedig was uitverkocht.
De tweede oplaag, die aanzienlijk grooter wordt, is onmiddellijk ter hand genomen.
De maatschappij verzorgt bovendien eenige technische encyclopedieën voor verschillende vakken.
Het volgend jaar wordt begonnen met de uitgaven van 17 encyclopedieën op technisch gebied, alsmede met de uitgave van een encyclopedie voor kinderen.

A. **ENGELAND. — Resultaat der Ronde Tafel Conferentie.** — Sir Samuel Hoare, de minister van Indië, heeft in een radiorede een overzicht gegeven van de resultaten der Engelsch-Indische-Conferentie. Hij meende, dat deze samengevat konden worden in de volgende drie hoofdpunten: 1. Een centrale federatie regeering, die de Indische staten en Britsch-Indië vertegenwoordigt en die voor het beheer van het douanewezen, de spoorwegen, posterijen enz. verantwoordelijk is. 2. Autonomie der provincies, die voor de eerste maal zelfbestuur zullen hebben. Daarnaast zullen de Indische staten een plaats krijgen. 3. De „imperiale verplichtingen", d.w.z. de verplichtingen die Engeland na het tot stand komen van een federalen Indischen Staat op zich neemt, n.l. de verdediging, de buitenlandsche politiek en de verplichting om de orde in Indië te handhaven.
Het plan zal door een commissie uit het Hoogerhuis en Lagerhuis worden onderzocht. (Evening Standard)
(Vorig bericht blz. 328 C.)

B. **NEDERLAND. — Ned. Zionistenbond.** — Gedurende de beide Kerstdagen heeft de Nederlandsche Zionistenbond te Utrecht zijn 33ste jaarlijksche algemeene vergadering gehouden onder voorzitterschap van den heer F. Bernstein uit Rotterdam.
Na een korte openingsrede waarin spreker doel en beteekenis van den bond uiteenzette, werden enkele commissies benoemd, waarna de heer Nehemia de Lieme gelegenheid kreeg tot het houden van een rede over: „De Zionistische organisatie en Palestina".
Aan het jaarverslag ontleenen wij:
De in November 1931 aan het bewind gekomen nieuwe hooge commissaris van Palestina, luitenant-generaal Arthur Grenfell Wauchope, staat minder vijandig tegenover het Zionistische streven en den Joodschen arbeid in Palestina dan zijn voorganger.
Ongetwijfeld aangezet door den hoogen commissaris heeft de Britsche regeering reeds twee malen een aanzienlijke hoeveelheid certificaten voor de immigratie beschikbaar gesteld.
Van doorvoering van een zoogenaamde actieve mandaatspolitiek valt echter nog niets te bespeuren.
De Zionistische kolonisatie verkeert nog in een toestand van stagnatie, in tegenstelling met de particuliere kolonisatie die zich in hoofdzaak op het gebied der sinaasappelplantages en der industrie in de steden uitbreidt.
Vooral uit Polen en de Ver. Staten heeft een groot aantal personen zich met ruime geldmiddelen in Palestina gevestigd, met als gevolg een belangrijke toestrooming van particulier Joodsch kapitaal.
Het land schijnt door de overigens vrijwel over de geheele wereld in nog geenszins afnemende mate heerschende crisis slechts weinig te zijn getroffen. Ook de rust in het land werd niet verstoord, niettegenstaande de betrekkingen tot de politiek leidende kringen der Arabieren onbevredigend zijn te noemen.
De verhouding tot de Arabische bevolking in het algemeen wordt bemoeilijkt door communistische agitatie, welke ook door Joodsche communisten, aangesloten bij de Derde Internationale, wordt uitgeoefend. **(Vorig bericht 577 C.)**

C. **NEDERLAND. — Mr. J. Woltman.** — Mr. J. Woltman, secretaris-generaal van het departement van Defensie en voorzitter van de centrale commissie voor georganiseerd overleg in ambtenarenzaken, zal met 1 Januari 1933 's lands dienst verlaten.

D. **INTERNATIONALE HULP-UNIE. — Natuurrampen.** — De in 1927 reeds gesloten Volkenbondsconventie tot oprichting van een internationale hulp-unie is nu in werking getreden. Deze unie heeft ten doel, bij groote natuurrampen onmiddellijk een bedrag ter beschikking van het getroffen volk te stellen ter verleening van de eerste hulp. Tevens moet zij er voor zorgen, dat de daaropvolgende inzameling van geld en andere hulpmiddelen in overleg tusschen alle daarvoor werkende organisaties zal geschieden, zoodat verspilling van geld, tijd en moeite wordt voorkomen.
De unie zal bij de uitvoering van haar taak optreden in samenwerking met de verschillende Roode-Kruis-organisaties. De inwerkingtreding van deze conventie was eenige jaren vertraagd door het ontbreken van een voldoend aantal ratificaties. Thans hebben 27 staten, waaronder Duitschland, Engeland, Frankrijk en Italië, de conventie bekrachtigd.
De unie heeft een oprichtingsfonds van een half millioen Zwitsersche francs gekregen, dat de 27 staten bijeen hebben gebracht. Nederland is nog niet tot de unie toegetreden, vooral omdat de Nederlandsche regeering van meening is, dat in verband met de reeds bestaande Roode-Kruis-organisaties geen behoefte aan een nieuwe internationale hulp-unie bestaat.
(Journal de Genève)

E. **FRANKRIJK. — Belastingontduiking.** — De Fransche Senaat heeft met 122 tegen 116 stemmen geweigerd het door de Justitie gedane verzoek goed te keuren om de immuniteit van drie senatoren, die betrokken zijn bij het groote belastingontduikingsschandaal, op te heffen. (La Journée Industrielle)
(Vorig bericht blz. 567 E.)

F. **BOUWVAK. — De werkverschaffingspolitiek der Regeering.** — Een kleine commissie uit de werkgevers- en werknemersbonden in het bouwbedrijf heeft op 15 Dec. '32 een onderhoud gehad met den Secretaris-Generaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's-Gravenhage, daartoe opgeroepen door den minister, die evenwel verhinderd was de Commissieleden te ontvangen wegens plotselinge plaatsing van de interpellatie-Ketelaar over de vroedvrouwenschool te Amsterdam op de agenda van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waardoor de aanwezigheid van Zijn Excellentie in de Kamer vereischt was.
De Commissie heeft mede aan de hand van voorbeelden, krachtig aangedrongen op:
1. Voortaan het juiste onderscheid te maken tusschen normale werken, welke op de vroeger gebruikelijke wijze behooren te worden uitgevoerd en de eigenlijke werkverschaffing.
2. Indien tot werkverschaffing wordt overgegaan dan de leiding niet op te dragen aan de Nederlandsche Heide Mij., doch aan aannemers.
3. Een commissie te benoemen uit werkgevers- en werknemersbonden uit het bouwbedrijf, welke de Regeering in ieder voorkomend geval adviseert op welke wijze en op welke voorwaarden een bepaald werk zal worden uitgevoerd.
De Secretaris-Generaal deelde mede het voorgestelde met de desbetreffende afdeeling te zullen bespreken en in een rapport aan den minister zijn meening te zullen uiteenzetten.
De Commissie zegde nog toe schriftelijk een aantal gevallen ter kennis van den Secretaris-Generaal te zullen brengen, waarbij van een juiste opvatting der zaak is afgeweken.
(Vorig bericht blz. 616 F.)

G. **DUITSCHLAND. — Menggebod van boter.** — De aangekondigde noodverordening inzake het menggebod van boter bij de fabricage van margarine is op 28 Dec. '32 verschenen.
Zij bepaalt o.a., dat het menggebod voor boter, zooals dit reeds sedert 1 December '32 voor vet bestaat, thans in werking moet treden. De rijksregeering heeft machtiging ontvangen de noodige voorschriften aangaande den omvang van het gebruik van boter bij de margarinefabricage uit te vaardigen. De verordening bevat ook bepalingen aangaande de door de margarine-industrie gemaakte reclame. Misbruiken zullen met behulp van deze bepalingen moeten worden bestreden.
De rijksregeering verklaart, dat deze verordening in het belang van den boerenstand is, welke zeer zwaar onder de algemeene crisis te lijden heeft. Voorts wijst

zij er op, dat de margarine-industrie heden 97 à 98% buitenlandsche grondstoffen voor de fabricage gebruikt, terwijl in 1913 meer dan de helft van de grondstoffen van binnenlandschen oorsprong was.
(Vorig bericht Noodverordening blz. 619 E.)

31 DECEMBER 1932

A. **VEREENIGDE STATEN. — Bergverschuiving.** — Bij Durango in Colorado is op 26 Dec. '32 een geheele bergtop losgeraakt en in beweging gekomen. Alsof hij door de onzichtbare hand van een reus wordt voortgeduwd, schuift hij met donderend lawaai langs de helling van het Animas-dal naar beneden. Men verwacht, dat het gevaarte, dat reeds sterk begint te hellen, weldra omver zal duikelen, en in afwachting van dit geweldige schouwspel hebben zich honderden toeristen en omwonenden op eerbiedigen afstand opgesteld, ten einde zulk een zeldzaam natuurverschijnsel gade te slaan. Velen hebben zelfs tenten meegebracht om te kampeeren. De schuivende bergtop is het meest ontzagwekkende, dat men zich kan herinneren ooit in het Rotsgebergte te hebben waargenomen.
Indien de bergtop niet zou omverstorten maar nog verder doorschuiven, zou de hoofdlijn van de Denver and Rio Grande Railway in gevaar komen.

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Salarisverhoogingen bij de banken.** — Naar wij vernemen kent de factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij per 1 Jan. 1933 salarisverhoogingen toe, uitsluitend aan jong Europeesch stafpersoneel. Het weder hervatten van het toekennen van Europeesch verlof is in overweging.
Bij de Ned.-Indische Handelsbank worden op 1 Jan. 1933 practisch geen salarisverhoogingen toegekend. Wel worden hier de grenzen herzien, welke in verschillende gevallen individueele correcties beteekenen.
De Ned.-Indische Escompto-Mij. besloot per 1 Januari over te gaan tot herziening van enkele salarissen, waarbij zoowel verhoogingen als nivelleeringen zullen voorkomen.
De Kon. Paketvaart-Mij. koestert het voornemen op 1 Januari op bescheiden schaal promotie toe te kennen aan daarvoor in aanmerking komend personeel.
(Algemeen Handelsblad)

C. **NEDERLAND. — De winkelsluiting en de Kon. Nederl. Middenstandsbond.** — In verband met de omstandigheid, dat er in verschillende plaatsen des lands door middel van openlijke verzetpleging agitatie wordt gevoerd tegen de Winkelsluitingswet, wenscht het algemeen bestuur van den Koninkl. Nederl. Middenstandsbond er ter voorkoming van misverstand de aandacht op te vestigen, dat hij noch een zijner aangesloten organisaties bij die onwettige actie betrokken is.
Ofschoon de bond ernstige bezwaren heeft tegen de wet in haar huidigen vorm en haar practische toepassing en men daarvan te bevoegder plaatse reeds bij herhaling heeft doen blijken, is het bondsbestuur van meening, dat het werkelijke winkeliersbelang in geen enkel opzicht gediend, doch wel deerlijk geschaad kan worden door het gezamenlijk plegen van verzet, vooral nu revolutionnaire elementen pogen de ontevredenheid en den nood onder den kleinen middenstand voor hun duistere bedoelingen uit te buiten.
Men late de leiding in handen der bevoegde organisaties, die zeker niets zullen nalaten om regeering en volksvertegenwoordiging van de noodzakelijkheid van ingrijpende wetsherzieningen te overtuigen. **(Vorig bericht 589 E.)**

D. **VEREENIGDE STATEN. — „Electrische Dollar" bepleit.** — In een vergadering van de American Society for the Advancement of Science heeft een der sprekers, de financier dr. Norton, het denkbeeld geopperd om het goud af te schaffen als standaard bij de afwikkeling van alle financieele transacties en in de plaats daarvan te stellen de... electriciteit, en wel in den vorm van kilowatturen. De twee voornaamste voordeelen zouden zijn de absolute stabiliteit van zulk geld en de vermindering der nationale schuld met een kwart.
„De electrische dollar of Edison-dollar, zooals we hem ter eere van dien grooten uitvinder konden noemen, zou b.v. kunnen worden bepaald op 40 k.w.u.", zeide spreker en hij zette uiteen, dat een k.w.u. wat hoeveelheid en hoedanigheid betreft overal gelijk is en dat de productiekosten weinig uiteenloopen. De nieuwe standaard zou de schommelingen van het goud doen ophouden, welke hij beschouwde als een der zwakke plekken van den gouden standaard.

E. **NEDERLAND. — A.N.W.B. - Instelling eener commissie voor luchttoerisme.** — In de op 28 Dec. '32 te Amsterdam gehouden wintervergadering van het algemeen bestuur van den A.N.W.B. is besloten tot de instelling eener commissie voor het luchttoerisme.
In de laatste jaren heeft de luchtvaart zich zoodanig uitgebreid, dat van „luchttoerisme" kan worden gesproken. In andere landen, vooral in Frankrijk en Engeland, hebben de toeristenbonden ook het luchttoerisme tot zich getrokken en met zeer goed resultaat. Nu het aantal vliegers met eigen vliegtuig zoo toeneemt, is het van belang, het goede oogenblik niet te verzuimen om de belangen van dezen tak van toerisme te gaan behartigen.
Vroeger reeds bewoog de Bond zich op dit gebied (o.a. wegwijzers op de gashouders) en thans zijn o.a. besprekingen geopend met de Kon. Ned. Vereen. voor Luchtvaart om zoo mogelijk op luchttoeristisch gebied tot een samenwerking te komen.
De begrooting van den A.N.W.B. werd vastgesteld op een eindbedrag van ƒ 1.062.000.— in ontvangsten en uitgaven.
(Vorig bericht blz. 440 I.)

F. **NEDERLAND. — Wijziging van de handelswetgeving.** — Ingediend is een wetsontwerp tot opheffing van de onderscheiding tusschen handelsdaden en niet-handelsdaden en kooplieden en niet-kooplieden.
Het ontwerp berust op een voorstel van de Staatscommissie-Limburg.

G. **FRANKRIJK. — Leening aan Oostenrijk.** — De Fransche Kamer heeft op 30 Dec. '32 het wetsontwerp inzake de garantie van Frankrijk in de Oostenrijksche leening met 352 tegen 188 stemmen aangenomen. **(Vorig bericht blz. 626 D.)**

H. **FRANKRIJK. — Voorloopig twaalfde der Fransche begrooting.** — Met 242 tegen 6 stemmen heeft de Fransche Senaat op 30 Dec. '32 het wetsontwerp inzake het voorloopig twaalfde der begrooting, met inbegrip van vijf milliard schatkistbiljetten, goedgekeurd. **(Vorig bericht 626 A.)**

I. **BELGIE. — Regeeringsontwerp inzake financieel herstel.** — De Senaat heeft op 29 Dec. '32 met 94 stemmen tegen één stem het wetsontwerp inzake het financieel herstel goedgekeurd.
De socialisten hadden vóór de stemming de zaal verlaten. **(Vorig bericht 628 A.)**

K. **CHINA. — Afschaffing der bigamie.** — Volgens een besluit van het juridisch comité der Centrale Regeering zal het voortaan in China niet langer geoorloofd zijn meer dan één vrouw te hebben zonder met de wet in aanraking te komen.
De gewoonte om meer vrouwen te hebben heeft vooral in de provincie al zeer lang bestaan, daar de boeren en kooplieden rijk genoeg waren om zich een dergelijke weelde te kunnen veroorloven.
Volgens het nieuwe besluit moet iedere Chineesche vrouw echtscheiding aanvragen, zoodra haar echtgenoot een tweede vrouw neemt. (Shanghai Times)

L. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - L.O.-wet.** — De Eerste Kamer heeft op 30 Dec. '32 met 24 tegen 18 stemmen het wetsontwerp tot wijziging der Lager Onderwijswet goedgekeurd. **(V. b. 621 D, 587 B.)**

A. **RUSLAND. — Resultaten der collectiviseering.** — De Sovjetpers publiceert officieele gegevens over den voortgang der collectiviseering van den landbouw, de vorming van staatslandbouwbedrijven, de oprichting van tractorstations enz. Volgens deze gegevens zijn thans 15 millioen individueele bedrijven met ruim 30 millioen boerenarbeidskrachten gecollectiviseerd in zgn. kolchozen. Het aantal staatslandbouwbedrijven, de zgn. sovchozen, dat in 1928 slechts drieduizend bedroeg, bedraagt thans 5820 met een totaal oppervlakte van 12½ millioen H.A. De aflevering van deze sovchozen bedroeg in 1928 36 millioen, thans 110 millioen poed graan. De totaal te bezaaien oppervlakte steeg in vier jaar van 113 millioen tot 136.3 millioen H.A. De landbouw beschikt op het oogenblik over 2498 tractorstations met totaal 147.000 tractors, 11.700 maai-dorschmachines, zgn. combines en ruim 10.000 automobielen. De opbrengst van graan voor broodbewerking steeg van 660 millioen poed in 1928 tot 1400 millioen poed in het afgeloopen jaar.
(Krasnaja Gazeta)

B. **ZUID-AFRIKA. — Gouden Standaard opgeheven.** — Officieel is bekend gemaakt dat de Zuid-Afrikaansche Unie den gouden standaard heeft losgelaten.
(Vorig bericht blz. 351 D.)

C. **GOUDEN STANDAARD.** — De volgende landen hebben sinds September 1931 den gouden standaard verlaten of een uitvoerverbod van goud uitgevaardigd (in chronologische volgorde):

Engeland	Britsch-Indië	Ierland
Columbië	Bolivia	Zweden
Egypte	Noorwegen	Finland
Denemarken	San Salvador	Japan
Rhodesië	Canada	Ecuador
Portugal	Nieuw Zeeland	Siam
Chili	Griekenland	Zuid-Afrika
Peru	Straits Settlements	

(Zie vorig bericht blz. 350 D.)

D. **ONDERWIJS. — Aantal Hoofdinspecteurs en Inspecteurs Lager Onderwijs verminderd.** — De Hoofdinspecteur van het Lager Onderwijs in de vierde hoofdinspectie te Haarlem deelt ons, in aansluiting aan ons bericht van den 14den Dec. '32, blz. 605 G., het volgende mede:
„Voortaan zullen drie in plaats van vijf hoofdinspecteurs en 52 in plaats van 58 inspecteurs toezicht houden. Het aantal schoolopzieners te Amsterdam (4), Rotterdam (3) en 's-Gravenhage (2) is onveranderd gebleven." **(Vor. ber blz. 630 L.; 605 G.)**

E. **SCHILDERKUNST. — Byzantijnsche fresco's ontdekt.** — In de historische kerk Santa Maria Novella te Florence heeft men eenige Byzantijnsche fresco's ontdekt die de verwantschap tusschen de kunst van Cimabue, den schepper der dertiend'-eeuwsche Italiaansche schildersschool en die van de Grieksch-Byzantijnsche oude meesters bewijzen.
De fresco's stellen de vier apostelen Marcus, Lucas, Johannes en Mattheus voor met hun attributen, leeuw, engel, adelaar en os. De opdracht tot het schilderen der fresco's werd gegeven door de familie Gondi.
Op deze wijze wordt Vasari's bewering waar, dat Cimabue zich op Grieksche meesters inspireerde, een bewering die tot nu toe vaak bestreden werd.

F. **BELGIE. — Verhooging van invoerrechten.** — Nu verbruiksbelastingen zullen worden geheven, waarvan de opbrengst wordt geraamd op 550 mill. frs. en die tot het evenwicht tusschen de staatsuitgaven en -ontvangsten moeten bijdragen, zullen ook de invoerrechten worden verhoogd. De Ministerraad heeft in zijn op 29 Dec. gehouden zitting de nieuwe tarieven vastgesteld. De bekendmaking zal echter, teneinde speculatie te voorkomen, tot de afkondiging van het desbetreffend besluit worden uitgesteld.
Inzonderheid wordt de invoer getroffen van: alcohol, bier, koffie, suiker, tabaks-fabrikaten, benzine en lucifers. **(Vorig bericht blz. 322 E.)**

G. **ZUID-AFRIKA. — De Zuid-Afrikaansche minister van Financiën over de valuta-situatie.** — De Zuid-Afrikaansche Minister van Financiën Havenga bevestigde in een officieele verklaring, dat Zuid-Afrika den gouden standaard definitief had afgeschaft. Voorloopig zou er echter geen verband bestaan tusschen de Zuid-Afrikaansche valuta en het Engelsche pond. De banken hielden de vrije hand bij het vaststellen van den wisselkoers voor het Zuid-Afrikaansche Pond. De regeering was niet voornemens de koersen te beïnvloeden, die zich zouden ontwikkelen in verband met de valuta en de handelsomstandigheden. Men zou dus geen willekeurige depreciatie van het Zuid-Afrikaansche pond in de hand werken.
Minister Havenga deed een scherpen aanval op Tielman Roos en op generaal Smuts, die door bepaalde geruchten de crisisstemming in Zuid-Afrika hadden gewekt. Indien de kapitaalvlucht was voortgegaan, zouden de Zuid-Afrikaansche banken hun deuren hebben moeten sluiten. De regeering was, evenals indertijd in Engeland, door oncontroleerbare omstandigheden genoodzaakt den gouden standaard te verlaten.
De politieke positie van de regeering Hertzog wordt thans weer als zeer sterk beschouwd, wat mede te danken is aan het mislukken van de coalitie-onderhandelingen tusschen Tielman Roos en de Zuid-Afrikaansche partij. Roos is echter voornemens bij zijn pogingen te blijven en heeft het plan te Kaapstad een speciaal „coalitiebureau" te stichten.
(Vor. ber. 631 B.; Politieke aangelegenheden 134 C.)

H. **NEDERLAND. — R.K. Volkspartij.** — De R.K. Volkspartij hield op 26 Dec. in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht een buitengewone huishoudelijke partijvergadering, uitsluitend ter voorbereiding der Kamerverkiezing in het volgende jaar.
De openingsrede werd door den voorzitter, den heer C. D. Wesseling uit Den Haag gehouden.
Naar aanleiding van deze rede werd een uitvoerige beraadslaging gehouden, welke haar resultaat vond in twee met algemeene stemmen aangenomen conclusies.
In de eerste sprak de vergadering als haar oordeel uit, dat het wenschelijk, ja noodzakelijk is, om tot een samenwerking van alle democratische Katholieken in Nederland te geraken en aan het partijbestuur werd opgedragen om al die maatregelen te nemen, welke noodig zijn om het beoogde doel te bereiken.
In de tweede werd het algemeen advies van het P.B. goedgekeurd, zoodat bij de verkiezingen de R.K.V.P. zal uitkomen in drie groepen van 6 rijkskieskringen en in iedere groep tenminste 12 candidaten zullen worden gesteld, waarvan de lijsten onderling verbonden zullen worden, terwijl een Centraal Kiesbureau de leiding der verkiezingen ter hand zal nemen.
(Vorig bericht blz. 295 L.)

I. **BELGIE. — Hertog van Brabant naar de Congo.** — De Belgische kroonprins Leopold, hertog van Brabant, is met de kroonprinses voor een studiereis naar de Congo vertrokken.

1 JANUARI 1933

K. **AMSTERDAM. — Scheepvaart - Minder opliggers.** — De daling van het aantal opgelegde schepen te Amsterdam is in December 1932 voortgegaan. In totaal zijn nog opgelegd 36 (vorige maand 41) schepen, met samen 220.424 (v. m. 235.923) ton.
(Vorig bericht blz. 505 G.)

L. **BULGARIJE. — Nieuwe regeering Moesjanow.** — Een nieuwe regeering is gevormd. De minister van onderwijs uit het oude kabinet-Moerajew is minister van Landbouw geworden, en Gitsjew, vroeger minister van Landbouw heeft de portefeuille van Handel gekregen. De portefeuilles van Justitie en Onderwijs zijn voor de liberale partij gereserveerd. **(627 B.)**

A. NED. OOST-INDIE. — Radio-rede van den Gouverneur-Generaal. — De Gouverneur-Generaal van Ned. Oost-Indië Jhr. Mr. B. C. de Jonge, heeft op Oudejaarsavond 1932 een radiorede uitgesproken waaraan o.a. het volgende is ontleend:

Een paar maanden terug waren er verschillende teekenen van opleving merkbaar, maar sindsdien schijnt alles op de wereld weer te hokken. Het hoopgevende resultaat van Lausanne heeft aan waarde verloren door de instandhouding van de verplichting tot betaling aan Amerika op 15 dezer. Een spoedige regeling van de internationale schulden is daardoor thans niet te voorzien. Mede in verband daarmede kan men voorshands niet rekenen op stabilisatie van het Pond. De kwestie van ontwapening kan niet uit het stadium der ,,plannen" geraken. De internationale economische conferentie is een groot vraagteeken. De oplossing van de moeilijkheden tusschen China en Japan is uitgesteld. Dit alles ziet er niet zoo heel opwekkend uit. Ik ga er thans niet dieper op in en bepaal mij er toe, u te vragen te willen inzien en erkennen, dat wij hier met feiten te doen hebben, welke ontsnappen aan den invloed van wie ook hier te lande en tevens, dat die feiten den toestand ook in Ned.-Indië beheerschen, omdat nu eenmaal Ned.-Indië een stuk van de wereld is en geen geïsoleerde positie kan en mag innemen.

Het behoeft geen betoog, aldus ging de G.G. voort, dat wij daarvan de gevolgen ondervinden en bedoelde feiten hebben dan ook niet nagelaten hier te lande andere feiten in het leven te roepen, waarvan ik thans dit eene wil noemen n.l., dat de landsinkomsten op de huidige basis niet meer bedragen dan ongeveer de helft van dit bedrag in 1929.

Gij, die klaagt over salariskorting van 17%, hebt gij u wel eens rekenschap gegeven van wat een korting van 50% beteekent in een huishouding als die van het land, vroeg de G.G. Ik leg u en allen die het met het land wel meenen, deze vraag voor, omdat ik in verband daarmede wensch te wijzen op den eigenaardigen staatkundigen toestand, welke hier te lande bestaat. Ned.-Indië is niet een parlementair geregeerd land. In andere landen, waar wel een parlement bestaat, vindt de regeering bij de vervulling van haar taak den noodzakelijken steun bij de regeeringspartij. Zulk een regeeringspartij is als het ware mede verantwoordelijk voor den gang van zaken. Hoe heel anders is het in deze gewesten. De regeering steunt hier niet op een partij of op een bevriende partijpers. Niemand behoeft eenige verantwoordelijkheid voor den gang van zaken mede te dragen. Ieder kan zich de weelde veroorloven om op elk oogenblik en onder alle omstandigheden, zelfs de moeilijkste, zich tegenover de regeering te plaatsen.

Gij begrijpt het gevaar, dat aldus dreigt in omstandigheden als de tegenwoordige. Het wordt wel zeer aantrekkelijk de regeering alleen te laten staan. Zijn eigen belangen wenscht men vooralsnog veilig te stellen en wanneer zij worden aangetast, verzet men zich. Maar bereikt gij daarmede uw doel? Ik waag het dat te betwijfelen.

In uw gezin eischt ge onvoorwaardelijke medewerking van allen, ten einde het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden van het oogenblik. Mag en moet het land niet hetzelfde doen ten aanzien van de landskinderen? Inderdaad, gij kunt de regeering alleen laten staan, zelfs haar tegenwerken, haar verlammen en moedeloos maken. Maar gij moogt dat niet doen, al ware het alleen uit welbegrepen eigenbelang. Bedenkt bovenal dat niemand voor u ongedaan kan maken wat de wereldconstellatie bedorven heeft. Daaronder hebben wij allen tezamen te lijden en dit zullen wij allen tezamen hebben te dragen.

Maar wij zullen het ook tezamen te boven kunnen komen.

Door uw houding is reeds veel bereikt. Aanpassing en saneering hebben reeds groote vorderingen gemaakt. Daarbij komt dat wij in zooverre er beter voorstaan dan verleden jaar, dat wij thans ongeveer weten waar wij zijn terechtgekomen.

Als het tijdelijke proces der aanpassing verloopen is, zal er ook op een lager niveau weer plaats zijn voor blijdschap, tevredenheid en geluk.

Ten slotte sprak de G. G. zijn allerbeste wenschen uit voor een gezegend Nieuwjaar. **(Vorig bericht 172 A.)**

B. DR. H. COLIJN OVER DE ALLERNAASTE TOEKOMST. — Wij ontleenen aan het Algemeen Handelsblad van den 31sten December 1932 het volgende artikel betreffende het oordeel van Oud-Minister Dr. H. Colijn over de vooruitzichten in de naaste toekomst:

,,Bij de heropening van de Phohi heeft Dr. Van Aalst onder anderen gezegd, dat er een einde is gekomen (en er zijn aanwijzingen, dat het geen tijdelijk einde is) aan den val, die ons tot dusver heeft neergesleept. Wij zijn op een rustpunt aangeland en wij kunnen hiervoor niet dankbaar genoeg zijn.

,,Met deze woorden van den heer Van Aalst kan ik mij vereenigen. Ook mij wil het voorkomen, dat wij nu wel zijn beland op een punt, dat zoowat het niveau aangeeft, waarop wij waarschijnlijk den eersten tijd ons leven zullen moeten inrichten.

,,De meeste menschen, als zij over deze crisis spreken, stellen zich die voor als een afdalen van een hooger gelegen punt naar een lager om van dat lagere weer op te klimmen naar het hoogere. Ik behoor niet tot die gelukkigen. Ik ben al heel blij, dat ik, evenals Dr. Van Aalst, voor mijzelf kan gelooven, dat de nederwaartsche beweging tot staan is gekomen. Maar tegelijkertijd ben ik van oordeel, dat wij op het, tot nu bereikte peil, een langeren tijd dan ons aangenaam is, zullen blijven staan.

,,Dat wil niet zeggen, dat er niet af en toe kleine verheffingen boven dat niveau merkbaar zullen worden, evenals er ook wel tijden zullen komen, dat wij beneden die horizontale lijn zullen dalen, maar over een ruimer tijdperk gezien, geloof ik wel te mogen zeggen, dat wij in het jaar 1932 het vlak bereikt hebben, waarop wij voor vrij geruimen tijd ons leven zullen hebben te stabiliseeren.

,,Dat inzicht is volstrekt niet van den laatsten tijd alleen. Reeds in de eerste rede, die ik na mijn terugkeer in de politiek in November 1922 in de Kamer heb gehouden, heb ik er op gewezen, dat de crisis, die toen inzette, niet een conjunctureele crisis was, maar een structureele, gevolg van de omstandigheid, dat gedurende den wereldoorlog het, vóór dien oorlog bestaande industrieele apparaat grootendeels aan zijn normale functies werd onttrokken; en daarnaast in verscheidene andere landen een industrieele capaciteit ontstaan was, die vroeger niet bestond.

,,Wat wij nu beleven is nog altijd dezelfde crisis, die in het eind van 1921 is ingezet en die in haar geheel gezien moet worden als een liquidatie van de economische veranderingen, die door en tijdens den oorlog in het leven zijn geroepen. De zoogenaamde bloeiperiode van 1925—1929 tast deze beschouwing niet aan, omdat die dusgenaamde bloei gevolg is geweest van een roekelooze crediet-inflatie, die tijdelijk de koopkracht heeft gestimuleerd.

,,Dat de toestand nog niet heelemaal gezuiverd is, laat zich vrij gemakkelijk verklaren door het feit, dat de verschillende landen van lieverlede hun volle staatsmacht hebben ingezet om het economische leven te beheerschen. Die liquidatie zou veel sneller verloopen zijn, indien juist niet als gevolg van door de staten genomen maatregelen het economische leven in boeien was geslagen en het is daarmee, dat wij ook nu nog te worstelen hebben. Het is ook daarom, dat ik geloof, om nu maar eens over te gaan van een terugblik op een blik in de toekomst, dat wij nog vrij lang zullen moeten wachten, eer er weer gehoopt kan worden op een opwaartsche beweging. Met enkele dingen zijn wij zeker op den goeden weg. Zoo staat het voor mij vast, dat het internationale schuldenprobleem practisch van de baan is.

,,Er is geen denken aan, dat de overeenkomst van Lausanne ongedaan zal worden gemaakt en daarmede is ook aan betaling van de schulden aan Amerika een eind gekomen. Men moet natuurlijk over dat laatste nog onderhandelen, en men zal misschien niet in eens komen tot een algeheele schrapping van die schulden, zooals er ook voor Duitschland eerst een Dawesplan en een Young-plan noodig geweest zijn, maar het einde van deze betalingen is in het zicht en daarmede is een zeer belangrijke hinderpaal voor het herstel van het economische leven uit den weg geruimd.

,,Wat blijft, dat zijn de maatregelen op het terrein van de handelspolitiek, die de verschillende landen vrijwillig of gedwongen, jaagt in de richting van autarkie. Wel is waar zal men nu in Londen bijeenkomen om verschillende economische aangelegenheden te bespreken, en zullen daarbij ook de handelspolitieke maatregelen aan de orde komen, maar indien ik let op de resultaten, met dit werk sinds Mei 1927 verkregen, zijn mijn verwachtingen daarvan niet groot. Wel is de noodzakelijkheid van het uit den weg ruimen der verschillende handelsbelemmeringen steeds sterker gebleken, maar aan den anderen kant is het roepen om zulke maatregelen van de zijde der bevolking in de verschillende landen aangegroeid tot een alles overstemmend gekrijsch. Het is dáárom, dat ik niet zeer hoopvol gestemd ben over de Londensche conferentie; het is

ook daarom, dat ik de meening uitsprak, dat wij ons niet spoedig zullen verheffen boven het huidige niveau en dat niveau veel eerder hebben te zien als een stabilisatievlak, waarmede wij voorloopig genoegen zullen moeten nemen.

,,Deze situatie opent, zooals vanzelf spreekt, geen verblijdende vooruitzichten. De volkeren, ook het Nederlandsche volk, onderwerpen zich slechts noode aan de gedachte, dat men het leven op lager peil zal hebben in te stellen. Ik geloof niet te overdrijven, wanneer ik zeg, dat het totale volksinkomen in de eerstvolgende jaren dertig tot veertig procent lager zal zijn dan het tot ongeveer 1930 is geweest. Zulk een toestand zal, uit den aard der zaak, altijd moeilijkheden meebrengen, maar deze moeilijkheden worden grooter, naarmate een volk zich bovendien verliest in felle partijschap, waarbij het eene deel tegenover het andere komt te staan, instede van in gezamenlijke wilskracht den moeilijkheden het hoofd te bieden. In dat opzicht kan ons land zeker nog wel iets van Engeland leeren. En niet alleen ons land, maar de meeste landen van continentaal Europa. Bijzonder hoopvol ben ik daaromtrent echter niet.

,,Als men ziet, hoeveel moeite de regeering heeft om tegenover een felle oppositie haar, betrekkelijk nog maar bescheiden, bezuinigingsmaatregelen door te voeren; en als ik dan bedenk, dat wij het volgende jaar algemeene verkiezingen hebben en de eisch van een eensgezind optreden reeds daardoor alleen op een gevaarlijke proef wordt gesteld, dan vrees ik, dat ons volk nog heel wat te leeren zal hebben, alvorens het als één man in ongebroken kracht zich opmaakt om de moelijkheden van dezen tijd te overwinnen!

,,Goed bedoelde Nieuwjaarswenschen gaan niet altijd in vervulling!

,,Tòch waag ik het, op dezen Oudejaarsdag de bede uit te spreken, dat het Nederlandsche volk den moed grijpe om ter overwinning van de moeilijkheden, waarmede het te worstelen heeft, kracht te zoeken in eendracht en in een blij gelooven, dat God de wereld regeert en helpen wil, wie zich zelf helpt."

Annelèn (Alg. Handelsblad) **(Vorig bericht 263 O.)**

A. **NEDERLAND. — S.D.A.P. - Radio-rede van den heer A. B. Kleerekoper.** — Tot inleiding van het nieuwe jaar sprak de heer A. B. Kleerekoper voor de V.A.R.A.-microfoon een rede uit, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:

,,Wij moeten ons op dezen Nieuwjaarsdag niet afvragen: ,,wat staat ons te wachten?"; er is op dezen dag voor mij geen andere vraag denkbaar dan deze: ,,wat staat ons te doen?"

En om dit van mij te hooren, in u op te nemen en te voltrekken, roep ik u allen hoofdelijk op!

De armsten, dat zijn wie zonder arbeid rondgaan, lijden het meest en het zwaarst onder den jammer van dezen tijd. Een groot deel der arbeidersklasse leeft ook in wat men ,,gewone tijden" noemt met de onderlip nog maar juist even boven de vlakte der wateren. Eén stoot: ziekte, ongeval, ineenstorting van het bedrijf hunner meesters, en zij worden ondergedompeld in de golven en gaan te gronde.

Thans heeft zich dit lot aan tientallen millioenen in de wereld, aan vele tienduizenden in ons kleine land voltrokken. En, als het kon, ware bitterder nog dan het noodlot der ontwortelde huisvaders en hunne gezinnen, dat van de jeugd, die met verbrijzelde verwachtingen voor den ingang staat van het leven met haar rijpende, maar bij voorbaat versmade, arbeidsvermogen.

De ellende houdt niet halt bij haar vernietigenden omgang door de arbeiderswijken. Het leed woont ook in burgerwoningen en in groote huizen.

Het is in den geest van samengroeiing tot kinderen van één socialistisch gezin op aarde, besloot spr., dat ik u allen op dezen Nieuwjaarsdag uit den grond van mijn hart toewensch wat niet beter kan worden uitgedrukt dan met de eenvoudige maar alleszeggende woorden: ,,veel heil en zegen!"

Tot de werkloozen zeg ik: vat moed. Wij zullen u niet verlaten. Niet alleen al ons medegevoel, maar ook al onze kracht zal met u zijn om u stoffelijk èn zedelijk te redden en te behouden.

Tot de werkenden zeg ik: wij zullen uw huis en hof verdedigen tot het uiterste, want uw geringe welstand is het onderpand van de beschaving in deze wereld. Tot de zinkenden in gene klasse zeg ik: wordt één met de arbeiders, want van de armen zal de waarheid komen, en de verlosser wordt in den stal geboren. En tot mijn makkers zeg ik: Hou en trouw, alles voor de Idee, want wie gelooft in zijn ideaal, die is sterker dan alle menschen.

Eéns komt de dag, dat ieder van ons hoofdelijk zal worden opgeroepen naar de eeuwigheid. Nu is het tijd om te leven. Leven is werken, dienen en gelooven. Leven is strijden voor een samenleving, waarin alle menschen een plaats vinden onder de zon, en waarin alle kinderen zingende en dansende rijpen voor de werkende gemeenschap.

Moge het zijn in dit besef, met deze belofte in het hart, in dezen heiligen geest, dat wij 1933 ingaan.

Het nieuwe jaar moge een ieder van u niets dan goeds brengen en een ieder van ons, hoofd voor hoofd, heffen op hooger levensplan." **(Vorig bericht 622 A.)**

B. **DE HYGIENE VAN 'T ROOKEN. — Een rapport van Friedrich** Müller aan de Oostenrijksche tabaksregie geeft een helder overzicht van de kennis van de nicotine en de nicotinevergiftiging.

De in de tabak aan organische zuren gebonden nicotine komt bij de temp. der gloeiende tabak (± 250 C.) vrij en wordt aldus bij 't rooken door de slijmvliezen geabsorbeerd.

De tabak is niet overal en elk jaar even rijk aan nicotine. Door selectie wordt er nu naar gestreefd, 't nicotinegehalte met behoud van 't aroma zoo laag mogelijk te houden, hetgeen kan, doordat de nicotine slechts gedeeltelijk aansprakelijk is voor den geur der tabak.

Behalve door de nicotine moet de schadelijkheid van 't rooken echter ook nog door een anderen factor worden bepaald: de in hygiënisch opzicht beruchte Havannah-sigaren bevatten vaak minder nicotine dan de andere soorten.

De nicotine tast het sympathische zenuwstelsel en daardoor o.a. hart en bloedvaten aan.

Hoe korter de sigaar wordt, des te grooter wordt het nicotinegehalte van den rook (bij cigaretten is dat niet het geval).

Inhaleeren is schadelijk evenals snel rooken en krachtig trekken, daar dan meer nicotine in den mond en minder in de lucht terechtkomt.

Door uitloogen kunnen tabaksbladeren grootendeels nicotine-vrij worden gemaakt, maar cigaretten met een gehalte van minder dan 0.7 à 0.8% zijn smakeloos.

De Oostenrijksche tabaksregie brengt nu tegenwoordig cigaretten en de bekende Britannica- en Virgania-sigaren in den handel met een gering nicotinegehalte: de tabak wordt tot op een zeer bepaalde temperatuur verhit en de vrijgekomen nicotine met behulp van oververhitten waterdamp weggevoerd. Zullen deze producten echter in den smaak vallen?

De methode van Bonicot, inspuiten van een verdunde ijzerzoutoplossing, is volgens Müller werkeloos gebleken.

Het beste uit hygiënisch oogpunt is voorloopig dus: langzaam rooken, niet hard trekken, niet meer dan de helft van de sigaar gebruiken en desnoods een deel van de tweede helft in een lange pijp met een watje.

(Ned. Tijdschr. voor Geneesk. van 24 Dec. 1932)

C. **NEDERLAND. — De Ziektewet.** — Naar wij vernemen, hebben de Vereeniging van raden van arbeid en de Federatie van bedrijfsvereenigingen opnieuw aan den minister van oeconomische zaken en arbeid verzocht, te bevorderen, dat zoo spoedig mogelijk tot indiening van het wetsontwerp tot technische herziening van de Ziektewet zal worden overgegaan, omdat vrijwel dagelijks moeilijkheden worden ondervonden, voortvloeiende uit het feit, dat de Ziektewet nog onvoldoende is aangepast aan de eischen van de practijk.

Er wordt aan herinnerd, dat genoemde vereenigingen reeds in Maart 1932 bij den minister een gezamenlijk rapport hebben ingediend, waarin de Vereeniging van Raden van Arbeid en de Federatie van bedrijfsvereenigingen volledig tot overeenstemming waren gekomen over de wijzigingen, die in de Ziektewet zouden kunnen worden aangebracht, ten einde aan gerezen moeilijkheden tegemoet te komen. Zoowel de vertegenwoordigers van de ambtelijke als van de niet-ambtelijke uitvoeringsorganen zijn het in deze derhalve eens.

Voorts wordt er aan herinnerd, dat de betrokken voorstellen in een audiëntie van September 1932 nog nader bij den minister van oeconomische zaken en arbeid zijn toegelicht.

Men hoopt, dat een zoo spoedige indiening van het

wijzigings-ontwerp zal kunnen plaats vinden, dat de afhandeling nog vóór het zomerreces zal kunnen geschieden.

2 JANUARI 1933

A. **NEDERLAND. — Deviezenregeling met Duitschland.** — Thans is de volgende officieele vertaling gepubliceerd van het op 31 Dec. '32 onderteekende protocol tot regeling van de betalingen van de vorderingen, voortspruitend uit het goederenverkeer tusschen Duitschland en Nederland, dat op 10 Jan. '33 van kracht wordt.
De Nederlandsche en de Duitsche regeering zijn, om betalingen in het goederenverkeer te vergemakkelijken, het volgende overeengekomen:
Duitsche firma's die in het bezit zijn van een algemeene deviezenvergunning, overeenkomstig de Duitsche voorschriften en die binnen het kader van haar tot nog toe bestaande handelsbedrijf goederen uit Nederland betrekken, kunnen, voor zoover de haar volgens de Duitsche voorschriften maandelijks verstrekte bedragen tot betaling van deze goederen niet toereikend zijn, de daarboven verschuldigde bedragen in Rijksmarken voor rekening van de Nederlandsche schuldeischers op een ten behoeve van de Nederlandsche Bank N.V. bij de Rijksbank te openen bijzondere rekening storten.
In Nederland gevestigde firma's, aan welke voor de invordering en voor de overmaking van de door Duitsche firma's uit hoofde van goederenleveranties verschuldigde bedragen een algemeene deviezenvergunning, overeenkomstig de Duitsche voorschriften is toegewezen, kunnen de bedragen, waarover zij volgens de Duitsche voorschriften niet kunnen beschikken op de genoemde bijzondere rekening van de Nederlandsche Bank, bij de Rijksbank in rijksmarken storten.
De Nederlandsche Bank kan te allen tijde over de op deze bijzondere rekening gestorte bedragen beschikken voor de betaling van goederen, welke door Duitschland naar Nederland zijn uitgevoerd, alsmede voor het doen van betalingen volgens de tusschen de beide circulatiebanken overeengekomen voorwaarden.
Door dit protocol worden de reeds toegewezen vergunningen tot rechtstreeksche verrekening niet aangetast.
Met toestemming van de bevoegde instanties kan ook in de toekomst voor rechtstreeksche verrekeningen tusschen Nederlandsche en Duitsche firma's vergunning worden verleend.
De beide partijen zijn het er over eens, dat in het gemeenschappelijk belang de in dit protocol neergelegde regeling de normale betaling van den Nederlandschen invoer in deviezen, overeenkomstig de Duitsche wettelijke bepalingen, niet zal mogen verminderen.
De Nederlandsche Bank N.V. kan ook na afloop van dit protocol over het op de genoemde bijzondere rekening aanwezige saldo beschikken tot het uitgeput is.
Dit protocol treedt in werking tien dagen na de onderteekening en geldt tot 31 Maart 1933. Wanneer een der beide partijen veertien dagen voor dien datum het protocol niet heeft opgezegd, wordt het stilzwijgend voor onbepaalden tijd verlengd.

B. **CHILI. — Cosach liquidatie.** — Het decreet, houdende liquidatie der Cosach, is geteekend.
De liquidatie wordt bevolen ingevolge de liquidatiewet. Een commissie wordt er mede belast, bestaande uit drie leden, waarvan één wordt aangewezen door den president van de republiek, één door de meerderheid van houders der aand. B. en het derde door het Hooggerechtshof.
Het decreet wijst tevens Aurelian Oburr, den oud-president der Centrale Bank van Chili, aan als lid, benoemd door den president.
In belanghebbende kringen neemt men aan, dat de volledige liquidatie waarschijnlijk meer dan twee jaren zal eischen.
Het Hooggerechtshof heeft Jorge Matte Gormaz als lid aangewezen.
Het decreet bepaalt verder, dat de liquidatie zal worden gevolgd door reorganisatie, die nl. noodig is, omdat de maatschappij insolvent wordt en ook omdat zij thans in strijd met de grondwet werkt en de nationale belangen herziening vragen. De liquidatie zal geschieden overeenkomstig de statuten van de maatschappij. Vernomen wordt, dat de Guggenheimbelangen tenslotte hebben toegestemd in de politiek der regeering.

C. **NEDERLAND. — Herziening invoertarieven.** — De minister van Financiën heeft een commissie ingesteld onder leiding van Dr. H. J. Lovink ter voorbereiding van een technische herziening van het tarief van invoerrechten. **(V. b. blz. 620 A.)**

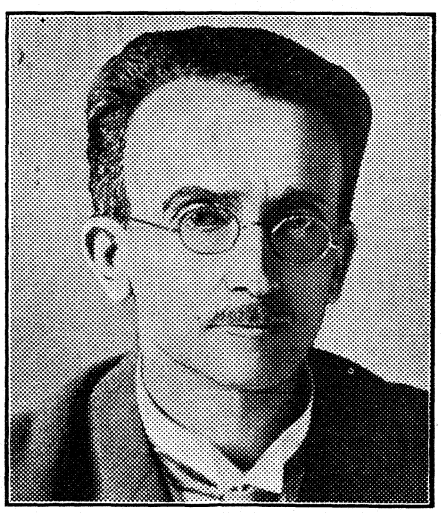
D. **NEDERLAND. — Navordering Suikeraccijns.** — Met ingang van 1 Januari 1933 zullen twintig extra-opcenten geheven worden op den suikeraccijns, welke tevens zullen worden nagevorderd van de met ingang van 1 Januari 1933 in het vrije verkeer zijnde suiker. Het na te vorderen bedrag is *f* 4.50 per 100 K.G.
(Vorig bericht blz. 634 C, 233 M.)

E. **PROF. MR. R. FRUIN.** — Naar wij vernemen, is met ingang van 1 Januari 1933 aan prof. Mr. R. Fruin op zijn verzoek eervol ontslag verleend als algemeen rijks-archivaris, onder dankbetuiging voor de langdurige en belangrijke diensten door hem aan den lande bewezen.
Bij deze gelegenheid is prof. Fruin benoemd tot commandeur in de orde van Oranje Nassau.

F. **FRANKRIJK. — Werkloosheid.** — Blijkens de jongste cijfers betreffende de werkloosheid waren er op 24 Dec. 1932 271.856 personen als geheel werkloos ingeschreven of 6264 meer dan de week tevoren. In de overeenkomende week van 1931 bedroeg het aantal ingeschreven geheel werkloozen 147.009, zoodat er een vermeerdering met 124.847 te constateeren valt.
(Vorig bericht blz. 178 M.)

3 JANUARI 1933

G. **KAMIEL HUYSMANS. — Burgemeester van Antwerpen.** — De Belgische Koning heeft op 2 Januari 1933 de benoeming van Kamiel Huysmans (s.d.) tot burgemeester van Antwerpen in de plaats van den heer Frans van Cauwelaert onderteekend.

Het college van burgemeester en wethouders van Antwerpen zal voortaan bestaan uit vijf socialisten en drie liberalen. **(Vorig bericht 566 B.)**